NEUES VOLLSTÄNDIGES WÖRTERBUCH DER DÄNISCH-NORWEGISCHEN...

Svenn H. Helms

2

127 G Farbe angleichen

NY FULLSTÄNDIG

SVENSK-TYSK OCH TYSK-SVENSK

ORDBOK

TILLIKA MED

ETT KORT UTDRAG AF BÅDA SPRÅKENS FORMLÄRA.

AF

Dr. SVENN HENRIK HELMS

TRANSLATOR OCH TOLK VID DE KGL. DOMSTOLARNE I LEIPZIG.

ANDRA DELEN. TYSK-SVENSK.

LEIPZIG,

FÖRLAG AF OTTO HOLTZE.

1872.

Neues vollständiges

schwedisch-deutsches und deutsch-schwedisches

Wörterbuch

nebst einem

kurzen Abrisse der Formenlehre beider Sprachen.

Von

Dr. Svenn Henrik Helms

verpfl. Uebersetzer und Dolmetsch bei den Königl. Gerichten zu Leipzig.

Zweiter Theil. Deutsch-Schwedisch.

Leipzig,

Verlag von Otto Holtze.

1872.

Kort utdrag
af
det tyska språkets formlära.

---

§. 1. Bokstäfverna och dess uttal.

Det tyska språket har följande ljud, som betecknas vid bokstäfverna:

tecken.	namn.	tecken.	namn.	tecken.	namn.
A, a	ah.	J, j	jot.	S, ſ, s	ess.
Ae, ä ell. ae	ä.	K, k	kah.	T, t	teh.
B, b	beh.	L, l	ell.	U, u	uh.
C, c	tseh.	M, m	emm.	Ue, ü ell. ue	yh.
D, d	deh.	N, n	enn.	V, v	fau.
E, e	eh.	O, o	oh.	W, w	veh.
F, f	eff.	Oe, ö ell. oe	öh.	X, x	iks.
G, g	geh.	P, p	peh.	Y, y	ipsilon.
H, h	hah.	Q, q	kuh.	Z, z	tsett.
I, i	ih.	R, r	err.		

Som hufvudregel för det rena tyska språkets uttal gäller, att det uttalas som det skrifves. Naturligtvis kan skriften ej angifva uttalet alldeles bestämdt, detta må i sina schatteringar läras genom örat vid att höra det dialektfria språket talas af bildade Tyskar.

Med afseende på de fall då uttalet i det svenska och tyska språket är i verklighet skiljaktigt, blifva här de enkla reglor för bokstäfvernas uttal att tillsätta.

a uttalas i slutet af en stafvelse, som har tonen, bredare och fylligare än annars, dock är uttalet allmänt som det svenska a.

b uttalas, när det slutar en stafvelse eller ett ord, i de flesta fall nästan som det svenska p, dock är detta p-ljud mycket olikt, och medan det egenligen är ett fullständigt uttal af b, ljuder det blott i svenska öron som p, t. ex. das Grab (griften), grob (grof), die Erbſe (ärten).

c uttalas framför a, o, u, ü och au och likaså framför en konsonant och i slutet af ett ord som i svenskan, alltså som k; framför ä, e, i, ö och y uttalas det som det tyska z; t. ex. Cicero (Zizero), Concert (Konzert), Cyclus (Zyklus).

ch har ett egendomligt ljud och ett eget uttal, t. ex. i ordet lachen (lach-en), men dessa kunna icke tydliggöras genom ögat.

ck uttalas som dubbelt k (kk) t. ex. backen (bakken).

d uttalas när det är slutbokstafven i ett ord eller en stafvelse som dt (ingalunda så hårdt som t) t. ex. i Tod, Hand. Då i svenskan d, isynnerhet efter en konsonant och när det slutar stafvelsen, egentligen alldeles icke uttalas, så vill det fulla tyska uttalet af denna bokstaf som af alla andra tyska konsonanter ofta klinga långt hårdare i det svenska örat än det i verkligheten är.

e uttalas som det svenska e; när det följer efter i uttalas det alldeles icke; det tjenar då blott till att gifva stafvelsen en längre och mera vek ton, t. ex. i ordet Liebe (kärlek).

g uttalas som g, aldrig som j ell. je eller som k; ofta ljuder det i slutet af ett ord mycket hårdt.

k uttalas alltid som k, aldrig som tj.

ſ uttalas framför vokaler långt mera vekt än det svenska s; s (Schluß-s) har samma ljud som svenska s.

ß har när det begynner en stafvelse ett egendomligt ljud, något skarpare än det svenska s; i slutet af ord och stafvelser ljuder det nästan som

ſſ, hvilkens korta skarpa uttal ej kan förfelas.

t ljuder i ursprungligt tyska ord som det svenska t; i främmande ord framför i med derpå följande vokal som ts eller z, t. ex. Nation (Natſion ell. Nazion), Declination (Declinatſion ell. Declinazion).

v (fau) ljuder som ett mycket vekt f.

w uttalas som det svenska v ell. w.

y ljuder riktigt som det svenska y, ej som i.

z uttalas långt skarpare i begynnelsen af ett ord än det svenska z, som nästan ljuder som s.

§. 2. Om rättskrifningen.

Det tyska språket skrifver allmänt såväl de primitiva som de afledda nomina substantiva och likaså nom. propria med stora begynnelsebokstäfver. Det gifves väl ett parti af språklärda folk och af dess tillhang som skrifva alla ord med små begynnelsebokstäfver, men tyvärr också utstöta en mängd vokaler och bokstäfven h af månget ord, i hvilket dessa beteckna det korrekta uttalet, dock hörer detta skrifsätt ännu till undantagsfall.

§. 3. Om Artikeln.

Det tyska språket har som det svenska en bestämd och en obestämd artikel; men denna är, olik den svenska, en annan för honkön än för hankön.

Den heter och deklineras på följande sätt:

1) Den bestämda Artikeln.

	Singularis.			Pluralis.
	Masculinum.	Femininum.	Neutrum.	
Nom.	der	die	das	die
Gen.	des	der	des	der
Dat.	dem	der	dem	den
Accus.	den	die	das	die

2) Den obestämda Artikeln.

a) när samma står omedelbart framför ett Substantiv:

Nom.	ein	eine	ein
Gen.	eines	einer	eines
Dat.	einem	einer	einer
Accus.	eine	eine	ein

b) när den hör till ett föregående eller efterföljande Substantiv:

Nom.	einer	eine	ein (ell. eins)
Gen.	eines	einer	eines
Dat.	einem	einer	einem
Accus.	einen	eine	ein (ell. eins)

§. 4. Om Substantiverna.

De tyska Substantiver hafva, som i Latinet, tre kön, Masculinum, Femininum och Neutrum, och härtill svarar Artikeln såväl den bestämda som obestämda; t. ex. der Mann (mannen), ein Mann (en man); die Frau (frun), eine Frau (en fru); das Jahr (året), ein Jahr (ett år). Dessutom svarar ändelsen in, hvarigenom ett Subst. Masculinum ofta kan förvandlas i ett Subst. Femininum, till den svenska ändelsen inna, och för djurriket till förstafvelserna han- och hon-; t. ex. der Jäger, die Jägerin;

der Hehler, die Hehlerin; der Hund, die Hündin; der Esel, die Eselin, när icke, likasom i svenskan, särskildta namn existera för han- och honkönet af djurslägtet, som t. ex. ein Kater (en hankatt), eine Katze (en honkatt).

Substantivernas Deklination

sker på fyra åtskilliga sätt och det tyska språket har alltså, som det heter, fyra Deklinationer.

Till första Deklinationen räknas de Substantiver, hvilka äro oförändrade i alla Kasus i Singularis, och i Pluralis sluta på ändelsen e, en, eller n; endast Feminina Substantiva böjas efter denna Deklination.

	Singularis.	Pluralis.	Singularis.	Pluralis.	Singularis.	Pluralis.
N.	die Hand,	die Hände.	die Zeit,	die Zeiten.	die Schüssel,	die Schüsseln.
G.	der Hand,	der Hände.	der Zeit,	der Zeiten.	der Schüssel,	der Schüsseln.
D.	der Hand,	den Händen.	der Zeit,	den Zeiten.	der Schüssel,	den Schüsseln.
A.	die Hand,	die Hände.	die Zeit,	die Zeiten.	die Schüssel,	die Schüsseln.

Till den andra Deklinationen räknas de Substantiver, hvilka i Singularis blott få ett s till ändelsen för att uttrycka Genitivus, och i Pluralis ett n (om de icke redan hafva ett sådant) för att uttrycka Dativus; t. ex.

	Singularis.	Pluralis.	Singularis.	Pluralis.
N.	der Schlüssel,	die Schlüssel.	der Brunnen,	die Brunnen.
G.	des Schlüssels,	der Schlüssel.	des Brunnens,	der Brunnen.
D.	dem Schlüssel,	den Schlüsseln.	dem Brunnen,	den Brunnen.
A.	den Schlüssel,	die Schlüssel.	den Brunnen,	die Brunnen.
N.	das Messer,	die Messer.	das Mädchen,	die Mädchen.
G.	des Messers,	der Messer.	des Mädchens,	der Mädchen.
D.	dem Messer,	den Messern.	dem Mädchen,	den Mädchen.
A.	das Messer,	die Messer.	das Mädchen,	die Mädchen.

Efter denna Deklination böjas: 1) De Masculiner, som slutas på el, er och en; 2) Diminutiva på el, chen och lein.

Till den tredje Deklinationen höra de Substantiver, hvilkas Singularis Genitivus böjas på es, ell. s, Dativus på e, Accusativus lika med Nominativus; hvilkas Pluralis, såframt de äro Masculiner, i Nominativus i regeln få ett e, understundom ett n, såvida de äro Neutrer ett e eller er till Nominativus Sing., och, som alla tyska Substantiver, i Dativus Plur. ändelsen n; t. ex.

	Singularis.	Pluralis.	Singularis.	Pluralis.
N.	der Tisch,	die Tische.	der Dorn,	die Dornen.
G.	des Tisches,	der Tische.	des Dorns,	der Dornen.
D.	dem Tische,	den Tischen.	dem Dorne,	den Dornen.
A.	den Tisch,	die Tische.	den Dorn,	die Dornen.
N.	das Meer,	die Meere.	das Kind,	die Kinder.
G.	des Meeres,	der Meere.	des Kindes,	der Kinder.
D.	dem Meere,	den Meeren.	dem Kinde,	den Kindern.
A.	das Meer,	die Meere.	das Kind,	die Kinder.

Efter denna Deklination böjas nästan alla Masculiner och Neutrer, med undantag af de hvilkas Nom. Sing. ändelse är e, t. ex. der Löwe och några andra som må läras genom öfning, t. ex. der Held, der Narr, der Ost, der West, der Süd etc.

Flera af de Substantiver, som böjas efter de här anförda trenne Deklinationerna få dessutom den så kallade Vokalförhöjning i Pluralis, d. v. s. de förändra Stamvokalerna a, au, o, u till ä, äu, ö, ü, t. ex. die Hand, die Hände; der Mann, die Männer; der Wald, die Wälder etc.

Den fjerde Deklinationen är alldeles utan böjning: alla Kasus antaga en eller, om Nominativus Sing. redan ändas på e, blott n till sig, och icke en gång omljudet äger rum vid de ord som böjas efter denna regel. Som exempel tillsättes:

	Singularis.	Pluralis.	Singularis.	Pluralis.
Nom.	der Bär,	die Bären.	der Knabe,	die Knaben.
Gen.	des Bären,	der Bären.	des Knaben,	der Knaben.
Dat.	dem Bären,	den Bären.	dem Knaben,	den Knaben.
Acc.	den Bären,	die Bären.	den Knaben,	die Knaben.

Efter denna Deklination böjas alla Masculiner på e, när dessa icke, som Friede, Glaube, Gedanke etc. tillika hafva Nominativ-ändelsen n (der Frieden, der Glauben, der Gedanken), dessa böjas nemligen efter den andra Deklinationen.

Att det inskränkta rum här icke tillåter att gifva mer än hufvudreglor och hufvudformer förstår sig af sig sjelf, och detta utdrags ändamål är derföre ej något annat än att gifva en ledtråd vid ordbokens brukande.

Ordet Herz (hjerta) har en dubbel Deklination eftersom det tages i ren lekamlig betydelse eller betecknar förståndet. I första fall böjes det i Singularis efter tredje Deklinationen, das Herz, des Herzes, dem Herze, das Herz, *plur.* die Herzen, der Herzen etc.; i andra fallet har det sin egen Deklination, i Singularis sålunda:

Nom. das Herz, Gen. des Herzens, Dat. dem Herzen, Acc. das Herz.

(Pluralis: die Herzen, der Herzen, den Herzen, die Herzen).

Substantivernas Deklination med den obestämda Artikeln är densamma som med den bestämda. Den obestämda Artikeln har ingen Pluralis; t. ex.

Nom.	ein Tisch,	eine Hand,	ein Haus,
Gen.	eines Tisches,	einer Hand,	eines Hauses,
Dat.	einem Tische,	einer Hand,	einem Hause,
Acc.	einen Tisch.	eine Hand.	ein Haus.

Substantivernas Deklination utan Artikel visar likaledes samma böjningsformer på s eller es i Genitivus Sing. och på n i Dativus Pluralis, föröfrigt blir Nom.-ändelsen oförändrad i alla Kasus; t. ex.

	Singularis.	Pluralis.
Nom.	Gott,	Götter.
Gen.	Gottes,	Götter.
Dat.	Gott,	Göttern.
Acc.	Gott,	Götter.

Utan Artikel kan intet Substantiv brukas i Genitivus när detta icke ändas på s, alltså intet Femininum; man kan väl säga: die Liebe Gottes, men ej: der Ausdruck Freundschaft; denna och lika satser böra antingen omskrifvas med den bestämda Artikelns Genitivus (der Ausdruck der Freundschaft) eller med Prepositionen von (der Ausdruck von Freundschaft).

§. 5. Exempel på Adjektivernas Deklination och Komparation.

I. Deklination.

a) Med den obestämda Artikeln.

	Singularis.	Pluralis.
Nom.	ein junger Mann,	junge Männer.
Gen.	eines jungen Mannes,	junger Männer.
Dat.	einem jungen Manne,	jungen Männern.
Acc.	einen jungen Mann,	junge Männer.
Nom.	eine junge Frau,	junge Frauen.
Gen.	einer jungen Frau,	junger Frauen.
Dat.	einer jungen Frau,	jungen Frauen.
Acc.	eine junge Frau,	junge Frauen.

	Singularis.	Pluralis.
Nom.	ein junges Kind,	junge Kinder.
Gen.	eines jungen Kindes,	junger Kinder.
Dat.	einem jungen Kinde,	jungen Kindern.
Acc.	ein junges Kind,	junge Kinder.

b) **Med den bestämda Artikeln.**

Singularis.

	Mascul.	Femin.	Neutr.
Nom.	der gute Mann,	die gute Frau,	das gute Kind,
Gen.	des guten Mannes,	der guten Frau,	des guten Kindes,
Dat.	dem guten Manne,	der guten Frau,	dem guten Kinde,
Acc.	den guten Mann.	die gute Frau.	das gute Kind.

Pluralis.

Nom.	die guten Männer,	die guten Frauen,	die guten Kinder,
Gen.	der guten Männer,	der guten Frauen,	der guten Kinder,
Dat.	den guten Männern,	den guten Frauen,	den guten Kindern,
Acc.	die guten Männer.	die guten Frauen.	die guten Kinder.

c) **Utan Artikel.**

	Mascul.	Femin.	Neutr.
Nom.	guter Gott,	gute Butter,	gutes Brod,
Gen.	guten Gottes,	guter Butter,	guten Brodes,
Dat.	gutem Gotte,	guter Butter,	gutem Brode,
Acc.	guten Gott.	gute Butter.	gutes Brod.

Med de possessiva Pronominerna mein, dein, sein, unser, euer, ihr och räkneorden einiger, etlicher, ein och kein, så ock med sjelfva Adjektiverna verschiedener och unterschiedlicher deklineras i Singularis som med den obestämda Artikeln, i Pluralis som med den bestämda Artikeln.

II. Komparation.

Adjektivernas komparation sker på följande sätt: Komparativen bildas af Positiven genom tilläggande af er, eller, der Positiven slutas på e, blott genom bokstafven r; Superlativen genom tilläggande af est, eller st, t. ex. lang, länger, längst; stolz, stolzer, stolzest.

Är Superlativen predikativt förbundet med ett Substantiv, bildas det på två sätt, nemligen vid att tillägga en till detsammas st-ändelse och tillika att föresätta ordet am; t. ex.: dieser Balken ist am längsten.

Många Adjektiver få vokalförhöjning i Komparativen och Superlativen.

Följande Adjektiver hafva en oregelbunden komparation:

bald,	eher,	am ehesten.
gut,	besser,	am besten.
hoch,	höher,	am höchsten.
nah,	näher,	am nächsten.
viel,	mehr,	am meisten.

§. 6. Om Räkneorden.

Dessa innehålles i ordboken, såväl Kardinalier som Ordinalier. Kardinalierna (grundtalen), erhålla med några få undantag inga böjningsändelser. Ordinalierna deklineras som Adjektiver, t. ex. der erste, der zweite etc.

De obestämda räkneorden deklineras som Adjektiver. Indeklinabel äro: etwas, genug, nichts; likaledes viel, wenig och mehr när dessa stå utan Artikel.

§. 7. Om Pronomen.

Dessa äro: personliga, tillbakavisande (reflexiva), vexelverkande (reciproka), tillegnande (possessiva), utmärkande (demonstrativa), återförande (relativa), frågande (interrogativa) och obestämda.

a) Personliga Pronominer:

	Första Person.	Andra Person.	Tredje Person.		
	Singul.	Singul.	Masc.	Femin.	Neutr.
Nom.	ich	du	er	ſie	es
Gen.	meiner	deiner	ſeiner	ihrer	ſeiner
Dat.	mir	dir	ihm	ihr	ihm
Acc.	mich	dich	ihn	ſie	es
	Plur.	Plur.		Pluralis.	
Nom.	wir	ihr		ſie	
Gen.	unſer	euer		ihrer	
Dat.	uns	euch		ihnen	
Acc.	uns	euch		ſie	

b) Tillbakavisande (reflexiva) Pronominer:

	Dativform.		Accusativform.
Singl.	ich — mir, jag — mig,	Singl.	ich — mich, jag — mig.
	du — dir, du — dig.		du — dich, du — dig.
	er, ſie, es — ſich { han, hon — sig. den, det — sig.		er, ſie, es — ſich { han, hon — sig. den, det — sig.
Plural.	ſie — ſich, de — dem.	Plural.	ſie — ſich, de — dem.
	wir — uns, vi — oss.		wir — uns, vi — oss.
	ihr — euch, i — eder och er.		ihr — euch, i — eder och er.
	ſie — ſich, de — sig och dem.		ſie — ſich, de — sig och dem.

c) Vexelverkande (reciproka) Pronominer:

Detta Pronomen nyttjas, då ett ömsesidigt utbyte af handlingen mellan subjekt och objekt äger rum. Härtill begagnas det indeklinabla einander och stundom ſich, båda med betydelsen hvarandra; t. ex. ſie beißen ſich, de bita hvarandra; Vater und Sohn lieben einander, far och son älska hvarandra.

d) Tillegnande (possessiva) Pronominer:

1. Concreta:

	Mascul.	Femin.	Neutr.	
Sing.	mein,	meine,	mein,	min, mitt.
	dein,	deine,	dein,	din, ditt.
	ſein,	ſeine,	ſein,	sin, sitt, hans, dens, det.
	ihr,	ihre,	ihr,	sin, sitt, hennes, den, dets.
Plur.	unſer,	unſere,	unſer,	vår, vårt,
	euer,	eure,	euer,	eders.
	ihr,	ihre,	ihr,	deres.

Exempel på dessas Deklination:

					Plur.
Sing.	Nom.	mein,	meine,	mein,	meine.
	Gen.	meines,	meiner,	meines,	meiner.
	Dat.	meinem,	meiner,	meinem,	meinen.
	Acc.	meinen,	meine,	mein,	meine.

2. Abstracta:

Sing.	meiner,	meine,	meines (od. meins),	min, mitt.
	deiner,	deine,	deines (od. deins),	din, ditt.
	ſeiner,	ſeine,	ſeines (od. ſeins),	hans.
	ihrer,	ihre,	ihres,	hennes.
Plur.	unſerer,	unſere,	unſeres (od. unſer),	vår.
	eurer,	eure,	eures,	eder.
	ihrer,	ihre,	ihres,	deras.

Hvilka också hafva formen:

der meinige,	die meinige,	das meinige.
der deinige,	die deinige,	das deinige.
2c.	2c.	2c.

Exempel på dessas Deklination:

Sing.	N.	meiner,	meine,	meines,	Plur.	meine.
	G.	(brukas ej)	—	—		—
	D.	meinem,	meiner,	meinem,		meinen.
	A.	meinen,	meine,	meines,		meine.
	N.	der meinige,	die meinigen,	das meinige,		die meinigen.
	G.	des meinigen,	der meinigen,	des meinigen,		der meinigen.
	D.	dem meinigen,	der meinigen,	dem meinigen,		den meinigen.
	A.	den meinigen.	die meinige,	das meinige,		die meinigen.

e) Utmärkande (demonstrativa) Pronominer:

Dieſer (denna), jener (den der), derjenige (den som), derſelbe (densamma) och den afkortade formen der, die, das.

		Mascul.	Femin.	Neutr.	Mascul.	Femin.	Neutr.
Sing.	N.	dieſer,	dieſe,	dieſes,	jener,	jene,	jenes,
	G.	dieſes,	dieſer,	dieſes,	jenes,	jener,	jenes,
	D.	dieſem,	dieſer,	dieſem,	jenem,	jener,	jenem,
	A.	dieſen,	dieſe,	dieſes,	jenen,	jene,	jenes,
Plur.	N.	dieſe,				jene,	
	G.	dieſer,				jener,	
	D.	dieſen,				jenen,	
	A.	dieſe.				jene.	

Derjenige och derſelbe böjas såsom der meinige; der, die, das har, när det står omedelbart framför ett Substantiv, samma böjning i Singularis som den bestämda Artikeln der, die, das; hänvisar det deremot till ett föregående eller ett efterföljande Substantiv, så deklineras det på följande sätt:

	Singularis.		Pluralis.
N. der,	die,	das,	die.
G. deſſen (eller deß),	deren,	deſſen (eller deß),	derer.
D. dem,	der,	dem,	denen.
A. den,	die,	das,	die.

Till de demonstrativa Pronominer räknas vidare:

	ſelber,	ſelbe,	ſelbes	(han, hon, den, det),
	ſelbiger,	ſelbige,	ſelbiges	(den samma)
och	ſolcher,	ſolche,	ſolches	(sådan, sådant).

f) Återförande (relativa) Pronominer:

welcher, welche, welches; der, die, das (som, der; hvilken, hvilket), och den gamla formen so (der Mann, so [der Mann, welcher] hier war); wer, was (hvilken som, den som, det som, hvad som, hvad, hvilket).

Singularis.

	Masc.	Femin.	Neutr.	Masc.	Femin.	Neutr.
N.	welcher,	welche,	welches.	der,	die,	das.
G.	welches,	welcher,	welches.	dessen,	der,	dessen (deß).
D.	welchem,	welcher,	welchem.	dem,	der,	dem.
A.	welchen,	welche,	welches.	den,	die,	das.

Pluralis.

N.	welche.	die.
G.	welcher.	deren.
D.	welchen.	denen.
A.	welche.	die.

Singularis.

N.	wer.	was.
G.	wessen.	wessen (weß).
D.	wem.	(felas)
A.	wen.	was.

g) Frågande (interrogativa) Pronominer:

wer? was? (hvilken? hvad?)
was für ein? — — eine? — — ein? hvad för en? — — ett? } när det står framför ett Substantiv.
was für einer? — — eine? — — eins? hvad för en? — — ett? } när det har substantiv betydelse, eller hänvisar på ett Substantiv.
welcher? welche? welches? hvilken? hvilket?

h) Obestämda Pronominer:

Jemand, Einer (någon, en), Jedermann (hvar och en), Niemand (ingen), man (man), es (det), das, dies (det).

N.	Jemand,	Niemand,	Jedermann,	Einer,
G.	Jemandes,	Niemandes,	Jedermanns,	Eines,
D.	Jemandem,	Niemandem,	Jedermann,	Einem,
A.	Jemanden.	Niemanden.	Jedermann.	Einen.

Jemand och Niemand brukas mest, som ock Jedermann, utan böjningen i Genitivus.

§. 8. Om Verbet.

a) Konjugation af hjelpverberna sein, haben och werden.

Sein, Vara.

Indicativus.	Conjunctivus.
Praesens.	
Singularis.	Singularis.
ich bin, jag är,	ich sei, jag må vara.
du bist, du är,	du sei(e)st, du må vara.
er (sie, es ꝛc.) ist, han (hon, det etc.) är,	er ꝛc. sei, han etc. må vara.

Pluralis.
wir ſind, vi äro.
ihr ſeid, j ären.
ſie ſind, de äro.

Pluralis.
wir ſeien, vi må vara.
ihr ſeiet, j må (mån) vara.
ſie ſeien, de må vara.

Imperfectum.

Singularis.
ich war, jag var.
du warſt, du var.
er war, han var.
Pluralis.
wir waren, vi voro.
ihr waret, j voren.
ſie waren, de voro.

Singularis.
ich wäre, jag skulle vara.
du wäreſt, du skulle vara.
er wäre, han skulle vara.
Pluralis.
wir wären, vi skulle vara.
ihr wäret, j skullen vara.
ſie wären, de skulle vara.

Perfectum.

Singularis.
ich bin geweſen, jag har varit.
du biſt geweſen, du har varit.
er iſt geweſen, han har varit.
Pluralis.
wir ſind geweſen, vi hafva varit.
ihr ſeid geweſen, j hafven varit.
ſie ſind geweſen, de hafva varit.

Singularis.
ich ſei geweſen, jag må hafva varit.
du ſeiſt geweſen, du må hafva varit
er ſei geweſen, han må hafva varit.
Pluralis.
wir ſeien geweſen, vi må hafva varit.
ihr ſeiet geweſen, j mån hafva varit.
ſie ſeien geweſen, de må hafva varit.

Plusquamperfectum.

Singularis.
ich war geweſen, jag hade varit.
du warſt geweſen, du hade varit.
er war geweſen, han hade varit.
Pluralis.
wir waren geweſen, vi hade varit.
ihr wart geweſen, j haden varit.
ſie waren geweſen, de hade varit.

Singularis.
ich wäre geweſen, jag skulle hafva varit.
du wäreſt geweſen, du skulle hafva varit.
er wäre geweſen, han skulle hafva varit.
Pluralis.
wir wären geweſen, vi skulle hafva varit.
ihr wäret geweſen, j skullen hafva varit.
ſie wären geweſen, de skulle hafva varit.

Futurum.

Singularis.
ich werde ſein, jag skall vara.
du wirſt ſein, du skall vara.
er wird ſein, han skall vara.
Pluralis.
wir werden ſein, vi skola vara.
ihr werdet ſein, j skolen vara.
ſie werden ſein, de skola vara.

Singularis.
ich werde ſein, jag skall vara.
du werdeſt ſein, du skall vara.
er werde ſein, han skall vara.
Pluralis.
wir werden ſein, vi skola vara.
ihr werdet ſein, j skolen vara.
ſie werden ſein, de skola vara.

Conditionalis 1.

Sing. ich würde ſein, jag skulle vara.
du würdeſt ſein, du skulle vara.
er würde ſein, han skulle vara.

Plur. wir würden ſein, vi skulle vara.
ihr würdet ſein, j skullen vara.
ſie würden ſein, de skulle vara.

Futurum exactum.

Singularis.
ich werde geweſen ſein, jag skall hafva varit.
du wirſt geweſen ſein, du skall hafva varit.
er wird geweſen ſein, han skall hafva varit.
Pluralis.
wir werden geweſen ſein, vi skola hafva varit.
ihr werdet geweſen ſein, j skolen hafva varit.
ſie werden geweſen ſein, de skola hafva varit.

Singularis.
ich werde geweſen ſein, jag skall hafva varit.
du werdeſt geweſen ſein, du skall hafva varit.
er werde geweſen ſein, han skall hafva varit.
Pluralis.
wir werden geweſen ſein, vi skola hafva varit.
ihr werdet geweſen ſein, j skolen hafva varit.
ſie werden geweſen ſein, de skola hafva varit.

Conditionalis 2.

Singularis.
ich würde gewesen sein, jag skulle hafva varit.
du würdest gewesen sein, du skulle hafva varit.
er würde gewesen sein, han skulle hafva varit.
Pluralis.
wir würden gewesen sein, vi skulle hafva varit.
ihr würdet gewesen sein, j skullen hafva varit.
sie würden gewesen sein, de skulle hafva varit.

Imperativus.

Singul. sei (du), var (du).
sei er, var (han).
sei sie, var (hon).
Plur. seien wir, låt oss vara.
seid (ihr), varen.
seien sie, var (de) varen.

Infinitivus.

Praesens.
sein (zu sein), vara (att vara).
Perfectum.
gewesen sein, hafva varit.
Futurum.
sein werden, skola vara.

Participium.

seiend, varande; gewesen, varit.

Haben, hafva.

Praesens.

Indicativus.

Singularis.
ich habe, jag har.
du hast, du har.
er (sie, es 2c.) hat, han (hon, det etc.) har.
Pluralis.
wir haben, vi hafva.
ihr habt, j hafven.
sie haben, de hafva.

Conjunctivus.

Singularis.
ich habe, jag må hafva.
du habest, du må hafva.
er habe, han må hafva.
Pluralis.
wir haben, vi må hafva.
ihr habet, j mån hafva.
sie haben, de må hafva.

Imperfectum.

Singularis.
ich hatte, jag hade.
du hattest, du hade.
er hatte, han hade.
Pluralis.
wir hatten, vi hade.
ihr hattet, j haden.
sie hatten, de hade.

Singularis.
ich hätte, jag skulle hafva.
du hättest, du skulle hafva.
er hätte, han skulle hafva.
Pluralis.
wir hätten, vi skulle hafva.
ihr hättet, j skullen hafva.
sie hätten, de skulle hafva.

Perfectum.

Singularis.
ich habe gehabt, jag har haft.
du hast gehabt, du har haft.
er hat gehabt, han har haft.
Pluralis.
wir haben gehabt, vi hafva haft.
ihr habt gehabt, j hafven haft.
sie haben gehabt, de hafva haft.

Singularis.
ich habe gehabt, jag må hafva haft.
du habest gehabt, du må hafva haft.
er habe gehabt, han må hafva haft.
Pluralis.
wir haben gehabt, vi må hafva haft.
ihr habet gehabt, j mån hafva haft.
sie haben gehabt, de må hafva haft.

Plusquamperfectum.

Singularis.
ich hatte gehabt, jag hade haft.
du hattest gehabt, du hade haft.
er hatte gehabt, han hade haft.

Singularis.
ich hätte gehabt, jag skulle hafva haft.
du hättest gehabt, du skulle hafva haft.
er hätte gehabt, han skulle hafva haft.

Pluralis.	Pluralis.
wir hatten gehabt, vi hade haft.	wir hätten gehabt, vi skulle hafva haft.
ihr hattet gehabt, j haden haft.	ihr hättet gehabt, j skullen hafva haft.
sie hatten gehabt, de hade haft.	sie hätten gehabt, de skulle hafva haft.

Futurum.

Singularis.	Singularis.
ich werde haben, jag skall hafva.	ich werde haben, jag skall hafva.
du wirst haben, du skall hafva.	du werdest haben, du skall hafva.
er wird haben, han skall hafva.	er werde haben, han skall hafva.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden haben, vi skola hafva.	wir werden haben, vi skola hafva.
ihr werdet haben, j skolen hafva.	ihr werdet haben, j skolen hafva.
sie werden haben, de skola hafva.	sie werden haben, de skola hafva.

Conditionalis 1.

Sing. ich würde haben, jag skulla hafva.	Plur. wir würden haben, vi skulle hafva.
du würdest haben, du skulle hafva.	ihr würdet haben, j skullen hafva.
er würde haben, han skulle hafva.	sie würden haben, de skulle hafva.

Futurum exactum.

Singularis.	Singularis.
ich werde gehabt haben, jag skall hafva haft.	ich werde gehabt haben, jag skall hafva haft.
du wirst gehabt haben, du skall hafva haft.	du werdest gehabt haben, du skall hafva haft.
er wird gehabt haben, han skall hafva haft.	er werde gehabt haben, han skall hafva haft.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden gehabt haben, vi skulle hafva haft.	wir werden gehabt haben, vi skulle hafva haft.
ihr werdet gehabt haben, j skullen hafva haft.	ihr werdet gehabt haben, j skullen hafva haft.
sie werden gehabt haben, de skulle hafva haft.	sie werden gehabt haben, deskulle hafva haft.

Conditionalis 2.

Singularis.

ich würde gehabt haben, jag skulle hafva haft.
du würdest gehabt haben, du skulle hafva haft.
er würde gehabt haben, han skulle hafva haft.

Pluralis.

wir würden gehabt haben, vi skulle hafva haft.
ihr würdet gehabt haben, j skullen hafva haft.
sie würden gehabt haben, de skulle hafva haft.

Imperativus.	Infinitivus.
Singul. habe (du), haf (du).	Praesens.
habe er, haf han.	haben (zu haben), hafva (att hafva).
habe sie, haf hon.	Perfectum.
Plural. haben wir, låt oss hafva.	gehabt haben, hafva haft.
habet (ihr), haf ell. hafven (j).	Futurum.
haben sie, haf de.	haben werden, skola hafva.

Participium.

1. habend, hafvande. 2. gehabt, haft.

Werden, blifva.

Praesens.

Indicativus.	Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich werde, jag blifver.	ich werde, jag må blifva.
du wirst, du blifver.	du werdest, du må blifva.
er (sie, es &c.) wird, han blifver.	er werde, han må blifva.

Pluralis.
wir werden, vi blifva.
ihr werdet, j blifven.
ſie werden, de blifva.

Pluralis.
wir werden, vi må blifva.
ihr werdet, j mån blifva.
ſie werden, de må blifva.

Imperfectum.

Singularis.
ich wurde (ell. ward) jag blef.
du wurdeſt (ell. wardſt) du blef.
er wurde, (ell. ward) han blef.
Pluralis.
wir wurden, vi blefvo.
ihr wurdet, j blefven.
ſie wurden, de blefvo.

Singularis.
ich würde, jag skulle blifva.
du würdeſt, du skulle blifva.
er würde, han skulle blifva.
Pluralis.
wir würden, vi skulle blifva.
ihr würdet, j skulle blifva.
ſie würden, de skulle blifva.

Perfectum.

Singularis.
ich bin geworden, jag har blifvit.
du biſt geworden, du har blifvit.
er iſt geworden, han har blifvit.
Pluralis.
wir ſind geworden, vi hafva blifvit.
ihr ſeid geworden, j hafven blifvit.
ſie ſind geworden, de hafva blifvit.

Singularis.
ich ſei geworden, jag må hafva blifvit.
du ſeiſt geworden, du må hafva blifvit.
er ſei geworden, han må hafva blifvit.
Pluralis.
wir ſeien geworden, vi må hafva blifvit.
ihr ſeiet geworden, j mån hafva blifvit.
ſie ſeien geworden, de må hafva blfivit.

Plusquamperfectum.

Singularis.
ich war geworden, jag hade blifvit.
du warſt geworden, du hade blifvit.
er war geworden, han hade blifvit.
Pluralis.
wir waren geworden, vi hade blifvit.
ihr war(e)t geworden, j haden blifvit.
ſie waren geworden, de hade blifvit.

Singularis.
ich wäre geworden, jag skulle hafva blifvit
du wäreſt geworden, du skulle hafva blifvit
er wäre geworden, han skulle hafva blifvit
Pluralis.
wir wären geworden, vi skulle hafva blifvit
ihr wäret geworden, j skullen hafva blifvit
ſie wären geworden, de skulle hafva blifvit

Futurum.

Singularis.
ich werde werden, jag skall blifva.
du wirſt werden, du skall blifva.
er wird werden, han skall blifva.
Pluralis.
wir werden werden, vi skola blifva.
ihr werdet werden, j skolen blifva.
ſie werden werden, de skola blifva.

Singularis.
ich werde werden, jag skall blifva.
du werdeſt werden, du skall blifva.
er werde werden, han skall blifva.
Pluralis.
wir werden werden, vi skola blifva.
ihr werdet werden, j skolen blifva.
ſie werden werden, de skola blifva.

Conditionalis 1.

Singul. ich würde werden, jag skulle blifva.
du würdeſt werden, du skulle blifva.
er würde werden, han skulle blifva.
Plural. wir würden werden, vi skulle blifva.
ihr würdet werden, j skullen blifva.
ſie würden werden, de skulle blifva.

Futurum exactum.

Singularis.
ich werde geworden ſein, jag skall hafva blifvit.
du wirſt gew. ſein, du skall hafva blifvit.
er wird gew. ſein, han skall hafva blifvit.

Singularis.
ich werde geworden ſein, jag skall hafva blifvit.
du werdeſt gew. ſein, du skall hafva blifvit.
er werde gew. ſein, han skall hafva blifvit.

Pluralis.
wir werden gew. sein, vi skola hafva blifvit.
ihr werdet gew. sein, j skolen hafva blifvit.
sie werden gew. sein, de skola hafva blifvit.

Pluralis.
wir werden gew. sein, vi skola hafva blifvit.
ihr werdet gew. sein, j skolen hafva blifvit.
sie werden gew. sein, de skola hafva blifvit.

Conditionalis 2.

Singul. ich würde geworden sein, jag skulle hafva blifvit.
du würdest geworden sein, du skulle hafva blifvit.
er würde geworden sein, han skulle hafva blifvit.
Plur. wir würden geworden sein, vi skulle hafva blifvit.
ihr würdet geworden sein, j skullen hafva blifvit.
sie würden geworden sein, de skulle hafva blifvit.

Imperativus.

Singul. werde (du), blif (du).
werde er, blif han.
werde sie, blif hon.
Plur. werden wir, låt oss blifva.
werdet (ihr), blifven (j).
werden sie, blif de.

Infinitivus.

Presens.
werden, blifva.

Perfektum.
geworden sein, hafva blifvit.

Futurum.
werden werden, skola blifva.

Participium.

1. werdend, blifvande.
2. worden (som hufvudverbet: geworden), blifvit, blifven.

---

b) Hufvudverbernas Konjugation.

Regelmessig Konjugation.

Konjugation af ett Verbum med direkt objektiv betydelse.

Loben, berömma.

Activum.

Praesens.

Indicativus.

Singularis.
ich lobe (dich, ihn, einen Andern &c.) jag berömmer.
du lobst, du berömmer.
er lobt, han berömmer.
Pluralis.
wir loben, vi berömma.
ihr lobt, j berömmen.
sie loben, de berömma.

Conjunctivus.

Singularis.
ich lobe, jag må berömma,
du lobest, du må berömma.
er lobe, han må berömma.
Pluralis.
wir loben, vi må berömma,
ihr lobet, j mån berömma.
sie loben, de må berömma.

Imperfectum.

Singularis.
ich lobte, jag berömde.
du lobtest, du berömde.
er lobte, han berömde.
Pluralis.
wir lobten, vi berömde.
ihr lobtet, j berömden.
sie lobten, de berömde.

Singularis.
ich lobete, jag skulle berömma.
du lobetest, du skulle berömma.
er lobete, han skulle berömma.
Pluralis.
wir lobeten, vi skulle berömma.
ihr lobetet, j skullen berömma.
sie lobeten, de skulle berömma.

Perfectum.

Singularis.
ich habe gelobt, jag har berömt.*)
du hast gelobt, du har berömt.
er hat gelobt, han har berömt.

Singularis.
ich habe gelobt, jag må hafva berömt.
du habest gelobt, du må hafva berömt.
er habe gelobt, han må hafva berömt.

*) Verber, som icke äro sammansatta med en Partikel, antaga i Perfectum och de deraf bildade tidsformer stafvelsen ge. De med Partiklar annorlunda sammansatta Verber hafva stafvelsen emellan Partikeln och Verbet, t. ex. aufgestanden, fortgeeilt &c.; de oåtskiljeligt sammansatta eller af förstafvelsen afledda Verber få intet augment, t. ex. übersetzt, untersagt, bereitet &c.

Pluralis.	Pluralis.
wir haben gelobt, vi hafva berömt.	wir haben gelobt, vi må hafva berömt.
ihr habt gelobt, j hafven berömt.	ihr habet gelobt, j mån hafva berömt.
sie haben gelobt, de hafva berömt.	sie haben gelobt, de må hafva berömt.

Plusquamperfectum.

Singularis.	Singularis.
ich hatte gelobt, jag hade berömt.	ich hätte gelobt, jag skulle hafva berömt.
du hattest gelobt, du hade berömt.	du hättest gelobt, du skulle hafva berömt.
er hatte gelobt, han hade berömt.	er hätte gelobt, han skulle hafva berömt,
Pluralis.	Pluralis.
wir hatten gelobt, vi hade berömt.	wir hätten gelobt, vi skulle hafva berömt.
ihr hattet gelobt, j haden berömt,	ihr hättet gelobt, j skullen hafva berömt.
sie hatten gelobt, de hade berömt.	sie hätten gelobt, de skulle hafva berömt.

Futurum.

Singularis.	Singularis.
ich werde loben, jag skall berömma.	ich werde loben, jag skall berömma.
du wirst loben, du skall berömma.	du werdest loben, du skall berömma.
er wird loben, han skall berömma.	er werde loben, han skall berömma.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden loben, vi skola berömma.	wir werden loben, vi skola berömma.
ihr werdet loben, j skolen berömma.	ihr werdet loben, j skolen berömma.
sie werden loben, de skola berömma.	sie werden loben, de skola berömma.

Conditionalis 1.

Singul. ich würde loben, jag skulle berömma.
du würdest loben, du skulle berömma.
er würde loben, an skulle berömma.
Plural. wir würden loben, vi skulle berömma.
ihr würdet loben, j skullen berömma.
sie würden loben, de skulle berömma.

Futurum exactum.

Singularis.	Singularis.
ich werde gelobt haben, jag skall hafva berömt.	ich werde gelobt haben, jag skall hafva berömt.
du wirst gel. haben, du skall hafva berömt.	du werdest gel. haben, du skall hafva berömt.
er wird gel. haben, han skall hafva berömt.	er werde gel. haben, han skall hafva berömt.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden gel. haben, vi skola hafva berömt.	wir werden gel. haben, vi skola hafva berömt.
ihr werdet gel. haben, j skolen hafva berömt.	ihr werdet gel. haben, j skolen hafva berömt.
sie werden gel. haben, de skola hafva berömt.	sie werden gel. haben, de skola hafva berömt.

Conditionalis 2.

Singul. ich würde gelobt haben, jag skulle hafva berömt.
du würdest gelobt haben, du skulle hafva berömt.
er würde gelobt haben, han skulle hafva berömt.
Plural. wir würden gelobt haben, vi skulle hafva berömt.
ihr würdet gelobt haben, j skullen hafva berömt.
sie würden gelobt haben, de skulle hafva berömt.

Imperativus.

Singul. lobe (du), beröm (du).
lobe er, beröm han.
lobe sie, beröm hon.
Plural. loben wir, berömma vi.
lobet (ihr), berömmen (j).
loben sie, berömma de.

Infinitivus.

Praesens.
loben, berömma.

Perfectum.
gelobt haben, hafva berömt.

Futurum.
loben werden, skola berömma.

Participium.

1. lobend, berömmande. 2. gelobt, berömt.

Passivum.

Praesens.

Indicativus.	Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich werde gelobt, jag berömmes.	ich werde gelobt, jag må berömmas.
du wirſt gelobt, du berömmes.	du werdeſt gelobt, du må berömmas.
er wird gelobt, han berömmes.	er werde gelobt, han må berömmas.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden gelobt, vi berömmes.	wir werden gelobt, vi må berömmas.
ihr werdet gelobt, j berömmes.	ihr werdet gelobt, j mån berömmas.
ſie werden gelobt, de berömmes.	ſie werden gelobt, de må berömmas.

Imperfectum.

Indicativus.	Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich wurde gelobt, jag berömdes.	ich würde gelobt, jag skulle berömmas.
du wurdeſt gelobt, du berömdes.	du würdeſt gelobt, du skulle berömmas.
er wurde gelobt, han berömdes.	er würde gelobt, han skulle berömmas.
Pluralis.	Pluralis.
wir wurden gelobt, vi berömdes.	wir würden gelobt, vi skulle berömmas.
ihr wurdet gelobt, j berömdes.	ihr würdet gelobt, j skullen berömmas.
ſie wurden gelobt, de berömdes.	ſie würden gelobt, de skulle berömmas.

Perfectum.

Indicativus.	Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich bin gelobt worden, jag har blifvit berömd.	ich ſei gelobt worden, jag må hafva blifvit berömd.
du biſt gelobt worden, du har blifvit berömd.	du ſeiſt gelobt worden, du må hafva blifvit berömd.
er iſt gelobt worden, han har blifvit berömd.	er ſei gelobt worden, han må hafva blifvit berömd.
Pluralis.	Pluralis.
wir ſind gelobt worden, vi hafva blifvit berömda.	wir ſeien gelobt worden, vi må hafva blifvit berömda.
ihr ſeid gelobt worden, j hafven blifvit berömda.	ihr ſeiet gelobt worden, j mån hafva blifvit berömda.
ſie ſind gelobt worden, de hafva blifvit berömda.	ſie ſeien gelobt worden, de må hafva blifvit berömda.

Plusquamperfectum.

Indicativus.	Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich war gelobt worden, jag hade blifvit berömd.	ich wäre gelobt worden, jag skulle hafva blifvit berömd.
du warſt gelobt worden, du hade blifvit berömd.	du wäreſt gelobt worde, du skulle hafva blifvit berömd.
er war gelobt worden, han hade blifvit berömd.	er wäre gelobt worden, han skulle hafva blifvit berömd.
Pluralis.	Pluralis.
wir waren gelobt worden, vi hafva blifvit berömda.	wir wären gelobt worden, vi skulle hafva blifvit berömda.
ihr wart gelobt worden, j hafven blifvit berömda.	ihr wäret gelobt worden, j skullen hafva blifvit berömda.
ſie waren gelobt worden, de hafva blifvit berömda.	ſie wären gelobt worden, de skulle hafva blifvit berömda.

Futurum.

Indicativus.	Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich werde gelobt werden, jag skall berömmas.	ich werde gelobt werden, jag skall berömmas.
du wirſt gelobt werden, du skall berömmas.	du werdeſt gelobt werden, du skall berömmas.
er wird gelobt werden, han skall berömmas.	er werde gelobt werden, han skulle berömmas.

Pluralis.	Pluralis.
wir werden gelobt werden, vi skulle berömmas.	wir werden gelobt werden, vi skulle berömmas.
ihr werdet gelobt werden, j skullen berömmas.	ihr werdet gelobt werden, j skullen berömmas.
sie werden gelobt werden, de skulle berömmas.	sie werden gelobt werden, de skulle berömmas.

Conditionalis 1.

Singul. ich würde gelobt werden, jag skulle berömmas.
du würdest gelobt werden, du skulle berömmas.
er würde gelobt werden, han skulle berömmas.
Plural. wir wurden gelobt werden, vi skulle berömmas.
ihr würdet gelobt werden, j skullen berömmas.
sie würden gelobt werden, de skulle berömmas.

Futurum exactum.

Singularis.	Singularis.
ich werde gelobt worden sein, jag skall hafva blifvit berömd.	ich werde gelobt worden sein, jag skall hafva blifvit berömd.
du wirst gelobt worden sein, du skall hafva blifvit berömd.	du werdest gelobt worden sein, du skall hafva blifvit berömd.
er wird gelobt worden sein, han skall hafva blifvit berömd.	er werde gelobt worden sein, han skall hafva blifvit berömd.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden gelobt worden sein, vi skola hafva blifvit berömda.	wir werden gelobt worden sein, vi skola hafva blifvit berömda.
ihr werdet gelobt worden sein, j skolen hafva blifvit berömda.	ihr werdet gelobt worden sein, j skolen hafva blifvit berömda.
sie werden gelobt worden sein, de skola hafva blifvit berömda.	sie werden gelobt worden sein, de skola hafva blifvit berömda.

Conditionalis 2.

Singul. ich würde gelobt worden sein, jag skulle hafva blifvit berömd.
du würdest gelobt worden sein, du skulle hafva blifvit berömd.
er würde gelobt worden sein, han skulle hafva blifvit berömd.
Plural. wir würden gelobt worden sein, vi skulle hafva blifvit berömda.
ihr würdet gelobt worden sein, j skullen hafva blifvit berömda.
sie würden gelobt worden sein, de skulle hafva blifvit berömda.

Imperativus.

Singul. werde (du) gelobt, blif (du) berömd.
werde er gelobt, blif han berömd.
werde sie gelobt, blif hon berömd.
Plural. werden wir gelobt, blifven vi berömda.
werdet (ihr) gelobt, blifven (j) berömda.
werden sie gelobt, blifven de berömda.

Infinitivus.

Praes. gelobt werden, berömmas.
Perf. gelobt worden sein, hafva blifvit berömd.
Fut. werden gelobt werden, skola blifva berömd.

Konjugation af ett verbum med indirekt objektiv betydelse.

Drohen, hota.

Activum.

Indicativus.	Presens. Conjunctivus.
Singularis.	Singularis.
ich drohe, jag hotar.	ich drohe, jag må hota.
du drohst, du hotar.	du drohest, du må hota.
er droht, han hotar.	er drohe, han må hota.

Pluralis.	Pluralis.
wir drohen, vi hota.	wir drohen, vi må hota.
ihr drohet, j hoten.	ihr drohet, j mån hota.
sie drohen, de hota.	sie drohen, de må hota.

Imperfectum.

Singularis.	Singularis.
ich drohte, jag hotade,	ich drohete, jag skulle hota.
du drohtest, du hotade.	du droheteſt, du skulle hota.
er drohte, han hotade.	er drohete, han skulle hota.
Pluralis.	Pluralis.
wir drohten, vi hotade.	wir droheten, vi skulle hota.
ihr drohtet, j hotaden.	ihr drohetet, j skullen hota.
sie drohten, de hotade.	sie droheten, de skulle hota.

Perfectum.

Singularis.	Singularis.
ich habe gedroht, jag har hotat.	ich habe gedroht, jag må hafva hotat.
du hast gedroht, du har hotat.	du habest gedroht, du må hafva hotat.
er hat gedroht, han har hotat.	er habe gedroht, han må hafva hotat.
Pluralis.	Pluralis.
wir haben gedroht, vi hafva hotat.	wir haben gedroht, vi må hafva hotat.
ihr habt gedroht, j hafven hotat.	ihr habet gedroht, j mån hafva hotat.
sie haben gedroht, de hafva hotat.	sie haben gedroht, de må hafva hotat.

Plusquamperfectum.

Singularis.	Singularis.
ich hatte gedroht, jag hade hotat.	ich hätte gedroht, jag skulle hafva hotat.
du hattest gedroht, du hade hotat.	du hättest gedroht, du skulle hafva hotat.
er hatte gedroht, han hade hotat.	er hätte gedroht, han skulle hafva hotat.
Pluralis.	Pluralis.
wir hatten gedroht, vi hade hotat.	wir hätten gedroht, vi skulle hafva hotat.
ihr hattet gedroht, j haden hotat.	ihr hättet gedroht, j skullen hafva hotat.
sie hatten gedroht, de hade hotat.	sie hätten gedroht, de skulle hafva hotat.

Futurum.

Singularis.	Singularis.
ich werde drohen, jag skall hota.	ich werde drohen, jag skall hota.
du wirst drohen, du skall hota.	du werdest drohen, du skall hota.
er wird drohen, han skall hota.	er werde drohen, han skall hota.
Pluralis.	Pluralis.
wir werden drohen, vi skola hota.	wir werden drohen, vi skola hota.
ihr werdet drohen, j skolen hota.	ihr werdet drohen, j skolen hota.
sie werden drohen, de skola hota.	sie werden drohen, de skola hota.

Conditionalis 1.

Singularis.
ich würde drohen, jag skulle hota.
du würdest drohen, du skulle hota.
er würde drohen, han skulle hota.
Pluralis.
wir würden drohen, vi skulle hota.
ihr würdet drohen, j skullen hota.
sie würden drohen, de skulle hota.

Futurum exactum.

Singularis.	Singularis.
ich werde gedroht haben, jag skall hafva hotat.	ich werde gedroht haben, jag skall hafva hotat.
du wirst gedroht haben, du skall hafva hotat.	du werdest gedroht haben, du skall hafva hotat.
er wird gedroht haben, han skall hafva hotat.	er werde gedroht haben, han skall hafva hotat.

Pluralis.
wir werden gebr. haben, vi skola hafva hotat.
ihr werdet gedroht haben, j skolen hafva hotat.
sie werden gedroht haben, de skola hafva hotat.

Pluralis.
wir werden gebr. haben, vi skola hafva hotat.
ihr werdet gedroht haben, j skolen hafva hotat.
sie werden gedroht haben, de skola hafva hotat.

Conditionalis 2.

Singularis.
ich würde gedroht haben, jag skulle hafva hotat.
du würdest gedroht haben, du skulle hafva hotat.
er würde gedroht haben, han skulle hafva hotat.

Pluralis.
wir würden gedroht haben, vi skulle hafva hotat.
ihr würdet gedroht haben, j skullen hafva hotat.
sie würden gedroht haben, de skulle hafva hotat.

Imperativus.

Sing. drohe (du), hota (du).
drohe er, hota han.
drohe sie, hota hon.
Plur. drohen wir, hoten vi.
drohet (ihr), hoten (j).
drohen sie, hota de.

Infinitivus.

Praesens.
drohen, hota.
Perfectum.
gedroht haben, hafva hotat.
Futurum.
drohen werden, skola hota.

Participium.

1. drohend, hotande. 2. gedroht, hotat.

Passivum.

Praesens.

Indicativus.

Singularis.
mir wird gedroht, jag hotas.
dir wird gedroht, du hotas.
ihm wird gedroht, han hotas.
Pluralis.
uns wird gedroht, vi hotas.
euch wird gedroht, j hotas.
ihnen wird gedroht, de hotas.

Conjunctivus.

Singularis.
mir werde gedroht, jag må hotas.
dir werde gedroht, du må hotas.
ihm werde gedroht, han må hotas.
Pluralis.
uns werde gedroht, vi må hotas.
euch werde gedroht, j mån hotas.
ihnen werde gedroht, de må hotas.

Imperfectum.

Singularis.
mir wurde gedroht, jag hotades.
dir wurde gedroht, du hotades.
ihm wurde gedroht, han hotades.
Pluralis.
uns wurde gedroht, vi hotades.
euch wurde gedroht, j hotades.
ihnen wurde gedroht, de hotades.

Singularis.
mir würde gedroht, jag skulle hotas.
dir würde gedroht, du skulle hotas.
ihm würde gedroht, han skulle hotas.
Pluralis.
uns würde gedroht, vi skulle hotas.
euch würde gedroht, j skullen hotas.
ihnen würde gedroht, du skulle hotas.

Perfectum.

Singularis.
mir ist gedroht worden, jag har blifvit hotad.
dir ist gedroht worden, du har blifvit hotad.
ihm ist gedroht worden, han har blifvit hotad.

Singularis.
mir sei gedroht worden, jag må hafva blifvit hotad.
dir sei gedroht worden, du må hafva blifvit hotad.
ihm sei gedroht worden, han må hafva blifvit hotad.

Pluralis.

uns iſt gedroht worden, vi hafva blifvit hotade.
euch iſt gedroht worden, j hafven blifvit hotade.
ihnen iſt gedroht worden, de hafva blifvit hotade.

Pluralis.

uns ſei gedroht worden, vi må hafva blifvit hotade.
euch ſei gedroht worden, j mån hafva blifvit hotade.
ihnen ſei gedroht worden, de må hafva blifvit hotade.

Plusquamperfectum.

Singularis.

mir war gedroht worden, jag hade blifvit hotad.
dir war gedroht worden, du hade blifvit hotad.
ihm war gedroht worden, han hade blifvit hotad.

Pluralis.

uns war gedroht worden, vi hafva blifvit hotade.
euch war gedroht worden, j hafven blifvit hotade.
ihnen war gedroht worden, de hafva blifvit hotade.

Singularis.

mir wäre gedroht worden, jag skulle hafva blifvit hotad.
dir wäre gedroht worden, du skulle hafva blifvit hotad.
ihm wäre gedroht worden, han skulle hafva blifvit hotad.

Pluralis.

uns wäre gedroht worden, vi skulle hafva blifvit hotade.
euch wäre gedroht worden, j skullen hafva blifvit hotade.
ihnen wäre gedroht worden, de skulle hafva blifvit hotade.

Futurum.

Singularis.

mir wird gedroht werden, jag skall hotas.
dir wird gedroht werden, du skall hotas.
ihm wird gedroht werden, han skall hotas.

Pluralis.

uns wird gedroht werden, vi skola hotas.
euch wird gedroht werden, j skolen hotas.
ihnen wird gedroht werden, de skola hotas.

Singularis.

mir werde gedroht werden, jag skall hotas.
dir werde gedroht werden, du skall hotas.
ihm werde gedroht werden, han skall hotas.

Pluralis.

uns werde gedroht werden, vi skola hotas.
euch werde gedroht werden, j skolen hotas.
ihnen werde gedroht werden, de skola hotas.

Conditionalis 1.

Singularis.

mir würde gedroht werden, jag skulle hotas.
dir würde gedroht werden, du skulle hotas.
ihm würde gedroht werden, han skulle hotas.

Pluralis.

uns würde gedroht werden, vi skulle hotas.
euch würde gedroht werden, j skullen hotas.
ihnen würde gedroht werden, de skulle hotas.

Futurum exactum.

Singularis.

mir wird gedroht worden ſein, jag skall hafva blifvit hotad.
dir wird gedroht worden ſein, du skall hafva blifvit hotad.
ihm wird gedroht worden ſein, han skall hafva blifvit hotad.

Pluralis.

uns wird gedroht worden ſein, vi skola hafva blifvit hotade.
euch wird gedroht worden ſein, j skolen hafva blifvit hotade.
ihnen wird gedroht worden ſein, de skola hafva blifvit hotade.

Singularis.

mir werde gedroht worden ſein, jag skall hafva blifvit hotad.
dir werde gedroht worden ſein, du skall hafva blifvit hotad.
ihm werde gedroht worden ſein, han skall hafva blifvit hotad.

Pluralis.

uns werde gedroht worden ſein, vi skola hafva blifvit hotade.
euch werde gedroht worden ſein, j skolen hafva blifvit hotade.
ihnen werde gedroht worden ſein, de skola hafva blifvit hotade.

Conditionalis 2.

Sing. mir würde gedroht worden sein, jag skulle hafva blifvit hotad.
dir würde gedroht worden sein, du skulle hafva blifvit hotad.
ihm würde gedroht worden sein, han skulle hafva blifvit hotad.
Plur. uns würde gedroht worden sein, vi skulle hafva blifvit hotade.
euch würde gedroht worden sein, j skullen hafva blifvit hotade.
ihnen würde gedroht worden sein, de skulle hafva blifvit hotade.

Imperativus.

Sing. werde mir gedroht, blifver jag hotad. Plur. werde uns gedroht, låt oss blifva hotade.
werde dir gedroht, blifver du hotad. werde euch gedroht, j skullen hotas.
werde ihm gedroht, blifver han hotad. werde ihnen gedroht, de skulle hotas.

Infinitivus.

Praesens.

gedroht werden, blifva hotad.

Perfectum.

gedroht worden sein, hafva blifvit hotad.

Futurum.

werden gedroht werden, skola blifva hotad.

Konjugation af ett opersonligt Verbum.

Regnen, regna.

Praesens.

Indicativus.	Conjunctivus.
es regnet, det regnar.	es regne, det må regna.

Imperfectum.

es regnete, det regnade.	es regnete, det skulle regna.

Perfectum.

es hat geregnet, det har regnat.	es habe geregnet, det må hafva regnat.

Plusquamperfectum.

es hatte geregnet, det hade regnat.	es hätte geregnet, det skulle hafva regnat.

Futurum.

es wird regnen, det skall regna.	es werde regnen, det skall regna.

Conditionalis 1.

es würde regnen, det skulle regna.

Futurum exactum.

es wird geregnet haben, det skall hafva regnat.	es werde geregnet haben, det skall hafva regnat.

Conditionalis 2.

es würde geregnet haben, det skulle hafva regnat.

Imperativus.

es regne, det skall regna.

Infinitivus.

Praesens.

regnen, regna.

Perfectum.

geregnet haben, hafva regnat.

Futurum.

regnen werden, skola regna.

Participium.

1. regnend, regnande. 2. geregnet, regnat.

Alfabetisk förteckning öfver de oregelbundna Verberna.

Infinitiv.	Praesens, Indicativ.	Imperfectum. Indicativ.	Imperfectum. Conjunctiv.	Imperativ.	Participium Perf. Pass.
Backen	ich backe, du bäckst, er bäckt	ich buk	ich büke	backe	gebacken.
Bedingen	ich bedinge, du bedingst, er bedingt	ich bedung	ich bedünge	bedinge	bedungen.
Befehlen	ich befehle, du befiehlst, er befiehlt	ich befahl	ich beföhle	befiehl	befohlen.
Befleißen	ich befleiße, du befleißest, er befleißt	ich befliß	ich beflisse	befleiße	beflissen.
Beginnen	ich beginne ꝛc.	ich begann	ich begänne	beginne	begonnen.
Beißen	ich beiße, du beißest, er beißt	ich biß	ich bisse	beiß	gebissen.
Bellen	ich belle, du bellest (billst), er bellt (billt)	ich bellte (boll)	ich bellete (bölle)	belle (bill)	gebellet (gebollen).
Bergen	ich berge, du birgst, er birgt	ich barg	ich bärge	birg	geborgen.
Bersten	ich berste, du berstest oder birstest, er berstet oder birst	ich borst oder barst	ich bärste	berste od. birst	geborsten.
Besinnen	ich besinne, du besinnst, er besinnt	ich besann	ich besänne	besinne	besonnen.
Besitzen	ich besitze, du besitzest, er besitzt	ich besaß	ich besäße	besitze	besessen.
Betrügen (Betriegen)	ich betrüge, du betrügst, er betrügt	ich betrog	ich betröge	betrüge	betrogen.
Bewegen	ich bewege ꝛc.	ich bewog	ich bewöge	bewege	bewogen.
Biegen	ich biege ꝛc.	ich bog	ich böge	biege	gebogen.
Bieten	ich biete ꝛc.	ich bot	ich böte	biete	geboten.
Binden	ich binde ꝛc.	ich band	ich bände	binde	gebunden.
Bitten	ich bitte ꝛc.	ich bat	ich bäte	bitte	gebeten.
Blasen	ich blase, du bläsest, er bläset od. bläst	ich blies	ich bliese	blase	geblasen.
Bleiben	ich bleibe ꝛc.	ich blieb	ich bliebe	bleibe od. bleib	geblieben.
Braten	ich brate, du bratest (brätst), er bratet (brät)	ich bratete (briet)	ich bratete (briete)	brate	gebraten.
Brechen	ich breche, du brichst, er bricht	ich brach	ich bräche	brich	gebrochen.
Brennen	ich brenne ꝛc.	ich brannte	ich brennete	brenne	gebrannt.
Bringen	ich bringe ꝛc.	ich brachte	ich brächte	bringe	gebracht.
Denken	ich denke ꝛc.	ich dachte	ich dächte	denke	gedacht.
Dingen	ich dinge, du dingst, er dingt	ich dung	ich dünge	dinge	gedungen.
Dreschen	ich dresche, du drischest, er drischet od. drischt	ich drasch oder drosch	ich dräsche oder drösche	drisch	gedroschen.
Dringen	ich dringe ꝛc.	ich drang	ich dränge	dringe	gedrungen.
Dürfen	ich darf, du darfst, er darf; wir dürfen ꝛc.	ich durfte	ich dürfte	—	gedurft.
Empfangen	ich empfange, du empfängst, er empfängt	ich empfing	ich empfinge	empfange	empfangen
Empfehlen	ich empfehle, du empfiehlst, er empfiehlt	ich empfahl	ich empföhle	empfiehl	empfohlen.
Empfinden	ich empfinde, du empfindest, er empfindet	ich empfand	ich empfände	empfinde	empfunden.
Erfrieren	ich erfriere, du erfrierst, er erfriert	ich erfror	ich erfröre	erfriere	erfroren.
Erbleichen	ich erbleiche ꝛc.	ich erblich	ich erbliche	erbleiche	erblichen.
Erlöschen	ich erlösche, du erlischest, er erlischt	ich erlosch	ich erlösche	erlisch	erloschen.
Ersaufen	ich ersaufe, du ersäufst, er ersäuft	ich ersoff	ich ersöffe	ersaufe	ersoffen.
Erschallen	ich erschalle ꝛc.	ich erscholl	ich erschölle	erschalle	erschollen.
Erscheinen	ich erscheine, du erscheinst, er erscheint	ich erschien	ich erschiene	erscheine	erschienen.
Erschrecken	ich erschrecke, du erschrickst, er erschrickt	ich erschrak	ich erschräke	erschrick	erschrocken.
Ertrinken	ich ertrinke, du ertrinkst, er ertrinkt	ich ertrank	ich ertränke	ertrinke	ertrunken.
Erwägen	ich erwäge, du erwägst, er erwägt	ich erwog	ich erwöge	erwäge	erwogen.
Essen	ich esse, du issest, er isset oder ißt	ich aß	ich äße	iß	gegessen.
Fahren	ich fahre, du fährst, er fährt	ich fuhr	ich führe	fahre	gefahren.
Fallen	ich falle, du fällst, er fällt	ich fiel	ich fiele	falle od. fall	gefallen.
Fangen	ich fange, du fängst, er fängt	ich fing	ich finge	fange	gefangen.
Fechten	ich fechte, du fichst, er ficht	ich focht	ich föchte	fechte od. ficht	gefochten.
Finden	ich finde ꝛc.	ich fand	ich fände	finde	gefunden.
Flechten	ich flechte, du flichst, er flicht	ich flocht	ich flöchte	flicht	geflochten.
Fliegen	ich fliege, du fliegst, er fliegt	ich flog	ich flöge	fliege	geflogen.
Fliehen	ich fliehe ꝛc.	ich floh	ich flöhe	fliehe od. flieh	geflohen.
Fließen	ich fließe, du fließest, er fließet od. fließt	ich floß	ich flösse	fließe od. fließ	geflossen.

Infinitiv.	Praesens, Indicativ.	Imperfectum. Indicativ.	Imperfectum. Conjunctiv.	Imperativ.	Participium Perf. Pass.
Fressen	ich fresse, du frissest, er frisset od. frißt	ich fraß	ich fräße	friß	gefressen.
Frieren	ich friere ꝛc.	ich fror	ich fröre	friere	gefroren.
Gähren	ich gähre, du gährst, er gährt	ich gohr	ich göhre	gähre	gegohren.
Gebären	ich gebäre, du gebärst (gebierst), er gebärt (gebiert)	ich gebar	ich gebäre (geböre)	gebäre (gebier)	geboren.
Geben	ich gebe, du giebst, er giebt	ich gab	ich gäbe	gieb	gegeben.
Gebieten	ich gebiete, du gebietest, er gebietet	ich gebot	ich geböte	gebiete	geboten.
Gedeihen	ich gedeihe ꝛc.	ich gedieh	ich gediehe	gedeihe	gediehen.
Gefallen	ich gefalle, du gefällst, er gefällt	ich gefiel	ich gefiele	gefalle	gefallen.
Gehen	ich gehe, du gehst, er geht	ich ging	ich ginge	gehe oder geh	gegangen.
Gelingen	es gelingt	es gelang	es gelänge	gelinge	gelungen.
Gelten	ich gelte, du giltst, er gilt	ich galt	ich gälte(gölte)	gilt	gegolten.
Genesen	ich genese ꝛc.	ich genas	ich genäse	genese	genesen.
Genießen	ich genieße ꝛc.	ich genoß	ich genösse	genieße od. genieß	genossen.
Gerathen	ich gerathe, du geräthst, er geräth	ich gerieth	ich geriethe	gerathe	gerathen.
Geschehen	es geschiehet oder geschieht	es geschah	es geschähe	geschehe	geschehen.
Gewinnen	ich gewinne ꝛc.	ich gewann	ich gewänne (gewönne)	gewinne oder gewinn	gewonnen.
Gießen	ich gieße ꝛc.	ich goß	ich gösse	gieße oder gieß	gegossen.
Gleichen	ich gleiche ꝛc.	ich glich	ich gliche	gleiche	geglichen.
Gleiten	ich gleite ꝛc.	ich glitt	ich glitte	gleite	geglitten.
Glimmen	ich glimme, du glimmst, er glimmt	ich glomm	ich glömme	glimme	geglommen.
Graben	ich grabe, du gräbst, er gräbt	ich grub	ich grübe	grabe	gegraben.
Greifen	ich greife ꝛc.	ich griff	ich griffe	greife od. greif	gegriffen.
Haben	ich habe, du hast, er hat	ich hatte	ich hätte	habe	gehabt.
Halten	ich halte, du hältst, er hält	ich hielt	ich hielte	halte oder halt	gehalten.
Hangen	ich hange, du hängst, er hängt	ich hing	ich hinge	hange	gehangen.
Hauen	ich haue, du haust, er haut	ich hieb	ich hiebe	haue oder hau	gehauen.
Heben	ich hebe, du hebst, er hebt	ich hob	ich höbe(hübe)	hebe	gehoben.
Heißen	ich heiße, du heißest, er heißt	ich hieß	ich hieße	heiße oder heiß	geheißen.
Helfen	ich helfe, du hilfst, er hilft	ich half	ich hülfe	hilf	geholfen.
Keifen	ich keife ꝛc.	ich kiff	ich kiffe	keife oder keif	gekiffen.
Kennen	ich kenne ꝛc.	ich kannte	ich kennete	kenne	gekannt.
Klieben	ich kliebe ꝛc.	ich klob	ich klöbe	kliebe	gekloben.
Klimmen	ich klimme ꝛc.	ich klomm	ich klömme	klimme	geklommen.
Klingen	ich klinge ꝛc.	ich klang	ich klänge	klinge	geklungen.
Kneifen oder Kneipen	ich kneife oder kneipe ꝛc.	ich kniff oder knipp	ich kniffe oder knippe	kneife od. kneipe, kneip	gekniffen oder geknippen.
Kommen	ich komme, du kommst, er kommt	ich kam	ich käme	komm	gekommen.
Können	ich kann, du kannst, er kann	ich konnte	ich könnte	—	gekonnt.
Kriechen	ich krieche, du kriechst, er kriecht	ich kroch	ich kröche	krieche od. kriech	gekrochen.
Kühren (Küren)	ich kühre, du kührst, er kührt (ich küre ꝛc.)	ich kohr (kor)	ich köhre(köre)	kühre (küre)	gekohren (gekoren).
Laden	ich lade, du ladest (lädst), er ladet(lädt)	ich lud	ich lüde	lade	geladen.
Lassen	ich lasse, du lässest, er lässet (läßt)	ich ließ	ich ließe	lasse oder laß	gelassen.
Laufen	ich laufe. du läufst, er läuft	ich lief	ich liefe	laufe oder lauf	gelaufen.
Leiden	ich leide ꝛc.	ich litt	ich litte	leide	gelitten.
Leihen	ich leihe ꝛc.	ich lieh	ich liehe	leihe	geliehen.
Lesen	ich lese, du liesest, er lieset (liest)	ich las	ich läse	lies	gelesen.
Liegen	ich liege, du liegst, er liegt	ich lag	ich läge	liege	gelegen.
Lügen	ich lüge ꝛc.	ich log	ich löge	lüge	gelogen.
Mahlen	ich mahle, du mahlest, er mahlt	ich mahlte (muhl)	ich mahlete (mühle)	mahle od. mahl	gemahlen.
Meiden	ich meide ꝛc.	ich mied	ich miede	meide	gemieden.
Melken	ich melke, du melkst oder milkst, er melkt oder milkt	ich molk	ich mölke	melke od. milk	gemolken.
Messen	ich messe, du missest, er misset oder mißt	ich maß	ich mäße	miß	gemessen.
Mißfallen	ich mißfalle, du mißfällst, er mißfällt	ich mießfiel	ich mißfiele	mißfalle	mißfallen.
Mögen	ich mag, du magst, er mag; wir mögen ꝛc.	ich mochte	ich möchte	—	gemocht.
Müssen	ich muß, du mußt, er muß; wir müssen, ihr müsset oder müßt ꝛc.	ich mußte	ich müßte	—	gemußt.
Nehmen	ich nehme, du nimmst, er nimmt	ich nahm	ich nähme	nimm	genommen.
Nennen	ich nenne ꝛc.	ich nannte	ich nennete	nenne od. nenn	genannt.
Pfeifen	ich pfeife, du pfeifst, er pfeift	ich pfiff	ich pfiffe	pfeife od. pfeif	gepfiffen.
Pflegen	ich pflege, du pflegst, er pflegt	ich pflog	ich pflöge	pflege	gepflogen.
Preisen	ich preise ꝛc.	ich pries	ich priese	preise	gepriesen.
Quellen	ich quelle, du quillst, er quillt	ich quoll	ich quölle	quelle od. quill	gequollen.
Rächen	ich räche, du rächst, er rächt	ich rächte (roch)	ich rächte (röche)	räche	gerächt (gerochen).
Rathen	ich rathe, du räthst, er räth	ich rieth	ich riethe	rathe	gerathen.
Reiben	ich reibe ꝛc.	ich rieb	ich riebe	reibe	gerieben.
Reißen	ich reiße ꝛc.	ich riß	ich risse	reiße od. reiß	gerissen.

Infinitiv.	Praesens, Indicativ.	Imperfectum. Indicativ.	Conjunctiv.	Imperativ.	Participium Perf. Pass.
Reiten	ich reite ꝛc.	ich ritt	ich ritte	reite oder reit	geritten.
Rennen	ich renne ꝛc.	ich rannte oder rennte	ich rennete	renne	gerannt oder gerennet.
Riechen	ich rieche, du riechst, er riecht	ich roch	ich röche	rieche od. riech	gerochen.
Ringen	ich ringe ꝛc.	ich rang	ich ränge [ne)	ringe	gerungen.
Rinnen	ich rinne ꝛc.	ich rann	ich ränne (rön-	rinne	geronnen.
Rufen	ich rufe ꝛc.	ich rief	ich riefe	rufe	gerufen.
Salzen	ich salze ꝛc.	ich salzte	ich salzete	salze	gesalzen.
Saufen	ich saufe, du säufst, er säuft	ich soff	ich söffe	saufe oder sauf	gesoffen.
Saugen	ich sauge, du saugst, er saugt	ich sog	ich söge	sauge	gesogen.
Schaffen	ich schaffe, du schaffst, er schafft	ich schuf	ich schüfe	schaffe od. schaff	geschaffen.
Scheiden	ich scheide ꝛc.	ich schied	ich schiede	scheide	geschieden.
Scheinen	ich scheine ꝛc.	ich schien	ich schiene	scheine	geschienen.
Scheißen	ich scheiße ꝛc.	ich schiß	ich schisse	scheiße od. scheiß	geschissen.
Schelten	ich schelte, du schiltst, er schilt	ich schalt	ich schälte (schölte)	schilt	gescholten.
Scheren	ich schere, du schierst, er schiert	ich schor	ich schöre	schere od. schier	geschoren.
Schieben	ich schiebe, du schiebst, er schiebt	ich schob	ich schöbe	schiebe od. schieb	geschoben.
Schießen	ich schieße ꝛc.	ich schoß	ich schösse	schieße od. schieß	geschossen.
Schinden	ich schinde ꝛc.	ich schund	ich schünde	schinde	geschunden.
Schlafen	ich schlafe, du schläfst, er schläft	ich schlief	ich schliefe	schlafe od. schlaf	geschlafen.
Schlagen	ich schlage, du schlägst, er schlägt	ich schlug	ich schlüge	schlage	geschlagen.
Schleichen	ich schleiche ꝛc.	ich schlich	ich schliche	schleiche	geschlichen.
Schleifen	ich schleife ꝛc.	ich schliff	ich schliffe	schleife oder schleif	geschliffen.
Schleißen	ich schleiße ꝛc.	ich schliß (schloß)	ich schlisse (schlösse)	schleiße oder schleiß	geschlissen (geschlossen).
Schliefen	ich schliefe ꝛc.	ich schloff	ich schlöffe	schliefe	geschloffen.
Schließen	ich schließe ꝛc.	ich schloß	ich schlösse	schließe oder schließ	geschlossen.
Schlingen	ich schlinge ꝛc.	ich schlang	ich schlänge	schlinge	geschlungen.
Schmeißen	ich schmeiße ꝛc.	ich schmiß	ich schmisse	schmeiße oder schmeiß	geschmissen.
Schmelzen	ich schmelze, du schmelzest (schmilzest), er schmelzt (schmilzt)	ich schmolz	ich schmölze	schmilz oder schmelz	geschmolzen.
Schneiden	ich schneide ꝛc.	ich schnitt	ich schnitte	schneide	geschnitten.
Schnieben	ich schniebe ꝛc.	ich schnob	ich schnöbe	schniebe oder schnieb	geschnoben.
Schrauben	ich schraube ꝛc.	ich schraubte (schrob)	ich schraubete (schröbe)	schraube	geschraubt (geschroben).
Schreiben	ich schreibe ꝛc.	ich schrieb	ich schriebe	schreibe oder schreib	geschrieben.
Schreien	ich schreie ꝛc.	ich schrie	ich schrie	schreie od. schrei	geschrieen.
Schreiten	ich schreite ꝛc.	ich schritt	ich schritte	schreite	geschritten.
Schwären	ich schwäre, du schwärest, er schwärt	ich schwor	ich schwöre	schwäre	geschworen.
Schweigen	ich schweige ꝛc.	ich schwieg	ich schwiege	schweige oder schweig	geschwiegen.
Schwellen	ich schwelle, du schwillst, er schwillt	ich schwoll	ich schwölle	schwill oder schwelle	geschwollen.
Schwimmen	ich schwimme ꝛc.	ich schwamm	ich schwämme	schwimme oder schwimm	geschwommen.
Schwinden	ich schwinde ꝛc.	ich schwand	ich schwände	schwinde	geschwunden.
Schwingen	ich schwinge ꝛc.	ich schwang (schwung)	ich schwänge	schwinge	geschwungen.
Schwören	ich schwöre ꝛc.	ich schwor (schwur)	ich schwöre (schwüre)	schwöre	geschworen.
Sehen	ich sehe, du siehst, er sieht	ich sah	ich sähe	siehe oder sieh	gesehen.
Sein	ich bin, du bist, er ist; wir sind, ihr seid, sie sind. Conj. ich sei, du seist, er sei; wir seien, ihr seiet, sie seien	ich war, du warst, er war	ich wäre	sei	gewesen.
Senden	ich sende ꝛc.	ich sandte	ich sendete	sende	gesandt.
Sieden	ich siede ꝛc.	ich sott	ich sötte	siede	gesotten.
Singen	ich singe ꝛc.	ich sang	ich sänge	singe	gesungen.
Sinken	ich sinke ꝛc.	ich sank	ich sänke	sinke	gesunken.
Sinnen	ich sinne ꝛc.	ich sann	ich sänne	sinne	gesonnen.
Sitzen	ich sitze ꝛc.	ich saß	ich säße	sitze	gesessen.
Sollen	ich soll, du sollst, er soll	ich sollte	ich sollte	—	gesollt.
Spalten	ich spalte, du spaltest (spältst), er spaltet	ich spaltete	ich spaltete	spalte	gespalten.
Speien	ich speie ꝛc.	ich spie	ich spie	speie oder spei	gespieen.
Spinnen	ich spinne ꝛc.	ich spann	ich spänne (spönne)	spinne	gesponnen.
Spleißen	ich spleiße ꝛc.	ich spliß	ich splisse	spleiße	gesplissen.
Sprechen	ich spreche, du sprichst, er spricht	ich sprach	ich spräche	sprich	gesprochen.

Infinitiv.	Praesens, Indicativ.	Imperfectum. Indicativ.	Imperfectum. Conjunctiv.	Imperativ.	Participium Perf. Pass.
Sprießen	ich sprieße ꝛc.	ich sproß	ich sprösse	sprieße oder sprieß	gesprossen.
Springen	ich springe, du springst, er springt	ich sprang	ich spränge	springe	gesprungen.
Stechen	ich steche, du stichst, er sticht	ich stach	ich stäche	stich	gestochen.
Stecken	ich stecke ꝛc.	ich steckte oder stak	ich steckte oder stäke	stecke	gesteckt.
Stehen	ich stehe ꝛc.	ich stand (stund)	ich stände (stünde)	steh	gestanden.
Stehlen	ich stehle, du stiehlst, er stiehlt	ich stahl	ich stähle	stiehl	gestohlen.
Steigen	ich steige ꝛc.	ich stieg	ich stiege [be)	steige od. steig	gestiegen.
Sterben	ich sterbe, du stirbst, er stirbt	ich starb	ich stärbe (stür-	stirb	gestorben.
Stieben	ich stiebe ꝛc.	ich stob	ich stöbe	stiebe od. stieb	gestoben.
Stinken	ich stinke ꝛc.	ich stank	ich stänke	stinke	gestunken.
Stoßen	ich stoße, du stößest, er stößt	ich stieß	ich stieße	stoße oder stoß	gestoßen.
Streichen	ich streiche ꝛc.	ich strich	ich striche	streiche	gestrichen.
Streiten	ich streite ꝛc.	ich stritt	ich stritte	streite	gestritten.
Thun	ich thue, du thust, er thut	ich that	ich thäte	thue oder thu	gethan.
Tragen	ich trage, du trägst, er trägt	ich trug	ich trüge	trage	getragen.
Treffen	ich treffe, du triffst, er trifft	ich traf	ich träfe	triff	getroffen.
Treiben	ich treibe ꝛc.	ich trieb	ich triebe	treibe	getrieben.
Treten	ich trete, du trittst, er tritt	ich trat	ich träte	tritt	getreten.
Trügen (Triegen)	ich trüge, du trügst, er trügt	ich trog	ich tröge	trüge	getrogen.
Trinken	ich trinke, du trinkst, er trinkt	ich trank	ich tränke	trinke	getrunken.
Verbergen	ich verberge, du verbirgst, er verbirgt	ich verbarg	ich verbärge	verbirg	verborgen.
Verbieten	ich verbiete, du verbietest, er verbietet	ich verbot	ich verböte	verbiete	verboten.
Verbleiben	ich verbleibe, du verbleibst, er verbleibt	ich verblieb	ich verbliebe	verbleibe	verblieben.
Verbleichen	ich verbleiche ꝛc.	ich verblich	ich verbliche	verbleiche	verblichen.
Verderben	ich verderbe, du verdirbst, er verdirbt	ich verdarb	ich verdärbe (verdürbe)	verdirb	verdorben.
Verdrießen	es verdrießt ꝛc.	es verdroß	es verdrösse	—	verdrossen.
Vergessen	ich vergesse, du vergissest, er vergißt	ich vergaß	ich vergäße	vergiß	vergessen.
Verhehlen	ich verhehle ꝛc.	ich verhehlte	ich verhehlete	verhehle	verhehlet oder verhohlen.
Verlieren	ich verliere ꝛc.	ich verlor	ich verlöre	verliere	verloren.
Verlöschen	ich verlösche, du verlöschest oder verlischest, er verlöscht oder verlischt	ich verlosch	ich verlösche	verlisch	verloschen.
Verschwinden	ich verschwinde, du verschwindest, er verschwindet	ich verschwand	ich verschwände	verschwinde	verschwunden.
Verwirren	ich verwirre ꝛc.	ich verwirrte	ich verwirrete	verwirre	verwirret oder verworren.
Verzeihen	ich verzeihe, du verzeihst, er verzeiht	ich verzieh	ich verziehe	verzeihe	verziehen.
Wachsen	ich wachse, du wächsest, er wächst	ich wuchs	ich wüchse	wachse	gewachsen.
Wägen oder Wiegen	ich wäge oder wiege, du wägst oder wiegst, er wägt oder wiegt	ich wog	ich wöge	wäge od. wiege	gewogen.
Waschen	ich wasche, du wäschest, er wäscht	ich wusch	ich wüsche	wasche	gewaschen.
Weichen	ich weiche ꝛc.	ich wich	ich wiche	weiche	gewichen.
Weisen	ich weise ꝛc.	ich wies	ich wiese	weise	gewiesen.
Wenden	ich wende ꝛc.	ich wendete od. wandte	ich wendete	wende	gewendet oder gewandt.
Werben	ich werbe, du wirbst, er wirbt	ich warb	ich wärbe	wirb	geworben.
Werden	ich werde, du wirst, er wird	ich ward oder wurde, du wurdest, er ward od. wurde; wir wurden ꝛc.	ich würde	werde	geworden; (u. als Hülfswort) worden.
Werfen	ich werfe, du wirfst, er wirft	ich warf	ich wärfe (würfe)	wirf	geworfen.
Winden	ich winde ꝛc.	ich wand	ich wände	winde	gewunden.
Wissen	ich weiß, du weißt, er weiß	ich wußte	ich wüßte	wisse	gewußt.
Wollen	ich will, du willst, er will	ich wollte	ich wollte	—	gewollt.
Zeihen	ich zeihe ꝛc.	ich zieh	ich ziehe	zeihe	geziehen.
Ziehen	ich ziehe ꝛc.	ich zog	ich zöge	ziehe oder zieh	gezogen.
Zwingen	ich zwinge ꝛc.	ich zwang	ich zwänge	zwinge	gezwungen.

(Ae (Ä, ä) är i alfabetiska ordningen af de tyska orden behandladt som vore det ett blott A (a); t. ex: ordet **Aerztlich** [ärztlich] är att uppsöka under **Ar**).

A, a, das, ett A, a, förste bokstafven i alfabetet; sjette noten i e-scalan; ein großes A, ett stort A; wer A sagt muß auch B sagen, den som säger A måste äfven säga B; von A bis Z, från ena ändan till andra; der A-Laut, a-ljudet; der A-Ton, a-tonen; die A-Saite, a-strängen.

Aak, der, (*pl.* **-e**) en pråm; platt fartyg som begagnas på Rhenfloden.

Aal, der, (*pl.* **-e**) ål; glatt wie ein Aal, glatt (slipprig) som en ål. **-beere**, (Alantbeere) **die**, det svarta vinbäret. **-beerstrauch, der**, den svarta vinbärbuske. **-fang, der**, ålfänge, ålfångst. **-fell, das**, ålskinn. **-gabel, -pricke, die, -stecher, der**, åljuster. **-grundel, die, -gründling, der**, lake, tånglake. **-hälter, -kasten, der, -lege, die**, ålkista, ålsump. **-haut, die**, ålskinn. **-mutter, die**, ålkussa, tånglake. **-puppe, die**, ett knippa säf med lockmat vid ålfångst. **-quappe, -raupe, die**, lake, tånglake. **-reuse, die**, ålryssja, åltina. **-schlange, die**, (Seeschlange) sjöorm. **-stachel**, se **-gabel**. **-streif, -strich, der**, svart strimma utmed ryggen på hästar eller boskap. **-suppe, die**, ålsoppa. **-teich, der**, åldam. **-thierchen, das**, **-wurm, der**, (Essigaal) infusorien (uti ättika etc.). **-wehr, das**, ålhus, åldam.

Aalen, *v. a.* fånga ål.

Aalförmig, *a.* ålformig, som en ål, (*fig.*) som går i bugter.

Aap, das, (*sjöt.*) apa (kleinstes Segel am Mesanmaste, mesan slagsegel).

Aar, der, (*pl.* **-e**) örn, (Raubvogel, *aber nur in der poet. Sprache*). **-beere, -kirsche, die**, oxelbär, häggbär. **-weihe, die**, (selten) (Hühnergeier) gam.

Aas, das, (*pl.* **Aeser**) ett as, den döda kroppen af ett djur som icke blifvit slagtad; luder, kadaver; agn, lockmat, åtel; (som skymford *vulg.* liderlig persedel, vrak). **-blatter, -pocke, die**, (schwarze Pocke) varböld, etterböld, etterknöl (karbunkel). **-fliege, die**, spyfluga. **-fressend**, *a. p.* **-freßig**, *a.* som äter as (om djur). **-geier, der**, gam som lefver af as. **-gestank, der**, asstank. **-käfer, der**, torndyfvel. **-krähe, die**, kråka, blåkorp. **-pflanze, die**, plant stapilia. **-seite, die**, köttsida på hudar.

Aasen, *v. a. & n.* (*garfv.*) skafva köttet från huden (abaasen); utlägga agn för vildtdjuren; (*fig.*) göra smutsigt ell. snuskigt arbete.

Aasig, *a.* **Aashaft**, *a.* asaktig, stinkande.

Aaß, das, (*vulg.*) köttfoder för djur (Fraß).

Aaßen, (äßen) *v. a. & n.* (*jaglt.*) äta, fräta (om vildtdjur).

Aaßung, Aeßung, die, foder (för djur).

Ab, *partic. & av.* af, från, ifrån, ned, nedifrån, bort; ab und zu, ifrån och till; auf und ab, upp och ned, fram och tillbaka; auf und ab im Zimmer gehen, gå upp och ned i rummet; weit ab, långt borte, långt ifrån; aflägsen, på långt håll; den Hut ab! hatten af! den Hut abnehmen, taga hatten af; rechts ab, till höger; links ab, till venster; hiervon geht ab, här ifrån är ell. blifver att afdraga ell. att afräkna; das geht ab (trennt sich von), det går af.

Abaasen, *v. a.* (*garfv.*) skafva af köttet från huden; jemf. Aasen.

Abackern, *v. a.* plöja ifrån, plöja bort; plöja slutt; Jemandem ein Stück Land oder Feld –, plöja från någon ett jordstycke.

Abänderlich, *a.* som kan förändras; (*gramm.*) deklinabel, som kan deklineras.

Abändern, *v. a.* förändra, ombyta; (*gramm.*) deklinera.

Abänderung, die, (*pl.* **-en**) förändring, ombyte, omvexling; artförändring, afart; deklination.

Abängstigen, *v. a.* plåga genom att injaga ängslan; **sich** –, *v. r.* ängsla sig mycket, förtäras af ängslan.

Abängstigung, die, mycken ängslan.

Abarbeiten, *v. a.* arbeta af, lös, bort; skilja ifrån vid arbete; afbörda genom arbete; **sich** –, *v. r.* utmatta sig genom arbete.

Abarbeitung, die, afarbete, ett afarbetande.

Abärgern, *v. a.* utmatta, uttrötta genom förargelse; **sich** –, *v. r.* förarga sig trött, bli matt af förargelse.

Abart, die, afart; variation; missartadtslag, vanslägtad art.

Abarten, *v. n.* skilja sig från arten, icke brås, icke slägtas; vanartas, vanslägtas, urarta; jemf. Ausarten.

Abartig, *a.* varierande, skiljande sig ifrån arten, vanslägtande, missartande.

Abartung, die, afartning, varierande; artförändring; vanslägtande, urartande; försämring; jemf. Abart.

Abäschern, sich, *v. r.* arbeta ut- öfver sina krafter.

Abäschern, das, arbetande utöfver sina krafter.

Abäßen, Abaßen, (*T.*) *v. a.* afbarka, äta af barken på träd (om vilddjur).

Abästen, *v. a.* qvista, (afhugga grenarne på ett träd).

Abathmen, *v. n.* andas till ända, andas ut; jemf. Ausathmen.

Abätzen, *v. a.* etsa bort, etsa af, etsa ut (borttaga genom etsning, genom frätmedel).

Abäugeln, *v. a.* vinna, få genom stulna förälskade blickar.

Abbacken, *v. a.* (*reg. & irr.*) *& n.* baka af, sluta att baka; das Brod ist abgebacken (abrindig), skorpen skiljer sig från mallen (fran inkromet).

Abbaden, *v. a.* bada bort, borttaga genom badning; – *v. n.* sluta att bada.

Abbaken, *v. n.* (*sjöt.*) beteckna genom baken (Seezeichen).

Abbalgen, *v. a.* flå af skinnet; einen Hasen abbalgen, flå skinnet af en hare; **sich** –, *v. r.* brottas intill man blir trött, gifva hvarandra stryk.

Abbamsen, *v. a.* (*garfv.*) piska upp, utklappa, damma skinn.

Abbarbieren, *v. a.* raka af (skägg).

Abbauen, *v. a.* nedrifva, taga sönder (en byggnad); – *v. n.* sluta med byggandet.

Abbaumen, *v. n.* (*jaglt.*) flyga ned från ett träd.

Abbäumen, *v. a.* (*väfv.*) taga väfven af väfbommen; (*T.*) bomma af.

Abbé, der, (*pl.* **-s**) abbé, abbot.

Abbeeren, *v. a.* afplocka bär; einen Strauch –, afplocka alla bären på en buske.

Abbefehlen, *v. a.* kontramandera en gifven befallning, gifva kontraorder.

Abbehalten, *v. a.* behålla af; den Hut –, behålla hatten af.

Abbeißen, *v. a.* afbita; sich die Nägel –, tugga på naglarna, afgnaga naglarna, afbita naglarna; aller Scham den Kopf abbeißen, bita hufvudet af all skam; er hat aller Scham den Kopf abgebissen, han har bitit hufvudet af all skam.

Abbeizen, *v. a.* betsa af, beta af; jemf. Abätzen.

Abbekommen, *v. irr. n.* få af, få lös, lossa ifrån; ein Stück Kuchen –, få ett stycke kaka med.

Abbersten, *v. n.* brista, spricka af.

Abberufen, *v. irr. a.* återkalla, rappellera.

Abberufung, **die**, (*pl.* **-en**) återkallelse, rappell.

Abbestellen, *v. a.* kontramandera, gifva återbud om eller åt (något eller någon).

Abbeten, *v. a.* afbedja, afvända genom böner; den Rosenkranz –, läsa upp alla bönerna efter rosenkransen.

Abbetteln, *v. a.* tigga af, erhålla genom tiggande; Jemandem Etwas –, tigga af en något.

Abbetten, *v. a.* bädda afsides; flytta sängen.

Abbeugen, *v. a.* afböja; afvända, förhindra.

Abbezahlen, *v. a.* afbetala, liqvidera.

Abbiegen, *v. irr. a.* böja, kröka undan eller åt sidan (en qvist etc.); afbryta genom böjning; afkröka, afböja; – *v. n.* kröka af, vika af (en väg); rechts, links –, vika af till höger, till venster.

Abbild, **das**, (*pl.* **-er**) afbild, kopia, afskildring; porträtt.

Abbilden, *v. a.* afbilda, afmåla, afskildra; föreställa.

Abbildung, **die**, (*pl.* **-en**) afbildning, afmålning, afskildring; bild, porträtt; eine treue – der Natur, en trogen afbildning, efterhärmning af naturen.

Abbimsen, *v. a.* (*T.*) afgnida, afpolera med pimssten, göra glatt ell. slät med pimssten.

Abbinden, *v. irr. a.* lösa, lösa af, lossa; knyta bort (en vårta etc.); afvänja (en kalf etc.); snöpa, gälla (om djur).

Abbindung, **die**, aflösande, aflösning.

Abbiß, **der**, (*pl.* **-sse**) afbitande; afbitet stycke; stället hvarest stycket blifvit afbitet; des Teufels –, ängvädd, ängblad (ört).

Abbitte, **die**, (*pl.* **-n**) afbön; öffentliche – thun, göra offentlig afbön.

Abbitten, *v. irr. a.* afbedja, göra afbön, bedja om förlåtelse; du mußt es –, du måste afbedja det.

Abblasen, *v. irr. a. & n.* afblåsa, blåsa bort (dam etc.); upphöra att blåsa; (*milit.*) kontramandera genom blåsande.

Abblassen, *v. n.* blekna (om färg på tyger etc.).

Abblatten, **Abblättern**, *v. a.* afbläda, afplocka bladen.

Abblicken, *v. n.* (*T. metallgjut.*) gifva en blixt från sig; blänka upp.

Abblitzen, *v. n.* sluta med att blixtra; (*fig.*) ich bin abgeblitzt, jag har fåttafslag.

Abbläuen, *v. a.* mörbulta, slå en blå; – *v. n.* sluta att blåna (om linne etc.); blåna ifrån sig.

Abbleiben, *v. irr. n.* blifva borta, blifva ifrån; uteblifva.

Abbleichen, *v. a.* bleka; sluta att bleka; *v. n.* blekna.

Abblühen, *v. n.* utblomma, fälla blommorna; die Bäume haben abgeblüht, träden hafva blommat ut.

Abblüthe, **die**, utblomning.

Abblüthen, *v. a.* borttaga, afplocka blommorna.

Abbohren, *v. a.* lossa ifrån vid att borra.

Abborgen, *v. a.* borga af, låna af; Jemandem Etwas –, låna af en något.

Abborger, **der**, (*pl.* –) låntagare.

Abbosseln, *v. a.* aftrycka i vax.

Abbrand, **der**, (*pl.* **-brände**) (*miner. T.*) afbränning.

Abbrassen, *v. a.* (*sjöt.*) brassa upp (seglen).

Abbraten, *v. irr. a.* steka färdig, fullsteka.

Abbrauchen, se **Abnutzen**.

Abbrauen, *v. a.* sluta brygningen, upphöra att brygga.

Abbräunen, *v. a.* brunsteka; der Braten ist nicht genug abgebräunt, steken är ej nog brunstekt.

Abbrausen, *v. n.* sluta med att brusa.

Abbrechen, *v. a.* bryta af, bryta lös; afbryta (ett samtal etc.); nedrifva (ett hus etc.); (*fig.*) afpruta, minska; die Zelte –, slå ned tälten; ich kann mir nichts – lassen, jag kan ej gå in på någon afprutning; abgebrochene Worte, afbrutna ord; abgebrochene Stücke, fragmenter; – *v. n.* brista, gå af, gå sönder; bryta upp; upphöra; wir wollen davon –, låt oss icke mera tala derom.

Abbrechung, **die**, (*pl.* **-en**) afbrytning etc.; se **Abbruch**.

Abbrennen, *v. a. & n.* bränna upp, bränna bort, afbränna; afskjuta, lossa; afbrinna; upphöra att brinna eller bränna; ein Feuerwerk –, afbränna ett fyrverkeri; das Haus ist abgebrannt, huset har afbrunnit; ich bin abgebrannt, det har brunnit för mig; die Abgebrannten, de brandskadade.

Abbreviatur, **die**, (*pl.* **-en**) abbreviation, förkortning.

Abbreviren, *v. a.* abbreviera, förkorta.

Abbringen, *v. a.* taga ned, borttaga, fråntaga, föra bort; afskaffa; afvända; afråda.

Abbröckeln, *v. a.* söndersmula; sich –, *v. r.* falla i smulor ell. skärfvor.

Abbruch, **der**, (*pl.* **-brüche**) afbrott, afbräck, minskning, afdrag, afkortning; intrång, skada; Jemandem – thun, skada någon.

Abbrüchig, *a.* som lätt kan afbrytas; skadlig.

Abbrühen, *v. a.* afskålla; borttaga med hett vatten; förvälla; afreda (en soppa etc.).

Abbrühung, **die**, (*pl.* **-en**) afskållning; afredning.

Abbuden, *v. a.* taga bort stånd ell. bodar.

Abbuhlen, **sich**, *v. r.* försvaga, förstöra sig genom älskog.

Abbürden, *v. a.* afbörda, aftaga bördan; lätta.

Abbürsten, *v. a.* afborsta, borsta bort.

Abbüßen, *v. a.* försona, plikta för; das mußte er abbüßen, det måtte han plikta för.

Abbüßung, **die**, (*pl.* **-en**) försonande, plikt.

Abc, **das**, abc; alfabet. **-buch**, **das**, abc-bok. **-schüler**, **-schütz**, **der**, skolgosse som lär sig abc.

Abcopiren, *v. a.* kopiera utaf, afskrifva.

Abdachen, *v. a.* aftaga, rifva af taket; göra sluttande.

Abdachung, **die**, (*pl.* **-en**) takrifning, sluttning.

Abdämmen, *v. a.* afdämma, fördämma; das Wasser –, afdämma för vattnet.

Abdämmung, **die**, (*pl.* **-en**) afdämning.

Abdampfen, *v. n.* utdunsta, förflyga i dunst ell. i ånga.

Abdämpfen, *v. a.* låta afdunsta, förorsaka att ett ämne förflyger i dunst.

Abdampfung, **die**, utdunstning.

Abdanken, *v. a. & n.* afdanka, aftacka; afskeda, entlediga från tjensten, från göromålet, från embetet; lägga ned ett embete, taga afsked, aftacka, resignera; er ist abgedankt worden, han är blifven afskedad; er hat abgedankt, han har aftackadt, tagit sitt afsked; von der Regierung abdanken, nedlägga regeringen; ein abgedankter Soldat, en aftackad ell. afskedad soldat.

Abdankung, **die**, afskedande, afdankande, afskedstagande; (*T.*) likpredikan.

Abdarben, *v. a.* undandraga sig, beröfva sig; sich oder seinem Munde Etwas –, afknappa ell. bespara något af sin föda; sich Etwas –, neka sig något af sina behof.

Abdarren, *v. a.* på darrkölna torka färdig ell. bereda (malt etc.).

Abdecken, *v. a.* aftäcka, blotta, taga täckelse ell. lock af; duka ell. taga af (bordet); flå huden af (ett dödt djur).

Abdecker, **der**, (*pl.* unv.) afdragare, flåbuse; jemf. Schinder.

Abdeckerei, **die**, (*pl.* **-en**) ställe der hästar och andra djur flås; boställe, hemman för flåbusen ell. afdragaren.

Abdeckung, **die**, (*pl.* **-en**) blottande, aftäckning etc.; jemf. Abdecken.

Abdeichen, *v. a.* afdika, genomskära med diken.

Abdeichung, die, afdikande, afdikning.

Abdicken, *v. a.* inkoka till behörig tjocklek; – *v. n.* blifva lagom tjock.

Abdielen, *v. a.* afplanka, beslå ell. belägga med bräder ell. plankor.

Abdienen, *v. a. & n.* aftjena, afbörda genom tjenst ell. arbete; (ausdienen, zu Ende dienen:) tjena ut.

Abdingen, *v. a.* afpruta, aftinga; er läßt sich nichts abdingen, han låter ej pruta med sig, han låter sig ingenting afpruta.

Abdisputiren, se **Abstreiten**.

Abdocken, *v. a.* (*sjöt.*) se **Abwinden**.

Abdonnern, *v. n.* dundra ut, upphöra att dundra.

Abdorren, *v. n.* vissna och falla af, torka af. [förtorka.

Abdörren, *v. a.* torka, göra torr,

Abdraht, der, tennspån.

Abdrängen, se **Abdringen**.

Abdrechseln, *v. a.* svarfva af, svarfva bort; runda. [af.

Abdrehen, *v. a.* vrida af; svarfva

Abdreschen, *v. a.* aftröska; tröska ut, (*vulg.*) piska upp, mörbulta; eine abgedroschene Redensart, ett utnött talesätt.

Abdringen, *v. a.* borttränga; aftvinga. [genom hotelser.

Abdrohen, *v. a.* aftvinga, erhålla

Abdruck, der, (*pl.* **-drücke**) aftryck, märke efter något, trycket på en bössa etc., (*fig.*) afbild; Abdruck eines (Druck-) Bogens, aftryck af ett ark (bättre: afdrag); beim Abdruck des Pfeils, vid pilens aftryck (aftryckande).

Abdrucken, *v. a.* aftrycka; einen Bogen –, aftrycka (afdraga) ett ark.

Abdrücken, *v. a. & n.* (ausdrücken) afpressa, lossa genom tryckning; utpressa; afskjuta; (sich abdrucken, Farbe lassen:) svärta ifrån sig.

Abdunkeln, *v. n.* afblekna, blifva mattare, förlora af mörk färg.

Abdunsten, *v. n.* utdunsta.

Abdünsten, *v. a.* afdunsta, upplösa i dunster. [afdunstning.

Abdünstung, die, utdunstning,

Abebenen, *v. a.* jemna ut, jemna af, göra slät ell. jemn.

Abebenung, die, afjemning, utjemning.

Abeifern, sich, *v. r.* förifra sig utöfver sina krafter, utmatta sig genom ifver ell. vrede.

Abeisen, *v. a.* göra fri från is, aftaga isen.

Abend, der, (*pl.* **-e**) afton, qväll; diesen –, heute –, i afton; gestern –, i går afton, äfv.: i aftons; morgen –, i morgon afton; vorgestern –, i förgårs afton; zu Abend speisen, essen, äta afton; der heilige Abend, högtids afton; ein schöner Abend, en vacker afton; Abends, på aftonen; Sonntag Abend geschah das Unglück, i söndags afton skedde olyckan. **-andacht, die**, aftonandakt. **-besuch, der**, aftonbesök. **-blatt, das**, aftonblad, (tidning, som utkommer om aftonen). **-brod, das**, aftonvard, qvällsvard, aftonmåltid. **-dämmerung, die**, skymning, aftonskymning. **-essen, das**, aftonmåltid. **-falter, der**, (*insekt*) skogstroll. **-gebet, das**, aftonbön. **-gegend, die**, vestern. **-gesellschaft, die**, aftonsällskap, (dryckeslag) aftonkalas. **-glocke, die**, taptoklocka, kyrkoklocka hvarmed ringes till aftonbön. **-kost, die**, se **-brod**. **-land, das**, vestern, vesterland, occidenten. **-länder**, *pl.* vesterlänning. **-ländisch**, *a.* vesterländsk. **-lied, das**, aftonpsalm, qvällsång. **-luft, die**, aftonluft. **-mahl, das**, aftonmåltid; das heilige Abendmahl, nattvard; zum heiligen Abendmahl gehen, gå till nattvarden; das Abendmahl austheilen, utdela nattvarden. **-mahlstisch, der**, nattvardsbordet. **-mahlzeit, die**, aftonmåltid. **-musik, die**, aftonmusik. **-regen, der**, aftonregn. **-roth, das**, **-röthe, die**, aftonrodnad. **-segen, der**, aftonbön; den i aftonbönen uttalade välsignelse. **-sonne, die**, aftonsol, aftonrodnad. **-ständchen, das**, aftonmusik, serenad. **-stern, der**, aftonstjerna. **-stunde, die**, qväll; in der Abendstunde, om qvällen. **-thau, der**, aftondagg. **-tisch, der**, aftonbord, aftonmåltid. **-trunk, der**, aftondryck. **-viole**, se **Nachtviole**. **-vogel**, se **-falter**. **-völker**, *pl.* vesterländske folkslag. **-weite, die**, afstånd från vestern. **-wind, der**, aftonvind, vestanvind. **-zeche, die**, betalning till värdshusvärden för hvad man på aftonen har förtärt. **-zecherei, die**, aftonkalas, aftondryckeslag. **-zeit, die**, aftontid, aftonstund, qvällning; zur Abendzeit, på aftonen, i aftonstunden; bei Abendzeit, om qvällen. **-zeitvertreib, der**, aftontidsfördrif, tidsfördrif om aftonen.

Abendlich, *av.* som sker om aftonen; allabendlich, hvarje afton.

Abends, *av.* på aftonen.

Abendwärts, *av.* vesterut, emot vestern, vestern åt, i rigtning af vestern.

Abenteuer, das, (*pl.* –) äfventyr; auf Abenteuer ausgehen, gå ut på äfventyr, söka äfventyr; ein Abenteuer bestehen, bestå ett äfventyr, råka ut för ett äfventyr.

Abenteuerlich, *a.* äfventyrlig; sällsam, underlig, besynnerlig; ein abenteuerliches Unternehmen, ett äfventyrligt företag.

Abenteuerlichkeit, die, (*pl.* **-en**) äfventyrlighet, sällsamhet.

Abenteuern, *v. n.* gå ut på äfventyr. [ventyrare.

Abenteurer, der, (*pl.* –) äf-

Abenteurerin, die, äfventyrerska.

Abentrichten, *v. a.* se **Entrichten**.

Aber, *conj.* men; dock; die Sache hat ein Aber, der kommer ett men i fråga; oder –, eller också, eller annars, eljest; – auch, men också; – doch, men dock; – sonst, men eljest; nun –, men nu; aber, aber! men ock! men tyvärr!

Aberacht, die, förnyad landsförvisning.

Aberglaube, der, vidskepelse, vantro. [vidskeplig.

Abergläubig, Abergläubisch, *a.*

Aberkennen, *v. a.* frånkänna, frådömma.

Abermal, Abermals, *av.* ånyo, återigen. [förnyad.

Abermalig, *a.* åter upprepad,

Abername, (Spitzname) **der**, öknamn.

Aberndten, *v. a.* skörda, inberga; sluta skörden.

Aberraute, die, (*bot.*) åbrodd.

Abersaat, die, förnyad såede.

Abersinn, der, envishet.

Abersinnig, *a.* envis.

Aberwitz, der, vanvet, galenskap, dårskap.

Aberwitzig, *a.* vanvettig, galen (dock endast om dårskaper och galenskaper, ej om verklig ursinnighet eller vanvett).

Abessen, *v. a.* afäta, äta upp, gnaga af; sluta att äta; haben Sie abgegessen? har ni slutat att äta?

Abfädeln, Abfädnen, *v. a.* draga tråden ut af synålen.

Abfahren, *v. a.* köra af; afbetala genom körning; – *v. n.* resa, fara bort; (*fig.*) slinta, halka undan; dö. [bortresa; (*fig.*) död.

Abfahrt, die, (*pl.* **-en**) afresa,

Abfall, der, (*pl.* **-fälle**) nedfallande; sluttning; affall, afskräde; öfvergifvande, affall; förfall, aftagande; undantag, inskränkning; kontrast; das leidet einen –, det tål ett undantag, en inskränkning.

Abfallen, *v. n.* affalla, nedfalla; förfalla, aftaga; affalla ifrån; minska (om vatten); sänka (om rösten); falla af, bli mogen; vara olik; von seinem Glauben –, affalla från sin religion; – *v. a.* genom fallande frånskilja.

Abfallend, *a.* (*bot.*) årligen affallande. [affalla; sluttande.

Abfällig, *a.* affällig; som kan

Abfalzen, *v. a.* (*garfv.*) afskafva, affalsa; (*timm.*) infalsa.

Abfangen, *v. a.* stjäla undan, fråntaga; (*jäg.*) döda; einen Hirsch –, döda en hjort.

Abfärben, *v. a.* färga, gifva behörig färg; – *v. n.* fälla färgen, färga ifrån sig.

Abfasern, *v. a.* snoppa bönor etc.; sprita.

Abfassen, *v. a.* affatta, författa, göra utkast till, sätta upp.

Abfassung, die, (*pl.* **-en**) författande, uppsats, utkast.

Abfasten, *v. a.* försona, försvaga genom fastande.
Abfaulen, *v. n.* ruttna bort.
Abfechten, *v. irr. a.* vinna af en genom fäktning; **sich** –, *v. r.* utmatta sig genom fäktning.
Abfedern, *v. a.* plocka af fjädrarna, plocka bort fjädrarna; – *v. n.* fälla, förlora fjädrarna.
Abfegen, *v. a.* sopa af, bort ell. ren, feja af, borsta af.
Abfegung, **die**, bortsopande, rengörande.
Abfeilen, *v. a.* affila, borttaga med en fil; (*fig.*) förbättra.
Abfeilicht, **das**, filspån.
Abfenstern, (*vulg.*) se **Ausschelten**.
Abfertigen, *v. a.* affärda, afskicka, expediera, bringa till slut; vederlägga; Jemanden kurz –, afvisa en tvärt, utan krus; afsnäsa.
Abfertigung, **die**, (*pl.* -**en**) affärdande; afsnäsande.
Abfetten, *v. a.* aftaga, afskumma fettet; göra fet; – *v. n.* flotta ifrån sig.
Abfeuern, *v. a.* skjuta af, lossa (ett skott); – *v. n.* låta elden slockna. [spela illa på fiol.
Abfiedeln, *v. a.* afgnida; (*vulg.*)
Abfiedern, *v. n.* släppa fjäder, duna ifrån sig.
Abfiltriren, *v. a.* filtrera af.
Abfinden, *v. irr. a.* förnöja, tillfredsställa; hålla skadeslös; förse med arfförläning; lösa ut från deltagande; sich mit Jemandem –, förlikas med någon; sich bei Jemandem –, hämnas på någon, löna en; abgefundene Kinder, barn som fått ut sin arfsrätt; abgefundene Prinzen, prinsar som hafva lifgeding.
Abfindung, **die**, (*pl.* -**en**) förlikning, tillfredsställande, afvittring.
Abfingern, *v. a.* räkna på fingrarne; spela öfver; gå igenom ett musikstycke på ett fingerinstrument.
Abfischen, *v. a.* fiska bort all fisken; sluta fisket; Jemandem Etwas –, fiska ifrån, narra ifrån en något.
Abfitzen, *v. a.* reda hopblandade, hoptofsade ell. filtade ämnen ur från hvarandra. [trött.
Abflattern, **sich**, *v. r.* flaxa sig
Abflauen, *v. a.* vaska (malm, *miner. T.*); skölja (linne).
Abflau-faß, **das**, (*min. T.*) vaskningskärl, aflöfat. -**herd**, **der**, aflöhärd.
Abfleischeisen, -**messer**, **das**, (*pl. unv.*) (*garfv.*) skafknif.
Abfleischen, *v. a.* (*garfv.*) skafva rent från kött.
Abfliegen, *v. irr. n.* flyga bort, flyga ut; förflyga; uttorka.
Abfließen, *v. irr. n.* flyta af, bort, ned.
Abflöhen, *v. a.* afloppa.
Abflößen, *v. a.* flotta bort, flotta ned för en ström.
Abfluß, **der**, (*pl.* -**flüsse**) aflopp, afflytande, minskning.
Abfolgen, *v. a.* se **Verabfolgen**.
Abfolgung, **die**, se **Verabfolgung**.
Abfoltern, *v. a.* aftvinga, afpina.
Abfordern, *v. a.* affordra, utkräfva, begära; återkalla; Jemandem Rechnung –, fordra räkenskaps afläggande af någon; von der Welt abgefordert werden, hädankallas.
Abforderung, **die**, (*pl.* -**en**) affordrande, utkräfvande, återkallande.
Abformen, *v. a.* forma, stöpa i form, aftaga i form.
Abforschen, *v. a.* utforska; jemf. Ausforschen.
Abfragen, *v. a.* fråga ut; utleta ell. få veta genom frågor.
Abfressen, *v. irr. a.* afäta, afbeta, afgnaga, affräta; die Sorge frißt ihm das Herz ab, sorgen förtär hans lif.
Abfrieren, *v. irr. n.* frysa bort, af; die Nase ist ihm abgefroren, han har frusit näsan af sig.
Abfröhnen, *v. a.* afbörda genom dagsverken.
Abfuhr, **die**, (*pl.* -**en**) afförande, utförsel, afförsel.
Abführeisen, **das**, (*pl.* –) draggjern (hos tråddragare).
Abführen, *v. a.* afföra, bortföra, bortskaffa, afleda; purgera; eine Schuld –, betala; **sich** –, *v. r.* (*vulg.*) gå bort, draga sig undan.
Abführend, *a.* afförande, laxerande. [germedel, laxativ.
Abführmittel, **das**, (*pl.* –) pur-
Abführung, **die**, (*pl.* -**en**) afförande, bortförande, afföring, purgerande; fördrifvande; betalning. -**smittel**, **das**, purgermedel.
Abfüllen, *v. a.* aftömma, aftappa, slå af; – *v. n.* fåla, föla.
Abfurchen, *v. a.* plöja ell. draga fåra omkring en åker etc. som gränsmärken.
Abfüttern, *v. a.* gifva sista portion foder, gifva nattfoder; fodra; stilla.
Abgabe, **die**, (*pl.* -**n**) afgift, skatt, utlaga; aflemnande; (*hand. T.*) tratta, vexel. [sa, jäsa ut.
Abgähren, *v. n.* upphöra att jä-
Abgang, **der**, (*pl.* -**gänge**) afgång, afresa; afsättning; förminskning, brist (an Etwas, *dat.*) förlust, mistning; frånfälle; afskräde; die Waare hat guten –, varan har god afsättning.
Abgängig, *a.* afsättlig, säljbar; afgående; oduglig.
Abgängling, **der**, (*pl.* -**e**) **Abgängsel**, **das**, affall, afskräde; missfall.
Abgaukeln, *v. a.* narra af en genom gycklerier, gyckla af en.
Abgeben, *v. irr. a. & n.* afgifva, aflemna, meddela, föreställa eller vara; (*hand. T.*) trassera; duga till något; passa för något; er würde einen guten Soldaten –, det skulle blifva en bra soldat af honom; sich mit Etwas –, sysselsätta, befatta sig med något, lägga sig uti något.
Abgebogen, *a.* (*partic.* af **Abbiegen**) nedböjd, i båge nedstigande.
Abgebrannt, *a. partic.* af **Abbrennen**. [**brechen**.
Abgebrochen, *a. partic.* af **Ab-**
Abgedroschen, *a. partic.* af **Abdreschen**; (*fig.*) utnött, utsliten; aftalad.
Abgefäumt, **Abgefeimt**, *a.* slug, listig, illistig, slipad; ein abgefeimter Schelm, en erkeskälm.
Abgefunden, *a. partic.* af **Abfinden**.
Abgehen, *v. irr. a.* afnöta genom gående; afmäta med steg; – *v. n.* afgå, afresa, aflöpa; gå bort; lossna, gå upp, gå ifrån; gå ifrån (sina ord etc.); öfvergifva (en mening etc.); minskas, aftaga; uppbrukas; felas, fattas, brista; hafva afsättning, åtgång (om varor); mit Tode –, afgå med döden; vom Amte –, nedlägga sitt embete; es geht ihm nichts ab als Geld, det fattas honom ingenting annat än penningar.
Abgelaufen, *a.* (*partic.* af **Ablaufen**) die Uhr ist –, uret är utgånget; ein abgelaufener Wechsel, en förfallen vexel.
Abgelebt, *a.* utlefvad.
Abgelegen, *a.* aflägsen, afskild; abgelegener (abgelagerter) Wein, vin som legat länge.
Abgelegenheit, **die**, aflägsenhet.
Abgeneigt, *a.* obevågen, oblid, obenägen, fiendtlig, vidrig.
Abgeneigtheit, **die**, obenägenhet.
Abgeordnete, **der**, **ein Abgeordneter**, *pl.* **die Abgeordneten**; deputerad, utskickad, ombud, riksdagsman. [va slut.
Abgerben, *v. a.* garfva af; garf-
Abgeredet, *a.* aftald; abgeredeter Maßen, enligt öfverenskommelse.
Abgesagt, *a.* afsagd; ein abgesagter Feind, en afsagd fiende.
Abgesandte, **der**; **ein Abgesandter**; *pl.* **die Abgesandten**; ambassadör, sändebud.
Abgeschiedenheit, **die**, enslighet.
Abgeschmackt, *a.* osmaklig; orimlig, löjlig, dum, platt.
Abgeschmacktheit, **die**, (*pl.* -**en**) osmaklighet; orimlighet, dumhet, platthet.
Abgeschnitten, *a.* (*partic.* af **Abschneiden**) (*bot.*) nedstruken.
Abgespannt, *a.* (*fig.*) utmattad, uttröttad. [de, slapphet.
Abgespanntheit, **die**, utmattan-
Abgestanden, *a.* dufven (om vin etc.); förtorkad (om träd); jemf. Absterben.
Abgewinnen, *v. a.* vinna af, vinna på; Jemandem den Vorsprung –, få försprång för någon.
Abgewöhnen, *v. a.* (Jemandem Etwas), afvänja, vänja ifrån.
Abgießen, *v. a.* ösa, hålla ut,

slå ut, slå af; afgjuta, afstöpa i form. [ning, utösning.
Abgießung, die, (pl. -en) afgjut-
Abgipfeln, v. a. topphugga (träd). [ja genom galler.
Abgittern, v. a. afgallra, åtskil-
Abglanz, der, återsken, återglans, afglans; afbild; (fig.) herrlighet. [förfina.
Abglätten, v. a. släta; polera;
Abgleichen, v. a. göra lika, gifva en jemn yta; afväga. [slinta.
Abgleiten, v. n. afslippa, halka,
Abglimmen, v. n. upphöra att glimma. [ka, slinta.
Abglitschen, v. n. afslippa, hal-
Abglühen, v. a. genomglödga; Wein –, glödga vin.
Abgott, der, (pl. -götter) afgud.
Abgötter, **Abgötterer**, der, afgudadyrkare.
Abgötterei, die, afguderi, afgudadyrkan; – treiben, bedrifva afguderi.
Abgöttisch, a. afgudisk.
Abgraben, v. irr. a. gräfva af, gräfva bort; afleda genom ett dike, afdika; afleda genom gräfning.
Abgrämen, sich, v. r. förtäras af grämelse. [ta, afbeta.
Abgrasen, v. a. afslå gräset; be-
Abgreifen, v. a. nöta, slita genom mycket påtagande; ein abgegriffener Hut, en hatt som blifvit utnött genom mycket påtagande.
Abgrenzen, v. a. sätta gränsmärken, utsticka gränsor ell. råmärken.
Abgrund, der, (pl. -gründe) afgrund, svalg, bråddjup. [sig.
Abgrünen, v. n. grönska ifrån
Abgunst, die, missgunst; afund, missunsamhet.
Abgünstig, a. ogunstig, obenägen; afundsam. [pen.
Abgurgeln, v. a. skära af stru-
Abgürten, v. a. afgjördla, afspänna gjördeln; ein Pferd –, spänna af ell. upp bukgjorden på en häst.
Abguß, der, (pl. -güsse) gjutning, afgjutning, gjuten bild.
Abhaaren, v. a. afskafva håret; – v. n. mista håret, håra ifran sig.
Abhaben, v. n. Etwas – wollen, begära andel af något; den Hut –, hafva hatten af.
Abhacken, v. a. afhacka, afhugga. [strid ell. krångel.
Abhadern, v. a. erhålla genom
Abhageln, v. n. upphöra att hagla, hagla ut.
Abhägen, v. a. afstänga, afskilja genom häck eller gärdesgård.
Abhäkeln, **Abhaken**, v. a. afhaka, lyfta af hake ell. krok, afhäkta.
Abhalten, v. irr. a. afhålla, hindra, hejda, återhålla; uppehålla; afvända, afvärja; auf ein Schiff –, (sjöt.) hålla upp till ett skepp; halt ab! håll af! ror i lovart!
Abhaltung, die, (pl. -en) hinder, uppehåll etc., se **Abhalten**.
Abhämmern, v. a. hamra af, hamra lös, frånskilja genom att hamra.
Abhandeln, v. a. handla af, köpa af, pruta af; afhandla (ett ämne).
Abhanden, a. & av. – sein, vara förlagd ell. förlorad; – kommen, förloras.
Abhandlung, die, (pl. -en) afhandling, afslutande.
Abhang, der, (pl. -hänge) sluttning, lutning, brant.
Abhangen, v. irr. n. slutta, luta, vara brant; bero af; es hängt von mir ab, det beror på mig.
Abhängen, v. a. nedtaga något upphängdt; ein Schild –, nedtaga en skylt.
Abhängig, a. sluttande, lutande, brant; beroende.
Abhängigkeit, die, sluttning, lutning, brant; beroende, afhängighet.
Abhängling, der, en som beror af en annan ell. af något annat.
Abhären, v. n. se **Abhaaren**.
Abhärmen, sich, v. r. förtäras af grämelse.
Abhärten, v. a. härda, förhärda; ein abgehärteter Sünder, en förhärdad syndare.
Abhärtung, die, härdning.
Abhaschen, v. a. affånga.
Abhaspeln, v. a. härfla af, härfva af; afnysta.
Abhauben, v. a. aftaga hufvan, aftaga mössan. [bort.
Abhauchen, v. a. blåsa af, andas
Abhauen, v. irr. a. afhugga, fälla, hugga af.
Abhäuten, v. a. taga af huden ell. skinnet; – v. n. byta, ömsa skinn; sluta att ömsa skinn (om ormar).
Abheben, v. a. lyfta af; taga af (kort); den Deckel –, taga af locket; eine Kanone von der Lafette –, taga en kanon ur lavetten.
Abhefteln, v. a. häkta af.
Abhecheln, v. a. afhäckla.
Abheilen, v. a. hela, bota; – v. n. läkas, hela; jemf. Zuheilen. [de.
Abheilung, die, läkande, botan-
Abhelfen, v. irr. a. afhjelpa, hjelpa en af ell. ned (med något), rätta, förbättra (ett fel), undanrödja, göra slut på.
Abhelflich, a. afhjelplig, som kan hjelpas.
Abhellen, se **Abklären**.
Abherzen, v. a. Jemanden –, smeka, hjertligen kyssa och omfamna någon.
Abhetzen, v. a. utmatta, uttrötta genom hetsande.
Abheucheln, v. a. erhålla genom hycklande, skrymteri.
Abheuern, se **Abmiethen**.
Abheulen, sich, v. r. utmatta sig genom tjut och gråt. [pande.
Abhilfe, (**Abhülfe**) die, afhjel-
Abhobeln, v. a. afhyfla, släthyfla; hyfsa, städa; göra belefvad, artig.
Abhold, a. obevågen, oblid, obenägen. [hala ifrån.
Abholen, v. a. afhämta; (sjöt.)
Abholz, das, qvistar etc. af träd.
Abholzen, v. a. nedhugga skog.
Abholzig, a. svagstammig (om träd). [lyssnande; lyssna.
Abhorchen, v. a. få veta genom
Abhören, v. a. afhöra, förhöra.
Abhörung, die, afhörande, förhörande,
Abhub, der, öfverlefvor, lemningar af mat; (miner.) slagg.
Abhülfe, die, se **Abhilfe**.
Abhülflich, se **Abhelflich**.
Abhülsen, v. a. skala, aftaga hylsan.
Abhungern, sich, v. r. utmatta sig genom hunger; uthungras.
Abhüten, v. a. afbeta.
Abirren, v. n. irra, fara vilse; vika af, fela.
Abirrung, die, vilsefarande; – der Magnetnadel, magnetnålens aberration.
Abjagen, v. a. uttrötta genom jagande; tröttköra (en häst); jaga af en något; (jagt. T.) sluta jagten; sich –, v. r. jaga sig trött.
Abkälten, v. a. afkyla, kylslå.
Abkämmen, v. a. kamma af, kamma bort; karda ut.
Abkämpfen, v. a. taga ifrån en genom kamp och strid.
Abkanzeln, v. a. kungöra från predikstolen; (vulg.) strängt förebrå, banna.
Abkappen, v. a. (sjöt.) afhugga, kappa (ett ankartåg etc.); (jagtt.) taga af kappan (på falken); subst. das **Abkappen** (der Aeste &c.), qvistborrarnes afhuggande på ett träd.
Abkarren, v. a. föra bort i kärra.
Abkargen, v. a. beröfva ell. vinna genom gnideri; knappa in.
Abkarten, v. a. aftala, öfverenskomma; uppspinna, stämpla; er hat die Sache so abgekartet, han har ställt saken på detta sätt.
Abkauen, v. a. tugga af.
Abkauf, der, (pl. -käufe) köp, upphandling; återköp.
Abkaufen, v. a. köpa; köpa af; återköpa; friköpa från; die Strafe –, köpa sig fri från straffet.
Abkäufer, der, (pl. –) köpare, afnämare. [friköpas.
Abkäuflich, a. som kan köpas,
Abkehlen, v. a. afskära strupen ell. halsen; den Häring –, gäla sill.
Abkehren, v. a. vända af, vända ifrån (med von); afsopa, afborsta, damma af; (fig.) afvända, afböja (en olycka). [etc., se **Abkehren**.
Abkehrer, der, (pl. –) afsopare
Abkehricht, das, se **Kehricht**.
Abkehrung, die, afsopande; (fig.) afvändande; jemf. Abkehren.
Abkeifen, v. a. gräla sig till något, erhålla genom kif ell. träta.
Abkeltern, v. a. pressa (vin); – v. n. sluta pressningen.
Abketteln, v. a. afkjedja; einen Hund –, binda en (band-) hund lös.

Abkimmen, *v. a.* slå af ell. bort laggarna på ett kärl.

Abklippen, *v. a.* afklippa, kringhugga, kringskära; – *v. n.* afspringa, afslippa.

Abklaffen, *v. n.* gapa, glappa, ej sitta tätt; stå på glänt.

Abklagen, *v. a.* afklaga, afprocessa; Jemandem Etwas –, processa ifrån en något; **sich** –, *v. r.* klaga sig trött, utmatta sig genom klagan. [ljud, dissonans.

Abklang, **der**, (*pl.* –**klänge**) miss-

Abklappen, *v. a.* slå ned ett fällbord ell. en fällskifva; nedsläppa.

Abklären, *v. a.* klara, rena, sakta afhälla; **sich** –, *v. r.* sätta sig; sjunka till botten.

Abklärung, **die**, klarning; afhällning.

Abklatsch, **der**, aftryck på metall (af träsnittfigurer).

Abklatschen, *v. a.* aftrycka (figurer på medaljer ell. penningar).

Abklauben, *v. a.* plocka, rensa; das Fleisch von einem Knochen –, gnaga köttet af ett ben.

Abkleiden, *v. a.* afkläda; afdela. [delande.

Abkleidung, **die**, afklädande; af-

Abklemmen, *v. a.* afklämma.

Abklopfen, *v. a.* afklappa (ett korrektur etc.), afbulta; (*vulg.*) mörbulta; den Staub –, klappa ur dammet. [korta; afdraga.

Abknappen, *v. a.* afknappa, af-

Abknaupeln, *v. a.* gnaga af.

Abknausern, *v. a.* se **Abknickern**.

Abkneifen, *v. irr. a.* afknipa; den Wind –, (*sjöt.*) knipa högt upp i vinden. [afnypa.

Abkneipen, *v. irr. a.* afknipa,

Abknicken, *v. a.* knäcka, bräcka af, afbryta.

Abknickern, *v. a.* afkorta, afdraga genom girighet ell. snålhet.

Abknöpfen *v. a.* knäppa upp.

Abknüpfen, *v. a.* lösa upp något knutet; lösa upp.

Abkochen, *v. a.* koka upp, afkoka.

Abkochung, **die**, dekokt.

Abkomme, **der**, (*pl.* –**n**) afkomning, ättling.

Abkommen, *v. irr. n.* komma af, komma ifrån (en väg etc.); aflägsna sig; komma ur bruk; blifva qvitt, blifva af med någon; härstamma (med von); ich kann nicht –, jag kan ej komma ifrån, jag har ingen tid; können Sie wohl eine Stunde –? kan ni komma ifrån på en timmas tid? mit Jemandem –, komma öfverens med någon.

Abkommen, **das**, (*pl.* –) afkommande, aflägsnande etc.; ein gütliches –, en förlikning i godo.

Abkommenschaft, **die**, afkomma.

Abkömmling, **der**, (*pl.* –**e**) afkomling, ättling.

Abköpfen, *v. a.* taga af hufvudet; toppa. [dar).

Abkoppeln, *v. a.* afkoppla (hun-

Abkosen, *v. a.* vinna, erhålla genom smek ell. smicker.

Abkrämpen, *v. a.* nedfälla, nedsläppa hattskygget.

Abkränken, **sich**, *v. r.* förtäras af grämelse, af sorg.

Abkratzen, *v. a.* rifva, klå, krafsa, skrapa, skafva af ell. bort.

Abkrauten, *v. a.* rensa, plocka bort ogräs.

Abkreischen, *v. a.* skrika fram (något); *T.* sopa af, sopa ren; **sich** –, *v. r.* skrika sig hes ell. förderfvad.

Abkriegen, *v. a.* vinna, erhålla genom krig, genom krig fråntaga; – *v. n.* (*vulg.*) taga af, taga ifrån, få af.

Abkrümeln, *v. a. & n.* söndersmula; **sich** –, *v. r.* söndersmulas; falla af i små bitar.

Abkühlen, *v. a.* kyla, afkyla, svalka; **sich** –, *v. r.* göra sig sval, svala sig; blifva sval.

Abkühlfaß, **das**, kylfat.

Abkühlung, **die**, afkylande, afkylning, svalkning. [af sorg.

Abkümmern, **sich**, *v. r.* förtäras

Abkündigen, *v. a.* kungöra, afkunna; utlysa; Etwas von der Kanzel –, kungöra något från predikstolen; ein Brautpaar –, lysa för ett brudpar.

Abkündigung, **die**, (*pl.* –**en**) kungörelse, afkunnande, tillkännagifvande, lysning.

Abkunft, **die**, härkomst, ätt, slägt; äfv.: öfverenskommelse; er ist von guter –, han är af god härkomst; von gemeiner –, af ringa härkomst.

Abküpfen, *v. a.* skära af spetsen, udden (på en penna etc.).

Abkuppen, *v. a.* skära spetsen af träd.

Abkürzen, *v. a.* göra kortare, afkorta, förkorta; abbreviera; Etwas an der Zahlung –, afkorta, draga af något på betalningen.

Abkürzung, **die**, (*pl.* –**en**) förkortning, abbreviation, förminskning. [hjertligen.

Abküssen, *v. a.* kyssa bort; kyssa

Ablachen, **sich**, *v. r.* skratta sig förderfvad ell. trött.

Ablactiren, *v. a.* (*trädgårds T.*) afsuga, utdraga genom sugning.

Abladen, *v. irr. a.* aflasta, utlasta, lossa; lassa af, lasta af (en vagn etc.), befria från börda.

Ablader, **der**, (*pl.* –) aflastare, lossare; befraktare. –**lohn**, **der**, betalning för aflastning ell. lossning, aflastningspenningar.

Abladung, **die**, (*pl.* –**en**) aflastning, lossning, aflassning.

Ablager, **das**, qvarter, herberge, nattläger.

Abländen, *v. n.* lägga ut från land, lyfta ankar och afsegla.

Ablangen, *v. a.* ernå, uppnå, nedsläppa.

Ablaß, **der**, (*pl.* –**lässe**) aflat; aftappning (om vatten, som ledes ur en graf etc.); rabatt; uppehåll. –**brief**, **der**, aflatsbref. –**kram**, **der**, –**krämerei**, **die**, aflatskram, aflatskrämeri. –**woche**, **die**, veckan, då Christi lekamensfest firas.

Ablassen, *v. irr. a.* släppa, lossa, afsläppa, släppa lös; stryka (segel); aflåta, öfverlemna; afsända, (ett bref etc.); aftappa (en dam etc.); omtunna, aftappa (vin etc.); afstå, afträda; Etwas vom Preise –, slå af något på priset; – *v. n.* upphöra, afstå ifrån, afstanna (med von).

Ablativ, **der**, (*gramm.*) ablativus. [läckterna.

Ablatten, *v. a.* taga af, taga bort

Ablauben, *v. a.* löfva, plocka af löf ell. blad.

Ablauern, *v. a.* utspionera, lura ut; lura på; die Gelegenheit –, lura på tillfälle.

Ablauf, **der**, (*pl.* –**läufe**) aflopp, förlopp; afgång; slut; förfallotid (om vexlar); der – des Meeres, ebb; vor – des Jahres, innan årets slut.

Ablaufen, *v. irr. a.* nöta ut genom springande (skor etc.); beröfva en något genom springande; (*fig.*) Jemandem den Rang –, taga företrädet af någon; **sich** –, *v. r.* löpa ell. springa sig trött; (*fig.*) sich die Hörner –, rasa ut (om ungdom i slyngelåren); sich die Schuhe –, löpa fötterna af sig; – *v. n.* rinna, flyta af, bort ell. ned; aflöpa; slutas; utlöpa (om ur); förfalla (om vexlar); afresa; wie wird das –? huru skall det aflöpa? ein Schiff – lassen, låta ett fartyg gå af stapeln.

Abläufer, **der**, (*pl.* –) (*väfv.*) stor tom spole.

Ablaugen, *v. a.* utluta; tvätta ell. taga ur luten.

Abläugnen, *v. a.* se **Ableugnen**.

Ablauschen, *v. a.* utleta, få veta genom lyssnande. [lusa af.

Ablausen, *v. a.* afplocka löss,

Abläutern, *v. a.* klara, göra klar, filtrera; vaska.

Ableben, *v. n.* dö, afgå med döden, lefva ut.

Ableben, **das**, död, afgång med döden. [ja.

Ablecken, *v. a.* afslicka, afläpp-

Ablecken, *v. n.* läcka bort, läcka af, afdrypa. [tom, uttömma.

Ableeren, *v. a.* tömma af, göra

Ablegen, *v. a.* aflägga; lägga af; vänja sig af med (en last etc.); slå ifrån sig; plantera med afläggare; Rechenschaft –, aflägga räkenskap; ein Kleid –, lägga af en klädning; – *v. n.* aftaga, försvagas; kalfva, föla; (i föraktl. mening) föda; (*sjöt.*) lägga ut, hålla af.

Ableger, **der**, (*pl.* –) afläggare; sättgren; äfv.: en aflagd bistock.

Ablegung, **die**, afläggande etc.; jemf. Ablegen; – einer Rechnung, redogörelse.

Ableben, **das**, apanage.

Ablehnen, *v. a.* afböja, afvända; vägra, afslå.

Ablehnung, **die**, afböjande, afvändande, ursäkt.

Ableihen, v. irr. a. låna af; Jemandem Etwas –, låna något af någon.

Ableiten, v. a. afleda, afföra, afvärja, afvända, härleda (med von).

Ableiter, der, (pl. –) afledare; åskledare.

Ableitung, die, (pl. –en) afledning, härledning; kanal. **–slehre**, die, (gramm.) etymologi.

Ablenken, v. a. afböja; afhålla ifrån; afvända, bortvända; (sjöt.) gira af; allen Verdacht von sich –, vända all misstanka från sig.

Ablenkung, die, afböjande, afvändande, afhållande. **–sangriff**, der, (milit.) diversion.

Ablernen, v. a. lära af; Jemandem die Kunst –, lära ell. stjäla konsten af en.

Ablesen, v. irr. a. uppläsa; läsa upp som en lexa; afplocka (frukt med von); äfv.: stjäla sig till att läsa; Etwas vor Jemandem –, uppläsa något för någon; das Buch ist abgelesen, boken är utnött genom läsning.

Ableugnen, v. a. neka till, förneka; er hat mir die Schuld abgeleugnet, han har nekat till sin skuld hos mig. [förnekelse.

Ableugnung, die, förnekande,

Abliefern, v. a. aflemna, aflefverera, afgifva.

Ablieferung, die, (pl. –en) aflemnande; afgifvande; lefverans.

Abliegen, v. irr. n. ligga långt bort, ligga afsides, vara aflägsen; förligga, ligga af sig; ligga länge nog; das Gut ist zwei Meilen von der Stadt abgelegen, godset ligger två mil från staden; – v. a. afnöta genom liggning.

Ablisten, v. d. Jemandem Etwas –, beröfva en något genom list, narra af en något.

Ablocken, v. a. aflocka, tubba af, narra af.

Ablohnen, v. a. aflöna, betala; Arbeiter –, aflöna arbetare.

Ablöschen, v. a. släcka (kalk etc.); afsvala; utplåna.

Ablösen, v. a. taga löst, lossa; afskära, afsåga (en lem); afbränna, afskjuta (en kanon, ett gevär etc.); aflösa (vakter etc.); lösa ut (ett utslag); **sich** –, v. r. lossna, gå upp, lossna ifrån; göra ell. slita sig lös. [bar.

Ablöslich, a. som kan lösas, lös-

Ablösung, die, (pl. –en) afskärning, afsågning (lemmars); aflösning; utlösande, upplösande; äfv.: capitaliserande af natural afgifter, t. ex. af tionde, också af dagsverken etc.

Ablöthen, v. a. aflöda, taga upp eller smälta i lödningen.

Ablügen, v. irr. a. erhålla, narra af genom lögn. [ra af.

Ablugsen, v. a. (vulg.) lura, nar-

Abmachen, v. a. lossa, lösa af; taga bort; afgöra, afsluta, afreda.

Abmagern, v. n. magra af.

Abmähen, v. a. slå (hö); meja (säd).

Abmahlen, v. a. afmala, bestämma genom märken (af Mahl).

Abmahnen, v. a. afråda, afstyrka (med von).

Abmahnung, die, (pl. –en) afrådande, afstyrkande.

Abmalen, v. a. afmåla, skildra.

Abmalung, die, afmålning, skildring.

Abmärgeln, v. a. se **Abmergeln**.

Abmarken, v. a. utstaka rågångar, utsticka gränsor.

Abmarkten, se **Abdingen**.

Abmarsch, der, (pl. –märsche) afmarsch, aftågande, uppbrott.

Abmarschiren, v. n. marschera bort, aftåga.

Abmartern, v. a. afpina, aftvinga genom marter; martera.

Abmäßigen, v. a. modifiera.

Abmatten, v. a. utmatta, uttrötta; göra matt ell. utan glans (om metaller).

Abmattung, die, utmattande.

Abmeischen, se **Meischen**.

Abmeißeln, v. a. af- ell. borttaga med mejsel ell huggborr.

Abmergeln, v. a. afmärgla, utmärgla, försvaga.

Abmerken, v. a. märka; iakttaga; Jemandem Etwas –, lära något af någon genom att man ser det göras.

Abmessen, v. irr. a. afmäta, afpassa, utstaka, bestämma; finna, sluta; Etwas nach Etwas –, proportionera, afpassa det ena efter det andra; er mißt Andere nach sich ab, han dömmer andra efter sig sjelf; in abgemessener Weise, måttligen.

Abmesser, der, (plur. –) afmätare, afpassare, utstakare.

Abmessung, die, (pl. –en) afmätande, afpassande.

Abmetzen, v. a. taga qvarntull; uppbära tullkappe. [af.

Abmiethen, v. a. hyra af, lega

Abmiether, der, (pl. –) hyresman.

Abmildern, v. a. förmildra, lindra. [gödseln.

Abmisten, v. a. af- ell. borttaga

Abmodeln, v. a. modellera, forma, aftaga i form, göra modell till.

Abmoosen, v. a. afskrapa ell. borttaga mossa, rensa från mossa.

Abmucken, v. a. (vulg.) snäsa en af, djerft tillbakavisa en.

Abmüdung, die, uttröttande.

Abmühen, **sich**, v. r. uttrötta, utmatta sig.

Abmüßigen, v. a. (lagt.) aftvinga; – **sich**, v. r. slita sig lös, göra sig fri ell. ledig (från arbete, med von). [ledighet; tid.

Abmüßigung, die, lediggörande,

Abnagen, v. a. afgnaga; der Kummer nagt ihm das Herz ab, sorgen förtär honom.

Abnagung, die, afgnagande.

Abnähen, v. a. sticka, genomstinga, brodera, träckla.

Abnahme, die, aftagande, aftynande, förfall, förminskning; afgång, afsättning (om varor); die Abnahme des Mondes, månens aftagande.

Abnarben, v. a. aftaga ell. afskafva narfven (på läder).

Abnaschen, v. a. snatta bort, bortstjäla.

Abnehmen, v. irr. a. taga af, bort ell. ifrån; fråntaga; afplocka (frukt); afskära, afsåga (en lem); nedsätta; köpa af; taga (en ed af någon); låta aflägga (en ed); afskumma; sluta, finna, gissa; – v. n. aftaga, minskas, försvagas, bli mager; vara i nedan, aftaga (om månen); taga in (en maska i stickning). [Abnahme.

Abnehmen, das, aftagande; jemf.

Abnehmer, der, (pl. –) afnämare, köpare, kund.

Abneigen, v. a. böja bort, böja undan, afböja, afhålla; abneigende Linien, divergerande linier.

Abneigung, die, vedervilja, obenägenhet, olust, leda; natürliche –, naturlig motvilja, naturlig afsky, antipathi.

Abnieten, v. a. taga af, fila af nådningen. [truga.

Abnöthigen, v. a. aftvinga, af-

Abnutzen, **Abnützen**, v. a. nöta ut, slita ut.

Abnutzung, die, utnötande, utslitande. [(en skog).

Aböden, v. a. utöda, hugga ned

Abordnen, v. a. förordna, afsända (som deputerad, med zu); äfv.: ordna på annat sätt (i motsats till anordnen); ein Abgeordneter, ett sändebud, en deputerad.

Abordnung, die, förordnande; deputation, beskickning.

Abort, der, (pl. –örter) frånskiljd, aflägsen ort; afträde, privet; (pl. **Aborte**) abort, misfall, födande i förtid.

Abortiren, v. a. få missfall, föda i förtid; jemf. Mißgebären.

Abpachten, v. a. arrendera af (någon), förpakta.

Abpachter, der, (pl. –pächter) förpaktare, arrendator.

Abpachtung, die, **Abpachten**, das, arrenderande, förpaktning.

Abpacken, v. a. afpacka, aflasta, lassa af, taga af.

Abpaschen, v. a. slå högre kast (i tärningsspel).

Abpassen, v. a. afpassa, proportionera, passa, mäta; passa på, lura på, iakttaga; die Gelegenheit –, passa på tillfället.

Abpeitschen, v. a. piska upp; aftvinga genom stryk.

Abpelzen, v. a. taga af pelsen; (vulg.) Jemanden –, piska upp någon. [ga med pålar.

Abpfählen, v. a. påla af, afstän-

Abpfänden, v. a. afpanta, utpanta, taga pant af, utmäta.

Abpflöcken, v. a. sätta råmärke genom trästockar, störar etc.

Abpflücken, *v. a.* afplocka, bortplocka; utrycka.
Abpflückung, die, afplockande.
Abpflügen, *v. a.* plöja af, bort ell. ifrån; afbetala genom plöjning; – *v. n.* sluta att plöja.
Abpicken, *v. a.* picka af, hacka af med näbben.
Abplagen, sich, *v. r.* plåga ut sig.
Abplatten, *v. a.* afplatta, göra platt.
Abplätten, *v. a.* stryka, göra slät (med strykjern).
Abplattung, die, afplattning.
Abplatzen, *v. a.* hugga väg i en skog; ursprånga; – *v. n.* afspricka.
Abplätzen, *v. a.* stämpla ell. kröna träd, som skola säljas.
Abpochen, *v. a.* klappa ell. bulta af ell. ifrån; pocka af (en något).
Abprägen, *v. a.* afprägla.
Abprallen, *v. n.* studsa tillbaka.
Abprellen, *v. a.* komma något att studsa tillbaka; äfv.: narra af.
Abpreschen, *v. a.* jaga trött; – *v. n.* löpa hastigt undan ell. bort; upphöra att vara löpsk (om hyndor).
Abpressen, *v. a.* pressa ell. trycka af, utpressa; aftvinga, aftruga.
Abprocessiren, *v. a.* processa af, processa ifrån.
Abprotzen, *v. a.* taga kanonen ur lavetten; taga en kanon från sin förställare.
Abprügeln, *v. a.* prygla, piska upp; prygla af ell. ur (en något).
Abpuffen, *v. a.* (*vulg.*) knuffa, prygla; taga huden af, flå; (*kem.*) låta detonera.
Abputzen, *v. a.* afputsa, rengöra, rensa, borsta; ein Licht –, taga af ett ljus; eine Mauer –, rappa en mur.
Abquälen, *v. a.* erhålla genom plågande ell. plågsam efterhängsenhet; **sich** –, *v. r.* qvälja ell. plåga sig matt ell. trött.
Abquerlen, *v. a.* vispa tillfyllest, afreda. [derkrossa.
Abquetschen, *v. a.* krossa, sön-
Abraffen, *v. a.* borttaga, bortrafsa, aftaga hastigt.
Abrahmen, *v. a.* skumma; skumma af grädden; taga ur ramen; abgerahmte Milch, skummad mjölk.
Abrainen, *v. a.* afgränsa vid plogfåra ell. åkerren.
Abrändeln, Abranden, *v. a.* taga af kanten, kanta färdig; kringskära.
Abranken, *v. a.* afskära qvistar på spalierträd; den Wein –, afputsa, afqvista vinranken.
Abrasen, *v. a.* afbeta.
Abraspeln, *v. a.* raspa af, raspa bort. [styrka.
Abrathen, *v. irr. a.* afråda, af-
Abrauben, *v. a.* röfva af, röfva ifrån, röfva bort.
Abrauchen, *v. n.* upplösas i rök, utdunsta.
Abrauchen, das, utdunstning.
Abraufen, *v. a.* afslita, afrycka, afrifva, rycka ut, rycka ifrån.
Abraum, der, grus, afskrap, skräp efter en byggnad; utrymme.
Abräumen, *v. a.* rödja undan, afrödja, rengöra; utrymma; borttaga; taga af (bordet).
Abraupen, *v. a.* rensa från mask (träd och busk etc.).
Abrechen, *v. a.* afräfsa, borttaga med räfsa.
Abrechnen, *v. a.* afräkna, afdraga (med von); mit Jemandem –, uppgöra räkning med någon.
Abrechnung, die (*pl.* **-en**) afräkning, afdrag; sluträkning, bokslut.
Abrechte, die, afvigan på kläde.
Abrechten, *v. a.* erhålla genom process ell. rättegång, processa af.
Abrede, die, (*pl.* **-n**) öfverenskommelse, aftal; äfv.: nekande; in – stellen, neka; nicht in – stellen, ej neka till, ej frångå; – (Verabredung) mit Jemandem nehmen, treffen, göra aftal med någon.
Abreden, *v. a.* aftala, komma öfverens; abgeredeter Maßen, efter aftal; **sich** –, *v. r.* tala sig trött.
Abregeln, *v. a.* reglera.
Abregnen, *v. imp.* upphöra att regna; es hat abgeregnet, det har slutat att regna.
Abreiben, *v. irr. a.* gnugga af, rifva af, gnida af.
Abreibung, die, afgnuggande, afgnidande. [ell. ned.
Abreichen, *v. a.* räcka upp, till
Abreifen, *v. a.* aftaga tunnbanden, afbanda; borttaga den skarpa kanten på något; – *v. n.* mogna.
Abreihen, *v. a.* taga af något, som blifvit uppträdt på ett snöre etc.; upplossa, uppsprätta.
Abreise, die, afresa, bortresa; bei meiner – von ꝛc., vid min afresa från etc. [resa bort.
Abreisen, *v. n.* afresa, bortresa,
Abreißen, *v. irr. a.* rycka ell. slita af, bort ell. ifrån; nedrifva (en byggnad); nöta, slita ut (kläder); teckna, afrita, göra utkast; – *v. n.* gå af, gå sönder, brista; ein abgerissener Mensch, en menniska i dåliga, utnöttakläder.
Abreißung, die, afryckning, nedrifvande etc.
Abreiten, *v. irr. n.* rida bort; – *v. a.* förlora, sönderslita, utnöta genom ridande; uttrötta genom ridande; inrida.
Abrennen, *v. irr. a.* ränna af; ränna om, springa om; – *v. n.* ränna bort, springa bort; **sich** –, *v. r.* ränna ell. springa sig trött.
Abrichten, *v. a.* rätta, passa; inöfva, vänja, dressera.
Abrichthammer, der, (*pl.* **-hämmer**) rätningshammare.
Abrichtung, die, dressering etc.; jemf. Abrichten. [rigeln för.
Abriegeln, *v. a.* förrigla, skjuta
Abrieseln, *v. n.* droppa ned, rinna ned, rinna utföre.
Abriffeln, *v. a.* afrycka, afslita, slita undan, slita ned; (abrüffeln) hårdt tadla, banna, förevita.
Abrinden, *v. a.* taga af barken ell. skorpan, afbarka.
Abrindig, (Abgebacken) *a.* (om bröd) se **Abbacken**.
Abringen, *v. irr. a.* erhålla genom brottande; urvrida.
Abrinnen, *v. irr. n.* rinna bort, ned ell. utföre. [säd).
Abrispen, *v. n.* falla ur axet (om
Abriß, der, (*pl.* **-sse**) teckning, utkast, grundritning, afritning; stuf; ein kurzer –, ett kort utdrag.
Abritt, der, afresa till häst.
Abrollen, *v. a. & n.* rulla upp, ned ell. utföre, rulla af.
Abrosten, *v. n.* rosta af, uppfrätas af rost.
Abrösten, *v. a.* rosta tillfyllest.
Abrücken, *v. a.* rycka bort, rycka undan; – *v. n.* maka åt sig.
Abrudern, *v. n.* ro bort, ro ifrån, ro undan.
Abruf, der, se **Abrufung**.
Abrufen, *v. irr. a.* ropa, kalla bort; utropa, utlysa; återkalla; ropa sista timman (om brandvakter); Jemanden – lassen, låta kalla någon.
Abrufung, die, (*pl.* **-en**) utrop, upprop; återkallelse, hemkallelse, rappell; bortkallande, aflägsnande. **-sschreiben, das**, hemkallelsesordre. **-sschuß, der**, rappellskott.
Abrühren, *v. a.* afröra, röra ihop; afsöndra.
Abrunden, Abründen, *v. a.* runda, göra rund, afrunda; runda ut, ringa ut.
Abrupfen, *v. a.* rycka ut, plocka af (fjädrarne på en fågel), upprycka, rycka ifrån, slita ifrån.
Abrüsten, *v. a.* nedrifva ell. nedtaga en ställning.
Abrutschen, *v. n.* halka, slinta, rulla ned ell. undan; trilla, ramla ned.
Abrütteln, *v. a.* afskaka.
Absäbeln, *v. a.* hugga af med sabel; nedsabla.
Absacken, *v. a.* aftaga en säck; uttömma säckar; afdela i säckar; – *v. n.* (*sjöt.*) drifva nedför en ström, säcka af.
Absäen, *v. a.* utså, beså.
Absage, Absagung, die, afsägelse, afstående; afsägelseakt; kontraorder, återbud; återkallelse, upphäfvande.
Absagebrief, der, afsägelsebref; utmaningsbref.
Absagen, *v. a. & n.* kontramandera, gifva återbud om (något); återtaga, taga igen sina ord; skicka återbud; afslå, neka; afsäga sig, afstå ifrån (en rättighet etc.).
Absägen, *v. a.* afsåga, såga af.
Absägung, die, afsågning.
Absahnen, *v. a.* skumma af grädden.
Absatteln, *v. a.* afsadla, kasta ur sadeln; das Pferd hat ihn abgesattelt, hästen har slagit af honom.
Absatz, der, (*pl.* **-sätze**) afbrott,

uppehåll; paus; skifte, mellanrum; utgång, ny rad; artikel; klack; afsättning (på varor, på en trappa etc.); led (på ett rör etc.); afsats, terrass; afdelning (i en skrift); ein neuer Absatz (in Schriften), en ny linea, ny afdelning. **-macher, der,** skomakare som gör klackar. **-ohrt, der,** klacksyl, klackpigg. **-pflock, der, -zwecke, die,** klackpinne.

Absätzig, *a.* med pauser, med mellanrum.

Absatzweise, *a.* skåftals, ömsom.

Absäubern, *v. a.* rengöra; sofra.

Absäuberung, die, rengörande.

Absaufen, *v. irr. a.* (*vulg.*) supa af, supa ur; supa upp, göra sig betalt genom supande; **sich –,** *v. r.* förstöra, ruinera sig genom supande.

Absaugen, *v. irr. a.* afsuga, utsuga, försvaga genom sugning, genom digifvande; ympa.

Absäugen, *v. a.* di ut, sluta att di; ympa, afsuga.

Absceß, der, (*med.*) böld.

Abschaben, *v. a.* afskafva, afskubba, skrapa af; afnöta.

Abschabsel, das, afskaf, afskrap.

Abschabung, die, afskafning, nötande.

Abschachern, *v. a.* Jemandem Etwas –, skackra något af en.

Abschachteln, *v. a.* afputsa, afskafva med skafgräs.

Abschaffen, *v. a.* afskaffa; upphäfva; förafskeda.

Abschaffung, die, afskaffande etc.; jemf. Abschaffen.

Abschaken, *v. a.* (*sjöt.*) afskaka ett tackel.

Abschälen, *v. a.* skala (frukt); afbarka (träd etc.).

Abschalmen, *v. a.* barka; märka träden genom barkning.

Abschälung, die, afbarkning, skalande.

Abschärfen, *v. a.* afskrubba; skärpa, hvässa.

Abscharren, *v. a.* skrapa af, skubba af, afkrafsa.

Abschatten, Abschattiren, *v. a.* rita af efter skuggan, göra skuggporträtt; jemf. Schattiren.

Abschätzen, *v. a.* skatta, taxera, värdera; nedsätta värdet.

Abschätzer, der, (*pl.* –) taxeringsman.

Abschätzung, die, taxering.

Abschaufeln, *v. a.* borttaga med skyffel.

Abschaum, der, aftaget skum; afskum, afskrap, utskott.

Abschäumen, *v. a.* afskumma, aftaga skum.

Abscheeren, se **Abscheren.**

Abscheiden, *v. irr. a.* afskilja, frånskilja; dela; afvittra; afskeda; – *v. n.* aflida; dö.

Abscheiden, das, hädanfärd, död.

Abschelfern, (ovanlig) *v. n.* spricka, falla af.

Abscheren, *v. irr. a.* raka, klippa af; ein Schaf –, klippa ett får.

Abscheu, der, afsky, fasa (med vor, gegen); vederstygglighet, styggelse. [skrämma af.

Abscheuchen, *v. a.* skrämma bort,

Abscheuern, *v. a.* skura af, skura bort; Jemanden abscheuern, (*vulg.*) lexa upp någon.

Abscheulich, *a.* afskyvärd, faslig, gruflig, vederstygglig, gräslig.

Abscheulichkeit, die, afskyvärdhet, faslighet, gruflighet, vederstygglighet, styggelse.

Abschichten, *v. a.* afdela, afvittra.

Abschicken, *v. a.* afskicka, afsända, skicka bort.

Abschickung, die, afskickande, bortskickande, afsändande, afsändning.

Abschieben, *v. irr. a.* skjuta undan, bort ell. ned; aflägsna; die Schuld von sich –, skjuta skulden ifrån sig.

Abschied, der, (*pl.* **-e**) afsked, skiljsmessa; afresa; (*fig.*) död; – nehmen, taga afsked; seinen – bekommen, få afsked; den – geben, gifva afsked; der – vom Leben (der Tod), skiljsmessa från lifvet. **-s-besuch, der,** afskedsbesök, afskedsuppvaktning. **-s-brief, der,** afskedsbref. **-s-predigt, die,** afskedspredikan. **-s-rede, die,** afskedstal. **-s-schmaus, der,** afskedskalas. **-s-trunk, der,** afskedsskål, afskedssup. **-s-zeugniß, das,** afskedsbetyg.

Abschiefern, *v. a.* frånskilja i tunna blad ell. skifvor; **sich –,** *v. r.* flisa sig, falla i skärfvor.

Abschienen, *v. a.* förse (hjul) med skenor; taga af skenorna; (*bergv.*) utmäta en grufva.

Abschießen, *v. irr. a.* afskjuta, aflossa (skott), nedskjuta, fälla, skjuta af ell. ifrån, frånstöta, nedslå; – *v. n.* störta utföre; falla ned, sjunka undan, ramla; afrinna; slutta; förlora färgen.

Abschiffen, *v. a.* afskeppa, utskeppa; – *v. n.* afgå med ett fartyg; afsegla.

Abschildern, *v. a.* afmåla, afskildra, beskrifva.

Abschilderung, die, (*pl.* **-en**) afskildring, afmålning.

Abschinden, *v. irr. a.* flå; (*fig.*) plåga ihjel genom arbete.

Abschirren, *v. a.* sela af.

Abschlachten, *v. a.* slagta; – *v. n.* sluta att slagta.

Abschlag, der, (*pl.* **-schläge**) afräkning; afslag; vindfälle; fallande (i priset); (*stilgj.*) matris; auf –, i afräkning.

Abschlagen, *v. irr. a.* slå af, nedslå, fälla, drifva tillbaka; nedrifva, afbryta; aftappa; afslå, vägra, neka; sein Wasser –, kasta sitt vatten; er hat es rund abgeschlagen; han har rent ut afslagit det; – *v. n.* falla i priset, aftaga, minskas; **sich –,** *v. r.* (*jagtt.*) afvika, gå af vägen.

Abschlägig, *a.* nekande; eine abschlägige Antwort, ett nekande svar.

Abschläglich, *a. & av.* i afräkning, i afbetalning; eine abschlägliche Bezahlung, en betalning i afräkning, en afbetalning.

Abschlämmen, *v. a.* rensa från gyttja; muddra.

Abschleichen, *v. irr. a.* (Jemandem Etwas) erhålla genom list; – *v. n.* smyga sig bort.

Abschleifen, *v. irr. a.* slipa, afslipa; hyfsa; – *v. reg. a.* nöta, utslita genom släpande; transportera på släda ell. kälke.

Abschleifsel, das, affall vid slipning. [slipande.

Abschleifung, die, afslipning, af-

Abschleimen, *v. a.* befria från slem, aftaga slem, rensa. [ut.

Abschleißen, *v. a.* nöta ut, slita

Abschlenkern, *v. a.* afskaka, afskudda, kasta bort, slänga bort.

Abschleppen, *v. a.* släpa bort, nöta ut genom släpande.

Abschleudern, *v. a.* slunga bort.

Abschlichten, *v. a.* släta, göra jemn, göra glatt.

Abschließen, *v. irr. a.* lösa (ur bojor etc.); läsa igen (ett lås, en dörr etc.); sluta, afsluta (en handel, en räkning etc.); abgeschlossen, *a.* enslig.

Abschließend, *a.* afgörande.

Abschließlich, *av.* på ett afgörande sätt.

Abschließung, die, afslutande, slut, liqvidering.

Abschlüpfen, *v. n.* slinta, halka undan. [in litet.

Abschlürfen, *v. a.* sörpla, supa

Abschluß, der, (*pl.* **-schlüsse**) slut, afslutande, liqvidering. **-rechnung, die,** afslutande räkning.

Abschmarotzen, *v. a.* afsnugga.

Abschmatzen, *v. a.* kyssa hjertligen.

Abschmausen, *v. n.* sluta att kalasa, sluta att äta.

Abschmecken, *v. a.* känna ell. urskilja genom smaken; – *v. n.* hafva dålig ell. skämd smak.

Abschmeckend, *a.* illasmakande, som smakar dåligt.

Abschmeicheln, *v. a.* erhålla ell. beröfva genom smicker.

Abschmeißen, *v. irr. a.* (*vulg.*) afkasta, nedslå; slå af (om hästar).

Abschmelzen, *v. a. reg. & v. n. irr.* smälta af, smälta ifrån, smälta bort.

Abschmieren, *v. a.* afskrifva kluddigt; – *v. n.* smörja, söla, smutsa ifrån sig.

Abschmierer, der, dålig renskrifvare ell. författare, kluddare.

Abschmutzen, *v. n.* smutsa, orena; smutsa ifrån sig.

Abschnallen, *v. a.* spänna af, spänna lös.

Abschnappen, *v. a.* tillsluta, slå igen (en dörr etc.); – *v. n.* springa af (om skjutgevär); lossna, slakna (om rep etc.); tillsluta sig, smälla igen (om lås etc.); hastigt afbryta; plötsligt upphöra (att ta-

la etc.); die Thür schnappte ab, dörren smällde igen; er schnappte mitten in der Rede ab, han afbröt plötsligt midt i talet.
Abschneiden, *v. irr. a.* afskära, afklippa, klippa af, genom klippande afbilda, (t. ex. ett mönster); (*fig.*) Jemandem alle Hoffnung –, betaga en allt hopp.
Abschnellen, *v. a.* afknäppa, afskjuta (en pil); – *v. n.* slå af, springa af.
Abschneuzen, *v. a.* putsa, taga af (ett ljus).
Abschnippen, *v. a.* snibba, afklippa ändan på något.
Abschnipsel, **das**, affall efter klippning, smolk.
Abschnitt, **der**, (*pl.* –**e**) afskärning, afskuren del; afdelning, sektion; paragraf; cesur, hvila i vers; (*math.*) segment, afsnitt.
Abschnitzel, **das**, affall, spink, spån.
Abschnitzeln, **Abschnitzen**, *v. a.* afskära, skära af; skära ell. hugga bilder.
Abschnüren, *v. a.* snöra upp, snöra af, afmäta med snöre, snörmäta; eine Warze –, knyta af en vårta.
Abschocken, *v. a.* afdela, afräkna skockvis.
Abschöpfen, *v. a.* afösa, afskumma.
Abschoß, **der**, utflyttningsafgift, afgift för den som flyttar ur landet; procent på arfsmedel som gå ur landet. [skrufva lös.
Abschrauben, *v. a.* skrufva af,
Abschrecken, *v. a.* afskräcka, afskrämma, betaga lusten; uppväcka afsmak ell. olust; er läßt sich nicht –, han låter ej afskräcka sig.
Abschreiben, *v. irr. a.* kopiera, afskrifva; afräkna, afdraga; kontramandera genom skrifvelse; utnöta, uttrötta genom skrifvande; eine Summe –, afskrifva en summa.
Abschreibegebühr, **die**, **Abschreibegeld**, **das**, skrifvarearfvode, afskrifningspenningar.
Abschreiber, **der**, (*pl.* –) kopist; plagiarius. [plagiat.
Abschreiberei, **die**, kopiering;
Abschreibung, **die**, afskrifning (af en summa etc.),
Abschreien, *v. irr. a.* utropa, utskrika (något); erhålla ell. beröfva genom skrikande; –, **sich**, *v. r.* skrika ell. ropa sig trött ell. hes; du schreist dir die Kehle ab, du skriker halsen af dig, du skriker dig förderfvad.
Abschreiten, *v. irr. a.* afmäta med steg; – *v. n.* skrida, vika, aflägsna sig ifrån; er ist vom rechten Wege abgeschritten, han har afvikit från rätta vägen.
Abschrift, **die**, (*pl.* –**en**) afskrift, kopia.
Abschriftlich, *a. & av.* afskrifven, i afskrift; skriftligen.
Abschroten, *v. a.* välta af, trilla af; gröpa säd; skära, hugga ell. såga af på tvären, sneda af.
Abschultern, *v. a.* taga ell. lägga bort från axeln.
Abschuppen, *v. a.* affjälla, fälla.
Abschürfen, *v. a.* afskafva, skubba af, skafva af.
Abschuß, **der**, (*pl.* –**schüsse**) fall, aflopp; sluttning, branthet, lutning. [de, brant.
Abschüssig, *a.* sluttande, lutan-
Abschüssigkeit, **die**, branthet.
Abschütteln, *v. a.* afskaka, afskudda; (*ordspr.*) das schüttelt er ab, wie der Hund den Regen, det skakar han af sig som gåsen vattnet, det är som att slå vatten på gåsen.
Abschütten, *v. a.* afösa, aftömma, tömma till en del.
Abschwächen, *v. a.* försvaga, förminska.
Abschwämmen, *v. a.* afskölja, aftvätta; skölja bort.
Abschwanken, *v. n.* svigta och affalla; stapla sin väg bort.
Abschwären, *v. irr. n.* svullna bort, bulna bort.
Abschwärmen, *v. n.* upphöra att svärma.
Abschwarten, *v. a.* aftaga svålen, skinnet (på svin).
Abschwärzen, *v. a.* göra fullkomligt svart; – *v. n.* svärta ifrån sig; dieses Tuch schwärzt ab, detta klädet svärtar ifrån sig.
Abschwatzen, *v. a.* narra af genom prat; lisma åt sig.
Abschwefeln, *v. a.* rena från svafvel, afskilja svafvelaktiga delar.
Abschweif, **der**, se **Abschweifung**.
Abschweifen, *v. a.* skölja, afskölja; runda ut, ringa ut; – *v. n.* aflägsna sig, vika ifrån, gå ifrån, afvika från ämnet.
Abschweifung, **die**, afvikande från ämnet etc., se **Abschweifen**.
Abschwelgen, *v. n.* sluta en måltid hvarvid man frässat; försvaga genom frässeri.
Abschwemmen, *v. a.* afskölja, aftvätta; skölja bort.
Abschwenden, *v. a.* ödelägga, svedja (en skog).
Abschwimmen, *v. irr. n.* simma bort, simma ned.
Abschwinden, *v. irr. n.* förtvina, tvina bort; försvagas.
Abschwingen, *v. irr. a.* kasta, vanna (säd), rensa med kastskofvel; svinga, kasta af; sich vom Pferde –, svinga, kasta sig af hästen.
Abschwören, *v. irr. a.* afsvärja; afsäga sig, förneka något med ed.
Abschwörung, **die**, afsvärjande, afsvärjelse, förnekande med ed.
Absegeln, *v. n.* afsegla.
Absegelung, **die**, afsegling.
Absehbar, *a. & av.* som kan öfverses ell. öfverskådas.
Absehen, *v. irr. a.* öfverse (ett fält etc.); märka, inse, begripa, döma om; Jemandem Etwas –, lära något af någon derigenom att man ser det göras; es auf Etwas abgesehen haben, gå ut på, syfta på något; Jemandem Etwas an den Augen –, märka något på ens ögon; wer kann das Ende davon –, hvem kan se huru det skall slutas.
Absehen, **das**, afsigt, syfte, syftemål, påsyftande; sein – auf Etwas richten, syfta på något.
Abseide, **die**, florettsilke.
Abseifen, *v. a.* tvätta af ell. ur med såpa ell. tvål.
Abseigern, *v. a.* (*T.*) skilja silfver från koppar.
Abseihen, *v. a.* afsila, filtrera.
Absein, *v. irr. n.* vara borta, vara ifrån.
Absein, **das**, frånvaro, bortovaro.
Abseite, **die** (*pl.* –**n**) flygel, sidobyggnad, sidogång i en kyrka; frånsida.
Abseitig, *a.* afsides, något aflägsen.
Abseits, *av.* afsides, å sido.
Absenden, *v. irr. a.* afsända, afskicka; deputera.
Absender, **der**, (*pl.* –) afsändare.
Absendung, **die**, afsändning.
Absengen, *v. a.* afbränna, afsveda.
Absenken, *v. a.* nedsänka; plantera med afläggare, fortplanta genom afläggning; Reben –, fortplanta vinstockar genom afläggningar.
Absenker, **der**, (*pl.* –) afläggare.
Absetzen, *v. a. & n.* afsätta, nedsätta; afsätta (varor; någon från ett embete etc.); lägga ut ifrån; (*boktr.*) sätta efter manuskript; sticka af (om färger); afsåga, aftaga (en lem); afvänja; göra en afsättning, utgång, ny rad; afbryta, göra en paus (i tal); slå af (om hästar); den (Violin-) Bogen –, spela staccato; es wird Schläge –, det blir stryk af.
Absetzung, **die**, afsättande från ett embete; afsättning; afbrott, paus etc., se **Absetzen**.
Abseufzen, **sich**, *v. r.* förtäras af suckande.
Absicheln, se **Abmähen**.
Absicht, **die**, (*pl.* –**en**) afsigt, syftemål, ändamål, uppsåt; seine – erreichen, vinna sitt ändamål; in – auf, i anseende till, i betraktande af. [uppsåtligen.
Absichtlich, *a. & av.* uppsåtlig,
Absichtslos, *a. & av.* utan uppsåt, utan afsigt.
Absickern, *v. n.* drypa långsamt.
Absieben, *v. a.* sålla, rissla ell. sikta ur ell. af.
Absiechen, *v. n.* försvagas genom sjukdom. [upp.
Absieden, *v. irr. a.* sjuda, koka
Absingen, *v. irr. a.* afsjunga, sjunga ut; – *v. n.* upphöra att sjunga; **sich** –, *v. r.* sjunga sig trött. [neddigna.
Absinken, *v. n.* sjunka ned,
Absintern, *v. n.* drypa långsamt.

Absitzen, *v. irr. a.* nöta ut genom sittande; sitta af (en skuld genom fängelse); – *v. n.* stiga af, stiga ned (från en häst etc.); sitta ifrån.
Absohlen, *v. a.* (*min. T.*) afnöta.
Absolviren, *v. a.* frikalla, frikänna, absolvera.
Absonderbar, *a.* åtskiljelig.
Absonderlich, *a. & av.* särskild; särdeles, i synnerhet.
Absondern, *v. a.* afskilja, afsöndra, åtskilja, frånskilja; dela; afstänga.
Absonderung, **die**, frånskiljande, afskiljande, åtskiljande, afsöndring; afstängande.
Absonnig, *a.* vänd från solen, skuggig.
Absorbiren, *v. a.* insuga, uppsluka, förbruka.
Absorgen, **sich**, *v. r.* förtäras af sorg, sörja ihjel sig.
Abspalten, *v. a.* klyfva ifrån, frånspjelka.
Abspänen, *v. a.* afvänja.
Abspannen, *v. a.* spänna ifrån (hästar etc.); lossa, nedsläppa, nedspänna; (*fig.*) utmatta, försvaga.
Abspannung, **die**, frånspännande, lossande; utmattande, utmattning.
Abspänstig, *a.* afvänd, frånvänd; – machen, frånvända, förföra, förleda; Jemandem – werden; öfvergifva ens parti.
Absparen, *v. a.* gömma undan, bespara.
Abspeisen, *v. a.* nära, underhålla, mätta; Jemanden –, gifva en nattvarden; (*fig.*) Jemanden mit leeren Worten –, afspisa en med fagra ord; – *v. n.* afspisa, sluta att äta, stiga upp från bordet.
Abspenstig, se **Abspänstig**.
Absperren, *v. a.* afspärra, utestänga, utspärra.
Absperrung, **die**, utestängande, utestängning, utspärrande.
Abspiegeln, *v. a.* afspegla, reflektera som från en spegel.
Abspielen, *v. a.* spela af, vinna af genom spel; – *v. n.* sluta att spela.
Abspinnen, *v. irr. a.* spinna af, betala af med spånad; – *v. n.* sluta att spinna.
Abspitzen, *v. a.* afspetsa, tillspetsa, göra tillräckligt spetsig; äfv.: göra trubbig.
Absplittern, *v. a.* afspillra, afsplittra; – *v. n.* falla i spillror.
Absprechen, *v. irr. a. & n.* fråndöma; afslå, neka; Jemandem alle Hoffnung absprechen; betaga en allt hopp; über Etwas –, afdöma, afgöra något; mit Jemandem –, aftala med någon.
Absprechend, *a. p.* **Absprecherisch**, *a.* – sein, djerft och envist säga sin mening, envist påstå, afdöma.
Absprecher, **der**, (*pl.* –) en som djerft och obetänksamt dömer om allt.
Absprechung, **die**, fråndömande etc., se **Absprechen**.
Absprengen, *v. a.* spränga af, spränga ifrån, splittra af; – *v. n.* sätta af, skynda bort.
Absprießen, *v. irr. n.* härstamma.
Abspringen, *v. irr. n.* springa af, bort ell. ifrån; studsa, falla tillbaka; lossna ifrån, brista, gå sönder; von einer Partei –, öfvergifva ett parti; springen Sie nicht ab, gör inga snedsprång, sök inga undflykter, vräng icke bort det.
Abspringend, *a.* (*fig.*) flygtig, obeständig, ombytlig.
Abspritzen, *v. a.* spruta ren; – *v. n.* strila, spruta, sprida sig droppvis.
Absproß, **der**, (*pl.* **-en**) afkomling, ättling.
Absprossen, *v. n.* härstamma.
Absprößling, **der**, (*pl.* **-e**) skott, telning; afkomling.
Abspruch, **der**, (*pl.* **-sprüche**) utslag, dom, en domares sista yttrande.
Absprung, **der**, (*pl.* **-sprünge**) afsprång, affall; hopp, afvikelse från ämnet; skillnad; förändring.
Abspulen, *v. a.* härfla af, härfva af. [ren; skölja bort.
Abspülen, *v. a.* afskölja, spola
Abspülicht, **das**, sköljvatten, diskvatten, skulor.
Abstählen, *v. a.* härda, stålsätta.
Abstammen, *v. n.* härstamma; härröra, uppkomma, härleda sig.
Abstämmen, *v. a.* afhugga; fälla träd.
Abstammung, **die**, härkomst, härstammande, ursprung; (*gramm.*) ordledning.
Abstämpeln, *v. a.* afstämpla; (*bokb.*) aftrycka figurer.
Abstampfen, *v. a.* frånskilja, söndra med en stamp; afnöta genom stampning, afstampa.
Abstand, **der**, (*pl.* **-stände**) afstånd, aflägsenhet; skillnad, olikhet; afträde; für den – bezahlen, betala för afträdet. **-sgeld**, **das**, afträdespenningar, afträdsafgift; als – erhalten, få i afträde ell. i afträdsafgift.
Abständig, *a.* dufven, som stått af sig; -es Holz, förtorkadt trä.
Abstatten, *v. a.* aflägga, göra (en visit, en tacksägelse etc.); fullgöra, uppfylla (en skyldighet etc.); (*lag T.*) utstyra.
Abstattung, **die**, afläggande, fullgörande etc., se **Abstatten**.
Abstäuben, *v. a.* damma, viska af.
Abstäubung, **die**, afdamning.
Abstäupen, *v. a.* afstraffa med ris ell. spö.
Abstecheisen, **das**, (*pl.* –) spade att skära torf med.
Abstechen, *v. irr. a.* afsticka, utsticka; nedslå, kullslå, fälla; slagta; punktera, sticka ut, utsy; skära (grästorfvor); aftappa (vin etc.); ein Weinfaß –, mäta ett vinfat med röjstock; einen Teich –, leda af vattnet från en dam; Jemanden –, sticka öfver en (i kortspel); – *v. n.* kontrastera; sticka af (om färger etc.); (*sjöt.*) lägga ifrån (bord etc.).
Abstecher, **der**, (*pl.* –) en liten utflygt ell. kort resa, en liten rutsch omkring.
Abstecken, *v. a.* lösa upp, taga ifrån, taga löst; lossa något som är fastsatt (med nålar etc.); nedsläppa (uppfästade kläder); afmäta, utstaka (ett jordstycke); sticka af (ett läger).
Abstehen, *v. irr. n.* stå ifrån, vara skiljd ell. aflägsen ifrån; afstå ifrån (en sak, med von); stå af sig, torka, förtorkas, förskämmas; upphöra, afstanna; abgestandener Wein, dufvet vin; – *v. a.* afstå, afträda; seinen Gläubigern seine Güter –, afstå sin egendom åt sina kreditorer; sich –, *v. r.* stå sig trött.
Abstehlen, *v. irr. a.* stjäla af, stjäla ifrån. [*n.* styfna.
Absteifen, *v. a.* göra styf; – *v.*
Absteigen, *v. irr. n.* stiga af, stiga ned; bei Jemandem –, taga in hos någon; vom Pferde –, stiga ned af hästen; in absteigender Linie, i nedstigande linie.
Absteigung, **die**, afstigande etc.; se **Absteigen**.
Abstellen, *v. a.* ställa tillbaka, sätta ned, släppa ned; afskaffa.
Abstellung, **die**, nedsättande, afskaffande. [peln.
Abstempeln, *v. a.* se **Abstäm-**
Absteppen, *v. a.* sticka (sängtäcken etc.); pikera (tyger).
Absterben, *v. irr. n.* dö bort, dö ifrån; (om växter:) dö ut, gå ut, förgå, försvinna; blifva död, förlora all känsla; der Welt –, blifva död för verlden; es ist mir an ihm ein guter Freund abgestorben, i honom har en god vän dött från mig.
Absterben, **das**, afgång med döden.
Absteuer, **die**, viss afgift när man flyttar ur domsagan ell. landet.
Absteuern, *v. n.* afsegla, lägga ut från land.
Abstich, **der**, (*pl.* **-e**) afstickning; gravyr; eftergjord målning ell. ritning; (*fig.*) kontrast, skillnad.
Abstimmen, *v. a.* votera; omrösta; – *v. n.* vara af stridig ell. af olika tanka.
Abstimmig, *a.* ej öfverensstämmande; (*musik.*) falsk, ostämd, förstämd.
Abstochern, *v. a.* sönderpeta; sich das Zahnfleisch –, peta sönder tandköttet på sig.
Abstoppeln, *v. a.* upprycka, upptaga stubbar ur åkrar.
Abstoßen, *v. irr. a.* afstöta, kullstöta, återstöta, frånstöta, kullslå, slå ned; stöta af, göra trubbig; skjuta ut (en båt etc.); afhyfla (ett

bräde etc.); vom Lande –, lägga ut från land; eine Schuld –, betala (efterhands med mödo) en skuld; er hat sich die Hörner noch nicht abgestoßen, han har ännu ej rasat ut (stångat hornen af sig). [afstående.

Abstoßend, *a.* tillbakastående;

Abstoßung, die, återstötning.

Abstract, *a.* abstrakt, afsöndrad.

Abstraction, die, abstrahering; (*fig.*) tankspriddhet.

Abstrafen, *v. a.* afstraffa.

Abstrafung, die, afstraffande, bestraffning.

Abstrahiren, *v. a.* abstrahera; von Etwas –, lemna, afstå ifrån något; ich will hiervon –, jag vill lemna detta, tiga härmed.

Abstrahlen, *v. n.* stråla tillbaka, studsa tillbaka (om ljusstrålar).

Abstreben, *v. n.* sträfva att komma lös ell. ifrån.

Abstreichen, *v. irr. a.* stryka af (säd etc.); bortstryka, aftorka; gifva risbastu; skrubbhyfla; ein Barbiermesser –, stryka en rakknif; – *v. n.* plötsligen aflägsna sig från nästet (i synnerhet om roffåglar); smyga sig bort; (med haben) sluta att leka (om fisk).

Abstreifen, *v. a.* flå, rifva, skafva af (huden, skinnet, barken etc.); bläda, afplocka bladen; – *v. n.* stryka afsides, stryka af vägen.

Abstreiten, *v. irr. a.* träta, tvista, processa, bestrida; Jemandem Etwas –, beröfva en något genom process ell. rättegång; dies lasse ich mir nicht –, jag låter ej tala mig detta ur sinnet; man will uns alle unsre Gerechtsame –, man vill neka, bestrida oss alla våra rättigheter,

Abstrich, der, aftaget skum, afskum, afskrap; glitt. **-blei, das**, blyglitt.

Abstricken, *v. a.* betala genom stickning; sluta att sticka. [häst).

Abstriegeln, *v. a.* skrapa (en

Abströmen, *v. a.* föra bort med strömmen; låta flyta ell. strömma bort; – *v. n.* förrinna.

Abstroffen, *v. a.* (*bergsbr. T.*) uthugga malmen gångvis ell. streckvis.

Abstufen, *v. a.* schattera, skugga.

Abstufung, die, (*pl.* **-en**) schattering, skuggning, gradation; fin skillnad, nuance.

Abstülpen, *v. a.* nedsläppa skygget (på en hatt etc.).

Abstumpfen, *v. a.* göra slö, göra trubbig; stubba, afkorta; förslöa, förslappa.

Absturz, der, (*pl.* **-stürze**) bråddjup; brant; nedstörtande, fall.

Abstürzen, *v. a.* nedstörta, brådstörta; – *v. n.* falla utföre, stupa utföre; sich den Hals –, störta och bryta halsen af sig.

Abstürzig, *a.* brant.

Abstutzen, *v. a.* stubba; stympa; klippa ell. skära kortare; toppa (träd).

Abstützen, *v. a.* stötta (ett fartyg på stapeln ell. i dockor).

Absuchen, *v. a.* söka ut, leta af, leta ut. [kokning.

Absud, der, (*pl.* **-e**) dekokt; af-

Absudeln, *v. a.* afskrifva sudd-igt.

Absumpfen, *v. a.* uttorka träsk.

Absurd, *a.* orimlig, narraktig, osmaklig, oförnuftig.

Absurdität, die, orimlighet, galenskap. [utlaka.

Absüßen, *v. a.* försötma; (*kem.*)

Abt, der, (*pl.* **Aebte**) abbot.

Abtafeln, *v. n.* uppstiga från bordet; sluta måltiden.

Abtäfeln, *v. a.* panela, brädslå.

Abtakeln, *v. a.* aftackla.

Abtakelung, die, aftackling.

Abtanzen, *v. a. & n.* dansa af; utmatta, utnöta genom dans.

Abtauschen, *v. a.* byta af, byta sig till, bortbyta. [tande.

Abtauschung, die, byte, bortby-

Abtei, die, (*pl.* **-en**) abbotstift.

Abteilich, *a.* abbotlig, tillhörande abbotstift.

Abteufen, *v. a.* einen Schacht –, gräfva en gruföppning ell. schackt.

Abthauen, *v. n.* tina upp.

Abtheilen, *v. a.* dela, afdela, fördela, indela; sätta, ställa i ordning, frånskilja, afplanka; afvittra.

Abtheilung, die, (*pl.* **-en**) afdelning, afdelande etc.; jemf. Abtheilen. **-szeichen, das**, bindestreck, skiljestreck.

Abthun, *v. irr. a.* borttaga, aflägga, afskaffa (en vana etc.); afgöra, sluta, bilägga (en tvist etc.); afsluta, saldera (en räkning); uppgöra, betala (en skuld); afrätta (en brottsling).

Abtiefen, *v. a.* se **Abteufen**.

Abtilgen, *v. a.* utplåna; eine Schuld –, betala en skuld.

Aebtissin, (*pl.* **-nen**) abbedissa.

Aebtlich, *a.* se **Abteilich**.

Abtoben, *v. n.* sluta att rasa, rasa ut; der Sturm hat abgetobt, stormen har rasat ut.

Abtödten, *v. a.* döda, späka.

Abtrab, der, (*pl.* **-e**) (*milit.*) detachement.

Abtraben, *v. n.* trafva bort.

Abtrag, der, (*pl.* **-träge**) afdrag, betalning, ersättning.

Abtragen, *v. irr. a.* bära bort, taga bort; utnöta, utslita (en klädning etc.); betala (en skuld); kasta af sig (om egendomar); taga af bordet; nedrifva (en byggnad etc.); – *v. n.* upphöra att bära (om träd etc.).

Abtragung, die, bortbärande; utslitande, betalning, utnötande, utslitande etc., se **Abtragen**.

Abträufeln, *v. n.* afdrypa, droppvis affalla.

Abtreiben, *v. irr. a.* afdrifva, fördrifva, drifva, jaga bort; fördrifva (fostret); uttrötta, utsläpa, tröttköra, tröttrida; – *v. n.* (*sjöt.*) drifva, gå ifrån rätta kursen.

Abtrennen, *v. a.* afskilja, frånskilja, afstänga; sprätta af, sprätta ifrån.

Abtrennung, die, afskiljande, frånskiljande, afstängning, afsprättning.

Abtreten, *v. irr. a.* träda af, trampa af; utnöta genom trampande, trampa ut; Jemandem Etwas –, afträda, afstå, öfverlåta något åt någon; – *v. n.* afträda, taga afträde; aflägsna sig; bei Jemandem –, taga in hos någon; von Etwas –, afstå ifrån något; von Jemandem –, affalla ifrån någon, öfvergifva ens sak; von einer Partei –, affalla ifran ell. öfvergifva ett parti; sein Recht –, eftergifva sin rätt.

Abtretung, die, afträdande, afstående; affall etc.; se **Abtreten**.

Abtrieb, der, fällde träd; trädfällande; (*lag. T.*) bördsrätt.

Abtriefen, *v. irr. n.* afdrypa, droppvis affalla.

Abtrift, die, (*sjöt.*) afdrift.

Abtrinken, *v. irr. a.* dricka af en del; äfv.: göra sig betalt (för en fordran hos någon) genom drickande.

Abtritt, der, (*pl.* **-e**) bortgående, afträde, utgång; privet, afträde; öfverlåtande, afträdande; afsats i en trappa; seinen – bei Jemandem nehmen, stiga af, taga in hos någon; seinen – nehmen, afträda; taga afträde; wir haben ihm 100 Thaler für den – gegeben, vi hafva gifvit honom 100 Rdr i afträde.

Abtrocknen, *v. a.* torka, aftorka; – *v. n.* torka af, torka, förtorkas.

Abtrollen, *v. n.* (*vulg.*) gå sin väg, aflägsna sig.

Abtrommeln, *v. a.* trumma; kontramendera genom trummande; skrämma (bin) ur bikupan.

Abtropfen, **Abtröpfeln**, *v. n.* drypa af, droppvis affalla, falla i droppar.

Abtrotzen, *v. a.* aftvinga genom trots ell. pock.

Abtrumpfen, *v. a.* (*kortsp.*) sticka ell. taga med trumf, trumfa öfver, trumfa ut; (*fig.*) tappert afslå ell. tillbakadrifva.

Abtrünnig, *a.* upprorisk, affällig; – werden, affalla, blifva affällig; – machen, göra upprorisk.

Abtrünnige, der, **ein Abtrünniger**, affälling, upprorsman.

Abtrünnigkeit, die, affall, affällighet; upproriskhet.

Abtummeln, *v. a.* rida en häst trött genom att inöfva den; leka, springa sig trött (om barn etc.).

Abtupfen, *v. a.* bortskaffa genom att vidröra helt sakta; jemf. Tupfen. [rappa.

Abtünchen, *v. a.* hvitlimma,

Abtuschen, *v. a.* måla af i tusch.

Aburtheilen, *v. a.* afdöma; fråndöma; afgöra genom utslag.

Abverdienen, *v. a.* tjena af (en

skuld) genom arbete; få ell. erhålla genom arbete ell. tjenster.

Abverlangen, *v. a.* (Jemandem Etwas) affordra, utkräfva; Jemandem Rechnung oder Rechenschaft abverlangen, fordra räkenskapsaflåggande af någon; er hat mir Nichts abverlangt, han har icke affordrat mig något; jemf. Abfordern.

Abvieren, *v. a.* göra fyrkantig ell. rätvinklig; (*sjöt.*) fira af.

Abvotiren, *v. a.* votera emot, utvotera (någon).

Abwachen, sich, *v. r.* utmatta sig genom vakande.

Abwägen, *v. reg. & irr. a.* afväga, ställa efter vattenpass; proportionera. [vägning.

Abwägung, die, afvägande, af-

Abwalken, *v. a.* valka (kläde etc.); (*vulg.*) mörbulta, prygla upp dugtigt.

Abwälzen, *v. a.* vältra af, vältra ned, vältra utföre; die Schuld von sich –, skjuta skulden ifrån sig.

Abwälzung, die, afvältrande.

Abwamsen, *v. a.* (*vulg.*) prygla upp dugtigt, mörbulta.

Abwandelbar, *a.* (*gramm.*) som kan deklineras eller böjas.

Abwandeln, *v. a.* (*gramm.*) konjugera; deklinera; – *v. n.* vandra bort.

Abwandelung, die, (*pl.* –en) (*gramm.*) konjugation; deklination. [dra bort.

Abwandern, *v. n.* gå bort, van-

Abwarnen, *v. a.* afråda, varna.

Abwarten, *v. a.* afvakta, afbida; vänta till slutet af (något); sköta, passa på (en syssla etc.); ansa, vårda, bära omsorg för (någon); bevista (gudstjensten etc.); ich kann es nicht –, jag kan ej vänta derpå.

Abwartung, die, afvaktande, afbidande; omsorg, omvårdnad.

Abwärts, *av.* nedåt, utföre, afsides. [skölja; utplåna.

Abwaschen, *v. irr. a.* aftvätta,

Abwasch-faß, das, (*pl.* –fässer) tvättfat, tvättkar. **–wasser, das**, sköljvatten, diskvatten.

Abwaschung, die, aftvättande, sköljande.

Abwässern, *v. a.* utdika, aftappa ell. afleda vatten; urvattna.

Abweben, *v. a.* väfva af, väfva ned.

Abwechseln, *v. a.* vexla sig till (något af någon); förändra, ombyta, omskifta; ömsa om, vexla om; – *v. n.* förändra sig, omskifta, vara föränderlig, ombytlig, ostadig; mit einander –, byta om med hvarandra.

Abwechselnd, *a.* omvexlande, föränderlig, ombytlig, ostadig.

Abwechselung, die, (*pl.* –en) omvexling, ombyte, omskifte, förändring, ostadighet.

Abweg, der, (*pl.* –e) afväg; omväg, krokväg, undflykt.

Abwegig, Abwegsam, *a.* som ligger ur vägen, som har omvägar, krokvägar.

Abwegs, *av.* afsides, från vägen.

Abwehen, *v. a. & n.* blåsa af, blåsa bort, blåsa ned; es hat abgewehet, vinden har lagt sig.

Abwehr, die, afböjande, motvärn; staket.

Abwehren, *v. a.* afhålla, hålla tillbaka, hålla ifrån (med von): parera undan (ett hugg etc.); hindra, afvända, afböja, afstyra; försvara sig, emotstå.

Abwehrung, die, afhållande, afvärjande, motvärn.

Abweichen, *v. reg. a.* afskilja ell. afsöndra genom uppmjukning, uppmjuka; – *v. reg. n.* lossna, skilja sig ifrån genom uppmjukning; – *v. irr. n.* afvika; vika af, taga krokväg; aflägsna sig ifrån; missvisa (om magnetnålen); vika, gå ifrån (sitt ämne); ein abweichendes Zeitwort, ett oregelbundet verb.

Abweichend, *a.* afvikande etc.; se Abweichen.

Abweichung, die, (*pl.* –en) afvikande; missvisning (magnetnålens) etc.; se **Abweichen**.

Abweiden, *v. a.* afbeta.

Abweifen, *v. a.* härfla af; afnysta.

Abweinen, sich, *v. r.* utmatta sig genom gråtande.

Abweisen, *v. irr. a.* visa bort, afvisa, gifva afslag; snäsa af.

Abweisung, die, afvisande, afvisning, afslag, snäsor.

Abweißen, *v. a.* hvitlimma; – *v. n.* färga (hvit färg) ifrån sig.

Abweißung, die, hvitlimning.

Abweite, die, afstånd.

Abwelken, *v. n.* vissna, förvissna; – *v. a.* förtorka, uttorka.

Abwendbar, *a.* som kan afvändas ell. förekommas.

Abwenden, *v. a.* vända bort, vända ifrån; afvända, afböja; afstyra; sich von Jemandem –, vända sig ifrån någon.

Abwendig, *a.* afvänd, afstyrd; afvig, frånvänd, obenägen, annorlunda sinnad; Jemanden von Etwas – machen; göra en afvigt sinnad mot något.

Abwendung, die, afvändande, frånvändande etc., se **Abwenden**.

Abwerfen, *v. irr. a.* afkasta, nedslå, kullslå; kasta, slå af (om hästar); rifva ned (en brygga etc.); kasta af sig (om egendomar); die Hörner –, fälla hornen; er hat mich abgeworfen, han har slagit högre än jag (i tärningsspel).

Abwesend, *a.* frånvarande; tankspridd.

Abwesenheit, die, frånvaro; – des Geistes, tankspriddhet.

Abwetten, *v. a.* vinna, erhålla genom vad.

Abwettern, *v. n.* upphöra att åska.

Abwetzen, *v. a.* hvässa, slipa af, göra tunnare genom slipning.

Abwichsen, *v. a.* vaxa, glätta genom vaxning; (*fig. vulg.*) prygla upp. [upp.

Abwickeln, *v. a.* afnysta; rulla

Abwickelung, die, afnystande; upprullande.

Abwiegen, *v. irr. a.* afväga.

Abwinden, *v. irr. a.* afhärfla; afnysta; lösa, sno upp (något hoptrassladt, snodt etc.); rulla upp.

Abwirken, *v. a.* virka, väfva af; den Teig –, knåda degen väl; die Haut –, flå, rifva af huden.

Abwischen, *v. a.* aftorka, torka upp, torka af, stryka ut, stryka af; utplåna. [trasa.

Abwischlappen, der, (*pl.* –) tork-

Abwischung, die, aftorkande; utplånande.

Abwittern, *v. n.* upphöra att åska, dundra ut.

Abwohnen, *v. a.* bo af.

Abwollen, *v. a.* aftaga ell. borttaga ullen. [ocker.

Abwuchern, *v. a.* erhålla genom

Abwürdigen, *v. a.* nedsätta, minska värdet (på ett mynt etc.); bringa i vanpris; förnedra, göra ringa, göra ovärdig.

Abwürdigung, die, nedsättning, förminskning; förnedring, förakt.

Abwurf, der, afkastning, fällning; vinst, inkomst.

Abwürfeln, *v. a.* vinna i tärningsspel. [döda.

Abwürgen, *v. a.* strypa; slagta;

Abwürgung, die, strypning; slagtande, dödande.

Abwürzen, *v. a.* krydda.

Abwüthen, *v. n.* rasa ut.

Abzahlen, *v. a.* afbetala, betala i afräkning; äfv.: betala till fullo, göra sig qvitt ell. skuldfri.

Abzählen, *v. a.* afräkna; uppräkna; an den Fingern –, räkna ut på fingrarne.

Abzahlung, die, afbetalning; betalning i afräkning.

Abzählung, die, afräknande, uppräkning.

Abzahnen, *v. a.* afhyfla med tandhyfvel; – *v. n.* fälla, mista tänderne (i synn. de sista barntänderna).

Abzanken, *v. a.* erhålla genom gräl ell. träta.

Abzapfen, *v. a.* aftappa, tömma; (*fig.*) Jemandem Etwas –, narra något af en.

Abzapfung, die, aftappande, aftappning. [konst erhålla.

Abzaubern, *v. a.* genom troll-

Abzäumen, *v. a.* afbetsla; das Pferd hat sich abgezäumt, hästen har strukit betslet af sig.

Abzäumung, die, afbetslande.

Abzäunen, *v. a.* afstänga, frånskilja medelst häckar; omgifva med häckar.

Abzausen, *v. a.* (*vulg.*) rycka af, slita af, slita ifrån, draga hit och dit.

Abzehren, *v. a.* utmergla, förtära; **sich** –, *v. r.* magra, förtäras, tråna bort.

Abzehrung, die, utmergling, magrande; trånsjuka, tvinsot.

Abzeichen, das, (pl. –) märke, kännemärke.

Abzeichnen, v. a. afteckna, afrita; göra utkast till, utstaka (ett läger etc.).

Abzeichnung, die, (pl. –en) aftecknande, afritande, utkast, teckning, ritning. [slita af ell. ifrån.

Abzerren, v. a. draga, rycka,

Abzetteln, v. a. taga upp ränningen till en väf.

Abzieh·blase, die, (pl. –n) distillerpanna. –**feile**, die, polerfil, polerrasp. –**leder**, das, (Putzleder; Streichriemen) läder till att polera med, till att hvässa ell. bryna (knifvar etc.) på. –**pflug**, der, plog hvarmed plöjas åkerfåror (för plantering etc.).

Abziehen, v. irr. a. afdraga, aftaga, borttaga, draga af; flå af; skala (mandlar etc.); abstrahera; subtrahera, afdraga, afräkna; afstyrka; undandraga, undansticka, undangömma; distillera; utdela korten (i vissa spel), hålla bank; polera; aftappa (vin etc.); den Hut vor Jemandem –, taga af hatten för någon; die Hand von Jemandem –, taga sin hand från någon; er sucht ihn von dem Gedanken abzuziehen, han söker leda honom från den tanken; sein Gemüth von der Welt –, vända sin håg från verlden; ein Faß Wein –, aftappa (på buteljer) ett fat vin; Karten –, taga af kort; ein Rasirmesser –, draga en rakknif; – v. n. aftåga, marschera bort, bryta upp; svärta ifrån sig, släppa färgen; von der Wache –, komma af vakt; mit einer langen Nase –, (ordspr.) gå bort med lång näsa; er mußte beschämt –, han måtte gå skamflat bort.

Abziehung, die, afdrag, subtrahering; distillering etc.; jemf. Abziehen.

Abzielen, v. n. syfta på, gå ut på, hafva till föremål, syftemål; auf Etwas –, syfta på något.

Abzirkeln, v. a. cirkla, mäta, afmäta, proportionera.

Abzucht, die, aflopp; rännsten, rännil; ställe dit orenlighet föres ell. samlas; afart ell. race af hästar.

Abzug, der, (pl. –züge) aftågande, afmarsch, återtåg; afresa; afflyttning (ur tjensten); afdrag, afräkning; aflopp; kortens utläggning ell. utdelning, taille (i farao etc.); trycke (på en bössa); korrekturark; nach – der Kosten, efter afdrag af omkostnaderna; das Wasser hat keinen –, vattnet har ej något aflopp. –**eisen**, das, dragjern. –**sgeld**, das, (pl. –er) afträdesafgift. –**spredigt**, die, afskedspredikan. –**sschmaus**, der, afskedskalas.

Abzupfen, v. a. rycka af, slita af, slita ifrån; rispa upp.

Abzwacken, v. a. knipa af, skära af, klippa af, kringskära; bortsnappa, snilla undan; lura sig till, knipa af (någon något).

Abzwecken, v. n. syfta på, gå ut på; hafva för afsigt, till syftemål, (med auf).

Abzwicken, v. a. knipa, nypa, klämma af ell. bort.

Abzwingen, v. irr. a. aftvinga.

Abzwirnen, v. a. tvinna, sno, ell. nysta upp. [tagande.

Accept, das, (pl. –e) accept, an-

Acceptiren, v. a. acceptera, antaga, godkänna (en vexel).

Accidenz, die, (pl. **Accidenzien**) sportlar.

Accisbar, a. hvarföre accis bör betalas.

Accis·beamter, der, accistjensteman, accisbetjent. –**einnehmer**, der, (pl. –) accis-uppbördsman.

Accise, die, accis, tull; acciskammare, tullkammare.

Accisfrei, a. accisfri, fri från accis.

Accord, der, (pl. –e) ackord, öfverenskommelse.

Accordiren, v. n. ackordera, komma öfverens.

Accusativ, der, (pl. –e) (gramm.) accusativus.

Ach, intj. ack; ach leider! tyvärr! ach ja! ja visst!

Achat, (Agat) der, (pl. –e) agat.

Achaten, **Achatartig**, a. agatartad. [skäfva; blodigel.

Achel, die, (pl. –n) agnar, snärp,

Achillenkraut, das, (bot.) rölleka.

Achse, die, (pl. –n) axel (på en vagn etc.); Güter auf der – versenden, sända varor landvägen. –**nnagel**, der, axelpinne, hjulpinne.

Achsel, die, (pl. –n) axel, skuldra; die –n zucken, rycka på axlarna, axla sig; eine Sache auf die leichte – nehmen, föreställa sig en svår sak mycket lätt; das will ich auf meine – nehmen, det vill jag vara ansvarig för; Jemanden über die – ansehen, se en öfver axeln. –**band**, das, axelband; axelstycke, axelspjäll. –**bein**, das, klafbenet, öfra armpipan. –**fleck**, der, –**stück**, das, axelspjäll, axelstycke (på skjortor etc.). –**grube**, –**höhle**, die, armhåla. –**träger**, der, bärare; hycklare, smickrare, falsk menniska, en som bär kappan på båda axlarne. –**trägerei**, die, hyckleri, falskhet. –**zucken**, das, ryckning på axlarne, axlande.

Acht, num. åtta, vor – Tagen, för åtta dagar sedan; in – Tagen, inom åtta dagar; heute über – Tage, i dag åtta dagar till, om åtta dagar; eine Acht, en åtta, åttatal; mit Achten fahren, fara med åtta hästar för vagnen. –**eck**, das, åttkant. –**eckig**, a. åttkantig. –**fach**, –**fältig**, a. åttafaldig, åttadubbel. –**halb**, a. halfåttonde, sju och en half. –**jährig**, a. åttaårig. –**monatig**, a. & av. åtta månaders. –**pfünder**, der, (artill.) åttapunding. –**seitig**, a. åttsidig, åttkantig. –**spännig**, a. förespänd med åtta hästar. –**stündig**, a. & av. åtta timmars, som varar åtta timmar. –**tägig**, a. & av. åtta dagars, af åtta dagar, som varar åtta dagar.

Acht, (Achtserklärung) die, landsförvisning; in die – erklären, bannlysa, landsförvisa, förklara biltog, förklara fredlös.

Acht, die, uppmärksamhet, sorgfällighet; omvårdnad, omsorg, aktsamhet, flit; auf Etwas – geben, gifva akt på något; Etwas in – nehmen, taga något i akt; aus der – lassen, uraktlåta, försumma; aus der – kommen, fallen, komma i förgätenhet, falla ur minnet.

Aecht, (Ächt) a. äkta, ren, oförfalskad, oblandad.

Achtbar, a. aktningsvärd; hedervärd.

Achte, a. num. ord. åttonde.

Achtehalb, a. se **Achthalb** und. **Acht**.

Achtel, das, (pl. –) åttondedel. –**kreis**, der, oktant.

Achten, v. a. värdera, skatta, sätta värde på, högakta; anse, hålla före; ich achte es für eine große Ehre, jag anser det för en stor ära; auf Etwas –, gifva akt på något; wonach man sich zu – hat, hvarefter man har att rätta sig.

Aechten, v. a. bannlysa, landsförvisa, förklara biltog ell. fredlös.

Achtens, av. num. för det åttonde.

Achterlei, a. af åtta slag, åtta slags, på åtta sätt ell. vis.

Aechtheit, (Ächtheit) die, äkthet, rigtighet, fullvisshet; laggiltighet; trovärdighet.

Achtlos, a. ouppmärksam; försumlig, vårdslös, efterlåten, håglös.

Achtsam, a. aktsam, uppmärksam, sorgfällig; försigtig, omtänksam.

Achtsamkeit, die, aktsamhet, uppmärksamhet.

Achtung, die, aktsamhet; uppmärksamhet, sorgfällighet, omvårdnad; aktning, högaktning, vördnad, anseende; auf Etwas – geben, gifva akt på något; habt –! gif akt! seine – bezeigen, betyga sin vördnad; alle – aus den Augen setzen, åsidosätta all vördnad.

Aechtung, die, bannlysning, landsförvisning, förklarande i akt.

Achtungswerth, **Achtungswürdig**, a. aktningsvärd.

Achtzehn, num. aderton.

Achtzehnte, a. num. ord. adertonde.

Achtzig, num. åttatio.

Achtziger, der, (pl. –) en åttatio år gammal man.

Achtzigerin, die, (pl. –nen) en åttatio år gammal qvinna.

Achtzigjährig, *a.* åttatioårig.

Achtzigste, *a. num. ord.* åttationde.

Aechzen, *v. n.* sucka, qvida, jemra sig.

Aechzen, das, suckande, qvidande.

Acker, der, (*pl.* **Aecker**) åker, åkerfält, plogland, dagsplöja; den – bauen, plöja, arbeta i åkern. **-arbeit, die**, arbete på åkern. **-bau, der**, åkerbruk. **-bautreibend**, *a.* åkerbruksidkande. **-distel, die**, åkertistel. **-feld, das**, åkerfält, åkerjord, åkermark. **-furche, die**, åkerfåra. **-gaul, der**, ploghäst. **-geräth, das**, åkerredskap. **-gesetz, das**, åkerlag. **-kamille, die**, (*bot.*) kamillblomster, åkerkulla. **-knoblauch, der**, åkerlök. **-krähe, die**, roka (slags kråka). **-land, das**, åkerjord. **-lattich, der**, laktuk (en ört). **-mann, -smann, der**, (*pl.* **-leute**) åkerman, åkerbrukare, jordbrukare. **-mohn, der**, åkervalmo. **-münze, die**, åkermynta. **-pferd, das**, ploghäst. **-rain, der**, åkerren. **-rettig, der**, åkerrättika. **-rietbgras, das**, träggjan, hargräs. **-salat, der**, laktuk. **-scheide, die**, åkerskillnad, råmärke mellan åkrar. **-senf, der**, åkersenap. **-vieh, das**, dragare, dragoxar. **-winde, die**, åkerbinda, snärjgräs. **-zeug, das**, åkerredskap.

Ackern, *v. a.* plöja, köra åkern, arbeta i jorden; das Ackern, åkerkörsel, körsel i åkern.

Act, der, (*pl.* **-e**) akt.

Acte, die, (*pl.* **Acten**) handlingar, akter, dokumenter, rättegångshandlingar; ständers besvär. **-nstück, das**, (*pl.* **-e**) stycke ell. del af handlingar ell. författningar.

Actie, die, (*pl.* **-n**) aktie. **-ngesellschaft, die**, aktiebolag. **-nhandel, der**, aktiehandel. **-nhändler, der**, aktiehandlare. **-ninhaber, der**, aktieägare.

Actionär, der, aktieägare.

Activ, *a.* activ. **-handel, der**, export; äfv.: den import, som sker med inländska fartyg. **-schuld, die**, fordran.

Adam, der, Adam; den alten – ausziehen, (*fig.*) drifva ut den gamle Adam. **-sapfel, -sknoten, der**, adamsäpple, halsknöl, knöl i halsgropen. **-sfeige, die**, Egyptiskt fikon, mullbärsfikon.

Addiren, *v. a.* addera, lägga tillhopa.

Addresse, die, se **Adresse**.

Adel, der, adel, adelskap; ädelhet, höghet, värdighet; der hohe –, den högre adeln; der niedere –, den lägre adeln. **-sbrief, der**, adelsbref. **-sbuch, das**, adlig matrikel. **-sherrschaft, die**, aristokrati. **-stand, der**, adelstånd, adelskap.

Adelig, *a.* adlig, af adel; ädel, hög, värdig.

Adeln, *v. a.* adla; förädla.

Adeln, das, adlande; förädling.

Adelung, die, se **Adeln, das**.

Ader, die, (*pl.* **-n**) åder; zur – lassen, åderlåta; Jemandem die – öffnen, schlagen, öppna ådern, slå åder på någon.; Adern, (Masern) im Holz, ådror i trä; (*fig.*) eine poetische Ader, poetisk ådor. **-binde, (-laßbinde) die**, åderband, åderbindel. **-bruch, der**, åderbråck. **-geschwulst, die**, ådersvulst. **-kropf, der**, krampåder. **-laß, der**, (*pl.* **-lässe**) åderlåtning. **-laßbäuschchen, das**, kompress, omslag. **-laßbecken, das**, åderlåtningsfat ell. -tallrik. **-laßeisen, das**, åderjern, lansett. **-laßschnepper, der**, snäppare. **-laßzeug, das**, instrumenter till åderlåtning, lansettfoderal. **-schlag, der**, puls, pulsslag.

Aederchen, das, (*pl.* –) liten åder.

Aederig, Aderig, *a.* ådrig, full af ådror.

Aderlassen, *v. a.* åderlåta; – *v. n.* låta öppna ådern.

Aedern, *v. a.* teckna ådror (på trävaror etc.).

Adjunct, der, (*pl.* **-e**) adjunkt; medhjelpare.

Adjungiren, *v. a.* adjungera, gifva till biträde.

Adjutant, der, (*pl.* **-en**) adjutant.

Adler, der, (*pl.* –) örn. **-kraut, das**, ormbunke. **-nase, die**, kroknäsa, örnnäsa.

Admiral, (*pl.* **-äle & ale**) admiral. **-sbrief, der**, (*sjöt.*) signalbref.

Admiralität, Admiralschaft, die, admiralitet.

Adresse, die, (*pl.* **-n**) adress.

Adressiren, *v. a.* adressera.

Advent, der, advent. **-svogel, der**, en art lomm.

Advocat, der, (*pl.* **-en**) advokat. **-enstreich, der**, advokatsknep.

Affe, der, (*pl.* **-n**) apa, markatta. **-ngesicht, das**, markattsansigte. **-nliebe, die**, blind dåraktig kärlek (i synnerhet om föräldrar för deras barn). **-nspiel, das**, apspel, gyckleri, narraktighet. **-nweibchen, das**, aphona, markatthona.

Affect, der, (*pl.* **-e**) sinnesrörelse, häftig begärelse; ifver, kärlek, ömhet.

Affectiren, *v. a. & n.* affektera; vilja synas; eftersträfva; hågfällas; visa tillgifvenhet för; göra anspråk på; röra, intaga; älska.

Affectirt, *a.* affekterad; tillgjord.

Aeffen, *v. a.* begabba, gäcka, narra; insöfva, uppehålla; äfv.: efterapa; er äfft ihm nach, han efterapar honom.

Aefferei, die, (*pl.* **-en**) bedrägeri; gäckeri; gyckleri, narrspel.

Aeffin, die, (*pl.* **-nen**) aphona, markatthona.

Aeffisch, *a.* apaktig, aplik.

Afholder, der, (*bot.*) olvon, hålsbär.

Afrikaner, der, (*pl.* –) Afrikan.

After, der, stuss, säte, rumpa; bakända, bakdel (hos menniskor och djur).

After, das, lapp, spink som förloras vid tillskärning, tillklippning etc.

After, föråldradt *prepos.* (det plattyska **achter**) betydde eljest: efter, bak, bakom, bakefter; lägre, ringare; icke äkta, icke riktig, icke sannskyldig; äfv.: under; förekommer nu endast i sammansättningar.

Afteraufklärung, die, icke pålitlig underrättelse; dålig upplysning.

Afterbelehnung, die, underlän.

Afterbelehrung, die, dålig undervisning, falsk undervisning.

Afterblatt, das, (*bot.*) blad som på blomst ell. skaft växer efteråt, är öfverkomplet.

Afterbürde, -geburt, die, efterbörd.

Afterdarm, der, (*anat.*) ändtarm.

Afterdiener, der, listig, sig insmickrande tjenare.

Afterdienst, der, lagstridande tjenst.

Afterdolde, die, (*bot.*) blomknippa, blomklase.

Aftererbe, der, efterarfvinge; arftagare först efter riktige arfvingens arftagande.

Afterfedern, die, *pl.* falska ell. öfverkompleta fjedrar.

Afterflügel, der, svag vinge, t. ex. hos hönan, som har vingar, men ej kan flyga.

Aftergelehrsamkeit, die, hycklad, inbillad, falsk lärdom.

Aftergelehrte, der, hycklad lärd, inbillad lärd.

Aftergetreide, das, (*mjölnareuttryck*) eftersäd; öfrigblifvande med sand och smuts blandad säd vid utskaffning.

Afterhau, das, skogsdunge som bortfallning.

Afterholz, das, lemningar från trä; brädstupper etc.

Afterhorn, das, vanställt horn; äfv.: djur som har tre horn.

Afterhummel, die, drönare (bi).

Afterkegel, der, regelstridig kegel.

Afterkind, das, (Posthumus) barn född efter faderns död; (Bastard) oäkta barn, bastard.

Afterkohlen, die, *pl.* kolstybbe.

Afterkönig, der, orättmätig konung, person som på orättmätigt sätt bragt sig upp till konung.

Afterkorn, das, knylhafre.

Afterleder, das, bakstycke på en sko; äfv.: stycke ell. lapp som förloras vid tillskärning af skodon.

Afterlehen, das, underlän; äfv.: orättmätigt län.

Afterlehensherr, der, underlänsherre; äfv.: orättmätig länsherre.

Aftermehl, das, groft mjöl, dåligt mjöl, kli.
Aftermiethe, die, inhyrande hos annan hyresman.
Aftermiether, der, hyresgäst.
Aftermoos, das, (*bot.*) kryptogamen.
Aftermutter, die, styfmoder.
Afterpacht, der, underförpaktning.
Afterrede, die, förtal.
Afterreden, *v. n.* förtala.
Afterstück, das, bakstycke, bakdel (af en sadel).
Aftertheolog, der, theolog som har falska theologiska åsigter; inbillad theolog.
Afterweisheit, die, dålig kunskap, inbillad, falsk lärdom.
Afterwelt, die, efterverld; oförnuftig verld.
Afterwind, der, motvind.
Agat, se **Achat**.
Age, die, (*pl.* -n) agn, sådor; linsskäfvor.
Agelei, se **Akelei**.
Agende, die, (*pl.* -n) kyrkobok, ritual, minnesbok, promemoria.
Agent, der, (*pl.* -en) agent.
Agentur, die, (*pl.* -en) agentur.
Agio, das, (*pl.* -) agio.
Agiren, *v. n.* agera.
Aglei, se **Akelei**.
Agnaten, die, *pl.* agnater.
Agraffe, die, agraffe.
Agrimone, die, (*bot.*) åkermönja, småborrar.
Agter, **Agterlich** (*sjöt.*) akter, akterom, åt aktern.
Agtstein, der, bernsten.
Ah! *intj.* ah! åh! ack!
Ahl-beere, die, (*pl.* -n) svart vinbär. **-kirsche**, die, häggbär.
Ahle, die, (*pl.* -n) syl.
Ahm, die, (*pl.* -e) (*våtvarumått*) åm.
Ahmen, *v. a.* fylla ett fat, en tunna.
Ahmig, *a.* innehållande en åm.
Ahn, **Ahne**, der, stamfader; **Ahnen**, die, *pl.* (i synnerhet af adlig familj) anor, förfäder. **-frau**, die, stammoder. **-herr**, der, stamfader.
Ahnden, *v. a.* hämna, straffa.
Ahndung, die, hämd, straff.
Aehneln, *v. n.* likna, vara lik.
Ahnen, *v. n. & impers.* ana, hafva aning om; es ahnt mir, jag anar, det anar mig.
Ahnen, die, *pl.* se **Ahn**. **-probe**, die, undersökning af ens anor. **-recht**, das, den rättighet som grundar sig på ens anor. **-stolz**, der, högfärd öfver sina anor.
Ahnfrau, **Ahnherr**, se und. **Ahn**.
Ahnlich, *a.* anlik, enlig med anor.
Aehnlich, *a.* lik; dylik, likadan, liknande, enlig, analogisk, i förhållande med; ~ sehen, likna, vara lik; das sieht ihm -, det är honom likt; sie sieht ihm etwas -, hon har någon likhet med honom.
Aehnlichkeit, die, (*pl.* -en) likhet, analogi.

Ahnung, die, (*pl.* -en) aning; ich habe eine Ahnung davon, jag har en aning derom. **-svermögen**, das, aningsförmåga, aningssinne.
Ahorn, der, (*pl.* -e) (*bot.*) lönn, lönnträd, tysk lönn. **-zucker**, der, socker af lönnsaft.
Ahornen, *a.* af lönn, af lönnträd.
Aehre, die, (*pl.* -n) ax, sädesax. **-nlese**, die, **-nlesen**, das, axplockning. **-nleser**, der, axplockare. **-nleserin**, die, axplockerska.
Aichen, *v. a.* justera.
Aicher, **Aichmeister**, der, justerare.
Aichmaaß, das, justeradt mått.
Akademie, die, (*pl.* -en) akademi.
Akademiker, der, (*pl.* -) akademiker, ledamot af en akademi.
Akademisch, *a.* akademisk.
Akademist, der, (*pl.* -en) akademist.
Akelei, die, (*ört*) akleja, akleje, ackleije; (*fisk*) löja.
Akustik, die, läran om ljudet.
Akustisch, *a.* till ljud ell. hörsel hörande.
Alabaster, der, alabaster.
Alabastern, *a.* af alabaster; hvit som alabaster.
Alant, der, (*pl.* -e) ett slags simpa (fisk); (*bot.*) ålandsrot. **-beere**, die, svart vinbär.
Alarm, der, alarm; jemf. Lärm.
Alarmiren, *v. a.* alarmera, oroa, besvära.
Alaun, der, alun. **-artig**, *a.* alunaktig. **-beize**, die, alunbeta. **-bergwerk**, das, **-bruch**, der, alungrufva, alunskifferbrott. **-erde**, die, alunjord. **-erz**, das, alunmalm. **-haltig**, *a.* alunhaltig, alunblandad. **-hütte**, die, alunhytta. **-lauge**, die, alunlag. **-mehl**, das, alunmjöl. **-schiefer**, der, alunskiffer. **-sieder**, der, alunsjudare, alunkokare. **-wasser**, das, alunvatten. **-werk**, das, alunbruk, alunverk. **-zucker**, der, alunsocker.
Alaunen, *v. a.* beta i alun; (*bokb.*) planera papper.
Alaunig, *a.* alunaktig, alunhaltig.
Albe, **Albele**, **Alber**, die, **Alberbaum**, der, poppel, poppelträd.
Albe, die, messskjorta.
Albern, *a.* fåvisk, fåkunnig, dum, enfaldig, fånig, tokig, fjollig, barnslig, våpig, narraktig, oförnuftig; sich - betragen, tokas, bära sig enfaldigt, våpigt, fjolligt åt.
Albernheit, die, (*pl.* -en) fjolleri, tokeri, barnslighet, orimlighet, enfaldighet, dumhet, dåraktighet; osmakligt tal, platt qvickhet ell. skämt; das sind -en, det är fjolligheter.
Album, das, stambok, minnesbok.
Alchymie, die, alkemi, guldmakeri.
Alchymille, die, (*pl.* -n) (*bot.*) jungfru Marias kåpa, daggkåpa.
Alfanzerei, die, (*pl.* -en) (*vulg.*) puts, putsmakeri; tokeri, dumt skämt ell. gyckleri.

Alimente, *pl.* föda, näring, underhåll.
Alimentengeld, **Alimentationsgeld**, das, underhåll för hustrun vid äktenskapsskilnad ell. för oäkta barn.
Alkoran, der, alkoran, koran.
Alkoven, der, (*pl.* -) alkov.
All, (aller, alle, alles) *a.* all, allt; hel; hvarje; alle beide, begge två; sie Alle, de alla; so sind sie Alle, så äro de alla; vor allen Dingen, framför allt; alle Welt, hela verlden; alle Leute, allt folket; alles Land steht unter Wasser, hela landet står under vatten; alle Jahre, hvart år; alle drei Tage, hvar tredje dag; (*ordspr.*) Ende gut, Alles gut, allt är väl, som slutas väl; wer Alles will, bekommt nichts, den som vill hafva allt, får intet; vor Allem, öfver allting; in Allem, i allo; Alles in Allem, allt i allo; Gott über Alles lieben, älska Gud öfver allting. - *av.* (*vulg.*) allt, slut; der Wein ist alle, vinet är allt, är slut; das Geld ist alle, penningare äro slut; alle machen, göra slut på, förskingra, förtära; alle werden, taga slut, blifva all.
All, das, allt; verldsbyggnaden, universum; mein All, mein Alles, mitt allt; das weite All, hela vida verlden.
Allbarmherzig, *a.* allbarmhertig.
Allbekannt, *a.* allkunnig, allbekant.
Allbereits, *av.* redan, allredan.
Allda, *av.* der; här.
Alldieweil, *conj.* emedan, alldenstund, derföre att.
Allee, die, (*pl.* -n) allé; spatsergång.
Allegorie, die, allegori, liknelse.
Allegorisch, *a.* allegorisk, figurlig, som framställer genom sinnebilder.
Allein, *a.* allena, ensam; afskiljd, enstaka; - *av.* allenast, blott, endast; lassen Sie mich -, lemna mig, låt mig vara ensam; - *conj.* men; ich wollte gern, allein ich kann nicht, jag ville gerna, men jag kan ej.
Alleingespräch, das, monolog; tal för sig sjelf.
Alleinhandel, der, monopolium, rättighet att ensam handla med en vara.
Alleinhändler, der, monopolist.
Alleinherrscher, der, monark.
Alleinherrschaft, die, envälde, monarki.
Alleinig, *a.* enda, ensam, hvad som är ensamt i sitt slag.
Allemal, *av.* alltid, hvarje gång, alla gånger; ein für -, en gång för alla.
Allenfalls, *av.* i alla fall; i alla händelser.
Allenthalben, *av.* allestädes, öfverallt.
Aller, **Alle**, **Alles**, *a.* se **All**, *a.*
Allerdings, *av.* visserligen, utan tvifvel, ofelbart, alldeles.
Allerdurchlauchtigst, *a.* (*titulatur*) allradurchlauchtigst.

Allererst, *av.* allraförst, strax på stunden. [lernådigast.
Allergnädigst, *a.* (*titulatur*) al-
Allerhand, *a.* allehanda, hvarjehanda, åtskillig.
Allerheiligen, **das**, (*helgedag*) allhelgonsdag. **-holz, das**, ett slags kampecheträd från Brasilien.
Allerheiligst, *a.* allraheligast; **das -e**, det allraheligaste.
Allerhöchst, *a.* (*titulatur*) allrahögst.
Allerlei, *a.* allehanda, hvarjehanda; *subst.* **das -**, blandning af allt, smörja, mischmasch.
Allerliebst, *a. & av.* allrakärast, allrahelst; älskvärd, vackrast, täckast.
Allermannsharnisch, der, (*bot.*) ramslök (*Allium victorialis*).
Allermeist, *a. & av.* allramest, framför allt, förnämligast, i synnerhet; *subst.* **die Allermeisten**, *pl.*, de flesta delen, de största delen. [närmast belägen.
Allernächst, *a. & av.* närmast,
Allerseelen, das, (*helgedag*) alla själadag.
Allerseits, *av.* på alla sidor, allesammans. [verallt.
Allerwärts, *av.* allestädes, öf-
Allesammt, *av.* allesamman.
Allewege, *av.* allestädes, öfverallt; alltid; på allt sätt.
Alleweile, *av.* (*vulg.*) nu, i denna stund, nu för tiden.
Allezeit, *av.* alltid, beständigt.
Allgegenwart, die, allestädesnärvarelse.
Allgegenwärtig, *a.* allestädesnärvarande. [terhand, sakta.
Allgemach, *av.* småningom, ef-
Allgemein, *a.* allmän, allmännelig; - *av.* allmänt, gemenligen.
Allgemeinheit, die, allmänhet, allmänlighet.
Allgewalt, die, allmagt, allsmägtighet, allsvåldighet.
Allgewaltig, *a.* allsmägtig, alls- [våldig.
Allgütig, *a.* allgod.
Allhier, *a.* här. [förbund.
Allianz, die, (*pl.* **-en**) allians,
Alliiren, *v. a.* alliera.
Alljährlich, *a.* årlig; - *av.* årligen, hvart år, hvarje år.
Allmacht, die, allmagt, allsmäktighet. [våldig.
Allmächtig, *a.* allsmäktig, alls-
Allmählich, *av.* småningom, efterhand, sakta. [allodialgods.
Allod, Allodium, das, odalgods,
Allodial, *a.* odal, frälse. **-erbe, der**, (*pl.* **-n**) allodialarfvinge.
Allsehend, *a.* allseende.
Alltägig, Alltäglich, *a.* daglig, alldaglig, hvardaglig; vanlig, allmän, utnött; **-es Fieber**, hvardagsfrossa.
Alltäglichkeit, die, hvardaglighet, medelmåttighet.
Alltagskleid, das, hvardagsklädning.
Allvater, der, allfader.
Allvermögend, *a.* allsmägtig.

Allwaltend, *a.* allrådande.
Allweise, *a.* allvis.
Allweisheit, die, allvishet.
Allwissend, *a.* allvetande.
Allwissenheit, die, allvetenhet.
Allwo, *av.* hvarest.
Allzu, *av.* alltför; **- sehr, - viel**, alltför mycket.
Allzugleich, Allzumal, *av.* alla tillhopa, alla på en gång.
Almanach, der, (*pl.* **-e**) almanach, kalender.
Almosen, das, (*pl.* **-**) almosa, fattigpenningar. **-amt, das**, almoseföreståndares embete. **-brod, das**, bröd som utdelas åt de fattiga. **-büchse, die**, fattigbössa. **-empfänger, der**, fattighjon. **-geld, das**, fattigpenningar. **-genosse, der**, fattighjon. **-kasten, der**, fattigbössa. **-pflege, die**, fattigvård. **-pfleger, der**, almoseutdelare; fattigföreståndare.
Aloe, die, (*bot.*) aloe.
Alose, die, (*pl.* **-n**) ett slags staksill (fisk).
Alp, der, mara; von dem - gedrückt werden, Alpdrücken haben, ridas af maran. **-männchen, das**, buse, spöke. **-zopf, der**, Polska martofvan (*Plica Polonica*).
Alpen, *pl.* Alperne. **-hirt**, (**Älpler**) **der**, herde på Alperne.
Alphabet, das, (*pl.* **-e**) alfabet.
Alphabetisch, *a.* alfabetisk.
Alraun, die, (*pl.* **-e**) (*bot.*) alruna.
Alraune, die, (*pl.* **-n**) trollpacka; klok gumma, spåqvinna hos Tyskarne under hedniska tiden.
Als, *conj.* när, då; än, som, såsom, likasom; nichts als, ingenting annat än; sie hat keinen Reichthum als ihre Tugend, hon har ingen annan rikedom än sin dygd; so wohl als, så väl som; als ob, als wenn, liksom, som om; als daß, än att; er ist zu jung, als daß er es wissen könnte, han är för ung för att kunna veta det; kaum war dieses gethan, als ꝛc., knappt var detta gjordt förrän etc. [stunden.
Alsbald, *av.* strax, genast, på
Alsdann, *av.* då, då för tiden; sedan, sedermera, derpå.
Alse, se **Alose**.
Also, *av.* så, alltså, sålunda, på det sättet; - *conj.* derföre, således, följaktligen.
Alsobald, *av.* se **Alsbald**.
Alt, *a.* gammal, gammalmodig, fornåldrig; *subst.* **der Alte**, gubben; **die Alte**, gumman; **ein Alter**, en gubbe; **eine Alte**, en gumma; *pl.* **die Alten**, de gamla, förfäderne; **unsere Alten**, våra föräldrar, äfv.; förfäder; er ist noch der Alte, han är ännu den samme; jung gewohnt, - gethan, (*ordspr.*) som man vänjer sig i ungdomen, så gör man på ålderdomen. **-backen**, *a.* hård, gammal (om bröd). **-deutsch**, *a.* forntysk. **-flicker, der**, en som lagar gamla skodon, kläder etc. **-fränkisch**, *a.* gammalmodig, urmodig, gammaldags. **-gesell, der**, åltgesäll, mästersven. **-gläubig**, *a.* orthodox. **-klug**, *a.* klok, försigtig; - sprechen, tala som en gammal menniska. **-meister, der**, ålderman. **-modisch**, *a.* gammalmodig. **-väterisch**, *a.* gammalmodig, på gamla tidens vis. **-vettelisch**, *a.* käringaktig. **-vordern, die**, *pl.* förfäder.
Alt, der, Altstimme, die, alt, altstämma, altröst. **-geige, die**, tenorfiol. **-sänger, der**, altist.
Altan, der, (*pl.* **-**) altan.
Altar, der, (*pl.* **Altäre**) altare. **-blatt, das**, altartafla. **-tuch, das**, altarduk.
Aelteln, *v. n.* åldras, bli gammal.
Alter, das, ålder; ålderdom; ålder i tjensten; er ist in meinem -, han är vid min ålder; vor -s, fordom, fordomdags; von -s her, af ålder, från urminnes tider; vor - sterben, dö af ålder, dö af ålderdom. **-schwäche, die**, ålderdomssvaghet, ålderdomsbräcklighet.
Aelter, *compar.* **Aeltest**, *superl.* (af alt) *a.* äldre, äldst.
Aeltermutter, die, (*pl.* **-mütter**) farfars- ell. farmorsmor, morfars- ell. mormorsmor.
Altern, *v. n.* åldras, bli gammal.
Aeltern, *pl.* se **Eltern**.
Alterthum, das, (*pl.* **-thümer**) antiqvitet, fornlemning; forntid, fornålder; ålder, ålderdom. **-sforscher, -skenner, der**, fornforskare, antiqvarie. **-skunde, die**, archeologi. **-sstück, das**, antik, fornlemning. [skarevurm.
Alterthümelei, die, fornfor-
Alterthümer, *plur.* fornsaker, fornlemningar, antiqviteter.
Alterthümlich, *a.* fornålderig, antiqvarisk.
Aeltervater, der, (*pl.* **-väter**) farfars- ell. farmorsfar, morfars- ell. mormorsfar.
Altist, der, (*pl.* **-en**) altist.
Aeltlich, *a.* något gammal, åldrig, smågammal. [der.
Altsänger, Altstimme, se **Alt**,
Am, (an dem) *praep.* vid, på, till, uti; am besten, bäst; am meisten, mest; am Wege, vid vägen; am Leben sein, lefva; er ist noch am Leben, han lefver ännu; am Tage liegen, vara uppenbart; am Ende, slutligen.
Amaranth, der, (*pl.* **-en**) (*bot.*) amarant.
Amarelle, die, (*pl.* **-n**) morell (ett slags körsbär). **-nbaum, der**, morellträd.
Ambe, die, (*i lotteriet*) amb.
Amber, Ambra, der, ambra.
Ambiren, *v. n.* vinnlägga sig, eftersträfva.
Ambition, die, ärelystnad.
Amboß, der, (*pl.* **-e**) städ, smedjestäd. **-schmied, der**, grofsmed. **-stock, der**, städkubb.
Ambrosia, die, ambrosia, gudaspis.

Ambrosisch, *a.* ambrosisk.

Ameise, **die**, (*pl.* **-n**) myra. **-nbär**, **der**, myrslok, myrbjörn. **-nei**, **das**, myrägg. **-nessig**, **der**, myrättika. **-nfresser**, **der**, myrslok. **-nhaufen**, **der**, myrstack. **-nlöwe**, **der**, myrlejon, sandpmal (*insekt*). **-nsäure**, **die**, myrsyra.

Amelmehl, **das**, stärkelse.

Amen, *intj.* amen; so wahr als – in der Kirche, så säkert som amen i kyrkan.

Amethyst, **der**, (*pl.* **-e**) ametist (violett ädelsten).

Amiant, **der**, berglin.

Amidam, **der**, stärkelse.

Amme, **die**, (*pl.* **-n**) amma. **-nmährchen**, **das**, käringssaga.

Ammer, **die**, (*pl.* **-**) gröning (fågel); morell (ett slags körsbär).

Ammoniak, **der**, ammoniak, salmiak.

Ammunition, **die**, ammunition, förråd. [rum.

Ampel, **die**, lampa i taket på ett

Ampfer, **der**, (*bot.*) syrört, syra.

Amphibie, **die**, amfibie.

Amsel, **die**, (*pl.* **-n**) trast, koltrast. **-beere**, **die**, (*bot.*) getapel.

Aemsig, se **Emsig**.

Amt, **das**, (*pl.* **Aemter**) embete, syssla, tjenst; kall; värf; amt, fögderi, härad; intendentskap, intendenthus, embetsrum, handtverksembete ell. skrå; von -s wegen, på embetes vägnar; kraft meines Amtes, i kraft af mitt embete; Jemandem ins – greifen, falla någon i embetet; was deines -s nicht ist, da laß deinen Vorwitz, (*ordspr.*) hvad dig ej angår, bör du ej bry dig om. **-haus**, **das**, amtmanshus, höfdingsäte; sessionshus. **-los**, *a.* utan syssla ell. tjenst, utan embete. **-mann**, **der**, (*pl.* **-männer**) amtman, landtfogde. **-männin**, **-mannsfrau**, **die**, amtmanska, amtmansfru. **-mannschaft**, **die**, amtmanskap, amt, fögderi, härad.

Amts-arbeit, **die**, amtsarbete. **-bauer**, **der**, länsbonde; kronobonde. **-beförderung**, **die**, befordrande till embete, till tjenst ell. till syssla. **-befugniß**, **die**, embetsbehörighet. **-bericht**, **der**, embetsberättelse, officiel underrättelse. **-bescheid**, **der**, utslag af en amtmansrätt. **-bewerber**, **der**, ansökare om embete, embetssökare. **-bezirk**, **der**, amtmansdöme ell. domsaga. **-blatt**, **das**, distriktstidning. **-bote**, **der**, amtsbud, amtsbudbärare. **-bruder**, **-genoß**, **der**, embetsbroder, kollega. **-diener**, **-frohn**, **der**, amtstjenare, exekutionsbetjent i ett höfdingdöme. **-dorf**, **das**, by som lyder under ett amtmansdöme. **-eid**, **der**, embetsed. **-eifer**, **der**, embetsnit, embetsifver. **-folge**, **die**, succession i embete. **-frohne**, **die**, dags- ell. veckoarbete till länsherren eller till kronan. **-fuhre**, **die**, forslande, som en är pligtig att utföra för kronan ell. länet. **-gefälle**, **die**, *pl.* en amtmans inkomster ell. sportlar. **-gehilfe**, **der**, embetsbiträde, vikarie. **-gericht**, **das**, amtsrätt. **-geschäft**, **das**, embetsärende. **-gesicht**, **das**, embetsmin. **-hauptmann**, **der**, amtsfogde, landtdrost, prevot. **-hauptmannschaft**, **die**, en amtfogdes domstol ell. domsaga. **-haus**, **das**, amtshus. **-mäßig**, **-gemäß**, *a.* & *av.* öfverensstämmande med embetet. **-miene**, **die**, embetsmin. **-pflege**, **die**, amt, fögderi, härad. **-pflicht**, **die**, embetspligt, embetsskyldighet. **-rath**, **der**, bisittare i distriktsrådet. **-reise**, **die**, embetsresa. **-richter**, **der**, distrikts- ell. länshöfding ell. domare. **-sache**, **die**, embetssak, embetsmål. **-schöffe**, **der**, uppbördsman ell. räntmästare i ett amtmansdöme. **-schreiben**, **das**, embetsskrifvelse. **-schreiber**, **der**, häradsskrifvare. **-siegel**, **das**, embetssigill. **-sorge**, **die**, embetsbestyr, embetsbefattning. **-stube**, **die**, embetsrum, en amtmans sessionsrum. **-tag**, **der**, dag då länsrätten fungerar. **-thätigkeit**, **die**, embetsutöfning. **-tracht**, **-kleidung**, **die**, embetsdrägt. **-verrichtung**, **die**, embetsförrättning, embetsgöromål. **-verwalter**, **-verweser**, **der**, amtsförvaltare, viceamtman; vikarie. **-vogt**, **der**, fogde; exekutionsbetjent i ett amtmansdöme. **-vogtei**, **die**, fogdesyssla. **-wegen**, (von) *av.* på embetes vägnar. **-zeit**, **die**, embetstid.

Amtiren, **Amten**, *v. a.* förrätta tjensten, sköta ett embete ell. en syssla. [hörande.

Amtlich, *a.* officiel; till embetet

An, *praep.* (med *dat.* & *acc.*) i, på, hos, vid, till, åt, om, omkring, vid pass, emot, för, med; an der Wand hängen, hänga på väggen; an Jemanden denken, tänka på någon; an eine Blume riechen, lukta på en blomma; an Etwas glauben, tro på något; er geht an der Krücke, han går på krycka; es ist an ihm, turen är hos honom; eine Rede an den König, ett tal till konungen; so viel an mir ist, så mycket på mig beror; es liegt ihm am Herzen, det ligger honom om hjertat; am Leibe büßen, plikta med kroppen; es ist nicht viel an ihm, det är ej mycket med honom; er ist alt an Jahren, han är gammal till åren; an Jemandem zum Verräther werden, blifva förrädare emot någon; es ist nicht an dem, det är icke så; an hundert, omkring hundra; es kostet mich an die zehn Thaler, det kostar mig inemot tio Riksdaler; bis an das Ende, ända till slutet; von nun an, von Stunde an, från detta ögonblick, hädanefter; von Kindes Beinen an, från första barndomen; oben an, främst; öfverst; unten an, nederst; Himmel an, uppåt himmelen; Berg an, uppföre berget; an und für sich betrachtet, i och för sig sjelf betraktad.

Anabaptist, **der**, vederdöpare.

Anachoret, **der**, eremit.

Anagramm, **das**, anagram.

Analog, **Analogisch**, *a.* analog, analogisk, likformig.

Analogie, **die**, analogi, likformighet. [ning.

Analyse, **die**, analys, upplös-

Analysiren, *v. a.* analysera, upplösa, sönderdela, dechiffrera, förklara. [lösande.

Analytisch, *a.* analytisk, upp-

Ananas, **die**, (*pl.* **-**) ananas. **-erdbeere**, **die**, ananassmultron.

Anankern, *v. a.* ankra, fästa med ankare.

Anarbeiten, *v. a.* arbeta fast, genom arbete fästa vid.

Anarchie, **die**, anarki, regeringslöshet. [ringslös, förvirrad.

Anarchisch, *a.* anarkisk, rege-

Anathem, **das**, bann, bannlysning. [got).

Anathmen, *v. a.* andas på (nå-

Anatom, **der**, anatomist.

Anatomie, **die**, anatomi.

Anatomiker, **der**, (*pl.* **-**) anatomist.

Anatomiren, *v. a.* anatomisera.

Anatomisch, *a.* anatomisk.

Anäugeln, *v. a.* se på (någon) med kärliga, ömma blickar.

Anbacken, *v. n.* fästa sig vid, hänga vid.

Anbahnen, *v. a.* bryta banen, börja banan (till något); (*fig.*) inleda.

Anbannen, *v. a.* förtrolla.

Anbau, **der**, (*pl.* **-e**) åbygge, åbyggnad, tillbyggnad; bruk, jordbruk, odling, uppodling, uppbrukande; inflyttning, nybygge.

Anbauen, *v. a.* bygga till; odla, uppodla, upprödja, upptaga ur linda (om jorden); einen Flügel an einem Hause –, bygga till en flygel på ett hus; sich –, *v. r.* sätta sig ned, slå ned sina bopålar.

Anbauer, **der**, (*pl.* **-**) uppodlare; åbo, nybyggare, kolonist.

Anbaufähig, **Anbaulich**, *a.* som lätt kan uppodlas.

Anbefehlen, *v. irr. a.* befalla, anbefalla, ålägga; rekommendera.

Anbefehlung, **die**, (*pl.* **-en**) anbefallning, åläggande, order; rekommendation, förespråk, förord (till någons förmån).

Anbeginn, **der**, början, begynnelse; orsak, upphof, källa (till något). [sig.

Anbehalten, *v. irr. a.* behålla på

Anbei, *av.* bifogad, inneliggande; på samma tid, tillika; genast.

Anbeißen, *v. irr. a.* bita uti, bita af; – *v. n.* bita på (kroken); låta locka ell. narra sig.

Anbelangen, *v. a.* angå, beträffa, vidkomma; was mich anbelangt, hvad mig beträffar, hvad mig angår.

Anbelfern, *v. a.* bjebba, småskälla. [emot.
Anbellen, *v. a.* skälla på, gläfsa
Anbequemen, *v. a.* lämpa, passa.
Anberaumen, *v. a.* (*lagt.*) fastställa, bestämma, utsätta, berama.
Anberaumung, die, fastställande, bestämmande.
Anberg, der, (*pl.* -e) bergsfot, branten uppföre ett berg; liten höjd.
Anbeten, *v. a.* tillbedja, dyrka.
Anbetenswerth, *a.* se Anbetungswürdig.
Anbeter, der, (*pl.* -) tillbedjare, dyrkare.
Anbeterin, die, (*pl.* -nen) tillbedjerska, dyrkerska.
Anbetracht, der, betraktande; in - von, i betraktande af.
Anbetreffen, *v. irr. a.* angå, beträffa, vidkomma; was mich anbetrifft, hvad mig beträffar, hvad mig vidkommer.
Anbetteln, *v. a.* gå till en och tigga, besvära ell. öfverfalla med tiggeri. [kan.
Anbetung, die, tillbedjande, dyr-
Anbetungswürdig, *a.* tillbedjansvärd, dyrkansvärd.
Anbiegen, *v. irr. a.* böja intill, kröka intill (något); tillägga, bifoga.
Anbieten, *v. irr. a.* tillbjuda; - *v. n.* göra första budet (på auktion).
Anbietung, die, (*pl.* -en) första bjudande.
Anbinden, *v. irr. a.* binda fast vid ell. på; afvänja (kalfvar etc.); Jemanden an seinem Geburtstage -, förära en något på dess födelsedag; kurz angebunden sein, vara kort för hufvudet; mit Jemandem -, spänna ihop med någon, inlåta sig med någon (i slagsmål ell. träta); (*vulg.*) einen Bären bei Jemandem -, sätta sig i stor skuld hos någon.
Anbiß, der, (*pl.* -e) bett, bitande; rispa ell. märke efter bett; förrätt; tilltugg; frukost (i synnerhet i öfra Tyskland), lockmat, bete.
Anblasen, *v. irr. a.* blåsa på, blåsa upp, blåsa.
Anblatt, das, (*pl.* -blätter) (*bot.*) tandört; oblat.
Anblecken, *v. a.* Jemanden -, visa tänderna mot någon (af vrede etc.).
Anblick, der, åsyn, anblick; åskådande, påseende; blick, ögonkast; syn, utseende.
Anblicken, *v. a.* se på, kasta ögonen på, åskåda, betrakta; blicke mich an, se på mig.
Anblinzeln, *v. a.* blinka, plira på.
Anblitzen, *v. a.* se skarpt på (någon ell. något), noga betrakta.
Anblöken, *v. a.* Jemanden -, råma, böla, vråla ell. bräka emot ell. på någon; snäsa en.
Anbohren, *v. a.* borra hål på, borra upp; ein Weinfaß -, borra upp, sticka upp ett vinfat.
Anbolzen, *v. a.* (*skeppsbygg.*) anbulta; fästa med bultar.
Anborden, *v. a.* (*sjöt.*) äntra.
Anbrassen, *v. a.* (*sjöt.*) brassa an, brassa bi. [bli stekt.
Anbraten, *v. irr. n.* börja att
Anbrausen, *v. a.* (*fig.*) snäsa, snubba, hårdt tilltala; angebraust kommen, komma rusande.
Anbrechen, *v. irr. a.* bryta af, bryta upp, öppna; ein Faß Wein -, öppna ett fat vin; - *v. n.* bryta fram, börja synas, dagas, gry; der Tag bricht an, det börjar dagas, dagen upprinner.
Anbrennen, *v. irr. a.* antända, påtända, upptända, sätta eld på; bränna; ein Haus -, sätta eld på ett hus; - *v. n.* brännas vid; råka i låga, taga eld, tändas.
Anbringbar, *a.* som kan användas; (om varor:) säljbar, som lätt säljer sig.
Anbringen, *v. irr. a.* anbringa; använda; laga att en blir försörjd, får någon syssla etc.; anföra, andraga; angifva (inför rätta); föreslå, föreställa, förebringa; föredraga, berätta; förklara; förkunna; seine Waaren -, blifva utaf med (föryttra) sina varor; seine Waaren an den Mann bringen, skaffa köpare till sina varor; ich habe mein Geld gut angebracht, jag har placerat mina penningar väl; ich habe ihn bei einem Materialhändler angebracht, jag har placerat honom i en minuthandlarebod.
Anbringen, das, Anbringung, die, användande; berättelse, anförande, framförande; försörjande; försäljande etc.; jemf. Anbringen, *v. a.* [re, angifvare.
Anbringer, der, (*pl.* -) berätta-
Anbringlich, *a.* se Anbringbar.
Anbruch, der, (*pl.* -brüche) skärning, rispa; röta; frambrytande; anbrott, första öppningen ell. brytningen i en grufva; - der Nacht, nattens ankomst; - des Tages, dagbräckning, dagning, gryning; bei Tages -, vid dagens ankomst.
Anbrüchig, *a.* ankommen, något skämd; förderfvad, rutten.
Anbrüllen, *v. a.* Jemanden -, ryta emot någon.
Anbrummen, *v. a.* böla, vråla emot; mumla, knota emot.
Anbrüten, *v. a.* börja ligga på ägg; ein angebrütetes Ei, ett skämdt ägg, ett rötägg.
Anciennetät, die, ålder, företräde i år.
Andacht, die, (*pl.* -en) andakt, bön, andaktsöfning; gudaktighet, gudsfruktan; seine - halten, verrichten, förrätta sin bön. -**los**, *a.* andaktslös. -**losigkeit, die**, andaktslöshet. -**sbuch, das**, andaktsbok, bönbok, uppbyggelsebok. -**sstunde, die**, andaktsstund. -**sübung, die**, andaktsöfning. -**svoll**, *a.* andaktsfull.
Andächtelei, die, andaktsprål, förställd andakt, skenhelighet, bigotteri.
Andächteln, *v. n.* hyckla, vara skenhelig, låtsa vara gudfruktig.
Andächtig, *a.* andäktig, uppmärksam.
Andächtler, der, (*pl.* -) vidskeplig hycklare, bigott; skenhelgon.
Andächtlerisch, *a.* bigott, skenhelig.
Andauern, *v. n.* se Dauern.
Andenken, das, (*pl.* -) minne, åtanka, hågkomst, erinran, åminnelse, suvenir; seligen -s, salig i åminnelse.
Ander, (der, die, das andere) *a.* annan, annat; andra; einen Tag um den andern, hvarannan dag; Eins um das Andere, det ena efter det andra, hvart om annat; einmal über das andere, den ena gången på den andra: oupphörligen; das ist ganz etwas Anderes, det är någonting helt annat, det är en helt annan sak; anderen Sinnes werden, bli annorlunda sinnad, komma på andra tankar; Eins ins Andere reden, blanda allt om hvart annat i sitt tal.
Andergeschwisterkind, das, (*pl.* -er) syssling.
Aendern, *v. a.* ändra, förändra, omändra; rätta; das Wetter hat sich geändert, vädret har vändt sig; das ist nicht zu -, det står icke att ändra, det låter icke ändra sig; ein Kleid -, ändra en klädning; seine Meinung -, ändra tanka, ändra mening.
Andernfalls, *av.* om icke, annars, i annat fall.
Anderntheils, *av.* å andra sidan, på andra stället; för det andra.
Anders, *av.* annars; annorlunda; på annat sätt; wenn -, wo -, *conj.* eljest, så framt, med mindre, i fall; wenn Sie - zu Hause sind, så framt ni är hemma.
Anderseits, *av.* på andra sidan, deremot.
Anderswo, *av.* annorstädes, på annat ställe.
Anderswodurch, *av.* annorstädes igenom.
Anderswoher, *av.* annorstädes ifrån, å andra sidan.
Anderswohin, *av.* annorstädes ut, annorstädes bort, åt annan ort, åt annat ställe.
Anderthalb, *a.* halfannan.
Aenderung, die, (*pl.* -en) ändring, förändring; eine - vornehmen, företaga en förändring.
Anderwärts, *av.* annorstädes, på annat ställe.
Anderweit, Anderweitig, *a.* yttre, ytterligare, annan.
Andeuten, *v. a.* antyda, tillkännagifva; beteckna, utmärka; båda, låta veta, låta förstå ell. märka.
Andeutung, die, antydande, tillkännagifvande; kungörelse, förkunnande; tillsägelse; förebåd, märke.

Andichten, *v. a.* pådikta, falskeligen föregifva, falskt beskylla.
Andichtung, **die**, pådiktande, falskt föregifvande.
Andonnern, *v. a.* dundra, klappa ell. bulta häftigt på; häftigt tilltala, dundra ell. ifra emot.
Andorn, **der**, (*bot.*) andorn, stjelkborre.
Andrang, **der**, trängsel, häftigt anfall, påträngande; tillstötande, tillströmning, tillopp, påstörtande.
Andrängen, *v. a.* tränga på, tränga närmare, tränga till, tränga emot; häftigt ansätta.
Andrechseln, *v. a.* svarfva på, svarfva till, vrida till; das Kleid sitzt ihm wie angedrechselt, klädningen sitter så väl som om den vore svarfvad på honom.
Andrehen, *v. a.* vrida på, till ell. åt; skrufva till, skrufva fast; Jemandem eine Nase –, inbilla en något; Jemandem Etwas –, ljuga något på en; die Wand –, (*sjöt.*) ansätta vantet. – *v. n.* börja att vrida ell. vända.
Andringen, *v. irr. n.* tränga på, häftigt ansätta.
Andringen, **das**, **Andringung**, **die**, påträngande.
Androhen, *v. a.* hota, hota med; Jemandem Etwas –, hota någon med något.
Androhung, **die**, hotande.
Andrucken, *v. a.* trycka till, trycka vid.
Andrücken, *v. a.* trycka till, trycka emot (med an).
Anduften, *v. a. & n.* pådofta, dofta ifrån sig.
Andurch, *av.* derigenom.
Aneifern, *v. a.* göra ifrig, uppsporra, upphetsa, reta.
Aneignen, *v. a.* tillegna.
Aneignung, **die**, tillegnande, tillegnelse.
Aneinander, *av.* tillsamman, ihop, näst intill, vägg i vägg med.
Aneinanderfügung, **die**, hopfogning, förening.
Aneinanderhangend, *a.* sammanhängande.
Anekdote, **die**, (*pl.* –**n**) anekdot.
Anekeln, *v. n.* yttra vämjelse, vedervilja, afsky; es ekelt mich an, det väcker vämjelse, afsky, afsmak hos mig.
Anemone, **die**, (*pl.* –**n**) (*bot.*) sippa.
Anempfehlen, *v. irr. a.* anbefalla, rekommendera.
Anempfehlung, **die**, anbefallning, rekommendering.
Anerbe, **der**, (*pl.* –**n**) arfvinge.
Anerben, *v. n.* ärfva, medfödas; – *v. a.* meddela genom födelse; lemna i arf; eine angeerbte Krankheit, en arfssjuka; diese Krankheit ist ihm angeerbt, denna sjukdom är honom medfödd; die Gabe zu reden ist ihm von seinem Vater angeerbt, han har ärft talgåfvan af sin far.
Anerbieten, *v. irr. a.* tillbjuda.
Anerbieten, **das**, (*pl.* –) **Anerbietung**, **die**, (*pl.* –**en**) tillbud, anbud; förslag.
Anerkennen, *v. irr. a.* känna igen; erkänna, bekänna, tillstå; nicht –, ej vidkännas, neka till.
Anerkenntniß, **die**, (*pl.* –**e**) tydligt märkande, förnimmelse; skriftlig förbindelse inför rätten.
Anerkennung, **die**, igenkännande; vidkännande, erkännande, bekännelse, vidgående.
Anerschaffen, *a.* medfödd, medskapad.
Anerziehen, *v. irr. a.* inskärpa, inplanta genom uppfostran.
Anfächeln, **Anfachen**, *v. a.* blåsa på, blåsa upp; underblåsa.
Anfahren, *v. irr. a.* köra, forsla, föra fram; lägga i land; Jemanden –, öfverfalla en med ovett, snäsa någon, utfara emot någon; – *v. n.* anlända, ankomma, landstiga; bei Jemandem –, helsa på någon, köra in hos någon; an Etwas –, köra emot ell. intill något.
Anfahren, **das**, **Anfahrung**, **die**, landläggning; anländande; landstigning; snäsor.
Anfahrt, **die**, (*pl.* –**en**) landstigningsplats, ingång till en hamn etc.
Anfall, **der**, (*pl.* –**fälle**) anfall, angripande, storm; paroxysm, anfall, anstöt (af en sjukdom); tillfallande, hemfall (af en egendom).
Anfallen, *v. irr. a.* anfalla, angripa; tillstöta (om en sjukdom); – *v. n.* falla emot; angefallene Güter, hemfallna gods.
Anfällig, *a.* (*lagt.*) anfällige Güter, gods som förr ell. sednare hemfalla.
Anfallsrecht, **das**, rättighet till ärfvande (af en egendom); skäl ell. rättighet att anfalla.
Anfälschen, *v. a.* förfalska (vin etc.); äfv.: falskeligen tillägga, pådikta.
Anfang, **der**, (*pl.* **Anfänge**) början, begynnelse; ursprung, grundorsak. –**sbuchstab**, **der**, begynnelsebokstaf, initialbokstaf. –**sgründe**, *pl.* första lärogrunderna.
Anfangen, *v. irr. a. & n.* börja, begynna; börja på; ge sig till att; företaga, taga vid, börjas; was soll ich mit diesem Menschen –? hvad skall jag göra med denna menniska? ich weiß nicht, wie ich es – soll, jag vet ej huru jag skall bära mig åt; was ist dabei anzufangen? hvad är dervid att göra?
Anfänger, **der**, (*pl.* –) begynnare, nybegynnare, nybörjare, lärling; upphofsman.
Anfänglich, *a. & av.* först, förnämst; främst, i början.
Anfangs, *av.* i början, först.
Anfärben, *v. a.* färga, påsätta färg.
Anfassen, *v. a.* fatta, taga uti, taga vid, taga på; träda på (perlor etc.).
Anfassung, **die**, påtagande.
Anfauchen, *v. a.* stryka sig emot något och spinna (om kattor); (*fig.*) häftigt utfara mot någon.
Anfaulen, *v. n.* börja att ruttna ell. murkna.
Anfechten, *v. irr. a.* anfäkta, anfalla, angripa; bestrida (en sats); fresta (till det onda); oroa; das ficht ihn nicht an, det rör, oroar honom ej; laß dich das nicht –, låt det ej oroa dig; es ficht meine Ehre an, det rör min heder.
Anfechtung, **die**, anfäktning, anfäktande; frestelse.
Anfeilen, *v. a.* börja fila.
Anfeinden, *v. a.* Jemanden –, uppföra sig fiendtligt mot någon, visa sig hätsk mot någon.
Anfeindung, **die**, hätskhet, fiendskap, ovänskap.
Anfertigen, *v. a.* förfärdiga.
Anfesseln, *v. a.* fängsla, fjettra, binda med kedjor.
Anfetten, *v. a.* blanda med fett, göra fet, göra flottig.
Anfeuchten, *v. a.* fukta, läska, väta, blöta.
Anfeuchtung, **die**, fuktning, vätning.
Anfeuern, *v. a.* antända, upptända, göra upp eld; uppelda, uppmuntra, ägga.
Anfeuerung, **die**, äggande, uppmuntran.
Anflammen, *v. a.* upptända, uppelda, upphetsa, uppreta.
Anflechten, *v. irr. a.* fläta vid, fläta in.
Anflehen, *v. a.* anropa, åkalla, bönfalla, bedja.
Anflehung, **die**, anropande, åkallande, bönfallande, bön.
Anfletschen, *v. a.* visa tänderna emot (någon), knota emot.
Anflicken, *v. a.* skarfva till, hopsy.
Anflickung, **die**, skarfning, lappning.
Anfliegen, *v. irr. n.* flyga till; skjuta, sticka upp (om växter); angeflogen kommen, komma flygande; an Etwas –, flyga emot något; angeflogenes Holz, ung skog, som sått sig sjelf.
Anfließen, *v. irr. n.* flyta intill, flyta emot; skölja; fyllas med vatten.
Anflößen, *v. a.* flotta intill; föra (sand etc.) till ell. emot stränderna (om vattnet i floder etc.).
Anflößung, **die**, tillandning, upplandning; tillväxt af mark genom den jord vattnet ditför. –**srecht**, **das**, rättighet att behålla upplandning ell. upplandet mark.
Anfluchen, *v. a.* emottaga någon med förbannelser, önska ondt öfver någon.
Anflug, **der**, (*pl.* **Anflüge**) flygt till, flygt på; uppskjutande, uppväxande (om växter); (*fig.*) (Anfall) ansats till något; in einem Anfluge von guter Laune, i ett anfall af godt lynne; mit einem leisen – von Ironie, med en lätt ansats af ironi.

Anfluß, der, (*pl.* -flüsse) flod (hafvets), uppsjö; jemf. Anflößung.

Anfordern, *v. a.* påfordra, påyrka, utkräfva.

Anforderung, die, (*pl.* -en) påfordran, anfordran, utkräfning.

Anfrage, die, (*pl.* -n) förfrågan, tillfrågan.

Anfragen, *v. a.* förfråga sig, tillfråga, höra efter, underrätta sig; (*lagt.*) anställa undersökning.

Anfressen, *v. irr. a.* gnaga, fräta på; sich –, *v. r.* proppa i sig (mat), bli stinn och fet.

Anfressung, die, frätande, pågnagande.

Anfrieren, *v. irr. n.* frysa till, frysa vid.

Anfrischen, *v. a.* förfriska, uppfriska, läska; uppmuntra, ägga.

Anfrischung, die, uppfriskning, läskning; uppmuntran, äggande.

Anfuge, die, tillfogning; bilaga.

Anfügen, *v. a.* foga vid, fästa till; hopfoga, foga ihop, tillägga.

Anfügung, die, tilläggning, bifogning, hopfogning.

Anfühlen, *v. a.* taga ell. känna på, vidröra; es fühlt sich weich an, det kännes mjukt.

Anfühlung, die, vidrörning.

Anfuhr, Anfuhre, die, (*pl.* -en) fora, körsel, forslande till.

Anführen, *v. a.* föra, forsla, öfverföra till; leda, handleda; anföra, kommendera; anföra, citera, åberopa; förebära, föregifva; fint bedraga, narra; es können viele Beispiele angeführt werden, många exempel kunna upptes.

Anführer, der, (*pl.* -) ledare, vägledare, anförare; befälhafvare; styresman.

Anführung, die, anförande, befäl; handledning, vägledning, uppsigt; anförande, citation, åberopande; bedrägeri. **-szeichen, das,** citationstecken.

Anfüllen, *v. a.* fylla, påfylla.

Anfüllung, die, fyllning, påfyllning.

Anfurt, die, ingång till en hamn, redd, landningsplats.

Anfußen, *v. n.* börja få fotfäste, känna botten med fötterna (i simning); slå ned, sätta sig (om foglar).

Angabe, die, (*pl.* -n) penningar på hand; förslag, utkast, plan; uppgift; angifvelse.

Angaffen, *v. a.* gapa på.

Angähnen, *v. a.* gäspa emot.

Angeartet, *a.* medfödd.

Angebäude, das, (*pl.* -) tillbyggnad, åbyggnad.

Angeben, *v. a.* angifva, uppgifva, namngifva; föreslå, förebringa, bringa å bana; anklaga, angifva; anföra (till orsak etc.); den Ton –, gifva tonen; sich –, inställa, angifva sig; visa sig; yppas; – *v. n.* begynna att gifva (i kortspel).

Angeber, der, (*pl.* -) angifvare, anklagare; uppfinnare, berättare, sqvallrare.

Angeberei, die, kungörelse, angifvelse. [kad.

Angebetet, *a.* tillbedjad, dyr-

Angebinde, das, gåfva ell. skänk till någon på dess födelsedag.

Angeblich, *a.* föregifven, förment. [gad.

Angebogen, *a.* bifogad, vidfo-

Angeboren, *a.* medfödd, naturlig, anboren.

Angebot, das, (*pl.* -e) tillbud, anbud, första budet på en auktion.

Angebung, die, (*pl.* -en) angifvelse; uppgift; förslag; anförande.

Angedeihen lassen, *v. a.* tillåta, medgifva; Jemandem Hilfe –, medgifva, förunna, bevilja en hjelp.

Angedenken, se **Andenken.**

Angefälle, das, (*lagt.*) hemfallet arfgods.

Angefressen, *a.* gnagad; anfrätt, förderfvad af benröta.

Angehänge, das, bihang; amulett (bild, som man bär på sig, att derigenom undgå sjukdom etc.); allt som hänger vid något, t. e. krystallstycken i ljuskronor, öroch halssmycken etc.

Angehängt, *a.* tillagd.

Angehen, *v. irr. a.* Jemanden –, gå till, mot, på någon; Jemanden mit Bitten –, vända sig till någon med bön; – *v. n.* börja, begynna; angå, röra, vidkomma, beträffa; gå an, låta sig göra; lyckas, slå väl ut, slå in; taga eld, tändas; börja bli förskämd ell. rutten; was geht das mich an? hvad angår det mig? was geht mich das Gerede an? hvad frågar jag efter folks prat? so geht es nicht an, det går ej an så; angegangenes Obst, skämd frukt; einander nahe –, vara nära slägt med hvarandra.

Angehend, *a. p.* börjande, begynnande; ein -er Gelehrter, en som börjar studera en vetenskap; ein -er Geistlicher, prestämne, ämnessven till prest; ein -er Kaufmann, köpmansämne etc.; mit -er Nacht, i skymningen; – *praep. & av.* beträffande, angående, rörande, hvad angår. [egendom.

Angehör, das, tillhörighet,

Angehören, *v. n.* höra till.

Angehörig, *a.* tillhörig; beslägtad; meine Angehörigen, mina anhöriga, mina slägtingar.

Angeifern, *v. a.* spotta på, dräglа på.

Angeklagte, der, die, (*pl.* -n) (*lagt.*) svarande; den anklagade.

Angel, die, (*pl.* -n) krok, metkrok; dörrhake, hake, spets ell. tapp, hvarpå något går omkring; ten ell. tång på en knif; pol; zwischen Thür und – sein ell. stecken, vara i en svår, förtviflad ställning; zwischen Thür und – liegen, nödgas välja mellan tvenne obehagliga ting. **-fischer, der,** fiskare med ref; metare. **-fischerei, die,** mete. **-haken, der,** metkrok. **-kreis, der,** polarcirkel. **-leine, die,** metref. **-punct, der,** pol. **-ruthe, die,** metspö. **-schnur, die,** metref. **-stern, der,** -polstjerna. **-weit,** *a. & av.* vidöppen, på vid gafvel.

Angeld, das, (*pl.* -er) handpenning; förskott.

Angelegen, *a.* angelägen, mån om; närgränsande, tillgränsande, bredvid liggande; sich Etwas – sein lassen, hafva noggrann omsorg för något; dir muß deine Gesundheit – sein, du bör vara mån om din helsa.

Angelegenheit, die, (*pl.* -en) angelägenhet, ärende, göromål.

Angelegentlich, *a. & av.* enständig, enträgen.

Angeler, der, metare, fiskare med ref. [krok.

Angeln, *v. a.* fiska med met-

Angeloben, *v. a.* lofva, göra löfte, med ed förpligta sig.

Angelobung, die, (*pl.* -en) **Angelöbniß, das,** (*pl.* -sse) löfte, utfästande, heligt löfte.

Angelsächsisch, *a.* anglosaxisk.

Angemessen, *a. & av.* passande, lämplig, tjenlig, enlig, öfverensstämmande med, svarande emot.

Angemessenheit, die, enlighet, lämplighet, öfverensstämmelse.

Angenehm, *a.* angenäm, behaglig; – sein, (om varor) vara begärlig.

Anger, der, bete, betesmark; gräsbeväxt fält, som ligger öde. **-blume, die,** (*bot.*) tusensköna. **-kraut, das,** (*bot.*) trampnäfva, trampgräs.

Aengerling, se **Engerling.**

Angesehen, *a.* ansedd, ansenlig, betydande; – *conj.* i anseende till, emedan. [bofast.

Angesessen, *a.* bosatt, boende,

Angesicht, das, ansigte; anlete; åsyn, närvaro; im – der ganzen Versammlung, i hela församlingens närvaro; von – zu –, ansigte mot ansigte; Jemanden von – kennen, känna någon till utseende; geh' aus meinem -e, gå från mina ögon.

Angesichts, *a.* på sigt, på stund; för ens ögon; i påseende af (någon); i någons påseende, i någons närvaro.

Angestammt, *part.* medfödd; jemf. Anstammen.

Angesteckt, *a.* anstucken, smittad, förgiftad.

Angewöhnen, *v. a.* vänja vid, vänja till, tillvänja att; sich Etwas –, vänja sig vid något.

Angewohnheit, die, (*pl.* -en) vana, sedvana.

Angewöhnt, *a. & av.* förvänd i vana, sedvanlig, inrotad, van.

Angewöhnung, die, tillvänjande, inrotad vana.

Angießen, *v. irr. a.* stöpa, löda vid; gjuta, ösa, slå på (vatten etc.); das Kleid sitzt ihm wie angegossen, klädningen sitter så väl, som om den vore gjuten på honom.

Anglänzen, *v. n.* glänsa på, skina på.

Angleichen, *v. a.* göra lika, bringa till likhet.

Angler, der, se **Angeler**.

Anglimmen, *v. n.* taga eld, itändas, uppglödgas, tindra.

Anglotzen, *v. a.* (*vulg.*) gapa på.

Anglühen, *v. n.* uppglödgas.

Angränzen, se **Angrenzen**.

Angreifbar, *a.* angriplig.

Angreifen, *v. irr. a.* fatta, taga på, taga uti, känna på med handen; lägga handen på ell. vid; angripa, anfalla, gripa, fängsla; tillgripa; angripa, skada; fräta, förtära; begynna, företaga, taga ihop med; försvaga, matta (om sjukdomar etc.); beveka, röra; er hat mich an meiner Ehre angegriffen, han har antastat min heder; han har förolämpat mig till min heder; sich –, gripa sig an, anstränga sig, bemöda sig; es greift sich grob an, det käns groft.

Angreifend, *a.* angripande; ansträngande; der –e Theil, den angripande.

Angreifer, der, (*pl.* –) angripare, den angripande.

Angreifung, die, angripande, anfall.

Angrenzen, *v. n.* gränsa intill, stöta intill.

Angrenzend, *a.* angränsande, nästgränsande, nästliggande.

Angriff, der, (*pl.* –e) vidrörning; anfall, angrepp, angripande; handtag, grepe, skaft. **–skrieg, der**, anfallskrig.

Angst, die, (*pl.* **Aengste**) ångest, ängslan, oro, fruktan; in Aengsten, i ångest; mir ist –, jag fruktar; mir wird –, jag blir ängslig; Jemandem – machen, göra en ängslig. **–geschrei, das**, ångestskri. **–schweiß, der**, ångestsvett; kallsvett af fruktan. **–voll**, *a.* full af ångest.

Aengstigen, *v. a.* ängsla, bekymra, oroa, qvälja; **sich** –, *v. r.* vara ängslig, blifva ängslig.

Aengstlich, *a. & av.* ängslig, oroad, bekymrad, rädd; er ist nicht –, han är icke ängslig af sig.

Aengstlichkeit, die, ängslan, ängslighet, orolighet, bekymmer; förlägenhet.

Angucken, *v. a.* titta på, koxa på.

Angürten, *v. a.* omgjorda.

Angürtung, die, omgjordande.

Anguß, der, tillgjutet stycke, något som man gjuter ell. gjutit till en sak; pågjutning.

Anhaben, *v. irr. a. & n.* hafva på sig, bära; verka på, förmå till; ein Wesen an sich haben, hafva ett sätt att vara; er hat Etwas an sich, das Jedermann gefällt, han har något i sitt väsende, i sitt sätt att vara, som behagar hvar och en; einen Fehler an sich haben, hafva ett fel; es kann dir keiner Etwas –, det kan ingen komma åt dig, så något att anmärka mot dig.

Anhaften, *v. n.* vidhänga, vidlåda, vara behäftad med.

Anhägern, *v. a.* bilda en backe af sand ell. jord; die Fluth hägert neues Land an, floden bildar nytt land (genom den sand etc. som den ditför).

Anhäkeln, *v. a.* haka, häkta fast ell. vid, häkta ihop; **sich** –, *v. r.* hålla sig fast med klorna (om foglar); (*fig.*) vara efterhängsen.

Anhaken, *v. a.* hänga upp, haka fast.

Anhalftern, *v. a.* sätta på grimman; binda fast grimskaftet.

Anhall, der, skall, ljud.

Anhallen, *v. n.* ljuda, skalla med inhållande ljud, t. ex. vid klingande kroppars sammanstötning.

Anhalt, der, stannande, hvila, stillestånd; håll, det hvari man håller sig; ich habe keinen –, jag har intet håll.

Anhalten, *v. irr. a.* hålla emot, hålla intill; qvarhålla, fasthålla, anhålla; seqvestrera, belägga med qvarstad; fängsla; sammandraga, hopdraga; Jemanden zu Etwas –, drifva, förmå, nödga, hålla en till något; – *v. n.* fastna vid, hänga vid; fortfara, påstå, vara, räcka; hålla upp, upphöra, stanna, dröja; um Etwas –, anhålla om något; sich an Etwas halten, hålla sig vid, fästa sig vid, blifva vid något.

Anhalten, das, anhållan, påstående, trägenhet; ansökning, begäran; auf –, i följe af ansökning, på begäran.

Anhaltend, *a. & av.* ihållande, uthållande, långvarig, beständig, oupphörlig, oafbruten; trägen; ihärdig; sammandragande; es ist – schlechtes Wetter, det är ihärdigt dåligt väder.

Anhalter, der, en ansökande; kandidat; äfv.: stöd.

Anhaltung, die, qvarhållande, anhållande, ansökande.

Anhämmern, *v. a.* hamra fast; hamra på (något).

Anhang, der, (*pl.* **–hänge**) bihang; tillägg; anhang, parti, följe; anhängare, medhållare; er hat einen großen –, han har ett stort parti.

Anhangen, *v. irr. n.* vidhänga; sitta fast vid; Jemandem –, vara ens anhängare; vara af lika tanke med, hålla med någon; einer Sache –, fästa ell. hålla sig vid, lägga sig på, fastna ell. hänga vid något.

Anhängen, *v. a.* hänga på, vid ell. upp; haka fast, fästa; bifoga; sich –, fästa sig vid; er hat sich an das Mädchen gehängt, han har fästat sig vid flickan; Jemandem einen Schimpf –, sätta en skamfläck på någon; Jemandem Eins –, narra på en något; skaffa en något ondt på halsen; Alles was dem anhängt, allt hvad dertill hörer.

Anhänger, der, anhängare; medhållare.

Anhängig, *a.* vidhängande; tillhörig; förknippad med; anhängig (för domstolen).

Anhänglich, *a.* tillgifven.

Anhänglichkeit, die, tillgifvenhet. [jemf. Angehänge.

Anhängsel, das, bihang, tillägg;

Anhauch, der, **Anhauchen, das**, påblåsning, andande på; fläkt; känsla af inspiration; das hat in der That einen – von Poesie, det har i sanning en fläkt af poesi.

Anhauchen, *v. a.* Jemanden –, andas på, fläsa ut sin andedrägt emot någon.

Anhauen, *v. a.* hugga till, begynna att hugga; einen Baum –, spjelka af ett träd; die nützlichsten Bäume –, stämpla, kröna de tjenligaste träden.

Anhäufen, *v. a.* lägga i hög, hopa, samla, uppstapla, föröka.

Anhäufung, die, hopande, förökning.

Anheben, *v. irr. a.* lyfta intill; begynna (ett krig etc.); – *v. n.* taga sin början, begynna.

Anheber, der, (*pl.* –) begynnare; upphofsman.

Anheften, *v. a.* häfta vid, fästa vid; sy, nästa, träckla fast.

Anheilen, *v. a.* läka fast; – *v. n.* läkas, gro ihop.

Anheilung, die, läkande.

Anheim, *av.* hemma, hemma hos; – fallen, hemfalla, tillfalla; – geben, – stellen, hemställa, lemna i ens behag.

Anheimeln, *v. n.* påminna, erinra om hembygden.

Anheischig, *a. & av.* sich zu Etwas – machen, utfästa, förbinda sig till något.

Anhenken, *v. a.* hänga på, vid ell. upp, fästa, haka fast.

Anher, (anhero) *av.* hit, här.

Anherkunft, die, hitkomst.

Anhetzen, *v. a.* hetsa på, hetsa upp ell. emot; upphetsa, uppägga.

Anhetzer, der, (*pl.* –) upphetsare, uppäggare; upprorsmakare.

Anhetzung, die, uppäggande, upphetsande.

Anheulen, *v. a.* tjuta emot.

Anhexen, *v. a.* påhexa, påtrolla.

Anhieb, der, början till en skogs fällande; stället der man börjar fälla träd.

Anhissen, *v. a.* hväsa åt (någon).

Anhöhe, die, (*pl.* –n) höjd, kulle.

Anholen, *v. a.* (*sjöt.*) hala åt, hala till, upphala.

Anhören, *v. a.* höra på, lyssna på, lyssna till; Jemandem Etwas –, höra något på en.

Anhörung, die, påhörande, åhörande.

Anis, der, anis. **–öl, das**, anisolja.

Anjagen, *v. a.* begynna att jaga; jaga upp, jaga efter; angejagt kommen, komma springande, ridandande, ridande i fyrsprång; sie kamen im vollen Galopp angejagt, de kommo ridande i fullt galopp.

Anjetzt, (anitzt) *av.* nu, nu för tiden.
Anjochen, *v. a.* pålägga ok.
Ankämpfen, *v. a.* motstrida, kämpa emot.
Ankauf, der, (*pl.* **-käufe**) köp, inköp, uppköp, det man köpt; penningar på hand.
Ankaufen, *v. a.* köpa; sich –, köpa fast egendom för att bosätta sig.
Ankehren, *v. a.* sopa emot, sopa intill; vända till.
Anker, der, (*pl.* –) ankare (ett mått); ankar, skeppsankar; den – werfen, kasta ankar; vor – liegen, ligga för ankar; die – lichten, lyfta ankar. **-arm, der**, ankararm. **-balken, der**, ankarbjelke. **-bekleidung, die**, ankarfodring, ankarklädning. **-boje, die**, ankarboj. **-fest**, *a. & av.* ankarfast. **-fliege, die**, **-flügel, der**, ankarfly. **-fütterung, die**, ankarfodring. **-geld, das**, hamnpenningar. **-grund, der**, ankarbotten, ankargrund. **-haken, der**, ankarhake, katthake. **-holz, das**, ankarstock. **-kreuz, das**, ankarkors, ankarkryss. **-kugel, die**, (*artill.*) ankarkula. **-los**, *a.* ankarlös. **-platz, der**, ankarplats. **-ring, der**, kabelring. **-ruthe, die**, **-schaft, der**, lägg på ett ankar. **-schaufel, die**, ankarfly. **-schmied, der**, ankarsmed. **-schmiede, die**, ankarsmedja. **-seil, das**, ankartåg, kabeltåg. **-stange, die**, ankarlägg. **-stelle, die**, ankarplats. **-stich, der**, ankarstek. **-talje, die**, fisktalja, pentertalja. **-tau, das**, ankartåg, ankartross. **-wächter, der**, vakare, ankarboj. **-winde, die**, spelet hvarmed ankaret vindas. **-zoll, der**, hamnpenningar.
Ankerben, *v. a.* göra en skåra ell. inskärning, märka genom inskärning.
Ankern, *v. a.* ankra, kasta ankar; das Schiff ankerte auf der Rhede, skeppet kastade ankar på redden.
Anketteln, *v. a.* fästa med små kedjor.
Anketten, *v. a.* fjettra, binda med kedjor. [barn.
Ankind, das, (*pl.* **-er**) adopteradt
Ankinden, *v. a.* adoptera, upptaga i barns ställe.
Ankirren, *v. a.* locka till.
Ankitten, *v. a.* kitta fast, limma fast. [skälla på.
Ankläffen, *v. a.* gläfsa emot,
Anklage, die, (*pl.* **-n**) anklagan, anklagelse, beskyllning, käromål, angifvelse.
Anklagen, *v. a.* anklaga, beskylla, angifva; förebrå.
Ankläger, der, (*pl.* –) anklagare, angifvare.
Anklägerin, die, anklagerska, angifverska.
Anklägerisch, *a.* anklagande.
Anklammern, *v. a.* haka fast, haka ihop; fästa med murband; sich an Etwas –, hålla sig fast vid något.
Anklammerung, die, fasthakande etc., se **Anklammern**.
Anklang, der, (*pl.* **-klänge**) anklang; första ljudet af en klang; klang af två sammanstötande, klingande kroppar; (*musik.*) accord, en tons angifvande; – finden, finna anklang.
Ankleben, *v. a.* limma, klistra, häfta fast, vid ell. på; – *v. n.* hänga vid, fastna vid, klibba vid, klibba sig fast; vidlåda, medfölja; böse Gewohnheiten kleben ihm an, elaka vanor vidlåda honom.
Ankleiben, *v. a.* limma, klistra fast, vid ell. på.
Ankleibung, die, fastlimmande.
Ankleiden, *v. a.* kläda, påkläda.
Ankleidezimmer, das, toilettrum, grannlåtsrum.
Ankleidung, die, påklädande.
Ankleistern, *v. a.* påklistra, klistra fast, limma fast.
Ankleisterung, die, påklistrande.
Anklemmen, *v. a.* klämma till, fast ell. vid. [upp till.
Anklimmen, *v. a.* klifva, klättra
Anklingeln, *v. a.* klinga, ringa på en klocka.
Anklingen, *v. a.* ringa, stöta ihop glasen, klinga; – *v. n.* börja att klinga; (*musik.*) accordera, instämma.
Anklipp, der, ett slags torf.
Anklopfen, *v. a.* klappa på (en dörr etc.); klappa, bulta på ell. fast.
Anklopfer, der, (*pl.* –) en som klappar på en port etc.; portklapp.
Anknebeln, *v. a.* vrida åt, snöra ihop. [ell. till.
Anknöpfen, *v. a.* knäppa på, vid
Anknüpfen, *v. a.* anknyta, sammanbinda, knyta fast, vid ell. på; åter begynna; återkomma till.
Anködern, *v. a.* locka med bete.
Ankommen, *v. irr. n.* ankomma, anlända, framkomma, komma fram, hinna fram; komma an på, bero på (med auf); hända, tillstöta; er ist in Leipzig angekommen, han är anländt i Leipzig; wir kamen erst gestern an, vi kommo först fram igår; der Schlaf kam mich (mir) an, jag blef sömnig; es kam mich (mir) eine Furcht an, en räddhåga öfverföll mig; es kam mich (mir) eine Lust an, jag fick lust att, det föll mig in att; es kommt ihm sauer an, det är svårt för honom, det kostar på honom; was ist ihm (ihn) angekommen? hvad har händt honom? was kommt dich (dir) an? hvad går åt dig? hvad fattas dig? hvad får du för inbillningar? auf Etwas –, bero på något; es kommt auf Sie an, det beror, det kommer an på er; es kommt mir auf ein wenig Geld nicht an, jag frågar ej efter, jag aktar litet penningar; damit kommt er bei mir nicht an, dermed uträttar han ingenting hos mig; es auf Etwas – lassen, låta bero, låta komma an på något; es darauf – lassen, låta derpå ankomma; Alles auf das Glück – lassen, låta allting bero på lyckan; gut oder schlecht –, blifva väl ell. illa emottagen, blifva väl ell. illa gift etc., råka väl ell. illa ut; er ist bei Hofe angekommen, han har fått en plats vid hofvet; seine Tochter kam gut an, hans dotter blef väl gift; unrecht –, misstaga sig, irra sig.
Ankommen, das, ankomst, framkomst etc., se **Ankommen**, *v. n.*
Ankömmlich, *a.* åtkomlig, tillgänglig. [komling, främling.
Ankömmling, der, (*pl.* **-e**) ny-
Ankoppeln, *v. a.* koppla ihop.
Ankörnen, *v. a.* locka genom utlagd lockmat ell. bete; inleda, reta.
Ankreiden, *v. a.* skrifva upp, notera, märka med krita.
Ankriechen, *v. irr. n.* krypa till, krypa emot, närma sig genom krypande; angekrochen kommen, komma krypande.
Ankündigen, *v. a.* kungöra, anmäla, förkunna, tillsäga, antyda, gifva tillkänna.
Ankündigung, die, (*pl.* **-en**) kungörelse; tillkännagifvande, anmälan, förkunnande, tillsägelse, underrättelse, antydan.
Ankunft, die, ankomst, framkomst.
Ankünsteln, *v. a.* konstla vid, förena, påsätta med konst.
Ankuppeln, *v. a.* koppla ihop.
Ankuppelung, die, ihopkopplande.
Anlachen, **Anlächeln**, *v. a.* le, småle, smila åt, smila emot, se mildt på (någon).
Anlage, die, (*pl.* **-n**) grund; anläggning, plan; utkast (till en målning); inrättning, anläggning (af en trädgård etc.); plantering, planteringsställe; grundläggning; pålaga; utlaga, skatt; bilaga; tillsats; anlag, naturlig fallenhet; er hat viel – zur Dichtkunst, han har stor fallenhet för poesi.
Anlallen, *v. n.* lalla till, stamma till.
Anlände, die, landningsställe.
Anlanden, *v. n.* gå i land, stöta mot land, lägga i land, landstiga, anlända, ankomma.
Anlandung, die, landstigning, landning, anländande.
Anlangen, *v. a.* angå, beträffa, vidkomma, angå; was diese Sache anlangt, hvad denna saken angår; – *v. n.* anlända, ankomma; als ich in Dresden anlangte, då jag ankom till Dresden.
Anlangend, *av.* beträffande, vidkommande, angående, rörande, hvad angår, hvad beträffar.
Anlaschen, *v. a.* märka med yxhugg (sådane träd som skola fällas).
Anlaß, der, (*pl.* **-lässe**) utseende, sken, sannolikhet; anledning, tillfälle, orsak, bevekande skäl, drifjäder; påsläppande; – geben,

föranlåta, föranleda till; aus welchem Anlaß ist das geschehen? af hvilken anledning är det sked?

Anlassen, *v. irr. a.* låta hafva på, låta behålla på sig (kläder); släppa på (hundar); släppa på (vatten genom damluckans öppnande); einen Teich –, genom en damluckas öppnande fylla en dam med vatten; Jemanden übel –, bemöta en illa, snäsa någon; **sich** –, *v. r.* likna sig till, se ut, synas, hafva utseende af; arta sig, gifva hopp om sig; das Wetter läßt sich zum Regen an, det liknar sig till regn; die Sache läßt sich übel an, saken ser illa ut; der Knabe läßt sich gut an, gossen artar sig väl, ger godt hopp om sig.

Anlauf, der, ansats, sats, steg som man tar tillbaka för att göra ett längre språng ell. hopp; storm, anfall; landningsställe; tillopp; tillväxt; stigande; vattnets tillflytning, flödande, vattenflöde; (*sjöt.*) ett skepps segling rätt förut; bränning; einen – zu Etwas nehmen, taga ansats till något; – der Säulen, (*ark. T.*) nedra ändan af en pelare.

Anlaufen, *v. irr. n.* börja att löpa ell. springa; springa emot, löpa emot, löpa på; stiga, tilltaga, ökas; tillväxa; uppsvälla; svälla; sitta fast, sitta qvar; börja mögla, blifva rostig; förskämmas; löpa an; bli rödaktigt, bli rödbrunt (om papper); schlecht –, råka illa ut; er ist schön angelaufen, han har råkat väl ut; der Spiegel ist vom Athem angelaufen, spegeln är fuktig af andedrägten.

Anläuten, *v. n.* ringa på (något), genom ringning gifva tecken till början af något (t. ex. arbete, spisning etc.).

Anlegen, *v. a.* lägga, ställa, sätta på, intill, emot ell. vid; taga på sig (en klädning etc.); anlägga (sorg); använda (penningar etc.); lägga an (en bössa etc.); göra utkast till (en målning etc.); anlägga, inrätta, stifta; grunda, grundlägga; pålägga (skatt etc.); Holz ans Feuer –, lägga ved på elden; an ein Gebäude Feuer –, sätta eld på en byggnad; Ketten –, slå i bojor, fjettra; ein Schloß –, sätta, hänga för ett lås; einem Fasse Reifen –, banda en tunna; es war darauf angelegt, man hade för afsigt, det gick derpå ut; – *v. n.* lägga till land; mit dem Schiffe –, lägga till land med fartyget; **sich** –, *v. r.* lägga, ställa sig emot; anskjuta; lägga sig på, fästa sig vid; der Rost legt sich am Eisen an, rosten angriper jernet; sich an ein feindliches Schiff –, lägga om bord till ett fiendtligt skepp.

Anlegen, das, läggande, ställande på, intill etc.

Anlegeschloß, das, (*pl.* -schlösser) hänglås.

Anlegung, die, påläggande; användande; grundläggning.

Anlehen, das, lån.

Anlehnen, *v. a.* stöda ell. sätta emot ell. intill; die Thür –, ställa dörren på glänt; sich an Etwas –, stöda sig, hvila sig emot något; sluta sig intill något för stöd; (*milit.*) der rechte Flügel lehnte sich an das Dorf, den högra flygeln slöt sig intill byen.

Anlehren, *v. a.* lära (andra), underrätta, undervisa.

Anleihe, die, (*pl.* -n) lån; eine – machen, göra ett lån.

Anleihen, *v. a.* låna.

Anleimen, *v. a.* limma vid, limma fast. [undervisa.

Anleiten, *v. a.* leda, handleda,

Anleiter, der, (*pl.* –) handledare.

Anleitung, die, (*pl.* -en) anvisning, handledning, undervisning; anledning, föranledande.

Anlernen, *v. a.* lära sig (något).

Anleuchten, *v. n.* skina, lysa på; – *v. a.* hålla ett ljus intill ell. för; Jemanden –, lysa någon i ansigtet.

Anliegen, *v. irr. n.* sluta intill, passa; ligga nära intill, näst intill, vägg i vägg med; Jemandem –, enständigt anhålla hos någon, ligga öfver en (med böner etc.); dies liegt mir sehr an, detta ligger mig mycket om hjertat; an der Sache liegt ihm sehr viel, den saken är af vigt för honom; sich Etwas angelegen sein lassen, bekymra sig om något, låta sig något vara angeläget; er läßt sich nichts angelegen sein, han bekymrar sig om ingenting.

Anliegen, das, åliggande; sorg, bekymmer, oro; fördel, bästa; ansökning, begäran; ich habe ein Anliegen an Sie, jag har en begäran till er, en ansökning till er.

Anloben, *v. a.* berömma, rekommendera; lofva, utlofva.

Anlocken, *v. a.* locka, inleda, förleda, förföra; locka, tubba, reta; locka till sig, sätta lockmat, agn på ell. för.

Anlockung, die, förledande, frestelse etc., se **Anlocken**.

Anlöthen, *v. a.* löda vid, löda fast. [dikta.

Anlügen, *v. a.* ljuga på, på-

Anmachen, *v. a.* fastgöra, sätta, slå, binda fast, fästa vid, fästa till; lägga till, i ell. på; tillreda, tillaga; krydda; blanda; förfalska, kypra upp (vin etc.); läska (kalk); eine Speise mit Essig –, tillaga maten med ättika; Feuer –, göra upp eld; sich an Jemanden machen, ställa sig in, truga sig på någon; er hat sich an die Wittwe gemacht, han har ställd sig in hos den enkan; sich an die Sache machen, gripa saken an.

Anmahnen, *v. a.* uppmana, anmana, förmana, påminna; uppmuntra; kräfva.

Anmahnung, die, (*pl.* -en) uppmaning, förmaning; kräfvande.

Anmalen, *v. a.* anstryka, öfverstryka med färg. [tågande.

Anmarsch, der, annalkande, an-

Anmarschiren, *v. n.* marschera fram, nalkas; vara i antågande.

Anmaßen, sich, *v. r.* tillegna sig, tillskansa sig, tillvälla sig, göra anspråk på; slå under sig; er maßt sich das Recht an, han tillegnar sig den rättigheten.

Anmaßend, Anmaßlich, *a.* förmäten, öfvermodig, inbilsk.

Anmaßung, die, tillvällande; anspråk, förment rätt, påstådd rätt; förmätenhet, inbillning, inbilskhet. [ell. vid.

Anmauern, *v. n.* mura till, på

Anmaulen, *v. a.* knota emot, muttra, visa sig sur ell. trumpen emot (någon).

Anmelden, *v. a.* anmäla; sich bei Jemandem – lassen, låta anmäla sig hos någon.

Anmeldung, die, anmälan.

Anmengen, *v. a.* blanda ihop, uppblanda.

Anmerkebuch, das, (*pl.* -bücher) annotationsbok.

Anmerken, *v. a.* märka, anmärka; Jemandem Etwas –, märka något på en. [kare.

Anmerker, der, (*pl.* –) anmär-

Anmerkung, die, (*pl.* -en) anmärkning; anteckning, uppsats.

Anmessen, *v. irr. a.* märka, taga mått, taga märka af ell. till; proportionera, jemna, ställa, inrätta, lämpa efter.

Anmischen, *v. a.* blanda, blanda upp. [emot.

Anmurren, *v. a.* brumma, knota

Anmuth, die, behag, täckhet, ljuflighet.

Anmuthen, *v. a.* anmoda, anlita, fordra, begära af; – *v. n.* behaga, tycka om.

Anmuthig, *a.* behaglig, täck, angenäm, förtjusande, intagande.

Anmuthigkeit, die, täckhet, behaglighet, ljuflighet.

Anmuthsvoll, *a.* full af behag, full af täckhet.

Anmuthung, die, anmodande, anlitande. [nagla.

Annageln, *v. a.* fastspika, fast-

Annagelung, die, fastspikande, fastnaglande.

Annagen, *v. a.* gnaga på, tära på; der Käse ist von den Mäusen angenagt, osten är råttäten.

Annahen, Annähern, *v. n.* nalkas, närma sig, komma närmare.

Annähen, *v. a.* sy fast, sy vid ell. till.

Annäherung, die, (*pl.* -en) annalkande, närmande.

Annahme, die, (*pl.* -n) antagande; emottagande; accept; – an Kindes Statt, adoption, upptagande till barn, upptagande i barns ställe; in der gewöhnlichen – des Wortes, i ordets vanliga betydelse.

Annalen, *pl.* annaler.

Annässen, *v. a.* fukta, väta något.

Annehmbar, *a.* antaglig.

Annehmen, *v. irr. a.* antaga; emottaga, lemna företräde; godkänna; taga på sig; antaga, supponera, förutsätta, hålla före; acceptera (en vexel); Rath annehmen, taga emot råd; einen Brief –, emottaga ett bref; Besuch –, emottaga besök; eine Meinung –, antaga en mening; an Kindes Statt –, upptaga i barns ställe; Jemanden wieder zu Gnaden –, åter upptaga en till nåd, upptaga en till nåd igen; sich einer Sache –, åtaga sig omsorgen för, draga försorg om något, vårda sig om något, lägga sig ut för en sak; ich nehme mich dieses armen Kindes an, jag åtager mig omsorgen för detta fattiga barn; sich Etwas –, vinnlägga sig om, lägga sig på något.

Annehmlich, *a.* antaglig, emottaglig, befogad; angenäm, behaglig.

Annehmlichkeit, **die**, (*pl.* **-en**) antaglighet; behag, behaglighet, täckhet, fägring, nöje.

Annehmung, **die**, antagande, accept; emottagning, antagning, intagning.

Anneigen, *v. a. & n.* böja efter, böja intill, luta, böja sig efter, närma genom att böja efter; anneigende Linien, (*geom.*) convergerande linier.

Annesteln, *v. a.* snöra fast, sy fast, vid ell. till.

Annetzen, *v. a.* fukta, väta något litet. [nita fast.

Annieten, *v. a.* nåda, nåda fast,

Annoch, *av.* ännu.

Annonciren, *v. a.* annonsera, avertera.

Annulliren, *v. a.* annullera, upphäfva, tillintetgöra.

Anöhren, *v. a.* göra ögla på (något); fästa med ögla.

Anomal, *a.* oregelbunden, oregelmessig. [reglor.

Anomalie, **die**, afvikelse från

Anordnen, *v. a.* anordna, inrätta, ställa ell. bringa i ordning; gifva order, gifva befallning; förordna; tillsätta; tillställa; anställa; inrätta, stifta.

Anordner, **der**, (*pl.* –) tillställare, den som ställer i ordning, har bestyr om något; disponent.

Anordnung, **die**, (*pl.* **-en**) anordning, uppställning, tillställning, inrättning.

Anpacken, *v. a.* fatta uti, gripa uti; anfalla, angripa.

Anpackung, **die**, angripande.

Anpappen, *v. a.* påklistra.

Anpassen, *v. a.* afpassa, lämpa efter (något), tillämpa; passa till, passa på; försöka, probera (en klädning).

Anpassend, *a.* passande, öfverensstämmande med, enlig.

Anpfählen, *v. a.* fästa, fastbinda vid en påle; befästa ell. förse med pålar; spetsa.

Anpfeifen, *v. irr. a.* pipa åt, hvissla åt (någon).

Anpflanzen, *v. a.* plantera på ell. vid; sich –, sätta sig ned.

Anpflanzer, **der**, (*pl.* –) planterare, nybyggare.

Anpflanzung, **die**, (*pl.* **-en**) plantering; nybygge. [nagla fast.

Anpflöcken, *v. a.* pinna fast,

Anpflügen, *v. a.* begynna att plöja; plöja emot (något).

Anpichen, *v. a.* becka fast, fästa med beck.

Anpinseln, *v. a.* pensla på, måla dåligt; (*fig.*) gifva ett slätt ell. dåligt anseende.

Anplatzen, *v. n.* börja att springa; smälla emot (något).

Anplärren, *v. a.* (*vulg.*) skrika emot (någon).

Anpochen, *v. a.* klappa, bulta på.

Anpoltern, *v. a.* dundra på.

Anprallen, *v. n.* springa emot, studsa emot; (*fig.*) springa fram häftigt.

Anpreisen, *v. irr. a.* prisa, berömma, rekommendera.

Anpreisung, **die**, rekommendation, berömmande. [emot.

Anprellen, *v. a.* kasta, slänga

Anproben, **Anprobiren**, *v. a.* försöka, probera (en klädning etc.)

Anputz, **der**, prydnad, sirat, grannlåt. [göra grann.

Anputzen, *v. a.* utsira, pryda,

Anqualmen, *v. a.* Jemanden –, blåsa tobaksröken i ansigtet på någon. [gamera.

Anquicken, *v. a.* (*kem.*) amal-

Anracken, *v. a.* (*sjöt.*) racka, göra fast racken om rån.

Anraken, *v. n.* (*sjöt.*) råka, stöta på. [nedslå med pålklubba.

Anrammen, *v. a.* fastslå ell.

Anranken, *v. a.* fästa vid med rankor, qvistar etc.; (*fig.*) sluta sig till, nära förbinda sig med.

Anraspeln, *v. a.* raspa på, begynna att raspa.

Anrasseln, *v. n.* slamra på; angerasselt kommen, komma slamrande.

Anrathen, *v. irr. a.* tillstyrka, råda till.

Anrathen, **das**, tillstyrkan, inrådan; auf Anrathen meiner Freunde, på inrådan af mina vänner.

Anrauchen, *v. a.* begynna att röka; Jemanden –, röka på ell. emot någon, blåsa tobaksröken i ansigtet på någon; eine neue Pfeife –, röka första gången med en ny pipa; – *v. n.* börja ryka, uppstiga som rök; bli fullrökt.

Anräuchern, *v. a.* beröka, röka på (med rökelse).

Anrechnen, *v. a.* räkna på, uppföra i räkning, skrifva på ens räkning; tillräkna, beskylla, påbörda; er hat mir zu viel angerechnet, han har beskattat mig för mycket, han har uppfört för mycket i räkningen för mig; (*fig.*) er rechnet es hoch an, han värderar det högt; Jemandem Etwas als ein Verbrechen –, tillräkna en något som en förbrytelse; als eine Wohlthat –, anse som en välgerning.

Anrechnung, **die**, påräknande, tillräknande. [språk.

Anrecht, **das**, rättighet; an-

Anrede, **die**, (*pl.* **-n**) tal (till någon); tal, offentligt tal. **-fall**, **der**, (*gramm.*) vokativus.

Anreden, *v. a.* tala till, ställa sitt tal till; hålla tal till; Jemanden um Etwas –, vända sig till någon om något, anhålla hos någon om något.

Anregen, *v. a.* reta till; påyrka; uppägga; omnämna, vidröra, omröra, anföra; angeregter Maßen, såsom omnämdt är, som vidrört är.

Anregung, **die**, (*pl.* **-en**) retelse (till något), påyrkande, drift, ingifvelse; in – bringen, omnämna, proponera, föreslå.

Anreiben, *v. irr. a.* gnida, skubba på ell. emot; Farben –, rifva färger. [till; angå.

Anreichen, *v. n.* räcka åt, räcka

Anreichern, *v. a.* göra dyrbarare ell. vackrare (om metaller), bringa mindre rikhaltiga metaller till större halt genom rika tillsatser.

Anreihen, *v. a.* träda upp, träda på ell. igenom: rada upp (perlor etc.); träckla, nästa med långa styng; sich –, *v. r.* sluta sig till, sluta sig närmare.

Anreißen, *v. irr. a.* börja att rifva; rifva, skära i, göra hål i, skära, rifva en bit ell. ett stycke ur; teckna före (med en nål etc.).

Anreiten, *v. irr. n.* rida på, åt ell. emot; bei Jemandem –, rida in hos någon på vägen; angeritten kommen, komma ridande; übel –, (*fig. vulg.*) gå dåligt, lida skada ell. förlust; er ist gut angeritten, (*iron.*) han är råkat illa ut; – *v. a.* ein Pferd –, rida en häst för första gången för att vänja honom vid ryttare.

Anreiz, **der**, retelse till något.

Anreizen, *v. a.* reta till; uppägga, drifva, uppmuntra (till något); reta, uppreta; locka, förleda, förmå.

Anreizend, *a.* retande, lockande, förledande, intagande.

Anreizung, **die**, (*pl.* **-en**) uppäggelse, frestelse, retelse, behag.

Anrennen, *v. irr. a.* springa på, rusa på, anfalla; – *v. n.* springa, ränna, löpa på ell. emot, fram ell. till; angerannt kommen, komma springande; übel –, råka illa ut.

Anrichte, **die**, köksbord. **-löffel**, **der**, grytslef, kösslef, stor slef, som begagnas vid anrättningar. **-schüssel**, **die**, stort flatt trä- ell. stenfat. **-tisch**, **der**, köksbord.

Anrichten, *v. a.* tillaga, tillreda, anrätta (mat); åstadkomma, förorsaka; Unheil –, ställa till olycka; du hast etwas Schönes angerichtet!

(*iron.*) du har ställt till präktigt!

Anrichtung, die, anrättning, tillagning, tillredning.

Anriechen, *v. irr. a.* vädra, lukta på, känna på lukten; känna lukten af; få ell. hafva väder om; man kann es ihm anriechen, daß er Tabak raucht, man kan känna på honom genom lukten, att han röker tobak. [gar.

Anringen, *v. a.* fästa med rin-

Anritt, der, antåg, annalkande till häst; första försöket att rida

Anritzen, *v. a.* rispa, rifva, klösa på.

Anrollen, *v. a.* rulla, välta emot ell. till; – *v. n.* rulla, kullra fram; angerollt kommen, komma rullande.

Anrosten, *v. n.* begynna att rosta; fastna genom rost.

Anrüchig, *a.* vanryktad, illa beryktad. [frejd.

Anrüchigkeit, die, vanrykte, van-

Anrücken, *v. n.* nalkas, komma närmare, närma sig; – *v. a.* rycka, flytta, föra närmare, rycka intill, rycka fram; den Tisch an die Wand –, flytta bordet in till väggen.

Anrückung, die, annalkande, flyttande intill. [åt ell. intill.

Anrudern, *v. a. & n.* ro emot,

Anruf, der, anropande; (föråldr. *lagt.*) vädjande.

Anrufen, *v. irr. a.* skrika, ropa (på någon); anropa, åkalla; bönfalla om; vädja; Gott –, åkalla gud, anropa gud; Jemanden um Schutz –, ropa på någon om skydd; Jemanden zum Zeugen –, kalla någon till vittne.

Anrufer, der, (*pl.* –) (*lagt.*) vädjare, den som vädjar.

Anrufung, die, (*pl.* –en) anropande, åkallan; (*lagt.*) vad, vädjande. **–sgericht, das,** vädjemålsdomstol.

Anrühmen, *v. a.* prisa, berömma, rekommendera.

Anrühren, *v. a.* röra vid, taga på, röra ihop; (*fig.*) omnämna.

Anrührung, die, vidröring; ihopröring.

Ans, (an das) se **An.**

Ansage, die, (*pl.* –n) tillsägelse, underrättelse, förkunnande; kungörelse, laglig tillsägelse.

Ansagen, *v. a.* tillsäga, underrätta; kungöra, tillkännagifva, notificera (om dödsfall etc.); bekänna (i spel); gerichtlich –, stämma ell. kalla inför rätta; sich bei Jemandem – lassen, låta anmäla sig hos någon.

Ansägen, *v. a.* begynna att såga, såga i, såga på.

Ansagung, die, tillsägelse, förkunnande; kungörelse.

Ansässig, *a.* bosatt, bofast, jordägande.

Ansässigkeit, die, bosättning.

Ansatz, der, (*pl.* –sätze) tillsatt stycke, skarf; tillsättning; tillsats; skofvor; munstycke (på ett blåsinstrument); ansats, steg som man tar tillbaka, för att göra ett längre språng ell. hopp; anfall; anlag, håg, fallenhet, böjelse (i mindre god bemärkelse); prisbestämning, värdering.

Ansaugen, *v. a.* börja suga; sich –, *v. r.* suga sig fast; der Blutegel hat sich angesogen (auch: angesaugt), blodigeln har tagit.

Anschaben, *v. a.* begynna att skafva ell. skrapa, skafva på, skrapa på.

Anschaffen, *v. a.* anskaffa, förskaffa, köpa; meddela genom skapelsen; das ist ihm angeschaffen, det är honom medfödt.

Anschaffung, die, anskaffande, förskaffande; (*hand. T.*) remiss af penningar.

Anschäften, *v. a.* sätta skaft på; ein Gewehr –, sätta kolf på ett gevär.

Anschälen, *v. a.* börja att skala.

Anschalmen, *v. a.* märka genom barkens aftagande sådane träd, som skola fällas.

Anscharren, *v. a.* kratta, skrapa intill; börja att kratta ell. skrapa.

Anschauen, *v. a.* åskåda, se på, betrakta.

Anschauen, das, Anschauung, die, åskådande, påseende, betraktande, åskådning.

Anschauer, der, (*pl.* –) åskådare, betraktare.

Anschaulich, *a.* åskådlig, synbar.

Anscheeren, *v. a. reg. & irr.* börja att skära, klippa ell. raka; uppränna (en väf); varpa.

Anschein, der, utseende, sken, liknelse; allem –e nach, efter allt utseende; es hat den –, als ob ꝛc., det har utseende af att etc.

Anscheinen, *v. irr. a.* skina på, lysa på; – *v. n.* tyckas, synas, likna sig, hafva sken ell. utseende till ell. af.

Anscheinend, Anscheinlich, *a.* ögonskenlig; synbar, skenbar.

Anscheren, se **Anscheeren.**

Anschicken, *v. a.* föranstalta, bestyra; sich –, *v. r.* skicka ell. laga sig till, göra sig färdig till.

Anschickung, die, föranstaltande, tillagande.

Anschieben, *v. irr. a.* skjuta emot, skjuta intill; – *v. n.* slå först (i kägelspel).

Anschiebsel, das, tillsats. [på.

Anschielen, *v. a.* bliga på, snegla

Anschießen, *v. irr. a.* såra genom skott (ett vildbråd etc.), skjuta på; försöka (ett skjutgevär), skjuta för första gången (med en bössa etc.); kungöra genom skott; hopfoga, förena, sammanbinda med; – *v. n.* skjuta först; ila, springa fram ell. till; skjuta upp ell. i vädret; zu Krystallen –, kristallisera sig; er kam wie ein Pfeil angeschossen, han kom som en pil.

Anschiffen, *v. n.* komma intill, lägga intill (med ett fartyg); hamna.

Anschimmeln, *v. n.* mögla.

Anschimmern, *v. a.* skimra på, kasta ett skimrande ljus på ell. till. [sadla på.

Anschirren, *v. a.* sela, betsla,

Anschirrung, die, betslande, sadlande.

Anschlag, der, (*pl.* –schläge) anslag, kungörelse; stöt emot ell. på; sammanstötning; värdering, kostnadsförslag, öfverslag; anslag, stämpling, uppsåt; råd, förslag; anslag (på en bössa); skjutglugg; in – bringen, taga i betraktande; in – kommen, komma i beräkning, i betraktande; einen – machen, göra ett öfverslag. **–faden, der,** tråckling. **–zettel, der,** affisch, offentligt anslag, plakat.

Anschlagen, *v. irr. a.* slå emot; slå fast, spika fast; fästa; anslå, kungöra genom plakat; lägga an (ett gevär); värdera, skatta, taxera (någons förmögenhet etc.); tråckla, fästa med långa stygn; göra anslag, fatta en föresats ell. uppsåt; eine öffentliche Bekanntmachung –, uppspika en kungörelse; Feuer –, slå eld; an die Glocke –, klämta; das ist zu hoch angeschlagen, det är taxeradt för högt; das Segel –, göra fast seglet vid rån; – *v. n.* slå emot (mit Etwas an Etwas –); börja skälla (om hundar); göra verkan (om medikamenter); taga sig (om växter); lyckas; die Arzenei hat angeschlagen, läkemedlet har verkat; ihm schlägt Alles an, allting lyckas för honom; es will nichts mehr bei ihm –, (*fig.*) det tar, verkar ingenting mer på honom, han är obotlig.

Anschlägig, *a.* fintlig, fyndig, rik på förslager, förslagen, listig, illistig; –er Kopf, förslaget hufvud. [sig med dy ell. gyttja.

Anschlämmen, *v. n.* fyllas, fylla

Anschleichen, *v. irr. n.* smyga, slinka till ell. fram; angeschlichen kommen, komma smygande.

Anschleifen, *v. irr. a.* börja att slipa ell. hvässa; polera; eine Spitze –, slipa udd på (något).

Anschleifen, *v. reg. a.* släpa fram, föra fram på kälke; fästa, binda med rep ell. snöre.

Anschlemmen, *v. a.* fylla med gyttja ell. dy.

Anschlenkern, *v. a.* slänga emot.

Anschleppen, *v. a.* släpa fram, draga fram. [kasta emot.

Anschleudern, *v. a.* slänga emot,

Anschließen, *v. irr. a.* hopfoga, förena, hoptränga, sammantrycka, foga tätare ihop; innesluta; fjettra; sätta i band, binda med band ell. kedja; fästa med hänglås; er schloß den Hund an, han satte hunden i band; angeschlossenes Schreiben, bifogad skrifvelse, hosgående bref; – *v. n.* passa, sitta väl, åtsitta (om kläder), sluta till (om

en dörr etc.); **sich –**, *v. r.* förena sig med; sluta, passa, gå ihop; sich an Jemanden anschließen, förena sig med någon; sich eng –, ingå i nära förbindelse med; sich hinten –, sluta sig till eftertropparne; sluta sig baktill.

Anschließung, die, hopfogning, förening etc.; se **Anschließen.**

Anschlingen, *v. a.* fästa med en snara; slingra intill ell. omkring.

Anschluß, der, (*pl.* **-schlüsse**) tilläggning, tillsats, bihang; bifogadt bref etc.; slutande till, förenande med.

Anschmauchen, *v. a.* Jemanden –, blåsa tobaksröken i ansigtet på någon.

Anschmeicheln, *v. a.* intaga genom smicker; göra ett behagligt intryck; sich bei Jemandem –, ställa sig in hos någon genom smicker.

Anschmeißen, *v. irr. a.* kasta häftigt emot; bulta, slå, klappa på; – *v. n.* falla hastigt ell. hårdt emot (något).

Anschmelzen, *v. a.* smälta vid, smälta på; – *v. n. irr.* smälta ihop, smälta vid, förenas genom smältning.

Anschmettern, *v. n.* falla ell. stöta häftigt emot (något); slå, bulta häftigt ell. våldsamt på (något).

Anschmieden, *v. a.* välla (jern), smida fast, till ell. ihop.

Anschmiegen, *v. a.* passa, lägga tätt intill (något), på det nogaste lämpa ell. passa efter; **sich –**, *v. r.* smyga, böja, kröka sig intill; genom undergifvenhet ell. list, sakta och oförmärkt ställa sig in, innästla sig.

Anschmieren, *v. a.* smeta ell. smörja på; uppblanda, förfalska (vin); (*vulg.*) Jemandem verlegene Waaren –, narra på någon förlegadt gods.

Anschmücken, *v. a.* smycka, pryda.

Anschmutzen, *v. a.* nedsmutsa, nedsöla.

Anschnallen, *v. a.* spänna på, åt ell. fast.

Anschnarchen, *v. a.* fnysa ell. fräsa emot; snäsa, bemöta tvärt ell. ohöfligt, hårdt tilltala, snubba.

Anschnauben, Anschnauzen, *v. a.* snäsa, bemöta tvärt, hårdt tilltala, snubba.

Anschneiden, *v. irr. a.* skära i, skära till; skära en bit, ett stycke ur, börja att skära, skära före; öppna genom skärning.

Anschnellen, *v. a.* slå, drifva med hastighet ell. snällkraft emot (något); – *v. n.* drifva emot, fara hastigt emot ell. till.

Anschnitt, der, (*pl.* **-e**) skåra, inskärning; första stycket, som man skär af något; snitt.

Anschnüren, *v. a.* snöra, draga åt, uppträda, träda på ell. igenom.

Anschnurren, *v. a.* surra emot.

Anschove, die, (*pl.* **-n**) (*fisk*) anjovis.

Anschrauben, *v. a.* fastskrufva, skrufva på, skrufva till.

Anschreiben, *v. irr. a.* uppskrifva, uppteckna; (*fig.*) mit doppelter Kreide –, skrifva sju för tu; gut bei Jemandem angeschrieben stehen ell. sein, stå ell. vara väl anskrifven hos någon.

Anschreien, *v. irr. a.* skrika, ropa åt ell. på (någon); Jemanden um Hilfe –, ropa på någon efter hjelp.

Anschreiten, *v. n.* skrida åt, skrida till; börja att skrida.

Anschrote, die, (*pl.* **-n**) kant, list, stad (på väfnad).

Anschroten, *v. a.* välta, rulla fram; vidfoga, sätta stad på.

Anschub, der, första stöten, första kastet (i kägelspel).

Anschuhen, *v. a.* försko, såla, sko fast, sätta skor under.

Anschuldigen, *v. a.* beskylla, skylla på, skjuta skulden på.

Anschuldigung, die, (*pl.* **-en**) beskyllning, påbördande.

Anschüren, *v. a.* laga om (elden); underblåsa (ett uppror etc.).

Anschuß, der, första skottet, skott ell. skjutning på något; anfall af rheumatism; knöl i bröstet hos en qvinna som ger di; stället, der någonting stöter tillsamman; stället, der skottet träffar; – in Krystallen, kristallisering, anskjutning af kristaller.

Anschütten, *v. a.* ösa, hälla, slå på, till ell. emot, fylla, uppfylla.

Anschwämmen, se **Anschwemmen.**

Anschwängern, *v. a.* befrukta, göra hafvande ell. fruktsam; (*fig.*) blanda.

Anschwängerung, die, befruktning.

Anschwärzen, *v. a.* svärta, göra svart; Jemanden –, svärta, illa berykta, förtala någon.

Anschwärzer, der, (*pl.* –) baktalare, smädare.

Anschwärzung, die, svärtande, förtal, baktalande.

Anschwatzen, *v. a.* prångla på (en något) med mycket prat.

Anschweißen, *v. a.* välla, smida, smida ihop (jern etc.).

Anschwellen, *v. reg. a.* uppblåsa, göra svällande, tjockare ell. större; – *v. irr. n.* svälla, uppsvälla, växa, stiga (om vatten).

Anschwellung, die, uppsvällande, uppsvällning.

Anschwemmen, *v. a.* flotta till, flotta emot; sätta till, skölja på ell. emot stranden; tillanda, upplanda; föra jord, sand etc. till stränderna (om vattnet).

Anschwemmung, die, upplandning, tillandning, tillväxt af mark genom den jord vattnet ditför; durch –, genom upplandning.

Anschwimmen, *v. irr. n.* simma intill, åt ell. emot; angeschwommen kommen, komma simmande.

Ansegeln, *v. n.* segla åt, intill ell. emot, segla på; einen Hafen –, anlöpa en hamn.

Ansehen, *v. irr. a.* se på, betrakta; (*fig.*) tåla, fördraga; anse (Jemanden oder Etwas für Etwas); straffa, näpsa; af det yttre märka ell. se; man sieht ihm keine Noth an, man ser ingen nöd på honom; ich sah es ihm an den Augen an, jag såg det på hans ögon; ich kann es nicht länger mit –, jag kan ej längre fördraga det; Jemanden scheel –, afundas någon, se på någon med afundsjuka ögon; Jemanden über die Achsel –, se en öfver axeln.

Ansehen, das, betraktande, påseende; utseende, utvärtes anseende, min; anseende, aktning, myndighet; es ist nicht des –s werth, det är ej värdt att se på; ich kenne ihn von –, jag känner honom till utseende; ein Mann von großem –, en man af stort anseende; sein – verlieren, förlora sitt anseende; allem – nach, efter allt utseende; ohne – der Person, utan anseende till person; er giebt sich das –, als ob er es recht wohl meinte, han gifver sig utseende af att mena mycket väl.

Ansehnlich, *a. & av.* ansenlig, betydlig, vigtig, af vackert utseende, hederlig, aktningsvärd; Jemanden – bewirthen, hederligen undfägna någon.

Ansehnlichkeit, die, betydlighet, vigt, anseende, vackert utseende, höghet, värdighet.

Ansehung, die, betraktande, påseende; in –, i afseende på, i anseende till, i betraktande af.

Ansengen, *v. a.* börja att sveda; bränna vid (om mat); – *v. n.* börja att svedas.

Ansetzen, *v. a.* tillsätta, tillägga; tillämpa; sätta till, fästa vid, sy fast vid; förena med; sätta pris på, värdera, skatta, taxera; bestämma, utsätta (en dag etc.); Jemandem Etwas zu hoch in der Rechnung –, uppföra något för högt i räkningen för någon; Bäume –, sätta, plantera träd; sich –, fästa ell. hålla sig vid; – *v. n.* sätta af, sätta åstad (att springa); fortfara, räcka; börja med ifver; Rost –, rosta; Land –, tillanda, upplanda; die Bäume haben gut angesetzt, träden äro fulla med blomknoppar.

Ansetzer, der, (*pl.* –) bult ell. annat verktyg att indrifva ell. nedstöta något.

Ansicht, die, (*pl.* **-en**) åsyn, utseende, skådning; utseende; utsigt; åsigt; mening; eine schöne –, en vacker åsigt; nach meiner –, enligt min tanka.

Ansichtig, *a. & av.* synlig; – werden, bli varse; einer Sache – werden, få ögonfäste på något.

Ansiedeln, sich, *v. r.* sätta sig ned och bo, slå ned sina bopålar.

Ansiedelung, die, bosättande, nybygges anläggande, koloni.
Ansiedler, der, (*pl.* –) nybyggare, kolonist.
Ansingen, *v. irr. a.* välkomma, emottaga med sång.
Ansinnen, *v. irr. a.* (Jemandem Etwas) anmoda om, begära.
Ansinnen, das, Ansinnung, die, (*pl.* –en) anmodan, begäran.
Ansitzen, *v. irr. n.* sitta på, åtsitta, vara fästad vid, sitta fast vid; vara bosatt.
Anspalten, *v. a.* begynna att klyfva, klyfva litet.
Anspann, der, spann, förspann; dragpar af hästar etc.
Anspannen, *v. a.* spänna före; spänna ut, utsträcka; anstränga; alle seine Kräfte –, använda alla sina krafter.
Anspänner, der, (*pl.* –) förspännare; bonde, som är förbunden att med sitt spann af hästar ell. oxar göra dagsverken. **–gut, das,** hemman som har att ställa skjutshästar.
Anspannung, die, förspänning; utsträckning etc.; se **Anspannen**; (*T.*) värdshus der fraktvagnar köra in.
Anspeien, *v. irr. a.* spotta på, spotta emot.
Anspielen, *v. a.* börja spela, spela först ut; auf Etwas –, syfta, alludera på något.
Anspielung, die, (*pl.* –en) hänsyftning, häntydning; ordlek, allusion.
Anspießen, *v. a.* spetsa; sätta på spett; stinga, borra igenom.
Anspinnen, *v. irr. a.* spinna vid, spinna fast; börja att spinna; bringa å bane, börja; anlägga, tillställa, stämpla.
Anspitzen, *v. a.* spetsa, göra udd på, göra uddhvass.
Anspornen, *v. a.* sporra, uppsporra, uppelda, ägga, reta, uppmuntra, pådrifva.
Anspornung, die, uppsporrande, uppmuntran.
Ansprache, die, tilltal, tal till (någon); anspråk; ton (i ett instrument); eine – halten, hålla ett tal till (någon).
Ansprechen, *v. irr. a.* tilltala, ställa sitt tal till; Jemanden um Etwas –, anhålla hos någon om något; – *v. n.* tala vid, till, med; ljuda, gifva ton ifrån sig; (*fig.*) behaga; diese Geige spricht gut an, denna fiolen har en god ton; die Sache spricht mich an, saken behagar mig; bei Jemandem –, stiga in till, besöka någon.
Ansprengen, *v. a.* rusa, galloppera emot, rusa, sätta åstad; bestänka, bespränga; angesprengt kommen, komma gallopperande.
Ansprengen, das, Ansprengung, die, rusande, gallopperande emot; bestänkning.
Anspringen, *v. irr. n.* springa, löpa på ell. emot; börja att springa; börja att spricka; das Glas ist angesprungen, glaset har fått en liten spricka; angesprungen kommen, komma springande.
Anspritzen, *v. a.* spruta på, stänka på, bestänka.
Anspruch, der, (*pl.* **–sprüche**) anspråk, påstående; rättighet, skäl; påhelsning, besök; – auf Etwas haben, hafva anspråk på något; ganz und gar die Aufmerksamkeit in – nehmen, helt och hållet upptaga uppmärksamheten.
Anspruchslos *a.* anspråkslös.
Anspruchslosigkeit, die, anspråkslöshet. [högmodig.
Anspruchsvoll, *a.* anspråksfull,
Ansprung, der, ansats, steg som man tar tillbaka för att göra ett längre hopp ell. språng; mjölkskorf (sjukdom hos barn).
Anspucken, *v. a.* spotta på, spotta emot.
Anspülen, *v. a. & n.* skölja, tvätta; skölja, föra till, på ell. emot.
Anspülung, die, sköljande emot; tillväxt af mark genom den sand etc. vattnet för till stränderna.
Anstacheln, *v. a.* fästa med en tagg etc.; drifva på med en spetsig käpp (t. ex. oxar); (*fig.*) ägga, reta till.
Anstalt, die, (*pl.* **–en**) anstalt, tillagning, tillrustning; tillställning, föranstaltande; inrättning, institut; Anstalten treffen, vidtaga anstalter.
Anstammen, *v. a.* meddela genom födelsen; lemna i arf; der angestammte König, arfkonungen.
Anstämmen, *v. a.* stödja emot; sätta, trycka emot ell. intill; anstränga sig.
Anstämmung, die, stödjande emot etc.; se **Anstämmen.**
Anstampfen, *v. a.* stampa på, stampa emot.
Anstand, der, anstånd, uppskof, rådrum; betänklighet, tvekan, tvifvelsmål; behag; ställning, skick, maner; anständighet; håll (på jagt).
Anständig, *a.* anständig, passande; – sein, passa, skicka sig för, anstå; behaga.
Anständigkeit, die, anständighet; tillbörlighet; behag.
Anstandsbrief, der, (*pl.* –e) anståndsbref.
Anstärken, *v. a.* stärka ell. göra litet styf med stärkelse.
Anstarren, *v. a.* stirra, se stirrande, se stint på.
Anstatt, (an – Statt) *praep.* (med *genit.*) i stället för; – meiner, i stället för mig, i mitt ställe; an Kindes Statt, i barns ställe.
Anstäuben, *v. a.* damma på ell. emot; nerdamma, pudra.
Anstaunen, *v. a.* se på, betrakta med förvåning ell. bestörtning.
Anstaunen, das, Anstaunung, die, betraktande med förvåning.
Anstaunenswerth, *a.* förundransvärd.
Anstechen, *v. irr. a.* sticka, slå upp, slå hål på; skära en bit ur; (*vulg.*) angestochen sein, vara drucken. [halfärm.
Ansteckärmel, der, (*pl.* –) lösärm,
Anstecken, *v. a.* sätta på, stöta på; slå, sticka upp, slå hål på (ett vinfat etc.); fästa (med nål etc.); sticka, sy fast, sy vid; antända, tända upp (ljus, eld etc.); smitta; das Feuer – (anzünden) tända upp elden; angesteckt werden, få smittan.
Ansteckend, *a.* smittsam.
Ansteckung, die, smitta; antändande; påsättande etc.; se **Anstecken.**
Anstehen, *v. irr. n.* stå intill, ligga intill, ligga bredvid, stå emot; dröja, tveka, vara villrådig, draga i betänkande; passa, skicka sig för, anstå, vara passande, vara anständig; tycka om, behaga; das steht mir nicht an, det behagar, anstår mig ej; eine Sache – lassen, låta en sak hvila; er stand nicht länger an, han dröjade ej längre; es steht lange an, det dröjar lång tid.
Ansteigen, *v. irr. n.* stiga i höjden, höja sig; das Gebirge steigt sanft an, berget höjer sig småningom; angestiegen kommen, komma framstigande, klifvande.
Anstellen, *v. a.* ställa, sätta emot ell. till; anställa, ställa ell. laga till, anordna, bestyra; förordna; stifta, förorsaka, åstadkomma; Jemanden zu Etwas –, förleda, uppvigla någon till något; einen Versuch –, göra, anställa ett försök; wer hat das angestellt? hvem har bestyret om det? ein angestellter Mann, en embetsman; **sich** –, *v. r.* låtsa, ställa sig som, göra min af; er stellt sich sehr ungeschickt dabei an, han bär sig dervid mycket oskickligt åt.
Anstellig, *a.* som förstår att väl anordna och inrätta åtskilligt.
Anstemmen, se **Anstämmen.**
Ansterben, *v. irr. n.* tillfalla genom någons död, genom arf; dies Gut ist ihm angestorben, detta gods har tillfallit honom genom arf.
Ansteuern, *v. a.* styra intill, styra emot.
Anstich, der, sting, hål.
Anstiefeln, *v. a. & n.* draga på sig stöflorna; angestiefelt, med stöflor på; er kam angestiefelt, han kom gående i full prydnad.
Anstieren, *v. a.* stirra på.
Anstiften, *v. a.* anstifta, förorsaka, åstadkomma, föranleda till, uppväcka, tillställa; Jemanden zu Etwas –, förföra, inråda någon till något.
Anstifter, der, (*pl.* –) upphofsman, tillställare, anstiftare.
Anstiftung, die, (*pl.* –en) ingifvelse, inrådan, anstiftan etc.; se **Anstiften.**
Anstimmen, *v. a.* intonera, an-

stämma; taga upp, gifva an en ton, uppstämma, begynna (en sång).

Anstimmung, die, intonerande, angifvande af en ton etc.; se **Anstimmen.** [ta illa.

Anstinken, *v. irr. n.* stinka, luk-

Anstolpern, *v. n.* snafva emot, stappla emot; angestolpert kommen, komma snafvande.

Anstopfen, *v. a.* stoppa, fylla uti, uppfylla.

Anstören, *v. a.* reta, uppvigla.

Anstoß, der, (*pl.* -stöße) stöt, motstöt; skarf, tillsatt stycke; anstöt, anfall (af en sjukdom); ställe, der något blifvit stött, svårighet, besvärlighet, olägenhet; anledning till förargelse; betänklighet, tvekande; – geben, vara förargerlig, anstötlig; der Stein des -es, stötestenen; ohne –, utan att stappla, utan att tveka.

Anstoßen, *v. irr. a.* stöta på, in-till ell. emot; skarfva ihop; förena sig med; mit den Gläsern –, klinga med glasen; stoßen wir an, låt oss klinga; – *v. n.* stöta, gränsa, ligga intill ell. emot; fela, begå ett fel; stöta, förtörna; öfverfallas, angripas (af en sjukdom); tillstöta, hända; es stieß ihm ein Fieber an, en feber öfverföll honom; mit der Zunge –, stamma, hacka litet; sluddra, läspa, skorra; im Lesen –, stappla, stamma; das stößt geradezu gegen die Gesetze an, det är alldeles emot lagarne.

Anstoßend, *a.* nästliggande, nästgränsande etc.; se **Anstoßen.**

Anstößig, *a.* stötande, anstötlig, förargerlig.

Anstößigkeit, die, anstötlighet, förargelse.

Anstoßnaht, die, stoppsöm, hopskarfning.

Anstrahlen, *v. a.* stråla på.

Ansträngen, *v. a.* fästa, binda vid med streck ell. tåg; spänna åt, spänna för, spänna till.

Anstrecken, *v. a.* utsträcka.

Anstreckung, die, utsträckning.

Anstreichen, *v. irr. a.* anstryka, påstryka, slätmåla; öfverstryka, öfverskyla (en sak); anmärka, understryka (ett ställe i en bok); eine Wand weiß –, hvitmåla, hvitlimma en vägg; Jemandem Etwas –, (*vulg.*) betala, straffa en för något; ich will es dir schon –, jag skall nog komma ihåg dig, betala dig derför; – *v. n.* an Etwas –, stryka sakta emot, sakta vidröra något.

Anstreichung, die, påstrykning, anstrykning etc.; se **Anstreichen.**

Anstreifen, *v. n.* snudda, stryka ell. stöta sakta emot, skrubba emot, skrubba på.

Anstrengen, *v. a.* anstränga; tvinga, nödga, förmå genom makt ell. våld; alle seine Kräfte –, anstränga alla sina krafter; sich –, *v. r.* anstränga sig, högeligen bemöda sig.

Anstrengung, die, (*pl.* -en) ansträngning, bemödande.

Anstrich, der, anstrykning, påstrykning; smink; utseende; einer Sache einen schönen – geben, (*fig.*) sätta en vacker färg på en sak.

Anstricken, *v. a.* sticka vid, sticka på (strumpor); fästa, binda med streck ell. rep; äfv.: spänna för.

Anströmen, *v. a.* strömma på, genom strömmen föra till ell. emot, upplanda, tillanda; – *v. n.* skölja, strömma intill ell. emot.

Anstücken, *v. a.* skarfva till.

Anstückel, das, tillsatt, tillskarfvadt stycke.

Anstürmen, *v. n.* storma till, storma på, anfalla, angripa; klämta med storm ell. larmklockan; an eine Thür –, bulta hårdt, slå allarm på en dörr; angestürmt kommen, komma stormande.

Ansturz, der, häftigt anfall, störtande emot, rusande emot.

Anstürzen, *v. n.* störta på, störta emot, rusa emot.

Anstützen, *v. a.* stöta, luta emot ell. intill; die Füße an die Wand –, stödja fötterna emot väggen; sich –, *v. r.* stödja sig emot ell. vid; sich an Etwas –, stödja sig emot något.

Ansuchen, *v. a.* begära, anhålla, göra ansökning, anmoda om; um Etwas –, göra ansökning om något.

Ansuchen, das, (*pl.* –) **Ansuchung, die,** (*pl.* -en) ansökning, begäran, anhållan, anmodan, anlitan.

Ansummen, *v. n.* föröka sig, upplöpa, stiga (om en summa); surra emot.

Antagonist, der, (*pl.* -en) motståndare, fiende. [(ett fartyg).

Antakeln, *v. a.* (*sjöt.*) tackla upp

Antanzen, *v. n.* & *a.* börja att dansa; dansa sig till; genom dansande ådraga sig (en sjukdom etc.); angetanzt kommen, komma dansande.

Antasten, *v. a.* vidröra, taga på; antasta, angripa, anfalla; Jemandes Ehre –, förklena någons heder, antasta någon till hedern; die Wahrheit einer Erzählung –, bestrida sanningen af en berättelse.

Antastung, die, vidrörande, antastande etc.; se **Antasten.**

Antheil, der, (*pl.* -e) andel, lott, del; deltagande; – an Etwas nehmen, taga del, deltaga i något; – haben, deltaga, åtnjuta. **-haber, der,** deltagare, bolagsman, kompanjon.

Antheillos, *a.* som ej har del i (något); neutral, opartisk.

Anthologie, die, antologi; jemf. Blumenlese.

Anthun, *v. irr. a.* sätta, lägga, ställa till; göra, bevisa, tillfoga, åstadkomma, förorsaka; kläda på; sich Zwang –, göra våld på sig, tvinga sig på allt sätt; sich ein Leid –, tillfoga sig något ondt; göra af med sig; er thut mir alles Herzeleid an, han gör mig allt möjligt ondt; einen Hafen –, anlöpa en hamn; angethan sein, vara beklädd, iklädd; sie hat es ihm angethan, (*vulg.*) hon har förtrollat honom.

Antichrist, der, (*pl.* -en) antichrist. [la.

Antiefen, *v. n.* (*sjöt.*) loda, pej-

Antik, *a.* antik, uråldrig.

Antike, die, (*pl.* -n) antik, fornlemning.

Antiquar, der, (*pl.* -e) antiqvarie, fornälskare, fornforskare.

Antiquität, die, (*pl.* -en) fornlemning, antiqvitet.

Antlitz, das, (*pl.* -e) ansigte.

Antoniusfeuer, das, rosen (sjukdom).

Antraben, *v. n.* trafva på; angetrabt kommen, komma trafvande.

Antrag, der, (*pl.* -träge) anbud, tillbud, förslag; andragande.

Antragen, *v. irr. a.* tillbjuda, erbjuda, göra anbud, föreslå; auf Etwas –, föreslå, begära något.

Antrauen, *v. a.* viga, gifta; sie ist ihm angetrauet worden, hon har blifvit vigd vid honom; sich ein Frauenzimmer – lassen, låta viga sig vid ett fruntimmer.

Antreffen, *v. irr. a.* träffa, råka på, anträffa.

Antreiben, *v. irr. a.* köra, drifva på ell. emot; påyrka, pådrifva, påtränga, nödga; uppägga, reta, uppmuntra, uppsporra (Jemanden zu Etwas); slå in (en spik etc.); hoptränga; – *v. n.* drifva, flyta på, till ell. emot (*accus.* med an); angetrieben kommen, komma flytande. [vare etc.

Antreiber, der, (*pl.* –) pådrif-

Antreibung, die, pådrifvande, påyrkande etc.; se **Antreiben.**

Antreten, *v. irr. a.* trampa till; börja, företaga; tillträda, anträda; – *v. n.* göra ell. taga första steget; stiga fram, stiga intill.

Antretung, die, tillträde, anträde; trampande på.

Antrieb, der, (*pl.* -e) pådrifning, påyrkan; instinkt, naturlig drift; ingifvelse, inrådan, retelse, uppmuntran, driffjäder; aus eigenem -e, af egen drift.

Antritt, der, (*pl.* -e) första steget; början, inträde, ingång; tillträde; anträde; passgång (*ridk.* hästens gång mellan skridt och traf); pall; förstuga. **-spredigt, die,** inträdespredikan. **-srede, die,** inträdestal.

Antrocknen, *v. n.* torka fast, torka vid, börja att torka ell. bli torr.

Antwort, die, (*pl.* -en) svar, gensvar, återsvar; Rede und – von einer Sache geben, göra redo, vara ansvarig för en sak.

Antworten, *v. a.* & *n.* svara, gifva svar; stämma öfverens med;

Jemandem auf seine Frage –, svara någon på hans fråga.

Antwortlich, *av.* i gensvar.

Antwortschreiben, das, svarskrifvelse.

Anvermählen, se **Antrauen**.

Anversuchen, *v. a.* probera, försöka (en klädning).

Anvertrauen, *v. a.* anförtro, ombetro; Jemandem Etwas –, anförtro något åt någon.

Anverwandt, *a.* beslägtad, i slägt ell. skyldskap med.

Anverwandte, der & die, anförvandt, slägting, frände (fränka); *meine Anverwandten (pl.)*, mina anförvandter, mina slägtingar.

Anverwandtschaft, die, (*pl.* **-en**) slägtskap, skyldskap.

Anwachs, der, tillväxt, förökelse, tilltagande; förkofran.

Anwachsen, *v. irr. n.* växa fast, växa vid, växa till; tillväxa, tilltaga, förökas; *an einander wachsen*, växa ihop.

Anwachsungsrecht, das, rättighet till det land eller den mark, som uppstår vid upplandning eller tilllandning, tillandningsrätt; jemf. Anschwemmung.

Anwalt, der, (*pl.* **-e**) advokat; fullmäktig, ombudsman, kommissionär; syndikus.

Anwaltschaft, die, (*pl.* **-en**) fullmakt, fullmäktigskap.

Anwalzen, *v. a.* välta ihop; – *v. n.* börja att välta; börja att valsa (i dans). [välta emot.

Anwälzen, *v. a.* välta intill,

Anwandeln, *v. n. imp.* påkomma, blifva angripen af; *es wandelte mich eine Ohnmacht an*, det kom en svimning öfver mig; *angewandelt kommen*, komma sakta, långsamt.

Anwandelung, die, (*pl.* **-en**) anstöt, anfall (af en sjukdom etc.).

Anwartschaft, die, (*pl.* **-en**) expektans på en beställning, survivans, rätt ell. försäkran att efterträda en i en syssla; *die nächste – auf ein Gut haben*, hafva närmaste anspråket på ett gods; – *auf Jemandes Dienst erhalten*, få försäkran om tjensten efter någon.

Anweben, *v. a.* väfva vid, väfva till.

Anwedeln, *v. a. & n.* blåsa på, blåsa emot; hvifta med svansen (om hundar).

Anwehen, *v. a. & n.* hvifta på, emot ell. åt; blåsa fram, föra med sig (om vinden).

Anwehung, die, påblåsande etc.; se **Anwehen**.

Anweisen, *v. irr. a.* invisa, gifva anvisning till ell. på, anvisa; visa, underrätta; visa till, visa på, hänvisa; *auf Jemanden –*, gifva invisning på någon (om penningar); *Jemanden zu Etwas –*, handleda en till något, undervisa en i något.

Anweiser, der, (*pl.* –) anvisare, invisare, underrättare.

Anweisung, die, (*pl.* **-en**) anvisning, invisning, assignation; adress, anvisning; undervisning, handledning, underrättelse.

Anweißen, *v. a.* hvitlimma.

Anweißung, die, hvitlimning.

Anwendbar, *a.* användbar, tillämplig, passande, tjenlig; pragmatisk.

Anwenden, *v. irr. a.* använda, nyttja, bruka; tillämpa; *auf Etwas –*, tillämpa, använda på något; *bei ihm ist Nichts angewandt*, hos honom hjelper ingenting.

Anwendung, die, (*pl.* **-en**) användande, bruk, tillämpning etc.; se **Anwenden**.

Anwerben, *v. irr. a.* värfva, inrullera (soldater); intala, öfvertala, förmå (*zu Etwas*); begära, bedja, anhålla om, fria till; *er hat um sie angeworben*, han har friat till henne.

Anwerber, der, (*pl.* –) värfvare, böneman, en som friar för en annan. [ning; begäran, frieri.

Anwerbung, die, (*pl.* **-en**) värf-

Anwerden, *v. irr. n.* (*vulg.*) hafva afsättning, sälja sig, göra sig af med; *er ist seine Waaren theuer angeworden*, han har sålt sina varor dyrt.

Anwerfen, *v. irr. a.* kasta på, till ell. emot; – *v. n.* kasta först, börja att kasta; *das –*, (ett barnspel) kronvägg.

Anwesen, das, husväsen, hushållning; egendom.

Anwesend, *a. & av.* närvarande; – *sein*, öfvervara.

Anwesenheit, die, närvaro, närvarelse, öfvervaro.

Anwidern, *v. n.* väcka motvilja.

Anwiehern, *v. a.* gnägga emot, gnägga åt. [till (någon).

Anwinken, *v. a.* vinka åt, vinka

Anwirken, *v. a.* väfva ell. virka till ell. vid.

Anwischen, *v. a.* torka, smeta på.

Anwohnen, *v. n.* bo vid ell. nära intill.

Anwohner, der, (*pl.* –) en som bor nära intill, granne, nabo.

Anwuchern, *v. n.* öka sig, taga öfverhand (om gräs).

Anwuchs, der, (*pl.* **-wüchse**) tillväxt; telning.

Anwühlen, *v. a.* böka upp.

Anwünschen, *v. a.* tillönska, önska; *Jemandem Gesundheit anwünschen*, tillönska en helsa.

Anwünschung, die, (*pl.* **-en**) tillönskning, önskan.

Anwurf, der, (*pl.* **-würfe**) rappning; förkast, första kastet.

Anwürfeln, *v. n.* kasta först (i tärningspel).

Anwurzeln, *v. n.* taga rot, slå rötter, växa fast; *er stand wie angewurzelt*, han stod såsom fastväxt.

Anzahl, die, (*pl.* –) antal; myckenhet.

Anzahlen, *v. a.* betala i förväg en del af en betingad summa.

Anzählen, *v. a.* börja att räkna.

Anzapfen, *v. a.* slå, borra ell. sticka upp (ett fat etc.); (*fig.*) gifva stickord, gäckas med (någon).

Anzaubern, *v. a.* Jemandem Etwas –, trolla, häxa på en något.

Anzäumen, *v. a.* betsla på (en häst); binda fast vid betslet.

Anzechen, sich, *v. r.* supa sig full.

Anzeichen, das, (*pl.* –) märke, tecken; förebud, tecken till något förestående.

Anzeichnen, *v. a.* anteckna, anmärka; märka, uppteckna; *Jemandem Etwas –*, skrifva upp något på ens räkning.

Anzeichnung, die, (*pl.* **-en**) anmärkande, anteckning.

Anzeige, die, (*pl.* **-n**) tillkännagifvande; kungörelse, förklaring; uppgift, förteckning; annons; underrättelse; förebud; bevis.

Anzeigen, *v. a.* tillkännagifva; förkunna, kungöra; annonsera; underrätta; förebåda; förklara; angifva; uppgifva; – *v. n.* betyda, bebåda; *das zeigt nichts Gutes an*, det betyder intet godt.

Anzeigend, *a.* betecknande, utvisande, tillkännagifvande.

Anzeiger, der, (*pl.* –) angifvare etc.; se **Anzeigen**.

Anzettel, der, inslag i väf, varp.

Anzetteln, *v. a.* ränna, uppränna; varpa; anlägga, tillställa, stämpla; föranleda.

Anzettler, der, (*pl.* –) anstiftare, upphofsman, uppviglare; stämplare.

Anziehen, *v. irr. a.* draga till, draga emot, åt ell. ihop; draga till sig (om magneten etc.); sträcka, utspänna; taga åt sig; lämpa på sig; intressera; uppdraga, uppföda; anföra, andraga; – *v. n.* antåga, vara i anmarsch; gå i tjenst; uppsuga, draga i sig (om svamp etc.); förorsaka hetta; *der Nagel zieht an*, spiken drar, tar fäste; *angezogen kommen*, komma antågande; *mit Etwas angezogen kommen*, komma fram med något; *gegen den Feind –*, tåga mot fienden.

Anziehend, *a.* dragande, som har dragningskraft; retande, lockande, intagande; angenäm, liflig, täck.

Anzieher, der, (*pl.* –) skohorn, stöfvelkrok; (*anat.*) sammandragande muskel.

Anziehung, die, tilldragande, hopdragande etc.; se **Anziehen**. **-skraft, die**, dragningskraft.

Anzischen, *v. a.* hväsa, hvissla ell. pipa emot ell. åt.

Anzucht, die, (*bergv.*) grundtrumma; öppna, murade dragrör under smältugnar och härdar.

Anzug, der, (*pl.* **-züge**) antåg, annalkande; klädsel, klädning, drägt; tillträde (till en tjenst); inträde; *der Feind ist im –*, fienden är i antågande. **-spredigt, die**, (*Antrittspredigt*) inträdespredikan.

Anzüglich, *a.* bitande, retande,

stötande, anstötlig, förarglig, satirisk; ein -er Scherz, ett bitande skämt.

Anzüglichkeit, die, (*pl.* **-en**) förolämpande satire, stickord, bittert skämt.

Anzünden, *v. a.* antända, itända, tända upp.

Anzünder, der, (*pl.* -) tändare, antändare; brandrör.

Anzündung, die, antändning, itändning. [bar.

Anzwecken, *v. a.* fästa med nub-

Anzwingen, *v. irr. a.* Jemandem Etwas -, tvinga, truga på en något. [ta ihop en tråd.

Anzwirnen, *v. a.* binda ell. kny-

Apart, *a.* apart, afsöndrad, för sig.

Appartement, das, våning, rum; privet.

Apathie, die, känslolöshet, apati.

Apathisch, *a.* känslolös, apatisk.

Apfel, der, (*pl.* **Aepfel**) äpple; der - fällt nicht weit vom Stamme, (*ordspr.*) äpplet faller icke långt från trädet; in einen sauern - beißen, (*ordspr.*) bita i ett surt äpple, knäcka en hård nöt, åtaga sig en svår sak. **-baum, der,** äppelträd, apel. **-bein, das,** kindben. **-brei, der,** **-muß, das,** äppelmos. **-grau,** *a.* apelkastad, apelgrå. **-kern, der,** äppelkärna. **-kuchen, der,** äppelkaka. **-kürbiß, der,** äppelkurbits. **-most, der,** äppelmust, cider. **-quitte, die,** äppelqvitten. **-rose, die,** luddros. **-rund,** *a.* rund som ett äpple. **-säure, die,** äppelsyra. **-schale, die,** äppelskal. **-schimmel, der,** apelgrå, apelkastad häst. **-stiel, der,** äppelstjelk. **-torte, die,** äppeltårta. **-wein, der,** cider. [äpple.

Aepfelchen, das, (*pl.* -) litet

Apfelsine, die, (*pl.* -n) apelsin.

Apostel, der, (*pl.* -) apostel. **-geschichte, die,** apostlagerningarna, *pl.*

Apostroph, der, apostrof, förkortningstecken. [tek.

Apotheke, die, (*pl.* **-en**) apo-

Apotheker, der, (*pl.* -) apotekare. **-büchse, die,** apotekareburk, apotekaredosa. **-gewicht, das,** apotekvigt. **-kunst, die,** apotekarekonst, apotekarevetenskap, farmaceutik. **-lehrling, der,** apotekaregosse ell. -lärling. **-taxe, die,** apotekarestaxa.

Appel, Appell, der, appel, vad, vädjande.

Appellant, der, (*pl.* **-en**) vädjande, den som vädjar.

Appellation, die, (*pl.* **-en**) vad, vädjande. **-sgericht, das,** vädjemålsdomstol. **-srath, der,** råd ell. bisittare i en vädjemålsrätt ell. -domstol. **-ssache, die,** vädjemål.

Appelliren, *v. a.* vädja, appellera; (*vulg.*) kräka, vomera.

Appetit, der, appetit, aptit, matlust; den - reizen, reta aptiten.

Appetitlich, *a.* appetitlig, aptitlig; begärlig.

Aprikose, die, (*pl.* **-n**) aprikos. **-nbaum, der,** aprikosträd.

April, der, April; Jemanden in den - schicken, narra någon April. **-narr, der,** aprilnarr. **-wetter, das,** aprilväder.

Aequator, der, eqvator.

Araber, der, (*pl.* -) arab; arabisk häst.

Arack, der, arack.

Arbeit, die, (*pl.* **-en**) arbete; syssla; tillverkning; sich an die - machen, företaga, taga till arbetet; es ist in der -, det är under arbete.

Arbeits-beutel, der, arbetspung, sypung. **-biene, die,** arbetsbi. **-frau, die,** arbeterska. **-haus, das,** arbetshus. **-körbchen, das,** arbetskorg. **-leute,** *pl.* arbetsfolk. **-lohn, der,** arbetslön, dagspenning. **-los,** *a.* arbetslös, sysslolös, utan arbete. **-lustig,** *a.* som har lust för arbete, arbetshågad. **-mann, der,** (*pl.* -leute) arbetskarl, arbetare, dagsverkare. **-reglement, das,** arbetsordning. **-scheu,** *a.* rädd för arbete. **-schule, die,** arbetsskola. **-stube, die,** arbetsstuga, arbetsrum. **-stunde, die,** arbetstimma. **-zeit, die,** arbetstid.

Arbeiten, *v. a. & n.* arbeta; bearbeta; utarbeta; an einer Sache -, arbeta på en sak; auf dem Felde -, arbeta på åkern, på marken; in Gold -, arbeta i guld; für sein Glück -, arbeta på sin lycka; das Schiff arbeitet, (*sjöt.*) fartyget arbetar, stampar.

Arbeiter, der, (*pl.* -) arbetare. **-verein, der,** arbetareförening.

Arbeiterin, die, arbeterska.

Arbeitsam, *a.* arbetsam, idog.

Arbeitsamkeit, die, arbetsamhet, idoghet.

Arbuse, die, (*pl.* **-n**) vattenmelon. [ett snäckslägte.

Arche, die, (*pl.* -n) ark; låda;

Architekt, der, (*pl.* **-en**) arkitekt, byggmästare.

Archiv, das, (*pl.* **-e**) arkiv. **-stücke,** *pl.* handlingar uti ell. ur arkivet.

Archivar, der, arkivarie.

Arg, *a. & av.* arg, ond, elak; ilsk, illsint; sträng, skarp; hård, svår; Jemanden - anfassen, gå illa åt någon; - daran sein, vara illa utsatt för; es zu - machen, öfverskrida måttan, gå för långt; er ist - darauf, han är pickhågad derpå.

Aerger (*subst.*), **der,** förargelse, grämelse, förtret; missnöje, ovilja, vrede, harm; seinen - in sich fressen, svälja sin vrede, harm; *comparat.* af arg, värre etc.; se **Arg.**

Aergerlich, *a. & av.* förarglig, förtretlig; förtretad, ond; anstötlig.

Aergern, *v. a.* förarga, förtreta; förarga, stöta; sich über Etwas -, förarga sig öfver något.

Aergerniß, das, (*pl.* **-sse**) förargelse, förtret; harm, ovilja, vrede; anledning till förargelse.

Argheit, die, arghet, ondska, ilska, elakhet.

Arglist, Arglistigkeit, die, arglistighet, list, illistighet, illpliktighet, spetsfundighet, bakslughet, knep, förställning, bedräglig konst.

Arglistig, *a. & av.* illistig, illpliktig, listig, bakslug, illparig, förslagen.

Arglos, *a. & av.* oförställd, utan falskhet ell. förställning.

Arglosigkeit, die, oförställdhet, uppriktigt okonstladt väsende.

Argsinnig, se **Argwöhnig.**

Aergst, (*superl.* af arg) värst.

Argwille, der, ondska, illvilja.

Argwillig, *a.* illvillig, som har en ond ell. elak afsigt.

Argwilligkeit, die, arghet, illska, ondska, illvilja.

Argwohn, der, misstanka, misstroende.

Argwohnen, Argwöhnen, *v. a.* misstänka, misstro.

Argwöhnisch, *a. & av.* misstänksam, misstrogen.

Arie, die, (*pl.* **-n**) aria, sångstycke.

Aristokrat, der, (*pl.* **-en**) aristokrat. [nekonst.

Arithmetik, die, aritmetik, räk-

Arithmetiker, der, (*pl.* -) räknemästare.

Arithmetisch, *a.* aritmetisk.

Arke, die, (*pl.* -n) ett slags platt fartyg ell. båt, som begagnas på Elben.

Arlesbeere, (Arleskirsche, Arlkirsche) **die,** (*pl.* -n) rönnbär.

Arm, *a.* (*compar.* ärmer, *superl.* ärmst) fattig, arm, behöfvande; - an Etwas, fattig på något; der -e Knabe, den stackars gossen; ein -er Tropf, en fattig stackare; ein -er Sünder, en fattig syndare; en delinqvent; -e Ritter, pannbröd; ein Armer, en fattig, en behöfvande; den Armen Gaben spenden, utdela gåfvor till de fattiga.

Arm, der, (*pl.* -e) arm; gren; (*fig.*) styrka; Jemandem unter die Arme greifen, taga någon under armarne, hjelpa någon, bistå någon; dem weltlichen Arme überliefert werden, öfverlemnas till den verldsliga domstolen; Jemandem in die Arme fallen, sich Jemandem in die Arme werfen, falla i armarne, kasta sig i armarne på någon; (*fig.*) taga sin tillflykt till någon; die Arme in die Seite stemmen, sätta händerna i sidan; darf ich Ihnen meinen Arm anbieten? törs jag bjuda er min arm? geben Sie mir Ihren Arm, gif mig er arm; stützen Sie sich auf meinen Arm, stödja er på min arm; der Fluß trennt sich in zwei Arme, elfven skiljar sig i två armar; ein Arm des Gebirges erstreckt sich südwärts, en arm af berget sträcker sig sö-

derut. -band, das, armband. -bruch, der, armbrott. -brust, die, armbost; båge. -brustschütze, der, armbostskytt. -geschmeide, das, armsmycke, armband. -korb, der, handkorg. -lehne, die, armstöd; stolkarm. -leuchter, der, ljusstake med armar. -polster, das, armhyende. -polyp, der, polyp, trollmask. -röhre, die, armpipa. -schiene, die, armskena, armspjäle, armharnesk. -dick, a. armstjock. -sessel, -stuhl, der, länstol, stol med armstöd. -spange, die, armband, armspänne.

Armee, die, (pl. -n) armee, krigshär.

Aermel, der, (pl. -) ärm. -aufschlag, der, uppslag på ärmar.

Armen-anstalt, die, fattiginrättning. -büchse, die, fattigbössa. -casse, die, fattigkassa. -geld, das, fattigpenningar, almosor. -haus, das, fattighus. -kasten, -stock, der, fattigbössa. -pflege, die, fattigvård, fattigförsörjning. -pfleger, der, fattigföreståndare. -steuer, die, insamling för de fattiga.

Armiren, v. a. beväpna.

Aermlich, a. fattig, eländig, usel.

Aermlichkeit, die, fattigdom, uselhet, elände.

Armselig, a. fattig, lumpen, dålig; eländig, usel, ömklig.

Armseligkeit, die, fattigdom, armod, elände, uselhet.

Armuth, die, fattigdom, armod, brist; äfv.: de fattiga, fattigt folk; mein Bißchen -, det lilla jag äger.

Aernte, die, se Ernte.

Arolsbeere, se Arlesbeere.

Aromatisch, a. aromatisk, kryddaktig.

Arrest, der, (pl. -e) arrest, beslag, qvarstad; embargo (på fartyg); häkte, bysättning.

Arrestant, der, (pl. -en) arrestant, fånge.

Arretiren, v. a. arrestera, häkta; lägga beslag på, taga i qvarstad.

Arrogant, a. förmäten, inbilsk.

Arroganz, die, förmätenhet, öfvermod, stolthet.

Arsch, der, (pl. Aersche) (vulg.) stuss, rumpa, säte; bakända. -backe, die, arsklint, stuss. -kerbe, die, skåra i sätet. -leder, das, grufarbetares, skansgräfvares läderlapp bakför ändan. -loch, das, rumphål. -wisch, der, papper etc. att torka sig bak med.

Arsenal, das, (pl. -e) arsenal, tyghus.

Arsenik, der, arsenik. -haltig, a. arsenikhaltig. -kalk, der, arsenikkalk, arsenikoxid. -sauer, a. arseniksyrad. -säure, die, arseniksyra.

Arsenikalisch, a. arsenikalisk, arsenikartad.

Art, die, (pl. -en) art, slag, sort, race; egenskap, beskaffenhet; sätt, vis; sedvana, bruk; natur; sinnesart, böjelse; afvel, slägte; sätt att vara; ein Kind guter -, ett barn af god böjelse; aus der - schlagen, urarta, vanslägtas; er schreibt, daß es eine - hat, han skrifver så det är en lust åt; das hat keine -, det passar, skickar sig ej, det är ej anständigt; auf alle - und Weise, på allt sätt och vis; (ordspr.) - läßt nicht von -, arten sitter i honom (henne); naturen förnekar sig ej; som föräldrarne, så barnen.

Artbar, a. plöjbar.

Arten, v. n. likna, vara lik, brås på; göra framsteg, förkofra sig; komma fort, trifvas, lyckas; sich -, arta sig, antaga en viss art ell. beskaffenhet; geartet, a. p. artad, beskaffen.

Artfeld, das, (pl. -er) plogland, fält som kan uppodlas ell. plöjas.

Artig, a. artig; behaglig, smånätt, småtäck, täck, hygglig; höflig; vacker och prydlig; angenäm, nöjsam, rolig, beskedlig, sedig; underlig, besynnerlig; ein artiger Knabe, en artig gosse; er war sehr - gegen mich, han var mycket höflig emot mig.

Artigkeit, die, (pl. -en) artighet, höflighet, behag, behaglighet, täckhet; nöje.

Artikel, der, artikel; del, stycke.

Artikelweise, av. artikelvis.

Artillerie, die, artilleri. -feuer, das, artillerield. -hof, der, artillerigård. -train, -zug, der, artilleritrång.

Artischocke, die, (pl. -) ärtskocka; spanische -, kronärtskocka.

Artist, der, artist, konstnär.

Artistisch, a. artistisk, konstig.

Arzenei, die, (pl. -en) läkemedel, medikament, läkedom; botmedel. -bereitungskunst, die, farmaci, apotekarekonst. -buch, das, läkarebok. -gelehrsamkeit, -kunde, -kunst, -wissenschaft, die, läkarekonst, läkarevetenskap. -kraut, das, läkört. -mittel, das, läkemedel, botmedel. -trank, der, medicinsk dryck, läkedryck. -zettel, der, recept, etikett på apotekareflaskor etc.

Arzt, der, (pl. Aerzte) läkare. -gebühr, die, (ärztliches Honorar) läkarearfvode.

Aerztlich, a. som tillhör läkaren, som utöfves af läkaren, medicinal; in ärztlicher Behandlung sein, vara under läkaretillsyn.

As, se Aß.

Asand, der, dyfvelsträck.

Asbest, der, berglin (stenart).

Asch, der, (pl. Aesche) potta, panna, kruka, krus, burk, soppskål, terrin.

Aesche, die, (pl. -) ask, askträd; harr (en fisk). [död.

Asche, die, aska; (fig.) stoft af en

Aschen-brenner, der, askbrännare. -brödel, der, lortiolla, disktvätterska. -farbe, die, askfärg. -farbig, a. askfärgad, askgrå. -herd, der, -loch, das, askrum. -krug, der, urna. -kuchen, der, -brod, das, kaka ell. bröd som gräddas i het aska, glödkaka. -salz, das, alkali, lutsalt. -tuch, das, sil ell. duk, hvarmed lut silas. -zieher, der, turmalin (ädelsten).

Ascher, der, harr (fisk).

Aescher, der, (pl. -) garfvarekalk ell. kar. [nare.

Aescherer, der, (pl. -) askbrän-

Aschermittwoch, -e, die, askonsdag, onsdagen före påsk.

Aschgrau, a. askgrå.

Aschicht, Aschig, a. askig, askfull, askaktig.

Aspe, Aespe, die, asp, poppel.

Asphodille, die, asfodill. -nwurz, die, asfodillrot.

Aß, das, (pl. -sse) ess (i kort); ass (vigt); äfv.: lockmat, bete, föda. [radör.

Assecurant, der, (pl. -en) assu-

Assecuranz, die, assurans, försäkring.

Assecuriren, v. a. assurera, försäkra. [der, gråsugga.

Assel, die, (pl. -n), Asselwurm,

Ast, der, (pl. Aeste, Äste) gren, knut, knöl. -loch, das, hål på en gren. -moos, das, grenmossa. -werk, das, grenarne på träd; löfverksmönster (på tyger etc.).

Aesten, v. a. förse med qvistar ell. grenar. [knölig.

Aestig, a. grenig, qvistig, knutig,

Aestling, der, (pl. -e) ung fågel, som endast hoppar på trädqvistarne, men ej vågar sig flyga i höjden. [tydare.

Astrolog, der, astrolog, stjern-

Astrologie, die, astrologi, stjerntydarekonst, stjerntyderi.

Astronom, der, astronom, stjernkunnig.

Astronomie, die, astronomi, stjernvetenskap, stjernkunnighet.

Astronomisch, a. astronomisk.

Atheismus, der, ateisteri, gudsförnekande. [kande.

Atheist, der, ateist, gudsförne-

Atheistisch, a. ateistisk.

Athem, der, anda, andedrägt; - holen, hämta andan, andas; schwer - holen, hafva svårt för att andas; leicht - holen, andas lätt; tief - holen, andas djupt; den letzten - von sich geben, gifva upp andan, gifva sista sucken; außer -, andtruten; sich außer - laufen, springa sig andtruten; den - an sich halten, hålla anden. -holen, das, andedrägt. -los, a. andlös, andtruten. -zug, der, andedrag, andedrägt, ande-

Aether, der, ether. [tåg.

Aetherisch, a. etherisk.

Athlet, der, atlet, kämpare, fäktare.

Athmen, v. n. andas, hämta andan, få luft; tief -, andas djupt; schwer -, andas svårt.

Atlas, Atlaß, (pl. -sse) atlas,

satin, sidensars; atlas, kartsamling; Atlas (ett berg i Afrika). **-band, das,** atlasband, sidensarsband. **-weber, der,** atlasväfvare, sidensarsväfvare. [sars.

Atlassen, *a.* af atlas, af siden-

Atmosphäre, die, atmosfer, dunstkrets.

Atom, das, atom, solgrand.

Attest, Attestat, das, (*pl.* -e) skriftligt betyg, attest.

Attestiren, *v. a.* intyga, atteste- [ra.

Attich, der, fläderbuske.

Attrapiren, *v. a.* få fatt, träffa.

Atzel, die, skata.

Aetzen, *v. a.* mata (fåglar); etsa, gravera med skedvatten, gravera i koppar; fräta, bränna.

Aetzend, *a.* frätande.

Aetzgrund, der, grund ell. botten, hvarpå etsningen sker. **-kunst, die,** konsten att etsa, att gravera. **-mittel, das,** frätmedel.

Aetzung, die, lockmat för vilddjur; etsning; – in Kupfer, etsning i koppar.

Au! *intj.* au! aj! ack!

Auch, *conj.* ock, också, äfven, äfvenväl, jemväl; auch nicht, ej heller; aber auch, men också; wenn auch, om också, om än, fastän; doch auch, dock också; sondern auch, men också; so oft auch, så ofta också; auch noch, dessutom också; wer er auch sei, han vara hvem han vill; wo es auch sei, det vara hvart det vill; wäre er auch noch so reich, om också han var aldrig så rik.

Auction, die, (*pl.* -en) auktion; in die – geben, sälja på auktion; in der – erstehen, inropa på auktion.

Auctionator, der, (*pl.* -en) auktionist, auktionsutropare.

Audienz, die, (*pl.* -en) audiens, företräde; zur – gelassen werden, få företräde; – geben, gifva audiens.

Auditeur, der, (*pl.* -e) auditör.

Auditor, der, åhörare; revisor.

Aue, die, slättmark, gräsbeväxt fält, äng, betesmark.

Auer-balz, die, tjäderlek. **-hahn, der,** tjäder, tjädertupp. **-henne, die,** tjäderhöna. **-ochs, der,** vildoxe, uroxe.

Auf, *praep.* (med *dativ* och *accusativ*) på, uppå; upp; öfver; om; till, efter; auf dieser Welt, i denna verlden; auf die Minute, på minuten; auf den Augenblick, på ögonblicket; aufs Neue, ånyo; aufs Baldigste, med det snaraste; aufs Beste, till det bästa, på det bästa; auf das Wenigste, åtminstone; es hat nichts auf sich, det betyder ingenting, det har ingenting på sig; auf gut Glück, på Guds försyn, på vinst och förlust; – *ad.* von meiner Jugend auf, ända ifrån min ungdom; auf und ab, upp och ned; auf und nieder, fram och tillbaka, upp och ned; auf (offen) sein, vara öppen; auf daß, *conj.* på det att; auf daß nicht, på det ej; auf! *intj.* upp! välan! friskt! hurtigt!

Aufackern, *v. a.* upplöja, köra, plöja upp åkern.

Aufangeln, *v. a.* draga upp en fisk med metrefven, uppmeta; (*fig.*) uppfiska (nyheter etc.).

Aufarbeiten, *v. a.* upparbeta, göra slut på (ett arbete, på ett ämne genom arbete); sluta, fullända sitt arbete; bryta upp med våld (ett lås etc.); sich –, *v. r.* arbeta sig upp.

Aufathmen, *v. n.* andas ånyo, andas friare, hämta frisk luft.

Aufätzen, *v. a.* fräta upp; etsa upp; öppna genom frätmedel.

Aufbacken, *v. irr. & reg. a.* baka om, baka å nyo; baka upp, göra slut på genom bakning.

Aufbahren, *v. a.* sätta, lägga på en bår, på likbåren.

Aufbauen, *v. a.* uppbygga, uppresa en byggnad.

Aufbäumen, *v. a.* uppränna, varpa, lägga omkring väfbommen; sich –, stegra sig (om hästar).

Aufbauschen, *v. n.* uppösa.

Aufbeben, *v. n.* spritta till, hoppa till.

Aufbefinden, sich, *v. irr. r.* vara uppe, vara uppstigen.

Aufbehalten, *v. irr. a.* behålla på; förvara, bevara, gömma, spara.

Aufbeißen, *v. irr. a.* bita upp.

Aufbeizen, *v. a.* öppna genom frätmedel.

Aufbersten, *v. irr. n.* uppspricka, uppbrista, spricka, remna.

Aufbersten, das, Aufberstung, die, bristande, remnande, uppsprickande.

Aufbetten, *v. a.* uppbädda.

Aufbewahren, *v. a.* förvara, gömma.

Aufbiegen, *v. irr. a.* vika, böja ell. kröka upp.

Aufbieten, *v. irr. a.* uppbjuda; lysa på; utropa, kungöra; uppbåda (till vapen); sammankalla; (*fig. vulg.*) uppreta, uppägga; Verlobte –, lysa för trolofvade personer; sie wurden heute aufgeboten, det lystes för dem idag; alle Kräfte –, uppbjuda alla krafter.

Aufbinden, *v. irr. a.* uppbinda, uppfästa; binda på; upplösa; (*fig. vulg.*) Jemandem Etwas –, inbilla en något. [upplösande.

Aufbindung, die, uppfästande,

Aufblähen, *v. a.* uppblåsa, göra uppblåst; sich –, *v. r.* yfva sig, yfvas; blifva uppblåst, stolt, högmodig.

Aufblähung, die, uppblåsning; (*fig.*) högmod, stolthet.

Aufblasen, *v. irr. a.* uppblåsa, fylla med väder; blåsa upp, öppna genom blåsande; uppväcka genom blåsande; sich –, *v. r.* uppblåsa sig, förhäfva sig, blifva uppblåst, inbilsk ell. högmodig.

Aufblättern, *v. a.* bläddra upp.

Aufbleiben, *v. irr. n.* blifva uppe, vaka; blifva öppen; warum bleiben Sie so spät auf? hvarföre blir ell. sitter ni uppe så länge?

Aufblick, der, (*pl.* -e) uppåt rigtad blick; hastigt sken ell. skimmer; (*fig.*) sinneshöjning.

Aufblicken, *v. a.* se upp, blicka upp, slå upp ögonen; glimma upp, flämta (om sken); *T.* upphöja, sätta en klarare färg på (en målning).

Aufblitzen, *v. n.* uppblixtra, tindra upp, gifva ett hastigt sken; blixtra till.

Aufblühen, *v. n.* uppblomstra, blomma; spricka ut, öppna sig.

Aufbohren, *v. a.* borra upp.

Aufbojen, *v. a.* (*sjöt.*) lätta bojtåget (med tunnor etc.) så att det flyter.

Aufborgen, *v. a.* borga, låna.

Aufborger, der, (*pl.* -) låntagare. [sa.

Aufbrassen, *v. a.* (*sjöt.*) uppbras-

Aufbraten, *v. irr. a.* steka upp, steka på nytt. [förbruka.

Aufbrauchen, *v. a.* bruka upp,

Aufbrauen, *v. a.* uppbrygga, använda hela förrådet (t. ex. af malt) till bryggning.

Aufbrausen, *v. n.* uppbrusa, uppfräsa, jäsa; uppsjuda, kasta bubblor; förifra sig, blifva häftigt ond ell. het.

Aufbrechen, *v. irr. a.* bryta upp; – *v. n.* öppna sig; spricka ut; spricka, brista; remna; gå upp, brita upp (om is); bryta upp, marschera af, sätta sig i marsch; afresa. [breda, veckla ut.

Aufbreiten, *v. a.* breda på, ut-

Aufbrennen, *v. irr. a.* uppbränna, afbränna; inbränna, märka med ett hett jern; – *v. n.* uppbrinna, förtäras af eld; börja att brinna ell. låga.

Aufbringen, *v. irr. a.* uppbringa, hjelpa upp, uppresa; uppföra, (en byggnad etc.); komma upp med, bringa å bane, sätta i gång; förebringa; samla, skaffa (penningar etc.); uppfostra, uppföda, uppdraga (barn, boskap, träd etc.); Jemanden –, uppreta, förarga, uppbetsa, uppägga, förtreta någon; das hat ihn sehr aufgebracht, detta har mycket uppbragt honom; ein Schiff –, uppbringa ett skepp; einen Kranken –, återställa en sjuk; Soldaten, Truppen –, värfva soldater, troppar.

Aufbringer, der, (*pl.* -) uppbringare (till sjös) etc.; jemf. Aufbringen.

Aufbringung, die, uppbringande etc.; se Aufbringen.

Aufbrodeln, *v. n.* uppdunsta, uppbubbla, uppvälla.

Aufbruch, der, öppnande, uppbrytande; uppbrott, afmarsch; afresa; – des Eises, islossning, isgång.

Aufbrühen, *v. a.* uppskolla.

Aufbuden, *v. a.* slå upp bodar ell. stånd.

Aufbügeln, *v. a.* stryka ut, stryka ånyo (med strykjern).
Aufbürden, *v. a.* pålägga, lasta på, lägga börda på, betunga, belasta; påbörda, beskylla, tillräkna.
Aufbürdung, die, belastande, påbördande.
Aufbürsten, *v. a.* borsta upp.
Aufdamen, *v. a.* sätta dam på en bricka.
Aufdämmen, *v. a.* dämma upp.
Aufdämmern, *v. n.* börja att lysa med ett svagt sken, börja gry, dagas; (*fig.*) uppstiga, uppstå, visa sig i ett otydligt, förvirradt ljus, svagt synas.
Aufdämmern, das, Aufdämmerung, die, första gryningen ell. dagningen; första början.
Aufdampfen, *v. a.* låta uppgå i ånga ell. rök; röka upp, förbruka genom rökning; – *v. n.* uppgå, uppstiga i dunst ell. ånga; uppånga.
Aufdecken, *v. a.* aftäcka, blotta, taga lock ell. täckelse af; betäcka, öfvertäcka; duka; upptäcka, yppa, uppenbara; sich –, kasta täcket af sig.
Aufdeckung, die, upptäckande, aftäckande; dukande etc.; se Aufdecken. [dike, en dämning.
Aufdeichen, *v. n.* uppföra ett
Aufdichten, *v. a.* pådikta.
Aufdienen, *v. a.* passa upp; bära upp maten.
Aufdingen, *v. irr. a.* sätta i lära; taga i tjenst, påtinga, leja.
Aufdörren, *v. a.* torka, upptorka.
Aufdrängen, *v. a.* tränga, trycka på; öppna genom påträngning, tränga upp; sich Jemandem –, truga ell. påtvinga sig på någon.
Aufdrehen, *v. a.* vrida på; vrida upp; sno upp, sno ut, skrufva upp.
Aufdreschen, *v. a.* tröska upp.
Aufdringen, *v. irr. a.* påtvinga, påtruga; yrka på; sich Jemandem –, tvinga sig på någon.
Aufdringlich, *a.* efterhängsen, besvärlig, som trugar sig på någon.
Aufdringlichkeit, die, efterhängsenhet.
Aufdrucken, *v. a.* påtrycka, trycka på, intrycka, inpregla; ein Siegel –, sätta sigill på.
Aufdrücken, *v. a.* trycka upp, öppna genom påtryckning; krysta på, klämma på; (*fig.*) begära ell. fordra med allvar ell. stränghet, att något skall ske.
Aufdunsen, *v. n.* blifva svullen, blifva pussig.
Aufdunsten, *v. n.* uppstiga i form af dunster ell. ångor.
Aufeggen, *v. a.* harfva upp.
Aufeinander, *av.* påhvarandra, hvar efter annan, den ena efter den andra, å rad.
Aufeinmal, *av.* på en gång.
Aufeisen, *v. a.* uppisa, bryta upp isen.
Aufenthalt, der, vistande; vistelse; tillflyktsort; uppehåll, uppskof, dröjsmål; hinder; uppehälle. **–sort, der**, vistelseort.
Auferbauen, *v. a.* uppbygga, uppföra (en byggnad).
Auferlegen, *v. a.* pålägga, ålägga; eine Geldstrafe –, ålägga vite.
Auferstehen, *v. irr. n.* uppstå (ifrån de döda).
Auferstehung, die, uppståndelse (ifrån de döda).
Auferwachen, *v. n.* vakna, uppvakna.
Auferwecken, *v. a.* återväcka, uppväcka (från de döda).
Auferweckung, die, uppväckelse (från de döda).
Auferziehen, *v. irr. a.* uppfostra; uppföda, uppdraga.
Auferziehung, die, uppfostran, uppfödande. [tära.
Aufessen, *v. irr. a.* äta upp, för-
Auffädeln, *v. a.* uppträda, träda på; rispa upp.
Auffahren, *v. irr. a.* köra upp; – *v. n.* spritta, hoppa till; fara upp (ur sömnen, från stolen etc.); hastigt öppna sig, flyga upp (om en dörr etc.); blifva häftigt ond, förifras, öfverila sig.
Auffahren, das, uppfarande; förifrande etc.
Auffahrend, *a.* som lätt blir ond, lättretlig.
Auffahrt, die, (*pl.* **–en**) uppfart, uppfarande, uppfarelse.
Auffallen, *v. irr. a.* öppna genom fallande; såra, krossa genom fallande; – *v. n.* falla på något; öppnas genom fallande; väcka uppmärksamhet, sätta i förundran, göra bestört; stöta, misshaga.
Auffallend, *a. & av.* öfverraskande, förvånande, oförmodad; stötande, anstötlig; –es Betragen, anstötligt uppförande.
Auffällig, *a.* som lätt faller i ögonen; anstötlig.
Auffalten, *v. a.* vika upp ell. ut fållar ell. veck.
Auffangen, *v. irr. a.* upptaga, uppfånga, uppsnappa; taga fatt, få fatt, taga (en boll etc. som kastas); ein Wort –, uppfånga ett ord.
Auffärben, *v. a.* färga upp, färga om, uppfärga.
Auffärbung, die, uppfärgande.
Auffasen, *v. a.* rispa upp ell. draga trådarne ur.
Auffassen, *v. a.* upptaga, upphämta; uppträda; fatta, uppfatta; ich fasse das so auf, jag uppfattar det så.
Auffegen, *v. a.* uppsopa.
Auffassung, die, uppfattande, uppfattning. **–sgabe, die**, fattningsgåfva. **–svermögen, das**, uppfattningsförmåga.
Auffeilen, *v. a.* fila upp, fila på nytt.
Auffinden, *v. irr. a.* uppfinna, upphitta, påfinna, upptäcka, igenfinna.
Auffindung, die, upptäckande, uppfinning etc.; jemf. Auffinden.
Auffischen, *v. a.* uppfiska, uppmeta, upphämta ur vatten; utfiska; uppsnappa.
Aufflammen, *v. n.* uppflamma, upplåga. [upp.
Aufflattern, *v. n.* fladdra, flaxa
Aufflechten, *v. irr. a.* sno upp; fläta upp, uppbinda, uppfästa genom flätande.
Aufflicken, *v. a.* laga, lappa upp, sätta lapp på.
Auffliegen, *v. irr. n.* flyga upp; förflyga; springa, flyga i luften; gå, springa hastigt upp; in Rauch –, gå upp i rök.
Aufflößen, *v. a. & n.* flotta uppföre (en ström etc.); under flottning stöta emot och fastna.
Aufflug, der, uppsvingning, uppflygt.
Auffordern, *v. a.* uppfordra; uppmana, uppmuntra; utmana, utfordra; anmana; ålägga att inom viss tid förklara sig inför domstolen; zum Tanze –, bjuda upp till dans.
Auffördern, *v. a.* uppfordra (vatten, malm etc.).
Aufforderung, die, (*pl.* **–en**) uppfordran; uppmaning; anmaning, kallelse; utmaning; jemf. Auffordern; gerichtliche –, åläggande att inom viss tid förklara sig ell. svara för rätta.
Aufförderung, die, uppfordrande, uppfordring. **–smaschine, die**, uppfordringsmachin, uppfordringsverk. [hatt).
Aufformen, *v. a.* uppstocka (en
Auffressen, *v. irr. a.* äta upp; sluka i sig; fräta, uppfräta, fräta bort, förtära.
Auffrischen, *v. a.* friska upp, uppfriska, upplifva; förnya; uppmuntra; das Andenken an eine Sache –, uppfriska minnet af något.
Auffrischung, die, uppfriskande, uppfriskning, upplifvande, förnyande, uppmuntran.
Aufführen, *v. a.* uppföra; uppbära, upplyfta, upphissa; uppbygga; anföra; uppgifva (vittnen etc.); uppföra, utmäta; ein Schauspiel –, uppföra ett skådespel; sich –, *v. r.* uppföra sig, ställa sig, skicka sig.
Aufführung, die, (*pl.* **–en**) uppbyggande; uppförande (af ett skådespel etc.); uppförande, förhållande.
Auffüllen, *v. a.* uppfylla, påfylla. [ning.
Auffüllung, die, fyllning, påfyll-
Auffuttern, *v. a.* (*sjöt.*) beslå sidan af ett skepp med plankor (vid kalfatring).
Auffüttern, *v. a.* fodra upp; förtära allt foder; stilla upp, uppfodra; uppföda.
Auffutterung, die, (*sjöt.*) vaterbord.
Auffütterung, die, uppställning.

Aufgabe, die, (*pl.* -n) uppgift, proposition; framställd fråga; problem, tema; sats, afhandlingsämne; lexa, pensum; (das Aufgeben) afstående, nedläggande (af ett embete etc.); uppgifvande (af en fästning etc.); eine – lösen, lösa en uppgift.

Aufgabeln, *v. a.* sätta på en gaffel, taga upp med gaffel; (*fig.*) upptäcka, spåra upp, komma öfver af en händelse.

Aufgähren, *v. n.* uppjäsa.

Aufgang, der, (*pl.* -gänge) uppgång; uppstigande; öster; åtgång, förbrukning; der – der Sonne, solens uppgång. **-spunct, der,** uppgångspunkt.

Aufgattern, *v. a.* (*fig. vulg.*) komma öfver, träffa, finna af en händelse ell. slump.

Aufgeben, *v. irr. a.* uppgifva; uppdraga; öfvergifva, lemna, afstå; afbryta; försaka, afsäga sig; afstå ifrån; ein Amt –, nedlägga ett embete; das Spiel –, öfvergifva spelet; er wurde von den Aerzten aufgegeben, han blef af läkarne öfvergifven; ein Räthsel –, uppgifva en gåta; eine Bekanntschaft –, afbryta en bekantskap; alle Hoffnung –, uppgifva allt hopp; den Geist –, uppgifva andan, dö.

Aufgeber, der, den som gifver ordre till något (t. ex. till ett telegramms afsändning, till varors afsändning etc.).

Aufgeblasen, *a.* uppblåst, utpöst, uppsvälld; pussig; uppblåst, högmodig, stolt. [stolthet.

Aufgeblasenheit, die, högmod,

Aufgebot, das, uppbåd, uppbådande; frälsehärens sammankallande; offentligt förkunnande; lysning för brudfolk; (*fig.*) utmaning. [gad.

Aufgebracht, *a.* uppbragt; förår-

Aufgedunsen, *a.* uppsvälld, uppdrifven, pussig; (*fig.*) uppblåst, högmodig, stolt.

Aufgehen, *v. irr. n.* uppgå, upprinna, uppstiga (om rök etc.); gro, sticka upp, uppskjuta (om växter); öppna sig, öppnas, gå upp (om fönster, dörrar, sömmar i kläder etc.); öppna sig, spricka ut; gå sönder; spricka (om bulnader etc.); smälta, tina upp; brytas upp (om is); upplösas (om gåtor); lossna, tågna, slakna (om rep etc.); förtäras, gå åt; nun geht mir in der Sache ein Licht auf, nu får jag ljus i saken; nun gehen mir die Augen auf, nu öppnas ögonen på mig; das Eis geht auf, det töar; die Sonne geht auf, solen uppstiger; der Teig geht auf, degen jäser; in Rauch –, gå upp i rök; viel – (draufgehen) lassen, slösa mycket, lefva stort; er läßt viel –, han slösar mycket, lefver stort; **sich** –, *v. r.* sich die Füße –, gå hål på fötterna, få skoskaf; ich habe mir die Füße aufgegangen, jag har gått hål på fötterna, fått skoskaf.

Aufgeien, *v. a.* (*sjöt.*) uppgiga, giga upp (seglen).

Aufgeklärt, *a.* upplyst.

Aufgeklärtheit, die, upplysning.

Aufgeld, das, agio, uppgäld, mellangift, öfverskott; handpenningar.

Aufgelegt, *a.* hågad, sinnad, vid lynne (att företaga något).

Aufgeräumt, *a.* upprymd, munter, glad, vid godt lynne, uppspelt. [er!

Aufgeschaut! *intj.* se upp! akta

Aufgetrieben, *a.* uppdrifven, uppsvälld. [rask, liflig.

Aufgeweckt, *a.* munter, glad,

Aufgewecktheit, die, munterhet, glädtighet, godt lynne.

Aufgeworfen, *a.* uppstående, kort och trubbig (om näsan); tjock, utstående (om läpparne).

Aufgießen, *v. irr. a.* ösa på, gjuta på, slå på; ösa upp; utdraga kraften genom pågjutning, infundera. [upp.

Aufglätten, *v. a.* släta, polera

Aufglühen, *v. a.* glödga upp; – *v. n.* uppglödgas, bli glödande.

Aufgraben, *v. irr. a.* gräfva upp, gräfva ut, gräfva (ett hål etc.).

Aufgrasen, *v. a.* afbeta, afslå allt gräset.

Aufgreifen, *v. irr. a.* taga upp, plocka upp; gripa, fånga, taga fast.

Aufgrünen, *v. n.* grönskas, bli grön; (*fig.*) upplifva.

Aufgürten, *v. a.* fästa upp (kläderna); öppna, spänna upp, taga af gördeln, spänna ur bukgjorden; fästa med gördel, bälte, bukgjord etc.; dem Pferde den Sattel –, spänna sadeln på hästen.

Aufguß, der, (*pl.* -güsse) pågjutning; uppblötning.

Aufhaben, *v. irr. a.* hafva på, vara lastad med; hafva öppen; åligga; den Hut –, hafva hatten på (hufvudet); das hat nichts auf sich, det har ingenting att betyda.

Aufhacken, *v. a.* upphacka, upphugga, öppna med hacka; klyfva; mit dem Schnabel –, picka, hacka upp med näbben.

Aufhäkeln, *v. a.* haka af, taga löst; häkta af, häkta upp.

Aufhaken, *v. a.* haka af, taga löst; spänna upp.

Aufhalt, der, uppskof, dröjsmål; (*ridk.*) uppehåll, halt.

Aufhalten, *v. irr. a.* uppehålla, hindra, mota, stanna; qvarhålla, hålla tillbaka; uppskjuta; hålla upp eller uppe; hålla öppen; uppehålla (någon med något); halten Sie mich nicht auf, uppehåll mig ej; **sich** –, *v. r.* uppehålla sig, dröja, vistas; er hält sich in England auf, han vistas i England; sich über Etwas –, kritisera något, gäckas med, göra narr af något; sich mit Etwas –, roa sig med något.

Aufhaltung, die, uppehållande, qvarhållande, dröjsmål etc.; jemf. Aufhalten.

Aufhängen, *v. a.* upphänga, hänga på; Jemandem Etwas –, narra ell. öfvertala någon att köpa något lappri ell. odugligt; inbilla en något.

Aufharken, *v. a.* uppräfsa.

Aufhärten, *v. a.* sno ell. tvinna tåg ell. rep riktigt tillsamman, gifva dem sin behöriga fasthet ell. hårdhet.

Aufhaschen, *v. a.* få fatt, taga fatt, gripa, fånga; uppsnappa.

Aufhaspeln, *v. a.* härfla på, härfla upp.

Aufhauen, *v. a.* hugga upp.

Aufhäufen, Aufhäufeln, *v. a.* upphopa, lägga i hög, hopa, samla, föröka, lägga hoptals, uppstapla, vräka ihop; råga; aufgehäuft, uppragad.

Aufhäufung, die, hopläggning, samlande, förökande, uppstaplande, upphopande, upphopning.

Aufheben, *v. irr. a.* lyfta, häfva; upplyfta, uppresa, uppställa; lyfta på; upptaga, taga upp; gömma, förvara; förbehålla, undantaga, upplösa; ogilla, kassera; återkalla; utesluta; godtgöra, qvitta; upphäfva (en belägring); afbryta (en underhandling etc.); afskaffa (en lag etc.); taga till fånga; Etwas vom Boden –, upptaga något från marken; die Augen zum Himmel –, upplyfta ögonen emot himmelen; ein Lager –, uppbryta ett läger; das Schicksal hat ihm etwas Besseres aufgehoben, ödet har ämnat något bättre åt honom; die Diebe sind aufgehoben worden, tjufvarna äro häktade (tagne till fånga); aufgeschoben ist nicht aufgehoben, hvad som är gömdt är icke glömdt.

Aufheben, das, Aufhebung, die, upplyftande; förvar; gömmande; upphäfvande, häktande, tillfångatagande; jemf. *verb.* Aufheben; viel Aufhebens von einer Sache machen, göra mycket väsen af en sak.

Aufhefteln, *v. a.* häkta upp, häkta af, spänna af, spänna löst.

Aufheften, *v. a.* upphäfta, uppfästa, häfta på; Jemandem Etwas –, inbilla en något.

Aufheftung, die, upphäftande etc.; jemf. Aufheften.

Aufheitern, *v. a.* göra klar, ren, tunn, gles; göra munter, glädtig; **sich** –, *v. r.* klarna.

Aufhelfen, *v. irr. a.* upphjelpa, hjelpa upp; bispringa, bistå.

Aufhellen, *v. a.* göra klar, ljus, lysa upp; **sich** –, *v. r.* klarna upp; (*fig.*) blifva tydlig, blifva klar.

Aufhenken, *v. a.* upphänga, påhänga.

Aufhetzen, *v. a.* uppheta, uppreta, uppägga; hetsa på.

Aufhetzung, die, uppäggande, uppretande.

Aufhissen, *v. a.* (*sjöt.*) hissa upp.

Aufhocken, Aufhucken, *v. a. & n.* taga på ryggen; stiga ell. sätta

sig på någons rygg; das Getreide –, sätta sädeskärfvar i hög.

Aufholen, *v. a.* hämta upp; (*sjöt.*) hala upp. [block.

Aufholer, **der**, upphalare, talja,

Aufhorchen, *v. n.* lyssna på, höra på uppmärksamt. [vända, sluta.

Aufhören, *v. n.* upphöra, åter-

Aufhören, **das**, upphörande, slutande; ohne –, utan uppehåll, utan återvändo, utan uppehör.

Aufhüllen, *v. a.* aftäcka; upptäcka, yppa.

Aufhüpfen, *v. n.* hoppa upp, studsa, hoppa till (af glädje).

Aufhusten, *v. a.* hosta upp; Blut –, upphosta blod.

Aufjagen, *v. a.* uppjaga, jaga upp, finna, uppspana; das Wild –, uppjaga vildet (ur bo, läger ell. stånd); die Hunde jagten den Hasen auf, hundarne uppjagade haren.

Aufjauchzen, *v. n.* utbrista i fröjderop; – *v. a.* uppväcka genom högljudd glädje.

Aufjochen, *v. a.* pålägga ok.

Aufkämmen, *v. a.* kamma upp.

Aufkatten, **Aufkatzen**, *v. a.* (*sjöt.*) den Anker –, katta upp ankaret.

Aufkauf, **der**, (*pl.* **-käufe**) uppköp, upphandling. [handla.

Aufkaufen, *v. a.* uppköpa, upp-

Aufkäufer, **der**, (*pl.* –) uppköpare, upphandlare, inköpare.

Aufkegeln, *v. a.* uppresa käglor; uppstapla i form af en pyramid (kanonkulor etc.).

Aufkehren, *v. a.* sopa upp.

Aufkeimen, *v. n.* uppgro, sticka upp; skjuta skott.

Aufkippen, *v. n.* stiga, höja sig, vicka uppåt; – *v. a.* ställa på kant, luta uppåt; den Anker –, (*sjöt.*) kipa ankaret.

Aufkitten, *v. a.* kitta fast på.

Aufklaffen, *v. n.* glappa, öppna sig, spricka upp.

Aufklaftern, *v. a.* uppfamna, lägga, mäta upp i famnar (ved).

Aufklappen, *v. a.* öppna en ventil, väderlucka etc.; slå upp (ett fällbord); uppfästa (en hatt).

Aufklären, *v. a.* klara, rena, klara upp; upplysa, förklara; Jemanden über Etwas –, upplysa en om något; die Menschen –, upplysa menniskorna; **sich** –, *v. r.* klarna upp; der Himmel klärt sich auf, himmeln klarnar; sein Gesicht klärte sich auf, han fick en glad uppsyn.

Aufklärer, **der**, upplysare.

Aufklärung, **die**, klarning; upplysning, förklaring etc.; jemf. Aufklären; die – des Volkes, nationens, folkets upplysning.

Aufklauben, *v. a.* samla, med möda och sorgfällighet leta upp ell. ihop.

Aufkleben, **Aufkleiben**, *v. a.* limma, klistra på ell. fast, smeta på. [klistra på.

Aufkleistern, *v. a.* uppklistra,

Aufklettern, **Aufklimmen**, *v. a.* klättra, klänga sig upp.

Aufklinken, *v. a.* öppna, taga af klinkan på en dörr etc.

Aufklopfen, *v. a.* klappa upp, slå upp; knäcka (nötter etc.); – *v. n.* klappa ell. bulta häftigt på.

Aufknacken, *v. a.* knäcka, knäppa (nötter etc.).

Aufknebeln, *v. a.* (*sjöt.*) uppknäfla. [sprakande.

Aufknistern, *v. n.* uppbrinna

Aufknöpfen, *v. a.* knäppa upp.

Aufknüpfen, *v. a.* lösa upp (något knutet); upplösa (något inveckladt); upphänga.

Aufknüpfung, **die**, upplösande; upphängande.

Aufkochen, *v. a. & n.* koka upp, koka om; koka sakta; (*fig.*) uppbrusa, komma i häftig rörelse.

Aufkommen, *v. irr. n.* uppkomma, resa sig upp, stiga upp; komma fram, hafva framgång (i verlden); repa sig, komma sig före, förkofra sig; komma upp, sticka upp (om växter); uppkomma, införas, bli gängse (om moder etc.); komma upp emot, kunna sättas i bredd med (något); das Schiff kommt von seinem Steuer auf, (*sjöt.*) skeppet lystrar rodret.

Aufkommen, **das**, uppkomst; förkofran, befordran etc.; jemf. *verb.* Aufkommen.

Aufkömmling, **der**, (*pl.* **-e**) uppkomling (parvenu), en som hastigt har bringat sig upp.

Aufkönnen, *v. irr. n.* kunna stiga upp, vara i stånd att resa sig.

Aufkrämpen, *v. a.* fästa upp (en hatt).

Aufkratzen, *v. a.* uppkrafsa, upprifva, klösa, rispa med naglar, klor, nålar etc.; rifva, klå, skafva upp; Tuch –, rugga kläde, karda upp luggen på kläde.

Aufkräuseln, *v. a.* krusa, göra krusig, lägga i lockar.

Aufkrimpen, *v. n.* (*sjöt.*) löpa emot solen (om vinden).

Aufkündigen, *v. a.* uppsäga; gifva afsked; gifva återbud om ell. åt; ein Capital –, uppsäga ett kapital; den Waffenstillstand –, uppsäga vapenstilleståndet.

Aufkündigung, **die**, (*pl.* **-en**) uppsägande, uppsägning, afsked. **-sbrief**, **der**, uppsägningsbref. **-szeit**, **die**, uppsägningstid, uppsägningstermin.

Aufkunft, **die**, tillfrisknande; uppkomst, förkofran.

Auflachen, *v. n.* utbrista i skratt; – *v. a.* väcka genom skratt; öppna genom skratt (t. ex. en lungböld).

Aufladen, *v. irr. a.* lasta, upplasta, lassa på; (*fig.*) ådraga sig.

Auflader, **der**, (*pl.* –) lastare, pålassare. **-lohn**, **der**, lastarelön.

Aufladung, **die**, (*pl.* **-en**) pålastning, pålassande.

Auflage, **die**, (*pl.* **-n**) pålaga, skatt, utskyld, afgift; upplaga (af en bok); åliggande att inom viss tid förklara sig ell. svara inför en domstol; beskyllning, påbördande. [ka upp (något), langa upp.

Auflangen, *v. a.* gifva upp, räc-

Auflanger, *pl.* (*sjöt.*) upplängor; verkehrte –, topptimmer.

Auflassen, *v. irr. a.* lemna öppen; öfvergifva; afträda.

Auflasten, *v. a.* pålasta, påbörda; – *v. n.* ligga och trycka som en tung börda. [på.

Auflauern, *v. a.* lura på, passa

Auflauf, **der**, (*pl.* **-läufe**) upplopp, uppresning; skockning af folk; äfv.: ett slags kaka ell. bakelse.

Auflaufen, *v. irr. n.* uppsvälla, stiga, flöda; tilltaga, tillväxa, förökas (om räntor etc.); stranda, komma på grund; aufgelaufene Zinsen, upplupna räntor; – *v. a.* springa upp, ränna upp, öppna genom springande ell. löpande; **sich** –, *v. r.* springa på ell. emot något spetsigt ell. hvasst; sich die Füße –, springa hål på fötterna.

Aufleben, *v. n.* komma till lif igen, qvickna vid; få nytt lif; (*fig.*) åter uppkomma, framkomma.

Auflecken, *v. a.* uppslicka, uppsleka, uppläppja.

Auflegen, *v. a.* lägga på, lägga upp; ålägga (tystnad etc.); pålägga (straff); lägga upp (en bok etc.); ein Schiff –, upplägga ett skepp; gerichtlich –, ålägga att inom viss tid förklara sig ell. svara inför en domstol; zu Etwas aufgelegt sein, hafva lust, böjelse för något, vara hågad, fallen för något; vara skicklig till något; **sich** –, *v. r.* (an od. gegen den Tisch ꝛc.) stödja sig på, lägga sig på; vinnlägga sig om; göra motstånd, uppresa sig emot; – *v. n.* Fett –, få hull, bli fet.

Auflegung, **die**, påläggning, påläggande etc.; jemf. Auflegen.

Auflehnen, *v. a.* stödja på, sätta intill; **sich** –, *v. r.* stödja sig på; sich gegen Jemanden –, uppresa sig emot någon, göra motstånd, sätta sig emot någon.

Auflehnung, **die**, motstånd, uppror, uppresning.

Aufleihen, *v. a.* uppborga, upplåna. [fästa med lim.

Aufleimen, *v. a.* pålimma, på-

Auflesen, *v. a.* taga upp, plocka upp, samla upp.

Aufleuchten, *v. n.* lysande uppstiga, lysa.

Aufliegen, *v. irr. n.* ligga på, stödja, hvila på; åligga; **sich** –, *v. r.* få liggsår.

Auflockern, *v. a.* uppluckra, uppröra (jorden), göra lös, göra lucker.

Auflockern, **das**, **Auflockerung**, **die**, lösgörande, luckergörande.

Auflodern, *v. n.* uppflamma, uppblossa, låga upp; er loderte in Zorn auf, han flammade upp i vredesmod.

Auflösbar, Auflöslich, *a.* upplöslig, som kan upplösas, dechiffreras etc.; begriplig; – im Wasser, upplöslig i vatten.

Auflösbarkeit, die, upplöslighet; smältbarhet.

Auflösen, *v. a.* lösa upp, lösa; upplossa, upplösa; åtskilja; sönderdela; dechiffrera, förklara något otydligt; analysera; ein Räthsel –, lösa, gissa en gåta; (*fig.*) Gott hat ihn aufgelöst, Gud har hädankallat honom; sich im Wasser –, upplösas i vatten.

Auflösung, die, (*pl.* **-en**) upplösning, åtskiljande, analysering etc.; jemf. Auflösen. **-smittel, das**, upplösningsmedel.

Auflöthen, *v. a.* löda på, fastlöda.

Aufmachen, *v. a.* öppna, upplåta; uppgöra; uppkorka (en butelj etc.); lösa upp (en knut etc.); bädda upp (en säng); sätta, fästa upp ell. på; **sich** –, *v. r.* öppna sig; öppnas; gå upp, stiga upp; begifva sig på vägen; sich früh –, stiga bittida upp. [uppgörande.

Aufmachung, die, öppnande,

Aufmahlen, *v. a.* (*part.* aufgemahlen) mala upp.

Aufmalen, *v. a.* (*part.* aufgemalt) måla upp, använda till målning (färger); måla å nyo; ein Gemälde –, måla upp, friska upp en målning. [ring, defilering.

Aufmarsch, der, uppmarsche-

Aufmarschiren, *v. n.* uppmarschera, uppsvänga, defilera; marschera rotvis, ledvis; ställa sig i ledet.

Aufmaß, das, öfvermått, öfvermål. [stalla.

Aufmästen, *v. a.* uppgöda, upp-

Aufmauern, *v. a.* uppmura.

Aufmengen, *v. a.* uppblanda, blanda tillhopa.

Aufmerken, *v. a.* anmärka, anteckna; teckna upp; – *v. n.* (auf Etwas merken) gifva akt på något, höra på med uppmärksamhet, uppmärksamma något.

Aufmerksam, *a.* uppmärksam; Jemanden auf Etwas – machen, göra någon uppmärksam på något; ein -er Zuhörer, en uppmärksam tillhörare; – *av.* uppmärksamt; – zuhören, höra uppmärksamt på.

Aufmerksamkeit, die, uppmärksamhet; Jemandem viel – erweisen, visa en mycken uppmärksamhet.

Aufmessen, *v. irr. a.* uppmäta, afmäta. [blanda tillhopa.

Aufmischen, *v. a.* uppblanda,

Aufmuntern, *v. a.* uppmuntra, upplifva, uppväcka, uppmoda.

Aufmunternd, *a.* uppmuntrande.

Aufmunterung, die, uppmuntran, uppmuntring, uppväckande.

Aufmutzen, *v. a.* (*vulg.*) smycka; upptäcka; förevita, tadla.

Aufnageln, *v. a.* uppspika, påspika, fästa med spik.

Aufnagen, *v. a.* gnaga upp, gnaga sönder; förtära genom gnagande. [sy upp.

Aufnähen, *v. a.* sy på, garnera;

Aufnahme, die, emottagning, antagning; intagning; emottagande, bemötande; antagande, upptagande (till medlem); upplånande (af penningar); in – kommen, få framgång, få lycka, förkofra sig; in – sein, hafva lycka, hafva framgång, florera.

Aufnehmen, *v. irr. a.* taga upp; lyfta upp; emottaga, intaga; bemöta; hysa, herbergera, emottaga; antaga, upptaga; upplåna (penningar), upptaga (lån); göra en grundritning; mäta (ett fält etc.); Jemanden in sein Haus –, upptaga någon i sitt hus; gut –, väl upptaga; übel –, illa upptaga; wieder –, återupptaga; an Kindes Statt –, upptaga i barns ställe, som eget barn; es mit Jemandem –, inläta sig i strid med någon, bjuda någon spetsen, vara en vuxen.

Aufnehmung, se **Aufnahme**.

Aufnesteln, *v. a.* lösa upp, uppsnöra.

Aufnieten, *v. a.* fastnåda.

Aufnöthigen, *v. a.* tvinga på, truga på (en något), nödga att emottaga. [uppskrifva.

Aufnotiren, *v. a.* uppteckna,

Aufopfern, *v. a.* uppoffra, försaka; sein Leben für Jemanden –, uppoffra sitt lif för någon; sich für eine Sache –, uppoffra sig för något. [offring, försakelse

Aufopferung, die, (*pl.* -en) upp-

Aufpacken, *v. a.* packa på, lasta på; packa upp, packa ur, uttaga, upptaga (inpackade saker).

Aufpalmen, sich, *v. r.* (*sjöt.*) palma sig upp med händerna på ett tåg.

Aufpappen, *v. a.* klistra på.

Aufpassen, *v. a.* måtta, passa; – *v. n.* passa på, gifva akt på; ligga i försåt för, lura på; passa upp.

Aufpasser, der, (*pl.* –) en som passar ell. lurar på något; uppassare; spion.

Aufpfeifen, *v. irr. a.* blåsa upp (ett stycke) på ett blåsinstrument.

Aufpflanzen, *v. a.* uppresa, uppsätta, plantera (kanoner, fanor etc.).

Aufpflügen, *v. a.* plöja upp.

Aufpfropfen, *v. a.* ympa, okulera. [på med beck.

Aufpichen, *v. a.* fastbecka, fästa

Aufpicken, *v. a.* hacka på, upphacka (med näbben).

Aufplätten, *v. a.* stryka ut, stryka på nytt (med strykjern).

Aufplatzen, *v. n.* brista, spricka upp, remna.

Aufpochen, *v. a.* bulta upp, bulta sönder (nötter etc.); bulta häftigt på.

Aufprallen, *v. n.* studsa, uppspringa, studsa på.

Aufpressen, *v. a.* pressa på nytt; pressa; öppna genom pressning; pressa sönder. [söka.

Aufprobiren, *v. n.* probera, för-

Aufprotzen, *v. a.* (*artill.*) inpassa, lägga på lavett, rigta (en kanon).

Aufputz, der, prydnad, sirat, grannlåt.

Aufputzen, *v. a.* pryda, göra grann, upputsa, uppstäda, snygga upp; polera.

Aufputzung, die, upputsande, städande, prydande etc.; jemf. Aufputzen.

Aufquellen, *v. a.* göra stinn ell. svällande; – *v. irr. n.* uppvälla, upprinna, framspringa, uppspringa (om vatten); svälla, uppsvälla.

Aufquellung, die, uppvällande; uppsvällande etc.; jemf. Aufquellen.

Aufraffen, *v. a.* rafsa, skrapa, samla ihop, taga bort; **sich** –, *v. r.* resa sig hastigt upp; repa sig (efter en olycka, sjukdom etc.).

Aufrauchen, *v. a.* röka upp; – *v. n.* uppstiga såsom rök.

Aufräuchern, *v. a.* röka (kött etc.).

Aufräumen, *v. a.* ställa i ordning, upprymma, uppstäda, rengöra; undanrödja, uttömma; göra rent hus; aufgeräumt sein, vara upprymd, uppsluppen, mycket munter, vid mycket gladt lynne.

Aufräumung, die, iordningställande, städande etc.; jemf. Aufräumen. [upp.

Aufrechen, *v. a.* räfsa ihop, räfsa

Aufrechnen, *v. a.* göra upp räkning, liqvidera; addera.

Aufrecht, *a.* & *av.* rak, rät, upprätt; – erhalten, upprätthålla; vidmakthålla; försvara, förfäkta; ein Faß – stellen, resa en tunna på ända. [hållare.

Aufrechthalter, der, upprätt-

Aufrechthaltung, die, upprätthållande, vidmakthållande.

Aufrecken, *v. a.* räcka upp; upprätta, uppresa, upplyfta; die Ohren –, spetsa upp öronen.

Aufreden, *v. n.* intala, uppegga genom tal. [upplifva.

Aufregen, *v. a.* uppegga, reta,

Aufreiben, *v. irr. a.* upprifva, uppgnida; gnugga på, rifva upp; rifva på, gnida på; förstöra, föröda, ödelägga.

Aufreibung, die, upprifvande, ödeläggande, förödande, förstöring. [på (perlor etc.).

Aufreihen, *v. a.* uppträda, träda

Aufreihung, die, uppträdande.

Aufreißen, *v. irr. a.* upprifva, slita upp, uppfläka, upprista; sönderslita, sönderrifva; rycka upp (en dörr etc.); teckna, rita, göra utkast till; – *v. n.* uppspricka, remna, brista, klyfvas, gå sönder; gå, slippa upp i sömmen; spritta upp.

Aufreiten, *v. irr. a.* rida sårig; – *v. n.* rida upp. [egga.

Aufreizen, *v. a.* uppreta, upp-

Aufreizung, die, uppretande,

uppretning, uppeggande, uppeggelse.

Aufrennen, *v. a.* ränna upp, öppna genom att ränna på ell. emot; – *v. irr. n.* ränna på, ränna emot.

Aufrichten, *v. a.* uppresa, upprätta, uppställa; upphjelpa; uppresa, plantera (fanor etc.); uppföra (en byggnad); inrätta, anlägga, grunda, stifta; trösta, hugsvala, upprätthålla (en sörjande etc.); wieder –, återupprätta; sich –, *v. r.* resa sig upp, ställa sig rak; hugsvala, trösta sig.

Aufrichtig, *a.* uppriktig, redlig, rättskaffens; ein –er Freund, en uppriktig vän. [redlighet.

Aufrichtigkeit, die, uppriktighet,

Aufriegeln, *v. a.* upprigla.

Aufriß, der, (*pl.* –sse) upphöjning; uppritning, utkast, plan.

Aufritzen, *v. a.* rispa, rifva, klösa upp; rispa ell. rifva hål på; göra sprucken.

Aufrollen, *v. a.* upprulla, rulla ihop; rulla upp.

Aufrücken, *v. a.* höja, upphöja, göra högre; – *v. n.* marschera, rycka upp.

Aufrückung, die, höjande etc.; jemf. Aufrücken.

Aufruf, der, upprop, uppropande; utmaning, utfordring.

Aufrufen, *v. irr. a.* uppropa, uppkalla; utfordra, utmana.

Aufruhr, der, uppror, uppresning.

Aufrühren, *v. a.* uppröra, omröra; uppegga; grumla.

Aufrührer, der, (*pl.* –) upprorsstiftare, upprorsman, upprorsmakare.

Aufrührerisch, *a.* upprorisk.

Aufrüsten, *v. a.* upprusta; slå upp ställningar.

Aufrütteln, *v. a.* uppskaka; utruska (ur sömn).

Aufs, (auf das) se **Auf**.

Aufsacken, *v. a.* lägga säck ell. börda på, belasta.

Aufsagen, *v. a.* uppläsa (en läxa etc.); (bernennen) uppnämna, uppsäga, gifva afsked; återkalla, upphäfva (ett köp etc.); einem Miether – (kündigen), uppsäga en hyresman.

Aufsägen, *v. a.* såga upp.

Aufsagung, die, uppläsande; uppsägande, upphäfvande.

Aufsammeln, *v. a.* uppsamla, hopsamla.

Aufsammlung, die, (*pl.* –en) uppsamlande, uppsamling.

Aufsässig, *a.* se **Aufsätzig**.

Aufsatteln, *v. a.* sadla på.

Aufsatz, der, (*pl.* –sätze) hufvudbonad; allt som sättes på ett arbete till prydnad; garnitur, garnering; kapitäl (på pelare); krans (på snickarearbete); skrufrör (på en vattenkonst); uppsats, skrift.

Aufsätzig, *a.* uppstudsig, tredsk, genstäfvig, stursk, hårdnackad; fiendtlig.

Aufsätzigkeit, die, uppstudsighet, tredskhet etc.; jemf. Aufsätzig.

Aufsaugen, *v. irr. a.* uppsuga, suga upp; öppna genom sugning.

Aufsäugen, *v. a.* uppföda genom digifvande, uppamma, uppstilla.

Aufschaben, *v. a.* skafva upp, rifva upp.

Aufschärfen, *v. a.* upphvässa, bryna; (*jäg.*) öppna, skära upp (ett djur). [uppgräfva.

Aufscharren, *v. a.* uppkrafsa;

Aufschauen, *v. a.* se upp, upplyfta ögonen; (*fig.*) se upp, akta sig; aufgeschaut! se upp! akta er!

Aufschaufeln, *v. a.* taga på skofveln; uppskotta, uppskåfla, skåfla upp i hög.

Aufschäumen, *v. n.* skumma sig, fradgas, pösa upp med skum; (*fig.*) uppbrusa, komma i häftig rörelse.

Aufscheuchen, *v. a.* skrämma upp, jaga upp; afskräcka, skrämma bort.

Aufscheuern, *v. a.* torka, skura upp, skura ren, skura bort; skafva af huden ell. skinnet.

Aufschichten, *v. a.* uppstapla, lägga högtals, lägga i högar; Holz –, trafva ved.

Aufschieben, *v. irr. a.* skjuta upp, öppna; upplyfta; eine Arbeit –, fördröja, uppskjuta ett göromål.

Aufschießen, *v. irr. a.* skjuta upp, öppna genom skjutande; ein Tau –, (*sjöt.*) uppskjuta ett tåg; – *v. n.* skjuta upp, uppväxa; stiga i höjden; hoch aufgeschossene Bäume, höga träd, träd som skjutit upp i höjden; ein hoch aufgeschossener junger Mensch, en långväxt yngling.

Aufschirren, *v. a.* betsla upp; sadla på.

Aufschlag, der, (*pl.* –schläge) uppslag, klaff; skoning (på en kjortel etc.); slag (på en kappa etc.); uppfäst hattskygge; kant, list; stegring; unter Auf- und Abschlag verkaufen, sälja under upp- och afslag; ein neuer – auf den Wein, en ny påökning på vinet.

Aufschlagen, *v. irr. a.* slå, sätta, ställa upp; slå (läger); uppskörta, taga upp, fästa upp; kanta, vika; lägga ihop, vika ihop; vika upp, breda ut; slå upp, upplyfta (ögonen); slå upp (i en bok); stegra; sich den Kopf –, falla och slå hål i hufvudet på sig; seine Wohnung –, slå ned sina bopålar; ein Gelächter –, ge upp ett gapskratt; – *v. n.* falla och slå emot ell. på; stiga i pris, blifva dyrare; fast alle Waaren sind aufgeschlagen, nästan alla varor hafva stigit i pris.

Aufschlage-tisch, der, (*pl.* –e) fällbord. –**wasser, das**, drifvatten.

Aufschließen, *v. irr. a.* uppläsa (en dörr etc.); upptäcka (en hemlighet); im Frühling schließt die Erde ihren Schooß auf, om våren öppnar jorden sitt sköte; Jemandem sein Herz –, öppna sitt hjerta för någon; sich –, *v. r.* öppna sig, spricka ut.

Aufschließen, das, Aufschließung, die, öppnande, uppläsande, upptäckande etc.; jemf. *verb.* Aufschließen.

Aufschlingen, *v. irr. a.* uppsluka; upplösa (något hoptrassladt ell. hopslingradt).

Aufschlitzen, *v. a.* upprista, klyfva; göra snitt, göra skåror.

Aufschluß, der, (*pl.* –schlüsse) uppläsande, öppnande; förklaring, upplysning; über Etwas – erhalten, få upplysning om något.

Aufschmeißen, *v. irr. a.* kasta på, slänga på; slå upp, öppna genom kastande.

Aufschmelzen, *v. a. & n.* uppsmälta; smälta upp; smälta på.

Aufschmieden, *v. a.* smida upp; smida på.

Aufschmieren, *v. a.* smörja, smeta på. [ka, göra grann.

Aufschmücken, *v. a.* pryda, smyc-

Aufschnallen, *v. a.* spänna upp, spänna af; fästa med spänne.

Aufschnappen, *v. a.* uppsnappa, upptäcka af en händelse, nappa upp; – *v. n.* studsa upp i vädret, vippa upp; springa af.

Aufschneiden, *v. irr. a.* skära upp; skära i, göra hål ell. skåra i; skära sönder; klyfva; anatomisera; – *v. n.* (übertreiben, großprahlen) storskräfla, skryta, prata stort, skära till i växten; das ist aufgeschnitten, det är skuret till i växten.

Aufschneider, der, (*pl.* –) storskrytare, storpratare, skräfla.

Aufschneiderei, die, skryt.

Aufschneiderisch, *a.* skrytaktig.

Aufschneiteln, *v. a.* qvista (träd etc.).

Aufschnellen, *v. a.* kasta, slänga upp ell. på; – *v. n.* springa i luften, springa upp ell. tillbaka af spänstighet.

Aufschnitt, der, (*pl.* –schnitte) uppskärning, inskärning, afskärning; första stycket man skär af något; stället der något är afskuret.

Aufschnüffeln, *v. a.* uppsnoka.

Aufschnüren, *v. a.* snöra upp; fästa på med snöre.

Aufschobern, *v. a.* uppstacka, kasta ell. lägga upp i hög.

Aufschocken, *v. a.* sätta upp (säd) i skylar.

Aufschöpfen, *v. a.* uppösa.

Aufschossen, *v. n.* uppskjuta, sticka upp, slå telningar.

Aufschößling, der, (*pl.* –e) skott, telning; en lång, smärt yngling; uppkomling.

Aufschrauben, *v. a.* skrufva upp; skrufva på; skrufva lös.

Aufschrecken, *v. a.* uppskrämma; uppväcka hastigt; – *v. n.* fara upp af förskräckelse.

Aufschrei, der, skri, anskri.

Aufschreiben, *v. irr. a.* uppskrifva, upptecknu.

Aufschreien, *v. irr. a.* uppväcka med skrik; – *v. n.* skrika, ropa, uppgifva anskri; sie schrie laut auf, hon skrek till högt, gaf upp ett anskri.
Aufschrift, die, (*pl.* –en) påskrift; utanskrift; inskrift; inskription, öfverskrift.
Aufschroten, *v. a.* rulla upp (tunnor, fat etc.) på en stege; klyfva, göra hål i.
Aufschub, der, uppskof, uppskjutande, anstånd, dröjsmål, uppehåll. [veln, uppskoffla.
Aufschüppen, *v. a.* taga på skof-
Aufschüren, *v. a.* laga om elden; underblåsa (ett uppror etc.).
Aufschürzen, *v. a.* uppskörta, fästa upp.
Aufschüsseln, *v. a.* ösa upp, lägga upp på fat; servera ett bord.
Aufschütteln, *v. a.* uppskaka, uppröra, uppsqvalpa. [ning.
Aufschüttelung, die, uppskak-
Aufschütten, *v. a.* upplägga, hopa; ösa, hälla, slå på.
Aufschüttung, die, hopande, uppläggande, uppläggning; påösning, påhällning.
Aufschwämmen, *v. a.* göra uppsvällande, göra uppspänd.
Aufschwänzen, *v. v.* ein Pferd –, binda upp svansen på en häst.
Aufschwärzen, *v. a.* uppsvärta, svärta på nytt.
Aufschwatzen, *v. a.* Jemandem Etwas –, plottra på en något, genom prat förmå en att taga ell. köpa något.
Aufschweben, *v. n.* uppsväfva.
Aufschweifen, se **Aufschwänzen**.
Aufschweißen, *v. a.* svetsa upp, spetsa på.
Aufschwelgen, *v. a.* fråssa upp.
Aufschwellen, *v. a.* spänna upp, göra stinn, svällande ell. uppsvullen; göra uppblåst, uppblåsa; – *v. irr. n.* uppsvälla, uppsvullna, växa, uppstiga, flöda.
Aufschwellen, das, uppsvällande, uppstigande, uppflödande etc.; jemf. *verb.* Aufschwellen.
Aufschwemmen, *v. a.* uppdraga (flottved ell. flottimmer).
Aufschwingen, *v. irr. a.* svänga upp, svinga upp; **sich** –, *v. r.* flyga eller svinga sig upp i höjden; svinga sig upp (i verlden).
Aufschwingung, die, uppsvingande, uppsvingning.
Aufschwung, der, uppflygt, uppsvingande, uppsvingning.
Aufsegeln, *v. n.* segla uppföre, segla på. [upp ögonen.
Aufsehen, *v. irr. n.* se upp, lyfta
Aufsehen, das, buller, larm, uppseende; prakt, ståt, uppmärksamhet; – erregen, göra uppseende.
Aufseher, der, (*pl.* –) uppsyningsman, bevakare, intendent.
Aufseihen, *v. a.* uppsila.
Aufsein, *v. irr. n.* vara uppe, vara uppstigen; vara öppen; wohl –, må väl.

Aufseisen, *v. a.* (*sjöt.*) das Ankertau an den Kabelaar –, sejsa, göra fast tåget vid kabelarium.
Aufsenden, *v. a.* uppsända; Gebete zu Gott –, uppsända böner till Gud.
Aufsenkeln, *v. a.* (*bergv.*) fästa med jernhakar; (*skeppsbygg.*) taga ut jernbultarne.
Aufsetzen, *v. a.* sätta på (en något); sätta (något på något; *acc.* med auf); uppställa, uppsätta, uppresa; uppstapla; uppställa, sätta i rad, i ordning; sy på; anrätta (ett bord); sätta fram; uppsätta (något skriftligt etc.); seinen Kopf –, (*fig.*) handla envist; Jemandem Hörner –, (*vulg.*) göra till hanrej, sätta horn på någon; **sich** –, *v. r.* sätta sig upp, stiga till häst; sich wider Jemanden –, sätta sig upp emot någon; – *v. n.* vara krubbitare (om hästar); ombyta horn (om hjortar). [etc.; jemf. Aufsetzen.
Aufsetzer, der, (*pl.* –) uppsättare
Aufseufzen, *v. a.* upphäfva en suck; tief –, draga en djup suck.
Aufsicht, die, uppsigt, tillsyn; uppsyn, styrelse, öfverinseende; unter Jemandes – stehen, stå under ens uppsigt.
Aufsieden, *v. irr. a.* uppvälla, uppkoka, göra hvit, glänsande; – *v. n.* uppsjuda, koka.
Aufsiegeln, *v. a.* öppna; bryta upp ett sigill; äfv.: sätta sigill på.
Aufsitz, der, uppsittande till häst; vasallers rustning och beväpning mot fienden. **–geld, das,** skänk till beridaren då hans elev första gången stiger till häst.
Aufsitzen, *v. irr. n.* uppsitta, sitta uppe; sitta på; stiga till häst, i vagn etc.; flyga upp och sätta sig (om foglar); bis über Mitternacht –, sitta uppe till ända öfver midnatten; **sich** –, *v. r.* få rid- ell. sittsår.
Aufsorren, *v. a.* (*sjöt.*) fastsurra.
Aufspähen, *v. a.* upptäcka, utspana, uppspionera.
Aufspalten, *v. a.* uppspjelka, klyfva; – *v. n.* **sich** –, *v. r.* spricka, remna.
Aufspaltung, die, klyfvande, sprickande, remnande.
Aufspannen, *v. a.* uppspänna, utsträcka; uppspetsa; ein Zelt –, slå upp ett tält; den Hahn an einer Flinte –, spänna upp hanen på en bössa; die Segel –, hissa upp seglen; alle Segel –, sätta till alla segel; (*fig.*) göra sitt bästa.
Aufsparen, *v. a.* bespara, hopspara, gömma; uppskjuta.
Aufsparung, die, besparande, hopsparande, gömmande; uppskjutande.
Aufspeichern, *v. a.* gömma, samla, förvara i spanmålsbod ell. förrådshus, upplägga.
Aufspeisen, *v. a.* äta upp, förtära, uppspisa.

Aufspeisung, die, förtärande.
Aufsperren, *v. a.* uppspärra, spänna upp (ögonen), stirra; bryta upp (tänderna); die Thür –, ställa dörren på vid gavel; das Maul –, gapa; Jemandem das Maul –, (*vulg.*) gifva någon fåfängt hopp; **mit dem** Dietrich –, dyrka upp.
Aufspielen, *v. a.* spela upp.
Aufspießen, *v. a.* sätta på spett; sticka igenom med något spetsigt (till ex. värjspetsen) och lyfta upp; uppträda på spett.
Aufspinnen, *v. irr. a.* spinna upp; sluta att spinna; spinna hål på (fingrarne). [neu).
Aufspitzen, *v. a.* spetsa upp (öro-
Aufspreizen, *v. a.* breda upp, breda på; jemf. vid Spreizen.
Aufsprengen, *v. a.* spränga upp, bryta upp; ein Schiff – (in die Luft sprengen), spränga ett skepp i luften.
Aufsprießen, *v. irr. n.* gro, göra skott, sticka upp, uppskjuta, gå i brodd, spricka ut.
Aufspringen, *v. irr. n.* springa upp, upprusa, uppspritta, studsa, hoppa; spricka, brista, remna; lossna, tågna.
Aufspritzen, *v. a.* uppspryta.
Aufsprossen, *v. n.* se **Aufsprießen.**
Aufsprößling, der, (*pl.* –e) telning, skott, ung planta; uppkomling.
Aufsprudeln, *v. n.* uppsjuda, fräsa upp, vara i häftig jäsning; er sprudelt leicht auf, (*fig.*) han blir lätt het.
Aufsprung, der, (*pl.* **–sprünge**) språng, hopp, studsning.
Aufspulen, *v. a.* spola upp, uppharfla. [ta upp.
Aufspülen, *v. a.* skölja upp, tvät-
Aufspunden, Aufspünden, *v. a.* uppsprunda, slå upp sprundet.
Aufspüren, *v. a.* spåra upp, uppsöka, uppleta, uppvädra.
Aufstaffiren, *v. a.* uppstoffera (en hatt).
Aufstämmen, *v. a.* stödja på; öppna med mejsel ell. huggborr; uppdämma.
Aufstampfen, *v. a.* stampa fast, fästa genom stampning; stampa upp; – *v. n.* stampa häftigt på.
Aufstand, der, (*pl.* **–stände**) uppstigande; uppror, uppresning, upplopp.
Aufstapeln, *v. a.* uppstapla.
Aufstauben, *v. n.* stiga upp som dam. [form af dam.
Aufstäuben, *v. a.* drifva upp i
Aufstauchen, *v. a.* stöta med ett doft ljud på ell. emot en hård kropp; (*smed.*) smida kortare och tjockare; den Flachs –, ställa upp linet till torkning; das Wasser – (stauen), dämma ell. drifva tillbaka vatten.
Aufstechen, *v. irr. a.* sticka upp, uppstinga, öppna med en fin udd; sticka om, sticka på nytt; förevita

(någon ett fel); Jemandem den Schwären –, (*fig. vulg.*) säga åt någon dess fel, upptäcka för någon dess svaga sida.

Aufstecken, *v. a.* uppfästa; fästa på; sätta på; uppresa, uppsätta, upphissa, uppsticka.

Aufstehen, *v. irr. n.* stå upp, resa sig upp; stiga upp; stå öppen; stå på (något); uppkomma, framkomma; (*sjöt.*) rätta, resa (sig igen); wider Jemanden –, göra uppror, uppresa sig emot någon; vom Tische –, uppstiga från bordet.

Aufsteifen, *v. a.* styfva upp; göra styf på nytt; appretera.

Aufsteigen, *v. irr. n.* stiga upp; stiga upp på, bestiga; svinga sig upp, uppkomma; uppstiga; der Preis des Korns ist *aufgestiegen*, spannmålspriset har stigit; der Wind steigt *auf*, det börjar blåsa; ein Rauch steigt *auf*, en rök uppstiger.

Aufsteigen, das, uppstigande, bestigande etc.; se *verb.* Aufsteigen; das – der **Mutter**, (*med.*) modersjuka.

Aufsteigend, *a.* uppstigande.

Aufsteigung, die, se **Aufsteigen, das**.

Aufstellen, *v. a.* uppställa, uppresa, sätta upp; ställa i ordning; ställa på; slå upp, sätta upp; ställa upp; framställa, förete; Netze –, ställa ut nät; Beispiele –, framställa exempel; ein Regiment –, upprätta att regemente.

Aufsticken, *v. a.* sticka, sy ell. nästa på. [stoft ell. dam.

Aufstieben, *v. n.* flyga upp som

Aufstöbern, *v. a.* jaga upp, uppvädra.

Aufstochern, *v.a.* uppeta, uppäta.

Aufstöpseln, *v. a.* öppna.

Aufstören, *v. a.* jaga, drifva upp; uppröra, omröra, laga om elden.

Aufstoßen, *v. irr. a.* stöta upp, slå upp; – *v. n.* stöta på; tillstöta, hända; finna af en händelse; förorsaka uppstigning ur magen; vetta åt, stöta intill; Jemandem –, stöta på, händelsesvis möta någon.

Aufstoßen, das, påstötande; sammanstötning; anstöt; – des Magens, uppstigning ur magen; – verursachen, förorsaka uppstigningar.

Aufstößig, *a.* skämd, förderfvad; något illamående.

Aufstrahlen, *v. n.* uppstråla.

Aufstreben, *v. a.* sträfva, bemöda sig att komma upp ell. att stiga. [vande, stigande.

Aufstreben, das, uppåt sträf-

Aufstreichen, *v. irr. a.* stryka ut, stryka på; breda på (t. ex. smör); stryka upp; upprifva luggen på kläde; auf der Violine Eins –, spela upp ett stycke på fiol.

Aufstreichen, das, **Aufstreichung, die**, påstrykande, påbredande, uppstrykande etc.; jemf. *verb.* Aufstreichen.

Aufstreifen, *v. a.* uppvika, uppfästa; rispa, rifva upp; sich die Haut –, afrifva, skrubba af skinnet; die Aermel –, uppstryka ärmarna; – *v. n.* snudda vid, lätt ell. sakta vidröra.

Aufstreuen, *v. a.* strö, breda på.

Aufstülpen, *v. a.* uppfästa, uppvika; lägga på, sätta på, betäcka (med lock etc.); eine *aufgestülpte* Nase, en trubbnos.

Aufstürmen, *v. a. & n.* storma på, öppna med våld; storma upp.

Aufstürzen, *v. a.* betäcka (med ett lock); störta, stjelpa på; – *v. n.* störta, falla häftigt på något.

Aufstutzen, *v. a.* uppstufva, upputsa, uppstryka; fästa upp; afkorta; försköna, pryda; – *v. n.* blicka ell. se förvånad uppåt.

Aufstützen, *v. a.* stödja på; uppstödja. [leta, efterspana.

Aufsuchen, *v. a.* uppsöka, upp-

Aufsuchung, die, uppsökande, uppsökning.

Aufsummen, *v. n.* **sich** –, *v. r.* stiga; växa, öka sig; es summt sich *auf*, det blir en betydlig summa; – *v. a.* uppväcka genom surrande ell. susning.

Auftafeln, *v. a.* sätta (maten) på bordet, servera, anrätta.

Auftakeln, *v. a.* smycka; upptackla, utrusta (ett skepp).

Auftakelung, die, upptacklande, upptackling.

Auftaljen, *v. a.* (*sjöt.*) upptalja.

Auftauchen, *v. n.* uppflyta, dyka upp, visa sig åter ofvanpå vattnet.

Auftaumeln, *v. n.* ragla upp, uppstiga ell. uppresa sig raglande.

Aufthauen, *v. a.* upptina, upptöa, lena upp; – *v. n.* töa, tina upp; *aufgethaut*, urkälad; *subst.* das Aufthauen, upptinande.

Aufthun, *v. a.* öppna, upplåta; seinen Mund –, upplåta sin mun; Jemandem die Augen –, öppna ögonen på någon; **sich** –, *v. r.* öppna sig, spricka ut (om blommor etc.).

Aufthürmen, *v. a.* uppstapla, upptorna, lägga i högar; **sich** –, *v. r.* resa, höja sig som ett torn, torna sig. [de, upptornande.

Aufthürmung, die, uppstaplan-

Auftiefen, *v. a.* urholka, utgräfva; (*silfverarb.*) hamra ut, hamra ell. drifva så att det blir upphöjdt på yttre sidan; (*kopparsl.*) kallhamra.

Auftischen, *v. a.* sätta (maten) på bordet, servera; äfv.: (*fig.*) framföra, föredraga, berätta.

Auftornen, *v. n.* (*sjöt.*) svaga upp.

Auftrag, der, (*pl.* –**träge**) uppdrag, kommission; anstrykning; einen – bekommen, få ett uppdrag; einen – ausrichten, uträtta ett uppdrag. –**geber, der**, beställare.

Auftragen, *v. irr. a.* frambära, framsätta; servera, sätta (maten) på bordet; (*mål.*) grunda, pålägga färg, anstryka; (*boktr.*) öfverdraga formen med svärta; Jemandem Etwas –, uppdraga, anförtro en något; ein Kleid –, utnöta en klädning; – *v. n.* bli tjockare; mehr oder weniger –, vara tjockare ell. smalare; fylla ell. dra mer eller mindre.

Auftragen, das, **Auftragung, die**, framsättande, frambärande, serverande; uppdrag etc.; jemf. *verb.* Auftragen.

Auftränken, *v. a.* gifva di genom dihorn ell. napp.

Auftreiben, *v. irr. a.* drifva upp; drifva på; spänna ut, göra stinn; jaga upp, drifva upp (djur); skaffa; finna, öfverkomma; Geld –, skaffa penningar; Mannschaften –, värfva troppar; – *v. n.* drifva på grund.

Auftrennen, *v. a.* uppsprätta, utsprätta, sprätta ifrån ell. sönder; **sich** –, *v. r.* spricka ell. slippa upp i sömmen.

Auftrennung, die, uppsprättande, utsprättande.

Auftreten, *v. irr. a.* trampa upp, trampa sönder; – *v. n.* sätta foten på jorden, träda på, trampa på; uppträda, framträda (på teatern etc.); stiga fram, visa sig; gegen Jemanden –, uppträda, förklara sig emot någon.

Auftrinken, *v. irr. a.* dricka upp.

Auftritt, der, (*pl.* –**e**) trappa, trappsteg; tramp; fotsteg (på en vagn); portsten (utanför ett hus); inträde, framträdande, scene; uppträde, händelse.

Auftrocknen, *v. a.* torka upp, torka af; – *v. n.* upptorka, torka, förtorkas; utsina.

Auftrommeln, *v. a.* trumma på.

Auftropfen, **Auftröpfeln**, *v. a. & n.* drypa på.

Auftuchen, *v. a.* (*sjöt.*) beslå, duka upp (segel). [vakna.

Aufwachen, *v. n.* vakna, upp-

Aufwachen, das, uppvaknande.

Aufwachsen, *v. irr. n.* uppväxa, blifva stor; mit einander –, uppväxa tillsammans. [upp.

Aufwagen, sich, *v. r.* våga sig

Aufwägen, *v. a.* väga upp.

Aufwägen, das, **Aufwägung, die**, uppvägande, uppvägning.

Aufwallen, *v. n.* uppsjuda, vara i jäsning, jäsa; uppbrusa; svälla; uppströmma, uppsvalla, uppvälla.

Aufwällen, *v. a.* forvälla, låta uppkoka; sätta ell. lägga upp i hög (om torf etc.).

Aufwallung, die, (*pl.* –**en**) uppsjudning, jäsning, svällande, uppvällning; förvällning; svällning; jäsning, häftig sinnesrörelse.

Aufwand, der, utgift; kostnad, påkostnad; großen – machen, lefva stort.

Aufwärmen, *v. a.* uppvärma, uppstufva, upplifva, förnya.

Aufwarten, *v. a.* uppvakta, göra sin uppvaktning; passa upp, betjena, vårda, sköta; Jemandem

mit Etwas –, uppvakta en med något, bjuda en något; bei Tische –, uppassa vid bordet; der Hund kann –, hunden kan sitta.

Aufwärter, der, (*pl.* –) uppassare, betjent.

Aufwärterin, die, (*pl.* –nen) uppasserska.

Aufwärts, *av.* uppåt, uppföre.

Aufwartung, die, (*pl.* –en) uppvaktande, uppvaktning, visit; uppassning; vård; Jemandem seine – machen, göra någon sin uppvaktning.

Aufwasch, der, Aufwäsche, die, diskan efter en måltid, uppevättning.

Aufwaschen, *v. irr. a.* aftvätta, upptvätta, renskura; diska.

Aufwäscherin, die, (*pl.* –nen) disktvätterska.

Aufwasch·faß, das, diskfat, diskkärl. **–wasser, das,** diskvatten, sköljvatten, skulor.

Aufweben, *v. a.* upprifva det som är väfvet, taga upp ränningen till en väf; väfva upp.

Aufwechsel, der, uppgäld, agio; ocker.

Aufwechseln, *v. a.* uppvexla, ockra; vexla åt sig.

Aufwecken, *v. a.* väcka, uppväcka; muntra, göra glad.

Aufweckung, die, uppväckande; muntrande.

Aufwehen, *v. a.* blåsa upp.

Aufweichen, *v. a.* uppveka, uppmjuka, uppblöta, upptina, öppna något genom lenande medel; – *v. n.* uppmjukna, uppvekna, öppnas genom vätska; tina upp.

Aufweichung, die, uppmjukande, uppmjukning, uppvekande, uppvekning.

Aufweifen, *v. a.* sätta på härfveln.

Aufweisen, *v. irr. a.* uppvisa, framvisa; förete; uppte.

Aufweisung, die, uppvisande, företeende etc.; jemf. Aufweisen.

Aufwenden, *v. a.* påkosta, använda.

Aufwendung, die, påkostnad, användande.

Aufwerfen, *v. irr. a.* kasta upp, kasta på något; slå upp ell. öppna genom kastande (en dörr etc.); uppresa, uppföra; einen Graben –, uppkasta en graf; eine Frage –, framställa, väcka en fråga; einen Zweifel –, framkasta ett tvifvelsmål; die Nase –, rynka på näsan; eine aufgeworfene Nase, en uppstående, kort och trubbig näsa; eine aufgeworfene Nase habend, uppnäsig; aufgeworfene Lippen, tjocka, utstående läppar; sich zu Etwas –, upphäfva sig till något; sich gegen Jemanden –, uppresa sig mot någon.

Aufwichsen, *v. a.* vaxa på; vaxa ånyo; (*vulg.*) prygla; äfv.: servera, undfägna, traktera.

Aufwickeln, *v. a.* uppveckla, uppklaffa, upprulla; nysta upp, utveckla, utreda; das Haar –, lägga upp håret (med papiljotter); äfv.: taga ur papiljotterna; ein Kind – (aus den Windeln nehmen), linda upp ett barn.

Aufwiegeln, *v. a.* uppvigla, uppegga, göra upprorisk.

Aufwiegelung, die, (*pl.* –en) uppviglande, uppvigling, uppeggande, uppretande till uppror ell. uppresning.

Aufwiegen, *v. irr. a.* väga upp, uppväga; öfverträffa, öfvergå; mit Gold –, uppväga med guld; das wiegt meine Gründe auf, detta uppväger mina skäl.

Aufwiegler, der, (*pl.* –) uppviglare, upprorsstiftare.

Aufwieglerisch, *a.* upprorisk.

Aufwindeln, *v. a.* linda upp, lösa upp lindan.

Aufwinden, *v. irr. a.* vrida, nysta, sno upp; taga upp, lösa upp (något hoptrassladt etc.); den Anker –, hissa, vinda upp ankaret.

Aufwippen, *v. a.* vicka upp.

Aufwirbeln, *v. a.* hvirflande uppdrifva; ein Fenster –, öppna vändkorset på ett fönster, skrufva upp ett fönster; – *v. n.* stiga hvirflande upp.

Aufwirken, *v. a.* virka upp, väfva upp; ein Wild –, (*jagtt.*) uttaga inelfvorna på ett villebråd.

Aufwischen, *v. a.* aftorka, torka upp, afstryka.

Aufwischen, das, upptorkning, aftorkning.

Aufwogen, *v. n.* häfva sig i vågor, svalla.

Aufwölben, *v. a.* hvälfva på, upphvälfva, uppföra i form af ett hvalf.

Aufwölken, sich, *v. r.* uppstiga såsom moln; es wölkt sich auf, det blir klart väder.

Aufwuchern, *v. n.* uppväxa frodigt i höjden (om gräs).

Aufwühlen, *v. a.* böka upp; uppgräfva, kasta upp (jorden).

Aufwühlung, die, uppbökande etc.; jemf. Aufwühlen.

Aufwurf, der, (*pl.* –würfe) uppkastad hög af jord etc.

Aufzählen, *v. a.* uppräkna; an den Fingern –, uppräkna på fingrarna.

Aufzählung, die, uppräknande.

Aufzäumen, *v. a.* betsla, uppbetsla, lägga betsel på.

Aufzäumung, die, betslande.

Aufzehren, *v. a.* förtära; förslösa.

Aufzehrung, die, förtäring.

Aufzeichnen, *v. a.* uppteckna, anteckna, uppskrifva.

Aufzeichnung, die, (*pl.* –en) uppteckning, anteckning; – einer Verlassenschaft, bouppteckning.

Aufzeigen, *v. a.* uppvisa, uppte, framvisa.

Aufzerren, *v. a.* upprycka, uppslita, öppna genom ryckande.

Aufziehbrücke, die, (*pl.* –n) vindbrygga.

Aufziehen, *v. irr. a.* draga upp (ett förhänge, ett ur etc.), öppna genom dragning; hissa, vinda upp (ankaret etc.); hissa upp (segel); spänna upp (hanen på ett gevär etc.); ränna, uppränna, varpa upp; uppskjuta, dröja med; uppfostra, uppamma (barn); uppföda (djur); uppdraga (träd, plantor); Saiten –, förse med strängar; zum Tanze –, bjuda upp till dans; Jemanden mit Etwas –, bry en för något; – *v. n.* uppstiga, stiga upp, draga sig tillsammans på horizonten (i synn. om åskmoln); gå ell. vara på vakt; marschera, tåga upp; framkomma, visa sig; feierlich –, gå i procession.

Aufziehen, das, Aufziehung, die, upphissande, uppdragande, uppskjutande etc.; jemf. *verb.* Aufziehen.

Aufzimmern, *v. a.* upptimra.

Aufzug, der, (*pl.* –züge) öppnande, uppdragande etc. (jemf. Aufziehen); parad; paradering; vaktparad, procession; pomp, ståt, prakt; följe, tråss; stråk af folk; upptåg; akt (i ett skådespel), ränning (i en väf); klädsel; – zu Pferde, högtidligt tåg till häst, cavalcade. **–brücke, die,** (*pl.* –n) vindbrygga.

Aufzwängen, *v. a.* öppna med våld.

Aufzwecken, *v. a.* fästa med nubbar ell. stift.

Aufzwingen, *v. irr. a.* påtvinga, påtruga.

Augapfel, der, (*pl.* –äpfel) ögonäpple, ögonsten; er ist der – des Vaters, (*fig.*) han är faderns öga.

Auge, das, (*gen. sing.* –s, *pl.* –n) öga; ögonsigte, åsyn; knopp (om plantor); triefende –n, sura ögon, rinnande ögon; ein wachsames – auf Etwas haben, hafva ögonen, hafva ett vaktsamt öga på något; Jemanden scharf ins – fassen, se någon stadigt i ögat; Jemandem vor die –n kommen, komma för ens ögon; geh mir aus den –n, gå bort ifrån mina ögon; die – überall haben, hafva ögonen omkring sig; Jemandem ins – blicken, blicka en i ögat; mit bloßen –n, med blotta ögonen; unter die –n treten, träda under ögonen; Auge um Auge, öga för öga; die –n aufschlagen, slå upp ögonen, lyfta upp ögonen; die –n niederschlagen, slå ned ögonen; unter vier –n, emellan fyra ögon; große –n machen (sich verwundern), göra stora ögon, bli storögd, förvånas; in die –n stechen, lysa i ögonen; mit einem blauen – davon kommen, slippa med ett blått öga, med en lindrig förlust; mit unverwandten –n ansehen, se stint på, med oafvändt öga betrakta; die –n gingen ihm über, han vattnades i ögonen; aus den –n verlieren, förlora ur ögonsigte; das fällt in die –n, det faller i ögonen; das paßt wie die Faust aufs –, det passar alls icke; er ist ihm ein Dorn im –, han är honom en nagel i ögat; die Verzweiflung sieht ihm aus den –n, förtviflan framlyser ur hans ögon; ich konnte kein – zuthun, jag fick ej en blund i

mina ögon; aus den –n, aus dem Sinn, (*ordspr.*) den som är frånvarande, är lätt glömd; man glömmer snart hvad man ej har för ögonen; des Herrn – macht die Herde fett, husbondens öga gör hästen fet; vier –n sehen mehr als zwei, fyra ögon se bättre än två.

Aeugeln, *v. a.* okulera, ympa; – *v. n.* se kisögd på någon.

Augen-ader, die, ögonåder. **-arzt**, der, ögonläkare, okulist. **-bad**, das, ögonbad. **-balsam**, der, ögonsalva, ögonbalsam. **-binde**, die, ögonbindel. **-blick**, der, ögonblick; im –, den –, på blinken, på ögonblicket; in einem –, i ett ögonblick, i en blink. **-blicklich**, *a.* ögonblicklig, som varar blott ett ögonblick, ett ögonblicks; – *av.* i ell. på ögonblicket. **-bogen**, der, iris, ögonring, ring omkring ögonsten. **-braue**, die, ögonbryn. **-butter**, die, ögonvar. **-diener**, der, ögontjenare. **-dienst**, der, ögontjenst, hyckleri. **-entzündung**, die, inflammatorisk ögonsjukdom, inflammation i ögonen. **-fell**, das, hvit fläck ell. hinna på ögat. **-fistel**, die, ögonfistel, tårfistel. **-flecken**, der, fläck på ögonsten. **-fluß**, der, surögdhet. **-geschwür**, das, ögonsvullnad, svullnad i inre ögonvrån. **-glas**, das, ögonglas; det glaset i en kikare, som hålles närmast ögat; synglas ell. kikare; lorgnett; perspektiv. **-häutchen**, das, ögonhinna. **-höhle**, die, ögongrop, ögonhål. **-klappe**, die, skygglapp för ögonen på hästar. **-knorpel**, der, ögonbrosk. **-krank**, *a.* ögonsjuk. **-krankheit**, die, ögonsjuka, ögonsjukdom. **-leder**, das, skygglapp (på hästar). **-lid**, das, ögonlock. **-lust**, die, ögonfägnad, ögonlust. **-maß**, das, ögonmått. **-merk**, das, ögonmärke; uppsåt, afsigt; sein Augenmerk auf Etwas haben, hafva till ögonmärk. **-mittel**, das, läkemedel för ögonen. **-muskel**, der, ögonmuskel. **-nerv**, der, ögonnerv. **-pulver**, das, ögonpulver; (*fig.*) skadlig, förderflig för ögonen; das Buch ist ein wahres Augenpulver, denna bok är mycket skadlig för ögonen. **-punct**, der, synpunkt. **-ring**, der, iris, ring omkring ögonsten. **-rinnen**, das, surögdhet, rinnande ögon. **-salbe**, die, ögonsalva, collyrium. **-schein**, der, ögonsigte, ögnasigte; utseende, sken, sannolikhet; in Augenschein nehmen, taga i ögonsigte. **-scheinlich**, *a.* ögonskenlig, påtaglig. **-scheinlichkeit**, die, ögonskenlig visshet, påtaglighet. **-schirm**, der, ögonskärm. **-schleim**, der, ögonvar. **-schwäche**, die, ögonsvaghet. **-sprache**, die, ögonspråk. **-sprosse**, (Augsprosse), der, (*jagtt.*) hornsprång på unga hjortar. **-stechen**, das, stickning i ögonen; ögonvärk. **-stern**, der, ögonsten. **-triefen**, das, surögdhet. **-trost**, der, (*bot.*) ögontröst. **-wasser**, das, ögonvatten. **-weh**, das, ögonvärk, ögonsjuka. **-weide**, die, ögonfägnad. **-wimper**, die, ögonhår. **-wink**, der, blink, blick, ögonkast; vink ell. tecken med ögonen. **-winkel**, der, ögonvrå. **-wurzel**, die, (*bot.*) vänderot, valeriana. **-zahn**, der, ögontand. **-zeuge**, der, åsyna vittne. **-zier**, die, (*bot.*) röd oxtunga.

Aeuglein, das, (*pl.* –) litet öga.

Aeugler, der, (*pl.* –) hycklare, smickrare; en som söker leta ut något ur ögonen på någon.

August, **Augustmonat**, der, Augusti.

Aubirsch, der, hjort som lefver på slätter. [björnöra.

Aurikel, die, (*pl.* –n) aurikel,

Auripigment, das, auripigment, operment, gul arsenik.

Aurora, die, aurora, morgonrodnad (*poet.*). **-farbe**, die, aurorfärg, guldgul färg.

Aus, *praep.* (med *dat.*) ur, utur; ifrån; af, utaf; aus dem Wege, ur vägen; aus den Augen, ur ögonen; geh' mir aus den Augen, gå ifrån mina ögon; aus Erfahrung, af erfarenhet; aus Unwissenheit, af okunnighet; ich komme aus dem Hause, jag kommer ur ell. utaf huset; aus Stein, utaf sten; Vortheil aus einer Sache ziehen, draga fördel af något; aus einander, ifrån hvarandra; åtskild, åtskils; aus dem Grunde, ur det skälet; aus Jemandem nicht klug werden können, ej kunna bli klok på någon, ej lära rätt känna någon; ich weiß nicht, was ich aus ihm machen soll, jag vet ej hvad jag skall tänka om honom, jag förstår mig ej på honom; er macht sich nichts aus der Sache, han frågar ej derefter (efter den saken); er schrieb mir aus Paris, han skref till mig från Paris; – *av.* ute, förbi, slutad, slutadt, all, allt; höre mich aus, hör mig till slut; die Kirche ist aus, gudstjensten är slut; es ist aus mit ihm, det är ute, är förbi, är slut med honom; weder aus noch ein wissen, veta hvarken ut eller in, ej förstå att hjelpa sig; er ist aus (ausgegangen), han är ute (utgången).

Ausackern, *v. a.* plöja ut ell. ur.

Ausantworten, *v. a.* (*kanslist.*) utlefverera, utlemna; jemf. Ausliefern.

Ausarbeiten, *v. a.* utarbeta, författa; sluta, fullborda ett arbete; – *v. n.* sluta ell. upphöra att arbeta.

Ausarbeitung, die, (*pl.* –) utarbetning; slutande ell. fullbordande af ett arbete.

Ausarten, *v. n.* vanslägtas, vanartas; urarta, försämras, förvärras; seine Schwermuth wird in Verzweiflung –, hans svårmodighet kommer att slutas med förtviflan.

Ausartung, die, vanslägtande, försämring etc.; jemf. Ausarten.

Ausathmen, *v. a.* utanda, pusta ut, flåsa ut; – *v. n.* utandas.

Ausbacken, *v. a.* baka, grädda nog ell. tillfyllest; sluta att baka; der Bäcker hat das Brod nicht ausgebacken, bagaren har ej gräddat brödet nog; das Brod ist gut ausgebacken, brödet är väl gräddadt.

Ausbaden, *v. n.* bada tillfyllest ell. nog; sluta att bada; – *v. a.* (*vulg.*) plikta, ersätta (en skada); Etwas – müssen, nödgas plikta för något.

Ausbannen, *v. a.* bannlysa, landsförvisa; Teufel –, drifva ut djeflar.

Ausbau, der, utbyggnad.

Ausbauchen, *v. a.* uthamra något så att det blir kupigt, göra bukig.

Ausbauen, *v. a.* inreda ell. bygga färdigt det inre af en byggnad; sluta, fullända; – *v. n.* upphöra att bygga.

Ausbedingen, *v. irr. a.* betinga, förbehålla; undantaga; sich Etwas –, betinga, förbehålla sig något.

Ausbedingung, die, (*pl.* –en) förbehåll, betingande.

Ausbedungen, *a.* betingad, förbehållit; das ist –, det är betingadt.

Ausbeeren, *v. a.* urplocka bären.

Ausbeichten, *v. a.* bekänna, tillstå; skrifta; er hat mir alles ausgebeichtet, han har bekänt (biktat) allt för mig; – *v. n.* sluta bikten, sluta skriftermålet.

Ausbeißen, *v. irr. a.* utbita, urbita, utrycka med tänderna; drifva bort med stickord; Jemanden bei Einem –, äta ut en hos någon, uttränga en ur någons ynnest.

Ausbeizen, *v. a.* beta bort, borttaga med frätmedel.

Ausbessern, *v. a.* laga, upplaga, bota, lappa, förbättra, iståndsätta, reparera.

Ausbesserung, die, lagning, iståndsättning, reparation etc.; jemf. Ausbessern.

Ausbeten, *v. a. & n.* bedja ut, sluta att bedja.

Ausbeugen, *v. a. & n.* böja ut, böja undan; vika ut, vika ur vägen.

Ausbeute, die, byte; inkomst; vinst af ett arbete ell. inrättning; afkastning (af grufvor etc.).

Ausbeuteln, *v. a.* sikta (mjöl etc.); Jemanden –, (*fig.*) tömma ens pung.

Ausbezahlen, *v. a.* utbetala, erlägga betalning.

Ausbiegen, *v. irr. a. & n.* utkröka, böja ut, vika ut, vika undan ell. ur vägen; ich kann nicht –, jag kan icke vika undan.

Ausbieten, *v. irr. a.* utbjuda, sätta ut till salu; bjuda öfver; einen Miethsmann –, uppsäga en hyresman.

Ausbilden, *v. a.* utbilda, fullkomna, odla (förståndet).

Ausbildung, die, utbildande, utbildning, fullkomnande, odling, uppodling. [upp-
Ausbinden, *v. irr. a.* lösa, lösa
Ausbitten, *v. irr. a.* utbedja; sich Etwas von oder bei Jemandem –, utbedja sig något af någon.
Ausblasen, *v. irr. a.* blåsa ut, kungöra genom trumpetande etc. (en fred etc.); blåsa ut, släcka (ett ljus etc.); Jemandem das Lebenslicht –, afdagataga någon.
Ausblassen, *v. n.* afblekna.
Ausbleiben, *v. irr. n.* uteblifva, blifva borta, blifva ute, blifva utanför; vara utelemnad, felas; icke slå an, icke gå till (om växter); über die Zeit –, dröja öfver tiden; der Puls bleibt ihm aus, pulsen stannar på honom.
Ausbleiben, das, uteblifvande.
Ausbleichen, *v. a.* bleka, bleka ut, urbleka; – *v. n.* mista färgen, urblekna; upphöra att blekna.
Ausblick, der, en blick utåt.
Ausblühen, *v. n.* utblomma, utblomstra, blomma ut, fälla blomman. [höra att blöda.
Ausbluten, *v. n.* blöda ut, upp-
Ausbogen, *v. a.* kröka ut.
Ausbohlen, *v. a.* brädslå.
Ausbohren, *v. a.* urborra, utborra, uttaga med borr. [ut.
Ausborgen, *v. a.* borga ut, låna
Ausbraten, *v. irr. a. & n.* utsteka, steka nog, steka tillfyllest; utstekas, gå ut genom stekning; fullstekas, bli tillräckligt stekt; es bratet alles Fett aus, allt fettet stekes ut. [bruka ut.
Ausbrauchen, *v. a.* bruka upp,
Ausbrauen, *v. a. & n.* brygga ut; sluta att brygga.
Ausbrausen, *v. n.* brusa ut, storma ut; gäsa ut.
Ausbrechen, *v. irr. a.* bryta ut, bryta upp, bräcka ut; rycka, slita ut ell. ifrån; qvista; – *v. n.* bryta igenom, börja att synas, utbrista (om eld etc.); kasta upp (t. ex. blod); in Thränen, in Gelächter –, utbrista i tårar, i skratt; in harte Worte –, utfara i hårda ord; aus dem Gefängnisse –, bryta sig ut ur fängelset.
Ausbreiten, *v. a.* utbreda, vika upp, breda ut; utbreda, utsträcka (vingar, armar etc.); utsprida, utvidga; ausgebreitete Kenntnisse, vidsträckta ell. utbredda kunskaper; sich –, *v. r.* utbreda sig, sträcka sig, utsprida sig.
Ausbreitung, die, utbredande, utvecklande, utspridande; utvidgande.
Ausbrennen, *v. irr. a.* bränna ut; utbränna; bränna (tegel etc.), uppbränna; – *v. n.* utbrinna, brinna upp; upphöra att brinna.
Ausbrennen, das, **Ausbrennung**, die, utbrännande; uppbrännande etc.; jemf. *verb.* Ausbrennen.
Ausbringen, *v. irr. a.* utverka, utbringa; taga ut, draga ut; släcka ut; göra kunnig, göra bekant, utsprida (ett rykte etc.), tömma, rensa; wer hat das Gerücht ausgebracht (unter die Leute gebracht)? hvem har utspridit ryktet? darf ich die Ehre haben, die Gesundheit des Herrn N. N. auszubringen? får jag äran att proponera Herr N. N. skål?
Ausbringen, das, **Ausbringung**, die, utverkande, uttagande, utspridande etc.; jemf. *verb.* Ausbringen.
Ausbruch, der, (*pl.* -brüche) utbrott; utbrytning; utbristning; zum – kommen, komma till utbrott; beim – des Krieges, vid krigets utbrott.
Ausbruch, der, Ungerskt vin af första pressningen.
Ausbrühen, *v. a.* skålla bort, afskölja med hett vatten; förvälla.
Ausbrüten, *v. a.* ligga ut, kläcka ut (ägg, ungar); föda, alstra; (*fig.*) er brütet nichts Gutes aus, han har intet godt i sinne; er brütet Unheil aus, han grundar på olycka; ausgebrütet, (om ägg) utlegad; – *v. n.* upphöra att kläcka ut. [ut.
Ausbügeln, *v. a.* pressa, stryka
Ausbund, der, under, vidunder, mästare, mönster, den ypperste, bäste, värste; ein – von Gelehrsamkeit, ett under i lärdom; ein – von Frömmigkeit, ett mönster af gudsfruktan; ein – aller Schelme ell. von einem Schelme, en mästare i alla skälmstycken. [lös.
Ausbündig, *a.* förträfflig, maka-
Ausbürger, der, (*pl.* –) borgare som bosatt sig utom staden ell. som vunnit burskap i annan stad.
Ausbürsten, *v. a.* borsta ur; ein Kleid –, borsta dammet ur en klädning.
Ausbüßen, *v. a.* förbättra, försona (ett fel); plikta (för ett fel); (*jagtt.*) laga (nät etc.); ich habe mein Versehen – müssen, jag har måst plikta för min förseelse; – *v. n.* plikta, sota för något.
Auscommandiren, *v. a.* utkommendera.
Auscuriren, *v. a.* kurera fullkomligen, bota i grund.
Ausdampfen, *v. n.* röka ut, utdunsta; upphöra att röka.
Ausdämpfen, *v. a.* låta förflyga; dämpa, stilla, släcka ut.
Ausdampfung, die, utdunstning. [aktighet.
Ausdauer, uthärdande; stånd-
Ausdauern, *v. a. & n.* uthärda, utstå, lida; vara, påstå; räcka, hafva bestånd; im Leiden –, vara ståndaktig i lidande.
Ausdauernd, *a.* uthärdande; ståndaktig, varaktig.
Ausdehnbar, *a.* utvidgelig, sträckbar, uttänjelig, utänjbar, smidig.
Ausdehnbarkeit, die, utvidgelighet, uttänjbarhet, uttänjelighet, sträckbarhet, smidighet.
Ausdehnen, *v. a.* utvidga, uträcka, utsträcka, uttänja, uttöja, draga ut, förlänga; die ausdehnende Kraft, den utvidgande kraften; ausgedehnte Länder, vidsträckta länder; sich –, *v. r.* utvidga sig, yfva sig.
Ausdehnung, die, utvidgande, uttänjande, uttänjning; vidd, utsträckning, utvidgning; seiner ganzen – nach, till sin hela vidd.
Ausdenken, *v. irr. a.* uttänka; upptänka, uppfinna; uppdikta, uppspinna. [ra; tolka.
Ausdeuten, *v. a.* uttyda, förkla-
Ausdeutung, die, (*pl.* -en) uttydning, förklaring, tolkning.
Ausdichten, *v. a.* (af dicht:) göra vattentät; (af dichten:) dikta till slut; – *v. n.* upphöra att dikta.
Ausdielen, *v. a.* lägga golf, brädslå.
Ausdienen, *v. n.* tjena ut; ausgedient, *a.* uttjent; utnött; ein -er Soldat, en uttjent soldat; ein -er Rock, en utnöttrock.
Ausdingen, *v. irr. a.* betinga, förbehålla sig; undantaga.
Ausdonnern, *v. n.* dundra ut, upphöra att dundra ell. åska.
Ausdorren, *v. n.* uttorkas, förtorkas.
Ausdörren, *v. a.* uttorka, förtorka, göra torr.
Ausdrechseln, *v. a.* svarfva utur.
Ausdrehen, *v. a.* vrida utur; sno utur, sno upp; svarfva utur.
Ausdreschen, *v. irr. a.* urtröska, uttröska; – *v. n.* sluta att tröska.
Ausdruck, der, (*pl.* -drücke) uttryck, term, utlåtelse; uttal, utförssätt; Empfindungen, die keinen – leiden, känslor som ej kunna uttryckas. **-slos**, *a.* uttryckslös, känslolös, utan uttryck. **-svoll**, *a.* uttrycksfull, känslofull, eftertrycklig, liflig, talande. **-sweise**, die, uttryckssätt, talesätt, skrifsätt.
Ausdrucken, *v. a.* aftrycka; uttrycka; – *v. n.* sluta att trycka.
Ausdrücken, *v. a.* krama ur, utpressa; uttrycka; föreställa, uttala, utföra; sich –, uttrycka sig (i tal ell. skrift). [*av.* uttryckligen.
Ausdrücklich, *a.* uttrycklig; –
Ausdrusch, der, uttröskning; urtröskad säd.
Ausduften, *v. n.* dofta ut, utdunsta, gifva lukt ifrån sig.
Ausdüften, *v. a.* utsprida lukt, låta utdunsta; parfymera.
Ausduftung, die, utdunstning, utdoftning; dunst, ånga.
Ausdulden, *v. n.* uthärda, utstå.
Ausdunsten, *v. n.* dunsta ut, dunsta bort, förflyga, gifva utdunstning ifrån sig.
Ausdünsten, *v. a.* utdunsta, låta utdunsta.
Ausdünstung, die, (*pl.* -en) utdunstning. [släta.
Ausebenen, *v. a.* utjemna, ut-
Auseinander, (aus einander) *av.* ifrån hvarandra, ifrån hvartannat, åtskild, åtskils; – bringen, – thun,

skilja, åtskilja; – gehen, skilja sig; skiljas, skiljas åt; – nehmen, sönderdaga, taga löst ell. åtskils; – setzen, sätta åtskils; (*fig.*) utreda, utveckla, förklara, upplösa, analysera; ich werde es Ihnen auseinander setzen, jag skall utveckla (förklara) det för er.

Auseisen, *v. a.* utisa, uttaga något som är inneslutet af is.

Auseitern, *v. n.* upphöra att vara sig. [ra.

Auserkiesen, *v. a.* utvälja, utko-

Auserkoren, *a.* utvald; zu Etwas – sein, vara utsedd till något.

Auserlesen, *a.* utvald, utsökt.

Ausersehen, *v. irr. a.* utse, utvälja; er ist für den Posten –, han är utsedd (destinerad) till den posten.

Auserwählen, *v. a.* utvälja, utkora; auserwählt, utvald.

Auserwählung, die, utväljande.

Auserzählen, *v. a.* berätta till slut.

Ausessen, *v. irr. a.* äta ut, tömma genom ätande, äta upp; – *v. n.* sluta att äta, sluta måltiden.

Ausfädeln, *v. a.* rispa upp, draga ut trådarne; sich –, *v. r.* rispas upp, rispa sig.

Ausfahren, *v. irr. a.* köra ut; göra djupare ell. ojemn genom körande (en väg etc.); utföra (varor ur landet); – *v. n.* fara, resa ell. åka ut; resa bort; rusa ut; utbrista, utfara; halka, slinta; få utslag ell. blemmor (på huden etc.); er ist im Gesichte ausgefahren, det har slagit ut blemmor i ansigtet på honom, han har fått utslag i ansigtet.

Ausfahrt, die, (*pl.* -en) utfart, utfärd, utresa; bortresa; utkörsport.

Ausfall, der, (*pl.* -fälle) utfall (i allmänhet); utfall, utbrott (vid en belägring, i fäktning etc.); utveckling, resultat. **-spforte**, die, (*milit.*) lönnport, utfallsport (på en fästning).

Ausfallen, *v. irr. n.* falla ut (om säd, frö, tänder etc.); göra ett utfall (ifrån en fästning, i fäktning); slutas, aflöpa (om företag); mir fielen nach der Krankheit alle Haare aus, jag miste allt mitt hår efter sjukdomen; er fällt mit seiner Schuldforderung ganz aus, han får alls intet för sin fordran; die Sache fiel aus, wie ich es wünschte, saken utföll, som jag önskade; wenn die Waare so ausfällt, wie die Probe ist, om varan utfaller så (är så beskaffad) som profvet utvisar; (*fig.*) er war sehr ausfallend gegen mich, han rusade häftigt ut emot mig; – *v. a.* vrida ur led; sich die Achsel –, falla och vrida axeln ur led på sig.

Ausfallen, das, utfallande etc.; jemf. *verb.* Ausfallen; das – der Haare, hårens utfallning.

Ausfalzen, *v. a.* utfalsa.

Ausfangen, *v. irr. a.* fånga; utöda (en fiskdam).

Ausfasen, **Ausfasern**, *v. a.* rispa upp, draga trådarne ur; sich –, *v. r.* rispas upp, rispa sig.

Ausfaulen, *v. n.* ruttna ut, ruttna bort; falla af ell. bort af förruttnelse.

Ausfechten, *v. irr. a.* fäkta ut, afgöra med vapen ell. ord; – *v. n.* sluta att fäkta.

Ausfegen, *v. a.* utsopa, utrensa, sopa bort, sopa rent, rensa, rengöra.

Ausfeilen, *v. a.* utfila, urgröpa med filen; förbättra, fullkomna (ett litterärt arbete).

Ausfenstern, *v. a.* (*vulg.*) banna, smäda, skymfa.

Ausfertigen, *v. a.* utfärda.

Ausfertigung, die, utfärdande.

Ausfeuern, *v. a.* elda upp, uppvärma; – *v. n.* upphöra att skjuta ell. gifva eld; slå bakut (om hästar).

Ausfilzen, *v. a.* filta, fylla med stopphår; Jemanden –, (*vulg.*) banna, skrubba, läxa upp någon.

Ausfinden, *v. irr. a.* hitta på, utfinna, uppfinna, uppdikta; sich –, hitta på utväg.

Ausfindig, (ausfündig) *av.* Etwas – machen, utfinna, utgrunda, uppfinna, upptäcka, utröna något; Mittel und Wege – machen, upptänka utvägar.

Ausfischen, *v. a.* fiska ut; utöda (en fiskdam). [flaxa.

Ausflattern, *v. n.* utfladdra, ut-

Ausflechten, *v. irr. a.* lösa upp en fläta, sno upp.

Ausfleischen, *v. a.* (*garfv.*) skafva rent från kött. [laga.

Ausflicken, *v. a.* upplappa, lappa,

Ausfliegen, *v. irr. n.* flyga ut, flyga bort, flyga ur nästet; (*fig.*) lemna hemmet ell. fädernehuset.

Ausfließen, *v. irr. n.* utflyta, rinna ut, rinna bort, utrinna, utgå.

Ausflöhen, *v. a.* loppa, rensa från loppor.

Ausflucht, die, (*pl.* -flüchte) flygt från ett ställe; utgång, utfart; undflygt, undskyllan, förevändning, omsvep.

Ausflug, der, (*pl.* -flüge) utflygt, utflygning, utflygande, bortflygt, bortresa.

Ausfluß, der, (*pl.* -flüsse) utflytande, utflytning; utflöde, utlopp, aflopp; mynning. [mana.

Ausfordern, *v. a.* utfordra, ut-

Ausforderung, die, (*pl.* -en) utfordring, utmaning. **-sbrief**, der, utmaningsbref, fejdbref.

Ausforschen, *v. a.* utforska, utleta; upptäcka, uppspana; undersöka, utforska, ransaka.

Ausforschung, die, (*pl.* -en) utforskning, utletande; utrönande, ransakning.

Ausfragen, *v. a.* utfråga, utleta genom frågande; examinera, förhöra.

Ausfragung, die, utfrågande etc.; jemf. Ausfragen.

Ausfransen, *v. a.* plocka ut ell. bort fransar ell. trådar.

Ausfressen, *v. irr. a.* äta upp, uppfräta; urhålka, urgröpa genom frätande; fräta, förtära; er muß –, was er eingebrockt hat, han måste äta upp hvad han tillagat; sich –, äta sig fet (om djur).

Ausfrieren, *v. irr. n.* genomfrysa, bottenfrysa; upphöra att frysa.

Ausfuchteln, *v. a.* slå med flata värjan.

Ausfuhr, (Ausfuhre) die, utförsel, utskeppning, export; transport. **-handel**, der, exporthandel. **-zoll**, der, utgående tull.

Ausführbar, *a.* görlig, möjlig, som kan verkställas ell. utföras.

Ausführen, *v. a.* utföra, utskeppa, exportera; transportera, öfverföra; uträtta, verkställa, fullgöra; fullända; afhandla, utföra (ett ämne); fullfölja, genomdrifva (en rättegångssak).

Ausführlich, *a.* utförlig; vidlyftig; utförlig och styrkt med bevis, beledsagad med upplysningar; – *av.* utförligen.

Ausführlichkeit, die, utförlighet.

Ausführung, die, utförande, verkställande, verkställighet; fullföljande; uttömning, afföring; utförsel, utskeppning; omständlig berättelse.

Ausfüllen, *v. a.* fylla, utfylla, uppfylla; igenfylla; tömma ur, ösa, hälla, slå ut.

Ausfüllung, die, fyllande, uppfyllande etc.; jemf. Ausfüllen.

Ausfündig, se **Ausfindig**.

Ausfuttern, *v. a.* fodra, sätta foder under; öfverklåda, fodra med pelsverk; stoppa, uppstoppa.

Ausfüttern, *v. a.* göda, stilla upp, fodra, utfodra (kreatur).

Ausfütterung, die, fodrets framläggande; utfodring etc.; jemf. Ausfuttern & Ausfüttern. **-sgeld**, das, utfodrings- ell. fodernötspenningar, betalning som erlägges för boskapens utfodring.

Ausgabe, die, (*pl.* -n) utgift; kostnad; omkostnad; umgälder; upplaga (af en bok). **-buch**, das, utgiftsbok. [öfver.

Ausgähren, *v. n.* jäsa ut, jäsa

Ausgang, der, (*pl.* -gänge) utgång, upplösning; ändelse (ett ords); utgång, händelse; utgående (den helige andes); einen glücklichen – nehmen, få en lycklig utgång; vor – des Jahres, innan årets utgång. **-szoll**, der, utgångsafgift, utloppsafgift, utgående tull.

Ausgäten, *v. a.* harka, kratta, rensa bort ogräs.

Ausgattern, *v. a.* utspana, upptäcka, uppspana.

Ausgearbeitet, *a.* utarbetad.

Ausgebegeld, das, penningar till dagliga utgifter, löspenningar.

Ausgeben, *v. irr. a.* utbetala;

lägga ut, utgifva; utdela; gifva ut (en bok etc.); sich für Etwas –, gifva sig ut för något; eine Nachricht für wahr –, utgifva en nyhet för sann; sich ganz –, utblotta sig på penningar; – *v. n.* gifva ifrån sig, kasta af sig.

Ausgeber, der, utgifvare, utdelare, hushållare, skaffare.

Ausgeberin, die, hushållerska, skafferska.

Ausgebot, das, utbjudande till salu; första budet på något, som är till salu.

Ausgebreitet, *a.* vidsträckt, utsträckt.

Ausgeburt, die, (*pl.* -en) (*fig.*) foster, alster; dåligt snilleföster.

Ausgedehnt, *a.* vidsträckt.

Ausgediente, der, en som tjent ut sina år.

Ausgehen, *v. irr. n.* gå ut; slutas; gå bort; utplånas; slockna släckas; dö ut; falla af (om hår); förloras, förlora sig; utgå, utflyta (om den helige ande); auf Etwas –, gå ut på, hafva något för afsigt; tillställa, stämpla något; leer –, få intet; frei –, gå fri, blifva ostraffad; slippa lätt; die Waaren sind ausgegangen, varorna äro utgångna (sålda).

Ausgeizen, *v. a.* afplocka ell. afbryta öfverflödiga blad (på tobaksstjelkar, vinrankor etc.).

Ausgekerbt, *a.* refflad, kuggig, uddig; taggig; (*bot.*) urnupen.

Ausgelassen, *a.* glad, lustig öfver all måtta, dåraktig, liderlig.

Ausgelassenheit, die, omåttlig glädje.

Ausgelernt, *a.* utlärd, som slutat sina läroår; slug, listig, illparig, förslagen; ein -er, utlärling.

Ausgemacht, *a.* afgjord, beslutad, fastställd; obestridlig; das ist eine ausgemachte Sache, det är en afgjord, en beslutad sak.

Ausgenommen, *a.* undantagen; Niemand –, ingen undantagen; – *av.* (med *accus.*) undantagande.

Ausgerben, *v. a. & n.* garfva ut; sluta att garfva; (*fig.*) prygla upp någon, illa tilltvåla någon.

Ausgeschieden, *a.* frånskiljd; ein -es Mitglied, edutträdt sällskapsledamot.

Ausgeschlagen, *a.* knoppig; skorfvig, skabbig.

Ausgewachsen, *a.* växt ut; (verwachsen) puckelryggig.

Ausgezackt, *a.* taggig, uddig; (*bot.*) urnupen.

Ausgezeichnet, *a.* utmärkt; förträfflig, ovanlig; mit -er Hochachtung, med utmärkt högaktning.

Ausgießen, *v. irr. a.* utgjuta, uthälla, ösa ut, slå ut; fylla (en tom rymd, ett tomt rum), släcka, dämpa, qväfva med vatten; (*fig.*) das Kind mit dem Bade –, obetänksamt förkasta allt ell. hela saken; – *v. n.* (*jagt.*) blöda häftigt.

Ausgießung, die, utgjutning; utösning; utgjutelse etc.; jemf. Ausgießen.

Ausgipfeln, *v. a.* topphugga (träd).

Ausglätten, *v. a.* utsläta, polera.

Ausgleichen, *v. irr. a.* göra lika, jemngod ell. jemn; jemna, släta; einen Streit –, bilägga en tvist; sich –, *v. r.* förlikas; (*hand. T.*) saldera sig.

Ausgleichung, die, jemning; förliknelse.

Ausgleiten, *v. irr. n.* halka, slinta, åka undan.

Ausglitschen, *v. n.* halka, slinta, snafva, åka undan; (*fig.*) få en falsk riktning.

Ausglühen, *v. a.* göra glödgande, utglödga; – *v. n.* sluta att glödga.

Ausgraben, *v. irr. a.* utgräfva; uppgräfva, åter upptaga ur grafven; urhålka, urgröpa; ingräfva, uthugga, skära ut.

Ausgrabung, die, utgräfvande, uppgräfvande; urhålkande etc.; jemf. Ausgraben.

Ausgräten, *v. a.* bena (fisk).

Ausgreifen, *v. irr. a.* gripa ell. taga ut bland en mängd; gripa sönder, utnöta genom handtering; – *v. n.* löpa, taga stora steg.

Ausgrübeln, *v. a.* utgrubbla.

Ausgründen, *v. a.* utgrunda; jemf. Ergründen.

Ausguck, der, (*sjöt.*) utkik.

Ausguß, der, (*pl.* -güsse) utgjutelse, utgjutning, utösning; afloppsränna.

Aushaaren, *v. n.* fälla håret, hå-ra af sig.

Aushacken, *v. a.* uthacka, hugga ut; stycka, sönderstycka, sönderdela; die Augen –, hacka ut ögonen.

Aushäkeln, Aushaken, *v. a.* häkta, haka af ell. löst.

Aushalftern, *v. a.* aftaga grimman.

Aushalten, *v. irr. a.* uthärda, hålla ut med; fördraga; utstå, tåla, uthärda; utstå (sin tid); tjena ut (sina läroår); eine Belagerung –, uthärda en belägring; – *v. n.* vara länge, hålla, hafva bestånd; uthärda, framhärda ända till slut; es ist hier nicht auszuhalten, här kan ingen uthärda; er wird es nicht lange –, han uthärdar ej länge.

Aushämmern, *v. a.* uthamra.

Aushändigen, *v. a.* uthändiga, öfverlemna, utlemna i ens händer, tillställa, återställa, återlemna.

Aushänge-bogen, der, profark, revidersark. **-schild, das,** skylt.

Aushangen, *v. irr. n.* vara uthängd, vara upphängd.

Aushängen, *v. a.* hänga ut, upphänga; uthänga (varor); lyfta (en dörr af gångjernen).

Ausharen, se **Aushaaren.**

Ausharren, *v. n.* uthärda, utvänta, framhärda till slut.

Ausharrung, die, uthärdande, framhärdande.

Aushärten, *v. a.* härda, göra hård.

Aushärtung, die, härdande.

Aushauch, der, utandande, utblåsande; andedrägt.

Aushauchen, *v. a. & n.* utanda, utputsa, blåsa ut; die Seele –, utandas, gifva upp andan.

Aushauen, *v. irr. a.* uthugga; hugga ut, göra bildhuggerier; urhålka; tälja, hugga; gifva ris, spö ell. risbastu; einen Baum –, qvista, hugga bort de öfverflödiga qvistarne ell. grenarne på ett träd.

Aushauen, das, Aushauung, die, uthuggning etc.; jemf. *verb.* Aushauen.

Ausheben, *v. irr. a.* häfva, vräka, lyfta ut, upp ell. bort; lyfta af; utvälja, utleta; Rekruten –, värfva rekryter, rekrytera; Wein –, draga upp vin med häfvert.

Ausheber, der, (*pl.* –) slag- ell. spelhjul (i ur).

Aushebung, die, uthäfvande etc.; jemf. Ausheben; – der Rekruten, värfning, rekrytering.

Aushecheln, *v. a.* häckla ut; (*fig.*) skämta, narras med.

Aushecken, *v. a.* ligga ell. kläcka ut; uppdikta, uppspinna.

Aushecknng, die, utkläckande etc.; jemf. Aushecken.

Ausheilen, *v. a.* läka, kurera fullkomligen.

Ausheilung, die, läkande, kurerande.

Ausheimisch, *a.* utländsk, främmande; som befinner sig utomlands ell. lefver i landsflykt.

Ausheitern, *v. a.* göra klar, ren ell. lugn; sich –, *v. r.* klarna upp.

Ausheizen, *v. a.* uppelda, göra varm.

Aushelfen, *v. irr. a.* hjelpa ut; hjelpa, bistå, bispringa; Jemandem in der Noth –, hjelpa, undsätta någon i sin nöd.

Aushellen, *v. a.* göra klar, ren ell. blank.

Aushemmen, *v. a.* släppa löst (ett hjul etc.); taga bort hållhaken ell. hinderkedjan (från vagnhjulet).

Ausheuern, *v. a.* hyra ut, hyra bort; Jemanden –, betala högre hyra än en annan.

Ausheulen, *v. n.* sluta att tjuta ell. hvina.

Aushieb, der, uthugg; det som afhugges.

Aushilfe, die, biträde, understöd, uthjelpande.

Aushöhlen, *v. a.* urhålka, utgröpa, urkåta, urgräfva; undergräfva; reffla.

Aushöhlung, die, (*pl.* -en) urhålkning, urgröpning, utgräfning, utskärning ell. grop; reffling; håla, ihålighet.

Aushöhnen, *v. a.* Jemanden –, skymfa, smäda, gäckas med, göra narr ell. åtlöje af, begabba någon.

Aushöhnung, die, skymfande, beleende, bespottelse etc.; jemf. Aushöhnen.

Aushöken, Aushökern, *v. a.* mångla ut, sälja i smått.

Ausholen, *v. a.* (*sjöt.*) uthala; (*fig.*) lura ut; Jemanden –, pumpa på någon, utforska, utleta ens tankar; – *v. n.* upplyfta handen för att slå till; taga ansats ell. några steg tillbaka för att göra ett längre språng; weit –, gå långt tillbaka, börja sin berättelse ända framifrån. [tåg, uthalare.

Ausholer, der, (*pl.* –) (*sjöt.*) hiss-

Ausholung, die, (*sjöt.*) uthalande, uthalning.

Ausholzen, *v. a.* (lichten) utgallra, göra tunn, gles (om skog).

Aushorchen, *v. a.* utforska; utspana, uppsnappa hemligheter genom lyssnande.

Aushören, *v. a.* afhöra till slut.

Aushub, der, hvad som uthäfves etc.; jemf. Ausheben; ein neuer – Soldaten, en ny värfning ell. uppsättning af rekryter ell. soldater.

Aushülfe, se **Aushilfe.**

Aushülsen, *v. a.* sprita (ärter etc.); skala (nötter, ägg etc.).

Aushungern, *v. a.* uthungra; utsvälta; ausgehungert, uthungrad, uthungrig, utsvulten.

Aushunzen, *v. a.* (*vulg.*) banna, snäsa, skrubba upp.

Aushusten, *v. a.* uthosta; hosta ut, spotta ut; – *v. n.* upphöra att hosta.

Ausjagen, *v. a.* jaga ut, jaga bort; utdrifva, utfösa; – *v. n.* rida hastigt ut; sluta att jaga.

Ausjagung, die, utjagande, utdrifvande.

Ausjäten, se **Ausgäten.**

Ausjochen, *v. a.* spänna ur oket.

Auskalben, *v. n.* upphöra att kalfva.

Auskälten, *v. n.* blifva utkyld; kylas bort, gå ut genom köld.

Auskämmekamm, der, (*plur.* -kämme) grofkam, slängkam.

Auskämmen, *v. a.* utkamma; utkarda; utreda med kam.

Auskämpfen, *v. a.* utkämpa, afgöra med vapen; – *v. n.* sluta att strida ell. kämpa.

Auskanten, *v. a.* utkanta, utskära vid kanten; udda ut.

Auskauen, *v. a.* tugga ut, tugga väl; (*sjöt.*) das Werg –, arbeta ut drefvet (om skepp i svår sjögång).

Auskaufen, *v. a.* köpa allt; utköpa; Jemanden –, köpa af någon alla dess varor; förekomma någon i köp.

Auskegeln, *v. a.* spela ell. kasta ut på kägelbanan; – *v. n.* sluta att slå käglor.

Auskehlen, *v. a.* reffla, urhålka.

Auskehlung, die, reffla, reffling, urhålkning.

Auskehren, *v. a.* sopa ut, sopa bort, sopa ren; borsta; vända ut.

Auskehricht, der, sopor.

Auskeilen, *v. a.* kila ut; förse med kilar; – *v. r.* (*bergv.*) bli spetsig som en kil; löpa ut i en spets.

Auskeimen, *v. n.* gro, sticka upp.

Auskeltern, *v. a.* utpressa, utkrama; Trauben –, utpressa drufvor.

Auskerben, *v. a.* reffla, göra kuggig ell. uddig, karfva ut, karfva ur, inskära.

Auskernen, *v. a.* taga kärnor ur; (*bergv.*) skilja, afsöndra bästa malmen från den sämre.

Auskeßern, *v. a.* (*bergv.*) göra sprickor eller remnor i.

Auskielen, *v. n.* bli fullfjädrad (om fåglar). [med kitt.

Auskitten, *v. a.* utfylla sprickor

Ausklaftern, *v. a.* mäta famnvis; bestämma efter famnmått innehållet af ett träd.

Ausklagen, *v. a.* klaga ut, föra ut för domstolen; Etwas –, erhålla något genom process; Jemanden –, värdera och försälja (en gäldenärs egendom); – *v. n.* upphöra att klaga, upphöra att beklaga sig.

Ausklären, *v. a.* göra klar, ren; klara.

Ausklariren, *v. a.* klarera ut.

Ausklatschen, *v. a.* gäckas med, göra narr af, skymfa någon genom handklappningar, klappa ut; sqvallra, bära omkring sqvaller; – *v. n.* upphöra att sqvallra ell. sladdra.

Ausklauben, *v. a.* plocka ut, plocka bort, utleta; taga ur (nötter); uppfinna, utleta.

Auskleben, **Auskleiben**, *v. a.* limma, klistra öfver med papper.

Auskleiden, *v. a.* utkläda, afkläda; sich –, afkläda sig.

Auskleistern, *v. a.* öfverdraga inuti med klister, klistra något inuti.

Ausklingeln, *v. a.* kungöra genom handklockan. [klinga.

Ausklingen, *v. n.* upphöra att

Ausklopfen, *v. a.* urknacka, utklappa, damma, piska; Jemandem das Fell –, piska upp någon.

Ausklügeln, *v. a.* utgrunda, uppfinna, upptäcka genom spetsfundighet, grundforska.

Ausknaupeln, *v. a.* plocka, rensa ut ell. bort. [räckligt.

Auskneten, *v. a.* knåda, älta till-

Auskochen, *v. a.* koka ut; koka tillräckligt, göra hvit, bleka genom kokning; – *v. n.* koka öfver, koka bort; upphöra att koka.

Auskochung, die, utkokning etc.; jemf. Auskochen.

Auskommen, *v. irr. n.* komma ut, ur ell. lös; slippa ut; utkläckas; utspridas, bli allmänt bekant; mit Etwas –, hafva sin utkomst med något; mit Jemandem –, blifva ense, komma till rätta med någon; mit diesem Gelde werde ich nicht –, dessa penningarne räcka ej till för mig; mit einer Rechnung nicht – können, ej kunna göra fullkomligt reda för sig.

Auskommen, das, utkomst, bergning; mit dir ist kein –, med dig kan ingen komma öfverens; sein gutes – haben, hafva sin goda utkomst.

Auskörnen, *v. a.* taga ut kornen ur axen, frön ur hylsorna etc.; ausgekörnt, utsökt, förträfflig.

Auskosten, *v. a.* utleta, utsöka genom smakande.

Auskramen, *v. a.* framlägga, utbreda, uthänga varor (till salu); lägga ell. visa upp; utkrama, visa för att prunka med; er kramt seine Weisheit aus, han utkramar sin lärdom. [med benen.

Auskrätschen, *v. a.* skrefva ut

Auskratzen, *v. a.* klösa, rifva, kratsa, krafsa, skrapa ut, upp, lös ell. ifrån; utplåna, sudda ut, radera; – *v. n.* upphöra att krafsa ell. skrapa; (*vulg.*) löpa hastigt sin väg; mit dem Fuße –, skrapa med fötterna när man bockar sig.

Auskriechen, *v. n.* krypa ur, krypa ut; alle Winkel –, krypa omkring; aus dem Ei kriechen, krypa utaf ägget. [att kriga.

Auskriegen, *v. n.* kriga ut, sluta

Auskrüllen, *v. a.* sprita (ärter).

Auskühlen, *v. a.* göra sval; – *v. n.* blifva sval.

Auskundschaften, *v. a.* spionera ut, utspeja, lura ut; upptäcka, uppspana; utforska, utleta, skaffa sig kunskap om.

Auskundschafter, der, (*pl.* –) spion, spejare, kunskapare.

Auskundschaftung, die, utspionerande, utforskande, utspanande.

Auskunft, die, föda, uppehälle, bergning, utkomst; utväg ell. medel att komma ifrån ell. gå igenom med en sak; upplysning, berättelse, angifvelse; – in einer Sache ertheilen, gifva upplysning i en sak. -**smittel, das,** medel ell. utväg att gå igenom med ell. att angripa en sak.

Auskünsteln, *v. a.* utkonstla, utgrunda på ett sinnrikt sätt.

Auslachen, *v. a.* Jemanden –, skratta ut, utgrina, göra åtlöje af någon, roa sig på någons bekostnad; ausgelacht werden, blifva utskrattad; – *v. n.* skratta sig mätt, upphöra att skratta.

Auslachenswerth, *a.* värd att göra åtlöje af, löjlig.

Ausladen, *v. irr. a.* urladda, urlassa, lossa, aflasta, utlasta, lassa af. [sare.

Auslader, der, utlastare, urlas-

Ausladezeug, das, krats, plunderskruf.

Ausladung, die, (*pl.* –en) lossning, aflastning, utlastning, urladdning, urlassning.

Auslage, die, (*pl.* –n) utbetalning, utlaga, utgift; utlägg, utlagda penningar, förskott; disk ell. bord hvarpå varor utbredas att beses; die –n wiedererstatten, återbetala utlagda penningar.

Ausland, das, främmande land, utrikes ort; vom –e, utifrån, utrikes ifrån; im –e, utrikes, utom-

lands; ins –, utomlands, utrikes; ins – gehen, resa utrikes.

Ausländer, der, utländning, främling, utbörding.

Ausländerei, die, förkärlek för allt som är utländskt.

Ausländerin, die, (*pl.* –nen) utländska.

Ausländisch, *a.* utländskt, främmande.

Auslangen, *v. n.* förslå, räcka till, vara nog, göra tillfyllest.

Auslassen, *v. irr. a.* utsläppa; utvidga, göra vidare; utelemna, förbigå, förgäta (ett ord etc.); bortkasta (en bokstaf); uppenbara (sina tankar); kungöra, utgifva (en förordning, ett påbud etc.; bättre: erlassen); seine Freude –, yttra sin glädje; seinen Zorn –, utösa sin vrede; sich über Etwas –, utlåta sig, yttra sig öfver något; sich gegen Jemanden –, yppa sig för någon.

Auslassung, die, (*pl.* –en) utelemnande, utsläppande, utelyktande. **–szeichen, das**, apostrof (').

Auslauf, der, utlopp, aflopp; utlöpande; utflytande; utgång; afsegling, afresa.

Auslaufen, *v. irr. n.* börja att löpa ell. springa; utlöpa, afsegla, löpa ur hamnen; rinna, flyta ut, flyta bort; löpa bort, rymma; läcka, rinna, vara otät; slutas, aflöpa; framskjuta; – *v. a.* (*bergv.*) uppfordra; sich –, springa sig trött, springa sig mätt.

Ausläufer, der, (*pl.* –) utlöpare, en som man skickar ut i ärender; skott, rotskott, telning.

Auslaugen, *v. a.* utluta, lutlägga, urlaka, draga ut luten.

Auslaugung, die, lutning, urlakande, urlakning.

Auslauten, *v. n.* gifva ljud ifrån sig; upphöra att ljuda.

Ausläuten, *v. a. & n.* lysa af genom ringning; ringa för sista gången, upphöra att ringa.

Ausläutern, *v. a.* göra gles, utgallra (en skog).

Ausleben, *v. n.* upphöra att lefva, lefva ut; er hat ausgelebt, han är död.

Auslecken, *v. a.* slicka ut; – *v. n.* läcka ut, rinna ut.

Ausledern, *v. a.* fodra med läder; (*vulg. fig.*) prygla upp.

Ausleerbank, die, bänk ell. bord i glasbruk, hvarpå kylpottorna tömmas.

Ausleeren, *v. a.* tömma ut, göra tom; tömma till en del; uttömma, afföra.

Ausleerung, die, uttömmande; uttömning, afföring.

Auslegeholz, das, finare trädsorter till faneradt ell. inlagdt arbete.

Auslegen, *v. a.* framlägga, utlägga, utbreda (varor etc.); lägga ut, förskjuta (Etwas für Jemanden); fanera, göra inlagdt arbete; uttolka, uttyda, förklara; kommentera, göra utläggningar öfver; ein Schiff –, lägga ut ett skepp på redden; Träume –, uttyda drömmar; übel –, illa uttyda; das ist ausgelegt, det är uttydt.

Ausleger, der, (*pl.* –) uttydare, utläggare, uttolkare, tolk, kommentator, textförklarare; (*sjöt.*) skepp som till betäckning kryssar vid kusten; litet bogspröt.

Auslegung, die, (*pl.* –en) utbredning, utläggning att beses; förskott, utbetalning, utläggning, uttolkning, förklaring, uttydning. **–skunst, die**, konsten att uttolka, uttyda, förklara etc., utläggningskonst.

Ausleiden, *v. irr. n.* lida ut, upphöra att lida; er hat ausgelitten, hans lidande är slutadt, han har upphört att lida.

Ausleihen, *v. irr. a.* utborga, utlåna, hyra ut, leja ut.

Ausleihen, das, Ausleihung, die, utborgande, utborgning, utlånande, uthyrande.

Ausleiten, *v. a.* leda ut, bort ell. undan.

Auslenken, *v. n.* undvika, afböja, leda, länka utåt; hålla ur vägen.

Auslernen, *v. n.* utlära, lära ut, sluta sina läroår; lära fullkomligt ell. i grund; – *v. a.* einen Menschen gründlich –, lära känna en menniska i botten.

Auslese, die, urval.

Auslesen, *v. irr. a.* utvälja, utsöka, leta ut; rensa, plocka; sluta att läsa; ein Buch –, läsa ut, läsa igenom en bok.

Ausleuchten, *v. a.* lysa ut; (*fig.*) behandla, medfara.

Ausleuen, *v. a.* (*sjöt.*) lossa förmedelst en laddbom.

Auslichten, *v. a.* göra tunn, göra gles, utgallra (en skog).

Auslichtung, die, utgallring, utgallrande.

Ausliefer er, der, (*pl.* –) utlemnare, utlefvererare; fodermarsk.

Ausliefern, *v. a.* utlemna, utlefverera; återlemna, öfverlemna, aflemna.

Auslieferung, die, (*pl.* –en) utlefverering, lefverans. **–svertrag, der**, öfverenskommelse om fångars utvexling ell. rymmares utlefverering.

Ausliegen, *v. irr. n.* ligga ut, ligga sin tid; sätta sig, klarna.

Ausliege r, der, (*pl.* –) (*sjöt.*) utliggare, vaktskepp.

Auslocken, *v. a.* utlocka, utleta, utforska; Jemandem ein Geheimniß –, locka en hemlighet ur någon.

Auslohen, *v. a.* uppvärma, uppglödga. [penningar.

Auslohnen, *v. a.* utbetala dags-

Ausloosen, *v. a.* utlotta, draga lott, kasta lott; lotta, skifta, dela i lotter. [ning i lotter.

Ausloosung, die, lottning, del-

Auslootsen, *v. a.* (*sjöt.*) lotsa ut.

Auslöschen, *v. a.* släcka, utsläcka, utstryka; utplåna; radera; – *v. n.* slockna, släckas; das Feuer –, släcka elden. [slocklig.

Auslöschlich, *a.* utplånlig, ut-

Auslöschung, die, släckning, utsläckning, utslocknande, utplånande, utstrykande.

Auslösen, *v. a.* utlösa, återköpa; inlösa, infria (en pant); bestå kostnaden för någon, hålla skadelös.

Auslöslich, *a.* som kan utlösas.

Auslösung, die, (*pl.* –en) återköp; inlösen, utlösning; igenlösning; lösepenning; utlösning (i slagur). **–svertrag**, se **Auslieferungsvertrag**.

Auslüften, *v. a.* vädra, gifva frisk luft åt; sätta i fria luften.

Auslüftung, die, vädrande.

Ausmachen, *v. a.* taga ut, upplösa, reda ut; släppa ut; skala, taga ur (kärnor etc.); sprita (ärter etc.); stoffera, bekläda; tömma, sluta, fullända, afsluta; afgöra; fastställa, besluta, bestämma; komma öfverens om; upptäcka, utröna; bestämma något åt någon; skaffa, utverka en något; das Licht –, släcka ljuset; mit Jemandem –, afgöra, fastställa; ausgemacht, afgjord, beslutad; obestridlig; – *v. n.* utgöra; bestå i, bestå af; göra, hafva att betyda; stiga, belöpa ell. bestiga sig till; das macht eine bedeutende Summe aus, det utgör en betydlig summa; das macht nichts aus, det har ingenting att betyda, det har ingenting på sig.

Ausmachen, das, Ausmachung, die, afgörande etc.; jemf. *verb.* Ausmachen.

Ausmahlen, *v. a.* (*part.* ausgemahlen), mala ut; mala nog ell. för mycket; – *v. n.* sluta att mala (på qvarnen).

Ausmalen, (*part.* ausgemalt) *v. a.* utmåla, fullborda (en målning); afmåla, afskildra; illuminera ell. kolorera (svarta bilder); (*fig.*) utveckla, noga förklara; äfv.: sluta att måla.

Ausmaler, der, en som kolorerar, som målar svarta bilder ut med färger. [*a.* utkafla.

Ausmandeln, Ausmangeln, *v.*

Ausmarken, *v. a.* utstaka (gränser); utesluta genom rågångar; utsyna (träd).

Ausmärker, der, åbo på en skogsmark, som ej åtnjuter några fri- och rättigheter i anseende till skogen ell. marken; en som besitter ägor utom en bys mark.

Ausmarsch, der, utmarsch, aftågande, utmarschering, uttåg.

Ausmarschiren, *v. n.* utmarschera, uttroppa, uttåga, gå ut, gå bort, aftåga, sätta sig i marsch.

Ausmärzen, se **Ausmerzen**.

Ausmästen, *v. a.* fullgöda, göda tillfyllest.

Ausmauern, *v. a.* invändigt bekläda med murarbete.

Ausmeißeln, *v. a.* uthugga, utsticka med huggjern ell. grafstickel.

Ausmelken, *v. a.* urmjölka, mjölka ut.

Ausmergeln, *v. a.* utmärgla, utmagra, försvaga.

Ausmerzen, *v. a.* förkasta, vräka; utmönstra, utesluta, utdöma, utgallra.

Ausmerzung, die, förkastande, vräkande.

Ausmessen, *v. a.* utmäta, afmäta; taga dimensionerna af; sälja i smått ell. styckvis.

Ausmessung, die, (*pl.* –en) mätning; afmätning.

Ausmeubliren, *v. a.* uppmöblera.

Ausmiethen, *v. a.* hyra ut; Jemanden –, tvinga någon att flytta genom stegring i hyran ell. genom att bjuda större hyra; hyra in på annat ställe.

Ausmisten, *v. a.* mocka, rensa, borttaga gödsel.

Ausmitteln, *v. a.* upptäcka, uppfinna medel och utvägar.

Ausmontiren, *v. a.* utrusta, mondera, bekläda.

Ausmünzen, *v. a.* utmynta, prägla mynt.

Ausmünzung, die, utmyntande.

Ausmustern, *v. a.* utmönstra, vräka, utgallra, förkasta; afskeda, afdanka; utsmycka.

Ausmusterung, die, utmönstring etc.; jemf. Ausmustern.

Ausnagen, *v. a.* gnaga ut, skafva ut.

Ausnähen, *v. a.* sy ut, brodera, sticka; – *v. n.* sluta att sy.

Ausnahme, die, (*pl.* –n) undantag, förbehåll, inskränkning. **–gesetz, das**, undantagslag.

Ausnahmsweise, *av.* undantagsvis.

Ausnaschen, *v. a.* snaska ut.

Ausnehmen, *v. irr. a.* uttaga, borttaga; taga på kredit; taga ur nästet, rensa, taga innanmätet ur (fisk, kycklingar etc.); undantaga; uttömma; sich gut –, se väl ut, taga sig väl ut, göra en god verkan; Bienen –, skatta bin.

Ausnehmend, Ausnehmlich, *av.* särdeles, förträffligt; ausnehmend schön, särdeles vacker.

Ausnehmzange, die, (*pl.* –n) (*knappmak.*) liten tång, hvarmed de pressade knapparne tagas ur pressen.

Ausniesen, *v. a.* nysa ut; – *v. n.* upphöra att nysa.

Ausnippen, *v. a.* dricka smått ut, smutta ut.

Ausnutzen, *v. a.* nöta ut, slita ut, urnöta.

Ausölen, *v. a.* bestryka invändigt med olja.

Auspachten, *v. a.* Jemanden –, genom erbjudande af högre arrendesumma tvinga en annan att afstå från arrendet.

Auspacken, *v. a.* packa utur, packa ut, urpacka; öppna en packa ell. ett paket.

Auspahlen, *v. a.* sprita ärter, taga nötter, bönor etc. ut af skalet.

Auspappen, *v. a.* bekläda invändigt med papp ell. papper.

Auspariren, *v. a.* parera; afböja, afvända.

Auspaufen, *v. a.* kungöra med pukslag; (*fig.*) piska ell. smörja upp.

Auspeilen, *v. a.* (*sjöt.*) utpejla djupet.

Auspeitschen, *v. a.* utpiska, drifva ut ell. bort med piskslängar; gifva ris ell. risbastu.

Auspfählen, *v. a.* förse med pålar; påla ut, utmärka med pålar.

Auspfänden, *v. a.* utpanta, utmäta; er ist ausgepfändet worden, han har blifvit utpantad.

Auspfänder, der, utpantare, exekutor.

Auspfändung, die, utpantande, utpantning, utmätning.

Auspfeifen, *v. irr. a.* uthvissla; – *v. n.* upphöra att hvissla ell. pipa.

Auspflastern, *v. a.* stenlägga.

Auspflücken, *v. a.* urplocka, plocka ut; rycka ut; rensa ut, rensa ifrån.

Auspflügen, *v. a.* plöja bort; plöja upp.

Auspichen, *v. a.* invändigt öfverdraga med beck ell. tjära; (*fig.*) er hat einen ausgepichten Magen, säges om en som kan förtära allting utan urval ell. måtta.

Auspicken, *v. a.* utpicka, hacka ur med näbben.

Ausplappern, se **Ausplaudern**.

Ausplatten, Ausplätten, *v. a.* stryka ut, stryka glatt ell. slät, utplatta.

Ausplatzen, *v. n.* spricka, brista; in Gelächter –, utbrista i skratt.

Ausplaudern, *v. a.* sqvallra ut, utsprida genom sqvaller; – *v. n.* upphöra att sqvallra; sich –, prata sig trött ell. mätt.

Ausplündern, *v. a.* utplundra, sköfla, röfva.

Ausplünderung, die, plundring, sköfling.

Auspochen, *v. a.* slå ut, klappa ut; bortjaga, utdrifva genom stötande; uthvissla.

Auspoliren, *v. a.* polera.

Auspolirung, die, polerande.

Auspolstern, *v. a.* uppstoppa med hår, fjäder etc.; förse med kuddar, dynor, madrasser etc.

Ausposaunen, *v. a.* kungöra med basun, utbasuna, utsprida.

Ausposaunung, die, kungörande; utspridande.

Ausprägen, *v. a.* utprägla; tydligen uttrycka.

Ausprägung, die, utpräglande.

Auspredigen, *v. n.* upphöra att predika; – *v. a.* utsprida, göra allmänt bekant.

Auspressen, *v. a.* utpina, utpressa, utkrama; aftvinga, utpina, taga med våld.

Auspressung, die, utpressning, utpressande.

Ausproben, Ausprobiren, *v. a.* försöka, pröfva ut.

Ausprügeln, *v. a.* piska ut, prygla ut.

Auspumpen, *v. a.* utpumpa, pumpa läns.

Auspunctiren, *v. a.* punktera ut, utröna genom punktering.

Ausputzen, *v. a.* putsa, göra ren, grann inuti; rensa, upprensa; viska (en kanon); utsira, smycka, göra grann; qvista (träd); stocka upp (hattar); utsläcka (ett ljus med ljussaxen); skrapa upp, banna.

Ausputzer, der, (*pl.* –) den som gör rent, grann etc., rengörare, rensare; sparlakanslexa, skrapa, bannor.

Ausputzung, die, putsande, smyckande etc.; jemf. Ausputzen.

Ausquartiren, *v. a.* gifva sin inqvartering till en annan, som man betaler för förplägningen.

Ausquetschen, *v. a.* utkrossa, utpressa, utkrama.

Ausradiren, *v. a.* radera ut, utplåna, utskrapa.

Ausradirung, die, utradering.

Ausrahmen, *v. a.* spänna ell. taga ur ramen.

Ausrasen, *v. n.* rasa ut, upphöra att rasa.

Ausrasten, *v. n.* hvila ut, hvila sig nog.

Ausrauchen, *v. a.* röka ut, utdrifva genom rök; eine Pfeife –, röka ut en pipa; – *v. n.* upphöra att röka.

Ausräuchern, *v. a.* röka ut, fördrifva genom rök (elak lukt etc.); göra välluktande; röka (kött etc.); röka nog.

Ausraufen, *v. a.* utrycka; harka, kratta, rensa bort; plocka af fjädrarne); sich die Haare –, rycka ut sina hår.

Ausräumen, *v. a.* utrymma, undanrödja; flytta ut; rengöra, upprena; tömma, urrödja, göra tom.

Ausräumer, der, (*pl.* –) rensare, plunderskruf, krats; *T.* borr att göra ett hål större.

Ausräumung, die, utrymmande, utrödjande, rengörande, upprensning, flyttning.

Ausraupen, *v. a.* rensa från mask (träd etc.).

Ausräuspern, *v. a.* rackla, utspotta (slem etc.).

Ausrechnen, *v. a.* uträkna, beräkna, göra öfverslag.

Ausrechnung, die, (*pl.* –en) uträkning, beräkning, öfverslag.

Ausrecken, *v. a.* uträcka, utsträcka.

Ausreckung, die, uträckande, utsträckande.

Ausrede, die, uttal, undanflykt, undskyllan, ursäkt.

Ausreden, *v. a.* uttala; sich –, ursäkta sig, urskulda sig; Jemandem Etwas –, afråda, afstyrka en ifrån något; – *v. n.* upphöra att tala, sluta sitt tal.

Ausregnen, *v. n. imp.* upphöra att regna; es hat ausgeregnet, det har upphört att regna; – *v. a.* fördjupa, skölja bort med regn.

Ausrebben, se **Ausrheden**.

Ausreiben, *v. irr. a.* rifva, utgnugga, utgnida, gnugga bort; putsa.

Ausreichen, *v. n.* räcka till, vara tillräcklig, vara nog, hafva nog.

Ausreinigen, *v. a.* rengöra, rensa; skura. [bortresa.

Ausreise, die, (*pl.* -n) utresa,

Ausreisen, *v. n.* utresa, resa bort; upphöra att resa.

Ausreißen, *v. irr. a.* rycka, rifva, slita ut ell. upp; urrifva, urrycka, sönderslita; mit der Wurzel –, upprycka med roten; – *v. n.* sönderslitas, gå sönder, gå af; brista, sönderrifvas; rymma, taga flykten, packa sig bort; die Pferde rissen aus, hästarne skenade; mir reißt die Geduld aus, tålamodet förgår mig; er ist ausgerissen, han har rymmt, han har tagit flykten.

Ausreißer, der, (*pl.* –) rymmare, öfverlöpare, flykting.

Ausreißung, die, utryckande etc.; jemf. Ausreißen.

Ausreiten, *v. irr. n.* rida ut.

Ausreiter, der, (*pl.* –) en som rider ut; en som rider omkring för att se efter att ingen oordning sker.

Ausrenken, *v. a.* vrida ell. rycka ur led; den Arm –, vrida armen ur led. [ryckning ur led.

Ausrenkung, die, vridning ell.

Ausrennen, *v. irr. n.* löpa ut, ränna ut; upphöra att ränna; – *v. a.* utstöta genom rännande (ett öga etc.).

Ausreuten, *v. a.* utrota; das Unkraut –, rensa bort ogräs.

Ausreutung, die, utrotande.

Ausrheden, *v. a.* utreda, utrusta (ett fartyg).

Ausrhedung, die, utredning.

Ausrichten, *v. a.* uträtta, verkställa; einen Auftrag –, uträtta ett uppdrag; eine Hochzeit –, tillaga ell. göra ett bröllop, betala kostnaderna derför; nichts –, uträtta ingenting.

Ausrichtung, die, uträttande, verkställande.

Ausringen, *v. irr. a.* vrida ur (kläder); – *v. n.* upphöra att brottas; sluta sin lefnadsbana.

Ausrinnen, *v. irr. n.* rinna ut, rinna ur.

Ausritt, der, (*pl.* -e) utridande, utridning, utridt, lustridt.

Ausröcheln, *v. a.* rossla ut; – *v. n.* upphöra att rossla; dö.

Ausroden, *v. a.* utrota; uppgräfva.

Ausrohren, *v. a.* förse med rör.

Ausrollen, *v. n.* tillra ut, rulla ut; upphöra att rulla; upphöra att mangla. [ga, utöda.

Ausrotten, *v. a.* utrota, ödelägga,

Ausrottung, die, utrotande, ödeläggande, utödande.

Ausrücken, *v. n.* rycka, tåga, marschera ut; – *v. a.* rycka längre fram.

Ausrückung, die, utryckande, uttågande.

Ausruf, der, rop, utrop; utrop till auktion, upprop; utropande, offentligt förkunnande; auktion; Etwas durch öffentlichen – verkaufen, försälja något på offentlig auktion.

Ausrufen, *v. irr. a.* utropa, offentligen förkunna; pålysa, bjuda ut; – *v. n.* ropa ut, skrika; upphöra att ropa.

Ausrufer, der, (*pl.* –) utropare, mäklare vid en auktion.

Ausrufung, die, (*pl.* -en) utrop etc.; jemf. Ausruf. **-swort**, das, interjektion, utropsord. **-szeichen**, das, utropstecken.

Ausruhen, *v. n.* hvila ut; hvila sig; sich –, *v. r.* hvila sig.

Ausrunden, *v. a.* utringa, runda, utrunda.

Ausrundung, die, utringande, utringning, utrundande, utrundning.

Ausrupfen, *v. a.* utrycka, afplocka, utslita (fjädrar, hår etc.); man hat ihm die Schwingfedern ausgerupft, man har klippt vingarne på honom.

Ausrüsten, *v. a.* utrusta; beväpna; begåfva.

Ausrüstung, die, (*pl.* -en) utrustning, utrustande.

Ausrütteln, *v. a.* urskaka, skaka ut, häftigt rista ell. skaka.

Aussaat, die, utsäde, utsåning, sädeskorn. [säck.

Aussacken, *v. a.* tömma ur en

Aussäen, *v. a.* utså.

Aussäen, das, **Aussäung**, die, utsåning.

Aussage, die, (*pl.* -n) utsaga, berättelse; an[illegible]ande; vittnesmål, vittnens utsaga.

Aussagen, *v. a.* utsäga, berätta; vittna.

Aussägen, *v. a.* ursåga, såga ut, såga bort.

Aussatz, der, (*pl.* -sätze) utsats; aquit (i billard); utslag, spetälska; skorf.

Aussätzig, *a.* spetälsk.

Aussäubern, *v. a.* rengöra, rensa, snygga.

Aussäuberung, die, rengörande.

Aussauern, *v. n.* förlora syran.

Aussäuern, *v. a.* utdraga syran.

Aussaufen, *v. irr. a.* utsupa, ursupa, urdricka, uppsupa.

Aussaugen, *v. a.* ursuga, utsuga; utmärgla, försvaga; der Krieg saugt das Land aus, kriget utarmar landet; den Boden –, utmagra jorden; – *v. n.* di nog; upphöra att di.

Aussäugen, *v. a.* gifva di tillräckligt lång tid; – *v. n.* sluta att di.

Aussauger, der, (*pl.* –) utsugare, blodsugare; (*bot.*) parasitväxt.

Aussaugung, die, utsugning.

Ausschaben, *v. a.* utskafva, utskrapa, borttaga ell. urhålka genom skrapande ell. skafvande.

Ausschalen, *v. a.* bekläda med bräder.

Ausschälen, *v. a.* skala ur, skala af; aftaga, fnasa; skala; sprita; flå, skålla.

Ausschänden, *v. a.* smäda, skymfa; banna, snäsa.

Ausschank, der, minuthandel med dryckesvaror (brännvin, öl, kaffe etc.).

Ausscharren, *v. a.* uppkrafsa; uppgräfva; skrapa, rifva upp; Jemanden –, göra narr af någon derigenom att man skrapar med foten; mit dem Fuße –, stryka på foten, bocka sig för en; – *v. n.* upphöra att krafsa ell. gräfva.

Ausscharrung, die, uppkrafsande etc.; jemf. Ausscharren.

Ausschattiren, *v. a.* schattera, lägga skugga på. [ut.

Ausschauen, *v. n.* skåda ut, se

Ausschaufeln, *v. a.* utskyffla, skofla ut.

Ausschäumen, *v. a.* & *n.* utskumma; upphöra att skumma; (*fig.*) upphöra att rasa.

Ausscheiden, *v. a.* frånskilja, afsöndra; – *v. n. irr.* aflägsna sig, gå ut, gå bort.

Ausscheidung, die, frånskiljande. [let; sprita (ärter).

Ausschelfen, *v. a.* taga ur ska-

Ausschelten, *v. irr. a.* utskälla, banna, ösa ut skällsord emot; smäda, skymfa.

Ausschenken, *v. a.* ösa, hälla, slå ut; utminutera; jemf. Ausschank.

Ausscheren, *v. irr. a.* skära, klippa ut ell. ur. [skämta.

Ausscherzen, *v. n.* upphöra att

Ausscheuern, *v. a.* skura, rengöra inuti.

Ausschicken, *v. a.* utskicka, utsända.

Ausschieben, *v. irr. a.* skjuta ut; spela käglor; – *v. n.* börja att spela käglor, göra första kastet.

Ausschienen, *v. a.* förse med skenor.

Ausschießen, *v. irr. a.* skjuta ut, skjuta bort; förkasta, vräka; – *v. n.* skjuta, sticka, växa upp, spricka ut; upphöra att skjuta.

Ausschießen, das, **Ausschießung**, die, utskjutande; vräkande etc.; jemf. *verb.* Ausschießen.

Ausschiffen, *v. a.* urlasta, sätta i land; utskeppa.

Ausschiffung, die, urlastning, utskeppande, utskeppning.

Ausschimpfen, *v. a.* smäda, skymfa; – *v. n.* upphöra att skymfa. [skymfning.

Ausschimpfung, die, smädande,

Ausschinden, *v. irr. a.* flå; utsuga; ockra.

Ausschirren, *v. a.* sela af, spänna ifrån (hästarne).

Ausschlachten, *v. a.* flå ell. rensa (kreatur).

Ausschlacken, *v. a.* afskilja slagg från metaller.

Ausschlafen, *v. irr. n.* sofva ut; den Rausch –, sofva ruset af sig.

Ausschlag, **der**, (*pl.* **-schläge**) första utslagningen (i spel); öfvervigt, öfverskott; skott (på ungskog); hettblemmor, finnar (i ansigtet); spetälska, skabb, utslag; skorf i hufvudet; klaff; beklädning; utslag, utgång, slut; händelse, tillfällighet; das giebt den –, det gör utslaget. **-sfäustel**, **der**, utslagshammare. **-skrankheit**, **die**, utslagssjukdom.

Ausschlagen, *v. irr. a.* slå ut, slå sönder; veckla, breda ut; afslå, förkasta, vägra; bekläda med; ein Zimmer schwarz –, sorgkläda ett rum; sie hat ihn ausgeschlagen, hon har gifvit honom afslag; – *v. n.* utspricka, slå ut, knoppas; svettas (om murar); få utslag etc. (på huden); bli skabbig; börja synas, framkomma, utkomma; slå ut, aflöpa, slutas; slå, sparka bakut (om hästar); vara öfvervigtig, gifva utslag; upphöra att slå (om klockor); in Flammen –, utbrista i lågor; die Bäume schlagen aus, träden slå ut, knoppas.

Ausschlagung, **die**, afslag, vägrande.

Ausschlämmen, *v. a.* utslamma, arbeta upp utur dy; rensa från gyttja; uppmuddra.

Ausschlecken, *v. a.* utslicka.

Ausschleifen, *v. a. reg. & irr.* släpa ut, föra ut, slipa ut, slipa bort.

Ausschleimen, *v. a.* rensa från slem.

Ausschleppen, *v. a.* släpa ut.

Ausschließen, *v. irr. a.* utestänga; utesluta; afskilja, undantaga; (*boktr. T.* eine Zeile ausfüllen) utsluta (utfylla en satt rad); Jemanden von einer Gesellschaft –, utesluta någon ifrån ett sällskap.

Ausschließlich, *a. & av.* uteslutande.

Ausschließung, **die**, uteslutande, utstängning; undantagande; (*boktr. T.*) utslutande.

Ausschlummern, *v. n.* slumra ut; upphöra att slumra.

Ausschlüpfen, *v. n.* krypa, smyga sig ut, slippa undan.

Ausschlürfen, *v. a.* supa upp, sörpla i sig.

Ausschluß, **der**, uteslutande; utstängning; (*boktr. T.*) utslutning; mit – aller Andern, med uteslutande af alla andra.

Ausschmälen, *v. a.* banna upp; – *v. n.* upphöra att banna.

Ausschmauchen, *v. a.* fördrifva genom rökning, röka ut.

Ausschmausen, *v. n.* sluta måltiden ell. kalaset.

Ausschmeißen, *v. irr. a.* kasta ut, slänga ut; – *v. n.* slå bakut (om hästar).

Ausschmelzen, *v. reg. a.* utsmälta, göra flytande; – *v. irr. n.* skilja sig ifrån genom smältning; smälta; sluta att smälta.

Ausschmelzung, **die**, smältning.

Ausschmieden, *v. a.* utsmida; smida tillräckligt.

Ausschmieren, *v. a.* smörja invertes, öfverstryka, öfversmeta det inre af en sak, smörja upp, prygla upp; plagiera.

Ausschmierer, **der**, plagiator, person som gör utdrag ur andra författares arbeten utan att angifva detta.

Ausschminken, *v. a.* sätta smink på.

Ausschmücken, *v. a.* utsmycka, utsira, pryda, utpråla, utpynta.

Ausschmückung, **die**, utsmyckande, utsirande.

Ausschnallen, *v. a.* spänna af, spänna löst.

Ausschnarchen, *v. n.* upphöra att snarka.

Ausschnauben, *v. a.* snyta ut, snyta (näsan); fnåsa, frusta ut; sich –, snyta sig.

Ausschnäuzen, *v. a.* taga af (ljus); släcka genom aftagande; sich –, snyta näsan, snyta sig.

Ausschneiden, *v. irr. a.* utsklippa, skära ut; skära ell. klippa ut i figurer; runda ell. ringa ut; qvista, underqvista (träd); skära (en växt på kroppen); skatta (bin); snöpa, gälla; minutera', sälja i smått.

Ausschnitt, **der**, utskärning, utklippning, utrundning; afskuret stycke; sektor (*T.*); ett utskuret ell. utklippt arbete; minutering af tyger etc. alnvis. **-handlung**, **die**, minuthandel med alnvaror.

Ausschnitter, **Ausschnitthändler**, **der**, (*pl.* –) minuthandlare.

Ausschnitzeln, **Ausschnitzen**, *v. a.* utskära, hugga ut.

Ausschnüren, *v. a.* snöra upp, snöra af; ein Frauenzimmer –, snöra upp snörlifvet på ett fruntimmer.

Ausschöpfen, *v. a.* ösa ut, ösa ur, hämta ur, uppösa.

Ausschossen, *v. n.* slå ut, knoppas.

Ausschößling, **der**, (*pl.* **-e**) oäkta telning ell. qvist.

Ausschrauben, *v. a.* skrufva lös, utskrufva.

Ausschreiben, *v. irr. a.* afskrifva, göra utdrag ur; plagiera (en auctor); sluta att skrifva; skrifva helt ut, ej abbreviera; pålysa; sammankalla; Steuern –, utskrifva gärder; Mannschaften –, utfärdiga listerna för sammankallade soldater; – *v. n.* upphöra att skrifva.

Ausschreiben, **das**, cirkularbref, sammankallelse; påbud.

Ausschreiber, **der**, (*pl.* –) kopist; plagiator, en som stjäl ur andra författares arbeten.

Ausschreibung, **die**, (*pl.* **-en**) afskrifning; kopia, plagiat; sammankallelse etc.; jemf. *verb.* Ausschreiben.

Ausschreien, *v. irr. a.* skrika ut; ropa ut; illa utropa, vanrykta; sich –, seine Stimme –, göra sin röst starkare genom skrikande; – *v. n.* upphöra att skrika.

Ausschreiten, *v. irr. n.* utskrida, taga långa steg; afvika; – *v. a.* utmäta genom steg.

Ausschroten, *v. a.* (*part.* ausgeschroten), utskära, urgröpa, urhålka, gnaga ur; utvältra, utrulla.

Ausschuhen, *v. a.* taga af skorne.

Ausschuß, **der**, (*pl.* **-schüsse**) utskott, afskrap, vrak; det utsöktaste ell. bästa, kärnan (af personer och saker); enger –, beredning, kommission, deputerade, utskott; eine Sache an den – verweisen, hänvisa en sak till utskottet. **-bogen**, **der**, utskottsark. **-papier**, **das**, utskottspapper.

Ausschütteln, *v. a.* skaka ur.

Ausschüttelung, **die**, urskakning.

Ausschütten, *v. a.* ösa, slå ut, slå ur, spilla ut; utösa, uthälla, utgjuta, uttömma, tömma ur; sein Herz vor Jemandem –, öppna sitt hjerta för någon; das Kind mit dem Bade –, obetänksamt förkasta allt, förkasta det goda med det dåliga; Wohlthaten über Jemanden –, öfverhopa någon med välgerningar.

Ausschüttung, **die**, utösning etc.; jemf. Ausschütten.

Ausschwären, *v. a.* bulna ut, gå ut genom bulnad; – *v. n.* upphöra att bulna.

Ausschwärmen, *v. n.* uppsvärma, upphöra att svärma, sluta att rasa; upphöra att ruckla ell. rusta.

Ausschwatzen, *v. a.* skvallra ut, utbasuna.

Ausschweif, **der**, omsvep, vidlöftighet, tal som icke hör till ämnet, afvikning från hufvudämnet.

Ausschweifen, *v. a.* runda ut, ringa ut, urringa; – *v. n.* afvika från ämnet; utsväfva; yra, svärma; in der Liebe –, utsväfva i kärlek.

Ausschweifend, *a.* utsväfvande, liderlig; orimlig, dåraktig.

Ausschweifung, **die**, utringning, utrundning; utsväfning, liderlighet.

Ausschwemmen, *v. a.* skölja ur; skära ut.

Ausschwenken, *v. a.* skölja ut, rensskölja; Gläser –, rensskölja glas.

Ausschwingen, *v. irr. a.* svinga ut, harpa ur, rensa; bråka (lin); – *v. n.* die Spindel schwingt aus, (*urmak.*) spindeln hoppar med lapparne ur kuggarna på steghjulet.

Ausschwitzen, *v. a.* utsvettas; förglömma; eine Krankheit –, fördrifva en sjukdom genom svettning; – *v. n.* utsvettas, utdunsta; upphöra att svettas.

Ausschwitzung, **die**, utsvettning.

Aussehen, *v. a.* se ända till slutet (ett skådespel etc.); – *v. n.* synas, hafva utseende af, likna; – wie, se ut som, hafva utseende af, likna; gut –, se väl ut; zum Fenster –, se ut genom fönstret; eine weit aussehende Sache, en vidt utseende sak, en vidlyftig och oviss sak.

Aussehen, das, utseende, utvertes anseende, figur, skapnad; ein kriegerisches – haben, hafva ett krigeriskt utseende; es hat noch kein – danach, det ser ännu ej så ut.

Ausseigern, se **Ausschmelzen.**

Ausseihen, *v. a.* sila ut.

Ausseihen, das, Ausseihung, die, utsilning.

Aussein, (aus sein) *v. irr. n.* vara ute, vara borta; vara slutad, förlorad, förstörd ell. förbi; er ist darauf aus, han har för afsigt; das Schauspiel ist aus, spektaklet är slut.

Außen, *av.* ut; ute, utanför, deruti, utanpå, på yttersidan; – bleiben, blifva utanföre; von –, utan, utifrån, utanpå; von – her, utanifrån, utanefter; von – und von innen, utan och innan; – vor, utanför. **-bret, das,** utanbräde. **-gebäude, das,** utbyggnad, uthus, ladugård. **-graben, der,** yttre dike, yttersta grafven (omkring en fästning). **-hafen, der,** uthamn. **-land, das,** utjord. **-linie, die,** utlinie, den yttre linien, utkant; omkrets; kontur. **-posten, der,** utpost, förpost. **-seite, die,** yttersida, utsida, yta; utvertes anseende, utseende; auf der –, på yttra sidan; utanpå; längs der –, utanefter. **-stand, der,** utestående penningar, skuldfordran. **-thür, die,** utandörr. **-wall, der,** utvall, yttre förskansning. **-wand, die,** utanmur, utanvägg, yttre mur. **-welt, die,** utanverld. **-werk, das,** utanverk, utanbyggnad (vid en fästning).

Aussenden, *v. irr. a.* utsända, utskicka.

Aussendung, die, (*pl.* **-en**) utsändning, sändning.

Außer, *praep.* (med *dat.*) utom, utan, utanför, undantagande; – Stande sein, vara ur stånd, ej vara i stånd; – Stand setzen, urståndsätta; – sich sein, vara utom sig sjelf; sich – Athem laufen, springa sig andtruten; – dem Hause, utomhus; – Dienst, tjenstlös, tjenstledig; – Landes (außerhalb Landes), utomlands, utrikes; – *av. & conj.* utom, förutan, undantagande; – daß, utom att, undantagande att; – wenn, förutan att, undantagande då.

Aeußer, *a.* yttre, utvertes; *subst.* **das Aeußere,** yttersida, utsida, yta, det yttre; utseende.

Außeramtlich, *a.* extraofficiel, privat; – *av.* ej på embets vägnar.

Außerdem, *av.* dessförutan, dessutom, utomdess, yttermera, eljest.

Außerehelich, *a.* utanför äktenskap; ein -es Kind, ett oäkta barn; bastard.

Außergerichtlich, *a.* extrajudiciel, ej med rättskraft, som gör undantag i vanlig rättegångsordning; privat.

Außerhalb, *praep.* (med *genit.*) utom; Arbeit – des Hauses, utarbete; – *av.* ute, utanpå, utanför; utåt, framåt, utvändigt.

Aeußerlich, *a. & av.* utvertes, yttre, ytlig; *subst.* **das Aeußerliche;** yta, utsida, det yttre; utseende, sken.

Aeußern, *v. a.* yppa, yttra, tillkännagifva, visa; seine Meinung –, yttra sin mening; **sich** –, *v. r.* visa sig, synas; yttra sig, förklara sig, gifva sig tillkänna.

Außerordentlich, *a. & av.* utomordentlig, särdeles; urtima; -e Sitzung, urtima session.

Außersinnlich, *a.* spekulatif, metafysisk, som blott kan erhållas utan de yttre sinnenas tillhjelp.

Aeußerst, *a.* (der, die, das äußerste) ytterst, ytterlig; sist; die -e Spitze, yttersta udden; der -e Preis, yttersta priset; in das -e Elend gerathen, råka i yttersta elände; die -en Mittel, de sista medlen; mit der -en Genauigkeit, med yttersta noggrannhet; am -en Ende der Stadt, ytterst ut i staden.

Aeußerst, *av.* ytterligt, ytterligen, ytterst, utomordentlig, i högsta grad.

Aeußerste, das, ytterlighet, högsta grad, det yttersta; slut; Etwas aufs – treiben, drifva något till ytterlighet; sein -s thun, göra sitt yttersta; es ist zum -n gekommen, det har kommit till det yttersta.

Aeußerung, die, (*pl.* **-en**) yttrande, utlåtande, tillkännagifvande.

Außerwesentlich, *a.* icke hörande till sakens natur eller beskaffenhet; oväsendtlig, tillfällig.

Aussetzen, *v. a.* utsätta, utställa; sätta i land (troppar etc.); bekläda (det inre af ett ting); utsätta, fastställa (en tid, ett pris etc.); uppskjuta, inställa, afbryta, dröja med; omplantera, flytta (träd etc.); sätta afsides, sätta åtskils; sluta att sätta; Jemandem Etwas –, anslå, bestämma något åt någon; Etwas woran auszusetzen haben ell. finden, hafva ell. finna något att rida på, att tadla ell. klandra; sich der Gefahr –, blottställa sig för faran; ich setze mich dem nicht aus, jag blottställar mig ej deråt.

Aussetzen, das, Aussetzung, die, utsättande, utställande etc.; jemf. *verb.* Aussetzen.

Ausseufzen, *v. a.* utsucka; – *v. n.* sucka ut, upphöra att sucka; (*fig.*) dö.

Aussicht, die, (*pl.* **-en**) utsigt, synpunkt; utsigt (för framtiden), förmodan, yttre gestalt, utseende; sichere -en auf Etwas haben, hafva säkra utsigter till något; die – auf die Zukunft, utsigten för framtiden.

Aussickern, *v. n.* drypa ur.

Aussieben, *v. a.* ursålla, utsikta, rissla ut, rissla ur.

Aussiechen, *v. n.* upphöra att vara sjuk.

Aussieden, *v. irr. a.* utkoka, utsjuda; – *v. n.* upphöra att koka.

Aussiedung, die, utkokning.

Aussingen, *v. irr. a.* sjunga till slut; – *v. n.* upphöra att sjunga.

Aussinnen, *v. irr. a.* uppfinna, upptänka, utgrunda.

Aussinnung, die, upptänkande, utgrundande.

Aussitzen, *v. irr. a.* nöta, sitta hål; seine Zeit –, sitta ut sin tid (i fängelse); – *v. n.* sitta ute, sitta utom huset; sitta ända till slutet, sitta ut; upphöra att sitta; sluta att ligga (på ägg); mit Waaren –, hålla bod ell. stånd (om krämare).

Aussöhnen, *v. a.* försona, förlika; försona, utplåna (ett brott etc.).

Aussöhnung, die, (*pl.* **-en**) försoning, förlikning.

Aussondern, *v. a.* skilja, åtskilja, afskilja; afsöndra, sätta afsides, sätta för sig sjelf; ein Kind –, (*lagt.*) afvittra ett barn.

Aussonderung, die, åtskiljande, afsöndring.

Aussortiren, *v. a.* sortera ut, utleta, utsöka.

Ausspähen, *v. a.* spionera ut, lura ut, utspana, efterspana, uppspana, rekognoscera, uppspeja, bespeja.

Ausspäher, der, (*pl.* –) spejare, spion.

Ausspähung, die, utspionerande, utspanande, utspaning; rekognoscering.

Ausspalten, *v. a.* utklyfva.

Ausspann, der, ombyteshästar, skjutshästar, skjutshåll; nattqvarter.

Ausspannen, *v. a.* spänna ifrån (hästar etc.); byta om hästar; utspänna, utsträcka, utbreda, spänna ned, af ell. löst.

Ausspannung, die, ombyteshästar; frånspänning; utspänning; äfv.: ställe, krog ell. värdshus hvar under vägs på resor i synnerhet fraktvagn köra in och frånspänna och fodra hästarne; er hat eine –, han har ett värdshus vid landsvägen.

Ausspazieren, *v. n.* spatsera ut.

Ausspeien, *v. irr. a.* uppspy, spotta ut; spy ut, kasta upp, spruta (eld etc.); utösa (hädelser etc.).

Ausspeiung, die, utspottning etc.; jemf. Ausspeien.

Ausspeisen, *v. a.* spisa ut, utdela lifsmedel; – *v. n.* upphöra att spisa.

Ausspenden, *v. a.* utdela; das Abendmahl –, utdela sakramentet.

Ausspender, der, (*pl.* –) utdelare.

Ausspendung, die, utdelning, utdelande.

Aussperren, *v. a.* skrefva (benen); utspärra; utestänga.

Aussperrung, die, skrefvande, utspärrande; utestängande.

Ausspielen, *v. a.* utspela, börja att spela ut (i kortspel); ein Instrument –, spela upp ett instrument, göra det bättre genom flitig

spelning; eine Sache –, spela bort något; leka ut, spela ut; spela till slut; sich –, spela sig trött; – *v. n.* hafva förhand; upphöra att spela.

Ausspieler, der, (*pl.* –) utspelare; (*sjöt.*) bredfock på mesanmasten.

Ausspinnen, *v. irr. a.* spinna ut; draga ut; stämpla, anlägga; – *v. n.* upphöra att spinna.

Ausspintisiren, *v. a.* upfinna, utleta, utgrubbla.

Ausspioniren, *v. a.* uppspionera, spionera ut, lura ut.

Ausspitzen, *v. a.* göra spetsig, göra uddhvass.

Ausspotten, *v. a.* bespotta, begabba, göra narr af, skymfa, smäda.

Ausspottung, die, bespottelse, begabbelse, smädande.

Aussprache, die, uttal, målföre, ton.

Aussprechen, *v. irr. a.* uttala; framföra, uttrycka, beskrifva; afkunna, fälla (en dom); seine Verwunderung –, uttala sin förvåning; sich –, yttra sig, gifva sin mening tillkänna; tala sig trött.

Aussprechlich, *a.* utsäglig.

Ausspreiten, Ausspreizen, *v. a.* utsträcka, utbreda, utsprida, skrefva.

Ausspreizung, die, utsträckning, utbredande, utspridande.

Aussprengen, *v. a.* utspränga; (*fig.*) utsprida, göra allmänt bekant; ein Gerücht –, utsprida ett rykte.

Aussprengen, das, Aussprengung, die, utsprängning; utspridande. [knoppas.

Aussprießen, *v. n.* spricka ut,

Ausspringen, *v. irr. n.* springa ut, gå upp, gå ifrån; undkomma, rymma; upphöra att hoppa ell. springa; – *v. a.* genom hoppande ell. springande vrida ur led (foten etc.).

Ausspritzen, *v. a.* utspruta; rensa genom sprutning; släcka ut (eld); spruta (sår etc.); – *v. n.* frusa, spruta, stänka.

Aussprossen, *v. n.* spricka ut, knoppas. [ning.

Ausspröβling, der, (*pl.* –e) tel-

Ausspruch, der, (*pl.* –sprüche) afsägande, afkunnande; dom, utslag; omdöme, urskillning; afgörande, beslut; orakel; – thun, fälla dom; ein gerichtlicher –, en laga dom. [spruta.

Aussprudeln, *v. a.* utporla, ut-

Aussprühen, *v. a.* utfräsa.

Ausspucken, *v. a.* uppspotta, spotta ut, harkla, spotta.

Ausspülen, *v. a.* skölja ut, rensölja; undergräfva (om vatten).

Ausspülicht, das, diskvatten, skulor.

Ausspünden, *v. a.* brädslå invändigt, bekläda med bräder.

Ausspüren, *v. a.* uppspåra, utspana, uppvädra, upptäcka; lura ut.

Ausspürung, die, uppspårande, utspanande.

Ausstaffiren, *v. a.* utstoffera, bekläda, besätta, utrusta, förse med allt som nödigt är, utreda, pryda.

Ausstaffirung, die, utstoffering, utredning, utrustning.

Ausstampfen, *v. a.* utstampa; – *v. n.* sluta att stampa.

Ausstand, der, (*pl.* –stände) utestående penningar ell. fordran; jemf. Außenstand; rest, återstod; tilländalupen termin; flyttning ur en tjenst.

Ausständer, der, (*pl.* –) bistock som stått ute ell. kan stå ute öfver vintern. [stående.

Ausständig, *a.* utestående; åter-

Ausstänkern, *v. a.* förorsaka elak lukt, uppfylla med ond lukt; äfv.: (*vulg.*) uppsnoka, utspana; wer hat das ausgestänkert? hvem har uppsnokat det?

Ausstatten, *v. a.* utstyra, utrusta, begåfva med hemgift.

Ausstattung, die, utstyrsel, utrustning, hemgift.

Ausstäuben, *v. a.* damma, damma af.

Ausstäubung, die, dammande.

Ausstäupen, *v. a.* kåkstryka, gifva spö, gifva ris.

Ausstechen, *v. irr. a.* sticka ut, sticka af; utstinga, utgräfva, urhålka, urgröpa; gravera, sticka; punktera, pricka; skära (grästorfvor); tömma, dricka ut (en butelj vin etc.); Jemanden –, sticka ut, uttränga, få företrädet framför någon.

Ausstecher, der, (*pl.* –) (*sjöt.*) litet bogspröt utan klyfvarbom; gravör, uthuggare etc.; jemf. Ausstechen.

Ausstechung, die, utstickande; jemf. Ausstechen.

Ausstecken, *v. a.* uppresa, plantera, uppsätta (fanor etc.); utsätta, utstaka.

Aussteckung, die, uppresande, uppsättande, utsättande.

Ausstehen, *v. irr. n.* stå ute, stå utanföre; hålla bod ell. stånd; Geld – haben, hafva penningar utestående; – *v. a.* stå ut (sin tid, sina läroår); utstå, lida, uthärda, hålla ut; Strafe –, undergå straff.

Ausstehend, *a.* utestående, återstående.

Aussteifen, *v. a.* göra styf; fodra med styf kanfass etc. (om kläder).

Aussteigen, *v. irr. n.* urstiga, stiga ut, stiga utur (en vagn, en båt etc.), stiga i land.

Aussteinen, *v. a.* invändigt förse ell. bekläda med stenar; utmärka, beteckna med stenar; taga ur stenarne ell. kärnorna (i plommon etc.).

Ausstellen, *v. a.* utställa; utsätta; ställa ut (till allmänt åskådande); sätta (vakt etc.); trassera, draga, utställa (en vexel); gifva (qvitto etc.); uppskjuta; an einer Sache Etwas auszustellen haben, hafva något att klandra ell. tadla; Waaren zum Verkauf –, framställa varor till salu.

Aussteller, der, (*pl.* –) häcklare, tadlare; – eines Wechsels, trassent, vexelutgifvare.

Ausstellung, die, (*pl.* –) utställande, utsättande, uppskjutande etc.; jemf. Ausstellen.

Aussterben, *v. irr. n.* dö ut, gå ut, upphöra, försvinna; die Familie stirbt aus mit ihm, familjen dör ut med honom; ausgestorben, utdöd.

Aussteuer, die, utstyrsel, hemgift, brudskatt.

Aussteuern, *v. a.* utstyra, begåfva med hemgift; – *v. n.* styra ut ifrån en ort.

Aussteuerung, die, utstyrande, doterande, begåfvande med hemgift etc.

Aussticken, *v. a.* sticka, utsy (med blommor etc.).

Ausstieben, *v. a.* damma.

Ausstillen, *v. n.* upphöra att dia.

Ausstöbern, *v. a.* söka upp, vädra upp, uppspåra; drifva upp (vildt). [utur.

Ausstochern, *v. a.* peta, peta

Ausstocken, *v. a.* uthugga, rothugga, rödja upp, rena från stubbar.

Ausstockung, die, uthuggning etc.; jemf. Ausstocken.

Ausstopfen, *v. a.* stoppa, uppstoppa, fylla.

Ausstopfung, die, stoppning, uppstoppning.

Ausstören, *v. a.* uppstöfva, uppsnoka, snoka efter.

Ausstoß, der, stöt, utfall (i fäktning); (*fyrv.*) sats i en luftbägare.

Ausstoßen, *v. irr. a.* urstöta, utstöta, utskuffa; stöta, stampa tillräckligt; sticka ut (ögonen etc.); utesluta (från bolag, sällskap etc.); Flüche über Jemanden –, utösa förbannelser öfver någon; einen Seufzer –, upphäfva en suck, sucka djupt; einem Fasse den Boden –, slå ur botten på en tunna; ein Geschrei –, skrika till; – *v. n.* gifva en stöt, göra utfall (i fäktning).

Ausstoßung, die, utstötande, utskuffande etc.; jemf. Ausstoßen.

Ausstrahlen, *v. n.* utstråla, kasta ell. utbreda strålar.

Ausstrecken, *v. a.* utsträcka; uträcka; draga ut, uttänja.

Ausstreckung, die, utsträckning, utsträckande, uttänjning.

Ausstreichen, *v. irr. a.* utstryka; jemna, planera, stryka ut; stryka öfver inuti; utplåna, utstryka (ett ord etc.); – *v. n.* stryka ute, stryka omkring; er streicht bei Nacht aus, han stryker ute om nätterna.

Ausstreichung, die, utstrykning etc.; jemf. Ausstreichen.

Ausstreifen, *v. n.* vara ute på rekognoscering ell. på ströftåg,

göra infall ell. ströfning i ett land; ströfva omkring.

Ausstreifung, die, kringströfning etc.; jemf. Ausstreifen.

Ausstreiten, *v. irr. a. & n.* sluta en strid ell. träta, disputera ut, tvista ut; upphöra att strida ell. träta.

Ausstreuen, *v. a.* utströ, utså, utsprida, kringsprida, utbreda; ein Gerücht –, utsprida ett rykte.

Ausstreuung, die, utströende, utspridande.

Ausströmen, *v. n.* utströmma, utflyta; strömma öfver, svämma öfver; upphöra att strömma; – *v. a.* låta utströmma; (*fig.*) rikligen utbreda.

Ausströmung, die, utströmmande, utströmning, utflytande.

Ausstudiren, *v. a.* utstudera, fundera ut; – *v. n.* studera ut, sluta sina studier.

Ausstürmen, *v. n.* storma ut; upphöra att storma; stillas, sakta sig. [ut, slå ut.

Ausstürzen, *v. a.* utstörta; ösa

Aussuchen, *v. a.* utsöka, utleta; genomsöka, visitera; ausgesucht, utvald.

Aussühnen, se **Aussöhnen.**

Aussündigen, *v. n.* upphöra att synda. [utlaka.

Aussüßen, *v. a.* försötma, mildra,

Aussüßung, die, försötning, utlakning med vatten.

Austafeln, *v. n.* upphöra att sitta till bords, sluta måltiden.

Austäfeln, *v. a.* panela, brädslå.

Austäfelung, die, paneling, fodrande med bräder.

Austanzen, *v. a. & n.* dansa ut; upphöra att dansa. [bekläda.

Austapeziren, *v. a.* tapetsera,

Austapezirung, die, tapetsering, beklädning. [utbyte.

Austausch, der, (*pl.* –e) byte,

Austauschen, *v. a.* utbyta, utvexla, bortbyta; Gedanken –, utbyta tankar. [ling.

Austauschung, die, byte, utvex-

Auster, die, (*pl.* –n) ostra.

Austern-bank, die, ostronbank, ostrongrund. **–fänger, der,** se **–vogel. –fischer, der,** ostronfiskare. **–fischerei, die,** ostronfiske, ostronfångst. **–händler, der,** ostronhandlare. **–korb, der,** ostronkorg. **–schale, die,** ostronskal. **–vogel, der,** ostronfångare (en sjöfågel som lefver af ostron).

Austheeren, *v. a.* tjära, bestryka invändigt med tjära.

Austheilen, *v. a.* utdela, utskifta; fördela.

Austheilung, die, (*pl.* –en) utdelande, utdelning; fördelning.

Austhun, *v. irr. a.* aftaga (en klädning); släcka, utsläcka ljus etc.); utarrendera; utösa, utslå; utplåna, utstryka; Geld –, utlåna penningar.

Austiefen, *v. a.* göra djupare; urgröpa, urhålka.

Austiefung, die, (*pl.* –en) urgröpning, urhålkning, fördjupning. [utplåna.

Austilgen, *v. a.* utrota, utöda;

Austilgung, die, utrotande, utplånande.

Austoben, *v. n.* utrasa, utjägta, storma ut, lägga sig, upphöra att storma ell. rasa.

Austönen, *v. n.* ljuda ut, låta ut, upphöra att ljuda ell. låta.

Austraben, *v. n.* trafva ut, springa ut.

Austrag, der, (*pl.* –träge) utgång, utslag, beslut.

Austrägalgericht, (Austragsgericht) **das,** de tyske furstars rätt till att få deras tvistar afgjorda vid sjelfvalde skiljemän ell. skiljedomare.

Austragen, *v. irr. a.* bära ut, föra ut; utsprida, berätta; vanrykta, smäda, illa utropa; gifva utslag; – *v. n.* bestiga sig till, belöpa sig till, utgöra; das trägt nicht viel aus, det är af föga vigt.

Austräger, der, (*pl.* –) utbärare, brefbärare; sqvallrare.

Austräglich, *a.* indrägtig, lönande, fördelaktig.

Austrauern, *v. n.* sörja ut, bära sorg till en viss tid, aflägga sorgen; sluta att sörja.

Austräufeln, *v. n.* drypa ut, drypa ur; upphöra att drypa.

Austräumen, *v. n.* upphöra att drömma, drömma ut.

Austreiben, *v. irr. a.* drifva ut, utjaga, köra ut; Teufel –, utdrifva djeflar. [utdrifning.

Austreibung, die, utdrifvande,

Austrennen, *v. a.* uppsprätta, sprätta ifrån, sprätta sönder.

Austreten, *v. irr. a.* trampa ut; förtrampa; utnöta, urhålka genom trampande, utvidga genom gående (skoplagg); sich den Fuß –, vricka foten ur led; – *v. n.* gå ut, träda ut, stiga utur; stiga öfver, svämma öfver, flöda öfver bräddarne; utådra sig, tränga sig ell. tvingas utur sina ådror; lemna sin plats; hålla sig undan, hemligen afvika, rymma.

Austreten, das, uttrampande, afvikande etc.; jemf. *verb.* Austreten; das – des Wassers, öfversvämning, vattnets trädande öfver bräddarne.

Austreter, der, rymmare.

Austriefen, *v. n.* drypa ut, drypa ur; upphöra att drypa.

Austrinken, *v. irr. a.* dricka ut; – *v. n.* upphöra att dricka.

Austritt, der, (*pl.* –e) utgång; utlopp; utträde, afvikande, rymning; altan; förstuguqvist; er hat seinen – angezeigt, han har tillkännagifvit sitt utträde.

Austrocknen, *v. a.* uttorka, upptorka, göra torr; – *v. n.* uttorkas, blifva torr.

Austrocknen, das, Austrocknung, die, uttorkande, uttorkning.

Austrommeln, *v. a.* trumma ut, kungöra genom trumslag; utsprida, göra allmänt bekant.

Austrompeten, *v. a.* uttrumpeta, utblåsa, kungöra genom trumpetljud; skrika ut, utsprida; berömma.

Auströpfeln, *v. n.* drypa ut, rinna ut, drypa af; upphöra att drypa.

Austrotzen, *v. n.* upphöra att trotsa, trotsa nog.

Austrumpfen, *v. a.* spela ut trumf, trumfa.

Austünchen, *v. a.* hvitlimma.

Austunken, *v. a.* doppa ut.

Austuschen, *v. a.* lavera, rita ell. schattera med tusch.

Ausüben, *v. a.* utöfva, verkställa; begå, föröfva; seine Pflichten –, uppfylla sina pligter; Rache an Jemandem –, hämnas, utöfva hämnd på någon. [ställande.

Ausübend, *a.* praktisk; verk-

Ausübung, die, utöfvande, utöfning, verkställande, föröfvande; praxis. [säljande.

Ausverkauf, der, (*pl.* –käufe) ut-

Ausverkaufen, *v. a.* utsälja; ausverkauft, utsåld. [mad.

Ausverschämt, *a.* utförskäm-

Auswachsen, *v. irr. n.* gro, växa upp, bli fullväxt; utväxa; upphöra att växa; ausgewachsen (verwachsen) sein, vara puckelryggig; aus den Kleidern (heraus) wachsen, växa ur kläderna.

Auswägen, *v. irr. a.* väga ut, sälja efter vigt ell. marktals.

Auswägung, die, utvägning etc.; jemf. Auswägen.

Auswahl, die, urval, utväljning; kärnan, det utsöktaste ell. bästa; – treffen, utvälja; – lassen, låta välja, lemna val.

Auswählen, *v. a.* utvälja, utsöka, utkora.

Auswählung, die, utväljande.

Auswalzen, *v. a.* valsa ut; utdrifva, utköra genom vals ell. vält; den Walzer –, dansa ut valsen; – *v. n.* upphöra att valsa.

Auswanderer, der, (*pl.* –) utvandrare, emigrant.

Auswandern, *v. n.* utvandra, flytta ur landet; upphöra att vandra ell. resa.

Auswanderung, die, (*pl.* –en) utvandring, utflyttning.

Auswärmen, *v. a.* uppvärma, värma tillräckligt.

Auswarten, *v. n.* vänta ut, vänta till slutet. [ländsk.

Auswärtig, *a.* främmande, ut-

Auswärts, *av.* utåt, framåt, utanpå, utanför, utantill; annorstädes, i främmande länder.

Auswaschen, *v. irr. a.* urtvätta, tvätta ut, tvätta bort; skölja ur, skölja bort; urgräfva, undergräfva; – *v. n.* upphöra att tvätta ell. byka.

Auswaschung, die, uttvättning etc.; jemf. Auswaschen.

Auswässern, *v. a.* urvattna, utvattna, vattenlägga, taga sältan etc. ur genom vatten.

Auswebeu, *v. a. & n.* väfva ut; sluta väfnaden, upphöra att väfva.

Auswechseln, *v. a.* utvexla, utbyta, förvexla, ombyta.

Auswechselung, **die**, (*pl.* **-en**) utvexling, utbytande. **-svertrag**, **der**, cartel, öfverenskommelse om fångars utvexling ell. rymmares utlefverering.

Ausweg, **der**, (*pl.* **-e**) utväg, utgång; utväg, hjelp, hjelpmedel; tillflykt; undflykt, förevändning; es findet sich kein anderer –, det finnes ingen annan utväg.

Auswehen, *v. a.* blåsa ut; utsläcka genom blåsande; – *v. n.* upphöra att blåsa.

Ausweichen, *v. a.* taga ut ell. bort genom uppmjukning; – *v. n. irr.* undvika; gå undan, vika undan, gå ur vägen; parera, afböja, slå undan; slinta, stiga miste; (*reg.* med haben) blifva mjuk, mjukna och gå ur.

Ausweiden, *v. a.* uttaga inelfvorna (på ett djur); – *v. n.* beta nog, upphöra att beta.

Ausweinen, *v. a.* gråta ut, utgjuta (tårar); gråta bort (sitt lif); sich –, gråta sig mätt; sich die Augen –, förderfva ögonen genom mycket gråtande; – *v. n.* gråta ut, upphöra att gråta.

Ausweis, **der**, bevis, laga bekräftelse, legitimation.

Ausweisen, *v. irr. a.* visa ut, visa på dörren; landsförvisa; utvisa, bevisa, bestyrka; visa, låta se; die Zeit soll das –, tiden skall utvisa det; sich –, visa sig, ge sig tillkänna; legitimera sig, bevisa att man verkligen är den man ger sig ut för.

Ausweißen, *v. a.* göra hvit inuti, hvitlimma.

Ausweißung, **die**, hvitlimning.

Ausweisung, **die**, utvisande, utvisning, bestyrkande, legitimation.

Ausweiten, *v. a.* utvidga, göra vidare ell. bredare.

Ausweitung, **die**, utvidgande, utvidgning.

Auswendig, *a.* utvändig, yttre, utvertes; – *av.* utvertes, utvändigt, utantill, utanpå; – lernen, lära sig utantill.

Auswerfen, *v. irr. a.* kasta ut, kasta bort, urkasta; kasta, slå ut ell. sönder; kasta upp, spruta ut (eld etc.); hosta upp, spotta upp; föra ut (på räkningen); förordna, utsätta (en pension); fylla, igenfylla med grus etc.; förkasta, vräka; ein Pferd –, valacka en häst; am Rande –, uppföra, anteckna i brädden; – *v. n.* börja att kasta, hafva förkastet.

Auswerfung, **die**, utkastande etc.; jemf. Auswerfen.

Auswettern, *v. n.* upphöra att åska ell. dundra.

Auswetzen, *v. a.* hvässa, slipa; eine Scharte im Messer –, slipa ut en skåra i äggen på knifven; eine Scharte –, (*fig.*) godtgöra ett fel.

Auswickeln, *v. a.* utveckla; utreda; linda upp (ett barn).

Auswickelung, **die**, utveckling, utvecklande.

Auswiegen, *v. irr. a.* väga ut, sälja efter vigt; minutera.

Auswindeln, *v. a.* lösa upp ur lindan, linda upp.

Auswinden, *v. irr. a.* urvrida, vrida ut; Jemandem Etwas –, slita något ur händerna på någon.

Auswintern, *v. a.* bevara öfver vintern, bibehålla i godt stånd öfver vintern, öfvervintra; – *v. n.* frysa bort, bli skadad af kölden.

Auswipfeln, *v. a.* toppa, topphugga (träd).

Auswippen, *v. a.* vägaut; Münzen –, genom vägning utvälja de tyngsta mynten.

Auswirken, *v. a.* utverka, uträtta, erhålla, förskaffa, tillvägabringa, tillskynda; taga ur inelfvorna (på ett kreatur); sluta en väfnad; einen Hirsch –, flå och dela en hjort i flera delar; den Huf eines Pferdes –, verka hofven på en häst; Teig –, omarbeta degen, knåda degen tillräckligt; – *v. n.* verka ut, verka till slut, upphöra att verka (om läkemedel etc.).

Auswirren, *v. a.* utreda, utveckla; bringa i ordning.

Auswischen, *v. a.* uttorka, torka ur, torka bort, rengöra inuti; viska (kanoner); utplåna, stryka ut, sudda ut; Jemandem Eins –, gifva någon en örfil, hugg, stöt etc.; – *v. n.* springa bort.

Auswittern, *v. a.* vädra upp; utsätta för fria luften, vädra; (*bergv.*) vittra, utvittra; – *v. n.* upplösas genom luften; upphöra att ljunga ell. åska.

Auswölben, *v. a.* hvälfva, bygga hvalf.

Auswringen, *v. a.* vrida ur.

Auswuchs, **der**, (*pl.* **-wüchse**) groende; växt, utväxt, utskott, puckel, knöl; missfoster.

Auswühlen, *v. a.* böka ur, gräfva upp.

Auswurf, **der**, (*pl.* **-würfe**) kast, kastning; spott, spottkluns, uppspottning; det som blir ut ell. förkastadt, afskrap, utskott; exrementer, orenlighet som går ur kroppen; (*sjöt.*) strandvrak, gods som kastas öfver bord; den – haben, hafva första kastet (i spel).

Auswürfeln, *v. n.* kasta ut, hafva första utkastet i terningspel; – *v. a.* spela bort genom terningsspel.

Auswurzeln, *v. a.* upprycka med rötterna, utrota.

Auswüthen, *v. n.* utrasa, upphöra att rasa.

Auszacken, *v. a.* udda, göra taggig, uddig ell. kuggig; das –, uddning.

Auszahlen, *v. a.* utbetala.

Auszählen, *v. a.* räkna ut, sälja styckevis; – *v. n.* sluta att räkna.

Auszahler, **der**, (*pl.* –) utbetalare, den som betalar ut penningar.

Auszahlung, **die**, (*pl.* **-en**) utbetalning.

Auszahnen, *v. a.* urtanda, göra taggig; göra tandlös, bryta ur tänder; – *v. n.* upphöra att få tänder; das Kind hat ausgezahnt, barnet har fått alla sina tänder.

Auszanken, *v. a.* banna upp, träta på (någon); – *v. n.* upphöra att träta.

Auszapfen, *v. a.* uttappa, urtappa, tömma ur genom tappning; utminutera drycksvaror.

Auszapfung, **die**, uttappning.

Auszäunen, *v. a.* förse med gärdesgård; afgärda; omgifva med gärdesgård.

Auszechen, *v. a.* utsupa, utdricka; – *v. n.* upphöra att supa.

Auszehnten, *v. a.* fordra ell. taga tionde (af någon).

Auszehren, *v. a.* tära ut, förtära, utmergla; Jemanden –, utsuga någon, beröfva någon sin förmögenhet; – *v. n.*, **sich** –, *v. r.* förtäras, tråna, utmerglas.

Auszehrung, **die**, magrande, utmergling; trånsjuka, tvinsot.

Auszeichnen, *v. a.* utmärka; teckna upp (till minnes); afteckna, efterteckna; sluta att teckna; sich –, utmärka sig.

Auszeichnung, **die**, (*pl.* **-en**) distinktion; utmärkt aktning, anseende, värdighet etc.; utmärkande.

Auszeigen, se **Ausweisen**.

Auszerren, *v. a.* rycka ut; utsträcka, uträcka, uttänja.

Ausziehen, *v. irr. a.* draga ut, rycka ut; göra utdrag ur; utdraga, utsträcka; afkläda; plundra; die Stiefeln –, afdraga stöflarna; sich –, kläda af sig; – *v. n.* flytta, lemna en ort ell. ett ställe; flytta ut, bortflytta; tåga ut, draga ut, marschera bort; taga flykten, packa sig bort.

Auszieh-feuer, **das**, garfstålshärd. **-tisch**, **der**, bord som drages ut.

Ausziehung, **die**, utdragande, utryckande, utsträckning.

Auszieren, *v. a.* utsira, utsmycka, pryda.

Auszierung, **die**, utsirande; utsmyckning.

Auszimmern, *v. a.* bekläda inuti med timmerarbete; – *v. n.* timra ut, sluta att timra.

Auszirkeln, *v. a.* utmäta med cirkel, finna ell. upptäcka medelst en cirkel; cirkla.

Auszischen, *v. a.* uthvissla, göra narr af.

Auszug, **der**, (*pl.* **-züge**) uttåg, utfart; flyttning, boflyttning; utdrag; sammandrag, kort utdrag ell. begrepp, extract; skarf, tillsatt stycke i längden; draglåda; *T.* undantag, undantagande, årligt underhåll till den gamla ägaren

af ett hemman, som han upplåtet sonen ell. andra.

Auszügler, der, undantagare, den som är bortflyttad från sitt hemman och derifrån får årligt underhåll.

Auszugsweise, *a.* styckevis, plockvis, summariskt, i kort utdrag.

Auszupfen, *v. a.* utrycka, utplocka, afplocka, rispa upp, draga trådarne ur.

Auszupfung, die, utryckning etc.; jemf. Auszupfen.

Auszürnen, *v. n.* upphöra att vredgas ell. vara ond.

Auszwingen, *v. irr. a.* tvinga ut, tvinga ur.

Authenticität, die, trovärdighet, riktighet, äkthet.

Authentisch, *a.* giltig, trovärdig, äkta.

Automat, das, (*pl.* -e) automat, machin som röres af sig sjelf.

Autor, der, (*pl.* -en) författare, auktor.

Autorisiren, *v. a.* fullmyndiga, befullmäktiga; berättiga.

Auweh, *intj.* uff! aj! ack!

Avarie, die, hafveri, haveri.

Avers, der, åtsida, aversen.

Avis, der, underrättelse, advis. **-brief, der**, advisbref.

Axe, se **Achse**.

Axt, die, (*pl.* **Aexte**) yxa, bila; mit der – behauen, afbila. **-heft, -helm, der**, ögat ell. den bakre tjockare delen af yxan, hvari skaftet sitter.

Aextchen, das, (*pl.* –) liten yxa.

Az, die, mat, spis; lockmat, luder.

Azel, die, (*pl.* -n) tvestjert (en insekt).

Azung, die, föda för vilddjur.

Azur, der, himmelsblått; lazur, lazursten. **-blau**, *a.* himmelsblå.

Azurn, *a.* högblå, himmelsblå.

B.

B, b, das, ett B, b, andra bokstafven i alfabetet; noten b. **B-Laut, der**, b-ljud. **B-Ton, der**, b-ton.

Ba! *intj.* bah!

Baake, Bake, die, båk, prick, kummel (i farvatten); boj, märke i en segelled.

Baal, der, Bål, en afgud hos de gamla syriska och kananitiska folkslag. **-Spriester, der**, baalsprest.

Baar, Bar, *a.* bar, blott, naken, oklädd, (bättre: entblößt, bloß); ren, fri, sannskyldig; kontant, red, bar; alles Sinnes –, -er Unsinn, utan all mening; -es Geld, kontante penningar; Etwas gegen – kaufen, köpa något emot kontant; nur gegen –, endast mot kontanter; – bezahlen, betala kontant; -er Ertrag, ren inkomst, netto inkomst.

Baare, se **Bahre**.

Baar-fuß, -haupt etc., se **Barfuß** etc.

Baarschaft, die, (Barschaft) kontanta penningar, reda penningar, kontanta medel.

Baarzahlung, die, kontant betalning.

Baase, die, se **Base**.

Babbeln, *v. n.* pladdra, jollra, prata; *subst.* **das Babbeln**, praten, jollran, pladdran.

Baboschen, Babuschen, *pl.* toffel med klakstycke.

Baccalaureat, das, licentiatgrad.

Baccalaureus, der, licentiat.

Bacchanalien, die, *pl.*, **Bacchusfest, das**, (*pl.* –) fest till Bacchi ära.

Bacchant, der, (*pl.* -en) bacchant, Bacchi prest.

Bacchantin, die, bacchantinna.

Bacchantisch, *a.* bacchantisk.

Bach, der, (*pl.* **Bäche**) bäck, å; kleine Bäche machen große Flüsse, många bäckar små göra en stor å. **-amsel, die**, sädesärla, vattenstare. **-bunge, die**, (*bot.*) bäckgröna, bäckbunga. **-holunder, der**, olvon, olvonbuske. **-hund, der**, gräfsvinshund. **-könig, der**, sparfkung, skogsknett. **-krebs, der**, strömkräfta. **-kresse, die**, bäckkrasse, källkrasse. **-münze, die**, vattenmynta. **-stelze, die**, jernsparf, qvickstjert, sädesärla. **-weide, die**, bäckvide, rödpil (*Salix helix*).

Bache, die, (*pl.* -n) vildsvinshona.

Bacher, der, (*pl.* –) två års gammalt vildsvin.

Bächlein, das, liten bäk.

Back, das, (*pl.* -e) (*sjöt.*) back på ett skepp; back, fat hvari ett visst antal matroser få den bestämda delen af maten; flottbro ell. pråm, som nyttjas vid kalfatring; rummet mellan två kanoner, der det till ett backlag hörande manskapet befinner sig och uppslagit sina hängmattor. **-bord, das**, babord. **-bordseite, die**, babordsida. **-bordswache, die**, babordsvakt.

Back, *av.* (*sjöt.*) back, tillbaka, baklänges; – brassen, brassa back.

Back-apfel, der, torkadt äpple. **-birne, die**, torkadt päron. **-bret, das**, bakbräde. **-fisch, der**, stekfisk, stekt fiskt; (skämtv.) ung, ej manbar flicka. **-geld, das**, bagarlön, bakpenningar. **-gerechtigkeit, die**, rättighet att baka. **-haus, das**, bagarstuga, bageri. **-hefen**, *pl.* jäst. **-mulde, die**, baktråg. **-obst, das**, torkad frukt. **-ofen, der**, bakugn. **-pfanne, die**, stekpanna, panna till bakelse. **-schaufel, die**, ugnspade, bakspade. **-stein, der**, tegelsten, brändt tegel. **-stube, die**, bagarstuga. **-tag, der**, bakdag. **-trog, der**, baktråg. **-werk, das**, bakelse, bakverk. **-zahn**, se **Backenzahn**. **-zins, der**, bagarelön.

Backe, die, (*pl.* -n) **Backen, der**, (*pl.* –) kind, kindben; Backen des Bugspriets, fiolen på bogsprötet; Backen der Masten, kindbackar på masterna; Backen des Schiffs, sidorna af bogen; Backen des Kolschweins, skålar på kölsvinet.

Backen-bart, der, polisonger. **-bein, das**, kindben, det upphöjda af käkbenet. **-blase, die**, käftpåse hos apan och hamstern. **-grübchen, das**, kindgrop. **-streich, der**, örfil, kindpust. **-zahn, der**, kindtand, axeltand.

Backen, *v. a.* baka; steka i panna; Fische –, steka fiskar; Pflaumen –, torka plommon (i bakugnen); – *v. n.* bakas, stekas.

Backen, das, bak, bakning, stekning, torkning.

Bäcker, der, (*pl.* –) bagare. **-bursch, der**, bagargosse, bagarlärling. **-gesell, der**, bagardräng, bagargesäll. **-gewerbe, das**, bagarnäring, bagarrörelse. **-handwerk, das**, bagarhandtverk, bagaryrke. **-laden, der**, bagarbod, brödbod. **-meister, der**, bagarmästare. **-zunft, die**, bagarskrå, bagargille.

Bäckerei, die, (*pl.* -en) bageri.

Bad, das, (*pl.* **Bäder**) bad; (Badeort) badort; warme Bäder, varma bad; kalte Bäder, kalla bad; künstliche Bäder, artificiella bad; ein Bad nehmen, taga ett bad; ein Bad gebrauchen, bruka ett bad; (*fig.*) das Bad der Wiedergeburt (die Taufe), nya födelsens bad; das Kind mit dem Bade ausschütten, förkasta det goda med det dåliga; obetänksamt förkasta allt; ins Bad reisen, resa till en badort, resa i bad, resa till badet.

Bade-anstalt, die, badanstalt, badinrättning. **-arzt, der**, badläkare. **-cur, die**, badkur. **-frau, -magd, die**, baderska. **-gast, der**, badgäst. **-haus, das**, badhus, badstuga. **-kraut, das**, badört. **-lohn, der**, badpenningar, badarelön. **-mantel, der**, badmantel, badkappa. **-meister, der**, badmästare. **-mutter, die**, badhustru; äfv.: barnmorska. **-mütze, die**, badmössa, badhufva. **-ort, der**, badort, bad. **-platz, der**, badställe. **-reise, die**, resa till badet. **-schlamm, der**, badgyttja. **-schwamm, der**, badsvamp. **-stube, die**, badstuga. **-wanne, die**, badkar, badså. **-warm**, *a.* badvarm, så varm som vattnet brukar vara i varma bad. **-wäsche, die**, badlinne. **-zeit, die**, badtid. **-zeug, das**, badtyg. **-zimmer, das**, badstuga.

Baden, *v. a. & n.* bada, löga; warm –, bada varmt; sich –, bada sig, löga sig; (*fig.*) sich in Thränen –, bada i tårar, simma i tårar; sich in Wollust –, söla sig i vällust.

Baden, das, badande.

Bader, der, (*pl.* –) badare; barberare.

Baderei, die, (*pl.* -en) badinrättning; rakstuga.
Bäffchen, das, *pl.* liten halskrage; prestkrage.
Bagage, die, bagage, tross, ressaker; slödder, pack. **-karren**, der, packkärra. **-wagen**, der, trossvagn, proviantvagn, bagagevagn. [mudderfråm.
Bagger, der, (*pl.* -) muddrare;
Baggern, *v. a.* muddra.
Bähen, *v. a.* badda, lägga varmt och fuktigt omslag på; rosta bröd etc.
Bahn, die, (*pl.* -en) ban, bana, väg, spor, gångstig, gångväg; jernbana; die - brechen, bana väg; auf die - bringen, bringa å bana. **-häuschen**, das, banehus, jernbanehus. **-hof**, der, jernbanegård, bangård. **-linie**, die, jernbanelinie. **-wärter**, der, jernbaneväktare.
Bahnen, *v. a.* bana, göra väg, rödja väg; (*jagtt.*) träcka (om vildjur).
Bahnig, *a.* som har glatt yta.
Bahre, die, (*pl.* -n) bår, likbår.
Bahrenträger, der, (*pl.* -) bärare.
Bahr-recht, das, lag ell. stadga angående döda kroppars bortförande; ett slags pinlig processform i medeltiden, hvarvid personer som misstänktes för mord, fördes till den mördades lik och lade fingret på såret. **-tuch**, das, bårkläde.
Bähung, die, (*pl.*-en) baddning etc.; jemf. Bähen. [bugt.
Bai, (Bay) die, (*pl.*-en) hafsvik,
Bailen, *v. n.* (*jagtt.*) skälla.
Bajonett, das, (*pl.* -e) bajonett. **-fechten**, das, bajonettfäktning. **-klinge**, die, bajonettklinga. **-scheide**, die, bajonetthylsa.
Bake, die, (*pl.* -n) prick, kummel (i farvatten); boj, märke i en segelled; båk.
Bakeljau, der, (*pl.* -e) kabiljo.
Bakengeld, das, båkpenningar, afgift för båker, prickar etc. i segelleden.
Balance, die, balans, jemnvigt. [ra.
Balanciren, *v. a. & n.* balanse-
Balancirstange, die, (*pl.* -n) balanserstång.
Balcon, der, (*pl.* -e & -s) balkon, utbyggnad med galler utanför ett dörrfönster.
Bald, *av.* snart, strax, innan kort; bittida, tidigt, i god tid; nästan, inemot; lätt, utan möda; er kommt bald, han kommer snart; es muß - geschehen, det måste ske snart; - hätte ich vergessen, nästan hade jag glömt; - hier, - dort, än här, än der; - dieser, - jener, nu en, nu en annan; so - als, så snart som; ich wäre - gefallen, jag hade så när fallit; das habe ich - gedacht, det kunde jag nästan tro; - so, - so, snart på det ena, snart på det andra viset.
Baldachin, der, baldakin, himmel öfver en thron.
Baldig, *a.* snar, skyndsam, snabb; auf das Baldigste, med det snaraste. [rot.
Baldrian, der, valeriana, vänd-
Balester, der, armbost, båge.
Balg, der, (*pl.* Bälge) skinn, hud, urkrupet skinn (efter ormar etc.); frukthylsa, fröbalga, skida, skal; belg, bälg, blåsbelg; utstoppad fogel; (Puppenbalg) dockabelg; (*vulg.*) barn, oartigt barn; die Bälge treten, trampa belgarna. **-entreter**, der, belgtrampare, orgtrampare. **-gehänge**, das, belgvåg. **-gerüst**, das, belgbock, belgfot, belgstol. **-geschwulst**, die, påsesvulst. **-kammer**, die, belghus. **-ruthe**, die, belgvåg. **-schramme**, die, belgstol, belgskär. **-seite**, die, belgbröst.
Balge, die, (*pl.* -n) balja; kanal; träsk; vik.
Balgen, sich, *v. r.* brottas, slåss; äfv.: (abbalgen) släppa huden ell. skalet; krypa ur skinnet; sie balgten sich, de brottades.
Balgerei, die, (*pl.* -en) slagsmål.
Balje, die, balja.
Balken, der, (*pl.* -) bjelke, stock, block; sparre under golf ell. tak; vagbalk; stång. **-band**, das, bjelkband, ankare (i hus etc.). **-kopf**, der, tvärända på en bjelke. **-wage**, die, besman. **-wäger**, der, balkvägare, långa timmer längs bordläggningen, hvarpå balkarne hvila.
Balkfüllings, *pl.* (*skeppsbygg.*) karflar. **-bohle**, die, tjock planka. **-stützen**, *pl.* däcksstöttor.
Ball, der, (*pl.* Bälle) boll, kula; boll; väderboll; biljardkula; klot; bal, danssälskap; (*jagt.*) hundskall, hundsskällande; auf den - gehen, gå på bal (i danssällskap); zum - sein, vara på bal; - spielen, slå, kasta, leka ell. spela boll; einen - machen, göra en boll (biljardkula); auf den - hetzen, låta hetshundarne drifva åt den trakten, der vildsvinshunden genom sitt skällande tillkännagifver vildsvinets närvaro. **-anzug**, der, baldrägt, balklädning. **-haus**, das, bollhus, spelhus. **-holz**, das, sälträ. **-kleid**, das, balklädning; domino. **-meister**, der, bollmästare, bollhusmästare. **-netz**, das, sältra. **-pritsche**, die, sälträ. **-rose**, die, olvonblomma. **-spiel**, das, bollspel, bollek.
Ballade, die, ballad.
Ballast, der, ballast; - einschießen, einnehmen, intaga ballast.
Ballasten, *v. a.* intaga ballast.
Bällchen, das, (*pl.* -) liten boll, liten kula.
Ballei, der, viss embetsman i Malthesarorden.
Ballei, die, litet höfdingedöme för Malthesarriddarne.
Ballen, der, (*pl.* -) bal, packa; knapp, boll (på en florett etc.); - an Händen und Füßen, det tjocka köttet i handen (handlofven) och under stortån. **-binder**, der, inpackare i balar. **-binderlohn**, der, betalning för inpackning i balar, inpackningspenningar. **-binderstock**, der, packstock. **-schnur**, die, packlina, packsnöre. **-waaren**, die, *pl.* varor som äro ell. måste packas i balar. **-weise**, *av.* i balar, i packer; en bal efter den andra.
Ballen, *v. a.* formera till boll ell. kula; göra en bal ell. packa; die Faust -, knyta näfven; der Schnee ballt sich, snön är kram.
Ballet, das, (*pl.* -te) ballet. **-meister**, der, balletmästare. **-tänzer**, der, balletdansare, dansör. **-tänzerin**, die, balletdansare, dansös.
Ballon, der, (*pl.* -s) ballong, väderboll, luftkula.
Ballottiren, *v. n.* balottera, lotta med kulor.
Balsam, der, (*pl.* -e) balsam. **-büchse**, die, balsamdosa. **-duft**, der, balsamlukt, balsamånga.
Balsamine, die, (*pl.* -n) balsamin.
Balsamiren, *v. a.* balsamera; parfymera, göra välluktande.
Balsamirung, die, balsamering.
Balsamisch, *a.* balsamisk.
Balz, die, tjäderlek; er ist in der - wie ein Auerhahn, han är som tjädern när han spelar, han är så kär att han hvarken hör ell. ser. **-zeit**, die, lektid (orrars och andra större foglars); kattors löptid.
Balzen, *v. n.* para sig, leka (om tjädrar, orrar och annan stor fågel); löpa (om kattor); die Birkhühner -, orrarne leka.
Bambus, der, (*indecl.*) **Bambusrohr**, das, (*pl.* -e) bambå, bambårör. **-stock**, der, bambåkäpp.
Bämme, die, tunn brödskifva; jemf. Butterbämme.
Bammeln, *v. n.* hänga och slinka; dingla.
Band, das, (*plur.* Bänder) band, snöre, rem; bindel; allt hvarmed man binder, således: tunnband, halmband, tvärband i byggnader, ligament etc.; Hutbänder, Faßbänder, hattband, tunnband (*pl.*); (*pl.* Bande) band, förening; allt, hvarigenom man i oegentl. bemärkelse förenas med någon ell. något, såsom: das Band, die Bande der Freundschaft, der Liebe, des Blutes etc., vänskapens, kärlekens band, blodsbandet etc.; seine Seele hat sich aus allen irdischen Banden losgewunden, hans själ har gjort sig fri från alla jordiska band. **-achat**, der, (*min.*) bandagat. **-ähnlich**, **-artig**, *a.* bandlik, bandaktig. **-eisen**, das, bandjern. **-fabrik**, die, bandfabrik. **-fisch**, der, bandfisk. **-förmig**, *a.* bandformig.

-haken, der, (*tunnb.*) bandhake; dörrhake. **-holz, das,** bandstake. **-macher, der,** bandmakare, bandväfvare. **-messer, das,** bandknif. **-nudeln, die,** *pl.* ett slags spritsbakelse. **-rose, -schleife, die,** bandros; kokard. **-tresse, die,** galon ell. trens på livréer. **-weber, der,** bandväfvare. **-webestuhl, der,** bandqvarn, bandstol. **-weide, die,** vide, korgpil. **-wirker, der,** bandväfvare. **-wurm, der,** binnikemask, bandmask.

Band, der, (*pl.* **Bände**) band, volym, tom, del (på en bok); inbindning; der Roman hat zwei Bände, den roman har två band.

Bändchen, das, (*pl.* -) litet band, liten volym etc.; jemf. Band, das & der.

Bande, die, (*pl.* **-n**) vallen på en biljard; band, tropp, skara, flock. [Kjettrar.

Bande, die, *pl.* band, bojor,

Bandelier, das, (*pl.* **-e**) bantler.

Bändern, *v. a.* banda, förse med bandremsor ell. smala band; das Wachs -, medelst en kall vält göra tunna band af det smälta vaxet, så att det må kunna blekas bättre.

Bandig, *a.* randig; bandige Zeuge, randiga tyger.

Bändig, *a.* tam, spak, som låter tämja sig.

Bändigen, *v. a.* tämja, tygla, styra; göra spak ell. tam.

Bändigung, die, tämjande.

Bandit, der, (*pl.* **-en**) bandit.

Bange, Bang, *a. & av.* rädd, orolig, bekymrad, ängslig; qvalmig (om väderleken); Jemandem - machen, göra en rädd; mir wird -, det gör mig orolig ell. bekymrad; es ist mir - um ihn, jag ängslar mig för honom; die - Einsamkeit, den rysliga ensamheten.

Bängel, se **Bengel.**

Bangen, *v. n. & imp.* vara rädd ell. illa vid, befara, frukta; mir bangt davor, jag fruktar för det; mir bangt um ihn, jag ängslar mig för honom.

Bangigkeit, die, ängslan, rädsla, fruktan, oroligheet.

Bangkraut, das, odört.

Bänglich, *a.* något ell. litet ängslig ell. rädd.

Bank, die, (*pl.* **Bänke**) bänk, upphöjdtsäte; (*sjöt.*) bank, grund; äfv.: tjockt moln vid horizonten; (*fortific.*) bankett, kanonvall med så lågt bröstvärn att man skjuter öfver det; tjocka lager i berg (Bänke); notkalle; löpbräde, skottbräde; (Fleischbank:) slagtardisk, köttbod; (Hobelbank:) hyfvelbänk; sich auf die - setzen, sätta sig på bänken; die - der Reichsstände, riksständernas bänk ell. säte ell. rum; über die - (Brustwehr) schießen, (*fortific.*) skjuta öfver bank; durch die -, öfver en bank, öfverhufvud, det ena med det andra; Etwas auf die lange - schieben, draga ut på tiden med något, draga på lång bänken; Etwas unter der - hervorziehen, framdraga något i ljuset; Etwas unter die - stecken, gömma undan, fördölja något. **-eisen, das,** bänkkrok, bänkhake, murband ell. ankare i en mur. **-hammer, der,** klensmedhammare, låssmedhammare. **-hobel,** (Fügehobel, Bestoßhobel) **der,** stor hyfvelbänk, bänkhyfvel. **-horn, das,** ambult, städ med två spetsar. **-lehne, die,** ryggstöd på en bänk. **-meißel, der,** bänkmejsel. **-messer, das,** stor köksknif, slagtareknif. **-schlachten,** *v. a.* försälja kött i offentlig slagtarbod. **-schraube, die,** stor jernskrufva; äfv.: skrufva i en bänk.

Bank, die, (*pl.* **Banken**) bank, penningebank; vexlarebord; bank i kortspel; (Staatsbank:) riksbank, riksens ständers bank; Geld in der - deponiren, deponera penningar i banken; - halten, hålla bank; die - sprengen, spränga banken. **-actie, die,** bankaktie. **-anleihe, die,** bankolån. **-antheilsschein, der,** bankaktie. **-anweisung, die,** bankassignation, bankanvisning. **-ausschuß, der,** bankoutskott. **-bevollmächtigte, der,** bankofullmäktig. **-buchhalter, der,** bankobokhållare. **-cassirer, der,** bankokassör. **-comité, das,** bankoutskott. **-commissär, der,** bankokommissarie. **-conto, das,** bankkonto. **-direction, die,** bankostyrelse. **-geschäft, das,** bankorörelse. **-gesetz, das,** banklag, bankordning. **-halten, das,** bankhållning. **-halter, der,** bankhållare, bankör (i spel). **-note, die,** bankonota, bankosedel. **-ordnung, die,** bankoordning, balkstadgar ell. lag för en penningarbanks affärsbedrift. **-richter, der,** ledamot af domarekollegium i handelsrätten. **-schein, der,** bankobligation, bankoattest. **-zins, der,** bankräntor, räntor som banken får ell. gifver. [barn.

Bankart, der, (*pl.* **-e**) oäkta

Bänkchen, das, liten bänk.

Bänkelsänger, der, marknadssångare. [sångerska.

Bänkelsängerin, die, marknads-

Bankerott, der, bankrutt; - machen, bankruttera, göra bankrutt, spela bankrutt.

Bankerottiren, *v. n.* bankruttera, göra bankrutt, spela bankrutt.

Bankerottirer, der, bankruttspelare, bankruttör.

Bankett, das, (*pl.* **-e**) bankett, kalas, festmåltid.

Bann, der, bannlysning, akt, landsförvisning; rågång, gräns, det som är inneslutit inom en rågång; lagsaga; Jemanden in den - erklären, förklara någon i akt; Jemanden in den - thun, bannlysa någon. **-bulle, die,** bannbulla. **-fluch, der,** bannlysande, bannlysningsförbannelse, bannlysningsförklaring. **-forst, der,** inhägnad skog, i hvilken ej törs jagas. **-gut, das,** contreband, smugglade varor. **-kelter, die,** allmän vinpress i en församling. **-meile, die,** (Weichbild, das) de en stad tillhörande och omkring sammaliggande ägor, en stads domsaga. **-mühle, die,** den en församling (stad- ell. landsort) samfält tillhörande qvarn. **-richter, der,** domare i pinliga mål, kriminaldomare. **-spruch, der,** bannlysningsförklaring. **-stein, der,** råmärke, råsten, milsten. **-strahl, der,** bannlysningsstråle, bannstråle, bannvigg. **-vogt, -wart, der,** hägnridare, rågångsväktare. **-wasser, das,** vatten i hvilket det är förbjudit att fiska.

Bannen, *v. a.* bannlysa, förvisa; besvärja, utdrifva genom besvärjelse; Geister -, besvärja andar; den Teufel -, besvärja djefvulen.

Banner, der, besvärjare.

Banner, das, (Panier) banér, fana. **-führer, der,** banérförare. **-heer, das,** landstorm, uppbåd i massa. **-herr, der,** banérherre.

Banquier, der, (*pl.* **-s**) bankör.

Banse, die, (*pl.* **-n**) lag, loggolf, den delen af sädeslogen, der man uppstaplar sädeskärfvarne; stor korg för varutransport.

Bansen, *v. a.* lägga högtals (sädeskärfvar etc.).

Bansen, der, första magen hos idisslande djur.

Bar, *a.* se **Baar.**

Bär, der, (*pl.* **-en**) björn; djuret ursus; konstellationen björnen ell. karlvagnen; rammklubba att slå in pålar med; tvär dam i en slutande fästningsgraf, (batardeau); (*bergv.*) slamm efter bokad kobolt; (*mjöln.*) stor hög af malet gröpe; (*astron.*) der große -, stora björnen, karlvagnen; der kleine -, lilla björn ell. karlvagnen; (*vulg.*) einen Bären anbinden, göra skulder, låna penningar af någon. **-enbeißer, der,** björnbitare (ett slags hund). **-enfang, der,** björnfångst. **-enfenchel, der,** (*bot.*) björndill. **-enfett, das,** björnfett. **-enfleisch, das,** björnkött. **-enführer, der,** björnförare. **-enhetze, -enhatz, die,** björnstrid, björnjagt, björnhetsning, björnskall. **-enhaut, die,** björnhud; auf der - liegen, ligga på latsidan, lättjas. **-enhäuter, der,** mes, pultron, rädd stackare; lathund, lätting; skälm, skurk. **-enhäuterei, die,** feghet, pultroneri; lättja, lathet; skälmstycke. **-enhäuterisch,** *a.* mesaktig, trög. **-enjagd, die,** björnjagt. **-enklau, die,** (*bot.*) björnklo, björnflocke (heracleum spondylium). **-enmütze, die,** björnskinnsmössa. **-enöhrlein, das,** (*bot.*) björnöra, aurikel. **-enraupe, die,** ett slags mask ell. frätande larf. **-enschmalz, das,** björnfett, björnister.

-entanz, der, björndans. -entatze, die, björntass. -lapp, der, ett slags mossa, björnmossa. -latschen, die, *pl.* björnskinnstofflor. -lauch, der, (*bot.*) björnlök. -maus, die, murmeldjur. -muff, der, björnskinnsmuff. -wurz, die, björndill, björnflocke.

Baracke, die, barack, hytta af bräder.

Barbar, der, (*pl.* -en) barbar, vild, grym, rå menniska.

Barbarei, die, (*pl.* -en) barbari, omensklighet, grymhet.

Barbarisch, *a.* barbarisk, vild, grym.

Barbarismus, der, barbarism; fel emot språkets renhet.

Barbe, die, (*pl.* -n) barbfisk (*Cyprinus barbus*).

Bärbeißig, *a.* knarrig, grälaktig, argsint.

Barbier, der, (*pl.* -e) barberare. -becken, das, barberarbäken, rakfat. -gesell, der, barberaregesäll; fältskärslärling. -messer, das, rakknif. -riemen, der, rakstrigel, rakrem. -sack, der, rakfoder. -stube, die, barberarstuga, rakstuga. -zeug, das, rakdon.

Barbieren, *v. a.* raka.

Barchent, der, (*pl.* -e) parkum. -macher, der, parkumsväfvare.

Barchenten, *a.* af parkum, parkums.

Barde, der, (*pl.* -n) sångare, poet.

Bareis, das, glansis.

Barett, das, sort mössa ell. hufvudbonad.

Barfrost, der, barfrost.

Barfuß, *a. & av.* barfotad, barbent.

Barfüßer, **Barfüßermönch**, der, barfotamunk, fransiskanermunk.

Barfüßig, *a.* barfotad.

Barg, der, (*pl.* Bärge) snöpt ell. kastreradt svin, galt.

Barhaupt, *av.* barhufvad.

Bärin, die, (*pl.* -nen) björninna, björnhona.

Barkasse, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) barkas.

Barke, die, (*pl.* -n) bark, slup, liten båt.

Barköpfig, *a.* barhufvad.

Barkune, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) berlingspak.

Bärme, die, jäst, berma, dragg, fradga på dricka.

Bärmeln, **Barmen**, (*vulg.*) *v. n.* bära sig jämmerligt ell. erbarmligt åt.

Barmherzig, *a.* barmhertig; medlidande; usel, önsklig.

Barmherzigkeit, die, barmhertighet, medlidande, medönskan.

Bärmutter, die, lifmoder, qved, moderlif.

Barn, der, (*pl.* -e) krubba, loggolf; fisknät. -beißer, der, krubbitare.

Barometer, der, (*pl.* -) barometer.

Baron, der, (*pl.* -e) baron, friherre.

Baronie, die, (*pl.* -en) baroni, friherrskap.

Baronin, die, (*pl.* -nen) baronessa, friherrinna.

Barre, die, **Barren**, der, (*pl.* Barren) barre, stång, tacke (a guld ell. silfver); påle, slagbom; (*sjöt.*) rorstock; skär stenref, bränning framför inloppet till en hamn ell. flod.

Bars, **Barsch**, der, (*pl.* -e) (fisk) abborre.

Barsch, *a.* sträf, bitter, bäsk, kärf, amper.

Barschaft, die, (*pl.* -en) redo penningar, kontanta medel.

Bart, der, (*pl.* Bärte) skägg; (Backenbart, polisonger; Schnurrbart, mustasch); skägg (på ostron, tuppar etc.); nyckelax; (*jagtt.*) vildsvinstryne; (*orgb.*) tvenne tennblek, hvarmed piporna stämmas; agnborst på sädesax; (*bot.*) nedra läppen på blomkronan; der - eines Kometen, strålar som en komet kastar framför sig; mit dem - reiben, skägga; sich um des Kaisers - streiten, träta om ingenting; sich den - wachsen lassen, låta skägget växa. -bürste, die, rakborste. -fisch, der, barbfisk. -haar, das, skägghår, skäggstrå. -los, *a.* skägglös. -messer, das, rakknif. -neige, die, (*vulg.*) lemning (i ett glas). -nelke, die, borstneglika. -nuß, die, hasselnöt från Lombardiet. -schere, die, skäggsax. -scherer, der, barberare. -seife, die, raktvål. -stern, der, komet.

Bärtchen, das, (*pl.* -) litet skägg.

Barte, die, (*pl.* -n) barde ell. skägg på en hvalfisk; en bred yxa ell. bila.

Bärtig, *a.* skäggig.

Basalt, der, (*pl.* -e) basalt (stenart).

Base, die, (*pl.* -n) faster, moster, kusin; (*chem.*) basis.

Baselbeere, die, berberisbär.

Basilie, die, **Basilienkraut**, das, basilika-ört.

Basilisk, der, (*pl.* -en) basilisk.

Basiren, *v. a.* basera, understödja med grunder.

Basis, die, bas, basis.

Baß, der, (*pl.* Bässe) bas (i musik), basstämma. -flöte, die, basflöjt. -geige, die, basfiol. -note, die, basnot. -pfeife, die, baspipa; bassong. -posaune, die, basbasun. -saite, die, bassträng. -sänger der, bassångare, basist. -schlüssel, der, basklaf. -stimme, die, basstämma, basröst.

Bassist, der, (*pl.* -en) basist, bassångare.

Basson, der, (*pl.* -e) bassong, fagott.

Bast, der, (*pl.* -) bast; mit - binden, basta. -hanf, der, honhampa. -hut, der, basthatt. -korb, der, bastkorg. -matte, die, bastmatta. -strick, der, bastrep.

Bastard, der, (*pl.* -e) oäkta barn; djur af olika djurslägten; odugliga skott, utväxter (på träd).

Baste, die, basta (klöfveress i lomberspel).

Bastei, die, (*pl.* -en) bastion.

Basten, *a.* af bast, gjord af bast.

Bästling, der, honhampa.

Bataille, die, (*pl.* -n) batalj, slagtning.

Bataillon, das, (*pl.* -e) bataljon. -sarzt, der, bataljonsläkare. -sweise, *av.* bataljonsvis.

Bathengel, der, ekegräs (*Teucrium chamaedrys*).

Bäting-balken, der, -hölzer, die, *pl.* (*sjöt.*) betingbjelk, betingspollare ell. endast: betingar.

Batist, der, batist (fint lärft). -weber, der, batistväfvare.

Batisten, *a.* af batist.

Batterie, die, (*pl.* -n) batteri. -balken, der, batteribjelke, batteriläkt. -feuer, das, batterield.

Batzen, der, (*pl.* -) ett mynt (af 7 kreuzer).

Bau, der, (*pl.* -e ell. Bauten) byggnad, byggning; ställning, resning, uppställning, inrättning; byggande; bruk; häfd, skötsel, odling; hål, kula (för räfvar etc.); am - arbeiten, arbeta vid byggnadsverk (såsom murare ell. timrare); auf den (Festungs-) - kommen, komma på ell. blifva dömd till fästningsarbete. -amt, das, byggningskollegium, embete som bestyr om ell. har uppsigten öfver allmänna byggnader. -anschlag, der, byggnadsförslag, kostnadsförslag till en byggnad. -arbeit, die, byggnadsarbete. -art, die, byggnadssätt, byggningssätt, byggnadsstil, uppställning, inrättning; -aufseher, der, uppsyningsman öfver en byggnad. -fällig, *a.* bofällig, på vägen att ramla; förfallen. -fälligkeit, die, bofällighet; förfall, förfallet tillstånd. -feld, -land, das, jord ell. mark som kan uppodlas. -flöße, die, timmerflotta. -gefangene, der, en som är dömd till fästningsarbete. -gerüst, das, byggningsställning. -gesetz, das, byggnadsordning, byggningsbalk. -herr, der, byggmästare; föreståndare ell. uppsyningsman öfver byggnader. -hof, der, timmerplats. -holz, das, byggnadstimmer, byggnadsvirke. -kosten, *plur.* byggnadskostnad, byggningsomkostnader. -kunst, die, byggnadskonst, arkitektur. -leute, *pl.* byggnadsfolk. -lust, die, byggvurm. -lustig, *a.* som gerna bygger. -materialien, *plur.* byggnadsmaterialier, byggnadsämnen, byggnadsvirke. -meister, der, byggmästare. -ordnung, die, byggnadsordning. -platz, der, -stätte, -stelle, die, byggnadsplats, plats ell. tomt att bygga på. -stil, der, byggnadsstil, byggnadssätt. -verständig, der, erfaren i byggnadskonsten. -wesen, das, byggnadskonst och hvad dertill hör. -wuth, die, vurm att bygga.

Bauch, der, (*pl.* **Bäuche**) buk, mage, lif, underlif; buk ell rundning, hvalfstycke (på en tunna, en butelj etc.). **-bruch, der,** (*kir.*) bukbråk. **-diener, der,** den som har buken till sin gud. **-fell, das,** bukhinna, tarmhinna. **-fett, das,** ister. **-finne -flosse, die.** bukfena (på fisk). **-flosser, der,** bukfisk. **-fluß, der,** rödsot, bukflöd, bukflöde, durklopp, diarrhée. **-grimmen, -kneipen, das,** bukref, kolik, knipningar och slitningar i magen. **-gurt, der,** bukgjord. **-höhle, die,** (*anat.*) bukhåla. **-reden, das, -rednerei, die,** buktalande, buktaleri **-redner, der,** buktalare. **-riemen, der,** bukgjord, bukrem. **-schild, das,** buksköld (på insekter). **-wassersucht, die,** bukvattensot. **-weh, das,** bukref, magplåga.

Bauchig, *a.* bukig, som har stor buk eller mage, convex, kullrig, vidtutbugtad.

Bauen, *v. a.* bygga; odla jord (bebauen); sköta, plantera, upptaga, bearbeta (en grufva); laga, iståndsätta (en väg); ein Haus –, bygga ett hus; das Feld –, odla jorden, odla marken; (*fig.*) auf Etwas –, förlita sig på något; seine Hoffnung auf Jemanden (auf Etwas) –, bygga sitt hopp på någon (på något); ein wohl gebauter Jüngling, en väl växt yngling; ein wohl gebautes Schiff, ett väl byggt skepp; hier wollen wir Hütten –, här ville vi bosätta os (bygga hyddor); Luftschlösser –, bygga slott i luften; auf Sand –, bygga på lös sand.

Bauen, das, byggande, byggnad, byggning.

Bauer, das & **der,** (*pl.* –) (Käfig) bur, fågelbur; in ein – einsperren, instänga i en bur.

Bauer, der, (*pl.* **Bauern**) jordbrukare, bonde, landtman; äfv.: bonde i schachspel, knekt i kortspel. **-bengel, der,** bondlymmel, bondlurk. **-bursche, der,** bondgosse, bondpojke. **-dorf, das,** bondby. **-flegel, der,** bondtamp, bondlurk, bondlymmel. **-frau, die, -weib, das,** bondhustru. **-gut, das,** bondhemman. **-haft,** *a.* bondaktig, bondsk, grof, ohyfsad, plump. **-hof, der,** bondgård, bondhemman. **-hund, der,** bondhund. **-hütte, die,** bondkoja, bondstuga. **-junge, der,** bondgosse, bondpojke. **-kerl, der,** bondtamp, bondlymmel, tölp, bondlurk. **-kind, das,** bondbarn. **-kittel, der,** bondrock. **-kleidung, die,** bondklädnad. **-lümmel, der,** bondlymmel, bondlurk. **-mädchen, das,** bondflicka, bondpiga. **-mensch, das,** (*vulg.*) bondlolla. **-narbeit, die,** bondarbete. **-nbrod, das,** bondbröd. **-nfrohne, die,** bonddagsverk. **-nhochzeit, die,** bondbröllup. **-npferd, das,** bondhäst. **-nregel, die,** bondpraktika. **-nschaft, die,** bönderna i ett land ell. en by. **-nschenke, die,** bondkrog. **-nsenf, der,** (*bot.*) penningegräs. **-nstaat, der,** bondprål. **-nstand, der,** bondestånd. **-nstolz, der,** bondhögfärd. **-smann, der,** bondeman. **-ssohn, der,** bonddräng. **-volk, das,** bondfolk, landtfolk.

Bäuerin, die, (*pl.* **-nen**) bondhustru; bondflicka.

Bäuerisch, *a.* bondaktig; bondslyg, grof, plump, ohyfsad; –es Benehmen, bondsk uppförande; – *av.* på bondska.

Bäuerlich, *a.* bondsk, bondaktig; hörande till bondeståndet.

Baulich, *a.* som kan bebos; in –em Stande erhalten, hålla i godt stånd; underhålla så, att det kan bebos.

Baum, der, (*pl.* **Bäume**) träd; bom; stock; stång; ein schöner –, ett vackert träd; der – fällt nicht auf den ersten Hieb, trädet faller icke vid första hugg; den – erkennt man an den Früchten, på frukten känner man trädet. **-bast, der,** trädbast. **-blüthe, die,** blomma på träd; tiden då träden blomma. **-farn, der,** ormbunke. **-förmig,** *a.* trädlik. **-frucht, die,** trädfrukt. **-gang, der,** allé, spatsergång af träd. **-garten, der,** fruktträdgård. **-hacker, -läufer, der,** trädkrypare; hackspik, nötväcka (fåglar). **-laus, die,** bladlus, trädlus. **-leiter, die,** dubbel trädgårdsstege. **-marder, der,** furumård, björkmård. **-moos, das,** trädmossa. **-öl, das,** bomolja. **-pfahl, der,** stör att stödja unga träd. **-pflanzung, die,** trädplantering. **-rinde, die,** trädbark, yttre barken på träd. **-saft, der,** saft ell. lake i träd. **-säge, die,** trädgårdssåg. **-schere, die,** trädgårdssax. **-schlag, der,** löfverk, feuillage. **-schnitt, der,** qvistning. **-schule, die,** trädskola, plantskola. **-schwamm, der,** trädsvamp. **-segel, das,** (*sjöt.*) bomsegel. **-specht, der,** hackspik, hackspett. **-stamm, der,** trädstam. **-stark,** *a.* stark och fast som ett träd; styf och stark. **-stein, der,** dendrit (sten hvars yta föreställer träd, buskar etc.). **-stumpf, der,** trädstubbe. **-talje, die,** (*sjöt.*) bomtalja. **-wachs, das,** ympvax. **-wolle, die,** bomull. **-wollen,** *a.* af bomull, bomulls-. **-wollenbaum, der,** bomullsträd. **-wollengarn, das,** bomullsgarn. **-wollengewebe, das,** bomullsväf, bomullsväfnad. **-wollensammet, der,** bomullssammet. **-wollenspinnerei, die,** bomullsspinneri. **-wollenstrauch, der,** bomullsbuske, bomullsträd. **-wollenzeug, das,** bomullstyg, bomullsväf. **-zucht, die,** trädskötsel.

Bäumchen, das, (*pl.* –) litet träd.

Baumeln, *v. n.* hänga och slinka, dingla.

Bäumen, *v. a.* binda fast stången (på ett lass hö etc.); bomma väf); lägga på mangelstocken; – *v. n.* flyga ell. springa upp i ett träd; sich –, *v. r.* stegra sig (om hästar).

Baumicht, *a.* lik ett träd; växande i form af ett träd.

Bausback, der, (*pl.* **-bäcke**) uppblåst och pussigt ansigte, en som är tjock och pussig i ansigtet.

Bausbäckig, *a.* som har pussiga kinder.

Bausch, der, (*pl.* **Bäusche**) fallvalk; uppstaplad krans ell. kant; packa, bundt, bylte, paket; samling ell. hög af allahanda; in – und Bogen kaufen, slumpa.

Bäuschchen, das, (*pl.* –) kompress.

Bäuschel, der, (*pl.* –) stor, tung hammare ell. slägga, hvarmed grufväggarne sönderslås.

Bauschen, *v. n.* yfva sig, pösa.

Bauschig, *a.* yfvig, pösig, styf (om tyger).

Bauschigkeit, die, yfvighet.

Bauschkauf, der, (*pl.* **-käufe**) slumphandel.

Bavian, der, (Pavian) (*pl.* **-e**) babian.

Bay, se **Bai.**

Bayonett, se **Bajonett.**

Beabsichtigen, *v. a.* hafva för afsigt.

Beachten, *v. a.* iakttaga, efterlefva, gifva akt på, hafva afseende på.

Beachtenswerth, *a.* märkvärdig, ansenlig.

Beachtung, die, iakttagande.

Beackern, *v. a.* bruka, uppodla jorden ell. åkern.

Beamte, Beamtete, der, (ein –r, *pl.* die –n) embetsman, tjensteman.

Beängstigen, *v. a.* ängsla, qvälja, plåga, oroa.

Beängstigung, die, ängslande, ängslan, oro.

Beantworten, *v. a.* besvara, svara på.

Beantwortung, die, (*pl.* **-en**) svar, besvarande; gensvar.

Bearbeiten, *v. a.* bearbeta, behandla; dana; arbeta i, odla (jorden); Jemanden –, bearbeta någon; die öffentliche Meinung –, bearbeta allmänna tänkesättet.

Bearbeitung, die, bearbetande, danande, skötsel, odling, bruk.

Beargwohnen, *v. a.* misstänka.

Beaufsichtigen, *v. a.* taga under uppsigt, hafva akt om.

Beauftragen, *v. a.* uppdraga (en något); der Beauftragte, sändebud, chargé d'affaires.

Beäugeln, *v. a.* plira, se noga på.

Beaugenscheinigen, *v. a.* noga genomögna, bese, beskåda; visitera, undersöka.

Bebaken, *v. a.* (*sjöt.*) förse (segelleden) med prickar ell. märken.

Bebändern, *v. a.* pryda, besätta ell. bekläda med band.

Bebauen, *v. a.* bebygga, bygga på, uppfylla med byggnader; odla, uppbruka; das Feld –, odla jorden.

Bebauung, die, påbyggande; odling.

Beben, *v. n.* bäfva, skälfva, darra, skaka, rista; vor Furcht –, bäfva af fruktan.

Beben, das, bäfvan, bäfning; skälfvande, darrning.

Bebinden, *v. irr. a.* ombinda, binda omkring.

Beblechen, *v. a.* beslå med jernbleck.

Bebleien, *v. a.* förse med blymärke, plombera.

Beblümen, *v. a.* pryda med blommor, beströ med blommor.

Beblümt, *a.* prydd ell. beströdd med blommor, blomsterfull.

Bebluten, *v. a.* besöla, orena med blod, bloda ned.

Beborten, *v. a.* sätta på kantsnören; ein beborteter Rock, en rock som är prydd ell. fösedd med snören. [sätta bräm.

Bebrämen, *v. a.* bebräma, på-

Bebriefen, *v. a.* bebrefva.

Bebrücken, *v. a.* belägga, sammanbinda med bro ell. brygga; einen Fluß –, slå bro öfver en flod.

Bebrüten, *v. a.* ligga ut ungar, ligga på ägg; (*fig.*) sorgfälligt bevaka.

Bebung, die, bäfvan, bäfning; skälfvande, darrning.

Bebürden, *v. a.* lägga last på.

Becassine, die, (*pl.* **–n**) beckasin.

Becher, der, (*pl.* –) bägare; pokal. **–förmig,** *a.* bägarformig **–schwamm, der,** bägarsvamp (*Craterium leucocephalum*).

Bechern, *v. n.* pimpla, smutta, supa, dricka flitigt om.

Becken, das, (*pl.* –) bäcken; cymbal, triangel. **–schläger, der,** bleckslagare; cymbalspelare.

Bedachen, *v. a.* förse med tak, lägga tak på, täcka.

Bedacht, der, omtänksamhet, varsamhet; eftertanka, betraktande, öfvervägande; auf Etwas – nehmen, hafva afseende på något; mit –, betänkt, försigtig; uppsåtligen.

Bedacht, *a.* (*part.* af bedenken) betänkt; auf Etwas – sein, vara betänkt på något, hafva i sinnet; das ist wohl –, det är väl betänkt.

Bedächtig, Bedächtlich, Bedachtsam, *a.* omtänksam, varsam, försigtig; betänksam; klok.

Bedächtigkeit, Bedächtlichkeit, Bedachtsamkeit, die, omtänksamhet, varsamhet, försigtighet.

Bedachtlos, *a.* obetänksam, utan omtänksamhet.

Bedachung, die, tak, takets påläggande, täckande.

Bedanken, sich, *v. r.* tacka; undanbedja sig; sich bei Jemandem für Etwas –, tacka en för något.

Bedaren, *v. n.* (*sjöt.*) lugna af.

Bedarf, der, tarf, behof, förnödenhet; nach –, efter behof.

Bedauerlich, *a.* beklagansvärd, beklaglig.

Bedauern, *v. a.* ömka, beklaga, hafva medömkan med; ångra, sakna, känna förlusten af; ich – sie, jag beklagar henne; das ist zu –, det är beklagansvärdt.

Bedauern, das, medömkan, beklagande; ånger, saknad; zu meinem –, jag har att beklaga.

Bedauernswerth, Bedauernswürdig, *a.* saknadsvärd, medömkansvärd; beklaglig, ömklig.

Bedecken, *v. a.* betäcka, öfvertäcka; sätta i skydd; eskortera; skyla, hölja, öfverskyla; betäcka (ett sto); sich –, sätta på sig hatten; der Himmel bedeckt sich, det mulnar; bedeckt, *p.* betäckt, öfvertäckt; skyddad.

Bedeckung, die, betäckning; eskort etc.; jemf. Bedecken. **–sschiff, das,** konvojskepp.

Bedenken, *v. irr. a.* betänka, öfverlägga, öfverväga; behjerta, hafva i åtanka; sich –, öfverväga, besinna ell. betänka sig; tveka, vara villrådig; sich eines Bessern –, ändra sitt beslut; Jemanden in seinem Testamente –, ihågkomma någon i sitt testamente; auf Etwas bedacht sein, vara betänkt på något; er hat sich selbst am besten bedacht, han har tänkt mest på sig sjelf, dragit mest omsorg för sig sjelf.

Bedenken, das, betänkande; besinnande, öfvervägande; betänklighet, tvekan, tvifvelsmål; svårighet; ohne –, utan betänkande; sich ein – über Etwas machen, göra sig samvete öfver något.

Bedenklich, *a.* som förtjenar att öfvervägas, att besinnas; betänklig, eftertänklig, farlig, vådlig, äfventyrlig; ein –er Fall, ett betänkligt tillfälle, die Sache ist –, saken är betänklig; das sieht – aus, det ser betänkligt ut.

Bedenklichkeit, die, (*pl.* **–en**) betänklighet, svårighet, tvifvelsmål, vådlighet, farlighet.

Bedenkzeit, die, betänketid, rådrum.

Bedeuten, *v. a. & n.* betyda, bemärka; förklara, förkunna, gifva tillkänna; förebåda, vara tecken till; was soll das –? hvad skall det betyda? das hat nichts zu –, det betyder ingenting; das bedeutet nichts Gutes, det betyder intet godt; was bedeutet dieses Wort? hvad bemärker detta ord? sich nicht – lassen, ej låta säga sig, antaga inga skäl.

Bedeuten, das, antydan etc.; jemf. *verb.* Bedeuten.

Bedeutend, *a.* betydande, betydlig; betecknande, uttryckande; ein –er Mann, en betydande man; eine –e Summe, en betydlig summa.

Bedeutsam, *a.* betydlig, vigtig, eftertrycklig.

Bedeutsamkeit, die, betydlighet, vigt, eftertrycklighe.

Bedeutung, die, (*pl.* **–en**) betydelse, bemärkelse; förkunnande; förebud; von –, af betydenhet; betydande. **–slos,** *a.* betydelselös, utan betydelse. **–sschwer,** *a.* af vigt, af stor betydelse. **–svoll,** *a.* betydelsefull.

Bedielen, *v. a.* brädslå, belägga med bräder ell. plankor.

Bedienen, *v. a.* tjena, betjena; passa upp; undfägna; förvalta, förestå (en syssla); sich einer Sache –, betjena sig af något; sich seiner Bequemlichkeit –, nyttja sin beqvämlighet; Farbe –, bekänna kort.

Bediensten, *v. a.* förse någon med syssla ell. tjenst; Jemandem bedienstet sein, vara i tjenst hos någon.

Bediente, der, betjent, dräng; tjensteman. **–nstube,** (Gesindestube) die, tjenarerummet.

Bedienung, die, (*pl.* **–en**) betjening; uppassning; syssla, tjenst, embete, förrättning.

Beding, der, (*pl.* **–e**) vilkor; beting, aftal, förbehåll; förord, undantag; mit dem –, med det vilkor.

Bedingen, *v. irr. a.* betinga, förbehålla sig, aftala; komma öfverens om (till ex. priset på något); das habe ich mir bedungen, det har jag betingat mig; die Arbeit ist bedungen, arbetet är betingadt (göres på beting); das Eine bedingt das Andere, det ena betingar det andra.

Bedingt, *a.* vilkorlig, med förbehåll.

Bedingung, die, (*pl.* **–en**) vilkor, beting, aftal, förbehåll; förord, undantag; auf die – hin, på det beting; unter keiner –, på intet vilkor. **–ssatz, der,** betingningssats. **–sweise,** *av.* vilkorligen, betingsvis.

Bedrängen, *v. a.* tränga; försätta i trångmål, i förlägenhet; bedröfva, oroa; hemsöka, plåga; in bedrängten Umständen sein, vara i betryckta omständigheter.

Bedrängniß, die, (*pl.* **–sse**) plåga, betryck, bedröfvelse; förlägenhet, trångmål, nöd; in – gerathen, komma i trångmål; in – sein, vara i betryck.

Bedrängung, die, trängande, trängning, trängsel, betryck.

Bedrohen, *v. a.* hota.

Bedrohlich, *a.* hotande.

Bedrohung, die, (*pl.* **–en**) hot, hotelse.

Bedrucken, *v. a.* trycka öfverallt, fulltrycka.

Bedrücken, *v. a.* förtrycka, undertrycka, plåga, oroa; in bedrückten Umständen sein, vara i svåra omständigheter, vara i betryck.

Bedrücker, der, undertryckare.

Bedrückung, die, (*pl.* **–en**) förtryckande; betryck, förtryck; diese – muß aufhören, detta betryck måste få ett slutt.

Bedüngen, *v. a.* gödsla, göda.

Bedünken, *v. imp.* tyckas, tycka; wie mich bedünkt, som mig tyckes.

Bedünken, das, tycke, tanke, mening, omdöme; nach meinem –, meines –s, efter min mening, i mitt tycke.

Bedürfen, *v. irr. n.* behöfva, vara i behof af, hafva behof af, tarfva; er bedarf deines Rathes (deinen Rath) nicht, han behöfver ej ditt råd; ich bedarf des Geldes, jag är i behof af penningar.

Bedürfniß, das, (*pl.* –e) behof, förnödenhet; nach –, efter behof.

Bedürftig, *a.* behöfvande; torftig; fattig; ich bin deines Rathes –, jag behöfver, är i behof af ditt råd.

Bedürftigkeit, die, torftighet, fattigdom.

Beehren, *v. a.* hedra, ära; er hat mich mit einem Briefe beehrt, han har hedrat mig med ett bref.

Beeiden, *v. a.* beedliga, bekräfta med ed.

Beeidet, Beeidigt, *a.* edsvuren, besvuren, svuren.

Beeidigen, *v. a.* beediga, taga ed af (någon); förbinda genom ed.

Beeidigung, die (*pl.* –en) beedigande, edgång, bekräftande med ed.

Beeifern, sich, *v. r.* bemöda sig, arbeta med ifver att; ich werde mich –, deinen Wünschen zuvorzukommen, jag skall bemöda mig att förekomma dina önskningar.

Beeiferung, die, beifran, nitälskan, nit, ifver.

Beeilen, *v. a.*, **sich –**, *v. r.* skynda, påskynda, skynda sig.

Beeinträchtigen, *v. a.* göra intrång, förfördela; skada.

Beeinträchtigung, die, (*pl.* –en) intrång, förfördelande, oförrätt, skada.

Beeisen, *v. a.* (af Eis) uppfylla, betäcka med is; kyla, göra kall; (af Eisen) sko, förse med jern (skodon etc.).

Beeiset, *a.* islupen, öfverdragen med is.

Beenden, Beendigen, *v. a.* sluta, fullborda; einen Proceß –, afgöra ett rättegångssak. [slut.

Beendigung, die, fullbordande,

Beengen, *v. a.* mycket inskränka, göra trång.

Beerben, *v. a.* taga arf efter (någon), ärfva; sie hat ihn beerbt, han har ärfvat honom.

Beerben, das, Beerbung, die, arftagande.

Beerdigen, *v. a.* begrafva, jordfästa.

Beerdigung, die, (*pl.* –en) begrafning, jordfästning. **–stag, der**, begrafningsdag.

Beere, die, (*pl.* –n) bär.

Beeren-artig, *a.* bärlik. **–förmig**, *a.* bärformig. **–grün, das**, saftgrönt. – *a.* saftgrön. **–most, –wein, der**, bärvin, vin som rinner utan pressning ur drufvorna. **–saft, der**, bärsaft.

Beet, das, (*pl.* –e) säng; blomsterqvarter; parterr ell. plan i en trädgård, trädgårdssäng.

Beete, die, hvit beta, rödbeta.

Befähigen, *v. a.* Jemanden zu Etwas –, göra en skicklig ell. i stånd till något.

Befähigung, die, skicklighet, talent.

Befahrbar, *a.* farbar; som kan köras ell. färdas på; segelbar.

Befahren, *v. irr. a.* segla (på en flod); ofta fara ell. resa på (en väg etc.); (befürchten) befara, frukta; eine Grube –, stiga ned i en grufva.

Befahrung, die, beresande; beseglande; besigtning af grufbyggnader.

Befallen, *v. irr. a. & imp.* angripa, betaga, öfverfalla, komma oförvarandes öfver; was befällt dich? hvad kommer åt dig?

Befangen, *a.* förlägen, förvirrad, brydd; intagen, partisk.

Befangenheit, die, förvirring, förlägenhet.

Befassen, *v. a.* känna på, taga på, fingra; innefatta, omfatta; sich mit Etwas –, befatta sig med, sysselsätta sig med, lägga sig uti något.

Befassung, die, befattning, författning; läge; kännande på, tagande på, fingrande.

Befedern, *v. a.* förse med fjädrar ell. pennor; sätta fjädrar på, fjädra ned; sich –, få fjädrar; orena sig med fjädrar.

Befehden, *v. a.* bekriga, förklara krig; angripa, bestrida.

Befehdung, die, bekrigande etc.; jemf. Befehden.

Befehl, der, (*pl.* –e) befallning, bud; befäl, kommando; order; was steht zu –? hvad står, hvad kan vara till er tjenst? es steht zu Ihrem –, det står till er tjenst, ni har att befalla.

Befehlen, *v. irr. a.* befalla, bjuda, anbefalla; beherrska; kommendera, föra befäl öfver, anförtro, öfverlemna; was – Sie? hvåd befaller ni? hvad befalles? wie Sie –, som ni befaller, som ni behagar; seine Sache Gott –, hemställa Gudi sin sak; Gott befohlen, Gudi befalld; farväl.

Befehlerisch, *a.* befallande, dryg.

Befehligen, *v. a.* gifva order, kommendera; anföra (en armé) etc.

Befehlshaber, der, (*pl.* –) befälhafvare; befallningshafvande; intendent.

Befehlshaberisch, *a.* myndig och befallande, dryg.

Befehlsweise, *av.* på befallning, befalld.

Befeilen, *v. a.* fila på, polera.

Befeinden, *v. a.* bära fiendskap emot någon, vilja illa.

Befestigen, *v. a.* befästa, styrka, stadga, göra fast, fästa, göra stadig, hård; befästa, förse med fästningsverk; stödja, ställa fast; stadfästa.

Befestigung, die, (*pl.* –en) befästande, bestånd, säkerhet, styrka; befästning etc.; jemf. Befestigen. **–skunst, die**, fortifikationskonst. **–spfahl, der**, palissad. **–swerk, das**, fästningsverk.

Befeuchten, *v. a.* fukta, väta, bestänka. [ning.

Befeuchtung, die, fuktande, vät-

Befeuern, *v. a.* uppelda, upplifva.

Befiedern, *v. a.* fjädra, befjädra, förse med fjädrar.

Befinden, *v. irr. a.* finna, befinna; anse; sich –, befinna sig, vistas, vara; må; wie – Sie sich? huru mår ni? ich befinde mich wohl, jag befinnar mig väl; sich übel –, befinna sig dåligt, illa, må illa; ich befinde mich in Schweden, jag vistas i Sverige; befunden werden, befinnas; er wurde krank befunden, han befans sjuk.

Befinden, das, helsans tillstånd; befinnande; nach – der Umstände, efter befinnande, efter omständigheterna; wie ist das –? huru står det till?

Befindlich, *a.* befintlig; varande; belägen; – sein, vistas, vara.

Beflecken, *v. a.* befläcka, orena, söla ned; sätta lapp på (en sko etc.); Jemandes guten Namen –, befläcka ens goda namn och rykte; sein Gewissen –, såra sitt samvete; eine Ehre –, såra sin ära.

Befleckt, *a.* befläckad, nedsölad.

Befleckung, die, befläckande, befläckelse, orenande etc.; jemf. Beflecken.

Befleißigen, sich, *v. r.* beflita sig, bemöda sig, vinnlägga sig om; sich einer Sache –, vinnlägga sig om en sak; sich der Studien –, beflita sig om studier.

Befleißigung, die, beflitande, bemödande, vinnläggande.

Befliegen, *v. irr. a.* flyga på (något); beflogen (*jagtt.*), om foglar, som kunna flyga, som äro flygföra.

Befließen, *v. irr. a.* flyta, strömma omkring ell. utöfver.

Beflissen, *a. & av.* beflitad, mån om, sorgfällig, flitig, trägen, enträgen, angelägen; einer Sache –, vinnläggande sig om något.

Beflissener, der, en vettgirig; student; studerande; der Weltweisheit –, en som studerar (lägger sig på) filosofien.

Beflissenheit, die, beflitande, studering, studium, flit, sorgfällighet, trägenhet.

Beflittern, *v. a.* förse med prydnader, med glitter ell. flitter.

Beflügeln, *v. a.* bevinga, gifva vingar; (*fig.*) påskynda; **sich –**, *v. r.* skynda sig.

Beflügelt, *a.* bevingad.

Befolgen, *v. a.* följa, efterfölja, fullgöra, verkställa, fullborda, uträtta.

Befolgung, die, verkställande, fullgörande etc.; jemf. Befolgen.

Beförderer, der, befordrare, befrämjare; beskyddare, gynnare; handelsexpedit.

Beförderlich, *a.* befordrande, befrämjande, gagnande, gynnande, förmånlig.
Befördern, *v. a.* befordra, befrämja, gynna, hjelpa, understödja, bidraga till; affärda, afsända; påskynda; Jemanden –, befordra, hjelpa någon fort; skaffa någon en syssla, laga att någon blir försörjd.
Beförderung, die, (*pl.* -en) befordrande; affärdande, befordran, uppkomst. **-smittel, das**, befordrande medel.
Befrachten, *v. a.* befrakta.
Befrachter, der, (*pl.* –) befraktare.
Befrachtung, die, frakt, befraktning. **-sbrief, der**, fraktbref.
Befragen, *v. a.* fråga, spörja; sich –, förfråga sig, underrätta sig om; sich bei Jemandem über Etwas –, rådfråga sig hos någon om något; peinlich –, hålla pinlig ransakning, förhöra vid kriminell domstol.
Befragung, die, frågning, förfrågning etc; jemf. Befragen.
Befransen, *v. a.* befransa, förse med fransar.
Befreien, *v. a.* befria, sätta på fri fot, frigöra, frigifva, frikalla, förskona ifrån; befria ifrån; sein Gewissen –, fria sitt samvete.
Befreier, der, (*pl.* –) befriare.
Befreit, *a.* befriad, lösgifven; frikallad, förskonad ifrån.
Befreiung, die, (*pl.* -en) befrielse, räddning; frigifvande; lösgifning; frikallelse; undantag, fridlyst ställe.
Befremden, *v. n. & imp.* förvåna, göra bestört, sätta i förundran; förekomma sällsam, underlig ell. besynnerlig; das befremdet mich, det förvånar mig.
Befremdend, Befremdlich, *a.* förvånande; sällsam, förunderlig, besynnerlig.
Befremdung, die, förvåning, bestörtning.
Befressen, *v. a.* gnaga på, fräta på.
Befreunden, *v. a.* knyta vänskapsband; sich mit Jemandem –, knyta, sluta vänskap, göra sig till vän med någon; sich mit einer Sache –, befrynda sig med en sak, gilla en sak.
Befreundet, *a.* befryndad, beslägtad; mit Jemandem – sein, stå i vänskapligt förhållande till någon.
Befreundung, die, vänlig ell. vänskaplig relation.
Befriedigen, *v. a.* tillfredställa, förnöja; tillfyllestgöra; blidka, stilla; (einfriedigen) hägna.
Befriedigend, *a.* tillfredställande.
Befriedigung, die, (*pl.* -en) tillfredsställelse, förnöjelse; förnöjande; blidkande, stillande; (Einfriedigung) stängsel, inhägnad; mit – vernehmen, förnimma med tillfredsställelse.
Befrohnen, *v. a.* pålägga dagsverken; (*prov.*) belägga med arrest ell. seqvester.
Befruchten, *v. a.* befrukta, göra fruktsam; göra fruktbar ell. bördig.
Befruchtend, *a.* befruktande.
Befruchtung, die, (*pl.* -en) befruktande, befruktning; (*bot.*) fröredning. **-stheil, der**, fröredningsdel, befruktningsdel.
Befugen, *v. a.* berättiga, gifva makt, skäl ell. rättighet.
Befugniß, die, (*pl.* -e) rätt, rättighet, skäl, makt; behörighet, fog.
Befugt, *a.* berättigad, befogad; rättmätig; zu Etwas – sein, vara berättigad till något.
Befühlen, *v. a.* känna på, taga på, vidröra.
Befühlung, die, kännande på, tagande på, vidrörande.
Befund, der, tillstånd, belägenhet; nach –, efter befinnande; den – der Truppen anzeigen, gifva tillkänna huru eller i hvad tillstånd tropparne befinna sig. **-zettel, der**, bulletin öfver en sjuks tillstånd.
Befürchten, *v. a.* frukta, befara.
Befürchten, das, Befürchtung, die, fruktan, farhåga.
Begaben, *v. a.* begåfva, förläna; mit Verstande begabt, begåfvad med förstånd.
Begabung, die, begåfvande, förläning, skänk.
Begaffen, *v. a.* begapa, betrakta, beskåda med öppen mun ell. på enfaldigt sätt.
Begaffen, das, Begaffung, die, begapande, gapande på.
Begängniß, das, (*pl.* -e) högtidligt firande; Leichenbegängniß, likbegängelse, begrafning, likprocession.
Begatten, *v. a.* ansa, sköta; **sich** –, *v. r.* para sig.
Begattung, die, parande.
Begeben, *v. irr. a.* (*hand. T.*) begifva, endossera, negociera bort (vexlar); **sich** –, *v. r.* begifva sig, förfoga sig, gå, resa (nach) einem Orte, zu einer Person ꝛc., auf den Weg, auf die Flucht, unter die Menge, zur Ruhe); hända, ske, tilldraga sig; es hat sich –, det har skett, har tilldraget sig; sich in den Ehestand –, ingå i äkta ståndet, gifta sig; sich einer Sache –, afstå ifrån, försaka, afsäga sig något; sich seines Rechtes –, afstå ifrån sin rättighet, afsäga sig sin rättighet.
Begebenheit, die, (*pl.* -en), **Begebniß, das**, (*pl.* -e) händelse, fall, tilldragelse, tillfällighet.
Begebung, die, begifvande, eftergifvande, eftergift, tillgift; negocierande, begifning (af en vexel).
Begegnen, *v. n.* möta, träffa, råka, hända, tillstöta, tillkomma; bemöta, handtera; förekomma; er ist mir begegnet, han mötte mig ell. jag mötte honom; ihm ist ein Unglück begegnet, en olycka har mött honom, har händt honom; dort begegnen sich die Wege, der mötas vägarne.
Begegniß, die, (*pl.* -e) händelse, tillfällighet, slump.
Begegnung, die, (*pl.* -en) möte, sammanträffande, sammankomst; bemötande, medfart, handterande.
Begehen, *v. irr. n.* gå ifrån den ena ändan till den andra, besigtiga; ein Verbrechen –, begå, föröfva ett brott; ein Fest –, fira en högtid.
Begehr, das, begäran, anhållan; åstundan, lust, längtan, önskan; påstående, anspråk; es ist – nach der Waare, det är begärlighet efter den varan.
Begehren, *v. a.* hafva begär, åtrå till, hafva begärelse till; begära, åstunda, önska sig; påstå, fordra, göra anspråk på.
Begehren, das, se **Begehr**.
Begehrlich, *a.* begärlig, önsklig, lysten.
Begehrlichkeit, die, begärlighet, åtrå, lust, snålhet, lystenhet.
Begehung, die, firande, begående, föröfvande etc.; jemf. Begehen.
Begeifern, *v. a.* spotta, dregla på.
Begeiferung, die, nedspottande.
Begeistern, *v. a.* upplifva, uppväcka, ingifva, inspirera; hänrycka, förtjusa.
Begeisterung, die, inspiration, ingifvelse, upplifvande, hänryckning, häftig ifver.
Begier, Begierde, die, (*pl.* -en) begärelse, lust; åtrå, åstundan, begär, längtan, lusta; ifver, häftighet; snålhet; seine Begierden im Zaume halten, styra sina begär.
Begierig, *a. & av.* begärlig på, längtande efter; snål, girig, lysten; ifrig, häftig; – nach Etwas, begärlig på något.
Begierigkeit, die, lystnad, begärelse, begärighet.
Begießen, *v. irr. a.* begjuta, ösa, hälla ell. slå på, vattna, fukta, bestänka; mit Wasser –, begjuta med vatten; Pflanzen –, begjuta plantor; sich –, spilla på sig.
Begießung, die, begjutning, påösning.
Beginn, der, början, begynnelse.
Beginnen, *v. irr. a.* börja, begynna; företaga; den Streit –, begynna striden; – zu arbeiten, begynna att arbeta, begynna på med arbetet; – *v. n.* börjas, begynnas; es beginnt zu regnen, dett begynner att regna.
Beginnen, das, början, begynnelse; företagande, gerning; uppförande.
Begipsen, *v. a.* gipsa, öfverstryka med gips.
Begittern, *v. a.* förse med galler.
Beglänzen, *v. a.* beglänsa, beskina.
Beglaubigen, *v. a.* intyga, betyga, attestera, bekräfta, bestyrka, vidimera; durch Eid –, bekräfta med ed.

Beglaubigt, *a.* intygad, bekräftad, giltig, trovärdig, äkta; vidimerad; ackrediterad; autentik; vom Gesandten –, intygad af gesandten.

Beglaubigung, die, attest, stadfästelse, bekräftelse. **–seid, der**, försäkringsed (hvarigenom man, i brist af vittnen, bekräftar sin utsago; *juramentum crudelitatis*). **–sschein, der**, certificat, attest, skriftligt intyg. **–sschreiben, das**, kreditiv.

Begleit, der, följe, åtfölje, svit. **–stern, der**, (*astron.*) drabant.

Begleiten, *v. a.* beledsaga, åtfölja, vara följaktig, följa med; föra, ledsaga, leda; eskortera; konvojera.

Begleiter, der, (*pl.* –) följeslagare; vägledare, ledsagare.

Begleiterin, die, (*pl.* **–nen**) följeslagerska, ledsagerska.

Begleitung, die, (*pl.* **–en**) beledsagande, ledsagande; medfölje, sällskap; svit, eskort, konvoj; (*musik.*) accompagnement; in seiner – haben, hafva i följe med sig; in – seines Vaters, åtföljd af sin fader. [mar.

Begliedern, *v. a.* förse med lem-

Beglücken, *v. a.* göra lycklig, göra säll. [salig.

Beglückt, *a.* lycklig; säll, lyck-

Beglückung, die, lyckliggörande.

Beglückwünschen, *v. a.* lyckönska.

Begnadigen, *v. a.* Jemanden –, benåda, visa ell. gifva en nåd och tillgift; einen Verbrecher –, benåda en brottsling; Jemanden mit Etwas –, benåda (begåfva) en med något; zu Pulver und Blei –, ihjelskjuta.

Begnadigung, die, (*pl.* **–en**) benådande, benådning, nåd, förlåtelse, tillgift. **–sbrief, der**, benådningsbref. **–srecht, das**, benådningsrätt. [nöja sig.

Begnügen, sich, *v. r.* vara nöjd,

Begnüglich, Begnügsam, *a.* förnöjsam, lätt förnöjd.

Begonnen, *a. p.* begynnt; das Begonnene, det begynnte, det som är begynnt.

Begraben, *v. irr. a.* begrafva, jordfästa; ein Geheimniß in seinem Herzen –, förvara en hemlighet uti sitt hjerta; da liegt der Hund –, (*ordspr.*) deri ligger knuten.

Begräbniß, das, (*pl.* –e) begrafning, jordfästning, likbegängelse; grafställe, begrafningsplats, graf, grift; zum – einladen, bjuda till begrafning; einem – beiwohnen, vistas en begrafning. **–haus, das**, likhus. **–schmauß, der**, grafől. **–tag, der**, begrafningsdag.

Begrabung, die, begrafning, jordfästning, likbegängelse.

Begränzen, se **Begrenzen**.

Begrasen, *v. a.* beta, afbeta, afäta gräset; äfv.: slå af gräset; bekläda med gräs; begraset, gräsbeväxt; (*jagtt.*) die Fährte –, varsamt söka i gräset efter spåret; sich –, höljas, betäckas med gräs.

Begreifen, *v. irr. a.* känna på, taga på, fingra; begripa, förstå, fatta; innefatta, innehålla; hålla på, vara i begrepp; schwer –, hafva trångt begrepp; viel mit wenig Worten –, uttrycka mycket med få ord; in sich –, begripa i sig; in der Arbeit begriffen, begripen i arbete.

Begreiflich, *a.* begriplig, fattlig; –er Weise, begripligen, begripligt.

Begreiflichkeit, die, begriplighet, fattlighet, tydlighet.

Begrenzen, *v. a.* begränsa, sätta gräns för, utstaka med rågång, inskränka.

Begrenzung, die, begränsande, inskränkande.

Begriff, der, (*pl.* –e) begrepp, innehåll, förstånd, fattning, föreställning, omkrets, vidd; mening; ein kurzer –, ett kort begrepp ell. utdrag, ett sammandrag; im –e sein ell. stehen, Etwas zu thun, vara ell. stå i begrepp med att göra något; hålla på, vara på vippen ell. nära att etc.; schwer von –n sein, hafva trångt begrepp. **–sbestimmung, die**, definition.

Begrübeln, *v. a.* grubbla, fundera på något; er begrübelt Alles, han funderar bara på allt.

Begründen, *v. a.* grundlägga, stifta; förse med säker ell. stadig grund; grundligen bevisa, bestyrka, bekräfta, understödja med bevis och grunder.

Begründer, der, stiftare, grundläggare, upphofsman.

Begründung, die, grundläggning, stiftning; bekräftelse etc.; jemf. Begründen.

Begrünen, *v. a.* bekläda med grönska, göra grönskande.

Begrünt, *a.* grönskande.

Begrüßen, *v. a.* helsa, salutera; Jemanden um Etwas –, bedja någon om lof till något; begära något af någon.

Begrüßung, die, (*pl.* –en) helsning, salutering, kompliment.

Begucken, *v. a.* (*vulg.*) bese, beskåda, titta på, koxa på.

Begünstigen, *v. a.* gynna, befordra, vara bevågen; hjelpa, bistå.

Begünstigung, die, (*pl.* –en) gynnande, gunst, ynnest, bevågenhet; bistånd; (*lagt.*) obetydlig förbrytelse, som ej medför kroppsstraff.

Begürten, *v. a* omgjorda.

Begutachten, *v. a.* afgifva sin mening, sin dom om något.

Begutachtung, die, omdöme, granskning.

Begütern, *v. a.* rikta, göra rik, förse med gods och ägodelar.

Begütert, *a.* rik, ägande gods och ägodelar.

Begütigen, *v. a.* blikta, stilla.

Behaaren, *v. a.* förse med hår; sich –, håras, få hår.

Behaart, *a.* hårig, luden, fjunig.

Behacken, *v. a.* upphacka, hacka på; hacka jorden omkring plantor ell. omkring rötterna på träd; qvista (träd).

Behadern, *v. a.* gräla, tvista (om något).

Behaftet, *a.* mit Etwas –, behäftad med, besvärad, angripen af något; –e Güter, tvistig ell. stridig egendom; med skuld besvärad egendom. [hagel.

Behageln, *v. a.* öfverströ med

Behagen, *v. imp.* behaga, förnöja, roa, täckas.

Behagen, das, behag, nöje, förnöjelse.

Behaglich, *a.* behaglig, angenäm; beqvämlig.

Behaglichkeit, die, behaglighet, beqvämlighet, maklighet.

Behalten, *v. irr. a.* behålla; förvara, bevara, bibehålla; im Gedächtnisse –, behålla i minnet; Etwas bei sich –, behålla något hos sig; (*fig.*) förtiga något.

Behälter, der, (*pl.* –) förvaringsställe, kärl der något förvaras, fiskdam, fisksump, dam.

Behältniß, das, (*pl.* –e) förvaringsställe, kärl ell. rum der något förvaras.

Behaltsam, *a.* som har godt minne.

Behämmern, *v. a.* bearbeta med hammaren.

Behandeln, *v. a.* behandla, handtera; köpslaga, öfverenskomma om pris, afsluta, afgöra ell. ingå köp; underhandla, bemedla; Jemanden schlecht –, behandla någon illa.

Behändigen, *v. a.* inhändiga, öfverlemna i ens händer. [de.

Behändigung, die, inhändigan-

Behandlung, die, (*pl.* –en) behandling; handterande, handteringssätt; underhandling. **–sweise, die**, behandlingssätt.

Behang, der, (*pl.* **Behänge**) hvarmed en sak behänges; (*jagtt.*) långa nedhängande öron, i synn. på rapphönshundar. **–zeit, die**, (*jagtt.*) tiden då hjortarne fälla hornen.

Behängen, *v. a.* hänga öfver, betäcka med något; bekläda; tapetsera, pryda; (*jagtt.*) der Hund ist gut behangen (äfv.: behängt) hunden har långa vackra öron; sich mit Etwas –, blanda sig uti, inlåta sig i, åtaga sig något.

Beharnischen, *v. a.* pansarkläda, kläda i harnesk.

Beharren, *v. a.* framhärda, vara beständig, vara ståndaktig, hålla i, förblifva, blifva vid, stå fast, envisas, fortfara; auf seiner Behauptung –, stå fast vid sitt påstående; bei seinem Willen –, framhärda i sin vilja.

Beharrlich, *a. & av.* framhärdande, ihärdig, beständig, ståndaktig.

Beharrlichkeit, die, framhär-

dande, beständighet, ståndaktighet, ihärdighet.
Beharschen, *v. n.* hårdna, formera sig till skorpa.
Beharzen, *v. a.* hartsa, öfverdraga med harts. [emot
Behauchen, *v. a.* andas på, andas
Behauen, *v. irr. a.* tillhugga, tillyxa, grofhugga; behugga; skarphugga; qvista, afhugga qvistar ell. grenar (på träd).
Behauung, **die**, tillhuggning etc.; jemf. Behauen.
Behaupten, *v. a.* påstå, förfäkta, bibehålla, försvara, försäkra, bevisa, intyga; sein Recht –, påstå sin rätt.
Behauptung, **die**, (*pl.* **-en**) påstående, försvarande, bibehållande etc.; jemf. Behaupten.
Behausen, *v. a.* herbergera, hysa; sich –, sätta sig ned, bli bofast.
Behausung, **die**, emottagning; herberge, qvarter, hemvist, hus, boning, rum.
Behäuten, *v. a.* förse med ett öfverdrag af skinn; sich –, bilda sig till grädda (på mjölk).
Behelf, **der**, (*pl.* **-e**) ursäkt, undskyllan, förevändning, hjelpbevis, nödhjelp.
Behelfen, **sich**, *v. irr. r.* hjelpa sig; sich mit Etwas –, hjelpa sig med, finna sig vid, vara nöjd ell. belåten med något; sich kümmerlich –, lefva knappt ell. klent.
Behelflich, *a.* behjelplig, som kan tjena till ursäkt ell. förevändning; ein -er Mensch, en hjelpsam menniska.
Behelligen, *v. a.* Jemanden mit Etwas –, besvära, oroa någon, falla en besvärlig med något.
Behelligung, **die**, besvärande, besvärlighet, omak.
Behen, **der**, (*bot.*) eggling (*Cucubalus L.*).
Behend, *a. & av.* behändig, snar, snabb, flink, vig.
Behendigkeit, **die**, behändighet, vighet.
Beherbergen, *v. a.* herbergera, hysa. [ring.
Beherbergung, **die**, herberge-
Beherrschen, *v. a.* beherrska, råda öfver, hafva öfverhand; regera, styra; seine Begierden –, styra sina begär; seine Zunge –, tygla sin tunga; das Schloß beherrscht die Stadt, slottet beherrskar staden; **sich** –, *v. r.* styra sig, tygla sig, styra sitt sinne.
Beherrscher, **der**, (*pl.* –) beherrskare, herrskare, regent.
Beherrscherin, **die**, (*pl.* **-nen**) beherrskarinna.
Beherrschung, **die**, beherrskande, herrskande, styrelse; välde, öfvervälde.
Beherzigen, *v. a.* behjerta, lägga på hjertat, noga och allvarsamt betänka ell. öfverväga.
Beherzigenswerth, *a.* behjertandesvärdig.
Beherzigung, **die**, behjertande.
Beherzt, *a.* behjertad, oförfärad, modig, oförskräckt.
Beherztheit, **die**, behjertenhet, oförskräckthet, mod.
Behetzen, *v. a.* (*jagtt.*) ein Wild –, hetsa hundarne på ett villebråd; einen Hund –, inöfva en hund genom hetsning.
Beheulen, *v. a.* tjuta öfver.
Behexen, *v. a.* förtrolla, förhexa, förtjusa. [hexande.
Behexung, **die**, förtrollande, för-
Behilflich, *a.* behjelplig, hjelpsam, tjenstaktig, tjenstvillig, gagnelig; Jemandem – sein, vara någon behjelplig, hjelpa någon.
Behilflichkeit, **die**, behjelplighet, hjelp, bistånd.
Behindern, *v. a.* förhindra, lägga hinder i vägen.
Behner, **Behnert**, **der**, (*pl.* –; *vulg.*) stor aflång korg.
Behobeln, *v. a.* tillhyfla, kringhyfla; skrubbhyfla; (*fig.*) göra belefvad, hyfsa.
Behobelung, **die**, tillhyflande etc.; jemf. Behobeln.
Behohnlächeln, *v. n.* spottsk le åt.
Beholzen, *v. a.* förse med skog; **sich** –, *v. r.* drifva, växa starkt (om träd). [het.
Behör, **der**, tillbehör, tillhörig-
Behorchen, *v. a.* lyssna på, lura [på.
Behorcher, **der**, lyssnare.
Behorchung, **die**, lyssnande.
Behörde, **die**, (*pl.* **-n**) vederbörande, behörig domare, vederbörlig domare. [passande.
Behörig, *a.* behörig, tillbörlig,
Behuf, **der**, behof, bruk, nytta, nödtorft; gagn, fördel, försvar; zu dem –, till den ändan; zu welchem –? till hvad ändan?
Behufen, *v. a.* förse med hofvar.
Behufs, *praep.* till (den ändan).
Behülflich, se **Behilflich**.
Behüten, *v. a.* bevara, beskydda, skydda; beta af.
Behüter, **der**, beskyddare, försvarare.
Behutsam, *a.* omtänksam, varsam, försigtig; – *av.* varsamligen.
Behutsamkeit, **die**, försigtighet, varsamhet, omtänksamhet, skonsamhet.
Behütung, **die**, beskydd, försvar, beskärm.
Bei, *praep.* hos, vid, bredvid, om, på, till, uti; bei Jemandem wohnen, bo hos någon; bei Tage, om dagen; bei Nacht, om natten; bei frühem Morgen, bittida om morgonen; bei schönem Wetter, vid vackert väder; bei Tische sitzen, sitta till bords; Etwas bei der Hand haben, hafva något till hands; bei Hofe, vid hofvet; kein Geld bei sich haben, ej hafva några penningar på sig; bei Gelde sein, vara vid kassa, vara försedd med kontanta penningar; bei alledem, dess oaktadt; bei meiner Ehre, på min ära; es ist bei Gott wahr, det är vid Gud, inför Gud sannt; Mann bei Mann; man vid man; bei hundert, vid pass, omkring hundra; bei Tausenden, tusentals; bei Seite, afsides; eine Sache bei Seite setzen, sätta en sak åsido; bei Seite sprechen, tala afsides (som på spektaklet); bei Strafe, vid vite; bei bequemer Gelegenheit, vid lägligt tillfälle; bei weitem nicht, icke på långt när; bei Leibe nicht, för all del icke; bei einem Haar, på ett hår nära; beim Trunk, i dryckeslag; bei Zeiten, i tid, i rättan tid; bei Leben sein, vara vid lif; bei Jahren sein, vara till åren; bei Kräften sein, vara vid goda krafter; gut bei Leibe sein, vara vid godt hull; bei Ellen, bei Fässern verkaufen, sälja alntals, fatvis; Jemanden bei der Hand nehmen, taga någon i handen; bei Namen nennen, kalla vid namn; Etwas bei den Haaren herbeiziehen, hårdraga något, anföra något utan begripligt sammanhang; Jemanden beim Kopfe nehmen, taga någon i arrest; nicht bei sich selbst sein, vara utom sig; Etwas bei sich behalten, behålla något i förvar, hålla något tyst; er ist ein Mann bei der Stadt, det är en betydlig, trovärdig man; mein Glück steht bei ihm, min lycka beror på honom; er hat mich bei Heller und Pfennig bezahlt, han har betalt mig ända till sista styfvern; bei seiner großen Einnahme hat er doch nichts hinterlassen, oaktadt hans stora inkomster har han ända ej efterlemnat något; bei einander, tillsamman, ihop, jemte hvarandra; lasset uns heute bei einander bleiben, låt oss blifva tillhopa i dag.
Beian, *av.* tätt bredvid.
Beiarbeiter, **der**, (*pl.* –) medhjelpare.
Beibehalten, *v. irr. a.* bibehålla, behålla.
Beibehaltung, **die**, bibehållande. [hopbinda.
Beibiegen, *v. irr. a.* binda vid,
Beiblatt, **das**, tidningsbihang.
Beibringen, *v. irr. a.* bibringa, lära; frambringa, framskaffa; gifva (en stöt); anföra, citera; införa, insticka; ingifva, förorsaka; Beweise –, framskaffa bevis.
Beibringung, **die**, bibrigande.
Beichte, **die**, skrift, bikt, syndabekännelse, skriftermål; zur Beichte gehen, gå till skrift; – **hören**, afhöra syndabekännelsen.
Beicht-formel, **die**, biktformular. **-geld**, **das**, skriftpenningar, altarpenningar. **-kind**, **das**, biktbarn, skriftebarn. **-pfenning**, **der**, skriftpenningar. **-stuhl**, **der**, biktstol, skriftstol, **-tag**, **der**, biktdag. **-vater**, **der**, biktfader, skriftfader. **-zettel**, **der**, skriftligt bevis att man gått till skrift, prestbesked.
Beichten, *v. a.* bikta, skrifta, göra bikt, tillstå, bekänna; seine Sünden –, bikta sina synder.
Beichtiger, **der**, biktfader, skriftfader.

Beide, *a. pl.* begge, båda; meine -n Brüder, begge mina bröder; auf -n Seiten, på båda sidor, på begge sidor; einer von den -n, en af de begge; keiner von -n, ingendera; alle -, begge två; unser Beider Wunsch ist erfüllt, begges vår önskan är uppfylld; man muß -s thun, man måste göra såväl det ena som det andra; sie ist -s, reich und schön (bättre: sowohl reich als schön), hon är både rik och skön.

Beiderlei, *a.* båda, af båda slagen.

Beiderseitig, *a.* ifrån ell. på båda sidor; ömsesidig, inbördes, motsvarig.

Beiderseits, *a.* ifrån ell. på båda sidor, ömsesidigt, inbördes; begge.

Beidlebig, *a.* amfibisk, som lefver både i vatten och på land.

Beidrehen, *v. a.* (*sjöt.*) dreja bi, brassa till bidevind.

Beidrucken, *v. a.* trycka vid.

Beidrücken, *v. a.* trycka ell. pressa vid ell. på.

Beieinander, *av.* tillhopa, tillsammans, jemte hvarandra.

Beierbe, **der**, medarfvinge.

Beiern, *v. n.* (*vulg.*) klämta; låta klockspelet gå.

Beiessen, **das**, mellanrätt, birätt.

Beifall, **der**, bifall, gillande, samtycke; handklappning; seinen - zu Etwas geben, bifalla något. **-säußerung**, **die**, bifallsyttrande. **-sbezeigung**, **die**, bifall. **-sgemurmel**, **das**, bifallssorl. **-sruf**, **der**, bifallsrop. **-swerth**, *a.* bifallsvärdig. **-szeichen**, **das**, bifallsteeken.

Beifallen, *v. irr. n.* falla i minnet; bifalla, gilla, godkänna, samtycka; vara af samma tänkesätt, förena sig med, slå sig till ens parti.

Beifällig, *a. & av.* bifallande, samtyckande; es ist mir nicht -, jag påminner mig det icke; Jemandem - sein, bifalla någon.

Beifolgend, *a. p.* åtföljande, hosföljande.

Beifrau, **die**, (*pl.* **-en**) hjelperska, hjelphustru; mätress.

Beifuge, **die**, (*pl.* **-n**) tillägg, bilaga.

Beifügen, *v. a.* bifoga, bilägga, tillägga, förena med.

Beifügung, **die**, (*pl.* **-en**) bifogande, tilläggning, tillsats.

Beifuß, **der**, (*bot.*) gråbo.

Beigeben, *v. irr. a.* bifoga; gifva till biträde.

Beigehen, *v. irr. n.* gå med, följa med, vara bifogad; sich - lassen, komma på den tanken, understå sig. [följande, åtföljande.

Beigehend, *a.* hosgående, hos-

Beigehilfe, **der**, medhjelpare.

Beigenannt, *a.* omnämnd.

Beigericht, **das**, birätt, mellanrätt.

Beigeschmack, **der**, bismak.

Beigesellen, *v. a.* förena med.

Beigethan, *a.* välbevågen.

Beigut, **das**, **Beihof**, **der**, afgärda hemman.

Beiher, *av.* bredvid, nära vid.

Beiholen, *v. a.* (*sjöt.*) hala bi.

Beihilfe, **die**, bistånd, hjelpreda, hjelp. [barn, bastard.

Beikind, **das**, (*pl.* **-er**) oäkta

Beikommen, *v. irr. n.* nalkas, komma närmare; hinna till, uppnå, träffa, komma intill; komma upp emot; komma åt; ich kann ihm nicht -, jag kan ej komma åt honom; an Gelehrsamkeit kommt er ihm nicht bei, han kommer ej upp mot honom i lärdom; seinem Schaden -, taga sin skada igen, repa sig; sich - lassen, komma på den tanken; understå sig, våga.

Beikommend, *a.* hosgående, bifogad, åtföljande.

Beil, **das**, (*pl.* **-e**) yxa, bila; ihm ist das - zuerkannt, han har blifvit dömd att halshuggas. **-bauch**, **der**, bilbuk (en fisk). **-brief**, **der**, bilbref. **-förmig**, *a.* bilformig. **-kraut**, **das**, (*bot.*) ett slags kronill. **-pflanze**, **die**, Amerikanskt örtslägte (*Securidaca*). **-stein**, **der**, njursten. **-wurzel**, **die**, blåsvärdslilja.

Beilage, **die**, (*pl.* **-n**) bilaga, bihang, tillsats; inneliggande bref etc.; nedsatt ell. ombetrodt gods.

Beilager, **das**, biläger.

Beilast, **die**, den last, som sjömän för egen räkning föra med sig.

Beiläufer, **der**, bilöpare, budbärare, uppassare.

Beiläufig, *a.* tillfällig, mellankommande; - *av.* tillfälligtvis, i förbigående, händelsevis, vid pass, ungefär, nästan.

Beilegen, *v. a.* bilägga, vidfoga, förena med; tillägga, gifva; tillmäla, tillegna, tillskrifva (Jemandem Etwas); bilägga, slita, sluta (en tvist); Geld im Gerichte -, deponera penningar i rätten, vid domstolen; - *v. n.* mit dem Schiffe -, lägga till med fartyget, lofvera upp, lägga bi.

Beilegung, **die**, biläggande, bihang etc.; jemf. Beilegen.

Beileid, **das**, medlidande, medömkan. **-sbezeigung**, **die**, sorgebetygelse, sorgens beklagande, sorgbeklagning. **-sschreiben**, **das**, sorgbeklagelsesbref.

Beiliegen, *v. irr. n.* ligga vid, ligga hos.

Beiliegend, *a.* hosgående, bifogad. [sorts Tysk biljard).

Beilke, **Beilketafel**, tracko (en

Beimengen, *v. a.* blanda, röra ihop.

Beimessen, *v. irr. a.* tillegna, tillägga, tillräkna, tillskrifva, beskylla, påbörda; Jemandem Glauben -, sätta tro till någon; Jemandem eine Tugend -, tillegna någon en dygd; man mißt ihm das bei, detta tillskrifver man honom; Etwas sich selbst -, tillskrifva något sig sjelf.

Beimessung, **die**, tillegnande, beskyllning etc.; jemf. Beimessen.

Beimischen, *v. a.* blanda, späda upp; dem Weine Wasser -, späda upp vin med vatten.

Beimischung, **die**, blandning, tillsats.

Bein, **das**, (*pl.* **-e**) ben; sich auf die -e machen, begifva sig åstad ell. på vägen; Stein und - schwören, svärja vid allt hvad heligt är; Jemandem ein - stellen, slå fötterna undan någon; Etwas ans - binden, binda skadan vid sitt ben. **-arbeiter**, **der**, benarbetare. **-brecher**, **der**, (fågel) benbrytare, stor hafsörn, fiskhök. **-bruch**, **der**, benbrott. **-drechsler**, **der**, bensvarfvare, benarbetare. **-fäule**, **die**, **-fraß**, **der**, benröta, benfrat, benfrätning. **-gerippe**, **das**, benrangel. **-geschwulst**, **die**, bensvulst. **-gewächs**, (Ueberbein) **das**, benknöl, benväxt. **-harnisch**, **der**, benharnesk, benspjelke. **-hart**, *a.* benhård. **-haus**, **das**, benhus. **-haut**, **die**, benhinna. **-kleider**, *pl.* benkläder, byxor. **-knoten**, **der**, benknöl, fotknöl. **-los**, *a.* benlös, utan ben. **-säge**, **die**, bensåg. **-schiene**, **die**, benspjelke, benspålk, benharnesk. **-schwarz**, **das**, bensvärta. **-spath**, **der**, benspatt. **-weh**, **das**, benvärk. **-well**, (*bot.*) vallört.

Beinahe, *av.* nästan, inemot, så när, ungefär, vid pass.

Beiname, **der**, (*pl.* **-n**) binamn, tillnamn; öknamn.

Beinchen, **das**, (*pl.* -) litet ben.

Beinern, *a.* af ben.

Beinicht, *a.* benaktig, benhård.

Beinig, *a.* benig, benfull; som har ben; vierbeinig, fyrbent.

Beiordnen, *v. a.* förordna till biträde. [vidpacka.

Beipacken, *v. a.* packa dertill,

Beipferd, **das**, (*pl.* **-e**) löshäst.

Beipflichten, *v. a.* (Jemandem -) bifalla, gilla, samtycka; seiner Meinung kann ich nicht -, jag kan icke gilla hans mening.

Beipflichtung, **die**, bifallande, gillande, samtycke.

Beirath, **der**, samråd, råd, tillstyrkan.

Beiräthig, *a.* som gifver goda råd, som understödjer med sina råd. [tillhopa, ihop.

Beisammen, *av.* tillsammans,

Beisaß, **der**, torpare.

Beisatz, **der**, (*pl.* **-sätze**) tillsats, tillägg; vilkor.

Beischießen, *v. irr. a.* tillskjuta, göra tillskott.

Beischlaf, **der**, samlag, sänglag, köttslig beblandelse.

Beischläfer, **der**, (*pl.* -) sänglagare.

Beischläferin, **die**, (*pl.* **-nen**) sänglagerska, bisofverska, frilla, mätress. [oäkta barn.

Beischlag, **der**, falskt mynt;

Beischlagen, *v. irr. a.* bifalla, samtycka.

Beischließen, *v. irr. a.* innesluta, instänga; bifoga, bilägga.

Beischluß, **der**, (*pl.* -schlüsse) tilläg, bilaga, inneliggande bref etc.

Beischlüssel, **der**, binyckel, falsk nyckel, tjufnyckel, dyrk.

Beischreiben, *v. irr. a.* skrifva till, göra skriftligt tillägg, göra anmärkningar i brädden.

Beischrift, **die**, (*pl.* -en) tilläggning; anmärkning i brädden; postscriptum.

Beisegel, **das**, (*sjöt.*) litet läsegel.

Beisein, **das**, närvaro, närvarelse; in meinem –, i min närvaro, i min närvarelse.

Beiseit, *av.* på sidan, afsides, särskilt, för sig sjelf, undan, bort.

Beisetzen, *v. a.* sätta bredvid, sätta nära intill, tillsätta, bifoga; bisätta (ett lik), sätta ner i grafplatsen; alle Segel –, sätta till alla seglen.

Beisetzung, **die**, tillsättande, bifogande; begrafning.

Beisitz, **der**, sittande hos, sittande vid; säte; de närvarande.

Beisitzen, *v. irr. n.* hafva säte vid; öfvervara, bivista.

Beisitzer, **der**, bisittare, assessor.

Beispiel, **das**, (*pl.* -e) exempel, efterdöme, föresyn; zum –, till exempel; sich Jemanden zum – nehmen, taga exempel af någon, taga någon till efterdöme.

Beispiellos, *a. & av.* utan exempel, exempellös, ovanlig, utomordentlig.

Beispiellosigkeit, **die**, ojemförlighet, utomordentlighet.

Beispringen, *v. irr. a.* bispringa, bistå, hjelpa, understödja, undsätta.

Beispringung, **die**, bistånd, hjelp, understöd, undsättning.

Beißen, *v. irr. a. & n.* bita; tugga; (*fig.*) sticka, förarga, gifva stickord; stöta; der Pfeffer beißt auf der Zunge, pepparn svider på tungan; sein Gewissen beißt ihn nicht, hans samvete gnager honom ej; ins Gras –, bita i gräset, omkomma; er hat nichts zu – und zu brechen, han har ingenting att lefva af; in einen sauren Apfel –, bita i ett surt äpple, åtaga sig en svår ell. oangenäm sak; sich –, bitas; (*fig.*) kifvas, träta.

Beißend, *a.* bitande, stickande; smärtande, brännande; eine –e Antwort, ett bitande svar.

Beißig, *a.* bitande; trätgirig, arg; ein –es Pferd, en folkilsk häst.

Beißigkeit, **die**, trätgirighet, arghet, ilskhet, böjelse för bitande.

Beißker, **der**, (*pl.* –) (fisk) ett slags grönling.

Beiß-kohl, **der**, beta (ett slags kål). **-korb**, **der**, noskorg, spikgrimma. **-zahn**, **der**, framtand. **-zange**, **die**, knipttång.

Beistand, **der**, bistånd, hjelp, undsättning; biträde, advokat; – leisten, lemna bistånd; gerichtlicher –, biträde vid rättegång.

Beiständig, *a.* bistående, hjelpsam.

Beistecken, *v. a.* sticka ell. lägga afsides ell. åsido; Jemanden –, sätta någon i fängelse.

Beistehen, *v. irr. n.* stå bredvid; bistå, undsätta, hjelpa; den Armen –, bistå de fattiga; Gott stehe mir bei! gud stå mig bi!

Beisteuer, **die**, penningehjelp, sammanskott; bevillning, gärd.

Beisteuern, *v. a.* sammanskjuta, göra tillskott, bidraga till kostnaderna; skatta, betala brandskatt.

Beistimmen, *v. n.* (Jemandem) instämma med, gilla, bifalla; einem Gesuche –, bifalla en begäran; ich kann dir nicht –, jag kan ej instämma med dig, ej gilla din mening.

Beistimmig, *a. & av.* samtyckande; sich – erklären, förklara sitt samtycke till.

Beistimmung, **die**, bifall, samtycke.

Beistrich, **der**, (*gramm.*) skiljetecknet, komma (,).

Beitrag, **der**, (*pl.* -träge) bidrag, bidragande, hjelp, bistånd, frivillig gåfva, sammanskott; tillägg, tillsats, bihang; – an Geld, bidrag i penningar; Beiträge liefern, lemna bidrag.

Beitragen, *v. irr. a.* bidraga, hjelpa till, sammanskjuta, bispringa, understödja.

Beitreiben, *v. irr. a.* drifva fram, drifva in; drifva ihop; utkräfva, indrifva (en fordran).

Beitreten, *v. irr. n.* biträda, taga del i; instämma med, gilla, bifalla; einer Uebereinkunft –, biträda ett fördrag; einer Partei –, slå sig till, förena sig med ett parti; ich kann deiner Meinung nicht –, jag kan ej gilla din mening, jag kan ej vara af samma tanka som du.

Beitritt, **der**, biträde, biträdande, gillande, bifall, instämmande.

Beiurtheil, **das**, (*pl.* -e) (*lagt.*) interlokutorie dom, särskilt utslag i någon punkt, innan hufvudsaken afdömmes.

Beiwagen, **der**, bivagn, extravagn.

Beiweg, **der**, (*pl.* -e) biväg, sidoväg.

Beiweitem, *av.* vida, långt; – nicht, på långt när icke.

Beiwerk, **das**, biverk; tillsats, bihang.

Beiwohnen, *v. n.* bevista, öfvervara (en sammankomst etc.); einer Person –, hafva köttslig beblandelse med en person.

Beiwohnung, **die**, (*pl.* -en) bevistande; öfvervaro; närvaro; samlag.

Beiwort, **das**, (*pl.* -wörter) (*gramm.*) adjektiv, epitet.

Beizählen, *v. a.* upptaga i antalet; innefatta.

Beize, **die**, (*pl.* -n) blötning, uppmjukning; beta, betning; frätmedel; jagt med roffåglar; auf die – gehen, gå på jagt med roffåglar.

Beizeichen, **das**, bimärke, bitecken.

Beizeiten, (bei Zeiten) *av.* i god tid, i rättan tid; tidigt, snart.

Beizen, *v. a. & n.* blöta, uppmjuka; beta, betsa; ligga i beta; jaga med roffåglar; einen Hasen mit Falken –, jaga en hare med falkar.

Beizend, *a.* frätande.

Beiz-mittel, **das**, frätmedel. **-vogel**, **der**, hök, falk. **-wasser**, **das**, skedvatten.

Beizoll, **der**, bitull.

Bejagen, *v. a.* eine Gegend –, jaga på ell. i en trakt; ein Schiff –, hinna upp ett skepp.

Bejahen, *v. a.* bejaka, bekräfta.

Bejahend, *a.* bejakande, bekräftande.

Bejahrt, *a.* gammal, ålderstigen; ein –er Mann, en ålderstigen man.

Bejahung, **die**, bejakande, bejakning, bekräftelse.

Bejahungsweise, *av.* bejakande, med jakande.

Bejammern, *v. a.* beklaga, jemra sig öfver, begråta.

Bejammernswerth, **Bejammernswürdig**, *a.* beklagansvärd, ömkansvärd, beklaglig, ömklig, erbarmlig, eländig.

Bejammernswürdigkeit, **die**, elände, ömkansvärdt tillstånd.

Bejauchzen, *v. a.* upphäfva fröjderop öfver.

Bekalken, *v. a.* öfverstryka ell. öfversmeta med kalk.

Bekalmen, *v. n.* öfverfallas af stiltje, komma i stiltje; – *v. a.* ein Schiff –, taga bort vinden för ett skepp.

Bekämpfen, *v. a.* bekämpa, besegra, underkufva, kämpa emot; seine Begierden –, besegra sina begär.

Bekämpfung, **die**, kamp, bestridande, besegrande.

Bekannt, *a.* bekant, kungjord, känd; Jemandem Etwas – machen, underrätta en om något; das ist eine –e Sache, det är allmänt kungjordt, det är en bekant sak; sich mit Etwas – machen, göra sig bekant med något.

Bekannte, **der** & **die**, en bekant, känd person.

Bekanntermaßen, *av.* som bekant är.

Bekanntheit, **die**, namnkunnighet, verldskunnighet.

Bekanntlich, *av.* som bekant är.

Bekanntmachung, **die**, (*pl.* -en) kungörelse; underrättelse.

Bekanntschaft, **die**, (*pl.* -en) bekantskap.

Bekappen, *v. a.* toppa, qvista (träd); förse med kappa.

Bekehren, *v. a.* omvända; sich –, omvända sig.

Bekehrer, **der**, (*pl.* –) omvändare, missionär.

Bekehrte, **der** & **die**, den omvände.

Bekehrung, die, omvändelse. **-Eifer, der,** omvändelseifver. **-Sucht, die,** passion ell. vurm för att omvända folk.

Bekennen, *v. irr. a.* bekänna; erkänna, tillstå; seine Sünden –, bekänna sina synder; sich schuldig –, bekänna sig skyldig; sich zu einer Religion –, bekänna sig till en religion; sich zu einer Kunst –, idka en konst; Farbe –, bekänna kort; er will sich dazu nicht –, han nekar dertill; er hat sich zu der That bekannt, han har tillstått, att han begått gerningen, han har bekännad gerningen på sig.

Bekenner, der, bekännare af en religion; martyr.

Bekenntniß, das, (*pl.* -e) bekännelse, tillstående.

Bekielen, *v. a.* befjädra.

Bekiesen, *v. a.* beströ ell. öfverströ med kis ell. sandgrus.

Beklagen, *v. a.* beklaga, begråta, ömka sig öfver; **sich –,** *v. r.* beklaga sig; sich über Etwas –, klaga, besvära sig öfver något.

Beklagenswerth, Beklagenswürdig, *a.* beklaglig, beklagansvärd, beklaglig, ömklig.

Beklagt, *a.* anklagad; ömkad; jemf. Beklagen.

Beklagte, der *&* **die,** anklagad; svarande part inför domstol.

Beklatschen, *v. a.* beklappa, klappa händerna åt, applådera; förtala, baktala.

Beklauben, *v. a.* handtera, vidröra, tumma, fingra.

Bekleben, *v. a.* limma, klistra, smeta på ell. öfver; – *v. n.* fastna vid, fästa sig vid.

Beklecken, *v. a.* befläcka, orena, sudda ell. plumpa ned; sich –, spilla på sig.

Bekleckſen, *v. a.* nedkludda, besudla, smeta.

Bekleiben, *v. a.* öfverstryka med lim, lera etc.; – *v. n.* fastna, fästa sig vid; slå rötter, komma fort (om växter).

Bekleiden, *v. a.* bekläda, påkläda; drapera (en figur); öfverkläda, beklädamed; öfverdraga, stoffera; tapetsera (ett rum); bekläda, förvalta (ett embete etc.).

Bekleidung, die, (*pl.* -en) beklädning; mundering; påklädande; bordläggning; skepps yttre beklädning; paneling; tapetsering; garnitur, garnering; beklädande, förvaltning (af ett embete etc.). [klistra på.

Bekleistern, *v. a.* öfverklistra,

Beklemmen, *v. a.* trycka, beklämma, göra beklämdt (hjertat).

Beklemmung, die, (*pl.* -en) beklämning, ängslan; tryckning (öfver bröstet).

Beklommen, *a.* (*part.* af Beklemmen) beklämd, hjertängslig; -en Herzens, med beklämdt hjerta.

Beklommenheit, die, beklämning.

Beklopfen, *v. a.* klappa, bulta, slå på särskilta omgångar.

Beklügeln, *v. a.* klyfva ell. noga granska ord, hårklyfva, för mycket nagelfara.

Bekneifen, sich, *v. r.* (*sjöt.*) belämra sig (om ankartåget).

Bekommen, *v. irr. a.* erhålla, få, bekomma; ernå; Zähne –, få tänder; Wurzel –, få rot; Geld –, få penningar; Prügel –, få stryk; ich bekomme es morgen, jag erhåller det imorgon; Besuch –, få besök; ein Kind –, få ett barn; er hat das Fieber –, hän har fått feber; geschenkt –, få till skänks; – *v. n. & imp.* Jemandem gut, übel etc. –, bekomma en väl; illa etc.; wohl bekomm' es Ihnen! väl bekomme! zu – sein, finnas, kunna fås; das ist nicht zu –, det är ej att få, ej att erhålla.

Beködern, *v. a.* förse (ett jagtrevier) med vilddjurföde.

Beköstigen, *v. a.* nära, underhålla, föda, påkosta.

Beköstigung, die, underhåll, närande, föda.

Bekräftigen, Bekräften, *v. a.* bekräfta, stadfästa, försäkra, bedyra; durch Eid –, bekräfta med ed.

Bekräftigung, die, bekräftande, bekräftelse, stadfästelse.

Bekränzen, *v. a.* bekransa, omkransa. [bekransning.

Bekränzung, die, bekransande,

Bekratzen, *v. a.* kratsa på, krafsa på; (*fig.*) skrifva illa, måla kråkfötter; das Papier –, öfvermåla papperet med dålig skrift, med kråkfötter.

Bekrauten, *v. a.* den Acker –, afslå gräset på åkern.

Bekreuzen, *v. a.* göra kors-tecken, korsa; sich –, korsa sig.

Bekriegen, *v. a.* bekriga, angripa ell. öfverfalla med krig.

Bekriegung, die, bekrigande.

Bekritteln, *v. a.* kritisera, häckla, tadla.

Bekrittelung, die, häcklande, kritiserande.

Bekritzeln, *v. a.* klottra ned, öfvermåla med kråkfötter.

Bekrönen, *v. a.* kröna, bekröna.

Bekrönung, die, bekrönande.

Bekrusten, *v. a.* förse ell. öfverdraga med skorpa; – *v. n.* formera skorpa.

Bekümmern, *v. a.* bekymra, bedröfva, oroa, ängsla; förtreta; um Etwas bekümmert sein, vara bekymrad för något; sich um Etwas –, bekymra ell. bry sig om, befatta sig med, lägga sig uti något; sich um sich –, taga vard på sig sjelf; das bekümmert mich sehr, det bekymrar mig mycket.

Bekümmerniß, die, (*pl.* -e) bekymmer, bedröfvelse, sorg, grämelse.

Bekümmert, *a. p.* bekymrad, bekymmersam; ich bin sehr –, jag är mycket bekymrad.

Bekunden, *v. a.* (*lagt.*) Etwas –, edeligen styrka något; die Zeugen –, afhöra vittnen på ed; sich –, visa sig. [mycket.

Beküssen, *v. a.* kyssa ofta och

Belächeln, Belachen, *v. a.* beskratta, bele, skratta åt, göra åtlöje af något.

Belachenswerth, *a.* värd att skratta åt ell. öfver.

Beladen, *v. irr. a.* belasta; betunga, öfverhopa; lasta, lassa på.

Beladung, die, belastande, belastning, besvärande, betungande.

Belag, se **Beleg.**

Belagerer, der, belägrande.

Belagern, *v. a.* belägra.

Belagerte, der, belägrad.

Belagerung, die, (*pl.* -en) belägring. **-Sarmee, die,** belägringsarmée. **-Sgeschütz, das,** grofva kanoner, groft artilleri. **-Skunst, die,** belägringskonst. **-Szustand, der,** belägringstillstånd.

Belang, der, vigt, vigtighet, betydlighet, värde; in – dessen, hvad det beträffar; das ist von keinem –, det är af ingen vigt ell. värde.

Belangen, *v. a.* lagföra, anklaga; angå, beträffa, vidkomma; was mich belangt, hvad mig angår.

Belangend, *a.* beträffande, vidkommande, angående.

Belangung, die, (*pl.* -en) lagförande, lagförning, lagsökning, anklagande.

Belappen, *v. a.* förse med lappar, lappa; (*jagtt.*) hänga upp jagtlappar; ein wohl belappter Hund, en hund som har stora, hängande öfverläppar.

Belassen, *v. irr. n.* låta blifva vid, låta bero vid; es bei dem ersten Bescheid belassen, låta bero vid den första resolutionen.

Belasten, *v. a.* lasta, belasta, öfverlasta, betunga.

Belästigen, *v. a.* betunga, besvära, trycka; ich will Sie damit nicht –, jag vill ej besvära er dermed.

Belästigung, die, (*pl.* -en) betungande, besvärande, besvärlighet. [lastning.

Belastung, die, belastande, be-

Belatten, *v. a.* beslå ell. förse med läkter.

Belauben, *v. a.* bekläda ell. pryda med löf; löfva; sich –, få löf.

Belaubt, *a.* löfrik, lummig.

Belaubung, die, löfsprickning etc.; jemf. Belauben.

Belauern, *v. a.* lura på, passa på, spionera ut; fånga med list; fint bedraga, lura (någon).

Belauerung, die, lurande på, fint bedrägeri.

Belauf, der, belopp, summa.

Belaufen, *v. irr. a.* genomlöpa, gå ell. fara rundt omkring; visitera, efterjaga; betäcka (honan); sich –, para sig; (betragen) belöpa, be-

stiga sig, utgöra; es beläuft sich auf (beträgt) tausend Thaler, det belöper sig till tusen riksdaler.

Belauschen, *v. a.* lyssna på.

Beleben, *v. a.* sätta lif uti, lifva, upplifva, muntra, gifva mod; öfverlefva, upplefva; Jemandes Hoffnungen –, lifva ens hopp; eine Gesellschaft –, muntra ett sällskap; Jemandes Muth wieder –, åter upplifva ens mod.

Belebt, *a.* munter, glad; upplifvad; folkrik.

Belebtheit, die, liflighet, munterhet, glädtighet; folkrikhet.

Belebung, die, lifvande, upplifvande, uppmuntrande.

Belecken, *v. a.* slicka på, smaka på.

Beledern, *v. a.* förse med läderöfverdrag.

Beleg, der, (*pl.* –e) skriftligt bevis, dokument, qvitto; bilaga till ett hufvuddokument. **–holz, das**, (*sjöt.*) krysshult.

Belege, das, belägg, det hvarmed något beläggcs.

Belegen, *v. a.* belägga, betäcka; kanta, innefatta; lägga på; bilägga, bestyrka (en räkning etc.); besätta, belägga (till ex. en stad med troppar); belasta, betunga (med skatt etc.); betäcka (om kreatur); ein Tau –, (*sjöt.*) belägga, fästa ett tåg; mit Strafe –, pålägga straff; Jemandes Vermögen mit Arrest –, belägga någons förmögenhet med qvarstad.

Belegen, *a.* belägen.

Belegenheit, die, belägenhet.

Belehnen, *v. a.* belåna, gifva ell. insätta i förläning.

Belehnte, der, vasall.

Belehnung, die, (*pl.* –en) beläning, förläning.

Belehren, *v. a.* underrätta, undervisa, lära; sich – lassen, taga emot goda råd; taga skäl, låta säga sig.

Belehrend, *a.* lärorik, undervisande, upplysande.

Belehrung, die, undervisning, lärande, underrättelse; råd.

Beleibt, *a.* korpulent, undersättsig, tjock och fet.

Beleibtheit, die, storkroppighet, tjocklek, fyllighet.

Beleidigen, *v. a.* förolämpa, stöta; förtörna; göra missnöjd, bemöta oartigt.

Beleidigend, *a.* stötande, förolämpande, sårande, anstötlig, skymfande, förarglig, förtretlig.

Beleidiger, der, (*pl.* –) den förolämpande, angripare.

Beleidigung, die, (*pl.* –en) förolämpning, skymf, orätt.

Beleihen, *v. a.* belåna, gifva i förläning.

Belemmern, *v. a.* (*sjöt.*) belamra, vara till hinders ell. i vägen.

Belesen, *a.* beläsen, som har läst mycket.

Belesenheit, die, beläsenhet.

Beleuchten, *v. a.* belysa, upplysa, lysa på; noga undersöka, granska, betrakta; sich –, ljusna, bli klar.

Beleuchtung, die, (*pl.* –en) belysande, belysning, upplysning etc.; jemf. Beleuchten.

Belferer, der, knarr, trätsam menniska.

Belfern, *v. n.* gläfsa; bjebba, skälla; brumma, knorra.

Belfern, das, gläfsande, bjebbande, skällande.

Belieben, *v. a.*, *n. & imp.* behaga, täckas, vara till nöjes; vilja; befalla; wie beliebt? was beliebt? hvad behagas? wenn es Ihnen so beliebt, om så behagas.

Belieben, das, behag, godtycke, fri vilja; nach –, efter behag.

Beliebig, *a.* behaglig, som behagar, efter godtycke.

Beliebt, *a.* behaglig; älskad, afhållen, omtyckt; sich – machen, ställa sig in, göra sig omtyckt.

Belisten, *v. a.* öfverlista, svika, fint bedraga.

Belistung, die, öfverlistande, svikande, fint bedrägeri.

Belladonna, die, (*bot.*) belladonna, bolmört. [träd.

Belle, die, (*pl.* –n) hvitt poppel-

Bellen, *v. n.* skälla; bjebba, gläfsa; mein Magen bellt, (*fig.*) magen skriker på mig, jag är mycket hungrig.

Bellen, das, skällande.

Beloben, *v. a.* prisa, berömma, omnämna med beröm.

Belobt, *a.* berömd, prisad.

Belohnen, *v. a.* belöna, vedergälla, löna; Gutes mit Bösem –, belöna godt med ondt.

Belohner, der, belönare, vedergällare.

Belohnung, die, (*pl.* –en) belöning, vedergällning.

Beluchsen, se **Belugsen**.

Belügen, *v. a.* beljuga, ljuga på någon, bedraga med osanning.

Belugsen, *v. a.* bedraga, narra.

Belustigen, *v. a.* förlusta, roa, förnöja, fägna; sich mit Etwas –, roa sig med något.

Belustigend, *a.* roande, rolig, nöjsam, lustig.

Belustigung, die, (*pl.* –en) förlustelse, nöje, rolighet, tidsfördrif.

Bemächtigen, sich, *v. r.* bemäktiga sig, slå under sig, lägga under sitt välde, bemästra sig, intaga; sich einer Sache –, bemäktiga sig en sak.

Bemächtigung, die, bemäktigande etc.; jemf. Bemächtigen.

Bemähnt, *a.* försedd med man.

Bemakeln, *v. a.* befläcka, orena, smutsa.

Bemäkeln, *v. a.* betrakta noga för att finna något att klandra; kritisera.

Bemalen, *v. a.* bemåla, måla öfver; färga, sudda, kladda ned, kludda ell. sudda full; sich das Gesicht –, färga, sminka sig i ansigtet.

Bemalung, die, bemålande etc.; jemf. Bemalung.

Bemannen, *v. a.* bemanna, utrusta, förse med manskap och tillbehör.

Bemannung, die, bemannande, utrustning, besättande med manskap; bemanning, besättning, skeppsfolk.

Bemänteln, *v. a.* bemantla, öfverskyla, besmycka, hölja, ge vacker färg åt (en elak handling etc.); ursäkta.

Bemäntelung, die, bemantlande etc.; jemf. Bemänteln.

Bemasten, *v. a.* förse med master.

Bemastung, die, mastens insättning, masten med allt dess tillbehör.

Bemauern, *v. a.* kringmura, förse med mur.

Bemausen, *v. a.* bestjäla, snatta ifrån.

Bemeistern, *v. a.* kufva, herrska, råda öfver, spela mästare öfver; sich einer Sache –, bemäktiga ell. bemästra sig något.

Bemeisterung, die, bemästrande, bemäktigande.

Bemelden, *v. a.* omförmäla, omnämna, vidröra.

Bemeldet, *a.* omnämd, omförmäld, anförd, förberörd.

Bemengen, sich, *v. r.* befatta sig med, lägga sig uti (en sak).

Bemerkbar, *a.* märkbar, synlig, märklig, märkvärdig.

Bemerken, *v. a.* märka, iakttaga, bli varse; bemärka, anmärka, anteckna; er bemerkte mich, han bemärkade mig; das muß bemerkt werden, det börs anmärkas; er hat bei Allem Etwas zu –, han har något vid allting att anmärka; ich habe einen Unterschied bemerkt, jag har iakttaget en skilnad.

Bemerkenswerth, *a.* anmärkningsvärd.

Bemerklich, *a.* – machen, anmärka, göra uppmärksam på.

Bemerkung, die, (*pl.* –en) iaktgifvande, iakttagelse, anmärkning, observation.

Bemessen, *v. a.* afmäta, afpassa.

Bemisten, *v. a.* gödsla, göda.

Bemitleiden, *v. a.* ömka, hafva medlidande med.

Bemittelt, *a.* bemedlad, förmögen. [mossa.

Bemoosen, *v. a.* betäcka med

Bemoost, *a.* mossig, mossbelupen. [etc.).

Bemörteln, *v. a.* rappa (en mur

Bemühen, *v. a.* besvära, förorsaka möda och besvär; ich will Sie damit nicht –, jag vill ej besvära er dermed; sich – (um Etwas), göra sig möda, bemöda, vinnlägga sig.

Bemühen, das, **Bemühung, die**,

(*pl.* -en) möda, bemödande, arbete, besvär, flit. [nödga.
Bemüßigen, *v. a.* tvinga, förmå,
Benachbart, *a.* näst intill belägen, nästgränsande, kringliggande. [rätta, gifva efterrättelse.
Benachrichtigen, *v. a.* under-
Benachrichtigung, die, (*pl.* -en) underrättelse; instruktion.
Benachtheiligen, *v. a.* förorätta, förfördela; Jemanden –, förfördela någon.
Benachtheiligung, die, (*pl.* -en) förfördelande, oförrätt.
Benageln, *v. a.* förse med spik ell. naglar; fastnagla, fastspika.
Benagen, *v. a.* gnaga på, fräta.
Benagung, die, gnagande på, frätande.
Benähen, *v. a.* påsömma, sy öfver något, fastlicka.
Benamen, (*prov.* benamsen) *v. a.* nämna, namngifva, gifva tillnamn, gifva binamn.
Benannt, se **Benennen**.
Benarbt, *a.* ärrig, full med ärr.
Benaschen, *v. a.* snaska ell. smaka hemligt på.
Benaschung, die, snaskande.
Benebeln, *v. a.* betäcka med dimma, töcken ell. moln; skymma, fördunkla; sich –, (*vulg.*) supa sig full. [berömma.
Benedeien, *v. a.* välsigna, prisa,
Benedictenkraut, das, -**wurzel, die**, benediktrot, neglikerot (*Geum urbanum*).
Benedictiner, der, benediktinermunk.
Benefiz, das, (*pl.* -e ell. -ien) recett; prebende.
Benehmen, *v. irr. a.* betaga, beröfva, borttaga; Jemandem seinen Irrthum –, betaga någon dess villfarelse; Jemandem den Muth –, betaga någon modet; das benimmt der Sache nichts, det skadar saken på intet vis; dadurch ist seinem Rechte nichts benommen, derigenom förlorar han icke något af sin rättighet; **sich** –, *v. r.* uppföra sig; sich bei Etwas –, bära sig åt vid något.
Benehmen, das, uppförande.
Benehmung, die, betagande, borttagande.
Beneiden, *v. a.* afundas, missunna; Jemanden um Etwas –, missunna ell. afunda en något; man beneidet ihn, man afundas honom.
Beneiden, das, **Beneidung, die**, missunsamhet, afundsamhet.
Beneidenswerth, **Beneidenswürdig**, *a.* afundsvärd.
Benennen, *v. irr. a.* benämna, namngifva, kalla, nämna; bestämma, utsätta, utnämna.
Benennung, die, (*pl.* -en) benämning, utnämnande etc.; jemf. Benennen.
Benetzen, *v. a.* vattna, fukta, bestänka; mit Thränen benetzte Augen, tårfulla ögon.
Benetzung, die, vattnande, bestänkning.

Bengel, der, (*pl.* -) stake, påk; gallerstång, rigelstång; bengel, lymmel.
Bengelei, die, (*vulg.*) plumphet, bengelaktigt uppförande.
Bengelhaft, *a.* grof, plump, ohyfsad, bengelaktig.
Benicken, *v. a.* nicka bifall, bekräfta genom nickande.
Beniesen, *v. a.* nysa på, bekräfta genom nysning; er beniesste es, han nös derpå.
Benne, die, (*pl.* -n) ett slags flätad korg; vagn försedd med sådan korg; ett slags rörlig krubba.
Benöthigen, *v. a.* nödja, tvinga; – *v. n.* behöfva, vara i behof af.
Benöthigt, *a.* nödig, behöfvande; einer Sache – sein, vara i behof af, vara nödig om något; das –e, det nödvändiga.
Benutzen, **Benützen**, *v. a.* nyttja, begagna; bruka; betjena sig af; draga fördel ell. nytta af.
Benutzung, die, bruk, nyttjande.
Benzoe, das *&* **die**, benzoe. -**baum, der**, benzoeträd. -**harz, das**, benzoeharts, benzoekåda. -**säure, die**, benzoesyra.
Beobachten, *v. a.* iakttaga, efterlefva; gifva akt på, blifva varse; betrakta; göra rön; den Himmel –, batrakta himmelen; seine Schuldigkeit –, göra sin skyldighet; die Vorschriften des Gesetzes –, iakttaga lagens föreskrifter.
Beobachter, der, (*pl.* -) en som iakttager, efterlefver, undersöker, gör rön ell. anmärkningar; forskare, betraktare.
Beobachtung, die, (*pl.* -en) aktgifvande, bemärkande; anmärkning, observation, betraktelse; aktgifvande, efterlefnad. -**sgeist, der**, observationsgåfva, djupt tänkande förstånd. [olja.
Beölen, *v. a.* olja, smörja med
Beordern, *v. a.* beordra, gifva order, gifva befallning, förordna, anbefalla.
Bepacken, *v. a.* bepacka, fullpacka, uppfylla, pålasta.
Bepackung, die, fullpackning.
Bepanzern, *v. a.* bepansra, pansarkläda, kläda i harnesk, väpna.
Bepelzen, *v. a.* bepelsa, kläda i pels.
Beperlen, *v. a.* pryda med perlor; (*fig.*) behänga, betäcka med dagg ell. regndroppar.
Bepfählen, *v. a.* påla, omgifva ell. stänga omkring med pålar.
Bepfählung, die, (*pl.* -en) pålning, pålverk.
Bepflanzen, *v. a.* besätta med plantor och växter, plantera.
Bepflanzung, die, plantering.
Bepflastern, *v. a.* stenlägga; lägga plåster på.
Bepflasterung, die, stenläggning; plåstrets påläggande.
Bepflügen, *v. a.* plöja, uppplöja.
Bepflügung, die, plöjning, uppplöjande.

Bepichen, *v. a.* öfverstryka med beck.
Bepicken, *v. a.* picka på, hacka
Bepissen, *v. a.* pissa ned. [på.
Bepudern, *v. a.* bepudra, pudra ned.
Bepuncten, *v. a.* punktera, utmärka ell. förse med punkter ell. prickar; tatuera.
Bepurpern, *v. a.* göra purpurfärgad; kläda i purpur, bepurpra.
Bequem, *a.* beqväm, beqvämlig, lämplig, passande, tjenlig; maklig.
Bequemen, *v. a.* göra beqväm, tjenlig, passande; **sich** –, *v. r.* beqväma sig, förmå sig (till något); lämpa, rätta sig (efter något); sich nach der Zeit –, rätta sig, lämpa sig efter tiden.
Bequemlich, *a.* beqvämlig, maklig, passande, tjenlig.
Bequemlichkeit, die, (*pl.* -en) beqvämlighet, maklighet.
Bequicken, *v. a.* belägga med qvicksilfver (spegelglas).
Berahmen, *v. a.* infatta i ram, förse med ram.
Berändern, *v. a.* omgifva med kant. [verdraga med rankor.
Beranken, *v. a.* betäcka ell. öf-
Berappen, *v. a.* rappa, öfverstryka med murbruk.
Berappung, die, rappning.
Berasen, *v. a.* belägga med grästorf; – *v. n.* gräsa sig, bli öfverväxt med gräs.
Beraspeln, *v. a.* raspa, skafva.
Beraspelung, die, raspande.
Berathen, *v. irr. a.* öfverväga, rådslå; gifva råd ell. hjelp; sich mit Jemandem über Etwas –, rådgöra med någon om något.
Berather, der, hjelpare, rådgifvare.
Berathschlagen, *v. a. & n.* öfverväga, öfverlägga om, rådgöra, rådslå; sich mit Jemandem über eine Sache –, rådslå, rådgöra med någon om en sak; sich unter einander –, rådslå sins emellan.
Berathschlagung, die, (*pl.* -en) öfverläggning, rådslag, rådplägning.
Berauben, *v. a.* beröfva, fråntaga, afhända; röfva, plundra, bestjäla, roffa.
Beraubung, die, beröfvande, plundring; stöld etc.; jemf. Berauben. [röka.
Berauchen, *v. a.* beröka, ned-
Beräuchern, *v. a.* röka, beröka, röka ned; göra välluktande, röka med rökelse.
Beräucherung, die, rökande etc.; jemf. Beräuchern.
Beraufen, *v. a.* plocka.
Beraumen, *v. a.* berama, utsätta, bestämma (en tid etc.).
Berauschen, *v. a.* fylla, berusa, göra drucken; **sich** –, *v. r.* supa sig full; taga sig ett rus.
Berauschend, *a.* rusgifvande.
Berauscht, *a.* rusig, drucken, pirum.

Berberitze, die, berberis. **-nbaum**, der, berberisträd. **-nbeere**, die, berberisbär. **-nstaude**, die, berberisbuske.

Berechenbar, *a.* beräknelig.

Berechnen, *v. a.* beräkna, öfverräkna, öfverslå; sich mit Jemandem –, beräkna sig med någon, uppgöra räkning med någon.

Berechner, der, beräknare.

Berechnung, die, (*pl.* -en) beräknande, beräkning, öfverslag.

Berechtigen, *v. a.* berättiga, gifva makt, rättighet ell. fullmakt till; privilegiera, gifva tillstånd.

Berechtigt, *a.* berättigad, privilegierad; sich zu Etwas – halten, anse sig berättigad till något.

Berechtigung, die, berättigande, befullmäktigande, rättighet, fullmakt.

Bereden, *v. a.* öfvertala, intala; sich mit Jemandem –, öfverlägga, rådslå med någon; råkas och talas vid, komma öfverens med någon; Etwas –, tala om något; Jemanden –, tadla, förtala någon; Jemanden zu Etwas – (überreden), öfvertala någon till något.

Beredt, *a.* vältalig, talför, pratsam.

Beredtsam, *a.* vältalig; pratsam, talför, intalande.

Beredtsamkeit, die, vältalighet.

Beredung, die, öfvertalande, intalande etc.; jemf. Bereden.

Beregnen, *v. a.* nedregna, väta, genomblöta med regn; beregnet werden, bli våt, få regn på sig.

Bereich, der, distrikt, omkrets, gebit, domsaga, lagsaga.

Bereichern, *v. a.* rikta, göra rik; sich auf Anderer Unkosten –, rikta sig på andras bekostnad.

Bereicherung, die, riktande.

Bereifen, *v. a.* betäcka med rimfrost; förse med tunnband.

Bereift, *a.* rimfrusen; försedd med tunnband.

Bereisen, *v. a.* beresa, genomresa (ett land); resa, fara på (marknader); bereist, berest.

Bereisung, die, beresande, genomresande.

Bereit, *a. & av.* beredd, färdig, tillreds, benägen; sich – machen, göra sig färdig, laga sig till.

Bereiten, *v. a. reg.* bereda, tillaga, tillreda; bereda, sämska (läder); beta (skinn); afverka, tillverka; das Bett –, bädda sängen; Arzeneimittel –, bereda läkemedel; Jemanden zum Tode –, bereda någon till döden.

Bereiten, *v. a. irr.* berida, inrida (en häst); genomrida, rida omkring på (ett fält etc. för att undersöka det); förse med hästar; berittene Mannschaft, rytteri, kavaleri.

Bereiter, der, (*pl.* –) beridare.

Bereits, *av.* redan, allt; ich habe – daran gedacht, jag har allt tänkt på det.

Bereitschaft, die, beredskap, anstalt, tillrustning; in – sein, vara färdig ell. tillreds; in – halten, hålla i beredskap; in – haben, hafva i beredskap.

Bereitung, die, (*pl.* -en) beredande, beredelse, beredning, tillagning.

Bereitwillig, *a.* beredvillig, benägen, redebogen.

Bereitwilligkeit, die, beredvillighet.

Berennen, *v. a.* kringränna, inspärra, blockera.

Berennung, die, kringrännande, blockerande.

Berenten, *v. a.* förse med räntor.

Bereuen, *v. a.* ångra, vara ledsen öfver, ångra sig; das soll er –, han skall få ångra det; er bereut es jetzt, han ångrar sig nu.

Bereuung, die, ånger.

Berg, der, (*pl.* -e) berg; große -e zu übersteigen haben, (*fig.*) hafva stora hinder att öfvervinna; über den – sein, (*fig.*) vara öfver backen, hafva öfvervunnit alla svårigheter; über alle -e sein, vara långt borta, hafva tagit flykten; nun stehen die Ochsen am -e, nu står han der, nu kan han ej komma längre; die Haare standen mir zu -e, håren restes på mitt hufvud; hinter dem -e halten, dölja sitt uppsåt; goldene -e versprechen, lofva guld och gröna skogar. **-ab**, *av.* utföre bergen, utföre backen. **-abhang**, der, berglutning, berghäll. **-ader**, die, malmgång, metallådra. **-akademie**, die, bergskollegium. **-amsel**, die, ringtrast. **-amt**, das, bergsstat, bergsrätt, bergskollegium. **-an**, **-auf**, *av.* uppföre berget, uppföre backen. **-auster**, die, bergostra. **-balsam**, der, bergbalsam. **-bau**, der, bergsbruk, grufbyggnad, grufvors upptagande. **-beamte**, der, bergmästare; bergbetjent, tjenstman vid bergsstaten. **-bewohner**, der, bergsbo. **-blau**, das, bergblått, ultramarin. **-bock**, der, stenbock. **-braun**, das, ockra, umbra. **-buche**, die, hagbok. **-dohle**, die, kaja, som uppehåller sig på Alperna. **-eppich**, der, (*bot.*) hönsbett, rodarfe. **-eule**, die, bergsuf. **-festung**, die, bergfäste, bergfästning. **-fink**, der, norrqvint, bergsparf (fågel). **-flachs**, der, berglin, bergdun, amiant. **-gang**, der, malmgång, malmstreck. **-gegend**, die, bergland, bergsbygd, bergslag. **-geist**, der, bergstroll, bergsgubbe, bergsrå. **-gelb**, das, kyllerfärg. **-gericht**, das, bergsting. **-geschworne**, der, bergsfogde; bergsnämdeman. **-gesetz**, das, bergverksbalken, bergsordningen. **-gipfel**, der, bergklint, bergstopp. **-grün**, das, borax. **-harz**, das, jordbeck, asfalt, bergfettma. **-hase**, der, backhare. **-hauptmann**, der, bergshauptman; bergmästare. **-hauptmannschaft**, die, bergmästaredöme. **-huhn**, das, morkulla. **-hund**, der, ett slags skottkärra, hvarpå malmen föres till schakterna. **-kette**, die, bergskedja, bergsrygg, bergås. **-klee**, der, backväpling (*Trifolium medium*), bergklöfver. **-kluft**, die, bergsklyfta, bergskrefva. **-knappe**, der, grufarbetare, bergsman. **-kork**, der, (*miner.*) bergkork. **-kresse**, die, bergkrassa. **-kristall**, der, bergkristall. **-kuppe**, die, bergklint, bergspets. **-leder**, das, (*miner.*) bergläder, en sort af asbest. **-letten**, der, berglera. **-leute**, die, (*pl.* af Bergmann) bergsfolk. **-mann**, der, bergsman, bergskarl, grufarbetare. **-männisch**, *av.* på bergsmäns sätt och vis. **-mannsgruß**, der, bergmannahelsning. **-mannsleder**, das, grufarbetares läderlapp backför ändan. **-mannsschule**, die, bergsskola. **-meister**, der, bergmästare. **-melisse**, die, bergmeliss. **-milch**, die, månmjölk; bleke (*miner.*) **-münze**, die, (*bot.*) bergmynta. **-nelke**, die, bergväpling; bergneglika. **-öl**, das, bergolja, petroleum. **-ordnung**, die, bergsordning. **-pech**, das, jordbek, asfalt. **-prediger**, der, bergspredikare. **-predigt**, die, bergspredikan, bergspredikning (Christi). **-rath**, der, bergsråd. **-recht**, das, bergsrätt, bergtingsrätt. **-revier**, das, bergslag. **-roth**, das, (Rauschgelb) bergrödt. **-rücken**, der, bergsrygg. **-salz**, das, bergsalt. **-schloß**, das, bergslott. **-schlucht**, die, bergklyfta, bergsklyfta, bergsrefva. **-see**, der, bergsjö. **-spitze**, die, bergspets. **-stadt**, die, bergstad, stad belägen på ett berg ell. i bergslagen. **-straße**, die, väg öfver ett berg; vägen mellan Darmstadt och Heidelberg. **-sturz**, der, bergras. **-unter**, *av.* utföre bergen. **-vogt**, der, bergsfogde. **-vogtei**, die, bergsfögderi. **-wand**, die, bergvägg. **-werk**, das, bergverk, bergsbruk, grufva. **-werksbetrieb**, der, bergsdrift, bergsrörelse. **-werkskunde**, die, bergskunskap, bergsvettenskap, mineralogi. **-wesen**, das, metallurgi, lära om metallers bearbetande, bergsväsende, bergsbruk, bergshandtering. **-wissenschaft**, die, bergsvetenskap, mineralogi. **-zehente**, der, bergstionde. **-ziege**, die, stenget. **-zinnober**, der, rå cinnober. **-zucker**, der, spatsand.

Bergamotte, die, (*pl.* -n) bergamott.

Bergegeld, das, bergarelön, bergare-penningar för strandadt gods; afgift till ägaren af kusten för tillåtelsen att afhämta det strandade godset.

Bergen, *v. irr. a.* berga, rädda; sätta i säkerhet; gömma, dölja, förborga; er ist geborgen, han är bärgad karl, han har sin goda utkomst; ein Schiff –, berga ett skepp; die Segel –, berga segel.

Bergicht, *a.* bergaktig, bergig.
Bergig, *a.* bergig, full af berg.
Bergung, **die**, bergning, räddning.
Bericht, **der**, (*pl.* -e) berättelse; uppgift; rapport; – erstatten, aflägga berättelse. **-erstatter**, **der**, föredragande, sagesman, berättare. **-erstattung**, **die**, berättelse.
Berichten, *v. a.* berätta, underrätta, uppgifva; anmäla, rapportera, göra ett andragande.
Berichtigen, *v. a.* rätta, göra rigtig, ställa i ordning; bringa till slut, fullända; eine Schuld –, betala en skuld.
Berichtigung, **die**, (*pl.* -en) rättelse, rättande, förbättring, korrektur; betalning.
Beriechen, *v. irr. a.* vädra på, lukta på.
Berinden, *v. a.* förse ell. öfverdraga med bark ell. skorpa.
Beritzen, *v. a.* rispa på, rista på.
Berkan, **der**, berkan (ett groft [tyg).
Berill, se **Beryll**.
Berline, **die**, (*pl.* -n) berlinare, berlinervagn. [blått.
Berlinerblau, **das**, berliner-
Berloke, **die**, (*pl.* -n) berlock.
Berme, **die**, (*fortif.*) smal gång emellan vallen och grafven i en fästning; (*vattenb.*) landremsa framför ell. bakför dammen.
Bernhardiner, **der**, (*pl.* -) bernhardinermunk.
Bernstein, **der**, bernsten. **-gewinn**, **der**, bernstenfångst.
Bernsteinen, *a.* af bernsten.
Beroden, *v. a.* gräfva, hacka omkring; jemf. Behacken.
Berohren, *v. a.* betäcka med rör, förse med rör.
Beroßen, *v. a.* betäcka (ett sto).
Berosten, *v. n.* rostas, blifva rostig.
Bersten, *v. irr. n.* spricka, brista, remna; die Mauer ist geborsten, muren har spruckit; vor Wuth –, spricka af arghet; das Herz will mir –, mitt hjerta vill brista.
Berst-gras, **das**, blåstarr, sträppel. **-kraut**, **das**, sprängrot.
Berüchtigen, *v. a.* berykta, vanrykta, vanfräjda.
Berüchtigt, *a.* illa beryktad, illa utropad, vanryktad, illa känd, vanfräjdad. [vanrykte.
Berüchtigung, **die**, beryktande,
Berücken, *v. a.* fånga med nät; fånga med list, fint bedraga, besvika genom knep.
Berücksichtigen, *v. a.* hafva afseende på; göra afseende på, akttaga.
Berücksichtigung, **die**, afseende, iakttagande; mit –, med afseende; in – dessen, i afseende derpå.
Berückung, **die**, bedragande, bedrägeri.
Berudern, *v. a.* förse med åror; befara under roende.
Beruf, **der**, kallelse; pligt, skyldighet; kall, embete, tjenst; böjelse, lust, håg, benägenhet; (*lagt.*) vad; appellation; mein – erfordert es, min pligt (embetspligt) fordrar det. **-sgeschäft**, **das**, embetsgöromål; embetsförrättningar. **-spflicht**, **die**, embetspligt.
Berufen, *v. irr. a.* kalla tillhopa, sammankalla; kalla (någon till något, ett embete etc.); förtrolla, förhexa; banna upp; er ist sehr –, han är mycket utropad; sich auf Etwas –, åberopa sig på något; sich aufs Obergericht –, vädja till öfverrätten.
Berufen, *a.* känd, berömd; (verrufen) utropad.
Berufung, **die**, kallande, åberopande; vädjande. **-sgericht**, **das**, vädjemålsdomstol. **-srecht**, **das**, patronaträtt.
Beruhen, *v. n.* bero på, grunda ell. stödja sig på (auf); komma an på; blifva vid; es beruht auf seiner Fürsprache, det beror på hans förord, på hans rekommendation; darauf beruht die ganze Sache, derpå grundar sig hela saken; ich will es dabei – lassen, jag vill låta det blifva ell. bero dervid; Etwas bis zu einer andern Zeit – lassen, uppskjuta något till en annan tid.
Beruhigen, *v. a.* stilla, tillfredsställa, lugna, sakta, blidka; sich –, gifva sig tillfreds; sein Gemüth –, stilla sitt sinne; ich kann mich dabei nicht –, jag kan ej låta det blifva dervid, jag kan ej vara nöjd dermed; das Wetter beruhigt sich, vädret stillar sig.
Beruhigung, **die**, tillfredsställande, stillande, blidkande.
Berühmen, **sich**, *v. r.* berömma sig (af något), rosa sig.
Berühmt, *a.* berömd, namnkunnig, ryktbar, vidtfräjdad; ein -er Mann, en berömd man.
Berühmtheit, **die**, namnkunnighet, ryktbarhet.
Berühren, *v. a.* röra, vidröra, taga på, känna på; omröra, omnämna, angå, vidkomma, beträffa; das berührt mich nicht, det rör mig icke; berührter Maßen, som redan nämdt är.
Berührung, **die**, (*pl.* -en) vidrörande, vidrörning etc.; jemf. Berühren. **-spunct**, **der**, vidrörningspunkt. [ga, roffa.
Berupfen, *v. a.* plocka; bedra-
Berußen, *v. a.* sota ned, nedsmutsa med sot; – *v. n.* bli sotig.
Berußt, *a.* sotig.
Beryll, **der**, (*pl.* -e) beryll.
Besabbern, *v. a.* (*vulg.*) dregla full.
Besacken, *v. a.* lassa på säckar, belägga med säckar; sich –, packa på sig. [verströ.
Besäen, *v. a.* beså, beströ, öf-
Besage, *av.* (*lagt.*) i följe af, enligt, i stöd af, i kraft af.
Besagen, *v. a.* (*lagt.*) nämna, omtala, omröra; bevisa, intyga, bestyrka; das besagt nichts, (*fig.*) det betyder ingenting.
Besagt, *a.* omförmäld, omnämd, omrörd; -er Maßen, som omförmäldt är.
Besaiten, *v. a.* förse med strängar, sätta strängar på.
Besalben, *v. a.* smörja, öfversmeta, nedsöla; (*vulg.*) bedraga.
Besamen, *v. a.* beså, beströ; befrukta, göra drägtig; sich –, fortplanta sig genom frön, så sig sjelf.
Besamung, **die**, besåning, befruktande.
Besan, **die**, (*sjöt.*) mesan, eftersta seglet på ett skepp. **-mast**, **der**, mesanmast. **-segel**, **das**, mesansegel; äfv.: ett slags pese (blötmask, *Holothuria physalis*). **-stange**, **die**, mesanstång, toppstång. **-wand**, **die**, mesanvant.
Besanden, *v. a.* beströ med sand; fylla med sand.
Besänftigen, *v. a.* blidka, sakta, stilla, lindra; leicht zu –, försonlig; Jemandes Zorn –, afväpna ens vrede.
Besänftigung, **die**, stillande, blidkande, lindring, mildring.
Besatz, **der**, garnitur; besittning.
Besatzung, **die**, (*pl.* -en) besättning, garnison. **-srecht**, **das**, rättighet att besätta en fästning.
Besauen, *v. a.* (*vulg.*) nedsmutsa, nedsöla, orena. [full.
Besaufen, **sich**, *v. r. irr.* supa sig
Besäumen, *v. a.* fålla, förse med söm ell. fåll; panela. [pa på.
Beschaben, *v. a.* skafva på, skra-
Beschädigen, *v. a.* skada, förderfva, tillfoga skada, såra; vom Wasser beschädigt, sjöskadad.
Beschädigung, **die**, (*pl.* -en) skada, åverkan, sår.
Beschaffen, *a.* & *av.* beskaffad, konditionerad, fatt; die Sache ist so –, saken är så beskaffad; wie ist es mit ihm –? huru är det fatt med honom?
Beschaffenheit, **die**, (*pl.* -en) beskaffenhet, tillstånd, ställning; egenskap; nach – der Sache, efter sakens beskaffenhet; bei dieser – der Umstände, i så beskaffade omständigheter.
Beschäften, *v. a.* påsätta skaft; stocka (ett skutgevär).
Beschäftigen, *v. a.* sysselsätta.
Beschäftigung, **die**, (*pl.* -en) sysselsättning, göromål, förrättning.
Beschalen, *v. a.* förse med skaft (knifvar etc.); brädslå; die Decke eines Zimmers –, beslå taket i ett rum med lätta träribbor för att sedan kunna rappas.
Beschälen, *v. a.* skala, afbarka; beskäla, betäcka (om hingstar); eine Stute – lassen, låta betäcka ett sto. [lare.
Beschäler, **der**, hingst, beskä-
Beschälung, **die**, beskälande.
Beschälzeit, **die**, beskälningstid.
Beschämen, *v. a.* utskämma,

göra skamflat, komma någon att skämmas; förödmjuka. [virrad.
Beschämt, *a.* flat, skamflat; för-
Beschämung, die, blygsel, skamförvirring.
Beschatten, *v. a.* beskugga, öfverskygga. [de, skugga.
Beschattung, die, öfverskyggan-
Beschatzen, *v. a.* beskatta, pålägga skatt ell. afgift.
Beschatzung, die, (*pl.* **-en**) beskattning, skattläggning.
Beschauen, *v. a.* beskåda, bese, betrakta, skärskåda, syna; beschauend, contemplativ.
Beschauer, der, beskådare, undersökare; censor, besigtningsman.
Beschaulich, *a.* åskådande, betraktande; som kan beskådas; contemplativ.
Beschäumen, *v. a.* bespruta, befukta, betäcka med skum.
Beschauung, die, (*pl.* **-en**) beskådande etc.; jemf. Beschauen.
Bescheeren, se **Bescheren.**
Bescheid, der, (*pl.* **-e**) besked, svar, underrättelse; dom, utslag, beslut; andel, lott (af en arfdel etc.); – ertheilen, gifva besked: Jemandem kurzen – geben (Jemanden kurz abfertigen), afskeda någon helt kort och godt, afsnäsa någon; – um Etwas wissen, veta besked om något; in einem Hause – wissen, känna vägarna, gångarne i ett hus, veta dess tillstånd; Jemandem – thun, göra någon besked, svara någon på en skål, tömma ett glas med någon; bis auf weitern –, tills vidare.
Bescheiden, *v. irr. a.* beskära, ämna; testamentera, utsätta, förordna, bestämma; instämma; der mir beschiedene Theil, min beskärda del; Jemanden wohin –, utsätta, bestämma möte någorstädes med någon; kalla en till ett ställe; Jemanden vor Gericht –, instämma någon för rätten; wie viel hat er dir beschieden? huru mycket har han anslagit, förordnat åt dig? sich –, *v. r.* ingå i, bifalla, samtycka till, tillstå, vara nöjd med, finna sig vid, lämpa sig efter; ich bescheide mich dessen gern, jag tillstår, erkänner det gerna.
Bescheiden, *a. & av.* beskedlig, foglig; sedig, hygglig; hofsam; blygsam, anspråkslös.
Bescheidenheit, die, beskedlighet, hofsamhet, blygsamhet, anspråkslöshet.
Bescheidentlich, *av.* beskedligt, sedigt, blygsamt.
Bescheinen, *v. irr. a.* beskina, skina på, upplysa.
Bescheinigen, *v. a.* intyga, betyga, bevisa; qvittera; den Empfang einer Summe –, betyga emottagandet af en summa; was hierdurch bescheinigt wird, som härmed betygas.
Bescheinigung, die, intygande, betygande, bevis; skriftligt intyg ell. bevis, qvitto.

Beschenken, *v. a.* begåfva; Jemanden mit Etwas –, gifva en något till skänks.
Beschenkung, die, (*pl.* **-en**) begåfvande, skänk.
Bescheren, *v. irr. a.* raka.
Bescheren, *v. a.* beskära, gifva (julklappar etc.).
Bescherung, die, beskärande, förläning, skänk; obehaglig sak ell. händelse.
Beschicken, *v. a.* beskicka; die Märkte –, sända varor till marknaderna; einen Reichstag –, skicka till en riksdag; sein Haus –, beställa om sitt hus, ställa sina angelägenheter i ordning; das Vieh –, sköta kreaturen; den Acker –, plöja, gödsla åkern; er hat viel zu –, han har mycket att bestyra.
Beschickung, die, beställande, bestyrande, beskickning. **-sregel, die,** alligationsregel.
Beschienen, *v. a.* beslå (hjul etc.) med skenor. [bombardera.
Beschießen, *v. irr. a.* beskjuta,
Beschießung, die, beskjutande.
Beschiffbar, *a.* segelbar.
Beschiffen, *v. a.* segla på; einen Fluß –, segla på en flod.
Beschilft, *a.* beväxt med vass.
Beschimmeln, *v. n.* möglas.
Beschimmelt, *a.* möglig.
Beschimpfen, *v. a.* skymfa, missfirma; sich –, förnedra sig, vanhedra sig.
Beschimpfung, die, (*pl.* **-en**) skymfande, skymf, ovett, skällsord.
Beschindeln, *v. a.* förse ell. betäcka med takspån.
Beschinden, *v. irr. a.* flå, rifva ell. skafva huden ell. skinnet af, rifva ell. skafva af barken; (*fig.*) skinna, preja.
Beschirmen, *v. a.* beskärma, beskydda, försvara.
Beschirmer, der, beskärmare, beskyddare, försvarare.
Beschirmung, die, beskärmande, beskärm, beskydd, försvar.
Beschlafen, *v. irr. a.* besofva, lägra, kränka (en flicka); eine Sache –, sofva på en sak.
Beschlafung, die, lägrande, kränkande etc.; jemf. Beschlafen.
Beschlag, der, (*pl.* **-schläge**) beslag, jernbeslag, doppsko; beslag, seqvester, qvarstad, embargo; mögel; in – nehmen, mit – belegen, lägga beslag på, göra beslag på; ein Schiff in – nehmen, lägga embargo på ett skepp. **-leine, die,** (*sjöt.*) beslagslina.
Beschläge, das, beslag, beklädning; bokspänne; hästsko.
Beschlagen, *v. irr. a.* beslå, sko; beslå med skenor (hjul etc.); mit Arrest –, seqvestrera, sätta i qvarstad; die Segel – (einziehen, reffen), beslå seglen; – *v. n.* möglas; slå sig, bli matt, bli dunkel, mista glansen af fuktighet.
Beschlagen, *a.* beslagen, skodd; beklädd; mäktig; in einer Sache – sein, vara mycket bevandrad i en sak.
Beschlagnahme, die, beslag, seqvestrering, beläggning med qvarstad, embargo. [skoning.
Beschlagung, die, beslagning,
Beschleichen, *v. irr. a.* smyga sig på, lura på, komma oförvarande öfver.
Beschleunigen, *v. a.* påskynda, pådrifva.
Beschleunigung, die, (*pl.* **-en**) påskyndande, pådrifvande.
Beschließen, *v. irr. a.* sluta, göra slut på, fullborda; besluta, föresätta sig; instänga, innesluta; seine Tage –, sluta sina dagar.
Beschließer, der, (*pl.* –) fångvaktare, vaktmästare; husgerådsmästare.
Beschließerin, die, (*pl.* **-nen**) hushållerska, skafferska.
Beschlossen, *a.* (*part.* af beschließen) beslutad etc.; jemf. Beschließen.
Beschloßet, *a.* betäckt med hagel.
Beschloßt, *a.* försedd med slott.
Beschluß, der, (*pl.* **-schlüsse**) beslut; slut, utgång; afslutande; stängsel, hägnad; dom, utslag; einen – fassen, fatta ett beslut; diesem –e gemäß, enligt detta beslut; zum –, till slut, slutligen; in – (Verschluß) nehmen, inläsa; unter – (Verschluß), under lås och nyckel.
Beschlußfähig, *a.* beslutför.
Beschmaddern, *v. a.* nedsmörja, nedsöla, sudda ned.
Beschmauchen, *v. a.* röka ned, beröka. [sig hos.
Beschmausen, *v. a.* gästa, pläga
Beschmausung, die, gästande.
Beschmeißen, *v. irr. a.* kasta på, smeta på.
Beschmieren, *v. a.* bestryka, öfverstryka med, smörja på; sudda, kludda, plottra ned, nedsöla, smutsa.
Beschmitzen, *v. a.* besmitta, befläcka, svärta; kränka; äfv.: förse med snärt (en piska etc.).
Beschmuzen, *v. a.* nedsmutsa, nedsöla, orena.
Beschmuzung, die, nedsmutsande, nedsölande.
Beschnauben, *v. a.* snoka på, lukta på.
Beschneide-bret, das, (*bokb.*) beskärsbräde, skärbräde. **-hobel, der,** (*bokb.*) bekärshyfvel, skärhyfvel. **-lade, die,** (*bokb.*) skärkista, skärlåda. **-messer, das,** skärknif. **-presse, die,** (*bokb.*) skärpress.
Beschneiden, *v. irr. a.* beskära, kringskära, kringklippa; skära ell. klippa bort ell. af; qvista (träd); omskära (ett gossebarn), skatta (bikupor); afskära, betaga (tillfälle, hopp etc.).
Beschneider, der, klippare; myntklippare; fårklippare.
Beschneidung, die, kringskärning, afskärning; omskärelse etc.; jemf. Beschneiden.

Beschneien, *v. a.* betäcka med snö, snöa ned, snöga ned.
Beschneiteln, *v. a.* klippa, afskära, qvista (träd etc.).
Beschnoppern, **Beschnüffeln**, **Beschnuppern**, *v. a.* snoka på, lukta på. [kanta med snören.
Beschnuren, *v. a.* besätta ell.
Beschönigen, *v. a.* bemantla, gifva vacker färg, gifva utvertes sken och anseende; ursäkta.
Beschönigung, **die**, bemantlande; ursäkt, undskyllan.
Beschränken, *v. a.* tillbomma, tillrigla, tillspärra; begränsa, sätta gräns för, inskränka; ein beschränkter Kopf, dumhufvud.
Beschränktheit, **die**, inskränkning, inskränkthet; (*fig.*) mangel af omdöme, dumhet.
Beschränkung, **die**, (*pl.* **-n**) gränsinskränkning, modifikation.
Beschreiben, *v. irr. a.* skrifva på, skrifva fullt; beskrifva, afmåla, afskildra, göra en beskrifning ell. berättelse, förklara; beskrifva, upprita (en cirkel etc.); ein Stück Papier –, beskrifva ett papper; das ist nicht zu –, det kan icke beskrifvas; eine Bahn, eine Linie –, beskrifva en bana, en linie; die Planeten – in ihrem Lauf um die Sonne größere und kleinere Kreise, planeterna löpa omkring solen i större ell. mindre kretsar.
Beschreibung, **die**, (*pl.* **-en**) beskrifning etc.; jemf. Beschreiben; eine – von Etwas geben, gifva beskrifning öfver något.
Beschreien, *v. irr. a.* vanrykta, förtala, smäda, illa utropa, förtrolla, förhexa.
Beschreiten, *v. irr. a.* bestiga, skrida ell. stiga på ell. inpå.
Beschreiung, **die**, vanryktande, förtal, smädelse; förtrollande.
Beschroten, *v. a.* beskära med gröfre verktyg; (*fig.*) förminska.
Beschuhen, *v. a.* sko, besko, förse med skor; einen Pfahl –, jernsko en påle. [fördjupa i skuld.
Beschulden, *v. a.* sätta i skuld,
Beschuldigen, *v. a.* beskylla, påbörda, skylla för; Jemanden eines Verbrechens –, beskylla någon för ett brott; fälschlich –, beskylla med orätt. [anklagare.
Beschuldiger, **der**, beskyllare,
Beschuldigte, **der** & **die**, den anklagade.
Beschuldigung, **die**, (*pl.* **-en**) beskyllning, påbördande. [draga.
Beschummeln, *v. a.* (*vulg.*) be-
Beschuppen, *v. a.* förse med fjäll, fjälla; (*fig.*) bedraga.
Beschürzen, *v. a.* förse med förkläde.
Beschütten, *v. a.* påskotta, ösa på; betäcka, öfvertäcka med.
Beschützen, *v. a.* beskydda, försvara. [dare, försvarare.
Beschützer, **der**, (*pl.* –) beskyd-
Beschützerin, **die**, (*pl.* **-nen**) beskyddarinna.
Beschützung, **die**, beskydd, försvar, hägn.
Beschwängern, *v. a.* göra hafvande, lägra.
Beschwärzen, *v. a.* svärta, sota ned, nedsöla.
Beschwatzen, *v. a.* inbilla, förleda, locka; tala illa om.
Beschwatzung, **die**, lockande etc.; jemf. Beschwatzen.
Beschweifen, *v. a.* förse med svans ell. stjert.
Beschweißen, *v. a.* göra våt med svett, svettas på; (*jagtt.*) söla ell. nedsmutsa med blod.
Beschwerde, **die**, (*pl.* **-n**) besvär, möda, svårighet, olägenhet, plåga; besvär, klagomål; pålaga, skatt, tunga; die –n des Alters, ålderdomens besvärligheter; – führen über Etwas, anföra besvär öfver något; viel – mit Etwas haben, hafva mycket besvär med något. **-schrift**, **die**, skriftligt klagomål, besvärsskrift.
Beschweren, *v. a.* besvära, oroa; öfverlöpa, öfverligga; betunga, belasta; tynga, trycka ell. ligga på; sich bei Jemandem über Etwas –, beklaga sig för någon öfver något.
Beschwerlich, *a.* besvärlig, till last, betungande, tryckande, plågsam, mödosam, tröttsam; förarglig, efterhängsen; ein –er Gang, en mödosam gång ell. väg; Jemandem – fallen, falla någon besvärlig, besvära någon (med något).
Beschwerlichkeit, **die**, (*pl.* **-en**) besvärlighet, olägenhet, besvär, möda, omak, släp, svårighet; tråk.
Beschwerniß, **die**, se **Beschwerde**.
Beschwerung, **die**, besvärande, belastande, plåga; besvär.
Beschwichtigen, *v. a.* tysta, förmå att tiga, ställa tillfreds.
Beschwingen, *v. a.* (*poet.*) förse med vingar, påskynda.
Beschwitzen, *v. a.* göra våt, nedsöla med svett.
Beschwören, *v. a.* besvärja, bekräfta med ed; fördrifva genom besvärjelser (andar).
Beschwörer, **der**, (*pl.* –) besvärjare.
Beschwörung, **die**, (*pl.* **-en**) besvärjelse, besvärjning etc.; jemf. Beschwören. **-sbuch**, **das**, svartkonstbok. **-sformel**, **die**, besvärjelseformulär.
Beseelen, *v. a.* besjäla, gifva lif, sätta lif uti; upplifva, lifva, uppelda; alle beseelten Geschöpfe, alla lefvande varelser.
Beseelung, **die**, besjälande, upplifvande, uppeldande.
Besegeln, *v. a.* förse med segel; segla på (hafvet etc.).
Besehen, *v. irr. a.* bese, betrakta, åskåda; (*partic.*) bei Lichte –, (*fig.*) noga påsedt, noga betracktadt.
Besehenswerth, *a.* värd att beses.
Beseifen, *v. a.* öfverstryka med tvål ell. såpa, intvåla.
Beseilen, *v. a.* förse med rep ell. tåg. [flankera.
Beseiten, *v. a.* förse med sidor;
Beseitigen, *v. a.* lägga åsido, rödja ur vägen; (*fig.*) bilägga.
Beseitigung, **die**, undanrödjande etc.; jemf. Beseitigen.
Beseligen, *v. a.* göra lycklig och säll, saliggöra; hugna.
Besemer, **der**, besman.
Besen, **der**, qvast; neue – kehren gut, (*ordspr.*) nya qvastar sopa väl. **-binder**, **der**, qvastbindare. **-kraut**, **das**, (*bot.*) sparr. **-reis**, **das**, qvastris. **-stiel**, **der**, qvastskaft, qvastkäpp. **-verkäufer**, **der**, qvastgubbe.
Besessen, *a.* (*part.* af besitzen) befängd, besatt; bofast; vom Teufel –, besatt af djefvulen; ein Besessener, en besatt, galning.
Besessenheit, **die**, besatthet, befängdhet.
Besetzen, *v. a.* besätta, bekläda; besätta, fullsätta; sätta ell. ställa på; sätta bräm på, kanta; besätta, inlägga besättning (i en stad etc.); besätta, afskära (tillgångar etc.; intaga, bemäktiga sig; einen Posten –, besätta en post; einen Ort mit Bäumen –, plantera träd på ett ställe; **sich** – *v. r.* bosätta sig.
Besetzt, *a.* besatt, intagen (om en plats); das Zimmer ist bereits –, rummet är redan upptagit, besatt.
Besetzung, **die**, besättande; beklädning etc.; jemf. Besetzen. **-s-recht**, **das**, rättighet att bortgifva en syssla, patronaträtt.
Beseufzen, *v. a.* sucka öfver.
Besichtigen, *v. a.* besigtiga, syna, bese, betrakta, visitera.
Besichtiger, **der**, beskådare, undersökare, besigtningsman.
Besichtigung, **die**, (*pl.* **-en**) besigtigande, besigtning, visitering.
Besiegbar, *a.* öfvervinnelig.
Besiegeln, *v. a.* besegla, försegla, sätta sigill på ell. under.
Besiegelung, **die**, beseglande.
Besiegen, *v. a.* besegra, öfvervinna; öfvergå, öfverträffa.
Besieger, **der**, besegrare, öfvervinnare. [segring.
Besiegung, **die**, besegrande, be-
Besingen, *v. irr. a.* besjunga, sjunga om; berömma; upphöja genom sång.
Besingung, **die**, besjungande etc.; jemf. Besingen.
Besinnen, **sich**, *v. irr. r.* besinna sig, betänka sig; sansa sig; sich auf Etwas –, besinna sig på något, söka att erinra sig något, återkalla något i minnet; sich auf Jemanden –, påminna sig, komma ihåg någon; sich anders –, ändra sin mening, besinna sig; sich eines Bessern –, komma på bättre tankar, besinna sig bättre; sich nach einem Schrecken nicht wieder – können, ej kunna sansa sig ell. komma till sig sjelf efter en förskräckelse.
Besinnung, **die**, sansning, besin-

nande, besinning; zur – kommen, komma till besinning, återfå sansning. **-skraft, die,** minne, sansning. **-slos,** *a.* sanslös, besinningslös. **-slosigkeit, die,** sanslöshet.

Besitz, der, besittning, egendom, ägande; in – nehmen, taga i besittning; im – eines Dinges sein, vara innehafvare ell. ägare af ett ting. **-ergreifung, -nahme, die,** besittningstagande, tagande i besittning. **-recht, das,** ägande rätt. **-stand, der,** possession, ägande rätt. **-thum, das,** egendom.

Besitzen, *v. irr. a.* besitta, äga; hafva, innehafva; anfäkta; sitta ofta och länge på något; die Eier sind besessen, äggen äro utlegade, skämda; vom Teufel besessen, besatt af djefvulen.

Besitzer, der, ägare, innehafvare.

Besitzung, die, (*pl.* **-en**) besittande, besittning, egendom. **-srecht, das,** ägande rätt.

Besocken, *v. a.* förse med sockor.

Besoffen, *a.* drucken, full, öfverlastad.

Besoffenheit, die, druckenhet, dryckenskap.

Besohlen, *v. a.* såla, sätta sålor under.

Besohlung, die, sålande.

Besolden, *v. a.* besolda, löna, gifva lön ell. sold; hafva i sold.

Besoldung, die, (*pl.* **-en**) besoldning, sold, lön.

Besömmern, *v. a.* plantera med sommarväxter.

Besonder, *a.* egen, enskilt, särskilt, synnerlig, särdeles; besynnerlig.

Besonderheit, die, besynnerlighet, egenhet; individualitet.

Besonders, *a.* särdeles, isynnerhet, besynnerligen, förnämligast, helst; afsides, åtskildt, enskildt, särskildt; sie schlafen ein Jeder –, de ligga hvar och en för sig.

Besonnen, *a.* varsam, eftertänksam, försigtig, klok, omtänksam, betänksam.

Besonnenheit, die, fintlighet, snabbrådighet; eftertanka; öfvervägande, betänksamhet.

Besorgen, *v. a.* besörja, bestyra, draga försorg om; befara, frukta; ein Geschäft zu – haben, hafva att bestyra om ett göromål. [rädd.

Besorglich, *a.* som är att befara;

Besorglichkeit, die, befarande, fruktan för något ondt som skall inträffa.

Besorgniß, die, (*pl.* **-e**) omsorg; fruktan, räddhåga, räddsla.

Besorgt, *a.* bekymrad; wegen ell. um Etwas – sein, vara bekymrad för något; für Etwas – sein, hafva omsorg om något, bära omsorg för något.

Besorgung, die, besörjande, besörjning, ombesörjande. **-sgebühr, die,** kommissionsarfvode, provision.

Bespannen, spänna för; fatta med utspända fingrar; spänna upp, sätta strängar på.

Bespannung, die, förspännande etc.; jemf. Bespannen.

Bespeien, *v. a.* spotta på; spy på, spy öfver; sich –, spotta ned sig; spy upp, kasta upp.

Bespicken, *v. a.* specka; sich –, rikta sig, sko sig.

Bespiegeln, sich, *v. r.* spegla sig, bese sig i spegeln.

Bespinnen, *v. irr. a.* spinna på, spinna öfver, öfverspinna.

Bespötteln, *v. a.* bespotta.

Besprechen, *v. irr. a.* besluta, fastställa, afgöra; tinga; besvärja; tilltala, ställa till ansvar; eine Krankheit –, förtrolla en sjukdom; sich mit Jemandem über Etwas –, samtala, öfverlägga, rådslå med någon om något.

Besprechung, die, samtal, öfverläggning, konferens; förtrollning.

Besprengen, *v. a.* bespränga, bestänka, fukta, vattna.

Besprengung, die, bestänkning, besprängning.

Bespringen, *v. irr. a.* springa på, springa öfver; bespringa, betäcka (om djur).

Bespritzen, *v. a.* fukta, bestänka, spruta på; mit Koth –, nedstänka med smuts; mit Blut –, bestänka med blod.

Bespucken, *v. a.* spotta på, spotta öfver, spotta ned.

Bespülen, *v. a.* skölja, öfverskölja.

Bespülung, die, sköljning, öfversköljning.

Besser, *a. & av.* (*comp.* af gut) bättre, vackrare etc.; jemf. Gut; der Kranke wird –, den sjuke blir bättre; ich befinde mich –, jag mår bättre; je eher, je –, ju för dess bättre; noch –! bättre upp! än bättre! um so viel –, så mycket bättre.

Bessern, *v. a.* bättra, rätta; förbättra; laga, iståndsätta, reparera, bota; Gott bessere es, Gud bättra det; sich –, rätta sig, förbättra sig; må bättre; komma sig före igen.

Besserung, die, (*pl.* **-en**) rättelse, bättring, förbättring, reparering, lagning etc.; jemf. Bessern; sich zur – anlassen, likna sig till bättring; auf dem Wege der – sein, vara på bättringsvägen. **-sfähig,** *a.* som låter förbättra sig. **-shaus, das,** tukthus, korrektionshus. **-smittel, das,** förbättringsmedel. **-sstrafe, die,** bättringsstraff.

Bestählen, *v. a.* stålsätta.

Bestallen, *v. a.* taga i tjenst ell. sold, besolda, gifva årligt underhåll.

Bestallung, die, (*pl.* **-en**) lön, sold, fullmakt, beställning, pension; tjenst. **-sbrief, der,** fullmakt; pensionsbref.

Bestand, der, (*pl.* **-stände**) beständ, varaktighet; fasthet, stadighet; rest, återstod, behåll; – haben, von – sein, bestå, hafva bestånd, vara varaktig; der – der Casse, kassabehållning; ein Gut in – nehmen, arrendera ett gods. **-theil, der,** beståndsdel, beståndsämne, grundämne, väsentlig del.

Beständer, Beständner, der, förpaktare, arrendator.

Beständig, *a.* beständig, stadig; ståndaktig, trogen; stadigvarande, städsevarande, oupphörlig, varaktig; – *av.* beständigt, alltid, städse, oupphörligen; zu Recht, – lagligt, laglikmätigt.

Beständigkeit, die, beständighet, ståndaktighet, varaktighet etc.; jemf. Beständig.

Bestärken, *v. a.* bestyrka, befästa, styrka, bekräfta; eidlich –, bestyrka med ed.

Bestärkung, die, bestyrkande, bekräftande, bekräftelse, stadfästelse.

Bestäter, se **Güterbestäter.**

Bestätigen, *v. a.* stadfästa, bekräfta; besanna, försäkra; stadfästa, ratificera (en fred, en lag etc.); lagligen styrka, gifva laga kraft; Jemanden im Amte –, gifva någon stadfästelsebref på en tjenst; das Gerücht bestätigt sich, ryktet bekräftar sig; er bestätigte meine Angabe, han besannade min uppgift.

Bestätigung, die, stadfästelse, bekräftelse, ratifikation. **-surkunde, die,** stadfästelsebref.

Bestatten, *v. a.* bortskaffa till ort och ställe, eine Leiche zur Erde –, begrafva ett lik.

Bestattung, die, (*pl.* **-en**) begrafning, likbegängelse.

Bestauben, *v. n.* bli neddammad, höljas med damm.

Bestäuben, *v. a.* neddamma, fulldamma, hölja med damm.

Bestäubung, die, neddammande.

Beste, *a.* (*superl.* af gut) bästa; in seinen –n Jahren, i sina bästa år; im –n Schlafe liegen, ligga i sin bästa sömn; aufs –, i bästa måtto, på det bästa, på bästa sätt; Gott lenke Alles zum –n! Gud styre allt till det bästa! Alles zum –n kehren, tyda allt till det bästa; Jemandes im –n gedenken, komma ihåg någon, tala om någon till dess fördel; Jemanden zum –n haben, göra narr af någon; das allgemeine –, det allmänna bästa; du verstehst dein eigenes – nicht, du förstår ej ditt eget bästa; Etwas zum –n geben, gifva något till bästa (traktera).

Bestechbar, *a.* som låter besticka ell. muta sig.

Bestechen, *v. irr. a.* fullsticka, utsy; besticka, muta; sich – lassen, taga mutor, låta besticka sig.

Bestechlich, *a.* som låter besticka sig, som tager mutor.

Bestechung, die, (*pl.* **-en**) bestickning, bestickande, mutande.

Besteck, das, (*pl.* **-e**) foder, foderal; bestick; stort knifskatull.

Bestecken, *v. a.* garnera; sticka; nocka; pikera; plantera, sätta.

Bestecker, der, skeppsredare.

Bestehen, *v. irr. n.* bestå, vara, äga bestånd, räcka; vara vid makt; vara länge; uthärda; vara gällande, giltig; stå sig; das Gesetz besteht noch, lagen är ännu vid makt; ich bestehe schon, jag står mig nog; auf seinem Kopfe –, stå fast vid sin mening, vara envis; auf Etwas –, påstå något; er bestand zuletzt mit Lügen, det befanns stutligen att han umgicks med osanning; mit Etwas nicht – können, ej kunna komma ut med något; (med haben:) bestå, utgöras, vara sammansatt af; – *v. a.* bestå, utstå, besegra, öfvervinna; hyra, lega, städja; arrendera; die Prüfung –, bestå profvet; ein Abenteuer –, bestå ett äfventyr.

Bestehlen, *v. irr. a.* bestjäla, stjäla ifrån.

Bestehlung, die, bestjälande.

Besteigen, *v. irr. a.* bestiga, stiga upp på, stiga på; einen Berg –, bestiga ett berg; den Thron –, bestiga tronen, uppstiga på tronen.

Besteigen, das, Besteigung, die, bestigande, uppstigande.

Bestellen, *v. a.* sätta, fullställa; beställa, tinga något; uträtta (ett uppdrag); framskaffa, tillställa (någon ett bref etc.); förordna (en till något); aftala (ett möte); bjuda, kalla till sig; plöja, gödsla, bruka, odla (ett åkerfält); Jemanden zu sich –, beställa någon till sig; sein Haus –, beställa sitt hus, ordna sina angelägenheter; es ist schlecht um ihn bestellt, det är illa beställdt med honom.

Besteller, der, beställare, den som gifver ett uppdrag.

Bestellung, die, (*pl.* –en) beställning, uppdrag, förordnande etc.; jemf. Bestellen; eine – erhalten, få ett uppdrag; eine – ertheilen, gifva ett uppdrag, beställa; eine – machen, göra en beställning.

Bestellzeit, die, odlingstid, plöjningstid.

Bestempeln, *v. a.* stämpla.

Bestens, *av.* till det bästa, på det bästa, högeligen.

Besternt, *a.* fullsatt med stjernor ell. ordenstecken.

Besteuern, *v. a.* pålägga skatt.

Besteuerung, die, skattläggning. **-srecht, das**, rättighet att pålägga skatt.

Besteven, *v. n.* (*sjöt.*) wo besteven das Schiff? i hvad streck af kompassen ligger skeppet?

Bestialisch, *a.* bestialisk, bestaktig; vild, grym; fäaktig.

Bestialität, die, bestaktighet, bestialitet, bestaktigt väsende, grymhet.

Bestie, die, (*pl.* –n) best, oskäligt kreatur, fä.

Bestieben, se **Bestäuben**.

Bestimmbar, *a.* som kan bestämmas, fastställas ell. afgöras.

Bestimmen, *v. a.* bestämma, ärna, tillärna; utmärka, utstaka, fastställa, besluta, afgöra; die Zeit –, bestämma ell. fastställa tiden; voraus –, bestämma förut; sich für Etwas –, bestämma sig till ell. för något.

Bestimmt, *a.* bestämd, utsatt, ämnad, ärnad; fastställd; precis, noga, viss; afgjord; er kam zur bestimmten Zeit, han kom till (ell. på) utsatt tid.

Bestimmtheit, die, bestämdhet, rigtighet, noga bestämmelse, visshet, noghet.

Bestimmung, die, (*pl.* –en) bestämmande, utmärkande; fastställande; definition; bestämmelse; öde, lott. **-sgrund, der**, bevekande skäl, bestämmelse-grund, bevekelse-grund, motiv. **-sort, der**, bestämmelsesort. **-swort, das**, (*gramm.*) bestämningsord, adverb, partikel. [möjligt.

Bestmöglich, *av.* så godt som

Bestochen, *a.* (*part.* af bestechen) bestucken, mutad.

Bestoßen, *v. irr. a.* stöta emot något; taga bort det gröfsta af något; utarbeta det gröfsta af något; slå, rifva, skafva af; stöta hörnen, udden, kanten af, trubba.

Bestoß-feile, die, armfil. **-hobel, der**, grofhyfvel.

Bestrafen, *v. a.* straffa, bestraffa, afstraffa, näpsa, aga, tukta; mit dem Tode –, bestraffa med döden, straffa till lifvet.

Bestrafung, die, (*pl.* –en) straff, bestraffning, afstraffning, näpst, aga.

Bestrahlen, *v. a.* bestråla, kasta strålar på, upplysa med sina strålar.

Bestrahlung, die, bestrålande.

Bestreben, sich, *v. r.* bemöda sig, vinnlägga sig om, sich um Etwas –, efterssträfva något.

Bestreben, das, Bestrebung, die, (*pl.* –en) bemödande, eftersträfvande.

Bestreichen, *v. irr. a.* stryka på, öfverstryka, fullstryka; bestryka; beskjuta.

Bestreichen, das, Bestreichung, die, påstrykning; bestrykande, bestrykning, beskjutande.

Bestreiten, *v. irr. a.* bestrida, komma ut med, hinna med, bestyra; eine Ansicht –, bestrida en mening; die Kosten – (bezahlen), bestrida kostnaden.

Bestreitung, die, bestridande.

Bestreuen, *v. a.* beströ, strö på, öfverströ.

Bestricken, *v. a.* öfverdraga med stickning; besnärja, inveckla, insnärja; fånga med list.

Bestrickung, die, insnärjning etc.; jemf. Bestricken.

Beströmen, *v. a.* skölja, fukta.

Bestücken, *v. a.* (*artill.*) förse med kanoner.

Bestürmen, *v. a.* bestorma, anfalla, häftigt angripa; öfverligga, oroa, plåga; Jemanden mit Bitten –, öfverligga någon med böner.

Bestürmung, die, (*pl.* –en) bestormande, anfall etc.; jemf. Bestürmen.

Bestürzen, *v. a.* (*T.*) ösa på, hälla på; förskräcka, förfära, göra bestört. [häpen.

Bestürzt, *a.* bestört, förfärad,

Bestürzung, die, bestörtning, häpenhet etc.; jemf. Bestürzen.

Besuch, der, (*pl.* –e) besök, påhelsning; främmande; – machen, abstatten, göra, aflägga besök; – bekommen, få besök; – empfangen, taga emot besök.

Besuchen, *v. a.* besöka, helsa på; ofta besöka (en ort, sällskaper etc.); die Märkte –, fara på marknaderne; Gesellschaften –, besöka sällskaper; einander –, besöka hvarandra.

Besuchen, das, Besuchung, die, besökande, påhelsning.

Besucher, der, besökare.

Besudeln, *v. a.* besöla, nedsöla, befläcka, nedsmutsa.

Besudelung, die, nedsölande, befläckande, nedsmutsande.

Betäfeln, *v. a.* brädslå, panela.

Betagt, *a.* bedagad, gammal, ålderstigen.

Betakeln, *v. a.* tackla, förse med nödigt tacklage, upptackla; das Ende eines Taues –, lägga bändsel om ändan på ett tåg.

Betakelung, die, upptackling; tackelverk.

Betasten, *v. a.* vidröra, känna på, taga på, fingra.

Betastung, die, vidrörning.

Betäuben, *v. a.* göra döf; döfva, dämpa, stilla, förvirra, göra yr, göra bestört. [bestört.

Betäubt, *a.* döfvad; förvirrad,

Betäubung, die, döfhet; domning, bestörtning.

Bet-bruder, der, skrymtare, skenhelig menniska. **-fahrt, die**, pelegrimsfärd, vallfart. **-glocke, die**, bönklocka. **-haus, des**, bönhus; kapell, kyrka. **-pult, das**, bönstol. **-saal, der**, bönsal. **-schwester, die**, skenheligt fruntimmer. **-stuhl, der**, bönstol. **-stunde, die**, böntimma, bönstund; bönförrättning. **-tag, der**, böndag.

Bete, die, bet (i spel).

Beten, *v. a. & n.* bedja, göra bön; zu Gott –, bedja till Gud; vor und nach Tische –, läsa till och ifrån bords.

Bethätigen, *v. a.* göra verksam, sätta i verksamhet ell. rörelse; bevisa genom handling.

Bethauen, *v. a.* betä[illegible]a ell. befukta med dagg.

Betheeren, *v. a.* tjära, öfverstryka med tjära, nedtjära.

Betheiligen, *v. a.* gifva andel, låta deltaga.

Betheiligt, *a.* som har del i, interesserad, delaktig.

Betheuern, *v. a.* betyga, bedyra, försäkra; seine Unschuld –, bedyra

sin oskuld; ich betheuere Ihnen, jag försäkrar er.

Betheuerung, die, (*pl.* -en) bedyrande, försäkran.

Bethören, *v. a.* dåra, bedåra, förleda; förblinda, förtjusa.

Bethörung, die, bedårande, förblindelse etc.; jemf. Bethören.

Beting, se **Bäting.**

Betiteln, *v. a.* titulera; sätta titel på (en bok etc.).

Betitelung, die, titulerande, titulatur, titel.

Betonen, *v. a.* accentuera.

Betonie, die, (*pl.* -n) betonika (ört).

Betonnen, *v. a.* (*sjöt.*) sätta ut prickar, utmärka farliga ställen till sjös.

Betonung, die, accentuering.

Betracht, der, betraktande, hänseende, afseende; in -, i betraktande af; in - ziehen, taga i betraktande; in jedem -, i allt afseende.

Betrachten, *v. a.* betrakta, åskåda, bese; betrakta, begrunda; öfverväga, skärskåda; göra afseende på; betänka, behjerta; es als ein Glück -, anse som en lycka, betrakta för en lycka.

Betrachter, *a.* betraktare.

Beträchtlich, *a.* ansenlig, betydelig; vigtig.

Beträchtlichkeit, die, ansenlighet, betydelighet.

Betrachtung, die, (*pl.* -en) betraktande, betraktelse, öfvervägande; betänkande; åskådande; in - ziehen, taga i öfvervägande; -en anstellen, anställa betraktelser.

Betrag, der, (*pl.* -träge) belopp, summa.

Betragen, *v. irr. a.* öfverdraga; - *v. n.* belöpa, bestiga sig, utgöra; die Rechnung beträgt zehn Thaler, räkningen stiger till tio Riksdaler; sich -, *v. r.* uppföra sig, förhålla sig, bära sig åt; er beträgt sich schlecht, han uppför sig dåligt.

Betragen, das, uppförande, förhållande.

Betrauen, *v. a.* betro.

Betrauern, *v. a.* sörja, begråta, sörja öfver.

Beträufeln, *v. a.* fukta, bestänka droppvis.

Betraut, *a.* betrodd, anförtrodd.

Betreff, der, in -, i anseende till, i afseende på, angående, anbelangande.

Betreffen, *v. irr. a.* träffa, drabba, hända, tillstöta, anfalla; beträffa, angå, röra, vidkomma, vara fråga om; ertappas; es hat ihn ein großes Unglück betroffen, det har händt honom en stor olycka; auf der That betroffen werden, ertappas på bar gerning; er ist über dem Diebstahle betroffen worden, man har kommit på honom, då han stal; was mich betrifft, hvad mig beträffar; was die Sache betrifft, hvad den saken angår; das betrifft meine Ehre, det rör min heder.

Betreffend, *a.* rörande, angående, hvad angår ell. vidkommer; mich -, rörande mig.

Betreiben, *v. irr. a.* bedrifva; pådrifva, genomdrifva; fullfölja, utföra; drifva (på bete); arbeta på; ein Vorhaben mit Eifer -, bedrifva ett företag med nit.

Betreibung, die, bedrifvande, genomdrifvande, fullföljande.

Betreten, *v. irr. a.* stiga på, sätta foten på, beträda; die Kanzel -, uppstiga på predikstolen; die Bahn des Verbrechens -, beträda brottets bana; Jemanden über Etwas -, komma öfver någon, beträda någon med något.

Betreten, *a.* beträdd, banad; bestört, förvirrad, förlägen.

Betretenheit, die, bryderi, förlägenhet, bestörthet.

Betretung, die, beträdande etc.; jemf. *verb.* Betreten.

Betrieb, der, bedrifvande, fullföljande, bevakande, utförande; pådrifvande, kraft; ingifvelse, inrådan; drift, pådrift.

Betriebsam, *a.* verksam, arbetsam, driftig, idog, flitig.

Betriebsamkeit, die, verksamhet, drift, idoghet, flit; konstflit.

Betriegen, se **Betrügen.**

Betrinken, *v. irr. a.* supa full, göra drucken; sich -, supa sig full.

Betroffen, *a.* (*part.* af betreffen) bestört; förvirrad, villrådig; er stand ganz - da, han stod der alldeles bestört.

Betröpfeln, *v. irr. a.* stänka på, fukta droppvis.

Betrüben, *v. a.* bedröfva, ängsla, oroa; grumla; das betrübt mich, det bedröfvar mig; betrübend, bedröflig; sich -, *v. r.* bedröfva sig, bedröfvas.

Betrübniß, die, (*pl.* -e) bedröflighet, bedröfvelse, sorgsenhet, ängslighet.

Betrübt, *a.* bedröfvad, sorgsen, ängslig; bedröflig, sorglig, ledsam.

Betrug, der, bedrägeri, svek, list; villa, synvilla, falskt föregifvande.

Betrügen, *v. irr. a.* bedraga, narra, svika; in seiner Hoffnung betrogen werden, bedragas i sitt hopp.

Betrüger, der, (*pl.* -) bedragare.

Betrügerei, die, bedrägeri, svek; sich der - schuldig machen, göra sig skyldig till bedrägeri.

Betrügerin, die, bedragerska.

Betrügerisch, *a.* bedräglig, svekfull; ein -er Bankerott, en bedräglig bankrutt.

Betrüglich, *a.* bedräglig, falsk, svekfull, skälmsk; skenfager; ogrundad. [het, falskhet.

Betrüglichkeit, die, bedräglig-

Betrunken, *a.* drucken, full.

Betrunkenheit, die, druckenhet, druckenskap.

Bett, das, (*pl.* -en) säng, bädd; bolster, kudde; strömfåra; zu -e gehen, gå till sängs; im -e liegen, ligga i sängen; zu -e liegen, ligga till sängs; das - hüten, vara sängliggande, hållas vid sängen; das - machen, bädda sängen; das - zurecht machen, bädda upp sängen. -**bank, die,** fällbänk. -**boden, der,** sängbotten. -**decke, die,** sängtäcke. -**ende, das,** sängfot. -**frau, die,** städerska. -**gardine, die,** sängförhänge, sparrlakan. -**gehänge, das,** sängomhänge. -**genosse, der,** sängkamrat, sänglagare. -**genossin, die,** sängkamrat, sänglagerska. -**gestell, das,** säng, sängställe. -**himmel, der,** sänghimmel, sängtak. -**lade, die,** sängställe. -**lägerig,** *a.* sängliggande. -**laken, das,** lakan. -**machen, das,** bäddande. -**meister, der,** husgerådsmästare. -**pfoste, die,** sängstolpe. -**pfühl, der,** bolster, sängpöl. -**sack, der,** halmbädd; säck, hvari sängkläder inpackas under resor. -**stelle, die,** säng, sängställe. -**stroh, das,** sänghalm. -**tuch, das,** lakan. -**überzug, der,** bolstervar; örngottsvar. -**vorhang, der,** sängförhänge, sängomhänge, sparrlakan. -**wärmer, der,** sängvärmare. -**zeug, das,** sängkläder, sängtyg. -**zieche, das,** bolstervar. -**zwillich, der,** bolstertyg. [bädd.

Bettchen, das, liten säng ell.

Bettel, der, trasor, strunt, slarfvor, lappri; tiggande, tiggeri; uselhet. -**arm,** *a.* utfattig, fattig som en tiggare. -**brief, der,** tiggarebref. -**brot, das,** tigdt bröd; fattigbröd, almosa. -**frau, die,** tiggargumma, tiggarkäring, tiggerska -**hoffart, das,** tiggarhögmod. -**junge,** -**knabe, der,** tiggarpojke, tiggargosse. -**mann, der,** (*pl.* -**leute**) tiggare, utfattig stackare. -**mäßig,** *a.* tiggaraktig, tiggarlik. -**mensch, das,** tiggerska, tiggargumma. -**mönch, der,** tiggarmunk. -**orden, der,** tiggarorden. -**pack, das,** tiggarpack. -**sack, der,** tiggarpåse. -**stab, der,** tiggarstaf; an den - gerathen; bringas till tiggarstafven. -**stolz, der,** tiggarhögfärd. -**vogt, der,** tiggarfogde. -**volk, das,** tiggarfolk, tiggarfölje. -**weib, das,** tiggerska, tiggargumma. [prack.

Bettelei, die, (*pl.* -en) tiggeri,

Bettelhaft, *a.* tiggaraktig, tiggarlik. [gå och tigga.

Betteln, *v. n.* tigga; - gehen,

Betten, *v. a.* bädda; wie man sich bettet, so liegt man, (*ordspr.*) som man bäddar, så sofver man.

Bettler, der, (*pl.* -) tiggare -**hütte, die,** tiggarkoja.

Bettlerin, die, (*pl.* -nen) tiggerska.

Bettlerisch, *a.* tiggaraktig, tiggarlik. [bäddning

Bettung, die, (*pl.* -en) bädd;

Betünchen, *v. a.* hvitlimma.

Betze, die, (*pl.* -n) hynda, tik.

Beuche, die, (*pl.* -n) byk, bykning.

Beuchen, *v. a.* byka.
Beuchfaß, das, bykkar, bykså.
Beuge, die, (*pl.* -n) krökning, böjning, bugt.
Beugen, *v. a.* kröka, böja, förödmjuka, göra modfälld; sich vor Jemandem -, buga sig för någon.
Beugung, die, (*pl.* -en) böjning, krökning. [svullnad, böld, knöl.
Beule, die, (*pl.* -n) bulnad, bula,
Beunruhigen, *v. a.* oroa, bekymra, sätta i oro, förskräcka.
Beunruhigung, die, oroande, bekymrande, förskräckande.
Beurkunden, *v. a.* bevisa med gamla handlingar, dokumentera.
Beurlauben, *v. a.* gifva lof, gifva orlof; afskeda; sich -, taga afsked.
Beurtheilen, *v. a.* döma om, granska.
Beurtheilung, die, (*pl.* -en) omdöme, urskilning, granskning; dom. **-skraft, die**, urskilningsförmåga, omdöme.
Beute, die, byte, rof; pris.
Beutel, der, (*pl.* -) pung, börs; säck, påse; qvarnsikt. **-förmig**, *a.* pungformig. **-kasten, der**, siktlåda. **-perrücke, die**, pungperuk. **-ratze, die**, pungråtta. **-riemen, der**, pungrem. **-schloß, das**, punglås. **-schneider, der**, ficktjuf; skinnare. **-schneiderei, die**, skinneri. **-thier, das**, pungdjur, opossum. **-tuch, das**, hårduk, siktduk. [sich -, påsa sig.
Beuteln, *v. a.* sikta (mjöl etc.);
Beutler, der, (*pl.* -) pungmakare, handskmakare.
Bevölkern, *v. a.* befolka.
Bevölkerung, die, befolkning, folkökning. [mäktiga.
Bevollmächtigen, *v. a.* befull-
Bevollmächtigte, der, (*pl.* -n) fullmäktig, ombud, ombudsman.
Bevollmächtigung, die, befullmäktigande.
Bevor, *av.* förrän, innan.
Bevormunden, *v. a.* gifva förmyndare; vara förmyndare (af någon).
Bevorrechten, *v. a.* privilegiera.
Bevorstehen, *v. irr. n.* förestå, tillstunda.
Bevorstehend, *a.* förestående, nästkommande, tillstundande.
Bevortheilen, *v. a.* förfördela, förorätta, skada, bedraga.
Bevortheilung, die, förorättande, bedrägeri. [förord.
Bevorworten, *v. a.* förse med
Bevorzugen, *v. a.* föredraga, gifva företräde. [de, företräde.
Bevorzugung, die, föredragan-
Bewachen, *v. a.* bevaka, vakta.
Bewachsen, *v. irr. n.* beväxa, öfverväxa, beväxas, höljas med gräs etc. - *v. a.* växande betäcka.
Bewachung, die, bevakande.
Bewaffnen, *v. a.* väpna, beväpna, förse med vapen; die bewaffnete Macht, beväpnade makten; mit bewaffneter Hand, med väpnad hand.
Bewaffnung, die, (*pl.* -en) beväpnande, väpning, rustning.
Bewahren, *v. a.* bevara, förvara, vakta; skydda; Gott bewahre! bevara gud!
Bewähren, *v. a.* bestyrka, besanna; bepröfva; **sich** -, *v. r.* visa sig, bevisa sig.
Bewahrheiten, *v. a.* besanna, bestyrka, bekräfta.
Bewährt, *a.* bepröfvad; viss, trovärdig, godkänd, tillförlitlig.
Bewährtheit, die, trovärdighet, tillförlitlighet.
Bewahrung, die, bevarande, förvarande, skydd. **-smittel, das**, preservativ.
Bewährung, die, bestyrkande, bepröfning, besannande.
Bewaldet, *a.* skogbeväxt.
Bewandert, *a.* bevandrad, baddare, hemma i (något); förfaren; äfv.: berest.
Bewandt, *a.* beskaffad, fatt, bevändt; bei so -en Umständen, i så bevändta omständigheter.
Bewandtniß, die, (*pl.* -e) beskaffenhet, belägenhet, tillstånd.
Bewässern, *v. a.* vattna, fukta.
Bewässerung, die, vattnande, fuktande.
Bewegbar, *a.* rörlig; beveklig.
Bewegen, *v. a. reg.* flytta, röra, sätta i rörelse; uppröra, uppväcka, röra, beveka; Etwas von seinem Platze -, röra något ifrån dess plats; Jemanden zum Mitleiden -, röra ell. beveka någon till medlidande; **sich** -, *v. r.* röra sig, vara i rörelse; Sie bewegen sich zu wenig, ni rör för litet på er. - *v. a. irr.* uppmuntra, reta, drifva, förmå, beveka, föranleda, intala; was hat ihn dazu bewogen? hvad har föranlåtit honom dertill?
Beweggrund, der, (*pl.* -gründe) motiv, bevekande skäl.
Beweglich, *a.* rörlig, flyttbar; lös, rörlig (om egendom); (*fig.*) rörande, bevekande, beveklig.
Beweglichkeit, die, rörlighet; bevekande egenskap, beveklighet.
Bewegt, *a.* rörd, bevekt.
Bewegung, die, (*pl.* -en) rörelse; kroppsrörelse, skakning; drift. **-slehre, die**, mekanik. **-slos**, *a.* orörlig, stel. [na, utrusta.
Bewehren, *v. a.* bevära, beväp-
Bewehrung, die, väpning, beväpning, rustning.
Beweiben, *v. a.* gifva hustru, förse med hustru, gifta bort; sich -, gifta sig, taga sig hustru.
Beweinen, *v. a.* begråta.
Beweinenswürdig, *a.* beklaglig, ömklig.
Beweis, der, (*pl.* -e) bevis, prof, bindande skäl, betyg, kännetecken, märke, vittnesbörd; Beweise beibringen, bringa bevis; entscheidender -, afgörande bevis. **-grund, der**, skäl, argument. **-stück, das**, dokument. **-thum, das**, skäl, argument.
Beweisbar, Beweislich, *a.* bevislig. [het.
Beweisbarkeit, die, bevislig-
Beweisen, *v. irr. a.* bevisa, betyga, dokumentera; durch Zeugen -, bevisa med vittnen; sich -, visa sig, uppföra sig; sich dankbar -, bevisa sig tacksam.
Beweißen, *v. a.* hvitlimma.
Bewenden, *v. irr. n.* bero; es dabei - lassen, låta bero dervid.
Bewenden, das, ända, slut; dabei hat es sein -, det är nog; det blir dervid; det skall lå bero dervid; dervid skall det blifva.
Bewerb, der, (*pl.* -e) eftersträfvande, bemödande; göromål, ärende, syssla; inkomst.
Bewerben, sich, *v. irr. r.* vinnlägga sig, söka, eftersträfva; sich um Etwas -, bemöda sig att vinna något; sich um ein Frauenzimmer -, fria till ett fruntimmer.
Bewerber, der, (*pl.* -) sökande, ansökare, kandidat.
Bewerbung, die, (*pl.* -en) eftersträfvande, frieri etc.; jemf. Bewerben.
Bewerfen, *v. irr. a.* betäcka genom att kasta på ell. emot; eine Wand -, rappa en vägg; mit Kalk -, kalkslå.
Bewerfung, die, rappning, kalkslagning etc.; jemf. Bewerfen.
Bewerkstelligen, *v. a.* verkställa, uträtta, utföra, fullborda; bewerkstelligt werden, gå i verkställighet.
Bewerkstelligung, die, verkställande, uträttande, verkställighet.
Bewickeln, *v. a.* omveckla, inveckla, omlinda, inlinda, insvepa.
Bewickelung, die, omvecklande, invecklande, insvepning, omlindning.
Bewilligen, *v. a.* bevilja, tillåta; medgifva, samtycka; eine Bitte -, bevilja en bön; das kann nicht bewilligt werden, det kan ej beviljas.
Bewilligung, die, (*pl.* -en) beviljande, bevillning, tillåtelse, samtycke.
Bewillkommnen, *v. a.* välkomna, be vara välkommen; emottaga, bemöta.
Bewillkommnung, die, emottagande, emottagning, bemötande, välkomsthelsning. **-strunk, der**, välkomstskål.
Bewinden, *v. irr. a.* omlinda, omveckla, inlinda.
Bewirken, *v. a.* verkställa, förorsaka, åstadkomma, ernå.
Bewirthen, *v. a.* undfägna, traktera, bemöta, gästa.
Bewirthschaften, *v. a.* förvalta, förestå, sköta (en landtegendom etc.), bestyra.
Bewirthschafter, der, förvaltare.
Bewirthschaftung, die, förvaltning etc.; jemf. Bewirthschaften.
Bewirthung, die, bemötande, undfägnad, välfägnad, emottagning. [lifgeding ell. enkesäte.
Bewitthumen, *v. a.* förse med
Bewitzeln, *v. a.* göra sig qvick öfver något.

Bewohnbar, *a.* som kan bebos, beboelig.
Bewohnbarkeit, die, egenskap att kunna bebos; beboelighet.
Bewohnen, *v. a.* bebo, innehafva; ein bewohntes Zimmer, ett bebodt rum.
Bewohner, der, (*pl.* –) inbyggare, invånare.
Bewohnung, die, beboende, boning.
Bewölken, *v. a.* öfverdraga med moln, betäcka med moln.
Bewölkt, *a.* mulen; –e Augen, skumma ögon.
Bewunderer, der, (*pl.* –) beundrare.
Bewundern, *v. a.* beundra.
Bewundernswürdig, *a.* beundransvärd, förundransvärd, förträfflig.
Bewundernswürdigkeit, die, förundransvärdhet, förträfflighet.
Bewunderung, die, beundran; von – erfüllt sein, intagas af beundran.
Bewurf, der, murbruk, kalk etc. hvarmed något bestrykes.
Bewurzeln, *v. n.* slå rötter.
Bewußt, *a. & av.* veterlig, bekant, känd; die –e Sache, den ifrågavarande saken; sich einer Sache – sein, påminna sig något; ich bin mich dessen nicht –, jag påminnar mig ej detta; sich seiner selbst – sein, veta med sig sjelf; sich seiner nicht mehr – sein, hafva förlorat ell. vara utan sansning.
Bewußtlos, *a.* sanslös, utan medvetande.
Bewußtsein, das, medvetande, sansning; samvete.
Bey och de med „Bey" sammansatta orden, äro att söka under **Bei** och dess sammansättningar.
Bezahlbar, *a.* som kan betalas; förfallen.
Bezahlen, *v. a.* betala; vedergälla, uppfylla, fullgöra; baar –, betala kontant; voraus –, betala förut, betala på förhand; Jemanden –, betala någon; Jemandem Etwas –, betala en för något; Jemanden mit gleicher Münze –, betala någon med lika mynt; das sollst du mir –! det skall du få betala! ich werde es dir schon –, du skall nog få så godt igen; jag skall nog betala, vedergälla dig derför; er ist dafür bezahlt, han har fått sin lön derför; sich bezahlt machen, göra sig betalt; die Zeche –, betala laget; mit dem Leben –, betala med lifvet; die Schuld der Natur –, dö.
Bezahler, der, (*pl.* –) betalare.
Bezahlung, die, (*pl.* –en) betalning, ersättning, vedergällning.
Bezähmbar, *a.* tämjelig, som låter tämja ell. styra sig, som kan tämjas.
Bezähmen, *v. a.* tämja, göra tam, tygla; Jemanden – lassen, (*bibl.*) låta någon få sin vilja fram; seine Begierden –, styra sina begär.
Bezähmung, die, tämjande, tyglande.
Bezaubern, *v. a.* förtrolla, förhäxa, förtjusa, intaga.
Bezaubernd, *a.* förtjusande, intagande.
Bezaubert, *a.* förtjusad, intagen.
Bezauberung, die, (*pl.* –en) förtrollning, förtjusning; skönhet, tjusningskraft; inbillning, fantasi.
Bezäumen, *v. a.* betsla, pålägga betsel.
Bezäunen, *v. a.* gärda, stänga omkring, hägna.
Bezäunung, die, (*pl.* –en) stängsel, gärdesgård, hägnad.
Bezechen, *v. a.* fylla, göra drucken.
Bezeichnen, *v. a.* utmärka, beteckna, betyda; märka; bemärka; falsch –, orätt utmärka; eine Stelle in einem Buche –, beteckna ett ställe i en bok.
Bezeichnung, die, (*pl.* –en) utmärkande, betecknande; märke, beskrifning.
Bezeigen, *v. a.* visa, bevisa, betyga; seine Theilnahme –, betyga sitt deltagande; sich –, bete, uppföra, förhålla sig; sich dankbar –, bevisa sig tacksam.
Bezeigen, das, uppförande, förhållande.
Bezeigung, die, betygelse.
Bezeugen, *v. a.* betyga, intyga, bevisa; (*bibl.*) bära vittne; die Wahrheit –, betyga sanningen; eidlich –, edligen betyga.
Bezeugung, die, betygelse.
Bezicht, der, se **Bezichtigung**.
Bezichtigen, *v. a.* skylla för, beskylla; Jemanden des Diebstahls –, beskylla någon för stöld.
Bezichtigung, die, (*pl.* –en) beskyllning, anklagelse.
Beziehen, *v. irr. a.* öfverdraga, öfverkläda; betäcka; stränga, sätta strängar på; flytta in (i ett hus etc.); resa, fara omkring på, besöka (marknader etc.); lyfta, uppbära (penningar etc.); förskrifva, införskrifva (varor); ein Lager –, intåga i ett läger; sich auf Etwas –, åberopa sig på något; syfta på, hafva afseende på något.
Beziehentlich, *a.* relativ.
Bezieher, der, (*hand. T.*) trassent (af en vexel).
Beziehung, die, (*pl.* –en) afseende, hänseende, förhållande, sammanhang, gemenskap; in jeder –, i alla afseenden; in keiner –, i intet afseende. **–sweise**, *av.* relativt.
Bezielen, *av.* syfta åt, hafva för ändamål.
Beziffern, *v. a.* numerera, paginera, siffrera; uttrycka genom siffror; bezifferter Baß, (*mus.*) figurerad bas.
Bezifferung, die, numerering, paginering, siffrering.
Bezirk, der, (*pl.* –e) krets, omkrets, omfång, gebit; distrikt, domsaga, lagsaga.
Bezoar, Bezoarstein, der, bezoar (en sten, som finnes i magen hos vissa djur).
Bezogene, der, (*hand. T.*) trassat, den på hvem en vexel er trasserad.
Bezüchtigen, se **Bezichtigen**.
Bezuckern, *v. a.* sockra, beströmed socker.
Bezug, der, (*pl.* **Bezüge**) öfverdragning, öfverklädning; afseende, hänseende; förhållande, sammanhang, gemenskap; dies hat keinen – darauf, detta har intet afseende derpå; – von Waaren, reqvisition af varor.
Bezüglich, *a.* relativ, som har afseende på.
Bezugnahme, die, afseende, hänseende; mit – auf, i afseende på.
Bezwecken, *v. a.* pinna, spika, nagla; syfta åt, hafva för ändamål.
Bezweifelbar, *a.* tvifvelaktig.
Bezweifeln, *v. a.* betvifla, tvifla på.
Bezweifelung, die, tvifvel, trifvelsmål.
Bezwingbar, *a.* som kan besegras, öfvervinnelig.
Bezwingen, *v. irr. a.* kufva, underlägga, öfvervinna, besegra.
Bezwinger, der, (*pl.* –) öfvervinnare, segervinnare.
Bezwinglich, *a.* som kan besegras, öfvervinnelig.
Bezwingung, die, kufvande, besegrande, öfvervinnande.
Bibel, die, (*pl.* –n) bibel, den heliga skrift. **–ausleger, der**, bibeltolk, bibeltolkare. **–auslegung, die**, bibeltolkning. **–fest**, *a.* bibelfast, bibelsprängd. **–gesellschaft, die**, bibelsällskap. **–lesen, das**, bibelläsning. **–leser, der**, bibelläsare. **–mäßig**, *a.* enlig ell. öfverenstämmande med den heliga skrift. **–sprache, die**, bibelspråk. **–spruch, der**, bibelspråk. **–stelle, die**, bibelställe. **–werk, das**, bibelverk.
Biber, der, (*pl.* –) bäfver. **–bau, der**, bäfverns boning ell. hus. **–baum, der**, ett slags träd (*magnalia glauca*). **–eisen, das**, en stor sax att fånga bäfrar med. **–ente, die**, ett slags vrakfågel. **–fang, der**, bäfverfångst, bäfverfänge. **–fell, das**, bäfverskinn. **–geil, das**, bäfvergäll. **–haar, das**, bäfverhår, kastorhår. **–hären**, *a.* af bäfver- ell. kastorhår. **–hund, der**, bäfverhund. **–klee, der**, vattenväpling. **–schwanz, der**, bäfversvans; äfv.: ett slags taktegel.
Bibernell, das, (*bot.*) pimpinella.
Bibliograph, der, bibliograf.
Bibliographie, die, bibliografi.
Bibliographisch, *a.* bibliografisk.
Bibliothek, die, (*pl.* –en) bibliotek, boksamling.
Bibliothekar, der, (*pl.* –e) bibliotekarie.
Biblisch, *a.* biblisk; –e Geschichte, bibliska historien.
Bickbeere, die, blåbär.
Bicke, die, (*pl.* –n) hacka.
Bickelhaube, (Pickelhaube) **die**, stormhatt, sort af hjelm.
Bicken, (picken) *v. a.* hacka (sten etc.); picka, hacka (med näbben).

Bicksand, der, sand till att skura, att rengöra med.

Bieder, *a.* rättskaffens, rättrådig, redlig, hederlig, dygdig.

Biederkeit, die, ärlighet, rättskaffenhet, hederlighet.

Biedermann, der, (*pl.* -männer) ärlig, hederlig, rättsinnig man.

Biedersinn, der, ärlighet, redlighet, hederlighet.

Biegbar, *a.* böjlig, som kan böjas ell. krökas.

Biege, die, (*pl.* -n) krökning, böjning; bugt, led.

Biegefall, der, (*gramm.*) kasus.

Biegen, *v. a. & n.* böja, kröka; (*fig.*) beveka, röra; sich -, böja sig, kröka sig; böjas, krökas; um die Ecke -, böja om hörnet; (*ordsp.*) mag es biegen oder brechen, antingen med lock eller pock.

Biegsam, *a.* böjlig, smidig; (*fig.*) villig, undergifven.

Biegsamkeit, die, böjlighet, smidighet.

Biegung, die, (*pl.* -en) böjning, böjande, bugt, krökning; (*gramm.*) deklination.

Biene, die, (*pl.*-n) bi, honungsbi.

Bienen-bank, die, bibänk. **-bau**, der, biskötsel. **-brut**, die, bimask. **-falter**, der, bifjärill. **-fänger**, **-fresser**, der, bihök, bifrätare, bigök. **-flug**, der, bikull. **-freund**, der, biälskare. **-harz**, das, **-kitt**, der, förvax, vax hvarmed bien tillstoppa hålen i kupan. **-haus**, das, bihus, bistånd, hus, der man sätter bikupor. **-kappe**, die, bikappa, bihufva. **-kasten**, der, bilåda. **-könig**, der, **-königin**, die, vise, bimoder. **-korb**, der, bikupa. **-kraut**, das, melissa, honungsblomma. **-motte**, die, (*insekt*) bifrät. **-schwarm**, der, biklase, bisvärm. **-stand**, der, bistånd. **-stich**, der, bistyng. **-stock**, der, bistock, bikupa. **-vater**, **-wärter**, der, bivaktare, biskötare, bikung. **-weiser**, **weisel**, der, vise, bimoder. **-zucht**, die, biskötsel; biafvel. **-züchter**, der, biskötare.

Bier, das, dricka; starkes -, öl; schwaches - (Dünnbier, Leichtebier), dricka, svagdricka; Doppelbier, dubbelt öl; zu -e gehen, gå på krogen ell. källaren; das - geht auf die Neige, drickat är på hällningen.

Bier-bank, die, krog; bänk i en krog. **-bottich**, der, drickskittel. **-brauer**, der, bryggare, ölbryggare. **-brauerei**, die, bryggeri. **-bruder**, der, drickesbroder, supbroder. **-essig**, der, ölätticka. **-faß**, das, drickesfat, ölfat. **-fiedler**, der, birfilare, dålig spelman. **-flasche**, die, ölbutelj. **-gäscht**, der, öljäst, ölskum. **-gast**, der, drickesgäst. **-geld**, das, (Biersteuer) ölskatt, taxa på öl; (Trinkgeld) drickespenningar. **-glas**, das, dricksglas, ölglas. **-haus**, das, sämre värdshus, krog; brygghus. **-hefen**, die, *pl.* dricksjäst, öljäst. **-kaltschale**, die, drickskallskål. **-kanne**, die, drickskanna, ölkanna. **-käse**, der, ölost. **-keller**, der, drickskällare. **-kellner**, der, källaresven. **-kneipe**, die, ölkrog. **-kranz**, der, källarskylt. **-krug**, der, dryckskrus, ölkrus; ölkrog. **-milch**, die, (Milch mit Bier gekocht) ölost. **-molken**, *pl.* ölost, ölvassla. **-rausch**, der, ölrus, ölsinne. **-säufer**, der, öldrinkare. **-schank**, der, rättigheten till att hålla krog. **-schaum**, der, ölskum. **-schenk**, der, krögare. **-schenke**, die, ölkrog. **-schild**, das, källarskylt, krogskylt. **-schröter**, der, en som lägger ell. förer dricka ner i källaren. **-seidel**, das, ölkrus. **-steuer**, die, ölskatt, taxa på öl. **-stube**, die, ölstuga. **-suppe**, die, ölsoppa, ölsupa. **-tonne**, die, drickstunna, öltunna. **-trinker**, der, öldrickare. **-wirth**, der, krögare. **-zapfer**, der, källaresven. **-zeichen**, das, krogskylt, källarskylt.

Biest, **Biestmilch**, die, råmjölk.

Bieten, *v. irr. a.* tillbjuda; bjuda, räcka (en något); auf eine Waare -, bjuda på ell. för en vara; feil -, utbjuda till salu; gute Nacht -, bjuda god natt; Jemandem Trotz -, trotsa någon; das darf mir Niemand -, det tål jag af ingen; die Stirn -, die Spitze -, bjuda spetsen.

Bigott, *a.* bigott, skenhelig, skrymtaktig.

Bigotterie, die, bigotteri, skenhelighet, skrymtan.

Bilanz, die, (*pl.* -en) balans, saldo; - machen, balansera.

Bilchmaus, die, (*pl.* -mäuse) stor skogsråtta.

Bild, das, (*pl.* -e) bild, beläte, afbild; skapnad, bild; målning, tafla, porträtt; tankbild, inbillning; liknelse, förblommeradt talesätt; ein - malen, måla en bild, en tafla; schenken Sie mir Ihr -, förära mig edert porträtt; ein - von dem Hergange der Sache entwerfen, utkasta en tafla af sakens förlopp. **-eranbeter**, der, bilddyrkare, belätedyrkare, afgudadyrkare. **-eranbetung**, die, bilddyrkan, afgudadyrkan. **-erbeschreibung**, die, beskrifning på antiker. **-erbibel**, die, bibel med bilder uti. **-erblende**, die, nisch, urhålkning i en mur för bilder etc. **-erbogen**, der, ark full med bilder. **-erbuch**, das, bilderbok, bok full med bilder. **-ergallerie**, die, bildergalleri, målningsgalleri. **-erhändler**, der, bildhandlare. **-erladen**, der, bildhandlarebod. **-erlehre**, die, bildlära. **-errahmen**, der, bildram, målningsram. **-eräthsel**, das, rebus. **-erreich**, *a.* bildrik, full af bilder och målningar. **-ersaal**, der, bildergalleri, målningsgalleri. **-erschrift**, die, hieroglyf, bildskrift, sinnebild ell. figur med hemlig betydelse. **-ersprache**, die, bildspråk, förblommeradt språk. **-erstürmer**, der, bildstormare, belätestormare, bildförstörare. **-gießer**, der, belätestopare. **-hauer**, der, bildhuggare, skulptör. **-hauerarbeit**, die, bildhuggeriarbete. **-hauerei**, die, bildhuggeri. **-säule**, die, bildstod; staty. **-schnitzer**, der, bildskärere, bildsnidare. **-schnitzerei**, die, bildsnidari, bildsnidarekonst. **-schön**, *a.* eildskön, skön som en målning, mycket vacker, mycket skön. **-seite**, die, bildsida, åtsida (på ett mynt). **-weber**, der, damastväfvare.

Bildchen, das, liten bild ell. målning.

Bilden, *v. a.* bilda, formera, dana, skapa, tillskapa; modellera, uthugga (till en bild); afmåla, föreställa; (*fig.*) bilda, utbilda (förstånd ell. kropp); ein gebildeter Mensch, en bildad menniska; in Thon, in Erz -, modellera i ler, i malm.

Bildekunst, die, plastik.

Bildend, *a. p.* bildande, danande, alstrande; plastisk; die -en Künste, de bildande konsterna (plastik, modellerkonst etc.).

Bildern, *v. a. & n.* betrakta ell. leta efter bilder, illustrationer kopparstick etc. i en bok, en map etc.; tala i bildspråk.

Bildlich, *a.* figurlig, bildvis, förblommad; in -m Sinne, i bildlig bemärkelse; eine -e Redensart, bildligt talesätt.

Bildner, der, skulptör, konstnär som förfärdigar upphöjde bilder.

Bildniß, das, afbild, porträtt.

Bildsam, *a.* bildsam, som låter bilda sig.

Bildsamkeit, die, bildsamhet.

Bildung, die, (*pl.* -en) formerande, bildande; bildning; skapnad; jemf. Bilden; - des Verstandes, förståndets bildande, förståndsodling; - des Herzens, hjertats bildande. **-sanstalt**, die, bildningsanstalt, läroanstalt, läroinrättning. **-sart**, die, bildningssätt. **-skraft**, die, bildningskraft. **-strieb**, der, bildningsdrift.

Billard, das, biljard. **-ball**, der, biljardball. **-beutel**, der, biljardblus. **-kugel**, die, biljardkula, biljardboll. **-queue**, die, & das, biljardkäpp. **-reglement**, das, biljardstadga, biljardordning. **-spiel**, das, biljardspel. **-spieler**, der, biljardspelare. **-stock**, der, biljardkäpp. **-tafel**, die, biljardbord.

Bille, die, (*pl.* -n) hacka för upphackning af qvarnstenar; spets eller topp omkring hvilken något drejar sig; kula, billjardkula.

Billet, das, (*pl.* -e) biljett. **-verkauf**, der, biljettförsäljning.

Billig, *a.* billig, förnuftig, skälig; ein -er Preis, billigt pris; -er Kauf, billigt köp; das ist nicht mehr als -, det är icke mer än billigt; -er Maßen, billigtvis, rätteligen.

Billigen, *v. a.* bifalla, gilla, samtycka.

Billigkeit, die, billighet; nach Recht und –, på rätt och billighet.

Billigung, die, gillande, bifall.

Bilsenkraut, das, (*bot.*) bolmört. [jemt och samt.

Bimmeln, *v. n.* pingla och ringa

Bimsen, *v. a.* gnida, göra glatt ell. slät med pimssten, pimsa.

Bimstein, der, (*pl.* –e) pimssten; mit – abreiben, pimsa.

Bind-able, die, pryl. **-axt, die**, bind-yxa. **-faden, der**, bindgarn, bindtråd, packtråd; segelgarn, merling. **-sohle, die**, (*skomak.*) bindsula.

Binde, die, (*pl.* –n) band, bindel; dok; halskrage; halsduk; bindning, förband; skärp; tvärbjelke, tvärband; linda. **-balken, der**, (*byggn.*) bindebjelke, bindningsbjelke, arkitraf. **-bank, die**, **-bock, der**, fascinbänk. **-mauer, die**, (*byggn.*) skiljevägg. **-mittel, das**, bindemedel; cement. **-strich, der**, bindestreck, skiljestreck, divis. **-wort, das**, bindeord, konjunktion. **-zeichen, das**, bindningstecken.

Binden, *v. irr. a.* binda, knyta; slå knut på; binda, fästa; ein Faß –, banda en tunna; ein Buch – (einbinden), binda en bok; in Garben –, binda i kärfvar; Jemandem Etwas aufs Gewissen –, lägga något på ens samvete; Jemandem Etwas auf die Seele –, lägga en något på det ömmaste på hjerta; gebunden sein, Etwas zu thun, vara förbunden att göra något; durch das Gesetz gebunden, bunden vid lagen; der Kalk bindet nicht, kalken håller icke ihop; bindende Gründe, bindande skäl.

Binder, der, (*pl.* –) bindare; tunnbindare; bindsparre; die – auf dem Felde, de som binda kärfvar på åkern. [etc.

Bindfaden, se und. **Bind-able**

Bindsel, das, band, rep etc. hvarmed något bindes; (*sjöt.*) bändsel.

Bindung, die, (*pl.* –en) bindning, band, sammanbindning; ligament.

Bingelkraut, das, bingelgräs.

Binetsch, der, bingelspinat.

Binnbaum, der, lönn.

Binnen, *praep.* (med *dat.*) inom; – hier und Ostern, ifrån nu till påsk; – drei Tagen, inom dre dagar. **-gewässer, das**, insjövatten. **-lander, der**, hukare, litet transportfartyg.

Binse, die, (*pl.* –n) säf, vass. **-nband, das**, säfband. **-nblume, die**, blomstervass, vattenviol. **-ngras, das**, ryltäg. **-nkorb, der**, säfkorg. **-nmatte, die**, säfmatta. **-nweizen, der**, borsthvete.

Binsicht, *a.* säflik.

Binsig, *a.* beväxt med säf.

Biograph, der, (*pl.* –en) biograf.

Biographie, die, (*pl.* –en) biografi, lefvernesbeskrifning.

Biographisch, *a.* biografisk.

Birke, die, (*pl.* –n) björk.

Birken-besen, der, björkqvast. **-blatt, das**, björkblad. **-holz, das**, björkved, björkvirke. **-kohle, die**, björkkol. **-laub, das**, björklöf. **-reis, das**, björkris. **-rinde, die**, björkbark, näfver. **-saft, der**, björksafve, björklake. **-schwamm, der**, björksvamp. **-wald, der**, björkskog. **-zweig, der**, björkgren.

Birken, *a.* af björk. [orre.

Birkhahn, der, (*pl.* –hähne)

Birkhenne, die, (*pl.* –n) orrhöna. [orre, orrhöna.

Birkhuhn, das, (*pl.* –hühner)

Birkling, der, björksvamp.

Birn-baum, der, päronträd. **-baumen**, *a.* af päronträ. **-baumholz, das**, päronträ. **-most**, **-wein, der**, päronmust.

Birne, die, (*pl.* –n) päron.

Birnenförmig, *a.* päronformig.

Birschen (pirschen), *v. a.* skjuta (i synnerhet med en refflad bössa) harar etc.

Bis, *a. & conj.* ända till, allt intill; tills, till; – morgen, tills i morgon; von Ostern – Pfingsten, från påsk till pingst; – hierher, tills hit; – auf Weiteres, tills vidare; – daß, till dess, till dess att; – in den Tod, intill döden; sieben – acht Jahre, sju till åtta år; er wird roth – an die Ohren, han rodnar ända upp till öronen.

Bisam, der, desman, muskus. **-affe, der**, desmansapa. **-apfel, der**, desmansäpple. **-biber, der**, desmansbäfver. **-blume, die**, desmansört. **-ente, die**, desmansand. **-geruch, der**, muskuslukt. **-gras, das**, desmansgräs. **-katze, die**, zibetkatt, desmanskatt. **-kugel, die**, desmanskula. **-thier, das**, desmansbock, desmansdjur, muskusdjur.

Bischof, der, (*pl.* **Bischöfe**) biskop; bischof (en dryck).

Bischofs-hut, der, biskopsmössa. **-mantel, der**, biskopskåpa, pallium. **-mütze, die**, biskopsmössa. **-ornat, der**, biskopskrud, biskopsdrägt. **-sitz, der**, biskopsbord, biskopssäte. **-stuhl, der**, biskopsstol, biskopsdöme. **-würde, die**, biskopsembete, biskopsvärdighet.

Bischöflich, *a.* biskoplig; die –e Kirche, den biskopliga kyrkan (rådande i England).

Biscuit, das, skorpa; skeppsbröd.

Bisher, *a.* hittills. [bröd.

Bisherig, *a.* hittillsvarande, som varit ell. skett hittills.

Bishierher, *av.* hittills.

Bismer, der, besman.

Bismuth, se **Wismuth**.

Biß, der, (*pl.* –e) bett, bitande; (*fig.*) samvetsagg. **-wind, der**, (*sjöt.*) nordostvind.

Bißchen, das, (*pl.* –) liten bit; stycke, smula; litet; wartet ein –, vänta litet; er ist nicht ein – besser, han är ingen bit bättre.

Bissen, der, (*pl.* –) bit, munsbit; en mun full; Jemandem den – vor dem Munde wegnehmen, taga biten ur munnen på någon; ein – Brod, en bit bröd; ein guter –, en god bit; ein fetter –, en fet bit.

Bissig, *a.* bitande; trätgirig, arg.

Bisten, *v. n.* hväsa, hvissla; Jemandem –, ropa „bst, bst!" åt någon.

Bisthum, das, (*pl.* **-thümer**) biskopsdöme, biskopsstift.

Bisweilen, *av.* undertiden, ibland, stundom; – kommt er her, han kommer hit ibland.

Bitte, die, (*pl.* –n) bön, begäran; anhållan, ansökning; eine – an Jemanden haben, hafva en bön till någon; eine – für Jemanden einlegen, bedja för någon; Jemandes – erhören, gewähren, bönhöra någon; die Erhörung einer –, bönhörande, bönhörelse; eine – abschlagen, afslå en bön.

Bitten, *v. a.* bedja, anhålla, begära; anmoda; bjuda; Jemanden um Etwas –, bedja någon om något; wenn ich Dich schön bitte, so rc., om jag ber dig vackert, så etc., um Verzeihung –, bedja om förlåtelse; um Entschuldigung –, bedja om ursäkt; für Jemanden – lassen, låta göra förbön för någon; fußfällig – (flehen), bönfalla; ich bin nicht gebeten (nicht eingeladen), jag är icke bjuden.

Bitter, *a.* bitter; skarp, besk; –e Mandel, bittermandel; das hat einen –n Geschmack, det har en bitter smak; einen –n Geschmack im Munde haben, hafva beska i munnen; ein bitteres Mittel, ett bittert medel; –e Thränen, bittra tårar; die –e Wahrheit, den rena sanningen; ein –er Scherz, ett bitande skämt; ein –er Feind, en hätsk fiende; er sieht aus wie der –e Tod, han är blek (är rysig) som döden; –e Erinnerungen, bittra minnen. **-apfel, der**, koloqvint. **-erde, die**, bitterjord, magnesia. **-holz, das**, qvassiaträ, ett Amerikanskt trädslag. **-klee, der**, bockblad. **-kraut, das**, vild laktuk. **-salz, das**, bittersalt, Engelskt salt. **-süß, das**, (*bot.*) bittersöta, qvesved, dulcamara. – *a.* som är både bittert och sött på en gång. **-wasser, das**, bittervatten. [ond.

Bitterböse, *a.* argsint, mycket

Bitterkeit, die, bitterhet; syrlighet; bitter smak, beskhet.

Bitterlich, *a. & av.* något bitter; bitterligen.

Bittern, *v. a.* förbittra.

Bittschrift, die, (*pl.* –en) bönskrift, supplik, ansökning, inlaga; påstående. [sökare.

Bittsteller, der, supplikant, an-

Bittweise, *a. & av.* på ett bedjande sätt; på tiggarvis; af gunst och nåd.

Bivouac, das, bivuak.
Bivouakiren, *v. n.* bivuakera.
Bizarr, *a.* bisarr, underlig, orimlig. [mark; flackt fält.
Blachfeld, das, (*pl.* -er) slätt-
Blackfisch, der, (*pl.* -e) bläck-
Blaffen, se **Bellen**. [fisk.
Blaffert, der, (*pl.* -e) ett skiljemynt i Rhentrakterna.
Blähen, *v. a.* uppblåsa, fylla med väder; förorsaka väder ell. väderstinnhet; sich -, *v. r.* yfva sig, yfvas; bli uppblåst, bli högfärdig.
Blähend, *a.* som ger väder.
Blähsucht, die, väderstinnhet, vädersot.
Blähung, die, väder, uppblåsning.
Blaken, *v. n.* röka (om brinnande ljus, lampor etc.).
Blaker, der, (*pl.* -) tunn ljusplåt af bleck utan fot; lampett, hängande ljusstake.
Blakerig, Blakig, *a.* rökande, som brinner med stark rök (om ljus etc.); som smakar efter rök, vidbränd.
Blamiren, *v. a.* vanrykta, vanhedra, ogilla; sich -, *v. r.* göra sig löjlig.
Blank, *a.* blank; klar, ljus, ren, skär; polerad, glansslipad; -er Degen, dragen värja.
Blänken, *v. a.* göra blank, polera.
Blankett, das, (*pl.* -e) blankett; fullmakt in blanco.
Blankscheit, das, (*pl.* -e) planschett (i snörlif).
Blase, die, (*pl.* -n) blåsa; luftbläddra, vattenblemma; urinblåsa; distillerpanna; -n ziehen, drifva upp blåsor. -**balg, der**, blåsbelg. -**instrument, das**, blåsinstrument. -**nfliege, die**, blåsfot. -**ngries, der**, (*med.*) grus i blåsan. -**nkrampf, der**, kramp i blåsan. -**npflaster, das**, plåster som uppdrager blåsor. -**nsand, der**, (*med.*) grus i blåsan. -**nschnur, die**, blåsesträng. -**nstein, der**, (*med.*) blåsesten. -**nziehend**, *a.* som uppdrager blåsor på huden. -**rohr, das**, blåsrör, ärtbössa.
Bläschen, das, (*pl.* -) liten blåsa, finne.
Blasen, *v. irr. a. & n.* blåsa, pusta; blåsa (på ett instrument); auf der Flöte ell. die Flöte -, blåsa på flöjt; zum Aufbruch -, blåsa till uppbrott; mit Jemandem in Ein Horn -, hålla ihop med någon; Alarm -, blåsa allarm; einen Stein (im Bretspiel) -, blåsa bort en bricka.
Blaser, der, namn på sådane vattendjur, som hafva lungor likt landtdjuren, men ingen luftblåsa som fiskarne (till ex. hvalfisken).
Bläser, der, (*pl.* -) blåsare (på ett instrument).
Blasicht, *a.* lik en blåsa.
Blasig, *a.* full af blåsor, blåsig, bläddrig.

Blaß, *a.* blek, ljus. -**blau**, *a.* blåblek. -**gelb**, *a.* gulblek. -**huhn, das**, blåsklacka, sothöna.
Bläße, die, (*pl.* -n) blekhet; bläs, stjern, häst som har bläs.
Blassen, *v. n. & a.* blekna, blifva blek; bleka, göra blek; (*fig.*) försvaga, förminska; jemf. Ausblassen.
Blatt, das, (*pl.* **Blätter**) blad, löf; blad (på en knif, i en bok etc.); sich kein - vor den Mund nehmen, taga bladet från munnen, tala frimodigt; vom -e spielen, (*i musik*) spela utan förberedelse; das - schoß mir, jag blef häpen, bestört; jag fattade misstanka; die öffentlichen Blätter (Zeitungen), allmänna bladen. -**ähnlich**, -**artig**, *a.* bladaktig, bladartad. -**gold, das**, bladguld, bokguld. -**hüter, der**, (*boktr.*) kustod, sista ordet på en sida. -**kante, die**, brädden af ett blad. -**knospe, die**, bladknopp. -**laus, die**, bladlus, bladsput. -**nase, die**, bladnos (sort af flädermus). -**raupe, die**, bladmask. -**sauger, der**, blomfly. -**schwamm, der**, bladvårta. -**seite, die**, sida af ett blad. -**silber, das**, silfverbleck, bladsilfver. -**stiel, der**, bladskaft. -**zeichen, das**, bokmärke. -**zinn, das**, bladtenn, staniol.
Blättchen, das, litet blad ell. löf; fontanellen ell. hjessan hos små barn; locket öfver väderstrupen; das - ist dem Kinde geschossen, hjessan på barnet har fallit ner; das - hat sich gewendet, (*fig.*) bladet har vändt sig.
Blätteleisen, das, (*bergv.*) spritadt jern. [blad.
Blatten, *v. a.* bläda, afplocka
Blatter, die, (*pl.* -n) blemma, finne (i ansigtet); koppa; die -n, kopporna. -**flechte, die**, (*bot.*) tuschlaf (*Lichen pustulatus*). -**kraut, das**, smörblomster; das schwarze -, blåsippa. -**narbe, die**, koppärr. -**narbig**, *a. & av.* koppärrig. -**natter, die**, ett slags huggorm. -**nimpfung, die**, koppympning. -**stein, der**, koppsten. -**tute, die**, en art kägelsnäcka.
Blätter-gebackenes, das, -**kuchen, der**, bladbakelse. -**los**, *a.* bladlös. -**lose, die**, bladlösa (ört). -**magen, der**, bladmage, mångfållan. -**reich**, *a.* bladrik, bladfull. -**schwamm, der**, bladsvamp. -**teig, der**, bladdeg, tårtdeg. -**tabak, der**, bladtobak. -**werk, das**, bladverk. [små blåsor.
Blatterig, *a.* bladdrig, som har
Blätterig, *a.* löfrik; bladig; flisig, som skiljer sig i blad, skifvor ell. skärfvor. [porna.
Blattern, *v. n.* hafva ell. få kop-
Blättern, *v. a.* bläda, afplocka blad; bläddra; in einem Buche -, bläddra i en bok; den Tabak -, tjufva tobak; sich -, fälla löfven; skilja sig i tunna blad ell. skärfvor.

Blau, *a.* blå; eine -e Farbe, en blå färg; - gestreift, blårandig; unter -em Himmel, under bar himmelen; -en Montag halten, hålla fri måndag; mit einem -en Auge davon kommen, slippa med ett blått öga; Jemandem -en Dunst vormachen, slå en blå dunst för ens ögon; Jemanden braun und - schlagen, blådänga någon; Berliner Blau, berlinerblått. -**äugig**, *a.* blåögd. -**beere, die**, blåbär. -**farbe, die**, blått, blå färg. -**färber, der**, blåfärgare. -**fleckig**, *a.* blåfläckig. -**holz, das**, kampescheträ, blåträ. -**kohl, der**, blåkål. -**meise, die**, blåmes. -**säure, die**, blåsyra. -**schecke, die**, blåfläckig, apelskastad skäck (häst). -**specht, die**, nötväcka, Spansk kråka. -**stein, der**, blåsten. -**strumpf, der**, (*fig.*) blåstrumpa.
Bläue, die, blått, blåhet, blå färg; (blaue Stärke) blå stärkelse, blåfärg.
Bläuel, der, klappträ.
Blauen, *v. a.* blåa, göra blå, färga blå, blåfärga; - *v. n.* blifva blå, blåna.
Bläuen, *v. a.* klappa med klappträ; slå, klappa, mörbulta, torrbulta; sich -, blåna, blifva blå.
Bläulich, *a.* blåaktig; himmelsblå.
Blech, das, (*pl.* -e) bleck, jernbleck; schwarzes -, oförtennt jernbleck. -**arbeit, die**, bleckarbete. -**biege, die**, ett slags städ att böja axelbleck öfver. -**dose, die**, bleckdosa. -**hammer, der**, plåthammare, hammarverk der bleck slås. -**haube, die**, hjelm, kask. -**hütte, die**, hammarverk ell. verkstad der bleck tillverkas. -**kappe, die**, hufva af jernbleck. -**maß, das**, instrument att utröna guld och silfverskifvors tjocklek. -**münze, die**, brakteat, ett slags mynt, fordom af guld ell. silfverbleck. -**nagel, der**, plåtspik. -**scheere, die**, sax att klippa bleck med. -**schläger, der**, bleckslagare. -**schmied, der**, bleckssmed, bleckslagare; ett slags jordborrare (insekt). -**schneider, der**, arbetare vid en plåthammare, som beskär ell. klipper blecket. -**stab, der**, en sort stångjern hvaraf plåtar smidas. -**waare, die**, bleckvara, allehanda varor ell. husgeråd af bleck. -**zinn, das**, tennskifva, tennplåt.
Blechern, *a.* af bleck; ein -er Leuchter, bleckstake.
Blechig, *a.* hård, fast (om vissa ställen på huden, som icke mjukna vid blötning).
Blecken, *v. a.* die Zähne -, visa tänderna. - *v. n.* vara blott, vara naken, synas, blicka fram.
Blei, das, bly; blymärke, sänklod, blykula. -**ader, die**, blyåder, blystreck. -**arbeit, die**, blyarbete. -**arbeiter, der**, blyarbetare. -**artig**, *a.* blyaktig, blylik, blyfärgad. -**asche, die**, blyaska. -**dach, das**,

blytäckning. **-decker, der,** blytäckare. **-druse, die,** blyerts, blykristall. **-dunst, der,** (Hagelschrot) blyhagel. **-erz, das,** blyerts, blymalm. **-essig, der,** blyättika. **-farbe, die,** blyfärg. **-farbig,** *a.* blyfärgad. **-feder, die,** blyertspenna. **-gang, der,** blymalmgång, blyåder. **-gelb, das,** blygult. **-gewicht, das,** blyvigt, blylod. **-gießer, der,** blygjutare, blystöpare. **-gießerei, die,** blystöperi. **-glanz, der,** blyglans. **-glas, das,** blyglas. **-glätte, die,** glitt. **-haltig,** *a.* blyhaltig. **-kalk, der,** blyaska. **-kolik, die,** blykolik. **-kugel, die,** blykula. **-loth, das,** blylod, sänklod. **-mulde, die,** blytacka. **-oxyd, das,** blyaska. **-recht,** *a.* lodrät. **-salz, das,** blysalt. **-schaum, der,** blyaska, blyrök. **-schiefer, der,** blyskiffer. **-schlacke, die,** blyslagg. **-schnur, die,** blysnöre, lodlina, vattenpass. **-stift, der,** blyertspenna, blystift. **-stiftrohr, das** foderal till blyertspenna. **-wage, die,** vattenpass; murlod. **-weiß, das,** blyhvitt. **-wurf, der,** blylod, sänklod, pejllod. **-zucker, der,** blysocker. **-zug, der,** blyvind, hvarmed fönsterbly drages.

Bleiben, *v. irr. n.* blifva, förblifva, blifva qvar; vistas; vara; räcka, fortfara; hafva bestånd, dröja; uppehålla sig; omkomma, stupa; sitzen -, blifva sittande; zu Hause -, blifva hemma; wo bist du so lange geblieben? hvar har du varit så länge? das Schiff ist geblieben, skeppet är förolyckadt; viele Soldaten sind geblieben, många soldater hafva stupat; bei Ehren -, behålla sitt goda namn; ich weiß nicht, wo er bleibt, jag vet ej, hvarför han icke kommer; die Farbe bleibt, färgen sitter uti; bleib mir vom Leibe, kom mig ej för nära; es bleibt dabei, det blir dervid; er bleibt dabei, han påstår det enständigt; laß das unter uns -, nämn ingenting derom; hier ist meines -s nicht, jag finner det ej rådligt för mig att vara här.

Bleibend, *a.* varaktig, oupphörlig, förblifvande, beständig; wir haben hier keine -e Stätte, vi hafva här ingen varaktig stad.

Bleich, *a.* blek; - werden, blekna. **-mittel, das,** blekaremedel. **-platz, der,** bleke, blekplats. **-salz, das,** bleksalt, ett salt att på en kort tid bleka lärft. **-statt, -stätte, die,** bleke, blekplats, blekställe. **-stein, der,** blek (illa bränd) tegelsten. **-sucht, die,** bleksjuka, bleksot, grönsjuka (en fruntimmerssjukdom). **-wand, die,** lerstruken vägg. **-wasser, das,** blekarevatten.

Bleiche, die, blekhet; bleke, blekplats; konsten att bleka; så mycket, som blekes på en gång i ett stycke.

Bleichen, *v. a.* bleka; die Sonne bleicht die Leinwand, solen bleker lärfterna; - *v. n.* blekna; blekas; blifva blek; mogna i solen (om vin).

Bleicher, der, (*pl.* -) blekare, en som förstår konsten att bleka; bleckert, ett blekrödt vin från nedra Rhen. **-lohn, der,** blekarelön.

Bleicherin, die, blekerska.

Bleien, *v. a.* loda; döma om lodrätt läge genom blyvigt; plombera; (*glasm.*) draga fönsterblyet genom valsen för att gifva det sin rätta form; die Garne -, fästa lod till sänke på refven.

Bleiern, *a.* af bly, gjord af bly.

Bleihe, die, (*pl.* -n) braxenpanka (fisk).

Bleilicht, *a.* blyaktig, blylik.

Bleiig, *a.* blyhaltig.

Blende, die, (*pl.* -n) blende, försvaflad zinkmalm; blindfönster, blinddörr; nisch, urhålkning i en mur etc.; blindlykta; skygglapp; skiljevägg, afplankning; (*fortif.*) blindverk, blänningar.

Blenden, *v. a.* förblinda, förbländа; förvilla synen; beröfva synen, sticka ut ögonen, göra blind; bekläda med blänningar (en löpgraf).

Blendend, *a.* förblindande, förbländande.

Blend-laterne, die, blindlykta. **-leder, das,** skygglapp. **-rahmen, der,** lösram, som endast för tillfället sättes kring en tafla etc. **-werk, das,** bländverk; falskt sken, synvilla; (*fortif.*) blindverk, blänningar.

Blendling, der, (*pl.* -e) oäkta barn; bländing, hund efter en tik af sämre race och en vindthund; lamm af inhemska tackor, som blifvit parade med Spanska ell. Engelska gumsar.

Blendung, die, (*pl.* -en) förblindande, förbländning; blänningar etc.; jemf. Blenden.

Blessiren, *v. a.* såra. [sarf.

Bletz, der, vigg af jern; (fisk)

Blick, der, (*pl.* -e) blick, ögonkast; påseende; uppsyn; sken; (*kem.*) blixt, sken; (*mål.*) upphöjda ell. upplysta ställen; einen - auf Etwas werfen, kasta en blick på något; auf den ersten -, vid första påseendet. **-feuer, das,** signal genom fängkrutets afbrännande; blickeld, elden på fyrbåkar. **-gold, das,** blickguld, guld sådant som det kommer ifrån kapellen. **-schußrecht,** *a.* liksom i skotthåll för ens blickar. **-silber, das,** blicksilfver, silfver som blifvit renadt genom afdrifning i proberdegeln.

Blicke, die, (*pl.* -n) ett slags löja, benlöja.

Blicken, *v. n.* se, kasta ögonen på; lysa, titta fram; lysa, blicka fram; gifva ett hastigt, försvinnande sken ifrån sig; sich - lassen, låta se sig, visa sig, synas; er darf sich nicht - lassen, han törs ej visa sig; die Sonne blickt durch die Wolken, solen blickar ell. tittar fram ur molnen; große Härte - lassen, förråda, visa mycken hårdhet; sein Auge blickt Tod und Verderben, död och förderf framlysa ur hans öga; die Falschheit blickt ihm aus den Augen, falskheten lyser ur hans ögon.

Blin, der, (*pl.* -e) stort fyrkantigt block att drifva kilar under ett fartyg när det skall gå af stapeln.

Blind, *a. & av.* blind; (*fig.*) falsk; - werden, blifva blind; - geboren, blindfödd; ein -er Mann, en blind man; -er Gehorsam, blind, ovilkorlig lydnad; der Spiegel ist -, spegeln ser skum ell. dunkel ut; -er Glaube, blind tro; -er Hopfen, vild humla; ein -er Kauf, ett köp som sker blott för syns skull; -e Hämorrhoiden, blind gyllenåder; ein -er Passagier, passagerare, som far med på postvagnen, utan att vara inskrifven ell. betala för sig; ein -es Fenster, ett blindfönster; -er Lärm, blindt alarm; eine -e Klippe, en blind klippa, blindskär; ein -es Schloß, konstigt lås, hvarpå ingen öppning synes; - zufahren, fara blindt fram, fara fram utan pröfning och öfverläggning; er geht - darauf zu, han går blindt på; - laden, ladda blindt, ladda utan skott; - schießen, skjuta med löst krut, utan kula; ein -er Schuß, ett skott med löst krut, ett blindt skott. **-boden, der,** (*brygg.*) öfra botten i ett mäskkar, hvilken kan borttagas. **-darm, der,** (*anat.*) blindtarmen. **-kuh, die,** blindbock; Blindekuh spielen, leka blindbock. **-geboren,** *a.* blindfödd. **-holz, das,** trä som faneras med bättre träsorter; de vid vinstockarnes skärning afskurna rankspetsarne, som äfven nyttjas till afläggning (i Rhentrakterna). **-kohle, die,** kol som ej äro nog utbrända. **-loch, das,** blindhål, blind öppning. **-maus, die,** ett slags råtta, *mus Typhlus.* **-raab, die,** (*sjöt.*) blindrå, stång hvarvid bogsprötet fästes. **-schleiche, die,** blindorm, ormslå, kopparorm; **-schlüssel, der,** förtäckt spännare i ett lås, hvarmed det öppnas innanföre utan nyckel. **-schuß, der,** skräppskott, skott med löst krut. **-stange, -stenge, die,** blindrå, stång hvarvid bogsprötet fästes. **-thür, die,** blinddörr. **-werk, das,** (*fortif.*) blindverk. **-wurm, der,** ett slags ostmask.

Blinde, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) blinda, blindsegel; blindlucka för kajutfönstren; äfv.; en sort fisk.

Blindheit, die, blindhet; förblindelse; okunnighet; mit - geschlagen, slagen med blindhet.

Blindlings, *av.* blindvis, blindt, oförsigtigt; utan eftertanka, utan öfverläggning; - darauf gehen, gå blindt på; - hervorstürzen, rusa

blindt fram; den Weg wollte ich — finden, jag kunde hitta den vägen och blunda.

Blink, der, hastigt skimmer ell. glans; skymt; blänkande, skimrande; (*sjöt.*) klart ställe på himmelen i töcken.

Blinken, *v. n.* blänka, glänsa, skimra, glimma; mit den Augen —, blinka, plira med ögonen.

Blinzäugig, *a.* plirögd.

Blinzeln, **Blinzen**, *v. n.* blinka: plira med ögonen.

Blitz, der, (*pl.* -e) blixt, blixtrande, ljungeld; hastigt sken, skymt; vom -e gerührt werden, träffas af åskan; mit -es Eile, med blixtens snabbhet. **-ableiter**, der, åskledare. **-blau**, *a.* mörkblå; Jemanden — schlagen, piska någon brun och blå. **-feuer**, das, elektricitet. **-pulver**, das, nicht (lycopodium clavatum), **-schnell**, *a.* snabb som blixten, blixtsnabb. **-stoff**, der, elektrist ämne. **-strahl**, der, åskvigg, åskstråle, blixtstråle.

Blitzen, *v. n.* ljunga, blixtra, blänka, glänsa; es blitzt, det blixtrar; der Diamant blitzt, diamanten blixtrar.

Blitzend, *a.* blixtrande, blänkande; -e Augen, blixtrande ögon.

Block, der, (*pl.* **Blöcke**) block; ett oarbetadt stort stycke trä, sten, metall etc.; klots, kubb; stupstock; tacka (tenn, bly etc.); Jemanden in den — legen, sätta i band och bojor, sätta blocken på någon; sätta någon i stocken. **-amboß**, der, städkubb. **-batterie**, die, batteri af grofva plankor, till bäddning under kanoner. **-baum**, der, träd, af hvars stam man kan hugga stockar ell. såga plankor. **-blei**, das, tackbly. **-dreher**, der, blockmakare. **-haus**, das, blockhus; stockhus, fängelse. **-holz**, das, se **-baum**. **-karren**, der, björn ell. kärra på två hjul att föra svåra tyngder. **-kasten**, der, kista af grofva bjelkar, fylld med jord etc. att dermed tillspärra gator, portar etc. **-krabbe**, die, stor krabba. **-meißel**, der, groft huggjern ell. mejsel. **-mörser**, der, mörsare, som hvilar på ett block i stället för lavett. **-nagel**, der, stor tränagel. **-pfeife**, die, stor pipa (i ett orgverk) gjord af ett enda stycke. **-rad**, das, blockhjul. **-rolle**, die, block, rulle att häfva ell. framskaffa tyngder. **-schiff**, das, blockskepp; flotta af sammanfogade trädstammar. **-stück**, das, tacka ell. block af tenn, bly etc. **-taube**, die, ringdufva, stor skogsdufva. **-wagen**, der, blockvagn; björn, hvarpå man förer stora tyngder. **-werk**, das, blockverk, alla blocken på ett skepp. **-zinn**, das, blocktenn, tenntacka. **-zitwer**, der, kassuminarot.

Blockade, die, (*pl.* -n) blockad, blockering.

Blocken, *v. n.* sätta sig i ett träd (om falkar); — *v. a.* einen Stiefel —, sätta en stöfvel på blocket.

Blöcken, *v. a.* Jemanden stöcken und —, (*vulg.*) sätta någon i band och bojor.

Blockiren, *v. a.* blockera.

Blockirung, die, (*pl.* -en) blockering, blockad.

Blocksberg, der, Brocken (berg); nach dem — reiten, fara till blåkulla.

Blöde, *a.* svag, blödig; blyg, rädd; pjåkig, försagd; -e Augen, svaga ögon; ein -r Verstand, ett svagt förstånd.

Blödigkeit, die, rädsla, blyghet; svaghet, blödighet.

Blödsichtig, *a.* svagsynt.

Blödsichtigkeit, die, svagsynthet, svagsyn, svaga ögon.

Blödsinn, der, förståndssvaghet, sinnessvaghet, enfaldighet, blödsinthet.

Blödsinnig, *a.* svagsint, enfaldig, blödsint.

Blohm, der, **Blohme**, die, **Blohmplatz**, der, hjortens brunstplats, ställe der hjortar para sig.

Blöken, *v. n.* böla, råma, vråla; bräka.

Blond, *a.* ljus, ljusgul, hvitlett (om hår).

Blonde, die, (*pl.* -n) blonder (ett slags spetsar).

Blondine, die, (*pl.* -n) blondine, fruntimmer, som har ljust hår.

Bloß, *a. & av.* bar, blott; blottad, obetäckt, aftäckt, naken; bara, idel, blott och bart, endast, allenast; ein -er Degen, en dragen värja; auf der -en Erde liegen, ligga på bara marken; unterm -en Himmel, under bar himmel; mit -m Kopfe, barhufvad; mit -en Händen, med tomma händer; er hat nur den -en Namen davon, han har blott namnet deraf; auf mein -es Wort, på mitt blotta ord; sich selbst — geben, röja sig sjelf; er gab sich gegen ihn zu sehr —, han var alltför öppenhjertig mot honom; sich Jemandem — geben, blottställa sig för någon; ich bin vielen Verdrießlichkeiten — gestellt, jag är blottställd för många förtretligheter; Jemandes Fehler — legen, blotta någon; auf einem -en Pferde ohne Sattel reiten, rida utan sadel, rida barbacka. **-mahl**, das, påle utan ruska, tjenande till prick i en sjö.

Blöße, die, nakenhet; bart ställe i en skog; (*fig.*) svaghet, svag sida; seine — zeigen, låta se sin svaghet; eine — geben, (*fäktk.*) gifva öppet hugg på sig; (*fig.*) låta se sin svaga sida; hier giebt er sich eine —, här är hans svaga sida.

Blühen, *v. n.* blomstra, blomma, stå i blomma; vara i flor, florera; die Rosen —, rosorna stå i blomma; der Handel blüht, handelen florerar; das Kupfer blüht, säges när kopparn under afsvalning får små blåsor, såsom tecken till dess renhet.

Blühend, *a.* blomstrande, florerande, blommande; eine -e Rose, en blomstrande ros; ein -s Mädchen, en blomstrande (en rosig, en sund) flicka; -er Stil, blomstrande stil; im -en Alter sterben, dö i sina bästa år.

Blümchen, das, liten blomma; (*jagtt.*) svansen på en hare.

Blume, die, (*pl.* -n) blomma, blomster; blomma, det finaste och bästa af något; njurtalg hos djur; ister hos fåglar; fruntimmers rening; det fina mjöllika stoftet på vaxljus; blåsor, som sätta sig på silfret, när det afdrifves; stjerna ell. bläs på en häst etc.; (*jagtt.*) svansen på hjortar och rådjur; ändan af svansen på en räf; künstliche -n, konstgjorda blommor; die — an einem Geschwür, den hvita fläcken ell. öfra delen af en bolde; die böse —, skärfrö; die gelbe —, åkersenap.

Blumen-asch, der, blompotta, blomsterkruka. **-aue**, die, blomsteräng. **-bau**, der, blomsterodling, blomsterskötsel. **-becher**, der, blomfoder. **-beet**, das, blomsterqvarter, blomparterr, blomsteräng. **-binse**, die, säf ell. vass som står i blomma. **-blatt** (Blüthenblatt, Kronblatt), das, blomblad. **-büschel**, der, blomqvast. **-flor**, der, blomstertid. **-freund**, der, blomstervän, älskare af blommor. **-garten**, der, blomstergård, blomsterträdgård. **-gärtner**, der, blomster-trädgårdsmästare. **-gehänge**, **-gewinde**, das, feston, blommor i festoner, blomsterkrans, blomsterbindel. **-gewächs**, das, blomsterväxt. **-glas**, das, blomglas. **-göttin**, die, blomstergudinna. **-guirlande**, die, blomsterband. **-händler**, der, blomsterhandlare. **-händlerin**, die, blomsterhandlerska, blomstermånglerska. **-honig**, der, blomsterhonung. **-kelch**, der, blomfoder, blomkalk, blombagare. **-kenner**, der, blomsterkännare, blommist. **-knospe**, die, blomknopp, blomsterknopp. **-kohl**, der, blomkål. **-korb**, der, blomsterkorg. **-kranz**, der, blomsterkrans. **-krone**, die, blomkrona. **-kübel**, der, blomkärl. **-kunst**, die, konsten att plantera och sköta blommor. **-lese**, die, blomsterplockning, blomstersamling; antologie. **-liebhaber**, der, blomstervän, älskare af blommor. **-maler**, der, blomstermålare. **-malerei**, die, blomstermåleri, blomstermålning. **-mehl**, das, frömjöl på ståndarne. **-monat**, der, (Mai) blomstermånad. **-narr**, der, blomstervurm. **-reich**, das, blomsterriket. **-reich**, *a.* blomsterrik. **-rispe**, die, blomruska, blomvippa. **-rohr**, das, rörväxt (*Canna Indica*). **-scheide**, die, hölster. **-scherbe**, die, **-scherbel**, der, blomsterkruka, blompotta. **-specht**, der, kolibri,

honungsfågel. **-sprache, die,** blomsterspråk. **-staub, der,** frömjöl. **-stengel, der,** stjelk, blomsterstängel. **-stickerei, die,** blomstickeri, blomsterbroderi. **-stock, der,** blomstånd. **-strauß, der,** blomsterqvast, blombukett, blomsterbukett, blomspira. **-stück, das,** blomsterqvarter. **-thee, der,** kejsarté. **-topf, der,** blomsterkruka. **-vase, die,** blomstervas, blomvas. **-werk, das,** blomverk. **-zeit, die,** blomstertid. **-zucht, die,** blomsterodling. **-zwiebel, die,** blomsterlök.

Blümeln, *v. a.* blommera, förse med blommor; – *v. n.* vara smyckad ell. prydd med sköna bilder, liksom med blommor; vara blomsterrik (eine blümelnde Schreibart); draga af blommor (om bin).

Blumicht, *a.* blommig, blommerad, blomlik.

Blumig, *a.* blommig, blomsterprydd; -es Zeug, blommigt tyg.

Blumist, der, (*pl.* -e) blommist, älskare af blommor, blomsterkännare.

Blümlein, das, liten blomma.

Blüse, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) fyrbåk. **-ngeld, das,** fyrpenningar.

Blut, das, blod; slägt, börd; lif; – spucken, spotta blod; – lassen, slå åder; das – stillen, stilla bloden; – vergießen, utgjuda blod; mit kaltem -e handeln, handla med kallt blod; mit – beflecken, bloda; mit – bespritzen, blodstänka. **-achat, der,** blodagat. **-ader, die,** blodåder. **-apfel, der,** en sort äpplen med rödaktigt, sött kött. **-arm,** *a.* blodarm; utfattig, ytterst fattig. **-auswurf, der,** blodspottning, blodkräkning. **-bad, das,** blodbad. **-bann,** se **Blutgericht.** **-blase, die,** blodblåsa. **-brechen, das,** blodkräkning. **-bühne, die, -gerüst, das,** schavott. **-circulation, die,** blodets omlopp. **-durst, der,** blodtörst, törst efter blod. **-blutdürstig,** *a.* blodtörstig. **-egel, der,** blodigel. **-farbe, die,** blodfärg. **-farbig,** *a.* blodfärgad. **-fink, der,** blodfink, domherre (fågel). **-fleck, der,** blodfläck. **-fluß, -gang, der,** blodflöd, blodgång. **-fremd,** *a.* vilfrämmande, alldeles främmande. **-gefäß, das,** blodkärl, blodrör. **-geld, das,** blodpenningar, penningar hvarpå blodskuld häftar ell. som blifvit samlade på ett nedrigt sätt genom utpressning af de fattiga. **-gericht, das,** blodsdomstol, domstol der lifssaker afdömas. **-geschwür, das,** blodböld, spikböld. **-gier, die,** blodgirighet, grymhet. **-gierig,** *a.* blodgirig, blodlysten, blodtörstig. **-gierigkeit, die,** blodtörst, blodgirighet. **-hänfling, der,** vinterhämpling (*Fringilla linaria*). **-harnen, das,** blodpinkning. **-hochzeit, die,** blodbröllop (Parisiska). **-holz, das,** blodträd, nicaraguaträd. **-hund, der,** blodhund; blodtörstig menniska. **-husten, der,** blodhosta, blodhostning. **-igel, der,** blodigel. **-jung,** *a.* mycket ung. **-klumpen, der,** blodklimp. **-kraut, das,** ormgräs. **-lassen, das,** åderlåtning. **-lauf, der,** blodlopp; rödsot. **-lauge, die,** (*kem.*) blodlut. **-los,** *a.* blodlös, utan blod. **-pfirsich, der,** ett slags persika med rödt kött. **-pissen, das,** blodpinkning; (om häster:) blodstallning. **-rache, die,** blodshämd. **-rächer, der,** blodshämnare. **-regen, der,** blodregn. **-reich,** *a.* blodrik. **-reinigend,** *a.* blodrenande. **-reinigung, die,** blodrening. **-richter, der,** domare i lifssaker. **-roth,** *a.* blodröd, blodfärgad. **-rünstig,** *a.* blodig, höljd med blod, sårad. **-sauer,** *a.* ganska mödosam. **-sauger, der,** vampyr; blodsugare. **-schande, die,** blodskam. **-schänder, der,** blodskändare. **-schänderisch,** *a. & av.* som begår ell. lefver i blodskam; som medför blodskam. **-schuld, die,** blodskuld. **-schwären, der,** blodböld, spikböld. **-schweiß, der,** blodsvett, blodsvettning. **-sfreund, der,** blodsfrände, blodsförvandt. **-sfreundschaft, die,** blodförvandtskap, nära skyldskap. **-speien, das,** blodspott, blodspottning. **-spur, die,** blodspår. **-stein, der,** (*mineral.*) blodsten. **-stillend,** *a.* blodstillande. **-stockung, die,** blodstockning. **-strom, der,** blodström. **-stropfen, der,** blodsdroppa. **-sturz, der,** blodstörtning. **-sverwandte, der & die,** blodsfrände, nära slägting. **-sverwandtschaft, die,** blodsband. **-treibend,** *a.* bloddrifvande. **-triefend,** *a.* drypande af blod. **-umlauf, der,** blodets omlopp, blodomlopp. **-urtheil, das,** blodsdom, dödsdom. **-vergießen, das,** blodsutgjutelse. **-verlust, der,** blodförlust, blodspillan. **-voll,** *a.* blodstinn, blodfull. **-wasser, das,** blodvatten. **-wenig,** *a.* ganska litet. **-wurst, die,** blodkorf. **-wurz, die,** (*bot.*) blodrot, blodstilla, tormentilla. **-zeuge, der,** martyr, blodigt vittne, blodvittne.

Blüte, se **Blüthe.**

Bluten, *v. n.* blöda; dö en våldsam död (i högre stil); die Nase blutet mir, jag blöder näsblod, näsan blöder mig; das Herz blutet mir, mitt hjerta blöder; er soll mir dafür –, han skall dyrt få plikta derför.

Blüthe, die, (*pl.* -n) blomma på träd; blomning; (*fig.*) flor, blomstrande tillstånd; det yppersta ell. bästa af något; anskjuten malm, som har en fin kristallform; månadsrening; männliche -n, hanblommor; taube -n, blommor, som blifvit skalade af frost etc. och af hvilka ej blir någon frukt; in der – seiner Jahre, i blomman af sin ålder.

Blüthen-balg, der, blomhölster. **-blatt, das,** blomblad, blommans örtblad. **-decke, die,** blomhålk. **-hülle, die,** blomhylle. **-kelch, der,** blomfoder, blomblad. **-knospe, die,** blomknopp. **-rispe, die,** åkerhven (ört). **-scheide, die,** blomhölster, blomslida. **-staub, der,** blomstoft. **-traube, die,** blomklase. **-wickler, der,** ett slags nattfjäril. **-zeit, die,** blomningstid.

Blutig, *a.* blodig; fläckad af blod; som kostar blod; – machen, bloda.

Bö, die, (*pl.* -en) (*sjöt.*) by, häftigt vindkast ell. il.

Boberelle, die, (*pl.* -n) judekörsbär.

Boberesche, die, asp, aspträd.

Bock, der, (*pl.* **Böcke**) bock; hanen af åtskilliga djur (der Ziegenbock, Rehbock, Schafbock 2c.); bock, ställning; kuskbock, sågbock etc.; en maschin att lyfta ell. häfva tyngder; murbräcka; säckpipa öfverdragen med bockskinn; fel, förseelse; den – zum Gärtner setzen, sätta bocken till trädgårdsmästare; er weinte, daß ihn der – stieß, hangret så att hansnyftade; einen – machen ell. schießen, göra en bok, (ett fel); der polnische –, säckpipa; Jemanden in den – spannen, binda någons händer och fötter tillsammans och låta honom stå med krokig rygg (ett straff); – springen, (spel) springa bock. **-fell, -leder, das,** bockskinn (*fig.* skämtv.) starrsint person. **-geruch, der,** bocklukt. **-gerüst, das,** bockstötta. **-gestell, das,** bockställning. **-pfeife, die,** säckpipa. **-sbart, der,** (*bot.*) bocksskägg, salsofi. **-sbeutel, der,** en sort af vin. **-shaar, das,** bocksragg. **-shorn, das,** bockhorn; Jemanden ins – jagen, (*fig.*) skrämma någon, förbrylla en, göra en bestört, bringa en ur koncepterna. **-sprung, der,** bocksprång, krumsprång. **-zeug, das,** lieskaft.

Böckchen, das, liten bock.

Bocken, *v. n.* vara i brunst, trängta efter bock (om getter); stinka, lukta som en bock; stampa (om skepp i sjögång); stötas ell. buffas (om bockar etc.); das Pferd bockt säges, när han gör frambenen så styfva som möjligt för att afkasta ryttaren; – *v. a.* stampa ell. bulta lin i stampqvarn.

Bockenzen, *v. n.* trängta efter bock (om getter).

Bockig, *a.* längtande efter bock (om getter); som luktar bock.

Böckisch, *a.* kåt som en bock.

Boden, der, (*pl.* **Böden**) jord, mark; jordmån; botten, grund, djup; botten i ett kärl etc.; golf; vind; vindskammare, kyffe; magerer –, mager jord; guter –, god jord; Grund und –, jordagrund, ägomark, ägor; zu – gehen, sjunka, förgås; zu – schlagen, slå ned, slå till jorden; zu – sinken, sjunka till jorden; dem – gleich machen, jemna med jorden. **-balken, der,** bottenbjelke. **-beschlag, der,** (*skeppsbyggn.*) bottenbeklädning. **-bret, das,** bot-

tenbräde. **-fenster, das**, vindsfönster, vindsglugg, takfönster. **-geschoß, das**, nedersta våningen. **-kammer, die**, vindskammare, vindsrum. **-los**, *a.* bottenlös; eine -e Tiefe, ett bottenlöst djup. **-matte, die**, golfmatta. **-raum, der**, vindsrum. **-satz, der**, bottenfall, bottenfälle, bottenfällning, bottensats, drägg, grummel. **-schicht, die**, bottenhvarf. **-stein, der**, understen i en olivqvarn. **-stück, das**, bottenstycke. **-teig, der**, bottendeg. **-thür, die**, vindsdörr. **-treppe, die**, vindstrappa. **-zins, der**, hyra för bod, vind etc., grundränta, tomtöre. **-zoll, der**, afgift ell. tull för flytande varor.

Bodling, der, (*pl.* -e) torpare.

Bodmerei, die, bodmeri, penninglån på ett skepp ell. dess laddning, med vilkor, att om resan går lyckligt, betalas det, annars icke. **-brief, der**, bodmeribref. **-geber, der**, bodmerigifvare.

Bofist, der, (*pl.* -e) (*bot.*) bofist, röksvamp, käringfis.

Bogen, der, (*pl.* **Bögen**) båge, krökning; hvalf, brohvalf; stråke; ark (papper); einen - machen (beim Gehen), göra en krökning; den - zu straff spannen, (*fig.*) spänna bågen för högt; in Bausch und - kaufen, slumpa. **-decke, die**, hvälfdt tak. **-fenster, das**, bågfönster. **-form, die**, bågform. **-förmig**, *a.* bågformig, bågig. **-gang, der**, hvälfd gång, bågğång. **-größe, die**, foliant. **-laube, die**, öfverväxt allé. **-linie, die**, båglinie, linia som går i omkrets. **-schuß, der**, bågskott; skott i en båge. **-schütze, der**, bågskytt. **-sehne, die**, bågsträng. **-stellung, die**, bågställning. **-weise**, *av.* som en båge; arktals. **-zahl, die**, arktal.

Bogener, Bogenmacher, der, (*pl.* -) bågmakare, en som förfärdigar bågar att skjuta med, armbostmakare.

Bogig, *a.* bågig, båglik, bågformig.

Bogspriet, se **Bugspriet**.

Bohle, die, (*pl.* -n) planka, halfbottenbräde. **-ngeld, das**, afgift för rättigheten, att på en årsmarknad hålla bod ell. stånd framför ett hus. **-nholz, das**, sågstock, stock till plankor och bräder. **-njoch, das**, (*bergv.*) ett af bjelkar bestående ok ell. fyra sammanbundna stockar, hvaraf timringen i ett schakt består.

Bohlen, *v. a.* belägga med plankor; lägga in golf ell. botten af plankor ell. tjocka bräder.

Böhme, der, (*pl.* -) Böhmare, äfv.: ett mynt om 1 Groschen.

Böhmer, der, sidensvans (fågel).

Böhmisch, *a.* Böhmisk, ifrån Böhmen; (*ordspr.*) das sind ihm -e Dörfer, det är för honom obekanta, underliga saker.

Bohnart, die, glättyxa.

Bohne, die, (*pl.* -n) en böna; det svarta tecknet på hästens tänder, hvaraf man kan se dess ålder; blaue -n, blå bönor (blykulor).

Bohnen-blüthe, die, bönblomma. **-kraut, das**, kyndel. **-mehl, das**, bönmjöl. **-stange, die**, bönstör, käpp ell. ris att risa bönor. **-stroh, das**, bönhalm.

Bohnen, *v. a.* bona, glätta, göra ell. gnida glänsande med vax.

Böhnhase, der, (*pl.* -n) fuskare, bönhas (isynnerhet bland handtverkare); obesuten borgare.

Bohnlappen, der, (*pl.* -) lapp att gnida ell. bona med.

Bohr-bank, die, borrbänk. **-eisen, das**, borrjern, borrklinga. **-käfer, der**, borrbagge. **-kolben, der**, borrstång. **-loch, das**, borrhål. **-maschine, die**, borrmaskin. **-mehl, das**, borrmjöl. **-muschel, die**, borrmussla, terrebratula. **-schmied, der**, borrsmed. **-zeug, das**, borrtyg, borrverktyg.

Bohren, *v. a.* borra; trepanera; in den Grund -, skjuta i sank.

Bohren, das, borrande.

Bohrer, der, (*pl.* -) borr, nafvare.

Boi, der, boj, fris.

Boien, *a.* af boj, gjord af boj.

Bojar, der, (*pl.* -en) bojar.

Boje, die, (*pl.* -n) boj, ankarboj, prick, kummel. **-nseil, das**, tåg, hvarvid bojen är fästad, bojtåg, bojrep.

Bojer, der, litet fartyg ell. båt som begagnas för att lägga ut bojar ell. sjötunnor.

Bökeln, se **Pökeln**.

Bolcine, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) bolina.

Boll, der, logg (på sammet); - *a.* hård, styf, icke smidig.

Bolle, die, (*pl.* -n) lök, blomsterlök; öga på träd och plantor; linfröknopp.

Bollen, *v. a.* (*sjöt.*) die Besahn -, refva mesan.

Boller, der, (*pl.* -) (*sjöt.*) pollare hvaromkring tågen fästas; äfv.: jagthund som endast skäller på villebrådet utan att förfölja det.

Böller, der, (*pl.* -) liten mörsare.

Bollig, *a.* hård, stif; lökig, lökartad.

Bollwerk, das, (*pl.* -e) bastion, bollverk.

Bolus, der, bolus.

Bolzen, der, (*pl.* -) pil, kolf, bult, spik, nagel; plugg, kil; lod (i ett strykjern); (*bergv.*) ett upprätt stående trä, som hindrar jordrasning; die - für einen Andern verschießen, utföra en annans anslag. **-eisen, das**, bultjern; strykjernslod. **-schloß, das**, ett slags hänglås. **-stichel, der**, ett slags grafstickel att göra små runda fördjupningar med. **-zange, die**, bulttång, hoftång.

Bombarde, die, (*pl.* -n) ett slags grof, brummande stämma i orgverk.

Bombardier, der, (*pl.* -) bombkastare.

Bombardiren, *v. a.* bombardera.

Bombardirschiff, das, bombarderskepp.

Bombardirung, die, (*pl.* -en) bombardering.

Bombasin, der, bombasin.

Bombast, der, bombast, ordprål, högtrafvande stil.

Bombastisch, *a.* bombastisk.

Bombe, die, (*pl.* -n) bomb. **-nfest**, *a.* bombfast. **-nschiff, das**, bombskepp.

Boot, das, (*pl.* -e) båt, julle, slup. **-führer, der**, båt-förare, båtkarl.

Boots-haken, der, båtshake. **-knecht, der**, båtsman, matros. **-leute**, *pl.* sjömän, båtsfolk, båtsmän. **-mann, der**, (*pl.* -männer) båtsman. **-mannspfeife, die**, båtsmanspipa.

Borax, der, borax. **-säure, die**, boraxsyra.

Bord, der, (*pl.* -e) brädd, kant; skeppsbord; an - legen, lägga om bord; am - sein, vara om bord; an - gehen, gå om bord; über - werfen, kasta öfver bord; über - gehen, gå öfver bord (falla från skeppet i vattnet); (*fig.*) gå öfver ända.

Borde, se **Borte**.

Börde, die, (*pl.* -n) fruktbar slätt vid en flod.

Bordell, das, (*pl.* -e) bordell, horhus.

Borden, *v. n.* lägga om bord.

Bordiren, *v. a.* bordera, sätta bräm på, galonera.

Bordirung, die, bordering, galonering.

Borg, der, (*pl.* -e) utskuret svin, galt; borgen, län, kredit; (*sjöt.*) borg; auf - nehmen, taga på kredit; - von Ketten an der Raa, jernborg på rån. **-brosse, die**, (*sjöt.*) borgbross. **-raa, die**, förrådsrå. **-stange, die**, förrådstång. **-tau, das**, borgtåg.

Borgen, *v. a.* borga, taga på kredit, låna.

Borger, der, (*pl.* -) låntagare.

Borke, die, (*pl.* -n) bark, näfver.

Born, der, (*pl.* -e) källa, brunn; brunnsvatten. **-block, der**, vattenho. **-fahrt, die**, besigtning af det inre i en saltbrunn. **-grund, der**, morasig jordmån. **-meister, der**, brunnsmästare. **-schreiber, der**, skrifvare vid ett saltverk. **-ständer, der**, vattenho vid en brunn.

Börs, der, aborre (fisk).

Börse, die, (*pl.* -n) börs, penningpung; köpmansbörs; auf die - gehen, gå på börsen.

Börsen-diener, der, börsvaktmästare. **-gerücht, das**, börsrykte. **-halle, die**, börshall. **-saal, der**, börssal. **-schwindel, der**, börsvingleri. **-schwindler, der**, börsvinglare. **-spiel, das**, börsspel, börsvingleri. **-tag, der**, börsdag. **-zeit, die**, börstimma.

Borst, der, (*pl.* -e & -en) spricka, remna, springa; einen - bekommen, få en spricka ell. springa.

Borst-besen (Kehrbesen von Borsten), **der**, borste. **-pinsel, der**,

pensel af styft hår ell. borstar. **-wisch, der,** damborste.

Borste, die, (*pl.* **-n**) borst, svinhår; (*fig.*) groft, styft hår.

Borsten, sich, *v. r.* resa sig, borsta sig. [ruggig.

Borstig, *a.* borstig; styfhårig,

Borte, die, (*pl.* **-n**) bord, bräm, list, bordering, gallon, snöre. **-nwirker, der,** snörmakare.

Bös, *a.* se **Böse.**

Bösartig, *a.* ondartad, ondsint, ond, elak, ondskefull, ilsk, illsint, skadlig.

Bösartigkeit, die, ondsinthet, ilska, arghet, elakhet, illvilja, okynne, skadlighet.

Böschen, *v. a.* göra sluttande.

Böschung, die, (*pl.* **-en**) affall, bussning, lutning, sluttning (af en mur, en jordvall etc.).

Böse, *a.* ond, elak, lastbar; förtretlig, förarglig, plågsam; förtretad, uppretad; der – Feind, den onde fienden, hin onde; das – Wesen, fallandesjukan; -s Gewissen, ondt samvete; über Etwas – werden, blifva ond öfver något; sich – stellen, låtsa vara ond; eine -e Gewohnheit, en elak vana; -e Säfte, elaka vätskor; – *av.* illa; argt, ilskt, af ondska.

Böse, der, hin onde; **– das,** ondt, det onda; Gutes mit -m vergelten, löna godt med ondt; -s thun, göra ondt. [menniska.

Bösewicht, der, bof, skurk, elak

Boshaft, *a.* ondskefull, ilsk, ilskfull, lastbar, elak; ein -s Gemüth, ett elakt sinne.

Boshaftigkeit, die, ondska, ilska; arghet, elakhet, illvilja, okynne.

Bosheit, die, ondska, ilska, arghet, elakhet, vrede; er hat das aus – gethan, han har gjort det af ondska.

Böslich, *a. & av.* ondskefull, af ondska ell. ilska, af ondt uppsåt.

Bossel, der, (*pl.* **-**) kägelklot. **-bahn, die,** kägelbana.

Bosseln, *v. n.* spela ell. slå käglor; – *v. a.* pussera, göra upphöjdt arbete. [arbete.

Bossiren, *v. a.* göra upphöjdt

Böswillig, *a.* ondskefull, ilsk; – *av.* med illvilja. [ka.

Böswilligkeit, die, illvilja, onds-

Botanik, die, botanik.

Botaniker, der, (*pl.* **-**) botanist.

Botanisch, *a.* botanisk.

Botanisiren, *v. a.* botanisera, söka ell. samla örter.

Bote, der, (*pl.* **-n**) båd, bud, budskap, budbärare, sändebud; ein reitender –, ett ridande bud, ett bud till häst; der hinkende –, (*fig.*) bedröflig, obehaglig underrättelse; -n laufen, bära budskap; einen – senden, skicka bud.

Boten-frau, die, budbärerska. **-gang, der,** (*fig.*) långsam, tung gång. **-läufer, der,** budbärare. **-lohn, der,** bådbärarelön. **-mann, der,** sändebud, budbärare. **-meister, der,** den som har öfverinseende öfver budbärarne vid ett postverk etc. **-schiff, das,** paketbåt.

Bötling, der, hammel, gällgumse; vallack.

Botmäßigkeit, die, välde, styrelse, herravälde.

Botschaft, die, (*pl.* **-en**) budskap, budskickning, budsändning; tidning, underrättelse; mission; ambassad; gute –, godt budskap.

Botschafter, der, (*pl.* **-n**) sändebud; (*bibl.*) sändningabud.

Böttcher, der, (*pl.* **-**) tunnbindare. **-arbeit, die,** tunnbindararbete. **-bohrer, der,** tunnbindareborr; äfv.: en kägelsnäcka (*Conus nussatellina*). **-gesell, der,** tunnbindaregesäll. **-handwerk, das,** tunnbindarehandtverk. **-lohn, der,** tunnbindarelön. **-woche, die,** första mess- eller marknads-veckan i Leipzig.

Böttcherei, die, (*pl.* **-en**) tunnbindarehandtverk; tunnbindareverkstad.

Bottich, der, (*pl.* **-e**) kar, så, bryggkar. **-zirkel, der,** stor ställcirkel af trä.

Bottlerie, die, (*pl.* **-n**) förrådsrum i skepp. [soppa.

Bouillon, die, buljong, kött-

Bouteille, die, (*pl.* **-n**) butelj, flaska. [knytnäfvarna.

Boxen, *v. n.* boxas, slås med

Boxer, der, boxare.

Boxkunst, die, boxkonst, färdighet i att boxas.

Boy, se **Boi.**

Brabank, die, brobänk för skepps kölhalning.

Brach, *av.* i linda, i träde; oarbetad; – liegen, ligga i träde. **-acker, der,** trädesåker, trädesjord. **-ammsel, die,** snäppa. **-bilz, der,** champinjon. **-fahrt, die,** åkers trädning. **-feld, das,** trädesfält, trädesgärde. **-flur, die,** trädesgärde. **-gras, das,** gräs som växer på en trädesåker. **-henne, die,** ljungvipa. **-huhn, das,** se **Brachvogel.** **-hut, -hütung, die,** boskapens betning på en trädesåker. **-käfer, der,** frödyfvel; ållonborre. **-korn, das,** korn som sås på en trädesåker. **-land, das,** trädesland, trädesåker. **-lerche, die,** fältlärka. **-männchen, das,** champinjon. **-monat, der,** Juni månad. **-schnepfe, die,** **-vogel, der,** brakfågel (allmänt namn på flera fåglar, såsom spof, tullare, brakfågel, vindspole, ljungvipa etc.). **-wasser, das,** brakvatten. **-wiese, die,** afbetad trädesåker. **-wurm, der,** larfven af majbaggen och guldsmeden. **-zeit, die,** trädningstid, tiden när åkern trädes.

Brache, die, (*pl.* **-n**) träde, trädesgärde, linda; en åkers trädning ell. uppplöjning; tiden, da åkern trädes; ett vinbergs rensning från ogräs; der Acker liegt noch in der –, åkern ligger ännu i träde ell. i linda.

Brachen, *v. a.* träda åkern, köra upp trädesåkern; lägga en åker i linda; hacka upp ett vinberg, rensa det från ogräs; einen Teich –, tappa ur en dam och sedan plöja och beså; den Flachs –, bråka lin.

Brachse (Brasse), **die,** (*pl.* **-n**) braxen (fisk).

Brack, der, (*pl.* **en**) spårhund.

Brack, der & das, (*pl.* **-e**) afskrap, skräde, utskott; odugligt virke, det som frånskiljes såsom dåligt och odugligt; (*sjöt.*) skeppsvrak. **-bank, die,** bänk ell. bord hvarpå något rensas ell. utplockas. **-gut, das,** utskott, vrakgods, afskrap. **-häring, der,** saltad sill, som har något fel ell. är något skämd. **-käse, der,** dålig ost. **-schaf, das,** utgallradt får. **-tisch, der,** se **Brackbank.** **-vieh, das,** utgallrad boskap. **-wasser, das,** friskt vatten som blifvit saltaktigt genom blandning med hafsvatten.

Bracken, *v. a.* göra utskott, vräka, leta ut.

Bracken-distel, die, krustistel. **-haupt, das,** (*vapenk.*) hundhufvud, i synn. med långa nedhängande läppar; (*bot.*) kalfmule. **-hund, der,** spårhund.

Bracker, der, (*pl.* **-**) vräkare.

Brägen, der, hjerna.

Brähnen, *v. n.* (*jagtt.*) längta efter galt (om suggor).

Brake, die, (*pl.* **-n**) hampbråka; äfv.: risved.

Braken, *v. a.* bråka.

Bram, der, (*pl.* **-e**) pingstblomma; bräm; pråm. **-fall, der,** (*sjöt.*) bramfall, tåg, hvarmed bramrån hissas. **-kaper, die,** blomknopparne af pingstblomman, hvilka nyttjas som kapris. **-kühlte, die,** bramkultje. **-raa, die,** bramrå. **-sahling, die,** bramsalning. **-schote, die,** bramskot. **-segel, das,** bramsegel. **-segelwind, der,** bramsegelskultje. **-stenge, die,** bramstång, öfvermast som sättes på stora masten. **-topp** (Gipfel am Bramsegelmast), **der,** bramtopp. [pratmakare.

Bramarbas, der, storskrytare,

Bräme, die, (*pl.* **-n**) bräm på pelsverk; en med löfträd bevuxt rand ell. gräns af ett fält, en skog ell. äng; äfv.: broms.

Brand, der, (*pl.* **Brände**) brand, eld, låga; eldsvåda; eldbrand; outbrända kol; bränning (af kalk, tegel etc.); rost, sot; orenlighet efter afbrändt krut; frätande ondt, inflammation; (*jagtt.*) svart fläck under tungbandet på björnen under brunsttiden; (*bot.*) pukhvete; (*fyrv.*) brännsats, brännare; in – gerathen, råka i brand; in – stecken, sticka i brand; das Haus steht in vollem –, huset står i full låga; der – im Getreide, brand i säd; ein – Ziegel, en bränning tegel; der kalte –, kallbrand (sjukdom); der heiße –, gangren; der schwarze –, ett slags sjukdom på vinstockar

och träd, som orsakar svarta fläckar på bären och sjelfva trädet; der trockne –, sjukdom, då bladen på träd svartna och borttorka; der feuchte –, en sjukdom hos växter, hvarunder de bli fuktiga och mjuka, samt slutligen ruttna; auf den – laden, ladda utan att hafva rengjort geväret. **-ähre, die,** brandax. **-besichtigung, die,** brandsyn. **-bettler, der,** en som tigger brandstod. **-blase, -blatter, die,** brännblåsa, brännblemma. **-brief, der,** brandbref. **-casse, die,** brandkassa. **-fest,** *a.* brandfri. **-flagge, die,** brandflagga. **-fleck, der,** brandfläck, brännfläck, hettfläck; ett ofruktbart ställe på en åker. **-fleckig,** *a.* brandfläckig. **-fuchs, der,** brandfux, brandräf, mörkröd fux ell. häst. **-gelb,** *a.* brandgul. **-glocke, die,** brandklocka, brandklämtning. **-hafer, der,** bränd hafre, hafre som blifvit skämd af brand. **-haken, der,** brandhake. **-korn, das,** brandkorn. **-kugel, die,** (*artill.*) brandkula. **-lattich, der,** (*bot.*) hästhof. **-leiter, die,** brandstege. **-mal, das,** brännmärke. **-mauer, die,** brandmur. **-opfer, das,** brännoffer. **-pflaster, das,** brännplåster. **-ruthe, die,** (*T.*) brandjern. **-salbe, die,** brandsalfva. **-schaden, der,** brännskada, skada förorsakad genom eldsvåda; brännsår. **-schiff, das,** brännare. **-sohle, die,** innsula, innansula. **-stätte, -stelle, die,** brandställe, ställe efter ett afbrändt hus etc. **-steuer, die,** brandstod. **-stifter, der,** mordbrännare. **-versicherung, die,** brandförsäkring. **-versicherungsgesellschaft, die,** brandförsäkringsbolag, brandstodsförening. **-wache, die,** brandvakt. **-wunde, die,** brännsår. **-zeug, das,** brandredskap.

Branden, *v. n.* die See brandet, hafsvågen bryter sig mot klipporna ell. stranden.

Brander, der, (*pl.* –) brännare, brandskepp; (*milit.*) brandpil.

Brandicht, *a.* som luktar ell. smakar brändt, som ser brändt ut.

Brandig, *a.* bränd, skadad af brand.

Brandmarken, *v.a.* brännmärka.

Brandschatzen, *v.a.* brandskatta.

Brandschatzung, die, brandskattning.

Brandung, die, (*pl.* -en) bränning i hafvet; skummet, hvita forsen af hafsvågorna.

Brange, die, (*pl.* -n) maschin i en sågqvarn, hvarigenom sågen sättes i rörelse.

Branntwein der, (*pl.* -e) bränvin. **-blase, die,** bränvinspanna. **-brenner, der,** bränvinsbrännare. **-brennerei, die,** bränvinsbränneri. **-haus, das,** bränvinskrog. **-säufer, der,** bränvinssupare. **-schenk, der,** krögare, bränvinssäljare. **-schenke, die,** bränvinskrog.

Brante, die, framtass på en björn.

Branz, der, vidbränd lukt ell. smak.

Brasilienholz, das, Brasilieträd, bresilja.

Brasse, die, (*sjöt.*) brassar, tåg i ändan på rårna, för att vända dem efter vinden.

Brassen, *v. a.* (*sjöt.*) brassa; voll –, brassa full; vierkant –, brassa fyrkant; auf den Wind –, brassa bide vind.

Brassen, der, (*pl.* –) braxen (fisk). **-farn, der, -gras, das,** braxenblad, braxengräs.

Braßler, der, (*pl.* –) kornlärka.

Brat-aal, der, stekt ål, rustad ål. **-apfel, der,** stekt äpple. **-bock, der,** bock ell. ställning, hvarpå ett stekspett hvilar och vändes. **-fisch, der,** stekfisk. **-ofen, der,** stekugn; (*bergv.*) rostugn. **-pfanne, die,** stekpanna. **-röhre, die,** fyrugn, liten stekugn. **-rost, der,** halster. **-spieß, der,** stekspett. **-spill, das,** (*sjöt.*) vindspel. **-wurst, die,** korf som ätes stekt.

Brateln, *v. n.* börja att stekas.

Braten, *v.a.&n.* steka; stekas; rosta.

Braten, das, stekning, stekande.

Braten, der, (*pl.* –) stek; den – wenden, vända steken; den – riechen, (*fig.*) få väder af något, märka något. **-brühe, die,** steksås. **-fett, das,** stekfett, stekflott. **-geruch, der,** steklukt. **-kleid, das,** helgdagsrock. **-meister, der,** mästerkock. **-röhre, die,** ugn till stekning. **-schüssel, die,** stekfat. **-trommel, die,** maschin, hvarigenom flera stekspett kunna vändas på en gång. **-wender, der,** stekvändare.

Brätling, der, (*pl.* -e) ett slags svampar som duga att stekas; äfv.: hvassbuk.

Bratsche, die, (*pl.* -n) altfiol.

Bratschist, der, (*pl.*-en) en som spelar altfiol.

Brau-bottich, der, bryggkar, bryggså. **-geräth, das,** bryggredskap. **-gerechtigkeit, die, -recht, das,** rättighet ell. frihet att brygga. **-gewerbe, das,** bryggerihandtering, bryggeriyrke, bryggerirörelse. **-haus, das,** brygghus. **-herr, der,** bryggmästare. **-kessel, der,** bryggkittel. **-knecht, der,** bryggaredräng. **-kufe, die,** bryggkar. **-meister. der,** bryggmästare. **-ordnung, die,** ordning ell. reglemente för bryggare; bryggaretaxa. **-pfanne, die,** bryggpanna. **-reihe, die,** ordning ell. tur, efter hvilken bryggare få brygg. **-schenke, die,** hembryggareställe. **-taxe, die,** bryggaretaxa. **-wesen, das,** bryggning och hvad dertill hörer. **-wirth, der,** hembryggare. **-zeug, das,** bryggredskap.

Brauch, der, (*pl.* Bräuche) bruk, vana, plägsed; jemf. Gebrauch.

Brauchbar, *a.* brukbar, användbar. [användbarhet.

Brauchbarkeit, die, brukbarhet,

Brauchen, *v. a.* bruka, nyttja, använda; Arzenei –, taga in, bruka medikamenter; – *v. n.* behöfva, vara i behof af; behöfvas, tarfvas; ich brauche viel Geld, jag behöfver mycket penningar; ich brauche deines Dienstes nicht, jag behöfver ej din tjenst; er brauchte das nicht zu thun, han behöfde ej att göra det. das braucht Zeit und Geld, dertill behöfves tid och penningar; dazu wird Geld gebraucht, det tarfvas penningar.

Bräuchlich, *a.* bruklig; brukbar.

Brauen, *v. a.* brygga; (*fig.*) uppblanda, förfalska (dricksvaror).

Brauer, der, (*pl.* –) bryggare. **-gilde, -zunft, die,** bryggarembete, bryggaregille, bryggareskrå.

Brauerei, die, (*pl.* -en) bryggeri; bryggerihandtverk, bryggerirörelse.

Braun, *a.* brun; – färben, färga brunt; -e Butter, brynt smör; das -e Mädchen, (*bot.*) höstadonis; *subst.* das –, brunt, brun färg; der -e, brun häst. **-beere, die,** svart vinbär. **-bier, das,** brunt dricka, brunt öl. **-erz, das,** ett slags mörk malm; grå zinkmalm. **-fisch, der,** tumlare, marsvin. **-fuchs, der,** bandräf. **-hänfling, der,** hämpling. **-heil, das,** skogshumle. **-heilig, das,** krusmynta. **-holz,** bresilja. **-huhn, das,** ett slags vipa. **-kehlchen, das,** buskqvätta (fågel). **-kohl, der,** brunkål. **-kohle, die,** ett slags bruna stenkol. **-kopf, der,** ett slags fiskmås. **-lilie, die,** ett slags lilja. **-lippe, die,** ett slags venussnäcka (*Venus meretrix*). **-roth,** *a.* rödbrun; *subst.* **das –,** brunrödt, rödfärg. **-schecke, die,** skäckig häst med bruna fläckar. **-spähne,** *pl.* raspad blå bresilja. **-stein, der,** brunsten. **-steinkönig, der,** brunstensmetall. **-wimper, der,** ett slags aborre. **-wurz, die,** flenört, thornässla, kattrumpa; ett slags svalört. **-wurzknollkäfer, der,** ett slags städare.

Bräune, die, brun färg, brunhet; halsfluss (sjuka); ett slags malmart; rödbrunt ämne på stenar såsom tecken till rikt malmstreck; die pfeifende –, strypsjuka.

Braunelle, die, (*pl.* -n) jernsparf; (*bot.*) en sårläkande ört, brunkulla.

Bräunen, *v. a.* göra brun; brunsteka, bryna; von der Sonne gebräunt, solbränd; – *v. n.* blifva brun.

Braunkohle, die, se und. Braunbeere etc. [lett.

Bräunlich, *a.* brunaktig, brun-

Braus, der, sus, brusande; in Saus und – leben, lefva i sus och dus. **-ebeutel, der,** orolig, stormande menniska; ett slags sjuk-

dom hos svin. **-kopf, der**, brushufvud, en häftig orolig menniska. **-erde, die**, jäsjord, jernhaltig lerjord som sväller med fräsning i vatten. **-ethon, der**, jäslera. **-hahn, der**, brushane.

Brausche, die, (*pl.* -n) blodblåsa, blodblemma.

Brause, die, (*pl.* -n) jäsning, svallande; trädgårdskanna; den hålfulla tratten på en trädgårdskanna.

Brausen, *v. n.* brusa, frusa, susa, fräsa; frusta, fnysa (om hästar); nysa, prusta; jäsa; es braust mir in den Ohren, det susar i öronen på mig.

Brausend, *a.* brusande, bullrande.

Braut, die, (*pl.* Bräute) brud, fästmö. **-bett, das**, brudsäng. **-führer, der**, brudledare, brudsven. **-gemach, das**, brudkammare, brudrum. **-geschenk, das**, brudgåfva, brudskänk. **-haus, das**, brudgård, brudhus. **-jungfer, die**, brudtärna, brudpiga. **-kammer, die**, brudkammare. **-kleid, das**, brudklädning. **-kranz, der**, brudkrona, brudkrans. **-lösung, die**, consens till giftermål. **-leute**, *pl.* brudfolk. **-lied, das**, brudvisa. **-nacht, die**, brudnatt, förstanattenefter vigseln. **-paar, das**, brudpar. **-ring, der**, brudring, vigselring. **-schatz, der**, brudskatt, hemgift. **-schleier, der**, brudslöja. **-schmuck, der**, brudskrud, brudsmycke. **-werber, der**, böneman, en som friar för en annan.

Bräutigam, der, (*pl.* -e) brudgum; fästman. **-abend, der**, brudgumsafton, möqväll.

Bräutlich, *a.* som en brud anstår ell. tillkommer, tillhörande bröllop.

Brav, *a.* bra; rättskaffens; ärlig, redlig; käck, tapper.

Bravheit, die, rättskaffenshet, ärlighet, redlighet; tapperhet.

Brech-arzenei, die, (*pl.* -en) kräkmedel. **-baum, der**, bräckbom, bräckstör. **-eisen, das**, jernstör, bräckstör. **-kamm, der**, ett slags grof ullkamm. **-mittel, das**, kräkmedel. **-nuß, die**, liktorn, purgernöt. **-pulver, das**, kräkpulfver. **-stange, die**, bräckstång, bräckstör. **-wein, der**, kräkvin. **-weinstein, der**, kräksalt (*Tartarus emeticus*). **-wurz, der**, kräkrot, ipecacuanha. **-zeug, das**, verktyg att uppbryta med.

Brechbar, *a.* brytbar.

Brechbarkeit, die, brytbarhet.

Breche, die, (*pl.* -n) bråka (för lin och hampa); verktyg att bryta något med; (*vinsk.*) öfverflödiga blads och refvors afbrytning.

Brechen, *v. irr. a.* bryta, bräcka, krossa; bråka (lin etc.); bryta, tillintetgöra (en fred, tystnaden etc.); plocka, afplocka; vika, böja; einen Arm -, bryta en arm; sein Wort -, bryta sitt ord; die Ehe -, bryta äktatron; Noth bricht Eisen, (*ordspr.*) nöden har ingen lag; Jemandem den Muth -, nedslå ens mod; eine Lanze mit Jemandem -, bryta en lans med någon; spänna bälte med någon; er hat nichts zu - und zu beißen, han har ingenting att lefva af; eine gebrochene Zahl, bråk, brutet tal; - *v. n.* brista, bryta, gå öfver ända; göra bankrutt; bryta (på ett språk etc.); die Sonne bricht durch die Wolken, solen bryter genom molnen; das Eis brach, isen brast; das Herz bricht mir, hjertat brister, blöder i mig; die Augen sind ihm gebrochen, hans ögon äro brustna; mit Jemandem -, upphäfva all förbindelse med någon; sich -, *v. r.* kräkas, kasta upp; bryta sig (om vågor); förändra sig (om väderlek, sjukdomar etc.); die Kälte hat sich gebrochen, köldon har slagit sig; das Meer bricht sich, hafvet bränner.

Brecher, der, den som bryter något; lin ell. hampbråkare; blindklippa.

Brecherlich, *a.* es wird mir -, jag får qväljningar.

Brechlich, *a.* bräcklig, skör.

Brechling, der, (*pl.* -e) ärlitsfisk.

Brechung, die, (*pl.* -en) brytning. **-swinkel, der**, brytningsvinkel.

Brei, der, (*pl.* -e) gröt, tjock välling, mos; er geht darum, wie die Katze um den heißen -, han går omkring som katten kring het gröt; viele Köche verderben den -, (*ordspr.*) ju flere kockar, ju sämre soppa. **-artig**, *a.* grötaktig. **-apfel, der**, sapotillträd (*Achras sapota*). **-geschwulst, die**, svulst som innehåller ett tjockt var (*Atheroma*). **-umschlag, der**, grötomslag, lenande omslag af gröt. **-weich**, *a.* mjuk som gröt.

Breicht, Breiig, *a.* grötig, som liknar gröt, mjuk ell. tjock som gröt; breiig werden, gröta sig.

Breisling, (Brisling) **der**, (*pl.* -e) staksill.

Breit, *a.* bred, vid; drei Ellen -, tre alnar bred; weit und -, vidt och bredt; sich - machen, göra sig stor. **-axt, die**, breddyxa. **-blätterig**, *a.* bredbladig. **-brüstig**, *a.* bredbröstad. **-focke, die**, (*sjöt.*) breddfock (ett segel). **-nasig**, *a.* brednäsig, plattnäsig. **-schulterig**, *a.* bredaxlad. **-seite, die**, breddsida.

Breite, die, (*pl.* -n) bredd; våd i en klädning; latitud; (*astron.*) en stjernas afstånd från eklіptikan; (*bibl.*) slätt, slättmark; der Flachs liegt auf der -, linet ligger ute och torkar. **-ngrad, der**, breddgrad.

Breiten, *v. a.* breda, utbreda; platta; das Tuch auf den Tisch -, breda duken på bordet; **sich** -, *v. r.* utbreda, sprida sig; brösta, kråma sig.

Breitenblick, der, (*bergv.*) malmens höjd och mäktighet i en ort.

Breitling, der, (*pl.* -e) hvassbuk (fisk).

Breme, se **Bremse**.

Bremmeln, *v. n.* koxa, vara otålig, grälig, missnöjd.

Bremmer, der, afsats i ett schakt, hvilken ej går lodrätt ned.

Bremmern, *v. a.* (*bergv.*) draga upp malm ell. sten i schakt, som ej hafva behörigt djup.

Brems-baum, der, bom; der obere -, fällbom, öfverbom; der untere -, brömsko, tryckbom. **-rad, das**, brömshjul. **-schwengel, der**, trycke. **-stange, die**, dragjern.

Bremse, die, (*pl.* -n) broms; nosklämma, kapson; (*bergv.*) bröms, nedsatt påle, hvarom tågen slås för att stoppa spelet.

Bremsen, *v. a.* påsätta nosklämma ell. kapson; brömsa, stoppa farten af ett vindspel, af en vagn etc.

Brenn-bar, *a.* brännbar, eldfängd. **-barkeit, die**, brännbarhet, eldfängdhet. **-eisen, das**, hårtång; jern hvarmed brottslingar brännmärkas. **-erde, die**, bränntorf. **-glas, das**, brännglas, solglas. **-haus, das**, bränneri. **-hitze, die**, brännhetta. **-holz, das**, bränsle, brännved. **-material, das**, brännmaterial. **-meister, der**, brännmästare. **-nessel, die**, brännässla. **-ofen, der**, brännugn. **-öl, das**, brännolja, olja att bränna i lampor, lampolja. **-punct, der**, brännpunkt, fokus. **-spiegel, der**, brännspegel. **-stahl, der**, brännstål. **-stoff, der**, flogiston, det brännbara ämnet i hvarje kropp.

Brennen, *v. irr. a.* bränna; sätta i låga; brännmärka; sich -, bränna sig; sich weiß -, (*fig.*) göra sig fri och ren från en beskyllning; sich immer weiß zu - wissen, alltid veta att urskulda sig, att göra sig fri och oskyldig; von der Sonne gebrannt sein, vara solbränd; ein Schiff -, brimma, sveda ett skepp vid kölhalning; - *v. n.* bränna (om nässlor); brinna; das Licht brennt nicht, ljuset brinner ej; vor Liebe -, brinna af kärlek.

Brennen, das, bränning.

Brennend, *a.* brännande, brinnande; ifrig, häftig; - heiß, brännhet, brännande het.

Brennerei, die, (*pl.* -en) bränneri. **-geräth, das**, brännerіredskap.

Brennung, se **Brandung**.

Brente, die, (*pl.* -n) så, kar, träkärl med låg kant.

Brenzeln, *v. a.* lukta ell. smaka brändt.

Brenzlig, *a.* som uppkommit genom bränning, vidbränd; - riechen, lukta brändt.

Bresche, die, (*pl.* -n) bresch, öppning, bräcka på en mur.

Bresthaft, *a.* lytt, lam, stympad,

behäftad ell. plågad af bräck ell. annan bräcklighet.

Bret, Brett, das, (*pl.* -er) bräde, planka; hylla, bräde i en hylla; bricka, dambräde, spelbräde; auf Einem -e bezahlen, betala på ett bräde; einen Stein bei Jemandem im -e haben, stå i ynnest hos någon, vara i brädet hos någon; hoch am -e sein, stå i stort anseende. **-nagel, der,** brädspik, träspik. **-schneider, der,** brädsågare. **-spiel, das,** brädspel. **-steif,** *a.* styf som ett bräde. **-stein, der,** bricka i brädspel. **-stück, das,** brädlapp.

Breter-dach, das, brädtak. **-hof, der,** brädgård. **-stapel, der,** brädstapel. **-verschlag, der, -wand, die,** brädvägg. [kor.

Bretern, *a.* af bräder ell. plan-

Breve, das, påfligt bref.

Brevier, das, (*pl.* -e) breviarium, kyrkohandbok.

Brezel, die, kringla som knasar mellan tänderna. [bricka.

Bricke, die, (*pl.* -n) nejonöga;

Brief, der, (*pl.* -e) bref; skrifvelse; epistel; vexel, vexelbref; einen - zur Post geben, lemna in ett bref på posten; ein - Nadeln, ett bref nålar. **-adel, der,** diplomadel, adel genom adelsbref. **-adresse, die,** brefadress, brefpåskrift. **-bogen, der,** brefpapper. **-bote, der,** brefbärare. **-buch, das,** brefbok, bref-kopie-bok. **-couvert, das,** brefkuvert, brefomslag. **-geld, das,** porto, postporto, postpenningar. **-kasten, der,** breflåda. **-papier, das,** postpapper, brefpapper. **-porto, das,** porto, postporto, postpenningar. **-post, die,** brefpost. **-schaften,** *pl.* papper, dokumenter, handlingar, skrifter, urkunder. **-schreiben, das,** brefskrifning. **-siegel, das,** brefsigill. **-steller, der,** brefställare. **-stil, der,** brefstil. **-streicher, der,** falsben. **-tabak, der,** kardustobak, röktobak i paket. **-tasche, die,** brefväska; taskbok, plånbok. **-taube, die,** brefdufva, postdufva, dufva inöfvad att öfverföra bref. **-träger, der,** brefbärare. **-umschlag, der,** brefomslag, brefkuvert. **-wechsel, der,** brefvexling, korrespondens.

Briefchen, das, litet bref, biljett.

Brieflich, *a.* skriftlig; - *av.* skriftligen, genom bref.

Brigade, die, (*pl.* -n) brigad.

Brigg, die, (*pl.* -en) brigg.

Brillant, der, (*pl.* -en) briljant, slipad diamant.

Brillant, *a.* glänsande, skinande; präktig.

Brille, die, (*pl.* -en) glasögon, synglas, perspektiv. **-nfutteral, das,** glasögonsfodral. **-nschlange, die,** glasögonsorm.

Bringen, *v. irr. a.* bringa, föra, taga, bära fram; hembära; gifva, meddela, medföra, öfverlemna; förorsaka; bringa, föra, leda, ledsaga (nach Hause, auf den Weg &c.); bringa, tvinga (Jemanden zur Verzweiflung &c.); förmå (Jemanden zum Geständniß &c.); einen Brief auf die Post -, bära, bringa ett bref på posthuset; aus der Lage -, bringa ur sitt läga; ein Opfer -, hembära ett offer; zur Welt -, framföda till verlden; Frucht -, bära frukt; in Bewegung -, sätta i rörelse; in Erfahrung -, få kunskap om; Etwas an sich -, tillvälla sig något; slå något under sig; unter seine Gewalt -, lägga under sig; underkufva; Etwas auf die Seite -, hemligen skaffa något ur vägen; Jemandem Etwas aus dem Kopfe -, taga något ur ens hufvud, förmå en att öfvergifva en idé; es in einer Sache weit -, gå långt i en sak; so weit hat es keiner in der Unverschämtheit gebracht als er, så långt har ingen gått i oförskämdhet som han; sein Leben hoch -, uppnå en hög ålder; er hat es sehr hoch gebracht, han har bragt sig upp till stor heder och ära; Etwas vor sich -, förvärfva, samla förmögenhet; Jemanden vorwärts -, hjelpa en fram, befordra ens lycka; Etwas auf Jemanden -, öfverbevisa någon om något (ondt); Jemanden in Verdacht -, göra en misstänkt; Jemanden aus dem Concept -, bringa någon ur koncepterna; Jemanden um Etwas -, beröfva en något, vålla att man förlorar något: ums Leben -, bringa om lifvet; ombringa; Etwas unter die Leute -, utsprida något bland folk; Leute wieder zusammen -, ställa till oenighet emellan folk; Streitende aus einander -, skilja dem som slåss; mit sich -, föra med sig; an den Mann -, gifta bort; sälja; es ist nichts in ihn hinein zu -, han vill på intet sätt lära något; ich kann es nicht über mein Herz -, jag kan ej förmå mig dertill, mitt samvete tillåter mig ej att göra det; zum Geständniß -, förmå till bekännelse; zum Gehorsam -, bringa till lydnad.

Bringer, der, bärare, öfverförare, öfverlemnare.

Britsche, die, (*pl.* -n) klubba, klappträ.

Britschen, *v. a.* slå med en klubba; piska. [gelsman.

Britte, der, (*pl.* -n) Britt, En-

Brocat, der, brokad (ett slags tyg med blommor af silfver ell. guld); ett slags kägelsnäcka.

Bröckelig, *a.* som låter smula sig, som grusar sig; lös, lucker.

Bröckeln, *v. a.* smula, söndersmula, bryta sönder i små bitar ell. smulor; - *v. n.* & **sich** -, *v. r.* gryna ell. korna sig, smula sig; falla sönder i smulor.

Brocken, der, (*pl.* -) bit; smula.

Brocken, *v. a.* bryta sönder i små bitar, smula.

Brod, Brodt, Brot, das, (*pl.* -e) bröd; (*fig.*) underhåll, föda; ein Bissen -, en bit bröd; hausbackenes -, hembackadt bröd; bei Wasser und -, på vatten och bröd; ein - Zucker, en sockertopp; weß - ich esse, deß Lied ich singe, den jag äter med, håller jag äfven med. **-backen das,** brödbakning, brödtillverkning. **-bäcker, der,** brödbagare. **-bank, die,** bagarbod. **-baum, der,** brödträd. **-brei, der,** gröt ell. soppa af rifvet bröd. **-erwerb, der,** brödföda, brödstycke. **-frucht die,** brodfrukt. **-gewerbe, das,** brödyrke. **-herr, der,** husbonde, husfader. **-kammer, die,** bröddurk (på skepp). **-kasten, der,** brödlår. **-korb, der,** brödkorg; Jemandem den - höher hängen, minska brödet för någon. **-korn, das,** brödkorn. **-krume, die,** inkrom, malle i bröd. **-krümchen, das,** brödsmula. **-laib, der,** brödkaka. **-los,** *a.* brödlös, utan föda; onyttig, ej lönande. **-losigkeit, die,** brödlöshet. **-mangel, der,** brödbrist. **-markt, der,** brödtorg. **-messer, das,** brödknif. **-neid, der,** brödafund; afundsamhet på någon för hans födkrok ell. brödyrka. **-ränftchen, das,** brödkant. **-rinde, die,** brödskorpa. **-sack, der,** brödsäck, brödpåse, matsäck. **-scharren, der,** bagarbod. **-scheibe, die,** brödskifva. **-schieber, der,** brödspade. **-schnitte, die,** brödskifva. **-schrank, der,** brödskåp, brödhylla, skafferi. **-studium, das,** brödstudium. **-suppe, die,** brödsoppa. **-taxe, die,** brödskatt, brödtaxa. **-teig, der,** bröddeg. **-torte, die,** brödtårta. **-wandelung, die,** brödets förvandling till Christi lekamen (i den heliga nattvarden). **-wasser, das,** brödvatten. **-winner, der,** (*sjöt.*) brotvindare, drifvare (ett slags läsegel). **-wurm, der,** brödmask. **-wurzel, die,** rot af en Amerikansk växt, hvaraf bröd göres.

Brodel, Brodem, der, dunst, ånga. [dricka.

Broihan, der, ett slags hvitt

Brombeere, die, (*pl.* -n) björnbär. [bärsbuske.

Brombeerstrauch, der, björn-

Bronze, die, brons, malm. **-farbe, die,** bronsfärg.

Bronziren, *v. a.* bronsera.

Brosame, die, (*pl.* -n) brödsmula; inkrom i bröd.

Bröschen, das, bress, bröstkörtel (hos kalfvar och lam).

Broschiren, *v. a.* brochera; ein Buch -, brochera en bok.

Broschur, Broschüre, die, brochyr. [flettskrifvare.

Broschürenschreiber, der, pam-

Brößling, der, (*pl.* -e) hvitt smultron.

Brot, se **Brod.**

Bruch, der, (*pl.* **Brüche**) brott, brytning; brutet ställe; spricka, springa, remna; veck; bråck;

bråk, brutet tal; träsk, kärr. **-band, das**, bräckband. **-kraut, das**, bräckört, tarmloppsgräs. **-rechnung, die**, bråkräkning. **-silber, das**, silfverspink. **-stein, der**, en sort byggningssten, stor huggen sten, bruten sten. **-stück, das**, afbrutet stycke, stump; fragment **-zahl, die**, bråktal.

Brüche, die, brott, förseelse; (Geldstrafe) straff ell. plikt derför.

Brüchen, *v. a.* pliktfälla, fälla till böter.

Bruchig, *a.* morasig.

Brüchig, *a.* som är brutet ell. har veck; bräcklig, skör.

Brücke, die, (*pl.* **-n**) brygga, bro; eine – schlagen, slå en bro; eine – abbrechen, nedrifva en bro; Jemandem die – treten, (*fig.*) försvara, skydda någon.

Brücken-bau, der, brobyggnad. **-bock, der**, brobock. **-bogen, der**, brohvalf. **-geld, das**, broafgift, bropenningar. **-joch, das**, bropelare, brokista. **-kopf, der**, brofäste, brohufvud. **-lehne, die**, ledstång på en bro. **-pfahl, der**, bropåle. **-pfeiler, der**, bropelare. **-planke, die**, broplanka. **-schanze, die**, brofäste, broskans. **-schiff, das**, broskepp. **-wage, die**, (Schnellwage) ett slags besman som står fast och har ett sväfvande bräde för det som skall vägas. **-zoll, der**, broafgift, bropenningar. **-zolleinnehmer, der**, tullnär vid en bro, brofogde.

Brücken, *v. a.* förse med bro ell. brygga. [bläddra.

Brudel, der, ånga; bubbla,

Brudeln, *v. n.* uppajuda, koka, svalla, kasta bubblor, vara i jäsning.

Bruder, der, (*pl.* **Brüder**) broder; ein leiblicher –, köttslig broder; ein – Lustig, en lustig bror; wie Brüder leben, lefva som bröder. **-kind, das**, broderbarn, syskonbarn. **-kuß, der**, broderkyss. **-liebe, die**, broderskärlek, broderlig kärlek. **-mord, der**, brodermord. **-mörder, der**, brodermördare. **-ssohn, der**, brorson. **-stochter, die**, brorsdotter. **-sweib, das**, svägerska.

Brüder-gemeinde, die, brödraförsamling hos Herrnhutarne. **-schaft, die**, broderskap, broderlighet; samfund, skrå; andligt ordenssällskap; – trinken, dricka brorskål, dricka duskål.

Brüderlich, *a.* broderlig.

Brühe, die, (*pl.* **-n**) sås; soppa; saft, spad; lange –, tunn sås.

Brühen, *v. a.* skålla, doppa ell. skölja i hett vatten, slå hett vatten på.

Brühen, das, skållande.

Brüh-faß, das, skållfat. **-futter, das**, sörpa, hackelse med varmt vatten. **-heiß, -warm**, *a.* sjudhet. **-näpfchen, das**, såsskål. **-pfanne, die**, såspanna.

Brühl, der, (*pl.* **-e**) ett med buskar beväxt sumpigt ställe.

Bruhne, die, (*pl.* **-n**) (*sjöt.*) den nedersta plankan ell. brädet på små flodfartyg.

Brüllen, *v. n.* ryta, råma, vråla, böla. [de.

Brüllen, das, råmande, bölande.

Brüllochs, der, (*pl.* **-en**) tjur.

Brumm-bär, -bart, der, (*fig.*) person som knotar ell. knorrar, som är knarrig. **-baß, der**, basfiol; äfv.: brummande basstämma. **-eisen, das**, mungiga. **-fliege, die**, spyfluga. **-kreisel, der**, pisksnurra. **-ochs, der**, tjur. **-vogel, der**, kolibri.

Brummen, *v. n.* knorra, knota, mumla; brumma, surra.

Brummen, das, knot, brummande, sorl, surr, mummel.

Brummer, der, något som brummar ell. gifver ett surrande läte ifrån sig, till ex. en tjur, basen på en basfiol etc.; knarrig elak menniska. [trätsam.

Brummig, *a.* vresig, knarrig,

Brünelle, die, (*pl.* **-n**) brunell (en sort plommon); skogshumle; äfv.: jernsparf.

Brünett, *a.* brunlett, något

Brunft, die, brunst. [brun.

Brunften, *v. a.* vara i brunst (om villbråd).

Brunnen, der, (*pl.* **-**) brunn, källa; meine Hoffnung ist in den – gefallen, mitt hopp har slagit felt; Wasser in den – tragen, bära vatten i ån, göra onödigt arbete; – trinken, dricka brunn (helsobrunn), bruka brunn. **-ader, die**, brunnsåder, källåder. **-anstalt, die**, brunnsinrättning. **-eimer, der**, brunnsämbar. **-gast, der**, brunnsgäst. **-geländer, das**, brunnsskrank. **-gräber, der**, brunnsgräfvare. **-haus, das**, brunnshus. **-kraut, das**, stenmossa. **-kresse, die**, källkrasse, vattenkrasse. **-loch, das**, brunnshål. **-meister, der**, brunnsmästare. **-rad, das**, brunnshjul. **-röhre, die**, brunnsrör, brunnstrumma. **-salz, das**, källsalt. **-schwengel, der**, pumpsvängel, brunnssvängel. **-seil, das**, brunnsrep. **-wasser, das**, brunnsvatten, källvatten. **-zeit, die**, brunnstid.

Brunst, die, (*pl.* **Brünste**) häftig otyglad kärlek; brunst, brånad, hetta. **-zeit, die**, brunsttid, löptid.

Brünstig, *a.* brunstig, löpsk (om kreatur); brinnande, häftig, ifrig, angelägen.

Brünstigkeit, die, ifrighet, häftig, brinnande kärlek.

Brunzen, *v. n.* pinka.

Brust, die, (*pl.* **Brüste**) bröst; bringa; hjerta, snörlif; (*orgv.*) bröst ell. allt hvad organisten har framför sig då han spelar; eine breite –, ett bredt bröst; sich in die – werfen, göra sig till, kråma sig; Jemanden an seine – drücken, trycka någon till sitt bröst; einem Kinde die – reichen, gifva ett barn di; eine böse – haben, hafva ondt i brösten; die Brüste der Thiere, spenar på djur. **-ader, die**, bröståder. **-arzenei, die**, bröstläkedom, bröstmedel. **-balsam, der**, bröstbalsam. **-band, das**, bröstband. **-baum, der**, brössträ i en väfstol. **-beere, die**, bröstbär, bröstplommon; die schwarze –, en sort Syriska plommon. **-beerbaum, der**, bröstbärbuske. **-bein, das**, bröstben. **-beklemmung, die**, bröstbeklämning. **-beschwerde, die**, bröstvärk, ondt i bröstet. **-bild, das**, bröstbild. **-binde, die**, bröstband, bröstbindel. **-blatt, das**, bröstblad. **-blutader, die**, bröstpulsåder. **-bohrer, der**, bröstare, borr som hålles mot bröstet under borrningen. **-drüse, die**, bröstkrös, bress; bröstkörtel. **-entzündung, die**, bröstinflammation. **-fell, das**, brösthinna, diaphragma, muskel mellan bröstet och underlifvet. **-fieber, das**, bröstfeber. **-flosse, die**, bröstfena. **-flosser, der**, bröstfisk; *pl.* **die –**, bröstfeniga. **-fluß, der**, (Katarrh) bröstfluss. **-geschwür, das**, bröstsvulst, bröstböld. **-harnisch, der**, bröstpansar, bröstharnesk, bröstrustning. **-höhle, die**, brösthåla, bröstkavitet. **-honig, der**, brösthonung. **-kern, der**, (*anat.*) bröstkärna. **-knochen, der**, bröstben. **-krankheit, die**, bröstsjukdom, bröstvärk. **-küchelchen, das**, bröstkaka. **-lattig, der**, lungört. **-latz, der**, bröstduk, bröstlapp, lifstycke; tröja; väst. **-leder, das**, bröstkyller. **-lehne, die**, bröststöd, bröstkarm, bröstläning, bröstvärn; bröstskärm. **-mauer, die**, bröstmur, bröstläningsmur. **-milch, die**, bröstmjölk, bröstemulsion. **-muskel, der**, bröstmuskel. **-plätzchen, das**, bröstkaka. **-riemen, der**, brösta, bröstrem, bröstgjord, boglina. **-ring, der**, bröstring. **-saft, der**, bröstsaft. **-schild, das**, bröstsköld. **-schlagader, die**, bröstpulsåder. **-schleife, die**, bröstros, brösttofs. **-schmerz, der**, ondt i bröstet. **-siele, die**, bröstsela. **-stimme, die**, bröststämma. **-stück, das**, bröststycke; bröstskärm; bröstbild. **-syrup, der**, bröstsirap. **-tasche, die**, bröstficka. **-thee, der**, bröstté. **-trank, der**, bröstdryck, bröstelixir. **-tuch, das**, bröstduk. **-warze, die**, bröstvårta. **-wasser, das**, bröstvatten. **-wassersucht, die**, bröstvattensot. **-weh, das**, ondt i bröstet. **-wehr, die**, bröstvärn. **-werk, das**, (*orgv.*) bröstverk. **-wurzel, die**, angelikerot. **-zucker, der**, bröstsocker.

Brüstchen, das, litet bröst.

Brüsten, sich, *v. r.* brösta sig, kråma sig.

Brüstung, die, (*pl.* **-en**) bröst,

bröstvärn, låg mur, galler ell. ledstång på sidan af bron.

Brut, die, (*pl.* -en) ynge, kull af ungar; afföda, alster, afvel; kläckning, liggtid; — der Fische, småfisk; die Fische setzen —, fiskarne leka, släppa rommen; eine — Küchlein (junger Hühner), en kull kycklingar; die Tauben sind in der —, dufvorna ligga på ägg, kläcka; eine böse —, (*fig.*) elak afföda, dåliga barn. **-biene, die,** drönare, bin i en kupa, som utkläcka och draga försorg om den unga afveln. **-henne, die,** ligghöna. **-krebse, die,** ung kräfta. **-scheibe, die,** afvelskaka i en bistock. **-zeit, die,** liggtid, kläcktid. **-zelle, die,** afvelspipa, litet hål i en afvelskaka i en bistock.

Brutal, *a.* brutal, bestaktig.

Brutalität, die, brutalitet, bestaktighet.

Brüt-ei, das, ägg som duger att kläcka ell. ligga ut. **-ofen, der,** ugn der kycklingar utkläckas.

Brüten, *v. a. & n.* ligga på ägg; kläcka ut ungar; föda af sig, alstra, fortplanta; öfverlägga, grubbla på, utarbeta (något ondt); die Henne brütet, hönan ligger på ägg.

Brüten, das, kläckning; grubblande, grubbleri.

Brütig, *a.* legad (om ägg).

Brutto, *av.* brutto. **-gewicht, das,** bruttovigt.

Brütung, die, utliggning, utkläckning.

Bube, der, (*pl.* -n) gosse, pojke, skalk, skälm; knekt (i kortspel); ein böser —, en elak pojke.

Bübeln, *v. a.* göra små puts ell. skälmstycken.

Buben, *v. n.* lefva liderligt, göra bofstreck.

Buben-kraut, das, hästsyra. **-streich, der,** bofstreck, skälmstycke, skurkstreck. **-stück, das,** bofstycke, skurkstreck.

Büberei, die, (*pl.* -en) skalkaktighet, bedrägeri, bofaktighet, skurkstreck.

Bübin, die, (*pl.* -nen) slyna.

Bübisch, *a.* skälmsk, skälmaktig, skalkaktig; listig, svekfull.

Buch, das, (*pl.* Bücher) bok; räkning; ein — Papier, en bok papper; immer über den Büchern liegen, hänga näsan jemt öfver boken; — halten, föra räkning. **-adel, der,** en som ej är född adelsman, utan blifvit det genom adelsbref; den lärda adeln. **-binder, der,** bokbindare. **-deckel, der,** bokperm. **-drucker, der,** boktryckare. **-druckerei, die,** boktryckeri. **-druckerfarbe, die,** boktryckarfärg, boktryckarsvärta. **-druckergehilfe, der,** boktryckarkonstförvandt. **-druckerkunst, die,** boktryckarkonst, typografi. **-druckerpresse, die,** boktryckarpress. **-druckerschwärze, die,** boktryckarsvärta. **-führer, der,** bokhållare. **-führung, -haltung, die,** bokföring, bokhålleri. **-gold, das,** (Blattgold) bokmetall, bokguld. **-halter, der,** bokhållare, bokförare. **-handel, der,** bokhandel. **-händler, der,** bokhandlare. **-handlung, die,** bokhandel. **-laden, der,** boklåda. **-schuld, die,** bokskuld. **-stab, der,** bokstaf; er hat mir keinen —en davon gemeldet, han har ej nämt ett ord till mig derom. **-stabeln,** *v. a.* mödosamt utforska ordaförståndet af något. **-stabenfolge, die,** bokstafsföljd. **-stabenmuschel, die,** ett slags snäcka, *donax scripta.* **-stabenräthsel, das,** logogrif, ordgåta. **-stabenrechner, der,** algebrist. **-stabenrechnung, der,** algebra. **-stabenschrift, die,** bokstafsskrift. **-stabenwechsel, der,** anagram. **-stäblich,** *a. & av.* bokstaflig, efter bokstafven, enlig med ordaförståndet; einen Befehl — befolgen, lyda en order till punkt och pricka. **-stäblichkeit, die,** bokstaflighet. **-zeichen, das,** bokmärke.

Buche, die, (*pl.* -n) bok, bokträd. **-nhain, der,** boklund. **-nholz, das,** bokträ. **-nwald, der,** bokskog.

Buch-ecker, -eichel, die, (*pl.* -n) bokollon. **-esche, die,** hagbok. **-fink, der,** bofink. **-nuß, die,** bokollon. **-nußöl, das,** bokolja. **-weizen, der,** bohvete. **-weizengrütze, die,** bohvetegröt. **-weizenmehl, das,** bohvetemjöl.

Büchelchen, das, liten bok.

Buchen, *v. a.* bokföra, notera, uppföra i räkning.

Bücher-aufseher, der, bibliotekarie. **-bret, das,** bokhylla, bräde i en bokhylla. **-dieb, der,** boktjuf; äfv.: plagiarius, en som stjäl ur andras böcker och ger ut för sitt. **-diebstahl, der,** bökstöld; äfv.: plagiat. **-einband, der,** bokband. **-freund, der,** bokväu, bokälskare. **-gestell, das,** bokhylla. **-kenner, der,** bibliograf, litteratör. **-kenntniß, -kunde, die,** bibliografi, litteratur. **-leiter, die,** bibliotekstege. **-narr, der,** bokvurm. **-pult, das,** bokpulpet. **-regal, das,** bokhylla. **-saal, der,** boksal, bibliotek. **-sammlung, die,** boksamling, bibliotek. **-schrank, der,** bokskåp. **-sprache, die,** bokspråk. **-sucht, die,** bibliomani, bokvurmeri. **-titel, der,** boktitel. **-verlag, der,** bokförlag. **-verleger, der,** bokförläggare. **-verleiher, der,** lånbibliotekarie. **-verzeichniß, das,** bokkatalog, boklista. **-wesen, das,** bokväsende, litteratur. **-wurm, der,** bokmask, bokmal; (*fig.*) bokvurm. **-wuth, die,** bokvurmeri, bibliomani.

Buchsbaum, der, buxbom.

Buchsbäumen, *a.* af buxbom.

Büchse, die, (*pl.* -n) dosa, låda bössa; eine gezogene —, en reffelbössa; Geld in die — legen, lägga penningar i bössan.

Büchsen-bohrer, der, bösborr **-futter, das,** bössfoder, bössfoderal. **-kugel, die,** bösskula. **-kolben, der,** bösskolf. **-lauf, der,** bösspipa. **-macher, der,** bösssmed. **-riemen, der,** bössrem. **-schaft, der,** bösstock. **-schäfter, der,** bössstockmakare. **-schloß, das,** bösslås. **-schmied, der,** bösssmed. **-schuß, der,** bössskott. **-schütz, der,** bössskytt. **-spanner, der,** bössspännare.

Buchstabiren, *v. a.* bokstafva, bokstafvera. [baj; äfv.: täppa.

Bucht, die, (*pl.* -en) bugt, vik,

Buckel, der, (*pl.* —) puckel, knöl, utväxt; krokrygg; hårlock; buckla, beslag på betsel, böcker etc. **-ochs, der,** vildoxe.

Buckel-asche, die, utlakad aska. **-kohl, der,** savojkål.

Buckelig, *a.* puckelryggig, krökt. [bocka sig.

Bücken, sich, *v. r.* buga sig,

Bückling, der, (*pl.* -e) bockning, nigning, kompliment; äfv.: (Pökling) böckling, rökt strömming.

Bude, die, (*pl.* -n) bod; skrubb; marknadsstånd. **-ngeld, das,** **-nzins, der,** bodhyra.

Budget, das, budget.

Büdner, der, bodhandlare, som drifver handel i en stånd ell. skrubb.

Budtheil, der, rörlig egendom.

Büffel, der, (*pl.* —) **-ochs, der,** (*pl.* -en) vildoxe, buffel, buffeloxe. **-haut, der,** buffelhud. **-kopf, der,** tjurhufvud.

Büffeln, *v. n.* träla, göra groft och svårt arbete.

Bug, der, (*pl.* Büge) böjning, krökning; veck, knäveck; bog, bogblad (på kreatur); bog (på ett skepp). **-ader, die,** bogåder (på kreatur). **-anker, der,** (*sjöt.*) bogankar. **-blatt, das,** bogblad. **-holz, das,** bogtimmer. **-lahm,** *a.* lam i bogen, bogbruten. **-siele, die,** (*sjöt.*) bogsele. **-spriet, das,** bogspröt. **-sprietstag, das,** bogstag på bogsprötet. **-stück, das,** bogstycke; (*sjöt.*) jagtstycke, de första kanonerna som stå i bogen af ett skepp.

Bügel, der, (*pl.* —) bygel, ögla; stigbygel; stråke; skalm; fågeldona. **-eisen, das,** strykjern, pressjern. **-fest,** *a.* sadelfast. **-riemen, der,** stigbygelrem, stigläder.

Bügeln, *v. a.* pressa, stryka.

Bugsiren, *v. a.* bogsera.

Bugsirtau, das, bogsertåg.

Bugt, die, bugt, vik; bugt ell. krökning. [kig.

Bugtig, *a.* (*sjöt.*) bugtig, kro-

Bühel, der, kulle.

Buhl-dirne, die, (*pl.* -n) hora; mätress.

Buhle, der, & **die,** (*pl.* **-n**) älskare, käraste, älskarinna, en som öfvar älskog.

Buhlen, *v. n.* drifva älskog, bola, kurtisera; um eine Person –, kurtisera för en person, bemöda sig om en persons kärlek; mit einer Person –, drifva älskog, pläga oloftligt umgänge med en person; um Etwas –, eftersträfva, fika efter något.

Buhler, der, (*pl.* –) älskare, kurtisör; friare; bolare, horkarl.

Buhlerei, die, (*pl.* **-en**) frieri, kärlekshandel, galanteri; horeri.

Buhlerin, die, (*pl.* **-nen**) bolerska, kokett, behagsjukt, flygtigt ell. lättsinnigt fruntimmer.

Buhlerisch, *a.* flygtig, lättsinnig i kärlek, liderlig, otuktig; kokett, behagsjuk.

Buhlin, die, (*pl.* **-nen**) älskarinna.

Buhlschaft, se **Buhlerei.**

Buhlschwester, se **Buhlerin.**

Bühne, die, (*pl.* **-n**) tribun, talarestol; ställning; skådeplats, teater; vindsrum; kaj.

Bühnen-dichter, der, teaterdiktare. **-held, der,** teaterhjelte. **-maler, der,** teatermålare, teaterdekoratör. **-malerei, die,** teatermålning. **-meister, der,** teatermachinist. **-stück, das,** teaterpjes, teaterstycke, dramatisk verk. **-verzierung, die,** teaterdekoration. **-wand, die,** teatervägg.

Bühnen, *v. a.* brädslå, belägga med bräder.

Bühre, die, bolstervar.

Bulien, Buline, die, (*sjöt.*) bolina.

Bulle, der, (*pl.* **-n**) tjur. **-nbeißer, der,** bulldogg, blodhund. **-nfink, die,** tjurpes; karbas. **-nhetze, die,** tjurfäktning. **-nkalb, das,** tjurkalf, oxkalf. **-nkraut, das,** räfmjölk.

Bulle, die, (*pl.* **-n**) bulla, påfligt bref; ett upphöjdt vid gamla handlingar häftadt insegel; äfv.: flaska.

Bullen-block, der, girblock, att kölhala ell. kränga ett fartyg. **-holk, der,** ett slags platta fartyg med en mast utan segel. **-tau, das,** (*sjöt.*) bullentåg; – des Ankers, pertlina.

Bullerbö, die, (*sjöt.*) åskby.

Bulletin, das, (*pl.* **-s**) bulletin.

Bullochs, der, (*pl.* **-n**) tjur.

Bund, der, (*pl.* **Bünde**) band; turban; gördel, bälte; förbund, förening, allians; der norddeutsche –, nordtyska förbundet; **das** –, (*pl.* **-e**) bunt, knippa, packa, bylte; paket; ein – Heu, ett bunt hö. **-brüchig,** *a.* som bryter ett förbund.

Bundes-acte, die, förbundsakt. **-beschluß, der,** förbundsbeslut. **-fest, das,** förbundsfest. **-festung, die,** förbundsfästning. **-fürst, der,** förbundsfurste. **-genoß, der,** bundsförvandt, allierad. **-genossenschaft, die,** bundsförvandtskap. **-herr, der,** förbundsherre. **-kanzler, der,** förbundskansler. **-lade, die,** förbundsark. **-macht, die,** förbundsmakt. **-staat, der,** förbundsstat. **-stadt, die,** förbundsstad. **-tag, der,** förbundstag. **-verfassung, die,** förbundsgrundlag. **-versammlung, die,** förbundsförsamling. **-verwandt,** *a.* bundsförvandt.

Bündel, das, (*pl.* –) liten bunt, knippa etc.; jemf. Bund, das.

Bündig, *a.* kraftig; bindande, ovedersäglig, fulltygande.

Bündniß, das, (*pl.* **-e**) förbund, allians; ein – mit Jemandem schließen, ingå ell. sluta förbund med någon, alliera sig med någon; mit Jemandem in – stehen, stå i förbund med någon.

Bunt, *a.* & *av.* brokig, mångfärgad; eine -e Menge, en brokig mängd; es geht – in der Welt her, det går underligt till i verlden; Etwas zu – machen, (*fig.*) göra något för groft. **-farbig,** *a.* brokig, mångfärgad. **-futterer, der,** buntmakare, körsnär. **-scheckig,** *a.* brokig, spräcklig. **-streifig,** *a.* mångstrimmig, brokigt randad. **-werk, das,** foderverk, pelsverk.

Bunzen, der, (*pl.* –) buns, stamp, stämpel.

Bürde, die, (*pl.* **-n**) börda, last, tyngd.

Bürden, *v. a.* påbörda, beskylla.

Burg, die, (*pl.* **-en**) borg, slott, fäste. **-graf, der,** borggrefve. **-gräflich,** *a.* borggreflig. **-grafschaft, die,** borggrefskap. **-hauptmann, der,** kastellan, slottsherre, slottsfogde. **-herr, der,** borgherre. **-hof, der,** borggård, slottsgård. **-lehen, das,** borglän. **-platz, der,** borggård, slottsplan. **-vogt, der,** borgfogde, kastellan, slottsherre, slottsfogde. **-vogtei, die,** kastellani, slottsfogdesyssla. **-wache, die,** borgvakt. **-warte, die,** vakttorn.

Bürge, der, (*pl.* **-n**) borgen, löftesman.

Bürgen, *v. a.* gå i borgen, kavera för.

Bürger, der, (*pl.* –) borgare. **-brief, der,** borgarebref. **-eid, der,** borgared. **-frau, die,** borgarhustru. **-freund, der,** borgarvän. **-krieg, der,** inbördes krig. **-mädchen, das,** borgarflicka. **-meister, der,** borgmästare. **-recht, das,** borgarrätt; burskap. **-schaft, die,** borgerskap, borgarstånd. **-schule, die,** stadskola. **-sinn, der,** **-tugend, die,** medborgerlighet. **-smann, der,** borgare. **-stand, der,** borgarstånd, borgerligt stånd. **-stolz, der,** borgarhögfärd. **-wache, die,** borgarevakt.

Bürgerlich, *a.* borgerlig, ofrälse; auf -e Art und Weise, på borgarvis; -e Nahrung, borgerlig näring.

Bürgerliche, der & **die,** (ein Bürgerlicher, eine Bürgerliche) ofrälse, ofrälse person.

Bürgschaft, die, (*pl.* **-en**) borgen, kaution; – stellen, ställa borgen.

Burgunder, der, Burgundervin.

Bursch, Bursche, der, (*pl.* **-en**) gosse, yngling, pojke; student; betjent; lärgosse. **-enleben, das,** studentlefverne.

Bürsch, Bürsche, (Pürsche) **die,** skjutande med reffelbössa. **-büchse, die,** **-rohr, das,** reffelbössa.

Bürschen, (pürschen) *v. a.* skjuta med lod- ell. reffelbössa; jaga.

Burschenschaft, die, studentförening.

Burschenschafter, der, ledamot af studentföreningen.

Burschikos, *a.* bursikos, på studentmaner, studentvis.

Bürstchen, das, liten borste.

Bürste, die, (*pl.* **-n**) borste; aborre. **-nbinder, der,** borstbindare.

Bürsten, *v. a.* borsta.

Bürtig, (gebürtig) *a.* bördig, född i, härstammande fram.

Bürzel, der, (*pl.* –) stuss, bakände; gump på fåglar; (*jagtt.*) svans på hjortar.

Burzel-baum, der, kullerbytta; einen – schießen, stupa kullerbytta. **-dorn, der,** ett örtslägte, *Tribulus.* **-hahn, der,** **-huhn, das,** gumphöna. **-kraut, das,** portlak. **-männchen, das,** ett slags docka af trä med qvicksilfver inuti och som stupar kullerbytta. **-taube, die,** tumlare, ett slags dufvor.

Burzeln, *v. n.* stupa kullerbytta, tumla öfveränd, falla hufvudstupa.

Busch, der, (*pl.* **Büsche**) buske, buskväxt; lund; tofs, ruska, knippa; plym. **-gewächs, das,** buskväxt. **-holz, das,** småskog, buskar. **-klepper, der,** buskkrypare, skogsröfvare. **-weide, die,** buskpil. **-werk, das,** småskog, buskar, buskverk.

Büschchen, das, liten buske.

Büschel, der, (*pl.* –) liten tofs, ruska, knippa, qvast, klase; bunt, knippa.

Buschicht, *a.* buskaktig, liknande en buske, busklik.

Buschig, *a.* buskig, full ell. bevöxt med buskar; tofsig, qvastig.

Büse, die, (*pl.* **-n**) Holländsk sillbuys, litet fartyg som begagnas till sillfångst.

Busen, der, (*pl.* –) barm, sköte, bröst, hjerta; hafsvik; in seinen eigenen – greifen, gå till sig sjelf, pröfva sitt inre. **-freund, der,** skötevän, intim, förtrolig vän. **-nadel, die,** bröstnål. **-streif, der,** bröstkrås, halskrås på skjortor, halsremsa. **-sünde, die,** hemsynd. **-tuch, das,** halsduk för fruntimmer.

Bußaar, (Bußhard) **der,** qvidfågel.

Buße, die, (*pl.* -n) bot, botgörelse, syndabot; ånger; plikt, böter, penningaböter; – thun, göra bot.

Buß-fertig, *a.* botfärdig, ångerfull. **-fertigkeit, die,** botfärdighet. **-gebet, das,** syndabekännelse. **-gedanken,** *pl.* bättringstankar. **-hemd, das,** botöfningsskjorta. **-kampf, der,** ånger öfver sina synder. **-lied, das, -psalm, der,** botpsalm. **-prediger, der,** botpredikare. **-predigt, die,** botpredikan. **-tag, der,** botgöringsdag, bot- och bättringsdag, böndag. **-thränen,** *pl.* bot- och bättringstårar. **-übung, die,** (*pl.* en) botöfning, andaktsöfning, för att försona sina synder. **-zeit, die,** botgöringstid.

Büßen, *v. a.* göra bot; försona (brott etc.); ersätta (en skada); förbättra, laga; seine Lust –, tillfredsställa sina begär; – *v. n.* für Etwas –, lida straff, plikta för något; dafür soll er mir –, derföre skall han få plikta.

Büßen, das, försonande.

Büßer, der, (*pl.* -) botgörare.

Büßerin, die, (*pl.* -nen) botgörerska.

Büßung, die, botförsoning.

Büste, die, (*pl.* -en) byst, bröstbild.

Butt, *a.* plump, grof, trär.

Butte, Bütte, die, (*pl.* -n) bytta, korg ell. kar att bära på ryggen; kar,så, balja; droppfat. **-nträger, der,** en som bär en korg ell. ett kar på ryggen.

Butte, Bütte, die, Buttfisch, der, flundra.

Büttel, der, (*pl.* -n) stadsvakt, polisbetjent; fångvaktare; bödel.

Büttelei, die, (*pl.*-en) fängelse.

Butter, die, smör; mit – bestreichen, breda smör på; mit – bereiten, laga med smör; – und Brod, smör och bröd; – in den Augen, ögonvar; wie – an der Sonne bestehen, gå illa ifrån sin sak, stå med skam. **-artig,** *a.* smöraktig. **-bämme, die,** tunn brödskifva med smör, smörgås. **-baum, der,** (*bot.*) smörträd. **-birne, die,** smörpäron. **-blume, die,** smörblomma, skallnacke, ringblomma. **-bohrer, der,** smörprofvare. **-brezel, die,** smörkringla. **-brod, das,** smörgås. **-brühe, die,** smörsås. **-büchse, die,** smörask, smördosa. **-faß, das,** smörkärna, smörtunna, smörtjerna. **-fladen, der,** smörkaka. **-fliege, die,** dagfjäril. **-frau, die,** smörhandlerska. **-gebackenes, das,** smörbakelse. **-handel, der,** smörhandel. **-händler, der,** smörhandlare. **-höker, der,** smörmånglare. **-hose, die,** smörtina, smörbytta. **-kraut, das,** (*bot.*) hästhof. **-kringel, der,** smörkringla. **-kuchen, der,** smörkaka. **-mann, der,** smörhandlare. **-milch, die,** kärnmjölk. **-schnitte, die,** smörgås. **-spahn, der,** smörspade. **-stolle, die,** smörkaka. **-stößel, der,** stång i en smörkärna. **-striezel, der,** strufvor (ett slags smörbakelse). **-teig, der,** smördeg. **-topf, der,** smörburk, smörkruka. **-vogel, der,** dagfjäril. [aktig.

Butterricht, Butterig, *a.* smör-

Buttern, *v. a.* kärna smör, tjärna smör; – *v. n.* blifva smör.

Büttner, der, (*pl.* -) tunnbindare.

Butz, der, (*pl.* -e) spetsen ell. det yttersta af något; – im Geschwüre, det tjocka varet ell. modern af en böld; torkad snor ell. ögonvar; kernhus i frukt; – am Lichte, den del af veken, som brinner. **-holz,** (Putzholz) **das,** tunnt trä att putsa mursleven. **-kopf, der,** löpare, ett slags delfin. **-maul, das,** ett fiskslägte. **-scheeren,** *pl.* en sort dåliga vindrufvor. **-weizen, der,** bohvete.

Buxbaum, se **Buchsbaum.**

Bymeise, die, (*pl.* -n) entita.

Byrol, der, (Pirol) guling (en fågelart: emberiga citrinella).

C.

(De ord, som icke äro anförda under C, måste sökas under K ell. Z).

C, c, das, ett C, c, tredje bokstafven i alfabetet; första noten i C-skalan; **C-Laut,** C-ljud; **C-Saite,** C-sträng; **C-Ton,** C-ton; ein großes C, ett stort C; (C uttalas framför e, i, y som ts eller z, framför andra bokstafven såsom k).

Cabale, die, (*pl.*-n) kabal, komplott, intrig, stämpling; Cabalen anzetteln, tillställa kabaler. **-nmacher, der,** ränkmakare, krånglare, person som kabalerar, som förehafver ell. tillställer hemliga stämplingar. [la.

Cabaliren, *v. n.* kabalera, stämp-

Cabane, Cabine, die, liten kajuta i handelsfartyg.

Cabbala, die, kabbala (judarnas traditioner).

Cabbalist, der, kabbalist.

Cabinet, das, (*pl.* -e) kabinett. **-sminister, der,** kabinettsminister. **-ssiegel, das,** kabinettssigill. **-stück, das,** kabinettsstycke.

Cabiskraut, das, hufvudkål.

Cabriole, die, se **Capriole.**

Cabriolet, das, (*pl.* -e) kabriolett.

Cacao, der, kakao. **-baum, der,** kakaoträd. **-bohne, die,** kakaoböna. **-butter, die,** kakaosmör. **-schale, die,** kakaoskal (skal af kakaobönan). **-seife, die,** kakaotvål. [kropp.

Cadaver, der, kadaver, död

Cadenz, die, (*pl.* -en) kadens; takt; slutfall. **-zeichen, das,** kadenstecken.

Cadet, der, (*pl.* -ten) kadett. **-tencorps, das,** kadettkår. **-tenschule, die,** kadettskola.

Caffee, se **Kaffee.**

Caftan, der, (*pl.* -e) kaftan.

Calcant, der, (Balgentreter) belgtrampare, orgtrampare.

Calciniren, *v. a.* kalcinera, förkalka.

Calcinir-ofen, der, kalcinerugn. **-tigel, der,** kalcinerdegel.

Calcinirung, die, kalcinering, förkalkning.

Calculiren, *v. a.* kalkylera, uträkna, beräkna.

Calecut-hahn, der, kalkontupp. **-henne, die,** kalkonhöna.

Caliber, der, kaliber, vidd, rymd, storlek. **-stock, der,** kalibertolk.

Calvinismus, der, calvinism.

Calvinist, der, calvinist.

Calvinistisch, *a.* calvinistisk.

Cameel, der, se **Kameel.**

Camelott, der, kamlott.

Camerad, der, (*pl.*-en) kamrat. **-schaft, die,** kamratskap.

Cameralist, der, (*pl.* -en) kameralist.

Cameral-amt, das, kameralverk. **-wesen, das,** kammarverk, dretselverk. **-wissenschaft, die,** kameralvetenskap, kammarvetenskap.

Campher, der, kamfer. **-kraut, das,** åbrodd. [läger.

Campiren, *v. n.* kampera; slå

Canaille, die, (*pl*, -n) kanalje, pöbel; liderligt otuktigt fruntimmer.

Canal, der, (*pl.* **Canäle**) kanal, vattenledning; sund mellan England och Frankrike; rör; (*fig.*) medel, utväg. **-bau, der,** kanalbyggnad. **-system, das,** kanalsystem.

Canarien-futter, das, kanariefrö. **-gras, das,** kanariegräs, ett slag flengräs. **-hecke, die,** bur ell. häck för kanariefåglar. **-same, der,** kanariefrö. **-sect, der,** kanarievin, vin från Kanarieöarna. **-vogel, der,** kanariefågel. **-zucker, der,** kanariesocker.

Canaster, der, kanister, knaster, knastertobak.

Candelaber, der, kandelaber.

Candelzucker, Candiszucker, der, sockerkandi, karamell.

Candidat, der, (*pl.* -en) kandidat. [draga med socker.

Candiren, *v. a.* kandera, öfver-

Candiszucker, se **Candelzucker.**

Canel, (Zimmt) **der,** kanel, kanelbark.

Canneвaß, der, kanfass.

Cannibal, der, (*pl.* -en) kannibal, menniskoätare.

Cannibalisch, *a.* kannibalisk.

Canon, der, kanon; (*boktr.*) grof titelstil.

Canonicus, der, (*pl.* **Canonici**) kanonikus, domherre.

Canonisch, *a.* kanonisk.

Canonisiren, *v. a.* kanonisera, förklara för helgon. [fröken.
Canonissin, die, (*pl.* -en) stifts-
Cantate, die, (*pl.* -n) kantat.
Cantoniren, *v. n.* kantonera.
Cantonirung, die, kantonering. **-squartier**, das, kantonerings-qvarter.
Cantor, der, (*pl.* -en) kantor, kyrksångare.
Cantorat, das, kantorssyssla, kantorat.
Cap, das, cap, udde, landsudde; - der guten Hoffnung, Godahoppsudden.
Capacität, die, skicklighet, förmåga, duglighet; fattningsgåfva, förstånd.
Capellan, der, (*pl.* -e) kaplan.
Capellanei, die, kapellani.
Capelle, die, (*pl.* -n) kapell; (*kem.*) kapell, proberdegel, hvari guld och silfver proberas. **-nasche**, die, (*kem.*) kapellaska. **-nofen**, der, kapellugn. **-nzange**, die, kapelltång. [pellmästare.
Capellmeister, der, (*pl.* -) ka-
Caper, der, (*pl.*-) kapare. **-brief**, der, kaparebref. **-schiff**, das, kaparefartyg.
Caperei, die, kaperi; auf - ausgehen, gå ut på kaperi.
Capern, *v. a.* borttaga, bortsnappa.
Capital, das, (*pl.* -e ell. -ien) kapital; hufvudtal; kapitäl; krans; - *a.* kapital, förnämst, hufvudsaklig, vigtigast. **-buchstabe**, der, begynnelsebokstaf. **-verbrechen**, das, lifssak.
Capitäl, das, (*byggn.*) kapitäl.
Capitälchen, das, (*boktr. T.*) kapitäl. [talist.
Capitalist, der, (*pl.* -en) kapi-
Capitän, der, (*pl.* -e) kapten.
Capitel, das, (*vl.* -) kapitel; domkapitel, ordenskapitel. **-fest**, *a.* bibelfast, bibelsprängd.
Capitular, der, (Capitelherr) domherre, bisittare i ett domkapitel.
Capitulation, die, kapitulation, öfverenskommelse, fördrag.
Capituliren, *v. n.* kapitulera.
Capriole, die, (*pl.* -n) kapriol; luftsprång; -en machen ell. schneiden, skära kaprioler. **-schneider**, der, kapriolmakare, luftspringare.
Caput, *a.* kaputt, kapott; ruinerad, förstörd; - gehen, gå förlorad.
Capuze, die, (*pl.* -n) munkkåpa.
Capuziner, der, (*pl.* -) kapucinermunk.
Carabiner, der, (*vl.* -) karbin. **-haken**, der, karbinhake.
Carabinier, der, ryttare som förer karbin. [rafin.
Caraffe, die, (*pl.* -n) karaff, ka-
Carbunkel, **-funkel**, der, (*pl.* -) karbunkel (ädelsten).
Carcasse, die, benrangel; (*sjöt.*) skrofvet till ett skepp.
Carcer, das, fängelse (vid akademier för studerande).

Cardamome, die, (*pl.* -n) kardemumma.
Cardinal, der, (*pl.* Cardinäle) kardinal. **-shut**, der, kardinalshatt, kardinalsmössa. **-swürde**, die, kardinalsvärdighet. **-tugend**, die, hufvuddygd. [smekning.
Caresse, die, smicker, smek,
Caressiren, *v. a.* smeka.
Carmeliter, der, (*pl.* -) karmelitermunk.
Carmesin, **-roth**, *a.* karmosin, karmosinröd. **-farbe**, die, karmosinfärg.
Carmin, der, (*pl.* -e) karmin.
Carneval, das, karnaval.
Carneol, der, (*pl.* -e) karniol.
Carolin, der, (*pl.* -e) karolin (ett guldmynt).
Carosse, die, kaross, täckt vagn.
Carotte, die, (*pl.* -n) karott, morot. [schäskärra.
Carrete, die, (*pl.* -n) kärra,
Carricatur, die, (*pl.* -en) karrikatur. [schäs).
Carriole, die, karriol (ett slags
Carrusell, das, (*pl.*-e) karusell, tornerspel.
Cartell, das, (*pl.* -e) utmaning, fejdbref; öfverenskommelse om rymmares utlefverering; äfv.: fördrag om handelns obehindrade lopp.
Carthause, die, **Carthäuserkloster**, das, kartusiankloster.
Carthäuser, der, (*pl.* -) kartusianermunk. **-nelke**, die, ett slags luden neglika, borstneglika.
Cartusche, die, skrotkappa, kartesch; det hvari en kula lägges.
Casel, die, (*pl.* -n) messhake.
Casematte, die, (*pl.* -n) kasematt.
Caserne, die, (*pl.* -n) kasern.
Cassation, die, upphäfvande, kassation, kasserande, kassering. **-shof**, der, kassationsdomstol.
Casse, die, (*pl.* -n) kassa; kassakista; bei - sein, vara vid kassa; die - wird um sieben Uhr eröffnet, ingången (der Einlaß) öppnas (biljettsalu börjar) klockan sju.
Cassen-bestand, der, kassabehållning, öfverskott. **-buch**, das, kassabok. **-defect**, der, kassabrist. **-dieb**, der, kassatjuf. **-diebstahl**, der, kassastöld. **-schrank**, der, kassakista. **-verwalter**, der, kassaförvaltare, kassör.
Casserolle, die, (*pl.* -n) kastrull.
Casserolloch, das, (*pl.* -löcher) uppvärmningsugn.
Cassiren, *v. a.* kassera, upphäfva, tillintetgöra, ogilla; förafskeda.
Cassirer (Cassier), der, kassör.
Cassirung, die, se **Cassation**.
Castell, das, (*pl.* -e) kastell, skans.
Castellan, der, (*pl.*-e) kastellan, slottsfogde. [lani.
Castellanei, die, (*pl.* -en) kastel-
Castor, der, kastor, bäfver. **-haar**, das, kastorhår. **-hut**, der, kastorhatt, hatt af bäfverhår.

Castrat, der, (*pl.* -en) kastrat, snöping.
Castriren, *v. a.* kastrera, snöpa, vallacka, utskära.
Castrirung, die, kastrering, snöpning.
Catalog, der, (*pl.* -e) katalog.
Cavalier, der, (*pl.* -e) kavaljer, riddare; ryttare. **-mäßig**, *a. & av.* kavaljerisk, artig; på herrevis.
Cavallerie, die, kavalleri, rytteri. [ryttare.
Cavallerist, der, kavallerist,
Caviar, der, kaviar.
Caviren, *v.n.* kavera, gå i borgen.
Ceder, die, (*pl.* -n) **-nbaum**, der, ceder, cederträd. **-ncitrone**, die, cedracitron. **-nharz**, das, cederkåda. **-nholz**, das, cederträ. **-nöl**, das, cederolja. **-wein**, der, cedervin.
Cedern, *a.* af cederträ.
Cediren, *v. a.* cedera, öfverlemna, afträda. [ring.
Cedirung, die, cederande, cede-
Cement, der, cement, kitt, ett slags starkt murbruk. **-ofen**, der, cementugn. **-pulver**, das, cementpulver. **-stahl**, der, cementstål. **-wasser**, das, cementvatten.
Cementiren, *v. a.* cementera; kitta, sammanfoga, göra varaktig.
Censiren, *v. a.* censurera, granska, kritisera.
Censor, der, (*pl.*-en) censor; granskare, kritikus.
Censur, die, (*pl.* -en) censur, granskning.
Centaur, der, centaur.
Centifolie, die, (*pl.* -en) ros med 100 blad.
Centner, der, (*pl.* -) centner. **-last**, die, en centners tyngd. **-schwer**, *a.* af en centners tyngd; centnerstung, mycket svår och tung.
Central, *a.* central. **-punct**, der, centralpunkt, centrum. **-verwaltung**, die, centralförvaltning.
Centralisiren, *v. a.* centralisera.
Centrifugal, *a.* centrifugal.
Centripetal, *a.* centripetal.
Centrum, das, centrum, medelpunkt. **-bohrer**, der, centrumborr.
Ceremonie, die, (*pl.* -n) ceremoni. **-nbuch**, das, ceremonialbok. **-nmeister**, der, ceremonimästare.
Ceremoniell, *a.* ceremoniell.
Ceremoniös, *a.* ceremoniös.
Cervelatwurst, die, (*pl.*-würste) hjernkorf.
Ces, das, (*mus.*) ces.
Cession, die, öfverlåtning, afträdande, upplåtelse. **-surkunde**, die, upplåtelsebref.
Cessionar, der, afträdare, person som öfverlemnar, cessionant.
Chamäleon, das, (*pl.* -e) kameleont. [vin.
Champagner, der, champagne-
Chaos, das, kaos; villervalla.
Charade, die, charad.
Charakter, der, (*pl.* -e) karak-

ter, tecken, kännemärke; lynne, sinnelag; titel, värdighet. -festigkeit, die, karaktersfasthet. -los, a. karakterlös. -losigkeit, die, karakterslöshet. -schwäche, die, karakterssvaghet. -stärke, die, karaktersstyrka. [risera.

Charakterisiren, v. a. karakte-

Charakteristik, die, karakteristik, karaktersskildring.

Charakteristisch, a. karakteristisk. [fredag.

Charfreitag, der, (pl. -e) lång-

Charlatan, der, (pl. -e) charlatan, storskrytare, qvacksalfvare.

Charmant, a. angenäm, intagande.

Charpie, die, linnskaf.

Charwoche, die, (pl.-n) dymmelvecka, påskvecka.

Chemie, die, kemi.

Chemiker, der, (pl. -) kemist.

Chemisch, a. kemisk.

Cherub, Cherubim, der, kerubim (en engel).

Chimäre, die, chimer, chimere, chimär, hjernspöke, inbillning.

China, -rinde, die, kina, kinabark. -wurzel, die, kinarot.

Chirurg, der, (pl. -en) kirurg, fältskär.

Chirurgisch, a. kirurgisk.

Chlor, das, chlor. -kalk, der, chlorkalk. -säure, die, chlorsyra. -wasser, das, chlorvatten. -wasserstoffsäure, die, chlorvätesyra.

Chocolade, die, (pl.-n) choklad. -nplätzchen, das, chokladpastill.

Cholera, die, kolera.

Cholerisch, a. kolerisk, gallsjuk, häftig.

Chor, der & das, (pl. Chöre) chor, kor, kör, sångkor; koret i en kyrka. -altar, der, högaltare. -bischof, der, korbiskop. -director, der, kormästare. -gesang, der, korsång, kyrkosång. -hemd, das, messskjorta. -herr, der, domherre, kanik. -knabe, der, korgosse. -rock, der, korrock, korkåpa. -sänger, der, korsångare. -schüler, der, korgosse, korsångare. -stuhl, der, korbänk. -stunden, pl. vissa bönestunder.

Choral, der, (pl. Choräle) koral. -buch, das, koralbok. -musik, die, koralmusik, kyrkmusik.

Chorist, der, (pl. -en) korist, korsångare.

Chrisam, das, smörjelse, smörjelseoljan i katholska kyrkan.

Christ, der, (pl. -en) kristen; Etwas zum heiligen – bekommen, få julklapp; zum heiligen – bescheren, gifva julklapp. -abend, der, julafton. -bescherung, die, julklapp. -brod, das, julbröd. -fest, das, julhelg, julhögtid. -geschenk, das, julklapp. -kind, -kindlein, das, barnet Christus. -mette, die, julotta. -monat, der, julmånad. -nacht, die, julnatt. -tag, der, juldag. -woche, die, julvecka. -wurz, die, svart prustrot.

Christenheit, die, kristenhet.

Christenthum, das, kristendom; kristna läran.

Christin, die, kristen.

Christlich, a. kristlig; die –e Lehre, kristna läran; – av. kristligen, kristligt.

Christus, Christus.

Chrom, das, (kem.) chrom. -gelb, das, chromgult. -grün, das, chromgrönt. -sauer, a. chromsyrad. -säure, die, chromsyra.

Chronik, die, (pl. -en) krönika, tidebok. -enschreiber, der, krönikeskrifvare.

Chronisch, a. kronisk.

Chronolog, der, (pl. -en) kronolog, tidräknare.

Chronologie, die, tidräkning.

Chronologisch, a. kronologisk.

Chronometer, der, kronometer.

Chrysolith, der, (pl. -en) krysolit (en gröngul ädelsten).

Chur, die, kurvärdighet, kurfurstvärdighet; kurfurstendöme; val, valrättighet. -fürst, der, kurfurste. -fürstenthum, das, kurfurstendöme. -fürstin, die, kurfurstinna. -fürstlich, a. kurfurstlig. -haus, das, kurfurstligt hus. -hut, der, kurhatt. -prinz, der, kurprins. -prinzessin, die, kurprinsessa. -würde, die, kurvärdighet.

Cichorie, die, cikoria, vägvårda. -nkaffee, der, cikoriekaffe.

Cider, der, cider, dryck pressad af äpplen ell. päron. -essig, der, fruktättika, ciderättika.

Cigarre, die, (pl. -n) cigarr. -netui, das, cigarrfoderal. -nspitze, die, cigarrmundstycke, cigarrrör.

Circular, -schreiben, das, cirkulär, cirkulärbref. [löpa.

Circuliren, v. n. cirkulera, om-

Circulation, die, omlopp, circulation.

Circus, der, circus, ridbana.

Cirkel, se Zirkel.

Cisterne, die, (pl. -n) cistern, vattenreservoir.

Citadelle, die, citadell, kastell.

Citat, das, citat.

Citation, die, citation, stämning, förladdning.

Citiren, v. a. stämna; citera, anföra. [skal.

Citronat, der, insyltade citron-

Citrone, die, (pl. -n) citron. -nbaum, der, citronträd. -ngelb, a. citrongul. -nholz, das, citronträ. -nmus, das, citronmos. -npresse, die, citronklämma, citronpress. -nsaft, der, citronsaft. -nsäure, die, citronsyra. -nschale, die, citronskal. -nwein, der, citronvin.

Civil, a. civil; borgerlig; höflig; civiler (angemessener, billiger) Preis, billigt pris. -beamtete, der, civilbetjent. -dienst, der, civilbetjening, civilembete. -gesetz, das, civillag. -proceß, der, civilprocess. -recht, das, civilrätt. -sache, die, civilmål. -staat, der, civilstat. -stand, der, civilstånd.

Civilisiren, v. a. civilisera.

Civilist, der, civilkarl.

Claret, der, ljusrödt vin, kryddat vin. [nett.

Clarinette, die, (pl. -n) klari-

Clariren, v. a. klarera.

Classe, die, (pl. -n) klass, ordning. [klassisk författare.

Classiker, der, (pl. -) klassiker,

Classisch, a. klassisk.

Clausel, die, (pl. -n) klausul, slutmening; förehåll, beting, vilkor.

Clausur, die, instängd klosterlefnad; smide, spänne (på en bok).

Claviatur, die, tangentrad, tastatur. [spinett med döfvad ton.

Clavicymbal, das, klavcymbal,

Clavier, das, (pl. -e) klaver. -saite, die, klaversträng. -spieler, der, klaverspelare.

Clavis, die, tangent.

Clerisei, die, kleresi, presterskap.

Client, der, (pl. -en) klient. -schaft, die, klientskap.

Cloake, die, (pl. -n) ställe dit orenlighet föres; afträde; dyngpus.

Cocarde, die, kokard.

Cochenille, die, cochenill, koccionell.

Cocos-baum, der, kokosträd. -nuß, die, kokosnöt. -nußöl, das, kokosolja. -palme, die, kokosträd. -saft, der, kokossaft.

Cölibat, das, celibat.

Colibri, der, (pl. -en) kolibri, honungsfågel.

Collationiren, v. a. kollationera.

Collecte, die, (pl. -n) kollekt, insamling; kollekt, bön före episteln. [embetsbroder.

College, der, (pl. -n) kollega,

Collegium, das, (pl. Collegien) kollegium, föreläsning; ein – hören, höra en föreläsning; ein – lesen, hålla en föreläsning.

Collet, das, kollett, kyller.

Collidiren, v. n. stöta emot, sammanstöta. [kollision.

Collision, die, sammanstötning,

Collo, Collis, das, (hand. T.) colli, kolli, bal, packa.

Colon, das, kolon.

Colonie, die, (pl. -n) koloni, nybygge.

Colonist, der, (pl. -en) kolonist, nybyggare. [pelare.

Colonnade, die, kolonad, rad af

Colonne, die, kolonne, pelare. -nweise, av. (milit.) i form af kolonn, kolonnvis. [nium.

Colophonium, das, kolopho-

Coloquinte, die, koloqvint.

Coloriren, v. a. kolorera, illuminera.

Colorit, das, kolorit, färg.

Coloß, der, koloss.

Colossal, a. kolossal, jättelik; oformligt stor.

Columne, die, (pl. -n) (boktr.) kolumn, spalt. -ntitel, der, kolumntitel. -nweise, av. kolumnvis

Combination, die, förbindelse, förening, sammanläggning.

Combiniren, *v. n.* sammanfoga, förena. [kommendant.

Commandant, der, (*pl.* -en)

Commandiren, *v. a.* kommendera, anföra, föra befälet öfver.

Commando, das, kommando, befäl. **-stab, der,** kommandostaf. **-wort, das,** kommandoord.

Commende, die, förläning af ett, en munkorden tillhörigt, andeligt ombete, åt någon som ej är munk.

Comment, der, vis, skick, bruk.

Commentar, der, (*pl.* -ien) kommentar, kommentering.

Commerz, der, handel, umgänge; äfv.: kalas, studentkalas. **-collegium, das,** handelsministerium, kommerskollegium. **-cnrath, der,** kommersεråd.

Comissar, der, (*pl.* -e) kommissarie; fullmäktig, ombudsman.

Commißbrod, das, kommissbröd.

Commission, die, kommission, uppdrag. **-sgebühren, die,** kommissionsarfvode, provision. **-shandel, der,** kommissionshandel.

Commissionär, der, (*pl.* -e) kommissionär, ombud.

Commode, *a.* kommod, beqväm; *subst.* **die** -, kommod, nattkommod.

Commune, die, kommun, bylag.

Communicant, der, (*pl.* -en) nattvardsgäst, kommunikant.

Communiciren, *v. a. & n.* kommunisera, utdela ell. begå nattvarden.

Communion, die, nattvardsgång, kommunion; zur - gehen, gå till nattvarden.

Compact, *a.* kompakt, tät, fast, hopträngt. [pani, bolag.

Compagnie, die, (*pl.* -n) kom-

Compagnon, der, bolagsman.

Compaß, der, (*pl.* -e) kompass. **-häuschen, das,** nakterhus. **-nadel, die,** kompassnål. **-rose, die,** vindrose på kompassen. **-strich, der,** kompasstreck, streck, som magnetnålen på kompassen utvisar.

Compendiarisch, Compendiös, *a.* kort, summarisk, sammandragen, innefattad i korthet.

Compensiren, *v. a.* vedergälla, ersätta, godtgöra.

Competent, *a.* kompetent, behörig, rättmätig, befogad.

Competenz, die, kompetens, behörighet; rättighet att vara domare i en sak.

Compiliren, *v. a.* kompilera, samla, utdraga ur andras arbeten, sammansätta. [dig.

Complet, *a.* komplett, fullstän-

Complicirt, *a.* invecklad.

Compliment, das, (*pl.* -e) kompliment; ohne alle -e, utan allt krus.

Complimentiren, *v. a.* komplimentera, krusa.

Complott, das, komplott, sammansvärjning, stämpling.

Complottiren, *v. a. & n.* komplottera, stämpla.

Componiren, *v. a.* komponera.

Componist, der, (*pl.* -en) kompositör, komponist.

Compreß, *a.* tät, fast packad, trång. [sår).

Compresse, die, kompress (på

Compromiß, das, kompromiss, förlikning. [rum.

Comptoir, das, kontor, affärs-

Comptoirist, der, kontorist, bokhållare. [densriddare.

Comthur, der, kommendör, or-

Comthurei, die, kommenderi.

Concav, *a.* konkav, hålig.

Concept, das, (*pl.* -e) koncept, utkast. **-papier, das,** konceptpapper.

Concert, das, (*pl.* -e) konsert; ein - geben, gifva konsert. **-meister, der,** konsertmästare. **-saal, der,** konsertsal. **-sänger, der,** konsertsångare. **-sängerin, die,** konsertsångerska.

Concession, die, koncession, bevillning, tillåtelse.

Conchilien, die, *pl.* conchylier, allehanda snäckor och musslor.

Concilium, das, (*pl.* **Concilien**) kyrkomöte. [fatta.

Concipiren, *v. a.* koncipera, för-

Concordanz, die, öfverensstämmelse, enighet; (*bibl.*) konkordans.

Concordat, das, fördrag, öfverenskommelse, förlikning.

Concret, *a.* konkret.

Concubinat, das, oäkta sammanlefnad.

Concubine, die, konkubin, sköka, frilla, mätress.

Concurrenz, die, konkurrens.

Concurs, der, konkurs, bankrutt; in - gerathen, göra bankrutt.

Condensiren, *v. a.* kondensera, göra tjock.

Condition, die, kondition, vilkor, förbehåll, beting; beställning, embete.

Conditioniren, *v. n.* konditionera, vara i tjenst. [bagare.

Conditor, der, konditor, socker-

Conditorei, die, konditori, sockerbageri.

Condolenz, die, kondolens, sorgbeklagning. **-schreiben, das,** kondolensbref.

Condoliren, *v. a.* betyga sorg ell. medlidande, beklaga.

Confect, das, konfekt, sockerbakelse.

Conferenz, die, konferens, sammankomst, möte; underhandling, öfverläggning.

Conferiren, *v. n.* konferera, förlikna; samråda.

Confirmation, die, konfirmation, stadfästelse, bekräftelse, bevis.

Confirmiren, *v. a.* konfirmera, bekräfta, befästa.

Confiscation, die, konfiskation, konfiskering, indragning.

Confisciren, *v. a.* konfiscera.

Conflict, der, tvist, oenighet, strid.

Conföderation, die, konfederation, förbund, förbindelse.

Conföderiren, sich, *v. r.* sammangadda sig, ingå förbund.

Conföderirte, der, bundsförvandt. [faslig.

Confus, *a.* konfus, förvirrad,

Confusion, die, konfusion, förvirring, mischmasch.

Congreß, der, kongress, möte, sammankomst.

Connexion, die, förening, förbindelse, sammanhang, gemenskap.

Conossement, der, konossement, fraktsedel, förteckning på en skeppsladdning.

Conscribirte, der, utskrifven till krigstjenst, konskriberad.

Conscription, die, (*pl.* -en) utskrifning till krigstjenst.

Consequent, *a.* konseqvent.

Consequenz, die, konseqvens, följdriktighet, följd.

Conservationsbrille, die, konserver, *pl.*

Consistenz, die, konsistens, bestånd, varaktighet.

Consorte, der, konsort, kamrat, bolagsman.

Constabler, der, (*pl.* -) konstapel, styckjunkare.

Constitution, die, konstitution, sammansättning, beskaffenhet; regeringsform.

Constitutionell, *a.* laglikmätig, öfverensstämmande med konstitutionen; hörande till kroppsbeskaffenheten.

Consul, der, konsul.

Consulent, der, advokat, rådgifvare. [gära råd.

Consuliren, *v. a.* rådfråga, be-

Contant, *a. & av.* kontant.

Conterfei, das, porträtt, afbild.

Contingent, das, kontingent, tillskott. [geben, gifva kredit.

Conto, das, konto, räkning; -

Contrabande, die, kontraband, förbjudna varor, lurendräjerivaror.

Contrabandiren, *v. a.* införa förbjudna varor, lurendräja, smuggla. [der, (*mus.*) kontrapunkt.

Contra-baß, der, basfiol. **-punct,**

Contract, *a.* lam, kontrakt.

Contract, der, (*pl.* -e) kontrakt; öfverenskommelse.

Contractmäßig, *a.* enlig med ell. grundad på kontrakt, öfverenskommande.

Contrast, der, (*pl.* -e) kontrast, motsats, strid.

Contribution, die, kontribution, tillskott, skatt. [syn.

Controle, die, kontroll, efter-

Controleur, der, kontrollör, uppsyningsman.

Controliren, *v. a.* kontrollera, taga under uppsigt.

Contumaz, die, qvarantän.

Contusion, die, kontusion, krossning, qvästning, stöt.

Convenienz, die, konvenans, läglighet, beqvämlighet.
Conveniren, *v. n.* vara läglig, vara passande.
Convent, der, konvent, sammankomst.
Conventikel, das, helig sammankomst; sektkapell.
Convention, die, sammankomst, möte; aftal, öfverenskommelse, kontrakt. **-sgeld**, das, konventionspenningar.
Convex, *a.* konveks, kullrig.
Convictorium, das, matsal i kloster. [kramp.
Convulsion, die, konvulsion,
Coordinirt, *a.* af lika ordning ell. rang.
Copie, die, kopia, afskrift; eine – davon nehmen, taga en afskrift deraf. [va, taga afskrift.
Copiren, *v. a.* kopiera, afskrif-
Copist, der, kopist, afskrifvare.
Copuliren, *v. a.* förena; viga, sammanviga.
Coquett, *a.* kokett, behagsjuk.
Coquette, die, behagsjukt fruntimmer. [rigtig, välmenande.
Cordial, *a.* hjertlig, öm, upp-
Corduan, der, karduan (sämskadt skinn). **-macher**, der, karduanmakare.
Corinthen, *pl.* korinter.
Cornet, der, kornett.
Corporal, der, korporal.
Corporation, die, korporation, samfund, sällskap.
Correct, *a.* rätt, riktig, felfri.
Correctheit, die, riktighet, noggrannhet, felfrihet.
Corrector, der, korrektör; korrekturläsare.
Correctur, die, förbättring, rättelse; korrektur; – lesen, läsa korrektur.. **-bogen**, der, korrekturark. [dent.
Correspondent, der, korrespon-
Correspondenz, die, öfverensstämmelse; korrespondens, brefvexling.
Correspondiren, *v. n.* svara emot, komma öfverens med; korrespondera, brefvexla.
Corrigiren, *v. a.* förbättra, korrigera; läsa ett korrektur.
Corsar, der, korsar, sjöröfvare, kapare. [snörlif.
Corsett, das, korsett, lifstycke,
Corvette, die, korvett (skepp).
Cosmisch, *a.* hörande till verldsbyggnaden.
Cosmograph, der, verldsbeskrifvare. [skrifning.
Cosmographie, die, verldsbe-
Cosmopolit, der, verldsborga-
Costüm, das, kostym. [re.
Cour, die, hof, hofstat; die – machen, göra sin cour, smickra; fria till.
Courier, der, kurir. **-peitsche**, die, kurirpiska. **-stiefel**, der, kurirstöfvel. **-zug**, der, kurirtåg, snälltåg. [kurslista.
Cours, der, kurs. **-zettel**, der,
Couvert, das, kuvert (på bord och brefomslag).
Couvertiren, *v. a.* kuvertera, förse med omslag.
Cravatte, die, kravatt, halsduk, krage. [ting, varelse.
Creatur, die, kreatur, skapadt
Credenzen, *v. a.* kredensa, presentera, bjuda.
Credenz-teller, der, presentertallrik. **-tisch**, der, skänkbord, skänsskåp.
Credit, der, kredit; förtroende, anseende; – geben, gifva kredit, kreditera; auf –, på kredit; Waaren auf – entnehmen, taga varor på kredit. **-brief**, der, kreditbref, kreditif. **-wesen**, das, kreditväsende.
Creditiren, *v. a.* kreditera, gifva kredit, sälja på kredit; Jemanden für eine Summe – (eine Summe zutschreiben), kreditera någon för en summa. [tor, borgenär.
Creditor, der, (*pl.* -en) kredi-
Creneliren, *v. a.* (*milit.*) krenelera, förse med skottglugg.
Criminal, *a.* kriminal, hörande till brottmål. **-gericht**, das, brottmålsdomstol, kriminalrätt. **-gesetz**, das, brottmålslag, kriminallag. **-gesetzbuch**, das, brottmålsagbok. **-proceß**, der, kriminalprocess. **-richter**, der, brottmålsdomare, kriminaldomare. **-sache**, die, brottmål, lifssak.
Crucifix, das, krucifix.
Crystall, se Kristall.
Cubebe, die, (*pl.* -n) kubeb, kubeber.
Culmination, die, stjernas gång genom meridianen.
Culminiren, *v. n.* uppstiga; vara midt öfver hufvudet.
Cultiviren, *v. a.* kultivera, odla; den Boden –, odla jorden.
Cultur, die, kultur; odling, häfd, ans, skötsel. **-fähig**, *a.* som kan kultiveras. [gudsdyrkan.
Cultus, der, kultus, gudstjenst,
Cur, die, (*pl.* -en) kur, botande; eine – gebrauchen, bruka en kur.
Curatel, die, (*pl.* -en) kuratel, förmynderskap, uppsigt.
Curator, der, (*pl.* -en) kurator, förmyndare; syssloman i konkurs.
Curios, *a.* sällsynt, besynnerlig.
Curiosität, die, sällsynthet; raritet. [hela.
Curiren, *v. a.* kurera, bota,
Currende, die, skolgossar som gå omkring och sjunga.
Current, *a.* gångbar. **-gläubiger**, der, fordransägare, hvilkens fordran star i handelsböckerna. **-schrift**, die, kursifstil, flytande skrift.
Curschmied, der, djurläkare.
Cursiren, *v. n.* kursera, gälla, vara gångbar, vara gängse, gå i svang. [rum.
Cyklus, der, cykel, period, tids-
Cylinder, der, (*pl.* -) cylinder; vält, valts. **-uhr**, die, cylinderur
Cylindrisch, *a.* cylindrisk, cylinderformig.
Cymbel, die, (*pl.* -n) cymbal. **-register**, das, cymbalregister.
Cyniker, der, cynisk filosof; osnygg, vresig menniska.
Cynisch, *a.* cynisk, hundsk.
Cypresse, die, (*pl.* -n) cypress, cypressträd. [kejsare.
Czar, der, (*pl.* -en) czar, rysk
Czarin, die, (*pl.* -nen) czarinna.

D.

D, **d**, **das**, ett D, d, fjerde bokstafven i alfabetet; andra noten i c-skalan; **der D-Laut**, d-ljudet; **der D-Ton**, d-tonen; **die D-Saite**, d-strängen.
Da, *av.* der, derstädes; här, härstädes; då, när, emedan, som; sedan; da ist er, der är han; wo denn da? hvarest? zu einer Zeit da, till en tid, der ell. då; – geht er, der går han; – geschah es, då skedde det; sieh, – haben wir es! se, der har vi det! wer – glaubt, der etc., den som tror, han etc.
Dabei, *av.* dervid, derhos, derunder, bredvid, utmed, nära; äfv.: dessutom, derjemte; – sitzen, sitta bredvid; – bleibt es, det blir (blifver) dervid; was ist – zu thun? hvad är dervid att göra? – muß ich Ihnen noch sagen, dessutom må jag säga er; – sein, vara närvarande.
Dacapo! *intj.* da capo!
Dach, das, (*pl.* Dächer) tak; mit – versehen, taka, taklägga; unter – sein, hafva tak öfver hufvudet; unter – kommen, komma under tak, få tak öfver hufvudet; unter – und Fach halten, hysa och skydda; Jemandem auf dem -e sein, se en noga på fingrarne. **-balken**, der, takbjelke. **-decker**, der, taktäckare. **-deckung**, die, taktäckning, takläggning. **-fahne**, die, takflagg, väderhane. **-fenster**, das, vindsfönster, vindsglugg; takfönster, takglugg. **-flechte**, die, takmossa. **-förste**, die, takrygg, takås. **-geschoß**, das, vindsvåning. **-kammer**, **-stube**, die, vindskammare. **-latte**, die, takribba, takläkt. **-lauch**, der, huslök, taklök. **-luke**, die, takglugg, vindsglugg. **-rinne**, die dropp, takränna. **-schiefer**, der, takskiffer. **-schindel**, die, taksparre. **-spahn**, der, takspån. **-spitze**, die, takås. **-stein**, der, taktegel, taksten. **-stroh**, das, takhalm. **-stuhl**, der, takstol, takresning. **-traufe**, die, takdropp. **-wasser**, das, takvatten. **-werk**, das, takresning, taklag. **-ziegel**, der, taktegel, taksten.
Dachs, der, (*pl.* -e) gräfsvin, gräfling. **-bau**, der, gräfsvinsbo, gräfsvinsgryt, gräflingsbo. **-hund**, der, gräfsvinshund, gräflingshund.
Dachtel, die, (*pl.* -n) örfil.

Dachteln, *v. a.* Jemanden –, gifva någon örfilar.

Dachung, die, (*pl.* **-en**) tak, takresning, takläggning.

Dadurch, *av.* derigenom; – geschah es, daß etc., derigenom skedde det, att etc.

Dafern, *conj.* om, såvida, såframt, i händelse, derest.

Dafür, *av.* derföre, för det; derför; i stället för; i det stället, deremot; – stehen, svara för, vara ansvarig för; – können, råda för; ich kann nichts –, jag råder ej derför; – halten, hålla före.

Dagegen, *av. & conj.* deremot, emot, tvärtom, till vedergällning till ersättning för; – halten, jemnföra emot (hvarannat); – sein, vara deremot; ich habe nichts –, jag har ingenting deremot; – möchte ich bemerken, deremot skulle jag bemärka; – hilft nichts, deremot hjelper ingenting.

Dagge, die, (*pl.* **-n**) (*sjöt.*) dagg, tågända som straffverktyg; die – kosten, få smaka daggen.

Daheim, *av.* hemma; derhemma; – bei uns, hemma hos oss.

Daher, *av.* derifrån, derutaf, derföre, alltså, således, fördenskull. (*I sammansättningar med verber öfversättes* daher *med* fram, åstad, förbi, t. ex. daherziehen, framtåga, tåga förbi; daherkommen, framkomma, komma fram).

Daherum, *av.* deromkring.

Dahier, *av.* här, härstädes, här i staden; Herrn N. N. –, till herr N. N. härstädes.

Dahin, *av.* dit, derhän; bort; så vida, så länge; – bringen, bringa derhän, meine Sorge geht –, daß er etc., min omsorg syfter derhän, att han etc.; – fallen, förfalla, bortfalla; bortvissna; –geben, uppoffra; bortgifva; –reißen, bortföra, hänföra; förföra; – gestellt sein lassen, lemna derhän, lemna i sitt värde; – sinken, sjunka ned, sjunka bort; er ist –, det är ute med honom, han är död; die Zeit ist –, tiden är förliden; er gelangt nicht –, han hinner ej derhän.

Dahinaus, *av.* dit ut, derpå ut; – will es! derpå syfter det!

Dahinein, *av.* dit in.

Dahingegen, *av.* deremot; tvärtom.

Dahinten, *av.* bakom; efter; tillbaka.

Dahinter, *av.* der bakom, der bakefter, der bakpå; – stecken, ligga derunder; – kommen, komma under fund med.

Dahinwärts, *av.* ditåt.

Dahlbord, (*sjöt.*) se **Plattbord**.

Dahlen, *v. n.* (*vulg.*) fjollas, skalkas, galnas, narras, skämta, leka.

Damalig, *a.* dåvarande.

Damals, *av.* då, då för tiden.

Damascenerklinge, die, (*pl.* **-n**) damascenerklinga, damaskerad värjklinga.

Damasciren, *v. a.* damaskera.

Damast, der, (*pl.* **-e**) damast. **-arbeit, die**, damastväfnad. **-weber, der**, damastväfvare.

Damasten, *a.* af damast.

Dam-bock, -hirsch, der, dofhjort. **-hirschkuh, die**, dofhind. **-thier, das**, dofhind. **-wildpret, das**, dofdjur, både hjortar och hindar.

Dame, die, (*pl.* **-n**) dam, förnämt fruntimmer; drottning i schack och kortspel; bricka i damspel; dam; äfv.: damspel.

Damen-bret, das, dambräde. **-haft**, *a.* lik en dam; förnäm. **-hut, der**, fruntimmerhatt. **-putz, der**, nipper, fruntimmernipper. **-spiel, das**, damspel. **-stein, der**, dambricka.

Dämisch, *a.* förvirrad; galen, tokig, fjollig, tokrolig.

Damit, *av.* dermed, derigenom; dymedelst; – soll nur gesagt sein, dermed skall allenast vara sagt; – *conj.* på det att; – ich fortkomme, på det att jag måste komma bort.

Damm, der, (*pl.* **Dämme**) dam, dämning; jordbro, upphöjd väg. **-bruch, der**, hål, som vattnet skurit i en dämning. **-erde, die**, svartmylla. **-weg, der**, jordbro; upphöjd väg.

Dämmen, *v. a.* göra en fördämning; hindra, qvarhålla vattnet genom en dam.

Dämmerig, *a.* skum, mörk.

Dämmerlicht, das, skumt, svagt ljus ell. sken.

Dämmern, *v. n. & imp.* börja skymma, blifva mörkt; gry, dagas, börja blifva ljus.

Dämmerung, die, (*pl.* **-en**) skymning, dagning, gryning.

Dämon, der, demon, dämon.

Dämonisch, *a.* dämonisk.

Dampf, der, (*pl.* **Dämpfe**) dunst, ånga, imme, rök; harm, förargelse; andtäppa. **-bad, das**, immbad. **-kessel, der**, ångkittel, ångpanna. **-kraft, die**, ångkraft. **-kugel, die**, dunstkula. **-loch, das**, rökhål. **-maschine, die**, (*pl.* **-n**) ångmaskin. **-mühle, die**, ångqvarn. **-pfanne, die**, ångpanna. **-presse, die**, ångpress (boktryckarepress som drifves med ånga). **-röhre, die**, ångrör. **-schiff, das**, ångfartyg, ångskepp, ångbåt. **-schifffahrt, die**, ångskeppsfart. **-ventil, das**, ångventil. **-wagen, der**, ångvagn, locomotiv.

Dampfen, *v. n.* ånga, gifva dunst, rök ell. ånga ifrån sig.

Dämpfen, *v. a.* dämpa, qväfva, döfva; stilla; kufva; stufva; släcka, dämpa.

Dämpfer, der, (*pl.* **–**) ljussläckare; döfvare på ett musikinstrument; äfv.: ångbåt; ångvagn.

Dampfig, *a.* ångfull, qvalmig, full af rök.

Dämpfig, *n.* trångbröstad, andtäppt; ein dämpfiges Pferd, en sprängd häst.

Dämpfigkeit, die, andtäppa (hos djur).

Dämpfung, die, dämpande, kufvande, stillande etc.; jemf. Dämpfen.

Dammweg, der, se und. **Damm.**

Danach, se **Darnach.**

Daneben, *av.* dervid, bredvid.

Danebst, *av.* nära vid; utomdess.

Danieder, *av.* der ner; till jorden; – liegen, ligga sjuk; vara förstörd; vara fallen öfverända; ligga i barnsäng.

Dank, der, tack, tacksägelse, erkänsla; Gott sei –! gud vare tack! großen –! stor tack! seinen – sagen, aussprechen, framföra, uttala sin tack ell. tacksägelse; – wissen, tacka; schlechten – bekommen, få skam till tack; zu – machen, göra till lags. **-altar, der**, tackaltare. **-bar**, *a.* tacksam, erkänsam. **-barkeit, die**, tacksamhet, erkänsla, erkänsamhet. **-barlich**, *av.* tacksamt, erkänsamt, med tacksamhet. **-fest, das**, tacksägelsedag, tacksägelsefest. **-gebet, das**, tacksägelsebön. **-lied, das**, tacksägelsepsalm, tacksägelsesång. **-opfer, das**, tackoffer. **-rede, die**, tacksägelsetal. **-sagung, die**, tacksägelse. **-sagungsschreiben, das**, tacksägelsebref. **-vergessen**, *a.* otacksam, tacklös.

Danken, *v. n.* tacka, aflägga tacksägelse; helsa igen; besvara en helsning; höfligt afslå, ej emottaga; Jemandem für Etwas –, tacka en för något; Jemandem Etwas zu – haben, hafva någon att tacka för något; ich danke sehr, jag tackar så mycket, jag tackar ödmjukast; ich danke schön, jag tackar vackert, (*iron.*) jag betackar mig; ich danke ja, jag tackar, ja; ja, jag tackar; nein, ich danke, nej, jag tackar; dafür danke ich! det tackar jag för! das danke ihm der Teufel! tack honom fan för det! ich grüßte ihn, aber er dankte mir nicht, jag helsade på honom, men han helsade ej igen; danke dirs Gott, Gud vedergälle dig.

Dann, *av.* då; derefter; sedan, så; – und wann, då och då, af och till, ibland, stundom.

Dannen, von –, *av.* derifrån, dädan.

Daran, *av.* derpå, deruti; dervid; bredvid; deran; übel – sein, vara illa deran, vara illa utkommen; nicht wissen wie man – ist, ej veta hvad man skall tro ell. göra; es ist nichts –, saken är ej sann, är ogrundad, det är ej värdt dermed; – liegen, vara af vigt; es liegt mir nichts –, det är mig ej af vigt; – müssen, ej kunna undvika; – setzen, våga; er will nicht –, han vill ej befatta sig dermed, han vill icke deran; er wird bald – kommen, turen lär snart komma till honom; sich – kehren, bry sig derom.

Darauf, *av.* derpå, deruppå; derpå, derefter, sedan, sedermera; Tags –, den Tag –, dagen derefter; einige Tage –, några dagar derefter; ich kann nicht – kommen, jag kan ej påminna mig det; – gehen, fordras, gå åt; gå förlorad; sein ganzes Vermögen ist – gegangen, det har kostat honom hela hans förmögenhet; – geht er eben aus, det är just derpå han syftar; er wird wohl – gehen, han lär väl dö; es steht der Galgen –, det straffes galgon; – geben, gifva på hand; er giebt nichts –, han rättar sig ej derefter, bryr sig ej derom.

Daraus, *av.* deraf, derutaf; derutur; ich mache mir nichts –, jag frågar ej derefter.

Darben, *v. n.* lida brist på det nödvändigaste, tarfva, vara nödställd, vara behöfvande.

Darbieten, *v. irr. a.* tillbjuda, erbjuda, framräcka; sich –, erbjuda sig, visa sig villig.

Darbietung, **die**, (*pl.* **–en**) tillbud, erbjudande.

Darbringen, *v. irr. a.* frambringa, tillföra; framställa, frambära; ein Opfer –, hembära ett offer.

Darbringung, **die**, frambringande etc.; jemf. Darbringen.

Darein, *av.* deruti; – willigen, samtycka till; – reden, falla i talet; – schlagen, slå till, hugga till.

Darge, **die**, (*pl.* **–n**) gädd-drag.

Dargeben, *v. irr. a.* framgifva, framräcka; uppoffra, öfverlemna.

Darin, **Darinnen**, *av.* deruti; derinne; innanföre; darin einbegriffen, deruti inbegripen; darin hat er Recht, deruti har han rätt.

Darlegen, *v. a.* framlägga, ådagalägga, bevisa.

Darleben, **das**, lån (som gifves).

Darleihen, *v. a.* utlåna.

Darleiher, **der**, utlånare.

Darleihung, **die**, utlånande, utlåning.

Darm, **der**, (*pl.* **Därme**) tarm; der große –, stortarmen. **–bruch**, **der**, tarmbråck. **–entzündung**, **die**, inflammation i tarmarne. **–fell**, **das**, tarmhinna. **–fieber**, **das**, tarmfeber. **–gicht**, **die**, tarmref, kolik. **–haut**, **die**, tarmhinna. **–kanal**, **der**, tarmkanal. **–netz**, **das**, tarmnätet. **–ruhr**, **die**, rödsot, durklopp. **–saite**, **die**, tarmsträng, sensträng. **–schleim**, **der**, tarmslem. **–strenge**, **die**, tarmref, bukref. **–verschlingung**, **die**, tarmvred. **–wurm**, **der**, (Afterwurm) tarmmask, askaride. **–zwang**, **der**, förstoppning.

Darnach, *av.* derefter, sedan, sedermera, derpå; i förhållande med, enligt med.

Darnieder, se **Danieder**.

Darob, *av.* hvaröfver, deröfver, deraf; jemf. Darüber.

Darre, **die**, (*pl.* **–n**) kölna, maltkölna etc.; (*med.*) tvinsot; hetblemma.

Darreichen, *v. a.* framräcka, tillbjuda.

Darreichung, **die**, framräckande, tillbjudande.

Darren, *v. a.* torka på kölna ell. ugn.

Darr-gras, **das**, holk, tåtel. **–haus**, **das**, torkhus, kölna. **–ofen**, **der**, kölna, torkugn. **–sucht**, **die**, tvinsot, trånsjuka.

Darrling, **der**, darrkoppar; slagg efter koppar.

Darstellen, *v. a.* framställa, lägga för ens ögon; föreställa, uppvisa.

Darstellung, **die**, framställande, framställning, föreställning; afbild. **–sart**, **die**, framställningssätt. **–sgabe**, **die**, framställningsgåfva.

Darstrecken, *v. a.* framräcka, framvisa; försträcka.

Darstreckung, **die**, framräckande etc.; jemf. Darstrecken.

Darthun, *v. irr. a.* ådagalägga, bevisa.

Darüber, *av.* deröfver, deruppöfver; utomdess; man kann – hinwegsehen, man kan se deröfver; – hinaus, derutöfver; sich – aufhalten, tadla, göra narr af något; sich – her machen, anfalla; taga ihop med; es geht darunter und –, det går buller om buller; ich bin – hinaus, jag sätter mig deröfver, bryr mig ej derom; –, hinsterben, dö ifrån något.

Darum, *av. & conj.* derföre, för den orsakens skull; emedan, alldenstund; derom; ich bin – gekommen, jag har mistat det, jag har förlorat det; jag har blifvit bedragen derpå; tausend Thaler wollte ich – geben, wenn, jag skulle gifva tusen Riksdaler om; – ist mir nicht zu thun, derom bryr jag mig ingalunda, det är ingalunda det jag vill.

Darunter, *av.* derunder, derinunder, der nedanför; dervid, deribland; Kinder von zehn Jahren und –, barn om tio år och derunder; – sein, vara inunder (t. ex. vagnen etc.); was versteht er –? hvad menar han dermed, hvad vill han säga dermed? – steckt Etwas, det ligger något derunder.

Darwägen, *v. irr. a.* väga fram, väga åt.

Darzählen, *v. a.* räkna fram, uppräkna; er zählte seine Ahnen dar, han uppräknade sina anor.

Das, *art.* ett, det; *pron.* det, detta; hvilket, som; das, was ich zu verlangen habe, det som jag har att fordra; das soll so sein, det skall ell. det måste vara så; das ist zu sagen, detta är att säga, detta måste sägas.

Dasein, *v. irr. n.* vara för handen, vara närvarande, vara till finnande.

Dasein, **das**, vistande, närvaro; tillvarelse.

Daselbst, *av.* der, just der, på det stället, derstädes, dersammastädes.

Dasig, *a.* dervarande, från det stället.

Dasjenige, *pron.* det, detsamma.

Dasmal, *av.* för den gången.

Daß, *conj.* att, det; (auf daß, damit) för det att; på det att; (seitdem) sedan, som; så mycket, så vida; wer konnte glauben – ꝛc., hvem kunde tro, att etc.; es sind nun zwei Jahre, daß ich hierher kam, det är nu två år sedan jag kom hit.

Dasselbe, **Dasselbige**, *pron.* detsamma.

Datiren, *v. a.* datera.

Dato, se **Datum**.

Dattel, **die**, (*pl.* **–n**) dadel, frukt af palmträdet. **–baum**, **der**, dadelträd, dadelpalm. **–förmig**, *a.* dadelformig. **–honig**, **der**, dadelhonung. **–kern**, **der**, dadelkärna. **–muschel**, **die**, dadelmussla, stenborr. **–öl**, **das**, dadelolja. **–palme**, **die**, dadelträd, dadelpalm. **–wein**, **der**, dadelvin.

Datum, **der**, (*pl.* **Data**) datum; bis dato, till dato, intill dato.

Daube, **die**, (*pl.* **–n**) kim, tunnstaf.

Däuchten, *v. imp.* tyckas, synas, förekomma; hålla för, tänka, tro; mir däuchte es war so, det tycktes mig vara så; was däucht dich davon? hvad tycks dig derom? er däucht sich was Rechtes, han är stor på sig, han inbillar sig mycket.

Dauer, **die**, varaktighet, beständighet, bestånd; auf die –, i längden; auf die – machen, göra varaktig. **–haft**, *a.* varaktig, beständig, stadig, fast. **–haftigkeit**, **die**, varaktighet, fasthet, stadighet.

Dauern, *v. n.* vara, räcka; hafva bestånd; vara, fortfara; wird das lange –? skall det vara länge? es dauert zu lange, det dröjer för länge; das dauert nicht lange, det varar ej länge; das dauert den ganzen Winter, det fortfar hela vintren.

Dauern', *v. imp.* väcka medlidande, medömkan med; beklaga; ångra; es dauert mich, det gör mig ondt; er dauert mich, det gör mig ondt om honom; es dauert mich, daß ich es gethan habe, det ångrar mig att jag gjort det.

Daum, **Daumen**, **der**, (*pl.* **Daumen**) tumme; tum; Jemandem den – aufs Auge halten, hålla tummen på ögat på någon, hålla någon i ordning, i tygel. **–schraube**, **die**, **–stock**, **der**, tumskruf.

Daumkraft, **die**, domkraft.

Däumling, **der**, (*pl.* **–e**) handsktumme; fingertuta; tummeliten, liten oansenlig menniska; dymling.

Daune, **die**, dun, fjun.

Daus, **das**, (*pl.* **Däuser**) tvåan, dus (i tyska kort); ess (på franska kort); tvåan ell. dus på en tärning.

Davids-birne, **die**, ett slags päron (franska *Catillac*). **–harfe**, **die**, Davids harpa (en art snäcka). **–korn**, **das**, himmelskorn.

Davon, *av.* derifrån; deraf; derom; dädan, bort, ifrån; man kann ihn nicht – bringen, man kan ej få honom derifrån; – eilen, skynda bort; – fahren, åka ell. fara bort ell. dädan; – fliegen, flyga bort; – gehen, gå bort, rymma; – helfen, hjelpa ifrån, hjelpa bort; – jagen, jaga bort, drifva bort, jaga dädan; – kommen, komma derifrån, undkomma; mit einem blauen Auge – kommen, slippa med ett blått öga; gut – kommen, slippa väl derifrån; – laufen, löpa bort, taga flykten; sich – machen, undfly, hemligen löpa sin väg; sich – schleichen, smyga sig bort, smyga sig derifrån; – schwimmen, simma bort, simma derifrån; – springen, springa bort; – tragen, bekomma, vinna, få som resultat; Ehre – tragen, hafva ära af; Vortheil – tragen, draga ell. hafva fördel deraf; den Sieg – tragen, vinna seger; – ziehen, draga bort, draga hädan; Vortheil, Nutzen – ziehen, hafva fördel, hafva nytta deraf; das kommt davon, det kommer deraf.

Davor, *av.* derföre, framföre, der framföre, frammanföre; ich habe einen Abscheu –, jag hyser afsky derföre; – stand ein Baum, ett träd stod der framföre; ich fürchte mich –, jag fruktar derföre; hüte dich –, vakta dig derföre.

Dawider, *av.* deremot; ich habe nichts –, jag har ingenting deremot; dafür und –, (pro & contra) derföre och deremot; sich – setzen, sätta sig deremot.

Dazu, *av.* dertill; utomdess, dessutom; legen wir – die Kosten, lägg dertill omkostnaderna; – thun, bidraga till, bidraga dertill, göra något som kan tjena till befrämjande; – rathe ich Ihnen nicht, dertill råder jag er icke; – gehört Zeit, dertill fordras tid; noch – (obendrein), dessutom, utomdess.

Dazumal, *av.* alldenstund, då, isynnerhet då; då för tiden, dengång; – war es etwas Anderes, den gång var det annan sak.

Dazwischen, *av.* deremellan, deribland; – geht die Eisenbahn, deremellan (emellan dessa orter) går jernvägen; mitten –, midt deremellan; da sind Steine –, der är stenar deribland.

Dazwischenkommen, *v. n.* mellankomma; wenn er nicht dazwischen gekommen wäre, om han icke hade mellankommit; (*subst.*) **das** –, mellankomst.

Dazwischenkunft, **die**, mellankomst; durch meine –, vid min mellankomst.

Debatte, **die**, debatt, ordvexling.

Debattiren, *v. a.* debattera; über Etwas –, debattera om något.

Debet, **das**, debet, skuld; – und Credit, debet och credit.

Debit, **der**, debit, försäljning, afsättning (på varor); ich habe ihm den – übergeben, jag har öfverlåtit honom debiten ell. försäljningen.

Debitiren, *v. a.* debitera; Jemandem eine Summe –, debitera någon en summa ell. för en summa; (*fig.*) eine Unwahrheit –, framföra en osanning.

Debitor, **der**, debitor, gäldenär, skuldenär. [trädande.

Debüt, **das**, debüt, första upp-

Decade, **die**, dekad.

Decatiren, *v. a.* dekatera.

December, **der**, december, tolfte månad i året. [stycken (skinn).

Decher, **der**, (*pl.* –) decker, tio

Decimal, *a.* decimal. **-bruch**, **der**, decimalbråk. **-maß**, **das**, decimalmått. **-rechnung**, **die**, decimalräkning. **-system**, **das**, decimalsystem.

Deck, **das**, (*pl.* –e) däck (på skepp); jemf. Verdeck.

Deck-bett, **das**, öfverbädd, öfverdyna. **-korb**, **der**, bordkorg. **-mantel**, **der**, täckmantel, förevändning, undskyllan, ursäkt; unter dem Deckmantel der Freundschaft, under sken af vänskap. **-messer**, **das**, krumknif (liten trädgårdsknif). **-planke**, **die**, däckplanka. **-rohr**, **das**, takhalm, vassrör till att täcka tak med. **-stütze**, **die**, (*skeppsb.*) tvärbjelke.

Decke, **die**, (*pl.* –n) täcke, täckelse, öfverdrag, matta, duk; tak (i rum); die – über das Bett legen, breda täcket öfver sängen; die – abnehmen, aftaga täcket; (*fig.*) mit Jemandem unter Einer – stecken, spela under ett täcke med någon; sich nach der – strecken, ej sträcka sig längre än täcket räcker till, rätta mun efter matsäcken. **-ngemälde**, (Deckenstück) **das**, målning i ett rums tak.

Deckel, **der**, (*pl.* –) lock, täckfat; (*boktr. T.*) deckel; ein Korb mit –, en korg med lock; den – aufsetzen, sätta locket på; den – zuschlagen, slå igen locket; – an Pfeilern, krans. **-glas**, **das**, bägare, glas med lock på. **-kanne**, **die**, kanna med lock. **-sieb**, **das**, såll med dubbel botten.

Decken, *v. a.* duka, breda duk öfver, täcka; betäcka, (*fig.*) beskydda, försvara; den Tisch –, duka bordet, duka; mit Stroh –, täcka med halm.

Deckung, **die**, täckning, betäckning; – eines Wechsels, betäckning (betalning) af en vexel; ich habe die Mittel zur – nicht, jag har ej medlarne, jag saknar tillgångar till betäckning.

Declamation, **die**, (*pl.* –en) deklamation. [klamatör.

Declamator, **der**, (*pl.* –en) de-

Declamatorisch, *a.* deklamatorisk. [ra, offentligen tala.

Declamiren, *v. a. & n.* deklame-

Declination, **die**, (*pl.* –en) afvikning, deklination, deklinering, magnetens missvisning; (*gramm.*) deklination, deklinering. **-snabel**, **die**, deklinationsnål.

Decliniren, *v. a.* deklinera; nedböja; – *v. n.* afvika; missvisa (om magnetnålen).

Decoct, **das**, (*pl.* –e) dekokt.

Decoration, **die**, (*pl.* –en) prydnad, sirat, dekoration. **-smaler**, **der**, dekorationsmålare. **-smalerei**, **die**, dekorationsmålning. **-swechsel**, **der**, dekorationsförändring. [da, sira, smycka.

Decoriren, *v. a.* dekorera, pry-

Decorum, **das**, dekorum, anständighet, belefvenhet, sedighet, ordning.

Decret, **das**, (*pl.* –e) dekret, lag, påbud, befallning; beslut.

Decretiren, *v. a.* dekretera, besluta, förordna, bestämma; döma, afgöra.

Dedication, **die**, (*pl.* –en) dedikation, tillegnan. **-sschrift**, **die**, tillegnelseskrift.

Dediciren, *v. a.* dedicera, tillegna; Jemandem ein Buch –, tillegna någon en bok.

Deduciren, *v. a.* deducera, härleda, sluta, göra slutsatser; framlägga. [slutföljd, bevis.

Deduction, **die**, deduktion, slut-

Defect, *a.* defekt, ofullständig, felaktig; in –em Zustande, i defekt tillstånd.

Defect, **der**, (*pl.* –e) defekt, brist, fel, ofullständighet; (*T.*) (Defectbogen) defektark. **-bogen**, **der**, (*boktr.*) defektark. **-paket**, **das**, defektpacka. **-zettel**, **der**, defektsedel, defektförteckning.

Defendiren, *v. a.* försvara.

Defension, **die**, försvar.

Defensiv, *a.* defensiv, försvarande. **-bündniß**, **das**, defensivallians.

Defensive, **die**, defensiven, försvarsstånd; sich in der – halten, hålla sig på defensiven; in der – sein, vara i försvarsstånd, vara i defensiven. [rare, advokat.

Defensor, **der**, (*pl.* –en) försva-

Deficit, **das**, (*pl.* –e) deficit, det bristande, bristen.

Defiliren, *v. n.* defilera.

Definiren, *v. a.* definiera, förklara, beskrifva, bestämma.

Definition, **die**, (*pl.* –en) definition, förklaring. [de, slutlig.

Definitiv, *a.* definitiv, afgöran-

Degen, **der**, (*pl.* –) värja; zum – greifen, taga till värjan; den – entblößen, blotta värjan; den – ziehen, draga värjan; den – einstecken, sticka in värjan; auf den – fordern, utmana på värja; sich auf – schlagen, slåss på värja. **-band**, **das**, värjband, port-epée. **-fläche**, **die**, platta sidan af en värja. **-gefäß**, **das**, värjfäste. **-gehenk**, **das**, värjgehäng. **-griff**, **der**, värjfäste. **-klinge**, **die**, värjklinga. **-knopf**, **der**, värjknapp; ein alter deutscher –, en gammal redlig Tysk. **-koppel**, **die**, värjgehäng. **-quaste**, **die**, värj-

tofs. **-rücken, der,** värjbak. **-scheide, die,** värjskida, värjslida, värjebalga. **-schneide, die,** värjegg. **-spitze, die,** värjspets, värjudd. **-stich, der,** värjstyng. **-stoß, der,** värjstöt.

Degeneriren, *v. n.* vanslägtas.

Degradiren, *v. a.* degradera, nedsätta i värde.

Dehnbar, *a.* utvidgelig; smidig; sträckbar.

Dehnbarkeit, die, utvidgelighet, smidighet, sträckbarhet.

Dehnen, *v. a.* uttänja, sträcka, utspänna, töja, uttöja; draga ut tiden; sich –, sträcka sig; ein gedehnter Ton, en släpande ton.

Dehngras, das, mattgräs.

Dehnung, die, utsträckning; töjande etc.; jemf. Dehnen. **-szeichen, das,** circumflex.

Deich, der, (*pl.* -e) dike, dam, dämning; einen – durchstechen, genomskära ett dike. **-anker, der,** foten af ett dike. **-bau, der,** dambyggnad, damverk. **-damm, der,** fördämning mot vattnet i en hamn. **-pflichtig,** *a.* förbunden att vidmakthålla diken. **-schau, die,** besigtning af en dam. **-schleuse, die,** dambord, damlucka. **-wasser, das,** damvatten. **-weg, der,** damväg.

Deichen, *v. a.* dika, gräfva diken; uppföra dambyggnader.

Deicher, der, (*pl.* –) dikare, dikgräfvare.

Deichsel, die, (*pl.* -n) tistel ell. stång för en vagn; dexel, skarfyxa. **-gabel, die,** gaffeltistel, skakel. **-nagel, der,** tistelbult. **-pferd, das,** stånghäst.

Dein, Deine, Dein, *pron.* din, ditt.

Deiner, *pron.* (*gen.* af du) af dig.

Deinethalben, Deinetwegen, um Deinetwillen, *av.* för din skull.

Deinige, (Deine) **der, die, das,** *pron.* din, ditt; das –, din skyldighet; din egendom; die -n, *pl.* de dina; der Hut ist der –, den hatten är din (tillhör dig).

Deismus, der, deism, deismus.

Deist, der, (*pl.* -en) deist. **-erei, die,** deisteri.

Delegat, der, (*pl.* -en) deputerad, komissarie, fullmägtig.

Delegiren, *v. a.* afsända, befullmägtiga; förordna.

Deliberiren, *v. a.* öfverlägga, rådgöra; vara obeslutsam.

Delicat, *a.* delikat, läcker; välsmakande.

Delicatesse, die, (*pl.* -n) delikatess, läckerhet; noggrannhet; artighet; grannlagenhet, finkänslighet.

Deliciös, *a.* delikat, kostlig, välsmakande, öfvermåttan angenäm.

Delinquent, der, (*pl.* -en) missgerningsman, förbrytare.

Delirium, das, yra, fånighet, raseri.

Delphin, der, (*pl.* -e) delfin, hafssvin, tumlare; äfv.: en konstellation.

Dem, (uttalas dém) *artik. & pronom.* (*dativ* af der & das) diesès Glas dem Könige! denna skål gäller konungen! gieb dem armen Manne eine Gabe, gif åt den fattiga mannen en gåfva; es ist nicht an dem, det är icke sant; dem sei wie ihm wolle, dermed må vara huru det vill; ist dem so, ist dem also? är det så? hänger det så ihop? –, *pron.* honom, hvilken, som.

Demagog, der, (*pl.* -en) demagog, folkledare; upprorsstiftare.

Demagogie, der, demagogi.

Demagogisch, *a.* demagogisk.

Demant, der, (*pl.* -en) diamant, demant.

Demnach, *conj.* då, således, fördenskull, följaktligen; emedan.

Demnächst, *av.* innan kort, genast, på stunden.

Demohnerachtet, Demohngeachtet, Demungeachtet, *conj.* oaktadt, icke dessmindre.

Demokrat, der, (*pl.* -en) demokrat, anhängare af folkväldet.

Demokratie, die, (*pl.* -n) demokrati, folkvälde.

Demokratisch, *a.* demokratisk.

Demoliren, *v. a.* demolera, nedrifva, förstöra, ödelägga.

Demonstration, die, (*pl.* -en) bevisning, demonstration.

Demonstriren, *v. a.* demonstrera, ådagalägga, bevisa.

Demontiren, *v. a.* demontera, kasta någon af hästen, stöta ur sadeln.

Demoralisation, die, sedeförderf.

Demoralisiren, *v. a.* demoralisera, förderfva.

Demungeachtet, se **Demohnerachtet.**

Demuth, die, ödmjukhet, undergifvenhet.

Demüthig, *a.* ödmjuk, undergifven, underdånig.

Demüthigen, *v. a.* förödmjuka, kufva; sich –, förödmjuka sig.

Demüthigkeit, die, ödmjukhet, undergifvenhet.

Demüthigung, die, (*pl.* -en) förödmjukelse, förödmjukande, förödmjukadt tillstånd; motgång, förödmjukande händelse.

Den, *art. & pron.* (*acc. sing.* af der, *dat. pl.* af alla genera); für den heutigen Tag, för den dag idag; gieb es den Kindern, gif det åt barnen.

Dengelhammer, der, hammare att slipa lie.

Dengeln, *v. a.* hamra skär ur lie.

Denk-art, die, tänkesätt. **-bar,** *a.* tänkbar, upptänklig. **-buch, das,** minnesbok. **-freiheit, die,** tankfrihet. **-kraft, die,** tänkekraft. **-lehre, die,** logiken. **-mal, das,** minnesvård, minnesmärke, monument. **-münze, die,** skådepenning, medalj. **-säule, die,** minnesstod, ärestod. **-schrift, die,** tänkskrift. **-spruch, der,** tänkespråk, valspråk. **-vermögen, das,** tankeförmåga, tankegåfva, tankekraft. **-würdig,** *a.* tänkvärdig, märkvärdig. **-würdigkeit, die,** tänkvärdighet, märkvärdighet; lefvernesbeskrifning; handlingar, samlingar. **-zeichen, das,** vårdtecken. **-zeit, die,** märkvärdig tidpunkt. **-zettel, der,** minnessedel; tänksedel (hos judarne), amulett; Jemandem einen – geben, näpsa någon, så att han kommer ihåg en sak.

Denken, *v. irr. a. & n.* tänka, mena; förmoda, tro, hålla före; döma, hålla för tjenligt; betänka, öfverväga; hoppas; ämna, vara sinnad; an Etwas –, tänka på något, genom eftertanka söka åstadkomma något; sich Etwas –, föreställa sig något, tänka sig något; an sich –, tänka på sig sjelf; nur an sein eigenes Beste –, tänka blott på sitt eget bästa; seiner ward gar nicht gedacht, man kom alldeles icke ihåg honom, han blef alldeles icke omnämd; wo denkt er hin? hvart tänker han sig? was denkt er zu thun? hvad tänker han göra? sehr hoch hinaus –, hafva stora förslager i hufvudet; der Mensch denkt, Gott lenkt, menniskan spår, Gud rår; das kann man sich leicht –, det kan man lätt tänka; das hätte ich nicht gedacht, det hade jag aldrig tänkt; hin und her –, tänka hit och dit; was – Sie davon? hvad tänker ni derom? ich denke morgen fertig zu werden, jag hoppas att vara färdig i morgen; – Sie sich! – Sie einmal! tänk bara! ich denke nicht daran, jag tänker ej derpå, (äfv.:) jag vill det ej, vill ej göra det; – Sie nach, tänk efter, tänk eder om.

Denker, der, (*pl.* –) tänkare; der Verstorbene war ein tiefer –, den aflidna var en djupsinnig tänkare.

Denkungsart, die, (*pl.* -en) tänkesätt.

Denn, *conj.* ty, emedan; då, således, följaktligen; än.

Dennoch, *conj.* dock, likväl, icke dessmindre; ändå, likafullt.

Denunciant, der, (*pl.* -en) angifvare.

Denunciren, *v. a.* angifva.

Dependenz, die, (*pl.* -en) undergifvenhet, beroende; afhängighet.

Dependiren, *v. n.* dependera, bero.

Depesche, die, (*pl.* -n) depesch; kurir; telegraphische –, telegram.

Deponiren, *v. a.* deponera, nedsätta, lemna i förvar, pantsätta.

Deportation, die, deportation, bortförning, landsförvisning.

Deportiren, *v. a.* deportera, bortföra.

Depositar, der, nederlagsman, en som man anförtrott något.

Depositum, das, (*pl.* Depositen) nedsatt, ombetrodt gods, underpant.

Depot, das, magasin, nederlag.

Deputation, die, deputation, beskickning.

Deputiren, *v. a.* deputera, utskicka; förordna.

Deputirte, der, (*pl.* -n) deputerad, ombud, riksdagsman, sändebud.

Der, die, das, (*art. & pron.*) (*pl.* die) der Mann, mannen; die Frau, hustrun; das Kind, barnet; die Männer, männerna; –, *pron.* (welcher, welche, welches) den, det, denne, denna, detta; hvilken, som.

Derartig, *a.* dylik, sådan.

Derb, *a. & av.* tät, tjock, fast, stadig, hård, grof; stark, styf, kraftfull, duktig; rask, käck, sträng, skarp; eine derbe Antwort, ett groft svar; er hat – gearbeitet, han har arbetat duktigt; wir haben – gezecht, vi hafva druckit tät.

Derbheit, die, tjockhet, fasthet, stadighet; grofhet.

Dereinst, *av.* en gång, en dag, hädanefter, med tiden, framdeles.

Dereinstig, *av.* tillkommande.

Derenthalben, Derentwegen, um Derentwillen, *av.* för deras skull, för hennes skull.

Dergestalt, *av. & conj.* så, så mycket; på det sättet; med det vilkor, med de vilkoren.

Dergleichen, *a.* sådan, dylik; – habe ich nie gehört, sådant har jag aldrig hört.

Derhalben, *conj.* derföre.

Derjenige, *pron.* den, densamme; – welcher, den som.

Dermaleinst, *av.* en gång, med tiden.

Dermalen, *av.* nu, förnärvarande, denna gången. [varande.

Dermalig, *a.* nu varande, när-

Dermaßen, *av.* så, sålunda, så mycket, i så måtta.

Dero, *pron.* eder, edert, er.

Derohalben, Derowegen, *pron.* för den skull.

Derselbe, Dieselbe, Dasselbe, *pron.* densamme, densamma, detsamma; dieselben, *pl.* desamma; er ist immer derselbe, han är sig alltid

Derselbige, se **Derselbe**. [lik.

Derweile, *av.* emellertid.

Derwisch, der, (*pl.* -e) dervisch, turkisk munk ell. eremit.

Descendent, der, (*pl.* -en) descendent, afkomling, efterkommande.

Deserteur, der, (*pl.* -e) desertör, rymmare, öfverlöpare.

Desertion, die, rymning.

Desertiren, *v. n.* desertera, rymma, öfverlöpa.

Desfalls, *av.* derföre, för den orsaken, fördenskull.

Desgleichen, *a. & av.* sådan, dylik, likadan; desslikes, likaledes; – *conj.* än mer, dessutom, så ock, äfven. [skull.

Deshalb, *av.* derföre, förden-

Desperat, *a.* förtviflad.

Desperation, die, förtviflan.

Despot, der, (*pl.* -en) despot, envåldsherre, tyrann.

Despotisch, *a.* despotisk.

Despotismus, der, despotism, envälde, tyranni.

Dessenungeachtet, *av.* icke dess mindre, oaktadt.

Dessert, das, (*pl.* -s) desert, efterrätt.

Desto, *av.* des, desto, ju; – weniger, des mindre; nichts – weniger, icke desto mindre; je feiner, – besser, ju finare, desto bättre.

Deswegen, *av.* derföre, för den orsaken, för den skull.

Deswillen, *av.* um –, derföre, för den skull.

Destillation, die, distillering, distillation; bränvinsbränneri.

Destillateur, der, (*pl.* -e) distillerare, distillatör.

Destillir-apparat, der, distillerapparat. **-blase, die**, distillerpanna. **-helm, der**, distillerhatt. **-kolben, der**, distillerkolf. **-ofen, der**, distillerugn.

Destilliren, *v. a.* distillera.

Detail, das, försäljning i minut; särskilta omständigheter af en sak. **-handel, der**, minuthandel, bodhandel.

Deut, der, (*pl.* -e) ett skiljemynt.

Deutelei, die, (*pl.* -en) uttydning.

Deuteln, *v. a.* tyda och förklara på ett barnsligt och tvunget sätt.

Deuten, *v. a.* tyda, uttyda, tolka; – *n.* visa, gifva tecken, betyda; auf Etwas –, syfta, alludera, hafva afseende på något.

Deutlich, *a.* tydlig, redig, begriplig.

Deutlichkeit, die, tydlighet.

Deutsch, *a.* tysk.

Deutsche, der & die, Tysk; er ist ein -r, han är Tysk; das –, tyskan, tyska språket.

Deutschheit, die, Deutschthum, das, tyskhet, tyskeri, tyskt ursprung.

Deutung, die, (*pl.* -en) tydning, tolkning, förklaring; betydelse, bemärkelse.

Devise, die, (*pl.* -n) devise, sinnebild, tänkspråk.

Devot, *a.* tillgifven, underdånig.

Devotion, die, fromhet, andakt; tillgifvenhet, underdånighet.

Diacon, der, (*pl.* -e) diakonus, komminister.

Diaconat, das, (*pl.* -e) diakonat, djäknesyssla.

Diaconissin, die, (*pl.* -nen) fattigföreständerska, sjukvårdarinna.

Diadem, das, (*pl.* -e) diadem.

Diagonal, *a.* diagonalisk, som går från det ena hörnet till det andra. **-linie, die**, diagonallinie.

Dialekt, der, (*pl.* -e) dialekt, munart, uttal.

Dialektik, die, dialektik, slutkonst, förnuftslära.

Dialog, der, (*pl.* -e) dialog, samtal. [demant.

Diamant, der, (*pl.* -en) diamant,

Diamanten, *a.* af diamant, demants....

Diarrhöe, die, se **Bauchfluß**.

Diät, die, diet, ordning i mat och dryck; **-en**, *pl.* dagspenningar, dagtraktemente.

Diätetisch, *a.* dietisk.

Dich, *pron.* (*acc.* af du) dig.

Dicht, *a. & av.* tät, tjock, fast, massiv; – an, tätt intill, tätt utmed, tätt invid, tätt bredvid; dichtes Gebüsch, tät häck, tät buske.

Dichten, *v. a.* täta, göra tät, dikta; – *v. n.* hafva i sinnet, studera på; uppdikta, upptänka, uppfinna, påhitta; författa ett skaldestycke, dikta.

Dichten, das, diktan; sein – und Trachten geht dahin, hans diktan och traktan går derpå ut.

Dichter, der, (*pl.* –) diktare, poet, skald.

Dichterisch, *a.* poetisk; eine -e Ader, poetisk åder.

Dichterling, der, (*pl.* -e) versmakare. [het.

Dichtheit, Dichtigkeit, die, tät-

Dichtkunst, die, skaldekonst, poesi, dikt.

Dichtung, die, (*pl.* -en) skaldekonst, poesi; dikt, osanning, uppspinning.

Dick, *a.* tjock, tät, stark, dryg; däst, stinn; fet; uppblåst, uppsvullen; – und fett, tjock och fet; -e Luft, tjock luft; – werden, tjockna, blifva tjock; – thun, skryta, pråla, göra sig dryg, yfvas, vara stor på sig; -e Milch, sur mjölk, filmjölk, filbunke; -e Seeluft, tjocka. **-bauch, der**, storbuk, tjockbuk, isterbuk. **-bäuchig**, *a.* tjockbukig. **-bein, das**, tjockben, lår. **-beinig**, *a.* tjockbent. **-darm, der**, (*anat.*) stortarm. **-fellig**, *a.* tjockskinnad; (*fig.*) känslolös. **-halsig**, *a.* tjockhalsad. **-häutig**, *a.* tjockskinnad, tjockskalig; (*fig.*) känslolös, hård. **-kopf, der**, tjockhufvud, storhufvud. **-köpfig**, *a.* tjockhufvad; (*fig.*) trotsig, styfsint. **-leibig**, *a.* tjockbukig, undersättsig, korpulent. **-lippig**, *a.* tjockläppig. **-näsig**, *a.* tjocknäsig. **-schalig**, *a.* tjockskalig. **-stämmig**, *a.* tjockstammig. **-thuer, der**, storskrytare, storpratare. **-wurz, die**, (*bot.*) tjockblad.

Dicke, die, tjockhet, täthet; fetma, dästhet; tjocklek, storlek; undersättsighet; svulstighet.

Dickicht, das, (*pl.* -e) tjockaste skog.

Dicklich, *a.* något tjock.

Dictat, das, diktamen, diktering. [envåldsherre.

Dictator, der, (*pl.* -en) diktator,

Dictatorisch, *a.* diktatorisk; myndig, befallande.

Dictatur, die, envåldsmagt, en diktators värdighet.

Diction, die, diktion, stil, talesätt. [stafva.

Dictiren, *v. a.* diktera, före-

Die, *art. nom. & acc. sing. fem.*; *nom. & acc. plur.*; *pron.* den; de,

dem; hvilken, hvilka, som; die Frau, die hier war, den qvinnan, som var här.

Dieb, der, (*pl.* -e) tjuf. -**sbande**, die, tjufband, röfvarband. -**sglück**, das, oförtjent lycka. -**shöhle**, die, tjufhål, tjufnäste. -**slaterne**, die, tjuflyckta. -**ssprache**, die, tjufspråk, bofspråk. -**stahl**, der, (*pl.* -e) stöld, tjufveri.

Dieberei, die, (*pl.* -en) stöld, tjufveri.

Diebin, die, (*pl.* -nen) tjufkona.

Diebisch, *a. & av.* tjufaktig; i smyg. [ma.

Diejenige, *pron.* den, densam-

Diele, die, (*pl.* -n) bräde, planka, tilja; loggolf; lergolf att tröska på; förstuga.

Dielen, *v. a.* panela, brädslå, förse med golf.

Dienen, *v. n.* tjena, vara i tjenst, göra tjenst; betjena; von unten auf -, tjena sig upp; beim Heere -, tjena vid arméen; als gemeiner Soldat -, tjena som gemen soldat; Gott -, tjena gud; zu Etwas - (nützen), tjena till något; zum Vorwande -, tjena till förevändning; mir ist damit nicht gedient, jag är icke tjent, belåten dermed; das dient (gereicht) ihm zur Ehre, det länder honom till heder; das dient zu nichts, det tjenar till intet; kann ich Ihnen damit -? kan jag tjena er dermed?

Diener, der, (*pl.* -) tjenare; betjent, dräng; gehorsamer -! ödmjuka tjenare! [inna, piga.

Dienerin, die, (*pl.* -nen) tjenar-

Dienerschaft, die, (*pl.* -en) betjening; samtliga tjensthjonen i ett hus.

Dienlich, *a.* tjenlig, nyttig, gagnelig, duglig, skicklig till; passande, lämplig; der Gesundheit -, tjenlig för helsan; für - erachten, akta tjenligt. [duglighet.

Dienlichkeit, die, tjenlighet,

Diensam, se **Dienlich**.

Dienst, der, (*pl.* -e) tjenst; förrättning; dagsverke; tjenst, kondition, syssla, embete; uppvaktning, uppassning; in - gehen, gå i tjenst; bei Jemandem in - sein, tjena ell. vara i tjenst hos någon; Jemandem einen - leisten, göra någon en tjenst. -**adel**, der, tjenstadel. -**angelegenheit**, die, tjenstegöromål. -**bar**, *a.* tjenstbar, skyldig att tjena, tjenstaktig, tjenstvillig. -**barkeit**, die, tjenstskyldighet, tjenstbarhet, träldom, slafveri; lifegenskap. -**beflissen**, *a.* tjenstaktig, tjenstfärdig. -**beflissenheit**, die, tjenstaktighet, tjenstfärdighet, uppmärksamhet. -**bote**, der, tjensthjon, tjenare. -**brief**, der, tjenstebref. -**eid**, der, embetsed. -**eifer**, der, tjenstifver, tjenstnit. -**fähig**, *a.* till tjenst duglig. -**fertig**, *a.* tjenstfärdig. -**fertigkeit**, die, tjenstfärdighet, tjenstaktighet. -**frei**, *a.* tjenstfri, tjenstledig. -**gehilfe**, der, tjenstbiträde, medhjelpare. -**genoß**, der, tjenstkamrat. -**herr**, der, tjenstherre, husbonde. -**jahr**, das, tjensteår. -**kleid**, das, tjenstedrägt, livré. -**knecht**, der, dräng som tjenar för lön. -**leistung**, die, tjenstbevisning, tjenstgörning, tjenstförrättning. -**leute**, die, *pl.* tjenstfolk. -**los**, *a.* tjenstlös. -**losigkeit**, die, tjenstlöshet. -**mädchen**, das, tjensteflicka. -**magd**, die, tjenstepiga. -**mann**, der, tjenstekarl. -**pflicht**, die, tjenstpligt, skyldighet att tjena ell. att göra vissa dagsverken. -**pflichtig**, *a.* tjenstskyldig, tjenstpligtig. -**schuldig**, *a.* tjenstskyldig. -**thuend**, *a.* tjenstgörande. -**unfähig**, till tjenst oduglig. -**willig**, *a.* tjenstvillig, tjenstfärdig, tjenstbevågen. -**willigkeit**, die, tjenstvillighet, tjenstfärdighet. -**zeit**, die, tjenstetid; tjensteår, *plur.* -**zwang**, der, rättighet att tvinga till vissa tjenster och dagsverken; utöfning af denna rättighet.

Dienstag, der, tisdag.

Dienstlich, *a.* tjenstlig, till tjenst hörande. [detta här.

Dies, *pron.* (dieses, dieß) detta;

Dieselbe, *pron.* den, densamma.

Dieser, **Diese**, **Dieses**, *pron.* denne, denna, detta; den här, det här. [ledes, derföre.

Diesfalls, *av.* i detta fall; så-

Diesjährig, *a.* detta årets, som är ell. har skett detta år.

Diesmal, *av.* denna gång, för denna gång. [sidan.

Diesseitig, *a.* belägen på denna

Diesseits, *praep.* (med *gen.*) hitom, på denna sidan om.

Dieß, *pron.* se **Dies**.

Dieterich, der, (*pl.* -e) dyrk; tjufnyckel; Didrik (ett mansnamn).

Dieweil, se **Weil**.

Differenz, die, (*pl.* -en) skillnad i antal; åtskillnad, olikhet.

Differiren, *v. n.* vara olik med, afvika.

Dilettant, der, (*pl.* -en) dilettant, älskare af de sköna konsterna.

Dille, die, (*pl.* -n) hylsa; pipa, kort rör; (*bot.*) dill; - an einem Leuchter, löspipa på en ljusstake.

Ding, das, (*pl.* -e) ting, varelse, väsende; förrättning, sak; ting (domstol); tingest, tyg, slag; vor allen -en, framför allt, för all ting; sich großer -e rühmen, storskryta; guter -e sein, vara vid godt lynne; bei so bewandten -en, vid så fatta omständigheter; das geht nicht mit rechten -en zu, det går ej rätt till dermed.

Dingen, *v. irr. a. & n.* tinga, beställa, lega; pruta; ich habe ihn dazu gedungen, jag har tingat ell. legat honom dertill; auf eine Waare -, pruta på en vara.

Dinglich, *a.* verklig, väsentlig; hörande till ting; das -e Recht, sakrätt.

Dinkel, der, spelt (ett slags hvete). -**gerste**, die, himmelskorn. -**spelzen**, die, (*bot.*) renrepe.

Dinte, die, (Tinte) bläck, skrifbläck; in der - sitzen, vara illa ute, vara i svår belägenhet.

Dinten-**faß**, das, bläckhorn. -**fisch**, der, bläckfisk, bläcksprut (sepia). -**klecks**, der, bläckfläck, bläckplump. -**kleckser**, der, bläckspillare, bläcksuddare (*iron.* om skriftställare). -**pulver**, das, bläckpulver. -**stecher**, der, bläckhorn. [skopsstift.

Diöces, **Diöcese**, die, (*pl.* -en) bi-

Diphthong, der, (*pl.* -e) diftong, dubbel vokal.

Diplom, das, (*pl.* -e) diplom, fullmakt, patent, adelsblad.

Diplomat, der, (*pl.* -en) diplomat, statsman.

Diplomatie, die, diplomati.

Diplomatisch, *a.* diplomatisk.

Dir, *pron.* (*dat.* af du) dig, åt dig.

Dirk, der, (*sjöt.*) dirk (tåg som tjenar att upphissa nedra ändan af en bom).

Dirne, die, (*pl.* -n) flicka; fruntimmer af medelmåttigt stånd (Bauerdirne, bondflicka, bondpiga) ell. af misstänkt dygd, nymf.

Discant, der, (*musik.*) diskant; - singen, diskanta. -**sänger**, der, diskantsångare. -**stimme**, die, diskantstämma, diskantröst.

Discantist, der, (*pl.* -en) diskantsångare, diskantspelare.

Disciplin, die, disciplin, takt, aga.

Discontiren, *v. a.* diskontera.

Disconto, der, diskont; diskontering. -**bank**, die, diskontbank, diskontinrättning. -**casse**, die, diskontkontor.

Discret, *a.* diskret, försigtig, varsam, beskedlig, tyst.

Discretion, die, diskretion, beskedlighet, tysthet.

Discurs, der, diskurs, samtal.

Dispensation, die, (*pl.* -en) frikallelse från uppfyllandet af en förbindelse, eftergift af en skyldighet. [valtare.

Disponent, der, disponent, för-

Disponiren, *v. a.* disponera, förordna; förmå, beveka; betjena sig af, förfoga.

Disposition, die, (*pl.* -en) disposition, inrättning, anordning, förfogande.

Disputation, die, (*pl.* -en) disputation, ordvexling; lärd tvist.

Disputiren, *v. a.* disputera, ordvexla, träta.

Dissident, der, (*pl.* -en) en som är af olika meningen, som icke är af den herrskande religionen.

Dissonanz, die, (*pl.* -en) dissonans, missljud; misshällighet.

Distanz, die, (*pl.* -en) distans, afstånd, rymd, aflägsenhet.

Distel, die, (*pl.* -n) tistel. -**feld**, das, tistelfält. -**fink**, der, steglits.

District, der, (*pl.* -e) distrikt, domsaga; trakt, krets, område.
Divan, der, divan, turkiska kejsarens hemliga råd.
Dividiren, *v. a.* dividera, dela, skifta.
Dobber, der, (*pl.* -) ankarboj; flöte på ett fisknät.
Döbel, der, (*pl.* -) ett slags fisk, *Cyprinus Dobula*; äfv.: id; klots, plugg, tapp af trä ell. jern; ett slags ogräs.
Döbeln, *v. a.* förena med dubbar ell. pluggar.
Doberig, *a.* qvalmig.
Doch, *conj. & av.* dock, likväl, ändå, icke dessmindre, likafullt; då; höre -, hör då! ja -, ja men; nein -, åh nej, nej då; nicht -, ingalunda; das hätte ich - nicht gedacht, det hade jag aldrig trott, hade jag ändå ej trott.
Docht, der, (*pl.* -e) ljusveke. -**bank**, die, ljusbräde. -**binse**, die, knappsäf. [dervisa.
Dociren, *v. a.* docera, lära, un-
Docke, die, (*pl.* -n) skeppsdocka; härfva ell. docka (silke etc.); (Puppe) docka som barn leka med; tangent på klaver; ett slags fruntimmershufvudbonad. -**nblätter**, hästsyra. -**nkraut**, das, kardborrar. -**nstock**, der, (*svarfv.*) träddocka hvari jerndockan sitter.
Docken, *v. a. & n.* docka ell. göra till en docka; införa ett skepp i dockan.
Doctor, der, (*pl.* -en) doktor; läkare. -**diplom**, das, doktorsdiplom. -**hut**, der, doktorshatt. -**würde**, die, doktorsvärdighet.
Doctorin, die, (*pl.* -nen) doktorinna. [grundsats, maxim.
Doctrin, die, (*pl.* -en) lära;
Document, das, (*pl.* -e) dokument, skriftligtbevis, urkund.
Dogge, die, (*pl.* -n) dogg (hund).
Dogger, (Dogboot der, (*pl.* -) doggerbåt, holländsk fiskarebåt.
Dohle, die, (*pl.* -n) kaja.
Dohne, die, (*pl.* -n) dona, fågelsnara, stort fågelnät. -**nstrich**, der, dongång.
Dolch, der, (*pl.* -e) dolk. -**stich**, der, dolkstyng.
Dolde, die, (*pl.* -n) blomflock, klase. -**nerbse**, die, kronärt. -**ngewächs**, das, kronväxt.
Dolmetschen, *v. a.* tolka, uttolka, uttyda.
Dolmetscher, der, (*pl.* -) tolk.
Dolmetschung, die, (*pl.* -en) tolkning, uttolkning.
Dom, der, (*pl.* -e) dom, kupigt torn ell. tak; domkyrka, kathedralkyrka. -**capitel**, das, domkapitel. -**dechant**, der, dekan ell. ordförande i ett domkapitel. -**herr**, der, domherre. -**kirche**, die, domkyrka. -**pfaff**, der, domherre (fågel). -**prediger**, der, domkyrkopredikant. -**probst**, der, domprost. -**propstei**, die, domprosteri, domprostsyssla.

Domäne, die, (*pl.* -n) domän, dominialgods, kronogods.
Domestik, der, (*pl.* -en) domestik, tjensthjon, husdräng, huspiga; *pl.* -en, husfolk.
Domicil, das, (*pl.* -e) hemvist, boning.
Domiciliren, *v. a.* göra inhemsk, tämja; einen Wechsel -, domicilera en vexel.
Dominicaner, der, (*pl.* -) dominikan, dominikanermunk, svartbroder.
Dominiren, *v. n.* herrska, spela mästare, befalla öfver.
Donner, der, (*pl.* -) åska, åskdunder, thordön; der - rollt, åskan dundrar. -**geroll**, das, åskdunder. -**gott**, der, dundrare. -**keil**, der, åskvigg. -**kraut**, das, käringkål. -**rebe**, die, jordref, gunderef. -**schlag**, der, dunderslag, åskslag, åsksmäll, åskknall. -**stag**, der, thorsdag; der grüne -, skärthorsdag. -**stein**, der, åsksten. -**stimme**, die, thordönsstämma. -**strahl**, der, åskstråle. -**wetter**, das, åskväder; äfv.: en svordom hvaraf hopen ofta betjenar sig. -**wolke**, die, åskmoln. -**wort**, das, förkrossande ord, ord som ett åskslag.
Donnerer, der, (Donnergott) dundrare; Thor; Jupiter.
Donnern, *v. n.* åska; dundra, knalla, dåna; (*fig.*) dundra, larma, tala med mycken ifver och hetta; es donnert, åskan går; er donnert und wettert, han dundrar och svär.
Doppel-adler, der, dubbelörn (i ett vapen). -**bier**, das, starkt öl, dubbelt öl. -**deutig**, *a.* tvetydig. -**ehe**, die, tvegifte. -**fenster**, das, dubbelfönster, innanfönster. -**flinte**, die, dubbelbössa. -**gänger**, der, dubbelgångare, gengångare. -**haken**, der, dubbelhake, hakebössa. -**laut**, der, diftong, tvåljudande bokstaf. -**lebig**, *a.* amfibisk. -**punct**, der, kolon (:). -**schattig**, *a.* som kastar dubbel skugga; die -en Völker, de folkslag som bo mellan begge vändkretsarne, *amphiscii*. -**schlag**, der, (*mus.*) dubbel takt. -**schnepfe**, die, horsgök. -**sinn**, der, tvetydigt ord ell. uttryck, dubbel betydelse, dubbelhet, tvetydighet. -**sinnig**, *a.* tvetydig. -**taffet**, der, en sort vattradt taft. -**thaler**, der, dubbeldaler. -**triller**, der, dubbeldrill. -**züngig**, *a.* tvetalig. -**züngigkeit**, die, tvetalighet.
Doppeln, *v. a.* fördubbla, dubblera; dobbla, spela tärning.
Doppelt, *a.* dubbel, tvefaldig; auf -e Art, på dubbelt sätt; eine -e Schicht, dubbelt lag, dubbelt hvarf.
Dorf, das, (*pl.* Dörfer) by, bondby, landsbygd; auf dem -e wohnen, bo på landet; draußen auf den Dörfern, ute på landsbygden; das sind ihm böhmische Dörfer, det är alldeles främmande ell. obekant för honom. -**bewohner**, der, landtbo, bonde. -**fiedler**, der, bondspelare. -**flur**, die, bymark. -**jugend**, die, byungdom. -**junker**, der, landtjunkare. -**kirche**, die, bykyrke. -**mädchen**, das, landflicka, bondflicka. -**pfarrer**, der, sockenprest, landtprest, bondprest. -**recht**, das, byrätt. -**richter**, der, byfogde. -**schaft**, die, sockenfolk, bylag. -**schenke**, die, bondkrog, bykrog. -**schule**, die, byskola. -**schullehrer**, -**schulmeister**, der, byskolmästare. -**schulze**, der, byfogde, sexman. -**weg**, der, byväg.
Dörfchen, das, liten by.
Dörfner, der, (*pl.* -) invånare i en bondby, bonde, landtman.
Dorn, der, (*pl.* -en) törne, törntagg; (*pl.* **Dörner**) spänntorn, spindel ell. stift i en nyckelpipa, ten ell. tång på en klinga, spetsigt jern hvarmed hål slås; er ist ihm ein - im Auge, han är honom en nagel i ögat. -**busch**, der, törnbuske. -**enhecke**, die, törnhäck. -**enkrone**, die, törnkrona. -**envoll**, *a.* törnfull, törnig. -**strauch**, der, törnbuske.
Dornicht, *a.* törnig, törnlik, taggig.
Dornig, *a.* törnig, törnfull, taggig. [bli torr.
Dorren, *v. n.* torkas, torka,
Dörren, *v. a.* torka, göra torr.
Dorsch, der, (*pl.* -e) torsk (en fisk).
Dort (äfv.: dorten), *av.* der, der borta, på den orten; der -, den der; - unten, der nere; - oben, der uppe; von - aus, derifrån.
Dorther, *av.* derifrån.
Dorthin, *av.* dit, ditåt; - geht der Weg rechts ab, der borta kröker vägen till höger.
Dortig, *a.* dervarande; meine -en Freunde, mina dervarande vänner.
Dose, die, (*pl.* -n) dosa.
Dosis (Dose), die, dosis, sats.
Dost, **Dosten**, der, (*bot.*) dosta, märmynta.
Dotter, der, (*pl.* -) äggula, äggblomma. -**blume**, die, ringblomma; smörblomma.
Douche, die, dusch, douche. -**bad**, das, duschbad. [(*sjöt.*) dragg.
Drache, der, (*pl.* -n) drake;
Drachen-anker, der, (*sjöt.*) dragg. -**baum**, der, drakträd. -**blut**, das, drakblod. -**gift**, das, draketter, drakgift. -**kopf**, der, drakhufvud. -**schwanz**, der, draksvans. -**stein**, der, draksten. -**wurz**, die, (*bot.*) drakört. -**zahn**, der, draktand.
Drachme, die, (*pl.* -n) drachma.
Dragoner, der, (*pl.* -) dragon.
Draht, der, (*pl.* -e) tråd (af metall). -**arbeit**, die, filigramsarbete. -**bohrer**, der, liten handborr ell. vridt. -**eisen**, das, jern hvarigenom ståltråd drages. -**fenster**, das, ståltrådsfönster. -**kugel**, die, kedjekula, slängkula. -**mühle**, die, se -**zieherei**. -**puppe**, die, marionette. -**saite**, die, sträng af messingtråd,

stålsträng. **-schere, die,** sax att klippa messingstråd med, myntsax. **-zieher, der,** tråddragare. **-zieherei, die,** dragbänk till ståltråd etc.

Drall, *a.* tät, fast, stark; hoptvinnad; trind, knubbig, fet.

Drama, das, (*pl.* **Dramen**) dram.

Dramatisch, *a.* dramatisk.

Drang, der, trängsel; trängande behof; längtan; oförrätt, förtryck, plåga; drift; im -e der Geschäfte ist das vergessen worden, förmedelst stor mängd af affärer är det blifvit glömt.

Drängen, *v. a.* tränga, trycka, klämma; plåga, förtrycka, förfölja, oroa; sich zu Etwas -, tränga sig till något, arbeta med ifver att få något.

Drangsal, das, trångmål, oförrätt, förtryck, betryck, nöd, lidande. [peri.

Draperie, Drapirung, die, dra-

Drath, se **Draht.**

Dräuen, *v. a.* se **Drohen.**

Drauf, se **Darauf.**

Dräuschen, *v. n.* sqvala (om regn); es regnet, daß es dräuscht, det regnar så att det sqvalar.

Draußen, *av.* derute, utanför.

Drechsel-bank, die, svarfstol, svarfbänk. **-kunst, die,** svarfvarkonst. **-mühle, die,** qvarnverk för messingssvarfning. **-zeug, das,** svarfredskap, svarfdon.

Drechseln, *v. a.* svarfva; (*fig.*) konstla, mödosamt åstadkomma.

Drechsler, der, (*pl.* -) svarfvare. **-handwerk, das,** svarfvarhandtverk.

Dreck, der, träck, orenlighet, smuts, lort, excrement; afskrap, lappri, strunt. **-haufen, der,** lorthög, dynghög. **-käfer, der,** tordyfvel. **-karren, der,** dyngkärra. **-kärrner, der,** en som kör smuts.

Dreckig, *a.* lortig; smutsig, oren, snuskig, gyttjig.

Dreg, der, (*pl.* **-e**) (*sjöt.*) dragg.

Dreggen, *v. a.* dragga.

Dreh-bahn, der, repslagarbana. **-bank, die,** svarfstol; skrufbänk. **-basse, die,** (*sjöt.*) nicka. **-baum, der,** vindspel; drejbom. **-eisen, das,** svarfjern. **-krahn, der,** kran. **-krankheit, die,** kringsjuka (på får). **-kreuz, das,** vändkors, korsbom, vridkors; vindspel, spel. **-orgel, die,** lyra, positiv. **-rad, das,** svarfhjul; drejrock; trissa, block. **-reep, das** (*sjöt.*) drejrep. **-scheibe, die,** vändskifva, skrufskifva, svarfskifva; drejskifva. **-stock, der,** (*sjöt.*) drejstock. **-stuhl, der,** vändstol, skarfstol. **-tisch, der,** vändbord.

Drehen, *v. a.* vända, vrida, tvinna, sno, dreja; svarfva; vränga; Jemandem eine Nase -, narra någon, inbilla en något; sich -, vrida sig, vända sig; er weiß sich zu - und zu wenden, han vet att hjelpa sig ur sin förlägenhet; drehend werden, svindla, få svindel.

Dreher, der, (*pl.* -) svarfvare; en som väder ell. vrider omkring något; kors på en väfstol; drefbom; vef på en slipsten; äfv.: ett slags ringdans; (*anat.*) andra halsknotan; vändknöl.

Drehling, der, (*pl.* **-e**) åtskilliga verktyg som tjena till att vrida omkring något, såsom vef på en slipsten etc.; får som har hufvudyrsel. [ning.

Drehung, die, vridande, vrid-

Drei, *num.* tre, trenne; *subst.* -, eine Drei, en trea; das Drei, die Dreizahl, tretal; aller guten Dinge sind -, alla goda ting äro tre. **-bätzner, der,** ett mynt. **-beinig,** *a.* trebent. **-blatt, das,** väpling, treväpling. **-blätterig,** *a.* trebladig, som har tre blad. **-bund, der, -bündniß, das,** trippelalliance. **-decker, der,** tredäckare (skepp). **-doppelt,** *a.* tredubbel. **-drähtig,** *a.* treträdig. **-eck, das,** trehörning, triangel, trekant. **-eckig,** *a.* trehörnig, trekantig. **-ecksiehre, die,** trigonometri. **-einig,** *a.* treenig. **-einigkeit, die,** treenighet. **-fach,** *a.* trefaldig, trehanda. **-faltig,** *a.* trefaldig. **-faltigkeit, die,** trefaldighet; treenighet. **-faltigkeitsblume, die,** styfmorsblomster. **-fuß, der** trefot. **-füßig,** *a.* trefotad. **-gesang, der,** (*mus.*) trio. **-hauig,** *a.* som slås tre gånger om året (om ängar). **-heit, die,** trehet, treenighet. **-herrschaft, die,** triumvirat. **-hundert,** *num.* trehundra. **-hundertste,** *a.* trehundrade. **-jährig,** *a.* treårig; tre års... **-klang, der,** (*mus.*) treklang, ackord af tre toner. **-königsfest, das,** trettonde dag jul. **-laut, -lauter, der,** triftong: tre vokaler som uttalas på en gång. **-ling, der,** tredjedel; trilling; litet bröd. **-mal,** *av.* tre gånger. **-master, der,** tremastare. **-monatlich,** *a.* som sker hvar tredje månad. **-pfünder, der,** trepunding (kanon). **-pfündig,** *a.* trepundig. **-reihig,** *a.* treradig. **-ruderer, der,** treroddarskepp. **-ruderig,** *a.* som har tre årpar. **-schlag, der,** (*ridk.*) half passgång. **-schlitz, der,** (*byggn.*) triglyf, ett slags sirat på en dorisk fris. **-schneidig,** *a.* treeggad. **-seitig,** *a.* tresidig. **-silbig,** *a.* trestafvig. **-sitzig,** *a.* tresitsig. **-spaltig,** *a.* treklufven. **-spännig,** *a.* trespannig. **-stimmig,** *a.* trestämmig. **-tägig,** *a.* tre dagars...; das -e Fieber, tredjedagsfrossan. **-theilig,** *a.* tredelt. **-zack, der,** treudd, treuddig gaffel. **-zackig,** *a.* treuddig; tretaggig. **-zehn,** *num.* tretton. **-zehnte,** *a.* trettonde. **-zinkig,** *a.* treuddig. **-züngig,** *a.* tretungad, som har tre tungor.

Dreier, der, (*pl.* -) dreier, ett mynt som gäller tre penningar (drei Pfennige).

Dreierlei, *a.* trehanda, treggehanda, tre slags.

Drein, se **Darein.**

Dreißig, *num.* trettio. **-jährig,** *a.* trettioårig. **-kraut, das,** groblad.

Dreißiger, der, en trettioårig menniska.

Dreißigjährig, *a.* trettioårig; der -e Krieg, trettioåriga kriget.

Dreißigste, *a.* trettionde.

Dreißigstel, das, trettiondedel.

Dreist, *a.* dristig, djerf, tilltagsen; oförvägen, oförskämd; näsvis.

Dreistigkeit, die, dristighet, djerfhet, tilltagsenhet; oförskämdhet, näsvishet.

Drell, se **Drillich.**

Dresch-diele, die, tröskloge. **-flegel, der,** slaga, trökslaga. **-maschine, die,** tröskmaskin. **-tenne, die,** tröskloge. **-zeit, die,** tröskningstid. [bulta, piska upp.

Dreschen, *v. irr. a.* tröska; mör-

Drescher, der, (*pl.* -) tröskare.

Dressiren, *v. a.* dressera, inöfva.

Drill-bohrer, der, drillborr. **-häuschen, das,** skampåle, kåk.

Drillen, *v. a.* drilla, borra, göra hål på något med drillborr; plåga, förfölja; preja; äfv.: (*milit.*) inexercera; (*sjöt.*) drilla, arbeta styft med roderet för att styra fartyget.

Drillich, der, *pl.* glanslärft, buldan, kypert; treskäft; dräll.

Drilling, der, (*pl.* **-e**) trilling; (*mjöln.*) trälla, trällstock; vef på sliphjul. **-scheibe, die,** trälling. **-stock, der,** trällkafle.

Dringen, *v. irr. a. & n.* tränga på, tränga; nödga, tvinga; auf Etwas -, yrka på något; in Jemanden -, tränga på någon, söka förmå någon till något.

Dringend (dringlich), *a.* trängande, angelägen, enständig; nödvändig, öfverhängande; -e Geschäfte, angelägna göromål. [het.

Dringlichkeit, die, nödvändig-

Drinnen, *a.* inne, derinne.

Dritte, *a.* tredje. [del.

Drittel, Drittheil, das, tredje-

Drittens, *av.* för det tredje.

Dritthalb, *av.* halftredje.

Drob, *av.* deröfver.

Droben, *av.* deruppe i höjden.

Droh-brief, der, hotelsebref. **-wort, das,** hotelse, hotande ord.

Drohen, *v. n.* (Jemandem) hota; das Haus droht einzustürzen, huset hotar att störta omkull.

Drohend, *a.* hotande.

Drohne, die, (*pl.* **-n**) drönare, vattenbi.

Dröhnen, *v. n.* gifva ett doft ljud; skälfva, darra, skaka.

Drohung, die, (*pl.* **-en**) hotelse.

Drohwort, das, (*pl.* **-e**) hotande ord, hotelse.

Drollig, *a.* tokrolig, pusserlig, narraktig; munter, glädtig, lustig.

Dromedar, der, (*pl.* **-e**) dromedar.

Drong, der, (*sjöt.*) en stagring, hvarigenom grundtaljan går.

Droschke, die, (*pl.* -n) droska.
Drosse, die, (*sjöt.*) taklingen på mesanmasten.
Drossel, die, (*pl.* -n) halsknöl, strupknöl; strupe; trast, kramsfågel. **-ader, die,** strupåder.
Drost, der, (*pl.* -en) drost, höfdinge. [sidan.
Drüben, *av.* deröfver, på andra
Drüber, se **Darüber.**
Druck, der, (*pl.* -e) tryck, tryckning; sammantryckning; spänning; förtryck, betryck; kramning, klämning; ein Buch in den – geben, lemna en bok på trycket; im – erscheinen, komma ut af trycket. **-fehler, der,** tryckfel. **-fertig,** *a.* tryckfärdig. **-form, die,** tryckform. **-freiheit, die,** tryckfrihet. **-jahr, das,** tryckningsårtal. **-kosten, die,** *pl.* tryckkostnad, tryckningskostnad. **-kraft, die,** tryckningskraft. **-ort, der,** tryckningsort. **-papier, das,** tryckpapper. **-probe, die,** profark. **-schwärze, die,** boktryckarsvärta. **-werk, das,** tryckverk, pumpverk.
Drucken, *v. a.* trycka (böcker, tyger etc.); ein Buch – lassen, låta trycka en bok.
Drücken, *v. a. & n.* trycka, krama, klämma, pressa, krysta; förtrycka, undertrycka, plåga, oroa; trycka ell. sträfva åt en viss punkt; den Hut ins Gesicht –, trycka hatten ned i ansigtet; Jeder weiß am besten, wo ihn der Schuh drückt, hvar och en vet bäst sjelf, hvar skon klämmer honom; der Sattel hat das Pferd gedrückt, sadeln har brutit hästen; – *v. n.* trycka, hvila tungt på, tynga; sich –, *v. r.* skafva ell. skada sig genom tryckning; (*vulg.*) draga sig tillbaka, smyga sig bort.
Drückend, *a.* tryckande; plågande; förtryckande; tung; die Luft ist –, luften är tryckande.
Drucker, der, (*pl.* -) tryckare, boktryckare. **-lohn, der,** tryckarlön. **-presse, die,** tryckpress, tryckarpress. **-schwärze, die,** boktryckarsvärta.
Drücker, der, (*pl.* -) dörrklinka, klinka; aftryckare (på ett skjutgevär); trycke (på ett lås).
Druckerei, die, (*pl.* -en) tryckeri, boktryckeri. [ge betänka sig.
Drucksen, *v. n.* stå och söla, län-
Drudenfuß, der, alfkors.
Druide, die, (*pl.* -n) druid.
Drunten, *av.* der nere, der ner.
Drüschling, der, ett slags ätbar svamp.
Druse, die, (*pl.* -n) drus, grupp, massa af kristallisering; förvittrad malm.
Drüse, die, (*pl.* -n) körtel; halssvullnad på unga hästar. **-nförmig,** *a.* körtelformig. **-geschwulst, die,** körtelsvullnad, körtelsvulst. **-verhärtung, die,** körtelhårdnad, körtelhårdhet.
Drüsig, *a.* körtelaktig, full med körtlar; plågad af qvarkan.

Du, *pron.* du; Jemanden – nennen, dua någon, kalla någon du; (*fig.*) bemöta någon utan aktning.
Dukaten, der, (*pl.* -) dukat. **-gold, das,** dukatguld.
Ducken, sich, *v. r.* bocka, böja sig ned; dyka; förödmjuka sig.
Duckmäuser, der, (*pl.* -) lismare, kenheljon, hycklare, dolsk, förbehållsam menniska.
Dudelei, die, birfilning; tråkig sång.
Dudeln, *v. n.* spela illa på ett blåsinstrument ell. på säckpipa.
Dudelsack, der, säckpipa.
Duell, das, (*pl.* -e) duell, tvekamp. **-mandat, das,** duellplakat.
Duellant, der, (*pl.* -en) duellist.
Duelliren, sich, *v. r.* duellera, hålla envig.
Duett, das, (*pl.* -e) duett, duo.
Duft, der, (*pl.* **Düfte**) ånga, utdunstning, lukt; dimma, töcken.
Duften, *v. n.* utdunsta, gifva en fin ånga ell. lukt ifrån sig, dofta.
Düften, *v. a.* utdunsta lukt.
Duftig, *a.* dunstfull, töcknig, luktande.
Dulden, *v. a.* tåla, lida, uthärda; tåla, fördraga, öfverse.
Dulder, der, (*pl.* -) **Dulderin, die,** (*pl.* -nen) en som tål ell. uthärdar, en tålig, en tålsam.
Duldsam, *a.* tålsam, fördragsam.
Duldsamkeit, die, tålsamhet, fördragsamhet; tolerans.
Duldung, die, fördragande, lidande, tålsamhet, tolerans. **-sgeist, der,** fördragsamhetsanda, tålsamhetsanda. [tidlighet.
Dult, der, marknad; fest; hög-
Dumm, *a.* dum, enfaldig, fåkunnig; -es Zeug, dumt tyg; ein -er Streich, ett dumt streck. **-bart, der,** dummerjöns. **-dreist,** *a.* dumdristig, oförskämd, näsvis. **-dreistigkeit, die,** dumdristighet, oförskämdhet, näsvishet. **-heit, die,** dumhet; enfaldighet; dumt tal, dum gerning. **-kopf, der,** dumhufvud, pundhufvud, blockhufvud, dumbom.
Dummrian, der, dumbom, dummerjöns.
Dumpf, *a.* dof, betagen, döfvad; ein -er Laut, en dof ljud; ein -er Schmerz, ett doftsmärta; -e Luft, dof luft, dofhetta.
Dumpfheit, die, slöhet, slapphet.
Dümpfel, der, kärrpuss, pöl, damm, vattengöl, strömgöl.
Dumpfig, *a.* sumpig, unken, fuktig, däfven.
Dune, die, (*pl.* -n) dun, fjun. **-nbett, das,** dunbädd. **-ngras, das,** ängull, hardun. **-nkissen, das,** dunbolster, dunkudde.
Düne, die, (*pl.* -n) sandrefvel, sandås, sandbank (vid stränder).
Düngen, *v. a.* göda, gödsla.
Dünger, der, gödsel; dynga. **-erde, die,** dyngjord. **-haufen, der,** gödselhög, dynghög.
Düngung, die, gödslande, gödning. **-smittel, das,** gödningsmedel.
Dunkel, *a.* dunkel, mörk, mulen, skum, dyster; otydlig, obekant. **-blau,** *a.* mörkblå. **-grün,** *a.* mörkgrön. **-roth,** *a.* mörkröd.
Dunkel, das, mörker, dunkelhet.
Dünkel, der, tycke, inbilskhet; sjelfklokhet, högdragenhet.
Dünkelhaft, *a,* inbilsk, sjelfklok, högmodig.
Dunkelheit, die, (*pl.* -en) mörkhet, mörker, dunkelhet, otydlighet; man stößt auf viele -en in dieser Schrift, man träffar många mörka ställen, många obegripligheter i denna skrift. [klas; blifva otydlig.
Dunkeln, *v. n.* mörkna, fördun-
Dünken, *v. n. & imp.* tyckas, synas, förekomma; hålla för, tänka, tro; sich –, mena, inbilla sig; sich klug –, tycka sig vara vis; mich dünkt, es dünkt mich, mig tyckes, det synes mig; wie mich dünkt, som mig tyckes.
Dünn, *a.* tunn, smal; spenslig, klen, smärt; fin, gles; utnött, utsliten; klar, flytande; -es Papier, tunnt papper; -es Haar, tunnt hår; das Getreide steht sehr –, säden står mycket tunn; – machen, tunngöra; er bohrt das Bret, wo es am dünnsten ist, han vill gerna göra det lättaste, bära den lättaste ändan. **-bier, das,** svag dricka, enkelt öl. **-tuch, das,** skirduk.
Dünne, Dünnheit, die, tunnhet, finhet, smalhet, gleshet.
Dünnung, die, tinning, voka lifvet ell. sidan; ljumske.
Dunsen, *v. n.* svälla, uppblåsa; gedunsen, uppblåst, svullen; dunsend, svällande.
Dunst, der, (*pl.* **Dünste**) dunst, ånga, imme, rök; giftig ånga ur grufvor etc.; Jemandem blauen – vormachen, slå en blå dunst för ens ögon. **-bad, das,** immbad. **-kreis, der,** dunstkrets, atmosfer. **-kugel, die,** dunstkula. **-loch, das,** dunsthål, rökhål.
Dunsten, *v. n.* dunsta, utdunsta; utdunstas, gå upp i ånga eller rök.
Dünsten, *v. a.* förvälla, stufva (kött).
Dunstig, *a.* dunstfull, immig.
Duodez, das, duodes. **-band, der,** duodesband.
Duplik, die, (*pl.* -en) duplik, svar på gensvar. [dubbla.
Dupliren, *v. a.* dublera, för-
Dur, *n.* (*mus.*) dur. **-accord, der,** durackord.
Durch, *praep.* (med *accus.*) genom, igenom, midt igenom; medelst; – die Stadt reisen, resa genom staden; – ihn bin ich glücklich, genom honom är jag lycklig; – einander, om hvarandra, om hvartannat; – die Nase reden, tala i näsan; Jemandem – die Finger sehen, se genom finger med någon; Jemandem einen Strich – die Rechnung machen, göra ett streck i räkningen för någon;

– av. igenom; sönder, itu; die ganze Nacht –, hela natten igenom; – und –, ända igenom, allt igenom, midt igenom; öfverallt; meine Schuhe sind –, mina skor äro sönder.

Durchackern, *v. a.* genomplöja, uppplöja; plöja noga, plöja mycket; (*fig.*) genomböka.

Durchängsten, *v. a.* förskräcka, uppfylla med ångest.

Durcharbeiten, *v. a.* arbeta igenom, väl arbeta; (knåda (en deg); utreda; sich –, arbeta sig fram ell. ut, arbeta sig igenom (något).

Durchätzen, *v. a. & n.* etsa, fräta igenom.

Durchäugeln, *v. a.* titta igenom.

Durchaus, *av.* alldeles, helt och hållet, alltigenom; prompt; absolut; weil Sie es – wollen, eftersom ni nödvändigt vill det; – nicht, alldeles icke, ingalunda.

Durchbacken, *v. irr. a. & n.* baka väl igenom, genomgrädda, genombaka.

Durchbeben, *v. a.* genomtränga med bäfvan, injaga förskräckelse, skaka; ein heiliger Schauer durchbebte meine Seele, en helig rysning genomträngde min själ.

Durchbeißen, *v. irr. a.* genombita, bita igenom; sich –, bita sig igenom.

Durchbeizen, *v. a.* fräta igenom, genomfräta.

Durchbeten, *v. a.* läsa igenom en bön ell. bönbok; tillbringa under bön; eine ganze Nacht –, tillbringa en hel natt under bön.

Durchbetteln, sich, *v. r.* tigga sig fram ell. igenom, hjelpa sig fram genom tiggande.

Durchbeuteln, *v. a.* sålla igenom.

Durchblasen, *v. irr. a.* blåsa igenom, blåsa sönder; genomblåsa.

Durchblättern, *v. a.* bläddra igenom, genombläddra, genomögna.

Durchbläuen, *v. a.* (*vulg.*) piska upp.

Durchblicken, *v. n.* se igenom, blicka igenom; synas, blifva synbar; genomskåda; genomögna (t. ex. en bok).

Durchblinken, *v. n.* blänka igenom, lysa igenom.

Durchblitzen, *v. n.* genomblixtra, genomkorsa (om ljungeldar).

Durchbohren, *v. a.* borra igenom (ett bräde etc.); ein Schiff –, skjuta ett skepp i sänk; das durchbohrte mir das Herz, det skar mig i hjertat; ein durchbohrender Blick, en genomträngande blick.

Durchbohrung, die, genomborrande, genomborrning.

Durchbraten, *v. irr. a.* genomsteka, steka väl; – *v. n.* genomstekas.

Durchbrausen, *v. a.* brusa igenom, brusanda fara igenom, genombrusa.

Durchbrechen, *v. irr. a. & n.* bryta igenom, tränga sig igenom, genomtränga.

Durchbrechung, die, genombrytande, genombrytning.

Durchbrennen, *v. irr. a. & n.* bränna igenom; (*vulg.*) flykta hemligt bort.

Durchbringen, *v. irr. a.* genomskaffa, bringa igenom, föra igenom; förskingra, förslösa; bevara, vidmakthålla, uppehålla, underhålla; tillbringa, förnöta; die Nacht mit Spielen –, tillbringa natten med spel; er hat sein ganzes Vermögen durchgebracht, han har förslösat hela sin förmögenhet; Pflanzen –, underhålla plantor öfver vintern; sich –, hjelpa sig fram, nära sig, föda sig. [sare.

Durchbringer, der, (*pl.* –) slö-

Durchbrochen, *a. p.* genombruten; –e Arbeit, genombrutet arbete.

Durchbruch, der, (*pl.* **–brüche**) genombrytande, genombrytning; hål som vattnet skurit.

Durchbrüllen, *v. a.* böla, råma, vråla, ryta, dåna igenom; der Löwe durchbrüllt den Wald, lejonet uppfyller skogen med sitt rytande.

Durchbuchstabiren, *v. a.* bokstafvera helt igenom.

Durchdacht, *a.* öfverägad, genomtänkt; ein wohl –er Plan, en väl genomtänkt, en noga öfverägad plan.

Durchdampfen, *v. a.* såsom rök genomtränga; uppfylla med rök.

Durchdenken, *v. irr. a.* genomtänka, eftersinna, eftertänka, noga öfverväga.

Durchdrängen, *v. a.* tränga igenom; sich –, tränga sig fram, tränga sig igenom.

Durchdringen, *v. irr. n.* tränga fram, tränga igenom; komma fram; gå igenom; ich konnte nicht –, jag kunde icke komma fram; – *v. irr. a.* (durch**dringen**) genomtränga, uppfylla; von Ehrfurcht durchdrungen, uppfylld med vördnad.

Durchdringend, *a.* genomträngande; skarp; eine –e Kälte, en genomträngande köld. [lig.

Durchdringlich, *a.* genomträng-

Durchdringlichkeit, die, genomtränglighet.

Durchdrücken, *v. a.* trycka igenom; genom tryckning frambringa; genomtränga; såra, skada; sich –, tränga sig fram.

Durchdunsten, *v. a.* uppfylla med dunst ell. ånga.

Durcheilen, *v. n.* skynda sig igenom; – *v. a.* (durcheilen) genomhasta, genomila, skyndsamt genomgå ell. genomfara (en ort); hastigt genomse ell. genomögna något.

Durcheinander, *av.* oredigt, om hvartannat, huller om buller; utan åtskillnad.

Durchfahren, *v. irr. n.* fara igenom, köra igenom; er will überall mit dem Kopfe –, han vill alltid gå blindt på saken; – *v. a.* (durch**fahren**) genomfara, genomila; der Blitz durchfuhr die Luft, blixten for genom luften.

Durchfahrt, die, (*pl.* **–en**) genomfart, durkfart, framfart, passerande, stråk.

Durchfall, der, utsot, durklopp.

Durchfallen, *v. irr. n.* falla igenom; blifva utesluten, få afslag; blifva improberad; få en nit i lotteri; er ist bei der Wahl durchgefallen, han har ej blifvit vald.

Durchfaulen, *v. n.* ruttna igenom, ruttna sönder.

Durchfechten, *v. irr. a.* bana sig väg genom fäktande, slå sig igenom; (*fig.*) försvara en sak med ord; eine Sache –, genomdrifva en sak. [ra hål med fil.

Durchfeilen, *v. a.* genomfila, gö-

Durchfeuchten, *v. a.* genomdränka, fukta igenom, helt och hållet genomblöta.

Durchfeuern, *v. a.* genomhetta, genomelda (en ugn etc.); uppelda, upplifva; skjuta igenom.

Durchflattern, *v. a. & n.* genomfladdra, flaxa igenom, skyndsamt genomfara; flaxa, tränga, skära sig igenom; die Pfeile durchflattern die Luft; pilarne skära sig genom luften. [flamma.

Durchflammen, *v. a.* genom-

Durchflechten, *v. irr. a.* genomfläta, hopfläta.

Durchfliegen, *v. irr. n.* flyga igenom; – *v. irr. a.* (durchfliegen) genomflyga; (*fig.*) flygtigt genomläsa.

Durchfließen, *v. irr. a. & n.* flyta igenom; genomflyta.

Durchflößen, *p. a.* flotta ell. föra öfver vattnet.

Durchfluß, der, genomflytning, genomrinnande (af vatten).

Durchfluthen, *v. a.* genomflyta.

Durchforschen, *v. a.* genomforska, undersöka, pröfva; granska.

Durchfressen, *v. irr. a.* fräta igenom, genomfräta; von Würmern durchgefressen, genomstungen af mask; sich –, snugga sig fram, med möda slå sig igenom.

Durchfrieren, *v. irr. n.* genomfrysa; durchfroren, genomfrusen, genomkälad.

Durchfuhr, die, (*pl.* **–en**) genomförsel, genomfart.

Durchführen, *v. a.* föra igenom; verkställa, fullborda, utföra.

Durchfüttern, *v. a.* föda, fodra, uppehålla öfver vintern; förse öfverallt med foder; mein Rock ist durchfüttert, jag har foder under hela rocken. [ligen.

Durchgähren, *v. n.* jäsa fullkom-

Durchgang, der, (*pl.* **–gänge**) genomgång, genomfart. **–szoll, der**, transittull.

Durchgängig, *a. & av.* som har genomgång; allmän, vanlig; öfver allt, i gemen; das ist – gut gearbeitet, det är öfverallt arbetat väl.

Durchgehen, *v. irr. n.* gå igenom, löpa igenom, tränga sig igenom; resa igenom; gå tvärt öfver, gå

tvärt igenom; rymma, fly, afvika; durka, skena (om hästar); gå igenom, bifallas, gillas (om förslager etc.); – *v. a.* genomgå, genomögna, flygtigt genomläsa, undersöka; gå hål på fötterna; gå sönder (skor etc.).

Durchgehends, *av.* i allmänhet, i gemen; öfverallt, allt igenom, till alla delar.

Durchgerben, *v. a.* genombarka, genomgarfva, garfva väl; (*vulg.*) piska upp. [nom; sila.

Durchgießen, *v. irr. a.* ösa ige-

Durchglühen, *v. a.* genomglödja, glöda igenom.

Durchgraben, *v. a.* genomgräfva.

Durchgreifen, *v. irr. n.* sticka handen igenom (ett hål etc.); bruka sin makt, sitt anseende; durchgreifend, genomgripande.

Durchgrübeln, *v. a.* genomforska, söka utgrunda en sak genom mycket eftersinnande. [titta igenom.

Durchgucken, *v. n.* titta fram,

Durchguß, **der**, (*pl.* -güsse) genomgjutning; durkslag, sil.

Durchhallen, *v. n.* genomskalla genomljuda. [hamra

Durchhämmern, *v. a.* genom-

Durchhauen, *v. irr. a.* genomhugga, genomklappa; hugga igenom, klyfva, hugga i stycken; einen Wald –, hugga en öppning, en gata genom en skog; sich –, slå, hugga sig igenom, bana sig väg med värjan etc. i handen.

Durchhaus, **das**, hus med genomgång uti.

Durchhecheln, *v. a.* häckla (lin); (*fig.*) häckla, tadla.

Durchheizen, *v. a.* genomelda, elda väl, uppelda.

Durchhelfen, *v. irr. a.* hjelpa igenom, framhjelpa, hjelpa någon att rädda sig; hjelpa någon ur en brydsam ställning.

Durchhellen, *v. a.* genomskina; fullkomligt uppljusa (ett rum).

Durchhitzen, *v. a.* upphetta, genomhetta. [nomgräfva.

Durhöhlen, *v. a.* urhålka, ge-

Durchhöhnen, *v. a.* begabba, bespotta, häda.

Durchholen, *v. a.* genomtränga, arbeta sig upp; genomhäckla.

Durchhüpfen, *v. n. & a.* hoppa igenom, springa igenom, genomhoppa. [sväfva igenom.

Durchirren, *v. n.* genomirra,

Durchjagen, *v. a. & n.* genomjaga, drifva igenom.

Durchjubeln, *v. a.* tillbringa med jubel (en dag, en afton etc.).

Durchkälten, *v. a.* genomisna, göra fullkomligt kall; durchkältet, genomkyld.

Durchkämmen, *v. a.* genomkamma, kamma igenom (håret, ullen etc.).

Durchkämpfen, *v. a.* genomkämpa, genomstrida, kämpa sig genom fiendens rader; (*fig.*) med möda hinna till slutt med en sak.

Durchkauen, *v. a.* tugga väl, genomtugga.

Durchklingen, *v. n.* genomklinga, genomljuda.

Durchklopfen, *v. a.* genomklappa, slå igenom; genombulta; genom klappande göra mört (kött); basa ell. piska upp (någon).

Durchkneten, *v. a.* genomknåda, knåda väl (en deg).

Durchkochen, *v. a.* genomkoka, koka väl.

Durchkommen, *v. irr. n.* genomkomma, komma igenom, slippa fram, tränga sig igenom; undkomma, undslippa, komma undan; durch das Examen kommen, slippa väl från examen.

Durchkönnen, *v. n.* kunna gå igenom, kunna komma fram.

Durchkosten, *v. a.* smaka på det ena efter det andra, smaka på allt.

Durchkratzen, *v. a.* krafsa igenom, rifva igenom.

Durchkreisen, *v. a.* genomkretsa.

Durchkreuzen, *v. a.* korsa öfver; korsvis genomskära; kryssa igenom, sväfva igenom; (*fig.*) Jemandes Pläne –, lägga hinder i vägen för någons planer.

Durchkriechen, *v. irr. n.* krypa igenom (en öppning); – *v. irr. a.* (durch**kriechen**) genomkrypa, genomsnoka.

Durchlaß, **der**, (*pl.* -**lässe**) genomsläpande; såll, durkslag.

Durchlassen, *v. irr. a.* släppa igenom, släppa fram; låta passera; sila, filtrera.

Durchlaucht, **die**, (*pl.*-**en**) durchlaucht, furstlig höghet; Seine – der Herzog, hans furstliga höghet hertigen. [-st, durchlauchtigst.

Durchlauchtig, *a.* durchlauchtig;

Durchlauf, **der**, (*pl.* -**läufe**) genomfart, framfart; durklopp, utsot, diarrhée.

Durchlaufen, *v. irr. n.* gå, vandra, löpa, rinna igenom; – *v. irr. a.* (durch**laufen**) genomgå, genomvandra, genomlöpa, genomrinna; genomse, genomögna, se öfver; löpa sönder, utnöta genom gående ell. löpande.

Durchläutern, *v. a.* luttra, sila, skära väl ell. fullkomligt.

Durchleben, *v. a.* genomlefva, tillbringa sitt lit, öfverlefva; er hat Vieles durchlebt, han har genomlefvat ell. upplefvat mycket.

Durchleiten, *v. a.* genomleda, genomföra.

Durchlesen, *v. irr. a.* genomläsa; ich habe das Buch durchgelesen, jag har genomläst boken.

Durchleuchten, *v. a.* lysa igenom, låta sitt ljus falla igenom något, framlysa, röja sig.

Durchliegen, **sich**, *v. r.* ligga sig sårig, få liggsår.

Durchlöchern, *v. a.* genomborra, göra hål på; (*fig.*) kränka, bryta (ett fördrag etc.).

Durchlüften, *v. a.* genomvädra.

Durchlügen, **sich**, *v. r.* ljuga sig fram, hjelpa sig fram med osanningar.

Durchmachen, *v. a.* fullborda, fullgöra, utföra; erfara, upplefva; er hat viel durchgemacht, han har upplefvat mycket. [genomtåg.

Durchmarsch, **der**, genommarsch,

Durchmarschiren, *v. n.* marschera, tåga fram ell. igenom (en stad, en trakt).

Durchmengen, *v. a.* sammanblanda, blanda om hvartannat, förblanda.

Durchmesser, **der**, diameter, tvärsnitt, tvärlinie.

Durchmischen, *v. a.* blanda, sammanblanda. [sammanblandning.

Durchmischung, **die**, blandning,

Durchmustern, *v. a.* mönstra, noga granska.

Durchnagen, *v. a.* genomgnaga, genomfräta. [ka, sticka.

Durchnähen, *v. a.* genomsy, vir-

Durchnässen, *v. a.* genomblöta; ich bin ganz durchnäßt, jag är alldeles genomblött, genomvåt.

Durchnehmen, *v. a.* genomgå; genomhäckla; ein Pensum –, genomgå, genomläsa ett pensum.

Durchnetzen, *v. a.* genomfukta.

Durchpassiren, *v. n.* resa igenom, fara igenom. [genombasa.

Durchpeitschen, *v. a.* genompiska,

Durchpflügen, *v. a.* upplöja, genomplöja, öfverallt uppköra med plogen.

Durchpilgern, *v. a.* genomvandra. [nom.

Durchpressen, *v. a.* pressa ige-

Durchprügeln, *v. a.* piska upp, mörbulta. [röka, röka väl.

Durchräuchern, *v. a.* genom-

Durchrauschen, *v. n.* susa igenom, genombrusa.

Durchrechnen, *v. a.* genomräkna, öfverräkna, räkna efter.

Durchregnen, *v. n.* regna igenom; es regnet durch, det regnar igenom, regnet tränger sig igenom; ich bin ganz durchgeregnet, jag är alldeles genomblött af regn.

Durchreiben, *v. irr. a.* rifva igenom, gnida igenom, genom gnidning göra hål; rifva sår, sönderrifva; ich habe mir die Hände durchgerieben, jag har rifvit sönder händerna på mig.

Durchreichen, *v. a. & n.* räcka igenom, räcka till.

Durchreise, **die**, (*pl.* –**n**) genomresa, genomfart.

Durchreisen, *v. n.* resa igenom; der Fürst ist hier durchgereist, fursten är rest här igenom; – *v. a.* genomresa, resa från ena ändan till den andra; er hat ganz Schweden durchreist, han har genomrest hela Sverige.

Durchreisende, **der**, en som reser igenom en ort, passerande.

Durchreißen, *v. a.* sönderslita, sönderrifva; – *v. n.* sönderslitas, gå sönder; rifva midt i tu.

Durchreiten, *v. irr. n.* rida igenom; (*sjöt.*) rida hårdt för ankare; – *v. a.* genomrida, rida från ena ändan till den andra; rida sårig; er hat die ganze Stadt durchritten, han har genomridit (ridit omkring i) hela staden; er hat sich durchgeritten, han har fått ridsår.

Durchrennen, *v. irr. n.* ränna, löpa, springa igenom; – *v. a.* ränna igenom, sticka igenom (med värjan), genomränna, springa från ena ändan till den andra.

Durchriechen, *v. n.* lukta igenom. [sakta igenom.

Durchrieseln, *v. n.* rinna, falla

Durchrinnen, *v. n.* rinna igenom. [remna.

Durchriß, **der**, bräcka, refva,

Durchritt, **der**, (*pl.* –**e**) genomritt, genomridande.

Durchritzen, *v. a.* genomrispa.

Durchrosten, *v. n.* genomrosta.

Durchrücken, *v. n.* (*milit.*) genommarschera.

Durchrudern, *v. a.* genomro.

Durchrühren, *v. a.* genomröra, väl omröra.

Durchrutschen, *v. n.* genomhalka. [väl skaka.

Durchrütteln, *v. a.* omskaka,

Durchsägen, *v. a.* genomsåga.

Durchsalzen, *v. a.* genomsalta, salta väl.

Durchsäuern, *v. a.* & *n.* syra väl, surna ell. bli sur ända igenom.

Durchsausen, *v. n.* genomsusa.

Durchschaben, *v. a.* skafva sönder. [genombringa.

Durchschaffen, *v. a.* genomskaffa,

Durchschallen, *v. n.* genomtränga med sitt ljud; uppfylla med sitt ljud, genomskalla, genomljuda.

Durchschauen, *v. n.* se igenom en öppning; – *v. a.* genomskåda; genomse.

Durchschauern, *v. a.* genombäfva, förorsaka skälfning ell. rysning; Kälte durchschauerte seine Glieder, kyla skakade hans lemnar.

Durchscheinen, *v. n.* skina igenom, genomskina; uppfylla med sken ell. ljus, genomtränga med sitt sken ell. ljus. [lig.

Durchscheinend, *a.* genomskin-

Durchscherzen, *v. a.* tillbringa med skämt.

Durchscheuern, *v. a.* skafva hål på, sönderslita, skafva hål genom skurande.

Durchschieben, *v. irr. a.* genomskjuta, maka igenom.

Durchschießen, *v. irr. a.* & *n.* skjuta igenom; hastigt flyta igenom; genomskjuta; interfoliera.

Durchschiffen, *v. n.* segla igenom; – *v. a.* (durchschiffen) segla från ena ändan till den andra; er durchschiffte alle Meere, han seglade omkring på alla haf.

Durchschimmern, *v. n.* skimra, lysa igenom, genomskymta.

Durchschlafen, *v. irr. a.* tillbringa med sofvande.

Durchschlag, **der**, (*pl.* –**schläge**) durkslag, sil.

Durchschlagen, *v. irr. a.* slå hål på, slå igenom; låta rinna genom sil ell. durkslag; sila igenom; – *v. n.* slå igenom (om papper); tränga igenom (om regn etc.); verka (om medikamenter); sich –, slå sig ut, slå sig igenom, bana sig väg genom fäktande.

Durchschlängeln, sich, *v. r.* slingra sig fram ell. igenom.

Durchschleichen, *v. irr. n.* & **sich** –, *v. r.* smyga igenom, slinka ell. smyga sig igenom, smyga sig undan.

Durchschleifen, *v. irr. a.* genomslipa, göra hål genom slipning; utnöta, nöta hål på; – *v. reg. a.* släpa igenom på släda, kälke etc.

Durchschleppen, *v. a.* genomsläpa. [nomfläta, infläta.

Durchschlingen, *v. irr. a.* ge-

Durchschlüpfen, *v. n.* slinka sig igenom, smyga sig fram; smyga sig undan.

Durchschmettern, *v. a.* smattrande kasta igenom en öppning; genomdåna, uppfylla med ett smattrande dån ell. ljud.

Durchschneiden, *v. irr. a.* genomskära, genomklippa, skära igenom, skära midt i tu; dela i två delar; der Fluß durchschneidet das Land, floden genomskär landet; das durchschneidet mir das Herz, (*fig.*) det skär mig i hjertat; die Linie –, (*sjöt.*) passera linien.

Durchschneien, *v. imp.* snöa igenom.

Durchschnitt, **der**, (*pl.* –**e**) genomskärning; afskärning; afdelning, sektion; profilritning; im –, öfverhufvud, efter medeltalet. –**s·ansicht, die**, profil. –**slinie, die**, diameter, tvärlinie. –**spreis, der**, medelpris. –**spunct, der**, afskärningspunkt. –**szahl, die**, medeltal.

Durchschnittlich, *av.* öfverhufvud, efter medeltalet.

Durchschreiten, *v. a.* & *n.* genomskrida, skrida igenom.

Durchschuß, **der**, genomskjutning, genombrytning; inslag till en väf; (*boktr. T.*) mellanslag, mellanslagsstil. –**linie, die**, mellanslagslinie.

Durchschütteln, *v. a.* skaka igenom. [skaka.

Durchschüttern, *v. a.* genom-

Durchschwärmen, *v. n.* svärma igenom, svärma omkring.

Durchschweben, *v. n.* genomsväfva.

Durchschweifen, *v. a.* löpa, sväfva igenom ell. omkring, genomstryka.

Durchschwimmen, *v. irr. n.* & *a.* simma igenom, genomsimma, simma från ena ändan till den andra.

Durchschwitzen, *v. n.* svettas igenom, genomträngas af svett; genomtränga med sin svett; durchgeschwitzt, genomsvett.

Durchsegeln, *v. n.* segla igenom; – *v. a.* (durchsegeln) genomsegla, medelst segling genomfara.

Durchsehen, *v. irr. n.* se igenom (en öppning, ett fönster etc.); – *v. a.* genomse, gå igenom, granska; inse, utgrunda.

Durchseihen, *v. a.* genomsila.

Durchsein, *v. irr. n.* vara igenom, komma igenom; hafva slutat, hafva fulländat; hafva vunnit ändamålet; nun bin ich durch, nu har jag slutat, nu är jag kommen igenom, kommen till ändan; nu är jag fri.

Durchsenden, *v. a.* genomsända, genomskicka.

Durchsetzen, *v. n.* sätta igenom, springa igenom, fara öfver; – *v. a.* gå igenom; eine Sache –, sätta igenom, gå igenom med en sak, genomdrifva en sak, bringa en sak till stånd (i trots af alla hinder).

Durchseufzen, *v. a.* tillbringa med suckande.

Durfsicht, **die**, (*pl.* –**en**) genomseende; beskådande, påseende; besigtning, revision, granskning.

Durchsichtig, *a.* genomskinlig, klar.

Durchsichtigkeit, **die**, genomskinlighet, klarhet.

Durchsickern, *v. n.* utsippra, genomsippra, rinna smånigom.

Durchsieben, *v. a.* genomsålla, sikta igenom.

Durchsingen, *v. a.* genomsjunga; sjunga till slut.

Durchsinken, *v. n.* sjunka igenom.

Durchsintern, *v. n.* genomsippra, utsippra, utlakas, rinna droppvis ut.

Durchsitzen, *v. irr. a.* sitta sönder, genom sittning tränga ut ell. igenom; tillbringa med sittande.

Durchspähen, *v. a.* genomspana, genomskåda, skärskåda, utforska.

Durchspalten, *v. n.* spricka ända igenom; – *v. a.* spräcka igenom, klyfva igenom.

Durchspicken, *v. a.* genomspäcka, fullspäcka, späcka alltigenom (en stek etc.).

Durchspielen, *v. a.* spela igenom, spela från början till slut; spela sönder; sich die Finger –, spela sönder sina fingrar; die Nacht –, tillbringa natten med spel.

Durchspießen, *v. a.* sticka igenom med ett spjut.

Durchsprengen, *v. n.* rida igenom i fyrsprång; – *v. a.* förmå att springa igenom en öppning; spränga åtskills.

Durchspringen, *v. irr. n.* springa igenom; spricka ända igenom, få en spricka helt igenom; genomspringa, genomlöpa.

Durchspüren, *v. a.* genomspana, genomstöfva.

Durchstänkern, *v. a.* uppfylla

med stank; (*vulg.*) genomstöfva, genomsnoka.

Durchstauben, *v. a.* genomdrifva i form af stoft.

Durchstechen, *v. irr. a.* genomstinga, genomsticka; genomskära, genomgräfva (en damm etc.).

Durchstecherei, **die**, (*pl.* **-en**) hemlig, invecklad tillställning, intrig, ränker.

Durchstecken, *v. a.* sticka igenom, stinga igenom.

Durchstehlen, **sich**, *v. irr. r.* stjäla sig igenom ell. fram.

Durchsteigen, *v. irr. n.* stiga igenom; öfverallt bestiga, genomvandra.

Durchstich, **der**, genomstickning; stället der en damm genomstickes, öppning gjord genom stickning. [stank.

Durchstinken, *v. a.* uppfylla med

Durchstöbern, **Durchstören**, *v. a.* genomstöfva, söka i hvar vrå.

Durchstopfen, *v. a.* stoppa igenom.

Durchstoßen, *v. irr. a.* genomstöta, genomsticka, genomborra, stöta hål på.

Durchstrahlen, *v. n.* stråla igenom, kasta strålar ell. ljus igenom; genomstråla.

Durchstreichen, *v. irr. a. & n.* genomstryka, stryka ut, stryka öfver; stryka igenom, stryka omkring (ett land etc.).

Durchstreifen, *v. a.* genomgå, genomvandra, ströfva omkring, ströfva igenom.

Durchstreuen, *v. a.* strö igenom ett hål ell. en öppning; beströ öfverallt.

Durchstrich, **der**, öfverstrykning, genomstrykning; streck öfver en skrift; flyttfåglars streck.

Durchstriegeln, *v. a.* genomskrapa, genomhäckla (med hästhäckla); (*fig.*) tadla hårdt, granska strängt, häda.

Durchströmen, *v. n.* strömma igenom; – *v. a.* (durchströmen) genomströmma, genomforsa; Freude durchströmte mein Herz, glädje uppfyllde mitt hjerta.

Durchstudiren, *v. a.* genomstudera, genomforska.

Durchstürmen, *v. a.* storma igenom, blåsa igenom, genomfara med våldsamhet (om vinden); Verzweiflung durchstürmte seinen Busen, förtviflan rasade i hans bröst.

Durchstürzen, *v. a. & n.* störta igenom, falla igenom; genomstörta, hastigt genomfara.

Durchsuchen, *v. a.* genomsöka, genomleta, ransaka; stöfva igenom, snoka igenom; undersöka, efterse.

Durchsuchung, **die**, genomsökande, genomsökning, ransakning.

Durchsüßen, *v. a.* göra söt, försötma alltigenom.

Durchtanzen, *v. a.* dansa igenom, dansa från början till slut; dansa sönder (skor etc.); tillbringa med dans (natten).

Durchtappen, *v. n.* genomtrefva.

Durchtasten, *v. n.* känna ell. gripa igenom något; – *v. a.* genomtrefva; vidröra öfverallt.

Durchtaumeln, *v. a.* ragla igenom, gå raglande igenom (ett rum etc.).

Durchthauen, *v. n. imp.* töa ell. tina upp alltigenom.

Durchtoben, *v. n.* genomlarma, genomrasa.

Durchtönen, *v. n.* ljuda igenom, dåna igenom; – *v. a.* genomljuda; genomtränga ell. uppfylla med sina toner. [nom.

Durchtragen, *v. irr. a.* bära ige-

Durchträumen, *v. a. & n.* drömma igenom; tillbringa under drömmar. [igenom.

Durchtreiben, *v. irr. a.* drifva

Durchtreten, *v. irr. n.* träda, stiga, gå igenom; – *v. a.* trampa sönder, genom trampning nöta hål på.

Durchtrieben, *a.* listig, bakslug, förslagen, genomdrifven, genompiskad, genombarkad.

Durchtriebenheit, **die**, slughet, listighet, knep, svek. [nom.

Durchtriefen, *v. n.* drypa ige-

Durchtrocknen, *v. a.* genomtorka.

Durchwachen, *v. a.* vaka igenom, tillbringa med vakande.

Durchwachs, **das**, (*bot.*) St. Jans blomster, bråckört, getblad.

Durchwachsen, *v. irr. n.* växa igenom, växa emellan; das Fleisch ist mit Fett durchwachsen, köttet är genomväxt med fett.

Durchwagen, **sich**, *v. r.* våga sig igenom.

Durchwalken, *v. a.* valka väl; (*vulg.*) (äfv.: durchwamsen) prygla upp.

Durchwallen, *v. a. & n.* (*poet.*) genomvandra, gonomsvalla, sakta genomfara, valla igenom.

Durchwandern, *v. a. & n.* genomgå, genomvandra, genomfara.

Durchwärmen, *v. a.* genomvärma, väl uppvärma; durchwärmt, genomvarm. [na, vattna väl.

Durchwässern, *v. a.* genomvatt-

Durchwaten, *v. a. & n.* genomvada, vada öfver; den Fluß –, vada genom floden.

Durchweben, *v. a.* genomväfva, inväfva; (*fig.*) uppblanda med.

Durchweg, **der**, genomväg.

Durchweg, *av.* öfverallt, i gemen.

Durchwehen, *v. n.* blåsa igenom; – *v. a.* blåsande genomtränga, genomvädra.

Durchweichen, *v. n.* genomblötas, uppmjukna; – *v. a.* genomblöta, uppmjuka. [med gråt.

Durchweinen, *v. a.* tillbringa

Durchwerfen, *v. irr. a.* kasta igenom, slänga igenom.

Durchwinden, *v. irr. a.* genomfläta, vinda igenom, vrida igenom; sich –, slingra sig igenom, reda sig ur svårigheter; med möda genomskaffa sig sitt nödtorftiga underhåll; – *v. a.* genomfläta; das Haar mit Blumen –, genomfläta håret med blomster.

Durchwintern, *v. a.* underhålla öfver vintern, öfvervintra (örter etc.).

Durchwirbeln, *v. a.* genomhvirfla, hvirfla sig rundt omkring.

Durchwirken, *v. a.* inväfva, genomvirka, inflätа; knåda väl (en deg).

Durchwischen, *v. n.* smyga sig igenom ell. undan, undkomma.

Durchwühlen, *v. a.* uppböka, krafsa upp jord; genomsöka, genomgräfva, ransaka.

Durchwurf, **der**, (*pl.* **-würfe**) genomkastning; rissel, såll, durkslag.

Durchwürgen, *v. a.* nedvälja med möda; sich –, tränga med våld igenom.

Durchwürzen, *v. a.* krydda väl, krydda alltigenom.

Durchzählen, *v. a.* genomräkna; kollationera.

Durchzeichnen, *v. a.* teckna efter en figur som ligger under oljadt papper etc.

Durchziehen, *v. irr. a.* genomtåga, genomstryka; häckla, skymfa; draga igenom; Jemanden –, (*fig.*) göra narr af, drifva gäck med, gå illa åt någon; – *v. n.* tåga igenom.

Durchzischen, *v. a.* susa igenom; die Luft –, susa genom luften.

Durchzittern, *v. a.* genomdarra, genombäfva.

Durchzucken, *v. a.* genomspritta.

Durchzug, **der**, (*pl.* **-züge**) genomtåg, durktåg, genomtågande, genomfart (t. ex. af soldater); dragband; (*byggn.*) arkitraf.

Durchzwängen, *v. a.* tränga igenom med våld, genomtvinga.

Dürfen, *v. irr. n.* våga, töras, drista sig; hafva lof, hafva tillstånd; behöfva, få; töra, kunna; er darf nicht, han törs ej; darf ich fragen? törs jag fråga? es dürfte leicht geschehen, det torde lätt hända; darf ich es nicht wissen? kan jag ej få veta det? darf ich mich auf Sie verlassen? kan jag lita på er? er darf nicht klagen, han har icke skäl att klaga; ich darf es thun, jag törs ell. jag har lof att göra det; das dürfte vergeblich sein, det torde vara förgäfves, fåfängt.

Dürftig, *a.* torftig, arm, behöfvande. [hof, armod.

Dürftigkeit, **die**, torftighet, be-

Dürr, *a.* torr, förtorkad; ofruktbar; mager. **-made**, **die**, (*pl.* **-n**) springmask, barnmask. **-sucht**, **die**, trånsjuka, tvinsot. **-wurz**, **die**, loppfrögräs.

Dürre, **die**, torrhet, torka; magerhet; ofruktbarhet.

Durst, **der**, törst; (*fig.*) åtrå, begär; – haben, hafva törst; den – löschen, släcka törsten. **-mangel**, **der**, (*med.*) törstlöshet.

Dürsten, *v. n.* törsta, vara törstig; (*fig.*) längta efter; es dürstet mich, jag är törstig, jag törstar.

Durstig, *a.* törstig, törstande.

Dusel, **der**, halfsömn, yrsel.

Duselig, *a.* drömmande, yrvaken.

Duseln, *v. n.* vara dåsig, gå yrvaken, vara som en drömmande.

Düster, *a.* dyster, mörk, dunkel; dyster, sorgbunden; oredig; mit -er Miene, med dyster min.

Düsterkeit, **die**, mörkhet; dunkelhet, mörker.

Düstern, *v. n.* vara dyster, sprida dysterhet; – *v. a.* göra dyster, mörk, sorgsen.

Düte, **die**, (*pl.* -n) strut, papperstrut.

Duten, *v. n.* tuta, blåsa i horn [ell. lur.

Duzbruder, **der**, dubroder.

Duzen, *v. a.* kalla du, dua.

Dutzend, **das**, dussin. **-weise**, *av.* dussinvis, dussintals.

Dwall, **Dweil**, **der**, (*sjöt.*) svabb, svabel.

Dynastie, **die**, dynasti, regentfamilj, konungaätt.

E.

E, **e**, **das**, ett E, e, femte bokstafen i alfabetet; tredje noten i c-skalan; **der E-Laut**, e-ljudet; **der E-Ton**, e-tonen; **die E-Saite**, e-strängen.

Ebbanker, **der**, skeppsankare som nyttjas emot ebben.

Ebbe, **die**, ebb; – und Fluth, ebb och flod.

Ebben, *v. n.* vara ebb, flyta till- [baka.

Eben, *a.* jemn, slät, platt, flat, noga, noggran; – machen, göra jemn, jemna; zur -en Erde (im Erdgeschoß), parterre, nedersta botten i ett hus; -e Erde, (i motsats till kullar och berg) slät mark, slätt land; eine -e Fläche, en jemn plan, jemn yta; – *av.* just, nyss, ackurat, precist, på punkten; – derselbe, just densamma; – so alt, precist så gammal; – jetzt, just nu; das ist –, was ich sage, det är just hvad jag säger; – so, lika så; – wie, lik som; – so viele, lika så många; – deswegen, just derför; – so gewiß, likaså visst; ich komme – hierher, jag kommer nyss härtill.

Eben-baum, **der**, ebenholtsträd. **-bild**, **das**, afbild, beläte. **-bürtig**, *a.* af lika stam, af lika härkomst; **-daselbst**, *av.* i samma ort, härstädes. **-drähtig**, *av.* jemntrådig. **-falls**, *av.* likaledes, på samma sätt, äfvenså. **-holz**, **das**, ebenholts. **-maß**, **das**, proportion, förhållande, mått, öfverensstämmelse; symmetri. **-mäßig**, *a.* jemnlik.

Ebene, **die**, (*pl.* -n) jemnhet, flackhet, slätt, slättmark.

Ebenen, *v. a.* jemna, släta, planera, polera; einen Weg –, jemna, planera en väg; (*fig.*) Jemandem den Weg –, jemna vägen för någon.

Ebenist, **der**, (*pl.* -en) snickare som arbetar i ebenholts, ebenist, schatullmakare.

Eber, **der**, (*pl.* -) fargalt; nafvareborr; der wilde –, vildsvin. **-esche**, **die**, rönn. **-hirsch**, **der**, indiskt vildsvin. **-raute**, **die**, åbrodd. **-wurz**, **die**, karelsrot, karlinrot.

Echo, **das**, echo, genljud, återskall.

Echt, *a.* äkta, ren, oförfalskad, obeblandad; sann, verklig; -e Perlen, äkta perlor; -e Farbe, äkta färg.

Echtheit, **die**, äkthet, riktighet, laggiltighet.

Eck-balken, **der**, hörnbjelke. **-fenster**, **das**, hörnfönster. **-haus**, **das**, hörnhus. **-laden**, **der**, hörnbud. **-pfeiler**, **der**, hörnpelare. **-schrank**, **der**, hörnskåp. **-stein**, **der**, hörnsten; grundsten; kantig sten. **-stube**, **die**, hörnrum, hörnstuga. **-zahn**, **der**, hörntand; vildsvins huggtänder. **-zimmer**, **das**, hörnrum.

Ecke, **die**, (*pl.* -n) hörn, kant; vrå, vinkel. **-nsteher**, **der**, bärare, lastdragare, som står på gathörnet och väntar på arbete.

Ecker (Eichel), **die**, ollon, ekollon; jemf. Eichel.

Eckig, *a.* vinklig, hörnig, kantig.

Edda, **die**, edda.

Edel, *a.* adlig, af adel; ädelmodig, ädelsint, ädel, förträfflig; förnäm; kostbar. **-bürtig**, *a.* af adlig ätt ell. börd. **-dame**, **-frau**, **die**, adelsdam, adelsfru. **-geboren**, *a.* adlig, af adlig börd. **-gesinnt**, **-herzig**, *a.* ädelsint, ädelmodig. **-hof**, **der**, säteri, sätesgård. **-knabe**, **der**, page. **-mann**, **der**, (*pl.* Edelleute) adelsman. **-männisch**, *a.* adlig, af adel; ädel. **-muth**, **der**, ädelmod. **-müthig**, *a.* ädelmodig. **-stein**, **der**, ädelsten. **-tanne**, **die**, silfvergran. **-weiß**, **das**, (*bot.*) musört.

Edeln, *v. a.* göra ädel, förädla.

Edict, **das**, (*pl.* -e) edikt, befäl, påbud.

Edition, **die**, (*pl.* -en) edition, upplaga.

Effect, **der**, (*pl.* -e) effekt, verkan.

Effecten, *pl.* effekter, lösören; ressaker.

Egel, **der**, (*pl.* -) igel, blodigel.

Egge, **die**, (*pl.* -n) harf.

Eggen, *v. a.* harfva.

Egger, **der**, (*pl.* -) harfvare.

Egoismus, **der**, egoism, egenkärlek.

Egoist, **der**, (*pl.* -en) egoist.

Ehe, *av.* innan, förrän; förr, hellre.

Ehe, **die**, (*pl.* -n) äktenskap, giftermål, gifte; eine heimliche –, ett hemligt giftermål; zur – geben, gifta till äkta; außer der – leben, lefva utom äktenskapet. **-band**, **das**, äkta förbund, äktenskapsband. **-beredung**, **die**, giftermålsförord. **-bett**, **das**, äkta säng. **-brechen**, *v. n.* bryta äktenskapet, begå äktenskapsbrott. **-brecher**, **der**, äktenskapsbrytare. **-brecherin**, **die**, äktenskapsbryterska. **-brecherisch**, *a.* som bryter äkta tro. **-bruch**, **der**, äktenskapsbrott. **-bund**, **der**, **-bündniß**, **das**, äkta förbund. **-contract**, **der**, äktenskapsfördrag, äktenskapskontrakt. **-feind**, **der**, äktenskapsfiende, äktenskapshatare. **-frau**, **die**, äkta maka, äkta hustru. **-gatte**, **-genoß**, **der**, äkta make, äkta hälft. **-gattin**, **die**, äkta maka, äkta hustru. **-gelübde**, **das**, äktenskapslöfte. **-gemahl**, **der**, äkta make. **-gesetz**, **das**, giftermålsbalk. **-hälfte**, **die**, äkta hälft. **-joch**, **das**, äktenskapsok. **-krüppel**, **der**, oförmögen man. **-leiblich**, *a.* (*lagt.*) född af ett lagligt äktenskap. **-leute**, *pl.* äkta makar, gift folk, äkta folk. **-liebste**, **die**, äkta maka. **-los**, *a.* ogift. **-losigkeit**, **die**, ogift stånd. **-mann**, **der**, äkta man, gift karl. **-männisch**, *a.* hvad en äkta man tillhör. **-paar**, **das**, äkta par. **-pacten**, *pl.* trolofning, giftermålskontract. **-procurator**, **der**, en som gifter ihop folk. **-recht**, **das**, giftermålslag, giftermålsrätt. **-sache**, **die**, äktenskapsak, mål som angår äktenskap. **-schänder**, **der**, äktenskapsbrytare. **-schatz**, **der**, man, äkta make; äktenskapsgåfva, hemgift. **-scheidung**, **die**, äktenskapsskilnad. **-segen**, **der**, lifsfrukt, äkta barn. **-stand**, **der**, äkta stånd, äktenskapsstånd. **-stifter**, **der**, äktenskapets stiftare. **-teufel**, **der**, äktenskapsdjefvul. **-verlöbniß**, **das**, trolofning. **-versprechen**, **das**, äktenskapslöfte. **-vertrag**, **der**, giftermålskontrakt, äktenskapsfördrag. **-weib**, **das**, äkta maka, äkta hustru.

Ehedem, **Ehedessen**, *av.* förr, fordom, för detta, tillförene, förut.

Ehegestern, *av.* förrgår.

Ehelich, *a.* äkta, laglig; – beiwohnen, fullborda äktenskapet; – geboren, född af äkta säng; ein -es Kind, ett äkta barn; die -e Pflicht, äkta pligt, samlag; -e Treue, äkta tro.

Ehelichen, *v. a.* äkta, gifva sig [med.

Ehemalig, *a.* fordna, förra.

Ehemals, *av.* fordom, för detta, tillförene.

Eher, *av.* (*comp.* af ehe) förr, hellre, snarare; je – je lieber, ju förr ju hellre.

Ehern, *a.* af koppar, af brons;

(*fig.*) hård, fast; das –e Zeitalter, kopparåldern.

Ehest, *a.* & *av.* (*superl.* af ehe) först; ehestens, auf das Eheste, ehester Tage, med det första; am –en, först.

Ehr=bar, *a.* ärbar, hederlig; anständig, blygsam. **–barkeit, die,** ärbarhet, hederlighet, anständighet, blygsamhet. **–begierde, die,** äregirighet, ärelystnad. **–begierig,** *a.* äregirig, ärelysten. **–durst, der,** ärelystnad. **–eifer, der,** hedersnit, point d'honneur. **–erbietig,** *a.* vördnadsfull, vördsam. **–erbietigkeit, –erbietung, die,** vördnad, ärebevisning, högaktning. **–furcht, die,** vördnad, vördnadsbetygelse, undergifvenhet. **–furchtsvoll,** *a.* vördnadsfull. **–gefühl, das,** hederskänsla, äreskänsla, ambition. **–geiz, der,** äregirighet, ärelystnad. **–geizig,** *a.* äregirig, ärelysten, äresjuk. **–liebend,** *a.* som älskar heder och dygd. **–los,** *a.* ärelös, oärlig; vanryktad. **–losigkeit, die,** ärelöshet, oärlighet. **–sam,** *a.* hedersam, hedersvärd, aktningsvärd, loflig. **–sucht, die,** äresjuka, äregirighet. **–süchtig,** *a.* äresjuk, äregirig. **–vergessen,** *a.* äreförgäten, skamlös. **–würden,** *pl.* ärevördighet. **–würdig,** *a.* ärevördig.

Ehre, die, (*pl.* –n) heder, ära, vördnad; beröm, rykte, namn, anseende; bei meiner –, på min heder, vid min heder; zu –n gelangen, komma till heder; das gereicht ihm zur –, det länder honom till heder; in –n stehen, vara i heder; –n halber, för hederns skull; – einlegen, hedra sig; sich aus Etwas eine – machen, göra sig en ära ell. heder af något; Jemandem Etwas zu –n thun, göra något af högaktning för någon; Jemandem die letzte – erweisen, visa någon sista äretjensten, följa någon till grafven; Jemandes in –n gedenken, tala om någon till dess beröm; in allen –n, i all tukt och ärbarhet; aller –n werth, all ära värd; ein Mann von –, en man af ära, af heder; er hat keine – im Leibe, han har ingen ära i sig, han är utan all heder; Ihr Wort in –n, ert ord i all ära; sich mit –n ernähren, föda sig med ära; – dem – gebührt, ära som ära bör.

Ehren, *v.a.* ära, hedra, högakta, vörda; seine Eltern –, hedra sina föräldrar.

Ehren=amt, das, hederstjenst, hedersembete, äreställe, äretjenst. **–bett, das,** ärans bädd, hederssäng. **–bezeigung, die,** ärebetygelse, hedersbevisning, vördnadsbetygelse. **–bürger, der,** hedersborgare. **–dieb, der,** äreskändare. **–dienst, der,** hederstjenst. **–erklärung, die,** hedersupprättelse, afbön för kränkande af en annans heder. **–fest,** *a.* högaktad, berömlig. **–gedächtniß, das,** äreminne. **–geschenk, das,** äreskänk, hedersskänk. **–greis, der,** hedersgubbe. **–haftigkeit, die,** hederlighet. **–handel, der,** (*pl.* –händel) hederssak. **–kleid, das,** hedersklädning, hedersdrägt. **–kranz, der,** ärekrans. **–krone, die,** ärekrona. **–lohn, der,** hedersbelöning. **–mahl, das,** äreminne, monument; gästabud, kalas. **–mann, der,** hedersman. **–mitglied, das,** hedersledamot. **–name, der,** hedersnamn. **–pforte, die,** äreport, triumfbåge. **–preis, der,** (*bot.*) ärenpris, blåmaja. **–punct, der,** hederspunkt. **–retter, der,** hedersförsvarare. **–rettung, die,** hedersförsvar. **–rührig,** *a.* ärerörig. **–rührigkeit, die,** ärerörighet. **–säbel, der,** hederssabel. **–sache, die,** hederssak. **–säule, die,** ärestod, monument. **–schänder, der,** äreskändare; förförare. **–schänderisch,** *a.* äreskändande. **–schuld, die,** hedersskuld. **–sold, der,** hedersbelöning, honorarium. **–stelle, die,** äreställa, äretjenst, hederspost. **–strafe, die,** straff som medför ärans förlust. **–stufe, die,** hederstrappa. **–tag, der,** hedersdag. **–tempel, der,** äretempel. **–titel, der,** äretitel, hederstitel. **–vest,** se **ehrenfest.** **–voll,** *a.* ärefull, hedersvärd. **–wache, die,** hedersvakt. **–weib, das,** hedersgumma. **–werth,** *a.* hederlig, hedersvärd. **–wort, das,** hedersord, hederslöfte. **–zeichen, das,** äretecken, hederstecken.

Ehrlich, *a.* ärlig, redlig, hederlig, rättskaffens; skälig, ansenlig; ein –er Name, ett ärligt namn och rykte; so wahr ich ein –er Mann bin, så sannt jag är en ärlig man; –er Weise, på ärligt sätt.

Ehrlichkeit, die, ärlighet, redlighet, rättsinnighet, hederlighet.

Ei! *intj.* aj! hå! tvi!

Ei, das, (*pl.* –er) ägg; –er legen, lägga ägg; –er ausbrüten, ligga ut ägg; frische –er, friskaägg; verdorbene –er, skämda ägg; weiche (weich gesottene) –er, löskokta ägg; harte (hart gesottene) –er, hårdkokta ägg; Rührei, äggröra; Spiegeleier, förlorade ägg; (*ordsp.*) das – will klüger sein als die Henne; ägget vill lära hönan värpa; sich um ungelegte –er bekümmern, befatta sig med (bry sig om) saker som ännu alls icke existerar. **–dotter, das,** äggula, äggegula, äggblomma. **–förmig,** *a.* äggformig, oval. **–linicht,** *a.* elliptisk. **–linie, die,** ellips. **–rund,** *a.* äggrund, äggformig, oval. **–weiß, das,** ägghvita. **–weißstoff, der,** ägghvitesubstans, albumin.

Eibe, die, (*pl.* –n) **Eibenbaum, der,** id, idegran.

Eibisch, der, –wurzel, die, –kraut, das, ibisrot, altheört.

Eich=apfel, der, galläpple. **–baum, der,** ekträd. **–horn, –hörnchen, –kätzchen, das,** ekorre. **–maß, das,** probervigt ell. mått, likaremått. **–schwamm, der,** eksvamp. **–stab, der,** mätstång, profvare.

Eiche, die, (*pl.* –n) ek, ekträd. **–nholz, das,** ekträ, ekved. **–nlaub, das,** eklöf, ekblad. **–nwald, der,** ekskog.

Eiche, die, (*pl.* –n) likaremått, probermått ell. proberkärl; probervigt; justering af mått; jemf. Aiche.

Eichel, die, (*pl.* –n) ollon, ekollon; klöfver (i kort); hufvudet på manliga födslolemmen. **–förmig,** *a.* ekollonformig. **–kelch, der,** ollonhylsa, **–mast, die,** ollonbete.

Eichen, *v.a.* mäta (fat etc.); jemf. Aichen.

Eichen, *a.* af ek, ek....; –es Bauholz, ekvirke.

Eicher, Eichmeister, der, (*pl.* –) justerare, måttkrönare; skeppsmätare; jemf. Aicher.

Eid, der, (*pl.* –e) ed; einen – leisten, schwören, ablegen, göra ed, lägga ed; in – nehmen, den – abnehmen, taga ed af; höra på ed; Jemanden in – und Pflicht nehmen, taga embetseden af någon, låta någon svärja trohets eden; Jemanden zum –e treiben, påstå att någon skall göra ed; fordra på ed; sich mit einem –e reinigen, värja sig med en ed; ein körperlicher –, en liflig ed. **–bruch, der,** edsbrott, mened. **–brüchig,** *a.* edsbrytande, menedig, **–esformel, die,** edsformulär. **–esleistung, die,** edgång. **–espflicht, die,** edspligt, edlig förpligtelse. **–espflichtig,** *a.* edspligtig. **–genoß, der,** bundsförvandt. **–genossenschaft, die,** edsförbund, bundsförvandtskap. **–schwur, der,** edsöre, svordom.

Eidam, der, (*pl.* –e) måg, svärson.

Eidechse, die, (*pl.* –n) ödla, ormödla.

Eider=dunen, *pl.* ejderdun, **–gans, die,** ejdergås, ejderfågel.

Eidesleistung, die, edgång.

Eidlich, *a.* edlig, besvuren; – *av.* med ed, genom ed; – verpflichtet, edsförbunden; – erhärten, bekräfta med ed, med ed fästa.

Eier=becher, der, äggkopp. **–bier, das,** äggöl. **–brühe, die,** äggsås. **–fressend,** *a.* som äter ägg. **–gelb,** *a.* äggul. **–klar, das,** ägghvite. **–kuchen, der,** äggkaka, äggpannkaka. **–legen, das,** äggläggning. **–näpfchen, das,** äggkopp. **–punsch, der,** äggtodd. **–öl, das,** äggolja. **–schale, die,** äggskal. **–stock, der,** (*anat.*) äggstock.

Eifer, der, ifver, nit; häftighet, hetta, förifran; täflan; mit – arbeiten, arbeta med ifver, med nit.

Eiferer, der, (*pl.* –) ifrare, nitälskare.

Eiferig, *a.* nitisk, ifrig, brinnande, häftig; hetsig.

Eifern, *v.n.* ifra, vara nitisk; ifras, förifra sig.

Eifersucht, die, svartsjuka, afundsjuka, missunsamhet.

Eifersüchtig, *a.* svartsjuk, afundsjuk, missunsam.
Eigen, *a. & av.* egen, besynnerlig, underlig, sällsam; särskild; noga, noggrann; mit -en Augen, med egna ögon; sein -er Herr sein, vara sin egen herre; ein wenig - sein, vara litet egen af sig; sich Etwas zu - machen, tillegna sig något; zu - haben, hafva, äga som sitt eget; das ist ihm so -, det är så vanligt hos honom. **-dünkel, der,** eget tycke, inbillning. **-händig,** *a.* egenhändig; - *av.* egenhändigt. **-hörig,** *a.* tillhörig; lifegen. **-hörigkeit, die,** tillhörighet; egendomsrätt. **-liebe, die,** egenkärlek. **-lob, das,** eget beröm. **-mächtig,** *a.* egenmäktig, sjelfmyndig. **-name, der,** egennamn. **-nutz, der,** egennytta. **-nützig,** *a.* egennyttig. **-nützigkeit, die,** egennyttighet. **-sinn, der,** egensinnighet, envishet, nyck. **-sinnig,** *a.* egensinnig, envis, nyckfull. **-sucht, die,** egoism, alltför öfverdrifven egenkärlek. **-thum, das,** (*pl.* **-thümer**) egendom. **-thümer, der,** egendomsherre, ägare. **-thümerin, die,** ägarinna. **-thümlich,** *a.* egen, egentlig, egendomlig. **-thümlichkeit, die,** ägande, egentlighet; egen art; egendomlighet, egenhet. **-thumsrecht, das,** ägande rätt, besittningsrätt, egendomsrätt. **-wille, der,** egenvilja, envishet, sjelfsvåld. **-willig,** *a.* envis. **-willigkeit, die,** envishet, egensinnighet.
Eigenheit, die, (*pl.* -en) egenhet, egen art, idiotism; besynnerlighet, sällsamhet.
Eigens, *av.* särskildt, express.
Eigenschaft, die, (*pl.* -en) egenskap. **-swort, das,** egenskapsord, adjektiv.
Eigentlich, *a.* egentlig, rätt, sannskyldig. - *av.* egentligen, egentligt.
Eignen, *v. n.* höra till, anstå, tillkomma, egna; sich zu Etwas -, hafva de erforderliga egenskaperna till något. [herre.
Eigner, der, ägare, egendoms-
Eiland, das, (*pl.* -e) ö.
Eil-bote, der, ilbud, kurir. **-fertig,** *a.* hastig, skyndsam, bråd, angelägen, som har brådt om. **-fertigkeit, die,** hast, skyndsamhet, brådska. **-fracht, die,** ilfrakt, ilfrackt. **-gut, das,** ilgods. **-marsch, der,** forcerad marsch. **-post, die,** snällpost. **-wagen, der,** ilvagn, diligens. **-zug, der,** iltåg.
Eile, die, hast, skyndsamhet, brådska; es hat -, det är brådt om; es hat keine -, det har ingen brådska.
Eilen, *v. n.* skynda, hasta, brådska, ila; eile mit Weile, skynda lagom.
Eilend, *a.* hastig, snabb.
Eilends, *av.* hastigt, skyndsamt.
Eilf (Elf), *num.* elfva; -mal, elfva gånger.
Eilfte, *a.* elfte.
Eilftel, das, elftedel.
Eilftens, *av.* för det elfte.
Eilfthalb, *a.* halfelfte, tio och en half.
Eilig, *a.* skyndsam, angelägen, påskyndande, hastande; hastig, snabb, bråd; es - mit Etwas haben, hafva brådt om något, brådska på med något. [största hast.
Eiligst, *av.* hastigast, brådt, i
Eimer, der, (*pl.* -) embar, ämbar; åm; **-weise,** *av.* ämbarvis, ämbartals. [ämbar.
Eimerig, *a.* som håller ett
Ein, einer, eine, eines, *num. & art.* en, ett; någon, något; man; von einer (einer und derselben) Größe, af en och samma storlek; Einer von uns, en af oss; ein Mensch, en menniska; es schlägt eins, klockan slår ett; in Einem fort, allt jemt; es ist mir Eins (gilt mir gleich), det är mig lika mycket.
Ein, *partikel,* in, inuti, ned etc.
Einackern, *v. a.* nedplöja.
Einander, *pron.* hvarannan, hvarandra, ömsesidig, inbördes; unter -, sins emellan; durch -, om hvartannat.
Einarbeiten, *v. a.* inarbeta.
Einäschern, *v. a.* askalägga, lägga i aska; beströ med aska; lägga i lut ell. bet.
Einathmen, *v. a.* inandas; Luft -, insupa luft.
Einätzen, *v. a.* inetsa, infräta med skedvatten.
Einäugig, *a.* enögd.
Einbacken, *v. a.* inbaka.
Einballen, Einballiren, *v. a.* inpacka, lägga i balar. [mera.
Einbalsamiren, *v. a.* inbalsa-
Einbalsamirung, die, inbalsamering.
Einband, der, (*pl.* **Einbände**) inbindning, band (af en bok).
Einbauen, *v. a.* bygga i.
Einbedingen, *v. irr. a.* betinga, inbeställa. [ormbär.
Einbeere, die, (*pl.* -n) trollbär,
Einbegreifen, *v. irr. a.* inbegripa, innesluta.
Einbegriffen, *av.* inbegripen, inberäknadt, till och med.
Einbehalten, *v. irr. a.* behålla inne, icke utlemna. [sig in.
Einbeißen, *v. irr. n.* inbita, fräta
Einbeizen, *v. a.* beta in, lägga i saltlake ell. ättika.
Einbekennen, *v. irr. a.* tillstå, bekänna.
Einbekommen, *v. irr. n.* inbekomma, få, erhålla.
Einbeordern, *v. a.* inbeordra.
Einberechnen, *v. a.* inberäkna.
Einberichten, *v. a.* inberätta, inrapportera, ingifva berättelse om något.
Einberufen, *v. a.* inkalla.
Einbetteln, *v. a.* tigga ihop; sich -, tigga sig till ell. in.
Einbetten, *v. a.* inbädda.
Einbeugen, *v. a.* böja inåt.
Einbezahlen, *v. a.* inbetala.
Einbiegen, *v. irr. a. & n.* inböja, inkröka, invika. [böjning
Einbiegung, die, inböjande, in-
Einbilden, *v. a.* inbilla; sich - inbilla sig, tro, mena. [dragen.
Einbildisch, *a.* inbilsk, stolt, hög-
Einbildung, die, (*pl.* -en) inbillning; griller, tanke; inbilskhet. **-skraft, die,** inbillningskraft, inbillningsgåfva, föreställningskraft.
Einbinden, *v. irr. a.* inbinda, inveckla; inbinda (en bok); inprägla, ålägga; einem Täufling Etwas -, gifva någon faddergåfva; die Segel -, (*sjöt.*) refva segel.
Einblasen, *v. irr. a.* inblåsa, blåsa omkull; ingifva, intala.
Einbläser, der, (*pl.* -) inblåsare örontasslare.
Einblatt, das, planta som endast har ett blad, slotterblomster.
Einblätterig, *a.* enbladig.
Einbläuen, *v. a.* blåna, göra blått; inprägla, inskärpa; Jemandem Etwas -, plugga något i någon.
Einblick, der, genomögnande; insigt, kunskap.
Einblicken, *v. n.* blicka in uti, se in uti; genomögna.
Einblinden, *v. a.* (*byggnk.*) förse med nisch; eingeblindete Säulen, fristående pelare framför en nisch.
Einbohren, *v. a.* inborra.
Einborden, *v. a.* taga om bord, embarkera.
Einbrechen, *v. irr. a.* nedslå, kullslå, nedrifva; bryta upp; - *v. n.* brista, gå sönder (om is etc.); bryta sig in; bryta in, ingå med våld; inbryta; nalkas (om natten).
Einbrennen, *v. irr. a.* inbränna; sich -, minskas genom bränning.
Einbringen, *v. irr. a.* inbringa, inflicka; införa; kasta af sig; tillskynda, gifva i inkomst; medföra i hemgift; das Getreide -, införa säden i ladan; das bringt nichts ein, det gifver ingen inkomst, kaster ej något af sig; wieder -, bringa in igen, (*fig.*) upprätta, ersätta, godtgöra. [medgift.
Einbringen, das, (*T.*) hemgift,
Einbrocken, *v. a.* bryta uti, smula i; (*ordspr.*) was man eingebrockt hat, muß man auch ausessen, som man kokar får man supa.
Einbruch, der, (*pl.* **-brüche**) inbrott; inbrytande, inbrytning, uppbrytning; fiendtligt infall; annalkande; nedramlande. **-sdiebstahl, der,** inbrottsstöld.
Einbrühen, *v. a.* slå hett vatten på, sörpa. [bylta.
Einbündeln, *v. a.* inbunta, in-
Einbürgern, *v. a.* upptaga till borgare, gifva borgerätt, naturalisera; sich -, införas, bli vanlig.
Einbürgerung, die, naturalisering.
Einbuße, die, (*pl.* -n) förlust, mistning, skada, afsaknad.
Einbüßen, *v. a. & n.* förlora, mista.

Eincassiren, *v. a.* indrifva penningar, inkassera.
Eindämmen, *v. a.* indämma, innesluta genom dikning, omgifva med damm.
Eindeichen, *v. a.* indika.
Eindeutig, *a.* entydig, som blott kan tydas på ett sätt.
Eindicken, *v. a.* inkoka till en viss tjocklek.
Eindingen, *v. irr. a.* intinga, hyra in. [bort.
Eindorren, *v. n.* torka in, tvina
Eindrang, **der**, intrång.
Eindrängen, *v. a.* intränga, intrycka; sich –, tränga sig in, krångla sig in, nästla sig in.
Eindrehen, *v. a.* invrida.
Eindringen, *v. irr. n.* inträngа, göra ettfiendtligt anfall; tränga sig fram, intruga; tränga sig in, införas, bli gängse.
Eindringlich, *a.* inträngig, enständig.
Eindruck, **der**, (*pl.* -**drücke**) intryck, verkan; märke efter något; auf Jemanden – machen, göra intryck på någon. [pressa.
Eindrucken, *v. a.* intrycka, in-
Eindrücken, *v. a.* trycka in, trycka sönder; krysta itu, krama sönder, intrycka.
Eine, se **Ein**.
Eineggen, *v. a.* harfva ned.
Einen, *v. a.* förena.
Einengen, *v. a.* sammandraga, sammanpressa; das Herz –, göra hjertat beklämdt. [tal.
Einer, **der**, etta; enhet, enkelt
Einerlei, *a. & av.* enahanda, likadan; enformig, likställig, detsamma; *subst.* **das** –, enformighet, monotoni.
Einernten, *v. n.* inberga, skörda, hösta; (*fig.*) insamla, förvärfva.
Einerntung, **die**, inbergande, inbergning.
Einfach, *a.* enkel, rätt och slätt, simpel, okonstlad; -es Bier, enkelt öl; das ist ganz –, det är helt enkelt.
Einfachheit, **die**, enkelhet.
Einfädeln, *v. a.* träda på; (*fig.*) tillställa, tillvägabringa; eine Nadel –, träda på en nål.
Einfädelung, **die**, påträdande etc.; jemf. Einfädeln.
Einfahren, *v. irr. a.* köra in (hästar); inbryta, nedbryta, förstöra genom körande (en väg, bro etc.); inberga, köra in (säd etc.); – *v. n.* fara in, åka in; inlöpa; nedstiga i grufvor.
Einfahrt, **die**, (*pl.* -**en**) infart; inkörsport; inlopp (till en hamn); öppning ell. nedgång (i en grufva); nedstigande (i grufvor).
Einfall, **der**, (*pl.* -**fälle**) insjunkning, instörtning, ras; fiendtligt infall ell. inbrott; infall, lifig tanke; nyck, grill. -**swinkel**, **der**, (*optik*) anfallsvinkel, infallsvinkel.
Einfallen, *v. irr. n.* insjunka, kullstörta, nedramla, rasa; infalla, göra ett infall ell. inbrott i...; påkomma, tillstöta, falla någon i talet; falla en i minnet, rinna en i hågen, uppfinna, falla på; sich – lassen, understå sig.
Einfalt, **die**, enkelhet; enfald, enfaldighet, menlöshet; dumhet, fåkunnighet; våpighet. -**spinsel**, **der**, dumhufvud, enfaldig stackare.
Einfältig, *a.* enfaldig, fåkunnig; dum, våpig; äfv.: redlig.
Einfältigkeit, **die**, enfaldighet, fåkunnighet, dumhet.
Einfalzen, *v. a.* infalsa.
Einfangen, *v. irr. a.* fånga och inspärra, innesluta; omgifva; ifylla, iskyffla.
Einfarbig, *a.* enfärgad.
Einfassen, *v. a.* infatta, besätta; instänga, innesluta; omgifva.
Einfassung, **die**, (*pl.* -**en**) infattning, insättning, kant, ram, list, hägn; stängsel.
Einfehmen, *v. a.* släppa (svinen) i ollonskogen.
Einfeilen, *v. a.* infila. [fukta.
Einfeuchten, *v. a.* fukta in, be-
Einfeuern, *v. a.* starkt uppelda.
Einfinden, **sich**, *v. irr. r.* infinna sig, inställa sig.
Einflechten, *v. irr. a.* infläta, hopfläta, inveckla, inblanda.
Einflechtung, **die**, inflätning etc.; jemf. Einflechten.
Einfleischen, *v. a.* kläda med kött; ein eingefleischter Teufel, en djefvul i menniskoskapnad.
Einflicken, *v. a.* inflicka, inblanda, insmyga, inlappa.
Einfliegen, *v. n.* inflyga.
Einfließen, *v. irr. n.* inflyta, inrinna.
Einflößen, *v. a.* ingifva, inråda; infundera, filtrera; indrypa; inflotta; Muth –, ingifva mod.
Einflößung, **die**, ingifvelse, insinuation etc.; jemf. Einflößen.
Einfluß, **der**, (*pl.* -**flüsse**) inflytande, inflytelse, verkan, intryck. -**reich**, *a.* inflytelserik, verkande.
Einfordern, *v. a.* infordra, inkräfva; Geld –, utfordra penningar; eine Schuld –, utmana en skuld.
Einforderung, **die**, infordrande, inkräfvande, utfordrande, utfordring.
Einförmig, *a.* enformig.
Einförmigkeit, **die**, enformighet.
Einfreien, *v. a.* infria, genom giftermål komma till något.
Einfressen, *v. irr. a.* infräta, förtära, fräta bort; sich –, fräta sig i, inäta sig.
Einfriedigen, *v. a.* freda, för säkerhet innesluta ell. omgifva; einen Garten –, inhägna en trädgård.
Einfrieren, *v. irr. n.* infrysa, frysa fast.
Einfrieren, **das**, infrysning.
Einfügen, *v. a.* infoga, inpassa, infalsa, infatta.
Einfügung, **die**, infogning etc.; jemf. Einfügen.
Einfuhr, **die**, (*pl.* -**en**) införsel; infart; import (af varor). -**zoll**, **der**, införseltull, tull på inkommande varor.
Einführen, *v. a.* införa (varor); införa, skaffa tillträde; antaga; in ein Amt –, installera, insätta i ett embete; eingeführte Rechte, vedertagna lagar och stadgar; sich –, uppkomma, införas, bli vanlig.
Einführung, **die**, införande, införsel; inledning.
Einfüllen, *v. a.* ifylla, fylla uti, slå uti.
Einfüßig, *a.* enfotad.
Eingabe, **die**, (*pl.* -**n**) inlaga, böneskrift.
Eingang, **der**, (*pl.* -**gänge**) ingång, inträde, intåg, infart; inledning (af en predikan); insteg; bifall, framgång; – von Geldern, ingående af penningar. -**szoll**, **der**, införseltull, tull på inkommande varor.
Eingangs, *av.* i början.
Eingeben, *v. irr. a.* ingifva, inlemna; ingifva, inråda, inspirera; inblåsa; eine Bittschrift –, ingifva en böneskrift.
Eingebildet, *a.* inbillad, föregifven; inbilsk; -e Krankheit, inbillningssjuka.
Eingebinde, **das**, (*pl.* –) faddergåfva.
Eingebogen, *a.* inböjd, krum.
Eingeboren, *a.* enfödd, enda; infödd.
Eingeborne, **der**, (*pl.* -**n**) inföding.
Eingebrachte, **das**, medgift, medföljd, hemgift.
Eingebung, **die**, (*pl.* -**en**) ingifvande, inlemnande; ingifvelse, uppenbarelse; inrådan, drift.
Eingedenk, *a.* som minnes ell. kommer ihåg något; – sein, minnas, komma ihåg.
Eingefallen, *a.* ihålig, urhålkad; insjunken, nedramlad; infallen, mager; -e Augen, insjunkna ögon.
Eingehen, *v. irr. n.* gå in, träda in, stiga in, ingå, inkomma; gå in uti, samtycka, bifalla; krympa ihop, löpa ihop, draga ihop sig, bli mindre; torka in; bli trängre, bli smalare, råka i aftagande; aftyna, förfalla, aftaga, förlora sig; smälta bort; upphöra; afstanna; dö ut, gå ut; einen Vergleich –, ingå en förlikning; ein Bündniß –, ingå ett förbund; eingehendes Geld, ingäld, inkomst; das geht mir schwer ein, det lär jag ej lätt; dertill samtycker jag ogerna.
Eingeladen, *a. p.* inbjuden; zu Mittag – sein, vara bjuden på middag, till middag.
Eingemacht, *a.* insyltad, inlagd.
Eingenommen, *a.* intagen; betagen, förtjust, intagen af, kär i; öfvertalad, vunnen.
Eingenommenheit, **die**, böjelse ell. tycke för ell. emot en sak, fördom, förkärlek.
Eingepfarrt, *a.* som hörer till

en viss socken; die -en, sockenboarna. [född.
Eingepflanzt, *a.* inplantad, med-
Eingerichte, das, innanrede (i ett lås). [schließen.
Eingeschlossen, *a. p.* se **Ein-**
Eingeschränkt, *a.* inskränkt.
Eingeschränktheit, die, inskränkthet. [ort.
Eingesessen, *a.* boende på en
Eingeständniß, das, (*pl.* -e) bekännelse.
Eingestehen, *v. irr. a.* tillstå, bekänna; medgifva.
Eingeweide, das, inelfvor, innanmäte.
Eingewöhnen, *v. a.* tillvänja att, invänja, göra inhemsk; vänja vid klimatet; sich -, bli inhemsk.
Eingewohnt, *a. p.* boende lång tid på något ställe; das Zimmer ist sehr -, rummet är mycket illa tillredt.
Eingewurzelt, *a.* inrotad, rotfästad, inritad, inbiten.
Eingezogen, *a.* konfiskerad, satt i qvarstad; indragen, stilla, enslig; inflyttad; - leben, lefva indraget; bo inhyses.
Eingezogenheit, die, indragenhet, indraget lefnadssätt, enslighet, stillhet, ro.
Eingießen, *v. irr. a.* ingjuta; ihälla, inösa, slå uti, fylla uti; infundera; mit Blei -, stöpa fast med bly. [gjutning, ingjutelse.
Eingießung, die, (*pl.* -en) in-
Eingraben, *v. irr. a.* nedgräfva; ingräfva, ingravera, uthugga, rista i, skära i; sich -, förskansa sig.
Eingrabung, die, nedgräfvande etc.; jemf. Eingraben.
Eingraviren, *v. a.* ingravera.
Eingreifen, *v. irr. n.* ingripa i hvarandra (såsom kuggar etc.); in einander -, gripa in i.
Eingriff, der, (*pl.* -e) ingripning (af kuggar etc.); ingrepp; -e in Jemandes Rechte thun, göra ingrepp i ens rättigheter.
Einguß, der, (*pl.* -güsse) ingjutning, islagning, ingöte.
Einhägen, *v. a.* inhägna, innesluta med häckar etc.
Einhäkeln, Einhaken, *v. a.* ihäkla, häkta ihop, haka fast.
Einhällig, se **Einhellig**.
Einhalt, der, hämmande, motstånd, hinder; - thun, hämma, hindra, tygla.
Einhalten, *v. irr. a.* inhålla, qvarhålla, fasthålla, hindra, hämma, uppehålla; innehålla, förhålla; - *v. n.* stanna; afbryta, upphöra, hejda sig; mit der Bezahlung -, innehålla med betalningen; äfv.: erlägga betalningen i rättan tid.
Einhandeln, *v. a.* köpa in; handla upp.
Einhämmern, *v. a.* inhamra.
Einhändig, *a.* enhänd.
Einhändigen, *v. a.* inhändiga, öfverlemna i ens händer. [de.
Einhändigung, die, inhändigan-
Einhängen, *v. a.* hänga in, hänga uti; intaga; upphänga; hänga (ett fönster etc.) på gångjernen; sätta brinkhake på hjul.
Einhauchen, *v. a.* inblåsa, inandas, ingifva.
Einhauen, *v. irr. a.* slå, hugga in ell. ned, sönderhugga; uthugga, rista i; - *v. n.* hugga sig in; slå ned, bryta löst, rusa på; die Reiterei hieb in den Feind ein, rytteriet högg sig in bland fienden.
Einhauig, *a.* (äng) som slås blott en gång om året.
Einhäusler, der, (*bot.*) sambyggare, monökia.
Einheben, *v. irr. a.* lyfta in; hänga in i, lyfta (en dörr etc.) på gångjernen; (*boktr. T.*) inlägga satsen ell. formen i tryckarepressen. [in (en bok).
Einheften, *v. a.* inhäfta; häfta
Einheimisch, *a.* inhemsk, inländsk, infödd; -er Krieg inbördes krig.
Einheit, die, (*pl.* -en) enhet.
Einheizen, *v. a.* elda, göra upp eld i kakelugnen.
Einheizer, der, uppvärmare, fyrbytare, kalefactor.
Einhelfen, *v. irr. a.* hjelpa in, hjelpa till rätta; Jemandem -, säga sakta för någon hvad han bör säga.
Einhelfer, der, (*pl.* -) sufflör.
Einhellig, *a.* enhällig, samhällig, enstämmig.
Einhelligkeit, die, enhällighet, enstämmighet.
Einhemmen, *v. a.* sätta brinkhake på (ett hjul).
Einhenkelig, *a.* som har blott en grepe, enörig.
Einher, *av.* förekommer endast med verber, som beteckna en rörelse och hos hvilka det tillkännagifver ett sakta, stolt annalkande, t. ex.: - gehen, framgå, gå fram, gå in; - schreiten, skrida fram; - stolziren, gå fram med stolta steg; - wandeln, vandra fram.
Einherbsten, *v. a.* inhösta, hålla vinbergning.
Einhetzen, *v. a.* inöfva (till jagt).
Einheuern, *v. a.* hyra in.
Einholen, *v. a.* gå, fara någon till mötes; upphinna, hinna till, uppnå; insamla; inhämta; taga igen, ersätta hvad man försummat; die Kanonen -, inhala kanonerna; einen Wald -, afmäta en skog; Nachricht -, inhämta kundskap.
Einhorn, das, (*pl.* -hörner) enhörning. **-fisch, der**, enhornfisk, narhval. **-käfer, der**, skalbagge med ett horn. **-teufel, der**, vattenflädermus (fisk).
Einhörnig, *a.* enhörnig.
Einhufig, *a.* enhofvad, enhofvig.
Einhüllen, *v. a.* insvepa, inveckla, omlinda, inhölja, öfvertäcka. [jemf. Einhüllen.
Einhüllung, die, insvepning etc.;
Einig, *a.* enda, ensam i sitt slag; ense, enig; über den Preis - werden, komma öfverens om priset; man ist darüber - geworden, man har blifvit ense derom.
Einigen, sich, *v. r.* komma öfverens, blifva enig, blifva ense.
Einiger, Einige, Einiges, *pron.* enda, någon, något; *pl.* einige, några, somliga.
Einigermaßen, *av.* någorlunda, på något sätt, någorledes.
Einigkeit, die, enighet, samdrägtighet, sämja; enhet.
Einigung, die, öfverenskomst; eine - treffen, träffa en öfverenskomst.
Einimpfen, *v. a.* inympa.
Einimpfung, die, inympande, inympning.
Einjagen, *v. a.* injaga (fruktan etc.); inöfva (till jagt, om hundar).
Einjährig, *a.* årsgammal.
Einkauen, *v. a.* intugga; (*fig.*) göra tydlig, inskärpa, inprägla; Jemandem Etwas -, plugga något i någon.
Einkauf, der, (*pl.* -käufe) inköp, uppköp, upphandling. **-s-preis, der**, inköpspris.
Einkaufen, *v. a.* inköpa, upphandla. [pare, upphandlare.
Einkäufer, der, (*pl.* -) inkö-
Einkehle, die, (*pl.* -n) inböjd vinkel ell. ränna mellan tvenne tak; öppningen i en ryssja; reffla på en pelare.
Einkehlen, *v. a.* urhålka, urgröpa, förse med ränna, göra refflor på. [hemvist, tillhåll.
Einkehr, die, herberge, qvarter,
Einkehren, *v. n.* titta, köra, taga in (på ett ställe, hos någon); bei sich selbst -, gå till sig sjelf, eftertänka för sig sjelf; er ist im Hotel eingekehrt, han är tagit in på hotellet.
Einkeilen, *v. a.* inkila, fästa med kilar. [lare (vin etc.).
Einkellern, *v. a.* inlägga i käl-
Einkerben, *v. a.* inkarfva, göra inskärning i.
Einkerkern, *v. a.* sätta i fängelse, arrestera.
Einkindschaft, die, (*pl.* -en) arfvets lika fördelning mellan barn af olika giften; upptagande i barns ställe. [med kitt.
Einkitten, *v. a.* inkitta, fästa
Einklagen, *v. a.* klaga ut; eine Schuldforderung -, få ut en fordran genom rättegång.
Einklammern, *v. a.* fästa med murband, haka fast; sätta inom parenthes.
Einklang, der, (*pl.* -klänge) enklang, samljud, harmoni, likstämmighet, instämmande i samma ton.
Einklappen, *v. n.* sammanklappa; - *v. a.* lägga ell. fälla ihop (en fällknif etc.).
Einklauig, *a.* som blott har en klo; enhofvad.

Einkleben, *v. a.* inklistra, infästa med klister.

Einkleiden, *v. a.* ikläda; påkläda klosterdrägt; (*fig.*) gifva utseende; föredraga, framställa.

Einkleidung, **die**, iklädande etc.; jemf. Einkleiden.

Einkleistern, *v. a.* inklistra.

Einklemmen, *v. a.* klämma in, ihop ell. emellan.

Einklemmung, **die**, inklämning.

Einklinken, *v. a. & n.* tillstänga med klinka, tillsluta sig, tillslutas med klinka.

Einklopfen, *v. a.* inbulta, inklappa, bulta ned, bulta fast.

Einkneten, *v. a.* inknåda.

Einknicken, *v. a.* knäcka, afbräcka.

Einknüpfen, *v. a.* inknyta.

Einkochen, *v. a.* låta koka in; — *v. n.* koka in.

Einkochung, **die**, (*pl.* **-en**) inkok, inkokande, inkokning.

Einkommen, *v. irr. n.* komma in, gå in, träda in, stiga in; inkomma med, ingifva (en skrift till domstolen etc.); inflyta (om penningar); falla i barnsäng; dagegen —, protestera emot, göra påståendé emot.

Einkommen, **das**, inkomst, afkastning. **-steuer**, **die**, inkomstskatt, afgiftsprocent.

Einkoppeln, *v. a.* inhägna.

Einkorn, **das**, spelt.

Einkreisen, *v. a.* sluta inom cirkel ell. krets.

Einkriechen, *v. irr. n.* krypa in; inkräla, insmyga sig; krympa ihop.

Einkrümmen, *v. a.* kröka inåt, inböja, kröka ihop.

Einkünfte, **die**, *pl.* inkomster, ingälder, intrader, räntor, drätsel.

Einladen, *v. irr. a.* inlasta, inskeppa, föra ombord; bjuda, inbjuda (till gäst).

Einladung, **die**, (*pl.* **-en**) lastning, inskeppning; inbjudning, bjudning; eine — ergehen lassen, göra en bjudning. **-sbrief**, **der**, bjudningsbref. **-skarte**, **die**, bjudningskort.

Einlage, **die**, (*pl.* **-n**) inlaga, bilaga; inläggning, insats.

Einlager, **das**, qvarter, inqvartering. [tonera.

Einlagern, *v. a.* inqvartera, kan-

Einlangen, *v. a.* inlägga, ingifva, inlemna; — *v. n.* anlända, inträffa, inlöpa.

Einlaß, **der**, (*pl.* **-lässe**) insläppande; tillträde. **-geld**, **das**, inträdespenningar. **-karte**, **die**, inträdeskort, inträdesbiljet.

Einlassen, *v. irr. a.* släppa in, lemna företräde; sich mit Jemandem —, inlåta sig med någon; sich in Etwas —, inveckla, fördjupa sig i något; sich in ein Gespräch mit Jemandem —, inlåta sig i samtal med någon.

Einlassung, **die**, (*pl.* **-en**) insläppande, insläppning, inlåtande.

Einlauf, **der**, inlopp, ingång.

Einlaufen, *v. irr. n.* inlöpa; inkomma, anlända; ingå, ankomma; krympa, bli trängre, bli smalare; draga sig ihop.

Einlaugen, *v. a.* lägga i lut.

Einläuten, *v. a.* tillkännagifva början af något genom ringning; die Messe —, utlysa marknaden genom ringning; es ist schon eingeläutet, det har redan ringt samman.

Einlegemesser, **das**, (*pl.* -) fällknif.

Einlegen, *v. a.* lägga in; packa ned, lägga ihop; insylta; lägga in (mat med salt, ätticka etc.), insylta; plantera med afläggare; göra inläggning i trä ell. sten af flera färger; damascera; inlägga (en besättning); inlägga, förvärfva (ära etc.); Geld in die Bank —, göra insättning i banken; ein gutes Wort für Jemanden —, tillägga ett godt ord, lägga sig ut för någon; Ehre —, inlägga sig ära, förvärfva ära; mit eingelegter Lanze, med fälld lans; eingelegte Arbeit, inlagdt arbete.

Einleger, **der**, (*pl.* **-n**) afläggare, gren ell. qvist, som nedböjes ell. inlägges i jorden till plantering; fällknif. [limma.

Einleimen, *v. a.* inlimma, fast-

Einleimung, **die**, inlimning, fastlimning.

Einleiten, *v. a.* inleda, införa; tillställa, tillvägabringa.

Einleitung, **die**, (*pl.* **-en**) införande; inledande, inledning, anvisning; början, förberedelse.

Einlenken, *v. a.* inböja; draga i led igen; — *v. n.* vända, gå in igen (på vägen); wieder —, komma tillbaka till sjelfva saken.

Einlenkung, **die**, inböjning etc.; jemf. Einlenken.

Einlernen, *v. a.* inlära.

Einlesen, *v. a.* inplocka, inberga, inhämta, insamla.

Einleuchten, *v. n.* synas tydligt; öfvertyga; diese Gründe müssen ihm —, detta skäl måste öfvertyga honom.

Einleuchtend, *a.* ögonskenlig, påtaglig, tydlig och klar.

Einliefern, *v. a.* inlemna, inleverera.

Einlieferung, **die**, (*pl.* **-en**) inlemnande, inlevererande. **-szeit**, **die**, inlevereringstid.

Einliegen, *v. n.* ligga inne, ligga uti; einliegend, inneliggande.

Einlieger, **der**, (*pl.* -) inhysesbjon, hyresman (på landet).

Einlochen, *v. a.* göra hål på ell. uti något.

Einlogiren, *v. a.* inhysa, herbergera, logera, gifva qvarter; sich —, taga qvarter; Einen bei Jemandem —, skaffa en qvarter ell. husrum hos någon.

Einlootsen, *v. a.* inlotsa.

Einlösen, *v. a.* inlösa, igenlösa, infria. [lösande, infriande.

Einlösung, **die**, inlösning, in-

Einlöthen, *v. a.* inlöda, fastlöda. [till sömns.

Einlullen, *v. a.* inlulla, sjunga

Einmachen, *v. a.* sätta, lägga uti ell. inom; insylta, inlägga; instöpa, blöta (kalk).

Einmähdig, se **Einhauig**.

Einmahnen, *v. a.* infordra, kräfva in, fordra in (en skuld etc).

Einmaischen, se **Einmeischen**.

Einmal, *av.* en gång; fordom; omsider, ändtligen; någonsin, någon gång; auf —, med ens, på en gång, hastigt, i en hast; nicht —, icke ens.

Einmaleins, **das**, multiplikationstafla.

Einmalig, *a.* som sker en gång.

Einmännerig, **Einmännig**, *a.* (*bot.*) enmännig, som har blott en pistill; eine -e Pflanze, en enmännig.

Einmarsch, **der**, intåg, inmarsch.

Einmarschiren, *v. n.* inmarschera, intåga, introppa.

Einmaß, **das**, afgång ell. mistning på spanmål (genom torkning, mätning etc.).

Einmaster, **der**, enmastare, enmastadt fartyg.

Einmauern, *v. a.* inmura, fästa med murbruk; innesluta inom en mur.

Einmehlen, *v. a.* inmjöla.

Einmeischen, *v. a.* inmäska, tillbereda mäskan.

Einmeißeln, *v. a.* inhugga med mejsel. [mänga.

Einmengen, *v. a.* inblanda, in-

Einmessen, *v. a.* mäta in uti, fylla måtet.

Einmiethen, *v. a.* inhysa, hyra rum; sich —, hyra sig in.

Einmischen, *v. a.* inblanda; er mischt sich in alles ein, han blandar sig i allt; ich mag mich ungern in fremde Sachen —, jag lägger mig ogerna i saker, som ej angå mig.

Einmischung, **die**, inblandning.

Einmummen, *v. a.* insvepa.

Einmünden, *v. n.* utgjuta sig.

Einmünzen, *v. a.* förvandla i mynt; er ließ sein Silberzeug —, han lät slå mynt af sina silfverkärl.

Einmüthig, *a.* enhällig, samdrägtig.

Einmüthigkeit, **die**, samdrägt, endrägt, enhällighet, enighet.

Einnähen, *v. a.* insy; sy in, lägga in, göra trängre ell. smalare.

Einnahme, **die**, (*pl.* **-n**) inkomst, uppbörd, inkassering; intagande; eröfring; uppbördskontor. **-buch**, **das**, inkomstbok, uppbördsbok.

Einnehmen, *v. irr. a.* taga in; emottaga, uppbära; insläppa, hysa, emottaga; bemäktiga sig, sätta sig i besittning af; intaga, eröfra; intaga, förtjusa; uppbära (penningar); alle Plätze sind eingenommen, alla platser äro upptagna; das nimmt zu viel Raum ein, det upptar för mycket rum; eine Arzenei —, intaga ett läkemedel; Ballast —, inta-

ga barlast; er nahm alle Herzen für sich ein, han intog allas hjertan; von sich selbst sehr eingenommen sein, vara mycket intagen af sig sjelf.

Einnehmend, *a.* förekommande, intagande, behaglig.

Einnehmer, der, (*pl.* –) uppbördsman.

Einnetzen, *v. a.* fukta, bestänka.

Einnicken, *v. n.* insomna.

Einnieten, *v. a.* nåda fast, nåda uti.

Einnisten, sich, *v. r.* bygga bo, bygga näste; innästla sig.

Einnöthigen, *v. a.* truga i, tvinga i.

Einöde, die, (*pl.* –n) ödemark, [öken.

Einöhrig, *a.* enörig.

Einölen, *v. a.* inolja, fukta ell. öfverstryka med olja.

Einpacken, *v. a.* inpacka; lägga i balar. [re.

Einpacker, der, (*pl.* –) inpacka-

Einpackung, die, inpackning.

Einpaschen, *v. a.* lurendräja, hemligen inpraktisera ell. insmyga. [jemka ihop.

Einpassen, *v. a.* inpassa, infoga,

Einpassiren, *v. n.* inresa, inpassera, infara. [skärpa, inprägla.

Einpeitschen, *v. a.* inpiska, in-

Einpfählen, *v. a.* inpåla, omgifva med pålverk.

Einpfarren, *v. a.* lägga till en socken ell. församling.

Einpfeffern, *v. a.* inpeppra, beströ med peppar.

Einpferchen, *v. a.* instänga i trångt rum. [trycka, inprägla.

Einpflanzen, *v. a.* inplanta, in-

Einpflanzung, die, inplantning.

Einpflöcken, *v. a.* fästa med nagel ell. pinne, inplugga.

Einpflügen, *v. a.* nedplöja, inplöja. [ympa, inpricka.

Einpfropfen, *v. a.* proppa uti; in-

Einpichen, *v. a.* fästa med beck.

Einplaudern, *v. a.* öfvertala, inleda genom prat; prata till sömns.

Einpökeln, *v. a.* salta, insalta.

Einprägen, *v. a.* inprägla, inskärpa. [inskärpning.

Einprägung, die, inpräglande,

Einpredigen, *v. a.* inprägla, intrycka, predika i en något.

Einpressen, *v. a.* inpressa, tränga in, tränga ihop.

Einprügeln, *v. a.* inprygla, piska uti. [narra, bedraga.

Einpudern, *v. a.* inpudra; (*fig.*)

Einpumpen, *v. a.* inpumpa.

Einpunctig, *a.* som har blott en punkt; som har en och samma medelpunkt, concentrisk.

Einpuppen, sich, *v. r.* spinna sig i (om larfver).

Einquartiren, *v. a.* inqvartera.

Einquartirung, die, inqvartering. –**szettel, der**, inqvarteringssedel.

Einquellen, *v. a.* förvälla; uppblöta genom inläggning i någon vätska.

Einrahmen, *v. a.* förse med ram; ein Bild –, sätta en målning i ram.

Einquerlen, *v. a.* invispa.

Einrammeln, Einrammen, *v. a.* slå in, slå ned (med klubba); påla. [ka, röka ner.

Einräuchern, *v. a.* röka, berö-

Einräumen, *v. a.* sätta in i ett rum; packa in, packa ned; inrymma, medgifva; öfverlåta, bevilja; lemna insteg, tillstädja; Jemandem den Vorrang –, inrymma någon företrädet; räume ihm ja nicht zu viel ein, lemna honom bara ej för stort insteg.

Einrechnen, *v. a.* inräkna, upptaga med i räkning, inberäkna.

Einrede, die, (*pl.* –n) öfvertalande, insaga, intalande; inkast, gensägelse, invändning.

Einreden, *v. a.* öfvertala, intala; Jemandem Muth –, intala någon mod; – *v. n.* motsäga; falla någon i talet; er läßt sich nicht –, han låter ej motsäga sig.

Einreffen, *v. a.* refva (segel).

Einregistriren, *v. a.* inregistrera. [gnugga in; inrifva, rifva uti.

Einreiben, *v. irr. a.* gnida in,

Einreichen, *v. a.* inräcka, inlemna; ingifva; ein Gesuch –, ingifva en ansökning.

Einreihen, *v. a.* sätta ell. räckna till en viss klass; uppträda, träda på, träda igenom; träckla.

Einreihig, *a.* (*bot.*) hvars blommor utgå på en sida om blomklasen, enradig; ein –er Rock, en rock med blott en rad knappar.

Einreißen, *v. irr. a.* rifva ned, rifva omkull; förstöra; – *v. n.* sönderslitas, sönderrifvas; spricka, remna, brista; inrota sig, inrita sig, få öfverhand, gripa omkring sig; es reißen jetzt allerhand Unordnungen ein, allahanda oordningar taga nu öfverhand.

Einreiten, *v. irr. a.* rida ned, rida omkull; ein Pferd – (zureiten), inrida, inöfva en häst; – *v. n.* inrida, intåga till häst.

Einrenken, *v. a.* vrida i led (en arm etc.).

Einrennen, *v. irr. a.* ränna ned, ränna omkull; inränna, instöta; eine Thür –, ränna upp en dörr; sich den Kopf –, ränna hufvudet sönder på sig; – *v. n.* ränna in på ett ställe; häftigt inträngа.

Einrichten, *v. a.* inpassa, infoga, infalsa; inrätta, inreda, ställa i ordning, tillställa, rätta, måtta, jemka, lämpa; organisera; (*boktr. T.*) inrikta; sich –, ställa sina saker i ordning, förse sig med möbler, sätta bo; fatta stånd ell. post; er ist in seinem Hause noch nicht eingerichtet, hans hushåll är ännu ej i ordning.

Einrichtung, die, (*pl.* –en) inredande, inredning, inrättning, tillställning, organisering, institution; anstalt; bosättning; äfv.: villa i ett lås.

Einriegeln, *v. a.* inrigla, igenrigla, stänga med rigel.

Einriegelung, die, igenriglande etc.; jemf. Einriegeln.

Einritt, der, inridande, intågande till häst. [inskära.

Einritzen, *v. a.* inrispa, inritsa,

Einrollen, *v. a.* inkullra, rulla in; inskrifva i rullen.

Einrosten, *v. n.* rostas, bli rostig, sitta fast af rost.

Einrücken, *v. a.* inrycka, insätta, inmaka, inflicka; – *v. n.* rycka in; följa, efterträda i en syssla.

Einrückung, die, inryckande etc.; jemf. Einrücken.

Einrufen, *v. a.* inropa.

Einrühren, *v. a.* röra uti, röra in, röra ihop.

Eins, die, etta, siffran 1; – *a. & av.* ett; ense; – von beiden, det ena eller det andra; – um das Andere, hvart om annat; – nach dem Andern, efter hvart annat; – in das Andere gerechnet, öfver hufvud, det ena med det andra; es kommt Alles auf – heraus, det kommer allt på ett ut; es ist mir Alles –, det är för mig ett och det samma, det gör mig lika mycket.

Einsaat, die, (*pl.* –en) utsäde.

Einsacken, *v. a.* lägga ell. ösa i [säck.

Einsäen, *v. a.* beså.

Einsägen, *v. a.* insåga, såga uti.

Einsalben, *v. a.* smörja, balsamera.

Einsalbung, die, balsamering.

Einsalzen, *v. a.* insalta.

Einsam, *a.* ensam; enslig, allena; ödslig, obebodd; in der –en Stunde der Mitternacht, i den tysta midnattens enslighet; –e Thiere, djur som icke lefva parvis ell. i samhälle.

Einsamkeit, die, enslighet, ensamhet. [skörda.

Einsammeln, *v. a.* insamla, in-

Einsammlung, die, (*pl.* –en) insamling, kollekt; inbergning, skörd.

Einsargen, *v. a.* lägga i likkista.

Einsatz, der, (*pl.* –sätze) insats, insättning; pant, sats (på spel).

Einsauen, *v. a.* svina ner, söla ner. [deg uti.

Einsäuern, *v. a.* syra, blanda sur-

Einsaugen, *v. irr. a.* insuga, indricka, insupa.

Einsaugung, die, insugning, insupning.

Einsäumen, *v. a.* insömma, insy. [köpa.

Einschaffen, *v. a.* inskaffa, in-

Einschalten, *v. a.* insätta, inskjuta, föra emellan, inflicka.

Einschaltung, die, (*pl.* –en) insättning, införning, inflickning.

Einschärfen, *v. a.* inskärpa, inprägla.

Einschärfung, die, inskärfning.

Einscharren, *v. a.* nedkrafsa, nedgräfva; begrafva.

Einscharrung, die, nedkrafsning, nedgräfning; begrafning.

Einschattig, *a.* enskuggig, som kastar skugga blott på en sida; –e Völker, de folkslag som alltid hafva middagssolen på samma sida (Heteroscii).

Einschaufeln, *v. a.* inskyffla, inskåfla.

Einschenken, *v. a.* inskänka; islå, ihälla, slå uti; Jemandem reinen Wein –, (*fig.*) säga någon rena sanningen.

Einscheuern, *v. a.* bringa (säden) i ladan.

Einschichten, *v. a.* instufva.

Einschichtig, *a.* som blott har ett lag ell. ett hvarf.

Einschicken, *v. a.* inskicka, insända, öfversända.

Einschieben, *v. irr. a.* inskjuta, inmaka, inflicka; understicka; ein eingeschobenes Wort, ett inflickadt ord; jemf. Unterschieben.

Einschiebsel, **das**, (*pl.* –) som är inskjutet; mellansats, parenthes.

Einschiebung, **die**, (*pl.* –en) inskjutning; mellansats, parenthes.

Einschießen, *v. irr. a.* skuta in, skuta omkull, skuta ned; sticka ibland, kasta emellan, införa; probera, försöka (en bössa); göra inslag (i väf); sich –, öfva sig att skjuta.

Einschiffen, *v. a.* inskeppa, inlasta, föra om bord; sich –, gå om bord; – *v. n.* segla in.

Einschiffung, **die**, inskeppande, inskeppning.

Einschirren, *v. a.* sela, lägga seldon på.

Einschlachten, *v. a.* slagta för husbehof.

Einschlafen, *v. n.* insomna, afsomna, domna; dö; (*fig.*) upphöra; über der Arbeit –, somna vid arbetet; sein Eifer schläft bald ein, hans ifver saktar sig snart; mir ist der Fuß eingeschlafen, foten har domnat mig.

Einschläfern, *v. a.* söfva, insöfva; döfva; (*fig.*) göra trygg och säker; einschläfernd, söfvande, sömngifvande.

Einschläferung, **die**, insöfning.

Einschläfrig, *a.* –es Bett, enmanssäng.

Einschlag, **der**, (*pl.* –schläge) inslag, omslag; (på väf:) inslag; (på kläde:) inläggning, invikning; råd, rådslag, utväg.

Einschlagemesser, **das**, fällknif.

Einschlagen, *v. irr. a.* slå in, drifva in; slå sönder, slå omkull; packa in, lägga in, vika in; slå uti; hopfoga, hoplägga; göra inslag (i väf); beträda, välja, taga (en väg); ich weiß nicht, welchen Weg ich – soll, jag vet ej hvilken väg jag skall taga; – *v. n.* (gerathen) slå in, lyckas; (betreffen &c.) höra till, angå, vidkomma, lyda under; gifva handen som tecken till samtycka; (om åskan:) slå ned.

Einschläger, **der**, (*pl.* –) grufarbetare, minör; vedmätare, famnsättare.

Einschleichen, *v. irr. n.* & **sich** –, *v. r.* slinka in, oförmärkt insmyga sig; införas, bli gängse.

Einschleiern, *v. a.* beslöja; påkläda klosterdrägt.

Einschleifen, *v. a.* inslipa, lurendräja.

Einschleppen, *v. a.* insläpa; hemligen införa, lurendräja; die Pest ist aus dem Orient eingeschleppt worden, pesten är blifvit insläpt (infört) ifrån orienten.

Einschließen, *v. irr. a.* instänga, insluta, inläsa; inhägna, instänga, omgifva; sätta i fängelse; inringa, blockera, kringränna; lägga uti, lägga in (i något annat); inbegripa, innefatta; sich –, läsa sig inne, Jemanden in sein Gebet mit –, innesluta någon i sina böner; – *v. n.* gå i lås.

Einschließlich, *av.* inneslutande, innefattadt, inberäknadt, från och med.

Einschließung, **die**, instängning, inneslutande, inläsande.

Einschlucken, *v. a.* uppsluka, sluka ned, sluka i sig, svälja ner; (*fig.*) tåla, uthärda med tålamod.

Einschlummern, *v. n.* inslumra, somna in.

Einschlüpfen, *v. n.* inslippa, slinka sig in.

Einschlürfen, *v. a.* insörpla, sörpla i sig.

Einschluß, **der**, (*pl.* –schlüsse) det som är innelyckt, inneliggande bref etc.; parenthes; mit –, inberäknadt, från och med, till och med.

Einschmeicheln, **sich**, *v. r.* ställa sig in genom smicker, smila sig in; die Gabe, sich einzuschmeicheln, inställningsgåfva.

Einschmeichelnd, *a.* inställsam.

Einschmeißen, *v. a.* smiska sönder.

Einschmelzen, *v. a. reg.* insmälta, hopsmälta; – *v. n. irr.* smälta, smältas.

Einschmelzung, **die**, insmältning, hopsmältning; smältning.

Einschmiegen, **sich**, *v. r.* insmyga sig; ställa sig in.

Einschmieren, *v. a.* insmörja, smörja in, smörja ned.

Einschmuggeln, *v. a.* lurendräja, hemligen inpraktisera, ismyga.

Einschmutzen, *v. a.* smutsa; **sich** –, *v. r.* söla sig ned.

Einschnallen, *v. a.* spänna igen, spänna fast.

Einschnarchen, *v. n.* sofva skorrande in.

Einschneiden, *v. irr. a.* inskära, göra inskärning uti; inklippa; inhugga, ingräfva; – *v. n.* skära sig in, tränga in (i köttet); der Ring schneidet ein, ringen skär in.

Einschneidig, *a.* som blott har en egg.

Einschneien, *v. n. & imp.* snöga in; insnöga; eingeschneit, insnöad.

Einschnitt, **der**, (*pl.* –e) inskärning, skåra; uthuggning der något skall infogas.

Einschnitzen, *v. a.* inskära, tälja, utskära i trä (bilder, bokstäfver etc.).

Einschnüren, *v. a.* insnöra, snöra ihop, draga åt; slå om med snöre ell. rep.

Einschöpfen, *v. a.* ösa, slå uti; ingjuta.

Einschränken, *v. a.* inskränka; förkorta, inknappa, indraga; sätta gräns för; förmildra; sich –, inskränka sig, minska sina utgifter.

Einschränkung, **die**, (*pl.* –en) inskränkande, inskränkning, indragning; förbehåll; vilkor, beting.

Einschrauben, *v. a.* inskrufva, fästa med skruf.

Einschrecken, *v. a.* inbringa genom skrämsel; förskräcka, skrämma.

Einschreibegeld, **das**, inskrifningspenningar.

Einschreiben, *v. irr. a.* inskrifva, inregistrera; inmatrikulera.

Einschreibung, **die**, (*pl.* –en) inskrifning etc.; jemf. Einschreiben.

Einschreiten, *v. n.* skrida in.

Einschroten, *v. a.* inlägga i källaren (vinfat etc.).

Einschrumpfen, *v. n.* skrumpa, inskrympa, draga sig ihop.

Einschüchtern, *v. a.* göra rädd, afskräcka.

Einschulen, *v. a.* skolmässigt inöfva, dressera.

Einschürig, *a.* som skäres ell. klippes blott en gång om året.

Einschuß, **der**, (*pl.* –schüsse) insats, insättning (af penningar t. ex. i en bank).

Einschütten, *v. a.* ösa, slå uti.

Einschwärzen, *v. a.* svärta, insvärta, orena, nedsmutsa; hemligen införa, smuggla.

Einschwärzer, **der**, smugglare.

Einschwatzen, *v. a.* intala; **sich** bei Jmandem –, smila sig in hos någon genom prat.

Einschwefeln, *v. a.* insvafla, genomröka med svafvelånga.

Einsegnen, *v. a.* välsigna, läsa välsignelsen öfver; inviga, viga, helga; konfirmera (barn).

Einsegnung, **die**, (*pl.* –en) välsignelse; invigning, helgande; konfirmation.

Einsehen, *v. irr. a. & n.* inse, hafva insigt uti, begripa; se uti.

Einseifen, *v. a.* tvåla in, intvåla, insåpa; tilltvåla, banna upp; bedraga.

Einseitig, *a.* ensidig; partisk.

Einseitigkeit, **die**, ensidighet; partiskhet.

Einsenden, *v. irr. a.* insända, inskicka.

Einsender, **der**, (*pl.* –) insändare.

Einsendung, **die**, insändande, inskickande.

Einsenken, *v. a.* insänka, nedsänka, nedsätta; plantera.

Einsenkung, **die**, nedsänkning, nedsättning; plantering.

Einsetzen, *v. a.* insätta, inställa; bysätta, sätta i fängelse; inne-

sluta, inspärra; inrycka; plantera, sätta i jorden; insätta (på spel, på lotteri); tillsätta, nämna till; inrätta, uppsätta; installera; Jemanden in ein Amt –, insätta någon i ett embete; zum Erben –, insätta till arfvinge.

Einsetzung, **die**, (*pl.* **-en**) insättning, installering etc.; jemf. Einsetzen. **-sworte**, **die**, (des heiligen Abendmahls) *pl.* instiftelseorden (i den hel. nattvarden).

Einsicht, **die**, (*pl.* **-en**) insigt, kännedom. **-svoll**, *a.* insigtsfull, upplyst.

Einsiedelei, **die**, (*pl.* **-en**) eremitkoja; enslig ort ell. boning.

Einsieden, *v. irr. a.* låta koka in; – *v. n.* koka in.

Einsiedler, **der**, (*pl.* –) eremit, enstling; enstöring.

Einsiedlerisch, *a.* eremitsk, ensam, enslig.

Einsiegeln, *v. a.* insegla, försegla.

Einsilbig, *a.* enstafvig; (*fig.*) fåordig.

Einsingen, *v. a.* insöfva med sång.

Einsinken, *v. irr. n.* insjunka, nedsjunka.

Einsitzen, *v. n.* sätta sig in.

Einsitzig, *a.* ensitsig.

Einspannen, *v. a.* inspänna; spänna för; spänna i båge; (*fig.*) einen Fluß –, uppdämma en flod.

Einspänner, **der**, (*pl.* **–n**) enspännare, enspännig vagn.

Einspännig, *a.* enspännig.

Einsperren, *v. a.* inspärra, instänga; sätta i fängelse.

Einsperrung, **die**, inspärrning, instängning; fångenskap, arrest.

Einspielen, *v. a.* spela till sömns; **sich** –, *v. r.* öfva genom flitig spelning; lekande ell. oförmärkt intränga sig.

Einspinnen, *v. irr. a.* inspinna; **sich** –, *v. r.* spinna sig in.

Einsprache, **die**, intalan, ingifvelse; protest.

Einsprechen, *v. irr. a.* ingifva, intala (mod etc.); trösta; – *v. n.* motsäga; invända; sätta sig emot; besöka, helsa på; bei Jemandem –, helsa på hos någon.

Einsprengen, *v. a.* bestänka, fukta, väta; öfverströ; rimsalta; spränga upp (en dörr etc.).

Einspringen, *v. irr. a.* springa sönder; spränga upp; – *v. n.* inspringa; das Schloß will nicht –, låset vill ej gå igen.

Einspritzen, *v. a.* inspruta, spruta (sår etc.).

Einspritzung, **die**, (*pl.* **–en**) insprutande, insprutning.

Einsprossig, *a.* som blott har en steg ell. pinne.

Einspruch, **der**, (*pl.* **-sprüche**) återfordran, anspråk; åtal; invändning, klander, jäf; hinder, motstånd, protest; – thun, göra invändning (emot); gegen eine Verheirathung – thun, förbjuda lysning.

Einst, *av.* en gång, framdeles, fordom.

Einstallen, *v. a.* sätta på stall.

Einstämmig, *a.* enstammig, som blott har en stam.

Einstampfen, *v. a.* instampa, nedstampa, stampa fast, nedstöta.

Einstand, **der**, tillträde till en syssla. [stank.

Einstänkern, *v. a.* uppfylla med

Einstauben, *v. n.* betäckas, genomträngas med dam, fulldammas.

Einstäuben, *v. a.* damma full.

Einstauen, *v. a.* (*sjöt.*) instufva.

Einstechen, *v. irr. a.* insticka; sticka uti, sticka hål på; ingräfva med grafstickel.

Einstecken, *v. a.* insticka, trycka in, sätta in; sticka hos sig, sticka i fickan; insätta (i fängelse); (*fig.*) med tålamod uthärda, fördraga (en skymf); den Degen –, sticka värjan i skidan.

Einstehen, *v. irr. n.* svara för, gå i borgen för, ansvara, gå i god.

Einstehlen, **sich**, *v. irr. r.* stjäla sig in, smyga sig in.

Einsteigen, *v. irr. n.* instiga; inträda, ingå.

Einstellen, *v. a.* inställa, insätta; sätta i förvar; inställa, upphöra, uppskjuta (med ett arbete); **sich** –, *v. r.* inställa sig, infinna sig.

Einstellung, **die**, inställande; upphörande (med arbete etc.).

Einstens, se **Einst**.

Einsticken, *v. a.* insy, brodera uti. [tida.

Einstig, *a.* kommande, fram-

Einstimmen, *v. n.* instämma, stämma öfverens; vara af samma mening; in ein Lied –, instämma i en sång.

Einstimmig, *a.* enstämmig, öfverensstämmande, enhällig.

Einstimmigkeit, **die**, enstämmighet, öfverensstämmande, enhällighet.

Einstimmung, **die**, instämning, öfverensstämning etc.; jemf. Einstimmen.

Einstmals, *av.* en dag, framdeles, med tiden.

Einstöckig, *a.* ein –es Haus, ett envåningshus.

Einstopfen, *v. a.* instoppa, inproppa, inplugga.

Einstoßen, *v. irr. a.* stöta in, stöta ned, neddrifva, slå in, slå ned; kullkasta, kullstöta.

Einstreichen, *v. irr. a.* instryka, ingnugga; stoppa i pungen (om penningar); – *v. n.* (*jagtt.*) slå ner på fältet, för att söka föda (om rapphöns). [tro.

Einstreiten, *v. irr. a.* tvinga att

Einstreuen, *v. a.* inströ, strö emellan; inblanda.

Einstreuung, **die**, (*pl.* **–en**) falskt föregifvande, osanning.

Einstrich, **der**, (*pl.* **–e**) (*bergv.*) schaktstämpel; gänga ell. bleck som går in uti nyckelaxet.

Einstücken, *v. a.* skarfva uti, inskarfva.

Einstudiren, *v. a.* instudera.

Einstürmen, *v. a.* storma löst på, instorma, rusa på.

Einsturz, **der**, omkullstörtande, instörtning, kullstörtning, insjunkning; beim –, vid instörtningen.

Einstürzen, *v. n.* instörta, ramla öfverända, sjunka, rasa.

Einstweilen, *av.* emellertid, till dess att; lassen wir das – auf sich beruhen, låta vi det blifva till dess.

Einstweilig, *a.* interimistisk, tills vidare skedd, provisionel.

Eintägig, *a.* en dags ...., som varar endast en dag; dagsgammal; ein –es Kind, ett dagsgammalt barn.

Eintagsfliege, **die**, dagslända, dagfluga, endagskräk.

Eintauchen, *v. a.* idoppa; nedsänka; die Feder –, doppa pennan i bläcket. [doppning.

Eintauchung, **die**, nedsänkning,

Eintauschen, *v. a.* byta sig till, byta åt sig; wieder –, byta igen, byta tillbaka. [inbytning.

Eintauschung, **die**, utbytning,

Eintheeren, *v. a.* intjära.

Eintheilen, *v. a.* indela, fördela; skifta, afdela.

Eintheilig, *a.* som består blott af en del.

Eintheilung, **die**, (*pl.* **-en**) indelande, indelning, afdelning, fördelande; fördelning.

Einthun, *v. irr. a.* instänga; inlägga, förvara, sätta i; Waaren –, upphandla varor.

Eintönig, *a.* entonig, enformig.

Eintönigkeit, **die**, entonighet; enformighet, monotoni.

Eintonnen, *v. a.* fylla i ell. på tunnor, tunna på.

Eintracht, **die**, endrägt, sämja, samdrägtighet, enhällighet.

Einträchtig, *a.* endrägtig, sams, enhällig, samdrägtig; – *av.* endrägtigen, enhälligt.

Einträchtigkeit, **die**, endrägtighet, samdrägtighet, enhällighet.

Eintrag, **der**, intrång, förfång, skada, men; inslag (i väf); Jemandem in seinen Rechten – thun, göra någon förfång i dess rättigheter.

Eintragen, *v. irr. a.* inbära; indraga, inskrifva, införa (i boken, i räkningen); inregistrera, inmatrikulera; göra inslag (i en väf); – *v. n.* ränta, inbringa, kasta af sig, gifva i inkomst; viel –, gifva stor inkomst.

Einträglich, *a.* fördelaktig, lönande, indrägtig, båtande; ein –es Gewerbe, ett båtande yrke.

Einträglichkeit, **die**, fördelaktighet, indrägtighet.

Eintränken, *v. a.* indränka; uppblöta, lägga i blöt; Jemandem Etwas –, (*fig.*) hämnas, vedergälla någon med lika.

Einträufeln, *v. a.* indrypa, idrypa, drypa uti.

Eintreffen, *v. irr. n.* inträffa; ankomma; träffa in, slå in, stämma öfverens, vara sannt ell. rätt; uppfyllas, gå i fullbordan, besannas; seine Prophezeiungen sind nicht eingetroffen, hans spådomar hafva ej gått i fullbordan.

Eintreiben, *v. irr. a.* drifva in (boskap etc.); indrifva, slå in; indrifva, kräfva in (skatt, fordringar etc.). [drifvande.

Eintreibung, **die**, indrifning, in-

Eintreten, *v. irr. n.* inträda, inklifva, gå in, stiga in; påkomma, mellankomma, tillstöta, börjas, ingå; wenn der Winter eintritt, när vintern kommer; sobald die Kälte eintritt, snart kölden tillstöter; — *v. a.* trampa in, trampa ned, trampa sönder; intrampa, genom trampning indrifva; sich Etwas —, trampa in något i foten på sig.

Eintrichtern, *v. a.* intratta; inskärpa, inprägla.

Eintrinken, *v. a.* indricka, insupa, insuga.

Eintritt, **der**, inträdande, inträde; ingång, början. **-sgeld**, **das**, inträdespenningar. **-skarte**, **die**, inträdeskort.

Eintrocknen, *v. n.* intorkas, hoptorkas; draga sig ihop, krympa ihop. [pa uti.

Einträpfeln, *v. a.* indrypa, dry-

Einträpfelung, **die**, indrypande.

Eintunken, *v. a.* doppa i; Brod in den Kaffee —, doppa bröd i kaffe.

Einüben, *v. a.* inöfva.

Einverleiben, *v. a.* införlifva, förena; införa, inrycka; inflicka.

Einverleibung, **die**, införlifvande etc.; jemf. Einverleiben.

Einverständniß, **das**, godt förstånd, öfverensstämmelse, enighet; samband; unter allgemeinem —, med enhälligt samtycke.

Einverstehen, **sich**, *v. irr. r.* sich mit Jemandem —, komma öfverens, vara i hemligt förstånd med någon.

Einwachsen, *v. irr. n.* växa in, växa vid; eingewachsen, invuxen.

Einwage, **die**, afgång vid vigt ell. vägning.

Einwägen, *v. irr. a.* väga uti; sich —, förloras genom vägande.

Einwalken, *v. a.* valka in (kläde etc.).

Einwand, **der**, (*pl.* **-wände**) invändning; inkast; — erheben, göra invändning, göra inkast.

Einwanderer, **der**, (*pl.* —) invandrare.

Einwandern, *v. n.* invandra.

Einwanderung, **die**, (*pl.* **-en**) invandrande, invandring.

Einwärts, *av.* inuti; inåt; mit den Füßen — gehen, gå inåt med fötterna; — kehren, vända invertes, invända.

Einwässern, *v. a.* lägga i vatten, blöta. [ka.

Einweben, *v. a.* inväfva, invir-

Einwechseln, *v. a.* invexla.

Einwechselung, **die**, (*pl.* **-en**) invexling.

Einwehen, *v. a. & n.* inblåsa, blåsa omkull; blåsa in.

Einweibig, *a.* (*bot.*) enqvinnad.

Einweichen, *v. a.* blöta, uppmjuka, upplena, lägga i blöt; *subst.* das —, blötande, blötläggning. [intaga.

Einweihen, *v. a.* inviga, helga,

Einweihung, **die**, (*pl.* **-en**) invigande, invigning.

Einweisen, *v. irr. a.* invisa; installera, insätta (i ett embete).

Einweisung, **die**, (*pl.* **-en**) invisning; installering.

Einwenden, *v. irr. a.* invända, förebära, göra inkast, motsäga; ich habe nichts dagegen einzuwenden, jag har ej något deremot att invända. [kast, invändning.

Einwendung, **die**, (*pl.* **-en**) in-

Einwerfen, *v. irr. a.* kasta in; slå in, slå sönder; sy in; kullkasta; invända, göra inkast.

Einwickeln, *v. a.* inveckla; insvepa, omlinda, inlinda; linda (barn).

Einwickelung, **die**, inveckling, insvepning.

Einwiegen, *v. a.* vagga i sömn, insöfva; (*fig.*) göra säker, göra trygg. [gen.

Einwiegen, *v. a. irr.* se **Einwä-**

Einwilligen, *v. n.* bevilja, samtycka, bifalla; in eine Sache —, lemna sitt bifall till en sak.

Einwilligung, **die**, samtycke, bevillning.

Einwindeln, *v. a.* insvepa.

Einwinden, *v. irr. a.* inlinda, inveckla, insvepa; das Ankertau —, vinda upp ankartåget.

Einwintern, *v. a.* frambringa till vintern; — *v. n.* bli van vid vintern; sich —, vänja sig vid vintern.

Einwirken, *v. a.* inväfva, invirka; inverka, verka på, yttra verkan.

Einwirkung, **die**, (*pl.* **-en**) inväfning; inverkan etc.; jemf. Einwirken; das hat keine — darauf, det har ingen inverkan derpå.

Einwöchentlich, *a.* som är en vecka gammal; som sker en gång hvarje vecka. [vecka.

Einwöchig, *a.* som varar en

Einwohnen, *v. a.* bebo, bo uti.

Einwohner, **der**, (*pl.* —) invånare, inbyggare.

Einwühlen, *v. a.* inböka, nedgräfva; sich —, gräfva sig ned (i jorden). [kast, invändning.

Einwurf, **der**, (*pl.* **-würfe**) in-

Einwurzeln, *v. n.* rota sig, slå rötter; inrota sig, inrita sig; wie eingewurzelt da stehen, stå liksom fastväxt. [rotfästning.

Einwurzelung, **die**, inrotande,

Einzahlen, *v. a.* inbetala.

Einzählen, *v. a.* inräkna, inberäkna. [betalning.

Einzahlung, **die**, (*pl.* **-en**) in-

Einzahnen, *v. a.* intanda, inskära, göra taggar på.

Einzahnung, **die**, (*pl.* **-en**) inskärning. [foga, inpassa.

Einzapfen, *v. a.* tappa uti; in-

Einzapfung, **die**, intappning; infogning, inpassning.

Einzaubern, *v. a.* introlla.

Einzäunen, *v. a.* omgärda, inhägna, instänga, omgifva med gärdesgård.

Einzäunung, **die**, stängsel, hägnad, gärdesgård.

Einzehren, *v. n.* förtäras, medtagas, bli mager, förminskas.

Einzeichnen, *v. a.* teckna uti, rita uti; inteckna; inskrifva.

Einzeichnung, **die**, tecknande uti etc.; jemf. Einzeichnen.

Einzelding, **das**, enkelt ding, individ.

Einzelheit, **die**, enkelhet, individualitet, enskildhet.

Einzeln, *a. & av.* ensam; enda, ensam i sitt slag; särskild, enskild, åtskild; hvar för sig, afsöndrad, enstaka.

Einziehen, *v. irr. a.* draga in; träda på, träda igenom; draga tillbaka; draga ihop, göra trängre; draga in, fälla (seglen); insuga, insupa; konfiskera; inskränka (sin stat); indraga (en syssla etc.); einen Faden —, träda tråden på nålen; Erkundigung über Etwas —, inhämta underrättelse om något; Jemanden gefänglich —, insätta någon i fängelse, arrestera någon; eingezogen leben, lefva indraget; — *v. n.* intåga, hålla sitt intåg; inflytta (i ett hus); suga in, draga sig in (om flytande ämnen).

Einziehung, **die**, (*pl.* **-en**) indragning, konfiskering, arrestering; inflyttning, insugning.

Einzig, *a.* enda, endast, ende; — und allein, enk om, endast och allenast; er ist der —e seiner Art, han är den ende i sitt slag; ein —er, en enda; nicht ein —er, ingen enda, alldeles ingen.

Einzischeln, *v. a.* inhväsa; inhviska, intassla.

Einzuckern, *v. a.* insockra.

Einzug, **der**, (*pl.* **-züge**) intåg, inmarsch, inflyttande; seinen — halten, göra sitt intåg; ein feierlicher —, ett högtidligt intåg. **-srecht**, **das**, indigenaträtt.

Einzwängen, *v. a.* intvinga, tvinga ell. drifva någon med våld ell. svårighet, hoptränga med våld.

Einzwingen, *v. irr. a.* tvinga i, truga i.

Eis, **das**, is; das — brechen, bryta isen, (*fig.*) göra bana; Jemanden aufs — führen, föra någon på det hala; mit — überzogen, isklädd, islupen. **-bahn**, **die**, isbana, isgata. **-berg**, **der**, isberg. **-bier**, **das**, iskällaredricka. **-bock**, **-brecher**, **der**, isbräckare, isbokare, isbrytare. **-bruch**, **der**, isgång, islossning. **-frei**, *a.* isfri. **-gang**, **der**, isgång, islossning.

-gebirge, das, isberg, isfjäll. -grau, a. isgrå; gråhårig. -grube, die, iskällare. -hacke, die, isbila, isbill. -kalt, a. iskall, kall som is. -keller, der, iskällare. -kluft, die, isspricka. -kraut, das, isört. -meer, das, ishaf. -nagel, der, brodd. -netz, das, isnot. -pfahl, der, ispåle, isbrytare. -punct, der, fryspunkt. -rand, der, iskant. -rinde, die, isbork, isskorpa. -säge, die, issåg. -scholle, die, isflinga, isflake, isbit. -schuh, der, skridsko. -sporn, der, isbrodd. -stück, das, isstycke. -vogel, der, isfågel. -zacken, -zapfen, der, ispigg, istapp, droppis.

Eisen, v. a. isa, bryta ell. såga sönder is; – v. n. isas, bli till is.

Eisen, das, jern; altes –, jernbråte, jernskräp; das – schmieden, so lange es warm ist, (ordsp.) smida medan jernet är varmt; Noth bricht –, (ordspr.) nöden har ingen lag; – legen, lägga fotanglar, uppställa räfsaxar; in – schlagen, lägga i bojor. -ader, die, jernåder, jernmalmstreck. -arbeiter, der, jernarbetare. -artig, a. jernartad. -bahn, die, jernbana, jernväg. -bahnactie, die, jernvägaktie. -bahncompagnie, die, jernvägsbolag. -bahnlinie, die, jernvägslinie. -bahnreisender, der, resande på jernvägen. -bahnschaffner, der, jernbansbetjent. -bahnschiene, die, jernvägskena, jernbanskena. -bahnstation, die, jernvägstation. -bahnverwaltung, die, jerbans förvaltning, jernbansbestyrelse. -bahnwagen, der, jernvägsvagn. -bahnzug, der, jernvägståg, jernbanståg. -bergwerk, das, jernbergverk. -beschlag, der, jernbeslag. -blech, das, jernbleck. -draht, der, ståltråd, jerntråd. -erz, das, jernmalm. -erzgang, der, jernmalmgång. -farbe, die, jernfärg. -farbig, a. jernfärgad. -feilicht, das, (Eisenfeilspähne) jernfilspån. -fest, a. jernfast. -fleck, der, rostfläck. -fleckig, a. rostfläckig. -fresser, der, storskrytare, bramarbas. -gang, der, jernmalmgång, jernmalmstreck. -gehalt, der, jernhalt. -geschirr, das, jernkärl, jernredskap. -gießer, der, jerngjutare. -gießerei, die, jerngjuteri. -gitter, das, jerngaller. -grau, a. jerngrå. -gußwaare, die, gjutit jernvara. -haltig, a. jernhaltig, jernblandad, jernbunden. -hammer, der, stångjernshammare, jernbruk, jernsmide. -handel, der, jernhandel. -händler, der, jernhandlare. -handlung, die, jernbod. -hart, a. jernhård, jernfast; (fig.) hårdhjertad. -hütte, die, masugn; stångjernshammare; jernbruk. -krämer, der, jernkrämare. -kraut, das, jernört. -kuchen, der, gorå, tunnrå. -laden, der, jernbod, jernkrambod. -ocker, der, jernockra. -oxyd, das, jernoxid. -platte, die, jernhäll, jernplåt, jernskolla. -probe, die, jernbyrd, jernprof. -rost, der, jernrost. -sand, der, jernsand. -scheibe, die, jernskifva, -schlacke, die, jernslagg. -schmied, der, jernsmed. -schmiede, die, jernsmedja. -schrot, der, jernskrot. -schüssig, a. jernhaltig, jernbunden. -stab, der, -stange, die, jernstång. -stein, der, jernmalm. -stück, das, jernstycke, jernbit. -thon, der, jernlera. -tinctur, die, jerntinktur. -vitriol, das, jernvitriol. -waare, die, jernvara, jernsmide, jernsaker. -wasser, das, jernvatten, mineralvatten. -werk, das, jernverk, jernbruk; jernarbete, jernsaker. -zeug, das, jernredskap.

Eisern, a. af jern, jern....; (fig.) hård, obeveklig, känslolös; -e Klammer, jernankar; -er Ofen, jernkakelugn; die -e Nothwendigkeit, den hårda nödvändighet; ein -er Charakter, en jernhård karakter; ein -er Wille, en jernvillja; ein -er Brief, (lagt.) jernbref; das -e Zeitalter, jernåldren.

Eisig, a. islupen.

Eitel, a. & av. fåfäng, onyttig, förgänglig; fåfänglig, inbilsk; bara, idel, intet annat än.

Eitelkeit, die, fåfänga, fåfänglighet, inbilskhet.

Eiter, der, var, materia i sår; etter, gift. -beule, die, etterböld. -blase, die, etterblåsa. -blatter, die, etterblemma. -fluß, der, varflytning. -geschwulst, die, varsvulst. -nessel, die, (Brennnessel) etternässla, brännässla. -sack, der, varsäck. -stock, der, varstock. -ziehend, a. vardragande.

Eiterig, a. varig, varfull, etterfull, varblandad; giftig.

Eitern, v. n. vara sig, varas, flyta.

Eiterung, die, varsättning, varflytning, suppuration.

Ekel, der, äckel, afsmak, leda, vämjelse; afsky, vedervilja; – empfinden, känna äckel. -name, der, öknamn.

Ekel, a. vämjelig, äcklig.

Ekelhaft, a. äcklig, osmaklig, vidrig, motbjudande.

Ekelhaftigkeit, die, äcklighet.

Ekelig, a. äcklig, vämjelig, osmaklig, vidrig, motbjudande.

Ekeln, v. n. vämjas, hafva afsky, ledas, ledsna; es ekelt mir davor, jag vämjas derför; die Sache ekelt mich an, jag vämjas, jag har afsky för den saken; deine Albernheit ekelt mich an, jag vämjas för din fånighet.

Ekliptik, die, djurkrets.

Ekloge, die, (pl. -n) herdeqväde.

Elastisch, a. elastisk, spänstig.

Elasticität, die, elasticitet, spänstighet.

Elbkahn, der, elbbåt, elbfartyg, fartyg som seglar på floden Elben.

Elbling, Elblinger, der, en sort vindrufvor.

Elbogen, der, (pl. -) armbåge sich auf den – stützen, stödja sig på armbågen; mit dem – stoßen, stöta med armbågen; sich mit den – Platz machen, armbåga sig fram (ut, in).

Electricität, die, elektricität.

Electrisch, a. elektrisk.

Electrisiren, v. a. elektrisera.

Electrisirmaschine, die, elektrisermaskin.

Elegant, a. elegant, fin, artig.

Eleganz, die, elegans, sirlighet.

Element, das, (pl. -e) element, grundämne; die Musik ist sein –, (fig.) musiken är hans element.

Elementar-begriff, der, elementarbegrepp, grundbegrepp. -buch, das, elementarbok. -geist, der, elementarande. -kraft, die, elementrarkraft, grundkraft. -schule, die, elementarskola.

Elementarisch, a. elementar, elementarisk.

Elend, das, elände, uselhet, armod, nöd, svårighet, vedervärdighet; (fig.) landsflykt.

Elend, a. eländig, usel, ömklig, dålig; ein Elender, en usling.

Elendiglich, av. eländigt, ömkligt, på eländigt sätt och vis.

Elenn, Elennthier, das, elg. -hirsch, der, elghjort. -sfett, das, elgfett. -shaar, das, elghår. -shaut, die, elghud. -shorn, das, elghorn. -sjagd, die, elgjagt. -sklaue, die, elgklöf. -sleder, das, elgläder, elgskinn.

Elephant, der, elefant. -enorden, der, elefantorden. -papier, das, mycket tjockt hvitt papper. -enrüssel, der, elefantsnabel, elefanttryne.

Elf, se **Eilf**.

Elfe, die, (pl. -n) elf, alf. -ntanz, der, elfdans, elfvornas dans.

Elfenbein, das, elfenben (elefanttänder). -schwarz, das, (gebranntes Elfenbein) elfenbenssvärta (brändt och pulveriseradt elfenben).

Elfenbeinen, elfenbeinern, a. af elfenben.

Elle, die, (pl. -n) aln; mit der – messen mäta med alnen. -nbreit, a. alnsbred. -nhoch, a. alnshög, alnsstor. -nlang, a. alnslång. -nmaß, das, alnmått. -nwaare, die, alngods. -nweise, av. alntals, alnvis. -nzahl, die, alntal.

Ellenbogen, se **Elbogen**.

Eller, se **Erle**.

Ellipse, die, (pl. -n) ellips; äggformig linie; utelemnande (af ord).

Elliptisch, a. elliptisk, afläng, oval.

Elmsfeuer, das, (meterol.) elmseld, St. Helenaeld (elektrisk flamma på spetsiga föremål, masttoppar, tornspetsar, hästarnes öron etc..)

Elritze, die, (pl. -n) ärlitsfisk, hundgädda.

Else, die, (pl. -n) majfisk.

Else·baum, der, oxel, oxelträd. -beere, die, oxelbär, häggbär.
Elster, die, (pl. -n) skata. -auge, das, (Hühnerauge) liktorn. -baum, der, al, hägg.
Eltern (Aeltern), pl. föräldrar; seine – verlieren, mista sina föräldrar. -los, a. fader- och moderlös.
Elysäisch, a. elyseisk; die -en Gefilde, elyseiska fälten.
Elysium, das, elysé.
Email, das, emalj, emaljering.
Emailliren, v. a. emaljera.
Emballage, die, inpackning.
Emballiren, v. a. inpacka.
Embargo, das, embargo, qvarstad. [sinnebild.
Emblem, das, (pl. -e) emblem,
Embryo, der, embryo, ofödt foster.
Emigrant, der, (pl. -en) emigrant, utvandrare.
Emigration, die, utvandring, folkflyttning.
Emigriren, v. n. emigrera, utvandra, utflytta.
Eminent, a. hög, ansenlig; namnkunnig.
Eminenz, die, (pl. -en) höghet; högd, spets; eminens (titel till kardinaler). [spion.
Emissär, der, (pl. -e) kunskapare,
Emmerling, der, (pl. -e) gröning, gulsparf.
Empfahen, se **Empfangen**.
Empfang, der, emottagning, inhändigande, antagning, intagning; emottagande, bemötande; in – nehmen, emottaga. -schein, der, emottagningsbevis, qvitto.
Empfangen, v. irr. a. emottaga, uppbära (penningar); få, bekomma; emottaga, bemöta; – v. n. afla, blifva hafvande.
Empfänger, der, (pl. -) emottagare,
Empfänglich, a. emottaglig, i stånd att emottaga ell. antaga, skicklig till, fallen för.
Empfänglichkeit, die, skicklighet till, fallenhet för.
Empfängniß, die, aflelse (om qvinnor).
Empfehl, der, se **Empfehlung**.
Empfehlbar, a. som är att anbefalla, lofvärd, som kan rekommenderas.
Empfehlen, v. irr. a. rekommendera, anbefalla; bedja om sin helsning; taga afsked; Jemanden seinen Freunden –, anbefalla någon till sina vänner; sich Jemandes Gewogenheit –, innesluta sig i någons ynnest; ich empfehle mich Ihrer Frau, jag ber om min helsning till er fru; jetzt muß ich mich Ihnen –, nu måste jag taga afsked, rekommendera mig.
Empfehlung, die, (pl. -en) rekommendation; helsning, afskedstagande. -sschreiben, das, rekommendationsbref. -swürdig, a. berömlig, lofvärd.
Empfindbar, a. kännbar, verkande på sinnena ell. på själen; känslofull, lättrörd, ömsint.
Empfindbarkeit, die, känslosamhet, känslighet.
Empfindelei, die, tillgjord ell. öfverdrifen känslosamhet ell. ömsinthet.
Empfinden, v. irr. a. känna, hafva känning af; märka, emottaga intryck af; röna, erfara; ich empfinde keine Schmerzen, jag känner inga smärtor; übel –, upptaga illa, upptaga ogunstigt.
Empfindlich, a. känslig, lättrörd; öm, ömsint; ömtålig, grannlaga, kinkig; kännbar; verkande på sinnena ell. själen; snarsticken.
Empfindlichkeit, die, ömtålighet, känslofullhet, grannlagenhet, snarstickenhet etc.; jemf. Empfindlich.
Empfindsam, a. känslofull, öm, ömsint; känslosam, sentimental.
Empfindsamkeit, die, känslofullhet, känsloömhet.
Empfindung, die, (pl. -en) känsla, känsel, intryck; känning. -skraft, die, -svermögen, das, känsloförmåga. -slos, a. känslolös. -swort, das, (gramm.) interjektion. [i uttryck.
Emphase, die, eftertryck, styrka
Emphatisch, a. eftertrycklig.
Emphysem, das, (pl. -e) vädersvulst.
Empor, av. uppåt, upp; upprätt; på ytan.
Emporbringen, v. irr. a. bringa upp, bringa fram, befordra till ära och anseende.
Empore, die, läktare i en kyrka.
Empören, v. a. göra upprorisk; stöta, förarga, förtörna, uppheta; förkasta; sich –, uppresa sig, göra uppror.
Empörend, a. afskyvärd, vederstygglig, motbjudande. [man.
Empörer, der, (pl. -) upprorsman.
Empörerisch, a. upprorisk.
Emporhelfen, v. irr. a. hjelpa upp. [chor, läktare.
Emporkirche, die, chor, sång-
Emporkommen, v. irr. n. komma, flyta ell. stiga upp ell. fram; upphöja sig, svinga sig upp; komma till heder eller anseende.
Emporkömmling, der, (pl. -e) uppkomling; lyckans barn.
Emporragen, v. n. stå upp ell. utöfver något, synas utöfver, nå fram öfver.
Emporschauen, v. n. skåda upp, upplyfta ögonen. [upp.
Emporschweben, v. n. lyfta sig
Emporschwingen, sich, v. irr. r. svinga sig upp; bringa sig upp till ära och anseende.
Emporsteigen, v. irr. n. stiga upp, stiga upp till heder och ära.
Empörung, die, (pl. -en) uppror, uppresning. [upp, uppskjuta.
Emporwachsen, v. irr. n. växa
Emsig, a. trägen, flitig, idog, verksam, driftig, arbetsam.
Emsigkeit, die, trägenhet, flit, idoghet, verksamhet, driftighet, arbetsamhet.
Encaustisch, a. enkaustisk, hörande till målning med vax.
End·absicht, die, ändamål, syftemål, afsigt. -buchstabe, der, slutbokstaf. -fall, der, (gramm.) kasus. -los, a. ändlös, oändlig. -punct, der, slutpunkt. -reim, der, slutrim. -silbe, die, slutstafvelse. -ursache, die, ändorsak, hufvudorsak. -urtheil, das, slutligt utslag, domslut, slutdom. -zweck, der, ändamål, syftemål, afsigt, uppsåt.
Endchen, das, (pl. -) bit, stump.
Ende, das, (pl. -) ända, slut, det yttersta af något, spets; utgång, ändalyckt; einer Sache ein – machen, göra ända på något; am –, vid slutet, på slutet; bis ans – der Welt, till verldens ända; zu – gehen, gå till ända, upphöra; – gut, Alles gut, (ordspr.) när ändan är god, är allting god; zu dem –, till den ändan, derföre, i den afsigten; von allen Orten und -n, från alla kanter; ein – nehmen, taga en ända, taga slut, upphöra; einen Prozeß zu – führen, utföra en process.
Enden, **Endigen**, v. a. & n. ända, sluta, fullborda; ändas, slutas; das wird schlecht endigen, det vill taga ett illa slut, det vill illa ändas; sich –, lyktas (om ord och stafvelser).
Endigung, die, fulländande, fullbordande; ända, slut, utgång.
Endivie, die, (pl. -n) endivia (ört), vägvårda.
Endlich, a. slutlig, sist; ändtlig; – av. ändtligen, slutligen; – kommst du! ändtligen kommer du!
Endlichkeit, die, ändelighet.
Endschaft, die, ända, slut; utgång; seine – erreichen, upphöra.
Endung, die, (pl. -en) ändelse.
Energie, die, energi, eftertryck, kraft. [trycklig, kraftig.
Energisch, a. energisk, efter-
Eng·bäuchig, a. smalbukig. -brüstig, a. trångbröstad, andtäppt. -brüstigkeit, die, andtäppa, andqvaf. -herzig, a. oädel; klenmodig, inskränkt. -maschig, a. som har hopträngda maskor. -paß, der, trångt pass, trångt ställe.
Eng, **Enge**, a. & av. trång, smal, knapp, snäf, hopträngd; im -ern Verstande, i inskränkt mening; die Truppen -r zusammenziehen, draga tropparne närmare tillhopa; mir ist so – ums Herz, mitt hjerta är så beklämdt.
Enge, die, trångt pass, trångt ställe; trånghet; förlägenhet, bryderi, svårighet, trängsel, trångmål; Jemanden in die – treiben, sätta någon i förlägenhet ell. trångmål.
Engel, der, (pl. -) engel. -blume, bullerblomster. -brod, das, (bot.) engelbröd, manna. -chor, der, englakor. -erscheinung, die, englasyn. -gleich, a. englalik. -rein, a. englaren. -schar, die,

englaskara. -sgeduld, die, englatålamod. -sgesicht, das, englaansigte. -sgut, a. englagod. -sgüte, die, englagodhet. -smiene, die, englamin. -stimme, die, englaröst. -süß, das, (bot.) stensöta. -wurz, die, angelika.

Engen, v. a. göra trång, trycka; sich –, smalna, bli trängre, tränga sig tillhopa, sammanpressas.

Engerling, der, (pl. -e) mask (i huden på boskap); larf af majbaggen.

Englisch, a. (af Engel) englalik; Engelsk; -e Krankheit, engelska sjukan; -es Pflaster, engelskt plåster (en sort häftplåster); -es Salz, engelskt salt, svafvelsyrad magnesia.

Enkel, der, (pl. –) sonson, dotterson.

Enkelin, die, (pl. -nen) sondotter, dotterdotter.

Enorm, a. omåttlig, ofantlig.

Entadeln, v. a. fråntaga adelskapet; vanhedra, förnedra.

Entädern, v. a. taga bort ell. plocka ut ådrorna.

Entarten, v. n. urarta, försämras, vanslägtas, vanartas.

Entartung, die, vanartande, vanslägtande.

Entäußern, v. a. undandraga, befria; aflägsna; sich –, afhålla sig ifrån, skilja sig vid, neka sig (något). [saknad.

Entäußerung, die, beröfvande,

Entbehren, v. a. & n. umbära, vara förutan; hafva brist på, sakna; das ist nicht zu –, det kan ej umbäras; man muß – lernen, man bör lära sig att umbära.

Entbehrlich, a. umbärlig. [het.

Entbehrlichkeit, die, umbärlig-

Entbehrung, die, (pl. -en) umbärande, brist, saknad; tillstånd då man ej får nyttja något.

Entbieten, v. irr. a. bjuda, befalla; förmäla; der König entbietet Euch zu sich, konungen bjuder eder att komma till honom.

Entbietung, die, bjudande, befallande, förmälande.

Entbinden, v. irr. a. lösa, lösa upp; befria, rädda, frikalla; förlossa; sie ist von einem Sohne entbunden worden, hon har blifvit förlöst med en son.

Entbindung, die, (pl. -en) befrielse; frikallelse; förlossning (om barnaföderskor). -skunst, die, förlossningskonst.

Entblättern, v. a. plocka af bladen.

Entblöden, sich, v. r. understå sig; djerfvas; blygas; hafva försyn för.

Entblößen, v. a. blotta, aftaga lock ell. täckelse, göra bar; aftäcka; blottställa, betaga, afhända, beröfva; utblotta; ein Land von Volk und Geld –, utblotta ett land på folk och penningar; den Degen –, draga ut värjan; den Kopf –, blotta hufvudet (aftaga hatten).

Entblößt, a. naken, bar, blott; utblottad, beröfvad; mit -em Hals, med bar hals.

Entblößung, die, blottande, blottställning etc.; jemf. Entblößen.

Entbrechen, sich, v. irr. r. undandraga, afhålla sig (ifrån något); underlåta; sich der Thränen nicht – können, icke kunna afhålla sig från tårar; ich konnte mich nicht –, es dir zu erzählen, jag kunde ej underlåta att berätta det för dig.

Entbrennen, v. n. upptändas, sättas i låga, brinna; in Liebe –, upptändas af kärlek. [börda.

Entbürden, v. a. befria från

Entdecken, v. a. upptäcka; yppa, uppenbara; utröna; utforska; bli varse; uppspana; röja; ich habe nichts entdeckt, jag har ingenting upptäckt. [kare.

Entdecker, der, (pl. –) upptäc-

Entdeckung, die, (pl. -en) upptäckt, upptäckande, uppfinning; yppande, uppenbarande; röjande; eine – machen, göra en upptäckt. -reise, die, upptäcktsresa.

Ente, die, (pl. -n) and, anka; (Zeitungsente) falsk berättelse i tidning. -nadler, der, ett slags örn, fiskörn. -nei, des, andägg. -njagd, die, andjagt. -njäger, der, andjägare. -nschrot, das, andhagel.

Entehren, v. a. vanära, vanhedra; vanrykta, smäda; kränka (en mö). [skamlig.

Entehrend, a. vanhedrande,

Entehrung, die, (pl. -en) vanhedrande; smädelse, förtal; kränkning.

Enteilen, v. n. ila utur, ila ifrån.

Enterben, v. a. göra arflös; ich enterbe dich, jag gör dig arflös.

Enterich, der, anddrake, ankbonde.

Enterhaken, der, (pl. –) änterkrok, änterhake, änterdragg.

Entern, v. a. äntra; ein Schiff –, äntra ett skepp. [de.

Enterung, die, äntring, äntran-

Entfahren, v. irr. n. undkomma, undslippa, undfalla; es entfuhr ihm ein Wort, ett ord undföll honom; der Stein entfuhr seiner Hand, stenen slant ur handen på honom.

Entfallen, v. irr. n. undfalla, falla ur händerna, falla ur minnet; ihm entfiel der Muth, han fällde modet.

Entfalten, v. a. utveckla, utlägga fållar, breda ut, vika upp; spricka ut; visa.

Entfärben, v. a. beröfva färgen; sich –, skifta färgen, mista färgen; er entfärbte sich plötzlich, han skiftade hastigt färg.

Entfernen, v. a. aflägsna; sich –, aflägsna sig.

Entfernt, a. aflägsen, långväga, afskild; frånvarande; wohnt er weit von hier – ? bor han mycket aflägsnat härifrån?

Entfernung, die, (pl. –) aflägsenhet, afstånd; frånvaro; bortresa; aflägsnande, bortflyttning; förvisning; in der –, på afstånd; während seiner –, i hans frånvaro.

Entfesseln, v. a. befria från fjettrar.

Entflammen, v. a. antända upptända, sätta i låga ell. brand; upphetsa, uppreta, uppelda; von Liebe entflammt, upptänd af kärlek; die Begierde –, antända begären. [torr, mager.

Entfleischt, a. beröfvad kött,

Entfliegen, v. irr. n. flyga bort.

Entfliehen, v. irr. n. fly, rymma, löpa bort; fly undan, komma undan.

Entfließen, v. irr. n. flyta ur; heiße Thränen entflossen meinen Augen, heta tårar flöto utur mina ögon.

Entfremden, v. a. afvända, aflägsna, afskilja; borttaga, stjäla, afhända; sie haben sich einander entfremdet, de hafva upphört att omgås med hvarandra, de sympatisera ej mera. [etc.; jemf. Entfremden.

Entfremdung, die, afvändande

Entführen, v. a. bortföra, bortröfva, enlevera; beröfva.

Entführer, der, (pl. –) den som enleverar en person; qvinnoröfvare. [bortröfvande, enlevering.

Entführung, die, bortförande,

Entgegen, praep. & av. emot, till mötes; stridig, stridande, motsatt; – gehen, gå emot, gå till mötes; – halten, hålla emot; – setzen, stellen, sätta emot; – kommen, komma emot, komma till mötes, möta; – sehen, motse, vänta på; ich sehe Ihrer Antwort –, jag emotser eder svar; – sein, vara emot, hindra, motarbeta; – stehen, stå emot.

Entgegengesetzt, a. motsatt, stridande. [emot, falla in.

Entgegnen, v. a. svara, säga

Entgehen, v. irr. n. undgå, undkomma; försvagas, afmattas, aftynas; sich – lassen, låta gå ifrån sig; sich keinen Vortheil – lassen, ej låta någon fördel gå förlorad för sig.

Entgelt, der, vedergällning, betalning; ohne –, utan vedergällning, för intet, gratis.

Entgelten, v. irr. n. umgälla, lida för, plikta för; – lassen, låta umgälla; das soll er –, derför skall han plikta.

Entgeltung, die, umgällande, vedergällning, straff.

Entgleiten, v. irr. n. halka, slinta undan.

Entglimmen, v. irr. n. börja brinna, upptändas.

Entgöttern, v. a. beröfva gudom.

Entgürten, v. a. spänna af gördeln, taga af bältet.

Enthaaren, v. a. beröfva hår.

Enthalten, v. irr. a. innehålla, innebära, innefatta, innesluta inom sig, inbegripa; das enthält Gift, det innehåller gift; sich –, v. r. afhålla sig ifrån, återhålla sig; ich konnte mich des Lachens nicht –, jag kunde ej afhålla mig från skratt.

Enthaltsam, *a.* återhållsam.
Enthaltsamkeit, die, återhållsamhet, måttlighet.
Enthaltung, die, återhållande.
Enthaupten, *v. a.* halshugga.
Enthauptung, die, halshuggning. [afhuda.
Enthäuten, *v. a.* taga huden af,
Entheben, *v. a.* befria.
Entheiligen, *v. a.* ohelga, vanhelga, orena, befläcka.
Entheiligung, die, ohelgande, vanhelgande.
Enthüllen, *v. a.* aftäcka, afslöja; upptäcka, yppa, förklara, utreda; eine Statue –, aftäcka en statue; ein Geheimniß –, afslöja en hemlighet. [etc.; jemf. Enthüllen.
Enthüllung, die, aftäckande
Enthusiasmiren, *v. a.* hänrycka, förtjusa.
Enthusiasmus, der, hänryckning, ifver, svärmeri.
Enthusiast, der, (*pl.* **-en**) svärmare. [fanatisk.
Enthusiastisch, *a.* svärmaktig,
Entjochen, *v. a.* aftaga oket.
Entjungfern, *v. a.* taga mödomen ifrån, kränka (en mö).
Entjungferung, die, mökränkning. [gelse.
Entkerkern, *v. a.* befria ur fän-
Entkleiden, *v. a.* afkläda, blotta.
Entkommen, *v. irr. n.* undkomma, undslippa, komma undan.
Entkörpern, *v. a.* afskilja från kroppen, göra lös ell. fri från kropp.
Entkräften, *v. a.* försvaga, utmatta, utmergla; die Aussage eines Zeugen –, omintetgöra ett vittnes utsaga.
Entkräftung, die, försvagande, utmattande, aftyning, maktlöshet.
Entladen, *v. irr. a.* aflasta, lossa, lassa af, befria från börda; sich einer Schuld –, afbörda sig en skuld; sein Gewissen –, befria sitt samvete.
Entladung, die, aflastande etc.; jemf. Entladen.
Entlang, *av.* utföre, fram, utmed, längs efter.
Entlarven, *v. a.* demaskera, taga masken ell. larfven af, blotta.
Entlarvung, die, demaskering, blottande.
Entlassen, *v. irr. a.* afskeda, afdanka; frigifva; frikalla, lösa (från ett löfte etc.); eftergifva (ens skuld); affärda; Jemanden seines Dienstes –, entlediga någon ifrån hans tjenst.
Entlassung, die, (*pl.* **-en**) afsked; frigörande, frikallande etc.; jemf. Entlassen; seine – nehmen, taga sitt afsked; seine – bekommen, få sitt afsked; seine – fordern, begära sitt afsked.
Entlasten, *v. a.* befria ifrån börda, aflasta, lossa.
Entlastung, die, aflastande; entledigande, befrielse. **-Seid, der**, befrielseed, ed hvarmed någon frigör sig från en beskyllning. **-S-zeuge, der**, vittne som utsäger så att käromålet emot någon blir om intet.
Entlauben, *v. a.* aftaga löfven; bläda. [rymma.
Entlaufen, *v. irr. n.* löpa bort,
Entledigen, *v. a.* entlediga, göra fri, göra lös, befria ifrån; **sich** –, *v. r.* göra sig fri ell. ledig ifrån; afbörda sig; fullgöra (sin skyldighet); ich habe mich dessen entledigt, jag har frigjort mig ifrån detta; sich aller Sorgen –, göra sig fri ifrån all sorg.
Entledigung, die, entledigande, befrielse.
Entlegen, *a.* aflägsen, afskild; – wohnen, bo aflägsna, bo afsides.
Entlegenheit, die, aflägsenhet.
Entlehnen, *v. a.* låna af, låna ifrån.
Entlehnung, die, lånande.
Entleiben, *v. a.* aflifva, mörda, döda; sich –, taga lifvet af sig.
Entleibung, die, aflifvande, mördande. [ifrån.
Entleihen, *v. a.* låna af, låna
Entlocken, *v. a.* locka ur, locka bort. [ra.
Entmannen, *v. a.* snöpa, kastre-
Entmannung, die, snöpande, kastrering.
Entmasten, *v. a.* taga ned masterna. [menskliighet.
Entmenschen, *v. a.* afkläda all
Entmenscht, *a.* omensklig, bestaktig, vild, grym.
Entmummen, *v. a.* taga masken, larfven ell. förklädningen af.
Entmuthigen, *v. a.* göra modfälld. [dimma.
Entnebeln, *v. a.* befria från
Entnehmen, *v. irr. a.* borttaga, rycka ut, befria; låna af, låna ifrån; se af, få kännedom af; (*handl.*) draga, trassera; ich entnehme aus Ihrem letzten Schreiben, daß ꝛc., jag ser af eders sista skrifvelse, att etc.; einen Betrag auf Jemanden –, trassera ett belopp på någon; Waaren –, afnäma (köpa) varor. [mare, köpare.
Entnehmer, der, trassent; afnä-
Entnerven, *v. a.* enervera, utmergla, utmatta, försvaga.
Entnervung, die, enervering, försvagande, utmergling, utmattande.
Entomolog, der, (*pl.* **-en**) insektkännare, insektsamlare.
Entomologie, die, lära om insekterna.
Entquellen, *v. n.* flyta ur af, rinna, strömma, flöda utaf ell. från; Blut entquoll der Wunde, blod flöt ur såret; Thränen entquellen ihren schönen Augen, tårar rinna från hennes sköna ögon.
Entrathen, *v. irr. a.* undvara, umbära, vara förutan.
Enträthseln, *v. a.* upplösa en gåta; dechiffrera, lösa, förklara (något otydligt); utstudera.
Entreißen, *v. irr. a.* rycka, slita ifrån, ut ell. bort, upprycka; beröfva; ich entriß mich ihren Armen, jag slet mig ur hennes armar.
Entrich, der, (*pl.* **-e**) anddrake, ankbonde.
Entrichten, *v. a.* betala, godtgöra; er hat zu –, han har att betala.
Entrichtung, die, betalning.
Entriegeln, *v. a.* skjuta rigeln ifrån.
Entrinnen, *v. irr. n.* undkomma, undslippa, rymma; flyta ur, flyta bort, förflyta, förgå.
Entrinnen, das, undkommande, rymmande, förflytande.
Entrollen, *v. a.* rulla bort; uppveckla; – *v. n.* tillra utföre, rinna utföre (om tårar).
Entrücken, *v. a.* rycka bort, rycka undan; rycka ifrån.
Entrückung, die, bortryckande; hänryckning. [skrynkor.
Entrunzeln, *v. a.* taga bort
Entrüsten, *v. a.* förtörna, förtreta, uppreta, sätta i vrede; **sich** –, *v. r.* vredgas, upptändas af vrede.
Entrüstet, *a.* förtretad, förtörnad, uppretad.
Entrüstung, die, förtörnelse, vrede, förargelse.
Entsagen, *v. n.* (med *genit.*) försaka, afsäga sig, afstå ifrån; einer Sache –, afstå ifrån allt anspråk på något, eftergifva sin rätt på något; aller Hoffnung –, öfvergifva allt hopp; der Krone –, afsäga sig kronan; allen Vergnügungen –, afsäga sig alla nöjen; – *v. a.* förkasta, icke antaga, förlofva (att icke göra något mer).
Entsagung, die, afsägande, afsägelse, afstående, öfvergifvande.
Entsalzen, *v. a.* ursälta.
Entsatz, der, undsättning, hjelp.
Entsäuern, *v. a.* ursyra.
Entschädigen, *v. a.* hålla skadeslös, godtgöra.
Entschädigung, die, (*pl.* **-en**) skadestånd, ersättning.
Entscheiden, *v. irr. a.* afgöra, afdöma.
Entscheidend, *a.* afgörande, slutlig; der Grund ist nicht –, skälet är icke afgörande; der –e Augenblick, afgörande ögonblick.
Entscheidung, die, (*pl.* **-en**) afgörande; utslag. **-Spunct, der**, kris, afgörande ögonblick.
Entschieden, *a.* afgjord; bestämd. [het.
Entschiedenheit, die, bestämd-
Entschlafen, *v. irr. n.* insomna, afsomna, dö.
Entschlagen, *v. irr. a.* slå bort; befria; sich –, slå ifrån sig (sorgerna, bekymret etc.); slita sig lös ifrån (sina göromål); göra sig af med, aflägga, vänja sig af med.
Entschleichen, *v. irr. n.* draga sig undan, smyga sig bort.
Entschleiern, *v. a.* afslöja, taga slöjan af; (*fig.*) upptäcka, blotta.
Entschließen, *v. irr. a.* upplåta;

besluta; sich –, besluta, fatta beslut, föresätta sig; hast du dich schon entschlossen? har du beslutat ännu?

Entschließung, die, beslut, föresats; zur – gelangen, komma till beslut.

Entschlossen, *a.* beslutsam, resolverad, rådig, rask, tilltagsen, hurtig.

Entschlossenheit, die, beslutsamhet, rådighet, tilltagsenhet, raskhet, dristighet och fasthet i beslut.

Entschlummern, *v. n.* inslumra, somna in; (*fig.*) dö.

Entschlüpfen, *v. n.* slippa undan; undfalla, undslippa.

Entschluß, der, (*pl.* -schlüsse) beslut, föresats; mein – ist gefaßt, mitt beslut är fattadt, jag har tagit mitt parti.

Entschuldigen, *v. a.* ursäkta, öfverse med, undskylla; – Sie mich, ursäkta mig; ich bitte zu –, jag beder ursäkta; das ist nicht zu –, det är ej att öfverse med, ej att undskylla.

Entschuldigung, die, (*pl.* -en) ursäkt, undskyllan; eine – vorbringen, angifva en ursäkt. [dan.

Entschweben, *v. n.* sväfva un-

Entschwimmen, *v. irr. n.* simma undan, frälsa sig genom simmande.

Entschwinden, *v. irr. n.* försvinna. [lif, döda.

Entseelen, *v. a.* beröfva själ ell.

Entseelt, *a.* liflös, död, afliden.

Entsenden, *v. irr. a.* sända bort, skicka bort.

Entsetzen, *v. a.* afsätta (från ett embete ell. värdighet); undsätta (en fästning etc.); sich –, *v. r.* bli betagen af fasa, förskräckas, förfäras; sich vor einer Sache ell. über eine Sache –, förskräckas, förfäras för en sak. [kelse.

Entsetzen, das, fasa, förskräc-

Entsetzlich, *a.* faslig, förskräcklig, förfärlig, oerhörd.

Entsetzung, die, afsättning, undsättning.

Entsiegeln, *v. a.* bryta upp något förségladt; öppna, upplåta.

Entsinken, *v. irr. n.* sjunka undan, sjunka ur, falla ur; der Degen entsank seiner Hand, värjan sjönk undan hans hand.

Entsinnen, sich, *v. irr. r.* påminna sig, erinra sig, komma ihåg; ich entsinne mich dessen nicht, jag påminner mig ej det.

Entsittlichen, *v. a.* demoralisera.

Entsittlichung, die, demoralisation.

Entspinnen, sich, *v. irr. r.* uppkomma, beredas, utveckla sig småningom; framkomma småningom; es entspann sich ein Gefecht, ein Gespräch, der utvecklade sig en fäktning, ett samtal.

Entsprechen, *v. irr. n.* svara emot, vara motsvarande, likna; das entspricht meinen Wünschen, det motsvarar mina önskningar; die Waare entspricht dem Preise nicht, varorne motsvara icke priset.

Entsprechend, *a. p.* motsvarande; das ist dem nicht –, det är icke motsvarande.

Entsprießen, *v. irr. n.* uppkomma, uppskjuta; upprinna, härstamma, leda sitt ursprung ifrån.

Entspringen, *v. irr. n.* springa bort, springa undan; flykta ur ett fängelse; upprinna, hafva sitt ursprung, sin upprinnelse ifrån, härleda sig ifrån, komma ifrån; er ist aus dem Gefängniß entsprungen, han harflyktat ur fängelset; das Wort ist dem Lateinischen entsprungen, detta ord härleder sig från latinet.

Entsprossen, *a.* utgången, härstammande, uppkommen; er ist einem adeligen Geschlechte –, han härstammar från adelsslägt.

Entstammen, *v. n.* härstamma.

Entstehen, *v. irr. n.* uppkomma, uppstå, härflyta, härröra; följa; vara en följd af; bilda sig, uppkomma, tillskapas.

Entstehen, das, Entstehung, die, begynnelse, början, upprinnelse, ursprung; formerande, bildande; brist.

Entsteigen, *v. irr. n.* stiga fram, stiga upp utur; dem Meere –, stiga upp utur hafvet.

Entstellen, *v. a.* förställa, vanställa; vanskapa. [vanställning.

Entstellung, die, vanställande,

Entströmen, *v. n.* strömma ur.

Entstürzen, *v. n.* nedstörta, falla ned ifrån.

Entsündigen, *v. a.* rena från synd; försona.

Entsündigung, die, försoning.

Entthronen, *v. a.* stöta från tronen. [ring.

Entthronung, die, detronise-

Entübrigen, *v. a.* spara; frikalla, befria, förskona ifrån; entübrigt sein, vara förutan, vara qvitt, vara ifrån.

Entvölkern, *v. a.* utblotta på folk ell. inbyggare, utöda.

Entvölkerung, die, folködning.

Entwachsen, *v. irr. n.* växa utur, växa ifrån; der Ruthe –, växa från riset.

Entwaffnen, *v. a.* afväpna, göra värnlös. [afväpning.

Entwaffnung, die, afväpnande,

Entwässern, *v. a.* afskilja de vattenaktiga delarne.

Entweder, *conj.* antingen.

Entwehren, *v. a.* afväpna, göra värlös; sich –, *v. r.* värja sig för, afhålla sig ifrån.

Entweichen, *v. irr. n.* afvika, rymma; halka undan; undgå, undvika; er entwich aus dem Gefängnisse, han afvek ur fängelset.

Entweichung, die, afvikande, rymning etc.; jemf. Entweichen.

Entweihen, *v. a.* ohelga, vanhelga, profanera.

Entweihung, die, vanhelgande, vanhelgd, ohelgande, profanering.

Entwenden, *v. irr. a.* hemligen borttaga, bortsnappa, snatta, stjäla undan, beröfva.

Entwendung, die, (*pl.* -en) bortsnappande; beröfvande; stöld, snatteri.

Entwerfen, *v. irr. a.* utkasta, göra utkast ell. ritning (till en byggnad etc.); uppsätta, koncipera (bref etc.); seine Gedanken –, bringa sina tankar på papperet.

Entwickeln, *v. a.* utveckla, utreda, bringa i ordning; taga upp; förklara; sich –, utveckla sig.

Entwickelung, die, (*pl.* -en) utveckling, utredning, förklaring.

Entwildern, *v. a.* tämja, civilisera.

Entwinden, *v. irr. a.* slita lös ifrån, rycka ur, rycka ifrån, rycka ur händerna.

Entwirren, *v. a.* utveckla, ordna; upplysa.

Entwischen, *v. n.* undslippa, undkomma; fly, rymma; undfalla (såsom ord).

Entwöhnen, *v. a.* vänja ifrån; afvänja (ett barn).

Entwöhnung, die, afvänjande.

Entwölken, *v. a.* befria ifrån moln, göra klar; der entwölkte Himmel, den molnfria himmelen.

Entwürdigen, *v. a.* förnedra.

Entwürdigung, die, förnedrande, förnedring.

Entwurf, der, (*pl.* -würfe) utkast, grundritning, plan; koncept; kladd. [rötterna, utrota.

Entwurzeln, *v. a.* upprycka med

Entwurzelung, die, utrotande.

Entzaubern, *v. a.* befria ur förtrollning ell. förtjusning.

Entziehen, *v. irr. a.* undandraga, fråntaga, förtaga, beröfva, skilja ifrån; draga någon undan (ur fara etc.); afhålla någon från (sin pligt etc.); sich –, beröfva, neka sig (något); draga sig undan, undvika; aflägsna sig.

Entziehung, die, undandragande etc.; jemf. Entziehen.

Entziffern, *v. a.* dechiffrera, förklara något otydligt.

Entzifferung, die, dechiffrering, förklarande.

Entzücken, *v. a.* förtjusa, hänrycka; betaga.

Entzücken, das, förtjusning, hänryckning; zum – schön, förtjusande skön. [tjusande.

Entzückend, *a.* hänryckande, för-

Entzückt, *a.* hänryckt, förtjust; er ist ganz entzückt von ihr, han är alldeles förtjust i henne, alldeles betagen i henne.

Entzückung, die, hänryckning, förtjusning. [bar.

Entzündbar, *a.* eldfängd, bränn-

Entzünden, *v. a.* antända, upptända, sätta i låga ell. brand; upphetsa, uppreta; inflammera; sich –, fatta eld, antändas, upptändas.

Entzündlich, *a.* eldfängd, brännbar, inflammatorisk.

Entzündung, die, (*pl.* -en) antändning; inflammation. -**sfieber**, das, hetsig feber.
Entzwei, *av.* i tu, i stycken, sönder; das ist – gegangen, det är gått itu.
Entzweien, *v. a.* göra oense, söndra; sich –, blifva oense, blifva ovänner.
Entzweiung, die, tvedrägt, osämja, oenighet.
Enzian, der, (*bot.*) baggsöta, gentiana.
Epheu, der, murgrön. -**harz**, das, murgrönskåda. -**ranke**, die, murgrönsref.
Epidemie, die, epidemi, farsot.
Epidemisch, *a.* epidemisk, smittsam. [gram.
Epigramm, das, (*pl.* -e) epi-
Epilepsie, die, epilepsi, fallandesjuka, fallandesot.
Episode, die, (*pl.* -n) episod, bisak, biomständighet.
Epistel, die, (*pl.* -n) epistel, sändebref. [punkt.
Epoche, die, (*pl.* -n) epok, tid-
Epopöe, die, epopé, hjeltedikt.
Eppich, der, selleri; äfv. murgrön.
Er, *pron.* han, den; er ist es, det är han; er sagt, han säger; er schreibt, han skrifver; (Er begagnas äfven ofta i stället för Du när man tilltalar betjenter och ringare folk, till ex.: höre Er, guter Freund, hör han min go' vän).
Erachten, *v. a.* mena, anse, tro, hålla före, tycka; ich erachte es nicht für nothwendig, jag anser det ej nödvändigt.
Erachten, das, mening, tanka, tycke; meines -s, efter ell. i min tanka; meines -s ist das so gut, efter mitt tycke (efter min mening) är det således väl.
Erarbeiten, *v. a.* förvärfva, erhålla genom arbete.
Erb-acker, der, ärftlig jord ell. åker. -**adel**, der, ärftlig adel ell. adelskap. -**angelegenheit**, die, arfsak. -**antheil**, der, arfslott, arfvedel. -**begräbniß**, das, familjgraf. -**berechtigt**, *a.* berättigad till arf. -**berechtigung**, die, arfsrättighet. -**eigen**, *a.* som man ärft och som eget besitter; ärftelig. -**einigung**, die, arfförening. -**fall**, der, arf, ärfvande, arfsak; rättighet som tillkommer regeringen att ärfva en undersåte. -**fällig**, *a.* ärftlig. -**fehler**, der, medfödt fel. -**feind**, der, arffiende. -**folge**, die, arfföljd, succession. -**folger**, der, arfföljare, successor. -**folgerecht**, das, arfsrätt. -**fürst**, der, arffurste. -**geld**, das, arfsmedel. -**genosse**, der, medarfvinge. -**gericht**, das, -**gerichtsbarkeit**, die, ärftlig domsrättighet. -**gesessen**, *a.* som har ärftlig fast egendom, bofast. -**graf**, der, arfsgrefve. -**grind**, der, fulslag, skorf, ondsår. -**grund**, der, -**grundstück**, das, ärftlig jord; arfjord. -**gut**, das, arfgods, arfvejord. arf. -**hof**, der, ärftlig gård, ärftligthemman. -**huldigung**, die, arfhyllning; hyllningsedens afläggande. -**kaiser**, der, arfkejsare. -**könig**, der, arfkonung. -**krankheit**, die, medfödd sjukdom. -**land**, das, arfland. -**lande**, die, *pl.* arfländer. -**laß**, der, arfslott. -**lasser**, der, -**lasserin**, die, testator, den som gör testamente. -**lehen**, das, arflän, arfförläning. -**los**, *a.* arflös; utan arfvingar. -**masse**, die, arfmassa. -**nehmer**, der, arftagare, arfvinge. -**pacht**, die, arfförpaktning, arrende på arfränta. -**pflicht**, die, arfhyllning. -**prinz**, der, arfprins. -**recht**, das, arfsrätt, arfsrättighet. -**reich**, das, arfrike. -**sache**, die, arfsak. -**satzung**, die, arfförskrifning, testamente. -**schaden**, der, medfödt fel, medfödd skada. -**schaft**, die, arf, arfskap; sich mit Jemandem in die – gleich theilen (in gleiche Theile gehen), gå i lika arf med någon; eine – machen, få i arf; einer – entsagen, sich einer – begeben, göra sig urarfva; – in absteigender Linie, bröstarf. -**schicht**, die, arfdelning. -**schleicher**, der, arfsmilare. -**schuld**, die, ärfd skuld. -**staaten**, *pl.* arfländer. -**streit**, der, arftvist. -**stück**, das, arf, arfgods. -**sünde**, die, arfsynd. -**theil**, das, arf, arfslott, arfvedel. -**theilung**, die, arfdelning, boskifte, arfskifte, arfvets utdelande. -**verbrüderung**, die, arfförening. -**vergleich**, der, arfförlikning. -**vermächtniß**, das, testamente. -**vertrag**, der, arffördrag, arfförening. -**verzicht**, der, urarfvagörelse. -**zins**, der, arfränta. -**zinsgut**, das, arfräntegods, krono-skattehemman. -**zinslehen**, das, arfräntelän.
Erbangen, *v. n.* bli rädd.
Erbarmen, sich, *v. r.* förbarma sig, miskunda sig, ömka; hafva medlidande med.
Erbarmen, das, **Erbarmung**, die, förbarmande, medömkan.
Erbärmlich, *a.* ömklig, erbarmlig, eländig. [kansvärd.
Erbarmungswürdig, *a.* medöm-
Erbauen, *v. a.* uppbygga, bygga, stifta, grunda; sich –, uppbygga sig.
Erbauer, der, (*pl.* –) byggmästare; grundläggare, stiftare.
Erbaulich, *a.* uppbyggelig.
Erbauung, die, uppbyggande; uppbyggelse. -**sbuch**, das, uppbyggelsebok, andaktsbok. -**sstunde**, die, andaktsstund.
Erbe, der, (*pl.* -n) arfvinge.
Erbe, das, arf, ärfvande, arfgods.
Erbeben, *v. n.* darra, bäfva.
Erben, *v. a. & n.* ärfva; gå i arf till. [bön.
Erbeten, *v. a.* erhålla genom
Erbetteln, *v. a.* tigga sig till.
Erbeuten, *v. a.* göra byte, vinna.
Erbieten, *v. irr. a.* erbjuda, tillbjuda.
Erbieten, das, tillbud, anbud.
Erbin, die, (*pl.* -nen) arftagerska.
Erbitten, *v. irr. a.* erhålla genom böner; befria genom böner; beveka, blidka; sich – lassen, låta beveka sig, låta blidka sig.
Erbittern, *v. a.* uppreta, förbittra.
Erbitterung, die, förbittring, arghet. [kelig.
Erbittlich, *a.* beveklig, blid-
Erblassen, *v. n.* blekna; dö.
Erbleichen, *v. irr. n.* blekna; dö.
Erblich, *a.* ärftlig, medfödd.
Erblichkeit, die, ärftlighet.
Erblicken, *v. a.* skönja, få se, få i ögnasigte, blifva varse.
Erblinden, *v. n.* blifva blind, mista synen.
Erblöden, *v. a.* göra blyg; sich –, blygas, skämmas, vara blyg.
Erborgen, *v. a.* borga, låna.
Erboßen, *v. a.* förbittra, göra ond; sich –, *v. r.* förtörnas, förargas, uppretas; erboßt, vredsam, ond.
Erbötig, *a.* redebogen, beredvillig.
Erbrechen, *v. irr. n.* bryta in i, bryta upp, öppna; sich –, *v. r.* gifva öfver, kasta upp, kräkas, spy.
Erbrechen, das, uppkastning, kräkning. [inbrott; öppnande.
Erbrechung, die, uppbrytning,
Erbse, die, (*pl.* -n) ärt; grüne -n, ärtskidor, gröna ärter.
Erbsen-acker, der, ärtåker, ärtland. -**baum**, der, ärtträd. -**blüthe**, die, ärtblomma -**brei**, der, ärtgröt, ärtmos. -**brod**, das, ärtbröd. -**feld**, das, ärtåker, ärtland. -**förmig**, *a.* ärtformig. -**mehl**, das, ärtmjöl. -**ranke**, die, ärtref. -**schale**, die, ärtskal. -**stein**, der, ärtsten. -**stroh**, das, ärthalm. -**suppe**, die, ärtsoppa, ärtvälling.
Erd-achse, die, jordaxel. -**apfel**, der, jordäpple, jordpäron, potates. -**art**, die, jordart. -**artig**, *a.* jordaktig, jordartad. -**artischocke**, die, jordärtskocka. -**bahn**, die, jordensbana. -**ball**, der, jordklot. -**beben**, das, jordbäfning. -**beere**, die, smultron, jordbär, jordgubbe. -**beerpflanze**, die, smultronväxt. -**beschreiber**, der, jordbeskrifvare, geograf. -**beschreibung**, die, jordbeskrifning, geografi. -**biene**, die, jordbi. -**birne**, die, jordpäron, potates; jordärtskocka. -**boden**, der, jordmån, jordart; jordmark, grund; jordkrets; jordytan. -**bohrer**, der, jordborr. -**brand**, der, jordbrand, underjordisk eld. -**bruch**, der, jordfall. -**enge**, die, näs. -**enfreude**, die, jordisk glädje. -**englück**, das, jordisk lycka. -**enleben**, das, jordlif. -**enrund**, das, jordrand. -**epheu**, der, jordref. -**erschütterung**, die, jordskalf, jordbäfning. -**fahl**, *a.* svart-

blek, jordfärgad. **-fall, der,** jordfall, jordras. **-farbe, die,** jordfärg. **-farbig,** *a.* jordfärgad. **-ferne, die,** solens ell. månens längsta afstånd från jorden, apogeum. **-feuer, das,** underjordisk eld. **-fläche, die,** jordbryn, jordyta. **-flachs, der,** amiant. **-floh, der,** jordloppa. **-galle, die,** (*bot.*) tusengyllengräs. **-geist, der,** gnom, bergande. **-geschmack, der,** jordsmak. **-geschoß, das,** jordvåning, bottenvåning. **-gewächs, das,** jordväxt. **-grille, die,** syrsevad, jordkräfta. **-gürtel, der,** jordbälte, jordgördel, zon. **-halbkugel, die,** jordhalfva, hemisfer, halfklot. **-haltig,** *a.* jordblandad, jordhaltig. **-harz, das,** jordharts, jordbeck, asfalt. **-haue, die,** jordhacka. **-haufen, der,** jordhög. **-höhle, die,** jordhåla, jordkula. **-käfer, der,** jordborrare (insekt). **-kloß, der,** jordklimp, jordklump, jordtorfva. **-kluft, die,** jordremna, jordsvalg. **-kohle, die,** stenkol. **-kreis, der,** jordkrets. **-kugel, die,** jordklot, jordglob. **-kunde, die,** geografi. **-lage, die,** jordlager, jordhvarf. **-lehre, die,** geologi. **-mandel, die,** (Cypergraswurzel) jordmandel. **-messer, der,** landtmätare, geometer. **-messung, die,** jordrefning, jordmätning; geometri. **-nähe, die,** perigeum. **-nuß, die,** jordnöt. **-oberfläche, die,** jordyta. **-öl, das,** bergolja, petroleum. **-pech, das,** jordbeck, asfalt. **-pol, der,** jordpol. **-rauch, der,** (*bot.*) jordrök. **-reich, das,** jord, mark, jordmån; jorden. **-rinde, die,** jordskorpa. **-schicht, die,** jordhvarf, jordlager. **-scholle, die,** jordkoka, jordtorfva. **-schwamm, der,** jordsvamp. **-spinne, die,** jordspindel. **-spinnenkraut, das,** ilagräs. **-spitze, die,** udde. **-stoß, der,** jordstöt. **-strich, der,** jordstrek, zon, luftstrek. **-sturz, der,** jordras. **-toffel, die,** potates. **-wand, die,** jordvägg. **-wurm, der,** jordmask. **-zunge, die,** landttunga.

Erde, die, (*pl.* **-n**) jord; mark, jordmån, jordart; mylla, stoft; jordklotet; zur – bestatten, jordfästa; der – gleich machen, jemna med jorden; zu ebener – wohnen, bo parterre; auf -n, på jorden.

Erdenken, *v. irr. a.* upptänka, uppfinna; uppdikta, uppspinna.

Erdenklich, *a.* upptänklig.

Erdicht, *a.* jordaktig.

Erdichten, *v. a.* uppdikta, dikta, föregifva, uppdikta, uppspinna.

Erdichtet, *a.* föregifven, diktad, falsk.

Erdichtung, die, (*pl.* **-en**) uppfinning, påfund, dikt, osanning, uppspinning.

Erdig, *a.* jordhaltig, jordblandad, jordig.

Erdolchen, *v. a.* döda med dolk.

Erdreisten, sich, *v. r.* fördrista sig, våga; das erdreistest du dich zu thun? du vågar att göra det?

Erdrosseln, *v. a.* strypa.

Erdrücken, *v. a.* förqväfva, ihjelkrama, trycka ihjel.

Erdulden, *v. a.* uthärda, lida, tåla, fördraga, utstå.

Erduldung, die, lidande, uthärdande. [blifva ond.

Ereifern, sich –, *v. r.* förifra sig,

Ereiferung, die, förifran.

Ereignen, sich, *v. r.* tilldraga sig, hända, tima, ske, yppas, visa sig.

Ereigniß, das, (*pl.* **-e**) händelse, fall, omständighet, tillfälle.

Ereilen, *v. a.* hasta, skynda efter, hinna upp; komma hastigt på, öfverfalla. [ensling.

Eremit, der, (*pl.* **-en**) eremit,

Eremitage, die, (*pl.* **-n**) eremitage, eremitkoja.

Ererben, *v. a.* ärfva.

Erfahren, *v. irr. a.* erfara, få veta; förfara, röna; försöka; förvärfva genom körslor ell. foror.

Erfahren, *a.* erfaren, förfaren, försökt, bevandrad.

Erfahrenheit, die, erfarenhet, förfarenhet; kännedom, lärdom.

Erfahrung, die, erfarenhet, rön, försök; aus – wissen, veta af erfarenhet; aus – reden, tala af erfarenhet; in – bringen, få veta, få kunskap om. **-slehre, die,** erfarenhetslära. **-smäßig,** *a.* till följd af erfarenhet, enligt med erfarenheten. **-ssatz, der,** sats som erfarenheten lärer, erfarenhetssats.

Erfassen, *v. a.* fatta, gripa uti.

Erfechten, *v. irr. a.* tillfäkta sig, vinna.

Erfinden, *v. irr. a.* uppfinna, finna på, påhitta; upptäcka; frambringa; uppdikta, uppspinna.

Erfinder, der, (*pl.* -) uppfinnare. [finnerska.

Erfinderin, die, (*pl.* **-nen**) upp-

Erfinderisch, Erfindsam, *a.* fintlig, fyndig, uppfinningsrik.

Erfindsamkeit, die, fintlighet, uppfinningsgåfva.

Erfindung, die, (*pl.* **-en**) uppfinning; dikt. **-sgabe, die,** uppfinningsgåfva. **-sreich,** *a.* uppfinningsrik.

Erfischen, *v. a.* uppfiska, uppleta. [böner.

Erflehen, *v. a.* erhålla genom

Erfliegen, *v. irr. a.* gripa, få fatt på genom flygande.

Erfodern, se **Erfordern.**

Erfolg, der, (*pl.* **-e**) följd, påföljd; utgång; framgång, fortgång; slutsats.

Erfolgen, *v. n.* flyta, följa, vara en följd af, härröra, uppkomma; darauf –, följa derpå.

Erforderlich, *a.* erforderlig, nö-

Erfordern, *v. a.* fordra. [dig.

Erforderniß, das, (*pl.* **-e**) fordran, kraf, erforderlighet, förnödenhet, behof; nach – der Umstände, allt efter omständigheterna, allt som omständigheterna fordra.

Erforderung, die, påfordran, nödvändighet.

Erforschen, *v. a.* utforska, leta ut, få veta; ransaka, pröfva, bepröfva.

Erforschung, die, (*pl.* **-en**) utforskande, utletande; ransakning, räfst, forskning.

Erfragen, *v. a.* efterfråga, få veta genom efterfrågningar, utleta.

Erfrechen, sich, *v. r.* våga, understå sig, fördrista sig, vara så fräck.

Erfreien, *v. a.* erhålla genom giftesmål ell. äktenskap.

Erfreuen, *v. a.* förlusta, glädja, roa, fägna, förnöja; sich –, glädjas, fröjda sig, fägna sig.

Erfreulich, *a.* glad, fägnesam, glädjande, fröjdfull.

Erfreut, *a. p.* glad, förnöjd; ich bin sehr –, daß, jag är mycket glad, att; det fägnar mig mycket, att etc.

Erfreveln, *v. a.* erhålla genom förmätenhet, genom djerft tilltag.

Erfrieren, *v. irr. n.* frysa, frysa bort; käla; stelna af köld; förkyla; frysa ihjel; ich bin ganz erfroren, jag är alldeles förfrusen.

Erfrischen, *v. a.* uppfriska, förfriska, vederqvicka; kyla, läska.

Erfrischend, *a.* förfriskande, vederqvickande, kylande.

Erfrischung, die, (*pl.* **-en**) förfriskning, läskning, vederqvickelse.

Erfüllen, *v. a.* fylla, uppfylla, fullgöra (sin skyldighet etc.); fullborda, verkställa.

Erfüllung, die, fullbordan, uppfyllande; in – gehen, gå i fullbordan; in – bringen, fullgöra, fullborda.

Ergänzen, *v. a.* upprätta, ersätta, godtgöra, laga, åter iståndsätta, fullborda, fullkomna; åter upprätta, upphjelpa, uppfylla; ersätta bristen på; komplettera.

Ergänzung, die, upprättande, uppfyllande; komplettering; ersättning, iståndsättande; supplement.

Ergattern, *v. a.* fasttaga, gripa; uppsnappa, utforska, utspionera, lura sig till.

Ergeben, sich, *v. r.* öfvergifva sig, underkasta sig; öfverlemna sig åt; lägga sig på (en vetenskap etc.); slå sig på (fylleri etc.); fästa, hålla sig vid; hända; sich in Etwas –, finna sig vid något; hieraus ergiebt sich, häraf följer, häraf synes.

Ergeben, *a.* begifven på, tillgifven, undergifven, helt och hållet öfverlemnad åt; hängifven, ödmjuk; dem Trunke –, fallen för dryck.

Ergebenheit, die, tillgifvenhet, hängifvenhet, uppoffrande.

Ergebenst, *a. & av.* hängifvenst, tillgifvenst; ödmjukast, ödmjukligen; ich zeichne –, jag tecknar hängifvenst ell. ödmjukast; –er Diener, ödmjukaste tjenare; ich danke –, jag tackar ödmjukast.

Ergebniß, das, (*pl.* –e) resultat, följd.

Ergebung, die, undergifvenhet, underkastande, sjelfförsakelse, resignation.

Ergehen, *v. irr. n.* utgå (om befallingar, förbud etc.); tillgå, aflöpa, hända; es ist ein Befehl ergangen, en befallning har utgått; – lassen, afgifva, kungöra, utgifva; skipa (rätt); Etwas über sich – lassen, fördraga, lida, tåla något; ein Urtheil – lassen, fälla dom; es ist viel Unglück über ihn ergangen, honom har vederfarits mycken olycka; **sich** –, *v. r.* gå för att taga sig motion; sich über Etwas –, (*fig.*) utlåta sig om något.

Ergeizen, *v. a.* samla ell. skrapa ihop genom girighet.

Ergiebig, *a.* indrägtig, lönande, fruktbar, ymnig.

Ergiebigkeit, die, ymnighet, fruktbarhet, indrägtighet.

Ergießen, *v. irr. a.* utgjuta; sich –, utgjuta sig, falla ut (om floder); flöda öfver.

Ergießung, die, utgjutning; öfversvämning, flödande; utfall, utlopp (floders).

Erglänzen, *v. n.* skina, lysa.

Erglühen, *v. n.* bli glödande; (*fig.*) intagas af lifliga, eldiga känslor och passioner.

Ergötzen, *v. a.* roa, förlusta, förnöja; sich –, roa sig, förlusta sig.

Ergötzend, **Ergötzlich**, *a.* nöjsam, rolig, lustig.

Ergötzlichkeit, **Ergötzung, die**, tidsfördrif, förlustande, lustbarhet, nöje, rolighet.

Ergrauen, *v. n.* gråna, blifva grå, få grå hår; börja gry; der Tag ergraut, dagen börjar gry; mein Haar ergraut, mitt hår grånar, blifver grått; ergraut, grå.

Ergreifen, *v. irr. a.* gripa, fasttaga; fatta, bemäktiga sig; Jemanden auf frischer That –, gripa någon på färsk gerning; die Waffen –, gripa till vapen; Jemanden bei der Hand –, taga, fatta någon i handen; das Feuer ergriff das Dach, elden fattade i taket; die Gelegenheit –, betjena sig af tillfället; die Flucht –, taga flykten; von Furcht ergriffen werden, öfverfallas af räddhåga. [tande, fasttagande.

Ergreifung, die, gripande, fat-

Ergrimmen, *v. n.* vredjas, råka i häftig vrede.

Ergrimmt, *a.* rasande, upptänd af vrede. [grubbla.

Ergrübeln, *v. a.* utgrunda, ut-

Ergründen, *v. a.* mäta djupet; (*fig.*) utgrunda, utforska, grundforska. [genomtränglig.

Ergründlich, *a.* utgrundelig,

Ergründung, die, utgrundande, utforskande.

Ergrünen, *v. n.* grönskas, bli grön. [ning, utgjutelse.

Erguß, der, (*pl.* –güsse) utgjut-

Erhaben, *a.* hög, upphöjd, sublim; förnäm, stor, ädel; er ist über dergleichen –, han är upphöjd öfver dylikt; –e Arbeit, upphöjdt arbete.

Erhabenheit, die, höghet, upphöjdhet; eminens.

Erhalten, *v. irr. a.* erhålla, få, bekomma; ernå, vinna; hålla uppe, hindra från att falla; förvara, konservera, bevara, vidmakthålla, bibehålla; upprätthålla; uppehålla, underhålla, föda; sich bei Jemandem in Gunst –, bibehålla sig i någons ynnest.

Erhalter, der, (*pl.* –) uppehållare, bevarare, vidmakthållare, beskärmare.

Erhaltung, die, erhållande, upprätthållande, konservering, förvarande, underhållande, underhåll. **–sbrille, die**, konserver, *pl.*

Erhandeln, *v. a.* tillhandla sig, upphandla sig.

Erhandelung, die, (*pl.* –en) köp, tillhandlande.

Erhängen, *v. a.* hänga, upphänga; sich –, hänga sig.

Erharren, *v. a.* få genom att vänta med tålamod.

Erharten, *v. n.* hårdna, blifva hård.

Erhärten, *v. a.* härda; bevisa, bekräfta; eidlich –, bekräfta med ed.

Erhärtung, die, bevis, bekräftelse.

Erhaschen, *v. a.* gripa, fasttaga.

Erhaschung, die, fasttagande.

Erheben, *v. irr. a.* lyfta, lyfta upp; upplyfta, upphöja; berömma; befordra, hjelpa fort; die Stimme –, höja rösten; eine Erbschaft –, uppbära ett arf; gegen Jemanden Klage –, anföra klagomål emot någon; ein Geschrei –, uppgifva ett skri; sich –, upphöja sig, uppkomma, uppstiga; sie erhob sich vom Stuhle, hon steg upp från stolen; sich wider Jemanden –, uppresa sig emot, göra uppror emot, angripa någon; sich über Jemanden –, upphöja sig, förhäfva sig öfver någon, se en öfver axeln; sich zu hohen Ehren –, svinga sig upp till heder och ära; es erhob sich ein Geschrei, det uppstod ett skrik; es erhob sich ein Sturm, en storm uppväxte.

Erheblich, *a.* vigtig, betydande, angelägen, ansenlig, af värde; das ist nicht –, det är ej betydande; eine –e Summe Geldes, en ansenlig summa penningar.

Erheblichkeit, die, vigtighet, betydenhet, ansenlighet.

Erhebung, die, (*pl.* –en) upplyftning, upphöjning, upphöjelse, upphöjande, berömmande etc.; jemf. Erheben.

Erheirathen, *v. a.* erhålla genom giftermål.

Erheischen, *v. a.* äska, påfordra, erfordra.

Erheitern, *v. a.* göra åter klar och lugn; uppmuntra, upplifva, roa; sich –, roa sig; klarna upp; der Himmel erheitert sich wieder, himmelen klarnar åter.

Erheiterung, die, uppklarnande, uppmuntrande, roande.

Erheizen, *v. a.* uppvärma, uppelda.

Erhellen, *v. a.* göra klar, göra ren; upplysa; – *v. n.* blifva klar, skönjas, inses; daraus erhellt, deraf skönjes. [–, hänga sig.

Erhenken, *v. a.* upphänga; sich

Erheucheln, *v. a.* erhålla genom hyckleri ell. skrymteri.

Erhitzen, *v. a.* upphetsa, uppelda, göra het, göra ond, förtörna.

Erhitzung, die, upphetsande, uppeldande.

Erhöhen, *v. a.* upphöja, göra högre, höja, förhöja; förbättra, berömma, sätta i större anseende.

Erhöhung, die, upphöjning, förhöjning, tillökning, upphöjelse. **–szeichen, das**, förhöjningstecken (i musik).

Erholen, *v. a.* inhämta, hinna upp; **sich** –, *v. r.* repa sig, komma sig före igen; hämta nya krafter; hvila sig; (*handl.*) godtgöra sig (för en summa); sich seines Schadens –, taga sin skada igen; sich Raths –, rådfråga sig, inhämta råd.

Erholung, die, återställande; hvila, vederqvickelse; fristunder, lekstunder. **–sreise, die**, lustfärd, resa för att hämta nya krafter, för att förströ sig. **–sstunde, die**, fristund, hvilostund.

Erhorchen, *v. a.* erfara genom lyssnande.

Erhören, *v. a.* höra, bönhöra; Jemandes Gebet –, höra ens bön; das ist nicht erhört, man har aldrig hört talas om sådant, det är oerhört. [hörelse.

Erhörenswerth, *a.* värd bön-

Erhörung, die, bönhörelse.

Erhungern, *v. n.* svälta ihjel.

Erhuren, *v. a.* få genom hor ell. lösaktig lefnad. [nare.

Erinnerer, der, (*pl.* –) påmin-

Erinnerlich, *a.* som man kommer ihåg ell. påminner sig.

Erinnern, *v. a.* erinra, påminna, omröra, omnämna; anföra; varna; Jemanden an seine Pflicht –, erinra någon om hans pligt; **sich** –, *v. r.* påminna sig, draga sig till minnes, ihågkomma.

Erinnerung, die, (*pl.* –en) erinran, minne, hågkomst; förmåning, varning; in – bringen, föra till minnes, påminna om.

Erjagen, *v. a.* uppjaga, få fatt uti genom jagande; vinna genom mycket eftersträfvande och bemödande; Ruhm und Ehre zu – suchen, fika efter heder och beröm.

Erkalten, *v. n.* kallna, svalna, blifva kall; förkolna; (*fig.*) min-

skas; sein Eifer ist erkaltet, hans ifver har förkolnat, har minskat,

Erkälten, sich, v. r. förkyla sig.

Erkältung, die, förkylning.

Erkämpfen, v. a. tillkämpa sig.

Erkargen, v. a. förvärfva genom karghet och gnideri.

Erkaufen, v. a. köpa; muta, besticka.

Erkennbar, a. igenkännelig.

Erkennen, v. irr. a. känna igen; urskilja, åtskilja; erkänna, bekänna, tillstå, vidkännas; finna, upptäcka, erfara, märka; döma; afdöma; zu – geben, tillkännagifva, yttra; in einer Sache –, döma i en sak; die Gerichte mögen darüber –, saken må lagligen afdömas; es ist auf Ehescheidung von Tisch und Bett erkannt, domen har fallit, att de skola skiljas; (*bibl.*) Adam erkannte sein Weib Eva, Adam kände sin hustru Eva; ich erkenne dich nicht als meinen Sohn, jag vidkänner dig ej som min son; das ist nicht zu –, det är ej att urskilja.

Erkenntlich, a. igenkännelig, erkänsam, tacksam.

Erkenntlichkeit, die, erkänsamhet, erkänsla, tacksamhet.

Erkenntniß, die & das, (*pl.* –e) kännedom, kunskap, begrepp, insigt; erkännande; utslag, dom; das – des Apellationsgerichts lautet auf 2 Jahre Zuchthaus, öfverrättens dom lyder på två år tukthus.

Erkennung, die, erkännande, igenkännande, igenkänning. **–swort, –szeichen, das**, ord, tecken hvarpå man erkännar ell. igenkännar någon.

Erker, der, (*pl.* –) utbyggnad, altan; förstuguqvist.

Erkiesen, v. a. utkora, välja.

Erklärbar, a. förklarlig, som kan förklaras.

Erklären, v. a. förklara, tyda, uttyda; kungöra, förkunna, gifva tillkänna; seine Meinung –, förklara sin mening; für ungiltig –, förklara ogiltig; seine Liebe –, förklara sin kärlek; einen schweren Schriftsteller –, tyda en svår auktor; sich –, förklara sig.

Erklärlich, a. förklarlig.

Erklärtermaßen, av. som förklarad är.

Erklärung, die, (*pl.* –en) förklaring, uttydning; tillkännagifvande, yttrande.

Erklecken, v. n. vara nyttig; vara nog, vara tillräcklig, räcka till.

Erklecklich, a. tillräcklig, ansenlig.

Erklettern, Erklimmen, v. a. klättra, klänga sig upp; einen Baum, einen Berg –, klättra upp i ett träd, på ett berg.

Erklingen, v. irr. ljuda, låta, klinga; skalla, gifva genljud, genljuda.

Erklopfen, v. a. vinna gehör, uppväcka genom klappande.

Erklügeln, v. a. fint, klyftigt upptänka ell. uppfinna.

Erknausern, v. a. få, vinna genom karghet ell. knussleri.

Erkoren, a. utvald, utkorad.

Erkramen, v. a. förtjena genom minuthandel. [sjuk.

Erkranken, v. n. sjukna, blifva

Erkriechen, v. a. vinna ell. erhålla genom krypande ell. nedrig ödmjukhet.

Erkriegen, v. a. få, vinna, förvärfva genom krig.

Erkühnen, sich, v. r. fördrista sig, understå sig, våga, djerfvas.

Erkühnen, das, Erkühnung, die, djerfhet, fördristande.

Erkunden, v. a. skaffa sig kunskap om, uppspana, upptäcka.

Erkundigen, sich, v. r. underrätta sig, göra sig underrättad (om något), höra efter, forska efter.

Erkundigung, die, efterforskning, efterfrågan, efterspaning, förfrågning; – über Etwas einziehen, inhämta underrättelse om något.

Erkundschaften, v. a. utspana, efterspana.

Erkünsteln, v. a. genom konst uppfinna ell. påhitta, tillkonstla.

Erkünstelt, a. konstlad, tillgjord, tvungen.

Erkuppeln, v. a. erhålla, vinna genom koppleri.

Erlaben, v. a. vederqvicka.

Erlabung, die, vederqvickelse.

Erlag, der, erläggande, betalning. [tröttna, afmattas.

Erlahmen, v. n. blifva lam;

Erlangen, v. a. erhålla, ernå, få; hinna till, uppnå, träffa intill, komma intill.

Erlangung, die, erhållande, uppnående, ernående.

Erlaß, der, (*pl.* –e) tillgift, eftergift, förlåtelse; skonsmål; frikallelse från; befallning, dekret. **–jahr das**, friår, jubelår.

Erlassen, v. irr. a. skicka, låta afgå; eftergifva, tillgifva, förlåta, efterskänka, frikalla, förskona ifrån; einen Befehl –, utgifva en befallning; Jemandem die Strafe –, förskona någon ifrån straff.

Erläßlich, a. förlåtlig, som kan eftergifvas.

Erlassung, die, tillgift, eftergift, förlåtelse; utgifvande.

Erlauben, v. a. tillåta, tillstädja; medgifva; bevilja.

Erlaubniß, die, tillåtelse, tillstånd, lof. **–schein, der**, tillståndsbetyg. [laglig.

Erlaubt, a. tillåten, tillåtlig,

Erlaucht, a. högt ansedd, förnäm (en titel för riksgrefvar).

Erlauern, v. a. lura ut, lura efter, vänta; afbida, förvänta.

Erlauschen, v. a. få att veta genom att lyssna på.

Erläutern, v. a. förklara, upplysa, göra tydlig och klar.

Erläuterung, die, (*pl.* –en) upplysning, förklaring. **–sschrift, die**, skrift ell. afhandling som förklarar något, kommentar.

Erle, die, (*pl.* –n) (Erlenbaum, der) al, alträd. **–nbusch, der**, albuske. **–nholz, das**, alträ, alved. **–nrinde, die**, albark. **–nwald, der**, alskog.

Erleben, v. a. upplefva, ernå; erfara under sin lefnad.

Erledigen, v. a. göra ledig, befria, lösgifva; afbörda; das Amt ist erledigt, sysslan är ledig.

Erledigung, die, ledighet; tjenstfrihet; befrielse.

Erlegen, v. a. erlägga, betala; döda, skjuta ihjel.

Erlegung, die, erläggande, betalning; dödande, ihjelskjutning.

Erleichtern, v. a. lätta, göra lättare; lindra, lisa, trösta, hugsvala.

Erleichterung, die, (*pl.* –en) lättande, lindring.

Erleiden, v. irr. a. lida, tåla, uthärda, fördraga.

Erleidlich, a. dräglig.

Erlernbar, a. som man kan lära sig.

Erlernen, v. a. lära.

Erlernung, die, lärande.

Erlesen, v. a. utvälja, utsöka, utleta. [illuminera.

Erleuchten, v. a. lysa, upplysa;

Erleuchtung, die, upplysning, illumination.

Erliegen, v. irr. n. nedtryckas, duka under, ej uthärda, digna under; der Last der Arbeit –, digna under bördan af arbete.

Erlisten, v. a. få genom list.

Erlogen, a. falsk, osann.

Erlös, der, köpsumma, det belopp som fås för en vara, som säljes.

Erlöschen, v. irr. n. slockna, släckas; utplånas, bli osynlig; dö ut, upphöra; förlora sin kraft ell. giltighet (om privilegier etc.).

Erlösen, v. a. återlösa; befria, rädda, förlossa, frälsa.

Erlöser, der, (*pl.* –) frälsare, återlösare, befriare.

Erlösung, die, befrielse, räddning; utlösning; återlösning.

Erlügen, v. a. ljuga, uppdikta, hopsätta, hopspinna.

Erlustigen, v. a. roa, förnöja, förlusta; sich –, roa sig, förnöja sig.

Ermächtigen, v. a. gifva fullmakt, berättiga.

Ermächtigung, die, befullmäktigande, berättigande.

Ermahnen, v. a. förmana, anmana, varna, uppmuntra; zum Gehorsam –, anmana till lydnad.

Ermahner, der, förmanare, varnare.

Ermahnung, die, (*pl.* –en) förmaning, anmaning, uppmuntran, varning. **–srede, die**, förmaningstal.

Ermangeln, v. n. brista, fela, fattas, tryta; underlåta.

Ermangelung, die, brist; in – von, i brist på, i brist af.
Ermannen, sich, *v. r.* repa mod, bemanna sig.
Ermäßigen, *v. a.* moderera, minska; den Preis –, nedsätta priset.
Ermäßigung, die, modererande, minskning; nedsättning (af pris).
Ermatten, *v. a.* utmatta, uttrötta; – *v. n.* tröttna, afmattas, bli matt.
Ermattung, die, utmattande, utmattning, matthet, trötthet.
Ermessen, *v. irr. a.* mäta, afmäta, afpassa; sluta, döma, föreställa sig, förmoda, gissa.
Ermessen, das, mening, tanka, omdöme, urskillning, förmodan; nach meinem –, efter min tanka.
Ermeßlich, *a.* mätlig.
Ermitteln, *v. a.* utforska (en sak, ett skäl etc.).
Ermorden, *v. a.* mörda, dräpa.
Ermordung, die, dråp, mord, mördande, dråpande.
Ermüden, *v. a.* uttrötta, utmatta; ermüdet, uttröttad, upptröttnad; – *v. n.* tröttna, blifva trött.
Ermüdend, *a.* tröttsam, mödosam, ledsam.
Ermüdung, die, trötthet.
Ermuntern, *v. a.* uppmuntra, upplifva; uppväcka.
Ermunterung, die, (*pl.* -en) uppmuntran; uppväckande.
Ermuthigen, *v. a.* ingifva mod, uppmuntra. [att sy.
Ernähen, *v. a.* erhålla genom
Ernähren, *v. a.* nära, föda, underhålla.
Ernährer, der, (*pl.* -) underhållare; fosterfader.
Ernährerin, die, (*pl.* -en) fostermoder, matmoder.
Ernährung, die, näring, föda, underhåll, uppehälle.
Erndte, Erndten, se **Ernte, Ernten.**
Ernennen, *v. irr. a.* utnämna, förordna, utsätta, fastställa; Jemanden zum Nachfolger –, utnämna någon till efterträdare.
Ernennung, die, (*pl.* -en) utnämnande, utnämning, förordnande, utsättande.
Erneuen, Erneuern, *v. a.* förnya. [förnyelse.
Erneuerung, die, förnyande,
Erniedrigen, *v. a.* förnedra, förödmjuka, göra låg och nedrig; sich –, förnedra sig, förödmjuka sig.
Erniedrigung, die, förnedring, förödmjukande; låghet, ringhet.
Ernst, der, allvar, allvarsamhet, stränghet, värdighet; nit, ifver; im –, på allvar, allvarligen, allvarligt; im vollen –, på fullt allvar; mit einer Sache – machen, göra allvar med en sak; im –, für – aufnehmen, taga för allvar; – gebrauchen, bruka allvar, bruka stränghet.
Ernst, Ernsthaft, *a.* allvarsam, allvarlig; sträng.
Ernsthaftigkeit, die, allvarsamhet; värdighet.
Ernstlich, *a.* allvarlig; sträng.
Ernte, die, (*pl.* -n) skörd, bergning, skördetid, höst, hösttid, gröda, årsväxt. **-fest, das,** skördefesten. **-kranz, der,** krans af ax och blommor. **-lied, das,** skördevisa. **-monat, der,** skördemånad, Augusti månad. **-wagen, der,** höstvagn. **-zeit, die,** skördetid, andetid, hösttid.
Ernten, *v. a.* skörda, inberga, insamla, inhösta, hösta, uppskära.
Eroberer, der, (*pl.* -) eröfrare, inkräktare.
Erobern, *v. a.* eröfra, inkräkta.
Eroberung, die, eröfring, inkräktning. **-skrieg, der,** eröfringskrig. **-ssucht, die,** eröfringslystnad, eröfringssjuka. **-ssüchtig,** *a.* eröfringslysten, eröfringssjuk.
Eröffnen, *v. a.* öppna; börja, kungöra; yppa, gifva tillkänna; den Ball –, öppna balen; den Feldzug –, öppna fälttåget; Jemandem sein Herz –, yppa sitt hjerta för någon. [görande, början.
Eröffnung, die, öppnande, kun-
Erörtern, *v. a.* urskilja, utreda, undersöka.
Erörterung, die, (*pl.* -en) upplösning, utredning, undersökning.
Erotisch, *a.* erotisk, handlande om kärlek.
Erpachten, *v. a.* arrendera.
Erpel, der, anddrake, ankbonde.
Erpicht, *a.* pickhågad, begärlig efter, begifven på, full af passion för något.
Erpressen, *v. a.* aftvinga, utpressa, utpina; die Wahrheit von Jemandem –, tvinga någon att säga sanningen. [blodsugare.
Erpresser, der, (*pl.* -) prejare,
Erpressung, die, (*pl.* -en) aftvingande; utpressning; prejeri, skinneri.
Erproben, *v. a.* pröfva, bepröfva; erfara.
Erprobt, *a.* bepröfvad.
Erquicken, *v. a.* vederqvicka, uppfriska.
Erquickend, Erquicklich, *a.* vederqvickande, nöjsam.
Erquickung, die, (*pl.* -en) vederqvickelse, vederqvickande, förlustande. [sa ihop.
Erraffen, *v. a.* skrapa ihop, raf-
Errathbar, *a.* som kan gissas ell. påhittas.
Errathen, *v. irr. a.* gissa, gissa till, hitta på; upplösa (en gåta).
Errathung, die, gissning, upplösning.
Erregbar, *a.* retlig, retbar.
Erregen, *v. a.* uppröra, uppväcka; åstadkomma; Haß –, uppväcka hat.
Erregung, die, upprörande; uppväckande, uppväckning, uppväckelse; retelse.
Erreichbar, *a.* upphinnelig, som kan uppnås ell. upphinnas.
Erreichen, *v. a.* hinna till, nå, uppnå (en ålder, ett mål etc.); uppnå, hinna fram till (ett ställe); hinna upp; erhålla, ernå; seine Absicht –, ernå sin afsigt.
Erreichung, die, uppnående.
Erreiten, *v. irr. a.* hinna upp ell. vinna genom ridande.
Errettbar, *a.* som kan räddas.
Erretten, *v. a.* rädda, frälsa, befria; Jemanden vom Tode –, rädda någon ifrån döden.
Erretter, der, (*pl.* -) räddare, frälsare, befriare.
Errettung, die, befrielse, räddning, frälsning.
Errichten, *v. a.* uppresa, upprätta; uppställa; ingå (ett förbund etc.); anlägga, stifta, inrätta, instikta.
Errichtung, die, uppresning, upprättande; inrättning, anläggning, stiftande.
Erringen, *v. irr. a.* erhålla genom brottande, stridande, fäktande; med möda och arbete förvärfva; vinna, ernå.
Erröthen, *v. n.* rodna, blygas.
Erröthen, das, rodnad, rodnande, blygsel.
Errufbar, *a.* som kan tillropas; er ist noch –, man kan ännu återkalla honom genom ropande.
Errufen, *v. irr. a.* ropa åt någon att han hör det, återkalla genom ropande.
Errungenschaft, die, förvärfvande, vinst.
Ersättigen, *v. a.* mätta; stilla, tillfredsställa.
Ersättigung, die, mättande, stillande, tillfredsställande.
Ersättlich, *a.* som kan mättas ell. förnöjas.
Ersatz, der, (*pl.* -sätze) ersättning, skadestånd, vederlag. **-mann, der,** substitut, adjunkt, suppleant. **-mittel, das,** surrogat.
Ersaufen, *v. irr. n.* drunkna.
Ersäufen, *v. a.* dränka; sich –, dränka sig.
Ersäufung, die, dränkande.
Erschachern, *v. a.* schackra ihop, vinna genom schackrande.
Erschaffen, *v. irr. a.* skapa; da-
Erschaffer, der, skapare. [na.
Erschaffung, die, skapelse.
Erschallen, *v. n. irr.* skalla, ljuda, gifva genljud; utsprida, utbreda sig; das ganze Haus erschallte von dem Gelächter, hela huset genljöd af skratt. [se, erkänna.
Erschauen, *v. a.* se, bli varse, in-
Erscheinen, *v. irr. n.* synas, visa sig; inställa sig, infinna sig; framkomma, inträffa; utkomma (om skrifter); das Buch erschien voriges Jahr, boken utkom förlidet års; vor Gericht –, inställa sig vid domstolen.

Erſcheinung, die, (*pl.* -en) syn, uppenbarelse; inställelse (för domstol etc.); fenomen; framkomst, ankomst; das Feſt der – Chriſti, trettondedag jul.

Erſchießen, *v. irr. a.* skjuta ihjel; arkebusera, nedskjuta.

Erſchiffen, *v. a.* erhålla, vinna, ernå genom seglande.

Erſchinden, *v. irr. a.* erhålla genom skinneri.

Erſchlafen, *v. a.* erhålla sofvande ell. genom att sofva; das kann man ſich nicht –, det kan man ej sofva sig till.

Erſchlaffen, *v. n.* slakna, blifva slak; taga af, förminskas.

Erſchlaffung, die, slakhet, slapphet, eftergifvande, aftagande.

Erſchlagen, *v. irr. a.* slå ihjel, döda.

Erſchleichen, *v. irr. a.* erhålla genom svek, lura ell. stjäla sig till.

Erſchleichung, die, (*pl.* -en) oförväntadt knep, spratt, list hvarigenom man skaffar sig en förmån etc.

Erſchleppen, *v. a.* släpa.

Erſchlichen, *a.* som erhållits genom falsk uppgift ell. förtigande af något, falskligen utverkad.

Erſchließen, *v. a.* upplåta, öppna. [nom smicker.

Erſchmeicheln, *v. a.* erhålla ge-

Erſchnappen, *v. a.* uppsnappa, öfverkomma; få fatt genom snabbhet, få i sitt våld.

Erſchöpfen, *v. a.* uttömma, utösa, utblotta; utmatta, utmergla, försvaga; einen Gegenſtand –, säga om en sak allt hvad som kan sägas.

Erſchöpfung, die, uttömning, utblottande, utmattande, utmattning.

Erſchrecken, *v. reg. a.* förskräcka, förfära, skrämma; – *v. irr. n.* & ſich –, *v. r.* förskräckas, blifva rädd, blifva skrämd.

Erſchrecken, das, förskräckelse, förfärelse, skrämsel, skräck.

Erſchrecklich, *a.* förfärlig, förskräcklig, faslig, ohygglig.

Erſchreiben, *v. irr. a.* förvärfva genom skrifvande.

Erſchreien, *v. irr. n.* få, erhålla genom skrikande; jemf. Errufen.

Erſchreiten, *v. irr. a.* hinna med steg.

Erſchrocken, *a.* förskräckt, förfärad, bestört. [kelse.

Erſchrockenheit, die, förskräc-

Erſchüttern, *v. a.* skaka, uppröra, sätta i bestörtning.

Erſchütterung, die, (*pl.* -en) skakning, stöt.

Erſchweren, *v. a.* göra tung, göra svår, göra värre ell. svårare, försvåra. [simmande.

Erſchwimmen, *v. a.* ernå genom

Erſchwingen, *v. irr. a.* vinna, förskaffa med besvärlighet (penningar); förslå till, hinna med; ich kann die Koſten nicht –, jag kan ej tillvägabringa kostnaderna.

Erſchwinglich, *a.* som med möda kan förskaffas; alle -e Mühe und Koſten auf Etwas wenden, använda all möjlig flit och kostnad på något.

Erſehen, *v. irr. a.* se, finna af (ett bref etc.); märka, bli varse; utse, utvälja; ämna, tillerna; anslå, bestämma; aus einem Briefe –, inhämta af ett bref.

Erſehnen, *v. a.* efterlängta; erſehnt, efterlängtad; ein erſehntes Glück, en efterlängtad lycka.

Erſetzbar, *a.* som kan ersättas, ersättlig.

Erſetzbarkeit, die, ersättlighet.

Erſetzen, *v. a.* ersätta; upprätta, godtgöra; Jemandem den Schaden –, ersätta någon skadan.

Erſetzlich, *a.* ersättlig.

Erſetzlichkeit, die, ersättlighet.

Erſetzung, die, ersättande; ersättning, vedergällning, skadestånd.

Erſeufzen, *v. a.* erhålla genom suckande; – *v. n.* sucka.

Erſichtlich, *a.* synlig, tydlig; hieraus iſt –, häraf skönjes, häraf är tydligt. [seger.

Erſiegen, *v. a.* erhålla genom

Erſingen, *v. irr. a.* erhålla ell. förvärfva genom sjungande ell. sång.

Erſinnen, *v. irr. a.* upptänka, uppfinna, uppdikta, uppspinna.

Erſinnlich, *a.* upptänklig.

Erſitzen, *v. irr. a.* sitta sig till, erhålla genom sittande.

Erſpähen, *v. a.* utforska.

Erſparen, *v. a.* spara, bespara, spara ihop; skona, förskona ifrån.

Erſparniß, das, (*pl.* -e) **Erſparung, die,** (*pl.* -en) besparing.

Erſpielen, *v. a.* vinna på spel, spela sig till, spela ihop.

Erſpinnen, *v. irr. a.* förvärfva genom spinnande.

Erſprießen, *v. n.* utspricka, slå ut (om växter); gagna, tjena, båta.

Erſprießlich, *a.* gagnelig, nyttig, fördelaktig.

Erſprießlichkeit, die, nytta, förmån, gagn, fördelaktighet.

Erſt, *av.* först; förut, tillförene; ej förrän; blott, endast; – nun, – jetzt, först nu; dann –, då först; wenn er nur – hier wäre, om han blott först vore här; man muß –, först måste man. **-geboren,** *a.* förstfödd. **-geburt, die,** förstfödning, förstfödsel. **-geburtsrecht, das,** förstfödslorätt.

Erſtarken, *v. n.* blifva stark.

Erſtarren, *v. n.* stelna, blifva stel, orörlig; häpna, bli betagen (af fruktan etc.); domna; vor Kälte erſtarrt, utfrusen.

Erſtarrung, die, stelhet, stelnande; styfhet.

Erſtatten, *v. a.* ersätta, godtgöra, återställa, återgifva; Bericht –, rapportera.

Erſtattung, die, återställande, återbärande, ersättning; – eines Berichts, rapport, berättelse, en referents betänkande öfver en sak.

Erſtaunen, *v. n.* bli förvånad, bli bestört; förundra sig, häpna, hisna.

Erſtaunen, das, förvåning, häpenhet, bestörtning; in – gerathen, förvånas; in – ſetzen, förundra.

Erſtaunenswerth, Erſtaunlich, *a.* förvånande, förunderlig, förundransvärd.

Erſtaunt, *a.* förvånad, bestört, häpen; förunderlig.

Erſte, der, die, das, *a. num.* förste, första, förnämsta; fürs Erſte, för det första.

Erſtechen, *v. irr. a.* sticka ihjel.

Erſtehen, *v. irr. n.* uppstå; – *v. a.* köpa, inropa på auktion.

Erſtehung, die, uppstående; inrop (på auktion).

Erſteigen, *v. irr. a.* bestiga, stiga upp på (ett berg etc.); bestiga med stormstegar, bestorma; svinga sig upp.

Erſteiglich, *a.* som kan bestigas.

Erſteigung, die, bestigning, bestigande, uppstigande.

Erſtens, *av.* först, för det första.

Erſterben, *v. irr. n.* dö ut, dö bort, dö.

Erſtgeburt etc., se und. **Erſt.**

Erſtere, der, die, das, *a.* den första, det första.

Erſticken, *v. a.* qväfva, förqväfva, dämpa, undertrycka; einen Aufruhr in der Geburt –, qväfva ett uppror i dess första början; – *v. n.* qväfvas, storkna.

Erſtickend, *a.* qväfvande; qvalmig. [ning.

Erſtickung, die, qväfvande, qväf-

Erſtlich, *a.* först, för det första.

Erſtling, der, (*pl.* -e) förstling, första frukten. **-sverſuch, der,** försök af en nybegynnare.

Erſtoßen, *v. irr. a.* stöta ihjel, stånga ihjel.

Erſtreben, *v. a.* eftersträfva; erhålla, ernå genom sträfvande.

Erſtrecken, *v. a.* sträcka, utsträcka, utvidga; ſich –, sträcka sig, utvidga sig, räcka; gå, belöpa sig till; hinna till.

Erſtreckung, die, utsträckning.

Erſtreiten, *v. irr. a.* strida sig till, kämpa sig till, vinna genom process ell. rättegång.

Erſtürmen, *v. a.* intaga med storm, storma (en fästning etc.).

Erſuchen, *v. a.* bedja, begära, ansöka, anhålla, anmoda, anlita.

Erſuchen, das, begäran, anhållan, bön, anmodan, ansökning.

Ertanzen, *v. a.* få, förvärfva ell. ådraga sig genom dans.

Ertappen, *v. a.* ertappa, öfverkomma, fasttaga, gripa, öfverraska; Jemanden auf friſcher That –, öfverraska någon på färsk gerning.

Ertauschen, *v. a.* erhålla genom byte. [meddela, öfverlåta.
Ertheilen, *v. a.* gifva, tilldela,
Ertheilung, **die**, utgifvande, meddelande etc.; jemf. Ertheilen.
Ertödten, *v. a.* döda; tämja, kufva, undertrycka, tillintetgöra, förstöra.
Ertönen, *v. n.* ljuda, klinga, skalla, gifva genljud, dåna.
Ertrag, **der**, afkastning, afkomst; inkomst; der – der heurigen Ernte, årsgrödans afkastning.
Ertragen, *v. irr. a.* kasta af sig; bära; fördraga, tåla, lida, ut- [härda.
Erträglich, *a.* dräglig.
Erträglichkeit, **die**, dräglighet.
Ertragsam, *a.* frambringande, fruktbar.
Ertränken, *v. a.* dränka, fördränka; sich –, dränka sig.
Ertränkung, **die**, dränkning.
Erträumen, *v. a.* drömma; erträumtes Glück, inbillad lycka.
Ertrinken, *v. irr. n.* drunkna.
Ertrotzen, *v. n.* trotsa sig till.
Erübrigen, *v. a.* hafva öfrig, behålla öfrig, bespara.
Erübrigung, **die**, besparing.
Erve, **die**, (*pl.* –n) (*bot.*) rosvicker. [vakna.
Erwachen, *v. n.* vakna, upp-
Erwachen, **das**, uppvaknande.
Erwachsen, *v. irr. n.* uppväxa, tillväxa, tilltaga; (*fig.*) uppkomma, härflyta, härröra, följa, vara en följd af, uppstå, framkomma, afkasta; daraus erwachsen Kosten, deraf framkommer kostnader; daraus erwächst Vortheil, det afkastar fördel.
Erwachsen, *a.* uppväxt, uppväxt, fullvuxen, fullväxt.
Erwägen, *v. irr. a.* öfverväga, besinna; ich will es –, jag skall öfverväga det, jag skall tänka derpå.
Erwägung, **die**, (*pl.* –en) öfvervägande, besinnande; in – ziehen, taga under öfvervägande; nach reiflicher –, efter moget öfvervägande; in – dessen, i betraktande deraf.
Erwählen, *v. a.* välja, utvälja.
Erwählung, **die**, (*pl.* –en) utväljande, val.
Erwähnen, *v. a.* omröra, omnämna, anföra, omtala.
Erwähnt, *a.* omnämnd, förberörd, omtald.
Erwähnung, **die**, omtalande; einer Sache – thun, omröra, omnämna en sak.
Erwarmen, *v. n.* blifva varm.
Erwärmen, *v. a.* värma, uppvärma.
Erwarten, *v. a.* vänta, afbida, afvakta; förvänta; vänta sig, göra sig säker på; das läßt sich nicht –, det är icke att förvänta.
Erwartung, **die**, (*pl.* –en) väntan, afbidan, förväntande, förväntan. –**svoll**, *a.* full af förväntan, förväntningsfull.
Erwecken, *v. a.* väcka upp (ur sömnen), uppväcka (från de döda); uppmuntra, uppägga, reta; förorsaka, åstadkomma; uppväcka, anstifta.
Erwecklich, *a.* uppbygglig.
Erweckung, **die**, väckande, uppväckelse, uppmuntran, uppbyggelse.
Erwehren, **sich**, *v. r.* värja sig för, försvara sig emot, afhålla sig ifrån.
Erweichbar, *a.* som kan uppmjukas, kan blidkas.
Erweichen, *v. a.* uppmjuka; (*fig.*) röra, beveka, blidka; das Herz –, blidka hjertat.
Erweichung, **die**, uppmjukning; (*fig.*) bevekande.
Erweis, **der**, bevis, prof, betyg.
Erweisen, *v. irr. a.* bevisa, demonstrera; visa, betyga, bevisa; sich –, visa sig.
Erweislich, *a.* bevislig; – *av.* bevisligen.
Erweisung, **die**, tydligt bevis; bindande skäl; betygande, bevisning.
Erweitern, *v. a.* utviga, göra vidare, göra bredare; utsträcka, förstora, öka, lägga ut; utlägga.
Erweiterung, **die**, (*pl.* –en) utvigande, utvidgning etc.; jemf. Erweitern.
Erwerb, **der**, förvärfvande, köp; förtjenst, vinst, vinning, gagn. –**fähig**, *a.* duktig ell. i stånd till att förvärfva sitt lifsuppehälle. –**fleiß**, **der**, konstflit, industri. –**smittel**, **das**, medel att förfärfva; näringsgren. –**szweig**, **der**, näringsfång, näringsgren, födkrok.
Erwerben, *v. irr. a.* förvärfva, erhålla; köpa; ådraga, förskaffa.
Erwerbsam, *a.* idog, flitig och skicklig.
Erwerbsamkeit, **die**, idoghet, konstflit, omtanka, flit och skicklighet. [flit, vinst, vinning.
Erwerbniß, **das**, (*pl.* –sse) pro-
Erwerbung, **die**, förvärfvande etc.; jemf. Erwerben.
Erwetten, *v. a.* erhålla genom vad, genom att hålla vad.
Erwiedern, *v. a.* vedergälla, svara, svara på, åter invända; ich habe darauf nichts zu –, jag har ingenting att svara derpå; einen Gruß –, besvara en helsning.
Erwiederung, **die**, (*pl.* –en) vedergällning; besvaring, svar; in –, i gensvar på.
Erwischen, *v. a.* hastigt öfverkomma, ertappa, fasttaga, gripa.
Erwuchern, *v. a.* erhålla genom ocker.
Erwünscht, *a.* önsklig, önskad, efterlängtad; gynnande, gunstig, förmånlig, beqväm.
Erwürfeln, *v. a.* erhålla genom tärningsspel.
Erwürgen, *v. a.* strypa, dräpa.
Erwürgung, **die**, strypning, dräpning.
Erz, **das**, (*pl.* –e) malm, malmart; mineralisk jord; metall; erts, erke (i sammansättningar, för att utmärka det första, det utmärktaste i sitt slag, så i god som elak bemärkelse). –**ader**, **die**, malmstreck, malmåder. –**art**, **die**, malmart. –**artig**, *a.* malmaktig, malmartad. –**betrüger**, **der**, ertsbedragare. –**bischof**, **der**, erkebiskop. –**bischöflich**, *a.* erkebiskoplig. –**bisthum**, **das**, erkebiskopsdöme. –**bösewicht**, **der**, ertsbof. –**bruch**, **der**, malmbrott. –**bube**, **der**, erkebof, ertsbof. –**dieb**, **der**, erketjuf, ertstjuf. –**druse**, **die**, malmdrus. –**dumm**, *a.* erkedum. –**dummkopf**, **der**, erkejöns. –**engel**, **der**, erkeengel. –**esel**, **der**, erkeåsna. –**farbe**, **die**, bronsfärg. –**faul**, *a.* erkelat. –**feind**, **der**, erkefiende, djefvul. –**gang**, **der**, malmgång, malmstreck. –**gebirge**, **das**, malmberg. –**gehalt**, **der**, malmhalt. –**gießer**, **der**, bronsgjutare. –**gräber**, **der**, malmbrytare. –**grube**, **die**, malmgrufva, koppargrufva. –**gut**, *a.* genomgod, genomväl. –**haltig**, *a.* malmhaltig, malmfyndig, malmförande, malmblandad. –**herzog**, **der**, erkehertig. –**herzogin**, **die**, erkehertiginna. –**herzoglich**, *a.* erkehertiglig. –**herzogthum**, **das**, erkehertigdöme. –**kämmerer**, **der**, erkekamrerare. –**kanzler**, **der**, erkekansler. –**ketzer**, **der**, erkekättare. –**kübel**, **der**, malmtunna. –**lügner**, **der**, erkelögnare. –**lümmel**, **der**, erkelymmel. –**marschall**, **der**, erkemarskalk, öfverstemarskalk. –**narr**, **der**, ertsnarr, stor narr. –**pocher**, **der**, malmbokare. –**priester**, **der**, prost. –**probe**, **die**, malmprof. –**reich**, *a.* malmrik; erkerik. –**rost**, **der**, erg. –**schelm**, **der**, erkeskälm, –**schenk**, **der**, öfverstemunskänk. –**schurke**, **der**, erkeskurk. –**spieler**, **der**, erkespelare, storspelare. –**stift**, **das**, erkestift. –**sucher**, **der**, malmletare. –**truchseß**, **der**, erkedrots. –**vater**, **der**, patriark, stamfader. –**väterlich**, *a.* patriarkalisk. –**wage**, **die**, malmvåg. –**wucherer**, **der**, erkeprocentare. –**zeichen**, **das**, malmanledning.
Erzählen, *v. a.* berätta, förtälja.
Erzähler, **der**, (*pl.* –) berättare.
Erzählung, **die**, (*pl.* –en) berättelse.
Erzeigen, *v. a.* betyga, bevisa.
Erzeigung, **die**, betygande, bevisning.
Erzen, *a.* af brons, af koppar.
Erzeugbar, *a.* som kan frambringas.
Erzeugen, *v. a.* afla, föda; alstra, frambringa. [upphofman.
Erzeuger, **der**, fostrare, fader,
Erzeugniß, **das**, (*pl.* –e) produkt, alster, afkastning.
Erzeugung, **die**, aflande, framfödande; alstring, framalstrande, frambringande.
Erziehen, *v. irr. a.* uppfostra; uppföda; Kinder –, uppfostra barn.
Erzieher, **der**, (*pl.* –) uppfostrare, guvernör.

Erzieherin, die, (*pl.* -nen) guvernant, som har uppsigt öfver flickors uppfostran.
Erziehung, die, uppfostran, uppfödande. -**sanstalt, die,** uppfostringsanstalt.
Erzielen, *v. a.* sigta på, syfta på; hafva till föremål, syftemål, ändamål ell. för afsigt; uppnå.
Erzittern, *v. n.* darra, skälfva, bäfva, skakas, ristas.
Erzürnen, *v. a.* förtörna, förarga, uppreta; sich über Etwas -, förarga sig öfver något.
Erzürnt, *a.* förtörnad, uppretad.
Erzürnung, die, förtörnande, förargande, uppretande.
Erzwingen, *v. irr. a.* aftvinga, utpressa; förmå genom våld ell. makt. [utpressning.
Erzwingung, die, aftvingande,
Es, *pron.* det.
Esche, die, (*pl.* -n) ask. -**nbaum, der,** askträd. -**nholz, das,** askträ.
Eschen, *a.* af askträ, af ask.
Esel, der, (*pl.* -) åsna; dummenniska; vom Pferde auf den - kommen, komma ur askan i elden, fly undan björnen och möta lejonen.
Eselei, die, åsneaktighet, dumhet. [grof.
Eselhaft, *a.* åsneaktig, dum,
Eselin, die, (*pl.* -nen) åsninna.
Eseln, *v. n.* göra tungt och svårt arbete, som en åsna; begå ett dumt och groft fel; - *v. a.* kalla någon för åsna.
Esels-arbeit, die, tungt arbete. -**brücke, die,** (*fig.*) handledande ell. hjelpkälla för lata och okunniga skolgossar. -**bürde, die,** åsnebörda. -**farn, der,** (*bot.*) jungfruhår. -**füllen, das,** åsnefåle, åsneföl. -**geschrei, das,** åsneskrik. -**haut, die,** åsnehud. -**kinnbacken, der,** åsnekindbåga. -**kopf, der,** åsnehufvud, dumhufvud. -**milch, die,** åsnemjölk. -**ohr, das,** åsneöra; (*fig.*) veck (i en bok). -**treiber, der,** åsnedrifvare. -**wicke, die,** (*bot.*) heljehö. [het.
Esparsette, die, helgehö.
Espe, die, (*pl.* -n) asp; poppel.
Esping, der, (*pl.* -e) esping (ett slags båt).
Eß-bar, *a.* ätlig, matnyttig. -**begierde, die,** matlust, appetit. -**korb, der,** matkorg. -**löffel, der,** matsked. -**lust, die,** matlust, appetit. -**lustig,** *a.* matfrisk. -**saal, der,** matsal. -**stunde, die,** mattimma. -**tisch, der,** matbord. -**waaren,** *pl.* ätliga varor, matvaror, viktualier. -**zimmer, das,** matrum.
Esse, die, (*pl.* -n) skorsten, eldstad, spis; smedjehärd, ässja. -**nkehrer, der,** skorstensfejare, sotare.
Essen, *v. irr. a.* äta, spisa; zu Mittag -, äta middag; zu Abend -, äta afton; Jemandem zu - geben, matstilla någon.
Essen, das, mat, spis; rätt, mål, måltid; das - auftragen, bära upp maten, sätta maten på bordet; das - abtragen, taga maten af bordet; -**szeit,** *av.* matdags.
Essenz, die, (*pl.* -en) essens.
Esser, der, (*pl.* -) ätare; ein starker -, en storätare.
Essig, der, ättika; in - einmachen, inlägga i ättika; mit - zubereiten, tillaga med ättika. -**äther, der,** ättikether. -**braten, der,** surstek. -**brauer, der,** ättikbryggare. -**brühe, die,** ättiksås. -**dorn, der,** berberis. -**faß, das,** ättikfat, ättiktunna. -**flasche, die,** ättikflaska. -**gährung, die,** ättikjäsning. -**gurke, die,** ättikgurka. -**honig, der,** ättikhonung. -**krug, der,** ättikkruka. -**sauer,** *a.* ättiksyrlig, ättiksyrad; surmulen. -**säure, die,** ättiksyra. -**syrup, der,** ättiksirap. -**zucker, der,** ättiksocker.
Estrich, das, stenläggning, stengolf; golf af ler ell. gips.
Etabliren, *v. a.* stifta, inrätta, grunda; sich -, bosätta sig.
Etablissement, das, inrättning, institut; bosättning.
Etamin, der, etamin, flaggduk, hårduk, silduk.
Ethik, die, ethik, sedolära, moralen.
Ethisch, *a.* ethisk, moralisk.
Etiquette, die, etikett, belefvadt uppförande; påskriftssedel.
Etliche, *pron.* några, somliga, åtskilliga. -**mal,** *av.* flera gånger.
Etter, der, gränsk, skrank, galler.
Etui, das, fodral, bestick.
Etwa, *av.* någon gång, tilläfventyrs, kanske, kanhända; vid pass, omkring.
Etwaig, Etwanig, *a.* som tilläfventyrs kan ske, påfölja etc.
Etwas, *pron.* något, någon litet; gieb ihm -, gif honom något; er ist in - zu entschuldigen, han kan till någon del ursäktas.
Euch, *pron.* eder, er; hvarandra.
Euer, Eure, *pron.* eder, edert.
Eule, die, (*pl.* -n) uggla, uf; ett slags damborste. -**nflucht, die,** aftonskymning, skumrask. -**nnest, das,** ugglebo, ugglenäste. -**nspiegel, der,** ulspegel, ugglespegel, putsmakare. -**nspiegelstreich, der,** puts, putsmakeri, skälmstycke, gäckeri.
Eurethalben, Euretwegen, um Euretwillen, *av.* för eder skull.
Eurige, der, die, das, *pron.* eder, edert; ich bin ganz der -, jag står helt och hållet till er tjenst.
Euter, das, (*pl.* -) jufver, spene.
Evangelisch, *a.* evangelisk.
Evangelist, der, (*pl.* -en) evangelist. [lien) evangelium.
Evangelium, das, (*pl.* **Evange-**
Evolution, die, (*pl.* -en) evolution, svängning.
Ew., förkortning af Euer, Eure, eders; Ew. Königliche Hoheit, Eders Kongl. Höghet.
Ewer, der, (*pl.* -) lugger (ett slags fartyg).
Ewig, *a.* evig, evärdelig, evinnerlig; auf immer und -, evärdeligen, allt framgent; es ist doch - Schade, daß, det är likväl stor skada, att; das kann nicht - dauern, det kan ej vara evigt.
Ewigkeit, die, (*pl.* -en) evighet; in - nicht, aldrig; in alle -, i all evighet.
Ewiglich, *av.* evärdeligen, evigt.
Ewischbaum, der, rönn.
Exaltiren, *v. a.* exaltera, öfverdrifva.
Examinator, der, (*pl.* -en) examinator.
Examen, das, (*pl.* **Examina**) examen, pröfning.
Examiniren, *v. a.* examinera, pröfva, undersöka.
Excellent, *a.* excellent, förträfflig.
Excellenz, die, (*pl.* -en) excellens.
Excerpiren, *v. a.* utdraga, plocka.
Excerpt, das, (*pl.* -e) utdrag.
Excrement, das, (*pl.* -e) exkrement. [lustfart.
Excursion, die, (*pl.* -en) ströftåg;
Execution, die, (*pl.* -en) exekution, utsökande, utpantning. -**ssache, die,** utsökningsmål.
Executor, der, (*pl.* -en) exekutor, verkställare; pantare.
Executorisch, *a.* exekutorisk.
Exempel, das, (*pl.* -) exempel, efterdöme, rättesnöre; zum -, till exempel. [plar.
Exemplar, das, (*pl.* -e) exem-
Exemplarisch, *a.* exemplarisk.
Exequien, *pl.* likbegängelse.
Exequiren, *v. a.* exeqvera; utpanta. [öfva i vapen.
Exerciren, *v. a. & n.* exercera,
Exercitium, das, (*pl.* -tien) exercering; öfningsämne, tema.
Exil, das, (*pl.* -e) exil, landsförvisning; ort dit någon förvises.
Exiliren, *v. a.* landsförvisa.
Existenz, die, (*pl.* -en) existens, tillvarelse.
Existiren, *v. n.* existera; vara till; lefva.
Exorcismus, der, exorcismus, besvärjning. [främmande.
Exotisch, *a.* exotisk, utländsk,
Expediren, *v. a.* expediera, afsända.
Expedition, die, (*pl.* -en) expedition. [försök.
Experiment, das, (*pl.* -e) rön,
Experimentiren, *v. a.* experimentera, göra försök.
Expliciren, *v. a.* explicera, förklara, tyda.
Explodiren, *v. a.* explodera, flyga i luften, springa i stycken.
Explosion, die, (*pl.* -en) explosion, utbrott, knall.
Exponiren, *v. a.* utsätta, framställa; blottställa.
Export, der, utgående varor.
Expreß, *av.* uttryckligen, tydligen; särskildt.
Expresse, der, (*pl.* -en) express, särskildt bud, kurir.

Expropriation, die, afstående, öfvergifvande af besittning till allmänna bruk.

Expropriiren, *v. a.* sätta ur besittning.

Extemporiren, *v. n.* extemporera, tala utan förberedelse.

Extra, *av.* extra. **-blatt, das**, extrablad. **-fein**, *a.* mycket fin. **-post, die**, extrapost, skjuts.

Extract, das, (*pl.* **-e**) extrakt, utdrag; tinktur.

Extrem, das, (*pl.* **-e**) ände, ytterlighet, obetänksamhet.

F.

F, f, das, ett F, f, sjette bokstafven i alfabetet; fjerde noten i c-skalan; **F-Laut, der**, f-ljud; **F-Ton, der**, f-ton.

Fabel, die, (*pl.* **-n**) fabel, allegorisk diktning; dikt, myte; dikt, lögn, osanning. **-dichter, der**, fabelskrifvare, fabeldiktare. **-lehre, die**, fabellära, mytologi. **-werk, das**, fabler, tokeri.

Fabelei, die, lögnaktigt tal, tokigt prat.

Fabelhaft, *a.* fabelaktig; otrolig, öfverallt måttförvånande; eine -e Erzählung, en fabelaktig berättelse; das -e Zeitalter, fabeltid, fabelåldern.

Fabelhaftigkeit, die, fabelaktighet, förvånande.

Fabeln, *v. n.* prata otrolige saker, berätta osanningar, sladdra.

Fabriciren, *v. a.* fabricera, tillverka, förfärdiga.

Fabrik, die, (*pl.* **-n**) fabrik. **-arbeiter, der**, fabrikarbetare. **-aufseher, der**, fabrikuppsyningsman. **-ort, der**, fabrikort. **-stadt, die**, fabrikstad. **-waare, die**, fabriksvara. **-zeichen, das**, fabriketikett.

Fabrikant, der, (*pl.* **-en**) fabrikör, fabrikmästare.

Fabrikat, das, (*pl.* **-e**) fabrikat.

Fabrikation, die, (*pl.* **-en**) fabricering, fabrikation, tillverkning, förfärdigande.

Fabuliren, *v. n.* fabulera, sladdra.

Façade, die, (*pl.* **-n**) framsida af en byggnad.

Facette, die, (*pl.* **-n**) facett, slipad kant.

Fach, das, (*pl.* **Fächer**) hylla, bräde i en hylla, afdelning, litet rum i lådor, kistor, kärnor, vaxkulor etc.; lådfack; stilkastfack; dörrspegel; (*fig.*) sak, profession, handtering, yrke; es liegt im zweiten -, det ligger i det andra facket, i det andra rummet (i lådan, kistan, skåpet etc.); ein Mann vom -, en man af facket; das gehört ell. schlägt in mein -, det hör till mitt yrke, till min handtering. **-holz, das**, bindbjelke, bindningssparre; faktpinne, faktbåga. **-mann, der**, man af facket. **-ordnung, die**, klassifikation. **-tisch, der**, bord med draglåda ell. skottlåda; faktbord. **-weise**, *av.* efter fack, efter afdelningar. **-werk, das**, korsverk, byggnad ell. mur af sten och tvärträ.

Fächeln, Fächern, *v. n.* fläkta, vefta (med solfjäder, näsduk etc.).

Fachen, *v. a.* indela i vissa fack ell. afdelningar; fakta, slå eller piska ull med ett spö ell. en båge; (anfachen) fläkta på (eld), (*fig.*) reta.

Fächer, der, (*pl.* **-**) solfjäder. **-blätterig**, *a.* bladsittande i form af en utslagen solfjäder. **-förmig**, *a.* solfjäderformig. **-palme, die**, skärmpalme.

Fächser, der, (*pl.* **-**) afläggare, sättgren.

Facit, das, facit, summa, hufvudsumma, produkt, qvotient.

Fackel, die, (*pl.* **-n**) fackla; bloss. **-distel, die**, fackeltistel. **-jagd, die**, fackeljagt, jagt vid fackelsken. **-kraut, das**, fackelört (Lythrum salicaria); äfv.: kungsljus ell. kongsljus (örtslägtet verbascum). **-licht, das**, fackelljus. **-tanz, der**, fackeldans. **-träger, der**, fackelbärare (person), fackelstång. **-zug, der**, fackeltåg.

Fackeln, *v. n.* fladdra som facklor, blossa; sväfva omkring med fackla ell. ljus; (*fig.*) dröja, söla; damit ist nicht zu -, dermed är ej att dröja, det är ej att skämta dermed.

Factisch, *a.* faktisk, verklig, sann.

Factor, der, faktor, uppsyningsman; faktor (i räknekonsten).

Factorei, die, (*pl.* **-en**) faktori.

Factur, die, (*pl.* **-en**) faktura, note, räkning öfver varolevereringar.

Facultät, die, (*pl.* **-en**) fakultet; die philosophische -, filosofiska fakulteten.

Fädchen, das, liten tråd.

Fade, *a.* fadd, osmaklig, smaklös, matt, svag; (*fig.*) matt, utan retande innehåll.

Faden, der, (*pl.* **-** & **Fäden**) tråd; famn (6 fot); Holz in - schlagen, lägga ved i famnar. **-nackt**, *a.* splitternaken. **-nudeln**, *pl.* vermiceller (ett slags makrongryn). **-recht**, *a.* trådrätt. **-scheinig**, *a.* barsliten. **-weise**, *av.* trådtals, trådvis; famnvis. **-wurm, der**, tagelmask.

Fadheit, die, faddhet, osmaklighet.

Fadicht, Fädig, *a.* trådig.

Fagott, das, (*pl.* **-e**) fagott, bassong.

Fagottist, der, (*pl.* **-en**) fagottist, fagottblåsare.

Fahen, se **Fangen**.

Fähig, *a.* mäktig, i stånd att ell. till; skicklig, snäll, läraktig.

Fähigkeit, die, (*pl.* **-en**) förmåga, skicklighet, färdighet.

Fahl, *a.* blek, gulblek, black.

Fahne, die, (*pl.* **-n**) fana, standar; flagg; banér; vimpel; bomsegel; fanet på en penna; (*jagtt.*) svansen på ekorrar; ett litet lärknät.

Fahnen-futter, das, flaggfoder, vimpelfoder. **-junker, der**, fanjunkare. **-schmied, der**, regementshofslagare. **-schuh, der**, fansko. **-stange, die**, fanstång, flaggstång. **-träger, der**, fanbärare. **-wache, die**, fanvakt, fältvakt.

Fähnlein, das, (*pl.* **-**) liten fana.

Fähnrich, der, (*pl.* **-e**) fändrik. **-stelle, die**, fändrikssyssla.

Fahr-bar, *a.* farbar, som kan köras ell. färdas på; segelbar. **-geld, das**, åkarepenningar; forlön; bropenningar; frakt- ell. respenningar till sjös. **-lässig**, *a.* håglös, vårdslös, efterlåten. **-lässigkeit, die**, håglöshet, tröghet, vårdslöshet, efterlåtenhet. **-leise, -geleise, das**, hjulspår, vagnsspår. **-sessel, der**, rullstol. **-wasser, das**, farvatten, farled. **-weg, der**, körväg, landsväg. **-zeug, das**, fartyg, båt.

Fährden, *v. a.* bringa i fara; gefährdet sein, vara i fara.

Fähre, die, (*pl.* **-n**) färja; färjebåt.

Fähr-geld, das, färjpenningar. **-leute**, *pl.* båtfolk, färjfolk. **-mann, der**, färjkarl, båtkarl. **-seil, das**, färjrep.

Fahren, *v. irr. a.* köra, forsla; - *v. n.* fara, åka, färdas, resa; nach der Stadt -, köra till staden; schnell -, köra hårdt; langsam -, köra sakta; - lassen, låta köra, fara etc.; låta slippa ur händerna; undfalla, lemna, öfverlemna, öfvergifva, släppa, skilja sig vid. ell. ifrån; afstå ifrån; Jemandem übers Maul -, snäsa någon; gut bei einer Sache -, fara väl af något, stå sig bra vid en sak; fahrende Habe, lös egendom.

Fährlichkeit, die, fara.

Fahrniß, (*pl.* **-e**) lös egendom, lösören.

Fahrt, die, (*pl.* **-en**) fart, resa, färd, gång; lopp ell. fart (ett fartygs etc.); öfverfart, genomfart; in voller -, i fullt lopp.

Fährte, die, (*pl.* **-n**) spår, fjät; väg.

Falb, *a.* blek, blekgul, black; ljusröd, blekröd.

Falbe, die, (*pl.* **-n**) ljusbrun häst.

Falbel, die, falbolan (ett slags garnering på fruntimmerskläder).

Falbicht, *a.* blek, blekaktig.

Falkaune, die, (*pl.* **-n**) ett slags fältstycken.

Falke, der, (*pl.* **-n**) falk.

Falken-auge, das, falköga. **-beize, die**, falkjagt. **-eule, die**, falkuggla. **-haube, -kappe, die**, falkhufva. **-hof, der**, falkgård. **-klaue, die**, falkklo. **-wärter, der**, falkvaktare.

Falkenier, Falkner, der, (*pl.* **-**) falkenerare, jägare som förstår att jaga med falkar.

Falknerei, die, (*pl.* **-en**) falkenerarekonsten; falkenerarehus, falkgård.

Falkonet, das, (*pl.* **-e**) falkonett.

Fall, der, (*pl.* **Fälle**) fall, kullfallande; sluttning; fall, händelse, omständighet, tillfälle, äfventyr; ruin, förfall, förderf, undergång, olycka; konjunktur, omständig-

beter; (*sjöt.*) fall, löpande tågverke, hvarmed flaggor etc. hissas och strykas; (*gramm.*) kasus; einen – thun, göra ett fall; ein Mädchen zu –e bringen, komma en flicka på fall; Hochmuth kommt vor dem –e, högmod står för fall; Knall und –, knall och fall; auf alle Fälle, i alla fall, i hvarje händelse, huru saken än utfaller; den – setzen, antaga, ponera; gesetzten –s, låt så vara; nöthigen –s, i fall det vore nödigt; im –, falls, i fall att; auf den –, i den händelsen; sich auf alle Fälle gefaßt machen, bereda sig på allt, som kan hända; das ist eben der –, det är just saken; im – der Noth, i nödfall. **-baum, der,** fällbom; fällgaller i en fästningsport. **-beil, das,** fallbila. **-bret, das,** fallbräde, fällbräde. **-brücke, die,** fällbrygga, vindbrygga. **-gitter, das,** fällgaller. **-hut, der,** fallvalk, fallhat. **-netz, das,** fallnät. **-rep, das,** fallrep. **-schirm, der,** fallskärm, fallhat. **-schloß, das,** fälllås. **-stab, der,** (*väfv.*) fallkäpp. **-strick, der,** snara, fallstreck; fälla; försåt. **-sucht, die,** fallandesjuka. **-thür, die,** falldörr, fallucka. **-tisch, der,** fällbord. [huggas; –es Holz, fällved.

Fällbar, *a.* som kan fällas ell.

Falle, die, (*pl.* –n) snara, fallstreck; fälla; varggrop, räfgrop; damlucka; försåt; Jemandem eine – stellen, ställa försåt för någon.

Fallen, *v. irr. n.* falla; falla ned; falla, sjunka; falla, utgjuta sig (om floder etc.); lägga sig, sakta sig, afstanna; falla, synda; omkomma, stupa, dö; vom Pferde –, falla ifrån hästen; auf die Nase –, falla på näsan; auf die Knie –, falla på knä; im Preise –, falla i priset; in Ungnade –, falla i onåd; ein gefallener Günstling, en fallen gunstling; Jemandem um den Hals –, falla någon om halsen; sich den Arm aus dem Gelenke –, falla och bryta armen ur led på sig; über den Haufen –, falla öfver ända; das fällt ins Grünliche, det faller i grönt, det stöter på grönt; – lassen, låta falla; seine Forderung – lassen, afstå från sin fordran; die Stimme – lassen, sänka rösten; Jemandem ins Wort –, falla någon i talet; in die Augen –, lysa i ögonen, vara tydligt, vara begripligt; mit der Thür ins Haus –, komma oförsigtigt fram med något, vara framfusen; je nachdem es fällt, allt som det faller sig, efter omständigheterna; das Fest fällt immer auf einen bestimmten Tag, festen infaller alltid på en bestämd dag; fallende Sucht, fallandesjuka, epilepsi.

Fällen, *v. a.* fälla (ett träd, en dom etc.); kullslå, nedböja, slå

Fällig, *a.* förfallen. [ned.

Falliment, das, cession, fallissement, bankrutt.

Falliren, *v. n.* fallera, blifva fallit, göra cession, bankruttera.

Fallit, der, fallit, bankruttör.

Falls, *av.* i fall, i händelse.

Falsch, *a.* falsk, oäkta, förställd, osann; eftergjord, lös (om hår, tänder etc.); –e Münze, falskt mynt; –er Name, falskt namn; –s Licht, falsk dager; –er Wechsel, falsk vexel; –er Blick, falsk blick; eine Sache – deuten, misstyda en sak; ohne Falsch, utan falskhet, utan svek. **-gläubig,** *a.* heterodox, kättersk. **-münzer, der,** falksmyntare. **-münzerei, die,** falskmyntning.

Fälschen, *v. a.* förfalska.

Fälscher, der, (*pl.* –) förfalskare.

Falschheit, die, falskhet, svek.

Fälschlich, *a.* falsk, origtig; – *av.* falskligen, bedrägligen.

Fälschung, die, förfalskande, förfalskning.

Falsett, das, falsett, falsettstämma.

Falte, die, (*pl.* –n) veck, fåll, rynka, skrynka; rynkning, skrynkning.

Falten, Fälteln, *v. a.* vika, lägga ihop, vika ihop; lägga i veck, lägga i fållar; die Stirn –, rynka pannan; die Hände –, knäppa ihop händerna; eine Serviette falten ell. fälteln, bryta en servet.

Falten-kleid, das, fruntimmersklädning som har fållar. **-magen, der,** mångfållan. **-wurf, der,** draperi. [marfågel.

Falter, der, (*pl.* –) fjäril, som-

Faltig, *a.* fållig, veckig, skrynklig, rynkig.

Falz, der, (*pl.* –e) fals; inplöjning, spunt, reffla; inskärning i en lagg; klo ell. stjelkfäste (på blommor). **-bein, das,** falsben, falsknif.

Falzen, *v. a.* falsa, vika ihop; göra inskärning för bottnen i laggkärl.

Falzung, die, falsning, fals.

Familiär, *a.* familjer, familiär, förtrolig.

Familie, die, (*pl.* –n) familj, slägt; ätt, stamm.

Familien-angelegenheit, die, familjaffär, familjangelägenhet. **-begräbniß, das,** familjgraf. **-gut, das,** fideikommiss, familjegods, slägtgods. **-kreis, der,** familjekrets. **-leben, das,** familjelif. **-name, der,** familjnamn. **-steuer, die,** matlagningsskatt. **-stück, das,** familjstycke, familjemålning. **-tafel, die,** familjtaffel (vid hofvet). **-vertrag, der,** familjfördrag. **-zug, der,** familjegenhet, familjtycke.

Famulus, der, (*pl.* **Famuli**) famulus, biträdare, handsekreter.

Fanatiker, der, (*pl.* –) fantast, svärmare.

Fanatisch, *a.* fanatisk.

Fanatismus, der, fanatism, svärmeri.

Fang, der, (*pl.* **Fänge**) fångande, fång, fångst; byte, uppbringning; drag, stråk; klo, tand (på rofdjur); einen guten – thun, göra en god fångst; ein – Fische, en fångst fisk. **-ball, der,** kastboll, lekboll. **-eisen, das,** jagtspjut; räfsax. **-messer, das,** liten härsvängare. **-zähne,** *pl.* betar (på vildsvin).

Fangen, *v. irr. a.* fånga, fasttaga, gripa; snärja; Fische –, fånga fisk; Feuer –, ta eld; er fängt leicht Feuer, han blir lätt het, lätt ond; Jemanden mit seinen eigenen Worten –, beslå någon med hans egna ord.

Fänger, der, (*pl.* –) fångare, en som fångar något.

Fant, der, (*pl.* –e) pojkslyngel, glop, sprätthök.

Fantasie, die, (*pl.* –n) fantasi, inbillning.

Fantasiren, *v. n.* fantisera, yra, svärma.

Fantast, der, (*pl.* –en) fantast, underlig menniska.

Fantasterei, die, fantasteri.

Fantastisch, *a.* fantastisk, underlig.

Farbe, die, (*pl.* –n) färg; kolorit; hy, ansigtsfärg, utseende, sken, förevänning; – geben, sätta färg på; – lassen, släppa färgen; die – verändern, skifta färg; – halten, hålla färgen; die – verschießt, färgen går ut. **-ballen, der,** boktryckareboll. **-bret, das,** färgbräde, palett. **-holz, das,** färgträd. **-kasten, der,** färglåda. **-tisch, der,** (*boktr.*) färgbord. **-waaren,** *pl.* färgvaror. **-waarenhandlung, die,** färghandel.

Färbe-holz, das, färgträd. **-kessel, der,** färgkittel. **-kunst, die,** färgkonst, färgerikonst. **-lappen, der,** färglapp. **-moos, das,** färgmossa (lichen saxatilis).

Färben, *v. a.* färga, sätta färg på; – *v. n.* ombyta färg; der Hirsch färbt des Jahres dreimal, hjorten byter om färg tre gånger om året.

Farben-auftrag, der, färgpåläggning, färgstrykning. **-brechung, die,** färgbildning, färgbrytning, färgskiftning. **-druck, der,** färgtryck. **-gebung, die,** kolorit, färgblandning. **-händler, der,** färghandlare. **-kasten, der,** färglåda. **-kenner, der,** färgkännare, kolorist. **-kleckser, der,** färgsuddare, färgkladdare. **-kunde, die, -lehre, die,** färglära. **-reiber, der,** färgrifvare. **-spiel, das,** färgspel. **-stein, der,** färgsten. **-stift, der,** torr färg i form af ritstift. **-stoff, der,** färgstoft, färgstoff, färgämne. **-ton, der,** färgton. **-walze, die,** (*boktr.*) färgvals, svärtvals.

Färber, der, (*pl.* –) färgare. **-handwerk, das,** färgarehandtverk. **-kamille, die,** färggräs. **-röthe, die,** krapp. **-waid, das,** färggräs.

Färberei, die, (*pl.* –en) färgeri.

Farbig, *a.* färgad; kulört.

Farblos, *a.* färglös.

Farblosigkeit, die, färglöshet.

Farinzucker, der, farinsocker, pudersocker.

Farn, der, Farnkraut, das, ormbunke.

Farre, der, (*pl.* -n) tjur, oxe.

Färse, die, (*pl.* -n) qviga.

Fasan, der, (*pl.* -e) fasan.

Fasanen-beize, die, fasanjagt. **-garten, der,** fasangård. **-hahn, der,** fasantupp. **-henne, die,** fasanhöna. **-jäger, der,** fasanjägare. **-wärter, der,** fasanvårdare, fasanskötare. [hus, fasangård.

Fasanerie, die, (*pl.* -en) fasan-

Faschine, die, (*pl.* -n) faskin, risknippa att fylla diken med. **-nbank, die,** faskinbänk. **-nbock, der,** faskinbock. **-nmesser, das,** faskinknif. **-nwerk, das,** faskinverk.

Fasching, der, karneval, fastlag.

Fasel, der, afföda, afvel, alster; fortplantning af sitt slägte (om djur); äfv.: tjur; race, art. **-geld, das,** penningar som erläggas, då man låter betäcka ett sto. **-vieh, das,** afvelboskap.

Faselei, die, (*pl.* -en) lappri; tokeri, fjolleri; tokprat.

Faseler, Faselhans, der, fladderaktig menniska; en som pratar tokeri.

Faselig, Faselhaft, *a.* fjollig; fladderaktig, lättsinnig.

Faseln, *v. n.* fjollas, skalkas, galnas, tala och handla lättsinnigt; yra; vara barnslig.

Fasen, *v. a.* rispa upp ell. draga trådarne ur; – *v. n.* rispas upp, gå tråd för tråd; äfv.: tala galenskap; sich –, rispa sig. [kötttråd.

Faser, die, (*pl.* -n) fiber, tåga;

Fäserchen, das, (*pl.* -) liten fiber; tåga ell. tråd i rötter och örter.

Faserig, Faserícht, *a.* trådig, tågig; fibrös, försedd med fibrer; upprispad.

Fasern, se **Fasen.**

Fasig, *a.* upprispad; fibrös; trådig; fjunig, loggig.

Faß, das, (*pl.* **Fässer**) kärl; tunna, åm; fat; ein – Butter, en bytta smör; dem -e den Boden einstoßen, slå botten ur tunnan; (*fig.*) bringa till det yttersta, förderfva allt på det högsta. **-band, das,** tunnband. **-binder, der,** tunnbindare. **-boden, der,** tunnbotten. **-daube, die,** tunnstaf. **-geschmack, der,** tunnsmak. **-reif, der,** tunnband. **-waare, die,** tunngods. **-weise,** *av.* tunntals, tunnvis.

Fäßchen, das, (*pl.* -) liten tunna, kagge.

Fassen, *v. a.* fatta, gripa, taga uti; infatta; innehålla, innefatta, innesluta; fatta, förstå, begripa; behålla i minnet; sich bei den Haaren –, lufvas; in sich –, rymma; sich –, sansa sig, repa sig, fatta sig; sich über Etwas kurz –, fatta sig i korthet, säga något med få ord; auf Etwas gefaßt sein, vara beredd på något; sich auf Etwas gefaßt machen, göra sig fattad på något; Jemanden bei seinen Worten –, taga någon på hans ord; sich ein Herz –, repa mod; Etwas zu Herzen –, lägga något på hjertat; das Zimmer faßt nicht die Gäste, rummet rymmer icke gästerna.

Faßlich, *a.* begriplig, fattlig.

Faßlichkeit, die, begriplighet, fattlighet, tydlighet.

Fassung, die, infattning, (juvelers etc.); fattande, tagande; fattning, begrepp, förstånd; aus der – bringen, bringa ur fattning, förvilla; außer – kommen, komma ur fattning, komma utom sig; bli förvillad. **-skraft, die,** fattningsförmåga, fattningsgåfva.

Fast, *av.* nästan, snart; inemot, vid pass.

Fastbäcker, der, bagare som endast bakar groft bröd.

Fasten, die, fasta, fastlag. **-brezel, die,** fastlagskringla. **-gebet, das,** fastlagsbön. **-predigt, die,** fastlagspredikan. **-speise, die,** fastlagsmat. **-zeit, die,** fastlag, fastetid, fastlagstid.

Fasten, *v. n.* fasta; hålla fasta.

Fast-nacht, die, (*pl.* -en) fettisdag, fastlag, fastlagsafton; karneval. **-nachtsnarr, der,** fettisdagsbuse. **-nachtsruthe, die,** fastlagsris. **-nachtsspiel, das,** fastlagsspel, fastlagslek. **-tag, der,** fastdag, fasta; dag då ej kött får ätas.

Fatal, *a.* fatal, vidrig, olycksfull; -er Weise, fatalt.

Fatalismus, der, fatalism.

Fatalist, der, (*pl.* -en) fatalist, en som tror på ett oundvikligt öde.

Fatalität, die, (*pl.* -en) fatalitet, oundvikligt öde.

Fatsche, die, (*pl.* -n) (Wickelband) linda, lindaband, blöjaband.

Fatum, das, (*pl.* **Fata**) öde, skickelse.

Fatze, die, (*sjöt.*) streck som fästes nedtill på seglet för att fånga mera vind. [tor).

Fauchen, *v. n.* fräsa (om kat-

Faul, *a.* rutten, multen, murken, skämd, unken; lat, lättjefull, trög; ein -er Mensch, en lat menniska; sich auf die -e Seite legen, lägga sig på latsidan; das sind -e Fische, (*fig.*) det är ogrundade ursäkter. **-baum, der,** brakved. **-fieber, das,** rötfeber. **-thier, das,** sengångare, löfja.

Fäule, die, röta.

Faulen, *v. n.* ruttna, multna, murkna, förskämmas.

Fäulen, *v. a.* försätta i röta.

Faulenzen, *v. n.* lättjas, vara sysslolös.

Faulenzer, der, (*pl.* -) lätting, dagdrifvare. [löshet.

Faulenzerei, die, lättja, syssl-

Faulenzerisch, *a.* lättjefull.

Faulheit, die, lättja, lathet.

Faulicht, *a.* något rutten ell. skämd.

Faulig, *a.* rutten; rötaktig.

Fäulniß, Faulung, die, röta, förruttnelse. [fradga.

Faum, der, (*pl.* **Fäume**) skum,

Fäumen, *v. n.* fradgas, skumma sig; – *v. a.* afskumma.

Faust, die, (*pl.* **Fäuste**) näfve, knytnäfve; hand; die – ballen, knyta handen, knyta näfven; eine – in der Tasche machen, (*fig.*) knyta näfven i byxfickan; das paßt wie die – aufs Auge, det passar alls icke. **-degen, der,** dolk, dart. **-dick,** *a.* tjock som en näfve; er hat es – hinter den Ohren, han kan mästerligen förställa sig. **-handschuh, der,** halfhandske, vante ell. handske utan fingrar. **-kampf, der,** knytnäfveskamp, knytnäfvestrid. **-pfand, das,** rörlig pant. **-recht, das,** näfrätt, sjelfhämd. **-schlag, der,** slag med knytnäfven.

Fäustchen, das, (*pl.* -) liten knytnäfve; ins – lachen, le i mjugg.

Fäustel, der, (*pl.* -) grufarbetares hammare.

Fäustling, der, påk, stake, käpp.

Favorisiren, *v. a.* favorisera, gynna.

Favorit, der, (*pl.* -en) favorit, gunstling. [spel.

Faxen, *pl.* gyckleri, gäckeri, ap-

Fayence, die, oäkta porslin.

Februar, der, februari.

Fecht-boden, der, fäktsal. **-degen, der,** fäktvärja, florett. **-handschuh, der,** fäkthandske. **-kunst, die,** fäktkonst. **-meister, der,** fäktmästare. **-schule, die,** fäktskola. **-übung, die,** fäktöfning.

Fechten, *v. irr. a.* fäkta, strida, slåss, kämpa; disputera, tvista; (*vulg.*) tigga.

Fechter, der, (*pl.* -) fäktare, gladiator, slagskämpe. **-mäßig,** *a.* fäktarlik.

Feder, die, (*pl.* -n) fjäder; penna, pennfjäder, plym, fjäder, drifjäder; eine – schneiden, formera en penna; eine beißende –, ett bitande skrifsätt; die -n verlieren, affjädra, fälla fjädrarne; sich mit fremden -n schmücken, (*fig.*) pråla med lånta fjädrar. **-alaun, der,** fjäderalun. **-artig,** *a.* fjäderaktig, fjäderartad, fjäderlik. **-ball, der,** fjäderboll. **-besen, der,** fjäderborsta, fjäderqvast, fjäderviska. **-bett, das,** fjäderbädd, fjädersäng. **-büchse, die,** pennfoder. **-busch, der,** fjäderbuske, plym; tofs (på foglar). **-erz, das,** fjädermalm. **-fechter, der,** pennfäktare. **-förmig,** *a.* fjäderformig. **-gehäuse, das,** (*urmak.*) fjäderhus. **-gras, das,** fjädergräs. **-halter, der,** pennhållare. **-händler, der,** fjäderhandlare. **-hart,** *a.* kallhamrad; elastisk; spänstig. **-harz, das,** fjäderharts. **-hut, der,** fjäderhatt. **-kiel, der,** pennstjelke, pennrör. **-kissen, das,** fjäderdyna, fjäderkudda, fjäderbolster. **-kraft, die,** spänstighet, fjäderkraft, elastici-

tet. -krieg, der, pennkrig. -krone, die, (*bot.*) fjunpensel. -leicht, *a.* fjäderlätt, lätt som en fjäder. -lesen, das, fjäderspritning; (*fig.*) krus, komplimenter; ich mache mit ihm nicht viel Federlesens, jag gör icke mycket krus med honom. -los, *a.* fjäderlös, utan fjädrar. -losigkeit, die, fjäderlöshet. -messer, das, pennknif. -nelke, die, ett slags neglika af matt röd färg. -pfühl, der, fjäderdyna, fjäderkudde. -pose, die, pennstjelke, pennrör. -schleißer, der, fjäderspritare. -schleißerin, die, fjäderspriterska. -schmücker, der, en som gör grannlåt af fjädrar. -schraube, die, skrufstäd med fjädrar. -spule, die, rör på en penna, pennstjelke. -stahl, der, fjäderstål. -staub, der, fjun (på frukt). -stäuber, der, fjäderhandlare; fjäderviska. -streit, der, pennstrid, pennkrig. -strich, der, pennstreck. -stutz, der, fjädertofs, fjäderbuske. -vieh, das, fjäderfä. -wisch, der, fjädervinge, fjäderviska. -zange, die, fjädertång. -zeichnung, die, pennritning. -zirkel, der, penncirkel. -zug, der, penndrag. [derlik.

Federicht, *a.* fjädrig, dunig; fjä-

Federig, *a.* fjäderfull, fjädrig, betäckt med fjädrar.

Federn, *v. n.* förlora ell. fälla fjädrarna; sich -, affjädra, fälla fjädrarne; äfv.: sträfva att återtaga sin rättaställning (om spänstiga kroppar).

Fee, die, (*pl.* -n) fee, trollnymf, trollgudinna. -nkönigin, die, feedrottning. -nmärchen, das, feesaga.

Fege, die, fejning, rensning; äfv.: såll, sikt, rissel. -feuer, das, skärseld. -kraut, das, kannegräs. -lappen, der, skurtrasa. -opfer, das, försoningsoffer.

Fegen, *v. a.* sopa; sota; rensa; rengöra, polera, feja, skura; sålla; rissla; Jemandem den Beutel -, tömma ens pung.

Fegsel, das, sopor.

Fehde, die, (*pl.* -n) fejd, krig, fientlighet. -brief, der, utmaning, fejdbref.

Feh, der, (*plur.* -e) Siberisk ekorre, hvars skinn begagnas till pelsverk; sjelfva skinnet; schwarzer -, gråverk; weißer -, buken af skinnet. -wamme, die, gråverk.

Fehl, *av.* fåfängt, förgäfves; bom, falskt, orätt, oriktigt, galet, felt, miste, vilse, förbi; - gehen, reiten ꝛc., gå, rida vilse; - schlagen, slå miste; slå felt, misslyckas; - schießen, skjuta fel, skjuta bom, skjuta miste; - greifen, misstaga sig. -bar, *a.* felbar, som kan fela. -barkeit, die, felbarhet. -bitte, die, fruktlös bön; eine - thun, bedja fåfängt. -geburt, die, missfall, förtidig börd. -griff, der, misstag; felgrepp, felgripning; irring. -jahr, das, missväxtår. -schlag, -streich, der, felslagning, misslyckande; misshugg, felslag. -schluß, der, falsk slutsats. -schuß, der, felskott. -stoß, der, felstöt, missstötning. -tritt, der, felsteg, afsteg, missstigning, fel. -wurf, der, misskast.

Fehlen, *v. n.* fela, förse sig; felas, fattas, brista; slå felt; taga miste, gå miste, fara ell. råka vilse etc.; gegen seine Pflicht -, fela mot sin pligt; laßt es an nichts -, låt ingenting fattas; ihm fehlt der gute Wille, det fattas honom god vilja; es an Achtung - lassen, fela i aktning; was fehlt dir? hvad fattas dig? weit gefehlt, långt ifrån.

Fehler, der, (*pl.* -) fel, lyte; last, vållande, odygd; fel, förseelse, irring, misstag; brist; felkast; einen - begehen, begå ett fel; ein - in der Rechnung, ett fel i räkningen. -frei, *a.* felfri; utan lyte, utan fel. -haft, *a.* felaktig, bristfällig, oriktig; lastbar, lastfull. -haftigkeit, die, felaktighet.

Fehm, die, hemlig domstol; blodsdomstol; halsrätt; ollon till bete åt svin; uppstaplad hög, samling af afhuggna trän. -gericht, das, brottmålsdomstol; pinlig rätt.

Fehmen, *v. a.* förklara för biltog, landsförvisa.

Feier, die, hvila, ro, stillhet, rast; firande, högtidligt förrättande; fest, högtid, högtidsdag; helgedag; högtidlighet; zur Feier von ꝛc., till firande af; bei der -, vid firandet. -abend, der, upphörande från arbete, fyrabend, aftonlof. -glocke, die, aftonringning. -kleid, das, helgedagsklädning, högtidsklädning. -stunde, die, hvilostund, ledig stund. -tag, der, helgedag, festdag, högtidsdag, fridag. -tagskleid, das, helgedagsklädning, högtidsklädning.

Feierlich, *a.* högtidlig, allvarsam.

Feierlichkeit, die, högtidlighet.

Feiern, *v. n. & n.* upphöra med arbete, hvila sig; fira; smickra; (preisen) prisa, berömma, förherrliga; sie stehen und -, de stå utan arbete; sie wird sehr gefeiert, hon blir mycket firad, mycket feterad.

Feifel, die, (*pl.* -n) vissa halskörtlar på en häst; fibel (hästsjuka).

Feig, *a.* feg, modstulen; rädd, klenmodig; försagd; eine -e Memme, pultron, fegstackare.

Feig-blatter, die, fikböld. -bohne, die, (*bot.*) vargböna, fikböna. -warze, die, fikvårta, fikböld. -warzenkraut, das, flenört.

Feige, die, (*pl.* -n) fikon. -nbaum, der, fikonträd. -nblatt, das, fikonblad, fikonlöf. -ndrossel, die, fikontrast. -nförmig, *a*, fikonformig, fikonlik. -ngarten, der, fikonträdgård, fikonskog. -ngeschwulst, die, fikonsvulst. -nholz, das, fikonträ. -nschnepfe, die, fikonätare.

Feigheit, die, feghet, pultroneri.

Feigherzig, *a.* feghjertad, fegsint, modstulen; rädd, klenmodig, lättskrämd, skygg.

Feigherzigkeit, die, feghet, fegsinthet, räddhåga.

Feigling, der, fegstackare, pultron.

Feil, *a.* fal, som är till salu ell. till köps; ein -er Richter, en fal domare; - bieten, hålla fal, bjuda ut till salu; - halten, hålla till salu; Maulaffen - haben, stå och glo på något. -bietung, die, utbjudande till salu.

Feile, die, (*pl.* -n) fil, rasp. -nbogen, der, filbåge. -nhalter, der, filhållare. -nhauer, der, filhuggare, filmakare.

Feilen, *v. a.* fila, polera.

Feilicht, das, **Feilspähne**, *pl.* filspån.

Feil-kloben, der, filklofve. -schmied, der, filhuggare, filmakare. -spahn, der, filspån. -staub, der, filstoft. -stock, der, filstäd.

Feilschen, *v. a.* falka, pruta på, köpslaga.

Fein, *a. & av.* fin, ren, luttrad, äkta; fin, täck, vacker, skön, behaglig; fin, artig, höflig, belefvad; fin, smal, tunn, klen, späd; (*av.*) mycket; rätt; -er Zwirn, fin tråd; -es Papier, fint papper; -es Gehör, fin hörsel; auf eine -e Art, på fint sätt; - gebildet, fint bildad; die feine Welt, den fina verlden, hautvoléen; ein -es Vermögen, en betydlig förmögenhet; ein -er Fuchs, en listig räf; das war - angelegt, det var slugt tillstäldt; das klingt nicht -, det låter icke väl. -aderig, *a.* finådrig. -blätterig, *a.* finbladig. -gefühl, das, finkänslighet, grannlagenhet. -haarig, *a.* finhårig. -häutig, *a.* finhyllig, finhyllt. -körnig, *a.* fingrynig, finkornig. -sinnig, *a.* känslofull, grannlagen.

Feind, der, (*pl.* -e) fiende, ovän, motståndare, hatare; er ist mein -, han är min fiende; sie sind -e, de äro fiender; Jemandem - werden, bli ond på någon; -es Land, fiendeland; der böse -, hin onde.

Feindlich, *a.* fiendtlig, vidrig, stridande; - *av.* fiendtligen, fiendtligt. [skap.

Feindschaft, die, fiendskap, ovän-

Feindselig, *a.* fiendtlig, hatfull.

Feindseligkeit, die, fiendtlighet; fiendskap, ovänskap, hätskhet.

Feinheit, die, finhet, tunnhet, nätthet, artighet, qvickhet; list, slughet, skarpsinnighet.

Feist, *a.* däst, fet, flottig; frodig.

Feiste, **Feistzeit**, die, tiden då hjortar och vildsvin äro bäst.

Feisten, *v. a.* göda, göra fet; Schweine –, göda svin; – *v. n.* fettna, blifva fet.

Feistigkeit, **die**, dästhet, fethet, stor fetma.

Feistjagen, **das**, jagt på vildsvin då de äro feta.

Felbel, **der**, (*pl.* –n) felp, schagg, plys.

Feld, **das**, (*pl.* –er) fält, åker, åkerfält, jord, mark; ruta i dambräde; dörrspegel etc.; das – bauen ell. bebauen, odla jorden, bruka jorden; das Getreide steht noch auf dem –e, säden står ännu på åkern; im freien –e, på fria fältet, på öppna fältet; die Sache steht noch im weiten –e, (*fig.*) saken står ännu i vida fältet; aus dem –e schlagen, slå ur fältet; das – behaupten, hålla fältet, behålla fältet, vinna seger; ins – ziehen, draga i fältet, tåga i fältet (i krig); das – der Geschichte, historiens fält.

Feld-altar, **der**, fältaltare. **-ameise**, **die**, svartmyra. **-ampfer**, **der**, bergsyra. **-anger**, **der**, åkerren. **-apotheke**, **die**, fältapotek; fältkista. **-apotheker**, **der**, fältapotekare. **-arbeit**, **die**, åkerbruk, jordbruk. **-artillerie**, **die**, fältartilleri. **-bäcker**, **der**, fältbagare, bagare vid en armée i fält. **-bäckerei**, **die**, fältbageri. **-batterie**, **die**, fältbatteri. **-bau**, **der**, jordbruk, åkerbruk. **-bett**, **das**, fältsäng. **-binde**, **die**, fältbindel, skärp. **-bohne**, **die**, åkerböna. **-casse**, **die**, fältkassa, krigskassa. **-chirurg**, **der**, fältkirurg, fältskär. **-dieb**, **der**, åkertjuf. **-erbse**, **die**, åkerärt. **-flasche**, **die**, fältflaska. **-geräth**, **das**, åkerrädskap. **-geschrei**, **das**, härskri, krigsrop, fältrop. **-geschütz**, **das**, fältstycke. **-grille**, **die**, syrsa. **-herr**, **der**, fältherre, general. **-herrnstab**, **der**, fältherrestaf. **-herrnwürde**, **die**, fältherrevärdighet, generalsvärdighet. **-huhn**, **das**, rapphöna. **-hütte**, **die**, fälthydda; backstuga. **-jäger**, **der**, fältjägare. **-kanzlei**, **die**, fältkansli. **-kessel**, **der**, fältkittel. **-koch**, **der**, fältkock. **-krankheit**, **die**, fältsjuka. **-küche**, **die**, fältkök. **-kümmel**, **der**, kummin. **-lager**, **das**, fältläger. **-lazareth**, **das**, fältlasarett, fälthospital. **-lerche**, **die**, kornlärka. **-mark**, **die**, åkerfältet som hör till ett landtgods. **-marschall**, **der**, fältmarskalk. **-maus**, **die**, åkermus, åkersork. **-messen**, **das**, landtmätning, **-messer**, **das**, landtmätare, geometer. **-meßkunst**, **die**, landtmäterikonst, geometri. **-mohn**, **der**, vild vallmo. **-münze**, **die**, (*bot.*) åkermynta. **-musik**, **die**, fältmusik. **-nachbar**, **der**, granne, hvars ägor gränsa intill en annans. **-nelke**, **die**, saronsblomster. **-oberste**, **der**, krigsöfverste. **-polei**, **der**, (*bot.*) backtimjan. **-post**, **die**, fältpost. **-posten**, **der**, fältpost. **-postmeister**, **der**, fältpostmästare. **-prediger**, **der**, fältpredikant, fältprest. **-predigt**, **die**, fältpredikan. **-probst**, **der**, fältprost. **-quartiermeister**, **der**, fältqvartermästare. **-rain**, **der**, åkerren. **-ratte**, **die**, jordråtta, åkerråtta. **-ruthe**, **die**, landtmätarestång. **-schanze**, **die**, fältskans, fältförskansning. **-scheide**, **die**, råskillnad, råmärke, rågång. **-scherer**, **der**, fältskär, fältkirurg. **-scheuche**, **die**, åkerspöke. **-schlacht**, **die**, fältslag. **-schlange**, **die**, fältslanga, slanga (kanon). **-schmiede**, **die**, fältsmedja. **-schnecke**, **die**, åkersnigel. **-schreiber**, **der**, fältskrifvare. **-senf**, **der**, åkersenap. **-spath**, **der**, (*miner.*) fältspat. **-stein**, **der**, fältsten. **-stück**, **das**, åkerstycke; fältstycke, fältkanon. **-stuhl**, **der**, fältstol. **-taube**, **die**, skogsdufva. **-teufel**, **der**, skogsrå. **-wache**, **die**, fältvakt. **-webel**, **der**, fältväbel. **-weg**, **der**, biväg, väg öfver åkern. **-wirthschaft**, **die**, åkerbruk. **-zeichen**, **das**, fälttecken; fältbindel; kokard. **-zeugmeister**, **der**, fälttygmästare. **-zug**, **der**, fälttåg, krigståg.

Felge, **die**, (*pl.* –n) hjullöt; uppkörd trädesåker. **-nhauer**, **der**, hjulmakare.

Felgen, *v. a.* tillyxa hjullötar; träda åkern.

Fell, **das**, (*pl.* –e) skinn, hud; läder; skal, skinn på frukter etc.; hinna (på ögat etc.); Jemandem das – über die Ohren ziehen, flå skinnet af någon, göra en utfattig; Jemandem das – gerben, mörbulta någon; zwischen Fleisch und –, (*fig.*) emellan hull och skinn.

Felleisen, **das**, (*pl.* –) kappsäck, ränsel; postväska.

Fels, **der**, (*pl.* –en) klippa; jemf. Felsen. **-kiesel**, **der**, häll, flinta. **-stein**, **der**, gråsten.

Felsen, **der**, (*pl.* –) fjäll, klippa, bergsklippa, hälleberg. **-fest**, *a.* klippfast; (*fig.*) fast, stark. **-gegend**, **die**, fjällbygd, fjälltrakt. **-gesträuch**, **das**, fjällbuske. **-grund**, **der**, stengrund. **-hart**, *a.* stenhård. **-klippe**, **die**, stenklippa. **-kluft**, **die**, bergsklyfta, refva, remna. **-riff**, **das**, ref, bergsref. **-rücken**, **der**, fjällrygg. **-strauch**, **der**, (*bot.*) krepling. **-thal**, **das**, klippadal, bergdal. **-wand**, **die**, klippvägg, rad af branta klippor.

Felsicht, *a.* stenaktig, bergaktig; klipplik.

Felsig, *a.* full af klippor.

Femel, **Femmel**, **der**, vinterhamp.

Fench, **der**, ett slags hirs.

Fenchel, **der**, (*bot.*) fenkol, fenkål (foeniculum vulgare). **-branntwein**, **der**, fenkolsbränvin. **-holz**, **das**, sassafraträ. **-öl**, **das**, fenkololja. **-samen**, **der**, fenkolsfrö. **-wasser**, **das**, fenkolvatten.

Fenn, **das**, (*pl.* –e) **Fenne**, **die**, (*pl.* –n) träsk, myra. **-beere**, **die**, myrbär, tranbär.

Fenster, **das**, (*pl.* –) fönster; am – sitzen, sitta vid fönstret; am – stehen, stå i fönstret; zum – hinaussehen, se ut genom fönstret; ein – anlehnen, ställa ett fönster på glänt; ein – schließen, stänga ett fönster; ein – öffnen, öppna ett fönster. **-angel**, **die**, fönsterhake. **-austritt**, **der**, fönsteraltan. **-band**, **das**, fönstergångjern. **-bank**, **die**, fönsterpanel. **-beschläge**, **das**, fönsterbeslag. **-blei**, **das**, fönsterbly. **-bogen**, **der**, fönsterbåge. **-bret**, **das**, fönsterbräde. **-brüstung**, **die**, fönsterläning. **-futter**, **das**, fönsterfoder. **-gardine**, **die**, fönstergardin, fönsterförhänge. **-geld**, **das**, afgift för hvar fönsterluft. **-giebel**, **der**, fönstergafvel. **-gitter**, **das**, fönstergaller. **-glas**, **das**, fönsterglas. **-kissen**, **das**, fönsterdyna. **-kitt**, **der**, fönsterkitt. **-kreuz**, **das**, fönsterkors. **-laden**, **der**, fönsterlucka. **-pfeiler**, **der**, väggen mellan två fönster, fönsterpelare. **-pfosten**, **der**, fönsterpost. **-rahmen**, **der**, fönsterram, fönsterkarm. **-scheibe**, **die**, fönsterruta. **-schirm**, **der**, fönsterskärm. **-schmiege**, **die**, fönstersmyg. **-schweiß**, **der**, imma på fönster. **-steuer**, **die**, fönsterafgift. **-vertiefung**, **die**, fönsterfördjupning, nisch. **-wand**, **die**, fönstervägg. **-werk**, **das**, fönstren i ett hus, fönsterglasen i en byggnad etc. **-wirbel**, **der**, fönsterskruf.

Fenstern, *v. a.* förse med fönster; Jemanden –, skrubba upp någon.

Ferch, **der**, dunst af ett flygtigt svafvel i grufvor; äfv.: dynga efter kreatur; **das** –, blod; lif. **-wunde**, **die**, dödligt sår.

Ferien, **die**, *pl.* fritid, ferier.

Ferkel, **das**, (*pl.* –) gris, digris; (*vulg.*) osnyggt barn. **-kraut**, **das**, frukål.

Ferkeln, *v. n.* grisa, få grisar.

Fern, *a. & av.* aflägsen, fjerran, långväga; långt, vida, långt borta, på långt håll; – von der Stadt, långt borta från staden; das sei – von mir, daß, vare det långt ell. fjerran ifrån mig, att; – *conj.* so –, wie –, in so –, så vida, huruvida, om. **-glas**, **-rohr**, **das**, fjerrglas, teleskop, tub. **-schreibemaschine**, **die**, telegraf. **-sichtig**, *a.* långsynt. **-sichtigkeit**, **die**, långsynthet.

Fernambuk, **der**, fernbock.

Ferne, **die**, afstånd, aflägsenhet; in die – reisen, resa långt bort; einen Blick in die – werfen, kasta en blick uti den tillkommande tiden; in der – sein, vara i främmande länder; das ist noch in weiter –, det är ännu långt borta.

Fernen, *v. a.* aflägsna; – *v. n.* se bra ut på afstånd.

Ferner, *a. av. & conj.* ytterligare, det som fortfar; än mer, dess-

utom, vidare; längre bort; – habe ich zu bemerken, dessutom har jag att bemärka; du bekommst – nichts von mir, du får ytterligare intet af mig.

Fernerhin, *av.* för det tillkommande, hädanefter.

Fernerweit, *a. & av.* ytterligare, hädanefter.

Ferse, **die**, (*pl.* –n) häl. **–ngeld**, **das**, hälpenningar; – geben, taga flykten. **–npunct**, **der**, (*astron.*) nadir.

Fertig, *a. & av.* färdig, tillreds, beredd; färdig, fullbordad; villig, skicklig, behändig, vig; sich – machen, göra sig färdig; laga sig till; er ist mit seinem Vermögen –, han har förstört all sin förmögenhet.

Fertigen, *v. a.* förfärdiga; göra färdig; ein Kleid gefertigt, förfärdigadt en klädning.

Fertigkeit, **die**, färdighet, skicklighet, behändighet.

Fessel, **die**, (*pl.* –n) kedja, band, boja, fjetter, block, handklöfve; karleden (på hästar); in –n schlagen, slå i bojor, lägga fjettrar på; die –n abschütteln, bryta bojor. **–wund**, *a.* som har sår åstadkomna genom bojor.

Fesseln, *v. a.* fjettra, fängsla, slå i bojor, binda; tjudra (om boskap på bete); (*fig.*) fängsla, intaga, tillvinna; ihre Schönheit hat ihn gefesselt, hennes skönhet har fängslat honom.

Fest, **das**, (*pl.* –e) fest, högtid; högtidlighet, kalas, lustbarhet; ein – begehen, fira en fest, en högtid. **–abend**, **der**, högtidsafton. **–kleid**, **das**, högtidsklädning. **–mahl**, **das**, högtidsmåltid. **–rede**, **die**, festtal. **–tag**, **der**, högtidsdag, fest.

Fest, *a. & av.* fast, stark, stadig, hård, kompakt, tät och fast; säker, varaktig, beständig, ståndaktig, viss; – binden, binda fast; – halten, hålla fast; iakttaga, efterkomma. **–land**, **das**, fastland, continent. **–machen**, *v. a.* fastgöra, binda fast, knyta fast; häkta. **–setzen**, *v. a.* besluta, fastställa, bestämma, stadga; fasttaga, arrestera. **–sitzen**, *v. n.* sitta fast; sitta i häkte.

Feste, **die**, (*pl.* –n) firmament; fästning.

Festigkeit, **die**, fasthet, stadighet; ståndaktighet, sinnesstyrka; varaktighet; beständighet; säkerhet. [prunkande.

Festlich, *a.* högtidlig, ståtlig,

Festlichkeit, **die**, högtidlighet; pomp, ståt, prakt.

Fetisch, **der**, (*pl.* –e) fetisch, afgudabild. **–anbeter**, **der**, fetischdyrkare. **–dienst**, **der**, fetischdyrkan.

Festung, **die**, (*pl.* –en) fästning, skans. **–sbau**, **der**, fästningsarbete, fästningsverk, fästningsbyggnad. **–sbaukunst**, **die**, krigsbyggnadskonst. **–sgefangene**, **der**, fästningsfånge. **–sstrafe**, **die**, fästningsstraff. **–swall**, **der**, fästningsvall. **–swerk**, **das**, fästningsverk.

Fett, *a.* fet, flottig; (*fig.*) rik; –e Henne, (*bot.*) käringkål.

Fett, **das**, fettma, fett; flott, ister. **–ader**, **die**, fetåder. **–auge**, **das**, (*med.*) fetöga. **–bauch**, **der**, isterbuk. **–darm**, **der**, fettarm. **–fleck**, **der**, flottfläck. **–gans**, **die**, pinguin (en sjöfågel). **–haut**, **die**, fethinna; grädde. **–kraut**, **das**, fetgräs. **–magen**, **der**, fjerde magen hos idisslande djur. **–säure**, **die**, fettsyra. **–schwanz**, **der**, fettsvans. **–stein**, **der**, (*miner.*) specksten. **–thon**, **der**, fetlera.

Fetticht, *a.* som liknar fett, fet, flottig. [aktig.

Fettig, *a.* fetaktig, flottig, olj-

Fettigkeit, **die**, fetma, fethet; oljaktighet; frodighet.

Fetzen, **der**, (*pl.* –n) stycke, lapp, trasa, slarfva.

Fetzen, *v. a.* slita i stycken, sönderslita.

Fetzer, **der**, stor huggvärja; risbastu; stuss.

Fetzig, *a.* trasig.

Feucht, *a.* fuktig, vätskig, däfven; rå; –e Witterung, fuktigt väderlek; –e Luft, fuktig luft. **–bret**, **das**, (*boktr.*) fuktbräde. **–glied**, **das**, frodlemmen på en hjort. **–kammer**, **die**, (*boktr.*) fuktkammare. **–mulde**, **die**, (*boktr.*) fuktbalja, fat att fukta papperet i. **–stein**, **der**, fuktsten.

Feuchten, *v. a.* fukta, läska, blöta, väta; – *v. n.* vätskas, utsippra, drypa, rinna ell. flyta småningom (om sår etc); pissa.

Feuchtigkeit, **die**, fuktighet, väta, vätska, däfvenhet, våthet. **–smesser**, **der**, hygrometer.

Feuer, **das**, (*pl.* –) eld; vådeld, eldsvåda; låga; (*fig.*) rodnad; häftighet; glans, styrka, qvickhet, utbrott; – anlegen, sätta eld på; – machen, göra eld, tända upp eld; das – ausmachen, löschen, släcka elden; – geben, gifva eld på, gifva fyr, skjuta; er hat viel –, han är mycket eldig, har starka passioner. **–anbeter**, **der**, eldtillbedjare, elddyrkare. **–anbetung**, **die**, elddyrkan. **–anstalt**, **die**, eldsläckningsanstalt. **–artig**, *a.* eldaktig, eldartad. **–assecuranz**, **die**, brandförsäkring. **–auswurf**, **der**, eldsprutning. **–bake**, **die**, fyrbåk, vårdtorn. **–ball**, **der**, eldkula, fyrboll. **–becken**, **das**, kolpanna. **–beständig**, *a.* eldhärdig, oförbrännelig; eldfast. **–blume**, **die**, vild vallmo. **–bock**, **der**, brandjern. **–brand**, **der**, brand, eldbrand. **–eimer**, **der**, brandämbar. **–esse**, **die**, skorsten, eldstad, spis. **–fächer**, **der**, eldfläkta. **–fangend**, *a.* brännbar, eldfängd. **–farbe**, **die**, eldfärg. **–farben**, *a.* eldfärgad. **–faß**, **das**, fyrfat, eldfat. **–fest**, *a.* eldfast, eldhärdig, eldhärdad; brandfri. **–flamme**, **die**, eldlåga. **–fresser**, **der**, eldätare. **–funke**, **der**, eldgnista. **–gabel**, **die**, eldgaffel. **–gefährlich**, *a.* eldfarlig, eldfängd. **–geist**, **der**, eldsande. **–geräth**, **das**, brandredskap. **–gewehr**, **das**, skjutgevär. **–gitter**, **das**, galler framför en spis, spisskärm. **–gott**, **der**, Vulkanus. **–haken**, **der**, brandhake. **–herd**, **der**, spishäll, eldstad, härd. **–himmel**, **der**, eldhimmel, den högsta himmelen. **–käfer**, **der**, ekoxe, hornoxe, *Lucanus Cervus*. **–kieke**, **die**, fyrpotta, fyrpanna, fyrfat; sängvärmare. **–krücke**, **die**, brandstake; ugnsraka. **–kugel**, **die**, (*artill.*) brandkula, fyrkula, fyrverkskula. **–lärm**, **der**, rop om vådeld; – schlagen, röra eldtrumman. **–leiter**, **die**, brandstege. **–lilie**, **die**, brandlilja. **–löschanstalt**, **die**, eldsläckningsanstalt. **–löschmannschaft**, **die**, brandkår. **–mahl**, **das**, eldmärke (på nyfödda barn); brännsår. **–männchen**, **das**, lyktgubbe. **–mauer**, **die**, skorsten, eldstad, spis. **–mauerkehrer**, **der**, skorstensfejare. **–messer**, **der**, pyrometer, instrument att mäta graden af eldens styrka. **–mörser**, **der**, fyrmörsare, mörsare hvarmed bomber kastas. **–ordnung**, **die**, brandordning. **–pfeil**, **der**, eldpil. **–probe**, **die**, eldprof, jernbyrd. **–rad**, **das**, eldhjul. **–regen**, **der**, eldregn. **–rohr**, **das**, skjutgevär. **–röhre**, **die**, eldrör. **–roth**, *a.* eldröd. **–säule**, **die**, eldpelare, eldstod. **–sbrunst**, **die**, eldsvåda. **–schaden**, **der**, eldskada, brandskada. **–schaufel**, **die**, eldskyffel. **–schein**, **der**, eldsken, eldsljus. **–schirm**, **der**, eldskärm. **–schlund**, **der**, eldgap. **–schwamm**, **der**, fnöske. **–schweif**, **der**, eldqvast. **–sgefahr**, **die**, eldfara. **–snoth**, **die**, eldsnöd. **–speiend**, *a.* eldsprutande. **–spritze**, **die**, brandspruta. **–stahl**, **der**, eldstål. **–stätte**, **die**, spis, eldstad. **–stein**, **der**, flinta. **–strahl**, **der**, eldstråle, eldstrimma. **–strom**, **der**, eldström, eldflod. **–taufe**, **die**, elddop. **–thurm**, **der**, fyrtorn. **–tonne**, **die**, brandtunna. **–versicherung**, **die**, försäkring emot eldsvåda, brandförsäkring. **–versicherungsgesellschaft**, **die**, brandförsäkringsbolag. **–versicherungskasse**, **die**, brandkassa. **–wache**, **die**, brandvakt. **–werk**, **das**, fyrverkeri. **–werker**, **der**, fyrverkare. **–werkskunst**, **die**, fyrverkerikonst. **–wurm**, **der**, lysmask, ekoxe. **–zange**, **die**, eldtång. **–zeichen**, **das**, eldtecken; eldmeteor. **–zeug**, **das**, elddon, eldtyg.

Feuern, *v. a.* göra upp eld; gifva fyr, skjuta, aflossa skott; brän-

na; – *v. n.* brinna, gifva eld ifrån sig; glöda ell. brinna såsom eld.

Feuerung, die, fyrning, uppeldande, uppeldning.

Feurig, *a.* eldig, eldaktig; brinnande, glödande, brännande, lågande; (*fig.*) hetsig, liflig, häftig.

Fiaker, der, (*pl.* –) hyrvagn.

Fibel, die, (*pl.* –n) abc-bok.

Fiber, die, (*pl.* –n) fiber, kötttråd, tåga.

Fichte, die, (*pl.* –n) gran, tall, tallträd. **–napfel, der,** tallkotte. **–nbaum, der,** tallträd. **–nharz, das,** tallkåda. **–nholz, das,** tallvirke, tallved. **–nnadel, die,** tallbarr. **–nrinde, die,** tallbark, flarn. **–nwald, der,** tallskog. **–nzapfen, der,** tallkotte. **–nzweig, der,** tallgren.

Ficke, die, (*pl.* –n) (*vulg.*) ficka.

Fickfacker, der, (*pl.* –) lättsinnig, opålitlig, svekfull person, intrigmakare.

Fidel, *a.* (*vulg.*) lustig, rolig.

Fidibus, der, (*pl.* –e) fidibus; lunta.

Fieber, das, feber; frossa; faules –, rötfeber; das kalte –, frossfeber, frossa; hitziges –, hetsig feber; bösartiges –, elakartad feber; das gelbe –, gula febern. **–anfall, der,** feberanfall. **–artig,** *a.* feberaktig, feberartad. **–frost, der,** feberfrossa. **–haft,** *a.* feberaktig. **–hitze, die,** feberhetta; paroxysm. **–klee, der,** vattenväpling. **–krank,** *a.* febersjuk. **–los,** *a.* feberfri. **–losigkeit, die,** feberfrihet. **–mittel, das,** feberdrifvande medel. **–phantasie, die,** feberyra. **–rinde, die,** chinabark. **–schauer, der,** feberrysning, frossbrytning, skälfning i febrar. **–tag, der,** frossdag. **–traum, der,** feberdröm.

Fieberisch, *a.* feberaktig, feberartad.

Fiedel, die, (*pl.* –n) (*vulg.*) fiol, fiolin; äfv.: ett slags fisk. **–bogen, der,** fiolstråke.

Fiedeln, *v. a.* spela, gnida på fiol.

Fiedern, *v. a.* befjädra, sätta pennor på.

Fiedler, der, (*pl.* –) birfilare, usel spelman.

Figur, die, (*pl.* –en) figur; form, bild, skapnad; förebild, liknelse; anseende; uppseende; utseende; eine schlechte – spielen, göra en slät figur.

Figurant, der, (*pl.* –en) figurant.

Figurantin, (*pl.* –nen) figurantska.

Figuriren, *v. n.* figurera, föreställa.

Figürlich, *a.* figurlig, förblommerad; in –em Sinne, i figurlig mening.

Filet, das, filett, arbete flätadt i form af nät. **–nadel, die,** filettnål.

Filial, das, (*pl.* –e) annex, kapell. **–gemeinde, die,** annexförsamling. **–kirche, die,** (Tochterkirche) annexkyrka.

Filigranarbeit, die, filigrams, filigramsarbete.

Filtriren, *v. a.* filtrera, sila.

Filtrir-sack, der, filtrerpåse, silduk. **–stein, der,** filtrersten. **–trichter, der,** filtrertratt. **–tuch, das,** filtrerduk, silduk.

Filz, der, (*pl.* –e) filt; girigbuk; gnidare, girigbuk; skrapa, bannor. **–hut, der,** filthatt. **–laus, die,** flatlus. **–macher, der,** filtmakare, filtare. **–schuh, der,** filtsko. **–sohle, die,** filtsåla. **–stiefel, der,** filtstöfvel. **–strumpf, der,** filtstrumpa. **–tuch, das,** filtduk. **–werk, das,** filtarbete. **–wolle, die,** filtull.

Filzen, *v. a.* filta, hoptofva; banna, skrubba upp.

Filzicht, *a.* filtaktig, filtlik.

Filzig, *a.* karg, nidsk, snål, sniken.

Filzigkeit, die, karghet, gnideri.

Fimmel, der, honhampa; (*bergv.*) stor kil att bryta malm med; äfv.: stor hammare att slå ned pålar med. **–fäustel, der,** (*bergv.*) fimmerstång, stenjern, tung hammare.

Finale, das, (*mus.*) final, slutstycke.

Finalstock, der, (*boktr.*) finalstock.

Financier, der, (*pl.* –) financier; kameralist.

Finanz-ausschuß, der, finansutskott. **–minister, der,** finansminister. **–rath, der,** finansråd. **–system, das,** finanssystem. **–wesen, das,** finansväsende, kammarverk, drätselverk. **–wissenschaft, die,** kameralvetenskap, finansvetenskap.

Finanzen, die, *pl.* finanser.

Findegeld, das, hittelön.

Findel-haus, das, hittebarnshus. **–kind, das,** hittebarn.

Finden, *v. irr. a.* finna, hitta, träffa, finna på; uppfinna, utröna; ich fand ihn zu Hause, jag fann honom hemma; er fand seinen Tod im Kriege, han fann döden i kriget; Glauben –, finna tro; Geschmack an Etwas –, finna smak i något; sich geneigt – lassen, finna sig böjd att; für gut –, finna för godt; sich –, oförmodadt visa sig, finnas, hittas; upptäckas, befinna sig; vara; sich in die Umstände –, lämpa sig efter omständigheterna.

Finder, der, (*pl.* –) hittare, person som finnar ell. hittar något; äfv.: en slags jagthund. **–lohn, der,** hittelön.

Findling, der, (*pl.* –e) hittebarn; fynding.

Finger, der, (*pl.* –) finger; Jemandem durch die – sehen, se genom finger med någon, vara efterlåten emot någon; Jemanden auf die – klopfen, slå någon på fingrarna; das weiß er an den fünf –n herzusagen, det känner han på sina fem fingrar; lange – machen, snatta, stjäla. **–breit,** *a.* fingersbred. **–förmig,** *a.* fingerformig, fingerlik. **–glied, das,** fingerled. **–hut, der,** fingerborg; (*bot.*) syring (anemone nemorosa). **–knöchel, der,** fingerknoge. **–kraut, das,** biskopsört. **–kuppe, die,** fingerspets. **–lang,** *a.* fingerslång. **–muschel, die,** fingermussla. **–ring, der,** fingerring. **–satz, der,** (*mus.*) fingersättning. **–sdick,** *a.* fingerstjock. **–spitze, die,** fingerspets. **–sprache, die,** fingerspråk. **–wurm, der,** tagelmask. **–zeig, der,** tecken med fingret; underrättelse, vink.

Fingerling, der, (*pl.* –e) fingertuta.

Fingern, *v. a. & n.* fingra, vidröra med fingrarna; spela med fingrarne; förse med fingrar.

Fink, der, (*pl.* –en) fink, bofink; sparf.

Finkler, der, (*pl.* –) fågelfängare.

Finne, die, (*pl.* –n) finne i ansigtet; dynt (hos svin); nubb; fena; sump, moras, träsk; pen ell. den smalaste delen af en hammare; spets, topp.

Finnig, *a.* finnig, dyntig.

Finnfisch, der, finnefisk, fenhval.

Finster, *a.* mörk, dunkel; dyster, skum; melankolisk, sorgbunden; bedröfvad, sorglig, ängslig; mörk och mulen; eine –e Nacht, en mörk natt; es ist schon –, det är redan mörkt; ein –er Blick, ett mörkt uppsyn; im –n tappen, famla i mörkret.

Finsterling, der, (*pl.* –e) en ljusets fiende.

Finsterniß, die, (*pl.* –e) mörker, dunkelhet, förmörkelse; (*fig.*) ovisshet, förbländande; die – der Nacht, nattens mörker; die – des Grabes, grafvens mörker.

Finte, die, (*pl.* –n) list, förställning, dikt; uppdiktning; fint (i fäktk.).

Fips, der, (*pl.* –e) fingerknäpp i pannan; näsknäpp, nässtyfver.

Firlefanz, der, gyckleri.

Firlefanzen, *v. n.* gyckla.

Firlefanzer, der, (*pl.* –) gycklare.

Firlefanzerei, die, (*pl.* –en) gyckleri.

Firma, die, (*pl.* **Firmen**) firma.

Firmament, das, (*pl.* –e) firmament, himlafästa.

Firmeln, *v. a.* konfirmera, stadfästa (i den katol. kyrkan).

Firmelung, die, konfirmation, stadfästelse.

Firn, *a.* förlidet års.

Firnewein, der, (*pl.* –e) årsgammalt vin.

Firniß, der, (*pl.* –e) fernissa; (*fig.*) sken som man gifver en sak. **–blase, die,** fernissblåsa. **–pinsel, der,** fernissudd.

Firnissen, *v. a.* fernissa, öfverstryka med fernissa.

Firste, die, (*pl.* –n) takås; topp, spets.

Fiscal, der, (*pl.* –e) fiskal.

Fisch, der, (*pl.* –e) fisk; –e angeln, meta fisk; –e abschuppen, fjälla

fisk; –e ausnehmen, rensa fisk; gesund wie ein –, frisk, qvick som en fisk; das sind faule –e, det är en mager ursäkt. –adler, der, fiskörn. –artig, *a.* fiskaktig, fisklik. –band, das, ett slags dörrgångjern. –bein, das, hvalfiskben, fiskben. –beinrock, der, fiskbensstyfkjortel. –blase, die, fiskblåsa. –brut, die, småfisk, fiskyngel, sättfisk. –butte, die, fiskbytta. –fang, der, fiskfångst, fiskafänge. –flosse, die, fiskfena. –gabel, die, fiskljuster. –gallerte, die, fiskgelé. –geräth, das, fiskredskap, fiskdon. –geruch, der, fisklukt. –geschmack, der, fisksmak. –gräte, die, fiskben. –hälter, der, fiskdam, fisksump. –hamen, der, fiskhåf. –handel, der, fiskhandel. –händler, der, fiskhandlare. –haut, die, fiskskinn. –kasten, der, fisksump. –kessel, der, fiskkittel, fiskgryta. –kiefer, –kieme, die, fiskgel. –köder, der, fiskbete. –körner, *pl.* fiskkärnor. –laich, der, fisklek, fiskråm. –möve, die, fiskmåse. –ohr, das, fiskgäl. –öl, das, fiskolja, fisktran. –otter, die, utter. –reich, *a.* fiskrik. –reuse, die, fiskryssja, fiskmjerde. –rogen, der, fiskråm. –satz, der, fiskafvel, sättfisk. –schuppe, die, fiskfjäll. –schwanz, der, fiskstjert. –speise, die, fiskmat. –stein, der, fisksten. –tag, der, fiskdag. –teich, der, fiskdam. –thran, der, fisktran, fiskolja. –weib, das, fiskmånglerska. –weiher, der, fiskdam. –zehente, der, fisktionde. –zeug, das, fiskredskap, fiskdon. –zuber, der, fiskså, fiskbalja. –zug, der, notdrägt, notvarp; fiskfångst.

Fische, die, den delen af ett dörrjern som fälles in i trädet; (*sjöt.*) trän, hvarmed masten fästes vid sidorna ofvanpå däcket; äfv.: hålet för masten, pumpen etc.

Fischen, *v. a.* fiska, fånga fisk; hier ist Etwas zu –, här är någonting att förtjena; im Trüben –, fiska i grumligt vatten.

Fischen, das, fiske; fiskande.

Fischer, der, (*pl.* –) fiskare. –boot, das, fiskarebåt. –garn, das, fiskgarn, fiskarenät, fisknät. –geräth, das, fiskredskap, fiskdon, fiskbragd. –hütte, die, fiskarehydda, fiskarekoja. –innung, die, fiskareskrå. –kahn, –nachen, der, liten fiskarebåt. –netz, das, fisknät, fiskarenät. –ring, der, fiskarering (påfvens sigillring). –stechen, das, fiskarefäktning, fiskarelek.

Fischerei, die, (*pl.* –en) fiske; fiskeri.

Fischicht, *a.* som tillhör ell. liknar en fisk.

Fispern, *v. n.* hviska.

Fistel, die, fistel; falsettstämma. –artig, *a.* fistelaktig. –kraut, das, kallgräs; ledgräs; granört.

Fittich, Fittig, der, (*pl.* –e) vinge; skört; arm.

Fitze, die, (*pl.* –n) härfva, pasmon, fnurra (af tråd, garn etc.).

Fitzen, *v. a.* upprispa; utveckla; Garn –, binda tråd, garn etc. i härfvor.

Fix, *a.* fast, oföränderlig, fix, stadig, orörlig; snabb, skyndsam, snar, flink; eine –e Idee, en fix idé; – und fertig, flink och färdig. –stern, der, fixstjerna.

Fixiren, *v. a.* fixera, fastställa; göra eldfast, göra hård; Jemanden –, fästa sina blickar på någon.

Fixum, das, (*pl.* Fixa) fastställd summa.

Flach, *a.* platt, flack, flat; slät, jemn; das –e Feld, flacka fältet; die –e Hand, flata handen; mit –er Klinge, med flata värjan; ein –er Teller, en dat tallrik. –bogen, der, tarmbåge.

Fläche, die, (*pl.* –n) slätt, slättmark, öppet fält; yta, plan, jemn yta. –ninhalt, der, en slättmarks ell. plans areala innehåll. –nmaß, das, mått, hvarmed ytors längd och bredd mätas. –nmeßkunst, die, planimetri.

Flächen, *v. a.* jemna, släta, göra jemn; äfv.: slå ullen med armbågen.

Flachheit, die, flackhet.

Flachs, der, lin. –bart, der, fjun, mjölkhår på en ynglings haka. –bau, der, linskötsel, linodling. –bereitung, die, linberedning. –bläuel, der, linklubba. –blüthe, die, linblomma. –breche, die, linbråka. –dotter, der, lindodra, linört. –farbe, die, gredelinfärg. –feld, das, linland. –fink, der, gråsiska, vinterhämpling. –haar, das, linhår, linlikt hår. –händler, der, linkrämare. –hechel, die, linhäckla. –hede, die, linblår. –kopf, der, en som har hår som liknar lin. –kraut, das, flugblomster. –raufe, die, linstråka. –riste, die, lintotte. –samen, der, linfrö. –schwinge, die, linskäkta. –seide, die, linsilke, linbinda. –spinnen, das, linspånad. –stengel, der, linstjelke, linstängel. –strähne, die, lindocka. –werg, das, linblår.

Flächsen, *a.* af lin.

Flack, das, (*pl.* –e) botten i ett skepp.

Flackern, *v. n.* fladdra, låga, blossa.

Flacon, das, (*pl.* –s) flaska.

Fladen, der, (*pl.* –) tunnt flatt bröd ell. kaka; ko-lort.

Flageolett, se Flaschinett.

Flagge, die, (*pl.* –n) flagg, fana; die – aufziehen, hissa flagg; – die einziehen, stryka flagg. –nführer, der, flaggman. –nschiff, das, flaggskepp. –nsignal, das, flaggsignal. –nstock, der, flaggstång, flaggstake. –tuch, das, flaggduk.

Flaggen, *v. a.* flagga, låta flaggorna svaja, gifva tecken med en flagg.

Flamme, die, (*pl.* –n) flamma, låga; in hellen –n stehen, stå i ljusan låga. –nfeuer, das, lågeld, flammeld. –nstrom, der, eldström.

Flammen, *v. n.* flamma, låga; – *v. a.* vattra, gifva ett flammigt utseende.

Flammig, *a.* flammande, lågande; vågig, vattrad, flammig.

Flanell, der, flanell. –hemd, das, flanellskjorta. –jacke, die, flanelltröja. –rock, der, flanellkjortel.

Flanke, die, (*pl.* –n) flank, sida; veka lifvet ell. ljumsken på fyrfotade djur.

Flankiren, *v. n.* flankera, ströfva omkring. [flaska.

Fläschchen, das, (*pl.* –) liten

Flasche, die, (*pl.* –) butelj, flaska. –nfutter, das, flaskfoder. –nkürbiß, der, kalebass (frukt). –schraube, die, flaskskruf. –nzug, der, vindspel med trissor.

Flaschinett, das, (*pl.* –e) en sort liten flöjt, flageolett. [gare.

Flaschner, der, (*pl.* –) blecksla-

Flatter-geist, der, ostadig menniska, visper. –mine, die, fladdermina, liten mina.

Flatterhaft, *a.* fladderaktig, flygtig, lättsinnig, ostadig, obeständig.

Flatterhaftigkeit, die, fladderaktighet, flygtighet, lättsinnighet, obeständighet.

Flatterig, se Flatterhaft.

Flattern, *v. n.* flaxa, fladdra, sväfva, hänga lös, flyga, sväfva omkring.

Flattiren, *v. a.* smeka, smickra.

Flau, *a.* svag, kraftlös, matt, dufven; (*handt.*) flau. [fjun.

Flaum, der, –feder, die, dun,

Flaumig, *a.* dunig, fjunig.

Flaus, Flausch, der, (*pl.* –e) tofs af ull ell. hår; fnask, fnugg.

Flause, die, (*pl.* –n) undflykt, knep.

Flechse, die, (*pl.* –n) sena.

Flechsig, *a.* senig, senaktig.

Flechte, die, (*pl.* –n) fläta, trens; harpa, rissel, flätad korg, hästkorg; reform; mossa.

Flechten, *v. irr. a.* fläta, trensa; in einander –, fläta ihop, fläta i hvartannat; Kränze –, binda kransar; aufs Rad –, stegla; geflochtene Haare, flätadt hår.

Flecht-gras, das, qvickrot. –weide, die, korgpil. –werk, das, flätadt arbete, flätverk.

Fleck, der, (*pl.* –e) rum, ställe, plats; stycke, bit, lapp; slarfva, trasa; stump. –fieber, das, fläckfeber. –kugel, die, fläckkula. –seife, die, såpa som tagar fläckar ur tyg etc.

Fleckeln, *v. a.* die Schuhe –, sätta klacklappar på skorna; (*jagtt.*) skjuta till måls.

Flecken, der, (*pl.* –) köping; fläck, liten ort; smutsfläck; fel, lyte; Jemandem einen – anhängen, sätta en fläck på någon. –ausmacher, der, fläckuttagare.

Flecken, *v. a.* göra fläckig, prickig,

isprängd; – *v. n.* fläcka, smutsa, svärta ifrån sig; taga smuts åt sig; gå fort, lida.

Fleckig, *a.* fläckig, fläckad; spräcklig, isprängd.

Fleder-maus, die, flädermus. **-wisch**, der, fjäderviska, fågelvinge att sopa med.

Flegel, der, (*pl.* –) slagbult; lymmel, knodd.

Flegelei, die (*pl.*,–en) plumphet, lymmelaktighet.

Flegelhaft, *a.* grof, plump, rå, ohyfsad, bondaktig.

Flehen, *v. a. & n.* bönfalla, anropa om; zu Jemandem um Etwas –, anropa enträgen, bönfalla någon om något.

Flehen, das, enträgen bön, ödmjuk anhållan, bönfallan, bönfallande.

Flehentlich, *a. & av.* enständig, bönfallande, trågen, brinnande; – bitten, bönfalla.

Fleisch, das, kött; hull; köttfärg; liffärg; menniskokroppen; frisches –, färskt kött; gesalzenes –, salt kött; geräuchertes –, rökt kött; mein – und Blut, mittkött och blod; sein – kasteien, korsfästa köttet. **-abfall**, der, köttskräde. **-auswuchs**, der, köttväxt. **-bank**, die, slagtardisk; slagtarhus; köttbod. **-bruch**, der, köttbråk. **-brühe**, die, köttsoppa, buljong. **-darstellung**, die, (*måln.*) karnation. **-eslust**, die, köttets begärelse. **-esser**, der, köttätare. **-farbe**, die, köttfärg. **-farben**, **-farbig**, *a.* köttfärgad. **-faser**, die, kötttråd. **-fressend**, *a.* köttätande. **-gabel**, die, köksgaffel. **-gericht**, das, kötträtt, köttmat. **-geschwulst**, die, köttsvulst. **-gewachs**, das, köttväxt, polyp. **-haken**, der, hake att hänga kött på. **-hauer**, der, slagtare. **-kammer**, die, köttbod, köttkammare. **-klößchen**, das, köttklimp, köttbulle. **-klumpen**, der, köttklump. **-kost**, die, köttmat. **-laden**, der, köttbod. **-made**, die, köttmask, trichin. **-markt**, der, kötttorg. **-masse**, die, köttklump. **-messer**, das, köttknif. **-pastete**, die, köttpastej. **-scharren**, der, köttbod, slagtarebod. **-seite**, die köttsida. **-speise**, die, köttmat, kötträtt. **-suppe**, die, köttsoppa. **-taxe**, die, kötttaxa. **-topf**, der, köttgryta. **-waare**, die, köttvara. **-wage**, die, köttvåg. **-werdung**, die, Christi mandoms anammande. **-werk**, das, köttverk, köttsaker. **-wunde**, die, köttsår. **-wurst**, die, köttkorf.

Fleischer, der, (*pl.* –) slagtare. **-gang**, der, (*vulg.*) fruktlös gång, fåfäng möda. **-hund**, der, slagtarhund. **-knecht**, der, slagtardräng.

Fleischern, *a.* köttaktig, af kött.

Fleischicht, *a.* köttlig, köttig.

Fleischig, *a.* köttig, knubbig, frodig.

Fleischlich, *a.* köttslig, lekamlig; sich – mit Jemandem vermischen, köttsligt beblanda sig med någon.

Fleiß, der, flit, idoghet, åhåga, trägenhet; mit –, med flit, uppsåtligen.

Fleißig, *a. & av.* flitig, trägen, idog; noga, ofta.

Flennen, *v. n.* flina, gråta, grina.

Fletschen, *v. a.* sträcka, utsträcka; die Zähne –, skära tänder.

Flick-arbeit, die, **-werk**, das, lapparbete, flickverk. **-wort**, das, fyllnadsord.

Flicken, *v. a.* skarfva, lappa, laga.

Flicken, der, (*pl.* –) lapp, flicklapp.

Flicker, der, (*pl.* –) flickare. **-lohn**, der, arbetslön för lagning.

Flickerei, die, (*pl.* –en) lappning, lagning, hopflickning; flickverk, lappverk.

Flieder, der, fläder. **-baum**, **-busch**, der, fläderträd, fläderbuske, fulbom. **-blüthe**, die, fläderblomma. **-muß**, das, flädermos. **-thee**, der, flädertė.

Fliege, die, (*pl.* –n) fluga; ankarfly; sigte på ett gevär; spanische –, spansk fluga; zwei –n mit einer Klatsche schlagen, (*fig.*) slå två flugor i en smäll.

Fliegen-baum, der, almträd, flugträd. **-dreck**, der, flugsmuts. **-falle**, die, (*bot.*) flugfälla. **-fänger**, **-schnäpper**, der, (*insekt.*) flugfångare, flugsnappare. **-garn**, **-netz**, das, flugnät, myggtjäll. **-gift**, das, fluggift, flugpulver. **-klatsche**, die, flugsmälla. **-pilz**, der, flugsvamp. **-schrank**, der, hårduksskåp till matvarors förvarande. **-schwamm**, der, flugsvamp. **-schwarm**, der, flugsvarm. **-wedel**, der, flugvift, flugviska.

Fliegen, *v. irr. n.* flyga, sväfva, fladdra; –de Haare, utslaget hår; –de Aermel, lösa ärmar; –e Gicht, flygvärk; eine –de Brücke, vindbrygga; in die Luft –, flyga i luften (t. ex. om ett skepp); Jemandem entgegen –, flyga någon tillmötes.

Fliegen, das, flygande, sväfvande, fladdrande.

Fliehen, *v. irr. n.* fly; rymma; vor Jemandem –, fly för någon; zu Jemandem –, taga sin tillflykt till någon; davon –, fly undan; – *v. a.* fly, undfly; das Laster –, fly lasten.

Fliese, die, (*pl.* –n) qvadersten; flaga.

Fließ, das, ulltapp, hårtapp; skinn; das goldene –, gyllene skinnet. **-gold**, das, tvättguld. **-papier**, das, papper som slår igenom; läskpapper. **-wasser**, das, rinnande vatten, källvatten.

Fließen, *v. irr. n.* flyta, strömma, rinna; komma ifrån, följa utaf; flöda, stiga (om hafvet etc.); ans Land –, komma flytande i land.

Fließend, *a.* flytande, rinnande, strömmande; – werden, smälta, smältas; ein –er Stil, en flytande stil; – sprechen, tala flytande.

Fliete, die, (*pl.* –n) lansett, snäppare. [paljett.

Flimmer, der, glimmer, glitter,

Flimmern, *v. n.* glänsa, glimma, glittra, skimra, tindra, lysa.

Flinder, se **Flitter**.

Flink, *a.* flink, rask, snabb.

Flinker, das, glitter, paljett.

Flinkern, *v. n.* glittra, glimra.

Flinte, die, (*pl.* –n) bössa, musköt.

Flinten-kolben, der, bösskolf. **-kugel**, die, bösskula. **-lauf**, der, bösspipa. **-riemen**, der, bössrem. **-schaft**, der, bösstock. **-schloß**, das, bösslås. **-schuh**, der, bössko, karbinfodral. **-schuß**, der, bösskott. **-schütz**, der, musketerare. **-stein**, der, bössflinta, flintsten.

Flirren, *v. n.* glittra.

Flispern, *v. n.* hviska; sorla.

Flitter, der, **Flitterchen**, das, flitter, glitter, paljett. **-gold**, das, glitterguld. **-gras**, das, darrgräs. **-kram**, der, glitter, prål, grannlåt, bjefs. **-monat**, der, smekmånaden. **-sand**, der, guldsand, glittersand. **-staat**, der, flitterstat, glitter; bondprål. **-werk**, das, grannlåt, glitter. **-woche**, die, smekvecka.

Flittern, *v. n.* skimra.

Flitzbogen, der, armbost.

Flock-asche, die, fallaska. **-feuer**, das, låga som hastigt flammar upp och slocknar. **-seide**, die, knappsilke, flocksilke, florettsilke. **-wolle**, die, stoppull.

Flocke, die, (*pl.* –n) **Flocken**, der, (*pl.* –) tofs af ull etc.; flinga, flaga (af snö).

Flocken, *v. a.* göra lös, göra tofvig (om ull); – *v. n.* falla ner i flockar, snöa.

Flockicht, *a.* flocklik, som liknar tofsar, flockar etc.

Flockig, *a.* tofvig, tofsig, ruggig.

Floh, der, (*pl.* **Flöhe**) loppa; Jemandem einen – ins Ohr setzen, (*fig.*) oroa någon med en hemlig underrättelse. **-biß**, der, loppbett. **-kraut**, das, loppört, röknäfva. **-krebs**, der, grundmärgla, en art kräfta. **-pfeffer**, der, vattenpeppar, jungfrutvål. **-same**, der, loppfrögräs. **-stich**, der, loppbett.

Flöhen, *v. a.* loppa; sich –, loppa sig.

Flöhig, *a.* loppfull, loppig.

Flor, der, blomma, blomstertid, blomstrande tillstånd, flor; im – sein, stå i flor, florera.

Flor, der, (*pl.* **Flöre**) flor, krusflor. **-band**, das, florsband. **-haube**, die, florshufva. **-schleier**, der, florsslöja. **-tuch**, das, florshalsduk. **-weber**, der, florsväfvare.

Floren, *a.* af flor.

Floret, das, (*pl.* –e) florett, fäktvärja. **-band**, das, florettband, paduband. **-seide**, die, florettsilke.

Floriren, *v. n.* blomstra, florera, vara i flor.

Floskel, die, (*pl.* -n) vältalighetsblomster.

Floß, das, (*pl.* Flöße) timmerflotta; flotta ell. lös flottbro; flöte (på nät etc.); flod, flytande vatten. **-brücke**, die, flottbro, flottbrygga. **-feder**, die, (*pl.* -n) flottfena. **-graben**, der, flottgraf, hvarpå trävirke flottas bort. **-holz**, das, flottved, flotttimmer. **-mühle**, die, flottqvarn.

Flosse, die, (*pl.* -n) fiskfena, flottfena.

Flöße, die, (*pl.* -n) timmerflotta; flotta ell. lös flottbro; flottning.

Flößen, *v. a.* flotta (timmer); indrypa; ingifva; *subst.* -, das, flottande, flottning.

Flöß-recht, das, rättighet att flotta ved. **-zeit**, die, flottningstid, tiden när flottningen sker.

Flöte, die, (*pl.* -n) flöjt; flöjtskepp; auf der - blasen, blåsa flöjt, spela på flöjt.

Flöten, *v. a. & n.* blåsa på flöjt; låta som en flöjt; die Sache ist - gegangen, saken är förlorad.

Flöten-bläser, der, flöjtblåsare, flöjtspelare. **-macher**, der, flöjtmakare.. **-pfeife**, die, flöjtpipa (i orgverk). **-register**, das, flöjtregister (i orgverk). **-stimme**, die, flöjtstämma (i orgverk). **-werk**, das, flöjtverk. **-zug**, der, flöjtstämma, flöjtregister (i orgverk).

Flötist, der, (*pl.* -en) flöjtblåsare, flöjtspelare.

Flott, das, flott, fett; grädde.

Flott, *a. & av.* flott, flytande på vattnet; - werden, blifva flott, komma af grund; - leben, lefva friskt, lefva i öfverflöd.

Flotte, die, (*pl.* -n) flotta, skeppsflotta.

Flötz, das, (*pl.* -e) flöts, horisontelt hvarf ell. lager af jord ell. stenarter i grufvor; stor, bred mun, flabb. **-erz**, das, flötsmalm. **-gebirge**, das, flötsberg. **-schicht**, die, flötslager. **-weise**, *av.* i flöts, i horisontelt lager.

Fluch, der, (*pl.* Flüche) förbannelse, svordom, kött-ed; Flüche ausstoßen, utösa eder och förbannelser; es ruht ein - darauf, förbannelsen hvilar derpå. **-beladen**, *a.* sak ell. person som det hvilar förbannelse öfver. **-würdig**, *a.* som förtjenar förbannelse.

Fluchen, *v. n.* svärja; förbanna, önska ondt öfver.

Fluchen, das, svärjande, förbannande.

Flucher, der, (*pl.* -) svärjare, försmädare.

Flucht, die, flyktande, flykt; svängrum, svängning, rörelse; framfart, rådrum; die - ergreifen, taga flykten, gripa till flykten; in die - schlagen slå på flykten; sich auf die - begeben, begifva sig på flykten; er ist sehr in der -, han är ganska ifrig, beställsam; sechs Fenster in einer -, sex fönster i en och samma rad ell. linie.

Flüchten, *v. a.* rädda, berga undan, frälsa; - *v. n.* flykta, fly, rymma; sich -, taga flykten, fly undan, rädda sig, frälsa sig.

Flüchtig, *a. & av.* flyktig, flyktande, flyende; landsflyktig, ostadig, förgänglig, snart öfvergående; - werden, fly, rymma; ich habe ihn nur - gesehen, jag har endast sett honom i förbigående.

Flüchtigkeit, die, hastighet; flyktighet, obetänksamhet, lättsinnighet.

Flüchtling, der, (*pl.* -e) flykting, rymmare.

Flück, *a.* flygför, flygfärdig.

Fluder, das, (*bergv.*) vattenränna, vattenledning.

Flüdern, *v. a.* flotta ved och timmer på konstgjorda flottgrafvar fram till flottvattnet.

Flug, der, (*pl.* Flüge) flygt, flygande; svärm; kull; im -e, i flygten; skyndsamt, i största hast. **-asche**, die, falaska. **-biene**, die, arbetsbi. **-blatt**, das, flygblad. **-feuer**, das, flygeld. **-hafer**, der, vildhafre, landhafre. **-loch**, das, flyghål (på bikupor). **-mehl**, das, mjöldam, mjöldoft. **-sand**, der, flygsand. **-schrift**, die, flygskrift, ströskrift.

Flügel, der, (*pl.* -) vinge; flygel (klaver); spinett; flygel (på byggnader); halfdörr; flygeldörr; flagga, fana, flöjel; (*krigsk.*) flygel; auf dem rechten - stehen, stå på högra flygeln; die - hängen lassen, vara mycket nedslagen ell. modfälld; - am Netze, arm på fisknoten; die - stutzen, stäcka vingarne (på en fågel). **-adjutant**, der, flygeladjutant. **-decke**, die, (på insekter) skalvinge; vingfoder. **-farn**, der, ormbunke. **-förmig**, *a.* flygelformig. **-gebäude**, das, flygelbyggnad. **-kleid**, das, barnkolt. **-mann**, der, flygelman. **-schlag**, der, vingslag. **-thür**, die, flygeldörr, dubbeldörr, halfdörr.

Flügelig, *a.* (*bot.*) vingad (om frön).

Flügge, *a.* flygför, flygfärdig.

Flugs, *av.* genast, straxt, flux.

Fluhe, die, flo, stor stenmassa, brant, naken klippvägg.

Flunder, der, (*pl.* -) flundra (fisk).

Flunk, der, **Flunke**, die, (*sjöt.*) vinge; anklarfly.

Flunkern, *v. n.* tindra, glimma; skräfla, skryta, tala osanning; er flunkert, han skarfvar.

Flur, die, (*pl.* -en) slätt, slättmark, öppet fält; jord, åker, mark, hed; distrikt; förstuga; loge. **-buch**, das, jordbok. **-graben**, der, gränsdike. **-schütz**, der, skördvaktare, hägnridare, skogvaktare. **-stein**, der, råsten, gränssten.

Fluß, der, (*pl.* Flüsse) flod, ström, elf, å; flöd, flytning; smältning; fluss, flussgikt; ein schiffbarer -, en segelbar flod; der weiße -, (*med.*) hvita flussen. **-artig**, *a.* flussaktig, rheumatisk. **-bett**, das, flodbädd, strömbädd, strömfåra. **-fieber**, das, flussfeber. **-fisch**, der, strömfisk. **-galle**, die, flussgalla. **-gebiet**, das, flodgebit. **-gott**, der, flodgud. **-pferd**, das, flodhäst, hippopotamus. **-sand**, der, flodsand. **-schiff**, das, fartyg som nyttjas på floder. **-spath**, der, flusspat. **-spathsäure**, die, flusspatsyra. **-ufer**, das, flodbryn, åbryn. **-wasser**, das, flodvatten, åvatten, strömvatten.

Flüssig, *a.* flytande, rinnande; flussaktig; -e Waaren, våtvaror.

Flüssigkeit, die, flytande egenskap; vätska, flytande ämne.

Flüstern, *v. a. & n.* hviska; er -e mir zu, han hviskade till mig.

Flüte, die, (*pl.* -n) litet enmastadt fartyg.

Fluth, die, (*pl.* -en) flod, uppsjö; ström; öfversvämning, vattuflod; hafsbölja, vattenvåg, svall; Ebbe und -, ebb och flod. **-anker**, der, flodankar. **-bett**, das, flodbädd. **-zeit**, die, tiden då floden infaller.

Fluthen, *v. n.* vara flod; svalla; es fluthet, floden kommer.

Focke, die, (*pl.* -n) focksegel.

Fock-mars, der, fockmärs, mastkorg på fockmasten. **-mast**, der, fockmast. **-masttau**, das, fockhals. **-raa**, die, fockrå. **-schmiete**, die, fockskot. **-segel**, das, focksegel. **-stag**, der, fockstag. **-wand**, die, fockvant.

Foder, das, en mellansort jernbleck.

Fodern, se **Forderu**.

Fohlen, das, (*pl.* -) fåle, fölunge.

Föhn, der, sunnanvind.

Föhre, die, (*pl.* -) furu, tall; forell (*fisk*).

Föhren, *a.* af furu.

Folge, die, (*pl.* -n) följd, det påföljande, efterföljande; rad; följa (suite); slutsats, slutföljd, slutlig verkan, resultat; oafbruten ordning; - leisten, åtlyda; zu -, i följd af, i följa af, enligt; ich stehe für die -n, jag ansvarar för följderna; eine - davon war, daß rc., en följd deraf var, att etc.; die - davon war der Tod, följden deraf blef döden; es hatte keine weiteren -n, det hade ingen vidare följder; üble -n haben, hafva ondt i följe med sig; in der -, framdeles, hädanefter; eine lange - von Schriften, en lång följd (suite) af skrifter; in Einer -, i en rad. **-richtig**, *a.* följdriktig, konseqvent. **-richtigkeit**, die, följdriktighet, konseqvens. **-satz**, der, följd af en bevist sats. **-widrig**, *a.* utan öfverensstämmelse i sina grundsatser; orimlig. **-widrigkeit**, die, falsk slutsats; orimlighet, inkonseqvens. **-zeit**, die, framtid, följande tid.

Folgen, *v. n.* (med *dat.*) följa, följa efter ell. med, beledsaga; efterfölja, lyda, efterkomma, hörsamma; följa på ell näst efter,

komma näst efter; efterträda; följa, vara en följd af; Jemandem aus der Ferne –, följa någon på afstånd; seinem eigenen Kopfe –, följa sitt eget hufvud; daraus folgt, deraf följer.

Folgend, *a.* följande, påföljande, efterföljande. **–ergestalt, –ermaßen**, *av.* på följande sätt, som följer. [påföljande.

Folgende, das, det följande, det

Folgends, *av.* sedan, sedermera, derefter; således.

Folgern, *v. a.* sluta, draga slutsatser ell. följder.

Folgerung, die, (*pl.* –en) slutsats, följd, deduktion. [des.

Folglich, *av.* följaktligen, såle-

Folgsam, *a.* lydig, hörsam.

Folgsamkeit, die, lydnad, lydaktighet.

Foliant, der, (*pl.* –en) foliant, bok i folioformat.

Folie, die, (*pl.* –n) folium, spegelfolium. [**mat, das**, folioformat.

Folio, das, (*pl.* –s) folio. **–for-**

Folkbeere, die, (*pl.* –n) måbär.

Folter, die, (*pl.* –n) tortur, plåga, pina, pinbänk; auf die – bringen, spannen, sträcka på pinbänken; die – des Gewissens, samvetsagg. **–bank, die**, pinbänk, sträckbänk. **–kammer, die**, pinorum. **–werkzeug, das**, pinoredskap.

Folterer, der, (*pl.* –) pinare, plågare, bödel.

Foltern, *v. a.* plåga, pina; lägga ell. sträcka på pinbänken; einen Verbrecher –, pina en förbrytare.

Folterung, die, (*pl.* –en) plågande, pinande.

Fond, der, (*pl.* –s) fond, kapital.

Fontanell, das, (*pl.* –e) fontanell; hjessöppning på små barn.

Foppen, *v. a.* gäcka, göra narr af.

Fopperei, die, gäckeri.

Forciren, *v. a.* tvinga; våldtaga; lägga vigt till.

Forderer, der, (*pl.* –) utmanare.

Förderer, der, (*pl.* –) befordrare.

Förderlich, *a.* forderlig, behjelplig, nyttig, gagnelig; auf das –ste, på det skyndsammaste, med det första.

Fordern, *v. a.* fordra, begära, påstå, göra anspråk på; kräfva; stämma, kalla (för rätta); utmana; ich habe zu –, jag har att fordra; Jemanden auf Pistolen –, utmana någon på pistol.

Fördern, *v. a.* befordra, befrämja, påskynda, hasta med.

Förderniß, das, (*pl.* –e) befordrande, befrämjande, påskyndande; hjelp, bistånd.

Fördersam, *a.* skyndsam; beforderlig. **–st**, *av.* på det skyndsammaste.

Forderung, die, (*pl.* –en) fordran, fordring, begäran, påfordran, påstående, anspråk; skuldfordran, stämning; utmaning. **–ssatz, der**, postulat.

Förderung, die, bortskaffande; befordring, befordrande, befrämjande, befrämjelse, tillhjelp.

Forelle, die, (*pl.* –n) forell, laxöring.

Forke, die, (*pl.* –n) gaffel, grep.

Form, die, (*pl.* –en) form, skapnad, figur, skick; form, modell, mönster, gjutform; beskaffenhet, inrättning af en sak; boktryckareform; nach gewöhnlicher –, på vanligt sätt; in gehöriger –, i behörig form; in – Rechtens, efter ell. enligt lagarna. **–bret, das**, formbräde. **–enlehre, die**, (*gramm.*) formlära. **–erde, die**, (*gjut.*) formjord. **–los**, *a.* formlös, utan form. **–losigkeit, die**, formlöshet. **–presse, die**, formpress. **–rahmen, der**, (*boktr.*) formram. **–sand, der**, (*gjut.*) formsand. **–schneider, der**, formskärare, formmakare. **–schneiderkunst, die**, formskärarkonst. **–spahn, der**, (*boktr.*) formspån. **–stein, der**, (*gjut.*) formsten, formhäll. **–stock, der**, (*hattm.*) formstock. **–tisch, der**, formbord. **–wand, die**, formhäll, formvägg. **–widrig**, *a.* formstridig, formvidrig.

Formalien, *pl.* formaliteter.

Formalisiren, sich, *v. r.* formalisera sig.

Format, das, (*pl.* –e) format.

Formel, die, (*pl.* –n) formel, formulär.

Formell, *a.* formel, formlig.

Formeln, *v. a.* forma, formera, jemka.

Formen, *v. a.* forma, bilda, tillskapa, dana; in Wachs –, afforma i vax.

Formiren, *v. a.* formera, tillskapa, dana; ordna; sich –, formera sig, bilda sig; ställa sig i rad etc. [merande, formering.

Formirung, die, (*pl.* –en) for-

Förmlich, *a.* formlig, proportionerlig, fullständig; uttrycklig, tydlig. [formalitet.

Förmlichkeit, die, formlighet;

Formular, das, (*pl.* –e) formulär, förskrift.

Forschen, *v. a.* forska, efterforska, eftersöka, efterspana, utforska, undersöka, noga fråga (efter något ell. någon).

Forschen, das, forskning, efterspaning, utforskning, undersökning. [undersökare, ransakare.

Forscher, der, (*pl.* –) forskare,

Forschung, die, (*pl.* –en) forskning, efterspaning, utforskning, undersökning.

Forst, der, (*pl.* –e) skog, skogspark. **–amt, das**, underskogsrätt; betjening vid skogsväsendet. **–bediente, der**, skogvaktare, skogsbetjent. **–besichtigung, die**, skogsbesigtning. **–dienst, der**, skogssyssla. **–gericht, das**, skogsrätt, skogsdomstol. **–haus, das**, skogsuppsyningsmans boställe. **–lehranstalt, die**, skogsinstitut. **–meister, der**, jägmästare. **–ordnung, die**, skogsordning. **–recht, das**, skogsrätt; skogsrättighet; egendomsrätt öfver skogen; äfv.: alla skogsförordningar och lagar sammantagne. **–revier, das**, skogspark. **–wesen, das**, skogsväsende. **–wirthschaft, die**, skogsskötsel, skogshushållning. **–wissenschaft, die**, skogsvetenskap.

Förster, der, (*pl.* –) jägmästare, skogsuppsyningsman, skogsbo.

Försterei, die, skogstrakt, hvaröfver skogsuppsyningsman ell. skogsvaktare har inseende; en skogsuppsyningsmans boställe; en skogsrätts sammanträde.

Forstlich, *a.* hörande till en skogspark.

Fort, das, (*pl.* –s) liten fästning, skans.

Fort, *av.* framåt, fram; borta, förlorad; bort, undan, åstad; vidare, längre, straxt, genast; es will nicht – mit ihm, det vill ej gå för honom; in einem –, i ett; so–, genast; – und –, beständigt, alltid; und so –, och så vidare; immer so –! fortfar så!

Fort! *intj.* bort! undan! ur vägen! skynd dig! skynda er! – von hier! bort herifrån! – mit dir! bort med dig!

Fortan, *av.* hädanefter, vidare, derefter, framgent, ytterliggare.

Fortarbeiten, *v. n.* fortfara att arbeta, fullfölja arbetet.

Fortathmen, *v. n.* andas fort, fortfara att andas.

Fortbauen, *v. n.* fortfara att bygga. [gifva sig bort.

Fortbegeben, sich, *v. irr. r.* be-

Fortbetteln, *v. n.* fortfara att tigga.

Fortbewegen, *v. a.* fortskaffa, skaffa längre fram; sich –, vara i rörelse.

Fortblasen, *v. irr. a.* blåsa bort; – *v. n.* fortfara att blåsa.

Fortbrauchen, *v. a.* fortfara att betjena sig af.

Fortbringen, *v. irr. a.* fortbringa, transportera, öfverföra, flytta; bortföra; hjelpa fram, förskaffa framgång ell. lycka; sich –, hjelpa sig fram. [fortvarande.

Fortdauer, die, fortsättning,

Fortdauern, *v. n.* vara, fortfara; hafva bestånd, framhärda.

Fortdauernd, *a.* fortfarande, beständig, oupphörlig.

Fortdrucken, *v. a.* fortfara att trycka.

Forteilen, *v. n.* skynda sig bort ell. åstad, fortskynda.

Fortepiano, das, (*pl.* –) fortepiano.

Forterben, *v. n.* genom arf tillfalla efterkommande; ärfva, fortplanta.

Fortfahren, *v. irr. a.* forsla, öfverföra, fortskaffa, transportera, flytta; – *v. n.* resa, fara bort ell. åstad, resa vidare; fortfara, fortsätta, fullfölja.

Fortfliegen, *v. irr. n.* flyga bort, flyga ut; förflyga.

Fortfließen, *v. irr. n.* flyta bort, flyta längre fram; fortfara att flyta.
Fortführen, *v. a.* föra bort, föra vidare, föra längre fram; transportera, öfverföra; fullfölja, fortsätta.
Fortführung, die, bortförande, öfverförande; fullföljande, fortsättande.
Fortgang, der, framsteg, fortkomst, förkofran, fortgång, befordran, uppkomst; framgång, lycka. [skänka.
Fortgeben, *v. a.* bortgifva, bort-
Fortgehen, *v. irr. n.* gå bort, gå fram, gå framåt; gå fort, lida; fortfara att gå; göra framsteg; hafva framgång, lycka; fortfara, räcka; wenn das so fortgeht, om det så fortfar.
Fortgehen, das, bortgående, bortgång; beim –, i bortgående, vid bortgången. [farande.
Fortgehend, *a.* fortgående, fort-
Fortgleiten, *v. irr. n.* halka fram, åka fram (på isen).
Fortglimmen, *v. n.* fortfara att glöda, skimra ell. lysa.
Fortgraben, *v. irr. n.* gräfva vidare ell. längre, fortfara att gräfva.
Fortheben, *v. a.* häfva bort, undanröja genom att lyfta bort; sich – (hinwegbegeben), packa sig bort.
Forthelfen, *v. irr. a.* hjelpa bort; hjelpa fram; forthjelpa, bistå.
Fortherrschen, *v. n.* fortfara att herrska, att regera.
Forthetzen, *v. a.* jaga bort, jaga undan. [deles.
Forthin, *av.* hädanefter, fram-
Forthinken, *v. n.* halta bort; fortfara att halta.
Fortification, die, (*pl.* –en) fortifikation; befästningskonst; fästningsverk.
Fortjagen, *v. a.* förjaga, bortjaga, drifva bort, köra bort ell. ut; – *v. n.* rida hastigt bort; fortfara att jaga.
Fortkommen, *v. irr. n.* komma fram; komma undan; hafva framgång, göra framsteg; förkofra sig, taga sig fram i verlden; trifvas (om växter).
Fortkommen, das, fortkomst, fortgång, förkofran, framgång, lycka; trefnad.
Fortkönnen, *v. irr. n.* kunna gå bort, kunna komma vidare; kunna göra, hafva nog krafter för att kunna göra något; ich kann damit nicht mehr fort, jag uthärdar icke längre dermed.
Fortkriechen, *v. irr. n.* krypa bort, krypa fram; fortfara att krypa.
Fortkriegen, *v. a.* få bort, få bort, få lös; – *v. n.* fortfara att kriga.
Fortlassen, *v. irr. a.* låta gå, släppa bort, släppa undan.
Fortlaufen, *v. irr. n.* fly, rymma, löpa bort; flyta bort, förflyta, framlöpa; fortfara att löpa.
Fortleben, *v. n.* fortfara att lefva.
Fortlesen, *v. irr. n.* fortfara att läsa, läsa vidare.
Fortmachen, *v. n.* fortfara att göra; göra fort, skynda sig; sich –, begifva sig bort ell. undan, packa sig bort; fly, rymma.
Fortmarschiren, *v. n.* marschera, tåga bort ell. åstad, sätta sig i marsch; fortsätta marschen.
Fortmüssen, *v. irr. n.* vara nödsakad att gå, fara ell. resa bort.
Fortpacken, sich, *v. r.* packa sig bort, gå sin väg.
Fortpflanzen, *v. a.* omplantera; fortplanta, föröka; sein Geschlecht –, fortplanta sitt slägte; sich –, fortplanta sig.
Fortpflanzung, die, fortplantande, fortplantning, förökande.
Fortprügeln, *v. a.* prygla bort; fortfara att prygla. [regna.
Fortregnen, *v. imp.* fortfara att
Fortreise, die, bortresa, afresa.
Fortreisen, *v. a.* bortresa, afresa, resa sin väg.
Fortreißen, *v. irr. a.* släpa, draga ell. föra bort ell. med sig; rycka bort, slita bort; tvinga; sich – lassen, låta förleda ell. förföra sig.
Fortreiten, *v. irr. n.* rida bort, rida sin väg; rida längre fram.
Fortrennen, *v. n.* löpa bort, fly, rymma.
Fortrollen, *v. a. & n.* rulla bort, vältra bort; rulla vidare; fortfara att rulla.
Fortrücken, *v. a.* rycka bort, rycka fram; – *v. n.* gå fram, gå fort, lida.
Fortrudern, *v. n.* ro bort, ro vidare; fortfara att ro.
Fortsatz, der, fortsättning; (*anat.*) utväxt på ett ben, benknota, apophysis.
Fortschaffen, *v. a.* skaffa bort, skaffa undan; borttaga; transportera; skicka bort; göra sig af med; slå ifrån sig.
Fortscheren, sich, *v. r.* packa sig, gå sin väg. [bort.
Fortscheuchen, *v. a.* skrämma
Fortschicken, *v. a.* skicka bort, sända bort, fortskicka; visa bort, afskeda.
Fortschieben, *v. irr. a.* skjuta fram, skjuta vidare.
Fortschießen, *v. irr. n.* hastigt aflägsna sig; fortfara att skjuta.
Fortschiffen, *v. n.* segla bort, segla vidare; – *v. a.* skicka bort sjöledes.
Fortschlagen, *v. irr. a. & n.* slå bort; bortdrifva med slag ell. slängar; fortfara att slå ell. sjunga (om fåglar); slå oupphörligt (om ur).
Fortschleppen, *v. a.* släpa bort, draga bort.
Fortschleudern, *v. a.* slunga bort; slösa bort.
Fortschlummern, *v. n.* fortfara att slumra.
Fortschreiben, *v. irr. n.* fortfara att skrifva, skrifva vidare.
Fortschreiten, *v. irr. n.* fortskrida, skrida framåt; gå fort, lida; fortschreitend, framgående.
Fortschreiten, das, Fortschreitung, die, framskridande, fortgång, tilltagande, gång.
Fortschritt, der, (*pl.* –e) framsteg, tillväxt, förkofran, tilltagande, fortgång.
Fortschwemmen, *v. a.* skölja bort. [bort; fortfara att simma.
Fortschwimmen, *v. n.* simma
Fortsegeln, *v. n.* segla bort; an der Küste –, segla framåt ell. längs med kusten. [varelse.
Fortsein, das, frånvaro, från-
Fortsenden, *v. a.* sända bort, skicka bort.
Fortsetzen, *v. a.* fortsätta, fullfölja; flytta fram, flytta upp.
Fortsetzung, die, fortsättning.
Fortsingen, *v. irr. n.* fortfara att sjunga.
Fortsollen, *v. n.* vara nödsakad att begifva sig bort.
Fortspazieren, *v. n.* spatsera bort; fortsätta sin spatsergång.
Fortspielen, *v. n.* fortfara att spela, att leka.
Fortsprengen, *v. n.* spränga bort; rida bort i fyrsprång.
Fortspringen, *v. n.* springa bort, löpa bort. [sticka vidare.
Fortstecken, *v. a.* framsticka,
Fortstellen, *v. a.* ställa längre fram; fortfara, fullfölja.
Fortstoßen, *v. a. & n.* stöta bort, skuffa bort, stöta vidare; fortfara att stöta. [studera.
Fortstudiren, *v. n.* fortfara att
Forttragen, *v. irr. a.* bära bort, föra bort.
Forttreiben, *v. irr. a.* drifva bort; köra bort, köra ifrån sig; fortsätta, fullfölja.
Forttrippeln, *v. n.* trippa bort.
Forttrollen, sich, *v. r.* packa sig bort ell. undan.
Fortwachsen, *v. irr. n.* fortfara att växa, växa vidare.
Fortwähren, *v. n.* vara, påstå, räcka, fortfara; hafva bestånd, vara länge. [oupphörlig.
Fortwährend, *a.* beständig,
Fortwälzen, *v. a.* vältra bort, vältra vidare. [vidare.
Fortwandeln, *v. n.* gå bort, gå
Fortwandern, *v. n.* vandra bort, vandra vidare.
Fortwehen, *v. a.* blåsa bort; – *v. n.* fortfara att blåsa. [afvisa.
Fortweisen, *v. irr. a.* visa bort,
Fortwollen, *v. irr. n.* vilja gå ell. resa bort, vilja fort.
Fortwurzeln, *v. n.* inrota sig allt mer och mer, taga rötter, innästla sig; fortfara att slå rötter.
Fortziehen, *v. irr. a.* draga bort, draga undan; – *v. n.* resa bort; fortsätta sin väg; flytta bort; flytta ur tjensten. [bortresa.
Fortzug, der, bortdragande,

Fossil, **das**, (*pl.* **-ien**) fossil, mineral, förstening.

Fötus, **der**, foster, lifsfrukt.

Fourage, **die**, foder åt hästar (i krig).

Fouragiren, *v. n.* furagera, utfodra, anskaffa foder (i krig).

Fourier, **der**, (*pl.* **-e**) furier, qvartermästare.

Fracht, **die**, (*pl.* **-en**) frakt, forlön; laddning; skeppsladdning, last. **-brief**, **der**, fraktsedel, forsedel, connoissement. **-frei**, *a.* fraktfri. **-fuhre**, **die**, fraktfart. **-fuhrmann**, **der**, fraktare. **-geld**, **das**, fraktpenningar. **-gut**, **das**, fraktgods. **-schiff**, **das**, fraktskepp. **-wagen**, **der**, fraktvagn. **-zettel**, se **-brief**.

Frachten, *v. a.* frakta, befrakta.

Frachter, **der**, (*pl.* **-**) befraktare.

Frack, **der**, (*pl.* **Fräcke**) frack.

Fractur, **Fracturschrift**, **die**, fraktur, frakturstil.

Frag-amt, **das**, adresskontor. **-selig**, *a.* frågvis. **-weise**, *av.* frågvis, genom frågor.

Frage, **die**, (*pl.* **-n**) fråga, spörjsmål; eine – thun, göra en fråga; eine – aufwerfen, väcka en fråga; in – stellen, sätta i fråga; in – sein, vara i fråga; peinliche –, pinlig ransakning. **-punct**, **der**, frågpunkt. **-sucht**, **die**, frågvishet. **-wort**, **das**, frågord. **-zeichen**, **das**, frågtecken.

Fragen, *v. a.* fråga, spörja; um Rath –, rådfråga; nach Etwas –, fråga efter något; nichts danach –, icke fråga efter, bry sig icke om, slå i vädret; es fragt sich, det frågas.

Fraglich, *a.* som är i fråga, hvarom frågan är; – machen, sätta i fråga.

Fragment, **das**, (*pl.* **-e**) fragment, afbrutet stycke.

Fraisch, **Fraiß**, **die**, halsrätt; domsrätt öfver lif och död; fallandesot; äfv.: förskräckelse, ångest, fruktan; äfv.: mjölkskorf.

Fraißlich, *a.* hörande till en halsrätt.

Franciskaner, **der**, (*pl.* **-**) fransiskanermunk.

Frank, *a.* fri; – und frei, fri och obunden.

Franke, **der**, (*pl.* **-**) Frank, en som är från Frankland; frank (mynt).

Franken-wein, **der**, vin som växer i Frankenland.

Frankiren, *v. a.* frankera.

Franse, **die**, (*pl.* **-n**) frans.

Franz-band, **das**, franskt band (på böcker). **-baum**, **der**, lågstammigt träd, dvergträd. **-branntwein**, **der**, franskt bränvin. **-brod**, **das**, franskt bröd. **-gold**, **das**, tvistguld. **-obst**, **das**, fransk frukt. **-wein**, **der**, franskt vin.

Franzose, **der**, (*pl.* **-n**) fransman; die Franzosen, *pl.* fransoser (en venerisk sjukdom). **-nholz**, **das**, pockenholts.

Französin, **die**, (*pl.* **-nen**) en fransyska.

Französisch, *a.* fransk, fransysk.

Frappant, *a.* förvånande.

Frappiren, *v. a.* förvåna.

Fraß, **der**, ätande; foder, bete, föda; fråsseri, frat.

Fräßig, *a.* glupsk.

Fräßigkeit, **die**, glupskhet.

Fratt, *a.* hudlös.

Fratz, **der**, (*pl.* **-en**) ett illa uppfostradt barn; tok, narr.

Fratze, **die**, (*pl.* **-n**) sliddersladder; grimace, ansigtsförvridning med flit. **-ngesicht**, **das**, markattansigte, kontrabandsansigte.

Frau, **die**, (*pl.* **-en**) fru; qvinna, fruntimmer; hustru, gemål, äkta maka; matmoder, värdinna; die – im Hause, frun i huset, husfru; Unsere Liebe –, Vår kära Fru, jungfru Maria; Unserer Lieben Frauen Tag, vårfrudag; eine – nehmen, taga sig hustru; eine alte –, en gumma, gammal fru; eine weise –, jordgumma, barnmorska; die – Generalin, fru generalskan; – Neumann, fru Neumann.

Frauen-bild, **das**, jungfru Mariebild. **-bruder**, **der**, svåger. **-feind**, **der**, fruntimmersfiende, qvinnohatare. **-flachs**, **der**, flugblomster. **-glas**, **das**, ryssglas, marienglas. **-haar**, **das**, (*bot.*) jungfruhår. **-handschuh**, **der**, fruntimmershandske. **-hut**, **der**, fruntimmershatt. **-kleid**, **das**, fruntimmersklädning. **-kloster**, **das**, nunnekloster. **-knecht**, **der**, fruntimmerskarl. **-krankheit**, **die**, fruntimmerssjukdom. **-kraut**, **das**, citronmelissa. **-liebe**, **die**, qvinnokärlek. **-list**, **die**, qvinnolist. **-münze**, **die**, salvia. **-nabel**, **der**, (*bot.*) naflegräs. **-sleute**, *pl.* qvinfolk. **-sperson**, **die**, fruntimmer. **-putz**, **der**, fruntimmersbjefs, fruntimmersgrannlåt. **-regiment**, **das**, qvinnoregemente. **-schleier**, **der**, fruntimmersslöja. **-schneider**, **der**, fruntimmersskräddare. **-schuh**, **der**, fruntimmerssko. **-spiegel**, **der**, (*bot.*) helgehö. **-tag**, **der**, vårfrudag. **-tracht**, **die**, fruntimmersdrägt. **-volk**, **das**, qvinfolk. **-zimmer**, **das**, fruntimmer.

Fräulein, **das**, (*pl.* **-**) fröken; mamsell; hona. **-stift**, **das**, frökenstift.

Frech, *a.* fräck, förmäten, öfvermodig, skamlös, stursk, oförskämd.

Frechheit, **die**, skamlöshet, djerfhet, fräckhet, öfvermod.

Fregatte, **die**, (*pl.* **-n**) fregatt, fregattskepp.

Fregattvogel, **der**, ett slags pelikan.

Frei, *a.* fri, otvungen, obunden, ledig, obehindrad; fritagen, undantagen, frikallad, befriad, fri; -e Hand haben, hafva fria händer; – von Sorgen, fri för bekymmer; -e Presse, fri press; die -en Künste, fria konsterna; im Freien, i fria luften; von -en Stücken, frivilligt, sjelfmant; auf -er Straße, på öppen gata; – ausgehen, slippa ostraffadt; – halten, hålla fri; – reden, tala fritt, tala djerft; – sein, vara fri, vara ledig; – stellen, lemna fritt, hemställa; Jemanden auf -en Fuß setzen, ställa någon på fri fot; einen Brief – machen, frankera ett bref. **-beuter**, **der**, fribytare, kapare, sjöröfvare. **-beuterei**, **die**, fribyteri. **-billet**, **das**, fribiljett. **-brief**, **der**, fribref, frihetsbref; privilegium. **-bürger**, **der**, friborgare. **-compagnie**, **die**, frikompani. **-corps**, **das**, frikår. **-denker**, **der**, fritänkare. **-denkerei**, **die**, fritänkeri. **-denkerisch**, *a.* fritänkande. **-eigen**, odal, frälse. **-frau**, **die**, friherrinna. **-fräulein**, **das**, baronessa. **-gebig**, *a.* frikostig, gifmild. **-gebigkeit**, **die**, frikostighet, gifmildhet. **-geboren**, *a.* friboren. **-gebung**, **die**, frigifvande, frigifvelse. **-geist**, **der**, fritänkare. **-geisterei**, **die**, fritänkeri. **-gelassen**, *a.* frigjord, lösgifven. **-gesprochen**, *a.* frikänd. **-gut**, **das**, frälseegendom; allodialgods; gods som är fritt från vissa utgifter. **-hafen**, **der**, frihamn. **-herr**, **der**, friherre, baron. **-herrin**, **die**, (Freiin) friherrinna, baronessa. **-herrlich**, *a.* friherrlig. **-herrschaft**, **die**, friherrskap. **-hof**, **der**, frälsehemman. **-hufe**, **die**, frälsehemman; skattehemman. **-jahr**, **das**, friår, frihetsår. **-lassen**, *v. a.* frisläppa. **-lassung**, **die**, lösgifvande, frigifning, befrielse, befriande. **-lehen**, **das**, frilän. **-loos**, **das**, frilott. **-machen**, *v. a.* befria, göra fri; frankera (ett bref). **-machung**, **die**, frigörelse, befrielse. **-maurer**, **der**, frimurare. **-maurerei**, **die**, frimureri. **-maurerorden**, **der**, frimurareorden, frimuraresällskap. **-muth**, **der**, frimodighet. **-müthig**, *a.* frimodig, uppriktig, redlig, ärbar. **-müthigkeit**, **die**, frimodighet, uppriktighet, öppenhjertighet. **-saß**, **der**, ägare af ett skattegods. **-schule**, **die**, friskola. **-schuß**, **der**, friskott. **-schütz**, **der**, friskytt. **-sinn**, **der**, frihetsanda. **-sinnig**, *a.* frisinnad. **-sprechen**, *v. a.* frikalla, frikänna, fria. **-sprechung**, **die**, frisägelse, frisagande, frikallelse. **-staat**, **der**, fristat, republik. **-stadt**, **die**, fristad. **-stätte**, **die**, fristad, privilegieradt, fredlyst ställe; tillflyktsort. **-stunde**, **die**, fritimma, fristund, ledig stund. **-tag**, **der**, fredag. **-tisch**, **der**, fri taffel, fri spisning. **-werber**, **der**, en som friar för en annan, böneman. **-willig**, *a. & av.* frivillig, otvungen; sjelfmant; af fri vilja. **-willigkeit**, **die**, frivillighet. **-zettel**, **der**, frisedel. **-zügig**, *a.* somfritt kan draga från en stad ell. commune till en annan och öfverallt sätta bo. **-zügigkeit**, **die**, rätt till öfverallt att sätta bo.

Freia, se **Freya**.

Freie, das, fri plats, fritt, oinskränkt rum; öppet fält, öppen mark, fri mark, bar himmel; ins – gehen, gå ut på marken, i fria luften, utom hus.

Freien, *v. a. & n.* begära till äkta, fria; um ein Mädchen –, fria till en flicka.

Freier, der, friare, fästman; auf –s Füßen gehen, gå på friarfot, gå i giftastankar.

Freierei, die, (*pl.* –en) frieri.

Freiheit, die, (*pl.* –en) frihet, ledighet; tillåtelse; privilegium, frihet och rättighet; fristad, skydd, tillflykt; – im Reden, frimodighet, fritalighet; – athmend, frihetsandande; die Verehrung der –, frihetsdyrkan. **–sbaum, der,** frihetsträd. **–sbrief, der,** frihetsbref, privilegium. **–skrieg, der,** frihetskrig.

Freilich, *av.* utan tvifvel, visserligen, alldeles; väl; likväl.

Fremd, *a.* främmande, utländsk; okänd, sällsam, besynnerlig; –e Sprachen, främmande språk; sich in –e Angelegenheiten mischen, lägga sig i andras ärender. **–artig,** *a.* olikartad, främmande. **–artigkeit, die,** olika art, främmande art.

Fremde, die, främmande land.

Fremde, der & die, främling, utlänning, utlänska.

Fremdling, der, (*pl.* –e) främling, utlänning.

Frequentiren, *v. a.* ofta besöka.

Fresco, das, fresko. **–maler, der,** freskomålare. **–malerei, die,** freskomålning.

Freß-begierde, die, glupskhet. **–fieber, das,** omättlig hunger, ätsjuka. **–gierig,** *a.* glupsk. **–sack, der,** matsäck; (*fig.*) storätare. **–trog, der,** matho, matttråg. **–wanst, der,** storätare, frässare.

Fressen, *v. a.* äta (om djur); äta glupskt, sluka i sig (om menniskor); fräta, förtära (om rost, eld, kräftan etc.); an Jemandem einen Narren gefressen haben, bära en blind kärlek till någon.

Fresser, der, (*pl.* –) storätare, frässare.

Fresserei, die, glupskhet; gästabud; frässande.

Freßig, *a.* glupsk.

Frett, Frettchen, das, ett slags iekatt, vessla, skunk.

Freude, die, glädje, fröjd, nöje; das macht mir –, det gör mig glädje, det fägnar mig; außer sich vor – sein, vara utom sig af glädje; ich habe keine – daran, jag har ingen glädje deraf. **–glänzend,** *a.* glädjestrålande. **–trunken,** *a.* glädjedrucken.

Freuden-arm, *a.* glädjefattig. **–bezeigung, die,** fröjdebetygelse, glädjebetygelse. **–fest, das,** fröjdefest, glädjehögtid. **–feuer, das,** glädjeeld, fröjdeeld. **–geschrei, das,** fröjdeskri, fröjderop, glädjerop. **–leer, –los,** *a.* glädjelös, glädjetom, utan glädje. **–mahl, das,** glädjemåltid. **–mädchen, das,** glädjeflicka, kärleksnymf. **–opfer, das,** glädjeoffer. **–sprung, der,** fröjdesprång, glädjesprång. **–störer, der,** glädjestörare. **–tag, der,** glädjedag. **–taumel, der,** glädjeyra, glädjeyrsel. **–thräne, die,** glädjetår. **–voll,** *a.* glädjefull, fröjdefull. **–zähre, die,** glädjetår.

Freudig, *a.* glad, glädtig, lustig, fröjdfull.

Freudigkeit, die, glädje, glädtighet, munterhet, fröjd.

Freuen, *v. n.* fröjda, glädja sig, fröjdas; sich –, *v. r.* fägna; – *v. a.* glädja, förorsaka glädje; das freut mich, det fägnar mig, det gläder mig.

Freund, der, (*pl.* –e) vän; sich Jemandem zum –e machen, göra sig någon till vän; Jemandes – werden, blifva vän med någon; ein – in der Noth, vän i nöden; kein – vom Spiele sein, vara ingen vän af spel; Freund Hain, döden. **–estreue, die,** vänfasthet. **–nachbarlich,** *a.* som vänskapsfull granne.

Freundin, die, (*pl.* –nen) vän, väninna.

Freundlich, *a.* vänlig, fryntlig, mild; leende, glad; täck, behaglig, artig; – gegen Jemanden sein, vara vänlig emot någon; ein –es Gesicht, vänligt ansigte; ein –es Lächeln, vänligt leende.

Freundlichkeit, die, vänlighet, mildhet, fryntlighet; höflighet, artighet, ynnest.

Freundschaft, die, vänskap; umgänge; mit Jemandem – schließen, sluta, knyta, ingå vänskap med någon; – für Jemanden hegen, hysa vänskap för någon; die – mit Jemandem abbrechen, slå upp vänskap med någon; erweisen Sie mir die –, visa mig den vänskapen. **–sband, das,** vänskapsband, vänskapsförbund. **–sbeweis, der,** vänskapsbevis, vänskapsprof. **–sbezeigung, die,** vänskapsbetygelse. **–sdienst, der,** vänskapstjenst. **–strieb, der,** vänskapsdrift; böjelse för vänskap. **–sstück, das,** vänstycke. **–sversicherung, die,** vänskapsförsäkring.

Freundschaftlich, *a.* vänlig, vänskapsfull; ein –er Rath, ett vänligt råd; –e Ermahnungen, vänliga förmaningar; –e Gesinnungen gegen Jemanden hegen, hysa vänliga tänkesätt för någon; ich zeichne –st, jag tecknar vänskapsfullt.

Frevel, der, brott, förbrytelse, missgerning, ogerning, missdåd, nidingsverk, bofstycke, ondska, ilska, förmätenhet; förgripelse, oförrätt. **–muth, der,** öfverdåd; skamlöshet. **–that, die,** ogerning, nidingsverk, missdåd, våldsverkan.

Frevelhaft, *a.* förmäten, oförvägen, skamlös, fräck, ondskefull, arglistig, ilsk, ogudlig.

Freveln, *v. n.* vara förmäten, oförvägen; begå nidingsverk, begå ofog; göra öfvervåld.

Freventlich, *a.* öfverdådig, sjelfvåldig; – *av.* på förmätet vis.

Frevler, der, (*pl.* –) våldsverkare, niding, öfversittare, våghals, förmäten menniska.

Freya, die, Freya, Fröja.

Fried-brüchig, *a.* fredbrytande. **–fertig,** *a.* fredsam, fredlig. **–fertigkeit, die,** fredsamhet, benägenhet till fred. **–hof, der,** kyrkogård, begrafningsplats. **–liebend,** *a.* fredlig, fredälskande.

Friede, der, (*gen.* –ns) fred, frid; ro, stillhet; sämja, enighet; um –n bitten, begära fred; den –n halten, hålla freden; den –n brechen, bryta freden; Jemanden in –n lassen, låta någon vara i fred; in Ruhe und – leben, lefva i fred och ro.

Friedens-antrag, der, fredsanbud. **–artikel, der,** fredsartikel. **–bedingung, die,** fredsvilkor. **–bote, der,** fredsförkunnare. **–botschaft, die,** fredsbudskap. **–bruch, der,** fredsbrott. **–brüchig,** *a.* fredbrytande. **–bündniß, das,** fredsförbund. **–congreß, der,** fredskongress, fredsmöte. **–fest, das,** fredsfest. **–flagge, die,** fredsflagga. **–fürst, der,** fredsfurste. **–fuß, der,** fredsfot; auf dem –e, på fredsfot. **–gericht, das,** fredsdomstol. **–gerücht, das,** fredsrykte. **–instrument, das,** fredsinstrument, fredstraktat. **–nachricht, die,** fredsunderrättelse, efterrättelse om slutad fred. **–pfeife, die,** fredspipa. **–präliminarien,** *pl.* fredspreliminärer. **–richter, der,** fredsdomare. **–schluß, der,** fredsslut. **–stifter, der,** fredsstiftare, biläggare. **–stiftung, die,** fredsstiftande, biläggande. **–störer, der,** fredsförstörare, fredstörare. **–tractat, der,** fredstraktat. **–unterhändler, der,** fredsunderhandlare. **–unterhandlung, die,** fredsunderhandling. **–vermittelung, die,** fredsbemedling. **–vermittler, der,** fredsmedlare, fredsmäklare. **–vorschlag, der,** fredsförslag. **–zeit, die,** fredstid.

Friedlich, *a.* fredlig, fredsam, stilla, nöjd.

Friedsam, *a.* fredsam, fredig, stilla, nöjd.

Friedsamkeit, die, fredsamhet.

Frieren, *v. irr. n. & imp.* frysa, tillfrysa, frysa på; frysa om; zu Eise –, frysa till is; es wird diese Nacht –, det lär frysa på i natt, vi få frost i natt; ich friere ell. es friert mich, jag fryser; es friert mich an den Händen, jag fryser om händerna.

Frierpunkt, (Gefrierpunkt) **der,** fryspunkt.

Fries, der, fris, ett slags ylletyg; (*byggnk.*) fris, en krusig sirat. **–macher, der,** frisväfvare.

Friese, der, frisländare.

Friesel, der & das, frisel, fläckfeber.

Friesisch, *a.* frisländsk.

Frisch, *a. & av.* frisk, kylig; färsk; ny, nyss gjord, nyss skedd; frisk, rask, munter, liflig; -e Butter, färsk smör; -es Wasser, friskt vatten; -e Luft, frisk luft; -e Pferde, friska hästar; -er Muth, friskt mod; in -em Andenken, i friskt minne; Jemanden auf -er That ertappen, ertappa en på färsk gerning, å bar gerning; von -em, ånyo, på nytt; -e Wäsche anziehen, taga på sig rent linne; - weg arbeiten, arbeta raskt på; - auf! friskt mod! **-eisen, das**, färskjern, kallbräckt jern, jern renadt från slagg och främmande ämnen. **-herd, der**, härd, hvari jern ånyo smältes och befrias från slagg. **-melkend**, *a.* som gifver frisk mjölk (om kor).

Frische, die, färskhet, friskhet; liflighet, frisk färg; (*jagtt.*) ställe der djuren svalka sig ell. släcka sin törst.

Frischen, *v. a.* förfriska, uppfriska; bearbeta på nytt igen; - *v. n.* få ungar; yngla (om vildsvin); (*jagtt.*) dricka.

Frischling, der, (*pl.* -e) ungt vildsvin.

Frischung, die, se **Frische**.

Friseur, der, (*pl.* -e) hårfrisör, hårkrökare.

Frisiren, *v. a.* frisera, krusa.

Frist, die, (*pl.* -en) rådrum, uppskof, anstånd; frist, termin, tid; - geben, - gewähren, gifva, lemna uppskof ell. anstånd.

Fristen, *v. a.* förlänga, uppskjuta, lemna anstånd, gifva rådrum; underhålla, uppehålla.

Frisur, die, (*pl.* -en) frisur, frisering, krusning; falbolan.

Frittbohrer, der, litet borr hvarmedelst borras hål för smärra spiker, spikborr.

Fritte, die, (*pl.* -n) glassats, blandning hvaraf glas göras.

Frivol, *a.* fåfäng, lättsinnig, flärdfull.

Frivolität, die, (*pl.* -en) fåfänga, lättsinnighet, flärd.

Froh, *a.* glad, förnöjd; ljuf, munter, lustig; nöjd. **-sinn, der**, glädje, munterhet, lustighet.

Fröhlich, *a.* glad, lustig, munter, fröjdfull.

Fröhlichkeit, die, glädtighet, munterhet.

Frohlocken, *v. n.* upphäfva fröjderop, utbrista i glädjerop; berömma sig af, prisa; über Etwas -, triumfera öfver något.

Frohlocken, das, glädjerop, glädjebetygelse.

Frohn, der, (*pl.* -e ell. -en) exekutionsbetjent, stadstjenare. **-acker, der**, åker för hvilken dagsverken göras. **-arbeit, die**, dagsverksarbete. **-arbeiter, der**, dagsverkare, dagsverkshjon, dagsverkskarl. **-bauer, der**, dagsverksbonde, kronbonde, herregårdsbonde. **-dienst, der**, dagsverke. **-feste, die**, fängelse, häkte. **-gut, das**, herregård med dagsverksbönder. **-leichnamsfest, das**, Christi lekamensfest. **-pflichtig**, *a.* dagsverksskyldig, pligtig att göra dagsverken. **-pflichtigkeit, die**, dagsverksskyldighet. **-tag, der**, dag på hvilken dagsverke göras. **-vogt, der**, bondfogde på ett herregårdsgods.

Frohne, die, (*pl.* -n) dagsverke.

Fröhnen, *v. n.* göra dagsverke; Jemandem -, arbeta, träla för någon; seinen Lüsten -, vara en slaf af sina lustar.

Fröhner, der, (*pl.* -) dagsverksbonde, dagverkstorpare.

Fromm, *a.* from; gudfruktig, gudaktig, gudlig; artig, välartad; andäktig; god, foglig, mild, saktmodig, sedig; rättskaffens, redlig; ein -er Mann, en from, gudaktig man; ein -es Pferd, en from, foglig häst.

Frömmelei, die, hyckladandakt, förställd gudaktighet, skrymtan, bigotteri.

Frömmeln, *v. n.* låtsa vara gudaktig, guda sig, skrymta.

Frommen, *v. n.* gagna, göra gagn, nytta, båta.

Frommen, das, gagn, nytta, fromma; zum -, till gagn.

Frömmigkeit, die, gudsfruktan, gudaktighet, fromhet.

Frömmler, der, (*pl.* -) hycklare, skrymtare, skenhelgon.

Fronte, die, (*pl.* -n) front, framsida; - machen, göra front.

Frontispice, das, frontispis.

Frosch, der, (*pl.* **Frösche**) groda; frosk (sjukdom), torsken; frosk, (på en stråke). **-ader, die**, en åder under tungan. **-biß, der**, (*bot.*) dyblad, *Hydrocharis L.* **-gequak, das**, grodläte. **-keule, die**, låret af en groda. **-lache, die**, grodpuss, grodpöl. **-laich, das**, grodråm. **-schnepper, der**, tandläkaretång. **-wurm, der**, knutmask; grodyngel, grodunge.

Frost, der, (*pl.* **Fröste**) frost, köld, kyla; frossa, skälfning; ömkyla; plötzlich eintretender - von kurzer Dauer, frostknäpp. **-beule, die**, kylsår, kylsvulst, ömkyldt ställe, frostknöl. **-wetter, das**, frostväder.

Frösteln, *v. n.* skälfva, rysa, frysa litet.

Frostig, *a.* kall, frusen, ömtålig för köld; kallsinnig, likgiltig.

Frostigkeit, die, ömtålighet för köld.

Fröstling, der, (*pl.* -e) en som är frusen ell. ömtålig för köld; kall, känslolös menniska.

Frottiren, *v. a.* gnida, skura.

Frucht, die, (*pl.* **Früchte**) frukt; nytta, verkan, följd; fruktbarhet; foster, lifsfrukt; - tragen, bära frukt; an der - kennt man den Baum, af frukten skall man känna trädet. **-auge, das**, fruktknopp, blomknopp. **-balg, der**, fröpåse. **-bar**, *a.* fruktbar, fruktbärande, bördig, fruktsam; rik, ymnig. **-barkeit, die**, fruktbarhet, bördighet; fruktsamhet; ymnighet. **-baum, der**, fruktträd. **-behältniß, das**, (*bot.*) fruktbalga. **-boden, der**, spannmålsbod; (*bot.*) fäste. **-bringend**, *a.* fruktbärande. **-essig, der**, fruktättika. **-gefälle**, *pl.* afrad, ränta af säd ell. frukt. **-gehäuse, das**, fröhus. **-handel, der**, frukthandel, sädehandel. **-horn, das**, frukthorn, ymnighetshorn. **-hülse, die**, frukthylsa. **-keim, der**, (*bot.*) fruktämne. **-korb, der**, fruktkorg. **-lager, das**, (*bot.*) fruktläger, thalamus. **-los**, *a.* fruktlös. **-losigkeit, die**, fruktlöshet. **-stück, das**, fruktstycke. **-wolle, die**, fjun kring frukt. **-zins, der**, ränta som betalas i frukt ell. säd.

Früchtchen, das, liten frukt.

Fruchten, *v. n.* gagna, göra gagn, göra nytta; das fruchtet nicht, det nyttar ej, det gagnar till intet.

Früh, *a. & av.* tidig, bittida; tidigt, tidigt mogen, brådmogen; - am Tage, tidigt på dagen; - am Morgen, bittida om morgonen; - genug, tids nog; - aufstehen, stå tidigt upp, resa sig tidigt; heute -, i dag bittida; früher als, förr än. **-arbeit, die**, morgonarbete. **-beet, das**, drifbänk. **-birne, die**, sommarpäron. **-erbsen**, *pl.* brådärter. **-gebet, das**, morgonbön. **-geburt, die**, missfall, förtidig börd. **-gerste, die**, brådkorn. **-jahr, das**, vår, vårtid. **-jahrsfrost, der**, vårfrost, vårköld. **-klug**, *a.* för tidigt klok. **-mette, die**, ottesång. **-morgens**, *av.* bittida om morgonen. **-obst, das**, frukt som mognar tidigt. **-predigt, die**, ottesångspredikan. **-reif**, *a.* brådmogen, tidigt mogen. **-reife, die**, brådmogenhet. **-röthe, die**, morgonrodnad. **-saat, die**, vårsäde. **-stück, das**, frukost. **-stücken**, *v. n.* frukostera. **-stunde, die**, morgonstund. **-zeitig**, *a.* brådmogen, tidigt mogen, tidig. **-zeitigkeit, die**, förtidighet, mognad i förtid.

Frühe, die, morgon; heute in der -, i dag bittida; in aller -, mycket bittida, i första gryningen.

Frühling, der, (*pl.* -e) vår, vårtid, blomstertid; (*fig.*) ungdom.

Frühlings-artig, *a.* vårlik, våraktig. **-blume, die**, vårblomma. **-luft, die**, vårluft, vårblåst, vårfläkt. **-lust, die**, vårnöjde. **-nachtgleiche, die**, vårdagsjemning. **-regen, der**, vårregn. **-saat, die**, vårsäde. **-sonne, die**, vårsol. **-tag, der**, vårdag. **-thau, der**, vårdagg. **-wetter, das**, vårväder. **-wind, der**, vårvind. **-zeit, die**, vårtid.

Fuchs, der, (*pl.* **Füchse**) räf; fucks (rödlätt häst); ein schlauer -, (*fig.*) en slug räf. **-artig**, *a.* räfaktig, räflik. **-balg, der**, räfskinn.

-bau, der, räfgryt, räfkula. **-eisen, das,** räfsax. **-falle, die,** räfgrop. **-fell, das,** räfskinn. **-jagd, die,** räfjagt. **-kopf, der,** räfhufvud; en som har rödt hår. **-pelz, der,** räfskinnspels. **-röhre, die,** räfgryt, räfkula, räfhåla. **-roth,** *a.* röd som en räf, rödbrun. **-schrot, das,** räfhagel. **-schwanz, der,** räfsvans, räfrumpa (äfv.: en ört). **-schwänzen,** *v. n.* fuxsvansa, lisma, smila, smickra. **-schwänzer, der,** fuxsvansare, lismare, örontasslare, ögontjenare. **-schwänzerei, die,** lismeri. **-schwanzgras, das,** räfrumpegräs. **-wild,** *a.* mycket förargad, mycket uppbragd.

Füchseln, *v. n.* lukta räf; jaga räfvar.

Fuchsicht, *a.* räfaktig, rätlik, som luktar räf.

Füchsin, die, (*pl.* **-nen**) räfhona.

Fuchsjes, *pl.* (*sjöt.*) foxar, två hoprullade kabeltåg.

Füchslein, das, liten räf, räfunge.

Fuchtel, die, (*pl.* **-n**) fuktel, pamp, bred värja; hugg med flata värjan.

Fuchteln, *v. a.* fuktla, slå med flata värjan; – *v. n.* svänga omkring med värjan.

Fuder, das, (*pl.* **-**) lass; foder (våtvarumått).

Fug, der, fog, skäl, rätt; Fug und Recht, rätt och skäl.

Fuge, die, (*pl.* **-n**) fog, fogning, såt, nüt; inplöjning, spunt, reffla; fuga (i musik).

Füge-bank, die, fogbank. **-hobel, der,** foghyfvel. **-wort, das,** (*gramm.*) konjunktion.

Fügen, *v. a.* foga, hopfoga; infoga, inpassa, infalsa; (verfügen) disponera, inrätta, ställa i ordning, anställa, uppställa, bereda; föranstalta, ordna; hierzu füge ich noch 10 Thlr., härtill fogar jag ännu tio Rdr.; **sich -,** *v. r.* beqväma sig, foga sig, passa sig, gå ihop; göra sig, hända, ge med sig, medgifva; sich in Etwas -, lämpa ell. rätta sig efter något; sich Jemandem -, villfara någon, göra någon till viljes; sich in die Umstände -, beqväma sig efter omständigheterna; ihm fügt sich Alles nach Wunsch, allt lyckas för honom.

Füglig, *a.* foglig, beqvämlig, lämplig, tjenlig, passande, tillbörlig, läglig; – *av.* väl, lätt, med fog och rätt, passande; das hätte – unterbleiben können, detta hade passande kunnit borteblifva, hade man passande kunnit låta bli.

Füglichkeit, die, foglighet, beqvämlighet, lämplighet, tjenlighet.

Fuglos, *a.* utan fog, obefogad, orättmätig.

Fügsam, *a.* foglig, eftergifven.

Fügsamkeit, die, foglighet, eftergifvenhet.

Fügung, die, (*pl.* **-en**) fogning, hopfogning; styrelse, anordning; Guds försyn, öde; tillfälle, läglighet; die - des Schicksals, ödets fogning.

Fühlbar, *a.* känbar; känsloöm; handgriplig, påtaglig.

Fühlbarkeit, die, påtaglighet; känbarhet.

Fühlen, *v. a.* känna; känna på, taga på; hafva känning af, känna ell. emottaga intryck af; bli varse, hafva aning om; Jemandem auf den Zahn -, ställa någon på prof, leta något ur någon; sich -, känna sig och sina krafter; vara öfvermodig.

Fühlen, das, påtagande, vidrörande etc.; jemf. *verb.* Fühlen.

Fühler, der, en som vidrör, en som söker erfara något genom känseln; känsloverktyg.

Fühl-faden, der, -horn, das, spröt (på insekter). **-spitze, die,** munspröt (på maskar).

Fühllos, *a.* känslolös, hård, obarmhjertig.

Fühllosigkeit, die, känslolöshet, obarmhjertighet.

Fühlung, die, förkänsla, anande; känsla af att något är der eller kommer fram.

Fuhre, die, (*pl.* **-n**) fora; körsel; lass; forlön, frakt; forvagn; drei -en Sand, tre lass sand; eine - Getreide, en fora säd.

Führen, *v. a.* föra, leda, styra, anföra, förestå, sköta, drifva, utföra; forsla, öfverföra, fortskaffa; föra, ledsaga, leda; bei sich -, föra hos sig; Klage -, beklaga sig, klaga; hinters Licht -, föra bakom ljuset, bedraga; Etwas im Schilde -, hafva något för afsigt; in Versuchung -, inleda i frestelse; ein Amt -, bekläda ett embete. – *v. n.* bära, föra; der Weg führt dahin, vägen bär dit; wohin soll das -? hvart skall detta bära? das führt abwärts, det bär utföre.

Führer, der, ledare, vägledare, anförare; handledare.

Führerin, die, (*pl.* **-nen**) ledarinna.

Fuhr-geräth, das, tross. **-knecht, der,** skjutsdräng. **-lohn, der,** forlön; frakt, skjutspenningar. **-mann, der,** forman, skjutsbonde, kusk. **-mannswagen, der,** forvagn. **-weg, der,** forväg, landsväg. **-werk, das,** fordon, åkdon; skjuts. **-wesen, das,** skjutshållning.

Führung, die, (*pl.* **-en**) förande, ledsagande, anförande; uppsigt, handledning, förestående; utförande; styrelse, direktion; försyn, skickelse.

Fülle, die, ymnighet, öfverflöd, fullhet, rikdom, fullbordan; färs, fyllning (i fågel, fisk etc.); die Hülle und die - haben, hafva i öfverflöd.

Füllen, das, (*pl.* **-**) fåle, fölunge.

Füllen, *v. n.* föla.

Füllen, *v. a.* fylla; uppfylla; färsera.

Füll-erde, die, fyllningsjord, valklera. **-haare,** *pl.* stopphår. **-horn, das,** frukthorn, ymnighetshorn. **-mund, der,** grund, grundval. **-stein, der,** fyllsten, fyllningssten. **-wort, das,** fyllningsord, fyllnadsord.

Füllsel, das, färs, fyllning.

Füllung, die, (*pl.* **-en**) fyllning ell. späckning (i mur), påfyllning (i kärl); fyllnad.

Fund, der, (*pl.* **Funde**) fynd; påfund; einen guten - thun, (*fig.*) göra ett godt fynd. **-grube, die,** grufva hvari malm funnits och brytes, mina. **-recht, das,** (*bergv.*) uppfinningsrätt.

Fundament, das, (*pl.* **-e**) fundament, grund, grundval; botten, grund.

Fünf, *num.* fem; die - Bücher Mosis, de fem Mose böcker; - gerade sein lassen, (*ordspr.*) låta fem vara jemnt. **-blätterig,** *a.* fembladig. **-eck, das,** femkant, femhörning. **-eckig,** *a.* femkantig. **-fach,** *a.* femdubbel, femfaldig. **-fingerkraut, das,** femfingersgräs, femfingersört. **-jährig,** *a.* femårig. **-mal,** *av.* fem gånger. **-pfündig,** *a.* fempundig. **-reihig,** *a.* femradig. **-saitig,** *a.* femsträngad. **-seitig,** *a.* femsidig. **-tägig,** *a.* fem dagars. **-theilig,** *a.* femdelt.

Fünfe, die, Fünfer, der, femma.

Fünferlei, *a.* femhanda, af fem slag.

Fünfte, *a.* femte; -ns, för det femte.

Fünftel, das, femtedel.

Funfzehn, *num.* femton.

Funfzehnte, *a.* femtonde.

Funfzehntel, das, femtondedel.

Funfzig, *num.* femtio.

Funfziger, der, femtio års gammal man; femtio års gammaltvin.

Funfzigjährig, *a.* femtio år gammal.

Funfzigste, *a.* femtionde.

Fünkchen, das, (*pl.* **-**) liten gnista.

Funke, der, (*pl.* **-n**) gnista; eld; -n werfen, gnistra; -n schlagen, slå eld.

Funkeln, *v. n.* gnistra, tindra, blänka.

Funkelnagelneu, *a.* splitterny.

Funken, *v. n.* kasta gnistor, gnistra.

Für, *praep.* (med *accus.*) för, emot, på ens sida; - und -, alltid; Tag - Tag, från dag till dag, den ena dagen efter den andra; ein - alle Mal, en gång för alla; - Bezahlung annehmen, antaga som betalning; ich - meine Person, jag för min person; - sich leben, lefva ensam; - mein Leben gern, utomordentligt gerna; - und wider, för och emot, pro & contra. **-bitte, die,** bemedling, förord, förbön; - für Jemanden einlegen, fälla förord för någon. **-bitter, der,** böneman. **-sorge, die,** försorg, omsorg. **-sprache, die,** förord, förbön. **-sprecher, der,** medlare, förebed-

jare. -trefflich, se Vortrefflich. -wahr, *av.* sannerligen, visserligen. -wort, das, förord, förbön; (*gramm.*) pronomen.

Fürbaß, *av.* vidare, längre, framgent.

Furche, die, (*pl.* -n) fåra; kölvatten; rynka; -n ziehen, plöja fåror, fåra. -nweise, *av.* fårvis.

Furchen, *v. a.* plöja, rynka; fåra, draga fåror.

Furcht, die, fruktan, rädsla, räddhåga, farhåga, förskräckelse. -bar, *a.* fruktansvärd, förfärlig, förskräcklig, förfärande, faslig. -barkeit, die, förskräcklighet. -los, *a.* utan fruktan, oförskräckt. -losigkeit, die, oförskräckthet. -sam, *a.* rädd, lättskrämd, skygg. -samkeit, die, räddhåga, fruktan, rädsla.

Fürchten, *v. a.* frukta, rädas, sky, vara rädd för, befara; frukta, vörda (Gud); sich -, frukta sig.

Fürchterlich, *a.* förskräcklig, förfärlig, faslig; ovanlig, utomordentlig, gruflig, hisklig.

Fürder, *av.* framgent.

Furie, die, (*pl.* -n) furie, plågoande; raseri, vrede, grymhet, häftighet. -nmäßig, *a.* rasande; gruflig, djefvulsk.

Furier, der, (*pl.* -e) furir, qvartermästare. -schütz, der, soldat som är en furir till hjelp.

Fürlieb, *av.* - nehmen, hålla tillgodo, nöja sig med.

Furnier, das, (*pl.* -e) faner, fanering, inlagdt arbete.

Furnieren, *v. a.* fanera, göra inlagdt arbete. [herre.

Fürst, der, (*pl.* -en) furste, lands-

Fürsten, *v. a.* upphöja till furstlig värdighet.

Fürsten-bund, der, fursteförbund. -dienst, der, furstetjenst. -haus, das, furstehus, furstligt hus. -kind, das, furstligt barn. -mäßig, *a.* furstlig; - *av.* på furstligt vis. -schule, die, fursteskola. -sohn, der, fursteson. -stand, der, furstligt stånd. -tag, der, dag då furstarne hålla möte. -thum, das, furstendöme. -würde, die, furstlig värdighet.

Fürstin, die, (*pl.* -nen) furstinna. [ligt vis.

Fürstlich, *a.* furstlig, på furst-

Furt, die, (*pl.* -en) vad, ställe der man kan vada öfver.

Furz, der, (*pl.* Fürze) fis, fjert.

Furzen, *v. n.* fisa, fjerta, släppa väder.

Fusel, der, finkel, finkelbränvin.

Füsilier, der, (*pl.* -e) musketerare.

Fuß, der, (*pl.* Füße) fot, ben; fot, basis, grund; fot (i vers); am -e des Berges, vid bergets fot; stehenden -es, på stående fot, genast, straxt; auf dem -e folgen, följa på hälarne; - fassen, fatta stånd; zu -, till fots; schlecht zu -e sein, gå dåligt; mit Jemandem auf gutem -e leben, lefva på god fot (vänskapligen) med någon; Jemandem Etwas unter den - geben, hemligen underrätta ell. tillstyrka en något; Jemandem zu Füßen fallen, falla någon till fota, kasta sig till ens fötter; - für -, fot för fot; Gewehr beim -! för fot gevär! -angel, die, fotangel; räfsax. -bad, das, fotbad. -bank, die, fotapall. -becken, das, fotbäcken. -bekleidung, die, fotbeklädnad. -biege, die, fotled, led öfver fotvristen. -blatt, das, fotblad, fotsåla. -boden, der, golf. -bote, der, budbärare till fots. -breite, die, fotbredd. -bret, das, fotbräde. -decke, die, fottäcke; grof golfmatta. -dienst, der, tjenst till fot. -eisen, das, fotjern, fotangel, fotboja. -fall, der, knäfall; einen - thun, knäfalla. -fällig, *a. & av.* knäfallande, på knä. -gänger, der, fotgångare; infanterist. -gelenk, das, fotled. -gestell, das, fotlag, fot, fotställning; piedestal. -gicht, die, fotgikt, podagra. -knöchel, der, fotknöl. -kuß, der, fotkyss. -matte, die, fotmatta, fottäcke. -muskel, der, fotmuskel. -pfad, der, fotstig, gångstig. -punct, der, nadir. -reise, die, fotresa. -sack, der, fotsäck, fotpåse. -schelle, die, fotboja, fotjern. -schemel, der, fotapall. -schweiß, der, fotsvett. -socke, die, fotsocka. -sohle, die, fotsåla, fotblad. -soldat, der, fotknekt. -spur, die, fotspår. -stapfe, die, fotspår; spår, fjät. -steig, der, gångstig, gångväg. -stock, (Zollstock) der, fotstycke. -strick, der, snara. -teppich, der, fotmatta, fottäcke. -tritt, der, trädande, steg, spark, fotsteg; trappsteg; spår. -volk, das, fotfolk, infanteri. -wanne, die, fotbalja. -wärmer, der, fotvärmare. -waschen, das, fottvagning. -wasser, das, fotvatten, fotbad. -weg, der, gångväg, fotstig, gångstig. -wurzel, die, fotvrist. -zehe, die, tå.

Fußen, *v. n.* fotas, stå fast; lita på; man kann hier nicht -, här kan man ej få fotfäste, ej stå fast; auf Etwas -, förlita sig på något, göra räkning på något.

Füßling, der, (*pl.* -e) socka, strumpsocka.

Futter, das, (*pl.* -) foder; foderverk, pelsverk; balja, slida, öfverdrag; foder, bete, föda; - schneiden, skära hackelse; einen Rock mit - versehen, sätta foder under en rock. -bank, die, hackelselåda, hackho. -barchent, der, foderparkum. -boden, der, foderlada, foderloft. -geld, das, foderpenningar, penningarbetalning för kreaturs utfodring. -gras, das, fodergräs. -hemd, das, lifstycke, tröje. -kasten, der, foderkista, foderlår. -kattun, der, foderkattun. -klinge, die, hackelsekniv. -knecht, der, foderknekt, foderhämtare, stalldräng. -kraut, das, foderväxt. -leinwand, die, foderlärft. -mangel, der, foderbrist. -marschall, der, fodermarsk. -motte, die, ett slags nattfjäril. -netz, das, fodernät. -raufe, die, foderhäck. -rübe, die, foderbeta. -sack, der, fodersäck, foderpåse. -schwinge, -wanne, die, fodervanna, stallvanna (till foder åt hästar). -sieb, das, foderrissel, fodersåll. -stroh, das, foderhalm. -taffet, der, fodertaft. -tuch, das, foderväf. -vieh, das, fodernöt. -wicke, die, fodervicker. -zeug, das, fodertyg.

Futteral, das, foder, foderal, öfverdrag.

Futtern, Füttern, *v. a. & n.* fodra, sätta foder under (kläder etc.); fodra, föda, mata (kreatur); tjena till foder, ge hull.

Futterung, Fütterung, die, foder (under kläder); fodring; beklädning, beklädande; foder, fodring (till kreatur); furagering.

G.

G, g, das, ett G, g, sjunde bokstafen i alfabetet; femte noten i C-skalan; G-Laut, der, g-ljud; G-Ton, der, g-ton; G-Saite, die, g-sträng; G-Dur, g-dur; G-Moll, g-moll.

Gabe, die, (*pl.* -n) gåfva, skänk, almosa; dosis, sats; (Begabung, Befähigung) talent, naturgåfva; eine - an die Armen, en gåfva till de fattiga; die - des Gesanges, talent för sång. -nspender, der, almoseutdelare.

Gabel, die, (*pl.* -n) gaffel, tjuga; Messer und -, knif och gaffel. -anker, der, gaffelankare. -ankertau, das, (*sjöt.*) dagligståg. -deichsel, die, gaffeltistel, skakel, skakelskalm, fimmelstänger. -förmig, *a.* gaffelformig; klufven. -frühstück, das, gaffelfrukost. -kraut, das, (*bot.*) brunskära. -kreuz, das, (*vapenk.*) gaffelkors. -mast, der, gaffelmast. -pferd, das, stånghäst, gaffelhäst, enspännare. -spaltig, *a.* tvådelad, gaffelformig. -stiel, der, gaffelskaft. -wagen, der, enspännare. -zinke, die, tand på en gaffel.

Gabelicht, Gabelig, *a.* gaffelformig; försedd med gaffel, med gafflar, med gaffelformiga uddar.

Gabeln, *v. a.* träda en gaffel igenom något, träda upp på en gaffel; äta med gaffel.

Gackern, *v. n.* kackla (som höns etc.).

Gaden, der, hydda, koja; bod; kammare; lada, stall, våning.

Gaffel, die, (*pl.* -n) gaffel; utlagor; skrå; afgifter; gille, embete. -meister, der, ålderman.

Gaffen, *v. n.* gapa på, glo på; er gafft mich an, han glor på mig.
Gaffer, der, (*pl.* –) gapare, gaphals, gapflabb.
Gafferin, die, gaplolla.
Gagat, der, (*miner.*) gagat, jet.
Gage, die, (*pl.* –n) lön, sold; pant.
Gagel, der, tamariske.
Gähn-affe, der, (*pl.* –n) gaphals, gapflabb. **–sucht**, die, gäspsjuka.
Gähnen, *v. n.* gäspa; (*fig.*) stå vidt öppen, gapa; er gähnte, han gäspade; der Abgrund gähnte mir entgegen, afgrunden gapade emot mig.
Gähnen, das, gäspning.
Gährbottich, der, jäskar.
Gahre, **Gähre**, die, jäsning, jäsningsmedel; jäst ell. fradga på öl.
Gähren, *v. irr. n.* jäsa, gäsa, vara i jäsning; der Teig gährt, degen jäser; der Wein gährt, vinet är i görning.
Gährung, die, jäsning, görning; (*fig.*) häftig rörelse; die Gemüther sind in –, sinnena äro i jäsning. **–smesser**, der, zymosimeter; jäsningsmätare. **–smittel**, das, jäsningsmedel.
Gaksen, *v. n.* kackla.
Galan, der, (*pl.* –e) galan, älskare, kurtisör, friare.
Galant, *a.* galant, höflig, artig, smyckad; –e Krankheit, veneriska sjukdom.
Galanterie, die, (*pl.* –n) galanteri, höflighet, artighet; grannlåt. **–arbeit**, die, nipper, galanteriarbete. **–degen**, der, statsvärja. **–händler**, der, galanterihandlare. **–laden**, der, galanteribod. **–waare**, die, galanterivara, nippervara.
Galban, das, kåda ell. harts af *Bubon Galbanum*.
Galeasse, die, (*pl.*–n) (*sjöt.*) galeas (skepp).
Galeere, die, (*pl.* –n) galer, galeja. **–narbeit**, die, galerarbete. **–nsclave**, der, galerslaf, galerfånge. **–nstrafe**, die, galerstraff.
Galeote, die, (*pl.*–n) (*sjöt.*) galliott (fartyg).
Galgen, der, (*pl.* –) galge. **–dieb**, **–strick**, **–vogel**, der, galgfågel. **–frist**, die, kort uppskof i en obehaglig sak. **–gesicht**, das, galgfysionomi, galgansigte. **–männchen**, das, alruna. **–strafe**, die, galgstraff.
Galimatias, der, gallimatias, omening, mischmasch.
Galitzenstein, der, hvit viktriol.
Galla, die, gala, galadrägt; prakt; högtid. **–kleid**, das, galaklädning. **–tag**, der, galadag. **–tracht**, die, galadrägt.
Gall-apfel, der, galläpple. **–wespe**, die, gallstekel.
Galle, die, (*pl.* –n) galla; röta; vrede, bitterhet; (*fig.*) arghet, förtret; (*jagt. T.*) svansen på hjortar, rådjur etc.; die – lief ihm über, han blef snarstucken; er hat seine – an mir ausgelassen, han har utgjutit sin bitterhet emot mig, utösat sin galla på mig. **–nbitter**, *a.* bitter som galla. **–nblase**, die, gallblåsa. **–nfieber**, das, gallfeber. **–ngang**, der, gallblåsegang. **–ngefäß**, das, gallkärl. **–nruhr**, die, gallkolik, cholera morbus. **–nstein**, der, gallsten, gallblåsesten. **–nsucht**, die, gallsot, gallsjuka. **–nsüchtig**, *a.* gallsjuk, argsint.
Gallen, *v. a.* einen Fisch –, uttaga gallan på en fisk, gallspränga; die Seide –, draga silket genom ett spad af galläpplen.
Gällen, *v. n.* se **Gellen**.
Gallerie, die, (*pl.* –n) galleri.
Gallertartig, *a.* geléartad.
Gallerte, die, (*pl.* –n) gelé, mos.
Gallicht, *a.* gallaktig, gallartad, bitter som galla.
Gallicismus, der, (*plur.* –men) gallicism, fransk ordställning.
Gallig, *a.* som har galla, bitter, gallfull.
Gallussäure, die, gallussyra.
Galmei, der, galmeja. **–blumen**, *pl.* **–flug**, der, gallmejblommor, hvit nickt.
Galone, die, (*pl.* –n) galon, bräm.
Galosche, die, (*pl.* –n) galosch, öfversko.
Galopp, der, galopp, fyrsprång; in vollem –, i fullt fyrsprång.
Galoppiren, *v.n.* galoppera, rida i galopp.
Galt, *a.* gall, ofruktsam (om boskap).
Galvanisch, *a.* galvanisk.
Galvanisiren, *v. a.* galvanisera.
Galvanismus, der, galvanism.
Gamasche, die, damask.
Ganasse, die, (*pl.* –n) undra käften på en häst.
Ganerbe, der, (*pl.* –n) medarfving, meddelägare; slägting på sidan.
Ganerbschaftlich, *a.* gemensam.
Gang, der, (*pl.* **Gänge**) gång; passgång (hästars); marsch, marschering; allée; korridor; malmgång; rör, kanal; omgång; anlopp (*fäktk.*); anrättning; in vollem –e, i full gång; einen – thun, gå ett ärende; ich habe ihn einen – in die Stadt geschickt, jag har skickat honom bort i ett ärende i staden; Etwas in – bringen, sätta något i gång; in – kommen, komma i gång; Jemanden am –e erkennen, känna någon på gången; die Uhr hat einen ungleichen –, uret har en ojemn gång; die Sache geht ihren –, saken går sin gång; er geht immer seinen alten –, han håller alltid sin gamla trall; einige Gänge auf dem Klaviere machen, göra några löpningar på klaveret; eine Mühle von zwei Gängen, en qvarn med två par stenar; wir hatten zehn Gänge (Gerichte, Schüsseln) bei Tische, vi hade tio fat på bordet. **–art**, die, (*bergv.*) gångart. **–bord**, der, (*skeppsb.*) gångbord, **–erz**, das, gångmalm. **–gebirge**, das, gångberg. **–rad**, das, gånghjul.
Gangbar, *a.* gångbar, gängse; som har afsättning (om varor).
Gangbarkeit, die, gångbarhet; afsättning, afgång.
Gänge, *a. & av.* gängse; gångbar; – und gebe, gäf och gängse, gångbar.
Gängel-band, das, ledband. **–wagen**, der, gångstol.
Gängeln, *v. a.* leda ell. föra med ledband.
Gans, die, (*pl.* **Gänse**) gås; äfv.: gös ell. tacka af jern.
Gänschen, das, liten gås, gåsunge.
Gänse, *pl.* af Gans, gäss; (*bergv.*) galtar, tackjernsstycken af 4 till 6 qvarters längd, hvaraf stångjern tillverkas vid tysksmide. **–blume**, die, (*bot.*) pytter, tusensköna. **–braten**, der, gåsstek. **–brust**, die, (Spickgans) gåsbröst, gåshalfva. **–ei**, das, gåsägg. **–feder**, die, gåsfjäder, gåspenna. **–fett**, das, gåsister, gåsfett. **–fleisch**, das, gåskött. **–füßchen**, *pl.* citationstecknet ("). **–haut**, die, gåsskinn. **–hirt**, der, gåsvaktare. **–kiel**, der, gåspenna. **–klein**, das, gåskrås. **–kohl**, der, mjölktistel. **–kraut**, das, gåsört. **–leber**, die, gåslefver. **–nudel**, die, gödningsdeg. **–pappel**, die, (*bot.*) kattost. **–pfeffer**, der, gåskrås tillredd med gåsblod. **–schwarz**, das, gåskrås, svartsoppa, gåssoppa. **–spiel**, das, gåsspel. **–stall**, der, gåshus. **–wein**, der, (skämtv.) gåsvin, vatten.
Gänserich, der, (*pl.* –e) gåshane, gåskarl; (*bot.*) gåsört.
Gänschen, das, gåsunge, gässling.
Gant, die, auktion. **–meister**, der, auktionator.
Ganz, *a.* all, total, hel, hel och hållen; fullkomlig, orörd, oskadd, fullständig; es ist mein –er Ernst, det är mitt fulla allvar; das –e, det hela, alltsammans; im –en, i det hela, öfverhufvud; – *av.* alldeles, helt och hållet, idel; temmeligen; – und gar, helt och hållet, alldeles; – und gar nicht, alldeles icke; – wohl, mycket väl; – entgegengesetzt, alldeles tvärtom; – anders, helt annat; – gewiß, helt säkert.
Ganzheit, die, helhet, totalitet.
Gänzlich, *a. & av.* hel och hållen, total, fullkomlig, alldeles, i grund.
Gar, *a.* fullkomlig, tillagad, färdig, nog kokt, nog stekt, mör etc.; ren, renad; beredd, sämskad, garfvad, barkad; – kochen, gara; das Fleisch ist –, köttet är nog kokt, är mört; – *av.* alldeles, helt och hållet; mycket, ganska, nog; – nicht, alldeles icke, ingalunda; – – nichts, alldeles intet; – sehr, högeligen, på det högsta; – gern,

rätt gerna; – schön, ganska skön; – zu (viel, wenig etc.), allt för (mycket, litet etc.); ich dachte –, nej säg! må säga det! warum nicht –! hvarföre icke mera! ingalunda! **-koch**, der, garkock. **-küche**, die, gårkök. **-kupfer**, das, garkoppar. **-machen**, das, garning (af metaller). **-ofen**, der, garugn.

Garantie, die, (*pl.* -n) garanti, borgen.

Garantiren, *v. n.* garantera.

Garaus, das, ända; förderf, förödelse; einer Sache das – machen, göra ända med en sak.

Garbe, die, (*pl.* -n) kärfve, sädesband; Getreide in -n binden, binda säd i kärfvar.

Garben-band, das, sädesband. **-binder**, der, sädesbindare. **-krähe**, die, sädeskråka (corvus frugilegus). **-zehnte**, der, sädestionde, tionde som gifves i kärfvar.

Gärber, der, se **Gerber**.

Garde, die, (*pl.* -n) garde, lifvakt; reitende –, gardet till häst.

Garderobe, die, (*pl.* -n) garderob.

Gardine, die, (*pl.* -n) gardin; sparlakan, **-npredigt**, die, sparlakanslexa. **-nring**, der, gardinring. **-nstange**, die, gardinstång.

Gardist, der, gardist, gardessoldat, gardeskarl.

Gare, die, gödsel; tillredning, beredning, garfning.

Garmondschrift, die, (*boktryck.*) antiqva.

Garn, das, (*pl.* -e) tråd, garn; spånad, spinning; nät, snara; – haspeln, vinna af ell. härfla garn; ein Gebind –, en härfva garn; Jemanden aus dem -e lassen, släppa någon ur garnet. **-baum**, der, **-gabel**, die, (*jagtt.*) gillerstång; gaffel att ställa upp nätet. **-haspel**, der, härfvel; varpträ. **-knäuel**, der, garnnystan. **-winde**, die, garnhärfvel, nystfot.

Garnele, die, (*pl.* -n) räka (en liten sjökräfta).

Garstig, *a.* otäck, stygg, ful; gemen, nedrig, oren, smutsig; mit Jemandem – sein, vara kärf, sträf, trumpen emot någon.

Garstigkeit, die, fulhet, otäckhet etc.; jemf. Garstig.

Gärtchen, das, liten trädgård.

Garten, der, (*pl.* **Gärten**) trädgård. **-ampfer**, der, syra, spenat. **-arbeit**, die, **-bau**, der, trädgårdsskötsel. **-beet**, das, trädgårdssäng, trädgårdsqvarter. **-blume**, die, trädgårdsblomster. **-dieb**, der, trädgårdstjuf. **-erbse**, die, trädgårdsärt. **-erdbeere**, die, jordgubbe. **-erde**, die, matjord. **-feld**, das, trädgårdstäppa. **-geräth**, das, trädgårdsredskap. **-gewächs**, das, trädgårdsväxt. **-gewächse**, *pl.* trädgårdssaker. **-haus**, das, trädgårdshus, lusthus. **-knecht**, der, trädgårdsdräng. **-kraut**, das, trädgårdsväxt. **-kunst**, die, trädgårdskonst, konsten att sköta trädgårdar. **-land**, das, trädgårdsland. **-laube**, die, löfsal. **-leiter**, die, trädgårdsstege. **-melde**, die, (*bot.*) molla. **-messer**, das, trädgårdsknif; krumknif. **-scheere**, die, trädgårdssax. **-schnecke**, die, trädgårdssnäcka. **-thür**, die, trädgårdsport. **-walze**, die, trädgårdsvält. **-zaun**, der, gärdesgård kring en trädgård.

Gärtner, der, (*pl.* -) trädgårdsmästare.

Gärtnerei, die, trädgårdsskötsel, trädgårdsmästarkonst.

Gärtnerin, die, (*pl.* **-nen**) trädgårdsmästarhustru, trädgårdsmästerska.

Gärtnerisch, *a.* som hör till en trädgårdsmästares konst och vetenskap; – *av.* på trädgårdsmästarevis.

Gärtnern, *v. n.* sysselsätta sig med trädgårdsarbete.

Gas, das, gas. **-art**, die, gasart. **-artig**, *a.* gasartad. **-behälter**, der, gashållare. **-beleuchtung**, die, gaslysning, gasupplysning. **-flamme**, die, gasflamma. **-haltig**, *a.* gashaltig. **-laterne**, die, gaslanterna, gaslykta. **-licht**, das, gasljus. **-messer**, der, gasometer. **-röhre**, die, gasrör, gaspipa.

Gäschen, *v. n.* jäsa, skumma sig, fradgas.

Gäscht, der, jäst, skum, fradga, lödder.

Gäßchen, das, liten gata, gränd.

Gasse, die, (*pl.* -n) gata; öppning mellan tvenne leder af soldater; -n laufen, springa gatlopp. **-nbettler**, der, gattiggare. **-nbube**, **-njunge**, der, gatpojke, tjufpojke. **-nhauer**, der, **-nlied**, das, gatvisa, slagdänga. **-nhure**, die, gathora, gatnymf. **-nkehrer**, der, gatsopare. **-nkoth**, der, gatsmuts. **-nlaufen**, das, gatlopp. **-nrinne**, die, rännsten.

Gast, der, (*pl.* **Gäste**) gäst, spisgäst, främmande; Gäste, *pl.* främmande, gäster; es waren viele Gäste, det var mycket främmande; ungebetene Gäste, obudne gäster; ein schlauer –, en listig karl, en slug sälle; zu – bitten, bjuda till gäst; zu – sein, vara på kalas, vara inbjuden; er ist heute zu -e, han är på kalas i dag, är inbjuden i dag. **-bett**, das, säng för främmande. **-frei**, **-freundlich**, *a.* gästfri. **-freiheit**, **-freundschaft**, die, gästfrihet, gästvänskap. **-freund**, der, gästvän, gäst. **-geber**, der, gästgifvare, värd. **-gebot**, das, gästabud, kalas. **-halter**, der, gästgifvare, värdshusvärd. **-haus**, das, värdshus. **-hof**, der, stor värdshus, gästgifvaregård, hotel. **-mahl**, das, gästabud, kalas, stor måltid. **-predigt**, die, gästpredikan. **-rolle**, die, gästroll. **-stube**, die, gästrum, gästkammare. **-wirth**, der, gästgifvare, värdshusvärd, värd. **-wirthin**, die, gästgifverska, värdshusvärdinna, värdinna. **-wirthschaft**, die, gästgifveri, gästgifvaregård; – betreiben, hålla näring. **-zimmer**, das, gästrum, matsal.

Gasterei, die, (*pl.* **-en**) stor måltid, gästabud, kalas.

Gastiren, *v. n.* gästa, hålla gästabud; gastera; uppträda i gästroll (på teatern); hålla en predikan i en annan prests församling.

Gastlich, *a.* gästfri.

Gastlichkeit, die, gästfrihet, gästvänskap.

Gat, das, (*sjöt.*) öppning, hål; bakdelen ell. eftersta ändan af något; – einer Kanone, botten på en kanon; die Besan aufs – setzen, hala an mesanskoten.

Gäten, (jäten) *v. a.* rensa bort ogräs.

Gäter, der, (*pl.* -) en som rensar bort ogräs.

Gäthacke, die, (*pl.* -n) harka; kratta.

Gätlich, *a.* beqvämlig, maklig, passande.

Gatte, der, (*pl.* -n) make, äkta man.

Gatten, *v. a.* förena, para ihop; sammanpassa.

Gatter, das, galler, gallerverk; grind. **-thor**, das, gallerport. **-thür**, die, gallerdörr. **-werk**, das, gallerverk. **-zins**, der, ett slags ränta ell. skatt, som erlägges utom grundräntan.

Gattern, *v. a.* göra gallerformig; församla; – *v. n.* lura, ligga på lur.

Gattin, die, (*pl.* **-nen**) maka, äkta maka, hustru.

Gattung, die, (*pl.* **-en**) art, slag, sort, slägte. **-sname**, der, artbenämning.

Gau, der, (*pl.* -e) land, landsbygd; provins, landskap, distrikt; lagsaga. **-dieb**, der, ficktjuf, spetsbof, skälm. **-gericht**, das, landsting. **-graf**, der, landtgrefve, landtdomare.

Gauch, der, (*pl.* **Gäuche**) narr, tok, glop; äfv.: sådana foglar, hvilkas skrik liknar detta ljud, såsom göken, kråkan, kajan, ufven. **-blume**, die, ängkrassa. **-heil**, das, (*bot.*) hönsbett, *Anagallis arvensis*. **-klee**, der, gökmat, harsyra.

Gaukel-bild, das, hjernspöke, företeelse. **-haft**, *a.* gyckelaktig. **-männchen**, das, gyckeldocka. **-possen**, die, *pl.* hokuspokus, taskspelarekonster. **-spiel**, das, gyckelspel, taskspeleri. **-werk**, das, gyckelverk, gyckelspel.

Gaukelei, (*pl.* **-en**) gyckel, gyckleri, gyckelverk, taskspeleri.

Gaukeln, *v. n.* gyckla, tokas, göra hokuspokus.

Gaukler, der, (*pl.* -) gycklare, taskspelare, konstmakare, hexmästare.

Gauklerisch, *a.* gyckelaktig.

Gaul, der, (*pl.* -e) häst, verkhäst.

Gaumen, der, (*pl.* -) gom. **-buch-**

stabe, der, gombokstaf. -**knochen**, der, gomben. -**lüstler**, der, gourmand, läckermun. -**wölbung**, die, (*anat.*) gomhvalf (bakersta delen af hårda gommen).

Gauner, der, (*pl.* –) ficktjuf, spetsbof, bedragare, skälm. -**art**, die, bedragarevis. -**bande**, die, band af bedragare. -**sprache**, die, bofspråk, tjufspråk. -**streich**, der, tjufstreck, tjufstycke, skurkstreck.

Gaunerei, die, (*pl.* -en) bedrägeri, skälmstycke.

Gaunerisch, *a.* skurkaktig, på bedragarevis. [fint bedraga.

Gaunern, *v. a.* listigt, hemligt,

Gautschbret, das, (*pl.* -er) (*pappersbr.*) guskbräde.

Gautschen, *v. a.* guska, taga pappersarken ur formen och lägga dem på guskbrädet.

Gaze, die, (*pl.* -n) gas, flor.

Gazelle, die, gazell, gasell, antilop. [tog.

Geächtet, *a.* landsförvisad, bil-

Geächze, das, qvidande, suckning. [kropp.

Geäder, das, ådrorna uti en

Geadert, *a.* som har ådror ell. streck; -es Holz, trä som har långa bugtiga ell. slingrande streck.

Geartet, *a.* artad, gjord; gut –, väl artad; schlecht –, illa artad.

Gebäck, das, (*pl.* -e) (Gebackenes) bakelse.

Gebälk, das, (*pl.* -e) bjelklag.

Gebaren, sich, *v. r.* uppföra sig.

Gebären, *v. irr. a.* föda till verlden, framföda, framalstra; (*fig.*) förorsaka, åstadkomma, skapa, tillvägabringa; Kinder –, föda barn; neu geboren werden, födas på nytt; ein geborner Schwede, en infödd Svensk.

Gebärerin, die, barnaföderska, barnsängshustru. [qved.

Gebärmutter, die, lifmoder,

Gebäude, das, (*pl.* –) byggnad, byggning, hus; ställning, resning.

Gebein, das, (*pl.* -e) ben, bensamling, samtliga benen i djurs kroppar; menniskokroppens lemmar; die -e, *pl.* de dödas mull.

Gebeiße, das, bitande, träta, kif, oväsende.

Gebelfer, das, gnäll, gläfs; (*fig.*) bjebbande. [bande.

Gebell, das, skällande, bjeb-

Geben, *v. irr. a.* gifva, lemna, öfverlemna; skänka, meddela; uttrycka, öfversätta; Gott gebe es! Gud gifve det! Jemandem Etwas zu thun –, gifva en något att göra; Jemandem zu essen –, gifva någon att äta; Befehl –, gifva befallning, gifva ordre; Jemandem Gehör –, gifva någon gehör; Jemandem Schuld –, beskylla någon; Karten –, gifva kort; wer giebt? hvem skall gifva (kort)? das Capital giebt sieben Procent, kapitalet gifver (ger) sju procent; einen Ton (von sich) –, gifva en ton; kurz gegeben; kort sagdt, kort uttryckt; zu verstehen –, gifva att förstå; zu erkennen –, tillkännagifva; sich –, gifva sig, eftergifva; es giebt sich mit der Zeit, det gifver sig med tiden; sich gefangen –, gifva sig fången; sich bloß –, blotta sin svaghet; sich die Mühe –, göra sig den mödan. – *v. imp. irr.* gifvas, finnas; hända, tilldraga sig, ske, uppstå; existera; was giebt's? hvad är å färde? hvad är der? was hat es gegeben? hvad har händt? es gab dort Streit; der uppstod en strid; was giebt es Neues? hvad gifves det för nytt? hier giebt es Schläge, här vankas stryk; es giebt überall gute Menschen, det finns öfverallt goda menniskor; es giebt welche, die etc., det gifves de, som etc.; das wird einen Spaß –, det skall bli roligt.

Geber, der, (*pl.* –) gifvare; ein fröhlicher –, en glad gifvare.

Geberde, die, (*pl.* -n) åtbörd; ställning, manér, uppsyn. -**kunst**, die, mimik. -**spiel**, das, -**sprache**, die, pantomim.

Geberden, sich, *v. r.* hafva åtbörder, göra miner; bära sig åt, bete sig; wie er sich geberdet! hur han bär sig åt!

Geberdung, die, för många ell. öfverdrifna åtbörder. [rinna.

Geberin, die, (*pl.* -en) gifva-

Gebet, das, (*pl.* -e) bön (till Gud); sein – verrichten, göra, förrätta, hålla sin bön; das – des Herrn, Herrans bön, fadervår. -**buch**, das, bönbok. -**verhörung**, die, bönhörelse.

Gebett, das, (*pl.* -e) säng; så mycket sängkläder som höra till

Gebettel, das, tiggeri. [en säng.

Gebiet, das, (*pl.* -e) distrikt, område, lagsaga, gebit, herradöme, välde, öfvervälde.

Gebieten, *v. irr. a.* befalla, bjuda, anbefalla, ålägga; herrska, råda öfver; Schweigen –, bjuda ell. befalla stilltigande.

Gebieter, der, (*pl.* –) befälhafvare; herrskare; husbonde, herre.

Gebieterin, die, (*pl.* -en) herrskarinna; fru, värdinna, matmoder.

Gebieterisch, *a.* bjudande, befallande, herrskande.

Gebilde, das, (*pl.* –) bildning, bildverk, bild, skapnad; ett fortfarande bildande; dräll.

Gebinde, das, (*pl.* –) härfva, docka; något som är hopbundet; tunnband; tunna, laggkärl.

Gebirge, das, (*pl.* –) berg, bergsträcka; bergsbygd, bergslag; ein steiles –, ett högt, brant berg.

Gebirgig, *a.* bergaktig, bergig, full med berg.

Gebirgisch, *a.* belägen på ett berg; som bor ell. kommer från bergen.

Gebirgs-art, die, bergsart. -**bewohner**, der, bergsbo. -**gegend**, die, bergstrakt, bergsbygd, bergland. -**kette**, die, bergskedja. -**kluft**, die, bergsklyfta, bergsrefva. -**kraut**, das, bergört. -**kunde**, die, bergskunskap, bergverksvetenskap. -**land**, das, bergland. -**paß**, der, bergspass, trång smal väg mellan berg. -**pflanze**, die, bergväxt. -**weg**, der, bergsväg.

Gebiß, das, (*pl.* -e) tandrad (på menniskor och djur); betsel; munstycke på ett betsel.

Gebissen, *a. p.* beten.

Gebläse, das, (*pl.* –) bläst, blåster; blåsbälgar; das – anlassen, låta blästern gå. -**ofen**, der, blästugn.

Geblöke, das, bräkande, vrålande, råmande.

Geblümt, *a.* blommerad; utsirad, beprydd med blommor.

Geblüt, das, blod; slägt, härkomst, börd; es steckt im -e, det ligger i slägten, i börden; von adeligem –, af adelig börd.

Gebogen, *a.* krökt, krokig, krum,

Geboren, se Gebären. [böjd.

Geborgen, *a.* bergad, säker, under skygd af. [skygd.

Geborgenheit, die, säkerhet,

Geborsten, *a. p.* sprucken, remnad.

Gebot, das, (*pl.* -e) bud, påbud, befallning, order; bud, tillbud, anbud, högre bud, öfverbjudning; die zehn -e Gottes, tio Guds bud; zu -e stehen, stå till buds; Noth kennt kein –, nöden har ingen lag; ein – auf eine Waare thun, bjuda på en vara.

Geboten, *a. p.* bjudit, förordnad, befalld. [kantning, brodering.

Gebräme, das, (*pl.* –) bräm,

Gebrannt, *a.* bränd, brändt; gut -er Kalk, väl bränd kalk; -e Mandeln, brända mandlar; ein -es Kind scheut das Feuer, brändt barn skyr

Gebraten, *a.* stekt. [elden.

Gebräu, se Gebräude.

Gebrauch, der, (*pl.* Gebräuche) bruk; nyttjande, användande; vana, sed, sedvana, bruk; in – sein, vara i bruk; aus dem – kommen, komma ur bruk; – machen von, göra bruk af; nach altem –, efter gammalt bruk, gammal vana; das ist so –, det brukas så. -**sanweisung**, die, bruksanvisning.

Gebrauchen, *v. a.* nyttja, bruka, använda; behöfva, vara i behof af; eine Sache –, betjena, begagna sig af en sak; List –, bruka list; Gewalt –, bruka våld; sich – lassen, låta sig bruka.

Gebräuchlich, *a.* bruklig, vedertagen, vanlig, gångbar, gängse.

Gebräuchlichkeit, die, vanlighet.

Gebräude, das, (*pl.* –) brygd, så mycket som brygges på en gång.

Gebrause, das, brusande, susande, sorl.

Gebreche, das, ständig uppkastning; (*jagtt.*) ställe der vildsvin bökat upp jorden; vildsvinstryne; feiges –, (*bergv.*) malm som är lätt att bryta.

Gebrechen, das, (*pl.* –) brist, fel, bräcklighet, ofullkomlighet;

fel, lyte; das schwere –, fallandesjuka; die – der menschlichen Natur, menniskonaturens bräckligheter.

Gebrechen, *v. irr. imp.* fattas, brista, fela, tryta, hafva behof af; es gebricht mir an Zeit; det felas mig på tid.

Gebrechlich, *a.* lytt, lam, vanför; krasslig; svag, skröplig; bräcklig.

Gebrechlichkeit, die, svaghet, bräcklighet, krämpa; skröplighet.

Gebrochen, *a.* bruten, söndrig, förderfvad; ein –er Boden, en kuperad mark; –es Deutsch sprechen, bryta på tyskan. [brutna saker.

Gebröckel, das, smulor, sönder-

Gebrüder, *pl.* bröder.

Gebrüll, das, råmande, bölande, vrålande, rytande.

Gebrumme, das, mumlande, knotande; dån, sorl.

Gebrüt, das, (*pl.* –e) ynglande; kull, alla ungarne tillsamman.

Gebühr, die, (*pl.* –en) pligt, skyldighet, åliggande; tillbörlighet; afgift; pålaga, skatt; arfvode, lön; honorarium; über die –, mer än man är skyldig; öfver höfvan; öfvermåttan; nach –, efter förtjensten; som det tillkommer; nach Standes –, efter stånd och värdighet; wider die –, emot pligten, emot förtjensten; emot rätten; emot billigheten; emot anständigheten.

Gebühren, *v. n.* passa ell. skicka sig för; egna, anstå, höfvas; tillkomma, böra, tillhöra, vara en pligtskyldighet; Ehre dem Ehre gebührt, ära den som ära bör; wie es sich gebührt, som sig bör; er handelte, wie sich's gebührte, han gjorde som han borde göra.

Gebührend, Gebührlich, *a.* tillbörlig, vederbörlig, passande.

Gebund, das, bunt, knippa, packe.

Geburt, die, (*pl.* –en) barnsbörd, nedkomst, förlossning; födelse; foster; början, ursprung, källa; börd, härkomst, nation; unzeitige –, missfall; die – abtreiben, fördrifva fostret; von – ein Schwede, Svensk född, till börden Svensk; ein Mann von –, en man af börd; von adeliger –, af adlig härkomst, af adlig börd; nach Christi –, efter Christi börd; Etwas in der – (im Keime) ersticken, qväfva något i början.

Geburts-adel, der, ärftligt adelskap, bördsadel. –**arbeit**, die, födsloarbete, barnsnöd. –**brief**, der, bördsbref. –**fehler**, der, medfödt fel. –**fest**, das, födelsefest. –**glied**, das, födslolem. –**helfer**, der, barnförlossare. –**hilfe**, die, barnförlossningskonst, barnmorskesyssla. –**jahr**, das, födelseår. –**land**, das, födelseland. –**maal**, das, födelsemärke, födslomärke. –**ort**, der, födelseort, födelsebygd, fosterbygd. –**register**, das, slägtregister, genealogi. –**schein**, der, dopattest. –**schmerzen**, *pl.* barnvärkar. –**stadt**, die, födelsestad. –**stern**, der, stjerna, planet under hvilken en födes. –**stunde**, die, födelsetimma, födelsestund. –**tag**, der, födelsedag. –**tagsgedicht**, das, födelsedagsdikt. –**tagsgeschenk**, das, födelsedagsgåfva. –**theile**, die, *pl.* födslodelar. –**wehen**, die, *pl.* barnvärkar, födslovärkar. –**zange**, die, förlossningstång. –**zeit**, die, födelsetid.

Gebürtig, *a.* född i, bördig, härstammande ifrån.

Gebüsch, das, (*pl.* –e) småskog, buskar, snår, lund.

Geck, der, (*pl.* –en) gäck, narr, tok, dåre; den – stechen, öppna hufvudskålens fogning; göra narr af.

Gecken, *v. a. & n.* gäckas med, göra narr af; vara en narr.

Geckenhaft, *a.* narraktig, lik en gäck. [het.

Geckenhaftigkeit, die, narraktig-

Geckerei, die, (*pl.* –en) gäckeri.

Gedacht, *a.* öfvertänkt, öfverlagd; ofvannämd, förberörd. –**ermaßen**, *av.* som omnämdt är.

Gedächtniß, das, (*pl.* –e) minne; hågkomst, åtanke, åminnelse, erinran; zum –, till åminnelse; kurzes –, svagt minne; dem –e einprägen, fästa i minnet, inprägla i minnet; sich Etwas ins – zurückrufen, draga sig något till minnes; das ist mir aus dem – gerathen, det har fallit mig ur minnes. –**buch**, das, minnesbok. –**feier**, die, minnesfest. –**fehler**, der, minnesfel. –**kraft**, die, minneskraft. –**kunst**, die, mnemonik, minneskonst, konst att underhjelpa minnet. –**münze**, die, skådepenning. –**rede**, die, åminnelsetal, minnestal. –**tag**, der, årlig åminnelsedag. [(om orgpipor).

Gedackt, *a.* betäckt med lock

Gedanke, der, (*pl.* –n) tanke; tankbild; föreställning, idé, mening, begrepp; sich –n über Etwas machen, fatta misstankar om något; in –n sitzen, sitta i tankarne, vara tankspridd; Etwas in –n thun, göra något i tankarna; voller –n, tankfull. –**nfolge**, die, tankföljd. –**nleer**, –**nlos**, *a.* tanklös. –**nleere**, –**nlosigkeit**, die, tanklöshet. –**nraub**, der, plagiat. –**nreich**, *a.* tankrik. –**nspiel**, das, tankspel, tanklek. –**nstrich**, der, tankstreck. –**nverirrung**, die, tankvilla. –**nvoll**, *a.* tankfull.

Gedärm, das, (*pl.* –e) tarmar, inelfvor; inmäte; råk (af fisk).

Gedeck, das, (*pl.* –e) täckelse, tak, täcke; skjul; duktyg med allt tillbehör för ett helt bord, kuvert.

Gedehne, das, (*pl.* –) utsträckning, uttänjning.

Gedeihen, *v. irr. n.* trifvas; tilltaga, förkofra sig; tillväxa, slå till, lyckas, hafva framgang, hafva lycka; uppkomma, blifva; das Kind gedeiht gut, barnet fostras väl; es ist dahin gediehen, det har kommit derhän; die Sache ist aufs Aeußerste gediehen, saken har kommit till det yttersta.

Gedeihen, das, tillväxt, trefnad, lycka, medgång; framgång, välgång, välstånd, fortgång; es hat kein rechtes – mit ihm, det vill ej lyckas för honom.

Gedeihlich, *a.* väl födande, helsosam, sund; gagnelig, nyttig, fördelaktig, indrägtig. [tänklig.

Gedenkbar, *a.* tänkbar, upp-

Gedenkbuch, das, minnesbok.

Gedenken, *v. irr. a.* tänka, påtänka, komma ihåg, minnas; ämna, hafva för afsigt; omröra, omnämna, anföra; was gedenken Sie zu thun? hvad tänker ni göra? wann gedenken Sie zu reisen? när tänker ni resa? gedenke meiner, tänk på mig; ich will es dir schon –, jag skall nog hålla dig räkning derför.

Gedenken, das, minne, åminnelse; bei Menschen –, i mannaminne.

Gedicht, das, (*pl.* –e) dikt, poem, skaldestycke; uppdiktande, fabelaktig uppfinning.

Gediegen, *a.* gedigen; massiv, tät, fast; varaktig, stadig.

Gediegenheit, die, gedigenhet; renhet, kraft, kraftfullhet.

Gedinge, das, beting; öfverenskommelse; prutande. [fördubblad.

Gedoppelt, *a.* dubbel, tvefaldig,

Gedränge, das, trängsel; trångmål, förlägenhet, nöd, fara.

Gedrängt, *a.* trång, hopträngd; ansatt; kort, nätt, hopdragen; sehr – sitzen, sitta mycket trångt.

Gedrängtheit, die, korthet, nätthet. [af tre.

Gedritt, *a.* trefaldig, som består

Gedrungen, *a.* nödsakad, trång, hopträngd; eine –e Stirn, utstående, hvälfd panna.

Geduld, die, tålamod, tålighet; – haben, hafva tålamod; sich in – fassen, gifva sig tålamod; endlich riß ihm die –, slutligen förlorade han tålamodet. –**sfaden**, der, tålamodspåse; der – reißt mir, min tålamodspåse är tom.

Gedulden, sich, *v. r.* tåla sig, hafva tålamod, gifva sig tålamod, vänta tåligt.

Geduldig, *a.* tålig, långmodig.

Gedunsen, *a.* uppblåst, uppsvälld, pussig; högmodig; svulstig, högtrafvande. [lig.

Geehrt, *a.* ärad, hedrad, heder-

Geeignet, *a.* skicklig, duglig, tjenlig, passande, beqväm. [land.

Geest, Geestland, das, högländt

Gefächel, das, fläktande; fläkt.

Gefahr, die, (*pl.* –en) fara, våda, farlighet, äfventyr; mit – meines Lebens, med fara för mitt lif; – laufen, löpa fara för, stå i fara för; sich der – aussetzen, blotställa sig för fara; äfventyra; das hat keine –, det har ingen fara. –**los**, *a.* farlös. –**losigkeit**, die, farlöshet. –**voll**, *a.* farlig, rådlig.

Gefährde, die, (*pl.* –n) förfördelande, intrång, orätt, skada, bedrägeri.

Gefährden, *v. a.* försätta i fara; gefährdet sein, vara i fara.
Gefahre, das, beständigt farande. [ventyrlig; slipprig, hal.
Gefährlich, *a.* farlig, vådlig, äf-
Gefährlichkeit, die, farlighet, fara.
Gefährte, der, (*pl.* -n) kamrat, stallbroder, följeslagare, deltagare.
Gefährtin, die, (*pl.* -nen) följeslagarinna, sällskapssyster.
Gefäll, das, fallande (om vattnet i en flod).
Gefälle, *pl.* ränta, interesse, afkastning, årlig inkomst ell. afgift; afgifter, pålagor, skatt.
Gefallen, *v. irr. n.* behaga, finna nöje uti, vara road af, tycka om; das gefällt mir nicht, det behagar mig ej; sich – lassen; låta behaga sig, ej sätta sig emot; ich lasse mir Alles –, jag är nöjd med allt.
Gefallen, der, (*pl.* –) behag, nöje; godtycke; vänskap, tjenst, ynnest; Jemandem Etwas zu – thun, göra en något till nöjes, till viljes.
Gefällig, *a. & av.* behaglig, angenäm; artig, höflig, foglig, tjenstfärdig, eftergifven; förfallen; wenn es Ihnen – ist, om det behagar eder, om ni finner det för godt; sich Jemandem – erweisen, göra sig inställsam hos någon.
Gefälligkeit, die, (*pl.* -en) nöje; artighet, tjenst, tjenstaktighet, höflighet; foglighet, eftergifvenhet. [quetteri.
Gefallsucht, die, behagsjuka, co-
Gefallsüchtig, *a.* behagsjuk.
Gefangen, *a.* fången, fasttagen; fångad; – halten, hålla fången; – nehmen, taga till fånge; seine Vernunft – geben, gifva sitt förnuft till fånge. **-nehmung, die**, fängslande, arrestering, bysättning, häktande, tillfångatagande. **-schaft, die**, fångenskap: in – gerathen, råka i fångenskap.
Gefangene, der & die, fånge, arrestant; – machen, göra fångar; – auslösen, utlösa fångar. **-nkost, die**, fångkost. **-nwärter, der**, fångvaktare.
Gefänglich, *a.* fängslig, som fånge; Jemanden – einziehen, in –e Haft bringen, sätta någon i fängsligt förvar.
Gefängniß, das, (*pl.* -e) fängelse, häkte, arrest; fångenskap. **-strafe, die**, fängelsestraff. **-zelle, die**, fängelsecell.
Gefäß, das, (*pl.* -e) kärl; åder; blodrör; värjfäste. **-ader, die**, åderhinnan i ögat; hjernhinnan.
Gefaßt, *a.* beredd, färdig, tillreds, resolverad, modig, tilltagsen, rask; sich auf Etwas – halten, hålla sig färdig till något; sich – machen, bereda sig.
Gefecht, das, (*pl.* -e) strid, kamp, fäktning; drabbning, träffning, handgemäng, skärmytsel.
Gefege, das, sopande, sopning; (*jagtt.*) skinn som betäcker de nya hornen på en hjort, och som han rifver af.
Gefeilt, *a.* (*fig.*) sorgfälligt utarbetad, fulländad, bildad.
Gefiedel, das, skrapande, dåligt spelande på fiol.
Gefieder, das, (*pl.* –) fjäder, fjäderbuske; fjädrar på en pil; fjäderfä.
Gefiedert, *a.* befjädrad, fjädrad.
Gefilde, das, (*pl.* –) fält, slättmark. [rad, vattrad.
Geflammt, *a.* flammig, flamme-
Geflatter, das, fladdrande.
Geflecht, das, flätning, flätadt arbete; hårfläta.
Gefleckt, *a.* fläckig, prickig, isprängd; eine –e Schlange, en fläckig orm. [glimrande.
Geflimmer, das, tindrande,
Geflissen, *a.* beflitad, flitig, sorgfällig.
Geflissentlich, *av.* med flit, med uppsåt, uppsåtligen, öfverlagdt.
Geflister, se **Geflüster**.
Gefluche, das, ständigt bannande och svärjande, svordom.
Geflügel, das, fjäderfä; flygfä, flygande djur. [med vingar.
Geflügelt, *a.* vingad, försedd
Geflunker, das, lögn, ljugande.
Geflüster, das, hviskande, tasslande, sorl.
Gefolge, das, (*pl.* –) medfölje, medföljande betjening, följe, svit; pack; följd; der König reiste mit großem –, konungen reste med stort följd.
Gefrage das, ständigt frågande.
Gefranset, *a.* försedd ell. besatt med fransar.
Gefräß, das, ätande; foder, bete, föda; (*vulg.*) trut.
Gefräßig, *a.* matgirig, slukande, glupsk, snål.
Gefräßigkeit, die, matgirighet, glupsk matlust, glupskhet.
Gefreit, *a.* fri, fridlyst; privilegiarad, undantagen; ein gefreiter Ort, en fristad, ett friställe.
Gefreite, der, (*pl.* -n) korporal.
Gefresse, das, ständigt ell. långvarigt frässande.
Gefrieren, *v. irr. n.* frysa, frysa bort, kälna, stelna, isa sig.
Gefrieren, das, sammanfrysning.
Gefrierpunkt, der, fryspunkt.
Gefroren, *a.* frusen, stelnad; Gefrornes, konditoris.
Gefüge, das, fogningarne i en kropp; tarf; (*bergv.*) gry, malmernas sammansättning; öde, skickelse.
Gefüge, Gefügig, *a.* böjlig, smidig; foglig, efterlåten, eftergifven.
Gefühl, das, (*pl.* -e) känsel; känsla; känning; ömhet. **-ssinn, der**, känselsinne.
Gefühllos, *a.* känslolös, hård.
Gefühllosigkeit, die, känslolöshet.
Gefühlvoll, *v.* känslofull, känsloöm, lättrörd, ömsint; rörande, bevekande.
Gefüllt, *a.* full, fylld, uppfylld; –e Blumen, dubbla blommor.
Gefünft, *a.* som innehåller ell. består af fem.
Gefunkel, das, ständigt blixtrande; lifligt gnistrande sak.
Gefurcht, *a.* fårad, fårig, rynkig.
Gefürstet, *a.* upphöjd till furste; eine –e Grafschaft, ett grefskap som har titel af furstendöme.
Gefüße, das, (*jagtt.*) långa remmar, hvarmed falkar hållas.
Gegeben, (*partic. pass.* af geben) gifven; – Schloß Marienburg den 1. Januar, gifven Marienborgslott d. 1. Jan.; die –e Zahl, det gifna talet; das ist eine –e Sache, det är en gifven sak.
Gegen, *praep.* (med *acc.*) mot, emot; åt; inemot; vid; emot, i jemförelse med; emot, till, för; ungefär, vid pass, omkring; – meinen Willen, emot min vilja; für und –, för och emot; Etwas – Jemanden haben, hafva något emot någon; zehn – Eins wetten, hålla tio emot ett på vad; – Quittung, emot qvitto; – alle Ermahnungen taub sein, vara döf för alla förmaningar, ej akta några förmaningar; – zwanzig Meilen, emot, vid pass tjuga mil; – Ende des Jahres, emot slutet af året. [sigt.
Gegenabsicht, die, mottsatt af-
Gegenanklage, die, motbeskyllning, kontrabeskyllning.
Gegenanstalt, die, motanstalt, anstalt för att hindra något; försvarsanstalt. [återsvar.
Gegenantwort, die, gensvar,
Gegenbedingung, die, motvilkor.
Gegenbefehl, der, kontraorder, återbud. [stående.
Gegenbehauptung, die, motpå-
Gegenbekenntniß, das, bekännelse emot någon som bekänt på en, kontrabekännelse.
Gegenbeklagte, der, en som är anklagad af den, som han sjelf anklagat.
Gegenbericht, der, kontrarapport, kontraberättelse.
Gegenbeschuldigung, die, motbeskyllning, kontrabeskyllning, genmäle. [tande.
Gegenbestrebung, die, motarbe-
Gegenbesuch, der, kontravisit, besök tillbaka, motbesök.
Gegenbewegung, die, motrörelse.
Gegenbeweis, der, motbevis.
Gegenbild, das, motbild.
Gegenbohren, *v. a.* motborra.
Gegenbohrer, der, motborr.
Gegenböschung, die, motslutning. [kontraregister.
Gegenbuch, das, kontrabok,
Gegenbündniß, das, motförbund.
Gegenchrist, der, antichrist.
Gegencompliment, das, återhelsning; ein – machen, helsa tillbaka.
Gegend, die, (*pl.* -en) nejd, trakt

ort, land; klimat; (Richtung) kant; aus welcher – kommt der Wind her? från hvilket väderstreck kommer vinden? die umliegende –, omliggande trakt.

Gegendienst, der, återtjenst.

Gegendruck, der, tillbakatryckande, mottryck.

Gegeneinander, *av.* mot hvarandra, mot hvartannat; motsatt, stridig, motsvarande; midt emot hvarandra; inbördes; – halten, jemföra, likna med hvarandra. –**haltung**, die, jemförelse.

Gegenerklärung, die, motförklaring.

Gegenfall, der, motsatt fall. –s, *av.* i vidrig händelse.

Gegenforderung, die, genfordran.

Gegenfüßler, der, antipod.

Gegengabe, die, gengåfva.

Gegengefühl, das, genkänsla.

Gegengeschenk, das, genskänk, gengåfva.

Gegengewalt, die, vedergällning, repressalier.

Gegengewicht, das, motvigt, jemvigt; einander das – halten, motväga hvarandra.

Gegengift, das, motgift.

Gegengrund, der, motskäl.

Gegengruß, der, återhelsning.

Gegenhall, der, återskall.

Gegenhalt, der, opposition; jemförelse.

Gegenhieb, der, mothugg.

Gegenhülfe, die, genhjelp, mothjelp.

Gegenkaiser, der, motkejsare.

Gegenklage, die, käromål mot en kärande vederpart; genklagan; rekonventionstalan.

Gegenkläger, der, som anställer käromål mot sin kärande vederpart.

Gegenkraft, die, motsatt kraft.

Gegenkritik, die, motkritik, antikritik.

Gegenlage, die, vederlag.

Gegenlaut, der, genljud.

Gegenlicht, das, vedersken, återsken.

Gegenliebe, die, genkärlek.

Gegenlist, die, motlist.

Gegenmarke, die, bimärke, kontramark.

Gegenmarsch, der, kontramarsch.

Gegenmauer, die, motmur.

Gegenmeinung, die, mening stridig emot en annan.

Gegenmine, die, kontramina.

Gegenmittel, das, motmedel.

Gegennothdurft, die, (*lagt.*) motsägelse, vederläggning, svar.

Gegenpapst, der, motpåfve.

Gegenpart, der, motpart, motståndare, vederpart, vederdeloman.

Gegenpartei, die, motparti.

Gegenpfand, das, motpant.

Gegenpflicht, die, genpligt, ömsesidig pligt.

Gegenplan, der, motanslag.

Gegenprobe, die, motprof.

Gegenproject, das, motförslag.

Gegenquittung, die, motqvitto, genqvitto. [ning.

Gegenrechnung, die, moträk-

Gegenrede, die, gensvar, motsägelse; ursäkt, inkast. [gister.

Gegenregister, das, kontrare-

Gegensatz, der, motsats, stridighet; antithes; replik. [skall.

Gegenschall, der, genljud, åter-

Gegenschattig, *a.* som kastar skugga åt motsatt sida.

Gegenschein, der, återsken, vedersken; hemligt dokument, som dödar ett publikt.

Gegenschenkung, die, genskänk.

Gegenschlag, der, återslag, återstöt; motslag.

Gegenschreiber, der, kontrollör, en som för kontrabok. –ei, die, kontrollörssyssla. [svarsskrift.

Gegenschrift, die, motskrift, för-

Gegenschuld, die, motskuld; fordran hos någon som man är skyldig.

Gegenseite, die, motsida, motsatt sida, andra sidan; revers (på mynt). [sidig, motsvarig.

Gegenseitig, *a.* inbördes, ömse-

Gegenseits, *av.* ömsesidigt.

Gegensicherheit, die, kontrakaution. [motsatt sigill.

Gegensiegel, das, kontrasigill,

Gegensignal, das, återsignal.

Gegensonne, die, vädersol.

Gegenspiel, das, vederspel; motsats.

Gegenspieler, der, motspelare.

Gegenstand, der, objekt; föremål, sak, ämne; motstånd; zum –e haben, hafva till föremål; der – meiner Achtung, föremålet för min aktning. [dig.

Gegenständig, *a.* motsatt, stri-

Gegenständlich, *a.* befintlig hos ell. förbunden med ett föremål; objektiv.

Gegenstellung, die, (*mål.*) mångfaldighet af stridiga färger, figurer och ställningar, kontrast; (*lagt.*) konfrontation.

Gegenstich, der, stick som göres emot ett annat från motstående sida; återstick.

Gegenstimme, die, röst ell. mening stridig mot en annan; (*musik.*) contrepartie.

Gegenstimmig, *a.* oöfverensstämmande, missljudande, förstämd. [stöt, genstöt.

Gegenstoß, der, motstöt, åter-

Gegenströmung, die, motström, uppsjö, vattenhvirfvel.

Gegenstück, das, motstycke, sidostycke, motsvarande stycke, make, pendant. [byte.

Gegentausch, der, vexling, ut-

Gegentheil, das, motsats; das – behaupten, yrka motsatsen; im –e, åter, tvärtom, tvärt emot. –s, *av.* tvärt emot.

Gegenüber, das, vis à vis. –, *praep. & av.* midt emot, gent öfver, gent emot; –liegend, motliggande.

Gegenunterschrift, die, kontrasignering.

Gegenverschreibung, die, motförskrifning, kontrarevers.

Gegenversicherung, die, motförsäkran; ömsesidig assekurans; kontrakaution. [te.

Gegenversprechen, das, motlöf-

Gegenvorstellung, die, föreställning till någon om dess misstag.

Gegenwall, der, motförskansning, konterskarp.

Gegenwart, die, närvaro, närvarelse, närvarande tid; – des Geistes, fintlighet, snarfyndighet, rådighet.

Gegenwärtig, *a.* närvarande, nuvarande. –, *av.* nu, för det närvarande.

Gegenwehr, die, motstånd, motvärn, försvar; sich zur – setzen, sätta sig till motvärn.

Gegenwerth, der, något jemngodt, motsvarande ersättning, equivalent.

Gegenwind, der, motvind.

Gegenwirkung, die, motverkan, återverkan, reaktion. [kast.

Gegenwurf, der, motkast, gen-

Gegenzeichen, das, särskildt märke (på varor); kontrasignal; kontramark.

Gegenzeichnen, *v. a.* kontrasignera.

Gegenzeichnung, die, kontrasignation.

Gegenzeuge, der, motvittne.

Gegenzeugniß, das, motbevis, motbetyg.

Gegliedert, *a.* försedd med lemmar ell. leder.

Gegner, der, (*pl.* –) motståndare, vederpart, fiende.

Gegnerin, die, (*pl.* –nen) motständerska.

Gegnerisch, *a.* motstående, fiendtlig; die –en Waffen, fiendens vapen.

Gegründet, *a.* grundad; –e Ansprüche, grundad anspråk.

Gegrunze, das, grymtande.

Gehaben, sich, *v. r.* förhålla sig, må; gehabe dich wohl, far väl, må väl.

Gehäge, das, (*pl.* –) hägn, stängsel; hägnad, instängd plats; inhägnad skogspark; gärdsgård; hage, beteshage; Jemandem ins – kommen, (*fig.*) jaga på en annans ägor. –**reiter**, der, skogsbetjent.

Gehalt, der, (*pl.* –e) halt; myntfot; värde; lön, arfvode, sold; pension. –**los**, *a.* haltlös. –**losigkeit**, die, haltlöshet. –**reich**, *a.* haltrik, af mycket värde.

Gehalten, *a. p.* förbunden, förpligtad; fast, stadgad, förbehållsam; tvungen, återhållen; tillreds; er ist – es zu liefern, han är förpligtad att leverera det.

Gehaltig, *a.* rymlig, innehållande.

Gehänge, das, (*pl.* –) gehäng; det som sluttar utföre, nedhängande klippa, sluttning; (*jugtt.*)

slokande öron på jagthundar; das – von Schweinen, innanmätet på svin. [(*fig.*) sträf.

Geharnischt, *a.* klädd i harnesk;

Gehässig, *a.* förhatlig, hatfull, hätsk. [hatfullhet.

Gehässigkeit, die, förhatlighet,

Gehau, das, (*pl.* –e) hygge, skogstrakt der träden huggas, småskog, ungskog.

Gehauen, *a. p.* huggad; piskadt; weder – noch gestochen, hvarken hugget eller stucket, hvarken hackadt eller malet.

Gehäuft, *a.* rågad, lagd i hög, öfverhopad, ökad.

Gehäuse, das, (*pl.* –) ask, dosa, låda, foder, foderal (Uhrgehäuse, urfoderal); bur, fågelbur; fruktgömma, kärnhus.

Geheck, das, kull af fåglar.

Gehecke, das, ständigt häckande ell. kläckande.

Gehege, se **Gehäge**.

Geheim, *a. & av.* hemlig; förborgad, lönlig, dold; nära bekant, förtrolig, hemmastadd, förtrogen; ins –, i löndom, i tysthet; im –en, dold, på lönnligt vis; ein –er Gang, en lönngång; eine –e Treppe, en lönntrappa; ein –er Anschlag, ett lönnligt anslag; – halten, förtiga; **–buch, das**, lönnbok. **–bund, der**, hemligt förbund. **–haltung, die**, förtigande; tysthet. **–mittel, das**, okändt läkemedel. **–rath, der**, geheimeråd. **–schreibekunst, die**, konsten att skrifva med chiffer. **–schreiber, der**, handsekreterare. **–schrift, die**, chiffer, lönnskrift. **–zimmer, das**, lönnrum, kabinett.

Geheimniß, das, (*pl.* –e) hemlighet; um Jemandes –e wissen, känna någons hemligheter; aus Etwas ein – machen, göra en hemlighet af något; Jemandem seine –e entdecken, yppa sina hemligheter för någon. **–krämer, der**, hemlighetskrämare. **–voll**, *a.* hemlighetsfull; mystisk; – thun, göra ell. låtsa som om man hade stora hemligheter för sig.

Geheiß, das, (*pl.* –e) befallning, order; auf mein –, på min befallning.

Gehen, *v. irr. n.* gå, vandra, resa, fara; sträcka sig; langsam –, gå sakta; schnell –, gå fort; auf den Zehen –, gå på tå, på tåspetsorna; rücklings –, gå baklänges; entgegen –, gå till mötes; in Sammet und Seide –, gå i sammet och siden; betteln –, gå och tigga; er geht nach Stockholm, han reser till Stockholm; es geht sich hier sehr glatt, här är mycket halt att gå; hervor –, stiga fram; irre –, gå vilse; in sich –, gå till sig sjelf; meine Meinung geht dahin, min mening går derpå ut; mit Unheil schwanger –, hafva ondt i sinnet; aus einander –, skiljas åt; von Statten –, gå för sig; vor sich –, gå för sig; zu Herzen –, gå till hjertat; an die Hand –, gå till handa; verloren –, gå förlorad; auf die Neige –, vara på hällningen; es geht sehr über ihn her, han är illa utkommen; das Fenster geht nach dem Garten, fönstret ligger åt trädgården; das Haus geht nach dem Wall, huset stöter intill vallen; es ist ihr unrichtig gegangen, hon har fått missfall; es geht im Hause um, det spökar i huset; Jemandem übers Geld –, bestjäla någon; wohin soll es –? hvart skall det bära? der Weg geht nicht dahin, vägen bär ej dit; das geht auf die Länge nicht, det bär sig ej på längden; es will nicht –, det vill ej lyckas; wie geht es? huru står det till? der Teig geht, degen jäser.

Gehend, *a.* gående, som rörar sig gående.

Gehenk, das, (*pl.* –e) gehäng, värjgehäng; handtag, grepe, hänge.

Gehenkelt, *a.* som har handtag, grepe ell. öron; som har ögla.

Gehetze, das, (*pl.* –) jagande, hetsande, larm.

Geheuer, *a.* saktmodig; tam; angenäm, behaglig; säker (för spöken; es ist nicht –, det är ej säkert, ej utan fara. [skrän.

Geheul, das, tjutande, tjut,

Gehirn, das, (*pl.* –e) hjerna; (*fig.*) förstånd; im –e nicht richtig sein, ej hafva sitt fulla förstånd. **–bruch, der**, hjernbråck. **–haut, die**, hjernhinna. **–höhle, die**, hjernkammare. **–los**, *a.* hjernlös; oförnuftig, tanklös. **–losigkeit, die**, hjernlöshet; tanklöshet. **–mark, das**, hjernmerg. **–schlag, der**, hjernapoplexi, slagfluss.

Gehöft, das, gård, ladugård, afvelsgård.

Gehöhne, das, begabberi, bespottelse. [lund.

Gehölz, das, (*pl.* –e) liten skog,

Gehör, das, hörsel; gehör, lydnad; audiens; uppmärksamhet, rykte; feines –, fin hörsel; schlechtes –, dålig hörsel; – finden, finna gehör. **–fehler, der**, fel på hörseln. **–gang, der**, hörselgång. **–knochen, der**, hörselben. **–lehre, die**, läran om hörseln. **–los**, *a.* döf, hörsellös, utan hörsel. **–losigkeit, die**, döfhet, hörsellöshet. **–nerv, der**, hörselnerv. **–rohr, das**, hörlur. **–werkzeug, das**, hörselverktyg. **–zimmer, das**, audiensrum.

Gehorchen, *v. n.* lyda, hörsamma, efterkomma; lyda under; seinen Eltern –, lyda sina föräldrar.

Gehören, *v. n.* tillhöra; erfordras, behöfvas; lyda under, lyda till; es gehört ihm, det är hans; sich –, *v. r.* passa ell. skicka sig för, anstå, tillkomma.

Gehörig, *a.* tillhörig; behörig; vederbörlig; erforderlig, befogad, passande, lämplig, tjenlig, tillbörlig, anständig.

Gehörn, das, horn, *pl.* (alla horngrenar på djur tillsammans).

Gehörnt, *a.* hornig, som har horn. [aktig.

Gehorsam, *a.* hörsam, lydig, lyd-

Gehorsam, der, hörsamhet, lydnad; – gegen das Gesetz, lydnad för lagen.

Gehorsamen, se **Gehorchen**.

Gehorsamst, *a.* hörsammast, ödmjukast; –er Diener, hörsammaste tjenare.

Gehre, die, (*pl.* –n) brödkant, skalk; staf; vaxskifva i en bikupa; snedd, sned riktning.

Gehrig, *a.* sned, som har en sned riktning.

Gehr-hobel, der, foghyfvel. **–maaß, das**, vinkelmått, vinkelhake, vattenpass, murlod. **–ziegel, der**, snedtegelsten.

Gehrung, die, (*T.*) sned riktning; jemf. Gehre.

Gehülfe, (Gehilfe) **der**, (*pl.* –n) hjelpare, medhjelpare; gesäll.

Gehülfin, (Gehilfin) **die**, hjelperska, medhjelperska.

Gehwerk, das, hjulverk, gångverk.

Gei, die, (*sjöt.*) gig; das Segel in die – setzen, giga upp segeln. **–tau, das**, gigtåg, giglöpare, tåg hvarmed råsegeln upphissas.

Geien, *v. a.* (*sjöt.*) giga, upphissa råsegel under rån.

Geier, der, (*pl.* –) gam (roffågel); hol' mich der –! ta mig fan! geh' zum –! gå åt fanders! **–falke, der**, armfalk. **–feder, die**, gamfjäder.

Geifer, der, dregel, fradga, spott; seinen – gegen Jemanden auslassen, utösa sin vrede emot någon. **–bart, der**, **–maul, das**, dregla. **–lappen, der**, haklapp. **–tuch, das**, dregelduk. **–wurz, die**, (*bot.*) spansk kamillblomster.

Geiferig, *a.* dreglig.

Geifern, *v. n.* dregla, fradgas; (*fig.*) yttra sin ovilja genom häftigt tal.

Geige, die, (*pl.* –n) fiol; giga.

Geigen, *v. n.* spela på fiol; Jemandem die Wahrheit –, säga någon sanningen rent ut.

Geigen-bogen, der, fiolstråke. **–förmig**, *a.* fiolformig. **–futteral, das**, fiolfodral. **–hals, der**, fiolhals. **–harz, das**, kolofonium, fiolharts, stråkharts. **–saite, die**, fiolsträng. **–sattel**, **–steg, der**, stall på en fiol. **–spieler, der**, fiolspelare. [violinist.

Geiger, der, (*pl.* –) fiolspelare,

Geil, *a.* kåt, kättjefull; otuktig, okysk, lösaktig; flottig, alltför frodig. **–wurz, die**, (*bot.*) ståndört.

Geilen, die, *pl.* testiklarne.

Geilen, *v. a.* skära ut; snöpa: äfv.: göda åkern. – *v. n.* vara kåt, kättjefull; bedrifva otukt; oförskämdt och träget bedja ell. tigga.

Geilheit, die, kättja, otukt, lösaktighet; för mycken frodighet.

Geisel, der, (*pl.* -) gislan; Jemanden als - stellen, gifva någon till gislan.

Geiß, die, (*pl.* -en) get. **-bart, der,** (*bot.*) bockskägg, elggräs, johannisört, brudbröd. **-blatt, das,** rosenhy, getblad, bockblad. **-bock, der,** getbock. **-bohne, die,** getlort, getträck. **-klee, der,** getväpling.

Geißel, die, (*pl.* -n) gissel, piska, karbas, plågoris.

Geißeler, Geißler, der, (*pl.* -) flagellant.

Geißeln, *v. a.* piska, gifva pisksläugar, ris, spö ell. risbastu, gissla, hudflänga.

Geißelung, die, (*pl.* -en) gisslande, gissling, hudflängning, flagellation.

Geißlein, das, (*pl.* -) killing.

Geist, der, (*pl.* -er) ande, anda; spöke; rå; snille, förstånd, vett, begrepp, qvickhet; lynne; spiritus, sprit; själ; styrka, kraft, eld; der - Gottes, Guds ande ell. anda; der heilige -, den heliga ande; der - einer Sprache, ett språks anda; ein guter -, en god ande; die bösen -er, de onda anderne; - und Körper, ande och kropp; hier geht ein - um, här är spöken, här spökar det, här visar sig en ande, en gengångare; einen hohen - haben, vara mycket storsint. **-erbeschwörer, der,** andarbesvärjare. **-erbeschwörung, die,** andarbesvärjelse, andarbesvärjning. **-ererscheinung, die,** andesyn, genfärd. **-erlehre, die,** läran om andar. **-erseher, der,** andesiare, andeskådare. **-erseherei, die,** andeskådning. **-erstunde, die,** spöktimma, midnattstid. **-erwelt, die,** andeverld. **-esarm,** *a.* andefattig. **-esarmuth, die,** andefattighet. **-esflug, der,** snilleflygt. **-esgabe, die,** snillegåfva. **-esgegenwart, die,** fintlighet, snarfyndighet, rådighet. **-esgröße, die,** storsinnighet, ädelmod. **-eskraft, die,** själskraft, sinnesstyrka, snillestyrka. **-esproduct, das,** snilletsalster, snillefoster. **-eswerk, das,** snilleverk, snillefoster.

Geistig, *a.* andlig, spritstark; spritaktig; -e Kraft, andlig kraft.

Geistigkeit, die, andlighet, andligt väsende, andligt lefverne, gudaktighet.

Geistlich, *a.* andlig, ecklesiastisk; presterlig; kyrko..., prest..., religions...; der -e Stand, andliga ståndet, preståndet, de andeliga; das -e Recht, romerska kyrkolagen; -e Güter, kyrkan tillhörande gods; -er Zuspruch, andlig tröst.

Geistliche, der, (*pl.* -n) en andlig man, presten.

Geistlichkeit, die, andliga ståndet, kleresi, presterskap.

Geistlos, *a.* andefattig, utan snille, som hvarken har förstånd eller qvickhet.

Geistlosigkeit, die, andefattighet.

Geistreich, Geistvoll, *a.* anderik, genialisk, qvick, skarpsinnig; spritaktig, spritstark.

Geiz, der, girighet, snålhet, gnideri; Geize, *pl.* öfverflödiga blad som skjuta fram i synnerhet på tobak; ögon i spetsen af de fruktbara grenarne på vinstockar; korn i toppen på turkiskt hvete. **-hals, der,** girigbuk, gnidare, snåljåper, snålvarg.

Geizen, *v. n.* vara girig, vara snål, snålas; mit der Zeit -, hushålla med tiden. - *v. a.* förvärfva, samla genom girighet och snålhet; den Tabak -, tjufva tobak, plocka bort de onyttiga bladen.

Geizig, *a.* girig, karg, snål.

Gejammer, das, jemrande, oupphörlig jemrande. [derop.

Gejauchze, das, glädjerop, fröj-

Gekeife, das, trätande, skällande. [blomfoder.

Gekelcht, *a.* (*bot.*) försedd med

Gekerbt, *a.* som har karfvar ell. inskärningar. [skrattande.

Gekicher, das, flissande, små-

Gekläffe, das, bjebbande, gläfs; skällande, ovett.

Geklapper, das, slammer, stoj, buller, oväsende, sorl, sus.

Geklatsche, das, klappande med händerna; smällande; sqvaller.

Geklimper, das, slammer, slamrande, klingande, dåligt klaverspel. [gande ell. ringande.

Geklingel, das, ständigt klin-

Geklirre, das, slammer, buller, klingande, gny.

Geklopfe, das, bultande, klappande.

Geklüft, das, rad med klyftor.

Geknister, das, brak.

Gekoche, das, kokning, kokad maträtt; näringsmedel som böra kokas.

Gekoller, das, ständigt kollrande ell. kuttrande; orrens kutter ell. läte.

Geköpert, *a.* kyprad.

Gekörnt, *a.* kornig, gjord till små korn.

Gekose, das, ständigt smekande.

Gekrache, das, brak, brakande, buller.

Gekrächze, das, korpskri.

Gekreisch, das, skrik, skrikande.

Gekritzel, das, kråkfötter, plotter, kludderi. [halskrås.

Gekröse, das, tarmkäx, krås;

Gekrümel, das, smul.

Gekünstelt, *a.* konstlad, tvungen, affekterad, tillgjord.

Geküsse, das, ständigt kyssande.

Gelache, das, mycket skrattande.

Gelächter, das, (*pl.* -) skratt, löje, gapskratt; åtlöje; ein - aufschlagen, gapskratta; Jemanden zum - machen, förlöjliga någon.

Gelag, das, (*pl.* -e) slutet lag, sällskap; lag, dryckeslag; lag, lager, hvad som ligger på hvartannat; ins - hinein reden ell. handeln, tala, handla obetänksamt.

Gelahrtheit, die, lärdom.

Gelalle, das, lallande, stamning.

Gelähmt, *a.* förlamad, lam, borttagen, kontrakt.

Gelände, das, land.

Geländer, das, (*pl.* -) bröstvärn, gallerverk, gallerstängsel; ledstång; spaljer. **-säule, die,** pelardocka, gallerdocka.

Gelangen, *v. n.* anlända, ankomma; komma ell. hinna fram, komma ell. hinna till, ernå, erhålla; zu Etwas -, komma till något, hinna till något; - lassen, föredraga; skicka; eine Bitte an Jemanden - lassen, låta en bön hinna fram till någon.

Geläpp, das, (*pl.* -e) (*jagtt.*) nedhängande hundöron.

Gelärm, das, buller, stoj.

Gelaß, der, rymlighet, vidd; plats, rum, ställe; beqvämlighet, läglighet; - haben, bo rymligt, bo beqvämligt.

Gelassen, *a.* tålig; lugn, stilla, rolig, tillfreds, saktmodig; - bleiben, visa tålamod, blifva saktmodig.

Gelassenheit, die, lugn, stillhet, rolighet, kallsinnighet; tålamod, nöjdt sinne, saktmod.

Gelaufe, das, lopp, löpande, springande.

Geläufig, *a.* färdig, flytande, lätt; bekant; eine -e Zunge haben, hafva en talande ell. flytande tunga; vara mycket munvig; das ist mir nicht -, det är mig ej tillräckligt bekant, jag har ingen färdighet deri. [stighet, färdighet.

Geläufigkeit, die, lätthet, ha-

Geläute, das, (*pl.* -) ringning, klingande; bjellror, bellertyg, klockorna.

Gelb, *a.* gul; -e Rüben, morötter; mir ward grün und - vor den Augen, det svartnade för mina ögon. **-ammer, die,** gröning. **-braun,** *a.* brungul. **-fink, der,** gulsparf. **-gießer, der,** gelbgjutare. **-holz, das,** gulholts (en sort färgträ). **-kehlchen, das,** gultrast, guling, gylling. **-roth,** *a.* rödgul. **-schnabel, der,** (*vulg.*) rå yngling, våp, glop, glunt, snorkilling. **-specht, der,** hackspett. **-sucht, die,** gulsot. **-süchtig,** *a.* gulsiktig, som har gulsot. **-wurz, die,** gurkmeja.

Gelbing, der, (*pl.* -e) (*sjöt.*) rummet öfver rodret från häckbalken till snitsverket.

Gelblich, *a.* gulaktig, ljusgul, hvitlett.

Geld, das, penningar, mynt; *pl.* Gelder (om flera summor); zu - machen, vända i penningar; baares -, reda penningar; hartes -, klingande mynt; das kostet viel -, det kostar mycket penningar. **-anleihe, die,** penninglån. **-arm,**

a. fattig på penningar. **-auflage, die,** penningutskyld. **-ausgabe, die,** penningutgift. **-bedarf, der,** penningbehof. **-beutel, der,** penningpung. **-buße, die,** plikt, böter. **-cours, der,** penningvexelkurs. **-dieb, der,** penningtjuf. **-durst, der,** penningtörst. **-einnahme, die,** penningeuppbörd. **-einnehmer, der,** uppbördsman. **-geschäft, das,** penningaffär. **-gewinn, der,** penningvinst. **-gier, die,** penningtörst, penninggirighet. **-gierig,** *a.* penninglysten, penningsniken. **-handel, der,** penninghandel. **-händler, der,** penninghandlare. **-hilfe, die,** penninghjelp. **-kasten, der,** kassakista. **-katze, die,** penningkatta, lång och smal penningpåse. **-mangel, der,** penningebrist. **-mäkler, der,** penningmäklare. **-noth, die,** penningnöd. **-posten, der,** penningpost. **-quelle, die,** penningtillgång. **-rechnung, die,** penningräkning. **-sache, die,** penningsak, penningaffär. **-sack, der,** penningpåse. **-schneiderei, die,** prejeri, bedrägeri. **-schrank, der,** kassakista, penningskåp. **-schuld, die,** penningskuld. **-sendung, die,** sändning af penningar. **-sorte, die,** penningsort. **-steuer, die,** penningskatt. **-stolz,** *a.* penningdryg. **-stolz, der,** penningdryghet. **-strafe, die,** penningvite, plikt, böter; Jemanden zu – verurtheilen, döma någon till böter; – entrichten, böta. **-stück, das,** penningstycke, mynt. **-summe, die,** penningsumma. **-tasche, die,** penningväska. **-umlauf, der,** penningrörelse. **-unterstützung, die,** penningunderstöd. **-verlegenheit, die,** penningsorg, förlägenhet om penningar; in – sein, vara i penningsorg. **-verlust, der,** penningförlust. **-vorrath, der,** penningförråd. **-vorschuß, der,** penningförskott. **-wechsel, der,** vexling; vexelbank. **-wechsler, der,** agiotör, vexlare, bankör. **-wucher, der,** penningeocker, procenteri. **-wucherer, der,** penningeockrare, vinglare, procentare. **-zins, der,** penningränta.

Gelecke, das, slickande; ständigt kyssande; läcka, ständigt läckande.

Gelee, se **Gallerte.**

Gelege, das, aflåggning af vinstockar; sädesskyl.

Gelegen, *a.* belägen; beqvämlig, läglig, passande; vigtig, betydande, angelägen; schön –, vackert belägen; das Haus ist an der Landstraße –, huset är beläget vid landsvägen; es ist mir viel daran –, det är mycket angeläget, det är af mycken vigt för mig; an ihm ist mir nichts –, jag bryr mig ej om honom.

Gelegenheit, die, (*pl.* -en) tillfälle, läglighet; lägenhet, tillfälle; utväg; belägenhet, läge; afträde; bei dieser –, vid detta tillfälle; bei jeder –, vid alla tillfällen; bei erster passender –, vid första lägliga tillfälle; eine – benutzen, nyttja ett tillfälle; die – wahrnehmen, taga tillfället i akt; wenn sich mir die – darbietet, om jag får tillfälle; sich die – entgehen lassen, låta släppa tillfället ur händerna; – macht Diebe, tillfället gör tjufven. **-sgedicht, das,** tillfällighetspoem. **-smacher, der,** kopplare. **-sstück, das,** tillfällighetspjes, tillfällighetsstycke.

Gelegentlich, Gelegenheitlich, *a.* tillfällig; – *av.* tillfälligtvis, vid tillfälle, vid läglig tid, efter omständigheterna; lätteligen; makligen; med beqvämlighet.

Gelehrig, *a.* läraktig, lydig, villig, fogsam, foglig.

Gelehrigkeit, die, läraktighet; villighet, foglighet, lydighet.

Gelehrsamkeit, die, lärdom, insigt; litteratur, vitterhet.

Gelehrt, *a.* lärd, vitter; vetenskaplig; erfaren.

Gelehrte, der, lärd, vitter person; die Gelehrten, de lärda. **-nrepublik, die,** de lärdes samhälle. **-nschule, die,** lärd skola, lärdomsskola. **-nverein, der,** lärdt sällskap.

Gelehrtheit, se **Gelehrsamkeit.**

Geleise, das, (*pl.* -) hjulspår, spår; (*fig.*) gång, skick, ordning.

Geleit, das, (*pl.* -e) ledsagande; eskort, betäckning, följe, medfölje, konvoj; sicheres –, lejd, lejdebref; das – geben, beledsaga, göra följe.

Geleiten, *v. a.* ledsaga, leda; eskortera; konvojera; Jemanden zu Grabe –, följa någon till grafven. [konduktör.

Geleiter, der, (*pl.* -) ledsagare,

Geleiter, das, stegar; äfv.: jagtnät med fyrkantiga maskor.

Geleits-amt, das, uppbördskontor för konvoj. **-brief, der,** lejdebref; säkerhetsbref, resepass. **-einnahme, die,** uppbörd för eskort ell. konvoj. **-einnehmer, der,** uppbördsman af eskort- ell. konvojafgiften. **-mann, der,** ledsagare, följslagare. **-schiff, das,** konvojskepp. **-zettel, der,** tullsedel.

Gelenk, das, (*pl.* -e) led; fogning; led, ledgång, ledfogning; knut; länk (i en kedja); aus dem –, ur led.

Gelenkig, *a.* böjlig, smidig; villig, eftergifven; (*bot.*) ledad, knäförsedd, försedd med en ell. flera knälika leder, *geniculatus.*

Gelenkigkeit, die, böjlighet, smidighet, vighet; villighet, eftergifvenhet.

Gelese, das, läsande.

Geleucht, das, grufarbetares lykta. [pack, band.

Gelichter, das, följe, like; slag,

Gelieben, *v. n.* täckas, behaga.

Geliebt, *a.* älskad, kär, älskelig.

Geliebte, der, älskare; fästman, käreste. [mö, käresta.

Geliebte, die, älskarinna, fäst-

Geliefern, *v. n.* ysta sig, löpna, lefras, stelna.

Gelind, *a.* len, lindrig, mjuk, efterlåten, god, mild, saktmodig; -ere Saiten aufziehen, gifva efter.

Gelindigkeit, die, lenhet, lindrighet; mildhet, eftergifvenhet, godhet, saktmod.

Gelingen, *v. irr. n.* lyckas, slå väl ut, slå in; hafva framgång; Alles gelingt ihm, han lyckas i allt.

Gelingen, das, framgång, välgång.

Gelispel, das, hviskande; läspande, skorrande; sakta susande ell. sorl.

Gellen, *v. n.* gälla, gifva genljud, skalla, dåna.

Geloben, *v. a.* lofva; göra löfte om; das gelobte Land, förlofvade landet.

Gelöbniß, das, (*pl.* -e) löfte.

Gelock, das, lockande; lockfågel; läggande i lockar; lockigt hår. [drägtig.

Gelt, *a.* gall, ofruktsam, icke

Gelt? *intj.* icke sant?

Gelte, die, (*pl.* -n) balja, så, bunke, stånka.

Gelten, *v. irr. n.* gälla, vara värd; kosta; vara gällande, vara giltig; gälla, angå, komma an på; röra; hafva afseende på, beträffa, syfta på; – lassen, låta gälla, låta passera; das gilt mir gleich, det gör mig lika mycket, jag är lika nöjd med huru det går; es gilt mir, det angår, det rör mig; es gilt mein Leben, det gäller mitt lif; was gilt die Wette? huru högt skola vi slå vad? das gilt nicht, det är ej tilllåtet, det går ej an; diese Münze gilt nicht, detta mynt gäller icke; er gilt für einen geschickten Arzt, han gäller för en skicklig läkare; geltend machen, göra gällande.

Gelten, *v. a.* gälla, snöpa.

Geltvieh, das, gällboskap, djur (ko, svin etc.) som är gall ell. ofruktsam.

Geltling, der, (*pl.* -e) gälling; ko som är gall; ej drägtig hona; sättlök som man hindrat att gå i frö.

Geltung, die, värde, gällande betydelse; zur – gelangen, komma till värde; sich – verschaffen, göra sig gällande.

Gelübde, das, (*pl.* -) löfte, heligt löfte; ein – thun, göra ett löfte.

Gelüst, das, lystnad.

Gelüsten, *v. n.* häftigt åstunda, åtrå, hafva lust ell. begärelse till; nach Etwas –, längta efter något.

Gelzen, *v. a.* gälla, snöpa.

Gelzer, der, (*pl.* -) en som gällar ell. skär ut kreatur.

Gemach, das, (*pl.* Gemächer) rum, kammare; das heimliche –, afträdet. [sakta! nå nå!

Gemach, *av.* makligt; – *intj.*

Gemächlich, *a.* beqvämlig, beqväm, maklig, behaglig, långsam, lätt.

Gemächlichkeit, die, maklighet, beqvämlighet, långsamhet.

Gemächt, das, (*pl.* -e) verk; arbete, tillverkning; fuskeri; födslolem. [mål, man.

Gemahl, der, (*pl.* -e) make, ge-

Gemahlin, die, (*pl.* -nen) maka, gemål, hustru.

Gemahnen, *v. a. & n.* påminna, erinra; förekomma, synas; das gemahnt mich, det påminnar mig om.

Gemälde, das, (*pl.* -) målning, tafla; porträtt; beskrifning, afskildring. **-gallerie**, die, målningsgalleri, bildergalleri.

Gemansche, das, röra, hoprörd mat.

Gemäß, das, (*pl.* -e) mått.

Gemäß, *praep.* enligt, öfverensstämmande med, efter; i följe; seinem Stande – leben, lefva enligt sitt stånd; meinem Versprechen –, enligt mitt löfte.

Gemäßheit, die, enlighet, öfverensstämmelse, likställighet; in –, i följe; efter.

Gemäßigt, *a.* tempererad; modererad; lagom. [väggar.

Gemäuer, das, (*pl.* -) murar,

Gemecker, das, bräkande (getters etc.).

Gemein, *a. & av.* allmän, samfält, gemensam, publik; allmän, bruklig, vedertagen, vanlig; simpel; dålig, gemen; ein -er (unanständiger) Mensch, en gemen menniska; der -e Mann, menige man, allmoge; der – Menschenverstand, allmän förståndet; im -en Leben, i allmänna lifvet; sich mit Jemandem – machen, göra sig gemen (för mycket förtrolig) med någon. **-faßlich**, *a.* allmänfattlig. **-faßlichkeit**, die, allmänfattlighet. **-geist**, der, medborgerlighet, medborgerlig samfundsanda. **-gut**, das, gemensam egendom. **-nützig**, **-nützlich**, *a.* allmänt nyttig ell. gagnelig. **-nützigkeit**, die, allmän nytta. **-platz**, der, allmän plats; hvardagligt talesätt ell. fras. **-sinn**, der, medborgerlig samfundsanda. **-wesen**, das, det allmänna. **-wohl**, das, det allmänna bästa.

Gemeinde, die, (*pl.* -n) menighet, allmoge; bylag, socken, församling; samfund; samfund af dem som äro af en lära, trosförvanter. **-anger**, der, utjord, allmänning till betesmark. **-gut**, das, allmänning. **-hirt**, der, gemensam herde. **-hutung**, die, betesallmänning. **-rath**, der, borgerskapets utskott, municipalitet. **-schreiber**, der, stadsnotarie. **-trift**, die, allmän betesmark. **-verein**, der, byskrå. **-versammlung**, die, allmän sockenstämma. **-wald**, der, allmänningsskog. **-weide**, die, betesallmänning, allmän betesmark, fälad.

Gemeinheit, die, menighet, låghet. [allmänhet.

Gemeinhin, *av.* gemenligen, i

Gemeiniglich, *av.* gemenligen, vanligtvis, vanligen, i allmänhet.

Gemeinsam, *a.* gemensam, allmän, allmännelig.

Gemeinsamkeit, die, gemensamhet, allmännelighet.

Gemeinschaft, die, gemenskap, samfund; skrå, societät; bolag; omgänge, bekantskap; wir haben keine – mit einander, det fins ingen gemenskap mellan os; – der Güter, samrätt i bo.

Gemeinschaftlich, *a.* gemensam, allmän, samfält, tillsammans.

Gemenge, das, blandning, röra.

Gemengsel, das, mischmasch.

Gemessen, *a.* mätt, mäten; bestämd; noga, ackurat; ein -er Befehl, en bestämd befallning.

Gemetzel, das, blodbad, blodsutgjutelse, slagtning.

Gemisch, das, blandning, röra.

Gemodelt, *a.* figurerad, fasonerad; konstlad, sirlig.

Gemorde, das, fortsatt mördande.

Gems-bock, der, stenbock, alpbock. **-horn**, das, stenbockhorn.

Gemse, die, (*pl.* -n) stenget, alpget. **-njagd**, die, jagt efter stengetter. **-njäger**, der, alpgetjägare. **-nkugel**, die, hårboll (som stundom finnes i magen på stengeten).

Gemüll, das, byggningsgrus.

Gemunkel, das, glunkande.

Gemünze, das, myntning, myntpräglande.

Gemurmel, das, sorl, sus, sakta dån; knorr, knot, mumlande, mummel.

Gemurre, das, knot, trätor, bannor; mumlande, mummel.

Gemüse, das, grönsaker; mat af skidfrukt, af grönsaker. **-garten**, der, örtagård, köksträdgård.

Gemüßigt, *a.* nödsakad, tvungen.

Gemustert, *a.* figurerad, blommerad; dieser Stoff ist schön –, detta tyg har vackert mönster.

Gemüth, das, (*pl.* -er) själ, sinne, sinnelag, lynne, hjerta; stolz von -e, högdragen till sinnes; zu -e führen, föra till sinnes; sich Etwas zu -e ziehen, lägga något på hjertat; oroa sig mycket öfver något; er ist ein gutes –, han är en god själ.

Gemüths-art, **-beschaffenheit**, die, sinnelag, lynne, karakter, temperament. **-bewegung**, die, sinnesrörelse, affekt. **-eigenheit**, die, sinnesförfattning, sinnelag. **-kraft**, die, själskraft. **-krank**, *a.* svårmodig, melankolisk. **-krankheit**, die, svårmodighet, melankoli. **-neigung**, die, sinnesböjelse. **-regung**, die, sinnesrörelse; affekt. **-ruhe**, die, sinnesro, sinneslugn. **-stimmung**, **-verfassung**, die, sinnesförfattning, sinnelag; lynne. **-zustand**, der, sinnesbeskaffenhet, sinnestillstånd.

Gemüthlich, *a.* hjertlig; behaglig, munter; beqväm.

Gemüthlichkeit, die, munterhet, behaglighet, angenämhet.

Gemüthlos, *a.* hjertlös, känslolös. [het, känslolöshet.

Gemüthlosigkeit, die, hjertlös-

Gen, *praep.* (förkortning af gegen) till, emot; – Himmel, emot himmelen; – Süden ziehen, draga emot (ell. till) söder; – Abend, emot afton.

Genage, das, ständigt gnagande.

Genähe, das, ständigt syende ell. sömmande; äfv.: det som är sytt, syning; das ganze – taugt nichts, den hela syningen duger ej.

Genannt, *a.* kallad, benämnd; med tillnamn af. [ärr.

Genarbt, *a.* som har narf ell.

Genäschig, *a.* begärlig på sötsaker.

Genau, *a. & av.* noga; noggrann, sträng, grannlaga, punktlig, precis, bestämd; snäf, trång, knapp; hushållsaktig, återhållsam, sparsam, njugg; ordentlig, rigtig; er ist sehr –, han är mycket noggrann; mit -er Noth, med möda, knappast; – Acht geben, gifva grann akt; man muß nicht jedes Wort so – nehmen, man bör ej så noga granska hvart ord, man bör ej vara så nogräknad; es macht – zehn Thaler, det belöper precis tio Rdr.

Genauigkeit, die, noghet, noggrannhet; riktighet; punktlighet; sparsamhet, njugghet.

Genealogie, die, genealogi, slägtledning, ättledning, ättlängd.

Genecke, das, fortsatt gnabb.

Genehm, *a.* behaglig, angenäm, öfverensstämmande med viljan; **-halten**, billiga, samtycka, godkänna. **-haltung**, die, bifall, samtycke, gillande, stadfästelse; godtfinnande, tillstädjelse.

Genehmigen, *v. a.* väl upptaga, tillåta; villfara, bifalla, gilla, samtycka.

Genehmigung, die, gillande, bifall, samtycke, godtfinnande, tillstädjelse.

Geneigen, *v. n.* behaga, vara benägen.

Geneigt, *a.* böjd för, fallen för, begifven på, hågad, sinnad, benägen för ell. till; bevågen, tillgifven, gynnande, gunstig; zu Argwohn –, fallen för misstankar; zum Trunke –, fallen för dryck.

Geneigtheit, die, böjelse, fallenhet för, begifvenhet på, håg; bevågenhet, benägenhet, tillgifvenhet, gynnande, gunst.

General, der, (*pl.* -e, Generäle) general. -**adjutant**, der, generaladjutant. -**baß**, der, generalbas. -**feldmarschall**, der, generalfältmarskalk. -**feldwachtmeister**, der, generalmajor. -**karte**, die, generalkarta. -**lieutenant**, der, generallöjtnant. -**major**, der, generalmajor. -**marsch**, der, generalmarsch. -**staaten**, *pl.* generalstaterna (i Nederland). -**stab**, der, generalstab. -**würde**, die, generalsembete, generalsvärdighet. -**superintendent**, der, generalsuperintendent. -**wachtmeister**, der, generalmajor. -**wagenmeister**, der, trossuppsyningsman.

Generalin, die, generalinna.

Generalität, die, generalitet, högsta befälshafvarne vid arméen.

Generation, die, (*pl.* -en) generation, födsel, fortplantning; slägte; mansålder.

Generell, *a.* generel, allmän.

Generös, *a.* generös, ädelsinnad, frikostig, gifmild.

Genesen, *v. irr. n.* komma sig före igen; återfå helsan, tillfriskna; eines Kindes -, blifva förlöst.

Genesung, die, tillfrisknande; bättring.

Genettkatze, die, (*pl.* -n) genott, desmanskatt.

Genick, das, (*pl.* -e) nacke, nackben; das - brechen, bryta nackbenet af sig. -**fang**, der, härsvängarhugg. -**fänger**, der, härsvängare, jagtspjut.

Genicke, das, ständig nickning.

Genial, *a.* genialisk, snillrik.

Genie, das, (*pl.* -s) snille, geni; fältmätningskonst, ingeniörvetenskap. -**corps**, das, fältmätningskår. -**streich**, der, dumt streck, (*iron.*) ett vackert streck. -**wesen**, das, ingeniörväsende.

Genießbar, *a.* som kan njutas; ätlig.

Genießbarkeit, die, ätlighet.

Genießen, *v. irr. a.* njuta; nyttja; få, undfå; smaka, smaka på; förtära, äta, dricka.

Genist, das, små qvistar och grenar. [pingstblomma.

Geniste, die, (*pl.* -n) ginst;

Genius, der, genius, ande, skyddsengel; snille.

Genoß, der, (*pl.* -en) kamrat, deltagare, embetsbroder, kollega.

Genossame, die, (*pl.* -n) samfund.

Genossenschaft, die, (*pl.* -en) kamratskap, delaktighet, sällskap, samfund.

Genossin, die, (*pl.* -nen) deltagerska, sällskapssyster, leksyster; medjeslagarinna.

Genöthige, das, nödgande.

Genug, *a. & av.* nog, tillräcklig; tillräckligt, tillfyllest; das ist -, det är nog, det är tillräckligt; früh -, tids nog; gut -, god nog; - der Thränen, nog af tårar; ich habe - gearbeitet, jag har arbetat nog; genugthun, tillfyllestgöra, tillfredsställa.

Genüge, die, nog, så mycket som behöfs; zur -, tillfyllest, tillräckligen; - thun, - leisten, göra tillfyllest, tillfyllestgöra, tillfredsställa; dem Gesetze - leisten, tillfyllestgöra lagen.

Genügen, *v. n.* förslå, räcka till, vara nog, göra tillfyllest, vara tillräcklig; sich - lassen, nöja sig med.

Genügend, *a.* tillräcklig.

Genugsam, *a.* nogsam, nog, tillräcklig.

Genügsam, *a.* nöjsam, tarflig, förnöjsam, belåten.

Genügsamkeit, die, tarflighet, sparsamhet, förnöjsamhet, förnöjelse, tillfredsställelse.

Genugthuung, die, tillfyllestgörelse, tillfredsställelse, upprättelse, förnöjelse; - für Etwas geben, gifva upprättelse för något.

Genuß, der, (*pl.* Genüsse) njutning; besittning, nyttjande; fördel, gagn, vinst; Musik ist mir ein -, musik är för mig en njutning; er hat den -, jener ist der Eigenthümer, han har nyttjandet, hin är ägaren. -**reich**, *a.* njutningsrik, njutningsfull. -**sucht**, die, njutningssjuka, brinnande passion för njutning. -**süchtig**, *a.* njutningssjuk, passionerad för njutning.

Geograph, der, geograf, jordbeskrifvare. [beskrifning.

Geographie, die, geografi, jord-

Geolog, der, (*pl.* -en) geolog.

Geologie, die, geologi, läran om jordens natur.

Geologisch, *a.* geologisk.

Geomantie, die, punkterkonst.

Geometer, der, (*pl.* -) geometer; landtmätare, ingeniör.

Geometrie, die, geometri; landtmätarekonst.

Geometrisch, *a.* geometrisk.

Georgenkraut, das, vändelrot.

Gepaart, *a.* parad ihop, partals, fördubblad.

Gepäck, das, bagage, tross; ressaker. -**schein**, der, betyg ell. bevis på ell. öfver sina ressaker. -**wagen**, der, bagagevagn, trossvagn.

Gepfeffert, *a.* pepprad; äfv.: dyr.

Gepfeife, das, ständigt pipande.

Gepflastert, *a.* stenlagd.

Geplapper, das, prat, sladder, sqvaller.

Geplärr, das, skrål, skrikande.

Geplätscher, das, plaskande.

Geplauder, das, glammande, pral, sladder, sqvaller.

Gepoche, das, bokande, bultande, klappande.

Gepolter, das, stoj, buller, oväsende, slammer, brak, larm.

Gepräge, das, prägel; stämpel, märke, kännetecken.

Geprahle, das, prål, skryt.

Gepränge, das, pomp, ståt, prakt, prål.

Geprassel, das, brak, buller, dån; sprakande, gnistrande, fräsande.

Gepriesen, *a.* berömd, prisad, upphöjd. [kande.

Gequake, das, grodläte, smac-

Gequäke, das, barns gråt.

Gequäle, das, ständigt qväljande. [pande.

Gequieke, das, gnällande, pi-

Gerade, *a.* rät, rak, som går i rät linie ell. rätt fram; omedelbar, direkt; jemn, slät, välväxt; jemn (motsatsen af udda); fünf - sein lassen, ej räkna så noga; der -ste Weg, den genaste vägen; -s Weges, genast; straxt på stund; eine -e Linie, en rät linie; eine -e Zahl, ett jemnt tal.

Gerade, *av.* rätt fram, rigtigt, utan omsvep, ärligt; rätt, rakt, rätt upp; omedelbart, direkte; rigtigt, noga, lagom, just; - heraus, rent ut; Jemandem - auf den Leib gehen, gå bröstgånges på någon; der Weg geht - nach Süden, vägen går rätt åt söder; - ins Gesicht, midt i ansigtet; - zu, rätt fram, utan omständigheter, utan omsvep; ohöfligt, plumpt, groft; er ist sehr - zu, han är alltid rätt fram, utan krus och komplimenter; - gegenüber, gent emot; - in die Höhe, rätt upp; - als wenn, - als ob, liksom.

Geradheit, die, räthet, rakhet, jemnhet; rättrådighet, redlighet.

Gerad-läufig, *a.* (*astron.*) som har ett rakt lopp (om planeter när de gå från öster till vester). -**linig**, *a.* rätlinig. -**sinn**, der, rättsinnighet, rättrådighet. -**sinnig**, *a.* rättsinnig, uppriktig, rättskaffens.

Geranium, das, (*bot.*) storknäf.

Gerase, das, ihållande raseri.

Gerassel, das, buller, dån, larm; rullning, kullrande.

Geräth, das, (*pl.* -e) möbel, lösören, husgeråd, kärl, redskap, verktyg. -**kammer**, die, skräpum.

Gerathen, *v. irr. n.* lyckas, hafva framgång; trifvas, arta sig; möta, råka, träffa, råka på, råka för; wohlgerathene Kinder, välartade barn; an einander -, råka i slagsmål; in Streit -, komma i strid; in Brand -, fatta eld; in Stocken -, afstanna, blifva ogjordt.

Gerathen, *a.* (*part.* af rathen) rådlig, fördelaktig; für ihn wäre es am gerathensten, för honom vore det rådligast.

Gerathewohl, das, vågspel, slump, lycka, måtta, händelse; aufs -, på måtta, det må gå hur det vill.

Geräthschaft, die, redskap, verktyg; lösören, husgeråd; -en, *pl.* redskaper.

Geraum, *a.* rymlig, vid; -e Zeit, lång tid, längre.

Geräumig, *a.* rymlig, rumrik, vid.

Geräumigkeit, **die**, rymlighet, rumrikhet, vidd.

Geräusch, **das**, (*pl.* **-e**) sorl, buller, gny, sus, stoj, brak, larm; (*jagtt.*) inmäte, hjerta, lefver och lungor af slagtadt villebråd. **-los**, *a.* stilla, lugn. **-voll**, *a.* larmfull.

Geräusper, **das**, racklande, hostande.

Gerben, *v. a.* garfva, barka, sämska, bereda skinn; (*fig.*) piska upp.

Gerber, **der**, (*pl.* -) garfvare. **-baum**, **der**, sumak (färgträd). **-eisen**, **das**, skafjern. **-kalk**, **der**, garfvarkalk. **-kufe**, **die**, garfvarkar. **-lauge**, **die**, garfvarlut. **-lohe**, **die**, garfvarbark.

Gerberei, **die**, (*pl.* **-en**) garfveri.

Gerbe-stahl, **der**, garfstål. **-stoff**, **der**, garfämne, tannin.

Gerecht, *a.* rättmätig, billig, rättvis, rättrådig, rättskaffens, rättfärdig; välförtjent; äkta; in allen Sätteln – sein, vara fallen för allt, veta att skicka sig i allt; Jemandem – werden, betala någon.

Gerechtheit, **die**, rättrådighet, rigtighet, billighet, likformighet.

Gerechtigkeit, **die**, rättvisa, rättrådighet; rättfärdighet; frihet och rättighet, rätt; domstol; die – handhaben, handhafva rättvisan; Jemandem – widerfahren lassen, låta någon rättvisa vederfaras; Jemanden den Händen der – überliefern, öfverlemna någon i rättvisans händer; nach Recht und – urtheilen, döma rättvisligen; der – freien Lauf lassen, låta rättvisan hafva sin gång. **-sliebe**, **die**, kärlek till rättvisa, rättrådighet. **-spflege**, **die**, lagskipning.

Gerechtsame, **die**, (*pl.* **-n**) rätt, rättighet; förmån, företrädesrätt; lagligt anspråk; die – der Krone, kronans rättigheter.

Gerede, **das**, rykte, folkprat, allmänt tal, omdöme; ins – kommen, råka i folks mun, bli ett talämne. [gnidande.

Gereibe, **das**, rifvande, rifning,

Gereichen, *v. n.* lända, tjena till; zum Schaden –, lända till skada; das gereicht ihm zur Ehre, det länder honom till heder.

Gereime, **das**, rimsnideri, dålig vers.

Gereiße, **das**, slitande, rifvande; es ist ein wahres – um ihn, det är ett rigtigt rifvande och slitande om honom.

Gerenne, **das**, springande; fikande, rännande (efter något).

Gereuen, *v. n. imp.* ångra; es gereuet mich, jag ångrar det, det ångrar mig.

Gereutlerche, **die**, kornlärka, *alauda campestris.*

Gerfalke, **der**, gamfalk.

Gergel, **der**, lagg, fals i en lagg.

Gergeln, *v. a.* lagga ett kärl; sätta botten i en tunna.

Gericht, **das**, (*pl.* **-e**) rätt, domstol; lagskipning; ransakning; domsaga, lagsaga; tribunal, domsäte; maträtt, rätt, spis, matanrättning; vor –, för rätten; vor – fordern, stämma för rätta; die Sache ist bei – anhängig, saken ligger hos domaren; das jüngste –, yttersta domen; ein – Fische, en rätt fisk; zehn –e, tio rätter, tio fat.

Gerichtlich, *a.* laglig, laga, i laga ordning, juridisk; Jemanden – belangen, lagsöka, lagföra någon, stämma någon för rätta; ein –er Bescheid, utslag från domstolen; –es Erkenntniß, dombref.

Gerichts-acten, *pl.* rättegångshandlingar. **-amt**, **das**, domsaga, rätt. **-bank**, **die**, domstol, domsäte. **-barkeit**, **die**, domsaga, lagsaga, jurisdiktion, domrättighet, välde. **-bezirk**, **der**, domsaga, lagsaga. **-bote**, **-diener**, **der**, exekutionsbetjent, rättstjenare, polisbetjent, stadstjenare. **-brauch**, **der**, rättegångsbruk. **-buch**, **des**, dombok, protokollbok. **-ferien**, *pl.* rättegångsferier. **-frohn**, **der**, profoss, bödel. **-gebühren**, *pl.* rättegångskostnader, rättens sakören. **-halter**, **der**, domare, domhafvande, lagskipare; justitiarie. **-handel**, **der**, rättegångssak. **-herr**, **der**, domhafvande, justitiarie. **-hof**, **der**, tribunal, domsäte, domstol, rätt. **-kosten**, *pl.* rättegångskostnader. **-obrigkeit**, **die**, magistrat. **-ordnung**, **die**, rättegångssätt, processväg, processordning. **-person**, **die**, magistratsperson, ledamot i en rätt. **-platz**, **der**, tingsställe; afrättsplats. **-saal**, **der**, domsal, rättegångsrum. **-sache**, **die**, rättegångssak, tingssak. **-schöppe**, **der**, bisittare i en rätt. **-schreiber**, **der**, rättegångsskrifvare, sekreterare, notarie, aktuarie vid en domstol. **-sprengel**, **der**, domsaga, lagsaga. **-stand**, **der**, instansrätt, forum, behörig domstol; äfv.: skyldighet att stå till rätta; der erste –, underrätten. **-stelle**, **die**, tingsstad, tingsställe, tingsplats; an Gerichtsstelle erscheinen, inställa sig för rättan. **-stil**, **der**, rättegångsstil, lagstil, kanslistil. **-stube**, **die**, rättegångsrum, tingsstuga, domsal. **-stuhl**, **der**, domstol, domsäte, domaresäte; domsaga. **-tag**, **der**, rättegångsdag. **-taxe**, **die**, rättegångstaxa. **-unterthan**, **der**, en som lyder under någons domsaga. **-verwalter**, **der**, domhafvande, lagskipare, justitiarie. **-verwaltung**, **die**, lagskipning. **-verweser**, **-vogt**, **der**, domhafvande, justitiarie. **-vogtei**, **die**, domsaga. **-zwang**, **der**, lagsaga, domsrättighet; välde, tvång.

Geriesel, **das**, forsande, frusande, sorlande, porlande.

Gering, *a.* föga, ringa; medelmåttig, måttlig, obetydlig; slät, usel, dålig, eländig, föraktlig; liten, tunn, klen; – schätzen, ringa akta, ringa värdera; das ist ein Geringes, det är en ringa sak, det kan ske lätt; das kostet nur ein Geringes, det kostar helt föga; von –er Herkunft, af ringa härkomst; –e Leute, smått folk; das halte ich mir zu –, dertill håller jag mig för god; – machen, förminska, förringa, förklena; nicht im –sten, icke på det minsta, icke i ringaste måtto; alldeles icke.

Gering-fügig, *a.* af föga värde, ringa af värde, obetydlig. **-fügigkeit**, **die**, ringhet, obetydlighet. **-haltig**, *a.* ringhaltig, af ringa halt. **-schätzig**, *a.* ringa, föraktlig, försmädlig, låg, nedrig, spotsk. – *av.* med förakt, föraktligen. **-schätzigkeit**, **die**, ringhet, förakt, spotskhet. **-schätzung**, **die**, spotskt förakt. **-zählig**, *a.* fåtalig, ringtalig. **-zähligkeit**, **die**, fåtalighet, ringtalighet.

Gerinnbar, *a.* som kan ysta sig, som kan löpna ell. stelna.

Gerinne, **das**, (*pl.* –) ränna, qvarnränna.

Gerinnen, *v. irr. n.* ysta sig, löpna, skära sig, lefras; tjockna, stocka sig, stelna, löpa ihop.

Gerippe, **das**, (*pl.* –) benrangel; skeppsskråf.

Gerippt, *a.* reffad; försedd med refben.

Germer, **der**, hvit prustrot.

Gern, *av.* gerna; väl, lätt; med flit; uppsåtligen; von Herzen –, hjertelig gerna; ich möchte –, jag skulle gerna vilja. **-groß**, **der**, en som gerna vill vara stor.

Gerochen, *a.* (*part.* af rächen) hämnad.

Geröhricht, **das**, rör, vass; en med rör beväxt plats.

Gerölle, **das**, bullersten, rullsten. [skurit.

Geronnen, *a.* ystad, lefrad,

Gerste, **die**, (*pl.* **-n**) korn, bjugg.

Gersten-acker, **der**, kornåker. **-ähre**, **die**, kornax. **-bier**, **das**, drycka af kornmalt. **-brei**, **der**, korngröt, korngrynsgröt. **-brod**, **das**, bjuggbröd, kornbröd. **-graupen**, *plur.* helgryn. **-grütze**, **die**, korngryn. **-korn**, **das**, bjuggkorn; vagel (i ögat). **-malz**, **das**, kornmalt. **-mehl**, **das**, bjuggmjöl, kornmjöl. **-saft**, **der**, kornvatten; (*fig.*) öl, drycka. **-schleim**, **der**, korngrynsvälling. **-stroh**, **das**, bjugghalm. **-suppe**, **die**, korngrynssoppa. **-trank**, **der**, korndryck, kornvatten. **-zucker**, **der**, kornsocker.

Gerte, **die**, (*pl.* **-n**) spö, qvist, telning, ridspö.

Geruch, **der**, (*pl.* **Gerüche**) lukt, luktsinne; dunst, retande lukt; väderkorn; (*fig.*) rykte, namn; Jemanden in übeln – bringen, sätta någon i elakt rykte. **-los**, *a.* utan lukt. **-swerkzeug**, **das**, luktorgan.

Gerücht, das, (*pl.* -e) rykte, namn; anseende; ein leeres –, ett löst rykte; es geht ein –, det går ett rykte; es hat sich ein – verbreitet, ett rykte har utbredt sig; ein – aussprengen, utsprida ett rykte.

Gerufe, das, ständigt ropande.

Geruhen, *v. n.* täckas, värdigas, vara så nådig; Seine Majestät haben geruht, hans majestet har nådig täckts.

Gerüll, das, skräp, bråte; filspån. -**kammer, die,** skräprum.

Gerumpel, das, ständigt bullrande, skakande. [bråte.

Gerümpel, das, gammalt skräp,

Gerüst, das, (*pl.* -e) ställning; (Blutgerüst) schavott.

Ges, das, (*mus.*) ges.

Gesäge, das, ständigt sågande.

Gesalbader, das, narraktigt, tråkigt prat.

Gesalzen, *a.* saltad.

Gesäme, das, allahanda slags frö.

Gesammt, *a. & av.* hel, all, samfält, samtlige; gemensam, samt och synnerligen. -**gebrauch, der,** samfält bruk. -**gut, das,** samfält gods. -**heit, die,** det hela, hela beloppet; totalitet. -**schaft, die,** samling, sällskap, samfund. -**stimme, die,** gemensam röst.

Gesandte, der, sändebud; ambassadör, gesandt.

Gesandtin, die, (*pl.* -nen) ett sändebuds fru, en ambassadörs fru.

Gesandtschaft, die, (*pl.* -en) ambassad, legation, sändebud, budskap. -**lich,** *a.* hörande till ambassaden. -**ssecretär, der,** legationssekreterare.

Gesang, der, (*pl.* **Gesänge**) sång; lofsång, qväde; visa, psalm; der – der Vögel, foglarnes sång. -**buch, das,** sångbok, psalmbok. -**drossel, die,** sångtrast. -**lehrer, der,** sånglärare. -**schule, die,** sångskola. -**stück, das,** sångstycke. -**weise, die,** sångvisa, melodi. – *av.* sångvis.

Gesäß, das, (*pl.* -e) bakände, stuss, säte, sits. -**bein, das,** isben, höftben.

Gesaufe, das, ständigt supande.

Gesause, das, ständigt susande.

Gesäusel, das, ständigt surr; sorl, sus. [som afskafves.

Geschabe, das, skafvande; det

Geschäft, das, (*pl.* -e) göromål, förvaltning, syssla, sak, angelägenhet; handel; affär; förrättning, verkan; seinen -en nachgehen, seine -e besorgen, sköta sina göromål; mit -en überhäuft sein, vara öfverhopad med göromål.

Geschäftig, *a.* beskäftig, verksam, driftig, arbetsam, angelägen; mån, beställsam.

Geschäftigkeit, die, beskäftighet, verksamhet, flit, drift, ifver, bemödande, beställsamhet.

Geschäftlich, *a.* hörande till affär. – *av.* i affärsvis.

Geschäfts-bilanz, die, handelsvåg. -**brief, der,** affärsbref. -**buch, das,** handelsbok. -**erfahrung, die,** affärserfarenhet, affärskunskap. -**freund, der,** handelsvän, korrespondent. -**führer, der,** handelsfullmäktig, faktor. -**gang, der,** ärendernas gång; utgång i affärsangelägenheter. -**gebrauch, der,** affärsbruk, handelsbruk. -**kenntniß, die,** affärskännedom, affärskunskap. -**kreis, der,** affärskrets. -**mann, der,** affärsmann, handelsman. -**reise, die,** affärsresa, handelsresa. -**routine, die,** affärsvana. -**sache, die,** affärsak, affärsangelägenhet. -**träger, der,** fullmäktig, agent, chargé d'affaires. -**verbindung, die,** handelsförbindelse; in – mit Jemandem stehen, vara i handelsförbindelse med någon, handla med någon. -**verhältniß, das,** handelsförhållande. -**verkehr, der,** handelsrörelse; handelsförbindelse, handelsgemenskap. -**zweig, der,** handelsgren.

Geschehen, *v. irr. n.* ske, hända, tilldraga sig, tillstöta, vederfaras; das wird nicht –, det vill ej ske; Etwas – lassen, låta något ske; geschehene Dinge sind nicht zu ändern, (*ordspr.*) gjord gerning har ingen återvändo; ihm ist recht –, det har skett honom rätt; es ist um ihn –, det är ute med honom, det är gjordt ell. beställdt med honom.

Gescheit, *a. & av.* klok, förnuftig, förståndig; förslagen, klipsk; nicht recht –, icke rätt klok, icke rätt vid sitt förstånd.

Geschenk, das, (*pl.* -e) skänk, gåfva, föräring.

Gescheut, se **Gescheit.**

Geschicht-buch, das, historiebok, tidbok. -**sforscher, der,** häfdeforskare. -**skunde, die,** kännedom af historien. -**smaler, der,** historiemålare. -**sschreiber, der,** historieskrifvare, häfdatecknare.

Geschichte, die, (*pl.* -n) historie, berättelse; händelse; äfventyr.

Geschichtlich, *a.* historisk.

Geschick, das, (*pl.* -e) skicklighet, färdighet, lämplighet, tillbörlighet; proportion, öfverensstämmelse; (Schicksal) öde, försyn, skickelse. [färdighet.

Geschicklichkeit, die, skicklighet,

Geschickt, *a.* skicklig, kunnig, snäll; färdig, händig, behändig, passande, tjenlig; beqväm, duglig; ein -er Mann, en skicklig (duglig) man; – zu Etwas, skicklig till något; Etwas – machen, göra något på skickligt sätt.

Geschiebe, das, (*bergv.*) vaskverk; äfv.: berg- ell. jordart som bredt sig horisontelt öfver en annan; stenkastning.

Geschieße, das, ständigt skjutande. [smädelse.

Geschimpfe, das, skymfning,

Geschirr, das, (*pl.* -e) kärl; bordkärl; seldon, seltyg; vagntyg, häst och vagn (eqvipage), kördon. -**brett, das,** tallriksstege, skänkskåp. -**kammer, die,** redskapsbod, ridtygsförråd. -**meister, der,** vagnmästare.

Geschlabber, das, sqval, tunn dryck; (*fig.*) obehagligt, onyttigt sladder.

Geschlecht, das, (*pl.* -er) slägte, slag, art, kön, ätt, slägt, härkomst; stam, familj, slägt; das menschliche –, menniskoslägte, det menskliga slägtet; das männliche –, mankönet; das weibliche –, qvinnokönet; beiderlei -s, af begge könen; das schöne –, könet; von altem –, af gammal slägt; von – zu –, från slägte till slägte.

Geschlechtlich, *a.* hörande till slägten, angående könet, sexual.

Geschlechts-alter, das, ålder, menniskoålder, generation. -**baum,** se Stammbaum. -**folge, die,** slägtföljd, slägtled, generation. -**glied, das,** könsdel, födslolem. -**linie, die,** slägtgren. -**los,** *a.* könlös. -**losigkeit, die,** könlöshet. -**name, der,** familjnamn, slägtnamn, ättnamn. -**register, das,** slägtregister, ättlängd, genealogi. -**tafel, die,** ättartafla. -**theile,** *pl.* könsdelar, födslodelar. -**trieb, der,** aflelsedrift, könsdrift. -**wappen, das,** familjvapen. -**wort, das,** artikel.

Geschlepp, das, släp; medfölje, svit, tross, tyg; (*jagtt.*) lockmat.

Geschliffen, *a.* slipad, fin, belefvad.

Geschliffenheit, die, belefvenhet.

Geschlinge, das, inmäte af hjerta, lefver och lungor. [ning.

Geschluchze, das, ständig snyft-

Geschmack, der, smak; einen feinen – haben, hafva fin smak; an Etwas – finden, finna smak i något, hafva smak för något; ein Mann von –, en man med smak; das ist nicht nach meinem -e, det är icke i min smak. -**los,** *a.* utan smak, smaklös, osmaklig; platt. -**losigkeit, die,** smaklöshet, osmaklighet; platthet. -**ssinn, der,** smaksinne. -**voll,** *a.* smakfull, smaklig, appetitlig; behaglig, angenäm. -**widrig,** *a.* smakvidrig, obehaglig för smaken.

Geschmatze, das, smaskande; äfv.: smällkyssande.

Geschmause, das, kalasande.

Geschmeichel, das, smickrande, smek, smekning.

Geschmeide, das, klenod, smycke, juvel, nipp; (*fig.*) bojor, fjettrar. -**händler, der,** juvelerare. -**kästchen, das,** skrudlåda att förvara nipper etc.

Geschmeidig, *a.* smidig, mjuk, (*fig.*) böjlig, lydig, läraktig.

Geschmeidigkeit, die, smidighet, böjlighet, vighet.

Geschmeiß, **das**, smuts (af flugor etc.); ohyra, insekter; (*fig.*) slöddder, pack.

Geschmeiße, **das**, smiskande, kastande, slående, smällande.

Geschmetter, **das**, smattrande toner ell. ljud (af trumpeter etc.).

Geschmiere, **das**, smörjande, gnidning; sudderi; usel målning ell. skrifning; klotter, smörja, kludderi, kråkfötter.

Geschmolzen, *a.* smält.

Geschnäbel, **das**, kyssande, kyssning. [snarkning.

Geschnarch, **das**, snarkande,

Geschnarre, **das**, skorrande, skorrning.

Geschnatter, **das**, snattrande; pladdrande; sliddersladder.

Geschneide, **das**, (*jagtt.*) fågeldonor.

Geschniegelt, *a.* grann, ståtlig, omsorgsfullt påklädd, putsad, utomordentlig snygg och fin.

Geschöpf, **das**, (*pl.* **-e**) kreatur, skapadt ting, varelse.

Geschoß, **das**, (*pl.* **-e**) skatt, utskyld, gärd; skjutgevär; pil, kastspjut; våning.

Geschrei, **das**, (*pl.* **-e**) skrik, skrikande, rop; tjut; trätor, oväsende; käbbel; skrål, stoj; sorl, buller, sus; vanrykte; ein – erheben, gifva till ett skrik; – von Etwas machen, göra mycket väsende af en sak; ins – kommen, komma i folks mun, blifva förtalt; ins – bringen, förtala.

Geschreibsel, **das**, usel skrifning, kludd, kråkfötter.

Geschröt, **das**, pung, taskor på hästar och hjortar.

Gescht, **der**, jäst, skum, fradga, lödder.

Geschühe, **das**, skor ell. remmar på falkars fötter; skor, skoplagg.

Geschuppt, *a.* fjällig.

Geschür, **das**, slagg.

Geschütz, **das**, (*pl.* **-e**) skjutgevär, artilleri, kanoner, stycken. **-kunst**, **die**, artillerivetenskap. **-pforte**, **die**, styckeport (på skepp).

Geschwader, **das**, sqvadron; eskader.

Geschwätz, **das**, glammande, ordkram, prat, sqvaller, sladder, pladder; Jemanden ins – bringen, bringa någon i förtal.

Geschwätzig, *a.* pratsam, pratsjuk, mångordig, munvig, sqvalleraktig.

Geschwätzigkeit, **die**, mångordighet, pratsamhet, munvighet, sqvalleraktighet.

Geschweige, *av.* långt ifrån; mycket mindre; – denn, daß, långt ifrån att, mycket mindre att.

Geschweigen, *v. irr. n.* förtiga, icke nämna ell. tala om, förbigå med stillatigande; zu –, att förtiga att, att icke tala om.

Geschwelge, **das**, ständigt fråssande, rustande.

Geschwind, *a. & av.* fort, hastig, snar, snabb, flink, skyndsam; er war zu – damit, han förhastade sig dermed; ein -er Tod, bråddöd. **-schreibekunst**, **die**, stenografi. **-schreiber**, **der**, snällskrifvare, stenograf. **-schuß**, **der**, hastigt skott.

Geschwindigkeit, **die**, hastighet; snarhet, skyndsamhet, snabbhet, flinkhet; in der –, hals öfver hufvud; mit einer – von..., med en hastighet, en snabbhet af...

Geschwister, **das**, ell. **die –**, *pl.* syskon. **-kind**, **das**, syskonbarn, kusin.

Geschwisterlich, *a.* broderlig, systerlig.

Geschworene, **der**, edsvuren person; ledamot af en jury ell. edsvurenrätt. **-ngericht**, **das**, edsvurenrätt, jury.

Geschwulst, **die**, (*pl.* **Geschwülste**) svullnad; svulst. **-kraut**, **das**, huslök, käringkål.

Geschwür, **das**, (*pl.* **-e**) böld, varsår, rötsår.

Gesechst, *a.* som består af sex delar ell. slag; (*astr.*) der -e Schein, när två planeter äro 60 grader från hvarandra.

Gesegnen, *v. a.* välsigna.

Gesell, **der**, (*pl.* **-en**) gesäll; sällskapsbroder, stallbroder, sälle; ein alter –, en gammal ungkarl; ein schlauer –, en listig, förslagen menniska; – bei einem Meister, gesäll hos en mästare.

Gesellen, *v. a.* förena med, gifva till biträde, förena i; **sich** –, *v. r.* förena sig med, träda i sällskap med, sälla sig ihop; sich zu Jemandem –, gifva sig till någon, gifva sig i sällskap med någon.

Gesellig, *a.* sällskapslik, umgängsam; das -e Leben, sällskapslifvet.

Geselligkeit, **die**, sällskapslikhet, umgängsamhet. **-strieb**, **der**, sällskapsböjelse.

Gesellin, **die**, sällskapssyster.

Gesellschaft, **die**, (*pl.* **-en**) samfund, samhälle, sällskap; kompani, bolag, sammankomst, assemblée; närvaro; die menschliche –, samhället; Jemandem – leisten, göra någon sällskap; in – mit Jemandem reisen, resa i sällskap med någon; eine gelehrte –, ett lärdt sällskap; eine geschlossene –, ett slutet sällskap.

Gesellschafter, **der**, sällskapsman, sällskapsbroder, sällskapskarl; medlem af ett sällskap; följeslagare; bolagsman; ein angenehmer –, en artig sällskapskarl.

Gesellschafterin, **die**, sällskapssyster; leksyster; följeslagarinna.

Gesellschaftlich, *a.* sällskapslik, umgängsam; samhälls –, samfunds –; das -e Leben, samhällslif, borgerliga lefvernet, samhället; -e Tugend, samfundsdygd; die -e Ordnung, samhällsordning; die Lehre von den -en Pflichten, samhällsläran.

– *av.* – leben, lefva i samqväm; äfv.: älska sällskap och umgänge.

Gesellschaftlichkeit, **die**, sällskapslikhet, omgängsamhet.

Gesellschafts-contract, **der**, bolagskontrakt. **-fräulein**, **das**, sällskapsfröken. **-glied**, **das**, medlem af en sällskap. **-handel**, **der**, bolagshandel. **-handlung**, **die**, handelsbolag. **-liebend**, *a.* sällskapskär. **-rechnung**, **die**, bolagsräkning, bolagsregel. **-spiel**, **das**, sällskapsspel. **-vertrag**, **der**, bolagskontrakt. **-widrig**, *a.* samhällsstridig.

Gesellung, **die**, förening, sällskaps ingående.

Gesenk, **das**, (*pl.* **-e**) afläggare, sänkgren, sättgren; sänke (på fisknät).

Gesetz, **das**, (*pl.* **-e**) lag, stadga, förordning, regel; die -e der Natur, naturens lagar; das bürgerliche –, borgerliga lagen; nach Recht und –, tillföljd af rätt och lag; sich Etwas zum – machen, göra sig något till lag; Jemandem das – predigen, banna upp, lexa upp någon, läsa lagen för någon; an das – gebunden, lagbunden; den -en gehorchend, laglydig; Gehorsam gegen das –, laglydighet; Uebertretung des -es, lagbrott. **-buch**, **das**, lagbok. **-gebend**, *a.* lagstiftande. **-geber**, **der**, lagstiftare. **-kunde**, **die**, lagkunskap. **-los**, *a.* laglös, utan lag. **-losigkeit**, **die**, laglöshet. **-mäßig**, *a.* laglig, lagligen, laglikmätig, laggiltig, tillåtlig; -e Freiheit, lagbunden frihet; eine -e Ehe, laga äktenskap. **-mäßigkeit**, **die**, laglighet, laglikmätighet, laggiltighet. **-pflege**, **die**, lagskipning. **-prediger**, **der**, lagpredikant. **-predigt**, **die**, lagpredikan. **-tafel**, **die**, lagtafla. **-widrig**, *a.* lagvidrig, lagstridig, olaglig.

Gesetzlich, *a.* laglig, laglikmätig, legal, laggiltig; -es Alter, laga ålder. [likmätighet.

Gesetzlichkeit, **die**, laglighet, lag-

Gesetzt, *a.* ställd; utsatt, bestämd, viss; stadig, stadgad, jemn; komponerad; grof ell. låg (ton). – *av.* låt vara, om så är, om så vore; tagom för gifvet ell. afgjordt, i händelse.

Gesetztheit, **die**, stadighet, stillhet, lugn. [de.

Geseufze, **das**, ständigt suckan-

Gesicht, **das**, (*pl.* **-er**) ansigte, anlete; åsyn; ögnasigte; uppsyn, min; figur, bild; syn, uppenbarelse; sigte (på skjutgevär); ins –, i ansigtet; ein hübsches –, ett vackert ansigte; vors – kommen, komma för ögonen; aus dem -e gehen, gå från ens ögon; von – kennen, känna till utseende; finsteres –, sur min, mörk uppsyn; die Freude sah ihm aus dem –, glädjen lyste ur hans ögon, ur hans anlete; -er schneiden, göra miner. **-erschneider**, **der**, en som gör grimaser.

Gesichts-ausdruck, der, ansigtsuttryck. **-bildung**, die, anledsdrag, ansigtsbildning, fysionomie, tycke. **-farbe**, die, hy, ansigtsfärg. **-fehler**, der, fel på synen. **-kreis**, der, synkrets, horisont. **-kunde**, die, konsten att döma af anletsdragen. **-maske**, die, ansigtsmask. **-muskel**, der, ansigtsmuskel. **-nerv**, der, synnerf. **-punct**, der, synpunkt. **-rose**, die, ansigtsrosen (sjukdom). **-zug**, der, anletsdrag, ansigtsdrag, lineament.

Gesims, das, (*pl.* -e) gesims, krans ell. list omkring något, hylla i ett rum, tafiett. **-hobel**, der, gesimshyfvel.

Gesinde, das, tjenstfolk, domestiker. **-lohn**, der, tjenstfolks lön. **-ordnung**, die, tjenstehjonsförordning. **-stube**, die, tjenstehjonsstuga, rum för tjenstfolket.

Gesindel, das, pack, slödder, elakt följe. [de.

Gesinge, das, ständigt sjungan-

Gesinnt, *a.* sinnad.

Gesinnung, die, (*pl.* -en) uppsåt, afsigt; tänkesätt; sinnesförfattning.

Gesittet, *a.* sedig, anständig, hyfsad, civiliserad. [lisation.

Gesittetheit, die, sedighet, civi-

Gesöff, das, dryckenskap, dryck.

Gesonnen, *a.* sinnad; – sein, vara sinnad, hafva för afsigt.

Gesotten, *a.* kokad, sjuden.

Gespalten, *a.* klufven.

Gespan, der, (*pl.* -e) kamrat, stallbroder; höfding i en viss afdelt provins i Ungarn. **-schaft**, die, höfdingdöme (i Ungarn).

Gespann, das, (*pl.* -e) spann, förspann; ein – Pferde, ett spann hästar.

Gespannt, *a.* (*fig.*) osams.

Gesparr, das, (*pl.* -e) bjelklag.

Gespeie, das, spottande, uppkastning.

Gespenst, das, (*pl.* -er) spöke. **-ererscheinung**, die, spöksyn. **-erfurcht**, die, spökrädsla. **-ergeschichte**, die, spökhistoria. **-erstunde**, die, spöktimma, midnattstid. [knä.

Gesperrbaum, der, (*skeppsb.*)

Gesperre, das, motspjernande; beslag, spänne (på böcker).

Gespiele, der, (*pl.* -n) lekkamrat, lekbroder.

Gespielin, die, (*pl.*-en) leksyster.

Gespinnst, das, (*pl.* -e) spånad, spinning, väf.

Gesponnen, *a.* spunnen.

Gespött, das, spe, bespottelse, åtlöje, begabberi.

Gespräch, das, (*pl.* -e) samtal, konversation; dialog; prat, rykte; tal. [pratsam.

Gesprächig, *a.* talför, språksam,

Gesprächigkeit, die, språksamhet, pratsamhet.

Gesprächsweise, *av.* samtalsvis.

Gesprenge, das, sprängande; (*bergv.*) hvad som afviker från den rätta linien. [lig, isprängd.

Gesprenkelt, *a.* fläckig, spräck-

Gesprize, das, ständigt sprutande, påstänkande. [kust.

Gestade, das, strand, åbrädd;

Gestalt, die, (*pl.* -en) figur, skapnad, form; utseende, kroppsställning; art, slag, beskaffenhet; skepnad; eine schöne –, en skön figur; eine trübselige –, en bedröflig figur; gleicher –, på samma sätt och vis, sammalunda; folgender –, på följande sätt, som följer; solcher –, der –, således, i så måtto; welcher –, huruledes, i hvad måtto.

Gestalten, *v. a.* forma, bilda, tillskapa, dana; sich –, utveckla sig, gestalta sig.

Gestaltet, *a.* formerad, bildad, skapad; bei so -en Umständen, i så bevändta omständigheter.

Gestaltung, die, (*pl.*-en) formerande, bildande, skapande; nach – der Sache, efter sakens förhållande.

Gestände, das, fötterna (på roffåglar).

Geständig, *a.* tillstående, bekännande; – sein, tillstå, vidgå, bekänna, erkänna; er ist des Diebstahls –, han erkänner stölden; er war –, daß ꝛc., han vidgick att etc.; sie sind der That –, de hafva vidgått gerningen.

Geständniß, das, (*pl.* -e) tillstående, bekännelse.

Gestank, der, stank, elak lukt.

Gestatten, *v. a.* tillstädja, tillåta, medgifva, bevilja; – Sie mir, tillåt mig; – Sie, daß ich, tillåter ni, medgifver ni, att. [städjelse.

Gestattung, die, tillåtelse, till-

Gestäude, das, småskog, buskar, snår; falkbo.

Gestehen, *v. irr. a.* tillstå, bekänna, medgifva.

Gestein, das, (*pl.* -e) sten, gråberg, fältstensart, malmberg; äfv.: stenart, bergart.

Gestell, das, (*pl.* -e) ställning, piedestal, bildfot; fot; hylla; underrede (på en vagn); (*jagtt.*) fötterna på roffåglar. **-macher**, der, vagnmakare.

Gestern, *av.* i går; – Abend, i går aftons; er kam – an, han inträffade, anländade i går.

Gestichel, das, stickord; stickande. [att sticka.

Gestick, das, stickarbete; konst

Gesticuliren, *v. n.* gestikulera.

Gestiebe, das, dammande.

Gestiefelt, *a.* bestöflad, försedd med stöflar. [stjelk.

Gestielt, *a.* skaftad; försedd med

Gestirn, das, (*pl.* -e) stjerna, stjernbild, konstellation. **-stand**, der, stjernornas stånd på himmelen, konstellation.

Gestirnt, *a.* stjernbeströdd, stjernklar. [yrväder.

Gestöber, das, stoft, dam; yrsnö,

Gestock, das, (*pl.* -e) (Stock, Stockwerk) våning.

Gestolper, das, snafvande; stapplande.

Gestorben, *a.* afliden, död.

Gestotter, das, stammande.

Gesträuch, das, småskog, buskris, busksnår, buskar.

Gestreckt, *a.* sträckt; in -em Galopp, i sträckande, i fyrsprång.

Gestreift, *a.* strimmig, randig.

Gestrenge, *a.* sträng, skarp, allvarsam; stor, mäktig.

Gestrick, das, stickande, stickadt arbete.

Gestrig, *a.* gårdags ...; der -e Tag, gårdagen; -en Tages, am -en Tage, i går; mit der -en Post, med gårdagens post.

Gestrüpp, das, buskris, buskskog, busksnår. [kolstybbe.

Gestübe, das, (*pl.* -) stybbe;

Gestühl, das, stolar och bänkar; ställning.

Gestunden, *v. a.* lemna uppskof ell. anstånd.

Gestüte, das, (*pl.* -) stuteri.

Gesuch, das, (*pl.* -e) begäran, sökande, ansökning.

Gesuche, das, ständigt sökande.

Gesudel, das, besudling.

Gesumme, **Gesumse**, das, brummande, surr, susande, susning.

Gesund, *a.* sund, frisk, helsosam; förnuftig, klok; – sein, vara vid helsan; -er Verstand, sundt förstånd; -e Vernunft, sundt förnuft. **-brunnen**, der, helsobrunn.

Gesunden, *v. n.* tillfriskna, blifva frisk; wieder –, komma till helsan.

Gesundheit, die, helsa, sundhet; helsosamhet; skål; prosit; die – einbüßen, förlora helsan; seine – zerrütten, förstöra sin helsa; wie steht's mit der –? huru står det till med helsan? **-scollegium**, das, sundhetskollegium. **-skaffee**, der, helsokaffe. **-spaß**, der, sundhetspass. **-sschein**, der, sundhetsbetyg. **-strunk**, der, skål. **-szustand**, der, helsotillstånd.

Getäfel, das, panelning, brädslagning. [fjolleri.

Getändel, das, skämt, gyckel,

Gethue, das, hyckleri, tillgjordt väsende.

Getigert, *a.* tigrerad.

Getön, das, ljud, läte, klang, genljud. [rande.

Getose, das, (elementers) bull-

Getöse, das, dån, buller, stoj, sorl, gny, oljud.

Getrampel, das, trampande.

Getränk, das, (*pl.* -e) dryck.

Getrappel, das, fortsatt traf ell. trafvande.

Getrauen, sich, *v. r.* tilltro sig, våga, töras, drista sig.

Getreide, das, säd, spannmål; das – steht schön, säden står vacker; das – einfahren, köra in säden. **-art**, die, sädesart, sädesslag. **-bau**, der, sädesskötsel, åkerbruk. **-boden**, der, spannmålsbod, sädesvind; sädesjord. **-einfuhr**, die, spannmålsinförsel. **-ernte**, die, sädes-

bergning. **-feld, das**, sädesfält. **-handel, der**, spannmålshandel. **-händler, der**, spannmålshandlare. **-haufen, der**, sädesbinge, dråse. **-land, das**, sädesjord, sädesland. **-maaß, das**, sädesmått. **-magazin, das**, spannmålsmagasin. **-mangel, der**, spannmålsbrist, sädesbrist. **-markt, der**, sädestorg, sädesmarknad. **-messer, der**, spannmålsmätare. **-preis, der**, spannmålspris. **-sperre, die**, förbud mot spannmålsutförsel. **-steuer, die**, gärdespannmål. **-wagen, der**, sädesvagn. **-zehente, der**, spannmålstionde. **-zins, der**, spannmålsränta. [lig, redlig.

Getreu, *a.* trogen, trofast; är-

Getreulich, *av.* troget, trofast, troligen, ärligt, redligen.

Getriebe, das, (*pl.* -) drifverk, dref, drefhjul.

Getrost, *a.* modig, oförskräckt; säker, trygg.

Getrösten, sich, *v. r.* hoppas på, förtrösta på, förlita sig på.

Getümmel, das, tumult, buller, oväsende, larm, stoj.

Getüpfelt, *a.* punkterad; prickig, fläckig.

Geübt, *a.* öfvad, erfaren, kunnig, hemma ell. bevandrad; förfaren, väl inöfvad, skicklig.

Geübtheit, die, färdighet, erfarenhet.

Geuß, die, (*sjöt.*) gös.

Gevatter, der, (*pl.* -n) fadder, mansfadder; bei einem Kinde – stehen, stå fadder åt ett barn. **-brief, der**, fadderbref. **-kuß, der**, fadderkyss. **-schaft, die**, fadderskap.

Gevatterin, die, (*pl.* -nen) fadder, fruntimmersfadder.

Geviere, das, fyrkant, qvadrat.

Geviert, *a.* fyrdelad, delt i fyra delar; fyrfaldig.

Gevierte, das, (*pl.* -) fyrkant, qvadrat; ins –, i qvadrat.

Gevögel, das, fjäderfä, fåglar.

Gewächs, das, (*pl.* -e) växt; gröda, frukt; utväxt, knöl; Wein von eigenem –, vin af egen plantering. **-erde, die**, trädgårdsjord, svartmylla. **-haus, das**, drifhus, orangeri. **-reich**, *a.* växtrik.

Gewachsen, *a.* växt, vuxen; Jemandem – sein, vara någon vuxen.

Gewäff, das, (*jagtt.*) djurens vapen, i synnerhet betarne på vildsvin. [varse, märka.

Gewahr, *a.* – werden, blifva

Gewähr, (Gewährschaft) **die**, säkerhet, borgen, ansvar; – für Etwas leisten, ansvara för något, ställa säkerhet för något; ich leiste – dafür, jag ansvarar derför, jag går i god derför.

Gewähren, *v. n.* garantera, gå i borgen för; medgifva, bevilja, bifalla; tilldela, skänka, förskaffa; dieser Satz gewährt keinen Beweis, denna sats bevisar ingenting; die Bitte sei gewährt, den bön är beviljad.

Gewährleisten, *v. n.* gå i borgen, garantera.

Gewährleistung, die, borgen, garanti, kaution, säkerhet.

Gewahrsam, der, förvar, vård; säkert ställe.

Gewährsmann, der, borgen, borgesman, löftesman.

Gewährschaft, die, se **Gewähr**.

Gewährung, die, bönhörelse, uppfyllande; förskaffande, gifvande; kaution, säkerhet.

Gewalt, die, våld, tvång, våldsamhet, gevalt; makt, välde, herravälde, myndighet; Jemandem – anthun, föra våld på någon, våldtaga någon; einem Frauenzimmer – anthun, våldtaga ett fruntimmer; sich – anthun, tvinga sig; göra af med sig; in seine – bringen, bringa i sitt våld, lägga under sig; mit aller –, med all makt, med all gevalt; die – Gottes, slagfluss; das steht nicht in meiner –, det står icke i min makt. **-brief, der**, fullmakt på en syssla, förordnande; ett sändebuds kreditif. **-geber, der**, som gifver makt ell. fullmakt. **-habend**, *a.* maktägande. **-haber, der**, som har makt och välde. **-herrschaft, die**, envälde, oinskränkt makt. **-streich, der**, våldsgerning. **-that, die**, våldsverkan. **-thätigkeit, die**, våldsamhet, våld.

Gewaltig, *a.* våldsam; mäktig, väldig, stark, kraftig; stor, ansenlig, betydlig. – *av.* väldigt, ganska, af alla krafter; die Gewaltigen der Erde, de mäktige på jorden.

Gewältigen, *v. a.* öfverväldiga; befullmäktiga.

Gewaltsam, *a.* våldsam, häftig.

Gewaltsamkeit, die, våldsamhet, häftighet.

Gewand, das, (*pl.* **Gewänder**) kläde, tyg; klädnad, klädning; draperi; (*fig.*) färg; einer Sache ein – zu geben wissen, veta att sätta färg på en sak. **-händler, der**, klädeshandlare. **-haus, das**, byggnad på årsmarknader der kläde, lärft etc. säljes; stor stenbyggnad i messstäderna, t. ex. i Leipzig, inrättadt för samma bruk. **-haus-concert, das**, konsert i gevandhusets sal i Leipzig. **-maler, der**, draperimålare. **-schneider, der**, klädeshandlare, kramhandlare. **-s-weise**, *av.* underhand, i tysthet, för syns skull.

Gewandt, *a.* snabb ell. skyndsam i sina förrättningar; behändig, skicklig, driftig, rörlig, förslagen, listig; vand.

Gewandtheit, die, vighet, behändighet, färdighet.

Gewärtig, *a.* – sein, vänta, förmoda, förvänta på; einer Sache – sein, förmoda en sak; ich bin dessen –, jag väntar på det, jag hoppas att det skall ske, komma etc.

Gewärtigen, *v. n.* hoppas, vänta, förvänta, förmoda, vänta sig; zu – haben, hafva att förvänta.

Gewäsch, das, prat, sladder, pladder, sqvaller, sliddersladder.

Gewässer, das, (*pl.* -) vatten, farvatten, flod, sjö.

Gewässert, *a.* vattnad.

Gewebe, das, (*pl.* -) väfnad, väfning, väf; väfdt, flätadt, virkadt arbete; blandning, sammansättning.

Gewehr, das, (*pl.* -e) gevär, vapen, skjutgevär, bössa; unter – stehen, stå under gevär; ins – treten, gå i gevär; das – handhaben, handtera geväret; das – strecken, sträcka gevär; das – laden, ladda geväret; – beim Fuß! för fot gevär! ins –! i gevär! präsentirt das –! skyldra gevär! schultert's –! axel gevär! **-fabrik, die**, gevärsfabrik, gevärsfaktori. **-gerecht**, *a.* som förstår att handtera och umgås med skjutgevär. **-händler, der**, gevärshandlare, vapensäljare. **-kammer, die**, tyghus, rustkammare. **-lauf, der**, gevärspipa. **-probe, die**, gevärprof. **-schaft, der**, gevärsstock.

Geweide, das, se **Eingeweide**.

Geweih, das, (*pl.* -e) horn (på hjortar, elgar etc.); grenare (på hjorthorn etc.).

Geweiht, *a.* invigd, vigd, helgad; dem Gedächtnisse des ...–, helgad åt ... åminnelse.

Geweine, das, gråt, ständigt gråtande.

Gewerbe, das, (*pl.* -) näring; näringsfång, handtering, födkrok, profession, yrke; värf; ärende; handel, affär; gångjern; ledgång; led, fogning; knota. **-betrieb, der**, näringsdrift. **-gesetz, das**, lag som reglar näringsdriften.

Gewerblich, *a.* som angår handel och näringar.

Gewerbs-fleiß, der, näringsflit, konstflit, industri. **-freiheit, die**, näringsfrihet, handteringsfrihet. **-kunde, die**, technologi. **-kundlich**, *a.* technologisk. **-schein, der**, embetsmyndighets betyg för en person att idka ett bestämdt yrke ell. näringsdrift. **-schule, die**, industriskola. **-smann, der**, näringsidkare, handtverkare. **-steuer, die**, näringsskatt, gerningsören. **-thätig**, *a.* idog, konstflitig. **-thätigkeit, die**, näringsdrift, näringsflit. **-treibende, der**, industriidkare.

Gewerbsam, *a.* idog, flitig, konstflitig, fallen för handel och näringar.

Gewerbsamkeit, die, idoghet, konstflit, omtanka, slughet att förvärfva något.

Gewerf, das, (*jagtt.*) huggtänder på vildsvin.

Gewerk, das, (*pl.* -) gille, skrå, embete; die Gewerke, handtverkareskrån, handtverkares embeten; die Gewerken, (*bergv.*) samling af de personer, för hvilkas räkning en grufva bearbetas. **-entag, der**,

dagen då de (Gewerken) samlas till rådplägning.

Gewette, das, vad, vads upprättande.

Gewicht, das, (*pl.* -e) vigt; våglod; lod (på väggur); vigtighet, eftertryck, betydlighet, värde; Maaß und -, mått och vigt; das - halten, hålla vigten; nach dem - verkaufen, sälja efter vigt; die -e an einer Uhr, vigterna till ett ur; ein Mann von -, en man af värde, af vigt; eine Sache von großem -, en sak af stor vigt; sein Zeugniß ist von -, hans vittnesmål är af vigt; - auf Etwas legen, sätta värde på något; Gründe von keinem -, skäl af intet värde. **-aicher, der**, justerare, person som justerar vigt ell. våglod. **-los**, *a.* utan vigt; (*fig.*) ovigtig, obetydlig. **-macher, der**, vigtmakare. **-stange, die**, balanserstång. **-voll**, *a.* vigtig; (*fig.*) betydlig.

Gewichtig, *a.* vigtig, af vigt, af värde.

Gewiegt, *a.* erfaren, öfvad.

Gewieher, das, gnäggande, gnäggning.

Gewillt, *a.* disponerad, hågad, sinnad; - sein, vilja, vara sinnad.

Gewimmel, das, hvimlande, krälande, trängsel ell. hop af folk.

Gewimmer, das, qvidande, skrikande, jemrande, gnällande.

Gewinde, das, (*pl.* -) vindning, vridning; skrufgänga; gångjern; vind, vindspel; värjfäste.

Gewinn, der, (*pl.* -e) vinst, vinning, fördel, interesse; den - vertheilen, fördela vinsten. **-bringend**, *a.* vinstbringande. **-loos, das**, vinstlott. **-reich**, *a.* indrägtig, fördelaktig. **-- und Verlustconto, das**, vinst- och förlustkonto. **-sucht, die**, vinningssjuka, vinningslystnad. **-süchtig**, *a.* vinningssjuk, vinningslysten.

Gewinnen, *v. irr. a. & n.* vinna (ett slag, ett pris, ett spel etc.); vinna, bringa på sin sida; vinna, förtjena på, profitera, uppnå, komma fram till (en ort, ett ställe etc.); an dieser Waare ist nicht viel zu -, på denna vara är icke mycket att vinna; an dem Geschäft gewann ich 1000 Thlr., jag vann på den affären 1000 Rdr.; Geld -, vinna penningar; Jemandes Herz -, vinna någons hjerta; Jemanden lieb -, fatta kärlek till någon; eine Schlacht -, vinna en slagtning, segra; im Spiel -, vinna på spel; ein Spiel -, vinna ett spel; um Zeit zu -, för att vinna tid; er gewinnt erst durch näheren Umgang, han intager först genom närmare umgänge; Erz -, bryta malm; Geschmack an Etwas -, finna smak uti något; Jemandem gewonnenes Spiel geben, gifva vika, gifva tappt för någon; wie gewonnen, so zerronnen, (*ordspr.*) med orätt fånget, med sorg förgånget, med orätt fås, med sorg förgås; rechtmäßig gewonnenes Gut, välfången egendom.

Gewinnend, *a.* intagande, inställsam; ein -es Wesen, Betragen &c., inställsamt väsende, skick etc.

Gewinnst, der, (*pl.* -e) vinst; pris, premie.

Gewinsel, das, suckande, qvidan, jemrande, klagorop, veklagan.

Gewirk, das, (*pl.* -) virkadt ell. väfdt arbete; (Honigwabe) honingskaka.

Gewirr, das, (*pl.* -e) inveckling, hoptrasslande; förvirring, oreda, bryderi, röra.

Gewisper, das, hviskande, hvisslande.

Gewiß, *a.* viss, säker, försäkrad, tillförlitlig, pålitlig, ofelbar; utsatt, bestämd; ist das -? är det säkert? bist du dessen -? är du viss om det? einer Sache - sein, vara viss om något. - *av.* visserligen, säkert, säkerligen; ganz -, helt visst, helt säkert.

Gewissen, das, samvete; medvetande; gutes, ruhiges, reines -, godt, lugnt, rent samvete; böses -, ondt samvete; nach seinem - handeln, handla efter sin öfvertygelse; auf sein - nehmen, taga på sitt samvete; sich kein - daraus machen, ej göra sig samvete af (att göra); mit gutem - handeln, göra med godt samvete; ein zartes -, ett ömt samvete. **-haft**, *a.* samvetsenlig, samvetsöm, samvetsgrann. **-haftigkeit, die**, samvetsgrannhet. **-los**, *a.* samvetslös. **-losigkeit, die**, samvetslöshet. **-sangst, die**, samvetsqval. **-sbiß, der**, samvetsagg. **-sfall, der**, samvetsmål. **-sfrage, die**, samvetsfråga. **-sfreiheit, die**, samvetsfrihet. **-spflicht, die**, samvetspligt. **-squal, die**, samvetsqval. **-sruhe, die**, samvetsro, samvetslugn, samvetsfrid. **-ssache, die**, samvetsmål, samvetssak. **-sscrupel, der**, samvetsskrupel. **-szwang, der**, samvetstvång. **-szweifel, der**, samvetstvifvel.

Gewissermaßen, *av.* på visst sätt.

Gewißheit, die, visshet, säkerhet.

Gewißlich, *av.* visserligen, sannerligen, säkerligen.

Gewitter, das, (*pl.* -) oväder, åskväder, storm, stormväder; (*fig.*) olycka. **-luft, die**, qvalmig luft. **-regen, der**, åskregn. **-schaden, der**, skada som åskan gör. **-schauer, der**, åskby. **-schwüle, die**, qvalm. **-wolke, die**, åskmoln.

Gewittern, *v. imp.* åska, bli åskväder.

Gewitzel, das, spetsfundigt tal; fukter; ständigt talande i sökte qvickheter.

Gewitzigt, *a.* försökt, klok, vettig, varsam gjord.

Gewoge, das, svall, svallande.

Gewogen, *a.* bevågen, gynnande, benägen, gunstig, tillgifven; vägd.

Gewogenheit, die, välvilja, bevågenhet, ynnest, gunst.

Gewöhnen, *v. a.* vänja vid, tillvänja att; afvänja (barn); sich an Etwas -, vänja sig vid något.

Gewohnheit, die, (*pl.* -en) vana, sedvana, plägsed; vanlighet; aus einer Sache eine - machen, göra vana af något; - ist die andere Natur, (*ordspr.*) vanen är andra naturen; nach -, efter vanligheten; man muß sich in die -en eines jeden Ortes schicken, man bör taga seden der man kommer. **-ssünde, die**, hemsynd.

Gewöhnlich, *a.* vanlig, bruklig, allmän; vedertagen. - *av.* vanligen, gemenligen, merendels; wie -, efter vanligheten.

Gewöhnlichkeit, die, vanlighet.

Gewohnt, *a.* van, vand; einer Sache - sein, vara van vid något; er ist nicht - zu gehorchen, han är ej vand vid att lyda; einer Sache - werden, blifva van, vänja sig vid något; -er Maßen, efter vanligheten; jung -, alt gethan, (*ordspr.*) som man vänjer sig i ungdomen, så gör man på ålderdomen; den smak kärlet fått behåller det.

Gewöhnung, die, vänjande, tillvänjande; barns afvänjande från bröstet.

Gewölbe, das, (*pl.* -) hvalf; köpmansbod, magasin. **-bogen, der**, hvalfbåge. **-stein, der**, hvalfsten.

Gewölbt, *a.* hvälfd, kullrig, kupig, bugtig.

Gewölk, das, (*pl.* -e) sky, moln.

Gewölkt, *a.* molnbetäckt, höljd med skyar.

Gewühl, das, gräfning, bökning; tumult, stoj; stojande folkhop; krälande, kräkande.

Gewunden, *a.* vriden, spiralformig; eine -e Säule, en vriden kolonn.

Gewürfelt, *a.* fyrkantig; (*fig.*) slug, klok.

Gewürm, das, ohyra, maskar.

Gewürz, das, (*pl.* -e) kryddor, speceri; englisches -, kryddpeppar. **-artig**, *a.* kryddaktig. **-haft**, *a.* aromatisk. **-handel, der**, kryddhandel, specerihandel. **-krämer, der**, kryddkrämare, specerihandlare. **-laden, der**, kryddbod. **-nägelein, das**, kryddneglika. **-waaren**, *pl.* kryddvaror, specerier.

Gewürzt, *a.* kryddad.

Geyer, se **Geier**.

Gezäh, das, all redskap vid grufvor och hyttor.

Gezahnt, Gezähnelt, *a.* försedd med tänder.

Gezänk, das, träta, strid, kif, oenighet, osämja.

Gezauder, das, dröjande, söl.

Gezäum, das, betseltyg.

Gezelt, das, tält; allt hvad som tillhör tältbyggnad. **-baum, der**, tältträ. **-pflock, der**, tältpåle, tältpinne.

Gezeug, das, verktyg, redskap.

Geziefer, das, insekter, ohyra.

Geziemen, *v. n. & imp.* passa sig, skicka sig för, anstå, höfvas; das geziemt sich nicht für mich, det skickar sig ej för mig.

Geziemend, *a.* passande, tjenlig, tillbörlig, anständig.
Geziere, das, tillgjordt väsende.
Geziert, *a.* utsirad, prydd; tillgjord, konstlad; -es Wesen, tillgjordt väsende. [nadsvirke.
Gezimmer, das, timmer; bygg-
Gezische, das, hväsning, pipande, hvinande.
Gezischel, das, hviskning.
Gezogen, *a.* dragen; -e Federkiele, preparerade pennor; ein -es Rohr, en räffelbössa; wohl - (erzogen), väl uppfostrad.
Gezücht, das, afföda, slag, slägte.
Gezweig, das, flera sammanflätade grenar; grenarne på träden.
Gezweit, *a. & av.* (*bot.*) parvis, tvenne förenade. [trande.
Gezwitscher, das, qvitter, qvit-
Gezwungen, *a.* tvingad, nödsakad; tillgjord, konstlad; -e Thränen, förställda, falska tårar; -er Weise, med våld, med tvång.
Gicht, die, gikt, torrvärk. **-artig**, *a.* giktaktig. **-beere, die**, svarta vinbär, häggbär. **-blume, die**, oxlägga. **-bruch, der**, slag, lamhet. **-brüchig**, *a.* giktbruten; lam, förlamad. **-fieber, das**, giktfeber. **-kolik, die**, giktkolik. **-mittel, das**, medel emot gikt. **-schmerz, der**, giktvärk. **-schwamm, der**, giktmurkla.
Gichtisch, *a.* giktaktig, giktfull.
Giebel, der, (*pl.* -) gafvel ell. högsta spetsen på ett hus. **-dach, das**, gafveltak. **-fenster, das**, gafvelfönster, vindsfönster. **-mauer, die**, gafvelmur. **-seite, die**, gafvelsida. **-spitze, die**, gafvelspets, takås. **-wand, die**, gafvelvägg.
Gieke, die, fotvärmare.
Gien, die, (*sjöt.*) gin. **-muschel, die**, båtsnäcka. **-tau, das**, (*sjöt.*) ginlöpare.
Gier, die, begär, snålhet, glupskhet, lust.
Gierbrücke, die, (*pl.* -n) flygande brygga.
Gieren, *v. n.* vara begärlig efter. - *v. a.* (*sjöt.*) gira. [glupsk.
Gierig, *a.* girig, snål; lysten,
Gierigkeit, die, snålhet, glupskhet.
Gieß-bach, der, sqvalbäck, regnbäck. **-bad, das**, duschbad. **-becken, das**, handbäcken. **-blech, das**, gjutbleck. **-bogen, der**, myntform. **-form, die**, gjutform. **-haus, das**, gjuthus, gjuteri. **-kanne, die**, vattenkanna, handkanna, sprutkanna. **-kelle, die**, **-löffel, der**, stöpslef. **-kunst, die**, gjutkonst. **-ofen, der**, gjutugn. **-röhre, die**, gjutrör. **-sand, der**, gjutsand. **-werk, das**, gjutverk; gjutgods. **-zange, die**, gjutaretång.
Gießen, *v. irr. a.* ösa, hälla ell. slå uti ell. ut; vattna, fukta, bestänka; stöpa, gjuta (metall); smälta; es gießt, det hällregnar.
Gießer, der, (*pl.* -) gjutare, smältare, stöpare.
Gießerei, die, (*pl.* -en) gjuteri, gjuthus, masugn, smältugn, smälthytta.
Gift, das, (*pl.* -e) gift, förgift, etter. **-arznei, die**, läkmedel mot gift; motgift. **-becher, der**, giftbägare. **-bissen, der**, förgiftad lockbit. **-blase, die**, giftblåsa. **-erz, das**, arsenikmalm. **-kies, der**, arsenik-kies, misspickel. **-kraut, das**, gul stormhatt. **-lehre, die**, läran om gifterna, toxikologi. **-mehl, das**, hvitt arsenikmjöl. **-mischer, der**, giftblandare. **-mischerei, die**, giftblandning, förgiftning. **-mischerin, die**, giftblanderska. **-mittel, das**, motgift. **-pflanze, die**, giftväxt, giftig ört. **-trank, der**, giftdryck. **-wurzel, die**, tulkegräs. **-zahn, der**, gifttand.
Giftig, *a.* giftig, förgiftig; etterfull; (*fig.*) ond, arg; -e Worte, onda ord. [het; (*fig.*) ondska.
Giftigkeit, die, giftig beskaffen-
Gigant, der, (*pl.* -en) jätte, rese.
Gigantisch, *a.* jättelik, oformligt stor.
Gilbe, die, gul färg; gulhet; ett slags silfveraktig gul bergart; en art gul jernockra; äfv.: gult färggräs. [gulna.
Gilben, *v. a.* färga gul. - *v. n.*
Gilblich, *a.* gulaktig.
Gilbwurz, (*bot.*) gurkmeja.
Gilde, die, (*pl.* -n) gille, skrå. **-bruder, der**, gillebror, ledamot af ett gille ell. skrå. **-haus, das**, gillhus, skråherberge. **-meister, der**, förman i ett gille.
Gilling, die, (*sjöt.*) hvalfvet på ett skepp; die kleine -, öfra hvalfvet; -en der gebrochenen Gänge, förtynningsgillingar.
Giltig, se **Gültig**.
Gimpel, der, (*pl.* -) domherre (fågel); våp, dumhufvud.
Gipfel, der, (*pl.* -) topp, spets, öfra delen af något; höjd. **-reich**, *a.* lummig i toppen. **-ständig**, *a.* (*bot.*) sittande i toppen.
Gips, (Gyps) **der**, gips. **-abdruck, der**, gipsbild, aftryck i gips. **-arbeit, die**, gipsarbete, stuckatur. **-arbeiter, der**, gipsarbetare. **-artig**, *a.* gipsig, gipsaktig, gipsartad. **-bild, das**, gipsbild, gipsaftryck. **-bruch, der**, gipsbrott, gipsgrufva. **-decke, die**, gipstak. **-erde, die**, gipsjord. **-faß, das**, gipstråg. **-figur, die**, figur aftryckt i gips, gipsbild. **-kalk, der**, gipskalk. **-kelle, die**, gipsspade. **-mehl, das**, gipsmjöl. **-mühle, die**, gipsstamp. **-ofen, der**, gipsugn. **-schläger, der**, gipsstampare. **-spath, der**, gipsspat. **-staub, der**, gipsdamm, gipsdoft. **-stein, der**, gipssten.
Gipsen, *v. a.* gipsa; *subst.* -, das, gipsning.
Gipsen, *a.* bestående af gips, gjord af gips.
Gipser, der, (*pl.* -) gipsare, gipsberedare, gipsmakare. **-kelle, die**, gipsspade.
Giraffe, die, (*pl.* -n) giraf, kameleopard.
Giriren, *v. a.* endossera (vexel).
Girobank, die, (*pl.* -en) girobank.
Girren, *v. n.* kuttra (om dufvor); qvida.
Gis, das, (*mus.*) gis.
Gischen, *v. n.* jäsa, gäsa, frusta, fradga.
Gischt, der, skum, fradga, lödder.
Gissen, *v. n. & a.* (*sjöt.*) gissa, bestämma efter förmodan; ungefär beräkna.
Gissung, die, (*sjöt.*) gissning.
Gitter, das, (*pl.* -) rutigt gallerverk, galler; (*bergv.*) rist, halster. **-fenster, das**, gallerfönster. **-förmig**, *a.* gallerformig. **-thür, die**, gallerdörr. **-werk, das**, gallerverk. **-zaun, der**, skrank med galler.
Gittern, *v. a.* förse med galler.
Glander, die, isskålla; isbana att åka på.
Glandern, *v. n.* åka på isen.
Glanz, der, glans, prakt, glanspolityr; blyglans. **-bürste, die**, polerborste, glansborste. **-erz, das**, blyglans. **-gras, das**, flen. **-hammer, der**, polerhammare, glanshammare. **-käfer, der**, lysmask; guldbagge. **-kobalt, der**, glanskobalt. **-kohle, die**, glanskol. **-leinwand, die**, glanslärft. **-los**, *a.* utan glans. **-papier, das**, glanspapper. **-taffet, das**, glanstaft. **-voll**, *a.* lysande, glänsande, präktig. **-wichse, die**, skovax.
Glänzen, *v. n.* glänsa, lysa, blänka, skina; glimma, stråla; es ist nicht Alles Gold, was glänzt, (*ordspr.*) det är ej allt guld som glimmar. - *v. a.* polera, göra glänsande.
Glänzend, *a.* glänsande, lysande, klar, blänkande; präktig, ypperlig.
Glas, das, (*pl.* **Gläser**) glas (att dricka ur, i fönster etc.); hornhinnan i hästögat; Glück und -, wie bald bricht das, (*ordspr.*) lycka och glas gå snart i kras. **-achat, der**, Islandsagat. **-arbeit, die**, glasarbete. **-arbeiter, der**, glasarbetare. **-artig**, *a.* glasaktig, glasartad. **-auge, das**, glasöga. **-äugig**, *a.* glasögd. **-blasen, das**, glasblåsning. **-bläser, der**, glasblåsare. **-büchse, die**, glasburk. **-bürste, die**, borste att rengöra buteljer. **-deckel, der**, glaslock. **-erz, das**, silfvermalm. **-fabrik, die**, glasfabrik, glasbruk. **-fenster, das**, glasfönster. **-fritte, die**, glassats, glasmateria. **-galle, die**, glasgalla, glasskum. **-geschirr, das**, glaskärl. **-glocke, die**, glasklocka, glaskupa som sättes öfver växter, ur etc. **-grün**, *a.* glasgrön. **-haus, das**, glashus, drifhus. **-haut, die**, glashinnan i ögat. **-hütte, die**, glasbruk. **-kitt, der**, glaskitt. **-kolben, der**, glaskolf. **-kopf, der**, glaskopp, en glänsande strålig

jernmalm. **-koralle, die,** glaskorall. **-kraut, das,** (*bot.*) dag och natt. **-kugel, die,** glaskula. **-laterne, die,** glaslykta. **-macher, der,** glasmakare, glasblåsare. **-maler, der,** glasmålare, glasritare. **-malerei, die,** glasmålning, glasritning. **-masse, die,** glasmateria, glassats. **-ofen, der,** glasugn. **-perle, die,** glasperla. **-röhre, die,** glasrör. **-scheibe, die,** glasskifva, glasruta. **-scherbe, die,** glasskärfva, glasbit. **-schleifen, das,** glasslipande, glasslipning. **-schleifer, der,** glasslipare. **-schmelzer, der,** glassmältare. **-schrank, der,** glasskåp. **-splitter, der,** glassplint, glasspillra. **-thür, die,** glasdörr. **-waare, die,** glasvara. **-werk, das,** glasarbete, glaskram, glasvaror.

Gläschen, das, litet glas.

Glaser, der, (*pl.* -) glasmästare. **-arbeit, die,** glasmästarearbete. **-blei, das,** fönsterbly. **-diamant, der,** glasdiamant.

Gläsern, *a.* af glas, glas....; eine -e Büchse, en glasburk.

Glasicht, *a.* glasartad, glasaktig.

Glasiren, *v. a.* glasera.

Glasur, die, glasering; emalj.

Glasuren, *v. a.* glasera.

Glatt, *a.* glatt, jemn, slät, polerad; hal, halkig, slipprig; (*fig.*) smickrande; -es Zeug, slätt tyg; -es Haar, slätt hår; ein -es Kinn, slät haka utan skägg; -e Worte, fagra ord, söta ord. - *av.* rent af, alldeles.

Glätte, die, glans, politur, släthet; glatthet; glitt, silfverglitt.

Glatteis, das, glanskis, glattis; isbark.

Glatteisen, *v. imp.* falla isbark; regna och frysa på en gång; blifva glatt, bli isgata.

Glätt-eisen, das, polerjern, strykjern. **-feile, die,** slätfil. **-hammer, der,** glanshammare, polerhammare. **-hobel, der,** släthyfvel. **-holz, das,** glättholts, polerträ. **-stahl, der,** glättstål, polerstål. **-stein, der,** glättsten, gnidsten, polersten. **-zahn, der,** polertand.

Glätten, *v. a.* glatta, glanska, släta, polera; planera, lissera.

Glätten, das, polering.

Glattheit, die, glatthet; finhet, belefvenhet.

Glättung, die, gnidning; polering.

Glatze, die, skallighet, flintskalle, plätt på hufvudet; (*anat.*) rummet mellan ögonbrynen; eine - bekommen, blifva flintskallig.

Glatzig, Glatzköpfig, *a.* flintskallig, kal; bar.

Glatzkopf, der, en som har skalligt hufvud.

Glaube, der, (*gen.* -ns) tro; troslära, trosbekännelse, religion; kredit; Jemandem -n schenken, sätta tro till någon; allen -n verlieren, mista all kredit; mista all trovärdighet; auf guten -n, på god tro; der christliche -, den christna tron.

Glauben, *v. a. & n.* tro, mena, hålla före; sätta tro till, vara öfvertygad om, lita på; Jemandem -, tro någon; an Etwas -, tro på något; das glaube ich nicht, det tror jag ej; ich glaube, es war grün, jag tror det var grönt; ich - nicht daran, jag tror ej derpå; an Wunder -, tro på underverk; einen Gott -, tro att en Gud är till; an Gott -, tro på Gud.

Glaubens-abfall, der, affall från christna religionen. **-artikel, der,** trosartikel. **-bekenntniß, das,** trosbekännelse. **-feind, der,** trosfiende. **-fest,** *a.* fast i tron. **-freiheit, die,** trosfrihet. **-genoß, der,** trosförvandt. **-gericht, das,** kättaredomstol; inqvisition. **-grund, der,** trosgrund. **-lehre, die,** troslära, dogmatik. **-opfer, das,** trosoffer. **-reinigung, die,** trons förbättring. **-sache, die,** religionssak. **-verbesserer, der,** reformator. **-verbesserung, die,** reformation. **-zeuge, der,** trosmartyr.

Glaubersalz, das, glaubersalt.

Glaubhaft, *a.* trolig, trovärdig.

Glaubhaftigkeit, die, trovärdighet.

Gläubig, *a.* trogen, troende; die Gläubigen, de trogne.

Gläubiger, der, (*pl.* -) borgenär, kreditor.

Glaublich, *a.* trolig, sannolik.

Glaublichkeit, die, trovärdighet, sannolikhet.

Glaubwürdig, *a.* trovärdig.

Glaubwürdigkeit, die, trovärdighet.

Glauch, *a.* ljus, glatt, glänsande; (*min. T.*) grönaktig, sjögrön.

Gleich, *a.* rät, rak; lik, jemnlik; jemn, slät; likadan, dylik, sådan, enahanda, detsamma, jemngod; von -er Größe, af lika storlek; von -em Alter, af lika ålder; von -r Beschaffenheit, lika beskaffad; auf -e Art, på samma sätt; in -e Theile theilen, dela i lika delar; sie sind von -em Range, de äro jemnlikar i rang; der Erde - machen, jemna lika med jorden, i grund förstöra; das bleibt sich -, det är sak samma; er bleibt sich immer -, han är sig alltid lik; Gleiches mit Gleichem vergelten (mit -er Münze bezahlen), betala med lika mynt; das gilt (ist) mir -, det gör mig lika mycket; - und - gesellt sich gern, (*ordspr.*) kaka söker maka; lika barn leka bäst; seines -en, sina likar.

Gleich, *av.* lika, likadan; (sogleich) på stund, strax, genast; - viel, lika mycket; - weit, lika långt ifrån; - darauf, strax efter; ich komme -, jag kommer genast; jetzt -, nu strax.

Gleich, *conj.* liksom, fastän, ehuru, ehuruväl, änskönt; wenn -, om än, om ock, änskönt; - als wenn, - als wie, - als ob, liksom, likasom.

Gleich, das, led, ledgång (i djurs kroppar); led ell. knä på halm. [lika ålder, samtidig.

Gleichalterig, *a.* jemnåldrig, af

Gleichartig, *a.* likartad, enahanda.

Gleichartigkeit, die, likartighet.

Gleichbedeutend, *a.* liktydig, synonym.

Gleichbürtigkeit, die, lika härkomst.

Gleiche, die, likhet, likformighet, jemnlikhet, jemnhet; äfv.: gikt i händer och fötter.

Gleichen, *v. irr. n.* likna, vara lik, gå upp emot, vara jemngod med; er gleicht seinem Vater, han liknar sin far; sie - sich im Gesichte, de likna hvarandra till ansigtet. - *v. a.* jemna, göra lika, göra jemngod; göra slät, polera; justera.

Gleichentfernt, *a.* lika aflägsen.

Gleicher, der, eqvatorn, dagjemningslinien.

Gleichergestalt, Gleichermaßen, Gleicherweise, *av.* äfvenledes, likaledes, på samma sätt, sammalunda, äfvenså. [så, jemväl.

Gleichfalls, *av.* likaledes, äfven-

Gleichfarbig, *a.* af samma färg; enfärgad.

Gleichförmig, *a.* likformig, enlig, öfverensstämmande med, likställig.

Gleichförmigkeit, die, likformighet, enlighet, öfverensstämmelse, likställighet. [känsla.

Gleichgefühl, das, sympati, med-

Gleichgeltend, *a.* lika gällande, jemngod, motsvarande; -e Münze, mynt af lika värde.

Gleichgesinnt, *a.* lika sinnad, likatänkande.

Gleichgewicht, das, jemnvigt; die Wage steht im -, vågen står jemnt; sich im - halten, hålla sig i jemnvigt, balansera.

Gleichgiltig, *a.* lika gällande; likgiltig, liknöjd; håglös, känslolös, trög, kallsinnig.

Gleichgiltigkeit, die, lika värde; likgiltighet, liknöjdhet, håglöshet, tröghet. [grader.

Gleichgradig, *a.* som har lika

Gleichheit, die, likhet, öfverensstämmelse, likformighet; jemna, jemnlikhet, jemnhet.

Gleichhoch, *a.* jemnhög.

Gleichjährig, *a.* jemnårig.

Gleichkommen, *v. n.* likna, vara lik. [parallel.

Gleichlaufend, *a.* jemngående,

Gleichlaut, der, likstämmighet, instämmande i samma ton, konsonans, samljud; lika rimljud.

Gleichlautend, *a.* samljudande, sammanstämmande, likalydande.

Gleichmachen, *v. a.* göra lika, jemna, släta; nivellera; der Erde -, jemna med jorden, i grund förstöra.

Gleichmaß, das, likhet, proportion, symmetri, öfverensstämmelse. [symmetrisk.

Gleichmäßig, *a.* likmätig, lik,

Gleichmäßigkeit, die, likmätighet.

Gleichmuth, der, jemnmod, sinnesro, sinnesjemnhet, liknöjdhet.

Gleichmüthig, *a.* liknöjd, alltid af samma sinnelag, jemn till sinnes.

Gleichmüthigkeit, die, liknöjdhet, sinnesjemnhet, sinnesro, jemnt sinne.

Gleichnamig, *a.* af samma namn.

Gleichniß, das, liknelse, jemförelse; parabel, bild; in -en reden, tala i liknelser; die -e im Evangelium, liknelserna i evangelium. **-rede, die**, allegori. **-weise**, *av.* liknelsevis, jemförelsevis. **-wort, das**, metafor.

Gleichsam, *conj.* liksom, nästan så godt som; för att så säga.

Gleichschätzen, *v. a.* hålla lika, värdera lika. [ring.

Gleichschätzung, die, lika värde-

Gleichschenkelig, *a.* (*T.*) likbent; -es Dreieck, likbent triangel.

Gleichseitig, *a.* liksidig; ömsesidig, inbördes.

Gleichsinn, der, lika sinnelag, sinnesjemnhet; liktydighet.

Gleichstellen, *v. a.* sätta i likhet med, härma, göra efter; sich mit Jemandem -, ställa sig lik med någon; er stellt sich mir gleich, han anser sig jemngod med mig.

Gleichstellung, die, likagörelse, likaställande, härmande, eftergörande.

Gleichstimmig, *a.* likstämmig, lika ljudande, harmonisk; öfverensstämmande.

Gleichstimmigkeit, die, likstämmighet, samljud, harmoni, enighet.

Gleichung, die, jemnande, jemning, jemkning; eqvation; (*fort.*) glacis. **-slinie, die**, eqvatorn, dagjemningslinien.

Gleichviel, *av.* lika mycket; das ist mir -, det gör mig lika mycket.

Gleichweit, *a.* lika aflägsen, lika långt ifrån. [som.

Gleichwie, *conj.* liksom, lika-

Gleichwinkelig, *a.* likhörnig.

Gleichwohl, *conj.* likväl, likafullt, likvisst, dock, oaktadt, icke dess mindre.

Gleichzeitig, *a.* liktidig, samtidig, samtida. [het.

Gleichzeitigkeit, die, samtidig-

Gleis, (Geleise) **das**, hjulspår; im Gleise bleiben, följa hjulspåret.

Gleiße, die, vildpersilja.

Gleißen, *v. n.* skina, blänka, glänsa. [kande, fager.

Gleißend, *a.* glänsande, blän-

Gleißner, der, (*pl.* -) skrymtare. [ställning.

Gleißnerei, die, skrymteri; för-

Gleißnerisch, *a.* skenhelig, skrymtaktig.

Gleiten, *v. irr. n.* halka, slinta; glida; slå kana; (*fig.*) begå ett fel af oförsigtighet.

Gletscher, der, glacier, isberg. **-salz, das**, bergsalt.

Glied, das, (*pl.* -er) lem; led; sats (i en period); länk (i en kedja); medlem, ledamot; bis ins dritte -, ända till tredje led; Verwandte im dritten -e, slägtingar i tredje led; die Verrenkung eines -es, ledbrytning; an allen -ern zittern, darra i alla lemmar; im ersten -e fechten, fäkta im främsta ledet. **-maßen**, *pl.* lemmar. **-schwamm, der**, ledsvamp. **-weise**, *a.* ledvis; led för led; led från led. **-wasser, das**, ledvatten. **-wassersucht, die**, ledvattensot.

Glieder-band, das, (*anat.*) ledband. **-knoten, der**, ledknut. **-krankheit, die**, ledsjuka, gikt. **-kraut, das**, måra, mårgräs. **-lahm**, *a.* lemlytt. **-mann, der**, rörlig bild af trä, papp etc., som målare bruka att derefter formera draperier. **-puppe, die**, leddocka. **-reißen, -weh, das**, ledvärk, torrvärk. **-weise**, *av.* ledvis; led för led; led från led.

Gliederig, *a.* som har leder.

Glimmen, *v. n.* brinna utan låga.

Glimmer, der, glimmer, kattguld. **-erde, die**, glimmerjord. **-sand, der**, glimmersand, glittersand. **-schiefer, der**, glimmerskiffer.

Glimmerig, *a.* glimmerblandad, glimmerig; skimrande.

Glimmern, *v. n.* glimra, blänka.

Glimpf, der, lindrighet, foglighet, saktmod. [dig.

Glimpflich, *a.* lindrig, saktmo-

Glitschen, *v. n.* halka, slinta; åka kana, åka bana. [rig.

Glitscherig, *a.* hal, glatt, slipp-

Glitzern, *v. n.* glimma, glänsa.

Glöckchen, das, liten klocka, handklocka, bordklocka; bjellra; klockblomster.

Glocke, die, (*pl.* -n) klocka (i torn etc.); slagur; ur; Etwas an die große - hängen, göra något hastigt och allmänt bekant.

Glocken-blume, die, klockblomster, nesselklocka. **-draht, der**, klocksträng. **-förmig**, *a.* klockformig. **-geläute, das**, klockljud, klockringning. **-gießer, der**, klockgjutare. **-gut, das**, klockmalm, klockgods. **-haus, das**, klockhus, klockfoder. **-klöppel, der**, klockkläpp. **-läuter, der**, ringare, klämtare. **-schlag, der**, klockslag. **-schwengel, der**, klockkläpp. **-seil, das**, klockrep, klocksträng. **-speise, die**, klockgods, klockmetall. **-spiel, das**, klockspel. **-stuhl, der**, klockstapel; vakttorn. **-thurm, der**, klocktorn. **-ton, der**, klockton. **-treter, der**, klocktrampare. **-weihe, die**, klockors invigning.

Glöckner, der, (*pl.* -) klämtare, ringare; klockare.

Glorie, die, gloria, strålkrans kring heljons hufvud; ära, herrlighet, prakt, pris, lof.

Glorreich, *a.* ärorik, ärofull, herrlig.

Glorwürdig, *a.* glorvördig.

Glossator, der, uttolkare, kommentator.

Glosse, die, (*pl.* -n) not, förklaring, utläggning.

Glossiren, *v. a.* glossera, göra anmärkningar, förklara, uttyda.

Glotzauge, das, stort utstående öga. [stirra.

Glotzen, *v. n.* glo, se stint på,

Gluchzen, *v. n.* skrocka.

Glück, das, lycka, sällhet, välfärd, medgång; zum -, till all lycka; ein blindes -, en slump, en slumplycka; auf gut -, på vinst och förlust; - zu! lycka till; - auf die Reise! lycka på resan! sich in sein - zu finden wissen, kunna bära sin lycka; er hat von - zu sagen, daß, han må tacka sin lycka, att; sein - machen, göra sin lycka; - wünschen, önska till lycka, lyckönska. **-wunsch, der**, lyckönskan. **-wünschung, die**, gratulation, lyckönskning. **-wünschungsschreiben, das**, lyckönskningsbref, gratulationsbref.

Glücks-ball, der, en kastboll för lyckan. **-bude, die**, lyckpotta, lotteribod, spelbod. **-fall, der**, lycklig händelse, slumplycka, lyckträff. **-göttin, die**, lyckans gudinna. **-güter**, *pl.* lyckans gåfvor. **-hafen, der**, lyckpotta, lotteri. **-jäger, der**, lycksökare. **-kind, das**, lyckans barn, lyckans gunstling. **-pilz, der**, person som plötsligt får lycka. **-rad, das**, lyckans hjul. **-ritter, der**, industririddare, äfventyrare, lycksökare. **-ruthe, die**, slagruta. **-spiel, das**, hasardspel, vågspel; lotteri. **-stand, der**, lyckligt tillstånd. **-stern, der**, lycklig stjerna. **-treffer, der**, lyckträff. **-umstände**, *pl.* lyckliga omständigheter, goda vilkor. **-wechsel, der**, lyckans omskiften. **-wurf, der**, lyckligt kast.

Glucke, Gluckhenne, die, (*pl.* -n) skrockhöna, ligghöna.

Glücken, *v. n.* lyckas, slå in, slå väl ut; es glückt ihm Alles, allt lyckas honom, han lyckas i allt.

Glücklich, *a.* lycklig, lycksalig, säll; -e Reise! lycklig resa! -er Weise, lyckligtvis.

Glückselig, *a.* lycksalig, säll.

Glückseligkeit, die, lycksalighet, sällhet.

Glucksen, *v. n.* skrocka.

Glühe, die, glödhetta, glödande tillstånd; glödning.

Glühen, *v. a.* glödga, göra glödande. - *v. n.* glöda, vara eldröd, bli röd; für Etwas -, häftigt älska något, brinna af kärlek till något.

Glühend, *a.* glödande, oldröd; brinnande.

Glüh-feuer, das, glödeld. -**hitze, die**, glödhetta. -**ofen, der**, glödugn. -**pfanne, die**, glödpanna. -**wein, der**, glödgadt vin. -**würmchen**, (Johanniswürmchen) **das**, lysmask.

Glühung, die, glödgning.

Glupen, *v. n.* snegla på, se lömskt på.

Glut, (Gluth) **die**, (*pl.* -en) glöd, eldglöd, låga; häftighet, eld, ifver, nit. -**messer, das**, verktyg att mäta graden af glöd ell. hetta, pyrometer. -**pfanne, die**, glödpanna. -**schaufel, die**, glödskyffel. -**zange, die**, glödraka.

Gnade, die, nåd, gunst, bevågenhet, ynnest; mildhet; tillgift, förlåtelse; äfv.: en hederstitel; Ew. -n, Ers nåd; halten Sie mir zu -n, tag ej onådigt upp; sich auf - und Ungnade ergeben, gifva sig på nåd och onåd; - für Recht ergehen lassen, låta nåd gå för rätt.

Gnaden-bezeigung, die, nådebetygelse, nådebevisning. -**blick, der**, nådeblick. -**brief, der**, nådebref. -**brod, das**, nådebröd. -**brodempfänger, der**, nådehjon. -**bund, der**, nådeförbund. -**frist, die**, nådetid. -**gehalt, der**, pension, nådeunderhåll. -**geschenk, das**, nådegåfva. -**jahr, das**, nådår. -**kraut, das**, jordgalla. -**leben, das**, nådeförläning. -**lohn, der**, nådelön. -**mittel, das**, nådemedel. -**pfennig, der**, nådepenning. -**reich, das**, nåderike, himmelrike. -**reich**, *a.* nåderik, nådefull. -**stand, der**, nådestånd. -**stoß, der**, nådestöt, dödsstöt (vid rådbråkning). -**stuhl, der**, nådastol. -**thron, der**, nådetron. -**tisch, der**, nådebord, den heliga nattvarden. -**verheißung, die**, nådelöfte. -**voll**, *a.* nådefull. -**wahl, die**, nådaval. -**werk, das**, nådeverk. -**wirkung, die**, nådeverkan. -**zeichen, das**, nådeteecken. -**zeit, die**, nådetid.

Gnaden, *v. a.* nåda, vara nådig; gnade euch Gott! Gud vare er nådig!

Gnädig, *a.* nådig, gunstig, mild, blid; Gott sei mir -, Gud nåde mig; ein -er Herr, en nådig herre. - *av.* nådigt.

Gnatze, die, skabb, utslag.

Gnatzig, *a.* skabbig; (*fig.*) låg, föraktlig.

Gneiß, der, gneis, ett slags granit, som består af glimmer, qvarts och lera; (*prov.*) skabb, utslag.

Gnom, der, (*pl.* -en) gnom, jordande, bergande.

Gnome, die, (*pl.* -n) gnom, tänkspråk.

Gnomonik, die, gnomoniken, konsten att inrätta timstenar.

Gökelhahn, der, tjäder- och orrtupp.

Golander, der, isfågel.

Gold, das, guld; es ist nicht Alles - was glänzt, (*ordsp.*) det är ej allt guld som glimmar; eigener Herd ist -es werth, (*ordsp.*) egen härd är guld värd. -**ader, die**, guldåder. -**adler, der**, guldörn, stenörn. -**ammer, die**, guldsparf, gröning. -**amsel, die**, guling. -**arbeiter, der**, guldarbetare. -**auflösung, die**, guldlösning, guldtinktur. -**barre, die**, guldtacka, guldstång. -**bergwerk, das**, guldverk, guldgrufva. -**blättchen, das**, bladguld. -**blech, das**, guldbleck. -**borte, die**, guldgalon. -**brassen, der**, guldbraxen (fisk). -**draht, der**, guldtråd. -**drahtzieher, der**, gulddragare, -**drossel, die**, guling. -**erz, das**, guldmalm. -**farbe, die**, guldfärg. -**farben**, *a.* guldfärgad. -**fasan, der**, guldfasan. -**fieber, das**, guldfeber. -**finger, der**, ringfinger. -**fink, der**, domherre (en fågel). -**firniß, der**, guldfernissa. -**fisch, der**, guldfisk. -**flimmer**, -**flitter, der**, glitterguld. -**forelle, die**, guldmålare (fisk). -**fuchs, der**, guldfärgad häst. -**gehalt, der**, guldhalt. -**gelb**, *a.* guldgul, ljusgul. -**gestickt**, *a.* guldbroderad, guldstickad. -**gewicht, das**, guldvigt. -**glanz, der**, guldglans. -**glätte, die**, guldglitt. -**glimmer, der**, kattguld. -**grube, die**, guldgrufva. -**haar, das**, guldfärgadt hår; örtslägtet *Chrysocoma;* äfv.: hjornmossa. -**hafer, der**, gulhafre. -**hähnchen, das**, gulhane; kungsfågel. -**haltig**, *a.* guldhaltig; guldförande (om floder). -**käfer, der**, guldbagge, guldsmed. -**kies, der**, guldkis. -**kind, das**, guldgosse. -**klumpen, der**, guldklimp. -**körner**, *pl.* guldkorn. -**krätze, die**, guldsmedsgrats. -**küste, die**, guldkusten (af Guinea). -**lack, der**, gyllenlack; lackviol. -**lahn, der**, guldlan, tunnslagen guldtråd. -**leder, das**, gyllenläder. -**leim, der**, borax. -**letten, der**, guldhaltig lera. -**lilie, die**, ett slags daglilja. -**macher, der**, guldmakare, alkemist. -**macherei, die**, guldmakeri, guldmakarekonst, alkemi. -**mine, die**, guldgrufva. -**münze, die**, guldmynt. -**papier, das**, guldpapper. -**probe, die**, guldprof. -**regen, der**, (*fyrv.*) guldregn; (*bot.*) bönträd, *Cytisus laburnum.* -**reich**, *a.* guldrik. -**reif**, -**ring, der**, guldring. -**sand, der**, guldsand. -**schaum, der**, bladguld. -**scheider, der**, guldskedare. -**schläger, der**, guldslagare. -**schlägerhäutchen, das**, guldslagarhinna. -**schmied, der**, guldsmed. -**schmiedsarbeit, die**, guldsmedsarbete. -**sohn, der**, guldgosse. -**spinner, der**, gulddragare. -**stange, die**, guldstång, guldtacka. -**staub, der**, fint guldpulver. -**sticker, der**, guldbroderare. -**stoff, der**, guldtyg, tyg som är genomväfdt med guld. -**stück, das**, ett stycke guld; guldstycke, guldmynt. -**stufe, die**, guldstuff, stycke guldmalm; guldgrufva. -**sucher, der**, guldletare. -**tinctur, die**, guldtinktur. -**tresse, die**, guldgalon. -**tüpfelig**, *a.* guldprickad, guldprickig. -**wage, die**, guldvigt. -**wäsche, die**, guldvaskning. -**wäscher, der**, guldvaskare. -**wespe, die**, guldstekel (en insekt). -**wiesenblume, die**, kalfleka. -**wolf, der**, guldvarg. -**wurm, der**, gulddocka; puppa. -**wurz, die**, svalört.

Golden, *a.* af guld, guld ..., gyldene; eine -e Uhr, ett guldur; -e Berge versprechen, lofva guld och gröna skogar; das -e Zeitalter, guldåldern; die -e Zahl, gyllentalet; die -e Ader, gyllenådren; -e Hochzeit, guldbröllop; das -e Kalb, guldkalf; das -e Vließ, gyllene skinnet.

Golf, der, (*pl.* -e) golf, hafsvik.

Gölle, die, sump, puss; julle.

Göller, der, vedknarr, gröngöling.

Gondel, die, (*pl.* -n) gondol. -**führer, der**, gondolförare, roddare på en gondol.

Gönnen, *v. a.* unna, tillönska; förunna, medgifva, tillstädja.

Gönner, der, (*pl.* -) gynnare, beskyddare, patron.

Gönnerin, die, (*pl.* -nen) gynnarinna, patronessa.

Gönnerschaft, die, gynnsamhet, beskydd.

Göpel, der, (*bergv.*) ett slags uppfordrings- ell. vindspel.

Gorl, der, grof tråd ell. snöre, som öfversys med grannlåtssöm.

Gosche, se **Maul**.

Gose, die, ett slags ljust öl.

Gosse, die, (*pl.* -n) afloppsränna; rännsten.

Goßstein, der, (*pl.* -e) ränna, rännsten.

Gothisch, *a.* götisk.

Gott, der, (*pl.* **Götter**) gud; an - glauben, tro på Gud; - verleugnen, förneka Gud; von -es Gnaden, med Guds nåde; in -es Namen, i Guds namn; da sei - vor, bewahre -, behüte -, das wolle - nicht, Gud förbjude det; - sei Dank, Gud vara lof; - Lob, Gud vara lof, Gudi lof; will's -, om Gud vill; - bewahre, gubevars; wollte -! gifve Gud! um -es willen, för Guds skull; in - entschlafen, dö salig; - befohlen, farväl, Gud vare med er; die Götter Griechenlands, Greklands gudar; - Amor, lilla guden.

Gott-ähnlich, *a.* gudlig. -**ähnlichkeit, die**, gudlighet. -**ergeben**, *a.* Gudi tillgifven. -**gefällig**, *a.* Gudi behaglig. -**heil, das**, (*bot.*) sanikelört. -**los**, *a.* gudlös, ogudaktig. -**losigkeit, die**, gudlöshet, ogudaktighet. -**mensch, der**, gudamenniska, gud och menniska (om Christus). -**selig**, *a.* gudaktig, gudfruktig, from, gudlig. -**seligkeit, die**, gudaktighet, gudsfruk-

tan, fromhet. -vergessen, *a.* gudsförgäten. -verlassen, *a.* gudlös, ogudaktig.

Götter-bote, der, Mercurius. -brod, das, ambrosia. -gleich, *a.* lik gudarna. -lehre, die, mythologi, fabelaktig gudalära. -speise, die, ambrosia. -spruch, der, gudasvar, orakel. -trank, der, gudadryck, nektar.

Gottes-acker, der, kyrkogård, begrafningsplats. -dienst, der, gudstjenst, gudsdyrkan, kultus. -dienstlich, *a.* hörande till gudstjensten, religions... -furcht, die, gudsfruktan; gudaktighet. -fürchtig, *a.* gudfruktig, gudaktig, from, gudlig. -gelehrsamkeit, die, teologi, gudalära. -gelehrte, der, teolog. -gericht, das, ordalie, oskuldsprof. -haus, das, Guds hus, kyrka, tempel. -kasten, der, kyrkokista, fattigkista. -lästerer, der, gudshädare. -lästerlich, *a.* hädisk emot Gud. -lästerung, die, hädelse, Guds hädande. -leugner, der, gudsförnekare, ateist. -leugnerisch, gudsförnekande, ateistisk. -lohn, der, lön af Gud; gudslön. -tisch, der, Guds bord, herrans nattvard. -urtheil, das, ordalie, eld- ell. vattenprof; jernbörd. -verächter, der, gudsföraktare. -verehrung, die, gudsdyrkan. -vergessen, *a.* ogudaktig, gudlös. -vergessenheit, die, gudlöshet, ogudaktighet. -wort, das, Guds ord, bibeln, den heliga skrift.

Gottheit, die, guddomlighet, gudom, guddom; gudamakt; die heidnischen -en, hedningarnas gudar.

Göttin, die, (*pl.* -nen) gudinna.

Göttlich, *a.* guddomlig, gudlig; herrlig, förträfflig, oförliknelig.

Göttlichkeit, die, gudom, guddomlighet.

Götze, der, (*pl.* -n) afgud.

Götzen-bild, das, (*pl.* -er) afgudabild, afgudabeläte. -diener, der, afgudadyrkare. -dienst, der, afguderi, afgudadyrkan. -opfer, das, afgudaoffer. -priester, der, afgudaprest. -tempel, der, afgudatempel, afgudahus.

Grab, das, (*pl.* Gräber) graf, grift, grafvård; bis ins -, ända in i döden; mit einem Fuße schon im -e stehen, gå på grafvens brädd. -eisen, das, spade; grafstickel. -gerüste, das, grafställning. -gesang, der, liksång. -gewölbe, das, grafhvalf. -hügel, der, grafhög, grifthög. -kraut, das, malört. -lied, das, likpsalm. -mal, das, grafvård, griftvård. -meißel, der, grafjern, grafstickel. -rede, die, grifttal. -säule, die, grafstod. -scheit, das, spade. -schrift, die, grafskrift, öfverskrift på en grafvård. -stätte, die, grafställe, begrafningsplats. -stein, der, liksten, grafsten. -stichel, der, grafjern, grafstickel. -tuch, das, svepkläde, svepduk.

Grabe-kelle, die, trädgårdsspade. -land, das, ett stycke land ell. åker, som kringgräfves till skillnad från ett som plöjes.

Graben, *v. irr. a.* gräfva; ingräfva, uthugga, gravera, rista i, skära i; sticka; einen Brunnen -, gräfva en brunn; Schätze -, gräfva efter skatter; im Garten -, gräfva i trädgården. [ning.

Graben, das, gräfvande, dik-

Graben, der, (*pl.* Gräben) graf, dike; löpgraf; kanal, vattenränna; einen - ablassen, afleda vattnet ur ett dike; die Gräben einer Festung, grafvarne kring en fästning. -damm, der, dikedam. -leitung, die, vattuledning af diker.

Gräber, der, (*pl.* -) gräfvare, dikare.

Grad, der, (*pl.* -e) grad; led; grad, värdighet; das liegt zwei - nördlicher, det ligger två grader nordligare; einen - stärker, en grad stärkare; in hohem -e, i hög grad; im höchsten -, i högsta grad; ein academischer -, en akademisk grad. -bogen, der, gradbåge, cirkelbåge, qvadrant, transportör, vinkelmätare; vattenvåg. -buch, das, gradbok, bok som utvisar och beskrifver hafskanter, skär etc. samt graderna af deras längd och bredd. -leiter, der, gradvisare, skala. -messung, die, gradmätning. -stock, der, gradstock. -weise, *av.* gradtals, gradvis; efterhand, småningom.

Gradiren, *v. a.* gradera ell. afdela i grader; gradera ell. göra solan ell. saltvattnet starkare genom de vattenaktiga delarnes afdunstning.

Gradir-haus, das, afdunstningshus, graderhus. -ofen, der, graderugn. -pfanne, die, graderpanna. -wasserwerk, das, gradervattenverk. -werk, das, graderverk, läckverk.

Gradirung, die, gradering.

Graduirt, *a.* graduerad, promoverad.

Graf, der, (*pl.* -en) grefve.

Grafen-bank, die, grefvernes plats på riksdagen. -haus, das, grefligt hus, greflig familj. -krone, die, grefvekrona. -stand, der, grefligt stånd ell. värdighet; samtliga grefvarne i ett land.

Gräfin, die, (*pl.* -nen) grefvinna.

Gräflich, *a.* greflig.

Grafschaft, die, (*pl.* -en) grefskap.

Gram, der, grämelse, harm, sinnesoro, bekymmer, bedröfvelse.

Gram, *a.* gramse, hätsk; Jemandem - sein, vara gramse på någon, hata någon.

Grämen, sich, *v. r.* gräma sig, oroa sig, harmas.

Grämlich, *a.* harmsen, ledsen, förtretlig, knarrig, vresig.

Grämlichkeit, die, vresighet, knarrighet.

Grämling, der, harmsen, butter, knarrig menniska.

Gramm, das, gramm (en vigt).

Grammatik, die, (*plur.* -en) språklära, grammatik.

Grammatiker, der, (*pl.* -) grammatikus.

Grammatisch, **Grammatikalisch**, *a.* grammatikalisk.

Gran, **Grän**, das, (*pl.* -e) grän ell. gran (en vigt).

Granat, der, granat (röd ädelsten). -apfel, der, granatäpple. -enbaum, der, granatträd. -kugel, die, granatkula. -stein, der, granatsten, granat.

Granate, die, (*pl.* -n) granat, granatkula; granatäpple.

Grand, der, grof sand, grus; äfv.: vörtkar. -mehl, das, groft kliblandadt mjöl.

Grandicht, *a.* som liknar grus ell. grof sand.

Grandig, *a.* grusig, som innehåller grus ell. grof sand.

Granit, der, granit. -artig, *a.* granitartad. -fels, der, granitberg.

Granne, die, (*pl.* -n) snärp, agnar; barr på tall och gran; murrhår på kattor och andra djur; mustasch. -nlos, *a.* utan snärp ell. borst.

Grans, der, den spetsiga ändan af ett skepp.

Granuliren, *v. a.* granulera, göra till små korn.

Gränze, se **Grenze**.

Grapen, der, gryta, malmgryta.

Gras, das, (*pl.* Gräser) gräs; ört; växt; bete; - mähen, slå gräs; im -e liegen, ligga i gräset; darüber ist längst - gewachsen, den saken har längesedan kommit i glömska; während das Gras wächst stirbt die Kuh, medan gräset växer dör kon; ins - beißen, bita i gräset (dö).

Gras-ähre, die, gräsax. -anger, der, betesplats. -art, die, gräsart, grässlag; -en, *pl.* gräsen. -artig, *a.* gräslik, gräsaktig. -bank, die, gräsbänk. -bewachsen, *a.* gräsbeväxt, gräslupen. -blume, die, ängneglika, strandblomma. -boden, der, gräsmark. -fleck, der, gräsfläck. -frosch, der, gräsgroda. -garten, der, gräsrik trädgård, omgärdad äng. -grün, *a.* gräsgrön. -halm, der, gräshalm, grässtrå. -hecht, der, gräsgädda. -huhn, das, ängsnärpa, kornknarr. -hüpfer, der, gräshoppa. -land, das, gräsmark, äng. -lauch, der, gräslök. -läufer, der, ängsnärpa. -magd, die, kovakterska; piga som skär gräs och bär hem åt boskapen. -mäher, der, slåtterkarl; äfv.: ett slags nattfjäril. -mücke, die, qvickstjert, jernsparf. -pappel, die, kattost. -pferd, das, gräshoppa. -platz, der, gräsvall, gröngräset, betes-

mark; grön plan. -reich, a. gräsrik, gräslupen. -sichel, die, höskära. -stoppel, die, grässtubb. -weide, die, betesplats. -wuchs, der, gräsväxt.

Grasen, v. a. afskära ell. slå gräset. — v. n. beta, gå på bete.

Graser, der, (pl. -) slåtterkarl, mejare; (jagtt.) hjortunge.

Gräserei, die, (pl. -en) slåtter; bete, betesmark.

Grasicht, a. gräsaktig, som liknar ell. smakar som gräs.

Grasig, a. gräsrik, gräsbeväxt, gräslupen. [telning.

Gräsling, der, årsgammal vin-

Graß, **Gräßlich**, a. gräslig, förskräcklig, faslig, vederstygglig, hisklig, gruflig.

Grassiren, v. n. (om sjukdomar) grassera, vara gängse, gå starkt.

Gräßlichkeit, die, faslighet, stygglighet, vederstygglighet, hisklighet, förskräcklighet.

Grasung, die, slåtter, bete.

Grat, der, (pl. -e) spets, skarp kant; egg (på knifvar etc.); bergspets; de spetsiga utskotten af ryggknotorna; ryggrad (på hästar etc.). -eisen, das, (tunnb.) jern ell. knif, hvarmed banden utskäras. -hobel, der, snidhyfvel, falshyfvel. -säge, die, såg att i hårdt trä inskära lister. -sparren, der, nocksparre på ett taklag. -thier, das, en mindre sort stenget.

Gräte, die, (pl. -n) ben (i fisk); äfv.: en sjukdom i bakfötterna på hästar. [gåfva.

Gratiale, das, (pl. -e) skänk,

Grätig, a. benig (om fisk); (fig.) tyckmycken, snarsticken.

Grätschen, v. n. skrefva, grena ut med benen.

Gratulation, die, (pl. -en) gratulation, lyckönskning.

Gratuliren, v. a. gratulera, lyckönska.

Grau, a. grå; gråhårig; gammal; alt und -, gammal och grå; - in -, grått i grått; - werden, gråna. -bart, der, gråskägg, gråhårsman, gråskäggig gubbe. -bärtig, a. gråskäggig. -blau, a. gråblå. -hänfling, der, gråsiska. -kopf, der, grått hufvud, gråhårsman, gubbe. -meise, die, entita, tomling. -schimmel, der, gråskymmel, gråskymlig häst. -specht, der, nötväcka; krypare. -werk, das, gråverk.

Grau, das, gråhet, grå färg.

Gräuel, der, faslighet, gruflighet, vederstygglighet. -that, die, faslig, gruflig, vederstygglig gerning. -voll, a. gruflig, faslig.

Graueln, sich, v. r. känna äckel, vedervilja, afsky, fasa (för något).

Grauen, v. n. gråna, få grå hår; börja gry ell. synas; der Tag graut, dagen börjar gry. — v. imp. hafva afsky, fasa ell. fruktan för, grufva sig, rysa, fasa för; mir graut vor..., jag rysar, jag fasar för....

Grauen, das, fasa, afsky; fruktan.

Grauenhaft, a. gruflig, faslig.

Graulicht a. gråaktig; som förorsakar fasa och rysningar af räddhåga; spökrädd; mir ist - zu Muthe, jag har räddhåga, jag ryser.

Gräulich, a. ryslig, vederstygglig, hisklig, förskräcklig, faslig, gruflig.

Graupe, die, (pl. -n) helgryn.

Graupel, **Gräupel**, die, (pl. -n) fint hagel; (min. T.) bokad, granulerad malm. -erz, das, bokad malm, metallkorn.

Graupeln, v. n. imp. hagla fint.

Graus, der, grus; fasa.

Graus, a. förskräcklig; eine -e Geschichte, en förskräcklig berättelse.

Grausam, a. grym, hård, omensklig; ein -es Geschicke, ett grymt öde.

Grausamkeit, die, grymhet.

Grausen, v. n. fasa, hisna, rysa, styggas vid. [ning, rysning.

Grausen, das, afsky, fasa, his-

Grausig, a. ryslig, förskräcklig.

Grauslich, a. ryslig, förskräcklig.

Graveur, der, (pl. -e) gravör.

Graviren, v. a. gravera, ingräfva. [ring.

Gravirung, die, (pl. -en) grave-

Gravitätisch, a. gravitetisk, värdig, högtrafvande.

Grazie, die, grace, täckhet, behag; pl. die -en, gracerna.

Grebe, die, (pl. -n) silkesand.

Greif, der, grip; kondor, ett slags gam i Peru.

Greifbar, a. som kan fattas, intagas; (fig.) begriplig, fattlig.

Greifen, v. irr. a. gripa, fatta, taga till, taga uti, vidröra, taga på; zu den Waffen -, gripa till vapen; - Sie nur zu! grip bara till! er griff ihn am Arm, han fattade honom i armen; den Dieb - (ergreifen), gripa tjufven; das greift ihm an die Ehre, det går hans heder för när; Jemandem in sein Amt -, göra ingrepp i någons embete; Jemandem unter die Arme -, taga någon under armarna, hjelpa någon; in seinen eigenen Busen -, gå till sig sjelf; um sich -, gripa omkring sig; in einander -, gripa in i.

Greinen, v. n. grina, lipa; grymta, gnägga.

Greiner, der, gråtare, lipare.

Greis, a. gammal, ålderstigen, grå; greise Haare, grå hår.

Greis, der, (pl. -e) gubbe, åldersman, gråhårsman.

Greisen, v. n. åldras, bli gammal.

Greisenalter, das, ålderdom, hög ålder.

Greling, der, (sjöt.) pertlina.

Grell, a. gäll, gnäll, skarp, skrikande, skärande; -e Farben, skrikande färger; -es Licht, för klart ljus, skarpt, stickande ljus; -er Laut, gäll, genomträngande ljud.

Grempel, der, minuthandel, handel med gamla möbler etc.

Grenadier, der, granadör, grenadier. -mütze, die, grenadiermössa.

Grendel, der, bom, rigel; plogtistel; spännare på ett armbost. -baum, der, plogtistel. -kette, die, kedja på en plogtistel, hvarmed plogen ställes att gå mer ell. mindre djupt.

Grenz-baum, der, gränsträd, som är satt till råmärke. -besichtigung, die, gränsesyn. -bild, das, gränsstod. -buch, das, jordbok. -festung, die, gränsfästning. -fluß, der, gränsflod. -graben, der, gränsdike. -jäger, der, hejderidare. -linie, die, gränslinie, rågång. -nachbar, der, rågranne. -säule, die, gränsstod, gränspelare. -scheide, die, rågång. -scheider, der, landtmätare. -scheidung, die, råskillnad, gränsskillnad. -stadt, die, gränsstad. -stein, der, råmärke, gränssten. -streit, der, gränstvist, gränstvistighet. -verrückung, die, råstenars ell. råmärkens flyttning. -zeichen, das, råmärke, gränsmärke.

Grenze, die, (pl. -n) gräns, gränsskillnad, skrank, hinder.

Grenzen, v. n. gränsa intill, stöta intill, angränsa; Schweden grenzt an Norwegen, Sverige gränsar intill Norrige.

Grenzenlos, a. gränslös.

Greuel, se Gräuel.

Greuper, der, malmstuffer.

Griebe, die, (pl. -n) grefvar, pl., talghinna, hvad som blir öfrigt efter smält ister, talg etc.; grummel. [kärnhus i frukt.

Griebs, (Gröps) der, (pl. -e)

Grieche, der, (pl. -n) grek. -nland, das, Grekland.

Griechisch, a. grekisk.

Gries, der, grus, sandgrus; njurgrus, grus i blåsan; gryn, hafregryn. -bart, der, sqvallerkål, kirskål. -brei, der, gryngröt. -gram, der, butterhet, tvärhet, äfv.: butter person. -gramen, v. n. göra grimasser, hafva en missnöjd min. -grämisch, a. butter och tvär, högst missnöjd. -huhn, das, svartlasse. -mehl, das, gröpe; groft mjöl. -sieb, das, grynsåll. -stein, der, njursten.

Griesig, a. grusig, stenig, full af småsten ell. grof sand.

Griesig, das, det som i bistocker faller på botten.

Griff, der, (pl. -e) vidröring; tag, grepp, handgrepp; handtag, grepe, skaft, öra på kärl; en hand full, nypa, göpen; fäste (på en värja); hals (på en luta etc.); klor (på roffåglar); Etwas am -e haben, hafva rätta greppet på något. -bret, das, gripbräde, strängbro; handtag, skaft. -loch, das, tonhål (på en flöjt etc.). [pinne.

Griffel, der, (pl. -) griffel, pek-

Grille, die, (*pl.* **-n**) syrsa; grill, nyck, infall, fantasi; -n fangen, (*fig.*) plågas med onödigt hufvudbry; Jemandem -n in den Kopf setzen, sätta någon myror i hufvudet; inbilla en något; das ist eine – von ihm, det är ett infall af honom. **-nfänger, der,** grillfängare, grubblare, nyckfull, egensinnig, knarrig menniska. **-nfängerei, die,** grillfängeri, griller, nycker. **-nhaft,** *a.* nyckfull, underlig, egensinnig. **-nsucht, die,** mjeltsjuka. **-nwerk, das,** groteska, sällsamma och löjliga figurer.

Grillig, *a.* full med griller, nyckfull, egensinnig, underlig.

Grimasse, die, (*pl.* **-n**) grimass, ful ell. försmädlig min.

Grimm, der, häftig vrede, förbittring, grymhet. **-darm, der,** stortarmen.

Grimmen, das, kolik, knipningar ell. slitningar i magen, magref.

Grimmen, *v. imp.* hafva kolik, magref ell. slitningar i inelfvorna. – *v. n.* vara arg.

Grimmig, *a.* vred, bister, gruflig, förskräcklig; häftig, stark, ovanlig, utomordentlig; eine -e Kälte, en sträng, häftig köld; -es Wetter, bistert väder; ein -es Geschick, ett bistert öde.

Grimmigkeit, die, raseri, häftighet, bisterhet.

Grind, der, skorpa på sår, rufva på sår, skorf i hufvudet; (*jagtt.*) hjortens hufvud; der böse –, fulskorf; der trockne –, reform. **-kopf, der,** skorfhufvud; skorfvig person. **-kraut, das,** vädd. **-wurz, -wurzel, die,** hästsyra, vattensyra.

Grindelbaum, der, (i qvarnar) hjulstock.

Grindig, *a.* skorfvig.

Grinsen, *v. n.* flina, grina, skratta af dumhet ell. arghet.

Grob, *a.* grof; plump, rå, ohyfsad; tjock, stor; – Geld, hårdt mynt; ein -er Mensch, en grof karl; -e Arbeit, groft arbete; (*fig.*) ein -er Klotz, en grof karl; im Groben, rå; i utkast. **-drähtig, -fädig,** *a.* grofträdig. **-feile, die,** rasp; grof fil. **-häutig,** *a.* grofhyllt, grofskinnad. **-körnig,** *a.* grofgrynig, grofkornig. **-schmied, der,** grofsmed. **-schmiedearbeit, die,** grofsmide. **-sinnlich,** *a.* groft sinlig. **-speisig,** *a.* (*bergv.*) grofgnistrig, som består af grofva metalliska delar.

Grobheit, die, (*pl.* **-en**) grofhet, ohöflighet, plumphet, grof beskaffenhet; Jemandem -en sagen, säga någon grofheter.

Grobian, der, (*pl.* **-e**) grobian.

Gröblich, *a. & av.* något grof ell. plump; groft; sich – irren, fara mycket vilse, groft misstaga.

Gröbs, (Gröps) **der,** kärnhus.

Grölen, *v. n.* skrika gällt och obehagligt.

Groll, der, groll, gammalt agg, hat; voll – sein, vara full af agg; ich hege keinen – gegen ihn, jag har ingen agg till honom.

Grollen, *v. n.* harmas, vredgas; hysa agg; Jemandem –, vredgas på någon; der Himmel grollt, det dundrar.

Grolzen, *v. n.* rapa.

Grönlandsfahrer, der, grönlandsfarare.

Gropp, der, (*pl.* **-en**) simpa (fisk).

Groschen, der, (*pl.* –) groschen.

Gros (o kort), **das,** gross, tolf dussin.

Groß, (o långt) *a.* stor, grof, tjock, stark; lång; hög, förnäm; ein -es Haus, ett stort hus; ein -er Buchstabe, en stor bokstaf; -es Spiel spielen, spela högt; -en Theils, till en stor del; im -en handeln, handla i stort, i gross; die Großen, de store, stort folk; die -e Welt, stora verlden; das hat ihm ein Großes gekostet, det har kostat honom stora penningar; – ziehen, uppfostra; – machen, öka. – *av.* stort; – thun, vara stor på sig; – leben, lefva stort, slå på stort; – sprechen, skryta; – denken, tänka högt, ädelt; sich womit – thun, berömma sig af, skryta med något. **-achtbar,** *a.* högaktad, ansenlig. **-admiral, der,** storamiral. **-ältern,** *pl.* farfar och farmor, morfar och mormor. **-artig,** *a.* stor, upphöjd, ståtlig, härlig. **-artigkeit, die,** ståtlighet, härlighet. **-äugig,** *a.* storögd. **-base, die,** farfars, farmors, morfars ell. mormors syster. **-blätterig,** *a.* storbladig. **-blumig,** *a.* storrosig. **-botschafter, der,** ambassadör. **-eltern,** se **Großältern.** **-enkel, der, -enkelin, die,** barnabarn. **-fürst, der,** storfurste. **-fürstin, die,** storfurstinna. **-fürstenthum, das,** storfurstendöme. **-handel, der,** grosshandel. **-händler, der,** grosshandlare, grossör. **-herr, der,** storherre, sultan. **-herzig,** *a.* storsint. **-herzigkeit, die,** storsinthet. **-herzog, der,** storhertig. **-herzogin, die,** storhertiginna. **-herzogthum, das,** storhertigdöme. **-jährig,** *a.* myndig, till myndiga år kommen. **-kämmerer, der,** öfverkammarherre. **-kanzler, der,** storkansler. **-knecht, der,** husbonddräng; (*sjöt.*) storknekt. **-köpfig,** *a.* storhufvud. **-kreuz, das,** storkors. **-lippig,** *a.* storläppig. **-mächtig,** *a.* stormäktig. **-magd, die,** deja. **-meister, der,** stormästare. **-mögend,** *a.* ädel, stormögend (titel). **-mogul, der,** (*vulg.*) storkaxe. **-mundschenk, der,** stormunskänk. **-muth, die,** ädelmod, storsinthet. **-müthig,** *a.* ädelmodig, ädelsint. **-müthigkeit, die,** storsinthet, ädelmod. **-mutter, die,** farmor, mormor. **-nasig,** *a.* stornäsig. **-neffe, der,** barnbarns son. **-nichte, die,** barnbarns dotter. **-oheim, -onkel, der,** faders ell. moders farbror ell. morbror. **-papa, der,** farfar, morfar. **-prahlen,** *v. n.* skryta, skrälla. **-prahler, der,** storskrytare, bramarbas, prålhans. **-prahlerisch,** *a.* storlåtig, stortalig, storordig. **-sprecherei, die,** storskryteri, skrälleri. **-sprecherisch,** *a.* skrytaktig, stortalig, storordig. **-städter, der,** invånare i en stor stad. **-städtisch,** *a.* som tillhör ell. passar för stora städer. **-tante, die,** farfars ell. morfars syster. **-that, die,** storverk. **-thuer, der,** storskrytare. **-thuerisch,** *a.* skrytsam, tortalig. **-thun, das,** storskryteri, skrälleri. **-türke, der,** storturken. **-urenkel, der,** barnbarnsbarns son. **-urenkelin, die,** barnbarnsbarns dotter. **-vater, der,** farfar, morfar. **-väterlich,** *a.* som tillkommer en farfar ell. morfar ell. säges om hans plägseder och vanor etc. **-vaterstuhl, der,** länstol. **-vezier, der,** storvisir.

Größe, die, (*pl.* **-n**) storhet, storlek; storhet, höghet, höjd, makt, förträfflighet; was die – betrifft, hvad angår storleken. **-nlehre, die,** geometri, mathematik.

Größer, *a.* (*comp.* af groß) större; sein -er Bruder, hans äldre broder; -en Theils, till större delen.

Größt, Größest, *a.* (*superl.* af groß) störst. **-entheils,** *av.* till största delen.

Grossist (Grossohändler, Großhändler), **der,** grosshandlare, grossör.

Grotesk, *a.* grotesk, sällsam och löjlig.

Grotte, die, (*pl.* **-n**) grotta.

Grötzen, der, (*bundtm.*) ryggen af skinn (i synn. fårskinn).

Grübchen, das, liten grop ell. graf; grop i kinderna.

Grube, die, (*pl.* **-n**) grop; graf; grufva; håla, urgröpning; eine – bearbeiten, upptaga en grufva; wer Andern eine – gräbt, fällt selbst hinein, (*ordsp.*) den som gräfver en grop för andra, faller sjelf deri.

Grübelei, die, grubblande, öfverdrifven grannlagenhet ell. spetsfundighet.

Grübelkopf, der, grubblare, grubblande menniska.

Grübeln, *v. n.* grubbla, ingå i noggrann undersökning.

Gruben-antheil, der, grufandel. **-arbeit, die,** grufarbete, grufbrytning. **-arbeiter, der,** grufarbetare, grufdräng, grufkarl. **-bau, der,** grufdrift. **-holz, das,** grufbyggnadstimmer. **-kittel, der,** grufkläder, *pl.* **-licht, das,** grufarbetares lykta. **-öffnung, die,** gruföppning; grufbrott. **-steiger, der,** grufstigare, gruffogde. **-sturz, der,** grufras, grufstalp. **-wasser, das,** grufvatten.

Grubig, *a.* gropig.

Grübler, der, (*pl.* –) grubblare.

Grüblerisch, *a.* grubblande.

Grude, die, askmörja, glödande aska; äfv.: grått salt. -nhaus, das, hus der askan förvaras.

Gruft, die, graf, grafställe; likhvalf.

Grummet, das, efterslåtter. -wiese, die, äng som slås två ell. tre gånger om året.

Grün, das, grönska, grön färg; det gröna; ins -e spazieren gehen, gå i det gröna.

Grün, *a.* grön, grönskande; (*fig.*) gunstig, bevågen; auf dem -en Rasen, i det gröna, i gröngräset; -er Donnerstag, skärthorsdag; -e Waare, grönsaker; der -e Markt, gröna gången; sie ist mir nicht sehr -, hon är mig ej mycket bevågen. -beere, die, stickelbär. -fink, der, gröning; grönsiska. -gelb, *a.* grångul. -hänfling, der, grönsiska. -kohl, der, grönkål, blåkål. -kraut, das, grönkål, spenat. -span, der, spanskgröna. -specht, der, vedknarr, gröngöling (fågel). -wurzel, die, jordrök.

Grund, der, (*pl.* Gründe) grund, botten, djup; grund, mark, fält; dal, däld; jordmån, jordart; grund, grundval, basis, fot; grundämne, hufvudgrund, ursprung; (Beweggrund) grund, skäl, motif, orsak, drifffjäder; (*måln.*) grundning, anstrykning; der - des Meeres, hafvets botten; die ersten Gründe (einer Wissenschaft), de första grunderna, elementerna; liegende Gründe, jordägor; zu -e richten, ruinera, förstöra, öfverändakasta; zu -e gehen, sjunka, gå till botten (om skepp); (*fig.*) gå under, gå öfveränd; omkomma; ein Schiff in den - bohren, borra ett skepp i botten, skjuta ett skepp i sänk; seichte Gründe, grundt vatten; lågländt mark; svaga skäl; einer Sache auf den - gehen, grundligen undersöka en sak; von - meiner Seele, af hjertans grund; im -e, i grund, alldeles; im -e genommen, i botten, i grund; von - aus, aus dem -e, (gründlich) i botten, i grund; gegründet, grundad. -bau, der, grundvall till en byggnad. -bedingung, die, grundvilkor. -besitz, der, jordagods, jordegendom. -besitzer, der, jordägare. -böse, *a.* genomond. -buch, das, jordbok. -capital, das, bottenfyrk, bottenpenning. -eigenschaft, die, grundegenskap. -eigenthum, das, jordegendom. -eis, das, bottenis. -falsch, *a.* grundfalsk, alldeles ogrundad. -farbe, die, bottenfärg. -fest, *a.* grundfast. -feste, die, grundval, fundament. -fläche, die, grundyta, bas, grundlinie. -form, die, grundform. -gelehrt, *a.* grundlärd, genomlärd, spränglärd. -gerechtsame, die, egendomsrättighet. -gesetz, das, grundlag. -gut, -gütig, *a.* genomgod, genomväl. -herr, der, jordägare, grundägare, egendomsherre. -irrthum, der, hufvudvillfarelse. -kraft, die, grundkraft. -lage, die, basis, grund, fot, grundval. -legung, die, grundläggning. -lehre, die, grundlära; metafysik. -linie, die, grundlinie, basis; (*fortif.*) yttersta linien af en polygon. -los, *a.* grundlös, bottenlös; ogrundad; eine -e Tiefe, ett bottenlöst djup; eine -e Behauptung, ett ogrundadt påstående. -losigkeit, die, grundlöshet, bottenlöshet. -mauer, die, grundmur. -pfahl, der, grundpåle. -recht, das, egendomsrätt; grundlag. -regel, die, grundregel, hufvudregel. -reich, *a.* bottenrik; öfvermåttan rik. -riß, der, grundritning, utkast, plan. -satz, der, grundsats; princip, maxim, hufvudregel. -säule, die, grundpelare. -schicht, die, bottenhvarf. -schlamm, der, bottendy. -schlecht, *a.* genomslät, genomond. -schoß, der, grundskatt. -schwelle, die, understa syllen i en byggnad, närmast jorden. -sichel, die, skära att afskära vass etc. vid sjöbotten. -silbe, die, stam- ell. grundstafvelse. -sohle, die, grundstock. -sprache, die, grundspråk, moderspråk. -stein, der, grundsten, grundval. -steuer, die, grundskatt, jordeboksränta. -stoff, der, grundämne, urämne, element. -strich, der, grunddrag, ben ell. rakt drag i bokstäfver. -stück, das, fastighet, fast egendom. -stütze, die, grundstöd, basis. -suppe, die, grummel på botten; drägg; orenlighet, smuts. -text, der, grundtext, originaltext. -theil, der, stamdel. -ton, der, grundton. -trieb, der, hufvuddrift; naturdrift. -ursache, die, grundorsak, hufvudorsak. -wahrheit, die, grundsanning, axiom. -wasser, das, underjordiskt vatten. -wissenschaft, die, grundvetenskap. -wort, das, stamord. -zahl, die, grundtal, kardinaltal. -zehnte, der, afradstionde, skafttionde. -zins, der, jordränta, tomtöre. -zug, der, grunddrag, hufvuddrag.

Gründen, *v. a.* grunda, lägga grund ell. grundval, grundlägga, stifta; ein Reich -, grunda ett rike; sein Urtheil auf Etwas -, grunda sitt omdöme på något.

Gründer, der, (*pl.* -) grundläggare, stiftare.

Grundiren, *v. a.* (*måln.*) grunda, grundmåla, slätmåla.

Gründlich, *a.* grundlig; djup. - *av.* i grund, i botten; - kennen, känna i botten, känna i grund.

Gründlichkeit, die, grundlighet.

Gründling, der, (*pl.* -e) simpa (fisk).

Gründung, die, (*pl.* -en) grund, grundläggning, stiftning, anläggning. [trifvas.

Grünen, *v. n.* grönska, bli grön,

Grünlich, *a.* grönaktig, grönlett.

Grunzen, *v. n.* grymta; knorra, murra, brumma, käxa.

Gruppe, die, (*pl.* -n) grupp. -nweise, *av.* gruppvis.

Gruppiren, *v. a.* gruppera; sich -, gruppera sig.

Grus, (Schutt) der, grus.

Gruß, der, (*pl.* Grüße) helsning, salutering, kompliment; ich bitte meinen - zu überbringen, jag bedjar att framföra min helsning; den - erwiedern, besvara helsningen. -zeit, die, (*jagtt.*) den tiden då villebrådet ej får skjutas.

Grüßen, *v. a.* helsa, salutera; - Sie ihn von mir, helsa honom från mig; ich bitte zu -, jag ber helsa; grüß' Gott! Guds fred! god dag!

Grütze, die, gryn; gröt; (*vulg.*) förstånd.

Grütz-hafer, der, skallös hafre. -händler, -mann, der, grynhandlare. -kopf, der, pundhufvud. -mühle, die, grynqvarn. -wurst, die, grynkorf.

Gucken, *v. n.* koxa, titta, kika, se på; aus dem Fenster -, titta ut genom fönstret; Jemandem in die Karten -, titta i ens kort.

Guck-fenster, das, glugg, tittglugg. -kasten, der, tittskåp, kamera optica. -loch, das, tittglugg, titthål, tittut.

Guckuck, se Kuckuck.

Guhr, die, (*pl.* -en) gäsning; metallische -en, metalliska jordarter upplösta af vattnet. [jern).

Gührig, *a.* skör, kallbräckt (om

Guinee, die, (*pl.* -n) guiné (mynt).

Guirlande, die, (*pl.* -n) blomsterkrans.

Guitarre, die, (*pl.* -n) gitarr.

Gulden, der, (*pl.* -) gyllen (mynt).

Gülte, die, ränta, hemmansskatt. -bauer, der, skattbonde. -brief, der, skattebref. -herr, der, uppbördsman.

Gültig, (giltig) *a.* gällande, giltig; gångbar.

Gültigkeit, die, giltighet, gällande kraft.

Gummi, das, gummi. -artig, *a.* gummiartad. -baum, der, gummiträd. -gutt, das, gummigutta. -harz, das, gummiharts. -lack, der, gummilack. -wasser, das, gummivatten.

Gummiren, *v. a.* gummera.

Gundermann, der, (*bot.*) jordref.

Günsel, der, (*bot.*) käringruka.

Gunst, die, (*pl.* -en) gunst, ynnest, bevågenhet, välvilja, benägenhet; bei Jemandem in - stehen, stå i ynnest hos någon, hafva mycket insteg hos någon; Etwas zu Jemandes -en thun, göra något till ens fördel; mit -, med förlof. -bezeigung, die, ynnestbevisning, gunstbevisning, välvilja, bevågenhet.

Günstig, *a.* gunstig, bevågen, gynnande, benägen; förmånlig, beqväm; -e Beurtheilung, gunstigt omdöme, gunstigt omdömande.

Günstling, der, (*pl.* **-e**) favorit, gunstling.

Gurgel, die, (*pl.* **-n**) strupe, matstrupe, svalg, hals; Jemandem die – zuschnüren, strypa någon; (*fig.*) taga näringen ifrån någon. **-bein, das,** strupknöl. **-hahn, der,** tjäder. **-rohr, das,** gurgelrör. **-wasser, das,** gurgeldryck, gurgelvatten.

Gurgeln, *v. a.* gurgla; sich –, gurgla sig.

Gurgeln, das, gurglande, gurgling.

Gurke, die, (*pl.* **-n**) gurka. **-n-beet, das,** gurksäng. **-nkern, der,** gurkkärna. **-nranke, die,** gurkstjelke. **-nsaft, der,** gurksaft. **-n-salat, der,** gurksalat.

Gurt, der, (*pl.* **-e**) gjord; gördel, bälte; linning (på byxor ell. kjortlar; (*byggn.*) band, listverk. **-band, das,** midjeband. **-bett, das,** tältsäng; säng med gjordar i botten. **-riemen, der,** bukgordsrem.

Gürtel, der, (*pl.* –) gördel, bälte; midja; (*sjöt.*) refsejsing. **-kraut, das, -moos, das,** mattegräs, vispmossa. **-schnalle, die,** gördelspänne. **-thier, das,** mälta.

Gürteln, *v. a.* förse ell. fästa med gördel.

Gürten, *v. a.* omgjorda, spänna på, spänna omkring (rem, gördel, bukgjord etc.); fästa (värjan) vid sidan.

Gürtler, der, (*pl.* –) gördelmakare.

Guß, der, (*pl.* **Güsse**) gjutning, smältning; das ist ein heftiger –, det är starkt störtregn. **-eisen, das,** gjutit jern, tackjern. **-regen, der,** slagregn, störtregn; skyfall. **-stahl, der,** gjutit stål. **-stein, der,** rännsten, sköljsten (i en kök). **-waare, die,** gjutna jernsaker, gjutgods.

Gut, (*comp.* **besser,** *superl.* **best**) *a. & av.* god; bra, väl; vacker; säker, giltig; vänlig, mild; stark; ein -er Mensch, en god menniska; ein gutes Bett, en god säng gutes Wetter, godt väder; das ist zu –, det är allt för godt; das ist – (das genügt, ich bin zufrieden), det är bra; dieses Mittel ist – gegen das Fieber, detta medel är bra emot feber; es – sein lassen, vara nöjd med, tiga med; laß es damit – sein, låt så vara, tala ej vidare derom; -er Dinge sein, vara vid godt mod; Etwas – heißen, gilla något; seine Sache – machen, göra väl ifrån sig; sich Etwas zu Gute thun, laga väl om sig; wieder – machen, ersätta, godtgöra; für Etwas – sein, – sagen, svara för, gå i god för; ich bin – dafür, jag svarar derför; zu Gute haben, hafva tillgodo; Sie haben – reden, det är lätt för er att tala, äfv.: ni må säga hvad ni vill; diesmal will ich es ihm zu -e halten, denna gången vill jag se genom fingrenmed honom, förlåta honom; in -em, i god, frivilligt; wir waren in allem -en zusammen, vi voro tillsammans i all sämja; ich bin dir von Herzen –, jag älskar dig af allt hjerta; Gutes thun, göra godt; er ist – Englisch, han är en god engelsman; – – schreiben, (*hand.-T.*) godt skrifva, kreditera; – aussehen, se bra ut; sich – stehen, stå sig bra; guter Gott! goda Gud! die -en Leute wissen es nicht besser, det goda folket (de beskedliga menniskor) vet ej bättre; kurz und –, kort och godt.

Gut-achten, das, betänkande, godtfinnande; tanka, omdöme. **-artig,** *a.* af god naturlig art. ell. egenskap; välartad; väluppfostrad. **-artigkeit, die,** godhet, godsinthet. **-befinden, das,** godtfinnande, gillande, bifall. **-dünken, das,** godtycke, tycke; godfinnande; välbehag. **-edel, der,** ett slags hvita vindrufvor. **-gesinnt,** *a.* godsint, vänlig; patriotisk. **-haben, das,** tillgodahafvande. **-heißen,** *v. a.* godkänna. **-heißen, das,** gillande, samtycke, godkännande. **-herzig, -müthig,** *a.* godhjertad, gifmild; godsint, from. **-herzigkeit, die,** godhjertenhet, gifmildhet, fromhet. **-machen,** *v. a.* göra väl; godtgöra, ersätta, förbättra. **-müthigkeit,** se **Gutherzigkeit.** **-sagen,** *n. a.* ansvara för, gå i borgen för. **-that, die,** välgerning. **-thäter, der,** välgörare, välgerningsman. **-thätig,** *a.* välgörande, gifmild. **-thätigkeit, die,** gifmildhet, godhet. **-thun,** *v. irr. n.* godtgöra, ersätta; lyda; behaga; göra godt; vara tjenlig, helsosam. **-willig,** *a.* frivillig, otvungen; artig, höflig; foglig, tjenstfärdig, eftergifven. **-willigkeit, die,** godvillighet, frivillighet, tjenstfärdighet.

Gut, das, (*pl.* **Güter**) godt; fördel, lycka; gods, egendom, gård; gods, vara; Habe und –, gods och egendom; – und Blut, gods och blod; ein adeliges –, ett adligt gods; unbewegliche, liegende Güter, fast egendom, jordagods; bewegliche, fahrende Güter, lös egendom, lösören; die Bienen sind reich an –, bien äro rika på honing och vax. **-sbesitzer, der,** godsägare, jordägare. **-sherr, der,** egendomsherre, jordägare, possessionat.

Gute, das, det goda, godt; das – thun, göra det goda; sein -s, sitt goda.

Güte, die, godhet; välvilja, vänlighet, mildhet; die – Gottes, Guds godhet; den Weg der – versuchen, söka förlikning i godo; sich eine – – thun, pläga sig väl; haben Sie die –, var af den godheten, var så god.

Güter-beschauer, der, tullnär, besökare, visitator. **-bestäter, der,** skaffare, inköpare, leverantör; speditör. **-wagen, der,** godsvagn, transportvagn. **-zug, der,** godståg.

Gutheit, die, godhet, välvilja.

Gütig, *a.* god, välvillig, benägen, mild, nådig, gunstig; ein -er Herr, en god herre; seien Sie so –, mir zu sagen, var så god och säg mig.

Gütigkeit, die, godhet, välvilja, benägenhet, mildhet, huldhet.

Gütlich, *a. & av.* vänlig, i godo; -er Vergleich, vänlig förlikning; eine Sache – beilegen, afgöra saken i godo; sich – thun, göra sig goda dagar, pläga sig väl.

Gymnasiast, der, (*pl.* **-en**) gymnasiast.

Gymnasium, das, (*pl.* **-e**) gymnasium.

Gymnastik, die, gymnastik, kroppsöfning.

Gyps, se **Gips.**

H.

H, h, das, ett H, h, åttonde bokstafven i alfabetet; sjunde noten i C-skalan; **der H-Laut,** h-ljudet; **der H-Ton,** h-tonen; **die H-Saite,** h-strängen.

Ha! *intj.* ha! ah! hå! ack!

Haar, das, (*pl.* **-e**) hår; hårstrå; snärp på korn; (hästens hår i man och svans:) tagel; afviga sidan på kläde; die -e schneiden (scheeren), klippa håret; die -e verlieren, förlora håret, fälla håren; mit Haut und –, med hull och hår; auf ein –, på ett hår, på ett hårsmån, på det nogaste; bei einem –, um ein –, på ett hår när; das ist aufs – richtig gerechnet, det är på håret riktigt räknadt; sie gleichen sich (sehen sich ähnlich) aufs –, de likna hvarandra på ett hår, på håret; mit (bei) den -en herbeiziehen, tvinga, (*fig.*) draga obehöriga ämnen in i samtalet; einen Streit bei den -en herbeiziehen, hårdraga en strid, utan skäl plötsligt begynna en strid; um kein – besser, icke en hårsmån bättre, alldeles icke bättre, på intet sätt bättre; -e lassen müssen, lida skada och förlust; -e auf den Zähnen haben, (*fig.*) hafva skinn på näsan; sie geriethen sich in die -e, de råkade i slagsmål, de komma i lufven på hvarandra; die -e stehen mir zu Berge, håren reser sig på mitt hufvud; Niemand soll dir ein – auf deinem Haupte krümmen, ingen skall kröka ett hår på ditt hufvud; das Ausfallen der –, hårfällning.

Haar-ader, die, (*anat.*) håråder. **-aufsatz, der,** hårtur. **-band, das,** hårband, hårbindel, strykband. **-beere, die,** hallon, smultron. **-bereiter, der,** tagelberedare. **-besen, der,** hårqvast. **-beutel, der,** hårpung; (*fig.*) rus; einen – haben ell. sich einen – trinken, hafva ell. dricka sig ett litet rus. **-birke, die,** hängbjörk, glasbjörk. **-blätterig,** *a.* (*bot.*) hårbräddad. **-boden, der,** hårfäste, hårgång. **-breit, das,** nicht ein –, icke ett hårs bredd, icke det ringaste. **-bürste, die,** hårborste. **-büschel, der,** hårtofs.

-decke, die, hårtäcke. -fein, *a. & av.* hårfin, på det nogaste, ända till den minsta omständighet. -flechte, die, hårfläta. -förmig, *a.* hårformig. -hemd, (härenes Hemd) das, tagelskjorta. -kamm, der, hårkam. -klauber, der, hårklyfvare; ordklyfvare. -klein, *a.* hårfin; (*fig.*) tydlig, på det nogaste. -kräusler, der, hårfrisör, hårkrökare. -kraut, das, citronmelissa. -krone, die, (*bot.*) fröfjun. -locke, die, hårlock, hårbuckla. -los, *a.* hårlös. -moos, das, hårmossa, gökråg, björnmossa. -nadel, die, hårnål. -nest, das, flätadt och upplagdt hår. -netz, das, hårnät; (*bot.*) småhår, nätformigt hopsittande hår, som fästa fröna hos vissa svampar. -öl, das, hårolja. -pinsel, der, hårpensel. -pomade, die, hårpomada. -puder, der, hårpuder. -raufer, der, (*hvitgarfv.*) skafstock. -ring, der, hårring. -röhrchen, das, hårrör. -salbe, die, hårsalva, pomada. -scharf, *a.* mycket hvass ell. skarp; (*fig.*) noga, noggrann. -scheitel, der, hjessе. -schere, die, hårsax. -schleife, die, hårslinga. -schneiden, das, hårklippning. -schopf, der, hårlugg, hårtest. -seil, das, hårtåg, snöre af hår; hank. -sieb, das, hårsikt. -sieder, der, en som bereder hår. -silber, das, hårsilfver, gediget silfver i hårfina trådar. -spalter, (Wortklauber) der, hårklyfvare. -spalterei, die, hårklyfning, hårklyfveri. -stern, der, komet. -strich, der, hårdrag. -tour, die, hårtur. -tuch, das, hårduk, siktduk, silduk. -wachs, das, hårvax. -wickel, der, papiljott. -wuchs, der, hårväxt; hårbeväxt ställe på kroppen. -wulst, die, hårvalk. -wurm, der, tagelsmask; ett slags fårsjukdom. -wurz, die, näckblad. -wurzel, die, hårrot. -zange, die, hårtång. -zirkel, der, hårcirkel. -zopf, der, hårtofs; hårpiska; martofva. -zotte, die, hårtofva.

Haaren, *v. a.* raka ell. klippa af håret, aftaga håret, fälla håren, släppa håret; håra af sig, håra från sig.

Haaren, *a.* se **Hären**, *a.*

Haaricht, *a.* hårlik.

Haarig, *a.* hårig, luden, fjunig, hårrik, hårbetäckt, hårbeväxt, försedd med hår, hårfull; långhårig.

Habe, die, håfvor, gods, egendom; bohag; (Handhabe) handtag; - und Gut, håfvor, allt hvad någon äger ell. besitter; fahrende -, lösegendom, lösören; liegende -, fastighet, fast egendom.

Haben, *v. irr. a.* hafva, ha; innehafva, besitta, äga; bekomma, få; finna, känna; Geld -, hafva penningar; ein Amt -, hafva ett embete, en syssla; zu leben -, hafva att lefva af; schöne Augen -, hafva vackra ögon; Bedarf -, hafva behof; bei sich -, hafva på sig, hafva med sig; um sich -, hafva omkring sig; an sich -, hafva; pläga, vara van att; übrig -, hafva qvar; an -, hafva på, vara klädd i; weg -, (*vulg.*) hafva fått, hafva bekommit; wie bald, wann werde ich das -? huru snart, huru när har jag det? was habe ich davon? hvad har jag deraf? sich -, bråka sig; viel auf sich -, vara af mycken vigt; hafva mycket att tänka på ell. att draga omsorg för; es hat nichts auf sich, det betyder ingenting; nicht mehr zu - sein, ej finnas mer, ej kunna fås mer; Vergnügen an Etwas -, finna nöje uti något; er will es nicht Wort -, han vill nu ej tillstå det; da haben wir's! der ha vi det!

Habenichts, der, fattig karl.

Haber, se **Hafer**.

Haberecht, der, person som alltid vill hafva rätt.

Habgier, die, omåttligt begär efter gods och penningar; snålhet.

Habgierig, *a.* snål, girig efter gods och penningar.

Habhaft, *av.* fatt på; - werden, få fatt på, få, vinna, bekomma, erhålla; des Diebes - werden, få fatt på tjufven.

Habicht, der, (*pl.* -e) hök. -s-nase, die, höknäsa, kroknäsa, örnnäsa.

Habit, das, klädning, drägt.

Habseligkeit, die, (*pl.* -en) egendom, förmögenhet, gods, allt hvad man äger.

Habsucht, die, snålhet, girighet, omåttligt begär efter gods och penningar.

Habsüchtig, *a.* girig efter gods och penningar, snål. [(på ax).

Hachel, **Hackel**, die, (*pl.* -n) agn

Hack-bank, die, hackbank. -beil, das, hackyxa. -block, -stock, der, hackho, hackkubb. -bord, das, (*sjöt.*) hackbräde (öfversta delen af akterbordet på skepp). -brett, das, hackbräde, köksbräde att hacka på; hackbräde (ett musikinstrument). -fleisch, das, hackadt kött. -klotz, der, hackkubb, hackho. -mack, *av.* mischmasch. -messer, das, hackknif, hackelseknif.

Hacke, die, (*pl.* -n) hacka, yxa, krokyxa, trädgårdshacka etc.; häl (på foten, strumpan); klack (på stöflor).

Hacken, *v. a.* hacka, gräfva; sönderhacka, klyfva; Fleisch -, hacka kött; klein -, hacka smått; sich -, *v. r.* löpna, ysta sig; fastna sig vid kokningen (om mat).

Hacker, der, en som hackar ell. hugger sönder något; hackelse.

Häckerling(Häcksel), der, hackelse. -sbank, die, hackelselåda, hackelsekista. -schneider, der, hackelseskärare.

Hackfisch, der, (*pl.* -e) fargalt; (*fig.*) svinaktig menniska; oanständig författare.

Hackschen, *v. n.* tala oanständigheter.

Häcksel, der, hackelse.

Hadel, die, (*pl.* -n) blomvippa.

Hädel, der, (*bergv.*) ren bokad malm som vinnes genom slämning.

Hader, der, (*pl.* -n) trasa, slarfva, disktrasa, torklapp; träta, kif, strid; oenighet. -lumpen, *pl.* lumpor. -lumpensammler, der, lumpsamlare. -sucht, die, trätgirighet. -süchtig, *a.* trätgirig, grälaktig. -suppe, die, soppa med förlorade ägg.

Haderer, der, (*pl.* -) grälmakare; huggtand hos vildsvin.

Hadern, *v. n.* träta, gräla, kifva, hafva tvist ell. oenighet med någon.

Hafen, der, (*pl.* **Häfen**) hamn; (Topf) burk, kruka, krus; in einen - einlaufen, inlöpa i en hamn, hamna. -anker, der, ankare som ligger fast i en hamn och hvarvid skeppen fästas. -bake, die, fyrbåk, hamnlykta. -capitän, der, hamnkapten. -gast, der, skeppare som går in och ligger för ankar i en hamn. -geld, das, hamnpenningar. -kette, die, hamnkedja. -leuchte, die, hamnlykta. -meister, der, hamnmästare, hamninspektor. -räumer, der, mudderpråm. -vogt, der, hamnfogde. -wächter, der, hamnväktare.

Hafer, (Haber) der, hafre; der - sticht ihn, (*fig.*) han är öfverdådig af för många goddagar. -acker, der, hafreåker. -brei, der, hafregröt. -brod, das, hafrebröd. -gras, das, knöllgräs. -grütze, die, hafregryn. -kasten, der, hafrekista, hafrelår (i stall). -mehl, das, hafremjöl. -sack, der, hafresäck. -schleim, der, hafredryck, hafresoppa, hafrevälling. -schrot, das, hafregröpe. -stoppel, die, hafrestubb. -stroh, das, hafrehalm.

Haferei, se **Haverei**.

Haff, der, haf, hafsvik. -dorn, der, hafstörne.

Hafner, der, (*pl.* -) krukmakare.

Haft, die, arrest, fängelse, arrestering, bysättning; häkte; qvarstad; zur - bringen, inmana i häkte, arrestera. -, der, häkta, hake, spänne, bokspänne. -, das, dagslända (en insekt). -befehl, der, arresteringsorder. -geld, das, handpenning.

Haften, *v. n.* sitta fast, blifva, dröja ell. stanna qvar, fastna; vara fästad; häfta; für Etwas -, vara ansvarig för något; für Jemanden -, gå i borgen, ansvara för någon; für eine Schuld -, häfta för skuld; auf Etwas -, hvila på något, besvära något, behäfta något; es - noch Schulden auf dem Gute, godset är ännu graveradt med skulder; im Gedächtnisse -, fastna i minnet; er liest viel, aber es haftet nichts, han läser mycket men det tar intet.

Haftung, die, borgen.

Hag, der, (*pl.* -e) hägn, hag, instängning; äfv.: tjuder. **-apfel, der,** vildäpple. **-ebuche, die,** hagbok, afvenbok. **-butte, die,** njupon, nypon. **-ebuttenstrauch, der,** njuponbuske. **-edorn, der,** hagtorn. **-eiche, die,** hagek, jernek. **-estolz, der,** gammal ungkarl.

Häge-holz, das, inhägnad skogspark, som ej får huggas. **-reiter, der,** hejderidare, skogsvaktare. **-säule, die,** råmärke för inhägnad park och jagten deri. **-schau, die,** syn, besigtning på hagar och gärdesgårdar. **-schlag, der,** inhägnad del af skogen. **-wasser, das,** vatten, i hvilket man ej får fiska. **-weide, die,** mark, hvarpå man ej får beta boskap. **-zeit, die,** tid när villebrådet ej får skjutas ell. jagas.

Hagel, der, (*pl.* -) hagel; hagel ell. skrot. **-korn, das,** hagelkorn. **-schaden, der,** hagelskada. **-schauer, der,** hagelskur. **-schlossen,** *pl.* stora hagelkorn, hagelstenar. **-wetter, das,** hagelväder.

Hageln, *v. imp.* hagla; es hagelt, det haglar; es hagelte Prügel auf ihn, det haglade slängar öfver honom.

Hägen, *v. a.* hägna, ingärda, instänga; underhålla, vidmakthålla; lemna tillflyktsort; hysa (tjufvar etc.); hafva, hysa (tvifvel, hat, vänskap etc.); das Wild -, skona villebrådet; Gericht -, hålla ting; Geld zusammen -, spara ihop penningar; jemf. **Hegen.**

Hager, *a.* mager, torr, spinkig, gänglig.

Häger, der, backe af sand ell. jord som vattnet tillsatt vid stranden. **-gut, das,** skattehemman i Nedersachsen, hvars innehafvare måste till egendomsherren betala tionde och en viss arfränta. **-herr, der,** egendomsherre till ett sådant skattehemman. **-mann, der,** innehafvare af ett sådant hemman.

Hagerkeit, die, magerhet, spinkighet, gänglighet.

Hagern, *v. n.* magra, bli mager.

Hägung, die, hägnande, ingärdning.

Häher, der, (*pl.* -) ollonskrika, [nötskrika.

Hahn, der, (*pl.* **Hähne**) tupp, hanne; hane (på gevär); kein - wird darum krähen, (*fig.*) ingen lär bry sig derom; Jemandem den rothen - aufs Dach setzen, tända eld på ens hus; - im Korbe sein, vara mest afhållen, gälla mest; den - spannen, spänna hanen; den - in Ruhe stellen, sätta bössan i halfspänn. **-büchen,** *a.* mycket stark, plump, grof. **-butte, die,** nypon. **-poot, der,** (*sjöt.*) hanfot.

Hahnen-bart, der, tuppskägg. **-ei, das,** tuppägg. **-fuß, der,** (*bot.*) ranunkel. **-gefecht, das, -kampf, der,** tuppfäktning, tuppstrid. **-geschrei, das,** tuppgäll, tuppars galande, hanerop. **-kamm, der,** tuppkam, hankam. **-pfote, die,** (*sjöt.*) hanfot. **-schritt, der,** tuppfjät. **-sporn, der,** tuppsporre.

Hahnrei, der, (*pl.* -e) hanrej. **-schaft, die,** hanrejskap.

Hai, (Haifisch) **der,** (*pl.* -e) haj, (en hafsfisk).

Hain, der, (*pl.* -e) skogspark, lund, hult; Freund -, döden.

Häkchen, das, (*pl.* -) liten hake, krok ell. häkta; tamburnål; was ein - werden will, krümmt sich bei Zeiten, (*ordspr.*) det kröker sig i tid, som krokigt skall bli.

Häkelei, die, gräl, träta; stickord; tambureradt arbete.

Häkelig, *a.* försedd med krokar ell. hakar; kinkig, betänklig; envis.

Häkeln, *v. a.* fästa ell. draga till sig med krokar; tamburera.

Haken, *v. a.* fästa med hake, haka fast. - *v. n.* hänga fast.

Haken, der, (*pl.* -) hake, krok, häkta; ankarfly; ett slags skjutgevär (fordom); damit hat es seinen -, saken har en hake, dervid är någon betänklighet. **-büchse, die,** hakebössa. **-förmig,** *a.* hakformig. **-lachs, der,** honan af lax. **-mörser, der,** ett slags mörsare att kasta handgranater med. **-nadel, die,** (*artill.*) nål med hake att genom fänghålet mäta metallens styrka i en kanon. **-pflug, der,** plog med tvåeggad bill, som drages af oxar. **-rad, das,** (*urm.*) steghjul. **-schlüssel, der,** dyrk. **-zahn, der,** kroktand; kindtand (på hästar). **-zange, die,** haktång.

Hakicht, *a.* lik en hake.

Hakig, *a.* försedd med hakar, krokt, krokig.

Häkse, die, (*pl.* -n) has (på djur); knäveck (i synnerhet på bakbenen af större djur).

Halb, *a. & av.* half; till hälften, till halfs; eine -e Elle, en half aln; eine -e Stunde, en half timma; -e Farben, färger som ligga mellan tvänne andra; - gemacht, halfjord; weder - noch ganz, hvarken halft eller helt; andert-, halfannan; dritte-, vierte- rc., halftredje, halffjerde etc.; mit -er Stimme, med låg röst; - sieben Uhr, klockan half sju; noch - im Schlafe, halfsöfd; auf -em Wege, halfvägs; - und -, halfgjord, ofullkomlig, medelmåttig; nästan; ich habe schon so - und - Etwas davon gehört, jag har nästan hört glunkas något derom. **-ärmel, der,** halfärm. **-atlaß, der,** halfatlas. **-bauer, der,** halfbonde. **-betrunken,** *a.* halfdrucken, halfrusig, halffull. **-bier, das,** svagdricka. **-bruder, der,** halfbroder. **-damast, der,** halfdamast. **-dunkel,** *a.* halfdunkel. **-dunkel, das,** halfdager, skymning. **-durchsichtig,** *a.* halfgenomskinlig. **-edelstein, der,** halfädelsten. **-erhaben,** *a.* halfupphöjd, något upphöjd. **-erwachsen,** *a.* halfvuken, halfväxt. **-fenster, das,** halffönster. **-fertig,** *a.* halffärdig. **-franzband, der,** halffranskt band. **-gebrochen,** *a.* halfbruten. **-gelehrt,** *a.* halflärd; ein Halbgelehrter, en halflärd. **-geschoß, das,** halfvåning, mellanvåning. **-geschwister,** *pl.* halfsyskon. **-gott, der,** halfgud. **-handschuh, der,** halfhandske. **-hemd, das,** halfskjorta, nattkappa. **-insel, die,** halfö. **-jahr, das,** halfår. **-jährig,** *a.* halfårig, halfårs...; ett halft år gammal. **-kreis, der,** halfkrets. **-kugel, die,** halfklot, hemisfer. **-kutsche, die,** halftäckt vagn. **-laut,** *a.* halfljudande; rädd, förlägen. **-lauter, der,** (*gramm.*) halfvokal. **-meier, der,** halfgårdsbonde. **-meister, der,** bödelsknekt, rackare. **-mensch, der,** halfmenniska. **-messer, der,** halfdiameter, radius. **-metall, das,** halfmetall. **-mond, der,** halfmåne. **-mutter, die,** styfmoder. **-nackt,** *a.* halfnaken. **-offen,** *a.* halföppen. **-part, der,** halfpart, halfva, hälft. **-pfeiler, der,** halfpelare. **-pfünder, der,** halfpundig kanon. **-pfündig,** *a.* halfpundig. **-reif,** *a.* halfmogen. **-rund,** *a.* halfrund, konvex. **-satt,** *a.* halfmätt. **-schatten, der,** halfskugga. **-schlummer, der,** halfslummer. **-schwester, die,** styfsyster. **-scheid, die,** halfva. **-seide, die,** halfsilke. **-seiden,** *a.* halfsiden; -seidener Damast; halfsidendamast. **-seidenzeug, das,** halfsidentyg. **-stiefel, der,** halfstöfvel. **-stündig,** *a.* som räcker en halftimma, halftimmas... **-stündlich,** *a.* som sker hvar halftimma. **-thür, die,** halfdörr. **-todt,** *a.* halfdöd. **-trauer, die,** half sorg. **-tuch, das,** halfkläde. **-verdeck, das,** (*skeppsb.*) halfdäck. **-verdeckt,** *a.* halftäckt (t. ex. vagn). **-vogel, der,** talltrast. **-voll,** *a.* halffull. **-wege,** *av.* halfvägs, medelmåttigt, ofullkomligt. **-wüchsig,** *a.* halfvuxen, halfväxt. **-zirkel, der,** halfcirkel, halfkrets.

Halbe, die, (*pl.* -n) hälft, halfva, en sida; äfv.: en half butelj.

Halbheit, die, halfhet, ofullständighet.

Halben, *v. a.* dela i två lika stycken, halfvera.

Halben, Halber, *praep.* (med *gen.*) för, för — skull; meinethalben, deinethalben, för min skull, för din skull; Ehren halber, för heders skull.

Hälberling, der, (*pl.* -e) bastard.

Halbiren, *v. a.* halfvera, dela i två lika stycken.

Halbirung, die, halfverande, halfvering.

Halde, die, (*pl.* -n) klint, backe, hög af sten och oduglig bergart, varp, varphög.

Halen, *v. a. & n.* (*sjöt.*) hala, draga.

Hälfte, die, (*pl.* -n) hälft, half- [part, halfva.

Hälften, *v. a.* se **Halbiren.**

Halfter, die, (*pl.* -n) grimma;

bindsle; byxhängsle. **-kette, die,** jerngrimskaft. **-riemen, der,** grimskaft.

Halftern, *v. a.* påsätta grimma.

Hall, der, (*pl.* -e) skall, ljud. **-jahr, das,** jubelår, klangår.

Halle, die, (*pl.* -n) betäckt plats, skjul; betäckt ingång till en kyrka; förhus, vapenhus; portik, pelargång; äfv.: saltgrufva, saltverk.

Hallen, *v. n.* skalla, genljuda, gifva genljud.

Hallleute, *pl.* arbetare vid ett saltverk.

Hallore, der, (*pl.* -en) saltsjudare, arbetare vid saltverken i Halle.

Halm, der, (*pl.* -e) halm, strå, stjelk, pipa. **-knoten, der,** led på ett strå. **-lese, die,** axplockning.

Hälmchen, das, (*pl.* -) litet strå, liten stjelk.

Halmen, *v. n.* få ell. skjuta halm.

Hals, der, (*pl.* Hälse) hals, strupe; svalg; krage (på en skjorta etc.); (*sjöt.*) hals; der – einer Flasche, halsen på en butelj; aus vollem –e schreien, skrida med full hals; einen bösen – haben, hafva ondt i halsen; den – brechen, bryta halsen af sig; einen langen – machen, räcka ut halsen; das bricht ihm den –, det gäller hans hals; det skall göra hans olycka; sich Etwas vom –e schaffen, slita sig lös från något; undanrödja, skaffa bort något; es geht ihm an den –, det gäller hans lif; über – und Kopf, hals öfver hufvud; Jemandem um den – fallen, falla någon om halsen; Jemandem über den – kommen, oförmodadt öfverfalla någon; Jemandem auf dem –e liegen, liggå någon på halsen, falla någon besvärlig; mit offenen –en segeln, (*sjöt.*) segla fördi-vind. **-ader, die,** halsåder, pulsåder. **-band, das,** halsband, halskedja. **-bein, das,** halsben. **-binde, die,** halsduk. **-bräune, die,** halsbränna. **-brechend,** *a.* halsbrytande. **-bund, der,** halskrage (på en skjorta). **-bürge, der,** borgen i en lifsak. **-dreher, der,** sädesgök, göktita. **-drüse, die,** halskörtel. **-eisen, das,** halsjern. **-entzündung, die,** halsfluss. **-feifel, die,** svullnad i hästars halskörtlar. **-flosser, der,** strupfisk. **-gat, das,** (*sjöt.*) öppning, hvarigenom storsegelshalsarne gå. **-gericht, das,** brottmålsdomstol, pinlig rätt. **-geschwulst, die,** halssvulst, halskörtelsvullnad. **-geschwür, das,** halsböld. **-haar, das,** man. **-joch, das,** ok. **-kette, die,** halskedja. **-knopf, der,** strupknöl. **-koppel, die,** halsband (på jagthundar). **-kragen, der,** halskrage. **-krankheit, die,** halssjuka, halssjukdom. **-krause, die,** halskrås, krusig halskrage. **-muskel, der,** halsmuskel. **-pulsader, die,** halspulsåder. **-riemen, der,** halsrem. **-ring, der,** halsring. **-sache, die,** lifssak; högmålssak. **-schmuck, der,** halsprydnad. **-schnur, die,** halssnodd, halssnöre. **-starre, die,** halsstyfhet, stelhet i halsen. **-starrig,** *a.* halsstarrig, tredsk, envis. **-starrigkeit, die,** halsstarrighet, tredskhet, envishet. **-strafe, die,** lifstraff. **-streifen, der,** halsremsa. **-tuch, das,** halsduk, halskläde. **-weh, das,** ondt i halsen, halssjuka. **-wirbelbein, das,** halsknota. **-zäpfchen, das,** tungspänne.

Halse, die, halsband på en jagthund; borgträd; äfv.: jernring hvarpå tappen på en dörr vänder sig; (*sjöt.*) *pl.* halsar.

Halsen, *v. n.* (*sjöt.*) rumpa om, vända för vinden.

Halt, der, (*pl.* -e) fasthet, stadighet, stöd; halt, stannande under marsch; halt, värde; – machen, göra halt. **-bar,** *a.* fast, varaktig. **-barkeit, die,** fasthet, varaktighet, försvarlighet. **-tau, das,** (*sjöt.*) brass på mesanstången; stopplina, hämmtåg.

Halt! *intj.* halt! håll upp, stilla! nog! tyst! håll!

Halten, *v. irr. a. & n.* hålla; qvarhålla, fasthålla, uppehålla, hindra från fall; vidmakthålla, behålla; iakttaga, efterlefva; sitta fast; ej gå sönder; innehålla, rymma; stanna; an sich –, hålla tillbaka; den Athem an sich –, hålla andan; fest –, hålla fast, fasthålla; bei der Hand –, hålla vid handen; verschlossen –, hålla tillsluten, hålla stängd; halte die Augen zu! håll ögonen ihop! die Ohren zuhalten, hålla för öronen; Gericht –, hålla ting; im Schach –, hålla styr på; eine Sache hoch oder gering –, värdera en sak högt ell. ringa; auf Ehre –, vara mån om heder; auf Träume –, tro på drömmar; viel auf Jemanden –, sätta mycket värde på någon; ich halte nichts davon, jag sätter intet värde derpå; die Probe –, hålla profvet; sein Wort –, stå fast vid sitt ord; wofür –, anse för; für gut –, hålla för godt; ich halte ihn für einen redlichen Mann, jag anser honom för en redlig man; Stand –, hålla stånd; Tact –, hålla takten; das Feld –, hålla fältet; mit Etwas hinter dem Berge –, (*fig.*) hålla något hemligt, dölja en sak; es hält schwer, det är svårt, det håller svårt; das wird hart –, det lär gå svårt, det lär kosta på; sich –, hålla sig, stödja sig; sich rein –, hålla sig ren; sich versteckt –, hålla sig undan, hålla sig dold; sich an Etwas –, hålla, försvara sig; hålla sig, bibehålla sig; ich halte mich an ihn, jag håller mig till honom, jag litar på honom; dafür –, hålla för, hålla före; drauf –, (*jagtt.*) hålla på.

Halter, der, (*pl.* -) hållare (instrument att fasthålla något), skaft.

Haltung, die, hållande; hållning; stöd, fasthet, stadga; kroppsställning; uthållning.

Halunke, der, (*pl.* -n) skälm, skurk.

Hamen, der, (*pl.* -) håf, fiskhåf, krok; mit einem goldenen – fischen, (*fig.*) fiska med guldkrok.

Hämisch, *a.* ondskefull, ilsk, illsint, bitande, försmädlig.

Hamme, der, (*pl.* -n) knäveck; bakfjerding, spinka; die –, ryggen af en lie; inhägnad.

Hammel, der, (*pl.* Hämmel) gällgumse, snöpt gumse. **-braten, der,** fårstek. **-fleisch, das,** fårkött. **-keule, die,** fårbog, fårlår.

Hammeln, *v. a.* snöpa gumsar.

Hammen, *v. a.* hugga, skära, stympa.

Hammer, der, (*pl.* Hämmer) hammare; hammarverk, stångjernshammare, jernbruk; hammarhaj. **-axt die,** yxhammare. **-fisch, der,** hammarhaj. **-herr, der,** brukspatron. **-hütte, die,** hammarhytta. **-schlag, der,** hammarslag; hammarslagg. **-schmied, der,** hammarsmed. **-schmiede, die,** hammarsmedja. **-stiel, der,** hammarskaft. **-werk, das,** hammarverk; jernbruk.

Hämmerbar, *a.* som kan hamras. [hammare.

Hämmerchen, das, (*pl.* -) liten

Hämmerer, der, (*pl.* -) hamrare, smed.

Hämmerling, der, (*pl.* -e) tomtgubbe; pickelhäring.

Hämmern, *v. a.* hamra.

Hämorrhoiden, *pl.* gyllenåder.

Hampelmann, der, liten docka som hoppar upp och ned.

Hamster, der, (*pl.* -) hamster, åkerråtta.

Hand, (*pl.* Hände) hand; stil; die rechte –, högra handen; die linke –, venstra handen; die flache –, flata handen; die verkehrte –, afviga handen; die geballte –, knytnäfve; die – geben, gifva handen; – in – gehen, gå hand i hand; samtycka; aus erster – kaufen, köpa ur första hand; die Hände falten, knäppa ihop händerna; – anlegen, lägga hand vid; an die – gehen, gå tillhanda, gå vid handen; zur –, bei der –, till hands; von – zu –, från hand till hand; von – zu – gehen, gå hand emellan; von der – zum Munde leben, lefva från hand till mun; auf eigene –, på egen hand; Etw. unter d. Händen haben, hafva något för händer, arbeta på något; – an das Werk legen, lägga hand vid verket; – an sich selbst legen, bära händer på sig sjelf; alle Hände voll zu thun haben, hafva händerna fulla, hafva mycket att göra; sich einer Sache mit – und Fuß widersetzen, sträfva emot något med händer och fötter; aus den Händen (gehen) lassen, låta gå sig ur händerna; im Handumdrehen, i

ett brädkast, i en handvänning; die Arbeit geht ihm gut von der –, arbetet lider för honom; in gute Hände kommen, råka i goda händer; die Hände in den Schooß legen, lägga händerna i kors; vor der –, för närvarande, för det första, ännu; eine gute – schreiben, skrifva en vacker stil. **-amboß, der,** handstäd. **-anlegung, die,** handläggande, handläggning. **-arbeit, die,** handarbete, handaslöjd. **-arbeiter, der,** arbetare, handtverkare. **-baum, der,** (*sjöt.*) spelspak i ett vindspel. **-becken, das,** tvättfat, tvättskål, bäcken, rakfat, handfat. **-beil, das,** handyxa, handbila. **-blasebalg, der,** handpust. **-breite, die,** handsbredd. **-buch, das,** handbok. **-casse, die,** handkassa. **-eisen, -fesseln,** *pl.* handbojor, handklöfvar. **-fest,** *a.* handfast, stark. **-feste, die,** fastebref. **-förmig,** *a.* handformig, (*bot.*) handlik. **-geld, das,** handpenningar, handsöl; städsel. **-gelenk, das,** handled. **-gelöbniß, das,** handfästning, handslag. **-gemein,** *av.* på nära håll; – werden, råka i handgemäng, i slagsmål. **-gemenge, das,** handgemäng, slagsmål. **-geschmeide, das,** armband, handprydnad; äfv.: handklöfvar. **-glocke, die,** liten klocka, bordklocka. **-granate, die,** handgranat. **-greiflich,** *a.* handgriplig, påtaglig, ögonskenlig. **-greiflichkeit, die,** handåverkan; påtaglighet, ögonskenlighet. **-griff, der,** handgrepp, handtag; grepe, skaft; vana, handlag; konstgrepp. **-habe, die,** handtag, handfäste, grepe; öra på käril, skaft. **-haben,** *v.a.* handhafva; handtera; utöfva (en makt etc.); handhafva, skipa (rättvisa etc.). **-habung, die,** handhafvande, förrättning, befattning. **-kauf, der,** köp ur fri hand; minutering; handsöl. **-korb, der,** handkorg. **-krause, die,** manschett. **-kuß, der,** handkyss. **-langen,** *v. n.* handlanga. **-langer, der,** handlangare. **-laterne, die,** handlykta, handlaterna. **-leder, das,** sålhandske. **-lehen, das,** omedelbart län; arflän (som äfven tillfaller qvinnolinien). **-leitung, die,** handledande, handledning, undervisning. **-leuchter, der,** handlykta, ljusstake med handtag. **-lohn, der,** dagspenning; äfv.: penningar, som måste betalas till länsherren. **-los,** *a.* handlös, utan händer. **-mühle, die,** handqvarn. **-münze, die,** skiljemynt, småmynt. **-muskel, der,** handmuskel. **-nerv, der,** handnerv. **-orgel, die,** positif. **-pferd, das,** handhäst; (*fig.*) fjeskig person. **-presse, die,** handpress. **-reichung, die,** handräckning, hjelp. **-rücken, der,** utsidan af handen. **-säge, die,** handsåg, sticksåg. **-schelle, die,** handklofve. **-schlag, der,** handslag, handfästning, högtidligt löfte. **-schmitz, der,** handplagga. **-schraube, die,** handskruf (ett torturinstrument). **-schreiben, das,** handbref. **-schrift, die,** handskrift, handstil; manuskript; stil, hand; biljett, sedel. **-schriftlich,** *a. & av.* skrifven, egenhändig; i handskrift, skriftligen. **-schuh, der,** handske. **-schuhmacher, der,** handskmakare. **-seife, die,** handtvål. **-sieb, das,** handsåll. **-siegel, das,** handsigill, signet. **-spritze, die,** handspruta. **-stein, der,** (*bergv.*) stuff. **-teller, der,** flata handen. **-tuch, das,** handduk. **-voll, die,** göpen, handfull; liten hop, ringa antal. **-wage, die,** besman, handvigt. **-werk, das,** handtverk, profession; handtverksskrå, gille; Jemandem ins – greifen, falla någon i embetet; ein zünftiges –, handtverk, som hör under embete ell. skrå. **-wasser, das,** handvatten. **-werker, -werksmann, der,** handtverkare. **-werksbursch, -werksgesell, der,** handtverksgesäll, lärling. **-werkslehrling, der,** handtverkslärling, lärgosse. **-werksleute,** *pl.* handtverksfolk. **-werksmäßig,** *a.* handtverksmessig, på handtverksvis, mekanisk. **-werkszeug, das,** handtverksredskap; verktyg. **-werkszunft, die,** embete, skrå. **-wörterbuch, das,** handlexikon. **-wurzel, die,** handlofve. **-zeichen, das,** bomärke. **-zeichnung, die,** handteckning; handritning. **-zug, der,** handstil, sätt att skrifva; bomärke.

Händchen, das, (*pl.* –) liten hand; gieb das –! gif lilla handen! (säges till barn).

Hände-druck, der, handkramning, handtryckning. **-klatschen, das,** handklappning, applaus.

Handel, der, (*pl.* **Händel**) handel, handelsrörelse; köp; (Händel, *pl.*) tvist, mål, sak; gräl; – und Wandel, handel och vandel; einen – abschließen, sluta en handel; einen – anfangen, börja, etablera en handelsrörelse; Händel mit Jemandem anfangen, börja gräl, tvist ell. strid med någon.

Handeln, *v. n.* handla, drifva handel, idka handel; pruta; handla om, afhandla; underhandla om; förhålla sig, uppföra sig emot någon; er handelt mit Zucker, han handlar med sockar; er handelt nach Rußland, han drifver handel på Ryssland; er handelt (feilscht) stets, han prutar alltid; er läßt schon mit sich –, han låter nog pruta med sig; (*fig.*) han ger nog efter; gegen das Gesetz –, handla emot lagen; gut, schlecht gegen Jemanden –, handla (uppföra sig) väl, illa emot någon; nach Belieben –, handla efter behag; Jemandem zuwider –, göra någon emot.

Handels-agent, der, handelsexpedit. **-angelegenheit, die,** handelsaffär. **-bericht, der,** handelsberättelse. **-betrieb, der,** handelsbedrift, handelsrörelse. **-bilanz, die,** handelsvåg, handelsbalans. **-brauch, der,** handelskotyme, handelsbruk. **-brief, der,** köpmansbref, handelsbref. **-bündniß, das,** handelsbolag. **-diener,** (Handlungsdiener) **der,** handelsbetjent. **-flotte, die,** handelsflotta. **-frau, die,** handelsfru, enka som idkar handel; fruntimmer som idkar tabulethandel. **-freiheit, die,** handelsfrihet. **-geist, der,** handelsande, handelstalent. **-genoß, der,** kompanjon. **-gericht, das,** handelsrätt, handelsdomstol. **-geschäft, das,** handelsaffär; *pl.* handelsärender. **-gesellschaft, die,** handelsbolag, handelskompani. **-gesellschafter, der,** bolagsman i handelsaffär, kompanjon. **-geschichte, die,** handelshistoria. **-gesetz, das,** handelsbalk. **-haus, das,** handelshus. **-herr, der,** handelsherre, grosshandlare. **-innung, die,** handelsgille, handelsförening. **-jude, der,** schackrare. **-leute,** *pl.* handlande, köpmän. **-mann, der,** handelsman; gårdfarihandlande. **-platz, der,** handelsplats, handelsort. **-recht, das,** handelslag, handelsbalk. **-reise, die,** handelsresa, affärsresa. **-reisender, der,** handelsresande. **-sache, die,** handelssak, handelsaffär, handelsmål. **-schiff, das,** handelsskepp, köpmansskepp, kofferdifartyg. **-schule, die,** handelsskola, handelsinstitut. **-stadt, die,** handelsstad. **-verein, der,** handelssocietet. **-verbindung, die,** handelsförbindelse. **-verkehr, der,** handelstrafik, handelsrörelse; in Handelsverkehr (Handelsverbindung) mit Jemandem stehen, stå i handelsförbindelse med någon. **-volk, das,** handelsfolk, handelsnation. **-zeitung, die,** handelstidning. **-zweig, der,** handelsgren.

Händler, der, handlande (brukas endast i sammansättningar); krämare.

Handlich, *a.* handterlig; dräglig, foglig.

Handlung, die, (*pl.* **-en**) handling; gerning, förrättning; akt; handel, handelsrörelse; underhandling; die – von Meyer & Co., Meyer & Co's handelsrörelse ell. förrättning. **-sbuch, das,** handelsbok, köpmansbok. **-sdiener, der,** handelsbetjent. **-shaus, das,** handelshus. **-sreisende, der,** handelsresande. **-svortheil, der,** handelsfördel. **-sweise, die,** handlingssätt. **-szweig, der,** handelsgren.

Hanf, der, hampa. **-acker, der,** hampåker, hampland. **-bau, der,** hampodling. **-bereiter, der,** hamphácklare. **-breche, die,** hampbråka. **-brechen, das,** hampbråkning. **-darre, die,** hamptorkning, hamptorkningsrum. **-garn, das,** hampgarn. **-hechel, die,** hamphäckla.

-**hede**, **die**, hampblår. -**kamm**, **der**, hampkam. -**kraut**, **das**, flugblomster. -**leinwand**, **die**, hamplärft. -**meise**, **die**, entita. -**nessel**, **die**, hampört. -**öl**, **das**, hampolja. -**papier**, **das**, papper tillverkadt af hampa. -**röste**, **die**, ställe der hampa rötes. -**same**, **der**, hampfrö. -**schwinge**, **die**, skäkta. -**seil**, **das**, hamprep. -**stengel**, **der**, skäfva i hampa; hampstjelk. -**weide**, **die**, korgpil.

Hänfen, *a.* af hampa, hamp....

Hänfling, **der**, (*pl.* -**e**) hampling.

Hang, **der**, (Abhang) sluttning, branthet; (Neigung) håg, lust, böjelse; - zum Spiel, böjelse för spel; - zum Bösen, böjelse för det onda.

Hänge-backe, **die**, hängande kind. -**bauch**, **der**, hängbuk, stor hängande buk. -**brücke**, **die**, hängbro. -**dohne**, **die**, fågeldona som hänges på buskar och träd. -**lampe**, **die**, hänglampa. -**leuchter**, **der**, ljuskrona; ljusarm. -**matte**, **die**, hängmatta. -**pfahl**, **der**, grindstolpe. -**riemen**, **der**, vagnsrem, hvarpå korgen hvilar. -**schloß**, (Vorlegeschloß) **das**, hänglås, utanlås. -**werk**, **das**, hängverk.

Hangen, **Hängen**, *v. irr. n.* hänga, vara hängande, vara upphängd; slutta; an Etwas -, fastna, hänga vid något; den Kopf - lassen, hänga hufvudet; das Maul - lassen, hänga läppen; daran hängt es, deri ligger det, deri ligger svårigheten.

Hängen, *v. a.* hänga, fästa vid; upphänga; sich an Jemanden -, hänga sig vid, hänga efter någon; hålla med någon; den Kopf -, hänga hufvudet; sein Herz an Etwas -, fästa sitt hjerta vid något; sich -, hänga sig.

Hanke, **die**, (*pl.* -**n**) bakdel af en häst; - in der Noth, hjelp i nöden.

Hans, *nom. pr.* Hans; Hänschen, lilla Hans; - in allen Gassen, en som är öfverallt; was Hänschen nicht lernt, lernt - nimmermehr, hvad man ej lär i sin ungdom, lär man aldrig på ålderdomen. -**wurst**, **der**, harlekin, farsör. [bund.

Hansa, **Hanse**, **die**, hanseför-

Hanseat, **der**, (*pl.* -**en**) hanseat.

Hanseatisch, *a.* hanseatisk.

Hansestadt, **die**, (*pl.* -**städte**) hansestad.

Hänseln, *v. a.* upptaga i ett sällskap; inviga; begabba, narras med.

Hantiren (hanthieren), *v. a.* handtera; behandla, arbeta, bearbeta; bemöta, förfara med; idka näring, handla.

Hantirung (Hanthierung), **die**, (*pl.* -**en**) handtering, profession; bemötande, förfarande.

Hapern, *v. n.* happla, haka emot; stappla.

Happig, *a.* girig, glupsk.

Härchen, **das**, litet hår; liten bit, munsbit. [häradsfogde.

Harde, **die**, härad. -**svogt**, **der**,

Hären, *a.* af hår, hår....; ein härenes Hemd, en hårskjorta.

Harfe, **die**, (*pl.* -**n**) harpa; sädesharpa; skjul att torka säd uti; äfv.: ett slags flundra. -**nklang**, **der**, harpklang, harpton. -**nmädchen**, **das**, harpspelerska. -**saite**, **die**, harpsträng. -**schlüssel**, **der**, harpstämmare; äfv.: harpklav. -**nzug**, **der**, harpregister (i orgverk).

Harfen, *v. n.* spela på harpa.

Harfner, (Harfenist) **der**, (*pl.* -) harpspelare.

Häring, **der**, (*pl.* -**e**) sill.

Härings-bude, **die**, sillbod, hökarebod. -**büse**, **die**, båt till sillfiske. -**fang**, **der**, sillfiske, sillfångst. -**handel**, **der**, sillhandel. -**händler**, **der**, sillhandlare. -**lake**, **die**, silllake. -**milch**, **die**, sillmjölke. -**netz**, **das**, sillvad. -**salat**, **der**, sillsalat. -**salzer**, **der**, sillsaltare. -**schwanz**, **der**, sillstjert. -**tonne**, **die**, silltunna. -**weib**, **das**, sillmånglerska; hökerska.

Harke, **die**, (*pl.* -**n**) **Harken**, **der**, (*pl.* -) harka, räfsa, kratta. -**nstiel**, **der**, harkaskaft. -**nzahn**, **der**, harkatand, krattpinne, räfspinne.

Harken, *v. a.* harka, räfsa, kratta.

Harlekin, **der**, (*pl.* -**e**) arlekin, narr, tok, pikelhäring. -**spritsche**, **die**, arlekinssvärd.

Harlekinade, **die**, tokeri, gyckleri.

Harm, **der**, grämelse, harm, bedröfvelse. -**los**, *a.* harmlös, god, oskyldig. -**losigkeit**, **die**, harmlöshet, oskyldighet. -**voll**, *a.* harmfull. [ma sig.

Härmen, **sich**, *v. r.* harmas, grä-

Harmonica, **die**, harmonika (ett instrument).

Harmonie, **die**, (*pl.* -**n**) harmoni, samljud; öfverensstämmelse, enighet.

Harmoniren, *v. n.* harmoniera, stämma öfverens, vara ense; förlikas.

Harmonisch, *a.* harmonisk, öfverensstämmande; enig.

Harn, **der**, urin, pink, piss. -**artig**, *a.* urinaktig. -**blase**, **die**, urinblåsa. -**fluß**, **der**, urinflöd, oförmögenhet att hålla sitt vatten. -**gang**, **der**, uringång. -**glas**, **das**, uringlas. -**gries**, **der**, grus i urinen. -**haut**, **die**, hinna som sätter sig på urin; (*anat.*) korfskinnet, en hinna hörande till efterbörden. -**kraut**, **das**, flugblomster, luktörne. -**röhre**, **die**, urinrör. -**ruhr**, **die**, mjölkpiss (en sjukdom). -**säure**, **die**, urinsyra. -**treibend**, *a.* urindrifvande. -**verhaltung**, **die**, urinens hållande. -**verstopfung**, **die**, urinstämma. -**zwang**, **der**, kallpiss. [pinka.

Harnen, *v. n.* kasta sitt vatten,

Harnisch, **der**, (*pl.* -**e**) harnesk, jernklädning, panser, rustning; in - gerathen, bli upphetsad; Jemanden in - jagen, sätta någon i harnesk, reta någon till vrede. -**brett**, **das**, (*väfv.*) harneskbräde, harneskplanka.

Harnischen, *v. a.* kläda i harnesk.

Harpune, **die**, (*pl.* -**n**) harpun.

Harren, *v. n.* vänta, afbida, dröja; auf Gott -, hoppas på Gud.

Harren, **das**, väntande, väntan, afbidan, dröjande; Hoffen und - macht Manchen zum Narren, väntan och hopp gör mången galen.

Harsch, *a.* hård, sträf, skarp, grof; härsk; hes; eine -e Luft, kulen och ruskig väderlek. [pa.

Harschen, *v. n.* skorpna, få skor-

Hart, *a.* hård, fast, tät, stadig, stark, styf; sträng, svår, skarp, sträf, grof; ogen, obeveklig; - werden, hårdna; -es Holz, hårdt trä; -e Eier, hårdkokte ägg, *pl.*; -er Sinn, hårdt sinne; -er Kopf, envist hufvud; -e Arbeit, svårt arbete; -e Zeiten, svåra tider, *pl.*; -er Winter, hård vinter; -es Getreide, hvete, råg, korn, i motsats till hafre; -es Futter, foder af säd. - *av.* hårdt, hårdeligen, starkt, skarpt; svårt; (nahe) när intill, tätt bredvid; nära vid; - liegen, ligga hårdt; - gebacken, hårdt backad; das hält -, det håller hårdt; Jemandem - zusetzen, gå hårdt på någon; das kommt ihm - an, det går svårt för honom; Jemanden - bestrafen, hårdeligen straffa någon. -**händig**, *a.* hårdhandt. -**häutig**, *a.* hårdskinnad, tjockskinnad. -**herzig**, *a.* hårdhjertad, obarmhertig. -**herzigkeit**, **die**, obarmhertighet. -**hörig**, *a.* lomhörd. -**köpfig**, *a.* styfsint, envis, tredsk. -**leibig**, *a.* hårdlifvad, förstoppad. -**leibigkeit**, **die**, hårdt lif, förstoppning. -**mäulig**, *a.* munstyf, hårdmunt, styfmunt. -**mäuligkeit**, **die**, munstyfhet. -**näckig**, *a.* hårdnackad, envis, halsstarrig; långvarig. -**näckigkeit**, **die**, hårdnackenhet, halsstarrighet, envishet. -**riegel**, **der**, (*bot.*) liguster, benved. -**rindig**, -**schalig**, *a.* som har hård skorpa ell. bark.

Härte, **die**, hårdhet; stränghet, obarmhertighet, hårdhet, sträfhet; härdning (jerns och ståls); härd i stål. [förhärda; kallhamra.

Härten, *v. a.* härda; göra hård,

Härtlich, *a.* något hård, sträf.

Härtung, **die**, härdning, förhärdande; kallhamrande.

Harz, **der**, Harz ell. Harziska skogen i Tyskland. -**bewohner**, **der**, en som bor i Harziska skogstrakten. -**gebirge**, **das**, Harzberget. -**käse**, **der**, ost tillverkad i Harztrakten. -**stadt**, **die**, stad på Harzberget.

Harz, **das**, (*pl.* -**e**) harts, kåda. -**artig**, *a.* hartsaktig, kådaktig. -**baum**, **der**, kådaktigt träd (tall,

gran etc.). **-sieden, das,** hartskokning. [af träden.

Harzen, *v. a.* hartsa, taga kådan

Harzer, der, (*pl.* -) en som samlar kåda af träd; äfv.: en som bor i Harziska skogstrakten.

Harzicht, *a.* som liknar kåda.

Harzig, *a.* kådaktig, kådig, hartsaktig, som gifver kåda ell. harts.

Hasard (Hasardspiel), **das,** hasard, hasardspel, vågspel, dobbel, dobblande; – spielen, spela hasard, dobbla. **-spieler, der,** hasardspelare, dobblare.

Haschen, *v. a.* få fatt uti, fånga, gripa, taga. [harunge.

Häschen, das, (*pl.* -) ung hare,

Häscher, der, (*pl.* -) stadsvakt, polisbetjent; bödel.

Hase, der, (*pl.* -n) hare; (*fig.*) pultron, mes; das Männchen des -n, harhanne; viele Hunde sind des – Tod, (*ordsp.*) många hundar äro harens död.

Hasel, die, (*pl.* -n) hassel, hasselbuske. **-busch, der,** hasselbuske. **-huhn, das,** hjerpe. **-maus, die,** hasselmus. **-nuß, die,** hasselnöt. **-ruthe, die,** hasselspö. **-staude, die,** hassel, hasselbuske. **-stock, der,** hasselkäpp.

Haseliren, *v. n.* haslera, fjollas, tokas, bära sig tokigt åt.

Hasen-ampfer, der, (*bot.*) harsyra, harväpling, gökmat. **-auge, das,** (*med.*) haröga. **-äugig,** *a.* harögd. **-balg, der,** harskinn. **-braten, der,** harstek. **-fährte, die,** harspår. **-fell, das,** harskinn. **-fett, das,** harfett, harister. **-fuß, der,** harfot; fjollig menniska, pultron, mes; mit dem – verwischen, stryka öfver med harfoten. **-haar, das,** harhår. **-hetze, die,** harjagt med hundar. **-hund, der,** hund som brukas till harjagt. **-jagd, die,** harjagt. **-klee, der,** gåsgräs; bergsyra; gökmat, harväpling. **-klein, das,** framdelen af en hare. **-kohl, der,** mjölktistel, harkål. **-kraut, das,** flåsgräs. **-lab, das,** harlöpe. **-lager, das,** harbo, harläger. **-lattich, der,** mjölkblomster, svinkål, *leontodon autumnale.* **-maul, das,** ett slags flundra. **-nest, das,** harläger, harbo. **-ohr, das,** haröra; äfv.: (*bot.*) darrgräs; byll. **-panier, das,** harvärja; flykt; das Hasenpanier ergreifen, taga till harvärjan. **-pappel, die,** kattost. **-pfeffer, der,** se Hasenschwarz. **-scharte, die,** harmynthet, klufven öfverläpp. **-schartig,** *a.* harmynt. **-schrot, das,** harskrot. **-schwarz, das,** svartsoppa af blodet och frambogarne på haren. **-sprung, der,** krumsprång; (*jagtt.*) harspår; harsprång; bakfötterna på en hare; äfv.: en vinsort. **-spur, die,** harspår. **-zwirn, der,** en sort bindegarn.

Häsin, die, (*pl.* -nen) harhona.

Haspe, die, (*pl.* -n) hake, dörrhake; gångjern (på dörrar och fönster).

Haspel, der & **die,** (*pl.* -n) härfvel, nystfot; vindspel; häftyg.

Haspeln, *v. a.* härfla, härfva, haspla; afnysta; hissa; vinda upp med vindspel.

Haspen, der, se **Haspe.**

Haß, der, hat; – gegen Jemanden hegen, hysa hat till någon; sich – zuziehen, ådraga sig hat; seinen – an Jemandem auslassen, släcka sitt hat på någon.

Hassen, *v. a.* hata. **-swerth,** *a.* förhatlig. [de, förföljare.

Hasser, der, (*pl.* -) hatare, fien-

Häßlich, *a.* ful, vanskaplig; stygg, otäck, gemen; olidlig; ein -es Weib, en ful qvinna, en fulissa.

Häßlichkeit, die, fulhet, vederstygglighet, vanskaplighet.

Hast, die, skyndsamhet, hast.

Hasten, *v. n.* hasta, ila, skynda.

Hastig, *a.* hastig, skyndsam; snabb; hetsig, snarsticken.

Hastigkeit, die, hast, hastighet; snarstickenhet. [med.

Hätscheln, *v. a.* smeka, klema

Hatschier, der, lifdrabant.

Hatz, die, hetsjagt, jagt med hundar.

Hau, der, (*pl.* -e) hugg; skogshygge; småskog, ungskog. **-bank, die,** huggbänk. **-bar,** *a.* som kan fällas ell. huggas. **-block, der,** huggkubb. **-degen, der,** huggvärja, huggsabel; (*fig.*) gammal krigare. **-zahn, der,** huggtand. **-zähne,** *pl.* betar på vildsvin.

Häubchen, das, liten hufva.

Haube, die, (*pl.* -n) hufva, mössa; tofs (på fåglar); kalott; (Kuppel) kupigt torn ell. tak; unter die – kommen, blifva gift, blifva fru; er ist unter der – nicht richtig, det står ej rätt till med honom, han är oredig i hufvudet.

Häubeln, *v. a.* (den Falken) sätta mössan på.

Hauben, *v. a.* påsätta hufvan.

Hauben-band, das, hufvaband. **-drossel, die,** sidensvans. **-ente, die,** tofsand. **-fink, der,** domherre. **-kopf, der,** möss-stock, mössblock. **-lerche, die,** tofslärka. **-meise, die,** tofsmes, tofstita. **-stock, der,** möss-stock, mössblock. **-taube, die,** tofsdufva.

Haubitze, die, (*pl.* -n) haubits.

Hauch, der, (*pl.* -e) fläkt, väderpust; andtag, ande.

Hauchen, *v. n.* fläkta, blåsa, pusta, flåsa, andas, flämta; Jemandem ins Gesicht –, andas i ansigtet på någon.

Haue, die, (*pl.* -n) hacka, rotyxa, trädgårdshacka.

Hauen, *v. irr. a.* hugga; skära; hacka; slå; piska; uthugga, utgräfva, rista ell. skära i, urhålka, urgröpa; Holz –, fälla trän, hugga ved; in Stein –, hugga i sten; über die Schnur –, gå utom skrankorna; weder gehauen noch gestochen, hvarken hugget eller stucket, hvarken hackadt eller malet; sich –, slåss.

Hauer, der, (*pl.* -) huggare, klyfvare; vildsvin; *pl.* betar på vildsvin.

Häufchen, das, (*pl.* -) liten hop.

Haufe, Haufen, der, (*pl.* -n) hög, hop, stack; samling, mängd, myckenhet; tropp, band, sällskap; ein Haufen Steine, en hög af stenar; ein Haufe Volks, en hop (myckenhet) af folk; der gemeine –, allmänna hopen; gemena folket; über den -n werfen, kasta öfverända; über den -n fallen, falla omkull, falla öfverända; auf einen -n bringen, samla ihop på ett ställe; es liegt Alles über einen -n, det ligger allt i en hög, i en mölja. **-nweise,** *av.* högtals, hoptals, troppvis, flocktals, flockvis.

Häufeln, *v. a.* lägga ell. sätta i små högar; kupa; Heu –, vålma hö.

Häufen, *v. a.* hopa, höga, lägga i hög, lägga högtals, samla, hopsamla, föröka, uppstapla, vräka ihop; råga; sich –, *v. r.* hopa sig, samla sig, komma tillsamman; taga till, växa till.

Haufen, *v. n.* tilltaga i vidd och höjd.

Häufig, *a.* ymnig, öfverflödig; som ofta återkommer ell. sker; många, flera. – *av.* ofta; talrikt, i mängd, i öfverflöd.

Häufung, die, samlande, förökande, förökelse, rågande.

Haupt, das, (*pl.* **Häupter**) hufvud; (*fig.*) hufvudman, öfverhufvud; befälhafvare; den Feind aufs – schlagen, slå fienden helt och hållet; zu Häupten des Bettes, vid hufvudgärden; (i sammansättningar betyder Haupt: hufvudsaklig, förnämst, vigtigast, hufvud...). **-abschnitt, der,** hufvudafdelning. **-absicht, die,** hufvudafsigt, hufvudändamål. **-ader, die,** hufvudåder. **-altar, der,** högaltare. **-anker, der,** pliktankare. **-arbeit, die,** hufvudarbete. **-armee, die,** hufvudarmé. **-artikel, der,** hufvudartikel. **-balken, der,** arkitraf; haubjelke. **-bau, der,** hufvudbyggnad. **-begriff, der,** hufvudbegrepp. **-beschäftigung, die,** hufvudyrke. **-bestandtheil, der,** hufvudbeståndsdel. **-beweis, der,** hufvudbevis. **-binde, die,** hufvudbindel, diadem; turban. **-bohrer, der,** trepan. **-buch, das,** hufvudbok. **-drüse, die,** körtel i hufvudet; äfv.: den största körteln ibland flera. **-eigenschaft, die,** hufvudegenskap. **-eingang, der,** hufvudingång, hufvudport. **-erbe, der,** förnämsta arfvingen, hufvudarfvinge. **-fall, der,** hufvudhändelse, vigtigt fall ell. händelse. **-farbe, die,** hufvudfärg, grundfärg. **-fehler, der,** hufvudfel. **-feind, der,** hufvudfiende. **-figur, die,** hufvudfigur. **-fluß, der,** för-

nämsta floden. **-frage**, die, hufvudfråga. **-gang**, der, hufvudgång. **-gebäude**, das, hufvudbyggnad, karaktersbyggnad. **-geld**, das, hufvudstol, kapital. **-geschoß**, das, förnämsta ell. första våningen. **-gläubiger**, der, hufvudkreditor. **-graben**, der, hufvuddike. **-grund**, der, hufvudgrund; hufvudorsak; hufvudskäl. **-gut**, das, hufvudgods, stamgods. **-haar**, das, hufvudhår. **-handlung**, die, hufvudhandling; äfv.: stort handelshus. **-heer**, das, hufvudarmé. **-inhalt**, der, hufvudinnehåll. **-jagd**, die, hufvudjagt, stor jagt. **-kirche**, die, hufvudkyrka, moderkyrka; domkyrka. **-krankheit**, die, hufvudvärk; farlig sjukdom, hufvudsjukdom. **-lager**, das, hufvudläger, hufvudqvarter. **-laster**, das, hufvudlast. **-leute**, *pl.* höfdingar, höfvitsmän; hufvudmän, anförare. **-linie**, die, hufvudlinie. **-mangel**, der, hufvudbrist, hufvudfel. **-mann**, der, hufvudman, höfding, höfvitsman, anförare; kapten. **-mannschaft**, die, höfdingsdöme, höfdingsvärdighet; kaptensställe; ståthållarskap. **-mast**, der, stormast. **-mittel**, das, hufvudmedel, säkert, ofelbart medel. **-narr**, der, stor narr, ortsnarr. **-neigung**, die, hufvudböjelse, hufvudpassion. **-ort**, der, hufvudort, hufvudsäte. **-person**, die, hufvudperson; hufvudman; öfverhufvud. **-planke**, die, (*sjöt.*) bordläggningsplanka. **-punct**, der, hufvudpunkt, hufvudartikel. **-quartier**, das, hufvudqvarter. **-rechnung**, die, hufvudräkning. **-regel**, die, hufvudregel. **-ring**, der, fallvalk. **-rolle**, die, hufvudroll. **-sache**, die, hufvudsak, hufvudpunkt; bei der – bleiben, hålla sig vid ämnet. **-sächlich**, *a.* hufvudsaklig, väsentlig. – *av.* hufvudsakligen. **-schlacht**, die, hufvudträffning, hufvudbatalj. **-schlüssel**, der, hufvudnyckel. **-schuld**, die, största skulden, hufvudstol. **-segel**, das, storsegel. **-seite**, die, hufvudsida, förnämsta sidan af något; åtsida (af ett mynt ell. medalj). **-sitz**, der, hufvudsäte. **-sorge**, die, hufvudbestyr. **-spaß**, der, hufvudspratt. **-sprache**, die, hufvudspråk, grundspråk, modersmål. **-stadt**, die, hufvudstad. **-stärke**, die, hufvudstyrka. **-stein**, der, grundsten. **-stimme**, die, hufvudstämma. **-straße**, die, förnämsta gatan; landsväg. **-streich**, der, mästerstycke; hufvudspratt. **-strom**, der, förnämsta floden. **-stück**, das, hufvudstycke, hufvudpunkt; artikel; hufvuddel. **-stütze**, die, hufvudstöd. **-summe**, die, hufvudsumma; hufvudstol, kapital. **-thür**, die, hufvuddörr, hufvudport; portal. **-titel**, der, hufvudtitel. **-treffen**, das, hufvudträffning. **-umstand**, der, hufvudomständighet. **-urkunde**, die, hufvuddokument. **-ursache**, die, hufvudorsak, den förnämsta orsaken. **-veränderung**, die, hufvudförändring. **-wache**, die, högvakt. **-wind**, der, ett af de fyra väderstrecken. **-wissenschaft**, die, hufvudvetenskap, grundvetenskap. **-wort**, das, hufvudord; substantiv. **-wunde**, die, sår i hufvudet; farligt sår. **-zahl**, die, grundtal, kardinaltal. **-zeichen**, das, hufvudtecken. **-zeuge**, der, hufvudvittne. **-zug**, der, hufvuddrag. **-zweck**, der, hufvudändamål, hufvudafsigt.

Häuptel-kohl, der, hufvudkål, hvitkål. **-salat**, der, hufvudsalat.

Häupteln, sich, *v. r.* knyta sig (om sallat och kålhufvuden).

Häuptling, der, (*pl.* -e) höfding, hufvudsman; anförare.

Häuptlings, *av.* med hufvudet förut, hufvudstupa.

Haus, das, (*pl.* Häuser) hus; hem; boning; hushåll; familj, slägt, anhöriga; – und Hof, hus och gård; von – zu –, ur hus i hus; das ganze –, hela huset, hela familjen; von gutem -e sein, vara af godt hus; die Frau vom -e, frun i huset; das königliche –, det kungliga huset; zu -e sein, vara hemma; nach -e gehen, gå hem; von -e, hemifrån; von – aus, ursprungligen; ein Schalk von – aus, en hufvudskalk; von -e aus Jurist, Kaufmann &c., ursprunglig jurist, köpman etc.; damit hättest du immer zu -e bleiben können, dermed hade du kunnat tiga; mit der Thür ins – fallen, komma obetänksamt fram med något. **-andacht**, die, husandakt. **-apotheke**, die, husapotek. **-arme**, der & die, husfattig, som blyges att tigga. **-arrest**, der, husarrest, civilarrest. **-arzenei**, die, husläkedom. **-arzt**, der, husläkare. **-backen**, *a.* hemmabakad. **-bau**, der, husbyggnad. **-bedarf**, der, husbehof. **-besichtigung**, die, husesyn. **-besitzer**, der, husägare. **-bewohner**, der, inhysehjon. **-bier**, das, svagdricka. **-brauch**, der, hussed. **-buch**, das, hushållsbok. **-bursch**, der, hyresman; student som bor i ett hus jemte en annan. **-capelle**, die, huskapell. **-dieb**, der, gårdstjuf, hustjuf; äfv.: tätting. **-diebstahl**, der, hustjufnad. **-drache**, der, husdjefvul, trätgirig qvinna i huset. **-ehre**, die, husets heder; husfru, husära. **-flur**, die, förstuga. **-frau**, die, matmoder, värdinna, fru i huset, hustru. **-freund**, der, husvän. **-friede**, der, husfred, hemfred. **-friedensbruch**, der, (*lagt.*) hemgång. **-gebrauch**, der, hussed. **-geflügel**, das, fjäderfä som underhålles hemma vid gården. **-geist**, der, tomtgubbe. **-genossen**, *pl.* husfolk, familj; hushållet. **-geräth**, das, bohag, bohasting, husgeråd, möbler. **-gesetz**, das, en såsom lag antagen öfverenskommelse i en furstlig familj. **-gesinde**, das, gårdsfolk, husfolk, tjenstefolk. **-glocke**, die, husklocka, klocka vid förstugudörren. **-götter**, *pl.* husgudar. **-grille**, die, syrsa. **-hahn**, der, hustupp. **-halten**, *v. irr. n.* hushålla, hålla hushåll. **-hälter**, der, hushållare, ekonom. **-hälterin**, die, hushållerska. **-hälterisch**, **-hältig**, *a.* hushållsaktig, tarflig, sparsam. **-hältigkeit**, die, hushållsaktighet. **-haltung**, die, hushållning, hushåll. **-haltungsbuch**, das, hushållsbok. **-haltungskunst**, die, hushållskonst. **-herr**, der, husbonde, husvärd; husfader. **-hofmeister**, der, hushofmästare. **-hund**, der, gårdshund, bandhund. **-jungfer**, die, husjungfru, hushållerska, husmamsell. **-katze**, die, huskatt. **-kauf**, der, husköp. **-kleid**, das, hvardagsklädning. **-knecht**, der, gårdsdräng, husdräng. **-kost**, die, husmanskost. **-kreuz**, das, (*fig.*) huskors. **-krieg**, der, oenighet mellan äkta makar. **-laub**, das, **-lauch**, der, huslök, taklök. **-lehrer**, der, husläraro, informator. **-leinwand**, die, huslärft, hemväfdt lärft, slitlärft. **-leute**, *pl.* hyresmän; husfolk, tjenstefolk. **-magd**, die, huspiga. **-mann**, der, hyresman, husman; portvaktare, husdräng. **-mannskost**, die, husmanskost. **-marder**, der, bokmård, aspmård. **-mark**, das, björndill. **-mast**, die, stallfodring. **-meister**, der, husmästare, intendent, husuppsyningsman. **-miethe**, die, hushyra. **-mittel**, das, husmedel, husläkedom, huskur. **-mühle**, die, hemqvarn, husbehofsqvarn. **-mutter**, die, husmoder, matmoder. **-ordnung**, die, hussed, af ägaren stadgad ordning för hyresmän i ett hus. **-orgel**, die, husorgel, positiv. **-postille**, die, huspostilla. **-prediger**, der, huspredikant. **-rath**, der, husgeråd. **-ratte**, die, husråtta. **-recht**, das, husrätt; husbonde-rättighet. **-regiment**, das, hushållsregering, husbondkast, husbondevälde. **-sache**, die, hussak, husangelägenhet. **-sässig**, *a.* husägande, bofast. **-schabe**, die, torraka. **-schlachten**, das, slagt till husbehof. **-schlange**, die, huggorm. **-schlüssel**, der, portnyckel, husnyckel. **-schoß**, der, husskatt, taxa på hus. **-schwalbe**, die, hussvala. **-schwelle**, die, förstugutröskel. **-segen**, der, välsignelse i huset; (*fig.*) barn. **-sitte**, die, hussed. **-sorge**, die, hushållsbekymmer. **-sperling**, der, tätting, gråsparf. **-stand**, der, hushållsstånd, husväsen. **-suchung**, die, hussökning, husvisitation. **-tafel**, die, hustaffa, familjtaffel. **-taube**, die, husdufva. **-teufel**, der, hus-

djefvul. -thier, das, husdjur. -thür, die, husdörr. -trauer, die, enskild sorg. -trauung, die, vigsel förrättad i huset. -trunk, der, husdryck, vanlig dryck. -unke, die, (*vulg.*) person som ständigt sitter hemma. -vater, der, husfader, husbonde. -verstand, der, vanligt förstånd. -vertrag, der, familjfördrag. -verwalter, der, husförvaltare, hofmästare. -vieh, das, hemtamd boskap. -vogt, der, husfogde, gårdsfogde. -vogtei, die, slotskansli; stadsfängelse. -wanze, die, vägglus. -wesen, das, husväsen, hushåll, hushållning. -wirth, der, husvärd, husbonde; hushållare. -wirthin, die, värdinna, matmoder. -wirthschaft, die, hushåll, hushållning. -wurz, die, taklök. -zins, der, hushyra, huslega. -zucht, die, hustukt, husaga.

Häuschen, das, (*pl.* -) litet hus.

Hausen, *v. n.* bo, hafva qvarter; framfara, husera; stoja, göra oväsende; mit einander -, bo tillsammans; übel -, gå illa åt, förfara hårdt med; hushålla illa.

Hausen, der, (*pl.* -) husen, husstör (fisk). -blase, die, husblåss.

Hausiren, (-gehen) *v. n.* bära omkring till salu.

Hausiren, das, varors kringbärande till salu.

Hausirer, der, (*pl.* -) gatkrämare, gårdsfarihandlare, krämare som går omkring med varor och bjuder ut till salu.

Häusler, der, (*pl.* -) husman, hyresman; backstuguhjon, backstugusittare, inhysehjon; torpare.

Häuslich, *a.* & *av.* huslig, hushållsaktig; das -e Leben, huslefnaden; die -e Sicherheit, husfred, hemfred; sich - niederlassen, bosätta sig, sätta bo, sätta hushåll.

Häuslichkeit, die, huslighet, hushållsaktighet.

Häusling, se Häusler.

Haut, die, (*pl.* Häute) hud, skinn; hinna; skal, skorpa; hud, läder; aus der - fahren wollen, vara utom sig, ej kunna styra sig; mit heiler - davon kommen, slippa helskinnad från något; er ist eine gute ehrliche -, han är en god, ärlig karl; seine - theuer verkaufen, sälja sitt lif dyrt; ich möchte nicht in seiner - stecken, jag vill ej vara i hans kläder; mit - und Haaren, med hull och hår. -farbe, die, hudfärg, hy. -flügler, *pl.* (*zool.*) hymenoptera. -krankheit, die, hudsjukdom. -los, *a.* hudlös. -wurm, der, onda bettet; fulslag; ett slags tagelmask.

Häutchen, das, (*pl.* -) hinna, tunn och fin hud.

Häuten, *v. a.* aftaga huden, aftaga skinnet, flå; sich -, krypa ur skinnet, ömsa hud (om ormar); krypa ur skalet (om insekter).

Häuticht, *a.* hinnlik, hudlik.

Häutig, *a.* som har hud ell. skinn; hinnaktig, som består af hinnor.

Haverei (Haverie, Haferei), die, haveri, sjöskada; skådestånd för varor som under storm kastas öfver bord; hamnpenningar, lotspenningar.

Hav, se Hai.

Hazard, se Hasard.

He! Heh! *intj.* he! nå! åh! hå! hör! kom hit!

Heb-amme, die, barnmorska, jordegumma. -ammenkunst, -kunst, die, barnförlossningskonst. -opfer, das, häfoffer.

Hebe-arm, der, häfarm, friskel, lyftarm, kugg i ett hjul, som lyfter upp hammaren; stamp. -arzt, der, ackuschör, barnförlossare. -balken, der, vågbalk. -baum, der, häftyg, häfstång. -eisen, das, häfstång af jern; jernstör. -korb, der, handkorg; dragkorg. -korn, das, korn ell. säd som betalas i skatt, ränta ell. annan afgift. -krahn, der, kran. -kunst, die, häfkonst, mekanik. -leiter, die, ett slags vind, som liknar en stege och begagnas i synnerhet af formän vid fraktvagnar. -rad, das, kugghjul. -spiegel, der, (*artill.*) träskifva, som sättes på proppen ell. kammarspegeln af en mörsare att dermed fördämma granater och andra kulor. -stange, die, häfstång, jernstång, jernstör. -zange, die, häftång. -zeug, das, häftyg, kran, vindspel, trissa, talja.

Hebel, der, (*pl.* -) häfvel, häfstång; surdeg; (*fig.*) drifffjäder.

Heben, *v. irr. a.* häfva, lyfta, upplyfta; höja, uppresa; undanrödja; värfva, uppbära (penningar); (*bibl.*) häfva, offra; ein Kind aus der Taufe -, hålla ett barn vid dopet; einen Schatz -, upptaga en skatt ur jorden; aus dem Sattel -, kasta ur sadeln; sich -, arbeta sig fram, hjelpa sig upp; der Teig hebt sich, degen häfver sig, degen jäser; der Wind hebt sich, blåsten tager till; sich weg -, packa sig bort; diese Wage hebt hundert Pfund, man kan väga hundrade skålpund på denna våg.

Heber, der, (*pl.* -) häfvare, häfvert; sugrör.

Hebräer, der, (*pl.* -) hebreer.

Hebräisch, *a.* hebreisk.

Hebung, die, lyftande; häfvande; insamlande, uppbörd; bortförande, undanrödjande; värfning. -skammer, die, uppbördsverk, ränt- ell. uppbördskammare.

Hechel, die, (*pl.* -n) häckla. -bank, die, häcklestötta, häcklebänk. -frau, die, häcklerska. -macher, -mann, der, häcklemakare.

Hecheln, *v. a.* häckla (lin etc.); (*fig.*) häckla, tadla.

Hecht, der, (*pl.* -e) gädda; kleiner -, gäddsnipa. -angel, die, gäddkrok. -grau, *a.* blågrå. -könig, der, gul och svartfläckig gädda. -kraut, das, nate. -leber, die, gäddlefver. -satz, der, småfisk af gäddor att besätta en dam. -schimmel, der, häst som har gäddfärg.

Hechtchen, das, (*pl.* -) gäddsnipa.

Heck, das, grind; (*sjöt.*) akterspegel. -balken, der, häckbalk. -boot, das, häcke, ett slags lätt fartyg ell. flöjtskepp. -drüse, die, körtel ell. växt vid halsen. -feuer, das, häckeneld. -groschen, -pfennig, der, ett mynt, som folket tror alla af sig flera. -zeit, die, liggetid, tid att yngla.

Hecke, die, (*pl.* -n) häck, tätt sammanväxta träd och buskar; liggbur, fågelhäck; värptid. -nbeere, die, krusbär. -nrose, die, vild törnros. -nscheere, die, trädgårssax att klippa häckar med. -nthür, die, grind.

Hecken, *v. n.* ligga ut ungar, kläcka; få ungar, yngla; auf einander -, sitta nära intill hvarandra.

Heckicht, *a.* lik häckar.

Heckig, *a.* häcklik, full af buskar.

Heda! *intj.* he! nå! hå! hör!

Hede, die, blår, blånor.

Heden, *a.* af blår, af blångarn.

Hederich, der, väggkrasse (ört).

Heer, das, (*pl.* -e) här, armé, krigshär. -bann, der, uppbådande till landets försvar, uppbåd till krig; adelsfanan. -esfahrt, die, härfärd, krigståg. -esmacht, die, härsmakt, krigsmakt. -flüchtige, der, desertör, rymmare, öfverlöpare. -folge, die, skyldighet att följa sin länsherre i krig. -führer, der, härförare, general, fältherre. -führung, die, en härs anförande ell. rörelse. -geräth, das, krigsförnödenheter. -gewette, das, full rustning, som äldste sonen ell. närmaste arfvingen, vid arfskifte, fick framför de andra arfvingarne. -lager, das, fältläger. -pauke, die, krigspuka. -pauker, der, pukslagare. -rauch, der, solrök. -raupe, die, vandrande skara af löfmask. -säule, die, kolonn. -schaar, die, härskara; die himmlischen -en, himmelens här. -schau, die, mönstring, revüe. -schnepfe, die, horsgök. -spitze, die, spetsen af en i slagtordning uppställd krigshär, förtrupper. -steuer, die, krigstågsgärd, afgift till krigets bestridande. -straße, die, allmän farväg, stora landsvägen. -wagen, der, krigsvagn, trossvagn; der - am Himmel, karlavagnen. -wurm, der, ett slags liten spräcklig mask med svart hufvud (*ascaris militaris*). -zug, der, krigståg, fälttåg, härnad. -zwang, der, skyldighet att draga i krig efter skedd uppbådning.

Heerde, se Herde.

Hefen, die, *pl.* drägg, drank; jäst.

Hefischt, *a.* jästlik, som smakar jäst.

Hefig, *a.* drägglik, jästlik.

Heft, **das**, (*pl.* -**e**) handtag, grepe, skaft; häkta, hake; fäste; söm, nät, fogning; häfte (af papper etc.). -**eisen**, **das**, lödhult. -**faden**, **der**, tråd hvarpå något häftas. -**lade**, **die**, (*bokb.*) häftbräde. -**nadel**, **die**, häftnål; knappnål. -**pflaster**, **das**, häftplåster.

Heftel, **der**, (*pl.* -) häkta, hake, spänne; pinne ell. stång hvarmed jagtnät uppställas. [fast.

Hefteln, *v. a.* häkta ihop, haka

Heften, *v. a.* häfta, fästa, binda, tråckla, hopsy; häfta (böcker); fästa (ögonen, uppmärksamheten, tankarne etc. på något).

Heften, **das**, häftning, fästande, bindande.

Heftig, *a.* häftig, våldsam, hetsig, ifrig, hastig; skarp, stark; Jemanden – anfahren, anfalla någon med smädelser; – weinen, gråta bitterligen.

Heftigkeit, **die**, häftighet, hetsighet, ifrighet, våldsamhet.

Heftung, **die**, se **Heften**, **das**.

Hegen, *v. a.* hägna, ingärda, instänga; hysa, hafva, bära; Verdacht –, hysa misstanke; Freundschaft für Jemanden –, bära vänskap för någon.

Hehl, **der**, fördöljning, hemlighet; ohne – sprechen, tala uppriktigt; er macht kein – daraus, er hat es keinen –, han fördöljer det icke.

Hehlen, *v. a.* dölja, förtiga, skyla.

Hehler, **der**, (*pl.* -) döljare, hälare; der – ist so gut wie der Stehler, hälaren är ej bättre än stjälaren.

Hehr, *a.* stor, hög, sublim; helig.

Heide, **die**, (*pl.* -**n**) hed, ljungmark, gallmark; ljunghed, stor med barrträd bevuxen mark; ljung; blår. -**blume**, **die**, hedblomster. -**grütze**, **die**, bohvetegryn. -**korn**, **das**, bohvete. -**kraut**, **das**, ljung. -**land**, **das**, ljungmark, gallmark, ljungmo. -**lerche**, **die**, trädlärka, skogslärka. -**moos**, **das**, hedemossa. -**nreich**, -**nrettig**, **der**, (*bot.*) penninggräs, stillfrö. -**reiter**, **der**, hejderidare, skogsvaktare. -**rose**, **die**, smörnjupon, vildros.

Heide, **der**, (*pl.* -**n**) hedning. -**nbekehrer**, **der**, missionär. -**nbild**, **das**, afgudabild. -**nhaut**, **die**, hedningshud, orenlighet på nyfödda barns hufvud. -**ntempel**, **der**, afgudatempel, afgudahus.

Heidel-beere, **die**, blåbär. -**beerstrauch**, **der**, blåbärsris, lingonris.

Heidenthum, **das**, hedendom.

Heidnisch, *a.* hednisk.

Heidschnucke, **die**, (*pl.* -**n**) ett slags litet får.

Heiduck, **der**, (*pl.* -**en**) hejduk.

Heie, **die**, (*pl.* -**n**) klubba, pålkran.

Heien, *v. a.* stampa med en klubba, slå, bulta; äfv.: skonsamt behandla.

Heil, *a.* & *av.* läkt, helad; botad; hel, helt; mit –er Haut davonkommen, slippa helskinnad.

Heil, **das**, välfärd, välgång, lycka; salighet. – *intj.* hell! – mir! hell mig! lycklig jag! -**anstalt**, **die**, sjukhus, hospital. -**art**, **die**, läkningssätt. -**bad**, **das**, helsobad, varmt bad, helsovatten. -**blatt**, **das**, torrvärksgräs. -**bringend**, *a.* som länder till välfärd, lycka etc. -**brunnen**, **der**, helsobrunn. -**kraft**, **die**, läkekraft, läkande kraft; botningskraft. -**kraut**, **das**, läkedomsört. -**kunde**, -**kunst**, **die**, läkarevetenskap, läkarekonst. -**los**, *a.* ogudaktig, gudlös; bofaktig; elak; trolös, lastfull. -**losigkeit**, **die**, ogudaktighet, gudlöshet; bofaktighet, trolöshet. -**mittel**, **das**, läkemedel; botmedel. -**mittellehre**, **die**, apotekarekonst. -**pflaster**, **das**, helplåster. -**quelle**, **die**, helsokälla. -**sglaube**, **der**, saliggörande tro. -**sordnung**, **die**, nådens ordning.

Heiland, **der**, frälsare, saliggörare.

Heilbar, *a.* läkbar, botlig.

Heilbarkeit, **die**, läkbarhet, botlighet.

Heilen, *v. a.* bota, kurera; eine Krankheit –, bota en sjukdom; Jemanden vom Fieber –, bota någon för frossan; –, **das**, *subst.* botande. – *v. n.* läkas, helas.

Heilig, *a.* & *av.* helig; – sprechen, kanonisera; der –e Abend, helgafton, högtidsafton, helgesmål; das –e Abendmahl, den heliga nattvarden; die –e Woche, dymmelveckan; das –e Jahr, jubelår; das –e Land, förlofvade landet. -**machend**, *a.* helgande, heliggörande. -**macher**, **der**, heliggörare. -**machung**, **die**, helgelse, helgande. -**sprechen**, *v. irr. a.* kanonisera. -**sprechung**, **die**, kanonisering.

Heilige, **der** & **die**, helgon; unter die –n versetzen, intaga bland helgonens antal, kanonisera; ein wunderlicher –r, en besynnerlig, underlig menniska; die Gemeinschaft der –n, helgamannasamfund; den –n spielen, göra sig helig. -**nbein**, **das**, ben efter en helgon; (*anat.*) os sacrum. -**nbild**, **das**, helgonbild. -**ngeschichte**, **die**, helgonens lefvernesbeskrifning; legend. -**nschein**, **der**, helgonsken, gloria, nimbus. -**nsoole**, **die**, (*saltv.*) den solan som hvar vecka sjudes till kyrkans fördel. -**nwoche**, **die**, oktava, veckan som följer efter ett helgons fest.

Heiligen, *v. a.* helga, heliggöra; hålla helig; inviga (helgon); du sollst den Sabbath –, du skall hålla sabbatten helig; eine geheiligte Stätte, en invigd ort.

Heiligkeit, **die**, helighet.

Heiligthum, **das**, (*pl.* -**thümer**) helgedom, relik. -**sraub**, **der**, helgerån.

Heiligung, **die**, helgelse, helgande, heliggörelse, heligt hållande; invigning.

Heilsam, *a.* sund; helsosam; tjenlig, nyttig. [samhet.

Heilsamkeit, **die**, sundhet, helso-

Heilung, **die**, bot, botande, kur, tillfrisknande, bättring, läkning.

Heim, *av.* (zu Hause) hemma; (nach Hause) hem; – sein, vara hemma; – gehen, gå hem; von – weg, hemifrån.

Heim (Daheim), **das**, hem, hembygd, hemort; gådesgård, inhägnad, hydda; nirgends ein – haben, icke hafva något hem.

Heimath, **die**, hem, hemort; hembygd, fädernesland, fosterland, födelseort; nach der –, hemåt; sich nach der – sehnen, längta hem. -**los**, *a.* utan hem. -**srecht**, **das**, infödsrätt, infödingsrätt, indigenat. [sig hem, gå hem.

Heimbegeben, **sich**, *v. r.* begifva

Heimberufen, *v. a.* hemkalla, hembåda.

Heimberufung, **die**, hemkallelse.

Heimbringen, *v. a.* hembringa, hembära, hemföra.

Heimbürge, **der**, förnämsta embetsmannen i en by, bydomare.

Heimchen, **das**, (*pl.* -) syrsa.

Heimeilen, *v. n.* ila hem, återskynda.

Heimfahren, *v. a.* & *n.* hemfara, hemköra.

Heimfahrt, **die**, hemfärd, hemfart, återfärd; hemkörning.

Heimfall, **der**, hemfall, hemfallande; danaarf, återfallande till sin förra ägare. -**srecht**, **das**, danaarf. [falla.

Heimfallen, *v. n.* hemfalla, åter-

Heimfällig, *a.* hemfallande.

Heimführen, *v. a.* hemföra.

Heimgang, **der**, hemgående, hemgång; (*fig.*) död, dödsfall.

Heimgehen, *v. irr. n.* gå hem; (*fig.*) hädanfara, dö; es ist Zeit heim zu gehen, det är hemdags.

Heimholen, *v. a.* hämta hem, ledsaga hem; seine Braut –, hemföra sin brud.

Heimisch, *a.* huslig, inhemsk, infödd; treflig; –e Sitte, hemsed; in einer Sache – sein, vara hemma i en sak. [komst.

Heimkehr, **die**, hemkomst, åter-

Heimkehren, *v. n.* gå hem igen, komma hem, återvända.

Heimkommen, *v. irr. n.* hemkomma, komma hem.

Heimkunft, **die**, hemkomst, återkomst.

Heimleuchten, *v. n.* lysa hem; Jemanden –, lysa någon hem; (*fig.*) tillbakadrifva, visa bort, afsnäsa.

Heimlich, *a.* hemlig, förborgad, lönnlig; tyst, behaglig, treflig, förtrolig; ein –er Anschlag, ett lönnligt anslag; –e Heirath, lönngifte; das –e Gemach, afträdet. – *av.* lönn, i lönndom, hemligen, hemligt, i tysthet; – reden, hviska; ein Kind –

aussetzen, lägga ett barn å lönn; Jemandem – nachstellen, lägga försåt för någon. **-haltung, die,** hemlighållande.

Heimlichkeit, die, (*pl.* -en) hemlighet. [resa, hemfärd.

Heimreise, die, hemresa, åter-

Heimreisen, *v. n.* resa hem, återresa. [återrida.

Heimreiten, *v. irr. n.* rida hem,

Heimruf, der, hemkallelse.

Heimschicken, *v. a.* hemskicka, hemsända; (*fig.*) afsnäsa.

Heimsehnen, sich, *v. r.* längta hem.

Heimsenden, *v. a.* hemsända, hemskicka.

Heimsendung, die, hemskickande, hemskickning.

Heimsiech, *a.* hemsjuk.

Heimsuchen, *v. a.* hemsöka, besöka, anfäkta, plåga; von einer Krankheit heimgesucht werden, anfäktas af en sjukdom.

Heimsuchung, die, (*pl.* -en) hemsökande, hemsökning, anfäktelse, olycksfall; Mariä –, Marie besökelsedag.

Heimtreiben, *v. irr. a.* hemköra, drifva hem.

Heimtücke, die, hemlig ondska, ilska, dolskhet, böjelse att lönnligen skada någon.

Heimtückisch, *a.* dolsk, lömsk, ondskefull, arglistig, ilsk, ilskfull.

Heimwandern, *v. n.* hemvandra.

Heimwärts, *av.* hemåt.

Heimweg, der, hemväg.

Heimweh, das, hemsjuka; das – haben, vara hemsjuk. [afvisa.

Heimweisen, *v. irr. a.* hemvisa;

Heimzahlen, *v. a.* återbetala, återgälda. [draga hem.

Heimziehen, *v. irr. n.* hemtåga,

Heimzug, der, hemtåg, hemfärd.

Heinz, der, (*bergv.*) uppfordringsverk att med jernkedjor upphissa vatten ur grufvor.

Heirath, die, (*pl.* -en) giftermål, gifte; eine – aus Liebe, giftermål af kärlek. **-santrag, der,** giftermålsanbud, giftermålsförslag. **-scontract, der,** giftermålskontrakt. **-sfähig,** *a.* giftvuxen, manbar. **-sgedanken,** *pl.* giftermålstankar. **-sgut, das,** hemgift, utstyrsel, brudskatt, morgongåfva. **-slustig,** *a.* giftaslysten, giftassjuk. **-sscheu,** *a.* giftasskygg. **-sstifter, der,** giftermålsstiftare. **-sversprechen, das,** äktenskapslöfte.

Heirathen, *v. a. & n.* äkta, förmäla sig, gifta sig med, taga till äkta; eine Person –, gifta sig med en person; sie hat schon geheirathet, hon har redan gift sig; gut –, göra ett lyckligt gifte. [gära.

Heischen, *v. a.* fordra, äska, be-

Heischesatz, der, postulat; (*geometr.*) enkel uppgift hvars verkställande fordrar intet bevis.

Heiser, *a.* hes.

Heiserkeit, die, heshet.

Heiß, *a.* het; varm, hettande, (*fig.*) hetsig; häftig, ifrig, brinnande; Jemandem die Hölle – machen, göra någon het om öronen; er ist sehr – vor der Stirn, han är mycket het för hufvudet. **-blütig,** *a.* hetsig, häftig, hetlefrad, snarsticken. **-grätig,** *a.* (*min.*) hårdsmält, svårsmält. **-hunger, der,** ätsjuka; omåttlig hunger, glupskhet. **-hungerig,** *a.* uthungrad; matgirig, glupsk, slukande.

Heißen, *v. irr. a.* (nennen) namngifva, kalla, nämna; (befehlen) befalla, anbefalla, ålägga; Jemanden du –, kalla någon du; Jemanden seinen Freund –, kalla någon sin vän; Etwas gut –, förklara något godt, samtycka till något; das heiße ich schlafen! det kallar jag sofva! Jemanden willkommen –, bedja någon välkommen; Jemandem Etwas –, befalla någon något; Jemanden gehen –, befalla någon gå; wer hat dir das geheißen? hvem har befallt dig det?

Heißen, *v. n.* heta, kallas; betyda, vilja säga, vara; sägas; das will nicht viel –, det vill ej säga mycket; was soll das –? hvad skall det betyda? wie heißt er? huru heter han? das heißt (d. h.), det är, dett vill säga; es heißt, daß, det säges, att.

Heister, die, (*pl.* -n) ett ungt löfträd (i synnerhet ek ell. bok); (Elster) skata.

Heiter, *a.* klar, ljus; blid, glad, munter, sorgfri; bei -m Himmel, vid klar himmel; aus -m Himmel, (*fig.*) utan all grund, plötsligen, oförmodadt.

Heiterkeit, die, klarhet och lugn, blidhet, gladhet, munterhet.

Heitern, *v. a.* muntra; förljufva; upplysa; sich –, uppklarna.

Heizbar, *a.* som kan eldas; ein -es Zimmer, ett eldrum.

Heizen, *v. a.* värma, upphetta, elda; den Ofen –, elda ugnen; ein Zimmer –, elda i ett rum; ein geheiztes Zimmer, ett eldadt rum.

Heizer, der, (*pl.* –) uppvärmare, fyrbytare, kalefaktor.

Heizung, die, värmande, eldning; bränsle.

Hektik, die, tvinsot.

Hektisch, *a.* hektisk, tvinsjuk, utmerglad.

Held, der, (*pl.* -en) hjelte; ein – im Trinken, hjelte i att dricka.

Helden-alter, das, hjelteålder, hjeltetid. **-buch, das,** hjeltebok. **-gedicht, das,** hjeltedikt, episkt poem om hjeltebragder. **-geist, der,** hjelteanda. **-geschlecht, das,** hjelteslägt. **-herz, das,** hjeltehjerta, hjeltemod. **-kraft, die,** hjeltekraft, hjeltestyrka. **-lied, das,** hjeltesång, hjeltevisa. **-mäßig,** *a.* hjeltelik. **-muth, der,** hjeltemod. **-müthig,** *a.* hjeltemodig. **-sage, die,** hjeltesaga. **-schaar, die,** hjelteskara. **-seele, die,** hjeltesjäl. **-sprache, die,** hjeltespråk. **-that, die,** hjeltebedrift, hjeltebragd, storverk; idrott. **-tod, der,** hjeltedöd. **-tugend, die,** hjeltedygd, heroisk dygd. **-volk, das,** hjeltefolk. **-weib, das,** hjeltequinna. **-zeit, die,** hjeltetid.

Heldin, die, (*pl.* -nen) hjeltinna.

Helenen-feuer, das, St. Elms eld. **-kraut, das,** ålandsrot.

Helfen, *v. irr. a. & n.* hjelpa; Jemandem –, hjelpa någon; ihm ist nicht zu –, han står ej att hjelpa; zurecht –, tillrätta hjelpa; einhelfen, helpa in; forthelfen, hjelpa bort; das hilft zu nichts, det hjelper till ingenting; was hilft's? hvad hjelper det? wozu hilft das? hvartill tjenar det? ich will dir lachen –, jag skall hjelpa dig för att skratta, du skall nog få betala ditt löje; Jemandem vom Brote –, bringa någon om lifvet; ich will dir aus dem Traume –, jag skall förklara saken för dig; sich –, hjelpa sig; sich vorwärts –, hjelpa sig fram; sich durch –, hjelpa sig igenom; helf Gott! hjelp Gud! so wahr mir Gott helfe! så sannt mig Gud hjelpe!

Helfer, der, (*pl.* –) hjelpare; medhjelpare; diakonus.

Helferin, die, (*pl.* -nen) hjelperska.

Helfershelfer, der, (*pl.* –) medhjelpare, anhängare, medhållare (i föraktlig bemärkelse).

Heling, der, (*pl.* -e) (*sjöt.*) ett slags stek ell. knut.

Hell, *a.* skär, ren; klar, ljus; glänsande; ögonskenlig, uppenbar; upplyst; redig; -es Haar, ljust hår, -er Himmel, klar himmel; eine -e Stimme, en klar röst; – sehen, se skarpt; ein -er Verstand, ett ljust förstånd, ett redigt hufvud; – denken, tänka redigt; am -en Tage, om ljusa dagen, på ljusa dagen. **-blau,** *a.* ljusblå. **-braun,** *a.* ljusbrun. **-butte, die,** helgflundra. **-denkend,** *a.* upplyst. **-dunkel, das,** halfdag, clair-obscur; (*måln.*) ljusets och skuggans afpassande mot hvarandra. **-fuchs, der,** ljusröd fuchs (häst). **-gelb,** *a.* ljusgul. **-grau,** *a.* ljusgrå. **-grün,** *a.* ljusgrön. **-haarig,** *a.* ljushårig. **-klingend,** *a.* klart ljudande, klart klingande. **-roth,** *a.* ljusröd. **-scheinend,** *a.* klart skinande. **-seher, der,** magnetiserad sömntalare. **-sichtig,** *a.* klarsynt; skarpsinnig. **-weiß,** *a.* snöhvit.

Helle, die, klarhet, glans, starkt sken; tydlighet, redighet; klar, ljus färg. [bard.

Hellebarde, die, (*pl.* -n) hille-

Hellebardier, der, (*pl.* -e) hillebardier, stånddrabant.

Hellen, *v. a.* lysa upp, göra ljus; (*guldsm.*) upphöja guldets färg; sich –, klarna.

Heller, der, (*pl.* –) halföre, skärf, fyrk; er ist nicht einen – werth, han är ej värd ett halföre, ej värd det ringaste; zu – und Pfennig bezahlen, betala till yttersta skärfven. [sken.

Helligkeit, die, klarhet; ljus,

Helm, der, (*pl.* **-e**) hjelm, stormhatt; hatt (på en distillerkolf); kupigt torn ell. tak; skaft på en bila. **-busch, der,** hjelmbuske. **-dach, das,** döme, kupigt torn ell. tak. **-decke, die,** hjelmtäcke. **-förmig,** *a.* hjelmformig. **-gitter, das,** hjelmgaller. **-stutz, der,** panasch, fjäderbuske. **-visir, das,** hjelmgaller.

Helmen, *v. a.* påsätta hjelm, förse med skaft, göra handtag ell. fäste på.

Hemd, das, (*pl.* **-en**) skjorta, särk ell. serk (tyska språket har för både endast „Hemd"); lintyg; im bloßen -, i bara skjortan; das -wechseln, ömsa skjortan; Jemanden bis auf das - ausziehen, kläda af någon skjortan; (*fig.*) alldeles utblotta ell. utarma någon; das - ist mir näher als der Rock, skjortan är mig närmare än rocken, jag är mig sjelf närmast. **-knopf, der,** skjortknapp. **-kragen, der,** skjortkrage.

Hemdchen, das, (*pl.* -) liten skjorta, barnskjorta.

Hemisphäre, die, (*pl.* **-n**) hemisfer, halfklot.

Hemmen, *v. a.* hämma, hejda, tillbakahålla, hindra, uppehålla; sätta hämmkedja ell. brinkhake (på hjul); die Fahrt -, hämma farten; Jemanden in seinem Unternehmen -, hindra, uppehålla någon i sitt företag.

Hemmerling, se **Goldammer.**

Hemm-gabel, die, brinkhake. **-kette, die,** hållkedja, hämmkedja. **-schuh, der,** hjulsko, brinkhake.

Hemmung, die, hämmande, hindrande, hinder; hållare, hållhake.

Hengst, der, (*pl.* **-e**) hingst, beskällare; äfv.: hink vid en brunn. **-füllen, das,** hingstfåle. **-geld, das,** betalning för ett stos betäckande af en hingst. **-mann, der,** den som har uppsigten öfver stons betäckande.

Henkel, der, (*pl.* -) handtag, grepe, öra (på kärl). **-korb, der,** grepkorg, korg med handtag. **-topf, der,** kruka ell. potta med öra ell. handtag. [ell. handtag.

Henkeln, *v. a.* förse med öra

Henken, *v. a.* hänga, upphänga; der Dieb ist gehenkt worden, tjufven har blifvit hängd. [att hängas.

Henkenswerth, *a.* som förtjenar

Henker, der, (*pl.* -) bödel, skarprättare; tyrann; der -! zum -! fan! geh zum -! gå för fan i våld! er ist ganz des -s, han är alldeles förbannad; er fragt den - danach, han frågar alldeles icke derefter; hole dich der -! hin onde må ta dig! **-beil, das,** bödelsyxa. **-geld, das,** skarprättarelön. **-sknecht, der,** bödelsdräng, bödelsknekt. **-smahlzeit, die,** sista måltiden för en delinqvent. **-schwert, das,** bödelssvärd.

Henne, die, (*pl.* **-n**) höna; fågelhona; das Ei will klüger sein als die -, ägget vill lära hönan värpa; fette -, (*bot.*) käringkål.

Hennegat, das, (*sjöt.*) hål för roderpinnen.

Hepatisch, *a.* lefvern tillhörig; lefversjuk.

Her, *av.* hit, hitåt; från; fram; komm -! kom hit! gieb -! ta hit! wo seid ihr -? hvarifrån är ni? es sind acht Tage -, det är åtta dagar sedan; weit -, långt borta ifrån; von fern her, fjerran ifrån; von Alters her, ifrån forntiden; von Ewigkeit her, ända ifrån evighet; hin und -, hit och dit; der Wind wehet von der See -, vädret blåser från hafvet. (I sammansättningar med verber utgör „her" en frånskiljelig partikel).

Herab, *av.* ned, nedåt, utföre; ofvanifrån, uppifrån, ner; die Wangen -, nedåt kinderna, äfv.: nedöfver kinderna; den Berg -, utföre berget. [gifva sig ned ell. nedåt.

Herabbegeben, sich, *v. irr. r.* be-

Herabbemühen, sich, *v. r.* bemöda sig ned.

Herabbeugen, *v. a.* buga ned; sich -, buga sig ned ell. nedåt.

Herabblasen, *v. irr. a.* blåsa ned ifrån; blåsa ned.

Herabblicken, *v. n.* blicka ned, se nedåt; auf Jemanden -, (*fig.*) betrakta någon med förnäm blick.

Herabbringen, *v. irr. a.* bringa ned. [ned.

Herabeilen, *v. n.* stiga hastigt

Herabfahren, *v. irr. n.* fara ned, fara utföre. [falla ned ifrån.

Herabfallen, *v. irr. n.* falla ned,

Herabfließen, *v. irr. a.* flyta, rinna, strömma ned ell. nedåt, nedflyta. [nedföra.

Herabführen, *v. a.* föra ned,

Herabgehen, *v. irr. n.* gå ned, nedåt ell. utföre.

Herabkommen, *v. irr. n.* komma ned, komma utföre.

Herablassen, *v. irr. a.* släppa ned ell. utföre; sich zu Andern -, nedlåta sig till andra, umgås med de ringa, som vore man deras jemlike.

Herablassend, *a.* foglig, efterlåten; nedlåtande, vänlig mot den ringare.

Herablassung, die, foglighet, eftergifvenhet; nedlåtenhet, popularitet, vänlighet mot de ringare.

Herabnehmen, *v. irr. a.* taga ned.

Herabsehen, se **Herabblicken.**

Herabsetzen, *v. a.* förringa, nedsätta. [förringande, försämring.

Herabsetzung, die, nedsättning,

Herabsinken, *v. irr. n.* sjunka ned. [stiga utföre.

Herabsteigen, *v. irr. a.* stiga ned,

Herabstürzen, *v. a. & n.* nedstörta; störta ned, störta utföre.

Herabwärts, *av.* nedåt, utföre.

Herabwerfen, *v. irr. a.* kasta ned, slå ned. [förringa.

Herabwürdigen, *v. a.* nedsätta,

Herabwürdigung, die, nedsättande, förringande, försämring.

Heraldik, die, vapenkonst.

Heran, *av.* hitåt, bättre hit, närmare, fram, intill.

Heranbrechen, *v. irr. n.* bryta fram; instunda; nalkas; inträffa.

Heraneilen, *v. n.* skynda fram.

Heranfliegen, *v. irr. n.* framflyga. [närmare, nalkas.

Herankommen, *v. irr. n.* komma

Herannahen, *v. n.* nalkas, komma ell. rycka närmare, närma sig.

Herannahung, die, annalkande.

Heranrücken, *v. n.* framflytta, nalkas, instunda. - *v. a.* rycka närmare.

Heranschleichen, *v. irr. n.* smyga sig sakta fram ell. intill.

Herantreten, *v. irr. n.* träda närmare, träda fram.

Heranwachsen, *v. n.* växa till, blifva större.

Herauf, *av.* upp, i höjden, uppåt, uppföre; hit upp.

Heraufbringen, *v. irr. a.* bringa upp, bära upp, bringa uppföre.

Herauffahren, *v. irr. n.* fara upp, föra uppföre.

Heraufführen, *v. a.* föra upp, föra uppföre. [gå uppföre.

Heraufgehen, *v. irr. n.* gå upp,

Heraufsteigen, *v. irr. n.* stiga upp, stiga uppföre.

Heraus, *av.* ut, hitut, utur; komm -! kom ut! - mit der Sprache! säg ut!

Herausarbeiten, *v. a.* arbeta utur; sich -, arbeta sig utur, från (en skuld etc.).

Herausbekommen, *v. irr. a.* utbekomma, få ut; utröna, utforska, få rätt på.

Herausbringen, *v. irr. a.* föra ut, utskaffa, få ut; er konnte kein Wort -, han kunde ej få fram ett ord; aus Jemandem Etwas -, få veta något af någon; Sie müssen suchen, es von ihr herauszubringen, ni måste söka att locka det ur henne.

Herausdrehen, *v. a.* urvrida, vrida ut; sich aus einer Sache herauszudrehen wissen, veta att slingra sig ifrån en sak. [utklämma.

Herausdrücken, *v. a.* utkrama,

Herauseilen, *v. n.* utskynda.

Herausfahren, *v. irr. a.* utköra. - *v. n.* fara ut; förifra sig, tala hastigt och obetänksamt.

Herausfallen, *v. irr. n.* falla utur, utfalla.

Herausfinden, sich, *v. irr. r.* hitta, komma ut; ich kann mich nicht -, jag vet icke huru jag skall hitta ut.

Herausfliegen, *v. irr. n.* flyga ut.

Herausfordern, *v. a.* framfordra, utfordra, utmana; utkräfva; reta, uppägga.

Herausforderung, die, (*pl.* **-en**) utfordring, utmaning, fejdbref.

Herausgabe, die, utgifvande, upplaga (af en bok).

Herausgeben, *v. irr. a.* utgifva, utleverera, utlemna; gifva ut (en bok); återgifva, återställa, gifva tillbaka.

Herausgeber, der, (*pl.* –) utgifvare.
Herausgeben, *v. irr. n.* gå ut.
Herausgraben, *v. irr. a.* utgräfva, gräfva upp ur jorden.
Heraushängen, *v. a.* uthänga.
Herausheben, *v. irr. a.* uthäfva, utlyfta, lyfta utur, hjelpa utur; das Beste –, utvälja det bästa.
Heraushelfen, *v. irr. a.* hjelpa ut; sich aus einer Sache –, reda sig från en sak, veckla sig ut.
Herausholen, *v. a.* uthämta, hämta utur; taga fram; er hat es aus hundert Büchern herausgeholt, han har tagit det ur hundra böcker.
Heraushüpfen, *v. n.* uthoppa.
Heraushusten, *v. a.* uthosta.
Herausklemmen, *v. a.* utklämma.
Herausklopfen, *v. a.* utklappa, utknacka. [ut, köra ut, utskjutsa.
Herausjagen, *v. a.* utjaga, jaga
Herauskommen, *v. irr. n.* komma ut, utslippa; börja synas, framkomma, utkomma; blifva bekant; befinnas rigtigt; tjena till; das kommt auf eins heraus, det kommer på ett ut; dabei kommt nichts heraus, det lönar ej mödan; was wird da –? hvad blir följden häraf?
Herauskratzen, *v. a.* utkratsa.
Herauskriechen, *v. irr. n.* utkrypa.
Herauslangen, *v. a.* utlanga.
Herauslassen, *v. irr. a.* utsläppa.
Herauslaufen, *v. irr. n.* utlöpa, utspringa.
Herauslegen, *v. a.* utlägga.
Herausleiten, *v. a.* utleda.
Herauslocken, *v. a.* utlocka.
Herauslodern, *v. n.* framblossa.
Herauslügen, *v. irr. a.* med lögn reda ur; sich –, reda sig ur med lögn.
Herausmachen, *v. a.* göra utur; einen Fleck –, taga ur en fläck; sich aus dem Bette –, stiga upp ur sängen.
Herausmüssen, *v. n.* vara nödsakad att gå ut.
Herausnehmen, *v. irr. a.* uttaga, urtaga, taga bort; sich zu viel –, taga sig för mycken frihet, vara för djerf.
Herausplatzen, *v. a.* mit Etwas –, yttra sig hastigt och obetänksamt.
Herauspumpen, *v. a.* utpumpa.
Herausputzen, *v. a.* putsa mycket, göra mycket grann. [la.
Herausquellen, *v. irr. n.* utqväl-
Herausragen, *v. n.* nå utom, stå fram, stå utöfver.
Herausreden, *v. n.* tala rent ut; sich –, söka att undskylla sig, söka undflykter.
Herausreißen, *v. irr. a.* slita, rycka ut; sich –, reda sig ur, slita sig lös; hjelpa sig ur.
Herausrennen, *v. irr. n.* utränna.
Herausrieseln, *v. n.* utforsla.
Herausrollen, *v. n.* uttrilla.
Herausrücken, *v. a.* rycka fram, rycka ut; (*fig.*) betala; er will mit dem Gelde nicht –, han vill icke ut med penningarne.
Herausrufen, *v. irr. a.* utkalla, ropa fram, ropa ut; inropa; die Wache –, ropa vakten i gevär.
Heraussagen, *v. a.* säga ut; bekänna.
Herausschaben, *v. a.* utskafva.
Herausschaffen, *v. a.* utskaffa.
Herausscharren, *v. a.* utkrafsa.
Herausscheuchen, *v. a.* utskrämma. [skjuta utur.
Herausschießen, *v. irr. a. & n.*
Herausschimmern, *v. n.* skymta fram. [slå bort.
Herausschlagen, *v. irr. a.* slå ut,
Herausschleichen, *v. irr. n.* utsmyga.
Herausschlüpfen, *v. n.* utslinka.
Herausschneiden, *v. irr. a.* utskära.
Herausschütten, *v. a.* ösa ut; ein Glas Wasser zum Fenster –, slå ut ett glas vatten genom fönstret.
Herausschwatzen, *v. n.* sqvallra ur sig. [simma.
Herausschwimmen, *v. irr. n.* ut-
Heraussprengen, *v. a.* urspränga, utspränga.
Herausspritzen, *v. a.* utspruta.
Herausstehen, *v. irr. n.* stå fram, stå utöfver. [utstiga.
Heraussteigen, *v. irr. n.* urstiga,
Herausstoßen, *v. irr. a.* utstöta, urstöta, utkasta, utskuffa.
Herausstreichen, *v. irr. a.* (ausstreichen) utstryka; (*fig.*) berömma, upphöja, utropa.
Herausströmen, *v. n.* framforsa.
Herausstürmen, *v. n.* utstorma.
Herausstürzen, *v. n.* utrusa, utstörta. [ja ut.
Heraussuchen, *v. a.* utsöka, väl-
Herausthun, *v. irr. a.* uträcka, utsätta, sticka fram.
Heraustraben, *v. n.* uttrafva.
Heraustreiben, *v. irr. a.* utdrifva.
Heraustreten, *v. irr. n.* träda ut.
Herauswälzen, *v. a.* urvältra.
Herauswärts, *av.* utåt, hit utåt.
Herauswerfen, *v. irr. a.* utkasta, uthäfva.
Herauswickeln, *v. a.* utveckla, linda upp; sich –, (*fig.*) veckla sig ut, göra sig lös, hjelpa sig ur.
Herauswinden, *v. irr. a.* vrida ut; sich aus einer Sache –, slingra sig ifrån en sak.
Herauswollen, *v. n.* vilja ut; nicht mit der Sprache –, ej vilja bekänna rent ut.
Herausziehen, *v. irr. a.* draga ut.
Herauszwingen, *v. irr. a.* tvinga ut; (*fig.*) pina ut, pressa ut med våld.
Herb, *a.* kärf, skarp, hård, sträng, svår, bitter; –e Worte, bitande ord.
Herbheit, die, skarphet, skärpa, bitterhet, kärfhet, sträfhet.
Herbei, *av.* hit, hitåt, fram, till, nära intill, närmare; kommt –! kom hit!
Herbeibringen, *v. irr. a.* bära hit, bära fram, tillföra, hitföra; skaffa fram. [skynda intill.
Herbeieilen, *v. n.* skynda fram,
Herbeifliegen, *v. irr. n.* flyga intill, framflyga.
Herbeiführen, *v. a.* föra fram, föra intill, hitföra; utverka, åstadkomma, framkalla. [hämta fram.
Herbeiholen, *v. a.* taga, bära ell.
Herbeikommen, *v. irr. n.* komma närmare, komma hit.
Herbeilassen, *v. irr. a.* låta komma fram; sich zu Etwas –, förmå sig till något, samtycka till något.
Herbeimachen, sich, *v. r.* komma, maka sig fram. [framflytta.
Herbeirücken, *v. a.* rycka fram,
Herbeischaffen, *v. a.* skaffa hit, skaffa fram.
Herbeistürzen, *v. n.* rusa till.
Herbeitreiben, *v. irr. a.* framdrifva.
Herbeiziehen, *v. irr. a.* draga fram; Etwas mit den Haaren –, (*fig.*) hårdraga något, draga obehöriga ämnen in i samtalet.
Herberge, die, (*pl.* –n) herberge, qvarter, värdshus, nattläger.
Herbergen, *v. a.* hysa, inqvartera, herbergera, rymma. – *v. n.* bo, hafva qvarter. [gesällherberge.
Herbergsvater, der, värd på ett
Herbestellen, *v. a.* bjuda, kalla ell. bestämma till sig, beställa hit.
Herbeten, *v. a.* uppläsa en bön, läsa en bön utantill.
Herbheit, Herbigkeit, se **Herbe.**
Herbitten, *v. irr. a.* bedja komma till en, invitera, bjuda.
Herbringen, *v. irr. a.* skaffa, föra fram, tillföra, bära fram; eine hergebrachte Gewohnheit, en införd vana; ein altes hergebrachtes Recht, en gammal häfd.
Herbst, der, (*pl.* –e) höst; skörd, vinskörd; der – des Lebens, (*fig.*) lifvets höst. **–abend, der,** höstafton. **–blume, die,** höstlök. **–butter, die,** höstsmör. **–fieber, das,** höstfeber. **–gerste, die,** grofkorn. **–gestirn, das,** vågen (stjernbild i hvilken solen inträder, när hösten börjar). **–heu, das,** hösthö, efterslåtter. **–luft, die,** höstluft, kall luft. **–mäßig,** *a.* höstaktig, höstlik. **–messe, die,** höstmarknad. **–monat, der,** höstmånad, September. **–nachtgleiche, die,** höstdagjemning. **–obst, das,** höstfrukt. **–saat, die,** höstsäde, vintersäde. **–tag, der,** höstdag. **–wetter, das,** höstväder, höstväderlek. **–zeit, die,** hösttid. **–zeitlose, die,** höstlök.
Herbsten, *v. a.* skörda, hösta in, inberga. – *v. imp.* börja att bli höst.
Herbstlich, *a.* höstaktig, höst…; –es Wetter, höstväder; –e Luft, höstlik luft.
Herbstling, der, (*pl.* –e) som födes om hösten, sidföding; äfv.: riska, ett slags ätlig svamp.
Herd, der, (*pl.* –e) härd, spis, spishäll, eldstad, äril; (*fig.*) hus, hem; weder Feuer noch – haben, hafva hvarken hus ell. hem. **–asche, die,** aska, som faller från härden. **–blei, das,** härdbly. **–mantel, der,**

härdkappa. **-platte, die,** härdhäll, äril. **-vogel, der,** lockfågel; fågel som fångas med giller.

Herde, die, (*pl.* -n) hjord; hop, skock; eine - Schaafe, en hjord får; die - hüten, vakta hjorden, valla hjorden. **-nweise,** *av.* hoptals, skocktals. [nom.

Herdurch, *av.* igenom, hit igenom.

Hereilen, *v. n.* skynda fram.

Herein, *av.* härin, hitin. - *intj.* kom in!

Hereinbrechen, *v. irr. n.* bryta in; visa sig, bli synlig; nalkas; die Nacht bricht herein, natten inbryter. [in, föra in, få in.

Hereinbringen, *v. irr. a.* bringa

Hereinfahren, *v. irr. n.* fara in, åka in, köra in.

Hereingehen, *v. irr. n.* gå in.

Hereinkommen, *v. irr. n.* komma in.

Hereinlassen, *v. a. irr.* låta komma in, insläppa.

Hereinnöthigen, *v. a.* bedja gå in, nödga in. [stiga in.

Hereintreten, *v. irr. n.* träda in,

Hererzählen, *v. a.* berätta, förtälja, rapportera.

Herfahren, *v. irr. n.* fara, åka, köra fram ell. hit; über Etwas -, fara fram öfver något; (*fig.*) über Jemanden -, gräla på någon, banna, illa medfara någon.

Herfahrt, die, hitresa, hitfärd.

Herfinden, sich, *v. irr. r.* finna sin väg hit.

Herfließen, *v. irr. n.* flyta hit, flyta fram; hafva sitt ursprung ifrån, härleda sig ifrån, komma af, härröra.

Herfordern, *v. a.* fordra hit, inkalla, stämma. [föra.

Herführen, *v. a.* föra hit, fram-

Hergang, der, hitgång; förlopp, tilldragelse; der - der Sache, sakens förlopp.

Hergeben, *v. irr. a.* gifva fram, framlemna, släppa till.

Hergehen, *v. irr. n.* gå fram, tillgå, tilldraga sig, hända; es geht über ihn her, det gäller honom, han blir illa medfaren; so geht es her in der Welt, det går så till i verlden.

Herhalten, *v. irr. a.* hålla ut; räcka fram. - *v. n.* hålla här, få utstå, uthärda, lida; er wird tüchtig - müssen, han lär få umgälla det.

Herholen, *v. a.* hämta hit, föra fram; das ist weit hergeholt, det är hämtadt ell. taget långt bort ifrån; (*fig.*) det är hårdraget; ein weit hergeholtes Gleichniß, en mycket tvungen liknelse.

Herkommen, *v. irr. n.* komma hit, annalkas; komma ifrån, härkomma, härröra.

Herkommen, das, annalkande; härkomst, slägt, familj; vana, bruk, plägsed; das ist so -s, det är så brukligt; ein uraltes -, en urminnes häfd. [lig.

Herkömmlich, *a.* bruklig, van-

Herkunft, die, ankomst, framkomst; härkomst, upprinnelse, ursprung, slägt, familj, stånd; bei meiner -, vid min ankomst; von hoher -, af hög slägt.

Herlangen, *v. a.* hämta hit, taga fram, räcka hit. - *v. n.* räcka, hinna fram.

Herlaufen, *v. irr. n.* springa hit.

Herlegen, *v. a.* hitlägga, framlägga.

Herleihen, *v. irr. a.* utlåna.

Herleiten, *v. a.* leda hit, leda fram, framföra; härleda, afleda.

Herleitung, die, härledning, afledning, ursprung.

Herlesen, *v. irr. a.* uppläsa.

Herling, der, (*pl.* -e) vild drufva; sur, omogen vindrufva.

Herlitze, die, (*pl.* -n) kornelkärsbär.

Herlocken, *v. a.* locka hit.

Hermachen, sich, *v. r.* über Etwas -, angripa, företaga något.

Hermaphrodit, der, (*pl.* -en) hermafrodit, tveköning.

Hermelin, das, (*pl.* -e) hermelin, lekatt. **-kragen, der,** hermelinkrage. **-mantel, der,** hermelinmantel. **-pelz, der,** hermelinpels.

Hermetisch, *a.* hermetisk, lufttät.

Hermurmeln, *v. a.* mumla fram.

Hernach, *av.* härefter, hädanefter; sedan, sedermera; derefter, efteråt. **-mals,** *av.* hädanefter.

Hernehmen, *v. irr. a.* taga hit, taga fram; taga ifrån; härleda.

Hernennen, *v. irr. a.* nämna efter hvartannat.

Hernieder, *av.* ofvan ifrån, ned under; hit ned, nedåt, utföre.

Heroisch, *a.* heroisk, hjeltemodig.

Herold, der, (*pl.* -e) härold. **-samt, das,** häroldsembete. **-s-stab, der,** häroldsstaf.

Herplappern, *v. n.* frampladdra, prata fram.

Herr, der, (*pl.* -en) herre, husbonde; - im Hause, herre i huset; mein -! min herre! meine -en! mina herrar; an Herrn N. N., till herr N. N.; der - und die Madame, herrn och frun; der - Graf, herre grefven; sein eigener - sein, vara sin egen herre; - über sich selbst sein, vara herre öfver sig sjelf; den großen -n spielen, spela mästare.

Herrchen, das, (*pl.* -) liten herre.

Herrechnen, *v. a.* uppräkna.

Herrechnung, die, uppräknande, uppräkning.

Herreichen, *v. a.* framräcka, sträcka fram. [återresa.

Herreise, die, (*pl.* -n) hitresa,

Herreisen, *v. n.* resa hit.

Herren-arbeit, die, dagsverke, herregårdsarbete. **-bier, das,** öl, dubbelt öl. **-brod, das,** bröd, som bakas för herrskapet; föda ell. underhåll, som man får af sin herre ell. af andra. **-dienst, der,** herretjenst, herregårdstjenst; - geht vor Gottesdienst, kronans tjenst går framför allt. **-essen, das,** herremat, herrskapsmat, kostlig mat. **-fastnacht, die,** fastlagssöndag. **-gefälle,** *pl.* inkomster som en landsherre har, afrad, ränta, skatt af en gård. **-gewalt, die,** herrevälde. **-gunst, die,** herregunst, de storas gunst. **-haus, das,** herregård, herrskapshus. **-hof, der,** herregods, herregård; borggården på herregården. **-kirsche, die,** kornelkärsbär. **-korn, das,** spannmålsafrad, säd som betalas till gårds- ell. landsherren. **-krankheit, die,** podager. **-leben, das,** herrelif. **-los,** *a.* utan herre, husbondelös. **-pilz, -schwamm, der,** schampinjon. **-sitz, der,** herresäte, sätesgård. **-stand, der,** herrestånd. **-tisch, der,** herrskapsbord.

Herrgott, der, Gud.

Herrin, die, (*pl.* -nen) herrskarinna, fru. [befallande.

Herrisch, *a.* herraktig, myndig,

Herrlich, *a.* herrlig, präktig, ståtlig, lysande, ypperlig, förträfflig; berömlig, prisvärd.

Herrlichkeit, die, (*pl.* -en) herrlighet, prakt, förträfflighet; äfv. en titel: Ew. -, Ers Herrlighet.

Herrschaft, die, (*pl.* -en) herravälde, välde, herradöme; herrskap, öfverherrskap, regering, makt; husbondfolk, herrskap (herrn, frun etc. i ett hus); er besitzt mehrere -en, han äger flera herrskaper; unter Jemandes - stehen, stå under någons herrskap; seiner - treu dienen, troget tjena sitt herrskap.

Herrschaftlich, *a.* herrskapslik; herre...; herrskaps....

Herrschen, *v. n.* herrska, råda öfver, regera, vara rådande, hafva öfverhand.

Herrschend, *a.* herrskande, rådande, regerande.

Herrscher, der, (*pl.* -) herrskare, monark.

Herrscherin, die, (*pl.* -nen) herrskarinna, monarkinna.

Herrschsucht, die, herrsklystnad, regeringslystnad.

Herrschsüchtig, *a.* herrsklysten, regeringssjuk.

Herrücken, *v. a.* närma, rycka fram, föra närmare. - *v. n.* komma närmare, nalkas, rycka hit.

Herrühren, *v. n.* härröra, upprinna, hafva sitt ursprung ifrån, komma af, komma ifrån, vara en följd af.

Hersagen, *v. a.* uppläsa, läsa, berätta. [sända hit.

Herschicken, *v. a.* skicka hit,

Herschießen, *v. irr. a.* skjuta hit, skjuta fram; försträcka, göra förskott, föreskjuta; hergeschossen kommen, komma rusande.

Herschreiben, *v. irr. a.* berätta skriftligen; sich -, *v. r.* förskrifva sig ifrån, datera sig, härröra, komma af; hafva sitt ursprung ifrån;

vara ifrån, vara kommen ifrån; das schreibt sich von der Zeit her, als, det förskrifver sig ifrån den tiden, då.

Hersehen, *v. irr. n.* se hit, blicka hit.

Herſein, *v. irr. n.* vara född, hafva sitt ursprung ifrån; vara ifrån, vara kommen ifrån; hinter Jemandem –, hålla efter någon; nicht weit –, vara af ringa värde.

Hersenden, *v. a.* sända hit, skicka hit.

Hersetzen, *v. a.* sätta hit; sich zu Jemanden –, sätta sig hos någon.

Herstammen, *v. n.* härstamma, komma ifrån.

Herstammeln, *v. a.* framstamma.

Herstammung, die, härkomst, härstammande; etymologi, ordledning. [bar, botlig.

Herstellbar, *a.* upprättelig; läk-

Herstellen, *v. a.* ställa hit, ställa fram; återställa i sitt förra skick; åter upprätta, godtgöra, upphjelpa, läka, bota.

Herstellung, die, återställande, återställning, återupprättande, botande, läkning. **-smittel, das**, läkemedel. [framstappla.

Herstottern, *v. a.* framstamma,

Herstrecken, *v. a.* sträcka fram; gå i förskott, förskjuta (penningar).

Herstrich, der, (*jugtt.*) flyttfåglars återkomst.

Herströmen, *v. n.* strömma fram.

Herstürmen, *v. n.* framstorma.

Herstürzen, *v. n.* framstörta, rusa fram. [draga hit.

Hertragen, *v. irr. a.* bära hit,

Hertreiben, *v. irr. a.* drifva hit.

Hertreten, *v. irr. n.* träda fram, stiga hit; nalkas, komma närmare.

Herüber, *av.* häröfver, hitöfver.

Herum, *av.* omkring, rundtomkring, vid pass; hier –, här omkring; da –, der omkring; rings –, rundt omkring; um die Stadt –, omkring staden.

Herumbalgen, sich, *v. r.* brottas, slåss. [och tigga.

Herumbetteln, *v. n.* gå omkring

Herumbiegen, *v. irr. a.* kringböja, omböja, vända om.

Herumdrehen, *v. a.* vända omkring, vrida omkring; Jemandem das Wort im Munde –, vända bort, förtyda någons ord.

Herumfahren, *v. irr. n.* fara, resa ell. åka omkring, kringfärdas.

Herumfliegen, *v. irr. a.* flyga omkring, kringflyga.

Herumführen, *v. a.* föra omkring; Jemanden bei der Nase –, narra, bedraga någon, draga någon vid näsan.

Herumgeben, *v. irr. a.* kringgifva, kringlemna.

Herumgehen, *v. irr. n.* gå omkring, löpa omkring; omgifva; die Sache geht mir sehr im Kopfe herum, den saken gör mig mycket hufvudbry.

Herumhüpfen, *v. n.* kringhoppa, hoppa omkring, springa hit och dit. [gå vilse.

Herumirren, *v. a.* irra omkring,

Herumjagen, *v. a.* jaga omkring, kringfösa.

Herumkriechen, *v. irr. n.* krypa omkring.

Herumlaufen, *v. irr. n.* kringlöpa, löpa omkring; drifva omkring, stryka omkring.

Herumliegen, *v. irr. n.* ligga omkring, ligga utan ordning.

Herumliegend, *a.* kringliggande. [omkring.

Herumnehmen, *v. irr. a.* taga

Herumreisen, *v. n.* resa omkring.

Herumrühren, *v. a.* kringröra.

Herumschicken, *v. a.* skicka omkring. [slåss.

Herumschlagen, sich, *v. irr. r.*

Herumschleichen, *v. irr. n.* kringsmyga, smyga omkring.

Herumschwärmen, *v. n.* svärma omkring.

Herumschweifen, *v. n.* sväfva omkring, ströfva omkring.

Herumschwenken, *v. a.* kringsvänga.

Herumspringen, *v. irr. n.* springa omkring, springa hit och dit.

Herumstreichen, *v. irr. n.* ströfva omkring, kringstryka.

Herumstreicher, der, (*pl.* –) kringskojare, landstrykare.

Herumsuchen, *v. a.* söka omkring.

Herumtragen, *v. irr. a.* bära omkring, kringbära, kringföra.

Herumtreiben, *v. irr. a. & n.* kringdrifva, drifva omkring; sich –, kringstryka, drifva omkring.

Herumtrinken, *v. irr. n.* dricka omkring; er hat alle Gesundheiten herumgetrunken, han har druckit med vid alla skålarne.

Herumtummeln, *v. a.* tumla omkring; ein Pferd –, tumla en häst; sich mit Jemandem –, tumla om med någon.

Herumwandern, *v. n.* kringvandra, vandra omkring.

Herumwenden, *v. a.* kringvända, vända om.

Herumwerfen, *v. irr. a.* kasta omkring, kasta hit och dit.

Herumwickeln, *v. a.* inveckla, sno omkring.

Herumzausen, sich, *v. r.* luggas, slitas, hårdragas, knuffa fram och tillbaka. [dit.

Herumzerren, *v. a.* rycka hit och

Herumziehen, *v. irr. a. & n.* draga omkring; flytta omkring.

Herunter, *av.* ned, härned, hit ned, nedåt, ned till jorden.

Herunterbringen, *v. irr. a.* bringa ned, nedföra; försämra, störta i fattigdom, göra fattig, utarma; ruinera, förstöra.

Herunterkommen, *v. irr. n.* komma ned; komma af sig, förlora sitt anseende, råka i förfall ell. lägervall.

Herunterlassen, *v. irr. a.* släppa ned; sich –, nedlåta sig, förnedra sig.

Heruntermachen, *v. a.* taga ned, taga af; (*fig.*) Jemanden –, vanfrejda, förtala någon.

Heruntermüssen, *v. irr. n.* vara nödsakad att komma ell. stiga ned.

Herunterschießen, *v. irr. a.* skjuta ned.

Heruntersetzen, *v. a.* sätta ned; den Preis –, sätta ned priset, förminska priset.

Herunterstimmen, *v. a.* stämma lägre, nedstämma.

Herunterstürzen, *v. a.* störta ned. [före, utföre.

Herunterwärts, *av.* nedåt, ned-

Herunterwürgen, *v. a.* svälja ned.

Herunterziehen, *v. irr. a.* draga ned; den Ring vom Finger –, taga ringen af fingret.

Hervor, *av.* fram; ut. [ta.

Hervorarbeiten, *v. a.* framarbe-

Hervorblicken, *v. n.* framblicka.

Hervorblitzen, *v. n.* glimta, framblixtra. [bryta.

Hervorbrechen, *v. irr. n.* fram-

Hervorbringen, *v. irr. a.* framalstra, frambringa, frambära, framföra, förorsaka; andraga; uttala, förestafva; er konnte kein einziges Wort –, han kunde ej framföra ett enda ord.

Hervorfahren, *v. irr. n.* framfara.

Hervorfliegen, *v. irr. n.* framflyga.

Hervorgehen, *v. irr. n.* gå fram; daraus geht hervor, deraf skönjes, deraf är tydligt.

Hervorglänzen, *v. n.* framglänsa, framglimma.

Hervorheben, *v. irr. a.* framdraga, göra att något sticker fram.

Hervorkommen, *v. irr. n.* komma fram; utspricka.

Hervorkriechen, *v. irr. n.* krypa fram, framkräla.

Hervorlangen, *v. a.* framtaga.

Hervorleuchten, *v. n.* framlysa.

Hervorragen, *v. n.* utstå, stå fram, stå ut, synas utöfver, sticka fram; aus dem Wasser –, nå upp öfver vattnet. [(*fig.*) förorsaka.

Hervorrufen, *v. irr. a.* framkalla;

Hervorsprießen, *v. irr. n.* spricka ut, framskjuta.

Hervorstechen, *v. irr. n.* sticka fram, sticka upp; glänsa, blänka, lysa framför det öfriga, utmärka sig; ligga öfver, ligga högre.

Hervorstehen, *v. irr. n.* utstå, stå fram.

Hervorstoßen, *v. irr. a.* framstöta, framknuffa. [ma.

Hervorströmen, *v. n.* framström-

Hervorstürzen, *v. n.* framstörta.

Hervorsuchen, *v. a.* söka fram, framleta.

Hervorthun, sich, *v. irr. r.* utmärka sig, öfverträffa andra.

Hervortreiben, *v. irr. a.* framdrifva. [da.

Hervortreten, *v. irr. n.* framträ-

Hervorziehen, *v. irr. a.* framdraga, Jemanden aus dem Staube –, draga någon ur stoftet, framdraga någon ur intet.

Herwärts, *av.* hitåt, åt denna sidan.

Herweg, **der**, hitväg, hitresa.

Herwehen, *v. n.* blåsa hitåt.

Herweisen, *v. irr. a.* visa hit.

Herz, **das**, (*pl.* **-en**) hjerta; (*fig.*) hjerta, bröst; mod, behjertenhet; känsla, sinne, tanke; samvete; tycke; zu -en nehmen, lägga på hjertat; Etwas auf dem -en haben, hafva något på hjertat; sein – ausschütten, utgjuta sitt hjerta; das liegt mir am -en, det ligger mig om hjertat; zu -en gehen, gå till hjertat; sein – an Etwas hängen, fästa sitt hjerta vid något; nicht übers – bringen, vara för ömhjertad; ich habe das – nicht dazu, jag har icke hjerta dertill, jag är icke hård nog, att; von -en gern, af allt mitt hjerta; von ganzem -en, af allt hjerta; – fassen, fatta mod; wieder – fassen, repa mod igen; wessen das – voll ist, deß läuft der Mund über, hvaraf hjertat fullt är, derom talar munnen; mein Herz! mein Herzchen! mitt hjerta, mitt lilla hjerta! mitt hjerta lilla! **-ader**, **die**, hjertåder, hjertpulsåder. **-allerliebst**, *a.* allrakärast. **-beklemmung**, **die**, hjertklämning, hjertklämma, hjertängslan. **-beutel**, **der**, hjerthinna, hjertsäck. **-blatt**, **das**, bröstben; (*bot.*) hjertblad; (*fig.*) älskling. **-blut**, **das**, hjertblod. **-brechend**, *a.* hjertskärande, hjertslitande. **-dame**, **die**, hjerterdam (i kortspel). **-drücken**, **das**, hjerttryckning, hjertångest. **-eleid**, **das**, hjertans sorg, bedröfvelse, harm. **-enfarbe**, **die**, hjerter (i kortspel). **-ensangst**, **die**, hjertångest, hjertängslan. **-ensfreude**, **die**, hjertansglädje. **-ensfreund**, **der**, hjertans vän, intim, förtrogen vän. **-ensgrund**, **die**, hjertans grund. **-enskind**, **das**, hjertans barn, hjertunge. **-enskündiger**, **der**, som ransakar hjertat. **-enslust**, **die**, hjertans lust, hjertans nöje. **-enswunsch**, **der**, hjertans önskan. **-ergreifend**, *a.* rörande, bevekande. **-erschütternd**, *a.* hjertskakande. **-fell**, **das**, hjerthinna, hjertsäck. **-gespann**, **das**, hjertklämma, hjertklämning; kramp i öfra magmunnen; (*bot.*) bonässla, åskenäta. **-grube**, **die**, hjertgrop. **-haft**, *a.* behjertad, modig; tapper, vågsam, djerf. **-haftigkeit**, **die**, behjertenhet, oförskräckthed, mod. **-kammer**, **die**, hjertkammare. **-kirsche**, **die**, bigarrå. **-klopfen**, **das**, hjertklappning. **-knorpel**, **der**, bröstbenet. **-kohl**, **der**, en art blåkål; hufvudkål. **-könig**, **der**, hjerterkung (i kortspel). **-kraut**, **das**, bonässla. **-läppchen**, **das**, hjertöra. **-liebchen**, **das**, hjertanskär. **-muschel**, **die**, hjerta. **-ohr**, **-öhrlein**, **das**, (*anat.*) hjertöra. **-pochen**, **das**, hjertklappning. **-polyp**, **der**, hjertpolyp. **-schlächtig**, *a.* trångbröstad, (häst) som har qvickdrag. **-schlächtigkeit**, **die**, qvickdrag. **-schlag**, **der**, hjertans bultande, pulserande; hjertapoplexi, slagfluss. **-stärkend**, *a.* hjertstyrkande. **-stärkung**, **die**, hjertstyrkning, hjertstyrkande medel. **-stoß**, **der**, hjertstöt, hjortstyng, dödsstöt. **-weh**, **das**, värk i hjertat; hjertängslan. **-wurzel**, **die**, hjertrot. **-zerreißend**, *a.* hjertskärande, hjertslitande.

Herzählen, *v. a.* uppräkna.

Herzchen, **das**, (*pl.* –) litet hjerta; hjerta lilla, hjertegryn, hjertunge.

Herzen, *v. a.* omfamna, kyssa, trycka till sitt hjerta.

Herziehen, *v. irr. a.* draga till sig, draga hit. – *v. n.* tåga, färdas ell. resa hit; flytta hit.

Herzig, *a.* hjertanskär, allrakärast, söt, täck, älskad.

Herzinnig, (herzinniglich) *a.* hjertinnerlig. – *av.* af allt hjerta.

Herzlich, *a.* hjertlig, uppriktig. – *av.* hjertligen, hjertlig; – gern, hjertans gerna; – geliebt, hjertälskelig.

Herzlichkeit, **die**, uppriktighet, hjertlighet; hjertlig vänskap.

Herzog, **der**, (*pl.* **-e**) hertig.

Herzogin, **die**, (*pl.* **-nen**) hertiginna.

Herzoglich, *a.* hertiglig.

Herzogthum, **das**, (*pl.* **-thümer**) hertigdöme.

Herzu, *av.* hitåt, hit intill.

Hetz-bahn, **die**, hetsbana. **-hund**, **der**, (*pl.* **-e**) hetshund. **-jagd**, **die**, hetsjagt, jagt med hundar. **-peitsche**, **die**, jagtpiska.

Hetze, (Hatz), **die** (*pl.* **-n**) hetsjagt, jagt med hundar; eine – Hunde, så många hundar som äro vande att drifva tillsammans.

Hetzen, *v. a.* jaga; hetsa ell. tussa (hundar); auf einander –, upphetsa, uppreta emot hvarandra; er ist mit allen Hunden gehetzt, han är mycket listig ell. bakslug. – *v. n.* skynda, springa.

Heu, **das**, hö; – machen, göra hö, ansa hö. **-baum**, **der**, höstång. **-binder**, **der**, en som hopbinder hö. **-boden**, **der**, hövind, höskulle. **-bündel**, **das**, bundt hö. **-ernte**, **die**, höbergning. **-feim**, **der**, höstack. **-fuder**, **das**, hölass. **-fuhre**, **die**, höfora, hökörsel. **-gabel**, **die**, hötjuga, högaffel. **-haufen**, **der**, höstack, hövålm, höbinge. **-land**, **das**, ängsmark, höbol. **-machen**, **das**, höets ansning. **-macher**, **der**, höbergare. **-magazin**, **das**, hömagasin. **-monat**, **der**, hömånad, Juli månad. **-pferd**, **das**, trollslända, gräshoppa. **-rechen**, **der**, refsa. **-same**, **der**, höfrö. **-scheuer**, **-scheune**, **die**, hölada, höskulle. **-schober**, **der**, höstack. **-schoppen**, **der**, höskjul, hölider. **-schrecke**, **die**, gräshoppa. **-wage**, **die**, hövåg. **-wagen**, **der**, hövagn. **-wiese**, **die**, äng hvarpå boskapen ej får beta, förrän gräset är afslaget. **-wuchs**, **der**, höfångst, höbol, höbord.

Heuchelei, **die**, skrymteri, hyckleri, förställning.

Heucheln, *v. n.* hyckla, skrymta; förställa sig.

Heuchler, **der**, (*pl.* –) skrymtare; hycklare, skenheljon.

Heuchlerin, **die**, (*pl.* **-nen**) skrymterska, hycklerska.

Heuchlerisch, *a.* skrymtaktig, skenhelig.

Heuen, *v. a.* slå hö; utbreda, vända och torka hö, ansa hö.

Heuer, *av.* i år, i detta år.

Heuern, *v. a.* hyra, lega, förpakta. [ta, jemra sig.

Heulen, *v. n.* tjuta, hvina; grå-

Heulen, **das**, tjut, qvidan; gråt.

Heute, *av.* i dag; heut' zu Tage, nu för tiden, i våra dagar; – Morgen, i morse; – Abend, i afton; – über acht Tage, i dag om åtta dagar; heute roth, morgen todt, (*ordsp.*) i dag frisk och sund, i morgon död; i dag röd, i morgon död.

Heutig, *a.* denna dagens, som sker ell. skett i dag; nuvarande; -en Tages, nu för tiden, i våra dagar; der -e Tag, denna dagen, den nuvarande dagen; nach -em Gebrauche, efter det nuvarande bruket; die -en Gelehrten, nutidens lärda; mit -er Post, med denna dagens post, med dagens post.

Hexe, **die**, (*pl.* **-n**) hexa, trollkona, trollpacka; listig, illfundig, ful qvinna; en gammal gumma.

Hexen-ei, **das**, vindägg. **-fahrt**, **die**, trollpackors förmenta resa till blåkulla (Blocksberg). **-geschichte**, **die**, saga om trollpackor. **-gesindel**, **das**, trollpack. **-kraut**, **das**, hexört. **-kunst**, **die**, trollkonst, svartkonst. **-meister**, **der**, trollkarl. **-proceß**, **der**, rättegång mot trollpackor. **-sabbath**, **der**, trollpackors sabbat om natten. **-schuß**, **der**, håll, styng (i sidan, i ryggen etc.), ryggsprång. **-stich**, **der**, ett slags hålsöm. **-tanz**, **der**, trollpackors dans.

Hexen, *v. n.* hexa, trolla.

Hexer, **der**, (*pl.* –) hexmästare, trollkarl.

Hexerei, **die**, (*pl.* **-en**) hexeri, trolleri, trolldom.

Hie, se **Hier**.

Hieb, **der**, (*pl.* **-e**) hugg, slag; släng, bett, märke efter ett hugg etc.; hygge; rättighet att fälla skog; (*fig.*) stickord; äfv.: litet rus; ein – mit dem Säbel, ett hugg med sabel; einen – versetzen, gifva ett hugg; -e bekommen, få hugg, få prygel; auf Einen –, i ett hugg, på en gång; der Baum fällt nicht auf den ersten –, trädet faller ej vid för-

sta hugget. -wunde, die, huggsår. [huggsabel.

Hieber, der, (*pl.* -) huggsvärd,

Hief, der, (*pl.* -e) jägarerop, då det blåses i hornet. -horn, (Hifthorn) das, jagthorn. -stoß, der, stöt i jagthornet.

Hieher, *av.* se Hierher.

Hiel, der, (*pl.* -e) mastfot.

Hienieden, *av.* här nere, här i verlden.

Hier, *av.* här, på detta ställe, tillstädes; hit; häruti; - und dort, här och hvar; bald -, bald da, än här, än der.

Hieran, *av.* härpå, härefter, härutaf; - liegt mir viel, det är af mycken vigt för mig; - wird man erkennen, häraf får man se.

Hierarchie, die, kyrkovälde.

Hierauf, *av.* härpå, härefter, häruppå.

Hieraus, *av.* härutur, härutaf, härur, härifrån, häraf; er wird sich nichts - machen, han lär ej bry sig härom. [härjemte.

Hierbei, *av.* härvid; härhos,

Hierdurch, *av.* härigenom; härmedelst.

Hierein, *av.* härin, häri, hitin, häruti; hierein menge ich mich nicht, häruti blandar jag mig ej.

Hierfür, *av.* härföre.

Hiergegen, *av.* häremot.

Hierher, *av.* hit, hitåt, hit fram; - gehörig, hithörande; bis -, hitintill, hitintills, härtill.

Hierherab, *av.* hit ner.

Hierherauf, *av.* hitupp, hituppåt.

Hierheraus, *av.* härur, härut.

Hierherein, *av.* hitin.

Hierherum, *av.* hitomkring, häromkring.

Hierherwärts, *av.* hitåt, häråt, åt denna sidan.

Hierhin, *av.* hitåt.

Hierin, *av.* häruti, här inne, häri. [härjemte, härhos.

Hiermit, *av.* härmed; härvid,

Hiernach, *av.* härefter; efter detta.

Hiernächst, *av.* härjemte, näst härefter, näst intill, härnäst, dessutom.

Hierneben, Hiernebst, *av.* här bredvid, härvid, härhos, härjemte.

Hieroglyphe, die, (*pl.* -en) hieroglyf, bildskrift; sinnebild, figur med hemlig betydelse.

Hiersein, das, närvaro, vistande här; bei meinem -, vidmitt vistande här.

Hierselbst, *av.* just här, på detta stället, på denna orten, härstädes.

Hierüber, *av.* häröfver; hitöfver; härom; utomdess; - hinaus, härutöfver.

Hierum, *av.* härom; hit om, häromkring. [bland.

Hierunter, *av.* härunder, häri-

Hiervon, *av.* härifrån, häraf, af detta, härpå, härutaf; härom, om detta.

Hierwider, *av.* häremot.

Hierzu, *av.* härtill, till den ända; - kommt, härtill kommer.

Hierzwischen, *av.* häremellan, häribland.

Hieselbst, *av.* härstädes, just här, på denna orten.

Hiesig, *a.* härvarande; detta landets, denna stadens etc.

Hifthorn, se Hiefhorn.

Hilfe, se Hülfe.

Hille, die, (*pl.* -n) höskulle.

Himbeere, die, (*pl.* -n) hallon.

Himbeer-eis, das, hallonglass. -essig, der, hallonättika. -saft, der, hallonsaft. -syrup, der, hallonsirap. -strauch, der, hallonbuske.

Himmel, der, (*pl.* -) himmel; (*fig.*) himlen, Gud; gen -, till himmelen, emot himmelen; gen - fahren, fara till himla; unter freiem -, under bar himmel, i fria luften; dem - sei Dank! himlen vara tack! gerechter -! rättvise Gud! um des -s willen! för all del i verlden. -an, *av.* himmelåt, emot himmelen. -anstrebend, *a.* himmelåtsträfvande. -bett, das, säng med himmel öfver. -blau, *a.* himmelsblå. -brand, der, (*bot.*) kongsljus. -brod, das, himlabröd, himmelsbröd, manna. -erz, das, malm som brytes strax uppe under matjorden. -fahrt, die, himmelsfärd. -fahrtsfest, das, himmelsfärdsfest. -fahrtstag, der, himmelsfärdsdag. -hoch, *a.* himmelshög, som räcker till skyarna; - bitten, besvärja. -reich, das, himmelrike. -schlüsselchen, das, (*bot.*) oxlägga. -schreiend, *a.* himmelskriande. -sgegend, die, luftstreck, klimat. -sgewölbe, das, himlahvalfvet. -sgürtel, der, himmelstreck; luftstreck, klimat. -skörper, der, himlakropp. -skugel, die, himmelsglob, himmelsklot. -skunde, die, astronomi. -slauf, der, himmelslopp, himmelska kroppars rörelse. -sleiter, die, himlastege; (*bot.*) kosjuss. -slicht, das, himmelsljus. -slilie, die, svärdslilja. -sluft, die, himmelsluft, ether. -spforte, die, himmelsport. -srand, der, horisont. -sspur, die, (*jagtt.*) spår som en hjort lemnar efter sig, ej på marken, utan genom löf, som han afrifvit, (till åtskillnad från dess fotspår). -sstrich, der, himmelstreck, luftstreck; klimat, zon. -swagen, der, karlavagnen. -szeichen, das, himmelstecken; tecken på himmelen. -wärts, *av.* uppåt himmelen. -weit, *a.* himmelsvid, vida afskiljd, ofantligt vid och stor.

Himmeln, *v. n.* himla sig, se upp åt himmelen, rikta skenheliga blickar uppåt himmelen; blixtra.

Himmlisch, *a.* himmelsk; (*fig.*) förträfflig, oförliknelig; der -e Vater, den himmelske fadren; -e Schönheit, himmelsk skönhet; - schön, himmelskt skön.

Himpelbeere, se Himbeere.

Himten, der, fjerding (sädesmått).

Hin, *av.* dit, åstad, bort, fram; hän, borta, hädan; död; - und her, - und wieder, hit och dit; af och an; - und her gehen, gå af och an; - ist -, borta är borta; es geht noch so -, det går an, det är så der; ich will -, jag vill gå, resa etc. dit; er ist -, han har gått dit; (*fig.*) han är död.

Hinab, *av.* utföre, nedföre, nedåt.

Hinabfahren, *v. irr. a. & n.* fara ell. köra nedföre, utföre.

Hinabfahrt, die, nedfart.

Hinabgehen, *v. irr. n.* gå nedföre, gå utföre. [nedåt.

Hinabhängen, *v. irr. n.* hänga

Hinablassen, *v. irr. a.* nedlåta.

Hinabsehen, *v. irr. n.* se ned; mit Verachtung auf Jemanden -, se på någon med förakt, anse någon med förakt.

Hinabsenken, *v. a.* nedsänka.

Hinabsteigen, *v. irr. n.* stiga nedföre, stiga utföre.

Hinabwärts, *av.* nedåt.

Hinan, intill, inemot, uppföre, uppåt, emot höjden; - rücken, rycka upp, rycka intill; - steigen, stiga upp; er stieg den Berg hinan, han steg uppföre backen.

Hinauf, *av.* upp, uppföre, uppåt; emot höjden; - steigen, stiga upp. -wärts, *av.* uppföre, uppåt.

Hinaus, *av.* ut, dit ut, utåt; framåt; utom, utur; ins Meer -, ut i hafvet; darüber bin ich weit -, det sätter jag mig vida öfver; jag håller mig för god dertill; das kommt auf Eins -, det kommer på ett ut; ich weiß schon, wo das - will, jag vet nog, hvart ut det syftar.

Hinausfahren, *v. irr. n.* fara ut, åka ut.

Hinausgehen, *v. irr. n.* gå ut.

Hinausjagen, *v. a.* köra, drifva bort, ut (någon).

Hinauslaufen, *v. irr. n.* löpa ut; das läuft auf Eins hinaus, det kommer på ett ut; seine Meinung läuft darauf hinaus etc., hans mening går derpå ut etc.

Hinausreichen, *v. a.* räcka fram, räcka igenom; (*fig.*) öfvergå, öfverträffa.

Hinausreiten, *v. irr. n.* rida ut.

Hinausschieben, *v. irr. n.* uppskjuta, draga ut.

Hinausschleichen, sich, *v. irr. r.* smyga sig ut.

Hinaussetzen, *v. a.* utsätta; uppskjuta.

Hinausstehlen, sich, *v. irr. r.* stjäla sig bort.

Hinaussteigen, *v. irr. n.* urstiga, stiga ut. [stöta ut.

Hinausstoßen, *v. irr. a.* urstöta,

Hinauswärts, *av.* utåt.

Hinauswollen, *v. irr. n.* vilja ut; hoch -, hafva stora förslag

hufvudet; wo will das hinaus? hvad skall det taga för ett slut? ich sehe schon wo er hinaus will, jag ser nog hvartåt han syftar.

Hinbauen, *v. a.* bygga dit, bygga ut. [gifva sig dit ell. bort.

Hinbegeben, sich, *v. irr. r.* be-

Hinbringen, *v. irr. a.* bringa dit, bära dit, skaffa dit; tillbringa, fördrifva, förnöta (tiden).

Hindenken, *v. irr. n.* tänka på, grubbla på; wo denkst du hin? hvad tänker du på? hvartåt syftar du?

Hinderlich, *a.* hinderlig, hindersam, till hinders; – sein, vara hinderlig, vara i vägen.

Hindern, *v. a.* hindra, förhindra, lägga hinder i vägen; afhålla, störa.

Hinderniß, das, (*pl.* –e) **Hinderung, die**, (*pl.* –en) hinder, förhinder, uppehåll.

Hindeuten, *v. a.* visa på, syfta på, alludera. [hjortko.

Hindin, die, (*pl.* –nen) hind,

Hindurch, *av.* igenom, midtigenom, tvärtigenom; under.

Hinein, *av.* in, uti, in i, inåt; in den Tag – leben, lefva bekymmerslöst; ins Blaue – reden, tala obetänksamt; ins Gelag – handeln, handla utan eftertanke; – bringen, bringa in; – steigen, stiga in i; – scheinen, skina in i; – dringen, intränga, tränga in i; – gehen, gå in; – setzen, sätta uti.

Hineinwärts, *av.* inåt.

Hinfahren, *v. irr. a. & n.* föra ell. skjutsa dit ell. bort, köra bort, fara bort; aflida, dö; da fährt er hin! der reser han sin väg! längs dem Ufer –, fara ell. segla längs efter stranden; leichtsinnig über eine Arbeit –, slarfva ifrån sig ett arbete.

Hinfahrt, die, bortresa; hädanfärd, dödligt frånfälle; död.

Hinfallen, *v. irr. n.* falla, falla ned; förfalla.

Hinfällig, *a.* förgänglig, ovaraktig, kraftlös, svag, skröplig; bofällig.

Hinfälligkeit, die, förgänglighet, ovaraktighet; bräcklighet, ålderdomssvaghet, orklöshet; bofällighet. [flyga bort.

Hinfliegen, *v. irr. n.* flyga dit,

Hinfliehen, *v. irr. n.* fly dit, fly bort; taga sin tillflykt till.

Hinfort, *av.* hädanefter, framdeles; framgent.

Hinfracht, die, (*pl.* –en) utfrakt.

Hinfragen, sich, *v. irr. r.* fråga sig fram, hjelpa sig fram med frågande.

Hinführen, *v. a.* föra dit, föra bort; wo soll das –? hvart skall detta bära?

Hinfüro, se **Hinfort**.

Hingang, der, bortgång; hädanfärd.

Hingeben, *v. irr. a.* bortgifva, bortskänka; öfvergifva, lemna, afstå.

Hingebung, die, afträdande; hängifvenhet.

Hingegen, *av.* deremot, tvärtom; men, utan.

Hingehen, *v. irr. n.* gå dit, gå bort, gå sin kos, fara åstad; förflyta, lida; syfta på, gå ut på; dö; es mag so –, det må så vara; – lassen, låta passera, låta gå som det vill.

Hingelangen, *v. n.* anlända till.

Hingucken, *v. n.* titta ut, se bort, kasta ögonen på något.

Hinhaben, *v. irr. n.* hafva, hafva fått; wie weit haben wir noch bis zur Stadt hin? huru långt hafva vi ännu till staden? er hat seine Jahre schon hin, han har redan tillbragt sin tid.

Hinhalten, *v. irr. a.* hålla fram, framräcka; fördröja, uppehålla, draga ut; Jemanden mit leeren Worten –, uppehålla någon med tomma ord.

Hinhelfen, *v. irr. n.* hjelpa fram; sich kümmerlich –, hjelpa sig, taga sig fram med möda.

Hinkend, *a.* halt; haltande; der –e Bote, (*fig.*) oangenäm underrättel-

Hinknien, *v. n.* knäfalla. [se.

Hinkommen, *v. irr. n.* komma dit, komma fram; anlända till; blifva af, taga vägen.

Hinkunft, die, ditkomst, framkomst.

Hinlangen, *v. a.* framräcka, framlemna. – *v. n.* hinna till; uppnå, träffa, komma intill; förslå, räcka till, vara nog, vara tillräcklig, göra tillfyllest; das langt nicht hin, det räckar ej till, det bottnar ingenting.

Hinlänglich, *a.* tillräcklig, tillfyllestgörande, nogsam, nog.

Hinlänglichkeit, die, tillräcklighet. [släppa fram.

Hinlassen, *v. irr. a.* släppa dit,

Hinlässig, se **Fahrlässig**.

Hinlaufen, *v. irr. n.* löpa dit, löpa åstad.

Hinleben, *v. n.* tillbringa sitt lif; lefva vårdslöst.

Hinlegen, *v. a.* lägga; lägga dit; sich –, lägga sig; gå till sängs.

Hinlehnen, *v. a.* luta på, stöda vid.

Hinlenken, *v. a.* vända dit, vända på, rikta på; seine Gedanken auf Etwas –, vända sina tankar på något. [marsch, ditväg.

Hinmarsch, der, ditmarsch, fram-

Hinmarschiren, *v. n.* marschera dit, frammarschera.

Hinmüssen, *v. irr. n.* vara nödsakad att gå dit; ich muß heute noch hin, jag måste dit ännu i dag.

Hinnehmen, *v. irr. a.* taga dit, taga emot; hålla till godo, tåla; borttaga; taga hädan, taga ifrån denna verlden.

Hinneigen, sich, *v. r.* luta till, vara böjd för, hafva böjelse för.

Hinnen, *av.* von –, härifrån, hädan; von – scheiden, skiljas hädan, dö.

Hinopfern, *v. a.* uppoffra.

Hinraffen, *v. a.* borttaga, bortrycka, bortföra; döda.

Hinreichen, *v. a.* framräcka. – *v. n.* hinna till, uppnå, förslå, räcka till, vara nog, göra tillfyllest, vara tillräcklig; das reicht nicht hin, det är ej tillräckligt, det bottnar ingenting.

Hinreichend, *a.* tillräcklig, tillfyllestgörande.

Hinreise, die, (*pl.* –n) ditresa, bortresa; auf der –, på ditresan.

Hinreisen, *v. n.* resa dit, resa bort, resa åstad.

Hinreißen, *v. irr. a.* borttaga, bortrifva; bortrycka; hänföra, hänrycka, förtjusa, förleda; sich von seinen Begierden – lassen, låta öfverväldiga sig af sina begärelser; der Zorn riß ihn hin, vreden hänförde honom.

Hinrichten, *v. a.* vända dit, rigta dit; afrätta, aflifva; störta i förderf, förderfva, skada, skämma bort.

Hinrichtung, die, (*pl.* –en) afrättning; förderfvande.

Hinrücken, *v. a.* rycka, flytta dit ell. bort. – *v. n.* rycka, tåga ell. närma sig dit, tåga bort.

Hinscheiden, *v. irr. n.* skiljas hädan, dö.

Hinschicken, *v. a.* skicka åstad, skicka dit, afsända.

Hinschießen, *v. irr. n.* skjuta fram, skjuta dit. [segla dit.

Hinschiffen, *v. n.* segla bort,

Hinschlagen, *v. irr. a.* slå omkull. – *v. n.* störta omkull, falla ned.

Hinschleichen, *v. irr. n.* slinka åstad, smyga sig undan.

Hinschlendern, *v. n.* gå och drifva, släntra.

Hinschleudern, *v. a.* slunga bort.

Hinschlüpfen, *v. n.* slinka fram; über eine Sache –, hastigt öfverfara, hafsa öfver en sak.

Hinschreiben, *v. irr. a.* skrifva dit, skrifva till någon på en aflägsen ort; ich werde –, jag skall skrifva dit; er schreibt Alles hin, was ihm gerade einfällt, han skrifver allt, som kommer för honom.

Hinschwinden, *v. irr. n.* svinna bort, försvinna, förgås.

Hinsegeln, *v. a.* segla bort, segla dit; am Strande –, segla längs med stranden.

Hinsehen, *v. irr. n.* se dit, kasta ögonen på. [sända dit.

Hinsenden, *v. a.* sända åstad,

Hinsetzen, *v. a.* sätta, ställa dit ell. bort; sich –, sätta sig ned; Jemanden –, sätta någon i fängelse.

Hinsein, *v. irr. n.* vara bortgången, vara bortrest, vara borta, vara förlorad; vara förbi, vara förfluten (om tiden); vara död.

Hinsicht, die, hänseende; afseende; in – auf, i anseende till, i hänseende till; in jeder –, till alla delar.

Hinsichtlich, *av.* i hänseende till.

Hinsiechen, *v. n.* aftyna; das –de Alter, den aftynande åldern.

Hinsinken, *v. irr. n.* sjunka ned, digna ned, sjunka död till jorden; vor Mattigkeit –, digna af trötthet.

Hinstellen, *v. a.* ställa dit, ställa fram.

Hinsterben, *v. irr. n.* dö bort.

Hinstreben, *v. n.* sträfva dit, sträfva fram till.

Hinstrecken, *v. a.* sträcka fram; hugga ned; sich in das Gras –, lägga sig i gräset.

Hinstreichen, *v. irr. a.* stryka bort, stryka fram. – *v. n.* förflyta, lida (om tiden); stryka bort (om flyttfåglar). [tågande.

Hinstrich, **der**, flyttfåglars bort-

Hinstürzen, *v. n.* störta ned, rusa tillsammans, rusa dit.

Hintan, *av.* bakpå, bakefter, baktill.

Hintansetzen, *v. a.* åsidosätta, eftersätta, försumma; förakta.

Hintansetzung, **die**, åsidosättande, eftersättande, försummelse; förakt.

Hinten, *av.* bak, bakom, bakefter; baktill, bakpå; efterst, sidst; – anfügen, påsätta baktill, foga bakefter; – auf, bakpå; – auf sitzen, sitta bakpå; – aus, bakut; – aus schlagen, slå bakut; von –, von – zu, bakifrån; – durch, bak igenom; – herum, bakom; – nach, härefter; för sent; vorn und –, fram och bak; von – her, bak ifrån, från baksidan.

Hinter, *praep.* (med *dat. & acc.*) bakom, bakefter; efter; er steht – mir, han står bakom mig; – sich schauen, se bakom sig; – Etwas kommen, komma underfund med något; – einer Sache her sein, sköta en sak med ifver; – Jemandem her sein, förfölja någon; – das Licht führen, föra bakom ljuset, bedraga; – das Ohr schreiben, (*fig.*) uppteckna till minnes.

Hinter, *a.* sednare, efter; som är baktill; der –e Theil, bakdelen.

Hinterachse, **die**, bakaxel.

Hinterbacke, **die**, arsklint.

Hinterbein, **das**, bakben, bakfot.

Hinterbleiben, *v. irr. n.* blifva efter, blifva tillbaka; blifva ogjord, ej ske; die Hinterbliebenen, de efterblifvande; de öfverlefvande.

Hinterbringen, *v. irr. a.* berätta, yppa, angifva, rapportera.

Hinterbringung, **die**, berättande, berättelse, yppande, angifvelse.

Hinterbug, **der**, höft (på kreatur). [en teater.

Hinterbühne, **die**, bakgrunden af

Hintercastell, **das**, bakskans, akterkastell (på ett skepp).

Hinterdeck, **das**, (*sjöt.*) akterdäck.

Hinterdrein, *av.* bakefter.

Hintere, **der**, (*pl.* –n) bakände, säte, stuss. [häst).

Hintereisen, **das**, baksko (på en

Hinterfährte, **die**, (*jagtt.*) spår efter bakfötterna (på en hjort etc.).

Hinterflagge, **die**, akterflagg (på ett skepp).

Hinterfleck, **der**, klacklapp.

Hinterflügel, **der**, bakflygel, bakvinge (på insekter).

Hinterfries, **der**, frisen på första bandet af en kanon.

Hinterfuß, **der**, bakfot.

Hintergasse, **die**, bakgränd.

Hintergebäude, **das**, bakbyggnad, bakbyggning.

Hintergehen, *v. irr. a.* besvika, bedraga, föra bakom ljuset.

Hintergeschirr, **das**, ryggstycke på selar.

Hinterglied, **das**, baklem, efterled. [fond.

Hintergrund, **der**, bakgrund,

Hinterhalt, **der**, bakhåll; försåt; reservtropp; im – liegen, ligga i bakhåll, ligga i försåt.

Hinterhalten, *v. irr. a.* tillbakahålla; dölja, förtiga.

Hinterhand, **die**, handlofve; (*kortsp.*) efterhand.

Hinterhaupt, **das**, bakhufvud.

Hinterhaus, **das**, bakhus, hus bakom, bakbyggnad.

Hinterher, *av.* bakföre, bakefter; efter, efteråt.

Hinterhof, **der**, bakgård.

Hinterkammer, **der**, bakkammare. [del.

Hinterkeule, **die**, bakbog, bak-

Hinterklaue, **die**, bakklo; baktå.

Hinterlader, **der**, skjutgevär ell. kanon, som laddes bakifrån; bakladdningsgevär.

Hinterladung, **die**, bakladdning. **–sgewehr**, **das**, bakladdningsgevär. **–skanone**, **die**, bakladdningskanon.

Hinterlassen, *v. irr. a.* efterlemna, lemna efter sig; qvarlemna; die Hinterlassenen, de efterblifvande, de öfverlefvande.

Hinterlassenschaft, **die**, qvarlåtenskap.

Hinterlastig, *a.* (*sjöt.*) baklastad.

Hinterlauf, **der**, (*jagtt.*) bakfot.

Hinterleder, **das**, bakläder, bakstycke, bakkappa (på en sko).

Hinterlegen, *v. n.* anförtro, lemna i förvar, deponera, nedsätta.

Hinterleger, **der**, panttagare.

Hinterlegung, **die**, nedsättande, deponerande.

Hinterlist, **die**, svek, list, knep, bakslughet.

Hinterlistig, *a.* svekfull, listig, försåtlig, bakslug, dolsk. – *av.* försåtligen, försåtligt.

Hinterlistigkeit, **die**, dolskhet, bakslughet.

Hinterluke, **die**, (*sjöt.*) akterlucka. [ordningen.

Hintermann, **der**, siste man i

Hintermast, **der**, mesanmast.

Hinternaht, **die**, baksöm.

Hinterpforte, **die**, bakport.

Hinterpfote, **die**, bakfot, baktass.

Hinterquartier, **das**, ena hälften af bakläderet (på en sko etc.).

Hinterrad, **das**, bakhjul.

Hinterraum, **der**, bakrum.

Hinterrücks, *av.* bakifrån, baktill; baklänges.

Hintersaß, **der**, torpare.

Hintersatz, **der**, slutsats, eftersats.

Hinterschanze, **die**, bakskans, akterkastell. [bakben.

Hinterschenkel, **der**, bakskank,

Hinterschiff, **das**, bakdelen af ett skepp; bakskepp.

Hintersegel, **das**, aktersegel, baksegel.

Hinterseite, **die**, baksida.

Hintersitz, **der**, baksits, baksäte (i en vagn etc.).

Hinterst, *a.* sist, efterst, som är baktill; das –e nach vorn kehren, vända bakfram.

Hinterstellig, *a.* som återstår, qvarstående; *äfv.*: listig.

Hintersteven, **der**, bakstäf, bakstam, akterstäf.

Hinterstraße, **die**, bakgata.

Hinterstube, **die**, bakstuga.

Hinterstück, **das**, bakbog; *äfv.*: akterkanon.

Hintertasche, **die**, bakficka.

Hintertatze, **die**, baktass.

Hintertheil, **der & das**, bakstycke, bakdel; bakdam (på ett skepp).

Hinterthor, **das**, bakport.

Hinterthür, **die**, bakdörr.

Hintertreffen, **das**, eftertroppar.

Hintertreiben, *v. irr. a.* hindra, afbryta (ett företag).

Hintertreibung, **die**, förhinder, tillintetgörelse.

Hintertreppe, **die**, baktrappa.

Hinterverdeck, **das**, (*sjöt.*) akterdäck.

Hinterviertel, **das**, bakfjerding.

Hinterwagen, **der**, bakvagn; bakdrägt.

Hinterwärts, *av.* baklänges, bakifrån, bakfram.

Hinterzehe, **die**, baktå.

Hinterziehen, *v. a.* undansnilla, försnilla, hemligen behålla.

Hinterzug, **der**, eftertroppar.

Hinthun, *v. irr. a.* sätta, lägga, ställa dit; er weiß nicht wo er sein Geld – soll, han vet ej hvar han skall göra af sina penningar.

Hintritt, **der**, bortgång, frånfälle, död. [bär, trollbär.

Hintschkraut, **das**, qvesbär, orm-

Hinüber, *av.* öfver, ditöfver, åt andra sidan; er ist –, han är öfver, *äfv.*: han är död; – fahren, öfverfara, fara öfver; – gehen, gå öfver, passera; – kommen, komma öfver; – reisen, resa öfver.

Hinunter, *av.* ned, dit ned; utföre. [före.

Hinunterwärts, *av.* nedåt, ned-

Hinwärts, *av.* dit bort, bortåt.

Hinweg, **der**, (*pl.* –e) ditväg, ditresa, bortresa; auf dem –, på ditvägen.

Hinweg, *av.* bort, undan, urvägen; sich –begeben, begifva sig undan, gå bort; über eine Sache leicht –gehen, halka öfver en sak. **–räumen**, *v. a.* undanrödja, urvägenrödja.

Hinweisen, *v. irr. n.* visa dit, hänvisa.

Hinweisung, **die**, hänvisande, hänvisning.

Hinwelken, *v. n.* förvissna.

Hinwenden, *v. a.* vända dit, vända på; ich weiß nicht, wo ich mich – soll, jag vet ej, hvart jag skall vända mig.

Hinwerfen, *v. irr. a.* kasta dit, kasta bort.

Hinzählen, *v. a.* räkna fram, räkna upp.

Hinziehen, *v. irr. a.* draga dit, draga bort; eine Sache –, draga en sak ut på längden. – *v. n.* draga åstad, tåga dit, tåga bort, flytta dit.

Hinzielen, *v. n.* syfta, sigta; syfta på, hafva afseende på, gå ut på.

Hinzu, *av.* dertill, ditintill, derintill, fram, åt, bredvid.

Hinzufügen, *v. a.* tillägga, bifoga, foga till.

Hinzufügung, **die**, tilläggning, tillsats, bihang.

Hinzukommen, *v. irr. n.* komma till, tillkomma, tillstöta.

Hinzusetzen, *v. a.* tillsätta, tillägga, tillfoga.

Hinzusetzung, **die**, tillsättande, tillsättning, tillsats.

Hinzuthun, *v. irr. a.* tillägga, tillsätta, bifoga.

Hinzuziehung, **die**, framhämtande; biträde.

Hippe, **die**, (*pl.* –n) liten trädgårdsknif, krumknif; äfv.: gorå, tunnrå. **–nbäcker**, **der**, tunnrånsbagare.

Hirn, (Gehirn) **das**, hjerna. **–entzündung**, **die**, inflammation i hjernan. **–gespinnst**, **das**, hjernspöke, falsk inbillning; chimer, chimär. **–grille**, **die**, krypare. **–haut**, **die**, hjernhinna. **–kammer**, **die**, hjernkammare. **–krank**, *a.* vanvettig. **–krankheit**, **die**, vanvett. **–kraut**, **das**, basilika. **–los**, *a.* utan hjerna; vettlös, dum. **–mark**, **das**, hjernmärg. **–schädel**, **der**, **–schale**, **die**, hufvudskål. **–verbrannt**, *a.* fånig, vansinnig, rasande. **–verrückung**, **die**, hjernvilla. **–wurst**, **die**, cervelatkorf. **–wuth**, **die**, ursinnighet, raseri. **–wüthig**, *a.* ursinnig, rasande.

Hirsch, **der**, (*pl.* –e) hjort. **–bock**, **der**, hjorthane. **–braten**, **der**, hjortstek. **–brust**, **die**, hjortbringa. **–brunst**, **die**, hjortbrunst. **–dorn**, **der**, (*bot.*) getapel. **–fährte**, **die**, hjortspår. **–fänger**, **der**, hårsvängare. **–farben**, **–farbig**, *a.* rödbrun, hjortfärgad. **–feiste**, **die**, tiden, då hjortarne äro som fetast. **–gallerte**, **die**, hjortsgelé, hjorthornsgelé. **–garn**, **das**, hjortnät. **–garten**, **der**, hjortpark. **–geilen**, *pl.* pung kring hjortens testiklar; hjortknappar. **–geloß**, **das**, hjortträck, hjortlort. **–gerecht**, *a.* som är skicklig ell. förstår sig på hjortjagt. **–geweih**, **das**, horn på hjortar, grenarne på hjorthorn. **–haut**, **die**, hjorthud. **–horn**, **das**, hjorthorn. **–hörnen**, *a.* gjord af hjorthorn. **–horngeist**, **der**, hjorthornsspiritus. **–hornsalz**, **das**, hjorthornssalt. **–hund**, **der**, hjorthund, hund att jaga hjortar. **–jagd**, **die**, hjortjagt. **–käfer**, **der**, hornoxe; ekoxe. **–kalb**, **das**, hjortkalf. **–keule**, **die**, hjortlår, lårstycke af en hjort. **–kolben**, **der**, första ansatsen till hjorthornen; ungt och ännu mjukt hjorthorn. **–kuh**, **die**, hind, hjortko. **–lauf**, **der**, hjortfot. **–leder**, **das**, hjortläder, hjortskinn. **–luchs**, **der**, varglo. **–ruthe**, **die**, hjortens födslolem. **–schale**, **die**, hjortklöf. **–schlägel**, **der**, hjortlår. **–schröter**, **der**, ekoxe. **–schwaden**, **der**, hjortsvans. **–schweiß**, **der**, hjortblod. **–sprung**, **der**, hjortsprång, understa flata delen af en hjortfot. **–talg**, **der**, hjorttalg. **–wildpret**, **das**, hjort och hind; hjortkött. **–ziemer**, **der**, lårstek af hjort. **–zunge**, **die**, hjorttunga.

Hirschling, **der**, riska.

Hirse, **die**, hirs. **–brei**, **der**, hirsgröt. **–förmig**, *a.* hirsformig, hirslik. **–korn**, **das**, hirskorn. **–stein**, **der**, hirssten.

Hirt, **der**, (*pl.* –n) herde, vallhjon; (*fig.*) själeherde.

Hirten-brief, **der**, herdebref. **–fest**, **das**, herdefest. **–flöte**, **die**, herdepipa, herdeflöjt. **–gedicht**, **das**, herdedikt, herdeqväde, eklog, idyll. **–gesang**, **der**, herdesång, herdevisa. **–gras**, **das**, timotheigräs. **–hund**, **der**, herdehund, vallhund. **–hütte**, **die**, herdekoja. **–junge**, **–knabe**, **der**, herdegosse. **–leben**, **das**, herdelefnad. **–lied**, **das**, herdevisa, herdeqväde. **–lohn**, **der**, herdelön. **–mäßig**, *a.* herdelik. **–spiel**, **das**, herdespel, herdeqväde. **–stab**, **der**, herdestaf. **–stand**, **der**, herdestånd. **–tasche**, **die**, herdeväska, herdetaska. **–volk**, **das**, herdefolk.

Hirtin, **die**, (*pl.* –nen) herdinna.

Hiß-block, **der**, hissblock. **–rad**, **das**, hisshjul. **–tau**, **das**, (*pl.* –e) hisståg.

Hisse, **die**, hissverk, i synnerhet att hissa upp segel med.

Hissen, *v. a.* hissa, draga upp.

Histörchen, **das**, (*pl.* –) liten historia.

Historie, **die**, (*pl.* –n) historia. **–nmaler**, **der**, historiemålare.

Historisch, *a.* historisk.

Hitzblase, **Hitzblatter**, **die**, blemma, hetblemma, bläddra.

Hitze, **die**, hetta, värme; (*fig.*) hetta, hetsighet, förifran; solbränna; in der ersten –, i första ifver; eine – Brod, en ugn full bröd.

Hitzen, *v. a.* hetta, värma, upphetta, elda, uppvärma. – *v. n.* vara het; dieser Wein hitzt, detta vin hettar.

Hitzig, *a.* varm, het, hettande; brännande; hetsig, häftig, het, ifrig; –es Blut, hetsigt blod; ein –es Fieber, en hetsig feber; –e Getränke, hetsiga drycker; er hat eine –e Leber, han är hetlefrad; äfv.: han kan ej länge vara utan dricka.

Hitzkopf, **der**, snarsticken menniska.

Hitzköpfig, *a.* kort för hufvudet, snarsticken.

Ho! *intj.* hå!

Hobel, **der**, (*pl.* –) höfvel, hyfvel. **–bank**, **die**, hyfvelbänk. **–eisen**, **das**, hyfveljern, hyfveltand. **–span**, **der**, hyfvelspån.

Hobeln, *v. a.* hyfla, släthyfla.

Hoboe, **die**, (*pl.* –n) oboe.

Hoboist, **der**, (*pl.* –en) oboist.

Hoch, *a. & av.* hög; upphöjd, stor; förnäm, stolt; brant; ein hohes Haus, ett högt hus; das Haus liegt –, huset ligger högt; – fliegen, flyga högt; – springen, springa högt; er ist – gestellt, han står på en upphöjd plats; das ist mir zu –, det är mig för högt; in hohem Grade, i hög grad; es ist hohe Zeit, det är hög tid; aus hohem Tone redend, högtalig; die hohe See, öppna hafvet; die hohe Woche, passionsveckan; der hohe Adel, höga adeln; hohes Alter, hög ålder; hohe Preise, höga priser; es ist schon – am Tage, det är redan långt lidet på dagen; – hinaus wollen, sträfva efter något högt och stort; den Kopf sehr – tragen, sätta näsan högt i vädret; bei Jemandem – angeschrieben stehen, – am Brete sein, stå i stor gunst hos någon; – beim Winde segeln, segla bi-de-vind.

Hochachtbar, *a.* högaktad.

Hochachten, *v. a.* högakta, högt värdera.

Hochachtung, **die**, högaktning, vördnad. **–svoll**, *a.* högaktningsfull.

Hochadelig, *a.* högadelig.

Hochaltar, **der**, högaltare.

Hochamt, **das**, högmessa; den högtidliga messan vid högaltaret i katolska kyrkan.

Hochansehnlich, *a.* högtansenlig, förnäm.

Hochbegabt, *a.* mycket begafvad.

Hochbeglückt, *a.* mycket lycklig, lycksalig.

Hochbeinig, *a.* högbent.

Hochberühmt, *a.* högtberömd.

Hochbetagt, *a.* högtbedagad, ålderstigen.

Hochbootsmann, **der**, högbåtsman.

Hochbrüstig, *a.* högbröstad.

Hochbusig, *a.* högbarmad.

Hochdeutsch, *a.* högtysk.

Hochdruck, **der**, högtryckning. **–maschine**, **die**, högtrycknings-maschin.

Hochebene, **die**, upphögd plan, högslät, plateau.

Hochedel, *a.* högädel.

Hochedelgeboren, *a.* högadelig.

Hochehrwürdig, *a.* högärevördig; Ew. Hochehrwürden, Eders högärevördighet.

Hocherfahren, *a.* mycket förfaren.
Hocherfreut, *a.* mycket nöjd, mycket glad. [färdig.
Hochfahrend, *a.* högdragen, hög-
Hochfliegend, *a.* högt flygande; (*fig.*) högtrafande; svulstig.
Hochfürstlich, *a.* högfurstlig.
Hochgeachtet, *a.* högaktad.
Hochgebenedeit, *a.* välsignad (om jungfru Maria).
Hochgebirge, das, högberg.
Hochgeboren, *a.* högboren.
Hochgeehrt, *a.* högtärad.
Hochgefühl, das, hög känsla.
Hochgelehrt, *a.* mycket lärd, höglärd.
Hochgelobt, *a.* högtlofvad.
Hochgeneigt, *a.* välbevågen, nådig.
Hochgenuß, der, högnjutning.
Hochgepriesen, *a.* högtlofvad, högtberömd.
Hochgericht, das, afrättsplats, galgbacke.
Hochgeschätzt, *a.* högaktad, mycket älskad.
Hochgeschmack, der, hög smak.
Hochgesinnt, *a.* högsint, högtänkt.
Hochgestimmt, *a.* högstämd.
Hochgewachsen, *a.* högtväxt, högtvuxen. [helig.
Hochheilig, *a.* mycket helig, hög-
Hochherzig, *a.* höghjertad, högsint. [het, högsinthet.
Hochherzigkeit, die, höghjerten-
Hochland, das, högländt land.
Hochländer, der, högländare (som bo i norra delen af Skottland).
Höchlich, *av.* högligen, mycket; — erzürnt, högligen vred.
Hochliegend, *a.* högländ.
Hochlöblich, *a.* högloflig.
Hochmeister, der, högmästare.
Hochmesse, die, högmessa, messa vid högaltaret.
Hochmuth, der, högfärd, högmod; — kommt vor dem Fall, (*ordspr.*) högmod går för fall. **-steufel, der**, högfärdsdjefvul.
Hochmüthig, *a.* högfärdig, högmodig, stormodig.
Hochnasig, *a.* högnäsig; högdragen, högfärdig.
Hochnöthig, *a.* högnödig.
Hochnothpeinlich, *a.* ein —es Gericht, pinlig rätt, brottmålsdomstol.
Hochpflaster, das, stenlagd, öppen plats.
Hochroth, *a.* högröd.
Hochschätzbar, *a.* högaktad.
Hochschätzen, *v. a.* högakta, skatta högt.
Hochschätzung, die, högaktning.
Hochschenkelig, *a.* högbent.
Hochschule, die, högskola, universitet.
Hochschüler, der, student.
Hochschwanger, *a.* som är i väntande dagar.
Hochselig, *a.* högstsalig, afliden.
Hochsinn, der, högsinthet.
Hochsinnig, *a.* högsint.
Höchst, *a.* högst; ganska, utomordentlig; das Höchste, det högsta; im —en Maße, i högsta måtto; aufs —e, på det högsta; — elend, högst usel, utomordentlig usel.
Hochstämmig, *a.* högstammig.
Höchstens, *av.* till det högsta, i det högsta, högst.
Hochstift, das, högstift, erkebiskopsdöme.
Hochstimme, die, diskant; sopranstämma.
Hochtrabend, *a.* högtrafvande, svulstig. [mycket förtjent.
Hochverdient, *a.* högtförtjent,
Hochverrath, *a.* högförräderi.
Hochverräther, der, högförrädare.
Hochvieh, das, hornboskap.
Hochwache, die, vakt, utställd på höga berg; vårdkase.
Hochwarte, die, vårdtorn på ett berg. [chaussée.
Hochweg, der, stenlagd väg,
Hochweise, *a.* högvis, mycket vis.
Hochwild, das, adalvildt, högdjur, större vildt såsom hjortar etc.
Hochwohlgeboren, *a.* högvälboren.
Hochwürdig, *a.* högvördig; Ew. Hochwürden, Eders Högvördighet.
Hochzeit, die, (*pl.* —en) bröllop; zur — einladen, bjuda till bröllop; nach der —, efter giftermålet.
Hochzeits-bett, das, brudsäng. **-bitter, der**, bjudare till ett bröllop. **-brief, der**, bröllopsbref. **-fackel, die**, bröllopsfackla. **-fest, das**, bröllopsfest. **-gast, der**, bröllopsgäst. **-gedicht, das**, bröllopsdikt, brudskrift. **-geschenk, das**, bröllopsgåfva, brudgåfva. **-gesellschaft, die**, bröllopssällskap. **-gott, der**, hymen. **-haus, das**, bröllopshus, bröllopsgård. **-kleid, das**, bröllopsdrägt, bröllopsklädning. **-kranz, der**, brudkrans. **-lied, das**, brudvisa, bröllopssång. **-mahl, das**, bröllopsmåltid. **-mutter, die**, brudens moder. **-nacht, die**, bröllopsnatt. **-tag, der**, bröllopsdag. **-vater, der**, brudens fader. **-wein, der**, bröllopsvin.
Hochzeitlich, *a.* till ett bröllop hörande, bröllops....
Hochzuverehrend, *a.* högtärad.
Hock, das, hägn; fähus (på skepp).
Hocke, die, (*pl.* —n) börda, knippa; rygg; rök, sädesskyl; huk i brädspel.
Hocken, *v. a.* bära på ryggen; sätta i rökar ell. skylar. — *v. n.* sitta på någons rygg; sitta hukad, huka sig ned.
Hocker, der, (*pl.* —) en som uppsätter skylar på åkern.
Höcker, der, (*pl.* —) krokrygg, puckel, knöl, tufva; mullvadshög.
Höckericht, *a.* knölig, som har små ojemnheter.
Höckerig, *a.* puckelryggig; ojemn, knölig; knagglig, obanad.
Hocuspocus, der, narrspel, bländverk.
Hode, die, (*pl.* —n) testikel, pungsten. **-nbruch, der**, pungbråck. **-nsack, der**, testikelpungar.
Hof, der, (*pl.* Höfe) hof, hofstat, hoffolk; gård, gårdsrum, borggård; hemman, afvelsgård, landgård; ring (om solen ell. månen); der königliche —, konungens hof; Haus und —, hus och hem; Jemandem den — machen, uppvakta någon, göra sin uppvaktning hos någon; göra kur, kurtisera. **-acker, der**, åker som tillhör en bond- ell. herregård. **-agent, der**, hofagent. **-amt, das**, embete ell. tjenst vid hofvet. **-arzt, der**, hofläkare, hofmedikus. **-bäcker, der**, hofbagare. **-bauamt, das**, hofintendentsembete, byggningskollegium, som bestyr om alla hofbyggnader. **-bauer, der**, frälsebonde. **-beamte, der**, embetsman vid ett hof. **-bediente, der**, hofbetjent. **-bedienung, die**, hofbetjening. **-brauch, der**, hofsed, hofceremoniel. **-caplan, der**, hofkapellan. **-capelle, die**, hofkapell. **-cavalier, der**, hofkavaljer. **-dame, die**, hofdam, hoffröken. **-degen, der**, statsvärja. **-dienst, der**, tjenst ell. syssla vid hofvet; herregårdsarbete. **-fähig**, *a.* som har rättighet att vistas vid hofvet. **-farbe, die**, hoffärg, hoflivré. **-folge, die**, hofsvit; skyldighet att följa hofvet. **-fourier, der**, hoffurir. **-fräulein, das**, hoffröken. **-gebrauch, der**, hofsed, hofbruk. **-gericht, das**, hofrätt. **-gerichtsrath, der**, hofrättsråd. **-gesinde, das**, hofbetjening. **-gunst, die**, hofgunst. **-gut, das**, kronogods, domän; herregård. **-halten**, *v. irr. n.* hålla hof, hafva hofstat. **-haltung, die**, hofhållning, hofstat. **-herr, der**, hofherre, herre vid hofvet; hemmansägare. **-hörig**, *a.* som lyder under herregården. **-hund, der**, gårdshund, bandhund. **-intendant, der**, hofintendent. **-jägermeister, der**, hofjägmästare. **-junker, der**, hofjunkare. **-kämmerer, der**, hofkamrer. **-kanzler, der**, hofkansler. **-kirche, die**, slottskyrka. **-knecht, der**, herregårdsdräng. **-lager, das**, ställe der ett hof residerar. **-lakei, der**, hoflakej. **-leben, das**, hoflefnad. **-lehen, das**, lön, hvarför innehafvaren bör göra vissa tjenster vid hofvet. **-leute**, *pl.* hoffolk, hofmän; dagsverksfolk. **-livree, die**, hoflivré. **-luft, die**, hofluft. **-magd, die**, piga som tjenar på en herregård. **-mann, der**, hofman; äfv.: dagsverkskarl. **-mark, die**, det som lyder under ett säteri. **-marksgerechtigkeit, die**, ärftlig domsrättighet. **-marschall, der**, hofmarskalk. **-mäßig**, *a.* hofvisk, hoflik, på hofmansvis. **-medicus, der**, hofmedikus. **-meister, der**, hofmästare; guvernör, informator;

förpaktare; slottsfogde. -meisterin, die, hofmästarinna; guvernant; förpakterska. -meisterlich, a. skolmästarlik. -meistern, v. a. mästra, häckla, tadla, klandra; informera. -narr, der, hofnarr. -partei, die, hofparti. -platz, der, gårdsrum, gårdstomt. -prediger, der, hofpredikant. -rath, der, hofråd. -raum, der, gårdsrum. -recht, das, säterifrihet; hofvets rättigheter; dagsverksfolks rättigheter, rättigheter emot dagsverksfolket. -richter, der, ordförande president i en hofrätt ell. öfverdomstol. -schranz, der, hofman; hofsmickrare, hofismare. -secretär, der, hofsekreterare. -sitte, die, hofsed, hofmanér. -staat, der, hofstat. -tafel, die, hoftaffel. -tag, (Courtag) der, hofdag; dag på hvilken dagsverke göres. -thor, das, gårdsport. -ton, der, hofetikett, hofmanér. -trauer, die, hofsorg. -vieh, das, herregårdskreatur. -vogt, der, gårdsfogde. -wächter, der, gårdsvård. -wehr, wehrung, die, värdören, inventariepersedlar vid en gård. -wirthschaft, die, hofhushållning. -zirkel, der, hofcirkel. -zwang, der, hoftvång, hofetikett; rättighet att begära dagsverken.

Hoffart, die, högmod, högfärd.

Hoffärtig, a. högfärdig, högmodig, högdragen.

Hoffen, v. n. hoppas, förhoppas, vänta, förmoda; auf Gott –, hoppas på Gud; – und Harren macht Manchen zum Narren, hopp och väntan gör mången galen.

Hoffentlich, av. förmodligen, såsom jag hoppas, som man hoppas, önskligen.

Hoffnung, die, (pl. -en) hopp, förhoppning; wenig –, föga hopp; – hegen, hysa hopp; sich – auf Etwas machen, göra sig hopp om något; seine – auf Jemanden setzen, sätta sitt hopp på någon; guter – sein, vara vid godt hopp; vara hafvande, vara i välsignadt tillstånd. -slos, a. utan hopp. -svoll, a. förhoppningsfull, hoppgifvande.

Hofiren, v. n. uppvakta, smickra; äfv.: göra sitt tarf.

Höflich, a. höflig, vänlig, artig, belefvad; (bergv.) god, ymnig.

Höflichkeit, die, höflighet, artighet, belefvenhet; Jemandem eine – erweisen, visa någon en höflighet. -sbezeigung, die, höflighetsbetygelse.

Höhe, die, (pl. -n) höjd; (Anhöhe) höjd, kulle, backe; auf der – des Meeres, på öppna hafvet, midt på hafvet; die – eines Schiffes, ett fartygs afstånd från land ell. från eqvatorn; die – eines Menschen, en menniskas längd; auf der – des Glücks, på höjden af lyckan; in die – gehen, gå i höjden; sich in die – richten, resa sig, stiga upp.

Hoheit, die, (pl. -en) höghet, storhet; höghet (titel); Seine königliche –, hans kongliga höghet; unter Jemandes – stehen, stå under någons höghet, lyda under någon. -srecht, das, höghetsrätt, rättigheter som tillkomma ett lands öfverhet.

Hohe-lied, das, Salomons höga visa. -priester, der, öfversteprest. -priesterlich, a. öfverstepresterlig. -priesterthum, das, öfverpresterlig värdighet.

Höhen-kreis, der, höjdcirkel, parallelcirkel. -lootse, der, lots, som lotsar fartyg ut i öppna sjön. -messer, der, holometer (instrument att mäta höjden af en kropp ell. att mäta solens och stjernornas höjd). -messung, die, höjdmätning, hypsometri. -rauch, der, solrök.

Höher, a. (comp. af hoch) högre, större.

Hohl, a. & av. ihålig, urhålkad; tom; die -e Hand, djupa handen; die See geht –, sjön svallar. -ader, die, hålåder, större blodådern, *vena cava*. -äugig, a. hålögd. -bäckig, a. som har infallna kinder. -beil, das, skarfyxa. -bohrer, der, nafvare, hålborr. -eisen, das, håljern, hålmejsel. -geschliffen, a. konkav, ihålig, urgröpt, urhålkad. -glas, das, konkavt, urgröpt glas. -häring, der, sill, som redan lekt ut och således mistat rommen och mjölken. -hippe, die, en sort hoprullade tunnrån. -hobel, der, ploghyfvel. -kehle, die, hålkäl, ploglist, inplöjd list, reffla. -krähe, die, spillkråka. -meißel, der, hålmejsel, håljern. -münze, die, brakteat. -ring, der, hålskifva, fatring. -rund, a. konkav, ihålig, urgröpt, urhålkad. -spiegel, der, konkav, ihålig spegel; bränspegel. -taube, die, skogsdufva. -treppe, die, svängtrappa, ett slags vindeltrappa. -wangig, a. som har infallna kinder. -weg, der, hålväg, djup väg som går mellan höga backar. -wurz, die, (bot.) hållrot; jordrök. -zahn, der, tand bredvid hörntänderna hos hästar. -ziegel, der, kupigt tegel, urhålkadt tegel till rännor.

Hohl, das, djupet af rummet i ett skepp.

Höhle, die, (pl. -n) håla, hålighet, ihålighet, grop; grotta, håla, kula, kryphål.

Höhlen, v. a. hålka, urhålka.

Höhlung, die, (pl. -en) hålighet, ihålighet; urhålkning, håla.

Hohn, der, hån, begabberi, spe, förakt; – sprechen, häda. -gelächter, das, hånskratt.

Höhnen, v. a. håna, häda, begabba, bespotta, försmäda.

Höhnerei, die, (pl. -en) hånande, spe, bespottelse.

Höhnisch, a. spefull, spotsk, hånlig; försmädlig; -es Gelächter, flatskratt, hånskratt.

Hohnlächeln, v. n. hånle, le spotskt åt någon, begabba.

Hohnlachen, v. a. hånskratta, spotskt skratta, flatskratta.

Hohnnecken, v. a. begabba, gäcka, göra åtlöje åt.

Hohnneckerei, die, (pl. -en) spe, bespottelse, begabberi, gäckeri.

Höke, der, (pl. -n) **Höker**, der, (pl. -) hökare, viktualiehandlare.

Höken, **Hökern**, v. a. minutera, sälja i smått.

Hökerei, die, (pl. -en) hökarerörelse, minutering.

Hökerin, die, (pl. -nen) hökerska, månglerska.

Höker-kram, der, hökarebod. -waare, die, hökarevara.

Hold, a. huld; bevågen; tillgifven, benägen; ljuf, ljuflig, täck; ein -es Mädchen, en huld, en täck flicka; seinem Könige – und treu sein, vara sin konung huld och trogen; ein -es Lächeln, ett huldt, ljufligt leende; äfv.: ett bevågent leende.

Holde, der, (pl. -n) vän; underhafvande, vasall.

Holde, die, (pl. -) huldinna, hulda.

Holder, se **Hollunder**.

Holdin, die, (pl. -nen) huldinna, väninna; älskarinna; en af de tre gracerna.

Holdselig, a. huldrik, ljuflig, blid, mild, täck; nådig.

Holdseligkeit, die, huldrikhet, ljuflighet, täckhet; mildhet, grace.

Holen, v. a. hämta; Wasser –, hämta vatten; den Arzt –, hämta läkaren; Athem –, andas, hämta anden; – lassen, låta hämta; da ist nichts zu – (zu gewinnen, zu erreichen), der är ingenting att hämta, att få; sich eine Krankheit, sich den Schnupfen –, ådraga sig en sjukdom, ådraga sig snufva.

Holfter, die, (pl. -n) hölster, sadelhölster. -kappe, die, hölsterkappa.

Holk, der, (pl. -e) holk, ett slags lastfartyg.

Holla! intj. hålla! hör! kom hit! nå! ah! hå!

Holländer, der, (pl. -) holländare.

Holländerei, die, (pl. -en) holländeri, afvelsgård.

Holländisch, a. holländsk; -er Käse, holländsk ost.

Hölle, die, (pl. -n) helvete, afgrund; zur – fahren, draga åt helvete; geh zur –! gå åt helvete! Jemandem die – heiß machen, göra någon het om öronen, högligen förskräcka någon.

Höllen-angst, die, helvetesångest; dödsångest. -brand, der, helvetesbrand; (fig.) en gudlös menniska. -brut, die, helvetes afföda. -fahrt, die, helvetesfärd. -feuer, das, afgrundseld. -fürst, der, helvetesfurste, afgrundsfurste. -geist, der, afgrundsande. -heiß, a. helveteshet, i högsta grad het. -hund, der, helveteshund, Cerberus. -kind, das, helvetes barn.

helvetes afföda. -leben, das, helvetes lif. -list, die, afgrundslist. -maschine, die, helvetesmaskin. -plage, die, afgrundsplåga. -qual, die, afgrundsqval. -schlund, der, helvetes svalg, helvetes gap. -stein, der, helvetessten, frätsten (salpetersurt silfver).

Höllisch, *a.* helvetisk, helvetes, afgrunds; afgrundslik; (*fig.*) faslig, hiskig; omättlig, öfverdrifven; das -e Feuer, helvetes eld; es ist - kalt, det är fasligt kallt.

Holm, (Werder) der, (*pl.* -e) holme, liten ö; skeppsvarf; (*T.*) tvärträ ell. bjelke som håller ihop eller sammanbinder något.

Holper, der, (*pl.* -) ojemnhet på en väg, jordklimp på vägar etc.

Holperig, *a.* ojemn, knagglig, gropig, knölig.

Holpern, *v. a.* stappla, snafva, knaggla.

Holunder, der, fläder; spanischer ell. türkischer -, syringa, syren. -baum, -busch, der, fläderträd, fläderbuske. -blüthe, die, fläderblomst. -essig, der, fläderättika; jemf. Flieder.

Holz, das, (*pl.* Hölzer) trä, virke; (Brennholz) ved; (Gehölz) skog; (*bibl.*) kora, galge; ein Stück -, ett stycke trä; ein Stückchen -, en träbit, en träpinne; ein Scheit -, ett vedträ; von -, gjord af trä; in - arbeiten, arbeta i trä; im Holze (Gehölze), i skogen. -anschlag, der, förslag öfver nyttan, värdet, afkastningen etc. af en skog; äfv.: kostnadsförslag öfver verket till en byggnad, en bro etc. -apfel, der, skogspäron. -arbeit, die, träarbete. -arbeiter, der, träarbetare, person som förfärdigar trävaror. -art, die, träslag. -artig, *a.* träaktig, träartad. -asche, die, träaska, aska af ved. -ast, der, tjock trädgren. -axt, die, vedyxa, huggyxa. -bau, der, trädskötsel, skogsodling; en träbyggnings uppförande. -bauer, der, bonde, som bor i skogstrakten; vedbonde. -birne, die, skogspäron, vildt päron. -bock, der, sågbock; timmerman (insekt). -boden, der, vedbod, vedgård, vedskjul. -bohrer, der, mask som borrar hål i trä, skeppsmask. -bündel, das, vedknippa. -dieb, der, skogsjuf, vedtjuf. -diebstahl, der, skogstjufnad. -drechsler, der, träsvarfvare. -erde, die, jord af ruttnadt trä. -ersparung, die, vedbesparing, skogsbesparing. -essig, der, trääattika. -fällen, das, skogsfällning, skogsfälle. -faser, die, träfiber. -feile, die, rasp. -feuerung, die, vedbrand. -flöße, die, vedflotte, timmerflotta. -förster, der, skogsvaktare. -frevel, der, åverkan i skog, nidingsverk på träden i en skog. -frohne, die, skogskörsel vid herregårdar. -fuder, das, vedlass. -fuhre, die, vedkörsel. -fürst, der, skogshöfvitsman. -gedinge, das, beting om leverans af viss myckenhet ved. -gefälle, *pl.* skogsinkomster. -gegend, die, skogsbygd, skogstrakt. -geld, das, vedpenningar. -gericht, das, skogsrätt, domstol i skogsmål. -gewinn, der, skogsfångst. -graf, der, öfverdomare i en skogsrätt; domare i ell. öfver en skogspark. -gräserei, die, nyttjande af det i skogen växande gräset. -graupen, *pl.* kopparmalm som liknar qvistar. -hacker, der, vedhuggare. -haken, der, hållhake. -handel, der, vedhandel, trähandel. -händler, der, vedhandlare, trähandlare. -hau, der, hygge, ställe der man fäller skog. -hauer, der, vedhuggare. -haufen, der, vedtrafve. -hof, der, vedgård, timmerplats. -kammer, die, vedbod, vedskjul; vedkontor. -kirsche, die, fågelbär. -klafter, die, vedfamn. -kohle, die, träkol. -krähe, die, spansk kråka; spillkråka. -kur, der, grufandel, hvaraf kronan har inkomsten, mot det, att den förser grufvan med ved och kol. -lack, der, gummilack, som sitter på qvistar. -lager, das, trälag, hvarpå timmer ligger. -leger, der, vedläggare, famnsättare. -lerche, die, skogslärka. -lese, die, hopsamling af qvistar etc. -made, die, larf af trädmasken. -mangel, der, vedbrist. -mark, die, gräns af en skog; skogsmark, skogsallmänning. -märker, der, skogsbo. -markt, der, vedtorg. -mast, die, svins gödning i skogen; den föda boskap och svin få i skogen. -mehl, das, maskmjöl. -messer, der, vedmätare, vedsättare, famnmätare. -pflock, der, träplugg, träpinne. -platz, der, vedgård, timmerplats. -recht, das, rättighet att taga ved ell. skog. -reff, das, vedbår. -reich, *a.* skogrik. -rutsche, die, brant ställe, der fällda träd, timmer etc. rullas utföre. -säge, die, träsåg, vedsåg. -samen, der, trädfrö. -säure, die, träsyra. -scheit, das, vedträ. -schere, die, ållonskrika. -schlag, der, skogsfällning; skogshygge. -schlägel, der, träklubba. -schläger, der, en som fäller skog; äfv.: en som slår ned pålar, för att skydda vallen för vattnets utskärning. -schlitten, der, vedkälke, vedsläde. -schneidekunst, die, träsnidarekonst, xylografi. -schneider, der, träsnidare, xylograf; vedsågare. -schnepfe, die, morkulla. -schnitt, der, träsnitt. -schnitzer, der, formskärare, träskärare. -schuppen, der, vedbod, vedgård, vedlider. -schragen, der, ett vedmått, en famn högt och tre ell. flera famnar långt; sågbock. -schraube, die, träskruf. -schreier, der, nötskrika, ållonskrika (fågel). -schuh, der, träsko. -schwamm, der, trollsmör (ett slags svamp). -spalter, der, vedhuggare. -span, der, träspån, trästicka. -splitter, der, träsplittra, trästicka, vedsticka. -stall, der, vedlider. -stapel, der, vedstapel, vedhög. -stock, der, trästock. -stoß, der, vedhög, vedkast. -taube, die, ringdufva, skogsdufva. -trank, der, dekokt af trä. -trift, die, boskapens drifvande på skogsbete; äfv.: ved- ell. timmerflotte. -verödung, die, skogsöda, skogsödning. -verwalter, der, skogsförvaltare, vedförvaltare. -waare, die, trävara. -wand, die, trävägg. -wärter, der, skogsvaktare. -weg, der, skogsväg. -weitel, der, gråsugga. -werk, das, träverk, timmerverk. -wespe, die, sprötstekel. -wurm, der, trämask. -zapfen, der, trätapp. -zeit, die, tiden att fälla skog till timmer och virke. -zettel, der, anvisningssedel på trävirke och ved. -zinn, das, ett slags brun trådig tennmalm.

Holzen, *v. a.* beklädа, fylla med trä ell. ved; (*vulg.*) prygla, mörbulta. - *v. n.* fälla, lägga ihop, köra hem ved; klättra upp i ett träd, springa från det ena trädet i det andra (om vilddjur).

Hölzermesser, das, (*skom.*) knif att skära ut träklackar med.

Hölzern, *v. a.* af trä, trä ....; ein -es Gefäß, ett kärl af trä, ett träkärl; -e Waaren, trävaror, träsaker; -es Benehmen, oskicklighet, tölpaktighet; ein -er Mensch, trähufvud, tölp.

Holzicht, *a.* träaktig, träartad.

Holzig, *a.* skogig, skogslupen, skogrik.

Holzung, die, skog. -srecht, das, skogstägt, vedfång.

Homogen, *a.* likartad, af samma slag. [lika beskaffenhet.

Homolog, *a.* motsvarande, af

Honett, *a.* hederlig, ärbar, anständig, ädelsint.

Honig, der, honung, honing; - schneiden, skatta bi; mit - bestreichen, påstryka honung; - bauen, idka biskötsel. -artig, *a.* honungslik, honungssöt. -bau, der, biafvel, biskötsel. -biene, die, arbetsbi. -blume, die, honungsblomma. -farbe, die, honungsfärg. -gras, das, myskegräs, majgräs. -grund, der, första honungen ell. vaxet som bien fästa i bistocken. -gülte, die, skatt som betalas i honung. -halter, -kelch, der, honungshus, nectarium (på en blomma). -klee, der, honungsklöfver. -kuchen, der, honungskaka, pepparkaka. -reich, *a.* rik på honung. -säure, die, honungssyra, oxymel. -scheibe, -wabe, -tafel, die, honungskaka. -seim, der, jungfruhonung. -stein, der, mjölksten, honungssten. -süß, *a.* honungssöt. -thau, der, honungsdagg. -topf, der, honungs-

kruka. **-vogel, der,** honungsfågel, kolibri. **-wasser, das,** honungsvatten. **-zelle, die,** honungspipa, hål i bikakor, hvari honungen ligger.

Honorar, das, (*pl.* -e) honorar, arvode, hederbelöning.

Honoriren, *v. a.* ära, hedra; betala, honorera (en vexel etc.).

Hop! *intj.* hopp! spring på!

Hopfen, der, (*pl.* -) humle; an ihm ist – und Malz verloren, med honom är ingenting att göra, besvär och kostnad på honom är förspilld. **-acker, der, -feld, das, -garten, der,** humlegård. **-bau, der,** humleodling, humleskötsel. **-blüthe, die,** humleblomma. **-keim, der,** humlespira. **-klee, der,** jordhumla; gulklöfver. **-klette, die,** kardborre. **-pflanze, die,** humleplanta. **-ranke, die,** humleranka. **-salat, der,** salad af humlespiror. **-sprosse, die,** humlespira. **-stange, die,** humlestång, humlestör.

Hopfen, *v. a.* lägga humle på; das Bier –, lägga humle på ölet.

Hopsa! *intj.* hopp! hoppsa'n!

Hopsen, *v. n.* hoppa, skotta.

Hopser, Hopstanz, der, hopsavals, galopp.

Hörbar, *a.* hörbar, som kan höras. **-keit, die,** hörbarhet.

Horchen, *v. n.* lyssna, lystra, lura på ord; höra noga på; es horcht Jemand, någon står och lyssnar; ich horche dem Gesange, jag lyssnar på sången.

Horcher, der, (*pl.* -) lyssnare, person som lyssnar på, som står på lur.

Horde, die, (*pl.* -n) fårfälla; hord, band, flock af menniskor (af nomader ell. kringflyttande folkslag).

Hören, *v. a.* höra, åhöra, höra på; åtlyda, hörsamma; erfara, få veta; schwer –, höra illa; gut –, höra väl; von Etwas – (reden hören), höra talas om något; das läßt sich –, det låter höra sig; sich auf einem Instrument – lassen, låta höra sig på ett instrument; – Sie! hör på! wer nicht – will, der ꝛc., hvem som ej vill hörsamma etc.; ich habe nichts gehört, jag har ingenting hört, jag har ingenting erfarit; man hört, daß ꝛc., det höres, att etc.; was hört man Neues? hvad höres för nytt?

Hörensagen, das, sägen, hvad man hört sägas, andras utsaga; nach ell. von –, berättelsevis; ich habe es nur vom –, jag talar blott efter sägen, blott efter andras utsaga. [rare.

Hörer, der, (*pl.* -) hörare, åhö-

Hörig, *a.* tillhörande, hörande till, hörande hit, hörande under.

Hörige, *pl.* ofrälse bönder som höra under krons- ell. adligt gods.

Hör-rohr, das, hörselrör, språkrör. **-saal, der,** hörsal, lärosal, auditorium.

Horizont, der, (*pl.* -e) horisont, synkrets; (*fig.*) begrepp; das geht über seinen –, detta går öfver hans horisont. [rätt.

Horizontal, *a.* horisontel, våg-

Horn, das, (*pl.* **Hörner**) horn (på djur), horn (musikinstrument); (Trinkhorn) dryckeshorn; das – blasen, blåsa på horn (valdthorn); – des Ueberflusses (Füllhorn), ymnighetshorn; die Hörner abwerfen, släppa hornen; sich die Hörner ablaufen, (*fig.*) stöta hornen af sig, rasa ut (om ungdom); Jemandem Hörner aufsetzen, (*fig.*) sätta horn på någon, göra någon till hanrej; mit Jemandem in Ein – blasen, hålla ihop med någon; es auf seine Hörner nehmen, taga det på sig. **-arbeiter, der,** hornarbetare, en som arbetar i horn. **-artig,** *a.* hornaktig, hornlik. **-bläser, der,** hornblåsare, valdthornist. **-blatt, das,** (*bot.*) flohår, ceratophyllum. **-blei, das,** hornbly, plumbum corneum. **-blende, die,** hornblende; strålskimmer, skörlblende, förstenad, fjällig jernlera. **-bock, der,** horngumse. **-begen, der,** ett slags stockfisk. **-drechsler, der,** hornsvarfvare. **-erz, das,** hornerts, hvit glaserts; saltsyradt silfver. **-eule, die,** hornuggla. **-farbe, die,** hornfärg, hornlik färg. **-farben, -farbig,** *a.* hornfärgad, som liknar hornfärg. **-fäule, die,** en art bulnad i hästfoten. **-feile, die,** hornfil, rasp att raspa hästhofvar. **-fisch, der,** hornfisk, näbbgädda. **-förmig,** *a.* hornformig. **-hart,** *a.* hård som horn. **-haut, die,** hornhinna (i ögat). **-hecht, der,** näbbgädda; horngädda. **-kamm, der,** hornkam. **-klee, der,** (*bot.*) käringtand, räfklo. **-koralle, die,** hornkorall, sjöris. **-kraut, das,** (*bot.*) cerastium. **-leim, der,** hornlim. **-silber, das,** hornsilfver. **-sohle, die,** understa delen af en hästhof. **-spalte, die,** hornspricka; klyft i hästhofven. **-spaltig,** *a.* som har klufven hof. **-spitze, die,** spetsen af ett horn; pipmunstycke af horn. **-stein, der,** hornsten, flintsten. **-vieh, das,** hornboskap. **-vogel, der,** hornskata. **-werk, das,** (*fortif.*) hornverk.

Hörnchen, das, litet horn; insyltad gurka; bakelse af form som ett litet horn.

Hörnen, *v. a.* förse med horn.

Hörnern, *a.* af horn, horn....

Hörner-träger, der, hanrej. **-schall, der,** hornskall.

Hornig, Hornicht, *a.* hornaktig, som liknar horn; hornig, som har horn.

Horniß, die, (*pl.* -en) bålgeting.

Hornist, die, (*pl.* -en) hornblåsare, tutare, valdthornist.

Hornung, die, göjemånad, Februari månad.

Horst, der, (*pl.* -e) näste, roffåglars näste; skogsdunge, skogshage, småskog; sandhög; bunt, knippa; ein – Rohr, en bunt, en knippa rör.

Horsten, *v. n.* bygga näste (om roffåglar).

Hort, der, (*pl.* -e) klippa; (*fig.*) tillflykt, skärm, fristad; beskydare.

Hosche, die, (*pl.* -n) brädränna hvarutefter spannmål etc. nedrinner.

Hoschen, *v. a. T.* låta nedrinna utefter brädrännan (spannmål etc.).

Höschen, das, (*pl.* -) små byxor; vaxmjöl på arbetsbins bakben; hinnorna på linrötterna; bindsåla.

Hose, die, (*pl.* -n) tina, bytta; strumpa; byx, byxben, byxor; äfv.: ett träkärl för smör; die – anziehen, draga byxorna på; sie hat die –n an, hon bär byxorna (om hustrur som hafva husbondsväldet i huset).

Hosen-band, das, byxband, snörband, snörrem. **-bein, das,** byxben. **-bund, der,** byxlinning. **-n-flicker, der,** byxflickare; (*jagtt.*) fyra år gammalt vildsvin. **-halter, -heber, der,** byxhängslen. **-klappe, die,** byxklaff, byxlucka. **-knopf, der,** byxknapp. **-latz, der,** byxklaff. **-schlitz, der,** byxspritt. **-schnalle, die,** byxspänne. **-steg, der,** hälla. **-tasche, die,** byxficka, byxsäck. **-träger, der,** byxhängslen. **-zeug, das,** byxtyg.

Hosig, *a.* som har ludna ben och fötter (om fåglar).

Hospital, das, (*pl.* **Hospitäler**) hospital, fattighus. **-pfleger, der,** hospitalsföreståndare.

Hospitalit, der, (*pl.* -en) hospitalshjon.

Hostie, die, (*pl.* -n) hostia, oblatet i nattvarden.

Hotel, das, (*pl.* -s) hotell, stort värdshus. [åt hästar).

Hott! *intj.* till höger! (säges

Hotte, die, (*pl.* -n) ett slags träkärl, som bäres på ryggen.

Hotzeln, *v. n.* skrynkla.

Hotzen, *v. a.* vagga; gunga.

Hub, der, upplyftande, höjande; det bästa, kärnan af något.

Hübel, der, (*pl.* -) liten hög, liten tufva. [dan.

Hüben, *av.* hitom, på denna si-

Hübsch, *a.* fager, vacker, täck, smånätt; artig, behaglig, hygglig; ein -es Mädchen, en vacker flicka; ein -es Vermögen, en vacker förmögenhet.

Hucke, die, skyl, knippa. **-back,** *av.* på ryggen sittande.

Hudel, der, trasa, slarfva, lumpor; äfv.: stång på en vagn, när man ej nyttjar stegar.

Hudelei, die, (*pl.* -en) fuskeri; klåperi, slarfveri, hutleri; gräl, oenighet.

Hudeln, *v. a.* fuska ihop; hutla, oroa, besvära; skämta ell. narras med, bry; Jemanden –, hutla med

någon, förorsaka någon onödiga bekymmer.

Hudler, der, (*pl.* –) fuskare, klåpare, hutlare.

Huf, der, (*pl.* –e) hof, hästhof; ein voller –, hofträng. **–eisen**, das, jernsko, hästsko; jernet på en armerad magnet. **–eisennase**, die, hästskonos (ett slags flädermus). **–hammer**, der, skohammare. **–lattich**, der, (*bot.*) hästhof, skräp. **–nagel**, der, hästskosöm. **–räumer**, der, verkjern. **–schlag**, der, hästars skoning; hofslag. **–schmied**, der, hofslagare, grofsmed. **–zwang**, der, hofträng. **–zwängig**, *a.* som har hofträng.

Hufe, die, (*pl.* –n) öresland; dagsplöja; hemman, åkerstycke om 30 öresland ell. tunnland.

Hufen-geld, das, skatt ell. gärd som betalas för hvarje Hufe (se detta ord). **–gericht**, das, domstol, som afdömmer mål angående gränser af åkrar etc. **–gut**, das, helt hemman, helgård. **–hafer**, der, afgift ell. skatt i hafre. **–meister**, der, uppbördsman, som uppbär böndernas afrad. **–richter**, der, bydomare.

Hufig, *a.* som har hofvar.

Hüfner, der, (*pl.* –) hemmansägare.

Hüft-ader, die, höftåder. **–bein**, **–blatt**, das, **–knochen**, der, höftben. **–horn**, se **Hiefhorn**. **–weh**, das, höftvärk, ländvärk.

Hüfte, die, (*pl.* –n) höft, länd, ro; (*sjöt.*) yttre beklädningen på skepp närmast akterspegeln. **–nlahm**, *a.* ländlam, låghalt, lam i höften.

Hügel, der, (*pl.* –) kulle, backe, höjd; hög, knöl. **–rohr**, das, bergrör (ört). [backe.

Hügelicht, *a.* lik en kulle, lik en

Hügelig, *a.* backig, bergig, kullrig, tufvig, knölig; ojemn.

Huh! *intj.* hu! –, wie mich friert, hu, så jag fryser!

Huhn, das, (*pl.* **Hühner**) höna; junges –, kyckling; Hühner setzen, lägga ägg under hönan.

Hühnchen, das, ung höna, kyckling.

Hühner-aar, der, hönshök, hönstjuf (fågel). **–artig**, *a.* hönslik. **–auge**, das, liktorn. **–brühe**, die, hönssoppa. **–darm**, der, (*bot.*) narfgräs. **–dieb**, der, hönstjuf. **–ei**, das, hönsägg. **–garn**, das, rapphönsnät. **–geier**, der, hönshök. **–geschlecht**, das, hönsslägt. **–geschrei**, das, hönskakel. **–händler**, der, hönsmånglare. **–haus**, das, hönshus. **–hof**, der, hönsgård. **–hund**, der, fågelhund, rapphönshund. **–korb**, der, hönsbur. **–lager**, das, ställe der rapphöns legat. **–laus**, die, hönslus. **–leder**, das, ett slags fint killingskinn hvaraf fruntimmershandskar göras. **–leiter**, der, stång, hvarpå höns sitta. **–milch**, die, (*bot.*) fågelmjölk. **–mist**, der, hönslort, hönsträck. **–nest**, das, hönsnäste, hönsbo. **–schrot**, der, rapphönshagel. **–stall**, der, hönshus. **–stange**, die, hönsstång, hönsvagel. **–steige**, die, hönshusstege. **–wärter**, der, hönsvaktare. **–weh**, das, kikhosta; strypsjuka. **–weihe**, die, hönshok. **–zucht**, die, hönsafvel, hönsskötsel.

Hui! *intj.* nå! åh! hå! aj! fort! in einem –, i ett ögonblick, i en hast.

Huk, die, tungspen; näs, landsudde; fiskkrok. [slags fartyg.

Huker, der, (*pl.* –) hukare, ett

Huld, die, huldhet, ynnest, bevågenhet, tillgifvenhet, nåd; sich Jemandes – empfehlen, rekommendera sig i någons ynnest. **–göttin**, die, huldgudinna, gracie. **–reich**, *a.* huldrik, mild, gunstig, nådig.

Huldigen, *v. a.* hylla, aflägga trohetsed; bevisa vördnad; dem Könige –, hylla konungen; einer Meinung –, hylla en mening.

Huldigung, die, (*pl.* –en) hyllning, huldoffer. **–seid**, der, hyllningsed, trohetsed. **–stag**, der, hyllningsdag. [na.

Huldin, die, huldinna, älskarin-

Hülfe (Hilfe), die, hjelp, undsättning, bistånd; hjelpmedel; åtgärd; – leisten, lemna hjelp; gerichtliche –, laga åtgärd; gerichtliche – suchen, gå laga vägar.

Hülf-leistung, die, hjelp, hjelpsändning, hjelpande. **–los**, *a.* hjelplös. **–losigkeit**, die, hjelplöst tillstånd. **–reich**, *a.* hjelpsam; Jemandem –e Hand leisten, räcka någon hjelpsam hand.

Hülfs-armee, die, hjelptroppar, hjelparmé. **–auflage**, die, en öfverrätts befallning till en lägre domstol att verkställa en dom. **–bedürftig**, *a.* hjelpbehöfvande, torftig, fattig. **–bedürftigkeit**, die, fattigdom, hjelpbehöfvande tillstånd. **–brief**, der, bref från en rätt till en annan att låta verkställa en dom. **–gelder**, *pl.* subsidier. **–leistung**, die, hjelp, hjelpsändning. **–mittel**, das, hjelpmedel, utväg. **–note**, die, (*mus.*) hjelpnot. **–prediger**, der, hjelppräst. **–quelle**, die, hjelpmedel, hjelpkälla. **–recht**, das, (*lagt.*) rättighet att få handräckning för verkställandet af en dom. **–steuer**, die, hjelpskatt, bevillning. **–stollen**, der, (*bergv.*) stoll ell. kanal, som leder vattnet till en annan gång. **–truppen**, *pl.* hjelptroppar, förstärkningsmanskap. **–vollstreckung**, die, laga hjelp, laga verkställande, exekution. **–wissenschaft**, die, hjelpvetenskap. **–wort**, **–zeitwort**, das, hjelpverb. **–zwang**, der, (*lagt.*) civil exekution. [sam.

Hülflich, *a.* behjelplig, hjelp-

Hülle, die, (*pl.* –n) täckelse; omslag, täcke; (*fig.*) kropp; die – fallen lassen, låta täckelset falla; die – und Fülle, öfverflöd; die –, *av.* rikligen, öfverflödigt.

Hüllen, *v. a.* hölja, omlinda, insvepa; (*fig.*) hölja under förtäckta ord, förblommera.

Hülse, die, (*pl.* –n) skal, frukthylsa, skida, balja, stjelk; buss (i hjul). **–nfrucht**, die, skidfrukt.

Hülsen, *v. a.* skala, sprita (ärter etc.); sich –, få skal, få skidor.

Hülsig, *a.* hylsartad, som liknar skidor; som har skidor.

Hum! Hm! *intj.* hum! hm!

Human, *a.* human; ein –er Mann, en beskedlig man.

Humanität, die, humanitet, beskedlighet.

Hummel, die, (*pl.* –) humla; vattenbi; (*fig.*) eine wilde –, en yr flicka. **–nest**, das, humlebo.

Hummen, *v. n.* brumma, surra, låta som en humla.

Hummer, der, (*pl.* –) hummer; (*sjöt.*) öfversta spetsen af bramstänger. **–salat**, der, hummersalad. **–scheere**, die, hummerklo.

Humor, der, humör, lynne; bei gutem – sein, vara i godt humör, vid godt lynne. [rist.

Humorist, der, (*pl.* –en) humo-

Humpe, die, (*pl.* –n) **Humpen**, der, (*pl.* –) stor bägare; stånka.

Hümpel, der, (*pl.* –) kulle, backe; hög.

Humpeln, *v. n.* ragla, vackla, halka. [ligt arbete.

Hümpeln, *v. a.* fuska, göra då-

Hümpler, der, (*pl.* –) fuskare, stympare.

Hund, der, (*pl.* –e) hund; (*bergv.*) sugga, trästycke med jerntaggar hvarmed det som nedsläppes i grufvan kan hämmas; ett slags skottkärra med fyra hjul; ett slags torturinstrument; ein – Landes (1/6 Morgen), sjettedelen af en „Morgen"; der fliegende –, ett slags flädermus; der große –, der kleine –, (konstellationer) stora hunden, lilla hunden; –e werfen, valpa; auf den – kommen, (*vulg.*) gå i bakvatten, komma i dåliga omständigheter; komme ich über den –, so komme ich auch über den Schwanz, (*ordspr.*) hinnar jag öfver alnen, så hinnar jag ock öfver qvarteret; da liegt der – begraben, der ligger knuten, deri består svårigheten.

Hündchen, das, liten hund.

Hunde-artig, *a.* lik en hund, hundaktig. **–arbeit**, die, hundarbete, hundgöra, tungt arbete. **–fell**, das, hundskinn. **–fett**, das, hundister, hundfett. **–fleisch**, das, hundkött. **–fressen**, das, hundmat. **–führer**, der, hundförare. **–futter**, das, hundfoder. **–gebell**, das, hundsglam. **–gekläff**, das, hundglafs. **–geld**, das, hundpenning; (Spottgeld) hundköp. **–haar**, das, hundhår, hundragg. **–halsband**, das, hundhalsband. **–haus**, das, **–hütte**, die, hundkoja. **–jun-**

ge, der, hundpojke; (*jagtt.*) jägarelärling; usel, liderlig menniska. -koppel, die, hundkoppel. -leben, das, (*fig.*) hundlif. -loch, das, hundkoja; hundhål, fånghål, tjufhål. -nase, die, hundnos. -peitsche, die, hundpiska. -pflaume, die, krikon. -schlag, der, hundars ihjelslagning. -stall, der, hundshus, hundkoja. -steuer, die, hundskatt. -trab, der, smått traf. -wache, die, (*sjöt.*) tredje nattvakten från midnatten till klockan 4 på morgonen. -wärter, der, hundvaktare, hundskötare. -zwinger, der, hundgård, instängd plats för jagthundar.

Hundert, das, (*pl.* -e) hundratal; ein -, ett hundra; zu -en, bei -en, hundratals; groß -, storhundra (120 stycken).

Hundert, *num.* hundra; - Mal, hundra gånger; - Tausend, hundra tusen. -armig, *a.* hundraarmad. -fach, *a.* hundrafält. -fältig, *a.* hundrafald, hundrafaldig. -füßig, *a.* hundrafotad. -gradig, *a.* hundragradig. -jährig, *a.* hundraårig, hundra år gammal. -köpfig, *a.* hundrahufvad. -malig, *a.* som sker hundra gånger, hundrafaldig. -opfer, das, hekatomb, slagtoffer af hundra djur. -theil, das, hundradedel, hundraddel. -weise, *av.* hundratals. -zahl, die, hundratal.

Hundertel (Hunderttheil), das, hundradedel, hundraddel.

Hundertens, *av.* för det hundrade.

Hunderter, der, siffra som betyder 100; hundradalersedel.

Hunderterlei, *a.* hundrafaldig, af hundra slag; ich habe - Dinge zu besprechen, jag har väl hundra saker att tala om.

Hundertst, *a.* hundrade; das -e ins Tausendste mischen, blanda om hvartannat, röra ihop.

Hündin, die, (*pl.* -nen) hynda, tik.

Hündisch, *a.* hundaktig, usel, eländig; ein -es Lachen, hundflin.

Hunds-biß, der, hundbett; (*bot.*) tidlösa. -blume, die, surkulla. -distel, die, (*bot.*) surkulla. -flechte, die, hundmossa. -fott, der, hundsfott, skurk, skälm. -fötterei, die, skurstreck. -föttisch, *a.* skurkaktig. -gerecht, *a.* som förstår sig på hundar och kan handtera dem. -gestirn, das, (*astr.*) hundstjernan, Sirius. -gras, das, hundexing. -kamille, die, (*bot.*) surkulla. -kirsche, die, (*bot.*) hundrofva. -leder, das, hundläder. -loden, *pl.* (derbe Verweise; *vulg.*) hundsnus. -melde, die, (*bot.*) stäggan. -petersilie, die, (*bot.*) vildpersilia. -rübe, die, hundrofva. -schlange, die, en art slungorm, boa canina. -stern, der, (*astr.*) hundstjernan, Sirius. -tage, *pl.* rötmånaden. -tod, der, (*bot.*) hundfloka. -viole, die, (*bot.*) skogsviol. -wuth, die, hundars raseri; raseri som härrör af hundars bett, vattenskräck. -zäcke, die, hundlästing. -zahn, der, hundtand, ögontand; äfv.: en ört (erythronium deus canis). -zunge, die, (*bot.*) hundtunga.

Hüne, der, (*pl.* -n) jätte, rese. -ngrab, das, jättehög, jättegrift, (de gamla hedniska Germaners grafvar). -nhaft, -nmäßig, *a.* jättelik, gigantisk.

Hunger, der, hunger, svält; hungersnöd; (*fig.*) häftig begär efter något; - leiden, lida hunger, svälta; -s sterben, svälta ihjel, dö af hunger; vor -, af hunger. -kraut, das, rågblomma. -kur, die, hungerkur. -leider, der, svältning, mager, utsvulten karl. -pfoten, *plur.* die - saugen, suga på ramarna. -quelle, die, källa ell. brunn, som ger vatten blott i våta år. -snoth, die, hungersnöd. -tod, der, hungersdöd. -tuch, das, svart kläde, som under fastan bredes öfver altaret i katholska kyrkan; am -e nagen, svälta.

Hungerig, *a.* hungrig; (*fig.*) snål, girig, begärlig efter något.

Hungern, *v. n.* hungra; svälta; mich hungert, es hungert mich, mig hungrar, jag är hungrig; er hat den ganzen Tag gehungert, han har svultit hela dagen; nach Etwas -, hafva stor längtan efter något.

Hunzen, *v. a.* banna, snäsa, skrubba upp.

Hüpfen, *v. n.* hoppa, skotta, springa; vor Freude -, hoppa af glädje.

Hüpfen, das, hoppande, skottande, springande.

Hürde, die, (*pl.* -n) fålla, fårfålla; gärdesgård för kreatur, hag af sammanflätade qvistar. -nlager, das, plats som är instängd med fållor, hvari får haft sitt nattläger. -npfahl, der, påle ell. stör, hvarmed fårfållor och risgärdsgårdar fästas i jorden. -nwerk, das, flätverk.

Hürden, *v. a.* instänga kreatur i gärdesgård.

Hürdung, die, (*pl.* -en) flätverk af ris och spjälor.

Hure, die, (*pl.* -n) hora.

Huren, *v. n.* hora, bedrifva hor.

Huren-balg, der, horkona, liderligt qvinfolk; horunge. -glück, das, oförtjent lycka. -haus, das, horhus. -hengst, -jäger, der, horhund, horjägare. -leben, das, horlefnad. -steuer, die, afgift ell. skatt som erlägges af offentliga skökor. -wirth, der, horkopplare. -wirthin, die, horkopplerska. -wirthschaft, die, koppleri.

Hurer, der, (*pl.* -) horjägare, horkarl.

Hurerei, die, (*pl.* -en) hor, horeri, hordom, boleri; (*bibl.*) afguderi. [lösaktig.

Hurerisch, *a.* horaktig; okysk,

Hurkind, das, (*pl.* -er) oäkta barn, horunge.

Hurrah! *intj.* hurra! - schreien, hurra, ropa hurra.

Hurtig, *a.* hurtig, skyndsam, hastig, flink.

Hurtigkeit, die, hurtighet.

Husar, der, (*pl.* -en) husar.

Husch! *intj.* vips!

Husche, die, (*pl.* -n) hast; hastig regnskur, slagregn.

Huschen, *v. n.* hastigt, skyndsamt smyga sig fram, draga sig obemärkt ifrån.

Hussa! *intj.* hussa!

Hüsteln, *v. n.* småhosta.

Husten, *v. n.* hosta.

Husten, der, hosta, hostning.

Hut, der, (*pl.* Hüte) hatt (hufvudbonad); topp (socker); (*bot.*) mössa, lufva (på mossar); den - aufsetzen, sätta hatten på sig; den - aufhaben, hafva hatten på sig; den - vor Jemandem abnehmen, ziehen, taga af sig hatten för någon; Hut ab! hatten af! einen - aufstutzen, uppfästa en hatt; ein - Zucker, en topp socker, sockertopp; unterm - nicht richtig sein, (*fig.*) hafva en skruf lös i hufvudet; viele Köpfe unter einen - bringen, göra att många blifva af en och samma mening. -band, das, hattband. -bürste, die, hattborste. -feder, die, fjäder i hatten. -filz, der, hattfilt. -form, der, hattform. -futter, das, hattfoder. -futteral, das, hattfoderal. -händler, der, hatthandlare. -kopf, der, hattkulle. -krämpe, die, hattbård, hattbrätte, hattskygge. -macher, der, hattmakare. -rand, der, hattbård, hattbrätte, hattskygge. -rechen, der, hatthängare. -schachtel, die, hattask, hattfoderal. -schleife, die, hattros, kokard. -schnalle, die, hattspänne. -schnur, die, hattsnöre, hattträns. -staffirer, der, hattstofferare. -stock, der, hattstock. -tresse, die, hattgalon. -zucker, der, toppsocker.

Hut, die, vakt, vård., uppsigt, skygd; (Hutung, Trift) bete, betesmark; boskaps vaktande, rättighet att drifva sin boskap i bet på andras ägor; auf der - sein, auf seiner - sein, vara på sin vakt; sie steht unter meiner -, hon står under min vård. -gerechtigkeit, die, rättighet att släppa sina kreatur på vissa betesmarker; rättighet att drifva sin boskap i bet på andras ägor. -haus, das, hus der bergsmäns redskap förvaras. -los, *a.* utan skydd, utan vård ell. vakt. -mann, der, en som vaktar bergsmäns redskap; herde, boskapsvaktare. -stein, der, råsten, råmärke i en betesmark.

Hütchen, das, (*pl.* -) liten hatt.

Hüten, *v. a.* vakta, bevaka; das Bett -, vara sängliggande, vara sjuk; er muß noch das Zimmer -, han får ännu icke gå ut; das Vieh

–, gå vall med boskapen; sich vor Etwas ell. vor Jemandem –, vakta sig för något ell. för någon.

Hüter, der, (*pl.* –) vaktare, bevakare; herde.

Hüterin, die, (*pl.* –nen) vakterska; herdinna.

Hütsche, die, (*pl.* –n) fotsteg, fotpall, pall.

Hüttchen, das, (*pl.* –) liten hydda ell. koja; liten hytta ell. bruk.

Hütte, die, (*pl.* –n) hytta; hydda, koja; kajuta, hytt.

Hütten=amt, das, kollegium af vissa embetsmän, hvilka hafva uppsigten öfver metallers smältning. **–arbeiter, der,** hyttearbetare, bruksarbetare. **–gericht, das,** bergsrätt. **–gewerkschaft, die,** hyttelag. **–gezäh, das,** hytteredskap. **–herr, der,** bruksidkare, brukspatron. **–meister, der,** masmästare. **–nicht, der,** hvit arsenik, som sublimerar sig vid smältugnar; en art zinkblomma, som sublimeras i mynningen af ugnar vid smältning af zinkmalm. **–ofen, der,** hyttugn. **–ordnung, die,** förordning angående smälthyttor. **–rauch, der,** hytterök; hvitt arsenikmjöl. **–reiter, der,** bokhållare vid en smälthytta. **–schreiber, der,** hyttskrifvare. **–speise, die,** åtskilliga metallblandningar, som i synnerhet uppkomma under smältning af vissa blymalmer. **–steiger, der,** stigare vid en smälthytta. **–verwalter, der,** hytteförvaltare, hyttinspektor. **–vogt, der,** hyttinspektor. **–wäscher, der,** vaskare vid en smälthytta. **–werk, das,** smälthytta, hyttebruk, hyttbruk, hyttverk, smälthytteverk. **–zeichen, das,** märke som hvar och en hytta har på sina redskap.

Hüttner, der, (*pl.* –) invånare i en hydda ell. koja.

Hutung, Hütung, die, (*pl.* –en) bete, betesmark, boskaps vaktande. [i synn. äpplen och päron.

Hutzel, die, (*pl.* –n) torkad frukt,

Hyacinth, der, (*pl.* –e) hyacint (ädelsten).

Hyacinthe, die, (*pl.* –e) hyacint (en blomma). [tisk filfras.

Hyäne, die, (*pl.* –n) hyäna, asia-

Hydraulik, die, hydraulik, läran om vattnet.

Hydrostatik, die, hydrostatik, läran om flytande ämnens jemnvigt, vattenvägningskonst.

Hydrotechnik, die, vattenbyggnadskonst.

Hygrometer, der, hygrometer, fuktighetsmätare.

Hymen, der, hymen, äktenskapsgud; (*anat.*) hymen ell. jungfruhinnan.

Hymne, die, (*pl.* –n) hymn, lofsång. [(*geom.*) hyperbel.

Hyperbel, die, (*pl.* –n) hyperbol;

Hyperbolisch, *a.* hyperbolisk, svassande, svulstig, öfverdrifven.

Hypochondrie, die, hypokondri, mjältsjuka.

Hypochondrisch, *a.* hypokondrisk, mjältsjuk.

Hypochondrist, der, (*pl.* –en) hypokondrist; grillfängare.

Hypothek, die, (*pl.* –en) hypotek, pant, underpant.

Hypothese, die, (*pl.* –n) hypotes, förslagsmening, förmodan.

Hysterie, die, modersjuka, moderpassion. [sjuk.

Hysterisch, *a.* hysterisk, moder-

I (Vocal).

I, i, das, ett I, i, nionde bokstafven i alfabetet; **I=Laut, der,** i-ljudet.

I! Ih! *intj.* åh! hå! o!

Ibe, die, (*pl.* –n) id, idegran. **–nbaum, der,** idträd.

Ibisch, der, ibisrot, altearot.

Ibiß (Ibis), **der,** (*pl.* –e) ibis, ibisfågel, egyptisk stork.

Ibsch, der, Ibsche, die, (Steinbock) stenget.

Ich, *pron. pers.* jag, (*pl.* wir, vi); – bin es, det är jag; – selbst, jag sjelf; – meinestheils, jag för min del; das Ich, jaget; mein Ich, mitt jag; mein anderes Ich, mitt andra [jag.

Ichheit, die, jaghet.

Ideal, das, (*pl.* –e) ideal, tankbild; mönster.

Idealisch, *a.* idealisk, ideel, inbillad; fullkomlig.

Idealisiren, *v. a.* idealisera, bilda begrepper.

Idealismus, der, idealism.

Idealist, der, idealist.

Idee, die, (*pl.* –n) idé; begrepp, tanke, föreställning, mening; eine fixe –, en fix idé; man kann sich davon keine – machen, man kan ej göra sig idé derom. **–nassociation, –nverbindung, die,** idéassociation. **–nkreis, der,** idékrets. **–nwelt, die,** idéverld.

Identificiren, *v. a.* identifiera, bringa tvenne ting under ett begrepp.

Identificirung, die, identifierande, identifiering.

Identisch, *a.* identisk, liktydig, enahanda, betydande detsamma.

Identität, die, identität, fullkomlig likhet.

Idiom, das, (*pl.* –e) idiom, munart, dialekt.

Idiosynkrasie, die, anlag.

Idiot, der, (*pl.* –en) idiot, vanvetting, stolle, våp.

Idiotismus, der, idiotism, sinnessvaghet, fånighet; egenheter i ett språk. [bild; älskling.

Idol, das, (*pl.* –e) idol, afguda-

Idylle, die, (*pl.* –n) idyll, herdeqväde, herdedikt.

Igel, der, (*pl.* –) igelkott, pinnsvin, piggsvin. **–artig,** *a.* lik en igelkott, försedd med piggar. **–fisch, der,** borrfisk. **–schnecke, die,** hafsigel. **–Kolbe, die,** (*bot.*) igelkolf, träggian. **–stein, der,** echinit, förstenad igel.

Ignorant, der, (*pl.* –en) ignorant, dumhufvud, okunnig menniska. [het.

Ignoranz, die, okunnighet, dum-

Ignoriren, *v. a.* ignorera, låtsa som man icke visste.

Ihm, *pron. pers.* (*dat. sing.* af er och es), honom, åt honom, åt det; gieb es –, gif det åt honom; es gehört –, det tillhör honom.

Ihn, *pron. pers.* (*accus. sing.* af er) honom; ich habe – nicht gesehen, jag har ej sett honom; der Brief ist an –, brefvet är till honom.

Ihnen, *pron. pers.* (*dat. pl.* af sie, de, och Sie, ni) dem, åt dem; eder, åt eder; es gehört –, det tillhör dem; es gehört –, mein Herr, det tillhör eder (er) min herre.

Ihr, *pron. pers.* J; (*dat.* af sie:) henne, åt henne; Ihr kommt spät, J kommer sent; habt Ihr Geld? har (hafver) J penningar? habt Ihr sie gesehen? hafven J sett henne? es gehört ihr, det tillhör henne.

Ihr, ihre, ihr (ihres), *pron. poss.* hennes; sin, sitt; deras; eder; das ist ihr Hut, det är hennes (äfv.: deras) hatt; sie haben ihr Vieh verschenkt, de hafve bortgifvit sitt boskap; wer erbarmt sich ihrer? hvem förbarmer sig öfver henne (äfv.: öfver dem)? [rige.

Ihre, (der, die, das Ihre) se Ih-

Ihrethalben, ihretwegen, um ihretwillen, *av.* för hennes skull, för deras skull, för eder skull.

Ihrige, (der, die, das Ihrige) *pron. poss.* hennes; deras; eder, sin, sitt; das Ihrige, eder egendom, hvad som tillhör eder; die Ihrigen, eder familj (hustru och barn, anförvandter etc.); thun Sie das Ihrige, gör ni hvad er åligger; sie haben das Ihrige gethan, de hafva gjort sitt; ich bin ganz der Ihrige, ni har helt och hållet att befalla öfver mig; das schöne Landgut wird durch Erbschaft das Ihrige werden, den vackra landtegendom erhåller ni genom arf.

Ihro, *pron.* (titulatur för Ihre, Eure, Seine) hennes, hans, eder, eders; – Gnaden, eders nåd, hennes nåd; – Majestät, eders majestet.

Ihrzen, *v. a.* kalla någon Ihr.

Illegal, *a.* olaglig, lagstridig.

Illegalität, die, olaglighet, orättmätighet, lagstridighet.

Illuminat, der, (*pl.* –en) upplyst menniska.

Illumination, die, (*pl.* –en) illumination, illuminering.

Illuminiren, *v. a.* illuminera (kopparstick); anställa illumination.

Illusion, die, (*pl.* –en) illusion, inbillning, synvilla, bländverk.

Illustration, die, (*pl.* -en) upplysning; förherrligande; gravyr.
Illustriren, *v. a.* illustrera, upplysa, förklara, förherrliga.
Ilme, die, (*pl.* -n) almträd.
Iltenschnecke, die, (*pl.* -n) rullsnäcka.
Iltiß, der, (*pl.* -e) hiller.
Im, *praep.* (förkortn. af in dem) i, uti; om; im Zorn, i vrede; im Laufen, i löpande; im Winter, om vinteren; im Schnee gefunden, funnit uti snön; jemf. In.
Imaginär, *a.* inbillad, falsk.
Imagination, die, inbillning, inbillningskraft.
Imbiß, der, (*pl.* -e) frukost, måltid, något att äta.
Imgleichen, *conj.* likaledes, äfvenledes, jemväl.
Imker, der, (*pl.* -) biskötare, bivaktare. [kulera, inskrifva.
Immatriculiren, *v. a.* inmatri-
Imme, die, (*pl.* -n) bi, arbetsbi; äfv.: myra.
Immen-bär, der, myrbjörn. **-fresser**, der, bihök. **-haus**, das, bikupa. **-kraut**, das, citronmeliss. **-wolf**, der, bihök. **-zopf**, der, biklase.
Immer, *av.* alltid, beständigt; allt, alltför väl, väl; gerna; er ist – krank, han är alltid (ständigt) sjuk; auf –, för alltid; – weiter, allt vidare; wer er auch – sein mag, hvem han än må vara; so bald als Sie nur – können, så snart ni någonsin kan. **-dar, -fort**, *a.* allt fort, allt jemnt, allt framgent, beständigt, utan afbrott.
Immergrün, das, murgröna, heder, vintergröna.
Immerhin, *av.* allt framgent; alltid, gerna; må göra! nå välan! må ske! må så vara! er sei immerhin reich, låt honom vara så rik han vill; er mag es immerhin behalten, han må gerna behålla det; immerhin ist es wahr, nog är det sant alltid. [mer.
Immermehr, *av.* allt mer och
Immerwährend, *a.* beständig, idkelig, städsevarande, oupphörlig. [ett, allt fort, beständigt.
Immerzu, *av.* allt för ett, i för
Immittelst, *conj.* emellertid.
Immobiliarvermögen, das, besittning af fast egendom.
Immobilien, *pl.* fast egendom.
Immoralität, die, osedlighet, sedeslöshet.
Immunität, die, frihet, företrädesrätt, privilegium.
Impastiren, *v. a.* (*mål.*) påstryka färgerna tjockt, grunda ell. lägga grundfärgerna till en figur.
Imperial, der, (*pl.* -e) imperial, ryskt guldmynt. **-papier**, das, imperialpapper, största sorten af skrifpapper.
Impertinent, *a.* obehörig; oförskämd, ohöflig, näsvis.
Impertinenz, die, oförskämdhet, ohöflighet, näsvishet.

Impf-arzt, der, koppympare. **-reis**, das, ympqvist. **-stamm**, der, ympstam, ympträd **-wunde**, die, ympsår.
Impfen, *v. a.* ympa; einen Baum –, ympa ett träd; Jemandem die Pocken – (einimpfen), ympa kopporna på någon.
Impfen, das, ympning.
Impfer, der, (*pl.* -) ympare.
Impfling, der, (*pl.* -e) person, barn, som skall ympas.
Impfung, die, (*pl.* -en) ympning. [intryck.
Imponiren, *v. n.* imponera, göra
Import, der, (*pl.* -en) import, införsel.
Imposant, *a.* imponerande, imposant. [skatt.
Impost, der, (*pl.* -e) pålaga,
Impuls, der, impuls, drift, pådrifvande; retelse, stöt, idé.
In, *praep.* i, uti, inuti; in i; på; om; inom; innan; in dem Hause sein, vara i huset, vara inuti huset; in das Haus gehen, gå in i huset (se gramm.); in der Nacht, om natten; bis in die Nacht hinein, in på natten; spät, tief in die Nacht, långt in på natten; bis in den Tod, in i döden; in Kurzem, innan kort; in zwei Stunden bin ich wieder hier, inom två timmar är jag åter här; in der Frühe, helt tidigt; in Ermangelung, i brist af; im Scherz, på skämt; im Ernst, på allvar; im Sommer, om sommaren; im zwölften Jahre sein, vara på tolfte året; in langer Zeit, på lång tid; in wiefern, in wieweit, huruvida. [installering.
Inauguration, die, invigning,
Inauguriren, *v. a.* inviga, insätta (i embete); kröna; installera.
Inbegriff, der, (*pl.* -e) innehåll, summa; kurzer –, sammandrag, utdrag; mit –, inberäknadt, från och med, till och med; mit – des letzten Tages, inberäknadt den sista dagen.
Inbrunst, die, ifver, hetta, brinnande nit ell. andakt, brinnande åtrå; mit – lieben, älska af allt hjerta; mit – beten, bedja med ifver.
Inbrünstig, *a.* ifrig, brinnande, häftig.
Inbrünstigkeit, se **Inbrunst**.
Inbürger, der, (*pl.* -) invånare i en stad, som har borgarerätt der.
Incarceriren, *v. a.* sätta i fängelse, arrestera. [färg.
Incarnat, das, rosenfärg; kött-
Incarnat, *a.* rosenfärgad.
Incarnation, die, Christi mandoms anammande.
Incasso, das, inkassering, indrifvande (af penningar, vexlar etc.). [nefattad.
Inclusive, *av.* inneslutande; in-
Incognito, das, inkognito.
Inconsequent, *a.* utan öfverensstämmelse i sina grundsatser; orimlig.
Inconsequenz, die, falsk slutsats; olikhet, regellöshet.

Incorporiren, *v. a.* införlifva.
Indecent, *a.* oanständig, oskicklig.
Indecenz, die, oanständighet; otillbörlighet.
Indem, *conj.* när, då, i detsamma; emedan, alldenstund; medan, under det att, så länge som. – *av.* straxt, på ögonblicket, just nu, nu på stunden, nyss.
Indeß, Indessen, *conj.* medan, under den tiden, under det att, så länge som; emellertid, likväl, icke dess mindre.
Indig, Indigo, der, indigo. **-ammer**, der, ett slags fink, emberiza cyanea. **-blau**, das, indigoblått. **-pflanze**, die, indigoplanta. [infödingsrätt.
Indigenat, das, hemfödslorätt,
Indigestion, die, dålig matsmältning.
Indirect, *a.* medelbar.
Individualität, die, individuel beskaffenhet; odelbartväsende.
Individuell, *a.* individuel; särskild.
Individuum, das, (*pl.* -duen) individ, enskildväsende.
Indulgenz, die, mildhet, godhet; flathet; aflat.
Indult, der, anståndsbref.
Industrie, die, industri, konstflit. **-ritter**, der, industririddare.
Industriös, *a.* idog, flitig, fintlig.
Infallibel, *a.* ofelbar, säker.
Infallibilität, die, ofelbarhet.
Infam, *a.* infam, ärelös, vanfräjdad, skamlig; vanhederlig.
Infamie, die, skam, vanära; skändlighet.
Infant, der, (*pl.* -en) infant, arfprins. [teri, fotfolk.
Infanterie, die, (*pl.* -en) infan-
Infel, Inful, die, (*pl.* -en) biskopsmössa.
Inficiren, *v. a.* ansticka.
Infulirt, *a.* ein -er Abt, abbot som fått frihet att bära biskopsskruden. [syrmask.
Infusionsthierchen, das, (*pl.* -)
Ingber, der, ingefära.
Ingeld, das, räntor som inflyta af ett kapital; äfv.: penningar som finnas i kassan.
Ingleichen, *av.* likadeles, jemväl, äfvenledes.
Ingrediens, das, (*pl.* -en) ingrediens, tillsats, beståndsdel.
Ingrimm, der, innerlig qväfd arghet, högre grad af ondska ell. arghet. [ell. vredgad.
Ingrimmig, *a.* innerligen ond
Ingrün, das, vintergrön.
Ingwer, der, ingefära.
Inhaben, *v. a.* innehafva, besitta. [re; ägare.
Inhaber, der, (*pl.* -) innehafva-
Inhaberin, die, (*pl.* -nen) innehafvarinna.
Inhaftiren, *v. a.* arrestera, sätta i fängsligt förvar.
Inhalt, der, innehåll, lydelse,

ämne, föremål; rymlighet, vidd (ett skepps etc.); dem –e nach zu urtheilen, att döma efter innehållet; folgenden –s, af följande lydelse; kurzer –, sammandrag, kort begrepp ell. utdrag.

Inholz, das, (*skeppsb.*) inhult.

Injurie, die, (*pl.* –n) oförrätt, skymf, nesa. **–nklage**, die, stämning ell. klagomål för tillfogad skymf. [förolämpa.

Injuriren, *v. a.* skymfa, smäda,

Inlage, die, (*pl.* –n) det inneslutna, inneliggande.

Inland, das, inlandet, det land hvari den talande, skrifvande etc. befinner sig, i motsats till Ausland.

Inländer, der, (*pl.* –) inföding.

Inländisch, *a.* inländsk, inhemsk, infödd.

Inlett, das, bolstervar, tyg för fjäderbäddar.

Inliegend, *a.* inneliggande, innesluten.

Inmärker, der, en som bor inom en bys rågång. [tid.

Inmittelst, *av.* & *conj.* emeller-

Inne, *av.* uti, inne; mitten –, midt uti. **–behalten**, *v. irr. a.* behålla inne, hålla tillbaka. **–bleiben**, *v. irr. n.* blifva inne ell. hemma, ej gå ut. **–haben**, *v. irr. a.* innehafva, besitta; als Pächter –, besitta som arrendator. **–halten**, *v. irr. a.* upphöra med; hämma, kufva; hålla tillbaka; icke släppa ut. – *v. n.* hålla sig inne. **–stehen**, *v. irr. n.* tillstunda; vara i jemnvigt. **–werden**, *v. irr. a.* blifva varse, märka, begripa.

Innen, *av.* inuti, innan; von –, innanföre; von – her, inifrån; von – und außen, invändigt och utvändigt, innan och utantill. **–welt**, die, verlden inom oss; den inre menniskan. [före.

Inner, *praep.* uti, inom, innan-

Inner, **Innerst**, *a.* inre, innerst; förtrolig; auf der –n Seite, innanpå i; der innere Werth, det inre värde; aus dem innersten Herzen, af innersta hjerta; (*subst.*) das Innere, das Innerste, det inre, det innerste.

Innerhalb, *praep.* (med *gen.*) inuti, inne i, innanför; inom, innan.

Innerlich, *a.* & *av.* invertes, innerlig; uppriktig, af hjerta.

Innig, *a.* innerlig, förtrogen, innerst, hjertlig; ifrig, brinnande, hästig. [hjertlighet.

Innigkeit, die, innerlighet,

Inniglich, *av.* innerligen, ganska nära ell. förtroget, af hjerta.

Innung, die, (*pl.* –en) handtverksembete, skrå; societet; gille. **–sbrief**, der, handling ell. dokument rörande lagar ell. friheter för ett skrå. **–sgeld**, das, lådpenningar, penningesammanskott till skråets förnödenheter. **–smeister**, der, skråmästare, förman i ett gille. **–srecht**, das, skrårättighet. **–szwang**, der, skråtvång.

Inoculation, die, ympning, koppympning.

Inoculiren, *v. a.* ympa.

Inquirent, der, (*pl.* –en) inqvisitor, undersökare.

Inquiriren, *v. a.* ransaka, undersöka.

Inquisit, der, (*pl.* –en) brottsling, missdådare.

Inquisition, die, inqvisition, domstol öfver kättare (i katholska länder).

Inquisitor, der, (*pl.* –en) inqvisitor. [das) se In.

Ins, *praep.* (sammandr. af in

Insaß, der, (*pl.* –en) invånare, inbyggare, bofast man.

Insbesondere, *av.* särskild; särdeles, i synnerhet.

Inschrift, die, (*pl.* –en) inskrift, inskription, öfverskrift, påskrift.

Insect, das, (*pl.* –en) insekt, yrfä.

Insel, die, (*pl.* –n) ö; holme. **–bewohner**, der, öbo.

Inselt, das, talg.

Inserat, das, (*pl.* –e) tidningsannonce, avertissement.

Inseriren, *v. a.* annoncera.

Insgeheim, *av.* i hemlighet, hemligt, lönligt, i lönndom.

Insgemein, *av.* gemenligen, vanligtvis, i allmänhet, öfverhufvud.

Insgesammt, *av.* alltihop, alla ell. allt tillsammans, samtligen; sie taugen – nicht, de duga alla tillsammans ingenting.

Insiegel, das, (*pl.* –) insegel; pitscher, sigill.

Insignien, *pl.* insignier.

Insinuiren, *v. a.* & *n.* insinuera, låta förstå; föreslå; sich bei Jemandem –, innästla sig, ställa sig in, insmyga sig hos någon.

Instünftige, *av.* för det tillkommande, hädanefter.

Insofern, *av.* såvida, så framt.

Insolent, *a.* trotsig, oförskämd, fräck.

Insolenz, die, öfvermod, skamlöshet, fräckhet, förmätenhet.

Insolvent, *a.* ur stånd att betala, insolvent.

Insolvenz, die, insolvens, oförmögenhet att betala sin skuld.

Insonderheit, *conj.* i synnerhet, särdeles, synnerligen, framför allt.

Inspiriren, *v. a.* inblåsa; ingifva.

Insoweit, *av.* såvida, så framt.

Inständig, *a.* enständig, enträgen; –e Bitte, enträgen bön.

Inständigkeit, die, enständighet, enträgenhet.

Instanz, die, (*pl.* –en) instans, domstol.

Instehend, *a.* förestående, instundande.

Inster, das, krås, tarmkrås, inmäte (på kalf).

Instinct, der, instinkt, naturdrift.

Institut, das, (*pl.* –e) institut, instiftelse, inrättning; uppfostringsanstalt. [derrätta.

Instruiren, *v. a.* undervisa, un-

Instrument, das, (*pl.* –e) instrument, verktyg, redskap; ein gerichtliches – über Etwas aufsetzen, uppställa ett lagligt instrument öfver något. **–enmacher**, der, instrumentmakare.

Insulaner, der, (*pl.* –) öbo.

Insultiren, *v. a.* insultera, öfverfalla; smäda, förolämpa.

Insurgent, der, (*pl.* –en) insurgent, upprorisk undersåte.

Insurrection, die, resning, uppror.

Intelligenz, die, insigt, förstånd, kunskap. **–blatt**, das, annonsblad, annonstidning. **–comptoir**, das, annonskontor, adresskontor.

Intendant, der, (*pl.* –en) intendent, uppsyningsman.

Interdict, das, (*pl.* –e) förbud; bann. [tande, intagande.

Interessant, *a.* intressant, re-

Interesse, das, (*pl.* –n) intresse; ränta.

Interessent, der, (*pl.* –en) intressent, deltagare, bolagsman.

Interessiren, *v. a.* interessera, angå; röra, reta, intaga; sich für Etwas –, interessera sig för något.

Interessirt, *a.* egennyttig, vinningslysten. [intermed.

Intermezzo, das, mellanspel,

Interpunction, die, (*pl.* –en) punktuering, kommatering.

Intervall, der, (*pl.* –e) intervall, mellanrum; mellantid.

Intolerant, *a.* ofördragsam, intolerant. [het, intolerans.

Intoleranz, die, ofördragsam-

Intoniren, *v. n.* intonera, gifva an en ton, uppstämma.

Intraden, *pl.* inkomster.

Intrigue, die, (*pl.* –n) intrig, svek, list, ränker, listig anläggning. **–nmacher**, der, intrigmakare, krånglare.

Invalid, der, (*pl.* –en) invalid, vanför soldat. **–enhaus**, das, krigsmanshus.

Inventarium, das, (*pl.* –ien) inventarium, förteckning, bouppteckning. [teckna.

Inventiren, *v. a.* inventera, upp-

Inventur, die, (*pl.* –en) inventering, bouppteckning.

Inwärts, *av.* inuti, inåt.

Inwendig, *a.* & *av.* inre, invertes, innantill.

Inwohnen, *v. n.* innebo.

Inwohner, der, (*pl.* –) invånare, inbyggare. [beskyllning.

Inzicht, **Inzucht**, die, (*pl.* –en)

Inzwischen, *av.* emellertid, icke dessmindre, likväl.

Irden, *a.* af jord ell. lera, ler..., sten...; –es Gefäß, lerkärl; –er Topf, lerkruka, lerpotta.

Irdisch, *a.* jordisk, verldslig; -e Gedanken, verldsliga tankar; am -en Hangen, vara fästad vid det jordiska; der -e Mensch, den jordiska menniskan; -es Glück, jordisk lycka.
Irgend, *av.* kanske, törhända, tilläfventyrs; nästan, vid pass; någonsin, någon gång; - ein, - eine, - einer, - Jemand, någon; - Etwas, något, någonting; - wo, någonstädes; - woher, någonstädes ifrån; - wohin, någonstädes åt; zu - einer Zeit, någonsin; auf - eine Art, någorledes, på något sätt.
Ironie, die, ironi, spefullt tal, trop. [motsatt mening.
Ironisch, *a.* ironisk, spefull, i
Irre, *a. & av.* vilsefarande, förvillad; irrig, oriktig, falsk; - führen, - leiten, föra vilse, förvilla, inleda i villfarelse; - gehen, gå, fara ell. råka vilse; - machen, förvirra, föra vilse; förvilla om väderstrecket; göra att man ej vet hvar man är; bringa ur koncepterna; bringa i oordning; - reden, prata dåraktigt; yra, fantisera; - sein, misstaga sig, irra sig; - werden, förirra sig, bli förvillad, förlägen, oredig.
Irre, die, dåre, villa, villfarelse, förvirring; villoväg; irrgång, labyrint; in die - gerathen, komma på villoväg, råka på villovägar; in der - gehen, gå i villan.
Irregulär, *a.* oregelbunden.
Irreligiös, *a.* gudlös, ogudaktig.
Irren, *v. n.* & sich -, *v. r.* irra sig, misstaga sig; fela. - *v. a.* förvirra, bringa i oordning, föra vilse.
Irren-haus, das, dårhus. -häusler, der, dårhushjon.
Irr-fahrt, die, villofart, villofärd. -gang, der, irrgång, labyrint; villoväg, oriktig väg. -garten, der, labyrint, irrgång. -geist, der, villoande. -glaube, der, irrlärighet, kätteri. -gläubig, *a.* irrlärig, kättersk. -lehre, die, irrlära, falsk lära, kätteri. -lehrer, der, falsklärare, kättare. -licht, das, lyktgubbe, irrbloss; (*sjöt.*) elmseld. -sinn, der, vanvett, vansinnighet. -sinnig, *a.* vanvettig, vansinnig. -stern, der, planet, flyttstjerna. -wahn, der, irrmening, falsk mening, inbillning. -weg, der, irrväg, villoväg, oriktig väg. -wisch, der, lyktgubbe, irrbloss.
Irrig, *a.* irrig, oriktig, falsk.
Irrthum, der, (*pl.* -thümer) villfarelse, villa, irring, misstag, fel; villosats, oriktig mening.
Irrung, die, (*pl.* -en) irring, förseelse, misstag, missförstånd.
Isegrimm, der, varg; butter och
Isop, der, isop. [vresig person.
Itzt, **Itzo**, **Itzunder**, *av.* se **Jetzt**.
Ive, die, (*pl.* -n) id, idegran.

J (Konsonant).

J, j, (Jod, jod) das, ett J, j, tionde bokstafven i alfabetet.

Ja, *av.* ja, jo; ju; för all del; ja wohl, ja väl; ja freilich, ja visst; ja so, ja så, ah så; ja sogar, jo hvad än mera är, ja ända till, ja till och med; ja vielmehr, ja mycket mera; zu Etwas ja sagen, bejaka något, jaka till något; thue es - nicht, gör det för all del icke; komm - gleich wieder, kom för all del genast åter; du weißt -, daß etc., du vet jo (ell. du vet väl), att etc.
Ja-bruder, -herr, der, jabror, jaherre, jakare, en som jakar till allt hvad en annan säger. -wort, das, jaord, jakord, tillsägelse, bifall.
Jach, *a.* brant, tvärbrant, bråd.
Jacht (Yacht), die, (*pl.* -en) jakt, däcksskepp med en mast. -schiff, das, jaktskepp.
Jachtern, *v. n.* stoja, rasa, rusta, fjällas, leka, brottas, jägta.
Jäckchen, das, liten jacka.
Jacke, die, (*pl.* -n) jacka (klädespersedel); Jemandem die - voll hauen, dugtig genomprygla någon.
Jacobiner, der, (*pl.* -) jakobiner.
Jacobs-blume, die, -kraut, das, stånds. -lauch, der, hållök; gräslök. -stab, der, jakobsstaf, gradstock att taga stjernors höjd till sjös; (*astron.*) Orions gördel. -straße, die, vintergatan på himmelen.
Jagbar, *a.* jagtbar, jagtvuxen, som kan jagas.
Jagd, die, (*pl.* -en) jagt; jägeri, jagtväsende; die hohe -, stora jagten; die niedere -, lilla jagten; auf die - gehen, gå på jagt; auf Etwas - machen, göra jagt på ell. efter något; auf Jemanden - machen, förfölja någon.
Jagd-amt, das, domstol i mål som röra jägare ell. jagtväsende; jägeristat, jagtväsendets direction. -ausdruck, der, jagtterm, jägarterm, jägaruttryck. -bediente, der, jagtbetjent. -bedienung, die, jägeribetjening, jagtbetjening. -bezirk, der, jagtdistrikt. -bolzen, der, (*skeppsb.*) jagtbult. -dienst, der, tjenst vid jägeristaten; betjening vid jagtväsendet. -falke, der, jagtfalk. -flinte, die, jagtbössa. -flur, die, ställe der jagt anställes. -folge, die, skyldighet att följa någon på jagt; frihet att förfölja ett på en annans ägor såradt vilddjur. -frohne, die, tjenst ell. dagsverke vid en jagt. -gehäge, das, jagtgehäg, jagtpark. -geräth, das, jagtredskap, jägarredskap. -gerecht, *a.* som väl förstår sig på jagt. -gerechtigkeit, die, jagträttighet, jagtfrihet. -geschrei, das, jagtrop, jägarrop. -haus, das, jagthus. -hief, der, stöt ell. ton ur jägarhornet. -horn, das, jagthorn, jägarhorn. -hund, der, jagthund. -hütte, die, jagthydda, jägarkoja. -junker, der, jagtjunkare. -kleid, das, jagtklädning. -leben, das, jagträttighet, gifven åt någon som förläning. -messer, das, jagtknif. -netz, das, jagtnät. -ordnung, die, jagtordning. -partie, die, jagtparti. -pferd, das, jagthäst, en till jagt inöfvad häst. -platz, der, jagtplats, jagtställe. -recht, das, jagträttighet, jagtfrihet; jägarrätt. -revier, das, jagtgehäg, jagtpark. -schloß, das, jagtslott. -spieß, der, jagtspjut. -stück, das, jagtstycke; målning, som föreställer en jagt; kanon i bogen på ett skepp. -tasche, die, jagtväska, skjutväska. -teufel, der, (*sjöt.*) ett litet segel på flaggstången. -wagen, der, jagtvagn. -wesen, das, jagtväsende. -wort, das, jagtterm. -zeug, das, jagtredskap, jagttyg, jägarredskap. -zug, der, spann af fyra raska hästar, som kusken styr från sadelhästen.
Jagen, *v. a.* jaga, köra, drifva bort; Hasen -, jaga harar; Jemanden in die Flucht -, drifva någon på flykten; Jemanden aus dem Dienste -, köra någon ur tjensten. -*v. n.* jaga, gå på jagt; springa, löpa, ränna, rida i fyrsprång; hasta, skynda.
Jagen, das, jagande, jagt.
Jäger, der, (*pl.* -) jägare; (*sjöt.*) ett litet, snällseglande fartyg som begagnas vid sillfångst; jagare (ett segel). -ausdruck, der, jägaruttryck, jägarterm, jagtterm. -bursch, der, jägarlärling, i synn. i tredje året. -corps, das, jägarkår. -garn, das, jägarnät. -haus, das, jagthus, jägarkoja. -hof, der, jägargård, jagtstat. -horn, das, jägarhorn. -kunst, die, jagtkonst, jägarkonst. -mantel, der, jägarkappa; äfv.: ett slags ostron, ostrea plica. -mäßig, *a.* jägarlik, jägaraktig. -meister, der, jägmästare. -recht, das, jägarrättighet; den delen af det skjutna villebrådet som jägarne få. -sprache, die, jägarspråk. -zeug, das, jagtredskap, jägarredskap.
Jägerei, die, (*pl.* -en) jägeri.
Jägerin, die, (*pl.* -nen) jägarinna.
Jäh, *a. & av.* brant, tvärbrant; hastig, plötslig, bråd; -er Tod, bråddöd; -er Abhang, brådstupa; -e Tiefe, bråddjup.
Jähe, die, brant; hastighet, häftighet, förifran.
Jählings, *av.* hastigt, plötsligt, oförmodligen.
Jahr, das, (*pl.* -e) år; dieses -, in diesem -e, i år; voriges -, förra året; im vorigen -e, i förlidet år, i fjol; das künftige -, nästa år; vor einem -e, för ett år sedan; alle -e einmal, en gång om året; jedes -, hvarje år; das ganze - hindurch, hela året om; einmal des -es, en gång om året; übers -, åt året, efter ett års förlopp; ein - ums andere, hvart annat år; - aus - ein, - für -, år ifrån år; hvart år; in - und Tag,

inom år och dag; bei –en sein, vara (kommen) till åren; vor den –en sterben, dö i förtid; in die –e kommen, blifva till åren, bli gammal; in seinen besten –en, i sina bästa år. **–buch, das**, årsbok, krönika, annaler. **–esarbeit, die**, årsarbete. **–esfeier, die, –esfest, das**, årsbegängelse, årlig fest, årsfest, årshögtid. **–esfrist, die**, år, tidrum af ett år; binnen –, inom år och dag. **–esgedächtniß, das**, årlig åminnelse. **–eslohn, der**, årlig lön, årslön. **–espacht, der**, årsarrende. **–esrechnung, die**, årsräkning. **–esrente, die**, årsränta. **–esring, der**, årsring (på träd). **–estag, der**, årsdag, årlig åminnelsedag. **–eswechsel, der**, årsskifte. **–eswuchs, der**, årsväxt, årsgröda. **–eszeit, die**, årstid. **–gang, der**, årgång. **–gehalt, der**, årslön, årssold. **–geld, das**, årliga penningar, pension. **–hundert, das**, århundrade, sekel. **–markt, der**, årsmarknad. **–tausend, das**, tusen år. **–zahl, die**, årstal. **–zehent, das**, tidrymd af tio år.

Jährig, *a.* årig, årsgammal.

Jährlich, *a.* årlig; –es Einkommen, årlig inkomst. – *av.* årligen, hvarje år.

Jährling, der, (*pl.* –e) en årsgammal.

Jahren, Jähren, sich, *v. r.* blifva, ett år, fylla ett år; es jährt sich heute, daß er gestorben ist, det är i dag ett år sedan han dog.

Jähzorn, der, häftig vrede, häftighet, hetta, hetsighet, raseri.

Jähzornig, *a.* häftig, hetsig, oregerlig.

Jammer, der, jemmer, elände; jemrande, veklagan, klagorop; fallandesot; es ist ein –, zu sehen, det är en jemmer att se; in – und Noth stecken, lefva i elände och uselhet; o des –s! o, hvilket elände! **–gesang, der**, qvidan, ömkan, klagan. **–geschrei, das**, jemmerskri, jemmerrop. **–tag, der**, jemmerdag. **–thal, das**, jemmerdal. **–voll**, *a.* jemmerfull. **–zeit, die**, jemmertid.

Jämmerlich, *a.* jemmerlig, ömklig, erbarmlig; eländig, usel.

Jammern, *v. n.* jemra sig; hafva medömkan med, ömma för; der Kranke jammert, den sjuka jemrar sig; es jammert mich sein Elend ell. seines Elendes, jag ömmar för hans elände.

Jan Hagel, der, pöbeln, packet.

Jänner, der, Januari månad.

Jasmin, der, jasmin.

Jaspis, der, jaspis.

Jäten, se **Gäten**.

Jauche, die, oren, illa luktande vätska; dyngvatten.

Jauchert (Juchert), **das**, (*pl.* –e) åkerstycke, som på en dag kan plöjas med ett par oxar ell. hästar.

Jauchzen, *v. n.* utbrista i glädjerop, jubilera; hoppa af glädje, högeligen glädjas, fröjda sig.

Jauchzen, das, glädjerop, fröjderop, jubilering.

Jawort, se und. **Ja**.

Je, *av.* ju; någonsin; je zwei und zwei, två och två, parvis; je nachdem, allt efter som, i samma mån; je nachdem man es nimmt, allt som man tar det; je nach den Umständen, allt efter omständigheterna; von – her, ifrån början, från första tiden tillbaka; – und –, alltid, beständigt; – zuweilen, stundom.

Je! *intj.* åh! nå! – nun! nu! må göra! välan! ach Herr –! Herre Jesus! Herre Gud! åh!

Jedenfalls, *av.* i allt fall, i all händelse, i alla händelser, hända hvad som vill.

Jedennoch, *conj.* dock, likväl, icke dess mindre.

Jeder, jede, jedes, *pron.* hvar och en, hvarje, en hvar, hvardera; – Mensch, hvar menniska; ein –, hvar och en, enhvar, hvarje; jeden Tag, hvar dag; jedes zweite Jahr, hvart annat år; Jedem das Seine, hvar och en sitt. **–lei**, *a.* allehanda, af alla slag. **–mann**, *pron.* hvar och en, alla; es ist in –s Munde, det är i hvars mans mun. **–männiglich**, *av.* öfverallt, allmänt. **–zeit**, *av.* alltid, beständigt.

Jedes-mal, *av.* hvar gång. **–malig**, *a.* som sker hvarje gång.

Jedoch, *conj.* men, dock, likväl; emellertid.

Jedweder, *pron.* hvar och en, hvarje.

Jeglicher, *pron.* hvarje, hvar och en.

Jelängerjelieber, das, (*bot.*) rosentry, getblad.

Jemals, *av.* någonsin.

Jemand, *pron.* någon; ist – da? är der någon? – von uns, någon af oss.

Jener, jene, jenes, *pron.* den, det; denne, denna; den, det förra; den der, det der; den andra, det andra; bald dieses, bald jenes, än det ena, än det andra; auf jener Seite, på andra sidan; an jenem Tage, på yttersta dagen; in jener Welt, i andra verlden.

Jenner, se **Jänner**.

Jenseit, Jenseits, *praep.* (med *gen.*) bortom, på andra sidan om; – des Flusses, på andra sidan af floden.

Jenseitig, *a.* som är på andra sidan ell. bortom; das –e Anerbieten, det från andra sidan gjorda tillbudet.

Jesuit, der, (*pl.* –en) jesuit. **–enorden, der**, jesuitorden.

Jetzig, *a.* nuvarande, närvarande; denna, innevarande; in –er Zeit, för nuvarande tiden; der, die, das jetzige . . ., vår tids.

Jetzt, (jetzo, jetzund) *av.* nu, i denna stund, nu för tiden, för det närvarande; von – an, från denna stund.

Jeweilig, *a.* som sker hvar gång; beim –n Gebrauch, hvar gång det nyttjes.

Joch, das, (*pl.* –e) ok; par, koppel; dagsplöja; tvärbjelke; ein – Ochsen, ett par dragoxar; ins – gehen, gå i oket, underkasta sig oket; ins – spannen, lägga ok på; das – abschütteln, (*fig.*) afskaka oket. **–ochs, der**, dragoxe. **–träger, der**, tvärbjelke (vid bro och slussbyggnader).

Jodeln, *v. n.* jodla.

Johannis-apfel, der, paradisäpple. **–beere, die**, vinbär; schwarze –, svart vinbär; wilde –, måbär. **–beerbusch, der**, vinbärsbuske. **–brod, das**, johannisbröd. **–käfer, der**, ållonborre. **–kraut, das**, johannisört. **–tag, der**, midsommarsdag. **–wedel, der**, johannisört, elggräs. **–würmchen, das**, lysmask. **–zeit, die**, midsommar.

Johanniter-orden, der, johanniterorden. **–ritter, der**, johanniterriddare.

Jolle, Jölle, die, (*pl.* –n) julle.

Joppe, die, (*pl.* –n) jacka.

Josephs-blume, die, (*bot.*) bockskägg, hafrefötter. **–stab, der**, hvit dubbel narcissa.

Journal, das, (*pl.* –e) jurnal; dagkladd; tidskrift.

Journalist, der, (*pl.* –en) tidningsskrifvare.

Jubel, der, (*pl.* –) jubel, fröjderop, glädje. **–braut, die**, hustru som firar sitt guld- ell. silfverbröllop. **–bräutigam, der**, man som firar sitt guld- ell. silfverbröllop. **–fest, das**, jubelfest. **–geschrei, das**, fröjdeskri, fröjderop. **–hochzeit, die**, guld- ell. silfverbröllop. **–jahr, das**, jubelår; klangår. **–tag, der**, dagen, då en jubelfest firas.

Jubeln, *v. n.* jubilera, utbrista i glädjerop, triumfera.

Jubilar, der, (*pl.* –e) jubilar.

Jubiläum, das, jubelfest, jubelår.

Jubiliren, *v. n.* jubilera, fira jubelfest; triumfera.

Juch! Juchhe! *intj.* hej! hej lustig! hurra!

Juchert, se **Jauchert**.

Juchten, der, jukt, juktläder, rysslüder.

Juchten, *a.* gjord af juktläder.

Jucken, *v. n.* klia, krypa, sticka i skinnet; der Finger juckt, fingret kliar, det kliar i fingret. – *v. a.* klå, rifva.

Jucks, der, skämt, narri; smuts, orenlighet.

Jude, der, (*pl.* –n) jude.

Jüdelei, die, judisk vinningslystnad; judiskt talesätt.

Jüdeln, *v. n.* ockra, skinna; tala, uttrycka sig som judarna.

Juden-kirsche, die, judekörsbär. **–pech, das**, bergbeck, asfalt. **–schaft, die**, judarne, judesamfund. **–schule, die**, synagoga, judeskola, judisk kyrka ell. församling. **–stein, der**, judesten, förstenad sjöborre. **–thum, das**, judendom, judiska läran. **–viertel, das**, judeqvarter. **–zopf, der**, martofvan.

Jüdin, die, (*pl.* -nen) judinna.

Jüdisch, *a.* judisk.

Juften, se **Juchten**.

Jugelbeere, die, (*pl.* -n) odon.

Jugend, die, ungdom; de unga; von – auf, von – an, ifrån ungdomen, ifrån barndomen; die – unterrichten, undervisa ungdomen; – hat keine Tugend, ungdom och visdom följas aldrig åt. **-alter**, das, ungdomsålder, ungdomsår. **-anmuth**, die, ungdomsbehag. **-blüthe**, die, ungdomsblomma. **-fehler**, der, ungdomsfel. **-feuer**, das, ungdomseld. **-freuden**, *pl.* ungdomsfröjder. **-freund**, der, ungdomsvän. **-freundin**, die, ungdomsväninna. **-göttin**, die, ungdomsgudinna. **-hitze**, die, ungdomshetta, ungdomsyra. **-jahre**, *pl.* ungdomsår. **-kraft**, die, ungdomskraft. **-leben**, das, ungdomslif. **-sünde**, die, ungdomssynd; äfv.: sjelfbefläckelse. **-zeit**, die, ungdomstid, ungdomsålder.

Jugendlich, *a.* ungdomlig, som tillhör ungdom, som sker ell. skett i ungdomen; ungdoms....; – aussehen, se ung ut.

Juli, **Julius**, der, Juli månad, hömånad.

Jung, *a.* ung; späd; sidst; nykommen; tidig; in -en Jahren, i de unga åren; wieder – werden, blifva ung på nytt; der -e Herr, unga herrn, ungherrn; -es Holz, ungskog; – gewohnt, alt gethan, (*ordspr.*) som man vänjer sig i ungdomen, så gör man på ålderdomen; den smak kärlet fått behåller det; am jüngsten Tage, på yttersta dagen; Ihr jüngstes Schreiben, er sista skrifvelse.

Junge, der, (*pl.* -n) gosse, pojke; lärling, lärgosse. **-narbeit**, die, lärlingsarbete. **-nhaft**, **-nmäßig**, *a.* pojkaktig, barnslig. **-nstreich**, der, pojkstreck, ungdomsstreck, barnsligheter.

Junge, das, (*pl.* -n) unge; – werfen, yngla, få ungar; – ausbrüten, ligga ut ungar (om foglar).

Jungemagd, die, (*pl.* -mägde) kammarpiga.

Jungen, *v. n.* yngla, få ungar.

Jünger, *a.* (*comp.* af jung) yngre; (später) nyare, sednare; ihr -er Bruder, hennes yngre broder.

Jünger, der, (*pl.* -) lärling, lärjunge; anhängare.

Jungfer, die, (*pl.* -n) jungfru, möjungfru, mamsell; (*T.*) hejare, gatläggareklubba; värmflaska; (vid hammar- och myntverk:) stor jernslef hvari de till mynt ämnade plåtarne glödas innan de präglas; ett slags stock ell. black, hvarvid man fastkedjar fångar; (*sjöt.*) vissa block att fästa tågen; (*vulg.*) något, som är nytt och obrukadt; (*astron.*) Jungfrun; eine alte –, en gammal flicka, gammal möjungfru; – im Grünen, (*bot.*) jungfrun i det gröna; die nackte –, (*bot.*) höstlök.

Jüngferlich, *a.* jungfrulik; (*fig.*) sipp.

Jungfern-häutchen, das, mödomshinnan, hymen. **-honig**, der, jungfruhonung. **-hopfen**, der, humle, som första året växer i en ny humlegård. **-kind**, das, oäkta barn. **-knecht**, der, jungfrupilt. **-krankheit**, die, bleksot. **-kranz**, der, jungfrukrans. **-milch**, die jungfrumjölk, benzoe; äfv.: ett slags smink. **-nelke**, die, ängnejlika. **-öl**, das, jungfruolja, den klaraste och bästa olja. **-schaft**, die, jungfrudom, mödom. **-wachs**, das, jungfruvax.

Jungfrau, die, (*pl.* -en) jungfru, mö, flicka; (*astron.*) Jungfrun. **-schaft**, die, jungfrudom, mödom; jungfrustånd.

Jungfräulich, *a.* jungfruaktig, jungfrulik; kysk, blygsam; tillhörande jungfrur.

Junggesell, der, (*pl.* -en) ungkarl; sven, en som har svendomen; ein alter –, en gammal ungkarl. **-enschaft**, die, **-enleben**, das, ungkarlslefnad, ungkarlslif. **-enstand**, der, ungkarlsstånd; svendom.

Jüngling, der, (*pl.* -e) yngling. **-salter**, das, **-sjahre**, *pl.* ungdomsålder, ynglingsår, ungdomsår.

Jüngst, *a.* (*sup.* af jung) yngst; sist; er ist von Allen der -e, han är den yngste bland alla; das -e Gericht, yttersta domen; jemf. Jung.

Jüngst, *av.* nyss, nyligen, nyligast, sist.

Junke, die, (*pl.* -n) junk, ett slags chinesiskt fartyg.

Junker, der, (*pl.* -) junker; ung adelsman; kavaljer hos en furstlig person.

Jupe, die, (*pl.* -n) jacka; lifstycke, korsett. [tig.

Juridisch, *a.* juridisk, laglikmä-

Jurisdiction, die, domsaga.

Jurisprudenz, die, lagfarenhet.

Jurist, der, (*pl.* -en) jurist, lagklok.

Juristisch, *a.* juristisk.

Jury, die, jury, nämd, domstol af edsvurna domare, edsvurenrätt.

Just, *av.* just, ackurat, precist.

Justificiren, *v. a.* justifiera, rättfärdiga; försvara, bevisa.

Justiren, *v. a.* justera, rätta, mätta, passa.

Justitiarius, der, (*pl.* -rien) justitiarie, domhafvande.

Justiz, die, lagskipning; domstol. **-kammer**, die, justitiekammare. **-minister**, der, justitieminister. **-pflege**, die, lagskipning. **-rath**, der, justitieråd. **-sache**, die, rättegångsmål, rättegångssak.

Jütte, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) david, en kort, något krökt sparre, med en skifva på ena ändan.

Juwel, das, (*pl.* -en) **Juwele**, die, (*pl.* -n) juvel. **-nhandel**, der, juvelhandel. **-nhändler**, der, juvelhandlare. **-nschmuck**, der, juvelsmycke.

Juwelier, der, (*pl.* -e) juvelerare. **-arbeit**, die, juvelerararbete. **-kunst**, die, juvelerarkonst. **-laden**, der, juvelerarbod.

Jux, se **Jucks**.

K.

(De ord, som icke äro anförda under K, måste sökas under C.)

K, **k**, das, ett K, k, elfte bokstafven i alfabetet; der K-Laut, k-ljudet; der K-Ton, k-tonen.

Kaa, die, (*pl.* -en) hydda, koja.

Kabbeln, *v. n.* sqvalpa, kabbla; (*sjöt.* om böljarne när de, då vind och ström äro motsatta, löpa tvärt emot hvarandra); die See kabbelt, sjön sqvalper, sjön kabblar.

Kabel, die, (*pl.* -n) kabel, kabeltåg (*sjöt.*); andel, lott, parti (af varor, af mark, af skog etc.) **-garn**, das, kabelgarn.. **-gasten**, *pl.* båtsmansgastar. **-gat**, das, (*sjöt.*) kabelgatt, rum i förn på fartyg der tåg förvaras. **-kleid**, das, ett kabeltågs beklädning. **-länge**, die, kabellängd. **-tanz**, der, ett slags dans hos sjöfolk. **-tau**, das, kabeltåg, kabel, kabeltross, ankartåg. **-weise**, *a.* kabelvis. **-wiese**, die, ängsmark, som i vissa lotter upplåtes åt delägare.

Kabelaar, **Kabelaring**, die, (*sjöt.*) kabellarium.

Kabeln, *v. a.* & *n.* fördela efter lotter, lotta, kasta lott om.

Kabeljau, der, kabeljo (fisk).

Kabelung, die, lot, andel af varor. [spel, ankarvind.

Kabestan, der, (*pl.* -e) (*sjöt.*)

Kabuse, die, (*pl.* -n) (*sjöt.*) kabyse, skeppskök.

Kachel, die, (*pl.*-n) kakel. **-form**, die, kakelform. **-ofen**, der, kakelugn. [göra sitt tarf.

Kacken, *v. n.* göra sitt behof,

Käfer, der, (*pl.* -) skalbagge, tordyfvel, torbagge. **-muschel**, die, skalsugga.

Kaff, das, snärp, agnar.

Kaffee, der, kaffe. **-baum**, der, kaffeträd. **-bohne**, die, kaffeböna. **-braun**, *a.* kaffebrun, kaffefärgad. **-brenner**, der, kaffebrännare. **-bret**, das, kaffebricka, kaffebräde. **-brod**, das, kaffebröd. **-geschirr**, das, kaffeservis. **-haus**, das, kaffehus. **-kanne**, die, kaffekanna. **-kessel**, der, kaffekittel, kaffepanna. **-maschine**, die, kaffekokare. **-mühle**, die, kaffeqvarn. **-satz**, der, kaffesump, grums af kaffe. **-schwester**, die, kaffesyster. **-tasse**, die, kaffekopp. **-tisch**, der, kaffebord. **-trommel**, die, kaffebrännare. **-zeit**, *av.* kaffedags. **-zeug**, das, kaffeservis, kafferedskap.

Käfig, der, (*pl.*-e) bur; fågelbur.

Kafiller (**Kaviller**), der, (*pl.* -) bödel; flåbuse.

Kaftan, der, (*pl.* -e) kaftan.

Kag, der, (*pl.* -e) ett slags holländskt fartyg.

Kahl, *a.* kal, skallig, naken, bar, blott; arm, usel, eländig; eine -e Gegend, en kal trakt, en öde trakt; ein -er Scheitel, en kal hjesse, flintskalle; eine -e Entschuldigung, en lam ursäkt; -e Thiere, (*jagtt.*) rådjur etc., som ej hafva horn; ein -es Schiff, ett aftackladt fartyg. **-kopf, der**, flintskalle, skalligt hufvud. **-köpfig**, *a.* flintskallig, skallig. **-köpfigkeit, die**, flintskallighet.

Kahlheit, die, skallighet, nakenhet; uselhet.

Kahm (Kahn), **der**, mögel.

Kahmen, *v. n.* mögla.

Kahmig, *a.* möglig.

Kahn, der, (*pl.* **Kähne**) liten båt, julle; ökstock. **-förmig**, *a.* båtformig. **-führer, der**, båtkarl, båtförare. **-geld, das**, slusspenningar för små båtar.

Kahnig, se **Kahmig**.

Kai, der, (*pl.* -e) kaj, strandgata, lastplats, skeppsbro. **-damm, der**, kajdam, inlopp till en lastplats. **-geld, das**, hamn- ell. bropenningar, afgift för fartyg, som lägga till ell. lossa vid en skeppsbro etc. **-meister, der**, kajmästare, broinspektor.

Kaien, *v. a.* (*sjöt.*) kaja.

Kaiser, der, (*pl.* -) kejsare; um des -s Bart streiten, (*ordsp.*) träta om ingenting, gräla om påfvens skägg; wo nichts ist, da hat der - sein Recht verloren, (*ordsp.*) der intet är, har kejsarn förlorat sitt rätt. **-krone, die**, kejsarkrona (äfv.: en blomma). **-reich, das**, kejsarrike. **-schnitt, der**, barns utskärning ur moderlifvet. **-staat, der**, kejsarstat. **-thee, der**, kejsarté. **-thum, das**, kejsardöme. **-würde, die**, kejserlig värdighet. **-wurz, die**, (*bot.*) mästarört.

Kaiserin, die, (*pl.* -nen) kejsarinna.

Kaiserlich, *a.* kejserlig.

Kaiserling, der, (*pl.*-e) ett slags skifsvamp; äfv.: mjölblomma.

Kajüte, die, (*pl.* -n) kajuta. **-nwächter, der**, kajutvaktare.

Kakao, der, kakao.

Kakerlak, der, (*pl.* -en) torraka; hvitfläkig menniska i Ostindien.

Kalander, der, änger (insekt); äfv.: en maskin i yllefabriker.

Kalb, das, (*pl.* **Kälber**) kalf; klots, klamp; (*fig.*) ett dumhufvud; ein - abbinden, afvänja en kalf. **-fell, das**, kalfskinn; (*fig.*) dem -e folgen, följa trumman. **-fleisch, das**, kalfkött. **-leder, das**, kalfläder, kalfskinn. **-sbraten, der**, kalfstek. **-sbrust, die**, kalfsbringa. **-scotelet, das**, kalfskotlett. **-sfuß, der**, kalffot. **-skeule, die**, kalflår. **-skopf, der**, kalfhufvud. **-smilch, die**, (Bröschen) bress (bröstkörtel hos kalfvar). **-sstoß, der**, kalflår. **-sviertel, das**, kalffjerding.

Kalbe, die, (*pl.* -n) qviga, qvigkalf.

Kalben, *v. n.* kalfva.

Kälber-braten, der, kalfstek. **-gekröse, das**, kalfkrås, tarmkäx och småtarmar af kalf. **-haft**, *a.* kalfaktig; narraktig, lustig. **-koppel, die**, kalfhage, kalftäppa. **-kraut, das**, björnloka. **-kropf, der**, (*bot.*) hundkax. **-lamm, das**, tacklam. **-milch, die**, se **Kalbsmilch**.

Kälbern, *v. n.* kalfva; (*fig.*) fjollas, leka, galnas; (*vulg.*) gifva öfver, kräkas.

Kälbern, *a.* hörande till en kalf, kalf....

Kaldaunen, *pl.* inmäte af slagtade djur, kalun, ränta.

Kalender, der, (*pl.* -) kalender, almanack; - machen, (*fig.*) vara i djupa tankar, grubbla.

Kalesche, die, (*pl.* -n) kalesch.

Kalfaterer, der, (*pl.* -) kalfatrare, kölhalare.

Kalfatern, *v. a.* kalfatra, kölhala.

Kalinkenbeere, die, (*pl.* -n) fågelbär.

Kalk, der, (*pl.* -e) kalk; gelöschter -, släckt kalk; ungelöschter -, osläckt kalk. **-art, die**, kalkart. **-artig**, *a.* kalkartad. **-äscher, der**, (*hvitgarfv.*) grop, hvari kalken tillredes för att beta skinnen. **-beere, die**, olvon. **-bewurf, der**, kalkband, kalkrappning. **-brenner, der**, kalkbrännare. **-brennerei, die**, kalkbränneri. **-bruch, der**, kalkbrott. **-gebirge, das**, kalkberg. **-grube, die**, kalkgrop, kalkbrott. **-haltig**, *a.* kalkhaltig. **-hütte, die**, kalkhytta, kalkbruk. **-lauge, die**, kalklut. **-ofen, der**, kalkugn, kalkinerugn. **-spath, der**, kalkspat. **-stein, der**, kalksten. **-wasser, das**, kalkvatten.

Kalken, *v.a.* kalka, lägga i kalk.

Kalkicht, *a.* kalklik.

Kalkig, *a.* kalkig, som innehåller kalk; nerkalkad.

Kalligraphie, die, skönskrifningskonst.

Kalm, *a.* stilla, lugn (om väder och sjö).

Kalm, der, (*sjöt.*) stiltje.

Kalmank, der, (*pl.*-e) kalmink, strimmigt ylletyg.

Kalmäuser, der, (*pl.* -) drömmare, grillfängare, fantast; snål och folkskygg menniska.

Kalmäusern, *v. n.* älska enslighet och grubblande, fånga griller; vara snål och folkskygg.

Kalmus, der, kalmus.

Kalt, *a.* kall, kylande, kylig; kallsinnig, likgiltig, känslolös; -es Wetter, kallt väder; -es Blut, kalltblod; der -e Brand, kallbrand; -es Fieber, frossa; -e Küche, kallkök, kallmat; -e Schale, kallskål; -e Pisse, kallpiss, stranguri; ein -er Schlag, åskslag som ej tänder. **-blütig**, *a.* kallblodig, trög; kallsinnig. **-blütigkeit, die**, kallblodighet, kallsinnighet, liknöjdhet. **-bruch, der**, kallbräcka. **-brüchig**, *a.* kallbräckt. **-gründig**, *a.* som har kall jord; frostländ; ein -er Boden, en kall, fuktig mark. **-schlächter, der**, flåbuse. **-sinn, der**, kallsinnighet. **-sinnig**, *a.* kallsinnig, liknöjd, likgiltig. **-sinnigkeit, die**, kallsinnighet, köld.

Kälte, die, köld, kyla; kallsinnighet.

Kalten, *v. n.* bli kall, kallna.

Kälten, *v. a.* kyla.

Kältlich, *a.* något kall, kylig.

Kameel, das, (*pl.* -e) kamel; maschin hvarmed tunga skepp lyftas, liktare; ankartåg. **-garn, das**, kamelgarn. **-haar, das**, kamelhår. **-heu, -stroh, das**, kamelhö. **-parder, der**, kamelopard, giraff. **-strauß, der**, struts. **-treiber, der**, kameldrifvare. **-ziege, die**, angorisk get.

Kamelopard, der, kamelopard, giraff.

Kamerad, der, (*pl.*-en) kamrat.

Kamille, die, (*pl.* -en) kamillblomster.

Kamin, der, (*pl.* -e) spis, eldstad; skorsten. **-feger, der**, sotare, skorstensfejare. **-feuer, das**, brasa, spiseld.

Kamisol, das, (*pl.*-e) tröja, undervåst med ärmar.

Kamm, der, (*pl.* **Kämme**) kam; man (på hästar och lejon); öfra delen af halsen (på hästar och hornboskap); ax (på en nyckel); väfsked; öfversta spetsen på ett berg; (*sjöt.*) topplänta, gårding; ett slags fisknät med fina maskor; äfv.: en liten vattendam; ein weiter -, en gles kam; ein enger -, en fin kam; Alle über Einen - scheren, skära alla öfver en kam, döma eller behandla alla lika. **-blatt, das**, väfsked. **-blume, die**, kamillblomster. **-braten, der**, ett slags refbenstek. **-bret, das**, tallrickshylla. **-bruch, der**, spricka ell. remna, som vattnet gjort i öfra delen af en dam. **-eisen, das**, (*stenhugg.*) kamjern. **-fett, das**, det feta under manen på hästar. **-förmig**, *a.* kamformig. **-futteral, das**, kamfoder. **-garn, das**, kamullsgarn. **-gras, das**, (*bot.*) kamexing. **-haken, der**, nackben. **-lade** (Weberlade), **die**, väfklofve. **-macher, der**, kammakare. **-rad, das**, kugghjul, kamhjul. **-strich, der**, streck ell. tag med kammen. **-wolle, die**, kamull, finaste kardad ull. **-wollengarn, das**, kamullsgarn. **-zahn, der**, tand i en kam; kugge i ett hjul. **-zwecke, die**, ett slags små spik med platta hufvuden.

Kämmen, *v. a.* kamma; häckla, karda; Jemandem die Haare -, kamma håret på någon; Wolle -, karda ull, kamma ull.

Kämmer, der, (*pl.* -) kammare, häcklare.

Kammer, die, (*pl.* -) kammare; kabinett; hytta (på skepp); ränt-

kammare; kammarrätt, kammarkollegium; die erste –, första kammar; die zweite –, andra kammar. **-amt, das**, kollegium, som förvaltar en stads inkomster; kammarbetjening. **-archiv, das**, kammararkif. **-becken, das**, nattpotta. **-bediente, der**, kammartjenare; betjent vid en räntkammare etc. **-bote, der**, vaktmästare vid en kammarrätt etc. **-collegium, das**, kammarkollegium. **-dame, die**, kammarfru. **-degen, der**, statsvärja. **-diener, der**, kammartjenare; kammardräng; äfv.: litet kammarbord. **-frau, die**, kammarfru. **-fräulein, das**, kammarfröken. **-gericht, das**, kammarrätt. **-gut, das**, kronogods, domän. **-herr, der**, kammarherre. **-herrnstelle, die**, kammarherresyssla. **-jäger, der**, kammarjägare; äfv.: råttfängare. **-jungfer, die**, kammarjungfru. **-junker, der**, kammarjunkare. **-kätzchen, das**, (*vulg.*) kammarjungfru. **-knecht, der**, kammardräng; lifegen på ett kronogods. **-lakei, der**, kammarlakej. **-latte, die**, spjelverk för vinstockar. **-leute**, *pl.* kammarbetjening. **-mädchen, das**, kammarpiga. **-musik, die**, kammarmusik. **-musikus, der**, kammarmusikus. **-page, der**, kammarpage. **-präsident, der**, kammarpresident. **-rath, der**, kammarråd. **-richter, der**, öfverdomare ell. president i en kammarrätt. **-secretär, der**, kammarsekreterare, kammarskrifvare. **-stück, das**, ett slags kanon (fordom). **-stuhl, der**, nattstol; äfv.: stor länstol. **-tisch, der**, kammarbord. **-thür, die**, kammardörr. **-ton, der**, (*mus.*) kammarton. **-topf, der**, nattpotta. **-trauer, die**, lätt sorg. **-tuch, das**, kammarduk. **-weib, das**, qvinsperson som förrättar ringare sysslor i rummen vid ett hof. **-wesen, das**, kammarverk. **-ziel, das**, penningsumma, som hvar och en af tyska riksständerna måste betala till underhåll af kejserliga kammarrätten i Wetzlar. **-zofe, die**, kammarjungfru. [mare.

Kämmerchen, das, liten kam-

Kämmerei, die, (*pl.* -en) finanskollegium, kammarkollegium, räntkammare.

Kämmerer, der, (*pl.* –) kamrerare, kamrer, skattmästare, räntmästare; kammarherre.

Kämmerlein, das, liten kammare.

Kämmerling, der, (*pl.* -e) kammardräng, kammartjenare; snöping vid orientaliska hof.

Kämmling, der, flakull, finare ull; ull som vid kamningen blir qvar i kammen; ull, som kammas af tyg. [mark.

Kamp, der, (*pl.* -e) hägnad

Kämpe, der, (*pl.* -n) kämpe, stridsman; jätte, rese.

Kampeln, *v. n.* & **sich** –, *v. r.* strida, kämpa; disputera.

Kampf, der, (*pl.* Kämpfe) kamp, strid, brottning, täflan. **-bereit**, **-fertig**, *a.* stridfärdig. **-genosse, der**, stridskamrat. **-hahn, der**, tupp, som är inöfvad till fäktning; brushane. **-lust, die**, stridslystnad. **-lustig**, *a.* stridslysten. **-platz, der**, stridsplats, valplats; fäktarplats. **-richter, der**, domare som tilldömer kämpar deras segerlön. **-spiel, das**, kämpalek. **-weise**, *av.* kämpevis. **-wart, der**, sekundant vid en duell.

Kämpfen, *v. n.* kämpa, strida; brottas, täfla; um den Vorzug –, täfla om företrädet; mit sich selbst –, vara i strid med sig sjelf; mit dem Tode –, ligga i själtåget; einen Kampf –, bestå ell. utkämpa en strid. [stridsman; fäktare.

Kämpfer, der, (*pl.* –) kämpe,

Kampfer, Kampher, der, kamfer. **-öl, das**, kamferolja. **-spiritus, der**, kamferspiritus; jemf. Campher.

Kandel-baum, der, (*pl.* -bäume) spansk fläder. **-blüthe, die**, blomma på spansk fläder. **-zucker, der**, sockerkandi.

Kaneel (Canel) se **Zimmet**.

Kaninchen, das, (*pl.* –) kanin. **-bau, der**, kaninhåla. **-fell, das**, kaninskinn. **-garten, der**, **-gehäge, das**, kaningård, kaninhage. **-maus, die**, brasiliansk råtta. **-wärter, der**, kaninvaktare. **-zucht, die**, kaninskötsel.

Kanker, der, (*pl.* –) spindel; kallbrand hos nejlikor.

Kännchen, das, (*pl.* –) liten kanna.

Kanne, die, (*pl.* -n) kanna. **-n-bürste, die**, kannborste, borste att rengöra kannor, buteljer etc. **-n-deckel, der**, kannlock. **-ngießer, der**, tenngjutare; kannstöpare, kanngjutare; en som oförståndigt pratar om politik. **-ngießerei, die**, kanngjuteri, kannstöperi; prat om politik. **-ngießern**, *v. n.* prata om politik. **-nglück, das**, törstens släckning; – haben, få sonlyckan. **-nkraut, das**, (*bot.*) räfrumpa, skafgräs. **-nmaß, das**, kannmått. **-nweise**, *av.* kanntals.

Kanonade, die, (*pl.* -n) kanonad.

Kanone, die, (*pl.* -n) kanon, stycke.

Kanonen-bettung, die, batteribäddning. **-boot, das**, kanonbåt. **-donner, der**, kanondunder. **-feuer, das**, kanonad. **-futter, das**, (*vulg.*) kanonmat, foder för kanonerna, d. v. s. soldater ell. andra föremål; pack, dåligt gement folk. **-gießerei, die**, styckgjuteri. **-gut, das**, styckmetall. **-kugel, die**, kanonkula. **-ofen, der**, vindugn. **-schiff, das**, kanonskepp. **-schuß, der**, kanonskott, styckeskott. **-wall, der**, styckvall, batteri. **-wischer, der**, styckviskare.

Kanoniren, *v. a.* & *n.* kanonera, beskjuta med kanoner.

Kanonier, der, (*pl.* -e) kanonier, styckjunkare.

Kantapfel, der, kallvill (ett slags äpple).

Kante, die, (*pl.* -n) kant, rand, hörn; (Leiste) list; strand; brämspets; auf die – legen, lägga på kant.

Kanteln, *v. a.* kanta omkring.

Kanten, *v. a.* kanta; sätta på kanten; kanta omkring.

Kantig, *a.* kantig, hörnig.

Kanzel, die, (*pl.* -n) predikstol; kateder; die – besteigen, stiga upp, gå upp på predikstolen; von der – herab, från predikstolen. **-beredtsamkeit, die**, predikovältalighet. **-lied, das**, vers ell. psalm som sjungas när presten går upp på predikstolen. **-rede, die**, predikan. **-redner, der**, predikant, andlig talare. **-sprache, die**, predikostil.

Kanzellei, Kanzlei, die, (*pl.* -en) kansli. **-amt, das**, kanslisyssla, kanslitjenst. **-beamte, der**, kanslibetjent. **-bote, der**, kanslipost, vaktmästare vid ett kansli. **-buchstabe, der**, kanslibokstaf. **-gericht, das**, kanslirätt. **-ordnung, die**, kansliordning. **-rath, der**, kanslIråd. **-schrift, die**, kanslistil. **-siegel, das**, kanslisigill. **-stil, der**, kanslistil. **-tinte, die**, kanslibläck.

Kanzellist, der, (*pl.* -en) kanslist, kansliskrifvare.

Kanzler, der, (*pl.* –) kansler.

Kapaun, der, (*pl.* -e) kapun, snöpt tupp.

Kapaunen, *v. a.* kapunera, snöpa tuppar. [**die**, kaprisbuske.

Kaper, die, kapris. **-nstaude**,

Käppchen, das, liten mössa, liten kåpa.

Kappe, die, (*pl.* -n) kappa, kåpa, mössa, hufva; kalott; kappa på pistolhölster; kolt för barn; täcke öfver halsen på en häst.

Kappen, *v. a.* kappa, afkappa, (ankartåg, mast etc.); toppa, qvisthugga; snöpa, kapunera.

Kapp-fenster, das, vindsfönster, takfönster, takglugg. **-hahn, der**, kapun, snöpt tupp. **-loch, das**, vindslucke, vindsglugg, takglugg. **-zaum, der**, kapson, nosgrimma.

Kapsel, die, (*pl.* -n) fröhus; ask, dosa, låda, foderal.

Kapuze, die, (*pl.* -n) karpus, munkkåpa.

Karabiner, der, (*pl.* –) karabin (skjutgevär). [vigt).

Karat, das, (*pl.* -e) karat (guld-

Karausche, die, (*pl.* -n) ruda.

Karavane, die, (*pl.* -n) karavan, hop köpmän ell. pillgrimer.

Karavanserei, die, (*pl.* -en) offentligt härberge i Österländerna.

Karbatsche, die, (*pl.* -n) karbas, piska.

Karbatschen, *v. a.* karbasa, piska, slå med karbas, piska upp.
Kardätsche, die, (*pl.* -n) karda, borste för hästar.
Kardätschen, *v. a.* karda; skrapa, rykta med borstar.
Karde, die, (*pl.* -n) karda, ullkam. **-ndistel**, die, kardborre, tistelkarda.
Karden, *v. a.* karda.
Karduse, die, (*pl.* -n) (*artill.*) kardus.
Karfiol, der, blomkål.
Karg, *a.* karg, njugg, nidsk; gnidaktig, knapp, ringa; ofruktbar.
Kargen, *v. n.* vara njugg, gnida. – *v. a.* skinna, spara ihop, njuga ihop. [njugghet.
Kargheit, die, karghet, gnideri,
Kärglich, *a.* nidsk; ofruktbar, knapp. – *av.* sparsamt; knappt; – leben, lefva knappt.
Karniess, das, (*pl.* -e) karnis ell. krans omkring ell. på en pelare; sims, list ell. krans under ett tak. **-hobel**, der, listhyfvel.
Karpfen, der, (*pl.* -) karp. **-behälter**, der, karpsump. **-brut**, die, karpyngel, unga karpar. **-stein**, der, karpsten, trekantigt ben i hufvudet på unga karpar. **-teich**, der, karpdam.
Karre, die, (*pl.* -n) **Karren**, der, (*pl.* -) kärra, skottkärra. **-nfuhre**, die, åklass, kärrlass. **-ngaul**, der, kärrhäst, åkarehäst. **-nrad**, das, kärrhjul.
Karren, *v. a.* föra i kärra, köra med skottkärra.
Kärrner, der, (*pl.* -) kärrkarl, åkare, forman.
Karst, der, (*pl.* -e) trädgårdshacka, vingårdshacka, spade.
Karsten, *v. a.* hacka, gräfva.
Kartätsche, die, (*pl.* -n) patron ell. skott till ett gevär; kartäsch.
Kartätschen, *v. n. & a.* skjuta ell. döda med kartäscher.
Karte, die, (*pl.* -n) (Spielkarte) kort; (Landkarte) karta; – spielen, spela kort; – geben, gifva kort; die -n legen, lägga kort. **-nblatt**, das, kortblad, kort. **-ngeben**, das, gifning (i kortspel). **-ngeld**, das, kortpenningar. **-nhaus**, das, korthus. **-nkunststück**, das, kortkonst. **-nspiel**, das, kortspel. **-nspieler**, der, kortspelare.
Karten, *v. n.* spela kort. – *v. a.* komma öfverens om, anlägga, tillställa, vrida (en sak).
Kartoffel, die, (*pl.* -n) jordpäron, potatis. **-branntwein**, der, potatisbrännvin. **-mehl**, das, potatismjöl.
Käse, der, (*pl.* -) ost. **-form**, die, ostform. **-frau**, die, osthandlerska. **-händler**, der, osthandlare. **-hürde**, die, ostkorg. **-kammer**, die, osttillverkningsställe. **-korb**, der, ostkorg. **-kuchen**, der, ostkaka. **-lab**, das, ostlöpe. **-made**, die, ostmask. **-milbe**, die, mal. **-napf**, der, ostkar. **-wasser**, das, ostvassla.
Käsen, *v. n.* ysta, löpna sig, osta sig, skära sig. – *v. a.* ysta.
Käserei, die, (*pl.* -en) osttillverkning.
Käsicht, *a.* ostaktig, ostlik.
Käsig, *a.* som innehåller ost, ostlik.
Kastanie, die, (*pl.* -n) kastanje. **-nbaum**, der, kastanjeträd. **-nbraun**, *a.* kastanjebrun.
Kästchen, das, (*pl.* -) skrin, schatull.
Kaste, die, (*pl.* -n) kast, folkklass, korporation, samfund. **-ngeist**, der, kastanda.
Kasteien, *v. a.* späka köttet, korsfästa köttet.
Kasteiung, die, köttets späkande; återhållsamhet, måttlighet.
Kasten, der, (*pl.* -) kista, låda, koffert; infattning om en juvel; (*boktr.*) kast; Geld im – haben, hafva penningar liggande på kistbotten.
Kastrol, das, (*pl.* -e) kastrull.
Kasuar, der, (*pl.* -e) kasuar (fågel).
Katapult, der, (*pl.* -e) katapult, stenkastningsmaschin.
Kataract, der, (*pl.* -e) katarakt, vattenfall. [fluss, snufva.
Katarrh, der, (*pl.* -e) katarr,
Katarrhal-fieber, das, katarralfeber, flussfeber. **-husten**, der, flusshosta. [aktig.
Katarrhalisch, *a.* katarral, fluss-
Katastrophe, die, (*pl.* -n) katastrof, utveckling; olycklig händelse.
Katechet, der, (*pl.* -en) kateket.
Katechisiren, *v. a.* katekisera, undervisa i kristendomen i fråga.
Katechismus, der, (*pl.* -men) katekes.
Katechumen, der, (*pl.* -en) den som undervisas i kristendomen.
Kategorie, die, (*pl.* -n) kategori, klass, system.
Kategorisch, *a.* kategorisk; uttrycklig; befallande.
Kater, der, hankatt, outskuren katt.
Katharinenpflaume, die, (*pl.* -n) katrinplommon. [lärostol.
Katheder, das, (*pl.* -) kateder,
Kathedralkirche, die, katedralkyrka, domkyrka.
Katheter, der, (*pl.* -) kateter, silfverrör att tappa urinen.
Käthner, se Köthner.
Katholik, der, (*pl.* -en) katolik.
Katholikin, die, (*pl.* -nen) katolska.
Katholisch, *a.* katolsk; die -e Religion, katolska läran.
Kattsporen, *pl.* (*sjöt.*) kattspår.
Kattun, der, kattun. **-drucker**, der, kattuntryckare. **-druckerei**, die, kattuntryckeri. **-fabrik**, die, kattunfabrik. **-fabrikant**, der, kattunfabrikör. **-weber**, der, kattunväfvare.
Kattunen, *a.* af kattun.
Katz-anker, der, (*sjöt.*) kattankare, varpankare. **-balgen**, sich, *v. r.* slåss, klösas, rifvas. **-balgerei**, die, slagsmål, gräl. **-block**, der, (*sjöt.*) kattblock.
Kätzchen, das, kattunge; hänge (på björk etc.).
Katze, die, (*pl.* -n) katt, katta; äfv.: ett slags fartyg; kattankare, varpankare; batteri ell. vall för en fästning; ett slags betäckt gång; ett slags sjukdom hos bergsmän; die – im Sacke kaufen, köpa grisen i säcken; bei Nacht sind alle -n grau, (*ordsp.*) i mörkret äro alla svin svarta; wie die – um den heissen Brei gehen, (*fig.*) gå omkring en sak som katten kring het gröt; wenn die – aus, tanzt umher die Maus, (*ordsp.*) är katten borta, dansa mössen på bordet; mit der – züchtigen, (*sjöt.*) katta.
Kätzeln, *v. n.* katta, få ungar (om kattor).
Katzen-artig, *a.* kattaktig, kattartad. **-auge**, das, kattöga. **-äugig**, *a.* kattögd. **-buckel**, der, kattrygg. **-fell**, das, kattskinn. **-geschrei**, das, kattors jamande. **-geschlecht**, das, kattslägte. **-gesicht**, das, kattansigte. **-glimmer**, der, kattglimmer. **-gold**, das, kattguld. **-hai**, der, katthaj. **-jammer**, der, crapula. **-kerbel**, der, (*bot.*) jordrök. **-klee**, der, (*bot.*) flåsgräs. **-kopf**, der, katthufvud; (*vulg.*) örfil. **-kraut**, das, kattmynta. **-leben**, das, seg lif. **-loch**, das, katthål, kattglugg. **-münze**, die, (*bot.*) kattmynta. **-musik**, die, kattmusik. **-pfote**, die, kattfot, katttass. **-pfötchen**, das, (*bot.*) kattfötter, *pl.* **-scheu**, *a.* rädd för kattor. **-schwanz**, der, kattsvans; (*bot.*) kattrumpa, räfrumpa. **-silber**, das, kattsilfver. **-sprung**, der, kattsprång. **-tisch**, der, afskildt bord, bibord, bord i vrå. **-wurzel**, die, vänderot.
Kauderer, der, (*pl.* -) procentare i smått.
Kauderwälsch, das, rotvälska, oförståndligt, råbråkadt språk.
Kauen, **Käuen**, *v. a.* tugga; Tabak –, bussa.
Kauern, *v. n. & sich* –, *v. r.* huka sig ned, krypa ihop, sätta sig på hälarne.
Kauf, der, (*pl.* Käufe) köp, handel; pris; einen – machen, ingå, sluta köp; einen – abschliessen, fästa köp, sluta handel om något; den – rückgängig machen, slå upp köpet; in den –, på köpet; zu – haben, hafva till salu; leichten -s davon kommen, slippa för godt köp; des -es einig werden, komma öfverens om priset; den – halten, stå vid köpet. **-anschlag**, der, kostnadsförslag. **-brief**, der, köpebref. **-contract**, der, köpekontrakt. **-fahrer**, der, köpmansskepp, handelsskepp, kofferdiskepp; kofferdikapten. **-fahr-**

teischiff, das, kofferdiskepp, handelsskepp. -geld, das, köppenning, köpesumma. -handel, der, handel, köpenskap. -haus, das, handelshus; packhus; tullhus. -herr, der, handelsherre, stor köpman, grosshandlare. -laden, der, köpmansbod, handelsbod, krambod. -leute, die, *pl.* de handlande köpman. -mann, der, handelsman, köpman. -männisch, *a.* köpmanslik, handels.... – *av.* på köpmannavis; kaufmännischer Stil, handelsstil. -mannsbrauch, der, handelsbruk. -mannschaft, die, handel, handelsrörelse, köpenskap; köpmännerna, handelsmännerna. -mannsdiener, der, handelsbetjent. -mannswaare, die, köpmansvara. -preis, der, köppris. -schilling, der, köpeskilling.

Kaufen, *v. a.* köpa, handla; Etwas von Jemandem –, handla något af någon; billig –, köpa till godt pris; zu theuer –, köpa för dyrt; wieder –, zurück –, köpa igen, köpa åter; wo kaufst du? hvar handlar du? [nämare.

Käufer, der, (*pl.* –) köpare, af-

Käuflich, *a.* som är till salu ell. till köps; fal. – *av.* genom köp.

Kaufmann etc., se under Kauf.

Kaul-barsch, der, girs, gers (fisk). -kopf, der, stensimpa.

Kaum, *av.* knappt, svårligen, med möda; ett ögonblick sedan; es lohnt – der Mühe, det lönar knappt mödan.

Kau-mittel, das, läkemedel som tuggas. -muskel, der, (*anat.*) tuggmuskel. -tabak, der, tuggtobak. -zahn, der, tuggtand.

Kaupelei, die, (*pl.* -en) tuskning, byte.

Kaupeln, *v. a.* tuska, byta.

Kaustisch, *a.* kaustisk, frätande.

Kaute, die, (*pl.* -n) byte, utbyte; lindocka; liten grop ell. hålighet (till ex. i hakan); stor träslef; gers. [mi elasticum.

Kautschuk, das, kautschuk, gum-

Kauz, der, (*pl.* Käuze) uggla; knös; ein reicher –, en rik knös; ein lustiger –, en lustig kurre.

Kauzen, *v. a.* kusa (om hundar). sich –, *v. r.* buga sig, underkasta [sig.

Kaviar, der, kaviar.

Kaviller, se Kafiller.

Kebs-dirne, -frau, die, -weib, das, frilla; mätress. -ehe, die, oäkta sammanlefnad. -kind, das, oäkta barn. -mann, der, den som har en frilla. -sohn, der, oäkta son. -tochter, die, oäkta dotter.

Keck, *a.* käck, dristig, modig, behjertad, tapper, tilltagsen, oförskräckt, hurtig; oblyg, näsvis, oförskämd; eine -e Antwort, ett dristigt svar.

Keckheit, die, käckhet, dristighet, näsvishet, oblyghet.

Kecklich, *av.* dristigt, tilltagset.

Keffer, der, (*bergv.*) ett slags häftyg; ett slags små fartyg på Elbeströmmen.

Kegel, der, (*pl.* –) kägla; (*geometr.*) kon; bogben på hästar; spetsen på slagfjädern i bösslås; sigte på en kanon; knyppelpinne; (*stilgj.*) kegel; – schieben, spela käglor, slå käglor; Kind und –, hela familjen. -achse, die, (*geometr.*) axel på en kon. -bahn, die, kägelbana. -förmig, *a.* kägelformig, kägellik, konisk. -käfer, der, guldbagge. -kugel, die, kägelklot. -schnecke, die, kägelsnäcka. -schnitt, der, konisk sektion, hyperbel. -schnittslinie, die, (*geometr.*) parabel. -schub, der, kägelbana; kägelkastning. -spiel, das, kägelspel, kägellek. -weizen, der, engelskt hvete.

Kegeln, *v. n.* spela käglor, slå käglor; das –, (*subst.*) kägelspelning, kägelkastning.

Kegler, der, (*pl.* –) kägelspelare.

Kehl-ader, die, strupåder. -balken, der, bindningsbjelke, bjelke i ett taklag, som håller de andra tillsammans. -bräune, die, halsbränna, strypsjuka. -deckel, der, locket öfver väderstrupen, tungspene. -hobel, der, ploghyfvel, falshyfvel, listhyfvel. -knopf, der, strupknöl. -kopf, der, struphufvud. -laut, der, strupljud. -leiste, die, urhålkad list. -linie, die, (*fortif.*) demigorge. -riemen, der, halsrem på betsel. -rinne, die, takränna. -sucht, die, halsbränna.

Kehle, die, (*pl.* -n) strupe, väderstrupe, hals; en urhålkad ränna i trä etc.; hålkel; reffling; (*byggn.*) en urhålkning i kapitälen på doriska pelare; (*fortif.*) gorge, ingång till en fästning; (*vulg.*) die unrechte –, vrångstrupe, väderstrupe.

Kehlen, *v. a.* reffla, urhålka.

Kehr-aus, der, en slängdans ell. långdans hvarmed en högtidlighet slutas. -besen, der, sopqvast. -bürste, die, sopborste, damborste. -eule, die, ett slags sopqvast. -frau, -magd, die, soperska, städerska. -mann, der, sopare, städare. -rad, das, qvarnhjul som kan drifvas omkring på båda sidor. -seite, die, frånsida, andra sidan; revers (på mynt). -tau, das, (*sjöt.*) skot och hals. -wisch, der, damborste, viska.

Kehren, *v. a.* sopa, sopa bort, sopa rent; sota (en skorsten); borsta (kläder etc.). – *v. a. & n.* vända, vända sig; Jemandem den Rücken –, vända ryggen åt någon; Alles zum Besten –, vända allt till det bästa; die Augen gen Himmel –, vända blicken åt himmelen; den Mantel nach dem Winde –, vända kappan efter vädret; sich an Etwas –, bry sig om något; er kehrt sich an keine Ermahnungen, han aktar inga förmaningar; Alles um und um –, vända upp och ned på allting.

Kehrer, der, (*pl.* –) sopare.

Kehricht, der, sopor. -fuhrmann, der, sopåkare. -haufen, der, sophög. -kasten, der, soplår. -schaufel, die, sopskyffel. -winkel, der, sopvrå.

Keichen (Keuchen), *v. n.* andas tungt, flämta, flåsa, pusta; kikna.

Keichen (Keuchen), das, tung andedrägt; hosta med andtäppa.

Keichend (Keuchend), *a.* flämtande, kiknande, flåsande; andtäppt.

Keichhusten (Keuchhusten), der, kikhosta.

Keifen, *v. irr. n.* kifvas, träta, käbbla, gnabbas; bita, gnaga.

Keifen, das, kif, käbbel.

Keifisch, *a.* trätosam, kifaktig, knarrig.

Keil, der, (*pl.* -e) kil (att klyfva med); kil (i en hyfvel etc.); vigg; (*bergv.*) ådra som vid ändan blir allt smalare och smalare; slutsten; auf einen groben Klotz gehört ein grober –, (*ordspr.*) en grof menniska måste groft behandlas. -bein, das, (*anat.*) kilben. -beinnaht, die, (*anat.*) kilbenssöm. -förmig, *a.* kilformig, killik. -haue, die, malmhacka. -hauig, *a.* (*bergv.*) ej svår att löshugga. -schrift, die, kilformig stil.

Keilen, *v. a.* kila, drifva in kilar.

Keiler, der, (*pl.* –) vildsvinsgalt.

Keim, der, (*pl.* -e) froämne, fruktämne; brodd, grodd; ursprung, orsak. -zeit, die, groningstid.

Keimen, *v. n.* gro, gå i brodd, spricka ut, skjuta upp; taga sin början.

Keimen, das, utsprickning.

Kein (keiner, keine, keines), *a.* ej någon; (Niemand) ingen; – Wort weiter, ej ett ord mer; keiner von beiden, ingendera; sage es Keinem (Niemandem), säg det ej åt någon.

Keinerlei, *a.* intet, ingendera, intetdera; auf – Weise, på intet sätt. [sidan.

Keinerseits, *av.* på ingendera

Keineswegs, *av.* ingalunda.

Keinmal, *av.* ingen gång, aldrig; einmal ist –, (*ordsp.*) en gång är ingen gång.

Kelch, der, (*pl.* -e) kalk, bägare; blomkalk, blomfoder; -artig, *a.* bägareaktig. -förmig, *a.* kalkformig. -glas, das, pokal.

Kelle, die, (*pl.* -n) slef, murslef.

Keller, der, (*pl.* –) källare. -assel, die, gråsugga. -geschoß, das, jordvåning. -gewölbe, das, källarhvalf. -hals, der, källarsvale; (*bot.*) källarhals. -loch, das, källarglugg. -meister, der, källarmästare. -schlüssel, der, källarnyckel. -thür, die, källardörr. -treppe, die, källartrappa. -wechsel, der, (*T.*) ett slags falsk vexel. -wurm, der, gråsugga. -zins, der, källarhyra.

Kellerei, die, (*pl.* **-en**) källarmästaresyssla; munskänkssyssla; hofkällare; vinkällare.

Kellner, der, (*pl.* **-**) källarmästare, kypare; garçon på värdshus, markör.

Kellnerin, die, qvinlig betjening på värdshus.

Kelter, die, (*pl.* **-n**) vinpress. **-faß, das,** kärl, hvari drufvor pressas. **-haus, das,** ställe der vindrufvor pressas. **-herr, der,** ägare till en vinpress. **-meister, der,** pressmästare. **-ordnung, die,** förordning angående vinpressning. **-recht, das,** rättighet att hålla vinpress. **-treter, der,** vinpresstrampare. [trampare.

Kelterer, der, (*pl.* **-**) vinpress-

Keltern, *v. a.* pressa vin; das **-**, (*subst.*) vinpressning.

Kennbar, *a.* kännbar, kännelig; märkbar, lättkänd, tydlig.

Kennen, *v. irr. a.* känna, igenkänna, hafva bekantskap med; känna, förstå sig på; wir haben uns lange gekannt, vi hafva länge känt hvarandra; von Ansehen **-**, känna till utseendet; dem Namen nach **-**, känna till namn; ich kenne es am Geruch, jag känner det på lukten; kenne dich selbst, känn dig sjelf; ich kenne ihn nicht wieder, jag känner honom ej igen; ich kenne das nicht, jag förstår mig ej derpå, jag känner ej till detta; Jemanden **-** lernen, lära känna någon.

Kenner, der, (*pl.* **-**) kännare. **-blick, der,** kännaröga. **-miene, die,** kännarmin.

Kenntlich, *a.* känbar, kännelig, tydlig, märkbar, lättkänd, tydligen utmärkt.

Kenntniß, die, (*pl.* **-e**) kännedom, kunskap, insigt, lärdom.

Kennung, die, (*pl.* **-en**) svart fläck på hästens hörntänder, hvarigenom man känner dess ålder; kännetecken.

Kennzeichen, das, (*pl.* **-**) kännetecken, kännemärke, tecken till, bevis på.

Kentern, *v. n.* (*sjöt.*) kantra.

Keper, se **Köper.**

Kerbe, die, skåra, inskärning, utskärning, hak.

Kerb-eisen, das, träklinka. **-holz, das,** karfsticka. **-messer, das,** karfknif. **-stock, der,** karfstock. **-thier, das,** insekt. **-zähnig,** *a.* (*bot.*) naggtandad.

Kerbel, der, (*bot.*) körfvel.

Kerben, *v. a.* karfva, göra skåror.

Kerker, der, (*pl.* **-**) häkte, fängelse. **-meister, der,** fångvaktare.

Kerl, der, (*pl.* **-e**) karl; dräng, betjent; (*föraktl.*) gemen karl; ein schlechter **-**, en dålig karl; ein braver **-**, en bra karl; das ist ein ganzer **-**, det är en hel karl.

Kermes, der, skarlakansbär.

Kern, der, (*pl.* **-e**) kärna (i äpplen, päron etc.); sten (i plommon etc.); frö; korn, sädeskorn; (*fig.*) det innersta, midten af något; kärna (i träd); det utsöktaste ell. bästa, kärnan, musten, kraften; (*artill.*) den inre urhålkningen af pipan ell. loppet i en kanon, kaliber; svart märke på hästars tänder; gom på hästar; äfv.: inre delen af hästfoten, som omgifves af hofven; der **-** einer Armee, kärnan af en armé; der **-** des Landes, kärnan af landets ungdom. **-beißer, der,** stenknäck (fågel). **-brav,** *a.* mycket bra, genomgod. **-faul,** *a.* rutten i kärnan. **-fäule, die,** kärnröta, röta i kärnan. **-frucht, die,** kärnfrukt. **-gehäuse, das,** kärnhus. **-gerte, die,** (*bot.*) liguster. **-gesund,** *a.* kärnfrisk. **-gut,** *a.* utvald, god, förträfflig. **-haft,** *a.* kärnfull; stark, kraftfull. **-holz, das,** kärnträ, den inre fasta delen af trä; god ved. **-los,** *a.* kärnlös. **-mann, der,** en kraftfull, dugtig ell. förträfflig man. **-mehl, das,** mjöldoft, fint siktadt mjöl. **-obst, das,** kärnfrukt. **-raupe, die,** larf, som bortfräter fruktkärnan. **-schule, die,** trädskola hvars träd äro uppdragna af kärnor ell. frön. **-schuß, der,** kärnskott; lyckligt skott. **-schwinden, das,** hästsjukdom, då hofvarne affalla. **-sprache, die,** kärnspråk. **-spruch, der,** kärnspråk. **-stechen, das,** åderlåtning på hästarnes gom. **-stein, der,** granit. **-truppen,** *pl.* kärntroppar. **-volk, das,** kärnfolk. **-worte,** *pl.* utsökta, kraftiga ord.

Kernen, *v. a.* kärna (smör); sich **-**, korna sig, bli grynig.

Kernig, *a.* kärnfull; (*fig.*) kraftfull, stark, eftertrycklig.

Kerze, die, (*pl.* **-n**) ljus, vaxljus, stearinljus. **-engerade,** *a.* kapprak, rak som ett vaxljus. **-engießer, der,** ljusstöpare.

Kessel, der, (*pl.* **-**) kittel, stor panna; strömgöl, vattengöl; krater (på ett eldsprutande berg); dal, daltrakt; (*jagtl.*) rund, kringstängd plats; gräfsvingrop. **-asche, die,** pottaska. **-beere, die,** tranbär. **-braun, das,** ett slags brunjord, hvaraf kopparkittlar få den brunröda färgen; äfv.: det fina som faller af vid kopparslagning. **-farbe, die,** kittelfärg. **-flicker, der,** kittelflickare. **-haken, der,** kittelkrok, kittelhake, grytkrok. **-pauke, die,** puka. **-ring, der,** kittelring. **-ruß, der,** kittelsott. **-schläger,** **-schmied, der,** kopparslagare. **-treiben, das,** hetsjagt på vildsvin.

Kesser, der, (*pl.* **-**) djup fiskhåf.

Keßler, der, (*pl.* **-**) kopparslagare.

Keste, die, (*pl.* **-n**) den hornartade vårtan på hästars framben; äfv.: kastanj. **-nbaum, der,** kastanjträd.

Kettchen, das, (*pl.* **-**) liten kedja.

Kette, die, (*pl.* **-n**) kedja, band, boja; länk, sammanhang; ränning, kett (i väf).

Kettel, die, (*pl.* **-n**) liten kedja; kasthake på dörrar.

Ketteln, *v. a.* fastkedja, fästa, fasthålla med kedja.

Ketten, *v. a.* fjettra, binda med kedja; förknippa, sammanfoga; in einander **-**, länka i hvarandra.

Ketten-anker, der, hamnankare. **-baum, der,** väfbom. **-förmig,** *a.* kedjeformig, kedjelik. **-glied, das,** kedjelänk. **-hund, der,** bandhund. **-kugel, die,** kedjekula, länkkula. **-naht, die,** kedjesöm. **-pumpe, die,** pump med hjul och kedja, stormpump. **-rechnung,** **-regel, die,** kedjeräkning. **-ring, der,** ring ell. länk i en kedja. **-schluß, der,** (*log.*) länkslut, sorites. **-stich, der,** kedjesöm. **-strafe, die,** straff då någon blifver belagd med kedjor.

Ketter, der, ett slags sandsten (vid Pirna i Sachsen).

Ketzer, der, (*pl.* **-**) kättare. **-gericht, das,** kättaredomstol, inqvisition. **-richter, der,** inqvisitor.

Ketzerei, die, (*pl.* **-en**) kätteri.

Ketzerin, die, (*pl.* **-nen**) kätterska.

Ketzerisch, *a.* kättersk.

Ketzern, *v. n.* hysa ell. yttra kätterska meningar. **-** *v. a.* (*bergv.*) göra sprickor ell. remnor i något.

Keuchen, se **Keichen.**

Keule, die, (*pl.* **-n**) klubba; stöt, mortelstöt; stamp; lår, lårstycke (af djur). **-nförmig,** *a.* klubbformig, klubblik. **-nschlag, der,** klubbslag.

Keulen, *v. a.* slå med klubba.

Keuler, se **Keiler.**

Keusch, *a.* kysk, sedesam, tuktig, blygsam. **-baum, der,** ett trädslag som växer i södra Europa (vitex agnus castus).

Keuschheit, die, kyskhet, sedesamhet.

Kibitz, der, (*pl.* **-e**) vipa.

Kicher, Kichererbse, die, kikärt.

Kichern, *v. a.* skratta; grina, småskratta (af dumhet ell. arghet), flina, flissa, fnettra.

Kicks, der, (*pl.* **-e**) kicks, felstöt (i biljardspel). [spel).

Kicksen, *v. n.* kicksa (i biljard-

Kiefe, die, (*pl.* **-n**) **Kiefer, der,** (*pl.* **-**) käft, käke; gäl (på fisk).

Kiefer, die, (*pl.* **-n**) gårtall, martall, furu.

Kiefern, *a.* af tall, af furuträ, tall .... [fyrfat.

Kicke, die, (*pl.* **-n**) glödpanna;

Kiel, der, (*pl.* **-e**) rör på en penna; penna (i en klavecin); köl, skeppsköl; blomsterlök. **-bock, der,** bock utan horn. **-brief, der,** bodmeribref. **-flügel, der,** ett slags virfvelsnäcka. **-fröschchen, das,** grodunge. **-geld, das,** kölpenningar, hampenningar. **-holen,** *v. a.* kölhala; låta (en sjöman) springa rå. **-holen, das,** kölhal-

ning. **-holz, das,** költrä. **-klotz, der,** kölklots. **-kropf, der,** stor växt frampå halsen; äfv.: ett otåligt, oroligt barn. **-raum, der,** hållet, rummet i skeppet. **-rücken, der,** ett slags malfisk (Silurus carinatus). **-schwein, der,** kölsvin. **-wasser, das,** kölvatten. **-werk, das,** blomsterlökar, lökväxter.

Kielen, *v. a.* fjädra, besätta med fjädrar ell. pennor; förse med köl. — *v. n.* få fjädrar ell. pennor.

Kieme, die, (*pl.* **-n**) gäl (på fisk); die -n ausnehmen, gäla. **-ndeckel, der,** gällock. **-nhaut, die,** igelhinna. **-nöffnung, die,** gälöppning.

Kien, der, kådaktigt trä; torrved. **-apfel, der,** tallkott. **-baum, der,** gårtall, martall; gran. **-fackel, die,** bloss, stickbloss, luträ, fackla af kådigt trä. **-harz, das,** tallkåda. **-holz, das,** tallved, kådaktigt trä. **-öl, das,** beckolja. **-ruß, der,** kimrök. **-rußhütte, die,** kimrökhytta. **-span, der,** furuspån, furusticka.

Kienig, *a.* kådig.

Kiepe, die, (*pl.* **-n**) ryggkorg, videkorg; äfv.: halmhatt.

Kieper, der, kypert, ett slags tyg.

Kies, der, (*pl.* **-e**) grus, sandgrus; kis, pyrit, fyrsten; svafvelkis; mit — ausfüllen, grusa. **-ader, die,** kisåder. **-artig,** *a.* kisartad. **-erde, die,** grusig jord. **-grube, die,** kisgrufva. **-grund, der,** grusbotten. **-haltig,** *a.* som innehåller kis. **-haufen, der,** grushög. **-sand, der,** kissand. **-zeche, die,** del af en grufva der skafvel och annan kis brytes.

Kiesel, der, kisel, flinta, kiselsten, flintsten. **-artig,** *a.* kiselartad, flintartad. **-erde, die,** kiseljord. **-hart,** *a.* flinthård, hård som kiselsten. **-mehl, das,** pulveriserad kiselsten, kiselmjöl, flintmjöl. **-sand, der,** kissand. **-stein, der,** kiselsten, kisel, flintsten.

Kiesen, *v. a.* undersöka, utvälja, utleta; äfv.: beströ med sandgrus; einen Hafen —, (*sjöt.*) löpa in i en hamn; die Räumte —, sticka ut i öppna sjön. [artad.

Kiesicht, *a.* lik grus ell. kis, kis-

Kiesig, *a.* grusig, stenig, full af små sten ell. grof sand; kishaltig.

Kieze, die, (*pl.* **-n**) katta; kissa, kiss. [durkslag.

Kiezel, der, (*pl.* **-**) fin sil ell.

Kiff, der, malen garfvarebark.

Kiffe, die, (*pl.* **-n**) kyffe, eländigt hus, koja.

Killen, *v. n.* (*sjöt.*) die Segel — lassen, brassa segeln på råna.

Kimm-band, das, laggband. **-eisen, das,** liten yxa hvarmed laggar uthuggas. **-gang, der, -planke, die,** (*sjöt.*) plankor, som bekläda kimmingen på yttre sidan. **-schlag, der,** lagg.

Kimme, die, (*pl.* **-n**) lagg, fog ell. inskärning, hvari något skall insättas; (*sjöt.*) kimming, bordläggning; horisont.

Kimmen, *v. a.* lagga (kärl); göra inskärning, hägra. [ring.

Kimmung, die, kimming, häg-

Kind, das, (*pl.* **-er**) barn; von — auf, allt ifrån barndomen; weß Geistes —, hvar andas barn; ein — seines Geistes, ett foster af hans snille; -er und Narren sagen die Wahrheit, af barn och dårar få man veta sanningen; das — mit dem Bade ausschütten, obetänksamt förkasta allt, förkasta det goda med det dåliga. **-bett, das,** barnsäng, barnsbörd, nedkomst. **-betterin, die,** barnsängshustru, barnföderska. **-erblattern,** *pl.* koppor. **-erflecken,** *pl.* messling. **-erfrau, die,** barnsköterska. **-erfreund, der,** barnvän. **-ergeschrei, das,** barnskrik, barnrop. **-erhaft,** *a.* barnslig. **-erhaube, die,** barnmössa, barnhufva. **-erhusten, der,** barnhosta, kikhosta. **-erlehre, die,** barnlära, katekes. **-erlehrer, der,** barnlärare. **-erleicht,** *a.* mycket lätt. **-erlos,** *a.* barnlös. **-ermädchen, das,** barnpiga, barnflicka. **-ermord, der,** barnmord. **-ermörder, der,** barnmördare. **-ermuhme, die,** amma, barnsköterska. **-ermutter, die,** mor för flera barn; barnmorska. **-erpocken,** *pl.* koppor. **-erpossen,** *pl.* barnsligheter, barnjoller. **-erschuh, der,** barnsko; die -erschuhe austreten, trampa ut barnskorna, lägga bort barnsligheter. **-erschule, die,** barnskola. **-erspiel, das,** barnlek. **-erstreiche,** *pl.* barnjoller, barnsligheter. **-erstube, die,** barnkammare. **-ertag, der,** menlösa barns dag; die -ertage, barndomsåren. **-erwärterin, die,** barnvårderska, barnsköterska. **-erwelt, die,** barndom. **-erzeug, das,** barnkläder, *pl.* **-erzucht, die,** barnauppfostran; barnatukt. **-esalter, das,** barnålder, barndom. **-esbeine,** *pl.* barndom, barnålder; von -n an, allt ifrån barndomen. **-eskind, das,** barnbarn. **-esliebe, die,** barnslig kärlek, barnens kärlek emot föräldrarna. **-esmörderin, die,** barnmörderska. **-esnoth, die,** barnsnöd; in -nöthen sein, hafva barnvärkar, vara i barnsnöd. **-esstatt, die,** barns ställe; an — aufnehmen, upptaga som eget barn, upptaga i barns ställe. **-estheil, das,** barnarf, andel som tillkommer ett barn såsom arf. **-schaft, die,** barnaskap. **-speck, das,** becket, första afföringarne efter nyfödda barn. **-taufe, die,** barndop, barnsöl. [lilla.

Kindchen, das, litet barn, barn-

Kindeln, *v. n.* falla i barnsäng. — *v. a.* Jemanden —, helsa någon med riset på menlösa barns dag.

Kindeltag, se **Kindertag** und. **Kind.**

Kinderei, die, (*pl.* **-en**) barnslighet, barnjoller, pojkaktighet.

Kindern, *v. n.* falla i barnsäng; leka, fjollas som barn.

Kindheit, die, barndom; von — an, från barndomen.

Kindisch, *a.* barnslig, barnaktig.

Kindlein, das, se **Kindchen.**

Kindlich, *a.* barnslig, sonlig, dotterlig. [barnslig kärlek.

Kindlichkeit, die, barnslighet;

Kink, der, ögla på ett nytt ell. hopsnodt tåg. **-horn, das,** ett slags trumpet; äfv.: trumpetsnäcka.

Kinn, das, (*pl.* **-e**) haka, undra delen af munnen; främsta nedhängande listen på en takränna; (*sjöt.*) främre ändan af kölen. **-backen, der,** kindbåge, käft, kindben. **-backenzwang, der,** krampdrag i kindbenen. **-grübchen, das,** kindbensgrop, grop i hakan. **-kette, die,** kindked, kindkedja (på ett betsel). **-lade, die,** käft, kindben. **-riemen, der,** kindrem.

Kippe, die, (*pl.* **-n**) brädd, kant, brant; auf der — stehen, vara nära att falla, att bli ruinerad.

Kippen, *v. n.* vippa, falla ned; få öfvervigt och slå omkull. — *v. a.* lyfta, uppresa; sätta på kant; — und wippen, förfalska; kringskära; afskafva mynt och utsprida det; den Anker —, kapa ankaret, hala upp ankaret på långsidan.

Kipper, der, (*pl.* **-**) — und Wipper, utprånglare af dåligt mynt, myntförfalskare.

Kipperei, die, utprångling af dåligt mynt, myntförfalskning.

Kippkarren, der, (*pl.* **-**) vippkärra, stupkärra.

Kirch-dorf, das, kyrkby. **-fahrt, die,** procession; kyrkogång. **-gang, der,** kyrkoväg, kyrkogång; die Frau hält heute ihren —, hustrun tages i dag i kyrkan. **-gänger, der,** kyrkogångare. **-gängerin, die,** kyrkogångerska. **-genoß, der,** församligsbo, socknebo. **-herr, der,** kyrkopatron; kyrkoherde. **-hof, der,** kyrkogård. **-isop, der,** (*bot.*) harmynta. **-messe, die,** kyrkomessa, kyrkovigningsfest. **-schwalbe, die,** ringsvala. **-spiel, das,** socken, församling. **-sprengel, der,** biskopsdöme, stift, pastorat. **-thür, die,** kyrkdörr. **-thurm, der,** kyrktorn. **-vater, der,** kyrkovärd, kyrkoföreståndare. **-weg, der,** kyrkväg. **-weihe, die,** kyrkovigning. **-weihfest, das,** kyrkovigningsfest.

Kirche, die, (*pl.* **-n**) kyrka; in die — gehen, gå till kyrkan; zur — gehen, gå till kyrkan, tagas i kyrka, hålla kyrkogång; die — ist aus, gudstjensten är slutad.

Kirchen-agende, die, kyrkoritual, kyrkohandbok. **-älteste, der,** kyrkovärd, kyrkoföreståndare. **-amt, das,** kyrkoembete, andligt embete; konsistorium. **-bann, der,** kyrkobann, bannlysning. **-bedienter, der,** kyrkvaktare. **-buch, das,**

kyrkobok; ritual. **-buße, die,** kyrkostraff, kyrkoplikt. **-diener, der,** kyrkotjenare, kyrkobetjent; kyrkstöt; klockare. **-dienst, der,** kyrkoembete; ringaresyssla vid en kyrka. **-fahne, die,** kyrkfana. **-falk, der,** kyrkfalk, tornfalk. **-fenster, das,** kyrkofönster. **-fest, das,** kyrkofest. **-friede, der,** kyrkofred. **-gebet, das,** kyrkobön. **-gebrauch, der,** kyrkoordning, kyrkobruk, kyrkosed. **-geräth, das** kyrkokärl; kyrkosilfver. **-geschichte, die,** kyrkohistoria. **-gut, das,** kyrkogods; kyrkohemman. **-hufe, die,** kyrkohemman. **-jahr, das,** kyrkoår. **-knecht, der,** kyrkodräng, spögubbe, kyrkvaktare. **-lied, das,** kyrkopsalm, kyrkosång. **-maus, die,** kyrkråtta. **-musik, die,** kyrkomusik. **-ordnung, die,** kyrkoordning, kyrkobruk, liturgi. **-patron, der,** kyrkopatron. **-pfleger, der,** kyrkoföreståndare. **-pfründe, die,** kyrkoprebende. **-rath, der,** kyrkoråd, konsistorium; konsistorialråd. **-raub, der,** kyrkorån, helgerån. **-räuber, der,** kyrkoröfvare, kyrktjuf. **-recht, das,** kyrkorätt, kyrkolag. **-regiment, das,** kyrkoregemente, kyrkoregering, kyrkostyrelse. **-ruf, der,** lysning på predikstolen; kallelse till prest. **-satzung, die,** kyrkostadga. **-spaltung, die,** kyrkosöndring, religiös split. **-staat, der,** kyrkostaten. **-strafe, die,** kyrkonäpst, kyrkostraff. **-stuhl, der,** kyrkobänk. **-tag, der,** kyrkodag, prestmöte. **-thum, das,** allt, som angår kyrkan, dess läror, satser, bruk etc. **-väter,** *pl.* kyrkofäder. **-verbesserung, die,** reformation. **-verfassung, die,** kyrkoförfattning. **-versammlung, die,** kyrkomöte, prestmöte. **-vorsteher, der,** kyrkovärd, kyrkoföreståndare. **-wesen, das,** kyrkoväsende. **-zettel, der,** prestbevis; utdrag ur kyrkboken. **-zucht, die,** kyrkotukt, kyrkodisciplin.

Kirchlein, das, (*pl.* -) liten kyrka; kapell.

Kirchlich, *a.* ecklesiastisk, andlig, presterlig; kyrko..., prest....

Kirchner, der, (*pl.* -) klockare.

Kireh, der, (*pl.* -e) med pelsverk fodrad mantel, kappa ell. surtut, tulubb.

Kirmeß (Kirmse), **die,** kyrkomessa, kyrkovigningsfest.

Kirre, *a.* tam, spak, spakfärdig; villig, undergifven.

Kirre, die, (*pl.* -n) turturdufva.

Kirren, *v. n.* tämja, göra mindre vild; förleda, locka, lura, narra; gnissla, knarka, knarra; kuttra (som dufvor).

Kirrung, die, tämjande; (*jagtt.*) lockmat; lockmats utsättande.

Kirsch-baum, der, körsbärsträd. **-branntwein, der,** körsbärsbrännvin. **-fink, der,** stenknäck. **-gummi, -harz, das,** körsbärskåda. **-kern, der,** körsbärskärna. **-kuchen, der,** körsbärskaka. **-saft, der,** körbärsaft. **-vogel, der,** guling. **-wasser, das,** körsbärsbrännvin. **-wein, der,** körsbärsvin.

Kirsche, die, (*pl.* -n) körsbär; äfv.: kersbär.

Kirsei, der, kersing (ylletyg).

Kissen, das, (*pl.* -) kudde, dyna, hyende, bolster. **-zieche, die,** örngottsvar, bolstervar. [skrin.

Kistchen, das, (*pl.* -) liten kista,

Kiste, die, (*pl.* -n) kista, låda, lår, koffert; -n und Kasten voll haben, hafva fullt upp, hafva kistorna fulla. **-ndeckel, der,** kistlock. **-nmacher, der,** kistmakare, snickare. **-npfand, das,** löspant. **-nrosinen,** *pl.* lådrussin. **-nzucker, der,** mascovadsocker.

Kister, der, (*hyttv.*) jern med strykträ i ena ändan att aftaga slaggen på smält metall.

Kits, die, (*pl.* -e) ett slags jaktskepp.

Kitt, der, (*pl.* -e) kitt, cement, stenlim. **-messer, das,** kittknif.

Kittel, der, (*pl.* -) stallrock, buldansrock, stubb, underkjortel, tröja.

Kitten, *v. n.* kitta, limma, fästa med stenlim; Fenster -, kitta fönster.

Kitze, die, (*pl.* -n) katta; kid, killing.

Kitzel, der, kittlande; kliande, klåda; kitslighet, lust, begärelse, retelse. **-husten, der,** hosta förorsakad af kittlande i halsen ell. väderstrupen.

Kitzelig, *a.* kittlig; kittslig, ömtålig, betänklig, farlig, snarsticken; kinkig, svår; eine -e Frage, en kinkig fråga; das ist eine -e Sache, det är en betänklig, äfventyrlig sak. [kighet.

Kitzeligkeit, die, kittlighet, kin-

Kitzler, der, (*pl.* -) (*anat.*) kittlaren, clitoris. [cept; smuts.

Kladde, die, (*pl.* -n) kladd, kon-

Kladden, *v. a.* göra ett skriftligt utkast; rena från smuts.

Kladderadatsch! *intj.* pladask! äfv.: titel på ett i Berlin utkommande satirisktveckoblad.

Klaffen, *v. n.* gapa, glapa, ej sitta tätt; prata, sladdra, pladdra.

Kläffen, *v. n.* skälla, bjebba, gläfsa; (*fig.*) snubba, banna upp utan skäl.

Kläffen, das, bjebbande, skällande, gläss.

Klaffer, der, (*pl.* -) sladdrare, pratmakare; äfv.: skallergräs.

Kläffer, der, (*pl.* -) bjebbare, klaffare,

Klafter, die, (*pl.* -n) famn, famnmått; famn (ved). **-holz, das,** famnved, kastved. **-maß, das,** famnmått. **-messer, der,** famnmätare, vedläggare. **-weise,** *av.* famntals.

Klafterig, *a.* som håller en famn; ein zweiklafteriger Baum, ett träd som håller två famnar ved, ell. ett träd som håller två famnar i omkrets.

Klaftern, *v. a.* famna, lägga i famnar, mäta med famnmått.

Klagbar, *a.* (*lagt.*) anklaglig; - werden, kära.

Klage, die, (*pl.* -) klagan; käromål, klagomål, besvär; klagoskrift; besvärsskrift; åklagan, tilltal; jemrande, veklagan, klagorop; - erheben, klaga; gerichtliche - anstellen, stämma för rätta, anställa process. **-frau, die,** gråterska. **-gedicht, das,** klagodikt, elegi. **-gesang, der,** klagosång, klagovisa. **-geschrei, das,** klagoskri, klagorop. **-haus, das,** sorghus. **-laut, der,** klagoljud. **-lied, das,** klagovisa, klagoqväde, klagosång. **-punct, der,** klagopunkt. **-sache, die,** käromål. **-schrift, die,** klagoskrift, käran. **-weib, das,** gråterska.

Klagen, *v. n. & a.* klaga, sörja, beklaga sig öfver; kära, stämma inför rätta; über Jemanden -, klaga öfver någon, klaga på någon; Jemandem seine Noth -, klaga sin nöd för någon; das sei dem Himmel geklagt, himlen förbarme sig deröfver; er hat schon einige Tage geklagt, han har redan klagat sig (sagt sig må illa) några dagar; vor Gericht -, stämma för rätta, anställa process; auf Ehescheidung -, begära äktenskapsskilnad.

Klagen, das, klagande, sorg; käromål, klagan, åklagan.

Klagenswerth, *a.* klagansvärd; beklagansvärd.

Kläger, der, (*pl.* -) kärande, klagande; åklagare, anklagare; wo kein - ist, da ist auch kein Richter, (*ordspr.*) der ingen anklagare är, der är också ingen domare.

Klagerei, die, (*pl.* -en) beständigt klagande.

Kläglich, *a.* klagande, beklaglig, klagofull, jemmerlig; ömklig, erbarmlig, eländig; sehr - thun, bära sig ömkligt åt; sie weinte -, hon gret bitterligen; ein -er Zustand, ett eländigttillstånd.

Klameieisen, das, (*sjöt.*) drefyxa.

Klameien (klamaien), *v. a.* (*sjöt.*) klameja, drifva dref i nåten.

Klamm, *a.* trång, smal, knapp, näf; fuktig, våtaktig.

Klamm, der, ett slags kramp i luftröret. [bergsrefva.

Klamm, die, (*pl.* -en) bergklyfta,

Klammer, die, (*pl.* -n) krampa, krok, hake; hållhake; murband, bjelkband; ankare, parentes, klafve, klamra. **-haken, der,** kasthake, änterhake.

Klammern, *v. a.* haka fast, fästa med krokar, klämma ihop.

Klampe, die, (*pl.* -n) klamp, hake, krampa.

Klang, der, (*pl.* Klänge) klang, skall, ljud, läte, ton; der - einer Glocke, klangen af en klocka; einen guten - haben, hafva en god klang. **-farbe, die,** (*mus.*) klangfärg. **-figur, die,** (*mus.*) klangfigur. **-reich,** *a.* klangrik.

Klapp, der, (*pl.* -e) klapp, slag, smask, ljudet af en smäll. -boje, die, (*sjöt.*) kummel, tunna. -handschuh, der, klaffhandske, halfhandske. -tisch, der, fällbord, slagbord.

Klappe, die, (*pl.* -n) klapp, ventil; pumphjerta; falldörr, fallucka; uppslag, lock.

Klappen, *v. a. & n.* klappa, smälla; die Thür klappt zu, dörren faller igen; klingt es nicht, so klappt es doch, klingar det ej väl, så låter det dock något; das -, *subst.* klappan, smällan; (*fig.*) zum - kommen, bli allvar af, gå iland med (något).

Klapper, die, (*pl.* -n) qvarnklapp; barnskallra; skallergräs. -jagd, die, klappjagt. -kraut, das, skallergräs. -mann, der, brandvakt; döden. -mühle, die, qvarn med klapp; äfv.: en leksak för barn; (*fig.*) slamrare, pratmakare. -nuß, die, kokosnöt. -rose, die, åkervallmo. -schlange, die, skallerorm. -schlangenwurz, die, skallerormsgräs. -stein, der, skallersten, örnsten.

Klappern, *v. n.* klappra, slamra, göra buller; skallra, gnissla, hacka (om tänderna).

Klappern, das, skrammel, slammer, skallrande, skallring; gnisslande; Zähneklappern, tandagnisslan. [smäll, knäpp; örfil.

Klapps, der, (*pl.* -e) klapp,

Klappsen, *v. a.* smälla, smäcka.

Klar, *a.* klar, ljus, blank; skär; ren; gäll; tydlig, ögonskenlig; skir; -es Wasser, klart vatten; -es Wetter, klart väder; -er Zucker, pulveriseradt socker, pudersocker, farinsocker. -äugig, *a.* klarögd.

Klaren, *v. n.* vara ell. blifva klar; klarna. - *v. a.* klara, göra klar.

Klären, *v. a.* klara, rena, göra klar; feja, polera; skira, sila; sich -, klarna.

Klarheit, die, klarhet, sken; ljus; tydlighet, finhet, renhet.

Klariren, *v. a.* klarera, klargöra; betala. [ljust; tydligt.

Klärlich, *av.* klart, klarligen,

Klatsch, der, (*pl.* -e) smäll, släng, smäck; örfil. -büchse, die, fläderbössa. -maul, das, sqvallrare; sqvallerbytta. -rose, die, åkervallmo. -weib, das, sqvallerbytta.

Klatsche, die, (*pl.* -n) sqvallrare, sqvallerbytta; flugsmälla.

Klatschen, *v. n.* klappa (i händerna); smälla (med en piska); sqvallra, pladdra, sladdra.

Klatschen, das, klappande med händerna, smällande; sqvallrande.

Klätscher, der, (*pl.* -) sqvallrare.

Klatscherei, die, (*pl.* -en) sqvaller, sladder. [lerbytta.

Klätscherin, die, (*pl.* -nen) sqval-

Klatschhaft, **Klatschig**, *a.* sqvalleraktig. [aktighet.

Klatschhaftigkeit, die, sqvaller-

Klauben, *v. a.* plocka, rensa ut, rensa bort; taga ur skalet, fnasa; putsa af; gnaga; (*fig.*) noga undersöka, forska i; Worte -, klyfva ord.

Klauber, der, (*pl.* -) en som utsöker det goda ell. dugliga ibland det odugliga etc.; jemf. Klauben; äfv.: nötväcka; (*fig.*) grubblare; Wortklauber, ordklyfvare.

Klaue, die, (*pl.* -n) klo, klöf, ram, tass; nagel. -nseuche, die, boskapssjuka (uti klöfvarna på klöfdjur). -nthier, das, klodjur, klöfdjur.

Klauen, *v. a.* (*sjöt.*) kalfatra.

Klauig, *a.* försedd med klor.

Klause, die, (*pl.* -n) munkkoja; eremitkoja; enslig boning.

Klausel, die, (*pl.* -n) slutmening; beting, förbehåll.

Klausner, der, (*pl.* -) eremit, ensling. [jemf. Clavier.

Klavier, das, (*pl.* -e) klaver;

Kleben, *v. a. & n.* klibba, låda vid, fästa vid, fästa sig vid, sitta fast, hänga vid, fasta vid; blifva qvar, sitta qvar.

Kleberich, das, snärjgräs.

Kleberig, *a.* klibbig, limaktig, seg, slemmig; -e Masse (Klebestoff), klibb.

Kleberigkeit, die, klibbighet, limaktighet.

Kleck, **Klecks**, der, (*pl.* -e) fläck, klick, smutsfläck; plump; Jemandem einen - anhängen, sätta en fläck på någon. -buch, das, kladd.

Klecken, **klecksen**, *v. n.* fläcka, sudda, kladda, kludda, klumpa.

Klecker, **Kleckser**, der, (*pl.* -) kladder, suddare, plumpare.

Kleckerei, **Kleckserei**, (*pl.* -en) kladderi, sudderi, säleri.

Kleckig, *a.* fläckig, suddig.

Klecks, se **Kleck**.

Klee, der, klöfver, klöfvergräs, väpling. -acker, der, klöfverland. -blatt, das, väplingsblad, klöfverblad; (*fig.*) tretal. -roth, *a.* röd som klöfverblomster. -salz, das, harsyresalt. -same, der, klöfverfrö. -sauer, *a.* oxalsyrad. -säure, die, oxalsyra.

Klei, der, fet seg jord ell. mylla, matjord. -acker, der, -land, das, jordmån af fet mylla.

Kleiben, *v. a. & n.* fastsmeta, påsmeta, mura med halm och lera; limma, klistra; klibba, låda vid.

Kleiber, der, (*pl.* -) en som murar med halm och ler. -lehm, der, lerblandning af oskuren halm.

Kleid, das, (*pl.* -er) klädning, klädnad, drägt; (Kleider) kläder; (*fig.*) färg; ein schönes -, en vacker klädning; -er machen Leute, (*ordspr.*) som man går klädd, så blir man hädd.

Kleiden, *v. a.* kläda, påkläda, bekläda; smycka, pryda; in Schwarz -, kläda i svart; das kleidet ihn gut, (*fig.*) det kläder honom väl.

Kleider-besen, der, klädviska. -bude, die, klädstånd, klädmäklarebod. -bürste, die, klädsborste, viska. -handel, der, klädmäkleri, klädmäklarestånd. -händler, der, -trödler, der, klädmäklare. -kammer, die, klädkammare, garderob. -macher, der, skräddare. -mode, die, modet på kläder. -motte, die, klädmal (insekt tinea pellionella). -narr, der, kläddocka, sprätt. -ordnung, die, klädordning. -rechen, der, klädhängare. -schrank, der, klädskåp, klädesbyrå. -tracht, die, klädedrägt. -trödel, der, klädmäkleri.

Kleidung, die, (*pl.* -en) klädning, klädnad, klädedrägt, beklädning; draperi; mundering; beslag (på skutgevär etc.) -sstück, das, klädespersedel, klädesplagg.

Kleie, die, (*pl.* -n) kli, sådor. -nartig, *a.* som liknar kli. -nbier, das, svagdricka. -nbrod, das, klibröd, bröd af kli. -nmehl, das, klimjöl. [kliblandad.

Kleiig, *a.* som innehåller kli,

Klein, *a.* liten (*pl.* små); klen, ringa; ung; (*fig.*) nedrig, låg; slät; -es Geld, småpenningar, löspenningar; -es Holz, smått ved; -e, geringe Leute, smått folk, ringa folk; im Kleinen, i smått; im -en handeln, handla ell. sälja i smått; von - an, von - auf, allt ifrån barndomen; wer das -e verachtet, wird des Großen nicht Herr, den som föraktar det lilla får aldrig det stora; - hauen, - hacken, - stoßen, hugga, hacka stöta smått.

Klein-äugig, *a.* småögd. -blätterig, *a.* småbladig. -bürger, der, småborgare. -geist, der, småsinnad menniska. -geistig, *a.* småtänkt, lågtänkt. -geld, das, småmynt, småpenningar. -gläubig, *a.* klentrogen. -gläubigkeit, die, klentrogenhet. -handel, der, småhandel, minuthandel. -händler, småhandlare, småkrämare, minuthandlare. -laut, *a.* lågmält, tystlåten; modstulen, klenmodig. -meister, der, småherre, sprätthök. -messer, der, mikrometer. -muth, der, klenmod. -müthig, *a.* klenmodig, modfälld, nedslagen; feg. -müthigkeit, die, klenmodighet, feghet. -schmied, der, klensmed. -sinn, der, småsinne, småsinthet. -sinnig, *a.* småsinnad. -städter, der, småstadsbo. -städterei, die, småstadsaktighet; småstadsmanér, småstadsseder. -städtisch, *n.* småstadslik, småstadsaktig. -vieh, das, småboskap (getter, får, svin etc.).

Kleinen, **Kleinern**, *v. a.* minska, slå sönder, slå i mindre bitar.

Kleinheit, die, klenhet, litenhet, ringhet, obetydlighet; småaktighet.

Kleinigkeit, die, småsak, obetydlighet, lappri; -en, *pl.* småplock, småsaker. -skrämer, der, småaktig menniska, pedant, ordklyfvare.

Kleinlich, *a.* ringa, liten; spens-

lig, klen, obetydlig; småaktig, pedantisk.

Kleinlichkeit, die, småaktighet, pedanteri.

Kleinod, das, (*pl.* -e ell. -ien) klenod; smycke, juvel.

Kleister, der, klister; stärkelse; äfv.: förvax. **-bret, das,** (*bokb.*) klisterbräde.

Kleisterig, *a.* full med klister; lik klister, klistrig, klibbig, degig.

Kleistern, *v. a.* klistra.

Klemme, die, (*pl.* -n) klämma, trångmål, trängsel; in die – gerathen, komma i trångmål, råka i klämman; in der – sein, sitta i klämman.

Klemmen, *v. a.* klämma, krama, tvinga ihop; pressa, trycka, tränga; der Schuh klemmt (drückt), skon klämmer.

Klempner, der, (*pl.* -) bleckslagare, blecksmed. **-arbeit, die,** bleckslagarearbete. **-waare, die,** bleckvara; *pl.* blecksaker.

Klepper, der, (*pl.* -e) klippare (häst); gatstrykare.

Klerisei, die, klereci, presteskap.

Klette, die, (*pl.* -n) kardborre.

Kletter-eisen, das, klätterhake. **-pflanze, die,** klängväxt. **-stange, die,** lång, hal stång till uppklättring.

Klettern, *v. n.* klättra, klänga, klifva.

Klick, der, (*pl.* -e) klimp; träklots på en spade att trampa på; (*sjöt.*) klick.

Klieben, *v. a.* klyfva. – *v. n.* spricka.

Kliebig, *a.* som lätt låter klyfva sig.

Klima, das, (*pl.* -s) klimat; himmelsstreck; ein rauhes –, ett strängt klimat.

Klimatisch, *a.* klimatisk.

Klimmen, *v. n.* klättra, klänga, klifva.

Klimpern, *v. n.* klinga, förorsaka klingande; auf dem Klaviere –, klinka, spela dåligt på klaveret.

Klimpern, das, klingande, klinkande (på klaver etc.).

Klinge, die, (*plur.* -n) klinga, värjklinga, blad på en knif etc.; vor die – fordern, utmana på värja; über die – springen lassen, låta springa öfver klingan, nedhugga, nedsabla.

Klingel, die, (*pl.* -n) liten klocka, handklocka, portklocka, bordklocka; skälla; bjellra. **-beutel, der,** kyrkohåf.

Klingeln, *v. n.* klinga, ringa med hand-, port- ell. bordklocka; Jemandem –, ringa efter någon; dem Diener –, ringa efter betjenten.

Klingen, *v. irr. n.* klinga, ljuda, höras, låta, ringa; das klingt hohl, det låter ihåligt; das klingt gut, det ljuder väl; das klingt schön, det låter vackert; die Ohren klingen mir, det ringer för öronen på mig; laßt die Gläser –! låt glasen klinga! mit dem Spiel, med klingande spel.

Klingen, das, klingande, ljudande; das – der Ohren, ringande i öronen.

Klingenschmied, der, (*pl.* -e) värjsmed, knifsmed.

Klinggedicht, das, (*pl.* -e) sonnet.

Klinkbolzen, der, (*pl.* -) (*sjöt.*) klinkbult. **-stein, der,** klinkert.

Klinke, die, (*pl.* -n) klinka, hake; (*kladesväfv.*) spärrhjul på underbommen af en väfstol; (*sjöt.*) klink, spetsen af en spik ell. bult.

Klinken, *v. n.* trycka på klinkan; klinke die Thür ein! lägg haken på dörren!

Klinker, der, (*pl.* -) klink, klinkert, ett slags holländskt tegel.

Klinkert, der, (*pl.* -e) klinkert, ett slags fartyg med flat botten.

Klinse, die, (*pl.* -n) spricka, remna, refva, klyfva.

Klipp, der, (*plur.* -e) smäll. **-fisch, der,** klippfisk, kabiljo. **-kanne, die,** stor träkanna med lock. **-krämer, der,** hökare, minuthandlare. **-schule, die,** dålig skola. **-torf, der,** ett slags svart, hård torf. **-werk, das,** små leksaker af trä; (*myntv.*) maschin att prägla skiljemynt.

Klippe, die, (*pl.* -n) klippa, skär; hälleberg; stötesten.

Klipper, das, (*pl.* -) ett slags träklubba, som nyttjas af sten- och bildhuggare.

Klippig, *a.* klippig, full af klippor ell. skär.

Klirren, *v. n.* slamra, klinga; gnisla, gnälla, knarra.

Klirren, das, slamrande, klingande etc.

Klitsch, der, (*pl.* -e) smäck, släng, slag med handen; bit, stycke.

Klitschen, *v. a.* smälla till, smäcka, klatscha.

Klitschig, *a.* degig.

Klitter, der, (*pl.* -) klick, fläck; plump. **-buch, das,** kladd, konceptbok. **-schulden,** *pl.* småskulder, plockskulder.

Kloake, se **Cloake.**

Kloben, der, (*pl.* -) klofve, trissa, skifva (till block); talja ell. block med sina trissor; hållhake; lyktstång, skylt, stång; krycka; klyfva (på en vågbalk); bunt, klöfve; (*smälth.*) ett slags tång att uttaga glödande kol, hett jern etc.

Klopf-bret, das, klappbräde, klapperbräde. **-damm, der,** damm, betäckt med grästorf. **-fechter, der,** slagskämpe; öfversittare; (*fig.*) pennfäktare. **-fisch, der,** stockfisk; klappfisk. **-garn, das,** ljusgarn. **-hammer, der,** bulthammare. **-hengst, der,** klapphingst, vallack. **-holz, das,** klappträ; klappholts (i boktryckerier). **-jagen, das,** klappjagt. **-keule, die,** klappträ, träklubba.

Klöpfel, der, (*pl.* -n) klubba; kubb; klappträ; portklapp.

Klopfen, *v. n.* klappa, bulta; klappa (om hjertat); Jemandem auf die Finger –, knäppa någon på fingrarne; Jemandem die Wange –, klappa någon på kinden; Wäsche –, klappa kläder; es klopft an die Thür, det klappar på dörren, det bultar på dörren; das Herz klopft mir, hjertat klappar i mig.

Klopfen, das, klappande, klappning, bultande; – des Herzens, hjertklappning.

Klopfer, der, (*pl.* -) den som klappar, bultar etc.; klapp, portklapp; klappträ.

Klöppel, der, klubba, klappträ; knäpp (på klockor); knyppelpinne; portklapp. **-kissen, das,** knyppeldyna. **-lade, die,** knyppellåda. **-zwirn, der,** knyppeltråd.

Klöppeln, *v. a.* knyppla, virka, slinga.

Klöpplerin, die, (*pl.* -nen) knyppelerska.

Klopps, der, kalops (köttmat).

Kloß, der, (*pl.* Klöße) klimp; jordtorfva; jordkoka; köttklimp, mjölklimp; Klöße in der Suppe, klimpar i soppan.

Klößchen, das, (*pl.* -) liten klimp, köttbulle.

Kloßen, sich, *v. r.* klimpa sig, blifva klimpig.

Kloßig, *a.* klimpig; degig, klibbig.

Kloster, das, (*pl.* Klöster) kloster; ins – gehen, gå i kloster. **-beere, die,** krusbär. **-bruder, der,** klosterbroder, munk. **-frau, die,** nunna. **-gang, der,** klostergång, spatsergång omkring ett kloster. **-garten, der,** klosterträdgård. **-geistliche, der,** munk. **-gelübde, das,** klosterlöfte. **-gewand, das,** klosterdrägt. **-kirche, die,** klosterkyrka. **-leben, das,** klosterlefnad, klosterlif. **-schwester, die,** nunna. **-zwirn, der,** fin tråd som spinnes i kloster.

Klösterlich, *a.* klosterlig, kloster..., klosters...

Klotz, der, (*pl.* Klötze) klots, stock, block, kubb, plugg; stubbe, stump, kluns; (*fig.*) tjock, plump menniska; dum, känslolös menniska; träbeläte. **-schuh, der,** träsko.

Klotzig, *a.* klumpig, klampig, ovig; plump, grof, ohyfsad.

Klubb, der, klubb, slutet sällskap.

Kluft, die, (*pl.* Klüfte) klyfta, refva, spricka, remna; svalg, djup afgrund.

Kluftig, *a.* full med klyftor ell. remnor.

Klug, *a.* klok, försigtig, vis, vettig; aus einer Sache nicht – werden, ej blifva klok på ell. om en sak, ej begripa en sak.

Klügelei, die, (*pl.* -en) grubblande, hårklyfveri, spetsfundighet,

klyftighet; listighet, illparighet, förslagenhet.

Klügeln, *v. n.* grubbla, grunda för mycket; vara för mycket granulaga; konstla, hårklyfva; vara sjelfklok ell. spetsfundig.

Klugheit, die, klokhet, slughet, vishet, förståndighet.

Klügler, der, (*pl.* –) hårklyfvare; spetsfundig, klyftig, småklok menniska. [visligen.

Klüglich, *av.* klokt, försigtigt;

Klügling, der, (*pl.* –e) sjelfklok, näsvis menniska etc.; jemf. Klügler.

Klump, der, (*pl.* Klümpe) massa, klump, klimp. **–fuß, der**, klumpfot.

Klumpen, der, (*pl.* –) massa, klump; hop, hög; klimp, klase, but. **–weise**, *av.* klumpvis, hoptals, högvis.

Klümperig, *a.* klimpig.

Klümpern, sich, *v. r.* lefra sig, klimpa sig, stocka sig.

Klumpig, *a.* klimpig, klumpig.

Klunker, die, (*pl.* –n) smuts, som klimpvis sätter sig i ullen på får etc.; gatsmuts, vägsmuts; tofs, qvast. **–erbse, die**, kronärt. **–milch, die**, kärnmjölk. **–muß, das**, klimpvälling.

Klunkerig, *a.* full med nedhängande klimpar af smuts.

Klunse, Klünse, se Klinse.

Kluppe, die, (*pl.* –n) klämma; tång, eldtång, kläfve.

Klüse, die, (*pl.* –n) (*sjöt.*) klys, klyshål. **–gatt, das**, klysgatt. **–hölzer**, *pl.* klysbultar, klysholt. **–zapfen, der**, klyspropp.

Klüver, das, (*pl.* –) (*sjöt.*) klyfvare, klyfvert. **–baum, der**, klyfvarbom. **–segel, das**, klyfvare, klyfvert. **–tau, das**, klyfverfall.

Klystier, das, (*pl.* –e) klistir; sich ein – setzen lassen, låta sätta sig klistir. **–spritze, die**, klistirspruta.

Knäbchen, das, (*pl.* –) liten gosse, gossebarn, piltebarn.

Knabe, der, (*pl.* –n) gosse, pojke, pilt.

Knaben-alter, das, pojkåren, gosseåren. **–anzug, der**, gossehabit. **–kraut, das**, ståndört. **–schänder, der**, drängaskändare, sodomit. **–schänderei, die**, sodomiteri. **–streich, der**, pojkstreck.

Knäblein, se Knäbchen.

Knack! Knacks! *intj.* bums! vips! knaps! pladask!

Knack, der, (*pl.* –e) knäck, brak; knak; knarrning; knarkning, krasande, knakande; äfv.: *T.* smästen som brukas vid väglagning. **–mandel, die**, krakmandel. **–wurst, die**, ett slags rökt, hård köttkorf.

Knacken, *v. n.* knaka, braka; knarka, knarra; knastra, krasa. – *v. a.* knäcka; Nüsse –, knäcka nötter. [bröd etc.).

Knackerig, *a.* som knaprar (om

Knall, der, (*pl.* –e) knall, brak, smäll; – und Fall, knall och fall. **–büchse, die**, smällbössa, lläderbössa. **–erbse, die**, knallärt. **–gas, das**, knallluft. **–glas, das**, glassmällare, springglas. **–gold, das**, knallguld. **–peitsche, die**, smällpiska. **–silber, das**, knallsilfver.

Knallen, *v. n.* knalla, smälla, braka; mit der Peitsche –, smälla med piska. [tobak.

Knäller, der, dålig, illaluktande

Knapp, *a.* knapp, trång, smal, snäf; ringa, obetydlig; karg, nidsk; rar, sällsynt; dieses Kleid ist zu –, denna klädning är för knapp; mit –er Noth, knappast, med knapp nöd; die Zeit ist –, tiden är knapp; das Geld ist –, det är ondt om penningar; es geht ihm –, det är knappt för honom. **–sack, der**, kappsäck, resebylte.

Knappe, der, (*pl.* –n) knape, sven, vapensven, vapendragare, ung adlig väpnare i tjenst hos en riddare; qvarndräng; bergskarl.

Knappheit, die, knapphet; trånghet etc.; jemf. Knapp. [manskap.

Knappschaft, die, (*pl.* –en) bergs-

Knarpeln, *v. n.* knapra.

Knarre, die, (*pl.* –n) skallra, skramla.

Knarren, *v. n.* knarra, knarka, gnissla; knorra, knota, brumma.

Knast, der, (*pl.* –e) qvist, knöl.

Knaster (Canaster), **der**, knaster. **–bart, der**, knotare.

Knastern, *v. n.* knastra, spraka; smattra, braka, gnistra.

Knastig, *a.* qvistig.

Knäuel, der, (*pl.* –) nystan, trådnystan; (*bot.*) knafvel.

Knäueln, *v. a.* gifva form af ett nystan; nysta.

Knauer, der, ett slags fast bergart, i synn. skiffersten.

Knauf, der, (*pl.* Knäufe) knapp; kapitäl på pelare.

Knaulgras, das, hundexing.

Knaupeln, *v. n.* knapra, gnaga.

Knauser, der, (*pl.* –) gnidare, knogare, knusslare.

Knauserei, die, (*pl.* –en) knussel, knussleri, knogande, gnideri, nidskhet, karghet.

Knauserig, *a.* gnidaktig, nidsk, karg. [knoga, knussla.

Knausern, *v. n.* skinna, gnida,

Knebel, der, (*pl.* –) kafle, munkafle; packkäpp. **–bart, der**, mustasch. **–spieß, der**, ett slags jagtspjut med handkafle. **–stich, der**, (*sjöt.*) knäfvelstek, ett slags knut. **–trense, die**, kapson. **–wachs, der**, mustaschvax.

Knebeln, *v. a.* binda med starka rep, hopvrida med packkäpp; binda till händer och fötter; lägga kafle i munnen.

Knecht, der, (*pl.* –e) dräng; träl, slaf; knekt (i kortspel). **–schaft, die**, träldom, slafveri. **–sinn, der**, trälaktighet. **–stube, die**, drängkammare, drängstuga.

Knechtelei, die, drängaktigt, slafviskt sinne och uppförande.

Knechten, *v. a.* underkufva, tyrannisera.

Knechtisch, *a.* slafvisk, drängaktig, trälaktig, feg, krypande.

Kneif, der, (*pl.* –e) *T.* krumknif, krokknif (hos skomakare, garfvare etc). **–eisen, das**, knipjern.

Kneifen, *v. irr. a.* knipa, nypa.

Kneipe, die, (*pl.* –n) verktyg att knipa med, kniptång; (*vulg.*) dålig krog.

Kneipen, *v. irr. & reg. a.* knipa, nypa, klämma; (*vulg.*) sitta i krogen, gå på källaren.

Kneipen, das, knipande, nypande; – im Leibe (Bauchgrimmen), ref, kolik, knipningar i inelfvorna.

Kneip-schenke, die, usel, dålig krog. **–zange, die**, kniptång, afbitare.

Kneten, *v. a.* knåda, älta; Teig –, knåda deg.

Kneten, das, knådning, knådande, ältande.

Kneter, der, (*pl.* –) knådare.

Knet-getriebe, das, ett slags qvarn för lerknådning, som drifves af hästar. **–maschine, die**, knådmaskin. **–scheit, das**, knådspade. **–trog, der**, knådtråg, baktråg.

Knetschen, *v. a.* sammanpressa, hoptrycka ell. klämma; hopskrynkla.

Knick, der, (*pl.* –e) knäck, spricka, bräck. **–holz, das**, låga buskar, småskog.

Knicken, *v. a.* spräcka (glas, lerkärl etc.); knäcka, bräcka. – *v. n.* spricka; spillra sig, splittra sig, springa i stycken; brista, braka.

Knicker, der, (*pl.* –) gnidare, knogare, smulgråt, girigbuk.

Knickerei, die, snålhet, karghet, knogande, gnideri.

Knickerig, *a.* snål, nidsk, gnidaktig. [knoga.

Knickern, *v. n.* skinna, gnida,

Knicks, der, (*pl.* –e) nigning, bugning; einen – machen, niga.

Knicksen, *v. n.* niga, buga sig.

Knie, das, (*pl.* –e) knä; led (på strå); auf den – liegen, ligga på knä; auf die –e fallen, falla på knä. **–band, das**, knäband, strumpeband. **–beuge, –keble, die**, knäveck; has (på kreatur). **–beugung, die**, knäböjning. **–eisen, das**, knäjern (på skepp). **–förmig**, *a.* knäformig. **–hoch**, *a.* knähög. **–holz, das**, knätimmer (på skepp). **–hosen**, *pl.* **–leder, das**, knäläder. **–polster, das**, knädyna. **–riemen, der**, knärem, knäleder, spannrem. **–scheibe, die**, knäskål. **–schiene, die**, knäskena. **–schnalle, die**, knäspänne. **–stück, das**, (*måln.*) knästycke.

Knien, *v. n.* knäfalla, böja knä, falla på knä; ligga på knä; kniend, knäfallande. – *v. a.* förse med knä.

Kniff, der, (*pl.* –e) knipning; märke efter knipning; list, knep, svek, puts.

Knippchen, das, (*pl.* –) näsknäpp.
Knippen, *v. n.* knäppa.
Knippkäulchen, das, (*plur.* –) knäck, marmorkula hvarmed barn spela knäck.
Knipps, der, (*pl.* –e) knäpp, näsknäpp; ein – mit dem Finger, en knäpp med fingret.
Knippsen, *v. n.* knäppa. – *v. a.* gifva knäppar; knäppa på fingrarne.
Knirk, der, en, enbuske.
Knirps, der, (*pl.* –e) liten man, pyssling, dverg, karlastump.
Knirren, *v. n.* knarka.
Knirschen, *v. n.* knarka, knarra; knastra; krossa; mit den Zähnen –, skära tänder, gnissla med tänderna.
Knirschen, das, knarkning, knarrning; – mit den Zähnen, tandagnisslan.
Knistergold, das, glitterguld.
Knistern, *v. n.* knastra, spraka, braka, smattra, fräsa, spritta; das – des Feuers, eldens brakande.
Knittel, se **Knüttel.**
Knitter-gold, das, glitterguld. **-schlag, der,** åskslag som brakar.
Knittern, se **Knistern.**
Knoblauch, der, (*pl.* –e) hvitlök. **-sbrühe, die,** hvitlökssås. **-skraut, das,** hvitlöksrym; hvitlöksört. **-swurst, die,** hvitlökskorf. **-szehe, die,** hvitlöksklyfta.
Knöchel, der, (*plur.* –) knöl, knoge; fotknöl.
Knöcheln, *v. n.* kasta tärning, spela med tärning.
Knochen, der, (*pl.* –) ben, benknota. **-abblätterung, die,** benlossning. **-arbeit, die,** benarbete. **-arbeiter, der,** benarbetare. **-artig,** *a.* benaktig. **-auswuchs, der,** benknöl, benväxt. **-bau, der,** benbyggnad. **-dreher, der,** bensvarfvare. **-fraß, der,** (Knochenfäule) benröta, benfrat, benfrätning. **-fügung, die,** benfogning. **-gebäude, das,** (Knochengerüst) benbyggnad. **-gerippe, das,** benrangel. **-hart,** *a.* benhård. **-hauer, der,** slagtare. **-haus, das,** benhus. **-haut, die,** benhud. **-häutchen, das,** benhinna. **-höhle, die,** benledshåla. **-kohle, die,** benkol. **-kopf, der,** benknota, benhufvud. **-krebs, der,** benröta, benfrat. **-lehre, die,** benlära, benbeskrifning, osteologi. **-mann, der,** benrangel, döden. **-mark, das,** benmerg. **-mehl, das,** benmjöl, benaska. **-pfanne, die,** (*anat.*) benpanna. **-säge, die,** bensåg. **-schaden, der,** benskada. **-schmerz, der,** benvärk. **-schwarz, das,** bensvärta. **-spath, der,** benspatt. **-splitter, der,** benbit. **-wurm, der,** benmask.
Knöchern, *a.* af ben, ben....
Knochicht, *a.* benlik.
Knochig, *a.* som har stora ben, benig, benfull.
Knocke, die, (*pl.* –n) linbunt, linknippa. **-nflachs, der,** lin i vippor.
Knocken, *v. a.* vippa lin.
Knödel, der, (*pl.* –n) klimp, mjölklimp; äfv.: torkadt päron.
Knollen, der, (*pl.* –) klump, klimp, knöl; balk (på händer och fötter); ein – Brod, ett stort stycke bröd. **-kraut, das,** **-wurz, die,** oäkta lakritsrot.
Knollig, *a.* knottrig, knölig; grof, plump.
Knopf, der, (*pl.* Knöpfe) knapp; knopp (på blommor). **-binse, die,** (*bot.*) knappsäf. **-eisen, das,** knappjern. **-form, die,** knappform. **-förmig,** *a.* knappformig. **-gießer, der,** knappgjutare, gördelmakare. **-loch, das,** knapphål. **-lochsaum, der,** knapphålssöm. **-macher, der,** knappmakare. **-macherarbeit, die,** knappmakarearbete. **-stein, der,** svartsten.
Knöpfchen, das, (*pl.* –) liten knapp.
Knöpfen, *v. a.* knäppa, fästa med knapp. [pfe) damaska.
Knöpfstrumpf, der, (*pl.* -strüm-
Knorpel, der, brosk; – am Halse, halsknöl. **-fisch, der,** broskfisk.
Knorpelicht, Knorpelig, *a.* brokig, af brosk, broskaktig, brosklik.
Knorpeln, *v. n.* knapra, låta som brosk under tuggning.
Knorren, der, (*pl.* –) knöl, knut, knagla, knölig utväxt.
Knorricht, *a.* lik en knöl.
Knorrig, *a.* knölig, knottrig, knaglig.
Knorz, der, (*pl.* –e) qvistknöl.
Knorzig, *a.* knölig; (*fig.*) liten, illa växt.
Knospe, die, (*pl.* –n) knopp, skott på träd; –n treiben, gå i knopp. **-nhäutchen, das,** knoppfoder, blad som innesluter en knopp. **-nvoll,** *a.* knoppfull. **-nzeit, die,** knoppningstid.
Knospen, *v. n.* knoppas, få knoppar, gå i knopp.
Knospicht, *a.* knopplik.
Knospig, *a.* knoppig, som har knoppar, knoppfull.
Knötchen, das, (*pl.* –n) liten knut.
Knote, der, knut; (*fig.*) plump, grof, obildad menniska, knodd, lymmel.
Knöteln, *v. a.* göra knutar.
Knoten, *v. a.* förse med knutar; knyta (nät).
Knoten, der, (*pl.* –) knut, knöl, knoge, knopp; led (på strå); (*fig.*) hufvudsaklig punkt; svårighet; (*astron.*) nodus ell. nod; einen – knüpfen, knyta en knut; da steckt der –, deri ligger knuten. **-artig,** *a.* knölaktig, knöllik. **-perrücke, die,** knutperuk. **-spreu, die,** agn af fröknappar. **-stock, der,** knölig käpp, knölpåk. **-weise,** *av.* i knutar. **-wurz, die,** flenört.
Knöterich, der, (*bot.*) fryle.
Knothölzer, die, *pl.* vinrankor till fortplantning.
Knotig, *a.* knutig, knölig, knottrig; qvistig; ohyfsad, plump.
Knuffen, *v. a.* knuffa.
Knüll, *a.* drucken, rusig.
Knülle, die, (*pl.* –n) skrynkla.
Knüllen, *v. a.* skrynkla.
Knüpfen, *v. a.* knyta, fästa med knut, hopknippa, binda; das Band der Ehe –, (*fig.*) knyta äkta band.
Knüppel, der, påk, knippel, kubb; träklubba. **-damm, der,** kaflebro, qvistbro. **-holz, das,** oklufen qvistved.
Knüppeln, *v. a.* trumfa, knyffla, slå. [knorra.
Knurren, *v. n.* mumla, knota,
Knurrhahn, der, (*pl.* -hähne) rötsimpa (fisk). [butter.
Knurrig, *a.* knarrig, vresig,
Knute, die, (*pl.* –n) knut, knutpiska; die – bekommen, få knut. **-nstrafe, die,** knutstraff.
Knuten, *v. a.* knuta, gifva knut.
Knüttel (Knittel), **der,** (*pl.* –) påk, knölpåk, knippel, prygel; kubb; träklubba. **-vers, der,** knittelvers, rimklåperi.
Knütten, *v. a.* sticka; knyta.
Koaxen, *v. n.* sqväcka som grodor.
Kobalt, der, kobolt. **-erz, das,** koboltmalm. **-haltig,** *a.* som håller kobolt.
Koben, der, (*pl.* –) svinstia.
Kober, der, (*pl.* –) korg, ryggkorg.
Kobold, der, (*pl.* –e) bergsrå; tomtgubbe, gast, troll.
Koch, der, (*pl.* Köche) kock; viele Köche verderben den Brei, ju flera kockar, dess sämre soppa; Hunger ist der beste –, (*ordspr.*) hungern är bästa kryddan. **-art, die,** koksätt, sätt att koka. **-buch, das,** kokbok. **-kraut, das,** grönsaker. **-kunst, die,** kokkonst, matlagningskonst. **-löffel, der,** kokslef. **-ofen, der,** kokugn. **-salz, das,** koksalt, kökssalt. **-sjunge, der,** kocksmat (på skepp). **-topf, der,** kokgryta. **-zeug, das,** kökskärl, kökssaker.
Kochen, *v. n.* koka; laga mat, sjuda; smälta; das Kochen, kokande, kokning, matlagning.
Köcher, der, (*pl.* –) koger, pilkoger. [matlagerska.
Köchin, die, (*pl.* –nen) kokerska,
Köder, der, (*pl.* –) lockmat; agn, bete; – an den Angelhaken setzen, sätta agn på kroken.
Ködern, *v. a.* sätta lockmat på ell. för; locka med agn.
Kofent, der, mycket svagt dricka, spisöl.
Koffer, der, (*pl.* –) koffert.
Kohl, der, kål. **-blatt, das,** kålblad. **-feuer,** se **Kohlenfeuer.** **-garten, der,** kåltäppa, kålgård. **-keimchen, das,** kålspira. **-kopf, der,** kålhufvud. **-meise, die,** talgoxe. **-pflanze, die,** kålplanta.

-portulak, der, (*bot.*) portlaka. **-rabi, der,** kålrabi. **-raupe, die,** kålmask. **-rübe, die,** kålrot. **-samen, der,** kålfrö. **-sprosse, die,** kålspira. **-strunk, der,** kålstock.

Kohle, die, (*pl.* **-n**) kol; – brennen, kola; glühende -n, glöd, eldkol; Etwas auf -n braten, steka något på glöd; wie auf -n sitzen, sitta som på nålar, vara i fruktan och oro.

Kohlen-artig, *a.* kolaktig, kolig. **-ausbeute, die,** kolfångst. **-bauer, der,** kolbonde, kolare. **-becken, das,** kolfat, glödpanna, kolpanna. **-bergwerk, das,** kolgrufva, stenkolsbrott. **-blende, die,** kolblend. **-brenner, der,** kolbrännare, kolare. **-dampf, der,** kolos. **-feuer, das,** koleld, glödeld. **-flötz, das,** kolflöts. **-fuhre, die,** kolkörsel. **-gas, das,** kolgas. **-gestübe, das,** kolstybbe. **-grube, die,** kolgrufva. **-handel, der,** kolhandel. **-händler, der,** kolhandlare. **-haufen, der,** kolhög. **-kammer, die,** kolbod. **-korb, der,** kolkorg; hästkorg. **-krücke, die,** kolraka. **-maß, das,** kolmått. **-meiler, der,** kolmila. **-messer, der,** kolmätare. **-pfanne, die,** kolpanna, fyrpanna, glödpanna. **-pulver, das,** kolpulver. **-sack, der,** kolsäck. **-sauer,** *a.* kolsyrad. **-säure, die,** kolsyra. **-schaufel, die,** kolskyffel. **-schiefer, der,** kolskiffer. **-schiff, das,** kolfartyg. **-schreiber, der,** kolskrifvare. **-schwärze, die,** kolsvärta. **-staub, der,** koldam, kolstybb, kolstybbe. **-stoff, der,** kolämne. **-tonne, die,** koltunna. **-topf, der,** kolgryta, kolpanna. **-träger, der,** kolbärare. **-wagen, der,** kolryss, kolskrinda, kolvagn. **-werk, das,** kolgrufva, stenkolsbrott. **-zange, die,** koltång.

Köhler, der, (*pl.* **-**) kolbrännare, kolare. **-glaube, der,** bondetro. **-hütte, die,** kolarhydda, kolarkoja.

Kohlschwarz, *a.* kolsvart.

Kolbe, die, (*pl.* **-n**) **Kolben, der,** (*pl.* **-**) klubba, stridsklubba; kolf, bösskolf; bult; klump; hjelm (på en distillerpanna); fäste (på en växt).

Kolben, *v. a.* förse med kolf; die Hirse –, skära af fröknopparne på hirs; der Hirsch kolbt, (*jagtt.*) hjorten får nya horn.

Kolben-recht, das, näfrätt. **-rohr, das,** pumpstock hvarigenom stången går. **-speise, die,** blandning af tennaska, talg och tenn, som glasmästare nyttja vid förtenningar. **-stange, die,** pumpstång. **-taucher, der,** vrakfågel.

Kolbicht, Kolbig, *a.* kolflik, klubblik; knutig, knottrig.

Kolbweide, die, hvitpil.

Kolik, die, kolik, ref, magref, bukref.

Kolk, der, (*pl.* **-e**) hål, djup pöl.

Koller, das, (*pl.* **-**) kyller utan ärmar.

Koller, der, koller (hästsjuka). **-hahn, der,** kalkontupp.

Kollerer, der, (*pl.* **-**) bistock som svärmar. [kollrig.

Kollerig, *a.* som har kollern,

Kollern, *v. a. & n.* rulla, trilla, tumla, kullra; locka (som kalkontuppen); kollra, hafva kollern.

Kollern, das, kollrande; rullande, kullrande.

Kolon, das, kolon (:).

Koloß, der, (*pl.* **-e**) koloss.

Kolossal, *a.* kolossalisk.

Kohlschwein, der, (*sjöt.*) kölsvin.

Kolter, der, (*pl.* **-**) sängtäcke; plogbill.

Komet, der, (*pl.* **-en**) komet. **-enschweif, der,** kometsvans.

Komiker, der, (*pl.* **-**) komiker, komikus.

Komisch, *a.* komisk, löjlig, lustig. [ma (,).

Komma, das, (*pl.* **-ta**) kom-

Kommen, *v. irr. n.* komma; anlända; zu Fuß –, komma till fots; zu Pferde –, komma till häst; da kommt er, der kommer han; an den Hof –, komma på hofvet; aus der Stadt –, komma från staden; aus dem Dienste –, komma ur tjensten; da kam er schlecht an, der kom han illa an; aus der Fassung –, komma af sig, förlora fattningen; wieder zu sich –, sansa sig, komma till sansning; vom Wege –, gå vilse; ich fürchte, ich komme hier nicht recht, jag fruktar att jag går orätt; er kommt nie unter Leute, han går aldrig ut bland folk; auf die Welt –, komma till verlden, födas; herunter –, komma af sig; råka i lägervall; falla (om priset); um Etwas –, mista något, förlora något, blifva något beröfvad; zu Etwas sehr wohlfeil –, få något för mycket godt pris; hinter Etwas –, komma under fund med något; das kommt theuer, det blir dyrt; gleich–, komma upp emot; wie ist er darauf gekommen? hur har han fallit på den tanken? ich kann nicht darauf –, jag kan icke komma på det; zur Sache –, komma till saken; das Eine kommt aus dem Andern, det ena följer af det andra; das ist mir nie in den Sinn gekommen, det har aldrig fallit mig in, jag har aldrig tänkt derpå; es ist mir ganz aus dem Gedächtnisse gekommen, jag har helt och hållet glömt det; in der Leute Mund –, komma i folks prat; mit einem blauen Auge davon –, slippa med ett blått öga (med en lindrig skada); Jemandem zu Ohren –, komma till någons kunskap; je nachdem es kommt, allt efter omständigheterna; es wird noch besser –, (*iron.*) det lär nog blifva bättre; das kommt davon, det kommer deraf, det flyter deraf, det är straffen; -de Woche, nästa vecka.

Komödiant, der, (*pl.* **-en**) komediant, aktör, skådespelare.

Komödiantin, die, (*pl.* **-nen**) komediantska, aktris, skådespelerska.

Komödie, die, (*pl.* **-n**) komedi, lustspel. **-nhaus, das,** teaterhus. **-nzettel, der,** komedisedel, affisch.

Kompan, se **Kumpan.**

Komst, der, sur, löpnad mjölk; filbunke.

König, der, (*pl.* **-e**) konung; kung; die Bücher der -e, (*bibl.*) konungaböcker. **-reich, das,** konungarike.

Königin, die, (*pl.* **-nen**) drottning; bivise; dam (i schackspel).

Königlich, *a.* kunglig, konungsk, konungslig; die -e Familie, konungahus; die -e Gewalt, konungamakt, konungavälde; die -e Regierung, konungastyrelse; die -e Residenz, konungasäte; der -e Park, kungspark.

Königs-apfel, der, ananas. **-dattel, die,** kungsdadel. **-fischer, der,** isfågel. **-haus, das,** konungahus. **-kerze, die,** kungsljus. **-kraut, das,** flocks; småborrar. **-mord, der,** konungamord. **-mörder, der,** konungamördare. **-rose, die,** pionros. **-schloß, das,** konungaborg. **-sohn, der,** konungason. **-stadt, die,** konungastad. **-straße, die,** kungsväg; eriksgata. **-tag, der,** trettondedagen. **-tochter, die,** konungadotter. **-wahl, die,** konungaval. **-wasser, das,** (*kem.*) kungsvatten. **-wort, das,** kungsord, konungaförsäkran. **-würde, die,** konungavärdighet.

Können, *v. irr. n.* kunna, förmå; kunna, förstå, veta utantill; töras; ich kann nicht dafür, jag rår icke derför.

Kopal, der, kopal, ett slags hvitt, glänsande och genomskinligt gummi. **-firniß, der,** kopalfernissa.

Köpeln, *v. n.* (*vulg.*) vackla, hota att ramla ell. falla öfveända.

Köper, der, kypert.

Köpern, *v. a.* väfva kypert.

Kopf, der, (*pl.* **Köpfe**) hufvud; knapp; topp, spets, det öfversta och främsta på något; kopphorn; (*fig.*) snille, talent, förstånd; er ist einen – höher als ich, han är ett hufvud längre än jag; von – bis zu Fuß, från hufvud till fot; mit dem – durch die Wand rennen, (*fig.*) ränna (stöta, köra) hufvudet i väggen; es gilt den –, det gäller hufvudet; ich setze den – daran, jag vågar hufvudet derpå; sich den – zerbrechen, sich Kopfzerbrechen machen, (*fig.*) bråka sig, göra sig mycket bråk; den – verlieren, tappa hufvudet; der Wein steigt zu -e, vinet slår i hufvudet; – haben, hafva hufvud (talent, snille); seinen – für sich haben, hafva sitt eget hufvud, vara envis; Jemandem den – waschen, gifva någon en skrapa, banna upp någon; sich Etwas in den – setzen, fast föresätta ell. inbilla sig något;

aus dem -e schlagen, slå ur hågen; aus dem -e hersagen, läsa utantill; den Nagel auf den - treffen, (*fig.*) slå spiken på hufvudet; über Hals und -, hufvudstupa, hals öfver hufvud. -arbeit, die, andlig arbete, arbete med hufvudet. -bedeckung, die, hufvudbonad. -binde, die, hufvudbindel. -brechen, das, (*fig.*) hufvudbråk, hufvudbry. -brechend, *a.* (*fig.*) bråkig; eine -e Arbeit, ett bråkigt arbete. -bürste, die, hårborste. -geld, das, koppskatt, mantalspenningar. -gicht, die, hufvudgikt. -grind, der, hufvudskorf. -hänger, der, som hänger hufvudet, skrymtare. -hängerei, die, skrymtan, skrymteri. -haut, die, hufvudsväl. -kissen, das, hufvudkudde, hufvuddyna, hufvudgärd. -kohl, der, hufvudkål. -laus, die, hufvudlus. -los, *a.* hufvudlös, obetänkt, obetänksam; utan snille. -losigkeit, die, hufvudlöshet, obetänksamhet. -nicken, das, nickande med hufvudet. -nuß, die, örfil. -putz, der, hufvudprydnad, hufvudbonad. -salat, der, hufvudsallat. -scheu, *a.* mycket skygg, förskräckt. -schmuck, der, hufvudprydnad. -schütteln, das, skakning på hufvudet. -steuer, die, koppskatt, mantalspenningar. -schmerz, der, -weh, das, ondt i hufvudet, hufvudvärk. -tuch, das, hufvudkläde. -über, *av.* framstupa. -wassersucht, die, hufvudvattensot. -zeug, das, hufvudbonad.

Kopfen, *v. n.* knyta sig, få hufvud (om kål, sallat etc.).

Köpfen, *v. a.* halshugga; toppa.

Koppel, die, (*pl.* -n) koppel; koppelrem; gärde, hage, instängdt åkerfält, täppa; lycka, åkerlycka. -band, das, koppelband. -riemen, der, koppelband, halsrep. -wirthschaft, die, cirkulationsåkerbruk.

Koppeln, *v. a.* koppla, sammankoppla; hopkoppla (hundar etc.).

Koppen, *v. a.* toppa, topphugga. - *v. n.* rapa; äfv.: bita i krubban (om hästar).

Koralle, die, (*pl.* -n) korall.

Korallen-artig, *a.* korallartad. -bank, die, korallbank. -farbe, die, korallfärg. -farbig, *a.* korallfärgad, korallröd. -fischer, der, korallfiskare. -fischerei, die, korallfiske. -garn, das, korallnät. -gewächs, das, korallväxt. -lippe, das, koralläpp. -moos, das, korallmossa. -mund, der, korallmun. -riff, das, korallref. -schlange, die, korallorm. -zinke, die, korallgren.

Koranzen, *v. a.* (*vulg.*) plåga, pina; piska upp, mörbulta.

Korb, der, (*pl.* Körbe) korg; einen - bekommen, (*fig.*) få korgen. -arbeit, die, korgarbete. -bett, das, korgsäng. -feige, die, korgfikon. -flasche, die, korgflaska. -flechten, das, korgflätning. -flechter, -macher, der, korgflätare, korgmakare. -rosine, die, korgrussin. -stuhl, der, korgstol. -wagen, der, korgvagn. -weide, die, korgpil. -weise, *av.* korgvis. -wiege, die, korgvagga.

Korinthe, die, (*pl.* -n) korint (ett slags små russin).

Kork, der, kork. -baum, der, korkträd. -holz, das, korkträ. -säure, die, korksyra. -sohle, die, korksula. -stöpsel, der, kork, korkpropp. -zieher, der, korkskruf.

Korken, *v. a.* korka, proppa till, [tilltäppa.

Korn, das, (*pl.* Körner) säd, spannmål; korn, sädeskorn; frökorn; korn (på skjutgevär); das - steht schön, säden står vacker; Schrot und -, skrot och korn, halt af ett mynt; Jemanden aufs - nehmen, komma någon på spåren, utleta, utforska någon. -ähre, die, sädesax. -ausfuhr, die, sädesutförsel. -bau, der, sädesodling. -blume, die, blåklint. -boden, der, kornbod, spannmålsbod, sädesloft, spannmålsvind. -brand, der, brand i säd. -börse, die, spannmålsbörs. -branntwein, der, sädesbrännvin. -einfuhr, die, sädesinförsel, spanmålsinförsel. -ernte, die, sädesand, sädesbergning. -fege, die, sädesharpa, sädesrissel. -feld, das, sädesfält, sädesgärde. -ferkel, das, hamster. -fuhre, die, spannmålsfora, sädeslass. -garbe, die, sädesskärfve, sädesskyl. -gegend, die, sädesbygd. -handel, der, spannmålshandel, sädeshandel. -händler, der, spannmålshandlare, sädeshandlare. -haufen, der, sädesbinge, sädeshög, dråse. -haus, das, sädesbod, spannmålsmagasin. -jahr, das, sädesår. -jude, der, kornjude, spannmålsockrare. -land, das, sädesland. -magazin, das, spannmålsmagasin, sädesmagasin. -mangel, der, spannmålsbrist, sädesbrist. -markt, der, sädestorg, sädesmarknad. -maß, das, sädesmått. -messer, der, spannmålsmätare. -mühle, die, sädesqvarn. -nägelein, das, (*bot.*) klint. -preis, der, spannmålspris, sädespris. -pulver, das, kornigt krut. -rose, die, åkervallmo. -sack, der, spannmålssäck, sädessäck. -scheune, die, sädeslada. -schwinge, die, sädesvanna. -sieb, das, sädesrissel. -speicher, der, sädesbod, sädesmagasin. -wagen, der, sädesvagn. -wicke, die, dufärt. -wucher, der, spannmålsocker. -wucherer, der, spannmålsockrare, kornjude. -wurm, der, kornmask, sädesmask; der schwarze -, kornvifvel.

Körnchen, das, (*pl.* -) litet korn, grand.

Kornel-baum, der, kornelbärsträd. -kirsche, die, kornelkörsbär.

Körneln, *v. a.* korna, granulera.

Körnen, *v. a.* granulera, förvandla i små korn; krossa ell. mala till gryn, göra grynig; körna (metall); Leder -, sätta prickar ell. narf på läder. - *v. n.* blifva som små gryn, gifva korn ell. frö, skjuta an i små korn; sich -, gryna sig, körna sig.

Körnicht, *a.* lik små korn, smått som korn.

Körnig, *a.* kornrik, kärnfull; strid; kornig, prickig, grynig; (*fig.*) kärnfull, eftertrycklig, kraftig.

Körper, der, (*pl.* -) kropp; todter -, död kropp, lik; einfache und zusammengesetzte -, enkla och sammansatta kroppar; eine Farbe die viel - hat, en färg som har mycket färgstoft. -anlage, die, temperament. -bau, der, kroppsbyggnad, kroppsbildning. -beschaffenheit, die, kroppsbeskaffenhet. -kraft, die, kroppskraft, kroppsstyrka. -stellung, die, kroppsställning. -übung, die, kroppsöfning. -welt, die, fysiska verlden, kroppsliga verlden.

Körperchen, das, liten kropp; grand, atom.

Körperlich, *a.* kroppslig, lekamlig; -er Eid, lifllig ed.

Körperlichkeit, die, kroppslighet.

Körperschaft, die, korporation, samfund, sällskap, gille, skrå, embete.

Kosen, *v. n.* prata, sladdra. - *v. a.* smeka, fägna. [torpare.

Kossat (Kothsaß), der, (*pl.* -en)

Kost, die, föda, näring; kost, kosthåll, underhåll; Jemandem freie - gewähren, gifva någon fri kost. -frei, *a.* som njuter fri kost. -gänger, der, kostgångare. -geld, das, kostpenningar. -schule, die, pension. -schüler, der, kostgångare, pensionär. -spielig, *a.* kostsam, dyr. -verächter, der, kostföraktare.

Kostbar, *a.* kostbar, kostsam, dyr, dyrbar, kostlig.

Kostbarkeit, die, (*pl.* -en) dyrbarhet, kostbarhet, dyrhet; klenod.

Kosten, *v. a.* smaka, smaka på; försöka, kännas vid; kosten Sie diesen Wein, känn på detta vin.

Kosten, *v. n.* kosta; was kostet das? hvad kostar det? es koste, was es wolle, det må kosta hvad det vill.

Kosten, *pl.* kostnad, omkostnad, bekostnad; (*fig.*) förfång; auf meine -, på min bekostnad; auf - Anderer leben, lefva på andras bekostnad; die -n ersetzen, ersätta omkostnad. -anschlag, der, kostnadsförslag. -frei, *a.* kostnadsfri, fri för omkostnad.

Köstlich, *a.* kostbar, dyrbar; [kostlig; förträfflig.

Köstlichkeit, die, kostlighet, förträfflighet. [men hund.

Köter, der, (*vulg.*) gårdvar, ge-

Koth, der, smuts, orenlighet; äfje, gyttja; exkrementer, träck. **-bürste, die,** skoborste. **-lache, die,** pöl, dyngpuss, gödselgrop.

Köthe, die, (*pl.* **-n**) skåp; knota, understa leden på hästfoten.

Kötherei, die, (*pl.* **-en**) torp.

Kothig, *a.* smutsig, oren, lortig, gyttjig, äfjefull.

Köthner, der, (*pl.* **-**) torpare, backstuguhjon, backstugusittare.

Kötze, Kötze, die, (*pl.* **-n**) korg.

Kotzen, der, (*pl.* **-**) hästtäcke, groft täcke.

Kotzen, *v. n.* (*vulg.*) spy, kasta upp; hosta.

Krabbe, die, (*pl.* **-n**) krabba, kräfta; räka; pyssling, liten stackare.

Krabbeln, *v. a.* rifva, klå, skubba, krafsa. *-v. n.* krypa, kräla, vimla, klia, möda sig; sticka i huden. [**del, die,** krakmandel.

Krach, der, (*pl.* **-e**) brak. **-man-**

Krachen, *v. n.* braka, knaka, spraka, gnistra, fräsa; das Eis krachte, det brakade i isen.

Krachen, das, brak, brakande, knakande, sprakande.

Krächzen, *v. n.* skrika, ropa (som korpar), kraxa; sucka, qvida, jemra sig, stånka, pusta.

Krächzen, das, rop, läte (korpars); suckande, qvidande.

Kracke, die, (*pl.* **-n**) hästkrake, skinkmärr, dålig häst; tranärt.

Kraft, *praep.* (med *gen.*) i kraft af, i stöd af, igenom, i följe af, förmedelst; – meines Amtes, i kraft af mitt embete.

Kraft, die, (*pl.* **Kräfte**) kraft, styrka, makt, förmåga; verkan; egenskap; det bästa, musten; körperliche Kräfte, kroppsliga krafter; aus allen Kräften, af alla krafter; wieder zu Kräften kommen, få nya krafter. **-anstrengung, die,** kraftansträngning. **-ausdruck, der,** kraftord. **-äußerung, die,** kraftyttring. **-brühe, die,** kraftsoppa. **-fülle, die,** kraftfullhet. **-genie, das,** fritänkare. **-lehre, die,** läran om krafterna, dynamiken. **-los,** *a.* kraftlös, svag, matt, vanmäktig; kraftlös, utan verkan, ogiltig. **-losigkeit, die,** kraftlöshet, svaghet; ogiltighet. **-mehl, das,** stärkelse. **-suppe, die,** kraftsoppa. **-voll,** *a.* kraftfull, kraftrik, kraftig, stark, dugtig, eftertrycklig.

Kräftig, *a.* kraftig, stark, kraftfull, mäktig, väldig, eftertrycklig; verkande, gällande, giltig.

Kräftigen, *v. a.* gifva kraft ell. styrka; sich –, få krafter, få nya krafter.

Kragen, der, (*pl.* **-**) krage, halskrage, klaff, uppslag, linning.

Kragstein, der, (*pl.* **-e**) kragsten.

Krähe, die, (*pl.* **-n**) kråka; blåkorp; eine – hackt der andern die Augen nicht aus, (*ordspr.*) den ena korpen hackar ej ut ögat på den andra, den ena vargen biter ej den andra. **-nauge, das,** kråköga; liktorn; (*bot.*) räfkaka. **-nfuß, der,** kråkfot; (*fig.*) illa skrifna bokstäfver; (*bot.*) små groblad. **-nklaue, die,** kråkklo; (*bot.*) käringtand. **-nnest, das,** kråkbo. **-nspecht, der,** spilkråka.

Krähen, *v. n.* gala; der Hahn kräht, tuppen gal; kein Hahn wird danach –, igen lär bry sig derom; zu früh –, (*fig.*) glädja sig för bitti- [da.

Krähen, das, galande.

Krahl, der, (*pl.* **-e**) (*bergv.*) rostharka.

Krahn, der, (*pl.* **-e**) kran. **-balken, der,** kranbalk, kranbjelke. **-geld, das,** kranpenningar. **-leiter, die,** kranstege. **-meister, der,** kranmästare. **-seil, das,** krantåg.

Krakeel, der, (*pl.* **-e**) (*vulg.*) krakel, träta, kif, tvist, gräl, käbbel.

Krakeelen, *v. n.* (*vulg.*) träta, kifva, gräla.

Krakeeler, der, (*pl.* **-**) (*vulg.*) grälmakare, stridslysten menniska.

Kralle, die, (*pl.* **-n**) klo, nagel, ram. [med klor, naglar etc.

Krallen, *v. a.* klösa, rifva; rispa

Krallicht, *a.* liknande klor.

Krallig, *a.* försedd med klor.

Kram, der, kram, kramvara; kramhandel, krämeri; krambod; das paßt ihm gerade in seinen –, det är just i hans kram; das verdirbt mir den ganzen –, det skämmer bort hela saken för mig. **-bude, die, -laden, der,** krambod. **-handel, der,** bodhandel, kramhandel, minuthandel. **-kasten, der,** kramskåp. **-waare, die,** kramvara.

Kramen, *v. a. & n.* drifva kramhandel; vara beställsam, skaffa sig något att göra; sätta hit och dit.

Kramer-innung, die, krämarskrå, krämarembete. **-meister, der,** ålderman vid ett krämarskrå.

Krämer, der, (*pl.* **-**) krämare, bodhandlare, kramhandlare; minuthandlare. **-bude, die,** krambod. **-geist, der,** kramaraktig tänkesätt (i elak mening). **-gewicht, das,** handelsvigt. **-waare, die,** köpmansvara; kramvara.

Krämerei, die, (*pl.* **-en**) kramhandel, minuthandel, bodhandel.

Krammets-baum, der, enbuske. **-beere, die,** rönnbär. **-vogel, der,** kramsfågel.

Krampe, die, (*pl.* **-n**) krampa, hake; hållhake, spänne.

Krämpe, die, (*pl.* **-n**) uppfäst hattskygge; hatt-träns; uppslag.

Krämpel, die, (*pl.* **-n**) grof ullkamm. [mare, ullkardare.

Krämpeler, der, (*pl.* **-**) ullkam-

Krämpeln, *v. a.* karda ell. kamma ull.

Krampen, *v. a.* lägga haken på; förse med hake ell. krampa.

Krämpen, *v. a.* fästa upp hattskygget.

Krampf, der, (*pl.* **Krämpfe**) kramp, krampdrag, sendrag. **-artig,** *a.* krampaktig. **-fisch, der,** krampfisk, räcka. **-husten, der,** kramphosta. **-stillend,** *a.* krampstillande. [sammandraga.

Krampfen, *v. a.* krampaktigt

Krampfhaft, *a.* krampaktig, konvulsivisk; -es Zucken, krampröreIse.

Krän, der, pepparrot.

Kranbeere, die, myrbär, tranbär.

Kranich, der, (*pl.* **-e**) trana. **-hals, der,** tranhals; (*bot.*) storknäf. **-schnabel, der,** trannäbb; (*bot.*) en art storknäf.

Krank, *a.* sjuk, krank; – werden, sjukna; – darnieder liegen, ligga sjuk; auf den Tod –, dödligt sjuk; – am Gemüth, svårmodig; ein -es Gewissen, ett såradt samvete; sich – lachen, skratta sig förderfvad.

Kranke, der & die, en sjuk.

Kränkeln, *v. n.* krasla, vara sjuklig och kraslig, hängla.

Kranken, *v. n.* sjukna, vara sjuk.

Kränken, *v. a.* kränka, smärta; förödmjuka; förolämpa; oroa, förarga; Jemanden an seiner Ehre –, kränka ens heder; sich –, gräma sig.

Kranken-anstalt, die, sjukanstalt, hospital. **-bericht, der,** bulletin, en läkares berättelse om en sjuks tillstånd. **-besuch, der,** sjukbesök. **-bett, das,** sjukbädd, sjuksäng. **-diät, die,** sjukdiet. **-haus, das,** sjukhus, hospital. **-kost, die,** sjukmat. **-lager, das,** sjukbädd, sjuksäng. **-liste, die,** sjuklista. **-pflege, die,** sjukskötsel, sjukvård. **-saal, der,** sjuksal. **-schiff, das,** sjukskepp. **-suppe, die,** sjuksoppa. **-wärter, der,** sjukvaktare. **-wärterin, die,** sjukvakterska. **-wartung, die,** sjukskötsel, sjukvård. **-zimmer, das,** sjukrum.

Kränkend, *a.* kränkande, smärtande, förödmjukande.

Krankhaft, *a.* sjuklig.

Krankheit, die, (*pl.* **-en**) sjukdom, sjuka; in eine – verfallen, falla i en sjukdom; von einer – geheilt werden, komma upp af en sjukdom; an einer – sterben, dö af en sjukdom; die englische –, engelska sjukdomen. **-sanlage, die,** sjukdomsanlag. **-sfall, der,** sjukdomsfall. **-slehre, die,** läran om sjukdomar, patologi. **-sstoff, der,** sjukdomsämne. **-sursache, die,** sjukdomsorsak. **-szeichen, das,** sjukdomstecken, symtom.

Kränkler, der, (*pl.* **-**) sjukling.

Kränklich, *a.* sjuklig, svag, kraslig, hänglig, hängsjuk, opasslig.

Kränklichkeit, die, sjuklighet, hängsjuka, hänglande.

Kränkling, der, (*pl.* **-e**) sjukling, kraslare.

Kränkung, die, (*pl.* **-en**) kränkande, kränkning, skymf, förolämpande, smärtande; förtret, harm, förargelse.

Kranz, der, (*pl.* **Kränze**) krans;

krona; karnis på pelare; ring (omkring hjul etc.); den – gewinnen, vinna priset. –blume, die, kransblomma. –förmig, a. kransformig. –jungfer, die, brudtärna, brudpiga. –leiste, die, kranslist, karnislist. –naht, die, (anat.) kronsöm. –stück, das, (vattenb.) löt.

Kränzchen, das, (pl. –) liten krans; slutet sällskap, klubb.

Kränzeleisen, das, svarfjern, hvarmed sneda inskärningar göras på en kransformig rand.

Kränzen, v. a. bekransa, pryda med krans, omkransa; (skogsv.) aftaga barken i ringar omkring stammen; (jagtt.) der Hirsch kränzt säges om hjorten, då han i gången rifver upp jorden.

Kräpfel, der, (pl. –) ett slags bakelse; pannkaka.

Krapp, der, (bot.) krapp. –roth, das, krapprödt.

Krater, der, (pl. –) krater, öppning på ett eldsprutande berg.

Krätschen, se Grätschen.

Kratsch-huhn, das, kalkon. –messer, das, krokig knif.

Kratz-beere, die, björnbär; hjortron; hallon. –bürste, die, kratsborste; skoborste. –distel, die, kratstistel. –eisen, das, kratsjern, jernkratta, skrapjern. –fuß, der, skrapning med foten, när man bockar sig.

Kratze, die, (pl. –n) kratsjern, skrapjern, skafjern; raderknif; krats, ullkam; kratta, hacka, skrapa.

Krätze, die, skabb, klåda, utslag, skorf; krats, afskaf, skaf, spån, filspån; affall.

Kratzen, v. a. kratsa, krafsa, rifva, klösa, klå, skafva, skrapa; radera ut; (fig.) skrifva illa, skrifva kråkfötter; spela illa på fiol; Wolle –, kratsa ull, karda ull; sich hinter den Ohren –, klå sig bakom öret; mit den Füßen –, skrapa med fötterna; die Feder kratzt, pennan sprätter; der Wein kratzt, vinet rifver i halsen; es kratzt mich, det kliar.

Krätzer, der, (pl. –) skrapjern, skafjern; krats, plunderskraf; dåligt vin. [(om vin).

Kratzig, a. kratsande, rifvande

Krätzig, a. skabbig, skorfvig, klådig.

Krätzmilbe, die, (pl.–n) klåmask.

Kräuel, der, (pl. –) köttgaffel.

Krauen, v. a. klå, klösa, rifva; sich –, klösas.

Kraus, a. krusig, krusad; knorlig, kantad; osammanhängande, utan viss ordning; (fig.) trotsig, snarsticken; – machen, krusa; er hat einen –en Sinn, han är kinkig att hafva att göra med; eine –e Stirn ziehen, rynka pannan. –bart, der, en som har tjockt och krusigt skägg. –beere, die, krusbär. –flor (Krepp), der, krusflor. –haarig, a. krushårig. –huhn, das, krollhöna. –kohl, der, kruskål. –kopf, der, krushufvud. –köpfig, a. krushårig; (fig.) snarsticken.

Krause, die, (pl. –n) krusning; krusig halskrage; halskrås. –münze, die, krusmynta. –münzöl, das, das, krusmyntolja. –münzthee, der, krusmynté.

Kräusel, der, (pl. –) snurra; äfv.: bröstkrås. –beere, die, krusbär. –bohrer, der, friserborr. –eisen, das, krusjern, friserjern. –holz, das, (perukm.) kruspinne, friserstock; (garfv.) krusbräde. –kamm, der, kruskam, friserkam. –schnecke, die, torn. –zange, die, frisertång, krustång.

Kräuseln, v. a. krusa, knorla; göra krusig; sich –, skrynklas, knorla sig.

Kräusen, v. a. krusa.

Kraut, das, (pl. Kräuter) gräs, ört, växt; kål; krut; – und Loth (Pulver und Blei), krut och kula; muß ist ein bitteres –, (ordspr.) det är svårt att vara tvungen att göra något; für den Tod ist kein – gewachsen, mot döden gifves ingen bot. –acker, der, kålland. –blatt, das, kålblad. –feld, das, kålland, kålfält. –garten, der, kryddgård, kålgård, kålhage. –hacke, die, trädgårdshacka. –hänfling, der, gråsiska. –hobel, der, kålhyfvel. –horn (Pulverhorn), das, kruthorn. –junker, der, lumpen adelsman. –salat, der, kålsalat. –strunk, der, kålstock; (fig.) dumhufvud. –stück, das, kålhage. –vogel, der, änglärka; kålfjäril. –weide, die, dvergpil. –weihe, die, Marie himmelsfärdsdag. –wurm, der, larf, kålmask.

Kräutchen, das, (pl. –) liten ört.

Krauten, v. a. utrota, bortrensa ogräs.

Krauter, der, (pl. –) en som rensar bort ogräs; fuskare.

Kräuter (pl. af Kraut), örter; –der, (pl.–) grönmånglare; garfvare som begagnar sumak. –bad, das, kryddbad. –bier, das, kryddöl. –buch, das, örtebok. –frau, die, qvinna som samlar och säljer örter. –geruch, der, örtlukt. –kammer, die, rum, der örter förvaras. –käse, der, kryddost. –kenner, das, botanist. –kissen, das, kryddpåse. –kunde, die, botanik. –mann, der, örthandlare. –säckchen, das, kryddpåse. –sammeln, das, botanisering. –sammler, der, örtsamlare, botanist. –sammlung, die, örtsamling, herbarium. –suppe, die, grönsoppa. –thee, der, kryddté. –wein, der, kryddvin. –werk, das, örter. –wissenschaft, die, örtvetenskap, botanik.

Krebs, der, (pl. –e) kräfta; der offene –, (med.) kräftsår. –artig, a. kräftartad, kräftaktig. –auge, das, kräftöga, kräftsten. –brühe, die, kräftsoppa. –butter, die, kräftsmör. –fang, der, kräftfiske, kräftfångst. –förmig, a. kräftformig. –gang, der, kräftgång; den – gehen, gå kräftgången. –geschwür, das, kräftsårnad. –reuse, die, ryssja att fånga kräftor uti. –schaden, der, kräftskada. –schale, die, kräftskal. –schere, die, kräftklo. –suppe, die, kräftsoppa.

Krebsen, v. a. fånga kräftor; (fig.) leta, trefva sig fram.

Krebsicht, a. kräftaktig, kräftartad.

Kreide, die, krita; rothe –, rödkrita; in die – gerathen, (fig.) råka i skuld; mit doppelter – anschreiben, skrifva sju för tu. –artig, a. kritaktig. –bruch, der, kritbrott. –erde, die, kritjord. –gebirge, das, kritberg. –grund, der, (måln.) kritgrund. –kiesel, der, bössflinta. –kugel, die, ett slags örnsten. –schiefer, der, svartkrita. –schnur, die, kritsnöre. –stift, der, kritstift, ritstift, pastell. –strich, der, kritstreck. –weiß, a. krithvit.

Kreiden, v. a. krita, öfverstryka med krita; skrifva med krita.

Kreidicht, a. lik krita.

Kreidig, a. kritaktig; nedkritad.

Kreier, der, (sjöt.) krejare, ett slags lastdragare med tre master.

Kreis, der, (pl. –e) krets, ring; rundel, cirkel. –abschied, der, kretsbeslut. –abschnitt, der, cirkelskärning, cirkelsnitt, segment. –amt, das, fögderi, som står under en amtman. –ausschreiben, das, kallelsebref till möte i en krets. –bewegung, die, cirkelrörelse. –bogen, der, cirkelbåge. –fläche, die, cirkelyta. –förmig, a. cirkelformig, kretsformig; rund, kretslik. –gang, die, cirkelgång. –hauptmann, der, höfding i en krets. –lauf, der, kretsrörelse, omlopp. –linie, die, cirkellinie. –stadt, die, hufvudstad i en krets. –steuer, die, kretsskatt. –tag, der, möte i en krets. –tanz, der, ringdans. –umfang, der, cirkelomkrets, periferi. –vierung, die, upptäckt af en qvadrat, hvars innehåll är lika med en cirkels, quadratura circuli.

Kreischen, v. n. skrika jemt och samt; fräsa (om smält fett). – v. a. steka i fett.

Kreisel, der, (pl. –) snurra, pisksnurra. –schnecke, die, torn.

Kreiseln, v. n. gå omkring, slänga sig omkring; snurra omkring; leka med snurra.

Kreisen, v. n. gå i kretslopp, beskrifva en cirkel; (jagtt.) gå omkring för att se hvar villebrådet gömt sig.

Kreißen, v. n. vara i barnsnöd, hafva barnvärkar. [i barnsnöd.

Kreißerin, die, (pl. –nen) qvinna

Krempe, se Krampe.

Krepiren, v. n. krepera, dö, omkomma.

Krepp, **Kreppflor**, der, krusflor.

Kresse, die, krasse (plant); stensimpa (fisk).

Kreuz, das, (*pl.* -e) kors; korstecken; fönster-kors ell. båge; länd, bakdel (på en häst etc.); rygg, ryggrad; gump (på foglar); (*fig.*) kors, plåga, lidande; das – machen, göra korstecknet, korsa sig; – und quer, kors och tvärs, härs och tvärs; sein – in Geduld tragen, bära sitt kors med tålamod; zu –e kriechen, (*fig.*) krypa till korset, underkasta sig; ins – segeln, lovera. **-band**, das, korsband. **-batterie**, die, korsbatteri. **-beere**, die, getapelbär. **-bein**, das, korsben. **-bindsel**, das, (*sjöt.*) kryssbändsel. **-blech**, das, korsbleck. **-bogen**, der, korsbåge. **-brav**, *a.* mycket bra, mycket god, genombra. **-bruder**, der, korsbroder; (*vulg.*) lastdragare. **-dorn**, der, (*bot.*) getapel. **-erhöhung**, die, korsmessa, Christi korsupphöjelsesfest. **-esstamm**, der, (*bibl.*) korsets trä. **-estod**, der, korsets död, korsfästning. **-fahrer**, der, korsfarare, korsriddare. **-fahrt**, die, korsfärd. **-feuer**, das, korseld. **-förmig**, *a.* korsformig. **-fuchs**, der, korsräf. **-gang**, der, korsgång (i kloster). **-gasse**, **-straße**, die, korsväg, korsgata. **-gewölbe**, das, korshvalf. **-gurt**, der, bukgjord som ligger i kors. **-hieb**, der, korshugg, hugg i kors. **-holz**, das, korsträ. **-kirche**, die, korskyrka. **-klampe**, die, (*sjöt.*) hornklamp. **-kluft**, die, (*bergv.*) gångar som korsa hvarandra. **-knoten**, der, korsknuta. **-kraut**, das, stenört. **-lahm**, *a.* lam i länden ell. höften; låghalt. **-naht**, die, korssöm. **-pforte**, die, (*sjöt.*) arkliport. **-predigt**, die, korspredikan, uppmaning att deltaga i korstågen. **-punct**, der, (*mathem.*) punkt hvaruti två linier afskära hvarandra. **-raa**, die, (*sjöt.*) kryssrå. **-rahmen**, der, korsram. **-raute**, die, vinruta. **-reefe**, die, (*sjöt.*) kryssref. **-riemen**, der, korsrem. **-ritter**, der, korsriddare. **-salbei**, die, salvia. **-schnabel**, der, korsnäbb, kägelrifvare (fågel). **-schnitt**, der, korssnitt. **-segel**, das, kryssegel. **-spinne**, die, korsspindel. **-stab**, der, staf med ett kors på. **-steg**, der, (*boktr.*) krysssteg. **-träger**, der, korsbärare, korsdragare, en som tål. **-weg**, der, korsväg. **-weise**, *av.* korsvis, i kors, tvärs öfver. **-wurz**, die, stenört. **-zug**, der, korståg, korsfärd.

Kreuzen, *v. a. & n.* korsa, göra korstecken; korsa hvarandra, gå korsvis öfver hvarandra (om vägar, värjan etc.); (*sjöt.*) kryssa, lovera; die Füße –, lägga benen i kors; sich –, gå om hvarandra; komma i kollision; korsa, genomskära hvarandra; das –, *subst.* korsning.

Kreuzer, der, (*pl.* –) kreuzer, ett skiljemynt; kryssare (fartyg); kein –, kein Schweizer, (*ordspr.*) för intet får man intet.

Kreuzigen, *v. a.* korsfästa; (*fig.*) späka; sich –, korsa sig; sein Fleisch –, späka sitt kött.

Kreuzigung, die, korsfästning, korsfästelse.

Kriebel-kopf, der, knarrig, retbar, förtretad menniska. **-krankheit**, die, dragsjuka.

Kriebeln, *v. n.* krypa, sticka (i skinnet); kräla (som i en myrstack), hvimla; sticka, picka, klia; es kriebelt in der Haut, det kryper i skinnet.

Kriebs, der, (*pl.* -e) kärnhus.

Kriech-bohne, die, krypböna. **-ente**, die, krypand. **-erbse**, die, krypärt. **-loch**, das, kryphål. **-weide**, die, krypvida.

Krieche (Schlehe), die, (*pl.* -n) krikon. **-nbaum**, der, krikonträd.

Kriechen, *v. irr. n.* krypa, kräla; (*fig.*) smila, förnedra sig; auf allen Vieren –, krypa på alla fyra; ins Bett –, krypa till kojs; aus dem Ei –, krypa ur ägget; in alle Winkel –, undersöka hvar vrå; zusammen–, krympa ihop; vor Jemandem –, (*fig.*) krypa för någon.

Kriechend, *a.* krypande.

Kriecher, der, (*pl.* –) krypare.

Kriecherei, die, krypande; förnedring, öfverdrifven undergifvenhet.

Krieg, der, (*pl.* -e) krig, härnad, örlog; mit – überziehen, anfalla med krig, bekriga; den – erklären, förklara krig; in den – ziehen, gå ut i krig. **-führend**, *a.* krigförande.

Kriegen, *v. n.* kriga, föra krig.

Kriegen, *v. a.* få, bekomma, erhålla, vinna.

Krieger, der, (*pl.* –) krigare, stridsman. [tapper.

Kriegerisch, *a.* krigisk, stridbar,

Kriegs-artikel, der, krigsartikel. **-baukunst**, die, befästningskonst, fortifikation. **-baumeister**, der, krigsbyggmästare. **-bedarf**, der, krigsbehof, krigsförnödenhet. **-befehl**, der, krigsbefäl. **-begebenheit**, die, krigshändelse. **-casse**, die, krigskassa. **-dienst**, der, krigstjenst; zum – verpflichtet, bevåringsskyldig; –e nehmen, gå i krigstjenst. **-erfahren**, *a.* krigserfaren. **-erklärung**, die, krigsförklaring. **-fackel**, die, krigsfackla, krigsflamma. **-flotte**, die, krigsflotta, örlogsflotta. **-fuß**, der, krigsfot; auf dem –e, på krigsfot. **-gebrauch**, der, krigsbruk, krigssed. **-gefangene**, der, krigsfånge. **-gefangenschaft**, die, krigsfångenskap. **-gericht**, das, krigsrätt. **-gesang**, der, krigssång. **-geschichte**, die, krigshistoria. **-geschrei**, das, krigsrop, härskri, fältrop. **-gesetz**, das, krigslag. **-glück**, das, krigslycka. **-gott**, der, krigsgud, Mars, Thor. **-göttin**, die, krigsgudinna, Bellona. **-handwerk**, das, krigsyrke. **-heer**, das, krigshär. **-held**, der, krigshjelte. **-herold**, der, krigshärold. **-jahr**, das, krigsår. **-kamerad**, der, krigskamrat. **-kanzlei**, die, krigskansli. **-knecht**, der, krigsknekt, soldat. **-kosten**, *pl.* krigsomkostnader. **-kunst**, die, krigskonst. **-leben**, das, krigslefnad. **-leute**, die, krigsfolk. **-lied**, das, krigsvisa, krigssång. **-list**, die, krigslist. **-macht**, die, krigsmakt, krigsstyrka. **-mann**, der, krigsman, stridare. **-minister**, der, krigsminister. **-noth**, die, krigsnöd. **-pflichtig**, *a.* väringsskyldig. **-rath**, der, krigsråd. **-recht**, das, krigsrätt, krigslag, krigsreglemente. **-ruhm**, der, krigsberöm. **-rüstung**, die, krigsrustning. **-schauplatz**, der, krigsteater. **-schiff**, das, krigsskepp, örlogsskepp, örlogsfartyg. **-schule**, die, krigsskola. **-steuer**, die, krigsgärd, krigshjelp; brandskatt, brandskattning. **-that**, die, krigsbragd, krigsbedrift. **-trompete**, die, krigstrumpet. **-übung**, die, krigsöfning. **-vogel**, der, sidensvans. **-volk**, das, krigsfolk. **-vorrath**, der, krigsförråd. **-waffe**, die, krigsvapen. **-wesen**, das, krigsväsen. **-wissenschaft**, die, krigsvetenskap. **-zeit**, die, krigstid. **-zucht**, die, krigsaga, krigstukt. **-zug**, der, krigståg, fälttåg.

Krimmen, *v. a.* rifva, klå.

Krimpen, se **Krumpen**.

Kringel, der, (*pl.* –) kringla.

Krinne, die, (*pl.* -n) reffla, spunt, inplöjning; utskärning, inskärning; spricka, refva, remna.

Krippe, die, (*pl.* -n) krubba, bås; ho; äfv.: ett slags damm af pålar. **-nbeißer**, der, krubbitare (häst). **-nreiter**, der, fattig landtjunkare, som rider omkring för att söka uppehälle. **-nsetzer**, der, krubbitare.

Krippen, *v. n.* krubba, bita i krubban, vara krubbitare.

Krise, **Krisis**, die, kris; brytning (af en sjukdom); die Zeit der –, brytningspunkt. [bräde.

Krispelholz, das, (*garfv.*) krus-

Krispeln, *v. a.* sätta narf på läder.

Kristall, der, kristall. **-glas**, das, kristallglas. **-linse**, die, kristallvätska. **-spiegel**, der, kristallspegel.

Kristallen, *a.* af kristall.

Kristallisiren, *v. a.* kristallisera, låta anskjuta i kristall.

Kristallisirung, die, kristalliserande, kristallisering, anskjutande, anskjutning.

Kritik, die, (*pl.* -n) kritik; granskning; tadel.

Kritiker, der, (*pl.* –) kritikus, kritiker, recensent, konstdomare; granskare.

Kritisch, *a.* kritisk, granskande, tadlande; kinkig, ömtålig; eine –e Lage, en kinkig belägenhet.

Kritisiren, *v. a.* kritisera, granska; tadla, häckla.

Krittelei, die, (*pl.* -en) kink, kinkande.

Kritteler, der, (*pl.* –) kinker, kinkpåse.

Krittelig, Krittlich, *a.* småaktig, kinkig, noga, granulagen.
Kritteln, *v. a.* tadla, kritisera; kinka, döma småaktigt öfver småsaker.
Kritzelei, die, kråkfötter, plotter, kludderi.
Kritzeln, *v. a. & n.* inrista, inskära, skrifva kråkfötter; die Feder kritzelt, pennan sprättar, gnisslar, går illa.
Kritzler, der, (*pl.* –) kluddare.
Kröbs, der, (*pl.* –e) kärnhus; äfv.: strupknöl.
Krokodil, das, (*pl.* –e) krokodil. **–thränen,** *pl.* krokodiltårar.
Krollen, *v. n.* löpa tillsamman i hett vatten; (*jagtt.*) spela (om orren etc.). – *v. a.* koka upp; äfv.: krusa, vika ihop.
Kron-beamte, der, kronobetjent. **–blatt, das,** (*bot.*) kronblad. **–erbe, der,** kronarfving. **–erbse, die,** kronärt. **–gut, das,** kronogods, kronolägenhet, domän. **–leuchter, der,** ljuskrona. **–prinz, der,** kronprins. **–prinzessin, die,** kronprinsessa. **–rad, das,** kronhjul, stort kugghjul. **–werk, das,** (*fortif.*) kronverk. **–zahn, der,** krontand, ögontand. **–zehente, der,** kronotionde.
Krone, die, (*pl.* –n) krona; krans; klase (på blommor); (*fig.*) hufvud; Etwas in der – haben, hafva ett litet rus.
Krönen, *v. a.* kröna.
Kronen-förmig, *a.* kronformig. **–glas, das,** finaste slags fönsterglas. **–gold, das,** kronguld. **–naht, die,** (*anat.*) kronsöm. **–räuber, der,** kronröfvare.
Krönung, die, (*pl.* –en) kröning. **–seid, der,** kröningsed. **–sfest, das,** kröningsfest. **–smünze, die,** kröningsmynt. **–tag, der,** kröningsdag.
Kröpel, der, någonting litet och oansenligt. **–stuhl, der,** liten länstol, liten karmstol.
Kropf, der, (*pl.* Kröpfe) kräfva; strupe, svalg, hals; svampaktig halsväxt ell. knöl; halsbölder, skrofler. **–gans, die,** pelikan. **–holz, das,** toppträ. **–taube, die,** kroppdufva. **–vogel, der,** rördrum.
Kröpfen, *v. a.* böja efter en rät vinkel; toppa, topphugga; stoppa ell. göda (kalkoner etc.); (*jagtt.*) äta (om roffåglar).
Kröpfer, der, (*pl.* –) kroppdufva.
Kropfig, *a.* som har växt på strupen; böjd efter en rät vinkel; (*fig.*) halsstarrig, envis.
Kröschen, *v. a.* brunsteka, bryna. – *v. n.* gnissla, gnälla, knarra.
Kröte, die, (*pl.* –n) padda, groda.
Kröten-dille, die, (*bot.*) surkulla. **–distel, die,** torrvärksgräs. **–fisch, der,** paddfisk. **–gras, das,** sälting. **–kraut, das,** stånds. **–schnecke, die,** ett slags spikklubbsnäcka. **–stein, der,** paddsten, bufonit.
Krücke, die, (*pl.* –n) krycka; raka, ugnsraka; an –n gehen, gå på kryckor. **–nstock, der,** käpp med krycka.
Krücken, *v. a.* draga till sig, rensa med raka; einen Fluß –, muddra en flod. – *v. n.* gå på kryckor.
Krug, der, (*pl.* Krüge) kruka, krus; stop; krog, ölkällare; ein – Bier, ett krus öl; im –e sitzen, sitta i krogen, sitta på källaren.
Krüger, der, (*pl.* –) krögare.
Kruke, die, kruka, burk.
Krüllen, *v. a.* krusa, göra lockig, förse med lockar; sprita (ärter etc.).
Krümchen, das, (*pl.* –) smula, brödsmula, matbit.
Krume, die, (*pl.* –n) brödsmula; inkråmet, malle i bröd.
Krümelig, *a.* som lätt söndersmulas.
Krumen, Krümeln, *v. a.* söndersmula. – *v. n.* smulas sönder.
Krumig, *a.* full med inkråm (om bröd).
Krumm, *a. & av.* krum, krökt, krokig, vriden, bugtig, sned, vind; slingrande; – machen, kröka; – herum kommen, göra många omsvep; Jemanden – und lahm schlagen, slå armar och ben af någon; Jemanden – schließen, binda ihop händer och fötter på någon. **–bein, der,** krokigt ben. **–beinig,** *a.* krokbent, hjulbent. **–buckelig,** *a.* krokryggig. **–darm, der,** krumtarm; tarmarnes inveckling. **–eisen, das,** krokknif. **–halsig,** *a.* krokhalsad. **–haue, die,** skarfyxa. **–holz, das,** krokträ, krumtimmer; (*sjöt.*) krumhult. **–horn, das,** krumhorn, krokigt blåshorn; en art register i orgverk. **–linig,** *a.* kroklinig. **–meißel, der,** krummejsel. **–schnabel, der,** kroknäbb. **–stab, der,** krumstaf, biskopsstaf. **–stroh, das,** stött, oredig halm. **–zange, die,** kroktång. **–zirkel, der,** krumcirkel.
Krümme, die, krokighet, knorr.
Krümmen, *v. a.* kröka, böja, göra krokig, vrida; krokna; sich –, *v. r.* kröka sig, böja sig, bugta sig; krusa sig; snyga sig; sich vor Alter –, gå krokig ell. lutad af ålder; sich vor Jemandem –, förödmjuka sig för någon.
Krummheit, die, krokighet, krumhet, bugtighet.
Krümmung, die, (*pl.* –en) krökning, böjning; krokighet, bugt, bugtighet. [kläde).
Krumpe, die, krympning (af
Krumpen, *v. a. & n.* krympa.
Krüppel, der, (*pl.* –) krympling.
Krüppelig, Krüppelhaft, *a.* lytt, ofärdig, lam, förlamad, vanför; vanskaplig.
Kruste, die, (*pl.* –n) skorpa (på bröd, sår etc.).
Krusten, sich, *v. r.* grädda sig,
Krustig, *a.* skorpig. [skorpna.
Krystall, se **Kristall.**
Kübel, der, (*pl.* –) balja, så, bunke.
Kubik-elle, die, kubikaln. **–fuß, der,** kubikfot. **–maß, das,** kubikmått. **–wurzel, die,** kubikrot. **–zahl, die,** kubiktal. **–zoll, der,** kubiktum. [mig.
Kubisch, *a.* kubisk, tärningfor-
Kübler, der, (*pl.* –) tunnbindare.
Kubus, der, kub, tärning.
Küche, die, (*pl.* –n) kök; mat, matlagning; kalte –, kall mat, matsäcksmat; die – besorgen, laga maten.
Küchen-bedienung, die, köksbetjening. **–garten, der,** köksträdgård. **–geräth, –geschirr, das,** kökskärl, kökssaker. **–gewächs, das,** kökskrydda. **–handtuch, das,** kökshandduk. **–herd, der,** köksspis. **–junge, der,** kockspojke, kökspojke. **–kraut, das,** köksört, kökskrydda. **–latein, das,** kökslatin, dålig latin. **–magd, die,** kökspiga, kökså. **–meister, der,** köksmästare. **–messer, das,** köksknif. **–salz, das,** koksalt. **–schabe, die,** torraka. **–schelle, die,** åkerklätt, backsippa. **–schrank, der,** köksskåp; skafferi. **–schürze, die,** kocksförkläde, köksförkläde. **–stube, die,** skafferi, fatbur. **–tisch, der,** köksbord. **–zettel, der,** köksedel, matsedel; uppsats på en måltidsanrättning.
Kuchen, der, (*pl.* –) kaka, tårta, bakverk, bakelse; tacka (jern etc.); (*glasbr.*) lerpropp, hvarmed lufthål i ugnen igentäppas. **–bäcker, der,** bakelsebagare, pastejbagare. **–schieber, der,** kakspade. **–teig, der,** kakdeg.
Küchlein, das, (*pl.* –) kyckling.
Kuckuck, der, (*pl.* –) gök, kuku; (*sjöt.*) ett slags blindlykta, tjuflykta; der – schreit, göken galer. **–sblume, die, –snägelein, das,** källkrasse, ängkrasse, gökblomster. **–sbrod, das,** (*bot.*) gökmat.
Kufe, die, (*pl.* –n) kar, så; mede (under en släde).
Küfer, der, (*pl.* –) tunnbindare.
Kuff, das, ett slags fartyg, koff.
Küfner, se **Küfer.**
Kugel, die, (*pl.* –n) kula, klot; boll; glob, sfer. **–bahn, die,** kegelbana; ett klots bana ell. väg. **–blume, die,** bergskrabba. **–büchse, die,** lodbössa. **–distel, die,** (*bot.*) klottistel, bolltistel. **–fest,** *a.* skottfri, som kulor ej genomtränga. **–form, die,** kulform. **–förmig,** *a.* klotformig, kulformig. **–kreisel, der,** snurra. **–maß, das,** kulmått. **–rund,** *a.* klotrund, sferisk. **–schrot, der,** rännkula. **–thee, der,** kejsarté. **–thierchen, das,** klotmask. **–zieher, der,** krats, plunderskruf. **–zirkel, der,** (*geom.*) sferisk cirkel.
Kugeln, *v. n.* rulla, vältra, trilla, tumla, kullra, hvälfva sig; lotta med kulor.
Kuh, die, (*pl.* Kühe) ko; junge –, qviga; blinde – spielen, leka

blindbock. **-blattern**, *pl.* kokoppor. **-blume, die**, kalfleka. **-dille, die**, surkulla. **-euter, das**, kojufver. **-fladen, der**, kobibba, koruka. **-fleisch, das**, kokött. **-fuß, der**, kofot; (*vulg.*) bössa. **-füßig**, *a.* kobent. **-haar, das**, kohår. **-haut, die**, kohud. **-hirt, der**, koherde. **-horn, das**, kohorn. **-kamm, der**, (*bergv.*) ett slags bala. **-käse, der**, ost af komjölk. **-koppel, die**, kohage. **-kraut, das**, bingelgräs, såpört. **-milch, die**, komjölk. **-mist, der**, kodynga, kospillning. **-pilz, der**, kosvamp. **-pocken**, *pl.* kokoppor. **-pockenimpfung, die**, koppympning. **-reigen, der**, herdeqväde, herdevisa. **-sauger, der**, nattskräfva. **-schelle, die**, koskälla. **-schwanz, der**, kosvans. **-stall, der**, kostall, kohus, fähus. **-weizen, der**, kohvete.

Kühl, *a.* kylig; sval, frisk. **-eimer, der**, kylflaska, kylfat med is uti att hålla vin kallt. **-faß, das**, kylare, kylfat. **-mittel, das**, kylande medel. **-ofen, der**, kylugn. **-pflaster, das**, kylplåster. **-salbe, die**, kylsalva.

Kühle, die, svalka, kyla, kylighet.

Kühlen, *v. a.* svalka, förfriska, kyla, läska, vederqvicka; sein Müthchen an Jemandem –, släcka sin harm på någon. – *v. n.* svalna, kallna, svalas.

Kühlend, *a.* svalkande, kylande, läskande, förfriskande, vederqvickande.

Kühling, der, (*pl.* -e) id (fisk).

Kühlung, die, (*pl.* -en) kylning, svalkning, svalka, förfriskning.

Kühn, *a.* dristig, tilltagsen, djerf, oförskräckt, behjertad.

Kühnheit, die, (*pl.* -en) djerfhet, dristighet, tilltagsenhet, vågsamhet.

Kühnlich, *av.* dristigt, vågsamt, djerft.

Kuhr, Kühr, die, val, urval.

Kühren, *v. a.* välja, utkora, söka ut.

Kühsewind, der, (*pl.* -e) härfvelvind.

Kuks se **Kux**.

Kukumer, die, (*pl.* -n) gurka.

Kumme, die, (*pl.* -n) djupt, rundt tråg ell. käril; spilkum.

Kümmel, der, kummin. **-branntwein, der**, kumminbrännvin aquavita, akevit. **-brod, das**, kumminbröd. **-käse, der**, kumminost.

Kummer, der, bekymmer, oro, grämelse, harm, sorg. **-los**, *a.* bekymmerslös, sorglös. **-losigkeit, die**, bekymmerslöshet, sorglöshet. **-voll**, *a.* bekymmersam, bekymmerfull, sorgfull, bedröflig, ängslig.

Kümmerlich, *a. & av.* bekymmerfull, bekymrad, orolig; eländig, usel, ömklig, slät, dålig; knapp, svår, med möda.

Kümmern, *v. n.* bekymra, sörja; göra bekymmer; (angehen) angå; vidkomma; was kümmert dich das? hvad går det dig an? hvad bryr du dig derom? sich über Etwas –, bekymra sig, oroa sig om något, sörja öfver något; sich um Etwas –, bekymra sig, bry sig om något; ich kümmere mich nicht darum, jag bekymrar mig ej derom, jag bryr mig ej derom.

Kümmerniß, die, (*pl.* -e) bekymmer, grämelse, harm, sorg.

Kummet, das, (*pl.* -e) arbetssele, verksele, lokor. **-horn, das**, bogträd. **-kette, die**, kedja som går från selen till vagnsstången.

Kumpan, der, (*pl.* -e) kamrat, följeslagare.

Kumpf, der, (*pl.* -e) skål, spilkum; bugt, böjning; (*mjöln.*) kugga.

Kund, *av.* kunnigt, bekant, kunbar, veterligt; – thun, kungöra, göra veterligt; – werden, blifva kunbar, blifva bekant. **-bar**, *a.* kunbar, kunnig, bekant. **-barkeit, die**, verldskunnighet. **-leute**, *pl.* kunder. **-machung, die**, kungörelse. **-mann, der**, kund, afnämare. **-schaft, die**, kännedom, kunskap, underrättelse; bekantskap; kunder; auf – ausreiten, rida ut på rekognoscering; eine große – haben, hafva många kunder. **-schaften**, *v. n. & a.* inhämta kunskap, utspeja, spana efter. **-schafter, der**, kunskapare, spejare, spion, efterspanare.

Kunde, die, kännedom, kunskap; ich habe keine – davon, jag har ingen kunskap derom; es ist zu meiner – gekommen, det har kommit till min kunskap.

Kunde, der, (*pl.* -n) kund, afnämare.

Künden, *v. a.* kungöra; förkunna, göra bekant.

Kundig, *a.* kunnig, förfaren, skicklig; er ist der ganzen Gegend –, han känner hela trakten ganska noga; einer Sprache – sein, vara hemma i ett språk.

Kündigen, *v. a.* kungöra; uppsäga.

Kündigung, die, uppsägning.

Kundlich, *av.* uppenbart, klart.

Künftig, *a.* tillstundande, nästkommande, framtida.

Künftig, Künftighin, *av.* för det tillkommande, hädanefter, framdeles, med tiden.

Kunkel, die, (*pl.* -n) slända, spinnrock; äfv.: qvinnokönet. **-adel, der**, adelskap på mödernet. **-lehen, das**, qvinnolän.

Kunst, die, (*pl.* **Künste**) konst; (*fig.*) skicklighet, färdighet, fintlighet, behändighet; mechanische Künste, mekaniska konsterna, handaslöjderna; die freien Künste, de fria konster; die bildenden Künste, de bildande konster; die schönen Künste, de sköna konster. **-apparat, der**, konstapparat. **-arbeit, die**, konstarbete. **-ausdruck, der**, konstord. **-beflissene, der**, en som studerar en konst. **-drechsler, der**, konstsvarfvare. **-erfahren**, *a.* konsterfaren, förfaren i en konst. **-erzeugniß, das**, konstens alster. **-färber, der**, konstfärgare. **-fertig**, *a.* konstfärdig. **-fertigkeit, die**, konstfärdighet, konstnärskap, konstskicklighet. **-fleiß, der**, konstflit, industri. **-freund, der**, konstälskare, konstvän. **-gebäude, das**, konstbyggnad. **-genosse, der**, konstförvandt. **-genossenschaft, die**, konstförvandtskap. **-griff, der**, konstgrepp, händighet, handlag. **-handel, der**, konsthandel, handel med ritningar, kopparstick etc. **-händler, der**, konsthandlare. **-kammer, die**, konstkabinett, konstkammare. **-kenner, der**, konstkännare. **-liebhaber, der**, konstvän, älskare af de sköna konsterna. **-los**, *a.* konstlös. **-mäßig**, *a.* konstmessig, öfverensstämmande med konstens reglor; konstenlig, teknisk. **-product, das**, konstens alster. **-rad, das**, konsthjul. **-reich**, *a.* konstrik, konstig. **-reiter, der**, konstberidare. **-reiterin, die**, konstberiderska. **-richter, der**, konstdomare, recensent. **-sammlung, die**, konstsamling. **-schacht, der**, (*bergv.*) konstschacht. **-schule, die**, konstskola. **-sinn, der**, konstsinne, smak, fallenhet för konster. **-sprache, die**, konstspråk. **-stück, das**, konststycke. **-tischler, der**, konstsnickare, ebenist, schatullmakare. **-verständige, der**, konsterfaren. **-verwandte, der**, konstförvandt. **-wasser, das**, springkälla, vattenkonst. **-werk, das**, konstverk. **-widrig**, *a.* konstvidrig, konststridande. **-wort, das**, konstord. **-zweig, der**, konstgren.

Künstelei, die, konstlande.

Künsteln, *v. a.* arbeta ell. göra något med konst; konstla, eftergöra genom konst.

Künstler, der, (*pl.* -) konstnär, artist; Niemand wird als – geboren, (*ordsp.*) alla äro barn i början. **-verein, der**, konstnärförening, konstnärsällskap.

Künstlerisch, *a.* konstnärlig, konstnäraktig.

Künstlich, *a.* konstig, gjord med konst, konstgjord; skicklig, sinnrik; konstlig, eftergjord, oäkta; -e Bleiche, konstblekning.

Künstlichkeit, die, konstighet, konst.

Kunterbunt, *a.* brokigt, om hvartannat.

Kuntjes, *pl.* (*sjöt.*) stufningskilar.

Kunz, der, katt, katthane.

Küpe, die, (*pl.* -n) kar, så.

Küper, der, (*pl.* -) kypare.

Kupfer, der, koppar; kopparkärl; kopparstick; finne (i ansigtet); in – stechen, gravera i koppar. **-ader, die**, kopparåder. **-artig**,

a. kopparaktig, kopparartad. **-bergwerk, das,** koppargrufva, kopparbergverk. **-blau, das,** bergblått. **-blech, das,** kopparbleck. **-dach, das,** koppartak. **-draht, der,** koppartråd. **-druck, der,** koppartryck. **-drucker, der,** koppartryckare. **-erz, das,** kopparmalm. **-farbe, die,** kopparfärg. **-farbig,** *a.* kopparfärgad. **-gang, der,** kopparstreck. **-gehalt, der,** kopparhalt. **-geld, das,** kopparpenningar. **-geräth, -geschirr, das,** kopparkärl. **-gesicht, das,** kopparansigte, rödbrusigt ansigte. **-grün, das,** koppargrönt. **-haltig,** *a.* kopparhaltig. **-hammer, der,** kopparhammare. **-hütte, die,** kopparhytta. **-kies, der,** kopparkis. **-münze, die,** kopparmynt. **-nase, die,** kopparnäsa. **-platte, die,** kopparplåt. **-presse, die,** kopparpress. **-rost, der,** kopparerg. **-röthe, die,** kopparrodnad. **-schlange, die,** kopparorm, äsping. **-schmied, der,** kopparslagare. **-stecher, der,** kopparstickare, gravör. **-stecherkunst, die,** kopparstickarkonst. **-stein, der,** skärsten. **-stich, der,** kopparstick. **-vitriol, der,** blåsten, bergblått, blåvitriol. **-waare, die,** kopparslagarearbete. **-wasser, das,** vitriol. **-wurm, der,** skeppsmask.

Kupfericht, *a.* kopparlik, kopparaktig.

Kupferig, *a.* som innehåller koppar; kopparfärgad; rödfnasig (i ansigtet).

Kupfern, *a.* af koppar; ein -er Kessel, en kopparkittel; -es Geschirr, kopparkärl; -e Pfanne, kopparpanna.

Kuppe, die, (*pl.* -n) topp, spets, öfra delen af något, hufvud.

Kuppel, die, (*pl.* -n) dôm, kupol, kupigt tak ell. torn; (Koppel) koppel.

Kuppelei, die, (*pl.* -en) koppleri.

Kuppeln, *v. a. & n.* koppla, sammankoppla; förena; agera kopplare ell. kopplerska.

Kuppelpelz, der, gåfva ell. arfvode till en kopplare ell. kopplerska.

Kuppler, der, (*pl.* -) kopplare.

Kupplerin, die, (*pl.* -nen) kopplerska.

Kupplerisch, *a.* kopplarelik. – *av.* på kopplarevis.

Kur, se **Cur.**

Kür, die, (*pl.* -en) val, valrättighet; die – haben, hafva frihet att välja.

Küraß, der, (*pl.* -e) harnesk, brösthamesk, kyrass.

Kürassier, der, (*pl.* -e) kyrassier, ryttare i harnesk.

Kurbe, Kurbel, die, (*pl.* -n) vef, krokigt handtag hvarmed något vrides omkring; spel, vindspel.

Kürbis, der, (*pl.* -se) kurbits; pumpa, kalebass. **-flasche, die,** kurbitsflaska, kalebass (en frukt). **-kern, der,** kurbitskärna.

Küren, *v. a.* kora, välja, utkora, söka ut.

Kurkumei, die, (*bot.*) gurkmeja.

Kürschner, der, (*pl.* -) bundtmakare, körsnär. **-handwerk, das,** bundtmakarehandtverk. **-waare, die,** bundtmakarearbete, pelsverk.

Kürsohn, der, (*pl.* -söhne) adopterad son.

Kurz, *a.* kort; kort till växten; kort och nätt; hopdragen; -es Gedächtniß, kort minne; -e Zeit, liten tid; -e Waaren, småvaror, kramvaror af jern, stål, koppar, messing etc.; in Kurzem, på kort tid, innan kort; vor Kurzem, för en kort tid sedan, nyss, nyligen; den Kürzeren ziehen, komma till korta, öfvervinnas. – *av.* kort, korteligen, i korthet; kort sagdt; – und gut, kort och godt, med få ord, utan omsvep; zu – kommen, komma till korta; über – oder lang, förr eller sednare, med tiden; – abfertigen, gifva kort besked; – angebunden sein, vara kort för hufvudet, vara snarsticken; – abbrechen, afbryta tvärt; Jemanden – halten, hålla någon i tygeln, ej lemna en mycken frihet. **-armig,** *a.* kortarmad. **-athmig,** *a.* andtäppt, trångbröstad. **-bein, das,** en art ödla. **-beinig,** *a.* kortbent. **-geschoren,** *a.* kortklippt, kortskuren. **-gewehr, das,** korsgevär, hillebard. **-haarig,** *a.* korthårig, kortluggig. **-halsig,** *a.* korthalsad. **-sichtig,** *a.* kortsynt, närsynt; som har inskränkta insigter ell. trångt begrepp. **-sichtigkeit, die,** kortsynthet; inskränkta insigter. **-stämmig,** *a.* lågstammig. **-weil, die,** skämt, narri, löjligt tal ell. upptåg; lappri; tokeri, tidsfördrif. **-weilen,** *v. n.* skämta, tokas, fördrifva tiden. **-weilig,** *a.* skämtsam, nöjsam, rolig; tokrolig, löjlig, lustig, putslustig.

Kürze, die, korthet; sammandrag; in –, kort sagdt, med få ord; in der –, innan kort.

Kürzen, *v. a.* förkorta, afkorta, göra kortare, sammandraga.

Kürzlich, *av.* korteligen, i korthet; för kort tid sedan, nyligen.

Kurzum, *av.* kort sagdt, med ett ord, utan omsvep, rent af, kort och godt. [okonstladt.

Kurzweg, *av.* kort, enkelt,

Kuschen, *v. n.* kusa (om hundar), lägga sig ned och krypa på magen; (*fig.*) krypa, förödmjuka sig.

Kuß, der, (*pl.* **Küsse**) kyss. **-hand, die,** handkyss.

Küssen, *v. a.* kyssa; sich –, kyssas, kyssa hvarandra.

Küssen, das, kyssande, kyssning.

Küste, die, (*pl.* -n) kust, strand, sjökust, hafskant.

Küsten-bewahrer, der, strandridare. **-bewohner, der,** strandbo. **-fahrer, der,** kustfarare; skärgårdsfartyg. **-fahrt, die,** kustfart. **-handel, der,** kusthandel. **-wache, die,** strandvakt.

Küster, der, (*pl.* -) klockare. **-amt, das,** klockaretjenst, klockaresyssla.

Küsterei, die, (*pl.* -en) klockareboställe, klockaregård.

Kutsch-dach, das, vagnstak. **-feder, die,** vagnsfjäder. **-fenster, das,** vagnsfönster. **-kasten, der,** vagnskorg, vagnskoffert. **-pferd, das,** vagnshäst.

Kutsche, die, (*pl.* -n) täckvagn.

Kutschen-baum, der, bom på en vagn. **-bock, der,** kuskbock. **-gestell, das,** vagnsunderrede. **-haus, das,** vagnshus, vagnslider. **-himmel, der,** himmel, tak på en vagn. **-macher, der,** vagnmakare. **-quaste, die,** tofsbak på en vagn; vagnstofs. **-rad, das,** hjul på en täckvagn. **-riemen, der,** vagnsrem, hvarpå korgen hvilar. **-schlag, der, -thür, die,** vagnsdörr. **-steuer, die,** afgift för rättigheten att hålla hästar och vagn.

Kutscher, der, (*pl.* -) kusk, körare. **-bock, -sitz, der,** kuskbock. **-peitsche, die,** kuskpiska.

Kutschiren, *v. n.* kuska, köra en vagn.

Kutte, die, (*pl.* -n) munkkåpa; kjortel; die – anlegen, blifva munk; die – ablegen, öfvergifva klosterlefnaden.

Kuttel, die, (*pl.* -n) inmäte, inelfvor; ränta (af kreatur); råk (af fisk). **-fisch, der,** bläckfisk. **-flecke, die,** slarfsylta. **-hof, der,** slagtarhus. **-markt, der,** ställe der innanmäten försäljas.

Kutten-geier, der, (*pl.* -) ett slags gam, (vultur papa).

Kutter, der, (*pl.* -) kutter (fartyg).

Kuttler, der, (*pl.* -) en som handlar med innanmäten.

Kux, der, (*pl.* -e) lott, part ell. andel i en grufva. **-kränzler, der,** bergsman som reser omkring och säljer grufparter.

L.

L, l, das, ett L, l, tolfte bokstafven i alfabetet; **L-Laut,** l-ljud; **L-Ton,** l-ton.

Lab (Laab), **das,** löpe, ystad mjölk. **-kraut, das,** (*bot.*) jungfru Marie sänghalm. **-magen, der,** löpe, ystad mjölk i fjerde magen på unga idisslande djur.

Labbe, die, (*pl.* -n) (*vulg.*) labb, läpp, mun.

Labberdan, der, saltad kabiljo ell. torsk. [jollra.

Labbern, *v. n.* pladdra, prata,

Laben, *v. a.* ysta, göra lupen; förfriska, läska, svalka, kyla, vederqvicka; roa, förnöja; sich –

ysta sig, löpna, lefras; svalka sig; svalna, afkylas, hvila, rasta ut; friska upp (om vinden).

Labend, *a. p.* förfriskande, läskande, vederqvickande, svalkande, kylande.

Laberdan se **Labberdan**.

Labet, *a.* bet; – machen, göra bet; – werden, blifva bet (i kortspel). [styrkdryck.

Labetrunk, **der**, läskedryck,

Laborant, **der**, (*pl.* -en) laborant, kemist; distillerare; alkemist, guldmakare.

Laboratorium, **das**, (*pl.* **Laboratorien**) laboratorium, kemisk verkstad.

Labsal, **das**, (*pl.* -e) **Labung**, **die**, (*pl.* -en) förfriskning, vederqvickelse, styrkning; tröst, lindring, lättnad, lisa.

Labyrinth, **das**, (*pl.* -e) labyrint, irrgång.

Lachbaum, **der**, träd, som är så stort att det kan lakas ell. upphuggas för att få harts deraf.

Lache, **die**, (*pl.* -n) pöl, kärrpuss, sumpigt ställe; märke hugget i träd; (Gelächter) skratt, löje; eine – aufschlagen, gapskratta, ge upp ett gapskratt.

Lächeln, *v. n.* le, småle, småskratta, mysa; mit -dem Munde, med leende mun.

Lächeln, **das**, småleende, mysande, löje, smålöje; ein anmuthiges –, ett täckt löje; ein höhnisches –, ett försmädligt löje.

Lachen, *v. a.* (*T.*) märka, sätta märka på (träd); afbarka (träd); hugga en gångsteg i en skog.

Lachen, *v. n.* skratta; über Jemanden –, skratta åt någon; laut –, storskratta; Jemanden – machen, komma någon att skratta; – daß Einem die Augen übergehen, skratta så att tårarne komma i ögonen på en; ins Fäustchen –, le i mjugg; sich krank –, skratta sig sjuk, kikna af skratt; sich todt –, skratta sig fördervad; das ist zum Todtlachen, deråt kan man skratta sig till döds; hier ist nichts zu –, här är ingenting att skratta åt.

Lachen, **das**, skratt, skrattande, gapskratt; löje, leende; sich des -s enthalten, afhålla sig ifrån skratt; vor – sterben, dö af skratt.

Lachend, *a.* skrattande; leende, glad, täck, behaglig.

Lachenswerth, *a.* värd att skratta åt, löjlig.

Lacher, **der**, (*pl.* -) skrattare, en som gerna skrattar; spefogel, begabbare.

Lächerlich, *a.* löjlig, narraktig; – machen, ins Lächerliche ziehen, förlöjliga, vända i åtlöje; eine -e Figur, en löjlig figur; mir ist eben jetzt nicht – zu Muthe, jag är just ej fallen för att skratta nu.

Lächerlichkeit, **die**, löjlighet, narraktighet.

Lächern, *v. imp.* es lächert mich, mich lächert, det väcker löje hos mig, jag måste skratta deråt; es lächert mich nicht, jag har ingen lust att skratta.

Lach-krampf, **der**, skrattkramp, skrattsjuka. **-lust**, **die**, skrattlust, skrattsjuka. **-lustig**, *a.* skrattsjuk, mycket fallen för att skratta. **-muskel**, **der**, skrattmuskel. **-taube**, **die**, skrattdufva.

Lachs, **der**, (*pl.* -e) lax. **-fang**, **der**, laxfångst, laxfiske. **-forelle**, **die**, laxöring, örlax. **-netz**, **das**, laxnot, laxnät. **-wurm**, **der**, laxmask, laxlus.

Lachter, **das**, (*pl.* -) famn, famnmått. **-baum**, **der**, barkadt ell. på annat sätt märkt träd, som tjenar till råmärke. **-kette**, **die**, (*bergv.*) messingkedja om fem till sex famnar. **-maß**, **das**, måttstock af en famns längd och indelt i fyra 8-delar. **-schnur**, **die**, snöre, måttsnöre om tio till tolf famnars längd. **-stab**, **der**, måttstock som är en famn lång, två tum tjock och bred och indelt i sex 8-delar, hvar 8-del i tio tums.

Lack, **der**, (*plur.* -e) lack, gummilack, lackfernissa; lackering; (Siegellack) breflack; (Lackviole) lackviol. **-firniß**, **der**, lackfernissa. **-muuß**, **das**, lackmus. **-stock**, **der**, gul violbuske. **-viole**, **die**, lackviol.

Lackei, **der**, (*pl.* -en) lakej.

Lackiren, *v. a.* lackera; glasera.

Lackiren, **das**, lackering; glasering. [glaserare.

Lackirer, **der**, (*pl.* -) lackerare,

Lade, **die**, (*pl.* -n) låda, kista; draglåda; (*väfv.*) väfbom, lade. **-brief**, **der**, (Vorladung) stämning. **-platz**, **der**, lastageplats. **-schaufel**, **die**, laddskyffel. **-stock**, **der**, laddstock; sättare (i artill.). **-stopfer**, **der**, laddstock (vid bergsprängning). **-zange**, **die**, tång, hvarmed messingsslagare uttaga och insätta deglar i brännugnar.

Laden, *v. irr. a.* lasta, lassa; ladda; bjuda någon till sig; ein Schiff –, lasta ell. ladda ett skepp; ein Gewehr –, ladda ett gevär; scharf –, ladda skarpt; vor Gericht –, stämma för rätten; Schulden auf sich –, ådraga sig skulder; zu Gaste –, bjuda till gäst.

Laden, **der**, (*pl.* **Läden**) bod; magasin; lucka (för ett fönster etc.); offenen – halten, hålla bod; seinen – schließen, stänga sin bod. **-bank**, **die**, disk i en bod. **-bursche**, **der**, boddräng, bodkarl. **-dieb**, **der**, bodtjuf. **-diener**, **der**, bodbetjent. **-fenster**, **das**, bodfönster. **-flügel**, **der**, halfdörr i en bod; fönsterlucka. **-hüter**, **der**, bodvaktare; bodliggare, vara som ej kan afsättas. **-junge**, **der**, bodgosse. **-jungfer**, **die**, bodflicka, bodjungfru. **-meister**, **der**, mästare, som på embetets vägnar bivistar gesällernas sammankomster vid embetslådan. **-preis**, **der**, bodpris. **-thüre**, **die**, boddörr. **-tisch**, **der**, bodbord, bodtaffel. **-zins**, **der**, bodhyra.

Lader, **der**, (*pl.* -) pålassare; lastare; laddare; befraktare.

• **Lädiren**, *v. a.* såra, skada.

Ladung, **die**, (*pl.* -en) laddning, lastning, skeppsladdning, last; fora; bjudning; stämning; skott; gerichtliche –, laga kallelse, stämning; das Schiff ist in –, skeppet är under laddning; eine volle – geben, gifva eld med hela laget. **-splatz**, **der**, lastageplats. **-sschein**, **der**, förteckning på en skeppsladdning; konossement, fraktsedel.

Laf, **das**, (*sjöt.*) vatten.

Laffe, **der**, (*pl.* -n) våp, enfaldig stackare, tok, narr.

Läffelei, **die**, (*pl.* -en) kärlekshandel, kurtis; smek, smicker.

Läffeln, *v. a. & n.* göra kär ell. förälskad; kurtisera, smeka, smickra; hafva någon flygtig kärlekshandel.

Laffette, **die**, (*pl.* -n) lavett. **-nblock**, **der**, lavettblock. **-nstange**, **die**, bult på en lavett. **-nwand**, **die**, sidostycke ell. planka på en lavett.

Läffler, **der**, (*pl.* -) jungfrupilt, fruntimmerskarl, kurtisör.

Lage, **die**, (*pl.* -n) läge, belägenhet, ställning; tillstånd; hvarf, lag, bäddning, underlag, grund; lag ell. svalfva (af alla kanoner på ena sidan af ett skepp); lag (af ark); positur (i fäktning); eine – Steine, ett lag stenar; in übler – sein, vara i svår belägenhet; eine ganz verzweifelte –, en alldeles besatt ställning. [lägel.

Lägel, **das**, (*pl.* -) tunna, kagge;

Lagenweise, *av.* hvarftals.

Lager, **das**, (*pl.* – och **Läger**) lag, hvarf, säng, bädd, läger; tillhåll, näste, kula (för djur); lager, nederlag, magasin (af varor); läger, fältläger; bottensats, drägg; trälag hvarpå något lägges; (Krankenlager) sjukbädd; (*fig.*) sjukdom; ein verschanztes –, ett förskansadt läger; ein – aufschlagen, slå läger; einen Hasen im – schießen, skjuta en hare i lägret; eine Waare auf – halten, hålla lager af en vara. **-apfel**, **der**, vinteräpple, äpple, som tål att ligga öfver vintern. **-baum**, **der**, vedgård, vedstapel; timmerplats; brädgård; stapel, underlag. **-bestand**, **der**, behåll af ett varulager. **-bier**, **das**, öl, dricke som har lagt på lagen; iskällardricka. **-buch**, **das**, jordbok, mantalsbok; varulagersbok. **-faß**, **das**, lagerfat, liggare, stort fat. **-fieber**, **das**, fältsjuka. **-geld**, **das**, nederlagsafgift ell. penningar; afgift för rättigheten att hålla lager af varor; magasinshyra. **-haus**, **das**, magasin, förrådshus; stapelplats, nederlagsplats. **-holz**, **das**, fälld skog; omkullfallna

ell. kullblåsta träd, som blifvit liggande i skogen. -hütte, die, barack i fält. -keller, der, lagerkällare. -korn, das, korn som lägger sig på åkern. -krankheit, die, fältsjuka. -kunst, die, konst att sticka ut läger, konst att lägra en armé. -meister, der, regementsqvartermästare. -miethe, die, magasinshyra. -obst, das, vinterfrukt. -ruhr, die, rödsot i fält. -seuche, die, fältsjuka. -statt, -stätte, -stelle, die, bädd, bäddning; nattläger; hvilorum, lägerstad, lägerställe. -stroh, das, lägerhalm. -wache, die, lägervakt. -weise, *av.* hvarftals. -wuchs, der, alltför hastigt uppskjutande säd. -zins, der, magasinshyra.

Lagern, *v. a.* lägga, nedlägga, nedslå; sich -, lägga sig, lägra sig, slå läger.

Lahm, *a.* lam, borttagen, kontrakt; halt; (*fig.*) eländig, odug-lig; som ej passar; - gehen, halta; ein -er Arm, en lam arm; eine -e Entschuldigung, en lam ursäkt; ein -er Stil, en lam stil; Jemanden krumm und - schlagen, slå armar och ben af någon.

Lähme, Lahmheit, die, lamhet, borttagenhet.

Lahmen, *v. n.* blifva lam.

Lähmen, *v. a.* göra lam, förlama, lemlästa; gelähmt, lemlytt, borttagen.

Lähmung, die, lamhet, förlamning, ofärdighet, borttagenhet.

Lahn, der, guld- ell. silfverlan.

Laib, der, limpa, bulle, hembakadt bröd.

Laich, der, fiskrom', grodrom. -stelle, die, lekställe. -zeit, die, lektid.

Laichen, *v. n.* leka (om fiskar).

Laie, der, (*pl.* -n) lekman. -nbruder, der, -nschwester, die, lajbroder, lajsyster; munk, nunna, som blott förrättar verldsliga sysslor i kloster. -npfründe, die, andligt prebende, som innehafves af en verldslig person. -npriester, der, ovigd prest.

Lake, die, (*pl.* -n) lag, saltlag, sillag.

Lakei se **Lackei**.

Laken, das, (*pl.* -) kläde; tyg; lakan; duk.

Lakonisch, *a.* lakonisk, kort och eftertrycklig.

Lakritze, die, (*pl.* -n) lakrits, lakritsrot. -nsaft, der, lakritssaft.

Lallen, *v. n.* lalla, jollra, stamma.

Lallen, das, lallande, jollrande, stammande.

Lambertsnuß, die, (*pl.* -nüsse) lombardisk hasselnöt.

Lamentabel, *a.* beklaglig, jemmerfull, bedröflig; eländig.

Lamentation, die, (*pl.* -en) beklagande, veklagen.

Lamentiren, *v. n.* jemra sig, beklaga.

Lamm, das, (*pl.* **Lämmer**) lam. -fell, das, lamskinn. -fleisch, das, lamkött. -fromm, *a.* from som ett lam. -sbraten, der, lamstek. -sgeschlinge, das, innanmäte af lam. -sviertel, das, lamsfjerding. -wolle, die, lamull. -zeit, die, lamningstid, tiden då fåren lamma.

Lämmchen, das, (*pl.* -) litet lam, lamunge.

Lammen, *v. n.* lamma, få lam.

Lämpchen, das, (*pl.* -) liten lampa.

Lampe, die, (*pl.* -n) lampa.

Lampen-docht, der, lampveke. -fuß, der, lampfot. -putzer, der, lampputsare. -rauch, der, lamprök. -röhre, die, lamppipa. -ruß, der, lampsot. -ofen, der, pipa, rör deri sjelfva veken i lampor ligger. -stock, -träger, der, ställning under en lampa ell. lykta. -wärter, der, lampputsare, lykttändare.

Lamprete, die, (*pl.* -n) lampret, nejonöga.

Lancette se **Lanzette**.

Land, das, (*pl.* -e & **Länder**) land; landskap, landsort; landsbygd; åker, åkerfält; mark, grund, jordstycke, jordsmån; festes -, fast land; zu Wasser und zu -e, till lands och vatten; zu -e reisen, resa till lands; das - bauen, odla jorden; auf dem -e, på landet, på landsbygden; über - gehen, resa landvägen; im -e, i landet; außer -es, utomlands; (*sjöt.*) ans - gehen, gå i land; ans - setzen, sätta i land; vom -e absetzen, lägga ut ifrån land; - und Leute, land och folk. -adel, der, landtadel, adel från landsorten. -amtmann, der, högste embetsmannen på landet i Schweiz. -arzt, der, läkare i en provins ell. landsort, provincialläkare. -bar, *a.* tjenlig till landstigning; som kan tillandas. -bau, der, landtbruk, åkerbruk, jordbruk. -baumeister, der, landtbyggmästare. -bote, der, landtbåd, riksdagsfullmäktig af adeln i Polen. -buch, das, förteckning på adeln, dess besittningar etc. i ett land. -edelmann, der, adelsman från landet. -enge, die, landttunga, näs. -esabschied, der, landtdagsbeslut; beslut på ett möte af landtständerna. -esart, die, sed, plägsed i en landsort; ett lands art, egenskap, beskaffenhet. -esausschuß, der, utskott af landtständerna. -esbeschreibung, die, landskapsbeskrifning. -eserzeugniß, das, landsprodukt, ett lands alster ell. afkastning; landtmannavara. -esfolge, die, efterföljd i regeringen; innevånarnes skyldighet i ett land att lyda landsherrens uppbåd. -esfürst, der, landsfurste, regerande furste, landsherre. -esfürstlich, *a.* landsfurstlig, som tillhör ell. tillkommer en regerande furste. -esgebrauch, der, landssed. -esgrenze, die, landamärke. -eshauptmann, der, guvernör, landshöfding, ståthållare. -eshauptmannschaft, die, landshöfdingdöme, ståthållarskap. -esherr, der, landsherre, regerande furste. -esherrlich, *a.* som tillkommer en regerande furste. -esherrlichkeit, die, makt och rättigheter som tillkomma en regent ell. landsherre; landsherrlighet. -esherrschaft, die, envälde, högsta makten i ett land; regerande furste ell. furstinna. -eshöhe, die, landhöjd, landhöjning. -eshoheit, die, landshöghet, envälde, öfvervälde. -eshuldigung, die, allmän hyllning. -eskanzler, der, landskansler. -eskind, das, infödling, landets barn. -eskirche, die, landskyrka. -eskundig, *a.* landskunnig. -esmutter, die, landets moder. -esmünze, die, inländskt mynt. -esobrigkeit, die, ett lands öfverhet ell. regering. -espflicht, die, hyllning, trohetsed; Jemanden in -espflicht nehmen, taga trohetseden af någon. -esproduct, das, landsprodukt, ett lands alster ell. afkastning. -esregierung, das, ett lands regering ell. styrelse. -esschuld, die, nationalskuld, gäld hvarför ett land häftar. -essitte, die, landssed. -essprache, die, landets språk, tungomål. -estracht, die, nationaldrägt. -estrauer, die, landssorg, allmän sorg. -esüblich, *a.* vanlig, bruklig, vedertagen i ett land. -esvater, der, landsfader, landsherre. -esväterlich, *a.* landsfaderlig. -esvertrag, der, landsförening. -esverrath, der, landsförräderi. -esverräther, der, landsförrädare. -esverweisung, die, landsförvisning, landsflykt. -esverwiesen, *a.* landsflyktig, landsförvist. -flagge, die, flagg som hissas vid landkänningar ell. då land synes. -flüchtig, *a.* landsflyktig, biltog. -flüchtigkeit, die, landsflykt, landsflyktighet. -forstmeister, der, öfverjägmästare. -fracht, die, frakt till lands. -fräulein, das, landtfröken. -friede, der, landsfred. -geistliche, der, prest på landet, landtprest. -gemeinde, die, socken ell. samfund på landet. -gericht, das, provincialdomstol; öfverdomstol på landet. -graf, der, landtgrefve. -grafschaft, die, landtgrefskap. -grenze, die, gränsen af ett land; landamärke. -giltig, *a.* giltig, antagen, vedertagen, fastställd i ett land. -gut, das, landtgods, landtegendom, landtgård. -handel, der, landthandel. -haus, das, landthus, landtgård, landtställe. -haushalter, der, landthushållare. -haushaltung, die, landthushållning. -heer, das, landtarmé. -jäger, der, landtjägare. -jägermeister, der, landtjägmästare. -junker, der, landtjunkare. -kammer, die, lands-

kontor. -kämmerer, der, landskamrer. -karte, die, landkarta. -kennung, die, (*sjöt.*) landkänning. -kirche, die, kyrka på landet, bykyrka. -krabbe, die, landkrabba. -krämer, der, månglare, krämare som går omkring på landet med smått kram. -krebs, der, landtkräfta, bergskräfta. -kundig, *a.* allmänt bekant, landskunnig. -kutsche, die, forvagn, postvagn. -läufer, der, landstrykare, skojare. -läuferin, die, landtstrykerska, skojerska. -läufig, *a.* flyktig, ostadig; allmänt bekant; bruklig, vedertagen i ett land. -leben, das, landtlefnad, landtlif. -leute, *pl.* landtfolk, landtmän. -los, *a.* landlös. -luft, die, landluft. -macht, die, landtmakt, krigsmakt till lands, landttroppar. -mädchen, das, landtflicka, bondflicka. -mann, der, landtman, landtbo, bonde. -marschall, der, landtmarskalk. -messer, der, landtmätare. -meßkunst, die, landtmätarkonst. -miliz, die, landtvärn. -pfarre, die, pastorat på landet. -pfarrer, der, sockneprest, prest på landet. -pfleger, der, prefekt, höfding, ståthållare, landshöfding. -plage, die, landsplåga. -prediger, der, landprest, prest på landet. -rath, der, landtråd. -recht, das, landsrätt, landslag, stadgar ell. lag som tillhöra en provins ell. landsort. -regen, der, regn som faller allmänt öfver hela landet. -reise, die, landtresa, resa till lands. -reiter, der, landtridare, en som rider omkring på landet och ser efter att ingen oordning sker. -reiterei, die, en landtridares trakt, boställe ell. syssla. -rentamt, das, landtränteri. -rentmeister, der, landträntmästare. -richter, der, domare på landet, häradshöfding, lagman. -rücken, der, landrygg. -saß, der, landtbonde, ägare af ett frälsegods. -sässig, *a.* besuten. -schaft, die, landskap, provins, höfdingedöme, landsort; landskapsstycke; ständerna i ett land. -schaftlich, *a.* provincial, en provins ell. landsort tillhörig. -schaftsmaler, der, landskapsmålare. -schaftsmalerei, die, landskapsmålning. -schloß, das, landtslott. -schnecke, die, jordsnäcka, snigel. -schöppe, der, bisittare i en lagmans ell. häradsrätt. -schreiber, der, häradsskrifvare; landskanslist, aktuarie. -schreiberei, die, landskansli, landskontor. -schule, die, sockenskola. -schwalbe, die, hussvala. -see, der, insjö. -seuche, die, farsot, epidemisk sjuka. -sicht, die, (*sjöt.*) landsigte. -sitz, der, landtgård, landtegendom, gods. -sknecht, der, landsknekt; landssoldat; lanter (ett slags kortspel). -sleute, *pl.* landsmän. -smann, der, landsman. -smännin, die, landsmaninna. -smannschaft, die, landsmanskap. -soldat, der, landssoldat. -spitze, die, landsudde, näs. -stadt, die, uppstad, småstad. -stände, *pl.* landtständer. -sterben, das, dödlig farsot. -straße, die, landsväg. -streicher, der, landstrykare. -strich, der, landsträcka, distrikt, domsaga. -stube, die, domsal; rum der landtständerna samla sig ell. landtdomare sitta. -sturm, der, landstorm, alla innevånares uppbåd till landets försvar. -syndikus, der, landtständernas taleman ell. advokat. -tafel, die, arkiv, förvaringsställe för allmänna handlingar. -tag, der, landtdag, riksdag. -truppen, *pl.* landtroppar. -verderblich, *a.* landsförderflig. -vogt, der, landtfogde, landsdomare, landshöfding, guvernör. -vogtei, die, fögderi; höfdingdöme, landshöfdingdöme. -volk, das, landtfolk, allmoge. -wärts, *av.* åt land, inåt landet. -weg, der, landväg; auf dem -e (zu Lande), landvägen, till lands. -wehr, die, landtvärn, beväring; hinder, gräns, förmur. -wehrmann, der, landtvärnsman, beväringskarl, beväringsyngling. -wein, der, inländskt vin; (*fig.*) dåligt vin. -wind, der, landvind. -wirth, der, landthushållare, jordbrukare, åkerbrukare. -wirthschaft, die, landthushållning, jordbruk, åkerbruk. -wirthschaftlich, *a.* hörande till landthushållningen; -e Academie, landbruksakademi. -wirthschaftsbetrieb, der, landtmannarörelse. -wolle, die, inhemsk ull. -zins, der, hemmansskatt. -zunge, die, landttunga, udde.

Landen, *v. n.* landa, landstiga, komma i land.

Länderei, die, (*pl.* -en) landtegendom, jordegendom, åkerfält.

Ländlich, *a.* landtlik, landsbygden ell. landet tillhörig, bruklig på landet; enkel, okonstlad; ein -es Fest, en landtfest, landtlig fest; -, sittlich, (*ordspr.*) hvart land har sin sed.

Landung, die, (*pl.* -en) landstigning, landgång. -splatz, der, landstigningsplats.

Lang, *a.* & *av.* lång; långvarig; stor, hög; ein -er Mann, en lång karl; sechs Ellen -, sex alnar lång; die Zeit wurde mir -, tiden blef mig lång; wer - hat, läßt - hängen, (*ordspr.*) den som har råd, slår stort på; vor -er Zeit, för längesedan; vor -en Zeiten, för långliga tider sedan; auf die -e Bank geschoben werden, komma på långbänken; -e Handschuhe, långhandskar; ein Kleid länger machen, göra en klädning längre; über - oder kurz, förr eller sednare; -e Weile haben, hafva ledsnad; -e Brühe, tunn sås; -e Finger machen, (*fig.*) hafva långa fingrar, stjäla. -armig, *a.* långarmad. -beinig, *a.* långbent. -fisch, der, långa. -gedehnt, *a.* långt utsträckt; vidlyftig. -geschwänzt, *a.* långsvansig. -gespitzt, *a.* långspetsig. -gestreckt, *a.* långsträckt. -haarig, *a.* långhårig. -hals, der, (*sjöt.*) långhals. -halsig, *a.* långhalsad. -händig, *a.* långhändt. -hin, *av.* på längden, längsefter. -holz, das, timmer. -muth, der, -müthigkeit, die, långmod, långmodighet. -müthig, *a.* långmodig, mild, efterlåten. -nasig, *a.* långnäsig, långnäst. -ohr, das, långöra, sloköra; (*fig.*) åsna; dum, inbillsk menniska. -öhrig, *a.* långörad. -rund, *a.* långrund, oval, elliptisk. -schattig, *a.* som kastar en lång skugga. -schwanz, der, långsvans. -schläfer, der, sofvare, sjusofvare. -sichtig, *a.* långsynt, som ser på långt håll. -stroh, das, långhalm. -weile, die, ledsnad. -weilen, *v. a.* göra ledsen, ledsna ut; sich -, långledas, ledas. -weilig, *a.* långvarig, långtrådig, ledsam, tråkig; ein -es Buch, en ledsam bok. -wierig, *a.* långvarig, långlig, ledsam. -wierigkeit, die, långvarighet.

Lange, *av.* länge, lång tid, långvarigt; långt; långsamt; på långt när; - her, långt förut, länge sedan; wie -, huru länge; - vorher, långt förut; - nachher, långt efter; das dauert zu -, det dröjer för länge; so - ich lebe, så länge jag lefver; - nicht so groß, icke på långt när så stor; - lebend, långlifvad.

Lange, die, (*pl.* -n) långa (fisk).

Länge, die, (*pl.* -n) längd, långvarighet; långsamhet; longitud; in der -, i längden; in die -, på långmål; der - nach, på längden, efter längden; nach der -, längsefter, längsutåt; Etwas in die - ziehen, draga ut på tiden med något; das thut auf die - nicht gut, det gör i längden intet godt; das geht auf die - nicht, det bär sig icke i längden. -ngrad, der, längdegrad. -nmaß, das, längdmått.

Langen, *v. n.* hinna till, uppnå, komma intill, förslå, räcka till, vara nog, vara tillräcklig; växa, tilltaga.

Längen, *v. a.* uttänja, utsträcka, göra längre, förlänga, draga ut.

Länglich, *a.* något lång, aflång, långlagd; - von Gesicht, långlagd; -rund, långrund, oval, elliptisk.

Längs, *praep.* längs efter, utefter, utmed; - der Mauer, längs efter muren; - des Flusses, längs floden; - des Ufers, utmed stranden. -seite, die, långsida.

Langsam, *a.* & *av.* långsam, sen, senfärdig, trög; långvarig; ein -er Arbeiter, en långsam arbetare; - wirkendes Gift, långsamt gift; die Zeit verstreicht -, tiden går långsamt; wer - kommt, kommt auch, bättre sent än aldrig.

Langsamkeit, die, långsamhet, senfärdighet, tröghet.

Längst, *a.* (*sup.* af lang) längst, högst; die -e Nacht, längsta natten; am -en, längst; i längsta laget; aufs -e, längstens, i det längsta; sednast.

Längst, *av.* länge, längesedan, långt för detta; das habe ich - gewußt, det har jag längesedan vetat.

Lanze, die, (*pl.* -n) lans, spjut, pik; eine - mit Jemandem brechen, spänna bälte med någon; mit eingelegter -, med fälld lans. **-nbrechen, das**, lansbrytning, dustränning, dusträunande. **-nritter, der**, dusträunare. **-nspitze, die**, lansspets. **-nträger, der**, lansförare, ryttare med lans.

Lanzette, die, (*pl.* -n) lansett, åderjern.

Lanzknecht, der, lansförare.

Lapp, *a.* slapp, slak; kraftlös.

Lappalie, die, (*pl.* -n) lappri, lapprisak.

Läppchen, das, (*pl.* -) liten lapp, liten stycke; liten slarfva, trasa; örtipp. [ländare.

Lappe, der, (*pl.* -n) lapp, lapp-

Lappen, der, (*pl.* -) lapp, slarfva, trasa; flick.

Lappen, *v. a.* lappa, laga, flicka.

Läpperei, die, (*pl.* -en) lappri, lapprisak, strunt.

Läppern, *v. a.* insamla i små poster. - *v. n.* smutta.

Läpperschuld, die, plockskuld, småskuld. [vig.

Lappig, *a.* lappig, trasig, slarf-

Läppisch, *a.* matt, platt; barnslig, pojkaktig, fjollig.

Lappländer, der, (*pl.* -) lapp, lappländare.

Lappländisch, *a.* lappsk.

Läppischen, *v. n.* fjollas, skalkas, galnas, rasa.

Läppischerei, die, (*pl.*-en) fjolleri.

Lärche, die, (*pl.* -n) **Lärchenbaum, der**, lärkträd.

Lärm, der, larm, buller; oljud, stoj, oväsende; alarm; - machen, göra larm, göra alarm; - blasen, blåsa alarm; - schlagen, slå alarm; viel - um Nichts, mycket alarm för ingenting. **-bläser, der**, alarmblåsare; upprorsstiftare. **-geschrei, das**, larmskri, larmrop. **-glocke, die**, larmklocka, stormklocka. **-kanone, die**, larmkanon. **-platz, der**, samlingsplats för krigsfolk då alarm slås. **-schuß, der**, larmskott. **-trommel, die**, larmtrumma.

Lärmen, *v. n.* larma, bullra, stoja, göra buller.

Lärmer, der, (*pl.* -) larmare, stojare, bullerbas.

Larve, die, (*pl.* -n) larf; mask, täckmantel; (*fig.*) sken, förställning; unter der - der Freundschaft, under vänskapets larf, under sken af vänskap.

Lasche, die, (*pl.* -n) lask, skarf, kli af kläder; flick, lapp; spannrem, skorem; skolask, plös.

Laschen, *v. a.* laska; (*vulg.*) smörja, piska upp.

Lasciv, *a.* okysk, otuktig, kåt; oanständig.

Lase, die, (*pl.* -n) stånka, stor kruka med pip.

Laß, *a.* trött, matt, uttröttad; lat, lätjefull. **-becken, das**, bäcken som brukas vid åderlåtande. **-binde, die**, åderbinda. **-brief, der**, fribref, frihetsbref, certifikat. **-eisen, das**, lansett; snäppare. **-gut, das**, gods som lemnas åt någon mot årlig ränta. **-hahn, der**, låstapp, skruftapp. **-kopf, der**, koppa. **-pflichtig**, *a.* skyldig att betala arfränta. **-reis, das**, små unga träd som man vid fällning af skog låter stå för att tillväxa. **-sünde, die**, forlåtlig synd. **-zapfen, der**, tunntapp.

Lassen, *v. irr. a. & n.* låta, låta bli, låta vara; (loslassen, überlassen) lemna, släppa, öfvergifva; (zulassen) låta, tillåta, tillstädja, göra att något sker; (unterlassen) underlåta, anstå; sein Wasser -, låta ell. kasta sitt vatten; zur Ader -, åderlåta; er wird nicht von ihr -, han lär ej öfvergifva henne; übrig -, lemna öfrig; im Stiche -, lemna i sticket; in Ruhe -, lemna i ro, lemna i fred; für einen wohlfeilen Preis -, lemna för godt pris; draußen -, lemna ute; Jemanden Etwas wissen -, låta en veta något; laß bleiben! låt blifva! dahin gestellt sein -, lemna derhän; sich gefallen -, vara nöjd med, gilla; es dabei bewenden -, låta blifva dervid; sein Thun und -, hans görande och låtande; ein Wort fallen -, fälla ett ord; sein Leben -, sätta lifvet till; von seiner Meinung -, gå ifrån sin mening; sich vor Freude nicht zu - wissen, vara utom sig af glädje; sich dankbar finden -, visa sig tacksam. - *v. imp.* anstå, passa, skicka sig; se ut; das läßt für keinen ehrlichen Mann, det anstår ej en hederlig man; das Kleid läßt ihm gut, klädningen passar honom väl.

Lässig, *a.* trött; försumlig, vårdslös, efterlåten.

Lässigkeit, die, trötthet, försumlighet, vårdslöshet, efterlåtenhet.

Läßlich, *a.* förlåtlig.

Last, die, (*pl.* -en) last, börda, tyngd; tunga, svårighet, möda; läst; laddning; pålaga; eine - tragen, bära en last, en börda; ihm wird viel zur - gelegt, det lägges honom mycket till last, det är mycket som han blir skyldig för; zur - fallen, falla till last, falla besvärlig.

Last-bar, *a.* lastbar, lastdragande, lastdryg, som kan lastas, som kan bära en börda. **-pferd, das**, packhäst, lastdragare. **-raum, der**, lastrum (i skepp). **-schiff, das**, transportskepp, lastdragare. **-träger, der**, lastbärare. **-tragend**, *a.* lastdragande. **-vieh, das**, lastkreatur. **-wagen, der**, lastvagn, fraktvagn, trossvagn, packvagn.

Lasten, *v. n.* tynga, betunga, ligga tungt på. - *v. a.* lasta.

Lastend, *a.* tung; svår, besvärlig.

Lastenfrei, *a.* skattfri.

Laster, das, (*pl.* -) last, odygd; förolämpning, skada. **-frei**, *a.* fri från laster. **-haft**, *a.* lastbar, lastfull, odygdig. **-haftigkeit, die**, lastbarhet, odygd, brottslighet. **-leben, das**, lastfullt lefverne.

Lästerer, der, (*pl.* -) lastare, försmädare, baktalare, hädare, bespottare.

Lästerlich, *a.* smädefull; skändlig, skamlig, gemen, nedrig.

Läster-maul, das, se **Lästerzunge**. **-rede, die**, försmädligt tal, baktal, hädelse. **-schrift, die**, smädeskrift, pasqvill. **-sucht, die**, förtalsamhet, häftig begärelse att tadla, att baktala och smäda. **-süchtig**, *a.* förtalsam. **-wort, das**, hädelse, hädeord, skällsord, baktal. **-zunge, die**, försmädande, baktalande tunga.

Lästern, *v. a.* häda, baktala, beskylla falskt, smäda, vanrykta, förtala, ljuga på; Gott -, häda Gud.

Lästern, das, smädande, hädande, hädelse, baktal.

Lästerung, die, (*pl.* -en) baktal; försmädelse; hädelse; ovett, skällsord.

Lästig, *a.* tung, svår, besvärlig, betungande, som är till last.

Lastigkeit, die, ett skepps drägtighet.

Lästigkeit, die, besvärlighet.

Lasur, -stein, der, (*pl.* -e) lazur, lazursten, himmelsblått. **-blau**, *a.* himmelsblå. **-farbe, die**, himmelsblått, lazurfärg, ultramarin. **-farben**, *a.* himmelsblå. [språket.

Latein, das, latin, latinska

Lateiner, der, (*pl.* -) latinare.

Lateinisch, *a.* latinsk.

Laterne, die, (*pl.* -n) lanterna, lykta. **-nmann, der**, lykttändare. **-npfahl, der**, lyktpåle. **-nputzer, der**, lyktputsare. **-nträger, der**, lyktbärare; lyktmask (fjäril).

Latsche, die, (*pl.* -n) gammal utsliten sko.

Latschen, *v. n.* draga benen efter sig när man går, hafva släpgång.

Latschig, *a.* som vid gåendet släpar fötterna.

Latte, die, (*pl.* -n) läkte, ribba, spira, spjäla; (*fig.*) lång och mager menniska; äfv.: ung telning. **-nart, die**, bila att klyfva läkter. **-nbaum, der**, träd som duger att hugga läkter af. **-nnagel, der**, läktspik. **-nwerk, das**, läktverk, läktlag.

Latten, *v. a.* beslå med läkter.

Lattich, der, laktuk.

Latun, das, latun, tunnt messingsbleck. **-hütte, die**, bruk der messing slås till bleck ell. plåtar. **-schläger, der**, messingsslagare.

Latwerge, die, (*pl.* -n) latverg, ett slags medicinskt mos.

Latz, der, (*pl.* **Lätze**) lapp, stycke, bröstlapp, bröststycke; lifstycke, undertröja.

Lau, *a.* ljum; (*fig.*) liknöjd, kallsinnig; ein -er Wind, en ljum vind; ein -er Freund, en ljum vän.

Laub, das, löf; allt löfvet tillsammans på ett träd; löfverk; das – bricht hervor, löfvet sprickar ut; das – verlieren, fälla löfvet; der Schlag steht im dritten –, (*skogsv.*) löfskogen är tre år gammal. **-apfel, der**, galläpple. **-baum, der**, löfträd. **-dach, das**, löftak, löfskjul. **-erhütte, die**, löfhydda, löfsal, löfkoja. **-erhüttenfest, das**, löfhyddohögtid. **-fall, der**, löffällning, löfvets affallande, tiden då löfvet faller af. **-fäller, der**, (*fig.*) hösten. **-fink, der**, domherre (fågel). **-frosch, der**, löffrö, löfgroda. **-fülle, die**, löfrikhet, lummighet. **-futter, das**, löf till vinterfodring. **-hahn, der**, orre. **-holz, das**, löfskog. **-knospe, die**, löfknopp. **-reich**, *a.* löfrik. **-rost, der**, ett slags sjukdom på vinstockar. **-rüst, die**, löfhydda. **-säge, die**, fin såg att utsåga löfverk och andra små sirater. **-schnur, die**, guirland af löf, feston. **-streu, die**, löfströ. **-thaler, der**, mynt om 6 francs. **-werk, das**, löfverk.

Laube, die, (*pl.* **-n**) löfhydda, löfsal, löfhvalf, buskhvalf. **-ngang, der**, hvalfgång.

Laubicht, *a.* löflik.

Laubig, *a.* löfrik, lummig.

Lauch, der, (*pl.* **-e**) lök, purjolök. **-farbe, die**, lökgrönt. **-farbig**, *a.* lökgrön. **-suppe, die**, löksoppa.

Lauer (Lauerwein), **der**, dåligt vin, som erhålles af drufvor, då de pressas andra gången.

Lauer, die, lur, bakhåll; auf der – sein ell. stehen, vara, stå på lur. **-grube, die**, (*jagtt.*) förtäckt grop ell. kula, der jägaren lurar på villebrådet. **-winkel, der**, bakhåll, gömvrå.

Lauerer, der, (*pl.* –) en som står ell. ligger på lur ell. i bakhåll, spejare, spion.

Lauern, *v. n.* lura på, passa på, ligga på lur, spionera.

Lauf, der, (*pl.* **Läufe**) lopp; gång, fortgång, fart; rör, pipa (på en bössa etc.); lopp, drill (i musik); im vollen -e, i fullt språng, med fulla segel (om fartyg); der Sache ihren – lassen, låta saken hafva sin gång; seinen Thränen freien – lassen, gifva fritt lopp åt sina tårar; der – des Wassers, vattnets lopp; der – eines Flusses, en flods fart; der – eines Siebes, båge på ett såll; der – des Lebens, lifvets lopp; das ist der – der Welt, så är verldens lopp; die Läufe (Läufte) eines Hasen, fötterna på en hare. **-bahn, die**, rännbana, löpbana, vädjobana; lefnadslopp. **-band, das**, ledband. **-bank, die**, gångstol, rullstol (för barn). **-bohne, die**, turkisk böna. **-bret, das**, (*boktr.*) presskärra. **-bursche, der**, springpojke. **-feuer, das**, löpeld; löpareld. **-geld, das**, handpenningar, värfningspenningar. **-graben, der**, löpgraf. **-hund, der**, parforcehund, stöfvare. **-jagen, das**, parforcejagt. **-junge, der**, springpojke. **-käfer, der**, jordborrare (insekt). **-kameel, das**, dromedar. **-karren, der**, skottkärra. **-kugel, die**, rännkula, löpkula. **-küster, der**, klockare, som ej bor invid kyrkan. **-paß, der**, respass; Jemandem den Laufpaß geben, förpassa någon, låta någon gå sin väg, drifva någon ur tjensten. **-rad, das**, tramphjul. **-schreiben, das**, cirkulär. **-stag, das**, (*sjöt.*) löpstag. **-stuhl, der**, gångstol. **-tuch, das**, mangelduk. **-zaum, der**, ledband. **-zeit, die**, löptid. **-zettel, der**, cirkulärbref, löpsedel.

Laufen, *v. irr. n.* löpa, springa, ränna; rinna, flyta; löpa, gå, sträcka sig; löpa, para sig; gelaufen kommen, komma springande; hin und her –, löpa af och an; geschwind –, löpa, springa snabbt; das Licht läuft, ljuset rinner, dryper; das Faß läuft, fatet rinner; das läuft auf Eins hinaus, det kommer på ett ut; Gefahr –, löpa fara; Risico –, löpa risk; es läuft ein Gerücht, det går ett rykte; das Gebirge läuft nach Morgen, berget sträcker sig åt öster; der Weg läuft rechts hinan, vägen löper (sträcker sig) upp åt till höger; wider die Ehre, die Verabredung ꝛc., strida mot äran, mot aftalan etc.

Laufend, *a.* löpande, springande; -e Rechnung, löpande räkning; -e Zinsen, löpande räntor; das -e Jahr, löpande året, nuvarande året; auf dem Laufenden (au courant) bleiben, vara fortfarande väl underrättad (om affärer etc.); Jemanden über Etwas auf dem Laufenden erhalten, sörja för att någon fortfarande bibehållar underrättelse om något.

Läufer, der, (*pl.* –) löpare; springare; löpare att rifva färger etc. med; rullning, lopp, löpning (i musik); löpare (i schack).

Läufisch, *a.* löpsk, yr, yster (om hästar); – sein, löpa.

Lauge, die, (*pl.* **-n**) lut. **-nartig**, *a.* lutaktig, alkalisk. **-nasche, die**, lutaska, bykaska. **-nfaß, das**, bykkar, bykså; lutkar, lutså. **-nhaltig**, *a.* luthaltig. **-nsalz, das**, lutsalt, alkali. **-ntuch, das**, askkläde, lutkläde. **-nzuber, der**, lutså.

Laugen, *v. a.* luta, byka, lutlägga. [ga.

Läugnen, se **Leugnen**.

Lauheit, Lauigkeit, die, ljumhet, liknöjdhet.

Laulich, *a.* litet ljum; liknöjd, likgiltig.

Laune, die, (*pl.* **-n**) lynne, sinnelag; nyck, kapris, grill, vurm, infall; (*vulg.*) vissa sjukdomar, såsom snufva, hosta, fluss etc.; fröhliche –, gladlynthet; üble –, elakt lynne, misslynthet, missnöjdhet; bei guter – sein, vara vid godt lynne.

Launig, *a.* gladlynt, glädtig, munter, lustig, skämtsam.

Launisch, *a.* nyckfull, underlig ell. ojemn till sinnes, knarrig, vresig.

Laus, die, (*pl.* **Läuse**) lus; die – läuft ihm über die Leber, (*fig. vulg.*) han är mycket snarsticken.

Lausche, die, lyssning; auf der – stehen, stå och lyssna.

Lauschen, *v. n.* lura, lyssna, stå på lur; lura på, passa på; an den Thüren –, lyssna vid dörrarne; auf Etwas –, lyssna på något; ich lauschte ihrem Gesange, jag lyssnade på hennes sång. [spejare, spion.

Lauscher, der, lyssnare, lurare,

Lause-geld, das, hundpenning, lumpenpenning. **-junge, -kerl, der**, lusrygg, lushund. **-kamm, der**, luskam. **-nest, das**, lusnäste. **-salbe, die**, lussalva. **-wenzel, der**, lumpen karl; sämsta sort röktobak. [sjuka.

Läuse-krankheit, -sucht, die, lus-

Lausen, *v. a.* löska, lusa; Jemandem die Kolbe –, (*vulg.*) tukta någon. – *v. n.* snålas, gnida.

Lauser, der, (*pl.* –) gnidare, smulgråt, girigbuk.

Lausig, *a.* lusig; snål, girig, nidsk; eländig, usel.

Laut, der, (*pl.* **-e**) ljud, läte, ton; klang; skall; lydelse, innehåll; ein langer –, en lång vokal.

Laut, *a.* hög, stark, gäll, ljudande. – *av.* högt, med hög röst; – reden, tala högt, tala hårdt; – werden lassen, låta blifva allmänt bekant.

Laut, *praep.* (med *genit.*) efter, enligt, i följd af, i kraft; – des Gesetzes, enligt lagen; – Rechnung, enligt räkningen.

Lautbar, *a.* som kan höras, högljudd; ryktbar, allmänt bekant.

Laute, die, (*pl.* **-n**) luta; die – spielen, spela på luta. **-nspieler, der**, lutspelare. **-nsteg, der**, strängbron på en luta. **-nzug, der**, lutstämma på klaver.

Lauten, *v. n.* ljuda, låta, klinga; skalla; låta höras; lyda, vara af innehåll; heta; wie lautet der Befehl? huru lydar befallningen? sein Name lautet, han heter, hans namn är; seine Antwort lautet so, hans svar lyder så; das lautet nicht fein, det låter icke artigt.

Läuten, *v. a. & n.* ringa; klämta; zu Grabe –, ringa för lik; zur Kirche –, ringa till kyrkan; er hat – hören, aber nicht zusammenschlagen, (*fig.*) han vet icke rätta sammanhanget af saken. [lare.

Lautenist, der, (*pl.* **-en**) lutspe-

Lauter, *a.* pur, ren, oblandad, oförfalskad; obefläckad; es ist die -e Wahrheit, det är rena sanningen. – *av.* lutter, idel, bara, blott, ej annat än; es ist – Eitelkeit, det är idel fåfäng; aus – Neid, af idel afund; – Unwahrheit, idel osanning.

Läuter, **der**, (*pl.* –) ringare, klämtare.
Läuter-besen, **der**, vaskqvast. –**feuer**, **das**, luttringseld. –**kasten**, **der**, lutterkar. –**kessel**, **der**, klarpanna. –**ofen**, **der**, lutterugn, distillerugn i svafvelhyttor. –**pfanne**, **die**, lutterpanna. –**stall**, **der**, kallpiss (hästsjukdom).
Lauterkeit, **die**, renhet, klarhet; uppriktighet.
Läutern, *v. a.* luttra, rena, skära, klara; rensa; raffinera, göra finare och renare, omdistillera; (*lagt.*) begära förklaring öfver och lindring uti en dom; Honig –, skira honung; der Himmel läutert sich, himlen klarnar.
Läuterung, **die**, luttrande, luttring, rening; klarning; raffinering.
Lauwarm, *a.* ljum; (*fig.*) kallsinnig, likgiltig; –es Wasser, ljumt vatten. [der, lavaström.
Lava, **die**, (*pl.* –s) lava. –**strom**,
Lavendel, **der**, lavendel. –**öl**, **das**, lavendelolja.
Laviren, *r. n.* lavera, kryssa, lofva, lofvera; vänta, afbida lugnt, stilla.
Lawine, **die**, (*pl.* –n) lavin, snömassa som rasar ner af berg.
Laxanz, **die**, (*pl.* –en) laxatif, purgermedel.
Laxiren, *v. a. & n.* laxera, afföra, purgera.
Laxirmittel, **das**, (*pl.* –) laxermedel, afförande medel, purgermedel. [sjukhus.
Lazareth, **das**, (*pl.* –e) lasarett,
Leben, **das**, (*pl.* –) lif; lefnad, lifstid; lefverne, lefnadssätt, lefnadslopp; föda, uppehälle; lif, liflighet; lif, nöje; ein fröhliches –, en glad lefnad; ein mühsames –, ett mödosamt lif; ein elendes – führen, lefva ett uselt lif; am – sein, vara vid lif, vara i lifvet; sich selbst ums – bringen, taga lifvet af sig, beröfva sig lifvet; mit dem – davon kommen, slippa undan med lifvet; beim – erhalten, bibehålla vid lif; um –s und Sterbens willen, för dödsfalls skull; Zeit meines –s, i all min tid, i alla mina lifsdagar; Leib und –, lif och lefverne, lif och blod; nach dem – malen, måla efter naturen; das ewige –, det eviga lifvet; bei meinem –, vid mittlif!
Leben, *v. n.* lefva, vara vid lif, hafva lif; uppföra sig; gut –, lefva väl; auf dem Lande –, lefva på landet; in den Tag hinein –, taga dagen som han kommer; – und – lassen, lefva och låta lefva; nichts zu – haben, hafva intet att lefva af; es lebe der König! lefve konungen! lebe wohl! lef väl!
Lebend, *a.* lefvande; –e Sprachen, lefvande språk.
Lebendig, *a.* lefvande, liflig; färsk; – machen, sätta lif uti, lifva, upplifva; –er Kalk, osläckt kalk; eine –e Quelle, en springbrunn; –er Zehente, qvicktionde; – verbrannt werden, blifva lefvande bränd; beim –en Gott! vid lefvande Guden! –**machung**, **die**, upplifvande, lifgifvande.
Lebendigkeit, **die**, liflighet, qvickhet; eftertryck, häftighet; die – der Erkenntniß Gottes, den innerliga öfvertygelsen om Guds tillvaro.
Lebenlang, **das**, lifslängd, lifstid, lefnadstid; mein –, hela min lifstid, i alla mina lifsdagar.
Lebens-abend, **der**, lefnadsafton. –**art**, **die**, lefnadssätt; uppförande, skick, umgängessätt, lefnadsvett, verld. –**bahn**, **die**, lefnadsbana. –**balsam**, **der**, lifsbalsam. –**beschreiber**, **der**, biograf. –**beschreibung**, **die**, lefvernesbeskrifning, biografi. –**dauer**, **die**, lifslängd. –**ende**, **das**, ändalykt. –**erfahrung**, **die**, lefnadsvett. –**faden**, **der**, lifstråd; lefnadstråd. –**frisch**, *a.* lefnadsfrisk. –**fristung**, **die**, lifvets uppehälle. –**gefahr**, **die**, lifsfara, lifsnöd. –**gefährlich**, *a.* liffarlig. –**geist**, **der**, lifsanda, lifskraft. –**geschichte**, **die**, lefnadshistoria, lefvernesbeskrifning. –**gewohnheit**, **die**, lefnadsvana. –**größe**, **die**, naturlig storlek. –**hauch**, **der**, lifsfläkt, lifspust. –**holz**, **das**, pockenholts. –**jahr**, **das**, lefnadsår. –**klugheit**, **die**, lefnadsklokhet. –**kraft**, **die**, lifskraft, lifhank. –**lang**, *av.* auf –, i all sin tid; på lifstid, för lifstid. –**länge**, **die**, lifslängd. –**länglich**, *a.* som är för lifstid, som räcker i ens lifstid; ein – Gefangener, en lifsfånge. –**lauf**, **der**, lefnadslopp; lefverne; lefvernesbeskrifning. –**licht**, **das**, lif. –**linie**, **die**, lifslinie (i hand). –**luft**, **die**, lifsluft. –**lust**, **die**, lefnadslust. –**lustig**, *a.* lefnadslustig. –**mittel**, **das**, lifsmedel, näringsmedel, viktualier. –**müde**, *a.* trött af lifvet. –**ordnung**, **die**, diet. –**regel**, **die**, lefnadsregel. –**saft**, **der**, lifssaft. –**satt**, *a.* ledsen vid lifvet, mätt på lifvet. –**stoff**, **der**, (*kem.*) oxygene. –**strafe**, **die**, lifsstraff, dödsstraff. –**thätigkeit**, **die**, lifsverksamhet. –**unterhalt**, **der**, lifsuppehälle. –**versicherung**, **die**, lifsförsäkring, lifassurans. –**wandel**, **der**, lefverne, lefnadsvandel, lefnadssätt, uppförande. –**wärme**, **die**, lifsvärma. –**wasser**, **das**, åtskilliga slag af distilleradt brännvin. –**weise**, **die**, lefnadssätt. –**weisheit**, **die**, lefnadsvishet, lefnadsklokhet. –**zeichen**, **das**, lifstecken, tecken till lif. –**zeit**, **die**, lifstid, lefnadstid; auf –, på ell. för lifstid; för alltid; Belehnung auf –, lifstidsförläning. –**ziel**, **das**, lefnadsmål, ändalykt.
Leber, **die**, (*pl.* –n) lefver; von der – weg reden, tala fritt och oförskräckt, tala som man tänker. –**ader**, **die**, hufvud- ell. lefverådor. –**balsam**, **der**, flocks (ört). –**blume**, **die**, slotterblomster. –**brand**, **der**, lefverbrand (sjukdom). –**braun**, *a.* lefverbrun. –**entzündung**, **die**, lefverinflammation. –**farbe**, **die**, lefverfärg. –**farben**, *a.* lefverfärgad. –**flecken**, **der**, lefverfläck, fräknon, fräkna. –**fuchs**, **der**, lefverfärgad häst. –**klee**, **der**, väpling. –**krankheit**, **die**, lefversjuka, sjukdom i lefvern. –**kraut**, **das**, lefverört, blåsippa, backsippa (anemone pulsatilla). –**leiden**, **das**, lefversjuka. –**moos**, **das**, lefvermossa. –**reim**, **der**, lefverrim, skämtsam vers, som fordom vid gästabud gjordes för fisklefvern. –**stein**, **der**, lefversten. –**sucht**, **die**, lefversjuka. –**süchtig**, *a.* sjuk i lefvern. –**thran**, **der**, lefvertran. –**wurst**, **die**, lefverkorf.
Lebewohl, **das**, farväl, afsked.
Lebhaft, *a.* liflig, qvick, munter; eftertrycklig, häftig; ein –er Blick, en liflig blick; – werden, blifva munter, blifva lustig; blifva hetsig.
Lebhaftigkeit, **die**, liflighet, lifaktighet, munterhet, qvickhet; eftertryck, häftighet.
Lebkuchen, **der**, (*pl.* –) pepparkaka. [gare.
Lebküchler, **der**, pepparkakba-
Leb-los, *a.* liflös, utan lif. –**losigkeit**, **die**, liflöshet. –**tage**, *pl.* lifsdagar; mein –, hela min lifstid, i alla mina lifsdagar. –**zeit**, **die**, lefnadstid; bei –en, i lifstiden.
Lechzen, *v. n.* plågas af törst, törsta så mycket, att man blir torr i munnen; spricka, remna (af brist på vatten); (*fig.*) längta, trängta efter något; die Erde lechzt, weil es nicht regnet, jorden remnar emedan det ej regnar; nach Blut –, törsta efter blod.
Leck, *a.* läck, otät, glisten; – sein, rinna, vara otät, läcka.
Leck, **der**, (*pl.* –e) läcka, spricka, springa; einen – bekommen, få en läcka. –**fäßchen**, **das**, droppbalja. –**wein**, **der**, droppvin, vin som dryper från kranen vid tappning.
Lecke, **die**, (*pl.* –n) hål ell. spricka, hvarigenom vattnet rinner ned; droppställe.
Lecken, *v. n.* läcka, rinna ut, rinna bort; vara otät, vara läck; drypa, rinna; das Faß leckt, fatet rinner.
Lecken, *v. a.* slicka; die Finger nach Etwas –, slicka fingrarne efter något; wider den Stachel – (löken), spjerna emot udden; alte Katzen – auch Milch, (*ordsp.*) gamla kattor läppja också mjölk.
Lecker, **der**, (*pl.* –) slickare, slekare, tallriksslickare.
Lecker, *a.* läcker, kräslig; eine –e Speise, en kräslig mat. –**bissen**, **der**, läckerbit, godbit. –**haft**, *a.* läcker, kräslig, kräsmagad, matgrann. –**haftigkeit**, **die**, läckerhet, kräslighet. –**maul**, **das**, läckermun, kräsmage. –**waare**, **die**, –**werk**, **das**, klifs, sötsaker.

-zahn, der, läckertand, läckermun.

Leckerei, die, (*pl.* -en) läckerhet, kräslighet; -en, *pl.* klifs, sötsaker.

Leckern, *v. n.* vara läcker.

Lection, die, (*pl.* -en) lektion, läsning, föreläsning; lexa; eine – aufgeben, gifva en lexa; seine – lernen, lära sig sin lexa; Jemandem eine derbe – (einen Verweis) ertheilen, lexa upp någon, gifva någon en dugtig lexa. **-scatalog, der**, lektionskatalog.

Lector, der, (*pl.* -en) lektor, läsmästare; aftonsångsprest.

Lectüre, die, lektyr, läsning; beläsenhet; böcker, *pl.*

Leder, das, (*pl.* -) läder, skinn, hud; hank (på hästar); englisches –, engelskt skinn; Jemandem das – gerben, piska upp någon; vom – ziehen, draga värjan. **-artig**, *a.* läderartad, läderlik. **-band**, der, (*bokb.*) läderband. **-bereiter, der**, läderberedare, garfvare. **-bereitung, die**, garfning, läderberedning. **-farbe, die**, läderfärg. **-färber, der**, läderfärgare. **-handel, der**, läderhandel. **-händler, der**, läderhandlare, skinnhandlare. **-riemen, der**, läderrem. **-waare, die**, lädervara, skinnvara. **-werk, das**, läderarbete. **-zucker**, der, bröstdeg.

Lederer, der, (*pl.* -) garfvare.

Ledern, *a.* af läder ell. skinn, läder...; (*fig.*) dålig; ledsam, tråkig; -er Schlauch, lädersäck; ein -er Mensch, en tråkig menniska.

Ledern, *v. a.* förse med läder; (*fig.*) piska upp.

Ledig, *a.* ledig; tom; fri, ogift; ein -er Wagen, en tom vagn; ein -es Pferd, en löshäst; -er Stand, ogift stånd; ein -er Mensch, en ogift; – sein, vara fri från sysslor, vara sysslolös; vara ogift; Jemandes los und – werden, blifva af med någon. **-gang, der**, sysslolöshet, lösdrifveri. **-gänger, der**, lösdrifvare.

Ledigkeit, die, ledighet, frihet; ogift stånd. [endast; absolut.

Lediglich, *av.* blott, allenast,

Lee, die, (*sjöt.*) lä. **-bord, das**, läbord, babord. **-brassen, die**, *pl.* läbrassar. **-segel, das**, läsegel, bonnet. **-seite, die**, läsida. **-wärts**, *av.* lä, lävart.

Leede se **Lehde**.

Leene, die, (*pl.* -n) vildsvinssugga.

Leer, *a.* tom; öde; ledig; (*fig.*) fåfäng; ein -es Zimmer, ett tomt rum; -er Raum, tomt rum; der -e Raum, (*T.*) tomma rymden, tomrum; mit -em Magen, med tom mage; – ausgehen, ej få något med; -e Versprechungen, fagra löften; -e Worte, tomma ord.

Leere, die, (*pl.* -n) tomhet, tom rymd, tomt rum; tomhet, brist, saknad.

Leeren, *v. n.* tömma, göra tom, uttömma, utrymma.

Leerheit, die, (*pl.* -en) tomhet.

Leerung, die, tömmande, uttömmande, utrymmande.

Lefze, die, (*pl.* -n) läpp (på vissa djur); flabb, trut.

Leg, *a.* låg, sank, lågländt; krasslig, sjuklig; låg, föraktlig; -es Bier, dufvet dricka. **-angel, die**, långref. **-bett, das**, (*hyttv.*) grop framför smältugnen, hvari den smälta metallen samlas. **-eisen, das**, fotjern. **-henne, die**, ligghöna, värphöna.

Legal, *a.* legal, laglikmätig.

Legalisiren, *a. a.* legalisera, lagligen stadfästa.

Legalität, die, legalitet, laglighet, rättmätighet.

Legat, das, (*pl.* -e) legat, donation, testamenterad gåfva.

Legat, der, (*pl.* -en) legat, påfligt sändebud.

Legatar, der, (*pl.* -e) person som fått testamente af lösören.

Legation, die, (*pl.* -en) legation, beskickning; deputation. **-srath, der**, legationsråd. **-ssecretär, der**, legationssekreterare.

Lege, die, (*pl.* -n) underlag, grundval; ställe hvarpå något lägges. **-geld, das**, inträdesafgift. **-stachel, der**, tagg, hvarmed vissa insäkter lägga sina ägg i andra djurs kött. **-zeit, die**, värptid, liggtid.

Legen, *v. a.* lägga, sätta, ställa; nedlägga; utbreda, utsträcka; auf den Tisch –, lägga på bordet; den Grund –, lägga grunden; ein Kind schlafen –, lägga ett barn; in Ketten –, lägga i bojor; in Falten –, lägga i veck; Eier –, värpa; an den Tag –, ådagalägga; Hand an Jemanden –, lägga hand på någon; Hand an sich selbst –, bära händer på sig sjelf; Hand ans Werk –, lägga hand vid saken, gripa saken an; Jemandem Etwas nahe –, låta någon förstå; reta någon; Jemandem Etwas ans Herz –, lägga en något på hjertat; ein Pferd –, vallacka en häst; das Land ist gelegt (*sjöt.*) säges då man seglat alldeles ur sigte af landet; ein Schiff vor Anker –, lägga ett skepp för ankar; ans Land –, (*sjöt.*) lägga till lands, lägga i land, lägga till; sich –, lägga sig; (*fig.*) upphöra, sagta sig; der Wind legt sich, vädret lugnar sig; sich zu Bette –, gå till sängs; sich schlafen –, lägga sig att sofva; sich auf Etwas –, lägga sig på, vinlägga sig om, egna sig åt något; sich auf Rechtsstudien –, vinnlägga sig om (lägga sig på) lagfarenheten; sich ins Mittel –, lägga sig emellan, förmedla; sich aufs Bitten –, börja att gifva goda ord.

Legende, die, (*pl.* -n) legend, helgons lefvernesbeskrifning. **-nschreiber, der**, författare af legender.

Leger, der, (*pl.* -) en som lägger, sätter, ställer något; liggare; landgång. [myckenhet.

Legion, die, (*pl.* -en) legion;

Legiren, *v. a.* legera, lojera, gifva guld och silfver deras rätta halt, beskicka.

Legiren, das, **Legirung, die**, lojering, tillsats.

Legislatur, die, lagstiftning; lagstiftande magt. [giltig.

Legitim, *a.* legitim, äkta, lag-

Legitimiren, *v. a.* legitimera, berättiga; offentligen erkänna; gilla.

Legitimation, die, legitimerande, laga bekräftelse. **-sschein, der**, uppvisningsbetyg.

Lehde, die, (*pl.* -n) linda, öde, obrukadt stycke land, trädesåker.

Lehen, das, (*pl.* -) län, förläning; länegods; in – geben, gifva i förläning; in – haben, hafva i förläning. **-anfall, der**, hemfall af ett län. **-bar**, *a.* underlydande; feodal; län..., läns.... **-barkeit**, die, länbarhet, besittning såsom af län; länspligt; länsegenskap. **-besitzer, der**, länsinhafvare. **-brief, der**, länsbref, förläningsbref. **-dienst, der**, länspligt, länsafgift. **-erbe, der**, arftagare till ett län. **-folge, die**, länsföljd. **-frau, die**, läntagerska, länsfru. **-frei**, *a.* länfri, arf och eget, som icke är län. **-gut, das**, förläningsgods, länegods. **-haft**, *a.* till län hörande. **-herr, der**, länsherre, längifvare. **-hof, der**, länsdomstol; länegods, länsegendom. **-mann, der**, läntagare, länsman, vasall. **-pferd, das**, häst som bör lemnas som länspligt. **-recht, das**, länsrätt. **-serbe, -sfolger, der**, arftagare ell. efterträdare i ett län. **-sfall, der**, hemfall af ett län. **-sgebühr, die**, länsafgift. **-sherr, der**, länsherre, länsgifvare. **-sherrlichkeit, die**, länsherrskap. **-spflicht, die**, länspligt. **-träger, der**, läntagare. **-wesen, das**, länsstyrelse, länsväsende. **-zins, der**, jordränta ell. skatt till länsherren. **-zinsfreiheit, die**, odalfrihet, odalegenskap, odalrätt.

Lehm, der, fet lera, ler. **-artig**, *a.* leraktig, lerartad. **-bereitung, die**, lerältning. **-boden, der**, lerbotten, lermark; lergolf. **-grube, die**, lergrop. **-hütte, die**, lerkoja, hydda, hvars väggar äro gjorda af lera och långhalm. **-schwalbe, die**, ett slags svalor som bygga bo i väggarne af lergropar. **-wand, die**, lervägg, mur af blandad lera och halm.

Lehmen, *v. a.* lera, lerslå.

Lehmern, *a.* af lera, ler...

Lehmicht, *a.* leraktig, lerig.

Lehmig, *a.* lerig, blandad med lera.

Lehn-bank, die, bänk med ryggstöd; lånebank. **-lackei, der**, hyrlakej. **-pferd, das**, hyrd häst.

-**schnur**, die, (*boktr.*) anslag hvaremot däckelarmen hvilar. -**sessel**, der, länstol, fåtölj. -**stuhl**, der, länstol, karmstol.

Lehne, die, (*pl.* -n) stöd; ryggstycke; rygg på en stol; länstol; äfv.: axelsprint, hjulpinne.

Lehnen, *v.a.* (stützen) stöda, stödja; (leihen) låna; den Stuhl an die Wand -, stödja stolen emot väggen; sich auf Etwas -, stödja sig på något; sich an die Wand -, stödja ell. luta sig emot väggen. - *v. n.* stödja sig; vara länspligtig till någon, hafva att betala i länsafgift.

Lehnung, die, stödjande; lånande; karm, stöd; die - an einer Treppe, ledstång vid en trappa.

Lehr-amt, das, läroembete. -**anstalt**, die, undervisningsanstalt, läroanstalt, lärosäte, skola. -**art**, die, undervisningssätt, lärosätt, läromethod. -**begierde**, die, lärgirighet, läraktighet, håg att lära. -**begierig**, *a.* lärgirig. -**begriff**, der, lärobyggnad, lärosystem. -**braten**, der, gesällkalas. -**brief**, der, lärbref, gesällbref. -**buch**, das, lärobok. -**bursche**, der, lärling, lärgosse. -**contract**, der, lärokontrakt. -**eifer**, der, ifver att lära. -**freiheit**, die, lärofrihet. -**gebäude**, das, lärobyggnad, lärosystem. -**gedicht**, das, lärodikt. -**geld**, das, lärpenningar; -geld geben, betala lärpenningar. -**gespärr**, das, (*byggn.*) sparrlag, hvarefter andra göras. -**grund**, der, lärogrund, grundsats. -**haft**, *a.* läraktig; lärorik; skicklig att lära andra. -**häuer**, der, lärling vid grufbrytningar. -**herr**, der, principal, mästare. -**jahre**, *pl.* läroår, lärotid. -**junge**, der, lärling, lärgosse. -**jünger**, der, lärjunge. -**kohle**, die, bästa sort stenkol. -**mädchen**, das, lärflicka. -**meinung**, die, läromening. -**meister**, der, lärmästare. -**meisterin**, die, lärmästarinna. -**methode**, die, läromethod, lärosätt. -**principal**, der, mästare, principal. -**probe**, die, läroprof, lärospån. -**punct**, der, lärosats. -**reich**, *a.* lärorik. -**saal**, der, auditorium. -**satz**, der, lärosats. -**spruch**, der, sentens, lärospråk, minnesspråk, tänkespråk. -**stand**, der, lärostånd. -**stil**, der, lärostil. -**stoff**, der, läroämne. -**stuhl**, der, lärostol, lärosäte, predikstol, katheder. -**stunde**, die, lärostund, skolstund. -**wand**, die, sidoväggen af en floddam. -**weise**, die, lärosätt, läromethod. -**werk**, das, läroverk; lärospån. -**wesen**, das, läroverker, *pl.* -**widrig**, *a.* irrlärig, kättersk. -**zeit**, die, lärotid, läroår.

Lehre, die, (*pl.* -n) lära; lärosats; lärdom, råd; varning; efterdöme, exempel; form, model, mönster (hos handtverk); kaliber; lära, läroår; die -n der Philosophie, filosofiens läror; nützliche -n, nyttiga lärdomar; bei einem Meister in der - stehen, vara i lära hos en mästare; einen Knaben in die - geben, sätta en gosse i lära.

Lehren, *v. a.* lära, undervisa, underrätta; hålla föreläsningar; Jemanden lesen -, lära någon att läsa; er hat mich diese Kunst gelehrt, han har lärt mig denna konstfärdigheten; Noth lehrt beten, (*ordsp.*) nöden drifver hund i band.

Lehrer, der, (*pl.* -) lärare. -**stelle**, die, lärareysssla.

Lehrerin, die, (*pl.* -nen) lärarinna.

Lehrling, der, lärling, lärgosse.

Leib, der, (*pl.* -er) kropp; lif, kroppen mellan axlarna och höften; buk, mage, underlif; lekamen; lif, lifskraft; lif (på kläder); hull; der hohle -, veka lifvet; Jemandem zu -e gehen, gå löst på någon, angripa någon; mit - und Leben, med lif och själ; - und Leben daran wagen, våga lif och lemmar dervid; - und Gut verlieren, förlora lif och egendom; bei -e nicht, alldeles icke, för all del icke, för Guds skull icke; bleibe mir vom -e, kom mig icke för nära; gesegneten -es sein, vara i välsignadt tillstånd; wohl bei -e sein, vara vid godt hull; er hat den Teufel im -e, fan regerar honom; er hat keine Ehre im -e, han är utan all heder; vom -e fallen, magra, falla af; seines -es keinen Rath wissen, ej veta något råd; offnen -es sein, hafva öppet lif. -**arie**, die, favoritaria. -**arzt**, der, lifmedikus. -**band**, das, gördel. -**binde**, die, skärp omkring lifvet. -**bürge**, der, gisslan. -**diener**, der, liftjenare. -**dienst**, der, dagsverke. -**dragoner**, der, lifdragon. -**eigen**, *a.* lifegen. -**eigene**, der, lifegen, slaf. -**eigenschaft**, die, lifegenskap, träldom. -**esbau**, der, kroppsbyggnad, kroppskonstitution, växt. -**esbeschaffenheit**, die, kroppsbeskaffenhet, kroppsbyggnad. -**esbewegung**, die, kroppsrörelse. -**esbürde**, die, foster, barn i moderlifvet. -**eserbe**, der, lifsarfvinge, bröstarfvinge. -**esfrucht**, die, lifsfrukt, foster; die - abtreiben, fördrifva fostret. -**esgebrechen**, das, lyte. -**esgestalt**, die, kroppskapnad. -**esglied**, das, kroppsdel. -**esgröße**, die, kroppsstorlek. -**eslänge**, die, kroppslängd. -**esleben**, das, bei -esleben, på lifstid, i lifstiden. -**esöffnung**, die, öppent lif, löst lif. -**esstärke**, die, kroppsstyrka. -**esstatur**, die, kroppsställning. -**essen**, das, favoritmat. -**esstrafe**, die, kroppsstraff, kroppsplikt, lifsstraff. -**esübung**, die, kroppsöfning. -**esverstopfung**, die, lifsförstoppning, hårdt lif. -**fall**, der, händelse att en lifegen dör utan arfvingar, då dess herre får ärfva honom. -**farbe**, die, liffärg. -**farben**, *a.* köttfärgad, liffärgad. -**garde**, die, lifgarde, lifvakt. -**gedinge**, das, lifgeding, apanage; det en man gifver sin hustru att lefva af efter hans död; lifränta för en enka, enksäte. -**gericht**, das, lifrätt. -**getränk**, das, lifdryck. -**gurt**, -**gürtel**, der, gördel, bälte, bukgjord. -**haft**, -**haftig**, *a.* kroppslig, lekamlig; liflig; i egen person. -**hölzer**, *pl.* (*sjöt.*) vaterbordsplankor. -**jäger**, der, lifjägare. -**koch**, der, lifkock, munkock. -**kutscher**, der, lifkusk. -**lackei**, der, liflakej. -**laus**, die, flatlus. -**lied**, das, favoritvisa. -**pacht**, die, lifstidsförpaktning. -**page**, der, lifpage. -**pferd**, das, lifhäst, favorithäst. -**recht**, das, ägande rätt öfver en annans person. -**regiment**, das, lifregemente. -**rente**, die, lifränta. -**rock**, der, lifrock; kaftan. -**schmerzen**, *pl.* -**schneiden**, -**weh**, das, magref, skärningar, slitningar i inelfvorna. -**schneider**, der, lifskräddare. -**schuster**, der, lifskomakare. -**schütz**, der, lifskytt. -**schwadron**, die, lifsqvadron. -**stück**, das, lifstycke, lif; favoritstycke; favoritpjes. -**stuhl**, der, nattstol. -**trabant**, der, lifdrabant. -**wache**, die, lifvakt, lifgarde. -**wäsche**, die, lintyg (skjortor, särkar etc.). -**wasser**, das, vatten i underlifvet. -**züchter**, der, en som njuter lifgeding, i synn. bonde, som vid afträdet af sin gård betingar sig underhåll, rum etc. af efterträdaren. -**zwang**, der, trängning till stolgång.

Leibchen, das, (*pl.* -) lif, lifstycke, korsett.

Leiben, *v. n.* vara lifaktig, lefva; das ist mein Onkel wie er leibt und lebt, det är lifaktig min onkel.

Leiblich, *a.* kroppslig, lekamlig; köttslig; ein -er Eid, en liflig ed; -er Bruder, helbroder; -e Geschwister, helsyskon, köttsliga syskon; die -en Güter, det timliga goda; der -e Tod, den lekamliga döden.

Leich se **Laich**.

Leich-dorn, der, (*pl.* -en) liktorn. -**dornmesser**, das, liktornsknif. -**huhn**, das, nattuggla.

Leiche, die, (*pl.* -n) lik, död kropp; (*boktr.*) vid sättning utlemnadt ord ell. mening; er sieht aus wie eine -, han ser ut som ett lik; mit zur - gehen, följa lik; zur - bitten, bjuda till begrafning.

Leichen-bahre, die, likbår. -**begängniß**, das, likbegängelse, begrafning, likfärd. -**begleitung**, die, likprocession, likfölje. -**besichtigung**, die, likbesigtning. -**bestattung**, die, begrafning. -**besteller**, der, den som styr om en begrafning. -**bitter**, der, likbjudare. -**blaß**, *a.* blek som ett lik, dödsblek. -**casse**, die, begrafningskassa. -**essen**, -**mahl**, das, grafööl. -**farbe**, die, likfärg. -**farbig**, *a.* likfärgad. -**gebühr**, die, likstol.

-gedächtniß, das, liktal. -geld, das, likstol. -gepränge, das, likståt. -geruch, der, liklukt. -gerüst, das, katafalk, upphöjd dekoration hvarpå en likkista är till åskådande. -gesang, der, likpsalm. -haus, das, likhus; sorghus. -kammer, die, likrum. -musik, die, sorgmusik, begrafningsmusik. -predigt, die, likpredikan. -rede, die, liktal, grifttal. -schau, die, likbesigtning. -stein, der, grafsten. -text, der, liktext. -träger, der, likbärare. -tuch, das, liktäcke, bårkläde. -vogel, der, nattuggla. -wagen, der, likvagn. -wärter, der, likvaktare. -wurm, der, gråsugga. -zettel, der, dödslista, förteckning på de döda. -zug, der, likprocession, likfärd.

Leichnam, der, (*pl.* -e) lik, lekamen, död menniskokropp.

Leicht, *a. & av.* lätt (ej tung, ej svår); flytande, qvick, otvungen, naturlig; lätteligen, snart; das ist – (bald) gemacht, det är lätt gjordt; nicht so –, icke lätt, sällan; – zu Fuß, lätt på foten; eine -e Hand, en lätt hand; Etwas – nehmen, taga någonting lätt; das kommt nicht – vor, det händer ej lätt, det sker sällan; – über Etwas hinweg gehen, göra någonting ytligt; mit -er Mühe, utan mycket besvär; das Reden wird ihm –, han har lätt för att tala. -begreiflich, *a.* lättfattlig. -blütig, *a.* lättblodig, sangvinisk. -fertig, *a.* lättfärdig, lösaktig; skalkaktig, skälmaktig; öfverdådig, alltför fri, oanständig; flollig, lustig, lekfull; -er Weise, lättfärdigt. -fertigkeit, die, lättfärdighet, lösaktighet; skalkaktighet, öfverdåd. -flüssig, *a.* lättsmält (om metaller). -füßig, *a.* lättfotad; (*fig.*) lättsinnig, lättfärdig. -gläubig, *a.* lättrogen, godtrogen. -gläubigkeit, die, lättrogenhet, godtrogenhet. -hin, *av.* Etwas – machen, göra något ytligt. -segelnd, *a.* lättseglande. -sinn, der, lättsinnighet, flygtighet, obetänksamhet. -sinnig, *a.* lättsinnig, flygtig, obetänksam. -sinnigkeit, die, lättsinnighet. -verdaulich, *a.* lättsmält.

Leichtigkeit, die, lätthet, färdighet.

Leichtlich, *av.* lätteligen.

Leid, das, ondt, orätt, oförrätt; sorg, bedröfvelse, bekymmer, oro; sich -s anthun, göra af med sig; Jemandem Etwas zu -e thun, göra någon illa; Liebe und – mit einander theilen, dela ljuft och ledt med hvarandra; in – und Lust, i nöd och lust; in Freude und –, i ljuft och ledt; Jemandem sein – klagen, klaga sin nöd för någon; vor – sterben, dö af sorg; – um Jemanden tragen, sörja någon; keine Freud' ohne Leid, ingen glädje utan sorg, ingen ros utan törne. -brief, der, sorgbref. -tragend, *a.* som har sorg; bedröfvad, oroad. -träger, der, sörjande person. -wesen, das, sorg, plåga, bedröfvelse; saknad; ånger, harm; zu meinem großen –, till min största förtret.

Leid, *av.* ondt; okärt; es ist, es thut mir –, daß, det gör mig ondt, att; es thut mir – um ihn, det ömmar mig om honom; einer Sache – (überdrüssig) werden, blifva led åt en sak, ledsna vid en sak; laß dir das nicht – sein, låt icke det förtryta dig; ångra det ej. -bar, *a.* som kan lidas ell. fördragas, dräglig.

Leiden, *v. irr. a.* lida, tåla, medgifva, fördraga; öfverse ell. hafva fördrag med; Noth und Mangel –, lida nöd och brist; Hunger –, lida hunger; Schiffbruch –, lida skeppsbrott; die Gesundheit leidet darunter, helsan lider deraf; an Zahnschmerzen –, lida af tandvärk; gern – mögen, tycka mycket om; ich kann ihn vor meinen Augen nicht –, jag tål icke se honom för mina ögon; er ist bei Allen gern gelitten, alla tycka om honom.

Leiden, das, (*pl.* –) lidande; fördrag; öfverseende; tillåtelse; seines -s kein Ende sehen, ej se något slut på sitt lidande; das – Christi, Christi pina. -sgeschichte, die, passionshistoria.

Leidend, *a.* lidande; sjuk; tålig; passiv.

Leidenschaft, die, (*pl.* -en) passion, lidelse, sinnesrörelse, böjelse, begär.

Leidenschaftlich, *a.* lidelsefull, full af passion, ifrig, upprörd, häftig; öm, kär.

Leidentlich, *a.* passiv, lidande i motsats till verkande; som kan passera, antaglig, temlig, ej oäfven; dräglig.

Leider, *intj.* tyvärr; olyckligtvis, beklagligen.

Leidig, *a.* led, bedröflig, sorglig, ledsam, tråkig; svag, ömklig; olycklig, skadlig, förderflig; ond, elak, arglistig; ein -er Trost, en svag tröst; ein -er Zufall, en ömklig händelse.

Leidlich, *a.* dräglig; temlig, hjelplig, måttlig.

Leidlichkeit, die, dräglighet.

Leier, die, (*pl.* -n) lyra; immer bei der alten – bleiben, blifva vid sin gamla trall; nach der alten –, efter gamla trallen. -mann, der, lyrspelare. [dröja.

Leiern, *v. n.* spela på lyra; söla,

Leiern, das, spelande på lyra; dröjsmål, söleri.

Leih-bank, die, lånebank. -bibliothek, die, lånbibliotek. -casse, die, lånkassa. -haus, das, assistanskontor, lånekontor. -kauf, der, lidköp; penningar på hand.

Leihen, *v. irr. a.* läna, låna, borga; Etwas von Jemandem –, låna något af någon; Jemandem Etwas –, låna en något; auf Pfänder –, låna emot pant, låna på pant; auf Zinsen –, låna på intresse; Jemandem Gehör –, låna sitt öra åt någon.

Leihen, das, lånande.

Leiher, der, (*pl.* –) lånare, låntagare, långifvare.

Leihweise, *av.* till låns.

Leik, das, (*sjöt.*) lik (på ett skepp, på ett segel).

Leiken, *v. a.* (*sjöt.*) lika.

Leim, der, (*pl.* -e) lim. -artig, *a.* limaktig. -farbe, die, limfärg. -fuge, die, limfogning. -grund, der, limgrund. -pinsel, der, limpensel. -ruthe, die, limspö. -sieder, der, limkokare; (*vulg.*) långsam person. -stange, die, limstång. -tiegel, der, limpotta, limpanna. -wasser, das, limvatten. -zwinge, die, limtvång, skrufklåfve.

Leimen, *v. a.* limma, fastlimma; limdränka, öfverdraga ell. bestryka med lim; das Papier –, limdränka, planera papper.

Leimicht, *a.* seg som lim, limaktig, klibbig.

Leimig, *a.* limaktig, klibbig, som innehåller lim.

Lein, der, lin, linfrö. -acker, der, linland. -bau, der, linskötsel, linodling. -blüthe, die, linblomma. -dotter, der, (*bot.*) lindodra, linört. -faden, der, linträd. -feld, das, linland. -knoten, der, linknopp. -kraut, das, linört. -kuchen, der, linfrökaka. -öl, das, linolja. -saat, die, linsäde. -same, der, linfrö. -spreu, die, agnar efter linfrö. -wand, die, linneväf, lärft, linne. -wandbleiche, die, linnebleke. -wanden, *a.* af lärft, af linne. -wandhandel, der, linnehandel, lärftskramhandel. -wandhändler, der, linnehandlare, lärftskramhandlare. -wandladen, der, lärftsbod. -weber, der, linneväfvare. -weberstuhl, der, linneväfvarestol.

Leine, die, (*pl.* -n) lina, tåg, rep, streck, snöre. -nschießer, der, (*valfiskf.*) matros, som släpper efter linan, så snart harpunen är kastad i hvalfisken. -nwächter, der, matros som efterser att bugserlinan ej fastnar.

Leinen, das, linne, lärft, klädespersedler af linne. -band, das, linneband. -fabrik, die, linnefabrik. -garn, das, lingarn. -waare, die, linnevara, lärftsvara. -zeug, das, linnekläder, *pl.*

Leinen, *a.* af lin, af linne, af linneväf.

Leise, *a.* sakta, tyst, låg, lös, lätt, fin; eine – Stimme, en sakta röst; mit -r Stimme, med låg röst; ein -r Gang, en sakta gång, en tyst gång. – *av.* tyst, sakta, stilla, lindrigt; noga; – auftreten, gå sakta; – sprechen, tala sakta; – schlafen, sofva lätt; Etwas – anfassen, taga sakta uti något; er drückte mir – die Hand, han tryckte sakta

min hand; – zuwege gehen, gå sakta tillväga.

Leisetreter, der, lismare, spion; förbehållsam menniska.

Leissels, *pl.* (*sjöt.*) stroppar på segelrån.

Leist, der, en häst-sjukdom.

Leiste, die, (*pl.* **-n**) list, listverk, fin stång af träd, metall etc.; ribba; infattning, kant, rand; rimsa; ram; ljumske; – am Tuch (Sahlleiste), list på kläde, på tyg, rand i kanten af band och tyger, sallist. **-nbeule, die,** ljumskböld. **-nbruch, der,** ljumskbråck. **-nhobel, der,** listhyfvel. **-nwerk, das,** listverk, karm, frilist.

Leisten, der, (*pl.* –) läst, skomakareläst; Alles über Einen – schlagen, skära allt öfver en kam, behandla allt på lika sätt; Schuster, bleib bei deinem –, (*ordspr.*) skomakare, blif vid din läst. **-schneider, der,** lästmakare.

Leisten, *v. a.* göra, verkställa, uträtta, uppfylla; göra, bevisa (någon en tjenst etc.); Jemandem Gehorsam –, bevisa ell. ådagalägga lydnad för någon; Jemandem Gesellschaft –, göra någon sällskap; Jemandem Hilfe –, hjelpa, bispringa någon; für Jemanden Bürgschaft –, gå i borgen för någon; einen Eid –, aflägga en ed; Widerstand –, göra motstånd; Jemandem hilfreiche Hand –, räcka någon en hjelpsam hand.

Leistung, die, (*pl.* **-en**) verkställande, fullbordande, uppfyllande; – des Eides (Eidesleistung), edgång.

Leit-arm, der, ledarm. **-artikel, der,** ledande artikel. **-band, das,** ledband. **-faden, der,** ledtråd, vägledare. **-feuer, das,** löpeld (i fyrverk). **-haar, das,** snarrefva. **-hammel, der,** skällgumse, som går först ibland fåren. **-hund, der,** spårhund. **-pferd, das,** handhäst. **-riemen, der, -seil, das,** ledstreck, ledtöm, korstöm; draglina; koppel, rem ell. band, hvarmed jagthundar ledas. **-stange, die,** ledstång. **-stern, der,** ledstjerna. **-strang, der,** ledsträng.

Leiten, *v. a.* föra, leda; vägleda, ledsaga, styra, regera.

Leiter, der, (*pl.* –) ledare, förare, vägvisare; konduktör.

Leiter, die, (*plur.* **-n**) stege; vagnsstege eller häck; skala. **-baum, der,** stegskalm, häckskalm. **-förmig,** *a.* stegformig. **-sprosse, die,** stegpinne. **-wagen, der,** stegvagn, vagn med häckar.

Leitung, die, ledande, ledsagande, anförande; uppsigt; handledning; die göttliche –, Guds försyn, Guds skickelse.

Lemming, der, (*pl.* **-e**) lemel, lemmel, fjällmus, fjälllemmel, åkerråtta.

Lende, die, (*pl.* **-n**) länd, höft, lår; ryggrad (på hästar etc.).

Lenden-braten, der, lårstek (af kalf); ryggstycke (af oxe). **-gries, der,** njurgrus. **-krankheit, die,** engelska sjukan. **-kraut, das,** hästsyra. **-lahm,** *a.* höftlam, låghalt. **-muskel, der,** ländmuskel, lårmuskel. **-schmerz, der, -weh, das,** ländvärk, höftvärk. **-stein, der,** njursten. **-wirbel, der,** ländknota, ryggbensknotor.

Lenken, *v. a.* länka, rigta, styra, leda, vända, vrida, sköta, vårda; das Gespräch auf Etwas –, leda ell. länka samtalet på något; sich – lassen, låta sig leda; das Schiff beim Laviren auf die andere Seite –, gå öfver stag; Gott lenkt unser Schicksal, Gud länkar vårt öde; Alles zum Besten –, länka, tyda allt till det bästa; der Mensch denkt, Gott lenkt, (*ordsp.*) menniskan spår, Gud rår.

Lenker, der, ledare.

Lenk-riemen, der, vändrem. **-schämel, der,** framdel på en bondvagn. **-scheit, das,** fyrstång (på vagnar). **-seil, das,** lina, hvarmed man styr något; tygel på ett betsel.

Lenksam, *a.* böjlig, som låter styra sig; läraktig, lydig, villig; ein -er Charakter, en böjlig karakter.

Lenksamkeit, die, böjlighet; läraktighet; lydighet; villighet.

Lenkung, die, (*pl.* **-en**) vändning; länkande, länkning, vridning, ledning, styrande, styrelse.

Lenne, die, (*pl.* **-n**) lönn; vildsvinssugga.

Lens, *a.* (*sjöt.*) läns; – pumpen, pumpa läns, länsa.

Lenz, der, (*pl.* **-e**) vår, vårtid. **-monat, der,** vårmånad, Mars månad.

Leopard, der, (*pl.* **-e**) leopard.

Lerche, die, (*pl.* **-n**) lärka.

Lerchen-ammer, die, snösparf. **-baum** se **Lärchenbaum.** **-blume, die,** majblomster. **-falk, der,** lärkfalk, trädfalk. **-fang, der,** lärkfångst. **-fänger, der,** lärkfångare; sparfhök. **-garn, das,** lärknät. **-herd, der,** giller att fånga lärkor på. **-klaue, die,** (*bot.*) riddarsporre. **-schwamm, der,** lärksvamp. **-spiegel, der,** en maschin att narra och fånga lärkor med. **-spieß, der,** spett att steka lärkor på. **-streichen, das, -strich, der,** lärkfångst med nät.

Lernen, *v. a.* lära, emottaga undervisning, lära sig; schreiben –, lära att skrifva; singen –, lära sig att sjunga; ein Handwerk –, lära ett handtverk; Etwas von Jemandem –, lära något af någon; Jemanden kennen –, lära känna någon; das lernt sich bald, det är lätt lärdt, det lär man sig snart; auswendig –, lära utantill; das Lernen wird ihm nicht schwer, han har icke svårt för att lära; seine Lection –, lära sig sin lexa.

Lern-begierde, die, lärgirighet, begär att lära. **-begierig,** *a.* lärgirig, hågad att lära. **-eifer, der,** ifver att lära. **-stück, das,** lexa. **-zeit, die,** lärotid, läroår.

Lese, die, (*pl.* **-n**) skörd, bergning; afplockning (af frukt); stick (i kortspel).

Lese-art (Lesart), **die,** läsart. **-bibliothek, die,** lånbibliotek. **-buch, das,** läsebok. **-cirkel, der,** läskrets. **-gesellschaft, die,** läsesällskap. **-holz, das,** plockved. **-lust, die,** läshåg. **-lustig,** *a.* läslustig, läsgirig. **-meister, der,** föreläsare. **-pult, das,** pulpet. **-schule, die,** barnskola. **-stunde, die,** lästimma. **-übung, die,** läsöfning. **-unterricht, der,** undervisning i läsande. **-welt, die,** läspubliken. **-wuth, die,** läsgirighet, läsvurm. **-zeit, die,** lästid, tid att läsa; skördtid, vinbergningstid. **-zimmer, das,** läsrum, läskabinet.

Lesen, *v. irr. a. & n.* läsa; ein Buch –, läsa en bok; in einem Buche –, läsa i en bok; Messe –, läsa messan; Jemandem den Text –, läsa texten för någon, lexa upp någon, läsa lagen för någon. **-swerth,** *a.* läsvärd, värd att läsas, som förtjenar att läsas.

Lesen, *v. irr. a.* samla, plocka; (ax etc. vid bergningen); afplocka, berga (vindrufvor etc.); insamla, uppsamla; sortera; Aehren –, samla ax; Trauben –, plocka drufvor; Erbsen –, utsöka (sortera) ärter.

Leser, der, (*pl.* –) läsare, föreläsare; axplockare; skördare, bergare.

Leserlich, *a.* läslig, lättläst.

Lesung, die, läsning, läsande; samlande, plockande.

Lethargie, die, sömnsjuka; tröghet. [skedryck.

Lethe, die, Lete; glömska; glöm-

Letten, der, fin, sandfri lera, krukmakarlera, piplera. **-grube, die,** lergrop.

Lettern, *pl.* stilar, typer.

Letticht, *a.* lik lera.

Lettig, *a.* som innehåller lera.

Letze, die, förfriskning.

Letzen, *v. a.* svalka, afkyla, uppfriska, vederqvicka; sich –, roa sig.

Letzt, *a.* sist; ytterst; der, die -e, den siste, den yttersta; das -e, det sista, det yttersta; bis auf das –, till det sista, intill det yttersta; zu guter –, till slut, till beslut, till afsked; das -e Mal, sist; zum -en Male, för sista gången; er liegt in den -en Zügen (im Sterben), han ligger på sitt sista; der -e Wille, sista vilja, testamente; Alles bis auf die -e Stunde verschieben, sätta allt på sista stunden; – verstrichen, – verwichen, sist förfluten, sistliden; der Letztlebende, den öfverlefvande. [ligen; nyligen.

Letztens, *av.* sist, sednast; slut-

Letztere, *a.* den förre; den siste.

Letzthin, Letztlich, *av.* sist, nyli-

gen, för kort tid sedan; – besprochen, sistomtalad, sistomnämd.

Letztwillig, *a.* testamenterad.

Leu, der, lejon.

Leuchte, die, (*pl.* -n) lykta, lanterna.

Leuchten, *v. n.* lysa; blänka, skina, glänsa; blixtra, ljunga; die Falschheit leuchtet ihm aus den Augen, falskheten lyser ur hans ögon; das leuchtet mir ein, det lyser mig i ögonen. – *v. a.* lysa; Jemandem nach Hause –, lysa någon hem; Jemandem die Treppe hinunter –, lysa någon utför trappan.

Leuchten, das, lysande, ljungande, glänsande; ljungeld.

Leuchter, der, ljusstake. **-arm, der,** ljusarm. **-dille, die,** ljuspipa. **-stock, der,** ljusknekt. **-stuhl, -träger, der,** geridon, fot ell. ställning, hvarpå ljusstakar ställas.

Leucht-feuer, das, fyr, fyrbåk; eld som antändes på höjder att gifva tecken med. **-käfer, der,** lysmask. **-kugel, die,** lysande kula, eldkula, liktkula. **-thurm, der,** båk, fyrbåk, känningsbåk.

Leugbar, *a.* som kan nekas.

Leugnen, *v. a.* neka, förneka, neka till, ej erkänna, ej vidkännas; er leugnet, han nekar; das kann ich nicht –, det kan jag ej neka; das ist nicht zu –, det är onekligt, obestridligt. [kande.

Leugnen, das, nekande, förne-

Leumund, der, namn, rykte, beröm, fräjd; einen guten – haben, hafva ett godt rykte, hafva godt beröm om sig; böser –, ondt ryckte.

Leute, *pl.* folk; die gemeinen –, den gemena hopen; unter die – bringen, utsprida, göra allmänt bekant; wir sind geschiedene –, vi hafva ej något mera att dela med hvarandra. **-scherer, -schinder, der,** skinnare, prejare. **-scheu,** *a.* folkskygg. **-schinderei, die,** skinneri, prejeri. [omgängsam.

Leutselig, *a.* vänlig, mild, öm,

Leutseligkeit, die, vänlighet, mildhet, ömhet, godhet, fryntlighet.

Levante, die, Levanten, öster.

Levit, der, (*pl.* -en) levit; Jemandem die -en lesen, lexa upp någon.

Levkoje, die, (*pl.* -n) levkoja. **-nstock, der,** levkojbuske.

Lexicograph, der, (*pl.* -en) ordboksförfattare.

Lexicon, das, (*pl.* **Lexica**) lexikon, ordbok.

Lever se **Leier.**

Libell, das, (*pl.* -e) libell, smädeskrift; klågoskrift.

Libelle, die, (*pl.* -n) trollslända.

Libellist, der, (*pl.* -en) smädeskrifvare, smädeskribent.

Liberal, *a.* frikostig, gifmild; frisinnad, fritänkande.

Liberalität, die, frikostighet, gifmildhet.

Licentiat, der, (*pl.* -en) licentiat.

Licenz, die, (*pl.* -en) sjelfsvåld; tillåtelse, tillstånd; frisedel.

Licht, das, (*pl.* -er) ljus; – anzünden, tända upp ljus; das – auslöschen, släcka ljuset; das – der Sonne, solens ljus; Etwas ans – bringen, framdraga något i ljuset; Jemanden im -e stehen, stå i ljuset för någon, vara någon i vägen; sich selbst im -e stehen, stå sig sjelf i ljuset; mehr – in einer Sache bekommen, få mera ljus i en sak; Etwas in einem falschen -e ansehen, se något från en origtig synpunkt; Etwas in ein falsches – stellen, ställa något i en falsk dager, framställa något helt annorlunda än det är.

Licht, *a.* ljus, klar; gles, tunn; tydlig; -e Farben, ljusa färger; -es Haar, ljust hår; am hellen -en Tage, på ljusa dagen; ein -er Kopf, ett ljust hufvud; das Fenster ist im -en vier Fuß weit, fönstret är i öppningen (inom karmen) fyra fot bredt.

Licht-arbeit, die, arbete vid ljus, nattarbete. **-blatt, das,** folium under en ädelsten. **-blau,** *a.* ljusblå. **-blume, die,** tidlösa. **-braun,** *a.* ljusbrun. **-bret, das,** ljusbräde, ljusbricka. **-docht, der,** ljusveke. **-erloh,** *av.* i ljusan låga; – brennen, stå i ljusan låga. **-farben,** *a.* ljusgul, hvitlett. **-feind, der,** ljusfiende. **-form, die,** ljusform. **-freund, der,** vän af ljuset. **-fuchs, der,** ljusröd fuchs (häst). **-garn, das,** ljusgarn. **-gießer, der,** ljusstöpare. **-grün,** *a.* ljusgrön. **-halter, der,** ljusknekt. **-hut, der,** ljussläckare. **-knecht, der,** ljusknekt. **-kreis, der,** ljuskrets. **-marder, der,** furumård, björkmård. **-messe, die,** kyndelsmessa. **-messer, der,** ljusmätare, photometer. **-motte, die,** fyrbytare (ett slags nattfly). **-punct, der,** ljuspunkt. **-putze, die,** ljussax. **-putzenteller, der,** ljussaxplåt, ljussaxbricka. **-putzer, der,** ljusputsare; en som tar af ljusen. **-schein, der,** ljussken. **-schere, die,** ljussax. **-scheu,** *a.* ljusskygg. **-schirm, der,** ljusskärm. **-schnuppe, die,** ljusskarn, ljusbrand. **-seite, die,** ljussida. **-spalter, der,** prisma. **-spieß, der,** ljussticka, ljusspett. **-stoff, der,** ljusämne. **-strahl, der,** ljusstråle. **-streifen, der,** ljusstrimma. **-strom, der,** ljusström. **-stumpf, der,** ljusbit, ljusstump. **-talg, der,** ljustalg. **-träger, der,** ljusbärare, fackelbärare. äfv.: fosfor. **-voll,** *a.* full af ljus, ljus, klar, lysande, tydlig. **-ziehen, das,** ljusstöpning. **-zieher, der,** ljusstöpare.

Lichten, *v. a.* lysa, upplysa; gifva en klarare färg; göra tunn, gles (en skog); lyfta, lätta; lossa, utlasta; den Anker –, lyfta, vinda upp ankaret; eine Tonne –, tömma en tunna.

Lichter, der, (*pl.* –) (*sjöt.*) ligtare, lastpråm.

Lichtung, die, lättande, lyftande etc.; jemf. Lichten.

Lieb, *a.* & *av.* kär; älskad; älskvärd, älskelig; behaglig, angenäm; unser -er getreuer, vår troman och älskelige; Jemanden – haben, älska någon, hålla någon kär; Jemanden – gewinnen, fatta tycke för ell. kärlek till någon; für – nehmen, hålla till godo; es ist mir –, det är mig kärt. **-äugeln,** *v. n.* kasta vänliga, ömma blickar på, kokettera. **-äugelnd,** *a.* kisögd. **-haber, der,** älskare; libbhaber. **-haberei, die,** kärlek, åstundan att äga något, begärlighet, libbaberi. **-haberin, die,** älskarinna. **-kosen,** *v.a.* smeka, smickra, klappa. **-kosend,** *a.* smekande, klappande. **-kosung, die,** smek, kärleksbetygelse. **-los,** *a.* kärlekslös, känslolös, hård, obarmhertig. **-losigkeit, die,** kärlekslöshet, obarmhertighet. **-reich,** *a.* kärleksrik, kärlig, vänlig, mild. **-reiz, der,** retelse, behag, fägring. **-reizend,** *a.* förtjusande, intagande, behaglig, fager, skön, angenäm. **-schaft, die,** kärlekshandel; käraste, käresta. **-stöckel, der,** (*bot.*) libsticka. **-werth,** *a.* kär, dyr. [rinna, käraste, käresta.

Liebchen, das, (*pl.* –) älska-

Liebden, (titel); Ew. –, eders kärlighet.

Liebe, die, kärlek; älskog; bevågenhet, ömhet; Etwas aus – thun, göra något af kärlek; Jemandem Etwas zu – thun, göra en något till viljes; ein Kind der –, oäkta barn; – zum Spiel, håg, passion för spel; in – und Leid, i nöd och lust; Lust und – zum Dinge macht alle Arbeit geringe, (*ordspr.*) håg och lust för en sak gör arbetet lätt; eine – ist der andern werth, (*ordspr.*) den ena hedern emot den andra; der – pflegen, pläga älskog. **-krank,** *a.* älskogssjuk. **-trunken,** *a.* kärleksdrucken. **-voll,** *a.* kärleksfull, kärlig; eine -e Ehe, ett ljuft äktenskap; -es Gemüth, kärleksfullt sinnelag. **-warm,** *a.* kärleksvarm, kärlig.

Liebelei, die, (*pl.* -en) kärlekshandel; koketteri, behagsjuka, flygtighet i kärlek.

Liebeln, *v.n.* visa sig kokett ell. behagsjuk; söka behaga, visa sig kärlig, vänlig mot någon; smeka.

Lieben, *v. a.* älska, hålla af, tycka om; Gott –, älska Gud. **-swerth, -swürdig,** *a.* älskansvärd, älskvärd, dyrbar. **-swürdigkeit, die,** älskvärdhet, älsklighet.

Lieber, *a.* (*comp.* af lieb) kärare; das ist mir –, det är mig kärare.

Lieber, *av.* (*compar.* af gern) hellre; snarare, förr; das thu ich –, det gör jag hellre; – sterben als das thun, hellre dö (förr dö) än göra

det; um so –, så mycket hellre; – gar! för allting i verlden! ingalunda!

Liebes-abenteuer, das, kärleksäfventyr. -angelegenheit, die, kärleksangelägenhet; kärleksintrig. -antrag, der, kärleksanbud, frieri. -apfel, der, kärleksäpple. -bezeigung, die, kärleksbetygelse. -blick, der, öm, kärlig blick. -brief, der, kärleksbref, älskogsbref. -bund, der, kärleksförbindelse. -dienst, der, kärlekstjenst; kärleksverk. -erklärung, die, kärleksförklaring. -fieber, das, kärlekssjuka. -flamme, die, kärlekseld, kärlekslåga. -gedanken, pl. kärlekstankar. -geschichte, die, kärlekshistoria. -glück, das, kärlekslycka. -gluth, die, kärlekslåga. -gott, der, kärleksgud, Kupido. -göttin, die, kärleksgudinna, Venus. -handel, der, kärlekshandel, kärleksäfventyr. -kampf, der, kärleksstrid. -kummer, der, kärleksbekymmer. -lied, das, kärleksvisa. -mahl, das, kärleksmåltid. -neigung, die, kärlighet. -paar, das, ett älskande par. -pfand, das, kärlekspant. -pflicht, die, kärlekspligt. -probe, die, kärleksprof. -qual, die, kärleksqval. -rausch, der, kärleksrus. -trank, der, kärleksdryck. -werk, das, kärleksverk. -wuth, die, kärleksraseri. -zwist, der, kärleksgnabb, kärleksstrid.

Lieblich, *a.* ljuf, söt; intagande, älskelig, älskvärd, öm, angenäm, behaglig, ljuflig; eine -e Stimme, en ljuflig röst.

Lieblichkeit, die, ljuflighet, älsklighet, behaglighet, ljufhet; finhet, nätthet.

Liebling, der, (*pl.* -e) favorit, gunstling, förtrogen; älskling, hjertunge.

Lieblings-essen, das, favoritmat. -farbe, die, favoritfärg, liffärg. -getränk, das, favoritdryck, lifdryck. -idee, die, favoritidé. -lied, das, favoritvisa, favoritsång. -materie, die, favoritämne. -studium, das, favoritstudium.

Liebst, *a.* (*sup.* af lieb) kärast; am -en, helst; am -en rothe Bänder, helst röda band.

Liebste, der & die, älskare, älskarinna; man, hustru, maka; seine –, hans älskarinna.

Lied, das, (*pl.* -er) visa; aria, sångstycke; sång, qväde; lofsång; psalm; geistliche -er, andliga sånger, psalmer; das hohe –, Salomos höga visa; das ist das Ende vom –, det är slutet på leken; (*fig.*) ich kann auch ein – davon singen, jag känner också till det, jag har också erfarit det. -erbuch, das, visbok. -erdichter, der, lyrisk skald; vismakare. -ersammlung, die, vissamling, samling af sånger. -ersänger, der, kupletsångare. -erspiel, das, farce med sång, sångspel.

Liedchen, das, liten visa, visstump.

Liederlich, *a.* liderlig, utsväfvande; vårdslös; nedrig, låg; -e Arbeit, slösaktigt arbete.

Liederlichkeit, die, liderlighet; vårdslöshet, slösaktighet, utsväfning. [leverantör.

Lieferant, der, (*pl.* -en) leverant,

Liefern, *v. a.* leverera; förskaffa; dem Feinde ein Treffen –, levera fienden en träffning, träffa med fienden; er ist geliefert, han är förlorad.

Liefer-schein, der, (*pl.* -e) leveringsbevis, qvitto. -zeit, die, leveringstid. [rans, leverering.

Lieferung, die, (*pl.* -en) leve-

Liege-geld, das, (*sjöt.*) liggpenningar. -haus, das, karantänshus. -stunde, die, hvilostund. -tage, *pl.* (*sjöt.*) liggdagar. -zeit, die, liggtid.

Liegen, *v. irr. n.* ligga; vara; in einem Bette –, ligga i en säng; zu Bett –, ligga till sängs; krank –, ligga sjuk; das Buch liegt auf dem Tische, boken ligger på bordet; der Tisch liegt voll Bücher, bordet ligger fullt af böcker; vor Anker –, (*sjöt.*) ligga för ankar; bei dem Winde –, (*sjöt.*) ligga bi; im Proceß –, ligga i process; im Grabe –, ligga i grafven; – bleiben, ligga qvar; danieder –, ligga nere; Geld – haben, hafva penningar liggande, som ej stå på ränta; immer über den Büchern –, ständigt hänga öfver böckerna; mit dem Gewehr in Anschlag –, lägga an med bössan; Jemandem auf dem Halse –, ligga någon på halsen, besvära någon; Jemandem mit Bitten in den Ohren –, ligga öfver någon med böner; mit Jemandem in Streit –, ligga i strid med någon; sich wund –, ligga sig sär; einander in den Haaren –, ligga i håret på hvarandra, slåss med hvarandra; vor Augen –, am Tage –, ligga i öppen dag, vara tydligt, uppenbart; es liegt an ihm, det beror på honom, det kommer an på honom; es liegt mir daran, det är af vigt för mig, det interesserar mig; es liegt viel daran, det är af mycken vigt, det har mycket på sig, det beror mycket derpå; es liegt nichts daran, es ist nichts daran gelegen, det beror ingenting derpå; es lag nicht an mir, daß es nicht.., det var ej min skuld, att det icke..; woran liegt's? hvad är orsaken? daran gelegen sein, ligga makt uppå; was ist daran gelegen? hvad skall man bry sig derom? hvad är det mer? es liegt mir am Herzen, det ligger mig om hjertat; es liegt mir auf der Brust, det trycker (spänner) mig öfver bröstet; es liegt mir in allen Gliedern, jag känner en matthet i alla lemmar; -e Gründe, Güter, fast egendom, fastigheter (till åtskillnad från lösören).

Liegenschaft, die, (*pl.* -en) mark, åker, skog etc., som tillhör en landtegendom.

Lien, die, (*pl.* -en) lina. -bahn, die, repslagarebana. -garn, das, segelgarn. -gut, das, tågverke, som räknas till linor. -schläger, der, repslagare.

Lier, das, ram om eldstaden i saltsjuderi.

Lierbaum, der, lärkträd.

Liesen, der, det inre fettet ell. fläsket på svin. [pund.

Liespfund, das, (*pl.* -e) lispund,

Lieutenant, der, (*pl.* -s) löjtnant. [ning, knut.

Ligatur, die, band; förbind-

Lila, **Lilafarben**, *a.* ljusblå, fläderblå.

Lilak, der, syrén.

Lilie, die, (*pl.* -n) lilja. -nblatt, das, liljeblad. -nbusen, der, liljebarm. -nstengel, das, liljestängel. -nweiß, *a.* liljehvit.

Limitiren, *v. a.* limitera, inskränka.

Limonade, die, (*pl.* -n) limonad.

Limone, **Limonie**, die, (*pl.* -n) limon, citron. -nbaum, der, limonträd, citronträd.

Limpf, der, (*pl.* -e) toppen ell. skaten af ett träd; den under året tillväxta delen af ett träd.

Lind, *a.* len, ljuf, mjuk; lindrig; saktmodig, mild; -e Winde, ljufva vindar. [träd.

Linde, die, (*pl.* -n) lind, lind-

Linden, *a.* af lind, gjord af lindträ. -allee, die, lindallé. -bast, der, lindbast. -baum, der, lind, lindträd. -blatt, das, lindblad. -blüte, die, lindblomma. -holz, das, lindträ. -kohle, die, lindkol.

Lindern, *v. a.* lindra, minska, mildra; lätta; upplena.

Lindernd, *a.* lindrande, mildrande, lenande.

Linderung, die, lindring, lättning, mildring, lisa; – fühlen, känna lindring. -smittel, das, lenande medel. [het.

Lindigkeit, die, mildhet, lindrig-

Lindwurm, der, (*pl.* -würmer) lindorm, drake.

Lineal, das, (*pl.* -e) lineal.

Lineamente, *pl.* anletsdrag, ansigtsdrag, lineamenter.

Linie, die, (*pl.* -n) linie, streck, rand; linie (tolftedels tum); linie, led (i slägtskap); linie (i en trupp ell. af skepp i slagtordning); eqvator; eine – ziehen, draga en linie; die – passiren, (*sjöt.*) passera linien.

Linien-blatt, das, randpapper, linieradt papper. -feder, die, linierstift, rostral. -papier, das, linieradt papper. -schiff, das, linieskepp. -truppen, *pl.* linietruppar. -zieher, der, linierstift, ritstift, rostral.

Liniren, **Liniiren**, *v. a.* liniera.

Link, *a.* venster; oskicklig, tafatt, bakvänd; zur -en (Hand), till venster; die -e Seite des Tuches, afvigsidan på klädet.

Linkisch, *a.* vensterhänd, orätt,

oskicklig, tafatt; sich — betragen, bära sig oskickligt åt; eine Sache — anfassen, behandla en sak origtigt, oskilickligt; bära sig tafatt åt något.

Links, *av.* på venster, till venster; vensterhändt; —s sein, vara vensterhändt; —s schreiben, skrifva med venstra handen.

Linnen, se **Leinen**.

Linse, **die**, (*pl.* —n) lins; hjulpinne. —**nförmig**, *a.* linsformig. —**nglas**, **das**, linsglas, optiskt glas af plattrund form; konvext synglas. —**nsuppe**, **die**, linssoppa.

Lippchen, **das**, (*pl.* —) liten läpp.

Lippe, **die**, (*pl.* —n) läpp; mit den —n kosten, läppja; es soll nie über meine —n kommen, det skall aldrig komma ur min mun. —**nbuchstabe**, **der**, bokstaf, som uttalas med läpparna. —**nförmig**, *a.* läppformig. —**npomade**, **die**, munsalva.

Lippfisch, **der**, (*pl.* —e) snyltra.

Lippig, *a.* försedd med läppar; läppformig.

Liquid, *a.* klar, afslutad, som kan betalas, betald.

Liquidation, **die**, liqvid, liqvidering. [sluta, betala.

Liquidiren, *v. a.* liqvidera, af-

Lispeler, **der**, (*pl.* —) en som läspar, läspare.

Lispeln, *v. n.* läspa, skorra; susa lätt (om vinden); sorla (om bäckar etc.); prassla (om löf etc.).

List, **die**, list, knep, svek; — anwenden, bruka list; mit — umgehen, umgås med svek; durch — erlangen, få med svek.

Liste, **die**, (*pl.* —n) lista, längd, förteckning.

Listig, *a.* listig, bakslug, illistig, illparig, förslagen, slug, klyftig.

Listigkeit, **die**, list, listighet.

Litanei, **die**, (*pl.* —en) litani.

Litterarisch, *a.* litterär, boklig, lärd, vitter, vitterhets..., lärdoms.....

Litterat, **Litterator**, **der**, (*pl.* —en) litteratör, vetenskapsidkare, vitterhetsidkare.

Litteratur, **die**, litteratur, vitterhet; vetenskaper, *pl.* —**geschichte**, **die**, litteraturhistoria. —**zeitung**, **die**, litteraturtidning.

Liturgie, **die**, (*pl.* —n) liturgi, kyrkobok.

Litze, **die**, (*pl.* —n) lits, snöre, snodd, smalt band.

Livree, **die**, (*pl.* —en) livré. —**diener**, **der**, livrébetjent.

Lob, **das**, beröm, berömmelse, loford; ära, heder; Jemandem — ertheilen, tilldela någon beröm; — erhalten, — einernten, få beröm; Gott —! Gud vara lof! eigen — stinkt, eget beröm luktar illa. —**begierde**, **die**, begär efter beröm, berömsjuka. —**eserhebung**, **die**, beröm, loford. —**gedicht**, **das**, äreminne, loftal på vers. —**gesang**, **der**, —**lied**, **das**, lofsång. —**gierig**, *a.* lofgirig. —**preisen**, *v. irr. a.* berömma, upphöja, tala till någons ära. —**psalm**, **der**, lofpsalm. —**rede**, **die**, loftal, beröm, äreminne. —**redner**, **der**, loftalare; rosare, smickrare. —**rednerisch**, *a.* berömmande. —**singen**, *v. irr. n.* lofsjunga. —**spruch**, **der**, loford, loftal, beröm.

Loben, *v. a.* berömma, prisa, lofva. —**swerth**, —**swürdig**, *a.* lofvärd, prisvärd, berömlig, berömvärd.

Löblich, *a.* berömlig, berömvärd, lofvärd; loflig; nach seiner —en Gewohnheit, efter hans gamla vana.

Löblichkeit, **die**, loflighet, berömlighet.

Loch, **das**, (*pl.* **Löcher**) hål; håla; vrå; ein — in Etwas machen, håla något; Löcher bohren, borra hål; alle Löcher durchkriechen, krypa omkring i alla vrår; ein — mit dem andern zumachen, betala skuld med skuld; auf dem letzten —e pfeifen, (*fig. vulg.*) ligga i själtåget; vara bragt till det yttersta; er wohnt in einem elenden —e, han bor i ett eländigt hål. —**beutel**, —**bohrer**, **der**, spetsig nafvare, borr. —**eisen**, **das**, håljern, jern att slå ell. sticka hål med. —**säge**, **die**, handsåg, sticksåg.

Löchelchen, **das**, (*pl.* —) litet hål.

Lochen, *v. a.* göra hål på.

Löcherig, *a.* hålig, full med hål, söndrig; porös, pipig.

Lock, **der**, (*bot.*) ålnase (ranunculus aquatilis). —**pfeife**, **die**, lockpipa. —**speise**, **die**, lockmat; retelse, frestelse. —**vogel**, **der**, lockfågel.

Locke, **die**, (*pl.* —n) lock, hårlock; fågelfänge med lockpipa; lockpipa. —**nhaar**, **das**, lockigt hår. —**nkopf**, **der**, lockigt hufvud.

Löckeln, *v. a.* krusa, lägga i små lockar.

Locken, *v. a.* lägga i lockar ell. bucklor; locka ell. fånga (fåglar med lockpipor); locka, inleda, tubba, förföra; damit kann er keinen Hund aus dem Ofen —, (*fig.*) dermed uträttar han ingenting; sich —, krusa sig, falla i lockar.

Locker, *a.* lucker, lös, lätt, pipig, porös; gles; mjuk; mör, skör; lättsinnig, okysk, lösaktig; — werden, lossna; ein —er Vogel, (*fig.*) en lustig broder. —**leben**, **das**, lättsinnigt, liderligt lefverne.

Lockerheit, **die**, luckerhet, löshet, lätthet, mjukhet; lösaktighet, liderlighet, lättsinnigt lefverne.

Lockern, *v. a.* göra lucker, uppluckra, lossa; lefva oordentligt. — *v. n.* blifva lucker, lossna.

Lockig, *a.* lockig, lagd i lockar, bestående af lockar.

Lockung, **die**, läggande i lockar; lockande, lock, lockning, retelse.

Locomotive, **die**, (*pl.* —n) fortskaffningsmaskin, locomotiv, ångvagn.

Lode, **die**, (*pl.* —n) lapp, klut, trasa; ungt löfträd, som ej är större än en telning; skott på träd; safring; grof matta; hängande, oredigt hår.

Loderasche, **die**, falaska.

Lodern, *v. n.* låga, fladdra, blossa.

Lof, **das**, Lifländskt spannmålsmått; vigt af fem lispund.

Löffel, **der**, (*pl.* —) sked, slef; ein — voll, ett skedfullt. —**ente**, **die**, lefféland, skedgås, skedand. —**förmig**, *a.* skedformig. —**gans**, **die**, skedgås; pelikan. —**kraut**, **das**, skedört, skörbjuggräs. —**reiher**, **der**, skedgås, pelikan. —**speise**, **die**, supanmat. —**stiel**, **der**, skedskaft. —**stint**, **der**, siklöja. —**weise**, *av.* skedbladtals, skedbladvis.

Löffeln, *v. a. & n.* äta med sked; pläga älskog; hänga efter manfolk ell. fruntimmer.

Löffler, **der**, (*pl.* —) en som gerna äter supanmat; jungfrupilt, fruntimmerskarl, kurtisör.

Log, **das**, (*sjöt.*) logg, instrument att mäta ett skepps fart; das — auswerfen, logga; — sein, vara dålig seglare. —**bret**, **das**, loggbräde. —**buch**, **das**, loggbok. —**glas**, **das**, loggglas. —**leine**, **die**, logglina. —**tafel**, **die**, loggtafla.

Logarithmus, **der**, (*pl.* —men) logaritm.

Loge, **die**, loge (på spektaklet); frimurareorden, frimuraresällskap.

Loggen, *v. a.* (*sjöt.*) logga, mäta ett skepps fart.

Logik, **die**, logik, förnuftlära, slutkonst.

Logiker, **der**, (*pl.* —) logikus.

Logiren, *v. n. & a.* logera, bo; herbergera.

Logis, **das**, boning, boningsrum.

Logisch, *a.* logisk, enlig förnuftläran. [gåta.

Logogriph, **der**, (*pl.* —en) ord-

Loh=**beet**, **das**, drifbänk, som i stället för gödsel drifves med garfvarebark. —**farben**, —**farbig**, *a.* mörkbrun som ekbark. —**feuer**, **das**, lågeld; ljuslåga. —**gar**, *a.* logarfvad, tillredd med ekbark. —**gerber**, **der**, logarfvare. —**gerberei**, **die**, logarfveri. —**kuchen**, **der**, barkkaka, utlutad bark, som sedan stampas tillsammans och nyttjas till bränsle. —**kumm**, —**kump**, **der**, tråg, hvari ekbark stampas. —**mühle**, **die**, barkqvarn.

Lohe, **die**, (*pl.* —n) låga, flamma; ekbark till garfning, garfvarbark.

Lohen, *v. n.* låga, flamma, blossa. — *v. a.* barkbetsa, garfva.

Lohn, **der**, (*pl.* **Löhne**) lön, arbetslön; belöning; lön, vedergällning; um — arbeiten, arbeta för lön ell. betalning; Undank ist der Welt —, otack är verldens lön; er hat seinen — dahin, han har fått sin lön. —**arbeit**, **die**, arbete för betalning. —**arbeiter**, **der**, legohjon. —**bediente**, —**diener**, **der**, lejd ell. hyrd betjent. —**häuer**, **der**, bergsman, som arbetar för viss lön. —**kutsche**, **die**, hyrvagn. —**kutscher**, **der**, hyrkusk. —**lakei**, **der**, hyrlakej. —**sucht**, **die**,

vinningslystnad. **-ſüchtig**, *a.* vinningslysten. **-tag, der**, aflöningsdag.

Lohnen, *v. a.* löna, betala (för ett arbete etc.); löna, belöna, vedergälla; das Geſinde –, löna tjenstefolk; mit Undank –, löna med otack; Gott lohne es Ihnen, Gud belöne er derför; wird mir ſo gelohnt? belönas jag på det sättet? das Getreide lohnt dieſes Jahr nicht, säden gifver icke i spann i år; es lohnt ſich nicht, det lönar sig icke; es lohnt nicht der Mühe, det lönar icke mödan.

Lohner, der, (*pl.* –) vedergällare.

Löhner, der, (*pl.* –) daglönare.

Löhnerisch, *a.* såsom daglönare; vinningslysten.

Löhnung, die, aflöning; sold (soldaters). **-stag, der**, aflöningsdag.

Lolch, der, (*pl.* **-e**) (*bot.*) repe, dårrepe. [kontor.

Lombard, das, (*pl.* **-e**) assistans-

Lomber, Lomberſpiel, das, lomberspel.

Loos, das, (*pl.* **-e**) lott, andel; lottsedel; lott, öde; ein – ziehen, draga en lott; durch das – entſcheiden, afgöra genom lottkastning; mit ſeinem –e zufrieden ſein, vara nöjd med sin lott, med sitt öde.

Looſen, *v. n.* lotta, draga lott, kasta lott; afgöra genom lottkastning. [ning.

Looſung, die, lottning, lottkast-

Lootſe, der, (*pl.* **-n**) lots, lotsman. **-nboot, das**, lotsbåt. **-ngeld, das**, lotspenningar. **-nweſen, das**, lotsverk. [lotsning, lotsande.

Lootſen, *v. a.* lotsa; das –, *subst.*

Loppe, die, lopp, så mycken hampa, som repslagaren slår om lifvet när han skall spinna kabelgarn.

Lorbeere, die, (*pl.* **-n**) lagerbär.

Lorbeer-baum, der, lagerträd, lagerbärsträd. **-blatt, das**, lagerbärsblad. **-hain, der**, lagerlund. **-kranz, der**, lagerkrans. **-kraut, das**, lagerört. **-öl, das**, lagerolja. **-roſe, die**, oleander (ett slags rosenbuske). **-ſtrauch, der**, lagerbuske. **-zweig, der**, lagerqvist.

Lording, das, fyrtrådigt sjömansgarn.

Los, das, se **Loos**.

Los, *a. & av.* lös, slapp, slak; lätt, pipig, porös; lös, ledig, fri, obehindrad, qvitt; lättsinnig, lättfärdig; –e Zähne, löständer; – machen, urlossa; – werden, urlossna; Jemanden – ſein, vara af med någon; Jemanden – werden, blifva af med någon; eine Schuld – werden, blifva qvitt från en skuld; was iſt –? hvad är å färde?

Losarbeiten, *v. a.* arbeta löst.

Losbinden, *v. irr. a.* lösa, lösa upp, lossa.

Losbrechen, *v. irr. a. & n.* bryta löst; bryta upp, bryta igenom; brista ut, bryta ut; ej längre hålla sig, ej längre förställa sig.

Losbrennen, *v. irr. a.* afskjuta, lossa, gifva eld ell. fyr, afbränna (svärmare etc.); – *v. n.* brinna af.

Losbringen, *v. irr. a.* taga löst, lossa, taga utur, taga ifrån.

Losbröckeln, *v. a.* söndersmula; ſich –, *v. r.* falla i smulor, falla i skärfvor.

Lösch, der, (*pl.* **-e**) bisvärm.

Lösch-anſtalt, die, eldsläckningsanstalt. **-bank, die**, brädlår, hvari kalk släckes. **-blatt, das**, ett blad läskpapper. **-blei, das**, blymalm. **-eimer, der**, brandämbar. **-geräth, das**, brandredskap. **-horn, das**, ljussläckare. **-kohle, die**, släckt kol. **-kübel, der**, smedjekar; (*glasbr.*) stort tråg med vatten att släcka eld ell. afkyla redskap. **-mannſchaft, die**, brandkår. **-papier, das**, läskpapper. **-platz, der**, lossningsplats, urlastningsplats. **-ſchaufel, die**, skyffel att kasta på kolstybbe med. **-waſſer, das**, släckvatten; vatten att släcka glödande saker uti. **-wedel, -wiſch, der**, stänkeqvast (hos smeder).

Löſchen, *v. a.* släcka, utsläcka, dämpa (eld, ett ljus etc.); släcka (kalk); släcka, stilla (törsten); utplåna, stryka ut, sudda ut; lossa, utlasta, aflasta (fartyg); utlasta (varor).

Löſchung, die, släckning (af eld, ljus etc.); lossning, aflastande, aflastning (ett fartygs etc.); jemf. Löſchen. **-splatz, der**, af- ell. urlastningsplats. [löst.

Losdrehen, *v. a.* lösvrida, vrida

Losdrücken, *v. a.* trycka lös, trycka af, afskjuta, lossa.

Loſe, *a.* lös, slapp; kringstrykande, liderlig; ovettig, förolämpande; skämtsam, munter, lustig; ein –er Vogel, en lättfärdig sälle; ein –es Mädchen, en lösaktig flicka; –s Gut, (*sjöt.*) förrådsgods; ein –s Maul haben, vara ovettig.

Löſe-geld, das, lösepenning, löseskilling; ranson, lösen för en fånge. **-ſchlüſſel, der**, lösenyckel.

Löſel, *pl.* (*jagtt.*) öronen på åtskilliga vilddjur.

Loſen, *v. n.* lotta, kasta lott, afgöra genom lottning.

Löſen, *v. a.* lösa, upplösa, göra löst; knyta lös, lossa, släppa efter; inlösa, infria; utlösa, igenlösa; lossa, afbränna (en kanon etc.); inkassera (penningar); einen Knoten –, lösa en knut; ein Räthſel –, upplösa en gåta; eine Aufgabe –, lösa en uppgift; Jemandem die Zunge –, (*fig.*) lösa ens tunga; ich habe heute noch nichts gelöſt, jag har idag ej sålt något, ej taget penningar in.

Losfahren, *v. irr. n.* auf Jemanden –, bryta löst, rusa på någon, fara ut i ovett emot någon.

Losgeben, *v. irr. a.* lösgifva, släppa på fri fot; afdanka.

Losgebung, die, frigifvelse, lösgifvande, befrielse.

Losgehen, *v. irr. n.* lossna, gå löst, gå upp, gå sönder, gå af, springa af; brista, börja, begynnas; auf Jemanden –, rusa på någon, anfalla någon.

Losgürten, *v. a.* lösa uppgördeln, taga af gördeln.

Loshacken, *v. a.* hacka löst, löshacka.

Loshaken, Loshäkeln, *v. a.* haka löst, häkta lös.

Loshauen, *v. irr. a.* hugga löst; hugga på.

Loshelfen, *v. irr. a.* hjelpa lös.

Loskauf, der, utlösning, återköp, friköpande.

Loskaufen, *v. a.* köpa fri, köpa lös; lösa ut, återköpa; ſich von Etwas –, lösa sig ifrån något.

Loskäuflich, *a.* som kan infrias, inlösas ell. återköpas.

Loskaufung, die, lösen, inlösning, utlösning; igenlösande, återköp.

Loskommen, *v. irr. n.* komma lös, fri ell. undan, undkomma.

Loskörnig, *a.* lösgrynig, löskornig.

Loslaſſen, *v. irr. a. & n.* släppa, gifva lös; das Band hat losgelaſſen, bandet har gått upp. [lösas.

Löslich, *a.* löslig, som kan

Losmachen, *v. a.* göra lös, lösa upp, lossa; sätta på fri fot, frigifva; ſich –, göra sig lös ell. fri, befria sig ifrån; skilja sig; ſich von Jemandes Umgange –, upphäfva umgänge med någon; ſich vom Joche –, afskudda sig oket.

Losmachung, die, lösgörande, lossande, lösande, befriande.

Losreißen, *v. irr. a.* slita, rifva, rycka lös ell. ifrån.

Losſagen, ſich, *v. r.* säga sig lös, uppsäga, afsäga; ſich von Etwas –, frisäga sig ifrån, gå ifrån, afsäga sig, afstå ifrån något.

Losſägen, *v. a.* såga löst, lössåga.

Losſagung, die, afsägelse, afstående, frisägning, uppsägande; försakelse.

Losſchaben, *v. a.* lösskafva.

Losſchießen, *v. irr. a.* afskjuta, lossa; auf Jemanden –, (*fig.*) skjuta på någon, rusa på någon.

Losſchlagen, *v. irr. a.* slå löst; hugga på; sälja till hvad pris som helst. [löst, lössmälta.

Losſchmelzen, *v. irr. a.* smälta

Losſchnallen, *v. a.* spänna lös, spänna af.

Losſchneiden, *v. irr. a.* skära lös.

Losſchrauben, *v. a.* skrufva löst, lösskrufva.

Losſchwören, ſich, *v. irr. r.* svärja sig fri.

Losſpannen, *v. v.* spänna lös, spänna ifrån.

Losſprechen, *v. irr. a.* frikalla, frisäga, frikänna; einen Lehrling –, utskrifva en lärling.

Losſprechung, die, frikallelse, frikännande, befrielse; utskrifvande.

Losstürmen, *v. a.* bryta löst på, rusa på, anfalla.

Losung, die, lösen; signal, tecken; uppbörd, inkomst, inkassering; skatt i penningar; viss andel att betala i en gemensam skuld; penningar, som krämare om dagen inkassera; träck efter fyrfotade djur. **-samt**, das, kollegium, som har öfveruppsigten öfver skatter. **-sbuch**, das, handelsbok hvari allt upptecknas som dagligen säljes kontant. **-sfeuer**, das, eld, som upptändes till lösen. **-sschuß**, der, skott, som göres till lösen. **-swort**, das, lösen, parol (i krig).

Lösung, die, lösgörande, lösning, lossning, upplösning, åtskiljande.

Loswickeln, *v. a.* lösa, sno upp; göra lös, göra ledig; befria.

Loszählen, *v. a.* frikänna.

Losziehen, *v. irr. n.* draga lös; über Jemanden –, fara ut i ovett öfver någon, tadla någon med hårda ord.

Loth, das, (*pl.* -e) lod (en vigt); lod (i ur); lod, blylod, sänklod; lödning; lödkorn; Kraut und –, krut och kula; das – auswerfen, loda. **-büchse**, die, lodbössa. **-kirsche**, die, en sort stora, svarta körsbär. **-leine**, die, lodlina, lodsnöre. **-recht**, *a. & av.* lodrätt.

Löth-asche, die, (*kem.*) bränd aska af soda och andra alkaliska växter. **-bret**, das, (*glasm.*) bräde med flera urholkningar, hvari slaglodet till fönsterbly gjutes och formas till stänger. **-kolben**, der, lödkolf, lödbult. **-korn**, das, lödkorn, slagkorn. **-lampe**, die, lampa, hvarvid något lödes. **-nagel**, der, lödspik, lödnagel. **-pfanne**, die, lödpanna. **-platte**, die, lödplåt. **-rohr**, das, blåsrör, som begagnas vid lödning. **-salz**, das, se Löthasche. **-stange**, die, lödstång. **-stein**, der, (*glasm.*) lödsten. **-zange**, die, lödtång, tång att fasthålla det som lödes.

Löthe, die, lödning; lödkorn.

Lothen, *v. a.* loda, undersöka om en mur etc. är lodrät; (*sjöt.*) pejla djupet.

Löthen, *v. a.* löda.

Löther, der, (*pl.* –) lödare, en som löder.

Löthig, *a.* lödig; fin; sechzehnlöthiges Silber, sextonlödigt silfver.

Löthigkeit, die, lödighet, halt.

Lothse, se Lootse.

Löthung, die, lödning.

Lotte, die, (*pl.* -n) (*bergv.*) fyrkantigt rör af fyra sammanslagna bräder att föra frisk luft ell. vatten in i grufvan.

Lotter, **Lotterig**, *a.* lös, slapp, sladdrig, fladdrande; (*fig.*) efterlåten, oordentlig; flygtig, liderlig. **-bank**, die, **-bett**, das, soffa, mjuk hvilobädd. **-bube**, der, bof, niding, slusk, kältring.

Lotterie, die, (*pl.* -n) lotteri; in der – gewinnen, vinna på lotteri. **-gewinnst**, der, lotterivinst. **-loos**, das, lotterisedel, lott.

Lottospiel, das, lottospel, nummerlotteri.

Löwe, der, (*pl.* -n) lejon.

Löwen-antheil, der, största lotten. **-artig**, *a.* lejonaktig, lejonartad, lejonlik. **-fuß**, der, fot af en lejon; (*bot.*) jungfru Marie kåpa; mattegräs (ört). **-haft**, *a.* lejonaktig, lejonlik, modig som ett lejon. **-haut**, die, lejonhud. **-herz**, das, lejonhjerta, lejonmod; (*astron.*) stjerna af första storleken i stora lejonet. **-jagd**, die, lejonjagt. **-katze**, die, ett slags apa. **-klaue**, die, lejonklo; (*bot.*) björnklo, björnlocke. **-muth**, der, lejonmod. **-orden**, der, lejonorden. **-tatze**, die, lejonram. **-thaler**, der, holländskt silfvermynt. **-zahn**, der, (*bot.*) lejontand; mjölkblomster.

Löwin, die, (*pl.* -nen) lejoninna.

Luchs, der, (*pl.* -e) lo, lodjur; (*fig.*) skarpsynt person. **-augen**, *pl.* loögon; (*fig.*) skarpa ögon. **-fell**, das, loskinn. **-katze**, die, lokatt. **-stein**, der, lynkur (ett slags half ädelsten).

Lucifer, der, (*pl.* –) morgonstjerna; djefvul.

Lücke, die, (*pl.* -n) lucka; tomhet, tom rymd, tomt rum; öppet ställe; öppning, bräck, hål; brist. **-nbüßer**, der, fyllkalk; en som i nödfall måste träda i en annans ställe; fyllnadsord. **-nhaft**, *a.* bristfällig, ofullständig.

Lückig, *a.* full af hål ell. öppningar, som har luckor etc.

Lucrativ, *a.* indrägtig, fördelaktig.

Ludel, die, dihorn; äfv.: tobakspipa. **-horn**, das, kruthorn till fängkrut för kanoner.

Luder, das, luder; as; ådel; liderlig kona. **-krähe**, die, spillkråka. **-leben**, das, liderligt lefverne.

Lüderlich, se **Liederlich**.

Ludern, *v. n.* äta luder; (*fig.*) slå sig på liderlighet. – *v. a.* locka rofdjur med luder.

Luf, **Luffeite**, die, (*sjöt.*) lofsida, vindsida; Jemandem die – abstechen, vinna lofven af någon. **-wärts**, *av.* lovart.

Luft, die, (*pl.* **Lüfte**) luft; väder, vind; atmosfer; andedrägt; frische – schöpfen, hämta frisk luft; sich – machen, skaffa sig luft; an der – trocknen, lufttorka; in die – (ins Blaue) reden, tala i vädret; die – geht, vinden blåser; Schlösser in die – bauen, bygga slott i luften. **-ader**, die, luftåder, pulsåder. **-art**, die, luftart. **-bad**, das, luftbad. **-ball**, **-ballon**, der, luftboll, luftballong, aërostat. **-bild**, das, luftbild; hjernspöke. **-blase**, die, luftblädra, luftbubbla; väderblåsa. **-dicht**, *a.* lufttät, hermetisk. **-druck**, der, lufttryckning. **-erscheinung**, die, luftfenomen, meteor, luftsyn. **-fahrt**, die, luftfärd. **-fang**, der, luftfång, rör, som förer frisk luft till ett ställe. **-farbe**, die, den blå färg som luften tyckes hafva. **-gegend**, die, luftkrets; luftregion. **-geist**, der, luftande, sylf, sylfid. **-geschwulst**, der, vädersvulst. **-gütemesser**, der, eudiometer. **-hahn**, der, ventil. **-himmel**, der, lufthimmel, luftkrets, atmosfer. **-honig**, der, honungsdagg. **-klappe**, die, ventil, väderlucka. **-kreis**, der, lufthimmel, luftkrets, atmosfer. **-kugel**, die, luftkula, eolipil. **-kunde**, die, aërometri, vetenskap om luften och dess egenskaper. **-leer**, *a.* lufttom. **-loch**, das, lufthål, draghål. **-malz**, das, malt, torkadt i luften. **-messer**, der, luftmätare, aërometer. **-pumpe**, die, luftpump. **-raum**, der, luftrymd, rum, som är uppfylldt med luft; atmosfer. **-reinigung**, die, luftrensning. **-reise**, die, lufresa, luftfärd. **-rohr**, das, väderbössa. **-röhre**, die, luftrör, luftstrupe, hvisselpipa. **-röhrenentzündung**, die, halsfluss. **-salz**, das, luftsalt. **-säule**, die, luftpelare. **-säure**, die, luftsyra, kolsyrad luft. **-schacht**, der, (*bergv.*) luftschackt, dragöppning i en grufva. **-scheu**, die, räddhåga ell. fruktan att utsätta sig för fria luften, aërofobie. **-schiff**, das, luftskepp, aërostat. **-schifffahrt**, die, luftresa, luftsegling, luftfart. **-schiffer**, der, luftseglare, aëronaut. **-schifferkunst**, die, luftseglingskonst, aëronautik. **-schloß**, das, luftslott; -schlösser bauen, bygga luftslott, bygga slott i luften. **-schwefel**, der, luftsvafvel, svafvelaktig dunst i luften. **-schwere**, die, luftens tyngd. **-spiegelung**, die, luftspegling, hägring. **-springer**, der, luftspringare, kapriolmakare. **-sprung**, der, luftsprång, kapriol. **-stoff**, der, luftämne, gas. **-streich**, der, väderhugg, förfeladt hugg ell. slag; skryt, prål; – thun, hugga i vädret. **-strömung**, die, luftström. **-veränderung**, die, väderskifte. **-wäger**, der, barometer. **-wechsel**, der, luftvexling. **-welle**, die, luftvåg. **-werk**, das, sugverk i vattenkonster etc. **-wirbel**, der, lufthvirfvel. **-ziegel**, der, lufttorkad tegelsten. **-zieher**, der, ventil, vädervexlingsmaschin. **-zug**, der, luftdrag. **-zünder**, der, pyrofor, en art fosfor, som tager eld, så snart luften tillkommer.

Lüftbaum, der, häfstång.

Lüftchen, das, (*pl.* –) väderpust, fläkt.

Lüften, *v. a.* göra luftig; vädra, sätta i fria luften, gifva frisk luft åt; lossa, lyfta, göra vidare; den Hut –, lyfta på hatten.

Luftig, *a.* luftig; blåsig; lätt; flygtig, ostadig, lättsinnig; sehr –

gekleidet sein, vara mycket lätt ell. tunnt klädd.
Lüftung, die, vädrande etc.; jemf. Lüften. [håla, björnide.
Lug, das, (pl. -e) (jagtt.) kula,
Lug, der, lögn; – und Trug, svek och bedrägeri. **-gestalt, die,** bedrägligt utseende. **-gold, das,** glitterguld.
Lüge, die, (pl. -n) lögn, osanning; Jemanden -n strafen, beslå någon med lögn; Jemanden auf einer – ertappen, beträda någon med lögn. **-nbrut, die,** folk som ljuger. **-ngeist, der,** ljugare, lögnare; lögnande, lögnens ande, djefvul. **-nhaft,** *a.* lögnaktig. **-nhaftigkeit,** lögnaktighet. **-nmaul, das,** **-nzunge, die,** storlögnare, storljugare. **-nprophet, der,** lögnprofet.
Lügen, *v. irr. n.* ljuga, tala osanning; Jemandem den Hals voll –, ljuga någon halsen full; in seinen eigenen Beutel –, ljuga i sin egen pung; wer einmal lügt, dem glaubt man nicht, den som ljuger i ett, blir misstrodd i allt; sollte meine Ahnung – (trügen)? skulle min aning bedraga mig? [fartyg.
Lugger, der, ett slags tvåmastadt
Lügner, der, (pl. –) lögnare, ljugare. [ska, ljugerska.
Lügnerin, die, (pl.-nen) lögner-
Lügnerisch, *a.* lögnaktig.
Lühwasser, das, sköljvatten.
Luke, die, (pl. -n) falldörr; vindsfönster, vindsglugg; lucka på ett skeppsdäck, skeppslucka.
Lulei, der, (pl. -e) lätting, latmask, dagdrifvare.
Lullen, *v. n.* lulla; in den Schlaf –, lulla till sömns.
Lummel, die, (pl. -n) gammalt knifsblad utan skaft; (*krukm.*) skena att göra ränder utanpå kärl.
Lümmel, der, (pl. –) lymmel, tölp, bondlurk. **-haft,** *a.* lymmelaktig, plump. **-haftigkeit, die,** lymmelaktighet, plumphet.
Lümmelei, die, (pl. -en) lymmelaktighet, plumphet, lymmelaktigt uppförande.
Lump, der, (pl.-e) lumpen karl, trashank, stackare, tiggare.
Lümpchen, das, (pl.–) liten trasa.
Lumpen, der, (pl. –) slarfva, trasa, palta, lapp; Lumpen, pl. lumpor; in – zerfallen, falla i trasor. **-ding, das,** lapprissak, ringa ting. **-frau, die,** lumpsamlerska. **-geld** (Spottgeld), **das,** hundpris, hundköp, spottstyfver; er hat es für ein –, han har fått det för en spottstyfver. **-gesindel, das,** slödder, pack, byke. **-hund, -kerl, der,** stackare; tiggare, hafser, slusk, skojare. **-mann, der,** lumpsamlare. **-pack, das,** lumpent pack, slödder. **-sammler, der,** lumpsamlare. **-schneider, der,** (*pappersbr.*) skärverk, att sönderskära lumpor. **-volk, das,** lumpent folk. **-zeug, das,** lappri, strunt; lumpor; slödder, pack, byke. **-zucker, der,** lumpsocker.
Lumpen, *v. a.* behandla som en stackare; sich nicht – lassen, visa att man också är karl.
Lumpicht, *a.* lik trasor ell. lumpor; usel, eländig, lumpen, dålig; nidsk; gnidaraktig.
Lumpig, *a.* trasig, slarfvig, söndrig, sönderrifven; eländig, lumpen.
Lunge, die, (pl. -n) lunga, inmäte af ett djur jemte hjertat och lefvern.
Lungen-ader, die, lungåder. **-blume, die,** höstklockor. **-entzündung, die,** lungbrand, inflammation i lungan. **-flechte, die,** lungmossa. **-geschwür, das,** lungböld. **-hieb, der,** lunghugg. **-klee, der,** vattenväpling. **-krank,** *a.* lungsjuk, lungsiktig. **-krankheit, die,** lungsjukdom, lungsot. **-kraut, das,** lungört, arnika. **-mittel, das,** medel mot lungsjukdomar. **-moos, das,** lungmossa. **-muß, das,** lungmos. **-probe, die,** lungprof. **-schlag, der,** lungslagfluss, lungapoplexi. **-sucht, die,** lungsot. **-süchtig,** *a.* lungsiktig, lungsjuk.
Lungerig, *a.* lat; begärlig, girig.
Lungern, *v. n.* latas, ligga och sträcka sig i sängen; slå dank; nach Etwas –, se efter ell. vänta med begärlighet på något.
Lünse, die, (pl. -n) hjulpinne, axelpinne.
Lunte, die, (plur. -n) lunta; (*jagtt.*) svans (på en räf, varg etc.); – riechen, (*fig.*) få rök af något, märka oråd. **-nschloß, das,** ett slags lås fordom på handgevär, hvarest man påtände krutet med lunta. **-nstock, der,** luntstake, luntstock.
Lüpfen, *v. a.* lyfta, lyfta sakta; den Hut –, lyfta litet på hatten.
Luppe, die, (pl. -n) gös, en af flera stycken sammansmält jernklump; hynda; sköka; höknippa.
Lurde, die, (pl. -n) **Lurding, der,** (pl. -e) (*sjöt.*) smalt tjäradt rep, som lindas omkring de stora tågen, att de ej må nötas.
Lurk (Lork), **der,** (pl. -e) padda, groda; lurk, tafatt, bakvändt menniska.
Lurke, die, (pl. -n) knut, ojemt ställe på garn; dåligt vin, som erhålles af drufvor, då de pressas andra gången.
Lust, die, (pl. **Lüste**) lust, fröjd, glädje, hugnad; lust, begärelse; åtrå, håg, lystnad; lusta; – haben, hafva lust; keine – haben, ej hafva lust, ej hafva håg; seine – an Etwas haben, hafva sin lust i något; die – ist mir vergangen, lusten har förgått mig, jag har mistat lusten; ich hätte nicht übel –, jag hade väl lust; es ist eine – das zu sehen, det är en lust att se; nach Herzens –, med hjertans lust, efter önskan; den Lüsten fröhnen, öfverlemna sig åt sina lustar; vara en slaf af sina lustar; – und Liebe zu einem Dinge macht alle Arbeit geringe, lust och håg för en sak gör arbetet lätt. **-barkeit, die,** lustbarhet. **-fahrt, die,** lustfart, lustfärd, lustresa. **-feuer, das,** lusteld, fyrverkeri. **-garten, der,** lustgård, lustträdgård. **-haus, das,** lusthus. **-lager, das,** lustläger. **-ort, der,** lustställe. **-partie, die,** lustparti, lustbarhet. **-reise, die,** lustresa. **-schloß, das,** lustslott. **-seuche, die,** venerisk sjuka, grannlåtssjukdom. **-spiel, das,** lustspel, komedi. **-wald, der, -wäldchen, das,** lustpark. **-wandeln,** *v. n.* lustvandra, promenera. [ter njutning.
Lüstelei, die, sinnligt begär ef-
Lüsten, Lüstern, *v. n.* vara lysten på ell. efter, hafva begärelse till, längta efter; (lüstern, *sjöt.*) lystra; es lüstet mich nicht danach, jag har ingen begärelse derefter, jag längtar ej derefter; das Schiff lüstert (gehorcht) gut aufs Steuer, skeppet lystrar rodret väl.
Lüstern, *a.* begirig, lysten; nach Etwas – sein, vara lysten efter något.
Lüsternheit, die, begärelse, åtrå, lust, lystenhet, lystnad.
Lustig, *a.* lustig, rolig, glad, munter; löjlig; – sein, vara glad, vara lustig; sich über Jemanden – machen, göra narr af någon; ein -es Leben führen, föra ett gladt lif; ein -er Bruder, ein Bruder Lustig, en lustigbroder. **-macher, der,** tokrolig menniska, putsmakare, spefågel.
Lustigkeit, die, lustighet, munterhet, glädtighet.
Lüstling, der, (pl. -e) vällusting.
Lutheraner, der, (pl. –) luther-
Lutherisch, *a.* luthersk. [an.
Lutherthum, das, lutherska lä-
Luv se **Luf.** [ran.
Luxuriös, *a.* yppig, ymnig, praktfull.
Luxus, der, lyx, yppighet, prakt; – treiben, lefva i yppighet.
Lyceum, das, (pl. **Lyceen**) lyceum.
Lymphe, die, lymfa, mjölksaft.
Lyra, die, lyra.
Lyrik, die, lyrik, lyrisk poesi.
Lyriker, der, lyriker, lyrisk
Lyrisch, *a.* lyrisk. [skald.

M.

M, m, das, ett M, m, trettonde bokstafven i alfabetet; **der M-Laut,** m-ljudet.
Maal, das, tecken, märke; födelsemärke; gräns, råmärke; jemf.
Maaß se **Maß.** [Mahl.
Maat, der, (pl. -e) (*sjöt.*) mat, biträde, hjelp. [makrongryn.
Maccaroni, die, *pl.* maccheroni,

Machbar, *a.* som kan göras ell. tillverkas, som låter göra sig.

Mache, **die**, arbete, tillverkning; sås, stekfett till matlagning; in der – sein, vara under arbete; Etwas in die – nehmen, taga ihop med något, börja att arbeta på något.

Machen, *v. a.* göra, förfärdiga, inrätta, dana, skapa, bilda; föreställa, agera, spela; Schuhe, Stiefel –, göra ell. förfärdiga skor, stöflar; einen Ball –, göra en boll (biljard); Jemandem Etwas zu Danke –, göra en något till lags; das Bett –, bädda sängen; Essen –, laga ell. tillreda mat; Heu –, refsa hö; Holz –, hugga ved; einen Narren –, agera narr; eine alberne Figur –, spela en slät, dum, narraktig figur; Gelegenheit –, skaffa tillfälle; viele Worte –, vara mångordig; Jemandem Etwas weis –, inbilla en något; Jemandem Freude, Verdruß –, göra någon glädje, förtret; auf Jemanden Eindruck –, göra intryck på någon; Jemanden lachen –, weinen –, komma en att skratta, komma en att gråta; bange –, skrämma; sich viel aus einer Sache –, sätta mycket värde på en sak; daraus ist nichts zu –, deraf är ingenting att göra; dermed kan ingenting uträttas, det duger till ingenting; mache doch! skynda dig! mache, daß du fort kommst, laga, att du kommer bort; mache, daß ich ihn spreche, laga, att jag får tala med honom; zu nichte –, göra om intet, tillintetgöra, förderfva; zu Nutze –, nyttja; zu Gelde –, förvandla i penningar; Etwas ausfindig –, utforska, uppfinna, påfinna, upptäcka något; Jemanden nicht ausfindig – können, ej kunna utforska någon; – Sie es kurz, tala utan omsvep, gör det kort ell. i korthet; sich davon –, begifva sig derifrån, gå undan, laga sig bort; sich auf den Weg –, begifva sig på vägen ell. åstad; sich aus dem Staube –, fly undan; sich an Etwas –, taga ihop med, börja på med något; sich an die Arbeit –, börja att arbeta; sich an Jemanden –, vända sig till någon; sich Verdruß –, skaffa sig förtret; sich gemein –, nedlåta, förnedra sig; sich beliebt –, göra sig älskad; sich fertig –, laga sig i ordning, laga sig till; ein gemachter Mann, en välbehållen man; ein gemachter Diamant, en oäkta diamant; gemachtes Gold, falskt, oäkta guld; was machen Sie? (wie befinden Sie sich?) hvad gör ni? huru mar ni? drei mal drei macht neun, tre gånger tre gör nio; machen Sie wie Sie wollen, gör som ni behagar; sich –, komma istånd, låta sig göra; es macht sich nicht, läßt sich nicht –, det låter ej göra sig.

Macher, **der**, (*pl.* –) person som gör något arbete, som yrkmessigt har utfört ett arbete; bemedlare, mäklare.

Macherei, **die**, (*pl.* –en) fusk, fuskeri; arbete, tillverkning, verk.

Macherlohn, **der**, arbetslön (i synnerhet handtverkares t. ex. skräddares etc.).

Machination, **die**, konstgrepp, intrig. [uppspinna ränker.

Machiniren, *v. a. & n.* intrigera,

Macht, **die**, (*pl.* **Mächte**) makt, styrka, kraft; förmåga; våld; die – haben, hafva makten; das steht nicht in meiner –, det står icke i min makt; die kriegführenden Mächte, krigförande makterna; die himmlischen Mächte, de himmelska makterna. **-brief**, **der**, fullmakt. **-geber**, **der**, en som ger fullmakt åt en annan. **-gebot**, **das**, maktord, maktspråk. **-haber**, **der**, makthafvande, maktägare. **-heil**, **das**, guldris (ört). **-los**, *a.* maktlös, kraftlös. **-losigkeit**, **die**, maktlöshet. **-spruch**, **der**, maktspråk. **-vollkommenheit**, **die**, maktfullkomlighet, öfverherrskap, envälde. **-wort**, **das**, maktord.

Mächtig, *a.* mäktig, väldig; stark, kraftig; mäktig, kunnig, herre öfver; (*bergv.*) mäktig, bred, tjock; ein –es Reich, ett mäktigt rike; einer Sprache – sein, vara ett språk mäktig, hafva ett språk i sin makt; seiner selbst nicht – sein, ej vara sig sjelf mäktig, ej vara herre öfver sig sjelf; seiner Sinne nicht – sein, vara ifrån sig, vara ifrån förståndet; der Gang ist zwei Lachter –, gången är två famnar bred; ein –er Berg, ett stort berg. – *av.* mäkta, ganska, mycket; er ist – reich, han är mäkta rik; ein – großes Haus, ett mycket stort hus; er bildet sich – viel ein, han inbillar sig ganska mycket.

Mächtigkeit, **die**, mäktighet, makt. [arbete.

Machwerk, **das**, (*pl.* –e) dåligt

Macis, **die**, muskotblomma.

Mack, **das**, lapprisvaror; Hack und –, mischmasch; pack, pöbel.

Mackente, **die**, (*pl.* –n) krickand.

Macker, **der**, (*sjöt.*) biträde, hjelpare vid arbete (Beihelfer); konvojskepp.

Maculatur, **das**, makulatur.

Madame, **die**, madam, fru.

Mädchen, **das**, (*pl.* –) flicka, piga; tjenstpiga; ein hübsches –, en vacker flicka; ein häßliches –, en ful flicka; ein – für Alles, en tjenstpiga som besörjer allt i huset och icke har någon hjelperska. **-gesicht**, **das**, flickansigte. **-haft**, *a.* lik en flicka, flickaktig; (*fig.*) blyg, tafatt. **-jäger**, **der**, flickjägare. **-kraut**, **das**, vintergröna. **-schule**, **die**, flickskola. **-sommer**, **der**, eftersommaren i september omkring dagjemningen.

Made, **die**, (*pl.* –n) mask; äfv.: ett slags sjukdom hos boskap.

Mädel, **das**, flicka, liten flicka.

Maden-beere, **die**, hallon. **-fresser**, **der**, flotthacka. **-sack**, **der**, masksäck, maskmat. **-wurm**, **der**, springmask.

Madig, *a.* full af maskar, maskäten, maskstungen, som har maskar i sig.

Madonna, **die**, (*pl.* –nen) madonna, jungfru Marie.

Madonnenbild, **das**, (*pl.* –er) madonnabild, jungfru Marie bild.

Magazin, **das**, (*pl.* –e) magasin, förrådshus. **-aufseher**, **-verwalter**, **der**, magasinsförvaltare.

Magd, **die**, (*pl.* **Mägde**) piga, tjenstpiga; (*bibl.*) flicka, jungfru.

Mägde-baum, **der**, säfvenbom, juniperus sabina. **-kraut**, **das**, lendorn, lejonsvans. [ka, flickebarn.

Mägdlein, **das**, (*pl.* –) liten flic-

Magen, **der**, (*pl.* –) mage. **-arzenei**, **die**, magstyrkande medel. **-blähungen**, *pl.* väder i magen. **-bruch**, **der**, magbråck. **-drücken**, **das**, tryckning öfver magen, magspänning, hjertklämning. **-elixir**, **das**, magelixir. **-entzündung**, **die**, inflammation i magen. **-essenz**, **die**, magessens. **-haut**, **die**, maghinna. **-husten**, **der**, maghosta. **-klee**, **der**, vattenväpling. **-kolik**, **die**, magref. **-krampf**, **der**, magkramp. **-krankheit**, **die**, magsjukdom, magplåga. **-mund**, **-schlund**, **der**, magmun, maggrop. **-pillen**, *pl.* magpiller. **-pflaster**, **das**, magplåster. **-pulver**, **das**, magpulver. **-saft**, **der**, magsaft. **-säure**, **die**, magsyra. **-schmerz**, **der**, magvärk, ondt i magen. **-stärkend**, *a.* magstyrkande. **-stärkung**, **die**, magstyrkande medel. **-trank**, **der**, magtinktur. **-tropfen**, *pl.* magdroppar. **-weh**, **das**, ondt i magen. **-wein**, **der**, magvin. **-wurm**, **der**, magmask. **-wurst**, **die**, ett slags svinkorf. **-zipfel**, **der**, mångfållan, andra magen hos idislande djur.

Mager, *a.* mager; knapp, ringa; ofruktbar; –es Fleisch, magert kött; –er Boden, mager jordmån; ein –er Trost, en mager tröst.

Magerkeit, **die**, magerhet.

Magern, *v. n.* magra, bli mager.

Magie, **die**, magi, svartkonst, trolldom.

Magiker, **der**, trollkarl, hexmä-

Magisch, *a.* magisk. [stare.

Magister, **der**, (*pl.* –) magister. **-hut**, **der**, magisterkrans.

Magistrat, **der**, (*pl.* –e) magistrat; magistratspersons värdighet. **-samt**, **das**, magistratsembete. **-sperson**, **die**, magistratsperson, embetsman.

Magnat, **der**, (*pl.* –en) magnat, högre adelsman, storman. [jord.

Magnesie, **die**, magnesia, talk-

Magnet, **der**, (*pl.* –e) magnet. **-nadel**, **die**, magnetnål. **-stein**, **der**, magnetsten.

Magnetisch, *a.* magnetisk.

Magnetisiren, *v. a.* magnetisera.

Magnetismus, **der**, magnetism.

Magnificenz, die, prakt, ståt, pomp, herrlighet; äfv.: en titel för rektorn vid universiteter.

Mahagoniholz, das, mahogniträ.

Mahd, die, slåtter; skörd; äfv.: äng som skall slås; så mycket som slås på en dag.

Mähen, *v. a.* slå (gräs); meja, skära (säd).

Mähen, das, afslående, mejande, afskärande.

Mäher, der, (*pl.* –) mejare, slåtterkarl.

Mähezeit, die, slåttertid.

Mahl, das, (*pl.* **-e**) märke; mål, syftemål; mål, gräns, råmärke; mål, måltid; gång, jemf. Maal & Mal; nach dem -e schießen, skjuta till måls. **-baum, der,** träd som tjenar till råmärke. **-gang, der,** ett par qvarnstenar. **-gast, der,** qvarnkund. **-geld, das,** mjölnarepenningar, mäldafgift, qvarntull. **-gerinne, das,** qvarnränna. **-graben, der,** dike, som tjenar till råmärke. **-korn, das,** mäld. **-metze, die,** tullkappe, qvarntull. **-mühle, die,** mjölqvarn. **-schatz, der,** hemgift, brudskatt. **-sieb, der,** qvarnsikt. **-statt, die,** mötesplats; tingsplats. **-stein, der,** råsten, gränssten. **-strom, der,** vattengöl, strömgöl. **-zahn, der,** oxeltand. **-zeichen, das,** råmärke. **-zeit, die,** måltid, mål. **-zettel, der,** qvarnsedel.

Mahlen, *v. irr. a.* mala; wer eher kommt, mahlt eher, (*ordspr.*) den som först kommer till qvarnen, får först mala.

Mahn-brief, der, fordringsbref, bref som utkräfver en fordran.

Mähne, die, (*pl.* **-n**) man (på hästar, lejon etc.).

Mahnen, *v. a.* mana, fordra, kräfva; påminna, erinra; Jemanden wegen einer Schuld –, kräfva någon för skuld; Jemanden an seine Pflicht –, påminna någon om sin pligt, mana någon till sin skyldighet.

Mahnen, das, Mahnung, die, manande, fordrande, kräfvande, påminnelse, erinran.

Mahner, der, person som påminner, besvärlig borgenär.

Mahr, der, (*pl.* **-e**) mara; vom – gedrückt werden, ridas af maran. **-flechte, -klette, -locke, die,** martofva.

Mährchen, das, (*pl.* –) fabel, saga, dikt. **-haft,** *a.* fabelaktig, sagolik.

Mähre, die, (*pl.* **-n**) märr, sto; hästkrake, skinkmärr, dålig häst; fabel, saga.

Mährte, die, (*pl.* **-n**) ett slags vinkallskål.

Mai, der, Maj, Maj månad. **-baum, der,** björk. **-blume, die,** majblomma, glisblad. **-grün,** *a.* majgrön. **-käfer, der,** majbagge, ollonborre. **-luft, die,** majluft. **-sonne, die,** majsol. **-wetter, das,** majväder. **-wurm, der,** majbagge. **-zeit, die,** majtid.

Maid, die, (*pl.* **-e**) mö, okränkt flicka.

Maie, die, (*pl.* **-n**) ungt skott på björkträd, majgrönt björklöf; mit -n schmücken, pryda med majgröna, med grönt björklöf.

Maikensháring, der, tidigt fångad sill med fint kött, men som hvarken har rom eller mjölke.

Mais, der, majs, turkiskt hvete.

Maischen se **Meischen.**

Majestät, die, (*pl.* **-en**) majestät. **-sverbrechen, das,** majestätsbrott. **-sverbrecher, der,** majestätsförbrytare.

Majestätisch, *a.* majestätisk, majestätlig.

Major, der, (*pl.* **-e**) major.

Majoran, der, mejram.

Majorat, das, (*pl.* **-e**) fideikommiss, den närmaste arfvingens rättighet att besitta allena och odelt vissa gods. **-sgut, das,** fideikommissgods. **-sherr, der,** fideikommissarie.

Majorenn, *a.* myndig.

Majorennität, die, myndighet, myndighetstillstånd, myndiga år.

Majorität, die, majoritet, största delen, betydligaste antalet; myndighet.

Makel, der, (*pl.* –) fläck, fel, skamfläck.

Mäkelei, die, (*pl.* **-en**) mäkleri; tadlande, klandersjuka.

Makellos, *a.* felfri.

Mäkeln, *v. n.* mäkla; tadla, klandra; er muß über Alles –, han måste mäkla, måste tadla allting.

Mäkler, der, (*pl.* –) mäklare; tadlare; (*sjöt.*) knä för flaggtappen; äfv.: bjelke ell. tapp, som bär en väderqvarn; pelare i en vindeltrappa. **-gebühren,** *plur.* mäklararfvode.

Makrele, die, (*pl.* **-n**) makrill.

Makrone, die, (*pl.* **-n**) makron.

Mal, das, (*pl.* **-e**) gång; auf ein –, på en gång; manches –, mången gång; ein für alle –, en gång för alla; ein – ist kein –, (*ordspr.*) en gång är ingen gång.

Malachit, der, malakit (mineral).

Maledeien, *v. a.* förbanna, svärtja, önska ondt.

Maleficant, der, (*pl.* **-en**) missgerningsman.

Malefiz, das, nidingsverk.

Malen, *v. a.* måla; auf Leinwand –, måla på duk; mit Wasserfarben –, måla med vattenfärger.

Maler, der, (*pl.* –) målare. **-academie, die,** målarakademi. **-bursche, der,** målargosse. **-farbe, die,** målarfärg. **-firniß, der,** målarfernissa. **-gold, das,** målarguld. **-kunst, die,** målarekonst. **-leinwand, die,** målarduk. **-muschel, die,** målermussla. **-pinsel, der,** målarpensel. **-scheibe, die,** palett, målarbräde. **-schule, die,** målarskola. **-stock, der,** målarkäpp, käpp, hvarpå en målare stödjer armen.

Malerei, die, (*pl.* **-en**) måleri; målning, skilderi.

Malerisch, *a.* målande, pittoresk.

Malter, der, (*pl.* –) malter (spanmålsmått); en half famn (ved).

Malvasier, der, malvasirvin.

Malve, die, (*pl.* **-n**) kattost.

Malz, das, malt; (*ordspr.*) an ihm ist Hopfen und – verloren, på honom har man förgäfves användt möda och kostnad. **-boden, der,** mälthus. **-bret, das,** mältlafve. **-darre, die,** kölna. **-tenne, die,** mälthus. **-zucker, der,** maltsocker.

Malzen, *v. n.* mälta, göra malt; äfv.: tillsätta malt till brygguingen.

Malzer, Mälzer, der, (*pl.* –) mältare.

Mamiering, die, (*sjöt.*) tjärduksrör för vattnets afledning.

Mamma, die, mamma, moder.

Mammeluck, der, (*pl.* **-en**) mameluck.

Mammon, der, mammon, skatter. **-sdiener, der,** mammonsträl.

Mammuth, der, (*pl.* **-e**) mammothdjuret.

Mamsell, die, mamsell, jungfru; mätress.

Man, *pron.* man; – sagt, man säger; det säger; – weiß nicht, man vet ej.

Mänade, die, (*pl.* **-n**) mänad, Bachi prestinna.

Mancher, Manche, Manches, *pron.* mången; Manche, *pl.* många, flera, vissa.

Mancherlei, *a.* åtskillig; mångahanda; – Reden führen, tala allahanda saker.

Manchmal, *av.* mången gång, ofta.

Mandat, das, (*pl.* **-e**) mandat, påbud, förordning.

Mandatar, der, (*pl.* **-e**) mandatarius, fullmäktig.

Mandel, die, (*pl.* **-n**) mandel (mandelträdets frukt); mandel, glandel (halskörtel); mandel (antal af femton stycken); sädesskyl af 15 kärfvar; äfv.: mangel, mangelstock; gebrannte -n, brända mandlar; süße –, sötmandel; bittere –, bittermandel. **-baum, der,** mandelträd. **-blume, die,** mandelträdets blomst; äfv.: backsippa. **-brei, der,** mandeldeg, mandelmos. **-brezel, die,** mandelkringla. **-brod, das,** mandelbröd, mandelkaka. **-geschwulst, die,** körtelsvulst, körtelsvullnad. **-holz, das,** se **Mangelholz.** **-kern, der,** mandel. **-kleie, die,** mandelkli. **-krähe, die,** blåkråka. **-kuchen, der,** mandelkaka. **-milch, die,** mandelmjölk. **-nuß, die,** hvit lambertsnöt. **-öl, das,** mandelolja. **-seife, die,** mandelsåpa. **-späne,** *pl.* mandelspån (bakelse). **-stein, der,** mandelsten. **-teig, der,** mandeldeg. **-torte, die,** mandeltårta. **-verhärtung, die,** körtelhårdnad.

Mandeln, *v. a.* lägga, räkna i mandlar ell. femton i hvar del;

(*vulg.*) mangla tyg; das Getreide –, sätta säden i skylar.

Mandler, der, arbetare som sätter den skurna säden i skylar; äfv.: manglare.

Mandoline, die, (*pl.* –n) mandolin, cittra.

Manen, *pl.* maner, vålnader, de dödas skuggor.

Mangan, das, manganes, brunsten. **–säure, die,** mangansyra.

Mangel (Mange), **die,** (*pl.* –n) mangel, kafle. **–bret, das,** mangelbräde, mangelkafle. **–holz, das,** mangelstock, mangelkafle, kafvelträ. **–stein, der,** mangelsten.

Mangel, der, (*pl.* **Mängel**) brist; fel, ofullkomlighet; nöd; elände, fattigdom; frånvaro, saknad(af något); aus – an, i brist af, i brist på; – leiden, lida brist (på något), äfv.: lida nöd; viele Mängel, många brister; unsere Fehler und Mängel, våra fel och brister; das Gebäude hat viele Mängel, byggnaden har många ofullkomligheter; man sieht ihm keinen – an, man ser ej på honom att han är i nöd, att det brister honom på något.

Mangelhaft, *a.* bristfällig, felaktig, ofullständig.

Mangelhaftigkeit, die, bristfällighet, felaktighet, ofullständighet.

Mangeln, *v. n.* brista, felas, fattas, mankera, vara bristfällig; es mangelt an Ernst, det brister på allvar; es mangelt mir, det fattas mig; ich lasse es an Nichts –, jag låter det ej brista på något; es mangelt mir an Zeit, det fattas mig tid; es mangelt mir an Gelegenheit, det fattas mig tillfälle.

Mangeln (rollen), *v. a.* mangla (tyg), kafla (deg).

Mangkorn, das, blandsäd.

Mangler, der, manglare.

Mangold, das, (*bot.*) beta, mangold. [ditor, procentare.

Manichäer, der, manichäer; kre-

Manie, die, mani, vurm.

Manier, die, (*pl.* –en) manér, sätt, åtbörd; auf gute –, på godt manér; gute –en haben, hafva goda manér.

Manierirt, *a.* maniererad, konstlad, sökt. [vad, artig, hyfsad.

Manierlich, *a.* manerlig, belef-

Manierlichkeit, die, manerlighet, belefvenhet.

Manifest, das, (*pl.* –e) manifest, kungörelse.

Mann, der, (*pl.* **Männer**; *poet.* **Mannen**) man, mansperson, karl; gift karl, maka, äkta man; soldat; (i förening med ett räkneord är Mann i militärspråket *indecl.*); er ist ein – und kein Weib, han är en man och ej en qvinna; ich bleibe nicht allein mit einem Manne, jag blifver ej allena med en karl; – und Frau, man och hustru; hundert – Fußvolk, hundrade man fotfolk; – für –, man efter man, man för man; äfv.: en man i sender; dreihoch gehen, gå tre man högt, tre man i rad; – gegen –, man emot man, en emot en; auf den –, für den –, (pro Mann) på hvar man; sich als – zeigen, visa att vara man; zeige, daß du ein – bist, visa att du är man; ich bin – dafür, det är jag man för; an den – bringen, sälja (varor); gifta (en qvinna); seinen – stehen, vara karl för sig; wenn Noth an – geht, när nöden påtränger; (*ordspr.*) ein – ein Wort, en karl står vid sitt ord; den vierten – abgeben, vara fjerde mannen (i kortspel); ein verlorener –, ein – des Todes sein, vara dödens man, vara förlorad; der gemeine –, allmogen; der silberne –, (*bergv.*) sammanstötande af flera malmgånger; (*jagtt.*) der volle –, den helt utväxte hjort; der schöne –, (*zool.*) ett slags kägelsnäcka (conus nobilis).

Mann-bar, *a.* manbar, giftvuxen. **–barkeit, die,** manbarhet. **–esalter, das,** mannaålder, manliga åldern. **–eskraft, die,** karlakraft. **–esmuth, der,** karlahjerta. **–fest,** *a.* manlig, manhaftig. **–haft,** *a.* manlig, manhaftig, karlaktig, tapper. **–haftigkeit, die,** manhaftighet, karlaktighet. **–lehen, das,** manslän som ej får innehafvas af qvinna. **–sarbeit, die,** mansarbete, karlarbete. **–sbild, das,** mansperson. **–scheu,** *a.* rädd för manfolk, som ej tål manfolk. **–sdick,** *a.* tjock som en karl om lifvet. **–serbe, der,** manlig arfving. **–sgesicht, das,** karlansigte. **–shand, die,** manshand; karlstil. **–shandschuh, der,** manshandske. **–shemd, das,** skjorta. **–shoch,** *a.* manshög. **–skleidung, die,** mansklädning, mansdrägt. **–skloster, das,** munkkloster. **–slänge, die,** karlalängd, manslängd, manshöjd. **–sleute,** *pl.* manfolk. **–sname, der,** mansnamn. **–sperson, die,** mansperson. **–srock, der,** mansrock. **–sseite, die,** manssida, manslinie; svärdsida. **–sstamm, der,** mansstam. **–sstimme, die,** karlröst, karlstämma. **–sschneider, der,** mansskräddare. **–sucht, die,** giftassjuka, passion för karlar. **–süchtig,** *a.* giftassjuk. **–szucht, die,** krigstukt, militärisk disciplin. **–toll,** *a.* giftsjuk, karlagalen, galen efter manfolk. **–tollheit, die,** moderraseri. **–weib, das,** hermafrodit, tveköning; äfv.: en rask, karlaktig qvinna. **–werk, das,** dagsverke; så mycket land, som en karl kan plöja om dagen med ett par oxar.

Manna (Mannah), **das,** manna, himmelsbröd. **–esche, die,** mannaträd. **–gras, das,** mannagräs, svinsvingel. **–grütze, die,** mannagryn.

Männchen, das, liten man, liten menniska, pyssling; hanne; äfv. som smekord: mein –, min kära lilla man, min husbond lilla; – und Weibchen, mankön och qvinkön; (om djur:) hanne och hona; – machen, (om hundar, harar etc.) sätta sig på bakbenen; das arme –, (*mjölnare T.*) tjufhål, der den stulna säden kastas.

Männer, *pl.* af Mann, män. **–volk, das,** manfolk.

Mannheit, die, manlighet, mandom, karlaktighet.

Mannichfach, Mannichfaltig, *a. & av.* åtskillig, mångfaldig, margfaldig, margahanda, af flera slag.

Mannichfaltigkeit, die, mångfaldighet.

Männiglich, *av.* hvar och en.

Männin, die, qvinna; (*bibl.*) manna.

Männlein, das, liten man; (jemf. Männchen); (*bibl.*) – und Fräulein, man och qvinna.

Mannlich, *a.* manhaftig, karlaktig, tapper, dugtig.

Männlich, *a.* manlig, af mankön; (om fruntimmer:) karlaktig; das –e Geschlecht, hankön, mankön, hanslägte; (*grammat.*) maskulin; –er Reim, enstafvigt rimslut; –e Blüthe, hanblomma; –e Pflanze, hanväxt. [manlig karakter.

Männlichkeit, die, manlighet,

Mannschaft, die, (*pl.* –en) manskap; troppar; besättning (en fästnings, ett skepps etc.).

Mansarde, die, (*pl.* –n) brutet tak, vindskammare, vindsvåning.

Manschen, *v. n.* plaska, slaska.

Manscherei, die, slask, osnygg röra. [felp, plys.

Manschester, der, manchester,

Manschette, die, (*pl.* –n) manschett; –n haben, (*fig.*) darra på manschetten, frukta sig. **–nhemd, das,** manschettskjorta.

Mantel, der, (*pl.* **Mäntel**) mantel, kappa, kåpa; kapprock; den – nach dem Winde hängen, vända kappan efter vinden. **–huhn, das,** hona från Canada. **–kind, das,** oäkta barn som är legitimeradt genom fadrens och moderns äktenskap. **–kragen, der,** kappkrage. **–möve, die,** hafsmåse, hafstrut. **–sack, der,** kappsäck, vätsäck, ränsel. **–träger, der,** person som vändar kappan efter vinden, jabror, medhållare.

Mäntelchen, das, liten mantel ell. kappa; mantilj; läderdörr för en vagn; einer Sache ein – umhängen, bemantla en sak.

Mantille, die, (*pl.* –n) mantilj.

Manual, das, (*pl.* –e) manual, handbok; tangentrad på klaver etc.

Manufactur, die, (*pl.* –en) manufaktur, slöjd, handslöjd. **–arbeiter, der,** slöjdarbetare. **–gericht, das,** hallrätt. **–waare, die,** manufakturvara.

Manuscript, das, (*pl.* –e) manuskript, handskrift.

Mappe, die, (*pl.* –n) mappe; portfölj.

Märchen se **Mährchen**.

Marder, der, (*pl.* -) mård. -**falle**, die, mårdfälla. -**fell**, das, mårdskinn. -**muff**, der, mårdskinnsmuff.

Margarethen-birne, die, (*pl.* -n) larsmesspäron. -**blume**, die, tusensköm.

Marien-apfel, der, snarmoget äple. -**bad**, das, (*kem.*) sandbad. -**bild**, das, jungfru Marie bild, madonnabild. -**blume**, die, marieblomster, pytter. -**distel**, die, mjölktistel, marietistel. -**faden**, der, dvergsnät på marken. -**flachs**, der, fjädergräs. -**glas**, das, marieglas. -**gras**, das, fryle; äfv.: bandgräs. -**groschen**, der, liten mynt af 8 penninga värde. -**gulden**, der, gulden af 20 mariengroschen värde. -**käfer**, der, nyckelpiga. -**schuh**, der, kuckuskor, ormskalle (ört). -**tag**, der, Mariedag, Mariefest.

Marine, die, marin, sjöväsende, sjömakt. -**officier**, der, sjöofficer. -**soldat**, der, sjösoldat.

Mariniren, *v. a.* marinera, lägga in (mat i ätticka, olja etc.).

Marionette, die, (*pl.* -n) marionett, gyckeldocka. -**nspiel**, das, marionettspektakel. -**ntheater**, das, marionetteater.

Mark, das, merg, kärna, det bästa; kött (i frukt). -**bein**, das, -**knochen**, der, mergben. -**klößchen**, das, mergklimp. -**zieher**, der, mergsked.

Mark, die, (*pl.* -en) gräns; distrikt; mark (land); mark (vigt och mynt). -**brief**, der, kaparebref, frihetsbref till kaperi. -**genoß**, der, delägare i en skogsallmänning. -**graf**, der, markgrefve. -**gräfin**, die, markgrefvinna. -**gräflich**, *a.* markgreflig, som tillhör en markgrefve. -**grafschaft**, die, markgrefskap. -**ordnung**, die, förordning angående skogsmark. -**scheide**, die, rågång; gränsskillnad. -**scheidekunst**, die, markscheiderivetenskap. -**scheider**, der, markscheider, en som mäter och utstakar grufvor. -**scheidung**, die, markscheideri. -**stein**, der, råmärke, milstolpe. -**stück**, das, markstycke (mynt.).

Marke, die, (*pl.* -n) märke, tecken; spelpenning.

Marketender, der, (*pl.* -) marketentare. [teri.

Marketenderei, die, marketen-

Marketenderin, die, marketenterska.

Marketendern, *v. a.* hålla marketenteri. [lik.

Markicht, *a.* mergaktig, merg-

Markig, *a.* mergfull, mergaktig, kärnfull, mustig.

Markiren, *v. a.* markera, beteckna, märka, utmärka.

Markt, der, (*pl.* **Märkte**) torg; marknad; marknadsplats, handelsplats; Waaren zu -e bringen, föra varor till torgs. -**amt**, das, kollegium som afgör marknadsstridigheter, bestämmer torgprisen etc. -**bericht**, der, handelsunderrättelse, underrättelse om marknadens tillstånd. -**bude**, die, marknadsbod, marknadsstånd. -**flecken**, der, köping. -**freiheit**, die, marknadsfrihet, frihet att hålla marknad. -**friede**, der, marknadsfrid. -**gang**, der, markegång. -**gängig**, *a.* efter markegången; markegångs.... -**geld**, das, marknadspenningar, penningar till att göra inköp på torget af födoämnen; marknadsgåfva. -**getöse**, das, marknadsbuller. -**gut**, das, marknadsgods, marknadsvara. -**helfer**, der, bodkarl, boddräng; dräng, som i handelsbod ombesörjer inpackning af varor och dessas tillbringande till kunder etc. -**kauf**, der, torgköp. -**korb**, der, stor korg, hvari torg- och marknadsvaror läggas. -**leute**, *pl.* marknadsfolk. -**meister**, der, torgfogde. -**ordnung**, die, förordning rörande marknader; torgordning. -**platz**, der, marknadsplats, torg. -**preis**, der, markegång, torgpris; festgesetzter -, markegångstaxa. -**recht**, das, rättighet att hålla marknad; marknadsförordning, marknadslag. -**scheffel**, der, krönt mått, som brukas på torget. -**schiff**, das, postjakt, som förer varor till marknader. -**schreier**, der, marktschrejer, charlatan, qvacksalvare. -**schreierei**, die, charlataneri, qvacksalfveri. -**schreierisch**, *a.* charlatansk. -**tag**, der, torgdag, marknadsdag. -**vogt**, der, torgfogde. -**waare**, die, marknadsvara, marknadsgods. -**zeichen**, das, tecken att det är tillåtet att börja köpa och sälja.

Markten, *v. n.* falka på, handla, tinga, pruta.

Markung, die, (*pl.* -en) gränsmärke, råsten, landamäre, gräns.

Marly, der, ett slags flor, marli.

Marmor (**Marmel**), der, marmor. -**arbeit**, die, marmorarbete; marmorering. -**arbeiter**, der, marmorarbetare. -**artig**, *a.* marmorlik. -**band**, das, marmoreradt band. -**bild**, das, marmorbild. -**block**, der, marmorblock. -**boden**, der, marmorgolf. -**bohrer**, der, marmorborr. -**brecher**, der, marmorbrytare. -**bruch**, der, marmorbrott. -**busen**, der, marmorbröst. -**herz**, das, marmorhjerta. -**mühle**, die, marmorqvarn. -**palast**, der, marmorpalast. -**platte**, die, marmorskifva. -**säule**, die, marmorstod. -**tisch**, der, marmorbord.

Marmoriren, *v. a.* marmorera.

Marmorirer, der, (*pl.* -) marmorerare. [mor....

Marmorn, *a.* af marmor, mar-

Marode, *a.* trött; utmattad, utsläpad.

Marodeur, der, (*pl.* -s) marodör, soldat som olofligen går ut på byte.

Marodiren, *v. n.* marodera, ströfva, plundra.

Marone, die, (*pl.* -n) ett slags stora kastanjer.

Mars, der, Mars, krigsguden; (*sjöt.*) märs, mastkorg; ein Sohn des Mars, (*fig.*) en krigare. -**gasten**, *pl.* märsgastar. -**rand**, der, märsrand. -**schote**, die, märsskot. -**segel**, das, märssegel. -**stange**, die, märsstång.

Marsch, der, (*plur.* **Märsche**) marsch; auf dem -e, på marsch; sich in - setzen, sätta sig i marsch. -**fertig**, *a.* marschfärdig. -**linie**, die, marschlinie, marschruta.

Marsch, die, (*pl.* -en) marskland. -**bauer**, der, bonde som bor i marsklandet, i sidlandet. -**krankheit**, die, hetsig och farlig sjukdom i marskländerna. -**land**, das, marskland, sidländt jordsmån, fett och vattenrikt land, vid hafvet ell. stora strömmar. -**länder**, der, invånare i marskland.

Marschall, der, (*pl.* **Marschälle**) marsk, marskalk. -**amt**, das, marskalksembete. -**stab**, der, marskalksstaf. -**tafel**, die, marskalkstaffel. -**swürde**, die, marskalksvärdighet.

Marschiren, *v. n.* marschera.

Marstall, der, (*pl.* **Marställe**) hofstall, stallstat.

Marter, die, (*pl.* -n) marter, tortur, pina, smärta, qval; ångest. -**bank**, die, pinbänk, sträckbänk. -**holz**, das, en, som alla rida och hacka på. -**kammer**, die, pinorum. -**krone**, die, martyrkrona. -**voll**, *a.* pinfull. -**werkzeug**, das, pinoredskap. -**woche**, die, påskvecka, passionsvecka, dymmelvecka.

Marterer, der, (*pl.* -) en som marterar ell. plågar andra.

Märterer, der, (*pl.* -) martyr.

Märter-buch, das, -**geschichte**, die, pinohistoria, martyrhistoria, martyrlista. -**thum**, das, martyrdom. -**tod**, der, martyrdöd.

Martern, *v. a.* martera, plåga, pina. [gisk.

Martialisch, *a.* martialisk, kri-

Martin, *nom. propr.* Mårten. -**sfest**, das, Mårtensdag, Mårtensmessa. -**sgans**, die, Mårtensgås. -**shorn**, das, rulladt gorå. -**skorn**, das, mjöldryga, brandkorn. -**sschmaus**, der, Mårtensgås, Mårtenskalas. -**stag**, der, Mårtensdag.

Märtyrer, der, (*pl.* -) martyr. -**buch**, das, martyrlista. -**krone**, die, martyrkrona. -**thum**, das, martyrdom. -**tod**, der, martyrdöd.

Marunke, die, (*pl.* -n) en sort stora, runda plommon.

März, der, Mars månad. -**bier**, -**enbier**, das, marsöl, dricka som är brygd i marsmånad. -**veilchen**,

das, marsviol. **-wurz, -wurzel, die**, neglikerot.

Marzipan, der, marsipan, ett slags sockerbakelse.

Masche, die, (*pl.* **-n**) maska; snara. **-nhäkchen, das**, maskkrok.

Maschen, *v. a.* maska, binda nät.

Maschine, die, (*pl.* **-n**) maschin, maskin. **-nmeister, der**, maskinist. **-nmäßig**, *a.* maskinmessig, mekanisk. [neri.

Maschinerie, die, (*pl.* **-n**) maski-

Mase, die, (*pl.* **-n**) ärr, fläck; blemma.

Maser, der, masur i träd. **-birke, die**, masurbjörk. **-holz, das**, masurträ.

Maser, die, fläck; masurering (i träd); die Masern, *pl.* messling (sjukdom).

Maserícht, *a.* som är likt masur, masurerad. [verlönn.

Maserle, die (*pl.* **-n**) lönn, naf-

Masern, *v. a.* masurera, förse med krusiga fläckar och ådror likt masur; die Birke masert sich, björken får masurknölar.

Masern, *a.* af masurträ.

Masholder, der, lönn.

Maske, die, (*pl.* **-n**) mask, larf; (*fig.*) täckmantel; unter der - der Freundschaft, under vänskapets larf. **-nball, der**, maskerad, maskeradbal. **-ncostüm, das**, maskeradkostym, maskeraddrägt.

Maskerade, die, (*pl.* **-n**) maskerad. [kläda.

Maskiren, *v. a.* maskera, för-

Maskopei, die, (*pl.* **-en**) maskopi, handelssällskap på vinst och förlust; hemlig förbindelse.

Maß, das, (*pl.* **-e**) mått; mål; kruka, krus, kanna, stop, mugg; das - zu einem Kleide nehmen, taga mått till en klädning; das - seiner Leiden, måttet af hans lidande; - halten, hålla måtta; das richtige - halten (richtig gemessen sein), hålla målet; im höchsten -e, i högsta måtta; das - überschreiten, öfverskrida höfvan; nach dem -e, efter måttet, allt efter som, i förhållande af; - und Gewicht, mål och vigt; falsches - und Gewicht, falskt mått och vigt; gehäuftes -, rågadt mål; gestrichenes -, struket mål; geaichtes -, krönt mål. **-einheit, die**, öfverensstämmande i mått. **-gabe, -gebung, die**, nach -, i samma mån, allt eftersom, i proportion af, i mån af; nach - seiner Verdienste, i mån af hans förtjenster. **-holder, der**, (*bot.*) nafver, nafverlönn. **-kanne, die**, mätkanna. **-kunde, die**, geometri. **-lade, die**, skomakares måttstock att taga märke efter foten. **-liebe, die**, tusenskön. **-los**, *a.* utan mått ell. gräns, omätlig. **-nehmen, das**, måttagning. **-ofen, der**, masugn. **-regel, die**, mått och steg. **-stab, der**, måttstock, mätstock, gradstock; ein verjüngter -, en geometrisk måttstock, scala. **-voll**, *a.* måttlig, beskedlig, återhållsam. **-weise**, *av.* kanntals, stoptals.

Mäßchen, das, litet mått.

Maße, die, (*pl.* **-n**) måtta; maner, sätt, art, vis; über die -n, öfvermåttan, öfver höfvan; ohne -n, utan måtta, utan återhåll; ohne alle -n, utan all måtta, utan all höfva; mit -n, med måtta; in der -, i så måtto; in irgend welcher -n, i någon måtto; abgeredeter -n, efter aftal; anbefohlener -n, efter befallning; beliebter -n, efter öfverenskommelse; bester -n, på bästa sätt; billiger -n, efter billigheten; einiger -n, någorlunda; gehöriger -n, på tillbörligt sätt, som sig bör; gewisser -n, på visst sätt; ziemlicher -n, temligen.

Masse, die, (*pl.* **-n**) massa, hop, klump, klimp, oformligt ämne; stormängd; (*T.*) stor hammare; mas (i biljardspel).

Massenhaft, *a.* stor mängd; full af massa; plump.

Maßen, der, sångtrost.

Maßen, *conj.* emedan, helst som.

Mäßig, *a. & av.* måttlig; tarflig; hofsam, återhållsam; medelmåttig, ringa, obetydlig; som innehåller ett mått; -e Wärme, måttlig värma; -er Eifer, måttlig ifver.

Mäßigen, *v. a.* moderera; inskränka, återhålla, styra, göra måttlig, minska; blidka, stilla; sich -, moderera sig, styra sig, inskränka sig, hålla måtta.

Mäßigkeit, die, måttlighet, återhållsamhet, nykterhet, moderation; medelmåtta. **-sverein, der**, nykterhetsförening.

Mäßigung, die, moderation, minskning, foglighet, hofsamhet, återhållsamhet. [solid.

Massiv, *a.* massiv, tät; gedigen;

Mast, der, (*pl.* **-en**) mast, stång, mastträ. **-band, das**, jernring omkring en mast. **-baum, der**, mast, maststång. **-enkrahn, der**, mastkran. **-holz, das**, masttimmer, mastvirke. **-keil, der**, kil hvarmed masten fastkilas. **-korb, der**, mastkorg, märs. **-los**, *a.* utan master. **-topp, der**, masttopp. **-wächter, der**, mastväktare, utkik. **-werk, das**, alla master och stänger till ett skepp tillsammanstagne.

Mast, die, (*plur.* **-en**) bete, föda för svin i skogarna, ollonbete; gödning; Schweine in der - haben, hafva svin, som gå på ollonskog att gödas; Schweine auf der - haben, hafva svin på stian; auf der - liegen, göda sig, gona sig. **-darm, der**, ändtarm. **-feder, die**, fetfjäder. **-fisch, der**, ett slags blåsare (fisk), Physeter Tursio. **-gans, die**, gås, som står på gödstia. **-gefälle**, *pl.* inkomster af ollonskog. **-gerechtigkeit, die**, rättighet att nyttja ollonskogen att göda svin uti. **-holz, das**, ollonskog, hvari svin gödas. **-kalb, das**, gödkalf. **-ochs, der**, gödoxe. **-schwein, das**, gödsvin. **-stall, der**, gödstall, gödstia. **-vieh, das**, gödboskap, gödkreatur. **-waldung, die**, ollonskog, hvari svin gödas. **-wurm, der**, barnmask. **-zeit, die**, gödetid, gödningstid.

Masten, *v. a.* göda, göra fet; förse med master. - *v. n.* blifva fet.

Mästen, *v. a.* göda (kreatur); Ochsen, Schweine -, göda oxar, svin; sich -, göda sig, pläga sig väl.

Mastig, *a.* fet, tjock; plump, tung; som har ollonbete (om skog).

Mastix, der, mastix. **-baum, der**, mastixträd. [gödning.

Mästung, die, svinmat, gödmat;

Matador, der, (*pl.* **-e**) matador, kaxe.

Materialien, *pl.* materialier.

Materialismus, der, materialism.

Materialist, der, (*pl.* **-en**) materialist; köpman som handlar med kolonialvaror.

Material-handlung, die, handelsbod med kolonialvaror. **-waare, die**, materialvara, kolonialvara. [ämne; etter, var.

Materie, die, (*pl.* **-n**) materia,

Materiell, *a.* materiell, kroppslig.

Mathematik, die, matematik.

Mathematiker, der, (*pl.* **-**) matematikus.

Mathematisch, *a.* matematisk.

Matkraut, das, elggräs.

Matratze, die, (*pl.* **-n**) madrass. **-nmacher, der**, madrassmakare.

Matrikel, die, (*pl.* **-n**) matrikel.

Matrize, die, (*pl.* **-n**) matris, stilgjuteriform.

Matrone, die, (*pl.* **-n**) matrona, allvarsam och ärbar hustru.

Matrose, der, (*pl.* **-n**) matros; halbfahrner -, jungman. **-nsold, der**, båtsmanshyra.

Matsch, der, (*spelt.*) bet, labet, mats; äfv.; gatsmuts; blöt massa, grötaktig massa, hoprörd massa af ett ell. flera ämnen; - werden, blifva kapott ell. mats; ej få ett enda stick ell. point; ein einfacher -, (i biljard) när man ej kan räkna till 6. [skap.

Matschaft, die, (*sjöt. T*) kamrat-

Matschen, *v. a.* göra till en blöt massa, illa hopgjuta, sammanslaska något; göra till mats (i spel).

Matschig, *a.* slaskad, gjord till en blöt massa; -es Wetter, slaskväder.

Matt, *a.* matt, vanmäktig, kraftlös, svag, trött, uttröttad, utmattad; dunkel, platt, ljum, liknöjd; dufven; matt (i schackspel); -e Farben, matta färger; das Bier schmeckt -, drickat smakar dufvet; - machen, göra matt (i schackspel). **-äugig**, *a.* mattögd. **-gold, das**, matt, opoleradt guld; oäkta blad-

guld. -herzig, *a.* (*fig.*) utan känsla. -herzigkeit, die, känslolöshet.

Matte, die, (*pl.* -n) matta; (Wiese) äng, gräsvall; äfv.: qvarnkappe (som mjölnaren tager); löpe, löpnad mjölk. -n, *pl.* ystad mjölk. -nmacher, der, mattbindare. [uttrötta.

Matten, *v. a.* afmatta, utmatta,

Mattheit, die, matthet, dunkelhet.

Mattigkeit, die, mattighet, kraftlöshet, trötthet.

Matz, der, (*pl.* -e) ystad mjölk, filbunke; färsk ost; enfaldig, dum menniska (förkortning af Mathias).

Matze, die, osyradtbröd.

Mauen, *v. n.* jama.

Mauer, die, (*pl.* -n) mur, vägg. -assel, die, gråsugga. -band, das, öfre kransen ell. randen omkring en mur. -biene, die, murbi (apis muraria). -blume, die, gul levkoja. -brecher, der, murbräcka. -bruch, der, bräck, öppning på en mur, väggspringa. -eppich, der, murgrön. -esel, der, gråsugga. -fest, *a.* fast som en mur; väggfast. -flechte, die, (*bot.*) vägglaf, väggmossa. -kalk, der, murkalk. -kelle, die, murslef. -kranz, der, murband ell. krans omkring en mur. -kraut, das, väggört, sommarhyll, natt och dag. -krone, die, murkrona. -latte, die, läkt, ribba, som lägges längs utåt muren. -lattich, der, (*bot.*) prendling. -meister, der, murmästare. -pfeffer, der, allvif, fetknoppar. -raute, die, (*bot.*) murruta, stenruta. -salz, das, mursalt. -sand, der, mursand. -schierling, der, odört. -schwalbe, die, ringsvala. -specht, der, murkrypare (fågel), certhia muraria. -stein, der, mursten, tegelsten. -werk, das, murarbete, murverk, murning; murar, väggar. -wurm, der, gråsugga. -ziegel, der, murtegel.

Mauerer se Maurer.

Mauern, *v. a.* mura.

Mauke, die, (*pl.* -n) spritt, (hästsjuka); bladlus; harkrank.

Maul, das, (*pl.* Mäuler) mun; mule, nos, tryne; trut, käft, gap, svalg; öppning, mynning; läpp; kyss; äfv.: mulåsna; (*fig.*) tal; person; (*bot.*) munbräm; ein loses – haben, vara otidig, vara ovettig; das – halten, tiga, hålla munnen; das – hängen lassen, hänga läpp; Jemandem ums – gehen, smickra någon; viele Mäuler zu ernähren haben, hafva flera personer att föda; ein weiches – haben, vara lösmunt (om hästar); das große – haben, (*fig.*) vara stor i munnen, skryta. -affe, der, gapare, våp; -n feil haben, stå och gapa. -band, das, grimma. -beerbaum, der, mulbärsträd. -beerblatt, das, mulbärsblad. -beere, die, mulbär. -beersaft, der, mulbärssaft. -christ, der, munkristen, skrymtare. -esel, der, mulåsna. -eseltreiber, der, mulåsnedrifvare. -faul, *a.* som talar ogerna. -fromm, *a.* skenhelig. -gatter, das, mungaller (för hästar). -held, der, storskrytare, skräfla, munpladdrare. -klemme, die, ett slags betsel för hårdmunta hästar. -knebel, der, munkafle. -korb, der, mulkorg, noskorg, nosrem, spikgrimma. -ochs, der, muloxe. -recht, *a.* passande, lagom stor för munnen. -ring, der, nosring. -schelle, die, munfisk, örfil. -sperre, die, kramp i kindmusklerne. -tasche, die, surmulen menniska; slammertaska. -thier, das, mulåsna. -trommel, die, mungiga, munharpa. -werk, das, talgåfva; munläder. -wurf, der, mullsork, mullvad. -wurfsfalle, die, mullvadsfälla. -wurfsgrille, die, syrsevad, en art gräshoppa. -wurfshaufen, -wurfshügel, der, mullvadstufva, mullvadshög. [kyss.

Mäulchen, das, (*pl.* -) liten mun;

Maulen, *v. n.* mula, hänga läppen, se förtretad ut; mit Jemandem –, visa sig tvär emot någon.

Maurer, der, (*pl.* -) murare. -arbeit, die, murararbete. -gesell, der, murargesäll. -hammer, der, murhammare, murpicka, murslägga. -kelle, die, murslef. -meister, der, murarmästare, murmästare.

Maus, die, (*pl.* Mäuse) mus, liten råtta; muskel; mit Mann und – untergehen, förgås med man och allt. -dieb, der, tjuf, stjälare. -falle, die, råttfälla. -katze, die, råttkatt; (*fig.*) tjufaktig menniska. -todt, *a.* stendöd. -loch, das, mushål, råtthål.

Mauschel, der, (*pl.* -) jude (föraktligt).

Mäuschen, das, (*pl.* -) liten mus, råttunge; muskel; mein –, (smekord) mitt sockergryn. -still, *a.* alldeles tyst, tyst som muren, tyst som en mus.

Mause (Mauser), die, ruggning, fjäderfällning; tiden då foglar och andra djur rugga (fälla hår, släppa fjädrar, ombyta skinn, skal etc.). -feder, die, fjäder, som foglen fäller under ruggningstiden.

Mäuse, *plur.* af Maus, möss. -darm, der, (*bot.*) narfgräs. -dorn, der, (*bot.*) mustörne. -fahl, *a.* musgrå, musblek. -falle, die, råttfälla. -fraß, der, musfrat. -gift, das, råttgift. -holz, das, qvesved. -loch, das, mushål, råtthål. -nest, das, råttbo. -ohr, -öhrchen, das, musöra; (*bot.*) musöron, hasselört; judöron; förgätmig- ej. -pfeffer, der, (*bot.*) stefansfrö. -pulver, das, råttpulver, råttgift. -schwanz, der, (*bot.*) musrumpa.

Mausen, *v. n.* fånga möss, fånga råttor. – *v. a.* praktisera bort, stjäla; sich – (mausern), fälla håren, hornen, fjädrarne etc.

Mauser, der, (*pl.* -) stjälare, tjuf; kräfta, när den är utan skal.

Mauserei, die, (*pl.* -en) tjufveri, snatteri.

Mausig, *a.* näsvis, stursk; halsstarrig; sich – machen, göra sig näsvis, stursk etc., sturskas.

Mausoleum, das, (*pl.* Mausoleen) mausoleum.

Mauth, die, (*plur.* -en) tull. -haus, das, tullhus (jemf. Zoll och detta ords sammansättningar). [tulluppbördsman.

Mauthner, der, (*pl.* -) tullnär,

Mauze, die, qvinnoblygd. -nkraut, das, stäggan. -nstein, der, hysterolith.

Mauzen, *v. n.* jama (som kattor).

Maxime, die, (*pl.* -n) maxim, sats, grundregel.

May se Mai.

Mechanik, die, mekaniken.

Mechaniker, der, (*pl.* -) mekanikus.

Mechanisch, *a.* mekanisk.

Mechanismus, der, mekanism.

Meckern, *v. n.* bräka (om getter och bockar).

Medaille, die, (*pl.* -n) medalj, skådepenning. [jong.

Medaillon, das, (*pl.* -s) medal-

Median-octav, das, stor oktav. -papier, das, medianpapper. -quart, das, stor qvart.

Medicament, das, (*pl.* -e) medikament, läkemedel.

Medicin, die, medicin, läkemedel; läkarekonst. -glas, das, apotekareglas.

Medicinal-rath, der, medicinalråd. -wesen, das, medicinalverk.

Mediciner, der, (*pl.* -n) läkare; en som studerar läkarekonsten.

Mediciniren, *v. n.* medicinera, intaga läkemedel.

Medicinisch, *a.* medicinsk; tjenlig i medicin.

Meditation, die, (*pl.* -en) meditering, betraktelse. [tänka.

Meditiren, *v. n.* meditera, efter-

Meer, das, (*pl.* -e) haf; sjö; (jemf. See). -aal, der, hafsål. -adler, der, hafsörn; fiskljuse. -alant, der, -äsche, die, slängare (fisk). -ampfer, der, hafssyra. -amsel, die, ringtrast. -apfel, der, sjöborre. -assel, die, sjöblick (ett maskslägte). -barbe, die, rödfisk. -busen, der, hafsvik. -eichel, die, skäggmussla. -elster, die, mastpilt, rödfot. -enge, die, sund, kanal. -engel, der, sjömunk; en art rocka. -esarm, der, hafsarm. -esboden, der, hafsbotten. -esbucht, die, hafsbugt, golf. -esfläche, die, hafsyta. -esfluth, die, hafsflod. -esgrund, der, hafsbotten. -esstille, die, hafslugn, stiltje på hafvet. -esstrudel, der, hafshvirfel. -esufer, das, hafsband, hafsstrand, hafskant. -esweite, die, hafsrymd. -eswelle, die, hafs-

våg. **-faden**, der, (*bot.*) sulträd; pipmossa. **-gestade**, das, hafskant. **-gewächs**, das, hafsväxt. **-gott**, der, hafsgud, sjögud, näcken. **-gras**, das, hafsgräs, sjögräs, tång. **-grün**, *a.* sjögrön, hafsgrön. **-hirse**, die, (*bot.*) stenfrö. **-huhn**, das, vindspole. **-jungfer**, die, hafsnymf, siren. **-kalb**, das, sjökalf, sjöhund. **-katze**, die, markatta, apa med skägg och lång svans. **-lerche**, die, horsgök. **-leuchten**, das, mareld, hafssken. **-linsen**, *pl.* (*bot.*) andmat. **-mangold**, der, (*bot.*) hafsbeta. **-melde**, die, (*bot.*) buskmolla. **-nadel**, die, näbbgädda; hafsnål; kantnål. **-nessel**, die, sjönässla. **-ohr**, das, näcköra (ett snäckslägte). **-otter**, die, sjöutter, hafsutter. **-pfaffe**, der, stjernkikare (fisk). **-ranke**, die, (*bot.*) hafskål. **-rettig**, der, pepparrot. **-salz**, das, sjösalt. **-schaum**, der, sjöskum. **-schaumen**, *a.* sjöskums ... **-schwalbe**, die, hafssvala, skränmåse. **-schwein**, das, marsvin, hafsvin; delfin. **-senf**, der, bunias. **-stichling**, der, benunge (fisk). **-strudel**, der, hafshvirfvel, strömgöl. **-trompete**, die, trompetsnäcka. **-wasser**, das, hafsvatten. **-wegetritt**, der, (*bot.*) sjötrampegräs. **-wärts**, *av.* ut åt hafvet. **-weib**, das, hafsfru, siren. **-wolf**, der, hafsvarg, sjövarg (fisk). **-wunder**, das, sjöunder, hafsvidunder. **-zähnchen**, das, doppsko (ett snäckslägte). **-zwiebel**, die, strandlök, hafslök (scilla maritima). **-zwiebelsaft**, der, saft af hafslök med honung och ättika. (jemf. **See** och detta ords sammansättningar).

Megäre, die, (*pl.* -n) trätosam qvinna.

Mehl, das, mjöl; zu – machen, mala till mjöl; feines –, fint mjöl; grobes –, groft mjöl; schwarzes –, gröfre rågmjöl. **-artig**, *a.* mjölaktig. **-balken**, der, den vågräta bjelken i en väderqvarn. **-baum**, **-beerbaum**, der, oxel, mjölonris. **-beere**, die, oxelbär, mjölbär, mjölon; måbär. **-beutel**, der, qvarnsikt; mjölpåse. **-beutelkasten**, der, siktlår. **-brei**, der, mjölgröt, mjölvälling. **-dorn**, der, hagtorn. **-drossel**, die, måbär. **-faß**, das, mjöltunna. **-haltig**, *a.* mjölhaltig, mjölig. **-handel**, der, mjölhandel. **-händler**, der, mjölhandlare. **-käfer**, der, mjölbagge, budbärare (ett insektslägte). **-kasten**, der, mjöllår. **-kleister**, der, mjölklister. **-kloß**, der, mjölklimp. **-kraut**, das, elggräs. **-loch**, das, qvarnöga. **-meise**, die, entita. **-milbe**, die, mjölmask. **-mühle**, die, mjölqvarn. **-pulver**, das, mjölkrut. **-sack**, der, mjölsäck. **-säckchen**, das, mjölpåse. **-schabe**, die, torraka. **-sieb**, das, mjölsikt. **-speise**, die, mjölmat, mjölrätt. **-staub**, der, mjöldam, mjöldoft. **-suppe**, die, mjölsoppa, mjölvälling. **-thau**, der, mjöldagg, rost ell. sot på säd; äfv.: honungsdagg. **-wurm**, der, mjölmask, mjölbagge.

Mehlicht, *a.* mjölaktig.

Mehlig, *a.* mjölig.

Mehr, *a.* mer, mera; *pl.* flera, större; – als, mer än; nicht – als Einer, ej mera än en; er wird Ihnen das Mehrere sagen, han skall berätta för er det öfriga; ein Mehreres nächstens, mera härnäst.

Mehr, *av.* mera, mer; åter igen; ganska, hellre; så mycket; Etwas –, ein wenig –, litet mera; – als ein Mal, mera än en gång; – oder weniger, mera eller mindre; um so –, så mycket mera; je –, ju mera; noch –, än mera; was –? hvad mer? – und –, mer och mer; immer –, allt mer och mer. **-betrag**, der, öfverskott. **-bieter**, der, öfverbjudare. **-deutig**, *a.* flertydig, mångtydig. **-erwähnt**, *a.* meranämd, merbemäld, merberörd. **-fach**, *a.* flerfaldig. – *av.* flera gånger, ofta. **-gebot**, das, högre bud, öfverbjudning. **-gedacht**, **-genannt**, *a.* merberörd, merommnämnd, meranämnd. **-jährig**, *a.* flerårig. **-malig**, *a.* flerfaldig, som ofta sker, som återkommer flera gånger. **-mals**, *av.* flera gånger, ofta. **-silbig**, *a.* flerstafvig. **-stimmig**, *a.* flerstämmig. **-theilig**, *a.* som består af ell. har flera delar. **-werth**, der, öfvervärde, större värde, öfverskott. **-zahl**, die, större tal, större mängd, mertal, de fleste, pluralitet; (*gramm.*) pluralis; – der Stimmen, rösternas pluralitet.

Mehr, das, ett större antal; öfverskott; plus.

Mehren, *v. a.* öka, föröka; sich –, förmeras, öka sig.

Mehrentheils, *av.* merendels, vanligtvis, till större delen.

Mehrer, der, (*pl.* –) förökare; (*räkn.*) multiplikator; allezeit – des Reichs, ständigt rikets utvidgare (förekommer i romerska kejsarens titel).

Mehrere, *pl.* flera, åtskillige; an -n Orten, flerestädes; zu -n Malen, flera gånger, ofta.

Mehrheit, die, (*pl.* -en) myckenhet, större delen, pluralitet, större mängd, mertal.

Mehrste, das, det mesta; die -n, *pl.* de fleste; största delen.

Mehrstentheils, *av.* till största delen.

Mehrung, die, tillökning, förökelse.

Meiden, *v. irr. a.* undvika; undfly, undgå; afhålla sig ifrån.

Meidung, die, undvikande.

Meier, der, (*pl.* –) förpaktare, arrendator; hälftenbrukare; skattebonde; befallningsman. **-hof**, der, **-gut**, das, afvelsgård, skattegård, arrendehemman. **-lehen**, das, skattehemman såsom län. **-zins**, der, arrendeafgift.

Meierei, die, (*pl.* -en) arrendegods; afvelsgård; hemman, landtgård.

Meierich, der, (*bot.*) nate.

Meile, die, (*pl.* -n) mil. **-nlänge**, die, en mils längd. **-nmaß**, das, beräkning efter miltal. **-nstein**, der, **-nzeiger**, der, milsten, milstolpe. **-nweit**, *a.* som sträcker sig flera mil. **-nzahl**, die, miltal.

Meiler, der, (*pl.* –) mila, kolmila. **-holz**, das, ved till kolmilor. **-kohle**, die, kol brändt i en mila. **-köhler**, der, en som kolar ved i milor. **-statt**, **-stätte**, die, kolbotten, ställe der kolmilor anläggas.

Mein, meine, mein, (*pron. poss.*) min, mitt; ich -es Theils, jag för min del; gedenke -er, tänk på mig, behåll mig i minnet; das Mein und Dein, mitt och ditt; egendomsrätt.

Mein-eid, der, mened; einen – schwören, begå mened. **-eidig**, *a.* menedig, som svär falskt ell. bryter sin ed. **-eidige**, der, menedare. **-eidigkeit**, die, menedighet, menederi.

Meinen, *v. n.* mena, tänka, tro, hålla före, tycka; es gut mit Jemandem –, mena väl med någon; es ist so böse nicht gemeint, det är icke så illa ment; wen – Sie? hvem menar ni? er meinte es recht gut zu machen, han mente sig göra väl; ich meine es zu wissen, jag tror mig veta det; gemeint (Willens) sein, vara sinnad.

Meinerseits, *av.* för min del, hvad mig beträffar.

Meinethalben, **Meinetwegen**, um **Meinetwillen**, *av.* för min skull. – *intj.* må göra! nå välan!

Meinige, der, die, das, *pron. poss.* min, mitt; das –, min egendom; min skyldighet; die -n, de mina.

Meinung, die, (*pl.* -en) mening, tanka, begrepp; afsigt, syftemål; meiner – nach, enligt min tanka, efter min mening. **-sverschiedenheit**, die, oöfverensstämmande i meningar.

Meisch (Maisch), der, mäsk. **-bottich**, der, **-faß**, das, **-kufe**, die, mäskkar. **-krücke**, die, mäskroder.

Meischen (maischen), *v. a.* mäska.

Meise, die, (*pl.* -n) talgoxe. **-nkasten**, der, slagbur för talgoxar. **-nkönig**, der, kungsfågel, tummeliten.

Meißel, der, (*pl.* –) mejsel, huggjern, grafstickel. **-bohrer**, der, ett slags jordborr, att borra i kalk och annan bergart.

Meißeln, *v. a.* arbeta med mejsel, gravera.

Meist, *a.* (*sup.* af viel) mest; den mesta, det mesta; die Meisten, de fleste; am -en, mest, flesta; aufs -e, högst, på det högsta, på sin höjd. **-bietend**, *a.* mestbjudande, högstbjudande. **-entheils**, *av.* mestadels, till största delen.

Meist, Meistens, *av.* mest, allramest; mestadels, gemenligen.

Meister, der, (*pl.* -) mästare; den – spielen, spela mästare; an Jemandem seinen – finden, finna sin mästare i någon; das Werk lobt den –, verket prisar mästaren; es fällt kein – vom Himmel, (*ordspr.*) ingen födes mästare; einer Sache – werden, blifva mästare af något; seiner selbst nicht – sein, ej vara herre öfver sig sjelf. **-arbeit, die,** mästerarbete. **-brief, der,** mästarebref. **-essen, das,** måltid, som den gifver hvilken blir upptagen till mästare. **-gebühr, die, -geld, das,** penningar, som den betalar som blir mästare. **-gesang, der,** mästersång. **-gesell, der,** mästersven, gesäll, som i mästarens ställe förestår verkstaden. **-haft,** *a.* mästerlig. – *av.* mästerligt, mästerligen. **-hand, die,** mästarhand. **-knecht, der,** mästersven, den förnämste gesällen vid en fabrik. **-lade, die,** embetslåda. **-los,** *a.* mästerlös, utan arbete. **-recht, das,** mästarerättighet. **-sänger, der,** mästersångare. **-schaft, die,** mästerskap. **-schuß, der,** mästerskott. **-streich, der,** mästerknep. **-stück, das,** mästerstycke. **-werk, das,** mästerverk. **-würde, die,** mästerskap. **-wurz, die,** (*bot.*) mästarrot.

Meisterer, der, (*pl.* -) tadlare.

Meisterin, die, (*pl.* -nen) mästarinna.

Meisterlich, *a.* mästerlig, skicklig; befallande. – *av.* mästerligen.

Meistern, *v. a.* mästra, bemästra, granska, häckla, tadla; spela mästare öfver.

Melancholie, die, melankoli, svårmodighet.

Melancholisch, *a.* melankolisk, svårmodig.

Melde, die, (*pl.* -n) (*bot.*) molla, trädgårdsmolla.

Melden, *v. a.* anmäla, förkunna, båda, berätta; tillsäga; omnämna; sich bei Jemandem –, anmäla sig hos någon; mit Ehren zu –, med förlof sagdt; die Zeitung meldet nichts davon, tidningen nämner ingenting derom. [fartyg.

Meldeschiff, das, (*pl.* -e) advis-

Meldung, die, (*pl.* -en) anmälande, anmälan, berättelse, omtalande, omtalan; – thun, omtala, omnämna, anföra. [dad.

Melirt, *a.* melerad, uppblan-

Melisse, die (*pl.* -n) meliss, citronmeliss.

Melißzucker, der, melissocker.

Melk, *a.* som gifver mjölk; – werden, börja gifva mjölk. **-eimer, der, -faß, das, -gelte, die, -kübel, der,** mjölkstäfva, mjölkkärl. **-kuh, die,** mjölkko.

Melken, *v. irr. a.* mjölka.

Melker, der, (*pl.* -) en som mjölkar kor etc.; äfv.: skrikuggla. **-pappel, die,** bullerblomster.

Melkerei, die, (*pl.* -en) kohus, fähus; holländeri

Melodie, die, (*pl.* -n) melodi.

Melodisch, *a.* melodisk, välljudande.

Melodrama, das, (*pl.* -en) melodram, deklamation under musik.

Melone, die, (*pl.* -n) melon. **-nbeet, das,** melonbänk, melonsäng. **-nkürbiß, der,** melonpumpa. **-nschnitt, der,** melonskifva.

Memme, die, (*pl.* -n) poltron, mes, feg karl.

Memmenhaft, *a.* mesaktig, feghjertad, fegsint. – *av.* på ett fegt sätt. [rial, minneskladd.

Memorial, das, (*pl.* -e) memo-

Menage, die, (*pl.* -n) mathämtare; hushållning.

Menge, die, (*pl.* -n) mängd, hop, myckenhet; öfverflöd; die schwere –, stor myckenhet; Geld die –, penningar i myckenhet, i öfverflöd.

Mengel, die, krusnate. –, **das,** våtvarumått i Bremen. **-wurz, die,** besk syrerot, hästsyra, ängsyra.

Mengen, *v. a.* blanda, mänga, blanda upp; unter einander –, blanda ihop; inblanda; sich in Alles –, blanda sig i allt, lägga sin näsa i allt; sich in fremde Händel –, blanda sig i främmande tvist.

Menger, der, (*pl.* -) en som blandar ihop; äfv.: småkrämare.

Meng-futter, das, blandfoder; geschrotenes –, blandsädsgröpe. **-korn, das,** blandkorn, blandsäd.

Mengsel, das, blandning, mölja, röra.

Mennig, der, mönja.

Mennonit, der, (*pl.* -en) mennonit, ett slags vederdöpare.

Mensch, der, (*pl.* -en) menniska; person; karl. –, **das,** (*pl.* -er) menniska, qvinnfolk (i föraktlig bemärk.); hora, sköka; ein junger –, en yngling, en ungman; der innere –, den invertes menniskan; des -en Sohn, menniskones son, Christus; kein – (Niemand), ingen menniska. **-werdung, die,** Guds menniskoblifvande, Christi mandoms anammelse.

Menschen-alter, das, mansålder, menniskoålder. **-art, die,** menniskoart; nach –, på menniskovis. **-blut, das,** menniskoblod. **-feind, der,** folkhatare, menniskofiende, misantrop. **-feindlich,** *a.* menniskohatande, misantropisk. **-fleisch, das,** menniskokött. **-fresser, der,** menniskoätare. **-freund, der,** menniskovän. **-freundlich,** *a.* mild, öm, menniskokär. **-freundlichkeit, die,** menniskovänskap, mensklighet, mildhet, godhet. **-gattung, die,** menniskoart. **-gedenken, das,** seit –, så långt någon menniska kan minnas, i mannaminne. **-geschlecht, das,** menniskoslägte. **-gestalt, die,** menniskoskapnad, menniskogestalt. **-haar, das,** menniskohår. **-hand, die,** menniskohand. **-haß, der,** menniskohat. **-hasser, der,** menniskohatare, misantrop. **-herz, das,** menniskohjerta. **-kenntniß, die,** menniskokännedom. **-kind, das,** menniskobarn. **-leben, das,** menniskolif. **-liebe, die,** menniskokärlek. **-möglich,** *a.* som är möjligt för en menniska. **-opfer, das,** menniskooffer. **-raub, der,** en gosses ell. flickas bortröfvande. **-satzung, die,** menniskostadga; menniskofundar, *pl.* **-scheu,** *a.* folkskygg, folkrädd. **-scheu, die,** folkskygghet. **-seele, die,** menniskosjäl. **-sohn, der,** menniskoson. **-stimme, die,** menniskoröst, menniskostämma. **-verstand, der,** menniskoförstånd; der gemeine –, folkvett, sundt förstånd, vanligt förstånd, fävett. **-werk, das,** menniskoverk, menniskopåfund.

Menschheit, die, mensklighet, menniskonaturen, menniskoslägtet; mandom.

Menschlich, *a.* mensklig; mild, god, human; -e Hilfe, menniskohjelp; -e Kraft, menniskokraft; die -e Natur, menniskonaturen; die -e Gesellschaft, menniskosamfund.

Menschlichkeit, die, mensklighet, mildhet, godhet, humanitet.

Mensur, die, (*pl.* -en) mätning; (*fäktk.*) mensur; (*mus.*) takt; auf der – stehen, duellera, hålla envig.

Menuett, die, (*pl.* -en) menuett.

Mergel, der, mergel, jordmerg. **-artig,** *a.* mergelaktig. **-gräber, der,** mergelgräfvare. **-grube, die,** mergelgrufva, mergelgrop. **-schiefer, der,** mergelskiffer. **-stein, der,** mergelsten. **-thon, der,** mergellera. [med mergel.

Mergeln, *v. a.* mergla; göda

Meridian, der, (*pl.* -e) meridian, middagslinie.

Merk, das, (*pl.* -e) märke, tecken. **-bar,** *a.* märkbar, märklig. **-buch, das,** minnesbok. **-mal, das,** märke, kännemärke. **-würdig,** *a.* märkvärdig, minnesvärd. **-würdigkeit, die,** märkvärdighet. **-zeichen, das,** känneteeken, märke, märkelseteeken.

Merken, *v. a.* märka, sätta märke på; märka, bemärka, blifva varse; gifva akt på; komma ihåg; merke wohl! märk väl! Etwas – lassen, låta märka något; sich nichts – lassen, icke låta sig märka; sich Etwas –, märka sig något, inprägla i minnet. **-swerth,** *a.* märkvärdig, minnesvärd.

Merklich, *a.* märkbar, synbar; märklig; ansenlig, betydlig, vigtig.

Merkur, der, Merkurius; (*kem.*) qvicksilfver. [qvicksilfver....

Merkurialisch, *a.* merkurialisk,

Merle, die, (*pl.* -n) trast.

Merzen, se Ausmerzen.

Meß-amt, das, messa. **-buch, das,** messbok. **-freiheit, die,** messfrihet, marknadsfrihet, frihet att hålla marknad. **-geld, das,** messpenningar, marknadspenningar. **-geschenk, das,** messgåfva, mark-

nadsgäfva. **-gewand, das**, messskrud, messskjorta, messhake. **-glocke, die**, messklocka. **-gut, das**, marknadsgods. **-hemd, das**, messskjorta. **-leute, die**, marknadsfolk; främmande handlande, som besöka marknaden. **-opfer, das**, messoffer, tackoffer. **-ordnung, die**, messordning. **-priester, der**, messprest. **-währung, -zahlung, die**, betalning i messan med afkortning af viss rabat. **-wechsel, der**, vexel att betalas i messan (vid marknadstiden). **-woche, die**, messvecka, marknadsvecka.

Meß-bar, *a.* (af messen, mäta) mätlig, mätbar, som kan mätas. **-barkeit, die**, mätbarhet. **-geld, das**, mätarepenningar. **-kette, die**, mätarekedja. **-kunst, die**, mätkonst, landtmätarekonst, geometri. **-künstler, die**, landmätare. **-ruthe, die**, mätstång. **-schnur, die**, mätsnöre. **-stab, der**, landtmätarestaf. **-stange, die**, mätstång. **-tisch, der**, landtmätarebord, landtmätaretafla.

Messe, die, (*pl.* -n) messa (gudstjenst); stor marknad; – lesen, messa.

Messen, *v. irr. a.* mäta, afmäta, afpassa; mit der Elle –, mäta med alnmått; sich mit Jemandem –, (*fig.*) mäta sig med någon; das Tuch mißt 10 Ellen, klädet håller 10 alnar.

Messen, das, mätning.

Messer, der, (*pl.* -) mätare. **-geld, das**, **-lohn, der**, mätarepenningar, mätarearfvode.

Messer, das, (*pl.* -) knif; Jemandem das – an die Kehle setzen, (*fig.*) sätta någon knifven på strupan, tvinga någon; das große – führen, skryta. **-besteck, das**, kniffoder, kniffodral. **-heft, das**, knifskaft. **-klinge, die**, knifsblad. **-korb, der**, knifkorg, bordkorg. **-rücken, der**, knifsbak. **-scheide, die**, knifslida; äfv.: slida, ett snäckslag. **-schmied, der**, knifsmed. **-schneide, die**, knifsegg. **-spitze, die**, knifsudd; eine – voll, en knifsudd (full). **-stahl, der**, knifstål. **-stich, der**, knifstyng. **-stiel, der**, knifskaft.

Messing, das, messing. **-beschlag, der**, messingsbeslag. **-blech, das**, messingsbleck. **-draht, der**, messingstråd. **-hammer, der**, **-hütte, die**, messingshammare, messingsbruk. **-platte, die**, messingsplåt. **-schläger, -schmied, der**, messingsslagare. **-waare, die**, messingsarbete.

Messingen, *a.* af messing, messings...; -er Leuchter, messingsstake.

Meßner, der, (*pl.* -) klockare.

Messung, die, mätning, afmätning.

Metall, das, (*pl.* -e) metall, malm; verquicktes –, qvickmetall, i qvicksilfver upplöst metall, metallblandadt qvicksilfver. **-ader, die**, metallåder. **-artig**, *a.* metallisk, malmaktig. **-asche, die**, metallaska. **-brei, der**, amalgama, metall upplöst i qvicksilfver. **-gold, das**, målareguld. **-haltig**, *a.* metallhaltig, som innehåller metall. **-kunde, die**, metallurgi. **-silber, das**, oäkta bladsilfver. **-spiegel, der**, metallspegel. **-versetzung, die**, metallblandning.

Metallen, *a.* af metall, af malm, gjord af metall.

Metallisch, *a.* metallisk, malmaktig.

Metallurg, der, (*pl.* -en) metallurgist.

Metallurgie, die, metallurgi, smältkonst.

Metamorphose, die, (*pl.* -n) förvandling.

Metamorphosiren, *v. a.* förvandla.

Metapher, die, (*pl.* -n) metafor, ords nyttjande i figurlig bemärkelse.

Metaphorisch, *a.* metaforisk, figurlig.

Metaphysik, die, (*pl.* en) metafysik.

Metaphysisch, *a.* metafysisk; öfvernaturlig.

Meteor, das, (*pl.* -e) meteor, lufttecken. **-stein, der**, meteorsten, meteorolit.

Meteorisch, *a.* meteorisk, flyktig.

Meter, das, (*pl.* -) meter (längdemått).

Meth, der, mjöd. **-sieder, der**, mjödkokare, mjödbryggare.

Methode, die, (*pl.* -n) method.

Methodik, die, methodlära.

Methodisch, *a.* methodisk, ordentlig.

Methodist, der, methodist.

Metrum, das, stafvelsemått.

Mettwurst, die, metvurst.

Mette, die, (*pl.* -n) ottsång.

Metze, die, (*pl.* -n) kappe (spannmålsmått); äfv.: liderligt qvinnfolk, hora, gathora. **-nweise**, *av.* kappvis, kapptals.

Metzelei, die, (*pl.* -en) blodbad, blodsutgjutelse, slagtning.

Metzeln, *v. a.* dräpa, mörda, nedgöra, nedhugga, nedsabla.

Metzger (Fleischer), **der**, slagtare. **-gang, der**, (*vulg.*) fruktlös gång. **-hund, der**, slagtarhund. **-knecht, der**, slagtardräng.

Metzner, der, (*pl.* -) mjölnardräng, som tar emot qvarntullen.

Meuchel-mord, der, lönnmord, dulgadråp. **-mörder, der**, lönnmördare. **-mörderisch**, *a.* lönnmördande.

Meuchler, der, (*pl.* -) lönnmördare.

Meuchlerisch, *a.* på ett lömskt sätt, i löndom.

Meuchlings, *av.* lönnligt, hemligt, oförvarandes.

Meute, die, (*jagtt.*) ett antal jagthundar vid en parforcejagt; myteri, uppror. **-macher, der**, upprorsstiftare.

Meuterei, die, (*pl.* -en) myteri, uppror.

Mewe, die, (*pl.* -n) fiskmås.

Miauen, *v. n.* jama, mjama.

Mich (*acc.* af *pron. pers.* ich), mig.

Michael, *nom. prop.*, Michael. **-isfest, das**, Michelsmessa. **-ismarkt, die**, Michelsmarknad. **-istag, der**, Michelsmessdag.

Mieder, das, (*pl.* -) lif, lifstycke, korsett.

Miene, die, (*pl.* -n) min, utseende, uppsyn, åtbörd; eine saure –, en sur min; – machen, Etwas zu thun, göra min af att göra något; gute – zum bösen Spiel machen, hålla god min i elakt spel. **-nspiel, das**, minspel.

Miete, die, (*pl.* -n) mal.

Mieth-contract, der, legoaftal, hyreskontrakt. **-frau, die**, hyresvärdinna. **-frei**, *a.* hyresfri. **-geld, das**, hyra, hyrespenningar. **-herr, der**, hyresvärd. **-knecht, der**, legodräng. **-kutsche, die**, hyrvagn. **-kutscher, der**, hyrkusk. **-leute**, *pl.* legofolk, hyresfolk. **-mann, der**, hyresman. **-pferd, das**, hyrd ell. lejd häst. **-vertrag, der**, hyreskontrakt, legoaftal. **-wagen, der**, hyrvagn. **-weise**, *av.* i hyra, i lega. **-zeit, die**, legotid, legostämma, hyrestid. **-zins, der**, hyra, hushyra.

Miethe, die, (*pl.* -n) hyra, hushyra, lega; zur – wohnen, bo för hyra.

Miethen, *v. a.* hyra, lega; ein Zimmer –, hyra ett rum; ein Schiff –, befrakta ett fartyg.

Miethen, das, hyrande, legande; befraktning (af ett skepp).

Miether, der, (*pl.* -) hyresman.

Miethling, der, (*pl.* -e) legohjon, hyrling.

Miethung, die, hyrande, legande; befrakting (af ett skepp).

Mietig, *a.* full af mal.

Mieze, die, smekord till kattor.

Migräne, die, migrän, hufvudvärk.

Mikroskop, das, mikroskop, förstoringsglas.

Milan, der, **Milane, die**, (*pl.* -n) glada.

Milbe, die, (*pl.* -n) mal, mott, liten mask; kålmask; qvalster (ett insektslägte).

Milbig, *a.* full af mal ell. mott.

Milch, die, mjölk; mjölke (hos fiskar); geronnene –, löpen och skuren mjölk; dicke –, filbunke; die – abnehmen, skumma mjölken. **-ader, die**, mjölkåder. **-aderig**, *a.* mjölkådrig. **-artig**, *a.* mjölkartad, mjölkaktig. **-asch, der**, mjölkfat, mjölkbunke. **-bart, der**, hullhår, skäggfjun; ung glopp, näsvis yngling. **-behältniß, das**, (*anat.*) mjölkblåsa. **-brei, der**, mjölkvälling. **-brod, -brödchen, das**, mjölkbröd. **-bruder, der**, fosterbroder, dibroder. **-brunnen, der**, utgräfd grop i en källare, att hålla mjölken kall under sommaren. **-bütte, die**, mjölkbunke. **-cur, die**, mjölkbrunn, mjölkkur. **-dieb, der**, dagfjäril. **-distel, die**, mjölk-

tistel. -drüse, die, mjölkkörtel. -farbe, die, mjölkfärg. -farben, a. mjölkfärgad. -faß, das, mjölkfat, mjölkbunke. -ferkel, das, mjölkgris. -fieber, das, mjölkfrossa, mjölkfeber (hos barnsängsqvinnor). -flor, der, mjölkflor, glanskflor. -frau, die, mjölkkäring, mjölkhustru. -gang, der, (anat.) mjölkgång. -gefäß, das, mjölkkärl. -geschwulst, die, mjölksvulst. -glas, das, mjölkglas, ett slags glas af mjölkhvit färg; diglas. -glöckchen, das, mjölktepplar, som hänga under halsen på getter. -grütze, die, mjölkgröt. -guß, der, mjölkkanna. -haar, das, hullhår, mjölkhår, fjun på hakan. -harn, der, mjölkpiss (en sjukdom). -haut, die, hinna ell. grädde på mjölk. -kalb, das, mjölkkalf. -kammer, die, mjölkkammare. -kanne, die, mjölkkanna. -keller, der, mjölkkällare. -kraut, das, mjölkört, sandling, knytningsört; äfv.: lungört. -kuh, die, mjölkko. -mädchen, das, mjölkflicka. -magd, die, mjölkpiga, ladugårdspiga. -möhrte, die, bröd uppblött i mjölk. -mus, das, mjölkgröt, mjölkvälling. -napf, der, mjölkskål, mjölkbunke. -rahm, der, grädda. -röhrchen, das, (anat.) mjölksträng. -ruhr, die, diarrhé hos dibarn. -saft, der, mjölksaft, chylus. -säure, die, mjölksyra. -sauger, der, spenhorn; äfv.: nattskräfva; skrikuggla. -schaf, das, mjölkfår. -schauer, der, mjölkfeber. -schrank, der, mjölkskåp. -schwein, das, mjölkgris. -schwester, die, disyster. -speise, die, mjölkmat, mjölkrätt. -stockung, die, (med.) mjölkstockning. -straße, die, vintergatan på himmelen. -suppe, die, mjölksoppa, mjölkvälling. -topf, der, mjölkkruka, mjölkpotta. -versetzung, die, (med.) mjölkkastning. -warm, a. ljum, spenvarm. -wasser, das, mjölkvassla. -weib, das, mjölkhustru, mjölkkäring. -weiß, a. mjölkhvit. -zahn, der, mjölktand. -zieher, der, spenglas. -zucker, der, mjölksocker.

Milchen, v. a. mjölka. – v. n. gifva mjölk.

Milchen, a. som gifver mjölk.

Milcher, der, mjölkfisk. [lik.

Milchicht, a. mjölkaktig, mjölk-

Milchig, a. som innehåller mjölk; som har mjölke (om fisk); mjölkaktig, mjölkfärgad.

Milchling, der, (pl. -e) dibarn.

Milchner, der, (pl. -) mjölkfisk.

Mild, a. mjuk, len, mör; mild, blid, öm, ömsint, söt, ljuf, angenäm, ljuflig; godhjertad, gifmild, hjelpsam; god; -e Luft, mild luft; blid luft; -er Winter, blid vinter; -e Sitten, milda seder; ein -er Regen, ett sakta ell. stilla regn; die -e Hand aufthun, vara gifmild; eine -e Stiftung, en mild, en from stiftelse. -herzig, a. ömhjertad, godhjertad, ömsint. -herzigkeit, die, ömhjertenhet, mildsinthet, ömsinthet. -reich, a. ömhjertad, gifmild. -thätig, a. gifmild, hjelpsam. -thätigkeit, die, gifmildhet, hjelpsamhet. [vänlighet, gifmildhet.

Milde, die, mildhet, välvilja,

Mildern, v. a. mildra, förmildra, lindra, minska, dämpa; stilla, sakta; mildra, göra behagligare; einen Ausdruck –, mildra ett uttryck; eine Strafe –, mildra ett straff; mildernd, förmildrande.

Milderung, die, mildring, lindring, förmildrande, förmildring.

Mildigkeit, die, mildhet, ömsinthet.

Militär, das, militär, militärståndet, krigsväsen; unter das – gehen, gå in i militären. -dienst, der, militärtjenst. -macht, die, krigsmakt. -pflichtig, a. bevärings-skyldig. -stand, der, militärstånd. -wesen, das, militärväsen, krigsväsen. [..., fält....

Militärisch, a. militärisk, krigs

Miliz, die, (pl. -en) milis, landtvärn; krigsväsende.

Milliarde, die, (pl. -n) milliard.

Million, die, (pl. -en) million. -enweise, av. milliontals. [när.

Millionär, der, (pl. -e) millio-

Milz, die, (pl. -en) mjelte; äfv.: mjölke (hos fisk); die – sticht, mjelten hugger. -ader, die, mjölkåder, som går genom mjelten. -beschwerde, die, anfall af hypokondri. -brand, der, mjeltbrand. -entzündung, die, inflammation i mjelten. -farn, der, -kraut, das, mjeltört, mjeltgräs. -krank, a. mjeltsjuk. -krankheit, die, mjeltsjuka. -stechen, das, mjelthugg. -sucht, die, mjeltsjuka, hypokondri. -süchtig, a. mjeltsjuk, hypokondrisk.

Mime, der, (pl. -n) skådespelare.

Mimik, die, mimik.

Mimisch, a. mimisk.

Mimose, die, (pl. -n) mimosa, känselblomma.

Minder, a. & av. mindre, ringare; nichts desto –, icke dess mindre; nicht mehr, nicht –, hvarken mer eller mindre. -haltig, a. minderhaltig, af ringare halt ell. värde. -jährig, a. minderårig, omyndig. -jährigkeit, die, minderårighet, omyndiga år, omyndighet. -zahl, die, mindre antal.

Minderheit, die, (pl. -en) mindre antal, minoritet.

Mindern, v. a. minska; förminska; sich –, minskas; aftaga.

Minderung, die, (pl. -en) minskning, aftagande, lindring, förminskning.

Mindest, a. den, det minsta; -ens, zum -en, åtminstone.

Mine, die, (pl. -n) grufva, malmbrott; mina; -n graben, gräfva minor; die -n springen lassen, spränga minan.

Minen-auge, das, första öppningen till en mina. -gang, der, gång, som leder till en mina. -gräber, der, minör, mingräfvare, malmbrytare. -kammer, die, krutkammare i en mina. -rinne, die, rör i minor, som går från ena kammaren till den andra. -schiff, das, minskepp. -sucher, der, malmletare. -trichter, der, entonnoir, den grop ell. öppning en mina gör.

Miner, die, malm.

Mineral, das, mineral, malm; bergart; malmart. -ien, pl. mineralier. -iensammlung, die, mineraliesamling, mineraliekabinett. -wasser, das, mineralvatten.

Mineralisch, a. mineralisk, malmaktig.

Mineralog, der, (pl. -en) mineralog.

Mineralogie, die, mineralogien, läran om metaller.

Mineralogisch, a. mineralogisk.

Mineralreich, das, mineralrike.

Miniatur, die, miniatur. -gemälde, das, målning i miniatur, miniaturmålning. -maler, der, miniaturmålare.

Miniren, v. a. minera, underminera, undergräfva.

Minirer, der, (pl. -) minör, mingräfvare, skansgräfvare.

Minirung, die, minering, minors gräfvande.

Minister, der, (pl. -) minister; sändebud; – des Innern, minister för inrikes ärenderna; – des Aeußern, minister för utrikes ärenderna. -ialsache, die, ministerielt ärende.

Ministeriell, a. ministeriel, angående ministern ell. ministerium.

Ministerium, das, (pl. Ministerien) ministerium, ministér.

Minne, die, kärlek. -brief, der, kärleksbref. -glück, das, kärlekslycka; kärleksnöje. -lied, das, kärlekssång, kärleksvisa. -sänger, -singer, der, ett slags kärleksskalder i Tyskland under 12te, 13de och 14de seklen. -lohn, -sold, der, älskogslön, kärlekslön; kärleksnöje.

Minnen, v. a. älska.

Minniglich, a. älskansvärd.

Minorit, der, (pl. -en) minorit, franciskanermunk.

Minute, die, (pl. -n) minut. -nglas, das, (sjöt.) logglas. -nrad, das, hjul i ett ur, som drifver omkring minutvisaren. -nuhr, die, ur, som visar minuter. -nzeiger, der, minutvisare.

Mir, (dat. af pron. pers. ich) mig, åt mig; komm zu –, komm till mig.

Misanthrop, der, (pl. -en) misantrop, menniskohatare.

Misanthropie, die, misantropi, folkskygghet, menniskohat.

Misanthropisch, a. misantropisk, folkskygg, menniskohatande.

Mirte, se Myrte.

Misch-bar, a. som låter blands

sig. **-barkeit**, die, egenskap att kunna blandas. **-futter**, das, blandfoder. **-gericht**, das, ragu. **-korn**, das, blandsäd. **-masch**, der, mischmasch, blandning, mölja, röra.

Mischen, *v. a.* blanda, hopblanda, blanda upp; die Karten –, blanda kort; Wasser unter den Wein –, blanda vatten i vin; unter einander –, blanda ihop, röra ihop, blanda om hvartannat; sich in eine Sache –, lägga sig uti en sak; sich in Alles –, blanda sig i allt.

Mischen, das, blandande.

Mischling, der, blandning, blandfoder; ett slags qvarts.

Mischung, die, (*pl.* -en) blandning.

Miserabel, *a.* eländig, ömklig; snål. [hatare.

Misogyn, der, (*pl.* -e) qvinno-

Mispel, die, (*pl.* -n) mispel, oxbär. **-baum**, der, mispelträd, oxbärsbuske.

Mißachten, *v. a.* missakta, förakta, vanvörda.

Mißachtung, die, missaktning.

Mißarten, *v. n.* vanarta, vanslägtas.

Mißbehagen, das, misshag, missnöje.

Mißbieten, *v. irr. n.* missbjuda.

Mißbildung, die, missbildning, deformation.

Mißbilligen, *v. a.* missbilliga, ogilla. [de, ogillande.

Mißbilligung, die, missbilligan-

Mißbrauch, der, (*pl.* -bräuche) missbruk.

Mißbrauchen, *v. a.* missbruka.

Mißbräuchlich, *a.* origtig, lagstridig.

Mißbündniß, das, (*pl.* -e) opassande förbund ell. förening.

Mißcredit, der, misskredit, vanheder, vanrykte; Jemanden in – bringen, sätta någon i misskredit.

Mißdeuten, *v. a.* misstyda, förtyda, illa upptaga.

Mißdeutung, die, (*plur.* -en) misstydning.

Missen, *v. n.* undvara, umbära, vara utan. – *v. a.* (vermissen) sakna; ich kann das nicht – (entbehren), jag kan ej mista det.

Misse-that, die, missgerning, missdåd, ogerning. **-thäter**, der, missdådare, missgerningsman, ogerningsman.

Mißfallen, *v. irr. n.* misshaga, stöta, förtreta.

Mißfallen, das, misshag, misstycke, missnöje.

Mißfällig, *a.* misshaglig, obehaglig, vidrig, oangenäm; – sein, misshaga. [het, obehaglighet.

Mißfälligkeit, die, misshaglig-

Mißfarbe, die, vidrig, falsk färg, obehaglig och vidrig brokighet; äfv.: urblekt färg.

Mißform, die, (*pl.* -en) felaktig, vidrig form ell. skapnad, deformitet, vanskaplighet.

Mißförmig, *a.* vanskaplig.

Mißgebären, *v. irr. n.* få missfall, kasta fostret, föda i förtid.

Mißgebilde, das, vidunder, missfoster.

Mißgebildet, *a.* missbildad.

Mißgebot, das, missbud, missbjudande; ein – thun, missbjuda.

Mißgeburt, die, (*pl.* -en) missfoster, oformligt foster; missfall.

Mißgehen, *v. irr. n.* gå misste, gå vilse.

Mißgelaunt, *a.* misslynt.

Mißgeschick, das, missöde, motgång. [skaplig varelse.

Mißgeschöpf, das, (*pl.* -e) van-

Mißgestalt, die, (*pl.* -en) vanskaplighet.

Mißgestaltet, *a.* vanskaplig.

Mißgewächs, das, (*pl.* -e) vanskaplig växt.

Mißgissing, die, (*sjöt.*) missvisning (magnetnålens).

Mißglücken, *v. n.* misslyckas, klicka, slå felt.

Mißgönnen, *v. a.* missgynna, missunna, afundas.

Mißgreifen, *v. irr. n.* misstaga, fela, taga misste; gripa falskt.

Mißgriff, der, (*pl.* -e) misstag, feltag, missgrepp, felgrepp, förseende, irring.

Mißgunst, die, missgunst, ogunst, afund, missunsamhet.

Mißgünstig, *a.* missunsam, afundsjuk.

Mißhandeln, *v. a.* misshandla, illa handtera.

Mißhandlung, die, (*pl.* -en) misshandling, elak medfart; förseelse, synd.

Mißheirath, die, missgifte, mindre passande gifte, olyckligt giftermål.

Mißhellig, *a.* misshällig, oense.

Mißhelligkeit, die, misshällighet, oenighet; obehaglighet.

Mission, die, (*pl.* -en) mission, sändning, beskickning; uppdrag.

Missionär, der, (*pl.* -e) missionär.

Missiv, das, (*pl.* -e) sändebref; sändebud. [år, oår.

Mißjahr, das, (*pl.* -e) missväxt-

Mißkennen, *v. irr. a.* misskänna; er hat mich mißkannt, han har misskännt mig.

Mißklang, der, (*pl.* -klänge) missljud.

Mißlaune, die, misslynthet, misshumör.

Mißlaunisch, *a.* misslynt.

Mißlaut, der, (*pl.* -e) missljud.

Mißlautend, *a.* missljudande.

Mißleiten, *v. a.* missleda, föra vilse. [missledning.

Mißleitung, die, missledande,

Mißlich, *a.* oviss, osäker; farlig, äfventyrlig; kinkig; eine -e Sache, en osäker sak; mir ist – dabei zu Muthe, jag är tvehågsen dervid. [lighet; kinkighet.

Mißlichkeit, die, ovisshet; far-

Mißlingen, *v. irr. n.* misslyckas, klicka, slå felt; die Sache ist mir mißlungen, saken har misslyckats för mig.

Mißlingen, das, misslyckande.

Mißmuth, der, misslynthet, misslynne, missnöje.

Mißmuthig, *a.* missmodig, misslynt, melankolisk.

Mißrathen, *v. irr. a.* afråda. – *v. n.* misslyckas, slå felt.

Mißrechnen, *v. n.* missräkna, förräkna sig.

Mißrechnung, die, missräkning.

Mißstand, der, otillhörlighet, olägenhet.

Mißton, der, missljud, falsk ton. [missljudande.

Mißtönen, *v. a.* missljuda, vara

Mißtrauen, *v. n.* misstro, misstänka.

Mißtrauen, das, misstroende, misstanke; – erregen, väcka misstankar; – hegen, hysa misstroende; – in sich selbst setzen, misstro sig sjelf.

Mißtrauisch, *a.* misstrogen, misstänksam; -es Wesen, misstrogenhet, misstänksamhet.

Mißvergnügen, das, missnöje.

Mißvergnügt, *a.* missnöjd, oglad, missmodig, misslynt; ein Mißvergnügter, en missnöjd (person).

Mißverhalten, das, missförhållande.

Mißverhältniß, das, (*pl.* -e) missförhållande, disproportion; olikhet. [misstag.

Mißverstand, der, missförstånd,

Mißverständniß, das, (*pl.* -e) missförstånd, oriktigt upfattande, misstag; osämja, oenighet.

Mißverstehen, *v. irr. a.* missförstå.

Mißwachs, der, missväxt; felaktig, dålig växt.

Mißweisung, die, missvisande, missvisning; die – (Declination) der Magnetnadel, magnetnålens missvisning.

Mißwort, das, illa valdtord.

Mist, der, träck, gödsel, dynga; mist, töcken. **-bahre**, die, dyngbår, gödselbår. **-beet**, das, dyngbänk, drifbänk. **-fink**, der, smutsig gosse ell. flicka, lortvasker, lortlolla. **-fliege**, die, dyngfluga. **-forke**, die, dynggrepe. **-fuhre**, die, dynglass, dyngkörsel, gödsellass. **-gabel**, die, dynggrepe. **-grube**, die, dynggrop, gödselgrop, gödselhåla. **-haufen**, der, dynghög, gödselhög. **-hof**, der, gödselrum, dyngplats, dyngstad, spillningsrum. **-jauche**, die, dyngvatten, dyngpuss. **-käfer**, der, tordyfvel. **-karre**, die, dyngkärra. **-lache**, die, pöl, dyngpuss. **-melde**, die, gullfrö. **-pfütze**, die, dyngpuss, dyngpöl. **-wagen**, der, gödselvagn, dyngvagn. **-wasser**, das, dyngvatten.

Mistel, die, (*pl.* -n) mistel, en parasitplanta af hvars blad göres

fågellim. **-drossel, die, -fink, der,** björktrast.

Misten, *v. n.* träcka. **-** *v. a.* gödsla; den Stall **-** (ausmisten), mocka stallet.

Mit, *praep.* (med *dat.*) med, jemte, tillika; äfven; i; **-** der Bedingung, med det vilkor; **-** der größten Hochachtung, med största högaktning; Jemanden **-** (beim) Namen nennen, nämna någon vid namn; **-** Tages Anbruch, i gryningen; es ist aus **-** ihm, det är ute med honom; spielst du **-**? spelar du med?

Mitarbeiten, *v. a.* arbeta med, dela arbetet med någon; medverka, hjelpa till. [medhjelpare.

Mitarbeiter, der, medarbetare,

Mitarbeiterin, die, (*pl.* **-nen**) medarbeterska.

Mitbegriffen, *av.* inbegripet, inberäknadt; från och med, till och med. [ett längods.

Mitbelehnte, der, deltagare i

Mitbelehnung, die, (*pl.* **-en**) beläning tillsammans med en annan.

Mitbesitz, der, medbesittning.

Mitbesitzer, der, medägare.

Mitbeten, *v. n.* bedja med.

Mitbewerber, der, medsökande, medtäflare, medfriare.

Mitbewerbung, die, medsökande, medtäflan. [del.

Mitbezahlen, *v. a.* betala sin

Mitbringen, *v. irr. a.* medbringa, medföra, bära med sig, föra med sig. [betsbroder.

Mitbruder, der, medbroder, em-

Mitbuhler, der, rival, medtäflare, medfriare. [borgen.

Mitbürge, der, (*pl.* **-n**) med-

Mitbürger, der, medborgare. **-recht, das,** medborgarrätt.

Mitchrist, der, medkristen.

Mitdasein, das, samvarelse.

Mitdürfen, *v. n.* töras vara med, hafva lof att gå, fara etc. med; wenn ich nur mitdürfte, om jag blott torde vara med. [re.

Miteigenthümer, der, medäga-

Miteinander, *av.* med hvarandra, tillsammans, ihop, på en gång. [medkänsla.

Mitempfinden, *v. irr. a.* hafva

Mitempfindung, die, medkänsla, sympati.

Miterbe, der, medarfvinge.

Mitessen, *v. irr. a. & n.* nedsvälja något jemte maten; äta med, spisa med.

Mitesser, der, (*pl.* **-**) medätare, medtäflare; äfv.: en art insekt; finne i ansigtet.

Mitfahren, *v. irr. n.* fara med, resa med; Jemandem übel **-**, fara illa med någon, gå illa åt någon.

Mitfahrt, die, medfart.

Mitfasten, die, midfastan.

Mitfolgen, *v. n.* medfölja, följa med.

Mitfreude, die, deltagande glädje. [med sig.

Mitführen, *v. a.* medföra, föra

Mitgabe, die, (*pl.* **-n**) medgift, hemgift. [andra.

Mitgast, der, gäst tillika med

Mitgeben, *v. irr. a.* gifva med; seiner Tochter nichts **-**, ej gifva sin dotter någon hemgift.

Mitgefährte, der, följeslagare.

Mitgefangene, der, medfånge.

Mitgefühl, das, medkänsla, deltagande känsla.

Mitgehen, *v. irr. n.* gå med; beledsaga.

Mitgehülfe, der, medhjelpare.

Mitgenoß, der, kompanjon; kamrat; deltagare med en annan i något.

Mitgenuß, der, inbördes åtnjutande. [nästa.

Mitgeschöpf, das, medvarelse,

Mitgesell, der, kamrat, stallbroder; medbrottsling.

Mitgift, die, medgift, hemgift.

Mitglied, das, (*pl.* **-er**) medlem, ledamot.

Mithalten, *v. irr. a. & n.* hålla med; vara med, deltaga i.

Mithelfen, *v. irr. n.* hjelpa till, medverka, bidraga till.

Mithelfer, der, medhjelpare.

Mitherrscher, der, medregent.

Mithin, *av.* följaktligen, således.

Mithridat, der, (*pl.* **-e**) motgift.

Mithülfe, die, tillhjelp, medverkan, biträde.

Mitinhaber, der, medinnehafvare, medägare, medbolagsman.

Mitinteressent, der, medintressent.

Mitkämpfer, der, medkämpare.

Mitkäufer, der, medköpare.

Mitkommen, *v. irr. n.* komma med.

Mitlachen, *v. n.* skratta med.

Mitlassen, *v. irr. a.* låta gå ell. följa med.

Mitlaufen, *v. irr. n.* löpa med, springa med; kunna passera.

Mitlaut, Mitlauter, der, medljud, konsonant.

Mitlebende, der, (*pl.* **-n**) medlefvande, samtida.

Mitleid, Mitleiden, das, medlidande, medömkan; **-** haben, **-** empfinden, ömma; **-** erregend, ömmande.

Mitleiden, *v. irr. n.* lida med, taga del i andras lidande.

Mitleidenheit, die, sympati, medlidsamhet; deltagande i en annans lidande.

Mitleidenswürdig, *a.* medömkansvärd, ömklig.

Mitleider, der, en som lidar med en annan; en som har medlidande med en annan.

Mitleidig, *a.* medlidande, medlidsam, medömksam, ömsint.

Mitleidigkeit, die, medömkan, medlidsamhet, ömsinthet.

Mitleidsbezeigung, die, sorgebetygelse.

Mitlernen, *v. a. & n.* lära med.

Mitmachen, *v. a.* göra med, vara med om, deltaga uti; alle neuen Moden **-**, härma alla nya moder.

Mitmeister, der, mästare i samma handtverk.

Mitmensch, der, (*pl.* **-en**) medmenniska, nästa.

Mitnagel, der, nagelsprång, nagelrot (på finger).

Mitnehmen, *v. irr. a.* taga med sig; medföra; angripa, försvaga; medtaga.

Mitnichten, *av.* alldeles icke, ingalunda, långt derifrån.

Mitpächter, der, medarrendator.

Mitrechnen, *v. a.* räkna med, inberäkna.

Mitregent, der, (*pl.* **-en**) medregent.

Mitregentschaft, die, medregering.

Mitreisen, *v. n.* resa med, följa med.

Mitrheder, der, medredare.

Mitschicken, *v. n.* medskicka, skicka med. [bog.

Mitschlagbug, der, (*sjöt.*) sträck-

Mitschuld, die, medbrottslighet.

Mitschuldig, *a.* medbrottslig, medskyldig.

Mitschuldige, der, medbrottsling. [gäldenär.

Mitschuldner, der, (*pl.* **-**) med-

Mitschüler, der, (*pl.* **-**) medlärjunge, skolkamrat.

Mitschwester, die, (*pl.* **-n**) medsyster. [sända med.

Mitsenden, *v. irr. a.* medsända,

Mitspielen, *v. n.* spela med; medfara; Jemandem übel **-**, gå illa åt någon, illa medfara någon.

Mitspieler, der, (*pl.* **-**) medspelare.

Mitstand, der, (*plur.* **-stände**) medstånd; die Mitstände, de öfriga stånden.

Mitstimmen, *v. n.* rösta med, komma öfverens, genom röstning gifva sitt bifall till.

Mitstreiter, der, (*pl.* **-**) medstridare, stridskamrat.

Mittag, der, (*pl.* **-e**) middag; söder; zu **-** essen, äta middag; zum **-** einladen, bjuda till middag; am hellen **-**, midt på ljusa dagen; gegen **-**, um **-**, mot middagen; die Fenster liegen gegen **-**, fönstren vetta åt söder.

Mittags, *av.* vid middagstiden. **-blume, die,** ringblomma, solvicker. **-brot, -essen, das,** middagsmåltid. **-gebet, das,** middagsbön. **-höhe, die,** middagshöjd. **-kreis, der,** meridiancirkel. **-länder, der,** söderlänning. **-linie, die,** middagslinie. **-luft, die,** middagsluft; lätt sunnanvind. **-mahlzeit, die,** middagsmåltid. **-predigt, die,** middagspredikan. **-punct, der,** söderpolen. **-ruhe, die,** middagslur, middagssömn. **-seite, die,** södra sidan. **-sonne, die,** middagssol. **-temperatur, die,** dagsmidja. **-tisch, der,** middagsmål-

tid. -wind, der, sydlig vind. -zeit, die, middagstid. -zirkel, der, meridiancirkel.

Mittägig, Mittäglich, *a.* sydlig; åt söder; meridional; hvarje middag.

Mitte, die, (*pl.* -n) midt, midten; medel, medelpunkt, center; in der -, midt uti; in der - zwischen, midt emellan; in der - des Reichs, i hjertat af riket; die - des Winters, midvinter; die rechte - halten, hålla medelvägen, hålla jemnan; die - des Leibes, midjan; sie nahmen ihn in die -, de togo honom midt emellan sig; Einer aus unsrer -, en af vårt sällskap, af vårt samfund; um die - des vorigen Jahrhunderts, vid medlet af förra århundradet.

Mittel, das, (*pl.* -) medel, utväg; hjelpmedel; botemedel; Mittel, *pl.* medel, tillgångar, förmögenhet; ein gutes -, ett godt medel; sich ins - legen, schlagen, medla emellan, lägga sig emellan, söka bilägga en sak.

Mittel-alter, das, medelålder, medeltid; die Geschichte des -s, medeltidens historia. -art, die, medelart, medelsort, mellersta sorten. -bar, *a.* medelbar. -barkeit, die, medelbarhet. -begriff, der, medelbegrepp. -blau, *a.* mellanblå. -ding, das, medelting, som är hvarken godt ell. ondt. -farbe, die, medelfärg. -fein, *a.* medelfin. -feld, das, hjertsköld i ett vapen. -fell, das, (*anat.*) hinna som delar bröstet midt itu, mediastinum. -finger, der, långfinger, mellanfinger, medlersta fingret. -fleisch, das, (*anat.*) mellangården, stället mellan födslolemmen och ändtarmens utgång, perinaeum. -fuß, der, (*anat.*) fotblad ell. fotlaget mellan tårna och fotleden, metatarsus. -galopp, der, kort galopp. -gang, der, medelgång, mellangång. -gattung, die, mellanslag, mellansort; mellersta sorten; neutrum. -gebäude, das, mellanbyggnad, hufvudbyggnad. -glied, das, lem, som sammanbinder tvenne andra; (*log.*) medelbegrepp i en slutsats, medius terminus. -groß, *a.* medelstor. -größe, die, medelstorlek. -gut, das, gods ell. varor af medelgodhet. -hand, die, mellanhand; (*anat.*) medelhand, metacarpus. -ländisch, *a.* medelländsk; das -ländische Meer, Medelhafvet. -laut, der, medelton, ton, som ligger midt emellan två andra. -linie, die, eqvator. -los, *a.* medellös, utan medel, fattig. -losigkeit, die, medellöshet, fattigdom. -mann, der, man af medelklassen; en som har medelmåttig utkomst. -maß, das, medelmått, lagom mått. -mäßig, *a.* medelmåttig, måttlig, lagom. -mäßigkeit, die, medelmåtta, medelmåttighet. -mast, der, stormast. -meer, das, medelhaf. -mehl, das, mjöl af mellansorten. -preis, der, medelpris. -punct, der, medelpunkt. -salz, das, medelsalt. -schlag, der, mellansort, mellanslag. -smann, der, -sperson, die, medlare. -sohle, die, innansåla, mellansåla, bindsåla. -sorte, die, medelsort, medelart, mellansort, mellanslag. -stand, der, mellanstånd, medelklass. -steg, der, (*boktr.*) medelsteg. -stelle, die, mellersta stället ell. rummet. -stimme, die, mellanstämma. -straße, die, medelväg; die - halten, hålla jemnan, hålla medelvägen. -strich, der, mellanstreck. -stück, das, mellanstycke. -treffen, das, medlersta delen af en krigshär, centern. -tuch, das, kläde af mellansort. -ursache, die, verkande orsak. -wall, der, (*fortif.*) kurtin, vall mellan två bastioner. -wand, die, mellanvägg, skiljemur. -weg, der, medelväg. -wort, das, participium. -zahl, die, medeltal. -zahn, der, mellantand.

Mittelst, *praep.* (med *gen.*) medelst, förmedelst, genom.

Mittelste, *a.* mellersta.

Mitten, *av.* uti midten, midt i; - inne, midt inuti; - unter, midt inunder; midt emellan; - auf, midt på; - durch, midt igenom; - durch schneiden, genomskära i midten; - entzwei, midt itu; - am Tage, midt på dagen; - in der Nacht, midt i natten; - um den Leib, midt om lifvet.

Mitternacht, die, midnatt; midnattstid; norr, norden. -sgegend, die, norr. -spol, der, nordpol. -sstunde, die, midnattens timma. -swind, der, nordlig vind. -szeit, die, midnattstid. -wärts, *av.* åt norr.

Mitternächtig, *a.* som sker vid midnattstid; nordlig, septentrional.

Mitthäter, der, (*pl.* -) medbrottsling.

Mittheilbar, *v. a.* meddelbar, meddelelig.

Mittheilen, *v. a.* meddela, gifva del af, anförtro.

Mittheilend, *a.* som meddelar sig ell. sprider sig; (mittheilsam) meddelsam, som gerna meddelar sina tankar ell. åsigter.

Mittheilsamkeit, die, meddelsamhet.

Mittheilung, die, meddelande, meddelning.

Mittler, der, (*pl.* -) medlare; (*handtv.*) profgesäll, en som är mellan gesäll och lärling.

Mittler, Mittlerer, *a.* den, det mellersta; som är midtuti; medelmåttig; von -em Alter, af medelåldern; von -er Größe, af medelmåttig storlek, af lagom storlek; von -en Jahren, medelåldrig; die -e Zeit, medeltiden.

Mittlerin, die, (*pl.* -nen) medlerska.

Mittlerweile, *av.* emellertid, medan, unter det att; likväl.

Mittragen, *v. irr. a.* bära tillika med en annan.

Mittrauern, *v. n.* sörja med.

Mittrinken, *v. irr. a. & n.* dricka med.

Mittwoch, Mittwoche, die, onsdag.

Mitunter, *av.* emellanåt; med ibland, med under.

Mitursache, die, (*pl.* -n) medverkande orsak.

Mitverbrecher, der, (*pl.* -) medbrottsling.

Mitverschworne, der, en af de sammansvurna; die Mitverschwornen, de sammansvurna.

Mitvormund, der, medförmyndare, förmyndare jemte en annan. -schaft, die, medförmynderskap.

Mitweide, die, samfält bete; ställe der man får hafva samfält bete.

Mitweinen, *v. n.* gråta tillika med en annan.

Mitwelt, die, samtid, samtida lefvande.

Mitwerben, *v. irr. n.* täfla om, fria jemte en annan.

Mitwerber, der, (*pl.* -) medtäflare; medsökande; medfriare.

Mitwerbung, die, täflan, medtäflan, medfriande.

Mitwirken, *v. n.* medverka, bidraga.

Mitwirkung, die, medverkan, biträde, åtgärd; durch seine -, genom hans åtgärd; ohne meine -, utan mitt åtgörande.

Mitwissen, das, Mitwissenschaft, die, medvetenhet, medvetande, kunskap; ohne mein -, mig ovetande, utan min vetskap.

Mitwisser, der, (*pl.* -) en medvetande, person som är medvetande; hälare.

Mitzählen, *v. a.* räkna med, inberäkna.

Mitzeit, die, samtid; närvarande tid; (*fig.*) samtida lefvande.

Mitzeuge, der, (*pl.* -n) medvittne, bivittne.

Mitziehen, *v. irr. a.* meddraga, draga med sig. - *v. n.* tåga bort tillika med en annan.

Mixtur, die, (*pl.* -en) mixtur, blandning.

Mnemonik, die, minneskonst.

Möbel, die, (*pl.* -) möbel, husgerådssak. -überzug, der, möbelöfverdrag.

Mobil, *a.* rörlig, liflig, snabb, hastig, flink.

Mobiliar, das, Mobilien, *pl.* mobilier, möbler, lösören, husgeråd.

Mobiliarvermögen, das, rörlig egendom, lösörebo.

Möbliren, *v. a.* möblera, förse med husgeråd.

Möblirung, die, möblering.

Mode, die, (*pl.* -n) mod, bruk, sätt, vis; es ist -, det är på modet; eine - aufbringen, komma upp med ett mod; aus der - kommen, komma ur modet; die - mitmachen, följa med moderna. -artikel, der, modeartikel. -dame, die, modedam, fruntimmer som följer alla nya moder. -freund, der, älskare af nya moder. -händler, der, mo-

dehandlare, galanterihandlare. **-händlerin, die,** modehandlerska. **-kleid, das,** klädning efter modet. **-narr, der,** en som följer alla moder. **-sucht, die,** modesjuka. **-waare, die,** modevara, grannlåtsvara.

Model, der, (*pl.* -) modell, mönster; form, mått hvarefter proportioner tagas; gjutform, matris, originalstamp ell. -prägel; tryckning på tyger. **-macher, der,** modellmakare. **-schneider, der,** modellskärare. **-tuch, das,** namnduk, märkduk, begagnad som mönster.

Modeler, Modellirer, der, (*pl.* -) modellör, modellskärare.

Modell, das, (*pl.* -e) modell, mönster, form. **-kammer, die,** modellkammare. **-kunst, die,** modelleringskonst. **-tischler, der,** modellskärare.

Modelliren, *v. a. & n.* modellera, forma.

Modeln, *v. a.* forma, fasonera; trycka, (på tyger); modellera; (*fig.*) bilda.

Moder, der, dy, mudder, gyttja; förruttnelse, röta, förmultnande.

Moderig, *a.* dyaktig, gyttjig; rutten, multen.

Modern, *v. n.* ruttna, multna.

Modern, *a.* modern, nymodig, på modet.

Modernisiren, *v. a.* inrätta efter nya modet, göra modern.

Modificiren, *v. a.* förändra, inskränka, mildra.

Modisch, *a. & av.* modisk, nymodig, i mod, på modet.

Modistin, die, (*pl.* -nen) modehandlerska, fruntimmer som gör grannlåt för fruntimmer.

Modulation, die, (*plur.* -en) stämning; melodi; sång efter takt.

Moduliren, *v. a.* stämma; sjunga efter takt.

Mögen, *v. irr. n.* kunna, förmå; må, hafva rättighet, hafva tillstånd; vilja, önska; hafva lust; tycka om; ich möchte gern, jag skulle gerna vilja; ich möchte es gern haben, jag skulle gerna vilja hafva det; es mag sein! må vara! må göra! es mag sein wie es will, det må vara huru det vill; ich fürchte es möchte geschehen, jag fruktar för att det kunde hända; davon mag ich nichts hören, jag vill ej höra talas derom; ich mag nicht mehr schreiben, jag tycker icke om att skrifva mer; ich mag das nicht, jag tycker icke om det; jag vill det ej; möchte das wahr sein! måtte det vara sant! er bat mich, ich möchte doch kommen, han bad mig att jag skulle komma; was Sie mögen; hvad ni önskar; leiden -, tycka om, hålla af.

Möglich, *a.* möjlig, görlig; alles -e Glück, allsköns lycka; -er Weise, kanhända; das ist wohl -, det är ganska möjligt; so bald als -, med möjligsta första; alles -e thun, göra allt hvad möjligt är.

Möglichkeit, die, möjlighet, görlighet; wenn irgend eine - vorhanden ist, om det på något sätt låter sig göra; es ist keine -, daß es gelingt, det är ingen möjlighet att lyckas; nach meiner -, efter min förmåga.

Möglichst, *a.* möjligast; sein -es thun, göra allt som står i ens förmåga.

Mohn, der, (*pl.* -e) vallmo. **-kopf, der,** vallmoknopp. **-öl, das,** vallmoolja. **-saft, der,** vallmosaft. **-samen, der,** vallmofrö.

Mohr, der, (*pl.* -en) mor, neger, morian; moire (sidentyg). **-enfarbig,** *a.* svartbrun, becksvart. **-enkopf, der,** morianshufvud; morenkopp (häst; dufva). **-enland, das,** Ethiopien, Mauritanien.

Möhre, Mohrrübe, die, (*pl.* -n) morot.

Mohrin, die, (*pl.* -nen) negrinna, negress.

Moker, der, stor hammare att slå in jernbultar i skepp. **-beitel, der,** jernvig att klyfva virke med.

Molch, der, (*pl.* -e) salamander.

Molken, *pl.* vassla, mjölkvassla. **-cur, die,** vasselkur. **-dieb, der,** dagfjäril. **-faß, das,** fat, hvari vasslan silas. **-käse, der,** mesost. **-kirsche, die,** ett slags ljusröda körsbär.

Molkicht, *a.* lik mjölkvassla.

Molkig, *a.* vasslig, vasselaktig.

Moll, das, moll (i musik). **-ton, der,** mollton. **-tonart, die,** molltonart.

Moltebeere, die, (*pl.* -n) hjortron, åkerbär.

Moment, der, (*pl.* -e) moment, momang, ögonblick; vigtighet, värde.

Moment, das, (*pl.* -e) bevekelsegrund, drift.

Momentan, *a.* ögonblicklig; förgånglig.

Monade, die, (*pl.* -n) enhet, atom.

Monarch, der, (*pl.* -en) monark, envåldig regent.

Monarchie, die, (*pl.* -en) monarki, envåldsregering.

Monarchin, die, (*pl.* -nen) monarkinna.

Monarchisch, *a.* monarkisk, envåldig.

Monat, der, (*pl.* -e) månad; innerhalb eines -s, inom en månad. **-sblume, die,** pytter, vattenväpling. **-sfluß, der,** månadsflöde, månadsrening. **-sfrist, die,** en månads tid ell. rådrum; binnen -, inom en månad. **-sgeld, das,** månadspenningar. **-slohn, der,** månadslön. **-srechnung, die,** månadsräkning. **-srose, die,** månadsros (rosa damascena, rosa semperflorens). **-sschrift, die,** månadsskrift. **-ssold, der,** månadssold. **-staube, die,** dufva, som får ungar hvar månad. **-suhr, die,** ur, som drages upp en gång i månaden. **-sweise,** *av.* månadsvis.

Monatlich, *a.* månadtlig. - *av.* i månaden, månadtligen, om månaden; - ein Mal, en gång hvar månad; die -e Reinigung, månadsrening; - bezahlen, betala månadtligen.

Mönch, der, (*pl.* -e) munk.

Möncherei, die, munkväsende, munklefnad.

Mönchisch, *a.* munklik, munk...

Mönchs-bogen, der, (*boktr.*) tryckt ark med fläckar, hvarpå svärtan ej fastnat. **-kappe, die,** munkkåpa. **-kloster, das,** munkkloster. **-kopf, der,** munkhufvud, knackskalle, ett slags mynt. **-kutte, die,** munkkåpa. **-leben, das,** munklefnad. **-orden, der,** munkorden. **-platte, die,** skalligt munkhufvud. **-schrift, die,** munkstil. **-wesen, das,** munkväsende, munklefnad. **-zelle, die,** munkcell, munkkoja.

Mond, der, (*pl.* -e) måne; månad (i den högre stilen); voller -, fullmåne; zunehmender -, ny; abnehmender -, nedan; bei abnehmendem -e, i nedanet; der - ist im Abnehmen, månen är i nedan; der Hof um den -, mångård. **-auge, das,** periodisk fluss i hästögon. **-äugig,** *a.* månadsgalen. **-bewohner, der,** invånare i månen. **-enjahr, das,** månår, år af 354 dagar. **-enmonat, der,** månmånad, ett ny och ett nedan tillsammantagna. **-finsterniß, die,** månförmörkelse. **-fleck, der,** månfläck. **-förmig,** *a.* månformig, månlik. **-hell,** *a.* månljus. **-kalb, das,** månkalf, månadskalf, månadsfoster, oformligt foster. **-karte, die,** månkarta. **-lauf, der,** månens lopp. **-licht, das,** månljus, månsken. **-milch, die,** (*miner.*) månmjölk. **-samen, der,** ett örtslägte, menispermum. **-schein, der,** månsken. **-stein, der,** månsten. **-strahl, der,** månstråle. **-sucht, die,** månadsraseri. **-süchtig,** *a.* månadsgalen, månadsrasande. **-swandelung, die,** månens månadtliga omlopp, månförändring. **-viertel, das,** ny ell. nedan. **-wechsel, der,** månskifte. **-zirkel, der,** måncirkel, måncyklus.

Monkalb se **Mondkalb.**

Monogamie, die, monogami, engifte.

Monogramm, das, (*pl.* -e) inbundet namn, bomärke.

Monolog, der, (*pl.* -e) monolog, samtal med sig sjelf.

Monopol, das, (*pl.* -e) monopolium, enhandel, ensäljning, uteslutande rättighet.

Monopolist, der, (*pl.* -en) monopolist, ensäljare.

Monoton, *a.* entonig.

Monstranz, die, (*pl.* -en) monstrans, skrin, hvari det välsignade oblatet förvaras och visas. **-himmel, der,** himmel öfver ett altar.

Montag, der, (*pl.* -e) måndag; blauer -, fri måndag.
Montiren, *v. a.* mundera, utrusta.
Montirung, **Montur**, die, (*pl.* -en) mundering, uniform.
Moor, das, (*pl.* -e) moras; kärr; mosse, myra; äfv.: sugga; ein wildes -, ett otillgängligt vidsträckt kärr. **-beere**, die, mjölon. **-boden**, der, mosse. **-damm**, **-deich**, der, dam, uppförd tvärs öfver ell. emot ett träsk. **-eisen**, das, myrjern. **-ente**, die, ett slags and, anas muscaria. **-erde**, die, dyjord, kärrjord. **-rübe**, die, morot.
Moorig, *a.* kärraktig; sumpig, sank, morasig.
Moos, das, (*pl.* -e) mossa; mit - bewachsen, mosslupen, mossbeväxt; isländisches -, islandsmossa. **-bär**, der, myrbjörn. **-beere**, die, tranbär. **-flechte**, die, laf, färgmossa. **-rose**, die, mossros. **-torf**, der, mosstorf.
Moosen, *v. a.* förse ell. betäcka med mossa. - *v. n.* bli öfverväxt med mossa; beta på ängmossa.
Moosicht, *a.* lik mossa.
Moosig, *a.* mossig, mossbeväxt, mosslupen.
Mops, der, (*pl.* Möpse) mops. **-gesicht**, das, mopsansigte.
Mopsig, *a.* mopslik; (*fig.*) förarglig, dum.
Moral, die, moral, sedolära.
Moralisch, *a.* moralisk, sedlig, ärbar.
Moralisiren, *v. n.* moralisera, förmana till goda seder.
Moralist, der, (*pl.* -en) moralist, sedolärare.
Moralität, die, moralitet, sedlighet, anständighet.
Morast, der, (*pl.* Moräste) moras, kärr, träsk; dyngpuss, göl.
Morastig, *a.* morasig, kärraktig, sumpig, sank.
Morchel, die, (*pl.* -n) murkla.
Mord, der, (*pl.* -e) mord, dråp. **-anschlag**, der, mordanslag. **-begierde**, die, mordgirighet. **-begierig**, *a.* mordgirig. **-brenner**, der, mordbrännare. **-brennerei**, die, mordbrand, mordbränneri. **-eisen**, das, mordjern, mordvapen. **-geschichte**, die, mordhistoria. **-geschoß**, **-gewehr**, das, mordgevär. **-keller**, der, kasematt; mördarkula. **-lust**, die, blodgirighet. **-stahl**, der, mordstål, morddolk. **-that**, die, dråp, mordgerning, mord. **-waffe**, die, mordvapen. **-weg**, der, (*vulg.*) farlig väg, väg der man löper fara att bryta hals och ben af sig.
Morden, *v. a.* mörda, dräpa.
Morden, das, mördande.
Mörder, der, (*pl.* -) mördare. **-grube**, die, mördarkula, röfvarnäste.
Mörderin, die, (*pl.* -nen) mörderska.
Mörderisch, *a.* mordisk.
Mörderlich, *av.* häftigt, omåttligt; af alla krafter; - schreien, skrika med full hals.
Mordio, *intj.* (*vulg.*) - schreien, ropa om mord.
Morelle (Herzkirsche), die, (*pl.* -n) morell.
Morgen, *av.* i morgon; - Mittag, i morgon middag; - Abend, i morgon afton; bis -, tills i morgon.
Morgen, der, (*pl.* -) morgon; öster; öresland, dagsplöja; des -s ell. -s, om morgonen, om morgnarna; am frühen -, tidigt på morgon; eines -s, en morgon; einmal des -s, en morgon, en gång om morgonen; vom - bis zum Abend, från morgon till qväll; diesen -, i morgons, i morse; guten -! god morgon! **-andacht**, die, morgonandakt, morgonbön. **-anzug**, der, morgondrägt, morgonklädning. **-besuch**, der, morgonbesök. **-brod**, das, morgonvard, frukost. **-dämmerung**, die, dagning, dagbräckning, gryning. **-gabe**, die, morgongåfva. **-gebet**, das, morgonbön. **-gesang**, der, morgonsång, morgonpsalm. **-glocke**, die, morgonklocka. **-gruß**, der, morgonhelsning. **-kleid**, das, morgonklädning. **-land**, das, österlandet, orienten. **-länder**, der, österländning. **-länderin**, die, österländska. **-ländisch**, *a.* österländsk, orientalisk. **-lied**, das, morgonpsalm. **-luft**, die, morgonluft, östanvind. **-nebel**, der, morgondimma. **-regen**, der, morgonregn. **-roth**, das, **-röthe**, die, morgonrodnad. **-ruhe**, die, morgonhvila. **-schlaf**, der, morgonsömn. **-segen**, der, morgonbön. **-seite**, die, den sidan som ligger åt öster, östra sidan. **-sonne**, die, morgonsol. **-ständchen**, das, morgonmusik. **-stern**, der, morgonstjerna. **-strahl**, der, morgonstråle. **-stunde**, die, morgonstund. **-thau**, der, morgondagg. **-traum**, der, morgondröm. **-wache**, die, morgonvakt; die - schlagen, slå revelj. **-wärts**, *av.* åt öster. **-wind**, der, morgonvind, östanvind. **-zeit**, die, morgon, morgontid.
Morgend, *a.* morgondags ...; der -e Tag, morgondagen; mit der -en Post, med post i morgon, med morgondagenspost.
Morgendlich, *a.* som sker om morgnarna; hörande till morgon.
Morgens, *av.* om morgonen, på morgonstunden.
Morgig se **Morgend**.
Moros, *a.* knorrig, tvär, olustig, förtretlig, butter.
Morsch, *a.* murken, förmultnad, rutten; mjuk, mör, len.
Morselle, die, (*pl.* -n) morsellkaka, morselliskifva.
Mörser, der, (*pl.* -) mortel; mörsare; - des Kompasses, kompassdosa. **-batterie**, die, mörsarebatteri. **-block**, der, mörsareblock. **-keule**, die, mortelstöt, mortelstamp. **-lafette**, die, mörsarelavett.
Mortalität, die, mortalitet, dödlighet.
Mörtel, der, murbruk, lerbruk. **-haue**, die, kalkhacka. **-kelle**, die, murslef, kalkspade. **-wäsche**, die, tunnt murbruk, som strykes mellan fogningarne.
Mortificiren, *v. a.* döda, tillintetgöra, upphäfva (en förskrifning etc.).
Mosaik, die, mosaik, musivarbete.
Mosaisch, *a.* mosaisk; das -e Gesetz, mosaiska lagen.
Moschee, die, (*pl.* -en) moské, mahomedansk kyrka.
Moschus, der, muskus, desman. **-geruch**, der, muskuslukt. **-thier**, das, muskusdjur, desmansdjur, desmansbock.
Most, der, (*pl.* -e) must; sött ojäst vin.
Mosteln, *v. n.* hafva lukt ell. smak af must.
Mosten, *v. a.* pressa vindrufvor.
Mostig, *a.* mustig, saftfull; lik vinmust; som smakar af vinmust.
Mostrich, der, malen senap tillredd med vinättika.
Motette, die, motett, ett slags kyrkomusik.
Motion, die, rörelse; förslag, anmälan.
Motiv, das, (*pl.* -e) motiv, bevekande orsak, bevekelsegrund, drifffjäder.
Motte, die, (*pl.* -n) mott, mal, bokmal, klädesmal. **-nfraß**, der, gnagat af mal, frätat af mal; malätna kläder. **-nfräßig**, *a.* maläten. **-nkraut**, das, sqvattram.
Motto, das, motto, devis.
Mücheln, *v. n.* lukta ell. smaka mögel ell. unken.
Müchlig, *a.* möglig, ankommen, som luktar unken.
Mucke, die, (*pl.* -n) grill, nyck, egensinnighet, underlighet.
Mücke, die, (*pl.* -n) mygg; harkrank; von -n gestochen, myggstucken; aus einer - einen Elephanten machen, göra stort väsen af ett lappri. **-nnetz**, das, myggnät, myggtjäll. **-nschwarm**, der, myggsvärm. **-nstich**, der, myggsting, myggbett.
Mucken, *v. n.* mucka, knysta.
Mucker, der, (*pl.* -) skenhelig, dolsk menniska, hycklare.
Muckerei, die, **Muckerthum**, das, skenhelighet.
Muckisch, *a.* dolsk, grubblande, vresig, butter, förtretlig.
Mucksen, *v. n.* mucka, knysta.
Mud, das, ett mått för torra varor.
Muddern, *v. a. & n.* muddra; (*sjöt.*) muddra, röra vid botten under seglingen.
Müde, *a.* trött, matt, utmattad; (*fig.*) ledsen; sich - gehen, gå sig trött.
Müdigkeit, die, trötthet.
Muff, der, (*pl.* Müffe) muff; mögel; (*fig.*) butter, vresig person. **-handschuh**, der, luden vante.

Müffchen, das, (*pl.* –) mudd.

Muffel, der, hund med tjocka hängande läppar; äfv.: skenhelig menniska.

Muffeln, *v. n.* morra, knota; mugga, mumsa, tugga med möda (som tandlöst folk).

Muffen, *v. n.* visa sig trumpen ell. tvär; skälla, morra.

Müffen, *v. n.* lukta ell. smaka unket, stinka. [butter.

Muffig, *a.* trumpen, misslynt,

Müffig, *a.* unken, härsk.

Mühe, die, (*pl.* –n) möda, besvär, omak, svårighet; ohne –, utan möda; mit vieler –, med mycken möda; die –n des Lebens, lifvets mödor; die –n des Alters, ålderdomens besvärligheter; die – scheuend, möddrygg; es ist nicht der – werth, es lohnt der – nicht, det lönar icke mödan; sich alle mögliche – um eine Sache geben, använda all möjlig flit på en sak; der – soll er überhoben sein, han skall slippa det besväret. [(om kor).

Muhen, *v. n.* böla, vråla, råma

Mühen, *v. a.* göra omak, möda ell. besvär, besvära; sich –, möda sig, besvära sig; jemf. Bemühen.

Mühl-arzt, der, qvarnbyggare. **-bach, der,** qvarnbäck, qvarnå. **-bottich, der,** qvarnstenskar, qvarstenskista. **-bursche, der,** mjölnardräng. **-eisen, das,** jernaxel, omkring hvilken löparen går; jern, som lägges omkring qvarnhjulaxeln för att fästa den; (*vapenk.*) qvarnjern. **-gang, der,** ett par qvarnstenar. **-gerinne, das,** qvarnränna. **-gold, das,** (*bergv.*) fint guld som lägger sig öfverst på planhärdarne. **-graben, der,** qvarndike, qvarngraf. **-herr, der,** ägare af en qvarn. **-knappe, der,** qvarndräng, mjölnardräng. **-lauf, der,** omfattningen, hvari qvarnstenen löper. **-rad, das,** qvarnhjul. **-radwelle, die,** qvarnhjulaxel, qvarnhjulsstock. **-rumpf, der,** qvarnskruf, qvarntratt. **-schaufel, die,** blad i ett qvarnhjul. **-stein, der,** qvarnsten. **-trichter, der,** qvarntratt. **-wasser, das,** qvarnvatten. **-wehr, das,** kajdam. **-werk, das,** qvarnverk.

Mühle, die, (*pl.* –n) qvarn; eine – mit drei Gängen, en qvarn med tre par stenar; das ist Wasser auf seine –, (*fig.*) det är vatten på hans qvarn; eine erbeigene (zinsfreie) –, en odalqvarn.

Mühlen-anker, der, ankare, hvarmed skeppsqvarnar fästas. **-bau, der,** qvarnbyggnad. **-besitzer, der,** qvarnägare. **-fachbaum, der,** damstock vid vattenqvarnar. **-flügel, der,** qvarnvinge. **-frohne, die,** dagsverke till en qvarn. **-geld, das,** qvarntull. **-gerüst, das,** det runda träverket öfver qvarnstenarne. **-metze, die,** qvarntull, tullkappe. **-schau, die,** qvarnsyn. **-spiel, das,** qvarnspel. **-steuer, die,** qvarnränta. **-teich, der,** qvarndam. **-zwang, der,** rättighet som länsherren har att tvinga sina underhafvande att mala på hans qvarn.

Muhme, die, (*pl.* –n) (Vatersschwester) kusin, faster, (Muttersschwester) moster; äfv.: barnsköterska.

Mühsal, das & die, (*pl.* –e) besvär, möda; nöd, lidande.

Mühsam, *a.* mödosam, plågsam, besvärlig; –e Arbeit, mödosamt arbete.

Mühsamkeit, die, möda, svårighet, besvärlighet. [sam.

Mühselig, *a.* mödosam, plåg-

Mühseligkeit, die, (*pl.* –en) möda, svårighet, besvärlighet.

Mühwaltung, die, (*pl.* –en) möda, besvär, omsorg.

Mulatte, der, (*pl.* –n) mulatt.

Mulde, die, (*pl.* –n) tråg, skål, spillkum; eine – Blei, en blytacka. **-nblei, das,** tackbly.

Mull, der, moll (tyg).

Mull, das, sopor, mull. **-erz, das,** ett slags silfvermalm från Sumatra. **-krapp, der,** sämsta sort krapp.

Müller, der, (*pl.* –) mjölnare. **-bursche, der,** mjölnardräng. **-esel, der,** qvarnåsna. **-frau, die,** mjölnarhustru, mjölnerska. **-ingwer, der,** gurkmeja. **-lohn, der,** mjölnarlön. **-wagen, der,** mjölnarvagn. [nerska.

Müllerin, die, (*pl.* –nen) mjöl-

Mulm, der, mull, damm, stoft; (*bergv.*) förvittrad malm; äfv.: rutten ved. [damm, murken.

Mulmicht, *a.* lik mull eller

Mulmig, *a.* som innehåller ell. består af mull ell. jord; som börjar ruttna.

Multipliciren, *v. a.* multiplicera.

Multon, Multum, das, multum, svanboj (ylletyg).

Mumie, die, (*pl.* –n) mumie.

Mumme, die, mumma, ett slags starkt öl från Braunschweig.

Mummel, der, (*pl.* –) buse, julbock, julspöke; äfv: förklädning, inhöljande i kläder; sorgdok.

Mummeln, *v. n.* mumla.

Mummen, *v. n.* tugga på något.

Mummerei, die, förklädning, maskerad, narraktig upptåg; förställning.

Mummergold, das, oäkta guld.

Mund, der, (*pl.* **Münde**) mun, mynning, öppning; ein – voll, en munsbit, en mun full; in aller Leute –, i hvars mans mun; den – halten, hålla munnen, tiga; reinen – halten, hålla munnen på sig; kein Blatt vor den – nehmen, taga bladet från munnen, tala fritt; Jemandem nach dem –e reden, tala någon i lag; Jemandem die Worte in den – legen, lägga någon ordet i munnen; Jemandem das Wort aus dem –e nehmen, taga någon ordet ur munnen; Jemandem den – nach Etwas wässerig machen, göra någon lysten åt något; der – wässert ihm danach, han vattnas i munnen deråt. **-art, die,** munart, dialekt; språk, tungomål. **-bäcker, der,** hofbagare, som bakar för den furstliga tafeln. **-bissen, der,** munsbit. **-fäule, die,** skörbjugg i munnen. **-harmonica, die,** mungiga. **-klemme, die,** krampdrag i kindbenen. **-koch, der,** munkock. **-lack, der,** munlack. **-leim, der,** munlim. **-loch, das,** mynning, öppning. **-pfropf, der,** propp i en kanon. **-pomade, die,** munpomada. **-portion, die,** ration, portion. **-reif, der,** randen omkring mynningen på en kanon. **-rohr, das,** ihåligt jernrör, hvarmed bösspipor räfflas. **-schenk, der,** munskänk. **-semmel, die,** semla af finaste hvetmjöl. **-sperre, die,** munnens krampaktiga hopdragning. **-stück, das,** munstycke; munlag (på betsel). **-voll,** *a.* munfull, munsbit. **-vorrath, der,** munförråd, lifsmedel, proviant. **-werk, das,** munläder, munvighet, flytande tunga; er hat ein gutes –werk, han har godt munläder, han är vig i mun. **-winkel, der,** mungipa. [pupill.

Mündel, der & die, myndling,

Munden, *v. n.* falla på läppen, smaka bra; der Wein mundet mir, det vinet faller mig på läppen; die Speise will ihm nicht –, den maten smakar honom ej.

Münden, *v. n.* & **sich** –, *v. r.* utflyta, utgjuta sig, hafva sitt utlopp.

Mündig, *a.* myndig; – sprechen, für – erklären, förklara för myndig. **-sprechung, die,** förklarande för myndig.

Mündigkeit, die, myndig ålder, myndighetstillstånd.

Mundiren, *v. a.* renskrifva.

Mündlich, *a.* muntlig. – *av.* muntligen. [skrifven skrift.

Mundum, das, (*pl.* –da) ren-

Mündung, die, (*pl.* –en) mynning, öppning, gap. **-sfries, der,** (*artill.*) tromp.

Municipal, *a.* borgerlig.

Munificenz, die, frikostighet.

Munition, die, förråd, ammunition. **-swagen, der,** ammunitionsvagn, fältvagn.

Munkeln, *v. n.* glunka, glunkas, tala tyst ell. lågt; man munkelt, das, man glunkar (det glunkas) om, att.

Münster, der, (*pl.* –) domkyrka, kathedralkyrka, dôm; kloster.

Munter, *a.* munter; glad, lustig, liflig, vaken.

Munterkeit, die, munterhet, glädtighet, liflighet.

Münz-amt, das, mynt-kollegium. **-beschreibung, die,** myntbeskrifning. **-cabinet, das,** myntkabinett. **-fälscher, der,** myntförfalskare. **-fuß, der,** myntfot.

-gekrätz, das, det som faller af vid myntningen. **-gepräge, das**, stämpel på mynt. **-haus, das**, mynthus, myntet. **-herr, der**, en som har rättighet att slå mynt; en som har uppsigt öfver myntet. **-justirer, der**, myntjusterare. **-kenner, der**, myntkännare. **-kunde, die**, myntkännedom, myntkunskap. **-meister, der**, myntmästare. **-ordnung, die**, förordning angående mynt. **-platte, die**, myntplants. **-presse, die**, myntpress. **-probe, die**, myntprof. **-recht, das**, mynträtt, rättighet att slå mynt. **-sammlung, die**, myntsamling, myntkabinett. **-sorte, die**, myntsort, myntslag; mynt. **-stadt, die**, myntningsstad, stad der mynt slås. **-statt, stätte, die**, myntningsort, ställe der mynt slås, myntet. **-stempel, der**, myntstämpel. **-wage, die**, myntvåg. **-wardein, der**, myntproberare, myntvärderare. **-wesen, das**, myntväsende, myntning. **-wissenschaft, die**, myntvetenskap, myntkunskap, numismatik. **-zeichen, das**, mynttecken.

Münze, die, (*pl.* **-n**) mynt, penning; myntet, mynthus; mynta (ört); kleine –, smått mynt, löspenningar; Jemanden mit gleicher – bezahlen, (*fig.*) betala någon med samma mynt.

Münzen, *v. a.* mynta, prägla mynt; es ist auf Sie gemünzt, det syftar på er.

Münzen, das, myntning.

Münzer, der, (*pl.* –) myntare.

Mürbe, *a.* mör; skör; bräcklig, svag; – werden, mörna.

Mürbigkeit, die, mörhet.

Murmeln, *v. a. & n.* sorla, mumla, hviska, susa; knorra, knota; mullra (om åskan).

Murmeln, das, sorl, sakta dån; mullrande; mumlande, brummande. [meldjur.

Murmelthier, das, (*pl.* **-e**) mur-

Murren, *v. n.* knorra, knota, muttra, mumla, brumma, låta.

Murren, das, knorr, knorrande, knot, knotande, mumlande.

Mürrisch, *a.* knarrig, knorrig, vresig, ognalig, butter.

Murrkopf, der, kinkigt hufvud, knarrig menniska, tvärvigg.

Murrner, der, katt.

Mus, se **Muß**.

Muschel, die, (*pl.* **-n**) mussla, snäckskal, musselskal. **-bank, die**, musselbädd. **-erde, die**, musseljord. **-farbe, die**, musselfärg. **-förmig**, *a.* musselformig. **-gold, das**, musselguld. **-kalk, der**, musselkalk. **-lehre, die**, lära om skalmaskar, snäckor och musslor. **-sand, der**, musselsand. **-schale, die**, snäckskal, musselskal. **-silber, das**, musselsilfver. **-stein, der**, snäcksten. **-werk, das**, allehanda snäckor och musslor.

Muschelicht, *a.* musselformig, lik en mussla.

Musculatur, die, muskelsystem, muskler, *pl.*

Musculös, *a.* muskelstark.

Muse, die, (*pl.* **-n**) skaldmö, sånggudinna; die -n, muserna. **-nalmanach, der**, vitterhetsalmanach. **-nberg, der**, parnasset. **-ngaul, der**, Pegasus, poeternas vingade häst. **-nsitz, der**, akademi, universitet. **-nsohn, der**, Apollos son; studerande.

Muselmann, der, muselman, muhamedan.

Museum, das, (*pl.* **Museen**) museum, samling af konstalster.

Musiciren, *v. n.* musicera, göra musik.

Musicus, der, (*pl.* **Musici**) musikus, musikant, spelman.

Musik, die, musik. **-director, der**, musikdirektor. **-lehrer, -musikmeister, der**, musiklärare. **-noten**, *pl.* musiknoter. **-schlüssel, der**, klav. **-schule, die**, musikskola, konservatorium. **-verständige, der**, kunnig i musik.

Musikalien, *pl.* musikalier, noter.

Musikalisch, *a.* musikalsk.

Musikant, der, (*pl.* **-en**) musikant, spelman.

Musiker, der, (*pl.* –) musikus, kunnig i musik.

Musivarbeit, die, musivarbete, mosaik.

Muskate, die, (*pl.* **-n**) muskot; (*ordspr.*) was nützt der Kuh –! kast ej perlor för svin! **-nbaum, der**, muskotträd. **-nblüthe, die**, muskotblomma. **-nnuß, die**, muskotnöt.

Muskateller, der, muskateller. **-birne, die**, muskatpäron. **-traube, die**, muskatdrufva. **-wein, der**, muskatvin.

Muskel, der, (*pl.* **-n**) muskel. **-bauch, der**, muskelhinna. **-kraft, die**, muskelkraft. **-lehre, die**, muskellära. **-sehne, die**, muskelsene. **-system, das**, muskelsystem.

Muskelig, *a.* muskelaktig, full af muskler, muskelstark.

Muskete, die, (*pl.* **-n**) musköt, bössa. **-nfeuer, das**, musköterield, musköteld. **-nkugel, die**, muskötkula. **-nschuß, der**, muskötskott.

Musketier, der, (*pl.* **-e**) musketerare, musketär, musketör.

Muß (**Mus**), **das**, (*pl.* **-e**) mos, välling.

Muß, das, nödvändighet, tvång; – ist ein bitteres Kraut, det är hårdt att vara tvungen till något; es ist gerade kein –, det är just icke någon nödvändighet.

Muße, die, ledighet, lediga stunder, arbetslöshet; gute – haben, hafva god tid: Etwas mit aller – thun, lemna sig full tid till något. **-stunde, die**, ledig stund, fritimma.

Musselin, der, musslin, netteldũk

Musselwagen, der, (*sjöt.*) rymden mellan betingen och fockmasten på ett skepp.

Müssen, *v. irr. n.* måste, vara nödsakad, vara tvungen, böra; wie es sein muß, som sig bör; es muß so sein, det måste ell. bör så vara; das müssen Sie thun, det bör ni göra; ein Mann muß sein Wort halten, en karl bör stå vid sitt ord; man muß essen, um zu leben, man måste äta för att lefva; wir müssen Alle sterben, vi måste alla dö.

Mußicht, *a.* mosaktig, grötaktig.

Mußig, *a.* mosig, mosaktig, blöt.

Müßig, *a.* ledig, sysslolös; orklös, lättjefull; onyttig; obrukad. **-gang, der**, lättja, dagdrifveri; sysslolöshet; sich dem -e ergeben, slå sig till lättja; – ist aller Laster Anfang, lättja är upphofvet till alla laster. **-gänger, der**, lätting, dagdrifvare, lathund.

Müßigen, *v. a.* nödga, tvinga; sich zu Etwas gemüßigt sehen, se sig nödsakad till något. [löshet.

Müßigkeit, die, ledighet, arbets-

Mußtheil, das, (*lagt.*) hälften af de lifsmedel, som efter mannens död finnas i boet, och hvilka enligt Sachsiska lagen tillhöra enkan.

Muster, das, (*pl.* –) mönster; modell; efterdöme, exempel; prof. **-buch, das**, profbok. **-giltig**, *a.* mönstergill, exemplarisk. **-haft**, *a.* exemplarisk, efterdömlig. **-karte, die**, profkarta. **-platz, der**, mönsterplats, paradplats. **-reiter, der**, profryttare, handelsresande. **-rolle, die**, mönsterrulle, mönsterlista. **-schneider, der**, mönsterskärare. **-schreiber, der**, mönsterskrifvare. **-wirthschaft, die**, mönsterfarm. **-zeichner, der**, mönsterritare.

Mustern, *v. a.* mönstra (troppar etc.); mönstra, tadla; gemustert, (om tyger) figurerad, blommerad.

Musterung, die, (*pl.* **-en**) mönstring; – abhalten, hålla mönstring; die – passiren, undergå mönstring.

Muth, der, mod, behjertenhet; lynne, sinnelag; guten -es sein, vara vid godt mod; den – sinken lassen, fälla modet; – fassen, fatta mod; Jemandem den – benehmen, betaga någon modet, nedslå ens mod; wie ist dir zu -e? huru är du till mods? **-los**, *a.* modfälld, modstulen. **-losigkeit, die**, modstulenhet, modlöshet, modfälldhet, försagdhet. **-geld, das**, länsafgift. **-maßen**, *v. a.* förmoda, gissa, sluta, föreställa sig. **-maßlich**, *a.* grundad på gissningar, förmodlig, sannolik, trolig, antaglig. – *av.* gissningsvis, förmodligen. **-maßlichkeit, die**, sannolikhet, troliget. **-maßung, die**, (*pl.* **-en**) förmodan, gissning. **-schein, der**, mutsedel; tillståndsbevis, concession. **-voll**, *a.* modig, behjertad, oförskräckt. **-wille, der**, ondska, ilska, elakhet; ond vilja, sjelfsvåld, öfverdåd; rasighet, ostyrighet; skalkaktighet; -n treiben, ha upptåg för sig. **-willig**, *a.* sjelfsvåldig, öfverdådig; ostyrig, yr, skalkaktig; uppsåtlig. **-willig-**

keit, die, öfverdådighet, skalkaktighet, ostyrighet.

Muthung, die, ansökan om stadfästelse på något, begäran.

Mutter, die, (*pl.* **Mütter**) moder, mor; lifmoder; (*fig.*) källa, ursprung; (*stilgj.*) matris. **-balsam, der**, moderbalsam. **-band, das**, (*anat.*) moderband. **-beschwerde, die**, modersjuka, moderpassion, moderplågor. **-biene, die**, moderbi, bivise. **-birke, die**, slokbjörk. **-bruch, der**, moderfall. **-bruder, der**, morbroder. **-erde, die**, svartmylla. **-flecken, der**, födelsemärke, medfödd lyte. **-fluß, der**, hvita flussen. **-freude, die**, modersfröjd, modersglädje. **-füllen, das**, stoföl. **-gut, das**, mödernc. **-hase, der**, harhona. **-herz, das**, modershjerta. **-kalb, das**, mjölkkalf; qvigkalf; morsgris. **-kind, das**, menniskobarn. **-kirche, die**, moderkyrka. **-korn, das**, mjölokor, mjöldryga, brandkorn. **-krampf, der**, kramp i modermunnen. **-kranz, der**, vaxkrans som nyttjas vid moderfall. **-krebs, der**, kräfta som fått nytt skal; lifmoderkräfta. **-kuchen, der**, efterbörd, moderkaka. **-land, das**, moderland. **-lauge, die**, moderlut. **-leib, der**, moderlif; von -e an, från moderlifvet. **-liebe, die**, moderskärlek. **-los**, *a.* moderlös. **-lose, die**, ett slags fisk. **-mage, der**, slägting på mödernet. **-mal, das**, födelsemärke, medfödt lyte. **-milch, die**, modersmjölk. **-mord, der**, modermord. **-mörder, der**, modermördare. **-mörderin, die**, modermörderska. **-mund, der**, modermun, öppningen af lifmodern. **-nackend, -nackt**, *a.* spillernaken, splitternaken. **-pfennig, der**, sparpenning. **-pferd, das**, fölsto. **-recht, das**, moderlig ell. modrens rätt. **-schaf, das**, tacka, som har lammat. **-scheide, die**, moderslida. **-schmerzen**, *pl.* smärta i moderlifvet. **-schooß, der**, moderligt sköte. **-schwein, das**, so, sugga. **-schwester, die**, moster. **-seelenallein**, *a.* alldeles ensam. **-söhnchen, das**, hjertunge, smekunge, fleper, morsgris. **-spiegel, der**, kirurgiskt instrument att uttaga ett dödt foster. **-sprache, die**, moderspråk, modersmål; hufvudspråk. **-stein, der**, hysterolith. **-stock, der**, moderkupa. **-theil, das**, mödernc, modersarf, arf af modern. **-trompeten**, *pl.* moderhornen, modertrumman. **-veilchen, das**, **-viole, die**, matronalviol, matronört. **-vorfall, der**, moderfall. **-weh, das**, modersjuka. **-witz, der**, medfödd qvickhet, naturligt vett, snille. **-wuth, die**, moderraseri, kärleksraseri (qvinnosjukdom). **-zäpfchen, das**, moderkrans (kirurgiskt instrument, som nyttjas vid moderfall). **-zimmet, der**, moderkanel.

Mütterchen, das, mamma lilla, mor lilla; gumma; rörka (på skjutgevär).

Mütterlich, *a.* moderlig; moders..., möderne...; das Mütterliche, modersarf, mödernet.

Mütterlichkeit, die, moderlighet, moderkänsla, moderskärlek.

Mutz, der, (*pl.* **-e**) stump, stubbe, bit; dumhufvud, enfaldig menniska.

Mütze, die, (*pl.* **-n**) mössa, hufva; nicht richtig unter der - sein, vara yr i mössan, ej vara rätt klok. **-nmacher, der**, mössmakare.

Mutzen, *v. a.* stympa, stubba.

Myriade, die, (*pl.* **-n**) myriad.

Myrrhe, die, myrrha (ett arabiskt gummi). **-nkerbel, der**, spansk körfvel. **-nsaft, der**, myrrhasaft.

Myrte, die, (*pl.* **-n**) myrten. **-nbaum, der**, myrtenträd. **-nförmig**, *a.* myrtenformig. **-nheide, die**, pors. **-nkranz, der**, myrtenkrans. **-nstock, der**, myrtenbuske. [ligheter.

Mysterien, *pl.* mysterier, hem-

Mystificiren, *v. a.* inbilla, narra.

Mystik, die, mystik. [kus.

Mystiker, der, mystiker, mysti-

Mystisch, *a.* mystisk.

Mythe, die, myth, myt, saga.

Mythologie, die, mytologi, gudaläran.

Mythologisch, *a.* mytologisk, höraude till fabelgudaläran.

N.

N, n, das, ett N, n, fjortonde bokstafven i alfabetet; **der N-Laut**, n-ljudet.

Na! *intj.* nå!

Nabe, die, (*pl.* **-n**) naf, hjulnaf. **-nblock, der**, nafkubb. **-nbohrer, der**, nafvare, stor borr. **-nring, der**, nafring, jernring omkring ett hjuls naf.

Nabel, der, (*pl.* **-**) nafle; froärr; (*mathem.*) brännpunkt, fokus. **-binde, die**, nafvelbindel, nafvelband. **-bruch, der**, nafvelbråck. **-förmig**, *a.* nafvelformig. **-geschwulst, die**, nafvelsvulst. **-kraut, das**, nafvelgräs. **-pflaster, das**, nafvelplåster. **-schnur, die**, **-strang, der**, nafvelsträng; die -schnur unterbinden, nalla.

Näber, der, (*pl.* **-**) nafvare, borr.

Nach, *praep.* (med *dat.*) & *av.* efter; till, åt, mot, i, i följe, i anseende, enligt med; bak, bakom, bakefter; - einander, efter hvarandra; - diesem, efter detta, efteråt; - allen Seiten, åt alla håll; - der Stadt zu, åt staden till; - dem Fenster zu, åt fönstren; - links, åt venster; - Etwas zielen, sigta på något; - Etwas schießen, skjuta på något; - Etwas schmecken, riechen, smaka, lukta något ell. af något; hier riecht es - Pulver, här luktar krut; - Jemandem schicken, skicka efter någon; - Verdienst, efter förtjenst; - der Elle, alntals; - Noten singen, sjunga efter noter; er kommt - mir, han kommer bakefter mig; - kurzer Zeit, efter kort tid, kort tid derefter, innan kort; - Amerika, till Amerika; - meiner Meinung, enligt min mening; je - den Umständen, allt efter omständigheterna; - Befehl, efter befallning; - und -, småningom, efterhand; - wie vor, nu som förr; er blieb weit -, han blef långt efter.

Nachachtung, die, efterlefnad, efterrättelse. [apa.

Nachäffen, *v. a.* härma, efter-

Nachäffer, der, (*pl.* **-**) efterapare.

Nachäffung, die, härmning, efterapning, efterapande.

Nachahmen, *v. a.* härma, efterhärma, eftergöra, efterfölja, söka att likna; Etwas -, härma något; Jemandem in Etwas -, härma någon uti något. [efterapare.

Nachahmer, der, (*pl.* **-**) härmare,

Nachahmlich, *a.* efterdömlig.

Nachahmung, die, (*pl.* **-en**) härmning; efterföljd, efterdöme. **-sgedicht, das**, parodi. **-swerth**, **-swürdig**, *a.* värd att efterföljas, efterdömlig.

Nacharbeit, die, efterarbete.

Nacharbeiten, *v. n.* (Jemandem -) arbeta efter någon; förbättra, fullfölja någons förut gjorda arbete.

Nacharten, *v. n.* (Jemandem -) bråa ell. slägtas på någon; vara lik någon, träda i någons fotspår; er artet dem Vater nach ell. nach dem Vater, han bråa på fadern.

Nachbar, der, (*pl.* **-n**) granne, nabo. **-hof, der**, granngård. **-recht, das**, naborätt. **-schaft, die**, grannskap, nabolag; grannar; er wohnt hier in der -, han bor här i nabolaget. **-weg, der**, hyväg.

Nachbarin, die, (*pl.* **-nen**) grannqvinna, grannhustru.

Nachbarlich, *a.* nabolig, nästgränsande, nära ell. nästintill belägen; grannskaplig, det som tillhör grannar; -e Freundschaft halten, lefva som goda grannar, lefva i grannsämja.

Nachbau, der, efterbyggande.

Nachbauen, *v. a.* efterbygga.

Nachbeben, *v. n.* bäfva, darra efteråt (om strängar etc.).

Nachbedacht, *a.* efteråt betänkt.

Nachbedenken, *v. irr. n.* betänka efteråt. [någon.

Nachbellen, *v. n.* skälla efter

Nachbericht, der, (*pl.* **-e**) berättelse som följer efter, sednare berättelse.

Nachbeten, *v. a.* upprepa en bön efter en annan; repetera, säga efter hvad en annan sagt; Jemandem Alles -, läsa, pladdra efter allt, hvad en annan säger förut.

Nachbeter, der, (*pl.* –) en som upprepar ell. säger efter andra.
Nachbetung, die, eftersägande, efterpladdrande.
Nachbeweis, der, (*pl.* –e) sednare fört bevis, bevis som föras efter hufvudbeviset.
Nachbezahlen, *v. a.* betala efteråt, betala mera än stipuleradt.
Nachbier, das, svagdricka.
Nachbild, das, (*pl.* –er) eftergjord bild, bild gjord efter en förebild.
Nachbilden, *v. a.* efterbilda, aftaga, förfärdiga efter, eftergöra.
Nachbildung, die, (*pl.* –en) eftergörande, efterbildande.
Nachbleiben, *v. irr. n.* blifva efter, blifva qvar; efterdröja.
Nachbleibsel, das, (*pl.* –) efterlemning, qvarlefva, rest.
Nachbringen, *v. irr. n.* bringa, föra, bära efter.
Nachbrunst, die, efterbrunst.
Nachbuchstabiren, *v. a.* stafva efter.
Nachbürge, der, (*pl.* –n) andra borges- ell. löftesman, kautionist som först anlitas när proprieborgen gifver vika.
Nachdatiren, *v. a.* postdatera, åsätta ett sednare datum än det verkliga.
Nachdem, *av. & conj.* sedan, sedermera, derefter; efteråt, framdeles; eftersom, emedan; – er das gethan hatte, efter att hafva gjordt det; je –, allt efter som.
Nachdenken, *v. irr. n.* tänka efter, eftersinna, öfverväga, öfverlägga med sig sjelf.
Nachdenken, das, eftertanka, eftertänkande, eftersinnande, öfvervägande, begrundande.
Nachdenkend, *a.* eftertänkande, öfvervägande; tankfull.
Nachdenklich, *a.* eftertänksam, eftertänklig, betänksam.
Nachdonnern, *v. n.* dundra efter.
Nachdringen, *v. irr. n.* tränga på, tränga efter; sätta efter, förfölja.
Nachdruck, der, (*pl.* –drücke) eftertryckning, aftryck (af böcker); (*fig.*) eftertryck, styrka, kraft, verkan.
Nachdrucken, *v. a.* eftertrycka; ein Buch –, olofligen trycka efter en bok, som en annan har förlagt.
Nachdrücken, *v. n.* trycka, pressa efter ell. för andra gången.
Nachdrucker, der, (*pl.* –) eftertryckare, en som olofligen eftertrycker andras böcker.
Nachdrücklich, *a.* eftertrycklig, kraftig, allvarsam.
Nachdrücklichkeit, die, eftertrycklighet, kraft, stränghet.
Nachdunkeln, *v. n.* mörkna, blifva dunkel efteråt. [eftertörst,
Nachdurst, der, törst efteråt,
Nacheifer, der, täflan, efterföljd.
Nacheiferer, der, (*pl.* –) medtäflare.
Nacheifern, *v. n.* efterlikna, eftersträfva; Jemandem –, söka att likna någon uti något. [följd.
Nacheiferung, die, täflan, efter-
Nacheilen, *v. n.* efterhasta, efterskynda, ila efter; Jemandem –, ila, skynda sig efter någon; förfölja någon, sätta efter någon.
Nacheinander, *av.* efter hvarandra, å rad.
Nachempfinden, *v. a.* efterkänna, hafva känsla efteråt och i sammanhang med en föregående af samma beskaffenhet.
Nachen, der, (*pl.* –) liten båt, julle; ökstock. **–führer**, der, båtkarl, båtförare.
Nacherbe, der, (*pl.* –n) person som efter första arfvingens död är insatt till arfvinge.
Nacherfinden, *v. irr. a.* göra upptäckter, som redan blifvit gjorda ell. försökta; göra förbättringar vid en gjord uppfinning.
Nachernte, die, (*pl.* –n) efterskörd, efterbergning.
Nachernten, *v. a.* skörda efter.
Nachessen, *v. irr. a.* äta efteråt, äta efter de andra, äta hvad andra lemnat.
Nachessen, das, efterrätt, desert.
Nachfahren, *v. irr. a. & n.* fara, resa, åka efter, eftersätta.
Nachfahrt, die, efterfart, gång ell. resande efter.
Nachfährte, die, (*jagtl.*) spår efter djurens bakfötter.
Nachfallen, *v. irr. n.* falla efter.
Nachfärben, *v. a.* efterfärga.
Nachfeilen, *v. a.* efterfila, fila efter med finare fil.
Nachfliegen, *v. n.* efterflyga.
Nachfluß, der, efterflöde.
Nachfolge, die, efterföljd; efterföljande, efterföljelse, efterträdande; härmning; die – Christi, Christi efterföljande.
Nachfolgen, *v. n.* efterfölja, följa efter; efterträda, succedera; härma, söka likna.
Nachfolger, der, (*pl.* –) efterträdare, efterföljare, successor; anhängare. [efterträderska.
Nachfolgerin, die, (*pl.* –nen) ef-
Nachfordern, *v. a.* fordra efteråt, komma fram med en förgäten fordran; göra efterräkning; fordra än mera.
Nachforderung, die, (*pl.* –en) efterfordran, sednare fordran.
Nachformen, *v. a.* efterforma, forma i likhet med något.
Nachforschen, *v. n.* efterforska, söka efter, spana efter, leta efter.
Nachforscher, der, (*pl.* –) efterforskare, efterspanare.
Nachforschung, die, (*pl.* –en) efterforskning, efterforskande, efterspaning.
Nachfrage, die, (*pl.* –en) förfrågan, efterfrågan; forskning, efterspaning, räfst, laga ransakning; es ist viel – nach diesen Waaren, dessa varor hafva stark efterfrågan.
Nachfragen, *v. n.* efterfråga, höra efter, genom frågor söka att erfara, förfråga sig.
Nachfrist, die, (*pl.* –en) efterfrist, ny frist utöfver den första.
Nachfrost, der, (*pl.* –e) eftervinter, frostknäpp, frost långt in på våren, vårfrost.
Nachfühlen, *v. n.* känna efter med sig sjelf, sätta sig i en annans författning, antaga en annans känslor.
Nachführen, *v. a.* föra efter, låta följa med.
Nachfüllen, *v. a.* fylla på igen.
Nachgeben, *v. a. & n.* gifva efteråt, bifoga; gifva efter, afstå, eftergifva, gifva vika för, upphöra att göra motstånd eller att motsäga; tågna, töja sig. [eftergifvenhet.
Nachgeben, das, eftergifvande,
Nachgebend, *a. p.* eftergifvande; eftergifven, medgörlig.
Nachgeboren, *a.* född efter fadrens död.
Nachgeburt, die, (*pl.* –en) efterbörd, moderkaka. [tanke.
Nachgedanke, der, (*pl.* –n) efter-
Nachgefühl, das, efterkänsla.
Nachgehen, *v. a.* gå bakefter, gå efter, följa efter, lemna företrädet; springa efter, söka smickra sig in hos någon; einem Mädchen –, springa efter en flicka; den Geschäften –, sköta affärerne.
Nachgehends, *av.* sedermera, efteråt, derefter.
Nachgemacht, *a.* eftergjord.
Nachgerade, *av.* just, på närvarande, småningom. [sert.
Nachgericht, das, efterrätt, de-
Nachgeschmack, der, eftersmak.
Nachgeschwisterkind, das, syssling. [görlig, foglig.
Nachgiebig, *a.* eftergifven, med-
Nachgiebigkeit, die, eftergifvenhet, medgörlighet, foglighet.
Nachgießen, *v. irr. a.* gjuta efter, gjuta på, späda på.
Nachgraben, *v. n.* gräfva efter, gräfva för att söka efter.
Nachgrabung, die, eftergräfvande, eftergräfning.
Nachgras (Grummet), das, eftergräs, andra skörden af gräs ell. hö.
Nachgrasen, *v. a. & n.* afbeta ell. slå gräs efter andra.
Nachgrübeln, *v. n.* grubbla på, fundera på (en sak etc.).
Nachgucken, *v. n.* se efter, kika efter (någon ell. något).
Nachguß, der, (*pl.* –güsse) eftergjutning. [echo.
Nachhall, der, återskall, genljud,
Nachhallen, *v. n.* återskalla, genljuda, gifva genljud.
Nachhängen, *v. irr. n.* hänga efter, vara efterhängsen, vara begifven på, öfverlemna sig åt; seinem Kummer –, öfverlemna sig åt sin sorg; einem Gedanken beständig –, ständigt sysselsätta sig med samma tanke.
Nachhänger, der, (*pl.* –) (*repsl.*)

nahangare, verktyg med en hake att sno rep etc.

Nachhären, *v. a.* (*slagt.*) aftaga de finare håren på svin, sedan borsten redan är aftagen.

Nachhauen, *v. irr. n.* hugga efter.

Nachhausekunft, **die**, hemkomst.

Nachheizen, *v. n.* lägga mer på elden i ugnen, på nytt elda.

Nachhelfen, *v. irr. n.* hjelpa efter, hjelpa fram, skjuta på, sätta i gång, befordra ett tings rörelse; Jemandem –, hjelpa någon fram; vara någon behjelplig att inhämta försummade kunskaper; einer Uhr –, sätta ett ur i gång.

Nachher, *av.* sedan, sedermera, efteråt, härefter; einige Zeit –, någon tid härefter.

Nachherbst, **der**, efterhöst.

Nachherig, *a.* seduare, följande, påföljande, efterföljande, efterkommande.

Nachheu, **das**, efterskörd af gräs.

Nachhieb, **der**, efterhugg.

Nachhinken, *v. n.* halta efter.

Nachhochzeit, **die**, efterbröllop, första dagarne efter bröllopet, då gästabudet ännu räcker.

Nachholen, *v. a.* hämta efter, taga igen, ersätta; seinen Schaden –, taga igen sin skada.

Nachhut, **die**, eftertroppar, arriergarde; efterbete.

Nachhüten, *v. n.* beta efter, hafva efterbete.

Nachjagen, *v. n.* efterjaga, förfölja; söka att uppnå; (*fig.*) eftersträfva.

Nachjahr, **das**, efterhöst, sednaste årstid.

Nachkehren, *v. a.* sopa efter.

Nachklage, **die**, (*pl.* –n) (*lagt.*) genstämning.

Nachklang, **der**, (*pl.* –klänge) genljud, återskall, efterljud, dån, efterklang.

Nachklatschen, *v. n.* smälla efter någon. – *v. a.* Etwas –, sqvallra ut något.

Nachklettern, *v. n.* efterklättra, efterklifva.

Nachklingen, *v. irr. n.* klinga, skalla, gifva genljud, gifva ett långvarigt ljud.

Nachkomme, **der**, (*pl.* –n) afkomling, efterkommande, ättlägg.

Nachkommen, *v. irr. n.* komma efter; efterkomma, uppfylla, hörsamma, rätta sig efter; Jemandes Befehle –, efterkomma ens befäl.

Nachkommenschaft, **die**, (*pl.* –en) efterkommande, afföda; efterverld.

Nachkömmling, **der**, (*pl.* –e) efterkommande, ättling.

Nachkönnen, *v. irr. n.* kunna följa.

Nachkost, **die**, efterrätt, desert.

Nachkünsteln, *v. a.* efterkonstla, konstigt göra efter.

Nachlallen, *v. a.* efterlalla, efterstamma.

Nachlaß, **der**, (*pl.* –lässe) qvarlåtenskap; eftergift, afkortning, minskning; upphörande, uppehåll, uppskof, dröjsmål; efterslång, släng.

Nachlassen, *v. irr. a.* lemna efter sig (förmögenhet etc.); släppa efter (ett tåg etc.); eftergifva (något af sin rätt etc.); slå af (på priset); tillåta, upphöra, återvända; Jemandem seine Schuld –, eftergifva någon hans skuld. – *v. n.* slakna (om tåg etc.); sakta sig, aftaga i styrka ell. häftighet, afstadna, gifva efter, upphöra, minskas; der Wind hat nachgelassen, blåsten har afstadnat; die Kälte hat nachgelassen, kölden har brutit sig.

Nachlassenschaft, **die**, qvarlåtenskap.

Nachlässig, *a.* efterlåten, försumlig; vårdslös, oaktsam, ovårdig; – gekleidet, ovårdigt klädd.

Nachlässigkeit, **die**, efterlåtenhet, uraktlåtenhet, ovårdighet, försumlighet, oaktsamhet, vårdslöshet.

Nachlaufen, *v. irr. n.* efterlöpa; Jemandem –, löpa, springa efter någon.

Nachlaut, **der**, efterljud, efterklang.

Nachlauten, *v. n.* efterljuda, gifva ett långvarigt ljud.

Nachleben, *v. n.* efterlefva; Jemandes Beispiel –, efterlefva någons efterdöme.

Nachlebende, **der**, (*pl.* –n) öfverlefvande.

Nachlegen, *v. a.* lägga efter; lägga mer på elden i ugnen.

Nachlese, **die**, efterskörd, efterbergning, efterhämtning, axplockning.

Nachlesen, *v. irr. a.* efterhämta, eftersamla, skörda efter andra; plocka ax; slå efter och läsa.

Nachleser, **der**, (*pl.* –) axplockare, samlare.

Nachliefern, *v. a.* lemna till fyllnad, tillfullo förse; leverera efteråt.

Nachmachen, *v. a.* göra efter, efterhärma; efterapa.

Nachmacher, **der**, (*pl.* –) härmare, efterapare.

Nachmacherei, **die**, härmning, efterapning.

Nachmahd, **die**, efterslåtten.

Nachmähen, *v. a.* skära efter, slå efter.

Nachmalen, *v. a.* eftermåla, måla efter original; ein Gemälde –, afkopiera en målning.

Nachmalig, *a.* följande, sednare.

Nachmals, *av.* sedan, sedermera, efteråt, hädanefter, framdeles.

Nachmarschiren, *v. n.* marschera efter, eftertåga.

Nachmast, **die**, svinmat, som är qvar i ollonskogen efter första gödningen.

Nachmehl, **das**, eftermjöl, oskrädt mjöl.

Nachmessen, *v. irr. a.* mäta efter, mäta om.

Nachmittag, **der**, (*pl.* –e) eftermiddag; des –s, om eftermiddagarne.

Nachmittägig, *a.* eftermiddags.

Nachmittags, *av.* på eftermiddagen. –**predigt**, **die**, aftonsångspredikan. –**schlaf**, **der**, eftermiddagssömn, eftermiddagslur. –**zeit**, **die**, eftermiddagstid, eftermiddagen.

Nachpflanzen, *v. a.* plantera efteråt.

Nachplappern, *v. a.* eftersladdra, pladdra efter, hvad en annan säger.

Nachprägen, *v. a.* efterprägla, eftermynta.

Nachquellen, *v. irr. n.* tillra fram, tillra efter.

Nachraum, **der**, affall, spånor, qvistar etc., småskog qvar efter ett hygge.

Nachräumen, *v. n.* städa efter en annan, städa på nytt.

Nachrechnen, *v. a.* efterräkna, räkna efter; räkna om.

Nachrechnung, **die**, (*pl.* –en) efterräkning, omräknande.

Nachrecht, **das**, (*lagt.*) rättighet att kära mot sin kärande vederpart; (*skogsv.*) viss andel af utfallna böter i skogssaker, som tillfaller uppsyningsmän öfver skogar.

Nachrede, **die**, (*pl.* –n) epilog; tal ell. vers, som följer efter en tragedi; eftertal, baktal, rykte; üble –, elakt rykte, förtal.

Nachreden, *v. a.* säga efter; Jemandem –, härma ens röst; Jemandem Etwas –, tala om något, som någon har sagt en; Jemandem Uebles –, tala illa om någon, baktala, förtala någon.

Nachreife, **die**, eftermognad.

Nachreisen, *v. n.* efterresa; Jemandem –, resa efter någon, resande följa någon.

Nachreißen, *v. a.* afrita, kopiera; slita ännu mera sönder. – *v. n.* spricka än mera.

Nachreiten, *v. irr. n.* efterrida, rida efter, ridande följa.

Nachrennen, *v. irr. n.* löpa efter.

Nachreue, **die**, sen ånger, efterånger.

Nachricht, **die**, (*pl.* –en) underrättelse, tidning; efterrättelse; zur –, till efterrättelse.

Nachrichter, **der**, (*pl.* –) mästerman, skarprättare.

Nachrichterei, **die**, (*pl.* –en) mästermans hus ell. boställe.

Nachrichtlich, *av.* till efterrättelse; till att rätta sig efter.

Nachrücken, *v. n.* rycka efter.

Nachruf, **der**, rykte ell. namn, som någon lemnar efter sig; dikt etc. som de efterlefvande ell. andra författa till en aflidens beröm.

Nachrufen, *v. irr. a.* ropa efter.

Nachruhm, **der**, godt rykte efter någons död.

Nachrühmen, *v. a.* berömma någon i hans frånvaro.

Nachsaat, **die**, eftersåning.

Nachsäen, *v. a.* så efter, så om, så på nytt igen.

Nachsagen, *v. a.* säga efter; Jemandem etwas Böses –, säga något ondt om någon; Jemandem Etwas

–, tala om något, som någon sagt en. [salt.

Nachsalzen, *v. a.* tillägga mer

Nachsatz, der, (*pl.* -sätze) eftersats; slutsats; andra termen i en proposition.

Nachschallen, *v. n.* återskalla, genljuda. [eftersända.

Nachschicken, *v. a.* skicka efter,

Nachschieben, *v. irr. a.* skjuta efter, skjuta på.

Nachschießen, *v. irr. a.* göra tillskott; skjuta till, fylla bristen (i en summa etc.). – *v. n.* falla efter, störta efter; skjuta efter ell. näst efter.

Nachschlag, der, mynt, som är slaget efter ett annat; (*musikt.*) fyllningsnot.

Nachschlagen, *v. irr. a.* eftergöra, slå efter (mynt); slå efter (ett ställe i en bok). – *v. n.* bråss på.

Nachschleichen, *v. irr. n.* smyga sig efter.

Nachschleppen, *v. a.* aftersläpa.

Nachschlüssel, der, (*pl.* –) tjufnyckel, falsk nyckel, dyrk.

Nachschmaus, der, efterkalas.

Nachschmecken, *v. n.* smaka efter något, hafva eftersmak.

Nachschneiden, *v. irr. a.* skära ut efter modell ell. mönster.

Nachschnitt, der, figur, som är skuren efter en annan.

Nachschreiben, *v. irr. a.* skrifva efter; skrifva af ell. upp (hvad en annan säger); kopiera; omskrifva; efterskrifva.

Nachschreiber, der, (*pl.* –) en som skrifver efter; kopist.

Nachschreien, *v. irr. a.* ropa efter; härma någon i ropande.

Nachschrift, die, (*pl.* -en) kopia; postskript, tillägg (vid ett bref).

Nachschub, der, (*pl.* -schübe) det som blifver skjutit ell. befordrat efteråt (varor, personer etc.); eftertropp.

Nachschur, die, efterklippning.

Nachschüren, *v. a.* laga om (eld).

Nachschuß, der, (*pl.* -schüsse) skott efter andra; tillskott; fyllnad i en summa.

Nachschwarm, der, eftersvärm.

Nachschwärzen, *v. n.* svärta efter; blifva allt svartare, svartna allt mer och mer.

Nachschwatzen, *v. a.* efterprata, eftersladdra, sladdra efter hvad en annan säger.

Nachschwimmen, *v. irr. n.* simma efter, följa simmande.

Nachsegeln, *v. n.* segla efter.

Nachsehen, *v. irr. n.* Jemandem –, se efter någon, följa någon med sina blickar. – *v. a.* efterse, genomse, granska; öfverse, hafva öfverseende med, se genom fingren; ich kann ihm nicht länger –, jag kan ej längre öfverse, hafva öfverseende med honom.

Nachsehen, das, genomseende, granskning, öfverseende, tillsyn; das – haben, icke få något.

Nachsein, *v. irr. n.* vara efter, följa, komma efter.

Nachsenden, *v. irr. a.* eftersända, skicka efter.

Nachsetzen, *v. a.* sätta efter, sätta bakefter; akta ringare, förakta, uraktlåta; Jemanden einem Andern –, akta någon ringare än en annan. – *v. n.* sätta efter, förfölja.

Nachsetzung, die, eftersättande, efterföljande; (Hintansetzung) åsidosättande.

Nachsicht, die, eftergifvenhet, efterlåtenhet, öfverseende, benägenhet att öfverse; eftergift, fördrag, tillgift, förlåtelse; skonsmål; uppskof; anstånd. **-svoll**, *a.* mycket skonsam, i hög grad öfverseende. [seende; skonsam.

Nachsichtig, *a.* efterlåten, öfver-

Nachsingen, *v. irr. n.* sjunga efter. – *v. a.* härma någons sång.

Nachsinken, *v. irr. n.* sjunka efter.

Nachsinnen, *v. irr. n.* tänka efter, eftersinna, öfverväga (en sak), öfverlägga med sig sjelf om.

Nachsinnen, das, eftersinnande, eftertanke. [eftersinnande.

Nachsinnend, *a.* eftertänksam,

Nachsitzen, *v. n.* sitta qvar i skolan efter skoltiden (som straff).

Nachsommer, der, (*pl.* –) eftersommar.

Nachsorge, die, (*pl.* -n) efterbekymmer; Vorsorge verhütet –, tidig omtanka afböjer framtida bekymmer. [undersöka, forska.

Nachspähen, *v. n.* efterspana;

Nachspeise, die, efterrätt, desert.

Nachspiel, das, (*pl.* -e) efterspel, efterpjes.

Nachspotten, *v. n.* genom efterapning göra narr af; begabba någon när han går bort.

Nachsprechen, *v. irr. a.* eftersäga, eftertala; Jemandem –, tala efter någon, härma någon, härma någons röst; upprepa ell. bruka en annans ord; den Eid –, efterstafva eden.

Nachspringen, *v. irr. n.* springa efter, springande följa.

Nachspüren, *v. n.* (med *dat.*) söka, spåra efter (villbråd etc.); efterspana; undersöka, forska.

Nachspürer, der, (*pl.* –) efterspanare, granskare.

Nachspürung, die, efterspanande, granskning, efterforskning.

Nächst, *praep.* (med *dat.*) näst, näst efter, näst för, nästintill; – mir, näst efter mig; – dem, näst derefter, omedelbart derefter. – *av.* nyligen, näst, närmast.

Nächste, *a.* der, die, das –, den, det nästa, närmast belägna, närliggande, följande; in der –n Woche, nästa vecka; mit –m, med det första, innan kort; –r Tage, i dessa dagar, innan kort.

Nächste, der, (*pl.* -n) nästa, medmenniska. **-nliebe, die**, kärlek till sin näste.

Nachstechen, *v. irr. a.* sticka efter (i koppar etc.); eftergöra en graverad plåt, gravera om.

Nachstehen, *v. irr. n.* (Jemandem) stå efter en annan (i anseende till ordningen); stå efter, följa efter (i rang etc.); stå efter, vara sämre, ringare aktad än en annan; nachstehende Erklärung, efterstående förklaring.

Nachsteigen, *v. irr. n.* stiga efter, klättra upp efter.

Nachstellen, *v. a.* ställa efter, sätta efter, ställa bakefter. – *v. n.* (med *dat.*) lägga sig i bakhåll ell. försåt (för någon), söka att fånga genom list och snaror; eftersträfva.

Nachstellung, die, (*plur.* -en) stämpling, försåt, hemlig anläggning att skada, snara.

Nächstens, *av.* med det första, innan kort.

Nachsteuer, die, ytterligare understöd i penningar för samma sak; skatt ell. afgift som erlägges andra gången.

Nachsteuern, *v. a.* betala skatt till; lemna vidare understöd. – *v. n.* styra efter.

Nächstfolgend, *a.* nästföljande.

Nachstich, der, (*pl.* -e) efterstyng; efterstick, eftergjord kopparstick.

Nachstolpern, *v. n.* stappla efter, snafva efter.

Nachstoppeln, *v. a.* plocka ell. efterhämta ax vid bergningen, hämta upp hvad någon förbigått.

Nachstoß, der, efterstöt.

Nachstreben, *v. a.* efterfika, eftersträfva; Jemandem –, eftersträfva att likna någon; einer Sache –, eftersträfva en sak.

Nachstreben, das, eftersträfvande, täflan.

Nachstürzen, *v. n.* efterrusa.

Nachsuchen, *v. a.* eftersöka, efterspana, eftersnoka, igensöka, leta efter; anhålla om, göra ansökning om; man hat überall nachgesucht, man har letat öfverallt.

Nachsuchung, die, eftersökning, efterspaning, efterforskning, efterfrågan.

Nacht, die, (*pl.* **Nächte**) natt; nattetid; mörker; diese –, i natt; gestern –, i går natt; in der –, om natten; mitten in der –, midt i natten; des –s, om natten ell. om nätterna; über – ausbleiben, blifva ute öfver natten; zu – essen, äta qvällsmat; spät in der –, sent på natten; bis spät in die –, långt in på natten; die ganze – hindurch, hela natten igenom; gute – sagen, bjuda god natt; bei – sind alle Katzen grau, (*ordspr.*) alla svin äro svarta i mörkret. **-arbeit, die**, nattarbete, arbete vid ljus. **-becken, das**, nattbäcken, nattpotta. **-blatter, die**, nattblemma. **-blume, die**, nattblomma. **-camisol, das**, natttröja. **-erscheinung, die**, nattsyn.

-essen, das, aftonmåltid, qvällsvard. **-eule, die,** nattuggla. **-falter, der,** nattfly (insekt). **-frost, der,** nattfrost. **-gänger, der,** nattvandrare, sömngångare. **-geschirr, das,** nattbäcken, nattpotta. **-gesicht, das,** nattspöke; dröm. **-gespenst, das,** nattspöke, nattsyn. **-gleiche, die,** dagjemning. **-haube, die,** natthufva. **-hemd, das,** nattlintyg. **-herberge, die,** nattherberge, nattqvarter. **-imbiß, der,** aftonmåltid, qvällsvard. **-jacke, die,** natttröja. **-kittel, der,** nattkappa. **-kleid, das,** nattkläder, *pl.* **-lager, das,** nattläger, nattherberge, nattqvarter. **-lampe, die,** nattlampa. **-leuchter, der,** nattljusstake. **-licht, das,** nattljus. **-luft, die,** nattluft. **-mahl, das,** nattvard. **-mahlzeit, die,** nattmåltid. **-mette, die,** ottsång. **-mücke, die,** lysmask. **-musik, die,** nattmusik, aftonmusik, serenad. **-mütze, die,** nattmössa, natthufva. **-quartier, das,** nattqvarter. **-rabe, der,** nattskräfva, nattskära. **-ruhe, die,** nattro, nattsömn. **-sack, der,** nattsäck. **-schatten, der,** qvesved (ört); hansletsgräs. **-schlafend,** *a.* bei -schlafender Zeit, vid nattetid. **-schläger, der,** näktergal. **-schmetterling, der,** nattfly. **-schnur, die,** långref som ligger ute öfver natten och vittjas om morgonen. **-schwalbe, die,** nattsvala. **-schwärmer, der,** nattsvärmare. **-schwärmerei, die,** nattsvärmeri. **-schweiß, der,** nattsvett. **-signal, das,** nattsignal. **-sitzen, das,** nattarbete, arbetande om natten, nattvak. **-skandal, der,** nattskrål. **-stück, das,** (*måln.*) nattstycke. **-stuhl, der,** nattstol. **-tisch, der,** nattkommod, nattduksbord. **-topf, der,** nattpotta. **-viole, die,** nattviol. **-vogel, der,** nattfågel, nattfly. **-wache, die,** nattvakt. **-wachen, das,** nattvak. **-wächter, der,** nattväktare, brandvakt. **-wanderer, -wandler, der,** nattvandrare, sömngångare. **-wandlerin, die,** nattvandrerska, sömngångerska. **-weiser, der,** (*sjöt.*) nattvisare, instrument att taga polhöjden om natten. **-zeit, die,** nattetid; zur -, vid nattetid. **-zeug, das,** natttyg.

Nachten, *v. n.* blifva natt.

Nachtheil, der, (*pl.* **-e**) skada, men, förfång, nackdel, förfördelande, intrång; zu meinem -, mig till förfång; das gereicht ihm zum -, det länder honom till skada, till nackdel.

Nachtheilig, *a.* skadlig, menlig, förfördelande. [göra.

Nachthun, *v. irr. a.* härma, efter-

Nachtigall, die, (*pl.* **-en**) näktergal. [desert.

Nachtisch, der, sluträtt, efterrätt,

Nächtlich, *a.* nattlig, natt..., vid nattetid, som är ell. sker om natten; eine -e Feuersbrunst, en nattetid ell. nattlig eldsvåda; -e Arbeit, nattarbete.

Nachtrab, der, (*pl.* **-e**) eftertrupp, eftertroppar, arrièrgarde.

Nachtrachten, *v. n.* eftertrakta, eftersträfva; lägga försåt.

Nachtrag, der, (*pl.* **-träge**) tillskott; tillägg, tillsats.

Nachtragen, *v. irr. a.* bära efter; göra tillägg; in einem Buche Etwas -, införa något i en bok; Jemandem Etwas -, bära något efter någon; (*fig.*) bära agg till någon, passa på tillfälle att hämnas på någon för något; den Rückstand einer Summe -, betala återstoden af en summa.

Nachträglich, *a.* tillläggande, tillökande, ersättande. - *av.* efteråt, sedermera, bakefter.

Nachtreten, *v. irr. n.* gå efter, följa efter; Jemandem -, följa i ens fotspår.

Nachtreter, der, en som går efter någon, efterträdare; härmare, efterapare.

Nachtrieb, der, efterbete.

Nachtripper, der, (*med.*) efterdröppel.

Nachtroß, der, eftertross.

Nachts, *av.* om natten, vid nattetid.

Nachübel, das, efterslång.

Nachwachsen, *v. irr. n.* växa upp på nytt (om slaget gräs etc.); Jemandem -, hinna upp någon i växten.

Nachwägen, *v. a.* väga om.

Nachweh, das, eftervärk, efterslång; die Nachwehen, *pl.* barnsängsvärk; (*fig.*) ånger efter en gerning.

Nachweide, die, efterbete.

Nachwein, der, eftervin, sämre vin, som pressas af drufvorna sedan de en gång äro pressade.

Nachweisen, *v. irr. a.* visa efter, peka efter; hänvisa, gifva adress på.

Nachweisung, die, hänvisning, bevis; undervisning, berättelse. **-Comptoir, das,** anvisningskontor, adresskontor.

Nachwelt, die, efterverld.

Nachwerfen, *v. irr. a.* kasta efter.

Nachwiegen, *v. irr. a.* väga om.

Nachwille, der, tillägg ell. bihang som gör ändring i ett testamente. [vinter.

Nachwinter, der, (*pl.* **-**) efter-

Nachwirken, *v. n.* verka efteråt (om läkemedel etc.).

Nachwirkung, die, (*pl.* **-en**) efterverkan. [dom.

Nachwuchs, der, ungskog; ung-

Nachwünschen, *v. a.* följa någon med sina önskningar.

Nachzahlen, *v. a.* betala återstoden, göra tillskott.

Nachzahlung, die, (*pl.* **-en**) efterbetalning, sednare betalning, betalning efteråt; betalning utöfver den stipulerade summan.

Nachzählen, *v. a.* räkna efter, räkna om.

Nachzählung, die, efterräknande, efterräkning.

Nachzeichnen, *v. a.* teckna efter, rita efter, rita af.

Nachzeichnung, die, (*pl.* **-en**) kopia af en ritning, afritande, afritning.

Nachzerren, *v. a.* draga efter.

Nachziehen, *v. irr. a.* draga ell. släpa efter; uppdraga, uppföda. - *v. n.* Jemandem -, följa efter någon; flytta efter någon.

Nachzins, der, betalning till en egendomsherre utöfver den vanliga betalningen.

Nachzotteln, *v. a.* draga efter, släpa efter.

Nachzucht, die, sista bisvärmen på året ur en kupa.

Nachzug, der, (*pl.* **-züge**) medfölje, efterfölje, eftertrupp.

Nachzügler, der, efterliggare.

Nacken, der, (*pl.* **-**) nacke; Jemandem auf dem - sein, följa någon i hamn och häl; auf dem - liegen, ligga till last; den Schelm im - haben, hafva skalken bak örat, vara listig, vara skalkaktig. **-grübchen, das,** nackgrop. **-haar, das,** nackhår. **-loch, das,** blåshål på en hvalfisk. **-muskel, der,** nackmuskel. **-nerv, der,** nacknerv. **-pulsader, die,** nackpulsåder. **-schlag, der,** slag i nacken; (*fig.*) förtal, baktal; förlust.

Nackend, Nackt, *a.* naken, bar, blott; ein nacktes Kinn, en skägglös haka; -e Wände, nakna murar; die nackte Wahrheit, rena sanningen.

Nacktheit, die, nakenhet.

Nadel, die, (*pl.* **-n**) nål, knappnål; barr (på gran och tall); eine - einfädeln, träda på en nål; sich mit der - ernähren, föda sig med nålen; wie auf -n sitzen, (*fig.*) stå som på nålor. **-brief, der,** nålbref. **-buch, das,** nålbok. **-büchse, die,** nålhus, nåldosa. **-feile, die,** nålfila. **-fisch, der,** näbbgädda, horngädda. **-förmig,** *a.* nålformig. **-geld, das,** nålpenningar. **-holz, das,** barrskog. **-kissen, das,** nåldyna, sydyna. **-kopf, der,** knappnålshufvud. **-öhr, das,** nålsöga. **-spitze, die,** nålsudd, nålspets. **-stich, der,** nålstygn.

Nadler, der, (*pl.* **-**) nålmakare, nålhandlare. **-waare, die,** kramvaror af nålar, jern, stål, messing etc.; nålstolskram.

Nagel, der, (*pl.* **Nägel**) nagel (på fingrar och tår); klo; spik, nagel (af trä, jern etc.); sich die Nägel beschneiden, klippa sina naglar; Jemandem die Nägel beschneiden, (*fig.*) stäcka vingarne på någon; an den Nägeln kauen, tugga på naglarna; nicht einen - breit weichen, ej vika ell. gifva efter en hårsmån; eine Sache an den - hängen, (*fig.*) hänga en sak på spiken; den - auf den Kopf treffen, (*fig.*) slå spiken på

hufvudet; ein – zum Sarge, (*fig.*) en spik i likkistan. **-blume, die,** neglika; äfv.: nagelrot. **-bohrer, der,** spikborr, liten nafvare. **-eisen, das,** spikjern, jern, hvaraf spik smides. **-fell, das,** vagel i ögat, vagel. **-fest,** *a.* nagelfast, fastspikad, fastnaglad, fästad med nagel ell. spik. **-förmig,** *a.* nagelformig. **-geschwür, das,** fingerböld, nagelböld. **-glied, das,** nagelled. **-hammer, der,** spikhammare. **-kopf, der, -kuppe, die,** spikhufvud. **-kraut, das,** (*bot.*) nagelört, musöron. **-mal, das,** hål efter spikar. **-neu,** *a.* splitterny, alldeles ny. **-probe, die,** nagelprof (i dryckeslag). **-schmied, der,** spiksmed. **-schmiede, die,** spiksmedja. **-schrote, die,** mejsel att afhugga spikar. **-spitze, die,** spikudd. **-werk, das,** spjelverk. **-wurzel, die,** nagelrot. **-zange, die,** nageltång; spiktång. **-zwang, der,** nageltvång.

Nägelchen, das, (*pl.* –) nubb, liten nagel, liten spik.

Nägelein, das, (*pl.* –) kryddneglika.

Nageln, *v. a.* spika, nagla, fästa med en nagel, fastnagla.

Nagen, *v. a. & n.* gnaga, skafva; fräta, förtära; (*fig.*) plåga, pina; an einem Knochen –, gnaga ett ben; ein –der Kummer, en gnagande sorg.

Nagen, das, gnagande, gnagning; nagg, naggande; das – des Gewissens, samvetsagg.

Nagethiere, *pl.* gnagare.

Nagler, der, (*pl.* –) spiksmed.

Nahe, *a. & av.* (*compar.* näher, *superl.* nächst) nära, nära vid; nära belägen, nästliggande; ein –r Verwandter, en nära slägtinge; ein –r Freund, en nära vän; Jemandem zu – treten, göra någon för när; das geht mir sehr –, det rör mig mycket nära, det gör mig mycket ondt; – bei, – an, nära intill, nära vid; ich war – daran, das zu thun, jag var nära deran att göra det; – kommen, nalkas.

Nähe, die, nejd; grannskap, nära håll, nära belägenhet; in der – wohnen, bo i grannskapet; in der – sein, vara i nejden; Etwas in der – betrachten, betrakta något på nära håll.

Nahen, *v. n. &* **sich –,** *v. r.* nalkas, närma sig, komma närmare; die Stunde nahet, stunden nalkas; sich Gott –, nalkas Gud.

Nahen, das, nalkande, annalkande, närmande.

Nähen, *v. a.* sy, sömma.

Näher, *a. & av.* (*comp.* af nahe) närmare. **-kauf, der,** bördesköp. **-käufer, der,** bördesman. **-recht, das,** bördesrätt (rätt förut för alla andra till att erhålla något genom köp, arf etc.).

Näher, der, (*pl.* –) sömmare.

Näherei, die, söm, syarbete.

Näherin, die, (*pl.* **-nen**) sömmerska.

Nähern, *v. a.* närma, föra närmare; sich –, nalkas, närma sig, komma närmare.

Näherung, die, annalkande.

Näh-garn, das, sygarn, sytråd. **-geld, das,** sylön. **-kästchen, das,** syskrin, syask. **-kissen, das,** sydyna. **-körbchen, das,** sykorg. **-lade, die,** sylåda, syask. **-mädchen, das,** syflicka, syjungfru, sömmerska. **-nadel, die,** synål. **-pult, das,** syskrin. **-rahmen, der,** sybåge. **-schraube, die,** syskruf, sydyna. **-schule, die,** syskola. **-seide, die,** sysilke. **-tisch, der,** syskrin, sykommod. **-zeug, das,** sydon, sytyg. **-zwirn, der,** sytråd.

Nähren, *v. a.* nära, föda, underhålla; sich –, nära sig, föda sig; sich von seiner Hände Arbeit –, föda sig af sina händers arbete.

Nährend, *a.* närande, födande.

Nahrhaft, *a.* närande, födande; mustig; indrägtig, lönande; ein –er Ort, en ort som har mycken rörelse; –e Speisen, mustig mat.

Nahrhaftigkeit, die, närande ell. födande egenskap ell. kraft.

Nahrlos, *a.* näringslös, utan föda ell. näring; –e Zeiten, näringslösa tider.

Nahrlosigkeit, die, näringslöshet, brödlöshet, svårighet att förtjena födan.

Nähr-kraft, die, näringskraft. **-mutter, die,** fostermor. **-stand, der,** näringsstånd, närande stånd (jordbrukare, handtverkare).

Nahrung, die, (*pl.* **-en**) näring, föda, mat; uppehälle; näringsfång; handtering, handel; zur – dienen, tjena till föda. **-sart, die,** näring, näringsfång, födkrok. **-sfleiß, der,** idoghet i näringar. **-slos,** *a.* näringslös. **-slosigkeit, die,** näringslöshet. **-smittel, das,** näringsmedel, lifsmedel, födoämne, födkrok. **-ssaft, der,** näringssaft, chylus. **-ssorge, die,** näringssorg, näringsbekymmer. **-ssteuer, die,** skatt, som hvar och en måste betala för sin näring. **-sstoff, der,** näringsämne. **-szweig, der,** näringsgren, näringsrörelse, handtering.

Naht, die, (*pl.* **Nähte**) söm, nåt, fogning; söm i hufvudskålen; äfv.: ärr; eine – auftrennen, sprätta upp en söm; eine – nähen, sy en söm.

Näherei, die, (*pl.* **-en**) söm, syarbete.

Näherin, die, (*pl.* **-nen**) sömmerska.

Näherlohn, der, sylön.

Nähern, *v. n.* sy; lefva af syarbete.

Naiv, *a.* naiv, naturlig, okonstlad.

Naivetät, die, naivetet, naturlighet, öppenhjertighet.

Najade, die, (*pl.* **-n**) najad, vattennymf.

Name, der, (*pl.* **-n**) namn; rykte, anseende; sken, förevändning; dem –n nach, till namnet; Jemanden mit –n nennen, nämna någon vid namn; eine Sache beim rechten –n nennen, gifva en ting sitt rätta namn; auf Jemandes –n borgen, låna på ens namn; unter fremdem –n, under främmande namn; den –n mit Recht führen, göra skäl för namnet; in Gottes –n, i Guds namn; einen guten –n (Leumund) haben, hafva godt rykte, hafva godt namn om sig.

Namen-buch, das, namnlista, förteckning på namn och ord. **-christ, der,** namnkristen, skenkristen. **-kundig,** *a.* namnkunnig. **-los,** *a.* utan namn, anonym; namnlös; outsäglig; –er Schmerz, namnlös smärta. **-register, das,** namnregister, namnlista. **-sfest, das, -stag, der,** namnsdag, namsdagsfest. **-svetter, der,** namne, kajman, person af lika namn. **-szug, der,** namnchiffer; monogram, bomärke; inbundet namn. **-tuch, das,** märkduk. **-veränderung, die,** namnförändring. **-verwechselung, die,** namnförvexling. **-verzeichniß, das,** namnrulla, namnförteckning, namnlista.

Namentlich, *av.* namneligen; uttryckligen; vid namn.

Namhaft, *a.* ansenlig; betydlig, vigtig, ryktbar; – machen, nämna, namngifva; bei –er Strafe, vid fastställdt straff; eine –e Summe Geldes, en betydlig penningssumma.

Nämlich, *a.* der, die –e, den samma; das –e, det samma. – *av.* nämligen.

Napf, der, (*pl.* **Näpfe**) skål; terrin; spillkum. **-kuchen, der,** glödkaka.

Näpfchen, das, (*pl.* –) liten skål; (*bot.*) sköld, skål, platt urhålkadt frökäril; den lilla skålen hvari ollonet ligger.

Narbe, die, (*pl.* **-n**) ärr; narf (på skinn och läder); (*bot.*) märke, stigma. **-nbrüchig,** *a.* sprucken på narfsidan. **-nleder, das,** narfläder.

Narben, sich, *v. r.* ärra sig, läkas. – *v. a.* knåttra, sätta narf på.

Narbicht, *a.* narfvig, liknande narf; das Tuch – machen, krusa klädet.

Narbig, *a.* ärrig, skråmig; som har narf, narfvig.

Narcisse se **Narzisse.**

Narde, die, nardus (en ört). **-ngras, das,** ängborst. **-nkraut, das, -nsame, der,** svart kummin.

Narkotisch, *a.* narkotisk, döfvande.

Narr, der, (*pl.* **-en**) narr, tok, dåre, gäck; Jemanden zum –en haben, göra narr af någon; zum –en machen, göra till narr.

Närrchen, das, (*pl.* –) liten narr.

Narren, *v. a. & n.* göra narr af, göra åtlöje af; narra, narras, gäcka, skämta, tokas; handla tokigt; (*bibl.*) galnas, vara fåvitsk; sich nicht – lassen, ej låta narra sig.

Narren-haft, *a.* galen, tokig,

dåraktig, fjollig; lekfull, skämtsam, lustig. -haus, das, dårhus. -kappe, die, narrkåpa. -kolbe, die, arlekinssvärd, staf med en narrbild öfverst. -liebe, die, blind, dåraktig kärlek. -seil, das, Jemanden am - führen, göra narr af någon, narra någon, inbilla någon något. -spital, das, dårhus. -Spoſſe, die, -ſtreich, der, narri, tokeri, narrspel, narraktighet, arlekinsputs.

Narretei (Narrentheidung), die, narri, tokeri, dårskap, narraktighet, narraktigt upptåg, arlekinsputs; lappri.

Narrheit, die, (pl. -en) galenskap, dårskap, tokeri; narraktighet, vurm. [fjolla.

Närrin, die, (pl. -nen) toka,

Närrisch, a. narraktig, tokrolig, putslustig; tokig, dåraktig; ein -er Kerl, en narraktig karl; eine -e Frage, en narraktig fråga.

Narwal, der, (pl. -e) narhval, enhörning.

Narzisse, die, (pl. -n) narcissa.

Nasal, a. hörande till näsan.

Nasal, das, (pl. -e) ett slags orgpipa. -buchstabe, der, bokstaf som uttalas genom näsan. -laut, der, näsljud, ljud som uttalas genom näsan.

Naschen, v. n. snaska, äta sötsaker, frukt etc.; vara kräslig.

Näschen, das, (pl. -) liten näsa.

Näscher, der, (pl. -) fnasker, läckermun; älskare af sötsaker.

Näscherei, die, (pl. -en) läckerhet, kräslighet; sötsaker, läckerbit.

Nasch-haft, a. läcker, begifven på klifs etc., kräslig, snaskig. -haftigkeit, die, läckerhet, lystnad efter klifs och sötsaker, kräslighet. -markt, der, plats der sötsaker och frukt säljas. -maul, das, läckermun, läckertand. -werk, das, sötsaker, klifs, läckerheter, fnask, namnam.

Näschig, a. läcker, kräslig; snaskig. [lighet.

Näschigkeit, die, läckerhet, kräs-

Nase, die, (pl. -n) näsa; nos; näs, landtudde; framstam på fartyg; framdelen af åtskilliga ell. diverse ting; eine gebogene -, en krokig näsa; durch die - sprechen, tala i näsan; Jemandem eine - drehen, inbilla någon något; bei (ell. an) der Nase herumführen, draga vid näsan (narra, bedraga); die - rümpfen, rynka på näsan, rynka näsan; vor der - wegnehmen, taga bort midt för ens näsa; mit einer langen - abziehen, gå bort med lång näsa; die - hoch tragen, sätta näsan i vädret; seine - in Alles stecken, lägga näsan i allting; der - nach gehen, gå efter näsan; Jemandem eine - (einen Verweis) ertheilen, gifva någon en näsa; das sticht ihm in die -, det sticker i näsan på honom; eine feine - haben, hafva fin lukt, (fig.) straxt få vädret af. -weis, a. näsvis, näbbig, förmäten. -weisheit, die, näsvishet, oförskämdhet, förmätenhet. [snöfla, vädra.

Näseln, v. n. tala genom näsan,

Nasen-band, das, nosrem (på hästbetsel); grimma (åt hundar). -bein, das, näsben, plogbenet i näsan. -bluten, das, näsblod, näsblöda. -buchstabe, der, bokstaf som uttalas genom näsan. -eisen, das, nosklämma (åt hästar). -fisch, der, ett slags id. -flügel, der, köttet eller brosket som formerar näsborrarne. -geschwür, das, näsböld. -hauch, der, andande genom näsan, andrägt genom näsan. -knorpel, der, näsbrosk. -kriecher, der, en art styngfluga (oestrus nasalis). -laut, der, näsljud. -loch, das, näsborr. -polyp, der, näspolyp. -riemen, der, nosrem (på hästbetsel). -ring, der, nosring. -rümpfen, das, rynkande på näsan. -scheide, die, skiljeväggen mellan näsborrarne. -spitze, die, nässpets, nästipp. -stüber, der, näsknäpp. -ton, der, näston, näsljud. -tropfen, der, näsperla, näsdropp. -tuch, das, näsduk. -wurzel, die, näsrot, näbbrot.

Nashorn, das, (pl. Nashörner) noshörning, rinoceros.

Näsig, a. försedd med näsa ell. nos. [karp.

Näsling, der, (pl. -e) ett slags

Naß, a. våt, blöt, vätskig, fuktig; das wird -e Augen geben, det kommer att kosta tårar.

Naß, das, vätska, flytande ämne ell. kropp; dryck, saft; das edle -, vin. [väta, vätska.

Nässe, die, våthet, fuktighet,

Nässeln, v. n. vara något våt.

Nässen, v. a. väta, fukta, göra våt. - v. n. vara ell. blifva fuktig ell. våt; vätska sig, gifva vätska ifrån sig; rinna, drypa (om sår).

Näßlich, a. fuktig, våtaktig, vätskig; litet blöt.

Nath se Naht.

Nation, die, (pl. -en) nation, folk, folkslag.

National, a. national, infödd, inhemsk. -charakter, der, nationalkarakter, nationallynne. -eigenthum, das, nationalgods. -garde, die, nationalgarde. -gardist, der, nationalgardeskarl, nationalgardessoldat. -geist, der, nationalande. -haß, der, nationalhat. -versammlung, die, nationalförsamling.

Nationalisiren, v. a. nationalisera, naturalisera; sich -, blifva inhemsk.

Nationalität, die, (pl. -en) nationalitet, nationel beskaffenhet; folkslag.

Nationell, a. nationel, nationlig; -e Gebräuche, nationella bruk.

Nativität, die, nativitet, planet under hvilken man födes.

Natter, die, (pl. -n) esping, huggorm. -kraut, das, ormgräs, klåkunker, -milch, die, (bot.) svinrot, ormrot. -wurz, die, ormgräs, klåkunker. -zunge, die, ormtunga. -zünglein, das, (bot.) läketunga.

Natur, die, (pl. -en) natur; naturlig egenskap, art, beskaffenhet, böjelse, naturlig drift; von -, till naturen, till beskaffenheten; er hat eine schwache -, han har svag helsa. -anlage, die, naturanlag, naturgåfva. -begebenheit, die, naturhändelse, hvarje förändring som föregår i den materiella verlden. -beschreibung, die, naturbeskrifning. -ereigniß, das, naturfenomen, naturföreteelse. -erzeugniß, das, naturalster, naturprodukt. -fehler, der, naturfel, medfödt fel, lyte. -forscher, der, naturforskare. -forschung, die, naturforskning. -gabe, die, naturgåfva. -gemäß, a. naturenlig. -geschichte, die, naturalhistoria. -gesetz, das, den naturliga lagen, naturens ordning. -historiker, der, naturforskare. -kenner, der, naturkännare. -kenntniß, die, naturkunnighet, naturkännedom. -kraft, die, naturkraft. -kunde, -lehre, die, naturkunnighet, naturlära, fysik. -kundige, der, naturkännare. -mensch, der, naturmenniska, menniska i naturligt tillstånd. -product, das, naturprodukt, naturens alster, naturalster. -recht, das, naturrätt, naturlig rätt. -reich, das, naturrike. -spiel, das, naturlek. -trieb, der, naturlig drift, instinkt. -widrig, a. naturvidrig, naturstridig. -wissenschaft, die, naturvetenskap. -zug, der, ett naturligt drag (i karakteren etc.). -zustand, der, naturligt tillstånd, naturtillstånd.

Naturalien, pl. naturalier. -cabinet, das, nataraliekabinet.

Naturalisiren, v. a. naturalisera, göra inhemsk.

Naturell, das, naturel, naturlig beskaffenhet; temperament.

Natürlich, a. naturlig; okonstlad, otvungen, rättfram; medfödd; fysisk; -es Haar, naturligt hår; -e Größe, naturlig storlek; ein -er Sohn, en naturlig (oäkta) son; eines -en Todes sterben, dö en naturlig död; -er Weise, naturligtvis. - av. naturligen, naturligt, naturligvis.

Natürlichkeit, die, naturlighet, naturlig beskaffenhet; enfaldigt, okonstladt väsende.

Nautisch, a. nautisk, som hör till sjöfart.

Nebel, der, (pl. -) dimma, töcken, tjocka, mist; dichter -, tjock dimma; der - steigt, dimman uppstiger. -bank, die, bank i sjön, dimma, som samlar sig på ytan af haf ell. sjö. -dunst, der, en uppstigande dunst af dimma och töc-

ken. **-fleck, der,** töckenfläck; fläck på ögat. **-kappe, die,** regnkappa. **-krähe, die,** kråka; kaja. **-luft, die,** töcknig luft, tjock luft, tjocka. **-regen, der,** duggregn. **-stern, der,** töckenstjerna. **-wetter, das,** töcknigt väder, töcknighet.

Nebelicht, *a.* töckenaktig.

Nebelig, *a.* töcknig, mistig.

Nebeln, *v. imp.* blifva dimmigt; es nebelt, det stiger upp en dimma, det blir dimmigt.

Neben, *praep.* (med *dat.* & *acc.*) bredvid, hos, jemte, med, näst vid; er sitzt – mir, han sitter hos mig ell. bredvid mig; er setzte sich – mich, han satte sig hos mig ell. bredvid mig; – dem Wagen einher gehen, gå bredvid vagnen.

Nebenabschied, der, biafsked, riksdags- ell. landtdagsbeslut, som kungöres jemte hufvudbeslutet.

Nebenabsicht, die, biafsigt.

Nebenachse, die, (*geom.*) biaxel.

Nebenallee, die, sidoallé.

Nebenan, *av.* tätt bredvid, på sidan, derjemte, näst vid.

Nebenarbeit, die, biarbete, bigerning, arbete, som göres jemte ett annat ell. på lediga stunder.

Nebenartikel, der, biartikel.

Nebenbedeutung, die, bibetydelse.

Nebenbegriff, der, bibegrepp, begrepp, som, jemte ett annat, ledes af samma sats och grund.

Nebenbei, *av.* bredvid, derjemte, i förbigående.

Nebenbemerkung, die, bianmärkning.

Nebenbericht, der, biberättelse.

Nebenbeschäftigung, die, bigerning, biarbete, bigöromål.

Nebenbeweis, der, bibevis, bevis utom hufvudskälet.

Nebenblatt, das, (*bot.*) skärm, bladskärm.

Nebenbruder, der, medbroder, medmenniska.

Nebenbuhler, der, medfriare, medälskare; medtäflare, medsökande; rival.

Nebenbuhlerei, die, medtäflan.

Nebenbuhlerin, die, medälskarinna, medtäflerska.

Nebenbürge, der, borgensman jemte en annan.

Nebendienst, der, bitjenst.

Nebeneinander, *av.* jemte hvarandra.

Nebeneinkünfte, die, *pl.* biinkomst.

Nebenerbe, der, sidoarfvinge.

Nebenessen, das, birätt, mellanrätt.

Nebenfluß, der, biflod.

Nebenfrage, die, bifråga.

Nebengebäude, das, flygelbyggnad; sidobyggnad, näst intill belägen byggnad.

Nebengemach, das, kabinett, sidorum.

Nebengericht, das, birätt, mellanrätt.

Nebengeschäft, das, bigöromål.

Nebengeschmack, der, bismak.

Nebengewerbe, das, binäring.

Nebengewinn, der, bivinst.

Nebengrund, der, biskäl.

Nebenhandel, der, bihandel.

Nebenhaus, das, bihus, sidohus.

Nebenher, *av.* derjemte, vid sidan, utmed.

Nebenhin, *av.* i förbigående.

Nebenkind, das, oäkta barn.

Nebenkirchspiel, das, biförsamling.

Nebenland, das, biland.

Nebenlinie, die, bilinie, sidolinie.

Nebenmann, der, knäkamrat; sidokamrat.

Nebenmensch, der, medmenniska, nästa.

Nebenmond, der, vädermåne.

Nebenniere, die, binjure.

Nebenpfeiler, der, sidopelare.

Nebenpforte, die, biport, sidoport.

Nebenplanet, der, biplanet, drabant.

Nebenpunct, der, punkt utom hufvudpunkten, bipunkt; bisak.

Nebensache, die, bisak, lappri, småsak.

Nebensatz, der, bisats.

Nebenschoß, Nebenschößling, der, utskott, utskjutande telning ell. gren.

Nebensegel, das, bisegel.

Nebensohn, der, oäkta son.

Nebensonne, die, bisol, vädersol.

Nebenstraße, die, gränd.

Nebenstube, die, sidokammare, sidorum, rum bredvid ett annat.

Nebenstück, das, bistycke; pendant; – eines Guts, underliggande gods.

Nebenstunde, die, ledig stund, hvilostund.

Nebenthür, die, bidörr, lönndörr.

Nebentisch, der, bord bredvid ett annat, särskildt bord.

Nebentrumm, der, (*bergv.*) bidrum, mindre parallelgång, som stryker nära hufvudmalmgången.

Nebenuhr, die, biur.

Nebenumstand, der, biomständighet.

Nebenursache, die, biskäl, biorsak.

Nebenverdienst, der, biförtjenst, bivinst.

Nebenvormund, der, förmyndare jemte en annan, viceförmyndare.

Nebenvortheil, der, bifördel.

Nebenwachs, der, förvax.

Nebenweg, der, sidoväg, biväg; afväg; omsvep, undflykt; förevändning; knep.

Nebenweib, das, frilla, mätress.

Nebenwerk, das, biverk; bihang, tillsats.

Nebenwind, der, bivind, sidovind.

Nebenwort, das, biord, adverb.

Nebenwurzel, die, birot.

Nebenzeuge, der, bivittne.

Nebenzimmer, das, sidorum, rum bredvid ett annat.

Nebenzweck, der, biafsigt.

Nebenzweig, der, bitelning, bigren.

Neber se **Näber.**

Nebst, *praep.* (med *dat.*) jemte, tillika med, med; Herr N. N. – Frau, herr N. N. jemte hustru.

Necken, *v. a.* ägga, reta, bry, oroa.

Neckerei, die, (*pl.* **-en**) bryderi, kittling, gnabb, stickord, retande gäckeri, små stridigheter.

Neckisch, *a.* löjlig, tokrolig, lustig, putslustig, narraktig, kitslig; -es Wesen, kitslighet, narraktighet.

Nectar, der, nektar, gudadryck.

Neer, die, (*sjöt.*) ede.

Neffe, der, (*pl.* **-n**) brorson; systerson; nevö.

Negation, die, (*pl.* **-en**) negation, nekande, nekande sats.

Negativ, *a.* negatif, nekande.

Neger, der, (*pl.* –) neger. **-artig,** *a.* negeraktig, negerlik. **-handel, der,** negerhandel. **-kind, das,** negerbarn. **-markt, der,** negermarknad. **-race, die,** negerras. **-schiff, das,** negerskepp. **-sclave, der,** negerslaf.

Negerin, die, (*pl.* **-nen**) negrinna, negress.

Nehmen, *v. irr. n.* taga; fatta i, gripa; Etwas in die Hand –, taga något i handen; Jemanden bei der Hand –, taga någon vid handen; Jemandem Etwas aus der Hand –, taga något ur ens hand; ein Kind auf den Arm –, taga ett barn på armen; Etwas auf sich –, påtaga, åtaga sig något; Jemandem Etwas –, fråntaga en något; ein Beispiel an Etwas –, taga något till efterdöme; sich eine Frau –, taga sig en hustru; zur Ehe –, taga till äkta; gefangen –, taga till fånga; Jemanden in die Lehre –, taga någon i lära; Unterricht –, taga lektioner; Schaden –, taga skada; ein Ende –, taga ända; sich in Acht –, taga sig i akt; Etwas im Ernst, im Scherz –, taga något för allvar, för skämt; fürlieb –, hålla till godo; Etwas übel –, upptaga något illa; – Sie es nicht übel, upptag det ej illa; zu Herzen –, lägga på hjertat; Jemandem das Wort aus dem Munde –, taga ordet ur munnen på någon; Jemandem beim Wort –, taga någon på orden; sich das Leben –, beröfva sig lifvet; es nimmt mich Wunder, jag undrar på, det förundrar mig; sich zusammen –, sansa sig, samla sina själskrafter; sich zu Etwas Zeit –, taga sig tid till något; an Etwas Theil –, taga del i något; Etwas in Ueberlegung –, taga något i betänkande; er nahm sich gut dabei, han förhöll sig, uppförde sig klokt dervid, tog saken på rätta sidan; sich zu viel heraus –, taga sig för mycken frihet ell. myndighet; was soll ich daraus –? hvad skall jag sluta deraf? im Ganzen genommen, på det hela taget, i allmänhet.

Nehmendung, die, ablativus.

Nehmer, der, (*pl.* –) tagare; afnämare, köpare, kund.

Nehmlich se **Nämlich**.

Neid, der, afund, missunsamhet, afundssjuka; aus –, af afund; – erregen, väcka afund; gegen Jemanden – hegen, hysa afund till någon. **–hammel**, der, afundsjuk menniska. **–nagel** se **Nietnagel**.

Neiden, *v. a.* afundas, missunna.

Neidenswerth, *a.* afundsvärd.

Neider, der, (*pl.* –) missunsam person, afundsman, missunnare.

Neidisch, *a.* missunsam, afundsam, afundsfull, afundsjuk; –e Gemüthsart, afundsamhet.

Neige, die, hällning; rest, lemning; undergång, aftagande, förfall; hier ist noch eine – in der Flasche, här är ännu litet qvar i flaskan; bis auf die letzte – austrinken, dricka ut till sista droppan; ein Faß auf die – stellen, luta en tunna; auf die – sein, (*fig.*) vara på hällningen, luta till undergång.

Neigen, *v. a.* luta, böja; sänka, nedböja, fälla, slå ned; das Haupt –, luta hufvudet; sein Ohr zu Jemandem –, luta sitt öra till någon; sich –, hälla, luta, slutta; bli lägre, förfalla, aftaga; die Wand neigt sich, muren lutar; sich zum Untergange –, luta till undergång; sich vor Jemandem –, buga sig, niga för någon; der Tag neigt sich, det lider mot aftonen; zu Etwas geneigt sein, vara böjd, hågad, benägen till något; eine geneigte Ebene, en lutande plan.

Neigung, die, (*pl.* –en) lutning, böjelse, böjning; bugning, nigning; böjelse, håg; lust, tycke, kärlek; – für Etwas haben, hafva håg för något, hågfällas; – zum Spiel, böjelse för spel; ohne –, håglös; die – der Magnetnadel, magnetnålens lutning.

Nein, *av.* nej.

Nelke, die, (*pl.* –n) neglika; (Gewürznelke) kryddneglika.

Nelken-beet, das, negliksäng. **–blüthe**, die, neglikblomma; kryddneglika. **–duft**, der, neglikalukt. **–flor**, der, negliksäng. **–kraut**, das, neglikrot. **–öl**, das, neglikolja. **–pfeffer**, der, kryddpeppar. **–stock**, der, neglikstånd, neglikstängel. **–wurz**, die, neglikrot.

Nemlich se **Nämlich**.

Nennbar, *a.* nämnbar, som kan nämnas.

Nennen, *v. a.* nämna, benämna, namngifva, kalla; sich –, heta, kallas; Jemanden beim Namen –, kalla någon vid namn; Jemanden seinen Freund –, kalla någon sin vän.

Nenn-endung, die, **–fall**, der, (*gramm.*) nominativus. **–werth**, der, namnvärde. **–wort**, das, nämnord, nomen.

Nenner, der, (*pl.* –) (*räkn.*) nämnare.

Nepotismus, der, nepotism, skadlig tillgifvenhet för slägtingar.

Nereide, die, (*pl.* –n) nereid, hafsnymf.

Nerv, der, (*pl.* –en) **Nerve**, die, (*pl.* –n) nerf, känselsträng; sena.

Nerven-bau, der, nervbyggnad. **–betäubend**, *a.* nervdöfvande. **–bündel**, das, nervknippe. **–fieber**, das, nervfeber. **–geflecht**, das, nervfläte. **–gewebe**, das, nervväfvad. **–gras**, das, sandrör. **–knoten**, der, nervkylsa, nervsvulst. **–krampf**, der, nervkramp, sendrag. **–krank**, *a.* nervsjuk, nervsvag. **–krankheit**, die, nervsjukdom. **–lähmung**, die, nervslag. **–lehre**, die, läran om nerverna, neurologi. **–los**, *a.* nervlös. **–mittel**, das, nervstärkande medel. **–reiz**, der, nervretning. **–saft**, der, nervsaft, lifsandar. **–schlag**, der, nervapoplexi. **–schwach**, *a.* nervsvag. **–schwäche**, die, nervsvaghet. **–stärkend**, *a.* nervstärkande. **–system**, das, nervsystem. **–wurm**, der, tagelmask.

Nerven, *v. a.* förse med senor; einen Bogen –, sätta sträng på en båge; sich –, stryka sig (om hästar).

Nervig, *a.* nervfull, nervstark, senig, kraftig; (*fig.*) eftertrycklig.

Nervös, *a.* nervsvag, retlig.

Nerz, der, (Nerzotter, die) menk, hafsutter, (mustela lutreola, lutra palustris); (Nerzpelz) hafsutterskinn, pelsverk af hafsutter.

Nessel, die, (*pl.* –n) nässla. **–ausschlag**, der, **–fieber**, das, nässelfeber, fläckfeber, skarlakansfeber. **–könig**, der, kungsfågel. **–same**, der, nässelfrö. **–strauch**, der, nässelrugge. **–tuch**, das, nätteldu (musselin).

Nest, das, (*pl.* –er) näste, bo, fågelbo; (*fig.*) näste, kyffe, håla, dåligt hus; säng, bädd; ein – Vögel, ett kull fåglar. **–ei**, das, ägg, som lägger i nästet att locka hönan till värpning. **–feder**, die, fjun på fågelungar. **–häkchen**, das, yngsta barnet. **–küchlein**, das, sist tillkomna ungen i ett fågelbo; yngsta barnet.

Nestel, die, (*pl.* –n) snörband, snörrem. **–macher**, der, snörmakare. **–nadel**, die, snörnål. **–wurm**, der, binnikemask, bandmask.

Nestling, der, (*pl.* –e) innästling; fågelunge som icke är fullflugen.

Nett, *a.* nätt, snygg; vacker, prydlig, täck; ein –es Mädchen, en nätt flicka, en vacker flicka.

Nettigkeit, die, nätthet, renhet, snygghet, täckhet.

Netto, *av.* just, jemt, ackurat; netto. **–betrag**, der, nettobelopp. **–gewicht**, das, nettovigt.

Netz, das, (*pl.* –e) nät, snara; not; nätet (öfver inelfvor); –e stricken, knyta nät, binda nät; –e auswerfen, lägga ut nät; ins – gerathen, falla i nätet; Jemanden ins – locken, locka någon i nätet. **–ader**, die, nätåder. **–bruch**, der, nätbråck, bråck i nätet. **–förmig**, *a.* nätformig, nätlik. **–haut**, die, (*anat.*) näthinnan, ögonnät. **–kammer**, die, kammare i brygghus, der maltet fuktas. **–koralle**, die, nätkorall. **–leine**, die, notteln. **–ständer**, der, kärl med kallt alunvatten uti, hvari papper fuktas. **–stange**, die, nätstång. **–stricker**, der, nätbindare, nätknytare. **–zug**, der, notdrägt, notvarp.

Netzen, *v. a.* blöta, väta, fukta, läska.

Netzen, das, blötande, fuktande.

Neu, *a.* & *av.* ny; färsk, frisk; nygjord, obrukad; ny, oerfaren; nymodig; von –em, aufs –e, ånyo, på nytt, åter; die –e Welt, nya verlden; –es Brot, bröd af ny säd; – aufgelegt, ånyo upplagd, omtryckt; – angebautes Land, nybrukad jord, nyplog, nyplöjning; – angekommen, nykommen. **–backen**, *a.* nybakad, färsk; (*fig.*) nygjord. **–bau**, der, nybygge. **–begierde**, die, nyfikenhet. **–bekehrte**, der, en nyligen omvänd, nykristen, proselyt. **–bruch**, der, nybrytning, ny uppodling, nyss upptagen jord. **–gebaut**, *a.* nybygd. **–geboren**, *a.* nyfödd, nyss född. **–gewürz**, das, kryddpeppar, piment. **–gierde**, die, nyfikenhet, förvett. **–gierig**, *a.* nygirig, nyfiken, förveten. **–gierigkeit**, die, nygirighet, nyfikenhet, förvetenhet. **–griechisch**, *a.* nygrekisk. **–jahr**, das, nyår; das hohe –, trettondedagen. **–jahrsfest**, das, nyårsfest. **–jahrsgeschenk**, das, nyårsgåfva. **–jahrstag**, der, nyårsdag. **–jahrswunsch**, der, nyårsönskan, nyårsönskning. **–modisch**, *a.* nymodig. **–mond**, der, nymåne, ny; der Eintritt des Neumondes, nytändning, nyet. **–silber**, das, nysilfver. **–vermählt**, *a.* nygift.

Neuerdings, *av.* ånyo; nyss, nyligen.

Neuerer, der, (*pl.* –) nyhetsmakare, nyhetsstiftare; nyhetsälskare.

Neuerlich, *av.* nyligen, nyss; ånyo.

Neuerung, die, (*pl.* –en) förändring, nyhet, något nytt; –en einführen, uppkomma med nyheter. **–ssucht**, die, nyhetsbegär, nyhetssjuka, tycke för nyheter.

Neuheit, die, (*pl.* –en) nyhet.

Neuigkeit, die, (*pl.* –en) nyhet, ny tidning ell. underrättelse; eine gute –, en god nyhet. **–sjäger**, der, nyhetsjägare. **–skrämer**, der, nyhetskrämare.

Neulich, *a.* sista, nyligen skedd. – *av.* nyligen, nyss.

Neuling, der, (*pl.* –e) nykomling, nybegynnare; nylärling, novis.

Neun, *num.* nio. **–auge**, das, nejonöga (fisk). **–eckig**, *a.* niohörnig. **–fach**, **–fältig**, *a.* niofaldig. **–heil**, das, (*bot.*) björnmossa. **–hundert**, *num.* niohundra. **–jäh-**

rig, *a.* nioårig, nio år gammal. **-mal**, *av.* nio gånger. **-malig**, *a.* som skett ell. sker nio gånger. **-männer**, *pl.* ett kollegium af nio personer. **-männerig**, *a.* som har ell. består af nio män; (*bot.*) -männerige Pflanzen, niomänningar, enneandria. **-monatlich**, *a.* nio månader gammal; som varar nio månader. **-silbig**, *a.* niostafvig. **-tausend**, *num.* niotusen. **-tödter**, der, vårfågel.

Neun, die, (*pl.* -n) nia, niotal.

Neuner, der, antal af nio; nia. **-probe**, die, visst prof i räknekosten om man räknat rätt.

Neunerlei, *a.* af nio slag, af nio sorter, niohanda.

Neunt, *a.* nionde; zum -en Male, för nionde gången; der -e Theil, niondedel.

Neuntehalb, *a.* halfnionde.

Neuntel, das, (*pl.* -) niondedel.

Neuntens, *av.* för det nionde.

Neunzehn, *num.* nitton.

Neunzehnt, *a.* nittonde.

Neunzig, *num.* nittio. **-jährig**, *a.* nittioårig.

Neunziger, der, nittio år gammal man; nittio (i picketspel). **-in**, die, nittio år gammal qvinna.

Neunzigst, *a.* nittionde.

Neutral, *a.* neutral, opartisk. **-salz**, das, medelsalt.

Neutralisiren, *v. a.* göra neutral.

Neutralität, die, neutralitet, opartiskhet, oväldighet.

Nexus, der, sammanhang.

Nicht (Nichts), der, grått arsenikmjöl; zinkblommor (nihilum album).

Nicht, *av.* icke, ej; durchaus -, på intet vis; noch -, ännu icke; er mag wollen oder -, om han vill ell. ej; - wahr? icke sant? - Einer, icke någon; - ein Einziger, icke en enda; - das Geringste, icke det minsta; zu -e, om intet; zu -e machen, omintetgöra, förstöra; seine Hoffnungen sind zu -e geworden, hans förhoppningar hafva slagit fel; mit -en, ingalunda. **-achtung**, die, åsidosättande af, brist på aktning. **-beachtung**, die, efterlåtenhet, försummelse. **-dasein**, das, icketillvaro, oting. **-duldung**, die, ofördragsamhet, intolerans. **-erscheinen**, das, uteblifvande (från rätten). **-sein**, das, icketillvaro. **-zahlung**, die, uteblifven betalning.

Nichte, die, (*pl.* -n) brorsdotter, systerdotter, nies.

Nichtig, *a.* obetydlig, onyttig, ogiltig, olaglig, kraftlös; fåfäng, förgänglig.

Nichtigkeit, die, ogiltighet, olaglighet; ringa värde, obetydlighet, tomhet, lappri.

Nichts, das, intet, ingenting; sein eigenes - fühlen, känna sitt eget intet, sin ovärdighet, sin svaghet; man hält - auf ihn, man anser honom för ingenting, han är af ingen betydelse; für - ist -, för intet får man intet.

Nichts, *av.* intet; ej något; - desto weniger, icke dessmindre; weißt du - Neues? vet du ej något nytt? **-nutzig**, *a.* oduglig, onyttig. **-nutzigkeit**, die, odugliget, onyttighet. **-thuerei**, die, lättja, syssolöshet. **-würdig**, *a.* ovärdig, föraktlig; lumpen, låg. **-würdigkeit**, die, ovärdighet; lågt uppförande.

Nickel, der, nickel (en metall); skinkmärr; gathora. **-könig**, der, renad nickel. **-ocher**, der, nickel i kalkform, nickelockra. **-vitriol**, der, ett slags vitriol, som utlutas af förvittrad kopparnickel.

Nicken, *v. n.* nicka; äfv.: sitta och slumra; mit dem Kopfe -, böja på hufvudet; Jemandem Beifall -, nicka bifall åt någon. [nick.

Nicken, das, nickande, nickning,

Nicker, der, nickare; nick, nickning; slummer, lur, kort sömn; einen - machen, taga en liten lur.

Nie, *av.* aldrig, aldrig någonsin.

Nieder, *a.* låg, lägre, ringa, ringare; nedre, sämre.

Nieder, *av.* ned, ner, nedåt; auf und -, upp och ned; - mit dem Tyrannen! ned med tyrannen!

Niederbeugen, *v. a.* nedböja, böja ned.

Niederblicken, *v. n.* nedblicka.

Niederbord, der, (*sjöt.*) babord; äfv.: fartyg med lågt bord, som ej går högt öfver vattenbrynet. [ned.

Niederbrechen, *v. irr. a.* bryta

Niederbrennen, *v. irr. n. & a.* afbrinna, nedbrinna, nedbränna, förstöra genom eld. [sig ned.

Niederbücken, sich, *v. r.* buga

Niederbügeln, *v. a.* pressa, stryka ned, nedrifva, nedslå.

Niederdeutsch, *a.* nedertysk, platttysk. **-land**, das, nedre Tyskland.

Niederdonnern, *v. a.* döda eller nedstörta medelst åska, skjuta i grund. - *v. n.* dundra, häftigt utfara, storma emot.

Niederdrücken, *v. a.* trycka ned, nedtrycka, nedtynga; förödmjuka, förnedra; förtrycka, betynga.

Niederducken, *v. n.* huka sig ned.

Niedereggen, *v. a.* nedharfva, nedmylla, nedmöla (säden).

Niederfahren, *v. irr. n.* nedfara.

Niederfahrt, die, nedfart, nedfarande, nedstigande.

Niederfall, der, nedfallande.

Niederfallen, *v. irr. n.* nedfalla, kullfalla, falla öfver ända; vor Jemandem -, kasta sig ned för någons fötter, göra knäfall för någon.

Niederfliegen, *v. irr. n.* nedflyga.

Niederfließen, *v. irr. n.* nedflyta.

Niedergang, der, nedergång, nedgång.

Niedergehen, *v. irr. n.* gå ned.

Niedergericht, das, underrätt.

Niedergeschlagen, *a.* modfälld, nedslagen; jemf. Niederschlagen.

Niedergeschlagenheit, die, nedslagenhet, bekymmer, bedröfvelse, sorgsenhet.

Niedergleiten, *v. irr. n.* nedglida, nedhalka.

Niederhalten, *v. irr. a.* hålla ned; (*fig.*) ej låta uppkomma.

Niederhängen, *v. irr. a. & n.* nedhänga.

Niederhauen, *v. irr. a.* nedslå, kullslå, fälla; nedergöra, nedhugga, nedsabla.

Niederhocken, *v. n.* nedhuka sig, huka sig ned. [ned.

Niederholen, *v. a.* (*sjöt.*) hala

Niederholer, der, nedhalare.

Niederholz, das, småskog.

Niederkämmen, *v. a.* nedkamma.

Niederkauern, *v. n.* huka sig ned.

Niederklappen, *v. a.* fälla ned, slå ned; einen Tisch -, slå ned skifvan på ett fällbord. [på knä.

Niederknien, *v. n.* knäfalla, falla

Niederkommen, *v. irr. n.* nedkomma, falla i barnsäng.

Niederkunft, die, nedkomst, förlossning, barnsäng.

Niederlage, die, nederlag; nederlagsplats, förrådshus, magasin.

Niederlande, *pl.* Nederländerna.

Niederländisch, *a.* nederländsk.

Niederlassen, *v. irr. a. & n.* nedlåta, låta falla ned, nedsänka, taga ned, hissa ned, släppa ned, föra ned, nedfälla; sich -, sätta sig, intaga sitt ställe; sich häuslich -, nedsätta sig, sätta bo; sich auf dem Lande -, nedsätta sig på landet; die Segel -, stryka segel.

Niederlassung, die, nedlåtande, nedsänkande, nedhissande, nedsläppande; bosättning; koloni.

Niederlegen, *v. a.* nedlägga, nedsätta, lemna i förvar; deponera, nedsätta; nedlägga, afsäga sig; sein Amt -, nedlägga sysslan; die Waffen -, nedlägga vapen; das Gewehr -, sträcka gevär; sich -, lägga sig, gå till sängs.

Niederlegung, die, nedläggande, nedsättande; lemnande i förvar; nedläggande (en sysslas etc.).

Niederliegen, *v. n.* nedligga, ligga ned, ligga sjuk.

Niedermachen, *v. a.* taga ned, hissa, släppa ned, sänka, nedböja, fälla, slå ned; kullslå, nedrifva; döda, nedergöra, nedhugga, nedsabla, slå ihjel.

Niedermetzeln, *v. a.* nedsabla, nedhugga, nedgöra; dräpa, mörda.

Niedermetzelung, die, nedsablande, nedhuggning.

Niederpressen, *v. a.* nedpressa.

Niederreißen, *v. irr. a.* nedrifva, nedbryta, förstöra; kullkasta, kullslå. [förstöring; kullkastning.

Niederreißung, die, nedrifning,

Niederreiten, *v. irr. a.* rida ned, rida omkull.

Niederrennen, *v. irr. a.* springa, rida omkull. - *v. n.* springa ned.

Niedersäbeln, *v. a.* nedsabla, nedhugga.

Niederschauen, *v. n.* nedskåda.
Niederschießen, *v. irr. a.* nedskjuta, fälla; arkebysera, skjuta ihjel. – *v. n.* nedstörta, stupa, falla hastigt ned.
Niederschlag, der, (*kem.*) precipitat, nederslag; (*fysik.*) nederbörd; (*musik.*) nederslag.
Niederschlagen, *v. irr. a.* nedslå, slå ihjel, döda, slagta, fälla; göra modfälld, göra nedslagen; precipitera; slå ned, nedsätta, fälla, sänka; lindra, sakta, dämpa, stilla; die Augen –, nedslå ögonen; der Regen hat das Getreide niedergeschlagen, regnet har nedslåget säden. – *v. n.* falla hårdt ned; lägga sig (om säd).
Niederschlagend, *a.* lindrande, dämpande; (*fig.*) nedslående, bedröflig, smärtande; ein –es Mittel, ett lindrande medel.
Niederschlucken, *v. a.* nedsluka, svälja ned.
Niederschreiben, *v. irr. a.* skrifva ned, skrifva upp, skriftligen uppteckna.
Niederschweben, *v. n.* nedsväfva.
Niedersenken, *v. a.* nedsänka, sänka ned.
Niedersetzen, *v. a.* nedsätta, sätta ned, nedflytta; sich –, sätta sig; einen Ausschuß –, förordna ett utskott.
Niedersinken, *v. irr. n.* sjunka ned, digna ned; sätta sig, sjunka till botten.
Niedersitzen, *v. irr. n.* sitta ned.
Niederstämmig, *a.* lågstammad; småväxt, liten. [ned.
Niederstampfen, *v. a.* stampa
Niederstechen, *v. irr. a.* nedsticka, sticka ihjel.
Niedersteigen, *v. irr. n.* stiga ned, stiga utföre.
Niederstoßen, *v. irr. a.* nedstöta, kullstöta, omstörta; sticka ihjel.
Niederstrecken, *v. a.* nedsträcka, nedstöta, döda.
Niederstürzen, *v. a.* störta ned, nedstörta. – *v. n.* falla ned, falla omkull, nedrasa, nedstörta; stupa, nedraka, nedramla.
Niedertanzen, *v. a.* neddansa.
Niedertauchen, *v. n.* neddyka.
Niedertaumeln, *v. n.* nedtumla.
Niederträchtig, *a.* låg, lågsinnad, nedrig, gemen; eine –e Handlung, en låg handling; –e Schafe, små lågbenta får.
Niederträchtigkeit, die, låghet, nedrighet.
Niedertreiben, *v. irr. n.* drifva ned, drifva utföre (om fartyg). – *v. a.* neddrifva.
Niedertreten, *v. irr. a.* upptrampa, tilltrampa, trampa ned, förtrampa; kufva; der Schnee war niedergetreten, snön var upptrampad; die Schuhe –, kippa ned skorna, gå bakut.
Niederung, die, (*pl.* –en) sidländ, lågländ mark; lågt, sumpigt ställe.
Niederwärts, *av.* nedåt, nedtill, nedantill.
Niederwerfen, *v. irr. a.* nedslå till jorden, slå omkull; nedkasta; nedslå, kullslå, fälla, kullkasta; sich vor Jemandem –, kasta sig ned för någons fötter.
Niederzerren, *v. a.* rycka ned.
Niederziehen, *v. irr. a.* draga ned.
Niedlich, *a.* småtäck, smånätt; vacker, täck, artig, hygglig, näpen, behaglig.
Niedlichkeit, die, smånätthet, hygglighet, finhet; nätthet.
Niedrig, *a.* låg, nedrig, sidländ, sank; gemen, nedrig, föraktlig; eine –e Stube, ett lågt rum; –es Wasser, lågt vatten; –er Wasserstand, lågvatten; –e Herkunft, låg härkomst; –e Gesinnung, lågsinthet; – gelegen, lågländt; –er stimmen, nedstämma; der Acker liegt –, åkern är sidländ.
Niedrigkeit, die, låghet, ringhet, nedrighet; – des Preises, prisets låghet.
Niemals, *av.* aldrig, aldrig någonsin. [menniska, icke en.
Niemand, *pron.* ingen, ingen
Niere, die, (*pl.* –n) njure; die –n, njurarne; äfv.: den delen af ryggraden på en häst, som ligger emellan sadeln och länden.
Nieren-becken, das, (*anat.*) njurbäcken. **–beschwerung, die,** njurvärk. **–braten, der,** njurstek. **–entzündung, die,** njurbrand, inflammation i njurarne. **–fett, das,** njurfett, njurtalg. **–förmig,** *a.* njurformig. **–gries, das,** njurstensgrus, grus i njurarne. **–haut, die,** njurhinna. **–krankheit, die,** njursjuka, njurvärk. **–stein, der,** njursten. **–stück, das,** njurstycke.
Niese-kraut, das, nysgräs. **–mittel, das,** nysmedel. **–pulver, das,** nyspulver. [äfv.: dugga, småregna.
Nieseln, *v. n.* tala genom näsan;
Niesen, *v. n.* nysa.
Niesen, das, nysning.
Nießbrauch, der, nyttjanderätt.
Nieswurz, die, nysrot, prustrot.
Niet, das, (*pl.* –e) nådad udd, nitnagel; nådning. **–blech, das,** nitbleck. **–eisen, das,** nådjern. **–hammer, der,** nådhammare. **–nagel, der,** nådad spik, nitnagel; fulslag, nagelrot på fingrarne.
Niete, die, (*pl.* –n) nit (i lotteri), nummer ell. lottsedel utan vinst.
Nieten, *v. a.* nåda.
Nilpferd, das, nilhäst, sjöhäst, hippopotam.
Nimmer, *av.* aldrig. **–mehr**, *av.* aldrig mer, aldrig någonsin, alldeles icke. **–satt, der,** storätare, en som aldrig får nog, omättlig girigbuk.
Nippen, *v. n.* smutta, pimpla.
Nirgend, Nirgends, Nirgendwo, *av.* ingenstädes, på intet ställe.
Nische, die, (*pl.* –n) nisch, urhålkning i en mur,
Niß, die, (*pl.* –e) gnet.
Nissig, *a.* full med gnetter; äfv.: gement snål.
Nisten, *v. n.* bygga näste.
Nivelliren, *v. a.* afväga; ein Feld –, afväga en mark.
Nivellirung, die, afvägning.
Nix, der, (*pl.* –e) sjörå, necken, strömkarl. **–blume, die,** neckblad. **–kraut, das,** dyblad.
Nixe, die, (*pl.* –n) hafsfru.
Nobel, *a.* adlig, förnäm; ädel, högsinnad, ädelmodig, frikostig; galant; ein –er Mann, en galant karl.
Noch, *av.* ännu; redan; endast; dessutom; weder .... noch, hvarken .... eller; er hat weder das Eine – das Andere, han har hvarken det ena eller det andra.
Nochmalig, *a.* repeterad, upprepad, förnyad, ånyo verkställd, ånyo gjord. [åter igen.
Nochmals, *av.* ännu en gång,
Nock, der, (*sjöt.*) nock. **–gording, der,** nockgårding. **–leuver, –ohr, das,** nocklödra. **–pferd, –pert, das,** nockpert. **–takel, das,** nocktackel.
Nomade, der, nomad. **–envolk, das,** nomadfolk, vandrande folkslag.
Nomadisch, *a.* nomadisk, kringvandrande.
Nominalwerth, der, (*pl.* –e) namnvärde. [net.
Nominell, *a.* så kallad, till nam-
Nonne, die, (*pl.* –n) nunna; äfv.: dihorn; korfhorn; utskuren sugga. **–nkraut, das,** jordrök.
Noppe, die, (*pl.* –n) liten knut ell. knöl af ull på tyger.
Nopp-eisen, das, (*väfv.*) noppsax. **–zange, die,** nopptång.
Noppen, *v. a.* noppa, noppra, utrycka, plocka bort de små knutarne i klädet; äfv.: frisera kläde, göra kläde småknottrigt.
Nord, der, nord, norden, norr; nordanvind. **–breite, die,** norra bredden, latituden ell. polhöjden. **–deutschland, das,** norra Tyskland. **–kaper, der,** löpare, nordkapare (ett slags hvalfisk). **–länder, der,** norrlänning. **–licht, das,** norrsken. **–ost, der,** nordost; nordostvind. **–osterung, die,** (*sjöt.*) nordostring; magnetnålens afvikelse från norr till öster. **–östlich,** *a.* nordostlig. **–ostwind, der,** nordost, nordostvind. **–pol, der,** nordpol. **–schein, der,** norrsken. **–see, der,** Nordsjön. **–seite, die,** norra sidan. **–stern, der,** nordstjerna. **–sternorden, der,** nordstjerneorden. **–wärts,** *av.* åt norr, norr ut. **–wasser, das,** (*sjöt.*) nordvatten; den ström af stora verldshafvet, som går ifrån nordpolen till söder. **–west, der,** nordvest; nordvestvind, nordvestlig vind. **–westerung, die,** nordvestring; magnetnålens afvikelse ifrån norr till vester. **–westlich,** *a.* nordvest. **–westwind, der,** nordvest, nordvestvind. **–wind, der,**

nordanvind, nordanblåst, nordanväder.

Norden, der, nord, nordan, norr; gegen –, åt norden, norr åt; im –, i norr; von – her, nordanifrån, nordanefter.

Nordisch, *a.* nordisk.

Nördlich, *a.* nordlig, norr, nordisk, i norr.

Nörgeln, *v. n.* gnata.

Nörgelei, die, gnatt.

Nörgeler, der, gnatare.

Norm, die, rättesnöre; föreskrift; (*boktr.*) signatur.

Normal, *a.* lodrätt; regelbunden, efter reglor, mönstergill. **-linie**, die, normallinie. **-schule**, die, normalskola.

Norne, die, (*pl.* -n) norna, ödets gudinna.

Nörz, se **Nerz**.

Nößel, das, (*pl.* –) ett våtvarumått.

Nostock, das, (*bot.*) skyfall.

Notar, der, (*pl.* -en) notarie.

Notariat, das, notariesyssla.

Note, die, (*pl.* -n) not, anmärkning; not (*musik.*); (Rechnung) nota; in -n setzen, sätta på noter; nach -n singen, sjunga efter noter; geschwänzte -n, strukna noter.

Noten-buch, das, notbok. **-druck**, der, nottryck. **-drucker**, der, nottryckare. **-druckerei**, die, nottryckeri. **-linie**, die, notlinie. **-papier**, das, notpapper. **-plan**, der, notplan. **-schlüssel**, der, klav. **-schreiber**, der, notskrifvare. **-system**, das, notrad.

Noth, die, nöd, armod, fattigdom, brist, torftighet; nödvändighet, behof; förtret, besvär, sorg, bekymmer, bryderi; fara; in – sein, vara i nöd; an Etwas – leiden, lida nöd på något; ein Freund in der –, vän i nöden, bepröfvad vän; im Fall der –, i nödfall; aus –, för nöd skull; je nachdem die – es erfordert, allt som nöden tränger; zur –, efter nödtorften, i nödfall; er wird – haben, damit fertig zu werden, det lär hålla svårt för honom, att bli färdig dermed; Jemandem seine – klagen, klaga sin nöd för någon; seine liebe – mit Jemandem haben, hafva mycket besvär med någon, mycket förtret af någon; das hat keine –, det har ingen fara, det har ingen nöd; mit genauer –, med möda, knappast, som nogast; ohne – klagen, klaga utan orsak; – thun, von Nöthen sein, vara af nöden; behöfvas; das thut mir –, jag behöfver det; – kennt kein Gebot, (*ordspr.*) nöden har ingen lag; – lehrt beten, (*ordspr.*) nöden drifver hunden i band; aus der – eine Tugend machen, göra af nöden en dygd; – bricht Eisen, (*ordspr.*) nöden söker råd; die schwere –, fallandesjuka. **-adresse**, die, nödadress, nödfallsadress. **-anker**, der, nödankare. **-arbeit**, die, arbete, som påtages för nöds skull. **-auswurf**, der, utkastning af gods och varor i sjönöd, strandvrak. **-band**, das, fjetter, kedja. **-bau**, der, byggning, uppförd för nöds skull. **-behelf**, der, nödhjelp, nödfallsmedel, undflykt. **-brüchig**, *a.* (*bergv.*) eine Stufe – machen, sönderslå en malmstuff för att undersöka dess innehåll. **-brunnen**, der, nödbrunn, brunn som öppnas blott i nödfall. **-damm**, der, dämning, som anlägges så länge tills hufvuddämningen blir färdig. **-dienst**, der, tjenst i nöden: extra dagsverke när nöden så fordrar. **-drang**, der, nödtvång, nöd, brist; trångmål. **-dringend**, *a.* trängande, tryckande, som ej tål uppskof. **-durft**, die, nödtorft, behof, tarf. **-dürftig**, *a.* nödtorftig, torftig, torflig, behöfvande; knappt, tillräklig; sein -es Auskommen haben, hafva sin nödtorft. **-dürftigkeit**, die, torftighet, fattigdom, armod. **-eimer**, der, brandämbar. **-erbe**, der, den som utan trängande nöd ej kan förbigås i arf; äfv.: en, som göres till arfving i stället för en annan mera berättigad. **-erbschaft**, die, den delen af ett arf, som man är tvungen att lemna åt sina anhöriga. **-fall**, der, nödfall. **-frist**, die, sista terminen som man är tvungen att afvakta. **-gedrungen**, *a.* nödtvungen, nödsakad, nödträngd, tvungen. **-gedrungenheit**, die, nödvändighet, nödtvång. **-gericht**, das, kriminaldomstol. **-geschrei**, das, nödrop. **-gording**, der, (*sjöt.*) nödgårding. **-hafen**, der, nödhamn. **-helfer**, der, hjelpare i nöden. **-hülfe**, die, nödhjelp, hjelp i nöd. **-jahr**, das, missväxtår. **-klage**, die, (*lagt.*) klagan öfver uppenbart våld, i synn. öfver våldtägt. **-leidend**, *a.* nödlidande, nödställd. **-lüge**, die, osanning i god afsigt, nödlögn, nödfallsosanning. **-nagel**, der, (*fig.*) nödhjelp. **-peinlich**, *a.* kriminal. **-pfennig**, der, sparpenning, som tillgripes i nöden. **-recht**, das, rättighet att klaga öfver lidet öfvervåld, i synn. våldtägt; rättighet, till hvars utöfvande någon tvingas ell. kan tvingas. **-reif**, *a.* brådmogen. **-ruf**, der, nödrop. **-sache**, die, nödfall; äfv.: laga förfall. **-schuß**, der, nödskott. **-signal**, das, nödsignal. **-stall**, der, nödspilta, skospilta, pråm. **-stand**, der, beträngdt tillstånd, trångmål. **-talje**, die, (*sjöt.*) nödtalja. **-taufe**, die, nöddop. **-theil**, der, laglig arflott. **-thür**, die, dörr som öppnas blott i nödfall. **-wachs**, der, utskottsvax. **-wehr**, die, nödvärn. **-wendig**, *a.* nödvändig; oundgänglig. **-wendigkeit**, die, nödighet, nödvändighet; ohne –, i oträngdt mål. **-werk**, das, nödfallsverk. **-wort**, das, nödfallsord. **-zeichen**, das, nödsignal. **-zeuge**, der, nödvittne. **-zucht**, die, våldtägt. **-züchtigen**, *v. a.* våldtaga. **-züchtigung**, die, våldtagande, kränkning. **-zwang**, der, nödvändighet, trug; våldtägt.

Nöthig, *a. & av.* nödig, nödvändig; Etwas – haben, vara nödig om något, behöfva något, hafva något af nöden.

Nöthigen, *v. a.* nödga, tvinga; bedja, bjuda; genöthigt werden, nödgas, nödsakas.

Nöthigen, das, nödgande; bedjande, bjudning.

Nöthigkeit, die, nödighet, nödvändighet.

Nöthigung, die, nödgande, tvång; bjudning; våldtagande.

Notificiren, *v. a.* kungöra.

Notiren, *v. a.* notera, anmärka, anteckna.

Notiz, die, (*pl.* -en) notis; underrättelse; von Etwas – nehmen, taga notis af något. **-buch**, das, minnesbok, plånbok.

Notorisch, *a.* notorisk, allmänt bekant.

Novelle, die, (*pl.* -n) novell.

November, der, November.

Nu, das, nu, ögonblick; in einem –, i ett nu, i ett ögonblick.

Nüchtern, *a.* på fastande mage, nykter, måttlig, tarflig; ein -er Einfall, ett osmakligt, platt infall.

Nüchternheit, die, fastande; nykterhet, måttlighet, tarflighet.

Nücke, die, (*pl.* -n) nyck.

Nudel, die, (*pl.* -n) nudelgryn (en sort makrongryn); Nudeln, *pl.* nudlar. **-bret**, das, mangelbräde. **-holz**, das, kafle att kafla ut deg till nudelgryn. **-suppe**, die, nudelgrynsoppa. **-teig**, der, nudelgryndeg. [deg ell. klimpar.

Nudeln, *v. a.* stoppa, göda med

Null, *a.* noll; – und nichtig, af noll och intet värde; für – und nichtig erklären, förklara för noll.

Null, die, (*pl.* -en) noll, nolla; eine –, en nolla (äfv. *fig.*).

Numeriren, *v. a.* numrera, förse med nummer; räkna.

Numerisch, *a.* numerisk.

Numismatik, die, myntvetenskap, myntkunskap.

Numismatiker, der, (*pl.* –) myntkännare.

Nummer, die, (*pl.* -n) nummer; numero; tal, antal; (*fig.*) eine gute – bei Jemandem haben, stå i ynnest hos någon; eine – in der Lotterie, en numra på lotteriet. **-eisen**, das, jern, hvarmed nummern slås in i något.

Nun, *av. & conj.* nu, för det närvarande; alltså. – *intj.* nå, må göra, välan; von – an, ifrån denna stund, hädanefter; je –, välan; – gut! nu väl! [tiden.

Nunmehr, *av.* numera, nu för

Nunmehrig, *a.* nuvarande.

Nuntius, der, påfligt sändebud.

Nur, *av.* nyss, nu först. – *conj.* endast, allenast, blott, bara, intet mer än; man; wenn –, så framt, ifall, med vilkor att, allenast att;

nicht nur, sondern auch, icke allenast, utan också; geh – hin! gå man på!
Nuß, die, (*pl.* **Nüsse**) nöt; Nüsse knacken, knäcka nötter; taube Nüsse, tomma nötter; eine – mit Jemandem zu knacken haben, (*fig.*) hafva något otalt med hvarandra; das ist eine harte –, (*fig.*) det är en hård nöt att bita på. **-baum, der,** nötträd. **-braun,** *a.* nötbrun, valnötfärgad. **-farbe, die,** nötfärg. **-farben,** *a.* nötfärgad, nötbrun. **-häher, der,** nötknäcka, väcka (fågel). **-kern, der,** nötkärna. **-knacker, der** nötknäppa. **-schale, die,** (grön) nötfnas; (hårdt) nötskal.
Nüster, die, (*pl.* -n) näsborre.
Nustergat, das, (*sjöt.*) våghål.
Nuth, die, (*pl.* -en) nåt, urhålkning för en fals. **-hobel, der,** nåthyfvel.
Nutsch, der, (*pl.* -e) napp, snut.
Nutschen, *v. n.* suga, insupa; insuga.
Nütz, Nütze, *a.* tjenlig, duglig; nichts –, oduglig, onyttig.
Nutzanwendung, die, tillämpning. [indrägtig.
Nutzbar, *a.* nyttig, gagnelig,
Nutzbarkeit, die, nyttighet, gagnelighet.
Nutzen, der, nyttjande, begagnande, bruk; nytta, gagn, fördel, verkan, vinst; zum – gereichen, lända till gagn; – ziehen, draga nytta; das ist von keinem –, det är af ingen nytta.
Nutzen, Nützen, *v. a.* nyttja, bruka, begagna; använda. – *v. n.* gagna, vara nyttig, fördelaktig, indrägtig; duga till; kasta af sig, gifva i inkomst; zu Etwas –, gagna ell. tjena till något; wozu nützt das? hvartill gagnar det? was nützt es ihm? hvad gagnar det honom?
Nutzholz, das, byggningsvirke, redskapsvirke, ämnesved.
Nützlich, *a.* & *av.* nyttig, brukbar, gagnande, gagnelig; eine –e Thätigkeit, en gagnande verksamhet. [nelighet.
Nützlichkeit, die, nyttighet, gag-
Nutzlos, *a.* onyttig, utan nytta.
Nutznießer, der, (*pl.* –) den som blott har nyttjande rätten.
Nutznießung, die, nyttjande rätt.
Nutzung, die, åtnjutande, nyttjande; bruk, nytta och inkomst af något; nyttjande rätt; die – eines Gutes, afkastningen af ett gods; Nutzungen, *pl.* inkomster.
Nymphe, die, (*pl.* -n) nymf; äfv.: en art trollslända; (*anat.*) die Nymphen, nymferna, de små blygdläpparne hos qvinnan.
Nymphenhaft, *a.* nymflik.

O.

O, o, das, ett O, o, femtonde bokstafven i alfabetet; **der O-Laut,** o-ljudet.

O! *intj.* o! hå! åh! o, welche Lust! o, hvilken fröjd! o nein! o nej! o ja! o ja!
Oase, die, (*pl.* -n) oas.
Ob, *conj.* om; als –, likasom; ich frage, – das wahr ist, jag frågar om det är sannt.
Ob, *praep.* (med *genit.*) för, öfver, vid; es grauet mir ob des Jammers, jag ryser för den jammer.
Obacht, die, akt, aktsamhet, omvårdnad, vård, försvar; Etwas in – nehmen, gifva akt på något; aus der – lassen, vårdslösa, släppa undan ögonen; die göttliche –, Guds försyn.
Obbemeldet, *a.* förbemäldt, omförmäldt.
Obdach, das, tak, skjul öfver något; herberge, qvarter, skygd; ein – finden, få tak öfver hufvudet, finna ett skjul; Jemandem – gewähren, gifva någon herberge.
Obelisk, der, (*pl.* -en) obelisk.
Oben, *av.* ofvan; ofvanpå; ofvanför, uppe; – erwähnt, ofvan nämd; – ab, från ofvan; – an, ofvan till, öfverst, främst; von – an, uppifrån; – auf, ofvanpå; –drein, utomdess; ännu dertill, på köpet; da –, dort –, der uppe; von – her, uppifrån, ifrån ofvan; nach – zu, ofvan till; von – herab, ofvan efter, ofvan ifrån, uppifrån ned; –hin, i hast, flygtigt, lösligen, vårdslös; –hin besehen, se flygtigt på; –hin lesen, läsa flygtigt, genomögna; – hinaus, som kommer fram från ofvan; (*fig.*) – hinaus wollen, hafva stora förslager; siehe –, se ofvan.
Ober, *a.* öfre, öfra, ypperligare, öfverlägsen; öfver.
Oberacht, die, bannlysning utslungit af kejsaren.
Oberadmiral, der, öfveramiral.
Oberälteste, der, (*pl.* -n) ålderman.
Oberamt, das, öfveramtmansrätt ell. fögderi. **-mann, der,** öfveramtman.
Oberappellationsgericht, das, (*pl.* -e) öfversta vädjemålsdomstol.
Oberarm, der, öfverarm, öfra delen af armen emellan axeln och armbågen.
Oberärmel, der, (*pl.* –) öfverärm.
Oberarzt, der, (*pl.* -ärzte) öfverläkare.
Oberaufseher, der, öfveruppsyningsman, öfverintendent. **-amt, das,** öfverstyrelse, öfverintendentur. [öfverinseende.
Oberaufsicht, die, öfveruppsigt,
Oberbalken, der, ofvanbjelke.
Oberbau, der, öfverbyggnad.
Oberbauch, der, öfra delen af buken; (*linv.*) bommen hvarpå ketten uppvindas.
Oberbefehl, der, öfverbefäl, öfverkommando. **-shaber, der,** öfverbefälhafvare.
Oberbein, das, benväxt.
Oberberg-amt, das, öfversta bergkollegium. **-hauptmann, der,** öfverbergshauptman, öfverbergsmästare. **-rath, der,** öfverbergsråd. [täcke.
Oberbett, das, öfverdyna, säng-
Oberbeute, die, öfra hälften af en bistock.
Oberblatt, das, öfra bladet; äfv.: en del af ryggstycket på ett seldon.
Oberblinde, die, öfversta seglet på bogsprötet.
Oberboden, der, öfre loft, vind.
Oberbotmäßigkeit, die, herravälde. [bramsegel.
Oberbramsegel, das, bofven-
Oberbramstange, die, bofvenbramstång.
Oberdeck, das, öfverdäck; tak.
Oberdeutsch, *a.* öfvertysk, högtysk. **-land, das,** öfra Tyskland.
Obere, der, (*pl.* -n) öfverman, förman.
Obereigenthum, das, högsta ägande rätt till något.
Obereinnehmer, der, öfveruppbördsman.
Oberfeldherr, der, öfverfältherre, general en chef. [bryn.
Oberfläche, die, yta, bryn, öfver-
Oberflächlich, *a.* ytlig, löslig, ej grundlig, ej djup; flygtig.
Oberförster, der, öfveruppsyningsman öfver skogarna.
Oberforstmeister, der, öfverskogsvaktare, öfverjägmästare.
Obergebiß, das, tänderna i öfra käften.
Obergeneral, der, (*pl.* -e) öfvergeneral, general en chef.
Obergericht, das, öfverrätt, öfverdomstol. [våningen.
Obergeschoß, das, (*pl.* -e) öfra
Obergewalt, die, öfvervälde, högsta välde.
Obergewehr, das, öfvergevär.
Oberhalb, *praep.* (med. *genit.*) ofvanföre, öfver, i öfra delen; – des Gartens, ofvanför trädgården.
Oberhand, die, handlofve, handled, öfra delen af handen; företräde, försteg; öfverhand.
Oberhaupt, das, hufvudman, öfverherre; öfverhufvud.
Oberhaus, das, öfra våningen; öfverhuset (i engelska parlamente).
Oberhaut, die, den yttre huden ell. skinnet på ett djurs kropp; narf.
Oberhemd, das, öfverskjorta.
Oberherr, der, öfverherre, öfverman; envåldsherre.
Oberherrschaft, die, öfverherrskap, öfvervälde, högsta makten.
Oberhirt, der, öfverherde.
Oberhofgericht, das, öfverhofrätt.
Oberhofmarschall, der, öfverhofmarskalk. [mästare.
Oberhofmeister, der, öfverhof-
Oberhofprediger, der, öfverhofpredikant. [i hofrätten.
Oberhofrichter, der, ordförande
Oberholz, das, grof skog, storskog.
Oberhüttenmeister, der, öfvermasmästare.

Oberjägermeister, der, öfverjägmästare.

Oberkämmerei, die, en öfverkamrerares embete ell. embetsrum.

Oberkämmerer, der, öfverkamrerare, öfverkammerherre.

Oberkellermeister, der, öfverkällarmästare.

Oberkellner, der, öfverste källarsven, öfverste kypare ell. garçon på värdshus.

Oberkiefer, der, öfra käften.

Oberkirchenrath, der, öfverkyrkoråd, öfverkonsistorieråd.

Oberkleid, das, öfverklädning, öfverrock.

Oberknecht, der, husbondsdräng.

Oberkreuzbramsegel, das, bofvenkrydssegel.

Oberküchenmeister, der, öfverköksmästare. [ett land.

Oberland, das, öfra delen af

Oberländer, der, en som är född i ell. är ifrån ett högt beläget land; (i Holland:) ett slags fartyg på Rhen- och Maasfloderne.

Oberlandgericht, das, lagmansrätt.

Oberländisch, *a.* som är född ell. bor i den öfra delen af landet.

Oberlandrichter, der, lagman.

Oberlastig, *a.* som har för stor laddning, som är för mycket lastad (om skepp).

Oberlauf, der, öfversta däcket på ett skepp, öfverdäck.

Oberleder, das, öfverläder.

Oberleesegel, das, märsläsegel.

Oberlefze, die, öfverläpp; äfv.: det intryckta sneda fältet i öfra ändan af en spetsflöjt.

Oberlehens-fall, der, hemfall af ett län till högsta länsherren. **-herr, der,** öfverlänsherre.

Oberlehrer, der, öfverlärare.

Oberleib, der, öfverlif; bröst.

Oberleine, die, (*jagtt.*) hufvudlina på lappar och nät.

Oberlippe, die, öfverläpp, öfra läppen. [nant.

Oberlieutenant, der, öfverlöjt-

Obermann, der, öfverman.

Obermarschall, der, öfverstemarskalk.

Obermeister, der, ålderman; öfvermästare; äfv.: öfverkirurg på skepp. [munskänk.

Obermundschenk, der, öfver-

Oberofficier, der, öfverofficer.

Oberpfarrer, der, förste pastorn; pastor primarius.

Oberpfarrkirche, die, moderkyrka. [mästare.

Oberpostmeister, der, öfverpost-

Oberpriester, der, öfversteprest.

Oberrichter, der, öfverdomare.

Oberrinde, die, öfversta ell. yttersta barken ell. skorpan.

Oberrock, der, öfverrock, kapprock. [logism).

Obersatz, der, försats (i en syl-

Oberschatzmeister, der, öfverskattmästare.

Oberschenk, der, öfverste skänk, öfvermunskänk.

Oberschenkel, der, lårben.

Oberschlächtig, *a.* -schlächtiges Rad, öfverfallshjul (i ett vattenverk).

Oberschreiber, der, protonotarie.

Oberschwelle, die, öfra dörrträet.

Obersegel, das, öfversegel, toppsegel.

Oberseite, die, öfversida.

Obersitz, der, högre bänk ell. säte; (*fig.*) hederplats, högsäte.

Oberst, *a.* öfverst, högst; zu –, öfverst.

Oberst (Obrist), **der,** öfverste.

Oberstaatsanwalt, der, öfverordnad aktor i kriminelle saker; jemf. Staatsanwalt.

Oberstaatsgewalt, die, öfverherrskap, högsta välde, envälde.

Oberstadt, die, den öfre ell. högre liggande delen af en stad.

Oberstallmeister, der, öfverstallmästare.

Oberstatthalter, der, öfverståthållare. [träde.

Oberstelle, die, högsäte; före-

Obersteuermann, der, öfverstyrman.

Oberstimme, die, diskantstämma.

Oberstlieutenant, der, öfverstlöjtnant.

Oberstrich, der, apostrof.

Oberstwachtmeister, der, öfverstvaktmästare (militärisk charge).

Obertasse, die, kopp (till atskillnad från fat). [delen.

Obertheil, der, öfverdel, öfra

Oberthor, das, stadsport, som ligger i öfra delen af staden.

Oberverdeck, das, öfverdäck, öfverlopp. [myndare.

Obervormund, der, öfverför-

Obervorsteher, der, öfverföreståndare.

Oberwähnt, *a.* ofvannämd, förberörd. [delen.

Oberwärts, *av.* uppåt, i öfra

Oberwelt, die, denna verlden, detta lifvet (i motsats till det underjordiska lifvet).

Oberwind, der, sidovind; sunnanväder.

Oberwolle, die, rå, ruggig ull.

Oberwurf, der, (*jagtt.*) öfra käften på ett vildsvin.

Oberzahn, der, tand i öfra käken. [drag.

Oberzeug, das, öfvertyg, öfver-

Obgedacht, *a.* ofvannämd, förberörd, förbemäld; -er Maßen, som förbemäldt är, omförmäldt.

Obgleich, *conj.* ehuru, änskönt, fastän, oaktadt.

Obhut, die, vård, beskärm, skydd, beskydd; Gottes –, Guds omvårdnad.

Obig, *a.* ofvannämd, förberörd, förutnämd. [mål.

Object, das, objekt, ämne, före-

Objectiv, *a.* objektif. **-glas, das,** objektifglas.

Oblate, die, (*pl.* **-n**) oblat.

Oblei, die, lifsmedel och penningar, som skänkas till kloster och andeliga stiftelser.

Obliegen, *v. irr. n.* tillkomma, åligga; vinnlägga sig om, lägga sig på, idka, beflita sig om; das liegt mir ob, det åligger mig, det är min skyldighet; die Pflichten, die uns obliegen, de pligter, som åligga oss.

Obliegenheit, die, (*pl.* **-en**) åliggande, pligt, skyldighet.

Obligation, die, (*pl.* **-en**) förbindelse, skyldighet; skuldbref, obligation.

Obligatorisch, *a.* förpligtande, förbindande; -e Kraft, förbindande kraft.

Obligo, das, förpligtelse, förbindelse, skyldighet.

Obmacht, die, öfvervälde, öfverherrskap.

Obmann, der, öfverman, skiljoman, godman; uppsyningsman.

Oboe se **Hoboe.**

Obrigkeit, die, (*pl.* **-en**) öfverhet; magistrat, magistratspersoner.

Obrigkeitlich, *a.* hörande till öfverheten, öfverhets; -e Person, öfverhetsperson, magistratsperson; -er Befehl, befäl från öfverheten.

Obrist se **Oberst.**

Obschon, *conj.* ehuru, änskönt, fastän, oaktadt.

Obschweben, *v. n.* förestå, instunda; vara förhanden.

Obscön, *a.* obscen, otuktig, oanständig.

Obscönität, die, (*pl.* **-en**) obscenitet, okyskhet, otuktighet.

Obscur, *a.* mörk, otydlig; föga känd; gemen.

Obscurant, der, (*pl.* **-en**) obskurant, ljusets fiende.

Observanz, die, (*pl.* **-en**) observans, ärebevisning; uppmärksamhet, sorgfällighet; regel, bruk, vana.

Observatorium, das, (*pl.* **-ien**) observatorium, stjernkikeri.

Obsiegen, *v. n.* öfvervinna, segra. [nare.

Obsieger, der, (*pl.* **-**) segervin-

Obsorge, die, försorg, omsorg.

Obst, das, (*pl.* **-e**) frukt, trädfrukt. **-art, die,** fruktsort. **-bau, der,** fruktodling. **-baum, der,** fruktträd. **-darre, die,** fruktkölna. **-ernte, die,** fruktskörd, fruktbergning. **-frau, die,** fruktmånglerska, frukthandlerska. **-garten, der,** fruktträdgård. **-handel, der,** frukthandel. **-händler, der,** frukthandlare. **-händlerin, die,** frukthandlerska. **-jahr, das,** fruktår. **-kammer, die,** fruktkammare. **-keller, der,** fruktkällare. **-kelter, die,** fruktpress. **-kenner, der,** fruktkännare, pomolog. **-korb, der,** fruktkorg. **-kuchen, der,** fruktkaka. **-kunde, die,** pomologi. **-lese, die,** fruktskörd. **-markt,**

der, frukttorg, fruktmarknad. **-messer, das**, fruktknif. **-monat, der**, September. **-most, der**, fruktmust. **-mus, das**, fruktmos. **-reich**, *a.* fruktrik. **-saft, der**, fruktsaft. **-wein, der**, fruktvin, cider. **-werk, das**, frukter, trädfrukter. **-wurm, der**, fruktmask. **-zeit, die**, tid då frukt blir mogen ell. bergas, frukttid.

Obstakel, das, (*pl.* -) hinder, motstånd. [sträfvig, envis.

Obstinat, *a.* halsstarrig, gen-

Obwalten, *v. n.* vara förhanden, finnas, vara å färde, tillstunda; vara rådande, vara herrskande; aus -en Ursachen, utaf förhanden varande anledningar; sein eigenes Interesse waltet dabei ob, hans egen fördel är här med i spelet.

Obwohl, *conj.* ehuru, änskönt, fastän, oaktadt.

Obzwar, *conj.* ehuru, änskönt, fastän, oaktadt. [haf.

Ocean, der, (*pl.* -e) ocean, verlds-

Occident, der, occident, vester, vestan; solens nedgång; vesterlanden.

Occidentalisch, *a.* occidentalisk, vestlig, vesterländsk.

Ocher, der, ockra, kyllerfärg. **-gelb**, *a.* kyllerfärgad.

Ochs, der, (*pl.* **-en**) oxe; die -en hinter den Pflug spannen, spänna hästarne bakefter vagnen, börja en sak bakfram.

Ochsen, *v. n.* (*vulg.*) träla, göra svårt arbete; studera.

Ochsen-auge, das, oxöga. **-bauer, der**, bonde, som i stället för hästar håller endast oxar. **-beutel, der**, (*bot.*) blåstarr. **-blase, die**, oxblåsa. **-braten, der**, oxstek. **-bremse, die**, stingfluga. **-darm, der**, en slangsnäcka, serpula arenaria. **-dumm**, *a.* oxaktig, dum som en oxe. **-fleisch, das**, oxkött. **-frosch, der**, oxgroda, en amerikansk grodart. **-galle, die**, oxgalle. **-haft**, *a.* oxaktig, grof, plump, dum som en oxe, fäaktig. **-haftigkeit, die**, oxaktighet, plumphet, dumhet, fäaktighet. **-handel, der**, oxhandel. **-händler, der**, oxhandlare. **-haut, die**, oxhud. **-hirt, der**, oxherde, oxvallhjon. **-horn, das**, oxhorn. **-huf, der**, oxklöf. **-hüter, der**, oxvaktare, oxherde. **-knecht, der**, oxdräng. **-kopf, der**, oxhufvud; dumhufvud. **-leder, das**, oxläder. **-markt, der**, oxmarknad, oxtorg. **-mäßig**, *a.* oxaktig, fäaktig. **-maul, das**, oxmule. **-mist, der**, oxspillning. **-monat, der**, oktober månad. **-post, die**, (*fig.*) långsam gång. **-spath, der**, oxspatt bak i knäet på hästar. **-stall, der**, oxstall, oxhus. **-treiber, der**, oxdrifvare, oxfösare. **-ziemer, der**, tjurpes, oxpes, karbas. **-zunge, die**, oxtunga.

Octant, der, (*pl.* **-en**) oktant.

Octav, das, oktav, oktavformat. **-band, der**, oktavband. **-flöte, die**, flagelet, oktavflöjt, piccoloflöjt. **-format, das**, oktavformat. [tav.

Octave, die, (*pl.* **-n**) (*musik.*) ok-

October, der, Oktober, oktober månad.

Octroy, die, oktroj, öppet bref, privilegium. [vilja.

Octroyiren, *v. a.* oktrojera, be-

Oculiren, *v. a.* okulera, ympa.

Oculirmesser, das, okulerknif.

Oculist, der, (*pl.* **-en**) okulist, ögonläkare.

Ode, die, (*pl.* **-n**) ode, qväde.

Oede, *a.* öde, obebodd, obrukad, ouppodlad, ödslig, ödelagd.

Oede, die, (*pl.* **-n**) öken, ödemark, tomhet; ödslighet, ödesmål, ensamhet.

Odem se **Athem**.

Oder, *conj.* eller; annars.

Odermennig, der, åkermönja.

Ofen, der, (*pl.* **Oefen**) ugn; kakelugn; krutkammare, minkammare; den - heizen, elda ugnen; immer hinter dem - hocken, alltid sitta bak ugnen. **-auge, das**, öga ell. öppning framtill i masugnar, som öppnas, när den flytande malmen skall rinna ut ell. aftappas. **-bank, die**, bänk vid ell. bakom kakelugnen. **-besen, der**, ugnssopa. **-blech, das**, ugnslock, ugnslucka, spjell. **-bruch, der**, ugnsgods. **-gabel, die**, eldgaffel, ugnsraka. **-geräth, das**, ugnsredskap. **-gestübe, das**, stybbe, som brytes ur en smälthytta ell. härd. **-heizer, der**, fyrbrytare, kalfaktor. **-krücke, die**, ugnsraka. **-lack, der**, röklack, rökstänger. **-loch, das**, ugnshål, öppning i ugnar. **-meister, der**, masmästare. **-platte, die**, jernplåt till en jernugn; äfv.: jernplåt på härden i en ugn. **-rohr, das**, kakelugnsrör, kakelugnspipa. **-röhre, die**, spisrör, spjellrör; äfv.: nisch i en kakelugn. **-rost, der**, halster. **-ruß, der**, ugnssot. **-schacht, der**, (*hyttv.*) ugnspipa. **-schaufel, die**, ugnsspade, ugnsskyffel. **-schirm, der**, ugnskärm, eldskärm. **-setzer, der**, kakelugnsmakare. **-stock, der**, ringmur, gråstensmur vid masugnar, som omgifver pipmuren. **-thür, die**, ugnslucka, dörr för en ugn. **-wisch, der**, ugnssopa, ugnsqvast. **-wölbung, die**, ugnshvalf. **-zins, der**, penningar, som betalas för rättigheten att anlägga en bakugn, tegelugn etc. ell. för friheten att få bruka en annans bakugn.

Offen, *a.* öppen; aftäckt, obetäckt, blottad; ostängd; öppen, blott och bar; die -e See, öppna sjön; ein -er Ort, en öppen, en obefäst ort; eine -e Wunde, ett öppet sår; -e Tafel halten, hålla öppen taffel; ein -er Kopf, ett qvickt hufvud; -er Leib, öppet lif; eine -e Miene, ett öppen min; - reden, tala uppriktigt; - stehen, stå öppen, vara ostängd (om dörr, fönster etc.); die Thür - lassen, lemna dörren öppen; mit -en Armen empfangen, emottaga med öppna armar. **-bar**, *a.* uppenbar, påtaglig, öppendaglig, ögonskenlig; allmänt bekant, tydlig; publik, kunbar, offentlig. **-baren**, *v. a.* uppenbara, gifva tillkänna; upptäcka, yppa; göra allmän; ein Geheimniß -, upptäcka en hemlighet. **-barung, die**, uppenbarande; upptäckande; yppande; uppenbarelse; die - Johannis, Uppenbarelseboken; die göttliche -, Guds uppenbarelse, den heliga skrift. **-heit, die**, öppenhet, öppenhjertighet, frimodighet. **-herzig**, *a.* öppenhjertig, oförbehållsam, ofortäckt, uppriktig, frimodig, rätt fram. **-herzigkeit, die**, öppenhjertighet, öppenhet, uppriktighet, frimodighet. **-kundig**, *a.* allmänt bekant, verldskunnig, uppenbar. **-kundigkeit, die**, namnkunnighet, verldskunnighet, påtaglighet.

Offensiv, *a.* angripande; ärerörlig, förarglig.

Oeffentlich, *a.* offentlig, publik.

Oeffentlichkeit, die, offentlighet.

Offeriren, *v. a.* tillbjuda, bjuda på; föreslå.

Offerte, die, (*pl.* **-n**) offert, tillbud, anbud.

Officiant, der, (*pl.* **-en**) officiant, tjenstgörande.

Officiell, *a. & av.* officiel, formlig; på embetets vägnar.

Officier, der, (*pl.* **-e**) officer, officerare.

Officin, die, (*pl.* **-en**) officin, verkstad, ställe der vissa arbeten i myckenhet förfärdigas; - eines Buchdruckers, boktryckeri; - eines Apothekers, apotek.

Officinal, Officinell, *a.* som tillredes på apoteken.

Oeffnen, *v. a.* öppna; yppa; anatomisera; befria ifrån förstoppning ell. stockning; das Fenster -, öppna fönstret; einen Brief -, öppna ett bref; die Augen -, öppna ögonen; Jemandem sein Herz -, yppa sitt hjerta för någon; das hat ihm den Weg dazu geöffnet, det har banat honom vägen dertill; der Himmel öffnet sich, det klarnar.

Oeffnung, die, (*pl.* **-en**) öppnande, öppning; yppande; anatomisering; afföring; eine - in der Mauer, en öppning i mur; die - einer Leiche, öppningen af ett lik; keine - haben, vara förstoppad.

Oft, *av.* ofta, många gånger, mången gång; sehr -, som oftast.

Oefter, Oftmalig, *a.* oftare, som sker ofta, som ofta återkommer, återupprepad.

Oefters, Oftmals, *av.* oftare, många gånger, som oftast.

Oheim (Ohm), der, (*pl.* **-e**) onkel, farbror, morbror. **-schaft**, die, farbrorskap; slägtingar, anhörige. [(*pl.* **-n**) åm, fat.

Ohm, das, (*pl.* **-e**), **Ohme, die**,

Ohnblatt, das, (*bot.*) tandört, lungört.

Ohne, *praep.* utan, förutan; keine Freude – Leid, ingen glädje utan sorg; – Verzug, utan dröjsmål, ofördröjligen; das ist nicht –, det är icke utan; – daß, utan att; – zu wissen, utan att veta.

Ohnedem, Ohnedies, Ohnehin, *av.* hvarförutom, dessutom.

Ohnerachtet, Ohngeachtet, *av.* oaktadt, oansedt, fastän.

Ohngefähr se **Ungefähr.**

Ohnlängst, *av.* nyligen, icke länge sedan.

Ohn-macht, die, (*pl.* -en) vanmakt, maktlöshet, svaghet; vanmakt, dåning, svimning; in – fallen, dåna, falla i vanmakt. **-mächtig,** *a.* vanmäktig, kraftlös; bortdånad; – werden, dåna, svimma, falla i vanmakt.

Ohnschattig, *a.* skugglös, utan skugga (säges om de folkslag, som middagstiden hafva solen i zenit och således ingen skugga).

Ohr, das, (*pl.* -en) öra; hörsel; gehör; handtag, grepe, öra på kärl; (Eselsohr) hundöra, veck (i en bok); Jemandem Etwas ins – sagen, hviska en något i örat; ein leises – haben, hafva skarp hörsel; zu -en kommen, komma till öron, få höra, få veta; die -en klingen mir, det ringer i öronen på mig; sich hinter den -en kratzen, klå sig bakom örat; sich Etwas hinter die -en schreiben, lägga något på minnet; er hat es hinter den -en, han har en räf bakom öronen, han är bakslug; die -en einziehen, (*fig.*) draga öronen åt sig; die -en hängen lassen, sloka öronen', vara försagd; die -en spitzen, spetsa öronen; Jemandem einen Floh ins – setzen, skaffa en myror i hufvudet; er hat kein – dafür, han vill ej höra på det örat; er hat kein – für die Musik, han har intet öra för musik; einer Sache sein – leihen, låna sitt öra till en sak; ich bin ganz –, jag är helt och hållet öra; ein geneigtes – finden, finna villigt öra; tauben -en predigen, predika för döfva öron; zu dem einen -e hinein, zu dem andern wieder hinaus, in genom ena örat och ut genom det andra; Jemandem die -en warm machen, göra någon het om öronen; bis über die -en in Schulden stecken, vara i skuld upp öfver öronen, vara fördjupad i skuld; Jemanden hinter die -en schlagen, slå någon vid örat; noch nicht hinter den -en trocken sein, icke vara torr bakom öronen. **-baumel, die,** örhänge. **-bohrer, der,** örmask, tvestjert. **-engel, der,** (*bot.*) manskraftsört. **-eule, die,** hornuggla, stenuggla. **-feige, die,** örfil; -n werth, örfiltäck. **-feigen,** *v. a.* örfila. **-finger, der,** lillfinger. **-flügel, der,** örvinge, den öfre utstående delen af örat. **-gehänge, -glöckchen, das,** örhänge. **-kissen, das,** örngott. **-kneiper, der,** örmask. **-lamm, das,** (*sjöt.*) befaren matros. **-läppchen, das,** örlapp, örsnipp, örtipp. **-leiste, die,** hufvuddelen af det stora öronbrosket; die äußere –, helix; die innere –, anthelix. **-loch, das,** öröppning; örhål. **-löffel, der,** örslef. **-muschel, die,** mussla med öra, concha aurita; äfv.: hela den inre musselformiga delen af örat; äfv.: klöfskalsnäcka, anomia aurita. **-ring, der,** örring. **-spritze, die,** örspruta. **-trommel, die,** örhinna, örtrumma. **-werk, das,** (*fortif.*) orillon; rund utbyggnad på sidan af bastioner. **-wurm, der,** örmask, tvestjert. **-zipfel, der,** örlapp, örtipp, örsnipp.

Oehr, das, (*pl.* -e) handtag, grepe, öra (på kärl); öga (på en nål); ögla; hyska.

Oehren, *v. a.* påsätta grepe, öra, ögla etc.; ein schön geöhrtes Pferd, en häst med vackra öron.

Ohren-beichte, die, hemligt skriftemål, öronbikt. **-bläser, der,** örontasslare, lismare. **-bläserei, die,** örontasslande, lismeri. **-brausen, das,** öronsusning. **-diener, der,** smickrare, lismare. **-drüse, die,** örkörtel, örmandel. **-fluß, der,** öronfluss. **-gang, der,** hörselgång, örgång. **-gehenk, das,** örhänge. **-geschwür, das,** öronböld. **-höhle, die,** det inre ihåliga rummet i örat. **-käfer, der,** lökspröt. **-kitzel, der,** nyfikenhet efter nyheter. **-klingen, das,** ringning i öronen. **-kneiper, der,** örmask. **-knorpel, der,** örbrosk. **-krankheit, die,** örsjukdom. **-morchel, die,** murkla. **-räumer, der,** örslef. **-sausen, das,** öronsusning. **-schmalz, das,** örvax. **-schmerz, der,** örvärk, öronsprång. **-trappe, die,** ett slags trapp (en fågel). **-zeuge, der,** åhöra vittne. **-zwang, der,** örvärk, öronsprång.

Oehrling, der, (*pl.* -e) örmask, tvestjert.

Oker se **Ocher.**

Oekonom, der, (*pl.* -en) ekonom, hushållare; landtmann, landtbrukare.

Oekonomie, die, ekonomi, hushållning, hushållsaktighet, sparsamhet; landtbruk, jordbruk; die – erlernen, lära landtbruket.

Oekonomisch, *a.* ekonomisk, hushållsaktig.

Oel, das, (*pl.* -e) olja; mit – besudeln, olja ned; – schlagen, pressa olja; in – malen, måla i olja; – ins Feuer gießen, (*fig.*) gjuta olja på elden. **-baum, der,** olivträd, oljeträd. **-beere, die,** oliv. **-berg, der,** oljeberg. **-bild, das,** oljemålning. **-blase, die,** panna att koka olja ell. fernissa uti. **-blatt, das,** blad ell löf af olivträd. **-farbe, die,** oljefärg. **-flasche, die,** oljeflaska, oljekruka. **-fleck, der,** oljefläck. **-garten, der,** olivegård, oljeberg. **-gemälde, das,** oljemålning. **-götze, der,** träbeläte. **-handel, der,** oljehandel. **-händler, der,** oljehandlare. **-kelter, der,** oljepress. **-krug, der,** oljekruka. **-kuchen, der,** oljkaka. **-lampe, die,** oljelampa. **-malerei, die,** oljemålning. **-mühle, die,** oljeqvarn, oljeslagari. **-müller, der,** oljeslagare. **-nuß, die,** purgernöt, **-presse, die,** oljepress. **-ruß, der,** lamprök (en färg). **-same, der,** oljefrö, roffrö. **-schläger, der,** oljeslagare. **-seife, die,** hvit såpa. **-stampfe, die,** oljestamp; oljeqvarn. **-stein, der,** oljesten. **-zucker, der,** oljsocker. **-zweig, der,** olivqvist, oljeqvist.

Oleander, der, oleander, lagerbärsträd.

Oelen, *v. a.* olja, smörja med olja.

Oeler, der, en som smörjer in [med olja.

Oelicht, *a.* oljaktig, som liknar olja.

Oelig, *a.* oljig, oljaktig; som innehåller olja, oljblandad; nedsmord med olja.

Oligarchie, die, fåvälde.

Olive, die, oliv.

Oliven-baum, der, olivträd, **-ernte, die,** olivskörd. **-farbe, die,** olivfärg. **-farbig,** *a.* olivfärgad, **-grün,** *a.* olivfärgad, olivgrön. **-holz, das,** olivträ. **-öl, das,** olivolja. **-wald, der,** olivskog.

Oelung, die, oljande; die letzte –, sista smörjelsen.

Olymp, der, Olympen, gudasäte; berget Olympus.

Olympisch, *a.* olympisk, himmelsk.

Omen, das, (*pl.* Omina) omen, [förbetydelse.

Ominös, *a.* förebådande, bebådande intet godt.

Onanie, die, sjelfbefläckelse.

Onkel se **Oheim.**

Onyx, Onyxstein, der, onyx, onyxsten.

Opal, der, (*pl.* -e) opal.

Oper, die, (*pl.* -n) opera, sångskådespel. **-ngucker, der,** operakikare, operlorgnett. **-nhaus, das,** operahus. **-nsänger, der,** operasångare. **-nsängerin, die,** operasångerska.

Operation, die, operation. **-splan, der,** operationsplan.

Operiren, *v. a.* operera.

Operment, das, operment, auripigment, gul arsenik.

Opfer, das, (*pl.* –) offer; ein – bringen, hembära ett offer; Jemandem Etwas zum – bringen, göra någon offer af något. **-altar, der,** offeraltare. **-becher, der,** offerbägare. **-becken, das,** offerbäcken. **-beil, das,** offerbila. **-blut, das,** offerblod. **-fest, das,** offerhögtid. **-flamme, die,** offerlåga. **-fleisch, das,** offerkött. **-geld, das,** offerpenningar. **-geschirr, das,** offerkärl. **-guß, der,** drickoffer, libation. **-kasten, der,** offerkista.

-kuchen, der, offerkaka. -mahl, das, offermåltid. -mann, der, klockare. -pfennig, der, offerpenning. -priester, der, offerprest. -schale, die, offerskål, hvari offerdjurens blod upphämtades. -stätte, die, offerställe. -stock, der, offerbössa. -tag, der, offerdag. -thier, das, offerdjur, slagtoffer. -tod, der, offerdöd. -wein, der, offervin.

Opfern, *v. a.* offra, uppoffra; sich –, offra sig. [offring.

Opferung, die, offer; offrande;

Opiat, das, opiat (läkedom med opium uti).

Opium, das, opium, vallmosaft.

Opossum, das, (*pl.* -s) opossum, mindre amerikanska pungråttan.

Opponent, der, (*pl.* -en) opponent, motståndare.

Opposition, die, motstånd, belägenhet midtemot; stridighet.

Optik, die, optiken.

Optiker, der, (*pl.* –) optikus.

Optisch, *a.* optisk.

Orakel, das, (*pl.* –) orakel, gudasvar. -spruch, der, orakel.

Orange, die, (*pl.* –) pomerans. -baum, der, pomeransträd. -blüthe, die, pomeransblomma. -farbe, die, orangefärg. -farben, -gelb, *a.* pomeransfärgad, brandgul. [drifhus.

Orangerie, die, (*pl.* -n) orangeri,

Orangutang, der, (*pl.* -s) skogsmenniska, ett slags apa.

Oratorisch, *a.* oratorisk.

Orchester, das, orkester.

Ordalien, *pl.* ordel, ordalier, oskuldsprof; jernbörd.

Orden, der, (*pl.* –) orden, ordensband, ordenstecken; einen – tragen, bära ordenstecken.

Ordens-alter, das, ålder, som fordras för att kunna upptagas i en orden. -band, das, ordensband. -bruder, der, ordensbroder. -capitel, das, ordenskapitel. -geistliche, der, prest, som är upptagen i någon viss orden. -geistlichkeit, die, de andelige, som äro af någon inom den Romerska kyrkan bruklig orden. -gelübde, das, ordenslöfte. -genosse, der, -mitglied, das, medlem af en orden. -herold, der, ordenshärold. -kanzler, der, ordenskansler. -kette, die, ordenskedja. -kleid, das, ordensdrägt. -kreuz, das, ordenskors. -meister, der, ordensmästare. -regel, die, ordensregel, ordensstadga. -ritter, der, ordensriddare. -schwester, die, ordenssyster; nunna. -stern, der, ordensstjerna. -tracht, die, ordensdrägt. -zeichen, das, ordenstecken.

Ordentlich, *a.* ordentlig, stadig, jemn; rätt, laglig; ordinär, vanlig.

Order, die, (*pl.* -s) order, befallning; ich habe gemessene – dazu, jag har stränga ordres, befallning dertill.

Ordination, die, (*pl.* -en) föreskrift; prestvigning.

Ordiniren, *v. a.* ordinera, befalla, anordna, föreskrifva; prestviga.

Ordnen, *v. a.* ordna, sätta i ordning, bringa i lag; anordna; förordna, föreskrifva, stadga.

Ordnung, die, (*pl.* -en) ordning; iordningställande, ordning; tur; skick; stadga, föreskrift, lag; klass; in – bringen, bringa i lag, laga i ordning; in – halten, hålla vid lag; sich an keine bestimmte – binden, ej binda sig vid vissa reglor. -sliebe, die, ordentlighet, ordningskärlek. -slos, *a.* utan ordning, oordentlig. -smäßig, *a.* efter ell. enligt ordning ell. förordning. -ssinn, der, ordningsanda, ordningssinne. -swidrig, *a.* ordningsstridig, oordentlig. -szahl, die, (*gramm.*) ordningstal.

Ordonanz, die, (*pl.* -en) ordonnans. -officier, der, ordonnansofficer. [(fisk) guldfisk.

Orf, der, (*pl.* -e) guldmålare,

Organ, das, (*pl.* -e) organ, verktyg, röst; person, genom hvilken man uträttar ell. låter säga något.

Organisation, die, organisation, organisering, sammansättning, bildande.

Organisch, *a.* organisk, försedd med organer; ein -er Fehler, ett organiskt fel.

Organisiren, *v. a.* organisera, inrätta med organer; inrätta, sätta i gång, sätta i ordning, sammansätta, bilda.

Organismus, der, (*pl.* -men) organism, organisk sammansättning. [lare.

Organist, der, organist, orgspe-

Organsinseide, die, organsinsilke, tvinnadt silke.

Orgel, die, (*pl.* -n) orgel, orgor, orgverk; die – spielen, auf der – spielen, spela på orgor. -bälge, *pl.* orgelbelgar. -bau, der, orgelbyggnad. -bauer, der, orgelbyggare. -chor, der, orgelläktare. -gehäuse, das, orgverk; positiv. -kasten, der, rummet, som innesluter orgpiporna. -pfeife, die, orgpipa. -punct, der, orgelpunkt. -register, das, -zug, der, register ell. stämma i orgverk. -treter, der, orgtrampare. -stimme, die, orgstämma. -werk, das, orgverk, orgor. -wolf, der, fel på orgor när två pipor tillika låta höra en dissonanston.

Orgeln, *v. n.* spela på orgor.

Orgien, *pl.* orgier, bacchanalier, fråsseri.

Orient, der, Orient, Öster, Österland. [ländare.

Orientale, der, (*pl.* -n) öster-

Orientalisch, *a.* orientalisk, österländsk.

Orientiren, *v. n.* ställa i öster och vester, i riktigt väderstreck; sich –, orientera sig, finna väderstrecket der man är; finna sig till rätta, besinna sig.

Original, das, (*pl.* -e) original, urbild, urskrift; (*fig.*) besynnerlig menniska.

Original, *a.* original, ursprunglig, äkta, medfödd.

Originell, *a.* original, originel, särskild. [tig storm.

Orkan, der, (*pl.* -e) orkan, häf-

Orlean, der, orleana (färg).

Orlogschiff, das, orlogsskepp.

Ornament, das, (*pl.* -e) ornament, sirat.

Ornat, der, (*pl.* -e) ornat, skrud, prydnad. [färgmossa.

Orseille, die, orselj, lafrödt,

Ort, der, (*pl.* Oerter & Orte) ort, rum, ställe, plats; ett slags vigt, mått och mynt; ändan, hörnet, kanten (af bräder etc.); sich an – und Stelle begeben, förfoga sig till ort och ställe; höheren Ortes, å högre ort; ich meines Ortes, jag för min del; aller -en, på alla orter. -band, das, doppsko. -beschreibung, die, ortbeskrifning, topografi. -bret, das, kantbräde; sidbräde på en sängställning. -fäustel, der, (*bergv.*) tamp- och jernhammare. -feder, die, hörnpenna i en gåsvinge. -sbeschaffenheit, die, ett ställes egna beskaffenhet, lokalbelägenhet, läge, lokalomständighet. -schaft, die, ort, nejd, trakt, distrikt; by. -scheit, das, förväg ell. springvåg till en vagn. -schickig, *a.* som låter lätt bryta sig (om malm). -schief, *a.* snedvinklig. -stein, der, hörnsten, gränssten; äfv.: en fast, jernhaltig sandsten, som ligger nära under svartmyllan. -stock, der, hörnständare i en fyrkantig korg. -stroh, das, afrad, ratadt foder. -ziegel, die, hörntegel.

Orthodox, *a.* renlärig, rättrogen. [rättrogenhet.

Orthodoxie, die, renlärighet,

Orthographie, die, ortografi, stafningssätt, rättskrifning.

Orthographisch, *a.* ortografisk.

Oertlich, *a.* som hör till viss ort ell. ställe; lokal.

Oertlichkeit, die, lokalitet, läge, lokalomständighet, ett ställes egna beskaffenhet.

Ortung, die, (*bergv.*) vinkel, hörn i grufvan; äfv.: märke, som inhugges i berget.

Oese, die, häkta, hyska, ögla; takfot, der regnvattnet afrinner.

Osten, **Ost**, der, öster, ost, östan, östanvind; aus –, östan ifrån; von – nach Westen, från öster till vester; gegen –, nach – zu, mot öster, i öster, öster ut, åt öster.

Ost-see, die, Östersjön. -wärts, *av.* mot öster, åt öster. -wind, der, östanväder, ostlig vind.

Osteologie, die, osteologi, beskrifning om ben.

Oster-abend, der, påskafton. **-blume, die,** sippa, anemon. **-ei, das,** påskägg. **-feiertag, der,** påskhelgedag. **-fest, das,** påskhelg, påskhögtid. **-feuer, das,** eldar, som på landsbygden upptändas påskafton. **-fladen, der,** påskkaka. **-kerze, die,** påskljus. **-lamm, das,** påskalammet. **-messe, die,** påskmessa, påskmarknad. **-montag, der,** annandag påsk. **-nacht, die,** påsknatt. **-schelle, die,** hvitsippa. **-sonntag, der,** påskdagen. **-tag, der,** påskdag. **-veilchen, das,** styfmorsviol. **-wasser, das,** vatten, som hämtas påsknatten och tros försköna hyn. **-woche, die,** påskvecka. **-zeit, die,** påsktid.

Oesterlich, *a.* påsk...., fröjdefull.

Ostern, (*pl.* -) påsk, påsktid.

Oestlich, *a.* östlig; die -e Küste, östra kusten. - *av.* öster, östan, östan ut.

Ostwärts, *av.* östligt, i öster, mot öster, öster ut, åt öster.

Otter, die, (*pl.* -n) utter; huggorm. **-biß, der,** huggormsstyng, **-nfang, der,** utterfänge; äfv.: ställe der uttrar fångas. **-ngezücht, das,** huggormsafföda. **-ngift, das,** huggormsgift. **-zunge, die,** (*fig.*) giftig, försmädlig tunga; (*bot.*) ormtunga.

Oval, *a.* oval, aflång.

Oxhoft, das, oxhufvud.

Oxyd (Metallsäure, Metallkalk), **das,** oxid.

Oxygen, das, syre, oxigenium; [lifsluft.

Ozean se **Ocean.**

P.

P, p, das, ett P, p, sextonde bokstafven i alfabetet; **der P-Laut,** p-ljudet.

Paar, das, par; makar; ein -, ett par; ein - Stiefeln, ett par stöflar; ein - Eheleute, ett äkta par; - und -, - bei -, partals; bei -en, zu -en, parvis, två och två, partals; zu -en treiben, drifva påflykten; ein - ausmachend, maka; diese Handschuhe sind von einem und demselben -, dessa handskar äro maka; ein - Worte, ett par ord, några ord. **-weise,** *av.* parvis, partals.

Paar, *a.* lika, jemn; eine -e Zahl, ett jemnt tal, ett tal som låter jemt dividera sig med 2; - und unpaar spielen, spela udda och jemt.

Paard, die, (*pl.* -en) (*sjöt.*) pert, råpert.

Paaren, *v. a.* para, para ihop; sich -, para sig.

Paarig, *a.* maka, som höra tillsammans, som passar ihop, som har parat sig; nicht -e Schuhe, omaka skor.

Paarung, die, parning. **-szeit, die,** parningstid.

Pabst se **Papst.**

Pacht, der, arrende, förpaktning; förpaktningsafgift, arrendeafgift; ränta; in - geben, arrendera bort, in - nehmen, taga på arrende, arrendera. **-abgabe, die,** arrendeafgift. **-anschlag, der,** arrendeförslag. **-bauer, der,** kronobonde. **-brief, -contract, der,** arrendekontrakt. **-geld, das,** arrendeafgift, arrendepenningar. **-gut, das,** arrendegods, arrendehemman. **-herr, der,** arrendegifvare. **-inhaber, der,** arrendator. **-jahr, das,** arrendeår. **-korn, das,** arrendespannmål. **-mühle, die,** arrendeqvarn. **-nehmer, der,** arrendator, arrendetagare. **-schilling, -zins, der,** arrendeafgift. **-vieh, das,** arrendeboskap. **-zeit, die,** arrendetid, förpaktningstid.

Pachten, *v. a.* arrendera, förpakta; das -, arrendering.

Pachter, Pächter, der, (*pl.* -) arrendator, paktare, förpaktare.

Pächterin, die, förpakterska.

Pachtung, die, arrendering, förpaktning.

Pachtweise, *av.* på arrendering, under arrendering.

Pack (Gesindel), **das,** pack, slödder, byke.

Pack, der & das, (*pl.* -en) packa, paket, bunt, bylte, knippa; tross, bagage; mit Sack und -, med pick och pack. **-esel, der,** packåsna. **-faden, der,** packtråd, bindtråd, bindgarn. **-geräth, das,** packor, tross, trosspackor. **-haus, das, -hof, der,** packhus, packbod. **-kammer, die,** packkammare. **-knecht, der,** packare, dräng som är packare. **-kosten,** *pl.* kostnader vid ell. betalning för packning. **-leine, die,** packsnöre, packrep. **-leinwand, die,** packduk, packväf, buldan. **-meister, der,** betjent, som vid post- och jernvägexpedition har tillsyn öfver transportgodset. **-nadel, die,** packnål. **-papier, das,** omslagspapper, karduspapper, makulatur. **-pferd, das,** packhäst, klöfhäst, dragare, trosshäst. **-raum, der,** packrum. **-riemen, der,** packrem. **-sattel, der,** klöfsadel. **-schnur, die,** packrep, packsnöre. **-stock, der,** packträ, packstock vid varors packning. **-tuch, das,** packduk. **-wagen, der,** packvagn, trossvagn. **-zwirn, der,** packtråd.

Packan, der, polisbetjent; bondhund; Tagfast, Tafast (hundnamn).

Päckchen, das, liten packa, paket.

Packen, *v. a.* packa, inpacka; taga fatt i, gripa, fatta i; sich -, (*vulg.*) packa sig, laga sig undan.

Packen, das, packande, packning, inpackning.

Packer, der, (*pl.* -) packare, inpackare. **-lohn, der,** packarelön.

Packerei, die, packning, inpackning; flera packor ell. paket.

Packet, das, (*pl.* -e) paket, litet paket. **-boot, das,** paketbåt. **-tabak, der,** kardustobak.

Packung, die, packning, inpackning.

Pact, der, (*pl.* -e) öfverenskommelse, fördrag, kontrakt.

Pädagog, der, (*pl.* -en) pedagog, skolmästare.

Päderast, der, (*pl.* -en) drängskändare.

Päderastie, die, sodomiteri.

Padde, die, (*pl.* -n) padda, groda.

Paff, *intj.* paff!

Paffen, *v. n.* skjuta; smälla, gifva ett gällt ljud ifrån sig; blåsa rök ur tobakspipan.

Page, der, (*pl.* -n) page. **-ndienst, der,** pagetjenst.

Pagement, das, hopsmält guld- och silfverspink.

Pagina, die, (*pl.* -s) pagina, sidonummer.

Paginiren, *v. a.* paginera, förse med sidonumror.

Pagode, die, indiskt guldmynt; kinesiskt afgudatempel.

Pah! *intj.* bah!

Paladin, der, (*pl.* -e) paladin, riddare.

Palast, der, (*pl.* **Paläste**) palats.

Pallasch, der, (*pl.* -e) palasch, bred huggpamp, ett slags kort sabel.

Palatin, der, (*pl.* -e) pfaltsgrefve.

Palatinat, das, (*pl.* -e) pfaltsgrefskap.

Palatine, die, (*pl.* -n) palatinkrage, luden halskrage.

Palette, die, (*pl.* -n) palett, färgbräde.

Palissade, die, (*pl.* -n) palissad, skanspåle.

Palissadiren, *v. a.* palissadera, förse med palissader.

Palle, die, (*sjöt.*) pallar, som hindra spelet att löpa tillbaka.

Palliativ, das, (*pl.* -e) palliativ, lindringsmedel.

Palm-baum, der, palmträd. **-blatt, das,** palmblad. **-esel, der,** en af trä uthuggen åsna, som palmsöndagen föres omkring i somliga romersk-katolska städer. **-gewächs, das,** palmväxt, palmlik växt. **-hirn, das,** merg i toppen på åtskilliga palmer. **-öl, das,** palmolja. **-ried, das,** rotting. **-sonntag, der,** palmsöndag. **-weide, die,** sälg, sälj. **-woche, die,** dymmelvecka. **-zucker, der,** palmsocker. **-zweig, der,** palmgren, palmqvist.

Palme, die, (*pl.* -n) palmträd, palmqvist. **-nhain, der,** palmskog. **-nwein, der,** palmvin.

Palmen, *v. a.* (*sjöt.*) upp-palma.

Pamphlet, das, (*pl.* -e) pamflett, brochyr, smädeskrift. **-schreiber, der,** pamflettskrifvare.

Panacee, die, panacé, läkedom emot alla sjukdomar.

Pandecten, *plur.* pandekterne, romersk lagbok.

Pandur, der, ett slags ungerska soldater, kroat.

Panegyricus, der, lofdikt; [åminnelsetal.

Panegyrisch, *a.* prisande, berömmande.

Paneele, die, panele, brädbeklädning. [ning.

Panier, das, (*pl.* -e) baner, fana.

Panisbrief, der, underhållsbref, kejserliga bref, hvari kyrkor och kloster åläggas, att af sina medel gifva underhåll åt viss lekman.

Pantalons, *pl.* pantalonger, benkläder, byxor.

Panther, der, (*pl.* -) panter, panterdjur. **-stein, der**, hvitgul jaspis med gulbruna fläckar. **-thier, das**, panterdjur, panter.

Pantoffel, der, (*pl.* -n) toffel. **-baum, der**, korkträd. **-holz, das**, barken på korkträdet. **-macher, der**, toffelmakare. **-regiment, das**, toffelregimente, toffelstyrelse.

Pantomime, die, (*pl.* -n) pantomim. [mim.

Pantomimisch, *a.* pantomimisk.

Pantschen, *v. a. & n.* nedsudda, nedsöla; slaska, plaska i orent vatten.

Panzer, der, (*pl.* -) harnesk, pantsar. **-ärmel, der**, armpantsar. **-hemd, das**, pantsarskjorta. **-kette, die**, hals- ell. urkedja förarbetad på sätt och vis som ett pantsar. **-thier, das**, bälta.

Panzern, *v. a.* kläda i harnesk.

Päonie, die, (*pl.* -n) pion (blomma).

Papa, der, pappa, fader.

Papagei, der, (*pl.* -n) papegoja. **-ente, die**, tordalk.

Papagenoflöte, die, (*pl.* -n) munorgel, munharmonika.

Papeln, *v. n. & a.* lalla, som små barn, pladdra, prata utan eftertanke, prata likt en papegoja.

Papennaht, die, dubbel söm på ett segel.

Papier, das, (*pl.* -e) papper; dokument, handling; ein Stück -, en papperslapp; ein Bogen -, ett ark papper; ein Buch -, en bok papper; ein Ries -, ett ris papper; seine Gedanken zu - bringen, sätta sina tanker på papper. **-baum, der**, ett slags mullbärsträd, morus papyrifera; äfv.: poppelträd. **-blatt, das**, pappersblad. **-blume, die**, centaurea jacea; die kriechende -, kattfötter. **-bogen, der**, ett ark. **-drache, der**, pappersdrake. **-düte, die**, pappersstrut. **-fabrik, die**, pappersfabrik, pappersbruk. **-geld, das**, pappersmynt, papperspenningar, sedelmynt. **-handel, der**, pappershandel. **-händler, der**, pappershandlare. **-laus, die**, väggsmed. **-lumpen**, *pl.* papperslumpor. **-macher, -müller, der**, pappersmakare. **-maß, das**, pappersmått. **-mühle, die**, pappersbruk, pappersqvarn. **-presse, die**, papperspress. **-schere, die**, papperssax. **-schirm, der**, pappersskärm. **-schnitzel, das**, pappersskräde. **-späne**, *pl.* pappersspån. **-staude, die**, pappersplanta, papyrus. **-streifen, der**, pappersremsa. **-tapeten**, *pl.* papperstapeter. **-verschwendung, die**, pappersöda.

Papieren, *a.* af papper, pappers...

Papist, der, (*pl.* -en) papist, katolik. [tolik.

Papisterei, die, papisteri; påfveläran, påfvisk tänkesätt.

Papistisch, *a.* papistisk, påflig, påfvisk.

Papp, der, välling, barnvälling.

Papp-arbeit, die, papparbete. **-band, der**, (*bokb.*) pappband. **-kasten, der**, **-schachtel, die**, pappask, pappdosa.

Pappe, die, papp; klister. **-ndeckel, der**, pappfodral, pappdeckel. **-nmacher, der**, pappmakare. **-nstiel, der**, småsak, lappri.

Pappel, die, (*pl.* -n) poppel, poppelträd; kleine -, kattost (ört). **-weide, die**, poppelpil; sälg; hvitpil.

Pappeln, *a.* af poppelträd.

Päppeln, *v. a.* uppföda med välling.

Pappen, *v. a.* klistra, hopklistra; göra papparbete; ein Schiff -, lägga papper och hår under förhydningen på ett skepp.

Pappen, *a.* gjord af papp.

Pappig, *a.* mjuk, lik gröt ell. välling; klistrig, full af klister, degig.

Papst (Pabst), der, (*pl.* **Päpste**) påfve; wer den - zum Freunde hat, kann leicht Cardinal werden, den som har biskopen till morbror, får lätt pastorat. **-krone, die**, påfvekrona, tiara. **-mütze, die**, påfvemössa. **-thum, das**, påfvedöme, påflig värdighet; papismen, påfveläran.

Päpstisch, *a.* påflig; påfvisk; papistisk, påfvisk sinnad.

Päpstlich, *a.* påflig, påfvelig, påfvisk; -e Bulle, påfvebulla, påfvebref; -e Gewalt, påfvemakt, påfvevälde.

Päpstler, der, (*pl.* -) papist, katolik.

Par se **Paar**. [tolik.

Parabel, die, (*pl.* -n) parabel, liknelse, fabel; (*geom.*) parabol.

Parade, die, (*pl.* -n) parad; parerning (i fäktning). **-bett, das**, paradsäng. **-pferd, das**, paradhäst. **-platz, der**, paradplats, mönsterplats. **-zimmer, das**, statsrum, paradrum.

Paradies, das, (*pl.* -e) paradis; galleriet på en teater. **-apfel, der**, paradisäpple. **-feige, die**, paradisfikon. **-feigenbaum, der**, paradisträd. **-holz, das**, aloeträd. **-körner**, *pl.* paradisfrö, paradiskorn. **-vogel, der**, paradisfågel.

Paradiesisch, *a.* paradisisk; öfvermåttan angenäm, himmelsk.

Paradiren, *v. n.* paradera, prunka, föra ståt.

Parador, *a.* egen, besynnerlig, sällsam, orimlig.

Parallel, *a.* parallel, jemngående; lika, jemnlik. **-linie, (Parallele) die**, parallellinie. **-ogramm, das**, parallelogram.

Paralytisch, *a.* lam, rörd af slag, borttagen.

Parasit, der, (*pl.* -en) parasit, smickrare, snugg-gäst, snyltgäst; snyltväxt, snyltdjur.

Parasitisch, *a.* parasitisk, (*bot.*) växande på andra trän; matsnuggande.

Parasol, das, (*pl.* -s) parasol, solskärm. [solskärm.

Parcelliren, *v. a.* dela, skifta (jord), sälja i afdelta stycken.

Pärchen, das, (*pl.* -) par, äkta par.

Parchent se **Barchent**.

Parder, Pardel, der, (*pl.* -) panter, panterdjur.

Pardon, der, pardon, förlåtelse, benådande, benådning.

Pardoniren, *v. a.* förlåta, gifva pardon, gifva nåd, benåda.

Pardune, die, (*sjöt.*) barduner.

Parentation, die, åminnelsetal, liktal.

Parenthese, die, (*pl.* -n) parentes, instängningstecken.

Parentiren, *v. n.* parentera, hålla åminnelsetal.

Parforce-hund, der, jagthund, stöfvare. **-jagd, die**, parforsjagt. **-peitsche, die**, jagtpiska.

Parfümiren, *v. a.* parfymera, göra välluktande.

Pariren, *v. a. & n.* parera, undvika; slå undan; slå vad; äfv.: lyda, hörsamma; einen Hieb -, afböja ett hugg.

Pariren, das, parering (af ett hugg); lydnad.

Park, der, (*pl.* -e) park, lustpark, lustträdgård.

Parlament, das, (*pl.* -e) parlament. **-sacte, die**, parlamentsakt. **-shaus, das**, parlamentshus. **-smitglied, das**, parlamentsledamot. **-srath, der**, parlamentsråd.

Parlamentarisch, *a.* parlamentarisk, enlig med parlamentets författningar.

Parlementär, der, (*pl.* -e) parlementär, underhandlare, medlare.

Parlementiren, *v. n.* parlementera, underhandla.

Parmesankäse, der, parmesanost.

Parodie, die, (*pl.* -en) parodi, härmningsdikt. [härmningsdikt.

Parodiren, *v. a.* parodiera, förlöjliga.

Parole, die, paroll, lösen; order; ord, löfte.

Paroxismus, der, (*pl.* -men) paroxism; anfall af en sjukdom.

Part, der, (*pl.* -en) part; del, andel.

Partei, die, (*pl.* -en) parti, sida; part; - ergreifen, - nehmen, taga sitt parti, fatta sitt beslut; Jemandes - nehmen, taga någons parti; beide

-en, begge parterna; die klagende und beklagte -, den kärande och svarande parten. -führer, der, partianförare, partichef. -gänger, der, partigängare. -geist, der, partianda. -haß, der, partiagg. -los, a. opartisk. -losigkeit, die, oväldighet. -wuth, die, partiyra.

Parteiisch, Parteilich, a. partisk, ensidig.

Parteilichkeit, die, partiskhet, ensidighet, mannamån.

Parteiung, die, (pl. -en) parti, sammangaddning; oenighet.

Parterre, das, parterr. -wohnung, die, bottenvåning, jordvåning. [delaktig.

Participiren, v. n. deltaga, vara

Partie, die, parti; sällskap; giftermål; eine - Waaren, ett parti varor; eine - Schach, ett parti schack; die - gewinnen, vinna partiet; eine gute - (Heirath) machen, göra ett godt parti; eine - in einer Oper singen, sjunga ett parti i en opera. -preis, der, partipris.

Partikel, die, (pl. -n) partikel.

Partiren, v. a. dela; bedraga, föra bakom ljuset.

Partirer, der, (pl. -) bedragare, skälm. [stycke, svek.

Partirerei, die, bedrägeri, skälm-

Partisan, der, (pl. -e) anhängare; partigängare.

Partisane, die, (pl. -n) bardisan, korsgevär, hillebard.

Partitur, die, (pl. -n) partitur (i musik).

Parze, die, (pl. -n) parce, ödets gudinna; die -n, parcerna.

Pasch, der, (pl. Päsche) allor (i tärningsspel); raffel.

Pascha, der, (pl. -s) pascha, turkisk ståthållare.

Paschen, v. n. slå allor, spela tärning. - v. a. lurendräja, smuggla.

Pascher, der, lurendrägare.

Pasquill, das, (pl. -e) paskill, smädeskrift, libell.

Pasquillant, der, (pl. -en) paskillant, smädeskribent, smädeskriftsförfattare.

Paß, der, (pl. Pässe) pass, bergspass; sund; passgång, lunk; pass, respass; Jemanden mit - versehen, förpassa någon, förse någon med respass; zu -e kommen, komma till pass; das kommt ihm recht zu -e, det kommer honom rätt väl till pass. -gang, der, passgång. -gänger, der, passgångare. -geld, das, passpenningar. -kammer, die, bakre öppningen på nickhakar, der laddningen inlägges. -karte, die, sjökort; respass i form af karta; äfv.: passkort (i spel). -kugel, die, passkula. -port, der, respass; frisedel, förpassning.

Passabel, a. passabel, passlig, dräglig, temlig, måttlig.

Passage, die, (pl. -n) passage, gång, genomfart; förbigående; durkmarsch; färjpenningar; ställe (i en bok, musikstycke etc.).

Passagier, der, (pl. -e) passagerare, resande. -gut, das, passageraregods, ressaker. -stube, die, gästrum.

Passah, das, judarnes påskhögtid; påskalammet. [vind.

Passatwind, der, (pl. -e) passad-

Passen, v. n. passa, sitta väl, vara lagom, vara till pass, skicka sig för; anstå, lämpa, beqväma sig efter något; vänta; passa på; passa, säga pass (i spel); auf Jemanden -, passa på någon; das paßt nicht hierher, det passar icke här, hör icke hit; das paßt sich nicht, det passar sig icke, det skickar sig ej; es paßt mir heute nicht, det faller mig ej lägligt i dag; so paßt es, så är det lagom; das Kleid paßt, klädningen är lagom. - v. a. passa, jemka, rätta, göra lagom.

Passend, a. p. passande, lagom, lämplig, skicklig; zu -er Zeit, i lagom tid.

Passion, die, (pl. -en) passion; lidande; Christi lidande. -sblume, die, passionsblomma, granadill. -smusik, die, passionsmusik. -spredigt, die, passionspredikan. -swoche, die, passionsvecka, dymmelvecka.

Passiren, v. n. passera; (fig.) hända, tilldraga sig; möta; es ist ihm ein Unglück passirt, en olycka har mött honom; Etwas - lassen, låta något passera.

Passirzettel, der, (pl. -) förpassningssedel, frisedel, tullfrihetssedel.

Passiv, a. passiv, lidande. -schuld, die, (pl. -en) gäld.

Paßlich, a. passlig, passerlig, dräglig, temlig, måttlig.

Paste, die, (pl. -en) deg; eftergjord ädelsten.

Pastell, der, (pl. -e) pastell. -farbe, die, pastellfärg. -gemälde, das, -malerei, die, pastellmålning. -maler, der, pastellmålare.

Pastete, die, (pl. -n) pastej. -nbäcker, der, pastejbagare. -nbäckerei, die, pastejbageri. -nform, die, lång träform, att deri forma pastejkanten. -nrinde, die, pastejkant. -nwerk, das, bakelse ell. pastejbageri ell. bakning; bakelser.

Pastinake, die, (pl. -n) palsternacka. [prest.

Pastor, der, (pl. -en) pastor,

Pastoral, a. prestlig; landtlig, herdelik. -examen, das, pastoralexamen. -gerechtsame, pl. pastoralier, en prests rättigheter. -theologie, die, pastoralteologi.

Pastorat, das, (pl. -e) pastorat, prestgård, kyrkoherdeboställe, predikoembete.

Pastorin, die, (pl. -nen) pastorska; Frau -, fru pastorska, fru pastorinnan.

Patent, das, (pl. -e) patent, öppet bref, fullmakt. -waare, die, patenterad vara.

Patentirt, a. patenterad.

Pater, der, (pl. -) pater, munk.

Paternoster, das, (pl. -) radband; Fader vår; äfv.: hvar tionde stor kula på ett radband, hvar vid Fader vår läses. -werk, das, paternosterverk, kedjepumperk.

Päthchen, das, gudson, guddotter.

Pathe, der & die, (pl. -n) fadder, gudfader, gudmoder; gudson, guddotter. -nbrief, der, fadderbref; dopbetyg. -ngeschenk, das, faddergåfva. -nstelle, die, fadderställe; bei einem Kinde - vertreten, företräda fadderns ställe, stå fadder åt ett barn.

Pathetisch, a. patetisk, känslofull, allvarsam, värdig.

Pathos, das, det rörande i ett tal. [sjukling.

Patient, der, (pl. -en) patient,

Patriarch, der, (pl. -en) patriark; stamfader.

Patriarchat, das, en patriarks värdighet och syssla, patriarkat.

Patriot, der, (pl. -en) patriot, fosterlandsvän.

Patriotisch, a. patriotisk.

Patriotismus, der, patriotism, fosterlandskärlek.

Patrize, die, (pl. -n) pigg, puns.

Patrizier, der, (pl. -) patricier.

Patrolle, Patrulle, die, (pl. -n) patrull. [patrull.

Patrolliren, v. n. patrullera, gå

Patron, der, (pl. -e) patron, kyrkopatron; skyddshelgon; skyddsherre, befordrare.

Patronat, das, (pl. -e) patronat, kyrkopatronat. -srecht, das, patronaträtt, rättighet att bortgifva en kyrkoherdesyssla.

Patrone, die, (pl. -n) patron, mönster; patron ell. skott.

Patronin, die, (pl. -nen) patronessa; skyddsgudinna.

Patrontasche, die, patrontaska. -nriemen, der, bantler.

Patsch, der, slag, smäll med flata handen. -fuß, der, plattfot.

Patsche, die, (pl. -n) hand, flata handen; vattenpuss, slem, dy; in der - stecken, fastna i dyn, vara i trångmål, sitta i klämman.

Patschen, v. a. slå med flata handen att det smäller; lappa, flicka. - v. n. plaska; torka, spricka (om korf).

Patt, av. patt (i schackspel).

Patzig, a. trotsig, fräck, näsvis.

Pauke, die, (pl. -n) puka; (anat.) trumpethinnan i örat; die - schlagen, slå på pukor. -nfell, das, pukskinn; (anat.) trumpethinna i örat. -nklöppel, -nstock, der, pukpinne. -nschläger, der, pukslagare.

Pauken, v. n. puka, slå på pukor; prata högt och stojande. - v. a. prygla, torrbulta.

Pauker, der, (pl. -) pukslagare.

Pausback se **Bausback**.

Pausch, **Pauschig** se **Bausch**, **Bauschig**.

Pause, **die**, (*pl.* **-n**) paus; uppehåll, afbrott; hvila, takthvila; (*måln.*) puns; eine – machen, göra en paus.

Pausen, *v. a.* (*måln.*) punsa.

Pausiren, *v. n.* pausera, göra en paus, hålla sig inne.

Pauspapier, **das**, punspapper.

Pavian, **der**, (*pl.* **-e**) babian.

Pech, **das**, (*pl.* **-e**) beck; mit – beschmieren, becka full, becka ned; (*vulg.*) – haben, hafva olycka. **-artig**, *a.* beckaktig, becklik. **-baum**, **der**, gårtall, gran, furuträd. **-brenner**, **der**, beckbrännare. **-draht**, **der**, beckträd. **-fackel**, **die**, beckfackla. **-haube**, **die**, becklufva, beckhufva, beckhätta. **-hose**, **die**, (*vulg.*) beckbyxa (öknamn). **-hütte**, **die**, beckbruk, beckhytta. **-kelle**, **die**, beckslef. **-kerze**, **die**, ljus af skraptalg. **-kessel**, **der**, beckkittel. **-kohle**, **die**, beckkol. **-kranz**, **der**, beckkrans. **-löffel**, **der**, beckslef. **-mütze**, **die**, becklufva; äfv.: svart kalott. **-naht**, **die**, becksöm. **-nelke**, **die**, tjärblomster, beckblomster, lychnis viscaria; wilde –, saronsblomster. **-ofen**, **der**, beckugn. **-öl**, **das**, beckolja. **-pfanne**, **die**, beckpanna. **-pflaster**, **das**, beckplåster. **-schwarz**, *a.* becksvart, kolsvart. **-tonne**, **die**, becktunna. **-vogel**, **der**, (*vulg.*) person som har alltid olycka.

Pechen, *v. n.* bränna beck; klibba vid som beck; becka ned.

Pechicht, *a.* beckaktig, becklik.

Pechig, *a.* beckig, klibbig.

Pedal, **das**, (*pl.* **-e**) pedal (i orgverk). **-harfe**, **die**, pedalharpa.

Pedant, **der**, (*pl.* **-en**) pedant; skolfux, ordklyfvare, småaktig menniska.

Pedanterei, **die**, pedanteri, småaktighet.

Pedantisch, *a.* pedantisk, småaktig, allt för noga, envis.

Pedell, **der**, (*pl.* **-e**) pedell, kyrkvaktare; tjenare vid universiteter.

Peil, **das**, (*pl.* **-e**) pejl, märke för en vätskas höjd. **-compaß**, **der**, pejlkompass. **-loth**, **das**, pejllod, sänklod. **-stock**, **der**, visirstaf, mätstock, pejlstock.

Peilen, *v. n.* (*sjöt.*) pejla, loda.

Pein, **das**, pina, sveda, plåga, ångest, qval. **-voll**, *a.* pinfull, pinsam, pinlig, plågsam.

Peinigen, *v. a.* pina, plåga, qvälja; peinigend, plågsam, pinande, pinsam.

Peiniger, **der**, (*pl.* **-**) pinare, plågare; bödel.

Peinigung, **der**, pinande, plågande.

Peinlich, *a.* pinsam, pinlig, plågande; besvärlig; pedantisk, för ängslig; brottmåls-..., kriminal; die –e Frage, pinlig ransakning på sträckbänken; eine –e Anklage, ett brottmål, urbotamål; er ist gar zu –, han är allt för noga, för grannlaga; sehr – mit dem Gelde sein, vara njugg om styfvern.

Peinlichkeit, **die**, pinlighet, pinsamhet; ängslighet, pedanteri.

Peitsche, **die**, (*pl.* **-n**) piska; stryk. **-nhieb**, **der**, piskslång. **-nriemen**, **der**, pisksrem. **-nschnur**, **-nschmitze**, **-nschwippe**, **die**, pisksnärt. **-nstiel**, **-nstock**, **der**, piskskaft.

Peitschen, *v. a.* piska, gifva piskslängar; slå med ris ell. spö.

Pelerine, **die**, (*pl.* **-n**) pelerin, pelskrage, pelskappa.

Pelikan, **der**, (*pl.* **-e**) pelikan.

Pelle, **die**, skal (på frukt).

Peleton, **das**, (*pl.* **-s**) pluton. **-feuer**, **das**, plutoneld. **-weise**, **die**, plutonvis, rotvis.

Pelz, **der**, (*pl.* **-e**) pels, foderverk, pelsverk, pelsfoder, pelskappa, pelis; skinn; mit – füttern, pelsfodra, fodra med pelsverk; Jemandem den – ausklopfen, piska upp någon. **-besatz**, **der**, pelsbräm. **-futter**, **das**, pelsfoder. **-handel**, **der**, pelshandel. **-händler**, **der**, pelshandlare, skinnhandlare. **-handschuh**, **der**, handske fodrad med pels, skinnhandske. **-kragen**, **der**, pelskrage, pelerin. **-mantel**, **der**, pelskappa. **-märtel**, **der**, buse, julspöke. **-motte**, **die**, mal. **-muff**, **der**, pelsmuff. **-mütze**, **die**, buntmössa, mössa fodrad med pelsverk. **-rock**, **der**, rock, fodrad med pelsverk; pelis. **-sammet**, **der**, plysch. **-schuh**, **der**, sko, fodrad med pels. **-stiefel**, **der**, stöfvel fodrad medpels. **-waare**, **die**, pelsverk, pelsvara, skinnvara. **-werk**, **das**, pelsverk; in – einhüllen, pelsa på, påpelsa.

Pelzen, *v. a.* ympa, okulera; prygla.

Pelzer, **der**, (*pl.* **-**) körsnär.

Pelzicht, *a.* lik pelsverk; svampig; skodd, streckad; trädig.

Pelzig, *a.* rikluggig, tätullig; äfv.: ullbeklädd, blånig.

Penaten, *pl.* husgudar.

Pendel, **das**, (*pl.* **-**) pendel. **-schwingung**, **die**, pendelsvängning, pendelrörelse. **-uhr**, **die**, pendelur, pendyl, väggstudsare.

Penibel, *a.* plågsam, pinlig, besvärlig; för ängslig, grannlaga.

Penn, **der**, tränagel, tapp, pinne, äfv.: tärigel för en dörr.

Pennal, **das**, (*pl.* **-e**) pennfoder, pennfodral; äfv.: skolgosse.

Pension, **die**, (*pl.* **-en**) pension, årligt underhåll, årliga penningar. **-sanstalt**, **die**, uppfostringsanstalt. **-sschein**, **der**, pensionsbref.

Pensionär, **der**, (*pl.* **-e**) pensionär, kostgängare; en som har årligt underhåll.

Pensioniren, *v. a.* gifva pension, gifva årligt underhåll.

Pensum, **das**, lexa; sein – können, kunna sin lexa.

Percussions-gewehr, **das**, perkussionsgevär, slagkrutsgevär. **-schloß**, **das**, perkussionslås (på gevär).

Pergament, **das**, (*pl.* **-e**) pergament. **-band**, **der**, pergamentband. **-bänder**, *pl.* (*anat.*) pergamentaktiga band ell. senor, vincula membranacea. **-haut**, **die**, till pergament beredt skinn; (*anat.*) pergamentlik hinna. **-leim**, **der**, hornlim. **-macher**, **der**, pergamentmakare. **-rolle**, **die**, pergamentrulla, hoprulladt pergament.

Pergamenten, *a.* gjord af pergament.

Pergamenter, **der**, (*pl.* **-**) pergamentmakare.

Periode, **die**, (*pl.* **-n**) mening, period; tidsomlopp; månadsrening; eine lange –, en lång mening. **-nbau**, **der**, periodbyggnad, meningars sammansättning i tal och skrift.

Periodisch, *a.* periodisk, omvexlande.

Perl-artig, *a.* perlaktig. **-asche**, **die**, bästa sorten af pottaska. **-bohne**, **die**, perlböna. **-druck**, **der**, perlstil. **-graupen**, *pl.* perlgryn. **-hirse**, **der**, (*bot.*) stenfrö. **-huhn**, **das**, perlhöna. **-mutter**, **die**, perlemor. **-same**, **der**, perlfrö. **-sand**, **der**, perlsand. **-schrift**, **die**, perlstil.

Perle, **die**, (*pl.* **-n**) perla; –n aufreihen, uppträda perlor; man soll die –n nicht vor die Säue werfen, man bör icke kasta perlor för svin.

Perlen-armband, **das**, perlarmband. **-auster**, **die**, perlostra. **-bank**, **die**, perlbank. **-bohrer**, **der**, perlborr. **-farbe**, **die**, perlfärg. **-farbig**, *a.* perlfärgad. **-fischer**, **der**, perlfiskare, **-fischerei**, **die**, perlfiske. **-gewicht**, **das**, perlvigt. **-halsband**, **das**, perlhalsband. **-händler**, **der**, perlhandlare. **-küste**, **die**, perlkust. **-muschel**, **die**, perlmussla. **-mutter** se **Perlmutter**. **-schmuck**, **der**, perlsmycke. **-schnur**, **die**, perlband. **-sticker**, **der**, perlstickare.

Perlen, *v. n.* perla, frusa med perlor, fräsa (om vin etc.).

Peroriren, *v. n.* hålla tal, tala mycket, perorera.

Perpendikel, **der**, (*pl.* **-**) perpendikel, pendel.

Perpendikulär, *a.* lodrätt, vinkelrätt.

Perpetuirlich, *a.* ständig, oupphörlig.

Perrücke, **die**, (*pl.* **-n**) peruk. **-nkopf**, **der**, perukstock. **-nmacher**, **der**, perukmakare. **-nschachtel**, **die**, perukask. **-nstock**, **der**, perukstock; (*fig.*) dum menniska.

Person, **die**, (*pl.* **-en**) person; menniska; klein von –, liten till växten; ohne Ansehen der –, utan anseende till personen; in eigener –, i egen person; ich für meine –, jag för min person, jag för min del, hvad mig angår; Jemanden von – kennen, känna någon till person. **-enpost**, **die**, postschäs, diligens. **-ensteuer**, **die**, mantalspen-

ningar, personella utskylder. -enwagen, der, personvagn; omnibus. -enwort, das, (gramm.) pronomen personale. -enzug, der, persontåg (på jernbana).

Personal, das, personale.

Personalien, pl. personalier.

Personificiren, v.a. personificera.

Persönlich, a. & av. personlig, personligen; kroppslig; Jemanden – kennen, känna någon personligen; – zugegen sein, vara personlig tillstädes; sich – einfinden, personligen inställa sig.

Persönlichkeit, die, (pl. -en) personlighet.

Perspectiv, das, (pl. -e) perspektiv, kikare, tub.

Perspective, die, perspektiv, åsigt, utsigt; (fig.) utsigt in i framtiden.

Perspectivisch, a. perspektivisk; hörande till perspektiven.

Pertinenzien, pl. tillhörigheter.

Pertinenzstück, das, (pl. -e) tillhörighet. [pertlina.

Pertleine, die, (pl. -n) (sjöt.)

Pest, die, pest, pestsjuka. -artig, a. pestaktig. -beule, die, pestböld. -blatter, die, pestblemma. -haus, das, pesthus, pesthospital. -krank, a. pestsjuk. -seuche, die, pestsjuka. -stoff, der, pestämne.

Pestilenz, die, pestilens, pestsmitta, pestsjuka. -kraut, das, pestilensrot.

Pestilenzialisch, a. pestaktig, smittsam.

Petermann, der, färsing (fisk).

Petermännchen, das, tomtegubbe, nisse, tomtbise.

Petersilie, die, persilja.

Peters-kraut, das, natt och dag; mjölblomster. -pfennig, der, peterspenning, frivilligt skatt ell. afgift till påfven.

Petschaft, das, (pl. -e) pitscher, pitschaft, signet, sigill. -stecher, der, pitscherstickare, sigillgravör.

Petschiren, v. a. försegla.

Petz, der, nalle, björn.

Petze, die, hund af honkönet.

Pfad, der, (pl. -e) gångstig, gångväg. -los, a. utan väg, obanad.

Pfaffe, der, (pl. -n) prest. -nkraut, das, smörblomster, munkhufvud, skallnacke. -nmäßig, a. prestlik. -nschuh, der, guckuskor. [välde.

Pfafferei, die, prestknep, prest-

Pfäffisch, a. prestlig, prestaktig, prestlik.

Pfahl, der, (pl. Pfähle) påle, stör, stolpe, stång; pelare, palissad; durch Pfähle abgrenzen, påla af; Pfähle einrammen, slå ned pålar; in meinen vier Pfählen, inom mina fyra väggar, i mitt eget hus. -bau, der, pålverk. -bauer, der, (eingesessener Bauer) bonde, invånare på en landsort, som lyder under en stads domstolar, tillhör stadens område. -bürger, der, borgare som bor utom stadsportarne, men äger lika rättigheter som stadsborna. -eiche, die, ek, som är tjenlig till pålar. -geld, das, pålpenningar, afgift, som fartyg måste betala i sjöstäder och hamnar. -gericht, das, domsaga öfver en enda gård i en annans lagsaga. -graben, der, en graf med palissader. -grund, der, pålad grund för en byggnad. -hammer, der, pålklubba. -hecke, die, en med pålar besatt häck. -holz, das, gärdsgårdsstör; pålvirke. -mühle, die, vattenqvarn, som hvilar på pålgrund. -päuschel, der, (bergv.) stor hammare att slå in pålar. -ramme, die, pålkran. -schlägel, der, pålklubba. -schuh, der, pålsko. -schwanz, der, öfra eller tjocka ändan af en påle. -werk, das, pålverk, palissader. -wurm, der, skeppsmask. -wurzel, die, hjertroten på ett träd. -zaun, der, gärdesgård af pålar. -zins, der, ränta ell. skatt till jordägaren för njutet skydd och tillstånd att bo på dess ägor.

Pfählen, v. a. påla, förse med pålar, förse med pålverk; störa (vinrankor, humle etc.).

Pfalz, die, palast; Pfalts. -graf, der, pfaltsgrefve. -grafschaft, die, pfaltsgrefskap.

Pfand, das, (pl. Pfänder) pant; underpant; hypotek; – geben, sätta pant; zum -e geben, sätta i pant; auf Pfänder leihen, låna på pant; Pfänder spielen, leka pantlek. -bar, a. som kan förpantas ell. tjena till underpant. -brief, der, pantbref, pantförskrifning. -bürge, der, gisslan. -einlösung, die, pantlösning. -geber, der, pantgifvare. -geld, das, pantpenningar. -gläubiger, der, pantkreditor, hypotekborgenär. -gut, das, pantgods. -haus, das, lånekontor, assistanskontor. -inhaber, der, pantinnehafvare. -nehmer, der, panttagare. -recht, das, panträttighet. -schilling, der, pantskilling. -schuldner, der, pantgäldenär. -verleiher, der, pantlånare. -verschreibung, die, pantbref, pantförskrifning. -weise, av. pantvis, i pant.

Pfändegeld, das, penningar hvarmed en pant igenlöses.

Pfanden, v. n. tjena till pant.

Pfänden, v. a. panta, utmäta; seqvestrera; Jemanden –, panta någon; bei Jemandem Etwas –, panta ut något hos någon.

Pfänder, der, (pl. –) pantare, exekutor. -spiel, das, pantlek. -verleiher, der, pantlånare.

Pfändung, die, (pl. -en) pantning, utmätning, seqvestrering.

Pfanne, die, (pl. -n) panna; takpanna, taktegel; fängpanna; tapphål; murbrukslafve; in die – hauen, nedergöra, nedhugga. -ndeckel, der, pannlock. -nschmied, der, pannsmed. -nstiel, der, pannskaft. -nziegel, der, takpanna, taktegel. -nzucker, der, pannsocker.

Pfänner, der, ägare af en saltpanna. [kaka.

Pfannkuchen, der, (pl. –) pann-

Pfarr-amt, das, pastorat. -dienst, der, kyrkoherdesyssla, pastorat. -dorf, das, by, der en prest bor; äfv.: by ell. hemman som tillhör en kyrka. -frau, die, pastorska, presthustru. -fuhre, die, körsel, som bönderna måste göra för presten och kyrkan. -gebühren, -gefälle, pl. presträttigheter, penningar och andra inkomster, som tillfalla presten. -gemeinde, die, socken, församling. -genossen, pl. sockenfolk, socknemän, församlingens ledamöter. -gut, das, prestgård, prestbol. -haus, das, prestgård, presthus, prestbyggnad. -herr, der, kyrkoherde, pastor. -hof, der, prestgård. -hufe, die, presthemman. -kind, das, sockenbo. -kirche, die, sockenkyrka. -lehen, das, rättighet att tillsätta prest i en socken, patronatsrätt; äfv.: gods hvartill patronatsrättighet hör. -leute, pl. sockenbor; äfv.: en prests tjenstfolk. -wohnung, die, prestgård, kyrkoherdeboställe. -zehente, die, presttionde.

Pfarre, die, (pl. -n) pastorat, församling; socken; prestgäll, prestgård, kyrkoherdeboställe.

Pfarrei, die, pastorat; prestgård.

Pfarren, v. n. höra till ett pastorat, till en församling ell. socken, vara sockenbo.

Pfarrer, der, (pl. –) pastor, kyrkoherde sockenprest. -stelle, die, prestlägenhet. -swittwe, die, prestenka. [hustru.

Pfarrerin, die, pastorska, prest-

Pfau, der, (pl. -en) påfågel. -hahn, der, påtupp, påfågeltupp. -henne, die, påfågelhöna. -taube, die, en dufart med bred påfågelaktig stjert.

Pfauen-auge, das, ett slags fjäril. -feder, die, påfågelfjäder, påfjäder. -kraut, das, kattmynta. -schwanz, der, påfågelstjert.

Pfebe, die, (pl. -n) kurbits, pumpa.

Pfeffer, der, peppar. -baum, der, pepparträd. -büchse, die, peppardosa. -fleisch, das, kött, som peppras och stekes. -fresser, der, tukan (fågel). -gurke, die, med peppar insyltad gurka. -korn, das, pepparkorn. -kraut, das, krasse. -kuchen, der, pepparkaka. -küchler, der, pepparkakbagare. -kümmel, der, spansk peppar. -münze, die, pepparmynta. -münzplätzchen, das, pepparmyntplätt. -münzthee, der, pepparmyntté. -nüßchen, das, liten pepparkaka, pepparnöt. -öl, das, pepparolja.

-strauch, der, pepparbuske. -vogel, der, tukan.

Pfefferig, *a.* pepprad.

Pfeffern, *v. n.* bita som peppar (på tungan). – *v. a.* peppra, strö peppar på; (*fig.*) förbittra; ein gepfefferter Preis, opris.

Pfeifchen, das, (*pl.* –) liten pipa.

Pfeife, die, (*pl.* –n) pipa, hvisselpipa; tvärpipa; flöjt; tobakspipa; eine – rauchen, röka en pipa; (*fig.*) nach Jemandes – tanzen, dansa efter någons pipa; (*fig.*) bei einer Sache seine –n schneiden, draga stor nytta af en sak.

Pfeifen, *v. n.* hvissla, pipa; blåsa på tvärpipa ell. flöjt; auf dem letzten Loche –, sjunga på sista versen, ligga i själtåget. [nande; pipande.

Pfeifen, das, hvisslande, hvi-

Pfeifen-baum, der, spansk fläder. -bohrer, der, pipborr. -deckel, der, piplock. -drechsler, der, pipsvarfvare. -erde, die, pipjord, piplera. -fabrik, die, pipbruk. -förmig, *a.* pipformig. -gestell, das, -halter, der, pipställning. -kopf, der, piphufvud. -macher, der, pipmakare, pipsvarfvare. -mergel, der, pipmergel. -muschel, die, slanga, ett snäckslägte. -räumer, der, piprensare. -rohr, das, pipskaft. -spitze, die, pipspets. -stopfer, der, pipstoppare. -strauch, der, spansk fläder. -thon, der, piplera. -werk, das, orgverk, orgpipor. -zünder (Fidibus), der, piptändare.

Pfeifer, der, (*pl.* –) pipare. -tisch, der, afskildt bord, bibord, bord i vrå.

Pfeil, der, (*pl.* –e) pil. -fisch, der, hornfisk. -förmig, *a.* pilformig, pillik. -kraut, das, pilört. -muschel, die, stenmussla. -naht, die, (*anat.*) pilsömmen i hufvudskålen. -schnell, *a.* pilsnabb, pilsnar. – *av.* pilsnart. -schuß, der, pilskott. -schütze, der, bågskytt. -schwanz, der, en art rocka (fisk). -spitze, die, pilspets. -stein, der, vätteljus, belemnit. -wurzel, die, hjertrot på en vinstock.

Pfeiler, der, (*pl.* –) pelare, pilaster, stötta, stolpe, uppståndare. -spiegel, der, spegel på väggen mellan två fönster. -weite, die, afståndet mellan hvar kolonn.

Pfennig, der, (*pl.* –e) minsta skiljemynt, penning, rundstycke; (*ordspr.*) wer den – nicht ehrt, ist des Thalers nicht werth, den som ej gömmer en penning, får aldrig två; um den – feilschen, pruta på styfvern. -fuchser, der, prutare, girigbuk. -gewicht, das, penningsvigt. -gras, -kraut, das, penningegräs, stillfrö. -licht, das, talgljus som kostar en pfennig, (*fig.*) dåligt ljus. -meister, der, räntmästare, skattmästare. -werth, der, en pennings värde, ringa värde.

Pferch, der, träck efter djur; gödsel.

Pferche, die, (*pl.* –n) instängd plats för boskap, fårfålla.

Pferch-hütte, die, -karren, der, schäferkoja vid en fålla. -lager, das, de i fållan liggande fåren; äfv.: alla fåren på ett gods. -recht, das, rättighet att fålla fåren. -schlag, der, fållars uppsättande på åkern och fårens instängande deri.

Pferchen, *v. n.* träcka (om djur). – *v. a.* fålla (får); beta i fållor; gödsla (åkern).

Pferd, das, (*pl.* –e) häst; zu –e, till häst; zu –e steigen, stiga till häst; vom –e steigen, stiga af hästen; zu –e blasen, blåsa till häst; (*fig.*) sich aufs hohe – setzen, sätta sig på sina höga hästar; (*fig.*) die –e hinter den Wagen spannen, begynna en sak bakfram.

Pferde-apfel, der, hästlort. -arbeit, die, hästarbete, (*fig.*) tungt arbete. -arzenei, die, hästmedikament, hästläkedom. -arzt, der, hästbotare, hästläkare, hästdoktor. -bauer, der, bonde, som sköter sin åker med hästar. -beschlag, der, hästskoning. -bohne, die, vargböna, sikböna. -bremse, die, bröms, styngfluga, hästfluga. -cur, die, hästkur; (*fig.*) för starkt läkemedel. -decke, die, hästtäcke, schabrak. -dieb, der, hästtjuf. -dille, die, (*bot.*) rossdill. -fleisch, das, hästkött. -fliege, die, hästfluga, styngfluga. -frohne, die, hästdagsverk. -futter, das, hästfoder. -geschirr, das, seldon, seltyg, hästtyg. -göpel, der, hästvind. -haar, das, hästhår; tagel. -handel, der, hästhandel, hästköp. -händler, der, hästhandlare, hästmånglare, hästprånglare. -hirsch, der, brandhjort, hästhjort. -huf, der, hästhof. -junge, der, stalldräng. -kamm, der, hästkam, skrapa. -kastanie, die, hästkastanie. -kenner, der, hästkännare. -knecht, der, stalldräng. -kraft, die, hästkraft. -liebhaber, der, hästvän. -liebhaberei, die, hästvurm. -mähne, die, hästman. -mäkler, der, hästmäklare. -markt, der, hästmarknad. -mäßig, *a.* & *av.* hästlik, som en häst; (*fig.*) grof, dum, oförnuftig. -mist, der, hästdynga, hästgödsel, hästlort. -münze, die, horsmynta. -rennen, das, kappränning med hästar. -schweif, der, hästsvans. -schwemme, die, hästsvad, löställe för hästar. -stall, der, häststall. -striegel, die, hästkam, hästskrapa. -verleiher, der, en som hyrer ut hästar. -wechsel, der, ombyte af hästar. -zucht, die, stuteri; hästafvel, hästskötsel.

Pferdner se Pferdebauer.

Pfiff, der, hvisslande med pipa, pip, pipning; list, knep, svek, puts.

Pfifferling, der, (*pl.* –e) pipperling, bladsvamp; das ist keinen – werth, det är af noll och intet värde.

Pfiffig, *a.* & *av.* slug, listig, klyftig, förslagen, full af småknep.

Pfiffigkeit, die, slughet; list, knep.

Pfingst-abend, der, pingstafton. -bier, das, pingstöl; kalas och dansförlustelse på landet till pingsthelgen. -blume, die, pingstblomma. -feiertag, der, pingstheljdag; der zweite –, annandag pingst. -fest, das, pingsthelg. -montag, der, annandag pingst. -rose, die, pion. -tag, der, pingstdag. -woche, die, pingstvecka. -zeit, die, pingsttid.

Pfingsten, *pl.* pingst, pingsthelg.

Pfipps se Pipps.

Pfirsich, der, (*pl.* –e) Pfirsche, die, (*pl.* –n) persika.

Pfirsich-baum, der, persikträd. -blüthe, die, persikblomma. -branntwein, der, persiko. -kern, der, persikekärna. -kraut, das, loppört, loppfrögräs; jungfrutvål.

Pflanz-bürger, der, nybyggare. -eisen, das, planteringsjern, planteringspinne. -garten, der, plantskola, trädskola. -holz, das, planteringspinne. -ort, der, planteringsställe; nybygge, koloni. -reis, das, sätt-telning. -schule, die, plantskola, trädskola. -stadt, die, koloni, nybygge. -stock, der, planteringspinne.

Pflänzchen, das, (*pl.* –) liten planta, liten växt. [växt, ört.

Pflanze, die, (*pl.* –n) planta,

Pflanzen, *v. a.* plantera, planta, inplanta; anlägga (nybyggen).

Pflanzen, das, plantering.

Pflanzen-artig, *a.* plantaktig, vegetabilisk. -beet, das, plantsäng. -buch, das, örtbok. -floh, der, hoppstjert. -gewächse, *pl.* vegetabilier. -kenner, der, örtkännare, botanist. -kost, die, vegetabilisk föda. -kunde, die, örtkännedom, örtvetenskap, botanik. -laus, die, bladsput. -leben, das, plantlif. -lehre, die, botanik. -reich, das, växtrike. -säure, die, plantsyra. -speise, die, vegetabilisk mat. -thier, das, djurväxt.

Pflanzer, der, (*pl.* –) planterare; nybyggare, kolonist.

Pflänzling, der, (*pl.* –e) telning, qvist till plantering; trädplanta som uppskjuter ur fröet.

Pflanzung, die, (*pl.* –en) plantering, plantage, planteringsställe; nybygge, koloni.

Pflaster, das, (*pl.* –) plåster, plåsterlapp; (Straßenpflaster) stenläggning, gatuläggning; stengolf, stengata; golfsten; qvadersten; – auf die Wunde legen, lägga plåster på såret; englisches –, muschplåster; das – ausbessern, laga gatan; das – treten, slå dank; es ist hier ein theures –, (*fig.*) här är allting mycket dyr. -geld, das, vägpenningar, afgift till en gatas underhåll.

-kasten, der, plåsterdosa; (*fig. vulg.*) apotekare. -ramme, die, stenläggareklubba, jungfru. -spatel, der, plåsterspade. -stein, der, gatsten, sten till stenläggning. -treter, gatstrykare, dagdrifvare, lätting. -weg, der, stengata, stengolf. [plåster; musch.

Pflästerchen, das, (*pl.* -) litet

Pflasterer, der, (*pl.* -) stenläggare, gatläggare.

Pflastern, *v. a.* plåstra, pålägga plåster; stenlägga; eine Straße -, lägga en stengata.

Pflastern, das, plåstrande; stenläggning, gatläggning.

Pflaume, die, (*pl.* -n) plommon. -nbaum, der, plommonträd. -nkern, der, plommonkärna. -nmuß, das, plommonsylt, plommonmos.

Pflege, die, skötsel, ans, omsorg, omvårdnad, tillsyn, förvaltning, sorgfällighet; kuratel, förmynderskap; einem Kranken die nöthige - geben, gifva en sjuk nödig ans. -befohlen, *a.* omyndig, som står under förmynderskap. -eltern, *pl.* fosterföräldrar. -kind, das, fosterbarn. -mutter, die, fostermoder. -sohn, der, fosterson. -tochter, die, fosterdotter, -vater, der, fosterfader.

Pflegen, *v. a.* sköta, ansa, omansa, vårda, bära omsorg för; pläga, underhålla, betjena sig af, nyttja, njuta; Kinder -, ansa barn; einen Kranken -, ansa ell. laga om en sjuk; sich -, laga om sig, pläga sig, noga vårda sig, sköta sig väl; Umgang -, umgås; mit Jemandem Rath -, pläga samråd med någon, rådgöra, rådslå med någon; Gerechtigkeit -, skipa lag och rätt; Unterhandlung -, underhandla om. - *v. n.* pläga, vara van, bruka; das pflegt so zu gehen, det plägar så gå; man pflegt zu sagen, man brukar säga; er pflegt zu lügen, han brukar ljuga.

Pfleger, der, (*pl.* -) förvaltare, föreståndare. [barn, myndling.

Pflegling, der, (*pl.* -e) foster-

Pflegschaft, die, (*pl.* -en) förmynderskap, vård.

Pflegung, die, skötsel, ans, vård.

Pflicht, die, (*pl.* -en) pligt, skyldighet, åliggande; (*sjöt.*) plikt, halfdäck; seine - erfüllen, göra sin pligt; sich Etwas zur - machen, göra sig något till pligt; die -en gegen Gott, pligterna mot Gud; Jemanden in - nehmen, taga trohetsed af någon; bei Jemandem in - stehen, stå i tjenst hos någon; Schoß und -en bezahlen, betala sina utskylder. -anker, der, pliktankare. -bar, *a.* pligtig, skyldig, förbunden (till något). -bruch, der, trolöshet, förräderi; edsöresbrott. -brüchig, *a.* trolös, otrogen. -frei, *a.* fri (ifrån tjenst, skatt, tunga); frälse. -gefühl, das, pligtkänsla. -gemäß, *av.* pligtenligt, öfverensstämmande med pligt. -getreu, *a.* tropligtig. -leistung, die, fullgörande af sin pligt; hyllning, edlig förbindelse. -los, *a.* fri ifrån pligt. -mäßig, *a.* öfverensstämmande med pligt, pligtenlig. -mäßigkeit, die, pligtenlighet. -schuldig, *a.* pligtskyldig. -theil, der, laglig arflott. -treu, *a.* tropligtig, sin pligt trogen. -treue, die, pligtenlighet, tropligtighet. -vergessen, *a.* pligtförgäten. -vergessenheit, die, glömska af sina pligter, pligtförgätenhet. -verletzung, die, öfverträdelse. -widrig, *a.* stridande mot pligt, pligtvidrig, pligtstridig.

Pflichtig, *a.* pligtig, skyldig, förbunden.

Pflock, der, (*pl.* Pflöcke) plugg, pinne, splint. [plugga.

Pflöcken, *v. a.* fästa med pinnar,

Pflücken, *v. a.* plocka, afplocka; wir haben noch ein Hühnchen mit einander zu -, vi hafva ännu en gås oplockad med hvarandra.

Pflücken, das, plockning, plockande.

Pflücker, der, (*pl.* -) plockare.

Pflücksel, das, plock.

Pflug, der, (*pl.* Pflüge) plog; hinter dem Pfluge gehen, köra plogen. -balken, -baum, der, plogtistel, plogstång. -deichsel, die, plogtistel. -dienst, der, dagsverke med plogkörning. -eisen, das, plogrist, plogbill, plogjern. -frohne, die, dagsverke med plogkörning. -furche, die, plogfåra. -gestell, das, plogställning. -halter, der, plogskaft, plogstyrare. -haupt, das, vise, viseqvist; den delen af plogen, på hvilken billen fästes. -holz, das, plogås. -kehre, die, vändningen med plogen; stället der vändningen sker. -krengel, der, årderbåge, krok vid plogstocken. -krümme, die, den delen af plogen der billen sitter. -land, das, plogland. -messer, das, plogrist. -nase, die, främsta delen af plogåsen. -rad, das, ploghjul. -säge, die, plogrist. -schar, die, plogjern, plogbill, plogtunga, plogrist. -scharbein, das, (*anat.*) plogben. -schatz, der, plogskatt. -sterze, die, plogstjert, plogfjöl, handgrepe hvarmed plogen styres. -stürze, die, plogfjöl, mullfjerd. -theil, der, plogskatt. -wage, die, tvärträ på plogtisteln ell. stången.

Pflügbar, *a.* plöjbar, som kan plöjas. [gen.

Pflügen, *v. a.* plöja, köra plo-

Pflügen, das, plöjande, plöjning. [plogkörare.

Pflüger, der, (*pl.* -) plöjare,

Pfort-ader, die, portådern, en af de stora blodådror, som föra blodet till lefvern. -gat, das, styckport (på skepp). -hänge, die, jernverket ell. hasparne på styckportar. -laken, das, portkläde (på skepp). -tau, das, portband, porttåg (på skepp).

Pförtchen, das, (*pl.* -) liten port.

Pforte, die, (*pl.* -n) port, ingång; die ottomanische -, Ottomaniska porten.

Pförtner, der, (*pl.* -) portvaktare; (*anat.*) högra magmunnen.

Pfoste, die, (*pl.* -n) dörrpost, fönsterpost, stolpe.

Pfote, die, (*pl.* -n) fot, tass, labb, ram.

Pfriem, der, (*pl.* -e) **Pfrieme**, die, (*pl.* -n) syl, pryl, pigg. -eisen, das, rymnål på krigsskepp. -geld, das, (*sjöt.*) kapplake.

Pfropf, der, (*pl.* -e) **Pfropfen**, der, (*pl.* -) propp, stopp, förladdning; kork. -enzieher, der, korkskruf.

Pfropf-messer, das, ympknif. -reis, das, ympqvist. -wachs, das, ympvax. -wunde, die, ympsår.

Pfropfen, *v. a.* proppa, korka, tilltäppa; ympa; einen Baum -, ympa ett träd.

Pfründe, die, (*pl.* -n) prebende, prestgäll, prestlägenhet.

Pfründen, *v. a.* gifva underhåll; förse med prebende. - *v. n.* kasta af sig såsom prebende.

Pfründner, der, (*pl.* -) innehafvare af en andelig beställning ell. prebende.

Pfuhl, der, (*pl.* -e) göl, dyngpuss, kärrpuss, pöl. -fisch, der, damfisk.

Pfühl, der, (*pl.* -e) pöl, långdyna, kudde som går tvärs öfver sängen, hufvudgärd.

Pfuhlicht, *a.* gyttjig.

Pfui, *intj.* fy! fy skam! tvi!

Pfund, das, (*pl.* -e) skålpund, mark, pund; natursgåfva, skicklighet; ein - Butter, ett skålpund smör; ein - Sterling, ett pund sterling; sein - vergraben, gräfva ned sitt pund. -leder, das, buntläder, sulläder. -weise, *av.* skålpundtals, marktals.

Pfündig, *a.* som väger ett skålpund ell. en mark.

Pfuschen, *v. n.* fuska; göra dåligt arbete, klåpa.

Pfuscher, der, (*pl.* -) fuskare, klåpare; bönhas.

Pfuscherei, die, (*pl.* -en) fuskeri, klåperi. [göl.

Pfütze, die, (*pl.* -n) puss, pöl,

Pfütz-eimer, der, ämbar att ösa vatten med. -made, die, metmask. -meise, die, entita. -naß, *a.* genomvåt.

Pfützen, *v. a.* (*bergv.*) pumpa, ösa vatten ur en grufva.

Pfützig, *a.* gyttjig, oren.

Phaläne, die, (*pl.* -n) fjäril, sommarfågel. [men; luftsyn.

Phänomen, das, (*pl.* -e) feno-

Phantasie, die, (*pl.* -n) fantasi, inbillning; jemf. Fantasie.

Phantom, das, (*pl.* -e) spökelse, hjernfoster.

Pharisäer, der, (*pl.* –) farisé, skrymtare.
Pharisäisch, *a.* fariseisk, skrymtaktig, skenhelig.
Pharmaceut, der, (*pl.* –en) apotekare. [apotekarekonsten.
Pharmaceutisch, *a.* hörande till
Pharmacie, die, apotekarekonst.
Philanthrop, der, (*pl.* –en) menniskovän. [kärlek.
Philanthropie, die, mennisko-
Philister, der, (*pl.* –) kälkborgare; (*vulg.*) tobak (länsman) på botten i en outrökt pipa.
Philolog, der, (*pl.* –en) filolog, språklärd. [vetenskap.
Philologie, die, filologi, språk-
Philologisch, *a.* filologisk, hörande till språkforskningen.
Philomele, die, filomela, näktergal. [verldsvis.
Philosoph, der, (*pl.* –en) filosof,
Philosophie, die, (*pl.* –n) filosofi, verldsvishet.
Philosophiren, *v. n.* filosofera, begrunda.
Philosophisch, *a.* filosofisk.
Phiole, die, (*pl.* –en) liten flaska.
Phlegma, das, flegma, kallsinnighet, tröghet.
Phlegmatisch, *a.* flegmatisk, trög, kallsinnig.
Phlogistisch, *a.* flogistisk.
Phlogiston, das, flogiston, det brännbara ämnet i hvarje kropp.
Phönix, der, fenix (diktad fågel).
Phosphor, der, fosfor. **–sauer**, *a.* fosforsyrad, innehållande fosforsyra. **–säure**, die, fosforsyra.
Phosphoricht, *a.* fosforisk, fosforaktig.
Phrase, die, (*pl.* –n) fras, ordalag. **–nmacher**, der, frasmakare.
Phraseologie, die, fraseologi, stil; sätt att uttrycka sig.
Physik, die, fisik, naturlära, naturkunnighet, naturvetenskap.
Physikalisch, *a.* fysisk, naturvetenskaplig.
Physiker, der, (*pl.* –) fysikus, fysiker, naturforskare.
Physikus, der, stadsläkare, provincialläkare.
Physiognom, der, (*pl.* –en) fysionom.
Physiognomie, die, (*pl.* –n) fysionomi, ansigte, anlete.
Physiognomik, die, fysionomik.
Physiolog, der, (*pl.* –en) fysiolog.
Physiologie, die, fysiologi, läran om menniskonaturen.
Physisch, *a.* fysisk, naturlig.
Piano, *av.* sakta.
Pianoforte, das, fortepiano, klaver.
Piaster, der, (*pl.* –) piaster (spanskt silfvermynt).
Picheln, *v. n.* supa.
Pichen, *v. a.* becka, tjära.
Pick, der, (*pl.* –e) pickning, hackning med näbben. **–meise**, die, talgoxe.

Pickel-häring, der, pickelhäring, harlekin, pajas, pajazzo. **–haube**, die, pickelhufva, stormhatt, hjelm.
Picken, *v. n.* picka, hacka (med näbben).
Picket, das, (*pl.* –e) piket, fältvakt; piket, piketspel.
Picknick, das, (*pl.* –s) pickenick.
Pieke, die, (*pl.* –n) pik, pigg, lans; (*fig.*) stickord; eine – auf Jemanden haben, hafva horn i sidan till någon, bära agg till någon.
Piepsen, *v. n.* pipa (om foglar).
Pietismus, der, pietism, bigotteri.
Pietist, der, (*pl.* –en) pietist, hycklare, skrymtare, skenhelgon.
Pietisterei, die, skenhelighet, bigotteri.
Pikant, *a.* pikant, bitande, stickande, retande, liflig.
Pike, die, (*pl.* –n) pik, handpik.
Pikenier, der, (*pl.* –e) pikenerare, lansförare.
Pilaster, der, pilaster, fyrkantig pelare.
Pilger (Pilgrim), der, (*pl.* –) pilgrim, vandringsman. **–fahrt**, die, pilgrimsresa, vallfart. **–flasche**, die, kalebass. **–kleid**, das, pilgrimsdrägt. **–schaft**, die, pilgrimsresa, vallfart. **–stab**, der, pilgrimsstaf. **–tasche**, die, pilgrimsväska.
Pille, die, (*pl.* –n) piller; eine – verschlucken, (*fig.*) svälja en förtret.
Pillen (billen), *v. a.* (*T.*) hacka qvarnstenar. [lots.
Pilot, der, (*pl.* –en) styrman;
Pilz, der, (*pl.* –e) svamp, jordsvamp; (*fig.*) in die –e gehen, gå förlorad. **–artig**, *a.* svampaktig. **–säure**, die, svampsyra.
Pilzicht, *a.* svampaktig, svampig.
Pilzig, *a.* svampig, pussig, uppblåst; – werden, svampa sig.
Piment, der, kryddpeppar.
Pimpelig, *a.* veklig, krämpig, sjuklig.
Pimpelmeise, die, blåmes.
Pimpernuß, die, vild pistacie.
Pimpinelle, die, pimpinella.
Pinasse, die, (*pl.* –n) pinass, skeppsbåt. [deltall.
Pinie, die, (*pl.* –n) pinie, man-
Pinke, die, (*pl.* –n) ett slags fartyg med flat botten men bred och hög spegel.
Pinne, die, (*pl.* –n) pinne, pligg, plugg, nubb.
Pinsel, der, (*pl.* –) pensel; borste; äfv.: dum, enfaldig menniska. **–haft**, *a.* dum, enfaldig. **–stiel**, der, penselskaft. **–strich**, der, penseldrag.
Pinselei, die, pensling, dålig målning, kludderi.
Pinseler, der, fuskare i måleri, kluddare.
Pinseln, *v. n.* bruka penseln, pensla, måla; pjunka, gnälla.
Pionier, der, (*pl.* –e) pionier, skansgräfvare.

Pipe, die, (*pl.* –n) pipa (att blåsa på), pipa (vinmått); tobakspipa.
Pipen, *v. n.* pipa, gnälla, pjunka, qvilla.
Pipps, der, tipp, hönstipp (sjukdom). [(*fig.*) eftertryckare.
Pirat, der, (*pl.* –en) sjöröfvare;
Piraterie, die, (*pl.* –n) sjöröfveri, kaperi; (*fig.*) eftertryck af andras förlagsböcker.
Pirol, der, (*pl.* –e) guling, gul trast.
Pispern, *v. n.* hviska.
Pisse, die, piss, urin. [ten.
Pissen, *v. n.* pissa, låta sitt vat-
Pistazie, die, (*pl.* –n) pistacie (en frukt). **–nbaum**, der, pistacieträd.
Pistill, das, (*pl.* –e) pistill, spiran i en blomma.
Pistole, die, (*plur.* –n) pistol (skjutvapen); pistol (guldmynt); ein Paar –en, ett par pistoler; auf –n fordern, utmana på pistoler. **–nhalfter**, die, pistolhölster. **–nkolben**, der, pistolkolf. **–nkugel**, die, pistolkula. **–nschuß**, der, pistolskott.
Placat, das, (*pl.* –e) plakat, affisch, kungörelse, offentligt anslag.
Plack, der, skinneri, hårdt arbete. **–schrobel**, die, skrubbla, grof ullkarda.
Placken, *v. a.* plåga, pina, oroa; skinna, preja; fastnagla, uppslå.
Plackerei, die, plåga, skinneri, prejeri, hårdt arbete.
Plage, die, (*pl.* –n) plåga, pina, besvärlighet. **–geist**, der, plågoande.
Plagen, *v. a.* plåga, pina, besvära, oroa, öfverligga; sich –, skinna sig, plåga sig (med arbete).
Plagge, die, grästorf. **–meier**, der, torfskärare. **–ntorf**, der, grästorf.
Plagiarius, der, plagiarius, en som stjäl ur andras böcker och ger ut för sitt.
Plagiat, das, (*pl.* –e) plagiat, stöld ur andras arbeten.
Plämpe, die, (*vulg.*) sabel.
Plan, *a.* plan, jemn, slät, platt, flack, flat; tydlig.
Plan, der, (*pl.* **Pläne**) plan yta, jemn yta; planritning, grundritning, plan, utkast, utstakning, förslag, anläggning, anslag, afsigt; den – zu einem Gebäude entwerfen, utkasta planen till en byggnad. **–hirsch**, der, (*jagtt.*) hjort, som efter en strid med andra hjortar behåller platsen. **–los**, *a.* planlös, utan plan. **–losigkeit**, die, planlöshet. **–mäßig**, *a.* tillämnad, med afsigt gjord, ändamålsenlig. **–zeichnung**, die, planritning, plankarta.
Plane, die, (*pl.* –en) presenning, täcke. **–nherd**, der, planhärd.
Pläne, die, (*pl.* –n) slätt, slättmark.

Planen, *v. a.* göra en plan, ett utkast, en teckning etc., anlägga, projektera.

Planet, der, (*pl.* -en) planet. **-enbahn, die**, planetbana. **-enstand, der**, planeternas ställning till hvarandra. **-ensystem, das**, planetsystem.

Planetarisch, *a.* planetisk.

Planetarium, das, (*pl.* -rien) planetarium, maschin som föreställer himmelkropparnes gång.

Planiren, *v. a.* planera, jemna, släta; limdränka.

Planiren, das, planerande, planering; limdränkning.

Planir-eisen, das, planerjern. **-hammer, der**, planerhammare. **-wasser, das**, planervatten.

Planke, die, (*pl.* -n) planka, bräde, afplankning, plank.

Plänkelei, die, (*pl.* -en) skärmytsel, skärmytsling.

Plänkeln, *v. n.* blänkra, pluttra, klicka ell. smattra med skjutgevär, skärmytsla.

Plänkler, der, blänkrare, skärmytslare, tiraljör.

Plansche, die, plans, gjutet metallstycke. **-neinguß, der**, form, hvari silfret gjutes till plansar ell. i fyrkantiga stycken. **-nhammer, der**, stor jernhammare att slå silfverstycken tunnare.

Planschen, *v. n.* plaska.

Plapperei, die, prat, sladder, pladder, sqvaller.

Plapper-haft, *a.* pratsam, pratsjuk, pladderaktig. **-maul, das**, **-tasche, die**, sladderhane, sqvallerbytta, sladdertaska.

Plappern, *v. n.* sladdra, pladdra, prata, sqvallra, skräfla.

Plärr-auge, das, rinnande öga; äfv.: surögd person. **-äugig**, *a.* surögd, plirögd. **-maul, das**, stor gapande mun, skrikhals.

Plarre, die, (*pl.* -n) blemma.

Plärre, die, (*pl.* -n) stor gapande mun.

Plärren, *v. n.* skrika, gråta; tjuta; skråla, rabbla.

Plastik, die, plastik, bildsnidarekonst, bildhuggarekonst, modellering i gips etc.

Plastisch, *a.* plastisk, verkande, bildande.

Platane, die, (*pl.* -en) platan.

Platin, das, **Platina, die**, platina, hvitt guld.

Plätschern, *v. n.* plaska.

Platt, *a.* platt, flack, flat, slät; dålig, nedrig. — *av.* alldeles; tvärt; kort, utan omsvep. **-blau, das**, indigo i tunna kakor. **-bord, das**, det yttersta af skeppsbeklädnaden, som ofvantill går omkring däcket, plankorna ofvanpå relingen. **-bret, das**, strykbräde. **-deutsch**, *a.* platttysk. **-eisen, das**, strykjern, pressjern. **-eiße, die**, skälla (fisk). **-erbse, die**, gigalsärt. **-fisch, der**, skälla. **-frau, die**, fruntimmer, som stryker kläder. **-fuß, der**, plattfot; fotblad, fotsåla. **-füßig**, *a.* plattfotad, breddfotad. **-gerste, die**, gumrikskorn. **-hammer, der**, plåthammare. **-hufig**, *a.* platthofvad. **-kopf, der**, plattskalle. **-loth, das**, plattlod; blyplåt öfver fänghålet på en kanon. **-nase, die**, plattnäsa. **-nasig**, *a.* plattnäsig. **-schmiede, die**, plåtsmide. **-schnabel, der**, tomtita, (ett fågelslägte). **-stich, der**, plattstyng, enkelt långt styng i broderi.

Plättchen, das, (*pl.* -) liten plåt ell. skifva.

Platte, die, (*pl.* -n) plåt, skifva, bleck; strykjern; ärilsten; skalligt hufvud, skallig panna, plätt. [pressjern.

Plätte, die, (*pl.* -n) strykjern,

Platten, Plätten, *v. a.* platta, slå ut till plåtar; belägga med plåtar eller skifvor; uthamra; Wäsche —, platta ell. stryka linne.

Platterdings, *av.* alldeles, absolut.

Plätterin, die, strykerska, fruntimmer som stryker.

Plattheit, die, (*pl.* -en) platthet, flathet.

Plattiren, *v. a.* plätera; öfverdraga med en tunn silfverskifva; beslå ell. bekläda med plåtar; plattirte Waare, pläter.

Plattirer, der, (*pl.* -) pläterare.

Platz, der, (*pl.* Plätze) plats, rum, ställe; tomt; utrymme; rum, läge; valplats; embete, syssla; knall, smäll, brak; — *intj.* pladask! klatsch! auf dem -e bleiben, blifva på platsen, falla i striden; Jemandem — machen, lemna rum åt någon; das nimmt zu viel — ein, det tar för mycket rum; lassen Sie — für zwei Zeilen, lemna rum för två rader; das findet hier keinen —, det går icke an, det passar icke här; nehmen Sie —! sitt ned! **-büchse, die**, fläderbössa. **-commandant, der**, platskommandant, militärisk befälhafvare af en ort. **-gold, das**, knallguld, slagguld. **-gras, -kraut, das**, blå starr. **-halter, der**, vikarie. **-major, der**, platsmajor, stadsmajor. **-regen, der**, slagregn, hällregn.

Plätzchen, das, (*pl.* -n) liten plats, litet rum; plätt, pastill.

Platzen, *v. n.* spricka, brista, gå sönder; springa i stycken, knalla, braka; smälla; störta, falla; es regnet, daß es platzt, det regnar så det sqvalar; lachen daß man — möchte, skratta så att man måste spricka.

Plätzen, *v. n.* klicka (med skjutgevär). — *v. a.* slå på tassen, plagga på; lappa, sätta lappar på något.

Plätzer, der, (*pl.* -) handplagga; risbastu.

Plauderei, die, prat, sladder, sqvaller.

Plauderer, der, pratmakare.

Plauder-haft, *a.* gapig, pratsam, pratsjuk. **-haftigkeit, die**, gapighet, pratsjuka, pratsamhet. **-tasche, die**, sladdertaska, slammertaska.

Plauderin, die, (*pl.* -nen) pratmakerska, pladdrerska.

Plaudern, *v. n.* prata, pjallra, pladdra, sladdra.

Plausibel, *a.* skenbar, liklig, antaglig, utseende att vara rätt.

Plauz! *intj.* pladask!

Plebejer, der, (*pl.* -) plebej, ofrälse.

Plebs, der, pöbel, sämsta folkklassen.

Pleonasmus, der, (*pl.* -men) pleonasm, mångordighet.

Pleonastisch, *a.* pleonastisk.

Plinse, die, (*pl.* -n) en sort pannkaka. [(varor).

Plombiren, *v. a.* plombera, halla

Plötze, die, (*pl.* -n) sarf (fisk).

Plötzlich, *a.* plötslig, hastig, bråd, oförmodad; -er Tod, en hastig död, bråddöd. — *av.* plötsligt, hastigt; oförmodadt; — reich geworden, brådrik.

Pluderhosen, *pl.* vida byxor, bussaronger, sjömansbyxor.

Plump, *a.* plump, grof, otymplig, ohyfsad, bondaktig. **-sack, der**, ett slags barnlek, uti hvilken det ena parti slår det andra med en hopvriden duk; äfv.: plump, bondaktig menniska, bondlurk.

Plumpe, die, (*pl.* -n) pump.

Plumpen, *v. n.* plumpa, falla (i vatten); pumpa; er plumpte damit heraus, han kom obetänksamt fram dermed.

Plumpheit, die, (*pl.* -en) grofhet, plumphet, bondaktighet.

Plunder, der, lappri, trasa, bråte, slarfva, skräp; da hast du den ganzen —, der har du hela bråten. **-kammer, die**, skräprum. **-kram, der**, klädmäkleri; äfv.: skräp, skräpgods. **-mann, der**, lumpsamlare.

Plünderer, der, (*pl.* -) plundrare, sköflare, marodör.

Plündern, *v. a.* plundra, sköfla, röfva, roffa.

Plünderung, die, plundrande, plundring, röfvande; sköfling, roffande.

Plural, der, pluralis, flertal.

Plüsch, der, (*pl.* -e) plys, schagg (tyg). **-sammet, der**, plyssammet.

Pöbel, der, pöbel, sämsta folkklassen. **-glaube, der**, pöbeltro. **-haft**, *a.* pöbelaktig, låg, gemen, nedrig, obelefvad, grof, plump. **-haftigkeit, die**, pöbelaktighet, gemenhet. **-herrschaft, die**, pöbelvälde. **-sprache, die**, pöbelspråk. **-volk, das**, slödder, pack. **-wort, das**, pöbelord, gement uttryck.

Pocal, der, (*pl.* -e) pokal, dricksbägare.

Poch-bret, das, påck (ett spel). **-erz, das**, vask, bokmalm. **-hammer, der**, bokverk. **-heie, die**,

(*bergv.*) träklubba. **-hütte, die,** bokhytta, bokverk. **-mehl, das,** fint bokad malm. **-mühle, die,** bokverk, bokqvarn. **-rad, das,** bokhjul. **-schale, die,** gjuten jernplåt med en liten grop midt uti, hvari malm bokas. **-sohle, die,** boksola. **-spiel, das,** påck. **-steiger, der,** uppsyningsman öfver ett bokverk. **-trog, der,** ho, hvaruti malm bokas. **-werk, das,** bokverk.

Pochen, *v. a. & n.* slå, klappa, bulta, stöta sönder, krossa, bryta, boka (malm); hamra, stöta; pocka (på något); spela påck; er pocht auf seine Reichthümer, han pockar på sina rikedomar.

Pocher, der, (*pl.* -) bokare; portklapp.

Pocke, die, (*pl.* -n) koppa; die -n einimpfen, ympa koppor, vaccinera. **-nholz** (Pockholz), **das,** pockenholts. **-nimpfung, die,** koppympning. **-nnarbe, die,** koppärr. **-nnarbig,** *a.* koppärrig. **-nstein, der,** koppsten, porfyr. **-nwurzel, die,** kinarot.

Pockig, *a.* som har kopporna; koppärrig. [dricka om.

Poculiren, *v. n.* pokulera, supa,

Podagra, das, podager, gikt i fötterna.

Podagrisch, *a.* full ell. plågad af podager. [har podager.

Podagrist, der, (*pl.* -en) en som

Poesie, die, (*pl.* -en) poesi, skaldekonst; dikt.

Poet, der, (*pl.* -en) poet, skald.

Poetaster, der, (*pl.* -) dålig poet, rimsnidare.

Poetin, die, (*pl.* -nen) poetissa.

Poetisch, *a.* poetisk.

Pökel, der, saltlake. **-fleisch, das,** salt kött.

Pökeln, *v. a.* salta, insalta, lägga i saltlake.

Pökling, der, (*pl.* -e) böckling, rökt strömming.

Pol, der, pol, vändpunkt. **-höhe, die,** polhöjd, en orts höjd. **-stein, der,** magnet.

Polak, der, Polack; äfv.: länsman, outrökt tobak i botten af en tobakspipa.

Polar-kreis, der, polcirkel. **-stern, der,** nordstjerna, polstjerna.

Pole, der, (*pl.* -n) Polack.

Polei, der, poleja (ört).

Police, die, (*pl.* -n) försäkringsbref, assuransbref.

Polir-bürste, die, polerborste, blankborste, glättborste. **-eisen, das,** polerjern. **-hammer, der,** polerhammare. **-holz, das,** polerträ. **-mühle, die,** polerqvarn. **-pulver, das,** polerpulver. **-scheibe, die,** polerskifva. **-stahl, der,** polerstål. **-stein, der,** polersten, glättsten. **-zahn, der,** polertand.

Poliren, *v. a.* polera, glätta, hyfsa; göra belefvad, göra artig.

Polirer, der, (*pl.* -) polerare.

Polirung, die, polering, polerande.

Politesse, die, höflighet.

Politik, die, politik, statsklokhet, statskonst.

Politiker, der, (*pl.* -) statsman; (*fig.*) slug, listig karl.

Politisch, *a.* politisk; (*fig.*) klok, förslagen.

Politur, die, (*pl.* -en) politur, polering, glans; artighet.

Polizei, die, polis, politi. **-diener, der,** polisbetjent, polistjensteman. **-gericht, das,** poliskammare. **-inspector, der,** polisuppsyningsman. **-meister, der,** polismästare. **-ordnung, die,** politiförordning. **-vergehen, das,** polisförbrytelse. **-wesen** se Polizei.

Polka, die, polka; - tanzen, polka, dansa polska. **-tänzer, der,** polkör. **-tänzerin, die,** polkös.

Pöller, der, (*sjöt.*) pollar, hvaromkring tågverket beläggas; äfv. (Böller) liten mörsare.

Polnisch, *a.* polsk.

Polster, das, (*pl.* -) bolster, kudde, madrass; dyna; hyende. **-stuhl, der,** ländstol, uppstoppad stol. [pa (med hår etc.).

Polstern, *v. a.* stoppa, uppstop-

Polter-abend, der, möqväll, mödomsqväll, aftonen före bröllopet. **-geist, der,** smådjefvul, tomtgubbe, svärmare. **-kammer, der,** skräprum. **-stock, der,** (*sjöt.*) rorkult, rorpinne.

Polterer, der, (*pl.* -) bullrare, stojare.

Poltern, *v. n.* göra buller, bullra, stoja; mullra (som åskan); dundra, hota; es poltert im Magen, det bullrar i magen.

Poltron, der, (*pl.* -s) pultron, mes, feg stackare.

Polygamie, die, månggifte.

Polyglotte, die, (*pl.* -n) ordbok af flera språken.

Polygon, das, mångkant, månghörning, mångsidig figur.

Polyhistor, der, (*pl.* -en) polyhistor, man of mycken beläsenhet, mångkunnig person.

Polyp, der, (*pl.* -en) polyp (djur), köttväxt (en sjukdom).

Pomade, die, pomada.

Pomadisiren, *v. a.* pomadera.

Pomeranze, die, pomerans. **-ngelb,** *a.* pomeransfärgad, orangegul.

Pomesine, die, (*pl.* -n) appelsin.

Pomp, der, pomp, ståt, prakt. **-haft,** (pompös) *a.* praktfull. **-haftigkeit, die,** praktfullhet.

Ponton, das, (*pl.* -s) ponton. **-brücke, die,** pontonbrygga, båtbrygga.

Popanz, der, buse, julbock, fågelskrämma. [vanlig.

Populär, *a.* populär, allmän,

Popularität, die, popularitet, allmänhet, folkgunst.

Population, die, folkökning, folkmängd.

Poren, *pl.* porer, svetthål.

Porös, *a.* pipig, gles.

Porosität, die, porositet, pipighet, gleshet.

Porphyr, der, porfyr.

Porree, der, purjolök.

Porsch, der, pors, sqvattram.

Port, der, hamn, säker ort.

Portal, das, (*pl.* -e) portal.

Portion, die, (*pl.* -en) portion, del, andel.

Porto, das, porto, postporto. **-frei,** *a.* postfri. **-freiheit, die,** postfrihet. **-marke, die,** brefmärke, frimärke. **-taxe, die,** portotaxa, posttaxa.

Portrait, das, (*pl.* -s) porträtt. **-maler, der,** porträttmålare. **-malerei, die,** porträttmålning.

Portulak, der, portlak (ört).

Porzellan, das, porslin, postlin. **-erde, die,** porslinslera. **-fabrik, die,** porslinsbruk. **-maler, der,** porslinsmålare. **-schnecke, die,** porslinssnäcka. **-service, das,** porslinsservis.

Porzellanen, *a.* porslins-.

Posament, das, (*pl.* -e) kantsnöre.

Posamentirarbeit, die, snörmakarearbete.

Posamentirer, der, (*plur.* -) snörmakare.

Posaune, die, basun, basbasun. **-nbläser, der,** basunblåsare. **-nengel, der,** basunengel. **-nregister, das,** basunregister. **-nstimme, die,** basunröst.

Posaunen, *v. n. & a.* basuna, blåsa i basun; utbasuna, utsprida.

Pose, die, (*pl.* -n) penna (oskuren), pennstjelke, pennrör.

Positiv, das, (*pl.* -e) positiv, litet orgverk.

Positiv, *a.* positiv, verklig, uttrycklig; envis.

Positur, die, (*pl.* -en) positur, ställning.

Posse, die, (*pl.* -n) löjligt skämt, lustigt upptåg, tokeri, gyckleri, narrspel; -n reißen, gyckla, tokas, galnas. **-nhaft,** *a.* narraktig, tokrolig, lustig, löjlig. **-haftigkeit, die,** tokrolighet, narraktighet. **-nreißer, der,** gycklare, putsmakare, farsör, narr, gäck. **-nreißerei, die,** putsmakeri, gyckleri. **-nspiel, das,** gyckleri, narrspel.

Possen, der, (*pl.* -) knep, streck, puts, skälmstycke, spratt. - *intj.* lappri! prat! sladder!

Possierlich, *a.* nöjsam, rolig; skämtsam; tokrolig, löjlig, pusserlig, putslustig.

Possierlichkeit, die, nöjsamhet, rolighet, skämtaktighet; tokrolighet, löjlighet, putslustighet.

Post, die, (*pl.* -en) post; posthus; skjuts; skjutshåll; post, summa; Briefe auf die - geben, lemna bref på posten. **-amt, das,** posthus, postkontor. **-anweisung, die,** postanvisning. **-beamte, der,** postbetjent. **-bedienung, die,**

postbetjening. **-bericht**, der, underrättelse om posternas afgång och ankomst. **-bote**, der, postbud, postkarl. **-bureau**, das, postkonstor. **-datiren**, *v. n.* datera för sent, sätta senare datum. **-director**, der, postdirektor. **-einkünfte**, *pl.* postmedel. **-einzahlung**, die, inbetalning af penningar på posten, hvarföre fås postanvisning. **-enlauf**, der, postgång. **-felleisen**, das, postväska. **-frei**, *a.* portofri. **-freiheit**, die, postfrihet. **-geld**, das, postpenningar, postafgift, postporto. **-halter**, der, postmästare. **-haus**, das, posthus; gästgifvaregård, skjutshåll. **-horn**, des, posthorn. **-jacht**, die, postjakt. **-karte**, die, postkarta. **-knecht**, der, postiljon. **-kutsche**, die, postvagn, skjutsvagn. **-kutscher**, der, postförare, postiljon. **-marke**, die, brefmärke, frimärke. **-meile**, die, postmil. **-meister**, der, postmästare, postförvaltare. **-ordnung**, die, postreglemente. **-papier**, das, postpapper. **-pferd**, das, posthäst, skjutshäst. **-säule**, die, vägvisare, milstolpe. **-schein**, der, postbevis, postbetyg, qvitto från posten. **-schiff**, das, postjakt, paketbåt. **-schreiber**, der, postskrifvare, postsekreterare. **-script**, das, postskriptum. **-secretär**, der, postsekreterare. **-station**, die, poststation, skjutshåll. **-stempel**, der, poststämpel. **-straße**, die, postväg. **-tag**, der, postdag. **-täglich**, *av.* postdagligen. **-tasche**, die, postväska. **-taube**, die, postdufva, brefdufva. **-taxe**, die, posttaxa. **-vorschuß**, der, postförskott. **-wagen**, der, postvagn, skjutsvagn. **-wesen**, das, postväsen, postverk. **-zeichen**, das, poststämpel. **-zug**, der, posttåg.

Postament, **Postement**, das, (*pl.* -e) postament, piedestal, bildfot.

Pöstchen, das, (*pl.* -) liten post, liten summa.

Posten, der, (*pl.* -) post, posto, postering; post, artikel, summa; syssla, embete; auf seinem - sein, vara på sin post; - stehen, stå på post, posta; einen - in Rechnung stellen, föra en post på räkning.

Postille, die, (*pl.* -n) postilla. **-nreiter**, der, prest, som stjäl sina predikningar ur postillor.

Postillon, der, (*pl.* -e) postillon, postförare, skjutsbonde.

Postiren, *v. a.* postera, ställa; sich -, postera sig, fatta stånd.

Postirung, die, posterande, postering.

Posto, *av.* posto; - fassen, fatta posto, postera sig.

Postulat, das, (*pl.* -e) begäran, fordran; sats antagen utan bevis.

Postuliren, *v. n.* postulera, påstå; anhålla om; förutsätta.

Potage, die, soppa.

Potentat, der, (*pl.* -en) potentat, monark.

Potenz, die, (*pl.* -en) potens; magt, styrka.

Pott, der, (*pl.* -e) potta, kärl. **-asche**, die, pottaska. **-fisch**, der, pottfisk (däggdjur af hvalarna). **-käse**, der, krukost, pottkes.

Potz! *intj.* hå! håhå! - tausend! för tusan! pinadö! vasserratre! tänk på!

Poussiren, *v. a.* pussera, göra upphöjdt arbete; bedrifva med nit; göra kur. [prestgäll.

Präbende, die, (*pl.* -n) prebend,

Pracher, der, (*pl.* -) prackare, tiggare.

Pracherei, die, prack, tiggeri.

Pracht, die, prakt, präktighet, pomp, ståt, herrlighet. **-aufwand**, der, lyx. **-ausgabe**, die, praktupplaga. **-bau**, der, praktbyggnad. **-bett**, das, praktsäng, paradsäng. **-bibel**, die, praktbibel. **-gebäude**, das, praktbyggnad. **-gewand**, das, praktdrägt, praktklädnad. **-himmel**, der, prakthimmel, tronhimmel. **-kegel**, der, obelisk. **-kleid**, das, praktklädnad, praktdrägt. **-liebe**, die, praktkärlek, håg för prakt. **-lilie**, die, praktlilja. **-los**, *a.* praktlös, prunklös. **-nelke**, die, praktneglika. **-pferd**, das, paradhäst. **-stück**, das, praktstycke. **-voll**, *a.* praktfull. **-wagen**, der, paradvagn, statsvagn. **-werk**, das, praktverk. **-zimmer**, das, paradrum, praktrum.

Prächtig, *a.* präktig, ståtlig, prunkande, herrlig, förträfflig, ypperlig, lysande.

Practiciren, *v. a.* praktisera, utöfva.

Practicus, der, (*pl.* -ci) verkställare; praktiserande läkare.

Practik, die, (*pl.* -en) utöfning, verkställighet, öfning, vana, färdighet, förfarenhet; svek, knep.

Practisch, *a.* praktisk, verkställande; -er Arzt, praktiserande läkare. [nådevalet.

Prädestination, die, utkorelsen,

Prädicant, der, (*pl.* -en) predikant, prest.

Präfect, der, (*pl.* -en) prefekt, höfding, befälhafvare, ståthållare, landshöfding; kormästare.

Präfectur, die, (*pl.* -en) ståthållareskap.

Prägen, *v. a.* inprägla; prägla ell. slå (mynt).

Prägestock, der, prägelstock.

Prägung, die, präglande, prägel, myntning.

Prahlen, *v. n.* pråla, skryta, braska, skräfla; glänsa, blänka, lysa; mit seiner Gelehrsamkeit -, braska med sin lärdom; ohne - zu wollen, utan skryt sagdt.

Prahler, der, (*pl.* -) skrytare, storpratare. [skryt, prålighet.

Prahlerei, die, (*pl.* -en) prål,

Prahlerisch, **Prahlhaft**, *a.* prålig, skrytande, skrytsam, skrytaktig.

Prahl-hans, der, (*pl.* -hänse) storskrytare, storpratare. **-sucht**, die, prålsjuka, skrytsamhet. **-süchtig**, *a.* skrytsam, prålig.

Prahm, der, (*pl.* -e) pråm (fartyg).

Prälat, der, (*pl.* -en) prelat. **-enwürde**, die, prelatsvärdighet.

Prälatur, die, (*pl.* -en) prelatsembete, prelatsvärdighet; samtlige prelaterna.

Präliminär, *a.* preliminär, förutgående. [rier.

Präliminarien, *pl.* prelimina-

Prall, *a.* hårdt utspänd, hårdt utstoppad, spänstig.

Prall, der, ljud af en studsande kropp; återstöt, tillbakastudsning. **-kraft**, die, elasticitet. **-schuß**, der, studsningskott, rikochettskott. **-stein**, der, afvisare. **-stoß**, der, stöt som låter det föremål, hvaremot den stötes, tillbakafara; återstöt. **-triller**, der, (*mus.*) drill som slås kort och hastigt.

Prallen, *v. n.* studsa, återstudsa, studsa tillbaka, hoppa tillbaka.

Praller, der, se Prallstoß.

Prallig, *a.* hårdt spänd, spänstig; (*fig.*) brant.

Präludium, das, (*pl.* -dien) preludium, förspel; ingång.

Prämeditiren, *v. a.* förut betänka, öfvertänka i förut.

Prämie, die, (*pl.* -n) premie, belöning, vinst.

Prangen, *v. n.* prunka, glänsa, lysa, pråla; skryta med; (*sjöt.*) sätta till alla segel; es prangt wie Gold, det prålar som vore det guld.

Prangen, das, prålande, prunkande. [halsjern, kåk.

Pranger, der, (*pl.* -) skampåle,

Pranke, die, (*pl.* -n) klo, ram, tass.

Pränumeration, die, (*pl.* -en) prenumeration, förutbetalning.

Pränumeriren, *v. a.* prenumerera, förutbetala.

Präpariren, *v. a.* förbereda, tillaga, tillreda; sich -, bereda sig, hålla sig färdig.

Prärogativ, das, (*pl.* -e) prerogativ, företrädesrätt.

Präscription, die, (*lagt.*) preskription, gammal häfd.

Präsent, das, skänk, gåfva.

Präsentiren, *v. a.* presentera, föreställa, tillbjuda.

Präsentirteller, der, (*pl.* -) presentertallrick.

Präsident, der, (*pl.* -en) president, förman, ordförande.

Präsidiren, *v. n.* presidera, föra ordet.

Präsidium, das, presidium, högsäte, presidentsembete.

Prasseln, *v. n.* prassla, kna-

stra, krasa; knaka, braka, spraka, gnistra, fräsa.
Prassen, *v. n.* frössa, ruckla, lefva jemt i fylleri.
Prasser, der, (*pl.* –) frössare, slösare, rucklare.
Prästiren, *v. a.* verkställa, uträtta, åstadkomma. [förutsätta.
Präsumiren, *v. a. & n.* förmoda,
Präsumtion, die, (*pl.* –en) förmodan, förutsättning.
Präsumtiv, *a.* förmodlig; –er Erbe, närmaste arfvingen.
Prätendiren, *v. a.* begära, fordra som en rättighet, göra anspråk på.
Prätension, die, (*pl.* –en) påstående, anspråk. [modig.
Prätensiös, *a.* anspråksfull, hög-
Praxis, die, praktik, utöfning.
Predigen, *v. a.* predika; förmana.
Prediger, der, (*pl.* –) predikant, prest, predikare. **–amt, das**, predikoembete, prestembete. **–frau, die**, prestfru, presthustru, pastorska. **–gebühr, die**, presträttighet. **–mönch, der**, predikaremunk. **–schein, der**, prestattest, prestbesked, prestbevis. **–stand, der**, prestestånd. **–stelle, die**, prestlägenhet. **–tracht, die**, prestdrägt. **–versammlung, die**, prestmöte. **–wahl, die**, prestval. **–wittwe, die**, prestenka. **–wohnung, die**, prestboställe, presthus, prestgård.
Predigt, die, (*pl.* –en) predikan. **–amt, das**, predikoembete. **–amtscandidat, der**, prestkandidat. **–buch, das**, predikobok, postilla. **–entwurf, der**, predikoutkast. **–stuhl, der**, predikstol.
Preien, *v. n.* (*sjöt.*) preja (ett fartyg).
Preis, der, (*pl.* –e) pris, köp; lof, pris, beröm; billiger –, lagt pris; im –e fallen, falla i priset; den – einer Waare festsetzen, sätta pris på en vara; den – erhöhen, uppdyrka priset; des –es einig werden, komma öfverens om priset; um welchen –? till hvad pris? einen – auf Jemandes Kopf aussetzen, sätta pris på någons hufvud; mit dem –e belohnen, prisbelöna; den – erhalten, vinna segern; Jemandem Etwas – geben, gifva något till pris åt någon; eine Stadt der Plünderung – geben, gifva en stad till spillo. **–aufgabe, die**, täflingsämne, prisämne. **–bestimmung, die**, prissättning. **–bewerbung, die**, pristäflande, täflande om priset. **–courant, der**, priskurant, prislista. **–frage, die**, prisfråga. **–richter, der**, prisdomare. **–schrift, die**, prisskrift. **–vertheilung, die**, prisutdelning. **–verzeichniß, das**, prislista, priskurant. **–würdig**, *a.* prisvärd; berömvärd.
Preiselbeere, die, (*pl.* –n) lingon; eingemachte –n, lingonsylt. **–nkraut, das**, lingonris.
Preisen, *v. a. irr.* prisa, berömma, upphöja; lofva, rosa. **–swerth**, *a.* prisvärd, berömvärd.
Preislich, *a.* prisvärd, berömvärd. [lek); prelldùk.
Prelle, die, (*pl.* –n) prell (en
Prellen, *v. a.* narra, lura, purra, bedraga, gäcka, preja. – *v. n.* återstudsa. [bedragare.
Preller, der, (*pl.* –) återstöt;
Prellerei, die, (*pl.* –en) bedrägeri.
Prellschuß se **Prallschuß**.
Pressant, *a.* trängande, nödvändig, brådt; es ist nicht –, det har ingen brådska.
Preß·bar, *a.* som kan pressas, hopklämbar. **–baum, der**, pressbom, pressträd. **–bengel, der**, (*boktr.*) pressbängel, pressvef, penstång hvarmed pressen tillvrides. **–bret, das**, pressbräde. **–eisen, das**, pressjern, persjern. **–frechheit, die**, missbruk af tryckfriheten. **–freiheit, die**, tryckfrihet, pressfrihet. **–glanz, der**, pressglans, press, glans efter pressning (på tyger etc.). **–haft**, *a.* lytt; som har fått en bräcke vid pressning. **–haspel, der**, vindspel vid pappersbruk. **–hefe, die**, torr, sammanpressad jäst ell. jäsdeg. **–kopf, der**, kokad och pressad svinhufvud; presssylta. **–most, der**, utpressad saft ell. must. **–schraube, die**, pressskruf. **–spahn, der**, presspapp. **–stange, die**, pressstång. **–sülze, die**, presssylta. **–wein, der**, pressvin. **–zwang, der**, trycktvång, brist på tryckfrihet.
Presse, die, (*pl.* –n) press; pressning, tryckning; ein Buch unter die – geben, lägga en bok under pressen.
Pressen, *v. n.* pressa, trycka, krama, klämma; Trauben –, pressa drufvor; Matrosen –, pressa matroser, värfva sjömän med tvång; Tuch –, pressa kläde, sätta press i kläde.
Presser, der, (*pl.* –) pressare.
Prickel, der, (*pl.* –) prick, tagg; stick, sting.
Prickeln, *v. a.* sticka, pikera; picka; spränga.
Priester, der, (*pl.* –) prest. **–albe, die**, mess-skjorta. **–amt, das**, prestembete. **–haus, das**, presthus. **–herrschaft, die**, prestvälde, hierarki. **–rock, der**, prestrock, kaftan. **–schaft, die**, presterskap. **–stand, der**, prestestånd. **–tracht, die**, prestdrägt. **–wahl, die**, prestval. **–weihe, die**, prestvigning. **–würde, die**, prestvärdighet.
Priesterlich, *a.* presterlig, prestembetet tillhörlig.
Prima, die, högsta ell. första klass i skola; (*boktr.*) prima; skönttryck. **–wechsel, der**, primavexel.
Primaner, der, (*pl.* –) priman, discipel i första klassen.
Primas, der, primas, förnämste biskop ell. erkebiskop i ett land.
Prime, die, (*pl.* –n) en katolsk lönstund; prim (i fäktkunst); (*boktr.*) (Primablatt) första sida af arket. [(ört).
Primel, die, gullvifva, oxlägga
Primitiv, *a.* ursprunglig. **–wort, das**, stamord.
Primzahl, die, (*pl.* –en) primtal.
Principal, der, (*pl.* –e) principal, hufvudman, patron, husbonde. **–stimme, die**, (*orgv.*) principal.
Prinz, der, (*pl.* –en) prins, furste. **–metall, das**, prinsmetall.
Prinzessin, die, (*pl.* –nen) prinsessa, furstinna.
Prinzlich, *a.* furstlig.
Prior, der, (*pl.* –e) prior, styresman i kloster.
Priorat, das, **Priorei, die**, priorat, priors ell. priorinnas embete ell. boställe.
Priorin, die, (*pl.* –nen) priorinna.
Prise, die, (*pl.* –n) pris, byte; pris, njupa; für gute – erklären, förklara för god pris, prisdöma; eine – Taback, en pris snus.
Prisma, das, (*pl.* –men) prism.
Pritsche, die, (*pl.* –n) klappträ; rakett till bollspel; baksäte på en släde; hårdt säte, byssja, dålig säng; brits, sofbänk (i vakter). **–nmeister, der**, pickelhäring.
Pritschen, *v. a.* slå ell. klappa med klappträ; (*fig.*) er ist gepritscht, han är förlorad.
Privat, *a.* privat, enskild. **–angelegenheit, die**, privataffär. **–audienz, die**, privataudiens. **–leben, das**, privatlefnad, enskild lefnad. **–mann, der**, privatman, embetslös man. **–person, die**, enskild person. **–schule, die**, privatskola. **–stunde, die**, privatlektion.
Privatim, *av.* privat, enskild; i hemlighet.
Privatisiren, *v. a.* privatisera, lefva utan tjenstebefattning.
Privet, das, (*pl.* –s) privet, afträde.
Privilegiren, *v. a.* privilegiera; gifva privilegium, gifva särskild rättighet.
Privilegirt, *a.* privilegierad.
Privilegium, das, (*pl.* –gien) privilegium, företrädesrätt.
Probat, *a.* proberad, som håller profvet.
Probe, die, (*pl.* –n) prof, försök; prof, proflapp, profstycke, profbit, mönster; prof, bevis; repetition, öfverspelning (på teatern); pröfning, märke, kännetecken, proba (i räkning); auf die – stellen, ställa på prof; die – halten, hålla profvet; mit Etwas eine – machen, anställa prof med något; auf – nehmen, taga som prof. **–band, der & das**, profband. **–blatt, das**, profblad. **–bogen, der**, profark. **–blei, das**, bly, som nyttjas vid silfverprobering.

-druck, der, proftryck, afdrag. **-eisen, das,** garspik. **-gold, das,** profguld. **-haltig,** *a.* som håller profvet. **-jahr, das,** profår. **-kunst, das,** proberkonst. **-lection, die,** profläsning. **-maß, das,** profmått, justeradt ell. krönt mått. **-reiter, der,** profryttare, handelsresande. **-predigt, die,** profpredikan. **-ritt, der,** profridning. **-scherben, der,** (*hyttv.*) skärfvel. **-schießen, das,** profskjutning. **-schuß, der,** profskott. **-stange, die,** proberstång. **-stempel, der,** profstämpel. **-stück, das,** profstycke; profända. **-zeit, die,** profningstid. **-zettel, der,** probersedel (vid stuterier).

Proben, *v. a.* pröfva, profva, probera, försöka, sätta på prof; profsmaka; röna, erfara.

Probiren, *v. a.* probera, profva, pröfva, försöka; profsmaka; repetera (en roll, musik etc.).

Probirer, der, (*pl.* –) proberare; profvare, profgörare.

Probir-gewicht, das, probervigt. **-kunst, die,** proberkonst. **-nadel, die,** probernål, stryknål. **-ofen, der,** proberugn. **-stange, die,** proberstång. **-stein, der,** probersten. **-tiegel, der,** proberdegel. **-wage, die,** proberväg.

Probirung, die, proberande, pröfvande, profgörande.

Problem, das, (*pl.* **-e**) problem.

Problematisch, *a.* problematisk; tvifvelaktig, oafgjord.

Probst se **Propst.**

Proceß, der, (*pl.* **-e**) se **Prozeß.**

Procession, die, (*pl.* **-en**) procession, tåg; in –, i procession.

Proclama, das, (*pl.* **-s**) proklama, upprop, uppbåd.

Proclamation, die, (*pl.* **-en**) proklamation, kungörelse; uppbåd.

Proclamator, der, (*pl.* **-en**) proklamator, förkunnare; utropare, mäklare vid en auktion.

Proclamiren, *v. a.* proklamera, utropa, förkunna, offentligen kungöra. [mäktigande.

Procura, die, fullmakt, befull-

Procurator, der, (*pl.* **-en**) prokurator, ombudsman, syndikus.

Produciren, *v. a.* producera, alstra, frambringa.

Product, das, produkt, alster, afkastning; facit, belopp.

Production, die, producerande, alstrande, alstring.

Productiv, *a.* produktiv, frambringande, fruktbar.

Profan, *a.* profan, ohelig; ogudaktig; verldslig.

Profaniren, *v. a.* profanera, ohelga, vanvörda, missbruka.

Profeß, die, klosterlöftes afläggning. **-haus, das,** jesuiterkloster.

Profession, die, (*pl.* **-en**) näring, lefnadsyrke, handtverk, konst; von –, till profession.

Professionist, der, (*pl.* **-en**) näringsidkare, handtverkare.

Professor, der, (*pl.* **-en**) professor.

Professur, die, professorssyssla.

Profil, das, (*pl.* **-e**) profil, sidoåsigt. [fördel.

Profit, der, (*pl.* **-e**) profit, vinst,

Profitiren, *v. n.* profitera, gagna, draga nytta af något; göra framsteg. [underdomare.

Profoß, der, (*pl.* **-e**) profoss;

Programm, das, (*pl.* **-e**) program, innehåll; bjudningsskrift.

Project, das, (*pl.* **-e**) förslag, projekt. **-macher, der,** förslagsmakare, projektmakare.

Projectiren, *v. a.* projektera, anlägga, föreslå.

Prolog, der, (*pl.* **-e**) prolog, företal. [uppskof.

Prolongation, die, förlängning;

Prolongiren, *v. a.* prolongera, förlänga; uppskjuta.

Promenade, die, (*pl.* **-n**) promenad, spatsergång; promenadplats.

Promotion, die, (*pl.* **-en**) promotion, befordrande.

Promoviren, *v. a. & n.* promovera, gifva ell. taga doktors- ell. magistergraden.

Prophet, der, (*pl.* **-en**) profet, spåman, siare.

Prophetin, die, (*pl.* **-nen**) profetissa, sierska.

Prophetisch, *a.* profetisk.

Prophezeien, *v. a.* profetera; förespå, föresäga.

Prophezeiung, die, (*pl.* **-en**) profetering, profetia; spådom.

Proponiren, *v. a.* proponera, föreslå, föreställa; tillbjuda.

Proportion, die, (*pl.* **-en**) proportion, förhållande; likformighet.

Proportioniren, *v. a.* proportionera, jemka, rigta.

Proportionirt, *a.* proportionerad, proportionerlig, passande, likformig.

Proposition, die, (*pl.* **-en**) proposition, förslag, anbud; sats.

Propst, der, (*pl.* **Pröpste**) prost.

Propstei, die, prosteri. **-gericht, das,** domstol ell. rätt der en prost för ordet.

Pröpstin, die, (*pl.* **-nen**) prostinna. [den stil.

Prosa, Prose, die, prosa, obun-

Prosaisch, *a.* prosaisk, obunden; allmän, platt, flat.

Prosaist, Prosaiker, der, prosaist, prosaisk författare.

Proselyt, der, (*pl.* **-en**) proselyt; -en machen, göra proselyter, omvända. [lära.

Prosodie, die, prosodi, uttals-

Prospect, der, (*pl.* **-e**) prospekt, utseende, utsigt, ändamål; öfversigt; hopp.

Protection, die, beskydd, ynnest.

Protector, der, (*pl.* **-en**) protektor, beskyddare, gynnare.

Protest, der, protest, vägrande; klander; bei Gericht – einlegen, inkomma med klander på domstol.

Protestant, der, (*pl.* **-en**) protestant.

Protestantisch, *a.* protestantisk.

Protestiren, *v. n.* protestera, vägra; klandra; einen Wechsel –, protestera en vexel; gegen ein Testament –, klandra ett testamente.

Protocoll, das, (*pl.* **-e**) protokoll. [lera.

Protocolliren, *v. a.* inprotokol-

Protzen se **Aufprotzen.**

Protzig, *a.* trotsig, oförskämd.

Protz-kette, die, kedja, hvarmed kanonerna fästas på sina förställare. **-wagen, der,** förställare till en kanon.

Proviant, der, proviant, lifsmedel, krigsförråd. **-kammer, die,** (*sjöt.*) buttleri. **-meister, der,** proviantmästare, buttler. **-schiff, das,** proviantskepp. **-wagen, der,** proviantvagn.

Provincial-dialect, der, landskapsmål. **-gericht, das,** lagmansnämd. **-gesetz, das,** landskapslag.

Provincialismus, der, (*plur.* **-men**) provinsord.

Provinz, die, (*pl.* **-en**) provins, höfdingdöme, landsort.

Provision, die, försorg; förråd, proviant, lifsmedel; provision, kommissionsarfvode.

Provisor, der, (*pl.* **-en**) provisor.

Provisorisch, *a.* försorg tillhörig; provisionell, interimistisk, tills vidare skedd.

Prozeß, der, (*pl.* **-en**) process, rättegång; Jemandem den – machen, börja process emot någon; näpsa någon. **-acten, die,** rättegångshandlingar. **-führer, der,** advokat, rättegångsbiträde. **-kosten,** *pl.* rättegångskostnader. **-ordnung, die,** rättegångsordning. **-sache, die,** rättegångssak. **-wesen, das,** rättegångsverk.

Prozessiren, *v. n.* processa, advocera, tvista.

Prudeln, *v. n.* uppvälla, uppsjuda, fräsa, porla.

Prüfen, *v. a.* pröfva; bepröfva, ompröfva, sätta på prof; ransaka, undersöka, examinera.

Prüfstein, der, probersten; prof.

Prüfung, die, (*pl.* **-en**) pröfning, ompröfning, prof; undersökning. **-sjahr, das,** pröfningsår. **-stag, der,** pröfningsdag, pröfvodag. **-szeit, die,** pröfningstid, pröfvotid.

Prügel, der, käpp, påk; Prügel, *pl.* käppslängar, prygel, stryk.

Prügelei, die, (*pl.* **-en**) slagsmål.

Prügeln, *v. a.* prygla, slå, piska upp, gifva käppslängar.

Prünelle, die, (*pl.* **-n**) brunell, (ett slags torkade plommon).

Prunk, der, prunk, prakt, prål, prunkande ståt, grannlåt. **-bett, das,** paradsäng. **-los,** *a.* utan

prål, praktlös, flärdfri, flärdlös, prunklös. -pferd, das, paradhäst. -tag, der, galadag. -voll, a. praktfull, ståtlig. -zimmer, das, paradrum, galarum, praktrum.

Prunken, v. n. prunka, pråla, braska.

Prusten, v. n. prusta, frusta, nysa; fräsa (om kattor).

Psalm, das, (pl. -en) psalm. -buch, das, psalmbok.

Psalmist, Psalmendichter, der, psalmist, psalmförfattare.

Psalter, der, Davids psaltare.

Psillienkraut, das, loppfrögräs.

Psychologie, die, läran om själen.

Ptisane, die, korndryck, kornvatten.

Pubertät, die, manbarhet.

Publication, die, (pl. -en) publikation, offentliggörelse, kungörelse; utgifvande (af en bok etc.).

Publiciren, v. a. publicera; kungöra.

Publicum, das, publiken, allmänheten; vor dem -, inför publiken.

Puckel se Buckel.

Pudding, der, (pl. -e) pudding.

Pudel, der, (pl. -) pudel; äfv.: förseelse, misstag, bom. -hund, der, pudel. -mütze, die, mössa fodrad med pelsverk. -närrisch, a. tokrolig.

Pudeln, v. n. förse sig, begå ett fel; slå ell. kasta bom, förfela målet.

Puder, der, puder. -beutel, der, puderpung. -mantel, der, puderkappa, puderskjorta. -püster, der, puderpust. -quaste, die, puderqvast, pudervippa. -zucker, der, pudersocker, farinsocker.

Puderig, a. pudrig, pudrad.

Pudern, v. a. pudra, pudra in.

Puff! intj. puff! bom!

Puff, der, (pl. Püffe) slag, stöt, puff, släng; skryt. -ärmel, der, puffärm. -bohne, die, ett slags stora bönor, vicia faba. -spiel, das, puffspel, ett slags brädspel med 2 tärningar och 30 brickor.

Puffen, v. a. puffa; slå. - v. n. svälla, bli uppblåst; skryta; spela puffspel; sich -, puffas, slås.

Puffer, der, (pl. -) puffert, liten pistol; äfv.: skifva som på jernbanevagner tagar emot återstöt; äfv.: ett slags kaka ell. bakelse.

Puffig, a. puffig, yfvig, pösig, påsig.

Puls, der, (pl. -e) puls; puls, stång hvarmed fiskar skrämmas in i nät; schwacher -, svag puls; unregelmäßiger -, ojemn puls; den - fühlen, känna pulsen. -ader, die, pulsåder. -aderbruch, der, pulsåderbråk. -schlag, der, pulsslag. -wärmer, der, mudd.

Pulsiren, v. n. slå (om pulsen), pulsera.

Pult, das, (pl. -e) pulpet. -dach, das, tak, som sluttar blott åt en sida, pulpettak.

Pulver, das, pulver; (Schießpulver) krut; er hat noch kein - gerochen, han har icke ännu osat krutröken; er hat das - nicht erfunden, han var icke med när krutet uppfanns; - und Blei, krut och kulor; zu - und Blei begnadigen, låta skjuta ihjel. -beutel, der, krutpung. -dampf, der, krutrök. -faß, das, krutfat, krutkärl. -gewölbe, das, kruthvalf. -haus, das, kruthus. -horn, das, kruthorn. -kammer, die, krutkammare, krutdurk. -korn, das, krutkorn. -ladung, die, krutladdning. -magazin, das, krutmagasin, kruthus. -maß, das, krutmått. -magazin, das, krutmagasin, kruttorn. -mühle, die, krutqvarn, krutbruk. -probe, die, krutprof. -rauch, der, krutrök. -sack, der, krutsäck. -schachtel, die, pulverdosa. -thurm, der, kruttorn. -tonne, die, kruttunna. -wagen, der, krutvagn. -wurst, die, krutslanga.

Pulvericht, a. som liknar ell. luktar krut.

Pulverig, a. fin som pulver.

Pulvern, Pulverisiren, v. a. pulverisera, sönderstöta till pulver.

Pump, der, stöt, stamp; äfv.: borgen, lån, kredit; auf - nehmen, taga på kredit. -balken, der, häfstången på en ångmaskin. -hosen, pl. vidbyxor.

Pumpe, die, (pl. -n) pump; die - faßt, pumpen drager.

Pumpen-bohrer, der, pumpborr. -dahl, das, pumpränna. -eimer, der, pumpämbar, brunnsämbar. -gesenk, das, (bergv.) pumpsot. -herz, das, pumphjerta, pumpläder. -kasten, der, pumpsot. -klappe, die, pumpklaff, pumpklapp. -kolben, der, pumpkar. -macher, der, pumpmakare. -rinne, die, pumpränna. -rohr, das, -röhre, die, pumprör, pumpstock. -schlüssel, der, pumpknä. -schraper, der, pumpskrapa. -schuh, der, pumpläder, pumphjerta, pumpsko. -schwengel, der, pumpsvängel. -sood, der, pumpsot. -stange, die, pumpstång. -stiefel, der, pumpstöfvel. -stock, der, pumpstock. -werk, das, pumpverk, sugverk. -zug, der, pumpläder, pumpslag.

Pumpen, v. a. pumpa; (vulg.) gifva på kredit; taga på kredit.

Pumper, der, pumpare. -mette, die, den messan i katolska kyrkan, som sjungas skärthorsdagseftermiddagen. -nickel, der, pumpernickel, ett slags groft bröd af oskrädt rågmjöl (i Westfalen).

Punct, der, (pl. -e) punkt, prick; afdelning; punkt, stycke; punkt, omständighet; artikel; durch -e bezeichnen, pricka af; auf den -, på punkten, till punkt och pricka; - sechs Uhr, klocka sex på punkten; das ist ein wichtiger -, det är en vigtig punkt; über diesen - sind sie einig, ångående denna punkt äro de enige; - für -, punkt för punkt; von - zu -, från punkt till punkt; auf dem -e sein Etwas zu thun, stå på punkten att göra något. -weise, av. punktvis, punkt för punkt.

Punctation, die, (pl. -nen) punktering; utkast till en kontrakt.

Pünctchen, das, (pl. -) liten punkt, prick; - über dem i, prick öfver i.

Puncten, Punctiren, v. a. punktera, kommatera; punktera, upptäcka medelst punkterkonsten; teckna med punkter, pricka, tatuera.

Punctirer, der, (pl. -) en som lär ell. utöfvar punkterkonsten; (boktr. T.) punkterare.

Punctirerin, die, (pl. -nen) (boktr.) punktererska.

Punctir-kunst, die, punkterkonst. -nadel, die, punkternål. -rad, das, punkterhjul.

Punctirung, die, punktering, punkterande.

Punctur, die, (pl. -en) (boktr. T.) punktur. -loch, das, punkturhål.

Pünctlich, a. punktlig, laggrann, noggrann. - av. graunlaga, noga, på punkten; seine Pflichten - erfüllen, noga uppfylla sina skyldigheter. -keit, die, punktlighet, laggrannhet, noggrannhet, rigtighet.

Punsch, der, punsch. -bowle, die, punschskål, punschbål. -glas, das, punschglas. -löffel, der, punschslef.

Punschen, v. n. punscha, dricka punsch.

Punzen se Bunzen.

Pupill, der, Pupille, die, (pl. -en) ögonsten; pupill, myndling. -encollegium, das, förmyndarekammare, förmyndarkollegium.

Püppchen, das, liten docka.

Puppe, die, (pl. -n) docka; puppa; mit -n spielen, leka med dockor. -nspiel, das, dockspel, docklek, dockdans, marionettspel. -nspieler, der, marionettspelare.

Puppen, v. n. göra dockor; leka med dockor.

Pur, a. ren, klar, obemängd; idel, bara.

Purganz, die, (pl. -en) afförande medel, purgermedel.

Purgiren, v. n. purgera, afföra, taga in afförande medel.

Purgir-mittel, das, (pl. -) afförande medel. -salz, das, engelskt salt.

Purification, die, rening.

Purificiren, v. a. purifiera, rena, rättfärdiga.

Purist, der, (pl. -en) en som affekterar öfverdrifven renhet i språket.

Purpur, der, purpur, purpurdrägt. -farbe, die, purpurfärg. -farben, -farbig, a. purpurfärgad.

-fieber, das, fläckfeber. -hut, der, purpurhatt, kardinalshatt. -kleid, das, purpurdrägt, purpurklädning. -mantel, der, purpurmantel. -roth, *a.* purpurröd, purpurfärgad. -schnecke, die, purpursnäcka. [purröd.

Purpurn, *a.* purpurfärgad, pur-

Purren, *v. a.* (*sjöt.*) purra, väcka upp; äfv.: peta, röra i något; in der Nase –, peta sig i näsan. – *v. n.* skrälla.

Purzeln se **Burzeln**.

Pusseln, *v. n.* pyssla.

Pusten, *v. n.* pusta, blåsa; flämta, andas häftigt.

Pute, die, (*pl.* -n) kalkonhöna.

Puter, **Puterhahn**, der, kalkontupp.

Putting, die, (*sjöt.*) (*pl.* -e) putting, jernlänka. -tau, das, puttingvant.

Putz, der, prydnad, sirat, grannlåt; skrud. -gemach, das, grannlåtsrum. -handel, der, nipperhandel. -händler, der, nipperhandlare. -händlerin, die, nipperhandlerska. -holz, das, putsträ. -macherin, die, en som gör fruntimmersgrannlåt. -messer, das, putsknif. -narr, der, grannlåtsherre, sprätt. -närrin, die, grannlåtsdocka. -pulver, das, polerpulver. -schere, die, ljussax. -stube, die, ståtsrum, galarum. -süchtig, *a.* fallen för grannlåt. -tisch, der, nattduksbord. -waare, die, grannlåtsvara, nipper. -zimmer, das, grannlåtsrum.

Putzen, *v. a.* pryda, smycka, göra grann, sira, kläda grann; rengöra, rensa, polera, feja, skura (gevär etc.); borsta, putsa (skor, stöflor etc.); Bäume –, klippa träd; den Bart –, klippa skägget; das Licht –, taga af ljuset; die Nase –, snyta sig; sich –, kläda sig grann.

Pygmäisch, *a.* dvergaktig, småväxt.

Pyramide, die, (*pl.* -n) pyramid. -nförmig, *a.* pyramidalisk. -nholz, das, det finaste mahagonyträ.

Pyrole, die, (*bot.*) vintergrön.

Pyrometer, der, (*pl.* –) pyrometer, eldgradsmätare (instrument).

Pyrotechnik, die, fyrverkerikonst.

Q.

Q, q, das, ett Q, q, sjuttonde bokstafven i alfabetet.

Quaal se **Qual**.

Quabbe, die, (*pl.* -n) qvabba, lake, paddfisk; grodunge.

Quabbelig, *a.* qvabbig, pussig af fetma; knubbig.

Quabbeln, *v. n.* darra (af för mycket fetma).

Quackelei, die, (*pl.* -en) förqvackladt arbete, förderfvadt arbete; narrverk, ostadighet, lättsinnighet.

Quackeln, *v. n.* qvackla, vara lättsinnig i tal och gerningar.

Quacksalber, der, (*pl.* –) qvacksalfvare, dålig läkare.

Quacksalberei, die, (*pl.* -en) qvacksalfvande, qvacksalfveri.

Quacksalbern, *v. n.* qvackla, qvacksalfva, doktorera.

Quader, der, (*pl.* –) -stein, der, qvadersten, fyrkantigt huggen sten.

Quadrant, der, (*pl.* -en) qvadrant, fjerdedel af en cirkel.

Quadrat, das, (*pl.* -e) qvadrat, fyrkant. -elle, die, qvadrataln. -fuß, -schuh, der, qvadratfot. -meile, die, qvadratmil. -wurzel, die, qvadratrot. -zahl, die, qvadrattal. -zoll, der, qvadrattum.

Quadratur, die, qvadratur, förvandling till fyrkant.

Quadrille, die, (*pl.* -n) kadrilj.

Quadriren, *v. a.* qvadrera; fyrdela, göra fyrkantig; rätta; passa emot. – *v. n.* passa, stämma öfverens, vara lik, gå upp emot.

Quadrupel, *a.* fyrdubbel.

Quakelchen, das, pladderaktigt barn. [sqvallra.

Quakeln, *v. n.* prata, pladdra,

Quaken, *v. n.* sqväka, smacka (om grodor); sqvattra (om änder).

Quäken, *v. n.* skälla, bjebba, glafsa; gnälla, tjuta.

Quäker, der, (*pl.* –) qväkare (religionssekt). -glaube, der, qväkarnes tro. -lehre, die, qväkarnes lära.

Quäkerei, die, qväkeri.

Quäkerin, die, (*pl.* -nen) qväkarinna, qväkerska.

Quäkerisch, *a.* qväkersk.

Qual, die, (*pl.* -en) qval, pina, plåga; große -en erdulden, lida svåra qval; die -en der Liebe, kärlekens qval; wer die Wahl hat, hat die –, (*ordspr.*) den som kommer i valet kommer i qvalet.

Quälen, *v. a.* quälja, plåga, pina, martera; er quält mich um Geld, han plågar mig för penningar; sich –, plåga sig, skinna sig (med arbete).

Quäler, der, (*pl.* –) plågare, plågoande.

Quälerei, die, (*pl.* -en) qväljande, plågande, martering.

Quälgeist, der, plågoande, plågare.

Qualificiren, *v. a.* qvalificera, göra skickligt, sätta i stånd.

Qualificirt, *a.* qvalificerad, försedd med nödiga egenskaper; (*lagt.*) ein -er Diebstahl, qvalificerad stöld.

Qualität, die, (*pl.* -en) qvalitet, egenskap, beskaffenhet.

Qualle, die, (*pl.* -n) manet (medusa aurita).

Qualm, der, qvalm, rök, ånga, dunst, tjock imme, qväfvande värma, eckel, vanmakt. -bad, das, ångbad, imbad.

Qualmen, *v. n.* qvalma, röka, ånga, dunsta, gifva rök ell. ånga ifrån sig.

Qualmig, *a.* qvalmig.

Qualster, der, slem (som hostas ut), spottkluns.

Quandel, der, pål ell. stång i en kolmila. -kohle, die, kolstybb i en mila.

Quantität, die, (*pl.* -en) qvantitet, myckenhet, storlek; del; stafvelses ljudvigt.

Quantsweise, *av.* för syns skull; Etwas – thun, låtsa göra något.

Quantum, das, (*pl.* -s) qvantum, qvantitet, myckenhet, del, portion.

Quappe, die, (*pl.* -n) quabba, lake, paddfisk; grodunge.

Quarantäne, die, karantän: – halten, ligga i karantän. -haus, das, karantänshus.

Quark, der, lös sötmjölksost; smuts, orenlighet, gyttja, lort, träck; lappri, strunt; er fragt einen – danach, han frågar ej det ringaste derefter. -faß, das, ostkar. -fliege, die, spyfluga. -käse, der, liten komjölksost. -korb, der, ostkorg. -sack, der, påse, hvarigenom vasslan silas ifrån osten. -spitze, die, (*vulg.*) lappri, strunt.

Quarre, die, barn, som oupphörligt skriker och lipar.

Quarren, *v. a.* skrika, lipa, tala med ille röst.

Quart, das, (*pl.* -e) fjerdedel, qvart; qvartformat; vinmått af 1/4 gallon; ein Buch in –, en bok i qvart; ein – Wein, ett qvart vin. -band, der, qvartband. -blatt, das, qvartblad. -format, das, qvartformat. -major, die, qvartmajor (i kortspel). -seite, die, qvartsida. -stoß, der, qvartstöt.

Quarta, die, qvarta, fjerde klass i en skola.

Quartal, das, (*pl.* -e) qvartal, fjerdedelsår. -gehalt, der, qvartalslön. -weise, *av.* qvartalsvis.

Quartaner, der, (*pl.* –) skolgosse i fjerde klassen.

Quartanfieber, das, fjerdedagsfrossa.

Quartant, der, (*pl.* -en) qvartant, bok i qvartformat.

Quarte, die, (*pl.* -n) qvart (i musik, fäktning, kortspel etc.).

Quartier, das, (*pl.* -e) qvarter, fjerdedels aln; qvarter, hemvist, herberge; ett qvarter, sädesmått och våtvarumått; pardon; fält i en vapensköld; im – liegen, ligga i qvarter; kein – geben, icke gifva pardon ell. qvarter. -geld, das, inqvarteringspenningar. -meister, der, qvartermästare.

Quartieren, *v. a.* herbergera, hysa; (*bergv.*) qvartera.

Quarz, der, qvarts. -druse, die, qvartsdrus. -fluß, der, qvartsfluss, färgad qvarts. -haltig, *a.*

qvartsblandad, qvartshaltig. -**kristall**, **der**, qvartskristall. -**masse**, **die**, gyttradt qvartsberg af qvartskörtlar. -**sand**, **der**, qvartssand.

Quarzicht, *a.* lik qvarts, qvartsartad.

Quarzig, *a.* qvartsig, qvartsartad, qvartsblandad.

Quassie, **die**, qvassia, bitterholtsträd.

Quaste, **die**, (*pl.* -n) qvast, tofs, duppa, frans med tofsar; tofs på seltyg.

Quatember, **der**, qvartalsdag, fardag; qvartalslön.

Quaterne, **die**, qvatern, fyrtal.

Quatschelig, *a.* mjuk och fetlagd.

Quatschen, *v. n.* slaska, plaska.

Quecke, **die**, **Queckengras**, **das**, qvickhvete; qvickrot, hvitrot.

Quecksilber, **das**, qvicksilfver. -**artig**, *a.* qvicksilfverartad. -**erz**, **das**, qvicksilfvermalm. -**salbe**, **die**, merkurialsalfva.

Quehle, **die**, (*pl.* -n) handduk, handkläde.

Quell, **der**, **Quelle**, **die**, (*pl.* -n) källa, källåder; springkälla; vattenkonst; ursprung, upphof, grund, orsak; eine warme -e, en varm källa; Gott ist die -e alles Guten, Gud är källan till allt godt.

Quell-ader, **die**, källåder. -**grund**, **der**, källsåg, källdrag, källos, sumpig mark, rik på källådror. -**moos**, **das**, källmossa, lonke. -**salz**, **das**, källsalt. -**sand**, **der**, qvicksand, flygsand. -**wasser**, **das**, källvatten.

Quellen, *v. irr. n.* uppvälla, framspringa, uppspringa, rinna, tillra, svälla, tjockna; framflyta, härflyta. - *v. reg. a.* göra svällande, låta uppsvälla; låta jäsa; Erbsen -, lägga ärterna i blöt.

Quendel, **der**, (*bot.*) backtimjan.

Quengelei, **die**, (*pl.* -en) knotande, gräl.

Quengeln, *v. n.* tala mjäkigt ell. som ett barn, gräla, knota.

Quent, **Quentchen**, **das**, qvintin.

Quer, *a. & av.* tvär, tvärt, på tvären, på sned, tvärtföre; orätt förvändt, bakvändt; kreuz und -, kors och tvärs, härs och tvärs, hit och dit; - Feld ein, tvärs öfver fältet; plötsligt, oförmodadt; -über, tvärs öfver; - vor, tvärs före; - durch, tvärs igenom. -**axt**, **die**, tälgyxa. -**balken**, **der**, tvärbjelke, tvärstock. -**bank**, **die**, tvärbänk. -**baum**, **der**, tvärstock. -**binde**, **die**, tvärbindel. -**brett**, **das**, tvärbräde; tvärträ. -**bruch**, **der**, tvärbrott. -**bügel**, **der**, tvärbögel (på ett värjfäste). -**damm**, **der**, tvärdam. -**eisen**, **das**, tvärjern. -**flöte**, **die**, flöjttraver, tvärflöjt. -**frage**, **die**, tvärfråga. -**furche**, **die**, tvärfåra. -**gang**, **der**, tvärgång. -**gasse**, **die**, tvärgränd. -**giebel**, **der**, sidogafvel, tvärgafvel. -**graben**, **der**, tvärdike, tvärgraf. -**hieb**, **der**, tvärhugg. -**holz**, **das**, tvärträ, tvärslå, tvärstock. -**kopf**, **der**, tvärvigg, envising. -**köpfig**, *a.* tvärvulen, envis, halsstarrig. -**leiste**, **die**, tvärlist. -**linie**, **die**, tvärlinie. -**mauer**, **die**, tvärmur. -**naht**, **die**, tvärsöm. -**pfeife**, **die**, tvärpipa. -**rahmen**, **der**, tvärram, fönsterkors. -**riegel**, **der**, tvärrigel. -**riß**, **der**, tvärspricka, tvärspringa. -**sack**, **der**, kappsäck, rensel, tiggarpåse med öppningen midtpå. -**sattel**, **der**, tvärsadel. -**schlag**, **der**, tvärslag. -**schnitt**, **der**, tvärsnitt, tvärskärning. -**seite**, **die**, tvärsida. -**sprung**, **der**, tvärsprång. -**stange**, **die**, tvärstång. -**straße**, **die**, tvärgata. -**streifen**, **der**, tvärrand. -**strich**, **der**, tvärstreck; (*fig.*) hinder. -**stück**, **das**, tvärstycke. -**stütze**, **die**, tvärstött. -**wand**, **die**, mellanvägg, tvärvägg; (*anat.*) tvärhinna, diaphragma, sepimentum. -**weg**, **der**, tvärväg. -**wind**, **der**, sidovind; äfv.: hvirfvelvind.

Quere, **die**, tvärsida; tvären; in die -, der -, tvärs efter, på tvären; der - nach, efter tvären; ins Kreuz und in die -, härs och tvärs, hit och dit; Alles der - machen, göra allting förvändt, oskickligt; den Hut in die - setzen, sätta hatten på sned; ihm geht Alles der -, för honom går allting på tok.

Querl, **der**, (*pl.* -e) visp, kräkla.

Querlen, *v. a.* vispa.

Quetsche, **die**, (*pl.* -n) dålig press; (*fig.*) trångmål, klämma.

Quetschen, *v. a.* qväsa, krama sönder, sönderkrossa, sönderstöta.

Quetschung, **die**, (*pl.* -en) qväsande, qväsning, krossande, krossning; skafvet ställe; blåmärke, kontusion.

Quick, *a.* qvick, liflig, munter, snabb. -**brei**, **der**, amalgam, med qvicksilfver upplöst metall. -**erz**, **das**, qvicksilfvermalm. -**sand**, **der**, qvicksand.

Quicken, *v. a.* amalgamera.

Quieken, *v. n.* skrika, gnälla, pipa; pjunka.

Quinquagesimä, fastlagssöndagen.

Quintaner, **der**, (*pl.* -) qvintan, skolgosse i femta klassen.

Quinte, **die**, (*pl.* -n) qvint; (i musik, fäktk., kortspel etc.) (*fig.*) qvint, knep. -**nmacher**, **der**, listig bedragare, ränkfull person.

Quintessenz, **die**, qvintessens, kraften, musten, kärnan, det finaste, det bästa.

Quirl se **Querl**.

Quitt, *av.* qvitt; lös och ledig; betaldt; seiner Schuld - sein, vara qvitt sin skuld; wir sind mit einander -, vi äro qvitt, dett är qvitt oss emellan; seines Versprechens - werden, blifva qvitt sitt löfte.

Quitte, **die**, (*pl.* -n) qvitten. -**napfel**, **der**, qvittenäpple. -**nbaum**, **der**, qvittenträd. -**ngelb**, *a.* gul som en qvitten. -**nsaft**, **der**, qvittensaft. -**nschleim**, **der**, slem af qvittfruktans kärnor. -**nwein**, **der**, qvittenvin.

Quittiren, *v. a.* qvittera, gifva qvittens; öfvergifva, afstå med, lemna, skilja sig vid ell. ifrån; einen Dienst, ein Amt -, lemna en tjenst, en syssla; quittirt, qvitterad.

Quittung, **die**, (*pl.* -en) qvittens, qvitto, qvittobref. -**sbuch**, **das**, qvittobok.

Quitze, **die**, (*pl.* -n) rönnbär.

Quodlibet, **das**, (*pl.* -e) quodlibet, mischmasch, sliddersladder.

Quotient, **der**, (*pl.* -en) qvotient, qvot.

R.

R, **r**, **das**, ett R, r, adertonde bokstafven i alfabetet.

Raa, **die**, (*pl.* -en) rå, segelrå; die große -, storrå, stormärsrå; Jemanden von der - laufen lassen, låta någon springa rå (ett straff till sjös). -**band**, **das**, råband, seisingar ell. linor hvarmed seglen fastbindas. -**fang**, **der**, jernborg på rårna. -**haken**, **der**, jernkrok på rånockarne. -**holz**, **das**, råhult. -**segel**, **das**, råsegel, bredfock.

Rabateisen, **das**, (*sjöt.*) kalfatjern, drefjern.

Rabatt, **der**, rabatt, afdrag, afslag, prutmån.

Rabatte, **die**, förklädning, uppslag, rabatt, brädd, kant, bräm; blomsterparterr, blomstersäng.

Rabattiren, *v. a.* rabattera, afräkna rabatt.

Rabbiner, **der**, (*pl.* -) rabbi, rabbin.

Rabbinisch, *a.* rabbinsk.

Rabe, **die**, (*pl.* -n) korp; der - krächzt, korpen kraxar.

Raben-aas, **das**, korpmat, luder. -**art**, **die**, korpslägte. -**eltern**, *pl.* obarmhertiga föräldrar. -**feder**, **die**, korpfjäder, korppenna. -**geschrei**, **das**, korpläte, korprop. -**mutter**, **die**, onaturlig moder. -**krähe**, **die**, kråka. -**nest**, **das**, korpbo. -**schwarz**, *a.* kolsvart, svart som en korp, ramsvart. -**stein**, **der**, afrättsplats, galgbacke; svart belemnit. -**vater**, **der**, obarmhertig, onaturlig fader.

Rabulist, **der**, (*pl.* -en) rabulist, krånglare, krångelmakare, grälmakare.

Rabulisterei, **die**, rabulisteri, krångel, gräl.

Race, **die**, (*pl.* -n) ras, art, slag, afvel, slägte.

Rache, **die**, hämnd; - nehmen, taga hämnd, hämnas; an Jemandem - ausüben, utkräfva hämnd, hämnas på någon; das fordert -, det kräfver hämnd.

Rachen, der, (*pl.* –) svalg, gap; im – des Todes, i dödens käftar.

Rächen, *v. a.* hämna; eine Beleidigung –, hämna en förolämpning; sich –, *v. r.* hämnas; sich für Etwas an Jemandem –, hämnas på någon för något.

Rächer, der, (*pl.* –) hämnare.

Rach-gier, die, hämndlystnad, hämndgirighet. –**gierig**, –**süchtig**, *a.* hämndgirig. –**gierigkeit**, –**sucht**, die, hämndgirighet.

Rack, der, rack, arrack; äfv.: spansk kråka; kaja; korp; das –, (*sjöt.*) bugt i en flod; rack på en rå. –**klampe**, die, (*sjöt.*) rackklamp. –**klote**, die, rackklot (på skepp). –**schlitten**, der, racksläde. –**tau**, das, racktåg, racktalje.

Racker, der, (*pl.* –) flåbuse, bödelsknekt; rackare; blåkorp, blåkråka; skälm, bof.

Racket, das, (*pl.* –e) raket (att slå fjäderboll med).

Rackete, die, (*pl.* –n) raket, svärmare. –**nhülse**, die, rakethylsa. –**nstock**, der, raketstång.

Rad, das, (*pl.* **Räder**) hjul; stegel; ein – schlagen, hjula; breda ut stjerten (om foglar); aufs – flechten, stegla; zum – verurtheilt werden, dömas att rådbråkas. –**bärge**, die, skottkärra, handkärra. –**bohrer**, der, hjulborr. –**büchse**, die, hjulbössa; hjullåsbössa. –**e=brechen**, *v. a.* rådbråka, stegla; (*fig.*) eine Sprache –, rådbråka ett språk. –**felge**, die, hjullöt. –**förmig**, *a.* hjulformig, hjullik, cirkelrund. –**haspel**, die, vindspel, hissspel med hjul. –**haue**, die, rotyxa. –**linie**, die, (*geometr.*) hjullinie, cykloid. –**macher**, der, hjulmakare. –**mantel**, der, helskuren slängkappa. –**nabe**, die, hjulsnaf. –**nagel**, der, hjulnål; hjulpinne, hjulspik. –**schaufel**, die, hjulskofvel. –**schiene**, die, hjulskena. –**schmiere**, die, hjulsmörja. –**schuh**, der, hjulsko. –**speiche**, die, hjulekra. –**sperre**, die, hämmkedja, hjulhake, brinkhake. –**spur**, die, hjulspår. –**stuhl**, der, (*bergv.*) dynbänk. –**welle**, die, hjulstock, hjulaxel.

Rädel, der, (*pl.* –) sädesharpa, sädesrissel. –**sführer**, der, upprorsstiftare, hufvudman för ett uppror.

Raden, der, dårrepe (ört), klätt.

Räder, der, (*pl.* –) såll ell. rissel; äfv.: en som sållar. –**gehäuse**, das, hjulhus (i ur). –**haus**, das, hjulhus (på vattenverk). –**stempel**, der, (*bokb.*) hjulstämpel. –**werk**, das, hjulverk.

Rädern, *v. a.* rådbråka; stegla; rissla. [rädisa.

Radieß, der, **Radießchen**, das,

Radiren, *v. a.* radera, utplåna; etsa (i metall).

Radir=messer, das, raderknif. –**nadel**, die, radernål, etsnål.

Radirung, die, radering.

Raffel, die, (*pl.* –n) ett slags fisknät; stråka att afstryka linknoppar; öfra käkbenet af en hjort; (*bot.*) humleblomster.

Raffen, *v. a.* taga bort, rycka bort, rafsa, roffa; zusammen –, rafsa ihop, skrapa ihop; an sich –, rafsa åt sig.

Raffholz, das, plockved. –**zahn**, der, skärtand, framtand.

Raffinade, die, raffinad, raffinerad socker.

Raffinerie, die, (*pl.* –en) raffinaderi.

Raffiniren, *v. a.* raffinera, förfina, förädla, luttra. – *v. n.* göra sig till, vara spetsfundig; raffinirt, raffinerad; (*fig.*) listig, slug, spetsfundig. [ning, förfining.

Raffinirung, die, raffinering, re-

Ragen, *v. n.* framstå, höja sig; eine hervor ragende Ecke, ett utstående hörn; er ragt über mich hinaus, han höjer sig öfver mig.

Rahe se **Raa**.

Rahm, der, grädde; ram; – ansetzen, grädda sig; die Milch setzt – an (rahmt sich), mjölken gräddar sig, sätter grädde. –**apfelbaum**, der, kaneltträd. –**kanne**, die, gräddkanna. –**käse**, der, gräddost. –**löffel**, der, gräddsked, gräddslef. –**topf**, der, gräddkruka. –**torte**, die, gräddtårta.

Rähmchen, das, (*pl.* –) liten ram; (*boktr.*) rämika.

Rahmen, der, (*pl.* –) ram, list, infattning, kant, karm, båge; rand (på sko).

Rahmen, *v. n.* sätta grädde. – *v. a.* skumma, skumma grädden af; (einrahmen) förse med ram, sätta i ram. –**hobel**, der, ramhyfvel. –**schuh**, der, sko med dubbla sålor. –**stück**, das, ramstycke.

Rain, der, (*pl.* –e) rygg emellan fåror, ren, åkerren; betesmark; gräns. –**beere**, die, getapel. –**farren**, der, renfana. –**gras**, das, renrepe, lolium perenne. –**kohl**, der, harkål, tomtört. –**schwalbe**, die, rensvala. –**weide**, die, liguster.

Rainen, *v. n.* gränsa intill.

Raiten, *v. a.* sålla, sikta.

Raiter, der, (*pl.* –) såll, sikt.

Rak, der, (*sjöt.*) rack; blåkråka.

Rakete se **Rackete**.

Ralle, der, (*pl.* –n) knarr, kornknarr, ängsnärpa.

Rallen, *v. n.* larma, väsnas; prata, sladdra; para sig (om kattor); svalla.

Rallung, die, svallning af en våg.

Ramm, der, gumse; katthane; tjur. –**block**, der, ramm, pålklubba, pålkran, stenläggareklubba. –**gerüste**, das, pålkran och klubba att slå fast pålar. –**klotz**, der, pålklubba.

Ramme, **Rammel**, die, (*pl.* –n) ramm, pålkran, pålklubba.

Rammel, der, (*pl.* –) murbräcka; pålklubba; *T.* jungfru; bagge, gumse. –**streb**, das, säf. –**zeit**, die, brunsttid, paringstid.

Rammeln, *v. n.* löpa, vara i brunst, para sig (om baggar, harar och kattor). – *v. a.* påla, nedslå pålar med klubba.

Rammen, *v. a.* nedslå med pålklubba.

Rammler, der, stor och outskuren katt; ramlare, harhane; gumse.

Rampe, die, sluttning, som kan tjena för trappa till en vall, höjd etc. [förderfva, förstöra.

Ramponiren, *v. a.* såra, skada,

Ramsch, der, rafs, slump; im – kaufen, slumpa, köpa slumpvis. –**kauf**, der, slumphandel, slumpköp, slumpning.

Ramschen, *v. a.* slumpa, köpa ell. sälja i en slump.

Ramsel, der, (*bot.*) rams, ramslök.

Rand, der, (*pl.* **Ränder**) brädd, rand, kant, list; skoning; marginal i en bok; der – eines Hutes, kanten af en hatt; der – einer Münze, randen på ett mynt; der – des Glases, brädden af glaset; voll bis an den –, bräddfull; der – des Meeres, hafsstrand; mit einer Sache zu –e kommen, komma till slut med en sak; das versteht sich am –e, det förstås af sig sjelf; der Knabe ist ganz aus – und Band, pojken är alldeles rasvill; am –e des Grabes stehen, stå på grafvens kant ell. brädd. –**bemerkung**, die, bräddnot, glossa. –**ducaten**, der, dukat med krusig rand. –**fisch**, der, braxenpanka, blicka. –**glosse**, die, randglossa, bräddnot, anmärkning i brädden ell. marginalen. –**leiste**, die, kantlist, foglist. –**saum**, der, randsöm (på sko). –**schrift**, die, kantskrift, randskrift. –**streifen**, der, öfversta berghultet på ett fartyg. –**stück**, das, kantstycke. –**zacken**, der, udd på en spets, galon etc.

Randen, *v. n.* randa, göra randig; gerandete Leinwand, randigt lärft.

Rändern, *v. a.* kanta, förse med kant, göra rand på, reffla; randa (mynt).

Ranft, der, (*pl.* –e) skorpa, kant (på bröd). [bröd).

Ränftchen, das, liten skorpa (på

Rang, der, rang, värdighet; stånd, klass; Jemandem den – ablaufen, taga företrädet af någon, sticka ut någon; Personen vom höchsten –e, personer af högsta rang. –**ordnung**, die, rangordning. –**schiff**, das, rangskepp. –**streit**, der, företrädetvist, rangtvist. –**sucht**, die, rangsjuka, ranglystnad. –**süchtig**, *a.* rangsjuk, ranglysten.

Range, die, (*pl.* –n) so, sugga; bof, skälm, gemen karl; osnygg pojke.

Rangen, *v. n. & a.* sträcka, uttänja; väsnas, rasa, larma, gräla (i spel), slåss.

Ranke, die, se **Ranken, der.**

Ränke, *pl.* krångel, intriger, knep, ränkor; — schmieden, uppspinna ränkor. **-macher, -schmied, der**, krånglare, krångelmakare, ränkmakare, intrigmakare. **-voll**, *a.* intrigerande, svekfull, ränkfull, krånglig.

Ranken, der, Ranke, die, ranka, ref; gren; löfverk (på tyger).

Ranken, *v. n.* **sich —**, *v. r.* vrida, sno sig omkring, krypa upp efter, klänga.

Rankig, *a.* refvig, försedd med rankor; ein -es Blatt, (*bot.*) ett klängspetsadt blad, folium cirrhosum.

Ranunkel, die, (*pl.* **-n**) ranunkel.

Ranze, die, (*pl.* **-n**) so, sugga.

Ränzel, das, (*pl.* **-**) rensel.

Ranzen, der, (*pl.* **-**) rensel, kappsäck; (*vulg.*) buk, stor mage.

Ranzen, *v. n.* löpa, stoja, larma, väsnas, utvidga sig; äfv.: lukta fränt; löpa, vara brunstig; sich —, räcka ell. sträcka sig oanständigt.

Ranzig, *a.* härsk, ankommen, frän; — werden, härskna.

Ranzigkeit, die, härskhet.

Ranzion, die, (*pl.* **-en**) ranson, lösen för fånge ell. uppbringadt skepp. [utlösa, återlösa.

Ranzioniren, *v. a.* ransonera,

Ranzionirung, die, ransonering, utlösning, återlösning.

Ranzzeit, die, löpetid (för hundar etc.).

Rapert, der, (*pl.* **-e**) (*sjöt.*) råpert, lavett för skeppskanoner.

Rapontica, die, matrabarber.

Rapp, *a.* snabb, qvick, hastig.

Rapp, der, (*pl.* **-e**) stjelk på drufvor.

Rappe, der, (*pl.* **-n**) rapp, kolsvart häst; (*fig.*) auf Schusters -n reiten, gå till fots.

Rappe, die, (*pl.* **-n**) rifjern, rasp för tobak. [snus.

Rappé, der, rappé, ett slags

Rappel, der, raseri, konfusion. **-köpfisch**, *a.* hetsig, rasande, konfus, kort om hufvudet.

Rappell, der, (*milit.*) rappell.

Rappeln, *v. n.* skramla, bullra, hafva en skruf lös, ej vara vid fullt förstånd.

Rappier, das, (*pl.* **-e**) florett.

Rappiren, *v. a.* raspa (tobak), rifva, skafva. — *v. n.* fäkta med florett.

Rapport, der, (*pl.* **-e**) rapport, anmälan, berättelse.

Rapportiren, *v. n.* rapportera, berätta, afgifva berättelse.

Rapps, der, raps, rapsat (ört brasica napus), oljefrö.

Rappsen, *v. a.* raffa, rafsa, skrapa ihop.

Rappuse, die, (*pl.* **-n**) plundring, röfvande, roffande; in die — geben, gifva till spillo, till sköflings.

Raptus, der, raseri, galenskap.

Rapunzel, die, Rapünzchen, das, rapunsel (ört).

Rar, *a.* rar, ogängse, sällsynt; sich — machen, göra sig nödbuden.

Rarität, die, (*pl.* **-en**) rarhet, sällsynthet; raritet, sällsamhet.

Rasch, der, rask (tyg). **-macher, der**, raskmakare, raskväfvare.

Rasch, *a.* rask, snabb, snäll, munter, hurtig; ein -er Entschluß, ett raskt beslut.

Rascheln, *v. n.* rassla, ruska, skramla.

Raschheit, die, raskhet, snabbhet, hurtighet.

Rasen, der, gräsvall, grästorfva. **-bank, die**, gräsbänk; gröngräset. **-platz, der**, gräsbevuxen plats, gräsmatta, gräsvall. **-rain, der**, gräsren, åkerren. **-sitz, der**, säte af grästorfvor., **-stecher, der**, en som sticker ut ell. bryter upp torf. **-torf, der**, torf, som finnes straxt under jordtorfvan. **-wälzer, der**, lathund som icke arbetar; liderlig flicka. **-weg, der**, gräsväg.

Rasen, *v. n.* rasa, vara ursinnig; rasa, rusta; vor Zorn —, rasa af vrede; der Sturm raset, stormen rasar.

Rasend, *a.* rasande, ursinnig; — verliebt, rasande kär.

Raserei, die, raseri, ursinnighet, yra, vanvett.

Rasig, *a.* grön, gräsbevuxen.

Rasir-becken, das, rakfat, barberarbäcken. **-messer, das**, rakknif. **-sack, der**, rakfoder. **-seife, die**, raktvål. **-stube, die**, rakstuga, barberarstuga. **-zeug, das**, rakdon.

Rasiren, *v. a.* barbera, raka; rasera, nedrifva, jemna med jorden.

Raspel, die, (*pl.* **-n**) rasp, rifjern. **-haus, das**, rasphus, tukthus, spinnhus. **-spahn, der**, raspspån, skafspån, filspån.

Raspeler, der, (*pl.* **-**) raspare.

Raspeln, *v. a.* raspa.

Raspeln, das, raspande, raspning.

Rassel, die, (*pl.* **-n**) skallra, skramla.

Rasseln, *v. n.* rassla, skramla, slamra, smattra, bullra.

Rasseln, das, skramlande, bullrande, slamrande.

Rast, die, (*pl.* **-**) rast, ro, hvila, rastande; — halten, rasta, hålla rast, hvila; weder Ruhe noch — haben, hafva hvarken rast eller ro. **-los**, *a.* rastlös, utan ro ell. hvila; oförtruten. **-losigkeit, die**, rastlöshet; oförtrutenhet. **-ort, der**, rastställe, hviloställe. **-tag, der**, rastdag, hvilodag.

Rasten, *v. n.* rasta, hvila.

Rasten, das, rastande, rastning, rast.

Rath, der, (*pl.* **Räthe**) råd, öfverläggning, rådslag; råd, rådsförsamling, senat, magistrat; råd, rådsherre, senator; råd, utväg, medel; — geben, gifva råd, råda; mit gutem — an die Hand gehen, bistå med goda råd; Jemanden zu -e ziehen, taga någon till råds, rådföra ell. rådfråga sig med någon; um — fragen, fråga till råds, rådfråga; — pflegen, rådslå, rådpläga; mit sich selbst zu -e gehen, rådgöra, öfverlägga med sig sjelf; — und That, råd och dåd; dafür kann schon — werden, derföre vet man ännu råd, det blir väl råd för; sich seines Leibes keinen — wissen, icke veta sig någon lefvande råd; — schaffen, skaffa råd, skaffa bot för något; kommt Zeit, kommt —, (*ordspr.*) kommer dag så kommer råd; das Seinige zu -e halten, spara, lefva sparsamt och torftigt; seine Zeit zu -e halten, vara mån om sin tid; den — zusammenberufen, sammankalla rådet. **-geber, der**, rådgifvare. **-geberin, die**, rådgifverska. **-haus, das**, rådhus, rådstuga. **-haussaal, der**, rådstugusal. **-kammer, die**, rådkammare; (*sjöt.*) rum der officerarne hålla krigsråd. **-los**, *a.* rådvill, rådlös. **-losigkeit, die**, rådvillhet, rådlöshet, hjelplöshet. **-mann, der**, rådman, rådsherre. **-sam**, *a.* rådlig, passande, nyttig, tjenlig; sparsam, hushållsaktig **-samkeit, die**, rådlighet; sparsamhet, hushållsaktighet. **-schlag, der**, rådslag, rådplägning, öfverläggning. **-schlagen**, *v. n.* rådslå, rådgöra, rådpläga, öfverlägga om, öfverväga. **-schluß, der**, beslut, utslag.

Rathen, *v. irr. a.* råda, gifva råd; (errathen) gissa, hitta på; Jemandem Etwas —, råda någon till något; wozu — Sie mir? hvad råder ni mig till? damit ist mir nicht gerathen, det hjelper mig till ingenting; ich weiß mir nicht zu —, jag vet ej hvad beslut jag skall taga, hvad jag skall göra; Etwas für gerathen halten, hålla något för rådligt; ein Räthsel —, gissa, upplösa en gåta.

Rathen, das, rådgifvande; (Errathen) gissande.

Räthin, die, rådinna, en rådsherres fru.

Räthlich, *a.* rådlig, tjenlig; sparsam, hushållsaktig.

Räthlichkeit, die, rådlighet; sparsamhet.

Raths-bedürftig, *a.* rådsbehöfvande. **-beschluß, der**, rådsbeslut, senatsbeslut. **-bote, der**, rådstugubetjent, magistratsvaktmästare. **-collegium, das**, rådsförsamling, rådskollegium. **-diener, der**, rättsbetjent, vaktmästare vid en rätt, rådstugubetjent, stadstjenare. **-fähig**, *a.* som kan blifva medlem af rådet ell. magistraten. **-glied, das**, ledamot i rådet ell. magistraten, rådsherre, rådman. **-herr, der**, rådsherre, rådman, senator. **-herrnwahl, die**, rådmansval.

-keller, der, stadshuskällare, stadskällare. **-mitglied, das,** rådsledamot, rådman, rådsherre. **-person, die,** rådsperson. **-saal, der,** rådssal. **-schluß, der,** senatsbeslut eller utslag, rådsbeslut. **-schreiber, der,** notarie, stadssekreterare. **-schreiberei, die,** stadskansli, arkif. **-sitzung, die,** rådsförsamling, rådskammare. **-stelle, die,** ställe i rådet, rådmanssyssla. **-stube, die,** rådstuga. **-stuhl, der,** bänk för magistraten i kyrkor etc. **-tag, der,** rådsdag, rådstugudag. **-versammlung, die,** rådsförsamling, rådskammare. **-verwandte, der,** rådman. **-wage, die,** stadsvåg. **-wahl, die,** rådmansval. **-zimmer, das,** rådstuga.

Räthsel, das, (*pl.* -) gåta; in -n sprechen, tala i gåtor; ein - lösen, lösa, upplösa en gåta; ein - errathen, gissa en gåta. **-haft,** *a.* gåtlik, mörk, otydlig; ein -es Betragen, ett gåtlikt uppförande.

Ratification, die, ratifikation, bekräftelse, stadfästelse.

Ratificiren, Ratihabiren, *v. a.* ratificera, bekräfta, stadfästa.

Ration, die, (*pl.* **-en**) ration, portion, andel.

Rational, *a.* rational, förnuftsenlig, förnuftig, skälig.

Rationalismus, der, rationalism, förnuftsreligion.

Rationalist, der, (*pl.* **-en**) rationalist, förnuftstrogen.

Ratte, die, (Ratze) (*pl.* -n) råtta.

Ratteln, *v. a. & n.* sålla, rissla, harpa.

Ratten-eidechse, die, kameleont. **-falle, die,** råttfälla. **-fänger, der,** råttfångare. **-gift, das,** råttgift. **-loch, das,** råtthål. **-nest, das,** råttbo, krypin. **-pfeffer, der,** sabadillfrö. **-pulver, das,** råttpulver, råttgift. **-schwanz, der,** råttsvans; (*T.*) ett slags tunn fil.

Rattern, *v. n.* bullra, väsnas, stoja.

Ratze se **Ratte.**

Raub, der, rof, rofferi, rån; rof, byte; bortröfvande, bortförande; snabbhet; auf - ausgehen, gå ut på rof; auf den -, mycket fort. **-fisch, der,** roffisk, sväljfisk. **-geflügel, das,** roffåglar, *pl.* **-gesindel, das,** röfvarpack. **-gier, die,** rofgirighet, glupskhet. **-gierig,** *a.* rofgirig, rofaktig, glupsk. **-gut, das,** röfvadt gods, roffadt gods. **-käfer, der,** blåsgump (insekt). **-mord, der,** mord som begås i samband med den mördades utplundrande. **-mörder, der,** mördare som tillika plundrar. **-nest, das,** röfvarnäste. **-schiff, das,** röfvarfartyg, kaparefartyg, röfvarskepp. **-schiffer, der,** sjöröfvare. **-schloß, das,** röfvarslott. **-schütz, der,** vildtjuf. **-stollen, der,** (*bergv.*) dagort, stoll. **-sucht, die,** rofgirighet, rofaktighet, glupskhet. **-thier, das,** rofdjur. **-vogel, der,** roffågel.

Rauben, *v. a.* röfva, bortröfva; beröfva, fråntaga; roffa, råna; plundra; Jemandem Etwas -, roffa ell. röfva något från någon.

Rauben, das, roffande, rofferi, plundring; stråtröfveri.

Räuber, der, (*pl.* -) röfvare, tjuf, rånare, rånsman, stråtröfvare; röffare; ein - am Baum, vattenqvist, oduglig qvist, som blott tager bort saften för de andra; - am Lichte, ljustjuf. **-bande, die,** röfvarband. **-geschichte, die,** röfvarehistoria. **-hauptmann, der,** röfvaranförare. **-höhle, die,** röfvarkula. **-volk, das,** röfvarfolk.

Räuberei, die, röfveri, rofferi, plundring.

Räuberin, die, (*pl.* **-nen**) rofferska.

Räuberisch, *a.* rofaktig, röfvarlik.

Rauch, *a.* ruggig, luden, hårig, fjunig; eine -e Mütze, en luden mössa. **-blätterig,** *a.* sträfbladig.

Rauch, der, rök, ånga, imma; (*fig.*) eldstad, skorsten; in - aufgehen, gå upp i rök, brinna upp; zu - werden, gå upp i rök, bortdunsta. **-altar, der,** rökaltare. **-apfel, der,** hundtistel. **-beere, die,** krusbär. **-buche, die,** afvenbok, hagbok. **-fang, der,** rökfång, kappa på skorsten; eldstad. **-fanggeld, das,** skorstensafgift. **-fangkehrer, der,** skorstensfejare. **-faß, das,** rökelsekar, rökfat. **-feuer, das,** rökeld, eld, som endast gifver tjock rök ifrån sig. **-fleisch, das,** rökt kött. **-frost, der,** rimfrost. **-fuß, der,** snöripa (fågel). **-gar,** *a.* genom rök garfvad (om läder). **-gelb,** *a.* svartgul, gul af rök. **-händler, der,** bundtmakare, pelshandlare. **-holz, das,** (*skogsv.*) trän, som ännu hafva löfven qvar; skog med sådana träd. **-honig, der,** vaxblandad honing. **-kammer, die,** rökkammare. **-kerze, die,** rökljus, rökgubbe. **-kohle, die,** outbrända kol, som ännu röka. **-kugel, die,** (*fyrv.*) dunstkula. **-loch, das,** rökhål. **-opfer, das,** rökoffer. **-pfanne, die,** rökpanna. **-schwalbe, die,** ladusvala. **-stahl, der,** ett slags råstål. **-steuer, die,** skorstensafgift. **-tabak, der,** röktobak. **-topas, der,** röktopas (en art qvarts). **-waaren,** *pl.* pelsverk. **-waarenhändler, der,** pelshandlare, körsnär. **-werk, das,** rökverk, rökelse; foderverk, pelsverk. **-wolke, die,** rökmoln. **-zehente, der,** qvicktionde. **-zimmer, das,** rökstuga.

Rauchen, *v. n. & a.* röka; ryka, gifva rök ell. ånga; es raucht hier im Zimmer, det ryker här i rummet; es raucht aus der Esse, det röker ur skorstenen; die Lampe raucht, lampan röker; der Ofen raucht, kakelugnen ryker; die Küche raucht, det röker in i köket; Tabak -, röka tobak; Cigarre -, röka cigarr.

Raucher, der, (*pl.* -) rökare, tobaksrökare.

Räucher-becken, das, rökelsekar. **-faß, das,** rökelsefat. **-kammer, die,** rökkammare, pörte. **-kerze, die,** rökljus, rökgubbe, rökpastill. **-mittel, das,** rökmedel. **-pfanne, die,** rökfat, rökpanna, rökelsekar. **-pulver, das,** luktpulver, rökpulver. **-werk, das,** rökverk, rökelse.

Räucherig, *a.* rökaktig, som smakar ell. luktar af rök; rökad, nedrökt; die Suppe schmeckt -, soppan smakar rök.

Räuchern, *v. a.* röka, genomröka; Fleisch -, röka kött; in einem Zimmer -, röka ett rum; mit Theer -, röka med tjära.

Rauchig, *a.* rökaktig, rökig, som röker; nedrökt; eine -e Küche, ett rökigt kök.

Raude, Räude, die, skabb, utslag; skorf (på hundar etc.).

Räudig, *a.* skabbig, skorfvig. **-keit, die,** skabbighet, skorfvighet.

Rauf-bold, der, slagskämpe, grälmakare, öfversittare. **-degen, der,** pamp, plit, långvärja; slagssvärd; (*fig.*) slagskämpe. **-handel, der,** slagsmål, handgemäng. **-sucht, die,** stridslystnad. **-süchtig,** *a.* stridslysten.

Raufe, die, (*pl.* -n) häck i stall, krubbhäck; linstråka.

Raufen, *v. a.* rycka ut (hår etc.), plocka af (fjädrarna); stråka (lin); sich -, lufva sig, hårdragas, slåss.

Raufer, der, (*pl.* -) slagskämpe, öfversittare.

Rauferei, die, slagsmål, luggning, handgemäng.

Räufeln, *v. a.* stråka (lin).

Raugraf (Wildgraf), **der,** titel, som fordom vissa grefvar ell. domare vid Rhenströmmen förde.

Rauh, *a.* luden, hårig, fjunig, ruggig, raggig; sträf, hård, skarp, grof; hes; ojemn; knägglig, skroflig; (*fig.*) sträng, hård, ohyfsad; - werden, rygga sig; -es Fell, ruggigt, raggigt skinn; -es Wetter, råväder, hårdt väder (med skarp blåst); ein -es Bret, ett ohyfladt bräde; ein -er Ton, en sträf ton; einen -en Hals haben, vara hes; -e Diamanten, oslipade diamanter.

Rauh-borste, die, osorterad svinborst i knippor. **-distel, die,** kardtistel, kardborre. **-frost, der,** rimfrost. **-futter, das,** gräs, hö och halm till foder. **-hobel, der,** skrubbhyfvel. **-honig, der,** vaxblandad honing. **-karde, die,** kardtistel, kardborre. **-reif, der,** rimfrost. **-stahl, der,** råstål. **-wacke, die,** tuffsten. **-zeit, die,** ruggningstid (om fåglar).

Rauhe, das, (die rauhe Seite) rugg; das - herauskehren, (*fig.*) visa sig sträf och oblid.

Rauhen, *v. a.* rugga. - *v. n.* rugga sig, fälla fjäder (om fåglar).

Rauher, der, (*pl.* -) ruggare.

Rauhigkeit (Rauhheit), **die,** hård-

het, sträfhet, ruskighet; skarphet; ojemnhet; heshet.

Raum, der, (*pl.* **Räume**) rum, plats, ställe; rymd, vidd; rum, utrymme; rummet (i skepp); tillfälle, läglighet, beqvämlighet; ein leerer –, ett tomt rum; das nimmt zu viel – ein, det tar för mycket rum; – haben, rymmas; der – zwischen zwei Wänden, afståndet mellan två väggar; *T.* die Räume, små lufthål i kolmilan; seinen Gedanken – geben, lemna rum, gifva fritt utrymme åt sina tankar; der unendliche –, denoändliga rymden; die Räume des Himmels, himmelens rymder. **-anker, der,** reservanker. **-messer, der,** geometer. **-nadel, die,** *T.* rymnål.

Räumen, *v. a.* rödja, bortskaffa, rensa, utrymma, göra rum; gifva vika, lemna plats; Jemanden Etwas aus dem Wege –, rödja något ur vägen för någon; Jemanden aus dem Wege –, rödja någon ur vägen, göra af med någon; das Feld –, lemna fältet, rymma fältet, rymma plats; er räumt ihm zuviel ein, han lemnar honom för stort insteg; (*sjöt.*) die Schoten –, fira skoten.

Räumer, der, rensare; lufthål i en mila. [vid.

Räumig, *a.* rymlig, rumrik,

Räumlich, *a.* rymlig; angående rymden.

Räumlichkeit, die, rymlighet; rum, boningsrum.

Räumte, die (*sjöt.*) rumsjö, öppna sjön ell. hafvet.

Räumung, die, tömmande, uttömmande, utrymmande.

Raunen, *v. a.* snöpa, kastrera; hviska; Jemandem Etwas ins Ohr –, hviska en något i örat.

Raupe, die, (*pl.* **-n**) löfmask, skråpuk; larf.

Raupen, *v. a.* bortplocka maskar, rensa (träd) från mask.

Raupen-fraß, der, gnagande ell. frätande af mask; masskäten löfverk. **-gesäme, das,** maskägg. **-kraut, das,** skorpionsört. **-los,** *a.* maskfri. **-nest, das,** maskbo. **-schere, die,** jern eller sax att rensa träd från mask. **-tödter, der,** bälgstekel.

Rausch, der, (*pl.* **Räusche**) rus, rusighet; sich einen – trinken, dricka sig ett rus; den – ausschlafen, sofva ruset af sig. **-beere, die,** utterbär, kråkris. **-gelb, das,** röd arsenik, realgar, rauschgelb. **-gold, das,** glitterguld. **-silber, das,** glittersilfver.

Räuschchen, das, litet rus; ein – haben, vara pirum.

Rauschen, *v. n.* sorla, bullra, susa, brusa, fräsa, porla; ruska (om löf); vara i brunst, löpska (om suggor).

Räuspern, sich –, *v. r.* harskla, rackla, hosta sakta.

Räuspern, das, racklande, rackling.

Raute, die, (*pl.* **-n**) ruta, vinruta (ört); ruter (i kort); rhomb.

Rauten-förmig, *a.* rutformig, rutig. **-kranz, der,** rutkrans. **-öl, das,** rutolja. **-ring, der,** ring af rutor, facettring. **-stich, der,** rutsöm. **-vierung, die,** rhomb, fyrkant med sneda vinklar. **-weise,** *av.* rutvis.

Ravenstuch, das, ravenduk; ett slags rysk kanfas.

Reaction, die, reaktion, motverkan, återverkan.

Reagiren, *v. n.* reagera, motverka, verka tillbaka.

Real, *a.* verklig, sann. **-schule, die,** realskola. **-werth, der,** realvärde, verklig värde. **-wörterbuch, das,** reallexikon.

Realisiren, *v. a.* realisera, verkställa, verkliggöra; förvandla i penningar.

Realisirung, die, realisation, verkställande, verkliggörande.

Realität, die, realitet, verklighet.

Rebe, die, (*pl.* **-n**) ref, vinranka, vinref; vinqvist, vinstock; vindrufva.

Rebell, der, (*pl.* **-en**) rebell, upprorsman. [lion, uppror.

Rebellion, die, (*pl.* **-en**) rebel-

Rebelliren, *v. n.* rebellera, blifva upprorisk, sätta sig upp emot.

Rebellirer, der, (*pl.* **-**) rebell, upprorsmakare.

Rebellisch, *a.* rebellisk, upprorisk.

Reben-asche, die, aska af vinqvistar. **-auge, das,** knopp på vinrankor. **-blatt, das,** vinref, vinblad. **-holz, das,** trä af vinstockar, vinträ. **-laub, das,** vinträdslöf. **-mann, der,** vingårdsman. **-saft, der,** drufsaft, drufvens saft; vin. **-schoß, der,** vinplanta. **-stock, der,** vinstock, vinträd.

Reb-hahn, der, rapphönstupp. **-huhn, das,** rapphöna, åkerhöna. **-hühnchen, das,** rapphönsunge. **-hühnergarn, das,** rapphönsnät. **-hühnerhund, der,** rapphönshund. **-hühnerjagd, die,** rapphönsjagt.

Rebus, der, (*pl.* **-e**) rebus, gåta med figurer.

Recapitulation, die, summariskt upprepande.

Recapituliren, *v. a.* upprepa det hufvudsakligaste af hvad man sagt.

Recensent, der, (*pl.* **-en**) recensent, kritik, kunstdomare; häcklare, klandrare.

Recension, die, (*pl.* **-en**) recension, omdöme, kritik.

Recensiren, *v. a.* recensera, granska, kritisera.

Recepisse, das, recepisse, emottagningsbevis, qvitto.

Recept, das, (*pl.* **-e**) recept, föreskrift.

Receß, der, (*pl.* **-e**) recess, mötes- ell. riksdagsbeslut.

Rechen, der, (*pl.* **-**) räfsa, harka, kratta; härf; galler i diken, dammar vid qvarnar etc.

Rechen, *v. a.* räfsa, kratta.

Rechen-buch, das, räkenbok. **-exempel, das,** räkneexempel. **-fehler, der,** fel i räkning, missräkning. **-kammer, die,** räknekammare, räntekammare. **-knecht, der,** räkneknekt, lathund. **-kunst, die,** räkenkonst. **-meister, der,** räkenmästare. **-pfennig, der,** räkenpenning, spelpenning. **-schaft, die,** räkenskap, redogörelse, reda; Jemanden zur – ziehen, fordra räkenskap ell. redo af någon; – ablegen, aflägga räkenskap, göra redo (för något). **-schaftsablegung, die,** redogörelse. **-schaftspflichtig,** *a.* redogörelseskyldig, ansvarig. **-schule, die,** räkneskola. **-stift, der,** griffel. **-stunde, die,** räknetimma, räknelektion. **-tafel, die,** räkentafla; äfv.: multiplikationstaflan. [skallnacke.

Rechgras, das, qvickhvete,

Rechling, der, (*pl.* **-e**) aborre.

Rechnen, *v. a.* & *n.* räkna; räkna på, lita på; anse för, hålla för; uträkna, beräkna, göra förslag, göra uträkning; Eins ins Andere gerechnet, öfver hufvud räknadt; – lernen, lära räkna; im Kopfe –, räkna i hufvudet; falsch –, räkna fel; das rechne ich für nichts, det räknar jag för intet; ich rechne es mir zur Ehre, jag räknar mig det till ära; auf Jemanden –, räkna på någon, lita på någon; ich rechne darauf, jag räknar derpå.

Rechner, der, (*pl.* **-**) räknare, räkenkarl.

Rechnung, die, (*pl.* **-en**) räkning, räkenskap, redo; räknesätt; räkning, uppsats på en fordran; räkning, kredit; uträkning; räkning, nytta, vinst; ansvar; eine – abschließen, afsluta en räkning; für eigene –, för egen räkning; in – bringen, uppföra på räkning, upptaga i räkning; auf – kaufen, köpa på räkning, på kredit; sich auf Etwas – machen, göra sig räkning på något; Jemandem einen Strich durch die – machen, stryka ett streck öfver ens räkning; seine – schlug ihm dies mal fehl, hans uträkning slog felt för denna gången; ich nehme es auf meine –, jag tager det på mitt ansvar; seine – bei Etwas finden, finna sin räkning vid något; die – ohne den Wirth machen, göra upp räkningen utan värden.

Rechnungs-ablage, die, redogörelse. **-abnehmer, der,** redofordrande. **-abschluß, der,** räkningsafslut, afslutande räkning, balans. **-art, die,** räkningssätt. **-beamte, der,** redogörare, redovisare, embetsman vid en räntekammare. **-beispiel, das,** räkneexempel. **-buch, das,** räkningsbok, förteckning.

-fehler, der, räknefel, fel i räkningen. **-führer, der,** bokhållare, redogörare, räkenskapsförare, redovisare. **-münze, die,** räknemynt. **-pflichtig,** *a.* redovisningsskyldig. **-rath, der,** kammarråd. **-werk, -wesen, das,** räkenskapsverk.

Recht, *a.* rät, rak; rätt, billig, sannskyldig, rigtig, lagom; sann, rättmätig, laglig; lislig, stor, af betydelse; ein -er Winkel, en rät vinkel; die -e Seite, rätsidan; das ist nicht der -e Mann, det är orätt man; da ist der -e Platz, det är rätta stället; zur -en Zeit, i rättan tid; -e Geschwister, samsyskon (till åtskillnad ifrån halfsyskon); er bildet sich was -es ein, han inbillar sig mycket; -er Hand, till höger, på höger; die Rechte, (-e Hand) högra handen; Jemandes -e Hand sein, vara någons högra hand. **-denkend,** *a.* rättsinnad, rättsinnig, rättsint. **-eck, das,** rätvinklig fyrkant. **-eckig,** *a.* rätvinklig. **-fertigen,** *v. a.* rättfärdiga, urskulda. **-fertigung, die,** rättfärdigande, urskuldande, rättfärdiggörelse. **-fertigungsschrift, die,** försvarsskrift. **-gläubig,** *a.* renlärig, rättrogen, ortodox. **-gläubigkeit, die,** renlärighet, rättrogenhet. **-haberei, die,** rätthafveri, sjelfviskhet, sjelfklokhet; envishet. **-haberisch,** *a.* som vill hafva rätt, sjelfklok, sjelfvisk; envis. **-läufig,** *a.* rättsols. **-lehrig,** *a.* renlärig. **-lehrigkeit, die,** renlärighet. **-liebend,** *a.* rättrådrig, rättälskande. **-linig,** *a.* rätlinig. **-los,** *a.* laglös, olaglig, fridlös. **-mäßig,** *a.* laglig, laglikmätig, laggiltig; rättmätig, skälig; -e Erben, rätta arfvingar; der -e Besitzer, rätta ägaren; - erworben, lagfången; - verheirathet, laggift. **-mäßigkeit, die,** laglighet, laggiltighet, laglikmätighet, rättmätighet. **-schaffen,** *a.* rättskaffens, rättsinnig, redlig; nicht -, ofärdig. (- *av.*) mich hat heute - gefroren, jag har frusit mycket i dag. **-schaffenheit, die,** rättskaffenhet, rättsinnighet, redlighet. **-schreibung, die,** rättskrifning, ortografi. **-winkelig,** *a.* rätvinklig.

Recht, *av.* rätt, billigt, rent, väl, lagom, just, ganska; - thun, - handeln, göra rätt, handla rätt; er that - daran, deri gjorde han rätt; thue - und scheue Niemand, gör rätt och räds för ingen; - wohl, rätt väl; - so! rätt så! - viel, rätt mycket, ganska mycket; das ist nicht mehr als -, det är ej mer än rätt; wenn mir - ist, om jag minnes rätt, om jag icke bedrar mig; mir ist heute nicht -, jag mår icke väl i dag; mir ist Alles -, jag är nöjd med allt, jag låter allt behaga mig; er ist nicht - bei Laune, han är ej vid godt lynne; das war ihm gar nicht -, han tyckte alldeles icke derom; Jemandem nichts - machen können, ej kunna göra en något till lags.

Recht, das, (*pl.* -e) rätt, rättighet; skäl, rätt, lag, lagfarenhet; rätt, rättvisa; skäl, billighet; das - des Stärkeren, den starkares rätt; das natürliche -, den naturliga rätten; das bürgerliche -, borgerliga lagen; das römische -, romerska lagen; - haben, hafva rätt; darin haben Sie nicht -, deri har ni icke rätt; Jemandem - geben, gifva någon rätt; Jemandem - widerfahren lassen, göra någon rätt; sein - behaupten, påstå sin rätt; mit -, med rätta; mit Fug und -, med rätt och skäl; Gewalt geht vor -, våld går för rätt; nach - und Gesetz, efter lag och rätt; - sprechen, skipa lag; - ergehen lassen, låta lag råda; von -s wegen, med rätta, enligt lagen; die -e studiren, studera juridiken, studera lagen, studera lagfarenheten; -ens sein, vara laglikmätigt.

Rechte, die, högra handen.

Rechten, *v. n.* gå till rätta, tala för rätta, processa, tvista, advocera; disputera.

Rechtlich, *a.* juridisk; laglikmätig, laglig, laga, i laga ordning; rättskaffens, redlig, ärlig; -es Verfahren, laga förfarande; Jemanden - belangen, lagsöka, lagföra någon.

Rechtlichkeit, die, ärlighet, trohet, redlighet.

Rechts, *av.* till höger; åt höger. **-um,** *av.* höger om.

Rechts-anspruch, der, rättsanspråk, rättighet. **-beistand, der,** rättegångsbiträde. **-beflissene, der,** en som studerar lagfarenheten. **-beständig,** *a.* lagstånden, lagfången, laggiltig. **-bevollmächtigte, der,** rättegångsfullmäktig. **-erfahren,** *a.* lagfaren. **-fall, der,** lagfråga. **-fällig,** *a.* sakfälld. **-form, die,** laga form. **-formfehler, der,** rättegångsfel. **-förmig,** *a.* laglikmätig. **-frage, die,** lagfråga, rättsfråga. **-frist, die,** laga tid, anstånd. **-gang, der,** rättegång. **-gefühl, das,** rättskänsla. **-gelehrsamkeit, die,** lagfarenhet, lagklokhet, lagkunnighet. **-gelehrt,** *a.* lagfaren, lagklok. **-gelehrte, der,** jurist, lagfaren man. **-gemäß,** *a.* laglikmätig. **-giltig,** *a.* rättsgiltig, laggill. **-giltigkeit, die,** rättsgiltighet. **-handel, der,** rättegångsmål, rättegångssak, process. **-hängig,** *a.* anhängig vid rätten. **-kniff, der,** rättegångsknep, prokuratorknep, lagvrängning. **-kraft, die,** laga kraft. **-kräftig,** *a.* laga; - werden, vinna laga kraft. **-kunde, die,** lagkunnighet, lagfarenhet. **-kundig,** *a.* lagfaren, lagkunnig, lagklok. **-lehre, die,** rättslära. **-mittel, das,** medel, som lagen medgifver, att få ändring i domen. **-pflege, die,** lagskipning. **-pfleger, der,** lagskipare. **-regel, die,** rättegångsbruk. **-sache, die,** rättegångsmål, rättegångssak, process. **-sporteln,** *pl.* rättens sakören. **-sprache, die,** lagspråk, rättegångsstil. **-sprecher, der,** lagskipare, domare. **-spruch, der,** utslag, dom. **-stand, der,** domsaga. **-ständig,** *a.* hörande till ell. under en domstol. **-streit, der,** rättegångstvist. **-stuhl, der,** domsäte, domstol. **-tag, der,** rättegångsdag. **-titel, der,** lagfarsbevis. **-verbesserung, die,** lagförbättring. **-verdreher, der,** lagvrängare. **-verdrehung, die,** lagvrängning. **-verhandlungen,** *pl.* rättegångshandlingar. **-verständig,** *a.* lagklok, lagkunnig, lagfaren. **-widrig,** *a.* rättsvidrig, rättsstridig, lagstridig. **-widrigkeit, die,** rättsstridighet, lagstridighet. **-wissenschaft, die,** lagfarenhet, lagkunnighet. **-zwang, der,** tvång ell. tvångsmedel, som laglig domstols afdömande gifver.

Recidiv, das, recidiv, nytt anfall af sjukdom.

Recipiren, *v. a.* recipiera, upptaga (i ett slutet sällskap etc.).

Recitativ, das, (*pl.* -e) recitativ.

Recitiren, *v. a.* recitera, uppläsa; upprepa.

Reck, das, (*pl.* -e) klädhängare; (Turngeräth) räck, bom för gymnastiska öfningar.

Reck-bank, die, sträckbänk, verktyg att spänna något. **-holder, der,** fläder.

Recke, der, (*pl.* -n) rese, jette; hjelte.

Recke, die, räck, ett slags stängsel, som består af långa tvärstänger, fastbundna vid pålar med risgvistar; bark; (*färg.*) stänger, hvarpå det färgade godset upphänges; (*jäg.*) råget.

Recken, *v. a.* sträcka, räcka, utsträcka, draga ut; sich -, räcka sig.

Reclamation, die, (*pl.* -en) reklamation.

Reclamant, der, en som reklamerar, som gör anspråk.

Reclame, die, reklama, berömmande, prisande (i tidningar etc.), af varor etc., puff; - machen, puffa.

Reclamiren, *v. a.* reklamera, återkalla.

Recognosciren, *v. a.* rekognoscera, skaffa sig kunskap om, undersöka.

Recommandation, die, rekommendering, anbefallning.

Recommandiren, *v. a.* rekommendera, anbefalla.

Reconstructionsbrief, der, bilbref på ett ombygt skepp.

Reconvalescent, der, (*pl.* -en) tillfrisknande.

Recrut, der, (*pl.* -en) rekryt, nyvärfvad soldat.

Recrutiren, *v. a.* rekrytera, förstärka.

Rectificiren, *v. a.* rätta.

Rector, der, (*pl.* -en) rektor.

Rectorat, das, (*pl.* -e) rektorat, rektorsyssla.

Redacteur, der, (*pl.* -e) redaktör.

Redaction, die, redaktion.

Rede, die, (*pl.* -n) tal, mål, gåfvan att tala; diskurs, samtal; afhandling; utlåtelse; offentligt tal, oration; in der – stecken bleiben, komma af sig; Jemandem in die – fallen, falla någon i talet; zur – stellen, setzen, ställa till ansvar, tilltala; – stehen, svara, stå till svars; es geht die –, det ryktet går. **-bild, das,** metafor. **-fertig,** *a.* talför. **-fertigkeit, die,** talförhet; talsamhet. **-form, die,** (*gramm.*) modus. **-fügung, die,** syntaxen. **-gabe, die,** talegåfva. **-kunst, die,** retorik. **-scheu,** *a.* blyg för att tala. **-scheu, die,** blyghet för att tala. **-stoff, der,** talämne. **-theil, der,** språkdel. **-übung, die,** talöfning. **-weise, die,** ordasätt, talesätt, dialekt.

Reden, *v. a. & n.* tala; säga, uttrycka sig; eine Sprache –, tala ett språk; vom Wetter –, tala om vädret; öffentlich –, tala offentligt; vor Gericht –, föra talan; von Jemandem Uebles –, tala illa om någon; Jemandem ins Herz, ins Gewissen –, tala till någons hjerta, till någons samvete; in den Tag hinein –, tala obetänksamt allt hvad som faller en in; Jemandem das Wort –, tala för någon, tala till någons bästa; försvara någon; aus einem hohen Tone –, tala ur hög ton, tala stort; in den Wind –, tala i vädret; mit ihm ist nicht zu –, han låter icke tala med sig; von sich – machen, låta tala om sig, du hast gut –, du har lätt för att säga det, du är i en helt annan ställning.

Reden, das, (*pl.* –) tal, talande; mitten im –, midt i talet; er war nicht zum – zu bewegen, man kunde icke få honom att tala; das – wird ihm schwer, han har svårt för att tala; viel –s von einer Sache machen, göra mycket väsen af en sak; was braucht's viel –s? hvad behöfs många ord? **-sart, die,** talesätt, fras.

Redigiren, *v. a.* redigera, anordna, inrätta.

Redlich, *a.* redlig, ärlig, uppriktig. – *av.* redligt, redligen.

Redlichkeit, die, redlighet, ärlighet, upprigtighet.

Redner, der, (*pl.* –) talare, taleman, orator. **-bühne, die,** tribun, talmansstol. **-kunst, die,** talekonst, oratorik. **-stuhl, der,** kateder, talarestol. **-talent, das,** talegåfva.

Rednerisch, *a.* oratorisk.

Redselig, *a.* talför, språksam, talträngd, pratsam. **-keit, die,** pratsamhet, talträngdhet, talförhet, språksamhet.

Reduciren, *v. a.* reducera, återbringa; förminska.

Reduction, die, (*pl.* -en) reducerande, reduktion, återbringande i sitt förra skick, förminskning.

Reede se **Rhede.**

Reell, *a.* redbar, verklig, varaktig, tillförlitlig, pålitlig, redlig.

Reellität, die, redbarhet, redlighet, pålitlighet.

Reep, das, (*pl.* -e) rep, tåg, snöre. **-schläger, der,** repslagare.

Refectorium, das, (*pl.* -ien) matsal i klostren, refektorium.

Referent, der, (*pl.* -en) referent, föredragande, berättare, sagesman.

Referiren, *v. a.* referera, relatera, berätta, aflägga berättelse.

Reff, das, ref; ryggkorg; bårhake. **-band, das,** refband; bårband, bårhängsle. **-gat, das,** refhål. **-lägel, das,** reflöddra. **-träger, der,** bärare, bördbärare.

Reffen, *v. a.* (*sjöt.*) refva (segel), taga in ref.

Reflectiren, *v. a.* reflektera, återkasta, studsa tillbaka, återstråla. – *v. n.* reflektera, tänka efter, eftersinna, öfverväga; über Etwas –, reflektera öfver något, öfverlägga, tänka efter något; auf Etwas –, reflektera på något, göra afseende på något.

Reflex, der, (*pl.* -e) reflex, återkast, återsken, återglans.

Reflexion, die, (*pl.* -en) reflexion, återkast; betraktelse, eftertanke, öfvervägande.

Reform, die, (*pl.* -en) reform, förbättring.

Reformation, die, (*pl.* -en) förbättrande; Luthers reformation.

Reformator, der, (*pl.* -en) reformator; trons förbättrare.

Reformiren, *v. a.* reformera, omskapa, förbättra.

Reformirt, *a.* reformert.

Refrain, der, (*pl.* -s) refräng, omqväde.

Regal, das, (*pl.* -e) regal (stämma i orgverk); hylla; höghetsrätt, privilegium.

Regale, das, (*pl.* -ien) regale, kronans rättigheter till vissa förmåner; kungavärdighetens emblemer. [fägna, traktera.

Regaliren, *v. a.* regalera, und-

Rege, *a.* i rörelse, upprörd; rörlig, verksam, driftig; – machen, sätta i rörelse, uppröra, uppväcka.

Regel, die, (*pl.* -n) regel, rättesnöre, efterdöme, föreskrift, ordning; **die -n,** *pl.* regler, månadsrening; in der –, vanligtvis; keine – ohne Ausnahme, ingen regel utan undantag. **-los,** *a.* regellös, oregelbunden, oordentlig, utan regler, laglös. **-losigkeit, die,** regellöshet, afvikande ifrån reglorna, oordentlighet, laglöshet. **-mäßig,** *a.* regelbunden, ordentlig, rigtig, inrättad, stadig, jemn. – *av.* regelmessigt, vanligtvis. **-mäßigkeit, die,** regelbundenhet, ordning, ordentlighet, rigtighet, noggrannhet. **-meister, der,** uppsyningsman i kloster, som vakar öfver reglornas efterlefnad. **-recht,** *a.* regelbunden, enlig med reglen, riktig, ordentlig. **-widrig,** *a.* emot regelen, oregelbunden, oordentlig. **-widrigkeit, die,** oordning, oordentlighet.

Regeln, *v. a.* reglera, ordna, inrätta efter vissa reglor; **sich –,** *v. r.* bilda sig regelmessigt.

Regelung, die, reglering, inrättning, ordning.

Regen, *v. a.* röra, uppröra, sätta i rörelse, uppväcka; sich –, röra sig, yttra sig.

Regen, der, regn; aus dem – in die Traufe kommen, falla ur askan i elden, fly undan björnen och möta lejonet. **-bach, der,** regnbäck. **-bogen, der,** regnbåge. **-bogenfarbig,** *a.* regnbågefärgad, irisfärgad. **-bogenhaut, die,** regnbågshinnan, iris (i ögat). **-dach, das,** vädertak, regnskjul. **-dicht,** *a.* regntät, vattentät. **-fang, der,** cistern ell. vattenfång att samla regnvatten. **-frei,** *a.* regnfri. **-frosch, der,** regngroda. **-galle, die,** stycke ell. liten del af en regnbåge. **-guß, der,** slagregn, häftig regnskur. **-haft,** *a.* regnaktig, slaskig. **-hut, der,** regnhatt. **-kappe, die,** regnkappa. **-kraft, die,** (*bot.*) pestilensrot. **-loch, das,** hål ell. trakt, hvarifrån vanligen ell. mest regnväder kommer. **-mantel, der,** regnkappa. **-messer, der,** hygrometer, ombrometer. **-nacht, die,** regnnatt. **-rock, der,** regnrock. **-schauer, der,** regnskur. **-schirm, der,** regnskärm, paraply. **-stein, der,** råmsten, råmlik sandsten. **-sturm, der,** regnby. **-tag, der,** regndag. **-tropfen, der,** regndroppe, regnstink. **-wasser, das,** regnvatten. **-wetter, das,** regnväder. **-wind, der,** regnby. **-wolke, die,** regnmoln. **-wurm, der,** daggmask; metmask. **-zeit, die,** regntid.

Regent, der, (*pl.* -en) regent.

Regentin, die, (*pl.* -nen) regentinna.

Regentschaft, die, (*pl.* -en) regentskap, regementsförvaltning, riksföreståndareskap.

Regie, die, förvaltning, regering.

Regieren, *v. a. & n.* regera, styra, herrska; råda öfver, hafva öfverhand; der -de Bürgermeister, ordförande borgmästaren; sich – lassen, låta sig tygla.

Regierer, der, (*pl.* –) styrande, styresman.

Regierung, die, (*pl.* -en) regering, styrelse; an der – sein, hafva regeringen, hafva styrelsen.

Regierungs-antritt, der, anträde till regeringen. **-art, die,** regeringssätt, styrelsesätt. **-beamte, der,** regeringsbetjent. **-form, die,** regeringsform. **-geschäfte,** *pl.* regeringsärender. **-jahr, das,** regeringsår. **-kunst, die,** regeringskonst. **-last, die,** regeringsbörda. **-los,** *a.* regeringslös. **-losigkeit,**

die, regeringslöshet, anarki. -rath (Staatsrath), der, regeringsråd. -sache, die, regeringssak. -sorge, die, regeringsomsorg. -wesen, das, styrelseverk. -zeit, die, styrelsetid.

Regiment, das, (*pl.* -e) regering, välde, styrelse, regimente, regemente; ein strenges – führen, föra ett strängt regemente.

Regiments-adjutant, der, regementsadjutant. -auditor, der, regementsauditör. -casse, die, regementskassa. -quartiermeister, der, regementsqvartermästare. -tambour, der, regementstrumslagare. -unkosten, *pl.* gemensam kostnad.

Register, das, (*pl.* -) register, protokoll, förteckning, rulle, lista; orgelstämma ell. register; im schwarzen – stehen, stå illa till boks; hafva elakt rykte om sig. -papier, das, ett slags stort och starkt skrifpapper.

Registrator, der, (*pl.* -en) registrator, aktuarie.

Registratur, die, (*pl.* -en) registratur, inregistrering, aktuariekontor.

Registriren, *v. a.* registrera, inregistrera, inprotokollera.

Regnen, *v. impers.* regna; es regnet, det regnar; es regnet wenig, det regnar smått.

Regnerisch, **Regnicht**, *a.* regnig, regnaktig, regnlik, slaskig.

Regreß, der, (*pl.* -e) tillflykt, skadestånd. [driftig, flitig.

Regsam, *a.* verksam, rörlig,

Regsamkeit, die, verksamhet, rörlighet, drift, flit.

Regulär, *a.* regelbunden, regelmessig.

Regulator, der, (*pl.* -en) inrättare; prober-ur; regulator (på en ångmaskin etc.).

Reguliren, *v. a.* reglera, förordna, inrätta, rätta efter.

Regulirung, die, (*pl.* -en) reglering, inrättning, ordning.

Regung, die, (*pl.* -en) rörelse, upprorisk rörelse, oro; väckelse, drift; begär. -slos, *a.* orörlig, stel.

Reh, das, (*pl.* -e) rådjur. -bock, der, råbock. -braten, der, rådjurstek, råstek. -farben, *a.* ljusröd, blekröd. -fell, das, rådjursskinn. -fleisch, das, rådjurskött. -haar, das, rådjurshår. -jagd, die, rådjursjagt. -kalb, das, rådjurskalf. -keule, die, lårstycke af rådjur. -schlägel, der, rådjurslår. -schrot, der, rådjurshagel. -ziege, die, råget. -ziemer, der, lårstek af rådjur.

Rehde se **Rhede**.

Rehe, *a.* styfbent, styf i lederne, som har fång (om hästar).

Rehe, die, fång (hästsjukdom).

Reibeisen, das, rifjern, rasp.

Reibe-ballen, der, gnidboll. -blech, das, gnidbleck. -bürste, die, rifborste. -holz, das, gnidholts, gnidträ. -keule, die, stöt, mortelstöt, stamp. -kissen, das, gniddyna. -lappen, der, gnidlapp. -platte, die, rifplåt. -stein, der, rifsten; (*boktr.*) färgsten. -zeug, das, riftyg.

Reiben, *v. irr. a.* gnida, gnugga, skubba; rifva, raspa, skafva; sich die Augen –, gnida i ögonen, gnugga sig i ögonen; Farben –, rifva färger; geriebenes Brod, rifvet bröd, rifvebröd; sich an Jemandem –, reta någon, retas med någon, söka sak med någon; Jemandem Etwas unter die Nase –, förebrå en något.

Reibung, die, rifning, gnidning, gnuggning; (*fig.*) tvist, chikan; es sind einige -en zwischen ihnen vorgekommen, det har varit något tvist dem emellan.

Reich, das, (*pl.* -e) rike; das – der Gnade, nådens rike.

Reich, *a.* rik; ymnig, rikhaltig; -es Haar, rikt hår; eine -e Heirath, ett rikt gifte; -e Leute, rikt folk. -haltig, *a.* rikhaltig. -haltigkeit, die, rikhaltighet, rikhet, öfverflöd. -thum, der, rikedom, riklighet, rikhet, öfverflöd, ymnighet.

Reichen, *v. a.* räcka fram, gifva, framgifva, lemna; Jemandem die Hand –, räcka någon handen. – *v. n.* nå, räcka ell. sträcka sig till, förslå, räcka till, vara nog, vara tillräcklig; ich kann nicht bis dahin –, jag räcker icke dit; er reichte bis an die Decke, han räckte upp till taket; das reicht für Viele, det räcker till åt många; das Tuch reicht nicht, klädet räcker ej till; die Zeit reicht nicht hin, tiden räcker icke till.

Reichlich, *a.* riklig, tillräcklig, tillfyllestgörande; öfverflödig, ymnig, rik; sein -es Auskommen haben, hafva sin rikliga utkomst.

Reichlichkeit, die, rikhaltighet, rikhet, ymnighet.

Reichs-abschied, der, riksdagsbeslut. -acht, die, riksakt, landsförvisning. -adel, der, riksadel, tyska rikets adel. -adler, der, riksörn, örnen i tyska riksvapnet. -amt, das, riksembete. -angelegenheit, die, riksärende, rikssak. -anlage, die, riksständernas sammanskott, riksständernas bevillning. -apfel, der, riksäpple. -archiv, das, riksarkif. -armee, die, riksarmé. -baron, der, riksbaron. -beamte, der, hög embetsman i riket. -bürger, der, riksborgare, rikets innebyggare, särdeles borgare i de tyska riksstäderna. -casse, die, rikskassa. -collegium, das, rikskollegium, riksförsamling. -contingent, das, rikskontingent. -dorf, das, by i Tyskland, hvilken stod omedelbart under kejsaren och riket. -drost, der, riksdrots. -erbamt, das, ärftligt riksembete. -erbe, der, riksarfvinge. -fahne, die, riksfana. -feind, der, riksfiende. -folge, die, riksarfföljd. -frei, *a.* som stod omedelbart under kejsaren och tyska riket. -freiherr, der, riksbaron. -friede, der, riksfred. -fürst, der, riksfurste. -fürstin, die, riksfurstinna. -fürstlich, *a.* riksfurstlig. -fuß, der, myntfot i tyska riket. -gericht, das, riksrätt. -geschichte, die, rikshistoria. -gesetz, das, rikslag. -graf, der, riksgrefve. -gräfin, die, riksgrefvinna. -grafschaft, die, riksgrefskap. -grenze, die, riksgräns. -grundgesetz, das, riksgrundlag, riksförfattning. -gulden, der, riksgyllen. -herkommen, das, vana ell. plägsed i ett rike. -herold, der, rikshärold. -hofrath, der, rikshofrätt; rikshofråd, ledamot i rikshofrätten. -hülfe, die, hjelp i penningar, som tyska riksständerna lemnade kejsaren. -insignien, *pl.* riksinsignier. -kammergericht, das, rikskammarrätt. -kammerrath, der, rikskammerad. -kanzler, der, rikskansler. -kanzlei, die, rikskansli. -kleinodien, *pl.* riksklenodierna. -kreis, der, rikskrets. -krone, die, rikskrona, kejsarkrona; äfv.: en keglesnäcka, conus imperialis. -lehen, das, rikslän, kronolän. -leute, *pl.* personer af ringare stånd, som stodo omedelbart under kejsaren och riket. -macht, die, riksmakt. -marschall, der, riksmarskalk. -matrikel, die, riksmatrikel. -münze, die, riksmynt. -oberhaupt, das, riksöfverhufvud. -pflege, die, lagsaga, som stod omedelbart under kejsaren och riket. -post, die, rikspost. -quartiermeister, der, riksqvartermästare. -rath, der, riksråd. -ritter, der, riksriddare. -sache, die, riksärende, rikssak. -saß, der, riksfrälseman. -satzung, die, riksstadga, riksförordning. -schatzmeister, der, riksskattmästare. -schwert, das, rikssvärd. -scepter, das, riksspira. -schluß, der, riksdagsbeslut. -stadt, die, riksstad, fristad. -städtisch, *a.* som hörde till en kejserlig fri riksstad. -stand, der, riksstånd, stånd som har säte och stämma på riksdagen. -stände, *pl.* riksens ständer (i Tyskland). -ständisch, *a.* riksstånden, hörande till ell. rörande ett riksstånd. -standschaft, die, rättighet till säte och stämma på riksdagen. -steuer, die, allmän skatt öfver hela riket. -tag, der, riksdag; – ausschreiben, påbjuda riksdag. -tagsabgeordnete, der, riksdagsman. -tagsbeschluß, der, riksdagsbeslut. -thaler, der, riksdaler. -truppen, *pl.* rikstrupper. -verfassung, die, riksförfattning. -versammlung, die, riksförsamling, riksmöte. -verwaltung, die, riksföreståndareskap, regentskap. -verweser, der, riksföreståndare. -verwesung, die, riksföreståndareskap. -währung, die riksvaluta.

-wappen, das, riksvapen. **-zepter, das**, riksspira.

Reichung, die, framräckande, gifvande, lemnande.

Reif, *a.* mogen, fullvuxen, stadgad; -es Obst, mogen frukt; -es Alter, mogen ålder; -er Verstand, moget vett; ein -es Mädchen, en giftvuxen flicka; ganz -, genommogen; früh -, förtidigt mogen; - werden, mogna.

Reif, der, (*pl.* -e) rim, rimfrost; ring; tunnband; eiserner -, jerntunnband. **-eisen, das**, bandjern. **-holz, das**, bandqvist, bandstake. **-rock, der**, styfkjortel, fiskbensskört. **-stab, der**, bandstake. **-zange, -zieher, der**, bandhake.

Reife, die, mogenhet, mognad; zur - gelangen, hinna till mognad, uppnå mogenhet; frühzeitige -, förtidig mognad; - des Verstandes, förståndets mognad.

Reifeln, Reifen, *v. a.* reffla, randa.

Reifen, *v. a.* göra mogen, bringa till mognad; stadga. - *v. n.* mogna, blifva mogen, stadga sig.

Reifen, *v. imp.* imma, öfverdragas med rimfrost, falla rimfrost; es hat diese Nacht gereift, det har fallit rimfrost i natt.

Reifer, der, repslagare.

Reiflich, *a.* mogen; nach -er Ueberlegung, efter mogen öfverläggning. - *av.* moget; eine Sache - überlegen, moget öfverväga en sak.

Reigen, der, (*pl.* -) ringdans, långdans; den - eröffnen, begynna ringdansen; (*fig.*) vara första man, gå första man i elden, vara den som öppnar ett tåg, begynner en strid etc.

Reihe, die, (*pl.* -n) rad; sträcka, led; omgång; hvarf, tur, börd, ordning; klass; kedja; eine - Säulen, en rad pelare; eine - Zimmer, en rad af rum; in einer -, i en rad; in einer - gehen, gå i rad; der Erste in der -, den främste i raden; nach der -, i rad, radtals, den ene efter den andre, i tur; die - ist an mir, turen är hos mig. **-nfolge, die**, rad, följd, oafbruten ordning. **-ntanz, der**, ringdans. **-nweise**, *av.* i rad, radtals, radvis.

Reihen, der, ringdans, långdans; den - führen, anföra dansen.

Reihen, *v. a.* rada; ställa, lägga ell. sätta i rad, i ordning, uppträda, träda på (perlor etc.); träckla, nästa ell. fästa med långa styng; seine Gedanken -, ordna sina tankar; sich -, sätta sig i led, i rad ell. i ordning.

Reiher, der, (*pl.* -) glada, häger; (*sjöt.*) surrning. **-beize, die**, hägerjagt. **-feder, die**, hägerfjäder. **-nest, das**, hägerbo. **-stand, der**, hägernäste.

Reiltopp, der, (*sjöt.*) bofvenbramstång.

Reim, der, (*pl.* -e) rim, rimslut; in -e bringen, sätta på rim; in -en, på rim. **-bold, der**, rimmare, versmakare, en som nästan alltid talar i rim. **-fall, der**, rimfall, kadens, slutfall i vers. **-frei**, *a.* rimlös, utan rim. **-gedicht, das**, poem på rim. **-kunst, die**, rimkonst. **-los**, *a.* rimlös, utan rim. **-schluß, der**, rimslut. **-schmied, der**, rimsnidare, rimklåpare. **-weise**, *av.* rimvis. **-wörterbuch, das**, rimlexikon.

Reimen, *v. a.* rimma, rimma ihop, göra rim, sätta ihop rim, sätta på rim; gereimt, på rim; sich -, rimma sig, passa sig tillsammans, stämma öfverens; diese Worte - sich gut, dessa ord rimma väl. [rimsnidare.

Reimer, der, (*pl.* -) rimmare,

Rein, *a.* ren, oblandad, oförfalskad, obefläckad, städad, snygg, klar, skär, redig, tydlig; oskyldig, uppriktig; ins Reine schreiben, renskrifva; ins Reine bringen, utreda, bringa i ordning, bringa i sitt rätta skick; ein -es Hemd, en ren skjorta; eine -e Stimme, en ren stämma; ein -es Gewissen, ett rent samvete; -e Absichten, rena afsigter; -es Herzens, renhjertad; -en Mund halten, hålla mun på sig; die -e Wahrheit, rena sanningen; - machen, rengöra, rensa; - waschen, rentvätta; - sprechen, förklara för fri och oskyldig. - *av.* rent, ganska; - närrisch, rent befängd; - unmöglich, rent omöjligt. **-hanf, der**, renhampa. **-schrift, die**, renskrift, renskrifning.

Reinheit, die, renhet; renlighet, snygghet, redighet, tydlighet; oskuld, kyskhet.

Reinigen, *v. a.* rena, rensa, skära, luttra, rengöra, klara; rena (sår); einen Brunnen -, rensa en brunn; Gold -, luttra guld; das Getreide -, vanna säd; sein Gewissen -, befria sitt samvete.

Reinigkeit, die, renlighet, renhet, snygghet, kyskhet, oskuld.

Reinigung, die, (*pl.* -en) rening, renande, luttring, rengöring; rensning; afföring; die monatliche -, månadsrening; Mariä -, Kyndelsmessan. **-eid, der**, värjemålsed. **-smittel, das**, renande medel, afförande medel. **-sopfer, das**, försoningsoffer, reningsoffer.

Reinlich, *a.* renlig, ren, snygg. **-keit, die**, renlighet, snygghet.

Reis (**Reiß**), **der**, ris, risgryn. **-brei, der**, risgrynsgröt, risgrynsvälling. **-feld, das**, risfält, risland. **-mehl, das**, rismjöl. **-stroh, das**, rishalm. **-suppe, die**, risgrynssoppa.

Reis, das, (*pl.* -er) ris, telning, qvist. **-besen, der**, risqvast, qvast af björkris etc. att sopa med. **-bund, das**, risknippa. **-holz** (**Reisig**), **das**, risved.

Reise, die, (*pl.* -n) resa; eine - machen, göra en resa; auf -n gehen, begifva sig på resor, resa utanrikes. **-apotheke, die**, resapotek. **-beschreiber, der**, resbeskrifvare. **-beschreibung, die**, resebeskrifning. **-bett, das**, säng att nyttja på resor. **-buch, das**, resebok, marschruta. **-bündel, das**, resebylte, kappsäck, rensel. **-diener, der**, handelsresande. **-fertig**, *a.* resfärdig. **-flasche, die**, flaskfoder. **-gebühr, die**, restraktamente. **-gefährte, der**, reskamrat. **-geld, das**, respenningar. **-gepäck, -geräth, das**, ressaker. **-gesellschaft, die**, ressällskap. **-hut, der**, reshatt. **-kappe, die**, reskappa. **-karte, die**, reskarta. **-kleid, das**, resklädning; in -ern, resklädd. **-koffer, der**, reskoffert. **-kosten**, *pl.* reskostnad. **-kutsche, die**, resvagn. **-mantel, der**, resmantel, reskappa. **-mütze, die**, resmössa. **-paß, der**, respass. **-rock, der**, resrock. **-sack, der, -tasche, die**, resväska.

Reisen, *v. n.* resa; zu Lande -, resa landvägen; aufs Land -, resa ut på landet.

Reisig, das, risved, ris, torra qvistar. **-bund, das**, risknippa. **-haufen, der**, rishög. **-zaun, der**, risstängsel.

Reisige, der, ryttare, resenär.

Reiß, der, se **Reis**.

Reiß-aus, das, flyktande, flykt; - nehmen, taga flykten, taga benen på nacken, rymma. **-blei, das**, blyerts. **-bret, das**, ritbräde. **-feder, die**, ritstift. **-kohle, die**, ritkol. **-schiene, die**, lineal. **-zeug, das**, rittyg.

Reißen, *v. irr. a.* rifva, slita, rycka, klyfva, utskära, rita, teckna, göra utkast till; Jemanden zu Boden -, kasta någon i backen; Federn -, sprita fjäder; Possen -, galnas, göra spratt; Zoten -, skämta groft; Fische -, rensa fisk; einen Hengst -, kastrera en hingst. - *v. n.* remna, spricka, få sprickor; gå af, brista, gå sönder; springa; slita, rista, plåga, hvina (om vinden); es reißt mir im Leibe, jag har slitningar i magen; es reißt mir im Arme, det rister i armen på mig; mir reißt die Geduld, tålamodet förgår mig; sich -, *v. r.* rifva sig (på något); slita sig (ur någons armar etc.); sich um Etwas -, rifvas, slitas om något.

Reißen, das, ref, värk; ritning.

Reißend, *a.* hastig, snabb; ilande, forsande, strömmande; glupande; vild, grym; rof-; ein -es Thier, ett rofdjur, ett glupskt djur.

Reißer, der, ritare, tecknare.

Reißker, der, riska, ett slags ätlig svamp.

Reitau, das, (*sjöt.*) bergskot.

Reit-bahn, die, ridbana. **-bar**, *a.* ridbar. **-gerte, die**, ridspö. **-gurt, der**, sadelgjord, bukgjord. **-handschuh, der**, ridhandske. **-haus, das**, ridhus, ridbana. **-hosen**, *pl.* ridbyxor. **-kleid, das**, ridklädning. **-knecht, der**, stalldräng,

beridare, förridare. **-knie, das,** (*sjöt.*) knä på förstäfven och kölen. **-kunst, die,** ridkonst. **-laus, die,** flatlus. **-ochs, der,** tjur. **-peitsche, die,** ridpiska. **-pferd, das,** ridhäst, ryttarhäst. **-rock, der,** ridrock. **-sattel, der,** ridsadel. **-schämel, der,** fotspjern på en vagn, hvarpå kusken håller fötterna; äfv.: sågvagn, sågbänk. **-schmied, der,** hofslagare. **-schule, die,** ridskola, ridbana. **-sessel, der,** kontorstol, kullerstol. **-stall, der,** ridstall, ridhus. **-stiefel, der,** ridstöfvel. **-zeug, das,** riddon, seltyg.

Reiten, *v. irr. a. & n.* rida; spazieren –, rida och spatsera, promenera till häst; auf die Jagd –, rida ut på jagt; ein Pferd zu Schanden –, rida en häst förderfvad; Jemanden zu Boden –, rida omkull någon; das Schiff reitet, skeppet rider, stampar; ein -der Bote, ett ridande bud; das Reiten, ridning, ridt.

Reiter, der, (*pl.* –) ryttare; en ridande; spanische –, spansk ryttare (stängsel). **-gar,** *a.* illa kokt, halfkokt, half mör (om kött).

Reiterei, die, rytteri, kavalleri.

Reitlings, Rittlings, *av.* grensle.

Reiz, der, (*pl.* -e) retning, uppretande, intagande egenskap, behag, retelse, fägring. **-bar,** *a.* retlig, retbar, känsloöm, snarsint. **-barkeit, die,** retlighet, retbarhet, känsloömhet. **-los,** *a.* utan behag. **-mittel, das,** retande medel, retningsmedel. **-voll,** *a.* full af behag, intagande, förtjusande.

Reizen, *v. a.* reta, uppreta, uppägga, uppmana, drifva, uppväcka, uppmuntra; förtjusa, intaga; (*jagtt.*) locka; Jemanden zum Zorne –, reta någon till vrede; den Durst –, reta törsten.

Reizend, *a.* retande, förtjusande; intagande, lockande, förledande, förförande.

Reizung, die, (*pl.* -en) retning, retande, uppretande, retelse.

Rekel, der, lymmel, slyngel.

Rekelei, die, lymmelaktighet.

Relation, die, (*pl.* -en) berättelse.

Relativ, *a.* som har afseende på; betraktad i jemförelse med.

Relief, das, (*pl.* -s) upphöjdt arbete.

Religion, die, (*pl.* -en) religion, lära, tro.

Religions-begriff, religionsbegrepp. **-bekenntniß, das,** religionsbekännelse, konfession. **-duldung, die,** tolerans. **-edict, das,** religionsedikt. **-eifer, der,** religionsnit. **-freiheit, die,** religionsfrihet. **-friede, der,** religionsfred. **-gesellschaft, die,** religionssamfund, sekt. **-haß, der,** religionshat. **-krieg, der,** religionskrig. **-lehre, die,** religionslära. **-lehrer, der,** religionslärare. **-meinung, die,** trosmening. **-partei, die,** sekt. **-spötter, der,** religionsbespottare. **-streit, der,** religionstvist. **-system, das,** religionssystem. **-übung, die,** religionsöfning. **-unterricht, der,** religionsundervisning. **-verachtung, die,** religionsförakt. **-veränderung, die,** religionsförändring. **-verbesserung, die,** trosförbättring, reformation. **-verfolgung, die,** religionsförföljelse. **-verwandte, der,** religionsförvandt, trosförvandt. **-wechsel, der,** religionsförändring, trosomvändelse. **-zwang, der,** religionstvång.

Religiös, *a.* religiös, gudlig, from, trogen.

Religiosität, die, religiositet, gudaktighet, fromhet.

Reliquie, die, (*pl.* -n) relik, qvarlefva, öfverlefva, lemning efter helgon. **-nschrein, der,** skrin hvari helgonens aflefvor förvaras.

Rellmaus, die, (*pl.* -mäuse) sjusofvaremus.

Remesse se **Rimesse.**

Remise, die, (*pl.* -n) remise, skjul, vagnstall.

Reminiscenz, die, (*pl.* -en) hågkomst, erinran.

Remittende, die, (*pl.* -n) (*bokh.*) bok som sändes osåldt tillbaka till förläggaren.

Remittent, der, (*pl.* -er) (*handt.*) remittent, öfversändare af penningar ell. vexel.

Remittiren, *v. a.* remittera, återställa, tillbakaskicka.

Renegat, der, (*pl.* -en) renegat, affälling.

Renette, die, (*pl.* -n) **Renettapfel, der,** renett.

Renken, *v. a.* vrida, räcka, sträcka, draga ut.

Renn-bahn, die, rännbana. **-jagd, die, -jagen, das,** parforcejagt. **-moos, das,** (*bot.*) renmossa. **-pferd, das,** rännare. **-schlitten, der,** kappsläde. **-thier, das,** ren, rendjur. **-thierbraten, der,** renstek. **-thierfleisch, das,** renkött. **-thiergeweih, das,** renhorn. **-thierhaut, die,** renhud. **-thierkalb, das,** renkalf. **-thierkuh, die,** renko. **-thiermilch, die,** renmjölk. **-thiermoos, das,** renmossa.

Rennen, *v. irr. n.* löpa, ränna; rusa, störta sig; in sein Unglück –, rusa till sin olycka; mit dem Kopfe gegen die Wand –, köra hufvudet emot väggen. – *v. a.* Jemanden zu Boden –, ränna, löpa omkull någon; Jemandem den Degen durch den Leib –, ränna värjan igenom någon, köra värjan i någon.

Renner, der, (*pl.* –) rännare, springare; snabb häst.

Renommée, die & das, rykte, namnkunnighet, beröm.

Renommiren, *v. n.* skryta, skräfla.

Renommirt, *a.* renomerad, berömd, namnkunnig.

Renommist, der, slagskämpe, öfversittare, storpratare.

Renovation, die, förnyelse.

Renoviren, *v. a.* renovera, förnya.

Rent-amt, das, -kammer, die, räntkammare, ränteri. **-meister, der,** räntmästare. **-schreiber, der,** uppbördsskrifvare.

Rente, die, (*pl.* -n) ränta, intresse, afkastning; sein Geld auf -n legen, sätta ut sina penningar på intresse; von seinen -n leben, lefva på sina räntor.

Renten, Rentiren, *v. n.* ränta, inbringa i räntor ell. årliga inkomster, gifva i afkastning.

Rentner, der, (*pl.* –) räntetagare; räntegifvare.

Reparation, die, (*pl.* -en) reparation, lagning, ersättning.

Reparatur, die, (*pl.* -en) reparation, lagning, förbättring, återställelse.

Repariren, *v. a.* reparera, laga, återställa i sitt förra skick.

Repartiren, *v. a.* fördela.

Repertorium, das, (*pl.* -rien) register; magasin; repertoir (för en teater).

Repetiren, *v. a.* repetera, upprepa, förnya.

Repetir-flagge, die, (*sjöt.*) repeterflagga. **-uhr, die,** repeterur.

Repetition, die, (*pl.* -en) upprepning; öfverspelning, repris (i musik).

Repliciren, *v. n.* återsvara.

Replik, die, (*pl.* -en) replik, återsvar.

Repositorium, das, (*pl.* -rien) hylla, bokhylla.

Repphuhn se **Rebhuhn.**

Repräsentant, der, (*pl.* -en) representant, en som företräder en annans ställe.

Repräsentiren, *v. a.* representera, föreställa.

Repressalien, *pl.* repressalier, vedergällning.

Republik, die, (*pl.* -en) republik, fristat.

Republikaner, der, (*pl.* –) republikan.

Republikanisch, *a.* republikansk.

Reputation, die, namn och rykte; anseende.

Reputirlich, *a.* reputerlig, berömlig, hedervärd, hederlig, passande.

Requiem, das, själamessa.

Requiriren, *v. a.* fordra, begära.

Requisit, das, (*pl.* -en) nödvändig sak.

Requisition, die, (*pl.* -en) ansökning, begäran.

Rescript, das, (*pl.* -e) reskript; kungligt bref.

Reseda, die, (*bot.*) reseda.

Reserve, die, (*pl.* -n) reserv, förråd; förbehåll, förbehållsamhet, försigtighet. **-corps, das,** reservkår. **-truppen,** *pl.* reservtropper.

Reservirt, *a.* förbehållsam, försigtig.

Residenz, die, (*pl.* -en) residens, hufvudstad.

Residiren, *v. n.* residera, hafva sitt hufvudsäte.

Resignation, die, resignation, afsägande, öfverlemnande, undergifvenhet.

Resigniren, *v. n.* resignera, afsäga sig, afstå ifrån; öfverlemna, afträda.

Resolut, *a.* beslutsam, modig, resolverad, rådig, rask, tilltagsen.

Resolution, die, (*pl.* -en) resolution, föresats, beslut.

Resolviren, *v. a.* resolvera, upplösa, besluta.

Resonanz, die, (*pl.* -en) resonans, genljud. **-boden, der,** ljudbotten, resonansbotten. **-loch, das,** tonhål, ljudhål.

Respect, der, aktning; sich in — setzen, sätta sig i aktning. **-tage,** *plur.* respektdagar, respitdagar. **-voll,** *a.* aktningsfull. **-widrig,** *a.* ohöflig, plump, grof.

Respectabel, *a.* respektabel, aktningsvärd.

Respectiren, *v. a.* respektera, vörda, hedra, anse, akta.

Rest, der, (*pl.* -e) rest, återstod, öfverlefva, lemning, öfverskott; im — sein, vara på rest.

Restant, der, (*pl.* -en) den som är skyldig en rest på en räkning. **-enliste, die,** restlängd.

Restauration, die, återställande, återupprättande; spisqvarter, värdshus, näringsställe, matinrättning. [granda, bli öfver.

Restiren, *v. n.* restera, återstå,

Restituiren, *v. a.* återställa, upprätta. [skränkning.

Restriction, die, (*pl.* -en) in-

Resultat, das, (*pl.* -e) resultat, följd, verkan.

Retirade, die, (*pl.* -n) reträtt, återtåg; tillflyktsort; afträde.

Retiriren, *v. n.* retirera, gå sin väg, draga sig undan, draga tillbaka. [miskt kärl).

Retorte, die, (*pl.* -n) retort (ke-

Rette, die, (*pl.* -n) hund af mankönet.

Retten, *v. a.* rädda, frälsa, befria, berga; Jemanden vom Tode —, rädda någon ifrån döden; rette sich, wer kann! rädde sig hvem som kan!

Retter, der, (*pl.* -) räddare, frälsare, befriare, bergare.

Rettgebühr, die, (*pl.* -en) bergarelön.

Rettig, der, (*pl.* -e) rättika.

Rettung, die, räddning, befriande, bergning. **-sanstalt, die,** räddningsanstalt. **-sboot, das,** räddningsbåt. **-slos,** *a.* utan räddning, oåterbringlig. **-smittel, das,** räddningsmedel. **-sversuch, der,** räddningsförsök.

Reue, die, ånger; — über Etwas empfinden, känna ånger öfver något.

Reuen, *v. n.* & *impers.* ångra, ångra sig; jemra sig, klaga; es reuet mich, det ångrar mig.

Reu-geld, das, hvad man måste betala när ett köp skall gå tillbaka. **-kauf, der,** ångerköp, återande af ett slutet köp. **-müthig,** *a.* botfärdig, ångerfull. **-müthigkeit, die,** ånger, botfärdighet. **-voll,** *a.* ångerfull.

Reuig, *a.* botfärdig, ångerfull; — sein, ångra sig. [de.

Reuse, die, (*pl.* -n) ryssja, mjär-

Reuße, der, (*pl.* -n) Ryss; Selbstherrscher aller —n, alla Ryssars sjelfherrskare.

Reute, Reuthacke, Reuthaue, die, rotyxa, rothacka.

Reuten, *v. a.* rödja, rothugga, upprycka med rötter.

Reuter se **Reiter.**

Reverenz, die, (*pl.* -en) vördnad; bugning, nigning, komplimang.

Revers, der, (*pl.* -e) motsida, frånsida (af mynt); revers, skuldsedel. [nomse, granska.

Revidiren, *v. a.* revidera, ge-

Revier, das, (*pl.* -e) revier, landskap, land, trakt, omkrets, lagsaga. **-kosten,** *pl.* revierspenningar, hamnpenningar. **-kraut, das,** renfana.

Revision, die, (*pl.* -en) revidering, revision, genomseende, granskning; (*boktr.*) andra korrekturet. **-sbogen, der,** (*boktr.*) revidersark.

Revisor, der, (*pl.* -en) revisor, undersökare; korrektor.

Revocation, die, (*pl.* -en) återkallelse, afsägelse, upphäfvande.

Revociren, *v. a.* återkalla, återa sig.

Revolte, die, (*pl.* -n) revolt, uppresning, uppror.

Revoltiren, *v. n.* revoltera, uppresa sig, göra uppror.

Revolution, die, (*pl.* -en) revolution, statshvälfning.

Revolutionär, *a.* revolutionär, upprorisk.

Revolutionär, der, (*pl.* -e) revolutionär, upprorsmakare.

Rhabarber, der, rabarber.

Rhachitis, die, engelska sjukan.

Rhachitisch, *a.* rakitisk, plågad af engelska sjukan; ledknuten, bräcklig.

Rhede, die, (*pl.* -n) redd, skeppsredd, uthamn. **-los,** *a.* (*sjöt.*) reddlös. [skeppsredare.

Rheder, der, (*pl.* -) redare,

Rhederei, die, rederi, skeppsrederi; — treiben, reda i skepp.

Rhedung, die, ett skepps utredning.

Rhetor, der, (*pl.* -en) orator, talare. [het.

Rhetorik, die, retorik, vältalig-

Rhetorisch, *a.* retorisk, vältalig.

Rheuma, das, fluss, gikt; snufva.

Rheumatisch, *a.* reumatisk, flussaktig; besvärad med fluss ell. gikt; -es Fieber, flussfeber; -er Schmerz, flussvärk.

Rheumatismus, der, (*pl.* -men) reumatism, fluss, flussgikt.

Rhinoceros, das, rinoceros, noshörning.

Rhomb, der, (*pl.* -en) romb, spetsig ruta. [snedrutig.

Rhombisch, *a.* lik en romboid;

Rhomboide, die, (*pl.* -n) romboid, aflång spetsruta.

Rhythmisch, *a.* rytmisk; harmonisk.

Rhythmus, der, (*pl.* -men) takt i musik och vers, rörelsetakt; harmoni.

Ribbe se **Rippe.**

Richt-bank, die, domstol. **-baum, der,** rätt uppstående träd, hvarmed timmermän uppresa byggningstimmer. **-beil, das,** bödelsyxa, mästermansbila. **-blei, das,** vattenpass, murlod. **-bühne, die,** upphöjd afrättsplats, bål. **-eisen, das,** riktjern. **-keil, der,** riktkil. **-maß, das,** vinkelmått, murlod. **-platz, der,** afrättsplats. **-scheit, das,** vinkelmått. **-schmaus, der,** kalas när en nybyggning är bragt under tak, är taklagt. **-schnur, die,** rättesnöre; efterrättelse; zur — dienen, tjena till efterrättelse, till rättelse. **-schwert, das,** bödelssvärd. **-stange, die,** riktstång. **-stätte, die,** afrättsplats. **-steig, der,** gångstig, genstig. **-wage, die,** vattenpass. **-weg, der,** genstig, genväg.

Richten, *v. a.* räta, uträta, göra rak, rikta, rätta, ställa, uppresa, uppsätta; rätta, måtta, passa, justera; döma, tadla, klandra; bestraffa, afrätta; zu Grunde —, ruinera, förstöra i grund; sich nach Jemandem —, rätta sig, lämpa sig efter någon.

Richten, das, rätande; riktande; uppresning; passande, dömande, tadlande; afrättande.

Richter, der, (*pl.* -) domare, skiljeman. **-amt, das,** domareembete. **-spruch, der,** en domares utslag, dom. **-stab, der,** domarestaf; staf, som på några orter efter afkunnad dödsdom afbrytes och kastas för missdådarens fötter. **-stube, die,** rättegångsrum. **-stuhl, der,** domstol, domsäte.

Richterlich, *a.* tillhörig en domare, grundad på en domares embete ell. välde, laglig.

Richtern, *v. a.* mästra, klandra, häckla, tadla.

Richtig, *a.* riktig, rätt, noga, felfri. — *av.* riktigt, rent, noga, just, ackurat, visserligen; der richtigste Weg, rättaste, genaste vägen; einen -en Begriff von einer Sache haben, hafva orätt begrepp om en sak; — denken, tänka redigt; die Uhr geht nicht —, uret går orätt; — lesen, läsa rent; — sprechen, tala rent; mit einander — werden, komma öfverens med hvarandra; seine Schuld — machen, betala sin skuld; mit der Zah-

lung – einhalten, betala på bestämd tid det man är skyldig till; im Kopfe nicht – sein, ej vara rätt redig, hafva en skruf lös; er hat das –e getroffen, han har träffat saken på punkten.

Richtigkeit, die, riktighet, redighet; das hat seine –, det har sin riktighet.

Richtung, die, (*pl.* –en) riktning, kosa; in der – nach Osten, i riktningen af öster.

Ricke, die, (*pl.* –n) råget, hind, hjortko.

Riech-bar, *a.* som kan förnimmas genom lukten. **–büchse, die**, luktdosa. **–dorn, der**, lukttörne. **–fläschchen, das**, luktflaska. **–kissen, das**, luktdyna. **–salz, das**, luktsalt. **–wasser, das**, luktvatten.

Riechen, *v. irr. n. & a.* lukta, gifva lukt; vädra, vädra upp, känna lukt, lukta upp, få ell. hafva väder om; vädra ell. lukta på; (*fig.*) känna, märka; übel –, lukta illa; die Blume riecht, blomman luktar; es riecht hier nach Pulver, här luktar krut; er riecht nach Branntwein, han luktar bränvin; er riecht aus dem Munde, det luktar ur hans mun; das Fleisch fängt an zu –, köttet börjar lukta; ich kann nicht –, jag har ingen lukt; den Braten –, (*fig.*) få lukten af något; Lunte –, (*fig.*) lukta brändt horn, märka oråd; das konnte ich nicht –, det kunde jag ej lukta till, ej veta förut; an Etwas –, lukta på något.

Ried se **Rieth**.

Riefe, die, (*pl.* –n) reffla.

Riefen, **Riefeln**, *v. a.* reffla, rännla.

Riege, die, (*pl.* –n) rad, linie, [ordning.

Riegel, der, (*pl.* –) regel, rigel, låskolf, bom, tvärträ; den – vorschieben, skjuta reglen för; ein – Seife, tvålkaka.

Riegeln, *v. a.* regla, rigla, sätta rigel för, tillbomma.

Riemen, der, (*pl.* –) rem; roder, åra; – am Halfter, grimskaft; ein – Lachs, en rökt laxhalfva. **–bein, das**, **–fuß, der**, vadare (fågel). **–schneider, der**, remsnidare, sadelmakare. **–wage, die**, framvåg på en vagn. **–zeug, das**, remtyg.

Riemen, *v. a.* (*sjöt.*) ro.

Riemer, der, (*pl.* –) remsnidare, sadelmakare.

Ries se **Rieß**.

Riese, der, (*pl.* –n) jätte, rese.

Riesel, die, ställning hvarpå stockar etc. rullas utföre berg; äfv.: ett kolmått; äfv.: fräknar.

Rieseln, *v. n.* sorla, porla, sakta strömma, gloppa, frusa, forsa; hagla fint, snöa trind snö.

Riesen-bild, das, jättebild, koloss. **–eidechse, die**, krokodil. **–förmig**, **–mäßig**, *a.* jättelik, resig, oformligt stor. **–gestalt, die**, jätteskapnad, jättegestalt, reslig gestalt. **–größe, die**, reslighet, oformlig storlek. **–hai, der**, hvithaj, hästhaj, jättehaj. **–schlange, die**, jätteorm, slungorm, fetischorm. **–schritt, der**, jättesteg. **–stärke, die**, jättestyrka. **–stimme, die**, jätteröst, jättestämma. **–wuchs, der**, reslig växt.

Riesig, *a.* reslig, jättelik, jättestor.

Riesin, die, (*pl.* –nen) jättinna.

Rieß, das, (*pl.* –e) ris (papper). **–weise**, *av.* ristals.

Rieth, das, (*pl.* –e) rör, vass, säf; sumpigt ställe der rör och vass växer; väfsked. **–gras, das**, stengräs. **–kamm, der**, väfsked.

Riff, das, (*pl.* –e) ref, sandbank.

Riffe, **Riffel**, die, (*pl.* –n) stråka för lin och hampa.

Riffeln, *v. a.* stråka (lin ell. hampa); repa, reffla; das Zeug riffelt sich, tyget rispar sig.

Riffen, *v. a.* (*sjöt.*) refva.

Rille, die, (*pl.* –n) smal reffla, reffling, ren ell. ränna.

Rimesse, die, (*pl.* –n) remissa, remiss (af penningar, vexel etc.).

Rind, das, (*pl.* –er) hornboskap, nötkreatur, oxe. **–fleisch, das**, oxkött, nötkött. **–sblase, die**, oxblåsa. **–shaar, das**, nöthår. **–stalg, der**, oxtalg. **–szunge, die**, oxtunge. **–vieh, das**, nöt, nötkreatur, fäboskap, hornboskap.

Rindchen, das, (*pl.* –) liten skorpa, litet barkstycke.

Rinde, die, (*pl.* –n) bark, skorpa.

Rinder-braten, der, oxstek. **–brust, die**, oxbringa. **–knochen, der**, oxben.

Rindern, *v. n.* vara löpsk (säges om kor).

Ring, der, (*pl.* –e) ring, krets, cirkel; fingerring; safring i träd; der – des Saturnus, Saturni ring. **–bolzen, der**, ringbult. **–drossel, die**, ringtrast. **–ente, die**, brunnacke. **–finger, der**, ringfinger. **–förmig**, *a.* ringformig, ringlik. **–knorpel, der**, (*anat.*) ringbrosk. **–kragen, der**, ringkrage. **–mauer, die**, ringmur. **–platz, der**, kampplats. **–rennen, das**, ringränning, kamplopp.

Ringel, der, liten ring, ringel, rundel, krets. **–blume, die**, ringblomma. **–gans, die**, prutgås. **–gedicht, das**, **–reim, der**, rondo, ett slags poem. **–rennen, das**, ringränning. **–schlange, die**, ringorm. **–stechen, das**, ringränning. **–taube, die**, ringdufva. **–tanz, der**, ringdans.

Ringelchen, das, (*pl.* –) liten ring, ringel.

Ringeln, *v. a.* ringa, förse med ringar, påsätta ring, krusa, lägga i lockar; sich –, falla i lockar, ringla sig; geringelt, ringlagd.

Ringen, *v. irr. a.* ringa, förse med ring; ringa i; vrida, rycka, slita (ur någons händer); die Hände –, vrida händerna; Wäsche –, vrida kläder. – *v. n.* brottas, strida, fäkta; täfla, sträfva; sie rangen mit einander, de brottades; mit dem Tode –, kämpa med döden; nach Etwas –, sträfva efter något.

Ringen, das, brottning, kamp, täflan, vridning.

Ringer, der, (*pl.* –) brottare, kämpe.

Ringhaltig se **Geringhaltig**.

Rings, *av.* i ring, ringvis; – um, – herum, – umher, rundtomkring.

Rinken, der, spänne, skospänne. **–dorn, der**, spänntorn.

Rinn-äugig, *a.* surögd. **–eisen, das**, jernhake, hvarpå takrännan hvilar. **–leiste, die**, (*byggnk.*) rännlist; ränna som är gjord i form af en list. **–sal, das**, strömdrag, vattenfåra. **–stein, der**, rännsten.

Rinne, die, (*pl.* –n) ränna, rännsten; takränna, vattenrör; rännil; reffla, reffling. **–nförmig**, *a.* rännformig, refflad, urhålkad.

Rinnen, *v. irr. n.* rinna, flyta, drypa (om ljus); strömma, forsa; läcka, vara otät; (gerinnen), ränna, ysta sig, skära sig; geronnene Milch, rännmjölk.

Rippe, die, refben; (*sidenv.*) stark ell. grof inslagstråd, som gör tyget upphöjdt; äfv.: ryggås; kant på frön; die –n eines Schiffes, vrängerna; die –n eines Blattes, de små fina ådrorne ell. senorna i ett blad. **–napfel, der**, kantäpple. **–nbraten, der**, refbensspjell. **–nfell, das**, (*anat.*) brösthinna, pleura. **–nfellentzündung, die**, brösthinnans inflammation, pleuritis. **–nstoß, der**, knuff gifvet någon i sidan, i refbenen; Jemandem einen – versetzen, knuffa någon, knuffa till någon [sig; mucka.

Rippeln, sich, *v. r.* (*vulg.*) röra

Rippen, *v. a.* förse med refben; (*bot.*) ein geripptes Blatt, ett senigt blad, folium nervosum.

Rippig, *a.* försedd med refben.

Risico, das, risk, äfventyr, fara; auf mein –, på mitt äfventyr.

Riskiren, *v. a.* riskera, äfventyra, våga; sein Leben –, äfventyra lifvet; Alles –, riskera att förlora allt.

Rispe, die, (*pl.* –n) blomruska, vippa. **–ngras, das**, ängsgrö, gröe (ört).

Riß, der, (*pl.* –e) sönderrifvet ställe, rispa, skråma, spricka, springa, refva, remna, skrefva; ritning, teckning, grundritning, utkast, planritning, plankarta; söndring; fara; einen – bekommen, remna; für den – stehen, (*fig.*) taga skadan på sig; Risse, *pl.* (*vulg.*) stryk.

Risse, die, (*pl.* –n) så mycket lin ell. hampa, som på en gång drages genom häcklan.

Rissig, *a.* sönderrifven, sprucken, remnig, rispad, rifven; skufvad. [handlof.

Rist, der, (*pl.* –e) vrist, fotvrist;

Riste, die, (*pl.* -n) lindocka, hampdocka.

Risten, *v. a.* binda i dockor (om hampa).

Ritornell, das, (*pl.* -e) riturnell, omqväde.

Ritt, der, (*pl.* -e) ridt, lustridt. **-meister**, der, ryttmästare.

Ritter, der, (*pl.* -) riddare; zum - schlagen, dubba; ein irrender -, äfventyrare; arme -, pannbröd. **-academie**, die, riddarakademi. **-band**, das, riddarband, ordensband. **-bank**, die, riddarsäte, riddarbänk. **-bürtig**, *a.* af gammal adelig ell. ridderlig härkomst. **-gericht**, das, domstol af adeliga personer. **-geschichte**, die, riddarhistoria, riddarroman. **-gut**, das, riddargods, säteri. **-kampf**, der, riddarstrid, tornerspel. **-mäßig**, *a.* ridderlig. **-orden**, der, riddarorden. **-pflicht**, die, riddarepligt. **-roman**, der, riddarroman. **-saal**, der, riddarsal. **-schaft**, die, ridderskap och adel. **-schaftlich**, *a.* som tillhör ell. rörer riddarskapet. **-schlag**, der, riddarslag, dubbande. **-sitte**, die, höflighet. **-sitz**, der, ridderligt slott ell. säte; säteri. **-smann**, der, riddersman, riddare, idrottsman. **-spiel**, das, riddarspel, tornerspel. **-sporn**, der, riddarsporre (ört). **-stand**, der, riddareständ, ridderskap, adelstånd. **-statue**, die, bildstod till häst. **-that**, die, hjeltebragd, idrott. **-tute**, die, ett slags kägelsnäcka, conus eques. **-wesen**, das, ridderskap. **-würde**, die, riddarvärdighet. **-zug**, der, riddares fälttåg, korståg.

Ritterlich, *a.* ridderlig, manlig, tapper; -e Uebung, riddaröfning.

Rittlings, *av.* grensle.

Ritual, das, (*pl.* -e) ritual, kyrkbok, messbok.

Ritus, der, ritus, kyrkbruk; ceremoni.

Ritz, der, (*pl.* -e) **Ritze**, die, (*pl.* -n) refva, repa, ripsa, remna, spricka, springa, skråma.

Ritzen, *v. a.* rispa, repa, ritsa, göra skråmor, göra skåror.

Ritzig, *a.* sprucken; rispad, rifven, repig.

Rival, der, (*pl.* -e) rival, medälskare, medtäflare.

Rivalisiren, *v. n.* rivalisera, täfla med, vara medtäflare.

Rivalität, die, rivalitet, medtäflan, medsökande.

Robbe, der, (*pl.* -n) skäl. **-nfang**, der, skälfångst. **-nspeck**, der, skälspäck. **-nthran**, der, skältran.

Robber, der, (*pl.* -) två spel af tre (i whist).

Rocambole, die, rockenboll, gräslök, allium scorodoprasum.

Roche, der, (*pl.* -n) rocka (en fisk); torn (i schackspel).

Röcheln, *v. n.* rossla (i halsen); -d, rosslig.

Röcheln, das, rosslande, rossel.

Rochiren, *v. n.* rockera (i schackspel).

Rock, der, (*pl.* **Röcke**) rock, lifrock, kjortel. **-ärmel**, der, rockärm. **-tasche**, die, rockficka.

Rocken, der, (*pl.* -) spinnrock. **-blatt**, das, blad af papper ell. skinn omkring totten på en spinnrock. **-stock**, der, rockhufvud ell. käpp på en spinnrock. **-weisheit**, die, spinnrocks-filosofi, ammskrock.

Rocken, der, råg; jemf. Roggen.

Roden, *v. a.* rödja, gräfva, uppgräfva, utrota, rothugga, upprycka med rötterna.

Rodomontade, die, (*pl.* -n) skryt, skräfvel.

Rogen, der, (*pl.* -) råm, fiskråm. **-stein**, der, råmsten.

Rogener, der, (*pl.* -) råmfisk.

Roggen, der, råg. **-blüthe**, die, rågblomma. **-brod**, das, rågbröd. **-feld**, das, rågfält, råggärde. **-halm**, der, rågstånd. **-mehl**, das, rågmjöl. **-saat**, die, rågsäde, rågsådd. **-stroh**, das, råghalm. **-wuchs**, der, rågväxt.

Roh, *a.* rå, okokt; oberedd, oarbetad, oförädlad; ohyfsad, sträf, grof; (*bokh.*) i exemplar; -es Fleisch, rått kött; ein -er Mensch, en rå menniska. **-arbeit**, die, (*bergv.*) råsmältning. **-eisen**, das, tackjern. **-garn**, das, rått garn, oblekt garn. **-kupfer**, das, råkoppar. **-product**, das, rudimaterie. **-schlacke**, die, råslagg. **-seide**, die, rått silke. **-stahl**, der, råstål. **-stoff**, der, råämne, rudimaterie. **-zucker**, der, rått socker.

Rohheit, **Rohigkeit**, die, råhet, omogenhet; hårdhet, grofhet, sträfhet.

Rohr, das, (*pl.* -e) rör, vassrör; rör, pipa; bössa, muskött; skaft; spanisches -, spanskt rör, rotting; ein gezogenes -, reffelbössa. **-ammer**, die, säfsparf. **-bund**, das, rörknippa. **-dach**, das, rörtak. **-dickicht**, das, ställe, der tät och mycken vass växer. **-dommel**, die, rördrum (fågel). **-gras**, das, grenrör. **-halm**, der, rörstrå. **-pfeife**, die, rörpipa. **-reiher**, der, qvidfågel; rördrum. **-schilf**, das, rörvass, strandrör. **-sperling**, der, säfsparf. **-stock**, der, rörkäpp. **-stuhl**, der, rörstol, korgstol, rottingstol. **-werk**, das, register i orgelverk.

Röhr-bein, das, benpipa. **-blech**, das, bleck hvaraf rör och pipor göras. **-brunnen**, der, brunn, som får sitt vatten genom trummor. **-hammer**, der, vällhammare. **-holz**, das, trä som duger till vattentrummor. **-kasten**, der, pumpkista, brunnskista. **-knochen**, der, benpipa. **-kraut**, das, (*bot.*) lejontand. **-meister**, der, brunnsmästare. **-trog**, der, brunnskista. **-wasser**, das, vatten som går genom trummor.

Röhre, die, (*pl.* -n) rör, pipa; gång, håla (gräfsvins etc.); pip. **-nförmig**, *a.* rörformig. **-nkoralle**, die, rörkorall. **-nmeister**, der, brunnsmästare.

Röhren, *v. a.* betäcka med rör, förse med rör.

Röhren, *v. n.* skrika som en hjort; rinna, dugga, duggregna.

Röhricht, das, ställe som är tätt beväxt med rör ell. vass.

Röhrig, *a.* beväxt med rör ell. vass.

Röhring, der, röring på ett ankare.

Roj-bank, die, (*sjöt.*) dukt ell. roddarebänk i en båt. **-klampe**, die, årklampar hvaremellan årorna ligga. **-pforte**, die, små portar ell. öppningar på sidorna af skepp, genom hvilka årorna utstickas.

Rojen, *v. n.* (*sjöt.*) ro; über lang -, ro stående.

Rojer, der, (*sjöt.*) roddare.

Roll-bett, das, rullsäng. **-boden**, der, mangelbod. **-bret**, das, mangelbräde, rullbräde. **-brücke**, die, rullbrygga. **-erde**, die, siktad jord; äfv.: locker jord, som rasar i grufvor. **-gerste**, die, grofkorn. **-holz**, das, kafle, kaflaträ, mangelstock, rullstock. **-kammer**, die, mangelkammare, mangelbod. **-stein**, der, rullsten. **-stock**, der, rullstock, kafle, kaflaträ. **-stuhl**, der, rullstol. **-tau**, das, (*sjöt.*) drilltåg. **-tuch**, das, mangelduk. **-wagen**, der, rullvagn. **-wäsche**, die, linnekläder, som manglas. **-zeit**, die, löptid af vissa vilda djur.

Rolle, die, (*pl.* -n) rulle, rull, trissa, rullhjul, vals, kafle; rulla, lista, förteckning; mangel; roll; eine traurige - spielen, spela en dålig roll.

Rollen, *v. a. & n.* rulla, vältra; mangla; hvälfva; valsa; kafla; rulla; trilla, kullra, tumla; die Augen -, hvälfva ögonen.

Rollen-blei, das, rullbly. **-schnecke**, die, rullsnäcka. **-tabak**, der, rulltobak.

Roller, der, (*pl.* -) manglare; rullare (af tobak); äfv.: katthane.

Roman, der, (*pl.* -e) roman. **-dichter**, **-schreiber**, der, romanskrifvare, romanförfattare. **-haft**, *a.* romantisk, romanesk. **-held**, der, romanhjelte. **-leser**, der, romanläsare. **-leserin**, die, romanläserska.

Romantisch, *a. & av.* romantisk, romanesk.

Romanze, die, (*pl.* -n) romans.

Römer, der, romare; remmare (stort vinglas); äfv.: rådhuset i staden Frankfurt vid Main. **-eisen**, das, (*glasbr.*) verktyg af jern, hvarmed remmarglas göras bukiga. **-zinszahl**, die, indictio, romerska skatt-talet; skatttalscirkel.

Römisch, *a.* romersk.

Römling, der, urartad, vanslägtad Romare; papist.

Rondel, das, (*pl.* -e) rundel, rundplats; rotunda, rundbyggnad.

Roof, *a.* torr och lös (om åkerjord).

Roos, das, bikaka.

Rösch, *a.* skör, som knaprar under tänderna, spröd.

Rösche, die, (*bergv.*) graf, affall för vattnet; vattenfåra på en åker.

Röschen, das, liten ros, rosett; (*boktr.*) rösja, röscha.

Röscherschlamm, der, (*bergv.*) kistslam, hejdelslam.

Rose, die, (*pl.* -n) ros; (Dornrose) törnros; rosen (sjukdom); (*ordspr.*) Zeit bringt -n, tiden bringar rosor, kommer tid så kommer råd; (*ordspr.*) keine - ohne Dornen, ingen ros utan törne, den som vill plocka rosen, bör ej frukta för törnet.

Rosen-ader, die, rosenåder. -ähnlich, -artig, *a.* roslik, rosaktig; rosenaktig (om sjukdomen). -apfel, der, rödt sommaräpple. -blatt, das, rosenblad. -busch, der, rosenbuske. -essig, der, rosenättika. -farbe, die, rosenfärg. -farben, *a.* rosenfärgad. -fest, das, rosenfest. -garten, der, rosengård, rosenqvarter. -hain, der, rosenqvarter. -hecke, die, rosenhäck. -honig, der, rosenhonung. -knospe, die, rosenknopp. -kranz, der, rosenkrans; radband. -lippen, *pl.* rosenläppar. -lorbeer, der, (*bot.*) krepling. -mund, der, rosenmun. -obel, der, rosenobel, forntida guldmynt i England och Frankrike. -öl, das, rosenolja. -roth, *a.* rosenröd. -stock, -strauch, der, rosenbuske. -strauß, der, rosenqvast. -wangen, *pl.* rosenfärgade kinder. -wasser, das, rosenvatten. -zucker, der, rosensocker, rosenkonserv.

Rosette, die, (*pl.* -n) rosensten, rosett. -nstempel, der, rosettstamp.

Rosicht, *a.* lik en ros, rosenröd.

Rosig, *a.* prydd ell. försedd med rosor; rosig, rosenröd; skön; täck.

Rosine, die, russin. -nkern, der, russinkärna. -nmeth, der, russinvin. -nstengel, der, russinstjelke.

Rosmarin, der, rosmarin. -öl, das, rosmarinolja.

Roß, das, (*pl.* -e) häst, stor stolt och snabb häst; (*T.*) upphöjning ell. utsträckning hvarpå något sättes ell. spännes; bikaka. -apfel, der, hästlort, äfv.: frukten af dillenia. -arzenei, die, hästläkemedel. -arzneikunde, die, hästläkarekonst. -arzt, der, hästläkare, hästdoktor. -balsam, der, (*bot.*) vattenmynta, skogsmynta. -beere, die, blåbär. -bohne, die, (*bot.*) hästböna. -bremse, die, broms, hästfluga. -bube, der, stalldräng. -dienst, der, ryttaretjenst. -dieb, der, hästtjuf. -diebstahl, der, häststöld. -ebändiger, der, beridare. -egel, der, hästigel, blodigel. -eisen, das, hästsko. -fleisch, das, hästkött. -haar, das, hästhår, tagel. -haarmatratze, die, tagelmadrass. -handel, der, hästhandel, hästköp. -händler, der, hästhandlare, hästmånglare. -huf, der, hästhof; äfv.: ett slags ört. -käfer, der, tordyfvel. -kamm, der, hästkam, hästskrapa; hästhandlare, hästmånglare, hästprånglare. -kastanie, die, hästkastanie. -klette, die, kardborre. -kümmel, der, odört. -kunst, die, (*bergv.*) hästvind, uppfordringsverk för hästkraft. -leder, das, hästläder, hästkinn. -markt, der, hästmarknad. -mühle, die, hästqvarn. -polei, die, (*bot.*) svinknyler. -schwanz, der, hästsvans; äfv.: örterna säfvenbom, skäfte, fräken. -schweif, der, hästsvans. -tausch, der, hästbyte. -täuscher, der, hästmånglare, hästprånglare, hästskojare. -wicke, die, fodervicker. -zucht, die, hästafvel, stuterihandtering.

Rösselsprung, der, hästens gång i schackspel.

Rossen, *v. n.* längta efter hingst (om ston).

Rossig, *a.* i brunst (om ston).

Rößling, der, (*pl.* -e) ett tidigt rödstrimmigt sommaräpple.

Rost, der, (*pl.* -e) halster, roste, rosthög; erg, rost. -beef, das, rostbiff. -bett, das, plats der malm etc. rostas. -braten, der, halsterstek. -farbe, die, rostfärg. -farbig, *a.* rostfärgad, rostbrun. -fleck, der, rostfläck. -fleckig, *a.* rostfläckig. -gabel, die, eldgaffel.

Röste, die, roste, ställe der lin och hampa rötas; roste, rostverk.

Rosten, *v. n.* rosta, rosta sig, rostas, blifva rostig; (*ordspr.*) alte Liebe rostet nicht, gammal kärlek rostar ej.

Rösten, *v. a.* halstra, steka på halster; rosta, röta, torka vid stark hetta; röta, lägga i röta (lin och hampa); göra röd ell. rödbrun; sveda; geröstetes Brod, rostadt bröd.

Rösten, das, halstring, rostande, rostning; rötning (af lin ell. hampa).

Röst-holz, das, rostved. -ofen, der, rostugn. -pfanne, die, rostpanna.

Rostig, *a.* rostig, betäckt med erg ell. rost.

Rostigkeit, die, rostighet.

Rostral, das, (*pl.* -e) notstift, rostral.

Röstung, die, rostning, rostverk; rötning (af lin och hampa).

Roth, *a.* röd; - machen, göra röd; komma någon att rodna; -färben, rödfärga; die -e Ruhr, rödsot, dysenteri; -er Eisenocker, rödockra; -e Rübe, rödbeta; -es Kupfer, kratskoppar. -äugig, *a.* rödögd. -bäckig, *a.* som har röda kinder, rödblommig. -bart, der, rödt skägg, en som har rödt skägg; röding (fisk). -bärtig, *a.* rödskäggig. -bein, das, rödfot (fågel). -braun, *a.* rödbrun, rödlett, kastaniebrun. -bruch, der, (*bergv.*) rödbräcke. -brüchig, *a.* rödbräckt. -buche, die, rödbokträd. -drossel, die, rödtrast, sångtrast. -fahl, *a.* blekröd. -färber, der, rödfärgare. -feder, die, mört, sarf, rödfisk. -fink, der, domherre (fågel). -fuchs, der, rödfuchs (häst). -gelb, *a.* rödblack, brandgul, pomeransfärgad. -gerber, der, logarfvare. -gießer, der, koppargjutare, gelbgjutare. -glühen, das, rödglödgning. -glühend, *a.* eldröd. -haarig, *a.* rödhårig. -hänfling, der, gråsiska. -holz, das, färgträd. -kehlchen, das, rotgel (fågel). -kopf, der, rödhårig menniska. -köpfig, *a.* rödhårig. -kraut, das, rödkål. -lauf, der, rosen (en sjukdom). -nasig, *a.* rödnäsig. -schimmel, der, rödskimmel, rödskimlig häst. -schlacke, die, qvickslagg. -schmied, der, kopparsmed. -schwänzchen, das, rödstjert, rödskyfve (fågel). -stein se Röthel. -stift, der, rödkritsstift, rödkritpenna. -streifig, *a.* rödrandig, rödstrimmig. -tanne, die, gårtall. -vogel, der, domherre; steglitsa. -wälsch, das, rotvälska. -wein, der, rödt vin. -wild, das, hjortar och rådjur. -wurst, die, blodkorf. -wurz, die, blodrot.

Roth, das, röd färg, rödhet.

Röthe, die, rodnad, rödhet, röd färg; (Färberröthe) krapp.

Röthel, der, rödkrita, rödsten, rödkritsstift; mört. -erde, die, rödmull. -stift, der, rödkritpenna.

Rötheln, *v. a.* falla i rödt, rodna, bli litet röd.

Rötheln, *pl.* messling.

Röthen, *v. a.* göra röd, rödfärga. - *v. n.* & sich -, *v. r.* rodna, blifva röd.

Röthlich, *a.* rödaktig, rödlett.

Rotte, die, (*pl.* -n) band; tropp, parti, anhang, sekt, rote; pluton, half kompani af ett regemente. -nfeuer, das, plutoneld. -nführer, der, korporal. -nmacher, der, partimakare, upprorsstiftare. -nweise, *a.* rotvis, rotetals, plutonvis, skocktals.

Rotten, *v. a.* förena, församla; äfv.: utrota; sich -, *v. r.* sammangadda sig, sammanrota sig.

Rottiren, sich, *v. r.* sammangadda sig, sammanrota sig.

Rottirer, der, (*pl.* -) komplottmakare, partimakare.

Rottirung, die, (*pl.* -en) sammanrotning, komplott, myteri.

Rottmeister, der, rotmästare, korporal.

Rotz, der, snor; rots, qvarka (hästsjukdom). -fisch, der, kassa

(fisk). -nase, die, (vulg.) snorhyfvel, snorkilling, snorvase.

Rotzen, v. n. snora, vara snorig; hafva rots ell. qvarka, snorfla.

Rotzig, a. snorig, rotsig, som har qvarkah.

Rübe, die, (pl. -n) rofva; rothe -, rödbeta; weiße -, hvitbeta; gelbe -, morot.

Rubel, der, (pl. -n) rubel (mynt).

Rüben-acker, der, rofåker. -artig, a. som en rofva, lik en rofva. -feld, -land, das, rofland. -kohl, der, rotkål. -kraut, das, rofkål. -samen, der, roffrö. -zucker, der, hvitbetsocker, rofsocker.

Rubin, der, (pl. -e) rubin. -apfel, der, ett slags röda äpplen. -farbe, die, rubinfärg. -fluß, der, rubinfluss, oäkta rubin. -glanz, der, rubinglans. -ring, der, rubinring. -roth, a. rubinröd. -schwefel, der, röd arsenik.

Rüb-öl, das, rofolja. -saat, die, -samen, der, rapsat, roffrö, oljefrö, gottlandsrofva.

Rubriciren, v. a. rubricera, gifva rubrik, benämna (afdelningar i böcker etc.).

Rubrik, die, (pl. -en) rubrik; titel, afdelning.

Ruch-bar, a. ryktbar, namnkunnig, allmänt bekant. -barkeit, die, ryktbarhet, namnkunnighet. -gras, das, vårbrodd. -los, a. ogudaktig, lastfull, brottslig, bofaktig. -losigkeit, die, ogudaktighet, bofaktighet.

Ruchtbar se Ruchbar.

Ruck, der, (pl. -e) ryck, ryckning; auf einen -, i ett ryck. -weise, av. ryckvis, rycktals, småningom. -wind, der, föränderlig vind.

Rückanspruch, der, (pl. -sprüche) genfordran, anspråk, som göras tillbaka mot någon, af hvilken man blifvit affordradt något.

Rückbank, die, baksäte.

Rückbleibsel, das, rest, återstod.

Rückblick, der, (pl. -e) återblick, blick på det förflutna, tillbakaseende. [kontrakaution.

Rückbürgschaft, die, (pl. -en)

Rücke, die, råka (fågel).

Rücken, v. a. & n. flytta, rubba, rycka, draga, maka, skjuta, draga baklänges ell. tillbaka; näher -, maka sig närmare, nalkas, rycka närmare; eine Uhr - (stellen), rucka ett ur; zurecht -, sätta i ordning; den Tisch auf die Seite -, flytta bordet på sidan; ins Feld -, rycka i fält.

Rücken, der, (pl. -) rygg, bak; der - eines Gebirges, bergsrygg; der - eines Messers, knifsbak; den - gerade halten, vara rak i ryggen, hålla sig rak i ryggen; Jemandem den - zukehren, vända ryggen åt någon; Jemandem den - frei halten, hålla någon ryggen fri. -drüse, die, stora krösen. -flosse, die, ryggfena. -haar, das, rygghår. -halt, der, ryggstöd, beskydd, hjelp; rygg (på en stol etc.). -lehne, die, ryggstöd, ryggstycke, rygg. -mark, das, ryggmerg, ryggbast. -muskel, der, ryggmuskel. -nerv, der, ryggnerv. -riemen, der, ryggrem. -schmerz, der, ryggvärk. -stück, das, bakstycke. -wirbel, der, ryggknota.

Rückerinnerung, die, (pl. -en) ihågkomst. [resa.

Rückfahrt, die, återfärd, åter-

Rückfall, der, (pl. -fälle) hemfall (af gods); nytt fall; återfall (i synd); recidiv, nytt anfall (af sjukdom).

Rückfällig, a. hemfallande; återfallande i. [rätt, bördsrätt.

Rückfallsrecht, das, hemfalls-

Rückforderung, die, (pl. -en) återfordran. [gods.

Rückfracht, die, återfrakt, åter-

Rückfrage, die, (pl. -n) genfråga; förfråga, efterfråga.

Rückgabe, die, återgifvande, återlemnande, återställande.

Rückgang, der, hemväg, motgång, återgång; misslyckande; baksteg.

Rückgängig, a. & av. tillbakaskridande; aftagande; eine Sache - machen, hindra en saks verkställighet, kontramandera en sak; der Kauf warde -, köpet återgick.

Rückgehend, a. återgående, omgående. [ben.

Rückgrat, das, ryggrad, rygg-

Rückhalt, der, (pl. -e) återhåll, måtta, hofsamhet; innehållande (på lön etc.). -slos, a. utan återhåll, oförbehållsam; seine Gedanken - aussprechen, säga sina tankar rent ut. -slosigkeit, die, oförbehållsamhet.

Rückkauf, der, återköp.

Rückkehr, die, återvändande, återvändning, återresa.

Rückkunft, die, återkomst.

Rückladung, die, återlast, återgods.

Rücklings, av. baklänges, bakut, bakifrån; baktill; - gehen, gå baklänges.

Rückmarsch, der, återmarsch; reträtt. [återstöt, återsvall.

Rückprall, der, återstudsning,

Rückreise, die, återresa.

Rückschein, der, motförskrifning, revers.

Rückschlag, der, (pl. -schläge) bakslag, återslag, motslag, kontrastöt.

Rückschritt, der, (pl. -e) baksteg, återgång.

Rückseite, die, frånsida; baksida.

Rücksendung, die, (pl. -en) återsändande, återsändning.

Rücksicht, die, (pl. -en) afseende, hänseende, betraktande; skonsmål; auf Etwas - nehmen, taga något i öfvervägande; göra afseende på något; mit - auf, i afseende på; ohne -, utan skonsamhet; in - seiner, i hänseende till honom.

Rücksichtlich, av. i afseende på, med hänseende till.

Rücksichtslos, a. oförsigtig; skonslös, utan skonsamhet.

Rücksichtslosigkeit, die, oförsigtighet; skonslöshet.

Rücksichtsvoll, a. skonsam.

Rücksitz, der, baksäte, baksits.

Rücksprache, die, samtal, öfverläggning, rådplägning; mit Jemandem - nehmen, samråda, samtala med någon.

Rücksprung, der, baksprång.

Rückspur, die, bakspår.

Rückstand, der, efterlemning, rest, återstod, restantier; im -e sein, vara på rest, restera.

Rückständig, a. återstående, obetald, innestående; öfrig; - sein, innestå, återstå; restera, vara på rest. [återkallelse.

Rücktritt, der, återgång; (fig.)

Rückwand, die, bakvägg, ryggvägg, ryggstod, bakstycke.

Rückwärts, av. baklänges; bakut, bakvändt, bakfram, bakifrån; - lesen, läsa bakfram; - gehen, gå baklänges.

Rückwechsel, der, (pl. -) utbyte af en protesterad vexel.

Rückweg, der, återväg, bakväg, hemväg.

Rückwirkend, a. återverkande.

Rückwirkung, die, (pl. -en) återverkan, motverkan.

Rückzins, der, bakränta.

Rückzoll, der, ersättning af tullen för inkommande varor, när de åter utföras.

Rückzug, der, återtåg, reträtt.

Rüde, der, (pl. -n) hanne af hund, räf och varg; vildsvinshund.

Rüde, a. rå, grof, obildad; ein -r Mensch, en grof, obildad menniska.

Rudel, der, (pl. -) stort antal, myckenhet, hjord, skock, flock (hjortar etc.). -weise, av. skocktals.

Ruder, das, (pl. -) åra; roder, styre; (jagtt.) fötterna på vattenfåglar; am - sitzen, sitta vid styret; (fig.) föra regeringen. -bank, die, roddarbänk. -blatt, das, årblad. -boot, das, roddarbåt. -griff, der, roderkult, styrkult. -haken, der, roderhake. -knecht, der, roddarknekt. -lichter, der, rorliktare, roderbrok (skepp). -loch, das, rodergatt; rodertrumma, öppning i aktern af ett skepp, hvarigenom styret går. -meister, der, uppsyningsman öfver galerslafvar. -pinne, die, tullpinne, rorpinne. -pflock, der, årtull. -schaufel, die, årblad. -schiff, das, roddarfartyg, farkost med åror, galer. -schlag, der, årtag. -sclave, der, galerslaf. -stange, die, åre. -stock, der, roderkult. -volk, das, roddare, plur. -weib, das, rodderska.

Ruderer, der, (*pl.* -) roddare.

Rudern, *v. n.* ro, sätta båt ell. skepp i rörelse medelst åror.

Rudern, das, roende, roning, rodd.

Ruf, der, (*pl.* **-e**) rop, skrik; (Leumund) rykte, namn, anseende; (Berufung) kallelse; guter -, godt namn; schlechter -, dåligt namn; in gutem -e stehen, hafva godt namn ell. beröm om sig, hafva ett godt rykte; Jemanden in üblen - bringen, sätta någon in elakt rykte; in - kommen, komma i rop, blifva namnkunnig; im -e der Gelehrsamkeit stehen, vara i rop för lärdom; er hat einen - nach Stockholm als Professor, Pfarrer ꝛc. erhalten, han har fått kallelse till ett pastorat, ett professorat etc. i Stockholm. **-endung, die, -fall, der,** (*gramm.*) vokativus. **-huhn, das,** rapphöna. **-kraut, das,** gråbo, artemisia vulgaris.

Rufen, *v. irr. n.* skrika, ropa. - *v. a.* kalla, låta kalla, ropa; Jemanden -, ropa på någon, kalla någon; Feuer -, ropa att elden är lös; ins Gewehr -, ropa i gevär; den Arzt - lassen, låta kalla läkaren; Gott hat ihn zu sich gerufen, Gud har kallat honom till sig; Gott zum Zeugen -, taga Gud till vittne; er kommt wie gerufen, han kommer som han vore kallad.

Rufer, der, ropare; (*sjöt.*) ropare, lur.

Rügbar, *a.* som kan vara föremål för anklagelse.

Rüge, die, (*pl.* **-n**) beskyllning, anklagelse, angifvelse; tadlande, straff, näpst. **-amt, -gericht, das,** brottmålsdomstol. **-sache, die,** injuriesak.

Rügen, *v. a.* anklaga, beskylla; angifva; tadla; ogilla; röja, yppa; bestraffa, tilltala, näpsa.

Ruhe, die, ro, hvila, stillhet, sinneslugn; lugn, säkerhet, fred; rast, nattro, sömn; sich zur - begeben, begifva sig till hvila; in - leben, lefva i lugn; zur - kommen, komma i ro; - des Gemüthes, sinnets stillhet; in - lassen, låta vara i fred; die - einer Familie stören, störa lugnet uti en familj; die öffentliche -, allmänna säkerheten; der - pflegen, hvila sig, sofva; die ewige -, den evige hvilen, döden. **-bank, die,** hvilobänk. **-bett, das,** hvilobädd, hvilosäng. **-gehalt, der,** årliga penningar, pension. **-kissen, das,** hvilodyna. **-los,** *a.* orolig; sömnlös. **-losigkeit, die,** orolighet, oupphörlig rörelse; sömnlöshet. **-platz, der,** hviloplats, hviloställe. **-punct, der,** hvilopunkt, stödpunkt. **-sessel, der,** hvilostol, länstol. **-stand, der,** hvilotillstånd; Jemanden in den - versetzen, gifva någon årligt underhåll. **-stätte, die,** hviloställe, hvilorum; graf. **-störer, der,** fredsförstörare, fredsstörare, upprorsmakare. **-stunde, die,** hvilotimma, hvilostund. **-tag, der,** hvilodag. **-zeit, die,** hvilotid.

Ruhen, *v. n.* hvila, hvila sig; ro, sofva; upphöra, afstanna; im Grabe -, ligga i grafven; haben Sie wohl geruht? har ni sofvit väl? die Sache ruht jetzt, den sak hvilar nu; der Acker ruht, åkern hvilar, ligger i träde; Gott lasse ihn sanft -! Gud fröjde hans själ!

Ruhig, *a.* rolig, hvilande, stilla; fredlig, lugn; ein -es Leben, ett lugnt lif; ein -es Gemüth, ett lugnt sinne; -er Schlaf, rolig sömn; - machen, göra lugn; seien Sie darüber ganz -, gif er tillfreds, oroa er icke derom; im -en Besitz einer Sache sein, vara i rolig besittning af en sak; - liegen, ligga stilla.

Ruhm, der, (*pl.* -) beröm, heder, ära; zum -e gereichen, lända till heder; ohne - zu melden, det vara sagdt utan all fåfäng, utan all sjelfberöm. **-begierde, -gier, die,** ärelystnad. **-gierig,** *a.* ärelysten. **-redig,** *a.* skrytaktig, skrytsam, stortalig. **-redigkeit, die,** storskryteri, skrytsamhet, stordighet. **-sucht, die,** ärelystnad. **-süchtig,** *a.* äregirig, ärelysten. **-voll,** *a.* ärofull; lofvärd. **-würdig,** *a.* berömvärd, lofvärd. **-würdigkeit, die,** berömlighet, berömvärdhet.

Rühmen, *v. a.* berömma, rosa, skryta af; sich einer Sache -, berömma sig af något, skryta af något.

Rühmlich, *a.* berömlig, berömvärd, lofvärd. **-keit, die,** berömlighet, berömvärdhet.

Ruhr, die, rödsot, dysenteri; die weiße -, utsot, diarrhé, durklopp.

Rühren, *v. a.* röra, omröra, uppröra; sätta i rörelse; röra, beveka, göra intryck på, betaga, göra bestört; unter einander -, röra ihop; die Trommel -, slå på trumman; das rührt mich nicht, det rör mig icke, det angår mig icke; vom Blitze gerührt werden, träffas af åskan; vom Schlage gerührt, rörd af slag; eine -de Erzählung, en rörande berättelse.

Rührig, *a.* rörig; vig; rörlig.

Rührigkeit, die, rörighet, rörlighet, flit.

Rühr-ei, das, äggröra (mat). **-kelle, die, -löffel, der,** rörslef, rörsked. **-krücke, die,** blandningskrycka för mäskning, murbruk etc.

Rührung, die, (*pl.* **-en**) rörelse, stark känsla, sinnesrörelse.

Ruin, der, ruin, förstöring, förfall, förderf, undergång, ödesmål.

Ruine, die, (*pl.* **-n**) ruin, öfverlefva.

Ruiniren, *v. a.* ruinera, förstöra.

Rülps, der, (*pl.* **-e**) rapning.

Rülpsen, *v. n.* rapa.

Rum, der, rom, bränvin af socker.

Rummel, der, samling, hop, hög, slump; rommel (i piketspel); er versteht den -, han förstår sig på rommeln, på konsten; im - kaufen, slumpa.

Rummelei, die, skräp, afskräde; gröfre husgeråd; buller, skrammel. [susa.

Rummeln, *v. n.* bullra, brusa,

Rumor, der, rumor, larm, buller, oro, stoj.

Rumoren, *v. n.* göra rumor, göra buller, stoja, larma.

Rumpel-geist, der, rå, tomtgubbe. **-kammer, die,** skräpkammare, skräprum. **-kasten, der,** skräpkista, skräplåda.

Rumpeln, *v. n.* bullra, stoja.

Rumpf, der, (*pl.* **-e**) bål, en menniskas ell. djurs kropp utan hufvud, armar, lår och ben; den Kopf vom -e abhauen, halshugga; der - eines Schiffes, skrofvet af ett skepp; der - einer Mühle, qvarntratt. **-loch, das,** (*qvarnt.*) hålet i en siktlår.

Rümpfen, *v. a.* rynka; die Nase -, rynka på näsan.

Rund, *a. & av.* rund, trind; ren, uppriktig; omkring; rent ut; ein -er Tisch, ett rundt bord; -e Wangen, trinda kinder; - und fett, trind och fet; eine -e Summe, en rund summa; - herum, - umher, kring, omkring, ikring, i krets; die Wahrheit - heraus sagen, säga sanningen rent ut, fri ut; er hat die Sache - abgeschlagen, han har tvärt af nekat dertill, afslagit saken. **-äugig,** *a.* rundögd. **-bäckig,** *a.* trindlagd i ansigtet. **-bau, der,** rotunda, rundbyggnad. **-baum, der,** hjulstock, hjulaxel. **-bild, das,** rundbild. **-blätterig,** *a.* rundbladig. **-brüstig,** *a.* som har rundt bröst. **-bürste, die,** rundborste. **-eisen, das,** rundjern (ett slags svarfjern). **-erhaben,** *a.* kullrig, kupig, konvex. **-fisch, der,** rundfisk, klotfisk. **-gebäude, das,** rotunda, rundbyggnad. **-gemälde, das,** rundmålning, cyklorama. **-gesang, der,** visa som sjunges laget omkring. **-holz, das,** rundt stycke trä, rundhult. **-schnur, die,** hattrens, slejf. **-schreiben, das,** rundbref, cirkulärbref, cirkulär. **-stück, das,** rundstycke (mynt); äfv.: ett slags bakelse. **-tanz, der,** runddans, ringdans. **-theil, das,** rundel, rund plats.

Runde, die, (*pl.* **-n**) rundel, ring; rond, rund, tropp ell. vakt, som går rund; in die - stellen, ställa i krets; in die - trinken, dricka omkring; die - machen, (*milit.*) gå i rund. [rundhet, trindhet.

Ründe, die, rundel, rundning,

Ründen, *v. a.* runda; sich -, bli

Rundheit se **Ründe.** [rund.

Rundlich, *a.* trindlagd, fetlagd.

Rundung, Ründung, die, (*pl.* **-en**) rundning, rundhet, krets.

Rune, die, (*pl.* **-n**) runa. **-nar-**

tig, *a.* runsk. **-nschrift, die**, runskrift, runska. **-nstab, der**, runstaf.

Runge, die, (*pl.* **-n**) brinkhake, hemmkedja.

Runkelrübe, die, (*pl.* **-n**) hvitbeta, foderbeta; sockerrofva. **-nzucker, der**, hvitbetsocker.

Runken, der, (*pl.* **-**) stycke bröd, brödkant.

Runks, der, grof ohyfsad menniska, lymmel, knodd.

Runkunkel, das, (*vulg.*) gammal seglifvad käring.

Runzel, die, (*pl.* **-n**) rynka, skrynka, veck, fåll.

Runzelig, *a.* rynkig, skrynklig.

Runzeln, *v. a.* rynka, skrynkla; die Stirn -, rynka pannan; sich -, skrynkla sig.

Rüpel, der, (*pl.* **-**) hankatt; skorstensfegare; grof ohyfsad menniska, lymmel, knodd.

Rüpelhaft, *a.* lymmelaktig.

Rupfen, *v. a.* plocka, afplocka (fjädrar); rycka (i håret).

Ruppe, die, (*pl.* **-n**) lake, tanglake. [aktig.

Ruppig, *a.* usel, dålig, gnidar-

Ruprecht, *nom. pr.* Robert; der Knecht -, buse; julspöke.

Rus se **Ruß**.

Ruscheln, *v. n.* gifva ett rasslande läte ifrån sig; behandla vårdslöst, hafsa ifrån sig; fjeska.

Ruschlig, *a.* hastig, hafsig, vårdslös, oaktsam.

Ruß, der, sot; kimrök. **-artig**, *a.* sotaktig. **-butte, die**, kimröksbössa, kimrökslåda. **-farbe, die**, sotfärg. **-hütte, die**, kimrökshytta. **-loch, das**, sothål. **-öl, das**, ryssolja. **-scharre, die**, sotskrapa.

Russe, der, (*pl.* **-n**) Ryss.

Rüssel, der, (*pl.* **-**) nos, tryne, snabel; der - des Elephanten, elefantsnabel. **-käfer, der**, kornmask, spanmålsvifvel.

Rußig, *a.* sotig, full af sot, sotfärgad; sotgnistrad (om metaller).

Russisch, *a.* rysk.

Rüst, die, (*sjöl.*) rust, röst. **-baum, der**, ställningsträ; alm, almträd. **-haus, das**, tyghus, arsenal. **-kammer, die**, rustkammare, tyghus. **-leiter, die**, vagnsstege, vagnshäck. **-meister, der**, rustmästare. **-stange, die**, ställningsträ. **-tag, der**, tillredelsedag, beredelsedag; dagen för en helgedag. **-wagen, der**, rustvagn, packvagn. **-zeug, das**, tross, redskap; vindspel, gångspel.

Rüste, die, hvila; trästabbarne omkring milan.

Rüsten, *v. a.* rusta, tillaga, rusta till; sich -, rusta sig. - *v. n.* slå upp ställningar.

Rüster, die, (*pl.* **-n**) alm, almträd; lönn.

Rüstern, *a.* af alm, alm-.

Rüstig, *a.* stark, kraftig, kraftfull, rask, käck, dugtig; der alte Mann ist noch ganz -, gubben är ännu alldeles rask.

Rüstigkeit, die, styrka, kraft, raskhet.

Rüstung, die, (*pl.* **-en**) rustning, tillrustning, utrustning; armborst; ställning.

Ruthe, die, (*pl.* **-n**) ris; risqvist; spö; stång, stake, stör, mätstång, mätspö; ankarlägg; -n laufen, springa gatlopp; die - bekommen, få risbastu, få spö; noch unter der - stehen, ännu stå under agan; der - entwachsen sein, vara vuxen från riset; die männliche -, mannens födslolem. **-nstrafe, die**, risslitning. **-nstreiche**, *pl.* risbastu. [något nedrullas.

Rutsche, die, ställe, hvarifrån

Rutschen, *v. a.* halka, slinta; åka på rumpan.

Rutscher-recht, das, beskaffenhet af en skuld, som ej på förfallodagen betalas, i kraft hvaraf den blir dubbelt så stor som det lånta kapitalet. **-zins, der**, ränta, som bör betalas på viss dag, om ej skulden skall fördubblas.

Rütteln, *v. a.* skaka, ruska, rista, sikta, vanna; stöta (om åkdon).

Rüttich, der, loppfrögräs (ört plantago psyllium).

Rüttstroh, das, ströhalm.

S.

S, s, s, das, ett S, s, nittonde bokstafven i alfabetet.

Saal, der, (*pl.* **Säle**) sal. **-schlüssel, der**, salsnyckel. **-thür, die**, salsdörr.

Saat, die, (*pl.* **-en**) säde, utsäde, frö, sädeskorn; gröda; såning, sådd; die - bestellen, så; in - schießen, fröa sig; grüne -, sädesbrodd. **-bohne, die**, bönor till såning. **-erbse, die**, ärter till såning, åkerärter. **-feld, das**, sädesfält, sädesgärde. **-gans, die**, sädgås. **-gerste, die**, sädeskorn. **-gras, das**, åkerhven. **-hanf, der**, honhampa som har frön. **-huhn, das**, brakfågel, spof. **-jahr, das**, sädesår. **-korn, das**, sädeskorn. **-krähe, die**, sädeskråka. **-lerche, die**, sånglärka. **-los**, *a.* utan säd, utan frö, beröfvad säd ell. frön; osådd. **-rose, die**, stockros. **-vogel, der**, brakfågel, spof, tullare. **-wicke, die**, sädesvicker. **-wuchs, der**, gröda, årsväxt. **-zeit, die**, såningstid.

Sabadill, der, sabadilört. **-same, der**, sabadilfrö.

Sabbath, der, (*pl.* **-e**) sabbat, sabbatsdag. **-feier, die**, sabbatens firande. **-schänder, der**, sabbatsbrytare. **-schändung, die**, sabbatsbrott.

Sabbe, die, dregel, fradga, slem.

Sabbern, *v. n.* dregla, fradgas.

Säbel, der, (*pl.* **-**) sabel; krummer -, kroksabel. **-bein, das**, sabelformigt ben, krokigt ben. **-beinig**, *a.* krokbent. **-blätterig**, *a.* som har sabelformiga blad. **-bohne, die**, sabelböna, tursk böna. **-fisch, der**, svärdfisk. **-gefäß, das**, sabelfäste. **-hieb, der**, sabelhugg. **-holz, das**, krumholts, krokigt trä. **-klinge, die**, sabelklinga. **-scheide, die**, sabelbalja. **-tasche, die**, sabeltaska.

Säbeln, *v. a.* sabla, nedsabla.

Säbenbaum, der, säfvenbom.

Sach-dienlich, *a.* som är en sak tjenlig, nyttig, gagnlig, ändamålsenlig. **-erklärung, die**, sakupplysning, sakförklaring. **-fällig**, *a.* sakfälld. **-kenntniß, die**, sakkännedom. **-kunde, die**, sakkunskap. **-kundig**, *a.* sakkunnig. **-register, das**, sakregister, förteckning, tabell. **-verhalt, der**, sakförhållande. **-verständige, der**, kännare, sakkunnig, besigtningsman. **-register, das**, sakregister. **-walter, der**, rättegångsbiträde, sakförare, sakdrifvare, sakförvaltare, advokat, fullmäktig. **-waltung, die**, sakförvaltning, sakföring, advokatur, fullmäktigskap. **-wort, das**, substantivum, sakord, **-wörterbuch, das**, reallexikon.

Sache, die, (*pl.* **-n**) sak, ting; angelägenhet; åliggande; omständighet; mål, rättegångssak; das ist meine -, det är min sak; das thut nichts zur -, det gör intet till saken, stor sak i det; das gehört nicht zur -, det hör ej till; bei der - bleiben, hålla sig vid ämnet; unverrichteter -, med oförrättadt ärende; der Lage der - (Sachlage) nach, efter sakens beskaffenhet; mit Jemandem gemeinschaftliche - machen, göra gemensam sak med någon; seiner - gewiß sein, vara viss på sin sak; bei so gestalten -n, i så fatta mål, vid så beskaffade omständigheter; seine -n stehen schlecht, hans saker stå illa; mit seinen sieben -n, med pick och pack.

Sächelchen, das, (*pl.* **-**) småsak, obetydlig sak.

Sächlich, *a.* saklig, verklig; som angår en sak; grundad i en saks väsende; -es Geschlecht, genus neutrum.

Sachse, der, (*pl.* **-n**) Saxare.

Sacht, *a.* låg, tyst, senfärdig, långsam, trög.

Sacht, Sachte, *av.* sakta, tyst, stilla; långsamt, senfärdigt; - sprechen, tala sakta; - gehen, gå sakta. - *intj.* sakta!

Sack, der, (*pl.* **Säcke**) säck, påse, pung, kjortelsäck; die Katze im -e laufen, köpa grisen i säcken; mit - und Pack, med pick och pack; Jemanden in den - stecken, (*fig.*) vara

slugare än en annan; Jemanden im -e haben, (*fig.*) ha någon i sitt våld. **-gans, die,** pelikan. **-gasse, die,** återvändsgränd. **-geschwulst, die,** påsesvulst. **-leinwand, die,** säckväf, buldan. **-pfeife, die,** säckpipa. **-pistole, die,** puffert. **-träger, der,** säckbärare; åsna. **-tuch, das,** säckväf; näsduk. **-uhr, die,** fickur. **-zwillich, der,** buldan, säckväf.

Säckchen, das, (*pl.* -) liten säck; påse; liten ficka ell. kjortelsäck.

Säckel se **Seckel.**

Sacken, *v. a.* säcka, lägga ell. ösa i säck; sich -, sitta påsigt, skrynkligt; äfv.: skocka sig, samla sig. - *v. n.* (*sjöt.*) sacka.

Säcken, *v. a.* dränka i en säck.

Sacrament, das, (*pl.* -e) sakrament; - des Altars, altarets sakrament, nattvard. **-häuschen, das,** oblatask (hvari hostian förvaras).

Sacramentlich, *a.* sakramenterlig.

Sacrilegium, das, helgerån, kyrktjufnad; hädelse.

Sacristan, der, (*pl.* -e) sakristan, klockare; borgprest.

Sacristei, die, (*pl.* -en) sakristia.

Säculum, das, sekel, århundrade.

Sadebaum, der, säfvenbom.

Säe-mann, der, sädesman, såningsman. **-maschine, die,** såningsmaskin. **-tuch, das,** såningsduk, påse hvari sädeskorn bäras. **-zeit, die,** såningstid.

Säen, *v. a.* så, utså, beså.

Säer, der, sädesman, såningsman.

Saffian, der, (*pl.* -e) saffian, marokäng.

Safflor, der, saflor, saflor.

Saffran, der, saffran. **-farbe, die,** saffransfärg. **-gelb,** *a.* saffrangul. **-pflaster, das,** saffransplåster.

Saft, der, (*pl.* **Säfte**) saft; safva; vätska; (Baumsaft) saf; (*fig.*) must, kraft; der - tritt in die Bäume, träden börjar safva; der - des Fleisches, köttsaft. **-behältniß, das,** honunghus (metarium). **-blau, das,** saftblått. **-farbe, die,** saftfärg. **-grün,** *a.* saftgrön. **-los,** *a.* saftlös. **-reich, -voll,** *a.* saftfull, saftig; safvig. **-rohr, das,** saftrör. **-zeit, die,** safttid.

Saftig, *a.* saftig, mustig, vätskfull; (*fig.*) okysk i talet; -e Worte, okyska ord; - werden, safta sig, safva.

Saftigkeit, die, saftighet, mustighet.

Sage, die, (*pl.* -n) saga, sage, sägen; utsago, berättelse, rykte; die -n des Alterthums, fornåldrens sagor. **-ngeschichte, die,** sagoberättelse, berättelse af sagor. **-nschreiber, der,** sagoskrifvare. **-nzeit, die,** sagoålder.

Säge, die, (*pl.* -n) såg. **-blatt, das,** sågblad. **-block, der,** sågblock. **-bock, der,** sågbock. **-fisch, der,** sågfisk, såghaj. **-förmig,** *a.* sågformig, taggig. **-gestell, das,** sågställning. **-lohn, der,** sågarlön. **-maschine, die,** sågmaskin. **-mehl, das,** sågfrat, sågspån. **-mühle, die,** sågqvarn. **-muskel, der,** (*anat.*) sågmuskel, sågformig muskel. **-spähne,** *pl.* sågspån, sågfrat. **-stock, der,** sågstock. **-werk, das,** sågverk. **-zahn, der,** sågtand, tand ell. udd i ett sågblad; (Schneidezahn) framtand. **-zähnig,** *a.* sågtandad.

Sagen, *v. a.* säga; er sagte mir, han sade mig; man sagt, man säger, det säges; man sagt ihn todt, han säges vara död; für Jemanden gut -, gå i borgen för någon; Jemandem Dank -, tacka någon; das muß ich -! jag måtte säga! nå jag säger! nej säg! unter uns gesagt, emellan oss sagt; was sagen Sie dazu? hvad säger ni om det? was haben Sie dagegen zu -? hvad har ni deremot att säga? so zu -, så att säga, så till sägandes; viel zu - haben, hafva mycket att säga; was will das -? hvad vill det säga? das will - (das heißt), det vill säga; das hat nichts zu - (zu bedeuten), det vill ingenting säga; wie gesagt, som sagt är; sag an, säg till; gesagt, gethan, sagdt och gjordt.

Sägen, *v. a.* såga (skära med såg).

Säger, der, sågare, person som sågar.

Sago, der, sago, sagogryn. **-palme, die,** sagoträd.

Sahl-band, das, salband, kant, list på tyger etc. **-leiste, die,** klädeslist, sallist, stad.

Sahne, die, (*pl.* -n) grädde. **-nkännchen, das,** gräddkanna. **-nkäse, der,** gräddost. **-nlöffel, der,** gräddsked, gräddslef. **-ntorte, die,** gräddtårta.

Sahrbache, die, poppelpil.

Saite, die, (*pl.* -n) sträng; mit -n beziehen, stränga, sätta strängar på. **-nhalter, der,** bro på stränginstrument. **-ninstrument, das,** stränginstrument. **-nspiel, das,** strängaspel. **-nspieler, der,** strängspelare. **-nwurm, der,** tagelmask.

Salamander, der, (*pl.* -) salamander, ett slags ödla.

Salär, das, (*pl.* -e) lön, sold, leja, arvode.

Salariren, *v. a.* löna, gifva arvode.

Salat, der, (*pl.* -e) sallat, salad. **-beet, das,** sallatsäng.

Salbader, der, (*pl.* -) pratmakare, skräfla; qvacksalfvare.

Salbaderei, die, sliddersladder, dumt prat; qvacksalfveri.

Salbadern, *v. n.* pladdra, sladdra; tala vidlöftigt.

Salbe, die, salfva, salva.

Salben, *v. a.* smörja, bestryka med välluktande olja och salfva; balsamera; kröna och smörja.

Salbei, die, (*bot.*) salvia.

Salbung, die, salvelse, smörjelse (en konungs smörjelseakt).

Saldiren, *v. a.* saldera; eine Rechnung -, balansera, afsluta en räkning.

Saldo, der, (*pl.* -s) saldo, balans, räkningsbelopp; - zu Gunsten, ingående balans; - zu Lasten, utgående balans.

Salepwurzel, die, salep.

Saline, die, (*pl.* -n) saltverk, saltsjuderi.

Saling, der, (*pl.* -e) (*sjöt.*) saling.

Salm, der, (*pl.* -e) lax. **-fang, der,** laxfångst, laxfiske. **-forelle, die,** laxöring, örlax.

Salmiak, der, salmiak. **-geist, der,** salmiakspiritus, stinkspiritus.

Salpeter, der, salpeter. **-artig,** *a.* salpeteraktig, salpeterlik. **-erde, die,** salpeterjord. **-grube, die,** salpetergrop. **-hütte, die,** salpeterhytta. **-lauge, die,** salpeterlut. **-mutter, die,** moderlut för salpeter. **-sauer,** *a.* salpetersyrad. **-säure, die,** salpetersyra, qväfsyra; skedvatten. **-sieder, der,** salpetersjudare. **-siederei, die,** salpetersjuderi.

Salpeterich, *a.* salpeteraktig, salpeterlik.

Salpeterig, *a.* salpeterhaltig.

Salutiren, *v. a.* salutera, helsa.

Salutiren, das, salut, salutering.

Salve, die, (*pl.* -n) salva (af skjutvapen).

Salz, das, (*pl.* -e) salt; Fleisch in das - hauen, hugga sönder kött till insaltning. **-ader, die,** saltåder. **-art, die,** saltslag. **-artig,** *a.* saltartad, saltaktig, saltlik. **-base, die,** saltbase, saltbildare. **-bereitung, die,** salttillverkning. **-brühe, die,** saltspad, saltlake. **-brunnen, der,** saltbrunn, saltkälla. **-büchse, die,** saltkar. **-faß, das,** saltkar. **-fisch, der,** saltfisk. **-fleisch, das,** saltkött. **-geist, der,** koksaltsyra; saltspiritus. **-geschmack, der,** saltsmak. **-graf, der,** uppsyningsman vid saltverk. **-gras, das,** (*bot.*) kärrsältning. **-grube, die,** saltgrufva. **-gurke, die,** insyltad gurka, saltgurka. **-haltig,** *a.* salthaltig, saltrik. **-handel, der,** salthandel. **-häring, der,** saltsill. **-haut, die,** salthinna. **-kasten, der,** saltlår. **-korb, der,** saltkorg. **-korn, das,** saltkorn. **-kothe, die,** saltgrufva, saltverk, salthytta, saltsjuderi. **-kuchen, der,** saltkaka. **-lache, die,** saltdam, saltkärr. **-lake, die,** saltlake. **-lecke, die,** (*jagtt.*) saltsleke. **-mäste, die,** saltkar, saltkärl. **-messer, der,** saltmätare. **-pfanne, die,** salin, saltpanna, saltkruka. **-pfänner, der,** delägare i en saltpanna. **-probe, die,** saltprof. **-quelle, die,** saltkälla. **-rinde, die,** saltskorpa. **-säule, die,** (*bibl.*) saltstod. **-säure, die,** koksaltsyra. **-schank, der,** saltförsäljning i minut. **-schlag, der,** saltslag; grofgrynig kalksten. **-schreiber, der,** saltskrifvare. **-see, der,** saltsjö. **-sieder, der,** saltsjudare.

-siederei, die, saltverk, saltsjuderi. -sole, die, salt källvatten, hvarutur salt kokas, sola, saltsola. -speicher, der, saltlada, saltmagasin. -stätte, die, ställe der saltet torkas. -stein, der, stensalt, salt, som till form och hårdhet liknar sten. -steuer, die, saltskatt, salttull, afgift på salt. -tonne, die, salttunna. -verwalter, der, saltförvaltare, uppsyningsman vid saltmagasin. -wage, die, saltprofvare. -wasser, das, saltvatten. -werk, das, saltverk.

Salzen, *v. a.* salta, insalta.

Salzicht, *a.* saltaktig, saltlik.

Salzig, *a.* salt, saltad, saltaktig.

Salzigkeit, die, salthet, sälta.

Same, der, (*pl.* -n) frö; säd, frö, upphof, ursprung; säd, sädesvätska (hos djur och menniskor).

Samen-ader, die, (*anat.*) sädesåder. -balg, der, fröhus. -behälter, der, (*anat.*) sädesblåsa, sädeskärl; (*bot.*) fruktgömme, fröhus, pericarpium. -beutel, der, (*bot.*) frukthylsa. -bläschen, das, (*anat.*) sädesblåsa. -blatt, das, (*bot.*) hjertblad, fröblad. -boden, der, sädesbod; (*bot.*) blomfäste. -brei, der, (*bot.*) frömos, chorion, den första af en svampaktig massa bestående början till frökärnan. -bruch, der, (*med.*) sädesbråck. -decke, die, fröhinna, frötäckelse. -fisch, der, sättfisk (i dammar). -fluß, der, (*med.*) sädesflöd, sädflytning. -gefäß, das, (*anat.*) sädeskärl, sädesrör; (*bot.*) frökärl. -gehäuse, das, fröhus. -handel, der, fröhandel. -händler, der, fröhandlare. -häutchen, das, (*bot.*) fröhinna. -hülse, die, (*bot.*) fröhylsa. -kapsel, die, (*bot.*) frögömme, frökapsel. -keim, der, (*bot.*) fröärr. -kohl, der, frökål. -korn, das, sädeskorn, frö. -perle, die, perlfrö, perlgrus. -schote, die, fröskida. -staub, der, frömjöl, fröstoft. -thierchen, das, spermatisktdjur, sädesdjur.

Sämerei, die, (*pl.* -en) allehanda slags frö.

Sämisch, *a.* sämskad, sämsk. -gerber, der, sämskmakare. -leder, das, sämskläder, sämskskinn.

Sammel-glas, das, (*opt.*) kollektivglas. -kasten, der, skåp ell. kista, hvari något samlas. -kohl, der, grönkål. -platz, der, samlingsplats, mötesplats, samlingsställe. -werk, das, kompilation, sammanflickning ur andras skrifter. -wort, das, kollektivord, nomen collectivum. -wuth, die, vurm att samla.

Sammeln, *v. a.* samla, insamla, upphämta, samka, hopa; sich -, samla sig; (*fig.*) sich wieder -, samla sina tankar igen, sansa sig.

Sammet, der, sammet; weich wie -, sammetslen. -artig, *a.* sammetsaktig, sammetslik. -band, das, sammetsband. -blume, die, sammetsblomma. -bürste, die, sammetsborste. -fabrik, die, sammetsfabrik. -kleid, das, sammetskläduing. -mantel, der, sammetskappa. -mütze, die, sammetsmössa. -plüsch, der, plyssammet. -rock, der, sammetsrock. -rose, die, sammetsros. -weber, der, sammetsväfvare. -weste, die, sammetsväst. -wolle, die, plysull.

Sammler, der, samlare.

Sammlung, die, (*pl.* -en) samling.

Sammt, *praep.* (med *dat.*) jemte, samt, tillika med. - *av.* - und sonders, samt och synnerligen.

Sämmtlich, *a.* samtlig, samtlige; alla tillsammans; seine -n Gläubiger, hans samtliga kreditorer. - *av.* samtligen.

Samstag, der, (*pl.* -e) lördag.

Sand, der, sand; mit - bestreuen, sanda; (*fig.*) Jemanden auf den - setzen, stöta någon på en sandbank; Jemandem - in die Augen streuen, slå blå dunst för någon. -aal, der, sandål. -art, die, sandart. -artig, *a.* sandaktig, sandlik. -bad, das, sandbad. -bank, die, sandbank, ref. -bars, der, gös (fisk). -beere, die, mjölon. -berg, der, sandberg. -boden, der, mojord, sandig jordmån, sandgrund, sandmark. -büchse, die, sanddosa, sandbössa. -capelle, die, (*kem.*) sandkapell. -düne, die, sandref. -ebene, die, sandslätt. -erde, die, sandjord. -erz, das, sanderz. -faß, das, sanddosa. -feld, das, sandmark. -form, die, (*gjut.*) sandform. -gras, das, sandrör. -grube, die, sandgrop, sandgrufva. -grund, der, sandgrund, sandbotten. -guß, der, gjutning i sand; det som är gjutit i sandform. -hafer, der, sandhafre, strandråg. -haufen, der, sandhög. -hügel, der, sandbacke, sandkulle. -käfer, der, tigerbagge. -karren, der, sandkärra. -kärrner, der, sandkörare, sandåkare. -kasten, der, sandkista. -korn, -körnchen, das, sandkorn. -land, das, sandmark, sandbotten. -lilie, die, sandlilja. -mann, der, sandkörare, sandåkare, sandförsäljare; der - kommt, (*fig.*) jag blir sömnig. -ried, das, sandrör, sandvass. -riedgras, das, sandstarr. -sack, der, sandsäck. -schaufel, die, sandskofvel, sandskyffel. -schicht, die, sandlager. -schiefer, der, sandskiffer. -stein, der, sandsten. -steinbruch, der, sandstensbrott. -steingebirge, das, sandstensberg. -torte, die, sandtårta. -uhr, die, sandur, timglas. -weg, der, sandväg. -wüste, die, sandöken.

Sandarach, der, sandarak, röd arsenik. [del.

Sandelholz, das, sandelträ, san-

Sanden (absanden), *v. a.* sanda, beströ med sand.

Sander, der, (*pl.* -) gös (fisk).

Sandig, *a.* sandig, full af sand, sandblandad, sandaktig, spräcklig; lucker (om jordmån); -e Gegend, sandig trakt.

Sanft, *a.* ljuf, ljuflig, angenäm, blid, mild; sakta, lindrig, stilla, god, foglig, saktmodig, vänlig; len, mjuk; ein -er Schlaf, en ljuf sömn; von -er Gemüthsart, mild till lynnes; -e Worte, milda ord; - anfassen, taga sakta uti; ein -er Vorwurf, en saktmodig föreställning. -muth, -müthigkeit, die, blidhet, ljuflighet, behaglighet, mildhet, spakhet, saktmod. -müthig, *a.* saktmodig, spakfärdig, spak, from.

Sänfte, die, portschäs, bärstol. -nträger, der, portschäsbärare.

Sanftheit, die, ljuflighet, mildhet.

Sänftigen, *v. a.* mjukna, blidka, mildra, sakta.

Sang (Gesang), der, sång. -boden, der, ljudbotten på ett stränginstrument. -drossel, die, sångtrast. -lerche, die, sånglärka. -meister, der, sångmästare, sånglärare. -weise, die, melodi.

Sänger, der, (*pl.* -) sångare.

Sängerin, die, (*pl.* -nen) sångerska.

Sanguinisch, *a.* sangvinsk, liflig, lättblodig, förtröstansfull.

Sanikel, der, läkört.

Sanität, die, helsa, sundhet. -scollegium, das, sundhetskollegium. -sschein, der, sundhetsbetyg. [sten).

Saphir, der, safir (en blå ädel-

Sappe, die, (*pl.* -n) undergräfning vid belägringar; skansgräfning.

Sappirer (Sappeur), der, skansgräfvare, sappör.

Sarbaum, der, poppelträd.

Sarcasmus, der, (*pl.* -men) sarkasm, betord, bitande skämt.

Sarcastisch, *a.* sarkastisk, bitande. [ansjovis (fisk).

Sardelle, die, (*pl.* -n) sardell,

Sarder, der, sarder (ädelsten).

Sardonich, **Sardonyx**, der, sardonix (ädelsten).

Sardonisch, *a.* sardonisk, tvungen (om skratt).

Sarg, der, (*pl.* Särge) likkista.

Sarraß, der, (*pl.* -e) sabel.

Sarsche, die, sars (en sort ylletyg). -nweber, der, sarsväfvare.

Saß, der, (*pl.* -en) inbyggare, bofast man.

Sasse, die, (*jagtt.*) en hares läge.

Satan, der, (*pl.* -e) satan, djefvul. [vulsk.

Satanisch, *a.* satanisk, djef-

Satellit, der, (*pl.* -en) drabant, liten måne omkring en planet; följeslagare.

Satin, der, satin (ett slags sidentyg).

Satire se **Satyre**.

Satrap, der, (*pl.* -en) ståthållare i Persien fordom.

Satrapie, die, (*pl.* -n) ståthållarskap.

Satt, *a.* mätt, ledsen; sich – essen äta sig mätt; sich – trinken, dricka sig otörstig; seines Lebens – sein, vara ledsen vid lifvet, vara mätt af dagar; er ist nicht – zu machen, han kan ej mättas.

Sattel, der, (*pl.* -) sadel; hinnan omkring en nötkärna; stall (på fiol); Jemanden aus dem – heben, lyfta någon ur sadeln, bringa någon i onåd, störta någon; in allen Sätteln gerecht sein, vara skicklig, passande till allt; vom – gedrückt, sadelbruten. **-baum, der,** sadelbom. **-bogen, der,** sadelbåge, sadelbom. **-dach, das,** gafveltak. **-decke, die,** sadeltäcke, schabrack. **-fest,** *a.* sadelfast. **-förmig,** *a.* sadelformig. **-gurt, der,** sadelgjord, bukgjord. **-kissen, das,** sadeldyna, sadelpåse, sadelputa. **-knecht, der,** stalldräng. **-knopf, der,** sadelknapp. **-lehen, das,** manslän som ej får innehafvas af qvinnor. **-pferd, das,** sadelhäst, ridhäst, klöfhäst. **-riemen, der,** sadelrem, svankrem. **-tasche, die,** sadelväska, liten rensel, kappsäck. **-wunde, die,** ridsår.

Satteln, *v. a.* sadla, pålägga sadel; ein Pferd –, sadla en häst.

Satteln, das, sadlande, sadling.

Sattheit, die, mätthet, ledsnad.

Sättigen, *v. a.* mätta; förnöja, tillfredsställa; (*kem.*) saturera, mätta; sich –, äta sig mätt; (*kem.*) mätta sig.

Sättigung, die, mättnad, mättning, mättande (äfv. i *kem.*).

Sattler, der, (*pl.* -) sadelmakare, selmakare. **-arbeit, die,** sadelmakarearbete. **-handwerk, das,** sadelhandtverk.

Sattlerei, die, sadelmakareyrke, sadelhandtverk, sadelmakareverkstad. [fyllestgörande.

Sattsam, *a.* tillräcklig, till-

Sattsamkeit, die, tillräcklighet.

Saturei, die, (*bot.*) kyndel.

Satyr, der, (*pl.* -) satyr, skogsgud. [de skrift ell. tal.

Satyre, die, (*pl.* -n) satir, bitan-

Satyriker, der, (*pl.* -) satirskrifvare, tadlare.

Satyrisch, *a.* satirisk, bitande.

Satyrisiren, *v. a.* satirisera, häckla, tadla.

Satz, der, (*pl.* Sätze) sats, språng, hopp, skutt; sediment, bottenfall i en vätska, grums; sump (af kaffe); sats, insats (i spel); småfisk (till fortplantning i dammar); sats, afdelning, punkt, stycke, mening, period; lopp (i musik); komposition; (*boktr.*) sättning. **-bildung, die,** (*gramm.*) konstruktion, stil. **-fische,** *pl.* sättfisk. **-hase, der,** drägtig harhona. **-karpfen, der,** treårig karp till afvel i en dam. **-lehre, die,** (*gramm.*) syntaxen. **-mehl, das,** stärkelse. **-teich, der,** dam hvari sättfisk släppes. **-weise,** *av.* satsvis. **-zeit, die** (*jagtt.*) tiden då harar etc. yngla. **-zwiebel, die,** (*trädg.*) lök som utplanteras.

Satzung, die, (*pl.* -en) stadga, författning, lag, statut.

Sau, die, (*pl.* Säue) so, sugga. **-auge, das,** (*bot.*) soögon, trollbär, ormbär. **-balg, der,** (*bot.*) rödmolla. **-beere, die,** hansletgräs. **-beller, der,** vildsvinshund. **-blume, die,** skallnacke. **-bohne, die,** stor åkerböna. **-borste, die,** svinborst. **-brod, das,** svinbröd. **-distel, die,** mjölktistel, harkål. **-fang, der,** vildsvinsfångst; stället der vildsvin fångas. **-fänger, der,** vildsvinfångare; dogg. **-garn, das,** nät, hvari vildsvin fångas. **-garten, der,** instängd ort, der vildsvin fångas. **-gras, das,** sqvattram. **-hatz, -hetze, die,** hetsjagt på vildsvin. **-hirt, der,** svinherde. **-hund, der,** hund till vildsvinsjagt; svinhund (skällsord). **-igel, der,** piggsvin, igelkott. **-jagd, die,** vildsvinsjagt. **-knoten, der,** flenört. **-koben, der,** svinhus, svinstall. **-kraut, das,** (*bot.*) fibler. **-lache, die,** pöl, hvaruti vildsvin vältra sig. **-leder, das,** svinskinn. **-löffel, der,** nate, aborrgräs. **-magen, der,** svinmage. **-mutter, die,** sugga, som har grisar. **-nest, das,** svinhus; osnyggt hål ell. boning. **-rebe, die,** qvesved; hansletgräs. **-rüde, der,** hund till vildsvinsjagt. **-rudel, der,** hjord af vildsvin. **-rüssel, der,** svintryne, vildsvintryne; (*bot.*) lejontand. **-schneider, der,** svinsnöpare. **-stall, der,** svinstall, svinhus. **-stein, der,** orsten, lapis suillus. **-tod, das,** (*bot.*) lönmolla; äfv.: röd molla. **-trog, der,** svintråg, svinho, svinhus. **-wurzel, die,** flenört.

Sauber, *a.* snygg, ren, renlig, nätt; vacker, grann, len, mjuk, fin, nätt, sirlig; er ist mir ein -er Vogel, han är mig en vacker fågel (en liderlig sälle). – *av.* rent; mycket försigtigt, varsamt, fogligt; – mit Etwas umgehen, umgås mycket försigtigt, varsamt med något.

Sauberkeit, die, renhet, renlighet, snygghet, nätthet.

Säuberlich, *av.* sakta, varsamt, fogligt; stilla, långsamt.

Säubern, *v. a.* snygga, rengöra, rensa, skura; sofra.

Säuberung, die, rengörande, rensning. [vara osnygg.

Sauen, *v. n.* slaska, sudda,

Sauer, *a.* sur, syrlig; (*fig.*) mödosam, svår; sur, mulen, surmulen, trumpen; -e Miene, sur min; ein -es Gesicht, ett surt ansigte; -e Milch, surmjölk; – werden, surna; – sehen, se sur (trumpen) ut; Jemandem das Leben – machen, göra lifvet tungt för någon; das Leben wird mir –, lifvet blir mig surt; das ward ihm –, det föll sig svårt för honom, det kostade på honom; es sich – werden lassen, göra sig mycket besvär, mycken möda. **-ampfer, der,** fiblar, ängsyra, syra, patientia. **-braten, der,** surstek. **-brunnen, der,** surbrunn. **-dorn, der,** berberis. **-klee, der,** göksyra, harsyra. **-kraut, das,** surkål. **-salz, das,** syrsalt. **-stoff, der,** (*kem.*) syre, oxygenium. **-stoffhaltig,** *a.* syrehaltig. **-süß,** *a.* sötsur, krisk. **-teig, der,** surdeg. **-topf, der,** surtrut, surmulen menniska. **-töpfisch,** *a.* surmulen, trumpen, misslynt. **-wasser, das,** surbrunn, surbrunnsvatten.

Sauerei, die, svinaktighet, smutsighet, osnygghet.

Säuerlich, *a.* syrlig.

Säuerling, der, surbrunn.

Säuern, *v. a.* göra sur, syra, försyra; lägga surdeg (i degen). – *v. n.* surna, blifva sur; gesäuertes Brod, surbröd.

Sauf-aus, der, suput. **-bruder, der,** dryckesbroder, supbroder, drinkare, fyllhund, fyllbullt. **-gelag, das,** suplag, supgille, dryckeslag, dryckesgille. **-held, der,** dryckeskämpe. **-lied, das,** supvisa, dryckesvisa.

Saufen, *v. a. & n.* supa, dricka; supa, fylla sig; dem Viehe zu – geben, vattna kreaturen. [pande.

Saufen, das, dryckenskap, su-

Säufer, der, (*pl.* -) belgare, drinkare, fyllbult. [skap; suplag.

Sauferei, die, fylleri, drycken-

Säuferin, die, (*pl.* -nen) superska, drinkerska, suplolla, supsyster.

Säugamme, die, amma.

Saug-ferkel, das, digris. **-fisch, der,** sugfisk, sugare, echeneis remora. **-gefäß, das,** (*anat.*) sugrör, sugkärl. **-glas, das,** diglas, spenglas. **-horn, das,** spenhorn, dihorn. **-kalb, das,** dikalf. **-lamm, das,** dilam. **-mutter, die,** tillbringare (ett slags sugpump). **-pflanze, die,** parasitväxt. **-pumpe, die,** sugpump. **-rohr, das,** sugrör, pumpstock; sugåder. **-rüssel, der,** sugrör, pumpsnut (hos insekter); äfv.: sugsnabel, rostellum. **-warze, die,** spenvårta, sugvårta, bröstvårta. **-werk, das,** sugverk, sugare, pumpverk.

Säugemutter, Säugerin, die, digifvande qvinna, amma.

Saugen, *v. a. & n.* suga, dia, di; in sich –, supa i sig, insupa; an den Hungerpfoten –, suga på ramarna; das Kind saugt noch, barnet dir ännu.

Saugen, das, sugning, diande.

Säugen, *v. a.* dia, gifva di, dägga; amma; die Mutter säugt ihr Kind, modren diar sitt barn.

Säugen, das, digifning, däggande.

Sauger, der, (*pl.* -) sugare; sugfisk; pumphjerta, pumpsko.

Säugethier, das, däggdjur, däggande djur.

Säugling, der, (*pl.* -e) dibarn, ammbarn, spenbarn.

Säuisch, *a.* snuskig, osnygg, svinaktig.

Säule, die, (*pl.* -**n**) stod, stöd, pelare, kolonn.

Säulen-bau, der, byggning ell. uppsättning af pelare. -**fuß, der**, pelarfot, fot under en stod. -**gang, der**, pelargång, kolonnad, rad af pelare. -**knauf, der**, pelarhufvud, kapitäl. -**ordnung, die**, pelarordning. -**platte, die**, plint. -**reihe, die**, pelarerad. -**schaft, der**, pelarskaft. -**stein, der**, basalt. -**stuhl, der**, pelarfot, piedestal. -**weite, die**, pelarvidd, pelarnes afstånd ifrån hvarandra.

Saum, der, (*pl.* **Säume**) fåll, kantsöm; kantning, kant, list, rand, snibb. -**esel, der**, packåsna. -**farren, der**, ormbunke. -**nath, die**, söm på en fåll. -**pferd, das**, packhäst, klöfhäst, trosshäst, arbetshäst. -**sattel, der**, klöfsadel. -**thier, das**, arbetshäst, ök, dragare, lastkreatur.

Säumen, *v. a.* kanta, fålla. — *v. n.* dröna, dröja, söla, sinka sig; es läßt sich mit der Sache nicht —, den saken tål icke dröjsmål.

Säumig, *a.* senfärdig, försumlig, drönig, långsam.

Säumigkeit, die, senfärdighet, tröghet, långsamhet, dröjsmål.

Säumniß, die, (*pl.* -**e**) dröjsmål, försinkande.

Saumselig, *a.* senfärdig, långsam, drönig, försumlig.

Saumseligkeit, die, senfärdighet, långsamhet, försumlighet, dröjsmål.

Saurach, der, berberisbuske.

Säure, die, (*pl.* -**n**) surhet, syrlighet, syra, syre.

Saus, der, sus; in — und Braus leben, lefva i sus och dus, fråssa.

Säuseln, *v. n.* susa, sorla sakta.

Säuseln, das, susande, sorlande, söfvande.

Sausen, *v. n.* sorla, gny, brusa, susa, hvina, hväsa.

Sausen, das, sorlande, gny, brusning, susning, hvinande.

Sausewind, der, (*fig.*) person som hastigt kommer och går, lättsinnig menniska.

Savoyerkohl, der, savojkål.

Scabiose, die, (*bot.*) vädd.

Scale (Tonleiter), **die**, (*pl.* -**n**) skala (i musik).

Scalp, der, (*pl.* -**e**) hufvudsvål.

Scalpiren, *v. a.* skalpera, afslå hufvudsvålen.

Scandal, der, förargelse, anledning till förargelse; buller, larm, oväsende.

Scapulier, das, (*pl.* -**e**) radband.

Scarteke, die, (*pl.* -**n**) dokument som bevisar ingenting; föraktlig skrift.

Schaaf, se **Schaf**.

Schaar, se **Schar**.

Schabe, die, (*pl.* -**n**) skrapa, skafjern, rasp; skabb, utslag, skorf; mal, mått; torraka, gråsugga. -**bock, der**, skafbock, skafbom. -**eisen, das**, skafjern, skrapa. -**messer, das**, skafknif. -**wolle, die**, skafull, skaftull. -**wunde, die**, skafsår, skavank, skafvank.

Schäbe, die, skäfva, skäf (på lin ell. hampa).

Schaben, *v. a.* skrapa, skafva, skubba, rifva, raspa; Häute —, skafva hudar. [sqväkra.

Schabenkraut, das, sqvattram,

Schaber, der, (*pl.* -) skafvare.

Schabernack, der, (*pl.* -**e**) puts, spratt, skalkstycke, förargelse, förtret. [utnött.

Schäbig, *a.* skäfvig; skabbig,

Schablone, die, schamplun, mönster; mall.

Schabracke, die, (*pl.* -**n**) schabrak, hästtäcke.

Schabsel, das, skafspån, afskaf, linneskaf.

Schach, das, schack; — bieten, schacka; — dem Könige, schack på kungen; (*fig.*) Jemanden im — halten, hålla någon i schack, tvinga någon. -**bret, das**, schackbräde. -**figur, die**, schackpjes. -**matt**, *a.* schackmatt. -**spiel, das**, schackspel. -**spieler, der**, schackspelare.

Schacher, der, Schacherei, die, minuthandel, schackrande.

Schächer, der, röfvare, tjuf; stackare. -**kreuz, das**, gaffelkors.

Schacherer, der, (*pl.* -) schackrare, minuthandlare.

Schacherisch, *a.* sniken, girig.

Schachern, *v. n. & a.* schackra, skinna, ockra.

Schacht, der, (*pl.* -**e**) schakt, grufva, djup grop ell. öppning, gruföppning. -**haus, das**, hus ell. skjul öfver ett schakt, för att bevara öppningen för regn etc. -**holz, das**, timmer, som nyttjas till grufvebyggnad. -**latte, die**, schaktstång. -**ruthe, die**, schaktstång. -**schiene, die**, schaktskena.

Schachtel, die, (*pl.* -**n**) ask, dosa, låda. -**halm, der**, skafgräs, skurgräs, skurfräken, skäfte. -**macher, der**, askmakare. -**mann, der**, skålkrälle, askhandlare. -**stock, der**, askform.

Schachteln, *v. a.* polera, gnida med skafgräs; äfv.: lägga in i askar.

Schachten, *v. a.* dela i fyrkant.

Schächten, *v. a.* slagta (hos judarne). [darne).

Schächter, der, slagtare (hos ju-

Schade, Schaden, der, (*pl.* **Schäden**) skada, förlust, förderf; förfördelande, intrång, oväld; —n thun, göra skada; —n leiden, lida skada; zu —n kommen, —n nehmen, taga skada; zum —n gereichen, lända till skada; seinem —n wieder bekommen, taga sin skada igen; ich will den —n tragen, jag vill taga skadan på mig; den —n ans Bein binden, binda skadan vid benet; es ist — darum, det är skada på; das wäre wirklich —, det voro just skada; ein offener —, ett öppet sår; durch — wird man klug, af skadan blir man vis. -**nersatz, der**, skadeersättning, skadestånd, godtgörelse. -**nfrei**, *a.* skadeslös. -**nfreude, die**, skadefröjd, skadeglädjo, illfägnad. -**nfroh**, *a.* skadeglad.

Schädel, der, (*pl.* -) hufvudskål; dödskalle. -**bohrer, der**, trepan (kirurg. instrument). -**haut, die**, hinnan som betäcker hufvudskålen, pericranium. -**lehre, die**, frenologi, kraniologi. -**stätte, die**, hufvudskalleplatsen, Golgatha.

Schaden, *v. n.* skada, förfördela, göra intrång, göra skada, göra ohägn; er schadet sich selbst am meisten, han skadar sig sjelf mest; das schadet nichts, det skadar icke.

Schad-haft, *a.* skadad, bortskämd, sårad; bräcklig, bristfällig, felaktig. -**los**, *a.* skadeslös; Jemanden für Etwas — halten, hålla någon skadeslös, hålla någon räkning för något. -**loshaltung, die**, skadestånd, ersättning. -**losigkeit, die**, skadeslöshet.

Schädigen, *v. a.* skada, göra skada, såra; Jemanden am Leibe —, skada någon till kroppen; Jemanden an seinem guten Namen —, skada någons goda namn och rykte.

Schädlich, *a.* skadlig, menlig, förderflig.

Schädlichkeit, die, skadlighet, menlighet.

Schaf, das, (*pl.* -**e**) får. -**ampfer, der**, bergsyra. -**art, die**, fårart, fårslag. -**bau, der**, fårgödsel. -**blattern**, *pl.* fårkoppor. -**bock, der**, bagge, gumse. -**bremse, die**, nosmask. -**butter, die**, fårsmör. -**dünger, der**, fårgödsel. -**fell, das**, fårskinn. -**fleisch, das**, fårkött. -**garbe, die**, backhumla, rölleka. -**gras, das**, fårsvingel, fårgräs. -**haut, die**, fårskinn. -**herde, die**, fårhjord, fårskock. -**hirt, der**, fårherde. -**hund, der**, fårhund. -**hürde, die**, häck, fårfålla. -**husten, der**, torrhosta, fårhosta, skafhosta. -**kamel, das**, fårkamel. -**käse, der**, fårost. -**knecht, der**, fårdräng, som står under herdens befäl. -**kopf, der**, fårhufvud, dumhufvud; äfv.: ett slags kortspel. -**lamm, das**, tacklamm. -**laub, das**, torrt löf till vinterfoder för får. -**laus, die**, fårlus. -**lecke, die**, sleke för får. -**leder, das**, fårläder, fårskinn. -**linse, die**, blåsärt. -**lorbeere, die**, fårgödsel. -**mäßig**, *a.* fåraktig, dum som ett får. -**meister, der**, herde ell. första mannen vid schäferier. -**milch, die**, fårmjölk. -**mist, der**, gödsel. -**mutter, die**, tacka. -**pelz, der**, fårskinnspels; ullpels. -**pocken**, *pl.* fårkoppor, fårskorf. -**rusch, der**, skäfte. -**salbe, die**, skabbsalfva för får. -**schatz, der**, afgift ell. skatt på får. -**schere, die**, ullsax. -**scherer, der**, fårklippare. -**schur, die**, ullklippning, fårklipp-

ning. **-schwingel, der,** (*bot.*) fårsvingel. **-seuche, die,** fårsjuka. **-skopf, der,** fårhufvud, dumhufvud. **-stall, der,** fårhus. **-sterben, das,** fårdöd. **-stroh, das,** skäfte. **-trieb, der,** rättighet att drifva sina får öfver andras ägor. **-trift, die,** allmänning, hvarpå fåren drifvas. **-vieh, das,** får, fårkreatur, fårhjord. **-weide, die,** fårbete, beteshage för får. **-weizen, der,** dårrepe. **-wolle, die,** fårull. **-zecke, die,** qvalster (insekt), fårlus. **-zucht, die,** fårskötsel, fårafvel.

Schäfchen, Schäflein, das, litet får; äfv.: smekord till små flickor; (*fig.*) er hat sein – im Trocknen, han har sitt på det torra.

Schäfer, der, herde. **-gedicht, das,** herdedikt, herdeqväde, idyll. **-hund, der,** fårhund, herdehund. **-hütte, die,** herdekoja. **-leben, das,** herdelefnad. **-lied, das,** herdevisa. **-pfeife, die,** herdepipa. **-spiel, das,** herdespel. **-stab, der,** herdestaf. **-stunde, die,** en för kärleken beqväm, lycklig stund. **-tasche, die,** herdeväska.

Schäferei, die, (*pl.* **-en**) schäferi, fårhus, fårhjord, fårgård.

Schäferin, die, (*pl.* **-nen**) herdinna.

Schaffen, *v. reg. a. & n.* skaffa, förskaffa, förse med, göra, arbeta; aus dem Wege –, skaffa ur vägen, urvägenrödja; Jemandem viel zu – machen, göra någon mycket möda, göra någon het om öronen; was hast du hier zu –? hvad har du här att göra? Jemandem Etwas zu – geben, gifva någon att syssla med; ich habe nichts damit zu –, jag har intet att skaffa, att göra, att beställa dermed.

Schaffen, *v. irr. a.* skapa, dana; frambringa; Gott hat die Welt geschaffen, Gud har skapat verlden.

Schaffner, der, (*pl.* **-**) skaffare, förvaltare; hållkarl; betjent som beledsager jernvägståget, konduktör.

Schaffnerei, die, skaffari, rum, der matvaror förvaras.

Schaffnerin, die, (*pl.* **-nen**) skafferska, fruntimmer som besörjer inköp af och har matvaror i förvar.

Schaffot, das, (*pl.* **-e**) schavott.

Schaft, der, (*pl.* **Schäfte**) skaft, handtag; stock (på skutgevär); ställning, lägg (på ankare); (*T.*) trädstam, blomskaft (scapus); mit – versehen, sätta skaft på, stocka; vom -e lösen, taga lös af skaftet. **-auge, das,** (*väfv.*) skaft hvarigenom ränningen går. **-bock, der,** bock ell. ställning hvarpå en kanon lägges. **-draht, der,** messingtråd till knappnålar. **-förmig,** *a.* skaftformig. **-gesims, das,** foten, nedra delen af en pelare. **-heu** (Schachtelgras), **das,** skafgräs. **-holz, das,** trä, virke till skaft.

Schäften, *v. a.* påsätta skaft, stocka.

Schahl (Shawl), **der,** (*pl.* **-e**) schal, sjal, halsduk, stor fruntimmersduk.

Schakal, der, (*pl.* **-e**) schakal (canis aureus).

Schäker, der, (*pl.* **-**) lekfull, skämtsam menniska, putsmakare.

Schäkerei, die, (*pl.* **-en**) narri, skämt. [sam.

Schäkerhaft, *a.* lekfull, skämt-

Schäkern, *v. n.* narras, skämta.

Schakwerk, das, (*sjöt.*) damning.

Schal, *a.* matt, skäll, dufven, afslagen, osmaklig (om dryckesvaror etc.); (*fig.*) utan liflighet och behag, platt, smaklös; -er Geschmack, dufvenhet; -es Bier, dufvet öl, afslaget öl; – werden, dufna.

Schäl-bar, *a.* som kan skalas, afbarkas. **-hengst, der,** beskälare.

Schal-blech, das, jernplåt på vagnaxlen. **-bret, das,** skalbräde, kantbräde, ohyfladt bräde. **-fisch, der,** skalfisk. **-muschel, die,** täckfat (en mussla), skalmussla. **-thier, das,** skaldjur, skalmask. **-werk, das,** musselverk.

Schälchen, das, liten skål, drickesskål, kopp.

Schale, die, (*pl.* **-n**) bark, skal på frukt etc.; aftaget skal, skorpa, fnassel; drickesskål, skål, fat, bål, kopp; skalm. **-enförmig,** *a.* skålformig, skålig.

Schalen, *v. a.* förse med skalmer.

Schälen, *v. a.* skala, afbarka, fnasa; plocka ut hylsor; sich –, släppa skalet, skala sig, fnasa sig.

Schalig, *a.* skalig, försedd med skal.

Schalk, der, (*pl.* **-e**) skalk, skälm. **-haft,** *a.* skalkaktig, skälmaktig, skälmsk. **-haftigkeit, die,** skalkaktighet, skälmaktighet. **-sknecht, der,** skalk, skälmaktig tjenare. **-snarr, der,** tok, gycklare, arlekin, gäck. **-spossen,** *pl.* gyckleri, narrspel.

Schall, der, (*pl.* **-e**) skall, ljud, läte; genljud. **-becken, der,** cymbel. **-brechung, die,** skallbrytning. **-horn, das,** valdhorn, trumpet. **-loch, das,** ljudhål. **-rohr, das,** talrör, språkrör.

Schallen, *v. n.* skalla, ljuda, gifva genljud, dåna.

Schallend, *a. p.* skallande, dånande, gäll.

Schalm, der, (*T.*) afsöndrad del af en skog, en betesmark etc. **-baum, der,** alm, almträd.

Schalmei, die, (*pl.* **-en**) skalmeja, lur, vallhorn, som brukas af vallhjon.

Schalmen, *v. a.* (*skogsv.*) afhugga barken, teckna, märka träd genom barkens afhuggning.

Schalotte, die (*pl.* **-n**) schalottenlök. **-nblume, die,** backsippa.

Schalten, *v. a.* skjuta in uti, föra in emellan, insätta, inflicka. – *v. n.* förfara med, förordna om, disponera; – lassen, låta råda; – und walten, göra och låta, förfara med.

Schalt-jahr, das, skottår. **-monat, der,** skottmånad. **-tag, der,** skottdag. **-wort, das,** mellanord. **-zeile, die,** inskjutenlinie i skrift, mellanrad.

Schaltung, die, förordnande om, förfarande med, disposition, disponerande.

Schalung, die, bålverk vid en ström, kanal etc. af plankor ell. pålar för att hindra vattnet att bortföra jorden från stranden.

Schaluppe, die, (*pl.* **-n**) slup, skeppsbåt.

Scham, die, skam, blygsel, blyghet, blygsamhet; blygd, födslolem; vor –, af blygd; er hat weder – noch Schande, han har afklädt sig all blygsel, han har bitit hufvudet af skammen. **-bein, das,** blygdben (os pubis). **-bug, der,** ljumske. **-gefühl, das,** känsla af skam ell. blygd; kein – haben, hafva ingen skam i sig. **-glied, das,** födslolem, blygd. **-haft,** *a.* blygd, blygsam, flat, skamflat; kysk. **-haftigkeit, die,** blygsamhet, blyghet; blygsel. **-hügel, der,** venusberget. **-knochenbein, das,** blygdben. **-kraut, das,** stäggan. **-lefze, die,** blygdläpp. **-leiste, die,** ljumske. **-lippe, die,** blygdläpp (på qvinnans födslodelar). **-los,** *a.* skamlös, oförskämd. **-losigkeit, die,** skamlöshet, oförskämdhet. **-roth,** *a.* skamflat, röd af blygsel; – werden, rodna af blygsel; Jemanden – machen, komma någon att rodna. **-röthe, die,** rodnande ell. röd af blysel ell. blygsamhet. **-seite, die,** ljumske. **-theile,** *pl.* födslodelar, könsdelar, **-zünglein, das,** blygdtunga, kittlare, clitoris.

Schämel, der, (*pl.* **-**) pall, kullerstol. **-bein, das,** stolsfot. **-eisen, das,** jern på väfstol hvari tramporna gå.

Schämen, sich, *v. r.* blygas för, skämmas; sich vor Etwas –, blygas, skämmas för något; er schämt sich vor mir, han blygs för mig; du solltest dich –, du borde skäms; schäme dich! blygs! skäms ut dig!

Schämig, *a.* blygsam, blygd, skamflat.

Schand-altar, der, afgudaaltare. **-balg, der,** oäkta barn. **-bar,** *a.* skamlig, skamfull, otuktig, oanständig. **-barkeit, die,** skamlighet. **-bube, der,** skamlös bof, niding. **-bühne, die,** kåk, schavott. **-deckel, der,** skamtäcke, täckmantel för brott och nedrighet. **-fleck, der,** skamfläck, skam, vanära; Jemandem einen – anhängen, sätta en skamfläck på någon. **-gebot, das,** missbud, missbjudning. **-geld, das,** genom skamliga medel förvärfvade penningar; hundpenning, röfvarköp. **-gemälde, das,** skändlig tafla ell. målning, karrikatyr.

-kauf, der, hundköp, röfvarköp. **-leben, das**, skamlös lefnad. **-lied, das**, horvisa. **-lüge, die**, skamlig lögn. **-mal, das**, brännmärke. **-maul, das**, smädetunga, skamfull tunga, ovettig trut. **-name, der**, öknamn. **-pfahl, der**, **-säule, die**, skampåle. **-schrift, die**, smädeskrift. **-streich, der**, bofstreck, skälmstycke, skurkstreck. **-that, die**, illgerning, skamlös gerning; nidingsverk. **-thäter, der**, illgerningsman, missgerningsman. **-winkel, der**, skamvrå. **-wort, das**, smädeord. **-zunge, die**, skamfull tunga, smädetunga.

Schande, die, skam, vanheder, vanära, nesa, skymf, skamfläck; blygd; skändlighet; zu seiner -, till sin blygd; Etwas als eine - ansehen, anse något för skam; es gereicht ihm zur -, han har skam deraf; welche -! hvilken skam! mit - bestehen, stå med skammen; sich - zuziehen, bära sig skamligt åt; zu -n werden, komma på skam; zu -n machen, skämma ut, göra om intet, förderfva, skämma bort; zu -n reiten, fahren, rida, köra förderfvad; -halber, för att icke skämma ut sig.

Schänden, *v. a.* skända, vanhedra, förnedra, skymfa, förolämpa, smäda, vanrykta, förtala, vanställa, vanskapa, skämma bort, förderfva; den Sabbath -, ohelga sabbaten; eine Jungfrau -, kränka, skämma en mö.

Schänder, der, (*pl.* -) skändare, bakdantare; person som öfver våldtägt.

Schändlich, *a.* skamlig, neslig, vanhedrande, skändlig, nidingsaktig. **-keit, die**, skamlighet, neslighet, skändlighet.

Schändung, die, vanhedrande, kränkning.

Schank, der, minuthandel med dryckesvaror; krog; skänkskåp; jemf. Schenke. [etterböld.

Schanker, der, (*med.*) syfilitisk

Schanz-arbeit, die, skansarbete. **-arbeiter, der**, skansgräfvare, minör. **-graben, das**, skansgräfning. **-gräber, der**, skansgräfvare. **-kleid, das**, (*sjöt.*) skanskläde, relingskläde (på skepp). **-korb, der**, skanskorg, minörkorg. **-läufer, der**, (*sjöt.*) skanslöpare. **-pfahl, der**, skanspåle, palissad. **-wehr, die**, skansvärn, barriere. **-werk, das**, skansverk.

Schanze, ie, (*pl.* -n) skans, förskansning; (*fig.*) in die - schlagen, äfventyra, riskera, våga.

Schanzen, *v. a.* skansa, göra ell. gräfva skansar.

Schanzer, der, skansgräfvare.

Schar, die, (*pl.* -en) skara, myckenhet, flock, hop, skock; plogbill, plogjern. **-enweise**, *av.* skocktals, hoptals, i mängd, flocktals, flockvis, troppvis. **-gang, der**, (*bergv.*) gång som förenar sig med en annan.

Scharbe, die, (*pl.* -n) hafstjäder (fågel).

Scharben, *v. a.* karfva, skära, skrapa, skafva.

Scharbock, der, skörbjugg. **-s-kraut, das**, skedört, korskål.

Scharen, *v. a.* församla, förena; sich -, förena sig, församla sig.

Scharf, *a.* skarp, hvass; genomträngande, bitter, spetsig, uddhvass, hård, sträng, noggrann; ein -es Messer, en skarp knif; -e Luft, skarp, genomträngande luft; -es Gehör, skarp hörsel; ein -er Verstand, ett skarpt förstånd; - machen, göra skarp, skärpa; - werden, skarpna; - laden, skarpladda; Jemanden - ansehen, se skarpt på någon; - arbeiten, arbeta skarpt; - zufahren, köra mycket fort; - denken, tänka djupt. **-blick, der**, skarp blick, skarpsynthet; klokhet. **-eckig**, *a.* spetsvinklig. **-hobel, der**, skrubbhyfvel. **-hörend**, *a.* som har fin hörsel. **-kantig**, *a.* spetshörnig, hvasskantig. **-kraut, das**, ormögon, skräp, paddfot; äfv.: surkål. **-richter, der**, skarprättare. **-riechend**, *a.* starkt luktande. **-schneidig**, *a.* hvass. **-schütze, der**, skarpskytt. **-sichtig**, *a.* skarpsynt, grannsynt. **-sichtigkeit, die**, skarpsynthet, grannsynthet. **-sinn, der**, skarpsinnighet, klyftighet. **-sinnig**, *a.* skarpsinnig, klyftig. **-zähnig**, *a.* skarptänd.

Schärfe, die, egg, hvasshet, skärpa; (*fig.*) bitterhet, allvarsamhet, stränghet, skarphet, hårdhet; - des Gesichts, skarpsynthet; - des Verstandes, skarpsinnighet; die - des Messers, knifsegg.

Schärfen, *v. a.* hvässa, slipa, bryna, reta, skärpa; einen Mühlstein -, hugga upp en qvarnsten; Jemandem das Gewissen -, uppröra ens samvete; durch Uebung den Verstand -, uppöfva, skärpa förståndet.

Scharlach, der, skarlakan. **-beere, die**, kermesbär. **-farbe, die**, skarlakansfärg. **-färber, der**, skarlakansfärgare. **-fieber, das**, skarlakansfeber. **-korn, das**, kermeskorn. **-kraut, das**, salvia. **-roth**, *a.* skarlakansröd. **-wurm, der**, kochenill. [skarlakansröd.

Scharlachen, *a.* af skarlakan,

Scharmützel, das, (*pl.* -) skärmytsel, strid.

Scharmützeln, Scharmutziren, *v. n.* skärmytsla.

Scharmützler, Scharmutzirer, der, (*pl.* -) skärmytslare, blänkrare, tiraljör. [jern, hänge.

Scharnier, das, (*pl.* -e) gång-

Schärpe, die, (*pl.* -n) skärp.

Scharpie, die, linneskaf, sårvelo.

Scharre, die, (*pl.* -n) skrapa, skafjern.

Scharr-eisen, das, litet drefjern. **-fuß, der**, krafs ell. skrapning med foten. **-käfer, der**, torndyfvel. **-maus, die**, mullvad.

Scharren, *v. a. & n.* kratta, hacka, sprätta, skrapa, krafsa; hopa, samla; mit den Füßen -, skrapa med fötterna.

Scharren, der, (*pl.* -) slagtarebod, slagtarhus.

Scharte, die, (*pl.* -n) skåra, skår (i en egg), bräck, öppning, skada, knäck; die - auswetzen, (*fig.*) godtgöra felet, ersätta skadan.

Scharteke, die, usel, gammal bok, lunta.

Schartig, *a.* skårig, full med skåror, taggig, uddig. [trull.

Scharwache, die, nattvakt, pa-

Schatten, der, (*pl.* -) skugga, vålnad; zu viel - auftragen, (*mål.*) skugga för mycket; Jemanden in den - stellen, (*fig.*) skugga någon, kasta skugga på någon. **-bild, das**, skuggbild. **-fürst, der**, Pluto, furste för skuggorna; äfv.: struntfurste. **-gang, der**, skuggrik gång, allée, berså. **-hut, der**, solhatt. **-könig, der**, skuggkonung. **-los**, *a.* skugglös. **-reich, das**, de dödas rike. **-reich**, *a.* skuggrik. **-riß, der**, skuggporträtt. **-seite, die**, skuggsida; revers. **-spiel, das**, skuggspel. [rik.

Schattig, *a.* beskuggad, skugg-

Schattiren, *v. a.* schattera, lägga skugga på, skugga, nyansera.

Schattirung, die, schattering, skuggning, nyans.

Schatulle, die, (*pl.* -n) skatull.

Schatz, der, (*pl.* **Schätze**) skatt, penningar, rikedom, något dyrbart; käraste, käresta; Schätze sammeln, samla skatter; Schätze graben, gräfva efter skatter. **-amt, das**, räntkammare. **-bar**, *a.* skattbar, accisbar, skattskyldig. **-einnehmer, der**, uppbördsman. **-frei**, *a.* skattfri. **-gräber, der**, skattgräfvare. **-haus, das**, **-kammer, die**, skattkammare, räntkammare, statskontor. **-kammerschein, der**, assignation på räntkammaren. **-meister, der**, skattmästare, räntmästare. **-meisteramt, das**, skattmästarembete. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig.

Schätzbar, *a.* skattbar, dyrbar, aktningsvärd, värderik. **-keit, die**, dyrbarhet, förträfflighet.

Schätzchen, das, liten skatt; käresta, älskarinna; mein -! min skatt!

Schatzen, *v. a.* belägga med afgift, pålägga skatt, beskatta, skattlägga. - *v. n.* skatta, erlägga skatt.

Schätzen, *v. a.* värdera, taxera, skatta, sätta värde på, högakta; anse, hålla för; sich glücklich -, skatta sig lycklig; ich schätze es mir zur Ehre, jag skattar det för en ära; gering -, vanvörda; wie reich schätzest du ihn? huru rik anser du honom?

Schätzer, der, (*pl.* -) taxeringsman, värderingsman.

Schatzung, die, (*pl.* -en) beskattning, pålaga; skatt, skattläggning, brandskattning, brandskatt.

Schätzung, die, (*pl.* -en) värdering, taxering.

Schau, die, beskådande, besigtning, beseende, påseende; åskådning; zur – ausstellen, utsätta till åskådande. **-amt, das,** hallrätt. **-brot, das,** skådebröd. **-bühne, die,** skådeplats, scen, teater. **-geld, das,** skådepenning. **-gericht, das,** skåderätt. **-gerüst, das,** skådeställning; ställning för åskådare; äfv.: schavott. **-meister, der,** edsvuren och förfaren mästare som besigtar arbetet af andra mästare i skrået. **-münze, die,** skådemynt, medalj. **-pfennig, der,** skådepenning. **-platz, der,** skådeplats, scen. **-spiel, das,** skådespel; spektakel; ins – gehen, gå på spektaklet. **-spieler, der,** skådespelare, aktör, komediant. **-spielerin, die,** skådespelerska, aktris. **-spielhaus, das,** teater, teaterbyggnad. **-spielkunst, die,** skådespelkonst. **-stück, das,** skådemynt, medalj.

Schaub, der, halmbundt, halmkärfva till taktäckning. **-dach, das,** halmtak. **-haus, das,** hus med halmtak, lada. **-hut, der,** halmhatt.

Schauder, der, (*pl.* -) skälfning, rysning, fasa, förskräckelse; es überfällt mich ein –, der påkommer mig en rysning, jag ryser. **-erregend,** *a.* som förorsakar rysning ell. förskräckelse. **-haft,** *a.* faslig, ryslig, rysvärd, gruflig. **-haftigkeit, die,** faslighet, ryslighet. **-voll,** *a.* gruflig, i hög grad ryslig.

Schaudern (schauern), *v. n.* skälfva, rysa (af fasa); hisna; mich schaudert, jag ryser; vor Kälte –, rysa af köld.

Schauen, *v. v.* skåda, åskåda, se, bese, betrakta.

Schauer, der, (*pl.* -) skjul, lider; skur, regnskur; skälfning, rysning, fasa; åskådare.

Schauerig, *a.* som förorsakar ell. injagar rysning, fasa, förskräckelse, faslig, gruflig; under skjul; hier ist es recht –, här är godt skjul.

Schauerlich, *a.* ryslig, rysvärd, faslig, gruflig.

Schauern, *v. n.* rysa, skälfva; äfv.: regna, hagla.

Schaufel, die, (*pl.* -n) skofvel, skyffel, spade; skofvel på qvarnhjul, ångbåthjul etc. **-förmig,** *a.* skofvelformig. **-hirsch, der,** dofhjort. **-rad, das,** skofvelhjul, bladhjul, vattenhjul. **-stiel, der,** skyffelskaft.

Schaufelicht, *a.* skofvelformig.

Schaufelig, *a.* försedd med skoflar. [skotta.

Schaufeln, *v. a.* skofla, skyffla,

Schauke, die, (*skeppsb.*) flottbro vid kalfatring etc.

Schaukel, die, (*pl.* -n) gunga. **-bret, das,** gungbräde, svänggunga. **-pferd, das,** gunghäst (för barn). **-stuhl, der,** gungstol.

Schaukeln, *v. a. & n.* gunga, slänga, svänga, skaka, röra af och an; das Schiff schaukelt, skeppet slingrar.

Schaukler, der, choriamb (versfot af en lång, två korta och en lång stafvelse).

Schaum, der, (*pl.* **Schäume**) skum, fradga, lödder. **-kelle, die,** skumsked. **-löffel, der,** skumslef.

Schäumen, *v. a.* skumma, skumma af. – *v. n.* skumma, skumma sig, fradgas, bornera; vor Wuth –, skumma af raseri. [skumming.

Schäumen, das, skummande,

Schaumicht, *a.* liknande skum.

Schaumig (schäumend), *a.* skummig, fradgig, skummande, fradgande. [fiskarebåt.

Schebecke, die, (*pl.* -n) ett slags

Schecke, die, (*pl.* -n) schäck, skäckig häst.

Schecken, *v. a.* göra brokig.

Scheckig, *a.* schäckig, brokig.

Schedel, se **Schädel.**

Scheel, se **Schel.** [**Scheren.**

Scheere, Scheeren, se **Schere,**

Scheffel, der, (*pl.* -) skäppa, halfspann. **-weise,** *av.* skäppvis, skäpptals.

Scheffeln, *v. n.* mäta med skäppa; (*fig.*) kasta af sig (om säd); das Getreide scheffelt gut, kornet kastar godt af sig, gifver mycket.

Scheibe, die, (*pl.* -) skifva, mål, måltafla (vid skjutning); ruta, fönsterruta; (Scheibchen) litet hjul, trissa; (*bot.*) bräm, limbus. **-nartig,** *a.* liknande en skifva, cirkelrund. **-nglas, das,** fönsterglas. **-rund,** *a.* rund som en skifva. **-nschießen, das,** målskjutning på tafla.

Scheiben, *v. a.* skifva, skära i skifvor, förse med skifvor.

Scheibig, *a.* skiflik, rund.

Scheide, die, (*pl.* -n) balja, slida, skida, foder, fodral; (*bot.*) hölster; den Degen in die – stecken, sticka värjan i slidan. **-brief, der,** skiljebref. **-furche, die,** skiljefåra. **-kolben, der,** skedkolf. **-kunst, die,** kemi. **-mauer, die,** skiljemur. **-münze, die,** skiljemynt, småmynt. **-wand, die,** skiljevägg, mellanvägg, afplankning, plank, mellangärde. **-wasser, das,** skedvatten. **-weg, der,** skiljeväg. **-zeichen, das,** skiljemärke.

Scheiden, *v. irr. a.* skilja, åtskilja, afskilja, dela, afdela, söndra, afstänga, upplösa, analysera; von Tisch und Bett –, åtskilja till säng och säte; wir sind geschiedene Leute, vi hafva ej något vidare att dela med hvarandra. – *v. n.* skiljas, skiljas åt; von einem Orte –, skiljas från en ort; von hinnen –, skiljas hädan, skiljas ifrån verlden, dö; **sich** –, *v. r.* skilja sig, skära sig; die Milch scheidet sich, mjölken skär sig.

Scheiden, das, skiljande, åtskiljande; skiljsmessa, död.

Scheider, der, (*bergv.*) skedare, skiljoman.

Scheidung, die, (*pl.* -en) åtskiljande, skiljsmessa, afskiljande, frånskiljande, söndring, skiljemur, afplankning; skedning, upplösning; äktenskapsskillnad; – von Tisch und Bett, äktenskapsskillnad till säng och säte.

Schein, der, (*pl.* -e) sken, ljus; utseende; sannolikhet; emottagningsbetyg, attest, qvitto; es hat den –, als ob, det ser ut som; unter dem – der Wahrheit, under sken af sanning; Etwas nur zum – thun, göra något blott för syn skull; dem – nach, till utseende, efter utseendet; nach dem – urtheilen, döma efter utseendet; der – trügt, utseende bedrager, skenet bedrager. **-bar,** *a.* synlig, synbar, skenbar, sannolik. **-barkeit, die,** skenbarhet, utseende, sannolikhet. **-begriff, der,** falskt begrepp. **-behelf, der,** skenfager ursäkt. **-beweis, der,** skenfagert bevis. **-bild, das,** skenbild, fantom. **-christ, der,** skenkristen, namnkristen, skrymtare. **-glaube, der,** skentro. **-gold, das,** falskt guld. **-grund, der,** skengrund. **-heilig,** *a.* skenhelig. **-heilige, der,** skenhelgon. **-heiligkeit, die,** skenhelighet, skrymteri. **-kauf, der,** skenköp, låtsadt, föregifvet köp. **-leben, das,** skenlif. **-reue, die,** falsk, tillgjord ånger. **-spröde,** *a.* som affekterar mycken sedighet och ärbarhet i tal och uppförande. **-tod, der,** skendöd. **-todt,** *a.* skendöd. **-tugend, die,** skendygd, låtsad dygd. **-vertrag, der,** skenfördrag, låtsadt kontrakt. **-wurm, der,** lysmask. **-zorn, der,** låtsad ell. förställd vrede.

Scheinen, *v. irr. n.* lysa, blänka, skina, glänsa, tyckas, förekomma, se ut, synas; die Sonne scheint heute nicht, solen skiner (ell. lyser) icke i dag; wie es scheint, som det synes; wie mir scheint, som mig tyckes; es könnte so –, det kan så tyckas; so scheint es mir auch, så tyckes mig också; es scheint mir, als ob, det synes mig att; er scheint zufrieden zu sein, han synes vara tillfreds.

Scheinend, *a.* skinande, fallande i ögonen, skenbarlig.

Scheit, das, (*pl.* -e) vedträd, kafle, julkuse. **-hauer, der,** vedhuggare. **-holz, das,** klufven kastved. **-maaß, das,** famnmått.

Scheitel, der, (*pl.* -) hjessa, bena (hårets). **-haar, das,** hjesshår. **-knochen, der,** hjessben. **-linie, die,** lodrät linie. **-punct, der,** zenit, vertikalpunkt. **-recht,** *a.* vertikal, lodrät mot horisonten.

Scheiteln, *v. n.* bena (håret).

Scheiterhaufen, der, bål.

Scheitern, *v. n.* gå sönder, krossas; lida skeppsbrott, stranda,

stöta eller fastna på grund; (*fig.*) förolyckas.

Schel, *a.* skelögd, vindögd; afundsjuk, missunsam; – zu Etwas sehen, se sned på något; Jemanden mit -en Augen ansehen, se på någon med afundsjuka ögon. **-sucht, die,** afund, missunsamhet. **-süchtig,** *a.* afundsjuk, missunsam.

Schelfen, Schelfern, sich, *v. r.* skala, fnasa sig; flagna, fjälla sig; gå sönder i skifvor, falla i skärfvor eller flisor.

Schelferung, die, splittring, skärfvande.

Schelle, die, (*pl.* **-n**) skälla, bjellra, liten klocka; örfil; Schellen, *pl.* handklåfvar; (i kort) ruter; Fußschellen, fjettrar. **-ngeläut, das,** ljud af bjellror eller klockor. **-ngeschirr, das,** bjellersele. **-nkappe, die,** narrkåpa, narrmössa. **-nkönig, der,** ruterkung. **-nschlitten, der,** bjellersläde.

Schellen, *v. a.* skälla, klinga, ringa (med handklocka).

Schell-fisch, der, kolja. **-hengst, der,** beskälare. **-kraut, das,** svalört. **-lack, der,** gummilack. **-wurz, der,** svalört.

Schelm, der, (*pl.* **-e**) skälm, skurk, skalk; den – im Nacken haben, hafva räfven bakom örat; der arme –, den stackars karlen. **-auge, das,** skälmskt, skalkaktigt öga. **-gras, das,** blåstarr. **-stück, das,** skälmstycke, skalkstycke, bedrägeri.

Schelmerei, die, (*pl.* **-en**) skälmstycke, bedrägeri, skalkstycke, upptåg.

Schelmin, die, (*pl.* **-nen**) skälma.

Schelmisch, *a.* skälmaktig, skälmsk, skalkaktig.

Schelte, *pl.* bannor; ich habe – bekommen, jag har fått bannor.

Schelten, *v. irr. a. & n.* skälla, smäda, skymfa, utösa ovett; banna, kalla.

Schelt-name, der, öknamn. **-wort, das,** skällsord, ovett.

Schema, das, (*pl.* **-ta**) modell, plan.

Schemel se **Schämel.**

Schemen, der, (*pl.* –) bild, skugga, hamn.

Schemern, *v. n.* vara dunkel, kasta skugga, skymma.

Schenk, der, (*pl.* **-en**) skänk, munskänk; krögare. **-bier, das,** dricka som säljes i minut. **-faß, das,** skänkfat; uppslaget kärl, hvarur man tappar och säljer. **-geber, der,** en som skänker något, gifvare. **-gerechtigkeit, die,** krogrättighet. **-kanne, die,** skänkkanna. **-maaß, das,** utminuteringsmått. **-stube, die,** skänkrum. **-teller, der,** skänktallrik. **-tisch, der,** skänkskåp, skänkbord, skänk, krögardisk. **-wirth, der,** krogvärd, krögare. **-wirthschaft, die,** krögeri, skänkskåp, skänk.

Schenke, die, (*pl.* **-n**) krog, skänkskåp; in die – gehen, gå på krogen.

Schenkel, die, (*pl.* –) lår, ben, skank. **-bein, das,** lårben, lårpipa. **-bruch, der,** lårbrott. **-knochen, der,** lårben, lårpipa. **-schiene, die,** lårharnesk.

Schenken, *v. a. & n.* slå uti (att dricka), hålla krog ell. värdshus, minutera ut; gifva di, amma (ett barn); skänka, gifva till skänks; tillgifva, förlåta; Jemandem Etwas –, skänka en något, gifva en något till skänks; Jemandem die Strafe –, förskona någon ifrån straff.

Schenkenamt, das, skänksyssla, källarmästarsyssla.

Schenker, der, (*pl.* –) en som skänker något, gifvare.

Schenkung, die, (*pl.* **-en**) föräring, gåfva, skänk, donation; eftergift. **-sbrief, der,** gåfvebref.

Scherbe, die, Scherben, Scherbel, der, skärfva eller bit (af ett sönderslaget lerkärl etc.), skrälle. **-lkuchen, der,** glödkaka, askkaka. **-ngericht, das,** ostracism.

Scher-becken, das, rakfat, barberarbäcken. **-beutel, der,** påse, hvari barberare bära rakdon; rakfoder. **-messer, das,** rakknif. **-wenzel, der,** person, sak, som låter bruka sig ell. brukas till allt; ett slags kortspel. **-wolle, die,** skärull, klippt ull. **-zeit, die,** klippningstid.

Schere, die, (*pl.* **-n**) sax; (Klippe) skär, skärgård; klippor; klo (på kräfta och hummer etc.).

Scheren, *v. irr. a. & n.* klippa, raka, öfverskära (hår, kläde, sammet); ränna, uppränna, varpa; plåga, bry, oroa, preja; skämta, narras med, göra narr af; Schafe –, klippa får; die Haare –, klippa hår; sich den Bart – lassen, låta klippa af sig skägget; Alle über Einen Kamm –, skära alla öfver en kam; was schert es dich? hvad angår det dig? sich fort –, packa sig bort, gå sin väg.

Scheren-assel, die, tvåstjert. **-bewohner, der,** skärkarl, skärgårdskarl. **-boot, das,** skärgårdsbåt, skärbåt, kanonslup. **-flotte, die,** skärgårdsflotilje. **-futteral, das,** saxfodral. **-schleifer, der,** skärslipare. **-schnabel, der,** sjökråka (fågel).

Scherer, der, (*pl.* –) klippare; barberare.

Schererei, die, prejeri, gräl, bryderi, besvär, oroande.

Scherflein, das, skärf, halföre.

Scherge, der, (*pl.* **-n**) polisbetjent, konstapel, stadstjenare.

Scherz, der, (*pl.* **-e**) skämt, narri, lek; ohne –, utan skämt; aus –, på narri, på skämt; seinen – mit Jemandem treiben, skämta med någon, hafva upptåg med någon; er hielt es für –, han tog det för narri; keinen – verstehen, ej förstå sig på skämt; ej låta narras med sig. **-haft,** *a.* skämtsam, lekfull, lustig. **-haftigkeit, die,** skämtsamhet, skämtaktighet, lustighet. **-macher, der,** skämtare. **-name, der,** öknamn. **-weise,** *av.* skämtvis, på skämt. **-wort, das,** skämtord.

Scherzen, *v. n.* skämta, leka, narras; mit ihm ist nicht zu –, han låter icke skämta, icke narras med sig; ich scherze blos, jag narras bara; Sie belieben zu –, ni behagar skämta.

Scheu, *a.* skygg, rädd, lättskrämd; folkskygg. **-klappe, die, -leder, das,** skygglapp (på hästar). **-sal, das,** afsky, styggelse, faslighet, grufighet; afskum.

Scheu, die, skygghet, sky, rädsla, fruktan; försyn, blygsel, vördnad.

Scheuche, die, (*pl.* **-n**) fågelskrämma, hampspöke.

Scheuchen, *v. a.* skrämma bort, förskräcka, förfära.

Scheuen, *v. a. & n.* sky, undfly, frukta; sich –, frukta, rädas, blygas för; hysa afsky för.

Scheuer, die, lada, lider, kornlada, spanmålslada.

Scheuern, *v. a.* skrubba, skura, rengöra.

Scheuern, das, skurning.

Scheuer-faß, das, diskbunke. **-frau, die,** skurerska. **-kraut, das,** skurgräs. **-lappen, der,** skurtrasa, skurlapp. **-sand, der,** skursand. **-wisch, der,** skurviska, skurtrasa.

Scheune, die, (*pl.* **-n**) lada, lider, kornlada.

Scheuntenne, die, (*pl.* **-n**) tröskloge, loge.

Scheußlich, *a.* stygg, ohygglig, vederstygglig, hisklig, faslig, afskyvärd, vanskaplig.

Scheußlichkeit, die, stygghet, faslighet, vederstyggIighet, hisklighet, ohygglighet, afskyvärdhet.

Schicht, die, (*pl.* **-en**) hvarf, lag; visst förelagdt eller betingadt arbete; (*bergv.*) schickt; – machen, upphöra att arbeta; eine – Ziegelsteine, en omgång tegel. **-meister, der,** uppsyningsman öfver grufarbetare. **-semmel, die,** ett slags liten hvetsemla. **-weise,** *av.* hvarftals, hvarfvis, radtals.

Schichten, *v. a.* lägga i hvarf, ställa hvarftals eller i lag, uppstapla, lägga i hög eller högar; stufva (skepp). – *v. n.* fälla tänder (om barn).

Schick, der, skick, skicklighet.

Schicken, *v. a. & n.* skicka, sända; inrätta, ställa i ordning; Etwas an Jemanden –, skicka något till någon; nach Jemandem –, skicka efter någon; **sich** –, *v. r.* skicka sig, passa eller skicka sig för, anstå; sich in Jemanden –, skicka sig, lämpa sig efter någon, finna sig i någon; sich in die Zeit –, lämpa sig,

beqväma sig efter tiden; das schickt sich nicht, det skickar sig ej, det passar sig icke; das schickt sich gut zusammen, det passar väl tillsammans, det skickar sig väl tillsammans; es kann sich noch wunderlich –, det kan ännu underligen skicka ell. tilldraga sig; jemf. Geschickt.

Schicklich, *a.* skicklig till, passande, anständig, lämplig, tjenlig, duglig; tillbörlig, behörig.

Schicklichkeit, die, skicklighet, tjenlighet, duglighet, behörighet, anständighet, lämplighet.

Schicksal, das, (*pl.* –e) öde, missöde, olycka; das – hat gewollt, daß, ödet har velat, att; seine –e erzählen, berätta sina öden. **–sgöttin, die**, ödesgudinna, parce.

Schickung, die, (*pl.* –en) sändning, öfversändning, afsändning, skickande, affärdande; öde, skickelse; – Gottes, Guds skickelse, Guds försyn.

Schieb-bar, *a.* som kan skjutas ell. flyttas fram. **–blinde, die**, skufblinda; segel. **–bock, der**, ställning att skjuta något fram med, skottkärra. **–bret, das**, skufbräde. **–lampe, die**, lampa som kan skjutas högre och lägre upp efter behag. **–leuchter, der**, ljusstake hvaruti ljuset kan skjutas upp och ned. **–fenster, das**, skottfönster, skottlucka. **–lade, die**, skuflåda.

Schieben, *v. irr. a.* skjuta, flytta fram; den Riegel vor die Thür –, skjuta rigeln för dörren; das Brod in den Ofen –, skjuta in brödet i ugnen; Kegel –, slå keglor; die Schuld auf Jemanden –, skjuta skulden på någon; Etwas auf die lange Bank –, draga ut på tiden med något, skjuta något på långbänken.

Schieber, der, skjutrigel, skuflucka, igenstängning; skufbräde.

Schieds-mann, –richter, der, skiljoman, godman. **–spruch, der**, skiljemans dom.

Schief, *a.* skef, sned, vind; oskicklig, tafatt, oriktig, bakvänd; – gehen, gå på sned; – werden (sich werfen), blifva vind. **–äugig**, *a.* skefögd. **–beinig**, *a.* snedbent, skefbent. **–halsig**, *a.* snedhalsad. **–mäulig**, *a.* snedmunt, skefmunt. **–rund**, *a.* skefrund, oval. **–winkelig**, *a.* snedvinklig.

Schiefe, die, skefhet, snedhet.

Schiefer, der, skiffer. **–art, die**, skifferart. **–artig**, *a.* skifferartad. **–blau**, *a.* skifferblå. **–bruch, der**, **–grube, die**, skifferbrott. **–dach, das**, skiffertak. **–decker, der**, skiffertaktäckare. **–farbig**, *a.* skifferfärgad. **–gebirge, das**, skifferberg. **–geschworene, der**, inspektör vid ett skifferbrott. **–grau**, *a.* skiffergrå. **–hauer, der**, arbetare vid ett skifferbrott. **–kohle, die**, skifferkol. **–platte, die**, skifferhäll. **–schicht, die**, skiffergång, skifferlager. **–schwarz, das**, skiffersvärta. **–stift, der**, skifferstift. **–tafel, die**, skiffertafla, griffeltafla, räknetafla af lerskiffer. **–thon, der**, skifferlera. [fer.

Schieferricht, *a.* som liknar skif-

Schieferig, *a.* skiffrig, fjällig, flisig, flagig.

Schiefern, sich, *v. r.* skiffra sig, fjälla sig, flisa sig, falla i skärfvor ell. flisor, splittra sig, flaga sig.

Schiefheit, die, skefhet, snedhet.

Schielen, *v. n.* skela, vara vindögd, vara skelögd, snegla, titta på sned; nach Etwas –, titta på sned efter, snegla på något.

Schielen, das, skelande, skelögdhet.

Schielend, *a.* sneglande, skelögd, vindögd, föränderlig, som skiftar (om färg), oriktig, skef.

Schieler, der, en skelögd ell. vindögd; ett ljusrödt franskt vin.

Schiemann, der, qvartermästare (på skepp). **–sgarn, das**, sjömansgarn.

Schien-bein, das, skenben, benpipa, lägg. **–faß, das**, (*alunb.*) fyllfat, kimfat, kolfat.

Schiene, die, (*pl.* –n) skena, jernskena, spjele, spjelk, ribba, brädskifva; Räder mit –n versehen, ringa hjul. **–nstrang, der**, jernvägsskena.

Schienen, *v. a.* beslå med skenor, spjela (ett benbrott); ringa (hjul).

Schier, *av.* nästan, så när, snart, fort; das möchte – zu spät sein, det torde nästan vara för sent; – dreißig Jahre bist du alt, du är så när trettio år gammal. – *a.* skär, klar, ren, hvit, len; schiere Butter, skirdt smör; schieres Fleisch, rent kött utan ben.

Schierling, der, odört.

Schieß-baumwolle, die, skjutbomull, skjutull. **–bedarf, der**, ammunition. **–geld, das**, skjutpenningar. **–gewehr, das**, skjutgevär. **–loch, das**, skjuthål, skjutglugg, styckeglugg ell. styckeport (på skepp). **–platz, der**, skjutplats. **–pulver, das**, krut. **–scharte, die**, skottglugg. **–scheibe, die**, mål, skotttafla. **–stand, der**, skjutstånd. **–tasche, die**, skjutväska.

Schießen, *v. irr. a.* & *n.* skjuta, lossa, afskjuta, kasta, slänga, kasta ell. svinga sig, rusa ell. springa upp; skjuta upp, växa, bli stor, regna kastvis, ljunga fram, falla, falla ned; todt –, skjuta ihjel; nach dem Ziele –, skjuta till måls; blind –, skjuta blindskott; fehl –, skjuta bom, skjuta miste; mit dem Gewehr –, skjuta med geväret; die Zügel – lassen, släppa efter tygeln; in Aehren –, gå i ax, skjuta ax.

Schießen, das, skjutning.

Schiff, das, (*pl.* –e) skepp, fartyg; skepp (mellersta delen af en kyrka); väfspole, knytspole; (*boktr.* Setzerschiff) skepp; nach den Seiten des –es zu, bordvarts; zu –e gehen, gå till skepps, gå om bord; mit dem ersten –, med första sjölägenhet; ein – miethen, befrakta ett skepp. **–bar**, *a.* segelbar. **–barkeit, die**, segelbarhet. **–bau, der**, skeppsbyggeri, skeppsbyggnad. **–baudocke, die**, skeppsdocka. **–bauer, der**, skeppsbyggare. **–bauholz, das**, skeppstimmer, skeppsvirke. **–baukunst, die**, skeppsbyggnadskonst, skeppsbyggeri. **–baumeister, der**, skeppsbyggmästare. **–bruch, der**, skeppsbrott, förlisning. **–brüchig**, *a.* förolyckad, strandad, skeppsbruten, som lidit skeppsbrott; – werden, lida skeppsbrott, förlisa. **–brücke, die**, skeppsbrygga, skeppsbro. **–fahrt, die**, sjöfart, segelfart, skeppsfart. **–gerippe, die**, skeppskrof. **–haken, der**, båtshake, änterhake. **–korb, der**, mastkorg. **–krug, der**, stor lerkruka. **–kunst, die**, styrmanskonst. **–lände, die**, landstigningsplats. **–last, die**, skeppsläst. **–leine, die**, släptåg. **–leute**, *pl.* skeppsfolk, sjömanskap. **–mühle, die**, skeppsqvarn. **–pech, das**, skeppsbeck. **–pfund, das**, skeppund. **–rose, die**, kompass. **–sand, der**, barlast. **–seil, das**, kabel, kabeltross, ankartåg. **–stopfer, der**, kalfatrare, som stoppar och lagar en skeppsläcka. **–theer, der**, skeppstjära. **–zoll, der**, sjötull. **–zug, der**, sjötåg.

Schiffen, *v. n.* segla, skeppa. – *v. a.* föra till sjös, föra öfver haf ell. vatten.

Schiffer, der, (*pl.* –) skeppare, sjöman, sjöfarande. **–nachricht, die**, skepparehistoria.

Schiffs-antheil, der, skeppspart, andel i ett skepp. **–arzt, der**, skäppsläkare. **–bauch, der**, innersta rummet i skeppet. **–befehlshaber, der**, skeppskapiten. **–bekleidung, die**, skeppsbeklädning, bordläggning. **–besatzung, die**, skeppsbesättning. **–befrachter, der**, skeppsbefraktare. **–boden, der**, skeppsbotten, köl, lastrum. **–boot, das**, skeppsbåt. **–bord, der**, skeppsbord. **–brod, das**, skeppsbröd. **–capitän, der**, skeppskapiten. **–clarirer, der**, skeppsklarerare. **–compaß, der**, sjökompass. **–eigenthümer, der**, skeppsägare. **–flagge, die**, skeppsflagga. **–flotte, die**, skeppsflotta. **–form, die**, skeppsform, skeppsmodell. **–fracht, die**, skeppsladdning, last; skeppsfrakt. **–frachtbrief, der**, konossement. **–freund, der**, medredare i ett fartyg, skeppsredare. **–fuge, die**, skeppsfogning, söt ell. springa, hvari dref stoppas. **–gelegenheit, die**, skeppslägenhet, sjölägenhet. **–geleite, das**, konvojskepp. **–halter, der**, sugare (en fisk). **–herr, der**, skeppsägare.

-hintertheil, das, akterskepp. -holm, der, skeppsvarf. -junge, der, skeppsgosse, skeppspojke. -kajüte, die, kajuta. -kiel, der, skeppsköl. -koch, der, skeppskock. -kost, die, skeppskost. -krahn, der, skeppskran. -küche, die, skeppskök, kabyse. -ladung, die, skeppsladdning, skeppslast. -last, die, skeppslast, skeppsläst. -laterne, die, skeppslanterna, skeppslykta. -leute, *pl.* skeppsfolk. -luke, die, skeppslucka. -mäkler, der, skeppsmäklare. -mannschaft, die, skeppsfolk, sjömanskap. -miethe, die, skeppsfrakt, skeppsbefraktning. -part, die, skeppspart, andel i ett skepp. -partner, der, medredare i ett skepp. -patron, der, skeppare, skeppsägare. -rath, der, sammankomst och öfverläggning af officerare på ett skepp. -raum, der, skeppsrum. -rheder, der, skeppsredare. -rippen, *pl.* vränger. -rüstung, die, utrustning af ett skepp, skeppsrustning. -schnabel, der, bogspröt, förstäf. -soldat, der, sjösoldat. -spiegel, der, akterspegel på ett skepp. -trümmer, *pl.* skeppsvrak. -verdeck, das, skeppsdäck. -vermiether, der, skeppsredare, befraktare. -volk, das, skeppsfolk, besättning. -vordertheil, das, framstam, förstäf. -wand, die, vant. -werft, das, skeppsvarf. -wrack, das, skeppsvrak. -zimmermann, der, skeppstimmerman. -zwieback, der, skeppsbröd, skeppsskorpa, knalle.

Schild, der, (*pl.* -e) sköld, vapensköld, sköldemärke; (*fig.*) sköld, försvar, beskydd, skärm; Etwas im -e führen, föra något i skölden, hafva något i sinnet; er führt nichts Gutes im -e, han har ej något godt i sinnet. -, das, (*pl.* -er) skylt; hjertsköld öfver nyckelhål. -amsel, die, ringtrast. -bürger, der, småstadsborgare. -dach, das, sköldtak. -decke, die, sköldtäcke. -fisch, der, skalfisk. -förmig, *a.* sköldformig. -halter, der, vapenhållare, sköldhållare. -käfer, der, hjelmbagge, skalbagge. -knappe, der, vapendragare. -kröte, die, sköldpadda. -kröten, *a.* af sköldpadd. -laus, die, sköldlus. -patt, das, skölpaddskal. -träger, der, vapendragare. -wache, die, skyltvakt, utpost; - stehen, stå på post.

Schilderei, die, (*pl.* -en) måleri, målning, skilderi, tafla.

Schilderer, der, målare, ritare, skildrare.

Schilderhaus, das, vaktkur, skyllerkur.

Schildern, *v. a.* skildra, afskildra, måla, afmåla. - *v. n.* stå på post.

Schilderung, die, (*pl.* -en) skildrande, skildring, afskildring, föreställning, beskrifning, afmålning.

Schilf, das, (*pl.* -e) rör, vassrör, säf. -dach, das, rörtak. -decke, die, rörtäcke. -gras, das, rörflen, stengräs. -klinge, die, stokatklinga. -meer, das, Röda hafvet, Arabiska viken. -rohr, das, rör, vassrör.

Schilfen, *v. a.* förse med rör ell. säf.

Schilficht, *a.* lik rör ell. säf.

Schilfig, *a.* beväxt med vass ell. säf.

Schiller-eidechse, die, kameleont. -holz, das, trollslända. -moos, das, mossa som skiftar färg. -spath, der, labradorsten. -stein, der, opal; äfv.: labradorsten. -taffet, der, ett slags skiftande taft. -vogel, der, dagfjäril, papilio iris.

Schillern, *v. n.* spela i olika färger, ändra färg.

Schilling, der, (*pl.* -e) skilling; stryk, risbastu.

Schimmel, der, mögel, möglighet; skimmel (ljusgrå häst).

Schimmelicht, *a.* lik mögel, möglig.

Schimmelig, *a.* möglig; - werden, möglas.

Schimmeln, *v. n.* mögla, möglas.

Schimmer, der, skimmer, sken, ljus, glans, skymt; ein - von Hoffnung, en skymt af hopp. -käfer, der, lysmask.

Schimmern, *v. n.* skimra, glindra, lysa, blänka, skina, glänsa, glimma.

Schimpf, der, skymf, förolämpning, nesa, skam, vanära, skamfläck; Jemandem einen - anthun, tillfoga någon en skymf. -name, der, öknamn. -wort, das, skymford, skällsord, glåpord, ovett.

Schimpfen, *v. a.* skymfa, smäda, förolämpa, oqväda, vara ovettig på.

Schimpfen, das, skymfning, smädelse, ovett, förolämpning.

Schimpflich, *a.* skymflig, skymfande, förolämpande, ovettlig, neslig, skamlig; eine -e Handlung, en neslig handling, en neslighet.

Schimpflichkeit, die, skymflighet, neslighet.

Schind-aas, das, as, luder. -anger, der, luderplats. -mähre, die, dålig häst, skinkmärr, kamp.

Schindel, die, spån, takspån, brädlapp, spjela; mit -n gedeckt, spåntäckt. -dach, das, spåntak. -decker, der, spåntäckare. -macher, der, spånhuggare.

Schindeln, *v. a.* förse med takspån, spånlägga, spånslå.

Schinden, *v. irr. a.* flå, draga, skrubba, rifva, skafva huden, skafva skinnet af; skinna, preja, utsuga, plåga; sich -, *v. r.* skrubba ell. skrapa skinnet på sig; äfv.: plåga sig med svårt arbete.

Schinder, der, (*pl.* -) flåbuse, nattman; rackare, skinnare, prejare. -karren, der, rackarkärra. -knecht, der, en flåbuses dräng, rackaredräng. -mäßig, *av.* på bödelsvis, skinnaraktigt.

Schinderei, die, (*pl.* -en) flåbuses boställe; äfven dess syssla och arbete; luderplats; värdshus der gäster prejas; skinneri, prejeri; svårt arbete.

Schinken, der, (*pl.* -) skinka.

Schippe, die, skofvel, skyffel; stöt, knuff; Jemandem die - geben, bortjaga någon.

Schippen, *v. a.* skofla, skyffla.

Schirm, der, (*pl.* -e) skärm; beskärm, beskydd, skygd; regnskärm, paraply; (*bot.*) blomflock, umbella. -brief, der, skyddsbref. -dach, das, skärmtak, vädertak, skjul. -herr, der, skyddsherre, beskyddare, patron. -leder, das, läderskärm på vagnar. -vogt, der, skyddsherre.

Schirmen, *v. a.* beskärma; beskydda, försvara.

Schirr, das, redskap, utensilier. -holz, das, byggnadsvirke. -kammer, die, förrådskammare der hvarjehanda redskap (seldon etc.) förvares. -meister, der, vagnmästare, hållkarl.

Schisma, das, (*plur.* -men) schism, tvist i trosläran, tvedrägt.

Schitterig, *a.* tunn (om väf).

Schlabberer, der, sladderhane, pratmakare.

Schlabberig, *a.* tunn som välling.

Schlabbermilch, die, filmjölk (utan grädda).

Schlabbern, *v. a. & n.* läppja, slafsa, sörpla i sig som en hund; spilla på sig; äfv: sladdra, slabbra, prata i vädret.

Schlacht, die, (*pl.* -en) slagtning, fältslag, träffning, batalj; eine - liefern, leverera en slagtning.

Schlacht-bank, die, slagtarhus, slagtbänk, köttbod. -bar, *a.* slagtgill, som duger att slagtas. -beil, das, slagtaryxa. -enmaler, der, bataljmålare. -feld, das, slagtfält, slagfält, valplats. -fertig, *a.* slagfärdig. -geld, das, slagtarelön. -gemälde, das, bataljmålning. -gesang, der, krigssång. -getümmel, das, slagtummel, krigstummel, stridstummel. -haus, das, -hof, der, slagteri, slagtarhus. -laterne, die, lanterna på ett krigsskepp under en nattbatalj. -messer, das, slagtarknif. -monat, der, slagtmånad. -ochs, der, slagtoxe. -opfer, das, slagtoffer. -ordnung, die, slagtordning, slagordning. -roß, das, stridshäst. -schwert, das, stridssvärd, slagtsvärd. -steuer, die, afgift för slagtkreatur. -stück, das, stycke af ett slagtadt kreatur, gifvet som skänk; äfven: ba-

taljstycke (målning). **-vieh, das,** slagtboskap, slagtkreatur. **-zettel, der,** skriftligt bevis på att man betalt afgiften för rättigheten att slagta kreatur. **-zeug, das,** slagtaresredskap.

Schlachten, *v. a.* slagta.

Schlachten, das, slagtande, slagtning.

Schlachter, der, varfågel, blåfot.

Schlächter, der, (*pl.* -) slagtare.

Schlack, der, bottensats i salpeterlut. **-wurst, die,** korf gjord af ändtarmen, hjernkorf.

Schlacke, die, (*pl.* -n) slagg, hammarslagg. [slagg.

Schlacken, *v. n.* slagga, gifva

Schlacken-artig, *a.* slaggartad, slagglik. **-bett, das,** slaggvarp. **-erz, das,** glaserts (ett slags blygrå silfvermalm). **-gang, der,** (*hytt.*) slagghål, gång ell. rör, hvari slaggen rinner ur masugnen. **-grube, die,** slagggrop. **-gut, das,** slagg. **-halde, die,** slagghög. **-haufen, der,** slaggvarp, slagghög. **-klein, das,** spettslagg (den fina slaggen, som faller ell. brytes af den gröfre). **-ofen, der,** ugn, som nyttjas till slaggsmältning. **-stein, der,** stenartad massa, som skiljer sig från malmen. **-wäscherei, die,** (*bergv.*) sofring, sofrebruk. **-zange, die,** slaggtång. **-zinn, das,** tennslagg.

Schlackerig, *a.* mycket slaskig, våt (om väderlek).

Schlackicht, *a.* slaggig, slagglik.

Schlackig, *a.* slaggig, slaggfull, smutsig, orenlig, slaskig.

Schladden, *v. a.* (*sjöt.*) sladda, omvira med gammalt tågvirke.

Schlaf, der, sömn; (*anat.*) tinning; kurzer -, lur; fester -, dvala; in den - singen, sjunga i sömn; in den - wiegen, vagga i sömn; vom -e betäubt, dvalsöfd; vom -e erwachen, vakna upp ur sömnen; vom -e erwecken, väcka ur sömnen; im -e sprechen, tala i sömnen. **-ader, die,** tinningpulsåder. **-apfel, der,** sömntorn (larfbo för en art gallstekel, cynips). **-bank, die,** sängbänk, fällbänk. **-bringend,** *a.* sömngifvande, döfvande. **-fieber, das,** sömnsjuka, letargi. **-geld, das,** betalning för nattqvarter. **-gemach, das,** sofkammare, sängrum, sofrum, sofgemak. **-gesell, der,** sängkamrat. **-haube, die,** natthufva. **-kammer, die,** sängkammare. **-kamerad, der,** sängkamrat. **-los,** *a.* sömnlös; -e Nächte, sömnlösa nätter. **-losigkeit, die,** sömnlöshet. **-mittel, das,** sömngifvande medel. **-mütze, die,** nattmössa; (*fig.*) sömnaktig menniska. **-mützig,** *a.* sömnaktig och trög. **-ratze, die,** murmeldjur; (*fig.*) sjusofvare. **-redner, der,** sömntalare. **-rock, der,** nattrock. **-saal, der,** sofsal. **-stelle, die,** sofställe, nattläger, nattqvarter. **-stube, die,** sofrum, sängrum. **-sucht, die,** sömnsjuka. **-süchtig,** *a.* sömnsjuk. **-trunk, der,** sömndryck. **-trunken,** *a.* förtyngd af sömn, mycket sömnig, tung. **-wamms, der,** natttröja. **-wandeln, das,** sömnvandring. **-wandler, der,** sömngångare, nattvandlare. **-wandlerin, die,** sömngångerska, nattvandlerska. **-zeug, das,** nattkläder. **-zimmer, das,** sängkammare, sofrum.

Schläfchen, das, kort stunds sömn, lur; ein - machen, taga sig en liten sömn, en lur; (Mittagsschläfchen, middagslur).

Schläfe, die, (*pl.* -n) tinning.

Schlafen, *v. irr. n.* sofva, somna, slumra; - gehen, gå att sofva, gå till sängs; sich - legen, lägga sig att sofva; sich satt -, sofva sig fullsöfd; zu Mittag -, sofva middag.

Schläfer, der, (*pl.* -) sofvare.

Schläferig se **Schläfrig.**

Schläfern, *v. imp.* vara sömnig, slumra, hålla på att somna, blifva sömnig; es schläfert mich, mich schläfert, jag börjar bli sömnig.

Schlaff, *a.* slapp, slak, lös, vek; efterlåten, förslappad, matt, kraftlös; - werden, förslappa, slakna.

Schlaffheit, die, slapphet, slaknande, slakhet, matthet; eftergifvande, efterlåtenhet.

Schläfrig, *a.* sömnig, sömnaktig, slumrig, slummeraktig, lurig, dåsig; trög.

Schläfrigkeit, die, sömnaktighet, sömnighet; slummeraktighet, lurighet, dåsighet; tröghet.

Schlag, der, (*pl.* **Schläge**) slag, stöt, hugg; slag (hjertats, pulsens); slag (åskans); slag, fågelsång; dufslag, slagbur; dörr (för en vagn); fall-lucka; prägel, stämpel; slag, hvarf; slag, sort; hygge, åkerstycke, gärde; (*sjöt.*) slag, väg, streck för ett fartyg som loverar, sjösqvalp; vom -e gerührt werden, blifva rörd af slag; es ist - Zwölf, klockan är på slaget tolf; auf den -, mit dem -e, på slaget; Leute verschiedenen -es, åtskilliga slags menniskor; Schläge, *plur.* stryk; da wird es Schläge geben, der lär vankas stryk. **-ader, die,** slagåder, pulsåder. **-aderbruch, der,** pulsåderbråk. **-balken, der,** slagbalk; svängel på vindbryggor. **-balsam, der,** slagbalsam. **-bar,** *a.* som duger att fällas ell. huggas. **-baum, der,** slagbom, fällbom vid en tull. **-betten,** *pl.* (*skeppsb.*) slädar. **-brücke, die,** vindbro. **-bug, die,** (*sjöt.*) sträckbog. **-eisen, das,** slagjern. **-feder, die,** slagfjäder (i ett ur). **-fertig,** *a.* slagfärdig. **-fluss, der,** slag, slagfluss, blodslag, apoplexi. **-gewicht, das,** lodet som sätter slagverket i gång i ett ur, slaglod. **-gold, das,** slagguld, knallguld. **-holz, das,** fällved; slagträ, slaghult. **-käfig, der,** slagbur. **-kraut, das,** (*bot.*) vild cypress. **-leine, die,** slaglina. **-leiste, die,** slaglist. **-licht, das,** skarp dager, infallande på annars skuggade delar i en målning. **-loth, das,** slaglod. **-netz, das,** slagnät. **-regen, der,** slagregn, hällregn, sqvalregn. **-röhre, die,** slagrör. **-ruthe, die,** slagruta. **-schatten, der,** slagskugga i målning; den omedelbara skuggan af ett afbildadt föremål. **-schatz, der,** myntningsafgift, slagskatt. **-scheibe, die,** slagskifva, blad på ett affall i ur. **-schreiber, der,** skrifvare vid en tull. **-seite, die,** slagsida på ett skepp. **-spindel, die,** (*svarfv.*) patron ell. trädspindel, med hål, hvari tappen inslås af det stycket, som skall svarfvas. **-ständer, der,** slagstinnare, ekståndare ell. bjelke invändigt i ett fartyg. **-uhr, die,** slagur. **-wald, der,** fällskog. **-wasser, das,** slagvatten. **-welle, die,** störtsjö. **-werk, das,** slagverk (i ett ur).

Schlägel, der, (*pl.* -) klubba, slägga, dammare, klappträ, stor hammare; raket till bollspel; trumpinna; lår, lårstycke.

Schlägeln, *v. n.* (*jagtt.T.*) halta.

Schlagen, *v. a.* slå, bulta, klappa, gifva stryk; Jemanden -, slå någon; nach Jemandem -, slå åt, slå efter någon; entzwei -, slå itu, slå sönder; todt -, slå ihjel; Jemanden hinter die Ohren -, slå någon på örat; den Feind -, slå fienden; Jemanden zu Boden -, slå någon till marken, till golfvet; in die Flucht -, slå på flykten; einen Nagel in die Wand -, slå en spik i väggen; den Ball -, slå bollen; die Trommel -, slå på trumma; den Tact -, slå takt; Münzen -, slå mynt, prägla mynt; Feuer -, slå eld; Holz -, fälla skog, fälla träd; einen Stein (im Bretspiel) -, slå en bricka; einen Triller -, slå en drill, utföra en drill; zum Ritter -, slå till riddare; Jemandem die Ader -, öppna ådern på någon, åderlåta; in Ketten -, slå i bojor; in Kisten, in Fässer -, inlägga i, packa i kistor, i tunnor; Etwas in Papier -, slå in något i papper; die Zinsen zum Capital -, lägga räntorna till kapitalet; in die Schanze -, riskera, äfventyra; in den Wind -, slå i vädret (ej akta, ej bry sig om); sich -, *v. r.* slåss; strida, kämpa, duellera; sich mit Jemandem -, slåss med någon, duellera med någon; sich an die Brust -, slå sig för bröstet; sich zu Jemandem -, slå sig på någons sida, till någons parti; sich rechts, sich links -, vända sig åt höger, åt venster, gå till höger, till venster; sich ins Mittel -, lägga sig emellan, förmedla; sich Etwas aus dem Sinne, aus dem Kopfe, aus den Gedanken -, slå något ur hågen, vända sina tankar, sitt sinne ifrån något. - *v. n.* slå, stöta emot, slå bakut, slå ned; slå, klappa (om hjertat,

pulsen, om ur etc.); slå, sjunga (om foglar); mit dem Kopfe auf einen Stein –, slå hufvudet emot en sten; die Flammen schlugen zum Fenster hinaus, flammorna lågade ut genom fönstren; der Blitz schlug in den Baum, åskan slog ned i trädet; die Uhr schlägt, uret, klockan slår; es hat drei geschlagen, hon är tre slagen, hon har slagit tre; aus der Art –, vanslägta; der Brand ist dazu geschlagen (zu der Wunde), kallbranden har slagit till.

Schlagen, das, slående.

Schläger, der, värja; huggvapen; person som slår, slagskämpe.

Schlägerei, die, slagsmål.

Schlamm, der, slam, dy, äfja, gyttja, mudder. **-boden, der,** dybotten. **-graben, der,** slamsump. **-herd, der,** vaskhärd. **-mühle, die,** mudderpråm. **-peitzker, der,** dynake, (cobilis fossilis). **-schicht, die,** dyhvarf. **-schlich, der,** bokad och vaskad malm. **-torf, der,** dytorf. **-werk, das,** vaskverk.

Schlämmen, *v. a.* slamma, rensa ifrån gyttja, muddra; vaska (malm): jemf. Schlemmen.

Schlämmen, das, slamning, muddring; vaskande, vaskning (af malm).

Schlämmer, der, (*pl.* –) vaskare, malmvaskare; jemf. Schlemmer.

Schlammig, *a.* muddrig, dyfull, dyig, äfjefull.

Schlammigkeit, die, dyighet.

Schlampampen, *v. n.* fråssa, ruckla, lefva i sus och dus.

Schlampe, die, (*pl.* **-n**) snuskigt qvinnfolk.

Schlampen, *v. n.* sluska, söla, plaska i orent vatten; smutsa; smutsas genom släpning.

Schlampicht, *a.* snuskig, sluskad.

Schlange, die, (*pl.* **-n**) orm; äfv.: spiralrör i kylfat; (*fig.*) listig, bedräglig menniska; eine junge –, ormunge; eine – in seinem Busen nähren, (*fig.*) nära en orm i sin barm.

Schlängelicht, *a.* slingrande, som slingrar sig, som går i bugter.

Schlängeln, sich, *v. r.* orma sig, slingra sig, gå i bugter, bugta sig, göra bugter, linda sig omkring.

Schlangen-artig, *a.* ormlik. **-balg, der,** ormskinn. **-beschwörer, der,** ormtjusare. **-biß, der,** ormbett. **-brut, die,** ormars afföda, ormyngel. **-ei, das,** ormägg. **-eidechse, die,** ormödla. **-gehecke, das,** ormungar. **-gezisch, das,** ormhväsning. **-gift, das,** ormetter, ormgift. **-gras, das,** ormbunke. **-haut, die,** ormskinn. **-knoblauch, der,** rockenboll. **-kopf, der,** ormhufvud. **-mann, der,** (*astron.*) ormkarlen (en konstellation). **-nest, das,** ormbo. **-ruthe, die,** ormstaf, Mercurii staf. **-segen, der,** ormtjusning. **-spritze, die,** slangspruta. **-stecher, der,** trollslända. **-stein, der,** ormsten, serpentin. **-stich, der,** ormstyng. **-weg, der,** krokväg. **-weise,** *av.* krokigt, i bugter. **-windung, die,** ormslingring; slingerbult. **-wundkraut, das,** ärenpris. **-wurzel, die,** (*bot.*) ormrot, ormnäfva, ormört. **-zug, der,** (*byggnk.*) klöfverblad. **-zunge, die,** ormtunga. **-zünglein, das,** (*bot.*) ormtunga, ophioglossum; ett slags ormbunke.

Schlank, *a.* smärt, smal, fin, spenslig, tunn, rankig; ein –es Mädchen, en lång och smal flicka.

Schlankheit, die, smärthet, spenslighet.

Schlapp, *a.* slapp, slak, sladdrig; matt, kraftlös. **-hut, der,** slokhatt. [skada.

Schlappe, die, (*pl.* **-n**) förlust,

Schlappen, *v. a. & n.* hänga, vara slak, vara slapp; läppja, slafsa; klippa med toffilor ell. nedvikna skor.

Schlaraffe, der, (*pl.* **-n**) lätting, dagdrifvare. **-ngesicht, das,** kontrabandsansigte. **-nland, das,** lättingars land, schlaraffenland. **-nleben, das,** lättja, dagdrifveri.

Schlarfe, die, (*pl.* **-n**) hasa, nerkippad sko ell. toffel.

Schlarfen, *v. n.* gå i hasor och släpa fötterna efter sig.

Schlau, *a. & av.* slug, listig, fintlig, klyftig; ein –er Fuchs, en slug räf; ein –er Ausweg, en fintlig utväg. **-kopf, -meier, der,** slugt hufvud, lufver, klippare.

Schlauch, der, (*pl.* **Schläuche**) lädersäck, läderrör, läderflaska, läderslang, vindsäck; (*bot.*) ett slags vattenblåsa; bihang på vissa växter. **-artig,** *a.* (*bot.*) lik en vattenblåsa. **-schwamm, der,** ett svampslägte. **-spritze, die,** slangspruta.

Schlauderer, der, köpman som säljer varor til underpris.

Schlaudern, *v. n.* vara försumlig, vårdslös, ovårdig; bortsluddra, sälja varor till underpris.

Schlauheit, die, slughet, fintlighet, list, knep, svek, puts.

Schlecht, *a.* dålig, slät, ful, oduglig, usel, lumpen, föraktlig, ond, elak, låg, nedrig, gemen; –es Wetter, fult väder; eine –e Handlung, en ful gerning; recht und –, rätt och slätt; – von Jemandem denken, tänka illa om någon; am –esten, sämst. **-hin,** *av.* utan förbehåll, enkelt, okonstladt; endast och allenast. **-weg,** *av.* helt kort, utan krus.

Schlechterdings, *av.* alldeles, utan krus, absolut.

Schlechtheit, die, dålighet.

Schlechtigkeit, die, (*pl.* **-en**) fulhet, dålighet, nedrighet, feghet.

Schlecken, *v. a. & n.* slicka, slecka, uppsluka, slicka upp, snaska.

Schlecker, der, (*pl.* –) slickare, snaskare, snasker, läckermun, kräsmage.

Schleckerei, die, slickning, läckerhet, kräslighet.

Schlehe, die, (*pl.* **-r**) stärkbär, slånbär, slån. **-nbaum, -ndorn, der,** stärkbärsbuske, slånbuske, slån.

Schlei, die, släp (maskin, hvarmed skepp uppvindas).

Schleichen, *v. irr. n.* kryssa, gå sakta ell. långsamt, slinka, smyga sig; krypa, förnedra sig; sich davon –, smyga sig bort; ein –des Fieber, en tärande feber, lönnfeber; –des Gift, hemligt och långsamt tärande gift, smyggift.

Schleicher, der, (*pl.* –) slinker, smyger, lismare, krypare, skenhelgon.

Schleicherei, die, smygning, smygeri, förställning, skenhelighet; smygvägar.

Schleich-gut, das, smuggelgods, kontraband. **-handel, der,** smyghandel, smugleri, lurendräjeri; – treiben, lurendräja. **-händler, der,** smuglare, lurendräjare. **-händlerschiff, das,** smuglarefartyg. **-treppe, die,** lönntrappa. **-waare, die,** kontraband, smuggelgods. **-weg, der,** smygväg, lönnväg. [dare (fisk).

Schleie, die, (*pl.* **-n**) sutare, lin-

Schleier, der, (*pl.* –) slöja, dok, flor; den – lüften, taga slöjan af ansigtet; (*fig.*) den – nehmen, taga dok, taga slöjan, blifva nunna. **-eule, die,** haruggla, (strix flammea). **-leinwand, die, -tuch, das,** skirduk, linon. **-meise, die,** talgoxe. **-natter, die,** ett slags huggorm (coluber vitatus). [ga.

Schleiern, *v. a.* beslöja; förbor-

Schleif-abgang, der, slipgår, slipstensgrus. **-bahn, die,** isbana, kana. **-bank, die,** slipbänk. **-baum, der,** (*väfv.*) bom, hvaröfver varpen går. **-haken, der,** slipvef. **-kanne, die,** stånka. **-knoten, der,** ränknut, löpknut. **-mühle, die,** sliphus, slipqvarn, slipverk. **-nadel, die,** hårnål, snörnål. **-rad, das,** slipskifva, sliphjul. **-sand, der,** slipsand. **-schale, die,** slipskål, metallskål, hvari optiska glas slipas. **-scheibe, die,** slipskifva för ädelstenar, metaller etc. **-spähne,** *pl.* slipstensgrus, slipgår. **-stein, der,** brynsten, slipsten. **-stock, der,** slipstensbock. **-trog, der,** slipstensho. **-weg, der,** smal väg på åkern hvarpå kan köras under bergningen; smygväg, lönnväg, krokgång. **-zeug, das,** sliptyg, slipredskap.

Schleife, die, (*pl.* **-r**) slinga, bandros, löpknut, sleif, snara, rännsnara; kälke, släde; rackarkärra.

Schleifen, *v. a.* släpa, draga, draga efter sig; nedrifva, förstöra,

sköfla, jemna med jorden (en stad, en fästning); die Worte –, dra på orden; Noten –, släpa noter. – *v. n.* halka, slinta; slå kana.

Schleifen, *v. irr. a.* slipa, hvässa, bryna; glätta, polera (glas).

Schleifer, der, (*pl.* –) slipare, skärslipare, polerare, fejare; ett slags danssteg, släpande steg; släpning emellan tvenne toner.

Schleifsel, das, slipgår, slipstensgrus.

Schleifung, die, släpande; nedrifning, förstöring, slipning.

Schleihe se **Schleie**.

Schleim, der, (*pl.* –e) slem, slemighet, slemaktighet; (*tenngj.*) tennspån. **–aal, der**, blindmask, putål, pirål. **–anhäufung, die**, slemstockning. **–apfel, der**, frukt af ett ostindiskt trädslag. **–artig**, *a.* slemaktig, slemmig. **–drüse, die**, slemkörtel. **–fieber, das**, slemfeber. **–fisch, der**, pirål. **–fluß, der**, slemfluss, förslemning. **–harz, das**, ett slags gummi. **–haut, die**, slemhud, slemhinna. **–höhle, die**, slemkavitet. **–lösend**, *a.* slemlösande. **–säure, die**, slemsyra.

Schleimen, *v. a. & n.* slemma, borttaga ell. rensa från slem, förorsaka eller gifva ifrån sig slem.

Schleimig, *a.* slemmig, slemaktig. **–keit, die**, slemaktighet, slemmighet.

Schleiße, die, (*pl.* –n) spån, huggspån, hyfvelspån, spjäle, ribba; fanet på fjädrar; linneskaf.

Schleißen, *v. irr. a.* splinta, klyfva på längden; Federn –, sprita fjäder.

Schleißig, *a.* lätt att klyfva.

Schlemmen, *v. n.* frässa, ruckla, lefva i sus och dus.

Schlemmer, der, (*pl.* –) frässare, rycklare, rustare, slösare.

Schlemmerei, die, frässeri, fylleri, rucklande, ruckling.

Schlender, der, slinkande, trög gång; släpklädning för fruntimmer. **–gang, der**, slinkande, trög gång, gammal sed och vana.

Schlenderer, der, (*pl.* –) drumlare, gatstrykare.

Schlendern, *v. n.* drumla, slentra, slå dank, gå och sloka, drifva omkring; vandra.

Schlendrian, der, slentrian, gammal sed och vana.

Schlenkern, *v. a. & n.* kasta, slänga, svänga, slångra, slingra; mit den Armen –, slänga med armarna när man går; das Schiff schlenkert, skeppet slingrar; der Schlitten schlenkert, släden slängar.

Schleppe, die, (*pl.* –n) släp (på kläder etc.). **–nträger, der**, släpbärare.

Schleppen, *v. a. & n.* släpa, draga efter sig; raka (om skepp); das Kleid schleppt, klädningen släpar; der Anker schleppt, ankaret släpar; sich mit Etwas –, släpas, dragas med något; sich mit einer Krankheit –, dragas med en sjukdom; sich mit Neuigkeiten –, bringa ut nyheter.

Schleppend, *a. p.* släpande, dragande; (*fig.*) tråkig, trög; –e Schreibart, trögt skrifsätt, långdragen stil.

Schlepp-kette, die, släpkedja. **–kleid, das**, klädning med släp. **–mantel, der**, släpkappa. **–netz, das**, dragnot; äfv.: ett slags fisknät som släpar på botten. **–säbel, der**, ryttarsabel. **–sack, der**, slamsäck. **–seil, das**, bogsertåg, pertlina. **–strang, der**, (*bergv.*) lina ell. tåg till tyngders bortsläpande. **–tau, das**, släptåg; ins – nehmen, taga i släptåg; (*fig.*) taga med i följe.

Schleuder, die, (*pl.* –n) slunga. **–stein, der**, slungsten, sten, som kastas med slunga.

Schleuderer, der, (*pl.* –) slungare; en som säljer till underpris ell. sluddrar bort sina varor.

Schleudern, *v. a. & n.* slunga, kasta, slänga; bortsluddra, sälja till underpris.

Schleudern, das, slungning, kastning; försäljning till underpris.

Schleunig, *a.* snabb, hastig, snar, skyndsam, brådt; ein –er Tod, en bråddöd; –st, aufs –ste, snarast, snarligen.

Schleunigkeit, die, snabbhet, hast, snällhet, skyndsamhet.

Schleuse, die, (*pl.* –n) sluss, damm, dämning.

Schleusen-bau, der, slussbyggnad. **–deich, der**, slussgraf. **–fall, der**, sänkningen i en sluss. **–geld, das**, slusspenningar, slussafgift. **–kammer, die**, den delen af slussen, som är emellan begge portarna. **–meister, der**, slussinspektor. **–räumer, der**, slussrensare. **–schütze, der**, damlucka vid ett vattenverk. **–thor, das**, slussport. **–wand, die**, slussvägg. **–werk, das**, slussverk.

Schlich, der, (*pl.* –e) lönnväg, hemlig gång, smygväg; hinter die –e kommen, upptäcka hemliga gångar, smygvägar.

Schlicht, *a. & av.* jemn, slät, glatt; rätt och slätt; enkel, okonstlad; –es Haar, slätt hår, rakt hår; –er Menschenverstand, vanligt, sundt menniskoförstånd; – und recht, slätt och rätt. **–axt, die**, **–beil, das**, bred timmermansbila. **–eisen, das**, jern att göra något jemnt med. **–feile, die**, slätfil. **–hobel, der**, släthyfvel. **–mond, der**, (*garfv.*) sliktjern, hvass jernskifva med hål midtuti att slikta ell. renskafva hudar med. **–rahmen, der**, (*garfv.*) tång att hålla fast och utspänna lädret med, när det skall sliktas.

Schlichte, die, väfklister.

Schlichten, *v. a.* jemna, göra slät, släta, glätta; ställa i ordning; klistra; sluta, göra slut på, afgöra; einen Streit –, skilja en träta, bilägga en tvist.

Schlichter, der, biläggare, en som bilägger en tvist.

Schlick, der, fet och seg gyttja; slipgår; äfv.: en art bernsten. **–damm, der**, slammfång, slammgöl, slammsump, slammtråg, hvari bottensatsen fälles ur slammvatten. **–fall, der**, slammfällning. **–fänger, der**, slammfång. **–grund, der**, slammig, gyttjefull botten i haf, sjöar ell. strömmar. **–land, das**, land, som vatten lemnar efter sig. **–watte, die**, muddergrund.

Schlicken, *v. n.* spruta, skölja; äfv.: slicka.

Schlickern, *v. n.* löpna (om mjölk); äfv.: smyga igenom, sörpla.

Schlief, der, stålrand, degrand i illa jäst bröd; slamm af gyttja, ler ell. sand.

Schliefig (schlüffig), *a.* degig, stålbakad, ugnstött (om bröd).

Schließ-bolzen, der, slutningsbult, sprint. **–feder, die**, låsfjäder. **–geld, das**, grindpenningar. **–hahn, der**, låstapp. **–haken, der**, klinka, klinkhake, sluthake, dörrhake, bokspänne. **–kappe, die**, kolfbleck, rigelbleck för ett lås. **–kette, die**, fångkedja. **–klappe, die**, merla. **–muskel, der**, rynkmuskel. **–quadrätchen, das**, (*boktr.*) slutqvadrat.

Schließen, *v. a.* stänga, tillsluta, låsa igen; sluta, tillsluta (ögonen, lederna); sluta, åstadkomma (ett fördrag, en handel); sluta, bringa till slut, göra slut på, afsluta; sluta, draga slutsats ell. slutföljd, förmoda, finna; in Ketten –, läsa i bojor; Jemanden in seine Arme –, sluta någon i sina armar; einen Kreis –, sluta en krets, slå en ring; den Zug –, sluta tåget; einen Vergleich –, sluta en förlikning; Frieden –, sluta fred; auf Etwas –, sluta till något; sich –, sluta sig, draga sig ihop, draga sig tillsammans; in sich –, innefatta, innehålla, inbegripa, innesluta; geschlossen aufmarschiren, marchera upp i sluten led. – *v. n.* låsa (om nycklar); gå ihop, slutas, tillsluta sig, stängas, läkas, gro ihop, passa, gå ihop; der Deckel schließt gut, locket sluter väl till; die Thüre schließt nicht, dörren går icke igen; hier schließt der Brief, här slutar brefvet.

Schließer, der, (*pl.* –) portvaktare; fångvaktare, vaktmästare; husgerådsmästare; magasinsförvaltare.

Schließerin, die, (*pl.* –nen) hushållerska, skafferska, inköperska.

Schließlich, *av.* slutligen, ändtligen.

Schließung, die, slut, slutande, afslutande, tillslutning, afslutning; slutföljd.

Schliff, der, slipning, slipgår; (*fig.*) belefvenhet, höfviskhet.

Schlimm, *a.* & *av.* ond, elak, illa; – ablaufen, slå illa ut; – daran sein, vara illa ute; – aussehen, se illa ut; am -sten, värst.

Schlinge, die, (*pl.* -n) slinga, snara, rännsnara; häkta; (*fig.*) list, försåt; Jemandem -n legen, lägga snaror för någon; in die – gerathen, falla i snaran; den Kopf aus der – ziehen, draga sig ur snaran, ur faran, slingra sig ur; -n und Oehsen, häktor och hyssjor.

Schlingel, der, (*pl.* -) slyngel, skurk, tjufpojke. **-haft,** *a.* slyngelaktig, tjufpojkaktig.

Schlingelei, die, slyngelaktighet.

Schlingen, *v. irr. a.* sluka, svälja ned; slinga; in einander –, genomfläta, hopfläta; sich um Etwas –, linda, slingra sig omkring något.

Schlingen, das, slingrande, slingring; nedsväljande.

Schlingern, *v. n.* (*sjöt.*) slingra; das Schiff schlingert, skeppet slingrar.

Schlippe, die, (*pl.* -n) gränd, smal gång emellan två hus etc.

Schlippermilch, die, ölmjölk.

Schlitten, der, (*pl.* -) släde, kälke; im – fahren, åka på släde; unter den – kommen, (*fig.*) komma på efterkälken. **-bahn, die,** åkföre, slädföre. **-balken, der,** mede. **-baum, der,** fimmelstång, slädskackel. **-decke, die,** slädtäcke. **-fahren, das,** slädåkning. **-kissen, das,** släddyna. **-kufe, die,** kälke, mede, kälkmede, slädmede. **-partie, die,** slädparti. **-pferd, das,** slädhäst, slädtrafvare. **-wagen, der,** kälkvagn. **-zeug, das,** seltyg till en släde.

Schlittschuh, der, skridsko, skida; – laufen, – fahren, åka skridskor, gå skridskor. **-fahrer, der,** skridskoåkare. **-läufer, der,** skridskogångare, skidlöpare.

Schlitz, der, (*pl.* -e) spritt, snitt, skråma, skåra, spricka; sprund på en skjorta ell. kjortel. **-fenster, das,** lång, smal glugg i en mur. **-graben, der,** smalt dike. **-messer, das,** lansett.

Schlitzen, *v. a.* göra snitt ell. skåror i, rista, klyfva. – *v. n.* spricka, remna, brista; sönderrifvas, sönderslitas.

Schlitzig, *a.* skråmig.

Schlohweiß, *a.* hvit som snö.

Schloß, das, (*pl.* **Schlösser**) lås; bösslås; bokspänne; slott, palats; ein – vorlegen, sätta lås för; unter – und Riegel, under lås och nyckel; Schlösser in die Luft bauen, bygga slott i luften. **-aufseher, der,** kastellan, slottsfogde. **-beamte, der,** slottsbetjent. **-bein, das,** mellersta benet i ryggen. **-berg, der,** berg, hvarpå ett slott ligger, slottsbacke. **-blech, das,** yttre jernblecket ell. plåten på ett lås. **-capelle, die,** slottskapell. **-feder, die,** låsfjäder, fjäder i ett lås. **-garten, der,** slottsträdgård. **-gat, das,** slutgatt (på skepp). **-graben, der,** slottsgraf. **-hahn, der,** låstapp. **-haken, der,** låshake. **-hauptmann, der,** slotthöfding. **-hof, der,** borggård. **-holz, das,** (*sjöt.*) sluthult; (*fig.*) rädd och obeslutsam matros. **-kirche, die,** slottskyrka. **-macher, der,** bösslåsmakare. **-nagel, der,** låsspik. **-platz, der,** slottsplan. **-prediger, der,** slottspredikant. **-riegel, der,** låsrigel, låskolf, låsten. **-stein, der,** slutsten i ett hvalf. **-thor, das,** slottsport. **-thurm, der,** slottstorn. **-vogt, der,** slottsfogde. **-wache, die,** slottsvakt. **-weiß,** *a.* snöhvit. **-zirkel, der,** stor cirkel hvarmed tunnbindare utrita tunnbottnar.

Schloße, die, (*pl.* -n) hagelsten, stort hagelkorn. **-nwetter, das,** storm åtföljd af hagel; trindsnö.

Schloßen, *v. imp.* hagla.

Schlosser, der, (*pl.* -) låssmed, klensmed. **-arbeit, die,** låssmedsarbete, klensmedsarbete. **-gesell, der,** låssmedsgesäll. **-handwerk, das,** låssmedshandtverk. **-meister, der,** låssmedsmästare.

Schlott, das, (*pl.* -e) vattendike; skorsten. **-feger, der,** skorstensfejare.

Schlotter, der, tjock gyttja; (*saltsjud.*) tjock slamm som blifver öfver, sedan man utkokt det saltet, som fallit i härden ifrån den drypande solan. **-apfel, der,** kalvill, ett slags äpple. **-gang, der,** slankig gång. **-kasten, der,** slammkista. **-milch, die,** skummad och ystad mjölk.

Schlotterig, *a.* hängande, slak, slankig, slokig, sluskig; vårdslös.

Schlottern, *v. n.* slakna, slinka, slanka.

Schlucht, die, (*pl.* -en) hålväg, säukning; smal, djup dal emellan tvenne berg, trångt pass, klyft, klyfta, insjunket ell. af vatten utskuret ställe.

Schluchzen, *v. n.* snyfta, sucka djupt; hicka.

Schluchzen, das, snyftan, snyftning, djup suck; hicka, hickning.

Schluck, der, (*pl.* -e) drick, klunk. [liten klunk.

Schlückchen, das, (*pl.* -) sup,

Schlucken, der, hicka, hickning; den – haben, hicka.

Schlucken, *v. a.* & *n.* svälja, sluka.

Schlucker, der, slukare, sväljare; snugggäst; ein armer –, en fattig stackare.

Schluderig, Schludern se **Schlotterig, Schlottern.**

Schluff, der, (*pl.* -e) (*jagtt.*) trångt ställe hvarigenom ett djur vanligen passerar; (*krukm.*) dålig, torr lera.

Schlüffig, *a.* ugnstött, stalbakad (om bröd).

Schluft, die, (*pl.* -en) klyfta, trång dal emellan två berg.

Schlug, der, (*T.*) ett slags mindre bernsten.

Schlummer, der, (*pl.* -) slummer, lätt sömn, lur, dvala, blund. **-fieber, das,** feber med sömnsjuka. **-hügel, der,** (*fig.*) grafven. **-körner,** *pl.* valmofrö. **-punsch, der,** skämtord om ett slags punsch af rödt vin.

Schlummerig, *a.* slummeraktig, sömnig.

Schlummern, *v. n.* slumra, sofva, somna, lura, blunda.

Schlumpe, die, (*pl.* -n) slampa, snuskigt qvinnfolk.

Schlumpen, *v. n.* hänga ned; gå och draga fötterna efter sig.

Schlumpig, *a.* släpande, slampig, sluskig, taskig, vårdslös.

Schlund, der, (*pl.* **Schlünde**) strupmynning, strupe, svalg, gap, afgrund, bottenlöst djup; der unrechte – (die unrechte Kehle), vrångstrupen; – eines feuerspeienden Berges, krater; der schwarze –, en hvirfvelssnäckart. **-drüse, die,** (*anat.*) strupkörtel, glandula thyroidea. **-kopf, der,** struphufvudet. **-muskel, der,** svalgmuskel.

Schlup se **Schaluppe.**

Schlupf, der, (*pl.* **Schlüpfe**) smyghål; äfv.: knapp vändning. **-hafen, der,** liten bugt ell. vik vid hafskusten mellan klipporna. **-loch, das,** kryphål, smyghål. **-wespe, die,** sågstekel. **-winkel, der,** smyg, smygvrå, gömvrå, lönnvrå, skrymsla, skrymsel.

Schlüpfen, *v. n.* slinka in, oförmärkt insmyga sig, slippa, slinta; ins Haus –, smyga sig in i huset; es schlüpfte ihm ein Wort von der Zunge, det undföll honom ett ord.

Schlüpferig, *a.* hal, halkig, slipprig, smidig, farlig, kinkig, ohöfvisk, otuktig, okysk; es ist sehr – auf der Straße, det är mycket halt på gatan; eine -e Zunge, en hal tunga; -e Worte, okyska ord.

Schlüpferigkeit, die, slipprighet, halhet, halkighet, farlighet, kinkighet, ohöfviskhet, okyskhet.

Schlürfen, *v. a.* sörpla, smutta, supa upp, supa in, draga in med andedrägten. – *v. n.* skrapa med fötterna när man går.

Schlurre, die, (*pl.* -n) hasa, toffel, gammal nedkippad sko, som släpar.

Schluß, der, (*pl.* **Schlüsse**) slut; utgång; förnuftslut, slutsats; följd, slut, afslutande; stäugning; beslut, dom, utslag, argument; beim –, vid slutet; am -e des Briefes, i slutet af brefvet. **-art, die,** slutsätt, sätt att göra slutsatser. **-balken, der,** kroppås. **-bein, das,** höftben, ländkota, bäcken. **-erinnerung, die,** slutpåminnelse.

-fall, der, (*mus.*) slutfall, sluttakt, kadens. **-folge, die,** slutföljd, följd af slutsatser. **-folgerung, die,** slutsats. **-punct, der,** slutpunkt. **-rechnung, die,** sluträkning, balans. **-recht,** *a.* som slutar rigtigt ell. gör rigtiga slutsatser; logisk. **-rede, die,** epilog. **-reim, der,** slutrim. **-satz, der,** slutsats, slutmening. **-schein, der,** (*hand. T.*) slutsedel. **-silbe, die,** slutstafvelse. **-stein, der,** slutsten, knytsten som binder ett hvalf. **-stück, das,** slutstycke, slutpjes. **-urtheil, das,** slutdom, domslut, slutligt utslag. **-verzierung, die,** slutsirad. **-zettel, der,** (*hand. T.*) slutsedel.

Schlüssel, der, (*pl.* –) nyckel; klav; den – ins Schloß stecken, sätta nyckeln i låset; einen – verdrehen, vrida sönder en nyckel. **-bart, der,** nyckelax. **-bein, das,** klafben, nyckelben. **-beinader, die,** klafåder, klafbenåder. **-blatt, das,** nyckelax. **-blume, die,** oxlägga, gullvifva. **-büchse, die,** nyckelbössa. **-bund, das,** nyckelknippa. **-geld, das,** nyckelpenningar, vängåfva. **-gewalt, die,** (*teol.*) makt att lösa och binda. **-haken, der,** nyckelkrok, nyckelhake. **-herr, der,** kammarherre med nyckel. **-loch, das,** nyckelhål. **-ring, der,** nyckelring, ögla på en nyckel. **-rohr, das,** nyckelrör, nyckelpipa. **-schild, der,** nyckelbleck, skylt, jernplåt ell. bleck omkring nyckelhålet.

Schlüssig, *a.* resolverad, beslutsam, modig, tilltagsen, rask; – werden, resolvera, besluta; das machte mich – zur Reise, det gjorde att jag beslöt att resa.

Schmach, die, skymf, nesa, smälek, skam, oförrätt. **-rede, die,** smädligt, skymfligt tal. **-säule, die,** skampåle. **-voll,** *a.* smädefull, skymflig, förolämpande, försmädlig.

Schmachten, *v. n.* tråna, smäkta, längta efter; vor Hunger, vor Durst –, försmäkta, förgås af hunger, af törst.

Schmachtend, *a.* trånande, smäktande, försmäktande; Jemanden – ansehen, se med trånande ögon på någon.

Schmächtig, *a.* skranglig, smal, spenslig, smärt, gänglig, mager, lång och smal; svag.

Schmächtigkeit, die, smalhet, skranglighet, gänglighet, spenslighet, smärthet.

Schmacht-korn, das, slökorn. **-lappen, der,** (*vulg.*) gnidare, knusslare; veklig, trånande älskare. **-riemen, der,** smältrem.

Schmacke, die, (*pl.* **-n**) smack (holländskt fartyg).

Schmack-haft, *a.* välsmakande, smaklig. **-haftigkeit, die,** smaklighet, välsmaklighet. **-los,** *a.* smaklös, utan smak.

Schmäd, die, grönling (fisk).

Schmaddern, *v. a. & n.* kludda, klottra.

Schmäh-brief, der, smädebref. **-gedicht, das,** nidvisa. **-rede, die,** smädligt tal. **-schrift, die,** smädeskrift, paskill. **-sucht, die,** tadelsjuka. **-süchtig,** *a.* smädelysten. **-wort, das,** skällsord, smädeord, smädelse.

Schmähen, *v. a.* smäda, skymfa.

Schmählich, *a. & av.* neslig, försmädlig, smädefull, skamlig, skymflig; eines –en Todes sterben, dö en neslig död.

Schmähung, die, (*pl.* **-en**) smädelse, ovett, skällsord.

Schmal, *a.* smal, trång, knapp, snäf, smärt, spenslig, klen; liten, dålig, mager; ein –es Brett, ett smalt bräde; eine –e Gasse, en trång gata; ein –er Weg, en smal gång; schmäler werden, smalna. **-bier, das,** svagdricka. **-blätterig,** *a.* smalbladig. **-brüstig,** *a.* smal öfver bröstet, trångbröstad. **-hans, der,** utsvulten, eländig stackare, hamnbuse. **-thier, das,** hjortkalf, rådjurskalf.

Schmälen, *v. n.* träta, näpsa, banna, gräla.

Schmälern, *v. a.* förminska, minska, klippa af, skära af; förklena, skada, förfördela; försnilla.

Schmälerung, die, (*pl.* **-en**) förminskning; förfördelande, förklening; försnillning.

Schmalte, die, smalts, blå koboltfärg.

Schmalz, das, smält fett, köksfett, ister, smult. **-birne, die,** smultpäron.

Schmalzen, *v. a.* lägga fett ell. smör på.

Schmalzig, *a.* isterfull.

Schmant, der, skum, grädde; äfv.: nederslag af vitriol.

Schmaragd, se **Smaragd.**

Schmarotzen, *v. n.* snugga sig till, infinna sig objuden, lisma, smickra för maten; *subst.* **das** –, snuggande.

Schmarotzer, der, (*pl.* –) snuggare, matsnuggare, snuggegäst, snyltgäst, parasit. **-pflanze, die,** snyltväxt, planta som växar på en annan växt. **-thier, das,** snyltdjur, parasit.

Schmarotzerei, die, (*pl.* **-en**) snuggeri.

Schmarotzerisch, *a.* parasitisk, matsnuggande; (*bot.*) växande på andra trän. – *av.* på snuggarevis.

Schmarre, die, (*pl.* **-n**) skräm i ansigtet, rispa, ärr.

Schmarrig, *a.* skrämig, ärrig.

Schmasche, die, (*pl.* **-n**) *T.* mjukt beredt lamskinn.

Schmatz, der, (*pl.* **Schmätze**)

Schmätzchen, das, (*pl.* –) smällkyss.

Schmatzen, *v. a.* gifva smällkyssar. – *v. n.* smacka med munnen under ätandet, smaska.

Schmauch, der, tjock rök. **-feuer, das,** eld som ej ger låga, utan blott en tjock rök. **-stube, die,** rökrum.

Schmauchen, *v. a. & n.* gifva rök ifrån sig, röka; Tabak –, röka tobak.

Schmaucher, der, tobaksrökare.

Schmaus, der, (*pl.* **Schmäuse**) kalas, gästabud.

Schmausen, *v. n.* kalasa, rusta, ruckla.

Schmauser, der, (*pl.* –) rustare, rucklare, supbroder.

Schmauserei, die, (*pl.* **-en**) stor måltid, kalas; rustande, rucklande.

Schmecken, *v. a.* smaka på. – *v. n.* smaka, hafva smak; nach Etwas –, hafva smak af något, smaka något; das schmeckt ihm gut, det smakar honom bra; er läßt es sich –, han låter sig väl smaka; nach Mehrerem –, smaka efter mer.

Schmecker, der, som gerna smakar på allt; läckermun.

Schmeer, der, ister, flott. **-bauch, der,** isterbuk, underlif. **-beere, die,** rönnbär. **-blume, die,** kalflecka. **-haut, die,** fetthinna. **-kraut, das,** skärfrö. **-stein, der,** specksten. **-wurz, die,** fetört, käringkål.

Schmeerig, *a.* flottig.

Schmeichelei, die, (*pl.* **-en**) smicker, smek, smekning.

Schmeichelhaft, *a.* smickrande, smekaktig, smekande, angenäm, ljuflig.

Schmeicheln, *v. a.* smickra, smeka; das schmeichelt mir, det smickrar mig; sich mit Etwas –, smickra sig med något.

Schmeichel-name, der, smeknamn. **-rede, die,** smekfullt tal, smekande ord. **-wort, das,** smekord.

Schmeichler, der, (*pl.* –) smeker, smickrare, lismare.

Schmeichlerin, die, (*pl.* **-nen**) smickrerska.

Schmeichlerisch, *a.* smickrande, smekande, smekfull; äfv.: skrymtaktig, falsk.

Schmeidig, *a.* smidig; böjlig, läraktig, vig.

Schmeidigen, *v. a.* göra smidig; sich –, bli smidig.

Schmeidigkeit, die, smidighet; böjlighet, vighet.

Schmeißen, *v. a.* kasta, slå; Jemanden aus dem Hause –, jaga någon ur huset; ich habe es fortgeschmissen, jag har kastat bort det. – *v. n.* kasta; slå, sparka bakut (om hästar); träcka (om foglar); lägga ägg (om flugor); mit den Armen –, kasta med armarne; das Pferd schmeißt, hästen sparkar.

Schmelz, der, (*pl.* **-e**) smältglas, emalj, emaljering; (*fig.*) glans, lysande fägring, gripande mjukhet, lenhet (i röst, i sång). **-arbeit, die,** emaljering; emaljeradt arbete; smältarbete, smältningsarbete. **-arbeiter, der,** emaljör. **-bar,** *a.* smältbar, smältlig. **-barkeit, die,** smältbarhet, smältlighet. **-blau,** *a.* smaltsblå. **-butter, die,** smält smör. **-farbe, die,** emaljfärg.

-feuer, das, smälthetta. **-glas, das,** smältglas, emalj. **-herd, der,** smälthärd. **-hitze, die,** smälthetta. **-hütte, die,** gjuteri, gjuthus, smältugn, smälthytta. **-kunst, die,** smältningskonst. **-löffel, der,** stöpslef. **-maler, der,** emaljör. **-malerei, die,** emaljering. **-ofen, der,** smältugn. **-perlen, die,** *pl.* stråperlor. **-stahl, der,** gjutstål. **-tiegel, der,** smältdegel. **-werk, das,** emalj, emaljering, emaljeradt arbete; smältverk, smälthytta.

Schmelze, die, (*pl.* **-n**) gjuteri, gjuthus, smältugn, smälthytta.

Schmelzen, *v. reg. & irr. a. & n.* smälta, gjuta; emaljera; smälta, smältas.

Schmelzer, der, (*pl.* -) smältare, gjutare,

Schmelzung, die, (*pl.* **-en**) smältning, emaljering.

Schmergel, der, smergel; äfv.: tobaksolja.

Schmergeln, *v. a.* smergla, slipa ell. polera med smergel; besudla, smörja ned.

Schmerl, der, (*pl.* **-e**) lärkfalk.

Schmerle, die, (*pl.* **-n**) smärling, grönling.

Schmerz, der, (*pl.* **-en**) smärta, värk, plåga, sveda, sorg, bedröfvelse; Jemanden mit -en erwarten, med smärta, med oro vänta på någon; von -en geplagt, värkbruten. **-engeld, das,** böter för värk och sveda. **-haft,** *a.* smärtfull, smärtsam, plågsam; sorglig, bedröflig, jemmerfull, smärtande. **-lindernd,** *a.* smärtlindrande, värklindrande. **-los,** *a.* utan smärta, utan värk. **-stillend,** *a.* smärtstillande, värkstillande. **-voll,** *a.* smärtfull, smärtsam.

Schmerzen, *v. a. & n.* smärta, plåga, värka; bedröfva, oroa.

Schmerzlich, *a.* smärtsam, smärtande, smärtfull; sorglig, bedröflig, plågsam.

Schmetterling, der, (*pl.* **-e**) fjäril, sommarfågel. **-sblume, die,** ärtblomma. **-sfang, der,** insektfång. **-sflügel, der,** fjärilvinge (äfv.: ett slags kägelsnäcka).

Schmettern, *v. n.* smattra, skrälla, gifva ett genomträngande ljud, braka, smälla, dåna.

Schmettern, das, smatter, smattrande, brak, skräll.

Schmied, der, (*pl.* **-e**) smed.

Schmiedbar, *a.* smidbar, som kan smedas.

Schmiedbarkeit, die, smidbarhet.

Schmiede, die, (*pl.* **-n**) smedja. **-amboß, der,** smedstäd, smedjestäd. **-arbeit, die,** smedarbete, smide. **-balg, der,** smedjebelg, blåsebelg. **-esse, die,** smedjehärd, essja. **-hammer, der,** smidehammare, smedjehammare. **-handwerk, das,** smedshandtverk. **-knecht, der,** smedjedräng, grofsmedsgesäll. **-kohle, die,** smideskol, kol som grofsmeder nyttja. **-meister, der,** smedsmästare, mästersmed, förnämsta arbetaren vid en stångjernshammare. **-schlacke, die,** smedslagg. **-waare, die,** smide, smidverk. **-werkstatt, die,** smedsverkstad, smedja. **-zange, die,** smedståug. **-zeug, das,** smedsverktyg.

Schmieden, *v. a.* smida, hamra, hopsmida; (*fig.*) uppdikta, uppspinna; sein eigenes Unglück -, vara orsak till, bereda sin egen olycka; Ränke gegen Jemanden -, göra hemliga anläggningar mot någon; (*ordspr.*) man muß das Eisen -, so lange es warm ist, man måste smida medan jernet är varmt.

Schmiege, die, snedd, snedhet, krokighet; smyg, ett verktyg att mäta vinkel med.

Schmiegelgras, das, hålk.

Schmiegen, *v. a.* göra böjlig, foglig, böja, kröka; sich -, smyga sig in till, linda sig omkring; (*fig.*) gifva efter, buga sig, förödmjuka sig; sich um Etwas -, linda sig om något.

Schmiegsam, *a.* som lätt smygar sig intill, foglig, eftergifven.

Schmiele, die, (*pl.* **-n**) tåtel, säf, hårdnad, valk, sålhud in i händer ell. under fötter.

Schmier-baum, der, tall. **-brand, der,** ett slags sot ell. brand i hvete. **-buch, das,** kladd, kladdbok. **-büchse, die,** **-faß, das,** tjärbytta, smörjburk. **-cur, die,** smörjkur. **-fink, der,** flåttig, snuskig menniska. **-käse, der,** blötost. **-leder, das,** smorläder. **-ofen, der,** beckugn. **-pfanne, die,** (*skeppsb.*) skor under stapelslädarna. **-pfropf, der,** talgpropp att tillstoppa hål efter kulor på skepp. **-salbe, die,** salfva att smörja med. **-schaf, das,** skabbigt får. **-seife, die,** såpa. **-wolle, die,** ull af skabbiga och smorda får.

Schmiere, die, smet, fett, smörja.

Schmieren, *v. a.* smeta, smörja, insmörja, smörja på, sudda, kludda, plottra; ein Rad -, smörja ett hjul; Butter auf das Brot -, breda smör på brödet; Jemanden -, muta någon; den Wein -, förfalska vin.

Schmierer, der, (*pl.* -) suddare; kladder, kladdare, plottrare, skribler.

Schmiererei, die, (*pl.* **-en**) sudderi, klotter, plottrande, kladdverk, kladderi, kludd.

Schmierig, *a.* nedsmord, flåttig, smutsig, sölig; snuskig, muddig, stöpig, kladdig.

Schmink-bohne, die, tursk böna. **-büchse, die,** sminkburk. **-fleckchen, das,** sminklapp; musch. **-läppchen, das,** sminklapp. **-mittel, das,** sminkmedel. **-pflästerchen, das,** musch, skönhetsfläck. **-wasser, das,** sminkvatten. **-wurzel, die,** sminkrot, bockblad, stenfrö.

Schminke, die, (*pl.* **-n**) smink.

Schminken, *v. a.* sminka; sich -, sminka sig.

Schmiegeln, *v. n.* lukta ell. smaka härsken ell. unken.

Schmiß, der, (*pl.* **-e**) kast, släng; Schmisse bekommen, få prygel, få stryk.

Schmitz, der, (*pl.* **-e**) smisk, slag med flata handen ell. med ett spö.

Schmitze, die, (*pl.* **-n**) pisksnärt; salva; fläck.

Schmitzen, *v. a.* smiska, slå med flata handen, hugga; smutsa, svärta.

Schmollen, *v. n.* visa sig sur, trumpen, tvär.

Schmollen, das, trumpenhet.

Schmollis, das, brorskål, duskål; - trinken, dricka brorskål.

Schmollwinkel, der, plats hvar man sätter sig allena med sin trumpenhet.

Schmor-braten, der, grytstek. **-topf, der,** stekgryta.

Schmoren, *v. a.* steka i gryta, stufva, uppstufva.

Schmu, der, (*vulg.*) fördel, vinst på hemligt vis; er hat sich einige Groschen - gemacht, han har hemligt gjort sig en vinst af några öre.

Schmuck, der, prydnad, prydning, sirat, ornament; skrud; klenod, smycke, grannlåt. **-geld, das,** penningar att köpa nipper för. **-geräth, das,** grannlåt, nipper. **-kästchen, das,** smyckskrin, juvelskrin, nipperlåda. **-los,** *a.* osmyckad, oprydd, simpel. **-nadel, die,** brosche, bröstnål. **-sachen,** *pl.* prydnader. **-wort, das,** kompliment.

Schmuck, *a.* vacker, täck, smånätt, småtäck.

Schmückebold, der, modeherre, sprätt.

Schmücken, *v. a.* pryda, smycka, göra grann, utsira; eine Braut -, pryda en brud; sich mit fremden Federn -, (*fig.*) prunka med lånta fjädrar.

Schmudlich, *a.* smutsig, oren.

Schmuel, der, jude.

Schmuggelei, die, smugleri, lurendräjeri.

Schmuggeln, *v. n.* smugla, lurendräja.

Schmuggelwaare, die, (*pl.* **-n**) lurendräjerivara.

Schmuggler, der, (*pl.* -) smuglare, lurendräjare.

Schmunzeln, *v. n.* småle, smila.

Schmuz (Schmutz), **der,** smuts, snusk, orenlighet, träck; Jemanden mit - bewerfen, kasta smuts på någon, förolämpa någon. **-ärmel, der,** armhålk. **-bartel, der,** snuskig menniska. **-buch, das,** kladd. **-fleck, der,** smutsfläck. **-titel, der,** (*boktr.*) smutstitel.

Schmuzen, *v. n.* smutsa ifrån sig; taga åt sig smuts, bli smutsig.

Schmuzig, *a.* smutsig, snuskig, osnygg, oren, otäck, oanständig; - machen, smutsa. **-grau,** *a.* smutsgrå.

Schmuzigkeit, die, smutsighet, snuskighet.

Schnabel, der, (*pl.* Schnäbel) snabel, näbb, pip, spets; förstäf,

bogspröt (på ett fartyg); (*fig.*) mun; (*ordspr.*) jeder Vogel singt, wie ihm der – gewachsen ist, hvarje fågel sjunger efter sin näbb; er ist noch gelb um den –, han är ännu icke torr bakom öronen. **-ente, die,** snutand, näbband. **-fisch, der,** näbbgädda. **-flöte, die,** spetsflöjt, flöjtdus. **-förmig,** *a.* näbbformig. **-haut, die,** näbbhud. **-ring, der,** ring omkring näbben; ring omkring bakaxeln på långvagnen. **-schwanz, der,** spikklubbsnäcka. **-spitze, die,** näbbspets. **-thier, das,** näbbdjur. **-weide, die,** klifs; kyssar. **-zange, die,** tång i form af en näbb; en art hvalfisk, balaena boops. [äta.

Schnabeliren, *v. n.* (skämtvis)

Schnäbeln, *v. a.* förse med näbb ell. spets; sich –, *v. r.* slåss med näbben såsom tuppar; smekas, kyssas som dufvor.

Schnack, der, snack, prat, sqvaller, sladder.

Schnake, die, (*pl.* -n) mygg; skämt, narri, löjligt tal ell. upptåg, putslustighet. [rolig, löjlig.

Schnakisch, *a.* putslustig, tok-

Schnalle, die, (*pl.* -n) spänne, sölja. **-ndorn, der,** spänntorn, söljetorn. **-ngürtel, der,** spännbälte. [spänna fast.

Schnallen, *v. a.* spänna igen,

Schnalzen, *v. n.* smaska, smälla, smacka (med tungan); knäppa (med fingrarna). [med tungan.

Schnalzer, der, smack, smäll

Schnapp-feder, die, springfjäder. **-hahn, der,** snapphane, partigängare; fribytare; polisbetjent. **-sack, der,** snappsäck, matsäck.

Schnappen, *v. n.* snappa, nappa bort; hugga i, fasttaga; springa af (som skjutgevär etc.); (*fig.*) fika, eftersträfva; (*jagtt.*) smälla, (om orre då han börjar spela); nach der Angel –, nappa på kroken; nach Athem, nach Luft –, draga efter andan, efter luft, andas tungt, hafva svårt för att andas; die Thüre schnappte zu, dörren smällde i lås.

Schnäpper, der, (*pl.* –) armborst; snäppare, koppjern.

Schnappern, *v. n.* tala fort, pladdra.

Schnaps, der, bränvin; snapps, sup. **-bruder, der,** drinkare, fyllhund. **-flasche, die,** bränvinsflaska. **-glas, das,** bränvinsglas **-schenke, die,** bränvinskrog. [supa.

Schnapsen, *v. n.* taga sig en sup,

Schnarchen, *v. n.* snarra, skorra.

Schnarr-drossel, die, björktrast. **-werk, das,** skorrverk, snarrverk, brumpipor (i orgelverk).

Schnarre, die, (*pl.* -n) skallra, skramla; björktrast.

Schnarren, *v. n.* skallra, skramla, snarka, läspa, skorra; schnarrend reden, gnälla i sitt tal.

Schnarren, das, skallrande, skramlande, snarkande.

Schnatterer, der, sladderhane, pratmakare, skräfla.

Schnatter-gans, die, kackelgås, slammertaska. **-haft,** *a.* pratsam, mångtalig, sladderaktig.

Schnattern, *v. n.* snattra, sladdra, kackla, sqvattra.

Schnauben, *v. a. & n.* flåsa, pusta, fnysa, flämta, prusta, snyta; Rache –, fnysa af hämdlystnad, andas hämd; vor Zorn –, fräsa af vrede; sich die Nase –, snyta näsan.

Schnauben, das, pustande.

Schnaue, die, (*pl.* -n) ett tvåmastadt fartyg.

Schnaufen, *v. n.* pusta, stånka, flåsa, frusta.

Schnausegel, das, stormsegel.

Schnauzbart, der, mustascher.

Schnäuzchen, das, liten tryne, mule, nos.

Schnauze, die, snut, snyte, tryne, mule, nos, trut; – an einem Topf, einer Lampe, einer Kanne etc, pip.

Schnauzen, *v. n.* snäsa, hårdt tilltala, snubba.

Schnauzen, *v. a.* snyta, taga af, putsa (ljus, näsan). [ning.

Schnäuzen, das, snytande, snyt-

Schnecke, die, (*pl.* -n) snäcka, snigel (med ell. utan hus); snäcka (i örat).

Schnecken-art, die, snäckart. **-artig,** *a.* snäckartad. **-berg, der,** backe med snäckgånger. **-blut, das,** den färgade saften i purpursnäckan. **-bohrer, der,** snäckborr; borr med gängad spets. **-feder, die,** spiralfjäder. **-fett,** *a.* smäckfet, mycket fet. **-formig,** *a.* snäckformig. **-gang, der,** snäckegång, spiralgång. **-gehäuse, das,** snäckskal, snäckhus. **-gewölbe, das,** hvalf vridet i snäckform. **-grube, die,** damm ell. källare, hvari snäckor förvaras. **-hanf, der,** ett slags lång och stark hampa. **-haus, das,** snäckskal, snäckhus. **-horn, das,** snäckhorn. **-klee, der,** lucern. **-kohl, der,** ett slags blåkål. **-linie, die,** snäcklinie, spirallinie. **-loch, das,** lufthålet på ett snäckskal. **-muschel, die,** snäckskal. **-post, die,** långsam gång. **-rad, das,** snäckhjul (i ur). **-rundung, die,** snäckrundning. **-sand, der,** snäcksand. **-schale, die,** snäckskal. **-schleim, der,** snäckslem. **-stein, der,** snäcksten. **-treppe, die,** vindeltrappa, snäcktrappa. **-werk, das,** snäckverk. **-windung, die,** snäcklinie, snäckrundning.

Schnee, der, snö; mit – bedeckt, snöhöljd, snöbetäckt; in – und Regen, i ur och skur. **-ammer, die,** snölärka, snösparf. **-artig,** *a.* snöaktig, snölik. **-bahn, die,** snöbana. **-ball, der,** snöbåll, snöklump. **-ballen,** *v. n.* kasta snöbåll. **-ballstrauch, der,** olvonbuske, snöbållsbuske. **-bedeckt,** *a.* snöbetäckt, snöklädd. **-berg, der,** snöberg, snöbetäckt berg, fjäll, alp. **-blind,** *a.* snöblind. **-brei, der,** snösörja. **-bruch, der,** snöbrott; gren, afbruten genom snöns tyngd. **-brüchig,** *a.* sönderbruten af snöns tyngd. **-eule, die,** harfång, strix nyctea. **-fall, der,** snöfall. **-fink, der,** norrqvint. **-flechte, die,** snömossa. **-flocke, die,** snöflocka, snöflinga, snöflaga. **-galle, die,** (*bot.*) snöhviter. **-gans, die,** vildgås. **-gebirge, das,** fjällar ell. berg, som äro betäckta med snö. **-gestöber, das,** yrväder, yrsnö, snöyra. **-glöckchen, das,** (*bot.*) snöklocka, snöhvita, snödroppe. **-grenze, die,** snögräns. **-haufen, der,** snöhög, snödrifva. **-huhn, das,** snöripa, fjällripa, tetrao lagopus. **-käfer, der,** snöbagge. **-könig, der,** kungsfågel. **-kuppe, die,** snötoppen på ett fjäll. **-lawine, die,** lavin, snöras. **-lilie, die,** snölilja. **-luft, die,** snöluft. **-mann, der,** snögubbe. **-milch, die,** snömos. **-monat, der,** snömånad, Januari. **-pflug, der,** snöplog. **-regen, der,** glopp, glåpp, snöblandadt regn, snöglopp. **-rinde, die,** snöskare. **-rose, die,** alpros. **-schlamm, der,** stöp, snösörja. **-schuh, der,** snöskida. **-sperling, der,** snösparf. **-staub, der,** snödoft, fin snö, yrsnö. **-steinbrech, der,** fjällört. **-sturz, der,** snöras, lavin. **-viole, die,** snöhvita (ört). **-vogel, der,** snösparf, snöripa; äfv.: sidensvans. **-wasser, das,** snövatten. **-wehe, die,** snödrifva. **-weiß,** *a.* snöhvit. **-wetter, das,** snöväder. **-wiesel, die,** snömus, mustela nivalis. **-wolke, die,** snömoln. **-zucker, der,** snösocker.

Schneeig, *a.* snöig, snölik, snöaktig; snöhvit; snöbetäckt.

Schneide, die, (*pl.* -n) egg, bett; gräns; (*jagtt.*) fågeldona; rågata genom en skog. **-bank, die,** skärbänk, skärbord. **-brett, das,** skärbräde. **-eisen, das,** skärjern. **-lade, die,** skärkista, hackelsekista. **-maschine, die,** skärmaskin, skärverk. **-messer, das,** skärknif, bandknif; hackelseknif. **-mühle, die,** sågqvarn. **-müller, der,** sågqvarnsägare, sågqvarnsmästare. **-punct, der,** skärningspunkt, mötespunkt. **-stein, der,** tälgsten. **-werk, das,** skärverk. **-zahn, der,** skärtand, framtand. **-zeit, die,** skördetid. **-zeug, das,** skärtyg. **-zirkel, der,** skärcirkel.

Schneideln, *v. a.* qvista, topphugga, klippa (träd).

Schneiden, *v. irr. a.* skära, tälja, klippa, inrista, gravera; Korn –, skära säd; sich in den Finger –, skära sig i fingret; die Feder –, formera pennan; Steine –, hugga stenar; ein Thier –, utskära, snöpa ett djur; Gesichter –, göra grimaser; Bretter –, såga bräder; Bäume –, klippa träd; in Holz –, skära i trä; entzwei –, skära itu, skära sönder; Geld –, skinna; die Bienen –, skatta bin; (*biljard*) einen Ball –, tuchera en båll på sidan att han löper snedt

före; den Wein –, beskära en vinstock; er ist ihm wie aus den Augen geschnitten, han är mycket lik honom; immer aus dem Vollen –, taga till allt i öfverflöd. – *v. n.* skära, bita; das Messer schneidet nicht, knifven biter icke; das schneidet mir ins Herz, det skär mig i hjertat; es schneidet mir im Leibe, jag har kolik, knipningar i magen.

Schneiden, das, skärning, klippning; – im Unterleibe, skärningar i underlifvet.

Schneidend, *a.* skärande, hvass, skarp, genomträngande; eine –e Kälte, en bister köld.

Schneider, der, skräddare, formskärare; äfv.: trollslända. **–arbeit, die,** skräddararbete. **–fisch, der,** hvitling. **–gesell, der,** skräddargesäll. **–handwerk, das,** skräddarhandtverk. **–karpfen, der,** (*vulg.*) sill. **–krankheit, die,** klåda, skabb. **–meister, der,** skräddarmästare. **–metze, die,** trollslända. **–rechnung, die,** skräddarräkning. **–ring, der,** syring. **–schere, die,** skräddarsax. **–seele, die,** skogstroll; äfv.: en rädd, feg menniska. **–tisch, der,** skräddarbord. **–vogel, der,** indisk qvickstjert, motacilla sartoria. **–werkstatt, die,** skräddarverkstad. **–zunft, die,** skräddareskrå.

Schneiderei, die, skräddararbete.

Schneiderin, die, (*pl.* **–nen**) skrädderska.

Schneidern, *v. n.* skräddra, göra skräddararbete.

Schneidig, *a.* hvass, skarp.

Schneien, *v. imp.* snöa, snöga.

Schneiteln se **Schneideln.**

Schnell, *a. & av.* snäll, hastig, snabb, skyndsam, rask, fort, snar, plötslig, bråd; zu –, för hastig; ein –er Tod, en bråddöd; – entschlossen, snarrådig, snabbrådig; – begreifend, snarfyndig, snartänkt; aufs –ste, snarast; so – als möglich, det fortaste man kan, so snart som möjligt, som snarast. **–bote, der,** ilbud, express. **–fahrer, der,** velocifer, lätt vagn. **–füßig,** *a.* snabbfotad, snällfotad. **–galgen, der,** vippgalge. **–käfer, der,** knäppare (en skalbagge). **–kraft, die,** spänstighet, elasticitet. **–kräftig,** *a.* spänstig, elastisk. **–läufer, der,** snabblöpare. **–loth, das,** snällod. **–post, die,** snällpost. **–presse, die,** snällpress. **–reif,** *a.* snarmogen. **–schleife, die,** ett slags fågelgiller. **–schreibekunst, die,** snabbskrifning, stenografi. **–schreiber, der,** snällskrifvare, snabbskrifvare, stenograf. **–segler, der,** snällseglare, snabbseglare. **–wage, die,** snällvåg, pyndare. **–züngig,** *a.* munvig.

Schnellen, *v. a.* kasta, slänga, slunga; (*fig.*) bedraga, narra, skinna, förfördela. – *v. n.* vippa, springa tillbaka, springa af, studsa tillbaka; knäppa med fingrarna; in die Höhe –, sprätta upp i luften.

Schneller, der, (*pl.* –) knäpp på näsan; snällare (i ur); tryckfjäder (i bösslås); markerad not i musik.

Schnelligkeit, die, hastighet, raskhet, snällhet, snabbhet, snarhet, skyndsamhet.

Schnepfe, die, (*pl.* **–n**) snäppa, brakfågel. **–ndreck, der,** snäppträck. **–nfang, der,** snäppfänge; äfv.: stället der snäppor fångas. **–nstoß, der,** ett slags snäppfänge med nät.

Schnepfhuhn, der, morkulla.

Schneppe, die, (*pl.* **–n**) snibb, spetsigt hörn, näbb, pip, spets. **–nmütze, die,** snibbhufva, sniphufva.

Schnepper, der, (*pl.* –) koppjern; jemf. Schnäpper.

Schnerker, der, (*pl.* –) kornknarr.

Schnerre, die, (*pl.* **–n**) björktrast.

Schnerz, der, (*pl.* **–e**) kornknarr.

Schnese (Stiege), **die,** (*pl.* **–n**) tjog, ett antal af 20 stycken.

Schneuzen se **Schnäuzen.**

Schnicken, *v. n.* smälla, vippa upp.

Schnieben, *v. irr. n.* pusta, prusta, fnåsa, frusta.

Schniegeln, *v. n.* släta, jemna, putsa, pryda.

Schnippchen, das, knäppning med fingrarna; ein – schlagen, knäppa med fingrarna; ein – in der Tasche machen, knyta näfven i byxsäcken.

Schnippeln, *v. a.* klippa smått.

Schnippen, *v. n.* smälla; vippa upp; (*jagtt.*) smälla, låta (om trastar); mit den Fingern –, smälla med fingrarna.

Schnippisch, *a.* snabb och bitande; spotsk, näsvis, näbbig.

Schnirkel se **Schnörkel.**

Schnitt, der, (*pl.* **–e**) snitt, skärning, klippning; form, skick; skråma, inskärning; skifva, afskuret stycke; snitt, rand ell. kant på en bok, på mynt etc.; (*fig.*) skörd; seinen – machen, göra sig en fördel, vinna ansenligt. **–bohne, die,** turkisk böna. **–geld, das,** penningar som betalas till husbonden i stället för skördedagsverke. **–gras, das,** skafgräs, skäfte. **–handel, der,** minutering af tyger etc. alntals, minuthandel med alnvaror. **–händler, der,** minuthandlare med alnvaror. **–handlung, die,** minuthandel med alnvaror. **–hobel, der,** (*bokb.*) skärhyfvel. **–holz, das,** sättgren. **–lauch, der,** gräslök. **–waare, die,** band och andra kramvaror, som säljas alntals. **–weise,** *av.* i skifvor. **–wunde, die,** skärsår.

Schnitte, die, (*pl.* **–n**) snitt, afskuret stycke, skifva; eine – Brod, en skifva bröd.

Schnitter, der, (*pl.* –) skördeman, skördare.

Schnittling, der, vinranka ell. telning, som afskäres till fortplantning, sättgren, gräslök; äfv.: en ung utskuren oxe.

Schnitz, der, (*pl.* **–e**) snitt, skifva, afskuret stycke. **–arbeit, die,** upphöjdt bildhuggarearbete. **–bank, die,** skärbänk. **–eisen, das,** skafjern, grafstickel. **–kunst, die,** konst att uthugga upphöjda figurer. **–messer, das,** skärknif, bandknif. **–werk, das,** snidverk, utskuret arbete i trä, upphöjdt bildhuggarearbete. **–zeug, das,** skärredskap.

Schnitzel, das, (*pl.* –) liten afskuren bit, splint, afklipp af papper, tyg etc.; ett slags kalfskotlett.

Schnitzeln, *v. a.* snida, snifsa, skära, tälja.

Schnitzen, *v. a.* snida, skära, hugga bilder i trä, uthugga.

Schnitzer, der, (*pl.* –) bildhuggare; bandknif; fel, förseelse, misstag. **–haft,** *a.* felaktig; full med fel.

Schnitzern, *v. n.* begå fel.

Schnoddern, *v. n.* vara snorig, snorfla.

Schnöde, *a.* föraktande, spotsk, näsvis, stötande, anstötlig, förarglig, fåfäng, onyttig.

Schnödigkeit, die, förakt, spotskhet, näsvishet, anstötlighet, förarglighet, fåfänglighet, onyttighet.

Schnoppern, *v. n.* vädra, vädra upp, lukta upp, vädra på, lukta på, snoka.

Schnörkel, der, (*pl.* –) spiralvridet snäckverk; rullsnäcka.

Schnörkeln, *v. a.* vrida, sno.

Schnucke, die, (*pl.* **–n**) får.

Schnüffeln, *v. n.* snorka, fnysa, snoka, nosa, snorfla, snöfla.

Schnupfen, der, snufva.

Schnupfen, *v. a. & n.* snusa; fnysa.

Schnupfen, das, snusning, snusande, fnysande.

Schnupfer, der, (*pl.* –) snusare.

Schnupferin, die, (*pl.* **–nen**) snuserska.

Schnupf-tabak, der, snus. **–tabaksdose, die,** snusdosa. **–tabaksmühle, die,** snusqvarn. **–tuch, das,** näsduk.

Schnuppe, die, (*pl.* **–n**) ljusskarn, ljusbrand.

Schnuppern se **Schnoppern.**

Schnur, die, (*pl.* **–en**) (*bibl.*) sonhustru.

Schnur, die, (*pl.* **Schnüre**) snöre, snodd, band, rem, snöre att mäta med, lina, rättesnöre; nach der – leben, lefva mycket ordentligt; über die – hauen, öfverskrida måttan; von der – leben, lefva af hufvudsumman, tära på kapitalet. **–enmacher, der,** snörmakare. **–gerade,** *a.* snörrät. **–stracks,** *av.* omedelbart, direkte, genast, utan omsvep.

Schnür-band, das, snörband, snörrem. **–brust, die,** snörlif, lif-

stycke. -haken, der, hake att snöra med. -holz, das, snörträ, snörpinne. -kette, die, kedja att snöra ihop med. -latz, der, bröstlapp. -leib, das, snörlif, lifstycke. -loch, das, snörhål. -nadel, -nestel, die, snörnål. -riemen, der, snörrem. -schuh, der, snörsko, känga. -senkel, der, snörband, snörrem. -stiefel, der, snörstöfvel. -stift, der, snörnål.

Schnürchen, das, litet snöre, smalt band; am -, noggrannt, på ett hår.

Schnüren, *v. a.* snöra, snöra ihop, binda med snöre, draga åt, spänna åt; Perlen -, träda perlor på snöre; sein Bündel -, göra sig resfärdig; sich -, snöra sig; Jemanden -, förfördela någon.

Schnurr-bart, der, mustasch, murrhår; äfv.: ett slags kabiljo. -bärtig, *a.* som har mustascher. -käfer, der, torndyfvel. -pfeiferei, die, småsaker, lappri.

Schnurre, die, (*pl.* -n) skramla, skallra; nattvakt, brandvakt; lustigt skämt, tokrolighet.

Schnurren, *v. n.* surra (som en spinnrock), snorra, spinna (som kattor); torka, krypa ihop. - *v. a.* tigga.

Schnurrig, *a.* löjlig, lustig, rolig, pusserlig.

Schober, der, (*pl.* -) hög, hop, stack, vålm.

Schobern, *v. a.* hopa, lägga högtals, uppstapla, stacka, sätta i stack ell. vålm.

Schock, das, (*pl.* -e) skock, ett antal af sextio. -weise, *av.* skocktals, skockvis.

Schocken, *v. a. & n.* skocka, skyla, sätta i skock ell. skyl.

Schofel, der, afskrap, utskott, strunt.

Schofel, *a.* dålig, usel; omoralisk.

Schöffe, der, (*pl.* -n) rådman, rådsförvandt, bisittare i en byrätt. -ngericht, das, rätt, domstol, ting med bisittare.

Schokolade se **Chocolade**.

Scholar, der, (*pl.* -en) skolgosse, discipel, lärjunge.

Scholarch, der, (*pl.* -en) skolföreståndare.

Scholastiker, der, (*pl.* -) skolastisk filosof, skolastisk teolog.

Scholastisch, *a.* skolastisk.

Scholiast, der, (*pl.* -en) skoliast, uttolkare af någon lärd författare.

Scholie, die, (*pl.* -n) förklaring öfver klassiska författare.

Scholle, die, (*pl.* -n) torfva, flake, isstycke, isflinga; tunga (en art flundra). -nhüpfer, der, stensqvätta.

Schöllkraut, das, svalört, korskål.

Schon, *av.* redan; - lange, länge sedan. - *conj.* nog, väl; ich komme -, jag kommer redan; wenn ich - wollte, om jag också ville; ob -, wenn -, fastän, änskönt; es ist - gut, det är redan nog.

Schön, *a. & av.* skön, vacker, fager, täck; behaglig; (*fig.*) hög; ansenlig; das -e Geschlecht, könet; die -e Litteratur, vitterhet; Academie der -en Wissenschaften, vitterhetsakademi; mit Jemandem - thun, smickra, smeka någon; - ankommen, råka väl ut; da würde ich - ankommen, (iron.) då skulle jag råka väl ut; - danken, tacka ödmjukast. -druck, der, (*boktr.*) sköntryck. -färber, der, skönfärgare, färgare som sätter äkta färger på tyger. -färberei, die, skönfärgeri. -fleckchen, das, musch, skönhetsfläck. -geist, der, vitter person, vitterhetsidkare, vittert snille. -geisterei, die, fel, då man vill beständigt anses för vitter ell. föredrager vitterheten framför vetenskaper. -geistig, *a.* vitter. -herr, der, sprätt. -pflästerchen, das, musch, skönhetsplåster. -schreibekunst, die, skönskrifningskonst, välskrifning, kalligrafi. -schreiber, der, skönskrifvare, kalligraf. -thuer, der, ögontjenare, hycklare. -wissenschaftlich, *a.* vitter.

Schöne, die, skönhet, vackert fruntimmer.

Schonen, *v. a.* skona, förskona, spara, hushålla med, taga i akt, omgås varsamt ell. försigtigt med; sich -, skona sig, spara sig.

Schönen, *v. a.* göra vacker; sköna (i färgeri); den Wein -, klara ell. färga upp vinet.

Schoner, der, (*pl.* -) skonert (fartyg).

Schönheit, die, skönhet, fägring, förträfflighet; vackert fruntimmer; sie ist eine berühmte -, hon är en berömt skönhet. -swasser, das, skönhetsvatten.

Schonsam, *a.* skonsam, rädd (om saker).

Schonung, die, skonsamhet, varsamhet, återhållsamhet. -sbrille, die, preserver, konversationsglasögon. -slos, *a.* skonslös, utan skonsmål, känslolös, hårdhjertad. -slosigkeit, die, skonslöshet.

Schonzeit, die, skoningstid.

Schooß, der, (*pl.* Schöße) sköte, knä, barm; skört; auf Jemandes - sitzen, sitta på ens sköte, sitta i knä på någon; dem Glücke im -e sitzen, sitta i lyckans sköte; im -e der Erde, i jordens sköte; im -e der Kirche, i kyrkans sköte; die Hände in den - legen, vara fåfäng, vara lat. -bein, das, blygdbenet, isbenet. -hund, der, -hündchen, das, knähund. -kind, das, skötebarn, morsgris, hjertunge, smekunge. -sünde, die, skötessynd, hemsynd.

Schopf, der, (*pl.* Schöpfe) tofs, tafs, lugg, hårlugg; tofs på foglar, bunt, knippa; (*vulg.*) hufvud. -ende, das, skate på ett träd. -haar, das, tupé. -lerche, die, tofslärka. -meise, die, tofstita.

Schöpf-bret, das, skåfvel på qvarnhjul. -brunnen, der, dragbrunn, vindbrunn. -eimer, der, ösämbar, öskärl, brunnshink, pyts. -gelte, die, öskar, ämbar, skopa. -haken, der, hake på en pumpstång, hvarpå ämbaret hänges. -kelle, die, össlef, öskar. -löffel, der, össlef. -mühle, die, qvarn att upphämta vatten. -rad, das, öshjul. -schaufel, die, vattenskåfvel, skopa, öskar. -topf, der, öskruka, öskärl. -werk, das, vattenuppfordringsverk.

Schöpfe, die, (*pl.* -n) källa; ställe der man hämtar vatten; äfv.: kärl att ösa med.

Schöpfen, *v. a.* ösa, hämta, fatta; Athem -, draga anden, hämta anden, andas; frische Luft -, hämta frisk luft; neuen Muth -, fatta mod igen; Argwohn -, fatta misstanke, misstro; Nutzen aus Etwas -, draga nytta af något. - *v. n.* taga åt sig; blomstra (om humla); aus der Quelle -, ösa ur källan; das Schiff schöpft, skeppet läcker, tar in vatten.

Schöpfer, der, (*pl.* -) skapare; stiftare; hämtare; öskärl.

Schöpferisch, *a.* skapande, danande; ein -er Geist, ett skapande snille.

Schopfig, *a.* som har tofs, luggig.

Schöpfung, die, (*pl.* -en) skapelse, daning, danande; hela naturen; stiftande. -stag, der, skapelsedag. -swerk, das, skapelseverk.

Schöppe, der, (*pl.* -n) rådman, rådsförvandt, bisittare i en byrätt, i hemliga domstolen (fordom). -nstuhl, der, ett kollegium af lagfarne.

Schoppen, der, (*pl.* -) vagnsskjul, lider; våtvarumått om nära ett och ett halft qvarter.

Schöps, der, (*pl.* -e) gumse, får; våp, dumhufvud. -enbraten, der, fårstek, gumsstek. -enfleisch, das, fårkött. -enkeule, die, fårbog, fårlår.

Schorf, der, (*pl.* -e) skorpa, rufva (på sår).

Schorficht, *a.* skorfvig.

Schörl, der, (*min.*) skörl.

Schornstein, der, (*pl.* -e) skorsten. -feger, der, sotare, skorstensfejare. -haube, die, skorstenshuf. -röhre, die, skorstenspipa. -ruß, der, skorstenssot.

Schoß, der, (*pl.* -e) skott på träd, telning; skatt, pålaga; våning; mergel, jord som uppkastas vid muddring. -balg, der, slida, balja, skida, blomfoder. -bar, *a.* skattskyldig, skattlagd. -beere, die, brakved. -bühne, die, (*bergv.*) skjutkoja. -frei, *a.* skattfri, frälse. -gras, das, dårrepe. -jahr, das, år då något ännu växer. -kelle, die, rum bakpå ell. frampå postvagnar att lägga allehanda småsaker uti. -kiel, der, först uppskjutande sädesax, brodd. -rebe, die, vinranka, skottref. -register, das, skattlängd. -reis, das, skott,

telning, knopp, rotskott. **-stein, der**, belemnit. **-wurz, die**, qvickhvete.

Schossen, *v. a.* betala skatt. – *v. n.* skjuta, få grenar, göra skott, sticka upp, gå i ax. [bördsman.

Schösser, der, (*pl.* –) skattupp-

Schösserei, die, ränteri.

Schößling, der, (*pl.* **-e**) skott, telning, knopp, rotskott.

Schote, die, (*pl.* **-n**) fruktskida, hylsa, balja; (*sjöt.*) skot; **-n**, *pl.* gröna ärter, ärter, ärtbaljor. **-nartig**, *a.* hylsartad, som liknar skidor. **-nerbsen**, *pl.* ärtskidor, skidärter, gröna ärter. **-nklee, der**, käringtand. **-npfeffer, der**, spansk peppar. **-ntoffel, der**, dum, tafatt menniska. **-nviole, die**, nattviol.

Schraffiren, *v. a.* skugga med korsstreck på pennritningar, kopparstick etc.

Schraffirung, die, korsstreckning vid pennritningar, kopparstick etc.

Schräg, *a.* sned, skef, vind, snedvinklig; lutande; – über, snedt öfver; Jemandem – gegenüber wohnen, bo snedt emot någon; – stellen, ställa på sned. **-balken, der**, sparre i vapen. **-stege**, *pl.* (*boktr.*) snedsteg.

Schräge, die, snedhet, lutning, lutande ställning; in die –, på snedden.

Schragen, der, (*pl.* –) ställning, bock, sågbock; hop kastved, tre famnar. **-gerechtigkeit, die**, rättighet att få nyttja famnmått. **-holz, das**, famnved.

Schrägen, *v. a.* sneda, göra sned.

Schrägung, die, snedning, ett taks sluttning.

Schramme, die, (*pl.* **-n**) skråma, rispa; hudlöst ställe.

Schrammen, *v. a.* rispa, rifva, skråma, klösa, flå, skafva huden af; sich –, rifva sig, få en skråma.

Schrammig, *a.* skråmig.

Schrank, der, (*pl.* **Schränke**) skåp, skänk, hylla, skrin; nach dem -e schmecken, hafva skåpsmak. **-schlüssel, der**, skåpnyckel. **-thür, die**, skåpdörr.

Schranke, die, (*pl.* **-n**) skrank, galler; domstol; Schranken, *pl.* skrankor, hinder, gräns, vädjobana; sich in seinen -n halten, hålla sig inom skrankorna; Jemandem -n setzen, sätta skrankor för någon; vor die -n (vor Gericht) fordern, kalla för rätta. **-nlos**, *a.* gränslös, laglös, oinskränkt, otyglad, utom skrankor.

Schränken, *v. a.* lägga, böja, sätta i kors; äfv.: förse med skrankor, inskränka, infatta, omgifva.

Schranne, die, (*pl.* **-n**) gallerverk, skrank, plank, jerngaller.

Schranz, der, (*pl.* **-en**) spricka; tallrickslickare, matsnuggare, snyltgäst. [hästskrapa.

Schrape, die, (*pl.* **-n**) skrapa,

Schrapen, *v. a.* skrapa.

Schraube, die, (*pl.* **-n**) skruf; (*fig.*) Etwas auf -n stellen, ställa något på skrufvar.

Schrauben, *v. a.* skrufva, (*fig.*) tillkonstla; Jemanden –, gäckas, förlöjliga, bry någon; (*fig.*) geschraubt, skrufvad, tillkonstlad.

Schrauben, das, skrufning; skämt, narri.

Schrauben-bolzen, der, skrufbult. **-bohrer, der**, skruftapp. **-eisen, das**, skrufjern. **-förmig**, *a.* skrufformig, skruflik, spiralformig. **-gang, der**, **-gewinde, das**, skrufgänga. **-kopf, der**, skrufhufvud. **-linie, die**, spirallinie. **-loch, das**, skrufhål. **-mutter, die**, skrufmutter. **-nagel, der**, skrufspik. **-presse, die**, skrufpress. **-ring, der**, skrufring. **-schlüssel, der**, skrufnyckel. **-winde, die**, skrufvind. **-zieher, der**, skrufmejsel, skrufnyckel. **-zirkel, der**, skrufcirkel. **-zwinge, die**, skrufklofve.

Schraub-stock, der, skrufstäd, skrufklofve. **-werk, das**, skrufverk.

Schreck (Schrecken), **der**, skräck, förskräckelse; fasa, fruktan; Jemandem einen -en einjagen, sätta skräck i någon. **-bild, das**, skräckbild, fågelskrämma, skråpuk, buse, spöke. **-ensregierung, die**, skräckvälde, terrorism. **-ensruf, der**, rop af förskräckelse. **-enssystem, das**, terrorism. **-haft**, *a.* rädd, lättskrämd, skygg; hisklig, faslig, förskräcklig, gruflig, som förorsakar skrämsel. **-schuß, der**, skrämskott. **-wort, das**, hotande ord, hotelse.

Schrecken, *v. a.* skrämma, förfära, förskräcka, göra bestört, göra förvirrad.

Schrecklich, *a.* skräcklig, förskräcklig, skräckfull, förfärande, faslig, gruflig, hisklig, ohygglig, gräslig.

Schrecklichkeit, die, förskräcklighet, faslighet, grufligbet, hisklighet.

Schrecknis, das, skräck, förskräckelse, skrämsel.

Schrei, der, (*pl.* **-e**) skrik, rop, tjut; einen – thun, skrika till, gifva till ett rop. **-hals, der**, skrikhals.

Schreib-ärmel, der, hålk, armhålk. **-art, die**, skrifart, skrifsätt, stil. **-blei, das**, blyerts. **-buch, das**, skrifbok. **-ekitzel, der**, skrifklåda. **-feder, die**, skrifpenna. **-fehler, der**, missskrifning, skrif-fel. **-gebühr, die**, skrifpenningar. **-geräthe, das**, skrifdon. **-kästchen, das**, skriflåda. **-kunst, die**, skrifkonst, kalligrafi. **-lehrer, der**, skriflärare. **-materialien**, *pl.* skrifmaterialier. **-meister, der**, skrifmästare. **-papier, das**, skrifpapper. **-pult, das**, pulpet, skrifpulpet. **-selig**, *a.* skriflysten, skrifklådig. **-stube, die**, skrifkammare, skrifrum. **-stunde, die**, skriftimma. **-sucht, die**, skrifklåda, skrifsjuka. **-tafel, die**, plånbok, skriftafla. **-tisch, der**, skrifbord. **-übung, die**, skriföfning. **-widrig**, *a.* oortografisk. **-zeug, das**, skrifdon.

Schreiben, *v. irr. a. & n.* skrifva; Jemandem (ell. an Jemanden) –, skrifva till någon; Jemandem Etwas gut –, tillgodoskrifva en för något; sich –, skrifva ell. kalla sig, gifva sig ut för; sich Etwas ins Gedächtniß –, ell. hinter die Ohren –, skrifva, anteckna sig något till minnes; die Feder schreibt nicht, pennan går ej; wo schreibt sich das her? hvarifrån kommer det?

Schreiben, das, (*pl.* –) skrifvande, skrifning; skrifvelse, bref; in Erwiederung Ihres -s, till gensvar på er skrifvelse.

Schreiber, der, (*pl.* –) skrifvare; skribent, skriftställare. **-dienst, der**, skrifvaresyssla, skrifvareyrke. **-gehülfe, der**, skrifvarebiträde. **-lohn, der**, skrifvarelön.

Schreiberei, die, (*pl.* **-en**) skrifning, skrifveri.

Schreibung, die, skrifning, skrifningssätt, ortografi.

Schreien, *v. irr. a. & n.* skrika, ropa, jemra sig, gråta, stoja, träta; aus vollem Halse –, skrika med full hals; um Hilfe –, skrika om hjelp; nach Brod –, skrika efter bröd; schreiende Farben, skrikande färger.

Schreien, das, skrik, skrikande.

Schreier, der, (*pl.* –) skrikare, skrikhals, utropare, gatskrikare.

Schreiig, *a.* skrikande, skrikig.

Schrein, der, (*pl.* **-e**) skrin, skåp, hylla.

Schreiner, der, (*pl.* –) snickare. **-arbeit, die**, snickarearbete. **-gesell, der**, snickaregesäll. **-handwerk, das**, snickarehandtverk. **-meister, der**, snickaremästare. **-werkstatt, die**, snickareverkstad.

Schreiten, *v. irr. n.* gå, skrida; weit, enge –, taga långa, korta steg; zur Sache –, zum Werke –, skrida till saken, skrida till verket.

Schrift, die, (*pl.* **-en**) skrift, arbete, verk; (Handschrift) stil, handstil; (Lettern) bokstäfver, stil; die heilige –, den heliga skrift. **-abschnitt, der**, paragraf. **-ausleger, der**, bibeltolk, bibeltolkare. **-auslegung, die**, bibeltolkning. **-fach, das**, (*boktr.*) stilfack. **-forscher, der**, bibelforskare. **-forschung, die**, bibelforskning. **-gelehrter, der**, skriftlärd. **-gießer, der**, stilgjutare. **-gießerei, die**, stilgjuteri. **-halter, der**, tenakel, skrifthållare (verktyg i tryckeri). **-kasten, der**, (*boktr.*) stilkast, stillåda. **-kegel, der**, (*stilgj.*) kegel. **-mäßig**, *a.* enlig med Skriften. **-mutter, die**, (*stilgj.*) matris. **-probe, die**, (*boktr.*) skrifprof; stilprof. **-saß, der**, statsborgare, som regeringen

tillskrifver omedelbart. **-säule, die**, pelare med inskrift; (*boktr.*) kolumn. **-schneider, der**, stilskärare. **-seite, die**, åtsida (på mynt); (*boktr.*) kolumn, sida. **-setzer, der**, sättare, typograf. **-spötter, der**, person som begabbar bibeln. **-sprache, die**, språk som brukas i skrift, bokspråk. **-stecher, der**, (*boktr.*) ål till korrigering. **-steller, der**, skriftställare, författare. **-stellerei, die**, skriftställeri, författareskap. **-stempel, der**, patris. **-text, der**, text ur Skriften, bibeltext. **-verdreher, der**, skriftvrängare, en som förvränger bibelns mening. **-wechsel, der**, skriftvexling, brefvexling. **-zeichen, das**, skrifttecken. **-zeug, der**, stilmetall. **-zug, der**, skriftdrag, skrifttecken, handstil.

Schriftlich, *a.* skriftlig. — *av.* skriftligen, skriftligt.

Schrillen, *v. n.* grymta, pipa, skrika gällt.

Schrinnen, *v. n.* förorsaka en häftigt stickande smärta.

Schritt, der, (*pl.* -e) steg, skridt, gång, förfarande; — für —, fot för fot, steg för steg; im — gehen, gå i gående; im — reiten, rida i skridt; lange -e machen, taga ett långt steg; das Pferd hat einen starken —, hästen har en stark gång; Jemandem auf — und Tritt folgen, följa någon i hamn och häl. **-gänger, der**, passgångare (häst). **-maß, das**, stegmått, mått efter steg beräknadt. **-schuh, der**, se **Schlittschuh**. **-weise**, *av.* steg för steg.

Schrittlings, *av.* steg för steg.

Schrobel, der, (*pl.* —) skrubbla, ullkam, långkarda.

Schrobeln, *v. a.* skrubbla, karda den fina ullen (till fint kläde).

Schrobeln, das, skrubbling.

Schroff, *a.* ojemn; skroflig, obanad, brant, tvärbrant. **-hobel, der**, skrubbhyfvel.

Schroffe, die, skroflig klippa.

Schroffheit, die, skroflighet, ojemnhet; branthet.

Schröpf-eisen, das, koppjern. **-glas, das**, (gläserner Schröpfkopf) kolfglas, koppglas. **-horn, das**, kopphorn. **-kopf, der**, koppa. **-schnepper, der**, koppjern, snäppare.

Schröpfen, *v. a.* koppa; skinna, preja; das Getreide —, afskära, låta afbeta den späda säden, när den växer för starkt.

Schröpfen, das, koppning.

Schröpfer, der, en som koppar ell. sätter koppor; skinnare, ockrare.

Schrot, der & das, (*pl.* -e) gröpe, sammanmalet mjöl; hagel, skrot; kant, list, våd; myntskrot, halt; mit — schießen, skjuta med skrot, skjuta med hagel. **-beutel, der**, hagelpung, hagelflaske, skrotsäck. **-bock, der**, bock att häfva tyngder med. **-bohrer, der**, ett slags stor borr. **-büchse, die**, hagelbössa. **-hobel, der**, skrubbhyfvel, skrothyfvel. **-kleie, die**, groft kli, sådor. **-korn, das**, hagelkorn; gröpe. **-leiter, die**, stege hvarpå fat nedrullas i källare. **-mehl, das**, gröpe. **-messer, das**, krokknif, hackknif. **-mühle, die**, gröpqvarn. **-säge, die**, stor såg. **-scheere, die**, myntsax. **-speck, der**, magert fläsk. **-wage, die**, vattenpass. **-wasser, das**, sörpa.

Schroten, *v. a.* skrota, gröpa, mala gröpe; afskära, afklippa, kringskära, kanthugga; lägga i källare.

Schröter, der, (*pl.* —) mejsel, huggjern; en som läggar ell. förar fat ner i källaren; ekoxe (insekt).

Schrubben, *v. a.* skrubba, skafva ytan af, skrubbhyfla.

Schrubber, der, skrubbare, qvast till skrubbning; skrubbhyfvel. [krympa in, hopdraga sig.

Schrumpfen, *v. n.* skrynklas,

Schrumpfig, *a.* skrumpen, skrynklig.

Schrunde, die, (*pl.* -n) remna, springa, spricka.

Schrunden, *v. n.* remna, spricka.

Schub, der, stöt, tryckning, puff, skuff, slag, kast; Jemandem einen — geben, skuffa någon; ein — Kegel, ett spel käglor; auf einen —, på en gång, fort; ein — Brot, så mycket bröd, som på en gång sättes i ugnen; mittelst — befördern, transportera som polisfånga från en ort till en annan. **-fenster, das**, skottfönster, draglucka. **-karren, der**, skottkärra, dragkärra. **-kärrner, der**, en som kör en skottkärra. **-kasten, der**, **-lade, die**, dragkista, draglåda. **-ochs, der**, dragoxe. **-riegel, der**, skottrigel, rigel. **-sack, der**, ficka, kjortelsäck.

Schübling, der, (*pl.* -e) vagabond som transporteras af polisen.

Schubut, der, (*pl.* -e) uf.

Schüchtern, *a.* rädd, blyg, skygg, fruktande; fasansfull, förskräcklig.

Schüchternheit, die, skygghet, räddhåga, fruktan, blyghet.

Schuckeln, *v. a.* gunga fort, kasta hit och dit; runka, pumpa, vricka. — *v. n.* vackla.

Schuft, der, (*pl.* -e) skurk; slusk, skojare, nedrig person.

Schuftig, *a.* nedrig, skurkaktig, ärelös.

Schufut, der, (*pl.* -e) uf.

Schuh, der, (*pl.* -e) sko; fot (mått); drei — lang, tre fot lång; jeder weiß am besten, wo ihn der — drückt, den som bär skon, vet bäst hvar han klämmer; Jemandem Etwas in die -e schieben, skjuta skulden på någon, skylla något på någon. **-absatz, der**, klack. **-ahle, die**, skomakaresyl. **-anzieher, der**, skohorn. **-band, das**, skoband. **-bürste, die**, skoborste, blankborste. **-draht, der**, becktråd. **-flicker, der**, skoflickare. **-horn, das**, skohorn. **-laden, der**, skobod. **-lasche, die**, skoplös. **-leder, das**, skoläder. **-leisten, der**, skoläst. **-macher, der**, skomakare. **-machergeselle, der**, skomakaregesäll. **-macherhandwerk, das**, skomakarehandtverk. **-macherherberge, die**, skomakareherberge. **-machermeister, der**, skomakarmästare. **-macherwerkstatt, die**, skomakarverkstad. **-maß, das**, skomått. **-nagel, der**, skospik. **-putzer, der**, skoputsare. **-riemen, der**, skorem, skotvång. **-schmiere, die**, skosmörja. **-schnalle, die**, skospänne. **-schwärze, die**, skosvärta. **-sohle, die**, skosåla, skosula. **-werk, das**, skodon. **-wichse, die**, blanksmörja, skovax, skosvärta. **-zwecke, die**, skopinne, skopligg.

Schuhen, *v. a.* sko, förse med sko.

Schul-amt, das, skolsyssla, skoltjenst, skolläraresyssla. **-anstalt, die**, skolinrättning. **-aufseher, der**, skolinspektor. **-bank, die**, skolbänk. **-besuch, der**, skolgång. **-bube, der**, skolgosse, skolpojke. **-buch, das**, skolbok. **-dienst, der**, skoltjenst, skolläraretjenst. **-examen, das**, skolexamen, skolpröfning. **-ferien**, *pl.* skolferier, skollof, loftid. **-freund, der**, skolvän. **-fuchs, der**, skolfux, gräl, grälare, pedant. **-fuchserei, die**, skolfuxeri, skolgräl, pedanteri. **-fuchsig**, *a.* grälaktig, pedantisk. **-gang, der**, skolgång. **-gebäude, das**, skolbyggnad, skolhus. **-gebrauch, der**, skolbruk, skolsed. **-geld, das**, solpenningar. **-gelehrsamkeit, die**, skollärdom. **-gelehrte, der**, skollärd. **-genosse, der**, skolkamrat. **-gerecht**, *a.* efter reglorna; skolastisk; inriden, beriden. **-gesetz, das**, skolregel, skolordning. **-halter, der**, skolhållare, skolmästare. **-haus, das**, skolhus. **-herr, der**, rektor, skolinspektor. **-jahr, das**, skolår. **-jugend, die**, skolungdom. **-junge, der**, skolgosse, skolpojke. **-kamerad, der**, skolkamrat. **-kind, das**, skolbarn. **-knabe, der**, skolgosse, skolpojke. **-krank**, *a.* skolsjuk. **-krankheit, die**, skolsjuka. **-lehrer, der**, skollärare. **-lehreramt, das**, skolläraresyssla, skolläraretjenst. **-mädchen, das**, skolflicka. **-mann, der**, skolkarl, skollärare, pedagog. **-mappe, die**, skolmappe. **-mäßig**, *a.* skollik, på skolvis, efter reglorna. **-meister, der**, skolmästare, skollärare. **-meisterin, die**, skolmästarinna. **-meisterisch**, *a.* skolmästarlik, på skolmästarvis; pedantisk. **-methode, die**, skolmetod. **-ordnung, die**, skolordning. **-pferd, das**, skolhäst, häst som blifvit inriden på ridbanan. **-prüfung, die**, skol-

pröfning, skolexamen. **-ranzen**, der, skolrensel, skoltornyster. **-rede**, die, skoltal. **-sprache**, die, skolspråk. **-staub**, der, skoldam, skolstoft. **-stolz**, der, högmod öfver lärdom. **-streit**, der, skoltvist, skolstrid, skolgräl. **-stube**, die, skolrum. **-studien**, *pl.* skolstudier. **-stunde**, die, skoltimma, lärotimma. **-system**, das, skolsystem, lärosystem. **-theologie**, die, skolastisk teologi. **-übung**, die, skolöfning. **-unterricht**, der, skolundervisning. **-verfassung**, die, skolordning. **-vorsteher**, der, skolföreståndare, skolinspektor, rektor. **-weg**, der, skolgång. **-wesen**, das, skolväsende. **-wissenschaft**, die, skolvetenskap, skollärdom. **-witz**, der, skolvett, bokvett. **-zimmer**, das, skolrum. **-zucht**, die, skolaga, skoltukt. **-zwang**, der, obligatorisk skolgång.

Schuld, die, (*pl.* -en) skuld, gäld; skull, orsak, upphof, förvållande; fel, förskyllan, synd; – sein, vara skuld till; -en machen, göra skuld, göra gäld, skuldsätta sig; in -en stecken, sitta i skuld, vara gäldskyldig; Jemandem seine – erlassen, efterskänka någon hvad han är skyldig; ich bin noch in Ihrer –, jag är ännu skyldig er, jag står ännu i skuld hos er; sich Etwas zu -en kommen lassen, göra sig skyldig till något; Jemandem die – von Etwas beimessen, beskylla någon för något, skylla någon för något, gifva någon skulden för något, skjuta skulden på någon; die – liegt an mir, det är min skuld; das ist nicht meine –, det är icke min skuld; durch eigene –, genom eget förvållande; die – von sich schieben, skjuta skulden ifrån sig; die – tragen, bära skulden; vergieb uns unsere –, förlåt oss våra skulder. **-arrest**, der, gäldstuga. **-bar**, *a.* brottslig, gäldbunden. **-beladen**, *a.* skuldbelastad. **-betrag**, der, skuldbelopp, skuldpost. **-brief**, der, skuldbref, obligation, förskrifning. **-buch**, das, skuldbok. **-bürge**, der, löftesman för någons skuld. **-forderung**, die, skuldfordran. **-frei**, *a.* skuldlös, saklös, oskyldig, menlös. **-genoß**, der, medgäldenär; medbrottsling. **-klage**, die, skuldfordringsmål. **-leute**, *pl.* gäldenärer. **-los**, *a.* oskyldig, saklös, menlös. **-losigkeit**, die, saklöshet, skuldlöshet, oskyldighet, menlöshet. **-mann**, der, (*pl.* -leute) gäldenär, skuldenär. **-opfer**, das, skuldoffer. **-post**, die, skuldpost. **-register**, das, skuldregister, skuldbok. **-sache**, die, skuldfordringsmål. **-schein**, der, skuldsedel, revers. **-thurm**, der, gäldstuga. **-verschreibung**, die, skuldbref, skuldförskrifning, skuldsedel. **-vogt**, der, exekutionsbetjent.

Schulden-frei, *a.* skuldfri, gäldfri. **-last**, die, skuldbelastning.

Schuldig, *a.* brottslig, straffbar, saker; skyldig, förbunden, förpligtad, pligtig; gäldbunden; eines Verbrechens –, skyldig till ett brott; sich einer Sache – machen, göra sig skyldig till något; ich bin ihm mein Glück –, jag har att tacka honom för min lycka.

Schuldiger se **Schuldner**.

Schuldigkeit, die, (*pl.* -en) pligt, skyldighet; seine – thun, göra sin skyldighet.

Schuldner, der, (*pl.* -) gäldenär, skuldenär.

Schuldnerin, die, (*pl.* -nen) [gäldenär.

Schule, die, (*pl.* -n) skola, skole; gelehrte –, lärdomsskola; hohe –, universitet, högskola; in die – gehen, gå i skolan (i skolen), begifva sig till skolan; in die – bringen, sätta i skola; die – schwänzen, skolka; aus der – schwatzen, sqvallra ur skolan, ej hålla mun på sig.

Schulen, *v. a.* lära, inöfva, undervisa; er muß erst geschult werden, han måste först inöfvas; ein Pferd –, inrida en häst. – *v. n.* (*sjöt.*) hålla upp med att blåsa, blifva lugnt väder.

Schüler, der, skolgosse, scholär; discipel, studerande, lärling, lärjunge.

Schülerhaft, *a.* skolaktig, skolgosseaktig, skolpojkaktig; felaktig, bristfull, full med okunnighetsfel.

Schulter, die, (*pl.* -n) axel, skuldra; bog; (*fortif.*) hörn på ett bålverk; auf die – nehmen, taga på axlan. **-band**, das, (*anat.*) axelband, skulderblad, ligamenter som tillhöra axeln ell. axelbenet. **-bein**, das, skulderben, axelben. **-blatt**, das, axelblad, skulderblad, bogblad (på kreatur). **-blech**, das, axelbleck, jernbleck på ett harnesk som betäcker axeln. **-breite**, die, axelbredd. **-bucht**, die, fördjupningen ell. gropen emellan skuldrorna. **-gehenk**, das, axelgehäng. **-gelenk**, das, axelled. **-knochen**, der, skulderben, axelben. **-naht**, die, axelsöm.

Schultern, *v. a.* skyldra (gevär).

Schultheiß, der, (*pl.* -en) **Schulze** (Schulz), der, (*pl.* -n) byfogde, bydomare, ålderman i en by; landsortsborgmästare; länsman.

Schund, der, träck, lort, lappri. **-grube**, die, afträdesgrop.

Schupp, der, (*pl.* -e) puff, stöt, knuff, spark.

Schuppe, die, (*pl.* -n) fjäll, fiskfjäll; skorpa, fnassel. **-nfisch**, der, fjällfisk. **-npelz**, der, sjuppskinn. **-npanzer**, der, fjällpansar. **-nschlange**, die, fjällorm. **-nschwamm**, der, (*bot.*) fjällticka. **-nthier**, das, myrkott, armadill.

Schüppe, die, (*pl.* -n) skåfvel, spade; äfv.: spader i kort; Jemandem die – geben, jaga någon bort, köra någon på dörren.

Schuppen, der, (*pl.* -) vagnsskjul, lider.

Schuppen, *v. a.* fjälla, affjälla, aftaga fnassel; puffa, stöta, sparka; sich –, fjälla sig.

Schüppen, *v. a.* skåfla, stöta undan med spade.

Schuppig, *a.* som fjällar, flisar ell. klyfver sig, fjällig, flisig.

Schur, die, klippning; utklippning, affall vid öfverskärning ell. klippning; (*fig.*) onödigt besvär, skälmstycke, spratt, puts; Jemandem Etwas zur – (zum Schure) thun, spela någon ett spratt. **-wolle**, die, klippt ull.

Schür-eisen, das, **-haken**, der, ugnsraka, ugnsstake. **-loch**, das, ugnshål. **-zange**, die, eldtång.

Schüren, *v. a.* laga om, raka i hop (elden), underblåsa.

Schürer, der, (*pl.* -) ugnsraka, ugnsstake.

Schurf, der, (*pl.* **Schürfe**) skråma; afskuren del.

Schürfen, *v. a.* skärpa; kratta, harka; afskafva; skrapa ren, skrubba af, afputsa, afbarka, fnasa, rispa, rifva, klösa, skala.

Schurigeln, *v. a.* oroa, besvära, qvälja; gäckas, förlöjliga, göra narr af.

Schurke, der, (*pl.* -n) skurk, bedragare, skälm, bof. **-nstreich**, der, skurkstreck, bofstreck.

Schurkerei, die, (*pl.* -n) skurkstreck, skälmsstycke, bofstycke, bofstreck.

Schurkisch, *a.* skurkaktig, bof- [aktig.

Schurz, der, (*pl.* -e) förkläde, förskinn; karm (på en spis). **-fell**, das, förskinn.

Schürze, die, (*pl.* -n) förkläde.

Schürzen, *v. a.* knyta, slå knut på, uppskörta, taga ell. fästa upp kläderna.

Schuß, der, (*pl.* **Schüsse**) skott, laddning, skotthåll; hastig rörelse, fart; växt; skott (på trän etc.); knästycke, knäläder; unterm -e, inom skotthåll; weit davon ist gut vor'm –, långt ifrån faran gör gamla krigsmän; recht im -e sein, vara i sin bästa växt; – des Wassers, vattnets häftiga framfart; einen – haben, hafva en skruf lös; ein – Pulver, ett skott krut; ein – Brot, en ugn bröd ell. så mycket som på en gång sättes i ugnen. **-bartel**, der, obetänksam, vårdslös menniska. **-bolzen**, der, ett slags bult i en myntpress. **-bret**, das, skottbräde, sätt, lucka i en sluss. **-fest**, **-frei**, *a.* skottfri, hård, som ej kan skadas af skott. **-geld**, das, skottpenningar. **-gerecht**, *a.* ej skygg för skott (om hästar). **-käulchen**, das, knäck. **-keil**, der, rigtkil. **-linie**, die, skottlinie, skottshåll. **-mäßig**, *a.* inom skotthåll. **-pfeiler**, der, bakpelare vid masugnar. **-scharte**,

die, skottglugg. -scheu, *a.* skottvar (om jagthundar). -weide, die, korgpil. -weite, die, skotthåll, kastvidd; außer –, utom skottshåll. -wunde, die, skottsår.

Schussel, die, (*pl.* -n) skrilla.

Schüssel, die, (*pl.* -n) fat, matfat; rätt; die -n einer Wage, vågskålar. -bret, das, fatstege, tallrickstege, tallrickshylla. -deckel, der, fatlock. -ring, der, bricka att bära ell. sätta tallrickar och fat på. -wäscherin, die, disktvätterska.

Schusseln, *v. n.* skrilla.

Schuster, der, (*pl.* -) skomakare; (*ordspr.*) – bleib bei deinem Leisten, skomakare, blif vid din läst. -kneif, der, skomakareknif, krokknif. -laden, der, skoport, skobod. -pech, das, skomakarebeck. -zwecke, die, skopinne, skopligg.

Schustern, *v. n.* göra skomakarearbete.

Schute, **Schüte**, die, (*pl.* -n) skuta (fartyg).

Schutt, der, grus (af nedrifna byggnader). -haufen, der, grushög. -karren, der, vippkärra.

Schütt-boden, der, sädesbod, spannmålsmagasin, spannmålsvind. -gelb, das, sittgelb, schüttgelb. -haus, das, spannmålsmagasin, sädesbod.

Schütte, die, (*pl.* -n) sädesbod, spannmålsbod; hög, hop, bunt, knippa; dammlucka; eine – Stroh, ett knippa halm.

Schütteln, *v. a.* skaka, rista, runka; den Kopf –, skaka på hufvudet, rista på hufvudet; Obst von den Bäumen –, skaka frukt af träden; den Staub von den Füßen –, skudda stoftet af fötterna; Etwas aus den Aermeln –, (*fig.*) skaka något ur ärmarne; sich –, skaka sig.

Schütteln, das, skakande, ristande, ristning.

Schütten, *v. a. & n.* gjuta, ösa, hälla ell. slå uti ell. ut; afkasta; ränta; kasta, kasta bort, ut; sich –, löpna. -stroh, das, långhalm.

Schüttern, *v. n.* darra, skälfva, bäfva, skakas.

Schutz, der, skydd, skygd, beskydd, försvar, hägn, beskärm, fristad, tillflykt; damm, dämning; – gewähren, gifva beskydd; Jemanden in seinen – nehmen, taga någon i sitt beskydd, i sitt hägn. -befohlene, der, skyddsling. -blattern, *pl.* skyddskoppor, ympkoppor. -bret, das, dammlucka, skottlucka (vid qvarnar, slussar etc.). -brief, der, skyddsbref. -brille, die, konserver, *pl.* -bündniß, das, skyddsförbund. -dach, das, vädertak, skjul. -engel, der, skyddsengel. -gatter, das, fällgaller i en fästningsport; skrank, förmur, staket. -geist, der, skyddsande. -geld, das, skyddspenningar. -geleit, das, lejd, eskort, konvoj. -genoß, der, som står under ell. njuter någons beskydd. -gerechtigkeit, die, patronatsrätt. -gott, der, skyddsgud. -göttin, die, skyddsgudinna. -heilige, der & die, skyddshelgon. -herr, der, skyddsherre, beskyddare, patron. -leistung, die, beskärm, beskydd, försvarande. -los, *a.* utan beskydd, värnlös, försvarslös. -mauer, die, skyddsmur, värn, förmur. -mittel, das, preservativ. -rede, die, försvarstal. -schrift, die, försvarsskrift. -verwandte, der, skyddsförvandt. -wache, die, skyddsvakt, salvagarde. -waffe, die, skyddsvapen. -wand, die, skyddsvägg, skyddsmur. -wehr, die, försvarsverk, skyddsvärn. -zettel, der, skyddsbref, skriftligt bevis att man står under någons skydd, försvar.

Schütze, der, (*pl.* -n) skytt; skytten i djurkretsen; (Weberschütze, Weberschiff) skyttel, sköttel, väfskyttel, skottspole. -ngesellschaft, die, skjutsällskap. -ngilde, die, skjutgille. -nhaus, das, skjuthus. -nkönig, der, skjutkonung. -nplatz, der, skjutplats.

Schützen, *v. a.* skydda, beskydda, hägna, försvara, bevara, förvara, trygga; gegen Gefahren –, beskydda emot faror; gegen Kälte –, skydda, bevara för köld; das Wasser –, dämma upp vattnet.

Schützer, der, (*pl.* -) skyddare, beskyddare, försvarare.

Schützling, der, (*pl.* -e) skyddsling. [sig.

Schwabbelig, *a.* sladdrig, pus-

Schwabbeln, *v. n.* (*vulg.*) sqvalpa; vara sladdrig; geschwabbelt voll, så full att det rinner öfver.

Schwabe, die, (*pl.* -n) torraka (insekt).

Schwabenstreich, der, (*pl.* -e) våpigt streck, dumt streck.

Schwach, *a.* svag, klen, matt; svag, skröplig, sjuklig, krasslig, vanmäktig, kraftlös; -es Gedächtniß, svagt minne; -er Verstand, svagt förstånd, klentförstånd; -e Gesundheit, klen helsa; eines Menschen -e Seite, en menniskas svaga sida; das -e Geschlecht, det svagare könet; auf -en Füßen stehen, (*fig.*) stå på svaga fötter. -brüstig, *a.* som har svagt bröst. -gläubig, *a.* svag i tron. -herzig, *a.* klenmodig, rädd. -herzigkeit, die, svagsinthet, rädsla. -kopf, der, svaghufvud, enfaldig menniska. -köpfig, *a.* svagsint, svagtänkt, enfaldig. -sinn, der, svagsinthet, sinnessvaghet. -sinnig, *a.* svagsint, svagtänkt, enfaldig.

Schwäche, die, (*pl.* -n) svaghet, matthet, vanmakt, svag sida; flathet.

Schwächen, *v. a.* försvaga, matta, göra maktlös, utmergla; kränka (en flicka).

Schwachheit, die, svaghet, matthet, vanmakt; svag sida; flathet. -ssünde, die, svaghetssynd.

Schwächlich, *a.* svag, skröplig; sjuklig, krasslig; klen, ömtålig; -e Gesundheit, svag helsa.

Schwächlichkeit, die, svaghet, sjuklighet, krasslighet, ömtålighet, klemighet.

Schwächling, der, (*pl.* -e) menniska af svag natur, vekling.

Schwächung, die, försvagning; kränkning (af en flicka).

Schwaden, der, (*pl.* -) dunst, dimma, ånga; imma utur grufvor etc.; slåttersträng; (*jagtt.*) den korta svansen på en hjort. -gras, das, svingel, mannagräs. -grütze, die, mannagryn. [dron.

Schwadron, die, (*pl.* -en) sqva-

Schwadroneur, der, (*pl.* -e) storskrytare, pratmakare, sqvallrare.

Schwadroniren, *v. n.* sqvadronera, skryta, prata fort, sqvallra.

Schwafeln, *v. n.* sagga; das –, sagg, saggande.

Schwager, der, (*pl.* **Schwäger**) svåger; äfv.: postiljon.

Schwägerin, die, (*pl.* -nen) svägerska.

Schwägerlich, *a.* svågerlig, i svågerlag.

Schwägerschaft, die, (*pl.* -en) svågerskap, svågerlag.

Schwäher, der, (*pl.* -) svärfader.

Schwäherin, die, (*pl.* -nen) svärmoder.

Schwaien, *v. a. & n.* (*sjöt.*) svaja, svigta; blåsa.

Schwalbe, die, (*pl.* -n) svala; eine – macht noch keinen Sommer, (*ordsp.*) en svala gör ingen sommar.

Schwalben-ei, das, svalägg. -falk, der, ett slags peruviansk falk; sparfhök. -geier, der, hafsörn; äfv.: sparfhök. -gift, das, arsenikjord. -kraut, das, svalört. -nest, das, svalbo. -schwanz, der, svalstjert; äfv.: en slags såg; (*T.*) svalstjertsfogning. -stein, der, svalsten, lapis chelidonius. -wurz, die, svalört, tulkört, horskonung (ört). [gap, bölja.

Schwalch, der, (*pl.* -e) svalg,

Schwall, der, (*pl.* -e) svall, svallvåg; sqval, bölja, öfversvämning; (*fig.*) flod, mängd af något som är i rörelse.

Schwamm, der, (*pl.* **Schwämme**) svamp; fnöske; svallkött; die Schwämme, torsk (barnsjukdom); – in den Zimmern, golfsvamp. -artig, *a.* svampaktig, svampig. -büchse, die, svampdosa. -gewächs, das, utväxt. -säure, die, svampsyra. -stein, der, svampsten -zucker, der, svampsocker.

Schwämme, se **Schwemme**.

Schwammicht, **Schwammig**, *a* svampaktig, svampig.

Schwammigkeit, die, svampighet, svampaktighet. [svan

Schwan, der, (*pl.*) **Schwäne**

Schwanen, *v. imp.* ana, hafva aning om, förespå; es schwant mir, jag anar, det anar mig.
Schwanen-bett, das, svandunsbädd. **-boi, der**, svanboj (ylletyg). **-dune, die**, svandun. **-feder, die**, svanfjäder; svanpenna. **-futter, das**, foder af svanskinn. **-gesang, der**, svansång. **-hals, der**, svanhals. **-haut, die**, svanskinn. **-krebs, der**, ostindisk kräfta, cancer mantis.
Schwang, der, svang, svängning, svigt; gång; im -e sein ell. gehen, vara i svang, gå i svang, vara i svängen, vara mycket i bruk.
Schwängel, der, (*pl.* -) svängel, kläpp; rorkult; bängel; vef; hink (till en brunn). **-pumpe, die**, pumpsvängel.
Schwanger, *a.* hafvande; mit Etwas - gehen, hafva något i sinnet; mit großen Plänen - gehen, gå hafvande med stora förslager, hvälfva stora förslager, hafva stora planer i hufvudet.
Schwangerschaft, die, hafvande tillstånd. [lägersman.
Schwängerer, der, (*pl.* -) (*lagtt.*)
Schwängern, *v. a.* göra hafvande, lägra; impregnera.
Schwängerung, die, lägrande.
Schwank, *a.* böjlig, smidig, lös och ledig; obestämd.
Schwank, der, (*pl.* **Schwänke**) tokprat, roligt infall ell. upptåg, skämt, tokrolighet.
Schwanken, *v. n.* vackla, runka, svigta, svinka, ragla, darra, skakas, slingra (om skepp); vara vankelmodig, vara villrådig, tveka.
Schwanken, das, vacklande, svigtande, svinkande, darrning, skakning; slingrande; villrådighet, ovisshet. [(glas etc.).
Schwänken, *v. a.* skölja, skura
Schwankend, *a.* vacklande, raglande; ostadig, obestämd, oviss, vankelmodig, villrådig.
Schwänk-faß, das, kylfat, sköljfat, sköljbalja. **-kessel, der**, sköljkittel, sköljkar. **-wasser, das**, sköljvatten.
Schwanz, der, (*pl.* **Schwänze**) svans, stjert, rumpa; frodlem; medfölje. **-beere, die**, blåbär. **-bein, das**, rumptång, os coccygis. **-ende, das**, gump (på foglar). **-feder, die**, stjertfjäder. **-flosse, die**, stjertfena. **-hafer, der**, landhafre. **-hammer, der**, svanshammare, vattenhammare som lyftes genom skaftändans nedtryckning. **-kröte, die**, rumptroll, grodunge. **-los**, *a.* utan svans. **-meise, die**, stjertmes, altita. **-perrücke, die**, piskperuk. **-pfeffer, der**, kubeber. **-riemen**, svansrem, ryggstycke på seldon. **-rübe, die**, rumptång på djur. **-schraube, die**, svansskruf. **-schuppe, die**, stjertfjäll. **-stern, der**, svansstjerna, komet. **-stück, das**, svansstycke, stjertstycke. **-wespe, die**, sprötstekel. **-wolle, die**, svansull (ull af svansen på får). **-zapfen, der**, svanstapp.
Schwänzchen, das, (*pl.* -) liten stjert, liten svans.
Schwänzeln, *v. n.* vicka på svansen, fläkta med svansen, gå och svansa, drifva omkring, slå dank.
Schwänzelpfennige, *pl.* prutpenningar, smygfyrk, liten oloflig vinst; - machen, sko sig.
Schwänzen, *v. a.* göra svans, påsätta svans, fästa upp; svansa, uppbinda svansen (på en häst); försumma, uraktlåta, vårdslösa; geschwänzte Noten, strukna noter; die Schule -, skolka.
Schwänzer, der, (*pl.* -) gosse som skolkar i skolan, skolkare, lätting.
Schwappern, *v. n.* sqvalpa.
Schwär, Schwären, der, böld, bulnad, rötsår, sårsvulst. **-kraut, das**, åkervädd.
Schwären, *v. irr. n.* slå sig till böld, vara sig, varas, flyta (om sår). [bildning.
Schwären, das, bulning, var-
Schwarm, der, (*pl.* **Schwärme**) svärm, mängd, myckenhet, hop; sorl, oväsen, stoj.
Schwärmen, *v. n.* svärma (som bien), flyga, löpa, springa af och an; svärma, yra, ruckla, svirra, rasa, bullra, stoja.
Schwärmer, der, (*pl.* -) svärmare, rustare, rucklare, svirrare; grillfängare, fantast, siare; (*fyrv.*) svärmare.
Schwärmerei, die, (*pl.* -en) svärmeri, fanatism; inbillning.
Schwärmerin, die, (*pl.* -nen) svärmerska.
Schwärmerisch, *a.* svärmisk, fanatisk, fantastisk.
Schwärmzeit, die, svämningstid.
Schwarte, die, (*pl.* -n) svål, fläsksvål, skråkant; eine alte -, en gammal bok, bunta. **-nbret, das**, skalbräde, kantbräde, ohyfladt bräde. **-nwurst, die**, svålkorf.
Schwartig, *a.* svålaktig, svålig, hård som svål.
Schwarz, *a.* svart; smutsig, oren; (*fig.*) elak, nedrig, gudlös; -e Kreide, svartkrita; - werden, svartna, blifva svart; mir ward - vor den Augen, det svartnade för ögonen på mig; - machen (anschwärzen), svärta, baktala någon; -es Brot, groft rågbröd; (*fig.*) Etwas - auf weiß haben, hafva något svart på hvitt; eine -e That, en svart gerning; eine - Seele, en svart själ; - gekleidet, svartklädd. **-amsel, die**, koltrast. **-äugig**, *a.* svartögd. **-bäcker, der**, hembagare, som bakar groft bröd. **-bärtchen, das**, hämpling. **-bauch, der**, ett slags karp. **-beere, die**, blåbär, björnbär. **-blau**, *a.* svartblå. **-blech, das**, svartbleck, ofortennt jernbleck. **-blei, das**, verkbly. **-blütig**, *a.* gallsjuk, melankolisk, svårmodig. **-braun**, *a.* svartbrun, svartmuggig, svartmuskig, solbränd. **-dorn, der**, slån. **-drossel, die**, koltrast. **-erz, das**, en art svartaktig silfvermalm. **-färber, der**, svartfärgare, svärtare. **-fleckig**, *a.* svartfläckig. **-flügel, der**, en art nötväcka. **-gallig**, *a.* gallsjuk, melankolisk. **-gar**, *a.* svartbarkad (om läder). **-gelb**, *a.* svartgul, olivfärgad, gulbrun. **-gesprenkelt**, *a.* svartspräcklig. **-grau**, *a.* svartgrå. **-grün**, *a.* svartgrön. **-güldenerz, das**, svartgylden. **-holz, das**, barrskog. **-käppchen, das**, svarthätta (fågel). **-kehlig**, *a.* svartstrupad. **-kopf, der**, svarthufvud, svarthårig menniska. **-köpfig**, *a.* svarthufvad. **-kümmel, der**, svartkummin. **-kunst, die**, svartkonst, trolldom. **-künstler, der**, svartkonstnär, trollkarl. **-mehl, das**, groft rågmjöl. **-meise, die**, talgoxe. **-rock, der**, svartrock; (*vulg.*) prest. **-sauer, das**, svartsoppa (mat). **-schecke, die**, svartskäck, svartbrokig häst. **-schimmel, der**, gråskimmel, häst med hvita och svarta hår. **-specht, der**, spillkråka. **-stein, der**, svart brunsten; äfv.: trapp. **-streifig**, *a.* svartrandig. **-tanne, die**, gran. **-taucher, der**, blåsklacka. **-tüpfelig**, *a.* svartpricklig. **-wald, der**, barrskog. **-weizen, der**, pukhvete. **-wild, das**, svart vildbråd (vildsvin, björnar, gräfsvin etc.). **-wurzel, die**, vallört, skorsonera. **-zahn, der**, en art sjöblick (blötdjur), nereis norvegica.
Schwarze, der, (*pl.* -n) svart menniska, neger, mor; (*vulg.*) djefvul.
Schwärze, die, svärta; (*fig.*) nedrighet, vederstygglighet.
Schwärzen, *v. a.* svärta, göra svart; svärta, illa afmåla, illa berykta; smutsa, orena; (*T.*) lurendräja, smuggla; den Ofen -, svärta kakelugnen; der Himmel schwärzt sich; det mulnar.
Schwärzer, der, (*pl.* -) svärtare; smyghandlare, lurendräjare.
Schwärzlich, *a.* svartaktig, svartmuskig; es fällt ins -e, det stöter på svart.
Schwatz, der, samtal, prat.
Schwatzen, *v. n.* prata, pladdra, sqvallra; sqvattra (som skator); aus der Schule -, sqvallra ur skolan.
Schwatzen, das, prat, pladdrande, sqvaller; sqvattrande.
Schwätzer, der, (*pl.* -) pratmakare, sqvallrare, pladdrare.
Schwätzerei, die, (*pl.* -en) prat, sqvaller, pladdrande, sqvattrande.
Schwätzerin, die, pratmakerska, pladdrerska, sladdertaska.
Schwatzhaft, *a.* pratsam, sqvalleraktig. **-igkeit, die**, pratsamhet, sqvalleraktighet.
Schwebe, die, sväfning, sväfvande tillstånd; äfv.: öppna sjön; in der - hängen, sväfva i ovisshet.

Schweben, *v. n.* sväfva; das Wort schwebt mir auf der Zunge, ordet sväfvar mig på tungan; das schwebt in der Luft, det sväfvar i luften; in Gefahr –, sväfva i fara; die Gefahr schwebt über ihm, faran hänger öfver honom; vor Augen –, sväfva för ögonen; in Furcht und Hoffnung –, sväfva mellan hopp och fruktan. [svensk man.

Schwede, der, (*pl.* –n) Svensk,

Schweden, das, Sverige.

Schwedin, die, (*pl.* –nen) Svenska, svenskt fruntimmer.

Schwedisch, *a.* svensk; *subst.* **das Schwedische**, Svenskan, svenska språket.

Schwefel, der, svafvel. **–abdruck, der**, aftryck i svafvel. **–ader, die**, svafvelåder, svafvelstreck. **–artig**, *a.* svafvelaktig, svafvelartad. **–äther, der**, svafveleter, svafveläther. **–blume, die**, svafvelblomma, sublimeradt svafvel. **–bock, der**, ställning, hvarpå ullgarn utbredes, för att svaflas. **–brech, der**, ältgräs. **–dampf, der**, svafvelånga, svafveldunst. **–dunst, der**, svafveldunst, svafvelos. **–erde, die**, svafveljord. **–erz, das**, svafvelkis. **–faden, der**, svafveltråd. **–form, die**, träform, hvari svafvel stöpes. **–gelb**, *a.* svafvelgul. **–geruch, der**, svafvellukt. **–haltig**, *a.* svafvelbunden. **–hölzchen, das**, svafvelsticka. **–hütte, die**, svafvelhytta, svafvelbruk. **–kies, der**, svafvelkis. **–leber, die**, svafvelleber. **–luft, die**, svafvelånga. **–meister, der**, svafvelbruks-föreståndare. **–rauch, der**, svafvelrök. **–regen, der**, svafvelregn. **–salbe, die**, svafvelsalva. **–sauer**, *a.* svafvelsyrad. **–säure, die**, svafvelsyra. **–tropfen, der**, droppsvafvel. **–wasser, das**, svafvelvatten.

Schwefelicht, Schwefelig, *a.* svafvelaktig, svaflig.

Schwefeln, *v. a.* svafla, impregnera med svafoel; ein Faß –, svafla ett fat.

Schweien, se **Schwaien**.

Schweif, der, (*pl.* –e) svans, stjert; släp (på kläder). **–stern, der**, svansstjerna, komet.

Schweifen, *v. a.* runda, utskära i cirkelform, ringa ut (kläder etc.); förse med svans, reffla. – *v. n.* sväfva, stryka omkring.

Schweigen, *v. irr. n.* tiga, tystna. – *v. a.* förtiga, tysta, bringa till tystnad.

Schweigen, das, stillatigande, tystnad; Jemanden zum – bringen, bringa någon till tystnad, nedtysta någon; ein feierliches –, en högtidlig tystnad. [karg, fåordig.

Schweigsam, *a.* tystlåten, ord-

Schweigsamkeit, die, tystlåtenhet, ordkarghet, fåordighet.

Schweimel, der, yra, svindel,

Schweimelig, *a.* yr, som har svindel; – werden, få svindel.

Schwein, das, (*pl.* –e) svin; (*sjöt.*) kölsvin; männliches –, fargalt; wildes –, vildsvin; (*vulg.*) – haben, hafva oförtjent lycka. **–hund, der**, hund hos svinherdar; äfv.: svinhund, lymmel; osnygg person. **–igel, der**, igelkott; (*vulg.*) snuskig person. **–igelei, die**, svinaktighet, osnygghet. **–igeln**, *v. n.* bära sig åt som ett svin. **–koben, der**, svinstia, svinhus. **–mutter, die**, sugga. **–porsch, der**, sqvattram. **–schlachten, das**, svinslagt. **–schlächter, der**, svinslagtare. **–schneider, der**, svinsnöpare. **–stall, der**, svinhus. **–stein, der**, orsten, svinsten, stinksten. **–treiber, der**, svinfösare. **–wildpret, das**, vildbråd af svin.

Schweine-beschauer, der, svinfogde. **–braten, der**, svinstek. **–fett, das**, svinister. **–fleisch, das**, svinkött. **–futter, das**, svinmat; (*vulg.*) osnygg, dålig föda. **–hatz, die**, vildsvinsjagt. **–herde, die**, svinhjord. **–hirt, der**, svinherde. **–mast, die**, ollon hvarmed svin gödas i skogen. **–pelz, der**, (*vulg.*) svinpels, snuskig menniska. **–schmalz, das**, svinister. **–schrot, das**, gröpe till svinmat. **–stall, der**, svinshus, svinstia. **–trog, der**, svinho. **–zucht, die**, svinskötsel, svinafvel.

Schweinerei, die, svinaktighet, snuskighet, orenlighet. [skig.

Schweinisch, *a.* svinaktig, snu-

Schweins-auge, das, svinöga. **–blase, die**, svinblåsa. **–borste, die**, svinborst. **–brot, das**, (*bot.*) haräpple. **–dachs, der**, gräfsvin. **–fuß, der**, svinfot. **–jagd, die**, vildsvinsjagt. **–keule, die**, svinlår. **–kopf, der**, svinhufvud; sylthufvud (mat). **–leder, das**, svinshud. **–melde, die**, (*bot.*) svinmolla. **–möhre, die**, hvit morot. **–rüssel, der**, svintryne. **–sülze, die**, svinsylta. **–wurst, die**, svinkorf. **–zahn, der**, svintand. **–zunge, die**, svintunga.

Schweiß, der, svett; (*jagtt. T.*) blod; (*fig.*) stor möda; vor – triefen, drypa af svett; in – gerathen, komma i svettning. **–bad, das**, svettbad. **–beere, die**, olvon. **–fieber, das**, svettfeber, svettsjuka. **–fleck, der**, hettblemma. **–fuchs, der**, brandfux; en art rödlett häst. **–hund, der**, brack. **–kraut, das**, pestilensört. **–loch, das**, por, svetthål, dunsthål. **–mittel, das**, svettdrifvande medel, svettdryck. **–treibend**, *a.* svettdrifvande. **–tropfen, der**, svettdroppe. **–tuch, das**, svettduk.

Schweißen, *v. a.* svetsa, välla, hopsmida, sammansmida (jern); löda. – *v. n.* svettas, utlakas, utsippra; börja smälta (om jern); (*jagtt.*) blöda.

Schweißig, *a.* svettig, svettande; (*jagtt.*) blödande, blodig; – riechen, lukta svett.

Schweiz, die, Schweitz.

Schweizer, der, Schweitzare; äfv.: portvaktare. **–bund, der**, schweitzerförbund. **–degen, der**, (*boktr. T.*) sättare som tillika är tryckare. **–käse, der**, schweitzerost. **–krankheit, die**, (*fig.*) hemsjuka. **–rose, die**, alpros. **–trabant, der**, ständdrabant. **–vieh, das**, boskap af schweitzerart.

Schweizerei, die, (*pl.* –en) schweitzeri; ladugård, der boskapsskötseln bedrifves på samma sätt som i Schweitz.

Schwelen, *v. a.* kola, bränna kol. – *v. n.* kola, brinna utan låga, så att det blott röker.

Schwelgen, *v. n.* frässa, rusta, ruckla.

Schwelger, der, (*pl.* –) frässare, rucklare.

Schwelgerei, die, frässeri, rucklande, ruckling, ruckel, fylleri, sus och dus, svalg.

Schwelgerisch, *a.* frässande, slösaktig, liderlig.

Schwelle, die, (*pl.* –n) syll, tröskel, dynstock, underbjelke.

Schwellen, *v. irr. n.* svälla, uppsvälla, bli stinn, svullna; stiga (om vattnet), växa, tilltaga; geschwollen, svullen. – *v. a.* uppblåsa, fylla med väder, göra svällande; dämma upp (vattnet).

Schwemme, die, sköljning; vad, lögställe, ställe der man badar hästar; die Pferde in die – reiten, rida hästarne uti ett vatten der man badar dem.

Schwemmen, *v. a.* skölja, löga.

Schwemmergans, die, hafstjäder.

Schwenden, *v. a.* svedja.

Schwenden, das, svedjande, svedning.

Schwengel, se **Schwängel**.

Schwenk-baum, der, svängträ, svängarm. **–kessel, der**, kettil, hvari glas etc. sköljes. **–wasser, das**, sköljvatten (för glas).

Schwenken, *v. a. & n.* svänga, slänga; skölja, rengöra; die Fahne –, svänga fanan; mit dem Hute –, svänga med hatten; sich –, svänga, vända ell. vrida sig, göra en sväng ell. svängning; sich herum –, svänga sig om.

Schwenken, das, svängning; sköljande.

Schwenkung, die, (*pl.* –en) svängning, sväng, vridning.

Schwer, *a.* tung; svår, besvärlig; fullvigtig; kinkig; eine –e Last, en tung börda; –e Arbeit, svårt arbete; –e Krankheit, svår sjukdom; –, Strafe, svårt straff; ein –es Verbrechen, ett svårt brott; –e Luft, tungt väder, tjocka; –e Zeiten, svåra tider; – zu Fuß, tung på foten; – zu bearbeiten, svårbrukad (om jorden); – zu verdauen, svårsmält; der Kopf ist mir –, mitt hufvud är tungt; mit –em Herzen, med tungt hjerta; das kostet ihn ein –es

Geld, det kostar honom mycket penningar; die -e Noth, fallandesjukan; -e Noth! (svordom) för hin i våld! hin anamma! -blütig, a. tungsint. -erde, die, baryt, tungjord. -fällig, a. tung, ovig, okostig, trög, plump, grof; einen -en Körper haben, vara ovig i kroppen. -fälligkeit, die, ovighet, tröghet. -flüssig, a. hårdsmält, svårsmält, nödsatt. -füßig, a. tungfotad. -hörig, a. tunghörd. -kraft, die, tyngdkraft. -leibig, a. tung och ovig, lunsig. -muth, die, svårmodighet, tungsinthet. -müthig, a. svårmodig, tungsint, ängslig. -punct, der, tyngdpunkt. -spath, der, tungspat, tungjord, baryt. -verdaulich, a. svårsmält.

Schwer, av. svåra, svårt, med möda; - reich, svåra rik; - begreifen, hafva svårt att fatta; das Lesen fällt ihm -, han har svårt för att läsa; diese Waare ist - zu haben, det är ondt om denna vara; diese Speise liegt - im Magen, denna mat tynger magen.

Schwerdt, se Schwert.

Schwere, die, tyngd, vigt, last; svårighet, besvärlighet; die - der Luft, luftens tyngd; das Gesetz der -, tyngdlag; die Lehre von der -, tyngdlära. -messer, der, barometer.

Schweren, v. n. vara tung, tynga. - v. a. betunga, nedtynga.

Schwerlich, av. svårligen, svårt, som nogast, knappt, med möda.

Schwert, das, (pl. -er) svärd; mit Feuer und -, med eld och svärd. -bohne, die, svärdböna. -feger, der, svärdfejare. -fisch, der, svärdfisk. -förmig, a. svärdformig. -lilie, die, svärdslilja. -orden, der, svärdsorden. -ritter, der, riddare af svärdsorden. -schlag, der, svärdslag, sabelhugg. -seite, die, svärdssida, manssida, manslinie. -streich, der, svärdslag, sabelhugg. -theil, der, arfslott på manssidan.

Schwertel, der, svärdslilja. -gras, das, rörflen. -ried, der, träggan. -wurz, die, blå svärdslilja, ramslök.

Schwester, die, (pl. -n) syster; leibliche -, helsyster, köttslig syster, samsyster. -kind, das, systerbarn, syskonbarn. -liebe, die, systerlig kärlek. -mann, der, svåger. -schaft, die, systerskap, systerlag. -sohn, der, syskonbarn, systerson. -tochter, die, syskonbarn, systerdotter.

Schwesterlich, a. systerlig.

Schwibbogen, der, halfbåge, hvalf, brohvalf.

Schwieger, die, svärmoder. -eltern, pl. svärföräldrar. -kinder, pl. måg och sonhustru. -mutter, die, svärmoder. -sohn, der, måg, svärson. -tochter, die, svärdotter, sonhustru. -vater, der, svärfader.

Schwiele, die, (pl. -n) dalk, knöl, läderhud (på händer och fötter).

Schwielig, a. valkig, dalkig, tjockskinnig; -e Hände, dalkiga händer.

Schwiemel, der, (pl. -) rumlare.

Schwiemeln, v. n. rumla.

Schwierig, a. svår, besvärlig, kinkig, ogen, missnöjd.

Schwierigkeit, die, (pl. -en) svårighet, besvärlighet, kinkighet, olägenhet; er macht keine - dabei, han gör ingen svårighet dervid; nach der -, på det strängaste.

Schwimm-anstalt, die, simanstalt, simskola. -blase, die, fiskblåsa, simblåsa. -feder, die, simfena. -fuß, der, simfot. -gürtel, der, simgördel, simbälte. -haut, die, simhinna, simhud. -krähe, die, ålkråka. -kunst, die, simkonst. -lehrer, der, simlärare. -schule, die, simskola, simanstalt. -vogel, der, vattenfågel, sjöfågel.

Schwimmen, v. irr. n. simma; flyta; in Thränen -, simma i tårar; geschwommen kommen, komma simmande. [simning.

Schwimmen, das, simmande,

Schwimmer, der, (pl. -) simmare.

Schwind-flechte, die, fräkne, reform. -grube, die, dyngkista; bottenlöst hål ell. djup; aflopp. -sucht, die, tvinsot, trånsjuka. -süchtig, a. trånsjuk. -wurz, die, svalört.

Schwinde, die, (pl. -en) ref-orm (ringmask), klåmask.

Schwindel, der, svindel, yra, yrsel, galenskap; koller (hästsjuka); lättsinnigt handlingssätt, bedräglig uppgift. -geist, der, vildhjerna, svärmare. -hafer, der, svingel. -körner, pl. korianderfrö. -kraut, das, johannisört.

Schwindelei, die, (pl. -en) griller, nyck; bedrägligt handlingssätt, förespeglande.

Schwindeler, der, person, som i sitt uppförande gör falska förespeglingar, som uppförar sig bedrägligt.

Schwindelig, a. yr, som har svindel; - werden, få svindel.

Schwindeln, v. n. vara besvärad af svindel; göra falska förespeglingar; mir schwindelt, jag svindlar.

Schwinden, v. irr. n. svinna, försvinna, förtvina, aftaga, aftyna, förlora sig, smälta bort, minskas, torka, krympa ihop.

Schwinge, die, (pl. -n) vanna, kastskofvel; vinge (en fågels); skäkta, skäktträ.

Schwingel, der, (bot.) svingel. -hede, die, skäf, skäfva.

Schwingen, v. irr. a. svänga, skaka, slänga; vanna, kasta (säd); repa, skäkta (lin ell. hampa); sich -, gunga sig, svänga, dallra, svinga sig; sich aufs Pferd -, svinga sig upp på hästen; sich in die Luft -, svinga sig i luften.

Schwing-messer, das, dolk, skäktknif. -stock, der, skäkta. -wanne, die, kastskofvel.

Schwingung, die, svängning, dallring, svingande, svingning.

Schwippe, die, (pl. -n) spö, smal käpp ell. staf; snärt (på en piska).

Schwippen, v. a. svigta, snärta till, slå med piska; förse med pisksnärt.

Schwirren, v. n. surra, qvittra, sjunga; mir schwirrt der Kopf, det går omkring i hjernan på mig.

Schwitz-bad, das, svettbad. -blätter, pl. blad af vaxduk etc. som sys i armhålen på en klädning. -cur, die, svettkur. -kasten, der, svettlafve. -mittel, das, svettdrifvande medel. -pulver, das, svettpulver. -trank, der, svettdryck.

Schwope, die, (pl. -) blicka, braxenpanka (fisk).

Schwören, v. irr. a. svärja, svära; vor Gericht -, svärja inför rätten; zur Fahne -, svärja fanan; hoch und theuer -, bedyra på det heligaste, med de största eder; sie sind geschworne Feinde, de äro afsvurna fiender; bei Gott -, svärja vid Gud; Jemandem den Tod -, svärja någon döden; falsch -, svärja sig men.

Schwören, das, svärande, svärjande, edgång, eds afläggande.

Schwörer, der, (pl. -) svärjare; falscher -, menedare.

Schwül, a. qvaf, qvalmig, qväfvande, dof; eine -e Luft, en dof luft.

Schwüle, die, qvalm, qvalmighet, qväfvande hetta, dofhetta; es liegt - in der Luft, det kännes så doft i luften.

Schwulität, die, (pl. -en) olägenhet, förlägenhet, svårighet.

Schwulst, der, (pl. Schwülste) svulst, svulstighet, ordprål, högtrafvande stil, svammel.

Schwülstig, a. svulstig, svassande, högtrafvande, storordig; ein -er Stil, en svassande stil.

Schwülstigkeit, die, svulstighet, ordprål, storordighet.

Schwund, der, aftagning, borttagning, minskning.

Schwung, der, sväng, svängning, dallring, språng, lyftning (sinnets); vändning, omvridning, omrullning; gång, verksamhet; in - kommen, komma i gång; mit einem -e, med ett språng. -baum, der, svankträ. -bewegung, die, svängningsrörelse. -bret, das, trampolin. -feder, die, vingfjäder. -kraft, die, svängkraft, svängningskraft. -linie, die, svänglinie. -rad, das, svänghjul, svängare. -riemen, der, svängrem, svankrem (på maskinhjul). -seil, das, repgunga. -stift, der, (urm.) utsväng.

Schwur, der, (pl. Schwüre) ed, svordom. -brüchig, a. som bryter sin ed, menedig. -gericht, das, edsvurenrätt, jury.

Sclave, der, (pl. -n) slaf, träl.

Sclaven-arbeit, die, trälarbete, slafarbete; – verrichten, slafva, träla. **-handel**, der, slafhandel. **-händler**, der, slafhandlare. **-joch**, das, träldomsok. **-markt**, der, slafmarknad. **-sinn**, der, trälaktighet. **-stand**, der, slafstånd, träldom, slafveri.

Sclaverei, die, slafveri, träldom.

Sclavin, die, (*pl.* -en) slafvinna.

Sclavisch, *a.* slafvisk, trälaktig, låg, krypande.

Scorbut, der, skörbjugg.

Scorbutisch, *a.* skorbutisk, skörbjuggsaktig, skörbjuggsartad.

Scorpion, der, (*pl.* -e) skorpion. **-fliege**, die, skorpionslända, hornslända. **-stich**, der, skorpionstyng.

Scripturen, *pl.* skrifter, handskrifter, dokumenter, papper.

Scropheln, *pl.* skrofler.

Scrophulös, *a.* skrofulös, plågad af körtelsvullnad.

Scrupel, der, (*pl.* -) skrupel, betänklighet, tvekan, tvifvelsmål, samvetsagg, grannlagenhet; skrupel (apotekvigt).

Scrupulös, *a.* skrupulös, betänksam, alltför grannlaga.

Sebenbaum, der, säfvenbom.

Sech, das, (*pl.* -e) plogrist, plogjern.

Sechs, *num.* sex. **-blätterig**, *a.* sexbladig. **-eck**, das, sexkant, sexhörning. **-eckig**, *a.* sexhörnig, sexkantig. **-fach**, *a.* sexdubbel, sexfaldig. **-füßig**, *a.* sexfotad. **-hundert**, *num.* sexhundra. **-jährig**, *a.* sexårig. **-mal**, *a.* sex gånger. **-malig**, *a.* sexfaldig. **-monatig**, *a.* sex månader gammal. **-monatlich**, *a.* som är ell. har skett på sex månader. **-pfünder**, der, sexpunding (kanon). **-pfündig**, *a.* sexpundig; sexmarkig. **-saitig**, *a.* med sex strängar. **-seitig**, *a.* sexsidig. **-silbig**, *a.* med sex stafvelser. **-spännig**, *a.* sexspännig, med sex hästar för. **-tägig**, *a.* sex dagars; som består ell. varar sex dagar. **-theilig**, *a.* som består af sex delar. **-winkelig**, *a.* sexvinklig. **-zeilig**, *a.* sexradig.

Sechs, die, (*pl.* -en) sexa, talet sex.

Sechser, der, (*pl.* -) sexa, mynt om 6 kreuzer ell. 6 pfennig.

Sechserlei, *a.* sexfaldig, af sex slag.

Sechsling, der, (*pl.* -e) en kopparskilling i värde af en half hamburger skilling.

Sechst, *a.* sjette; der -e, den sjette; zum -en, för det sjette. **-halb**, *a.* fem och en half, halfsjette.

Sechste, die, (*pl.* -n) (*mus.*) sext, intervall om sex toner.

Sechstel, das, (*pl.* -) sjettedel.

Sechstens, *av.* för det sjette.

Sechszehn, *num.* sexton. **-erlei**, *av.* af sexton slag. **-fältig**, *a.* sextonfaldig. **-jährig**, *a.* sextonårig. **-löthig**, *a.* sextonlödig. **-theil**, der, sextondedel.

Sechszehnt, *a.* sextonde. **-ens**, *av.* för det sextonde.

Sechzig, *num.* sextio. **-jährig**, *a.* sextioårig.

Sechziger, der, (*pl.* -) sextio års man.

Sechzigst, *a.* sextionde; der -e, den sextionde.

Seciren, *v. a.* dissekera.

Seckel, der, (*pl.* -) pung, penningpung, börs, kassa; siekel (mynt hos Judarne). **-amt**, das, skattmästaresyssla. **-meister**, der, skattmästare, räntmästare, kassör.

Secret, das, (*pl.* -e) privet, afträdeshus.

Secretär, der, (*pl.* -e) sekreterare, skrifvare; skrifbord, sekretär.

Secretariat, das, sekreterarembete, sekreterarsyssla.

Sect, der, (*pl.* -e) sekt, vin från Kanariska öarna.

Secte, die, (*pl.* -n) sekt, religionsparti, religionssamfund.

Sectirer, der, (*pl.* -) sektanhängare, sekterisk person.

Sectirerei, die, (*pl.* -en) sekterism, partiande.

Sectirerisch, *a.* sekterisk, fanatisk.

Secunda, die, sekunda, andra skolklassen.

Secundaner, der, (*pl.* -) sekundan, discipel af andra skolklassen.

Secunde, die, (*pl.* -n) sekund. **-nuhr**, die, sekundur. **-nzeiger**, der, sekundvisare.

Secundiren, *v. a. & n.* sekundera, hjelpa, biträda, bistå; vara sekundant; utföra sekundstämman i musik.

Sedez, das, (*boktr.*) sedes. **-band**, der, sedesband. **-format**, das, sedesformat, sedes.

See, der, (*pl.* -n) insjö; ein großer –, stor sjö; ein kleiner –, liten sjö.

See, die, sjö, saltsjö, haf; zur –, sjöledes; die offene (weite) –, öppna sjön, öppna hafvet; zur – gehen, gå till hafs, gå till sjös; in – gehen, in – stechen, lägga ut till sjös, gå till segels; zur – reisen, resa till sjös, resa sjövägen; bei hoher –, vid stark sjögång. **-aal**, der, lampret. **-adler**, der, hafsörn. **-angelegenheit**, die, sjöärende. **-anker**, der, pliktankar. **-apfel**, der, sjöborre. **-bad**, das, sjöbad. **-bär**, der, sjöbjörn, ett slags skäl, phoca ursina. **-barbe**, die, rödfisk. **-barsch**, der, sjöaborre. **-baum**, der, bom hvarmed en hamn stänges. **-besen**, der, ett slags sjöris (djurväxt), gorgonia verrucosa. **-beutel**, der, sjöpung, holothuria frondosa. **-binse**, die, ett slags taggkorall; äfv.: en art sjöris, hafssäf, sjösäf, kålvass. **-blase**, die, pese (blötdjur). **-blume**, die, neckblad, sjöblad, nymphaea; äfv.: en art sjöstråle, actinia effoeta. **-brassen**, der, sjöbraxen (fisk). **-brief**, der, sjöpass; äfv.: konossement. **-bull**, der, hornsimpa, cottus qvadricornis. **-cadett**, der, sjökadett. **-compaß**, der, sjökompass. **-cypresse**, die, en art taggkorall. **-dienst**, der, sjötjenst, tjenst till sjös. **-drache**, der, en art sjöhors, pegasus draconis; äfv.: en art blåstål (fisk), callionymus dracunculus. **-einhorn**, das, narhval. **-engel**, der, rocka. **-ente**, die, blåsklåcka. **-erz**, das, myrmalm. **-fächer**, der, en art sjöris, gorgonia flabellum. **-fahrer**, der, sjöfarare, sjöman. **-fahrt**, die, sjöfart, seglats. **-falk**, der, blåfot. **-falten**, *pl.* nate, aborrgräs. **-fest**, *a.* stadig, som kan hålla sjön (om skepp). **-fisch**, der, sjöfisk, hafsfisk, saltsjöfisk. **-fischerei**, die, hafsfiske. **-flasche**, die, taggbuk (fisk). **-flotte**, die, flotta. **-frosch**, der, hafsgroda. **-gall**, der, vipa. **-gebrauch**, der, bruk till sjös, plägsed till sjös. **-gefahr**, die, sjöfara. **-gefecht**, das, sjöträffning, sjödrabbning. **-gericht**, das, sjörätt, amiralitetsrätt. **-geruch**, der, sjölukt. **-gesetz**, das, sjölag. **-gesicht**, das, hägring, fata morgana. **-gespenst**, das, en art pese (blötdjur). **-gestade**, das, sjökant, sjökust, sjöstrand. **-gewächs**, das, sjöväxt. **-gott**, der, hafsgud, sjögud, Neptun. **-gras**, das, sjögräs, hafsnate; slånga; sandstarr. **-grund**, der, sjöbotten. **-grün**, *a.* sjögrön. **-hafen**, der, hamn, redd. **-hahn**, der, knot (ett fiskslägte). **-handel**, der, sjöhandel. **-held**, der, sjöhjelte. **-hose**, die, skydrag. **-hund**, der, skäl, sjöhund, sjökalf; äfv.: en art haj. **-hundsfang**, der, skälfångst. **-hundsfänger**, der, skälfångare. **-hundsfell**, das, skälskinn. **-hundsspeck**, der, skälspäck. **-hundsthran**, der, skältran. **-igel**, der, hafsigel, sjöborre. **-jungfer**, die, siren, sjönymf, sjöfru. **-karte**, die, sjökort. **-katze**, die, hafskatt. **-krabbe**, die, sjökrabba. **-krank**, *a.* sjösjuk. **-krankheit**, die, sjösjuka. **-krebs**, der, hafskräfta, hummer. **-kreuzdorn**, der, hafstörne. **-krieg**, der, sjökrig. **-kröte**, die, en art qvabba (fisk), lophius histrio; hafssimpa. **-kuh**, die, sjöko. **-kunde**, die, sjövetenskap, seglingskonst. **-küste**, die, sjökant, sjökust, sjöstrand. **-lauben**, der, staksill. **-leim**, der, blålera. **-lerche**, die, strandpipare. **-leuchte**, die, fyr på en båk. **-leute**, *pl.* sjöfolk, sjömän. **-linse**, die, andmat. **-löwe**, der, sjölejon. **-luft**, die, sjöluft, hafsluft. **-macht**, die, sjömakt. **-mann**, der, sjöman, skeppare. **-männisch**, *a.* sjömanslik, på sjömanssätt. **-mannsausdruck**, der, sjöterm. **-mannskunst**, die, seglingskonst. **-mannsschule**, die, sjöskola. **-mannstreu**, die, sjötistel. **-meile**, die, sjömil. **-merle**, die, ett slags snyltra (fisk), labrus merula. **-moos**, das,

hafsmossa. **-möve, die,** hafsmåse, hafstrut. **-nadel, -natter, die,** kantnål (en fiskart). **-nebel, der,** sjömörker. **-nessel, die,** sjöstråle. **-noth, die,** sjönöd. **-nuß, die,** sjönöt. **-officier, der,** sjöofficerare. **-ohr, das,** neckörа (ett blötdjursslägte). **-otter, die,** sjöutter, hafsutter. **-palme, die,** ett slags svärdslilja, iris asteria. **-papagei, der,** lunda (en fiskart). **-paß, der,** sjöpass. **-pfau, der,** påfågelhäger, ardea pavonia. **-pferd, das,** vallross, sjöhäst, trichecus rosmarus. **-pferdchen, das,** hästhufvud (fisk). **-pflanze, die,** sjöväxt. **-rabe, der,** hafstjäder, pelikan. **-ratte, -ratze, die,** sjöråtta (ett slags hafsdjur). **-räuber, der,** sjöröfvare. **-räuberei, die,** sjöröfveri, kaperi. **-räuberschiff, das,** sjöröfvarskepp, kaperifartyg. **-recht, das,** sjölag, sjörätt. **-reise, die,** sjöresa, resa till sjös, seglats. **-richter, der,** domare i sjöärender. **-rinde, die,** stenväf (djurväxt). **-rüstung, die,** skeppsutrustning. **-sache, die,** sjöärende, sjösak. **-salz, das,** hafssalt. **-schaden, der,** sjöskada. **-scheide, die,** sprutare (blötdjur). **-schlacht, die,** sjöbatalj, sjöslag, sjödrabbning. **-schlange, die,** hafsorm. **-schnecke, die,** hafssnäcka, hårgump. **-scorpion, der,** rödsimpa. **-seite, die,** sjösida. **-soldat, der,** sjösoldat. **-spinne, die,** hafsspindel, sjöspindel, taskkräfta. **-spinnenstein, der,** förstenad taskkräfta. **-staat, der,** sjöstat. **-stadt, die,** sjöstad. **-stern, der,** sjöstjerna. **-stint, der,** nors. **-strand, der,** sjöstrand, sjöbacke. **-strich, der,** sjötrakt, sjöstreck. **-stück, das,** (*måln.*) sjöstycke. **-sturm, der,** sjöstorm, storm på sjön. **-tang, der,** hafstång, hafsslånga. **-tausendbein, das,** sjöblick. **-teufel, der,** qvabba (ett slags fisk), lophius piscatorius. **-thier, das,** hafsdjur. **-thierchen, das,** hafskräk. **-traube, die,** ett slags skäggmussla; äfv.: bläckfiskens äggstockar; sjödrufva (vattenplanta). **-treffen, das,** sjöträffning, sjöbatalj, sjöslag. **-trift, die,** det som hafvet kastar upp på stranden. **-trompete, die,** trumpetsnäcka. **-truppen,** *pl.* sjötroppar. **-ufer, das,** sjöbacke, sjöstrand. **-uhr, die,** sjöur. **-versicherung, die,** sjöförsäkring, sjöassurans. **-vogel, der,** hafsfågel. **-volk, das,** sjöfolk. **-warte, die,** fyrbåk. **-wärts,** *av.* sjövart, sjöledes. **-wasser, das,** hafsvatten, sjövatten, saltsjövatten. **-weg, der,** sjöväg. **-wesen, das,** sjöväsende. **-wein, der,** vin af drufvor, som växa på öarna och vid stranden af Bodensjön. **-wind, der,** sjövind, vind från hafssidan. **-wolf, der,** hafsvarg (fisk). **-wort, das,** sjöterm. **-wurm, der,** hafsmask, sjökräk. **-zeichen, das,** sjömärke, sjökänning, båk. **-zoll, der,** sjötull.

Seel-amt, das, själamessa med sång och musik i katolska kyrkan. **-sorge, die,** själavård. **-sorger, der,** själasörjare.

Seele, die, (*pl.* -n) själ, sinne, hjerta, ande, lif, liflighet, kraft; person, menniska; hufvudsak; keine lebendige -, ingen lefvande själ; Jemandem Etwas auf die - binden, lägga en något på hjertat, inskärpa en något på det ömmaste; eine feile -, en fal själ; das thut mir in der - weh, det gör mig ondt i själen; um - und Seligkeit! för själ och pina! die - aller Tugenden, inbegreppet af all dygd; die - einer Kanone, loppet i en kanon.

Seelen-adel, der, ädelhet i själen, själshöghet. **-angst, die,** själaångest. **-erhebend,** *a.* själsupplyftande. **-freund, der,** själavän, förtrogen vän. **-friede, der,** samvetsfrid. **-froh,** *a.* i själen glad. **-gefahr, die,** själavåde. **-größe, die,** själsstorhet, sinneshöjd. **-heil, das,** andligt väl, själens välfärd, själens nytta och bästa. **-hirt, der,** själaherde, själasörjare. **-kraft, die,** sinneskraft, sinnesförmögenhet, själskraft. **-kräfte,** *pl.* sinneskrafter, själsförmögenhet. **-krankheit, die,** sinnessjukdom. **-lehre, die,** lära om själen, psykologi. **-los,** *a.* själlös, utan själ. **-messe, die,** själamessa. **-mord, der,** själamord. **-mörder, der,** själamördare. **-noth, die,** själanöd. **-ruhe, die,** själslugn. **-schatz, der,** själaskatt. **-schlaf, der,** själasömn. **-speise, die,** själaföda. **-stärke, die,** sinnesstyrka, själsstyrka, själskraft. **-tag, der,** åminnelsedag efter aflidna personer. **-vereinigung, die,** själaförening. **-verkäufer, der,** själförsäljare; värfvare. **-voll,** *a.* själfull. **-wanderung, die,** själavandring.

Seelig se **Selig.**

Segel, das, (*pl.* -) segel; (*fig.*) fartyg, skepp; die - reffen, refsa segel; die - streichen, stryka segel; die - fallen lassen, einziehen, fälla segel, dra i segel; die - aufziehen, hissen, hissa segel; unter - gehen, gå till segels; mit vollen -n fahren, gå för fulla segel. **-balken, der,** midskeppsbalk. **-baum, der,** mast. **-boot, das,** segelbåt. **-fertig,** *a.* segelfärdig, segelklar, klar att gå till sjös. **-fock, das,** snedsegel. **-garn, das,** segelgarn. **-macher, der,** segelmakare, segelsömmare. **-meister, der,** segelmästare; den som har uppsigt öfver seglen på ett skepp. **-qualle, die,** segelmanet, vellela spirans. **-schiff, das,** segelskepp, segelfartyg. **-stange, die,** segelstång. **-tuch, das,** segelduk, buldan. **-vogel, der,** dagfjäril, papilio podalirius. **-werk, das,** segeltyg, alla seglen på ett fartyg.

Segeln, *v. n.* segla; in den Grund -, segla på grund, segla omkull, kantra.

Segeln, das, seglande, segling.

Segen, der, välsignelse; välgång, välstånd; es ist kein - dabei, det har ingen välsignelse; Jemandem allen - wünschen, önska någon all välsignelse; den - sprechen, läsa välsignelsen. **-swunsch, der,** lyckönskan, välsignelse.

Segler, der, (*pl.* -) seglare, skepp; (*fig.*) die - der Lüfte, himlens skyar.

Segnen, *v. a.* välsigna, viga, inviga, helga, signa, göra korstecknet; das Zeitliche -, lemna det timliga, dö; das gesegnete Brod, det välsignade brödet, oblatet i nattvarden; gesegnetes Leibes sein, vara i välsignadt tillstånd, vara hafvande.

Segnen, das, välsignelse, välsignande.

Segnung, die, välsignelse, välsignande.

Seh-achse, die, (*opt.*) synaxel. **-ader, die,** synnerv. **-bügel, der,** (*anat.*) knippe af synnerver. **-kraft, die,** synkraft. **-kunst, die,** synlära, optik. **-loch, das,** hålet i bottnen af ögongloben, hvarigenom synnerven går, foramen opticum. **-nerv, der,** synnerv. **-rohr, das,** kikare, tub. **-winkel, der,** synvinkel.

Sehen, *v. a. & n.* se, skönja, blifva varse; se ut, hafva utseende af, likna; Etwas gern -, se något gerna, finna behag uti något; Jemanden gern -, se någon gerna; vor sich hin -, se framför sig; hinter sich -, se bakom sig; auf Etwas -, se på något; ähnlich -, likna; blaß - (aussehen), se blek ut; zum Fenster hinaus -, se ut genom fönstret; die Fenster - nach der Straße, fönstren vettas åt gatan; daraus kann man -, deraf kan man se; Jemandem durch die Finger -, se genom finger med någon; Jemandem in die Karte -, se någon i korten, (*fig.*) utröna hvad någon vill hålla hemligt; sich in dem Spiegel -, se sig i spegeln; nur auf den eigenen Nutzen -, se blott på sin egen nytta; sich - lassen, låta sig se; nach einem Kranken -, se efter en sjuk; in die Zukunft -, se in i framtiden.

Sehen, das, seende, syn; mir verging Hören und -, jag miste både hörsel och syn. **-swerth, -swürdig,** *a.* synvärd, som är värdt att se, som förtjenar att ses.

Seher, der, (*pl.* -) siare, profet.

Seherin, die, (*pl.* -nen) sierska, profetinna.

Sehne, die, (*pl.* -n) sena, nerv, sträcksena; bågsträng; (*mat.*) chorda; eine - verrenken, försträcka en sena. **-nbruch, der,** senbrott. **-nstrang, der,** senstrång.

Sehnen, sich, *v. irr.* längta,

trängta; sich nach Etwas –, längta, trängta efter något; ich sehne mich nach Hause, jag längtar hem.

Sehnig, *a.* senig, senaktig, senlik, senfull.

Sehnlich, *a.* längtande, trängtande.

Sehn-sucht, **die**, trånad, trängtan, häftig längtan; – haben, hafva längtan, längta. –**suchtsvoll**, –**süchtig**, *a.* längtande, trängtande, försmäktande.

Sehr, *av.* ganska, mycket, högligen, särdeles; – tief, ganska djup; – gelehrt, mycket lärd; – viel Leute, ganska mycket folk; zu –, för mycket; gleich –, lika mycket.

Seiche, **die**, urin.

Seichen, *v. n.* kasta sitt vatten.

Seicht, *a.* grund, låg, torr, mager, ofruktbar; ytlig, ej grundlig, ej djup; –es Wasser, grundt vatten; eine –e Schüssel, en flat tallrik; ein –er Verstand, ett svagt förstånd; – werden, grunda.

Seichtigkeit, **die**, grundhet; låghet, torrhet, magerhet, ofruktbarhet; ytlighet, brist på grundlighet.

Seide, **die**, (*pl.* –n) silke; rohe –, rått silke; offene –, otvinnadt silke; eine Docke –, en silkesdocka; ein Faden –, en silkestråd, silkesända.

Seidel, **das**, (*pl.* –) mått för våta och torra varor. –**bast**, **der**, källarhals, tibast.

Seiden, *a.* af silke, af siden, silkes-, siden-; –e Kleider, sidenkläder; –es Taschentuch, silkesnäsduk.

Seiden-artig, *a.* silkeslik, silkeslen, sidenartad. –**band**, **das**, silkesband, sidenband. –**bast**, der, ett slags bastubom, som nära liknar sidentyg. –**bau**, **der**, silkesodling, silkesafvel. –**bereiter**, der, silkesredare. –**ei**, **das**, silkeshus, kokong. –**fabricant**, **der**, sidenfabrikör. –**fabrik**, die, sidenfabrik. –**faden**, **der**, silkestråd, silkesända. –**färber**, **der**, silkesfärgare. –**färberei**, **die**, silkesfärgeri. –**gehäuse**, **das**, silkeshylsa, silkeshus, silkesmaskens bo. –**handel**, **der**, silkeshandel, sidenhandel. –**händler**, **der**, silkeshandlare, sidenhandlare. –**hase**, **der**, silkeshare. –**haspel**, **die**, haspel att nysta silke på. –**jaspis**, **der**, ett slags gul jaspis. –**knäuel**, **der**, silkesnystan. –**laden**, **der**, silkesbod. –**manufactur**, **die**, sidenfabrik. –**moos**, **das**, grenmossa, hypnum sericeum. –**mühle**, **die**, silkesmjöl. –**pflanze**, **die**, silkesört, syrisk silkesplanta, asclepias syriaca. –**raupe**, **die**, silkeslarf. –**sarsche**, **die**, sidensars. –**schmetterling**, **der**, silkesmaskfjäril. –**schwanz**, der, sidensvans (fågel). –**spinner**, **der**, silkesspinnare; silkesmask. –**spinnerei**, **die**, silkesspinneri. –**spitz**, **der**, spansk hund. –**sticker**, **der**, silkesbroderare. –**stickerei**, **die**, silkesbrodering. –**waare**, **die**, silkesvara, sidenvara. –**watte**, **die**, silkesvadd. –**weber**, **der**, sidenväfvare. –**wirker**, **der**, silkesvirkare. –**wolle**, **die**, silkesartad ell. fin, kort och glänsande ull. –**wurm**, **der**, silkesmask. –**zeug**, **das**, sidentyg, siden varor, silkesvaror. –**zucht**, **die**, silkesafvel, uppfödande af silkesmaskar för silkesberedning.

Seife, **die**, (*pl.* –n) såpa, tvål; ein Riegel –, tvålkaka.

Seifen, *v. a.* tvåla, intvåla; vaska.

Seifen-apfel, der, tvålkula. –**artig**, *a.* såpaktig. –**asche**, **die**, pottaska. –**bad**, **das**, tvålbad. –**balsam**, **der**, tvålbalsam. –**baum**, der, tvålträd, sapinus saponaria. –**blase**, die, såpbubbla, tvålbläddra. –**erde**, **die**, valkjord, valklera. –**gebirge**, **das**, sandig ell. leraktig bergart, hvarur malm erhålles genom vaskning. –**gold**, **das**, vaskguld. –**kraut**, **das**, såpört, saponaria officinalis. –**kugel**, die, tvålkula. –**lauge**, **die**, såplut. –**pflaster**, **das**, såpplåster. –**schaum**, **der**, tvållödder, såplödder. –**sieder**, **der**, såpsjudare. –**siederei**, die, tvålsjuderi, såpsjuderi. –**siederkessel**, der, såpsjudarkittel, såpbruk. –**spiritus**, **der**, såpspiritus. –**stein**, der, späcksten. –**wäsche**, die, tvåltvätt. –**wasser**, **das**, tvålvatten, såpvatten. –**zäpfchen**, **das**, stolpill. –**zinnstein**, **der**, ren tennmalm.

Seifig, *a.* tvållaktig, såpaktig.

Seifner, **der**, (*pl.* –) arbetare, som vaskar malmen.

Seige, **die**, sil. –**brühe**, **die**, silad soppa. –**pfanne**, **die**, durkslag. –**sack**, **der**, silduk. –**stein**, **der**, filtrersten.

Seiger, **der**, (*pl.* –) visare; ur, tornur. –**arbeit**, **die**, segring. –**arbeiter**, der, afdrifvare. –**gang**, der, lodrät gång. –**gekrätz**, **das**, segringsslagg. –**herd**, **der**, segerherd, afdrifningsherd. –**linie**, **die**, lodrät linie. –**recht**, *a.* lodrät. –**schacht**, **der**, lodrät schakt. –**teufe**, **die**, lodrätt djup.

Seigerer, **der**, segrare, afdrifvare.

Seigern, *v. a.* (i smälthyttor) segra, afdrifva, rena metaller från främmande ämnen, luttra metaller; göra lodräta gångar i grufvor.

Seigerung, **die**, segring, afdrifning.

Seihe, **die**, (*pl.* –n) sil, durkslag, silkärl.

Seihen, *v. a.* sila, filtrera.

Seihtuch, **das**, silduk, hårduk, filtrerduk.

Seil, **das**, (*pl.* –e) tåg, rep, lina, streck; äfv.: *T.* segel; auf dem –e tanzen, dansa på lina. –**rad**, **das**, hjul, som drifves omkring med ett tåg. –**schlitten**, **der**, släpa hos repslagare. –**tänzer**, **der**, lindansare. –**tänzerin**, **die**, lindanserska. –**weide**, **die**, korgpil. –**werk**, **das**, tackling på ett fartyg, tacklage.

Seiler, **der**, (*pl.* –) sejlare, repslagare. –**bahn**, **die**, repslagarbana. –**garn**, **das**, segelgarn.

Seim, **der**, simmig, tjockt sammankokad vätska; kornvatten; välling; honung. –**honig**, **der**, skirad honung.

Seimen, *v. a.* göra simmig, skira (honung). – *v. n.* bli simmig.

Seimicht, **Seimig**, *a.* simmig.

Sein, **seine**, **sein**, *pron. pers.* (*pl.* **seine**) hans, sin, sitt; – Freund, hans vän; –e Kuh, hans ko; – Recht behaupten, påstå sin rätt; –es Gleichen, sina likar; –er selbst nicht mächtig sein, ej vara sig sjelf mäktig, ej vara herre öfver sig sjelf; –es Theils, för sin del; –e Majestät, hans majestät; die Seinen (Seinigen), de sina.

Sein (seyn), *v. irr. n.* vara, vara till, gifvas, finnas; blifva, ske; groß –, klein –, vara stor, vara liten; Willens –, vara sinnad; guten Muthes –, vara vid godt mod; des Todes –, vara dödsens barn; auf –, vara uppstigen, sitta uppe; wohlauf –, må väl; aus (zu Ende) –, vara slut; an dem –, vara sannt; – lassen, låta vara, låta bli; das kann nicht –, det går icke an; es sei denn, daß, så framt icke, att; ich bin es, det är jag; er ist es, det är han; seien Sie so gut, var så god.

Sein, **das**, varande, tillvarelse.

Seine, **das**, se **Seinige**.

Seinet-halben, –**wegen**, –**willen**, *av.* för hans skull, för sin skull.

Seinige (Seine), **das**, *pron. poss.* det någon tillhör, hans, sin, sitt; Jedem das –, hvarjom och enom sitt; die Seinigen, *pl.* de sina.

Seising, **der**, (*sjöt.*) sejsing, sarfving.

• **Seit**, *praep.* (med *dativ*) sedan, efter, ifrån, alltifrån; – wie lange, huru lång tid sedan; – mehreren Jahren, på flera år; erst – einigen Jahren, först sedan några år; – meiner Kindheit, alltifrån min barndom; – der Zeit wo, sedan tiden då; – Menschengedenken, i mannaminne.

Seitab, *av.* åsido, afsides.

Seitdem, *av.* sedan, efteråt, allt sedan dess, ifrån den tiden.

Seite, **die**, (*pl.* –n) sida, flank; (*fig.*) sida, ställning; rechte –, högra sida; linke –, venstra sidan; afviga sidan; zur –, på sidan; von der –, från sidan; auf die – gehen, gå åt sidan; auf die – bringen, bortskaffa (hemligen); spara; bei Seite –, åsido; Scherz bei –, skämt åsido, skämt för sig; bei – setzen, åsidosätta; bei – gehen, gå åt sidan; von meiner –, på mina vägnar; er von seiner – (seinerseits), han för sin del; von mütterlicher –, på möderne; Jemanden an der empfindlichen – angreifen, taga någon på det öm-

ma; das ist seine schwache –, det är hans svaga sida; sich auf die faule – legen, lägga sig på latsidan.

Seiten-abriß, der, profilritning. -**angriff**, der, sidoangrepp. -**ansicht**, die, profil. -**balken**, der, sidobjelke. -**bein**, das, hjessben. -**blick**, der, sidoblick. -**bret**, das, sidobräde. -**erbe**, der, sidoarfvinge. -**erbschaft**, die, arf på sidolinien, sidoarf. -**fenster**, das, sidofönster. -**fläche**, die, sidoyta. -**gang**, der, sidogång. -**gebäude**, das, flygelbyggnad, sidobyggnad. -**gewehr**, das, sidogevär (sabel, värja). -**giebel**, der, sidogafvel, tvärgafvel. -**hieb**, der, sidohugg. -**hüter**, der, (*boktr.*) kustod, sista ordet på en sida. -**lähmung**, die, lamhet i ena sidan af kroppen. -**lehne**, die, sidostöd, sidokarm, armstöd. -**linie**, die, sidolinie. -**mauer**, die, sidomur. -**schlägel**, der, (*kopparsl.*) klubba. -**schmerz**, der, värk i sidan. -**schnitt**, der, inskärning i sidan. -**schritt**, der, sidosteg. -**sprung**, der, snedsprång, afsprång, sidosprång. -**stechen**, das, styng i sidan. -**stoß**, der, stöt i sidan. -**stück**, das, sidostycke, slaksida, refstycke; pendant. -**thür**, die, sidodörr. -**verwandte**, der, sidoslägting, anförvandt på sidolinien. -**verwandtschaft**, die, skyldskap på sidolinien. -**weg**, der, sidoväg. -**weh**, das, sidoref, värk i sidan. -**werk**, das, sidoverk; (*fort.*) mit -en versehen, flankera. -**wind**, der, sidovind, sidvind, bidevind. -**zahl**, die, sidotal, sidonummer, pagina; mit -en versehen, paginera. -**zweig**, der, sidogren.

Seither, *av.* sedan den tiden, derefter, sedan, ända hittills.

Seitherig, *a.* sedan dess varande, hittillsvarande.

Seits, *av.* på sidan, å sida; mütterlicher-, på möderna sidan, på möderne; ich meiner-, jag å min sida, för min del, för min person, hvad mig beträffar.

Seitwärts, *av.* af sidan, åt sidan, på sidan, på sned; åsido, afsides.

Seladongrün, das, celadon-[grönt.

Selbander, *av.* sjelfannan, sjelfandre; wir waren –, vi voro på två man hand.

Selber, *pron. & av.* sjelf; ich –, jag sjelf; er –, han sjelf; ich komme –, jag kommer sjelf; er ist die Güte –, han är sjelfva godheten; jemf. Selbst.

Selbiger, **Selbige**, **Selbiges**, *pron.* densamme, densamma, detsamma.

Selbst (selber), *pron.* sjelf, egen person; ich –, jag sjelf; er –, han sjelf; sie –, hon sjelf; de sjelf; von –, af sig sjelf; an und für sich –, i och för sig sjelf; (*fig.*) bei sich – einkehren, gå till sig sjelf. – *av.* (sogar) äfven, jemväl, till och med. -**achtung**, die, aktning för sig sjelf. -**anklage**, die, sjelfbeskyllning. -**befleckung**, die, sjelfbefläckelse. -**beherrschung**, die, sjelfbeherrskning. -**bekenntniß**, das, sjelfbekännelse -**betrug**, der, sjelfbedrägeri. -**beweger**, der, figur, som rör sig sjelf, automat. -**bewunderung**, die, beundran af sig sjelf. -**bewußt**, *a.* sjelfklok, inbilsk. -**bewußtsein**, das, sjelfmedvetande, sjelfkänsla, inbilskhet. -**dünkel**, der, eget tycke, sjelfklokhet. -**eigen**, *a.* egen. -**eigenmacht**, die, sjelfmyndighet. -**entsagung**, die, sjelfförsakelse. -**erhaltung**, die, sjelfbevarande, sjelfbevarelse. -**erhebung**, die, sjelfupphöjelse, hög tanke om sig sjelf. -**erkenntniß**, die, sjelfkännedom. -**erniedrigung**, die, sjelfförnedring. -**erwählt**, *a.* sjelfvald, sjelftagen. -**gefällig**, *a.* sjelfbehaglig. -**gefälligkeit**, die, sjelfbelåtenhet, egenkärlek, sjelfbehag, eget tycke. -**gefühl**, das, sjelfkänsla, sjelfmedvetande. -**gelehrte**, der, sjelflärd, en som utan andras undervisning lärt sig sjelf hvad han kan. -**gemacht**, *a.* sjelfgjord. -**genügsam**, *a.* sjelfbelåten, sjelfförnöjd, sjelfgod; sjelfklok, inbilsk. -**genügsamkeit**, die, sjelftillfredställelse, sjelfbelåtenhet; sjelfklokhet, inbilskhet. -**gespräch**, das, samtal med sig sjelf, monolog. -**geständniß**, das, sjelfbekännelse. -**haß**, der, hat till sig sjelf. -**herrscher**, der, sjelfherrskare. -**hülfe**, die, sjelfrådighet, sjelfvåld. -**klug**, *a.* sjelfklok, sjelfrådig, inbilsk. -**laut**, -**lauter**, der, sjelfljud, vokal. -**liebe**, die, egenkärlek, sjelfkärlek, egoism. -**lob**, das, eget lof, eget beröm. -**mord**, der, sjelfmord, sjelfspillan. -**mörder**, der, sjelfmördare, sjelfspilling. -**prüfung**, die, sjelfpröfning. -**quäler**, der, sjelfpinare. -**rache**, die, sjelfhämd. -**rächer**, der, sjelfhämnare. -**ruhm**, der, sjelfberömmelse. -**schuldner**, der, person, som är sin egen gäldenär. -**schuß**, der, gillerbössa. -**ständig**, *a.* sjelfständig, sjelfrådande, oberoende. -**ständigkeit**, die, sjelfständighet, sjelfrådighet. -**sucht**, die, sjelfviskhet, sjelfkärlek, egenkärlek, egoism. -**süchtelei**, die, sjelfviskhet, öfverdrifven egenkärlek. -**süchtig**, *a.* sjelfvisk, egenkär, egoistisk. -**thätig**, *a.* sjelfverkande. -**thätigkeit**, die, sjelfverksamhet. -**verachtung**, die, sjelfföragt. -**vergessenheit**, die, sjelfförgätenhet. -**vergötterung**, die, sjelfförgudning. -**verleugnung**, die, sjelfförsakelse, sjelfförnekande. -**vertheidigung**, die, sjelfförsvar. -**vertrauen**, das, sjelfförtroende, sjelfförtröstan, sjelftillit. -**willig**, *a.* sjelfmant, sjelfkrafd, sjelfrådig, frivillig. -**wort**, das, (*gramm.*) substantif. -**zufrieden**, *a.* nöjd med sig sjelf, sjelfgod; äfv.: sjelfbelåten, inbilsk. -**zufriedenheit**, die, sjelftillfredställelse, sjelfbelåtenhet. -**zünder**, der, ämne som tänder sig sjelf, pyrofor.

Selbstheit, die, sjelfhet, sjelfviskhet; individualitet.

Selbstling, der, (*pl.* -e) egoist, egenkär menniska.

Selig, *a.* salig, lycksalig, säll; (*fig.*) afliden, salig; (*vulg.*) drucken; – sprechen, förklara för salig, förklara för helgon, kanonisera; mein -er Vater, min salig far; -en Andenkens, salig i åminnelse; die Wohnungen der -en, de sällas boningar. -**keit**, die, salighet, lycksalighet, sällhet. -**machend**, *a.* saliggörande. -**macher**, der, saliggörare, Christus. -**machung**, die, saliggörelse. -**sprechung**, die, förklarande för salig, kanonisering.

Sellerie, der, selleri (ört).

Selten, *a.* rar, sällsam, sällsynt, ovanlig. – *av.* sällan.

Seltener, *av.* mera sällan.

Seltenheit, die, ovanlighet, sällsynthet, sällsamhet.

Seltsam, *a.* sällsynt, rar, ovanlig; sällsam, underlig, orimlig.

Seltsamkeit, die, besynnerlighet, sällsamhet, rarhet, sällsynthet.

Semester, das, (*pl.* –) semester, halfår.

Semmel, die, (*pl.* -n) semla. -**hanf**, der, gallhampa. -**kloß**, der, rifvebrödsklimp (i mat). -**mehl**, das, semlemjöl, fint hvetemjöl. -**pastete**, die, semlor fyllda med pastejdeg.

Senat, der, senat, råd.

Senator, der, (*pl.* -en) senator.

Send, die, andelig domstol, synod. -**brüche**, *pl.* böter till andeliga domstolar. -**fällig**, *a.* straffbar inför en andelig domstol. -**gericht**, das, andelig domstol ell. rätt. -**herr**, der, person, som verkställer hvad som blifvit beslutadt i en andelig domstol. -**mann**, der, ledamot i en andelig domstol. -**mäßig**, *a.* enlig med en andelig domstols beslut; som äger rätt att der hafva säte och stämma. -**pflichtig**, *a.* som lyder under andelig domstol. -**recht**, das, rättighet att hålla andelig domstol. -**richter**, der, domare i andelig domstol.

Send-bar, *a.* som kan sändas. -**bote**, der, sändebud. -**brief**, der, -**schreiben**, das, sändebref.

Senden, *v. irr. a.* sända, skicka.

Sendung, die, (*pl.* -en) sändning, skickande, beskickning.

Senes-baum, der, sennetsträd, sennabuske. -**blätter**, *pl.* sennetsblad. -**blätterthee**, der, sennaté.

Seneschall, der, (*pl.* -e) hofmästare.

Senf, der, senap, senapsört,

senapsfrö; wilder –, väggkrasse. -brühe, die, senapssås. -büchse, die, senapsdosa. -korn, das, senapskorn, senapsfrö. -mehl, das, malen senap. -mühle, die, senapsqvarn. -näpfchen, das, senapskanna. -öl, das, senapsolja. -pflaster, das, senapsplåster, senapsdeg. -same, der, senapsfrö. -teig, der, senapsdeg. -topf, der, senapskar, senapsburk.

Sengen, *v. a.* sveda, afsveda; eine Gans –, sveda en gås; – und brennen, härja med eld och brand; die Haare –, afsveda håret.

Sengerig, *a.* svedd; – riechen, lukta svedd.

Senior, der, (*pl.* -en) senior; gråhårsman. [företräde.

Seniorat, das, (*pl.* -e) ålders-

Senk-angel, die, sänkkrok, långref. -blei, das, blylod, sänkbly, sänklod; murlod. -fäustel, der, (*bergv.*) ett slags jernslägga. -garn, das, sänknät; läggnät. -grube, die, grop, hvari sättgrenar läggas; gödselgrop. -hamen, der, sänkhåf. -holz, das, trä som sjunker. -knecht, der, krok ell. hake, hvarmed afläggare nedsättas och fästas i jorden. -kolben, der, sänkkolf. -loch, das, gödselhål, dynggrop. -nadel, die, sond. -netz, das, sänknät, läggnät. -rebe, die, vinranka, som lägges i jorden till fortplantning. -recht, *a.* lodrät, vertikal. -reuse, die, sänkryssja. -schnur, die, snöre i ett sänklod. -stock, der, vinstock, hvarifrån en qvist är som afläggare nedlagd i jorden. -werk, das, dam, dämning af risknippor etc., som blifvit nedsänkta i vatten. -zeit, die, tid, när sättgrenar nedsättas i jorden. -zweig, der, sättgren.

Senkel, der, (*pl.* –) snörband, snörrem, snodd; äfv.: sänke på nät. -holz, das, (*hyttv.*) stamp hvarmed malm bokas. -nadel, die, snörnål, snörbandsstift.

Senken, *v. a.* sänka, nedsänka, nedsätta; störta, fördjupa; fortplanta genom afläggare; plantera med afläggare; sich –, sätta sig, sjunka, sacka.

Senker, der, (*pl.* –) afläggare; sänknät. [kare.

Senkler, der, (*pl.* -en) snörma-

Senn, der, (*pl.* -er) vallgosse i fjelltrakter.

Senne, die, (*pl.* -n) sena, nerv; jemf. Sehne.

Sennerei, die, boskapsskötsel, vallning af boskapshjord i fjellbygd, afsides från hemmet.

Sennerin, die, (*pl.* -nen) vallflicka i fjelltrakter.

Sennhütte, die, fäbod, fjellstuga, boning för vallhjon under boskapsskötsel, säterbod.

Sensal, der, (*pl.* -e) mäklare.

Sense, die, (*pl.* -n) lie.

Sensen-baum, der, lieskaft. -blatt, das, lieblad. -eisen, das, liejern. -hieb, der, liehugg. -mann, der, (*fig.*) döden. -ring, der, lieband. -schmied, der, liesmed. -schmiede, die, liesmedja. -stein, der, liebryne, slipsten för liar. -stiel, der, lieskaft. -strich, der, lieslag, slåttersträng. -träger, der, en, som är väpnad med lie; (*fig.*) döden.

Sentenz, die, (*pl.* -en) sentens; dom; tänkespråk.

Sentimental, *a.* sentimental, känslosam.

Separat, *a.* skiljd, åtskiljd.

Separatist, der, (*pl.* -en) en som afviker ifrån läran.

Separiren, *v. a.* separera, skilja, frånskilja; dela.

Sepie, die, (*pl.* -n) sepia, bläckfisk, bläcksprut.

September, der, September, höstmånad. [stad.

Sequester, der, seqvester, qvar-

Sequestriren, *v. a.* seqvestrera, belägga med qvarstad.

Seraph, Seraphim, der, (*pl.* -e) seraf. [aftonmusik.

Serenade, die, (*pl.* -n) serenad,

Serpentin, -stein, der, serpentin (en sort tälgsten).

Servelatwurst, die, hjernkorf.

Serviette, die, (*pl.* -n) servet.

Serviren, *v. a.* servera, anrätta (mat).

Servis, das, (*pl.* -e) servis, bordservis; sold, lön.

Servitut, die, servitut, tjenstskyldighet ell. annat onus, som åtföljer innehafvandet af jord ell. hus.

Sesam, der, -kraut, das, sesamört. [fänkålört.

Sesel, der, en art kummin- ell.

Sessel, der, (*pl.* –) stol, säte, bänk, kullerstol.

Seßhaft, *a.* bofast, boende; sich – machen, bosätta sig, slå ned sina bopålar, fästa sina bopålar.

Seßhaftmachung, die, bosättning.

Session, die, (*pl.* -en) session, sittning, möte. -stag, der, sessionsdag, dag då en rätt sitter. -szimmer, das, sessionsrum.

Seßlehen, das, förläning af bondhemman.

Setzen, *v. a.* sätta, ställa, uppställa, fastställa, tillsätta; ponera, antaga för afgjordt; sätta musik; sätta bokstäfver (i tryckeri); – Sie den Fall, ponera den händelsen; aus einander –, utreda, förklara; aus den Augen –, ej akta på; Jemandem Etwas in den Kopf –, inbilla en något; Mißtrauen in Jemanden –, misstro någon; Hühner –, lägga ägg under höns; Jemanden fest –, sätta någon fast, häkta någon. – *v. n.* sätta, rusa, springa; über einen Fluß –, sätta öfver en flod; sich –, *v. r.* sitta sig ned, sätta sig; nedsätta sig, sätta bo; aftaga, minskas; falla till botten; setzen wir uns, låt oss sätta oss; setzen Sie sich! sitt ned! sich mit Jemanden –, träffa ackord, träffa öfverenskommelse med någon, förlikas med någon; sich bei Jemandem in Gunst –, sätta sig i gunst hos någon; sich über Etwas hinweg –, sätta sig öfver något; setze dich in meine Stelle, sätt dig i mitt ställe; die Flüssigkeit setzt sich, vätskan blifver tjock, blifver hård. – *v. impers.* es setzt, det gifves, det finnes, det vankas, det åstadkommer; es setzte Schläge, det vankades stryk.

Setz-bret, das, sättbräde. -eier, *pl.* (mat) förlorade ägg. -fisch, der, sättfisk. -garten, der, trädskola; plantskola. -haken, der, sätthake. -hamen, der, sänkhåf. -hase, der, harhona. -holz, das, sättgren, sättpinne. -karpfen, der, sättkarp, ganska liten karp. -kasten, der, (*boktr.*) stilkast. -kolben, der, (*artill.*) sättare; (*kem.*) sättarkolf, sättkolf. -lauge, die, klarnad lut. -linie, die, sättlinea. -pflanze, die, sättplanta. -rebe, die, vinranka, som lägges i jorden att rota sig och växa. -reis, das, sättgren, sättqvist. -schiff, das, (*boktr.*) skepp. -teich, der, planterdam. -treg, der, kimfat. -wage, die, vattenpass. -weide, die, videqvist ell. pilstör, utsatt att slå rot i jorden. -zeit, die, tid då djur yngla.

Setzer, der, (*pl.* –) (Schriftsetzer) sättare, typograf; (Tonsetzer) tonsättare. -lohn, der, sättarelön.

Setzling, der, (*pl.* -e) afläggare, sättgren, sättqvist.

Seuche, die, (*pl.* -n) sjuka, smitta, smittsam sjukdom, farsot.

Seufzen, *v. n.* sucka, qvida; schwer –, sucka djupt; nach Etwas –, sucka ell. längta efter något.

Seufzen, das, suckan, suckande, suckning.

Seufzer, der, (*pl.* –) suck; einen – ausstoßen, draga en suck.

Sevenbaum, der, säfvenbom.

Sextant, der, (*pl.* -en) sextant.

Sexual, *a.* sexual, angående könet.

Seyn, *v. n.* se Sein, *v. n.*

Shawl, der, (*pl.* -e) schal, shawl.

Sich, *pron.* sig; hvarandra; eder, er; an und für –, i och för sig; an – haben, hafva vanan, egenskapen; das hat nichts auf –, det har ingenting på sig, det är ej af någon betydenhet; hier geht es sich (ell. geht sich's) gut, här går man bra; hier sitzt sich's gut, här sitter man bra; außer – sein (vor Freude, vor Zorn etc.), vara utom sig (af glädja, af vrede etc.).

Sichel, die, (*pl.* -n) skära, handskära. -bein, das, krokigt ben. -blume, die, blåklint. -fisch, der, ett slags kortbuk (fisk), cepola trachyptera. -förmig, *a.* lik en skära. -frohne, die, skördedagsverke med skära. -klee, der, hö-

frö, lucern. -**kraut**, **das**, ängskära; äfv.: vattenaloë. -**schnabel**, -**schnäbler**, **der**, krypare (fågel). -**schwanz**, **der**, ett slags flundra, pleuronectes lunatus.

Sicheln, *v. a.* afskära med skära.

Sicher, *a.* säker, trygg, pålitlig, viss, tillförlitlig; ich bin dessen -, jag är säker derpå; so viel ist -, så mycket är säkert; seines Lebens nicht - sein, ej vara säker om sitt lif; um - zu gehen, för att vara säker; vor Etwas - stellen, sätta i säkerhet för något; ich weiß es aus -er Hand, jag har det af säker hand.

Sicherheit, **die**, säkerhet, visshet, trygghet; borgen; die öffentliche -, allmänna säkerheten; in - bringen, bringa i säkerhet.

Sicherheits-acte, **die**, säkerhetsakt. -**behörde**, **die**, polis, politi. -**diener**, **der**, polisbetjent. -**lampe**, **die**, säkerhetslampa. -**leistung**, **die**, borgens ställande, kaution. -**maßregel**, **die**, säkerhetsmått. -**röhre**, **die**, säkerhetsrör. -**schloß**, **das**, säkerhetslås. -**ventil**, **das**, säkerhetsventil.

Sicherlich, *av.* säkert, tryggt; säkerligen, helt visst, visserligen, förvisso.

Sichern, *v. a.* sätta ell. ställa i säkerhet; försäkra; garantera, gå i borgen för, svara för; skydda, trygga, försvara; (*bergv.*) vaska.

Sichertrog, **der**, (*bergv.*) vasktråg. [säkerhet, försäkring.

Sicherung, **die**, betryggande,

Sicht, **die**, sigt; bei -, på sigt; nach -, efter sigt; acht Tage nach -, på åtta dagars sigt; in - haben, (*sjöt.*) hafva i sigt. -**bar**, *a.* synbar, synlig, ögonskenlig. -**barkeit**, **die**, synlighet, synbarhet. -**barlich**, *av.* synbarligen, ögonskenligen. -**korn**, **das**, korn på kanoner etc. -**wechsel**, **der**, vexel, som skall betalas på sigt, à vistavexel.

Sichten, *v. a.* sålla, rissla, sikta; afskilja, afsöndra, dela.

Sichtlich, *a.* som kan ses, synlig, ögonskenlig.

Sickern, *v. n.* sippra, drypa, utsila, utsippra.

Sie, *pron. pers.* (tredje person *sing. fem.*) hon, henne, den; (tredje person *plur.*) de, dem, ni; - schläft, hon sofver; Sie befinden sich wohl? ni mår bra?

Sie, **die**, (*pl.* -n) hona.

Sieb, **das**, (*pl.* -e) såll, rissel, harpa; sikt, sil, durkslag. -**bein**, **das**, (*anat.*) silbenet. -**beutel**, **der**, qvarnsikt. -**förmig**, *a.* som liknar en sil. -**läufer**, **der**, kanten ell. brädden på ett såll. -**macher**, **der**, siktmakare, sållmakare. -**mehl**, **das**, siktmjöl. -**setzer**, **der**, arbetare som sållar malm. -**stab**, **der**, risselstång, siktfot. -**staub**, **der**, siktdam. -**tuch**, **das**, hårduk, siktduk, silduk.

Sieben, *v. a.* sålla, rissla; sikta.

Sieben, **das**, siktning, sållande.

Sieben, *num.* sju; um -, klockan sju; meine - Sachen, mitt pick och pack. -**eck**, **das**, sjukant, sjuhörning. -**eckig**, *a.* sjukantig, sjuhörnig. -**fach**, -**fältig**, *a.* sjufaldig. -**farbenblume**, **die**, styfmorsviol. -**fingerkraut**, **das**, tormentilla, blodört. -**füßig**, *a.* sjufotad, som har sju fötter. -**gestirn**, **das**, sjustjernorna, Plejades. -**gezeit**, **das**, en art väpling. -**hundert**, *num.* sjuhundra. -**hundertst**, *a.* sjuhundrade. -**jährig**, *a.* sju år gammal, sjuårig; som varar sju år. -**mal**, *av.* sju gånger. -**männerig**, *av.* sjumänning, som har sju ståndare; (*bot.*) - männerige Gewächse, sjumänningar, heptandria. -**monatig**, *a.* sju månaders; som varar 7 månader. -**schläfer**, **der**, sofråtta, myoxus glis; sjusofvare. -**stimmig**, *a.* sjustämmig. -**tägig**, *a.* sju dagars, som varar sju dagar. -**theilig**, *a.* som består af sju delar.

Siebener, **der**, sjua, ett antal af sju; äfv.: en myntsort i Österrike, som består af 7 kreutzer; äfv.: ledamot af ett kollegium, som består af 7 personer. [handa.

Siebenerlei, *a.* af sju slag, sju-

Siebente, *a.* sjunde; der - Mann, den sjunde man; der - Theil, sjundedel. -**halb**, *a.* halfsjunde.

Siebentel, **das**, (*pl.* -) sjundedel.

Siebentens, *av.* för det sjunde.

Siebenzig, se **Siebzig**.

Sieber, **der**, (*pl.* -) siktare, sållare.

Siebzehn, *num.* sjutton.

Siebzehnte, *a.* sjuttonde.

Siebzig, *num.* sjuttio. -**jährig**, *a.* sjuttioårig. [man.

Siebziger, **der**, (*pl.* -) sjuttioårig

Siebzigerin, **die**, (*pl.* -nen) sjuttioårig qvinna.

Siebzigste, *a.* sjuttionde.

Siech, *a.* sjuklig. -**bett**, **das**, sjukbädd, sjuksäng. -**haus**, **das**, sjukhus, sjukanstalt. -**heit**, **die**, sjuklighet. -**ling**, **der**, sjukling. -**thum**, **das**, sjukdom, sjuklighet.

Siechen, *v. n.* vara sjuklig, borttråna.

Siede-bottig, **der**, -**faß**, **das**, kärl, hvari sörpe tillagas. -**grad**, **der**, kokhetta, sjudhetta, den värmegrad hvarvid en vätska kokar. -**haus**, **das**, sjudhus, kokhus. -**heiß**, *a.* sjudhet, kokhet, kokvarm. -**hütte**, **die**, salpetersjuderi. -**ofen**, **der**, (*myntv.*) ugn, hvari mynten hvitsjudas. -**pfanne**, **die**, kokpanna. -**punct**, **der**, kokpunkt, sjudpunkt, kokhetta.

Siedelei, **die**, (*pl.* -en) bosättning, nybygge, koloni.

Sieden, *v. irr. a.* sjuda, koka. - *v. n.* uppsjuda, koka, svälla.

Sieden, **das**, sjudning, kokning; svällning.

Siedend, *a.* sjudande; sjudhet, kokhet.

Sieder, **der**, (*pl.* -) sjudare.

Siederei, **die**, (*pl.* -en) sjuderi, sjudhus.

Siedler, **der**, en som nedsatt ell. bosatt sig på något ställe.

Sieg, **der**, (*pl.* -e) seger, segervinning; den - davon tragen, vinna segern. -**esbogen**, **der**, triumfbåge, äreport. -**esfeier**, **die**, segerfiring, triumf. -**esfest**, **das**, segerfest. -**esfürst**, **der**, segerfurste. -**esgepränge**, **das**, segerståt. -**esgeschrei**, **das**, segerrop, segerskri. -**esgöttin**, **die**, segergudinna. -**esheld**, **der**, segerhjelte. -**esherr**, **der**, segerherre. -**eskrone**, **die**, segerkrona. -**eslied**, **das**, segersång. -**eslohn**, **der**, segerlön. -**espforte**, **die**, segerport, triumfbåge, äreport. -**eswagen**, **der**, triumfvagn. -**eszeichen**, **das**, segertecken. -**eszug**, **der**, segertåg. -**gewohnt**, *a.* segervan. -**haft**, *a.* segersam, segersäll. -**reich**, *a.* segersäll, segersam, segerrik. -**stein**, **der**, stjernsten, stjernkorall.

Siegel, **das**, (*pl.* -) sigill; pitscher, signet, försegling; das - aufdrücken, sätta sigill på, sätta inseglet på, besegla; unter dem - der Verschwiegenheit, under tysthetslöfte. -**bewahrer**, **der**, sigillbevarare. -**erde**, **die**, sigilljord. -**gebühr**, **die**, -**geld**, **das**, sigillafgift, sigill-lösen. -**kapsel**, **die**, sigilldosa. -**kunde**, **die**, vetenskap om gamla insegel och sigill. -**lack**, **das**, sigillack, breflack. -**presse**, **die**, sigillpress. -**ring**, **der**, signetring. -**stecher**, **der**, pitscherstickare. -**stein**, **der**, stjernkorall. -**wachs**, **das**, sigillvax, breflack. -**zeichen**, **das**, märke för sigillet, locus sigilli ell. L. S.

Siegeln, *v. a.* försegla, sätta sigill ell. insegel på ell. under; besegla.

Siegen, *v. n.* segra, triumfera; über seine Leidenschaften -, segra öfver sina passioner.

Sieger, **der**, (*pl.* -) segrare, segervinnare. -**kranz**, **der**, segerkrans. -**krone**, **die**, segerkrona.

Sieglich, *a.* segrande, segersam; hörande till segertåg.

Siekern (Sickern), *v. n.* utsila, utlakas, uttsippra; drypa.

Siel, **das**, damlucka för en dam. -**acht**, **die**, trakt, som genom en damlucka befrias från öfverflödigt vatten. -**deich**, **der**, vattendam försedd med damlucka. -**frei**, *a.* som slipper underhålla en damlucka. -**geld**, **das**, penningar till underhåll af en damlucka. -**geschworner**, **der**, edsvuren uppsyningsman öfver en gemensam damlucka. -**grube**, -**kuhle**, **die**, grop ell. fördjupning, hvari en dam anlägges.

Siele, **die**, (*pl.* -n) sele, drag-

sele, hängslen. **-nband**, das, stroppband. **-ngeschirr**, das, seltyg, seldon. **-nkissen**, das, selputa. **-nmacher**, der, selmakare, sadelmakare.

Signal, das, (*pl.* -e) signal, tecken. **-buch**, das, signalbok. **-feuer**, das, signaleld. **-flagge**, die, signalflagg. **-pfeife**, die, signalpipa. **-rackete**, die, signalraket. **-schuß**, der, signalskott.

Signalisiren, *v. a.* signalera, signalisera, gifva signal.

Signatur, die, påsatt märke; underskrift; signatur.

Signiren, *v. a.* signera, märka, sätta märke på; underskrifva.

Signum, das, märke, märkelsetecken; underskrift.

Silbe (Sylbe), die, (*pl.* -n) stafvelse. **-nfuß**, der, versfot. **-nmaß**, das, stafvelsemått, meter. **-nstecher**, der, ordklyfvare. **-nstecherei**, die, ordklyfveri.

Silber, das, silfver; mit – beschlagen, silfverbeslagen, silfversmidd; mit – vermischt, silfverblandad. **-ader**, die, silfverådér, silfverstreck. **-ahorn**, der, rödlönn. **-arbeit**, die, silfverarbete; silfverkärl. **-arbeiter**, der, silfverarbetare. **artig**, *a.* silfverlik. **-aufseher**, der, silfverknekt. **-auge**, das, amerikansk korp. **-barre**, die, silfvertacka, silfverstång. **-bars**, der, ett slags aborre, perca nobilis. **-baum**, der, ett utländskt trädslag, protea argentea; äfv.: silfverträd, silfverpoppel. **-bergwerk**, das, silfverbergverk, silfvergrufva. **-blatt**, das, bladsilfver. **-blech**, das, silfverbleck. **-bocksbart**, der, kruståtel. **-bräune**, die, **-bräunerz**, das, lefverbrun jernockra med inblandad vittrad silfvermalm. **-brocat**, der, silfverbrokad. **-diener**, der, silfverknekt (vid hof). **-draht**, der, silfvertråd. **-druck**, der, silfvertryck. **-erz**, das, silfvermalm. **-faden**, der, silfvertråd. **-farbe**, die, silfverfärg. **-farben**, *a.* silfverfärgad. **-fasan**, der, silfverfasan. **-federerz**, das, fjädersilfver, fjädermalm. **-fisch**, der, silfverfisk, perlfisk. **-flitter**, der, silfverflitter, silfverpaljetter. **-flotte**, die, silfverflotta. **-gang**, der, silfverstreck, silfverådra. **-gare**, die, blicksilfver, silfrets tillstånd när det vid smältningen blifvit rent och fritt ifrån alla främmande metaller. **-gehalt**, der, silfverhalt. **-geld**, das, silfverpenningar, hvita penningar, silfvermynt. **-geräth**, das, silfverkärl. **-gerinn**, das, (*hytt.*) ränna, hvarigenom vatten ledes på blicksilfret för att afkyla det. **-geschirr**, das, silfverkärl, silfver. **-geschmeide**, das, silfversmide. **-glanz**, der, silfverglans. **-glätte**, **-guhr**, die, silfverglitt. **-grau**, *a.* silfvergrå. **-groschen**, der, silfvergroschen. **-grube**, die, silfvergrufva. **-haar**, das, silfverhår, silfverhvitt hår. **-haltig**, *a.* silfverhaltig. **-hell**, *a.* silfverklar, hvit som silfver. **-hornerz**, das, mjuk silfvermalm, som liknar hornsilfver. **-käfer**, der, ett slags vifvel (insekt), curculio argentatus. **-kalk**, der, silfverkalk. **-kammer**, die, silfverkammare. **-kämmerer**, der, den som vid ett hof förestår silfverkammaren. **-kies**, der, silfverkis. **-klang**, der, silfverklang, silfverljud. **-klumpen**, der, silfverklimp. **-könig**, der, (*kem.*) från alla främmande ämnen renadt silfver, silfverregulus. **-korn**, das, silfverkorn. **-kraut**, das, gåsört. **-krone**, die, silfverkrona; äfv.: franskt mynt om 60 sous. **-lahn**, der, silfverlan, plattad silfvertråd. **-lasur**, der, lasursten med silfverlika fläckar. **-lebererz**, das, brun silfvermalm. **-ling**, der, en sort holländska äpplen; äfv.: ett judiskt mynt, sikel. **-mund**, der, en vindelsnäcka, turbo argyrostomus. **-münze**, die, silfvermynt, silfverpenning. **-papier**, das, silfverpapper. **-pappel**, die, silfverpoppel, hvitpoppel. **-platte**, die, silfverplåt. **-probe**, die, silfverprof. **-reich**, *a.* silfverrik. **-reiher**, der, ett slags häger, ardea egretta. **-röthe**, die, röd silfverhaltig jernockra. **-salpeter**, der, qväfsyrad silfveroxid. **-sand**, der, silfverhaltig sand. **-schaum**, der, silfverglitt, bladsilfver. **-scheider**, der, silfverskedare. **-schimmel**, der, silfvergrå häst. **-schlacke**, die, silfverslagg. **-schmied**, der, silfverarbetare. **-schrank**, der, silfverskåp, silfverskänk. **-schwärze**, die, svartgylden (en brun eller svartaktig silfvermalm). **-service**, das, silfverservis, silfverkärl. **-spinner**, der, silfvertrådspinnare, silfvertråddragare. **-stoff**, der, silfvertyg. **-strich**, der, silfverprof. **-stück**, das, silfvertyg; silfverstycke; silfvermynt. **-stufe**, die, silfverstuff; stycke silfvermalm. **-tanne**, die, silfvergran, pinus picea. **-thaler**, der, silfverdaler. **-ton**, der, silfverton. **-tresse**, die, silfvertress, silfvergalon. **-tümmler**, der, silfverkappa (dufva). **-wäscher**, der, silfvertvättare (person som tvättar och rengör silfverkärl). **-weide**, die, hvitpil. **-weiß**, *a.* silfverhvit. **-zahn**, der, silfvertand. **-zeug**, das, silfverkärl, silfver.

Silberig, *a.* silfverblandad, som håller silfver; af silfver ell. som liknar silfver, silfverlik.

Silbern, *a.* af silfver, silfver-; eine -e Medaille, en silfvermedalj; ein -er Löffel, en silfversked; -e Hochzeit, silfverbröllop; das -e Zeitalter, silfverålder.

Silje, die, persilja.

Simpel, *a.* simpel, enkel; rät och slät, enfaldig, rätt fram.

Sims, der, (*pl.* -e) list, karm, fris, krans, sims, karnis; hylla. **-hobel**, der, ploghyfvel, kelhyfvel. **-werk**, das, listverk.

Simultan, *a.* gemensam, liktidig, skeende på samma gång.

Sinau, der, kåpört, Jungfru Mariae kåpa.

Sinecure, die, (*pl.* -n) sinekur, latmansgöra, latmanssyssla.

Singbar, *a.* sångbar, sjungbar, som låter sjunga sig.

Sing-chor, das, sångkör. **-drossel**, die, sångtrast. **-kunst**, die, sångkonst. **-lehrer**, der, sånglärare. **-meister**, der, sångmästare. **-pult**, das, sångpulpet, notställare för sångnoter. **-schule**, die, sångskola. **-spiel**, die, sångspel. **-spielhalle**, die, sal med teater för kuplettsång och scener med sång. **-stimme**, die, sångstämma. **-stück**, das, sångstycke, aria. **-stunde**, die, sångtimma. **-vogel**, der, sångfågel. **-weise**, die, melodi.

Singen, *v. irr. a.* sjunga; ein Lied –, sjunga en visa; den Discant, den Baß –, sjunga diskanten, basen; in den Schlaf –, sjunga i sömn; nach Noten –, sjunga efter noter.

Singen, das, sjungande, sjungning, sång.

Singular, der, (*gramm.*) singularis.

Sinken, *v. irr. n.* sjunka, sänka sig; sätta sig; ramla, rasa; in Schlaf –, falla i sömn; in Ohnmacht –, sjunka i vanmakt; zu Boden –, sjunka till bottnen; den Muth – lassen, fälla modet.

Sinkler, der, (*bergv.*) edsvuren bergsman, som har uppsigt öfver en grufva.

Sinn, der, (*pl.* -e) sinne, begrepp, förstånd; mening; bemärkelse; tänkesätt; håg, vilja; einerlei -es sein, vara ense till sinnes; Jemandem zu –, nach Jemandes -e sein, vara någon till lags; man kann es nicht Allen zu -e machen, man kan ej göra alla i lag; nicht bei -en sein, vara ifrån sina sinnen; von -en kommen, blifva ifrån sig; seine -e nicht recht beisammen haben, icke hafva sina sinnen i behåll; in den – kommen, falla i sinnet, ränna i hågen; es ist mir nie in den – gekommen, det har aldrig fallit mig in; sich Etwas aus dem -e schlagen, slå något ur hågen; – für Etwas haben, hafva sinne, hafva håg för något; hågfällas; – für Poesie, sinne för poesi; anderen -es werden, blifva annorlunda sinnad, ändra tänkesätt, komma på andra tankar; seinen – auf Gott richten, fästa sin håg till Gud; Böses im -e haben, hafva ondt i sinne; ich kann keinen – herausbringen, jag kan ej få mening deraf; das ergiebt sich aus dem -e, det ser man utaf meningen; die fünf -e, de fem sinnena; der buchstäbliche –, ordaförståndet. **-bild**, das, sinnebild, symbol, emblem. **-bildlich**, *a.* sinnebildlig, symbolisk, emble-

matisk. -engenuß, der, sinlig njutning. -enrausch, der, sinnesyra. -entäuschung, die, sinnesvilla. -enwelt, die, sinnesverld. -esänderung, die, sinnesförändring, sinnesändring. -esart, die, tänkesätt, sinnelag. -eswerkzeug, das, sinnesorgan, sinnesverktyg. -gedicht, das, epigramm. -los, *a.* sanslös; meninglös, meningstom, full af omening; oförnuftig, ursinnig. -losigkeit, die, sanslöshet; meningslöshet, omening; oförnuftighet, ursinnighet. -pflanze, die, känselblomma, mimosa. -reich, *a.* sinnrik, qvick; in -er Weise, sinnrikt. -reichheit, die, sinnrikhet. -spruch, der, tänkespråk, valspråk, sentens. -verwandt, *a.* liktydig, synonym. -voll, *a.* sinnrik, uttrycksfull.

Sinnen, *v. irr. n.* tänka, grunda på något, eftersinna; auf Böses -, tänka på ondt, hafva ondt i sinne; zu Etwas gesonnen sein, hafva något i afsigt.

Sinnen, das, eftersinnande, begrundande.

Sinnig, *a. & av.* klok, förnuftig, vettig, betänksam, sedig; sinnrik.

Sinnlich, *a.* sinnlig, vällustig; ein -er Mensch, en sinnlig menniska; die -e Welt, sinnesverlden.

Sinnlichkeit, die, sinnlighet, vällustighet.

Sintemal, *conj.* (föråldr.) emedan, efter det. [sten.

Sinter, der, (*pl.*-) sinter, dropp-

Sintern, *v. n.* rinna dropptals, drypa, utsvettas. [sugrör.

Siphon, der, (*pl.* -e) häfvert,

Sippe, Sippschaft, die, (*pl.* -n) slägtskap; skyldskap; die ganze Sippschaft, (*vulg.*) hela skrällduseh.

Sirene, die, (*pl.* -n) siren, hafsfru, sjörå; förförerska.

Sirup, der, sirap, sirup.

Sitte, die, (*pl.* -n) plägsed, vana, bruk; sed; schlechte -n, dåliga seder; er hat keine -n, han har inga seder; andere Zeiten, andere -n, andra tider, andra seder.

Sitten-gesetz, das, moralisk lag, sedelag. -lehre, die, sedolära, moral. -lehrer, der, sedelärare, moralist. -los, *a.* sedeslös, omoralisk, osedlig, osedig; utan höfviskhet. -losigkeit, die, sedeslöshet, immoralitet, osedlighet, osedighet. -prediger, der, sedepredikant. -richter, der, sededomare. -schilderung, die, sedemålning. -verbesserung, die, sedernas förbättring, sedeförbättring. -verderbniß, die, sedeförderf.

Sittig, *a.* sedig, blygsam, ärbar.

Sittig, der, (*pl.* -e) papegoja.

Sittigen, *v. a.* göra sedlig, civilisera. [lisation.

Sittigung, die, hyfsning, civi-

Sittlich, *a.* sedlig, moralisk, sedelärande; (*ordspr.*) ländlich — sittlich, hvart land har sin sed.

Sittlichkeit, die, sedlighet; moralitet. -sgefühl, das, sedlighetskänsla.

Sittsam, *a.* sedesam, sedig, ärbar, anständig, försynt. -keit, die, sedesamhet, sedighet, ärbarhet, anständighet.

Situation, die, (*pl.* -en) belägenhet, tillstånd.

Sitz, der, (*pl.* -e) säte, sittsäte, stol, bänk; säte, rätt att sitta (i en rätt etc.); boning, residens, hufvudstad, hufvudsäte; ein adliger -, ett säteri, en sätesgård; - und Stimme haben, hafva säte och stämma. -arbeit, die, sittarbete, sittsyssla. -bank, die, sittsäte. -esfleisch, das, kein - haben, ej kunna sitta stilla, vara i ständig rörelse. -geld, das, afgift till fångvaktaren. -kissen, das, sittdyna.

Sitzen, *v. irr. n.* sitta; sitta, passa; sitta, hålla session; zu Tische -, sitta till bords; fest -, sitta fast; das sitzt, det sitter åt; still -, sitta stilla; zu viel -, sitta för mycket; auf den Eiern -, ligga på ägg; er sitzt Schulden halber, han sitter på gäldstugan; mit im Gerichte -, hafva säte i en rätt; in Schulden -, sitta i skuld; im Wohlstande -, sitta i välmåge; da sitzt es, deri ligger knuten; nichts auf sich - lassen, ej ostraffadt låta förolämpa sig; viel Geld im Spiele - lassen, förlora mycket penningar på spel: Jemanden - lassen, låta någon sitta qvar, öfvergifva någon; - bleiben, blifva sittande, qvarsitta; die Gewohnheit zu -, sittvana.

Sitzen, das, sittande, sittning; zum - geneigt, sittsjuk.

Sitzend, *a.* sittande, stillasittande; -e Beschäftigung, sittarbete, sittsyssla. [ter.

Sitzer, der, (*pl.* -) en som sit-

Sitzling, der, en som sitter mycket, sittsjuk menniska.

Sitzung, die, (*pl.* -en) sittning, session, möte; - halten, hålla möte, hålla session, sitta; das Gericht hält -, rätten sitter; bei der gestrigen -, på mötet i går. -stag, der, sessionsdag, dag då en rätt sitter. -szimmer, das, sessionsrum.

Skalde, der, (*pl.* -n) skald.

Skelett, das, (*pl.* -e) skelett, benrangel. [tviflare.

Skeptiker, der, (*pl.*-) skeptikus,

Skeptisch, *a.* skeptisk, tviflande på allting.

Skepticismus, der, skeptikernas lära; tvifvel, otro.

Skizze, die, (*pl.* -n) skiss, utkast, modell, teckning.

Skizziren, *v. a.* göra utkast till.

Sklave och sammansättningar se **Sclave**.

Skorpion se **Scorpion**.

Skrofeln se **Scropheln**.

Slave, der, (*pl.* -n) Slav, Slavok, person af den slaviska folkstammen.

Smalte, die, Smaltblau, das, smalts, blåstärkelse.

Smaragd, der, (*pl.* -e) smaragd (ädelsten). -grün, *a.* smaragdgrön. -schnecke, die, trumpetsnäcka.

Smaragden, *a.* af smaragd.

Smirgel se **Schmergel**.

So, *pron.* hvilken, hvilket, hvilka. - *av. & conj.* så, således, på det sättet; så mycket; (*conj.*) så; om; såväl; dessutom; so? så? sei so gut, var så god; so geht es, så går det; sei dem so, må så vara; ist dem so? är det så? es mag so sein, må så ske; nicht so ganz unrecht, icke så orätt; kaum...., so...., knappt.... förr än; so aber, men så, men om; so auch, så ock, också; so einer, eine, eines, so etwas, sådan, sådant; so etwa, kanske, ungefärligen; so weit, så vida, så längt; so weiter, so fort, så vidare; so hin, någorlunda; so recht, just rätt, rigtigt; so, so, så der, medelmåttigt, någorlunda; die Zeit ist so kurz! tiden är så kort!

Sobald, *av.* så snart.

Socke, die, (*pl.* -n) socka, fotsocka, halfstrumpa.

Sockel, der, (*pl.* -) sockel.

Sod, der, Sodbrennen, das, halsbränna.

Soda, die, soda. -arsenik, der, arseniksyradt natron. -wasser, das, sodavatten.

Sodann, *av.* då, derefter, derpå, sedan.

Sodomit, der, (*pl.* -en) sodomit.

Sodomiterei, die, sodomiteri.

Sofa, das, (*pl.* -s) soffa, kanapé. -kissen, das, soffdyna, pöl. -lehne, die, soffkarm.

Sofern (insofern), *av.* så framt, såvida.

Soff, der, dryckenskap, fylleri, dryck, sup; dem - ergeben, supig.

Sofort, *av.* såfort, på stunden, genast, straxt.

Sog, der, (*pl.* -e) kölvatten, vattenfåra efter ett fartyg; kölsvin; sugning. -brüstung, die, (*skeppsb.*) skeppets afsmalnande i för- och akterstäfven.

Sogar, *av.* äfven, till och med, också, hvad ännu mera.

Sogleich, *av.* genast, straxt, på stunden.

Sohl-beere, die, svart vinbär. -faß, das, (*saltsj.*) stort kärl, hvari solan föres och sedan slås i pannan. -ei se **Solei**. -kunst, die, vattenkonst, hvarmed saltvattnet uppfordras. -leder, das, sulläder, buntläder. -linie, die, (*bergv.*) horisontal linea. -schacht, der, (*saltv.*) schakt öfver saltbrunnen, hvari vattenkonsten står. -stück, das, basis ell. botten till något. -wage, die, en våg att mäta hur mycket salt solan innehåller, saltprofvare.

Sohle, die, (*pl.* -n) såla, sula, fotsåla, fotblad; sålan i en hof; (Soole, Sole) saltvatten. -nleder, das, sålläder, sulläder, buntläder.

Sohn, der, (*pl.* Söhne) son;

Jemandes — sein, vara ens son; Gottes —, Guds son.

Solcher, Solche, Solches, *pron.* sådan, dylik; in einem solchen Falle, solchenfalls, i dylik händelse; auf—e Weise, på sådant sätt.

Solchergestalt, *av.* således, sålunda, på sådant sätt.

Solcherlei, *av.* sådant, af sådant slag.

Sold, der, sold, lön.

Soldat, der, (*pl.* **—en**) soldat, knekt; ein gemeiner —, en simpel soldat.

Soldaten=**art, die**, soldatmaner, soldatsätt. **—brod, das**, kommissbröd. **—dienst, der**, soldattjenst. **—eid, der**, soldated. **—fisch, der**, ett slags klippfisk, chaetodon capistratus. **—galgen, der**, galge, hvari rymmare hängas. **—geld, das**, knektpenningar; äfv.: inqvarteringsafgift. **—haft**, *a.* soldatlik, militärisk. **—hure, die**, soldathora. **—hütte, die**, barack. **—leben, das**, soldatlif, soldatlefnad. **—manier, die**, soldatmaner, soldatsed. **—mantel, der**, soldatkappa. **—stand, der**, krigsstånd. **—weib, das**, soldathustru.

Soldateska, die, soldatesk, soldattrupp, krigsväsende.

Soldatisch, *a.* soldatlik, krigisk, militärisk.

Söldner, der, (*pl.* **—**) legohjon, dagsverkare, legoknekt.

Sole se **Sohle**. [ten.

Solei, das, ägg, kokt i salt vat-

Solid, *a.* varaktig, redbar, tillförlitlig, redlig.

Solidität, die, varaktighet, redbarhet, tillförlitlighet, redlighet.

Sollen, *v. irr. n.* skola, böra, måste; was soll ich thun? hvad skall jag göra? er soll das thun, han måste göra det; du sollst nicht tödten, du skall (får) icke dräpa; Sie sollen es sehen, det skall ni få se; sollte es möglich sein? skulle det vara möjligt? was soll das? hvad skall det betyda? wozu soll das? hvartill skall det tjena? er soll todt sein, han lär vara död; sie sollen ihn nicht haben, de skola ej få den.

Söller, der, (*pl.* **—**) loft, vindskammare; altan, balkon.

Somit, *av.* följaktligen, således.

Sommer, der, (*pl.* **—**) sommar; diesen —, i sommar; des —s, om sommaren; vergangenen —, i somras. **—acker, der**, åker, hvarpå vårsäde sås. **—abend, der**, sommarafton, sommarqväll. **—arbeit, die**, sommararbete. **—aufenthalt, der**, sommarställe, sommarboning. **—bau, der**, vårplöjning, vårsäde. **—bier, das**, sommaröl, dricka som är brygdt på sommaren. **—birne, die**, sommarpäron. **—fäden**, *pl.* spindelväfsträdar, som synas på marken. **—feld, das**, **—flur, die**, vårsädesgärde. **—flecken**, *pl.* fräknar, sommarfläckar. **—fleckig**, *a.* fräknig. **—getreide, das**, sommarsäd, vårsäd. **—gewächs, das**, sommarväxt. **—haft**, *a.* sommaraktig. **—haus, das**, sommarhus. **—hitze, die**, sommarhetta. **—hosen**, *pl.* sommarbyxor. **—huhn, das**, åkerhöna. **—könig, der**, guldhane (en fågel). **—hut, der**, sommarhatt. **—kleid, das**, sommarklädning, sommarklädsel. **—korn, das**, vårsäd. **—lager, das**, sommarläger. **—laube, die**, löfsal. **—lich**, *a.* sommaraktig; — gekleidet, sommarklädd. **—lolch, der**, (*bot.*) dårrepe, lolium temulentum. **—luft, die**, sommarluft. **—lust, die**, sommarro, sommarnöje. **—mantel, der**, sommarkappa. **—morgen, der**, sommarmorgon. **—nacht, die**, sommarnatt. **—obst, das**, sommarfrukt. **—regen, der**, sommarregn. **—roggen, der**, vårråg. **—saat, die**, sommarsäde, vårsäde. **—schlag, der**, åkergärde besådt med vårsäd. **—seite, die**, middagssida, solsida. **—sitz, der**, sommarsäte, sommarboning. **—sonnenwende, die**, sommarsolstånd. **—sprossen**, *pl.* fräknar, sommarfläckar. **—sprossig**, *a.* fräknig. **—tag, der**, sommardag. **—vergnügen, das**, sommarnöje, sommarro. **—vogel, der**, sommarfågel, fjäril. **—weide, die**, sommarbete. **—weizen, der**, sommarhvete. **—wetter, das**, sommarväder. **—wohnung, die**, sommarsäte, sommarboning, sommarhus, lusthus. **—wurz, die**, skärffrö. **—zeit, die**, sommartid. **—zeug, das**, sommartyg, sommarkläder.

Sommern, *v. impers.* es sommert, sommaren kommer.

Sömmern, *v. a.* sätta ell. lägga i solen; underhålla om sommaren.

Sonach, *av.* följaktligen, i följe deraf, således.

Sonate, die, (*pl.* **—n**) sonat (musikstycke).

Sonde, die, (*pl.* **—n**) sond (fältskärinstrument); lod, sänklod.

Sonder, (ohne) *praep.* utan.

Sonderbar, *a.* besynnerlig, särskild, ovanlig, sällsam, underlig, utomordentlig.

Sonderbarkeit, die, besynnerlighet, ovanlighet, sällsamhet.

Sonderheit, die, synnerhet; in —, i synnerhet, särdeles, besynnerligen, förnämligast.

Sonderlich, *a.* besynnerlig, synnerlig, egen. — *av.* särdeles, i synnerhet, helst.

Sonderling, der, (*pl.* **—e**) egen, besynnerlig, underlig menniska.

Sondern, *v. a.* söndra, afsöndra, skilja, åtskilja.

Sondern, *conj.* utan; men; nicht nur gehört, — auch gesehen, ej endast hört, utan äfven set.

Sonders, *av.* synnerligen; sammt und —, samt och synnerligen, alla tillsammans.

Sonderung, die, söndring, skiljande, åtskiljande, afskiljande.

Sondiren, *v. a.* sondera, undersöka (ett sår); utforska, utleta; utfråga, examinera.

Sonnabend, der, (*pl.* **—e**) lördag.

Sonne, die, (*pl.* **—n**) sol; guld (*i alkem.*); (fyrverk) sol, eldhjul; von der — verbrannt, solbränd; das ist wie die — im Januar, (*ordspr.*) det har ingen kraft; die — geht auf, solen går upp; die — geht unter, solen går ned.

Sonnen=**adler, der**, stenörn. **—anbeter, der**, soltillbedjare, soldyrkare. **—aufgang, der**, solens uppgång; öster. **—bahn, die**, solens bana, djurkrets, ekliptiken. **—blick, der**, solstrimma. **—blind**, *a.* solblind. **—blume, die**, solros. **—brand, der**, solbränna. **—dienst, der**, soldyrkan. **—fächer, der**, solfjäder. **—ferne, die**, en planets längsta afstånd ifrån solen, aphelium. **—finsterniß, die**, solförmörkelse. **—fisch, der**, ett slags silfveröga (fisk), Zeus faber. **—fleck, der**, solfläck, fräkne. **—glanz, der**, solens glans, solglans. **—glas, das**, helioskop, solkikare. **—gluth, die**, solhetta. **—hell**, *a.* solklar, dagklar. **—hitze, die**, solhetta, solbadd. **—hof, der**, ring omkring solen. **—höhe, die**, solens höjd öfver horisonten. **—hut, der**, solhatt. **—jahr, das**, solår. **—käfer, der**, nyckelpiga, coccinella. **—klar**, *a.* solklar, dagklar. **—klarheit, die**, solens klarhet, dagklarhet. **—koller, der**, koller (hästsjuka). **—kraut, das**, vägvårda, cychorium intybus. **—kreis, der**, solcirkel. **—lauf, der**, solens lopp. **—licht, das**, solljus, solens ljus. **—messer, der**, instrument, att mäta solens diameter, heliometer. **—monat, der**, solmånad. **—nähe, die**, en planets minsta afstånd ifrån solen, perihelium. **—priesterin, die**, solens prestinna. **—rauch, der**, solrök. **—regen, der** solskensregn. **—rose, die**, solros. **—reich**, *a.* solrik, öppen för solen. **—scheibe, die**, solskifva, discus solis. **—schein, der**, solsken. **—schirm, der**, parasoll, solskärm. **—schuß, der**, koller (hästsjuka). **—seite, die**, solsida, sommarsida. **—spiegel, der**, helioskop. **—stäubchen, das**, solgrand. **—stein, der**, ett slags opal. **—stern, der**, fixstjerna. **—stich, der**, solstyng. **—stillstand, der**, solstånd. **—strahl, der**, solstråle, solstrimma. **—straße, die**, solens bana, ekliptiken. **—system, das**, solsystem, solen med sina planeter. **—tag, der**, soldag, 24 timmar, dygn. **—thau, der**, daggört, drosera rotundifolia. **—uhr, die**, solur, solvisare; timsten. **—untergang, der**, solens nedgång, solbergning, vester. **—verbrannt**, *a.* solbränd. **—vogel, der**, fenix. **—wärme, die**, solvärma. **—wedel, der**, vägvårda (ört). **—weiser, der**, solvisare. **—weite, die**, se **—ferne**. **—wende, die**, solstånd. **—wendepunct, der**, solståndspunkt. **—wen-**

bezirkel, der, vändkrets, tropik. -wetter, das, solskensväder. -wirbel, der, (astron.) solsystem; (bot.) guldris, solidago virgaurea. -wurz, die, (bot.) skärffrö. -zeiger, der, solvisare; pinne, nål på solvisaren. -zirkel, der, solcirkel.

Sonnen, v. a. sola, sätta ut i solen.

Sonnett, das, sonnett.

Sonnicht, **Sonnig**, a. solig, öppen för solen; ein sonniger Tag, solskensdag; -es Wetter, solskensväder.

Sonntag, der, söndag; des -s, om söndagen, om söndagarna.

Sonntägig, **Sonntäglich**, a. hörande till söndagen, som sker om söndagen, söndags-.

Sonntags-andacht, die, söndagsandakt. -arbeit, die, söndagsarbete, arbete om sömdagen. -blatt, das, söndagsblad, söndagstidning. -buchstabe, der, söndagsbokstaf. -evangelium, das, söndagsevangelium. -gast, der, söndagsgäst. -gebet, das, söndagsbön, bön på söndagen. -kind, das, söndagsbarn; (fig.) lycklig menniska. -kleid, das, söndagsklädning. -predigt, die, söndagspredikan.

Sonst, av. annars, annorlunda, eljest, för öfrigt; utomdess; fördom, förr; vanligen; – nirgends, på intet annat ställe; – nicht, på intet annat sätt; – wo, annorstädes; – war er mein Freund, förr var han min vän.

Sonstig, a. öfrig; andra; förra.

Sopha se **Sofa**.

Sophienkraut, das, stillfrö.

Sophist, der, (pl. -en) sofist, en som genom skenbart sanna argumenter söker förvilla; slug karl.

Sophisterei, die, sofisteri; uppblandning.

Sophistisch, a. sofistisk; bedräglig (om slutsatser).

Sorbapfel, der, rönnbär.

Sorge, die, (pl. -n) sorg, oro, bekymmer, omsorg; vård, försorg, sorgfällighet; unnöthige –, onyttiga omsorger; häusliche -n, husliga bekymmer; sich -n machen, göra sig bekymmer; sich der -n entschlagen, slå bort sorgen, slå ifrån sig bekymmren; ohne -n leben, lefva utan omsorger; – für Etwas tragen, bära omsorg för något, ombestyra något; laß das meine – sein, låt det vara min sorg ell. min sak, låt mig sörja derför; das ist meine geringste –, det är min minsta sorg.

Sorgen, v. n. sörja, bära omsorg för; sköta, ansa, vårda; vara bekymrad för, frukta, befara; für Etwas –, draga försorg för något; für Jemanden –, sörja för någon; dafür laß mich –, låt mig sörja derför; sich –, göra sig bekymmer. -frei, -los, a. sorgfri, sorglös, utan sorg, bekymmerlös. -voll, a. sorgfull, bekymmersam, sorgbunden.

Sorg-falt, die, sorgfällighet, omsorg, omvårdnad, flit; mit großer –, med mycken omsorg. -fältig, a. sorgfällig, omhugsam, aktsam; mån; Etwas – hüten, vara rädd om något. -fältigkeit, die, sorgfällighet, omhugsan, aktsamhet, omsorg. -los, a. sorglös, bekymmerslös, obekymrad, hågslös. -losigkeit, die, sorglöshet, bekymmerslöhet, håglöshet, likgiltighet. -sam, a. sorgfällig, aktsam, mån. -samkeit, die, sorgfällighet; aktsamhet, omsorg.

Sorglich, a. bekymmersam, sorglig; eine -e Miene, en bekymmersam min.

Sorte, die, (pl. -n) sort, art, slag.

Sortiment, das, (pl. -e) sortement, sortering. -sbuchhandlung, die, bokbod, handel med andra förläggares böcker.

Sortiren, v. a. sortera, gallra.

Sottise, die, (pl. -n) dumhet, oanständigt tal, dum gerning; ovett.

Soubrette, die, (pt. -n) kammarpiga.

Souverän, der, (pl. -e) souverän, envåldsherre.

Souverän, a. souverän, oinskränkt, envåldig.

Souveränität, die, envälde, sjelfständig makt.

Soweit (insoweit), av. så framt, såvida.

Sowie, conj. såsom, likasom, just som, i detsamma som, så snart som; – zum Beispiel, såsom till exempel.

Sowohl, conj. såväl, både; – ..., als ..., såväl som, både, och; eben –, äfven så väl, likasåväl.

Spadille, die, (pl. -n) (i kortlek) spader äss.

Spähen, v. a. & n. spana, spionera, lura ut, lura på, passa på, bespeja.

Späher, der, (pl. -) spion, spejare.

Spak, **Spakig**, a. gisten.

Spalier, das, (pl. -) spalier, spjelverk, stånggaller (i trädgårdar).

Spalt, der, (pl. -e) spricka, springa, refva, remna, skrefva, klyfta, klyka, sprund, rispa, fåra. -ader, die, åder i ett träd, der det bäst låter klyfva sig. -axt, die, -beil, das, klyfyxa. -bar, a. som låter klyfva sig. -messer, das, ympknif.

Spalte, die, (pl. -n) spalt, kolumn (i tidningar etc.); spricka, springa, refva, remna, skrefva.

Spalten, v. a. & n. spalta, klyfva, fläka, spricka, remna, brista; klyfvas; Holz –, klyfva trä, hugga sönder ved; Jemandem den Kopf –, klyfva hufvudet på någon; Haare –, (fig.) klyfva hår; entzwei –, klyfva sönder; sich –, gå itu, remna, få sprickor; die Erde spaltet sich, jorden remnar; gespaltene Lefzen, spruckna läppar.

Spalten, das, klyfning, sprickande, remnande, bristande, fläkande.

Spaltig, a. klufven, sprucken, som kan klyfvas, som lätt spricker.

Spaltung, die, (pl. -en) klyfning, sprickning, fläkning; (fig.) söndring, split.

Span, der, (pl. Späne) spån, huggspån, hyfvelspån; litet vedträ, vedsticka; spjäll; ribba, tunn brädlapp. -brust, die, bringstycke af en oxe. -ferkel, das, digris. -grün, das, spanskgröna. -hut, der, spånhatt. -korb, der, spånkorg.

Spänen, v. a. afvänja barn.

Spange, die, (pl. -n) häkta, hake, spänne.

Spängler, der, (pl. -) bleckslagare.

Spanier, der, (pl. -) Spanior.

Spaniol, der, spanskt snus.

Spaniolett, das, en sort ratin.

Spanisch, a. spansk; (fig.) främmande, sällsam, underlig; -er Mantel, slängkappa; -er Kragen, svullnad af manliga förhuden, paraphimosis; -e Fliege, spansk fluga, kantarid; -er Reiter, spansk riddare; -es Rohr, spanskt rör, rotting; -e Stiefeln, benskrufvar; -e Wand, spansk vägg, skärm emot drag.

Spann, der, (pl. -e) fotled, vrist.

Spann-ader, die, sena, sträcksena. -dienst, der, ökedagsverke. -feder, die, spännfjäder. -haken, der, spännhake. -holz, das, trä, hvarmed något spännes; väfspännare. -kette, die, spännkedja, hållkedja, brinkhake. -kraft, die, spännkraft, spänstighet, elasticitet. -nagel, der, stångbult, titelbult. -reif, der, band att sammanhålla tunnstafvar. -riegel, der, bindbjelke i en takresning. -riemen, der, spännrem. -ring, der, spännring, tångring, krampa. -schnur, die, spännsnöre på en trumma. -seil, das, spänntåg, spännsnöre. -strick, der, spänntåg, tjuder. -tau, das, spänntåg.

Spanne, die, (pl. -n) spann, längden emellan tummen och lillfingret; eine kurze – Zeit, en mycket kort tid.

Spannen, v. a. spänna, sträcka, utspänna, uppspänna, spänna för; mäta spannvis, spanna; knyta ell. spänna åt, bända, tjudra; einen Bogen –, spänna en båge; mit gespanntem Hahn, med spänd hane; die Segel –, spänna ut segel; ein Rad –, låsa ett hjul så, att det ej går omkring i en backe; ein weit gespanntes Gewölbe, ett hvalf med stor båge; mit Jemandem gespannt sein, vara oense; die Pferde hinter den Wagen –, (fig.) spänna hästarne

bakefter vagnen, börja en sak bakfram. – *v. n.* spana; spetsa öronen; auf Etwas –, lyssna med uppmärksamhet efter något; höra, passa på något; es spannt mich über die Brust, det spänner mig öfver bröstet.

Spanner, der, (*pl.* –) spännare; instrument hvarmed något spännes; klädeskam, väfspännare etc.

Spannung, die, (*pl.* **-en**) spänning, sträckning; väntan, hopp.

Spant, der, (*skeppsb.*) spant.

Spar-büchse, die, sparbössa. **-casse, die,** sparkassa. **-endchen, das,** sparbit. **-herd, der,** härd ell. spisel af egendomlig konstruktion för besparande vid eldningen. **-kalk, der,** gipskalk. **-knecht, -leuchter, der,** ljusknekt. **-lampe, die,** lampa som förbrinnar litet olja. **-ofen, der,** kakelugn som förbrinnar litet eldningsmaterial. **-pfennig, der,** sparpenning. **-sam,** *a.* sparsam, tarflig, hushållsaktig; rar, sällsynt. **-samkeit, die,** sparsamhet, tarflighet, hushållsaktighet.

Sparen, *v. a.* spara, bespara, spara ihop; behålla, bespara, förvara; uppskjuta, dröja med; keine Mühe –, spara ingen möda.

Sparer, der, en som sparar; äfv.: ljusknekt.

Spargel, der, sparris. **-beet, das,** sparrissäng. **-brühe, die,** sparrissås. **-bund, das,** sparrisknippa. **-klee, der,** luzern. **-kohl, der,** broccoli (ett slags kål). **-pflanze, die,** sparrisplanta. **-samen, der,** sparrisfrö.

Spärlich, *a.* tarflig, måttlig, sparsam, knapp, karg; eine –e Mahlzeit, en sparsam måltid.

Sparren, der, (*pl.* –) sparre; (*fig.*) er hat einen – zu viel, han är rubbad, förryckt. **-kopf, der,** sparrhufvud, sirat på listverket under ett tak. **-kreuz, das,** kors af sparrar. **-löcher,** *pl.* hål i murar att insätta bjelkar. **-nagel, der,** takspik.

Sparr-latte, die, läkte, takribba, spira. **-werk, das,** sparrlag.

Spartegras, das, (*bot.*) spanskt gräs, esparto; stipa tenacissima.

Sparung, die, sparande.

Spaß, der, (*pl.* **Späße**) skämt, gyckel, narri, lek; – machen, narras, skämta; aus –, på narri; ein derber –, ett groft narri; das ist kein –! det är intet narri! keinen – verstehen, ej låta narras med sig; nur zum –, blott för ro skull. **-haft,** *a.* skämtaktig, skämtsam, skämtfull, rolig, lustig. **-haftigkeit, die,** skämtaktighet, skämtsamhet, rolighet, lustighet. **-macher, -vogel, der,** skämtare, rolighetsmakare, spefågel.

Spaßen, *v. n.* skämta, narras; läßt nicht mit sich –, han låter icke narras med sig.

Spät, *a.* sen, senfärdig, långsam; sent framkommande, senmogen, senfödd; ein –er Gast, en sen gäst; –e Reue, sen ånger; bis in die –e Nacht, in på sena natten; bis auf die späteste Nachwelt, till senaste efterverld. – *av.* sent; besser – als niemals, bättre sent än aldrig; früh und –, bittida och sent; früher oder später, förr eller sednare. **-erbse, die,** senmogen ärt. **-ernte, die,** sen skörd. **-geboren,** *a.* senfödd. **-gerste, die,** senmoget korn. **-herbst, der,** efterhöst. **-heu, das,** efterslåtter. **-jahr, das,** höst. **-lamm, das,** lamm af andra årslamningen. **-obst, das,** vinterfrukt. **-regen, der,** särlaregn, sent regn. **-reif,** *a.* senmogen. **-sommer, der,** eftersommar.

Spatel, der, spatel, liten bred spade, som målare, apotekare och fältskärer etc. bruka.

Spaten, der, (*pl.* –) spade; spader i kort. **-förmig,** *a.* spadformig, spadlik.

Spath, der, spatt (hästsjukdom); (*miner.*) spat (stenart). **-rose, die,** spat, kristalliserad i kamlik upphöjning. **-salz, das,** selenitspat.

Spathig, *a.* spatig, spatlik.

Spatium, das, rum, plats, rymd, vidd; (*boktr.*) spatium, mellanrymd, mellanslag; **Spatien,** *pl.* spatier.

Spätling, der, (*pl.* **-e**) kalf, lam etc. som tillkommit sent på året.

Spatz, der, (*pl.* **-e**) sparf.

Spazieren, *v. n.* spatsera, promenera; – gehen, promenera, spatsera, gå att spatsera; – reiten, göra en spatserridt, en lustfart till häst.

Spazier-fahrt, die, spatserfart. **-gang, der,** spåtsergång, promenad. **-platz, der,** spatserplats, promenadplats. **-ritt, der,** lustridt, spatserridt, promenad till häst. **-stock, der,** spatserkäpp. **-wetter, das,** spatserväder.

Specerei se **Spezerei.**

Specht, der, (*pl.* **-e**) hackspett, spillkråka. **-meise, die,** nötväcka. **-wurz, die,** diptan, dictamnus albus.

Species, die, art, slag, slägte, sort; speciemynt; die vier – der Rechenkunst, de fyra species i arithmetiken. **-thaler, der,** riksdaler specie, specieriksdaler.

Specification, die, specificering, specifikation, uppteckning, noggrann bestämning.

Specificiren, *v. a.* specificera.

Specifisch, *a.* specifik, egentlig.

Speck, der, fläsk, späck; – ansetzen, lägga på fläsket. **-artig,** *a.* fläskaktig, fläsklik, späckartad. **-bauch, der,** isterbuk. **-beule, die,** isterböld. **-fett,** *a.* smäckfet. **-geschwulst, die,** späckböld. **-händler, der,** fläskhandlare. **-hauer, der,** späckhuggare, delphinus orca. **-käfer, der,** änger. **-kuchen, der,** fläskkaka, fläskpankaka. **-maus, die,** flädermus. **-melde, die,** bingelgräs. **-pökling, der,** böckling. **-schneider, der,** en som hugger späcket af hvalfisken. **-schwarte, die,** fläsksvål. **-seite, die,** fläsksida; (*ordspr.*) die Wurst nach der Speckseite werfen, uppoffra en liten sak i hopp om att derföre erhålla en större eller värdfullare. **-stein, der,** späcksten, tälgsten. **-streif, der,** fläskremsa. **-thran, der,** tran, hvalfisktran.

Speckig, *a.* fläskig.

Spectakel, der, spektakel, oväsen, stoj.

Speculant, der, (*pl.* **-en**) en som spekulerar, forskare; spekulant, företagare, enterprenör.

Speculation, die, (*pl.* **-en**) betraktelse; spekulation, företag, företagande.

Speculativ, *a.* betraktande, begrundande; spekulativ.

Speculiren, *v. n.* betrakta, grubbla; spekulera, företaga, våga.

Spediteur, der, (*pl.* **-e**) speditör.

Spedition, die, (*pl.* **-en**) spedition, expedition, utfärdande, uträttande; affärdande, afsändning. **-sgebühren,** *pl.* omkostnader vid varors transport, kommissionsarfvode.

Speer, der, (*pl.* **-e**) spjut, lans. **-reiter, der,** lansknekt till häst.

Spei-becken, das, spottbäcken, spottkopp. **-gatt, das,** spygatt (på skepp). **-loch, das,** krater (på eldsprutande berg). **-napf, der,** spottlåda. **-wurzel, die,** väggört.

Speiche, die, (*pl.* **-n**) hjulekra. **-nzapfen, der,** tapp på hjulekrar, som går in i nafvet.

Speichel, der, spott. **-cur, die,** spottkur, salivering. **-drüse, die,** spottkörtel. **-fluß, der,** dregling, spottflytning. **-gang, der,** (*anat.*) spottgång. **-lecker, der,** låg smickrare.

Speicheln, *v. n.* spotta, salivera.

Speichen, *v. a.* förse med ekrar.

Speicher, der, (*pl.* –) spannmålsbod; spannmålsvind, sädesvind, sädesloft, nederlagshus, magasin.

Speien, *v. irr. a.* spotta, spy, gifva öfver, kasta upp; spruta (eld etc.).

Speierbaum, der, rönn.

Speiler, der, (*pl.* –) steknål, liten sticka, spjäla.

Speise, die, (*pl.* **-n**) spis, mat, föda; rätt; speis (blandning af vissa bergarter och mineraliska produkter). **-bier, das,** måltidsdricka, spisdricka, spisöl. **-brei, der,** (*med.*) chymus. **-fisch, der,** småfisk. **-gabel, die,** matgaffel. **-geruch, der,** matos. **-haus, das,** matinrättning, spisqvarter, näringsställe, spisning. **-kammer,**

die, skafferi, fatbur; anrättningsrum. -karte, die, matsedel. -keller, der, matkällare. -korb, der, matkorg. -markt, der, torg, der matvaror säljas. -meister, der, skaffare, inköpare, spismästare. -opfer, das, spisoffer. -ordnung, die, spisordning. -röhre, die, matstrupe. -saal, der, matsal. -schrank, der, matskåp, skafferi. -tisch, der, matbord. -wein, der, matvin, bordvin. -wirth, der, traktör, spisvärd, spishusvärd. -zettel, der, matsedel. -zimmer, das, matrum, spisrum.

Speisen, *v. n.* äta, spisa. – *v. a.* gifva mat, mata, underhålla, föda; spisa; zu Mittag –, spisa middag; zu Nacht –, spisa qvällsvard; auswärts –, spisa borta.

Speisung, die, spisning; (*T.*) fyllning (maskiners, ugnars etc.).

Spelz, der, spelt (en sort hvete).

Spelze, die, (*pl.* -n) snärp, agn på korn.

Spelzig, *a.* full med agnar.

Spende, die, gåfva, gåfvors utdelning, fattigutdelning. -brod, das, almosebröd, nådebröd.

Spenden, *v. a.* utdela; gifva, förära.

Spender, der, (*pl.* –) utdelare, gifvare.

Spendiren, *v. a.* spendera, utdela, tilldela, bortgifva.

Sperber, der, sparfhök. -baum, der, rönn. -beere, die, rönnbär.

Sperling, der, (*pl.* -e) sparf. -sschrot, das, sparfhagel. -sweibchen, das, sparfhona.

Sperr-baum, der, slagbom, stängsel. -beinig, *a.* grensle. -eisen, das, (*kir.*) utspänningsinstrument. -geld, das, betalning för att man får passera genom stadsporten, när den redan är stängd. -glas, das, gipskristall, spegelsten. -glocke, die, klocka, som tillkännager, att fästningsportar skola stängas. -haken, der, spärrhake, spännhake, hållhake, brinkhake. -holz, das, munkafle. -kette, die, spärrkedja, hållkedja. -rad, das, (*urm.*) steghjul. -riegel, der, skottregel. -ruthe, die, (*väfv.*) väfspännare. -stab, -stock, der, utspänningskäpp. -wage, die, skakel. -weit, *av.* på vid gafvel, vida öppen.

Sperre, die, tillspärrande; hållkedja, hämmkedja, brinkhake; utell. införselsförbud; blockad.

Sperren, *v. a.* spärra, tillspärra, tillbomma, stänga; blockera; sätta hämmkedja ell. brinkhake på (hjul); stämma, dämma; einen Fluß –, spärra en flod; den Hafen –, stänga hamnen; die Schifffahrt –, stänga sjöfarten; die Zeilen –, (*boktr.*) lemna mer rum än vanligt mellan raderna; aus einander –, utspärra, uppspärra, skrefva; sich –, vägra sig, streta emot.

Sperrig, *a.* skrym (om varor); vidlyftig (om stil etc.); utspärrad; tillstoppad, tilltäppt.

Sperrung, die, stängning, spärrning, tillspärrning.

Spesen, *pl.* omkostnader, omgälder (vid varors transport etc.).

Spezerei, die, speceri, kryddvara, kryddor. -handel, der, specerihandel. -händler, der, kryddkrämare, specerihandlare. -waaren, *pl* specerier, färgstofter, apoteksvaror, kryddsaker, kryddvaror.

Sphäre, die, sfer, klot, kula; (*fig.*) sfer, krets, verkningskrets.

Spicken, *v. a.* späcka; (*fig.*) besätta med; einen Hasen –, späcka en hare; seinen Beutel –, fylla sin pung.

Spick-gans, die, spickegås, gåsbröst, gåshalfva. -häring, der, spickesill. -nadel, die, späcknål. -speck, der, späckfläsk, späckremsor.

Spiegel, der, (*pl.* –) spegel. -artig, *a.* spegellik, spegelformig. -becken, das, bäcken med jemn botten. -beleg, das, spegelfoliering. -bild, das, spegelbild. -blank, *a.* spegelblank. -eier, die, *pl.* (mat) förlorade ägg. -erz, das, spegelmalm, ett slags jernmalm med spegelglänsande ytor. -fabricant, der, spegelfabrikör. -fabrik, die, spegelfabrik. -fechter, der, spegelfäktare. -fechterei, die, spegelfäkteri, förställning, skrymtan, låtsadt, tillgjordt väsende. -fenster, das, spegelfönster. -fisch, der, silfveröga. -folie, die, spegelfolium. -futteral, das, spegelfoder. -garn, das, nät med stora maskor. -glas, das, spegelglas. -glatt, *a.* spegelglatt. -handel, der, spegelhandel. -händler, der, spegelhandlare. -harz, das, stråkharts, kolofonium. -hütte, die, spegelglasfabrik. -karpfen, der, karp med stora glänsande fjäll. -klar, *a.* spegelklar, spegellik. -lehre, die, katoptrik; läran om ljusets brytning och återstudsning från speglar. -macher, der, spegelfabrikör. -meise, die, talgoxe. -rahmen, der, spegelram. -roche, die, råcka med stora fjäll. -scheibe, die, skifva ell. ruta af spegelglas. -schiff, das, fartyg med spegel ell. platt akter. -schimmel, der, spegelskimmel, äppelkastad häst. -schleifen, das, spegelpolering. -schleifer, der, spegelslipare. -spath, -stein, der, spegelsten, selenit. -thür, die, spegeldörr. -tischchen, das, spegelbord, konsolbord.

Spiegeln, *v. a. & n.* spegla; glänsa, lysa som en spegel; sich an Jemandem –, spegla sig i någon, i någons exempel.

Spieke, die, lavendel, nardus.

Spiekern, *v. a.* nagla, spika fast.

Spieköl, das, spikolja.

Spiel, das, (*pl.* -e) spel, lek; spel, parti; ein – Karten, en kortlek; mit klingendem –, med klingande spel; sein – mit Jemandem treiben, drifva sitt spel med någon; aufs – setzen, sätta på spel; sein Leben steht auf dem –e, hans lif står på spel; Jemanden mit ins – ziehen, draga någon med i spelet; seine Hand mit im –e haben, hafva sin hand med i spelet. -art, die, spelsätt; omvexling, omskifte; (*nat. hist.*) artförändring. -ball, der, lekboll; knäck; ein – des Glückes, en lekboll för lyckan. -bret, das, spelbräde. -dose, die, speldosa. -geld, das, spelpenningar. -gesell, -genoß, der, spelkamrat, lekkamrat. -gesellschaft, die, spelsällskap. -gewinn, der, spelvinst. -glück, das, spellycka. -hahn, der, spelorre. -haus, das, spelhus. -kamerad, der, spelkamrat, lekkamrat. -karte, die, spelkort. -leute, *pl.* spelmän, musikanter. -marke, die, spelmark. -platz, der, lekställe, lekplats, spelställe. -raum, der, spelrum, svängrum. -regeln, *pl.* spelreglor. -sachen, *pl.* leksaker. -schuld, die, spelskuld. -sucht, die, spelsjuka, spelvurm. -tisch, der, spelbord. -uhr, die, spelur. -verderber, der, dålig spelare; glädjestörare. -werk, das, spelverk, lekverk, leksaker. -woche, die, smekmånad. -wuth, die, spelvurm. -zeichen, das, spelmark. -zeit, die, lektid, lekstund. -zeug, das, leksak.

Spielen, *v. a. & n.* leka; spela; agera; auf einem Instrumente –, spela på ett instrument; Clavier –, spela klaver; Karte –, spela kort; eine Rolle –, spela en roll; den großen Herrn –, agera stor herre; er spielte den Hamlet, han agerade Hamlet; den Krieg in Feindes Land –, flytta kriget in i fiendens land; den Meister –, spela, agera mästare; Jemandem auf der Nase herum –, spela någon på näsan, gyckla med någon; Jemandem einen Possen –, spela någon ett puts; die Farbe spielt ins Gelbliche, färgen skiftar i gult.

Spieler, der, (*pl.* -n) spelare; leidenschaftlicher –, spelvurm.

Spielerei, die, lek, skämt, narri, gyckel; leksak.

Spielerin, die, (*pl.* -nen) spelerska.

Spier, das, strå. -schwalbe, die, ringsvala.

Spiering, **Spierling**, der, (*pl.* -e) sardell, ansjovis.

Spieß, der, (*pl.* -e) spett, spjut, jagtspjut, hillebard, pik, handpik. -bock, der, råbock, hvilkens horn ej ännu hunnit få grenar. -bürger, der, kälkborgare. -bürgerlich, *a.* borgaraktig. -dreher, der, stekvändare. -drüse, die, (*miner.*) kristalliseradt ämne med små spr-sar. -eisen, das, jern på spj-

-gerte, die, spö, smal käpp, ridspö. **-geſell, der,** kamrat, stallbroder; medbrottsling. **-glas, das, -glanz, der,** spetsglans, antimonium (metall). **-gras, das,** kärrkafle (ört). **-ruthe, die,** spö, gatlopp; Spießruthen laufen, springa gatlopp. **-träger, der,** spjutbärare; stekspettsfot. **-wurzel, die,** hjertrot.

Spießen, *v. a.* genomstinga, ränna värjan igenom, spetsa.

Spill-baum, der, lönn; alster; vindspelsbom. **-gatt, das,** spelgatt.

Spille, die, (*pl.* -n) ten; slända; ljussticka; nystpinne, knyppelpinne; vindspel, gångspel; drillhjul, hjulaxel, hjulstock; spindel, snäcka i ur.

Spilling, der, (*pl.* -e) ett slags stora gula plommon.

Spillmage, der, slägting på mödernet ell. på hustruns sida.

Spinat, der, spenat (ört).

Spindel, die, (*pl.* -n) ten; slända; spett; rulle; nystfot; axfäste (på blommor); vält. **-baum, der,** vindspelbom. **-gewölbe, das,** hvalf ell. hvalfformig prydnad på tak. **-kraut, das,** (*bot.*) safflor. **-muskel, der,** strålmuskel. **-theil, der** & **das,** andel i spånad; systerlott, hvad som i ett oskiftadt bo tillfaller döttrar.

Spinell, der, (*pl.* -e) spinell, blek rubin.

Spinelle, die, (*pl.* -n) stickelbär, krusbär. [(instrument).

Spinett, das, (*pl.* -e) spinett

Spinne, die, (*pl.* -n) spindel. **-feind, der,** hätsk, afsagd fiende. **-nartig,** *a.* spindelartad, spindellik. **-ngewebe, das,** spindelväf, spindelnät. **-nkraut, das,** spindelört.

Spinnen, *v. irr. a.* & *n.* spinna; (*ordspr.*) es ist nichts so fein gesponnen, es kommt endlich an die Sonnen, ingenting är så fördoldt ell. så fint anlagdt, att det ej en gång kommer i dagsljuset.

Spinner, der, (*pl.* -) spinnare. **-lohn, der,** spinnarelön.

Spinnerei, die, (*pl.* -en) spinneri; spånad, garn.

Spinnerin, die, (*pl.* -nen) spinnerska.

Spinn-haken, der, spinnkrok. **-haus, das,** spinnhus. **-maschine, die,** spinnmaskin. **-rad, das,** rockhjul. **-rocken, der,** spinnrock, totte. **-seide, die,** spinnsilke. **-stube, die,** spinnstuga. **-warze, die,** spinnvårta (på insekter).

Spintisiren, *v. n.* spintisera, grunda på, grubbla.

Spion, der, (*pl.* -e) spion, spejare, kunskapare.

Spioniren, *v. n.* spionera, speja.

Spiral-feder, die, (*pl.* -n) spiralfjäder. **-förmig,** *a.* spiralformig. **-linie, die,** spirallinie, snäcklinie. **-pumpe, die,** spiralpump.

Spiritus, der, spiritus, sprit.

Spital, das, (*pl.* Spitäler) hospital, sjukhus.

Spitz, der, (*pl.* -e) spets (ett slags långhårig hund med spetsiga öron).

Spitz, *a.* spetsig, uddhvass; (*fig.*) bitande, stickande. **-amboß, der,** sparrhake. **-bart, der,** spetsigt skägg, pipskägg. **-blattern,** *pl.* vattenkoppor. **-bogen, der,** spetsbåge. **-bohrer, der,** spetsborr. **-bube, der,** spetsbof, tjuf, bedragare, skälm. **-bubensprache, die,** spetsbofvars språk, rotvälska, tjufspråk. **-büberei, die,** bofstycke, bedrägeri. **-bübin, die,** tjufkona, bedragerska. **-bübisch,** *a.* skälmsk, bedräglig. **-findig,** *a.* spetsfundig, klyftig. **-findigkeit, die,** spetsfundighet, klyftighet; stickord. **-glas, das,** spetsglas. **-hacke, -haue, die,** spetshacka, spetsig yxa. **-hammer, der,** spetshammare, pigghammare. **-hund, der,** spetshund, spets. **-kelle, die,** spetsig murslef. **-kopf, der,** klyftigt, spetsfundigt hufvud, slug, klippsk menniska. **-maus, die,** näbbmus. **-meißel, der,** spetsmejsel. **-name, der,** öknamn. **-nase, die,** spetsnäsa, spetsig näsa; klipsk menniska. **-nasig,** *a.* spetsnosig (om hundar). **-pocken,** *pl.* vattenkoppor. **-rad, das,** hjul, som brukas vid nålars tillspetsning. **-säule, die,** pyramid, obelisk. **-winkelig,** *a.* spetsvinklig. **-zahn, der,** ögontand.

Spitze, die, (*pl.* -n) spets; udd; topp, spets, höjd; kroppås, takås; udde, näs; spets, udd (knyppladt ell. stickadt arbete); (*fig.*) stickord; an der – stehen, vara främst i spetsen; sich an die – stellen, ställa sig i spetsen; (*fig.*) Jemandem die – bieten, bjuda någon spetsen; geklöppelte -n, knypplade uddar.

Spitzen, *v. a.* hvässa, slipa; spetsa, udda, göra uddhvass; topphugga; taga bort spetsarna; eine Feder –, hvässa en penna; die Ohren –, spetsa öronen; sich auf Etwas –, bespetsa sig, vänta, göra sig räkning på något.

Spitzen-arbeit, die, spetsarbete, knyppling. **-fabrik, die,** spetsfabrik. **-garn, das,** knyppeltråd. **-grund, der,** spetsgrund, spetsbotten. **-halstuch, das,** spetshalsduk. **-handel, der,** spetshandel. **-händler, der,** spetskrämare. **-haube, die,** spetshufva. **-klöpplerin, die,** spetsknypplerska. **-kragen, der,** spetskrage. **-manschetten,** *pl.* spetsmanschetter. **-stich, der,** udd på spetsar.

Spitzig, *a.* spetsig, taggig, uddig, uddhvass; (*fig.*) bitande, stickande (i tal); eine -e Antwort, ett spetsigt svar. [dighet.

Spitzigkeit, die, spetsighet, ud-

Spleiße, die, (*pl.* -n) splint, spillra, skärfva, flisa; sprint.

Spleißen, *v. irr. a.* & *n.* klyfva, sprita; spricka sönder.

Spleißig, *a.* lättklufven.

Splint, der, splint, den mjukare och ljusare delen af träet mellan barken och kärnan; (*sjöt.*) spjell.

Splissen, *v. a.* (*sjöt.*) splissa.

Splitter, der, (*pl.* -) spillra, spjelka, skärfva, flisa, splint; tagg, sticka; benskärfva; sich einen – in den Finger stoßen, ränna en sticka i fingret på sig. **-nackend, -nackt,** *a.* splitternaken, alldeles blott och bar. **-richten,** *v. a.* småaktigt klandra en annans fel, häckla. **-richten, das,** småaktigt klander, tadel. **-richter, der,** småaktig tadlare, häcklare, klandrare.

Splitterig, *a.* spjelkig, skärfvig.

Splittern, *v. a.* spjela, spillra, klyfva, spjelka, spjelka sönder; sich –, *v. r.* skärfva sig, splittra sig, spillra sig, spjelka sig, falla i skärfvor.

Sponde, die, (*pl.* -n) sängställe.

Sponton, der, (*pl.* -s) sponton, handpik. [bär.

Sporapfel, der, (*pl.* -) rönn-

Sporei, das, (*pl.* -er) vindägg, ägg utan frö.

Sporer, der, (*pl.* -) sporrmakare.

Sporn, der, (*pl.* Sporen) sporre; tuppsporre, sporre (på hundar); einem Pferde die Sporen geben, gifva en häst sporrarna. **-förmig,** *a.* sporrformig, sporrlik. **-hieb, der,** sporrhugg. **-leder, das,** sporrläder. **-rädchen, das,** sporrkringla, sporrhjul. **-riemen, der,** sporrrem. **-stätig,** *a.* som ej tål sporrar. **-streichs,** *av.* i sporrstreck, i galopp, i fullt språng.

Spornen, *v. a.* sporra, sporrhugga; egga, pådrifva.

Sportel, die, (*pl.* -n) sportel, biinkomst. **-taxe, die,** sporteltaxa.

Spott, der, hån, spe, gäckeri, bespottelse, begabbelse; åtlöje, ämne för åtlöje; skymf, nesa. **-drossel, die,** härmfågel. **-gedicht, das,** nidvisa, pasqvill. **-geld, das,** spottpenning, hundpenning, spottstyfver. **-kauf, der,** hundköp. **-name, der,** öknamn. **-preis, der,** spottpris, vanpris, rampris, hundköp. **-rede, die,** smädligt tal. **-schrift, die,** smädeskrift, pasqvill. **-vogel, der,** spefågel, bespottare. **-weise,** *av.* på spe. **-wohlfeil,** *a.* för ett hundpris. [keri, bespottande.

Spöttelei, die, spe, åtlöje, gäc-

Spötteln, *v. n.* bespotta, håna, gäcka, begabba, göra narr ell. åtlöje af.

Spotten, *v. a.* & *n.* bespotta, begabba, gäckas med, göra narr af; skymfa, smäda, håna.

Spötter, der, (*pl.* -) bespottare, begabbare; spefågel.

Spötterei, die, spe, bespottelse, begabberi; speglosa, speord.

Spöttisch, *a.* spefull, spottsk, försmädlig; ironisk, föraktlig.

Sprach-ähnlichkeit, die, språkanalogi. **-bau, der,** språkbyggnad. **-eigenheit, die,** ett språks egna lynne, språkegenhet, idiotism. **-fehler, der,** språkfel. **-fenster, -gitter, das,** gallerdörr i klosters samtalsrum. **-fertig,** *a.* vältalig, som med färdighet kan uttrycka sig. **-forscher, der,** språkforskare. **-forschung, die,** språkforskning. **-gebrauch, der,** språkbruk. **-gelehrsamkeit, die,** språkkunskap, språklärdom, filologi. **-gemäß,** *a.* språkenlig, språkriktig. **-gewandt,** *a.* talför. **-gewandtheit, die,** talförhet. **-kenner, der,** språkkännare, språkkunnig. **-kenntniß, die,** språkkunskap, språklärdom. **-kunde, die,** språkkunskap. **-kundig,** *a.* språkkunnig, språklärd. **-lehre, die,** språklära, grammatik. **-lehrer, der,** språklärare. **-los,** *a.* mållös, stum. **-losigkeit, die,** mållöshet, stumhet. **-meister, der,** språkmästare, språklärare. **-mengerei, die,** språkblandning. **-organ, das,** talorgan. **-regel, die,** språkregel. **-reich,** *a.* ordrik, pratsam, talför. **-reiniger, der,** purist, en som affekterar öfverdrifven renhet i språket. **-reinigkeit, die,** renhet i ett språk. **-richtig,** *a.* språkriktig, språkenlig. **-richtigkeit, die,** språkriktighet. **-rohr, das,** språkrör, hörlur. **-schnitzer, der,** misstag i språk. **-schule, die,** skola, der språk läras. **-selig,** *a.* språksam, talför. **-trichter, der,** språkrör, lur, hörlur. **-übung, die,** språköfning, talöfning. **-vermischung, die,** språkblandning. **-werkzeug, das,** talorgan. **-widrig,** *a.* språkvidrig. **-wissenschaft, die,** språkvetenskap, filologi. **-zimmer, das,** språkrum, samtalsrum i kloster.

Sprache, die, (*pl.* **-n**) språk, tungomål, tal, uttal; mål, målföre; eine – reden, tala ett språk; eine – führen, föra ett tal; zur – bringen, bringa på tal, föra talet på; Jemanden an der – kennen, känna någon på målet; die – verlieren, förlora målet, blifva mållös; seine – ändern, förvända målet; tala ur en annan ton; wenn die Sache zur – kommt, när saken kommer till tals; heraus mit der –! säg ut!

Sprech-art, die, talesätt, tal, uttal, dialekt. **-stunde, -zeit, die,** tid på dagen då någon är att komma till tals med. **-übung, die,** talöfning. **-zimmer, das,** språkrum, rum der man emottager folk som ville tala med en.

Sprechen, *v. irr. a. & n.* tala; säga; språka, talas vid; das Kind kann noch nicht –, barnet kan ännu icke tala; eine Sprache –, tala ett språk; französisch –, tala franska; öffentlich –, tala offentligt; mit Jemandem von einer Sache –, tala vid någon om något; ein Wort mit Jemandem –, tala ett ord med någon; sich –, mit einander –, språkas vid; sich nicht – lassen, ej låta tala vid sig; den Segen –, läsa välsignelsen; frei –, frikänna, frikalla; ein Urtheil –, fälla utslag (i en sak).

Sprechen, das, talande, tal; das – wird ihm schwer, han har svårt för att tala.

Sprecher, der, (*pl.* –) talare, taleman, målsman.

Sprehe, die, (*pl.* **-n**) stare.

Spreiten, *v. a.* utbreda.

Spreizen, *v. a.* sprida; sträcka, utsträcka; utbreda; stödja, sätta stöttor under; aus einander –, skrefva; sich –, streta emot, sätta sig emot; brösta sig, kråma sig.

Spreng-büchse, die, petard. **-kanne, die,** sprutkanna. **-kessel, der,** vigvattenskarl. **-kiste, die,** (*artill.*) sprängkista. **-kugel, die,** sprängkula, granat. **-wage, die,** våg på vagntistel, förvåg hvarvid förhästarne spännas. **-wasser, das,** vigvatten, stänkvatten. **-wedel, der,** stänkqvast, stänkborste (till vigvatten). **-werk, das,** rutigt gallerverk, sprängverk. **-wisch, der,** stänkqvast.

Sprengel, der, (*pl.* –) domsaga, lagsaga, distrikt; stift, biskopsdome; (Sprengwedel) stänkqvast.

Sprengen, *v. a.* utströ, utsprida; kringsprida; bestänka, vattna, fukta; göra fläckig, prickig, isprängd; spränga, spräcka, sönderslå; bryta upp ell. igenom; Steine –, spränga sten; eine Thür –, spränga en dörr; ein Schiff in die Luft –, spränga ett skepp i luften; die Bank –, spränga banken (i spel); ein Pferd –, (*T.*) gårspränga en häst. – *v. n.* jaga, galoppera, springa, sätta af, rida i fyrsprång.

Sprenkel, der, (*pl.* –) giller, fågelnät, dona, ränusnara; fräkna, fläck; – stellen, gillra.

Sprenkeln, *v. a.* ispränga, göra spräcklig, göra prickig.

Sprenkelig, *a.* prickig, spräcklig, fläckig, isprängd.

Spreu, die, snärp, agn, sådor, boss. **-artig,** *a.* sådig. **-sack, der,** agnmadrass. **-staub, der,** agnar, fina som stoft. **-stein, der,** ett slags asbest.

Sprichwort, das, ordspråk, ordstäf.

Sprichwörtlich, *av.* ordspråksvis.

Sprießen, *v. irr. n.* utspricka, skjuta upp, gro, göra skott.

Spriet, das, (*sjöt.*) spri. **-segel, das,** sprisegel.

Spring-bret, das, springbräde, trampolin. **-brunnen, der,** springbrunn, springkälla, fontän. **-feder, die,** springfjäder, stålfjeder. **-fluth, die,** springflod, stark uppsjö. **-hengst, der,** springhingst, beskälare. **-käfer, der,** knäppare, elater. **-kolben, der,** springkolf. **-kraut, das,** springkorn. **-kunst, die,** voltigeringskonst. **-lade, die,** väderlåda (i orgverk). **-maus, die,** egyptisk bergsråtta, mus ierboa. **-ochs, der,** tjur. **-quelle, die,** springkälla, fontän. **-röhre, die,** vattenrör från en springkälla. **-spinne, die,** hoppspindel. **-stange, die,** springstaf; balancerstång. **-wasser, das,** springvatten, källvatten. **-wurm, der,** springmask. **-zeit, die,** springtid.

Springen, *v. irr. n.* springa, hoppa, skutta, göra språng; studsa, hoppa; springa ut, frusta, spruta; spricka; brista, gå sönder, klyfvas; brytas, springa, gå af, brista; springa i luften; springa, betäcka (om hingstar etc.); in die Höhe –, spritta upp, hoppa i vädret; zurück –, springa tillbaka; in die Luft –, springa i luften; über die Klinge – lassen, låta springa öfver klingan, nedhugga, nedsabla; eine Mine – lassen, låta en mina springa; in die Augen –, falla i ögonen, vara ögonskenlig, tydlig.

Springer, der, (*pl.* –) springare, luftspringare; häst, löpare (i schack); springhäst, trafvare; tumlare, delphinus phocaena.

Springinsfeld, der, (skämtv.) qvick, rask, liflig gosse.

Spritz-büchse, die, rofbössa. **-fisch, der,** sprutfisk, nosklippare. **-kuchen, der,** spritsbakelse, strufva. **-leder, das,** vagnstäcke af läder; slädskärm. **-regen, der,** duggregn. **-tropfen, der,** stänk.

Spritze, die, (*pl.* **-n**) spruta. **-nhaus, das,** spruthus. **-nleute,** *pl.* pumpare, sprutare. **-nmacher, der,** sprutmakare. **-nmann, der,** sprutkarl, sprutlangare. **-nmeister, der,** sprutmästare. **-nröhre, die,** sprutrör. **-nschlange, die,** sprutslang. **-nstock, der,** pumpstång, piston.

Spritzen, *v. a.* spruta, sprätta, kasta vatten; Wasser auf Jemanden –, spruta ell. stänka vatten på någon. – *v. n.* frusa, spruta, stänka, springa ut; der Schmutz spritzte mir ins Gesicht, smutsen stänkte mig i ansigtet.

Spröde, *a.* skör, bräcklig, som lätt brister ell. går af, skarp, sträf, grof; tvär, kallsinnig; pen; -s Eisen, kallbräckt jern; gegen Jemanden – thun, visa sig kallsinnig, tvär emot någon.

Sprödigkeit, die, skörhet, kallsinnighet, köld; penhet.

Sproß (Sprößling, Sprosse) **der,** (*pl.* **-e**) skott, telning, liten qvist; spira (af kål); (*fig.*) afkomling.

Sprosse, die, (*pl.* **-n**) steg, stegpinne; hjulekra.

Sprossen, *v. n.* utspricka, skjuta upp, göra skott.

Sprößchen, das, ungt skott, späd qvist ell. telning; spira (af kål).

Sprößling se **Sproß.**

Sprotte, **die**, (*pl.* -n) hvassbuk (fisk).

Sprotterz, **das**, stripmalm.

Spruch, **der**, (*pl.* **Sprüche**) språk, sentens, tänkspråk; dom, utslag, beslut; språk, ställe, som anföres ur en bok. **-buch**, **das**, språkbok. **-register**, **das**, konkordans. **-reich**, *a.* rik på sinnrika språk ell. tänkespråk. **-reim**, **der**, tänkespråk i rim. **-weise**, *av.* i språk, i tänkespråk.

Sprüchwort se **Sprichwort**.

Sprudel, **der**, (*pl.* -) springkälla. **-kopf**, **der**, snarsticken menniska.

Sprudeln, *v. n.* frusa, spruta, porla, fräsa upp, uppsjuda, koka, svalla; kasta bubblor, vara i jäsning.

Sprühen, *v. n. & a.* kasta, spruta, fräsa; spritsa; das Feuer sprüht, elden sprutar; es sprühet, det duggar. [dusk.

Sprühregen, **der**, duggregn,

Sprung, **der**, (*pl.* **Sprünge**) språng, skutt, hopp; springa, remna, spricka, knäck, rispa; spratt, knep, bedrägeri; einen – thun, göra ett hopp, ett språng; in einem -e war ich da, i ett hopp var jag der; auf dem -e stehen, stå på språnget, vara i begrepp (att göra något); Jemandem auf die Sprünge helfen, hjelpa någon på språng; Jemandem auf die Sprünge kommen, komma under fund med någons konstgrepp; das Glas bekam einen –, glaset fick en knäck, glaset remnade. **-bein**, **das**, språnget (ett ben i hälen). **-riemen**, **der**, språngrem, språnglina, som hindrar hästen att kasta upp hufvudet. **-weise**, *av.* språngvis, i språng.

Spucke, **die**, spott.

Spucken, *v. n.* spotta.

Spucknapf, **der**, spottlåda, spottkopp.

Spuk, **der**, spöke; buller, sus, stoj. **-geist**, **der**, spöke, spöksyn. **-geschichte**, **die**, spökhistoria. **-stunde**, **die**, spöktimma, midnattstid.

Spuken, *v. n. & impers.* spöka.

Spukerei, **die**, spökeri, spökelse.

Spul-baum, **der**, vinspelbom. **-eisen**, **das**, spolsticka, spolstift, spolten. **-kasten**, **der**, spolrörslåda. **-rad**, **das**, spolhjul. **-wurm**, **der**, springmask, spolmask.

Spule, **die**, (*pl.* -n) spole, rulle, rockten, slända att rulla garn på; rör (på penna).

Spulen, *v. a.* spola, spola upp, upphärfla.

Spülen, *v. a. & n.* tvätta, skölja, löga, spola; Gläser –, skölja glas; sich den Mund –, skölja sig munnen; der Fluß spült an die Mauer, floden sköljer muren; die Wellen spülten über das Verdeck, vågorna spolade öfver däcket.

Spül-faß, **das**, sköljfat, diskbunke, sköljbalja, tvättfat, tvättskål. **-gosse**, **die**, köksränna, köksrännsten. **-kübel**, **der**, sköljså, sköljkar. **-lappen**, **der**, disktrasa. **-magd**, **die**, disktvätterska. **-napf**, **der**, spilkum. **-stein**, **der**, rännsten från köket. **-wasser**, **das**, diskvatten, sköljvatten, spillvatten, skulor.

Spülicht, **das**, diskvatten, skulor, diskskulor.

Spund, **der**, (*plur.* **Spünde**) sprund; spunt; damlucka; tappöppning i vattenrör. **-band**, **das**, tunnband närmast sprundet. **-bohrer**, **der**, sprundborr, svickborr. **-hobel**, **der**, falshyfvel, listhyfvel. **-loch**, **das**, sprundhål, sprund. **-zapfen**, **der**, sprundtapp.

Spünden, *v. a.* sprunda, förse med sprund, spunta; sammanfoga, spånta, panela.

Spünder, **der**, (*pl.* -) en som läggar ell. förar dricka ner i källaren.

Spur, **die**, (*pl.* -en) spår; fjät; kölvatten; tecken, märke; der – nachgehen, gå efter spåret; Jemandem auf die – kommen, komma någon på spåret; Jemandem auf die – helfen, hjelpa någon på spår, på rätta vägen. **-gang**, **der**, (*jagtt.*) jagt på spårsnö. **-heerd**, **der**, rum i härden, der den smälta metallen flyter tillhopa. **-los**, *a.* spårlös. **-pferd**, **das**, lytt häst. **-schnee**, **der**, spårsnö. **-wiesel**, **das**, ichneumon (ett slags djur).

Spüren, *v. n. & a.* söka; spåra; vädra; känna, märka, blifva varse.

Spürer, **Spürhund**, **der**, spårhund, brack, stöfvare, snokare.

Spürsinn, **der**, böjelse för att snoka.

Sputen, **sich**, *v. r.* skynda sig, raska sig.

Spützen, *v. n.* spotta.

St! *intj.* tyst! stilla!

Staar, **der**, (*pl.* -e) stare (fågel); starr (ögonsjukdom); der schwarze –, svarta starren; den – stechen, sticka starren. **-blind**, *a.* starrblind. **-nadel**, **die**, starrnål. **-stechen**, **das**, starrstickning. **-stecher**, **der**, starrstickare.

Staat, **der**, (*pl.* -en), stat, samhälle, rike; stat, förteckning på inkomster, löner etc.; prakt, ståt; das Beste des -es, statens bästa; großen – machen, föra stor stat, stata, ståta. **-enbeschreibung**, **die**, politisk geografi, statistik. **-enbund**, **der**, statsförbund. **-engeschichte**, **die**, statshistoria. **-enkunde**, **die**, statskunskap, statistik. **-enlehre**, **die**, statslära, statistik. **-enverbindung**, **die**, statsförbindelse.

Staats-abgabe, **die**, afgift till staten, utlaga. **-absicht**, **die**, statsafsigt, politisk afsigt. **-acten**, *pl.* statshandlingar. **-amt**, **das**, statsembete. **-angelegenheit**, **die**, **-geschäft**, **das**, statsangelägenhet, statsärende. **-anleihe**, **die**, statslån. **-anwalt**, **der**, den af statsregeringen för visst landområde ansatte juridiska embetsman som har att påtala alla förbrytelser emot statssamfundet; aktor i kriminelle rättegångssaker. **-ausgabe**, **die**, statsutgift. **-bedürfniß**, **das**, statsbehof. **-budget**, **das**, statsregleringsförslag. **-bürger**, **der**, statsborgare. **-dame**, **die**, statsdam. **-dienst**, **der**, statstjenst, statsembete. **-einkünfte**, *pl.* **-einnahme**, **die**, statsinkomster. **-frage**, **die**, statsfråga; högmålsfråga. **-gebäude**, **das**, statsbyggnad. **-gefangene**, **der**, statsfånge. **-gefängniß**, **das**, statsfängelse. **-geheimniß**, **das**, statshemlighet. **-gewalt**, **die**, statsmakt. **-grundgesetz**, **das**, riksgrundlag. **-haushalt**, **der**, statshushållning, statsekonomi. **-kalender**, **der**, statskalender. **-kanzlei**, **die**, statskansli. **-kanzler**, **der**, statskansler. **-kleid**, **das**, statsdrägt, galladrägt. **-klug**, *a.* statsklok. **-klugheit**, **die**, statsklokhet. **-körper**, **der**, statskropp. **-kunde**, **die**, statskunskap. **-kundig**, *a.* statskunnig. **-kunst**, **die**, statskonst, politik. **-leute**, *pl.* statsmän. **-mann**, **der**, statsman. **-minister**, **der**, statsminister. **-papier**, **das**, statspapper. **-puppe**, **die**, grannlåtsdocka. **-quellen**, *pl.* statens tillgångar. **-rath**, **der**, statsråd, riksråd. **-recht**, **das**, statsrätt, folkrätt. **-religion**, **die**, statsreligion. **-ruder**, **das**, statsroder. **-sache**, **die**, statssak, statsangelägenhet, riksärende; högmål, högmålssak. **-schuld**, **die**, riksgäld, statsskuld, riksskuld. **-streich**, **der**, statskupp. **-umwälzung**, **die**, statshvälfning, rikshvälfning. **-verbrechen**, **das**, statsbrott, högmålsbrott. **-verbrecher**, **der**, statsförbrytare. **-verfassung**, **die**, statsförfattning, riksförfattning. **-verwaltung**, **die**, statsförvaltning. **-wirthschaft**, **die**, statshushållning, rikshushållning, statsekonomi. **-wissenschaft**, **die**, statslära, statsvetenskap. **-zimmer**, **das**, statsrum, praktrum, paradrum.

Stab, **der**, stab, generalstab (i arméen). **-sofficier**, **der**, stabsofficer. **-squartier**, **das**, hufvudqvarter, högqvarter.

Stab, **der**, (*pl.* **Stäbe**) staf, käpp, stång; kim, tunnstaf; alnmått; seinen – weiter setzen, gå vidare. **-eisen**, **das**, stångjern. **-hammer**, **der**, stångjernshammare. **-hobel**, **der**, (*snick.*) stafhyfvel, staf. **-holz**, **das**, kim, laggträ; stafver. **-meißel**, **der**, stafmejsel. **-träger**, **der**, stafbärare, prestaf, pedell, kyrkovaktare. **-wurz**, **die**, åbrodd.

Stäbchen, **das**, liten staf, käpp, spröt. [ter).

Stäbeln, *v. a.* risa, störa (väx-

Stachel, der, (*pl.* -n) gadd, tagg, udd; pigg; tagg; der – der Verleumdung, förtalets gadd; der – der Satire, satirens udd; wider den – löcken, spjerna emot udden. -bauch, der, taggbuk (fisk). -beere, die, stickelbär, krusbär. -beerstrauch, der, stickelbärsbuske. -biene, die, arbetsbi. -fisch, der, taggfisk, klotfisk, diodon hystrix. -gras, das, tagag. -hai, der, pigghaj. -käfer, der, rifvare (en skalbagge). -kraut, das, (*bot.*) puktörne, ononis spinosa. -nuß, die, sjönöt (ört), trapa natans. -raupe, die, taggig löfmask. -rede, die, bitande tal, stickord. -roche, die, en art rocka, raja fullonica. -schnecke, die, spikklubba, murex. -schrift, die, satir. -schwamm, der, (*bot.*) taggling, tageling. -schwein, das, piggsvin.

Stachelig, *a.* taggig, uddig.

Stacheln, *v. n.* sticka med udd ell. tagg; (*fig.*) ägga; reta.

Stacket, das, (*pl.* -e) pålverk, förpålning, stånggaller, skidgård, staket. [stadium.

Stadium, das, (*pl.* Stadien)

Stadt, die, (*pl.* Städte) stad. -acker, der, stadsåker, stadsmark. -adel, der, adel, som bor i staden. -amt, das, embete i en stad. -amtmann, der, stadsamtman. -anwalt, der, stadssyndikus, advokat, ombudsman för en stad. -arzt, der, stadsläkare. -bewohner, der, stadsbo. -casse, die, stadskassa. -commandant, der, stadskommendant. -diener, der, stadstjenare. -feld, das, stadsmark. -flur, die, stadens ägor. -gebäude, das, stadsbyggnad, stadshus. -gebiet, das, stadsområde; stadsägor. -gemeinde, die, stadsförsamling. -gerechtsame, *pl.* stadsrättigheter, stadsprivilegier. -gericht, das, stadsrätt, rådhusrätt, rådstugurätt; kämnersrätt. -geschwätz, das, stadssqvaller. -graben, der, stadsgraf. -hauptleute, *pl.* borgerskapets äldste. -haus, das, stadshus, rådhus. -kämmerei, die, stadsränteri. -keller, der, stadskällare. -kind, das, stadsbarn. -kirche, die, stadskyrka. -klatsche, die, stadssqvallra, käring som bär omkring sqvaller i en stad. -knecht, der, stadstjenare. -kundig, *a.* stadskunnig. -leben, das, stadslif. -leute, *pl.* stadsbor, stadsfolk. -major, der, stadsmajor. -mauer, die, stadsmur. -miliz, die, stadsmilitär, sadssoldater. -musicant, der, stadsmusikant. -neuigkeit, die, stadsnyhet, nyhet som är stadskunnig ell. som angår hela staden. -obrigkeit, die, magistrat. -ordnung, die, stadsordning. -pfarrer, der, stadsprest. -pfeifer, der, stadsmusikant. -pflege, die, stadsregering, stadsstyrelse. -pfleger, der, magistratsperson. -pflichtig, *a.* som lyder under en stad och dess lagar; pligtig att betala utskylder till en stad. -physicus, der, stadsläkare. -polizei, die, stadspolis, stadspoliti. -prediger, der, stadspredikant, stadsprest. -privilegien, *pl.* stadsprivilegier, stadsrättigheter. -rath, der, magistrat; rådman. -recht, das, stadslag; stadsrättighet. -regiment, das, stadsstyrelse. -richter, der, stadsdomare, kämner. -schreiber, der, stadsnotarie, stadssekreterare. -schreiberei, die, stadskontor, stadskansli. -schule, die, stadsskola. -schultheiß, der, borgmästare. -secretär, der, stadssekreterare. -siegel, das, stadssigill. -soldat, der, stadssoldat. -syndicus, der, stadssyndikus, ombudsman för en stad. -thor, das, stadsport, tull. -uhr, die, stadsklocka. -viertel, das, stadsqvarter. -vogt, der, stadsfogde. -vogtei, die, stadsfögderi. -volk, das, stadsfolk, stadsbor. -wache, die, stadsvakt. -wachtmeister, der, stadsvaktmästare. -wage, die, stadsvåg. -wald, der, stadsskog. -wappen, das, stadsvapen.

Städtchen, das, (*pl.* -) liten stad, småstad.

Städter, der, (*pl.* -) stadsbo.

Städtisch, *a.* & *av.* som finnes uti ell. tillhör en stad; -e Sitten, stadsseder, stadsmaner.

Staffel, die, (*pl.* -n) steg, trappsteg; fotsteg, tramp. -förmig, *a.* stegformig, trappformig.

Staffelei, die, (*måln.*) staflett.

Staffette, die, (*pl.* -n) stafett, ilbud, kurir.

Staffiren, *v. a.* stoffera, bekläda, öfverdraga; garnera; smycka, utrusta.

Staffirer, der, (*pl.* -) stofferare, garnerare. [ring.

Staffirung, die, (*pl.* -en) stoffe-

Stag, das, (*pl.* -e) (*sjöl.*) stag; das – anlegen, staga. -ring, der, stagstropp. -segel, das, stagsegel.

Stagnol se **Stanniol**.

Stahl, der, (*pl.* Stähle) stål; eldstål; brynstål. -ader, die, hård rand i jern, stålrand. -arbeit, die, stålarbete. -arbeiter, der, stålarbetare. -artig, *a.* stålartad, stålaktig. -blau, *a.* stålblå. -blech, das, stålbleck. -bogen, der, stålbåge. -brennen, das, stålbränning. -brenner, der, stålbrännare. -draht, der, ståltråd. -fabrik, die, stålfabrik, stålugn. -farbe, die, stålfärg. -farben, *a.* stålfärgad. -feder, die, stålfjäder; stålpenna. -grau, *a.* stålgrå, mörkgrå. -grün, *a.* mörkgrön. -hütte, die, stålhytta, stålugn, stålfabrik. -knopf, der, stålknapp. -kugel, die, (*med.*) stålkula. -mittel, das, (*med.*) stålmedel. -motte, die, ett slags nattfly, phalaena noctua. -perle, die, stålperla. -pillen, *pl.* stålpiller. -platte, die, stålplåt, stålskifva. -pulver, das, (*med.*) stålpulver. -quelle, die, stålkälla, stålbrunn (helsobrunn). -saite, die, stålsträng. -schmied, der, stålsmed. -schnalle, die, stålspänne. -schneider, der, stålgravör. -spiegel, der, stålspegel. -stecher, der, stålgravör. -stich, der, stålstick. -waaren, *pl.* stålvaror, stålsmide. -wasser, das, stålvatten.

Stählen, *v. a.* ståla, stålsätta, stållägga, härda.

Stählern, *a.* af stål, stål ....

Stähr, der, (*pl.* -e) bagge, vädur.

Stähren, *v. a.* betäcka (om får).

Stake, die, **Staken**, der, stake, stör.

Staket se **Stacket**.

Stalactit, der, (*pl.* -e) stalaktit, droppsten.

Stall, der, (*pl.* Ställe) stall, fähus; der lautere –, stranguri hos hästar; in den – setzen, sätta in i stallen (hästar). -baum, der, stallträ, spiltbom, spiltbalk (i ett stall). -bedienung, der, stallbetjening. -bürste, die, hästborste. -decke, die, hästtäcke. -fütterung, die, stallfodring. -gabel, die, dynggrepe. -geld, das, stallhyra. -junge, der, stallgosse, stallpojke. -kittel, der, stallrock. -knecht, der, stalldräng. -kraut, das, linört. -meister, der, stallmästare. -ochs, der, stalloxe, gödoxe. -raum, der, stallrum, stall. -sieb, das, handsåll, stallrissel. -stätig, *a.* (om hästar) som ej vill gå ur stallet.

Stallen, *v. a.* stalla, sätta på stall, sätta i fähus. – *v. n.* stalla, pissa (om hästar).

Stallung, die, (*pl.* -en) stallande, stallning; stallrum, stall.

Stamm, der, (*pl.* Stämme) stam, bål; stjelk; ätt, slägt; folkstam; kast, klass af folk; (*ordspr.*) der Apfel fällt nicht weit vom –e, äpplet faller ej långt ifrån trädet. -axt, die, huggyxa. -baum, der, stamträd. -buch, das, stambok, slägtregister; album, minnesbok. -buchstab, der, stambokstaf. -burg, die, stamborg, stamslott. -eltern, *pl.* stamföräldrar. -ende, das, stubbe, stor ända (af ett träd). -erbe, der, stamarfvinge. -form, die, grundform. -geld, das, hufvudstol. -gut, das, stamgods. -haft, *a.* stor, tjock, fast, stark. -halter, der, ättestöd, en ätts uppehållare. -haus, das, stamhus; hufvudgren af en ätt. -holz, das, ved af ett träds storända; äfv.: träd på rot. -lehen, das, ättelän. -linie, die, stamlinie, stam, slägt, slägtgren. -mutter, die, stammoder. -register, das, slägtregister, ättelängd, genealogi. -silbe, die, grundstafvelse. -sitz, der, stamhåll, stamsäte. -sprache, die,

stamspråk, grundspråk. -tafel, die, stamtafla, ätte-tafla. -vater, der, stamfader. -vermächtniß, das, fideikommiss. -verwandt, a. beslägtad af samma ätt. -wort, das, stamord, rotord. -wurzel, die, hufvudrot.

Stammeln, v. a. & n. stamma, hacka (i uttalet); framstamma; stammelnd, stammande.

Stammeln, das, stamning.

Stammen, v. n. härstamma; wir — Alle von Adam, vi stamma alla från Adam.

Stämmen, v. a. (T.) fälla (träd); (stemmen) stödja, stämma, dämma, hindra; sich —, stödja sig (på ell. emot något); göra motstånd, sätta sig emot, sträfva emot.

Stämmig, a. stammig, som har stam; stark, af stark kroppbyggnad, stadig, tjock.

Stammler, der, (pl. —) stammare, en som stammar.

Stämpel (Stempel), der, (pl. —) stämpel, prägel; puns, stamp; puls (till fiske); stöt, mortelstöt; piston, pumpstång. -abgabe, die, stämpelafgift. -amt, das, hallrätt. -bogen, der, stämpladt papper. -geld, das, stämpelafgift. -meister, der, stämpelmästare, hallmästare. -papier, das, stämpladt papper. -schneider, der, stämpelgravör.

Stämpeln (stempeln), v. a. stämpla; sätta tullstämpel på.

Stampfe, die, (pl. -n) stamp, stöt, mortelstöt; stor mortel, stampho; klappträ; stampverk, stampqvarn. [stöta, sönderstöta.

Stampfen, v. a. & n. stampa,

Stampfer, der, (pl. —) stampare; stampklubba.

Stampf-hammer, der, stamphammare. -mühle, die, stampqvarn. -trog, der, stampho. -werk, das, stampverk, stamp.

Stand, der, (pl. Stände) stånd, tillstånd, läge, ställning; stånd, rang, värdighet, klass; härkomst; stånd, bod, salubod, salustånd; der ledige (ehelose) —, ogifta ståndet; der — der Ehe, äktenskaps ståndet; — in der Kirche, kyrkostol, bänkrum; — im Stalle, spiltor; zu —e bringen, tillvägabringa, verkställa, komma till slut, komma till stånd; zu —e kommen, komma till stånd, gå igenom, vinna framgång; — halten, hålla stånd; in — halten, hålla i godt stånd; im —e sein, vara i stånd att, vara i stånd till; außer —e sein, vara ur stånd att; in — setzen, sätta i stånd; Etwas wieder in den vorigen — setzen, återställa något i sitt förra skick; außer — setzen, sätta ur stånd, urståndsätta; ein Mann von —e, en man af stånd; seinem —e gemäß leben, lefva efter sitt stånd. -baum, der, (trädg.) träd, som är utsatt för alla väder, utan skygd; spiltbalk (i stall). -bild, das, ärestod. -fest, a. orörlig, ståndaktig. -geld, das, ståndpenningar. -haft, a. ståndaktig, ihärdig. -haftigkeit, die, ståndaktighet, ihärdighet. -lager, das, ståndläger, stående läger. -linie, die, stationslinie. -meiler, der, resmila, kolmila. -ort, der, ståndort, ståndplats. -pferde, pl. hållhästar. -punct, der, ståndpunkt, synpunkt. -quartier, das, ståndqvarter. -recht, das, ståndrätt. -rede, die, åminnelsetal, liktal. -rohr, das, sprutrör. -uhr, die, pendyl, bordstudsare.

Standarte, die, (pl. -n) standar.

Ständchen, das, serenad, aftonmusik; morgonmusik.

Stände, pl. ständer; die Reichsstände, riksens ständer. -haus, das, hus uti hvilket riksständerna komma tillsammans. -versammlung, die, ständerförsamling.

Ständer, der, påle, stolpe, stötta, stöd; ståndare, uppståndare, pelare; vattenså, vattenkar.

Standes-herr, der, länsherre; adelsman. -gebühr, die, pligt, som åligger ett visst stånd; nach — gebühr, efter en persons rang, stånd ell. värdighet. -gemäß, -mäßig, a. ståndsmessig, efter stånd, rang ell. värdighet, enlig en persons ställning i samfundet. -gleichheit, die, likhet i stånd. -person, die, ståndsperson.

Ständig, a. ständig, stående; bestämd.

Ständigkeit, die, ständighet, beständighet.

Ständisch, a. som ständerna tillkommer, ständernas ...

Stange, die, (pl. -n) stång, stake, stör; ledstång, bom, balk, tvärträ; spröte, käpp, ris; bei der — bleiben, hålla i sig, blifva beständig; Jemandem die — halten, hålla någon stången, hålla någon stånd.

Stangen-besen, der, stångqvast. -blei, das, stångbly. -bohne, die, störböna, stångböna. -bürste, die, damborste. -cirkel, der, stångcirkel. -eisen, das, stångjern. -förmig, a. stångformig. -gebiß, das, stångbetsel. -gitter, das, stånggaller. -kugel, die, stångkula. -kunst, die, (i grufvor) slanggång, konstgång. -leinwand, die, dräll. -leiter, die, kranstege. -netz, das, stångnät. -pferd, das, stånghäst. -pomade, die, stångpomada. -reiter, der, stångridare. -schwefel, der, stångsvafvel, -stahl, der, stångstål. -tabak, der, rulltobak. -zaum, der, stångbetsel.

Stängel, der, (pl. —) stängel, stjelk; skaft; strå. -bohne, die, störad böna; störböna. -erbsen, pl. sprötärter.

Stängeln, v. a. rissa, störa (växter etc.). — v. n. skjuta upp i stjelkar.

Stängelig, a. stängelformig.

Stank, der, stank, elak lukt; — für Dank haben, få skam till tack.

Stänker, der, (pl. —) stinkande, otäck menniska; grälmakare.

Stänkerei, die, (pl. -en) stank; träta, kif, gräl, strid.

Stänkern, v. n. stinka, lukta illa; stöfva, snoka; träta, kifvas, gräla.

Stanniol, das, bladtenn, tennlöf, tennfolium.

Stanze, die, (pl. -n) stans, strof.

Stapel, der, (pl. —) stapel, hög, stack, hop; stapel- ell. nederlagsplats; trafve, vedstapel; stapel, skeppsvarf; ein Schiff vom — lassen, låta ett skepp löpa af stapeln. -bar, a. underkastad stapelrätt. -block, der, stapelblock. -freiheit, die, stapelfrihet. -gerechtigkeit, die, stapelrättighet, stapelrätt. -gewicht, das, stapelstadsvigt. -gut, das, stapelgods. -ort, der, stapelort. -platz, der, stapelplats. -recht, das, stapelrätt; eine Stadt ohne Stapelrecht, en uppstad. -stadt, die, stapelstad. -waare, die, stapelvara, stapelgods.

Stapeln, v. a. uppstapla, lägga i hög ell. i högar. — v. n. gå med stora och långsamma steg; stapla.

Stapfe, die, (pl. -n) fotspår.

Stark, a. stark, kraftig, kraftfull; dryg, stor, talrik; häftig, sträng; -e Gliedmaßen, starka lemmar; eine -e Mahlzeit, en stark mål tid; -e Getränke, starka drycker; -e Dosis, dryg dosis; ein -es Buch, en dryg bok; zwei -e Meilen, två dryga mil; ein -er Esser, storätare; -e Begierden, häftiga begär; das ist zu —, det är nog starkt (allt för mycket). -geistig, a. själsstark. -gläubig, a. fast i sin tro. -gliederig, a. lemdryg. -knochig, a. som har starka ben. -leibig, a. storkroppig, storbukig.

Stärke, die, styrka, starkhet, kraft, dryghet, makt; stärkelse. -kleister, der, stärkelseklister. -mehl, das, stärkelse. -recht, das, näfrätt. -wasser, das, stärkelsevatten. -wäsche, die, tvättlinne som stärkes.

Stärken, v. a. styrka, stärka, gifva krafter; stärka (kläder); seinen Glauben —, stärka sin tro; das stärkt das Gedächtniß —, det stärker minnet; im Guten —, styrka i det goda; ein -des Getränk, en styrkdryck; gestärkte Wäsche, stärkkläder.

Stärkung, die, styrkande, styrkning, styrkande medel. -smittel, das, styrkande medel.

Starr, a. & av. stel, styf, förfrusen, betagen; fast; orörlig; sträf; egensinnig, hårdnackad, oböjlig; — vor Kälte, stel af köld; — ansehen, se stint på; mit -en Augen, med stirrande ögon. -blind, a. starrblind. -kopf, der, tjurhufvud, envis, halsstarrig menniska. -köpfig, a. egensinnig, envis, hals-

starrig, tredsk. **-krampf, der,** tetanus, kramp som gör kroppen styf. **-leinwand, die,** styf kanfas. **-sinn, der,** envishet, halsstarrighet, tredskhet. **-sinnig,** *a.* egensinnig, envis, halsstarrig, tredsk. **-sucht, die,** slagfluss, förstelning.

Starre, die, styfhet, stelhet.

Starren, *v. n.* styfna, stelna; resa sig (som hår etc.); vara stel, styf; von Etwas – (strotzen), vara fullproppad med något, uppblåst af något; auf Etwas –, ell. Etwas anstarren, stirra, se stint på något; das Blut starrte ihm in den Adern, blodet stelnade i hans ådror; die Finger – mir vor Kälte, fingrarna stelna på mig af köld.

Starrheit, die, styfhet, stelhet, oböjlighet, orörlighet.

Stät, *a.* stadig, fast, styf, orörlig; orygglig, beständig, ståndaktig; beständig, ihållande.

Stätig, *a.* istadig, motsträfvig, halsstarrig; beständig, oupphörlig, ihållande.

Stätigkeit, die, istadighet, beständighet, ståndaktighet, stadighet.

Statik, die, statik, tyngdlära, vågkonst, häfkonst.

Station, die, (*pl.* **-en**) station, håll; von einer – zur andern, från ett håll till ett annat. **-shaus, das,** gästgifvaregård.

Statist, der, (*pl.* **-en**) statist.

Statistik, die, statistik, statsvetenskap. [rare, statsman.

Statistiker, der, (*pl.* –) statslä-

Statistisch, *a.* statistisk; tabellarisk; das –e Büreau, tabellverket.

Stativ, das, (*pl.* **-e**) statif, fotställning.

Statt, die, ställe, rum; – finden, äga rum; das darf nicht – finden, det törs icke äga rum; von –en gehen, gå för sig, kunna verkställas, hafva framgång; zu –en kommen, komma till pass, komma i rättan tid; komma väl till måtto; an Kindes – aufnehmen, upptaga i barns ställe.

Statt (anstatt), *praep.* (med *gen.*) i stället för; er thut es – meiner, han gör det i stället för mig.

Statt-haft, *a.* antaglig, emottaglig; tillåtlig; befogad, laglikmätig. **-halter, der,** ståthållare; vikarie. **-halterschaft, die,** ståthållarskap, landshöfdingdöme, län.

Stätte, die, (*pl.* **-n**) ställe, rum, plats, ort; keine bleibende – haben, ej hafva något varaktig stad, icke hafva något blifvande hem.

Stattlich, *a.* ståtlig, herrlig, präktig; vigtig, betydande, ansenlig.

Stattlichkeit, die, ståtlighet, prakt, herrlighet, ansenlighet.

Statue, die, (*pl.* **-n**) staty, stod, ärestod, bildstod.

Statuiren, *v. a.* statuera, stadga, fastställa; lida; tåla, tillåta; an Jemandem ein Exempel –, statuera ett exempel på någon.

Statur, die, (*pl.* **-en**) statur, kroppsställning, växt.

Statut, das, (*pl.* **-en**) statut, stadga, lag, regel. **-engemäß,** *av.* enligt stadgarna.

Staub, der, stoft, dam; mull; Jemanden aus dem –e hervorziehen, framdraga någon ur stoftet; sich aus dem –e machen, laga sig bort; in den – treten, trampa (någon) i stoftet, under fötterna. **-besen, der,** damqvast, damvippa. **-beutel, der,** (*bot.*) knapp på ståndare, hanknapp. **-blüthe, die,** hanblomma. **-brand, der,** brand ell. sot i hvete. **-bürste, die,** damborste. **-erde, die,** svartmylla. **-fäden,** *pl.* (*bot.*) ståndare, strängar. **-feder, die,** dun, fjun. **-fege, die,** såll. **-haar, das,** mjölkhår, skäggfjun, fnugg. **-haut, die,** fröhinna. **-kamm, der,** fin kam. **-korn, das,** damkorn, grand. **-mehl, das,** mjöldam; fröstoft. **-perle, die,** perlfrö, liten perla. **-regen, der,** duggregn. **-röhre, die,** (*bot.*) stift. **-sand, der,** sandmylla. **-schwamm, der,** damsvamp; (*bot.*) bovist, käringfis. **-sieb, das,** damsikt, damsåll. **-träger, der,** (*bot.*) sträng på ståndare. **-wedel, der,** damqvast, damvippa. **-weg, der,** (*bot.*) spira, pistill. **-wirbel, der,** damhvirfel. **-wolke, die,** dammoln, tjockt dam.

Stäubchen, das, damkorn, doft, grand, solgrand, atom, smolk.

Staube, die, en sjukdom hos unga hundar.

Stauben, *v. n.* damma, gifva dam ifrån sig.

Stäuben, *v. a.* damma; afdamma; pudra; Getreide –, vanna säd.

Stäuber, der, (*pl.* –) stöfvare, spårhund. [snoka omkring.

Stäubern, *v. n.* jaga upp, vädra,

Stauchen, *v. a.* stöta, stampa; skaka, rista häftigt.

Staude, die, (*pl.* **-n**) buske; buskväxt; stånd (på växter); kålhufvud, kålstock. **-nartig,** *a.* buskartad. **-ngewächs, das,** buskväxt, buske. **-nholz, das,** buskaktigt träd, småskog. **-nsalat, der,** hufvudsallat.

Stauden, sich, *v. r.* formera sig i buske, blifva buskig; knyta sig (om vissa växter).

Stauen, *v. a.* dämma; Waaren –, stufva gods ordentligt ihop.

Staunen, *v. n.* vara bestört, blifva förvånad, förundra sig, häpna.

Staunen, das, häpenhet; bestörtning; förvåning. **-swürdig,** *a.* förvånande, förunderlig, förundransvärd.

Staupbesen, Staupenschlag, der, kåkris, piskande med ris, spöslitning, kåkstrykning.

Staupe, die, ris, spö (till spöslitning).

Stäupen, *v. a.* kåkstryka, spöa, stupa med ris, afstraffa med ris ell. spö.

Stäupen, das, spöslitning, stupning med ris.

Stech-apfel, der, taggäpple, spikklubba, datura stramonium. **-bahn, die,** rännbana. **-baum, der,** jernek, en, enbuske. **-becken, das,** flat nattbäcken. **-beere, die,** (*bot.*) källarhals. **-beutel, der,** huggjern. **-dorn, der,** (*bot.*) brakved; hafstörne. **-eiche, die,** jernek. **-fliege, die,** stickfluga, ledsnut. **-gabel, die,** ljuster. **-heber, der,** häfvert, sugrör. **-messer, das,** stickknif. **-palme, die,** jernek. **-spiel, das,** ett slags tornerspel. **-stahl, der,** huggborr, huggjern. **-vieh, das,** slagtkreatur.

Stechen, *v. irr. a. & n.* sticka, genomstinga; sticka hål; sticka, gravera; taga af (kort), sticka öfver; Jemanden mit einer Nadel –, sticka någon med en nål; ein Schwein –, sticka ett svin; ein Petschaft –, sticka ett pitscher; den Staar –, sticka starren; Torf –, skära torf; in Kupfer –, gravera i koppar; in See –, sticka ut till sjös; die Milz sticht mich, mjelten hugger mig; die Sonne sticht, solen bränner, solen sticker; das sticht ihm in die Augen, det sticker honom i ögonen.

Stecher, der, (*pl.* –) gravör (i koppar); stickel, puns; infallshake i slagskifvan på ett ur.

Steck-amboß, der, handstäd. **-brief, der,** lysning (efter någon), noggrann beskrifning på en person som efterspanas. **-brieflich,** *av.* vid lysning; – verfolgen, efterspana vid lysning. **-fluß, der,** stickfluss. **-nadel, die,** knappnål. **-nadelkopf, der,** knappnålsknapp, knappnålshufvud. **-rübe, die,** stickrofva, långrofva.

Stecken, *v. a.* sticka, stoppa; sticka ell. träda in ell. igenom; nedsticka, plantera; insticka, sticka in; störta, fördjupa; fästa; Etwas zu sich –, sticka ell. stoppa något hos sig, på sig; in die Tasche –, stoppa i fickan. – *v. n.* vara fästad ell. fastsatt, vara fördjupad, vara uti, befinna sig uti; ligga; – bleiben, fastna, sitta fast; im Reden – bleiben, komma af sig; dahinter steckt Etwas, det ligger något derunder; den Schlüssel – lassen, låta nyckeln sitta i; in Schulden, in Noth –, sitta i skuld, i nöd; ich weiß nicht wo er steckt, jag vet ej hvar han är, hvart han tagit vägen; da steckt der Knoten, deri ligger knuten; das steckt ihm im Kopfe, det ligger honom i hufvudet.

Stecken, der, (*pl.* –) stake, käpp, staf; stång, stör. **-knecht, der,** profoss. **-pferd, das,** ridkäpp, käpphäst; (*fig.*) favoritämne. **-reiter, der,** käppryttare. **-zaun, der,** stängsel, gärdesgård af stakar.

Steg, der, (*pl.* -e) planka, bräde öfver en bäck etc.; spång; gångstig, gångväg; (*boktr.*) steg; stall (på en fiol); byxstropp, hälla. -**riemen**, der, stegläder.

Stegreif, der, stigbygel; aus dem -e, oförberedd, ex tempore. -**dichter**, der, improvisatör.

Stehen, *v. irr. n.* stå; stånda; fest -, stå fast; still -, stanna; die Uhr steht, klockan står, uret har stannat; Gevatter -, stå fadder; Alles - und liegen lassen, lemna allt i sticket; nach Etwas -, eftersträfva något; es steht bei ihm, det kommer an på honom, det beror af honom; hoch am Brete -, vara af mycken betydenhet, gälla mycket; für Etwas -, svara ell. ansvara för något, gå i god för något; für die Kosten -, betala omkostnaderna; wie steht's? huru står det till? - bleiben, bli stående, stadna, stanna, qvarstå; bei einem Entschlusse - bleiben, stanna i ett beslut; so wie die Sachen -, såsom sakerna stå; es steht ihm (kleidet ihn) gut, det kläder honom väl; sich gut -, stå sig godt, stå sig väl, må väl.

Stehend, *a.* stående, stillastående, orörlig; -en Fußes, på stående fot, straxt, på stunden.

Stehlen, *v. irr. a.* stjäla; sich hinweg -, stjäla sig bort.

Stehlen, das, stjälande.

Stehler, der, tjuf; der Hehler ist so gut wie der -, den som gömmer är ej bättre än den som stjäl.

Stehpult, das, (*pl.* -e) pulpet, skrifpulpet inrättadt till att skrifva vid i upprättstående ställning.

Steif, *a.* styf, stel; fast, stark, stadig, orörlig; oskicklig; tvungen; styfbent, stelbent, styf i lederna; - werden, bli styf, stelna, styfna; - vor Kälte, stel af köld; ein -es Compliment, en stel komplimang; in seinem Benehmen Etwas Steifes haben, hafva något tvunget i sitt sätt att vara; - und fest glauben, tro fullt och fast. -**leinwand**, die, styf kanfas. -**mehl**, das, stärkelse. -**sinn**, der, envishet, halsstarrighet, tredskhet. -**sinnig**, *a.* envis, halsstarrig, tredsk.

Steife, die, styfhet, stelhet; styfhet i lederna; stärkelse; styrka, stadga; stöd, stötta.

Steifen, *v. a.* styfva, göra styf, göra stel; stärka (linnetyg); styrka, stadga, göra varaktig; stödja; sich auf Etwas -, lita på något, påstå något, stå fast vid sin mening om något.

Steifheit, die, styfhet, stelhet; pedanteri, tvungenhet.

Steifling, der, stel menniska, pedant.

Steig, der, (*pl.* -e) stig, gångstig. -**bohne**, die, turkisk böna. -**bügel**, der, stigbygel. -**bügelriemen**, der, stigbygelrem. -**rad**, das, steghjul (i ur). -**riemen**, der, stegläder, stigrem, hälla.

Steige, die, (*pl.* -n) trappa; hönshusstege.

Steigen, *v. irr. n.* stiga, klifva; höja sig, gå upp, uppstiga, svinga sig upp; uppkomma, tilltaga; stiga (i pris); auf die Mauer -, stiga upp på muren; vom Pferde -, stiga af hästen; im Preise -, stiga i pris; die Treppen -, gå uppför trapporna; das Wasser steigt, vattnet stiger.

Steigen, das, stigande, stigning; der Curs ist im -, kursen stiger, är i stigande; das - des Wassers, vattnets stigande.

Steiger, der, (*grufv.*) stigare.

Steigern, *v. a.* stegra, förhöja; göra dyrare; den Preis -, dyrka upp priset, uppsätta priset.

Steigerung, die, stegring, upphöjning, uppsättande, förhöjande, förhöjning.

Steil, *a.* brant, tvärbrant.

Steilheit (Steile), die, branthet, brant.

Stein, der, (*pl.* -e) sten; bricka (i brädspel); sten (i frukt); zu - werden, blifva till sten; - der Weisen, de vises sten; (*fig.*) - des Anstoßes, stötesten; ein Herz von - haben, hafva ett stjenherta, ett hjerta af sten, vara känslolös. -**acker**, der, stengärde. -**adler**, der, stenörn, guldörn. -**alt**, *a.* mycket gammal, urgammal, utlefvad. -**amsel**, die, guling. -**art**, die, stenart. -**artig**, *a.* stenaktig, stenartad. -**bank**, die, stenbänk. -**beißer**, der, stenbit, tånglake (fisk); stenknäck (fågel). -**beschwerde**, die, stenplåga, stenpassion. -**blattern**, die, vattenkoppor. -**block**, der, stenblock. -**bock**, der, stenbock. -**bohrer**, der, stenborr, stenborrare. -**brech**, der, (*bot.*) stenbräcka. -**brecher**, der, stenbrytare. -**bruch**, der, stenbrott. -**butte**, die, butta (ett slags flundra). -**damm**, der, stendam. -**druck**, der, stentryck, litografi. -**drucker**, der, stentryckare, litograf. -**druckerei**, die, stentryckeri, litografi. -**eiche**, die, jernek, stenek. -**falk**, der, stenfalk, kyrkfalk. -**farn**, der, (*bot.*) fläckbräken. -**fels**, der, klippa, hälleberg. -**flachs**, der, stenlin, berglin, amiant. -**flechte**, die, stenmossa, färgmossa. -**frucht**, die, stenfrukt. -**fuchs**, der, fjellracka, canis lagopus. -**galle**, die, stengalle, stålsvamp (hästsjukdom). -**grund**, der, stengrund. -**grundel**, der, tånglake, cobitis taenia. -**gut**, das, stengods, stenkärl. -**hart**, *a.* stenhård. -**haue**, die, stenhacka. -**hauer**, der, stenhuggare. -**haufen**, der, stenröse, stenhög. -**hirse**, die, lätta (ört). -**kalk**, der, bergkalk. -**katze**, die, ett slags vildkatt. -**kauz**, der, ett slags uggla, strix ulula. -**kies**, der, svafvelkis. -**kitt**, der, stenkitt, stenlim, cement. -**kohle**, die, stenkol. -**kohlenbergwerk**, das, stenkolsgrufva, stenkolsbrott. -**kohlenschlacke**, die, stenkolsslagg. -**kohlenstaub**, der, stenkolsstybb. -**kolik**, die, stenkolik. -**koralle**, die, stenkorall. -**krähe**, die, stenkaja. -**krug**, der, stenkrus. -**lager**, das, stenlager. -**marder**, der, bergmård, mustela foina. -**mark**, das, stenmerg. -**masse**, die, stenmassa. -**mauer**, die, stenmur. -**meißel**, der, stenmejsel, stenhuggarjern. -**metz**, der, stenhuggare. -**morchel**, die, stenmurkla. -**mörser**, der, stenmörsare. -**muschel**, die, stenmussla. -**nelke**, die, saronsblomster. -**obst**, das, stenfrukt. -**öl**, das, bergolja, stenolja, petroleum. -**pappe**, die, stenpapp. -**pfeffer**, der, pimpinella. -**pflaster**, das, stengata, stenläggning. -**picker**, der, hornsimpa, bottenmus. -**platte**, die, stenskifva, stenhäll, golfsten; qvadersten, ärilsten. -**reich**, *a.* stenrik, ganska rik. -**reich**, das, stenriket. -**rinde**, die, stenskorpa. -**ritze**, die, bergskrefva. -**säge**, die, stensåg. -**salz**, das, stensalt, bergsalt. -**sand**, der, grus. -**schleifer**, der, stenslipare. -**schmerzen**, *pl.* stenplåga, stenpassion. -**schnäpper**, der, stensqvätta (fågel). -**schneiden**, das, stenslipning; stenskärning; stenoperation. -**schneider**, der, gravör i sten; operatör för stenpassion. -**schnitt**, der, stenskärning, stenoperation. -**schrift**, die, stenskrift, stenstil, inskrift i sten. -**setzer**, der, stenläggare, gatläggare. -**sprengen**, das, stensprängning. -**verhärtung**, die, stengyttring. -**walze**, die, stenkafle. -**wand**, die, stenvägg. -**weg**, der, stenväg, stengata, stenlagd väg. -**werk**, das, musslor, snäckor, kiselstenar etc. -**wurf**, der, stenkast, stenkastning. -**wurzel**, die, (*bot.*) stensöta, polypodium vulgare. -**zange**, die, stentång. -**ziege**, die, stenget.

Steinern, *a.* af sten, sten-; stenhård; ein -er Tisch, stenbord; eine -e Brücke, stenbro.

Steinicht, **Steinig**, *a.* stenig, stenbunden, grusig.

Steinigen, *v. a.* stena.

Steinigung, die, stening, stenande.

Steiß, der, (*pl.* -e) stuss, rumpa, bakända; gump (på fåglar). -**bein**, das, rumptång.

Stell-bret, das, ställbräde (i qvarn). -**dichein**, das, möte, rendez-vous. -**feder**, die, ställfjäder. -**macher**, der, vagnmakare. -**rad**, das, ställhjul (i ur). -**riegel**, der, (*artill.*) ställklots. -**scheibe**, die, ruckartafla (på ur). -**schraube**, die, ställskruf. -**vertreter**, der, ställföreträdare, substitut, vikarie, suppleant; surrogat. -**vertreterin**, die, ställföreträderska. -**zirkel**, der, ställcirkel.

Stelle, **die**, (*pl.* **-n**) ställe, plats, ort, håll; syssla, tjenst, embete; ställe (som anföres ur en bok etc.); auf der –, på stället, på stunden, straxt; an Ort und –, på ort och ställe; an Kindes – annehmen, upptaga i barnets ställe; auf mehreren –n, på flera håll; ich an deiner –, jag i ditt ställe; nicht von der – kommen, ej komma ur stället.

Stellen, *v. a.* ställa, sätta, inställa; das Geschütz –, skottställa, rikta kanoner; eine Uhr –, rätta ett ur; Netze –, utställa nät; Jemandem eine Falle –, ställa försåt för någon; zufrieden –, ställa tillfreds; ins Werk –, sätta i verket; Bürgschaft –, ställa borgen; Pferde –, ställa hästar; vor Augen –, ställa för ögonen; Jemandem eine Frage –, ställa en fråga till någon; Etwas in Rechnung –, uppföra något i räkning; Jemandem nach dem Leben –, trakta efter någons lif; Jemanden auf die Probe –, sätta någon på prof; sich –, ställa sig, uppställa sig; infinna sig; inställa sig (för domstolen); ställa sig (såsom), låtsa, göra min af; er stellt sich, als ob er es nicht wüßte, han ställer sig, som om han ej visste det; sich krank –, göra sig sjuk; dahin gestellt sein lassen, lemna derhän; sie können sich nicht mit einander –, de kunna ej förlikas; Jemanden über Etwas zur Rede –, ställa någon till ansvar för något; Jemandem anheim –, lemna till ens godtycke, ställa i ens behag.

Steller, **der**, regulator.

Stellung, **die**, (*pl.* **-en**) ställning, läge, belägenhet; tillställning; ställning, kroppsställning; eine gedeckte –, (*krigsv.*) ett skottfritt ställe.

Stelze, **die**, (*pl.* **-n**) stylta; auf –n gehen, gå på styltor. **-nläufer**, **der**, vadare (fågel).

Stelzfuß, **der**, träben.

Stemmeisen, **das**, huggjern, huggborr, huggmejsel.

Stemmen, **Stempel** se **Stämmen**, **Stämpel**.

Stendelwurz, **die**, ståndört, käringkål.

Stenge, **die**, (*sjöt.*) märsstång.

Stengel, **der**, stängel, stjelke; jemf. Stängel.

Stentorstimme, **die**, stentorstämma.

Steppe, **die**, (*pl.* **-n**) stepp, ljunghed, ljungmark.

Steppen, *v. a.* sticka på begge sidor, sticka täcken etc.; stoppa.

Stepperei, **die**, sticksöm, stickning.

Stepp-nath, **die**, sticksöm. **-seide**, **die**, brodersilke. **-stich**, **der**, efterstyng, sticksöm. **-zeug**, **das**, sticktyg.

Sterbe-bett, **das**, dödssäng, sotsäng. **-fall**, **der**, dödsfall. **-gedanken**, *pl.* dödstankar. **-geläute**, **das**, likringning, själaringning. **-geld**, **das**, begrafningsomkostnader. **-gesang**, **der**, likpsalm. **-glocke**, **die**, dödsklocka, själringning. **-haus**, **das**, sterbhus, sorghus. **-hemd**, **das**, dödsskjorta, svepning. **-jahr**, **das**, döds-år. **-lied**, **das**, likpsalm, dödspsalm, **-liste**, **die**, dödslista, mortalitetslista. **-zeit**, **die**, dödstid.

Sterben, *v. irr. n.* dö, aflida; upphöra; eines natürlichen Todes –, dö en naturlig död; an einer Krankheit –, dö af en sjukdom; vor Hunger, Hungers –, dö af hunger; im – liegen, ligga för döden, dragas med döden; über Etwas –, dö under det man förehafver något; auf Etwas –, dö på något, bekräfta något med sin död. **-sangst**, **die**, dödsångest. **-skrank**, *a.* dödssjuk, dödligtsjuk.

Sterblich, *a.* dödlig; – verliebt sein, vara dödligt kär.

Sterblichkeit, **die**, dödlighet, mortalitet.

Sterbling, **der**, dödlig menniska; sjelfdödt djur. **-swolle**, **die**, dödsull.

Stereotyp, *a.* stereotypisk. **-ausgabe**, **die**, stereotypupplaga.

Stereotype, **die**, (*pl.* **-n**) stereotyp.

Stereotypie, **die**, stereotypi, stereotypering.

Stereotypiren, *v. a.* stereotypera.

Steril, *a.* ofruktbar.

Sterlet, **der**, sterlett (ett slags fisk).

Sterling, **das**, sterling (engelskt mynt); ein Pfund –, ett pund sterling.

Stern, **der**, (*pl.* **-e**) stjerna; stjern, bläs; ordensstjerna; öde, lycka ell. olycka; der – im Auge, ögonsten. **-anis**, **der**, (*bot.*) stjernanis. **-band**, **das**, (*anat.*) stora ögonringen. **-bild**, **das**, stjernbild, konstellation. **-blume**, **die**, stjernblomma, stjernört. **-deuter**, **der**, stjerntydare, astrolog. **-deutung**, **die**, stjerntydning, stjerntyderi, astrologi. **-dienst**, **der**, stjerndyrkan. **-distel**, **die**, stjerntistel. **-engewölbe**, **das**, stjernhvalf. **-enhimmel**, **der**, stjernhimmel. **-enlauf**, **der**, stjernornas lopp. **-enlicht**, **das**, stjernljus. **-gang**, **der**, stjernornas gång. **-gebäude**, **das**, stjernsystem, solsystem. **-gucker**, **der**, stjernkikare. **-hell**, *a.* stjernljus, stjernklar. **-hyacinthe**, **die**, stjernhyacint. **-jahr**, **das**, stjernår. **-karte**, **die**, himmelskarta. **-klar**, *a.* stjernklar. **-koralle**, **die**, stjernkorall. **-kreis**, **der**, stjernkrets. **-kunde**, **die**, stjernkunnighet, astronomi. **-kundige**, **der**, stjernkunnig, astronom; äfv.: astrolog. **-kunst**, **die**, astronomi, astrologi. **-maß**, **das**, astrolab. **-melone**, **die**, stjernmelon. **-moos**, **das**, (*bot.*) stjernmossa. **-rad**, **das**, stjernhjul. **-schanze**, **die**, stjernskans. **-schnuppe**, **die**, stjernfall, stjernskott; (*bot.*) skyfall, tremella Nostoc. **-seher**, **der**, stjernkikare. **-stein**, **der**, (*mineral.*) stjernsten, astrolit. **-uhr**, **die**, stjernur. **-voll**, *a.* full med stjernor, stjernströdd, stjernfull; blixtfull. **-warte**, **die**, stjernkikeri, observatorium. **-wissenschaft**, **die**, stjernvetenskap, astronomi.

Sternchen, **das**, liten stjerna; asterisk, stjerna (till tecken vid noter i en bok).

Sternig, *a.* stjernig, stjernfull, stjernströdd.

Sterzsäge, **die**, såg med handtag ell. skaft.

Sterz, **der**, **Sterze**, **die**, stjert, plogstjert; gump (på foglar); vändstock (på en väderqvarn).

Stet, **Stetig** se **Stät**, **Stätig**.

Stets, *av.* städse, alltid, beständigt.

Steuer, **das**, (*pl.* –) styre, roder. **-achse**, **die**, styraxel. **-baum**, **der**, roderkult. **-bord**, **das**, styrbord (högra sidan på fartyget). **-mann**, **der**, styrman. **-mannskunst**, **die**, styrmanskonst, navigation. **-rad**, **das**, drillbjul, ratt. **-reep**, **das**, styrrep, rattlina. **-ruder**, **das**, styre, roder.

Steuer, **die**, (*pl.* **-n**) mantalsskatt, utlaga, afgift, pålaga, skatt, skattbidrag, taxa, utskyld; beskydd, hägn, vidmakthållande; außerordentliche –n, bevillningar; – auflegen, skattlägga; –n bewilligen, bevilja skatter. **-amt**, **das**, uppbördsverk, uppbördskontor. **-anlage**, **die**, skattläggning. **-ausschuß**, **der**, bevillningsutskott. **-bar**, *a.* skattbar, skattskyldig. **-beamte**, **der**, uppbördsman, uppbördstjensteman. **-berechnung**, **die**, afgiftsberäkning. **-bilanz**, **die**, afgiftsbelopp. **-buch**, **das**, mantalslängd, uppbördsbok. **-casse**, **die**, uppbördskassa. **-comptoir**, **das**, uppbördskontor. **-einheit**, **die**, mantal. **-einnehmer**, **der**, uppbördsman, mantalskommissarie. **-erhöhung**, **die**, afgiftsförhöjning. **-frei**, *a.* skattfri, frälse. **-freiheit**, **die**, skattfrihet. **-kammer**, **die**, räntkammare, uppbördskammare. **-nlast**, **die**, skattbörda. **-pflichtig**, *a.* mantalsskrifven, skattskyldig, skattdragande. **-register**, **das**, **-rolle**, **die**, mantalslängd, skattlängd. **-schein**, **der**, qvitto på erlagd skatt. **-schreiber**, **der**, uppbördsskrifvare, mantalsskrifvare.

Steuern, *v. a. & n.* skatta, beskatta; erlägga skatt; styra, segla; afstyra, förekomma, förebygga, hämma; tygla, hålla i styr, kufva; das Gut steuert der Krone, godset betalar skatt till kronan; zu Etwas –, bidraga till något; dem Mißbrauch –, hämma misbruken.

Stich, **der**, (*pl.* **-e**) sting, styng, stick; håll och styng; stickning, stickande värk; graveradt arbete,

kopparstick; sömstickning; stickord; stick (i kortspel); Jemanden im -e lassen, lemna någon i sticket. -axt, die, stickyxa. -balken, der, stickbjelke, vexelbjelke, bärare i takstolar. -blatt, das, värjplåt, parerbricka; stickblad; ämne, skottafla, mål (t. ex. för skämt ell. ovett). -bohrer, der, stickborr. -eisen, das, stickjern. -frei, *a.* stickfri, som säkert skyddar för stick. -säge, die, sticksåg. -wort, das, stickord. -wunde, die, sticksår. -wurz, die, hästfibler, arnica montana.

Stichel, der, (*pl.* -) stickel, grafstickel, syl, jernspets, pigg, pik. -wort, das, stickord, pikord, sarkasm. [speglosa.

Stichelei, die, stickord, pikord,

Sticheln, *v. a. & n.* gifva stickord, gifva glopord, sticka, pika; auf Jemanden -, gifva någon stickord.

Stichling, der, (*pl.* -e) spigg, skötspigg, benunga (fisk).

Sticken, *v. a.* sticka, brodera, utsy. - *v. n.* qväfvas, storkna.

Stickerei, die, (*pl.* -en) sticksöm, broderi, tambursöm, brodering, utsydt arbete.

Stickerin, die, (*pl.* -nen) broderarska, broderisömmerska, stickerska.

Stick-fluß, der, stickfluss, andtäppa. -garn, das, tråd, garn till brodering. -gold, das, stickguld, guldtråd till brodering. -husten, der, stickhosta. -luft, die, (*fys.*) qväfgas. -muster, das, broderimönster. -nadel, die, sticknål, tambursnål, brodérnål. -rahmen, der, stickbåge, sybåge, syram, brodérbåge. -seide, die, sticksilke. -stoff, der, qväfve. -wind, der, qväfvande vind. -wurz, die, (*bot.*) hundrofva, bryonia. [qväfvig luft.

Stickig, *a.* qväfvig; -e Luft,

Stieben, *v. irr. n.* dugga; gnistra; (*jagtt.*) hastigt flyga upp; hastigt skingras, kringspridas. - *v. a.* skrämma upp, skingra.

Stief-bruder, der, styfbroder, halfbroder. -eltern, *pl.* styfföräldrar. -geschwister, *pl.* styfsyskon, halfsyskon. -kind, das, styfbarn. -mutter, die, styfmoder; elak moder. -mütterchen, das, styfmorsviol, trefaldighetsblomma, natt och dag. -mütterlich, *a.* styfmoderlig. -schwester, die, styfsyster. -sohn, der, styfson. -tochter, die, styfdotter. -vater, der, styffader.

Stiefel, der, (*pl.* - ell. -n) stöfvel; (*T.*) pumprör. -anzieher, der, stöfvelstropp. -bret, das, stöfvelbräde. -haken, der, stöfvelkrok. -holz, das, stöfvelblock, block, hvarpå stöflor slås ut. -kappe, die, stöfvelkrage. -knecht, der, stöfvelknekt. -putzer, der, stöfvelputsare, skoputsare. -schaft, der, stöfvelskaft. -strippe, die, stöfvelstropp. -stulpe, die, stöfvelkrage. -wichse, die, blanksmörja, skosvärta. -zieher, der, stöfvelkrok.

Stiefeln, *v. a.* bestöfla, förse med stöfvel.

Stiege, die, (*pl.* -n) trappa, trappsteg; (*handl.*) tjog, antal af tjugu.

Stieglitz, der, steglitsa (fågel).

Stiel, der, (*pl.* -e) skaft, handtag, grepe; stjelk (på växter). -los, *a.* (*bot.*) stjelklös.

Stielen, *v. a.* skafta, förse med skaft.

Stier, *a.* stirrande; -er Blick, stirrande blick; - ansehen, stirra på, se stint på.

Stier, der, (*pl.* -e) tjur, vildoxe. -artig, *a.* tjuraktig, tjurhufvad. -gefecht, das, tjurfäktning. -hirsch, der, hjorthane.

Stieren, *v. n.* stirra.

Stift, der, (*pl.* -e) stift, nitnagel; snörnål; ritstift, blyertspenna; spänntorn. -hammer, der, stifthammare.

Stift, das, (*pl.* -e) stiftning, inrättning; stift, biskopsdöme.

Stiften, *v. a.* förse med stift; stifta, inrätta, instifta, instikta, anlägga; anordna, testamentera; frambringa, åstadkomma; ein Kloster, eine Schule -, stifta ett kloster, en skola; Unheil -, stifta ondt; eine Ehe -, stifta ett äktenskap; Frieden -, stifta fred.

Stifter, der, (*pl.* -) stiftare, grundläggare, upphofsman.

Stifterin, die, (*pl.* -nen) stiftarinna, stifterska.

Stiftisch, Stiftlich, *a.* som lyder under stift ell. kloster.

Stifts-amt, das, domkapitel. -amtmann, der, stiftsamtman. -dame, -frau, die, stiftsdam. -fräulein, das, stiftsfröken. -genoß, der, medlem af ett stift. -herr, der, canonicus, domherre. -hütte, die, tabernakel, tjäll. -jungfer, die, stiftsjungfru, nunna. -kirche, die, domkyrka, katedralkyrka. -pfründe, die, domkyrkoprebende. -prediger, der, stiftsprest. -probst, der, domprost. -tag, der, konsistoriedag.

Stiftung, die, (*pl.* -en) stiftning, stiftelse, inrättning, instiktelse, instiftande, institution. -s-brief, der, stiftningsbref. -sfest, das, åminnelsefest af någon stiftelse. -sjahr, das, stiftningsår. -stag, der, stiftningsdag.

Stil, der, stil, skrifsätt, skrifart; (Zeitrechnung) stil; alter -, gammal stil; neuer -, ny stil. -übung, die, stilöfning.

Stilet, das, (*pl.* -e) stilett, dolk.

Stilisiren, *v. a.* stilisera.

Stilisirung, die, stilisering.

Still, Stille, *a. & av.* stilla, lugn, tyst; fridsam, fredlig, rolig, tillfreds; tyst, tystlåten; ein -er Kummer, en stilla sorg; - schweigen, tiga stilla, vara tyst, tystna; - halten, hålla, stå stilla, stadna; sich - verhalten, hålla sig tyst; - stehen, stå stilla, stanna; die -e Woche, dymmelveckan; der -e Freitag, långfredagen; im -en, i tysthet, hemligen, i smyg; -es Wasser, lugnt vatten, smult vatten; -e Wasser sind tief, (*ordspr.*) i lugnaste vattnet gå största fiskarna.

Still! *intj.* tyst! - da! tyst der! tyst då! - davon! tyst med det!

Stille, die, stillhet, lugn, ro, stillatigande, tystnad; die - der Nacht, nattens tystnad; in der -, i stillhet, hemligen, lönnligen, i smyg; in aller -, i all tysthet.

Still-lager, das, kantonnement. -leben, das, stilla lefnad. -schweigen, das, stillatigande, tystnad; mit - übergehen, gå med tysthet förbi. -schweigend, *a.* tyst, stillatigande. -schweigends, *av.* stillatigande, med tysthet. -sitzen, das, stillasittande. -stand, der, stillastående, stillestånd, upphörande, afbrott, uppskof, inställande; vapenhvila.

Stillen, *v. a.* stilla, tillfredsställa, blidka; den Durst -, släcka törsten, stilla törsten; den Hunger -, stilla hungern; ein Kind -, gifva di, amma, stilla ett barn; einen Aufruhr -, stilla, dämpa ett uppror; das Blut -, hämma, stämma, stilla blodet; den Schmerz -, lindra värken.

Stillung, die, stillande, blidkande, stämmande; digifning.

Stimm-bar, *a.* som kan göras sammanstämmande. -berechtigt, *a.* röstberättigad, röstägande. -fähig, *a.* som kan rösta. -gabel, die, stämmgaffel. -hammer, der, ställhammare, stämmhammare. -pfeife, die, pipa hvarefter orgor stämmas. -recht, das, rösträttighet. -ritze, die, lufthålet till luftröret. -schlüssel, der, stämmnyckel.

Stimme, die, (*pl.* -n) röst, stämma; målföre, läte; röst, votum; tanka; stämma, säte; stämma ell. parti i sång ell. musik; laute -, hög röst; schwache -, svag röst, lågt målföre; mit leiser -, med låg röst; Jemanden an der - erkennen, känna igen någon på målet, på rösten; die Veränderung der - (Mutation), målbrott, målskifte; die - verändern (wechseln), vara i målbrottet; die - verlieren, mista målet; die - des Volkes, folkets röst; die - des Gewissens, samvetets röst; Sitz und -, säte och stämma; seine - abgeben, afgifva sin röst. -nabgabe, die, voterande, omröstning, votering. -nmehrheit, die, rösternas pluralitet.

Stimmen, *v. a.* stämma; (*fig.*) stämma, förmå; vinna (någon för). - *v. n.* vara stämd, stämma; stämma öfverens, sammanstämma; rösta, omrösta, votera; gifva sin

röst; für Jemanden –, rösta för ell. på någon; gegen Jemanden –, rösta emot någon.

Stimmer, der, (*pl.* –) stämmare.

Stimmung, die, stämmande, stämning, sammanstämmande; (Abstimmung) omröstning, votering; die – des Gemüthes, sinnesstämning, sinnesförfattning.

Stink=baum, der, (*bot.*) hägg, prunus padus. **–blume, die,** (*bot.*) surtopp, surkulla, anthemis cotula. **–bock, der,** stinkande bock. **–fisch, der,** stensimpa. **–fliege, die,** perlslända. **–hahn, der,** vipa. **–harz, das,** dyfvelsträck. **–nase, die,** stinkande näsa. **–nessel, die,** stinknässla. **–stein, der,** orsten. **–thier, das,** stinkdjur, skunk. **–wurz, die,** trollbär, solanum nigrum.

Stinken, *v. irr. n.* stinka, lukta illa; nach Branntwein –, stinka af brännvin.

Stinkend, Stinkicht, *a.* stinkande, illa luktande; eine stinkende Lüge, en oförskämd lögn.

Stint, Stinz, der, (*pl.* –e) nors, slom, stensimpa.

Stipendiat, der, (*pl.* –en) stipendiat, underhållstagare.

Stipendium, das, (*pl.* –ien) stipendium, underhåll, pension.

Stirn, die, (*pl.* –en) panna, flint; die – runzeln, rynka pannan; die – bieten, göra motstånd. **–band, das,** pannband. **–bein, das,** pannben. **–binde, die,** pannbindel, hufvudbindel. **–blatt, das,** pannstycke, panna på hästar. **–haar, das,** pannhår, luf, hårlugg i pannan. **–krause, die,** tupé, lugg. **–muskel, der,** pannmuskel. **–nerv, der,** pannnerv. **–rad, das,** stjernhjul. **–riemen, der,** pannrem (på hästar). **–schnalle, die,** näsknäpp. **–wand, die,** framsida af en byggnad, fronton.

Stöber, der, stöfvare, spårhund. **–wetter, das,** yrväder, yrsnö.

Stöbern, *v. n.* snoka omkring, jaga upp, uppvädra. – *v. impers.* yra, vara yrväder; es stöbert, det yr.

Stöchaskraut, das, ett slags lavendel, lavendula stoechas.

Stocher, der, tandpetare.

Stochern, *v. a.* peta (tänder); uppröra, omröra, sticka, pika.

Stock, der, (*pl.* **Stöcke**) käpp, staf, stake, påk; skaft, block, stubbe; stam, träd; stånd (en örts); (Stockwerk) våning; (Gefängniß) stock, black. **–adler, der,** vanliga svarta örnen. **–band, das,** käppband, käppsnodd. **–blind,** *a.* stockblind, stenblind. **–börse, die,** aktiebörs. **–dumm,** *a.* stockdum, blockdum. **–ende, das,** käppända. **–erbse, die,** sprötärter. **–fiedel, die,** stockfiol. **–finster,** *a.* genommörk, stockmörk, kolmörk. **–fisch, der,** stockfisk. **–fischfang, der,** stockfiskfångst. **–fleck, der,** fuktfläck, rötfläck. **–fleckig,** *a.* fläckig ell. skämd af fukt. **–flinte, die,** bösspipa af två delar, som hopskrufvas. **–fremd,** *a.* vildfrämmande. **–geige, die,** stockfiol. **–gelehrt,** *a.* genomlärd, grundlärd; pedantisk. **–händler, der,** käpphandlare; aktiehandlare. **–haue, die,** rotyxa. **–haus, das,** stockhus, fängelse. **–holz, das,** stubbved. **–jobber, der,** aktiekrämare, börsvinglare. **–knopf, der,** käppknapp. **–lack, der,** stocklack. **–meister, der,** fångvaktare. **–narr, der,** erketok. **–pfeife, die,** flöjtdus. **–pflug, der,** årder. **–rose, die,** stockros. **–schlag, der,** käppsläng, påksläng, prygel. **–schnupfen, der,** täppning i näsan af snafva. **–steif,** *a.* styf som en stock. **–still,** *a.* stilla, tyst som muren. **–taub,** *a.* stockdöf, stendöf. **–wache, die,** fångvakt. **–werk, das,** stockverk, våning. **–zahn, der,** oxeltand. **–zwinge, die,** käppring, hålk.

Stöckchen, das, (*pl.* –) liten käpp; käppstump.

Stocken, *v. a.* störa, sätta störar vid (vinrankor etc.); upprulla (kläden). – *v. n.* stanna, upphöra, hålla upp, hämmas i sitt lopp; stocka sig, lefra sig; bortskämmas af väta, taga röta; in der Rede –, stappla i talet; sich –, stocka sig, lefra sig, stanna, ej vara i omlopp; zum – bringen, stocka.

Stöcken, *v. a.* störa (bönor etc.); sätta i stocken, i bojor och fängelse.

Stockig, *a.* möglig, unken, skämd af fukt.

Stöckisch, *a.* uppstudsig, halsstarrig, envis, tredsk.

Stockung, die, (*pl.* –en) stockning, stannande, stillastående; upphörande, afbrott.

Stoff, der, (*pl.* –e) tyg; ämne, föremål; feine –e, fina tyger; – zum Lachen, ämne till skratt; es fehlt am – zur Unterhaltung, det felas ämne för samtalet.

Stoffen, *a.* af tyg, af silke.

Stöhnen, *v. n.* stöna, stånka, pusta, sucka, qvida.

Stoicismus, der, stoicism, stoisk stränghet.

Stoiker, der, (*pl.* –) stoiker, stoisk filosof.

Stoisch, *a.* stoisk, känslolös.

Stola, die, stola (remsa som brukas af katolska prester).

Stolgebühren, *pl.* presträttigheter.

Stolle, die, (*pl.* –n) **Stollen, der,** (*pl.* –) ett slags spetsig smörbakelse, ett slags lång hvetebröd.

Stollen, der, (*pl.* –) fot, stolpe (på en säng etc.); brodd (i hästskor); dagort, stoll, horisontel gång (i grufvor). **–bau, der,** stollbyggnad. **–schacht, der,** stollschakt.

Stolpern, *v. n.* snafva, stappla, fola; er ist über einen Stein gestolpert, han har snafvat på en sten; über ein Wort –, stappla på ett ord.

Stolz, der, stolthet, stormodighet, högdragenhet, högfärd; högsinthet.

Stolz, *a.* stolt, högsint, högdragen, dryg, stormodig, högfärdig, högmodig; hög, stor, präktig; – thun, uppföra sig högmodigt. **–kraut, das,** hummelbinda.

Stolziren, *v. n.* högfärdas; prunka, yfva sig, gå och sprätta sig, stoltsera.

Stopfen, *v. a.* stoppa, proppa, uppstoppa; Strümpfe –, stoppa strumpor; eine Pfeife –, stoppa en pipa; Jemandem den Mund –, tillstoppa munnen på någon, tysta någon; das Treibeis stopft sich, drifisen stockar sig.

Stopfend, *a.* (*med.*) stoppande, sammandragande.

Stopfer, der, (*pl.* –) stoppare; tobaksstoppare.

Stopferin, die, (*pl.* –nen) stopperska.

Stopf=farbe, die, (*måln.*) färg, hvarmed skadade målningar renoveras. **–garn, das,** stoppgarn. **–haar, das,** stopphår. **–lappen, der,** blöja. **–nadel, die,** stoppnål. **–naht, die,** stoppsöm. **–seide, die,** stoppsilke. **–stücke,** *plur.* (*sjöt.*) spunt. **–wachs, das,** stoppvax. **–werg, das,** (*sjöt.*) stoppblår, dref. **–werk, das,** stoppning.

Stoppel, die, (*pl.* –n) stubb på en åker. **–acker, der,** stubbåker. **–butter, die,** höstsmör. **–feld, das,** stubbgärde, stubbåker. **–weide, die,** bete på stubbåker.

Stoppeln, *v. a.* afskära ell. upprycka stubb af åkrar; plocka ax vid bergningen, skörda efter andra; kompilera, samla ur andras arbeten. [pilator.

Stoppler, der, axplockare; kom-

Stöpsel, der, (*pl.* –) propp, stopp, kork, tapp.

Stör, der, (*pl.* –e) stör (fisk). **–rogen, der,** störrom; gesalzener –, kaviar.

Storax, der, storax.

Storch, der, (*pl.* **Störche**) stork. **–bein, das,** storkben; (*fig.*) smalbent menniska. **–blume, die,** hvitsippa. **–nest, das,** storkbo. **–schnabel, der,** storknäbb; storknäf (ört); pantograf (instrument till att kopiera ritningar).

Stören, *v. a.* störa, oroa, hindra, bringa i oordning; lassen Sie sich nicht –, låt ej störa er. – *v. n.* gräfva i, genomgräfva, genomsöka, snoka omkring, stöfva.

Störer, der, (*pl.* –) förstörare.

Störrig, *a.* egensinnig, envis, halsstarrig, stursk, tredsk.

Störrigkeit, die, egensinnighet, envishet, halsstarrighet, sturskhet, tredskhet.

Störstange, die, puls (till fiske).

Störung, die, (*pl.* –en) störande, oreda, förhinder, oro.

Stoß, der, (*pl.* Stöße) stöt; stötning, skakning; hög, hop; Jemandem einen empfindlichen – versetzen, gifva någon en kännbar stöt; das war für ihn ein harter –, det var en svår stöt för honom. **–adler**, der, slagörn. **–bank**, die, fogbänk. **–block**, der, stötare, pålkran. **–degen**, der, stickvärja, florett. **–falk**, der, roffalk. **–gebet**, das, bönesuck. **–kolben**, der, klubba. **–nath**, die, stoppsöm. **–säge**, die, sticksåg. **–seufzer**, der, djup suck. **–vogel**, der, roffågel. **–waffe**, die, stickvapen, värja. **–weise**, *av.* skoftals, då och då. **–wind**, der, vindstöt.

Stößel, der, (*pl.* –) stöt, stötel, mortelstöt, stamp, dammare.

Stoßen, *v. irr. a. & n.* stöta, drifva, skjuta till, stöta emot, knuffa; slå, klappa, bulta; slå, drifva in; krossa, sönderstöta; stångas; slå ned på (om roffåglar); auf die Seite –, stöta till sidan; auf Jemanden, auf Etwas –, stöta, träffa, råka på någon, på något; an Etwas – (angrenzen), gränsa, stöta till något; in das Horn –, blåsa i valdhorn; sich an Etwas – (Anstoß nehmen), stöta sig vid något, på något.

Stößer, der, (*pl.* –) stötare; roffågel.

Stößig, *a.* folkilsk (om djur).

Stotterer, der, (*pl.* –) stammare. [(i uttalet).

Stottern, *v. n.* stamma, hacka

Stracks, *av.* strax, genast, på ögonblicket.

Straf-arbeit, die, straffarbete. **–bar**, *a.* straffbar, brottslig. **–barkeit**, die, straffbarhet, brottslighet. **–erlaß**, der, frikallelse från straff, amnesti. **–fällig**, *a.* straffbar, förfallen till straff. **–fälligkeit**, die, straffbarhet. **–frei**, *a.* saklös, strafflös. **–geld**, das, böter, bötespenningar, saköres. **–gericht**, das, straffdom; die –e Gottes, Guds straffdomar. **–gesetz**, das, straffbalk, strafflag, brottmålslag. **–los**, *a.* strafflös, ostraffad. **–losigkeit**, die, strafflöshet, saklöshet. **–predigt**, die, straffpredikan, skrapa, lexa. **–prediger**, der, straffpredikant. **–ruthe**, die, spö, ris till bestraffning, plågoris. **–summe**, die, böter, saköres, bötespenningar. **–urtheil**, das, straffdom. **–wort**, das, strafford, bannor, skrapa. **–würdig**, *a.* straffvärd, straffbar. **–würdigkeit**, die, straffvärdhet, straffbarhet.

Strafe, die, (*pl.* –n) straff, näpst, aga; plikt, böter; bei –, vid straff; zur –, till straff.

Strafen, *v. a.* straffa; afstraffa; pliktfälla; am Leben –, straffa till lifvet. [hämnare.

Strafer, der, (*pl.* –) straffare,

Straff, *a.* stramm, styf, hårdtspänd. [het.

Straffheit, die, styfhet; sträng-

Sträflich, *a.* straffbar, straffvärd, klandervärd, klanderlig.

Sträflichkeit, die, straffbarhet, straffvärdhet, klandervärdhet.

Sträfling, der, (*pl.* –e) brottsling, missgerningsman, förbrytare.

Strahl, der, (*pl.* –en) stråle, skymt. **–ader**, die, strålåder (i hästhof). **–enbrechung**, die, strålbrytning, ljusstrålars återbrytning, reflexion. **–enkranz**, der, strålkrans, gloria. **–enkrone**, die, strålkrona, **–enverbreitung**, die, strålspridning. **–enwerfen**, das, strålkastning. **–gips**, der, strålgips. **–glimmer**, der, strålglimmer.

Strahlen, *v. n.* stråla, skina; glänsa, blänka, lysa.

Strahlig, *a.* strålig.

Strähne, die, (*pl.* –n) härfva, docka. [spänd.

Stramm, *a.* stramm, styf, hårdt-

Strampeln, *v. n.* sprattla, sparka, slänga benen (om späda barn).

Strand, der, strand; an den – setzen, strandsätta. **–bauer**, **–bewohner**, der, strandbo, kustbo, strandbyggare. **–brücke**, die, strandbrygga, strandbro. **–erbse**, die, strandärt. **–fisch**, der, strandfisk. **–gerechtigkeit**, die, strandrätt. **–gewächs**, das, strandväxt, strandört. **–gras**, das, strandgräs. **–gut**, das, strandgods, strandfund, vrakgods. **–herr**, der, strandägare. **–höhe**, die, strandvall. **–kohl**, der, strandkål. **–kraut**, das, strandört, strandling. **–läufer**, der, svartlasse, strandsittare (fågel). **–ordnung**, die, strandordning. **–pfeifer**, der, strandpipare (fågel). **–recht**, das, strandrätt. **–reiter**, der, strandridare (fågel). **–vogel**, der, strandfågel. **–vogt**, der, strandfogde. **–wache**, die, strandvakt.

Stranden, *v. n.* stranda.

Strandung, die, strandning.

Strang, der, (*pl.* Stränge) tåg, rep, lina, streck; snöre, dragrem; galgrep; (*fig.*) an demselben –e ziehen, hafva ett och samma syftemål; (*fig.*) über den – schlagen, skena öfver skaklarna.

Stranguliren, *v.a.* strypa, strangulera.

Strapaze, die, strapas, besvär.

Strapaziren, *v. a.* strapasera, anstränga.

Straße, die, (*pl.* –n) gata; väg, landsväg; stråt; sund; auf der –, på gatan.

Straßen-arbeit, die, vägarbete. **–bau**, der, gatubyggnad, vägbyggnad, vägrödjning. **–beleuchtung**, die, gatlyshållning. **–bettelei**, die, gattiggeri. **–bettler**, der, gattiggare. **–ecke**, die, gathörn. **–feger**, der, gatsopare. **–füllung**, die, vägfyllning. **–hure**, die, gathora, gatnymf. **–junge**, der, gatpojke. **–kehren**, das, gatsopning. **–kehrer**, der, gatsopare. **–koth**, der, gatsmuts, vägsmuts. **–laterne**, die, gatlykta. **–pflaster**, das, gatuläggning, stenläggning. **–raub**, der, stråtröfveri. **–räuber**, der, stråtröfvare, vägriddare. **–räuberisch**, *a.* stråtröfvarlik. **–reinigung**, die, gaturenhållning, gatusopning. **–verbesserung**, die, väglagning. **–zoll**, der, vägpenningar.

Stratagem, das, (*pl.* –e) stratagem, krigsputs; påfund.

Strategie, die, strategi, krigskonst.

Sträuben, *v. a.* resa, uppresa, ställa upp, uppsätta; sich –, resa sig (som hår etc.); sträfva emot, sätta sig emot, streta emot.

Straubig, *a.* borstig, styfhårig, ruggig, taggig.

Strauch, der, (*pl.* Sträucher) buske, buskväxt, buskträd. **–ahorn**, der, (*bot.*) maslönn. **–artig**, *a.* buskig, risig. **–birke**, die, (*bot.*) ett slags dvergbjörk, betula fruticosa. **–dieb**, der, skogsstrykare, stråtröfvare. **–holz**, **–werk**, das, snår, småskog.

Straucheln, *v.n.* snafva, stappla; försé sig, göra felsteg.

Strauchler, der, snafvare; en som förser sig ell. felar, syndare.

Strauß, der, (*pl.* Sträuße) blomsterqvast; tofs (på foglar); buller; hård strid; struts, struss (fågel). **–beere**, die, måbär. **–enei**, das, strutsägg. **–ente**, die, ett slags and, anas fuligula. **–feder**, die, strutsfjäder. **–hahn**, der, strutshane, brushane. **–mädchen**, das, flicka som säljer blomsterqvastar. **–magen**, der, strutsmage. **–meise**, die, tofsmes. **–rabe**, der, tofskorp. **–vogel**, der, strutsfågel, struts.

Sträußchen, das, liten blomsterqvast.

Strazze, die, (*pl.* –n) (*handl.*) kladd, annotationsbok.

Strazzengarn, das, en slags spunnen, tjock sidentråd.

Strebe, die, stötta, sträfstötta, sträfva, stödjeband. **–balken**, der, stödbjelke, stötta, sträfva. **–band**, das, stödjeband, sparre. **–bogen**, der, hvalf som bärar en byggnad, stödbåge. **–kraft**, die, kraft att eftersträfva något; centralkraft. **–pfeiler**, der, stötta, sträfva, sträfstötta, stödjepelare, stödbjelke.

Streben, *v. a.* sträfva, fika, streta, bemöda sig; entgegen –, sträfva emot; nach Ehre –, fika efter ära.

Streben, das, fikande, sträfvande, bemödande; sein – geht dahin, hans sträfvande är.

Strebsam, *a.* sträfsam, idog, fiken. [idoghet, fikenhet.

Strebsamkeit, die, sträfsamhet,

Streck-bar, *a.* sträckbar, tänjbar; smidig. **–eisen**, das, sträckjern, räckjern. **–feuer**, das, garfstålshärd. **–hammer**, der, räckhammare, plåthammare. **–heerd**,

der, räckhärd. -**muskel**, der, sträckmuskel. -**teich**, der, planterdam. -**walze**, die, plåtvals. -**werk**, das, valsverk, plåtverk.

Strecke, die, (*pl.* -n) sträcka, skede, vidd, sträckning, utsträckning, rum; eine kleine - von hier, en kort väg härifrån; in einer - fort, i en sträcka.

Strecken, *v. a.* utsträcka, förlänga; sträcka, utsmida; das Gewehr -, sträcka geväret; im gestreckten Galopp, i fullt fyrsprång; sich -, sträcka sig; sich nach der Decke -, (*fig.*) rätta munnen efter matsäcken.

Strecker, der, person som sträcker något; verktyg att utsträcka något med; (*anat.*) sträckmuskel; (*mur.*) bindsten.

Streich, der, (*pl.* -e) slag, stöt, släng, hugg; streck, spratt, puts, skälmstycke, knep; Jemandem einen - spielen, spela någon ett streck; schlechte -e, fula streck. -**bank**, die, bänk, hvarpå bomull kardas. -**bret**, das, strykbräde; plogfjöl. -**eisen**, das strykjern; skafjern. -**feuer**, das, (*bergv.*) reverbereld. -**fisch**, der, fisk, som leker. -**garn**, das, maskingarn; äfv.: dragnät, dragnot. -**holz**, das, strykträ. -**hölzchen**, das, strykssticka, tändsticka. -**leder**, das, strykläder, strykrem. -**linie**, die, stryklinie, bestrykningslinie. -**maß**, das, strykmått; ritmått. -**messer**, das, plåsterspade. -**nadel**, die, styknål, probernål. -**netz**, das, dragnät, dragnot. -**riemen**, der, strykrem, strigel. -**stein**, der, probersten. -**vogel**, der, flyttfågel. -**wisch**, der, stryktrasa. -**zeit**, die, lektid (fiskars); flyttningstid (fåglars).

Streiche, die, (*pl.* -n) strykning; ett slags karda, verktyg till ruggning; vals till att göra skinn smidigt; (*fortif.*) stryklinie, bestrykningslinie.

Streicheln, *v. a.* stryka sakta med handen, klappa, smeka; Jemandem die Wangen -, klappa någon på kinden.

Streichen, *v. a.* stryka, utbreda, smörja; stryka ut, stryka under; mit Ruthen -, gifva spö, gifva risbadstu, piska upp; Butter aufs Brod -, breda ell. klena smör på bröd; ein Pflaster -, utbreda ett plåster; die Flagge -, stryka flagg; Wolle -, karda ull; Ziegel -, slå tegel; die Fiedel -, stryka fiolen; Lerchen -, fånga lärkor i kastnät. - *v. n.* leka (om fisk); flytta (om fåglar); löpa (om hundar); vorbei-, stryka förbi; die Zeit streicht dahin (verstreicht), tiden går snart förbi; umher-, stryka omkring, rusta.

Streif, **Streifen**, (*pl.*-en) strimma; rem, remsa, list; reffla; linea, streck, rand. -**hase**, der, hare som ströfvar omkring på främmande jagtmark; kaninhane. -**hieb**, der, skrubbhugg. -**jagd**, die, ströfjagt. -**licht**, das, strimma af ljus som faller på något. -**linie**, die, tangent. -**schuß**, der, skrubbskott, skott som endast strukit ell. rispat i skinnet. -**wache**, die, patrull. -**wunde**, die, skrubbsår. -**zug**, der, ströftåg. [(papper, tyg etc.).

Streifchen, das, liten strimma

Streifen, *v. a.* göra strimmig, göra rispig, repa, rispa, randa, reffla, skrubba emot, snudda emot; förorsaka skråmor; flå, draga skinnet af; die Aermel in die Höhe -, uppkafla ärmarna; gestreifte Leinwand, randigt lärft. - *v. n.* stryka, ströfva; litet vidröra, skrubba, skråma; umher-, ströfva omkring, stryka omkring.

Streiferei, die, (*pl.* -en) ströfveri, fribyteri; ströftåg.

Streifig, *a.* rispad, strimmig, randig, refflad.

Streit, der, strid, kamp, fäktning, drabbning, träffning; täflan; tvist, träta, kif, gräl; process, rättegång; einen - schlichten, skilja en träta; mit einander in - leben, lefva i strid med hvarandra; mit sich selbst in - gerathen, råka i strid med sig sjelf. -**axt**, die, stridsyxa. -**bar**, *a.* stridbar, tapper, krigisk. -**barkeit**, die, stridbarhet. -**bold**, der, trätobroder, öfversittare. -**frage**, die, stridsfråga, frågomål, tvistefråga, tvistemål. -**genoß**, der, stridskamrat. -**hahn**, der, brushane. -**hammer**, der, stridshammare. -**handel**, der, tvist, rättegångssak. -**hengst**, der, stridshingst. -**kräfte**, *pl.* stridskrafter. -**kolben**, der, stridsklubba. -**lust**, die, trätgirighet, stridslystnad. -**roß**, das, stridshäst. -**sache**, die, tvistemål, rättegångssak, stridig sak. -**schrift**, die, stridskrift. -**sucht**, die, trätsamhet, trätsjuka, trätgirighet. -**süchtig**, *a.* trätsam, stridslysten, trätgirig, grälaktig. -**übung**, die, disputation. -**wagen**, der, stridsvagn.

Streiten, *v. irr. n.* strida, fäkta, kämpa; disputera, tvista, gräla.

Streiten, das, stridande, tvist, träta. [kämpe; grälmakare.

Streiter, der, (*pl.* -) stridsman,

Streitig, *a.* stridig, tvistig, omtvistad, som kan bestridas; Jemandem Etwas - machen, göra en något stridigt.

Streitigkeit, (*pl.* -en) die, stridighet, strid, tvist, träta.

Streng, **Strenge**, *a.* sträng, omild, hård, häftig, skarp; noggrann, sträf, kärf; -er Verweis, skarpt tilltal; -e Kälte, sträng köld; -e Worte, sträfva ord; gegen Jemanden - sein, vara sträng emot någon; in der -sten Bedeutung des Wortes, i ordets strängaste bemärkelse; (*ordspr.*) -e Herren regieren nicht lange, stränga herrar få stackigt välde. - *av.* strängeligen, strängt, skarpt; - verfahren, gå strängt till väga.

Strenge, die, stränghet, allvarsamhet, noggrannhet, hårdhet, skarphet, omildhet, grymhet; nach der - des Gesetzes, efter lagens stränghet; die - des Winters, vinterens stränghet.

Strengel, der, qvarka (hästjukdom).

Streng-flüssig, *a.* (vid smälthyttor) strängsmält, strängflytande. -**flüssigkeit**, die, strängsmälthet. -**genommen**, *av.* i sträng mening, i sträng bemärkelse. -**gläubig**, *a.* renlärig, ortodox.

Streu, die, strö (under hästar, får etc.); halm; strå. -**büchse**, die, ströbössa, strödosa, sanddosa. -**gabel**, die, tjuga, grep. -**pulver**, das, ströpulver. -**sand**, der, strösand, skrifsand. -**stroh**, das, ströhalm. -**zucker**, der, strösocker.

Streuen, *v. a.* strö, utströ, så, kringströ, sprätta, utsprida, kringsprida; Sand -, strö sand; Blumen auf den Weg -, strö blommor på vägen.

Strich, der, (*pl.* -e) streck, drag med penna ell. pensel, linea; (*bergv.*) malmstreck; fisklek, fiskstim; spene på jufver; lugg (på tyger etc.); in einem -e, oafbrutet; ein - Landes, en sträcka land; der - der Vögel, fåglarnes streck ell. flyttning; Jemandem einen - durch die Rechnung machen, göra ett streck i ens räkning, tillintetgöra någons hopp; wider den - bürsten, borsta emot håret, emot luggen; dem -e nach, efter strecket, efter tråden. -**punct**, der, semikolon (;). -**regen**, der, stråkregn. -**vogel**, der, flyttfågel. -**zeit**, die, flyttningstid (fåglars).

Strick, der, tåg, rep, lina; snöre. -**beutel**, der, sypung. -**bret**, das, knytkade. -**garn**, das, stickgarn. -**holz**, das, nätkafle. -**hößchen**, *pl.* stickskida, knytnålskida. -**leiter**, der, repstege, repstiga, kaststege. -**nadel**, die, knytnål, strumpsticka. -**schaukel**, die, repgunga. -**scheide**, die, stickskida, knytnålskida. -**schule**, die, stickskola. -**strumpf**, der, stickstrumpa. -**stuhl**, der, strumpväfvarestol. -**verdeck**, das, midten af däcket, der tåg ligga. -**werk**, das, tågverk; se äfv.: **Strickerei**. -**zeug**, das, sticktyg. [por); binda (nät).

Stricken, *v. a. & n.* sticka (strum-

Stricken, das, stickning, knytning.

Stricker, der, (*pl.* -) stickare, strumpstickare, knypplare. -**lohn**, der, stickarelön.

Strickerei, die, stickadt arbete, stickning, knyppling; sticktyg.

Strickerin, die, (*pl.* -nen) stickerska, knypplerska.

Striegel, die, (*pl.*-n) hästskrapa.

Striegeln, *v. a.* skrapa; häckla, tadla; preja.

Strieme, die, (*pl.* -n) strimma; blånad; remsa, rynka, skrynkla.

Striemig, *a.* strimmig, som har blånader; rispad.

Strippe, die, (*pl.* **-n**) stropp, stöfvelstropp.

Stripperz, das, (*miner.*) stripmalm, spetsig blyglans.

Strobel, der, (*pl.* -) tallkotte. **-kopf, der,** en som har sträft hår. **-stern, der,** komet.

Stroh, das, strå, halm, halmstrå. in – einpacken, inpacka i halm; ein Haus mit – decken, täcka ett hus med halm. **-band, das,** halmband. **-bett, das,** halmsäng, halmbädd. **-blume, die,** evighetsblomma, eternell. **-bund, das,** halmkärfve. **-butter, die,** höstsmör, vintersmör. **-dach, das,** halmtak. **-decke, die,** halmmatta. **-fackel, die,** halmfackla, halmbloss. **-farbe, die,** halmfärg. **-farben,** *a.* halmfärgad. **-feim, der,** halmdös, halmstack. **-feuer, das,** fladdereld. **-fiedel, die,** stråfiol. **-gelb,** *a.* halmgul. **-halm, der,** halmpipa, halmstrå. **-hut, der,** halmhatt, stråhatt. **-hütte, die,** halmkoja. **-junker, der,** oborstad landtjunkare. **-karde, die,** kardborre. **-kopf, der,** (*fig.*) dumhufvud, tomskalle, dummerjöns. **-kranz, der,** halmkrans. **-lager, das,** halmbädd, halmsäng. **-mann, der,** halmspöke, halmkarl, åkerspöke. **-matte, die,** halmmatta. **-papier, das,** halmpapper, strapapper. **-sack, der,** halmsäck. **-scheune, die,** halmlada. **-schuppen, der,** halmlider. **-seil, das,** halmrep. **-stuhl, der,** halmstol. **-teller, der,** liten halmmatta som brukas på bord, halmbricka. **-wisch, der,** halmviska, halmtapp, halmtofs. **-wittwe, die,** gräsenka. **-wittwer, der,** gräsenkling. **-wulst, der,** halmvalk.

Strohern, *a.* af halm; torr som [halm.

Strom, der, (*pl.* **Ströme**) ström; å; elf, flod; sich vom –e hinreißen lassen, följa med strömmen; wider den – schwimmen, simma mot strömmen. **-ab,** *av.* utför strömmen, med strömmen. **-auf,** *av.* uppför strömmen, emot strömmen. **-bett, das,** strömbädd, strömfåra. **-wasser, das,** strömvatten. **-weise,** *av.* strömvis, strömtals, i strömmar, i öfverflöd. **-wirbel, der,** strömhvirfvel.

Strömen, *v. n.* strömma; herzu –, strömma till.

Strömling, der, (*pl.* **-e**) strömming (fisk).

Strömung, die, strömning, strömmande, strömdrag, strömgång, ström; die – des Wassers, vattnets fart.

Strophe, die, (*pl.* **-n**) strof.

Stropp, das, (*pl.* **-e**) stropp, tågring. **-tau, das,** stropp.

Strotzen, *v. n.* vara uppsvälld, stinn ell. fullproppad, vara uppblåst, kräfstinn; von Etwas –, vara fullproppad med något, vara stinn af något.

Strotzend, *a.* stinn, fullproppad, uppblåst; –es Euter, stinnt jufver.

Strudel, der, (*pl.* -) vattenhvirfvel, hafshvirfvel, strömgöl. **-kopf, der,** het, obetänksam menniska.

Strudeln, *v. n.* hvirfla, uppsjuda, kasta bubblor; vara i jäsning.

Strumpf, der, (*pl.* **Strümpfe**) strumpa. **-band, das,** strumpeband. **-bein, das,** strumpskaft. **-fabricant, der,** strumpfabrikör, strumpfabrikant. **-fabrik, die,** strumpfabrik. **-form, die,** strumpform, strumpbräde. **-hosen,** *pl.* strumpbyxor. **-socke, die,** strumpfot, strumpsocka. **-sohle, die,** strumpsula. **-stopferin, die,** strumpstopperska. **-stricken, das,** strumpstickning. **-stricker, der,** strumpstickare. **-strickerin, die,** strumpstickerska. **-wirker, der,** strumpväfvare. **-wirkerei, die,** strumpväfveri. **-wirkerstuhl, der,** strumpväfvarstol. **-zwickel, der,** strumpkil, svickla.

Strunk, der, (*pl.* **Strünke**) stock, kålstock; (*bot.*) fot, stipes.

Struntjäger, der, (*pl.* -) struntjägare, labbe (fågel).

Strunze, die, (*pl.* **-n**) (*förakll.*) gammal käring; otuktigt qvinnfolk.

Struppig, *a.* yfvig, stripig (om hår etc.); knagglig, krokig, illa växt (om träd).

Stubben, der, (*pl.* -) låga.

Stübchen, das, liten kammare; äfv.: ett våtvarumått. [mare.

Stube, die, (*pl.* **-n**) stuga, kam-

Stuben-arrest, der, civilarrest i en kammare. **-besen, der,** stugqvast. **-bursch, der,** kammarkamrat. **-fliege, die,** husfluga. **-gelehrsamkeit, die,** kammarvisdom. **-gelehrte, der,** kammarlärd, läskarl, en som lärt allt hvad han vet ur böcker. **-genoß, der,** kammarkamrat. **-hocker, der,** person som ständigt sitter hemma. **-kammer, die,** stugkammare. **-mädchen, das,** kammarpiga, huspiga. **-ofen, der,** kakelugn. **-orgel, die,** husorgel, positiv. **-schabe, die,** torraka. **-schlüssel, der,** kammarnyckel. **-siech,** *a.* sjuk af öfverdrifvet mycket hemmasittande. **-thür, die,** kammardörr. **-zins, der,** kammarhyra. [(skiljemynt); näsknäpp.

Stüber, der, (*pl.* -) styfver

Stuck, der, stuck. **-arbeit, die,** stuckarbete, stuckatur. **-arbeiter, der,** en som arbetar i stuck; gipsarbetare, rappare.

Stück, das, (*pl.* **-e**) stycke, bit; del; afdelning, punkt, stycke; teaterpjes; stycke, kanon; in –e theilen, dela i stycken; von freien –en, af sig sjelf; sjelfmant; in einem –e, i ett stycke, fort i ett, oafbrutet; in –en gehen, gå sönder; – für –, stycke för stycke; in allen, in vielen –en, i alla, i många stycken; ein gutes – von hier, ett långt stycke härifrån. **-bett, das, -bettung, die,** batteribäddning. **-faß, das,** styckfat, stort vinfat. **-gestell, das,** lavett. **-gießer, der,** styckgjutare. **-gießerei, die,** styckgjuteri, styckebruk. **-gut, das,** styckmetall, styckegods. **-junker, der,** styckjunkare. **-keller, der,** källare för större vinfat; (*fortif.*) kasematt. **-knecht, der,** trossdräng vid artilleriet. **-kugel, die,** styckekula. **-lader, der,** kanonladdare; äfv.: laddskyffel. **-lafette, die,** stycklavett. **-metall, das,** styckmetall, styckegods. **-pferd, das,** artillerihäst. **-pforte, die,** styckeport (på skepp). **-pulver, das,** styckkrut. **-schuß, der,** styckeskott. **-seil, das,** styckebrok. **-wall, der,** styckvall, batteri. **-weise,** *av.* styckvis, stycktals, plockvis, plocktals. **-werk, das,** styckverk, ofullkomligt arbete. **-wischer, der,** kanonviskare, styckeskrapa, styckviskare.

Stückchen, das, litet stycke, bit; äfv.: skälmstycke, spratt, puts.

Stückeln, *v. a.* stycka, dela i små delar.

Stücken, *v. a.* stycka, sönderstycka, skarfva, lappa ihop, hopflicka. [studerande.

Student, der, (*pl.* **-en**) student,

Studenten-blume, die, sammetros. **-commers, der,** studentkalas. **-haft,** *a.* studentmessig, studentikos. **-jahre,** *pl.* studentår. **-leben, das,** studentlif. **-recht, das,** studenträttighet. **-sitte, die,** studentmaner. **-streich, der,** studentstreck.

Studien, *pl.* studier; sich den – widmen, idka studier, gå läsvägen.

Studiren, *v. a. & n.* studera; utstudera, gå läsvägen; Medicin –, studera läkarekonsten; die Rechte –, studera lagfarenheten; auf Etwas –, studera på något; studirt, studerad, lärd.

Studiren, das, studerande, studering, studium.

Studir-lampe, die, studerlampa. **-stube, die,** studerkammare.

Studium, das, (*pl.* **Studien**) studium, studering, lärdomsyrke.

Stufe, die, (*pl.* **-n**) trappsteg; fotsteg; fotpall; grad; stuff, malmstycke; –n einer Leiter, pinnar i en stege.

Stufen-artig, *a.* som sker trappvis. **-erz, das,** stuffgods. **-folge, die,** gradation, gradföljd. **-förmig,** *a.* stegformig. **-gang, der,** ordentlig fortgång, gradvis fortskridande, gradation. **-jahr, das,** hvart sjunde lefnadsår. **-leiter, die,** ledstång; gradskala. **-weise,** *av.* trapptals, trappvis, gradvis.

Stuhl, der, (*pl.* **Stühle**) stol; säte, bänkrum, stolrum; hufvudstol, kapital; domstol; nattstol; stolgång, öppning; vindspel i saltverk; zu –e gehen, gå till stols; der päpstliche –, den påfliga stolen.

-bein, das, stolben, stolfot. **-drang, der,** trängning till stolgång. **-feier, die,** St. Peters dag. **-gang, der,** stolgång, öppet lif. **-geld, das,** hyra för bänkrum. **-herr, der,** president, förman. **-kappe, die,** stolsöfverdrag. **-kissen, das,** stolsdyna. **-lehne, die,** stolskarm. **-macher, der,** stolmakare. **-polster, das,** stolsdyna. **-überzug, der,** stolsöfverdrag. **-verhaltung, die,** förstoppning. **-zäpfchen, das,** stolpill. **-zwang, der,** stoltvång, stoltränga, binne, häfta. [(fisk).

Stuhr, der, (*pl.* -e) stensimpa

Stuk, se **Stuck.**

Stulpe, Stülpe, die, (*pl.* -n) klaff; skyfve, hattskyfve, uppslag; krage, stöfvelkrage; lock. **-nhandschuh, der,** klaffhandske, kraghandske. **-stiefel, der,** kragstöfvel.

Stülpen, *v. a.* lägga lock på; uppfästa; stjelpa, hälla, luta (en tunna). [sa, trubbnäsa.

Stülpnase, die, uppstående nä-

Stumm, *a.* stum, dumb, mållös; tyst; -e Buchstaben, konsonanter.

Stumme, der & die, (*pl.* -en) dumbe.

Stummel, der, (*pl.* -) stump, stubbe; tagg efter en afbruten tand. [stympa.

Stümmeln, *v. a.* stympa, af-

Stummheit, die, stumhet, mållöshet; stillatigande.

Stümper, der, (*pl.* -) stympare, klåpare, fuskare, slarfver, slarf. **-haft,** *a.* stymparaktig.

Stümperei, die, fuskeri, klåperi.

Stümpern, *v. n.* fuska, klåpa.

Stumpf, der, (*pl.* -e) stump, stubbe, bit; mit - und Stiel, rubb och stubb; mit - und Stiel ausrotten, alldeles utrota; (*fig.*) i grund förstöra.

Stumpf, *a.* slö, förslöad; trubbig; svag; ein -es Messer, en slö knif; ein -er Winkel, en trubbig vinkel. **-nase, die,** stubbnäsa, trubbnäsa. **-nasig,** *a.* stubbnäsig, trubbnäsig. **-schwanz, der,** stubbsvans. **-schwänzig,** *a.* stubbsvansig, stubbrumpig. **-sinn, der,** slöhet, slösinthet, sinneslöhet, dumhet. **-sinnig,** *a.* slö, slösint. **-winkelig,** *a.* trubbvinklig.

Stümpfen, *v. a.* göra slö, göra trubbig, förslöa; göra ömtänd; stubba.

Stumpfheit, die, slöhet, trubbighet; - der Zähne, ömtändhet.

Stündchen, das, liten stund.

Stunde, die, (*pl.* -n) stund; timma, timme; lektion; von dieser - an, från denna stund; jede -, hvar timma; etwa eine -, en timmas tid; von - zu -, från timma till timma; - geben, gifva lektion; - nehmen, taga lektion; zur -, på timman, genast, strax; zur gelegenen -, till läglig tid; müßige -n, lediga stunder; eine - Weges, en timmas väg.

Stundenbericht, der, bulletin. **-bret, das,** loggbräde. **-gebet, das, -gesang, der,** bön, sång på vissa timmar i romerska kyrkan, horae canonicae. **-glas, das,** timglas. **-lang,** *a.* hela timmar igenom ell. bortåt, som varar hela timmar. **-rufer, der,** nattväktare. **-scheibe, die,** timskifva. **-schlag, der,** timslag. **-uhr, die,** timklocka. **-weise,** *av.* timtals, timvis, på timma; - miethen, hyra på timma. **-zeiger, der,** timvisare.

Stündig, *a.* som varar en timma.

Stündlich, *a. & av.* stundlig, stundligen; som sker hvar timma; timvis; från timma till timma.

Stupend, *a.* förvånande, förundransvärd, ovanlig.

Stupfen, *v. a.* stöta, sticka.

Sturm, der, (*pl.* Stürme) storm, stormväder; krigsrop; allarm; stormning, storm, anfall; hård medfart; klämtning vid eldsvådor etc.; - laufen, löpa storm, storma. **-balken, der,** stormbom. **-bock, der,** murbräcka. **-dach, das,** stormtak. **-fahne, die,** stormfana. **-faschine, die,** stormvase. **-faß, das,** stormfat, sprängtunna. **-fink, der,** stormväderfågel. **-fisch, der,** späckhuggare, ett slags delfin, delphinus orca. **-glocke, die,** stormklocka. **-haken, der,** stormhake. **-haube, die,** stormhufva. **-hut, der,** stormhatt; (*bot.*) blå stormhatt. **-laufen, das,** stormlöpande, stormning. **-leiter, die,** stormstege. **-lücke, die,** bresch. **-pfahl, der,** stormpåle, palissad. **-segel, das,** stormsegel. **-vogel, der,** stormväderfågel. **-wetter, das,** stormväder. **-wind, der,** stormvind, stormväder, storm.

Stürmen, *v. n.* storma, vara oväder; göra allarm; klämta med larm- ell. stormklocka; es stürmt, det stormar; auf seine Gesundheit los-, storma på helsan. - *v. a.* storma, bestorma, anfalla, häftigt angripa; das Thor -, storma på porten.

Stürmisch, *a.* stormig, stormaktig, stormande, orolig. -es Wetter, stormväder; es ist -es Wetter, det stormar; -er Schmerz, stormvärk.

Sturz, der, (*pl.* Stürze) fall, stalp, kullfallande, störtning, stupning, kullstörtande; kullerbytta; ruin, undergång; trädstump, stubbe. **-acker, der,** trädesåker, trädesmark. **-bach, der,** sqvalbäck. **-bad, das,** slangbad, duschbad. **-haken, der,** (*bergv.*) störtkrok. **-regen, der,** störtregn, sqvalregn. **-see, die,** störtsjö.

Sturz-becher, der, bägare med lock; fyllbult, fyllhund. **-güter,** *pl.* störtgods, varor som nedkastas löst i skeppsrummet. **-karren, der,** stupkärra, skottkärra. **-schaufel, die,** säddesskofvel.

Stürze, die, (*pl.* -n) lock, täcklock; täckfat; (*bergv.*) slaggvarp.

Sturzel, Stürzel, der, (*pl.* -) stubbe, trädstubbe.

Stürzen, *v. a.* störta, nedstörta, stjelpa, stupa; omstörta, kasta öfveränds; Jemanden -, störta någon, förstöra någon; Jemanden ins Verderben -, störta någon i förderfvet; sich -, störta sig, brådstörta; sich in Gefahr -, störta sig i fara. das Getreide -, kasta, skofla säd. - *v. n.* stupa, störta, ramla, rusa, falla ned; zum Thore hinaus-, rusa ut genom porten; zu Boden -, stupa omkull; in sein Verderben -, rusa till sitt förderf; die Kuh ist gestürzt, kon har störtat; das Pferd stürzte mit ihm, hästen störtade med honom, hästen stalp under honom.

Stute, die, (*pl.* -n) sto. **-nfohlen, -füllen, das,** stoföl.

Stuterei, die, (*pl.* -en) stuteri.

Stutz, der, studs, häftig stöt; något som är afkortadt ell. afstympadt; plym; auf den -, plötsligen. **-bart, der,** uppstrukna mustacher. **-büchse, die,** stussare, karbin. **-degen, der,** kort värja. **-glas, das,** glas utan fot. **-mähne, die,** ståndman. **-ohr, das,** stubböra. **-öhrig,** *a.* stubbörig. **-perrücke, die,** rund peruk. **-rohr, das,** stussare, karbin. **-schere, die,** trädgårdssax. **-schwanz, der,** stubbsvans. **-uhr, die,** bordstudsare.

Stütz-balken, der, stödbjelke. **-bogen, der,** stödbåge. **-punct, der,** stödpunkt.

Stütze, die, (*pl.* -n) stötta, stolpe, stödjestaf, stöd, hjelp.

Stutzen, *v. a.* stympa, afkorta, förkorta, stubba, afklippa; einem Pferde den Schwanz -, afstubba svansen på en häst; einem Vogel die Flügel -, klippa vingarna på en fågel. - *v. n.* studsa, bli bestört; über Etwas -, studsa vid något.

Stutzen, der, (*pl.* -) stussare, en kort bössa, karabin.

Stützen, *v. a.* stödja med stöttor, stötta, stöda, stödja; sich auf einen Stock -, stödja sig på en käpp; sich auf Etwas -, (*fig.*) stödja, förlita sig på något.

Stutzer, der, (*pl.* -) studsare, småherre, sprätt, sprätthök.

Stutzig, *a.* häpen, bestört; egensinnig; istadig, skygg (om hästar); das Pferd wurde -, hästen skyggade tillbaka, [frätande.

Stygisch, *a.* stygisk, djefvulsk,

Styl, se **Stil.**

Subaltern, *a.* underhafvande, lägre, underlägsen; -er Officier, subalternofficer, underbefäl; -er Richter, underdomare.

Subhastation, die, (*pl.* -en) auktion inför rätten.

Subhastiren, *v. a.* sälja på auktion inför rätten.

Subject, das, subjekt, person.

Subjectiv, *a.* subjektiv, personlig; grundad i ett subjekt.

Sublimat, das, (*pl.* -e) sublimat.

Sublimiren, *v. a.* sublimera; förhöja, förädla.

Sublimirung, die, sublimering; förädling. [jordisk.
Sublunarisch, *a.* under månen,
Subordination, die, subordination, underordnande, lydnad, hörsamhet. [underkasta.
Subordiniren, *v. a.* underordna,
Subordinirt, *a.* underordnad, ringare, mindre.
Subscribent, der, (*pl.* -en) subskribent, undertecknare.
Subscribiren, *v. a.* subskribera, underteckna; auf ein Buch –, subskribera på en bok.
Subscription, die, (*pl.* -en) subskription, undertecknande, underteckning, underskrift.
Subsidiarisch, *a.* understödjande, hjelpande. [medel.
Subsidien, *pl.* subsidier, hjelp-
Subsistenz, die, subsistens, bestånd, underhåll.
Subsistiren, *v. n.* vara, bestå, hafva bestånd; hafva sin utkomst, nära sig. [lighet.
Substantialität, die, väsendt-
Substantiell, *a.* väsendtlig, hörande, fast; sjelfständig.
Substantiv, das, (*pl.* -e) substantiv.
Substanz, die, (*pl.* -en) substans, ämne, grundämne, beståndsdel.
Substituiren, *v. a.* substituera, sätta i en annans ställe.
Substitut, der, (*pl.* -en) substitut, vikarie. [skarpsinnig.
Subtil, *a.* fin; spetsfundig,
Subtraction, die, subtraktion, subtrahering. [afdraga.
Subtrahiren, *v. a.* subtrahera,
Succediren, *v. n.* succedera, efterfölja, komma näst efter; ärfva; lyckas. [lycka.
Succeß, der, (*pl.* -e) framgång,
Succession, die, succession, följd; arf; efterträdelse.
Successiv, *a.* på hvarandra följande. – *av.* efter hvarandra, småningom, efterhand.
Successor, der, (*pl.* -en) efterträdare; arfvinge.
Succurs, der, hjelp, bistånd.
Suche, die, genomsökning, eftersökning; jagt.
Sucheisen, das, sond.
Suchen, *v. a.* söka, leta, eftersöka; uppsöka; nach Jemandem –, leta efter någon; eine Ehre in Etwas –, sätta en ära i något; das hätte ich in dir nicht gesucht, det hade jag ej trott dig om; er braucht nicht nach Worten zu –, han behöfver ej leta efter ord; die Wahrheit zu erforschen –, leta efter sanningen; einen Dienst –, söka en tjenst; mit Jemandem Streit –, söka sak med någon; ich werde ihn zu überreden –, jag skall söka att öfvertala honom.
Sucher, der, en som söker; sond, profvare; sudlare (jagthund).
Sucht, die, sjuka, sot; häftig begärelse, galenskap, vurm; fallende –, fallandesot.

Sud, der, sjudning, kok; söd.
Süd, der, syd; sunnanvind, sunnanväder. -**ländisch**, *a.* söderländsk. -**licht**, das, södersken. -**ost**, der, sydost. -**östlich**, *a.* sydostlig. -**ostwind**, der, sydostvind. -**pol**, der, sydpolen, söderpolen. -**see**, die, söderhafvet. -**seegesellschaft**, die, södersjökompaniet. -**wärts**, *av.* emot söder, söderut, åt sunnan, i sunnan. -**west**, der, sydvest; sydvestvind. -**westlich**, *a.* sydvestlig. -**westwind**, der, sydvestvind. -**wind**, der, sydlig vind, sunnanvind, sunnanväder.
Sudel, der, pöl, puss, samling af orenlighet. -**buch**, das, kladdbok. -**koch**, der, snuskig kock, gårkock. -**küche**, die, diskvrå.
Sudelei, die, snuskighet, svinaktighet, sudderi, suddande, sudd.
Sudelig, *a.* snuskig, osnygg, suddig.
Sudeln, *v. a. & n.* sudla, smutsa, kladda; sudda, måla ell. skrifva illa.
Süden, der, syd, söder; sunnan; im –, i söder; aus –, sunnan ifrån, sunnan efter; aus dem –, från söder, söder ifrån; nach –, åt söder, söderut; ich reise nach dem –, jag resar till söder; gen –, mot söder; im – gelegen, i söder belägen.
Süderbreite, die, sydlig latitud.
Sudler, der, suddare, kladdare, plottrare, klåpare.
Südlich, *a.* sydlig; -e Breite, sydlig bredd. [ken.
Süffig (gut trinkbar), *a.* lättdruc-
Suhlen, sich, *v. r.* vältra sig, hvälfva sig.
Suhllache, die, göl, svinläger.
Sühne, die, försoning, förlikning. [ersätta.
Sühnen, *v. a.* försona, blidka,
Sühn-altar, der, försoningsaltare. -**bar**, *a.* som kan försonas. -**opfer**, das, försoningsoffer, syndaoffer.
Sultan, der, (*pl.* -e) sultan.
Sultanin, die, (*pl.* -en) sultaninna.
Sülze, die, sylta; skalfing (mosslägte); saltleke för boskap, saltlake. [träd).
Sumach, der, (*bot.*) sumak (färg-
Summa, die, summa; in –, med få ord. [kort.
Summarisch, *a.* summarisk,
Summe, die, (*pl.* -n) summa; tal, antal; högsta grad; die – einer Rechnung, belopp af en räkning.
Summen, *v. n.* surra, brumma.
Summiren, *v. a.* summera, räkna ihop.
Sumpf, der, (*pl.* Sümpfe) sump, sumpigt ställe, kärr, pöl, moras, träsk; myra, mosse. -**beere**, die, tranbär. -**binse**, die, knappsäf; (*bot.*) scirpus palustris. -**boden**, der, kärrbotten, sank mark. -**distel**, die, kärrtistel. -**erde**, die, kärrjord. -**erz**, das, myrmalm. -**hahnenfuß**, der, ältgräs, ranunculus flammula. -**heidelbeere**, die, uddbär, odon. -**kohl**, der, strandkål. -**lache**, die, kärpuss. -**meise**, die, kärmes, parus palustris. -**moor**, das, kärrmark. -**otter**, die, menk, mustela luteola. -**schlamm**, der, kärrgyttja. -**schnepfe**, die, glutt, gluttsnäppa. -**vogel**, die, vadare, gralla. -**weihe**, die, qvidfågel. -**wiese**, die, kärräng.
Sumpfig, *a.* kärraktig, sumpig, morasig, myrländ, träskig, sank; -es Wiesenland, kärrvall.
Sumsen, *v. n.* surra, brumma.
Sund, der, sund, öresund.
Sünde, die, (*pl.* -n) synd; es ist eine – und Schande, det är båd synd ock skam; heimliche –n, stumma synder.
Sünden-bekenntniß, das, syndabekännelse. -**bock**, der, syndabock. -**erlaß**, der, syndaförlåtelse. -**fall**, der, syndafall. -**geld**, das, syndapenningar. -**knecht**, der, syndapalt, syndaträl. -**last**, die, syndabörda. -**lohn**, der, syndalön, syndastraff. -**maß**, das, syndamått. -**register**, das, syndaregister. -**vergebung**, die, syndaförlåtelse.
Sünder, der, (*pl.* –) syndare.
Sünderin, die, (*pl.* -nen) synderska.
Sünd-flut, die, syndaflod. -**frei**, *a.* syndfri, syndlös. -**haft**, *a.* syndig, syndafull. -**haftigkeit**, die, syndighet. -**los**, *a.* syndalös. -**losigkeit**, die, syndalöshet. -**opfer**, das, syndaoffer, försoningsoffer.
Sündig, *a.* syndig. -**keit**, die, syndighet, brottslighet, orättvisa.
Sündigen, *v. n.* synda; fela; gegen Gott –, synda mot Gud.
Sündlich, *a.* syndig, brottslig.
Superfein, *a.* superfin.
Superintendent, der, superintendent, biskop.
Superintendentur, die, superintendentsembete.
Superior, der, (*pl.* -en) superior; föreståndare i kloster.
Superiorität, die, företräde; öfverlägsenhet.
Superklug, *a.* öfverklok.
Superlativ, der, superlativ.
Suppe, die, (*pl.* -n) soppa, välling; in der – sitzen, sitta i gyttjan, vara i nöd.
Suppen-anstalt, die, sopphus. -**freund**, der, soppälskare. -**löffel**, der, soppsked. -**napf**, der, soppskål. -**schüssel**, die, soppfat. -**teller**, der, sopptallrik. -**terrine**, die, soppterrin, soppskål.
Suppicht, *a.* saftig, mustig.
Supplement, das, (*pl.* -e) supplement, tilläg.
Supplicant, der, (*pl.* -en) supplikant, sökare efter något, bönfallande person.
Suppliciren, *v. n.* supplicera, bönfalla, ödmjukeligen anhålla.
Supplik, die, (*pl.* -en) supplik, bönskrift, petition. [magt.
Supremat, das, höghet, öfver-

Surren, *v. n.* surra, fastbinda med rep.

Surrogat, das, (*pl.* -e) surrogat, ersättningsmedel.

Süß, *a.* söt; (*fig.*) angenäm, ljuflig; -er Schlummer, söt sömn; -e Worte, smickrande ord, smekord, goda ord; ein -er Herr, en smickrare, sprätthök.

Süß-apfel, der, sötäpple. **-bast, der**, (*bot.*) källarhals, tibast. **-holz, das**, lakritsrot; (*fig. vulg.*) - raspeln, smickra, vara inställsam, bruka smekord. **-holzsaft, der**, lakritssaft, lakris. **-klee, der**, helgfrö. **-maul, das**, (*vulg.*) sötläpp. **-wasserfisch, der**, sötvattenfisk, insjöfisk.

Süße, die, sötma, söthet; ljuflighet.

Süßelei, die, öfverdrifven höflighet; smicker.

Süßeln, *v. n.* vara söt; smickra, smeka.

Süßen, *v. a.* göra söt, sockra.

Süßigkeit, die, sötma, söthet; -en, *pl.* sötsaker, sockersaker, klifs.

Süßlich, *a.* sötaktig, klifsig, sliskig.

Süßlichkeit, die, sötaktighet.

Süßling, der, vekling, sprätthök. [vekling.

Sybarit, der, (*pl.* -en) sybarit,

Sylbe, se **Silbe**.

Syllogismus, der, (*pl.* -men) syllogism, slutsats, förnuftslut.

Syllogistisch, *a.* syllogistisk.

Sylphe, die, (*pl.* -n) sylf, sylfid, luftande.

Sylphidisch, *a.* sylfidisk.

Symbol, das, (*pl.* -e) symbol, sinnebild; tecken, märke; lösen.

Symbolisch, *a.* symbolisk, sinnebildlig.

Symmetrie, die, symmetri, likmätighet, likformighet.

Symmetrisch, *a.* symmetrisk, likmätig, likformig, passande.

Sympathie, die, sympati, medkänsla.

Sympathisch, *a.* sympatetisk.

Sympathisiren, *v. n.* sympatisera, hafva medkänsla, öfverensstämma.

Symphonie, die, (*pl.* -n) symfoni (musikstycke).

Symptom, das, (*pl.* -e) symptom, kännetecken (af en sjukdom).

Synagoge, die, (*pl.* -n) synagoga, judeskola, judisk kyrka ell. församling.

Synchronismus, der, (*pl.* -men) samtidighet.

Synchronisch, *a.* samtidig.

Syndicus, der, (*pl.* Syndici) syndikus, ombudsman.

Synedrium, das, sanhedrin.

Synode, die, (*pl.* -n) synod, prestmöte, kyrkomöte.

Synonym, *a.* liktydig.

Synonym, das, (*pl.* -en) samord, liktydigt ord.

Syntax, die, syntax, ordfogningslära.

Syringe, die, syren, spansk fläder; vild jasmin.

Syrte, die, (*pl.* -n) sandrefvel, stengrund.

Syrup, der, sirap.

System, das, (*pl.* -e) system, lärobyggnad; sammansättning, inrättning, uppställning efter reglor och ordning; sammanhang.

Systematisch, *a.* systematisk.

T.

T, t, das, T, t, tjugonde bokstafven i alfabetet; **der T-Laut**, t-ljudet.

Tabak, der, (*pl.* -e) tobak; ein Päckchen -, en kardus tobak; - in Rollen, rulltobak; geschnittener -, kardustobak; - rauchen, röka tobak; - schnupfen, snusa tobak; - kauen, tugga tobak, bussa.

Tabaks-asche, die, tobaksaska. **-bau, der**, tobaksodling, tobaksplantering. **-beize, die**, tobakssås. **-beutel, der**, tobakspung. **-blatt, das**, tobaksblad. **-büchse, die**, tobaksdosa, tobaksask. **-collegium, das**, rökklubb. **-dampf, der**, tobaksrök. **-dose, die**, tobaksdosa, snusdosa. **-fabricant, der**, tobaksfabrikör. **-fabrik, die**, tobaksfabrik. **-geruch, der**, tobakslukt. **-handel, der**, tobakshandel. **-händler, der**, tobakshandlare. **-handlung, die**, tobaksbod. **-kasten, der**, tobakslåda. **-kauer, der**, tobakstuggare. **-laden, der**, tobaksbod. **-pfeife, die**, tobakspipa. **-pflanze, die**, tobaksplanta. **-pflanzung, die**, tobaksplantage. **-rauch, der**, tobaksrök. **-rauchen, das**, tobaksrökning. **-raucher, der**, tobaksrökare. **-räumer, der**, piprensare. **-rippe, die**, tobaksstjelk. **-rohr, das**, pipskaft. **-rolle, die**, tobacksrulle. **-schmergel, der**, tobaksolja. **-schnupfen, das**, snusning. **-schnupfer, der**, snusare. **-spinner, der**, tobaksspinnare. **-spinnerei, die**, tobaksspinneri. **-stopfer, der**, pipstoppare. **-zimmer, das**, rökstuga. [tabeller.

Tabellarisch, *a.* tabellarisk, i

Tabelle, die, (*pl.* -n) tabell, tafla.

Tabernakel, das, (*pl.* -) tabernakel, tält, löfhydda.

Taberne, die, (*pl.* -n) vinkällare.

Tabulat, das, (*pl.* -e) panelning, brädbeklädning, golf ell. tak i rum.

Tabulatur, die, (*pl.* -en) tabulatur.

Tabulett, das, (*pl.* -e) regal, sims. **-kram, der**, småkram. **-krämer, der**, tabulettkrämare, krämare som går omkring med sina varor.

Tact, der, (*pl.* -e) takt, kadens, slutfall; känsel, smak; im - singen, sjunga i takt; - halten, hålla takt; den - schlagen, slå takten; aus dem - kommen, komma ur takten. **-mäßig**, *a.* taktmessig. **-stock, der**, taktkäpp, taktpinna. **-strich, der**, taktstreck.

Tadel, der, tadel, beskyllning, klander; ein ungerechter -, ett orättvist klander. **-frei**, *a.* tadelfri, klanderlös. **-haft**, *a.* tadelvärd, klandervärd. **-los**, *a.* klanderlös, tadelfri, oklanderlig. **-losigkeit, die**, klanderlöshet. **-sucht, die**, klandersjuka, tadelsjuka. **-süchtig**, *a.* klandersjuk, tadelsjuk, mycket fallen för att klandra.

Tadeln, *v. a.* tadla, klandra, häckla; man tadelt, daß, man klandrar, att. **-swerth**, *a.* tadelvärd, lastvärd, klandervärd.

Tadler, der, (*pl.* -) tadlare, klandrare. [lerska, klanderska.

Tadlerin, die, (*pl.* -nen) tad-

Tafel, die, (*pl.* -n) tafla, plåt, skifva; panel; (Tisch) taffel, bord; tabell; nach aufgehobener -, efter slutad måltid; offene - halten, hålla öppen taffel; eine - Chocolade, en kaka choklad. **-aufsatz, der**, taffelservis, bordservis. **-bier, das**, måltidsdricka, svagdricka. **-birne, die**, utmärkt godt päron som framsättes vid desserten. **-blei, das**, taffelbly. **-decker, der**, taffeltäckare. **-förmig**, *a.* taffelformig. **-freuden**, *pl.* bordglädje, tafelnöje. **-gelder**, *pl.* taffelpenningar. **-geschirr, das**, bordskärl. **-glas, das**, taffelglas, fönsterglas. **-gut, das**, taffelgods. **-lied, das**, bordsvisa. **-musik, die**, taffelmusik. **-runde, die**, taffelrund. **-schiefer, der**, taffelskiffer. **-schneider, der**, verkgesäll hos skräddare. **-stein, der**, taffelsten (diamant). **-tuch, das**, bordsduk. **-wein, der**, bordsvin. **-zeug, das**, bordstyg, duktyg. **-zimmer, das**, matsal.

Täfelchen, das, liten tafla.

Tafeln, *v. n.* hålla bord, hålla spisning; sitta till bords.

Täfeln, *v. a.* panela, brädslå.

Täfelwerk, das, panelverk, brädfodring, panelning.

Taffet, der, taft (sidentyg). **-band, das**, taftband. **-kleid, das**, taftklädning. **-weber, der**, taftväfvare.

Taffen, *a.* af taft, taft-.

Tag, der, (*pl.* -e) dager, dag; des -es, om dagen; vor -e, före dager; es wird -, der - graut, dagen gryr, det blir dager; es ist schon -, det är redan dager; am -e, på dagen, om dagen; mit -es Anbruch, i dagningen, i dagbräckningen; vor -es Anbruch, före dager; der - neigt sich, det börjar blifva skumt; es ist hoch am -e, det är långt lidet på dagen; am -e liegen, vara klart, uppenbart; an den - legen, ådagalägga; Erz zu -e fördern, uppfodra malm i dagen; heutigen -es, i dag, nu för tiden; in den - hinein leben, taga dagen som han kommer, ej tänka på morgondagen; bis in den - hinein

schlafen, sofva långt in på dagen; von – zu –e, från dag till dag; – für –, dag för dag, dag efter dag; guten –! god dag! eines schönen –s, på en vacker dag; vor acht –en, för åtta dagar sedan; heute in acht –en, i dag åtta dagar till; vor einigen –en, här om dagen; in den nächsten –en, endera dagen; einmal des –es, en gång om dagen; –s vorher, dagen förut; –s nachher, dagen efteråt; –s darauf, dagen derpå; in seinen alten –en, på sina gamla dagar; der jüngste –, domedag, yttersta domen. **–blind**, *a.* dagblind (om roffåglar).

Tage-arbeit, die, dagsarbete. **–blatt, das**, dagblad, dagpapper. **–bogen, der**, (*astron.*) dagbåge. **–buch, das**, dagbok. **–dieb, der**, dagdrifvare, dagtjuf. **–dienst, der**, dagsverke. **–fahrt, die**, (*lagt.*) stämning till rätta. **–falter, der**, dagfjäril. **–frohne, die**, dagsverke. **–gelder, die**, *pl.* dagspenningar, dagtraktemente. **–kreis, der**, (*astron.*) dagbåge, dagcirkel. **–lohn, der**, daglön, dagslön, dagpenning. **–löhner, der**, dagsverkare, dagakarl, daglönare, legokarl. **–löhnerin, die**, dagsverksqvinna. **–marsch, der**, dagsmarsch. **–reise, die**, dagsresa, dagsled. **–s-anbruch, der**, dagning, dagsbräckning, dagsgryning. **–sangabe, die**, datum. **–sarbeit, die**, dagsarbete. **–sbefehl, der**, dagsorder. **–sgrauen, das**, dagsgryning, dagsbräckning. **–slänge, die**, dagslängd. **–slast, die**, dagsbörda. **–slicht, das**, dagsljus, dager. **–sneuigkeit, die**, dagstidning, dagsunderrättelse. **–sordnung, die**, dagordning. **–wacht, die**, dagvakt. **–wasser, das**, (*bergv.*) dagvatten. **–werk, das**, dagsverke. **–zettel, der**, dagssedel, bulletin.

Tagen, *v. impers.* es tagt, det dagas. – *v. a.* bestämma en dag, dagtinga, hålla session.

Tageweise, *av.* dagvis, dagtals.

Täglich, *a.* daglig; zum –en Gebrauch, till dagligt bruk; –es Brod, dagligt bröd. – *av.* dagligen, hvar dag.

Tagtäglich, *av.* dagligdags.

Tagundnacht-baum, der, oäkta jalappa. **–blume, die**, styfmorsfiol. **–gleiche, die**, dagjemning.

Taille, die, medjan, veka lifvet, bältstad; um die –, om bältstaden.

Takel, das, (*sjöt.*) tackel, tågverk, taklage. **–meister, der**, tackelmästare.

Takeln, *v. n.* tackla (ett skepp).

Takt se Tact.

Taktik, die, taktik, ordning.

Taktiker, der, (*pl.* –) en som förstår taktiken.

Talar, der, (*pl.* –e) mantel, prestrock, kungsmantel.

Talent, das, (*pl.* –e) talang, naturgåfva, naturanlag, snille, gåfva; talent (ett romerskt mynt). **–voll**, *a.* talangfull, begåfvad.

Talg, der, talg. **–artig**, *a.* talgaktig, talglik. **–baum, der**, talgträd (croton sebiferum). **–grieben**, *pl.* talggrefvar. **–licht, das**, talgljus. **–säure, die**, talgsyra, stearinsyra.

Talgen, *v. a.* talga. – *v. n.* bli talgig, gifva talg.

Talgicht, *a.* talgaktig, talglik.

Talgig, *a.* talgig.

Talisman, der, (*pl.* –e) talisman.

Talje, die, (*sjöt.*) talja. **–reep, das**, taljerep, taljelöpare.

Talk, der, talk (stenart). **–erde, die**, talkjord, bitterjord, magnesia. **–stein, der**, talksten.

Tamarinde, die, (*pl.* –n) tamarind, tamarindträd. **–nmark, das**, tamarindmos.

Tambour, der, (*pl.* –s) tambur, drumslagare. **–major, der**, tamburmajor.

Tand, der, fåfänglighet, flärd, folleri, lappri; småsaker.

Tändelei, die, lappri, tokeri, fjolleri, skämt, narri.

Tändelhaft, Tändelig, *a.* lekfull, flärdfull, leksam, narraktig, skämtsam, lustig; senfärdig.

Tändeln, *v. n.* skämta, leka, fjeska; fördrifva tiden med skämt; dröja, söla.

Tändler, der, (*pl.* –) en som befattar sig med lappri; sölare; sladdrare; fjeskare.

Tang, der, (*bot.*) tång, sjögräs, zostera.

Tangel, die, barr. **–holz, das**, barrskog.

Tangente, die, (*pl.* –n) tangent (i klaver); vidrörningslinea, tangent.

Tannapfel, der, tallkotte.

Tanne, die, (*pl.* –n) gran, tall, furuträd, pinus abies.

Tannen-harz, das, grankåda. **–holz, das**, granved, granträ; granskog. **–reisig, das**, granris. **–wald, der**, granskog. **–wedel, der**, (*bot.*) hästsvans. **–zapfen, der**, tallkotte.

Tannin, der, tannin, garfämne.

Tante, die, (*pl.* –n) faster, moster.

Tanz, der, (*pl.* Tänze) dans; zum –e auffordern, bjuda upp till dans; den – anführen, föra an dansen; zum – antreten, träda i dansen. **–bär, der**, dansbjörn. **–boden, der**, dansrum, danssal. **–kunst, die**, danskonst. **–meister, der**, dansmästare. **–musik, die**, dansmusik. **–saal, der**, dansrum, danssal. **–schuhe**, *pl.* dansskor. **–stunde, die**, danslektion, danstimma.

Tanzen, *v. n.* dansa; nach Jemandes Pfeife –, dansa efter någons pipa.

Tänzer, der, (*pl.* –) dansare, dansör.

Tänzerin, die, (*pl.* –nen) danserska, dansös.

Tapet, das, (*pl.* –e) tapet; (*fig.*) Etwas aufs – bringen, bringa något på tapeten.

Tapete, die, (*pl.* –n) tapet.

Tapeten-fabricant, der, tapetmakare, tapetfabrikör. **–fabrik, die**, tapetfabrik. **–handel, der**, tapethandel. **–händler, der**, tapethandlare. **–leinwand, die**, tapetväf, tapetväfnad. **–papier, das**, tapetpapper. **–thür, die**, tapetdörr.

Tapeziren, *v. a.* tapetsera.

Tapezirer, der, (*pl.* –) tapetserare. **–nagel, der**, tapetnubb.

Tapezirung, die, tapetsering.

Tapfer, *a.* tapper, manlig, braf.

Tapferkeit, die, tapperhet.

Tappe, die, (*pl.* –n) labb, fot, tass.

Tappen, *v. a.* famla, trefva, stampa; im Finstern –, famla i mörkret.

Täppisch, *a.* tafatt, pjåkig.

Tapps, der, (*pl.* –e) tölp, dumhufvud; lymmel.

Tara, die, (*handl.*) tara.

Tarantel, die, (*pl.* –n) tarantel (giftig spindel).

Tarantismus se **Veitstanz**.

Tarif, der, (*pl.* –e) tariff, tullbok, tulltaxa.

Tarock, das, tarok (ett slags kortspel).

Tartsche, die, (*pl.* –n) ett slags sköld; målskjutningstafla.

Täschchen, das, liten ficka, liten väska.

Tasche, die, (*pl.* –n) ficka, kjortelsäck; rensel; väska; in die – stecken, sticka i fickan, stoppa på fickan.

Täschelkraut, das, lommegräs.

Taschen-ausgabe, die, fickupplaga. **–buch, das**, fickbok, taskbok, plånbok. **–dieb, der**, ficktjuf. **–fernrohr, das**, fickkikare, ficktub. **–format, das**, fickformat. **–geld, das**, handpenningar till små nöjen. **–kalender, der**, fickalmanak, almanak i fickformat. **–kamm, der**, fickkam. **–krebs, der**, taskkräfta, krabba. **–messer, das**, fickknif. **–perspectiv, das**, fickkikare, ficktub. **–puffer, der**, fickpuffert. **–spiegel, der**, fickspegel. **–spieler, der**, taskspelare, konstmakare. **–spielerkunst, die**, taskspelarkonst, taskspeleri; – künste machen, spela ur taskan. **–tuch, das**, näsduk. **–uhr, die**, fickur. **–wörterbuch, das**, fickordbok, ordbok i fickformat.

Täschner, der, (*pl.* –) pungmakare, renselmakare.

Tasse, die, (*pl.* –n) kopp; eine – Kaffee, en kopp kaffe.

Tastbar, *a.* vidrörlig.

Taste, die, tangent. **–nbret, das**, tastatur.

Tasten, *v. a.* känna på, taga på, vidröra, trefva.

Taster, der, tastare; tastercirkel

Tättowiren, *v. a.* tatuera.

Tatze, die, (*pl.* –n) tass, ram, labb.

Tau, das, (*pl.* –e) tåg, rep

streck. -ende, das, tågstump, tågända, tågsladd. -werk, das, tågverk.

Taub, a. döf; tom; (bergv.) ofång; -e Nüsse, tomma nötter. -stumm, a. döfstum.

Täubchen, das, dufunge.

Taube, die, (pl. -n) dufva.

Tauben-ei, das, dufägg. -falk, der, dufhök. -farbe, die, duffärg. -farbig, a. duffärgad. -haus, das, dufhus. -kropf, der, dufkräfva. -mist, der, dufträck. -schlag, der, dufslag.

Tauber, Täuber, der, (pl. -) dufhane.

Taubheit, die, döfhet.

Täubin, die, (pl. -nen) dufhona.

Tauchen, v. n. dyka. - v. a. doppa, neddoppa, indoppa.

Tauchente, die, lomvia, dykand, körfågel.

Taucher, der, (pl. -) dykare. -gans, die, skräcka. -glocke, die, dykareklocka. -vogel, der, dykfågel, vrakfågel, lomm.

Tauf-becken, das, dopbäcken. -geld, das, doppenningar. -geschenk, das, faddergåfva. -gesinnte, der, anabaptist. -handlung, die, dopförrättning. -name, der, dopnamn, kristningsnamn, förnamn. -pathe, der, fadder. -register, das, doplista. -schein, der, dopattest, dopbetyg, döpelsebevis. -stein, der, dopfunt. -wasser, das, dopvatten. -zeuge, der, dopvittne, gufader; gumoder. -zeugniß, das, se -schein.

Taufe, die, dop, döpelse, döpelseakt, kristning.

Taufen, v. a. döpa, doppa i vatten.

Täufling, der, (pl. -e) den som blir döpt, dopbarn, kristningsbarn.

Taugen, v. n. duga; zu Etwas -, vara nyttig, duga till något; das taugt zu nichts, det duger till ingenting; das taugt nichts, det duger icke.

Taugenichts, der, (pl. -e) odugling.

Tauglich, av. duglig, nyttig, brukbar.

Tauglichkeit, die, duglighet, brukbarhet.

Taumel, der, vacklande, raglande; rus; yra, yrsel. -becher, der, sömndryck, döfvande dryck, söfvande dryck. -geist, der, vildhjerna.

Taumelig, a. raglande, vacklande; hufvudyr.

Taumeln, v. n. tumla, ragla, vackla, vara yr i hufvudet.

Tausch, der, (pl. -e) byte, bytande; durch - an sich bringen, tillbyta sig. -brief, der, bytesbref. -handel, der, byteshandel. -kauf, der, byteköp. -vertrag, der, bytesfördrag, byteskontrakt. -weise, av. bytesvis.

Tauschen, v. n. byta, bortbyta; tuska.

Täuschen, v. a. & n. förvilla, förblinda, föra vilse, socka, besvika, bedraga, narra; Jemanden in seinen Hoffnungen -, svika någon i dess hopp; der Schein täuscht, skenet bedrager; ich täusche mich nicht, jag bedrager mig icke.

Täuschend, a. p. bedräglig, falsk, förvillande, skenfager; -e Aehnlichkeit, förvillande likhet.

Täuscherei, die, (pl. -en) bedrägeri, svek, förespegling.

Täuschung, die, (pl. -en) villa, synvilla, villfarelse, förblindelse, falskt sken, illusion, falsk inbillning, falskt föregifvande.

Tausend, num. tusende; potz -! hå! nå!

Tausend, das, (pl. -e) tusende. -blatt, das, (bot.) rölleka. -erlei, a. af tusen slag, på tusen sätt. -fach, -fältig, a. tusenfaldig, otalig. -fuß, der, gråsugga, tusenfot, scolopendra. -güldenkraut, das, (bot.) tusengyllen, gentiana centaureum. -jährig, a. tusenårig. -künstler, der, tusenkonstnär. -mal, av. tusen gånger. -schön, das, (bot.) tusenskön, amarant. -weise, av. tusentals.

Tausendste, a. tusende; nicht der -e, icke en ibland tusen.

Tautologie, die, (pl. -n) upprepande af ett och samma.

Tautologisch, a. onödigtvis upprepande ett och samma.

Taxation, Taxirung, die, (pl. -en) taxering, värdering.

Taxator, der, (pl. -en) Taxirer, der, (pl. -) taxerare, taxeringsman, mätisman, värderingsman.

Taxe, die, (pl. -n) taxa.

Taxiren, v. a. taxera, värdera.

Taxus, der, id, idegran, barrlind.

Tazette, die, (pl. -n) (bot.) tazett, narcissus tacetta.

Technisch, a. teknisk, konstmessig; -er Ausdruck, term.

Technologie, die, teknologi.

Teich, der, (pl. -e) damm, fiskdamm; dike; dämning. -fisch, der, dammfisk. -forelle, die, laxöring. -gräber, der, dammgräfvare, dikare. -mücke, die, braxenmygg. -rechen, der, galler i diken.

Teig, der, (pl. -e) deg; - kneten, knåda deg; - mangeln, kafla deg; zu - werden, dega sig. -messer, das, degknif. -mulde, die, degtråg. -rädchen, das, degsporre. -scharre, die, degskrapa, trågskrapa. -schüssel, die, degbräde. -spaten, der, degspade. -walze, die, kafle.

Teigicht, a. degaktig.

Teigig, a. degig, klibbig.

Telegramm, das, (pl. -e) telegram, telegrafisk depesch.

Telegraph, der, (pl. -en) telegraf.

Telegraphisch, a. telegrafisk.

Telegraphiren, v. a. telegrafera.

Teleskop, das, (pl. -e) teleskop, fjerrglas, tub.

Teller, der, (pl. -) tallrik. -bret, das, tallrikshylla. -förmig, a. tallriksformig. -lecker, der, tallriksslickare, matsnuggare. -tuch, das, servet.

Tempel, der, (pl. -) tempel. -herr, der, tempelherre, korsherre. -herrenorden, der, tempelorden. -schänder, der, ohelgare af tempel.

Temperament, das, (pl. -e) temperament, sinnelag, lynne; mildring; medelväg. -sfehler, der, temperamentsfel.

Temperatur, die, temperatur, luftens beskaffenhet.

Temperiren, v. a. temperera, mildra, sakta, göra måttlig; afkyla.

Temperirt, a. tempererad, måttlig, mildrad.

Templer, der, (pl. -) tempelherre, korsherre, tempelordensriddare.

Tempo, das, tempo, tidsmått.

Temporisiren, v. n. förhala tiden, draga ut på tiden (i afvaktan af gynnsammare tillfälle).

Tenakel, das, (pl. -) (boktr.) tenakel, skrifthållare.

Tendenz, die, (pl. -en) afsigt, hänseende; rigtning, egentlig mening.

Tenne, die, (pl. -n) stampad lerbotten, ladugolf, laduloge. -gras, das, (bot.) trampgräs, polygonum aviculare.

Tenor, der, (musik.) tenor, tenorstämma. -geige, die, altfiol. -stimme, die, tenorstämma.

Tenorist, der, (pl. -en) tenorist, tenorsångare.

Teppich, der, (pl. -e) tapet, matta, duk. -wirker, der, tapetväfvare, tapetmakare.

Teppicher, der, tapetserare.

Termin, der, (pl. -e) termin, bestämd tid ell. dag. -weise, av. terminsvis, på terminer.

Terminologie, die, terminologi, konstspråk.

Terne, die, (pl. -n) tern, tretal (i lotteriet).

Terpentin, der, terpentin. -baum, der, terpentinträd. -firniß, der, terpentinfernissa. -geist, der, terpentinspiritus. -öl, das, terpentinolja.

Terrasse, die, (pl. -n) terrass.

Terrine, die, (pl. -n) terrin, soppskål med lock.

Territorium, das, (pl. -rien) distrikt, landskap, område, domsaga, lagsaga.

Terrorismus, der, terrorism, skräcksystem, skräckvälde.

Tertia, die, tertia, tredje skolklassen.

Tertianer, der, (pl. -) tertian, discipel af tredje skolklassen.

Tertianfieber, das, tredjedagsfrossa.

Tertie, (pl. -n) Terz, die, (pl. -en) ters.

Terzerol, das, (*pl.* -e) terserol, puffert.
Terzett, das, (*pl.* -e) tersett, trio, trestämmig musik.
Test, der, (*kem. guldsm.*) test, afdrifningshärd, kapell; proberdegel; äfv.: smuts, slagg.
Testament, das, (*pl.* -e) testamente; das Alte und Neue –, gamla och nya testamentet; ein – umstoßen, upphäfva ett testamente.
Testamentarisch, *a.* testamentarisk, testamenterad.
Testiren, *v. a.* testamentera, göra testamente.
Teufel, der, (*pl.* –) djefvul; fan; ein armer –, en arm stackare, en fattig fan; vom – besessen, besatt af djefvulen; hol' mich der –! ta mig djefvulen! geh zum –! gå åt fanders! gå för fan i våld! das danke ihm der –! tack honom fan för det!
Teufels-abbiß, der, (*bot.*) ängvädd. **-banner, der**, besvärjare. **-braten, der**, galgfågel. **-brut, die**, djefvulsafföda, elakt slägte. **-dreck, der**, dyfvelsträck. **-kerl, der**, fan till karl. **-milch, die**, (*oct.*) vargmjölk. **-werk, das**, djefvulsverk. **-wurz, die**, (*bot.*) stormhatt, aconitum napellus. **-zeug, das**, fanstyg.
Teufelei, die, (*pl.* -en) djefvulskap, fanstyg, otyg.
Teuflisch, Teufelmäßig, *a.* djefvulsk, fördjeflad.
Teutsch se **Deutsch**.
Text, der, (*pl.* -e) text; Jemandem den – lesen, lexa upp någon. **-auslegung, die**, textförklaring. **-mäßig**, *a.* textenlig.
Textur, die, väfning, väfnad; sammanhang.
Thal, das, (*pl.* **Thäler**) dal; däld; über Berg und –, öfver berg och dal; im -e, i dalen. **-ordnung, die**, saltverksstadgar. **-wärts**, *av.* emot dalen, åt dalen till.
Thaler, der, (*pl.* –) riksdaler, daler; sich einen schönen – Geld verdienen, förtjena vackra penningar.
That, die, (*pl.* -en) dat, dåd, gerning, handling; bedrift; eine edle –, en ädel gerning; eine schändliche –, ett skändligt dåd; Jemandem mit Rath und – beistehen, bistå någon med råd och dåd; in der –, i sanning, i sjelfva verket; Jemanden auf frischer – ertappen, ertappa någon på bar gerning, på färsk gerning. **-bestand, der**, sakförhållande; der – ist folgender, saken förhåller sig således ell. på det sättet. **-kraft, die**, energi, eftertryck, kraft, sinneskraft. **-kundig**, *a.* allmänt bekant. **-sache, die**, verklig händelse, visshet, faktum.
Thaten-drang, -durst, der, längtan, drift, stor böjelse till att utföra dater, i synnerhet hjeltedater.
Thäter, der, (*pl.* –) upphofsman, stiftare, verkställare, missgerningsman, baneman.
Thätig, *a.* verksam, driftig, arbetsam, flitig.
Thätigkeit, die, verksamhet, flit, drift.
Thätlich, *a.* som yttrar sig i gerning ell. handling; våldsam.
Thätlichkeit, die, våld, våldsamhet; in -en ausarten, gå till våldsamheter, till handgripligheter.
Thau, der, dagg. **-beere, die**, brombär, hjortron. **-regen, der**, duggregn. **-tropfen, der**, daggdroppa. **-wasser, das**, daggvatten. **-wetter, das**, tö, lenväder, töväder. **-wind, der**, varm vind, töväder, töbläst.
Thauen, *v. impers.* dagga, töa, stöpa; es thaut, det faller dagg, det daggar, det lenar, det lenar på.
Thauig, *a.* daggig, daggfull, töaktig.
Theater, das, (*pl.* –) teater, skådeplats. **-billet, das**, teaterbiljett. **-cassirer, der**, teaterkassör. **-dichter, der**, dramatisk författare. **-director, der**, teaterdirektör. **-maler, der**, dekorationsmålare. **-stück, das**, teaterpjes. **-zeitung, die**, teatertidning. **-zettel, der**, komedisedel, affisch.
Theatralisch, *a.* teatralisk.
Thee, der, té. **-baum, der**, tébuske. **-bret, das**, tébräde, tébricka. **-brodchen, das**, tébröd. **-büchse, die**, tédosa. **-gesellschaft, die**, tésällskap. **-kanne, die**, tékanna. **-kessel, der**, tékittel; äfv.: dumhufvud. **-löffel, der**, tésked. **-maschine, die**, témaskin. **-schale, die**, téfat. **-sieb, das**, tésil. **-stoff, der**, téämne, téextrakt, téin. **-strauch, der**, tébuske. **-stunde, die**, tétimma. **-tasse, die**, tékopp. **-tisch, der**, tébord. **-trinker, der**, tédrickare. **-wasser, das**, tévatten. **-zeug, das**, tédon, téservis.
Theer, der, tjära; mit – beschmutzen, tjära ned. **-brenner, der**, tjärbrännare, tjärkokare. **-brennerei, die**, tjärbränneri. **-büchse, die**, tjärburk. **-butte, die**, tjärbytta, tjärpyts. **-hütte, die**, tjärmila. **-lappen, der**, tjärsudd. **-nelke, die**, tjärblomster. **-ofen, der**, tjärugn. **-pinsel, der**, tjärborste. **-schwelen, das**, tjärbränning, tjärkokning. **-schweler, der**, tjärbrännare, tjärkokare. **-schwelerei, die**, tjärbränneri. **-tonne, die**, tjärtunna. **-wasser, das**, tjärvatten.
Theeren, *v. a.* tjära.
Theerig, *a.* tjärig.
Theil, der, (*pl.* -e) del; andel, lott, stycke, part; zum –, dels, till en del, till skiftes; eines -s, andern -s, dels, dels; großen -s, till en stor del; größten -s, till största delen; meisten -s, mestadels; ich für meinen –, jag för min del; zu – werden, blifva till del; ein gutes – größer, en dryg mån större; – nehmen, deltaga, taga del uti. **-bar**, *a.* delbar. **-barkeit, die**, delbarhet. **-haber, der**, delhafvare, delägare, medbolagsman. **-haberin, die**, delägerska, delägarinna. **-haft, -haftig**, *a.* deltagande i, delaktig af. **-haftigkeit, die**, delaktighet. **-nahme, die**, deltagande, delaktighet, medkänsla. **-nehmend**, *a.* deltagande; medlidsam. **-nehmer, der**, deltagare, delägare. **-scheibe, die**, (*urm.*) delskifva. **-weise**, *av.* delvis, afdelt, till skiftes; hvar för sig. **-zahl, die**, qvot. **-zähler, der**, qvotient, qvot.
Theilchen, das, (*pl.* –) liten del, bit, smula.
Theilen, *v. a.* dela, skifta; afdela, åtskilja; taga del i; dela, fördela, afdela, indela; dividera; in zwei Theile –, dela i två delar; die Beute –, skifta byte; durch Loos –, kasta lott om; sich mit Jemandem in Etwas –, dela med sig åt någon; die Meinungen sind getheilt, meningarne äro delade.
Theiler, der, (*pl.* –) delare; divisor, qvot.
Theils, *av.* dels, till en del.
Theilung, die, (*pl.* -en) delning, fördelning, indelning; skifte, skiftande; dividering; – einer Erbschaft, arfsskifte; in – gehen, gå till skiftes. **-svertrag, der**, delningsfördrag, skiftebref. **-szähler, der**, qvotient, qvot. **-szeichen, das**, skiljetecken, skiljestreck, divis. **-szirkel, der**, ställcirkel.
Thema, das, (*pl.* -ta) tema, sats, skoltema; text.
Theokratie, die, teokrati, gudaregering.
Theokratisch, *a.* teokratisk.
Theolog, der, (*pl.* -en) teolog.
Theologie, die, teologi, gudalära.
Theologisch, *a.* teologisk.
Theorbe, die, theorb, ett slags luta.
Theorem, das, teorem, lärosats.
Theoretiker, der, (*pl.* –) teoretikus.
Theoretisch, *a.* teoretisk.
Theorie, die, (*pl.* -n) teori.
Therapie, die, terapi, lära om sjukdomars behandling.
Theriak, der, teriak, motgift.
Thermometer, der, (*pl.* –) termometer, värmemätare.
Theuer, *a.* dyr, dyrbar, kostbar; kär; – kaufen, köpa dyrt; das ist kein zu -er Preis, det är icke opris; Sie sind zu – damit, ni är för dyr på det; das soll ihn – zu stehen kommen, (*fig.*) det skall han dyrt få betala.
Theuerkauf, der, oköp, opris.
Theuerung, die, dyrhet, dyr tid.
Theure, die, dyrhet.
Thienenholz, das, cedraträ.
Thier, das, (*pl.* -e) djur, best, fä. **-ähnlich**, *a.* djurlik. **-anbeter, der**, djurdyrkare. **-art, die**, djurart, djurslägte. **-artig**, *a.*

djurartad, djurlik. **-arzneikunst, die,** djurläkarekonst. **-arzneischule, die,** djurläkareskola. **-arzt, der,** djurläkare, boskapsläkare. **-bändiger, der,** djurtämjare. **-beschreibung, die,** djurbeskrifning, zoografi. **-dienst, der,** djurdyrkan, zoolatri. **-fährte, die,** djurspår. **-gattung, die,** djurslägte. **-kalb, das,** hjortkalf. **-kenner, der,** zoolog. **-kreis, der,** djurkrets. **-kunde, die,** lära om djur, zoologi. **-leben, das,** djurlif. **-maler, der,** djurmålare. **-pflanze, die,** djurplanta, djurväxt. **-reich, das,** djurriket. **-sprache, die,** djurspråk. **-stück, das,** (*måln.*) djurstycke, djurmålning. **-wärter, der,** djurvaktare, **-wolf, der,** panterdjur.

Thierchen, das, litet djur, kräk.

Thierheit, die, djuriskhet, djurnatur.

Thierisch, *a.* djurisk, djurlik, fäaktig; sinnlig; -es Oel, djurolja; -er Leim, djurlim; -es Wesen, djurväsende, djuriskhet.

Thon, der, lera, ler; krukmakarlera, piplera. **-art, die,** lerart. **-artig,** *a.* leraktig, lerartad. **-artigkeit, die,** leraktighet. **-erde, die,** lera, lerjord, lermylla. **-grube, die,** lergrop. **-mergel, der,** mergellera. **-pfeife, die,** lerpipa. **-salz, das,** (*kem.*) saltsyrad lerjord. **-sand, der,** molera. **-schiefer, der,** lerskiffer. **-schlägel, der,** lerbråka, klubba till lerältning. **-seife, die,** valklera. **-stein, der,** stenlera.

Thönern, *a.* af lera, ler-.

Thonicht, Thonig, *a.* leraktig, lerig.

Thor, der, (*pl.* **-en**) dåre, galning, tok, narr.

Thor, das, (*pl.* **-e**) port; vor das – gehen, gå utom stadsporten; an das – klopfen, bulta på porten. **-angel, die,** porthake. **-fahrt, die,** inkörsport, portgång. **-flügel, der,** portflygel, portgafvel, porthalfva. **-geld, das,** portpenningar. **-gitter, das,** portgaller. **-haus, das,** portlider, portsköfve. **-hüter, der,** portvaktare. **-riegel, der,** portrigel, portbom. **-schloß, das,** portlås. **-schluß, der,** portstängning, portarnes stängande. **-schlüssel, der,** portnyckel. **-schreiber, der,** portskrifvare; tullbetjent, tullnär. **-sperre, die,** portstängning, portarnes stängande. **-wache, die,** portvakt. **-wärter, der,** portvaktare. **-weg, der,** portgång, inkörsport, körport. **-zettel, der,** in- och utpasseringssedel, tullsedel.

Thorheit, die, (*pl.* **-en**) dårskap, dåraktighet, ovishet, galenskap; narraktighet, tok; eine – begehen, begå en dårskap.

Thöricht, *a.* dåraktig, galen, ovis, dårmessig, tokig; (*bibl.*) fåvitsk; ein -er Rath, ett tokigt råd; eine -e Handlung, en dårgerning.

Thörin, die, (*pl.* **-nen**) toka.

Thran, der, tran. **-geruch, der,** tranlukt. **-sieden, das,** trankokning. **-sieder, der,** trankokare. **-siederei, die,** trankokeri.

Thräne, die, (*pl.* **-n**) tår; -n vergießen, utgjuta tårar, fälla tårar; in -n zerfließen, smälta i tårar.

Thränen, *v. n.* tåras, utgjuta tårar; mit -den Augen, med tårar i ögonen, med tårade ögon.

Thränen-auge, das, (*med.*) tåröga. **-bach, der,** tåreflod. **-drüse, die,** tårkörtel. **-fistel, die,** tårfistel. **-leer, -los,** *a.* utan tårar, tårlös; känslolös. **-punct, der,** (*anat.*) tårpunkt. **-quelle, die,** tårekälla. **-sack, der,** tårsäck. **-schlagader, die,** (*anat.*) tårpulsåder. **-strom, der,** tåreflod. **-thal, das,** tåredal, jemmerdal. **-voll,** *a.* tårfull, tårfylld. **-weide, die,** tårpil.

Thranicht, *a.* tranaktig.

Thranig, *a.* tranig.

Thron, der, (*pl.* **-e**) tron, thron. **-besteigung, die,** uppstigande på tronen. **-erbe, der,** tronarfvinge. **-erledigung, die,** tronledighet. **-folge, die,** tronföljd. **-folger, der,** tronföljare. **-himmel, der,** tronhimmel. **-prätendent, der,** tronpretendent. **-räuber, der,** troninkräktare; usurpator.

Thronen, *v. n.* trona, sitta på tronen, regera, herrska.

Thun, *v. irr. a. & n.* göra; sätta, ställa, bringa; gjuta, ösa; sticka, stoppa; hinzu –, lägga till; davon –, taga ifrån; seine Pflicht –, göra sin pligt; Gutes –, göra godt; sein Bestes, sein Möglichstes –, göra sitt bästa; Abbitte –, göra afbön, afbedja; Buße –, göra bot; ein Gelübde –, göra ett löfte; Jemandem Dienste –, göra någon tjenster; viel zu – haben, hafva mycket att göra; mit Jemandem zu – haben, hafva att göra med någon; damit habe ich nichts zu –, det har jag icke med att göra; was ist zu –? hvad är att göra? das thut nichts, det gör ingenting; es ist mir nicht darum zu –, jag bryr mig ej derom; zu viel –, göra för mycket; äfv.: göra för när, förolämpa; Kinder in die Schule –, skicka barn i skolan; schön –, smeka, smickra, göra sig grön; groß –, pråla, skryta; – als ob, als wenn, låtsa som; Noth –, vara af nöden, behöfvas; es thut mir leid, daß &c., det gör mig ondt, att etc.; es ist um mich gethan, det är ute med mig; zu wissen –, låta veta; gesagt, gethan, gjordt som sagdt.

Thun, das, görande, göromål, förhållande; gerning; – und Lassen, görande och låtande.

Thunfisch, der, tonfisk (scomber thynus).

Thunlich, *a.* görlig, möjlig; -st bald, med görligaste första.

Thunlichkeit, die, görlighet, möjlighet.

Thür, die, (*pl.* **-en**) dörr; port; bei offenen -en, för öppna dörrar; bei verschlossenen -en, inom stängda dörrar; Jemandem die – weisen, visa någon på dörren; Jemanden zur – hinauswerfen, köra någon på porten; zwischen – und Angel stecken, stå emellan två eldar; mit der – ins Haus fallen, komma obetänksamt fram med något; (*fig.*) den Stuhl vor die – setzen, visa på dörren. **-angel, die,** dörrhake. **-band, das,** gångjern, dörrhängsel. **-feld, das,** dörrspegel. **-flucht, die,** dörrgång. **-flügel, der,** dörrgafvel, halfdörr. **-futter, das,** dörrfoder. **-gerüst, das,** dörrkarm. **-gesims, das,** dörrlist. **-hüter, der,** portvaktare, dörrvaktare. **-klingel, die,** portklocka. **-klinke, die,** dörrhaspe, dörrklinka. **-klopfer, der,** portklapp, porthammare. **-pfoste, die,** dörrpost. **-schloß, das,** portlås, dörrlås. **-schlüssel, der,** portnyckel. **-schwelle, die,** tröskel. **-steher, der,** dörrvaktare. **-verkleidung, die,** dörrkarm.

Thurm, der, (*pl.* **Thürme**) torn; fyrbåk; fängelse. **-artig,** *a.* tornaktig, tornlik. **-bau, der,** tornbyggnad. **-dach, das,** torntak. **-falke, der,** tornfalk. **-förmig,** *a.* tornformig, tornlik. **-glocke, die,** tornklocka. **-hahn, der,** tuppen på ett torn. **-hoch,** *a.* hög som ett torn. **-knopf, der,** tornknapp. **-meister, der,** fångvaktare. **-schwalbe, die,** ringsvala. **-spitze, die,** tornspets, tornspira. **-uhr, die,** tornur. **-wärter, der,** tornväktare. **-zinne, die,** torntinne.

Thürmchen, das, litet torn.

Thürmen, *v. a.* torna, torna upp, stapla upp; sich –, resa sig såsom ett torn.

Thürmer, der, (*pl.* **-**) tornväktare.

Thymian, der, timjan.

Tiara, die, tiara, påfvekrona.

Tick, der, vurm, nyck, griller.

Ticken, *v. a.* peka, sticka på något; knäppa (om ur); das – der Uhr, urets knäpp.

Tief, *a.* djup; lågländ; (*musik.*) djup, låg; ein -er Graben, en djup graf; -e Finsterniß, djupt mörker; -es Schweigen, djup tystnad; -e Stimme, djup röst, basröst; in die -e Nacht hinein, långt in på natten.

Tief, *av.* djupt; – in Etwas einbringen, tränga djupt in i något; – in Schulden stecken, vara fördjupad i skuld. **-äugig,** *a.* med djupt liggande ögon. **-blau,** *a.* mörkblå. **-hammer, der,** fördjupningshammare. **-loth, das,** (*sjöt.*) pejlingslod. **-rund,** *a.* konkav, hålig. **-sinn, der,** djupsinnighet; melankoli; svårmodighet. **-sinnig,** *a.* tankfull, grubblande; melankolisk, djupsinnig; som ligger djupt ell. har djup insigt.

Tiefe, die, (*pl.* **-n**) djuphet, djup, djuplek; botten, grund; die – des

Meeres, hafvets djup; die – eines Gefäßes, ett kärls djuplek.

Tiefen, *v. a.* göra djup; (*sjöt.*) mäta djupet, pejla.

Tiegel, der, (*pl.* –) degel, smältpanna.

Tiene, die, (*pl.* –n) tina, så.

Tiger, der, (*pl.* –) tiger. –**fell**, das, tigerskinn. –**fleckig**, *a.* tigerfläckig, tigrerad. –**haut**, die, tigerhud. –**herz**, das, tigerhjerta. grymt hjerta. –**hund**, der, tigerhund, tigrerad hund. –**katze**, die, tigerkatta. –**pferd**, das, tigerhäst, zebra. –**weibchen**, das, tigerhona, tigrinna. –**wolf**, der, tigervarg.

Tigern, *v. a.* tigrera, göra spräcklig, göra prickig.

Tilgbar, *a.* som kan utplånas; utsläcklig; återlöslig.

Tilgen, *v. a.* utrota, förstöra, döda; utplåna, upphäfva, betala; eine Schuld –, utplåna, betala en skuld.

Tilgung, die, utrotande; utplånande, dödande, betalande. –**s=casse**, die, amortissementskassa. –**s=gericht**, das, kassasionsdomstol.

Tinctur, die, (*pl.* –en) tinktur.

Tinte se **Dinte**.

Tippen, *v. a.* picka på, röra sakta med spetsen ell. ändan af något.

Tisch, der, (*pl.* –e) bord; taffel; den – decken, duka bordet; zu –e, till bords; sich zu –e setzen, sätta sig till bords; bei –e beten, läsa till bordet; von –e aufstehen, stiga upp från bordet; den – abdecken, duka af bordet; über –e, bei –e, vid bordet, vid taffelen; freier –, fri kost; von – und Bett geschieden, skiljd till säng och säte; der – des Herrn, Guds bord, Herrans bord (nattvardens sakramente). –**aufsatz**, der, bordplatå. –**bein**, das, bordfot. –**bier**, das, måltidsdricka, spisöl, svagdricka. –**blatt**, das, bordskifva. –**freund**, der, bordsvän; matsnuggare. –**gänger**, der, spisgäst; kostgängare. –**gebet**, das, bordlexa, bordsbön. –**geld**, das, kostpenningar. –**genoß**, der, bordskamrat, spiskamrat. –**geräth**, –**geschirr**, das, bordskärl. –**gesellschaft**, die, bordsällskap, kostlag, matlag. –**gestell**, das, bordställning. –**glocke**, die, bordklocka. –**kasten**, der, bordlåda. –**korb**, der, bordkorg, duktygskorg. –**lehen**, das, taffellän, taffelgods. –**lied**, das, bordvisa. –**messer**, das, matknif, bordknif. –**trank**, der, bordsdryck. –**tuch**, das, duk, bordduk. –**wein**, der, matvin, bordvin. –**zeit**, die, måltidstimma. –**zeug**, das, duktyg.

Tischler, der, (*pl.* –) snickare. –**arbeit**, die, snickararbete. –**bank**, die, hyfvelbänk. –**gesell**, der, snickaregesäll. –**handwerk**, das, snickarehandtverk. –**leim**, der, snickarelim, draglim. –**werkstatt**, die, snickareverkstad. –**werkzeug**, das, snickareverktyg.

Tischlern, *v. n.* snickra, göra snickararbete.

Titel, der, (*pl.* –) titel, karakter; namn; (*fig.*) förevändning, sken. –**blatt**, das, titelblad. –**kupfer**, das, kopparstick på ett titelblad. –**sucht**, die, titelsjuka.

Titular, *a.* titulär, blott till titeln. –**rath**, der, titulärråd.

Tituliren, *v. a.* titulera.

Tobak se **Tabak**.

Toben, *v. n.* storma, larma, rasa i vrede; blifva ursinnig; stoja.

Toben, das, stormande, rasande; stojande; raseri.

Tobend, *a.* rasande, galen, ursinnig; stormig, stormande.

Töberich, der, dårrepe.

Tobsucht, die, raseri.

Tochter, die, (*pl.* **Töchter**) dotter. –**kind**, das, dotterbarn. –**kirche**, die, annex. –**mann**, der, dotterman, måg, svärson. –**recht**, das, dottersrätt; systerlott. –**sohn**, der, dotterson. –**sprache**, die, språk som härstammar från ett annat.

Töchterchen, das, liten dotter.

Töchterlich, *a.* dotterlig.

Tod, der, död; auf den – liegen, ligga för döden; mit dem –e ringen, dragas med döden; sich zu –e arbeiten, arbeta sig till döds; bis in den –, in i döden; des –es, ein Kind des –es sein, vara dödsens barn; eines natürlichen –es sterben, dö en naturlig död; sich zu –e lachen, skratta sig till döds; für den – ist kein Kraut gewachsen, för döden gifs ingen bot. –**feind**, der, dödsfiende, dödlig fiende. –**feindschaft**, die, dödlig fiendskap. –**krank**, *a.* dödligt sjuk, dödsjuk. –**müde**, *a.* dödstrött. –**sünde**, die, dödlig synd.

Todes=angst, die, dödsångest. –**art**, die, dödssätt. –**bett**, das, dödssäng. –**block**, der, stupstock. –**engel**, der, dödsengel. –**fall**, der, dödsfall. –**frost**, der, dödskyla. –**furcht**, die, dödsfruktan. –**gedanke**, der, dödstanke. –**gefahr**, die, dödsfara. –**jahr**, das, dödsår. –**kampf**, der, dödskamp, själtåg. –**noth**, die, dödsnöd. –**pein**, die, dödspina. –**qual**, die, dödsqval. –**schlaf**, –**schlummer**, der, dödssömn, dvala. –**schrecken**, der, dödsskräck. –**schweiß**, der, dödssvett. –**stoß**, der, dödsknäck. –**strafe**, die, dödsstraff. –**stunde**, die, dödsstund, dödstimma, dödsminut. –**tag**, der, dödsdag. –**trank**, der, dödsdryck. –**urtheil**, das, dödsdom. –**vorbote**, der, dödens förebud, dödsbud. –**wunde**, die, banesår, dödssår. –**zeichen**, das, dödstecken.

Todt, *a.* död; – schlagen, slå ihjel; sich – lachen, skratta ihjel sig; ein –es Bild, en liflös bild; –es Fleisch, dödkött; ein –es Capital, ett dödt kapital; das Reich der Todten, de dödas rike. –**geboren**, *a.* dödfödd. –**schlag**, der, mandråp, dråpslag, mord. –**schläger**, der, mördare, mandråpare, baneman. –**schweigen**, *v. irr. a.* nedtysta (en sak).

Tödten, *v. a.* döda, dräpa, mörda; seine Begierden –, dämpa, kufva sina begärelser.

Todten=acker, der, kyrkogård, begrafningsplats. –**ähnlich**, *a.* dödlik. –**amt**, das, själamessa. –**bahre**, die, likbår. –**bett**, das, dödsbädd, dödssäng. –**blaß**, *a.* dödsblek. –**blässe**, die, dödsblekhet. –**eule**, die, namn på några ugglearter, hvilkas skri ansågs såsom dödens förebud. –**farbe**, die, likfärg. –**frau**, die, sveperska. –**flecken**, der, dödsfläck, likfläck. –**geläute**, das, själaringring, likringning. –**geleite**, das, likprocession. –**gerippe**, das, benrangel. –**gerüst**, das, katafalk. –**gesang**, der, dödspsalm. –**gespräch**, das, samtal i de dödas rike. –**gräber**, der, dödgräfvare. –**haus**, das, dödsboning; likrum. –**hemd**, das, svepning. –**klage**, die, dödsklagan. –**kleid**, das, svepkläde, svepning. –**kopf**, der, dödhufvud, dödskalle. –**lade**, die, likkista. –**liste**, die, dödslista, förteckning på de döda. –**mahl**, das, graföl. –**opfer**, das, dödsoffer. –**schädel**, der, dödskalla. –**schein**, der, betyg att någon är död ell. öfver tiden då någon dött. –**stille**, die, dödstystnad. –**träger**, der, likbärare. –**uhr**, die, väggsmed (insekt). –**wagen**, der, likvagn. –**wurm**, der, gråsugga.

Tödtlich, *a.* dödande, dödlig.

Tödtlichkeit, die, dödlighet.

Tödtung, die, dödande, dråp, dråpslag.

Tof, **Tuf**, **Tuffstein**, der, ducksten, tuffsten.

Tolerant, *a.* tolerant, fördragsam, tålsam.

Toleranz, die, tolerans, fördragsamhet, tålsamhet; religionsfrihet.

Toll, *a.* galen, rasande, ursinnig, besatt; vred, oförnuftig, förryckt. –**beere**, –**kirsche**, die, belladonna (ört). –**haus**, das, dårhus. –**häusler**, der, dårhjon. –**kopf**, der, galet hufvud, ursinnig menniska. –**kraut**, das, (*bot.*) bolmört, belladonna. –**kühn**, *a.* förmäten, oförvägen, obetänksam, vågsam, öfverdådig. –**kühnheit**, die, förmätenhet, oförvägenhet, vågsamhet, öfverdådighet. –**wurm**, der, aflång muskel under hundars tunga. –**wurz**, die, sprängrot, sprängört, cicuta virosa.

Tollheit, die, raseri, ursinnighet; galenskap, dårskap, vanvett.

Tollpatsch, der, ovig, plump menniska, tölp, lurk.

Tölpel, der, (*pl.* –) tölp; dumhufvud, lymmel. –**haft**, *a.* tölp-

aktig, plump, otymplig. **-jahre**, *pl.* slyngelår.

Tölpelei, Tölpelhaftigkeit, die, ett groft, plumptuppförande, tölpaktighet, otymplighet.

Tölpeln, *v. n.* uppföra sig plumpt och tölpaktigt.

Tölpisch, *a.* plump, grof, otymplig.

Tomback, der, tombak, pinsback.

Ton, der, (*pl.* **Töne**) ton; tonvigt, accent; läte; ljud; den – angeben, gifva an tonen; (*fig.*) gifva tonen (i sällskap); aus einem hohen -e reden, tala ur en hög ton; aus einem andern -e reden, (*fig.*) sjunga ur annan ton. **-abstand, der,** (*musik*) intervall. **-achte, die,** (*musik*) oktav. **-angebend,** *a.* som angifver tonen. **-art, die,** tonart. **-bühne, die,** orchester. **-dichter, der,** tonsättare, kompositör, komponist. **-fall, der,** tonfall, slutfall. **-folge, die,** tonföljd, melodi. **-fülle, die,** fyllighet i ton. **-kunst, die,** tonkonst, musik. **-künstler, der,** tonkonstnär, musikus. **-lehre, die,** ljudlära, akustik. **-leiter, die,** skala. **-maß, das,** tonmått, tonafmätning. **-messer, der,** tonmätare, monokord. **-messung, die,** prosodi. **-reihe, die,** tonföljd, skala. **-satz, der,** tonsättning, komposition. **-setzer, der,** tonsättare, kompositör, komponist. **-silbe, die,** stafvelse som har tonvigt. **-sinn, der,** sinne för musik. **-system, das,** tonsystem. **-stück, das,** musikstycke. **-verhalt, der,** rytm. **-zeichen, das,** accent; not.

Tönen, *v. n.* tona, ljuda, låta, skalla, klinga, dåna; gifva genljud.

Tönnchen, das, liten tunna, kagge.

Tonne, die, (*pl.* -n) tunna; eine – Bier, en tunna dricka; eine – Goldes, en tunna guld; in -n verpacken, packa i tunnor, tunna.

Tonnen-band, das, tunnband. **-boje, die,** ankarboj bestående af en tunna. **-gewölbe, das,** halfcirkelformigt hvalf. **-häring, der,** saltad sill, saltsill. **-stäbe,** *pl.* tunnstäfver. **-waare, die,** tunngods. **-weise,** *av.* tunntals, tunnvis, i tunnor. **-zapfen, der,** tunntapp.

Tonsur, die, (*pl.* -en) tonsur.

Topas, der, topas (ädelsten).

Topf, der, (*pl.* **Töpfe**) potta, kruka, gryta. **-braten, der,** grytstek. **-bret, das,** tallriksstege, fathylla. **-deckel, der,** grytlock. **-gucker, der,** mansperson som kikar i grytor och pottor, som bekymrar sig om småsaker. **-henkel, der,** grytöra. **-käse, der,** pottkäs. **-kuchen, der,** glödkaka. **-lecker, der,** läckermun. **-ring, der,** brandring, pannring. **-scheibe, die,** skärfva, skrälle af ett stenkärl. **-stein, der,** täljsten, grytsten. **-stürze, die,** grytlock.

Töpfer, der, (*pl.* –) krukmakare, pottmakare. **-arbeit, die,** krukmakararbete. **-erde, die, -thon, der,** krukmakarlera. **-geschirr, das,** lerkärl, stenkärl. **-ofen, der,** krukmakarugn. **-scheibe, die,** krukmakarhjul, krukmakarskifva. **-waare, die,** krukmakarvara, stenkärl. **-zeug, das,** lerkärl, stenkärl.

Töpferei, die, krukmakareprofession; krukmakareverkstad.

Töpfern, *a.* af ler, af sten, ler-, sten-.

Topographie, die, topografi, beskrifning på en särskild ort.

Topp! *intj.* topp! må ske!

Topp, der, topp, masttopp; (*skom.*) uppläst. **-segel, das,** toppsegel.

Torf, der, torf, bränntorf. **-artig,** *a.* torfartad. **-asche, die,** torfaska. **-boden, der,** torfmark. **-erde, die,** torfjord. **-gräber, der,** torfgräfvare. **-grube, die,** torfgrop, torfgrof. **-heide, die,** torfhed. **-kohle, die,** torfkol. **-land, -moor, das,** torfmosse. **-rauch, der,** torfrök. **-schuppen, der,** torfbod. **-stechen, das,** torftägt. **-stecher, der,** torfskärare.

Torkel, die, (*pl.* -n) vinpress; –, der, yra, yrsel; (*vulg.*) oförtjent lycka. **-baum, der,** press-stock i en vinpress.

Torkeln, *v. n.* raga, tumla.

Tormentill, die, (*bot.*) blodrot.

Tornister, der, (*pl.* –) tornister, rensel.

Tort, der, skada; besvär, förtret.

Törtchen, das, liten tårta.

Torte, die, (*pl.* -n) tårta. **-nblech, das,** tårtplåt. **-nform, die,** tårtpanna. **-nteig, der,** tårtdeg.

Tortur, die, tortur, sträckbänk; marter, plåga.

Tosen, *v. n.* dåna, brusa, hvina.

Total, *a.* fullkomlig. – *av.* helt och hållet, fullkomligen, alldeles, i grund.

Totalität, die, helhet, det hela.

Trab, der, traf, trafvande; in – setzen, hjelpa på trafven; kurzer –, smått traf; voller –, fullt traf; langsamer –, lunk.

Trabant, der, (*pl.* -en) drabant.

Traben, *v. n.* trafva; gå i traf, rida i traf; langsam –, lunka.

Traber, der, (*pl.* –) trafvare (häst).

Träber, die, (*pl.* –) draf, mäsk, grums (af drufvor).

Tracht, die, (*pl.* -en) last, börda; läcka; djurs drägt, kull; drägtighet, bärning; drägt, klädedrägt; eine – Schläge, ett kok stryk.

Trachten, *v. n.* trakta, sträfva, fika efter, eftertrakta, eftersträfva; Jemandem nach dem Leben –, trakta efter någons lif.

Trachten, das, traktan, fikande; Dichten und –, diktan och traktan.

Trächtig, *a.* drägtig, ungstinn; ikalf (om ko); valpstinn (om hundar).

Tractament, das, (*pl.* -e) traktamente, förplägning, undfägnad; (*milit.*) sold, lön.

Tractat, der, (*pl.* -e) traktat, förlikning, kontrakt; afhandling.

Tractiren, *v. a.* behandla, bemöta, bearbeta; traktera, undfägna.

Tradition, die, (*pl.* -en) tradition, fornsägen, folkminne.

Tragant, der, gummi dragant.

Trag-bahre (**Trage**), **die,** dragbår, handbår, bår. **-balken, der,** underlagsbjelke, bärbjelke. **-band, das,** band, ram, tåg hvari något bäres; hängsle, byxhängsle; axelband; eisernes –, bärjern. **-baum, der,** bärbom, bärstång; brankard. **-fähigkeit, die,** drägt. **-himmel, der,** tronhimmel. **-holz, das,** bärträ. **-knospe, die,** fruktknopp. **-korb, der,** dragkorg, handkorg, ryggkorg. **-reff, das,** bärhake, bärkrok. **-riemen, der,** bärrem, dragrem, axelband. **-sessel, der,** dragbår; bärstol, portschäs. **-zeit, die,** (om djur) bärningstid.

Tragbar, *a.* som kan bäras, dräglig; bärande, fruktbärande, fruktbar.

Tragbarkeit, die, fruktbarhet.

Trage, die, (*pl.* -n) dragbår, handbår, bår.

Träge, *a.* trög, lat, senfärdig.

Tragen, *v. irr. a. & n.* bära, draga, föra; vara drägtig; bära frukt; bära, hjelpa under, hålla uppe, tjena till stöd för; bära, kasta af sig; bära, fördraga, utstå, uthärda; auf dem Rücken –, bära på ryggen; einen Brief zur Post –, bära ett bref på posten; bei sich –, bära på sig, bära hos sig; im Sinne –, bära inom sig; Sorge –, draga omsorg; Sorge für Etwas –, draga försorg om något; Jemanden auf den Händen –, (*fig.*) bära någon på sina händer; in Rechnung –, införa i räkning; Bedenken –, draga i betänkande, hysa tvifvelsmål; sein Unglück mit Geduld –, bära sin olycka med tålamod; die Nase hoch –, bära näsan högt; es trägt die Kosten nicht, det bär icke kostnaderna; man trägt sich damit, det går ett rykte, det säges; davon –, draga, bära bort; (*fig.*) erhålla, vinna; sich –, vara klädd; föra sig; meine Augen – nicht so weit, jag ser icke på så långt håll; das Eis trägt nicht, isen bär icke.

Träger, der, (*pl.* –) bärare, lastdragare; bjelke, bärstång, pelare. **-lohn, der,** bärarlön.

Trägerin, die, (*pl.* -nen) bärerska.

Trägheit, die, tröghet, trögkördhet, lathet; (*phys.*) framhärdighet, materiens egenskap att fortfara i den rörelse ell. hvila hon fått.

Tragiker, der, (*pl.* –) tragediskrifvare, sorgspelsförfattare.

Tragikomisch *a.* löjlig och förtretlig på en gång.

Tragikomödie, die, (*pl.* -**n**) på en gång löjligt och sorgligt uppträde.

Tragisch, *a.* tragisk; sorglig, bedröflig, olycklig.

Tragödie, die, tragedi, sorgspel; bedröflig händelse.

Trällern, *v. n.* gnola, lalla, tralla; drilla; ein Liedchen –, gnola på en visa. [lustrad.

Trallwerk, das, galler, bal-

Trampe, die, (*pl.* -**n**) pulsstång.

Trampel, der, (*pl.* -) svår, ograciös person, som går tungt. -**thier, das,** dromedar.

Trampeln, *v. n.* trampa, stampa.

Trändler, der, sölare, fjäskare.

Trank, der, (*pl.* **Tränke**) dryck, drick. -**opfer, das,** drickesoffer, drickoffer. -**steuer, die,** afgift på öl och dricka. [dekokt.

Tränkchen, das, liten dryck;

Tränke, die, vattningsställe för boskapsdjur, vattenho.

Tränken, *v. a.* gifva att dricka; gifva di; vattna (boskap); dränka, blöta, väta, fukta; mit Oel –, dränka med olja.

Tränk-faß, das, vattenho (för boskap). -**gebiß, das,** tuggtrens, skumtrens. -**rinne, die,** vattenho för får. -**trog, der,** drickesho.

Tränkung, die, vattnande, vattning, fuktande.

Transcendental, *a.* transcendental, öfverträffande; öfversinlig.

Transito, der, transit, genomfart, genomgång. -**handel, der,** transithandel. -**waare, die,** genomgående vara, transitvara. -**zoll, der,** transittull.

Transparent, *a.* genomskinlig.

Transspiration, die, utdunstning, svettning.

Transpiriren, *v. n.* utdunsta, svettas; (*fig.*) blifva bekant.

Transponiren, *v. a.* (*mus.*) transponera, omsätta.

Transport, der, (*pl.* -**e**) transport, fortskaffande, förflyttning, öfverförsel. -**kosten,** *pl.* transportkostnad. -**schiff, das,** transportskepp.

Transportiren, *v. a.* transportera, öfverföra, hänföra, fortskaffa.

Trapp, der, (*miner.*) trappsten, basalt. [trappgås.

Trappe, der & die, (*pl.* -**n**) trapp,

Trappe, die, (*pl.* -**n**) spår, gångspår.

Trappen, *v. n.* gå tungt, trampa.

Trappgans, die, trapp, trappgås.

Trassat, der, (*pl.* -**en**) trassat, vexelbetalare.

Trassant, der, (*pl.* -**en**) trassent (af en vexel). [en vexel.

Trassiren, *v. a.* trassera, draga

Tratte, die, (*pl.* -**n**) tratta, tratt, vexel.

Trau (**Trauung**), **die,** vigsel. -**gebühr, die,** -**geld, das,** vigselpenningar. -**rede, die,** vigseltal. -**ring, der,** vigselring. -**schein, der,** prestbevis på skedd vigsel.

Träubchen, das, liten drufklase.

Traube, die, (*pl.* -**n**) drufva, drufklase.

Trauben-achat, der, drufagat, agat med drufformiga teckningar. -**artig,** *a.* klasig, druflik. -**bohrer, der,** drillborr, spikborr. -**förmig,** *a.* drufformig, klasformig, klasig. -**geschwulst, die,** drufsvulst. -**hagel** (Schrot), **der,** drufhagel. -**haut, die,** (*anat.*) drufhinna. -**most, der,** drufmust. -**saft, der,** drufsaft. -**weise,** *av.* klasvis. -**zucker, der,** drufsocker.

Traubig, *a.* klasig, klasformig, druflik, drufformig, i en klase.

Trauen, *v. a.* viga, sammanviga, hopviga; sich – lassen, låta sig viga.

Trauen, *v. n.* tro; Jemandem –, tro någon, lita på någon; sich – (getrauen), tilltro sig.

Trauer, die, sorg, bedröfvelse, bekymmer, sorgsenhet; sorgdrägt; sorgtid; – über Etwas empfinden, känna sorg öfver något; tiefe – haben, hafva djup sorg; die halbe –, lätt sorg; – anlegen, anlägga sorg; in – gehen, bära sorg, hafva sorg, gå sorgklädd. -**baum, der,** cypress. -**binde, die,** sorgflor. -**birke, die,** hängbjörk. -**brief, der,** sorgbref. -**fall, der,** dödsfall. -**flor, der,** sorgflor. -**gedicht, das,** sorgqväde, sorgdikt. -**geläute, das,** själaringning, likringning. -**gepränge, das,** likståt, präktig likfärd. -**gerüst, das,** katafalk. -**gesang, der,** sorgsång. -**haube, die,** sorgmössa. -**haus, das,** sorghus. -**jahr, das,** sorgår; enkår. -**kappe, die,** sorgduk (på hästar). -**kleid, das,** sorgdrägt, sorgklädning. -**lied, das,** sorgqväde, likpsalm. -**mahl, das,** grafiöl. -**marsch, der,** sorgmarsch. -**musik, die,** sorgmusik. -**rede, die,** åminnelsetal, liktal. -**schleier, der,** snibbhufva, sorgdok. -**spiel, das,** sorgspel, tragedi. -**voll,** *a.* sorgfull, sorgbunden, bedröflig. -**weide, die,** tårpil. -**zeit, die,** sorgtid.

Trauern, *v. n.* sörja; beklaga, begråta; bära sorgdrägt.

Trauf-dach, das, dropptak. -**faß, das,** droppfat. -**recht, das,** den rätt, som ägaren af ett hus har till att låta takskägget stå utöfver grannens hustomt. -**rinne, die,** takränne, taklist.

Traufe, die, dropp, takdropp, rännil, rännsten, takränna; aus dem Regen in die – kommen, komma ur åskan i elden.

Träufeln, *v. n.* drypa, rinna af, drypa ned. – *v. a.* låta drypa ned.

Traulich, *a.* förtrolig; hygglig (om rum); eine -e Unterredung, ett förtroligt samtal; ein -er Ort, ett hyggligt, vänligt ställe.

Traum, der, (*pl.* **Träume**) dröm; tankvilla; an Träume glauben, tro på drömmar; Träume sind Schäume, (*ordspr.*) drömmar äro som strömmar. -**bild, das,** drömbild, drömfantasi, drömvilla. -**buch, das,** drömbok. -**deuter, der,** drömtydare. -**deuterin, die,** drömtyderska. -**deutung, die,** drömtyderi. -**deutungskunst, die,** drömtydningskonst. -**gesicht, das,** drömsyn.

Träumen, *v. n.* drömma; vara tankspridd; von Etwas –, drömma om något; das hätte ich mir nicht – lassen, det hade jag aldrig drömmt om. [fängare, svärmare, fantast.

Träumer, der, drömmare, grill-

Träumerei, die, drömmeri, dåraktig inbillning, grillfängeri.

Träumerin, die, drömmerska.

Träumerisch, *a.* drömmande, drömaktig, tankfull, tankspridd.

Traun, *av.* visserligen, säkert.

Traurig, *a.* bedröfvad, sorgsen, sorgbunden, sorgfull, bedröflig, olycklig; -es Wetter, ängsligt väder.

Traurigkeit, die, bedröfvelse, sorglighet, sorgsenhet, ängslighet.

Traut, *a.* älskad, kär, trogen.

Trauung, die, (*pl.* -**en**) vigsel.

Treber, se **Träber.**

Treff (**Treffle**), **das,** (i kort) klöfver. -**bube, der,** klöfverknekt. -**dame, die,** klöfverdam. -**König, der,** klöfverkung.

Treffen, *v. irr. a. & n.* träffa, råka, möta; råka på; påhitta, finna, falla på; Jemanden auf der Straße –, träffa, möta ell. råka någon på gatan; vom Donner getroffen, träffad af åskan; sich getroffen fühlen, känna sig träffad; Sie haben es getroffen! ni har träffat rätt! nicht –, förfela, ej träffa; es traf sich, daß, det föll sig så, att; det inträffade, att; wie es sich trifft, som det faller sig, som det kan åtbära; Anstalten –, träffa anstalter; ein Uebereinkommen –, träffa en öfverenskommelse; eine Wahl –, göra ett val; einen Vergleich –, förlika sig; die Reihe trifft ihn, turen kommer till honom.

Treffen, das, (*pl.* -) träffning, drabbning; dem Feinde ein – liefern, drabba med fienden, träffa med fienden. [noga.

Treffend, *a.* träffande, passande,

Treffer, der, (*pl.* -) en som träffar; träff (i spel).

Trefflich, *a.* förträfflig, präktig.

Trefflichkeit, die, förträfflighet, präktighet.

Treib-anker, der, drifankare. -**ast, der,** drifqvist. -**beet, das,** drifbänk. -**bogen, der,** (*sjöt.*) drillbåge. -**eis, das,** drifis, flottis. -**faß, das,** (*garfv.*) barkkar. -**hammer, der,** drifhammare. -**haus, das,** drifhus, orangeri. -**heerd, der,** drifhärd. -**holz, das,** flottved, driftimmer, drifved. -**jagd, die,** -**jagen, das,** skall, drifjagd, drifskall, klappjagt, skallgång. -**leute, die,** *pl.* skallfolk (på jagt). -**reis, das,** skott på ett träd. -**sand, der,** drifsand, flygsand. -**stock, der,** drifbom, trälla. -**wasser, das,** drif-

vatten. **-werk**, das, drifverk, trälla.

Treiben, *v. irr. a.* drifva, jaga, köra; yrka, idka, utöfva. – *v. n.* drifva, röra sig från ett ställe till ett annat; drifva, slå ut, trifvas, starkt växa; Jemanden treiben (antreiben), drifva på någon; Erz –, (*bergv.*) uppfordra malm; Keime –, drifva brodd; Handel –, drifva handel; das Vieh auf die Weide –, drifva boskapen på bete; getriebene Arbeit, drifvet arbete; wie man's treibt, so geht's, som man ställer till, så går det; som man bäddar, så får man ligga; Jemanden aufs Aeußerste –, drifva någon till det yttersta; er hat es zu weit getrieben, han har drifvit det för långt.

Treiber, der, (*pl.* –) drifvare, pådrifvare, fösare.

Tremulant, der, (*pl.* –en) långsam drill; tremulant (i orgverk).

Tremuliren, *v. a.* tremulera, sjunga med bäfvande röst.

Trennbar, *a.* skiljbar, åtskiljelig. [åtskiljelighet.

Trennbarkeit, die, skiljbarhet,

Trennen, *v. a.* skilja, särskilja, frånskilja, åtskilja, afskilja, söndra, afstänga; söndra, göra oense; sprätta upp: sich –, skilja sig, skilja åt; sich von Etwas –, skilja sig vid något.

Trennung, die, (*pl.* –en) åtskiljande, söndring, skiljsmessa.

Trense, die, trens, betsel utan stång. [(kirurg. instrument).

Trepan, der, (*pl.* –e) trepan

Trepaniren, *v. a.* trepanera.

Treppe, die, (*pl.* –n) trappa; die – hinuntergehen, gå trappan utföre; die Treppe hinaufgehen, gå trappan uppföre; eine –, zwei –n hoch wohnen, bo en trappa upp, två trappor upp.

Treppen-absatz, der, afsats på en trappa. **-aufgang**, der, trappsten. **-geländer**, das, ledstång vid en trappa. **-haus**, das, de fyra väggar som omsluta en trappgång. **-stufe**, die, trappsteg. **-wange**, die, trappstolpe.

Trespe, die, (*pl.* –n) losta, svingel, dårrepe, landhafre; åkerklätt.

Tresse, die, (*pl.* –n) fläta, tress, trens; galon, livrésnöre. **-ngold**, das, galonguld. **-nhut**, der, galonerad hatt. **-nrock**, der, gallonerad rock.

Trester, *pl.* grums, draf (af drufvor etc.). **-wein**, der, elakt vin, svagtvin af pressade drufvors skal, eftervin.

Treten, *v. irr. n. & a.* träda, gå, stiga, trampa; ans Fenster –, träda till fönstret; auf Etwas –, träda på något, trampa på något; in Jemandes Fußtapfen –, träda i ens fotspår; an Jemandes Stelle –, träda i ens ställe; ans Licht –, träda fram i dagsljuset, bli uppenbar; zu nahe –, träda för nära, förolämpa; das Pflaster –, drifva omkring, slå dank; sich einen Dorn in den Fuß –, intrampa en tagg i foten på sig; den Tact –, stampa takten; heran –, träda till, närma sig; heraus –, träda utur; zusammen–, träda ihop.

Treter, der, (*pl.* –) trädare, trampare.

Tret-harke, die, (*trädg.*) planterstock. **-haspel**, die, trampvind. **-mühle**, die, qvarn som sätter i gång vid trampning, trampqvarn. **-rad**, das, tramphjul. **-schemel**, der, träda, väfträda.

Treu, *a.* trogen, trofast; uppriktig, pålitlig, trovärdig; trogen, ärlig. **-bruch**, der, trolöshet, menederi. **-brüchig**, *a.* trolös, menedig, förrädisk. **-ergeben**, *a.* troget tillgifven, trogen. **-gesinnt**, *a.* trofast, tillförlitlig. **-herzig**, *a.* trohjertad, uppriktig, öppenhjertig. **-herzigkeit**, die, trohjertenhet, uppriktighet, öppenhjertighet. **-los**, *a.* trolös, falsk; förrädisk. **-losigkeit**, die, trolöshet, falskhet, svek; förräderi.

Treue, die, trohet, trofasthet; uppriktighet, pålitlighet, redlighet; Eid der –, trohetsed, huldhetsed; bei meiner –! min själ! på min heder och ära! auf – und Glauben, på god tro.

Treulich, *av.* troget, uppriktigt.

Triangel, der, trehörning, trekant. [för ro skull oroa, plåga.

Triburiren, *v. a.* onödigt ell.

Tribunal, das, (*pl.* –e) tribunal, domstol.

Tribüne, die, (*pl.* –n) tribun, galleri, läktare, kateder, talarestol.

Tribut, der, (*pl.* –e) skatt, penningehjelp. [gifven.

Tributär, *a.* skattskyldig, under-

Trichter, der, (*pl.* –) tratt; krater. **-förmig**, *a.* trattformig, trattlik. [tappa af, hälla af.

Trichtern, *v. a.* tratta, tratta i;

Tricktrack, das, ett slags brädspel.

Tricot, der, stickadt arbete, knyppling. **-hosen**, *pl.* strumpbyxor.

Trieb, der, (*pl.* –e) forsande lopp (en ströms); skott (på träd); drift (af boskap etc.); drift, böjelse, håg; der natürliche –, naturlig drift; es ist kein – (Eifer) in ihm, det har ingen fart med honom. **-feder**, die, driffjäder, motif. **-hammer**, der, drifhammare. **-holz**, das, drifholts, drifträ. **-kraft**, die, drifkraft, drifningskraft. **-rad**, das, drifhjul. **-sand**, der, drifsand, flygsand. **-stock**, der, drifbom. **-werk**, das, drifverk, maskin.

Trief-äugig, *a.* surögd, blötögd, som har rinnande ögon. **-nasig**, *a.* som har näsdropp. **-naß**, *a.* genomvåt.

Triefen, *v. irr. n.* drypa, rinna.

Triegen, se **Trügen**.

Triesel, der, (*pl.* –) snurra, pisksnurra.

Trift, die, (*pl.* –n) drift, boskapsdrift, oxdrift; bete, betesmark.

Triftig, *a.* drifvande, stark, vigtig, betydande; gällande, bindande, fulltygande; ein –er Grund, en betydande orsak.

Triftigkeit, die, vigtighet, betydenhet.

Triller, der, (*pl.* –) drill, qvintillering (i musik); einen – schlagen, slå en drill.

Trillern, *v. n.* drilla, qvintillera, slå en drill.

Trillion, die, (*pl.* –en) trillion, en million billioner.

Trink-bar, *a.* drickbar, som kan drickas. **-bruder**, der, dryckeskamrat, supbror. **-gast**, der, dryckesgäst; drinkare, fyllhund. **-gefäß**, das, dryckskärl. **-gelag**, das, **-gesellschaft**, die, drickeslag, dryckesgille, dryckeskalas. **-geld**, das, dryckespenningar. **-geschirr**, das, dryckeskärl. **-glas**, das, dricksglas. **-halle**, die, bod hvaruti skänkes sodavatten. **-haus**, das, krog, källare. **-lied**, das, dryckesvisa, supvisa. **-schale**, die, drickesskål. **-spruch**, der, toast, tal vid en skåldrickning. **-stube**, die, källarsrum, krogstuga. **-wasser**, das, dricksvatten.

Trinken, *v. irr. a. & n.* dricka; supa; auf Du und Du –, Schmollis –, dricka brorskål; auf Jemandes Gesundheit –, dricka någons skål.

Trinker, der, (*pl.* –) drickare; drinkare, supare.

Tripel, der, trippel (jordart).

Tripmadam, die, (*bot.*) hälleknopp, fetknoppar.

Tripp ell. **Trippsammet**, der, schagg. [steg.

Trippeln, *v. n.* trippa, taga små

Tripper, der, dröppel (sjukdom).

Trisse, die, (*pl.* –n) (*sjöt.*) trissa, trissblock. [(skalmask).

Tritonshorn, das, stenskägg

Tritt, der, (*pl.* –e) steg, fjät, spår, gång; spark; fotsteg, fotapall; falscher –, felsteg. **-bret**, das, bräde till att stiga upp ell. öfver på; pedal på orgel. **-eisen**, das, fotsteg på en vagn. **-harfe**, die, pedalharpa.

Triumph, der, (*pl.* –e) triumf. **-bogen**, der, triumfbåge, äreport. **-wagen**, der, triumfvagn, segersvagn. **-zug**, der, triumftåg, segertåg.

Triumphiren, *v. n.* triumfera.

Triumphirend, *a.* triumferande, segerrik, stolt. [vir.

Triumvir, der, (*pl.* –n) trium-

Triumvirat, das, (*pl.* –e) triumvirat, tremännavälde.

Trivial, *a.* trivial, obetydlig, allmän. **-schule**, die, trivialskola, folkskola.

Trocken, *a.* torr, torkad; mager och torr; ofruktbar; (*fig.*) kärf, sträf; – werden, torka; –es Wetter, torrt väder, torrväder; ein –er

Gegenstand, ett torrt ämne; **-er** Husten, torrhosta; auf dem Trockenen sein, vara på det torra; (*fig.*) vara utblottad på penningar. **-boden, der,** torkvind. **-bret, das,** torkbräde. **-leine, die,** torksnöre. **-maler, der,** målare som målar med torra färger, crayonmålare. **-ofen, der,** torkugn. **-platz, der,** torkställe, torkningsplats.

Trockenheit, die, torrhet; torka, torr väderlek; ofruktbarhet; kärfhet, kallsinnighet.

Trocknen, *v. a.* torka, aftorka, uttorka; die Thränen –, torka bort tårarna. – *v. n.* torka, blifva torr, blifva förtorkad; tråna bort; an der Luft –, torka i luften.

Trocknis, die, torrhet; torka.

Troddel, die, (*pl.* **-n**) tofs, qvast, duppa.

Trödel, der, gamla saker, skräp, skräpvaror; mångleri, handel med gamla kläder ell. skräpvaror. **-bude, die,** månglarestol, klädmäklarstånd. **-frau, die,** månglerska, klädmäklerska. **-haft,** *a.* senfärdig, sölig. **-kram, der,** skräphandel; klädesbod, klädesstånd; gammalt skräp. **-mann, der,** klädmäklare. **-markt, der,** skräptorg, skräpmarknad, klädmäkleri. **-waare, die,** gamla kläder och möbler, gammalt skräp, gamla varor, skräpvaror.

Trödelei, die, klädmäkleri; dröjande, sölande, sölaktighet.

Trödeln, *v. n.* mångla, drifva klädmäkleri; dröja, söla.

Trödler, der, (*pl.* –) månglare, klädmäklare; sölare.

Trödlerin, die, (*pl.* **-nen**) månglerska, klädmäklerska, klädståndsfru.

Trog, der, (*pl.* **Tröge**) tråg, ho. **-kahn, der,** ökstock. **-scharre, die,** trågskrapa.

Trollblume, die, bullerblomster.

Trollen, *v. n.* vanka af och an; löpa; välta; sich –, knåpa sig bort, packa sig bort, laga sig undan.

Trommel, die, trumma; die – rühren, slå på trumma. **-boden, der,** trumbotten. **-fell, das,** trumskinn; örhinna, trumhinna i örat. **-kasten, der,** trumställning. **-schlag, der,** trumslag. **-schlägel, -stock, der,** trumpinne. **-schläger, der,** trumslagare. **-schnur, die,** trumsnöre. **-taube, die,** tofsdufva. **-wirbel, der,** trumhvirfvel.

Trommeln, *v. n.* trumma, slå på trumma.

Trommler, der, (*pl.* –) trumslagare, tambur.

Trompete, die, (*pl.* **-n**) trumpet; die – blasen, blåsa i trumpet. **-nquaste, die,** trumpettofs. **-nregister, das,** trumpetregister (i orgverk). **-nschall, der,** trumpetljud, trumpetklang. **-nvogel, der,** sprakfågel. **-nzug, der,** trumpetregister (i orgverk).

Trompeten, *v. a. & n.* trumpeta, blåsa i trumpet; (*fig.*) utbasuna, trumpeta ut.

Trompeter, der, (*pl.* **-n**) trumpetare. **-pferd, das,** trumpetarehäst. **-stück, das,** trumpetstycke, fanfar.

Trope, Tropus, der, trop, figurligt talesätt.

Tropf, der, (*pl.* **Tröpfe**) tok, narr, dåre; dumhufvud, våp, enfaldig stackare.

Tropf-bad, das, droppbad, dusch. **-eis, das,** droppis. **-faß, das,** droppfat. **-stein, der,** droppsten. **-wein, der,** droppvin. **-wurz, die,** (*bot.*) brudbröd; svärdslilja; stensöta.

Tröpfchen, das, liten droppe.

Tröpfeln, *v. n.* drypa, falla i droppar; (om regn:) stinka, regnstinka; es tröpfelt, det stinker. – *v. a.* låta drypa, låta falla droppvis.

Tropfen, der, (*pl.* –) droppa, droppe; ein – Wasser, en droppe vatten. **-fall, der,** takdropp. **-weise,** *av.* droppvis, dropptals, sqvätttals.

Trophäe, die, (*pl.* **-n**) trofé, segertecken.

Tropikvogel, der, tropikfågel.

Tropisch, *a.* tropisk, figurlig; hörande till ell. belägen inom vändkretsarna.

Troß, der, tross, följe, anhang. **-bube, -junge, der,** trosspojke, trossdräng. **-knecht, der,** trossknekt, trossdräng. **-pferd, das,** trosshäst. **-wagen, der,** trossvagn.

Trost, der, tröst, tröstande, hugsvalelse; Jemandem – zusprechen, gifva någon tröst; nicht recht bei – sein, icke hafva sina sinnen i behåll. **-bedürftig,** *a.* tröstbehöfvande. **-brief, der,** tröstebref. **-grund, der,** tröstegrund. **-los,** *a.* tröstlös, otröstlig. **-losigkeit, die,** tröstlöshet, förtviflan. **-quelle, die,** tröstekälla. **-reich,** *a.* tröstrik, tröstfull. **-schreiben, das,** tröstebref. **-spruch, der,** tröstespråk. **-wort, das,** tröstord.

Trösten, *v. a.* trösta, hugsvala; sich –, trösta sig; -der Zuspruch, tröstande tilltal.

Tröster, der, (*pl.* –) tröstare, hugsvalare.

Trösterin, die, (*pl.* **-nen**) tröstarinna.

Tröstlich, *a.* tröstande, tröstfull, tröstrik.

Tröstung, die, tröstande, tröst, hugsvalelse.

Trott, der, traf.

Trotte, die, (*pl.* **-n**) press, vinpress.

Trotten, *v. a. & n.* pressa, utkrama saft. – *v. n.* trafva, löpa af och an, lunka.

Trotz, *praep.* (med *genit.* och *dativ*) trots, i trots af, oaktadt, oansedt; – seiner Weigerung, oaktadt hans vägrande; – dem, i trots af; – Jemandes, trots någon.

Trotz, der, trots, trotsighet, sturskhet, uppstudsighet, djerfhet; – bieten, trotsa; aus –, på trots; zum –, till trots, till förtret. **-kopf, der,** treskt hufvud, trotsigt sinne, trotsig menniska. **-köpfig,** *a.* trotsig, uppstudsig, halsstarrig, styfsint, tredsk, stursk, gensträfvig. **-wort, das,** trotsande ord, pock, hot.

Trotzen, *v. n.* trotsa, sturskas, visa trots; Jemandem –, trotsa någon; dem Tode –, trotsa döden; allen Gefahren –, trotsa alla faror; auf Etwas –, trotsa på, högfärdas öfver något; pocka på något.

Trotzig, *a.* trotsig, stursk, styfsint, tredsk.

Trüb-äugig, *a.* skumögd. **-äugigkeit, die,** skumögdhet. **-sal, die,** (*pl.* **-e**) plåga, bedröfvelse, elände, uselhet, olycka. **-selig,** *a.* bedröfvad, sorgsen, ängslig; bedröflig, vedervärdig, sorglig. **-seligkeit, die,** bedröfvelse, sorgsenhet; bedröflighet, sorglighet. **-sinn, der, -sinnigkeit, die,** bedröfvelse, sorgbundenhet, ängslighet, svårmodighet, melankoli. **-sinnig,** *a.* bedröfvad, sorgsen, ängslig, svårmodig, melankolisk.

Trübe, *a.* oklar, grumlig, oren, matt, skymlig, mulen, tjock, töcknig; dyster; tungsint; -e Augen, skumma ögon; -es Wasser, grumligt vatten.

Trübe, das, grums, grummel; im -n fischen, fiska i grumligt vatten.

Trubel, der, larm, buller, oro, förvirring.

Trüben, *v. a.* grumla, uppröra; göra mulen, göra töcknig; bedröfva; das Wasser –, grumla vattnet.

Trübheit, die, grumlighet, skumhet.

Truchseß, der, drots; hofmästare, förskärare (vid hof).

Trüffel, die, tryffel, haräpple. **-hund, der,** hund dresserad till tryffeljagt.

Trug, der, bedrägeri, svek, falskt sken, villa, synvilla, villfarelse, förblindelse, falsk inbillning. **-bild, das,** skuggbild, tankespöke, falsk inbillning. **-gestalt, die,** bedrägligt utseende. **-grund, der,** skengrund. **-los,** *a.* utan svek och bedrägeri. **-satz, der,** falsk, oriktig sats. **-schluß, der,** falsk ell. förvänd slutsats, sofism.

Trügen, *v. irr. n.* bedraga, svika, narra, slå felt; sich –, irra sig.

Trügerisch, *a.* bedräglig, falsk, förledande, skenfager.

Trüglich, *a.* bedräglig, svekfull, förledande.

Trüglichkeit, die, bedräglighet, falskhet, osäkerhet.

Truhe, die, (*pl.* **-n**) låda, kista; er hat Geld in der –, han har penningar på kistbotten.

Trumm, der, (*pl.* **-e**) ett stycke af ett helt, stump, bit.

Trümmer, *pl.* spillror, qvarlefvor, öfverlefvor, ruiner, stenhopar, skeppsvrak; in – gehen, gå i

spillror. **-haft**, *a.* förfallen, bofällig.

Trümmern, *v. a.* slå i stycken.

Trumpf, der, (*pl.* **Trümpfe**) trumf (i spel); der höchste –, högtrumfen.

Trumpfen, *v. n.* trumfa, taga ell. sticka med trumf; Jemanden –, näpsa någon med ord.

Trunk, der, dryck, klunk, sup; dryckenskap; dem – ergeben, begifven på dryckenskap.

Trunken, *a.* drucken, full. **-bold, der**, fyllbult, fyllhund, drinkare, belgare. **-heit, die**, druckenhet; dryckenskap, fylleri.

Trupp, der, (*pl.* **-e**) tropp, skock, hop (af folk). **-weise**, *av.* troppvis, i skockar, i hopar.

Truppe, die, (*pl.* **-n**) tropp, trupp, sällskap, band (af komedianter etc.).

Truppen, *pl.* troppar, soldater.

Trusche, die, (*pl.* **-n**) lake (fisk).

Trut-hahn, der, kalkon, kalkontupp. **-henne, die**, kalkonhöna. **-hühnchen, das**, kalkonunge. **-hühner**, *pl.* kalkoner.

Trutz, der, försvar. **– und Schutzbündniß, das**, offensivt och defensivt förbund. **-waffe, die**, försvarsvapen.

Tuberose, die, tuberos (ört polyanthes tuberosa).

Tubus, der, (*pl.* **Tuben**) tub, fjerrglas, teleskop.

Tuch, das, (*pl.* **Tücher**) kläde; tyg, väf; duk; näsduk, halsduk; – scheren, öfverskära kläde. **-artig**, *a.* tygaktig, klädeslik. **-ballen, der**, klädespacka. **-bereiter, der**, klädesappretör, öfverskärare. **-bereitung, die**, klädestillverkning. **-decatirer, der**, öfverskärare, dekatör. **-fabrik, die**, klädesfabrik. **-fabrikant, der**, klädesfabrikör. **-färber, der**, klädesfärgare. **-halle, die**, klädesmagasin. **-handel, der**, klädeskramhandel. **-händler, der**, klädeskramhandlare. **-handlung, die**, klädesbod, klädesmagasin. **-karde, die**, kardtistel. **-laden, der**, klädesbod, klädesmagasin. **-lappen**, *pl.* jagtlappar. **-macher, der**, klädesväfvare, klädesfabrikör. **-nadel, die**, bröstnål. **-presse, die**, klädespress. **-rahmen, der**, klädesbåge, klädesram. **-rock, der**, klädesrock. **-schere, die**, klädessax, öfverskärarsax. **-scheren, das**, öfverskärning. **-scherer, der**, öfverskärare. **-scherertisch, der**, öfverskärarbord. **-walker, der**, valkare. **-weber, der**, klädesväfvare. [des-, tyg-.

Tuchen, *a.* af kläde, af tyg, klä-

Tüchtig, *a.* dugtig, skicklig, duglig, passande ell. nyttig till, stor, stark. – *av.* dugtigt, mycket.

Tüchtigkeit, die, dugtighet, skicklighet, förmåga, färdighet.

Tücke, die, (*pl.* **-n**) ondska, ilska, agg; lömskhet, illparighet; knep, svek; spratt, skälmstycke.

Tückisch, *a.* ondskefull, arglistig, illparig, illsint; nyckfull.

Tüder, Tödder, der, (*pl.* **-**) tjuder, spänntåg.

Tuff, der, duckstén, tuff (mineral); *T.* nöthårsväf.

Tugend, die, (*pl.* **-en**) dygd; god egenskap, god beskaffenhet; aus der Noth eine – machen, göra af nöden en dygd. **-haft**, *a.* dygdig. **-haftigkeit, die**, dygdighet. **-held, der**, dygdshjelte. **-lehre, die**, dygdelära. **-lehrer, der**, moralist. **-muster, das**, dygdsmönster. **-reich**, *a.* dygderik. **-sam**, *a.* dygdsam, dygdesam, dygdädel. **-spiegel, der**, exempel af dygden, dygdmönster. **-übung, die**, dygdeöfning. **-weg, der**, dygdeväg, dygdens väg.

Tülle, die, (*pl.* **-n**) gjuthål, gjutrör (på potter, pannor etc.).

Tulpe, die, (*pl.* **-n**) tulpan. **-nbaum, der**, tulpanträd. **-nflor, der**, tulpanparterre. **-nstein, der**, medusehufvud.

Tummeln, *v. a.* tumla, inöfva; ein Pferd –, tumla en häst; sich –, *v. r.* skynda sig, hasta, ila; leka, springa omkring (om barn).

Tummelplatz, der, tummelplats, valplats; ridbana, vädjobane.

Tummler, der, (*pl.* **-**) tumlare (dricksglas); marsvin; gräfsvinshund; snabb häst.

Tümmler, der, (*pl.* **-**) tumlare, tumlett (dufart).

Tümpel, der, (*pl.* **-**) vattenhvirfvel, göl.

Tumult, der, (*pl.* **-e**) tumult; buller, oväsende.

Tumultuarisch, *a.* tumultuarisk, bullersam, orolig.

Tumultuiren, *v. a.* göra tumult, uppror ell. upplopp.

Tünche, die, (*pl.* **-n**) hvitlimning; rappning.

Tünchen, *v. a.* öfverstryka, hvitlimma, rappa. [mare.

Tüncher, der, (*pl.* **-**) hvitlim-

Tünch-kelle, die, (*pl.* **-n**) murslef. **-werk, das**, hvitlimning; kalkband. [sens vid stöpning).

Tunke, die, sås; doppning (lju-

Tunken, *v. a.* doppa, blöta; såsa, doppa i sås.

Tunk-form, die, ljusform. **-näpfchen, das**, sasskål.

Tüpfel, der, Tüpfelchen, das, (*pl.* **-**) punkt, prick; bröstvårta; den – über das i setzen, sätta prick öfver i.

Tüpfelig, *a.* prickig, fläckig.

Tüpfeln, *v. a.* teckna med punkter, pricka; göra runda fläckar ell. hål (på tyger).

Tupfen, Tüpfen, *v. a.* röra helt sakta med ändan af något, picka på, pricka.

Turban, der, (*pl.* **-e**) turban.

Turbiren, *v. a.* störa, oroa.

Turbulent, *a.* orolig, bullersam, upprorisk, stormig.

Türke, der, (*pl.* **-n**) Turk. **-nbund, der**, turban.

Türkisch, *a.* turkisk; –e Bohnen, turkiska bönor; –er Weizen, majs.

Türkis, der, (*pl.* **-e**) turkos (en blå ädelsten).

Turmalin, der, (*pl.* **-e**) turmalin.

Turn-anstalt, die, gymnastik anstalt. **-geräth, das**, gymnastik apparat. **-jacke, die**, sådan kort tröja af lärft som tyska gymnastiska föreningars ledamöter bruka bära. **-kunst, die**, gymnastik. **-lehrer, der**, lärare i gymnastiken. **-platz, der**, gymnastikplats. **-rath, der**, en gymnastisk förenings förestandarskap. **-stunde, die**, timma utsatt för gymnastika öfningar. **-übung, die**, gymnastisk öfning, kroppsöfning. **-verein, der**, gymnastisk förening, gymnasticerande sällskap. **-wart, der**, föreståndare af en gymnastisk förening.

Turnen, *v. n.* gymnasticera, hålla gymnastiska öfningar.

Turner, der, (*pl.* **-**) turnare, person som gymnasticerar.

Turnerisch, *a.* gymnastisk.

Turnier, das, (*pl.* **-e**) tornerspel, riddarspel.

Turnieren, *v. n.* tornera, hålla tornerspel, bryta lans.

Turnipse, die, (*pl.* **-n**) hvitbeta.

Turteltaube, die, (*pl.* **-n**) turturdufva.

Tusch, der, fanfar, trumpetstycke.

Tusche, die, (*pl.* **-n**) tusch, tuschfärg. [lavera; äfv.: hviska.

Tuschen, *v. a.* rita med tusch,

Tusch-farbe, die, tuschfärg. **-flechte, die**, (*bot.*) tuschlaf, lichen pustulatus. **-kasten, der**, tuschlåda. **-manier, die**, tuschmaner. **-pinsel, der**, tuschpensel.

Tute, Tüte, die, (*pl.* **-n**) strut, pappersstrut.

Tutel, die, vård, beskydd, förmynderskap. [tuta.

Tuten, *v. n.* blåsa i horn ell. lur,

Tuthorn, das, lur, vallhorn.

Tüttel, der, (*pl.* **-**) prick, punkt.

Twalch, der, (*bot.*) svengel (bromus secalinus); dårrepe (lolium temulentum).

Typen, *pl.* typer, stil, stilar.

Tyrann, der, (*pl.* **-en**) tyrann, envåldsherre. **-nenmord, der**, tyrannmord, mord på en tyrann. **-nenmörder, der**, tyranndråpare.

Tyrannei, die, (*pl.* **en**) tyranni, envälde; omenskliget.

Tyrannisch, *a.* tyrannisk, grym, obarmhertig.

Tyrannisiren, *v. a.* tyrannisera, förfara ell. handtera obarmhertigt, plåga.

U.

U, u, das, ett U, u, tjugonde förste bokstafven i alfabetet; **der U-Laut**, u-ljudet.

Uebel, *a.* ond, elak; dålig. – *av.* ondt, illa, svårt; –e Gewohnheit,

osed, ovana; es wird mir –, jag får ondt, jag blir dålig; jag vill ge öfver; – zu Muthe, illa till mods; – auslegen, – deuten, illa uttyda; Etwas – nehmen, taga något illa upp, förtycka något; nehmen Sie es nicht –, tag ej illa upp; Jemandem – wollen, vilja någon illa; – ankommen, råka illa ut; – ablaufen, slå illa ut; sich – befinden, hafva ondt, må illa; – daran sein, vara illa utkommen, vara illa ute, vara fast (för något); – aussehen, se illa ut; es steht – mit ihm, det står illa till med honom; es geht ihm –, det går honom illa; – riechen, lukta illa; – schmecken, smaka illa; Jemanden – zurichten, gå illa åt någon.

Uebel, das, (*pl.* -) ondt; olycka; erlöse uns von dem –, fräls oss ifrån ondo.

Uebel-befinden, das, illamående. **-gelaunt**, *a.* misslynt, förtretad. **-gesinnt**, *a.* illasinnad, illatänkande, ondsint; arg, ondskefull. **-keit, die**, illamående; vämjelse, qvalm i magen; – erregend, qvalmig. **-klang, -laut, der**, misston, missljud, dissonans. **-launig**, *a.* misslynt. **-launigkeit, die**, misslynthet, misshumör. **-stand, der**, olägenhet, otillbörlighet, fel, brist. **-that, die**, missgerning, ogerning, nidingsverk. **-thäter, der**, missgerningsman, ogerningsman, illgerningsman, missdådare. **-wollend**, *a.* illvillig, illasinnad.

Ueben, *v. a.* öfva, utöfva; idka, yrka; sich –, öfva sig; das Gedächtniß –, odla minnet, öfva minnet; eine Kunst –, idka en konst; jemf. Geübt.

Ueber, *praep.* (med *dat.* och *acc.*) & *av.* öfver, uppöfver, ofvanföre, ofvanpå; – seinem Haupte, öfver hans hufvud; er wohnt – mir, han bor ofvan öfver mig; –'s Jahr, öfver året; heute – acht Tage, i dag åtta dagar till; – Nacht, natten öfver; (*fig.*) plötsligt, oförmodadt; – kurz oder lang, om kortare eller längre tid; – und –, alldeles, helt och hållet; den Sommer –, öfver sommaren; – Etwas sprechen, tala om något; – dem Lesen einschlafen, somna från boken; – der Arbeit vergaß er das Essen, för arbetets skull glömde han att äta; – die Maaßen, öfver måttan, utöfver måttan; – alle Erwartung, öfver all förväntan; – Hals und Kopf, öfver hals och hufvud, brådstörtadt; – die Zeit, utöfver tiden; – ein halbes Jahr, öfver ett halft år; – meine Kräfte hinaus, öfver mina krafter; – Hamburg nach London, öfver Hamburg till London; – den Fluß, öfver floden; – die Brücke, öfver bron; – das ganze Land, öfver hela landet; – Land gehen, resa landvägen.

Uebera'ckern, *v. a.* plöja åkern ånyo.

Ueberall, *av.* öfverallt; – und nirgends, öfverallt och ingenstädes.

Uebera'ntworten, *v. a.* antvarda, öfverantvarda, öfvergifva, öfverlemna.

Uebera'ntwortung, die, antvardande, öfverantvardande, öfverlemnande.

Uebera'rbeiten, *v. a.* omarbeta, ånyo arbeta igenom, öfverse och förbättra; sich –, arbeta öfver förmåga, försläpa sig.

Ue'berärmel, der, öfverärm, ärm som till skydd bäres utanpå en annan, hålk, armhålk.

Ueberau's, *av.* utomordentligt, öfvermåttan.

Ue'berbau, der, öfverbyggnad.

Ue'berbauen, *v. a.* påbygga.

Ue'berbehalten, *v. a.* behålla utöfver, behålla öfrigt, behålla tillöfvers.

Ue'berbein, das, öfverben, flenhus, benväxt, benskjutning.

Ue'berbett, das, öfverdyna, öfvertäcke i en bädd.

Ue'berbiegen, *v. a.* öfverböja, böja öfver.

Ueberbie'ten, *v. a.* öfverbjuda, bjuda öfver, bjuda mer än en annan; sich –, bjuda öfver förmåga.

Ueberbi'ldet, *a.* som beter sig på ett tillgjordt, konstladt sätt, tillgjord; äfv.: missbildad, illa bildad. [öfverbinda.

Ueberbi'nden, *v. a.* binda öfver,

Ueberblä'ttern, *v. a.* bläddra igenom (en bok); gå förbi under det man bläddrar. [öfver.

Ue'berbleiben, *v. irr. n.* blifva

Ue'berbleibsel, das, (*pl.* -) öfverlefva, qvarlefva, lemning; die – einer Mahlzeit, lemning efter en måltid, plockmat.

Ue'berblick, der, öfverblick.

Ueberbli'cken, *v. a.* öfverblicka, hastigt öfverse, öfvertitta, kasta en öfverblick på.

Ue'berbreiten, *v. a.* breda ut öfver, öfverbreda.

Ueberbri'ngen, *v. irr. a.* öfverbringa, öfverföra.

Ueberbri'nger, der, (*pl.* -) öfverbringare, öfverförare; der – dieses Briefes, öfverbringaren af detta bref; der – hiervon, öfverbringaren häraf. [öfverbringerska.

Ueberbri'ngerin, die, (*pl.* -nen)

Ueberbri'ngung, die, öfverbringande, öfverförande, öfverbringning.

Ueberbrü'cken, *v. a.* broa, slå bro öfver, lägga bro öfver.

Ueberbrü'ckung, die, (*pl.* -en) bro som är slagit öfver ett brådjup.

Ueberbü'rden, *v. a.* öfverlasta.

Ue'bercomplet, *a.* öfvertalig, öfverkomplett.

Ue'berdach, das, skärmtak.

Ueberda'chen, *v. a.* förse med tak, lägga tak på.

Ueberdau'ern, *v. n.* vara längre, öfverlefva.

Ue'berdecke, die, (*pl.* -n) öfvertäcke, sängtäcke.

Ueberde'cken, *v. a.* öfvertäcka, öfverhölja, öfverskyla.

Ueberde'm, *av.* dessutom, hvarförutom.

Ueberde'nken, *v. irr. a.* öfvertänka, tänka efter, öfverväga.

Ueberdi'es, *av.* hvarförutom, dessutom.

Ue'berdruß, der, ledsnad, leda, afsmak, mätthet.

Ue'berdrüßig, *a.* ledsen vid, mätt; einer Sache – werden, ledsna vid en sak; des Lebens –, mätt på lifvet, mätt af dagar.

Ueberdü'ngen, *v. a.* gödsla ånyo; gödsla för mycket.

Uebere'ck, *av.* från det ena hörnet till det andra, tvärs öfver.

Ueberei'len, *v. a.* förhasta, öfverila, häftigt påskynda; sich –, förhasta sig, öfverila sig, brådska, brådstörta.

Ueberei'lt, *a.* öfverilad, förhastad, obetänksam.

Ueberei'lung, die, öfverilning, brådska, brådstörtande, brådstörtning; es geschah in der –, det skeddo i brådskan.

Ueberei'n, *av.* öfverens. **-kommen**, *v. n.* öfverenskomma, åsämjas. **-kommen, das**, öfverenskommelse. **-kunft, die**, öfverenskommelse. **-stimmen**, *v. n.* sammanstämma, öfverensstämma. **-stimmend**, *a.* öfverensstämmande, enlig, rimlig. – *av.* enligt; damit –, enligt dermed. **-stimmung, die**, öfverensstämmelse, enlighet.

Uebereina'nder, *av.* öfver hvarannan, på hvarannan.

Uebere'ssen, sich, *v. irr. r.* äta sig för mätt. [ver, köra öfver.

Ue'berfahren, *v. irr. n.* fara öf-

Ueberfa'hren, *v. irr. a.* öfverfara, öfverstryka. [jestad.

Ue'berfahrt, die, öfverfart; fär-

Ue'berfall, der, (*pl.* **Ueberfälle**) öfverfall, oförmodadt anfall, öfverrumpling.

Ueberfa'llen, *v. irr. a.* öfverfalla, öfverrumpla.

Ueberfei'len, *v. a.* öfverfila, fila ånyo, fila fullkomligen.

Ue'berfein, *a.* superfin.

Ueberfi'rnissen, *v. a.* öfverfernissa, öfverstryka med fernissa.

Ueberfle'chten, *v. irr. a.* öfverfläta.

Ueberflie'gen, *v. irr. a.* & *n.* öfverflyga, flyga öfver.

Ue'berfließen, *v. irr. n.* öfverflyta; flyta öfver, öfverflöda; sein Herz fließt über vor Liebe, hans hjerta flöder öfver af kärlek.

Ueberflü'geln, *v. a.* öfverflygla.

Ue'berfluß, der, öfverflöd; zum –, utom dess, ännu dertill; im – haben, hafva till öfverflöd.

Ue'berflüssig, *a.* öfverflödig, onödig. [mycket.

Ueberfo'rdern, *v. a.* fordra för

Ue'berfracht, die, öfverfrakt.

Ueberfra'chten, *v. a.* öfverfrakta, lasta för mycket (ett skepp).

Ue'berführen, v. a. öfverföra.

Ueberfü'hren, v. a. öfverbevisa; eines Verbrechens überführt, förvunnen om ett brott.

Ueberfü'hrung, die, öfverbevisande, öfverbevisning.

Ue'berfülle, die, öfverflöd.

Ueberfü'llen, v. a. öfverfylla.

Ueberfü'ttern, v. a. öfverföda, öfverfodra. [dring.

Ueberfü'tterung, die, öfverfo-

Ue'bergabe, die, öfverlemnande; uppgifvande, uppgift (en fästnings).

Ue'bergang, der, (pl. Uebergänge) öfvergång, öfverfart; öfvergång, uppgifvande (fästnings); – von einer Tonart zur andern, öfvergång ifrån en tonart till en annan. –s-zeit, die, mellantid.

Ueberga'ngen, a. förbigången, utelemnad.

Ueberge'ben, v. irr. a. öfverlemna, tillställa (ett bref etc.); uppgifva (en fästning etc.); sich –, kräkas. [öfverbud.

Ue'bergebot, das, högre bud,

Ue'bergehen, v. irr. n. öfvergå, gå öfver, löpa öfver; öfverlöpa, rumma; zum Feinde –, öfvergå till fienden; in Fäulniß –, förruttna.

Ueberge'hen, v. irr. a. förbigå; genomögna; utelemna; Etwas mit Stillschweigen –, med stillatigande förbigå något; beim Lesen ein Wort –, förbigå, omhoppa, utelemna ett ord vid läsning.

Ueberge'hung, die, (pl. –en) förbigående, utelemnande.

Ue'bergelehrt, a. öfvermåttan lärd. [än tillräcklig, öfvermålig.

Ue'bergenug, av. öfvernog, mer

Ue'bergewicht, das, öfvervigt; öfverbalans; välde, öfverhand; das – bekommen (überkippen), taga öfverbalans.

Ueberg ie'ßen, v. irr. a. öfvergjuta, öfverhälla.

Uebergi'psen, v. a. öfvergipsa.

Ueberglä'sen, v. a. glasera.

Ue'berglücklich, a. öfverlycklig, öfvermåttan lycklig.

Ueberго'lden, v. a. förgylla.

Ueberго'ldung, die, förgyllning.

Ue'bergriff, der, (pl. –e) tillgrepp, tillvällande, förmätenhet.

Ue'bergroß, a. öfvermåttan stor.

Ue'berguß, der, öfvergjutning.

Ue'berhalten, v. irr. a. öfverhålla. [nehmen, taga öfverhand.

Ueberha'nd, av. öfverhand; –

Ueberha'ndnehmen, das, öfverhandtagande. [handtagande.

Ueberha'ndnehmend, a. öfver-

Ue'berhangen, v. n. hänga öfver, framluta. [öfverhölja.

Ue'berhängen, v. a. öfverhänga,

Ueberhä'ufen, v. a. öfverhopa; Jemanden mit Wohlthaten –, slösa välgerningar på någon; mit Arbeiten überhäuft, öfverhopad med arbete, för mycket sysselsatt. [de.

Ueberhä'ufung, die, öfverhopan-

Ueberhau'pt, av. öfverhufvud.

Ue'berheben, v. irr. a. lyfta öfver.

Ueberhe'ben, v. irr. a. frikalla, förskona, befria (någon från något); sich –, förhäfva sig, förlyfta sig, högfärdas öfver.

Ue'berhelfen, v. irr. a. öfverhjelpa; Jemandem –, ursäkta, försvara någon. [lösligen.

Ueberhi'n, av. i, på ell. till ytan,

Ue'berhoch, a. öfvermåttan hög.

Ueberho'len, v. a. upphinna, öfverträffa; (sjöt.) vända segel.

Ueberhö'ren, v. a. icke höra; (hersagen lassen) förhöra.

Ue'berhüpfen, v. n. hoppa öfver, öfverhoppa, göra ett skutt öfver.

Ueberhü'pfen, v. a. öfverhoppa, förbigå, utelemna.

Ueberirdisch, a. öfverjordisk, himmelsk. [ett år gammal.

Ueberjährig, a. öfverårig, öfver

Ueberka'lken, v. a. beslå med kalkbruk, kalkslå.

Ue'berkippen, v. n. taga öfverbalans. [klädning, öfverplagg.

Ue'berkleid, das, (pl. –er) öfver-

Ueberklei'den, v. a. öfverkläda, bekläda.

Ueberklei'dung, die, (pl. –en) öfverklädning; (sjöt.) bordläggning, bordläggningsplankor.

Ueberklettern, v. a. öfverklättra.

Ue'berklug, a. öfverklok, förvis, inbilsk, sjelfklok.

Ue'berkochen, v. n. koka öfver.

Ue'berkommen, v. irr. n. komma öfver.

Ueberko'mmen, v. irr. a. få, öfverkomma, bekomma.

Ue'berkunft, die, öfverkomst, ankomst.

Ueberla'den, v. a. öfverlasta, öfverhopa; den Magen –, öfverlasta magen; sich mit Essen und Trinken –, öfverlasta sig med mat och dryck.

Ueberla'ssen, v. irr. a. öfverlåta, afstå, afträda, öfverlemna.

Ueberla'ssung, die, öfverlemnande, öfverlåtande, öfverlåtelse, upplåtelse. –sdocument, das, upplåtelsebref. [svär.

Ue'berlast, die, öfverlast; be-

Ueberla'sten, v. a. öfverlasta.

Ue'berlästig, a. för mycket lastad; (fig.) besvärlig.

Ueberla'stung, die, öfverlastning, öfverlast. [skepp).

Ue'berlauf, der, öfverlopp (på

Ue'berlaufen, v. irr. n. flöda öfver, flyta öfver; rymma, gå öfver (till fienden).

Ueberlau'fen, v. a. löpa omkull, löpa öfver, löpa, rusa på; ligga öfver (någon med böner etc.); eine Rechnung –, genomögna en räkning; sich –, utmatta sig genom löpande. [löpare, rymmare.

Ue'berläufer, der, (pl. –) öfver-

Ue'berlaut, a. öfverljud, för mycket ljud.

Ueberle'ben, v. n. öfverlefva, qvarlefva.

Ue'berlegen, v. a. lägga öfver.

Ueberle'gen, v. a. öfverlägga, öfverväga; Etwas mit Jemandem –, öfverlägga om något med någon.

Ueberle'gen, a. öfverlägsen.

Ueberle'genheit, die, öfverlägsenhet, öfvermakt, öfverhand.

Ueberle'gsam, a. omtänksam, allvarsam, försigtig.

Ueberle'gsamkeit, die, omtänksamhet, försigtighet.

Ueberle'gt, a. öfverlagd, omtänksam, allvarsam, försigtig; Alles wohl –, allt väl öfverlagdt.

Ueberle'gung, die, (pl. –en) öfverläggande, öfverläggning.

Ueberle'sen, v. irr. a. öfverläsa, genomögna.

Ueberlie'fern, v. a. öfverlemna, tillställa, öfverantvarda.

Ueberlie'ferung, die, leverering, öfverlemnande, öfverantvardande, öfverlemning, tradition, sägen.

Ueberli'egen, v. irr. a. öfverligga, besvära, oroa; Jemanden mit Bitten –, öfverligga någon med böner.

Ueberli'sten, v. a. öfverlista, öfvergå i svek, bedraga.

Ueberli'stung, die, öfverlistande.

Ueberma'chen, v. a. öfversända, öfverstyra.

Ue'bermacht, die, öfvermakt, öfvervälde.

Ue'bermächtig, a. öfvermäktig.

Ueberma'chung, die, öfversändande, öfversändning; remiss af penningar.

Ueberma'len, v. a. öfvermåla.

Ueberma'nnen, v. a. öfvermanna.

Ueberma'nnung, die, öfvermanning.

Ue'bermaß, das, öfvermått, öfvermål; öfverdrift.

Ue'bermäßig, a. öfvermålig, öfvermätig, omåttlig, ofantlig, öfverdrifven; ein –er Preis, ett oskäligt pris, opris. – av. öfvermåttan.

Ue'bermenschlich, a. öfvermensklig.

Ue'bermorgen, av. öfvermorgon.

Ue'bermuth, der, öfvermod, öfverdåd; jugendlicher –, ungdomsras.

Ue'bermüthig, a. öfvermodig, öfverdådig, rasfull, rasig.

Ueberna'chten, p. n. blifva öfver natten, stanna öfver natten.

Ue'bernächtig, a. nattstånden.

Ueberna'hme, die, emottagning, antagning; besittningstagande, anträde. [lig.

Ue'bernatürlich, a. öfvernatur-

Ueberne'hmen, v. irr. a. öfvertaga, emottaga, antaga; taga i besittning; påtaga, åtaga sig; eine Arbeit –, åtaga ett arbete; die Vertheidigung Jemandes –, åtaga sig ens försvar; sich mit Etwas –, öfverlasta sig med något, förtaga sig för mycket, öfveranstränga sig.

Ueberpflü'gen, v. a. plöja ånyo.

Ueberra'gen, v. n. höja sig öfver, framstå; öfverstiga, öfverträffa.

Ueberra'ppen, v. a. rappa, öfverstryka med murbruk.

Ueberra'schen, v. a. öfverraska.

Ueberra'schung, die, öfverraskning. [grästorf.

Ueberra'sen, *v. a.* belägga med

Ueberre'chnen, *v. a.* öfverräkna, efterräkna. [råda.

Ueberre'den, *v. a.* öfvertala, in-

Ueberre'dung, die, öfvertalande, öfvertalan, öfvertalning.

Ueberrei'chen, *v. a.* räcka öfver, öfverlemna, öfvergifva, gifva.

Ue'berreif, *a.* för mogen, öfvermogen.

Ueberrei'ten, *v. a.* rida omkull, rida öfver; rida om, hinna om (genom ridning); förrida (en häst).

Ue'berreiz, der, öfverretning.

Ueberrei'zen, *v. a.* öfverreta.

Ue'berrest, der, (*pl.* **-e**) rest, återstod, öfverlefva, lemning.

Ue'berrock, der, (*pl.* **-röcke**) öfverrock.

Ueberru'mpeln, *v. a.* öfverrumpla.

Ueberrum'pelung, die, öfverrumpling.

Uebersä'en, *v. a.* öfverså, beså, så för mycket.

Ue'bersatt, *a.* öfvermätt.

Uebersä'ttigen, *v. a.* öfvermätta.

Uebersä'ttigung, die, öfvermättning, öfvermättnad.

Ue'bersauer, *a.* öfvermåttan sur.

Uebersäu'ern, *v. a.* öfversyra.

Ueberscha'tten, *v. a.* öfverskygga, beskugga. [gande.

Ueberscha'ttung, die, öfverskyg-

Ueberschä'tzen, *v. a.* öfverskatta, värdera för högt.

Ueberschä'tzung, die, öfverskattande, öfverskattning.

Ue'berschauen, *v. n.* skåda öfver, se öfver.

Ueberschau'en, *v. a.* öfverskåda, öfverse; glömma att se.

Ueberschauung, die, öfverskådande, genomseende.

Ueberschi'cken, *v. a.* öfverskicka, öfversända.

Ueberschi'ckung, die, öfverskickande, öfverskickning.

Ue'berschießen, *v. irr. a. & n.* öfverskjuta, skjuta öfver; blifva öfrig.

Ueberschi'ffen, *v. a.* öfverskeppa.

Ueberschi'ffung, die, öfverskeppande, öfverskeppning.

Ueberschi'mmeln, *v. a.* möglas.

Ue'berschlächtig, se **Oberschlächtig.**

Ue'berschlag, der, (*pl.* **-schläge**) uppslag, krage, klaff; skoning (på en kjortel); öfverslag, beräkning.

Ue'berschlagen, *v. irr. n.* slå om, betäcka med.

Ueberschla'gen, *v. a.* slå öfver, gå förbi, hoppa öfver; öfverslå, göra öfverslag, beräkna (kostnader). — *v. n. &* **sich** —, *v. r.* falla öfverända, hufvudstupa, kasta sig baklänges öfverända; bli ljum (om vattnet). [slöja öfver.

Ueberschlei'ern, *v. a.* draga en

Ueberschmie'ren, *v. a.* öfversmeta, öfversmörja.

Ue'berschnappen, *v. n.* gå i baklås (om lås på dörr etc.); (*fig.*) blifva vanvettig, mista förståndet.

Ueberschnei'en, *v. a.* öfversnöga, snöa igen.

Ueberschrei'ben, *v. irr. a.* förse med utanskrift, med på- ell. öfverskrift, påskrifva, skrifva öfver.

Ueberschrei'en, *v. irr. a.* öfverskrika, öfverrösta.

Ueberschrei'ten, *v. irr. a.* öfverskrida, öfverträda; stiga, klifva ell. skrida öfver; seine Vollmacht —, öfverskrida sin fullmakt; das überschreitet meine Kräfte, det öfvergår min förmåga.

Ueberschrei'tung, die, öfverskridande, öfverträdelse.

Ue'berschrift, die, (*pl.* **-en**) öfverskrift, utanskrift, påskrift.

Ue'berschuh, der, öfversko, galosch. [hållning.

Ue'berschuß, der, öfverskott, be-

Ue'berschüssig, *a.* öfverskjutande, öfrig; lutande utåt.

Ueberschü'tten, *v. a.* ösa, slå ell. gjuta öfver, öfverhopa, sqvalpa öfver.

Ueberschü'ttung, die, öfvergjutning; öfverhopande.

Ue'berschwang, der, öfverflöd, ymnighet.

Ueberschwä'ngern, *v. a.* öfverlägra; impregnera för mycket.

Ueberschwä'ngerung, die, öfverbefruktning, öfverbörd.

Ueberschwä'nglich, *a.* öfversvinnelig, öfverflödande.

Ue'berschwappen, *v. n.* sqvalpa öfver. [dörrträdet.

Ue'berschwelle, die, (*pl.* **-n**) öfra

Ueberschwe'mmen, *v. a.* öfversvämma.

Ueberschwe'mmung, die, (*pl.* **-en**) öfversvämning, vattenflöde.

Ueberschwimmen, *v. irr. n. & a.* simma öfver, öfversimma.

Ue'berseeisch, *a.* transmarinsk.

Ueberse'geln, *v. n. & a.* segla öfver; öfversegla, segla omkull, segla i sank.

Ueberse'hen, *v. irr. a.* öfverse; se öfver, hoppa öfver, ej blifva varse; öfverse, gå igenom, genomögna; öfverse med (ens fel etc.), se igenom fingern.

Ue'berselig, *a.* öfversäll, öfvermåttan lycklig.

Ueberse'nden, *v. irr. a.* öfversända, öfverskicka, öfverstyra.

Ueberse'ndung, die, öfversändande, öfversändning, öfverstyrning.

Ueberse'tzbar, *a.* öfversättlig, som kan öfversättas.

Ue'bersetzen, *v. n. & a.* sätta, springa, hoppa öfver.

Ueberse'tzen, *v. a.* öfversätta (från ett språk på ett annat); den Preis —, sätta för högt pris på något. [tare.

Ueberse'tzer, der, (*pl.* **-**) öfversät-

Ueberse'tzung, die, (*pl.* **-en**) öfversättning.

Ue'bersicht, die, öfversigt; uppsigt, tillsyn; öfverseende, genomseende.

Ue'bersichtig, *a.* mycket närsynt.

Ue'bersichtlich, *a.* öfversigtlig; som gifver en god öfversigt af något.

Ue'bersiedeln, *v. n.* öfverflytta för att bosätta sig.

Ue'bersieden, *v. n.* sjuda öfver, koka öfver.

Uebersi'lbern, *v. a.* försilfra.

Uebersi'ngen, *v. irr. a.* sjunga öfver (ett stycke); Jemanden —, sjunga starkare, bättre än någon annan.

Uebersinnlich, *a.* öfversinlig.

Ueberspa'nnen, *v. a.* öfverspänna, sträcka (sitt hopp etc.) för långt, spänna för hårdt; überspannt, öfverspänd, öfverdrifven; som har för höga ideer; förläst.

Ueberspannung, die, öfverspänning, öfverdrifning.

Ueberspi'nnen, *v. irr. a.* öfverspinna; übersponnen, öfverspunnen.

Ueberspri'ngen, *v. irr. a.* springa öfver; (*fig.*) förbigå, omhoppa, utelemna; eine Zeile beim Lesen —, utelemna en rad vid läsning; sich —, göra sig skada med springande.

Ueberspri'tzen, *v. a.* öfverspruta.

Ue'bersprudeln, *v. n.* öfverfräsa.

Ue'berständig, *a.* som stått allt för länge, nattstånden; öfvermogen. [kortspel).

Ue'berstechen, *v. a.* öfversticka (i

Ueberste'hen, *v. irr. a.* öfverstå, utstå, genomgå (en sjukdom etc.).

Ue'berstehend, *a.* öfverstående; hängande öfver, lutande utåt; (om växter:) som varar året igenom.

Uebersteig'bar, *a.* öfverstigelig; (*fig.*) öfvervinnelig.

Ueberste'igen, *v. irr. a. & n.* stiga öfver; öfvervinna (svårigheter etc.); öfverstiga, öfverträffa, öfvergå i högden. [de.

Uebersteigung, die, öfverstigan-

Ueberste'uern, *v. a.* pålägga öfvermålig skatt.

Ueberstí'mmen, *v. a.* stämma för högt (ett instrument); öfverrösta.

Ueberstí'mmung, die, öfverstämmande, öfverröstande, öfverröstning. [bestråla.

Ueberstra'hlen, *v. n.* öfverstråla,

Ueberstrei'chen, *v. a.* stryka öfver; öfverstryka.

Ueberstreu'en, *v. a.* öfverströ, öfversålla.

Ueberstri'cken, *v. a.* sticka öfver, öfverdraga med stickverk.

Ue'berströmen, *v. n. & a.* strömma öfver, flöda öfver; öfverströmma, öfversvalla, öfverhopa.

Ue'berstudirt, *a.* förläst.

Ue'berstülpen, *v. a.* öfverstjelpa, stjelpa på. [störta på.

Ue'berstürzen, *v. a.* stjelpa på,

Ueberstü'rzen, *v. n. &* **sich** —, *v. r.* stupa kullerbytta, falla hufvudstupa, brådstörta, flänga, öfverstörta.

Ueberstü'rzung, die, brådstörtande, brådstörtning, brådska, fläng.
Uebertäu'ben, *v. a.* göra döf, döfva; prata, skrika någon öronen alldeles fulla, göra yr i hufvudet.
Uebertäu'bung, die, döfvande.
Ueberthee'ren, *v. a.* öfvertjära.
Ueberthеu'ern, *v. a.* sätta för högt pris på.
Ueberto'lpeln, *v. a.* begagna sig af någons enfaldighet för att bedraga honom; öfverdyfla.
Uebertö'nen, *v. a.* tona högre, ljuda högre; stegra en ton så att den ljuder högre än de andra toner.
Ue'bertrag, der, (*pl.* –träge) (*hand. T.*) öfverförsel, transport.
Uebertra'gen, *v. irr. a.* bära öfver, öfverföra, transportera, öfverflytta; Jemandem ein Geschäft –, uppdraga någon ett ärende; aus einer Sprache in die andere –, öfverflytta, öfversätta från ett språk till ett annat; vom Soll ins Haben –, öfverföra från debet till credit.
Uebertra'gung, die, öfverförsel, transport, öfverflyttning; öfverlemnande, uppdrag; öfversättning.
Uebertre'ffen, *v. irr. a.* öfverträffa, öfvergå; er hat sich selbst übertroffen, han har öfverträffat sig sjelf.
Uebertre'iben, *v. a.* öfverdrifva, gå för vida uti; uttrötta, utsläpa; übertrieben, öfverdrifven, tilltagen.
Uebertrei'bung, die, öfverdrifning.
Ue'bertreten, *v. irr. n.* träda öfver, gå öfver; öfversvämma; gå öfver (på ens sida ell. till ens parti etc.).
Uebertre'ten, *v. irr. a.* öfverträda; ein Gesetz –, öfverträda en lag.
Uebertreter, der, (*pl.* –) öfverträdare. [se.
Uebertre'tung, die, öfverträdel-
Ue'bertritt, der, öfvergång.
Uebertü'nchen, *v. a.* rappa, hvitlimma.
Uebervö'lkern, *v. a.* öfverbefolka.
Uebervö'lkerung, die, öfverbefolkning.
Ue'bervoll, *a.* öfverfull.
Ue'bervollzählig, *a.* öfverfulltalig, öfverkomplett.
Uebervo'rtheilen, *v. a.* förfördela, oförrätta, förorätta, förnärma.
Uebervo'rtheilung, die, förfördelande, förnärmelse.
Ueberwa'chen, *v. a.* bevaka, taga under uppsigt, hafva akt om.
Ue'berwachsen, *v. irr. n.* växa öfver; igenväxa.
Ueberwa'chsen, *v. irr. a.* öfverväxa, betäcka, växa öfver, växa högre än. [uppsigt.
Ueberwa'chung, die, bevakande,
Ueberwa'lken, *v. a.* valka ånyo.
Ue'berwallen, *v. n.* koka öfver, öfverströmma.
Ueberwä'ltigen, *v. a.* öfverväldiga, öfvervinna, underkufva.
Ueberwältiger, der, (*pl.* –) öfvervinnare, underkufvare.
Ueberwältigung, die, öfverväldigande, öfvervinnande, underkufning.
Ue'berwandern, *v. n.* öfvervandra, öfverflytta.
Ue'berweise, *a.* öfverklok, sjelfklok, förvis.
Ueberwei'slich, *a.* öfverbevislig, oneklig.
Ueberwei'ßen, *v. a.* hvitlimma.
Ueberwei'sen, *v. irr. a.* öfverbevisa, lagligen öfverföra; anvisa, gifva anvisning på.
Ueberwei'sung, die, öfverbevisning; anvisning, assignation.
Ueberwe'ndlich, *a.* eine –e Naht, kastsöm, laskning; – nähen, laska.
Ue'berwerfen, *v. irr. a.* kasta öfver, kasta på.
Ueberwe'rfen, *v. irr. a.* öfverkasta; mit Kalk –, kalkslå; sich mit Jemandem –, blifva osams, oense med någon.
Ue'berwichtig, *a.* öfvervigtig, som har öfvervigt, öfverhaltig.
Ue'berwichtigkeit, die, öfvervigtighet.
Ueberwi'ckeln, *v. a.* omveckla, omlinda, omsvepa, veckla öfver.
Ueberwi'egen, *v. irr. a. & n.* öfverväga, väga öfver, väga mera än, hafva öfvervigt, öfverträffa.
Ueberwie'gend, *a.* öfvervägande, öfverträffande, som har öfvervigten, förherrskande, rådande, öfverlägsen.
Ueberwi'nden, *v. irr. a.* öfvervinna; öfverträffa; beveka.
Ueberwi'nder, der, (*pl.* –) öfvervinnare, underkufvare.
Ueberwi'ndlich, *a.* öfvervinnelig.
Ueberwi'ndung, die, öfvervinnande, öfverväldigande, underkufvande.
Ueberwi'ntern, *v. n.* öfvervintra.
Ueberwinterung, die, öfvervintring.
Ueberwi'schen, *v. a.* öfversudda.
Ue'berwogen, *v. n.* öfversvalla, öfverflyta. [hvalf.
Ueberwö'lben, *v. a.* förse med
Ueberwö'lken, *v. a.* öfverdraga med moln, betäcka med moln.
Ue'berwurf, der, öfverdrag, öfverplagg.
Ue'berzahl, die, öfvertal, mertal, pluralitet.
Ueberzä'hlen, *v. a.* öfverräkna.
Ue'berzählig, *a.* öfvertalig.
Ue'berzähligkeit, die, öfvertalighet. [nande.
Ueberzä'hlung, die, öfverräk-
Ue'berzahn, der, öfvertand, gigeltand, skifvertand.
Ue'berzart, *a.* öfvermåttan späd, fin, öm etc. [mogen.
Ue'berzeitig, *a.* fullmogen, för
Ueberzei'tigen, *v. a.* bringa till för mycken mognad. – *v. n.* blifva för mogen.
Ueberzeu'gen, *v. a.* öfvertyga; von Etwas überzeugt sein, vara öfvertygad om något; überzeugend, öfvertygande, öfverbevisande; sich von einer Sache –, få öfvertygelse om en sak.
Ueberzeu'gung, die, öfvertygelse; in der –, daß, i öfvertygelse, att; gegen seine – handeln, handla mot sin öfvertygelse.
Ueberzie'hen, *v. a. & n.* öfverdraga, betäcka, bekläda.
Ue'berzieher, der, öfverrock, paletå.
Ueberzi'nnen, *v. a.* förtenna.
Ueberzi'nnung, die, förtenning.
Ueberzu'ckern, *v. a.* öfversockra, öfversålla med socker, kandera.
Ueberzu'ckerung, die, öfversockrande, kandering.
Ue'berzug, der, öfverdrag.
Ueberzwe'rch, *av.* på tvären, på sned, tvärs öfver, tvärtföre.
Ueblich, *a.* bruklig, sedvanlig, öflig, vedertagen, gängse.
Uebliche, das, det brukliga, det vedertagna.
Ueblichkeit, die, bruklighet, sed, sedvana, öflighet, öfligt bruk.
Uebrig, *a.* öfrig, återstående, qvar, tillöfvers; – haben, hafva qvar; – behalten, få qvar; – bleiben, blifva öfrig, blifva öfver, blifva qvar; – lassen, låta öfrig, qvarlemna, låta qvar; – sein, vara qvar.
Uebrige, das, det öfriga, det återstående, öfverskott, behållning; alles –, all det öfriga; alle –n, de öfriga; im –n, för öfrigt.
Uebrigens, *av.* föröfrigt, för öfrigt, dessutom.
Uebung, die, (*pl.* –en) öfning; die – des Gedächtnisses, minnets odling; – haben, hafva öfning; zur –, till öfning, för öfning skull; aus Mangel an –, af ovana. **–slager**, das, öfningsläger. **–sstück**, das, öfningsstycke. **–sstunde**, die, öfningstimma. **–szeit**, die, öfningstid.
Ufer, das, (*pl.* –) strand, kust, bredd; das – eines Flusses, bredden af en flod; am –, vid stranden, vid bredden; längs des –s, utmed stranden. **–batterie**, die, strandbatteri, kustbatteri. **–bewohner**, der, strandbo, kustbo. **–gewächs**, das, strandväxt. **–kraut**, das, strandört, strandling. **–recht**, das, strandrätt. **–schwalbe**, die, strandsvala. [tare med lans.
Uhlan, der, (*pl.* –en) ulan, ryt-
Uhr, die, (*pl.* –) ur, klocka; wie viel – ist es? hvad är klockan? die – ist zwölf, klockan är tolf; wir essen um 2 Uhr, vi spisa klockan 2. **–band**, das, urband. **–enhandel**, der, urhandel. **–enhändler**, der, urhandlare. **–feder**, die, urfjäder. **–futteral**, das, urfodral. **–gehänge**, das, urgehäng, berlock. **–gehäuse**, das, urboett. **–getriebe**, das, drifhjul i ur. **–gewicht**, das, vigt till ett ur, urlod. **–glas**, das, urglas. **–haken**, der, urhake. **–kette**, die, urkedja. **–macher**, der,

urmakare. -macherkunst, die, urmakarekonst. -schlüssel, der, urnyckel. -tasche, die, urficka. -werk, das, urverk. -zeiger, der, urvisare, timvisare.

Uhu, der, uf, stor hornuggla (fågel strix bubo).

Ulme, die, (*pl.* -n) alm, almträd. -nhain, der, almlund. -nholz, das, almträ. -nwald, der, almskog.

Um, *praep.* (med *acc.*) om; omkring; hos, med; öfver; omkull; för. – *av.* borta, ute, förbi, slut; – die Stadt, omkring staden; sie standen – ihn herum, de stodo omkring honom; – den Kopf, om hufvudet; – den Leib, om lifvet; Jemandem – den Hals fallen, falla någon om halsen; – Mitternacht, vid midnattstiden; – die fünfte Stunde etwa, vid pass klockan fem; einen Tag – den andern, hvar annan dag; – so mehr, så mycket mera; – so besser, så mycket bättre, dessbättre; – Gottes willen, för Guds skull, för Guds skuld; – meinetwillen, för min skull, för min skuld; – dieser Ursache willen, af det skälet; – sein Brod dienen, tjena för sitt bröd; es thut mir leid – ihn, det gör mig ondt om honom; es ist etwas Schönes – die Tugend, dygden är en skön sak; – zehn Thaler theurer, tio riksdaler dyrare; sich – zehn Thaler verrechnen, missräkna sig på tio riksdaler; – Alles in der Welt nicht, för alldel icke; es ist – ihn geschehen, det är ute med honom, det är förbi med honom; – Jemanden sein, vara hos någon, vara i någons omgifning; – Etwas kommen, mista något, blifva af med något; – ein Haar, på ett hår; – die Wette, i kapp; sich –s Leben bringen, taga lifvet af sig, taga sig afdaga; die Woche, das Jahr ist –, veckan, året är förbi, är slut; – und –, rundtomkring, på alla sidor; – und – kehren, ändvända; der Weg führt – (ist ein Umweg), denna väg går i krok; rechts –! höger om! sieh dich –, se omkring dig, se dig omkring.

Um, *conj.* för att; – zu hören, för att höra; – zu zeigen, för att visa; – zu Ende zu kommen, för att råka till slut.

U'mackern, *v. a.* köra i åkern; upplöja, upptaga ur linda, uppodla.

U'mackerung, die, upplöjning, upptagning ur linda.

U'mändern, *v. a.* ändra, omändra, göra om.

U'mänderung, die, omändring.

U'marbeiten, *v. a.* omarbeta, upparbeta, omgöra.

U'marbeitung, die, omarbetning.

Uma'rmen, *v. a.* omarma, omfamna, taga i famn, famntaga.

Uma'rmung, die, omarmande, omarmning, famntag, famntagning.

U'mbacken, *v. a.* ombaka.

U'mbauen, *v. a.* ombygga.

U'mbehalten, *v. irr. a.* behålla på sig, behålla om sig.

U'mber, der, -erde, die, umbra, ockra (mörkgul färg). -fisch, der, skugge (fisk). [nan säng.

U'mbetten, *v. a.* lägga i en an-

U'mbiegen, *v. irr. a.* omböja, böja om, böja tillbaka, kröka om.

U'mbilden, *v. a.* ombilda, omskapa. [omskapning.

U'mbildung, die, ombildning,

U'mbinden, *v. irr. a.* ombinda, omknyta; eine Schürze –, sätta på sig ett förkläde.

U'mblasen, *v. irr. a.* blåsa omkull.

U'mblättern, *v. a.* vända bladet.

U'mblicken, *v. n.* blicka omkring; sich –, skåda omkring sig; se tillbaka. [om.

U'mbrassen, *v. a.* (*sjöt.*) brassa

U'mbrechen, *v. irr. a.* bryta om, bryta omkull; upplöja, upptaga ur linda. [ombryta.

Umbre'chen, *v. irr. a.* (*boktr.*)

U'mbringen, *v. irr. a.* ombringa, förgöra; bringa om lifvet, döda; sich –, göra af med sig, döda sig.

U'mdecken, *v. a.* omtäcka, täcka på nytt.

U'mdeckung, die, omtäckning.

U'mdrehen, *v. a.* omvända, omvrida; Jemandem den Hals –, vrida halsen af någon; sich –, vända sig om.

U'mdrehung, die, omvridning, omvändning, svängning. -spunct, der, svängningspunkt.

U'mdrucken, *v. a.* omtrycka, trycka på nytt, trycka om igen.

Umdu'ften, *v. a.* omdofta, kringdofta. [tannat.

Umeina'nder, *av.* kring hvar-

U'mendeform, die, (*gramm.*) deklination. [nera.

U'menden, *v. a.* (*gramm.*) dekli-

U'mfahren, *v. irr. n.* fara omkring, fara omkull; åka i krok.

Umfa'hren, *v. irr. a.* kringfara; åka, köra omkull; ein Vorgebirge –, kringsegla en udde.

Umfa'hrung, die, kringseglande.

U'mfallen, *v. irr. n.* falla omkull, falla baklänges, störta; (om kreatur) stupa.

U'mfang, der, omfång, omfattning, omkrets, vidd. -slinie, die, periferi. [omfamna.

Umfa'ngen, *v. irr. a.* omfatta,

U'mfärben, *v. a.* omfärga, färga ånyo.

U'mfärbung, die, omfärgning.

U'mfassen, *v. a.* infatta på nytt.

Umfa'ssen, *v. a.* omfatta, omhålla, omtaga, omfamna; omgifva, innefatta, inbegripa; –d, omfattande; weit –d, vidt omfattande.

U'mfassung, die, ny infattning.

Umfa'ssung, die, omfattning.

Umfla'ttern, *v. a.* kringflattra, flattra omkring. [fläta.

Umfle'chten, *v. a.* omfläta, kring-

Umflie'gen, *v. irr. a.* kringflyga, flyga omkring.

Umflie'ßen, *v. irr. a.* omflyta, flyta omkring, kringflyta; umflossen, omfluten.

Umflo'ren, *v. a.* betäcka med flor, med slöja.

Umflo'rt, *a.* beslöjad; –en Blickes, med dimmig blick, med skum syn.

U'mformen, *v. a.* forma om, stöpa om, omskapa, ombilda, omarbeta; rätta, förbättra.

U'mformung, die, omformning, ombildning; omstöpning; förbättring.

U'mfrage, die, frågning rundtomkring, insamling af röster; – halten, fråga rundtomkring, insamla röster.

U'mfragen, *v. n.* fråga rundtomkring, insamla röster.

Umfrie'digen, *v. a.* inhägna, omgärda, kringgränsa (en trägård etc.). [föra i krok.

U'mführen, *v. a.* föra omkring,

U'mfüllen, *v. a.* afhälla på annat kärl.

U'mgang, der, (*pl.* -gänge) omgång, omväg för att undvika något; umgänge, bekantskap; procession; – halten, gå i procession; mit Jemandem – haben, umgås, pläga umgänge med någon. -ssprache, die, umgängesspråk, konversationsspråk. [sällskaplig.

U'mgänglich, *a.* umgängsam,

U'mgänglichkeit, die, umgängsamhet, sällskaplighet.

Umge'ben, *v. irr. a.* omgifva, omhvärfva, omfatta.

Umge'bung, die, omgifning; omkrets, kringliggande trakt; in der – des Fürsten, i furstens omgifning.

U'mgehen, *v. irr. n.* gå omkring, gå rundtom; gå i krok ell. bugter; gå i procession; göra omväg ell. krokväg; spöka, gå igen; mit Etwas –, handtera, handhafva, behandla något; nyttja, använda något; sysselsätta sig med något; umgås med något, hafva något i sinnet, för afsigt; mit Lügen –, umgås med lögn; mit Jemandem –, umgås med någon, pläga umgänge med någon; handtera, bemöta, uppföra sig emot någon; mit –der Post, med omgående post; es geht in diesem Hause um, det spökar här i huset.

Umge'hen, *v. irr. a.* gå omkring, inringa; undgå, undfly, undvika; das kann man nicht –, det kan man ej undgå; ich kann es nicht –, mit ihm zu reden, jag kan ej underlåta, ej undgå att tala med honom.

Umge'hung, die, kringgående; undgående, undvikande; – des Gesetzes, lagens öfverträdelse.

U'mgekehrt, *a.* omvänd; uppoch nedvänd. – *av.* tvärtom; es war gerade –, det var just tvärtom.

U'mgestalten, *v. a.* ombilda, omskapa, forma om.

U'mgießen, *v. irr. a.* omstöpa; gjuta, aftömma, afhälla i annat kärl.

Umgie'ßen, *v. irr. a.* omgjuta, gjuta omkring.
U'mgießung, die, omgjutning; gjutning, aftömning, afhällning i annat kärl; omstöpning.
Umglä'nzen, *v. a.* med glans omgjuta.
U'mgraben, *v. irr. a.* gräfva upp, om ell. omkring.
Umgre'ifen, *v. irr. a.* gripa, taga ell. fatta omkring.
Umgre'nzen, *v. a.* kringgränsa, omgränsa, begränsa, hägna.
Umgre'nzung, die, begränsning, hägn. [sig; se tillbaka.
U'mgucken, sich, *v. r.* se omkring
Umgü'rten, *v. a.* omgjorda.
Umgü'rtung, die, omgjordning.
U'mguß, der, omgjutning; omstöpning.
U'mhaben, *v. irr. n.* hafva på sig, hafva om sig, vara klädd med.
U'mhacken, *v. a.* fälla med hacka; upphacka.
Umha'lsen, *v. a.* omfamna, omarma. [omarmande.
Umha'lsung, die, omfamning,
U'mhang, der, (*pl.* -hänge) omhänge, förhänge, förlåt, ridå.
U'mhängen, *v. a.* omhänga, hänga omkring; hänga om, hänga på annat sätt. [hölja med.
Umhä'ngen, *v. a.* svepa om,
U'mhauen, *v. irr. a.* nedhugga, fälla, hugga omkull.
U'mhauung, die, nedhuggning, fällande.
Umhe'r, *av.* omkring; rund -, rings -, rundtom, rundtomkring; - stehend, kringstående; - liegend, kringliggande; - sitzend, omsittande, kringsittande.
Umhe'rflattern, *v. n.* kringfladdra, fladdra omkring.
Umhe'rfliegen, *v. irr. n.* flyga omkring. [gå omkring.
Umhe'rgehen, *v. irr. n.* kringgå,
Umhe'rirren, *v. n.* kringirra.
Umhe'rlaufen, *v. irr. n.* löpa omkring, kringlöpa.
Umhe'rschweben, *v. n.* kringsväfva.
Umhe'rschweifen, *v. n.* vandra omkring (i en trakt etc.); seine Blicke - lassen, låta sina blickar vandra ell. irra omkring.
Umhe'rwandern, *v. n.* kringvandra, vandra omkring.
Umhe'rziehend, *a.* kringvandrande.
Umhi'n, *av.* omkring, om, förbi; nicht - können, ej kunna underlåta, ej kunna undgå.
U'mhorchen, U'mhören, *v. n.* fråga rundtomkring.
Umhü'llen, *v. a.* insvepa, omhölja, kringhölja.
U'mkehr, die, omvändning; omvändelse, uppvändning, återkomst.
U'mkehren, *v. n.* vända om, återvända; (*fig.*) omvända sig, bättra sig. - *v. a.* vända upp och ned, vända om, hvälfva om, slå omkull, kasta öfverända; um und um kehren, upp- och nedvända; sich -, vända sig om.
U'mkehrung, die, omvändning; återvändning, upp- och nedvändning, omstörtning.
U'mkippen, *v. n.* förlora jemnvigten, slå om. - *v. a.* komma att förlora jemnvigten, slå öfverända.
Umkla'ftern, *v. a.* hårdt omfatta, omfamna.
Umkla'mmern *v. a.* hårdt omfatta med armar ell. tassar och fasthålla.
U'mkleiden, *v. a.* omkläda; sich -, kläda sig om, ömsa kläderna.
Umklei'den, *v. a.* kläda ell. bekläda rundtomkring.
Umklei'dung, die, omklädning.
U'mknüpfen, *v. a.* omknyta.
U'mkochen, *v. a.* omkoka, koka ånyo. [dö; förgås.
U'mkommen, *v. n.* omkomma,
U'mkrämpen, *v. a.* uppfästa, uppvika, kröka ell. böja på ändan, kröka tillbaka. [bekransa.
Umkrä'nzen, *v. a.* omkransa,
U'mkreis, der, omkrets, område; omfång, vidd.
Umkrei'sen, *v. a.* omkretsa, omgifva, omringa.
U'mladen, *v. a.* omlasta, omladda, lasta af den ena vagnen etc. på den andra.
U'mlage, die, repartition (af kostnader, skatt etc.).
Umla'gern, *v. a.* belägra, kringränna.
U'mlauf, der, omlopp, kretslopp; cirkulär; der - des Blutes, blodets omlopp. **-sbahn, die**, omloppsbana. **-sschreiben, das**, cirkulärbref. **-szeit, die**, omloppstid.
U'mlaufen, *v. irr. a.* löpa omkull. - *v. irr. n.* löpa omkring, gå omkring, vända sig, vrida sig; göra en omväg, krokväg, bugt; kasta om (om vinden); cirkulera; löpa till ända, förflyta.
U'mlegen, *v. a.* lägga om; lägga omkring; omgifva, omringa, omhvärfva; fälla, kullslå; vika, böja, kröka; (*sjöt.*) vända, lovera; ein Schiff -, lägga ett skepp på sidan; sich -, lägga sig om, böja sig, vika sig, kröka sig. - *v. n.* (*sjöt.*) kasta om (om vinden); das Schiff legt um, skeppet vänder, går öfver stag.
U'mlenken, *v. a.* omvända.
Umleu'chten, *v. a.* omstråla, med glans omgjuta.
U'mliegend, *a.* kringliggande, omgifvande, nästgränsande.
Umlo'dern, *v. a.* kringlåga.
U'mmachen, *v. a.* göra om, laga om igen.
Ummau'ern, *v. a.* kringmura, omgifva med mur.
U'mmessen, *v. irr. a.* mäta om igen.
U'mmünzen, *v. a.* ommynta.
Umna'chten, *v. a.* insvepa i mörker.
Umna'gen, *v. a.* kringgnaga.
Umnä'hen, *a. a.* sy omkring; sy kastsöm, fålla, kanta.
Umne'beln, *v. a.* insvepa i dimma, omgifva med töcken ell. moln.
U'mnehmen, *v. irr. a.* taga om sig (en kappa etc.).
U'mnieten, *v. a.* nåda om igen.
U'mpacken, *v. a.* ompacka, packa om igen. [pansarkläda.
Umpa'nzern, *v. a.* bepansra,
Umpfä'hlen, *v. a.* kringpåla.
U'mpflanzen, *v. a.* omplantera, plantera om igen.
Umpfla'nzen, *v. a.* kringplantera, plantera omkring. [ring.
U'mpflanzung, die, omplante-
Umpfla'nzung, die, kringplantering.
U'mpflügen, *v. a.* omplöja, upplöja, uppköra.
U'mprägen, *v. a.* omprägla, prägla om igen, mynta om.
U'mprägung, die, ompräglande, ommyntning.
U'mquartieren, *v. a.* omqvartera.
Umrä'ndern, *v. a.* omgifva med kant. [räkna igen.
U'mrechnen, *v. a.* omräkna,
U'mreisen, *v. n.* resa i krok.
Umrei'sen, *v. a.* resa omkring.
U'mreißen, *v. irr. a.* nedrifva, kullkasta, kasta öfverända; einen Acker -, upplöja en åker.
U'mreiten, *v. irr. n.* rida i krok. - *v. a.* rida omkull. [kring.
Umrei'ten, *v. irr. a.* rida om-
U'mrennen, *v. irr. a.* ränna omkull. [bark ell. skorpa.
Umri'nden, *v. a.* omgifva med
Umri'ngen, *v. a.* omringa, inringa, omhvärfva.
Umri'ngung, die, omringning, omringande.
U'mriß, der, (*pl.* -e) omkrets, kontur, utkast.
U'mritt, der, kringridning.
U'mrühren, *v. a.* omröra, kringröra. [kringrörning.
U'mrührung, die, omrörning,
U'msacken, *v. a.* tömma i annan säck.
U'msägen, *v. a.* såga omkull.
U'msatteln, *v. a.* sadla om. - *v. n.* (*fig.*) ändra sitt beslut, ändra sitt lefnadsyrke.
U'msattelung, die, omsadling.
U'msatz, der, omsats, omsättning, afsättning; byte.
U'mschaffen, *v. a.* omskapa.
U'mschaffung, die, omskapning.
Umscha'nzen, *v. a.* kringskansa.
Umscha'nzung, die, kringskansning, förskansning.
Umscha'tten, *v. a.* skugga, beskugga, omskugga, omgifva med skugga.
Umscha'ttige, *pl.* invånare i Polarländerna.
U'mschauen, *v. n.* kringskåda; sich -, se omkring sig; se sig om, se tillbaka.

U'mschaufeln, *v. a.* omskyffla, omskåfla, omskotta.

Umschei'nen, *v. irr. a.* kringskina, omstråla. [omkull.

U'mschießen, *v. irr. a.* skjuta

U'mschiffen, *v. a.* lasta varor ur ena fartyget i det andra.

Umschi'ffen, *v. a.* krinsegla.

U'mschlag, **der**, omslag (på paketer, bref etc.), kuvert; skoning (på en kjortel etc.); slag (på en kappa etc.); (*med.*) omslag; (*klädesfabr.*) veck af ojemn skärning; omsättning af varor ell. penningar; omslag (i väderleken etc.); ett skepps vändning; (*bot.*) fröhinna, svepe; omslag, krisis (i en sjukdom).

U'mschlagen, *v. irr. n.* slå omkull, falla omkull, falla baklänges; välta, stjelpa öfverändra (om vagnar etc.); lägga sig (om säd); kasta sig (om vinden); bryta sig (om sjukdom); ysta sig (om mjölk); surna (om vin, öl); (*fig.*) förändra sig, slå om, vanslägtas, vanartas. – *v. a.* fälla, störta, nedslå, nedsätta, sänka, omvända, vända, vrida, vika, nåda, kasta om sig, hölja sig med, göra omslag, inlägga i omslag, slå om, pålägga (omslag, plåster); omprägla (mynt).

Umschlei'chen, *v. irr. a.* smyga omkring.

Umschlei'ern, *v. a.* omslöja, hölja med slöja.

Umschlie'ßen, *v. irr. a.* kringsluta, omsluta, omgifva, innesluta, omhvärfva.

Umschli'ngen, *v. irr. a.* omslinga, omslingra, omsnärja, omsno; kringsno; omfamna.

Umschli'ngung, **die**, omslingring.

U'mschmeißen, *v. irr. a. & n.* kasta omkull, slå omkull; stjelpa, köra omkull.

U'mschmelzen, *v. irr. a.* omsmälta, omgjuta, omstöpa. [ning.

U'mschmelzung, **die**, omsmält-

U'mschmieden, *v. a.* omsmida.

Umschmie'ren, *v. a.* smörja rundt omkring.

U'mschnallen, *v. a.* omspänna, omgjorda.

Umschnü'ren, *v. a.* slå om med snören, kringsnöra.

Umschrä'nken, *v. a.* med skrank omgifva, omskranka, inskränka.

U'mschreiben, *v. irr. a.* omskrifva, skrifva ånyo, skrifva om igen.

Umschrei'ben, *v. irr. a.* omskrifva; skrifva omkring; ein Wort –, omskrifva, genom omskrifning återgifva ett ord.

Umschrei'bung, **die**, omskrifning.

U'mschrift, **die**, omskrift, kantskrift.

U'mschütteln, *v. a.* omskaka, omsqvalpa. [ning.

U'mschüttelung, **die**, omskak-

U'mschütten, *v. a.* utslå, utgjuta, utösa, utkasta, spilla.

Umschü'tten, *v. a.* omskotta, kringskotta.

Umschwä'rmen, *v. a.* omsvärma, kringsvärma.

U'mschweif, **der**, omsvep, omväg, omgång, vidlöftighet; undflykt; ohne –e, rättfram, utan omsvep. [om, kringsvinga.

U'mschwingen, *v. irr. a.* svinga

U'mschwung, **der**, (*pl.* –schwünge) svängning, hvälfning, omlopp.

U'msegeln, *v. a.* omkullsegla, segla i sank. [segla.

Umse'geln, *v. a.* kringsegla, om-

U'msehen, **sich**, *v. irr. r.* se sig om; se tillbaka; sich nach Etwas –, söka, leta efter något; äfv.: försöka att skaffa sig ell. få något.

U'msetzen, *v. a.* omsätta; sätta på annat ställe, förflytta; sätta omkring, omgifva; omplantera; (*boktr.*) omsätta; (*hand. T.*) omsätta, sälja, byta. – *v. n.* der Wind setzt um, vinden kastar om.

U'msetzung, **die**, omsättning, omflyttning; omplantering.

U'msicht, **die**, omsigt; utsigt rundt omkring sig; omtanka, omtänksamhet, varsamhet, aktsamhet. –**sgemälde**, **das**, panorama.

U'msichtig, *a.* omtänksam, varsam, aktsam. –**keit**, **die**, omtanka, omtänksamhet, aktsamhet.

U'msinken, *v. irr. n.* sjunka omkull, falla omkull, neddigna.

Umsi'tzen, *v. irr. a.* omsitta, kringsitta, sitta omkring.

Umso'nst, *av.* förgäfves, fåfängt, fruktlös; utan grund, orsak ell. skäl; för intet, utan lön, utan betalning; (*ordspr.*) – ist der Tod, utan penningar får man ingenting.

U'mspannen, *v. a.* spänna om, spänna på annat sätt; byta om hästar.

Umspa'nnen, *v. a.* kringspänna, omfatta, mäta med händerna (från tummen till lillfingret).

Umspi'nnen, *v. irr. a.* kringspinna, kringsnärja.

U'mspringen, *v. irr. a.* springa omkull. – *v. n.* springa om, kringspringa; mit Etwas –, handtera något; übel mit Jemandem –, illa handtera, bemöta någon.

U'mstand, **der**, omständighet, fall, händelse; ein besonderer –, en särskilt omständigket. –**svoll**, *a.* omständlig, kruserlig, ceremoniös. –**swort**, **das**, (*gramm.*) adverb.

U'mstände, *pl.* omständigheter; vilkor; komplimanger, krus; omväg, omsvep; ohne alle –, utan alla omständigheter, utan krus; viel – mit Jemandem machen, göra många omständigheter, krusa för någon; bei so bewandten –n, vid så beskaffade omständigheter; in mißlichen –n sein, vara i dåliga omständigheter; sie ist in andern –, hon är i grossess, i hafvande tillstånd.

U'mständlich, *a.* omständlig, utförlig, vidlöftig; das ist zu –, det är för mycket krus dervid. –**keit**, **die**, omständlighet, vidlöftighet, utförlighet; kruserlighet, omsvep.

U'mstechen, *v. a.* nedsticka med värjan; omgräfva; omgravera.

U'mstehen, *v. n.* stå omkring, vara närvarande.

U'mstehend, *a.* kringstående, närvarande; omstående; – finden Sie meine Rechnung, omstående behagar ni finna min räkning.

U'mstellen, *v. a.* omställa, ställa annorlunda.

Umste'llen, *v. a.* kringställa, omgifva, ställa omkring.

U'mstempeln, *v. a.* omstämpla.

Umsteu'ern, *v. a.* styra omkring.

U'mstimmen, *v. a.* omstämma; (*fig.*) bringa på andra tankar. – *v. n.* omrösta, insamla rösterna.

U'mstopfen, *v. a.* omstoppa, stoppa ånyo.

U'mstören, *v. a.* röra om hvartannat; under sökande efter något vända upp och ned på.

U'mstoßen, *v. irr. a.* kullstöta, kullkasta, omstörta; upphäfva, afskaffa; förklara för ogiltig, ogilla, kassera; ein Testament –, upphäfva ett testamente, förklara ett testamente för ogiltig.

U'mstößlich, *a.* återkallelig, som kan upphäfvas.

U'mstoßung, **die**, kullstötning, omstörtning; upphäfvande.

Umstra'hlen, *v. a.* omstråla, kringstråla. [kring bestryka.

Umstrei'chen, *v. irr. a.* rundt om-

Umstreu'en, *v. a.* kringströ.

U'mstricken, *v. a.* omsticka, sticka ånyo.

Umstri'cken, *v. a.* kringsticka (en boll etc.). [kringflyta.

Umströ'men, *v. a.* kringströmma,

U'mstülpen, *v. a.* omstjelpa; uppfästa, uppvika.

U'msturz, **der**, omstörtning, kullkastande, kullslående; kullstörtning, rasning, ramlande, insjunkning; (*fig.*) undergång, omhvälfning.

U'mstürzen, *v. a.* omstörta, omhvälfva, öfverändakasta, kullkasta, förstöra. – *v. n.* störta öfveranda, falla omkull, stupa omkull; välta, stjelpa; göra bankrutt.

U'mstürzung, **die**, omstörtning, omhvälfning; stupande, kullfallande; vältande, stjelpning.

U'mtaufen, *v. a.* omdöpa, gifva ett annat namn.

U'mtausch, **der**, byte, ombyte, bortbytning; in –, i byte, på byte, bytevis. [skifta.

U'mtauschen, *v. a.* ombyta, byta,

U'mthun, *v. irr. a.* sätta omkring, påtaga; sich nach Etwas –, eftersöka, efterträfva något, se sig om efter något.

U'mtreiben, *v. irr. a.* drifva omkring. [trampa på.

U'mtreten, *v. irr. a.* nedstrampa,

U'mtrieb, **der**, omlopp, kretslopp.

Um'triebe, *pl.* ränker, knep, räfkrokar, hemlig anläggning ell. tillställning.
Um'tritt, der, (*pl.* -e) meningsförändring, trosomvändelse.
Umwa'chen, *v. a.* vaka omkring, bevaka. [väga ånyo.
U'mwägen, *v. irr. a.* omväga,
Umwa'lden, *v. a.* omgifva med skog. [vallning.
Umwa'llung, die, (*pl.* -en) om-
Umwälzen, *v. a.* omhvälfva, omvältra, vältra omkull.
U'mwälzung, die, omvältrande, omrullning, omhvälfning, revolution. [förändra, omskapa.
U'mwandeln, *v. a.* förvandla,
U'mwandelung, die, förvandling, omskapning.
U'mwechseln, *v. a. & n.* omvexla, omskifta, byta om.
U'mwechselung, die, omvexlande, omvexling, ombyte, omskifte.
U'mweg, der, omväg, krokväg.
U'mwehen, *v. a.* blåsa omkull.
Umwe'hen, *v. a.* blåsa omkring, kringblåsa.
U'mwenden, *v. irr. a.* vända om, omvända.
U'mwerfen, *v. irr. a. & n.* kasta på sig, kasta omkring sig (en kappa etc.); kasta omkull, kullkasta, fälla, kullslå, omstjelpa, omhvälfva, välta, köra omkull; der Kutscher hat mit dem Wagen umgeworfen, kusken har stjelpt med vagnen.
U'mwerfung, die, omkastning, kullkastning, stjelpning, vältning.
U'mwickeln, *v. a.* veckla, nysta ell. linda om på annat sätt.
Umwi'ckeln, *v. a.* omveckla, omlinda, omsvepa.
U'mwiegen, se **U'mwägen**.
Umwi'nden, *v. irr. a.* omhärfla, omnysta; omveckla, omlinda.
Umwo'hnen, *v. a.* bo omkring.
Umwö'lken, *v. a.* molntäcka, hölja med moln; sich –, mulna.
U'mwühlen, *v. a.* uppböka, uppgräfva, kringgräfva.
Umzäu'nen, *v. a.* omgärda, kringgärda, kringstänga, hägna.
Umzäu'nung, die, kringstängning, omgärdning, hägn, gärdesgård. [teckna ånyo.
U'mzeichnen, *v. a.* omteckna,
Umzei'chnen, *v. a.* märka omkring, teckna omkring.
U'mziehen, *v. irr. a.* draga omkull; sich –, kläda sig om, ömsa kläder. – *v. irr. n.* (Wohnung wechseln) flytta, ömsa bostad.
Umzie'hen, *v. irr. a.* draga omkring, sätta omkring; omgifva, omringa; der Himmel umzieht sich, det molnar.
Umzi'ngeln, *v. a.* omgifva, omringa, kringhvärfva, inringa.
U'mzug, der, omkringtågande, procession, tåg; flyttning från en bostad till en annan. **-stag**, der, flyttningsdag. **-szeit**, die, flyttningstid.

Unabänderlich, *a.* oföränderlig, oombytlig.
Unabänderlichkeit, die, oföränderlighet, oombytlighet.
Unabgekürzt, *a.* oafkortad.
Unabgemacht, *a.* oafgjord.
Unabgeschlossen, *a.* oafslutad.
Unabgeschnitten, *a.* oafskuren.
Unabgesondert, *a.* oafskild.
Unabgetheilt, *a.* oafdelt.
Unabgeurtheilt, *a.* oafdömt, oafkunnad.
Unabgewendet, *a.* ofrånvänd, oafvänd.
Unabhängig, *a.* oafhängig, sjelfständig, oberoende.
Unabhängigkeit, die, oafhängighet, sjelfständighet, oberoende.
Unabhelflich, *a.* oafhjelplig, ohjelplig.
Unablässig, *a.* oaflåtlig, beständig, oupphörlig, idkelig.
Unabsehbar, *a.* som ej kan öfverses, oöfverskådlig, oöfverseelig. [ej kan afsättas; osäljbar.
Unabsetzbar, *a.* oafsättlig, som
Unabsetzbarkeit, die, oafsättlighet, osäljbarhet. [tänkt.
Unabsichtlich, *a.* oafsigtlig, obe-
Unabtrennbar, *a.* oafskiljelig.
Unabtretbar, *a.* som kan ej afträdas. [oafvislig.
Unabweisbar, **Unabweislich**, *a.*
Unabwendbar, **Unabwendlich**, *a.* oundviklig.
Unächt, *a.* oäkta; -e Perlen, oäkta perlor; -e Farbe, oäkta färg.
Unachtsam, *a.* oaktsam, ovårdig, ouppmärksam, hamsig.
Unachtsamkeit, die, oaktsamhet, ouppmärksamhet, hamsande.
Unadelig, *a.* oadelig, ofrälse.
Unähnlich, *a.* olik.
Unähnlichkeit, die, olikhet.
Unanfechtbar, *a.* oangriplig, obestridlig. [lad.
Unangebaut, *a.* obrukad, ood-
Unangefangen, *a.* obegynt.
Unangefochten, *a.* oanfäktad, ostörd, oqvald, oklandrad.
Unangekleidet, *a.* okladd.
Unangemeldet, *a.* oanmäld.
Unangemessen, *a.* olämplig, oskicklig, obehörlig.
Unangenehm, *a.* oangenäm, misshaglig, obehaglig, okär.
Unangerührt, *a.* orörd, ovidrörd.
Unangesehen, *a.* oansedd, föraktad, ringa, lumpen.
Unangesessen, *a.* obesuten, som ej är bosatt; die Unangesessenen, de borgare i en församling, som ej hafva grundegendom.
Unangetastet, *a.* oantastad, ovidrörd.
Unangewendet, *a.* oanvänd.
Unangezeichnet, *a.* oantecknad.
Unangreifbar, *a.* oangriplig.
Unanim, *a.* endrägtig, enhällig, samdrägtig.
Unannehmlich, *a.* oantaglig, obetaglig, oangenäm.
Unannehmlichkeit, die, (*pl.* -en) obehaglighet, olägenhet; Jemandem – bereiten, förorsaka någon olägenhet. [tydlig, osynlig.
Unansehnlich, *a.* oansenlig, obe-
Unansehnlichkeit, die, oansenlighet, obetydlighet, osynlighet.
Unanständig, *a.* oanständig, oskicklig, otillbehörlig.
Unanständigkeit, die, oanständighet, oskicklighet, otillbehörlighet. [arglig.
Unanstößig, *a.* oanstötlig, oför-
Unanwendbar, *a.* oanvändbar, olämplig, obrukbar.
Unappetitlich, *a.* oappetitlig.
Unart, die, (*pl.* -en) oart, osed, okynne, vanart.
Unarticulirt, *a.* oartikulerad, oredigt uttalad, otydlig; -e Laute, oartikulerade ljud.
Unartig, *a.* oartig, ohöflig, obelefvad. [tighet, obelefvenhet.
Unartigkeit, die, (*pl.* -en) oar-
Unau, der, sengångare, bradypus didactylus.
Unaufgefordert, *a.* okrafd, opåkallad, oanmodad, objuden, omant, oombedd.
Unaufgeklärt, *a.* oupplyst.
Unaufgelöst, *a.* olöst.
Unaufhaltsam, **Unaufhältlich**, *a.* oemotståndelig, som ej kan tillbakahållas ell. hejdas, ohejdad.
Unaufhörlich, *a.* oupphörlig, oafbruten, idkelig.
Unauflöslich, *a.* oupplöslig, olöslig. [lighet.
Unauflöslichkeit, die, oupplös-
Unaufmerksam, *a.* ouppmärksam, oaktsam.
Unaufmerksamkeit, die, ouppmärksamhet, oaktsamhet.
Unaufschiebbar, **-schieblich**, *a.* som tål intet uppskof.
Unausbleiblich, *a.* outbliflig, ofelbar, viss.
Unausbleiblichkeit, die, outbliflighet, ofelbarhet, visshet.
Unausführbar, *a.* outförbar, ogörlig, omöjlig.
Unausführbarkeit, die, outförbarhet, ogörlighet, omöjlighet.
Unausgebessert, *a.* olagad.
Unausgeführt, *a.* outförd, overkställd, ogjord.
Unausgesetzt, *a.* oaflåtlig, oafbruten, oupphörlig. [blidkad.
Unausgesöhnt, *a.* oförlikt, o-
Unauslöschlich, *a.* outsläcklig, outplånlig.
Unaussprechlich, *a.* outsäglig, osäglig. [härdelig.
Unausstehlich, *a.* odräglig, out-
Unbändig, *a.* obändig, okufvelig, ostyrig, rasig, otämjelig, oregerlig.
Unbändigkeit, die, obändighet, oregerlighet, ostyrighet, rasighet.
Unbarmherzig, *a.* obarmhertig.
Unbarmherzigkeit, die, obarmhertighet.
Unbärtig, *a.* skägglös.
Unbeachtet, *a.* obemärkt, oansedd.
Unbeantwortet, *a.* obesvarad.

Unbearbeitet, *a.* oarbetad.
Unbebaut, *a.* obebyggd, ouppodlad, obrukad.
Unbedacht, **Unbedächtig**, *a.* obetänkt, oeftertänksam, opåtänkt.
Unbedachtsam, *a.* obetänksam.
Unbedachtsamkeit, **die**, obetänksamhet, oförsigtighet.
Unbedeckt, *a.* obetäckt, oskyld.
Unbedenklich, *a.* utan betänkande, otvifvelaktig; farlös.
Unbedeutend, *a.* obetydlig, obetydande, ringa.
Unbedeutendheit, **die**, obetydlighet, ringhet. [korlig.
Unbedingt, *a.* obetingad, ovil-
Unbeeidigt, *a.* obeedigad, osvuren, obesvuren.
Unbeendigt, *a.* ofullbordad, ofullkomnad, oslutad.
Unbeerbt, *a.* utan arfvingar.
Unbeerdigt, *a.* obegrafvad, obegrafven.
Unbefahren, *a.* obefaren.
Unbefangen, *a.* fördomsfri; otvungen, naturlig, okonstlad.
Unbefangenheit, **die**, fördomsfrihet, okonstladt väsende.
Unbefestigt, *a.* obefäst.
Unbefiedert, *a.* ofjädrad, obefjädrad. [tad; ren.
Unbefleckt, *a.* obefläckad, osmit-
Unbeflecktheit, **die**, renhet; oskuld, kyskhet. [spord.
Unbefragt, *a.* otillfrågad, oåt-
Unbefriedigend, *a.* otillfredsställande. [oförnöjd.
Unbefriedigt, *a.* otillfredsställd,
Unbefugt, *a.* obefogad, obehörig.
Unbefugtheit, **Unbefugniß**, **die**, obefogenhet, obehörighet.
Unbegabt, *a.* obegåfvad.
Unbegraben, *a.* obegrafvad, obegrafven.
Unbegreiflich, *a.* obegriplig, ofattlig.
Unbegreiflichkeit, **die**, obegriplighet, ofattlighet. [skränkt.
Unbegrenzt, *a.* obegränsad, oin-
Unbegründet, *a.* ogrundad, grundlös, falsk. [rik.
Unbegütert, *a.* obemedlad, icke
Unbehaart, *a.* hårlös, bar.
Unbehagen, **das**, obehag, obehaglighet.
Unbehaglich, *a.* obehaglig, misshaglig, ohugnelig.
Unbehaglichkeit, **die**, obehaglighet, obehag.
Unbehauset, *a.* utan bostad.
Unbehindert, *a.* ohindrad, obehindrad, oförhindrad.
Unbeholfen, *a.* ohjelpsam, tafatt, ovig.
Unbeholfenheit, **die**, ovighet, tafatthet.
Unbehörig, *a.* obehörig.
Unbehülflich, *a.* ohjelpsam, tafatt, tung, ovig; ogen.
Unbehülflichkeit, **die**, ovighet; ogenhet. [sam.
Unbehutsam, *a.* oförsigtig, ovar-
Unbehutsamkeit, **die**, oförsigtighet, ovarsamhet.

Unbeirrt, *a.* oförvillad, oqvald, obrydd.
Unbekannt, *a.* obekant, okänd; das ist mir —, det är mig oveterligt.
Unbekanntschaft, **die**, obekantskap.
Unbekehrbar, *a.* obotfärdig.
Unbekehrt, *a.* oomvänd.
Unbekleidet, *a.* afklädd, naken.
Unbekümmert, *a.* obekymrad.
Unbekümmertheit, **die**, sorglöshet; obetänksamhet, vårdslöshet.
Unbelastet, *a.* olastad, ograverad, obesvärad.
Unbelesen, *a.* obeläst.
Unbelesenheit, **die**, obeläsenhet.
Unbeliebt, *a.* illa omtyckt.
Unbelohnt, *a.* obelönad, olönt.
Unbemerkt, *a.* obemärkt, oanmärkt, oförmärkt.
Unbemittelt, *a.* obemedlad, medellös. [lös, anonym.
Unbenamt, *a.* onämnd, namn-
Unbenannt, *a.* utan namn, onämnd.
Unbenommen, *a.* obetagen, obehindrad; das bleibt dir —, det blifver dig obetaget.
Unbenutzt, *a.* onyttjad, obegagnad, obrukad.
Unbequem, *a.* obeqväm, obeqvämlig, oläglig.
Unbequemlichkeit, **die**, obeqvämlighet, olägenhet.
Unberathen, *a.* rådlös; outstyrd, ogift; oförsörjd.
Unberechenbar, *a.* oberäknelig.
Unberechnet, *a.* oberäknad.
Unberechtigt, *a.* oberättigad, obefogad, obehörig.
Unberedt, *a.* icke talför, icke vältalig. [talförhet.
Unberedtsamkeit, **die**, bristande
Unbereist, *a.* oberest.
Unberichtigt, *a.* ej rättad, obetald (om räkning).
Unberindet, *a.* ej försedd med bark ell. skorpa.
Unberitten, *a.* oberiden; ein —es Pferd, oinriden häst.
Unberücksichtigt, *a.* oafsedd.
Unberufen, *a.* okallad, opåkallad, obuden; otillbörlig, obefogad.
Unberühmt, *a.* oberömd, orosad, ej berömd, namnlös; ein —er Schriftsteller, en namnlös skriftställare.
Unberührt, *a.* oantastad, ovidrörd, orörd; osagd.
Unbesäet, *a.* osådd.
Unbesaitet, *a.* osträngad.
Unbeschadet, *av.* med förbehåll af, med iakttagande af, utan minskning ell. hinder för, undantagande, utan förfördelande af ell. intrång i, oförkränkt. [stånd.
Unbeschädigt, *a.* oskadd, i godt
Unbeschäftigt, *a.* sysslolös, ej sysselsatt.
Unbescheiden, *a.* obeskedlig, otidig. [lighet, otidighet.
Unbescheidenheit, **die**, obesked-
Unbeschlagen, *a.* obeslagen, oskodd (om hästar). [skuren.
Unbeschnitten, *a.* oskuren; oom-

Unbescholten, *a.* oförvitlig, oberyktad, oklandrad, olastad.
Unbescholtenheit, **die**, oförvitlighet, oklanderlighet.
Unbeschränkt, *a.* oinskränkt, ovilkorlig.
Unbeschreiblich, *a.* obeskriflig.
Unbeschrieben, *a.* obeskrifven, oskrifven.
Unbeschützt, *a.* obeskyddad.
Unbeschwert, *a.* obesvärad, ograverad.
Unbeseelt, *a.* liflös.
Unbesehen, *a.* obesedd, opåsedd.
Unbesetzt, *a.* obesatt, ledig, oupptagen. [sedd.
Unbesichtigt, *a.* obesedd, opå-
Unbesiegbar, **Unbesieglich**, *a.* oöfvervinnelig, obetvinglig.
Unbesiegt, *a.* obesegrad, oöfvermannad.
Unbesoldet, *a.* obesoldad.
Unbesonnen, *a.* obetänkt, oeftertänksam, obetänksam, oförsigtig, påflugen.
Unbesonnenheit, **die**, obetänksamhet, oförsigtighet, påflugenhet.
Unbesorgt, *a.* obesörjd, försummad; obekymrad.
Unbesserlich, *a.* (unverbesserlich) oförbätterlig, oefterrättlig.
Unbestand, **der**, obestånd, obeständighet, ovaraktighet.
Unbeständig, *a.* obeständig, ovaraktig, ostadig, föränderlig, ombytlig; —es Wetter, ostadig väderlek.
Unbeständigkeit, **die**, obeständighet, föränderlighet, ostadighet, ombytlighet.
Unbestätigt, *a.* obekräftad, obepröfvad, obestyrkt.
Unbestechlich, *a.* obesticklig, omutlig, som ej tager mutor.
Unbestechlichkeit, **die**, obesticklighet, omutlighet.
Unbesteigbar, *a.* som ej kan bestigas, obestiglig.
Unbestellbar, *a.* som ej kan uträttas, ej beställas, ej lemnas af (om bref etc., hvars adressat ej kan utrönas).
Unbestellt, *a.* ej uträttad; ej beställd, obeställd (om varor); ej aflemnad (om bref).
Unbestimmbar, *a.* obestämbar.
Unbestimmt, *a.* obestämd; obeslutsam. [het; obeslutsamhet.
Unbestimmtheit, **die**, obestämd-
Unbestochen, *a.* omutad.
Unbestraft, *a.* ostraffad.
Unbestreitbar, *a.* obestridlig, oemotsäglig, oneklig.
Unbestritten, *a.* obestridd, ostridig. [(om trakt).
Unbesucht, *a.* obesökt; oberest
Unbesudelt, *a.* osmutsad.
Unbetagt, *a.* ej gammal.
Unbethätigt, *a.* obestyrkt genom handling, obepröfvad. [lerad.
Unbetitelt, *a.* obetitlad, otitu-
Unbetont, *a.* ej accentuerad.
Unbeträchtlich, *a.* obetydlig, af föga värde; ej mycket.

Unbetrauert, a. osörjd, obegråten.
Unbetreten, a. obeträdd, hvarpå ingen har satt sin fot, obanad; ej bestört, ej förlägen.
Unbetroffen, a. obekymrad.
Unbetrübt, a. ej bedröfvad.
Unbetrüglich, a. (untrüglich) osviklig, obesviklig.
Unbeugsam, a. oböjlig, obeveklig; envis.
Unbeugsamkeit, die, oböjlighet, obeveklighet, envishet.
Unbewacht, a. obevakad.
Unbewaffnet, a. oväpnad, obevärad, värnlös.
Unbewahrt, a. obevakad; oförsigtig. [pröfvad.
Unbewährt, a. obestyrkt; obe-
Unbewandert, a. obevandrad, oförfaren.
Unbeweglich, a. orörlig; beständig, ståndaktig; obeveklig; fast (om egendom).
Unbeweglichkeit, die, orörlighet, orubblighet, ståndaktighet, sinnesstyrka; obeveklighet.
Unbewegt, a. obevekt.
Unbewehrt, a. obevärad, värnlös, oväpnad.
Unbeweibt, a. ogift, oförmält.
Unbeweint, a. obegråten.
Unbeweisbar, Unbeweislich, a. obevislig. [vad.
Unbewiesen, a. obevist, opröf-
Unbewilligt, a. obeviljad.
Unbewohnbar, a. obeboelig.
Unbewohnt, a. obebodd.
Unbewölkt, a. molnfri, ljusklar.
Unbewußt, a. ovetande; okänd, obekant; ihm –, med hans ominne; das ist mir –, det är mig oveterligt.
Unbewußtheit, die, ovetande.
Unbezahlbar, a. som ej kan betalas.
Unbezahlt, a. obetald, ogäldad.
Unbezeugt, a. obevittnad.
Unbeziehlich, a. absolut.
Unbezogen, a. obebodd; stränglös, utan strängar.
Unbezweifelt, a. obetviflad, otvifvelaktig.
Unbezwinglich, a. obetvinglig, oöfvervinnelig.
Unbezwinglichkeit, die, obetvinglighet, oöfvervinnelighet.
Unbezwungen, a. oöfvervunnen, okufvad.
Unbiblisch, a. obiblisk.
Unbiegsam, a. oböjlig.
Unbiegsamkeit, die, oböjlighet.
Unbilde, die, (pl. –n) orättvisa, oförrätt, skymf, försmädelse.
Unbillig, a. obillig, oskälig; –er Preis, oskäligt pris, opris; ein –es Verlangen, ett oskäligt påstående.
Unbilligkeit, die, obillighet, oskälighet.
Unbrauchbar, a. obrukbar, oanvändbar,
Unbrauchbarkeit, die, obrukbarhet, oanvändbarhet, onyttighet.
Unbräutlich, a. för en brud opassande.
Unbrüderlich, a. obroderlig.
Unbürgerlich, a. oborgerlig, som icke egnar och anstår en borgare.
Unbußfertig, a. obotfärdig.
Unbußfertigkeit, die, obotfärdighet.
Unchrist, der, okristen. –lich, a. okristlig.
Uncultivirt, a, ouppodlad; obildad.
Und, conj. och, jemväl.
Undank, der, otack; – zum Lohn haben, hafva skam till tack. –bar, a. otacksam, oerkännsam, tacklös. –barkeit, die, otacksamhet, tacklöshet.
Undatirt, a. odaterad.
Undauerhaft, a. ovaraktig.
Undauerhaftigkeit, die, ovaraktighet, odryghet.
Undenkbar, a. otänkbar, obegriplig.
Undenklich, a. urminnes.
Undeutlich, a. otydlig, oredlig.
Undeutlichkeit, die, otydlighet, oredighet.
Undicht, a. otät, gles.
Undichterisch, a. opoetisk.
Undichtheit, Undichtigkeit, die, otäthet, gleshet, porositet.
Undienlich, a. otjenlig.
Undienstfertig, a. otjenstaktig, ogen. –fertigkeit, die, otjenstaktighet, ogenhet.
Unding, das, (pl. –e) oting, inbillningsfoster.
Unduldsam, a. otålig, ofördragsam, intolerant.
Unduldsamkeit, die, otålighet, ofördragsamhet, intolerans.
Undurchdringlich, a. ogenomtränglig; outransaklig, outgrundlig. –keit, die, ogenomtränglighet, outransaklighet, outgrundlighet.
Undurchsichtig, a. ogenomskinlig, oklar. –keit, die, ogenomskinlighet.
Uneben, a. ojemn, oslät; oäfven; –er Boden, ojemn mark; das ist gar nicht so –, det är icke så oäfvet.
Unebenheit, die, ojemnhet; ojemn yta.
Unecht, se Unächt.
Unedel, a. oädel, låg, gemen.
Unehelich, a. oäkta; ogift; –e Geburt, oäkta börd; –es Kind, oäkta barn, oäkting.
Unehrbar, a. oärbar, oanständig. [oanständighet.
Unehrbarkeit, die, oärbarhet,
Unehre, die, vanheder, vanära, nesa, skam. [neslig.
Unehrenhaft, a. vanhederlig,
Unehrerbietig, a. vanvördig, ohöflig; Jemandem – begegnen, bemöta någon med sidvördnad.
Unehrerbietigkeit, die, ohöflighet, bristande aktning, sidvördnad.
Unehrlich, a. oärlig, ärelös, vanhederlig.
Unehrlichkeit, die, oärlighet.
Uneigennützig, a. oegennyttig.
Uneigennützigkeit, die, oegennytta. [gurlig.
Uneigentlich, a. oegentlig, fi-
Uneingebunden, a. oinbunden, i exemplar.
Uneingedenk, a. utan att erinra sig, vårdlös, oaktsam, förglömmande. [bergad.
Uneingeerntet, a. obergad, oin-
Uneingefaßt, a. oinfattad.
Uneingeladen, a. obuden.
Uneingelöst, a. olöst; obetald.
Uneingenommen, a. ointagen; fördomsfri.
Uneingerichtet, a. oinrättad.
Uneingeschränkt, a. oinskränkt.
Uneingeweicht, a. ouppmjukad, ouppblött.
Uneingeweiht, a. oinvigd.
Uneinig, a. oenig, oens.
Uneinigkeit, die, oenighet, missämja, osämja, söndring.
Uneinnehmbar, a. ointaglig.
Uneins, av. oense, osams.
Uneinträglich, a. obåtande, icke lönande, ofördelaktig.
Unempfänglich, a. oemottaglig, oläraktig, icke fallen ell. skicklig till. [taglighet, oläraktighet.
Unempfänglichkeit, die, oemot-
Unempfindlich, a. känslolös, okänslig, liknöjd; oöm.
Unempfindlichkeit, die, känslolöshet, oömhet. [oändlighet.
Unendlich, a. oändlig; ins –e, i
Unendlichkeit, die, oändlighet.
Unentbehrlich, a. oumbärlig, omistlig. [lighet, omistlighet.
Unentbehrlichkeit, die, oumbär-
Unentdeckt, a. oupptäckt; oröjd.
Unentgeltlich, a. utan betalning, oförskyld, gratis, för intet.
Unenthaltsam, a. oåterhållsam, omåttlig. [lighet.
Unenthaltsamkeit, die, omått-
Unenthüllt, a. oafslöjad.
Unentschieden, a. oafgjord, oviss, obestämd; obeslutsam; der Sieg blieb –, segern blef oafgjord.
Unentschiedenheit, die, obestämdhet, ovisshet; obeslutsamhet.
Unentschleiert, a. oafslöjad.
Unentschlossen, a. obeslutsam, håglös, villrådig, tveksam.
Unentschlossenheit, die, villrådighet, håglöshet, obeslutsamhet.
Unentschuldigt, a. ourskuldad, oursäktad.
Unentsetzbar, a. oafsättlig.
Unentsetzt, a. ej undsatt, ohulpen.
Unentwickelt, a. outvecklad.
Unerachtet, av. oaktadt, ehuru, fastän; – dessen, det oaktadt.
Unerbittlich, a. obeveklig, oböjlig, hård. [lighet, oböjlighet.
Unerbittlichkeit, die, obeveklig-
Unerbrochen, a. obruten, ouppbruten. [diktad, sannfärdig.
Unerdacht, a. oupptänkt, oupp-
Unerdenklich, a. oupptänklig.
Unerfahren, a. oförfaren, oerfaren, obevandrad, oförsökt.

Unerfahrenheit, die, oförfarenhet, oerfarenhet, obekantskap.

Unerfindlich, *a.* obevislig; obegriplig. [outgrundlig.

Unerforschlich, *a.* outransaklig,

Unerforschlichkeit, die, outransaklighet, outgrundlighet.

Unerfreulich, *a.* obehaglig, oangenäm. [bordad.

Unerfüllt, *a.* ouppfylld, ofull-

Unergänzlich, *a.* oersättlig.

Unergiebig, *a.* icke gifvande, icke lönande, ofördelaktig.

Unergründlich, *a.* outgrundlig, bottenlös.

Unergründlichkeit, die, outgrundlighet.

Unerheblich, *a.* obetydlig, obetydande, af föga värde.

Unerheblichkeit, die, obetydenhet, ovigtighet.

Unerhört, *a.* oerhörd, ofatt; ohörd, icke hörd.

Unerinnerlich, *a.* som man icke påminner sig.

Unerinnert, *a.* opåmint.

Unerkannt, *a.* okänd.

Unerkennbar, *a.* oigenkännlig.

Unerkenntlich, *a.* oerkännsam, otacksam, tacklös.

Unerkenntlichkeit, die, oerkännsamhet, otacksamhet, tacklöshet.

Unerklärbar, Unerklärlich, *a.* som ej kan förklaras, oförklarlig.

Unerklärt, *a.* oförklarad.

Unerkünstelt, *a.* okonstlad.

Unerlaßbar, Unerläßlich, *a.* oeftergiflig, oundgänglig.

Unerlaubt, *a.* oloflig, ottillåten, otillåtlig, oskälig; -er Weise, oloftvandes, på olofligt sätt, olofligt; -e Wege gehen, gå orätta vägar; ein -er Gewinn, en oskälig vinst.

Unerledigt, *a.* ouppgjord.

Unerleuchtet, *a.* oupplyst.

Unermeßlich, *a.* omätlig, ofantlig. [het, ofantlighet.

Unermeßlichkeit, die, omätlig-

Unermüdet, *a.* outtröttad, outtröttlig. [otröttlig.

Unermüdlich, *a.* outtröttlig,

Unermüdlichkeit, die, outtröttlighet, otröttlighet.

Uneröffnet, *a.* oöppnad, stängd; ouppbruten.

Unerörtert, *a.* oafgjord; oförklarad, outredd.

Unerquicklich, *a.* ovederqvickande, onöjsam, obehaglig, oangenäm.

Unerreichbar, *a.* ouppminnelig, otillgänglig, oåtkommelig.

Unerreicht, *a.* ouppnunnen.

Unersättlich, *a.* omättlig. [het.

Unersättlichkeit, die, omättlig-

Unerschaffen, *a.* oskapad.

Unerschöpflich, *a.* outöslig, outtömlig. [het, outtömlighet.

Unerschöpflichkeit, die, outöslig-

Unerschrocken, *a.* oförskräckt, orädd, oförfärad, ofeg.

Unerschrockenheit, die, oförskräckthet, oräddhet, oförskräckt mod, ofeghet.

Unerschütterlich, *a.* orörlig, obeveklig, orygglig, orubblig.

Unerschütterlichkeit, die, orörlighet, obeveklighet, orubblighet, oryggliget.

Unerschüttert, *a.* oskakad, oförskräckt, orubbad; obrottslig, orygglig.

Unerschwinglich, *a.* omöjlig att uppbringa, skaffa ell. finna; oöfversvinnelig, gränslös.

Unersetzlich, *a.* oersättlig, obotlig, ohjelplig.

Unersetzlichkeit, die, oersättlighet, obotlighet, ohjelplighet.

Unersinnlich, *a.* oupptänklig, obegriplig.

Unersprießlich, *a.* som icke medför vinst ell. fördel, ofördelaktig, oförmånlig. [gänglig.

Unersteiglich, *a.* obestiglig, otill-

Unersucht, *a.* oombedd, sjelfmant. [lig.

Unerträglich, *a.* odräglig, olid-

Unerträglichkeit, die, odräglighet, olidlighet.

Unerwähnt, *a.* obemäld, osagd.

Unerwartet, *a.* oväntad, oförväntad, oförmodad, oförtänkt.

Unerweichlich, *a.* obeveklig.

Unerweislich, *a.* obevislig.

Unerweislichkeit, die, obevislighet.

Unerwiedert, *a.* obesvarad.

Unerwiesen, *a.* obevist.

Unerwogen, *a.* oöfvervägd, obetänkt.

Unerzogen, *a.* ouppfostrad.

Unfähig, *a.* oskicklig, duglös, ur stånd, oförmögen; zu Etwas - sein, vara oskicklig till något.

Unfähigkeit, die, oskicklighet, duglöshet, oförmögenhet.

Unfahrbar, *a.* som ej kan köras ell. färdas på; -e Schlittenbahn, oföre.

Unfall, der, (*pl.* -fälle) ledsam händelse, ofall, ofälle, ofärd, olycka, olyckshändelse, olycksöde, missöde.

Unfarbig, *a.* färglös; ofärgad.

Unfaßbar, Unfaßlich, *a.* ofattlig, obegriplig. **-keit, die,** ofattlighet, obegriplighet.

Unfehlbar, *a.* ofelbar, osviklig.

Unfehlbarkeit, die, ofelbarhet, osviklighet.

Unfein, *a.* grof, oanständig, obelefvad, oartig.

Unfern, *av.* ej långt ifrån, nära.

Unfertig, *a.* ofullbordad, ofullkomlig. [träck.

Unflath, der, orenlighet, smuts,

Unfläther, der, (*pl.* -) snuskig, otäck menniska.

Unflätherei, die, smutsighet, smuts; otäckhet, oanständighet.

Unfläthig, *a.* orenlig, osnygg, snuskig; okysk.

Unfläthigkeit, die, orenlighet, osnygghet, snuskighet; okyskhet.

Unfleiß, der, bristande flit.

Unfleißig, *a.* oflitig, lat, lättjefull.

Unfolgsam, *a.* ohörsam, oläraktig, olydig.

Unfolgsamkeit, die, ohörsamhet, oläraktighet, olydnad.

Unform, die, oriktig form, vidrig form. [lig, vanskaplig.

Unförmlich, *a.* oformlig, oskap-

Unförmlichkeit, die, oformlighet, oskaplighet, vanskaplighet.

Unfrankirt, *a.* ofrankerad.

Unfrei, *a.* ofri, ofrälse.

Unfreiwillig, *a.* ofrivillig, tvungen. [het.

Unfreiwilligkeit, die, ofrivillig-

Unfreund, der, ovän.

Unfreundlich, *a.* ovänlig, ogen, okärlig, butter, tvär; obehaglig, oblid (väderlek).

Unfreundlichkeit, die, ovänlighet, ogenhet, oblidhet.

Unfreundschaftlich, *a.* ovänskaplig, ovänlig.

Unfriede, der, ofrid, misssämja, osämja; Friede ernährt, - verzehrt, (*ordspr.*) frid föder, ofrid öder.

Unfriedlich, Unfriedfertig, *a.* ofredlig, ofördragsam, ofridsam.

Unfriedlichkeit, Unfriedfertigkeit, die, ofördragsamhet, osämja, ofridsamhet.

Unfroh, *a.* oglad, misslynt.

Unfromm, *a.* verldligt sinnad, ogudaktig.

Unfruchtbar, *a.* ofruktbar; ofruktsam; gagnlös; -es Feld, gallmark.

Unfruchtbarkeit, die, ofruktbarhet, ofruktsamhet; gagnlöshet.

Unfug, der, ofog, oordning, sjelfsvåld; oväsen.

Unfüglich, *a.* olämplig, orimlig, oskicklig; obillig.

Unfüglichkeit, die, olämplighet, oskicklighet, orimlighet.

Unfügsam, *a.* som ej vill lämpa sig efter andra, omedgörlig, ogen.

Unfühlbar, *a.* okännbar.

Unfürstlich, *a.* ofurstlig.

Ungangbar, *a.* ej gångbar, ogångbar, obruklig, ogängse.

Ungangbarkeit, die, ogångbarhet, obruklighet.

Ungastlich, Ungastfreundlich, *a.* ogästfri, ogästvänlig.

Ungeachtet, *a.* icke aktad, oansedd, oaktad. - *praep.* (med *gen.*) & *conj.* oaktadt, oansedt, churu, fastän; dessen -, det oacktadt.

Ungeahnt, *a.* icke anad.

Ungeahndet, *a.* ostraffad, ohämnad, onäpst.

Ungebacken, *a.* ogräddad.

Ungebahnt, *a.* obanad, ovägad.

Ungebändigt, *a.* okufvad.

Ungebeizt, *a.* obetsad.

Ungeberdig, *a.* omanerlig, oregerlig, sträf, kärf; sich - stellen, obäka sig.

Ungeberdigkeit, die, omanerlighet, oregerlighet, sträfhet.

Ungebessert, *a.* oförbättrad, obättrad.

Ungebeten, *a.* oombedd, objuden, obuden; oanmodad.

Ungebeutelt, *a.* (om mjöl) oskrädd.
Ungebildet, *a.* obildad, ouppodlad.
Ungebleicht, *a.* oblekt.
Ungeboren, *a.* ofödd.
Ungeblümt, *a.* ofasonerad, slät (om tyger).
Ungebrannt, *a.* obränd, obrunnen; -e Asche, (*vulg.*) stryk.
Ungebraten, *a.* ostekt.
Ungebräuchlich, *a.* obruklig.
Ungebräuchlichkeit, **die**, obruklighet.
Ungebraucht, *a.* obrukad.
Ungebrochen, *a.* obruten.
Ungebühr, **die**, hvad som strider mot pligt; otillbörlighet; zur –, på ett otillbörligt sätt, i otid, utan anledning.
Ungebührlich (ungebührend), *a.* obehörig, otillbörlig, otillständig, oanständig, orättvis, ohöfvisk; föga passande.
Ungebührlichkeit, **die**, otillbörlighet, obehörighet, oskicklighet; näsvishet.
Ungebunden, *a.* obunden; otvungen, fri; sjelfsvåldig, tygellös; (om böcker) oinbunden, i exemplar; -e Rede (Prosa), obunden stil.
Ungebundenheit, **die**, obundenhet, otvungenhet, frihet; sjelfsvåld, tygellöshet, utsväfning.
Ungebürstet, *a.* oborstad.
Ungeburt, **die**, foster (ofödt).
Ungedacht, *a.* opåtänkt.
Ungedeckt, *a.* otäckt, obetäckt; odukad (bord).
Ungedeihlich, *a.* ohelsosam; ofördelaktig, ofruktbar.
Ungedroschen, *a.* otröskad.
Ungedrungen, *a.* otvungen, sjelfkrafd.
Ungeduld, **die**, otålighet.
Ungeduldig, *a.* otålig.
Ungedüngt, *a.* ogödd.
Ungeehrt, *a.* icke ärad, icke aktad.
Ungeendigt, *a.* ofullbordad, oslutad.
Ungefähr, *a.* tillfällig, oförmodad; ungefärlig. – *av.* händelsevis; af en slump; ungefär, vid lag, vid pass, omkring; nära, inemot; so –, så omkring; – zu der Zeit, vid det laget; – vier Jahr, vid lag fyra år.
Ungefähr, **das**, slump, händelse, tillfällighet, blind lycka.
Ungefällig, *a.* otjenstvillig, ohjelpsam, ofoglig, ogen, obehaglig, misshaglig, oartig.
Ungefälligkeit, **die**, obehaglighet; otjenstaktighet, oartighet, ogenhet.
Ungefärbt, *a.* ofärgad, oskrymtad.
Ungefaßt, *a.* oinfattad; oberedd.
Ungefesselt, *a.* ofjettrad, icke fjettrad; otvungen, fri.
Ungeflügelt, *a.* ovingad.
Ungefordert, *a.* okrafd, okräfd, sjelfkrafd, sjelfmant.
Ungefragt, *a.* ofrågad, otillfrågad, ospord.
Ungefroren, *a.* ofrusen.
Ungefüge, **Ungefügig**, *a.* oböjlig.
Ungefüttert, *a.* ofodrad (om djur och klädesplagg).
Ungegerbt, *a.* ogarfvad.
Ungeglättet, *a.* opolerad, oglansad, ohyfsad, grof.
Ungegliedert, *a.* utan lemmar; oartikulerad.
Ungegohren, *a.* ojäst.
Ungegründet, *a.* ogrundad, grundlös, falsk.
Ungegürtet, *a.* ej gördlad, afgördlad.
Ungehackt, *a.* ohackad.
Ungehalten, *a.* icke hållen; förtretad, ledsen, förargad, ond.
Ungehauen, *a.* ohuggen.
Ungehechelt, *a.* ohäcklad.
Ungeheilt, *a.* oläkt.
Ungeheißen, *a.* obefalld, sjelfmant; okallad, objuden.
Ungeheizt, *a.* oeldad.
Ungehemmt, *a.* ohämmad, ohindrad, oförhindrad.
Ungeheuchelt, *a.* ohycklad, oskrymtad, upprigtig.
Ungeheuer, **das**, (*pl.* –) vidunder, odjur, omenniska, missfoster.
Ungeheuer, *a.* omätlig, ofantligt, ofatt; förunderlig, öfvernaturlig, onaturlig, oerhörd, gräslig, obäklig.
Ungeheuerlichkeit, **die**, ofantlighet, gräslighet.
Ungehindert, *a.* obehindrad, oförhindrad, fri. – *av.* oaktadt.
Ungehobelt, *a.* ohyflad; ohyfsad, omanerlig, plump.
Ungehofft, *a.* oväntad.
Ungehörig, *a.* obehörig, otillbörlig, otjenlig.
Ungehörigkeit, **die**, obehörighet, otillbörlighet.
Ungehorsam, *a.* ohörsam, olydig.
Ungehorsam, **der**, **Ungehorsamkeit**, **die**, ohörsamhet, olydnad, olydighet.
Ungehört, *a.* ohörd; Jemanden – verurtheilen, döma någon ohörd.
Ungehudelt, *a.* ostörd, orubbad.
Ungehütet, *a.* ovaktad; (om boskap:) ovallad.
Ungeimpft, *a.* ovaccinerad.
Ungeist, **der**, elak ande.
Ungeistig, *a.* icke spirituös; andelös.
Ungeistlich, *a.* oandlig, ohelig, verldslig.
Ungekämmt, *a.* okammad; -e Wolle, okardad ull.
Ungeklärt, *a.* oskirad, oskird.
Ungekleidet, *a.* oklädd.
Ungekocht, *a.* okokt.
Ungekränkt, *a.* okränkt, oförkränkt.
Ungekräuselt, *a.* okrusad.
Ungekünstelt, *a.* okonstlad, naturlig, otvungen, enfaldig, rättfram.
Ungeladen, *a.* oladdad, olastad; objuden.
Ungeläutert, *a.* oluttrad, oskirad, oskärad, oskrädd.
Ungeleckt, *a.* oslickad; ein -er Bär, (*fig.*) en obildad, plump menniska.
Ungelegen, *a.* illa belägen; besvärlig; obeqväm; oläglig; zu -er Zeit, i otid, i ogjordt väder. – *av.* i otid; otjenligt, obehörigt; – kommen, komma i oläglig tid.
-heit, **die**, obeqvämlighet, besvärlighet, olägenhet, förtret; Jemandem – machen, förorsaka någon olägenhet, göra någon omak.
Ungelehrig, *a.* oläraktig.
Ungelehrigkeit, **die**, oläraktighet.
Ungelehrt, *a.* olärd, ostuderad.
Ungelehrtheit, **die**, olärdhet.
Ungeleimt, *a.* olimmad.
Ungelenk, **Ungelenksam**, *a.* ovig, tafatt, ohandterlig, oskicklig; oböjlig, envis.
Ungelenkigkeit, **die**, ovighet, tafatthet, oskicklighet; styfhet, envishet.
Ungelesen, *a.* oläst.
Ungelobt, *a.* oberömd, oprisad.
Ungelogen, *a.* sann, sannfärdig. – *av.* sannerligen.
Ungelohnt, *a.* olönt.
Ungelöscht, *a.* osläckt.
Ungelöthet, *a.* olödd.
Ungemach, **das**, omak, besvärlighet; möda; motgång, olycka.
Ungemächlich, *a.* obeqväm, besvärlig.
Ungemächlichkeit, **die**, obeqvämlighet.
Ungemacht, *a.* ogjord; ein -es Bett, en obäddad säng.
Ungemäht, *a.* oslagen.
Ungemäß, *a.* ej enlig.
Ungemästet, *a.* ogödd (om boskap).
Ungemein, *a.* ogemen, utomordentlig, ovanlig, rar, sällsynt. – *av.* särdeles, öfvermåttan, ovanligt.
Ungemengt, *a.* obemängd, oblandad.
Ungemessen, *a.* omätt, obestämd; oinskränkt.
Ungemischt, *a.* oblandad, ren.
Ungemünzt, *a.* omyntad.
Ungemüthlich, *a.* otreflig, oumgängsam, osällskaplig.
Ungemüthlichkeit, **die**, otreflighet.
Ungenäht, *a.* osydd, osömmad.
Ungenannt, *a.* onämnd, namnlös, anonym.
Ungeneigt, *a.* obenägen, obevågen, olustig, ogynnsam, ohågad.
Ungeneigtheit, **die**, obenägenhet, obevågenhet, ohåg.
Ungenießbar, *a.* som ej kan njutas, onjutbar.
Ungenießbarkeit, **die**, onjutbarhet.
Ungenossen, *a.* onjuten.
Ungenügend, *a.* icke tillfredsställande, otillräcklig.
Ungenügsam, *a.* oförnöjsam, oförnöjd.
Ungenügsamkeit, **die**, oförnöjsamhet, oförnöjdhet.
Ungenutzt, *a.* onyttjad, obegagnad.
Ungeordnet, *a.* oordnad.
Ungepaart, *a.* oparad.
Ungepflastert, *a.* icke stenlagd.
Ungepflügt, *a.* oplöjd.

Ungepriesen, *a.* oprisad, oberömd.
Ungeprüft, *a.* opröfvad, oproberad, oexaminerad.
Ungepudert, *a.* opudrad.
Ungeputzt, *a.* oprydd; orensad; oskurad (om gevär).
Ungerächt, *a.* ohämnad.
Ungerade, *a.* ojemn, krokig; udda, omaka; – Zahlen, ojemna tal.
Ungerathen, *a.* illa lyckad; vanartig.
Ungerechnet, *a.* oräknad, icke inberäknad; icke omnämnd.
Ungerecht, *a. & av.* orättrådig, orättfärdig; orättvis, orättmätig; – verfahren, handla orätt; –e Gesinnung, orättrådighet; –er Weise, orättvist.
Ungerechtigkeit, die, orättrådighet, orättfärdighet, orättvisa, orättmätighet.
Ungeregelt, *a.* oregelbunden, oregelmessig. [lig.
Ungereimt, *a.* orimmad; orim-
Ungereimtheit, die, orimlighet.
Ungereinigt, *a.* orensad, oskrädd.
Ungerippt, *a.* orefflad; utan refben.
Ungern, *av.* ogerna.
Ungerochen, *a.* ohämnad.
Ungerufen, *a.* okallad.
Ungerügt, *a.* ostraffad; oklandrad.
Ungerührt, *a.* orörd, obevekt.
Ungerüstet, *a.* icke utrustad, oväpnad; oberedd.
Ungesagt, *a.* osagd.
Ungesalbt, *a.* osmord.
Ungesalzen, *a.* osaltad.
Ungesattelt, *a.* osadlad.
Ungesättigt, *a.* omättad.
Ungesäuert, *a.* osyrad.
Ungesäumt, *a.* ösömmad, ofållad; (unverweilt) ofördröjlig, ofördröjlig. – *av.* ofördröjligen, utan dröjsmål, utan uppskof.
Ungeschaffen, *a.* oskapad; vanskaplig.
Ungeschält, *a.* oskalad.
Ungeschehen, *a.* oskedd, ogjord.
Ungescheit, *a.* oslug, oförståndig, oskicklig.
Ungescheuert, *a.* oskurad.
Ungescheut, *a.* oblyg, oförsynt.
Ungeschichtlich, *a.* ohistorisk.
Ungeschick, das, Ungeschicklichkeit, Ungeschicktheit, die, tafatthet, ovighet, oskicklighet.
Ungeschickt, *a.* oskicklig, tafatt, bakvänd, obeqväm, ovig.
Ungeschieden, *a.* ofrånskiljd.
Ungeschlacht, *a.* rå, vild, oskicklig, plump.
Ungeschliffen, *a.* oslipad; (*fig.*) obelefvad, omanerlig, rå, ohyfsad, plump.
Ungeschliffenheit, die, obelefvenhet, ovighet, omanerlighet, råhet, plumphet.
Ungeschmack, der, osmak.
Ungeschmälert, *a.* oförklenad, ominskad, orörd.
Ungeschmeidig, *a.* ej smidig, osmidig, oböjlig, ohandterlig.
Ungeschmiedet, *a.* osmidd.
Ungeschminkt, *a.* osminkad.
Ungeschmückt, *a.* osmyckad, oprydd.
Ungeschnürt, *a.* osnörd.
Ungeschoren, *a.* oskuren, oklippt; orakad; (*fig.*) oqvald, obrydd; laß mich –, (*fig.*) låt mig vara i fred, kom mig icke för nära.
Ungeschrieben, *a.* oskrifven.
Ungeschuppt, *a.* ofjällad (om fisk).
Ungeschwächt, *a.* oförsvagad.
Ungesehen, *a.* osedd.
Ungeseiht, *a.* osilad, osållad.
Ungesellig, *a.* osällskaplig, oumgängsam.
Ungeselligkeit, die, osällskaplighet, oumgängsamhet.
Ungesetzlich, *a.* olaglig.
Ungesetzlichkeit, die, olaglighet.
Ungesichtet, *a.* osiktad.
Ungesiebt, *a.* osållad, osilad.
Ungesittet, *a.* osedig, ohyfsad, oborstad.
Ungespalten, *a.* oklufven.
Ungespart, *a.* ospard; keine Mühe – lassen, hafva all möda ospard.
Ungespickt, *a.* ospäckad.
Ungesponnen, *a.* ospunnen.
Ungespült, *a.* osköljd.
Ungestalt, Ungestaltet, *a.* vanskaplig, oskaplig, oformlig; ful, stygg.
Ungestaltheit, die, vanskaplighet, oskaplighet, fulhet.
Ungeständig, *a.* som nekar ell. ej tillstår.
Ungestattet, *a.* otillåten.
Ungestempelt, *a.* ostämplad.
Ungestielt, *a.* utans stjelk ell. skaft.
Ungestimmt, *a.* ostämd.
Ungestört, *a.* ostörd, orubbad, oqvald, stilla.
Ungestraft, *a.* ostraffad, strafflös, onäpst.
Ungestraftheit, die, strafflöshet.
Ungestrichen, *a.* ostruken; –es Maß, ostruket mål; –es a, (*mus.*) ostruket a.
Ungestriegelt, *a.* oskrapad.
Ungestüm, *a.* stormande, häftig, våldsamt framrusande, bullersam.
Ungestüm, der & das, storm, häftighet; våldsam framfart.
Ungesucht, *a.* osökt, okonstlad.
Ungesund, *a.* osund, ohelsosam, skadlig. [ohelsa.
Ungesundheit, die, osundhet,
Ungetadelt, *a.* otadlad, oklandrad.
Ungetauft, *a.* odöpt, okristnad.
Ungethan, *a.* ogjord.
Ungetheert, *a.* otjärad.
Ungetheilt, *a.* odelad, oskiftad, oskift.
Ungethüm, das, (*pl.* –e) odjur, vidunder, spöke, obäke.
Ungetraut, *a.* ovigd.
Ungetrennt, *a.* oåtskiljd, osöndrad.
Ungetreu, *a.* otrogen; –e Freunde, otrogna vänner. [lös.
Ungetröstet, *a.* otröstad, tröst-
Ungetrübt, *a.* ljusklar, molnfri,
Ungeübt, *a.* oöfvad. [ren.
Ungewagt, *a.* ovågad, icke vågad.
Ungewalkt, *a.* ovalkad.
Ungewandt, *a.* ovänd; ovan, oskicklig, ovig, tafatt.
Ungewarnt, *a.* ovarnad.
Ungewaschen, *a.* otvättad, oskjöld; (*fig.*) dåraktig, dum.
Ungeweiht, *a.* ovigd, profan, ohelig.
Ungewiegt, *a.* ovaggad.
Ungewiß, *a.* oviss, osäker, obestämd, villrådig; es ist –, ob er kommt, det är osäkert, om han kommer; aufs –e, på måfå.
Ungewissenhaft, *a.* samvetslös.
Ungewissenhaftigkeit, die, samvetslöshet.
Ungewißheit, die, ovisshet, osäkerhet, obestämdhet.
Ungewitter, das, (*pl.* –) storm, oväder; åskväder.
Ungewitzigt, *a.* oerfaren, oförsökt, ännu icke gjord varsam.
Ungewogen, *a.* obevågen, ogunstig; ovägd.
Ungewogenheit, die, obevågenhet, ogunst. [af ovana.
Ungewohnheit, die, ovana; aus –,
Ungewöhnlich, *a.* ovanlig, ovan, ogemen, utomordentlig; sällspord, sällsynt; das ist etwas Ungewöhnliches, det är något ovant.
Ungewöhnlichkeit, die, ovanlighet; sällsynthet.
Ungewohnt, *a.* ovan; ich bin dessen –, jag är ovan dervid.
Ungewürzt, *a.* okryddad.
Ungezählt, *a.* oräknad.
Ungezähmt, *a.* otyglad, otam, otamd.
Ungezähnt, *a.* otandad.
Ungezäumt, *a.* obetslad.
Ungezeichnet, *a.* omärkt.
Ungeziefer, das, ohyra.
Ungeziemend, *a.* opassande, oanständig, oskicklig, otjenlig.
Ungeziert, *a.* oprydd, obeprydd; ej tillgjord, okonstlad.
Ungezogen, *a.* illa uppfostrad; ohöflig, oartig, osedig, ohyfsad.
Ungezogenheit, die, ohöflighet, osedighet, obelefvenhet, näsvishet. [sad.
Ungezüchtigt, *a.* otuktad, ostraf-
Ungezuckert, *a.* osockrad.
Ungezügelt, *a.* otyglad, tygellös, otamd, vild, obändig.
Ungezwirnt, *a.* otvinnad.
Ungezwungen, *a.* otvungen, onödgad; naturlig, okonstlad.
Ungezwungenheit, die, otvungenhet, okonstladt väsende.
Ungiltig, *a.* ogiltig; (*lagt.*) ogild, ogill; für – erklären, (*lagt.*) ogilla.
Ungiltigkeit, die, ogiltighet.
Unglaube, der, otro.
Ungläubig, *a.* otrogen; die Ungläubigen, de otrogne.

Unglaublich, *a.* otrolig.
Unglaublichkeit, **die**, otrolighet.
Unglaubwürdig, *a.* icke trovärdig.
Ungleich, *a.* ojemn; olik; udda; ein -er Puls, en ojemn puls; -er Meinung, osams, oens. - *av.* långt, mycket. -**artig**, *a.* olikartad. -**artigkeit**, **die**, olikartighet. -**förmig**, *a.* olikformig. -**förmigkeit**, **die**, olikformighet. -**heit**, **die**, ojemnhet, olikhet. -**laufend**, *a.* icke parallel. -**mäßig**, *a.* olikmätig, osymmetrisk. -**mäßigkeit**, **die**, olikmätighet. -**seitig**, *a.* oliksidig.
Unglimpf, **der**, tvärhet, ogenhet, ovänlighet.
Unglimpflich, *a.* tvär, kärf; ohöflig, oartig.
Unglück, **das**, (*pl.* -e) olycka, motgång, ofall, ofälle, ofärd; zum -, till olycka, till all olycka; ins - gerathen, råka i olycka; - im Spiel, otur.
Unglücklich, *a.* olycklig, olycksfull; - spielen, spela med otur.
Unglücks-bote, **der**, olycksbud. -**fall**, **der**, olycksfall, olyckshändelse, olycksträff. -**kind**, **das**, olycksbarn. -**prophet**, **der**, olycksprofet. -**stifter**, **der**, olycksstiftare. -**vogel**, **der**, olycksfågel,
Unglückselig, *a.* olycksalig.
Unglückseligkeit, **die**, olycksalighet.
Ungnade, **die**, onåd; in - fallen, falla i onåd; sich auf Gnade und - ergeben, gifva sig på nåd och onåd.
Ungnädig, *a.* onådig.
Ungöttlich, *a.* Gud ovärdig, gudlös, ogudaktig.
Ungrund, **der**, afgrund; bristande grund, oskäl, osanning, falskhet; mit -, utan skäl.
Ungründlich, *a.* ej grundlig, ej djup, ytlig.
Ungründlichkeit, **die**, ytlighet, bristande grundlighet.
Ungunst, **die**, ogunst, ogynnsamhet.
Ungünstig, *a.* ogunstig, ogynnsam, obevågen, oblid.
Ungut, *a.* icke god, ond; ogunstig; förkastlig. - *av.* illa; nichts für -! tag ej illa upp!
Ungütig, *a.* omild, oblid, sträng.
Ungütigkeit, **Ungüte**, **die**, omildhet, hårdhet.
Unhaltbar, *a.* som icke håller, ovaraktig; som ej kan hållas; som ej kan försvaras.
Unhaltbarkeit, **die**, egenskap att ej hålla; ovaraktighet; svaghet.
Unheil, **das**, olycka, ofärd, vedervärdighet; - anrichten, ställa till olycka; - brüten, utarbeta något ondt. -**bar**, *a.* obotlig, oläklig, ohjelplig. -**barkeit**, **die**, obotlighet, oläklighet, ohjelplighet. -**sam**, *a.* ohelsosam, skadlig. -**stifter**, **der**, olycksstiftare. -**voll**, *a.* olycksfull. [aktig.
Unheilig, *a.* ohelig, oskär, ogud-
Unheiligkeit, **die**, ohelighet, ogudaktighet.
Unheimisch, *a.* icke inhemsk, icke hemmastadd.
Unheimlich, *a.* osäker, otreflig; ej hemlig; hemsk.
Unhöflich, *a.* ohöflig, oartig, ohöfvisk. [oartighet.
Unhöflichkeit, **die**, ohöflighet,
Unhold, *a.* ohuld, obenägen, ogunstig.
Unhold, **der**, (*pl.* -e) fiende, elak ande, troll; trollkarl; omenniska, förhatlig person. -**enkerze**, **die**, (*bot.*) kungsljus.
Unholdin, **die**, (*pl.* -nen) trollqvinna, trollpacka, hexa.
Unhörbar, *a.* ohörbar, oförnimlig, som ej kan höras.
Uniform, *a.* enformig, likformig, jemn, öfverensstämmande.
Uniform, **die**, (*pl.* -en) uniform.
Uniformität, **die**, enformighet, likformighet.
Union, **die**, (*pl.* -en) union, förening.
Universal, *a.* allmänlig. -**erbe**, **der**, universalarfvinge. -**geschichte**, **die**, universalhistoria. -**mittel**, **das**, universalmedel, universalmedikament.
Universität, **die**, universitet, akademi, högskola. -**sfreund**, **der**, akademikamrat. -**skirche**, **die**, universitetskyrka.
Universum, **das**, universum, verldsalltet, verldsbyggnaden, hela verlden, verldssystemet.
Unkäuflich, *a.* som ej kan köpas.
Unke, **die**, (*pl.* -n) padda, bölgroda, oxgroda; äfv.; tomtorm, snok.
Unkennbar, **Unkenntlich**, *a.* okännbar, oigenkännelig.
Unkennbarkeit, **Unkenntlichkeit**, **die**, oigenkännlighet.
Unkenntniß, **die**, okunnighet.
Unkeusch, *a.* okysk, otuktig.
Unkeuschheit, **die**, okyskhet, otukt.
Unkindlich, *a.* obarnslig, osonlig, odotterlig, olydig.
Unklagbar, *a.* oanklaglig.
Unklar, *a.* oklar, grumlig, otydlig, oredig, intrasslad; -e Schreibart, grumligt skrifsätt.
Unklug, *a.* oklok, ovis, dåraktig, galen, obetänksam.
Unklugheit, **die**, oklokhet, ovishet, dåraktighet, obetänksamhet.
Unkörperlich, *a.* okroppslig, immateriel.
Unkosten, *pl.* omkostnader, umgälder, omkostning.
Unkräftig, *a.* kraftlös, utan verkan; svag. [**der**, ogräsfrö.
Unkraut, **das**, ogräs. -**same**,
Unkriegerisch, *a.* ej stridbar, ej stridför. [kantskap.
Unkunde, **die**, okunnighet, obe-
Unkundig, *a.* okunnig; einer Sache - sein, vara okunnig om en sak.
Unlängst, *av.* ej länge sedan, nyligen.
Unlauter, *a.* oren, otuktig.
Unleidlich, *a.* olidlig, odräglig.
Unleidlichkeit, **die**, olidlighet, odräglighet.
Unlenksam, *a.* oböjlig, ostyrig, svår att styra, oläraktig.
Unleserlich, *a.* oläslig.
Unleserlichkeit, **die**, oläslighet.
Unleugbar, *a.* oförneklig, oneklig, oemotsäglig, obestridlig.
Unleugbarkeit, **die**, oförneklighet, oneklighet, obestridlighet.
Unlieb, *a.* okär, oangenäm.
Unlieblich, *a.* obehaglig.
Unlöblich, *a.* oberömlig.
Unlust, **die**, olust, leda, håglöshet. [gad, håglös.
Unlustig, *a.* olustig, ledsen, ohå-
Unmacht, **die**, maktlöshet.
Unmächtig, *a.* maktlös, svag.
Unmanierlich, *a.* omanerlig, ohyfsad, obelefvad.
Unmanierlichkeit, **die**, omanerlighet, ohöfviskhet.
Unmännlich, *a.* omanlig.
Unmaskirt, *a.* omaskerad.
Unmaß, **das**, öfvermått, omåttlighet.
Unmaßgeblich, *a.* oförgriplig.
Unmäßig, *a.* omåttlig; öfverdrifven; omätlig.
Unmäßigkeit, **die**, omåttlighet.
Unmensch, **der**, omenniska, grym menniska. -**lich**, *a.* omensklig. - *av.* öfvermåttan. -**lichkeit**, **die**, omensklighet.
Unmerklich, *a.* omärklig, okännbar, omärkbar.
Unmeßbar, *a.* omätlig.
Unmild, *a.* omild, sträf, hård.
Unmittelbar, *a.* omedelbar. - *av.* omedelbart, omedelbarligen, genast.
Unmittelbarkeit, **die**, omedelbarhet; oafhängighet.
Unmittheilbar, *a.* omeddelelig.
Unmöblirt, *a.* omöblerad.
Unmodisch, *a.* urmodig.
Unmöglich, *a.* omöjlig, ogörlig.
Unmöglichkeit, **die**, omöjlighet.
Unmoralisch, *a.* omoralisk, osedig.
Unmündig, *a.* omyndig.
Unmündigkeit, **die**, omyndighet.
Unmuth, **der**, misslynthet, dåligt lynne, förtret, ovilja, vrede; seinen - an Jemandem auslassen, låta sin vrede utbrista mot någon. -**svoll**, *a.* misslynt, vid dåligt lynne.
Unmuthig, *a.* ledsen, misslynt, vid dåligt lynne.
Unmütterlich, *a.* omoderlig.
Unnachahmlich, *a.* oefterhärmlig, oeftergörlig.
Unnachbarlich, *a.* oförenlig med god grannsämja.
Unnachgiebig, *a.* oeftergifven, ofoglig, envis, hårdhjertad.
Unnachläßlich, *a.* oaflåtlig, beständig, oupphörlig. [tig.
Unnachtheilig, *a.* ej ofördelak-
Unnahbar, *a.* som man icke kan ell. får nalkas; otillgänglig.

Unnatur, die, onaturlighet.
Unnatürlich, *a.* onaturlig, tvungen. [het, tvungenhet.
Unnatürlichkeit, die, onaturlig-
Unnennbar, *a.* onämnbar, outsäglig.
Unnöthig, *a.* onödig, obehöflig; -er Weise, onödigtvis.
Unnöthigkeit, die, onödighet, obehöflighet.
Unnütz, *a.* onyttig, ogagnelig; oduglig; öfverflödig; -e Arbeit, ogagn, onytta.
Unnützlich, *a.* onyttig, ogagnelig, ofördelaktig.
Unnützlichkeit, die, onyttighet.
Unordentlich, *a.* oordentlig, oredig, skräpig. [lighet.
Unordentlichkeit, die, oordent-
Unordnung, die, oordning, olag, oskick, oreda, oordentlighet; in - bringen, bringa i olag; in - sein, skräpa.
Unpaar, *a.* udda, omake.
Unparteiisch, **Unparteilich**, *a.* opartisk, oväldig.
Unparteilichkeit, die, opartiskhet, oväld, oväldighet.
Unpaß, **Unpäßlich**, *a.* opasslig, sjuklig. [sjuklighet.
Unpäßlichkeit, die, opasslighet,
Unpassend, *a.* opassande, olämplig, obehörlig, oskicklig, otillbörlig, oanständig.
Unpatriotisch, *a.* opatriotisk, förrädisk.
Unpersönlich, *a.* opersonlig; impersonel (om verber).
Unpersönlichkeit, die, opersonlighet.
Unphilosophisch, *a.* ofilosofisk.
Unpolirt, *a.* opolerad, utan glans; (*fig.*) ohyfsad, obelefvad, ohöflig.
Unpolitisch, *a.* opolitisk; oklok.
Unproportionirt, *a.* oproportionerad.
Unpünctlich, *a.* opunktlig.
Unrasirt, *a.* orakad.
Unrath, der, oråd; orenlighet, smuts, träck; oordning, oreda, förvirring; onyttigt eller skadligt öfverflöd; - merken, märka oråd.
Unräthlich, *a.* icke rådlig, orådlig; icke sparsam, slösaktig. **-keit**, die, orådlighet, slösaktighet.
Unrathsam, *a.* orådlig, icke rådlig.
Unrecht, das, orätt, orättvisa, oförrätt; mit -, med orätt; - haben, hafva orätt; sein - gestehen, tillstå sin orätt; Jemandem - thun, göra någon orätt, oförrätta någon.
Unrecht, *a.* & *av.* orätt, origtig, orättvis; galet, obilligt; zur -en Zeit, i olaga tid, på orätt tid, olägligt; am -en Orte, på orätt ställe; die -e Seite, afviga sidan, orätt sida; - Gut gedeihet nicht, (*ordspr.*) med orätt fås, med sorg förgås; in -e Hände gerathen, falla i orätta händer; - verstehen, förstå orätt.
-mäßig, *a.* orätt, orättmätig, olaglig, olaga; -er Erwerb, olaga fång; -er Weise, med orätt, orättvist. **-mäßigkeit**, die, orättmätighet, olaglighet.
Unredlich, *a.* oredlig, oärlig.
Unredlichkeit, die, oredlighet, oärlighet.
Unregelmäßig, *a.* oregelmessig, regelstridig, oregelbunden.
Unregelmäßigkeit, die, oregelmessighet.
Unregierlich, *a.* oregerlig, ostyrig, ohandterlig, oböjlig, olärak- [tig.
Unreif, *a.* omogen.
Unreife, die, omogenhet.
Unrein, *a.* oren, oklar; oskär.
Unreinigkeit, die, smuts, grums, grummel.
Unreinlich, *a.* orenlig, osnygg, smutsig. [osnygghet.
Unreinlichkeit, die, orenlighet,
Unrichtig, *a.* origtig, orätt, falsk. - *av.* origtigt; ein -er Schlüssel, en orätt nyckel; die -e Seite, orätt sida, afviga; - lesen, läsa orätt.
Unrichtigkeit, die, origtighet, falskhet.
Unritterlich, *a.* oridderlig, som det en riddare icke egnar.
Unritterlichkeit, die, oridderlighet.
Unromantisch, *a.* oromantisk.
Unruhe, die, oro, orolighet, oväsende; bekymmer; oro (i ur). **-stifter**, der, grälmakare, upprorsstiftare, upprorsmakare. **-voll**, *a.* orolig, otålig, hvilolös.
Unruhig, *a.* orolig, bekymrad, otålig; - schlafend, qvalsöfd.
Unrühmlich, *a.* oberömlig.
Uns, *pron.* oss; hvarandra.
Unsacht, *a.* omild, sträf.
Unsaftig, *a.* osaftig, saftlös.
Unsäglich, *a.* osäglig, outsäglig.
Unsanft, *a.* omild, sträf, hård, stark, häftig; -e Worte, sträfva ord.
Unsauber, **Unsäuberlich**, *a.* oren, osnygg, smutsig.
Unsauberkeit, die, orenlighet; osnygghet, smutsighet.
Unschadhaft, *a.* oskadd.
Unschädlich, *a.* oskadlig; -e Speisen, oskyldig mat.
Unschädlichkeit, die, oskadlighet.
Unschattig, *a.* skugglös.
Unschattirt, *a.* oskuggad.
Unschätzbar, *a.* oskattbar, ovärderlig.
Unschätzbarkeit, die, oskattbarhet, ovärderlighet.
Unscheinbar, *a.* utan glans ell. sken, osynlig.
Unscheinbarkeit, die, osynlighet, oansenlighet, obetydlighet.
Unschicklich, *a.* oskicklig, obehörig, olämplig, ohöfvisk, oanständig, otjenlig.
Unschicklichkeit, die, oskicklighet, obehörighet, olämplighet, oanständighet, otjenlighet.
Unschiffbar, *a.* osegelbar.
Unschlitt, das, talg.
Unschlüssig, *a.* obeslutsam, rådvill, villrådig.
Unschlüssigkeit, die, obeslutsamhet, rådvillhet, villrådighet.
Unschmackhaft, *a.* osmaklig, som smakar illa.
Unschmackhaftigkeit, die, osmaklighet. [osmältlig.
Unschmelzbar, *a.* osmältbar,
Unschmerzhaft, *a.* osmärtsam, smärtlös.
Unschmiedbar, *a.* osmidbar.
Unschön, *a.* oskön, ej skön, ful, stygg.
Unschuld, die, oskuld, menlöshet, oskyldighet. **-svoll**, *a.* oskuldsfull, menlös.
Unschuldig, *a.* oskyldig, menlös; oskadlig; an Etwas - sein, vara oskyldig till något.
Unschwer, *av.* utan svårighet, utan mycket besvär, lätteligen.
Unschwesterlich, *a.* osysterlig.
Unsegen, der, olycka; förbannelse.
Unselig, *a.* osalig, osäll; olycklig; gudlös. [het.
Unseligkeit, die, osalighet, osäll-
Unser, *pron.* vår; oss.
Unserig, *a.* vår, vårt; die Unserigen, *pl.* de våra.
Unserthalben, **Unsertwegen**, **Unsertwillen**, *av.* för vår skull.
Unsicher, *a.* osäker, oviss; ostadig, otillförlitlig; die Wege - machen, göra vägarne osäkra; eine -e Forderung, en osäker fordran.
Unsicherheit, die, osäkerhet, ovisshet; ostadighet.
Unsichtbar, *a.* osynbar, osynlig; - werden, blifva osynlig, försvinna; sich - machen, rymma, fly.
Unsichtbarkeit, die, osynbarhet, osynlighet.
Unsinn, der, (*pl.* -e) orimlighet; meningslöshet, omening; ursinnighet, raseri.
Unsinnig, *a.* oförnuftig, vettlös; orimlig, meningslös; rasande, ursinnig, besatt.
Unsinnigkeit, die, oförnuftighet, vettlöshet; meningslöshet, omening; ursinnighet, galenskap.
Unsinnlich, *a.* ej sinnlig.
Unsitte, die, osed, osedlighet; er hat die - an sich, han har den oseden.
Unsittig, *a.* osedig, oanständig.
Unsittigkeit, die, osedighet.
Unsittlich, *a.* osedig, osedlig, omoralisk.
Unsittlichkeit, die, osedighet, osedlighet, oanständighet.
Unsittsam, *a.* osedlig.
Unsittsamkeit, die, osedlighet, oanständighet.
Unsorgsam, *a.* sorglös, vårdslös.
Unstät, *a.* ostadig, flyktig; obeständig. [obeständighet.
Unstätigkeit, die, ostadighet,
Unstatthaft, *a.* oantaglig, som ej kan tillåtas, olaglig.
Unstatthaftigkeit, die, oantaglighet, olaglighet.

Unsterblich, *a.* odödlig.

Unsterblichkeit, die, odödlighet.

Unstern, der, (*pl.* -e) olycksstjerna, missöde.

Unsteuerbar, *a.* skattfri, frälse.

Unstörbar, *a.* oförstörlig, obeveklig.

Unsträflich, *a.* ostraffälig, oförvitlig. [oförvitlighet.

Unsträflichkeit, die, ostrafflighet,

Unstreitig, *a.* ostridig, otvifvelaktig, ovedersäglig.

Untadelhaft, *a.* otadlig, oförvitlig, oklanderlig.

Untadelhaftigkeit, die, oklanderlighet.

Untauglich, *a.* oduglig; duglös, oskicklig. [duglöshet.

Untauglichkeit, die, oduglighet,

Unten, *av.* ned, ner, nedan, nedanför, nedtill; da –, der nere; hier –, här nere; weiter –, nedanföre; – an, nedanför, nedanföre, nedtill, nedanpå; – an dem Kleide, nedanpå klädningen; – an der Treppe, nedanför trappan; von –, nedifrån; von oben bis –, från ofvan till nedan, nedifrån ända upp; nach – zu, nedåt; von – an, nedifrån, nedanefter; von – aus, nedifrån; von – herauf, nedanifrån; – gehen, gå nedan; – in, nedi, neduti; – herum, nedomkring. **-genannt**, *a.* nedannämd.

Unter, *praep.* (med *dat.* & *acc.*) under, inunder; emellan, ibland; om, under, med mindre, för mindre än; uti, på. – *av.* ned, ner, under; – dem Tische springen, springa omkring under bordet; – den Tisch springen, springa under bordet; – Jemandem sein, vara under någon (i värdighet); – Freunden, vänner emellan; – uns, oss emellan; – vier Augen, emellan fyra ögon; – der Hand, underhand; – andern, bland andra; der größte – Allen, den störste bland alla; einer – Tausenden, en ibland tusende; – die Soldaten gehen, gå in vid militären, taga värfning, bli knekt; – Leute kommen, umgås med folk, besöka sällskaper; – der Regierung des Königs, under konungens regering; – Wegs, under vägen; Jemandem – die Augen treten, komma för ens ögon; eine Arbeit – den Händen haben, hafva ett arbete under händer; ich werde es – zehn Thalern nicht bekommen, jag får det icke under (för mindre än) tio riksdaler; – der Kanone, (*vulg.*) under all kritik.

Unter, *a.* undre, nedre, lägre, ringare, sämre; under-, låg; das -e, -ste Stockwerk, nedra, nedersta våningen; der -e Theil, nedra, underdelen, det undra, det nedra; die -en Classen, de lägre klasserna.

Unterabtheilung, die, underafdelning, underdelning.

Unterackern, *v. a.* nedplöja.

Unteradmiral, der, underamiral, viceamiral.

Unteramt, das, lägre embete.

Unterarm, der, underarm, framarm. [framärm.

Unterärmel, der, underärm,

Unterarzt, der, underläkare.

Unteraufseher, der, underuppsyningsman.

Unteraufsicht, die, underuppsigt.

Unterbalken, der, underbjelke, underlagsbjelke, arkitraf. **-träger**, der, (*sjöt.*) underbalkvägare.

Unterbau, der, underbyggnad, grundval, grundmur.

Unterba'uen, *v. a.* underbygga, lägga grund.

Unterbeamte, der, lägre tjensteman.

Unterbefehlshaber, der, underbefälhafvare.

Unterbehörde, die, (*pl.* -n) underrätt, lägre domstol.

Unterbeinkleider, *plur.* underbyxor, lårfoder.

Unterbett, das, underbädd; underdyna, räckbolster.

Unterbilanz, die, underbalans, deficit.

U'nterbinden, *v. irr. a.* binda under. [da, underbinda.

Unterbi'nden, *v. irr. a.* förbin-

U'nterbindung, die, underbindning.

Unterbi'ndung, die, förbindning.

Unterblei'ben, *v. irr. n.* blifva ogjord, ej äga rum, ej ske, uteblifva.

Unterbre'chen, *v. irr. a.* afbryta.

Unterbre'chung, die, afbrott, uppehåll, hinder.

Unterbrei'ten, *v. a.* underbreda, underställa; ich unterbreite es Ihrem Urtheile, jag underställer det ert omdöme.

U'nterbringen, *v. irr. a.* bringa under tak, bringa i säkerhet, bringa i skygd, försörja, inqvartera, herbergera; Jemanden –, sätta någon i tjenst, skaffa någon en syssla, laga att någon blir försörjd; sein Geld –, sätta ut sina penningar på ränta; ein Pferd –, ställa en häst på stall; einen Knaben –, sätta en gosse i lära; ein Mädchen –, skaffa en flicka en tjenst; äfv.: skaffa en flicka en man.

U'nterbringung, die, bringande under tak ell. i skygd; inqvarterande, herbergerande; försörjning.

Unterdeck, das, (*sjöt.*) underdäck.

Unterdeß, **Unterde'ssen**, *av.* emellertid, härunder, undertiden, under det, likväl.

Unterdrü'cken, *v. a.* undertrycka, förtrycka, nedtrycka, förödmjuka, nedtysta, dämpa.

Unterdrü'cker, der, undertryckare, förtryckare.

Unterdrü'ckung, die, undertryckning, förtryckande, förtryck, dämpande; fördöljande.

Untere, *a.* se **Unter**, *a.*

U'ntereggen, *v. a.* nedharfva.

Untereinander, *av.* om hvartannat, huller om buller, oredigt; sins emellan, inbördes.

Untereinnehmer, der, underuppbördsman.

Untereintheilung, die, underdelning, underafdelning.

Unterfa'ngen, sich, *v. irr. r.* understå sig, våga, fördrista sig.

Unterfa'ngen, das, fördristande; dristigt företag.

Unterfeldherr, der, underfältherre.

Unterförster, der, underskogsvaktare. [jägmästare.

Unterforstmeister, der, under-

Unterfutter, das, underfoder, foder, foderverk.

U'nterfüttern, *v. a.* fodra, sätta foder under klädesplagg.

Untergang, der, nedgång (solens etc.); undergång, förderf; ofärd, förfall, aftagande; seinem -e entgegengehen, resa till sin undergång.

Unterge'ben, *v. irr. a.* undergifva, lemna under någons vård och uppsigt, anförtro, öfverlemna att styra, göra underdånig.

Unterge'ben, *a.* undergifven, underdånig, ödmjuk.

Unterge'bene, der, underhafvande; lägre, ringare person, underordnad tjensteman.

U'ntergehen, *v. irr. n.* gå ned (om solen etc.); sänka sig, fördränkas, gå i grund, gå till botten, gå i sank; (*fig.*) gå under, förgås, förstöras; die Sonne geht unter, solen bergas, solen går ned.

U'ntergehölz, das, småskog.

Untergelegt, *a.* underlagd.

Untergeordnet, *a.* underordnad, underlydande, undergifven; ringare, mindre; – sein, underlyda.

Untergeordnetheit, die, underlägsenhet.

Untergericht, das, underrätt, underdomstol. **-sbarkeit**, die, underdomsaga, lägre jurisdiktion.

U'ntergeschoben, *a.* understucken; jemf. Unterschieben.

Untergeschoß, das, nedra våningen. [en vagn).

Untergestell, das, underrede (på

Untergewehr, das, undergevär.

U'ntergewicht, das, undervigt.

Untergra'ben, *v. irr. a.* undergräfva, underminera; förstöra; Jemandes Credit –, undergräfva någons kredit.

Untergra'bung, die, undergräfning, underminering; förstöring.

Unterhalb, *praep.* (med *gen.*) under, nedanföre, nedanom, nedom; vid nedra ändan, i nedra delen; – des Flusses, nedanför floden.

Unterhalt, der, underhåll, uppehälle, föda. **-sempfänger**, der, underhållstagare.

Unterhalten, *v. irr. a.* hålla under; hålla ner; (*fig.*) underhålla, uppehålla, bibehålla, vidmakthålla; roa, underhålla; sich mit Jeman-

dem von Etwas –, samtala med någon om något; eine Gesellschaft –, roa ett sällskap; sich mit Kartenspiel –, roa sig med att spela kort; mit Jemandem einen Briefwechsel –, underhålla en brefvexling med någon.

Unterhaltend, *a.* underhållande, roande, rolig, nöjsam.

Unterhaltung, **die**, underhåll, uppehållning, underhållande, vidmakthållande; samtal, konversation; nöje, tidsfördrif. **-sgabe**, **die**, underhållningsgåfva, talang till att vara roande.

Unterha'ndeln, *v. a. & n.* underhandla om, bemedla, mäkla; dagtinga.

U'nterhändler, **der**, underhandlare, bemedlare, mäklare.

Unterha'ndlung, **die**, underhandling; um Etwas in – stehen, stå i underhandling om något.

U'nterhauptmann, **der**, underhöfvitsman, andre kapten.

U'nterhaus, **das**, jordvåning; Underhuset i engelska parlamentet.

U'nterhelfen, *v. irr. a.* underhjelpa, understödja.

U'nterhelfer, **der**, subdiakonus.

Unterhemd, **das**, underskjorta.

Unterhof, **der**, bakgård, stallgård, ladugård.

Unterhö'hlen, *v. a.* underhålka, undergräfva, underminera.

Unterholz, **das**, småskog; (*sjöt.*) underskepp.

Unterhosen, *plur.* underbyxor, kalsonger, lårfoder.

Unterirdisch, *a.* underjordisk.

Unterjacke, **die**, undertröja.

Unterjägermeister, **der**, underjägmästare. [undertvinga.

Unterjo'chen, *v. a.* underkufva,

Unterjocher, **der**, underkufvare, öfvervinnare. [de.

Unterjochung, **die**, underkufvande.

Unterkäufer, **der**, mäklare.

Unterkehle, **die**, underhaka.

Unterkiefer, **der**, underkäft, underkäke.

Unterkinn, **das**, underhaka.

Unterkleid, **das**, underklädning, underklädnad; die –er, underkläder; fotklädnad, benkläder.

Unterkoch, **der**, underkock.

U'nterkommen, *v. irr. n.* komma under tak; finna qvarter, få herberge, tjenst, försörjning etc.; mellankomma, förekomma.

U'nterkommen, **das**, försörjning, tjenst; herberge, qvarter.

Unterköthig, *a.* som varar sig under ell. inuti. [under.

U'nterkriechen, *v. irr. n.* krypa

U'nterkriegen, *v. a.* öfvervinna, öfverträffa.

U'nterladung, **die**, ballast.

U'nterland, **das**, lägre delen af ett land.

Unterlage, **die**, underlag, bäddning, underlagsbjelke.

U'nterlaß, **der**, uppehåll; ohne –, utan uppehåll, utan uppehör, oupphörligen.

U'nterlast, **die**, ballast.

Unterla'ssen, *v. irr. a.* underlåta, efterlåta, försumma, låta blifva, afhålla sig ifrån; hålla upp med, upphöra, afbryta; ich kann nicht – zu sagen, jag kan ej underlåta att säga.

Unterla'ssung, **die**, underlåtelse, försummelse; uppehåll, afbrott. **-ssünde**, **die**, underlåtenhetssynd.

U'nterlaufen, *v. irr. n.* löpa under, löpa ibland, gå inunder; (*fig.*) mit –, komma med ibland, oförmärkt insmyga sig; das mag so mit –, det kan passera bland det öfriga.

Unterlau'fen, *a.* mit Blut –, svartblå, blodsprängd.

Unterleder, **das**, underläder.

Unterlefze, **die**, underläpp, undra läppen.

U'nterlegen, *v. a.* lägga under; garnera; Pferde –, ställa ombyteshästar; einem Worte einen andern Sinn –, tillägga ett ord en annan mening.

Unterle'gen, *a.* underlägsen.

U'nterlegung, **die**, underläggning; garnering.

Unterlehen, **das**, underlän.

Unterlehrer, **der**, underlärare.

Unterleib, **der**, underlif. **-sentzündung**, **die**, underlifsinflammation. **-skrank**, *a.* sjuk i underlifvet, hypokondrisk. **-skrankheit**, **die**, underlifssjukdom.

U'nterliegen, *v. irr. n.* ligga under; ligga till grund.

Unterlie'gen, *v. irr. n.* vara underlägsen, ligga under, duka under, blifva besegrad, ej uthärda; das unterliegt keinem Zweifel, det är otvifvelaktig.

Unterlieutenant, **der**, underlöjtnant, fändrik.

Unterlippe, **die**, underläpp, undra läppen.

Unterma'len, *v. a.* (*måln.*) grundmåla, grunda.

U'ntermaß, **das**, undermål.

U'ntermäßig, *a.* undermålig.

Un'termann, **der**, person som står under en annans lydnad; underlydande, underordnad (person).

Untermau'ern, *v. a.* undermura.

Unterme'ngen, *v. a.* inblanda, inmänga, uppblanda, blanda uti.

Unterme'ngung, **die**, inblandning, inmängning.

Untermiethsmann (Aftermiether), **der**, en som by af en annan hyresman; hyresgäst.

Untermini'ren, *v. a.* underminera, undergräfva.

Untermi'schen, *v. a.* iblanda, inmänga, uppblanda, blanda uti.

Untermi'schung, **die**, inblandning, uppblandning.

Unternähen, *v. a.* undersy.

Unterneh'men, *v. irr. a.* företaga, åtaga sig, taga på sig; våga.

Unterneh'men, **das**, tilltag, företag, företagande, spekulation.

Unterneh'mend, *a.* företagsam, tilltagsen, driftig.

Unterneh'mer, **der**, som påtager sig något, entreprenör.

Unterneh'mung, **der**, företagande, företag, spekulation. **-slust**, **die**, tilltagsenhet.

Unterofficier, **der**, underofficer.

U'nterordnen, *v. a.* underordna, sätta under förmanskap ell. lydnad, sätta i ordningen under (någon ell. något); jemf. Untergeordnet.

U'nterpacht, **U'nterpachtung**, **die**, underförpaktning, utarrendering ell. arrendering af en arrendator. [tare.

U'nterpächter, **der**, underförpak-

Unterpfä'hlen, *v. a.* underpåla.

U'nterpfand, **das**, underpant, hypotek.

Unterpfändlich, *a.* som angår underpant; pantsatt, hypotiserad. – *av.* såsom underpand, till underpant.

U'nterpflügen, *v. a.* nedplöja.

Unterpreis, **der**, underpris; zum – verkaufen, sälja till underpris, undersälja. [under.

Unterpunctiren, *v. a.* pricka

Unterre'den, **sich**, *v. r.* talas, samtala, hålla samtal; sich mit Jemandem –, samtala med någon.

Unterre'dung, **die**, samtal, samspråk.

U'nterricht, **der**, undervisning, information. **-sanstalt**, **die**, undervisningsanstalt. **-swesen**, **das**, undervisningsverket.

Unterri'chten, *v. a.* undervisa, informera, lära; underrätta; sich von Etwas –, underrätta sig, göra sig underrättad om något; unterrichtend, instruktiv; schlecht unterrichtet, illa underrättad. [re.

U'nterrichter, **der**, underdoma-

U'nterrinde, **die**, inre bark.

Unterrock, **der**, underrock; underkjortel; stubb.

Untersa'gen, *v. a.* förbjuda; inställa.

Untersa'gung, **die**, förbud, förbjudande; inställande.

Untersaß, **der**, (*pl.* -en) underhafvande, undervasall.

Untersatz, **der**, underlag, stöd; sockel; byggnadsfot; andra satsen i ett förnuftsslut, eftersats.

Unterschale, **die**, inre skal ell. bark; tefat. [mylla ned.

U'nterscharren, *v. a.* kratta ell.

Unterschä'tzen, *v. a.* underkänna.

Unterschei'den, *v. irr. a. & n.* skilja, åtskilja, göra åtskilnad; urskilja, utmärka; sich –, skilja sig, urskilja sig, vara olika.

Unterschei'dend, *a.* urskiljande, utmärkande.

Unterschei'dung, **die**, åtskiljande, urskiljande, urskilning, utmärkande. **-sgabe**, **die**, omdömesgåfva, urskilningsgåfva, urskilning. **-szeichen**, **das**, åtskilningstecken; skiljetecken. [skenben.

U'nterschenkel, **der**, smalben,

U'nterschieben, *v. irr. a.* skjuta inunder, sticka inunder; (*fig.*) understicka, sätta i stället för, falskeligen föregifva ell. uppgifva; einen Wagen –, skjuta en vagn under skjul; ein Testament –, understicka ett testamente; ein untergeschobenes Kind, ett understucket barn, ett bortbytt barn, en byting; ein –es Wort, ett inflickadtord.

U'nterschiebung, **die**, underskjutning; understickning, understickande.

U'nterschied, **der**, afskrankning, afbalkning, skiljevägg; (*fig.*) skilnad, åtskilnad, olikhet; einen – machen zwischen, göra åtskilnad emellan; es waltet ein – ob, der finnas en skilnad; ohne –, utan åtskilnad; zum –e von, till åtskilnad ifrån; das ist ein geringer –, det skiljer i obetydlig mån.

Unterschie'den, *a.* åtskild, tydligen utmärkt.

Unterschiedlich, *a.* åtskillig.

Unterschlächtig, *a.* ein –es Wasserrad, ett underfallshjul.

U'nterschlag, **der**, mellanstycke, skiljevägg.

Unterschla'gen, *v. irr. a.* slå, lägga, sätta under; slå undan; undansnilla, försnilla; uppsnappa; undansticka, olofligen undangömma, undandölja; Jemandem ein Bein –, slå benen undan någon; Geld –, behålla för sig af andras penningar; ein Testament –, undandölja ett testamente.

Unterschla'gung, **die**, försnillning, undansnillning; undanstickning, olofligt undangömmande; fördöljande (af penningar etc.).

U'nterschlauf, **der**, herberge, qvarter.

U'nterschleif, **der**, underslef, försnillning, bedrägeri.

Unterschrei'ben, *v. irr. a.* underskrifva, underteckna, subskribera; mit –, kontrasignera.

U'nterschreiber, **der**, (*plur.* –) skrifvarebiträde.

Unterschrei'ber, **der**, (*pl.* –) undertecknare, subskribent.

Unterschriebene, **der**, undertecknad; der – bekennt hiermit, undertecknad bekänner härmed.

Unterschrift, **die**, underskrift, underteckning.

Unterschwelle, **die**, tröskel.

U'ntersegel, **das**, undersegel.

U'ntersenken, *v. a.* försänka, nedsänka.

U'ntersetzen, *v. a.* sätta under.

U'ntersetzer, **der**, tefat, skänkfat.

Unterse'tzt, *a.* undersätsig, satt; von –er Statur, stadig till växten, satt.

Unterse'tztheit, **die**, undersätsighet. [gel under.

Untersie'geln, *v. a.* sätta inse-

Untersie'gelung, **die**, insegels undersättande.

U'ntersinken, *v. irr. n.* sjunka till botten, gå i sank.

U'nterspülen, *v. a.* underskölja, undertvätta.

Unterst, (*superl.* af unter) underst; nederst; zu – liegen, ligga underst. [stallmästare.

Unterstallmeister, **der**, under-

Unterstatthalter, **der**, underståthållare, landtdomare.

U'nterstämmen, *v. a.* stödja under.

U'nterstecken, *v. a.* sticka under, sticka ibland, stoppa under, fodra; (*fig.*) insticka (soldater i en korps).

U'nterstecknung, **die**, understickning, instickning.

U'nterstehen, *v. irr. n.* stå ell. vara under tak, under skjul ell. skygd.

Unterste'hen, **sich**, *v. irr. r.* understå sig, fördrista sig, våga.

U'ntersteiger, **der**, underuppsyningsman öfver grufarbetare.

U'nterstelle, **die**, (*pl.* –n) underordnad plats, underordnad syssla; (*bergv. T.*) underställe (i masugn).

U'nterstellen, *v. a.* ställa under, sätta under; (*fig.*) tillägga, skylla för; Jemandem schlechte Absichten –, skylla någon för onda afsigter; sich –, träda under skjul (för regn).

Untersteuermann, **der**, understyrman. [stryka.

Unterstrei'chen, *v. irr. a.* under-

U'nterstreuen, *v. a.* underströ, strö under. [pa.

Unterstrumpf, **der**, understrum-

Unterstube, **die**, undra rummet (i motsats till öfra rummet).

Unterstufe, **die**, nedra graden.

Unterstü'tzen, *v. a.* stöda under, sätta stöd under; (*fig.*) understödja, hjelpa, bistå.

Unterstü'tzer, **der**, understödjare, stöd, hjelp.

Unterstü'tzung, **die**, understöd, stöd, bistånd, hjelp. **–scasse**, **die**, fattigkassa.

Untersu'chen, *v. a.* undersöka, granska, ransaka. [kare.

Untersu'cher, **der**, (*pl.* –) ransa-

Untersu'chung, **die**, undersökande, undersökning, granskning, forskning, ransakning; gerichtliche –, vittnesförhör; peinliche –, pinligt förhör, inqvisition.

Untertasse, **die**, tefat.

U'ntertauchen, *v. a.* doppa ned, neddoppa, nedsänka; dyka.

U'ntertauchung, **die**, neddoppning; dykning.

U'nterthan, *a.* underkastad, undergifven, underdånig.

U'nterthan, **der**, (*pl.* –en) undersåte.

Unterthä'nig, *a.* underdånig, undersåtlig, undergifven; –st, underdånigst.

Unterthä'nigkeit, **die**, underdånighet, undersåtlig vördnad.

Untertheil, **das**, underdelen, nedra delen, det undra.

U'ntertreten, *v. irr. n.* träda under, gå under skjul för regn. – *v. a.* trampa under fötterna.

Untervormund, **der**, underförmyndare.

Unterwa'chsen, *v. n.* växa under, växa mellan, växa ibland.

Unterwa'chsen, *a.* mellanväxt; späckad.

Unterwald, **der**, småskog.

Unterwall, **der**, undervall, nedra delen af en vall.

Unterwärts, *av.* ned, nedtill, nedåt; utföre.

Unterwa'schen, *v. irr. a.* undertvätta, underskölja.

Unterwe'ges, **Unterwe'gs**, *av.* under vägen, på vägen; på resan; (*fig.*) Etwas – lassen, underlåta något, låta något bli ogjordt.

Unterwei'len, *av.* undertiden, ibland, stundom.

Unterwei'sen, *v. irr. a.* undervisa, underrätta. [lärare.

Unterwei'ser, **der**, undervisare,

Unterwei'sung, **die**, undervisning. [underjorden.

U'nterwelt, **die**, unterverlden,

Unterwe'rfen, *v. irr. a.* underkasta, underkufva, undergifva, underlägga; sich Jemandem –, underkasta sig någon; sich den Bedingungen –, underkasta sig vilkoren; Jemandem unterworfen sein, vara underdånig, bero af någon.

Unterwe'rfung, **die**, underkastande, underkastelse, underläggande, undergifning.

U'nterwichtig, *a.* undervigtig.

Unterwi'nden, **sich**, *v. r.* understå sig, fördrista sig.

U'nterwuchs, **der**, småskog, buskskog.

Unterwü'hlen, *v. a.* undergräfva.

Unterwundarzt, **der**, underkirurg, underfältskär.

Unterwü'rfig, *a.* underkastad, undergifven; ödmjuklig, underdånig, underlydande.

Unterwü'rfigkeit, **die**, underkastelse, undergifvenhet, underdånighet, ödmjukhet.

U'nterzahn, **der**, undertand, undra tanden.

Unterzei'chnen, *v. a.* underteckna, underskrifva; seinen Namen –, underteckna sitt namn; auf ein Buch –, subskribera på en bok.

Unterzei'chner, **der**, undertecknare; subskribent.

Unterzei'chnung, **die**, underteckning, underskrift; subskription.

U'nterziehen, *v. irr. a.* draga under, lägga under.

Unterzie'hen, *v. irr. a.* ein Gebäude mit einer Mauer –, grundmura en byggnad; einer Prüfung unterzogen werden, undergå en pröfning; (*fig.*) sich einer Sache –, åtaga sig något.

Unterziehhosen se **Unterhosen**.

U'nterzug, **der**, underlag, stötta.

Unthat, **die**, (*pl.* –en) ogerning, missgerning.

Unthätig, *a.* overksam, sysslolös. [sysslolöshet.

Unthätigkeit, **die**, overksamhet,

Untheilbar, *a.* odelbar.
Untheilbarkeit, die, odelbarhet.
Unthier, das, (*pl.* -e) odjur.
Unthunlich, *a.* ogörlig, overkställbar, overkställelig.
Unthunlichkeit, die, ogörlighet, overkställbarhet.
Untief, *a.* grund, uppgrundad.
Untiefe, die, grund, grundt ställe i vatten, sank, sandrefvel.
Untilgbar, *a.* outplånlig, outrotlig.
Untöchterlich, *a.* odotterlig.
Untragbar, *a.* som kan ej bäras; odräglig; ofruktbar.
Untragbarkeit, die, odräglighet; ofruktbarhet.
Untrennbar, *a.* oskiljaktig.
Untrennbarkeit, die, oskiljaktighet.
Untreu, *a.* otrogen, trolös; seiner Geliebten – sein, vara sin älskarinna otrogen.
Untreue, die, otrohet, trolöshet.
Untröstbar, **Untröstlich**, *a.* otröstlig, tröstlös.
Untröstlichkeit, die, otröstlighet, tröstlöshet.
Untrüglich, *a.* ofelbar, osviklig.
Untrüglichkeit, die, ofelbarhet, osviklighet. [lig.
Untüchtig, *a.* oduglig, oskick-
Untüchtigkeit, die, oduglighet.
Untugend, die, (*pl.* -en) odygd, oart, osed, ovana.
Untugendhaft, *a.* odygdig.
Unüberlegt, *a.* oöfverlagd, oöfvertänkt; obetänksam.
Unüberlegtheit, die, obetänksamhet, oöfverlagdhet.
Unübersehbar, *a.* oöfverseelig, oöfverskådlig.
Unübersetzbar, *a.* oöfversättelig.
Unübersteigbar, *a.* oöfverstiglig, oöfvervinnelig.
Unübertrefflich, *a.* oöfverträfflig. [nelig, ointaglig.
Unüberwindlich, *a.* oöfvervin-
Unüberwunden, *a.* oöfvervunnen, obesegrad.
Unüberzeugt, *a.* icke öfvertygad.
Unüblich, *a.* obruklig, ogångbar, ogängse.
Unumfriedigt, *a.* ostängd.
Unumgänglich, *a.* oundgänglig; oundviklig.
Unumgänglichkeit, die, oundgänglighet, oundviklighet.
Unumschränkt, *a.* oinskränkt.
Unumschränktheit, die, oinskränkthet.
Unumstößlich, *a.* oomkullstötlig, ovederlägglig, orygglig, ojäfaktig, ojäfvig; -e Gründe, ojäfviga skäl.
Unumstößlichkeit, die, oomkullstötlighet, orygglighet.
Unumwunden, *a.* icke omlindad, icke ombunden; (*fig.*) icke hemlig, otvungen, öppen, fri.
Unumzäunt, *a.* ohägnad.
Ununterbrochen, *a.* oafbruten; in -er Folge, i oafbruten följd. – *av.* oafbrutet; es regnete –, det regnade oafbrutet.
Ununterrichtet, *a.* oundervisad, icke underrättad, okunnig, olärd.
Ununterschrieben, *a.* oundertecknad.
Ununtersucht, *a.* ogranskad, oundersökt, opröfvad.
Ununterwürfig, *a.* ej undergifven, oberoende, sjelfständig, fri.
Unvaterländisch, *a.* icke fosterländsk, opatriotisk.
Unväterlich, *a.* ofaderlig.
Unverachtet, *av.* utan att förakta.
Unverächtlich, *a.* ej föraktlig.
Unveraltet, *a.* ej gammal, ej föråldrad; das bleibt –, det åldras icke.
Unveränderlich, *a.* oföränderlig.
Unveränderlichkeit, die, oföränderlighet.
Unverändert, *a.* oförändrad.
Unverantwortlich, *a.* ansvarslös, oansvarig; oförsvarlig; oursäktlig.
Unverantwortlichkeit, die, oansvarighet, oförsvarlighet, ansvarslöshet.
Unverarbeitet, *a.* oarbetad.
Unveräußerlich, *a.* oafytterlig, oförytterlig, oafhändelig, oöfverlåtlig.
Unveräußert, *a.* oföryttrad.
Unverbesserlich, *a.* oefterrättelig, ohjelplig; fullkomlig, förträfflig, obotlig.
Unverbesserlichkeit, die, obotlighet, ohjelplighet.
Unverbindlich, *a.* icke förbindlig, oartig.
Unverblümt, *a.* icke förblommerad, oförtäckt.
Unverborgen, *a.* ohöljd, oförtäckt, uppenbar.
Unverboten, *a.* oförbuden.
Unverbrennlich, *a.* ouppbrännelig, oförbrännelig.
Unverbrennlichkeit, die, oförbrännelighet.
Unverbrüchlich, *a.* okränkbar, oantastlig, obrottslig, orubblig, orygglig.
Unverbrüchlichkeit, die, okränkbarhet, obrottslighet, orygglighet.
Unverbürgt, *a.* obekräftad, obestyrkt.
Unverdächtig, *a.* ej misstänkt.
Unverdammlich, *a.* ej fördömlig.
Unverdaulich, *a.* hårdsmält, osmältbar.
Unverdaulichkeit, die, osmältlighet, trögsmälthet, dålig matsmältning, indigestion.
Unverdaut, *a.* osmält.
Unverdeckt, *a.* oförtäckt; uppenbar.
Unverdienstlich, *a.* utan förtjenst, ef förtjenstfull.
Unverdient, *a.* oförtjent, oförskylld; -er Weise, oförtjent.
Unverdorben, *a.* oförderfvad, oförfalskad, oskämd, oskyldig.
Unverdorbenheit, die, oförderfvadt tillstånd, oskämdhet, oskyldighet.
Unverdrossen, *a.* oförtruten, outtröttlig, trägen, flitig.
Unverdrossenheit, die, oförtrutenhet, outtröttlighet.
Unveredelt, *a.* oförädlad.
Unverehelicht, *a.* ogift, oförmäld.
Unvereinbar, *a.* oförenlig.
Unvereinbarkeit, die, oförenlighet.
Unvereinigt, *a.* oförenad.
Unverfälscht, *a.* oförfalskad, ren, äkta; uppriktig, oskrymtad.
Unverfänglich, *a.* icke förförelande, oförgriplig, oskadlig.
Unverfassungsmäßig, *a.* grundlagsstridig, författningsvidrig.
Unvergänglich, *a.* oförgänglig, ovansklig, oförvansklig, oförvissnelig. [gänglighet.
Unvergänglichkeit, die, oför-
Unvergeblich, *a.* obortgiflig; oeftergiflig, oförlåtlig.
Unvergessen, *a.* oförgäten.
Unvergeßlich, *a.* oförgätlig.
Unvergeßlichkeit, die, oförgätlighet.
Unvergleichlich, *a.* oförliknelig, ojemförlig, makalös.
Unvergleichlichkeit, die, oförliknelighet, makalöshet.
Unverglichen, *a.* oförlikt.
Unvergolten, *a.* olönt, icke vedergälld.
Unvergönnt, *a.* otillåten, oloflig.
Unverhalten, *a.* uppriktig, öppenhjertig.
Unverhältnißmäßig, *a.* oproportionerad. [mäld.
Unverheirathet, *a.* ogift, oför-
Unverhindert, *a.* oförhindrad.
Unverhofft, *a.* oväntad, oförmodad, oförtänkt, oparäknad; – kommt oft, (*ordspr.*) det sker mycket oförtänkt.
Unverhohlen, *av.* ohöljdt, oförtäckt, rent ut, uppenbarligt.
Unverhört, *a.* oförhörd, ohörd.
Unverhüllt, *a.* ohöljd, oförtäckt.
Unverkäuflich, *a.* osäljbar, oförytterlig; ej till salu.
Unverkauft, *a.* oförsåld, outsåld, osåld. [lig.
Unverkennbar, *a.* omisskänne-
Unverkleinert, *a.* oförklenad, oförringad, ominskad. [kad.
Unverkürzt, *a.* oafkortad, omins-
Unverlarvt, *a.* omaskerad.
Unverlegen, *a.* ej förlägen, oförvillad.
Unverletzlich, *a.* osårbar; obrottslig, orygglig, helig.
Unverletzlichkeit, die, osårbarhet; obrottslighet, orygglighet.
Unverletzt, *a.* osårad, oskadd; okränkt (om mödom).
Unverlierbar, *a.* som ej kan förloras.
Unverlobt, *a.* oförlofvad.
Unverlohnt, *a.* obelönt.
Unvermachbar, *a.* som ej kan förfogas om, ej bortgifvas genom testamente.

Unvermählt, *a.* oförmäld, ogift.
Unvermeidlich, *a.* oundviklig, oundgänglig.
Unvermeidlichkeit, die, oundviklighet, oundgänglighet.
Unvermeint, *av.* ej ment; oförmodad. [märkt, omärkligen.
Unvermerkt, *av.* oförmärkt, oan-
Unvermindert, *a.* oförminskad.
Unvermischt, *a.* omängd, obemängd, oblandad, ren.
Unvermögen, das, oförmögenhet, oförmåga, svaghet.
Unvermögend, *a.* oförmögen, icke i stånd till.
Unvermuthet, *a.* oförmodad, oförtänkt, oväntad. – *av.* oförhoppandes, oförmodligen, oförseendes, oförväntadt.
Unvernehmbar, Unvernehmlich, *a.* oförnimbar, otydlig, ohörbar, oredigt uttalad, som kan ej förstås.
Unvernehmlichkeit, die, oförnimlighet, otydlighet.
Unvernunft, die, oförnuft, dårskap; oförnuftig gerning.
Unvernünftig, *a.* oförnuftig, dåraktig; –e Thiere, oskäliga djur.
Unvernünftigkeit, die, oförnuftighet; oskälighet.
Unverpachtet, *a.* oförpaktad.
Unverpackt, *a.* ej inpackad.
Unverpfändet, *a.* oförpantad.
Unverrichtet, *a.* oförrättad; –er Sache, med oförrättadt ärende.
Unverrückt, *a.* oförryckt, orubbad, orubblig, orörd, oflyttad.
Unversagt, *a.* ovägrad, icke bortlofvad. [försummas.
Unversäumbar, *a.* som ej kan
Unverschämt, *a.* oförskämd, oblyg, oförsynt, ovettig, skamlös, fräck; obillig. –**heit, die**, oförskämdhet, skamlöshet, oblyghet, oförsynthet, ovettighet, otidighet.
Unverschlossen, *a.* ostängd, oläst; ein –es Zimmer, ett oläst rum.
Unverschnitten, *a.* osnöpt, outskuren (om hästar).
Unverschont, *a.* oförskonad.
Unverschrieen, *a.* oberyktad.
Unverschuldet, *a.* oförskylld, oförvållad, oförtjent; oskyldig; –es Eigenthum, ograverad egendom; –er Weise, oförskylt.
Unverschwiegen, *a.* icke förtegad, känd; icke tystlåten, pratsam, sqvalleraktig.
Unversehen, *a.* oförsedd, oförutsedd, oförmodad.
Unversehens, *av.* oförmodadt, oförsedt, oförseendes, oförvarandes.
Unversehrbar, Unversehrlich, *a.* som ej kan rubbas ell. skadas, osårbar; helig.
Unversehrt, *a.* orörd, oskadd, hel, i godt stånd.
Unversengt, *a.* osvedd.
Unversetzt, *a.* oflyttad; oblandad; icke pantsatt.
Unversichert, *a.* oförsäkrad, icke assekurerad.
Unversiegelt, *a.* oförseglad.
Unversiegbar, *a.* som icke kan uttorkas, outtömlig.
Unversilbert, *a.* oförsilfrad.
Unversöhnlich, *a.* oförsonlig, oblidkelig; –e Feindschaft, outsläcklig fiendskap.
Unversöhnlichkeit, die, oförsonlighet, oblidkelighet.
Unversöhnt, *a.* oförsont, oblidkad, oförlikt.
Unversorgt, *a.* oförsörjd.
Unversprochen, *a.* obortlofvad; oförlofvad.
Unverstand, der, oförstånd.
Unverstanden, *a.* oförstådd.
Unverständig, *a.* oförståndig; –er Weise, oförståndigt.
Unverständlich, *a.* som ej kan förstås, obegriplig, otydlig, mörk.
Unverständlichkeit, die, obegriphet, otydlighet.
Unverstellt, *a.* oförställd; oskrymtad.
Unversteuert, *a.* oförtullt.
Unverstohlen, *a.* icke hemlig, ofördold.
Unverstümmelt, *a.* ostympad.
Unversucht, *a.* oförsökt, oproberad, ofrestad.
Unvertheidigt, *a.* oförsvarad.
Unvertheilt, *a.* outdelad.
Unvertilgbar, *a.* outplånlig, outrotlig.
Unverträglich, *a.* som man ej kan lefva sams med; odräglig, ofördragsam. –**keit, die**, ofördragsamhet.
Unverurtheilt, *a.* odömt.
Unverwandelt, *a.* oförvandlad.
Unverwandt, *a.* oafvänd, ofrånvänd, fast, orörlig; –en Blickes, med oafvänd blick.
Unverwarnt, *a.* ovarnad, opåmint, frivillig.
Unverwehrt, *a.* oförvägrad, oförbuden, tillåten, fri.
Unverweilt, *av.* ofördröjligen, utan dröjsmål.
Unverweislich, *a.* oförvitlig.
Unverwelklich, *a.* oförvissnelig, oförgänglig.
Unverwerflich, *a.* ej förkastlig, ojäfvig, ojäfaktig.
Unverweslich, *a.* oförruttnelig, oförgänglig. –**keit, die**, oförruttnelighet.
Unverwundbar, *a.* osårbar.
Unverwundet, *a.* osårad.
Unverwüstlich, *a.* som ej kan förödas ell. förstöras.
Unverzagt, *a.* oförsagd, oförfärad. –**heit, die**, oförsagdhet.
Unverzeihlich, *a.* oförlåtlig.
Unverzinnt, *a.* ofortennt.
Unverzogen, *a.* oförvänd, oförvrängd; oförderfvad.
Unverzollt, *a.* ofortullt, otullad.
Unverzüglich, *av.* ofördröjligen, oförtöfvadt, utan uppskof, utan dröjsmål. [ofullkomnad.
Unvollendet, *a.* ofullbordad,
Unvollkommen, *a.* ofullkomlig.
Unvollkommenheit, die, (*pl.* –en) ofullkomlighet.
Unvollständig, *a.* ofullständig.
Unvollständigkeit, die, ofullständighet. [förd.
Unvollzogen, *a.* overkställd, out-
Unvorbereitet, *a.* oberedd, oförberedd.
Unvordenklich, *a.* urminnes; von –en Zeiten her, från urminnes tider.
Unvorgreiflich, *a.* oförgriplig.
Unvorhergesehen, *a.* oförutsedd.
Unvorsätzlich, *a.* ouppsåtlig, oafsigtlig. – *av.* ouppsåtligen, utan uppsåt. [sam.
Unvorsichtig, *a.* oförsigtig, ovar-
Unvorsichtigkeit, die, oförsigtighet, ovarsamhet.
Unvortheilhaft, *a.* ofördelaktig, oförmånlig.
Unwägbar, *a.* som ej kan vägas.
Unwählbar, *a.* ovalbar, som ej kan väljas.
Unwahr, *a.* osann. –**haft**, –**haftig**, *a.* osann, osannfärdig. –**haftigkeit, die**, osannfärdighet. –**heit, die**, (*pl.* –en) osanning, osannhet; die – sagen, säga osannt. –**scheinlich**, *a.* osannolik, olikIig, icke rimlig. –**scheinlichkeit, die**, osannolikhet.
Unwandelbar, *a.* oföränderlig, oförvansklig, ovansklig.
Unwandelbarkeit, die, oföränderlighet.
Unweg, der, dålig väg.
Unwegsam, *a.* obanad, ovägad.
Unweiblich, *a.* oqvinlig.
Unweiblichkeit, die, oqvinlighet.
Unweigerlich, *a.* ovägerlig. – *av.* ovägerligen.
Unweise, *a.* ovis.
Unweit, *praep.* (med *gen.*) icke långt ifrån; – des Hauses, icke långt ifrån huset.
Unwerth, *a.* icke värdig, icke värd, ovärdig.
Unwerth, der, intet värde, ovärde, obetydlighet, ringhet.
Unwesen, das, oväsende, oordning, förvirring.
Unwesentlich, *a.* oväsendtlig.
Unwesentlichkeit, die, oväsendtlighet.
Unwetter, das, oväder, urväder.
Unwichtig, *a.* ovigtig, obetydlig, ringa, af föga värde.
Unwichtigkeit, die, ovigtighet, obetydlighet.
Unwiderleglich, *a.* ovederlägglig, orygglig, ojäfvig.
Unwiderleglichkeit, die, ovederlägglighet, orygglighet.
Unwiderruflich, *a.* oåterkallelig, orygglig. [lig, ovedersäglig.
Unwidersprechlich, *a.* oemotsäg-
Unwiderstehlich, *a.* oemotståndlig.
Unwiderstehlichkeit, die, oemotståndlighet, ovedersäglighet.
Unwiederbringlich, *a.* oigentaglig, oersättlig, obotlig, oupprättlig.
Unwiederbringlichkeit, die, oigentaglighet, oersättlighet, oupprättlighet.

Unwille, der, ovilja, harm, missnöje; förargelse; seinen –n an Jemandem auslassen, släcka sin harm på någon. [ogen.

Unwillfährig, *a.* icke villfarig,

Unwillig, *a.* ovillig, otålig, förargad, stött, missnöjd, harmfull.

Unwilligkeit, die, ovillighet, otålighet, missnöjdhet.

Unwillkommen, *a.* ovälkommen.

Unwillkürlich, *a.* ovilkorlig, ofrivillig, ouppsåtlig.

Unwirksam, *a.* overksam, fåfäng.

Unwirksamkeit, die, overksamhet, kraftlöshet.

Unwirthbar, *a.* obeboelig, obebodd, som ej kan odlas, ofruktbar.

Unwirthlich, *a.* ohushållsaktig, slösaktig; icke gästfri; ofruktbar, öde. [nig, fåkunnig, dum.

Unwissend, *a.* ovetande, okun-

Unwissenheit, die, okunnighet, fåkunnighet, ovetenhet.

Unwissenschaftlich, *a.* ovetenskaplig.

Unwissentlich, *av.* ovetande, oveterligen, af okunnighet; Etwas – thun, göra något ovetande.

Unwitzig, *a.* ovettig, smaklös.

Unwohl, *a.* illamående, opasslig.

Unwohlsein, das, opasslighet.

Unwohnbar, *a.* obeboelig.

Unwürdig, *a.* ovärdig; skändlig, skamlig, nedrig.

Unwürdigkeit, die, ovärdighet; nedrighet. [stor myckenhet.

Unzahl, die, (*pl.* –en) otalighet,

Unzahlbar, *a.* som ej kan betalas; icke förfallen till betalning.

Unzählbar, Unzählig, *a.* oberäknelig, oräknelig, otalig.

Unzählbarkeit, die, oräknelighet.

Unzart, *a.* oöm, ogrannlaga, grof. [grofhet.

Unzartheit, die, ograunlagenhet,

Unze; die, (*pl.* –n) uns (vigt af två lod). **–nweise,** *av.* unstals, unsvis. [–, i otid, olägligt.

Unzeit, die, otid, olaga tid; zur

Unzeitig, *a.* otidig, som kommer i otid, i förtid; illa använd; omogen, ofullgången; ein –er Scherz, ett otidigt skämt.

Unzeitigkeit, die, otidighet.

Unzerbrechlich, *a.* som ej kan sönderbrytas, oförkrosslig.

Unzerbrechlichkeit, die, oförkrosslighet. [ten.

Unzerbrochen, *a.* ej sönderbru-

Unzergänglich, *a.* som ej kan gå sönder, oförgänglig.

Unzerreißbar, *a.* outslitlig.

Unzerstörbar, Unzerstörlich, *a.* oförstörbar. **–keit, die,** oförstörbarhet.

Unzerstreut, *a.* oskingrad, ostörd.

Unzertheilbar, *a.* odelbar.

Unzertheilt, *a.* ostyckad, odelt, oskiftad.

Unzertrennbar, Unzertrennlich, *a.* oskiljaktig, ofrånskiljelig, oåtskiljelig, odelbar, oupplöslig.

Unzertrennlichkeit, die, oskiljaktighet, oupplöslighet.

Unziemend, Unziemlich, *a.* oanständig, otillbörlig, opassande.

Unziemlichkeit, die, oanständighet, otillbörlighet.

Unzier, Unzierde, die, skam, vanheder; vanprydnad, oskick.

Unzinsbar, *a.* skattfri; räntefri.

Unzollbar, *a.* tullfri.

Unzucht, die, otukt, otuktighet, lösaktighet. [obscen.

Unzüchtig, *a.* otuktig, okysk;

Unzüchtigkeit, die, otuktighet, okyskhet, obscenitet.

Unzufrieden, *a.* obelåten, oförnöjd, otillfredsställd, missnöjd.

Unzufriedenheit, die, missnöje, mysslynthet, obelåtenhet.

Unzugängig, Unzugänglich, *a.* otillgänglig.

Unzugänglichkeit, die, otillgänglighet, otillåtlighet, oloflighet.

Unzulänglich, *a.* otillräcklig.

Unzulänglichkeit, die, otillräcklighet. [förbjuden.

Unzulässig, *a.* otillåtlig, oloflig,

Unzulässigkeit, die, otillåtlighet, oloflighet.

Unzureichend, *a.* otillräcklig.

Unzusammenhängend, *a.* osammanhängande, sammanhangslös.

Unzuständig, *a.* obehörig, ogiltig, inkompetent.

Unzuträglich, *a.* obeqvämlig; onyttig, skadlig.

Unzuverlässig, *a.* otillförlitlig.

Unzuverlässigkeit, die, otillförlitlighet.

Unzweckmäßig, *a.* ändamålslös, otjenlig.

Unzweckmäßigkeit, die, ändamålslöshet, otjenlighet.

Unzweideutig, *a.* otvetydig, otvifvelaktig, tydlig.

Unzweifelhaft, *a.* otvifvelaktig.

Unzweifelhaftigkeit, die, otvifvelaktighet.

Ueppig, *a.* yppig, fåfäng, öfverflödig; vällustig, sinnlig.

Ueppigkeit, die, yppighet, öfverflöd; vällustighet.

Ur, der, uxore, vildoxe. [led.

Urahn, der, stamfader i tredje

Uralt, *a.* urgammal, uråldrig, utlefvad; urminnes; –er Besitz, urminnes häfd. [i fjerde led.

Urältermutter, die, stammoder

Urältern, die, *pl.* forfäder, stamfäder. [urminnestid.

Uralterthum, das, uräldsta tid,

Urältervater, der, stamfader i fjerde led. [grundämne.

Uranfang, der, första början;

Uranfänglich, *a.* ursprunglig, först, äldst.

Urban, *a.* belefvad, höflig.

Urbanität, die, belefvenhet, artighet.

Urbar, *a.* uppbrukad, bördig, uppodlad; – machen, uppodla, röd ja (jorden).

Urbarmachung, die, rödjande, nyrödjning, uppodling.

Urbeginn, der, första begynnelse, ursprung.

Urbegriff, der, grundbegrepp, ursprungligt begrepp.

Urbestandtheil, der, urbeståndsdel, element.

Urbild, das, urbild, original.

Ureigen, *a.* originell.

Ureigenheit, die, originalitet.

Ureinwohner, der, (*pl.* –) urinföding.

Ureltern, se **Urältern.**

Urenkel, der, (*pl.* –) sons sonson, dotters dotterson. – *pl.*, barnbarns barn, *pl.* [arfvinge.

Urerbe, der, urarfvinge, förste

Urfehde, die, urfejd.

Urfelsen, der, urberg.

Urform, die, urform, grundform, ideal. [urfjäll.

Urgebirge, das, (*pl.* –) urberg,

Urgeist, der, den förste, ursprunglige anden (Gud); äfv.: originelt snille.

Urgicht, die, (*jur.*) formlig bekännelse.

Urgroß-ältern, *pl.* farfars ell. farmors far ell. mor; morfars ell. mormors far ell. mor. **–vater, der, –mutter, die,** farfars ell. morfars, farmors ell. mormors far ell. mor. [första orsak.

Urgrund, der, första grund,

Urhahn, der, tjäder, tjädertupp.

Urheber, der, (*pl.* –) upphofsman, stiftare.

Urheit, die, originalitet.

Urian, der, djefvul, fan.

Uriasbrief, der, förrädiskt bref.

Urin, der, urin. **–artig,** *a.* urinaktig. **–blase, die,** urinblåsa. **–glas, das,** uringlas. **–säure, die,** urinsyra. **–verhaltung, die,** urinens hållande. **–verstopfung, die,** urinstämma. **–wölkchen, das,** sky i urinen. [församlingen.

Urkirche, die, äldsta kristna

Urkraft, die, grundkraft, ursprunglig kraft.

Urkunde, die, urkund, handling, skriftligt bevis, akt, dokument.

Urkundlich, *a.* autentik, på urkunder ell. autentika handlingar grundad. – *av.* till yttermera visso, fullvisst, giltigt.

Urlaub, der, lof, orlof, permission; afsked. **–sschein, der,** orlofssedel.

Urlauben, *v. a.* tillstädja, gifva permission; förafskeda.

Urmaß, das, likaremått.

Urmensch, der, den första menniskan.

Urne, die, (*pl.* –n) urna.

Urochs, der, (*pl.* –en) uroxe, vildoxe. [helt hastig.

Urplötzlich, *a.* alldeles plötslig,

Urquell, der, urkälla, grundkälla, första orsak, upphof.

Ursache, die, (*pl.* –n) orsak, grund, upphof.

Ursächlich, *a.* orsakande, som har afseende på orsakerna.

Ursatz, der, axiom.

Urschrift, die, (*pl.* –en) urskrift, original.

Ursprache, die, urspråk, grundspråk.
Ursprung, der, ursprung, upphof, upprinnelse, början; seinen – von Etwas herleiten, leda sin upprinnelse ifrån något.
Ursprünglich, *a.* ursprunglig, – *av.* ursprungligen.
Urstoff, der, urämne. **-lehre**, die, atomläran.
Urtext, der, originaltext.
Urtheil, das, (*pl.* -e) dom, utslag; mening, tanke; omdöme; urskillning; ein – über eine Sache abgeben, fälla omdöme om en sak; – fällen, – sprechen, fälla dom, afkunna dom; ein – bestätigen, fastställa en dom; meinem -e nach, efter mitt omdöme. **-skraft**, die, omdömesgåfva, omdömeskraft, urskillningsgåfva. **-sspruch**, der, dom, utslag, fälld dom; durch – bestätigen, domfästa.
Urtheilen, *v. a. & n.* döma, afdöma; döma om, bedöma; fälla omdöme, sluta, förmoda, finna.
Urton, der, grundton.
Urgroß-vater, der, **-mutter**, die, stamfader, stammoder i fjerde led.
Urversammlung, die, första församling.
Urvolk, das, (*pl.* -völker) urfolk, stamfolk.
Urwähler, der, (*pl.* -) urvalman, förste väljare, direkte väljare.
Urwelt, die, urverld, den första verlden, fornverld.
Urwesen, das, grundväsen, element.
Urwissenschaft, die, metafysik.
Urwort, das, stamord.
Urzeit, die, uräldsta tid, urminnestid.
Urzustand, der, ursprungligt tillstånd.
Uso, das, (*hand. T.*) uso, usans.
Usurpation, die, (*pl.* -en) usurpation, ingrepp.
Usurpator, der, (*pl.* -en) usurpator, tronröfvare.
Usurpiren, *v. a.* orättigmätigt tillvälla sig.

V.

V, v, das, ett V, v, tjugondeandra bokstafven i alfabetet.
Vacant, *a.* vakant, ledig, obesatt.
Vacanz, die, (*pl.* -en) vakans, ledighet.
Vaccination, die, vaccination, vaccinering, skyddskoppympning.
Vacciniren, *v. a.* vaccinera, vaksinera, inympa skyddskopporna.
Vagabund, der, (*pl.* -en) vagabond, lösdrifvare, skojare, landstrykare.
Vagiren, *v. n.* vandra omkring, kringstryka.
Valentdistel, der, (*bot.*) örten eryngia campestre.
Valentinskrankheit, die, fallandesot.
Valet, das, afsked.
Valuta, die, valuta, värde.
Vampyr, der, (*pl.* -e) vampyr.
Vanille, die, vanilj.
Variation, die, (*pl.* -en) förändring; (*mus.*) variation.
Varicellen, *pl.* koppor.
Varietät, die, (*pl.* -en) olikhet; afart.
Variiren, *v. n.* variera, vara olika, icke komma öfverens, afvika.
Vasall, der, (*pl.* -en) vasall. **-könig**, der, lydkonung. **-mäßig**, *a.* vasallmessig.
Vasallenschaft, die, vakallskap, länspligtighet.
Vase, die, (*pl.* -n) vas, kärl af antik form.
Vater, der, (*pl.* Väter) fader, far; zu seinen Vätern eingehen, samlas (gå, vandra) till sina fäder, dö; Gott Vater, Gut Fader; der heilige –, den helige fadren (påfven). **-güte**, die, faderlig godhet. **-haus**, das, fädernehus, föräldrahus. **-herz**, das, fadershjerta. **-land**, das, fädernesland, fosterland. **-ländisch**, *a.* fosterländsk; patriotisk. **-landsfreund**, der, fosterlandsvän, patriot. **-landsgeschichte**, die, fäderneslandshistoria. **-landsliebe**, die, fosterlandskärlek, patriotism. **-liebe**, die, faderlig kärlek. **-los**, *a.* faderlös. **-mord**, der, fadermord. **-mörder**, der, fadermördare. –, *pl.* (*skämtv.*) halskrage. **-name**, der, fadersnamn. **-recht**, das, faderlig rättighet, fadersrätt. **-sbruder**, der, farbroder. **-schaft**, die, faderskap. **-schwester**, die, faster. **-sinn**, der, fadershjerta, faderskänsla. **-söhnchen**, das, fadrens käraste son. **-stadt**, die, födelsestad. **-stand**, der, faderskap. **-stelle**, die, faders ställe. **-theil**, das, fädernearf.
Väterchen, das, pappa lilla.
Väterlich, *a.* faderlig; -e Güte, faderlig godhet; Verwandtschaft -er Seite, slägtskap på fädernet; -es Gut, fädernegods; -es Erbe fädernearf. – *av.* faderligt, faderligen.
Väterlichkeit, die, faderlighet, faderligt sinnelag.
Vaterunser, das, fadervår; das – beten, läsa fadervår.
Vegetabilien, *pl.* vegetabilier, plantor, grönsaker.
Vegetation, die, växt, växande, växtlighet.
Vegetiren, *v. n.* växa som plantor; (*fig.*) lefva ett uselt lif.
Veh, die, hermelin, mård; jemf. Feh.
Veilchen, das, viol, violblomma. **-blau**, *a.* violett, violblå. **-stock**, der, violstånd, violbuske. **-strauß**, der, violqvast. **-wurz**, die, violrot, iris florentina.
Veits-bohne, die, turkisk böna; vargböna, lupinus albus. **-tanz**, der, krampdans, choraea sancti Viti.
Velin, das, velin, fint pergament. **-papier**, das, velinpapper.
Vene, die, (*pl.* -n) åder, blodrör.
Venerie, die, veneriska sjukdomen.
Venerisch, *a.* venerisk.
Ventil, das, (*pl.* -e) ventil, väderlucka.
Ventilation, die, luftrening, svalning.
Ventilator, der, (*pl.* -en) ventilator, vädervexlingsmaskin.
Venus, die, Venus; kärleksgudinna. **-beule**, die, venerisk böld. **-muschel**, die, venussnäcka. **-seuche**, die, venerisk sjuka. **-stern**, der, planeten Venus.
Verabfolgen, *v. a.* öfverlemna, tillställa, utleverera; – lassen, låta afölja.
Verabfolgung, die. aflemnande, utleverering.
Verabreden, *v. a.* aftala, afgöra, uppgöra, öfverenskomma; eine Zusammenkunft –, stämma ett möte, aftala ett möte, aftala att råkas; verabredeter Maßen, enligt aftal.
Verabredung, die, aftal, öfverenskommelse, uppgörande.
Verabreichen, *v. a.* leverera, öfverlemna.
Verabreichung, die, leverering, öfverlemnande.
Verabsäumen, *v. a.* försumma, uraktlåta.
Verabsäumung, die, försummelse, uraktlåtande, uraktlåtelse.
Verabscheuen, *v. a.* hysa afsky för, hafva vedervilja för.
Verabscheuung, die, afsky, fasa. **-swürdig**, *a.* afskyvärd, vederstygglig.
Verabschieden, *v. a.* förafskeda, afskeda, gifva afsked, afdanka, aftacka (trupper).
Verabschiedung, die, afskedande, afsked; aftackande. **-sschein**, der, orlofssedel.
Veraccisen, *v. a.* betala accis för.
Veraccordiren, *v. a.* bortackordera.
Verachten, *v. a.* förakta.
Verächter, der, föraktare.
Verächtlich, *a.* föraktlig.
Verächtlichkeit, die, föraktlighet.
Verachtung, die, förakt. **-swerth**, **-swürdig**, *a.* värd förakt, föraktlig.
Verähnlichen, *v. a.* göra likartad.
Verallgemeinern, *v. a.* förallmänliga, göra allmändelig; generalisera.
Verallgemeinerung, die, generaliserande, generalisering.
Veralten, *v. n.* åldras, föråldras. –, das, *subst.* föråldring.
Veraltet, *a.* föråldrad, lastgammal, obruklig.
Veränderlich, *a.* vansklig, föränderlig; ombytlig, omvexlande, ostadig, obeständig.
Veränderlichkeit, die, föränderlighet, ostadighet, vansklighet.
Verändern, *v. a.* förändra, ombyta, omgöra, omskifta; die Stimme –, vara i målbrottet; sich –, (*vulg.*) ingå äktenskap.
Veränderung, die, förändring, ombyte, omvexling, skiftande; – der Stimme, målbrott; – ist angenehm, ombyte förnöjer.

Verankern, *v. a.* förankra.
Veranlassen, *v. a.* föranlåta, föranleda till; ådraga; åstadkomma.
Veranlassung, **die**, föranledande, föranlåtande, anledning; ohne –, utan anledning; auf – von, i anledning af.
Veranschaulichen, *v. a.* åskådliggöra. [liggörande.
Veranschaulichung, **die**, åskåd-
Veranstalten, *v. a.* föranstalta, anstalta, anställa, förordna ell. bestyra om, tillställa; ein Fest –, anställa en fest; ein Gelag –, tilllaga kalas.
Veranstaltung, **die**, föranstaltande, anställning, föranstaltning, anstalt, tillställning.
Verantworten, *v. a.* ansvara för, vara ansvarig för; försvara, ursäkta, rättfärdiga; ich will es –, det svarar jag för, det tager jag på mig; Jeder hat seine Handlungen zu –, hvar och en ansvarar för sina gerningar; sich –, försvara sig (mot beskyllningar), rättfärdiga sig, ursäkta sig.
Verantwortlich, *a.* ursäktlig; vederhäftig, ansvarig, ansvarskyldig; – für Etwas, ansvarig för något.
Verantwortlichkeit, **die**, ursäktlighet; vederhäftighet, ansvarighet. **-sgesetz**, **das**, ansvarighetslag.
Verantwortung, **die**, försvar (mot beskyllningar), ursäkt, rättfärdigande; ansvar; Jemanden zur – ziehen, ställa någon till ansvar; die – tragen, stå i ansvar för; sich eine – aufladen, ikläda sig ett ansvar. **-srede**, **die**, försvarstal. **-sschrift**, **die**, försvarskrift. **-sweise**, *av.* försvarsvis.
Verarbeiten, *v. a.* förarbeta; förbruka, använda.
Verarbeitung, **die**, förarbetande, förarbetning.
Verargen, *v. a.* förtycka, illa uttyda, förtänka.
Verarmen, *v. n.* utarmas, blifva fattig. [utarmning.
Verarmung, **die**, utarmande,
Verarrestiren, *v. a.* lägga beslag på, taga i qvarstad.
Veraschern, *v. n.* blifva till aska.
Verästung, **die**, utgrenande.
Verauctioniren, *v. a.* bortauktionera, sälja på auktion.
Verauctionirung, **die**, bortauktionerande, säljande på auktion.
Verausgaben, *v. a.* gifva ut (penningar).
Veräußerlich, *a.* förytterlig, afhändelig, afytterlig. [yttra.
Veräußern, *v. a.* föryttra, af-
Veräußerung, **die**, föryttring, afyttring.
Verbacken, *v. a.* förbaka, förbruka till bakning.
Verballhornen, *v. a.* göra något dåligt sämre (i den öfvertygning att göra det bättre).
Verband, **der**, förband, förbindning; der gesellschaftliche –, samfundsföreningen. **-läppchen**, **das**, kompress.
Verbannen, *v. a.* sätta i bann; landsförvisa, förvisa, fördrifva.
Verbannte, **der**, (*pl.* **-n**) landsförvist person, flyktning, deporterad.
Verbannung, **die**, landsförvisning, bannlysning, exil. **-sort**, **der**, förvisningsort.
Verbarricadiren, *v. a.* barrikadera, tillspärra.
Verbauen, *v. a.* förbruka till byggande; förbygga, med byggnad stänga, betaga utsigten ell. ljuset genom byggande; sich –, sein Geld –, utblotta sig med byggande.
Verbauern, *v. n.* blifva bonde, blifva bondaktig.
Verbeißen, *v. irr. a.* bita sönder; smälta i sig, undertrycka; das Lachen –, bita ihop läpparna, för att icke skratta; tvinga sig till allvarsamket; seinen Schmerz –, tvinga sig att icke låta märka sin smärta; seinen Zorn –, kufva sin vrede, tvinga sig att icke se ond ut; sich –, bita ihop käkarna, så att man ej kan öppna munnen; sich in Etwas –, (*fig.*) bita sig fast vid något.
Verbergen, *v. irr. a.* förborga, dölja, fördölja, skyla, gömma; sich –, dölja sig, bortgömma sig.
Verbergung, **die**, förborgande, fördöljande, döljande.
Verbesserer, **der**, förbättrare.
Verbesserlich, *a.* förbätterlig, som kan förbättras, rättas, botas.
Verbessern, *v. a.* förbättra, rätta, korrigera; sich –, förbättra sig; (*vulg.*) få en bättre tjenst etc.
Verbesserung, **die**, förbättrande, förbättring, rättande.
Verbeugen, **sich**, *v. r.* buga sig, bocka sig, niga. [ning.
Verbeugung, **die**, bugning, nig-
Verbiegen, *v. irr. a.* förvrida, kröka, göra krokig.
Verbieten, *v. irr. a.* förbjuda.
Verbilden, *v. a.* förbilda, missbilda. [ställa, personifiera.
Verbildlichen, *v. a.* bildvis fram-
Verbildung, **die**, missbildning.
Verbinden, *v. irr. a.* förbinda, sammanbinda, sammanfoga; (*fig.*) förena, hopfoga; förbinda, tillförbinda, förpligta; Jemandem die Augen –, binda för ögonen på någon; ein Buch –, inbinda en bok orätt; sich zu Etwas – (verbindlich machen), förbinda sig till något; sich Jemandem –, sätta sig i förbindelse hos någon; sich Jemanden –, sätta någon i förbindelse hos sig, göra sig någon förbunden.
Verbindlich, *a.* förbindande, förbindlig, förbunden, pligtig; sich zu Etwas – machen, förbinda sig till något. – *av.* förbindligt.
Verbindlichkeit, **die**, förbindelse, skyldighet, obligation; erkänsla, förbindlighet; höflighet.
Verbindung, **die**, (*pl.* **-en**) förbindande, förbindning, sammanbindning, sammanfogning, hopsättning; (*fig.*) förening, förbund; sammanhang, samband; förbindelse, bekantskap; in – mit, i samband med. **-sstrich**, **der**, bindestreck. **-swort**, **das**, (*gramm.*) bindeord.
Verbitten, *v. irr. a.* undanbedja, undanbe; sich Etwas –, undanbedja sig något; das verbitte ich mir, jag undanbedjer mig det, det undanber jag mig.
Verbittern, *v. n.* förbittra; Jemandem das Leben –, förbittra någon lifvet.
Verbitterung, **die**, förbittring.
Verblasen, *v. irr. a.* göra färger töckniga, utbreda liksom ett flor öfver målning.
Verblassen, *v. n.* förlora glans ell. färg, förblekna.
Verblatten, *v. n.* förlora bladen (om träd). [bläddring.
Verblättern, *v. a.* förlora genom
Verblechen, *v. a.* öfverdraga med bleck.
Verbleiben, *v. irr. n.* förblifva, blifva, qvarblifva, blifva öfver; auf, bei Etwas verbleiben, blifva vid, stå fast vid något; es dabei – lassen, låta dervid bero; ich verbleibe hochachtungsvoll, jag förblifver högaktningsfullt. [dö.
Verbleichen, *v. irr. n.* förblekna;
Verbleien, *v. a.* öfverdraga ell. blanda med bly, plombera.
Verblenden, *v. a.* förblända, förblinda, förvända synen på någon; (*fig.*) förleda, bedraga.
Verblendung, **die**, förbländning, förblindelse, synvilla, synens förvändande.
Verblichen, *a. p.* förbleknad; framliden, afliden, död; des Todes –, afliden, afdöd. **-e**, **der**, *subst.* den aflidna.
Verblüffen, *v. a.* förbluffa.
Verblüfft, *a. p.* förbluffad, bortkommen.
Verblühen, *v. a.* blomstra ut, fälla blommor, förvissna.
Verblümen, *v. a.* förblommera; verblümt, förblommerad; förtäckt, figurlig, allegorisk; verblümte Darstellung, förblommering.
Verbluten, *v. n.* förblöda; sich –, förblöda sig. [blödning.
Verblutung, **die**, (*pl.* **-en**) för-
Verbodmen, *v. a.* seqvestrera, sätta i qvarstad; ein Schiff –, lägga embargo på ett skepp.
Verbollwerken, *v. a.* förse med bollverk ell. bastioner.
Verborgen, *a.* borga ut, lemna på kredit, bortlåna.
Verborgen, *a.* förborgad, hemlig, dold; im -en, i hemlighet, i lönndom.
Verborgenheit, **die**, hemlighet, lönndom; in der – leben, lefva indragen.
Verbot, **das**, förbud.

Verboten, *a.* förbjuden.
Verbrämen, *v. a.* bebräma, sätta bräm på; (*fig.*) utsmycka.
Verbrämung, die, bebräming, bräm. [Sonne –, solbränd.
Verbrannt, *a.* förbränd; von der
Verbrauch, der, förbrukning, förtäring, åtgång.
Verbrauchen, *v. a.* förbruka, förnöta, uppbruka, förtära.
Verbrauen, *v. a.* förbrygga, brygga upp. [sig.
Verbrausen, *v. n.* svalna, sätta
Verbrechen, *v. irr. a.* förbryta; was habe ich verbrochen? hvad har jag förbrutit? hvad ondt har jag gjort?
Verbrechen, das, förbrytelse, öfverträdelse, brott.
Verbrecher, der, förbrytare, öfverträdare, brottsling, illgerningsman.
Verbrecherin, die, (*pl.* **-nen**) förbryterska, öfverträderska. [full.
Verbrecherisch, *a.* brottslig, last-
Verbreiten, *v. a.* förbreda, utbreda, utsprida; ein Gerücht –, utbreda ett rykte; sich über Etwas –, utbreda sig öfver något.
Verbreiter, der, utspridare.
Verbreitung, die, förbredning, utbredande, utbredning, utspridning.
Verbrennen, *v. irr. a.* förbränna, bränna, utbränna; sveda; einen Braten –, bränna en stek; sich –, blifva bränd, bränna sig. – *v. n.* förbrinna, uppbrinna.
Verbrennen, das, Verbrennung, die, förbränning, uppbrinnande.
Verbrennlich, *a.* förbrännelig, brännbar. [het, förbrännelighet.
Verbrennlichkeit, die, brännbar-
Verbriefen, *v. a.* bebrefva; sich –, skriftligen förbinda sig.
Verbrieft, *a.* stadfästad, bekräftad; eine –e Thatsache, en bekräftad händelse.
Verbriefung, die, bebrefvande, skriftlig förbindelse.
Verbringen, *v. a.* tillbringa, förnöta; die Zeit unnütz –, bortnöta tiden.
Verbröseln, *v. a.* söndersmula.
Verbrüdern, sich, *v. r.* förbrödra sig, ingå brödraskap.
Verbrüderung, die, förbrödring, brödraskap.
Verbrühen, *v. a.* skålla för mycket; sich –, skålla sig.
Verbrunften, *v. n.* upphöra att vara i brunst.
Verbuhlt, *a.* behagsjuk, lättfärdig, okysk, kokett.
Verbuhltheit, die, behagsjuka, okyskhet, koketteri.
Verbunden, *a.* förbunden, hopfogad; pligtig, skyldig; allierad, förenad; Jemandem für Etwas – sein, stå i förbindelse hos någon för något.
Verbünden, *v. a.* förena, alliera, stifta förbund emellan; sich –, träda i förbund, förena sig.
Verbündete, der, (*pl.* **-n**) allierad, bundsförvandt; die –n, de allierade.
Verbürgen, *v. a.* Etwas –, ansvara för något; sich für Jemanden –, gå i borgen, gå i god för någon.
Verbürgung, die, borgens ingående, borgen, kaution.
Verclausuliren, *v. a.* klausulera, förse med klauser, taga förbehåll (vid fördrag ell. testamente).
Verdacht, der, misstanke; im –e haben, hålla misstänkt; misstänka, draga misstanke om, misstro; im –e stehen, vara misstänkt; in – bringen, kommen, göra, blifva misstänkt; – schöpfen, fatta misstanke; auf – hin, på misstanke.
Verdächtig, *a.* misstänkt, misstänklig; er ist der Sache –, han är misstänkt för den sak.
Verdächtigen, *v. a.* göra misstänkt. [döma, förbanna.
Verdammen, *v. a.* fördöma,
Verdämmen, *v. a.* dämma upp.
Verdammlich, *a.* fördömlig.
Verdammniß, die, fördömelse, förtappelse.
Verdammt, *a.* fördömd, förtappad, förbannad; die –en, de fördömde.
Verdammung, die, fördömande, fördömelse. **-swerth, -würdig**, *a.* fördömlig, straffbar.
Verdampfen, *v. n.* bortdunsta.
Verdampfung, die, bortdunstning.
Verdanken, *v. a.* tacka för, hafva att tacka för; Jemandem Etwas zu – haben, hafva någon att tacka för något; ich verdanke ihm meine Ruhe, jag har honom att tacka för mitt lugn.
Verdauen, *v. a.* smälta (mat etc.); (*fig.*) kunna fördraga.
Verdaulich, *a.* lättsmält; schwer –, trögsmält. [het.
Verdaulichkeit, die, lättsmält-
Verdauung, die, matsmältning. **-skraft, die**, matsmältningskraft. **-smittel, das**, digestifmedel, medel som befordrar matsmältningen. **-ssaft, der**, magsaft. **-sschwäche, der**, svag matsmältning. **-swerkzeug, das**, matsmältningsor- [gan.
Verdeck, das, däck.
Verdecken, *v. a.* öfvertäcka, betäcka; (*fig.*) dölja, förtäcka.
Verdeckung, die, öfvertäckande, betäckande; döljande.
Verdenken, *v. a.* förtänka, misstycka, förtycka, illa uttyda.
Verderb, der, förderf, undergång, skada; olycka.
Verderben, das, förderfvande, förderf, förstöring; undergång, ruin, olycka, förtappelse; Jemanden ins – stürzen, störta någon i förderfvet; sich ins – stürzen, rusa till sitt förderf.
Verderben, *v. a.* förderfva, skada, skämma, bortskämma, försämra, förstöra; Jemandem die Freude –, skämma, förstöra ens glädje; sich –, förstöra sig, ruinera sig, bereda sin undergång; es mit Jemandem –, stöta sig med någon. – *v. irr. n.* förderfvas, bortskämmas, förstöras, förfalla, förgås, omkomma. [derfvare.
Verderber, der, förstörare, för-
Verderblich, *a.* förderflig, förgänglig, förstörbar; förderflig, förstörande, förödande, skadlig.
Verderblichkeit, die, förderflighet.
Verderbniß, das, förderfvadt tillstånd, försämring, förderf; das – der Sitten, sedeförderf.
Verderbt, *a. p.* förderfvad.
Verderbtheit, die, förderf, förruttnelse.
Verderbung, die, förderfvande, förskämmande, försämring.
Verdeutlichen, *v. a.* förklara, utlägga, göra tydlig och klar.
Verdeutschen, *v. a.* förtyska, öfversätta på tyska.
Verdeutschung, die, (*pl.* **-en**) förtyskning, öfversättande på tyska. [täta, kondensera.
Verdichten, *v. a.* tilltäta, för-
Verdichtung, die, förtätning, kondensering.
Verdicken, *v. a.* förtjocka, göra tjock; sich –, tjockna.
Verdickung, die, förtjockning, förtätning.
Verdienen, *v. a.* förtjena; Geld –, förtjena penningar; ich habe das nicht um ihn verdient, det har jag ej förtjent af honom.
Verdienst, der, förtjenst, vinst, profit, inkomst. **-los**, *a.* utan förtjenst, utan inkomst.
Verdienst, das, förtjenst, merit. **-voll**, *a.* förtjenstfull, meriterad.
Verdienstlich, *a.* förtjenstfull, meriterad.
Verdienstlichkeit, die, förtjenstfullhet, förtjenst.
Verdient, *a.* förtjent, meriterad; ein –er (verdienstvoller) Mann, en förtjent man; sich um Etwas – machen, göra sig förtjent om något.
Verdingen, *v. reg. & irr. a.* betinga, lemna (ett arbete) på beting; sich –, tinga ell. lofva bort sig, antaga tjenst; sich bei Jemandem –, taga tjenst hos någon; sich bei Jemandem in die Kost –, inackordera sig till spisning hos någon.
Verdingung, die, beting, betingande, betingning.
Verdolmetschen, *v. a.* tolka, uttolka. [uttolkning.
Verdolmetschung, die, tolkning,
Verdoppeln, *v. a.* fördubbla.
Verdoppelung, die, fördubbling.
Verdorben, *a. p.* förderfvad, skämd, bortskämd, ruinerad, förstörd; –e Speise, skämd mat.
Verdorbenheit, die, förderf, försämring, förruttnelse.
Verdorren, *v. n.* förtorkas, bortorkas, uttorkas, upptorkas.
Verdorrung, die, förtorkande, uttorkande, borttorkning.

Verdrängen, *v. a.* förtränga, bortträuga, utträuga.

Verdrängung, die, bortträngande, utträngning.

Verdrehen, *v. a.* förvrida, vränga; vrida i baklås; die Augen –, bortvända, rulla, hvälfva ögonen; Worte –, vränga, vrida, förtyda ord; das Gesetz –, vränga lagen; sich den Fuß –, vrida foten ur led.

Verdreher, der, förvrängare; – des Rechts, lagvrängare.

Verdreht, *a. p.* vriden, förvridit, falsk, galt; das ist eine ganz –e Person, det är en helt bakvänd (förvänd, onaturlig) person.

Verdrehung, die, förvridning; vridning i baklås; ledvridning; (*fig.*) vrängning, förvrängning, förtydning; – der Augen, ögonens hvälfning. **-Eid, der**, vrängoed.

Verdreifachen, *v. a.* trefaldiga.

Verdrießen, *v. irr. impers.* förtryta, förarga, göra ledsen, göra harmsen; es verdrießt mich, det förtryter mig; es sich nicht – lassen, ej låta sig förtryta, ej ledsna vid, ej ångra; sich weder Mühe noch Kosten – lassen, spara hvarken möda eller kostnad.

Verdrießlich, *a.* förtretlig, förtrytsam, harmfull, trumpen, förarglig, ledsam; ledsen, otålig, tvär; – machen, förtreta; – werden, trumpna, förtretas, förtreta sig, förarga sig, blifva ledsen.

Verdrießlichkeit, die, förtretlighet, trumpenhet, förtret, förtrytelse, förargelse, förarglighet, ledsamhet.

Verdrossen, *a.* förtrytsam, förtretad, förargad; efterlåten, lat, lättjefull; er ist zu verdrossen, han är alltför lat.

Verdrossenheit, die, förtrytsamhet, harm, ledsnad, förtret; efterlåtenhet, lättja.

Verdrucken, *v. a.* förbruka till tryckning, trycka upp; trycka galet.

Verdruß, der, förtret, förtrytelse, harm, ledsamhet; aus – darüber, af förargelse deröfver.

Verdrüßlich, se **Verdrießlich**.

Verduften, *v. n.* bortdunsta; (*fig. vulg.*) försvinna, komma sin kos. [– *v. n.* blifva dum.

Verdummen, *v. a.* göra dum.

Verdummung, die, handlingen att göra någon dum; tillståndet att vara dum ell. ej hafva insigt.

Verdunkeln, *v. a.* fördunkla, förmörka, bortskymma; (*fig.*) vida öfverträffa; sich –, blifva dunkel.

Verdunkelung, die, förmörkande, fördunklande, fördunkling; bortskymmande, bortskymning.

Verdünnbar, *a.* som kan förtunnas, uppspädas.

Verdünnen, *v. a.* göra tunnare, förtunna, uppspäda, uppblanda, utblanda, utspäda, förglesa.

Verdünnung, die, förtunnande, förtunning, uppspädning, utspädning, uppblandning.

Verdunstbar, *a.* som lätt bortdunstar. [bortdunsta.

Verdunsten, *v. n.* fördunsta,

Verdunstung, die, fördunstning, bortdunstning.

Verdursten, *v. n.* förtörsta, förgås af törst, törsta ihjel.

Verdüstern, *v. n.* fördystra, fördunkla, förmörka.

Verdüsterung, die, fördystrande, fördunkling. [bluffa.

Verdutzen, *v. a.* förslöa, för-

Verdutzt, *a. p.* förslöad, förblufft.

Veredeln, *v. a.* förädla.

Veredelung, die, förädlande, förädling.

Verehelichen, *v. a.* gifta, bortgifta; sich –, gifta sig.

Verehelichung, die, bortgiftande.

Verehren, *v. a.* tillbedja, ära, vörda, dyrka; förära, gifva till skänks. [jare, vördare, dyrkare.

Verehrer, der, (*pl.* –) tillbed-

Verehrerin, die, (*pl.* **-nen**) tillbedjerska, vördarinna.

Verehrlich, *a.* vördnadsvärd, dyrkansvärd.

Verehrung, die, tillbedjande, tillbedjan, vördnad, dyrkan; föräring, skänk, gåfva. **-swürdig**, *a.* tillbedjansvärd, ärevördig, vördnadsvärd, dyrkansvärd.

Vereiden, *v. a.* beediga, förpligta med ed.

Vereidet, *a.* edsvuren, beedigad.

Vereidigung, Vereidung, die, beedigande.

Verein, der, (*pl.* **-e**) förening, förbund; samfund.

Vereinbar, *a.* förenlig.

Vereinbaren, *v. a.* förena; åsämjas, komma öfverens.

Vereinbarkeit, die, förenlighet.

Vereinbarlich, *a.* förenlig.

Vereinbarung, die, öfverenskommelse.

Vereinen, *v. a.* förena, förbinda.

Vereinfachen, *v. a.* förenkla.

Vereinfachung, die, förenkling.

Vereinigen, *v. a.* förena, förbinda, införlifva; förlika; sich –, *v. r.* förena sig, öfverenskomma.

Vereinigung, die, (*pl.* **-en**) förenande, förening; förlikning, öfverenskommelse. **-sband, das**, föreningsband, samband. **-spunct, der**, föreningspunkt, mötespunkt.

Vereinsamen, *v. a.* åtskilja ifrån förbindelse med; afsöndra från umgänge ell. förening med.

Vereinsamt, *a.* ensam för sig sjelf.

Vereinzeln, *v. a.* skilja åt, afsöndra, stycka, göra omaka; sälja styckvis, utminutera.

Vereinzelung, die, styckning; utminutering.

Vereiteln, *v. a.* omintetgöra, tillintetgöra, rubba, förstöra, göra fåfäng; einen Anschlag –, mota ett anslag. [rande.

Vereitelung, die, omintetgö-

Vereitern, *v. n.* bulna, bilda var.

Vereiterung, die, bulning, varbildning, suppuration.

Verenden, *v. n.* dö.

Verengern, *v. a.* göra smalare; hoptränga, snörpa.

Verengerung, die, hopträngning, snörpning, smalnande.

Vererben, *v. a.* öfverlåta i arf, efterlemna i arf. [i arf.

Vererbung, die, efterlemnande

Vererden, *v. a.* förvandla till jord. [förvandla till malm.

Vererzen, *v. a.* mineralisera,

Vererzung, die, mineralisering, malmbildning.

Verewigen, *v. a.* förevigа.

Verewigt, *a.* död, salig.

Verewigung die, förevigande.

Verfahren, *v. irr. a.* transportera, öfverföra, forsla; Güter –, transportera varor; eine Sache –, dåligt behandla en sak; den Zoll –, försnilla tullen. – *v. n.* förfara, handla, gå till väga, förhålla sig, uppföra sig; nach Gutdünken –, förfara efter godtycke; grausam mit Jemandem –, grymt behandla någon; sich –, köra fast med en vagn; (*fig.*) icke kunna reda för sig, icke kunna bringa i ordning (en sak, sina affärer etc.).

Verfahren, das, förfarande; behandlingssätt, medfart; sätt att gå till väga ell. uppföra sig.

Verfahrungsart, die, förfaringssätt, förfarande, utöfningssätt, behandlingssätt.

Verfall, der, förfall, obestånd, aftagande; aftynande, förfallet tillstånd, vantrefnad; förlust (af rättighet); förfallodag, förfallotid (en vexels); in – gerathen, råka i förfall, komma på obestånd, komma af sig, bli ruinerad; in – bringen, bringa på obestånd, ruinera. **-tag, der**, förfallodag. **-zeit, die**, förfallotid.

Verfallen, *v. irr. n.* förfalla, aftaga, råka i förfall, komma på obestånd; afmagra, falla af; förfalla (om vexel, rättighet etc.); das Haus verfällt, huset förfaller; auf Etwas –, falla på något; auf eine Meinung –, komma på en mening, på en tanke; in Strafe –, göra sig förfallen till straff; in Schlaf –, insomna.

Verfallen, *a.* förfallen; affallen, mager; der Wechsel ist –, vexeln är förfallen.

Verfälschen, *v. a.* förfalska.

Verfälscher, der, förfalskare.

Verfälschung, die, förfalskande, förfalskning.

Verfangen, *v. irr. n.* göra verkan, hjelpa, gagna, tjena. – *v. r.* sich –, blifva andtruten; få fång, blifva ledstyf (om hästar); ej kunna släppa bett (om hundar); slå ner (om rök); sich im Reden –, snärja sig i sitt tal, slå sig sjelf uti sitt tal. [dom).

Verfangen, das, fång (hästsjuk-

Verfänglich, *a.* snärjande, kon-

stig; förgriplig, inbunden, tvetydig; bedräglig, skenfager, skenbar; som är till förfång, förnärmande; -e Fragen, snärjande frågor.

Verfänglichkeit, die, snärjande egenskap, konstighet, inbundenhet, förgriplighet; förfång.

Verfärben, sich, *v. r.* skifta färgen.

Verfassen, *v. a.* författa, sammanfatta, fatta i pennan.

Verfasser, der, (*pl.* -) författare.

Verfassung, die, (*pl.* -en) författande; författning; grundlag, konstitution (i en stat); tillstånd, läge, beskaffenhet; in schlechter -, i dålig författning, af dålig beskaffenhet; ich bin in der -, daß, jag är i den författning, att ... **-smäßig,** *a.* grundlagsenlig, författningsenlig, konstitutionel. **-surkunde, die,** grundlag. **-swidrig,** *a.* grundlagsstridig, författningsvidrig.

Verfaulen, *v. n.* ruttna, förruttna multna, murkna, rötas.

Verfaulen, das, förruttnelse, röta. [försvara, påstå.

Verfechten, *v. irr. a.* förfäkta,

Verfechter, der, förfäktare, försvarare. [försvar.

Verfechtung, die, förfäktande,

Verfehlen, *v. a.* förfela, ej råka på; underlåta; nicht -, ej underlåta; den Weg -, gå miste.

Verfeinden, *v. a.* göra till fiende; sich -, blifva osams, blifva oense.

Verfeindung, die, fiendskap.

Verfeinern, *v. a.* göra finare, förfina, hyfsa.

Verfeinerung, die, förfinande, förfining, hyfsning.

Verfertigen, *v. a.* förfärdiga, tillverka, författa.

Verfertiger, der, förfärdigare, tillverkare, författare.

Verfertigung, die, förfärdigande, tillverkande, tillverkning, författande.

Verfilzen, *v. a.* filta, hoptofva genom valkning. [dunkla.

Verfinstern, *v. a.* förmörka, för-

Verfinsterung, die, förmörkande, förmörkelse.

Verfirsten, *v. a.* täcka en takås.

Verfitzen, sich, *v. r.* fnurra, fnurra sig, tofva sig (om garn etc.).

Verfitzt, *a.* tofvig.

Verflachen, *v. a.* göra flat; sich -, blifva flat.

Verflechten, *v. irr. a.* fläta i hvartannat, hopfläta, sammanfläta; uppbruka till flätning, fläta upp; fläta orätt, förvickla; mit in einer Sache verflochten sein, vara invecklad i en sak.

Verflechtung, die, hopflätning, sammanflätning.

Verfliegen, *v. irr. n.* förflyga, bortflyga, bortdunsta, fördunsta; (*fig.*) hastigt förflyta; verflogen, förflugen.

Verfließen, *v. irr. n.* bortflyta, rinna bort; (*fig.*) förflyta, förlöpa, lida, förgå, framflyta (om tid); verflossen, förfluten, framfaren.

Verflößen, *v. a.* flotta.

Verflößung, die, flottning.

Verfluchen, *v. a.* förbanna.

Verfluchen, das, förbannande.

Verflucht, *a.* förbannad.

Verflüchtigen, *v. a.* förflygtiga.

Verflüchtigung, die, förflygtigande.

Verfluchung, die, förbannelse.

Verfluß, der, förlopp (om tid).

Verfolg, der, fullföljelse, fortsättning; äfv.: förlopp.

Verfolgen, *v. a.* fortfölja, fullfölja, fortsätta; (*fig.*) förfölja, efterslå; hänga efter, besvärja genom efterhängsenhet.

Verfolger, der, förföljare.

Verfolgung, die, fullföljande, fortsättande; (*fig.*) förföljelse, efterhängsenhet. **-sgeist, der,** förföljelseande.

Verfrachten, *v. a.* frakta, transportera; betala i frakt; ein Schiff -, befrakta ett skepp.

Verfrachtung, die, fraktande, fraktning; befraktning.

Verfressen, *v. irr. a.* äta upp, frässa bort, förslösa.

Verfrieren, *v. irr. n.* förfrysa, förkylas, frysa ihjel.

Verfroren, *a.* ömkyld, ömtålig för köld, frusen.

Verfügen, *v. a.* förfoga, anordna, laga, föranstalta; sich an einen Ort -, förfoga sig, begifva sig till en ort; sich nach Hause -, begifva sig hem.

Verfügung, die, (*pl.* -en) förfogande, anordning, anstalt, befallning, disposition; - treffen, förordna om, disponera; letztwillige -, testamentarisk förordnande.

Verführbar, *a.* som kan förföras, förledas; -e Waaren, varor som kunna transporteras.

Verführen, *v. a.* transportera, öfverföra, forsla; (*fig.*) vilseföra, vilseleda, förföra, förleda.

Verführer, der, (*pl.* -) förförare, förledare. [förerska.

Verführerin, die, (*pl.* -nen) för-

Verführerisch, *a.* förförisk, förförande, förledande, villsam.

Verführung, die, forsling, transport; (*fig.*) förförande, förledande, förförelse.

Verfüttern, *v. a.* uppfodra, uppbruka ell. nyttja till foder; fodra för mycket.

Vergaffen, sich, *v. r.* förgapa sig; sich in eine Person -, förgapa sig i, blifva intagen af en person.

Vergällen, *v. a.* gallspränga, blanda galla uti; (*fig.*) förbittra.

Vergaloppiren, sich, *v. r.* (*vulg.*) öfverila sig, göra ett fel af öfverilning; sich in seinen Reden -, försäga sig, förplumpa sig i sitt tal.

Vergangen, *a.* förgången, förliden, framfaren, förbi.

Vergangenheit, die, det förflutna.

Vergänglich, *a.* öfvergående, förgänglig. [lighet.

Vergänglichkeit, die, förgäng-

Verganten, *v. a.* bortauktionera.

Vergantung, die, bortauktionering.

Vergattern, *v. a.* förgallra, med galler förse, inom galler förvara.

Vergatterung, die, förgallring.

Vergeben, *v. irr. a.* bortgifva, bortgifta; gifva galet (i kortspel); tillgifva, förlåta; eftergifva; äfv.: förgifta; - Sie mir! tillgiv mig!

Vergebens, *av.* förgäfves, fruktlöst, fåfängt; das war -, det var fåfängt.

Vergeblich, *a. & av.* fruktlös, fåfäng, onyttig; förlåtlig, förgäfves; -e Mühe, fåfäng möda; -e Versuche, fåfänga försök.

Vergeblichkeit, die, fruktlöshet, onyttighet, fåfänga, fåfänglighet.

Vergebung, die, förlåtelse, eftergift, tillgift; bortgifvande (af prestgäll etc.); - der Sünden, syndaers eftergift; um -, om förlåtelse; ich bitte um -, jag ber om förlåtelse; sagen Sie mir, um -, warum ..., får jag lof att be er säga mig, hvarföre....

Vergegenwärtigen, *v. a.* föreställe såsom närvarande, såsom nyss skedd; lifligt skildra, afmåla.

Vergehen, *v. irr. n.* förgå, förflyta, framflyta, förlöpa, gå förbi, gå öfver; aftaga, minskas, affalla, förgås, omkomma, förtäras, förtvina, tyna, tråna; die Zeit vergeht, tiden förgår, tiden lider; ich vergehe vor Durst, jag förgås af törst; die Geduld vergeht mir, tålamodet förgår mig; die Lust ist mir vergangen, lusten har förgått mig; man möchte vor Aerger -, man kan spricka af harm; mir verging Hören und Sehen, jag hvarken hörde eller såg; sich -, *v. r.* förgå sig, fela, förse sig; er verging sich im Zorn, han förgick sig i vrede.

Vergehen, das, förseelse, fel, misstag; förbrytelse.

Vergeistigen, *v. a.* förandliga.

Vergelten, *v. irr. a.* vedergälla, belöna; Gutes mit Bösem -, vedergälla godt med ondt; Gleiches mit Gleichem -, vedergälla lika med lika; Gott vergelte es Ihnen, Gud vedergälle er det.

Vergelter, der, vedergällare, belönare.

Vergeltung, die, vedergällande, vedergällning. **-srecht, das,** vedergällningsrätt; - üben, utöfva vedergällningsrätt.

Vergesellschaften, *v. a.* sällskapa, göra sällskap (åt någon); sich mit Jemandem -, gifva sig i sällskap med någon; äfv.: associera sig med någon.

Vergessen, *v. irr. a.* förgäta, glömma, bortglömma, åsidosätta, uraktlåta, försumma.

Vergessen, Vergeßlich, *a.* glömsk.

Vergessenheit, die, förgätenhet, glömska; Etwas der – anheim geben, begrafva något i glömska.
Vergeßlichkeit, die, glömska, uraktlåtenhet.
Vergeuden, *v. a.* förslösa, bortslösa, skingra.
Vergeuder, der, slösare.
Vergeudung, die, förslösande, slöseri, skingrande, skingring.
Vergewissern, *v. a.* förvissa, försäkra, bekräfta; sich –, förvissa sig om, försäkra sig om.
Vergewisserung, die, förvissande, försäkring.
Vergießen, *v. irr. a.* utgjuta, utösa; mit Blei –, begjuta med bly, plombera.
Vergießung, die, utgjutelse, utösning. [pesta, smitta.
Vergiften, *v. a.* förgifta; för-
Vergifter, der, förgiftare.
Vergifterin, die, (*pl.* -nen) förgifterska.
Vergiftung, die, förgiftning.
Vergißmeinnicht, das, (*bot.*) förgätmigej, myosotis scorpiodes.
Vergittern, *v. a.* förgallra, förse med galler.
Vergitterung, die, förgallring, gallerverk, galler.
Verglasen, *v. a.* glasera, förglasa.
Verglasung, die, glasering, förglasning.
Vergleich, der, (*pl.* -e) jemförelse, sammanliknelse, förliknande; förlikning, öfverenskommelse; fördrag. **-sweise,** *av.* genom öfverenskommelse; jemförelsevis.
Vergleich-bar, -lich, *a.* jemförlig, förliknelig.
Vergleichen, *v. irr. a.* göra lik, göra jemn, jemna; jemföra, likna, sammanlikna, förlikna; justera; (*fig.*) förlika, förena; sich mit Jemandem über Etwas –, komma öfverens med någon om något; sich wegen Etwas –, förlika sig om något; ich kann mich mit ihm nicht –, jag kan ej förlikna, ej jemföra mig med honom.
Vergleichung, die, förliknande, sammanliknande, sammanliknelse, jemförelse; justering. **-sweise,** *av.* jemförelsevis. **-swort, das,** liknelseord. [om slockna.
Verglimmen, *v. irr. n.* småning-
Verglühen, *v. n.* upphöra att glöda, förglöda, sakta utslockna.
Vergnügen, *v. a.* förnöja, förlusta, roa; sich –, roa sig; sich mit Etwas –, förlusta sig, roa sig, sysselsätta sig med något; sich an Etwas –, finna nöje i något.
Vergnügen, das, nöje, förnöjelse, förnöjande, förlustande, förlustning, förlustelse, lust, ro; – an Etwas finden, haben, finna förnöjelse, finna sin ro, finna nöje i något; zum –, för nöjets skull, för ro skull; eine Reise zum –, en lustresa; viel –! lycka till godt nöje!
Vergnüglich, *a.* nöjsam, förnöjlig; rolig; ein -er Abend, en rolig afton.
Vergnügt, *a.* förnöjd, glad; nöjsam, angenäm.
Vergnügung, die, (*pl.* -en) förnöjelse, förlustelse, förströelse, nöje, rolighet. **-sort, der,** lustort, lustställe. **-sreise, die,** lustresa, resa för nöjets skull. **-süchtig,** *a.* passionerad för förnejelse, njutningssjuk.
Vergolden, *v. a.* förgylla.
Vergolder, der, förgyllare.
Vergoldung, die, förgyllning.
Vergönnen, *v. a.* förunna, tillå-
Vergöttern, *v. a.* förguda. [ta.
Vergötterung, die, förgudande, förgudning.
Vergraben, *v. irr. a.* nedgräfva; med graf förvara; in der Erde –, gömma i jorden; sich –, nedgräfva sig; förskansa sig med grafvar; sich in Bücher –, ihärdigt hålla i med att studera, hänga näsan öfver böckerna.
Vergrabung, die, nedgräfning; förskansning med grafvar.
Vergrasen, *v. n.* blifva beväxt med gräs.
Vergreifen, sich, *v. irr. r.* förgripa sig, förföra sig, misstaga sig; (om varor:) sälja sig, säljas, hafva afsättning; sich an Jemandem, an Etwas –, förgripa sig på någon, på något.
Vergriffen, *a. p.* utnött medelst gripande med fingrarna (t. ex. en hattbrätte ell. skärm); utsåld, uppsluppen, utgången (om varor, om upplagan af böcker etc.).
Vergrößern, *v. a.* förstora, göra större; förmera; öfverdrifva; föröka.
Vergrößerung, die, förstoring; öfverdrifning. **-sglas, das,** förstoringsglas, mikroskop.
Vergünstigen, *v. a.* ynnestfullt tillstädja, förunna.
Vergünstigung, die, förunnande, tillstädjelse, tillåtelse.
Vergüten, *v. a.* godtgöra, ersätta. [ersättning.
Vergütung, die, godtgörande,
Verhack, der, förhuggning.
Verhaft, der, häkte, häktelse, arrest, fängsligt förvar, fängelse, fängslighet; in – nehmen, häkta, arrestera. **-sbefehl, der,** arresteringsorder, bysättningsutslag.
Verhaften, *v. a.* häkta, arrestera, fängsla, fasttaga, sätta i fängsligt förvar.
Verhaftung, die, häktande, häktning, arrestering, fängsling.
Verhageln, *v. a.* hagla ned, hagla sönder. [ljuda.
Verhallen, *v. n.* förljuda, bort-
Verhalten, *v. irr. a.* förhålla, innehålla, qvarhålla; tillbakahålla, återhålla, hämma, hindra; gömma, dölja; (*fig.*) tiga, hålla hemlig för; den Athem –, hålla andan; sich –, hålla sig undan, dölja, gömma sig; vara instängd; uppföra sig; förhålla sig; die Sache verhält sich so, så förhåller sig saken; die Höhe verhält sich zur Breite wie zwei zu eins, höjden förhåller sig till bredden, som två till ett; sich gut, schlecht –, förhålla ell. uppföra sig väl, illa; wie soll ich mich dabei –? huru skall jag förhålla mig dervid?
Verhalten, das, förhållande, uppförande; das – des Harnes, urinens förhållande.
Verhältniß, das, förhållande, afseende, hänseende, sammanhang, gemenskap; förhållande, mån, proportion; förbindelse, bekantskap, beröring; ich stehe mit ihm in keinem –, jag står uti intet förhållande med honom; nach –, i förhållande, i proportion; nach gleichem –, i samma mån, i lika mån; im – zu, i mån af. **-mäßig,** *a.* proportionerlig, proportionerad. – *av.* proportionerligt, i proportion, i lika mån. **-regel, die,** förhållningsregel; regula de tri. **-wort, das,** (*gramm.*) preposition. **-zahl, die,** logaritm.
Verhaltschein, der, betyg öfver uppförande.
Verhaltung, die, återhållande, tillbakahållande, qvarhållande. **-sbefehl, der,** förhållningsorder, föreskrift, instruktion. **-sregel, die,** förhållningsregel.
Verhandeln, *v. a.* borthandla; försälja; negociera (en vexel); afhandla, underhandla om, afgöra, afsluta om.
Verhandlung, die, borthandling, försäljning; underhandling, afhandling.
Verhängen, *v. a.* förehänga, öfvertäcka, sätta förlåt för; låta hänga lös och slak, gifva (tygeln); mit verhängtem Zügel, med lösa tyglar, med slaka tömmar, i fullt språng; (*fig.*) was Gott über uns verhängt, hvad Gud oss tillskickar, bestämmer öfver oss.
Verhängniß, das, öde, skickelse, tillstädjelse. **-glaube, der,** fatalism. **-gläubige, der,** fatalist. **-voll,** *a.* fatal.
Verharren, *v. n.* förblifva, framhärda; bei seiner Meinung –, förblifva vid sin mening; bei seinem Willen –, framhärda i sin vilja; ich verharre mit Hochachtung, jag framhärdar med högaktning.
Verharrung, die, framhärdande.
Verharschen, *v. n.* hårdna, formera skorpa, gro igen (såsom sår).
Verhärten, *v. a.* härda, förhärda, hårdna, göra hård; sich –, hårdna, förhärda sig, förhärdas.
Verhärtung, die, hårdnad; förhärdelse; hård växt ell. svulst.
Verhaßt, *a.* förhatad, förhatlig.
Verhätscheln, *v. a.* förklema, klema med; jemf. Verzärteln.
Verhau, der, förhuggning.

Verhauen, *v. a.* förhugga; fälla, afhugga; sich –, hugga miste, förhugga sig; (*vulg.*) sich im Reden –, försäga sig, förplumpa sig i tal.
Verhäuten, *v. a.* förhyda (ett skepp).
Verheben, *v. irr. a.* aftaga orätt (kort); sich –, förlyfta sig.
Verheeren, *v. a.* förhärja, härja, sköfla, föröda, förstöra, ödelägga.
Verheerer, der, förhärjare, sköflare, ödeläggare.
Verheerung, die, förhärjande, förhärjelse, förhärjning, förödelse, ödeläggning.
Verheften, *v. a.* sammanhäfta; häfta orätt.
Verhehlen, *v. a.* fördölja, förtiga.
Verhehler, der, fördöljare.
Verhehlung, die, fördöljande, förtigande.
Verheimlichen, *v. a.* förhemliga, hålla hemlig, dölja, gömma, förtiga.
Verheimlichung, die, förhemligande, döljande, förtigande.
Verheirathen, *v. a.* gifta, bortgifta; sich –, giftas, gifta sig; sie ist verheirathet, hon är gift; ein verheiratheter Mann, en gift man.
Verheirathung, die, borfgiftning, gifte, giftermål.
Verheißen, *v. irr. a.* lofva, utlofva.
Verheißung, die, löfte.
Verhelfen, *v. irr. a.* hjelpa, förhjelpa (Jemandem zu Etwas).
Verhenkert, *a.* besatt, elak, arg; förbannad.
Verherrlichen, *v. a.* förherrliga, upphöja, förhöja.
Verherrlichung, die, förherrligande.
Verhetzen, *v. a.* upphetsa, uppreta; inråda, ingifva.
Verhetzung, die, upphetsande; inrådan.
Verhindern, *v. a.* hindra, förhindra, tillintetgöra.
Verhinderung, die, förhindrande, hinder, förhinder.
Verhoffen, das, förhoppning.
Verhoffentlich, *av.* förmodligen.
Verhöhnen, *v. a.* håna, förhåna, bespotta, begabba.
Verhöhner, der, bespottare, begabbare.
Verhöhnung, die, hånande, bespottelse, begabberi.
Verhör, das, (*pl.* –e) förhör; förhörande (vittnens). **–sprotocoll, das,** ransakningsprotokoll. **–stag, der,** förhörsdag. **–zimmer, das,** förhörsrum.
Verhören, *v. a.* förhöra, examinera; höra (vittnen, parter); sich –, höra miste, höra orätt; ich habe mich verhört, jag har hört orätt.
Verhudeln, *v. a.* förfuska.
Verhüllen, *v. a.* förhölja, öfverhölja, hölja, betäcka, skyla, insvepa.
Verhüllung, die, höljande, skylande, insvepning, öfverhöljning.
Verhungern, *v. n.* förhungra, svälta ihjel; er sieht verhungert aus, han ser utsvulten ut.
Verhunzen, *v. a.* bortskämma, förfuska, förderfva.
Verhuren, *v. a.* bortslösa på horor.
Verhurt, *a.* horaktig, liderlig.
Verhüten, *v. a.* hindra, afböja, afvända, afvärja, afstyra, förekomma, förebygga; Gott verhüte es! Gud förbjude! Gud bevare oss derför! Gud afvärje det!
Verhütung, die, hindrande, förhindrande, afvärjande, förekommande. **–smittel, das,** förvaringsmedel, skyddsmedel, preservatif.
Verinteressiren, *v. a.* betala ränta; sich –, afkasta ränta.
Verirren, sich, *v. r.* förirra sig, förvilla sig, råka vilse, vilsekomma.
Verirrung, die, vilsefarande, fel.
Verjagen, *v. a.* förjaga, bortjaga, fördrifva, bortdrifva.
Verjagung, die, förjagande, förjagning, bortjagande, fördrifning.
Verjährbar, *a.* som kan komma under namn af gammal häfd, som kan blifva öfverårig.
Verjähren, *v. n.* blifva försuten ell. öfverårig; förfalla under häfd, vinna häfd; föråldras.
Verjährt, *a.* försuten, ej bevakad inom föreskrifven tid; ej längre gällande, öfverårig; häfdvunnen.
Verjährung, die, egenskap att vara förfallen till kraft och verkan genom försummad bevakning, öfverårighet; preskription, gammal häfd. **–sfrist, die,** laglig frist ell. tid af år och dag, inom hvilken en fordran eller ett kraf går förloradt, preskriptionsfrist. **–sgesetz, das,** preskriptionslag. **–srecht, das,** preskriptionsrätt.
Verjüngen, *v. a.* föryngra, göra ung på nytt; sich –, föryngras; förnyas; reduceras till mindre mått; der verjüngte Maßstab, mindre måttstock, reduktionsskalan.
Verjüngung, die, föryngring; förnyelse; reduktion.
Verkalken, *v. a.* förkalka, kalcinera.
Verkalkung, die, förkalkning, kalcinering.
Verkannt, *a.* misskänd.
Verkappen, *v. a.* sätta hufva på; insvepa, skyla; förse med vattentak; sich –, förkläda sig, maskera sig; verkappt, *a. p.* förklädd; (*fig.*) som döljer sitt sanna väsende under ett påtagit annat; som antagit ett falskt namn, pseudonym.
Verkauf, der, säljande, bortsäljande, bortsäljning, försäljning; zum –, till salu.
Verkaufen, *v. a.* bortsälja, försälja, sälja, afyttra; Jemandem Etwas –, sälja något till någon.
Verkäufer, der, (*pl.* –) försäljare, säljare.
Verkäuferin, die, (*pl.* –nen) säljerska, försäljerska.
Verkäuflich, *a. & av.* afytterlig, säljbar, fal; till salu. **–keit, die,** falhet.
Verkaufs-buch, das, försäljningsbok. **–laden, der,** salubod, försäljningsbod. **–preis, der,** försäljningspris. **–provision, die,** säljarlön.
Verkehr, der, rörelse, handelsrörelse, handel, köpenskap, trafik; förbindelse, umgänge, gemenskap; im – mit Jemandem stehen, stå i förbindelse med någon.
Verkehren, *v. a.* bakvända, vända bakfram, vända upp och ned; förvända, förvandla. – *v. n.* handla och vandla, hafva handel, trafik, trafikera; mit Jemandem –, umgås med någon, pläga umgänge med någon; ich habe dort lange verkehrt, jag har kommit der i lång tid.
Verkehrt, *a.* omvänd, uppvänd; ut- och invänd; bakvänd, upp- och nedvänd; förvänd, afvig; elak, stygg; die –e Seite, orätt sida, afviga sida, afviga. – *av.* omvändt, bakvändt, upp- och nedvändt, förvändt, afvigt, galet, bakfram; ganz –, ända uppåt väggarna; Etwas – anfangen, börja något i orätt ända. **–heit, die,** förvändhet, vrånghet, afvighet; vanart.

Verkeilen, *v. a.* kila fast, kila igen; (*vulg.*) sälja.
Verkennbar, *a.* misskännelig.
Verkennen, *v. irr. a.* misskänna, misstaga sig på något.
Verkennung, die, misskännelse.
Verketten, *v. a.* sammankedja, sammanlänka, förbinda med kedjor; (*fig.*) sammanknippa, förknippa, noga förena.
Verkettung, die, förknippning; kedja, följd, sammanhang.
Verketzern, *v. a.* förkättra.
Verketzerung, die, förkättrande, förkättring.
Verkitten, *v. a.* lutera, kitta, tillkitta.
Verkittung, die, lutering, kittning.
Verklagen, *v. a.* åklaga, anklaga, lagsöka.
Verklagung, die, anklagelse, åklagan.
Verklammern, *v. a.* fästa med krampor.
Verklären, *v. a.* klara, rena; förklara, förherrliga.
Verklärung, die, förklaring (Christi); herrliggörelse (de utvaldas).
Verklatschen, *v. a.* baktala, bakdanta, förtala.
Verkleben, *v. a.* hopklistra, klistra igen, dikta, tillsmeta, tillstoppa.
Verkleiben, *v. a.* tillsmeta med ler; mit Stroh und Lehm –, mura med ler och hackelse.
Verkleiden, *v. a.* förkläda, utkläda; bekläda, öfverkläda; sich –,

förkläda sig; mit Brettern –, bekläda med bräder, brädfodra.

Verkleidung, die, förklädning, utklädning; beklädning.

Verkleinern, *v. a.* förklena, göra mindre, minska, förminska, afminska; reducera till mindre mått; (*fig.*) nedsätta, förnedra, förklena; ohne ihn – zu wollen, honom oförtalt.

Verkleinerung, die, görande till mindre, minskande, förminskande, nedsättande, förklenande, förklening; baktal. **-sglas, das,** förminskningsglas. **-ssucht, die,** smädelystnad, tadelsjuka. **-swort, das,** (*gramm.*) diminutif.

Verkleistern, *v. a.* igenklistra.

Verklettern, sich, *v. r.* klättra för högt.

Verklingen, *v. irr. n.* förklinga, aftysta, aftystna.

Verknebeln, *v. a.* binda till händer och fötter; lägga kafle i munnen på någon. [spraka.

Verknistern, *v. n.* dekrepitera,

Verknöchern, *v. a.* förbena, förvandla till ben; sich –, förvandlas till ben.

Verknöcherung, die, benvandling, förbening, förvandling till ben, benbildning.

Verknoten, *v. a.* knyta ihop.

Verknüpfen, *v. a.* förknippa, förena, sammanbinda; es verknüpft sich damit, det förknippar sig dermed.

Verknüpfung, die, tillknytning; förknippande, förknippelse, förening. [ka, bortkoka.

Verkochen, *v. a.* uppkoka, inko-

Verkohlen, *v. a.* förkola, genomkola, bränna till kol.

Verkohlen, das, förkolning.

Verkorken, *v. a.* korka, proppa till, tilltäppa.

Verkommen, *v. irr. n.* vantrifvas, aftaga, råka i förfall.

Verkorken, *v. a.* korka, proppa till, tilltäppa.

Verkörpern, *v. a.* förkroppsliga; (*kem.*) fixera.

Verkörperung, die, förkroppsligande; (*kem.*) fixering.

Verköstigen, *v. a.* föda, nära, påkosta, gifva kost.

Verkramen, *v. a.* bringa i oordning.

Verkriechen, sich, *v. irr. r.* krypa undan, gömma sig undan, förborga sig.

Verkrümeln, *v. a.* söndersmula, bryta i smulor.

Verkrummen, *v. n.* blifva krum, blifva lytt, krökas.

Verkrüppeln, *v. a.* göra till krympling, göra lytt; vanställa, missbilda. – *v. n.* blifva krympling, blifva lytt; växa knölig ell. vresig.

Verkrüppelt, *a.* lytt, oför, vanför. [na, svalkas.

Verkühlen, *v. n.* svalna, afsval-

Verkümmern, *v. a.* belägga med qvarstad, seqvestrera; bekymra, förbittra, förorätta, förminska, förkorta.

Verkümmerung, die, beläggning med qvarstad, seqvestrering; bekymrande, oförrätt.

Verkündigen, *v. a.* förkunna, kungöra; bebåda.

Verkündiger, der, förkunnare.

Verkündigung, die, förkunnande, förkunnelse, kungörelse; bebådande; Mariä –, Mariae bebådelsedag.

Verkünsteln, *v. a.* förkonstla.

Verkuppeln, *v. a.* hopkoppla, genom koppleri gifva fruntimmer i mans våld.

Verkürzen, *v. a.* förkorta, afkorta; förminska, förringa; förorätta, skada.

Verkürzung, die, förkortande, förkortning; abbreviation; oförrätt, skada, men. **-szeichen, das,** förkortningstecken, abbreviationstecken, apostrof.

Verlachen, *v. a.* bele, göra åtlöje af, begabba.

Verlachung, die, begabbande.

Verladen, *v. irr. a.* lasta, utföra (varor) ur landet; lasta orätt.

Verladung, die, lastande; varors förande ur landet. **-sschein, der,** fraktsedel; märkrulla, konnossement.

Verlag, der, förlag, (tryckningskostnad), förskott; förlag, lager, förråd; den – eines Buches übernehmen, ein Buch in – nehmen, låta trycka en bok på sin bekostnad; dieses Buch kommt in seinem –e heraus, denna bok utgifves ell. utkommer på hans förlag; in eigenem – (Selbstverlag), på eget förlag. **-sartikel, der,** förlagsartikel. **-sbuch, das,** förlagsbok. **-sbuchhandel, -shandel, der, -shandlung, die,** förlagsbokhandel. **-sbuchhändler, -shändler, der,** förlagsbokhandlare, förläggare. **-seigenthümer, der,** förlagsägare. **-skosten,** *pl.* förlagsomkostningar. **-slager, das,** magasin af förlagsböcker. **-srecht, das,** förlagsrättighet.

Verlangen, *v. a.* begära; hafva begär, åtrå till; åstunda; was verlangen Sie von mir? hvad vill ni mig? Etwas –, begära något; nach Etwas –, åtrå något, längta att få något; es verlangt mich zu wissen, jag längtar att få veta; mich soll –, ob sie kommen, jag är nyfiken att få veta om de komma; es verlangt mich (ich sehne mich) nach Hause, jag längtar hem.

Verlangen, das, åstundan, åtrå, längtan, begär; was ist Ihr –? hvad önskar ni? vor – nach Etwas brennen, brinna af längtan efter något; ich habe kein – danach, jag har ingen längtan, ingen åtrå dertill.

Verlängern, *v. a.* göra längre, förlänga, utdraga på tiden.

Verlängerung, die, förlängande, förlängning; die – eines Termins, tidsutdrägt.

Verläppern, *v. a.* (*vulg.*) genom misshushållning förskingra, plottra bort.

Verlarven, *v. a.* maskera.

Verlaß, der, pålitlighet, tillförlitlighet, ord och afsked; es ist kein – auf ihn, det är icke ord och afsked med honom.

Verlassen, *v. irr. a.* öfverlemna, lemna, öfverlåta, afträda, öfvergifva; lemna i qvarlåtenskap, lemna efter sig; förordna; komma öfverens om; die Stadt –, lemna staden; den Weg der Tugend –, öfvergifva dygdens väg; einen Freund –, öfvergifva en vän; sich auf Etwas –, förlita sig på, trygga sig vid något; sich auf Jemanden –, lita på, förtro sig till någon; ich verlasse mich darauf, jag litar derpå.

Verlassen, *a.* öfverlemnad; öfvergifven, förlåten.

Verlassenheit, die, öfvergifvenhet, öfvergifvet tillstånd, hjelplöshet.

Verlassenschaft, die, qvarlåtenskap (en aflidens persons).

Verläßig, Verläßlich, *a.* tillförlitlig, säker, viss.

Verlassung, die, öfverlemnande, öfvergifvande, öfverlåtande, afträdande, afstående.

Verlästern, *v. a.* lasta, svärta, baktala. [baktalande.

Verlästerung, die, svärtande,

Verlatten, *v. a.* förse med läktar, brädslå.

Verlauf, der, förlopp; utgång, aflöpande, sammanhang; händelse; nach – einiger Tage, efter några dagars förlopp; der – der Sache, sakens förlopp.

Verlaufen, *v. irr. n.* förlöpa, aflöpa, förflyta, tilländalöpa, förgå; der Termin ist –, terminen är tilländalupen; die Sache verlief besser als ich dachte, saken aflopp bättre än jag tänkte; sich –, löpa bort, löpa vilse, löpa af vägen; rinna, flyta ut ell. bort; gå sin väg, försvinna; (*biljardt.*) förlöpa sig; ein –er Kerl, lösdrifvare; ein –er Hund, en förlupen, bortlupen hund.

Verläugnen se **Verleugnen.**

Verläumden se **Verleumden.**

Verlaut, der, förljudande; dem – nach, efter förljudande, efter hvad der säges.

Verlauten, *v. n.* förljudas; es verlautet, det förljudes, det säges; sich – lassen, låta förstå.

Verleben, *v. a.* upplefva, tillbringa; seine alten Tage in Ruhe –, tillbringa sina gamla dagar i frid.

Verlebt, *a.* utlefvad, lastgammal; äfv.: död.

Verlegen, *v. a.* förlägga; flytta från en tid ell. ort till en annan, förlägga, dröja med, uppskjuta; spärra, tillstänga; seine Wohnung –, flytta till en annan ort; ein Fest auf einen andern Tag –, flytta en

högtid till en annan dag; ein Buch –, förlägga en bok, låta trycka en bok på sitt förlag; Jemandem den Weg –, spärra vägen för någon.

Verlegen, *a.* förlegad, gammal; af ålder skämd; (*fig.*) förlägen, rådvill, bestört, förvirrad.

Verlegenheit, **die**, förlägenhet, rådvillhet, bryderi; Jemanden in – setzen, sätta någon i bryderi.

Verleger, **der**, förläggare, förlagsman, förlagsägare.

Verlegung, **die**, förläggande; förläggning; flyttning, uppskjutande; tillstängande.

Verlehnen, *v. a.* förläna, belåna; utlåna.

Verlehnung, **die**, förläning, beläning, insättning i ett län.

Verleibdingen, *v. a.* anslå till lifgeding ell. enkeunderhåll.

Verleiden, *v. a.* göra vidrigt, utledsna; Jemandem Etwas –, hos någon väcka leda, afsmak för något.

Verleihen, *v. irr. a.* bortlåna, utlåna; uthyra, utlega; gifva i förläning; förläna; gifva, bevilja, beskära.

Verleiher, **der**, en som utlånar, uthyr ell. utleger något; förlänare, gifvare.

Verleihung, **die**, utlånande, uthyrande, utlegande; förläning, gifvande.

Verleiten, *v. a.* förleda, förföra.

Verleiter, **der**, förledare, förförare. [förelse,

Verleitung, **die**, förledande, för-

Verlernen, *v. a.* glömma, bortglömma (hvad man har lärt); vänja sig af med.

Verlernung, **die**, glömmande, afvänjande.

Verlesen, *v. irr. a.* uppläsa, föreläsa; läsa vilse; utplocka, rensa (ull etc.); uppropa (soldater); sich –, förläsa sig, läsa vilse.

Verlesung, **die**, uppläsande, uppläsning, uppropande. [lig.

Verletzbar, *a.* sårbar, förkränk-

Verletzen, *v. a.* såra; skada; förolämpa, kränka; bryta, öfverträda; das Gesetz –, bryta lagen.

Verletzlich, *a.* sårbar.

Verletzlichkeit, **die**, sårbarhet.

Verletzung, **die**, sårande, skadande, förgripelse, förolämpning; kränkning, öfverträdelse.

Verleugnen, *v. a.* förneka, neka till, ej erkänna, undangömma; seinen Glauben –, förneka sin tro; seine Unterschrift –, förneka sin underskrift; sich selbst –, förneka sig sjelf, försaka; sich vor Jemandem – lassen, förneka sig hemma, hålla sig gömd hos någon.

Verleugnung, **die**, förnekande, förnekelse; – seiner selbst, sjelfförsakelse.

Verleumden, *v. a.* förtala, baktala, bakdanta, bringa i elakt rykte.

Verleumder, **der**, förtalare, baktalare, bakdantare.

Verleumderisch, *a.* smädlig, baktalande, hädisk.

Verleumdung, **die**, förtal, baktal, bakdantning. **–ssucht**, **die**, förtalsamhet.

Verlieben, **sich**, *v. r.* förälska sig, blifva kär; sich in ein Mädchen –, förälska sig uti en flicka; sich sterblich –, blifva dödligt kär.

Verliebt, *a.* förälskad, kär; kärlig; in sich selbst – sein, vara egenkär, sjelfkär; in Etwas – sein, vara intagen af något; in ein Mädchen – sein, vara kär i en flicka.

Verliebtheit, **die**, kärligt temperament, ömhet, kärlighet.

Verliegen, **sich**, *v. irr. r.* förderfva genom för långt liggande, förligga sig.

Verlierbar, *a.* förlorbar.

Verlierbarkeit, **die**, förlorbarhet.

Verlieren, *v. irr. a.* förlora, mista, borttappa; tappa; förspilla; aus den Augen –, förlora ur sigte; das Gleichgewicht –, mista jemnvigten; den Dienst –, mista tjensten; im Spiel –, tappa i spel; den Muth –, tappa modet; verloren geben, ge tapt; sich –, *v. r.* förlora sig, gå bort, försvinna, tappa; sich in Nachdenken –, fördjupa sig i eftersinnande, förlora sig i tankar.

Verließ, **das**, (*pl.* –e) djupt, underjordiskt fängelse i en borg.

Verloben, *v. a.* förlofva, trolofva; sich –, fästa sig, trolofva sig med.

Verlöbniß, **das**, **Verlobung**, **die**, förlofning, trolofning, fästning.

Verlobte, **der** & **die**, förlofvad person, fästeman; fästeqvinna, fästemö.

Verlobungs-geschenk, **das**, fästegåfva. **–ring**, **der**, förlofningsring, fästningaring. **–tag**, **der**, förlofningsdag.

Verlocken, *v. a.* locka, reta, förleda, förföra.

Verlockung, **die**, (*pl.* –en) retelse, förledande, förförelse.

Verlodern, *v. n.* förbrinna, upphöra att brinna.

Verlogen, *a.* lögnaktig.

Verlogenheit, **die**, lögnaktighet.

Verlohnen, *v. a.* löna, ersätta; das verlohnt sich nicht, das verlohnt der Mühe nicht, det lönar icke, det lönar icke mödan.

Verloosen, *v. a.* lotta, kasta lott om; skifta.

Verloosung, **die**, lottning.

Verloren, *a.* förlorad; – gehen, gå förlorad, förkomma, försvinna; ich bin ein –er Mensch, jag är förlorad menniska.

Verlöschen, *v. irr. n.* slockna, släckas, utslockna.

Verlöschbar, *a.* utsläcklig.

Verlöschen, **das**, slocknande.

Verlosen se **Verloosen**.

Verlöthen, *v. a.* hoplöda.

Verlöthung, **die**, hoplödning.

Verludern, *v. a.* bortslösa genom liderlighet.

Verlumpt, *a.* trasig.

Verlust, **der**, förlust, mistning, afgång (på varor); skada, saknad; bei – seines Rechtes, vid förlust af sin rättighet; mit – verkaufen, sälja med förlust; bei – des Lebens verbieten, förbjuda vid lifsstraff; er starb zum großen – seiner Freunde, han dog till stor afsaknad af sina vänner; den – einer Sache schwer empfinden, känna lifligt saknad af en sak.

Verlustig, *a.* förlustig; – gehen, gå förlorad; einer Sache – werden, blifva något förlustig; einer Sache – gehen, gå miste om en sak; sich einer Sache – machen, göra sig något förlustig, förverka något.

Vermachen, *v. a.* tillstänga, tilltäppa, tillbomma; borttestamentera.

Vermacher, **der**, (*pl.* –) testator.

Vermächtniß, **das**, testamente; arfförskrifning, testamenterad gåfva.

Vermachung, **die**, tillstängning, tillbomning; testamentering.

Vermahlen, *v. a.* förmala.

Vermählen, *v. a.* förmäla, gifta.

Vermählung, **die**, förmälning, biläger.

Vermahnen, *v. a.* förmana.

Vermahnung, **die**, (*pl.* –en) förmaning.

Vermaledeien, *v. a.* förbanna, önska ondt öfver; vermaledeit, förbannad.

Vermaledeiung, **die**, förbannelse. [bruka till målning.

Vermalen, *v. a.* måla upp, för-

Vermannichfaltigen, *v. a.* mångfaldiga.

Vermänteln, *v. a.* bemantla; fördölja, förborga; lindra.

Vermasten, *v. a.* förse med master (skepp).

Vermauern, *v. a.* tillmura, inmura, igenmura, uppbruka till murning, mura upp.

Vermauthen, *v. a.* förtulla, gifva tull af.

Vermehrbar, *a.* som kan förmeras, förökas.

Vermehren, *v. a.* förmera, föröka, tillöka; multiplicera; sich –, förmera sig, föröka sig, förökas, tilltaga.

Vermehrung, **die**, förmering, förökande, förökelse, förökning, tillökning, tillväxt, förkofran; multiplikation.

Vermeiden, *v. irr. a.* undvika, undgå, undfly.

Vermeidlich, *a.* undviklig.

Vermeidlichkeit, **die**, undvikliglighet.

Vermeidung, **die**, undvikande, undflyende; zur – dessen, till undvikande deraf; bei – schwerer Strafe, vid svårt straff tillgörandes.

Vermeinen, *v. a.* förmena, hålla före, tro.

Vermeint, Vermeintlich, *a.* förmenad, förment, föregifven.

Vermelden, *v. a.* förmäla, omförmäla, berätta; tillkännagifva; seinen Gruß – lassen, låta förmäla, frambära sin helsning.

Vermeldung, **die**, förmälan; tillkännagifvande.

Vermengen, *v. a.* förmänga, inmänga, inblanda, uppspäda; hopblanda, bortblanda; in eine Sache mit vermengt sein, vara inblandad i en sak.

Vermengung, **die**, förmängning, inmängning, inblandning, hopblandning, bortblandning, förblandning.

Vermenschlichen, *v. a.* förmenskliga.

Vermenschlichung, **die**, förmenskligande.

Vermerken, *v. a.* förmärka; anmärka, anteckna; upptaga, uttyda (väl ell. illa); übel –, illa upptaga.

Vermessen, *v. irr. a.* mäta, uppmäta, upprefva; den Boden –, refva jord. – *v. irr. r.* sich –, förmäta sig, mäta orätt; med ed bekräfta; tilltro sig, inbilla sig kunna, gå i god för att; berömma sig; sich zu viel –, tilltro sig för mycket.

Vermessen, *a.* förmäten, oförvägen, djerf, öfverdådig.

Vermessenheit, **die**, förmätenhet, oförvägenhet, djerfhet, öfverdåd.

Vermesser, **der**, (*pl.* –) mätare; landtmätare; uppsyningsman.

Vermessung, **die**, mätning, uppmätning; origtig mätning.

Vermiethen, *v. a.* uthyra, borthyra, förhyra, utlega; ein Zimmer –, förhyra ett rum; sich –, bortstädja sig till tjenst ell. arbete.

Vermiether, **der**, en som uthyr ell. utleger, hyresman.

Vermiethung, **die**, uthyrande, uthyrning, utlegande, förhyrning.

Vermindern, *v. a.* förminska, minska; reducera; sich –, minskas, förminskas, aftaga.

Verminderung, **die**, förminskning, minskning, aftagande.

Vermischen, *v. a.* blanda, inblanda, uppblanda; hopblanda, sammanblanda, bortblanda; beblanda; sich fleischlich –, köttsligen beblanda sig.

Vermischt, *a.* blandad, uppblandad; strödd; –e Aufsätze, strödda uppsatser; –e Schriften, strödda skrifter, ströskrifter.

Vermischung, **die**, blandning, uppblandning, hopblandning, sammanblandning; fleischliche –, köttslig beblandelse.

Vermissen, *v. a.* sakna; ich vermisse meinen Hut, jag saknar min hatt; er wird sehr vermißt, han saknas mycket.

Vermissen, **das**, saknande, saknad, afsaknad.

Vermitteln, *v. a.* förmedla, bemedla; eine Zusammenkunft –, bemedla en sammankomst.

Vermittelst, *praep.* (med *gen.*) förmedelst, medelst, genom.

Vermittelung, **die**, förmedlande, förmedling, bemedling.

Vermittler, **der**, (*pl.* –) medlare, bemedlare.

Vermittlerin, **die**, (*pl.* **-nen**) medlarinna.

Vermodern, *v. n.* förruttna; förmultna, murkna.

Vermoderung, **die**, förruttnelse, förmultning, murknande.

Vermöge, *praep.* (med *gen.*) i förmåga af, i kraft af, enligt; – seines Einflusses, i kraft af sin inflytelse.

Vermögen, *v. irr. a.* förmå, kunna; vara i stånd; orka; Alles bei Jemandem, über Jemanden –, förmå allt hos, öfver någon; Jemanden zu Etwas –, förmå, beqväma, bringa någon till något.

Vermögen, **das**, förmåga, makt; skicklighet; förmögenhet; nach bestem –, af all förmåga; das steht nicht in meinem –, det står icke i min förmåga; wie viel – hat er? huru stor är hans förmögenhet? **-ssteuer, die**, förmögenhetsafgift. **-sumstände**, *pl.* medel, tillgångar, vilkor, förmögenhetsvilkor; in guten –n sein, vara i goda vilkor.

Vermögend, *a.* förmögen, i stånd till, skicklig; förmögen, välbergd; viel –, mäktig.

Vermöglich, *a.* förmögen; rik.

Vermummen, *v. a.* förmumma, förkläda, maskera, hölja, insvepa.

Vermummung, **die**, förmummande, förklädning, maskering; insvepning.

Vermünzen, *v. a.* förmynta, uppmynta.

Vermuthen, *v. a.* förmoda, förvänta; das hätte ich mir nicht vermuthet, det hade jag ej förmodat.

Vermuthen, **das**, förmodan, förväntan; wider alles –, mot all förmodan.

Vermuthlich, *a.* förmodlig, förmodad, trolig; sannolik; der –e Erbe, den förmodade, presumtive arfvingen. – *av.* förmodligen.

Vermuthung, **die**, förmodan, gyssning; väntan; aller – nach, efter all förmodan.

Vernachlässigen, *v. a.* uraktlåta; efterlåta, missvårda, försumma, vårdslösa; vernachlässigt, ovårdad.

Vernachlässigung, **die**, uraktlåtande, uraktlåtelse, efterlåtelse, åsidosättande, försummelse, uraktlåtenhet.

Vernageln, *v. a.* igenspika; förnagla (en kanon); ein Pferd –, sömsticka en häst; (*fig.*) vernagelt, dum.

Vernagelung, **das**, igenspikning; förnagling; sömstickning.

Vernähen, *v. a.* sy upp; insy, kringsy.

Vernarben, **sich**, *v. r.* läkas, gro igen (om sår).

Vernarbung, **die**, hopläkning.

Vernarren, **sich**, *v. r.* blifva narraktigt intagen af, förgapa sig i.

Vernarrtheit, **die**, bedårelse, narraktig intagenhet.

Vernaschen, *v. a.* förslösa på klifs, bortslösa på läckerheter.

Vernehmbar, *a.* förnimbar, förnimmelig, hörbar.

Vernehmbarkeit, **die**, förnimbarhet, hörbarhet.

Vernehmen, *v. irr. a.* förnimma, höra, erfara, få veta; förhöra, afhöra (vittne); ich habe es vernommen, jag har hört det, har förnummit det.

Vernehmen, **das**, rykte; förstånd; mit Jemandem in gutem – stehen, vara i godt förstånd med någon; dem – nach, efter hvad ryktet förmäler, efter ryktet.

Vernehmlich, *a.* förnimmelig, begriplig, tydlig, hörbar.

Vernehmlichkeit, **die**, förnimbarhet, begriplighet, tydlighet.

Vernehmung, **die**, förnimmande, hörande; förhör, afhörande; – der Zeugen, vittnesförhör.

Verneigen, **sich**, *v. r.* niga, buga.

Verneigung, **die**, nigning, bugning; vor Jemandem eine – machen, göra en nigning för någon, niga för någon.

Verneinen, *v. a.* förneka, neka.

Verneinung, **die**, nekande. **-swort, das**, (*gramm.*) nekande ord, negation.

Vernichten, *v. a.* tillintetgöra, förinta, omintetgöra, upphäfva, annullera.

Vernichtung, **die**, tillintetgörande, förintande, förintelse, omintetgörande, upphäfvande, annullering.

Vernieten, *v. a.* nåda, fastnåda.

Vernietung, **die**, nådning, fastnådning.

Vernunft, **die**, (*pl.* –) förnuft; omdöme; förstånd, begrepp; die gesunde –, sunda förnuftet; Jemanden zur – bringen, bringa någon till förnuft. **-begriff, der**, förnuftbegrepp. **-gemäß**, *a.* förnuftsenlig. **-grund, der**, förnuftsgrund, förnuftsskäl. **-lehre, die**, förnuftslära, logik. **-los**, *a.* oförnuftig, utan förnuft. **-losigkeit, die**, förnuftlöshet, oförnuftighet. **-mäßig**, *a.* förnuftsenlig, förnuftig. **-mäßigkeit, die**, förnuftsenlighet, förnuftighet. **-religion, die**, förnuftsreligion, rationalism. **-schluß, der**, förnuftsslut, tankeslut, syllogism. **-widrig**, *a.* förnuftsvidrig, förnuftsstridig. **-wissenschaft, die**, filosofi.

Vernünftelei, **die**, hårklyfveri.

Vernünfteln, *v. n.* hårklyfva.

Vernünftig, *a.* förnuftig, förståndig, klok.

Vernünftigkeit, **die**, förnuftighet, förståndighet.

Vernünftler, **der**, hårklyfvare, förnumstig man.

Veröden, *v. a.* öda, föröda, ödelägga. — *v. a.* blifva öde, blifva ödslig.
Verödung, die, förödelse.
Verordnen, *v. a.* förordna, befalla, stadga; föreskrifva; tillsätta, utnämna till, tillförordna; Arzenei —, förordna läkemedel.
Verordnete, der, (*pl.* —n) fullmäktig, ombud.
Verordnung, die, förordning, författning; förordnande, utnämning, föreskrift, påbud.
Verpachten, *v. a.* utarrendera, bortarrendera.
Verpachter, der, förpaktare.
Verpachtung, die, utarrendering, förpaktning.
Verpacken, *v. a.* packa ned, inpacka (varor).
Verpackung, die, inpackning; packning, emballage.
Verpalissadiren, *v. a.* förse med palissader, förpåla.
Verpalissadirung, die, (*pl.* —en) palissadering, pålverk, bollverk.
Verpassen, *v. a.* förpassa, försumma; eine Gelegenheit —, låta ett tillfälle gå sig ur händerna.
Verpesten, *v. a.* förpesta, smitta.
Verpfählen, *v. a.* förpåla.
Verpfählung, die, förpålning, pålverk.
Verpfänden, *v. a.* förpanta, pantsätta, inteckna.
Verpfändung, die, förpantande, förpantning, pantsättning, inteckning.
Verpfeffern, *v. a.* peppra för mycket.
Verpflanzen, *v. a.* omplantera, utplantera.
Verpflanzung, die, omplantering.
Verpflegen, *v. a.* sköta; vårda; underhålla, förpläga; Jemanden gut —, pläga någon väl.
Verpfleger, der, skötare, vårdare, fosterfader.
Verpflegung, die, skötsel, omvårdnad, underhåll, förplägning, plägning. —**shaus, das**, hospital, fattighus.
Verpflichten, *v. a.* förpligta, förbinda; låta svärja trohetsed; Jemandem zu Etwas —, förpligta någon till något; **sich** —, *v. r.* förpligta sig; sich eidlich —, förpligta sig med ed.
Verpflichtung, die, förpligtande, förpligtelse.
Verpflöcken, *v. a.* fästa med pinnar, plugga.
Verpfuschen, *v. a.* förfuska, bortfuska, bortskämma.
Verpichen, *v. a.* hartsa, becka igen, fastbecka, öfverdraga med beck.
Verplämpern, *v. a.* bortslarfva, bortpluttra; **sich** —, obetänksamt säga något, som ej borde hafva varit sagdt; obetänksamt trolofva sig.
Verplappern, *v. a.* bortpladdra; die Zeit —, pladdra bort tiden; **sich** —, *v. r.* förplumpa sig i tal, försäga sig.

Verplaudern, *v. a.* bortpladdra, bortprata; die Zeit —, prata bort tiden.
Verpönen, *v. a.* vid straff förbjuda.
Verprassen, *v. a.* förslösa, frässa bort.
Verprasser, der, frässare, slösare.
Verproviantiren, *v. a.* proviantera.
Verproviantirung, die, proviantering, förseende med lifsmedel.
Verprocessiren, *v. n.* processa bort.
Verpuffen, *v. n.* (*kem.*) förpuffa, detonera. — *v. a.* låta detonera.
Verpuffung, die, förpuffning, detonation.
Verpuppen, sich, *v. r.* (om insekter) förvandla sig till puppa.
Verpusten, *v. n.* hämta andan igen, hämta nya krafter, repa sig; pusta ut, flåsa ut.
Verquecken, *v. n.* öfverväxas med qvickrot.
Verquecksilbern, *v. a.* utdraga qvicksilfver (ur metaller).
Verquellen, *v. irr. n.* svälla af fuktighet.
Verquicken, *v. a.* förqvicka, amalgamera; bestryka med amalgama.
Verquickung, die, förqvickning, amalgamering.
Verrammeln, *v. a.* förpåla, pålslå, barrikadera, tillspärra.
Verrammelung, die, barrikadering, tillspärrning.
Verrath, der, förräderi.
Verrathen, *v. irr. a.* förråda; röja, upptäcka.
Verräther, der, (*pl.* —) förrädare.
Verrätherei, die, förräderi.
Verrätherin, die, (*pl.* —nen) förräderska.
Verrätherisch, *a.* förrädisk.
Verrauchen, *v. n.* afröka; uppgå i rök; (*fig.*) bortdunsta, utdunsta; svalna; — lassen, låta bortdunsta, afröka.
Verrauschen, *v. n.* bullra ut, dåna ut, gå bort med buller; gå öfver, försvinna.
Verrechnen, *v. a.* beräkna, uppföra i räkning; sich —, missräkna sig, förräkna sig.
Verrechnung, die, beräknande, uppförande i räkning; missräkning.
Verrechten, *v. a.* processa bort; betala afgifter.
Verrecken, *v. n.* dö, störta (om djur).
Verreden, *v. a.* försvärja; sich —, förtala sig.
Verreisen, *v. n.* bortresa; er ist verreist, han är bortrest. — *v. a.* förnöta på resor.
Verreiten, *v. irr. a.* förnöta genom ridning; sich —, rida vilse.
Verrenken, *v. a.* förränka, förvrida, vricka, ledvrida, bryta ur led.
Verrenkung, die, vrickning, ledvridning, förränkning, förvridning.

Verrennen, *v. a.* Jemandem den Weg —, stänga vägen för någon; sich —, blifva fast; ej kunna göra redo för sig i sak ell. tal.
Verrichten, *v. a.* förrätta, uträtta; göra, sköta, beställa.
Verrichtung, die, förrättning, uträttning, bestyr, ärende; syssla, befattning, beställning.
Verriechen, *v. irr. n.* mista lukten, bortdunsta.
Verriegeln, *v. a.* förregla, förbomma, tillbomma.
Verriegelung, die, förreglande, förregling, förbommande.
Verringern, *v. a.* förringa, förminska, förklena.
Verringerung, die, förringande, förminskande, förklenande.
Verrinnen, *v. n.* förrinna, förflyta, förlöpa.
Verrosten, *v. n.* förrosta, rostas, bli rostig.
Verrucht, *a.* gudlös, brottslig, skurkaktig, bofaktig, nedrig.
Verruchtheit, die, bofaktighet.
Verrücken, *v. a.* förrycka, flytta, rycka i olag, rubba, bringa i oreda; Jemandem den Kopf —, göra någon förryckt.
Verrückt, *a.* rubbad; (*fig.*) förryckt, galen, rubbad till sina sinnen; ganz — sein, vara spritt galen.
Verrücktheit, die, förryckthet, sinnesrubbning, rubbning.
Verrückung, die, förryckande, rubbande, bringande i oreda.
Verruf, der, elakt rykte, vanfrejd; Jemanden in — bringen, vanrykta, vanfrejda någon.
Verrufen, *v. irr. a.* illa utropa, illa berykta, vanrykta.
Verrufen, *a.* illa beryktad, vanryktad, vanfrejdad; ein —er Mensch, en illa beryktad menniska; —es Geld, aflyst mynt.
Verrufung, die, vanryktande, förtal; aflysande (mynts).
Vers, der, (*pl.* —e) vers; versstrof; in —en, på vers; —e machen, göra vers; in —e bringen, sätta på vers. —**art, die**, versart, versslag. —**bau, der**, versbyggnad. —**eschmied, der**, versklåpare, versmakare, rimsmidare. —**fuß, der**, versfot. —**kunst, die**, verskonst. —**künstler, der**, verskonstnär, versmakare. —**maß, das**, versmått. —**weise**, *av.* versvis, verstals.
Versagen, *v. a.* neka, vägra, undsäga, afslå; bortlofva; Jemandem seine Hilfe —, neka att hjelpa någon; sie ist versagt, hon är bortlofvad; er versagt sich jedes Vergnügen, han nekar sig hvarje nöje. — *v. n.* slå felt, svika; klicka, ej brinna af; das Gewehr versagte, bössan klickade.
Versagung, die, nekande, vägran, afslag; klickande.
Versalbuchstab, der, versal.
Versalzen, *v. a.* uppsalta, till saltning förbruka; salta för mycket; (*fig.*) Jemandem die Freude —, förderfva, förbittra ens nöje.

Versalzung, die, öfverdrifven saltning.
Versammeln, *v. a.* församla, sammankalla; sich –, församla sig, sammankomma, sammanträda.
Versammlung, die, församling, möte, sammankomst. **-Shaus, das**, församlingshus. **-Sort, der**, församlingsort, församlingsställe, mötesplats.
Versanden, *v. a.* öfverhölja med sand. – *v. n.* öfverhöljas ell. igengrundas af sand.
Versatz, der, förpantning; omsättning; tillsats. **-amt, -haus, das**, assistanskontor, lånekontor.
Versauen, *v. a.* nedsöla, besudla.
Versauern, *v. n.* surna, blifva sur; (*fig.*) åldras, gråna.
Versäuern, *v. a.* göra för sur; förbittra.
Versaufen, *v. a.* supa upp, dricka bort. [aktlåta.
Versäumen, *v. a.* försumma, ur-
Versäumniß, die, (*pl.* -e) försummelse, uraktlåtande, uraktlåtelse.
Versäumung, die, försummande, uraktlåtande. [utprångla.
Verschachern, *v. a.* bortschackra,
Verschaffen, *v. a.* skaffa, förskaffa; sich Etwas –, förskaffa sig något.
Verschaffung, die, förskaffande.
Verschäkern, *v. a.* bortjollra.
Verschalen, *v. a.* skåla.
Verschalung, die, skålning.
Verschämt, *a.* blyg, blygsam.
Verschämtheit, die, blyghet, blygsamhet.
Verschanzen, *v. a.* förskansa.
Verschanzung, die, förskansning, skansverk.
Verschärfen, *v. a.* hvässa, skärpa; die Strafe –, skärpa straffet; ein Verbot –, skärpa ett förbud.
Verscharren, *v. a.* nedgräfva, nedkrafsa.
Verscheiden, *v. irr. n.* skiljas hädan, afsomna, aflida, dö.
Verscheiden, das, aflidande, död.
Verschenken, *v. a.* bortskänka, bortgifva; utminutera (drickesvaror).
Verschenkung, die, bortskänkning; utminutering (drickesvarors).
Verscherzen, *v. a.* bortskämta; förspilla, mista; sein Glück –, förspilla sin lycka.
Verscherzung, die, förspillande.
Verscheuchen, *v. a.* bortskrämma, bortmota, förvisa, fördrifva.
Verschicken, *v. a.* försända, bortskicka.
Verschickung, die, försändning, bortskickning.
Verschieben, *v. irr. a.* undanskjuta, rubba, bringa i oordning; uppskjuta; sich –, skufva sig, råka i olag; rispa sig (om tyger).
Verschieben, das, rubbning, uppsjutande, uppskof.
Verschieden, *a.* särskild, skiljaktig, olika, åtskillig; -er Meinung sein, vara af skiljaktig mening.
Verschiedenartig, *a.* åtskillig, skiljaktig, olik. **-keit, die**, åtskillighet, skiljaktighet, olikhet, särskildhet.
Verschiedenheit, die, särskildhet, skiljaktighet, olikhet, åtskillighet.
Verschiedentlich, *av.* olika, på flera sätt. [nor.
Verschienen, *v. a.* beslå med ske-
Verschießen, *v. irr. a.* bortskjuta, skjuta upp, förbruka till ell. bekosta på skjutning; (*boktr.*) försätta (en sida); sich –, skjuta upp allt sitt krut; (*vulg.*) förälska sig. – *v. n.* förlora färg, blifva mattare, blifva dunklare, förskugga sig.
Verschiffen, *v. a.* skeppa, utskeppa. [utskeppning.
Verschiffung, die, skeppning,
Verschilfen, *v. n.* blifva beväxt med vass. – *v. a.* täcka med vass.
Verschimmeln, *v. n.* möglas.
Verschimmelt, *a.* möglig.
Verschlacken, *v. a.* förslagga.
Verschlackung, die, förslaggning. [bortsofva.
Verschlafen, *v. irr. a.* försofva,
Verschlafen, *a.* sömnig, sömnaktig, trög, lat.
Verschlafenheit, die, sömnighet, sömnaktighet, tröghet, lathet.
Verschlag, der, (*pl.* -schläge) skiljevägg, afplankning, hägnad, skrank, omskränkning.
Verschlagen, *v. irr. a.* slå för, slå in, stänga, tillsluta, spika igen; göra skiljevägg uti, afplanka; slå ifrån sig, slå bort; förlora genom bläddrande, bläddra bort; skingra, förskingra; vom Winde – werden, väderdrifvas; sich Etwas –, förspilla, försumma något. – *v. n.* förslå, göra verkan; vara maktpåliggande; blifva ljum; das verschlägt viel, det gör stor åtskillnad; es verschlägt mir nichts, det gör mig ingenting, det är mig likgiltigt; was kann ihm das –? hvad kan det göra honom? [listig.
Verschlagen, *a.* förslagen, slug,
Verschlagenheit, die, förslagenhet, slughet, listighet.
Verschlammen, *v. n.* förslammas, tillgrunda.
Verschlämmen, *v. a.* förslamma, öfvertäcka med dy.
Verschlämmung, die, förslamning, tillgrundning.
Verschlechtern, *v. a.* försämra, göra sämre, förvärra.
Verschlechterung, die, försämring, förvärring.
Verschleiern, *v. a.* beslöja, betäcka med slöja; verschleiert, beslöjad.
Verschleimen, *v. a.* förslemma.
Verschleimung, die, förslemning.
Verschleiß, der, utsäljning.
Verschleißen, *v. irr. a.* utslita, utnöta; utsälja. – *v. n.* utslitas, utnötas, förnötas.
Verschlemmen, *v. a.* förslösa, fråssa bort.
Verschlendern, *v. a.* gå och vräka bort, förnöta; die Zeit –, förnöta tiden.
Verschleppen, *v. a.* släpa bort, undansticka, undangömma, försnilla, snatta.
Verschleudern, *v. a.* bortslunga, bortpluttra, förslösa; genom vårdslöshet förlora; förspilla, förskingra; sälja till underpris, sälja med förlust.
Verschleuderer, der, förslösare, förskingrare; undersäljare.
Verschleuderung, die, förslösande, förskingring, förspillning; säljande till underpris.
Verschließen, *v. irr. a.* tillsluta, låsa igen, låsa in, igenstänga; sich in sich selbst –, sluta sig inom sig sjelf, vara sluten.
Verschließung, die, tillslutning, igenlåsning.
Verschlimmern, *v. a.* försämra, göra värre, förvärra, förringa; sich –, försämras, förvärras, försämra sig; die Krankheit hat sich verschlimmert, sjukdomen har förvärrat sig.
Verschlimmerung, die, försämring, förvärrande, förvärring.
Verschlingen, *v. irr. a.* hopslinga, glufsa, hopsno, insno; hopfläta; trassla, intrassla, inveckla; uppsluka, uppsvälja, sluka i sig; svälja, förtära.
Verschlingung, die, hopslingning, hopflätning; trasslande, hoptrassling; slukande, uppslukande, uppslukning, uppsväljande.
Verschlossen, *a.* tillsluten, lyckt; (*fig.*) sluten, tystlåten, fåordig; bei -en Thüren, inom lyckta dörrar; (*fig.*) ein -er Mensch, en sluten menniska.
Verschlossenheit, die, slutenhet, förbehållsamhet, tystlåtenhet, fåordighet.
Verschlucken, *v. a.* svälja; sluka, uppsluka, insuga, insupa, taga åt sig; sich –, storkna.
Verschlummern, *v. a.* försofva, bortsofva.
Verschluß, der, igenlåsning, tillslutning, instängning; Etwas in –, unter seinem -e haben, hafva något inom lås och nyckel.
Verschmachten, *v. n.* försmäkta, borttråna; vor Durst –, försmäkta af törst.
Verschmachtung, die, försmäktande. [akta.
Verschmähen, *v. a.* försmå, för-
Verschmähung, die, försmående, förakt.
Verschmausen, *v. a.* förslösa på kalas, kalasa bort.
Verschmeißen, *v. irr. a.* förlägga, lägga något bort så man ej får rätt derpå när man söker derefter.
Verschmelzen, *v. a.* försmälta, uppsmälta, bortsmälta, samman-

smälta; Geld mit Kupfer –, hopsmälta guld och koppar.

Verschmelzung, die, försmältning, uppsmältning, sammansmältning.

Verschmerzen, *v. a.* bära med tålamod, tåla, fördraga; smälta i sig, glömma, öfvervinna (sorg, förtret etc.); einen Verlust –, trösta sig öfver en förlust; eine Beschimpfung –, smälta en skymf; ich kann es nicht –, jag kan ej glömma det. [uppsmida; hopsmida.

Verschmieden, *v. a.* bortsmida,

Verschmieren, *v. a.* uppbruka till smörja, smörja upp, smeta igen, öfverstryka ell. bestryka (med ler etc.); Papier –, sudda ned papper.

Verschmitzt, *a.* listig, illparig, illmarig, bakslug; slipad, klyftig, tiftig, förslagen.

Verschmitztheit, die, listighet, illparighet, bakslughet, förslagenhet. [sig, förplumpa sig.

Verschnappen, sich, *v. r.* förtala

Verschnauben, Verschnaufen, *v. n.* hämta andan, flåsa ut, pusta ut; rasta, hvila; die Pferde – lassen, låta hästarna flåsa ut.

Verschneiden, *v. irr. a.* tillskära, tillklippa, klippa till, beskära; klippa (hår); förbruka till klippning ell. skärning, klippa ell. skära upp; genom skärning ell. klippning förderfva; snöpa, vallacka, utskära (hästar etc.).

Verschneidung, die, tillskärning, tillklippning, beskärning; snöpande, snöpning.

Verschneien, *v. a.* öfversnöa; igensnöa, igenyra, fullsnöa; verschneit, igensnöad.

Verschnitten, *a.* snöpad, kastrerad. [kastrat, eunuck.

Verschnittene, der, snöping,

Verschnitzeln, *v. a.* skära ell. klippa i små stycken (papper, tyg etc.).

Verschnupfen, *v. a.* förbruka till snustobak, snusa upp; (*fig. vulg.*) taga emot förolämpningar, bannor etc. utan att värja sig; trumpna, förtretas; das hat ihn sehr verschnupft, det har mycket förtretadt honom.

Verschnupft, *part.* uppsnusad; besvärad af snufva, som har snufva.

Verschoben, *a.* vriden, sned, förvänd; uppskjuten; rispad (om tyg); skamfilad (om skeppståg). – *av.* förvändt, bakfram, på tok.

Verschollen, *a.* som varit så länge frånvarande, att han kan anses för död; som genom öfvertidig frånvaro förverkat sina rättigheter.

Verschonen, *v. a.* förskona, skona; förskona ifrån, frikalla, befria; Jemanden mit Etwas –, förskona någon ifrån något.

Verschönern, *v. a.* försköna.

Verschönerung, die, förskönande, försköning.

Verschonung, die, förskoning, frikallelse, befrielse, skonsmål.

Verschossen, *a. p.* skjutit bort; som har förlorat färg ell. glans; (*vulg.*) förälskad, kär; jemf. Verschießen.

Verschränken, *v. a.* lägga korsvis, korslägga, korsa; fläta, slinga, vrida uti hvartannat; med skrank förse, inom skrank förvara; inlägga, innesluta; mit verschränkten Beinen sitzen, sitta med benen i kors.

Verschränkung, die, korsläggning, hopflätning; inskränkning, begränsing.

Verschrauben, *v. a.* skrufva igen, tillskrufva; förskrufva, skrufva i olag, skrufva sönder.

Verschreiben, *v. irr. a.* förskrifva, införskrifva, efterskrifva (varor etc.); förskrifva, gifva förskrifning, pantsätta; testamentera; felskrifva, skrifva orätt; föreskrifva (ett läkemedel); använda, förbruka till skrifning, skrifva upp; sich –, gifva förskrifning, skuldsedel, skriftligt betyg (för en skuld etc.); miss-skrifva sig, skrifva fel; sich eigenhändig –, gifva egenhändig förskrifning; sich für Jemanden –, gå i borgen för någon.

Verschreibung, die, (*pl.* –**en**) förskrifning, införskrifning, efterskrifning (af varor etc.); förskrifning, skuldsedel, obligation; föreskrift, recept; miss-skrifning.

Verschreien, *v. irr. a.* utskrika, illa utropa, vanrykta, förtala; förhexa.

Verschreiten, *v. n.* skrida; zu Etwas –, skrida till något.

Verschroben, *a.* (*fig.*) skrufvad, invecklad, mörk, oredig; excentrisk, vurmig; ein –er Mensch, en excentrisk menniska, en som ej har alla skrufvarna i behåll.

Verschrobenheit, die, förvrängdt tillstånd, (*fig.*) inveckling, förveckling, förvirring; vurmighet, sällsamhet. [ihop, skrumpna.

Verschrumpfen, *v. n.* krympa

Verschub, der, uppskof, uppskjutande, anstånd; dröjsmål.

Verschüchtern, *v. a.* göra rädd, afskräcka.

Verschulden, *v. a.* förskylla, förvålla, vålla, förse ell. förgå sig uti något; vara skyldig ell. orsak till, förtjena; Etwas –, göra sig skyldig till något, vålla något; ich habe nichts gegen ihn verschuldet, jag har ingenting brutit mot honom; was habe ich bei Ihnen verschuldet? hvad har jag gjort er emot? das haben wir verschuldet an unserm Bruder, det hafve vi förskyllat på vår broder.

Verschulden, das, Verschuldung, die, förskyllan, förvållande; förtjenst; ohne mein –, utan min förskyllan.

Verschuldet, *a.* gäldbunden.

Verschütten, *v. a.* utösa, förspilla, spilla ut; utskotta; igenfylla, igenskotta; (*fig. vulg.*) es bei Jemandem –, förlora ens ynnest.

Verschütten, das, utösande; igenfyllning etc.; se **Verschütten.**

Verschwägern, sich, *v. r.* komma i svågerlag, besvågra sig, befrynda sig (med någon); verschwägert, besvågrad.

Verschwägerung, die, befryndning, frändskap, svågerlag, svågerskap.

Verschwären, *v. n.* blifva sårig.

Verschwärmen, *v. a.* surra bort, rumla bort.

Verschwärzen, *v. a.* svärta, göra svart; Jemanden –, vanrykta, förtala någon.

Verschwatzen, *v. a.* bortsladdra, bortprata; die Zeit –, prata bort tiden; sich –, försäga sig, förplumpa sig i tal.

Verschweigen, *v. irr. a.* förtiga, hålla tyst, dölja, med tystnad förbigå; die Wahrheit –, förtiga sanningen.

Verschweigung, die, förtigande, tysthållande; tyst förbigående.

Verschwelgen, *v. a.* bortfrässa, förslösa.

Verschwellen, *v. irr. n.* uppsvälla, svälla igen.

Verschwemmen, *v. a.* bortskölja, öfversvämma, genom öfversvämning öfverhölja med.

Verschwenden, *v. a.* förslösa, borstlösa, bortöda, förspilla, förskingra; Papier –, öda papper; Geld –, förslösa penningar, göra öde på penningar; die Zeit –, förspilla tiden.

Verschwender, der, (*pl.* –) slösare, förslösare, förskingrare, ödare. [slöserska, förslöserska.

Verschwenderin, die, (*pl.* –**nen**)

Verschwenderisch, *a.* slösaktig, slösande; ödsam; – leben, slösa; mit Etwas – umgehen, slösa med något.

Verschwendung, die, bortslösande, slösande, slösaktighet, slöseri, ödsamhet. –**sucht, die,** slösaktighet.

Verschwiegen, *a.* tystlåten; förtigen, förtegad, hemlig; – bleiben, hållas hemlig.

Verschwiegenheit, die, förtigenhet, tysthet, tystlåtenhet.

Verschwinden, *v. irr. n.* försvinna. [de.

Verschwinden, das, försvinnan-

Verschwistern, sich, *v. r.* ingå systerskap ell. systerlig vänskap; sie sind verschwistert, de äro syskon.

Verschwitzen, *v. a.* svetta full; bortsvetta; (*fig.*) glömma. – *v. n.* svettas ut.

Verschwören, *v. irr. a.* försvärja, afsvärja; man muß nichts –, (*ordspr.*) osvuret bäst; sich –, försvärja sig, edligen förbinda sig, sammansvärja sig.

Verschworne, der, den sammansvurne; die –n, de sammansvurne.

Verschwörung, die, (*pl.* –**en**) af-

svärjelse; sammansvärjning, sammangaddning.

Versehen, *v. irr. a. & n.* förse, se orätt, se galet, se oriktigt, förse sig; fela, försumma; förse med (penningar, möbler etc.); ombestyra, förestå, förvalta (en syssla etc.); vänta, förutse; es in Etwas –, förse sig uti något, misstaga sig, fela; es bei Jemandem –, fela mot någon, råka i ogunst hos någon; ein Amt –, bekläda ett embete; den Dienst –, förrätta tjensten; den Dienst für Jemanden –, vikariera för någon, ombestyra ens syssla; dessen hatte ich mich nicht –, det hade jag ej väntat mig, det hade jag ej förutsett; ehe ich mich dessen versah, då jag minst väntade det; sich –, *v. r.* förse sig, misstaga sig, se oriktigt, se galet; sich mit Etwas –, förse sig uti något; sich an Etwas –, förse sig på något (om hafvande fruntimmer); sich mit Lebensmitteln –, förse sig med lifsmedel.

Versehen, das, förseelse, försummelse, misstag, fel, irring; aus –, af förseelse, af misstag.

Versehren, *v. a.* såra, skada; förnärma.

Versehung, die, förseende (med); förvaltande, förrättande, beklädande (embetes, tjenstens); – mit Geld, mit Lebensmitteln, förseende med penningar, med lifsmedel.

Versenden, *v. irr. a.* försända (varor etc.); zu Schiffe –, försända med skepp, utskeppa.

Versenden, das, försändande, utskickande.

Versendung, die, (*pl.* -en) försändning, utskickning. **-skosten**, *pl.* försändningskostnader, transportkostnader.

Versengen, *v. a.* bortsveda, sveda; förbränna, bränna (om solen).

Versengung, die, svedande, förbränning.

Versenken, *v. a.* försänka, nedsänka.

Versenkung, die, försänkande, försänkning, nedsänkning.

Versessen, *a.* sittande för mycket; vurmig; (*fig.*) auf Etwas –, mycket intagen af något.

Versetzbar, *a.* som kan omplanteras, omsättas.

Versetzen, *v. a.* försätta, sätta orätt; omsätta, omplantera; omflytta, bortflytta; (*fig.*) gifva annan syssla; uppflytta till högre klass; försätta (i viss ställning); uppblanda; försätta, blanda, legera (metaller); (verpfänden) pantsätta; (antworten) svara, genmäla, åter invända; in die Nothwendigkeit –, nödga, tvinga; Silber mit Kupfer –, försätta silfer med koppar; Jemandem einen Schlag –, gifva någon ett slag; sich –, (om sjukdomar) flytta sig till annan kroppsdel.

Versetzung, die, försättande, försättning, omsättande, omsättning; förbättring; omplantering; blandning, uppblandning, legering; pantsättning; ystning (mjölks).

Verseufzen, *v. a.* bortsucka.

Versicherer, der, försäkrare, assuradör.

Versichern, *v. a.* försäkra; assekurera; Jemandem eine Sache –, Jemanden einer Sache –, försäkra någon om något; sich einer Person, einer Sache –, försäkra sig om en person, om en sak; ich bin dessen versichert, jag är säker derpå.

Versicherung, die, försäkran, försäkring; assekurans. **-sanstalt, die**, försäkringsanstalt, **-sgesellschaft, die**, försäkringsbolag, assekuransbolag. **-skammer, die**, assekuranskontor. **-sschein, der**, försäkringsbevis, försäkringsbref, assekuransbevis.

Versichtbaren, *v. a.* göra synlig, åskådliggöra.

Versiechen, *v. n.* försmäkta, aftyna, borttråna.

Versieden, *v. irr. a.* använda till kokning, sjuda upp; koka bort.

Versiegbar, *a.* som kan uttorkas, uttömmelig, utöslig.

Versiegeln, *v. a.* försegla.

Versiegelung, die, förseglande, försegling.

Versiegen, *v. n.* uttorkas, sina.

Versiegt, *a. p.* uttorkad, afsinad, afstannad, upphörd; die Quelle ist –, källan är afsinad.

Versificiren, *v. a.* versifiera, sätta på vers.

Versilbern, *v. a.* försilfra; (*fig.*) vända i penningar, sälja; Wechsel –, realisera vexlar; Jemandem die Hände –, muta, besticka någon.

Versilberung, die, försilfring; (*fig.*) försäljning.

Versinken, *v. irr. n.* försjunka, nedsjunka, gå till botten, gå i qvaf.

Versinnlichen, *v. a.* försinliga.

Versinnlichung, die, försinligande.

Versitzen, *v. irr. a. & n.* försitta; die Zeit –, försitta tiden; sein Recht –, försitta sin rätt, försumma att i rättan tid bevaka sin rätt; sich –, sitta sig styf, sitta sig trött.

Versoffen, *a.* försupen.

Versohlen, *v. a.* såla, sula, förse med sula; (*vulg.*) bedraga med osanning, beljuga.

Versöhnbar, *a.* försonlig.

Versöhnen, *v. a.* försona, förlika.

Versöhner, der, försonare.

Versöhnlich, *a.* försonlig.

Versöhnlichkeit, die, försonlighet.

Versöhnung, die, försoning, förlikande, **-sfest, das**, försoningsfest. **-sopfer** (Sühnopfer), **das**, försoningsoffer. **-stod, der**, försoningsdöd. **-swerk, das**, försoningsverk.

Versorgen, *v. a.* försörja, förse, underhålla; besörja; Jemanden –, laga att någon blir försörjd, skaffa någon en syssla, en tjenst.

Versorger, der, försörjare.

Versorgung, die, försörjande, försörjning, underhåll; besörjande.

Versparen, *v. a.* bespara, uppskjuta.

Versparung, die, besparing, uppskjutande.

Verspäten, *v. a.* försena; fördröja; sich –, fördröja sig, komma för sent, dröja för länge.

Verspätung, die, fördröjande, dröjsmål.

Verspeisen, *v. a.* spisa upp, äta upp; förbruka; die Maschine, der Ofen verspeist viel Kohle, maskinen, ugnen förbruker mycket kol.

Versperren, *v. a.* spärra, stänga, tillspärra, tilltäppa, tillbomma, tillrigla, igenstänga; den Weg –, stänga vägen.

Versperrung, die, tillspärrning, tillbomning, igenstängning, stängning.

Verspielen, *v. a.* förspela, bortspela, tappa på spel.

Verspikern, *v. a.* förse med söm ell. spik.

Verspillen, *v. a.* förströ, förskingra, förslösa.

Verspinnen, *v. irr. a.* spinna upp, till spinnande uppbruka.

Versplittern, *v. a. & n.* söndersplittra, sönderspillra, spillra sig; förslösa, förströ, förskingra.

Verspotten, *v. a.* bespotta, begabba, utskratta.

Verspottung, die, bespottelse, begabberi, begabbelse.

Versprechen, *v. irr. a.* tillsäga, lofva, utlofva, bortlofva; gifva hopp om sig; feierlich –, högtidligen lofva; ich verspreche mir nicht viel davon, jag lofvar mig (jag väntar) ej mycket deraf; sich –, försäga sig, förtala sig; lofva bort sig; gifva äktenskapslöfte; sich mit einer Person –, förlofva sig med en person; ich habe mich anderswo versprochen, jag har lofvat bort mig på annat, håll.

Versprechen, das, Versprechung, die, löfte; lofven; försägelse; er hat mir sein – gegeben, han har gifvit mig sitt löfte; sein – halten, stå vid sitt löfte, hålla sitt löfte; sein – nicht halten, bryta sitt löfte; schriftliches –, löfteskrift.

Versprengen, *v. a.* använda till vattning, fuktning ell. bestänkning; spränga, skingra (fiendtliga trupper).

Verspringen, *v. irr. a.* sich den Fuß –, vrida foten ur led genom språng.

Verspritzen, *v. a.* bortspruta; (*fig.*) utgjuta.

Verspünden, *v. a.* sprunda.

Verspüren, *v. a.* förspörja, märka, känna.

Verstäben, *v. a.* förse med stafvar.

Verstählen, *v. a.* stålsätta.

Verstählung, die, stålsättning.

Verstand, der, förstånd, begrepp, vett; mening; bemärkelse, bety-

delse; den – bilden, odla förståndet; bei –e sein, vara vid förnuft, vara vid sitt fulla förstånd; wieder zu –e kommen, återkomma till sans, till förnuft, till sina sinnen. **–esreife, die**, mannavett. **–esschärfe**, die, skarpt förstånd, skarpsinnighet.

Verständig, *a.* förståndig, vettig. – *av.* förståndigt.

Verständigkeit, die, förståndighet, vettighet.

Verständigen, *v. a.* förständiga, låta veta, låta förstå, berätta, gifva tillkänna; sich –, komma öfverens.

Verständigung, die, förständigande, upplysande, underrättande, förklaring; öfverenskommelse.

Verständlich, *a.* begriplig, tydlig, klar; sich – machen, göra sig förstådd. [het, tydlighet.

Verständlichkeit, die, begriplig-

Verständniß, das, förstånd, förbindelse, enighet; förhållande; ein heimliches – mit Jemandem haben, stå i hemligt förstånd med någon; mit Jemandem in gutem – leben, lefva i godt förstånd med någon. [ka.

Verstärken, *v. a.* förstärka, styr-

Verstärkung, die, förstärkning.

Verstatten, *v. a.* bevilja, tillstädja, tillåta, förunna.

Verstattung, die, beviljande, tillåtelse, tillstädjelse.

Verstauben, *v. n.* bortdamma.

Verstauchen, *v. a.* vrida ur led, försträcka. [försträckning.

Verstauchung, die, ledvridning,

Versteck, der, (*pl.* –e) smyg, gömvrå, gömsel, skrymsel, bakhåll.

Verstecken, *v. a.* försticka, sticka afsides, förtäcka, undansticka, undangömma; sich –, försticka sig, bortgömma sig; – spielen, leka gömma; bei sich versteckt halten, gömma hos sig.

Versteckt, *a.* undanstucken, undangömd, fördold; förtäckt.

Versteckung, die, undansticknings, undangömmande.

Verstehen, *v. irr. a.* förstå, begripa, fatta; känna, kunna; er verstand mich nicht, han förstod mig ej; keinen Spaß –, ej tåla narri; sich –, förstås, förstå sig; das versteht sich, det förstås; sich auf Etwas –, förstå sig på, känna, kunna något; sich mit Jemandem –, vara i hemligt förstånd med någon; sie – sich mit ell. unter einander, de äro i förstånd med hvarandra; sich zu Etwas –, samtycka till något; mit darunter verstanden, deri inbegripen.

Versteigen, sich, *v. irr. n.* förstiga sig, stiga miste, stiga för högt; (*fig.*) gå för vida.

Versteigerer, der, (*pl.* –) auktionist, auktionsutropare.

Versteigern, *v. a.* sälja på auktion, bortauktionera.

Versteigerung, die, försäljning på auktion, auktionering.

Versteinern, *v. a.* förstena, stenvandla. – *v. n.* förvandlas till sten.

Versteinerung, die, förstening, stenvandling, petrifikat.

Verstellen, *v. a.* ställa på orätt plats; förställa, förvända, vanställa; misspryda, vanpryda; seine Handschrift –, förställa sin stil; sich –, förställa sig.

Verstellung, die, ställande på orätt plats; förställning. **–skunst, die**, förställningskonst.

Versteuern, *v. a.* förtulla, betala skatt.

Versteuerung, die, förtullning, tulls erläggande.

Verstieben, *v. irr. n.* skingras.

Verstielen, *v. a.* förse med skaft.

Verstimmen, *v. a.* förstämma, göra ostämd.

Verstimmt, *a.* förstämd, ostämd; misslynt, förtretad.

Verstimmtheit, die, förstämdhed, ostämhed; misslynthet, misshumör.

Verstimmung, die, förstämmande, förstämning, missljud; misslynthet, misshumör.

Verstocken, *v. a.* förstocka, förhärda. – *v. n.* unkna, skämmas af fukt. [härdad; unken.

Verstockt, *a.* förstockad, för-

Verstockung, Verstocktheit, die, förstockning, förstockelse, förhärdelse; unkenhet.

Verstohlen, *a.* förstulen, hemlig, lönnlig, dold; –e Blicke, stulna blickar; –er Weise, hemligen, lönnligen. [stoppa, tilltäppa.

Verstopfen, *v. a.* förstoppa, till-

Verstopfung, die, förstoppning, tillstoppning, tilltäppning.

Verstorben, *a.* död, afliden; ein Verstorbener, en afliden.

Verstören, *v. a.* störa, oroa, förvirra; hindra, afbryta; (*fig.*) er war ganz verstört, han var alldeles förvirrad, var ifrån sig; han visste ej till sig; ganz verstört aussehen, se alldeles förstörd ut.

Verstoß, der, felsteg, förseelse, misstag; förolämpning.

Verstoßen, *v. irr. a.* stöta; afstöta (i kanten); stöta ifrån sig, förskjuta, bortskjuta; öfvergifva. – *v. n.* misstaga sig, irra, begå en förseelse; förolämpa, oförrätta, öfverträda; gegen Etwas –, stöta emot något, fela emot något.

Verstoßung, die, förskjutning, bortkörande, öfvergifvande.

Verstreichen, *v. irr. a.* stryka igen, igensmeta; uppbruka till igenstrykning ell. igensmetning, stryka upp; die Fugen –, fogstryka. – *v. n.* förlida, förgås, förflyta, förlöpa, gå om; die Zeit verstreicht, tiden skrider, tiden förgår; der Termin ist verstrichen, terminen är tilländalupen.

Verstreichung, die, igenstrykning, igensmetning; tilländalöpande, förlopp.

Verstreuen, *v. a.* förströ, strö hit och dit, bortströ; bruka upp till underströende.

Verstricken, *v. a.* till stickning uppbruka, sticka upp; med stickning tillbringa; snärja, insnärja, inveckla, förvirra; in eine unangenehme Sache verstrickt sein, vara inveckad i en dålig sak.

Verstrickung, die, uppstickning; snärjning; snara.

Verstudiren, *v. a.* använda, bekosta, utgifva ell. förlora på studier, genom studerande.

Verstümmeln, *v. a.* stympa.

Verstümmelung, die, stympning.

Verstummen, *v. n.* förstummas, blifva stum; tystna, tvärtystna.

Versuch, der, (*pl.* –e) försök, rön, tillbud, tilltag; einen – mit Etwas machen, göra ett försök med något; zum –, på försök.

Versuchen, *v. a.* försöka, bjuda till, probera, fresta; påkänna; es mit Jemandem, es mit einer Sache –, försöka, probera någon, en sak; ein Mittel an Jemandem –, försöka ett medel på någon; sich in der Welt Etwas versucht haben, hafva sett sig om i verlden, hafva varit med; äga erfarenhet.

Versucher, der, frestare, förförare; proberare (vid myntverk).

Versucht, *a.* försökt, erfaren.

Versuchung, die, retelse, frestelse; in – führen, inleda i frestelse; in – gerathen, råka i frestelse.

Versudeln, *v. a.* (*vulg.*) bortsudda; nedsöla, skämma bort, förderfva.

Versündigen, sich, *v. r.* försynda sig, förbryta sig; sich an Jemandem –, försynda sig på någon.

Versündigung, die, försyndelse.

Versunkenheit, die, sedeförderf.

Versüßen, *v. a.* försötma, göra söt, dulcifiera; urlaka; (*fig.*) förljufva. [urlakning.

Versüßung, die, försötmande,

Vertäfeln, *v. a.* panela.

Vertagen, *v. a.* skjuta upp till viss dag, draga ut på tiden, uppskjuta.

Vertagung, die, uppskjutande till viss dag, uppskof, dröjsmål.

Vertändeln, *v. a.* bortpluttra; die Zeit –, förnöta tiden med lappri, leka bort sin tid.

Vertanzen, *v. a.* bortdansa.

Vertauen, *v. a.* (*sjöt.*) förtöja (ett skepp). [förbyta.

Vertauschen, *v. a.* bortbyta,

Vertauschung, die, bortbytande, bortbytning, förbytning, utbyte.

Verteufelt, *a.* fördjeflad, arg, ursinnig. – *av.* fördjefladt, besatt.

Vertheidigen, *v. a.* försvara.

Vertheidiger, der, försvarare.

Vertheidigung, die, försvarande, försvar; (*lagt.*) svaromål.

Vertheidigungs-bündniß, das, försvarsförbund. **–krieg, der**, försvarskrig. **–kunst, die**, försvarskonst, apologetik. **–recht, das**, försvarsrättighet. **–rede, die**, försvarstal. **–schrift, die**, svarsskrift, försvarsskrift. **–stand, der**, för-

svarsstånd. -waffe, die, försvarsvapen. -weise, av. försvarsvis. -werk, das, försvarsverk.

Vertheilen, *v. a.* fördela, utdela, utskifta, skifta; eine Erbschaft -, skifta arf.

Vertheilung, **die**, fördelning, fördelande, utskiftning, skiftning, skifte. [stegra, höja priset.

Vertheuern, *v. a.* göra dyrare,

Vertheuerung, **die**, stegring.

Verthieren, *v. a.* förfäa. - *v. n.* förfäas, blifva till ett fä, blifva till en rå menniska.

Verthuer, **der**, (*pl.* -) slösare.

Verthun, *v. irr. a.* onyttigtvis utgifva, bortöda, förslösa, bortslösa, förskingra; uppbruka.

Vertical, *a.* vertikal, lodrät.

Vertiefen, *v. a.* fördjupa, göra djupare, urgröpa, urhålka; (*mål.*) skugga; sich - in, fördjupa sig uti; in Gedanken vertieft, fördjupad i tankar. [urgröpning, håla, dåld.

Vertiefung, **die**, fördjupning,

Vertilgen, *v. a.* utrota, utöda; utplåna, förstöra.

Vertilger, **der**, utrotare, utödare; utplånare, förstörare.

Vertilgung, **die**, utrotande, utödande, utplånande, utplåning, förstöring.

Vertrag, **der**, fördrag, kontrakt, öfverenskommelse; einen - mit Jemandem schließen, sluta ett fördrag med någon. -sam, *a.* fördragsam, foglig. -samkeit, die, fördragsamhet, foglighet. -smäßig, *a.* fördragsenlig. -swidrig, *a.* stridande mot fördrag.

Vertragen, *v. irr. a.* bära annorstädes, bortbära (något så att man ej återfinner det); utnöta; fördraga, tåla; die Kälte -, fördraga kölden; ich kann ihn nicht -, jag kan ej fördraga honom; ich kann nicht jede Speise -, jag tål ej all slags mat; die Sache verträgt keinen Aufschub, saken tål intet uppskof; keinen Spaß -, ej tåla narri; sich -, förlikas, sämjas, komma öfverens; sluta fördrag; sie können sich nicht mit einander -, de kunna ej sämjas tillhopa, de tåla aldrig hvarandra.

Verträglich, *a.* fördragsam, fredsam, foglig.

Verträglichkeit, **die**, fördragsamhet, fredsamhet, foglighet.

Vertrauen, *v. n.* Jemandem -, auf Jemanden -, förtro sig till, lita på någon; auf Etwas -, einer Sache -, lita ell. förlita sig på något; auf Gott -, förtrösta på Gud, lita på Gud. - *v. a.* förtro, anförtro; sich Jemandem -, förtro sig åt någon, tillita någon.

Vertrauen, **das**, förtroende, tillförsigt, tillit, ålit, förtröstan, förlitan; im -, i förtroende; im - auf deinen Beistand, i förlitan, i förtroende på din hjelp. -samt, das, förtroendesyssla. -sposten, der, förtroendepost. -svoll, *a.* tillitsfull.

Vertrauern, *v. a.* bortsörja, tillbringa i sorg.

Vertraulich, *a.* förtrolig. - *av.* förtroligt, förtroligen, förtroligtvis; - mittheilen, anförtro; mit Jemandem - reden, förtroligt tala med någon. [het.

Vertraulichkeit, **die**, förtrolig-

Verträumen, *v. a.* bortdrömma.

Vertraut, *a.* förtrogen, förtrolig; mit Jemandem - sein, förtroligt umgås med någon. [person.

Vertraute, **der** & **die**, förtrogen

Vertreiben, *v. irr. a.* fördrifva, utdrifva, bortdrifva, bortmota; sich die Zeit -, fördrifva tiden; Farben -, fördrifva färger.

Vertreibung, **die**, fördrifvande, bortdrifvande, utdrifvande; förnötande, tillbringande; fördrifning (färgers).

Vertreten, *v. irr. a.* förtrampa, nedtrampa; Jemandem den Weg -, ställa sig i vägen för någon; sich den Fuß -, vrida foten ur led; die Kinderschuhe - haben, hafva aflagt barnskorna; Jemandes Stelle -, företräda ens ställe, förrätta ens syssla, vikariera för någon; Jemanden -, företräda ens ställe ell. person; lägga sig ut för, fälla bön ell. förbön för någon.

Vertreter, **der**, vikarie, företrädare; förmedlare, försvarare.

Vertretung, **die**, företrädande; försvar; - des Fußes, fotens vridning ur led; - eines Andern, förrättande af annans tjenst, vikarierande för en annan.

Vertrieb, **der**, afsättning, afgång (af varor).

Vertriebene, **der** & **die**, (*pl.* -n) landsflykting.

Vertrinken, *v. irr. a.* uppdricka, bortdricka; seine Sorgen -, dricka bort sorgerna.

Vertrocknen, *v. n.* uttorka, förtorka, borttorka, försina, förtorkas. [förtorkning.

Vertrocknung, **die**, uttorkning,

Vertrödeln, *v. a.* sälja till klädmäklare; (*vulg.*) die Zeit -, tillbringa tiden i overksamhet, bortsluddra tiden, försinka sig.

Vertrösten, *v. a.* förtrösta, ingifva förtröstan, förhoppning, uppehålla med goda löften; Jemanden auf Etwas -, ge någon hopp om något; seine Gläubiger von einer Zeit zur andern -, från ena tiden till den andra uppehålla sina kreditorer med löften att betala.

Vertröstung, **die**, (*pl.* -en) förtröstning, löfte, hopp.

Vertuschen, *v. a.* dölja, undandölja, hålla tyst, nedtysta; eine Sache mit Geld -, muta ned en sak.

Vertuschung, **die**, undandöljande, nedtystande.

Verübeln, *v. a.* förtänka, taga illa upp, illa uttyda.

Verüben, *v. a.* föröfva, begå.

Verunehren, *v. a.* vanära, vanhedra; vanhelga.

Verunehrung, **die**, vanhedrande, vanrykte, beskymfning; ohelgande.

Veruneinigen, *v. a.* göra oenig; sich -, blifva oense, blifva osams.

Veruneinigung, **die**, oenighet, misssämja.

Verunglimpfen, *v. a.* svärta, förklena, missfirma, förolämpa.

Verunglimpfung, **die**, svärtande, förklenande, missfirmelse, förolämpning.

Verunglücken, *v. n.* förolyckas, misslyckas, slå felt; omkomma.

Verunglückung, **die**, förolyckande, misslyckande.

Verunreinigen, *v. a.* göra oren, orena, oskära. [oskärande.

Verunreinigung, **die**, orenande,

Verunstalten, *v. a.* vanställa, förställa, göra vanskaplig, vanskapa. [de, vanställning, förställande.

Verunstaltung, **die**, vanställan-

Veruntreuen, *v. a.* undanstjäla, försnilla, undansnilla.

Veruntreuung, **die**, undanstjälande, försnillande, undansnillande. [vanpryda.

Verunzieren, *v. a.* vanställa,

Verursachen, *v. a.* orsaka, förorsaka, åstadkomma, föranleda, väcka, ådraga; Kosten -, ådraga kostnader. [de, orsak.

Verursachung, **die**, förorsakan-

Verurtheilen, *v. a.* döma, fördöma, fälla dom; zum Tode -, döma till döden; zu einer Geldstrafe -, pliktfälla; verurtheilt, dömd.

Verurtheilung, **die**, dom, straffdom, dömande.

Vervielfachen, **Vervielfältigen**, *v. a.* mångfaldiga, mångdubbla, multiplicera; sich -, förmera sig.

Vervielfachung, **Vervielfältigung**, **die**, mångfaldigande.

Vervierfachen, *v. a.* fyrdubbla.

Vervollkommnen, *v. a.* fullkomna, fullkomliga, göra fullkomligare. [kommande, fullkomlighet.

Vervollkommnung, **die**, full-

Vervollständigen, *v. a.* fullständiga, göra fullständigare, komplettera.

Vervortheilen, *v. a.* förfördela.

Vervortheilung, **die**, förfördelande.

Verwachsen, *v. irr. n.* förväxa sig, växa ihop, gro ihop. - *v. a.* ein Kleid -, växa ifrån, växa ur en klädning.

Verwachsen, *a.* förvuxen, krokryggig, puckelryggig; ofärdig.

Verwahr, **der**, förvar; in - nehmen, taga i förvar; in seinem - haben, hafva i sina gömmor.

Verwahren, *v. a.* förvara, bevara, gömma; stänga, omstänga, tillsluta; sätta i säkerhet; bei sich -, gömma hos sig; Etwas in seinem Herzen -, gömma något i sitt hjerta; sich gegen ell. vor Etwas -, förvara sig emot ell. för något; protestera emot något.

Verwahrer, **der**, förvarare.

Verwahrlich, *av.* i förvar; – niederlegen, sätta i förvar.

Verwahrlosen, *v. a.* vårdslösa, vanrykta, vansköta, missvårda, vanvårda, bortskämma genom vårdslöshet; von der Natur verwahrlost, vanlottad af naturen.

Verwahrlosung, **die**, vårdslösande, vanvårdande; vanskötande, vansköteLse; (*Lagt.*) vangömmo.

Verwahrung, **die**, förvarande, förvar; förvarande af sin rätt, protest; Jemandem Etwas in – geben, lemna en något i förvar; in seiner – haben, hafva i sina gömmor; in – nehmen, taga i förvar, taga till vara, tillvarataga. **-smittel**, **das**, förvaringsmedel,skyddsmedel,preservatif. **-sort**, **der**, gömma, gömsle, gömställe. [moderlös.

Verwaisen, *v. n.* blifva fader- ell.

Verwaiset, *a.* fader- och moderlös; (*fig.*) ein -es Haus, ett öde hus.

Verwalten, *v. a.* förvalta, förestå, bestyra, förrätta. [ministratif.

Verwaltend, *a.* förvaltande, ad-

Verwalter, **der**, (*pl.* -) förvaltare, styresman, fogde, administrator. [förvalterska.

Verwalterin, **die**, (*pl.* -nen)

Verwaltung, **die**, förvaltning, styrelse; förrättande, utöfning. **-swesen**, **das**, förvaltningsväsende, administration, förvaltning. **-szweig**, **der**, förvaltningsgren.

Verwandelbar, *a.* som kan förvandlas. [omskapa.

Verwandeln, *v. a.* förvandla,

Verwandlung, **die**, förvandling, ombildning. **-shülse**, **die**, puppa.

Verwandt, *a.* beslägtad, slägt, slägting, skyld; (*fig.*) likstämmig; er ist mit mir –, han är beslägtad med mig, han är i slägtskap med mig; nicht –, oskylld; weitläufig –, slägt på lång håll.

Verwandte, **der** & **die**, slägting, frände, anförvandt, förvandt.

Verwandtschaft, **die**, slägtskap, skyldskap, beslägting, förvandtskap, frändskap; (*fig.*) likhet. **-lich**, *a.* slägtskaplig, skylld. – *av.* såsom slägtinge. **-sgrad**, **der**, skyldskapsled.

Verwarnen, *v. a.* varna, afråda, afstyrka. [ning, förmaning.

Verwarnung, **die**, (*pl.* -en) var-

Verwaschen, *v. irr. a.* upptvätta, uppbruka till tvätt; tillbringa med tvättande; borttvätta, urtvätta; skämma bort, nöta genom tvättning.

Verwässern, *v. a.* vattenlägga, för mycket utvattna; (*fig.*) försvaga, förminska.

Verwässerung, **die**, (*fig.*) försvagning, afmattning.

Verweben, *v. a.* väfva upp, väfva in, väfva uti; (*fig.*) sammanväfva, sammanfläta, hopfläta, förknippa.

Verwebung, **die**, (*fig.*) sammanväfning, hopflätning, förknippning.

Verwechseln, *v. a.* förvexla, bortvexla, ombyta, förbyta; förblanda.

Verwechselung, **die**, förvexling, förbytande; bortvexling; förblandande, förblandning.

Verwegen, *a.* oförvägen, öfverdådig, vågsam, förmäten, djerf.

Verwegenheit, **die**, förmätenhet, oförvägenhet, öfverdådighet, vågsamhet, öfverdåd.

Verwehen, *v. a.* bortblåsa, bortsvepa, bortdrifva, skingra.

Verwehren, *v. a.* hindra, förneka, förmena, förbjuda, förvägra.

Verweichlichen, *v. a.* förvekliga, förqvinliga, bortskämma med klemighet. – *v. n.* förvekligas, blifva qvinlig; verweichlicht, flepig, pjunkig, pjoskig.

Verweichlichung, **die**, förklemande, klem.

Verweigern, *v. a.* förvägra, förmena, vägra, neka, afslå, undsäga, vedersaka; Jemandem eine Gefälligkeit –, neka någon en tjenst.

Verweigerung, **die**, vägran, vägrande, nekande, vedersakande, afslag, förvägrande, förmenande.

Verweilen, *v. n.* stanna, blifva qvar, vänta; sich –, *v. r.* dröja.

Verweinen, *v. a.* bortgråta; verweinte Augen, förgråtna ögon.

Verweis, **der**, (*pl.* -e) tillrättavisning, tilltal, läxa, förebråelse, skrapa; Jemandem einen – geben, tillrättavisa någon, skrapa upp någon.

Verweisen, *v. irr. a.* förvisa, landsförvisa, utdrifva; förvisa, hänvisa, bortvisa; tilltala, bannu, förevita, förebrå.

Verweisung, **die**, förvisning, hänvisning; landsförvisning, landsflykt.

Verwelken, *v. n.* förvissna, vissna, bortvissna, bortfallna.

Verwelkung, **die**, förvissnande, förvissning.

Verwendbar, *a.* användbar, brukbar. [barhet, brukbarhet.

Verwendbarkeit, **die**, använd-

Verwenden, *v. a. reg.* & *irr.* förvända, vrida, bortvända; använda, förbruka; viel auf Kleider, auf Pferde –, kosta mycket på kläder, hästar; sich für Jemanden –, lägga sig ut för, fälla förbön ell. förord för någon, mana god för någon.

Verwendung, **die**, förvändning, förvridning; användande, bruk; bemedling, förord, förbön.

Verwerfen, *v. irr. a.* bortkasta, bortvräka; förkasta, rata, försmå, jäfva, ogilla; (*fig.*) fördöma.

Verwerflich, *a.* förkastlig, jäfaktig, jäfvig; oduglig, föraktlig.

Verwerfung, **die**, bortkastning, vräkning; förkastning, jäfvande, jäf, ratande, fördömande, ogillande; förkastelse.

Verwerthen, *v. a.* realisera, förvandla i penningar.

Verwesen, *v. a.* förvalta, förestå. – *v. n.* ruttna, multna.

Verweser, **der**, (*pl.* -) förvaltare, fullmäktig, vikarie.

Verweslich, *a.* förgänglig, förvansklig. [het, förvanskllghet.

Verweslichkeit, **die**, förgänglig-

Verwesung, **die**, förruttnelse, förmultnande; förvaltande; in – übergehen, ruttna, multna.

Verwetten, *v. a.* hålla ell. slå vad om; mista genom vadhållning.

Verwichen, *a.* förliden, sistliden. – *av.* nyss, nyligen.

Verwickeln, *v. a.* förveckla, inveckla, insnärja, intrassla, hoptrassla, sammantrassla, tilltrassla; (*fig.*) sich in eine Sache –, vefva in sig i en sak.

Verwickelung, **die**, (*pl.* -en) förveckling, inveckling, insnärjning, intrasslande; knut (t. ex. i en teaterpjes), intrig.

Verwiegen, *v. a.* uppväga; sich –, väga orätt, förväga sig.

Verwiesene, **der** & **die**, (*pl.* -n) förvisad person, landsflykting.

Verwildern, *v. n.* förvildas, blifva vild; förgås ell. förfalla i brist af odling; seine Kinder – lassen, försumma sina barns uppfostran; im Müßiggange –, blifva oduglig genom lättja.

Verwildert, *a.* vild; förfallen; rå, ohyfsad; ohandterlig, ostyrig.

Verwilderung, **die**, brist på odling ell. uppfostran, ostyrighet, ödesmål, råhet.

Verwinden, *v. irr. a.* hopfläta; (*fig.*) öfvervinna; eine Krankheit –, repa sig efter en sjukdom; einen Verlust –, trösta sig öfver en förlust; er wird es so bald nicht –, han skall länge ha ondt deraf.

Verwirken, *v. a.* väfva ell. virka upp; förverka, förbryta, begå ett brott; förlora, mista; das Leben –, förverka lifvet.

Verwirklichen, *v. a.* förverkliga, verkställa, realisera.

Verwirklichung, **die**, förverkligande.

Verwirkung, **die**, förverkande.

Verwirren, *v. a. reg.* & *irr.* förvirra, göra oredig, trassla, hoptrassla, sammantrassla, intrassla; förbrylla, förvilla.

Verwirrt, *a. p.* trasslig, förvirrad, förvillad, oredig, förbryllad, förlägen, bestört; – im Kopfe sein, vara rubbad till sina sinnen, vara förryckt.

Verwirrung, **die**, förvirring, oreda, oordning; förståndsoreda, sinnesrubbning, förvillelse.

Verwischen, *v. a.* utplåna, utstryka, utsudda.

Verwittern, *v. n.* förvittra, vittra, sönderfalla i luften.

Verwitterung, **die**, förvittring, vittring, vittrande.

Verwittwet, *a.* som blifvit enka ell. enkling; die -e Königin, Herzogin, enkedrottningen, enkehertiginnan.

Verwogen, *a.* oförvägen, för-

mäten, fräck, dumdristig; ein -es Gesicht, en vidrig uppsyn.

Verwöhnen, *v. a.* bortskämma genom klemande ell. flathet; förklema; sich -, taga sig ell. få elak vana.

Verwöhnung, die, bortskämmande, förklemande; ovana.

Verworfen, *a. p.* förkastad, förtappad, fördömd; föraktlig.

Verworren, *a.* förvirrad, trasslig, intrasslad, oredig.

Verworrenheit, die, förvirring, trassligheт, oreda, oredighet, villervalla.

Verwundbar, *a.* sårbar.

Verwunden, *v. a.* såra.

Verwundern, *v. a.* förundra, sätta i förundran, förvåna; das ist nicht zu -, det är icke underligt, det är ingenting att undra på; sich über Etwas -, förundra sig öfver något, undra på något.

Verwunderung, die, förundran, förvåning, undersamhet; in - gerathen, falla i förundran. **-svoll**, *a.* undersam, full af förundran ell. förvåning.

Verwundung, die, sårande, sår.

Verwünschen, *v. a.* önska ondt öfver, förbanna; förhexa. [dömd.

Verwünscht, *a.* förbannad, för-

Verwünschung, die, förbannelse, förhexning. [mycket.

Verwürzen, *v. a.* krydda för

Verwüsten, *v. a.* ödelägga, förhärja, föröda, sköfla; förstöra, skada, förderfva; den Wald -, öda skogen.

Verwüster, der, härjare, förstörare, förderfvare, ödeläggare.

Verwüstung, die, förödelse, förhärjning, ödeläggande; förstöring, sköflande, sköfling, skada, ohägn.

Verzagen, *v. n.* blifva modfälld, blifva försagd, fälla modet, vara tröstlös, förtvifla.

Verzagt, *a.* försagd, modfälld, modstulen, klenmodig.

Verzagtheit, die, försagdhet, klenmodighet, modstulenhet, räddhåga. [-, missräkna sig.

Verzählen, *v. a.* räkna fel; sich

Verzahnen, *v. a.* förse med kuggar ell. tänder.

Verzahnung, die, förtaggning, kuggars isättande, kuggverk, tandlåsk.

Verzapfen, *v. a.* uttappa, utminutera (dricksvaror); intappa, inpassa, infoga.

Verzapfung, die, uttappning, utminutering (dricksvarors); intappning, infogning.

Verzärteln, *v. a.* förklema, klema med; bortskämma (barn); seine Kinder -, klema med sina barn; verzärtelt, flepig, klemig, pjoskig, pjunkig.

Verzärtelung, die, klemande, bortskämmande, klem, pjosk.

Verzaubern, *v. a.* förtrolla, förtjusa.

Verzauberung, die, förtrollning.

Verzäunen, *v. a.* omgärda, inhägna, kringstänga.

Verzäunung, die, (*pl.* **-en**) omgärdning, hägnad, hägn, stängsel, gärdesgård.

Verzechen, *v. a.* dricka upp; försumma genom drickande.

Verzehnfachen, *v. a.* tiofaldiga.

Verzehnten, *v. a.* betala tionde.

Verzehren, *v. a.* förtära, uppäta, fräta, förstöra; von Kummer verzehrt werden, frätas af harm, förtäras af sorg. [tande.

Verzehrend, *a.* förtärande, frä-

Verzehrung, die, förtärande, förtäring, förbrukning; trånsjuka, tvinsot, tärande sjukdom.

Verzeichnen, *v. a.* teckna orätt, missteckna; förteckna, uppteckna, uppskrifva, anteckna; specificera, inventera; sich -, misstaga sig vid teckning, teckna orätt.

Verzeichniß, das, förteckning, uppteckning, specifikation; lista, längd, katalog; - der Waarenpreise, pristaxa; - der Verstorbenen, dödslängd; - von Soldaten, mönsterrulla; - von Büchern, bokkatalog.

Verzeichnung, die, fel i teckning, missteckning; förteckning, uppteckning, anteckning.

Verzeihen, *v. irr. a.* förlåta, eftergifva, tillgifva; ursäkta; - Sie mir, ursäkta mig. [lig.

Verzeihlich, *a.* förlåtlig, ursäkt-

Verzeihlichkeit, die, förlåtlighet.

Verzeihung, die, förlåtelse, eftergift, tillgift, ursäkt; Jemanden wegen Etwas um - bitten, bedja någon om ursäkt, om förlåtelse för något; um -! med förlof! om förlåtelse!

Verzerren, *v. a.* draga på sned, förvrida, förvända, vränga, vanskapa, vanställa.

Verzerrung, die, förvridning, vridning på sned, vrängning.

Verzetteln, *v. a.* kringsprida, kringströ, skingra; förlägga, lägga på orätt ställe; förslösa, förspilla.

Verzettelung, die, kringspridande, kringströende, skingrande; förslösande.

Verzicht, der, afsägelse, afstående; - auf Etwas thun ell. leisten, afsäga sig, afstå ifrån något. **-leistung, die**, afsägelse, afstående, försakelse; - auf eine Erbschaft, urarfvagörelse.

Verzichten, *v. n.* afsäga sig, afstå ifrån, försaka.

Verziehen, *v. irr. a.* draga orätt, vrida orätt, förvrida, vränga; bringa i oordning, rubba; in-, genom- ell. hopfläta; (Kinder) illa uppfostra, bortskämma, lemna för mycket sjelfsvåld; das Gesicht -, förvända ansigtet, göra fula miner; ein verzogener Name, ett inbundet namn; ein verzogenes Kind, ett bortskämdt barn. - *v. n.* dröja, stanna, bida, vänta. - *v. r.* sich -, komma i oreda, i olag; slå sig, bli vind, krokna; skufva sig (om tyger); missflytta, flytta en pjes origtigt (i schack och damspel); bortgå, förlora sig, försvinna, skingras; draga sig i längden; die Geschwulst verzieht sich, svullnaden går bort.

Verziehung, die, dragande ell. vridande på sned; förvridning, vrängning; dröjande; dålig uppfostran, bortskämning (barns).

Verzieren, *v. a.* sira, utsira, pryda, smycka, försköna.

Verzierer, der, dekoratör.

Verzierung, die, utsirande, prydande; prydnad, sirat, grannlåt.

Verzimmern, *v. a.* använda ell. uppbruka till timring, upptimra; förtimra.

Verzimmerung, die, förtimring.

Verzinnen, *v. a.* förtenna.

Verzinner, der, förtennare.

Verzinnkolben, der, lödbult till förtennande.

Verzinnung, die, förtenning.

Verzinsen, *v. a.* betala ränta.

Verzinslich, *a.* som afkastar räntor; skattdragande; Geld - ausleihen, låna ut penningar på ränta.

Verzinsung, die, räntebetalning; ränta. [der.

Verzogen, *part.* af Verziehen, se

Verzögern, *v. a.* fördröja, förhala, dröja med, uppskjuta, uppehålla, hindra; eine Sache -, draga ut en sak.

Verzögerung, die, fördröjande, fördröjelse, dröjsmål, uppskof, uppehåll, hinder. [tull af.

Verzollen, *v. a.* förtulla, gifva

Verzollung, die, förtullning, tulls erläggande.

Verzucken, *v. a.* förvrida.

Verzuckern, *v. a.* försockra; öfverdraga med socker; sockra för mycket.

Verzückt, *a.* hänryckt.

Verzücktheit, die, hänryckning.

Verzuckung, die, (*pl.* **-en**) ryckning, konvulsion.

Verzug, der, dröjsmål, uppskof, tidsutdrägt; ohne -, utan dröjsmål, ofördröjligen.

Verzweifeln, *v. n.* förtvifla; misströsta; an einer Sache -, förtvifla om något; an der Gnade Gottes -, misströsta om Guds nåd.

Verzweifelt, *a.* förtviflad; (*fig.*) förbannad.

Verzweiflung, die, förtviflan; misströstan; aus -, af förtviflan; Jemanden zur - bringen, bringa någon i förtviflan. **-svoll**, *a.* full af förtviflan. [sig.

Verzweigen, sich, *v. r.* utgrena

Verzweigung, die, (*pl.* **-en**) utgrening.

Verzwiefachen, *v. a.* fördubbla.

Vesper, die, afton; aftonsång, aftonbön. **-brod, das**, aftonvard. **-glocke, die**, kyrkoklocka hvarmed ringes till aftonbön. **-prediger, der**, aftonsångspredikant. **-predigt,**

die, aftonsångspredikan. -zeit, die, aftonstund.

Vettel, die, (*pl.* -n) kona, liderlig qvinna; alte -, gammal käring.

Vetter, der, (*pl.* -n) slägting, syskonbarn, kusin. -lich, *a.* för kusiner passande ell. tillständig. - *av.* såsom kusin. -schaft, die, kusinskap.

Vexiren, *v. a.* gäcka, narra, bry; Jemanden -, gäckas med någon.

Vexirerei, die, gäckeri, bryende.

Vexirglas, das, springglas. -schloß, das, konstlås. -spiegel, der, narrspegel.

Vezier, der, (*pl.* -e) vizir, turkisk minister.

Vicar, der, (*pl.* -e) vikarie.

Vice-admiral, der, vice amiral. -kanzler, der, vice kansler. -könig, der, vice konung.

Victualien, *pl.* viktualier, lifsmedel, födoämnen.

Vieh, das, oskäligt husdjur, boskapskreatur, fä, fänad, boskap; (*fig.*) dum, rå, djurisk menniska; fä; zum - werden, förfäas. -arzenei, die, läkedom för boskap. -arzeneikunde, die, djurläkarvetenskap. -arzeneischule, die, veterinärskola. -arzt, der, boskapsläkare, djurläkare. -bremse, die, broms, tabanus. -dieb, der, fätjuf, gårtjuf, boskapstjuf. -diebstahl, der, fätjufnad, gårtjufnad, boskapsstöld. -dünger, der, fädynga. -fliege, die, fäfluga. -futter, das, boskapsfoder. -handel, der, boskapshandel. -händler, der, boskapshandlare. -herde, die, boskapshjord, boskapsvaktare, boskapsherde, fäherde, vallhjon. -hof, der, ladugård. -krankheit, die, boskapssjuka. -magd, die, ladugårdspiga. -markt, der, boskapsmarknad, boskapstorg, fämarknad. -mäßig, *a.* fäaktig, oförnuftig. -meister, der, ladugårdsfogde. -mist, der, fädynga. -pacht, der, ladugårds-arrende. -schade, die, skada, ohägnad föröfvad af boskap. -schwemme, die, lögställe för boskap. -seuche, die, boskapssjuka. -stall, der, fähus. -sterben, das, boskapspest. -steuer, die, boskapspenningar, skatt för boskap. -tränke, die, vattningsplats, vattenho för boskap. -treiber, der, oxdrifvare; boskapshandlare. -trift, die, fädrift, boskapsdrift, fäväg. -weide, die, betesmark, mulbete. -zehente, der, tionde af boskap, qvicktionde. -zoll, der, tull för boskap. -zucht, die, boskapsskötsel, boskapsafvel, ladugårdsskötsel.

Viehisch, *a.* fäaktig.

Viel, *a.* mycken; mycket; -e, (*pl.*) många, flera. - *av.* mycket, ofta, långt; das ist gleich -, det är lika mycket, det gör ingenting; so - ich weiß, så mycket, så vidt jag vet; - weniger, långt mindre; um so - mehr, så mycket mer som; um so - weniger, så mycket mindre; um so - besser, så mycket bättre; wie -? huru mycket? wie - Uhr ist es? hvad är klockan? den wie vielsten (des Monats) haben wir? hvad hafva vi för dag (i månaden)? hvad ha vi för datum i dag? zu -, för mycket; - zu -, mycket för mycket; Jemandem zu - thun, göra någon för när; an -en Orten, mångstädes, mångenstädes. -armig, *a.* mångarmad. -artig, *a.* mångartad. -ästig, *a.* mångrenig. -äugig, *a.* mångögd. -bedeutend, *a.* betydelsefull. -begabt, *a.* mycket begåfvad. -besagt, *a.* mycket omnämnd. -blätterig, *a.* mångbladig. -blumig, *a.* mångblommig. -brüderig, *a.* (*bot.*) som tillhör klassen mångkullige, polyadelphia. -deutig, *a.* mångtydig. -deutigkeit, die, mångtydighet. -eck, das, månghörning. -eckig, *a.* månghörnig, mångkantig. -fach, *a.* mångfaldig. - *av.* mångfaldigen; ofta, många gånger. -fächerig, *a.* som har många fack, rum ell. lådor; mångrummig. -fachheit, die, mångfaldighet, mångfald. -faltig, *a.* som har många rynkor. -fältig, *a.* mångfaldig, flerfaldig. - *av.* mångfalt; ofta. -fältigkeit, die, mångfaldighet. -farbig, *a.* mångfärgad, brokig, spräcklig. -farbigkeit, die, brokighet, spräcklighet. -förmig, *a.* mångformig. -förmigkeit, die, månformighet. -fraß, der, filfras; (*fig.*) storätare. -fräßigkeit, die, glupskhet. -fuß, der, mångfota (insekt). -füßig, *a.* mångfotad. -geliebt, *a.* högt älskad. -gestaltig, *a.* mångformig. -götterei, die, mångguderi, polyteism. -gültig, *a.* mycket gällande. -häutig, *a.* som har flerdubbel hud. -herrschaft, die, mångvälde, polyarchi. -jährig, *a.* mångårig. -köpfig, *a.* månghufvad, månghöfdad. -körnig, *a.* mångkornig. -löcherig, *a.* månghålig. -mal, -mals, *av.* många gånger, ofta. -malig, *a.* åter upprepad ell. förnyad, som skett flera gånger. -männerei, die, månggifte, då en hustru har många män; (*bot.*) klassen polyandria. -namig, *a.* som har många namn. -sagend, *a.* uttrycksfull, betydelsefull. -saitig, *a.* mångsträngad. -samig, *a.* mångfröig. -säulig, *a.* som har många pelare. -schalig, *a.* mångskalig. -schreiber, der, mångskrifvare, flitig skriftställare i olika ämnen; skribler. -seitig, *a.* mångsidig. -seitigkeit, die, mångsidighet; mångkunnighet. -silbig, *a.* mångstafvig. -sinnig, *a.* mångtydig. -stimmig, *a.* mångstämmig. -theilig, *a.* mångdelt. -thuerei, die, fjeskande, fjesk. -tönig, *a.* mångtonig. -vermögend, *a.* mäktig. -weiberei, die, månggifte, polygami. -weibig, *a.* gift med många qvinnor; (*bot.*) som tillhör ordningen polygynia. -winkelig, *a.* mångvinklig. -wissend, *a.* mångkunnig. -wisser, der, mångkunnig person, polyhistor. -wisserei, die, mångkunnighet. -zahl, die, (*gramm.*) flertal, pluralis. -züngig, *a.* som har många tungor; skrifven, författad ell. utgifven på flera språk. -zweigig, *a.* mångrenig.

Vielerlei, *a.* mångahanda, af mångahanda slag; auf -e Weise, mångaledes.

Vielheit, die, myckenhet, mängd.

Vielleicht, *av.* kanhända, kanske, tilläfventyrs, lär; Sie glauben -, ni lär tro.

Vielmehr, *av.* fastmer, snarare, hellre; tvärtom; man sollte - glauben, man borde snarare tro.

Vier, *num.* fyra; unter - Augen, mellan fyra ögon; mit Vieren (vier Pferden) fahren, åka med fyra hästar; eine Vier, en fyra, fyrtalet. -beinig, *a.* fyrbent, fyrfotad. -blatt, das, trollbär. -blätterig, *a.* fyrbladig. -drähtig, *a.* fyrtrådig. -eck, das, fyrkant, fyrhörning. -eckig, *a.* fyrkantig, fyrhörnig. -fältig, -fach, *a.* fyrdubbel. -fürst, der, fjerdingsfurste; småkonung, tetrark. -füßig, *a.* fyrfotad. -gesang, der, qvartett. -gespann, das, spann af fyra hästar. -händig, *a.* fyrahandig; - spielen, spela fyrahandigt. -hufig, *a.* med fyra hofvar. -hundert, *num.* fyrhundra. -jährig, *a.* fyrårig. -kantig, *a.* fyrkantig. -klee, der, fyrväpling. -mal, *av.* fyra gånger. -malig, *a.* fyrfaldig, som sker fyra gånger. -männerig, *a.* (*bot.*) fyrmänning. -pfünder, der, fyrpunding (kanon). -pfündig, *a.* fyrpundig. -räderig, *a.* som har fyra hjul. -ruderig, *a.* som har fyra åror. -saitig, *a.* fyrsträngig. -schäftig, *a.* (*väfv.*) fyrskäftad. -schäufler, der, två års gammalt får. -schrötig, *a.* fyrkantig; (*fig.*) grof, tjock, plump, ovig, ohyfsad. -seitig, *a.* fyrsidig. -silbig, *a.* fyrstafvig. -sitzig, *a.* fyrsitsig. -spaltig, *a.* fyrklufven, fyrdelad. -spännig, *a.* fyrspänd, fyrspännig. -spitzig, *a.* fyrspetsig. -stimmig, *a.* fyrstämmig. -stöckig, *a.* som har fyra stockverk, fyra rader våningar (om hus). -tägig, *a.* fyra dagars. -theilen, *v. a.* dela i fyra delar; sönderslita mellan fyra hästar; stegla. -zackig, *a.* fyruddig, som har fyra taggar.

Vieren, *v. a.* göra fyrhörnig, göra fyrkantig.

Vierling, der, (*pl.* -e) fjerdedel, fjerding; mynt af 4 penning värde.

Viererlei, *a.* fyrahanda, af fyra slag.

Vierte, *a.* fjerde; jeden -en Tag, hvar fjerde dag. -halb, *a.* halffjerde.

Viertel, das, (*pl.* –) fjerdedel, fjerding, qvart, qvarter; die Uhr ist ein – auf drei, klockan är en qvart på tre. –**bauer, der,** bonde på fjerdedel hemman. –**bogen, der,** qvartblad (af papper). –**elle, die,** en fjerdedels aln, qvartaln, qvarter. –**jahr, das,** fjerdedelsår, qvartal. –**jährig,** *a.* ett fjerdedelsår gammal. –**kreis, der,** fjerdedelen af en cirkel; qvadrant. –**maß, das,** fjerdingsmått. –**meile, die,** fjerdingsväg, en fjerdedels mil. –**meister, der,** qvartersuppsyningsman; rotmästare. –**pfund, das,** ett fjerdedels skålpund. –**smann, der,** fjerdingsman. –**stunde, die,** fjerdedels timma.

Vierteln, *v. a.* dela i fyra delar.

Viertens, *av.* för det fjerde.

Vierung, die, fyrdubblande; fyrkant.

Vierzehn, *num.* fjorton. –**jährig,** *a.* fjortonårig, fjorton år gammal. –**tägig,** *a.* fjorton dagars.

Vierzehnte, *a.* fjortonde.

Vierzig, *num.* fyratio. –**jährig,** *a.* fyratio år gammal. –**stündig,** *a.* fyratio timmars.

Vierziger, der, fyratio år gammal man.

Vierzigste, *a.* fyrationde.

Vigilie, die, (*pl.* –n) gudstjenst, som hålles aftonen före en stor helgedag.

Vignette, die, (*pl.* –n) vignett.

Vigognewolle, die, vigogneull, ull af vigognakamelen.

Vindiciren, *v. a.* förfäkta, påstå, tillegna, återfordra.

Viole, die, (*pl.* –n) viol, violblomma.

Violett, *a.* violett, violblå.

Violin-bogen, der, stråke, fiolstråke. –**bret, das,** fiolstall. –**saite, die,** fiolsträng. –**schlüssel, der,** fiolklaf. –**spieler, der,** fiolspelare, fiolist. –**steg, der,** fiolstall.

Violine, die, (*pl.* –n) fiol, violin.

Violinist, der, (*pl.* –en) fiolist, fiolspelare. [cell.

Violoncell, das, (*pl.* –e) violon-

Viper, die, (*pl.* –n) huggorm, coluber vipera. –**gras, das,** (*bot.*) ormgräs. –**wurz, die,** ormrot.

Virtuose, der, (*pl.* –n) virtuos.

Vision, die, (*pl.* –en) vision, syn, uppenbarelse; dröm; –en haben, hafva syner. [fantast.

Visionär, der, (*pl.* –e) siare;

Visir, das, (*pl.* –e) fällgaller för öppningen på en hjelm; korn på skjutgevär, sigte, visir. –**korn, das,** korn på skjutgevär, sigte. –**linie, die,** sigtlinie. –**maß, das,** likaremått, visirmått. –**stab, der,** mätstång, visirstaf, visirstång.

Visiren, *v. a.* visera, sigta, rigta, mätta; justera (mått etc.).

Visirer, der, justerare.

Visitation, die, (*pl.* –en) visitation, visitering, besigtning; syn, undersökning.

Visitator, der, (*pl.* –en) undersökare, visitator.

Visite, die, (*pl.* –n) besök; – machen, göra besök. –**nkarte, die,** visitkort. [spjut.

Visitireisen, das, visitators

Visitiren, *v. a.* visitera, besigtiga, syna, undersöka, efterse.

Vitriol, der, vitriol. –**geist, der,** vitriolspiritus. –**öl, das,** vitriololja. –**säure, die,** vitriolsyra.

Vließ, das, (*pl.* –e) ulltapp, skinn; das goldene –, gyllene skinnet.

Vocal, der, (*pl.* –e) vokal. –**concert, das,** vokalkonsert. –**musik, die,** vokalmusik, sång.

Vocativ, der, (*gramm.*) vokativus; (*fig.*) klippare, slug menniska.

Vogel, der, (*pl.* Vögel) fågel. –**art, die,** fågelart, fågelslägte. –**artig,** *a.* fågelaktig, fågellik. –**bauer, der,** fågelbur. –**beerbaum, der,** rönn. –**beere, die,** fågelbär, fågelkörsbär, rönnbär. –**beize, die,** fågelfänge, fågeljagt med falkar. –**bohne, die,** fågelsnara. –**dunst, der,** sparfhagel, skrot. –**fang, der,** fågelfänge. –**fänger, der,** fågelfängare. –**flinte, die,** fågelbössa. –**flöte, die,** flageolett. –**flug, der,** fåglarnas flygt. –**frei,** *a.* fågelfri; fridlös, biltog. –**futter, das,** fågelmat. –**garn, das,** fågelnät. –**gesang, der,** fågelsång, fågelslag. –**geschrei, das,** fågelläte. –**handel, der,** fågelhandel. –**händler, der,** fågelhandlare. –**haus, das,** fågelhus, fågelbur. –**hecke, die,** häckbur. –**herd, der,** fågelgiller. –**hirse, die,** fågelhirs. –**jagd, die,** fågeljagt. –**käfig, der,** fågelbur. –**kenner, der,** fågelkännare, ornitolog. –**kirsche, die,** fågelbär. –**klaue, die,** fågelklo. –**könig, der,** fågelkung. –**kraut, das,** fågelört. –**kunde, die,** ornitologi. –**leim, der,** fågellim. –**milch, die,** (*bot.*) våfferdagslök, ornithogalum. –**mist, der,** fågelträck, guano. –**nest, das,** fågelbo, fågelnäste. –**netz, das,** fågelnät. –**orgel, die,** fågelpositif. –**perspective, die,** fågelperspektiv. –**pfeife, die,** fågelpipa. –**rohr, das,** fågelbössa. –**scheuche, die,** fågelskrämma, åkerspöke. –**schießen, das,** fågelskjutning, målskjutning på en fågelbild. –**schlinge, die,** fågelsnara. –**schrot, das,** sparfhagel, skrot. –**stange, die,** fågelstång. –**stellen, das,** fågelfänge. –**steller, der,** fågelfängare. –**strich, der,** fåglarnas flyttning. –**wicke, die,** kråkärt, musärt. –**zug, der,** fåglarnas flyttning. –**zunge, die,** fågeltunga; (*bot.*) åkerbinda, polygonum convolvulus.

Vögelchen, Vöglein, das, (*pl.* –) liten fågel, fågelunge.

Vogler, der, (*pl.* –) fågelfängare.

Vogt, der, (*pl.* Vögte) fogde, amtman; förmyndare, beskyddare; förvaltare, föreståndare; exekutionsbetjent, polisbetjent.

Vogtei, die, (*pl.* –en) fögderi, amt, härad; föreståndarskap; förmynderskap. [fögderi etc.

Vogteilich, *a.* hörande till ett

Volk, das, (*pl.* Völker) folk; folkslag; nation; husfolk; familj; krigsfolk; flock; das schwedische –, svenska folket; die germanischen Völker, de germaniska folken; ein – Vögel, en flock foglar. –**arm,** *a.* folkfattig. –**reich,** *a.* folkrik.

Völker-beschreibung, die, folkbeskrifning, ethnografi. –**kunde, die,** ethnologi, statistik. –**recht, das,** folkrätt. –**schaft, die,** folkslag, nation. –**wanderung, die,** folkvandring, folkflyttning.

Volks-bewaffnung, die, folkbeväpning. –**blatt, das,** folkblad. –**fest, das,** folkfest. –**freund, der,** folkvän. –**führer, der,** folkledare, demagog. –**glaube, der,** folktro. –**gunst, die,** folkets gunst, folkgunst, folkynnest. –**haufe, der,** folkhop, folkskock. –**herrschaft, die,** folkvälde, folksuveränitet, demokrati. –**kalender, der,** folkkalender. –**krieg, der,** folkkrig. –**leben, das,** folklif. –**lied, das,** folkvisa, folksång. –**mangel, der,** folkbrist, folkminskning. –**märchen, das,** folksaga. –**mäßig,** *a.* för folket passande; national; populär. –**meinung, die,** folkmening. –**menge, die,** folkmängd, folkstock, folksamling. –**redner, der,** folktalare. –**regierung, die,** folkvälde, demokrati. –**sage, die,** folksaga, folksägen. –**schule, die,** folkskola. –**schullehrer, der,** folkskollärare. –**sitte, die,** folksed. –**stamm, der,** folkstam. –**thümlich,** *a.* national, populär. –**thümlichkeit, die,** nationalitet, popularitet. –**tribun, der,** folktribun. –**vermehrung, die,** folkökning. –**versammlung, die,** folkförsamling. –**vertreter, der,** folkrepresentant.

Voll, *a.* full, uppfylld, fyllig; hel, full; drucken; – machen, fylla, uppfylla; ein –es Glas, ett fullt glas, ett helt glas; die Zahl ist –, antalet är fullt; in –em Trabe, i fullt traf; eine –e Stunde, en full timma; die –e Summe, hela summan; mit –em Rechte, med fullt skäl; –er Bosheit, full af elakhet; –e Brust, högt bröst; –e Wangen, fylliga kinder; aus –em Herzen, af allt hjerta; sich – trinken, supa sig full. –**bart, der,** fullväxt skägg såväl på kinder som på haka och öfverläpp. –**bauer, der,** helgårdsbonde, fullsuten bonde. –**blut, das,** fullblod. –**blütig,** *a.* blodfull, fullblodig. –**blütigkeit, die,** blodfullhet. –**blutspferd, das,** fullblodshäst. –**bringen,** *v. irr. a.* fullända, fullborda, fullkomna,

sluta. **-bringer, der,** fullbordare. **-bringung, die,** fullbordan. **-bürtig,** *a.* helslägt, köttslig. **-enden,** *v. a.* fullända, fullborda, sluta. **-ender, der,** fulländare, fullbordare, fullkomnare. **-endung, die,** fulländande, fullbordande. **-führen,** *v. a.* verkställa, fullgöra, fullborda, uträtta, utföra. **-führung, die,** verkställande. **-genuß, der,** full njutning, full nyttjande. **-gültig,** *a.* fullgiltig. **-gültigkeit, die,** fullgiltighet. **-hering, der,** fullvuxen sill; sill om har mjölke ell. råm. **-huf, der,** hel hof; fyllhof. **-jährig,** *a.* myndig. **-jährigkeit, die,** myndig ålder, fullmyndighet. **-kommen,** *a.* fullkommen, fullkomlig; fetlagd. – *av.* fullkomligen; alldeles, ganska. **-kommenheit, die,** fullkomlighet. **-kraft, die,** kraft, eftertryck, energi. **-kräftig,** *a.* eftertrycklig, energisk. **-leibig,** *a.* fyllig, fet. **-macht, die,** fullmakt. **-machtgeber, der,** som gifver fullmakt. **-machthaber, der,** fullmäktig, ombud, ombudsman. **-mond, der,** fullmåne. **-mondsgesicht, das,** fullmånsansigte. **-pfropfen,** *v. a.* fullproppa, fullstoppa. **-ständig,** *a.* fullständig, komplett. **-ständigkeit, die,** fullständighet. **-stimmig,** *a.* fullstämmig. **-stimmigkeit, die,** fullstämmighet. **-stopfen,** *v. a.* fullstoppa. **-strecken,** *v. a.* verkställa, fullborda. **-strecker, der,** verkställare; exekutor. **-streckung, die,** verkställande, verställighet, fullbordan, exekution. **-tönend,** *a.* fulltonig. **-wangig,** *a.* som har pussiga kinder, trindlagd i ansigtet. **-wichtig,** *a.* fullvigtig. **-wichtigkeit, die,** fullvigtighet. **-zählig,** *a.* fulltalig; fullsuten (om domstolen). **-zähligkeit, die,** fulltalighet. **-ziehen,** *v. irr. a.* fullborda, fullgöra, uträtta, verkställa. **-ziehend,** *a.* verkställande. **-ziehung, die,** fullbordan, uträttande, fullgörande, verkställande, verkställighet; zur – schreiten, skrida till verkställighet.

Vollauf, *av.* fullt upp, i öfverflöd; – haben, hafva i öfverflöd; – zu thun haben, hafva fullt upp att göra.

Vollends, *av.* helt och hållet, fulleligen, till fullo; utomdess.

Völlerei, die, fylleri.

Vollheit, die, fullhet.

Völlig, *a. & av.* fyllig, fullelig, fullkomlig, full; ein -er Narr, en fullkomlig narr; – entschlossen, – geneigt, fullhågad; – reif, fullmogen.

Völligkeit, die, fyllighet, fullhet.

Volte, die, (*pl.* **-n**) volt, svängning.

Voltigiren, *v. n.* voltigera.

Vom (von dem) se **Von.**

Vomiren, *v. n.* vomera, kräkas.

Vomitiv, das, (*pl.* **-e**) vomitiv, kräkmedel.

Von, *praep.* (med *dat.*) af, utaf, om, ifrån, på, med; till; – Etwas Nachricht haben, hafva underrättelse om något; – Etwas reden, tala om något; ein Schwede – Geburt, Svensk till födseln, infödd Svensk; ein Mann – Stande, en man af stånd; schön – Gestalt, vacker till växten; der Herr vom Hause, herrn i huset; – heute an, ifrån idag; alltifrån idag; – da an, derifrån, ifrån den tiden; – Grund aus, i grund; – außen, utantill, utanpå, utifrån; – daher, derifrån; – dannen, dädan; – fern, på långt håll, på afstånd; – hinnen, hädan; – jetzt an, – nun an, ifrån denna stund; – innen, innantill, inifrån; – Neuem, ånyo, på nytt; – oben, ofvanifrån; – unten, uppifrån, nedifrån; – unten her, nerifrån; – wannen, hvarifrån, hvadan; – Weitem, långt ifrån, på långt håll; – Zeit zu Zeit, tid efter annan. **-einander,** *av.* från hvarandra, sönder, i stycken, i bitar; – einander bringen, machen, åtskilja, söndra; – einander brechen, bryta åtskils; – einander gehen, skiljas, gå åtskils, lossna ifrån hvartannat, gå sönder; – einander schneiden, skära i stycken.

Vonnöthen, *av.* af nöden, nödigt, nödvändigt; – haben, hafva af nöden, behöfva.

Vor, *praep.* (med *dat. & acc.*) för; sedan; framför; före; förr, förrän, innan; inför, i närvaro af; af; – einigen Tagen, för några dagar sedan; – Gericht stehen, stå inför domstol; – Jemandem stehen, stå framför någon; – der Hand, nu för tiden, tills vidare; – allen Dingen, framför allt; – wie nach, nu som förr.

Vorab, *av.* förnämligast.

Vorabend, der, föregående afton, helgdagsafton.

Vorahnen, *v. a.* ana.

Vorahnung, die, (*pl.* **-en**) aning, befarande.

Voraltern, *pl.* förfäder.

Voran, *av.* förut, framföre; i spetsen, främst; – gehen, gå förut, gå före, föregå; Jemandem mit gutem Beispiele – gehen, föregå någon med godt exempel; – stehen, stå främst.

Voranstalt, die, (*pl.* **-en**) föranstaltning i förtid, förberedelse.

Vorarbeit, die, föregående ell. förberedande arbete; förarbete.

Vorarbeiten, *v. a.* förbereda ett arbete, arbeta förut; hinna förut i arbete; arbeta undan.

Vorärmel, der, lösärm, halfärm.

Vorauf, *av.* framföre, förut; främst, i spetsen.

Voraus, *ap.* förut, på förhand; i förväg, i förtid; im –, zum –, förut, på förhand; ich weiß das im –, jag vet det förut.

Vorausbezahlen, *v. a.* förutbetala. [talning, prenumeration.

Vorausbezahlung, die, förutbe-

Vorausfahren, *v. irr. n.* köra i förväg.

Vorausnehmen, *v. irr. a.* taga förut. [förväg.

Vorausreiten, *v. irr. a.* rida i

Voraussagen, *v. a.* förutsäga.

Voraussehen, *v. irr. a.* förutse.

Voraussetzen, *v. a.* förutsätta, antaga.

Voraussetzung, die, (*pl.* **-en**) förutsättande, förutsättning; förutsatt mening; beting, vilkor.

Voraussicht, die, förutseende.

Vorbau, der, förbyggnad; utbyggnad; regnlak.

Vorbauen, *v. a.* bygga förut, bygga framför; (*fig.*) förebygga, förekomma.

Vorbauung, die, förebyggande. **-smittel, das,** preservativ.

Vorbedacht, der, uppsåt, beråd, omtanka; mit allem –, med fullt uppsåt; mit – handeln, handla med berådt mod.

Vorbedächtig, *a.* förtänksam, varsam, försigtig.

Vorbedächtigkeit, die, omtänksamhet, varsamhet, försigtighet.

Vorbedenken, *v. irr. a.* förut betänka, förut öfverväga.

Vorbedeuten, *v. a.* förebåda, förut antyda.

Vorbedeutung, die, (*pl.* **-en**) förebådelse, förebud, varsel.

Vorbegriff, der, första intryck, första begrepp, förelöpande begrepp.

Vorbehalt, der, förbehåll, förbehållande, beting, förord, undantag, vilkor; unter dem –, daß, med det förbehåll, under det förord, att; Etwas ohne – versprechen, ovilkorligt lofva något.

Vorbehalten, *v. irr. a.* förbehålla, undantaga; sich Etwas –, förbehålla sig något.

Vorbehaltlich, *av.* med förbehåll, under förord, vilkorligen.

Vorbehaltung, die, (*pl.* **-en**) förbehållande, förbehåll, förord, vilkor.

Vorbei, *av.* förbi; öfver; an dem Hause –, förbi huset; es ist –, det är förbi; nun ist es mit ihm –, nu är det förbi med honom; – gehen, förbigå, omhinna; im Vorbeigehen, i förbigående; Jemandem – reiten, omrida någon. [förut.

Vorbekommen, *v. a.* bekomma

Vorbemeldet, Vorbenannt, *a.* förbemäld, förberörd, nyssbesagd.

Vorbemerkung, die, förlöpande anmärkning, kungörelse i förtid.

Vorberathen, *v. irr. a.* förelöpande ell. förut rådgöra ell. rådpläga.

Vorberathung, die, förelöpande rådplägning ell. öfverläggning.

Vorbereiten, *v. a.* förbereda, tillreda, tillaga.

Vorbereitung, die, (*pl.* **-en**) förberedelse; – zum heil. Abendmahl, nattsvardslägning.

Vorbericht, der, (*pl.* **-e**) företal, kungörelse i förtid.

Vorbesagt, *a.* förutnämd, förenämd.
Vorbescheid, **der**, (*pl.* -e) stämning för rätta; prejudikat.
Vorbescheiden, *v. irr. a.* stämma, instämma, inkalla.
Vorbescheidung, **die**, stämning, instämning för rätta.
Vorbestimmen, *v. a.* förutbestämma. [stafva.
Vorbeten, *v. a.* förebedja, före-
Vorbeugen, *v. a.* vika ell. böja fram; (*fig.*) förekomma, förebygga.
Vorbeugung, **die**, framböjning; (*fig.*) förekommande, förebyggande. **-smittel**, **das**, preservativ.
Vorbild, **das**, (*pl.* -er) förebild, efterdöme, mönster, eftersyn; modell; Jemanden zum – nehmen, taga någon till efterdöme.
Vorbilden, *v. a.* förebilda, modellera, såsom förebild framställa.
Vorbildlich, *a.* förebildande, typisk.
Vorbildung, **die**, förebildning.
Vorbinden, *v. irr. a.* förebinda, binda framför, binda förut.
Vorbohren, *v. a.* förborra.
Vorbohrer, **der**, förborr, svarfborr. [förelöpare.
Vorbote, **der**, (*pl.* -n) förebud,
Vorbringen, *v. irr. a.* förebringa, framdraga, framföra, framhafva, bringa å bane, berätta; Gründe –, framdraga skäl; eine Klage –, framföra en klagan.
Vorbrahm-raa, **die**, (*sjöt.*) förbramrå. **-segel**, **das**, förbramsegel. **-stange**, **die**, förbramstång.
Vorbuchstabiren, *v. a.* förestafva.
Vordach, **das**, förtack, skärmtak, regntak.
Vordatiren, *v. a.* sätta äldre datum på. [tillförene.
Vordem, *av.* fordom, för detta,
Vorder, *a.* främre; der vordere Theil, den främre delen, framdelen.
Vorderachse, **die**, framaxel.
Vorderarm, **der**, förarm, armen från armbogen till handleden.
Vorderbein, **das**, framben.
Vorderblatt, **das**, bogblad.
Vorderbrust, **die**, framdelen af bröstet.
Vorderbühne, **die**, framdelen af en teater, proscenium.
Vordercastell, **das**, back på ett skepp.
Vorderdeck, **das**, fördäck.
Vorderfuß, **der**, framfot, vrist.
Vordergebäude, **das**, utbyggnad, frambyggnad.
Vordergeschirr, **das**, framsele, försele. [framsida.
Vordergiebel, **der**, frontispis,
Vorderglied, **das**, främre lem; (*log.*) subjekt, försats.
Vordergrund, **das**, förgrunden (på en målning); avantscen, proscenium (på en teater).
Vorderhaar, **das**, framhår.
Vorderhand, **die**, handled, handlofve. [af hufvudet.
Vorderhaupt, **das**, framdelen
Vorderhaus, **das**, framsida på ett hus; utbyggnad.
Vorderkopf, **der**, framdelen af hufvudet.
Vorderladung, **die**, framlast.
Vorderlauf, **der**, (*jagtt.*) framfot.
Vorderleder, **das**, framläder.
Vordermann, **der**, förman, flygelman.
Vordermast, **der**, förmast.
Vorderpferd, **das**, framhäst, förhäst, skäfthäst.
Vorderpfote, **die**, framtass.
Vorderrad, **das**, framhjul.
Vordersatz, **der**, försats.
Vordersegel, **der**, försegel, framsegel. [sida.
Vorderseite, **die**, framsida; åt-
Vordersitz, **der**, framsäte.
Vorderst, *a.* främst.
Vorderstag, **der**, (*sjöt.*) förstag.
Vordersteven, **der**, (*sjöt.*) framstam, framstäf, förstäf, för; im – sitzen, sitta i för.
Vorderstube, **die**, kammare ell. rum, som är framför ett annat rum.
Vordertheil, **das**, framstycke, framdel; – des Schiffes, framskepp, för.
Vordertreffen, **das**, förtroppar, främsta linien af en slagtordning.
Vorderviertel, **das**, framfjerding.
Vorderwand, **die**, framvägg.
Vordrängen, *v. a.* tränga fram; sich –, tränga sig fram. [ga.
Vordringen, *v. irr. n.* framträn-
Vordrucken, *v. a.* trycka framtill i en bok; ein Siegel –, påsätta ett sigill.
Voreilen, *v. n.* skynda fram; skynda sig framför.
Voreilig, *a.* förhastad, brådstörtad, framfus, framfusig, förtidig. – *av.* hufvudstupa, i hast, brådt, hals öfver hufvud.
Voreiligkeit, **die**, framfusighet, påflugenhet, förhastande, öfverdrifven brådska.
Voreltern, *pl.* förfäder.
Vorempfinden, *v. irr. a.* hafva aning om. [aning.
Vorempfindung, **die**, förkänsla,
Vorenthalten, *v. irr. a.* förhålla, undanhålla, innehålla.
Vorenthaltung, **die**, förhållande, undanhållande.
Vorerbe, **das**, förut bekommit arf; förlott. [ut, varna.
Vorerinnern, *v. a.* påminna för-
Vorerinnerung, **die**, (*pl.* -en) varning; företal.
Vorernte, **die**, tidig höst, tidig skörd af en del af växten.
Vorerst, *av.* först; framför allt.
Vorerwägen, *v. irr. a.* förut öfverväga, förut betänka.
Vorerwählen, *v. a.* förut utvälja.
Vorerwähnt, *a.* förbenämd, förberörd, omnämd, nyssomnämd.
Voressen, *v. irr. a.* äta förut.
Voressen, **das**, förrätt.
Vorfahr, **der**, (*pl.* -en) företrädare; die -en, *pl.* förfäder.
Vorfahren, *v. irr. n.* köra fram, köra förut; Jemandem –, köra ell. fara framför någon; hinna om någon; bei Jemandem –, köra in hos någon.
Vorfall, **der**, (*pl.* -fälle) framfallande; händelse, tillfällighet; – der Gebärmutter, moderfall.
Vorfallen, *v. irr. n.* falla framför, falla framåt; tilldraga sig, hända, förefalla, ske, påkomma.
Vorfallenheit, **die**, händelse.
Vorfechten, *v. irr. n.* & *a.* (Jemandem) fäkta före (för att lära); öfverträffa i fäktning (Jemanden).
Vorfechter, **der**, (*pl.* –) lärare vid en fäktskola; förestridare.
Vorfeier, **die**, firande i förväg, föregående högtid, helgdagsafton.
Vorfenster, **das**, innanfönster.
Vorfinden, *v. irr. a.* förefinna, träffa, anträffa, möta.
Vorflut, **die**, början af tidvattnets stigande.
Vorfordern, *v. a.* ropa fram, förekalla; kalla för rätta, stämma.
Vorforderung, **die**, instämning.
Vorfrage, **die**, förfrågan, tillfrågan.
Vorfrühling, **der**, förtidig vår.
Vorführen, *v. a.* framföra, föra framför sig.
Vorführung, **die**, framförande.
Vorgang, **der**, företräde; händelse.
Vorgänger, **der**, (*pl.* –) föregångare, företrädare.
Vorgängig, *a.* föregående, förutgående; preliminär.
Vorgebäude, **das**, utbyggnad, förbyggnad.
Vorgeben, *v. irr. a.* gifva förut, gifva på förhand; gifva förmodan; förebringa, föregifva, förebära, förevända.
Vorgeben, **das**, föregifvande, förevändning, ursäkt.
Vorgebirge, **das**, udde, landtudde; das – der guten Hoffnung, goda hopps udden. [ment.
Vorgeblich, *a.* föregifven, för-
Vorgefaßt, *a.* förutfattad; intagen af fördomar; -e Meinung, fördom, förutmening.
Vorgefühl, **das**, förkänsla, förkänning, aning.
Vorgehen, *v. irr. n.* gå framför, gå förut, hafva företräde för, öfvergå, öfverträffa; föregå, tillstöta, hända; die Uhr geht vor, klockan går före; was ist hier vorgegangen? hvad har här föregått?
Vorgeigen, *v. a.* spela på fiol för någon. [förmak.
Vorgemach, **das**, (*pl.* -mächer)
Vorgemeldet, *a.* förbemält.
Vorgenannt, *a.* förenämd, förbenämd.
Vorgenuß, **der**, njutning i förväg, föregående njutning.
Vorgericht, **das**, (*pl.* -e) förrätt.
Vorgeschmack, **der**, försmak.

Vorgesetzte, der, förman.
Vorgestern, *av.* i förgår.
Vorgestrig, *a.* förgårs, som skedde i förgår. [vigt.
Vorgewicht, das, (*pl.* -e) öfver-
Vorgiebel, der, frontispis.
Vorglänzen, *v. n.* förelysa, öfvergå i glans.
Vorgreifen, *v. irr. n.* gripa i förväg, gripa förut; Jemandem -, göra ingrepp i någons rättigheter.
Vorgreiflich, *a.* ingriplig. - *av.* ingripligen, genom orättmätigt tillvällande.
Vorgriff, der, (*pl.* -e) ingrepp (i andras rättigheter), våldkräktning.
Vorhaben, *v. irr. a.* hafva för, hafva framför sig, förehafva, hafva i sinnet, tillärna, ämna; Jemanden -, förhöra någon, tilltala någon.
Vorhaben, das, förhafvande, företag, uppsåt, afsigt; sein - ändern, ändra sitt uppsåt.
Vorhalle, die, portik; portlider.
Vorhalten, *v. irr. a.* förhålla, hålla framför, förehålla, föreställa, framvisa, framlägga; förehålla, förebrå, förevita.
Vorhaltung, die, förhållande; förebråelse, läxa.
Vorhand, die, handled; företräde, högra hand; förhand (i spel).
Vorhanden, *a.* förhanden, befintlig; - sein, vara förhanden, finnas, gifvas, instunda, vara å färde.
Vorhang, der, (*pl.* -hänge) förhänge; gardin, sparrlakan, förlåt, ridå. **-sring**, der, gardinring. **-sstab**, der, gardinstång.
Vorhangen, *v. irr. n.* hänga framför; hänga utöfver, skjuta framom. [för, sätta framför.
Vorhängen, *v. a.* hänga fram-
Vorhängeschloß, das, hänglås, utanlås. [ga.
Vorhaus, das, portgång, förstu-
Vorhaut, die, förhud.
Vorhemdchen, das, krage.
Vorher, *av.* förut, tillförene; förr, före, för detta, förut, på förhand.
Vorherbedenken, *v. irr. a.* förut betänka, förut öfverväga.
Vorherbestimmen, *v. a.* förut bestämma.
Vorherbestimmung, die, förutbestämmelse, predestination, nådeval.
Vorherbst, der, förtidig höst.
Vorhergehen, *v. irr. n.* gå framför, gå förut, föregå; nach vorhergegangener Untersuchung, efter föregången ransakning.
Vorhergehend, *a.* förutgående.
Vorherig, *a.* föregående, fordne, förre.
Vorherrschen, *v. n.* herrska, råda, vara rådande.
Vorherrschend, *a.* förherrskande, rådande.
Vorhersagen, *v. a.* förutsäga, förebåda, förespå, profetera.
Vorhersagung, die, förutsägelse, spådom, profetia.
Vorhersehen, *v. irr. a.* förese, förutse, motse.
Vorhersehung, die, förutseende.
Vorherverkündigen, *v. a.* förut kungöra, förutsäga, förebåda, profetera.
Vorherverkündigung, die, förutsägelse, spådom, profetia.
Vorherwissen, *v. irr. a.* veta förut. [jemf. Vorwissen.
Vorherwissen, das, förevetande;
Vorheucheln, *v. a.* hyckla för någon.
Vorhimmel, der, förhimmel.
Vorhin, *av.* tillförene, förut, förr; nyss, nyligen.
Vorhof, der, förgård; (*anat.*) förmak (i örat).
Vorhut, die, förtrupp.
Vorig, *a.* föregående, förliden; förre, förra; Ihr -er Brief, ert förra bref.
Vorjagen, *v. a. & n.* jaga, drifva fram ell. förut; springa, rida fram ell. framom.
Vorjährig, *a.* förlidet års.
Vorjetzt, *av.* nu, nu för tiden.
Vorjüngst, *a.* näst före den yngsta. [stridare.
Vorkämpfer, der, (*pl.* -) före-
Vorkäuen, *v. a.* tugga för; (*fig.*) tugga jemt på ett och samma.
Vorkauf, der, förköp; bördsrätt. **-srecht**, das, bördsrätt.
Vorkaufen, *v. n.* göra förköp; uppköpa.
Vorkäufer, der, en som gör förköp; upphandlare, månglare.
Vorkehren, *v. a.* vända framåt; förut vidtaga, föranstalta, förekomma, förebygga.
Vorkehrung, die, föranstaltning, anstalt, förekommande, förebyggande; -en treffen, använda förebyggande medel och utvägar.
Vorkenntniß, die, (*pl.* -e) förkunskap. [ka.
Vorkirche, die, förhus till en kyr-
Vorklage, die, (*pl.* -en) föregående klagan; mit der - kommen, klaga förut.
Vorkleben, *v. a.* smeta framför, smeta före.
Vorklingen, *v. irr. a.* klinga öfver, klinga högre, ljuda högre.
Vorkommen, *v. irr. n.* komma före, komma förut, komma fram; uppkomma, framkomma; komma i förväg för, komma förr än; förfalla, yppa sig; förekomma, hända, ske; synas, tyckas; dieser Fall kommt oft vor, detta fall förekommer ofta; es kam mir so vor, så förekom det mig.
Vorkommniß, das, (*pl.* -e) händelse, tillfällighet.
Vorkopf, der, främre delen af hufvudet.
Vorkost, die, förrätt.
Vorkosten, *v. a.* smaka förut.
Vorladen, *v. irr. a.* stämma, förekalla.
Vorladung, die, förekallande, stämning; förladdning (i skjutgevär).
Vorlage, die, (*pl.* -n) framläggande, framvisande; föresyn, mönster, ritmönster, föreskrift; (*kem.*) recipient, förlag (med tonvigten på för).
Vorlangen, *v. a.* räcka fram.
Vorlängst, *av.* längesedan.
Vorlassen, *v. irr. a.* låta föregå, lemna tillträde, släppa fram.
Vorlaube, die, (*pl.* -n) portik.
Vorlauf, der, fördroppar (på vinpressning).
Vorlaufen, *v. irr. n.* löpa förut, förelöpa, springa framför; öfverträffa i löpande; hinna om, förefalla.
Vorläufer, der, (*pl.* -) förelöpare; föregångare, förebud.
Vorläufig, *a.* förelöpande, föregående, tills vidare besluten ell. vidtagen. - *av.* förut, på förhand, tills vidare, för det första.
Vorlaut, *a.* öfverljudande; näsvis, näbbig, obetänksam. - *av.* högljudt, öfverljudt; i förtid.
Vorlege-löffel, der, förläggarsked, förläggarslef. **-messer**, das, förskärarknif. **-schloß**, das, utanlås, kollås, hänglås. **-werk**, das, (*urmak.*) visareutvexling i ur.
Vorlegen, *v. a.* lägga fram, lägga för; förelägga, framlägga, framställa; uppvisa; Jemandem eine Frage -, förelägga någon en fråga; bei Tische -, lägga före vid bordet.
Vorleger, der, (*pl.* -) föreläggare (vid bordet).
Vorlegung, die, föreläggande, föreläggning, framläggande, framvisande.
Vorlesbar, *a.* som kan föreläsas.
Vorlese, die, första början af vinskörden.
Vorlesen, *v. irr. a.* plocka ell. berga före andra; föreläsa; Jemandem -, läsa för någon.
Vorleser, der, (*pl.* -) föreläsare.
Vorlesung, die, (*pl.* -en) föreläsning. [sista.
Vorletzt, *a. & av.* näst före den
Vorleuchten, *v. a.* lysa för, förelysa; Andern mit gutem Beispiele -, förelysa andra med godt exempel.
Vorliebe, die, förkärlek.
Vorliegen, *v. irr. n.* ligga före, sitta före.
Vorliegend, *a.* föreliggande.
Vorlügen, *v. irr. n.* ljuga för någon; Jemandem Etwas -, bedraga någon med osanning, beljuga någon.
Vormachen, *v. a.* göra, sätta, hänga ell. stoppa före; Jemandem Etwas -, slå blå dunst i ögonen på någon. [lar).
Vormagen, der, kräfva (på fåg-
Vormalen, *v. a.* föremåla, lifligt föreställa, förespegla.
Vormalig, *a.* förre, fordne.
Vormals, *av.* förr, fordom, för detta, i fordna tider, tillförene.

Vormann, der, förman, flygelman; företrädare.
Vormars, der, (*sjöt.*) förmärs.
Vormauer, die, förmur.
Vormerken, *v. a.* märka förut, känna förut; anmärka, annotera.
Vormerkung, die, aning; anmärkning, uppteckning, annotering.
Vormessen, *v. irr. a.* förmäta, mäta i någons åsyn.
Vormittag, der, (*pl.* -e) förmiddag; des -s, om förmiddagen, om förmiddagarna; heute -, diesen -, i förmiddags.
Vormittägig, *a.* förmiddags.
Vormittags, *av.* på förmiddagen; - um zehn Uhr, klockan tio förmiddagen.
Vormund, der, (*pl.* -münder) förmyndare. -**schaft, die,** förmynderskap. -**schaftlich,** *a.* som angår förmynderskap. -**schaftsamt,** -**gericht, das,** förmyndarkammare, förmyndarkollegium. -**schaftsrechnung, die,** förmyndarräkning.
Vormünderin, die, (*pl.* -nen) förmynderska.
Vorn, *av.* framför, förut; von -, framifrån; på nytt, ånyo; von - anfangen, begynna ånyo; - auf, frampå; - über, på stup; - und hinten, fram och bak.
Vornächtig, *a.* som är skedt den föregående natten.
Vornageln, *v. a.* spika för, förnagla.
Vorname, der, förnamn.
Vornehm, *a.* förnäm; ein -er Mann, en förnäm man; -e Haltung, förnäm hållning; - thun, gifva sig anseende af att vara förnäm; die Vornehmen, de förnäme; Vornehme und Geringe, höga och låga.
Vornehmen, *v. irr. a.* taga för sig; Etwas -, företaga något; sich Etwas -, taga sig före något, föresätta sig något; Jemanden -, examinera, förhöra någon; tilltala någon. [slut.
Vornehmen, das, företag, be-
Vornehmheit, die, förnämhet.
Vornehmlich, *av.* hufvudsakligen, förnämligast, helst; isynnerhet. [vudsakligast.
Vornehmst, *a.* förnämst, huf-
Voroberbram-raa, die, (*sjöt.*) förbofvenbramrå. -**segel, das,** förbofvenbramsegel.
Vorort, der, (*pl.* -e) förort.
Vorplaudern, *v. a.* prata, sladdra för någon.
Vorposten, der, förpost, utpost.
Vorpredigen, *v. a.* predika för någon; moralisera.
Vorquellen, *v. irr. n.* framvälla.
Vorragen, *v. n.* utstå, stå fram; stå ut, synas utöfver; (*fig.*) utmärka sig. [reträde.
Vorrang, der, högre rang; fö-
Vorrath, der, (*pl.* -räthe) förråd, tillgång, behållning. -**sboden, der,** vind, visthust. -**shaus, das,** förrådshus, visthus, magasin. -**skammer, die,** förrådskammare, skafferi. -**skeller, der,** förrådskällare.
Vorräthig, *a.* i förråd.
Vorrechnen, *v. a.* räkna före, uppräkna; omständeligen berätta ell. beskrifva.
Vorrecht, das, förmånsrätt; företrädesrätt, förmån, privilegium.
Vorrede, die, företal.
Vorreden, *v. a.* tala för, säga för; göra företal.
Vorredner, der, (*pl.* -) författare af en företal; föregående talare.
Vorreichen, *v. a.* räcka fram. - *v. n.* framstå, framsträcka.
Vorreif, *a.* brådmogen, förtidigt mogen.
Vorreißen, *v. irr. a.* rycka fram, slita fram; rita för, teckna för, göra utkast till en ritning.
Vorreiten, *v. irr. n.* rida före, rida förut, rida förbi ell. om någon; rida fram.
Vorreiter, der, (*pl.* -) förridare.
Vorrennen, *v. irr. n.* ränna, springa, löpa förut; i kappränning komma före.
Vorrichten, *v. a.* tillreda, förbereda, tillaga.
Vorrichtung, die, (*pl.* -en) tillberedelse, tillredning, förberedning, tillställning, anstalt.
Vorriß, der, förritning, kontur, grundritning, utkast.
Vorrücken, *v. n.* rycka fram; die Arbeit rückt nicht vor, arbetet lider ej undan. - *v. a.* framrycka, föra närmare; förebrå, förekasta, tillvita.
Vorrückung, die, framryckande; förebråelse, tillvitelse.
Vorrufen, *v. irr. a.* framropa, framkalla, uppkalla.
Vorrufung, die, framkallelse.
Vorrühmen, *v. a.* i andras närvaro berömma. [förbereda.
Vorrüsten, *v. a.* förut tillrusta;
Vorrüstung, die, (*pl.* -en) tillrustande i förväg; förekommande, förebyggande.
Vorsaal, der, försal, förmak.
Vorsabbath, der, dagen före sabbaten. [för; diktera.
Vorsagen, *v. a.* förestafva, säga
Vorsager, der, sufflör.
Vorsänger, der, föresångare, kantor.
Vorsatz, der, (*pl.* -sätze) försats; föresats; beslut, uppsåt; einen - fassen, fatta ett beslut; recht mit -, med fullt uppsåt.
Vorsätzlich, *a.* uppsåtlig. - *av.* uppsåtligen, med uppsåt, med föresats, med berådt mod.
Vorschein, der, syn, framkomst, dagsljuset; zum - kommen, komma i dagsljuset; visa sig; zum - bringen, bringa i dagsljuset, producera.
Vorscheinen, *v. irr. n.* skina fram, framlysa; i sken öfvergå; förelysa.
Vorschicken, *v. a.* skicka fram, skicka framåt; skicka förut.
Vorschieben, *v. irr. a.* skjuta för, skjuta framför.
Vorschießen, *v. irr. a.* förskjuta, försträcka; Jemandem Geld -, förskjuta någon penningar, gå i förskott för någon. - *v. n.* skjuta fram, springa fram; stå framöfver, vara utbyggd.
Vorschimmern, *v. n.* skimra fram.
Vorschlag, der, (*pl.* Vorschläge) förslag, sprint som sättes för något; första slaget; förslag, proposition; in - bringen, föreslå, proponera, bringa å bane; Jemandem einen - machen, göra någon ett förslag. -**sweise,** *av.* förslagsvis.
Vorschlagen, *v. irr. a.* slå fram, slå före; slå för (ett bräde etc.); föreslå, proponera, framställa, bringa å bane.
Vorschläger, der, den som föreslår. [försmak.
Vorschmack, der, rådande smak,
Vorschmecken, *v. n.* kännas, känna förut; i en blandning af flera ingredienser tydligen kännas.
Vorschneiden, *v. irr. a.* skära före.
Vorschneider, der, förskärare.
Vorschnell, *a.* mycket hastig, skyndsam, för hastig, förhastad.
Vorschreiben, *v. irr. a.* skrifva före; föreskrifva.
Vorschreiten, *v. irr. n.* skrida fram, stiga fram; skrida förut, skrida framför.
Vorschrift, die, (*pl.* -en) föreskrift; bud, befallning; die -en des Gesetzes, lagens föreskrifter. -**smäßig,** *a.* enlig föreskriften, riktig. -**smäßigkeit, die,** riktighet.
Vorschritt, der, (*pl.* -e) steg framåt; framsteg.
Vorschub, der, förkast (i kägelspel); förlag, förskott, hjelp, bistånd, understöd; (*skrädd.*) kant; - leisten, lemna hjelp, hjelpa.
Vorschuhen, *v. a.* försko.
Vorschule, die, elementarskola.
Vorschuß, der, första skottet; förskott; utläggning (af penningar); drufmust, fördroppar. -**weise,** *av.* förskottsvis.
Vorschütten, *v. a.* kasta för, ösa för. [gifva, förevända.
Vorschützen, *v. a.* förebära, före-
Vorschützung, die, (*pl.* -en) föregifvande, förevändning, ursäkt, undflykt.
Vorschwatzen, *v. n.* prata för någon. [sväfva för.
Vorschweben, *v. n.* föresväfva,
Vorschwimmen, *v. a.* simma framför; simma före (för att lära en annan).
Vorsegel, das, försegel.
Vorsegeln, *v. n.* segla framför, segla förut, segla förbi.
Vorsehen, *v. irr. a.* förutse, förese; sich -, akta sig; taga sig till vara, se sig före; vorgesehen! se upp! ur vägen!
Vorsehung, die, försyn; die göttliche -, Guds Försyn.

Vorsein, *v. irr. n.* förevara, förehafvas; hindra, afvärja; da sei Gott vor, det förbjude Gud.

Vorsetzen, *v. a.* sätta för, sätta fram, föredraga; framställa, uppgifva; sich Etwas –, föresätta sig, företaga sig något.

Vorsetzer, **der**, försättare, skärm; skuffönster, jalusi.

Vorsetzlich se **Vorsätzlich**.

Vorsicht, **die**, förutseende; försigtighet, omtänksamhet, varsamhet; (Vorsehung) försyn; – gebrauchen, nyttja försigtighet.

Vorsichtig, *a.* försigtig, omtänksam, varlig, varsam.

Vorsichtigkeit, **die**, försigtighet, varlighet, varsamhet.

Vorsingen, *v. irr. n.* föresjunga; Jemandem Etwas –, sjunga något för någon.

Vorsitz, **der**, högsäte, företräde; presidium, förmanskap, ordförandeskap; den – haben, sitta i högsäte, presidera, föra ordet.

Vorsitzen, *v. irr. n.* hafva företrädet, presidera, föra ordet.

Vorsitzende, **der**, (*pl.* –**n**) förman, president, ordförande.

Vorsommer, **der**, vår, vårtid.

Vorsorge, **die**, försigtighetsmått, försorg, omsorg, omtanka.

Vorspann, **der**, förspann, skjuts. –**pferde**, *pl.* ombyteshästar, skjutshästar; förhästar.

Vorspannen, *v. a.* spänna framför; spänna före.

Vorspiegeln, *v. a.* förespegla, inbilla, bedraga med falskt sken.

Vorspiegelung, **die**, förespeglande, förespegling.

Vorspiel, **das**, preludium, förespel, förpjes.

Vorspielen, *v. a.* spela för; preludiera.

Vorspitzen, *v. n.* framtill spetsa; egga upp.

Vorsprechen, *v. irr. a.* förestafva, föresäga. – *v. n.* ljuda öfver (om en orgpipa etc.); bei Jemandem –, helsa på någon, besöka någon.

Vorspringen, *v. irr. n.* springa före (för att visa); springa förbi, springa om; framskjuta, gå framöfver, stå framöfver, stå ut, vara utbyggd.

Vorsprung, **der**, försprång, förstog; framstigande ell. utstående del af en byggnad, utsprång, utbyggnad; vor Jemandem einen – haben, hafva försprång för någon.

Vorspuken, *v. n.* spöka för, spöka förut, förebåda.

Vorstadt, **die**, förstad, malm.

Vorstädter, **der**, förstadsbo.

Vorstand, **der**, inställelse för rätten; underpant, borgen, kaution, säkerhet; direktion, styrelse; föreståndarskap.

Vorstarren, *v. n.* stirra fram, stirrande se framåt.

Vorstechen, *v. irr. a.* sticka före, sticka fram. – *v. n.* gå fram, börja synas, framkomma, hafva öfverhand.

Vorstecher, **der**, pryl, förborr; punsjern.

Vorsteckärmel, **der**, halfärm.

Vorstecken, *v. a.* sätta, sticka ell. fästa för; utstaka, utsätta (ett mål); räcka ut.

Vorstecker, **der**, (*pl.* –) polertand; stift; nitnagel; sprint.

Vorstehen, *v. irr. n.* stå före, stå framför; skjuta fram; nå utom; inställa sig för rätta; förestå, förvalta; instunda, förestå, hota; öfverträffa; einem Amte –, förestå, förvalta ett embete.

Vorsteher, **der**, (*pl.* –) föreståndare. –**drüse**, **die**, (*anat.*) sädeskörtel, prostata. –**schaft**, **die**, föreståndarskap.

Vorsteherin, **die**, (*pl.* –**nen**) föreståndarska.

Vorstehhund, **der**, (*jagtt.*) rapphönshund, fågelhund.

Vorsteigen, *v. n.* stiga före, stiga fram.

Vorstellen, *v. a.* ställa framför; ställa förut; föreställa, visa, presentera; förehålla, göra föreställning ell. påminnelse; Jemanden einem Andern –, föreställa någon för en annan; die Person eines Andern –, föreställa en annans person; Jemandem Etwas –, föreställa, förehålla en något; sich Etwas –, föreställa sig något.

Vorstellig, *av.* – machen, föreställa, förklara, afmåla, framställa; förehålla, göra påminnelse.

Vorstellung, **die**, framställande, framställning; presentering, presentation; föreställning; påminnelse, förmaning; idé, begrepp, tanka, inbillning; Jemandem –en über Etwas machen, göra någon föreställningar om något; sich eine falsche – von Etwas machen, göra sig en falsk föreställning af något.

Vorsteven, **der**, förstäf (på skepp).

Vorstich, **der**, förstyng; framskjutning.

Vorstopfen, *v. a.* stoppa före.

Vorstoß, **der**, (*pl.* –**stöße**) framstötning; något framstående; list i sömmar på kläder; kantning; utbyggnad.

Vorstoßen, *v. irr. a.* stöta för, skjuta för; stöta fram, sätta framför; fästa, kanta. – *v. n.* framskjuta, stå framöfver, vara utbyggd.

Vorstrahlen, *v. a.* framstråla.

Vorstreben, *v. n.* sträfva fram, sträfva framåt.

Vorstrecken, *v. a.* sträcka fram, räcka fram; försträcka, låna, förskjuta (penningar).

Vorstreckung, **die**, framsträckning, framräckning; försträckning, förskott, lån.

Vorstreichen, *v. irr. a.* stryka fram; stryka för; anteckna.

Vorstreuen, *v. a.* strö före.

Vorstricken, *v. a.* sticka vid, sticka på (strumpor).

Vorstube, **die**, yttre rum, förmak.

Vorstück, **das**, förstycke.

Vorsuchen, *v. a.* söka fram, framleta.

Vortanz, **der**, fördans, första dansen.

Vortanzen, *v. n.* dansa främst, dansa före, öppna dansen; dansa för (någon för att undervisa).

Vortänzer, **der**, föredansare.

Vortheil, **der**, (*pl.* –**e**) fördel, förmån, nytta, gagn, vinst; – von Etwas haben, hafva fördel af något; sich gut auf seinen – verstehen, väl förstå sin fördel; seinen eigenen – suchen, söka sin egen nytta. –**haft**, *a.* fördelaktig, gagnelig, förmånlig. –**haftigkeit**, **die**, fördelaktighet, förmånlighet, gagnelighet.

Vorthun, *v. irr. a.* sätta för, taga för, binda för; göra förut; eine Schürze –, taga förkläde för; sich –, utmärka sig.

Vorthür, **die**, yttre dörr, förport.

Vortrab, **der**, förtraf, förtrupp; förtroppar.

Vortrag, **der**, föredragning; andragande; berättelse, framställning; föreläsning, föredrag; förslag, tillbud; uttal, utförssätt, utförsgåfva; einen – halten, hålla en föreläsning.

Vortragen, *v. irr. a.* bära framför, bära fram; föreställa, föreslå; andraga, föredraga; uppläsa, berätta.

Vortrefflich, *a.* förträfflig. – *av.* förträffligt.

Vortrefflichkeit, **die**, förträfflighet.

Vortreiben, *v. irr. a.* drifva fram, drifva framför.

Vortreten, *v. irr. n.* träda fram, gå fram; gå framför.

Vortreter, **der**, (*pl.* –) föregångare; spirbärare, pedell.

Vor-trieb, **der**, –**trift**, **die**, rättighet att drifva boskap på bete förr än andra.

Vortrinken, *v. irr. n.* dricka förut, dricka först; dricka till.

Vortritt, **der**, (*pl.* –**e**) framträdande; företräde; altan, balkon; er hat den –, han har företrädet.

Vortruppen, *plur.* förtroppar, avantgarde.

Vortuch, **das**, förkläde.

Vorüben, *v. a.* öfva förut.

Vorüber, *av.* förbi; öfver; – gehen, förbigå; ein Vorübergehender, en förbigående; im Vorübergehen, i förbigående; das geht bald –, det går snart öfver; die Gefahr ist –, faran är öfver.

Vorübung, **die**, (*pl.* –**en**) föregående öfning, föröfning.

Vorurtheil, **das**, (*pl.* –**e**) fördom, förutmening. –**sfrei**, *a.* fördomsfri. –**svoll**, *a.* fördomsfull.

Vorvater, **der**, förfader.

Vorversuchen, *v. a.* förut försöka.

Vorwache, **die**, förpost, utpost.

Vorwachs, **das**, förvax, vax

hvarmed bien tillstoppa hålen i kupan.

Vorwägen, *v. irr. a.* väga för; Jemandem Etwas –, väga något för någon.

Vorwalten, *v. n.* hafva öfverhand, råda, herrska; vorwaltend, förherrskande, rådande.

Vorwälzen, *v. a.* välta för, vältra för.

Vorwand, **der**, (*pl.* **-wände**) förevändning, föregifvande, påhitt, undflykt, undskyllan, undskyllelse, ursäkt.

Vorwand, **die**, (*pl.* **-wände**) förvägg, förmur; spansk vägg.

Vorwärts, *av.* fram, framåt; – biegen, framkröka; – gehen, gå framåt; göra framsteg; es will mit ihm nicht recht –, det vill ej lyckas för honom.

Vorweg, *av.* förut, på förhand, i förväg. [bollverk, försvar.

Vorwehr, **die**, värn, förmur,

Vorweisen, *v. a.* förevisa; framvisa, uppvisa, framte, uppte.

Vorweiser, se **Vorzeiger**.

Vorweisung, **die**, förevisande, framvisande, uppvisande.

Vorwelt, **die**, fornverld.

Vorwenden, *v. reg. & irr. a.* förevända, förebära, föregifva.

Vorwerfen, *v. irr. a.* kasta fram, kasta för, kasta framför; förebrå, förekasta, förevita, tillvita.

Vorwerk, **das**, (*pl.* **-e**) utanverk (fästningsverk framför ett annat); afvelsgård, ladugårdshemman, landtgård. [dare.

Vorweser, **der**, (*pl.* –) företrä-

Vorwiegen, *v. irr. a.* (vorwägen) väga för; Jemandem Etwas –, väga något för någon. – *v. irr. n.* väga mera än, öfverväga, öfverträffa; vorwiegend, förherrskande, rådande.

Vorwimmern, **Vorwinseln**, *v. a. & n.* jemra ell. beklaga sig för någon. [fördevind.

Vorwind, **der**, gynnande vind,

Vorwinter, **der**, förtidig vinter.

Vorwissen, **das**, förevetande, vetskap; ohne –, ovetande, ovetterligen; ohne sein –, honom ovetande, utan hans vetskap.

Vorwitz, **der**, förvetenhet; förmätenhet, obetänksamhet, näsvishet, dumdristighet i tal.

Vorwitzig, *a.* förveten, förvis, näsvis, förmäten, obetänksam, dumdristig i tal.

Vorwort, **das**, förord, företal; (*gramm.*) förord, preposition.

Vorwurf, **der**, (*pl.* **-würfe**) det som framkastas för någon; förebråelse, tillvitelse; ämne, föremål. **-sfrei**, *a.* klanderlös, oklanderlig. **-svoll**, *a.* full af förebråelser; full af samvetsagg. [räkna.

Vorzählen, *v. a.* räkna för, upp-

Vorzählung, **die**, uppräknande.

Vorzahn, **der**, (*pl.* **-zähne**) framtand.

Vorzaubern, *v. a.* framtrolla.

Vorzeichen, **das**, (*pl.* –) förebådande tecken, varsel, förebud; (*mus.*) klaf. [rita före.

Vorzeichnen, *v. a.* teckna före,

Vorzeichnung, **die**, (*pl.* **-en**) ritmönster, efterdöme; (*mus.*) klaf.

Vorzeigen, *v. a.* framvisa, uppvisa, förete, uppte.

Vorzeiger, **der**, (*pl.* –) framvisare, innehafvare; – dieses, innehafvaren af detta.

Vorzeigung, **die**, framvisning, uppvisande, uppvisning, företeende. [tid.

Vorzeit, **die**, förfluten tid, forn-

Vorzeiten, *av.* i fordna tider, fordom.

Vorzeitig, *a.* förtidig; brådmogen, förtidigt mogen. [företräde.

Vorziehbar, *a.* som förtjenar

Vorziehen, *v. irr. a.* draga fram, draga för; föredraga; du ziehst ihn mir vor, du föredrar honom framför mig. – *v. n.* draga fram, tåga fram, flytta fram. [rum.

Vorzimmer, **das**, förmak, yttre

Vorzug, **der**, (*pl.* **-züge**) företräde; förmån; avantgarde; den – haben vor, hafva företräde framför. **-srecht**, **das**, företrädesrätt, förmånsrätt; bördsrätt. **-sweise**, *av.* företrädesvis, i synnerhet, framför.

Vorzüglich, *a.* som förtjenar företrädet, bättre, lysande, mera värd; ypperlig, öfverträffande, utmärkt. – *av.* utmärkt, ganska, på ett utmärkt sätt, förnämligast.

Vorzüglichkeit, **die**, ypperlighet, förträfflighet, lysande egenskap.

Votiren, *v. n.* votera, omrösta, gifva sin röst. [röst.

Votum, **das**, (*pl.* **Vota**) valröst,

Vulcan, **der**, (*pl.* **-e**) volkan.

Vulcanisch, *a.* volkanisk; –en Ursprungs, af volkansk upprinnelse.

W.

W, **w**, **das**, ett W, w, tjugondetredje bokstafven i alfabetet; **der W-Laut**, W-ljudet.

Waakstroh, **das**, dåligt halm, halmtofs.

Waare, **die**, (*pl.* **-n**) vara, handelsvara; flüssige –, våtvara.

Waaren-ballen, **der**, varubal, varupacka. **-bedarf**, **der**, varubehof. **-bret**, **das**, disk, hvarpå varor utligga till salu. **-einfuhr**, **die**, varuinförsel. **-handel**, **der**, varuhandel. **-kenntniß**, **die**, varukunskap, varukännedom. **-lager**, **das**, varulager, varunederlag, magasin. **-mäkler**, **der**, varumäklare. **-preis**, **der**, varupris. **-probe**, **die**, prof af en vara. **-rechnung**, **die**, faktura. **-sensal**, **der**, varumäklare. **-speicher**, **der**, magasin, varumagasin. **-tausch**, **der**, varubyte. **-verzeichniß**, **das**, varuförteckning, varulista, tariff.

Wabe, **die**, (*pl.* **-n**) honungskaka, bikaka.

Wach, *a.* vaken, vaksam; – werden, blifva vaken, uppvakna.

Wach-aufzug, **der**, vaktparad. **-bett**, **das**, vaksäng, vakbädd. **-feuer**, **das**, vakteld. **-frau**, **die**, vakhustru, vakerska. **-geld**, **das**, betalning för vakande, vakpenningar, vakarelön. **-habend**, *a.* vakthafvande. **-haltung**, **die**, vakthållning. **-haus**, **das**, vakthus. **-häuschen**, **das**, vaktkur, skyllerkur. **-hund**, **der**, vakthund, gårdshund, porthund. **-meister**, se **Wachtmeister**. **-parade**, **die**, vaktparad. **-posten**, **der**, vaktpost. **-rolle**, **die**, vaktrulle. **-schiff**, **das**, vaktskepp, utliggare. **-schuß**, **der**, vaktskott. **-stube**, **die**, vaktstuga, vakthus. **-thurm**, **der**, vakttorn, vårdtorn.

Wache, **die**, (*pl.* **-n**) vakt, vaka; post; vakthus; auf – sein, vara på vakt; auf – ziehen, gå, draga på vakt; auf – stehen, stå på vakt; auf die – bringen, föra, sätta i vakten; – halten, hålla vakt; die – auf dem Mastkorbe, (*sjöt.*) utkik.

Wachen, *v. n.* vaka; hålla vakt; bei einem Kranken –, vaka hos en sjuk; über Etwas –, vaka öfver något. [vakning.

Wachen, **das**, vak, vakande,

Wachholder, **der**, en, enbuske. **-baum**, **der**, enbuske, enträd. **-beere**, **die**, enbär, paddbär, trollbär. **-branntwein**, **der**, enbärsbrännvin. **-drossel**, **die**, trast, kramsfågel. **-flechte**, **die**, enlaf. **-harz**, **das**, sandarak. **-strauch**, **der**, enbuske.

Wachs, **das**, vax; – bleichen, bleka vax; mit – überziehen, vaxa. **-abdruck**, **der**, aftryck i vax. **-ähnlich**, **-artig**, *a.* vaxaktig, vaxartad. **-baum**, **der**, (*bot.*) vaxbuske, vaxträd. **-bild**, **das**, vaxbild. **-birne**, **die**, vaxpäron. **-bleiche**, **die**, vaxbleke. **-bleicher**, **der**, vaxblekare. **-blume**, **die**, vaxblomma. **-bossirer**, **der**, vaxpusserare. **-fackel**, **die**, vaxfackla. **-faden**, **der**, vaxtråd. **-farbe**, **die**, vaxfärg. **-farbig**, *a.* vaxfärgad. **-figur**, **die**, vaxfigur. **-figurenkabinet**, **das**, vaxkabinett. **-fisch**, **der**, gers, perca cernua. **-gelb**, *a.* vaxgul, gul som vax. **-gesicht**, **das**, vaxansigte. **-kerze**, **die**, vaxljus. **-kuchen**, **der**, vaxkaka. **-lappen**, **der**, bonarelapp. **-leder**, **das**, vaxläder. **-leinewand**, **die**, vaxduk. **-licht**, **das**, vaxljus. **-malerei**, **die**, vaxmåleri, vaxmålning. **-maske**, **die**, vaxmask. **-mehl**, **das**, fröstoft, frömjöl på ståndare hos växter. **-motte**, **die**, honungstjuf (insekt). **-nase**, **die**, vaxnäsa. **-papier**, **das**, vaxpapper. **-perle**, **die**, vaxperla. **-pflaster**, **das**, vaxplåster. **-pomade**, **die**, vaxpomade. **-presse**, **die**, vaxpress. **-puppe**, **die**, vaxdocka. **-salbe**, **die**, vaxsalva. **-säu-**

re, die, vaxsyra. -scheibe, die, vaxskifva, vaxkaka. -stock, der, vaxstapel. -stockbüchse, die, vaxstapel med lock. -stockschere, die, vaxstapel med sax. -tafel, die, vaxkaka; vaxtafla (att skrifva på), plån. -taffet, der, vaxtaft. -tuch, das, vaxduk. -zieher, der, vaxarbetare, vaxljusstöpare. -zins, der, skatt i vax, vaxljusmedel (till kyrkor). [uppmärksam.

Wachsam, *a.* vaksam, vakande,

Wachsamkeit, die, vaksamhet, uppmärksamhet.

Wachsen, *v. irr. n.* växa, vexa, tilltaga, taga sig, blifva stor; in die Höhe –, växa i höjden; heran –, växa till; schnell –, skjuta i växten; Jemandem über den Kopf –, växa någon öfver hufvudet; Jemandem gewachsen sein, vara någon vuxen; darüber ist längst Gras gewachsen, det är längesedan glömdt; das Gras – hören, höra gräset gro.

Wachsen, das, växande, tilltagande. [med vax bestryka.

Wächsen (wichsen), *v. a.* vaxa,

Wächsern, *a.* af vax.

Wachsthum, das, växt, tillväxt, tilltagande, förkofran; im – stehen, stå i växt; das – befördernd, växtlig.

Wacht, se **Wache**. -meister, der, vaktmästare; regementsväbel, fältväbel.

Wachtel, die, (*pl.* -n) vaktel. -habicht, der, vaktelhök. -hund, der, vaktelhund, rapphönshund. -könig, der, åkerskära, ängsnärpe, kornknarr (fågel). -netz, das, vaktelnät. -pfeife, die, vaktelpipa. -weizen, der, kohvete, mjölktistel.

Wächter, der, (*pl.* –) väktare, vaktkarl, vårdkarl. -geld, das, vakarelön.

Wacke, die, vacka (en stenart af qvarts, sand och glimmer).

Wackelig, *a.* vacklande.

Wackeln, *v. n.* vackla, runka, ragla, ej stå fast; der Stein wackelt, stenen vacklar; mit dem Kopfe –, runka med hufvudet.

Wacker, *a.* tapper, behjertad; rättskaffens, bra, vacker; sich – halten, hålla sig tappert.

Wade, die, (*pl.* -n) vad, vade, tjockben, benkaffla; falsche -n, falska vador, lösvador. -nader, die, vadåder (vena suralis). -nbein, das, vadben, lilla benpipa.

Waffe, die, (*pl.* -n) vapen; gevär; die – gebrauchen, bruka vapen; zu den -n greifen, gripa till vapen; die -n niederlegen, lägga ned vapenen; unter -n stehen, stå under vapen.

Waffel, die, (*pl.* -n) våffla (ett slags kaka). -bäcker, der, våffelbagare. -bude, die, våffelbod, våffelbruk. -eisen, das, våffeljern. -kuchen, der, våffla.

Waffen-bruder, der, vapenbroder, vapenkamrat. -fabrik, die, vapenverkstad, vapenfabrik. -fähig, *a.* vapenför. -gefährte, der, vapenkamrat. -geklirr, das, vapenbuller, vapengny, vapenbrak. -glück, das, vapenlycka. -haus, das, arsenal. -herold, der, vapenhärold. -kammer, die, rustkammare. -los, *a.* vapenlös, oväpnad. -platz, der, vapenplats. -rock, der, vapenrock. -ruf, der, rop till vapen, appell. -rüstung, die, vapenrustning. -schau, die, vapensyn, mönstring. -schild, der, vapensköld. -schmied, der, vapensmed. -schmiede, die, vapensmedja. -stillstand, der, vapenhvila. -tanz, der, vapendans. -that, die, krigsbedrift, vapenbragd. -träger, der, vapendragare, väpnare. -übung, die, vapenöfning.

Waffnen, *v. a.* väpna, beväpna, förse med vapen, rusta till strids; sich –, väpna, beväpna sig; sich mit Geduld –, gifva sig tålamod.

Wage, die, (*pl.* -n) våg; vigtskål; vågen (stjernbild); Jemandem die – halten, vara någon vuxen. -balken, der, vågbalk. -bret, das, vågbräde, vågskål. -geld, das, vågpenningar. -halter, der, vågställning. -haus, das, våghus, våg. -kloben, der, vågklofve. -macher, der, vågmakare. -meister, der, vågmästare. -ordnung, die, vågordning. -recht, *a.* vågrät, horisontel. -schale, se **Wagschale**. -schreiber, der, vågskrifvare. -stange, die, vågstång. -zettel, der, vågsedel. -zunge, die, vågtunga, vågstift.

Wage-hals, der, våghals. -halsig, *a.* vågsam, tilltagsen, oförvägen. -stück, das, vågstycke, vågspel.

Wagen, *v. a.* våga, äfventyra; – gewinnt, – verliert, (*ordspr.*) våga vinna, våga tappa; wer nicht wagt, der gewinnt nicht, den intet vågar, han intet vinner; (*ordspr.*) frisch gewagt ist halb gewonnen, friskt vågadt är hälften vunnet; sich –, våga, töras, drista sig; sich heran –, töras fram.

Wagen, der, (*pl.* –) vagn; (*astron.*) Karlvagnen; im – fahren, fara, åka i vagn; eine Reise zu – machen, göra en resa i vagn; einen – bespannen, anspannen, spänna för en vagn; ein – Holz, ett vagnslass ved; (*ordspr.*) die Pferde hinter den – spannen, börja i orätt ända; (*ordspr.*) das fünfte Rad am –, femte hjulet under vagnen. -achse, die, vagnsaxel. -bauer, der, vagnmakare. -baum, der, svankträ, brankard. -burg, die, vagnborg. -bürste, die, vagnsborste. -decke, die, vagnstäcke. -deichsel, die, vagnstistel, vagnsstång. -fenster, das, vagnsfönster. -flechte, die, vagnsskrinda. -führer, der, körsven, kusk. -geleise, das, vagnspår. -geräth, das, körredskap. -geschirr, das, seldon till en vagn. -gestell, das, underrede till en vagn, vagnsskak. -gestirn, das, Karlvagnen. -haus, das, vagnshus. -kasten, der, vagnskorg; vagnslåda. -kelle, se Schoßkelle. -kette, die, vagnskedja, brinkhake. -kissen, das, vagnsdyna. -korb, der, vagnskorg. -ladung, die, vagnsladdning, vagnslast. -leiter, die, vagnsstege, vagnshäck. -lenker, der, körsven, kusk. -macher, der, vagnmakare. -meister, der, vagnmästare. -pferd, das, vagnshäst. -putzer, der, vagnrensare (jernbanebetjent). -rad, das, vagnshjul. -remise, die, vagnslider, vagnshus. -rennen, das, kappkörning. -schieber, der, vagnskjutare (jernbanebetjent). -schmiere, die, vagnssmörja. -schmierer, der, vagnssmörjare (jernbanebetjent). -schuppen, der, vagnslider. -spur, die, vagnspår. -stange, die, vagnsstång. -thür, die, vagnsdörr. -tritt, der, vagnssteg. -winde, die, vagnsvind, vagnsskruf. -zug, der, vagntåg.

Wägen, *v. a.* väga; afväga med vattenpass, ställa efter vattenpass.

Wäger, der, vägare.

Waglich, *a.* vågsam, äfventyrlig. -keit, die, äfventyr, risk.

Wagner, der, vagnmakare.

Wagniß, die, tilltag, vågspel, hasard. [vigtskål.

Wagschale, die, (*pl.* -n) vågskål.

Wagstück, das, (*pl.* -e) vågstycke.

Wahl, die, (*pl.* -en) val (ett); Jemandem die – lassen, lemna någon valet, tillåta någon att välja. -act, der, valakt. -ältern, *pl.* fosterföräldrar. -amt, das, embete som tillsättes genom val. -bewerber, der, valkandidat. -bewerbung, die, röstvärfning. -census, der, valcensus. -entscheidung, die, god mans dom. -erbe, der, arfvinge, som man sjelf utnämner. -fähig, *a.* valbar, valför, berättigad att välja. -fähigkeit, die, valförhet, valrättighet. -freiheit, die, valfrihet. -fürst, der, valfurste. -gesetz, das, valslag. -handlung, die, valmöte, valförrättning. -herr, der, valherre, väljare. -kaiser, der, valkejsare. -kind, das, fosterbarn. -könig, der, valkonung. -kugel, die, valkula, lottkula. -leiter, der, valförrättare. -mann, der, valman, väljare, elektor. -modus, der, valsätt. -pfründe, die, prestlägenhet, som besättes genom val. -platz, der, valplats, slagfält. -recht, das, valrättighet. -reich, das, valrike. -scrutinium, das, undersökning af röster vid ett val. -sohn, der, fosterson. -spruch, der, valspråk. -stadt, die, valstad, stad med valrätt. -statt, die, valplats. -stimme, die, valröst. -tag, der, valdag. -tochter, die, fosterdotter. -vater, der, fosterfader. -verhandlung, die, valförrättning. -versammlung, die, valmöte, valförsamling. -verwandtschaft, die,

(*kem.*) valförvandtskap; valfrändskap. -zettel, der, valsedel. -zimmer, das, valrum.

Wählbar, *a.* valbar, valför.

Wählbarkeit, die, valbarhet, valförhet.

Wahlblatt, das, uppslagskort.

Wählen, *v. a.* välja, utvälja, utkora. [jande.

Wählen, das, väljande, utväl-

Wähler, der, (*pl.* -) väljare, valherre, valman.

Wählerisch, *a.* som söker ut, som väljer och sätter ut på allt, som icke kan få (sak ell. person) god nog; kräslig, läcker.

Wählig, *a.* ostyrig, lekfull, lättfärdig; yppig.

Wähligkeit, die, ostyrighet, lättja, lättfärdighet; yppighet.

Wahn, der, falsk mening, falsk tro, inbillning, fördom, falskt hopp. -begriff, der, irrigt begrepp. -bild, das, illusion. -glaube, der, vantro. -gläubig, *a.* vantrogen. -kante, die, vankant (på bräde). -kantig, *a.* vankantig. -korn, das, slökorn. -schaffen, *a.* vanskaplig, vanskapad; vansinnig, vanvettig. -schluß, der, falsk slutsats. -sinn, der, vansinne, vansinnighet, vanvett, ursinnighet, raseri. -sinnig, *a.* vansinnig, vanvettig, ursinnig, galen, rasande. -weise, der, sofist. -witz, der, vanvett, vansinne. -witzig, *a.* vanvettig, galen, ursinnig; ein Wahnwitziger, en vanvetting. [tro.

Wähnen, *v. n.* mena, inbilla sig,

Wahr, *a.* sann, verklig, äkta, rigtig, uppriktig, sannfärdig; eine -e Erzählung, en sann berättelse; ein -er Freund, en uppriktig vän; -e Reue, sann ånger; - werden, sannas; an ihm ist das alte Sprichwort - geworden, på honom sannas det gamla ordspråket; Etwas - machen, göra allvar af något, verkställa något tillämnadt; so - ich lebe, så sannt jag lefver; für - erklären, sanna.

Wahren, *v. a.* blifva varse; förvara, vårda, skydda; seine Rechte -, vårda sina rättigheter.

Währen (dauern), *v. n.* vara, paståå (stå på), hafva bestånd; dröja, das währt lange, det varar länge; es währte ein ganzes Jahr, det varade ett helt år.

Während, *conj. & praep.* (med *genit.*) varande, medan, under fortfarandet af, under; - dessen, under det att; - des Krieges, under kriget; - ich dort lebte, medan jag lefde der; - dieses Allen, under allt detta, medan allt detta tilldrog sig; - meiner Zeit, under min tid.

Wahr-haft, Wahrhaftig, *a.* sann, sanningsfull, sannfärdig, verklig. -haftig, *av.* i sanning, sannerligen, sannfärdigt, sannfärdeligen. -haftigkeit, die, sannfärdighet, verklighet, sannhet. -losigkeit, die, vårdslöshet. -machung, die, verkliggörande, verkställning; bekräftande, betyg, bevis. -nehmbar, *a.* märkbar, synlig, förnimbar, förnimmelig. -nehmen, *v. a.* bemärka, blifva varse, erkänna, skönja, iakttaga, nyttja; die Zeit -, taga tiden i akt; einen Unterschied -, iakttaga en skilnad. -nehmung, die, iakttagelse, förnimmelse, rön, upptäckt, observation. -sagekunst, die, spådomskonst. -sagen, *v. a.* förutsäga, spå; säga sannt. -sager, der, spåman. -sagerei, die, spåning, spådom. -sagerin, die, spåqvinna, spåkäring. -sagung, die, spådom, spående, spåning. -scheinlich, *a.* sannolik, rimlig; -er Weise, sannolikt, troligtvis. - *av.* sannolikt, troligen, troligtvis. -scheinlichkeit, die, sannolikhet, rimlighet, trolighet. -zeichen, das, vårdtecken, kännemärke.

Wahrheit, die, (*pl.* -en) sanning; die - sagen, säga sanningen; zur - werden, sannas; das ist die reine -, det är rena sanningen; die - zu sagen, sannt att säga, sannheten att säga; in -, i sanning; mit der - hinter dem Berge halten, ej vilja fram med sanningen; Jemandem die - sagen, säga någon sanningen.

Wahrheits-eifer, der, nit för sanningen. -freund, der, sanningsvän. -gefühl, das, känsla för sanningen. -liebe, die, sanningskärlek. -liebend, *a.* sanningsälskande, sanningsfull, sannfärdig.

Wahrlich, *av.* i sanning, sannerligen, för sann, visserligen, minsann; - ich sage dir, jag säger dig försann, sannerligen jag säger dig; - das geht nicht an, sannerligen det går icke an.

Währung, die, varaktighet, bestånd; värde, valuta (af mynt).

Währwolf, der, varulf, gast.

Waid, der, vedje (färggräs till mörkblått). -asche, die, pottaska af vejde. -blau, *a.* vejdeblå. -färber, der, vejdefärgare.

Waidmann, se Weidmann.

Waise, die, (*pl.* -n) fader- och moderlöst barn; barn som förlorat sin far och mor.

Waisen-haus, das, barnhus. -kind, das, fader- och moderlöst barn, barnhusbarn. -knabe, der, barnhusgosse, fader- och moderlös gosse. -mädchen, das, barnhusflicka, fader- och moderlös flicka. -mutter, die, -vater, der, den som i ett barnhus är i mors och i fars ställe. -stand, der, fader- och moderlöst tillstånd.

Wake, die, vak (hål på isen).

Wal, se Walfisch.

Wald, der, (*pl.* Wälder) skog, skogspark; (*ordspr.*) wie man in den Wald schreit, so schreit es wieder heraus, som man ropar i skogen får man svar. -ameise, die, skogsmyra. -anemone, die, hvitsippa. -anpflanzung, die, skogsplantering. -aufseher, der, skogsuppsyningsman, skogsvaktare. -bart, der, (*bot.*) svälting, alisma plantago. -bauer, der, bonde som bor i skogstrakten, vedbonde. -baum, der, skogsträd. -bedeckt, -bewachsen, *a.* skogbevuxt, skoglupen. -beere, die, blåbär. -bewohner, der, skogsbo. -biene, die, skogsbi. -birne, die, skogspäron. -brand, der, skogsbrand, skogseld. -bruch, der, kärraktig, skogbevuxt mark. -bruder, der, eremit. -dieb, der, skogstjuf, vedtjuf. -diebstahl, der, skogstjufnad. -dosten, der, (*bot.*) dosta, origanum vulgare. -esche, die, sykomor. -esel, der, vildåsna, onager. -farn, der, ormbunke pteris aquilina. -fenchel, der, björndill. -frevel, der, skogsåverkan. -frevler, der, skogsåverkare. -gegend, die, skogsbygd, skogstrakt. -gehäge, das, hägnad skogspark. -geist, der, skogsrå. -gesang, der, fågelsång i skogen. -geschrei, das, skogsrop, jagtrop. -gewächs, das, skogsväxt, skogsört. -glockenblume, die, skogsvinda. -gott, der, skogsgud. -göttin, die, skogsgudinna, dryad. -graf, se Holzgraf. -gras, das, skogsstarr. -häher, der, ållonskrika, nötskrika. -hahn, der, orre. -honig, der, vildhonung. -horn, das, valdthorn, jägarhorn. -hornist, der, valdthornist. -huhn, das, snöripa. -hüter, der, skogsvaktare. -hütte, die, skogshydda. -kirsche, die, fågelbär. -lerche, die, skogslärka. -leute, *pl.* skogsbor. -mangold, der, (*bot.*) vintergrön, pyrola. -mann, der, vildman; skogsgud, satyr. -mark, die, gräns af en skog; skogsmark, skogsallmänning. -mast, die, ollonbete; svins göding i skogen. -maus, die, skogsråtta. -meister, der, jägmästare; (*bot.*) myskemadra. -mensch, der, skogsmenniska, orangutang. -nachtschatten, der, (*bot.*) belladonna. -nutzung, die, skogsfång, skogstägt. -nymphe, die, skogsnymf, dryad. -ochs, der, uroxe; bisonoxe. -ordnung, die, skogsordning. -rand, der, skogsbryn. -ratte, die, skogsråtta, pungråtta. -rebe, die, (*bot.*) skogsranka, skogsrefva, clematis vitalba. -recht, das, rättighet att taga ved ell. skog. -reich, *a.* skogsrik, skogbevuxt. -reiter, der, skogsvaktare, hejderidare. -rispengras, das, lundgröe, poa nemoralis. -röschen, das, (*bot.*) hvitsippa. -saum, der, skogsbryn. -schaden, der, skada på skog, skogsåverkan. -schau, die, skogsbesigtning. -schlange, die, esping (en ormart). -schnecke, die, skogssnigel. -schnepfe, die, morkulla. -taube, die, skogsdufva. -teufel, der, skogsrå, satyr; skogsdjefvul (ett slags apa). -veilchen, das, (*bot.*) gulsippa. -vogel, der, skogsfågel. -vogt, der, skogsvaktare. -wärts, *av.* emot skogen, åt skogen till. -weg,

der, skogsväg. -weide, die, skogsbete. -wiese, die, skogsäng. -winde, die, getblad. -wirthschaft, die, skogsskötsel, skogshushållning. -wolle, die, skogsull, ull ell. trådämne af tall- och granrisets nålar. [småskog.

Wäldchen, das, liten skog,

Waldig, *a.* skogig, skogaktig, skogbeväxt, skoglupen, skogsrik.

Waldung, die, (*pl.* -en) skog, skogsmark.

Walfisch (Wal), der, hvalfisk. -barte, die, hvalfiskbard. -fang, der, hvalfiskfänge, hvalfiskfångst. -fänger, der, hvalfiskfångare. -laich, der, hvalfiskråm. -ruthe, die, hvalfisks födslolem. -speck, der, hvalfiskspäck. -thran, der, hvalfisktran.

Walgen, **Wälgern**, *v. a.* rulla fram och åter, rulla mellan händerna. [halla.

Walhalla, die, valhall, val-

Walke, die, (*pl.* -n) valkning; valk, valkqvarn, valkstamp, valkeri.

Walken, *v. a.* valka; Tuch -, valka kläde; (*vulg.*) Jemanden -, mörbulta någon.

Walker, der, (*pl.* -) valkare. -arbeit, die, valkarbete. -distel, die, kardtistel. -erde, die, valkjord, valklera. -thon, der, valklera, valkjord.

Walk-grube, die, valkho. -haare, *pl.* valkhår. -holz, das, valkstock. -mühle, die, valkqvarn, valkstamp, valk. -müller, der, valkare. -stock, der, valkstock. -tisch, der, valkbord.

Wall, der, (*pl.* Wälle) vall, fästningsvall; förmur, skans; gärdesgård; (*sjöt.*) vall, strand. -bruch, der, bresch på en vall. -gräber, der, vallgräfvare, vallsättare, skansgräfvare. -granate, die, vallgranat. -keller, der, kasematt. -lafette, die, vall-lavett. -stroh, das, (*bot.*) Mariae sänghalm. -wurz, die, (*bot.*) vallört.

Wallach, der, (*pl.* -en) vallack, utskuren häst.

Wallachei, die, Wallachiet.

Wallachen, *v. a.* vallacka.

Wallacher, der, (*pl.* -) vallackare.

Wallen, *v. n.* uppsjuda, koka, välla, svalla, kasta bubblor, vara i jäsning; häfva sig i vågor; vandra omkring. [kokning.

Wällen, *v. a.* uppblöta genom

Waller, der, pilgrim; resande.

Wallfahrt, die, (*pl.* -en) vallfart, vallfärd, pilgrimsresa.

Wallfahrten, *v. n.* göra vallfarter, vallfärdas.

Wallfisch, se **Walfisch**.

Wallnuß, die, valnöt. -baum, der, valnötträd. -öl, das, valnötolja. -schale, die, valnötskal.

Wallung, die, (*pl.* -en) uppsvällning, uppsjudning; (*fig.*) häftig rörelse ell. känsla, jäsning.

Walm, der, (*pl.* -e) takås.

Walpurgis-kraut, das, låsgräs. -nacht, die, Valborgsmessonatt; trollpackors sammankomst.

Walrath, der, vallrat, sperma-

Walroß, das, vallross. [cet.

Wälsch (welsch), *a.* välsk, italiensk; utländsk, främmande; sällsam, besynnerlig; -e Nuß, valnöt; -er Hahn, kalkon. -kohl, der, kruskål. -land, das, Välskland, Italien.

Wälschen, *v. n.* tala rotvälska.

Walten, *v. n.* styra, förordna, bestyra, herrska, råda; disponera; schalten und -, göra och låta.

Walze, die, (*pl.* -n) kafle, vals, valts; vält, rulle, cylinder. -nförmig, *a.* valsformig, cylindrisk. -nschnecke, die, hvirfvelsnäcka, rullsnäcka.

Walzen, *v. a. & n.* rulla, vältra, välta, valsa; dansa vals, valsa.

Wälzen, *v. a.* vältra, välta, rulla; die Schuld auf Jemanden -, skjuta skulden på någon.

Walzer, der, (*pl.* -) vals (dans).

Walz-holz, das, (*pl.* -hölzer) kafle, kaflaträ, mangelstock, rullstock. -werk, das, valsverk.

Wälzung, die, (*pl.* -en) vältring.

Wamme, **Wampe**, die, våmb, manke. [tröja, lifstycke, väst.

Wamms, das, (*pl.* **Wämmser**)

Wamsen, *v. a.* (*fig.*) prygla, piska upp någon, ge någon ryggen full med stryk.

Wand, die, (*pl.* **Wände**) vägg, mur; (*sjöt.*) vant; spanische -, spansk vägg, skärm emot drag. -bank, die, väggbänk, väggfast bänk. -bekleidung, die, väggbeklädning, väggbonad (tapeter etc.). -fest, *a.* väggfast. -flechte, die, vägglaf, väggmossa. -gemälde, das, väggmålning. -haken, der, väggkrok. -kalender, der, kontorsalmanack. -kante, die, (*T.*) vankant (på bräde). -kantig, *a.* vankantig. -laus, die, vägglus. -leuchter, der, lampett. -pfeiler, der, väggpelare. -ruthe, die, stötta mot vägg ell. mur. -säule, die, väggpelare. -schrank, der, väggskåp. -schraube, die, väggskruf. -tau, das, (*sjöt.*) vant. -uhr, die, väggur.

Wandel, der, vandel, lefverne, uppförande; förgänglighet; im Handel und -, i handel och vandel. -bahn, die, promenad; en komets bana. -bar, *a.* vansklig, ombytlig, föränderlig, ostadig, förgänglig; bräcklig. -barkeit, die, vansklighet, ombytlighet, föränderlighet, ostadighet, förgänglighet, bräcklighet. -los, *a.* oföränderlig, beständig. -monat, der, April. -stern, der, planet.

Wandeln, *v. n.* vandra, gå; uppföra sig; förändra, förvandla; den Weg der Tugend -, vandra dygdens väg.

Wandelung, die, (*pl.* -en) vexel, omvexel, förändring, förvandling, ombyte, skifte, skiftning; upplyftning (hostians); die -en der Zeit, tidernas skiften.

Wander-buch, das, gesällers respass och betyg i en liten bok inskrifven, vandringsbok, resbok. -bündel, das, rensel. -jahr, das, vandringsår. -ratte, die, leming. -schaft, die, vandring; bana, lefnadslopp. -smann, der, vandringsman, vandrare. -stab, der, vandringsstaf. -zeit, die, vandringstid.

Wanderer, der, (*pl.* -) vandrare, vandringsman.

Wandern, *v. n.* vandra, resa.

Wandern, das, vandring.

Wanderung, die, vandring; auf der - begriffen sein, vara stadd på vandring.

Wandlung, se **Wandelung**.

Wange, die, (*pl.* -n) kind, kindben, käft; stolpe (på en trappa); (*sjöt.*) skålning (på en mast); (*brgv.*) byggnad på sidorna om ett schackt; die Thränen flossen die -n herab, tårarne runno ned öfver kinderna.

Wankel-haft, *a.* vacklande, ostadig, ombytlig. -muth, der, vankelmod, vankelmodighet, ostadighet. -müthig, *a.* vankelmodig, ostadig till sinnes. -müthigkeit, die, vankelmodighet, ostadighet.

Wanken, *v. n.* vanka, vika, svigta, ragla, vackla; (*sjöt.*) stampa; (*fig.*) vara vankelmodig; hin und her -, vanka af och an.

Wann, *av.* när, då; seit -, sedan när, sedan hvilken tid, från hvilken tid; ich weiß nicht, - er kommt, jag vet ej, när han kommer; dann und -, då och då, stundom.

Wanne, die, (*pl.* -n) vanna, balja; kastskofvel; kar, kärl, så. -nbad, das, karbad.

Wannen, *v. a.* vanna, sålla, kasta. [hvarifrån.

Wannen, *av.* hvadan; von -,

Wanst, der, (*pl.* **Wänste**) buk, stor mage, isterbuk, våmb.

Wanze, die, (*pl.* -n) vägglus.

Wanzig, *a.* full med vägglöss.

Wappen, das, (*pl.* -) vapen, sköldemärke; ein - stechen, gravera ett vapen. -buch, das, vapenbok. -herold, der, vapenhärold. -kenner, der, kännare af heraldiken. -kunde, die, vapenlära, heraldik. -schild, das, vapensköld. -zeichen, das, sköldemärke. -zierde, die, vapenprydnad. [väpna sig.

Wappnen, *v. a.* väpna; sich -,

Wardein, der, (*pl.* -e) myntproberare.

Wardiren, *v. a.* försöka, probera, värdera, taxera.

Warm, *a.* varm, het; sich - halten, hålla sig varm; sich - laufen, springa sig varm; (*fig.*) - sitzen, må väl, hafva god utkomst. -bier, das, äggöl. -blütig, *a.* som har hettblod.

Wärm-becken, das, -flasche, die, sängvärmare. -pfanne, die, varm-

panna, sängvärmare. -stein, der, varmsten, serpentinsten.

Wärme, die, värma, hetta. -ausstrahlung, die, värmestrålning. -grad, der, värmegrad. -leitend, a. värmeledande. -leiter, der, värmeledare. -maß, das, temperatur. -messer, der, värmemätare, termometer. -stoff, der, (kem.) värmeämne, värme. -zeiger, der, termometer. [ma, upphetta.

Wärmen, v. a. värma, uppvär-

Warnen, v. a. varna, varsko.

Warner, der, (pl. -) varnare.

Warnung, die, (pl. -en) varning; varnagel; das mag dir zur - dienen, det må tjena dig till varnagel.

Wart, der, väktare.

Warte, die, (pl. -n) vakttorn, vårdtorn, vakthus på ett högt ställe.

Warte-frau, die, vakhustru, vakterska, sköterska. -geld, das, väntpenningar; expektanslön; betalning för vakt ell. vårdhållning.

Warten, v. n. vänta, bida; dröja; auf Jemanden -, vänta på någon; mit Etwas -, vänta med något; auf sich - lassen, låta vänta på sig. - v. a. sköta, ansa, omansa, vårda, bära omsorg för; rykta (en häst); seines Amtes -, sköta sitt embete.

Wärter, der, (pl. -) vaktare, skötare, vårdare, uppvaktare, tjenare.

Wärterin, die, (pl. -nen) vakterska, vårdarinna, sköterska, vakhustru. [vårdtorn.

Wartthurm, der, vakttorn,

Wartung, die, skötsel, ans, vårdande, omvårdnad; ryktning (en hästs). [hvarföre icke.

Warum, av. hvarföre; - nicht,

Warze, die, (pl. -n) vårta; bröstvårta. -nförmig, a. vårtlik. -nstein, der, vårtsten.

Warzig, a. vårtig, full af vårtor.

Was, pron. hvad; det som; som, hvilken, hvilket; något; was für, hvad för; was ist's? hvad är det? was! ist er noch nicht zufrieden? hvad! är han ej nöjd ännu? das, was hier ist, det som är här.

Wasch-bank, die, tvättbänk, tvättbrygga. -bär, der, tvättbjörn, sjupp. -becken, das, tvättfat, handfat. -blau, das, tvättblått, nyblått. -bläuel, der, klappträ. -bürste, die, vaskborste. -erz, das, skölmalm, vask. -faß, das, vaskfat; tvättkar. -frau, die, tvätterska. -geld, das, tvättpenningar, tvättarlön. -gelte, die, tvättkar, tvättbunke, tvättbalja. -geschirr, das, tvättkar. -gold, das, vaskguld. -haus, das, tvätthus, bykhus. -kraut, das, (bot.) såpört. -kübel, der, tvättså, tvättbunke. -lappen, der, disktrasa, tvättklut. -lauge, die, byk, byklut. -leder, das, läder som kan tvättas, sämskt läder; waschlederne Handschuhe, sämskhandskar. -leine, die, torklina, torksnöre. -magd, die, tvättpiga. -maschine, die, tvättmaskin. -schwamm, der, tvättsvamp. -wanne, die, tvättbunke. -wasser, das, tvättvatten. -weib, das, tvätterska, bykerska. -werk, das, vaskverk. -zettel, der, tvättlista, tvättnota. -zuber, der, tvättbunke, tvättså.

Wäsche, die, (pl. -n) tvätt; byk; linnekläder, linne; vaskverk; ein Bündel -, ett bylte af linne; weiße -, rent linne; in die - geben, lemna i tvätten, lemna ut till tvätten; das Kleid ist in der -, klädningen är i tvätten; mit der - beschäftigt sein, hålla på med tvätten.

Waschen, v. irr. a. tvätta, byka, vaska; prata, sladdra; sich die Hände -, tvätta sig om händerna; Jemandem den Kopf -, lexa upp, tvåla till någon.

Waschen, das, tvättande, tvätt, bykning, vaskning; sqvaller; beim -, under tvätten.

Wäscher, der, tvättare; vaskare; sladdrare. -lohn, der, tvättarlön.

Wäscherin, die, (pl. -nen) tvätterska.

Wäschschrank, der, linneskåp.

Waschung, die, (pl. -en) tvättning, tvättande; vaskande, vaskning (af malm).

Wasen, der, gräsvall, grästorfa; vase, risknippa. -meister, der, flåbuse.

Wasser, das, vatten; (fig.) glans, vatten (ädelstenars); zu - und zu Lande, till lands och sjös; unter - setzen, sätta under vatten; zu - werden, blifva intet, gå om intet; vom reinsten -, äkta, glansfull; sein - abschlagen, låta sitt vatten; (ordspr.) stille - sind tief, i stillaste vatten gå de störta fiskarne. -ableitung, die, vattenafledning. -ader, die, vattenåder. -ampfer, der, vattensyra. -bad, das, vattenbad. -bau, der, vattenbyggnad, (damm, sluss). -baukunst, die, vattenbyggnadskonst. -becken, das, vattenbäcken, vattenfat, vattenskål. -behälter, der, vattenkista, vattensamling, cistern. -behältniß, das, vattenbehållning, vattenkar, damm; cistern. -beschreibung, die, vattenbeskrifning, hydrografi. -betonie, die, (bot.) flenört. -biene, die, vattenbi, drönare. -bläschen, das, vattenblemma, vattenbläddra. -blase, die, vattenbubbla, vattenblåsa. -blattern, pl. vattenkoppor. -blei, das, blymalm. -blume, die, (bot.) vattenblomma, näckros. -brei, der, vattengröt, vattenvälling. -bruch, der, vattenbråck. -cur, die, vattenkur. -cyperngras, das, harstarr. -damm, der, vattendam, vattendämning. -dampf, der, vattenånga. -dicht, a. vattentät. -druck, der, tryck genom vattenkraft. -druckwerk, das, hydraulik pumpverk. -dunst, der, vattenånga. -eidechse, die, vattenödla. -eimer, der, vattenämbar, vattenså. -eppich, der, (bot.) selleri. -fahrt, die, lustfart till vatten. -fall, der, vattenfall, katarakt. -fang, der, vattenfång, vattensamling. -farbe, die, vattenfärg (till målning). -faß, das, vattenkar, vattenså. -fenchel, der, (bot.) stäkra. -feuerwerk, das, konsteld, som brinner i vatten. -fläche, die, vattenyta, vattenbryn. -flasche, die, vattenbutelj. -floh, der, vattenloppa. -flut, die, vattenflod, öfversvämning. -frau, die, vattennymf, hafsfru, sjörå. -frosch, der, vattengroda. -fuchsschwanz, der, (bot.) kärrkafle. -furche, die, vattenfåra. -gebläse, das, vattenbläster. -gefäß, das, vattenkärl. -geflügel, das, sjöfåglar, pl. -geist, der, sjörå, vattennymf. -geschwulst, die, (med.) vattensvulst, kallsvulst. -gewächs, das, vattenväxt, vattenplanta. -glas, das, vattenglas. -gleich, a. horisontel. -graben, der, vattengraf, vattendike. -grube, die, vattengrop. -guß, der, slagregn, störtregn; skjölsten (i en kök). -hälter, der, damm, vattenkista. -hart, a. hård af torka. -heilanstalt, die, hydropatisk anstalt. -hell, a. vattenklar. -heuschrecke, die, vattensyra. -höhe, die, vattenhöjd. -hose, die, skydrag, skypump, vattenpelare. -huhn, das, sothöna. -hund, der, vattenhund. -igel, der, hafsigel, sjöborre. -jungfer, die, vattenjungfer, trollslända, libellula; sjörå. -käfer, der, vattenbagge, dukare. -kanne, die, vattenkanna; sprutkanna. -kasten, der, vattenkista; cistern. -kessel, der, vattenkittel. -kies, der, (miner.) vattenkis, lefverslagg. -klee, der, (bot.) kärrväpling. -kluft, die, vattenhåla. -kopf, der, vattensot i hufvudet, hydrocephalus. -kraft, die, vattendrift. -kresse, die, källkrasse, vattenkrasse. -kristall, der, bergkristall. -krug, der, vattenkruka. -kübel, der, vattenkar, vattenså. -kunde, -lehre, die, läran om vattnet, hydrologi. -kunst, die, hydraulik, vattenkonst; vattenverk. -land, das, sidländt, sumpigt, vattenrikt land. -lauf, der, vattendrag. -leitung, die, vattenledning. -leitungskunst, die, vattenledningskonst. -leitungsrohr, das, vattenledningsrör. -lilie, die, gul svärdslilja. -linie, die, (sjöt.) vattenlinie. -linse, die, vattenlins. -malerei, die, målning med vattenfärg. -mangel, der, vattenbrist. -mann, der, (i djurkretsen) vattuman. -maus, die, vattenråtta. -melone, die, vattenmelon. -molch, der, vattenödla. -mücke, die, vattenmygg. -mühle, die, vattenqvarn. -nabel, der, spikblad, hydrocotyle. -nabelbruch, der, vattennafvelbråck. -natter, die, vattenorm. -noth, die, vattunöd, nöd af för mycket ell. för litet vatten

vattubrist. -nuß, die, (bot.) sjönöt, trapa natans. -nymphe, die, vattennymf, sjörå. -orgel, die, vattenorgel. -paß, der, vattenpass. -perle, die, oäkta perla. -pfeffer, der, (bot.) jungfrutvål. -pferd, das, flodhäst, hippopotamus. -pflanze, die, vattenplanta, vattenväxt. -pocken, pl. vattenkoppor, pl. -probe, die, vattenprof. -pumpe, die, vattenpump. -quelle, die, vattenkälla. -rabe, der, hafstjäder, knorrhane. -rad, das, vattenhjul. -rakete, die, vattenraket. -ralle, die, vattenrall (fågel). -ratte, die, vattenråtta, vattensork. -raum, der, vattenrymd. -reich, a. vattenrik. -reise, die, resa till vatten. -riemen, der, (bot.) tång, zostera. -riedgras, das, (bot.) blåstarr. -rinne, die, vattenränna. -röhre, die, vattentrumma, vattenrör. -rübe, die, rofva. -sack, der, (med.) vattensäck. -säule, die, vattenpelare, vattenkolonn. -schaden, der, skada förorsakad af vatten, vattenskada; sjöskada, haveri. -schaufel, die, (bergv.) vattenskopa. -scheu, die, vattenskräck. -scheu, a. vattuskygg, angripen af vattenskräck. -schierling, der, sprängört, cicuta virosa. -schlange, die, vattenorm. -schlauch, der, lädersäck, hvari man har vatten; vattenlägel. -schlund, der, vattensvalg. -schnepfe, die, horsgök. -schraube, die, vattenskruf, arkimedisk skruf. -schwalbe, die, strandsvala. -schwärmer, der, (fyrv.) vattensvärmare. -snoth, die, vattunöd, vattenfara, öfversvämning. -spiegel, der, vattenspegel, vattenbryn. -spinne, die, vattenspindel. -spritze, die, vattenspruta. -stand, der, vattenstånd, vattenhöjd. -ständer, der, vattenkar, vattenså. -standlehre, die, hydrostatik. -station, die, jernvägsstation dit lokomotiven intager vattenförråd. -stein, der, filtrersten; köksrännsten, vattenho af sten. -stiefel, der, vattentät stöfvel. -stoff, der, väte. -strahl, der, vattenstråle. -streif, der, stålrand, vattenstrila, deg-rand (i illa jäst bröd). -streifig, a. stålbakad, (om bröd). -stube, die, vattenreservoir, vattenbehållning. -sucht, die, vattusot. -süchtig, a. vattusigtig. -suppe, die, vattensoppa. -taucher, der, dykare; vrakfågel. -taufe, die, vattendop. -thier, das, vattendjur. -thierchen, das, vattenkräk. -tonne, die, vattentunna; vattenliggare (på skepp). -tragen, das, vattenbärning. -träger, der, vattenbärare, vattendragare. -treibend, a. (med.) vattendrifvande. -trense, die, nosrem, kapson. -trinken, das, vattendrickning. -trog, der, vattenho. -tropfen, der, vattendroppa. -vogel, der, vattenfågel, sjöfågel. -vorrath, der, vattenförråd. -wage, die, vattenvåg, profvare att mäta vätskors specifika tyngd; vattenpass. -werk, das, vattenverk, vattenkonst. -weide, die, vide, korgpil. -wirbel, der, vattenhvirfvel. -zeichen, das, vattentecken, vattenstämpel (i papper). -zoll, der, båtlega. -zuber, der, vattenså, vattenkar.

Wässerig, a. vattenaktig, vattnig; osmaklig, utan kraft.

Wässerigkeit, die, vattenaktighet; osmaklighet.

Wässern, v. a. vattna, fukta, bestänka; vattenlägga, blöta; (moiriren) vattra. — v. imp. vattnas (i munnen); es wässert mir der Mund danach, det vattnar mig i munnen deråt.

Wässern, das, vattnande, fuktande etc.

Wässerung, die, (pl. -en) vattnande, vattning, fuktning, besprutning; vattrande, vattring. -sgraben, der, vattningskanal.

Wat, die, (pl. -en) flata i sjön, vat, grund.

Wate, die, (pl. -n) vad, stor dragnot.

Waten, v. n. vada; im Kothe —, vada i smuts.

Waten, das, vadning.

Watsack, der, våtsäck, kappsäck.

Watscheln, v. n. vagga som en anka, rulta.

Watte, die, vadd.

Wattiren, v. a. vaddera, stoppa med vadd, förse med vadd.

Wau, der, vau (färggräs).

Webe, die, (pl. -n) väf, väfnad, stycke väf. -kunst, die, väfningskonst. -leinen, (Webelinge) pl. (sjöt.) veflingar.

Weben, v. a. väfva, virka. — v. n. röras, vifta; lefva; leben und —, lefva och röras.

Weben, das, väfvande, väfning, virkning; rörelse, flyttning.

Weber, der, (pl. —) väfvare. -arbeit, die, väfnad. -baum, der, väfbom, väfbult. -blatt, das, väfsked. -distel, -karde, die, stråkarda. -garn, das, väfgarn. -gesell, der, väfvaregesäll. -handwerk, das, väfvarehandtverk. -kamm, der, väfkam, väfsked. -kleister, der, väfklister. -knecht, der, väggspindel. -knoten, der, väfknut. -lade, die, väfklofve, slagbom på en väfstol. -schiff, das, -schütze, der, skyttel, sköttel, väfskyttel, skottspole. -schlichte, die, väfklister. -stuhl, (Webstuhl) der, väfstol. -tritt, der, väftramp, väfträda.

Weberei, die, väfning, väfveri, väfvarehandtverk; väfnad.

Weberin, die, (pl. -nen) väfverska.

Wechsel, der, (pl. —) förändring, ombytlighet, obeständighet; byte, utbyte, ombyte, omskifte, utvexling; vexel; einen — auf Jemanden ziehen, trassera, draga en vexel på någon; ein gezogener —, en tratta; Geld durch — übermachen, öfverskicka penningar genom vexel; der — des Glückes, lyckans skiften. -agent, der, vexelmäklare. -aussteller, der, trassent. -balg, der, byting, bytesbarn. -bank, die, vexelbank, diskontbank. -brief, der, vexel, vexelbref. -bezahler, der, vexelbetalare, trassat. -cours, der, vexelkurs. -courtage, die, vexelmäklarelön, kurtage. -discont, der, vexeldiskont. -fähig, a. berättigad till att utställa vexel. -fall, der, alternatif; vexelsak; die Wechselfälle des Lebens, lifvets skiften. -fieber, das, vexelfeber, intermittent feber, annandagsfeber, frossa, skälfsot. -forderung, die, vexelfordran. -frist, die, förfallotid af en vexel. -gebrauch, der, vexelbruk, uso. -gesang, der, omvexlande sång. -geschäft, das, -handel, der, vexelhandel. -händler, der, vexelhandlare. -inhaber, der, vexelinnehafvare. -mäkler, der, vexelmäklare. -ordnung, die, vexelordning, vexelstadga. -pferde, pl. hållhästar, pl. -platz, der, vexelplats. -proceß, der, vexelprocess, rättegång i vexelmål. -protest, der, vexelprotest. -rechnung, die, vexelräkning. -recht, das, vexelrätt, vexlars förmånsrätt; vexelstadga. -reim, der, omvexlande rim. -reiter, der, vexelryttare, vexelvinglare. -reiterei, die, vexelrytteri, vexelvingleri. -sache, die, vexelsak, vexelmål. -seitig, a. ömsesidig, inbördes; -e Liebe, inbördes kärlek. -sensal, der, vexelmäklare. -sweise, a. vexelvis, skiftevis, ömsevis, ömsom. -tisch, der, vexlarebord. -währung, die, vexelvaluta. -wirthschaft, die, (åkerbr.) vexelbruk. -zahlung, die, betalning i vexlar; vexelvaluta. -zahn, der, mjölktand.

Wechseln, v. a. vexla; byta, ömsa, ombyta; Geld —, vexla penningar; Worte —, vexla ord; Briefe —, vexla bref; Ringe —, byta ringar; die Kleider —, ömsa kläder, ombyta kläder; die Pferde —, ombyta hästarne. — v. n. skifta, vara ombytlig ell. föränderlig.

Wechseln, das, **Wechselung**, die, vexlande, vexling, ombyte.

Wechselnd, a. omvexlande, föränderlig, ombytlig, ostadig.

Wechsler, der, (pl. —) vexlare, vexelhandlare, agiotör.

Weck, der, (pl. -e) **Wecke**, die, (pl. -n) **Wecken**, der, (pl. —) vigg, kil; ett slags viggformig hvetebröd.

Wecken, v. a. väcka, uppväcka.

Wecken, das, väckande, väckning.

Wecker, der, (pl. —) väckare; äfv.: väckare på ett ur.

Wedel, der, svans; fläkt; solfjäder; qvast, flugsmälla.

Wedeln, v. n. fläkta (med sol-

fjäder), vifta; mit dem Schwanze –, vicka på svansen, på stjerten.

Weder, *conj.* hvarken; – das Eine noch das Andere, hvarken det ena eller det andra.

Wefel, das, (*väfv.*) väft, inslag; väf.

Weg, (långt e) **der**, (*pl.* -e) väg; (*fig.*) utväg, medel; sich auf den – machen, begifva sig på vägen; den – verlassen, gå af vägen; den rechten – verlieren, förlora rätta kosan; aus dem -e räumen, urvägenrödja; aus dem -e gehen, gå undan; geh deiner -e, gå din väg; zu -e bringen, åstadkomma, tillvägabringa, verkställa; auf dem -e der Besserung sein, vara på bättringsvägen; eine Stunde -es, en timma väg; das hat gute -e, det har goda vägar.

Weg, *av.* (kort e) bort; borta, sin kos, undan, afsides; förlorad; weg von, bort ifrån; geh' weg! gå bort! schlecht weg, helt enkelt, helt kort; gerade weg, rent af, rent ut; weg da! weg hier! bort härifrån! tillbaka! weg damit! bort dermed! Kopf weg! akta hufvudet! in Einem weg, i ett, utan uppehåll; weit weg, långt bort.

Wegarbeiten, *v. a.* bortarbeta, undanarbeta, bortskaffa genom arbete; fullända genom arbete.

Wegätzen, *v. a.* etsa bort.

Wegbegeben, sich, *v. irr. r.* begifva sig bort, laga sig undan.

Wegbeißen, *v. irr. a.* bita bort.

Wegbeizen, *v. a.* betsa bort.

Wegbiegen, *v. irr. a.* undanböja.

Wegblasen, *v. irr. a.* bortblåsa, undanblåsa.

Wegbleiben, *v. irr. n.* blifva borta, uteblifva, ej komma; blifva utelemnad, blifva förbigången.

Wegblicken, *v. n.* blicka bort, se afsides, vända ansigtet ifrån.

Wegbrechen, *v. irr. a.* bortbryta, bortkräkas, undanbryta.

Wegbrennen, *v. irr. a.* bortbränna, undanbränna.

Wegbringen, *v. irr. a.* bortskaffa, bortföra, undanbringa, undanflytta.

Wegdenken, *v. irr. a.* i tanken aflägsna, abstrahera.

Wegdrängen, *v. a.* borttränga, undanträuga.

Wege-amt, das, väguppsyningsmansembete. **-arbeit, die**, vägarbete. **-aufseher, der**, väguppsyningsman. **-bau, der**, vägbyggnad, vägrödjning, väganläggning. **-bereiter, der**, gensdarm. **-besserung, die**, väglagning. **-breit, das**, (*bot.*) grodblad, plantago. **-dorn, der**, getapel; vilda krusbär. **-geld, das**, vägpenningar. **-gras, das**, (*bot.*) trampgräs. **-lagerer, der**, stråtröfvare, vägriddare. **-lagerung, die**, stråtröfveri. **-messer, der**, vägmätare. **-messung, die**, vägmätning. **-säule, die**, milstolpe, vägvisare. **-scheide, die**, vägskilnad, vägskäl. **-tritt, der**, (*bot.*) trampgräs. **-wart, die**, (*bot.*) vägvårda, cichorium.

Wegeilen, *v. n.* bortila, bortskynda, skynda sig bort.

Wegen, *praep.* (med *gen.*) fördenskull, på vägnar; – meiner (meinetwegen), för min skull.

Wegerich, der, (*bot.*) grodblad.

Wegessen, *v. a.* bortäta, undanäta.

Wegfahren, *v. irr. a.* bortköra, bortskjutsa. – *v. n.* fara, resa, åka bort. [resa.

Wegfahrt, die, bortfärd, bort-

Wegfall, der, bortfallande; in – kommen, falla bort, undanfalla.

Wegfallen, *v. irr. n.* falla bort, undanfalla, förfalla, utelemnas, uteblifva, ej räcknas.

Wegfangen, *v. irr. a.* borttaga, snappa bort.

Wegfaulen, *v. n.* ruttna bort, ruttna af. [dansopa.

Wegfegen, *v. a.* bortsopa, un-

Wegfeilen, *v. a.* fila bort.

Wegfischen, *v. a.* bortfiska, bortmeta, bortsnappa.

Wegflattern, *v. n.* bortfladdra.

Wegfliegen, *v. irr. n.* flyga bort.

Wegfliehen, *v. irr. n.* fly bort, undanfly, rymma, förlöpa.

Wegfließen, *v. irr. n.* flyta bort.

Wegflößen, *v. a.* bortflotta.

Wegfressen, *v. irr. a.* bortfräta, uppäta, undanäta.

Wegführen, *v. a.* bortföra, undanföra. [resa.

Weggang, der, bortgång, bort-

Weggeben, *v. irr. a.* gifva bort, skänka bort, bortlemna.

Weggehen, *v. irr. n.* bortgå, gå åstad. [bortvänja.

Weggewöhnen, *v. a.* afvänja,

Weggießen, *v. irr. a.* bortgjuta, bortösa, slå bort, borthälla, utgjuta. [gräfva.

Weggraben, *v. irr. a.* undan-

Weghaben, *v. irr. a.* hafva redan fått, hafva borta, hafva förlorad.

Weghacken, *v. a.* borthacka.

Weghalten, *v. irr. a.* hålla ifrån sig.

Wegharken, *v. a.* bortharka, bortkratta; borträfsa.

Weghaschen, *v. a.* bortsnappa.

Weghauchen, *v. a.* bortflåsa.

Weghauen, *v. irr. a.* borthugga, undanhugga.

Wegheben, *v. irr. a.* lyfta bort, borthäfva, undanlyfta; sich –, aflägsna sig.

Weghelfen, *v. irr. a.* borthjelpa.

Wegholen, *v. a.* hämta bort.

Weghüpfen, *v. n.* borthoppa, undanhoppa, bortskutta.

Weghusten, *v. a.* hosta bort.

Wegjagen, *v. a.* bortjaga, bortdrifva, undanjaga, köra bort, fösa bort.

Wegkämmen, *v. a.* bortkamma.

Wegkapern, *v. a.* bortkapa.

Wegkaufen, *v. a.* undanköpa.

Wegkehren, *v. a.* vända bort; sopa bort, undansopa.

Wegkommen, *v. irr. n.* komma bort, förkomma; borttappas; gut –, slippa för godt köp.

Wegkönnen, *v. irr. n.* kunna gå bort.

Wegkratzen, *v. a.* bortkrafsa.

Wegkriechen, *v. irr. n.* bortkrypa, undankrypa.

Wegküssen, *v. a.* bortkyssa.

Weglassen, *v. irr. a.* släppa bort; utelemna, utelykta, utesluta.

Weglassung, die, utelemnande, utelyktande, uteslutande.

Weglaufen, *v. irr. n.* löpa bort, bortspringa, undanlöpa, undanspringa, rymma; förrinna, förlöpa.

Wegläufer, der, (*pl.* –) rymmaro, desertör.

Weglecken, *v. a.* bortslicka, bortsleka.

Weglegen, *v. a.* lägga bort, gömma, undanlägga.

Wegleihen, *v. irr. a.* utlåna, hyra ut.

Wegleiten, *v. a.* bortleda, undanleda. [förneka.

Wegleugnen, *v. a.* neka till,

Weglocken, *v. a.* bortlocka.

Wegmachen, *v. a.* bortskaffa, borttaga; sich –, skynda sig bort, laga sig undan. [schera.

Wegmarschiren, *v. n.* bortmar-

Wegmausen, *v. a.* (*vulg.*) bortsnatta, bortsnappa, bortkapa, knipa.

Wegmüssen, *v. irr. n.* vara nödsakad att gå ell. resa bort.

Wegnagen, *v. a.* bortgnaga, bortnöta.

Wegnahme, die, (*pl.* -n) borttagande, borttagning, intagande, eröfring; bortförande, bortröfvande.

Wegnehmen, *v. irr. a.* borttaga, borthafva, eröfra; das nimmt zu viel Zeit weg, det upptar för mycket tid.

Wegpacken, *v. a.* packa bort; inpacka för att afsända; sich –, packa sig bort.

Wegpeitschen, *v. a.* piska bort.

Wegpflücken, *v. a.* bortplocka.

Wegphilosophiren, *v. a.* bortfilosofera.

Wegpicken, *v. a.* borthacka.

Wegpractisiren, *v. a.* bortpraktisera.

Wegputzen, *v. a.* bortputsa, bortsopa, bortborsta.

Wegradiren, *v. a.* radera bort, utradera. [bortrafsa.

Wegraffen, *v. a.* bortrycka, roffa,

Wegrauben, *v. a.* bortröfva.

Wegräumen, *v. a.* undanrödja, undanstäda, häfva.

Wegrechen, *v. a.* borträfsa, bortharka.

Wegreiben, *v. irr. a.* bortgnida, rifva bort, bortgnugga.

Wegreise, die, (*pl.* -n) bortresa.

Wegreisen, *v. n.* resa bort, fara bort.

Wegreißen, *v. irr. a.* bortrycka, slita bort; undanrifva, nedrifva; förstöra.
Wegreiten, *v. irr. n.* bortrida.
Wegrinnen, *v. irr. n.* bortrinna.
Wegrollen, *v. a. & n.* bortrulla.
Wegrücken, *v. a.* bortrycka, undanjemka, undanflytta, bortflytta. – *v. n.* maka åt sig; gifva plats.
Wegrudern, *v. a.* bortro.
Wegrufen, *v. irr. a.* bortkalla, bortropa, återkalla.
Wegsägen, *v. a.* såga bort, afsåga.
Wegsam, *a.* banad, farbar; tillgänglig.
Wegschaben, *v. a.* bortskafva, bortskubba.
Wegschaffen, *v. a.* bortskaffa, undanskaffa; afskaffa.
Wegscharren, *v. a.* bortskrapa.
Wegschaufeln, *v. a.* bortskotta, bortskyffla, undanskyffla.
Wegschenken, *v. a.* skänka bort.
Wegscheren, *v. irr. a.* bortklippa; (*vulg.*) sich –, packa sig bort, laga sig undan.
Wegscherzen, *v. a.* skämta bort.
Wegscheuchen, *v. a.* skrämma bort.
Wegschicken, *v. a.* skicka bort, skicka åstad.
Wegschieben, *v. irr. a.* bortskjuta, undanskjuta.
Wegschießen, *v. irr. a.* bortskjuta (med gevär).
Wegschiffen, *v. a.* bortföra sjöledes, utskeppa. – *v. n.* segla bort.
Wegschlagen, *v. irr. a.* slå bort, slå af.
Wegschleichen, *v. irr. n.* & **sich** –, *v. irr. r.* smyga sig bort ell. undan, bortstjäla sig.
Wegschleifen, *v. irr. a.* slipa bort.
Wegschlenkern, *v. a.* slänga bort.
Wegschleppen, *v. a.* bortsläpa, undansläpa.
Wegschleudern, *v. a.* slunga bort, slänga bort; bortvräka, förslösa, förskingra, bortsluddra, undanslänga.
Wegschmeißen, *v. irr. a.* bortkasta, bortslå, undankasta.
Wegschmelzen, *v. irr. a. & n.* bortsmälta.
Wegschnappen, *v. a.* bortsnappa, snappa bort.
Wegschneiden, *v. irr. a.* bortskära.
Wegschütten, *v. a.* bortspilla, slå bort.
Wegschwemmen, *v. a.* bortsvämma, bortföra (om flod ell. ström).
Wegschwimmen, *v. irr. n.* bortsimma.
Wegsegeln, *v. n.* bortsegla.
Wegsehen, *v. irr. n.* bortvända ögonen, se bort.
Wegsehnen, sich, *v. r.* längta bort.
Wegsein, *v. irr. n.* vara borta, vara frånvarande; ej vara mera till; vara förlorad.
Wegsenden, *v. irr. a.* sända bort, skicka bort.
Wegsengen, *v. a.* sveda bort.
Wegsetzen, *v. a.* undanflytta, sätta bort, sätta undan; sätta ut (ett barn). – *v. n.* sätta ell. springa öfver (en graf, en flod etc.); sich über Etwas –, sätta sig öfver något.
Wegsollen, *v. irr. n.* vara nödsakad att begifva sig bort.
Wegspeien, *v. irr. a.* spotta bort, kasta upp.
Wegsprechen, *v. irr. a.* läsa bort, (om signare). – *v. n.* tala fritt ut, säga rent ut.
Wegsprengen, *v. a.* bortspränga. – *v. n.* rida bort i fyrsprång.
Wegspringen, *v. irr. n.* springa bort, springa undan.
Wegspülen, *v. a.* bortskölja.
Wegstecken, *v. a.* undanstoppa.
Wegstehlen, *v. irr. a.* bortstjäla, undanstjäla, bortkapra; **sich** –, *v. r.* bortstjäla sig, smyga sig undan.
Wegstellen, *v. a.* bortställa, bortsätta, undanställa, undansätta.
Wegsterben, *v. irr. n.* dö bort, dö undan, aflida.
Wegstoßen, *v. irr. a.* bortstöta, bortskuffa, bortknuffa, bortsparka, undanskuffa.
Wegstreichen, *v. irr. a.* stryka bort, undanstryka; utstryka.
Wegströmen, *v. n.* strömma bort.
Wegthun, *v. irr. a.* bortskaffa, taga bort, lägga bort, sätta afsides.
Wegtraben, *v. n.* trafva bort.
Wegtragen, *v. irr. a.* bortbära, undanbära.
Wegtreiben, *v. irr. a.* undandrifva, undanköra, bortdrifva.
Wegtrocknen, *v. a. & n.* bortorka.
Wegwälzen, *v. a.* bortvälta, bortvältra, undanvälta, undanvältra.
Wegwandern, *v. n.* bortvandra.
Wegwart se **Wegewart**.
Wegwaschen, *v. irr. a.* borttvätta, borttvaga, bortskölja, upptvätta.
Wegwehen, *v. a.* bortsvepa, undanblåsa.
Wegweisen, *v. irr. a.* bortvisa.
Wegweiser, **der**, (långt e) vägvisare, vägledare; milstolpe.
Wegwenden, *v. irr. a.* vända bort.
Wegwerfen, *v. irr. a.* bortkasta, bortslå, undankasta, förkasta; utelemna; sich –, förnedra sig, vanhedra sig; eine wegwerfende Miene, en föraktlig min.
Wegwerfung, **die**, bortkastning; förnedrande.
Wegwischen, *v. a.* borttorka, torka af.
Wegwollen, *v. irr. n.* vilja gå bort.
Wegwünschen, *v. a.* önska bort.
Wegwurf, **der**, bortkastning; det som bortkastas, afskräde, afskrap.
Wegzaubern, *v. a.* borttrolla.
Wegzehren, *v. a.* förtära, uppäta.
Wegzerren, *v. a.* rycka bort, slita bort.
Wegziehen, *v. irr. a.* undandraga, bortdraga; (*fig.*) göra affällig. – *v. n.* lemna ett ställe, draga bort; fara bort, flytta.
Wegzug, **der**, bortflyttande, bortflyttning, aftåg, afresa, bortfärd.
Weh! Wehe! *intj.* ve! förbannad vare! o –! au –! aj!
Weh, **das**, (*pl.* **-en**) smärta, sveda, plåga, ondt; Wohl und –, väl och ve, lycka och olycka; die Wehen, barnsängssmärtor, barnvärkarne. – *a.* skadad, sjuk. – *av.* ondt, illa; – thun, göra ondt; oroa, bekymra; ömma; der Fuß thut mir –, foten ömmar; sich – thun, göra sig skada, ondt ell. illa.
Wehen, *v. n.* blåsa; svaja, vaja; der Wind weht, vinden blåser; die Flagge – lassen, låta flaggan vaja.
Wehen, **das**, blåsande, svajande; fläktande.
Weh-gesang, **der**, klagosång. **-geschrei**, **das**, klagorop, verop. **-klage**, **die**, klagorop, veklagan. **-klagen**, *v. n.* utbrista i veklagor. **-klagen**, **das**, jemrande, veklagan. **-muth**, **die**, vemod, sorg, bedröfvelse, sorgsenhet. **-müthig**, *a.* vemodig, klagofull, sorglig, ängslig, bedröfvad. **-müthigkeit**, **die**, vemodighet, bedröfvelse. **-svoll**, *a.* vemodsfull, melankolisk, svårmodig. **-mutter**, **die**, barnmorska, jordegumma.
Wehr, **die**, värn, försvar, motstånd; vapen; sich zur – setzen, stellen, sätta sig till motvärn, göra motvärn. **-baum**, **der**, slagbom. **-damm**, **der**, skyddsdamm; stenkar. **-gehänge**, **-gehenk**, **das**, gehäng, värjgehäng. **-haft**, *a.* (gamla svenska ordet väraktig), värbar, vapenför, duglig ell. skicklig att bära vapen; – machen, väpna, förse med vapen; in -en Stand setzen, sätta i försvarsstånd; ein -er Ort, en befästad ort. **-krieg**, **der**, försvarskrig. **-los**, *a.* värnlös, försvarslös, vapenlös; svag. **-losigkeit**, **die**, värnlöshet, försvarslöshet. **-mann**, **der**, stridsman, krigare, soldat. **-stand**, **der**, försvarsstånd, krigsstånd. **-wolf**, **der**, varulf. **-zahn**, **der**, huggtand, (vildsvins).
Wehr, **das**, (*pl.* **-e**) kajdam; uppdämning.
Wehren, *v. a.* hindra; förbjuda, förneka, förmena; stå emot, förebygga, försvara; das kann mir Niemand –, det kan ingen förneka mig; sich –, försvara sig, värja sig; sich seiner Haut –, värja sitt lif.
Weib, **das**, (*pl.* **-er**) qvinna, qvinnfolk, hustru; ein altes –, käring.
Weibchen, **das**, liten qvinna; hona (om djur).
Weiber-adel, **der**, adelskap på mödernet. **-arbeit**, **die**, qvinnofolksarbete, fruntimmersarbete. **-feind**, **der**, qvinnohatare, miso-

gyn. **-geklatsch, -geschwätz, das,** käringprat, käringsladder, käringsqvaller, qvinnfolksprat, qvinnfolkssqvaller. **-gelüst, das,** lystnad hos hafvande qvinnor. **-gesicht, das,** qvinnoansigte. **-glück, das,** lycka hos fruntimmer. **-gunst, die,** qvinnogunst. **-haft,** *a.* käringaktig. **-haß, der,** qvinnohat. **-hasser, der,** qvinnohatare, misogyn. **-hemd, das,** särk. **-herrschaft, die,** qvinnovälde, qvinnoregering. **-kleider,** *pl.* qvinnfolkskläder. **-knecht, der,** jungfrupilt. **-leben, das,** qvinnolän. **-liebe, die,** qvinnokärlek. **-list, die,** qvinnolist. **-narr, der,** qvinnfolksnarr. **-rache, die,** qvinnohämnd. **-regiment, das,** qvinnoregering, qvinnovälde, toffelstyrelse. **-rock, der,** kjortel. **-volk, das,** qvinnfolk. **-scheu,** *a.* blyg för fruntimmer. **-zeit, die,** månadssjuka. **-zwinger, der,** harem, seralj.

Weibisch, *a.* qvinlig, veklig, flepig, käringaktig.

Weiblich, *a.* qvinlig; af honslägtet; das -e Geschlecht, qvinnokön, honkön; -e Arbeiten, qvinliga göromål; -e Pflanze, honväxt; die -e Linie, qvinnolinien, qvinnosidan.

Weiblichkeit, die, qvinlighet.

Weibs-bild, das, -person, die, Weibsen, das, qvinnfolk, qvinnsperson. **-leute,** *plur.* qvinnfolk, fruntimmer. **-stück, das,** qvinnsperson.

Weich, *a.* vek, mjuk, len, blöt, lös; ömsint, känslofull, veklig; -e Haut, len hud; -e Haare, lent hår; -e Hände, mjuka händer; -es Brod, mjukt bröd; - machen, mjuka, blöta, lena upp; - werden, vekna, mjukna, blötna; - liegen, ligga blött; es ward mir so - ums Herz, mitt hjerta blef så rördt; -e Töne, lena toner, rörande toner; (*musik.*) molltoner; das fühlt sich - an, det kännes lent för fingret.

Weich-bild, das, en stads domsaga, område. **-bottich, der,** stöpkar. **-flossig,** *a.* mjukfenig. **-gesotten,** *a.* löskokt. **-haarig,** *a.* mjukhårig, fjunig. **-herzig,** *a.* ömhjertad, blödhjertad, känsloöm, öm till sinnes, ömsint, lättrörd, öm. **-herzigkeit, die,** blödighet, känsloömhet, ömsinthet, lättrördhet. **-mäulig,** *a.* lösmynt, vekmunt. **-müthig,** *a.* blödig, blödhjertad, lättrörd, ömsint, öm. **-müthigkeit, die,** blödighet, ömsinthet, lättrördhet. **-schalig,** *a.* blötskalig, mjukskalig. **-wurm, der,** blötmask.

Weiche, die, (*pl.* -n) mjukhet, lenhet, vekhet; ljumske; veka liffvet, slaksidan; (*kirurg.*) linneskaf, charpie; veck; (*T.*) öfvergångsskenorna på jernbanan. **-nbruch, der,** ljumskbråck. **-nsteller, der,** jernbanebetjent som ställer öfvergångsskenorna på banan.

Weichen, *v. a.* uppblöta, uppmjuka. - *v. n.* mjukna, blötna, vekna, mörna.

Weichen, *v. irr. n.* vika, gifva vika; draga sig undan, draga sig tillbaka; gifva rum; gifva efter; auf die Seite -, vika åt sidan; der Uebermacht -, vika för öfvermakten; weiche von hinnen! vik härifrån!

Weichheit, die, vekhet, mjukhet, lenhet, blöthet; hjertats vekhet, känsloömhet.

Weichlich, *a.* något mjuk, blöt, mör, len, vek; veklig, klemig, ömtålig, kinkig, mjäkig, flepig.

Weichlichkeit, die, veklighet, ömtålighet, kinkighet, klemighet.

Weichling, der, (*pl.* -e) vekling, klemig menniska, fleper, kinker.

Weichsel-kirsche, die, morell. **-rohr, das,** piprör, pipskaft af välluktande träd. **-zopf, der,** martofva, plica polonica.

Weid se **Waid.**

Weide, die, (*pl.* -n) **-nbaum, der,** pilträd; vide, korgpil. **-nband, das,** vidjeband. **-nbusch, der,** videbuske. **-ngebüsch, das,** videbuskar, *pl.* **-ngerte, die,** vidja. **-nhecke, die,** videhäck. **-nholz, das,** pilträ. **-nkätzchen, das,** hänge på pil. **-nkorb, der,** videkorg. **-nrinde, die,** pilbark. **-nschwamm, der,** pilsvamp.

Weide, die, (*pl.* -n) bete, betesmark, föda i allmänhet. **-acker, der,** betesåker. **-feld, das,** betesfält. **-freiheit, die,** betesrättighet. **-geld, das,** betespenningar. **-koppel, die,** beteshage, betesstäppe. **-land, das,** betesmark. **-recht, das,** betesrättighet. **-vieh, das,** vallboskap.

Weiden, *v. a.* föra på bete, beta. - *v. n.* beta, gå på bete; sich an Etwas -, glädja sig, förnöja sig åt något.

Weiden, das, betande.

Weiden, *a.* af pil ell. vide, pil-, vide-.

Weid-genoß, der, jagtkamrat. **-gerecht,** *a.* som väl förstår sig på jagt. **-geschrei, das,** jägarerop. **-knecht, der,** jagtdräng. **-mann, der,** jägare. **-männisch,** *a.* jägarelik. **-mannschaft, die,** jägeri, jagtväsende, jagtstat. **-messer, das,** jagtknif. **-spruch, der,** jägarhelsning. **-tasche, die,** jagtväska, skjutväska. **-werk, das,** jagtväsende, jägeri. **-wort, das,** jagtord, jägarterm. **-wund,** *a.* sårad invertes.

Weidicht, das, videbuskar, *pl.*

Weidlich, *a.* tapper, käck, behjertad. - *av.* mycket, i hög grad.

Weidling, der, (*pl.* -e) båt, julle; äfv.: ett slags äpple.

Weife, die, (*pl.* -n) härfvel, nystfot; ram för sågbladet i sågqvarn.

Weifen, *v. a.* härfla, afnysta.

Weigern, *v. a.* vägra, neka, förvägra, afslå; sich -, vägra.

Weigerung, die, (*pl.* -en) vägrande, vägran. **-sfall, der,** händelse af vägran.

Weih-bischof, der, lydbiskop. **-brod, das,** oblat i den hel. nattvarden. **-kessel, der,** vigvattenskärl. **-nachten,** *plur.* julhelg. **-nachtsabend, der,** julafton. **-nachtsbaum, der,** julträ, julgran. **-nachtsfest, das,** julhelg. **-nachtsgeschenk, das,** julklapp. **-nachtslied, das,** julpsalm. **-nachtsmette, die,** julotta. **-nachtstag, der,** juldag. **-nachtszeit, die,** jultid. **-rauch, der,** rökelse, rökverk. **-rauchfaß, das,** rökelsekar. **-wasser, das,** vigvatten. **-wedel, der,** stänkborste till vigvatten, vigvattenqvast.

Weihe, die, (*pl.* -n) glada (fågel).

Weihe, Weihung, die, vigning, invigning, vigsel; die Weihe eines Geistlichen, prestvigning, ordination.

Weihen, *v. a.* viga, inviga, helga, uppoffra; egna; zum Prediger -, viga till prest,

Weiher, der, damm, fiskdamm, fisksump.

Weil, *conj.* emedan, alldenstund, derföre att, eftersom; medan, under det att.

Weiland, *av.* framliden, salig; för detta.

Weilchen, das, liten stund, ögonblick; in einem -, om en stund.

Weile, die, någon tid, stund; hvila, ledighet, fritimma; eine kleine -, en liten stund; vor einer -, för en stund sedan; eine - nachher, en stund efteråt; (*vulg.*) alle -, i denna stund; über eine kleine -, efter en kort tid; lange -, ledsnad; lange - haben, långledas; vor langer - vergehen, förgås af ledsnad; für die lange -, för ro skull, till tidsfördrif; eile mit -, skynda lagom; far i mak, så hinner du fram.

Weilen, *v. n.* dröja, stanna.

Weiler, der, enstaka gård, torp, liten by.

Wein, der, (*pl.* -e) vin; vingård; vinträd; ein Glas -, ett glas vin; - keltern, pressa vin; - abziehen, aftappa vin; - bauen, sköta vin; - lesen, borga vindrufvor. **-accise, die,** afgift af vin, vintull. **-anker, der,** vinankare (litet vinfat). **-apfel, der,** vinsurt äpple, vinäpple. **-artig,** *a.* vinartad, vinlik. **-bau, der,** vinodling, vinskötsel. **-bauer, der,** vingårdsman. **-beere, die,** vinbär. **-beersaft, der,** vindrufvesaft. **-berg, der,** vinberg, vingård, vinbygd. **-bewachsen,** *a.* vinbeväxt. **-blatt, das,** vinblad. **-blüthe, die,** blomma på vinträd, vinblomma; vinblomningstid. **-brühe, die,**

vinsås. -drossel, die, rödvinge. -dunst, der, vindunst, vinånga. -ernte, die, vinbergning, vinskörd. -essig, der, vinättika. -fächser, der, vinplanta, vinrefva. -farbe, die, vinfärg. -faß, das, vinfat, vinkar, vintunna. -flasche, die, vinflaska, vinbutelj. -fleck, der, vinfläck. -gährung, die, vinjäsning. -gärtner, der, vingårdsman. -gebirge, das, vingård, vinberg. -gegend, die, vinbygd. -geist, der, vinsprit. -gelag, das, vindryckeslag. -geruch, der, vinlukt. -geschmack, der, vinsmak. -glas, das, vinglas. -gott, der, vinets gud, Bacchus. -grün, a. genomdrucken af vin. -gülte, die, afgift af vin. -hacke, -haue, die, vingårdshacka. -handel, der, vinhandel. -händler, der, vinhandlare. -haus, das, vinkällare, värdshus. -heber, der, vinhäfvert. -hefen, pl. vindrägg. -jahr, das, vinår. -kaltschale, die, vinkallskål. -kanne, die, vinkanna. -keller, der, vinkällare. -kelter, die, vinpress. -kenner, der, vinkännare. -kranz, der, källarskylt. -krug, der, vinkrus. -kufe, die, vinkar. -küper, der, vinkypare. -lägel, das, vinkagge. -lager, das, vinlager. -land, das, vinbygd. -laub, das, vinträdslöf, vinlöf. -laube, die, vinlöfsal. -laune, die, vinlynne, litet vinrus. -lese, die, vinbergning, vinand, vinskörd. -leser, der, vinbergare. -ling, der, vinäpple. -mäkler, der, vinmäklare. -maß, das, vinmått. -messer, der, vinprofvare. -meth, der, vinmjöd. -monat, der, Oktober månad. -most, der, ojäst drufsaft. -mutter, die, vindrägg. -palme, die, vinpalm, sagoträd. -pfahl, der, vinpåle. -presse, die, vinpress. -probe, die, vinprofning. -prüfer, der, vinprofvare. -ranke, die, vinranka, vinqvist. -raute, die, (bot.) vinruta. -rausch, der, vinrus. -rebe, die, vinrefva, vinqvist. -reisende, der, vinhandelsresande, vinresande. -roth, a. vinröd. -sauce, die, vinsås. -sauer, a. vinsur. -säuerlich, a. vinsyrlig, syrlig som vin. -säufer, der, vindrinkare. -säure, die, vinsyra; syrlighet hos vin. -schank, der, utminutering af vin. -schenk, der, vinskänk, källarmästare. -schenke, die, vinkällare. -schlauch, der, vinsäck, lädersäck att föra vin uti. -schößling, der, vinskott, vinplanta. -schröter, der, vindragare. -setzling, der, vinplanta. -sorte, die, vinsort. -stein, der, vinsten. -steinartig, a. vinstensartad. -steinöl, das, vinstensolja. -steinsalz, das, vinstenssalt. -steinsauer, a. vinstenssyrad. -steinsäure, die, vinstenssyra. -steuer, die, vinskatt, vintull. -stock, der, vinstock, vinträd. -suppe, die, vinsoppa. -tonne, die, vintunna. -träber, -trester, pl. grums efter pressade drufvor. -traube, die, vindrufva, vinklase. -trinken, das, vindrickande, vindrickning. -trinker, der, vindrickare. -verfälscher, der, vinförfalskare. -verfälschung, die, vinförfalskning. -visirer, der, mätare af vinfat. -wirth, der, vinskänk. -wuchs, der, vinväxt. -zehente, der, vintionde. -zeichen, das, källareskylt. -zoll, der, vintull.

Weinen, v. n. gråta, utgjuta tårar; vor Freude -, gråta af glädje; über Etwas -, gråta öfver något, begråta något.

Weinen, das, gråt, gråtande; zum - bringen, komma att gråta; in - ausbrechen, utbrista i gråt.

Weinerlich, a. gråtig, gråtmild; gråtande; ein -es Kind, ett gråtmildt barn, en liten gråtare; eine -e Miene, en gråtmin.

Weis, av. Jemandem Etwas - machen, inbilla en något.

Weise, die, (pl. -n) sätt, vis, maner; melodi; in welcher -, på hvad sätt; in der -, på det vis, på det sätt; auf keine -, på intet vis, på intet sätt; in derselben -, på samma sätt; in bester -, på bästa sätt; gleicher-, likaledes; sonderbarer -, på besynnerligt sätt; in verschiedener -, på olika sätt; in vorerwähnter-, på sätt som nämdt är; das ist so seine Art und -, det är så hans sätt och vis.

Weise, a. vis. - av. visligen.

Weise, der, (pl. -n) vis, vis man, filosof, verldsvis; die drei -n aus dem Morgenlande, de tre visa män; die sieben -n Griechenlands, de sju Greklands vise.

Weisel, der, vise (bland bin), bimoder. -zelle, die, visebo.

Weisen, v. irr. a. visa; peka; Jemandem den rechten Weg -, visa någon rätta vägen; Jemandem die Wege -, bortvisa någon; auf Jemanden -, peka på någon; aus dem Hause -, visa ur huset; Jemandem die Thüre -, visa någon på dörren; zurecht -, visa till rätta; aus dem Lande -, landsförvisa.

Weiser, der, (pl. -) visare (på ur), timvisare; vise (bland bin), bimoder.

Weisheit, die, vishet, visdom. -szahn, der, visdomstand.

Weislich, av. visligen, klokt, förståndigt.

Weissagen, v. a. spå, profetera.

Weissager, der, spåman, profet.

Weissagung, die, (pl. -en) profetia; spådom. -sgeist, der, spådomsanda.

Weiß, a. hvit; -e Wäsche, rent linne. -bäcker, der, hvetebrödsbagare, finbrödsbagare. -baum, der, hvitpoppel, silfverpoppel. -bier, das, hvitt dricka. -birke, die, hvitbjörk. -blau, das, grå starren (ögonsjukdom). -blech, das, förtennt jernbleck. -brot, das, hvetebröd, fint bröd. -buche, die, afvenbok, hagbok. -dorn, der, hagtorn. -erle, die, hvital, arre, betula incana. -erz, das, silfverhaltig, svafvelbunden, arsenikalisk malm ell. kis. -fisch, der, hvitfisk, hvitling, löja, cyprinus alburnus. -fuchs, der, ljus fuchs (häst). -gar, a. hvitgarfvad, mentad. -gestreift, a. hvitrandig. -glühen, v. a. hvitglödga. -glühend, a. hvitglödgad. -gelblich, a. ljusgul, hvitlett. -gerber, der, hvitgarfvare. -gerberei, die, hvitgarfveri. -gold, das, hvitt guld; platina. -grau, a. ljusgrå. -gültenerz, das, ljusgrå silfvermalm. -harig, a. hvithårig. -kopf, der, hvithårig menniska. -kraut, das, hvitkål. -nähterin, die, linnesömmerska. -pappel, die, hvitpoppel, silfverpoppel. -scheckig, a. hvitschäckig. -tanne, die, silfvergran. -tünche, die, hvitlim. -wein, der, hvitt vin. -winde, die, vild narciss. -wurz, die, bockblad, convallaria polygonatum. -zeug, das, linnekläder.

Weiße, die, hvithet, hvit färg.

Weiße, das, det hvita; das - im Ei, ägghvita; das - im Auge, hvitöga.

Weißen, v. a. göra hvit, hvitlimma.

Weißer, der, (pl. -) hvitlimmare.

Weißlich, a. hvitlett, hvitaktig; -e Farbe, hvitaktighet.

Weißling se Weißfisch.

Weisung, die, (pl. -en) anvisning, föreskrift, instruktion; förebråelse; nach Jemandes - arbeiten, arbeta efter någons anvisning; eine - geben, instruera, föreskrifva.

Weit, a. vid, lång. - av. långt, vida, mycket; von -em, på långt håll ell. afstånd; ein -es Kleid, en vida klädning; die -e Welt, hela vida verlden; ist es - von hier? är det långt härifrån? bei -em nicht, på långt när icke; das -e suchen, söka vida fältet, taga flykten; ohne Weiteres, utan vidare; bis auf Weiteres, tills vidare; - entfernt, daß, långt ifrån, att; bei -em größer, vida större; der -este Weg, längsta vägen. -aussehend, a. vidtutseende. -berühmt, a. vidtberömd, vidtfräjdad. -gereist, a. vidtberest. -läufig, a. vidlyftig, vidsträckt; mångordig. - av. på långt håll; ein -er Bericht, en vidlyftig berättelse; - verwandt, slägt på långt håll. -läufigkeit, die, vidd, vidlyftighet; mångordighet. -maschig, a. som har vida maskor. -schichtig, a. vidsträckt. -schweifig, a. vidlyftig, mångordig, långsläpig. -schweifigkeit, die, vidlyftighet, mångordighet. -sichtig, a. långsynt. -sichtigkeit, die, långsynthet.

Weite, die, (pl. -n) vidd, rym-

lighet, utsträckning, aflägsenhet; afstånd; längd; latitud.

Weite, das, fria fältet; das –e suchen, söka vida fältet, taga flykten; ohne Weiteres, utan vidare; bis auf Weiteres, tills vidare.

Weiten, *v. n.* vara vid. – *v. a.* utvidga; sich –, utvidga sig, vidga sig.

Weiter, *a.* vidare, längre; ytterliggare. – *av.* vidare, dessutom, mera, yttermera; – arbeiten, fara fort att arbeta; – lesen, fara fort att läsa; – hin, längre fram; – von hier, längre bort härifrån; er brachte es in der Kunst nicht –, han gick ej längre i den konsten; nichts –, ingenting vidare; und so –, och så vidare.

Weiterungen, *pl.* vidlyftigheter, svårigheter, krångel, bråk.

Weitung, die, (*pl.* **–en**) utvidgning; in der –, i utvidgningen.

Weizen, der, hvete; türkischer –, turkiskt hvete. **–acker, der**, hveteåker. **–ähre, die**, hveteax. **–bier, das**, dricka af hvetemalt. **–brod, das**, hvetebröd, fint bröd. **–ernte, die**, hveteskörd. **–feld, das**, hvetefält, hveteåker. **–gras, das**, qvickrot. **–gries, der**, hvetegryn. **–kleie, die**, hvetekli. **–korn, das**, hvetekorn. **–malz, das**, hvetemalt. **–mehl, das**, hvetemjöl. **–schrot, das**, hvetegröpe. **–spreu, die**, hveteagn. **–stroh, das**, hvetehalm.

Welch, *pron.* (förkortning af Welcher, Welche, Welches); – ein Mann! hvilken man!

Welcher, Welche, Welches, (*pl.* **Welche**) *pron.* hvilken, hvilket, som; *pl.* hvilka, som; några; derjenige, welcher, den som; ein Mann, welchen Sie kennen, en man som ni känner; – von beiden, hvilken af både; – ist der richtige? hvilken är den rätta? Welche sagen, några säga.

Welchergestalt, *conj.* huruledes, hurulunda.

Welcherlei, *pron.* hurudan, hvilket slag, hvilkendera, hvilken af dem.

Welk, *a.* vissnad, förvissnad, förtorkad; slapp; ein –er Zweig, en förtorkad gren, en vissnad gren.

Welken, *v. n.* vissna, förvissna, förlora sig; es welkt dahin, det vissnar bort.

Welkheit, die, förvissnadt tillstånd, vissenhet, slapphet.

Well-baum, der, axel, häfstång. **–fleisch, das**, kokadt kött till korfberedning.

Welle, die, (*pl.* **–n**) bölja, våg; hjulstock, axel; bunt, knippa ved, ris ell. qvistar till bränsle. **–n-bewegung, die**, böljformig rörelse. **–nförmig**, *a.* böljformig, vågformig, våglik, vågig. **–nlinie, die**, böljformig linie, spirallinie. **–n-schlag, der**, vågornas sqvalp, hafssqvalp, hafsvall, svallgång.

Wellen, *v. a.* svalla; välla; förvälla, uppkolna.

Wellern, *v. a.* göra väggar af lera och långhalm.

Wellerwand, die, vägg gjord af lera och långhalm, lervägg.

Wels, der, mal (fisk).

Welt, die, (*pl.* **–en**) verld; jorden; zur – bringen, skaffa till verlden; zur – kommen, komma till verlden, födas; in jener –, i andra verlden; in dieser –, här i verlden, här på jorden; – (Lebensart) haben, hafva verld; ein Mann von –, en man af verld; der – entsagen, öfvergifva verlden, draga sig ifrån verlden; so geht es in der –, så går det till i verlden, så är verldens sätt; in die – hinein leben, lefva obekymrad, taga dagen som han kommer; vor aller –, inför hela verlden; um aller – willen, för allting i verlden; die gelehrte –, den lärda verlden; die feine –, den fina verlden; die vornehme –, den förnäma verlden.

Welt-achse, die, verldsaxe. **–all, das**, verldsallet, verldsbyggnaden, universum. **–alter, das**, verldens ålder; verldsålder, tidehvarf. **–auge, das**, verldsögat (ädelsten). **–bau, der**, verldsbyggnad. **–begebenheit, die**, verldshändelse. **–beherrscher, der**, verldsbeherrskare. **–bekannt**, *a.*, verldsbekant, verldskunnig, allmänt bekant. **–berühmt**, *a.* verldsberömd, vidtfräjdad. **–beschreibung, die**, verldsbeskrifning, kosmografi. **–bezwinger, der**, verldseröfrare. **–brauch, der**, verldens bruk, verldens sätt. **–brand, der**, verldsbrand. **–bürger, der**, verldsborgare, kosmopolit. **–dame, die**, modedam; verldsligt sinnadt fruntimmer. **–ende, das**, verldens ända. **–erfahren**, *a.* verldserfaren, verldsklok. **–erfahrenheit, die**, verldserfarenhet, verldsklokhet. **–eroberer, der**, verldseröfrare. **–eroberung, die**, verldseröfring. **–erschaffer, der**, verldens skapare, Gud. **–gebäude, das**, verldsbyggnaden, verldsallet. **–gebieter, der**, verldsbeherrskare. **–gebrauch, der**, verldens bruk, verldens sätt. **–gegend, die**, verldstrakt; väderstreck. **–geist, der**, verldsanden. **–geistliche, der**, andlig som icke tillika är munk. **–geistlichkeit, die**, prestskap som icke är bunden till klosterreglor. **–gericht, das**, yttersta domen. **–geschichte, die**, verldshistoria. **–getümmel, das**, verldens buller. **–gürtel, der**, zon, luftstreck. **–handel, der**, verldshandel, verldstrafik. **–händel**, *pl.* verldshändelser. **–heiland, der**, verldens frälsare, Christus. **–herrschaft, die**, verldsvälde, universalmonarki. **–herrscher, der**, verldsbeherrskare. **–karte, die**, verldskarta, globkarta. **–kenner, der**, verldskännare. **–kenntniß, die**, verldskunskap, verldskännedom; verldserfarenhet. **–kind, das**, verldens barn, verldsligt sinnad menniska, verldsmenniska. **–klug**, *a.* verldsklok. **–klugheit, die**, verldsklokhet, verldserfarenhet. **–körper, der**, verldskropp. **–kreis, der**, verldsallet, universum. **–kugel, die**, verldsglob, jordklot. **–kunde, die**, lära om verlden, verldsbeskrifning, kosmologi. **–kundig**, *a.* verldserfaren, verldsklok; verldskunnig, verldsbekant, allmänt bekant. **–lauf, der**, verldens lopp, verldens gång. **–leben, das**, verldsligt lefverne. **–lehre, die**, lära om verlden, verldsbeskrifning, kosmologi. **–licht, das**, verldsljus. **–liebe, die**, verldsligt sinne. **–ling, der**, verldsmenniska, verldsligt sinnad menniska. **–mann, der**, verldsman, man af verld; man som har mycket folkvett; man af verdsligt stånd. **–meer, das**, verldshaf, ocean. **–mensch** se **Weltling**. **–ordnung, die**, verldsordning. **–pol, der**, verldspol. **–priester, der**, prest som icke tillika är munk. **–reich, das**, verldsriket. **–scheu**, *a.* folkskygg, folkrädd. **–seele, die**, verldssjäl. **–sinn, der**, verldsligt sinnelag, verldslighet. **–straße, die**, verldsväg, verldsstråt. **–system, das**, verldssystem. **–theater, das**, verldsteater. **–theil, der**, verldsdel. **–ton, der**, umgängessätt, lefnadsvett, höflighet, verld. **–umgang, der**, umgänge med den fina verlden. **–umsegler, der**, verldsomseglare, verldskringseglare. **–untergang, der**, verldens undergång. **–verächter, der**, verldsföraktare. **–verachtung, die**, verldsförakt. **–verbesserer, der**, verldsförbättrare. **–verbesserung, die**, verldsförbättring. **–verkehr, der**, verlshandel, allmän handelsrörelse. **–weise, der**, verldsvis, verldslig vis, filosof. **–weisheit, die**, verldsvishet, filosofi. **–wunder, das**, verldens underverk.

Weltlich, *a.* verldslig, profan, jordisk; – gesinnt, verldsligt sinnad.

Weltlichkeit, die, verldslighet, verldsligt sinne.

Wem, *pron.* (*dat.* af wer) åt hvem; – hast du es gegeben? åt hvem har du gifvit det?

Wen, *pron.* (*accus.* af wer) hvem; an – ist der Brief? till hvem är brefvet?

Wende, die, vändning; solstånd; vändpunkt, pol. **–furche, die**, vändfåra. **–haken, der**, vändhake. **–hals, der**, göktita (fågel). **–kreis, der**, vändkrets, tropik. **–punct, der**, vändpunkt. **–stange, die**, vändstång. **–zirkel, der**, vändcirkel, vändkrets, tropik.

Wendel-baum, der, vändarm, vändbom, svängbom, pelare omkring hvilken en vindeltrappa går. **–bohrer, der**, drillborr.

–treppe, die, vindeltrappa, svängtrappa, snäcktrappa.

Wenden, *v. reg. & irr. a. & n.* vända, vrida; använda (tid, flit etc. på något); einen Wagen –, vända en vagn; mit dem Wagen –, vända med vagnen; die Augen gen Himmel –, vända ögonen åt himmelen; einen Rock –, vända en rock; Jemandem den Rücken –, vända ryggen åt någon; Alles zum Besten –, vända allt till det bästa; Alles zu seinem Vortheil –, vända allt till sin fördel; Geld auf Etwas –, lägga penningar i något; drehen und –, vrida och vränga; sich –, vända sig, lyktas; der Wind hat sich gewendet, vädret har vändt sig; das Blatt hat sich gewendet, bladet har vändt sig; sich an Jemanden –, vända sig till någon; ich weiß nicht, wohin ich mich – soll, jag vet ej, hvart jag skall vända mig.

Wendung, die, (*pl.* **–en**) vändning; omvridning, omrullning.

Wenig, *a. & av.* liten, ringa, fåtalig; litet, föga; **–e,** *pl.* få; zu –, för litet; so – als möglich, så litet som möjligt; ein –, något litet; ein klein – größer, en liten mån större.

Weniger, *a. & av.* mindre, ringare; nichts desto –, icke förty.

Wenigkeit, die, (*pl.* **–en**) litenhet, ringhet.

Wenigst, *a. & av.* minst, ringast; das –e was Sie thun können, ist ꝛc., det minsta ni kan göra, är etc.; zum –en, till det minsta; am –en, minsta; als ich am –en daran dachte, när jag som minsta tänkte derpå; – möglich, det minsta som ske kan.

Wenigstens, *av.* åtminstone, till det minsta.

Wenn, *conj.* om, ifall att; när; – nicht, om icke, så framt ej; – auch, – gleich, om än, om ock, änskönt, fastän, ehuruväl; – nur, – anders, så framt, med vilkor att, allenast att; – nur nicht, om blott icke, om allenast icke.

Wenzel, der, (i kortspel) knekt.

Wer, *pron.* hvem; ho? hvilken? den, som; – es auch sein mag, hvem det än vara må, eho det vara må, hvem som helst.

Werbegeld, das, värfningspenningar, handpenningar.

Werben, *v. irr. a. & n.* värfva, söka, eftersträfva, bemöda sig att vinna, stå efter; um ein Mädchen –, fria till en flicka.

Werber, der, (*pl.* **–**) värfvare; friare.

Werbung, die, (*pl.* **–en**) värfning, frieri, friande; sökande.

Werden, *v. irr. n.* blifva, bli, varda; uppstå, uppkomma; lära, skola; (entstehen) danas; vara, fortvara, dröja; daraus wird nichts, deraf blir ingenting; aus ihm kann Etwas –, det kan bli något af honom; los –, blifva af med; zu Nichte –, blifva om intet; zu Etwas –, blifva till något; es werde Licht! varde ljus!

Werder, der, (*pl.* –) holme i en ström, ö; kanal ell. väg emellan tvenne flodarmar.

Werfen, *v. irr. a. & n.* kasta, slänga; kasta ell. slå öfverända; (Junge) kasta, yngla, få ungar; einen Stein –, kasta en sten; Strahlen –, kasta strålor; Schatten –, kasta skugga; von sich –, kasta af sig; zu Boden –, kasta till marken; die Schuld auf Jemanden –, skjuta skulden på någon; sich –, kasta sig; slå sig, bli vind, krokna, bugna.

Werft, das, (*pl.* **–e**) skeppsvarf; strandbro; kölhalning; varp, ränning, inslag, väft.

Werfte, die, (*pl.* **–n**) pil, vide; varp, ränning, inslag, väft.

Werg (Werrig), **das,** blår, blånor; dref.

Wergen, *a.* af blånor.

Werk, das, (*pl.* **–e**) verk, arbete; gerning; fästningsverk; ins – richten, ins – setzen, verkställa, ställa i verket; ans – gehen, begynna, gripa verket an; zu –e gehen, tillvägagå; das – lobt den Meister, verket prisar mästare; das – in einer Uhr, verket i ett ur. **–bank, die,** verkbord. **–biene, die,** arbetsbi. **–blei, das,** verkbly. **–bret, das,** verkbräde. **–eisen, das,** verkjern. **–führer, der,** mästarsven, verkgesäll. **–haus, das,** arbetshus. **–heilig,** *a.* verkhelig, skrymtaktig som grundar sin helighet på utvertes goda gerningar. **–heilige, der,** verkhelgon, skenhelgon. **–heiligkeit, die,** verkhelighet. **–hof, der,** timmerplats. **–holz, das,** byggningsvirke, arbetsvirke. **–leute,** *pl.* arbetsfolk, handtverkare. **–meister, der,** verkmästare. **–schuh, der,** fot (mått). **–statt, –stätte, die,** verkstad. **–stellig,** *a.* verkställig; – machen, verkställa. **–tag, der,** arbetsdag. **–thätig,** *a. & av.* verksam, verklig. **–tisch, der,** verkbord. **–zeug, das,** verktyg, redskap. **–zoll, der,** verktum.

Werkeltag, der, (*pl.* **–e**) arbetsdag, hvardag, söckendag.

Wermuth, der, malört. **–salz, das,** malörtssalt. **–tropfen,** *pl.* malörtsdroppar, *pl.*

Werp-anker, der, varpankar. **–ankertau, das,** varptross.

Werpen, *v. a. & n.* (*sjöt.*) varpa.

Werst, die, (*pl.* **–en**) verst (rysk mil).

Werth, *a.* värd; värdig, dyrbar, kär; aller Ehren –, all ära värd; er ist mir sehr –, han är mig ganska kär; mein –er Freund, min värde vän; der Mühe –, mödan värd.

Werth, der, värde, pris; (*hand. T.*) valuta; von großem –, af mycket värde; von geringem –, af föga värde; zum vollen –e, till fulla värde; – auf Etwas legen, sätta värde på något; (*hand. T.*) – erhalten, valuta bekommit. **–bestimmer, der,** värderingsman, taxeringsman, taxerare. **–bestimmung, die,** värdering, taxerande, taxering. **–los,** *a.* obetydlig, ringa, utan värde, af noll och intet värde. **–losigkeit, die,** övärdighet, obetydlighet, odugligheet. **–schätzen,** *v. a.* skatta, värdera, sätta värde på. **–schätzung, die,** högaktning.

Wesen, das, (*pl.* **–**) varelse, väsende; beskaffenhet; maner, uppförande, sätt, art, vis; oväsen, buller, sus, stoj; das böse –, fallandesot; viel –s von einer Sache machen, göra mycket väsen af en sak; ungezwungenes –, okonstladt väsende, otvungenhet. **–los,** *a.* icke materiel, okännbar; oväsendtlig.

Wesenheit, die, väsendtlighet, realitet, substans.

Wesentlich, *a.* väsendtlig; verklig.

Weshalb, Weswegen, *av.* hvarföre; för hvars skull, af hvad orsak.

Wespe, die, (*pl.* **–n**) geting. **–nnest, das,** getingbo. **–nstich, der,** getingsting.

Wessen, Weß, *pron.* hvars, hvilkens; – Schuld ist es? hvars skuld är det?

West (Westen), **der,** vester, vestan, vest; vestanväder; aus –en, vestanifrån; gen –en, nach –en, mot vester, åt vester, vesterut; von – nach Ost, från vester till öster, motsols; es liegt gegen –en, det ligger i vester; nach –en zu, vestparts, vestligt. **–gelispel, das,** vestanfläkt; vestanvindens sus. **–küste, die,** vestlig kust. **–land, das,** vesterlandet, occidenten. **–see, die,** vesterhafvet. **–wärts,** *av.* åt vester, vesterut, vestparts, vestligt. **–wind, der,** vestanvind, vestlig vind, vestanväder.

Weste, die, (*pl.* **–n**) väst, vest.

Westlich, *a.* vestlig; auf der –en Seite der Stadt, vester om staden. – *av.* vestligt, vestparts, vesterut.

Wett, *av.* qvitt; – machen, vedergälla. **–bahn, die,** vädjobane, vädje. **–eifer, der,** täflan, medtäflan. **–eiferer, der,** täflare, medtäflare. **–eifern,** *v. n.* täfla. **–fahren, das,** kappkörning. **–gesang, der,** täflan i sång. **–kampf, der,** täflan, knytnäfvestrid. **–kämpfer, der,** slagskämpe. **–lauf, der,** kapplöpning, vädjelopp. **–läufer, der,** kapplöpare. **–rennen, das,** kappränning. **–ritt, der,** kappridning. **–schlitten, der,** kappsläde. **–streit, der,** täflan.

Wette, die, (*pl.* **–n**) vad, vadslagning; täflingspris; eine – eingehen, slå vad; eine – gewinnen, vinna ett vad; eine – verlieren, tappa ett vad; in die – reiten, rida i kapp; sich um die – bemühen, täfla med hvarandra.

Wetten, *v. a. & n.* slå vad, hålla vad; mit Jemandem um Etwas –, slå vad med någon om något;

darauf will ich –, det slår jag vad om.

Wetter, das, (*pl.* –) väder; väderlek; oväder; åskväder; (i grufvor:) gasarter; schlagende –, exploderande gasarter; vom – getroffen werden, träffas af åskan; schönes –, vackert väder; ungesundes –, osundt väder; was ist für –? hurudant är vädret? alle –! för tusan! **-ableiter, der,** åskledare. **-beobachtung, die,** väderleksrön. **-bläser, der,** väderledare (ventil i grufvor). **-dach, das,** väderskärm, vädertak, huf. **-fahne, die,** takflagga, väderleka, flöjel. **-fest,** *a.* fast, skyddad, härdad mot väder och vind. **-gebräunt,** *a.* väderbiten. **-glas, das,** barometer. **-hahn, der,** tupp (på torn); väderhane. **-keil, der,** åskvigg. **-kunde, die,** meteorologi. **-kundig,** *a.* som förstår sig på väderleken. **-laune, die,** vädersjuka. **-launisch,** *a.* vädersjuk; ostadig. **-leuchten,** *v. imp.* ljunga, blixtra. **-leuchten, das,** ljungande, blixtrande; sillblixt. **-losung, die,** anstalt att skaffa frisk luft i grufvor. **-lotte, die,** väderlutt, draggrör (att skaffa frisk luft i grufvor). **-männchen, das,** väderspåman (maskin, som visar väder och vind). **-maschine, die,** väderlucka; ventilator; vindsegel (på skepp). **-nacht, die,** stormig natt. **-prophet, der,** väderleksprofet, väderspåman. **-prophezeiung, die,** väderleksspådom. **-regen, der,** åskregn. **-schacht, der,** luftschackt, dragöppning i en grufva. **-schaden, der,** skada af hagel och oväder. **-scheide, die,** den punkt i skyhimmelen hvar vädret skiljer sig. **-schirm, der,** väderskärm. **-schlag, der,** åskslag. **-seite, die,** sida, hvarifrån oväder kommer, lovartsidan. **-stange, die,** flöggstång. **-strahl, der,** blixt, ljungeld. **-veränderung, die,** väderskifte, vädervexling. **-vogel, der,** stormvädersfågel, brakfågel. **-wechsel, der,** väderskifte, vädervexling. **-wendisch,** *a.* vädersjuk, ostadig, ombytlig. **-wolke, die,** åskmoln. **-zeichen, das,** vädersförebud, tecken till ett förestående oväder.

Wettern, *v. imp.* dundra, knalla, åska. – *v. n.* larma, storma, stoja, väsnas.

Wetzen, *v. a.* starkt gnida; hvässa, bryna, slipa, skärpa; ein Messer –, bryna en knif.

Wetz-stahl, der, brynstål. **-stein, der,** brynsten, bryne, slipsten.

Wichs-bürste, die, blankborste. **-leder, das,** blankläder.

Wichse, die, skovax, blanksmörja.

Wichsen, *v. a.* vaxa, putsa (skor etc.); (*vulg.*) prygla.

Wicht, der, (*pl.* –e) bof, skälm; stackare; ein armer –, en arm stackare.

Wichtelpfeife, die, lockpipa.

Wichtig, *a.* fullvigtig; vigtig, betydande, angelägen; – thun, sich – machen, göra sig angelägen.

Wichtigkeit, die, fullvigtighet; vigt, vigtighet, betydenhet; eine Sache von großer –, en sak af mycken vigt.

Wicke, die, (*pl.* –n) vicker, *pl.* **-nfutter, das,** vickfoder, vicker.

Wickel, der, rulle, bunt; papiljott. **-band, das,** linda. **-frau, die,** linderska. **-kind, das,** lindebarn. **-schnur, die,** linda. **-schwanz, der,** svans, som kan slingra sig om något, t. ex. markattors. **-zeug, das,** lindekläder, lindor, *pl.*

Wickeln, *v. a.* rulla, veckla, inveckla, insvepa; linda (ett barn); nysta.

Wickler, der, en som lindar.

Widder, der, (*pl.* –) bagge; vädur; murbräcka (hos de gamle). **-fell, das,** baggeskinn. **-horn, das,** gumshorn, bagghorn. **-kopf, der,** baggehufvud.

Wider, *praep.* (med *acc.*) emot; – den Strom, emot strömmen; – meinen Willen, emot min vilja.

Widerbelfern, -bellen, *v. n.* bjäbba emot, käfta emot; motsäga, svara näsvist.

Widerchrist, der, antichrist.

Widerdruck, der, (*pl.* –en) motverkan; (*boktr.*) vidertryck, mottryck, tryck på andra sidan.

Widerfahren, *v. irr. n.* vederfaras, hända; Jemandem sein Recht – lassen, låta någon rätt vederfaras.

Widergesetzlich, *a.* lagstridig.

Widerhaarig, *a.* motspänstig, motvillig, gensträfvig, stursk. – *av.* mothårs.

Widerhaarigkeit, die, motspänstighet, motvillighet, gensträfvighet.

Widerhaken, der, hulling.

Widerhallen, *v. n.* gifva genljud.

Widerhalt, der, motstånd; stöd.

Widerhalten, *v. irr. n.* mothålla, hålla emot.

Widerklage, die, kontraåklagan, genklagan, skadeståndsprocess.

Widerlage, die, vederlag, stöd.

Widerlegen, *v. a.* vederlägga, motsäga, öfvertyga om fel, gendrifva; eine Anschuldigung –, gendrifva en beskyllning.

Widerlegung, die, (*pl.* –en) vederläggning, ogillande. **-sschrift, die,** vederläggningsskrift, replik, återsvar.

Widerlich, *a.* vidrig, vedervärdig, motbjudande; ledsam, vämjelig, osmaklig; –er Geschmack, osmak.

Widerlichkeit, die, vidrighet, vedervärdighet, motbjudande beskaffenhet, äcklighet.

Widern, *v. n.* vara emot, förorsaka ell. känna vedervilja, hafva afsmak för.

Widernatürlich, *a.* onaturlig, naturstridig.

Widernatürlichkeit, die, onaturlighet.

Widerpart, der, vederpart, motståndare.

Widerprall, der, återstudsning, återstöt.

Widerrathen, *v. irr. a.* afråda, afstyrka.

Widerrathung, die, afrådande.

Widerrechtlich, *a.* lagstridig, olaglig. – *av.* lagstridigt, olagligen, orättvist.

Widerrechtlichkeit, die, lagstridighet, olaglighet.

Widerrede, die, motsägelse; gensvar; invändning; ohne –, utan motsägelse.

Widerreden, *v. n.* gensvara, motsäga.

Widerrist, der, manke (på hästar).

Widerruf, der, återkallelse, afsägelse.

Widerrufen, *v. irr. a.* återkalla, upphäfva, taga igen, återtaga sig.

Widerruflich, *a.* återkallelig.

Widerruflichkeit, die, återkallelighet.

Widerrufung, die, (*pl.* –en) återkallelse, afsägelse.

Widersacher, der, vedersakare, motståndare, vederpart; djefvul.

Widersetzen, sich, *v. r.* motsätta sig, sätta sig emot, motsträfva, vara uppstudsig.

Widersetzlich, *a.* uppstudsig, motsträfvig.

Widersetzlichkeit, die, uppstudsighet, motsträfvighet.

Widersetzung, die, motsättande, motstånd.

Widersinn, der, orimlighet, stridig mening, förnuftstridighet, absurditet.

Widersinnig, *a.* orimlig, förnuftstridig, absurd, paradox.

Widersinnigkeit, die, orimlighet, förnuftstridighet, absurditet.

Widerspenstig, *a.* motspänstig, motsträfvig, gensträfvig, genstörtig, halsstarrig, tredsk.

Widerspenstigkeit, die, motspänstighet, gensträfvighet, genstörtighet, tredska, tredskhet, halsstarrighet; uppstudsighet.

Widerspiel, das, vederspel, motsats.

Widersprechen, *v. irr. n.* motsäga, vedersäga, tala emot, vara emot; göra påstående emot; widersprechend, motstridande.

Widersprecher, der, motsägare, motståndare.

Widersprecherisch, *a.* gensvarig.

Widersprechlich, *a.* som kan motsägas, som låter motsäga sig.

Widerspruch, der, motsägelse, motstridighet, gensägelse, gensaga. **-sgeist, der,** motsägelseanda.

Widerstand, der, motstånd, motvärn; Jemandem – leisten, göra någon motstånd. **-slos,** *a.* oemotståndelig. **-svermögen, das,** motståndsförmåga.

Widerstehen, *v. irr. n.* stå emot,

göra motstånd, sätta sig emot; strida emot, sträfva emot.

Widerstehlich, *a.* som kan emot-

Widerstoß, der, motstöt. [stås.

Widerstreben, *v. n.* motsträfva, streta emot.

Widerstreben, das, motsträfvande, stretande emot, tredskande.

Widerstreit, der, strid, stridighet, kollision.

Widerstreiten, *v. irr. a.* strida emot, sträfva emot, bestrida.

Widerstrom, der, motström, idvatten.

Widerwärtig, *a.* vedervärdig, vidrig, motbjudande; anstötlig, förarglig, led, ledsam; olycklig, konträr; ein -es Gesicht, ett vidrigt ansigte.

Widerwärtigkeit, die, vedervärdighet; olycka, motgång.

Widerwille, der, motvilja, motvillighet, vedervilja, afsky; afsmak; aversion; olust.

Widerwillig, *a.* motvillig, motsträfvig, olustig.

Widerwind, der, motvind.

Widerwort, das, motsägelseord.

Widmen, *v. a.* uppoffra, helga, helt och hållet öfverlemna; tillegna, dedicera; egna.

Widmung, die, tillegnande, tillegnan, dedikation. **-sschrift, die**, tillegnelseskrift.

Widrig, *a.* vidrig, motig; motbjudande, stötande, förarglig, ledsam; ein -es Geschick, ett vidrigt öde; -er Geschmack, vidrig smak; -er Wind, motvind; - lautend, missljudande.

Widrigenfalls, *av.* i motsatt händelse, i vidrig händelse, i annan händelse.

Widrigkeit, die, (*pl.* **-en**) vidrighet; ledsamhet.

Wie, *av. & conj.* huru, hurudan, huruledes; på hvad sätt, som, liksom, såsom, än, när, då; - ein Held, som en hjelte; - ich sehe, som jag ser; - ich glaube, som jag tror; - meinst du? huru tycker du? - denn? huru då? - dem auch sein mag, huru som helst; dem sei - ihm wolle, vara dermed (det må vara) huru som helst; - ist er beschaffen? hurudan är han? - viel, - sehr, huru mycket; - gerufen, som kallad (just i rättan tid); das sieht aus - Dinte, det ser ut licksom bläck.

Wiedehopf, der, härfågel (upupa epops).

Wieder, *av.* åter; ånyo, igen, på nytt; tillbaka; ännu en gång, än; wenn du das - thust, när du gör det ännu en gång; hin und -, här och der; hit och dit; fram och tillbaka.

Wiederabdruck, der, nytt aftryck, ny upplaga. [nande.

Wiederabtretung, die, återlem-

Wiederanfangen, *v. irr. a. & n.* ånyo begynna.

Wiederaufbauen, *v. a.* återuppbygga.

Wiederauferstehung, die, uppståndelse (ifrån de döda).

Wiederaufleben, *v. n.* blifva lefvande igen, vederfås, tillfriskna.

Wiederaufnahme, die, återupptagande.

Wiederbekommen, *v. irr. a.* återbekomma, bekomma tillbaka, återfå. [tillbaka, återbetala.

Wiederbezahlen, *v. a.* betala

Wiederbezahlung, die, återbetalning.

Wiederbringen, *v. irr. a.* återbära, återställa, återbringa.

Wiederbringung, die, återbärande, återställning.

Wiedereinsetzung, die, återställning, återinförande; återupprättande, återsättande i sitt förra stånd.

Wiedererhalten, *v. irr. a.* återfå, få igen, återbekomma, bekomma tillbaka. [hågkomst.

Wiedererinnerung, die, erinran,

Wiedererkennen, *v. irr. a.* igenkänna.

Wiedererlangung, die, återfående, igenfående, återvinning.

Wiederersetzung, -erstattung, **die**, återbetalning, ersättande, godtgörande, skadeslöshållande.

Wiederfinden, *v. irr. a.* finna igen, återfinna; sich -, komma till rätta. [fordra igen.

Wiederfordern, *v. a.* återfordra,

Wiedergabe, die, återgifvande, återlemnande. [pånyttföda.

Wiedergebären, *v. a.* föda ånyo,

Wiedergeben, *v. irr. a.* återgifva, gifva igen, gifva åter, lemna igen. [född.

Wiedergeboren, *a. p.* pånytt-

Wiedergeburt, die, pånyttfödelse, nya födelsen.

Wiedergenesung, die, tillfrisknande, helsans återfående.

Wiederhaben, *v. irr. n.* återfå, återvinna. [ljud, echo.

Wiederhall, der, återskall, gen-

Wiederhallen, *v. n.* återskalla, genljuda, gifva genljud.

Wiederherstellen, *v. a.* återställa i sitt förra skick, laga, reparera, åter upprätta, upphjelpa, läka, bota.

Wiederherstellung, die, återställande, återställning, reparation; tillfrisknande, botande, läkning. [hämta tillbaka.

Wie'derholen, *v. a.* återhämta,

Wiederho'len, *v. a.* upprepa, förnya; kurz -, i korthet upprepa.

Wiederholt, *a.* upprepad, förnyad; zu -en Malen, i flera omgånger.

Wiederholung, die, återhämtande, tillbakahämtande; upprepande, upprepning, förnyande. **-szeichen, das**, upprepningstecken; repris, repristecken (i musik).

Wiederkäuen, *v. a. & n.* idissla; (*fig.*) omtugga, omsagga; -de Thiere (Wiederkäuer), idisslande djur.

Wiederkauf, der, återköp. **-srecht, das**, bördsrätt.

Wiederkaufen, *v. a.* igenköpa, återköpa. [komst.

Wiederkehr, -kunft, die, åter-

Wiederkehren, *v. n.* återvända, omvända sig; återkomma.

Wiederkommen, *v. irr. n.* komma igen, återkomma.

Wiedernehmen, *v. irr. a.* återtaga, igentaga, taga tillbaka.

Wiedersagen, *v. a.* säga ånyo; berätta, rapportera.

Wiederschaffen, *v. irr. a.* återskaffa, tillrättaskaffa.

Wiederschall, der, återskall, genljud, echo.

Wiederschallen, *v. n.* återskalla, genljuda, gifva genljud.

Wiederschein, der, återsken, återstrålning, vedersken.

Wiederscheinen, *v. irr. n.* återkastas, brytas tillbaka, återstråla.

Wiederschicken, *v. a.* återskicka, återsända.

Wiedersehen, *v. a.* återse.

Wiedersehen, das, återseende, seende på nytt; auf -! farväl tills härnäst!

Wiederstrahlen, *v. n.* återstråla.

Wieder-taufe, die, omdöpelse, vederdöpelse. **-taufen**, *v. a.* omdöpa. **-täufer, der**, vederdöpare, anabaptist. [deremot.

Wiederum, *av.* åter igen, å nyo;

Wiedervereinigen, *v. a.* förena ånyo, samla; förlika, försona.

Wiedervereinigung, die, återförenande, förening; försoning.

Wiedervergelten, *v. irr. a.* vedergälla.

Wiedervergeltung, die, vedergällning. **-srecht, das**, vedergällningsrätt.

Wiederverheirathen, sich, *v. r.* omgifta sig; wiederverheirathet, omgift. [tera, sälja i minut.

Wiederverkaufen, *v. a.* utminu-

Wiederverkäufer, der, (*pl.* -) minuthandlare.

Wiederversöhnung, die, försoning, förlikning.

Wiege, die, (*pl.* **-n**) vagga; von der - an, från vaggan. **-messer, das**, hackknif. **-nband, das**, vaggband. **-nfest, das**, födelsedagshögtid. **-nkind, das**, vaggbarn.

Wiegen, *v. a.* vagga; hacka; in den Schlaf -, vagga i sömn; Fleisch -, hacka kött.

Wiegen, *v. irr. a. & n.* väga.

Wiegen, das, vaggande; vägande. [skas (om hingstar).

Wiehern, *v. n.* gnägga; vren-

Wiehern, das, gnäggande.

Wieke, die, linneskaf, sårvela.

Wieme, die, stång att upphänga köttvaror på till rökning i skorsten; stång för höns att sitta på, hönsvagel. [mähen, slå ängarna.

Wiese, die, (*pl.* **-n**) äng; die -n

Wiesel, das, (*pl.* -) vesla; lekatt.

Wiesen-bau, der, ängskötsel.

-bertram, der, (bot.) tusenskön. -blume, die, (bot.) ängblomster. kalflecka (caltha palustris). -bocksbart, der, (bot.) elggräs, salsofi. -distel, die, (bot.) ängstistel (carduus heterophyllus). -ehrenpreis, der, (bot.) Veronica Chamoedrys. -fench, der, (bot.) ängkamp. -flachs, der, vildlin, berglin, bergdun. -gras, das, ängsgräs. -grund, der, ängsvall. -hafer, der, knylhafre. -küchenschelle, die, (bot.) fältsippa. -land, das, ängsmark. -schwingel, der, (bot.) ängsvingel. -storchschnabel, der, (bot.) midsommarsblomster. -wolle, die, (bot.) ängull. -wuchs, der, ängsväxt, höväxt. -zehente, der, ängtionde.

Wieviel, av. huru mycket, huru många. [änskönt, ehuruväl.

Wiewohl, conj. ehuru, fastän,

Wild, a. vild, otamd, vildsint, ostyrig, grym; bister; obrukad, ouppodlad; rå, ohyfsad; yr; -e Thiere, vilda djur; ein -er Baum, ett vildt träd; -e Ente, vildand; -es Fleisch, dödkött; -e Wehen, falska barnvärkar; ein -es Leben führen, föra ett vildt lif, lefva vildt; - wachsen, växa vildt.

Wild, das, vildt, vildbråd. -acker, der, fält der vildbråd uppehåller sig. -bahn, die, vildbråds väg; vild, obanad väg. -bann, der, uteslutande jagträttighet. -dieb, der, vildbrådstjuf, tjufskytt. -dieberei, die, tjufskytteri. -fang, der, vildt, fångadt djur; otamd, ostyrig häst; (fig.) ostyring, vildbasare; glop. -fremd, a. vildfrämmande. -garten, der, jagtpark. -gehäge, das, djurgård. -geruch, der, vild lukt, lukt af vildt. -geschmack, der, smak af vildt. -hafer, der, (bot.) landhafre; dårrepe. -huhn, das, rapphöna. -meister, der, hejdridare, jägmästare. -pret, das, vildbråd, vildt. -pretsbraten, der, vildbrådsstek. -schur, die, pels med hår på utsidan. -schütz, der, smygskytt, tjufskytt. -schwein, das, vildsvin. -spur, die, vilddjursspår. -stand, der, vilddjurs stånd ell. läger; vildt.

Wilde, der & die, (pl. -n) vilde; vildinna.

Wildheit, die, vildhet, ostyrighet, vildsinthet; jugendliche -, ungdomsyra.

Wildling, der, (pl. -e) vildäpple, suräpple.

Wildniß, die, (pl. -e) vildmark, ödemark, öken.

Wildpern, v. n. smaka vildt.

Wille, der, vilja, samtycke; tycke; behag; aus freiem -n, af fri vilja; -ns sein, vara sinnad, ärna; zu -n sein, göra till viljes; mit -n, med vilja, med uppsåt; mit Wissen und -n, med vett och vilja; wider meinen -, emot min vilja; der letzte -, yttersta vilja, sista vilja, testamente; um .....-n, för ..... skull.

Willenlos, a. viljelös.

Willens-äußerung, die, viljande. -freiheit, die, viljefrihet, fri vilja. -kraft, die, viljekraft. -meinung, die, mening, som uttalar någons vilja; afsigt. -vermögen, das, viljeförmåga. [sätligen.

Willentlich, av. med vilja, upp-

Willfahren, v. n. villfara, göra till viljes, foga sig efter, lämpa sig efter; hierin kann ich dir nicht -, häruti kan jag ej vara dig till viljes, ej villfara dig.

Willfährig, a. villfarig, beredvillig, foglig, tjenstvillig, eftergifven.

Willfährigkeit, die, villfarighet, beredvillighet, foglighet, eftergifvenhet.

Willfahrung, die, villfarande, bönhörelse, uppfyllande.

Willig, a. villig, beredvillig, redebogen; sich zu Etwas - finden lassen, visa sig villig, vara villig till något. - av. villigt, gerna.

Willigen, v. n. villiga, samtycka, bevilja, bifalla; in Etwas -, samtycka till något.

Willigkeit, die, villighet, beredvillighet, tjenstfärdighet.

Willkommen, a. & intj. välkommen, kärkommen; Jemanden - heißen, helsa någon välkommen, be någon vara välkommen.

Willkommen, der, emottagande, bemötande; välkomma, välkomnad, välkomst; inträdes-afgift.

Willkür, die, fri vilja, godtycke, behag; val, fritt val.

Willkürlich, a. godtycklig, villkorlig, sjelfmant. - av. godtyckligt, efter godtfinnande, efter nyck.

Willkürlichkeit, die, godtycklighet. [kräla.

Wimmeln, v. n. hvimla, krypa,

Wimmern, v. n. lamentera, jemra sig, qvida.

Wimpel, der, (pl. -) vimpel, flagg. -stange, die, vimpelstång. -stock, der, vimpelstock.

Wimper, die, (pl. -n) ögonhår.

Wind, der, (pl. -e) vind, väder, blåst; väder (i kroppen); den - gegen sich haben, hafoa vädret emot sig; gegen den - segeln, segla mot vädret; mit vollem -e, med god vind; mit halbem -e, med knapp vind; den - gewinnen, få vind; der - legt sich, vädret lugnar sig, det lugnar; (fig.) in den - schlagen, slå i vädret; in den - reden, tala i vädret; - von Etwas bekommen, få glunk, få hum om något; den Mantel nach dem -e hängen, bära kappan på begge axlarna. -bauch, der, bakvattensot. -beutel, der, storskrytare; ett slags uppsvälld bakelse. -beutelei, die, skryt. -blase, die, väderblåsa. -blattern, pl. väderkoppor, pl. -blume, die, (bot.) sippa, anemone. -bruch, der, vindfälle, låga; (med.) väderbråck. -büchse, die, väderbössa. -dach, das, skjul. -darm, der, stortarm. -ei, das, vindägg, ägg utan frö. -eisen, das, stormjern på fönster; skrufnyckel. -eseile, die, största hast. -fahne, die, väderflagga, väderleka, flöj. -fall, der, vindfälle, nedblåst träd; (sjöt.) vindstöt. -fang, der, vindfång, vindsegel, väderfång, ventil. -frei, a. vindlös. -geschwulst, die, vädersvulst. -gott, der, vädergud. -harfe, die, eolsharpa. -hauch, der, vindpust, väderpust, väderfläkt. -hose, die, vindhvirfvel, väderhvirfvel. -hund, der, vindhund. -klappe, die, väderlucka, ventil. -kolik, die, väderkolik. -kugel, die, eolipil. -lade, die, vindlåda, väderlåda (i orgverk). -licht, das, bloss, fackla. -loch, das, lufthål, draghål. -luke, die, väderlucka, vindöga. -macher, der, vindmakare, storskrytare. -macherei, die, skryt. -messer, der, vindmätare, anemometer. -monat, der, November. -mühle, die, väderqvarn. -mühlenflügel, der, väderqvarnsvinge. -mühlengestell, das, väderqvarnsställ. -müller, der, väderqvarnsmjölnare. -nadel, die, sjökompass. -ofen, der, vindugn, dragugn. -pocken, pl. vattenkoppor, väderkoppor, pl. -röschen, das, sippa, anemone. -rose, die, vindskifva, kompassros; kompass. -sbraut, die, (sjöt.) kastby, storm, häftig by, stormil. -schief, a. vind, krokig, sned; (fig.) ställd på skrufvar. -schirm, der, väderskärm, skärm emot drag. -schnell, a. vindsnabb, snabb som ett väder. -seite, die, lovart, sida hvarifrån vinden kommer, vindsida. -spiel, das, vindhund. -still, a. lugn. -stille, die, lugn, lugnväder, vindstilla, stiltje. -stoß, der, il, väderil, vindkast, vindkul, vindstöt, stormby. -strich, der, väderstreck. -sucht, die, vädersot. -treibend, a. (med.) väderdrifvande. -vogel, der, väderfågel, bråkfågel; vindspole. -voll, a. full af väder. -wake, die, vindvak. -wärts, av. emot vinden. -wasserbruch, der, (med.) vädervattubräck. -wassersucht, die, vädervattusot.. -wehe, die, snödrifva. -wirbel, der, vindhvirfvel, väderhvirfvel, väderil.

Winde, die, (pl. -n) vindspel, gångspel, hissverk; domkraft; häftyg; härfvel, nystfot; åkerbinda (ört). -stock, der, vridstock.

Windel, die, linda; blöja; ein Kind aus den -n nehmen, linda upp ett barn, taga upp lindningen. -kind, das, lindebarn. -schnur, die, linda. -tuch, das, blöja.

Windeln, v. a. linda (barn).

Winden, v. irr. a. vinda; vrida; sno, tvinna; dreja, nysta, härfla, härfva af; rycka (ur händerna); in die Höhe -, hissa, vinda upp; aus den Händen -, rycka ur händerna; Jemandem den Degen aus der Hand -, vrida värjan ur handen på en.

gon; sich –, vrida sig, sno sig; knorla ell. rulla ihop sig, bugta sig, slingra sig; kröka sig.

Windig, *a.* blåsig, väderfull, stormig; ostadig; skrytaktig; i dålig belägenhet; es ist –, det blåser; damit steht es – aus, dermed har det långa utsigter.

Windung, die, (*pl.* -en) vridning; slingring, krokning; – einer Schraube, skrufgång.

Wink, der, (*pl.* -e) vink, tecken; hänsyftning, anledning; Jemandem einen – geben, gifva någon en vink; (*fig.*) låta förstå, hänsyfta.

Winkel, der, vinkel, hörn, kant, vrå. -advocat, der, advokat som ej har tillstånd att procedera, brännvinsadvokat. -druckerei, die, litet dåligt boktryckeri. -ehe, die, hemligt giftermål, lönngifte. -eisen, das, vinkelhake, vinkelmått. -förmig, *a.* vinkelformig, vinklig. -haken, der, vinkelhake, steg. -linie, die, (*mathem.*) diagonallinie. -maß, das, vinkelmått, vinkelhake. -messer, der, vinkelmätare, astrolab, transportör (graderad cirkel till vinkelmätningar). -messung, die, vinkelmätning. -nath, die, (*anat.*) vinkelformig söm i hufvudskålen. -prediger, der, stympare i pretskläder. -presse, die, föraktlig pressa, föraktlig literatur (i synnerhet om tidningsliteratur). -recht, *a.* vinkelrätt, rätvinklig. -schenke, die, uselt värdshus, gement kroghål. -schreiber, der, lagvrängare. -schule, die, smygskola, privatskola. -treppe, die, lönntrappa. -züge, *pl.* undflykter, småkonster, *pl.*

Winkelig, *a.* vinklig, kantig.

Winken, *v. a.* vinka; er winkt mir, han vinkar mig.

Winken, das, vinkning, vink.

Winseln, *v. n.* qvida, jemra sig, gnälla, grägna.

Winseln, das, qvidande, jemrande, jemmer.

Winter, der, (*pl.* –) vinter; des -s, im –, om vintern, på vintern; sich den – über halten, hålla sig vintern öfver; diesen –, i vinter; vorigen –, vintras, i vintras; mitten im –, midt i vintren. -abend, der, vinterafton, vinterqväll. -apfel, der, vinteräpple. -arbeit, die, vinterarbete. -aufenthalt, der, vistelse under vintern, vinterqvarter, öfvervintrande. -belustigung, die, vinternöje, vinterförlustelse. -birne, die, vinterpäron. -blume, die, vinterblomma. -butter, die, vintersmör. -feld, das, höstbesådt gärde. -frucht, die, vinterfrukt; vintersäd. -futter, das, vinterfoder. -garten, der, vinterträdgård. -gerste, die, vinterkorn. -getreide, das, vintersäd, höstsäd. -gewächs, das, vinterväxt. -grün, das, (*bot.*) vintergröna. -haft, *a.* vinteraktig, vinterlik. -haus, das, vinterhus, orangeri. -holz, das, vedförråd för vintern. -kälte, die, vinterköld, vinterkyla. -kleid, das, vinterklädning. -kleidung, die, vinterklädning, vinterplagg, vinterkläder. -kohl, der, vinterkål. -korn, das, vintersäd, höstsäd. -kresse, die, vinterkrasse. -lager, das, vinterläger. -luft, die, vinterluft. -mantel, der, vinterkappa. -mäßig, *a.* vinteraktig, vinterlik. -monat, der, vintermånad, December. -nacht, die, vinternatt. -obst, das, vinterfrukt. -quartier, das, vinterqvarter. -rock, der, vinterrock. -roggen, der, vinterråg. -saat, die, vintersäde, höstsäde, höstsådd. -schlaf, der, dvala (om djur). -seite, die, norra sidan. -sonnenwende, die, vintersolstånd. -stand, der, (*jagtt.*) vinterstånd. -tag, der, vinterdag. -vergnügen, das, vinternöje, vinterförlustelse. -weizen, der, vinterhvete. -wetter, das, vinterväder. -zeit, die, vintertid. -zwiebel, die, vinterlök.

Winterlich, *a.* vinterlig, vinterlik, vinteraktig; – gekleidet, vinterklädd.

Wintern, *v. impers.* vintras, vintra, blifva vinter; es wintert, det vintrar, det fryser, det är kallt. – *v. n.* öfvervintra. – *v. a.* vinterföda (boskap).

Winzer, der, (*pl.* –) vingårdsman, vingårdsarbetare. -hacke, die, vingårdshacka. -messer, das, vingårdsknif.

Winzig, *a.* liten, ringa, spänslig; obetydlig. [het; obetydlighet.

Winzigkeit, die, litenhet, små-

Wipfel, der, (*pl.* –) topp, spets. -ästig, *a.* toppgrenig. -bruch, der, spricka på träd af köld. -krone, die, toppkrona (på träd).

Wipfeln, *v. a.* toppa, topphugga, qvista.

Wippe, die, (*pl.* -n) vipp, vippning; gunga, vippa.

Wippen, *v. n.* gunga, slänga, röra sig af och an; slå med ris. – *v. a.* straffa med vippgalge.

Wippgalgen, der, vippgalge.

Wir, *pron. pl.* vi; – Alle, vi alla; – von Gottes Gnaden &c., vi af Guds nåde.

Wirbel, der, (*pl.* –) hjesshvirfvel; hvirfvel, omlopp; skruf (på en fiol etc.), vändkors ell. korsbom; skål för en benfogning; hvirfvel slagen på trumma ell. puka; svindel. -bein, das, knota, ryggknota. -haken, der, strängstift på klaver. -knochen, der, knota. -kopf, der, orolig menniska; grillfängare. -punct, der, vertikalpunkt. -sucht, die, kringsjuka (på får). -wind, der, hvirfvelvind, vindhvirfvel, väderhvirfvel, väderil.

Wirbelig, *a.* kringsvängande; yr, svindelaktig; rusig.

Wirbeln, *v. n.* hvirfla; gå omkring; hafva svindel; slå hvirfvel (på trumman).

Wirk-bret, das, bräde ell. bord hvarpå degen knådas. -eisen, das, verkjern, hofjern. -messer, das, verkknif. -sam, *a.* verksam, verkande, driftig, kraftig. – *av.* verksamt. -samkeit, die, verksamhet, drift, kraft; flit och drift. -stuhl, der, väfstol. -tisch, der, se -bret.

Wirken, *v. a.* & *n.* verka, verkställa, uträtta; hjelpa, göra verkan; (*T.*) knåda, älta (deg); väfva, virka; viel Gutes –, verka mycket godt; das wirkt, det verkar; das Mittel wirkte nicht, medlet verkade icke; diese Arzenei wirkt auf die Lungen, detta läkemedel agerar på lungorna.

Wirken, das, verkande, verkställande; virkande, väfvande.

Wirkend, *a.* verkande, verksam.

Wirker, der, en som verkar; (*T.*) degknådare; väfvare.

Wirkerei, die, väfning, väfnad; snörmakeri.

Wirklich, *a.* verklig; – werden, blifva verklig. – *av.* verkligen, verkligt, i sanning, sannerligen.

Wirklichkeit, die, verklighet.

Wirkung, die, (*pl.* -en) verkning, verkan; – thun, göra verkan, verka; das that keine –, det verkade ingenting. -skraft, die, verkningskraft, verkande kraft. -skreis, der, verkningskrets. -slos, *a.* utan verkan. -smittel, das, verkningsmedel, verkande medel. -spunct, der, verkningspunkt.

Wirr (verwirrt), *a.* förvirrad, förbryllad; oredig; yr i hufvudet. -kopf, der, oredigt ell. oroligt hufvud. -seide, die, flocksilke. -stroh, das, ströhalm. -warr, der, villervalla, virrvarr.

Wirren, *v. a.* förvirra; in einander –, bringa i oordning, göra i oreda; aus einander –, utreda, utveckla, bringa i ordning.

Wirrig, *a.* oredig, förvirrad.

Wirschkohl, **Wirsing**, der, savojkål.

Wirtel, der, hvirfvel på en spindel; spindeltrissa.

Wirth, der, (*pl.* -e) värd; husvärd, husbonde; hushållare; hyresvärd; värdshusvärd; krögare. -bar, *a.* beboelig; gästfri. -schaft, die, hushåll, hushållning; hushållsaktighet; värdshusrörelse, värdshushållning; – treiben, hålla värdshus; schlechte –, misshushållning. -schaften, *v. n.* hålla värdshus, krog, gästgifveri; hushålla, hafva hushåll; schlecht –, hålla illa hus; gut –, hushålla väl, vara sparsam. -schafter, der, hushållare; gårdsfogde, inspektor. -schafterin, die, hushållerska, skafferska. -schaftlich, *a.* hushållsaktig, sparsam. -schaftlichkeit, die, hushållsaktighet, sparsamhet. -schaftsbuch, das, hushållsbok. -schaftsgebäude, das, värdhusbyggnad; uthus, ladugård. -schaftsverwalter, der, gårdsfogde, inspektor. -s-

haus, das, värdshus. -shausschild, das, krogskylt. -sleute, pl. värdsfolk. -stisch, der, allmänt bord der man äter för ett visst pris; spisqvarter.

Wirthin, die, (pl. -nen) värdinna, matmoder; husfru.

Wirthlich, a. hushållsaktig, sparsam.

Wirthlichkeit, die, hushållsaktighet, sparsamhet.

Wisch, der, (pl. -e) disktrasa, torklapp; tvätt-trasa; trasa; viska, halmviska; papper, skrift ell. bok af intet värde. -gold, das, bladguld. -lappen, der, torktrasa, torkklut, viskllit. -tuch, das, torkduk.

Wischen, v. a. viska, torka, aftorka; stryka bort, gnugga bort; stompera. – v. n. davon – (entwischen), smyga sig bort, rymma.

Wischer, der, (pl. –) viskare (till ritning); stomp; (artill.) viskarekolf, viskare, styckeskrapa; (fig.) tilltal, lexa, skrapa.

Wischwasch, der, sladder.

Wismuth, das, vismut (metall).

Wispel, der, (pl. –) ett tyskt sädesmått.

Wispern, v. n. hviska.

Wißbegierde, die, vetgirighet, lärbegirighet, begär att lära.

Wißbegierig, a. vetgirig, hågad att lära, frågvis.

Wissen, v. irr. a. & n. veta, förstå, känna, kunna; so viel ich weiß, så mycket jag vet, efter hvad jag vet, det jag vet, försåvidt jag vet; wer weiß, ob, hvem hvet, om; um Etwas –, hafva kunskap om något; was wissen Sie davon? hvad vet ni derom? ich weiß recht wohl, jag vet rätt väl; – lassen, låta veta, underrätta om; zu – thun, göra veterligt, tillkännagifva, kungöra; sich schuldig –, veta sig skyldig; er weiß sich viel damit, han är stor på sig, han yfvar deraf; von sich – lassen, låta höra af sig; Jemandem Dank –, tacka någon; nichts mehr von sich selbst –, ej mer veta till sig; weder ein noch aus –, ej veta att hjelpa sig; nicht daß ich wüßte, icke det jag vet; ich weiß was ich weiß, jag vet hvad jag vet.

Wissen, das, vetande, vett, vetskap; kunskap, lärdom, insigter; meines –s, så mycket jag vet, såvidt mig veterligt är; mit – und Willen, med vetande och viljande, med vett och vilja, med fullt uppsåt, uppsåtligen; mit meinem –, med min vetskap; ohne mein –, utan min vetskap, mig ovetande; gegen besseres –, emot bättre vetande. -swerth, -swürdig, a. värd att veta, märkvärdig.

Wissenschaft, die, (pl. -en) vetenskap; kunskap, kännedom, lärdom; bekantskap; Academie der –en, vetenskapsakademi; die schönen –en, vitterhet.

Wissenschaftlich, a. vetenskaplig; –er Ausdruck, vetenskapsterm. – av. vetenskapligt.

Wissentlich, a. veterlig, vetande. – av. veterligen, med vett och vilja.

Wisser, der, en som är vetandes om något; en medvetande.

Wittern, v. a. vädra, vädra upp; lukta upp, få ell. hafva väder af något. – v. imp. åska.

Witterung, die, (pl. -en) väderlek, väder; väderkorn; nasse –, våtväder; ungesunde –, osundt väder. -skunde, die, meteorologi. -swechsel, der, väderväxling, väderskifte.

Wittfrau, Wittib, se Wittwe.

Witthum, das, enkeunderhåll.

Wittmann, se Wittwer.

Wittwe, die, (pl. -n) enka.

Wittwen-casse, die, enkekassa. -gehalt, der, lifränta för en enka. -geld, das, enkeunderhåll. -jahr, das, enkeår, enklingsår, nådår. -recht, das, enkerätt. -schleier, der, enkeslöja. -sitz, der, enkesäte, lifgeding. -stand, der, enkestånd.

Wittwer, der, (pl. –) enkling, enkeman. -stand, der, enklingsstånd.

Witz, der, (pl. -e) vett, qvickhet, snille; snillegåfvor, pl.; vitterhet; hittord, qvickt infall, infälle; einen – machen, säga en qvickhet. -bold, der, qvickhetskrämare, qvickhetsjägare, infallsmakare. -wort, das, hittord.

Witzelei, die, (pl. -en) jagt efter qvickheter; sökt qvickhet, spetsfundighet.

Witzeln, v. n. jaga efter qvickheter, vilja synas qvick.

Witzig, a. qvick, sinnrik, hittordig, fintlig; skämtaktig; vitter; ein –er Kopf, ett qvickt hufvud; eine –e Antwort, ett qvickt svar.

Witzigen, v. a. göra mindre enfaldig och godtrogen; gewitzigt werden, blifva varsam.

Witzigung, die, (pl. -en) minnesbeta, lära, varnagel.

Witzling, der, (pl. -e) infallsmakare, qvickhetskrämare, qvickhetsjägare.

Wo, av. hvar, hvarest; någorstädes. – conj. om, så framt; wo nicht, om icke, annars; wo auch, ehvar, ehvarest; wo er auch sein mag, ehvar han än må vara; wo es auch sein mag, hvar som helst; wo ungefähr? hvar vid lag?

Wobei, av. hvarvid, hvarhos, hvarpå, hvaruti.

Woche, die, (pl. -n) vecka; in drei –en, om tre veckor; jede –e einmal, en gång i veckan; jede zweite –, hvar annan vecka; die – haben, hafva veckan.

Wochen, pl. veckorna mellan barnsäng och kyrkogång; in die – kommen, falla i barnsäng, nedkomma; in den – liegen, ligga i barnsäng.

Wochen-besuch, der, barnsängsvisit. -bett, das, barnsäng. -blatt, das, veckoblad, tidning som utgår en gång i veckan. -fieber, das, barnsängsfeber. -geld, das, veckopenningar, veckolön. -kind, das, lindebarn. -kleid, das, hvardagsklädning. -lang, av. veckotals. -lohn, der, veckolön. -markt, der, veckomarknad. -prediger, der, veckopredikant. -predigt, die, veckopredikan. -rechnung, die, veckoräkning. -schrift, die, veckoskrift, veckoblad. -stube, die, barnsängskammare. -tag, der, hvardag, veckodag. -visite, die, barnsängsvisit. -weise, av. veckovis, på vecka. -zimmer, das, barnsängskammare.

Wöchentlich, a. som sker hvarje vecka, vecko-; -e Kost, veckokost. – av. veckovis, i veckan, för hvarje vecka.

Wöchner, der, (pl. –) den som har veckan; veckopredikant.

Wöchnerin, die, (pl. -nen) barnsängsqvinna, barnsängshustru.

Wocken, der, (pl. –) spinnrock; rockhufvud, totte.

Wodurch, av. hvarigenom, hvarmed, hvarmedelst; genom hvilken, genom hvilket.

Wofern, conj. om, såframt, i fall att.

Wofür, av. hvarför, för hvad, för hvilken, för hvilket.

Woge, die, (pl. -n) våg, bölja; die –n des Kornfeldes, sädens böljor. -nschwall, der, bränning. -nstille, die, lugnsvall.

Wogegen, av. hvaremot, emot hvilket, till hvilket, i stället för hvilket.

Wogen, v. n. bölja, häfva vågor, häfva sig såsom vågor, svalla; simma i vågor; auf und nieder –, bölja upp och ned; die See wogt, sjön häfver; ihr Busen wogt, hennes barm häfver sig.

Wogig, a. svallande; våglik.

Woher, av. hvarifrån; hvaraf; hvadan; – kommen Sie? hvarifrån kommer ni? – kommt das? hvaraf kommer det? [hvarom.

Woherum, av. hvaromkring,

Wohin, av. hvart, hvartåt, hvarthän.

Wohinaus, av. hvartut, hvartåt.

Wohingegen, av. hvaremot.

Wohinter, av. bakom hvilket.

Wohl, av. väl; mycket, rätt, visserligen; so – als, så väl som; – mir, väl mig, lycklig jag; – aufnehmen, taga väl upp; sich – befinden, må väl; – zufrieden, väl förnöjd; das kann – sein, det kan väl vara; ja –, ja väl; wer hätte – glauben sollen, hvem skulle väl kunnat tro.

Wohl, das, väl, bästa, välfärd, timlig lycka; das – des Staates, statens väl.

Wohlachtbar, a. välaktad.

Wohlan, intj. välan, må göra.

Wohlangebracht, a. lämplig, passande. [skicklig.

Wohlanständig, a. anständig;

Wohlanständigkeit, die, anständighet, skicklighet.
Wohlauf, *a.* & *av.* frisk, sund, välmående; – sein, må väl – *intj.* välan! friskt upp!
Wohlbedacht, -bedächtig, *a.* välbetänkt, väl öfverlagd; med berådt mod.
Wohlbefinden, das, välbefinnande, god helsa. [kompetent.
Wohlbefugt, *a.* välbefogad,
Wohlbegründet, *a.* välgrundad.
Wohlbehagen, das, välbehag; välmåga.
Wohlbehalten, *a.* välbehållen, välbevarad, frisk och sund, helbregda, oskadd, i godt stånd.
Wohlbekannt, *a.* välbekant.
Wohlbeleibt, *a.* fetlagd, hullig.
Wohlbeleibtheit, die, tjocklek, godt hull.
Wohlbeschaffen, *a.* oskadd, i godt stånd, väl konditionerad.
Wohlbestallt, *a.* välbetrodd.
Wohlbestellt, *a.* välbeställd.
Wohlbetagt, *a.* ålderstigen, bedagad. [drad, välförsökt.
Wohlbewandert, *a.* välbevan-
Wohlbewußt, *a.* välkänd, välbekant.
Wohlbürtig, *a.* välbyrdig.
Wohldenkend, *a.* vältänkande.
Wohldiener, der, ögontjenare.
Wohledel, *a.* väladel (titel).
Wohlehrwürdig, *a.* välärevördig (titel).
Wohlerfahren, *a.* välerfaren, välbevandrad, välförsökt.
Wohlergehen, das, välfärd, välgång, medgång, välstånd; auf Jemandes – trinken, dricka någons skål.
Wohlerhalten, *a.* välbehållen, välbevarad, oskadd, i godt stånd.
Wohlerwogen, *a.* välbetänkt, välöfverlagd.
Wohlerworben, *a.* välförvärfd, välfången.
Wohlerzogen, *a.* väluppfostrad.
Wohlfahrt, die, välfärd, välgång. **-sausschuß**, der, välfärdsutskott. [för godt köp.
Wohlfeil, *a.* billig, icke dyr,
Wohlfeilheit, die, godt köp, godt pris. [skapad.
Wohlgeartet, *a.* välartad, väl-
Wohlgebaut, *a.* välbygd; välskapad. [skapad.
Wohlgebildet, *a.* välbildad, väl-
Wohlgeboren, *a.* välboren (titel).
Wohlgefallen, das, välbehag, lag, nöje, förnöjelse.
Wohlgefällig, *a.* välbehaglig.
Wohlgefälligkeit, die, välbehaglighet.
Wohlgelegen, *a.* välbelägen.
Wohlgelehrt, *a.* vällärd (titel).
Wohlgemeint, *a.* välment; –e Absicht, välmening. [munter.
Wohlgemuth, *a.* vid godt lynne,
Wohlgemuth, der, dosta (ört).
Wohlgenährt, *a.* välfödd, korpulent. [gen, välbevågen.
Wohlgeneigt, *a.* mycket bevå-
Wohlgeordnet, *a.* välordnad.
Wohlgerathen, *a.* som lyckas väl; välartad.
Wohlgeruch, der, vällukt.
Wohlgeschmack, der, god smak, välsmak, välsmaklighet.
Wohlgesinnt, *a.* välsinnad, välment. [lig, artig.
Wohlgesittet, *a.* sedig, besked-
Wohlgestaltet, *a.* välskapad, välbildad. [välskapad.
Wohlgewachsen, *a.* välväxt,
Wohlgewogen, *a.* välbevågen, välvillig. [vågenhet, välvilja.
Wohlgewogenheit, die, välbe-
Wohlgezogen, *a.* väl uppfostrad.
Wohlhabend, *a.* välmående, förmögen.
Wohlhabenheit, die, välmåga, välstånd, förmögenhet.
Wohl-klang, -laut, der, välljud, samljud.
Wohl-klingend, -lautend, *a.* välljudande, klingande, klar och fyllig.
Wohlleben, das, vällefnad.
Wohllöblich, *a.* välloflig.
Wohlmeinend, *a.* vältänkande, välmenande, välment.
Wohlmeinung, die, välmening, god mening.
Wohlredend, *a.* vältalig, talför.
Wohlredenheit, die, vältalighet, talförhet.
Wohlredner, der, vältalare.
Wohlriechend, *a.* välluktande, välluktdoftande. [smaklighet.
Wohlschmack, der, välsmak, väl-
Wohlschmeckend, *a.* välsmakande. [helsa, välgång.
Wohlsein, das, välmåga, god
Wohlstand, der, välstånd, välmakt, välmåga, förmögenhet.
Wohlthat, die, välgerning.
Wohlthäter, der, välgörare, välgerningsman.
Wohlthäterin, die, välgörerska.
Wohlthätig, *a.* välgörande, gifmild. [het; gifmildhet.
Wohlthätigkeit, die, välgören-
Wohlthun, *v. irr. n.* göra väl, vara gifmild, göra barmhertighetsverk.
Wohlthun, das, välgörande.
Wohlüberlegt, *a.* välöfverlagd, välbetänkt.
Wohlverdient, *a.* välförtjent.
Wohlverhalten, das, välförhållande, godt uppförande.
Wohlverleih (Wolverlei), das, (ört) hästfibler, arnica montana.
Wohlversehen, *a.* välförsedd.
Wohlverstanden, *av.* välförstående.
Wohlweise, *a.* välvis (titel).
Wohlweislich, *av.* visligen, klokt; uppsåtligen.
Wohlwollen, *v. n.* välvilja; vilja väl (Jemandem).
Wohlwollen, das, välvilja, ynnest. [sinnad, bevågen.
Wohlwollend, *a.* välvillig, väl-
Wohn-bar, *a.* som kan bebos. **-gebäude**, das, boningsbyggnad, boningshus. **-haft**, *a.* boende, bofast, bosatt; sich – niederlassen, bosätta sig, sätta sig ned och bo. **-haus**, das, boningshus. **-ort**, der, bo, boningsort. **-platz**, der, boningsplats. **-sitz**, der, hemvist, boställe. **-stätte**, die, bostad, boningsplats, vistelseort. **-stube**, die, **-zimmer**, das, boningsrum.
Wohnen, *v. n.* bo, vara boende; – bleiben, bo qvar.
Wohnung, die, (*pl.* -en) bo, boning, boningsrum, våning, qvarter; seine – verändern, flytta bo.
Wölben, *v. a.* hvälfva, förse med hvalf. [hvälfning.
Wölbung, die, (*pl.* -en) hvalf,
Wolf, der, (*pl.* Wölfe) varg, ulf; gångsår, ridsår (vulvus); (*ordspr.*) wenn man vom –e spricht, ist er nicht weit davon, när man talar om trollet, är det icke långt borta; (*ordspr.*) wer unter Wölfen ist, muß mit heulen, med vargarna måste man tjuta.
Wölfin, die, (*pl.* -nen) varginna, varghona.
Wölfisch, *a.* varglik, vargaktig.
Wolfram, der, volfram (metall).
Wolfs-auge, das, vargöga; rofgirigt öga. **-balg**, der, vargskinn. **-beere**, die, trollbär. **-bohne**, die, vargböna. **-brut**, die, vargyngel. **-eisen**, das, **-falle**, die, räfsax, varggiller. **-garn**, das, vargnät. **-geheul**, das, vargtjut. **-geschwulst**, die, flenhus. **-grube**, die, varggrop. **-haut**, die, vargskinn. **-hund**, der, varghund. **-hunger**, der, varghunger, omåttlig hunger. **-jagd**, die, vargjagt. **-jäger**, der, vargjägare. **-klaue**, die, vargklo. **-kraut**, das, paddbär, trollbär. **-luchs**, der, varglo. **-magen**, der, vargmage. **-milch**, die, (*bot.*) vargmjölk, mjölkört. **-pelz**, der, vargskinnspels; vargskinn. **-zahn**, der, vargtand; skärtand.
Wölkchen, das, molntapp, sky; molnfläck, litet moln.
Wolke, die, (*pl.* -n) moln; mit -n bedeckt, skybetäckt, molnbetäckt; aus den -n fallen, (*fig.*) falla ur skyarna, förfäras, vara bestört.
Wolken-an, *av.* himmelåt. **-bruch**, der, skyfall. **-frei**, *a.* molnfri. **-himmel**, der, skyhimmel, molnregionen i atmosferen. **-hoch**, *a.* skyhög. **-los**, *a.* molnfri. **-säule**, die, molnstod.
Wölken, *v. a.* betäcka med moln; sich –, betäckas med moln, mulna; bli mulen. [täckt, mulen.
Wolkig, *a.* molnfull, molnbe-
Woll-arbeiter, der, ullarbetare. **-bereiter**, der, ullberedare. **-blume**, die, (*bot.*) kongsljus, verbascum. **-boden**, der, ullmagasin. **-distel**, die, (*bot.*) kardtistel. **-färber**, der, ullfärgare. **-färberei**, die, ullfärgeri. **-gras**, das, (*bot.*) ullgräs, ängsull, rumpull, hardun. **-handel**, der, ullhandel. **-händler**, der, ullhandlare. **-kamm**, der,

ullkam, långkarda, skrubbla. -kämmer, der, ullkammare, skrubblare. -kratze, die, ullkarda. -kratzer, der, ullkardare, ullskrubbare. -kraut, das, (bot.) kongsljus. -markt, der, ullmarknad. -rad, das, spinnrock för ull. -reich, a. ullrik. -sack, der, ullsäck. -sammet, der, plys. -schere, die, ullsax. -scherer, der, ullklippare. -schur, die, ullklippning; klippningstid. -spinnen, das, ullspånad. -spinner, der, ullspinnare. -spinnerin, die, ullspinnerska. -streicher, der, ruggare (vid fabriker). -tragend, a. som bär ull, ullrik. -wäscher, der, ulltvättare. -zupfer, der, ullplockare..

Wolle, die, ull; fjun på växter; (ordspr.) viel Geschrei und wenig –, mycket af munnen och litet af ullen; in der – gefärbt, ullfärgad; ein Büschel –, ulltapp.

Wollen-damast, der, ylledamast. -fabrik, die, yllefabrik. -garn, das, yllegarn. -gewebe, das, ylleväf. -stoff, der, ylle. -waare, die, yllevara. -weber, der, yllevăfvare. -zeug, das, ylletyg, ylle.

Wollen, a. af ull, af ylle; -e Strümpfe, ullstrumpor, yllestrumpor; ein -es Hemd, en ylleskjorta; -e Jacke, ylletröja, yllelifstycke; -e Waare, yllevara.

Wollen, v. irr. n. vilja; wills Gott, med Guds hjelp; das wolle Gott nicht! Gud bevare, förbjude! wollte Gott! gifve Gud, vill Gud! gern –, gerna vilja; lieber –, hellre vilja; dem sei wie ihm wolle, vara dermed huru det vill, det må vara huru som helst.

Wollen, das, viljande, vilja, vilje.

Wollicht, a. ull-lik, ullaktig, ullig, luddig.

Wollig, a. ullig, ullrik; som bär ull; -e Beschaffenheit, ullighet.

Wollust, die, vällust, kättja.

Wollüstig, a. vällustig. [ting.

Wollüstling, der, (pl. -e) vällus-

Womit, av. hvarmed; hvarmedelst; med något.

Wonach, av. hvarefter.

Woneben, av. hvarvid, hvarhos, hvarjemte, hvarutmed.

Wonne, die, hög grad af glädje, hänryckning, förtjusning, sällhet. -leben, das, glädjefullt lefverne. -monat, der, Maj månad. -reich, a. glädjefull. -tag, der, glädjedag. -trunken, a. drucken af vällust, glädjedrucken. -voll, a. glädjefull, fröjdfull, säll.

Wonnig, **Wonniglich**, a. glädjefull, fröjdfull, säll.

Woran, av. hvarpå, hvartill, hvartåt, hvarvid; – denken Sie? hvad tänker ni på?

Worauf, av. hvarpå, hvarefter; – er sagte, hvarpå han sade.

Woraus, av. hvarur, hvarutur, hvaraf, hvadan; – ist das gemacht? hvaraf är detta gjordt?

Worein, av. hvaruti, hvari.

Worfel, **Worfschaufel**, die, (pl. -n) kastskåfvel. [(säd).

Worfeln, v. a. vanna, kasta

Worgen, v. n. hafva svårt för att svälja. [utinnan, hvarintill.

Worin, av. hvaruti, hvari, hvar-

Worinnen, av. hvarinom, hvaruti, hvari.

Wornach, av. hvarefter.

Wort, das, (pl. Worte & Wörter) ord; uttryck; löfte; kein – sagen, icke säga ett ord; viele -e machen, vara mångordig, vara mångtalig; er macht nicht viel -e, han talar ej många ord; die ernsten -e, de allvarsfulla orden; das waren seine letzten -e, dessa voro hans sista ord; Wörter in einem Wörterbuche, ord i en ordbok; drei schwedische Wörter, tre svenska ord; Jemandem ins – fallen, falla någon i talet; das – führen, föra ordet; das – ergreifen, taga ordet, taga till ordet; Jemandem gute -e geben, gifva någon goda ord, bedja; Jemandem das – reden, föra någons sak; försvara någon (t. ex. inför rätta); beim – nehmen, taga på orden; sein – halten, hålla sitt ord, sitt löfte; – für –, ifrån ord till ord; mit Einem -e, med ett ord; das – Gottes, Guds ord, den heliga skriften; (ordspr.) ein – ein Mann, mans ord och mansära; (ordspr.) ein gutes – findet eine gute Statt, ett godt ord uträttar mycket. -ableitung, die, ordledning, etymologi. -ähnlichkeit, die, likhet emellan ord af olika språk. -arm, a. ordfattig. -brüchig, a. otro, trolös; – werden, bryta sitt löfte. -brüchigkeit, die, löftesbrott. -erfinder, der, neolog. -erfindung, die, neologi. -fechter, der, ordfäktare, ordryttare. -folge, die, ordföljd. -form, die, ordform. -forscher, der, etymolog. -fügung, die, ordfogning, syntax. -führer, der, ordförande, den som förer ordet, taleman. -geklingel, das, ordprål, klingande fraser. -gepränge, das, ordprål. -haltend, a. ordhållig. -karg, a. ordkarg, fåordig, rädd om orden, ordnjugg. -kargheit, die, ordkarghet, fåordighet, tystlåtenhet. -klauber, der, ordklyfvare, hårklyfvare. -klauberei, die, ordklyfning, ordklyfveri. -kram, der, ordkram. -krämer, der, frasmakare. -laut, der, ordens lydelse, ordalydelse. -register, das, ordregister. -reich, a. ordrik, mångordig, ordfyndig. -schwall, der, ordsvall, ordsvammel, lång ramsa af ord. -sinn, der, ordaförstånd, ordabetydelse. -spiel, das, ordlek; ordstäf. -streit, der, ordkrig, ordstrid, ordtvist. -treue, die, ordhållighet. -verdreher, der, ordvrängare. -verdrehung, die, ordvrängning. -verstand, der, ordaförstånd, ordabetydelse. -wechsel, der, ordvexling, ordkastning; in – gerathen, ordkastas. -zeichen, das, lösen.

Wörter-buch, das, ordbok. -reichthum, der, ordrikhet.

Worth, die, (pl. -en) (landthush.) täppa.

Wörtlich, a. ordagrann, bokstaflig; die -e Bedeutung, ordabetydelse, ordaförstånd. – av. ord från ord, ordagrannt, bokstafligen.

Worüber, av. hvaröfver; hvartåt; – hinaus, hvarutöfver.

Worum, av. hvarom; hvaromkring. [emellan, hvaribland.

Worunter, av. hvarunder; hvar-

Woselbst, av. hvar, hvarest.

Wovon, av. hvaraf; hvarifrån; hvarom; – ist die Rede, hvad är frågan om? hvarom är talan?

Wovor, av. hvarför.

Wozu, av. hvartill.

Wozwischen, av. hvaremellan, hvaribland.

Wrack, das, (pl. -e) vrak, skeppsvrak; afskrap, utskott. -gut, das, vrakgods. -vogel, der, vrakfågel.

Wucher, der, ocker; – treiben, ockra. -gesetz, das, lag emot ockrande, ockerlag. -pflanze, die, frodig, växtgirig planta. -zins, der, oloflig ränta.

Wucherer, der, (pl. –) ockrare, procentare.

Wucherisch, a. ockeraktig, ockrande, ledande till ocker.

Wuchern, v. n. ockra, taga oloflig ränta; frodas (som ogräs).

Wuchs, der, växt, kroppsskapnad, kroppsställning; groß von –, stor till växten; von schönem –, vacker till växten.

Wucht, die, (pl. -en) tyngd, vigt, last; tung kropp.

Wühlen, v. a. gräfva, böka.

Wuhne, die, (pl. -n) vak (hål på isen).

Wulst, die, (pl. Wülste) valk, fallvalk; uppstoppad krans ell. kant.

Wulstig, a. valklik, uppstoppad som en krans; uppblåst; högtrafvande.

Wund, a. sårig, sårad, sår; – werden, sårna. -arzeneikunst, die, kirurgi. -arzt, der, fältskär, kirurg. -ärztlich, a. kirurgisk. -balsam, der, sårbalsam. -eisen, das, sond. -fäden, pl. sårvele, vele af linneskaf. -fieber, das, sårfeber. -kraut, das, särläkande ört. -mittel, das, sårläkande medel. -öl, das, sårläkande olja. -pflaster, das, sårläkande plåster, sårplåster. -reinigend, a. sårrenande. -salbe, die, sårsalva. -wasser, das, sårvatten.

Wunde, die, (pl. -n) sår, sårnad. -nmal, das, ärr.

Wunder, das, (pl. –) under, underverk, något oerhördt; das nimmt mich –, det förundrar mig; das ist kein –, daß, det är intet under, det är icke underligt, att; – thun, göra underverk; – sehen, se undransvärda saker; ich dachte – was es wäre, jag förundrade mig, hvad det kunde vara; die sieben –

der Welt, verldens sju underverk. -balsam, der, underbalsam. -bar, a. underbar, underlig, förunderlig, undransvärd, sällsam, besynnerlig. -bar, -barlich, av. underligt, besynnerligt, undransvärdt. -blume, die, jalappablomma. -cur, die, underkur. -ding, das, under, något oerhördt. -doctor, der, qvacksalfvare. -erscheinung, die, undersyn. -gabe, die, undergörande gåfva, utomordentlig gåfva ell. talang. -geschichte, die, underhistoria, undersaga. -glaube, der, undertro. -kind, das, underbarn, utomordentligt begåfvadt barn. -mann, der, undergörare, undransvärd man. -salz, das, glaubersalt. -sam, a. underbar, underlig, förunderlig. -schön, a. underskön, öfvermåttan skön. -selten, a. utomordentligt sällsynt. -that, die, underverk. -thäter, der, undergörare. -thätig, a. undergörande. -thier, das, underdjur, vidunder. -voll, a. underfull. -werk, das, underverk. -zeichen, das, undertecken, järtäcken.

Wunderlich, a. underlig, förunderlig, underbar; sällsam, konstig, besynnerlig; ein -er Mensch, en konstig menniska, ett underligt hufvud.

Wunderlichkeit, die, (pl. -en) underlighet, sällsamhet, konstighet, besynnerlighet.

Wundern, sich, v. r. undra, förundra sig, blifva förvånad; es wundert mich, det förundrar mig, det förvånar mig; es wundert mich gar nicht, det undrar jag alls icke på; wundern Sie sich darüber? förundrar ni er öfver det? -swerth, -swürdig, a. undransvärd, förundransvärd.

Wundershalben, av. för ros [skull.

Wunsch, der, (pl. Wünsche) önskan, önskning, åstundan; nach -, efter önskan; seinen - durchsetzen, få sin önskan fram; Jemandes - erfüllen, uppfylla någons önskan; Jemandes - entgegenkommen, gå någons önskan till mötes.

Wünschelruthe, die, slagruta.

Wünschen, v. a. önska, åstunda; tillönska; ich wünsche zu wissen, jag åstundar att få veta; Glück -, lyckönska, önska lycka; ich wünsche glückliche Reise, jag önskar lyckosam resa; es wäre zu -, det vore önskligt. -swerth, a. önsklig, önskansvärd, önskvärd.

Wunschweise, av. på önskande sätt och vis.

Würde, die, (pl. -n) värdighet; äreställe; zu -n gelangen, uppnå värdighet; Etwas unter seiner - halten, anse något under sin värdighet; eine academische -, en akademisk värdighet. -los, a. ovärdig. -nträger, der, man af värde; prelat. -voll, a. värdig.

Würdern, v. a. värdera, taxera.

Würdig, a. värdig; vördig; sich einer Sache - machen, göra sig en sak värdig; ein -er Mann, en värdig man.

Würdigkeit, die, värdighet.

Würdigen, v. a. anse värdig; bevärdiga, värdigas, hedra; värdera, skatta, sätta värde på; Jemanden seiner Freundschaft -, bevärdiga någon med sin vänskap.

Würdigung, die, värderande, värdering.

Wurf, der, (pl. Würfe) kast, kastning, kull (af ungar); einen glücklichen - thun, få ett godt varp, ett godt kast. -angel, der, kastkrok, metkrok. -anker, der, (sjöt.) töjankar, varpankar. -geschoß, das, kastvapen. -haken, der, änterhake. -netz, das, kastnät. -maschine, die, kastmaschin. -pfeil, der, kastpil, skottkolf. -schaufel, die, kastskåfvel. -scheibe, die, discus (vid kämplekar). -spieß, der, kastspjut, skottkolf. -weise, av. kastvis.

Würfel, der, (pl. -) tärning; kub; fyrkant; in - schneiden, skära i tärningar; der - ist gefallen, tärningen är kastad. -becher, der, tärningbägare, tärningskappa. -förmig, a. kubformig, kubisk. -fuß, der, kubikfot. -maß, das, kubikmått. -spiel, das, tärningsspel, raffel. -wurzel, die, kubikrot. -zahl, die, kubiktal.

Würfelicht, Würfelig, a. kubisk; fyrkantig.

Würfeln, v. n. spela tärning, kasta tärningar, spela raffel, raffla; um Etwas -, raffla om något.

Würgen, v. n. strypa, gräfva; döda; hinunter -, nedsvälja med möda; in sich -, väcka i sig.

Würgengel, der, mordengel.

Würger, der, (pl. -) strypare, dräpare; varfågel.

Wurm, der, (pl. Würmer) mask, matk; nagelböld; springorm ell. rots hos hästar; frätsår. -artig, a. masklik, maskformig. -arzenei, die, läkemedel mot maskar. -doctor, der, qvacksalfvare. -fieber, das, maskfeber. -förmig, a. maskformig, masklik. -fraß, der, maskfrat, maskstyng, maskmjöl. -fräßig, a. maskstungen, maskäten. -kraut, das, ört tjenlig emot mask. -latwerge, die, maskmos. -loch, das, maskhål. -mehl, das, maskmjöl. -mittel, das, medel mot maskar. -nudeln, pl. vermiceller. -pillen, die, pl. maskpiller. -pulver, das, maskpulver. -same, der, maskfrö (ört); maskpulver. -stichig, a. maskstungen, maläten, maskäten. -trockniß, die, skogs förtorkning genom mask.

Wurmen, v. n. krypa som en mask. - v. imp. fortryta, smärta, pina; es wurmte mich, det förargade mig.

Wurmig, a. maskfull, full af maskar; maskstungen, maskäten, vurmig.

Wurst, die, (pl. Würste) korf, medvurst, pölsa; (ordspr.) - wider -, lika för lika, bytt om bytt. -bügel, der, korfhorn. -dorn, der, korfsticka. -eisen, das, korfhorn. -fett, das, korffett. -haut, die, korfskinn. -horn, das, korfhorn. -kraut, das, korfkrydda. -maul, das, hängläpp; älskare af korf. -mäulig, a. hängläppig. -reiter, der, matsnuggare. -schale, die, korfskinn. -schmaus, der, korfkalas. -suppe, die, korfspad, korfsoppa. -wagen, der, lång vagn på hvilken flera personer kunna sitta efter hvarandra.

Würstchen, das, (pl. -) liten korf, siskon.

Würze, die, (pl. -n) krydda, kryddning; (Bierwürze) vört, vörtsirap; neue -, kryddpeppar, piment.

Wurzel, die, (pl. -n) rot, rotfäste, rotväxt; -n bekommen, fatta rötter; mit der - ausreißen, upprycka med roten; die - eines Wortes, roten till ett ord; die - einer Zahl, rottal; in der - angreifen, angripa vid roten. -artig, a. rotartad, rotlik. -blatt, das, rotblad. -buchstabe, der, grundbokstaf. -faser, die, rottråd. -fest, a. rotfast. -förmig, a. rotformig, rotlik. -gewächs, das, rotväxt. -holz, das, stubbved. -reich, a. full af rötter. -reis, das, rotqvist. -schößling, der, rotteluing, rotskott. -silbe, die, rotstafvelse, grundstafvelse. -stark, a. rotstark. -stoff, der, (kem.) radikal. -wort, das, rotord, stamord. -wurm, der, rotmask. -zahl, die, rottal. -zeichen, das, rotmärke, rottecken.

Würzelchen, das, liten rot.

Wurzelig, a. full af rötter.

Wurzeln, v. n. taga, fatta ell. slå rötter, rota sig.

Wurzeln, das, rotfästning.

Würzen, v. a. krydda, afreda.

Würz-geruch, der, kryddlukt. -geschmack, der, kryddsmak, aromatisk smak. -haft, a. kryddaktig, aromatisk. -krämer, der, kryddkrämare. -laden, der, kryddbod. -nelke, die, kryddneglika. -schachtel, die, kryddlåda.

Würzig, a. kryddaktig, aromatisk.

Würzung, die, kryddning.

Wust, der, mischmasch, utskott, röra, smuts.

Wüst, a. öde, obebodd, ödslig; obrukad, oupppodlad; oordentlig; liderlig; yr, förvirrad, galen; ein -er Platz, ödeplats; -es Leben, liderlig lefnad.

Wüste (Wüstenei), die, (pl. -n) öken, ödemark, obygd. -nbewohner, der, ökenbo.

Wüsten, v. a. föröda, förstöra; ruckla bort.

Wüstling, der, (*pl.* -e) rustare, rucklare, liderlig menniska, vällusting.

Wuth, die, raseri, grymhet, häftighet. **-entbrannt, -schnaubend**, *a.* rasande, ursinnig, fnysande af vrede.

Wüthen, *v. n.* rasa, vara ursinnig, fnysa af vrede.

Wüthen, das, raseri.

Wüthend, Wüthig, *a.* rasande, ursinnig, häftig, grym.

Wütherich, der, (*pl.* -e) tyrann; grym, rasande menniska, barbar, blodhund.

Wuthgier, die, häftigt begär.

X.

X, x, das, ett X, x, tjugonde fjerde bokstafven i alfabetet; Jemandem ein X für ein U machen, skrifva någon ett x för ett u, bedraga någon genom falska förespeglingar.

Xantippe, die, Xantippe; trätosam, kifaktig qvinna, käringharpa, fulissa.

Xereswein, der, xeresvin, sherry.

Xylograph, der, xylograf, träsnidare, trägravör.

Xylographie, die, xylografi, träsnidarekonst; träsnitt.

Y.

Y, y, das, ett Y, y, tjugonde femte bokstafven i alfabetet.

Yacht, die, (*pl.* -en) jakt, jaktskepp.

Ybisch se **Eibisch**.

Yperbaum, der, almträd.

Ypsilon, das, bokstafven y.

Ysop, der, isop (ört).

Ytter, Yttererde, die, (*min.*) ytterjord.

Z.

Z, z, das, Z, z, tjugonde sjette bokstafven i alfabetet.

Zaar, der, (*pl.* -en) Czar, rysk kejsare.

Zaarin, die, (*pl.* -nen) Czarinna, rysk kejsarinna.

Zach se **Zähe**.

Zachariasblume, die, kornblomma, blåklint.

Zäckchen, das, (*pl.* -) liten pigg, liten tagg, udd på en spets.

Zacke, die, (*pl.* -n) **Zacken, der**, (*pl.* -) tagg, udd, spets; nagel, plugg, tand; - an der Gabel, tagg, udd på gaffelen; die Zacken (Enden) am Hirschgeweih, taggar, spetsar på hjorthorn. **-neisen, das**, jern till att göra taggig med. **-nwalze, die**, vals försedd med taggar. **-nwerk, das**, med taggar försedt verk, spansk ryttare.

Zacken, *v. a.* tagga, göra taggar ell. skåror i, tanda.

Zacken, der, se **Zacke**.

Zackig, *a.* taggig, tandig, tandad, uddig; -es Blatt, taggigt blad.

Zagen, *v. n.* bli försagd, fälla modet, rädas, ängslas.

Zagen, das, försagdhet, räddshåga.

Zag-haft, *a.* försagd, modfälld, rädd. **-haftigkeit, die**, försagdhet, modstulenhet, räddhåga, ängslan.

Zähe, (zäh) *a.* seg, slemmig, segsliten; (*fig.*) karg, njugg; ein -s Leben habend, seglifvad.

Zähigkeit, (Zähheit) **die**, seghet.

Zahl, die, (*pl.* -en) tal, antal, siffra; eine gerade -, ett jemnt tal; ohne -, i stor myckenhet; zehn an der -, tio till antalet. **-amt, das**, räntkammare. **-bar**, *a.* betalningsgill, som bör betalas, förfallen till betalning. **-bret, das**, räknebräde. **-bruch, der**, brutet tal, bråk. **-buchstab, der**, räknebokstaf. **-engröße, die**, arithmetisk storhet. **-enlehre, die**, räknekonst, arithmetik. **-enlotterie, die**, nummerlotteri. **-enrechnung, die**, sifferkalkyl; arithmetik. **-enreim, der**, kronogram. **-los**, *a.* oräknelig, otalig. **-meister, der**, skattmästare, räntmästare, uppbördskommissarie, kassör. **-pfennig, der**, räknepenning. **-reich**, *a.* talrik, mångtalig. **-tag, der**, betalningsdag. **-tisch, der**, räknebord. **-woche, die**, betalningsvecka. **-wort, das**, räkneord. **-zeichen, das**, siffra.

Zähl-bar, *a.* som kan räknas, räknelig. **-bret, das**, räknebräde, handelsdisk. **-tisch, der**, räknebord, handelsdisk.

Zahlen, *v. a.* betala.

Zahlen, das, betalande, betalning.

Zählen, *v. a.* räkna, tälja.

Zählen, das, räknande, täljande.

Zahler, der, (*pl.* -) betalare.

Zähler, der, (*pl.* -) räknare, sorterare; markör; (*arithm.*) täljare.

Zahlung, die, (*pl.* -en) betalning. **-sbedingung, die**, betalningsvilkor. **-sfähig**, *a.* betalningsför, i stånd att betala, vederhäftig. **-sfrist, die**, respit, uppskof, anstånd. **-sschein, der**, qvitto. **-stag, der**, betalningsdag, förfallodag. **-stermin, der**, betalningstermin. **-sunfähig**, *a.* ur stånd att betala, insolvent.

Zählung, die, räknande, räkning.

Zahm, *a.* tam, hemtamd, spak, spakfärdig.

Zähmbar, *a.* tämjelig, som kan tämjas, som låter tämja ell. styra sig.

Zähmen, *v. a.* tämja, göra tam; späka, kufva, underkufva; tygla, styra; sich -, hejda sig, styra sina begär.

Zähmen, das, Zähmung, die, tämjande.

Zahmheit, die, tamhet.

Zahn, der, (*pl.* **Zähne**) tand; tagg; tinne; kugge; die Zähne verlieren, fälla tänder; Zähne bekommen, få tänder; die Zähne wechseln, byta om tänder; mit den Zähnen knirschen, skära tänderna; die Zähne fletschen, visa tänderna; Haare auf den Zähnen haben, hafva skinn på näsan; Jemandem auf den - fühlen, taga någon på det ömma, examinera, utfråga någon; der - eines Rades, tand på ett hjul, kugge. **-arzenei, die**, tandmedel. **-arzt, der**, tandläkare, tanddoktor. **-balsam, der**, tandbalsam. **-brecher, der**, tandoperatör. **-buchstabe, der**, tandbokstaf, dentalljud. **-bürste, die**, tandborste. **-fäule, die**, tandröta. **-feile, die**, tandfil. **-fieber, das**, tandfeber. **-fistel, die**, tandfistel. **-fleisch, das**, tandkött. **-förmig**, *a.* tandformig, tandlik. **-geschwür, das**, tandböld, tandsvullnad. **-hobel, der**, tandhyfvel. **-höhle, die**, tandhål, hål i en tand. **-kraut, das**, (*bot.*) tandgräs. **-krone, die**, kronan på en tand. **-künstler, der**, dentist. **-lade, die**, tandhylsa, tandgård. **-los**, *a.* tandlös. **-losigkeit, die**, tandlöshet. **-lücke, die**, tandlöst ställe. **-lückig**, *a.* som har en lucka i tandraden. **-mittel, das**, tandmedel. **-pulver, das**, tandpulver. **-rad, das**, kugghjul. **-schmerz, der**, tandvärk, ondt i tänderna. **-schnitt, der**, uddig ell. tandig inskärning. **-splitter, der**, tandskärfva. **-stift, -stummel, der**, tandstump. **-stocher, der**, tandpetare. **-tinctur, die**, tandtinktur. **-wasser, das**, tandvatten. **-weh, das**, tandvärk, ondt i tänderna. **-wuchs, der**, tandväxt, tandsprickning. **-wurz, die**, tandgräs (anthemis pyretrum). **-wurzel, die**, tandrot.

Zähneln, Zahnen, *v. n.* få tänder. - *v. a.* tanda, göra taggig, göra uddig; gezähnelt ell. gezahnt, tandad, tandbräddad.

Zahnen, das, tandsprickning.

Zähn-klappen, Zähneklappen, das, tändernas skallrande. **-eknirschen, das**, tändagnisslan, tändernas skärande.

Zähnig, *a.* tandad.

Zähre, die, (*pl.* -n) tår; in -n zerfließen, smälta i tårar.

Zain, der, tacka ell. stång af smält metall. **-eisen, das**, knippjern. **-hammer, der**, knipphammare. **-schmied, der**, knippsmed.

Zainen, *v. a.* forma ell. uthamra metall i stänger.

Zainer, der, (*pl.* -) knippsmed.

Zampel, der, väfstol hvarpå blommerade ell. figurerade tyger väfvas.

Zander, der, gös (fisk).

Zange, die, (*pl.* -n) tång.
Zängelchen, das, liten tång, kniptång.
Zank, der, gräl, träta, kif, tvist, oenighet. -apfel, der, trätofrö, oenighetsfrö, trätoäpple, tvistämne. -geist, der, trätoande. -sucht, die, trätgirighet, grälaktighet, trätsjuka. -süchtig, *a.* trätgirig, grälaktig.
Zanken, *v. n.* gräla, träta, tvista, kifva, kifvas.
Zanken, das, grälande, gräl, träta. [trätobroder.
Zänker, der, (*pl.* -) grälmakare,
Zänkerei, die, (*pl.* -en) gräl, träta, kif, tvist.
Zänkerin, die, (*pl.* -nen) grälmakerska, trätosyster.
Zänkisch, *a.* trätgirig, grälaktig, grälig, trätsam, trätsjuk.
Zäpfchen, das, liten tapp; tungspen.
Zapfen, der, (*pl.* -) tapp; svicka; kork, stopp; dubb, plugg; tungspen; kotte, tall- ell. grankotte. -bier, das, dricka ell. öl, som läckar från tunntappen. -bret, das, klädhängare. -förmig, *a.* tappformig, tapplik, tappig. -holz, das, brakved. -leder, das, schagrin. -loch, das, tapphål. -recht, das, krogrättighet. -streich, der, tapto. -wein, der, tappvin, droppvin.
Zapfen, *v. a.* tappa; förse med tapp, sälja i minut (dricksvaror).
Zapfer, der, källaresven.
Zappeln, *v. n.* sprattla, sparka, slänga, fäkta; trippa; mit den Füßen -, sprattla med fötterna; Jemanden lange - lassen, ej straxt hjelpa någon. [list; lagg.
Zarge, die, (*pl.* -n) rand, ram,
Zargzieher, der, listhyfvel.
Zart, *a.* späd; klen; öm; fin, tunn; -e Gliedmaßen, späda lemmar; ein -es Kind, ett spädt, ett klent barn; -es Gewissen, ömt samvete; von zartester Kindheit an, ifrån spädaste år. -fühlend, *a.* finkänslig, grannlagen. -gefühl, das, grannlagenhet, finkänslighet; Mangel an -, ograunlagenhet. -sinn, der, känslofullhet, grannlagenhet. -sinnig, *a.* finkänslig, känslofull, grannlagen.
Zärte, die, (*pl.* -n) vimba (fisk).
Zärteln, *v. a.* klema, smeka.
Zärtelwoche, die, smekvecka (hos nygifte).
Zartheit, die, spädhet, klenhet, finhet, tunnhet, vekhet.
Zärtlich, *a.* öm, ömsint, ömhjertad; veklig; kinkig; -e Theilnahme, ömt deltagande; auf das -ste, på det ömmaste.
Zärtlichkeit, die, ömhet, ömsinthet; veklighet, kinkighet.
Zärtling, der, (*pl.* -e) vekling, klemig menniska, kinkblåsa.
Zaser, die, (*pl.* -n) tråd, tåga, fiber (i kött etc.).
Zäserchen, das, (*pl.* -) liten fiber.
Zaserig, *a.* trådig, tågig, fibrös.
Zasern, *v. a.* uppsno, upptvinna, rispa upp; sich -, *v. r.* rispas upp.
Zaspel, die, härfva, docka.
Zauber, der, (*pl.* -) förtrollning; trolleri; förtjusning; tjusningskraft. -bild, das, talisman. -blick, der, förtjusande blick. -buch, das, trollbok, svartkonstbok. -flöte, die, trollflöjt. -formel, die, trollspråk. -klang, der, förtjusande ljud. -knoten, der, trollknut. -kraft, die, trollkraft. -kreis, der, trollkrets. -kunst, die, trollkonst. -laterne, die, trolllykta, laterna magica. -märchen, das, trollsaga, feesaga. -mittel, das, trollmedel. -ring, der, trollring. -ruthe, die, trollspö, trollstaf. -schloß, das, förtrolladt slott. -segen, der, signeri. -spiegel, der, trollspegel. -spruch, der, trollspråk. -stab, der, trollstaf. -ton, der, förtjusande ljud. -trank, der, trolldryck, kärleksdryck. -werk, das, trolldom, tjusning, trolleri. -wort, das, trollord, trollspråk. -zettel, der, amulett.
Zauberei, die, trolldom, tjusning, trolleri.
Zauberer, der, (*pl.* -) trollkarl, tjusare, hexmästare.
Zauberin, die, (*pl.* -nen) trollkona, trollqvinna, trollkäring; tjuserska.
Zauberisch, *a. & av.* trolsk, förtrollande, förtjusande.
Zaubern, *v. n.* trolla, förtrolla, förtjusa; använda magiska konster. [samhet.
Zauderei, die, senfärdighet, lång-
Zauderer, der, (*pl.* -) sölare, en som gerna drager ut på tiden.
Zauderhaft, *a.* senfärdig, långsam, sölaktig. [aktighet.
Zauderhaftigkeit, die, söl, söl-
Zaudern, *v. n.* dröja, söla, dröna, draga ut på tiden.
Zaudern, das, dröjsmål, drönande, söl, utdrägt på tiden.
Zaum, der, (*pl.* Zäume) töm, betsel; tygel; Jemanden im -e halten, hålla någon i styr, i tygeln. -los, *a.* utan betsel; tygellös. -recht, *a.* dresserad (om hästar).
Zäumen, *v. a.* betsla, lägga betselet på; (*fig.*) tygla, styra, hålla tillbaka.
Zaun, der, (*pl.* Zäune) stängsel, gärdesgård, häck; mit einem - umgeben, stänga med gärdesgård; lebender -, lefvande häck; (*fig.*) vom -e brechen, utan all orsak begynna (en strid etc.). -buche, die, hagbok. -glocke, die, (*bot.*) åkerbinda. -holz, das, gärdsel och stör. -könig, der, tumliten, tomling, kungsfågel. -pfahl, der, gärdesgårdsstör. -rose, die, nyponros. -rübe, die, hundrofva, qvesrot. -stecken, der, gärdesgårdsstång. -wicke, die, tranärt. -winde, die, skogsbinda. [stänga.
Zäunen, *v. a.* gärda, hägna, in-
Zausen, *v. a.* rycka, slita, hårdraga, lugga.
Zebra, das, (*pl.* -s) zebra, tigerhäst (randig vildåsna).
Zech-bruder, der, fyllbult, supbroder, rumlare. -frei, *a.* som slipper att betala vid ett dryckeslag. -gelag, das, dryckeslag. -kamerad, der, supbroder.
Zeche, die, (*pl.* -n) sällskap, skrå; skråordning, byordning; dryckeslag; betalning för ett slutet lag, förtäring; (*bergv.*) grufva, malmbrott; die - bezahlen, betala laget; wie viel macht meine -? huru mycket är jag skyldig för det jag förtärt?
Zechen, *v. n.* supa, dricka om.
Zecher, der, (*pl.* -) supbroder, fyllbult.
Zechine, die, (*pl.* -n) zekin (italienskt mynt). [sekt).
Zecke, die, (*pl.* -n) qvalster (in-
Zeder se **Ceder**.
Zehe, die, (*pl.* -n) tå; auf den -n gehen, gå på tårna, gå på tå; die kleine -, lilltå; vom Kopf bis auf die -, från topp till tå.
Zehend, das, (*pl.* -e) tiotal.
Zehent, (Zehnte) der, (*pl.* -en) tionde. -abgabe, die, tiondeafgift. -anschlag, der, tiondesättning. -bar, *a.* hvaraf tionde bör gifvas. -herr, der, tiondetagare. -korn, das, tiondespannmål, tiondesäd. -mann, der, tiondegifvare. -pflichtig, *a.* skyldig att betala tionde. -recht, das, tionderättighet.
Zehenten, *v. a.* taga tionde.
Zehenter, der, (*pl.* -) tiondetagare.
Zehn, *a. num.* tio; die - Gebote, tio Guds bud. -eck, das, tiohörning, tiokant. -eckig, *a.* tiokantig. -fach, -fältig, *a.* tiofalt, tiodubbel, tiofaldig. -jährig, *a.* tioårig. -mal, *av.* tio gånger. -pfünder, der, tiopunding (kanon). -pfündig, *a.* tiopundig. -tausend, *num.* tiotusen.
Zehn, die, **Zehner**, der, tia, tiotal.
Zehnerlei, *a.* af tio slag.
Zehnte, *a. num.* tionde.
Zehntel, das, (*pl.* -) tiondedel.
Zehntens, *av.* för det tionde.
Zehren, *v. n.* tära, förtära, äta och dricka; tråna, bli mager; auf anderer Leute Kosten -, lefva på andras bekostnad; von seinen Renten -, lefva på sina räntor; -e Sucht, tärsot, trånsot.
Zehrer, der, (*pl.* -) tärare, förtärare.
Zehr-fieber, das, trånfeber, tärfeber. -frei, *a.* som har fri förtäring, kostfri. -geld, das, -pfennig, der, tärpenning, restraktemente, kostpenning.
Zehrung, die, täring, förtäring; freie -, fri förtäring.
Zeichen, das, (*pl.* -) tecken, kännetecken, märke, kännemärke, vedermäle, himmelstecken, stjernbild; signal, skylt; förebud; spår;

fläck; ärr; zum – meiner Freundschaft, till tecken, till vedermäle af min vänskap; ein eingebranntes –, brännmärke. **-blei, das,** ritbly. **-buch, das,** ritbok. **-deuter, der,** teckentydare, spåman. **-deuterei, -deutung, die,** teckentyderi, spåkonst. **-deuterin, die,** teckentyderska. **-eisen, das,** brännjern att märka saker med. **-feder, die,** ritpenna. **-garn, das,** märkgarn, märktråd. **-hammer, der,** stämpelhammare. **-kreide, die,** ritkrita, ritstift med pastellfärg. **-kunst, die,** teckningskonst, ritkonst. **-meister, der,** ritmästare. **-papier, das,** ritpapper. **-schule, die,** ritskola. **-schwärze, die,** märkbläck. **-sprache, die,** teckenspråk. **-stift, der,** ritstift.

Zeichnen, *v. a.* märka, sätta märka på; rita, teckna; underteckna, underskrifva; – lernen, lära att rita.

Zeichnen, das, tecknande, ritande. [ritare.

Zeichner, der, (*pl.* –) tecknare,

Zeichnung, die, (*pl.* –en) teckning, ritning; underskrift.

Zeidelbär, der, myrbjörn.

Zeideln, *v. n.* skatta bikupor.

Zeidler, der, (*pl.* –) biväktare, biskötare.

Zeige-finger, der, pekfinger. **-griffel, der,** pekpinne, peksticka.

Zeigen, *v. a.* visa, te; peka; låta se; sich –, visa sig, te sig, synas; die Magnetnadel zeigt nach Norden, magnetnålen pekar åt norden; auf Etwas –, peka på något; Dankbarkeit –, visa tacksamhet.

Zeiger, der, (*pl.* –) visare (på ur). **-rad, das,** visarehjul.

Zeihen, *v. irr. a.* beskylla; öfverbevisa; Jemanden der Lüge –, beskylla någon för lögn.

Zeiland, der, lagerört.

Zeile, die, (*pl.* –n) rad, linie; ein paar –n schreiben, skrifva ett par rader; zwischen den –n lesen, läsa mellan raderne; mit einer neuen – anfangen, börja ny rad; – für –, rad för rad. **-ngerste, die,** radkorn. **-nweise,** *av.* radtals, radvis.

Zeiselbär, der, tam björn.

Zeisig, der, (*pl.* –e) siska, grönsiska.

Zeit, die, (*pl.* –en) tid; läglighet, tillfälle, rådrum; mit der –, med tiden, hvad det lider; bei (in) –en, i god tid, på behörig tid; (*ordspr.*) was ein Häkchen werden will, krümmt sich bei Zeiten, det kröker sig i tid, som krokigt skall bli; vor –en, fordom; unter der –, under tiden, emellertid, tidigt, i god tid; zur –, hitintills, för närvarande; zu –en, stundom; von – zu –, tid efter annan, stundtals, skoftals; von einer – zur andern, tid efter annan; vor der –, i förtid; zu der –, då för tiden, på den tiden; zu seiner –, i sinom tid; seit der –, sedan den tiden, allt ifrån den tiden; um die –, vid den tiden; in unserer –, i vår tid, außer der –, i otid; bis zu dieser –, intill denna stund; vor kurzer –, för kort tid sedan; eine ziemlich lange –, en god stund, en temlig lång tid; eine – lang, någon tid, en tid bortåt; in kurzer –, inom kort, på kort tid; auf eine kurze –, för en kort tid, på en kort tid; – meines Lebens, i all min lifstid; wie viel ist es an der –? hvad lider tiden? hvad lider det? wenig – haben, hafva ondt om tid; ich habe keine –, jag har icke tid, jag har icke stunder; sich – nehmen, gifva sig god tid; im Verlauf der –, i tidens lopp; sich mit Etwas die – vertreiben, roa sig med något; spät an der –, sent på dagen; (*ordspr.*) – gewonnen, Alles gewonnen, den som vinner tid vinner allt. **-abschnitt, der,** epok, period. **-alter, das,** tidehvarf, tidsålder. **-angabe, die,** datum. **-aufwand, der,** tidspillan. **-bedürfniß, das,** tidens behof. **-behelf, der,** nödhjelp, interimistiskt uthjelpande. **-beschreibung, die,** kronologi, kronografi. **-bestimmung, die,** tidsbestämmelse. **-buch, das,** tidbok, årsbok, dagbok, krönika. **-dauer, die,** tidsutdrägt. **-folge, die,** tidsföljd. **-form, die,** (*gramm.*) tempus. **-geist, der,** tidsanda, tidens lynne. **-gemäß,** *a.* tidsenlig. **-genoß, der,** samtida, samtiding. **-genossenschaft, die,** samtidighet. **-geschmack, der,** förherrskande smak. **-her,** *av.* sedan, hittills. **-irrthum, der,** tidräkningsfel, anakronism. **-kunde, die,** kronologi. **-lauf, der,** tidens lopp. **-läufte,** *pl.* tidsomständigheter. **-lebens,** *av.* hela min, i all min (hans, hennes etc.) lifstid. **-lehre, die,** kronologi. **-lose, die,** (*bot.*) tidlösa, nakna jungfrun, nakling, bellis perennis. **-maß, das,** tidmått; (i prosodien:) qvantitet; (i musik:) tempo. **-mangel, der,** brist på tid. **-messer, der,** kronometer. **-punct, der,** tidpunkt. **-raum, der,** tidrymd, tidehvarf, tidskifte. **-rechner, der,** kronolog. **-rechnung, die,** tidräkning, kronologi. **-rechnungsfehler, der,** tidräkningsfel, anakronism. **-register, das,** kronologisk tafla, tidstafla. **-schrift, die,** tidskrift; periodisk skrift. **-stufe, die,** tidskifte, epok. **-tafeln,** *pl.* tidstaflor. **-umstand, der,** tidsomständighet. **-verhältniß, das,** tidsförhållande, tidsställning. **-verlust, der,** tidsförlust, tidspillan. **-vertreib, der,** tidsfördrif, ro; sich einen – machen, roa sig; nur zum –, blott för ro skull. **-wechsel, der,** tidskifte. **-weilig,** *av.* tidtals, skoftals, tid efter annan. **-wind, der,** periodisk vind, passadvind. **-wort, das,** tidsord, verbum, verb.

Zeitig, *a.* tidig, snar, skyndsam. – *av.* i tid, i rättan tid, bittida, tidigt, i god tid; zu – kommen, komma för tidigt; – reif, tidigt mogen, brådmogen.

Zeitigkeit, die, mognad, mogenhet; rätt tid.

Zeitigen, *v. a.* bringa till mognad. – *v. n.* mogna.

Zeitigung, die, skyndsamhet; mognad.

Zeitlich, *a.* timlig; förgänglig; verldslig; –e Güter, timliga ägodelar; das –e segnen, lemna det timliga, dö. [verlden.

Zeitlichkeit, die, det timliga,

Zeitung, die, (*pl.* –en) tidning. **-sbeilage, die,** tidningsbihang. **-sexpedition, die,** tidningsbyrå. **-snachricht, die,** tidningsberättelse. **-sschreiber, der,** tidningsskrifvare.

Zelle, die, (*pl.* –n) cell, liten klosterkammare; liten pipa, hylsa ell. afdelning (i vaxkakor, kärnhus etc.).

Zellen-förmig, *a.* cellformig, cellulär, cellulös, pipig, hålig. **-gefängniß, das,** cellfängelse. **-gewebe, das,** cellväf; pipig, hålig väfnad. **-koralle, die,** gropkorall. **-system, das,** cellsystem.

Zellernuß, die, lambertsnöt.

Zellig, *a.* cellformig, cellulär, cellulös, pipig, hålig.

Zelot, der, (*pl.* –en) ifrare, nitälskare.

Zelt, (Zeltgang) **der,** passgång (om hästar). **-gänger, der,** se **Zelter.**

Zelt, das, (*pl.* –e) tält, tjäll; die –e aufschlagen, slå upp tälten; die –e abbrechen, nedtaga tälten. **-bett, das,** tältsäng. **-dach, das,** tälttak. **-gesellschaft, die,** tältlag. **-kamerad, der,** tältkamrad. **-leine, die,** tältlina. **-leinwand, die,** tältduk. **-pfahl, der,** tältpåle. **-pflock, der,** tältpinne. **-schneider, der,** tältmakare. **-stange, die,** tältstång. **-strick, der,** tältstreck. **-wagen, der,** trossvagn.

Zelter, der, (*pl.* –) gångare, passgångare (häst). [punkt.

Zenith, der, zenith, vertikal-

Zent, die, (*pl.* –en) jurisdiktion, domsaga. **-gericht, das,** brottmålsdomstol. **-graf, der,** brottmålsdomare, kriminaldomare.

Zentner se **Centner.**

Zephyr, der, (*pl.* –e) zefir, vestanvind. [spira.

Zepter (Scepter), **das,** (*pl.* –)

Zerarbeiten, sich, *v. r.* arbeta sig förderfvad, arbeta öfver sina krafter.

Zerbeißen, *v. irr. a.* sönderbita.

Zerbersten, *v. irr. n.* sönderspricka, sönderbrista, sönderflyga.

Zerblättern, *v. a.* afbläda; sich –, skärfva sig, gå sönder i skärfvor.

Zerbläuen, *v. a.* mörbulta.

Zerbohren, *v. a.* sönderborra.

Zerbrechen, *v. irr. a.* bryta, bråka, bräcka, slå sönder. – *v. n.* brytas, brista, springa, gå sönder;

sich den Kopf –, göra sig hufvudbråk, bråka hjernan; zerbrochen, söndrig. [spröd.

Zerbrechlich, *a.* bräcklig, skör,

Zerbrechlichkeit, **die**, bräcklighet, skörhet.

Zerbröckeln, *v. a.* söndersmula, sönderbryta; sich –, smula sig.

Zerdreschen, *v. a.* söndertröska; (*fig.*) mörbulta.

Zerdrücken, *v. a.* söndertrycka, klämma sönder; sönderkrama, sönderkrossa, krama ihjel.

Zerfahren, *v. irr. a.* köra sönder. – *v. n.* gå sönder, åtskiljas, söndras.

Zerfallen, *v. irr. n.* falla sönder, falla i stycken, krossas i stycken; förfalla; mit Jemandem –, blifva ovän med någon; die Abhandlung zerfällt in drei Theile, afhandlingen innehåller tre delar.

Zerfallen, *a. p.* förfallen.

Zerfällen, *v. a.* fälla åtskils, dela.

Zerfasern, *v. n.* rispas upp.

Zerfeilen, *v. a.* sönderfila.

Zerfetzen, *v. a.* sönderrifva, sarga förderfvad, sönderslita.

Zerfleischen, *v. a.* sarga, sönderslita, sönderrifva, rifva i stycken, såra.

Zerfleischung, **die**, sargande, sargning, sönderrifning.

Zerfließen, *v. irr. n.* smälta, smältas; smälta bort, försvinna; in Thränen –, smälta bort i tårar.

Zerfressen, *v. irr. a.* sönderfräta, gnaga sönder.

Zerfrieren, *v. irr. n.* sönderfrysa,

Zergehen, *v. irr. n.* gå sönder, sönderslippa, smälta, smältas; falla sönder, förgås.

Zergliedern, *v. a.* söndersticka, sönderdela; anatomisera; (*fig.*) upplösa, analysera, tyda, uttyda, förklara. [tomist.

Zergliederer, **der**, (*pl.* –) ana-

Zergliederung, **die**, sönderstyckning, sönderdelning; anatomisering; (*fig.*) analys, upplösning; tydning, uttydning, förklaring. **-skunst**, **die**, anatomi. **-ssaal**, **der**, anatomisal. [gräfva.

Zergraben, *v. irr. a.* sönder-

Zergrämen, **sich**, *v. r.* förstöra sig genom sorg ell. harm.

Zerhacken, *v. a.* sönderhacka.

Zerhämmern, *v. a.* hamra itu, slå sönder med hammare.

Zerhauen, *v. irr. a.* sönderhugga.

Zerkauen, *v. a.* söndertugga.

Zerklopfen, *v. a.* sönderklappa, sönderbulta, sönderknacka.

Zerknacken, *v. a.* sönderknäcka, knäcka med tänderna (nötter etc.).

Zerknicken, *v. a.* knäcka sönder.

Zerknirschen, *v. a.* krossa, förkrossa, sönderkrossa.

Zerknirscht, *a.* ångerfull, förkrossad.

Zerknirschung, **die**, krossande, krossning; (*fig.*) ånger och ruelse, syndaånger.

Zerknittern, **Zerknüllen**, *v. a.* skrynkla, nedskrynkla, skrynkla sönder.

Zerkochen, *v. a. & n.* sönderkoka.

Zerkrachen, *v. n.* braka löst, braka sönder. [sönderklösa.

Zerkratzen, *v. a.* sönderkrafsa,

Zerkrümeln, *v. a.* söndersmula; sich –, smula sig.

Zerlappen, *v. a.* söndertrasa, rifva i trasor. [flytande.

Zerlassen, *v. irr. a.* smälta, göra

Zerlästern, *v. a.* sarga, sönderrifva, sönderslita. [smältas.

Zerlaufen, *v. irr. n.* smälta,

Zerlegen, *v. a.* taga sönder; sönderdela, upplösa; skära före.

Zerlegung, **die**, söndertagning, sönderdelning.

Zerlöchern, *v. a.* genomborra med hål, göra hål vid hål uti.

Zerlöchert, *a. p.* försedd med hål; maskfräten.

Zerlumpen, *v. a.* rifva i trasor, rifva sönder. – *v. n.* trasa sönder, falla i trasor.

Zerlumpt, *a.* slarfvig, trasig, paltig. [trasighet.

Zerlumptheit, **die**, slarfvighet,

Zermahlen, *v. a.* söndermala.

Zermalmen, *v. a.* krossa, förkrossa, söndermalma, pulverisera.

Zermartern, *v. a.* pina, qvälja.

Zernagen, *v. a.* söndergnaga, söndernagga.

Zernichten, *v. a.* tillintetgöra, omintetgöra, förstöra.

Zerpflücken, *v. a.* sönderplocka.

Zerplatzen, *v. n.* spricka, brista, sönderspringa.

Zerpulvern, *v. a.* pulverisera, sönderstöta till pulver.

Zerquetschen, *v. a.* bråka sönder, sönderkrossa, qväsa.

Zerquetschung, **die**, krossning, sönderkrossning.

Zerquirlen, *v. a.* söndervispa.

Zerraufen, *v. a.* sönderslita, sönderrifva.

Zerrbild, **das**, karrikatur.

Zerreiben, *v. irr. a.* söndermala, sönderkrossa; söndergnugga, gnida sönder.

Zerreiblich, *a.* som kan sönderkrossas, som lätt smular sig.

Zerreibung, **die**, sönderrifning, söndergnuggning. [rifvas.

Zerreißbar, *a.* som kan sönder-

Zerreißen, *v. irr. a.* sönderrifva, sönderdraga, sönderrycka, sönderslita, utslita; förstöra; es zerreißt mir das Herz, wenn ich daran denke, mitt hjerta vill brista, när jag tänkar derpå; zerrissene Schuhe, söndriga skor. – *v. n.* sönderslitas, gå af, brista; slitas, söndras, upplösas.

Zerren, *v. a.* rycka, slita, nappa, draga hit och dit; sträcka, uttänja.

Zerrinnen, *v. irr. n.* bortrinna, smälta bort, försvinna; förloras, förlora sig, blifva till intet; (*ordspr.*) wie gewonnen, so zerronnen, med orätt fås, med sorg förgås.

Zerrupfen, *v. a.* sönderplocka; taga sönder.

Zerrütteln, *v. a.* sönderskaka.

Zerrütten, *v. a.* röra ihop, förvilla, förvirra, bringa i oordning ell. oreda, förderfva, förstöra; seine Gesundheit –, förstöra sin helsa.

Zerrüttet, *a. p.* förstört, oredd; –e Finanzen, Zustände ɔc., förstörde finanser, tillstånd etc.

Zerrüttung, **die**, oordning, oreda, förvirring, förstöring, förstörelse.

Zersägen, *v. a.* söndersåga.

Zerschaben, *v. a.* sönderskafva.

Zerscheitern, *v. n.* gå i stycken, sönderslås.

Zerschellen, *v. a.* krossa, slå sönder. – *v. n.* spricka, skrälla sönder. [skjuta.

Zerschießen, *v. irr. a.* sönder-

Zerschlagen, *v. irr. a.* sönderslå; slå förderfvad; (*fig.*) sich –, skingras, söndras, afbrytas, upphäfvas.

Zerschmeißen, *v. irr. a.* sönderkasta, sönderslå; slå förderfvad.

Zerschmelzen, *v. irr. a.* söndersmälta. – *v. n.* smältas, bortsmälta, söndersmälta.

Zerschmelzung, **die**, bortsmältande, bortsmältning.

Zerschmettern, *v. a.* krossa, förkrossa, sönderspillra, slå i kras.

Zerschneiden, *v. irr. a.* skära sönder, klippa sönder, skämma bort genom skärning.

Zerschnitten, *a. p.* sönderskuren.

Zerschrauben, *v. a.* sönderskrufva, sönderskrubba.

Zerschroten, *v. a.* beskära, sönderklippa. [kan sönderdelas.

Zersetzbar, *a.* upplöslig, som

Zersetzen, *v. a.* söndertaga, sönderdela; (*kem.*) upplösa, åtskilja; (*bergv.*) sönderslå med slägga.

Zersetzung, **die**, upplösning, åtskiljande, sönderdelande, sönderdelning.

Zersitzen, *v. irr. a.* söndersitta, genom sittande förstöra.

Zerspalten, *v. a.* sönderklyfva, sönderspjelka, spillra. – *v. n.* klyfvas, spricka sönder.

Zersplittern, *v. a.* sönderslittra, sönderspillra. – *v. n.* spillra sig, springa i små stycken.

Zersprengen, *v. a.* sönderspränga, spräcka.

Zerspringen, *v. irr. n.* spricka, brista, gå sönder, remna, springa sönder, springa i stycken.

Zerstampfen, *v. a.* sönderstampa, sönderstöta. [skingra.

Zerstäuben, *v. a.* förströ, för-

Zerstechen, *v. irr. a.* söndersticka.

Zerstieben, *v. irr. n.* sönderfalla till stoft, skingras, kringspridas.

Zerstochern, *v. a.* sönderpeta.

Zerstörbar, *a.* förstörbar.

Zerstörbarkeit, **die**, förstörbarhet. [skingra, ödelägga.

Zerstören, *v. a.* förstöra, för-

Zerstörer, **der**, (*pl.* –) förstörare.

Zerstörung, **die**, (*pl.* –en) förstöring, förstörelse, förskingring, ödeläggning.

Zerstoßen, *v. irr. a.* sönderstöta, stöta smått.

Zerstoßung, **die**, sönderstötning.

Zerstreuen, *v. a.* kringströ, sprida, kringsprida; skingra, förskingra, förströ, dela; sich –, förströ sig, skingra sig; skingra sina bekymmer; die Gesellschaft zerstreute sich, sällskapet skingrade sig.

Zerstreut, *a.* spridd, strödd, kingspridd, skingrad; tankspridd; er ist sehr –, han är mycket tankspridd; –e Anmerkungen, strödda anmärkningar.

Zerstreutheit, **die**, tankspriddhet.

Zerstreuung, **die**, skingrande, skingring, förskingring; förströelse; tankspriddhet.

Zerstücken, **Zerstückeln**, *v. a.* stycka, sönderstycka, dela i många stycken.

Zerstückung, **Zerstückelung**, **die**, styckande, sönderstyckande, sönderstyckning, delning.

Zerstückt, *a. p.* sönderstyckad, delad.

Zerstürmen, *v. a.* stormande [skingra.

Zertepartie, **die**, (*sjöt.*) certeparti, befraktningsbref.

Zertheilbar, *a.* delbar.

Zertheilen, *v. a.* sönderdela, dela, stycka; skingra; upplösa, fördela; sich –, skingra sig.

Zertheilung, **die**, sönderdelning, delning, fördelning, styckning, upplösning.

Zertrennen, *v. a.* skilja, taga åtskils, taga sönder; sönderspretta, uppsprätta (kläder etc.).

Zertrennlich, *a.* skiljaktig, åtskiljelig.

Zertrennung, **die**, åtskiljande, söndring, sönderdelning.

Zertreten, *v. a.*[1] söndertrampa, förtrampa, hoptrampa, sammantrampa.

Zertrümmern, *v. a.* sönderslå; krossa, sönderspillra, förstöra, förderfva.

Zertrümmerung, **die**, sönderkrossande, sönderkrossning.

Zerwehen, *v. a.* blåsa sönder, blåsa åtskils; bortblåsa.

Zerweichen, *v. a.* skämma bort genom för mycket blötande.

Zerwerfen, *v. irr. a.* kasta åtskils, slå i stycken.

Zerwühlen, *v. a.* sönderböka; förvirra, bringa i oordning.

Zerwürfniß, **das**, (*pl.* –e) split, strid, tvist, oöfverenstämmande mellan personer; ovänskap.

Zerzausen, *v. a.* rycka, slänga ell. knuffa fram och tillbaka; rifva ut håret, hårdraga; einander –, lugga hvarandra.

Zerzupfen, *v. a.* rycka sönder, plocka sönder.

Zese, **die**, (*pl.* –n) sänknät.

Zeter! *intj.* ve! förbannad vare! über Jemanden – schreien, ropa ve och förbannelse öfver någon. –**geschrei**, **das**, mordskri, banerop.

Zettel, **der**, (*pl.* –) sedel, biljett; uppslagen sedel, anslag, kungörelse; (*väfv.*) ränning, varpning. –**bank**, **die**, sedelbank.

Zetteln, *v. a.* kringströ; (*väfv.*) uppränna, varpa.

Zeug, **der** & **das**, (*pl.* –e) tyg, väf; verktyg, don, redskap, kärl, husgerådssaker; ämne, materie; ein Stück –, ett stycke tyg, ett tygstycke; (*vulg.*) dummes –, dumt tyg; schlechtes –, dåliga saker; er hat nicht das – dazu, han har icke de nödvändiga egenskaper dertill, han är icke rätta man dertill. –**fabrik**, **die**, tygfabrik. –**handschuh**, **der**, vante. –**hauptmann**, **der**, artilleriöfverste. –**haus**, **das**, tyghus. –**hausverwalter**, **der**, tygvaktare. –**macher**, **der**, väfvare, tygväfvare. –**meister**, **der**, tygmästare. –**schreiber**, **der**, tygskrifvare. –**schmied**, **der**, grofsmed; klensmed. –**walze**, **die**, klädesvals. –**wärter**, **der**, tygvaktare. –**wirker**, **der**, tygväfvare.

Zeuge, **der**, (*pl.* –n) vittne; Jemanden als –n anführen, åberopa någon till vittne; die –n verhören, afhöra vittnen; zum –n nehmen, taga vittne på; als –n vorladen, stämma till vittne; –n stellen, framskaffa vittnen; Gott ist mein –, Gud är mitt vittne; als – gültig, (*lagt.*) vittnesför, vittnesgill. –**fall**, **der**, (*gramm.*) genitivus. –**glied**, **das**, födslolem.

Zeugen-aussage, **die**, vittnens utsago, vittnesmål, vittnesutsaga. –**bericht**, **der**, vittnesberättelse. –**eid**, **der**, vittnesed. –**los**, *a.* utan vittne. –**verhör**, **das**, vittnesförhör.

Zeugen, *v. a.* afla, föda, framföda. – *v. n.* vittna, vitsorda.

Zeuger, **der**, (*pl.* –) fostrare, upphofsman.

Zeugniß, **das**, (*pl.* –e) vittnesbörd, vittnesmål; vitsord, intyg, betyg, testimonium, attest; – ablegen, afgifva vittnesmål, vittna, vitsorda; ein – ausstellen, gifva ett betyg.

Zeugung, **die**, aflande, födande, framfödande. –**sgeschäft**, **das**, samlag. –**sglied**, **das**, födslolem, aflelsedel. –**skraft**, **die**, aflande kraft, alstrande kraft. –**strieb**, **der**, könsdrift. –**svermögen**, **das**, aflelseförmåga.

Zibebe, **die**, (*pl.* –n) kubeb.

Zibethkatze, **die**, zibetkatt.

Zichorie se **Cichorie**.

Zicke, **die**, (*pl.* –n) **Zicklein**, **das**, (*pl.* –) kid, kidling, killing.

Zickeln, *v. n.* kidla, killa.

Zickzack, **der**, sicksack, zigzag.

Zider, **die**, cider, fruktvin.

Zieche, **die**, (*pl.* –n) var, bolstervar, örngåttsvar.

Ziefer, **das**, (*pl.* –) insekt. –**lehre**, **die**, insektlära, entomologi.

Ziege, **die**, (*pl.* –n) get.

Ziegel, **der**, (*pl.* –) tegel, tegelsten; takpanna, taktegel; – streichen, slå tegel; mit –n decken, tegeltäcka. –**brenner**, **der**, tegelbrännare. –**brennerei**, **die**, tegelbränneri, tegelbruk. –**dach**, **das**, tegeltak. –**decker**, **der**, tegeltäckare. –**erde**, **die**, tegellera, tegeljord. –**farbe**, **die**, tegelfärg. –**farben**, –**farbig**, *a.* tegelfärgad. –**form**, **die**, tegelform. –**förmig**, *a.* tegelformig, tegellik. –**hütte**, **die**, tegellada, tegelbruk. –**mehl**, **das**, tegelmjöl. –**meister**, **der**, tegelmästare. –**ofen**, **der**, tegelugn, tegelbränneri. –**öl**, **das**, tegelolja. –**roth**, *a.* tegelröd, tegelfärgad. –**scheune**, **die**, tegellada; tegelbruk. –**schuppen**, **der**, tegelskjul. –**stein**, **der**, tegelsten, tegelpanna. –**streicher**, **der**, tegelslagare. –**streicherei**, **die**, tegelslageri, tegelbruk. –**thon**, **der**, tegellera. –**wand**, **die**, tegelvägg.

Ziegen-art, **die**, getras. –**artig**, *a.* getlik. –**auge**, **das**, (*med.*) tåröga. –**bart**, **der**, (*bot.*) bockskägg, elggräs. –**bock**, **der**, getbock, getabock. –**fell**, **das**, getskinn. –**fuß**, **der**, getfot. –**haar**, **das**, gethår, getragg. –**hainer**, **der**, påk, tjock käpp. –**hirt**, **der**, getherde. –**käse**, **der**, getost. –**koth**, **der**, getlort, getträck. –**lamm**, **das**, kid, kidling, killing. –**leder**, **das**, ungt, fint bockskinn. –**melker**, **der**, nattskrafva, nattskära (fågel). –**milch**, **die**, getmjölk. –**peter**, **der**, (*med.*) ett slags örkörtelsvullnad. –**stall**, **der**, gethus. –**stein**, **der**, bezoar. –**tod**, **der**, (*bot.*) blå stormhatt.

Zieger, **der**, vassla. –**käse**, **der**, mesost.

Ziegler, **der**, tegelslagare.

Zieh-arm, **der**, lyftarm för hammaren i en hammarsmedja. –**band**, **das**, dragband; hjulring. –**bank**, **die**, dragbänk. –**brücke**, **die**, vindbrygga. –**brunnen**, **der**, ösbrunn, dragbrunn, vindbrunn. –**eisen**, **das**, dragskifva, dragjern. –**geld**, **das**, uppfostringspenningar, pensionsafgift. –**kind**, **das**, dibarn, fosterbarn. –**klinge**, **die**, dragklinga, dragknif. –**kopf**, **der**, kolfglas, koppglas. –**leine**, **die**, draglina. –**mutter**, **die**, fostermoder. –**pflaster**, **das**, dragplåster. –**rolle**, **die**, block, trissa. –**scheibe**, **die**, dragskifva. –**schraube**, **die**, dragskruf. –**seil**, **das**, dragtåg, dragrep. –**stange**, **die**, dragstång. –**werk**, **das**, dragverk, dragmaskin. –**zeit** (Umzugszeit), **die**, flyttningstid.

Ziehen, *v. irr. a.* draga; uttänja, sträcka; odla, uppbruka; uppfostra, uppdraga, uppföda (barn); trassera, draga (en vexel); Draht –, draga metalltråd; Lichter –, stöpa ljus, doppa ljus; eine Linie –, draga

en linie; ein Büchsenrohr –, reffla en bösspipa; eine gezogene Büchse, reffelbössa; Saiten auf die Geige –, sätta strängar på en fiol; Blasen –, uppdraga blåsor; Wein auf Flaschen –, tappa vin på buteljer; einen Stein –, (i brädspel) flytta en bricka; Jemanden zu Rathe –, draga någon till råds; zur Tafel –, bjuda till middag ell. afton; das Schiff zieht Wasser, skeppet tar in vatten; den Hut –, aftaga hatten; Blumen –, odla blommor; Kinder groß –, uppfostra barn; Pferde –, uppföda hästar; eine Silbe, ein Wort –, uttaga en stafvelse, ett ord; aus einer Sache Nutzen –, draga fördel af något; eine Sache in die Länge –, draga ut på tiden med en sak; zu Gemüthe –, lägga på hjertat; nach sich –, föra med sig; in Erwägung, in Betracht –, taga i öfvervägande. – v. n. fara, tåga, resa, flytta; aus dem Hause – (ausziehen), flytta ur huset; für sich –, flytta för sig sjelf; aus dem Dienste –, flytta ur tjensten; auf die Wache –, gå på vakt; seines Weges –, draga sin väg; in den Krieg –, draga ut i fält, gå i kriget; auf Jemanden –, draga på någon, trassera på någon (en vexel); es zieht hier, här är drag; es zieht durch die Thür, det drar genom dörren; **sich** –, v. r. draga sig, sträcka sig, utvidga sig, utbreda sig; gifva efter, tågna; slå sig, blifva vind, krokna; sich zurück –, draga sig undan.

Ziehen, das, dragning; sträckning; tågande, resande, flyttning; uppfostran, uppfödande.

Ziehung, die, (pl. -en) dragning; afdragning; – der Lotterie, lotteriets dragning.

Ziel, das, (pl. -e) mål; syftemål, ändamål; gräns, ögonmärke, afsigt; nach dem -e schießen, skuta till målet (till måls); das – erreichen, hinna målet, komma till målet; das – des Lebens, lifvets mål. **-scheibe, die**, skott-tafla. **-schießen, das**, målskjutning.

Zielen, v. n. sigta, måtta; hafva till föremål, syftemål, ändamål; syfta på, angå; nach dem Kopfe –, måtta åt hufvudet, syfta på hufvudet; ich sehe wohl, worauf das zielt, jag ser väl hvart det måttar.

Zieler, der, (pl. –) sigtare.

Ziemen, sich –, v. r. anstå, höfvas; passa sig för, skicka sig för.

Ziemer, der, (pl. –) kramsfågel; ryggstycke, lårstycke (af hjort etc.).

Ziemlich, a. temlig, medelmåttig, skälig, ej oäfven. – av. temligen, lagom, någorlunda, ungefär; so –, så temligen; es ist – lange her, det är temlig länge sedan.

Ziepdrossel, die, trast.

Ziepen, v. n. pipa; lipa.

Zier, die, prydnad. **-affe, der**, person, som gör miner för att behaga; nippertippa; fruntimmer som gör sig till. **-bengel, der**, sprätt. **-puppe, die**, nippertippa. **-rath, der**, sirat, prydnad; grannlåt.

Zierde, die, (pl. -n) prydnad; skrud; sie ist eine – ihres Geschlechtes, hon är en prydnad för sitt kön; Schüchternheit gereicht einem Mädchen zur –, blygsamhet pryder en flicka.

Zieren, v. a. pryda, smycka, sira, göra grann, försköna; dekorera; sich –, antaga tillgjorda åtbörder, vara sipp, göra sig till, krusa, vägra för sken skull.

Ziererei, die, (pl. -en) pryderi, tillgjordt väsende; tillgjordt krus.

Zierlich, a. prydlig, sirlig, nätt, grann, städad. – av. prydligt, prydligen, sirligt. **-keit, die**, sirlighet, städighet. [råtta.

Ziesel-maus, -ratte, die, jord-

Ziffer, die, (pl. -n) siffra. **-blatt, das**, visaretafla (på ur). **-schrift, die**, chiffer.

Ziffern, v. a. numerera, paginera, chiffrera.

Zigarre se **Cigarre**.

Zigeuner, der, (pl. –) zigenare, tattare. **-kraut, das**, bolmört. **-sprache, die**, tjufspråk, rotvälsk.

Zigeunerin, die, (pl. -nen) tatterska.

Zimmer, das, (pl. –) kammare, rum; timmer (antal af fyratio stycken); ein – Felle, fyratio stycken skinn. **-arbeit, die**, timmerarbete, timmerverk. **-axt, die, -beil, das**, timmeryxa. **-gesell, der**, timmergesäll. **-handwerk, das**, timmermanshandtverk. **-hof, der**, timmerplats. **-holz, das**, virke, stockvirke. **-kunst, die**, timmermanskonst. **-leute**, pl. timmermän. **-mann, der**, timmerman. **-meister, der**, timmermansmästare. **-platz, der**, timmerplats. **-polirer, der**, (egentlig Zimmerparlirer) den som är talman för gesällarne, första, äldste timmergesäll. **-reihe, die**, rad af rum. **-werk, das**, timmerverk, timmerarbete.

Zimmern, v. a. timra, tillhugga, tillyxa.

Zimmet, Zimmt (Kaneel, Canel), **der**, kanel, kanelbark. **-baum, der**, kanelträd. **-blüthe, die**, kanelblomster. **-farbe, die**, kanelfärg. **-farben**, a. kanelfärgad. **-geruch, der**, kanellukt. **-geschmack, der**, kanelsmak. **-holz, das**, kanelträ. **-öl, das**, kanelolja. **-rinde, die**, kanelbark. **-stengel, der**, kanelstång. **-wasser, das**, kanelvatten.

Zimperlich, a. sipp. **-keit, die**, sipphet, pryderi.

Zimpern, v. n. vara sipp, vara pryd. [naste sorts taft.

Zindel, Zindeltaffet, der, tun-

Zink, der, zink (metall). **-blende, die**, zinkblende, svafvelblandad zinkmalm. **-blumen**, pl. zinkblomma, hvit fin zinkoxid. **-erz, das**, zinkmalm. **-haltig**, a. som innehåller zink, zinkblandad. **-kalk, der**, zinkoxid. **-ocker, der**, galmeja. **-platte, die**, zinkplåt. **-vitriol, das**, zinkvitriol.

Zinke, die, (pl. -n) skalm, arm; zinka, krokhorn, krumhorn (blåsinstrument); klo, tagg, udde, tand, pinne (på en gaffel, harka, räfsa etc.). **-nregister, das**, trumpetstämma (i orgverk).

Zinkenist, der, (pl. -en) hornblåsare.

Zinn, das, tenn (metall); von Zinn (zinnern), af tenn, tenn-. **-asche, die**, tennaska, tennoxid. **-bergwerk, das**, tenngrufva. **-blättchen, das**, tennfolium. **-blech, das**, förtennt bleck. **-block, der**, tenntacka. **-erz, das**, tennmalm. **-folie, die**, tennfolium. **-geschirr, das**, tennkärl. **-gießer, der**, tenngjutare. **-gießerei, die**, tenngjuteri. **-graupe, die**, tennkristall. **-grube, die**, tenngrufva. **-haltig**, a. tennhaltig, tennblandad. **-hobel, der**, orgbyggarhyfvel. **-loth, das**, tennlödning. **-probe, die**, tennprof. **-salz, das**, tennsalt. **-sand, der**, tennsand. **-spath, der**, tennspat. **-stufe, die**, tennmalm. **-vitriol, das**, tennvitriol. **-waare, die**, tennvara. [spets; tagg.

Zinne, die, (pl. -n) tinne; berg-

Zinner, der, (pl. –) förtennare.

Zinnern, a. af tenn, tenn-; -er Teller, tenntallrik; -e Kanne, tennkanna; -es Geschirr, tennkärl.

Zinnober, der, cinober. **-roth**, a. cinoberröd.

Zins, der, (pl. -e) ränta, jordränta, skatt, jordskatt, afrad; hyra, hushyra; skatt, utlaga; intresse. **-acker, der**, skattejord, skattskyldig jord. **-bar**, a. skattbar, skattskyldig, skatte-. **-bauer, der**, skattebonde. **-brief, der**, skattebref. **-buch, das**, jordbok; qvittensbok för hyror etc. **-einnehmer, der**, uppbördsman. **-fällig**, a. skattskyldig, räntegifvande. **-frei**, a. skattfri, räntefri. **-freiheit, die**, skattfrihet. **-fuß, der**, räntfot. **-geber, der**, räntegifvare, skattdragande. **-getreide, das**, gärdespannmål, afradsspannmål. **-groschen, der**, skattepenning. **-gut, das**, skattegods, skattehemman. **-herr, der**, grundägare, egendomsherre, åt hvilken skatt måste gifvas. **-hof, der**, skattehemman. **-korn, das**, afradsspannmål. **-lehen, das**, skattelän. **-mann, der**, skatteman, räntegifvare. **-pflichtig**, a. skattdragande, skattskyldig. **-pflichtigkeit, die**, skattskyldighet. **-rechnung, die**, ränteräkning. **-recht, das**, skatterätt, skatträttighet. **-register, das**, förteckning på frälseräntor. **-schreiber, der**, uppbördsskrifvare, uppbördskommissarie. **-tabelle, die**, ränteräkningstabell. **-tag, der**, dag då ränta, skatt etc. skall betalas, afradsdag.

-vertrag, der, kontrakt om nyttjande rätt mot skatt. **-zahl**, die, indiktionsperiod (tidrymd om 15 år). **-zehente**, der, skattetionde.

Zinsen, *pl.* räntor, *pl.*; ränta, intresse; Geld auf – legen, sätta ut penningar på ränta; von seinen – leben, lefva på sina räntor. **-empfänger**, der, räntetagare. **-zahler**, der, räntegifvare.

Zinsen, *v. a. & n.* betala ränta, skatt ell. hyra; kasta af sig.

Zipfel, der, (*pl.* –) ända, tipp, spets, snibb, flik; släp; svans, stjert; – des Ohres, örlapp.

Zipfelig, *a.* snibbig, flikig, som har snibbar ell. spetsiga ändar; ojemt skuren (om kläder).

Zipolle, die, gräslök.

Zipp, *a.* sipp, pryd.

Zippe, die, (*pl.* –n) kramsfågel, trast. [gikt.

Zipperlein, das, podager, fot-

Zippern, *v. n.* darra; sippra, drypa; trippa.

Zipresse se **Cypresse**.

Zirbel-baum, der, tallträd. **-drüse**, die, en liten körtel i hjernan; hjernbrand. **-fichte**, die, dvergceder. **-nuß**, die, pinienöt.

Zirene, die, (*pl.* –n) syrenträd.

Zirkel, der, (*pl.* –) cirkel, rundel, krets; einen – ziehen, draga en cirkel, draga en krets. **-abschnitt**, der, cirkelsegment. **-ausschnitt**, der, cirkelsektor. **-bogen**, der, cirkelbåge. **-figur**, die, cirkelfigur. **-förmig**, *a.* kretsformig. **-punct**, der, medelpunkt. **-rund**, *a.* cirkelrund, kretsformig. **-säge**, die, cirkelsåg.

Zirkeln, *v. a.* cirkla, afcirkla.

Zirpe, die, (*pl.* –n) gräshoppa, syrsa.

Zirpen, *v. n.* qvittra, qvilla, sjunga. [la, tissla.

Zischeln, *v. a. & n.* hviska, tass-

Zischeln, das, hviskande, tassel, tissel. [na; hväsa, hviska.

Zischen, *v. n.* hvissla; pipa, hvi-

Zischen, das, hväsning, hvisslande, hvinande.

Ziser, **-erbse**, die, (*pl.* –n) kikärt.

Zither, die, (*pl.* –n) cittra, zittra, gitarr. **-schläger**, **-spieler**, der, citterspelare.

Zitrone se **Citrone**.

Zitter-aal, der, darrål, elektrisk ål. **-espe**, die, darrasp. **-fisch**, der, darrmal (malapterurus electricus). **-gras**, das, darrgräs, briza. **-maal**, das, reform. **-pappel**, die, darrpoppel. **-roche**, der, krampfisk, darrrocka (raja torpedo). **-wels**, der, darrmal, elektrisk mal (silurus electricus).

Zittern, *v. n.* darra, dallra, skälfva, bäfva; skakas, ristas; vor Kälte –, darra, skälfva af köld; vor Furcht –, darra af fruktan; vor Jemandes Rache –, bäfva för ens hämd; für die Folgen –, frukta för följderna; er zittert wie ein Espenlaub, han darrar som ett asplöf.

Zitwer, der, sitfärsrot. **-samen**, der, frö af sitfärsrot.

Zitz, der, sits, kattun.

Zitze, die, (*pl.* –n) bröstvårta; patt, spene (på kreatur).

Zobel, der, (*pl.* –) sobel (mustela zibellina). **-fang**, der, sobelfångst, sobelfänge. **-fell**, das, sobelskinn. **-katze**, die, desmansdjur. **-maus**, die, lemmel, sobelmus, fjällråtta. **-muff**, der, sobelmuff. **-mütze**, die, sobelmössa. **-pelz**, der, sobelpels. **-thier**, das, sobel, sobelmus, fjällråtta.

Zober, der, (*pl.* –) balja, så.

Zodiacus, der, djurkrets.

Zofe, die, (*pl.* –n) kammarjungfru, kammarpiga.

Zögerer, der, (*pl.* –) dröjare, sölare, söler.

Zögern, *v. n.* dröja, söla, sinka, utdraga på tiden; zögernd, sölaktig, sölig, sinksam.

Zögerung, die, dröjsmål, uppehåll, sink, sinkande, sölande.

Zögling, der, (*pl.* –e) discipel, elef, lärling; fosterbarn.

Zoll, der, (*pl.* –) tum; vier – breit, fyra tum bred. **-maß**, das, tummått. **-stab**, **-stock**, der, tumstock, vinkelmått.

Zoll, der, (*pl.* **Zölle**) tull, tullhus, tullkammare; tullafgift; – bezahlen, betala tull, tulla; – erheben, taga tull; den – umgehen, försnilla tullen. **-abgabe**, die, tullafgift, tullomgäld. **-amt**, das, tullkammare, tull, tullhus. **-aufseher**, der, tullinspektor. **-bar**, *a.* tullbar, underkastad tull. **-beamte**, **-bediente**, der, tullbetjent. **-betrug**, der, tullförsnilling. **-einnahme**, die, uppbörd vid tullen, tulluppbörd, tullintägt. **-einnehmer**, der, tulluppbördsman, tullnär. **-frei**, *a.* tullfri. **-freiheit**, die, tullfrihet. **-haus**, das, tullhus, tullbod. **-inspector**, der, tullinspektor, tullvaktmästare. **-pacht**, die, tullarrende. **-pflichtig**, *a.* skyldig att betala tull, tullbar, underkastad tull. **-pforte**, die, tullport. **-register**, das, **-rolle**, die, tulltariff. **-revisor**, der, tullvaktmästare. **-schein**, der, tullsedel; frisedel. **-schranke**, die, tullbom. **-schreiber**, der, tullskrifvare. **-straße**, die, tullgata, tullväg. **-tarif**, der, tulltariff. **-taxe**, die, tulltaxa, tullbok. **-verband**, **-verein**, der, tullförbund, tullförening. **-verwalter**, der, tullförvaltare. **-wesen**, das, tullverk. **-zeichen**, das, tullstämpel. **-zettel**, der, tullsedel.

Zollen, *v. a.* tulla; betala, erlägga tull; gifva, offra, visa.

Zöllig, *a.* tumslång.

Zöllner, der, (*pl.* –) tullnär, tulluppbördsman.

Zone, die, (*pl.* –n) zon, klimat, himmelsstreck. [zoologi.

Zoologie, die, djurkännedom,

Zopf, der, (*pl.* **Zöpfe**) spets, topp; tafs, hårpiska; släp; (*fig.*) pedanteri.

Zorn, der, vrede, förtörnelse, ondska; von – entbrannt, betagen af vrede; Etwas im – thun, göra något i ondskan; seinen – an Jemandem auslassen, släcka sin harm på någon; zum – reizen, reta till vrede, förtörna. **-gericht**, das, Guds vredes dom. **-müthig**, *a.* vredsint, ondsint. **-müthigkeit**, die, vredsinthet, ondsinthet, vredesmod. **-ruthe**, die, Guds vredes ris.

Zornig, *a.* vred, vredgad, ond. – *av.* ondt, i vredesmod.

Zote, die, (*pl.* –n) oanständighet, otuktigt tal, otäckhet, obscenitet; –n reißen, tala oanständigt, otäckt. **-haft**, *a.* som sårar blygsamhet och anständighet, otäck, ohöfvisk. **-nreißer**, der, person, som är grof, oanständig ell. ohöfvisk i ord; som berättar ohöfviska historier.

Zotig se **Zotenhaft**.

Zottel, die, (*pl.* –n) tofs, lurf; slarfva, trasa. **-bär**, der, lurfvig björn.

Zotteln, *v. n.* hänga ned ell. omkring; långsamt framtrippa.

Zottig, *a.* luden, lurfvig, lurfhårig, raggig.

Zu, *praep.* (med *dat.*) till, åt; emot, vid; uti. – *av.* (zugemacht) igen, tillstängd; (allzu) alltför, för mycket. – *conj.* att; zu Jemandem kommen, komma till någon; zur Kirche gehen, gå till kyrkan; zu Rom, i Rom; zu Mittag speisen, äta middag; zu Felde ziehen, draga i fält; zu Markte führen, föra till torgs; zu Bette gehen, gå till sängs; zu Hause sein, vara hemma; zu Tische sitzen, sitta till bords; Etwas zur Hand haben, hafva något till hands; zu Anfange, i början; zu dieser Zeit, nu för tiden; zu der Zeit, då för tiden; zu unserer Väter Zeit, i våra förfäders tid; zur Zeit, i tid; zu Zeiten, tidtals, understundom; zu Nacht, nattetid; zu Fuß, till fot; zu Pferde, till häst; zu Lande und zu Wasser, till lands och sjös; zur Genüge, till fyllest, nog; zu Paaren, parvis; sie gehen zu Vieren, de gå fyra i bredd; zu Willen, till viljes; zum höchsten, på det högsta; zum ersten, för det första; Jemanden zum Freunde haben, hafva någon till vän; zum Verkauf, till salu; zu Grunde gehen, gå i grund, gå förlorad; die Thür ist zu, dörren är stängd; zu früh, för bittida; zu viel, för mycket; zu! zu! fort! skynda er (dig)! (**Zu** är äfven en sammansättningspartikel med verber och andra ord, och är som sådan i allmänhet frånskiljelig).

Zuackern, *v. a.* plöja igen, bruka till jord. [till.

Zubauen, *v. a.* tillbygga, bygga

Zubehör, das, tillbehör, tillhörighet.

Zubeißen, *v. a.* bita på, snappa till; begynna att bita; äta med god matlust. [pet.
Zubekommen, *v. a.* få till på kö-
Zubenannt, *a.* som har binamn ell. tillnamn. [kärl, bytta, ämbar.
Zuber, der, (*pl.* -) så, tina, balja,
Zubereiten, *v. a.* tillreda, tillaga, anrätta. [tillredning.
Zubereitung, die, tillagning,
Zubinden, *v. irr. a.* tillbinda, igenbinda, igenfästa, tillknyta; binda för (ögonen).
Zublasen, *v. n.* fortfara att blåsa starkare. – *v. a.* blåsa igen; (Jemandem Etwas) inblåsa; hviska i örat. [stängd.
Zubleiben, *v. n.* förblifva till-
Zubringen, *v. irr. a.* tillbringa; tillföra; använda, förnöta; ein Glas –, dricka en skål, dricka någon till; die Zeit – (verbringen), tillbringa tiden.
Zubringer, der, (*T.*) tillbringare, sugpump på en brandspruta.
Zubuße, die, bidrag, tillsättning, undsättning, tillskott, tillökning; förlust.
Zubüßen, *v. a.* bidraga till kostnaderna, göra tillskott, sätta till (af sitt eget), förlora.
Zucht, die, (*pl.* -en) afvel, skötsel, afföda, alster; slag, kull; uppfostran, disciplin, tukt, aga; blygsamhet, sedighet, ärbarhet; in – halten, hålla i tukt, hålla i aga; die Jugend in strenger – halten, hålla ungdomen i sträng aga; Vieh von guter – (Race), boskap af god afvel. **-bar**, *a.* som låter tukta sig. **-biene, die**, visen i en bikupa. **-fähig**, *a.* som kan upptuktas. **-gericht, das**, polisrätt. **-haus, das**, tukthus, korrektionshus. **-hausgefangene, der**, tukthusfånge, tukthushjon. **-hausvater, der**, tukthusföreståndare. **-hengst, der**, beskälare. **-los**, *a.* agelös, tuktlös, odisciplinerad, som ej låter tukta sig. **-losigkeit, die**, tuktlöshet, brist på disciplin ell. uppfostran. **-meister, der**, fångvaktare, tuktomästare. **-mittel, das**, korrektiv, förbättringsmedel. **-ochs, der**, tjur. **-ruthe, die**, ris till aga; (*fig.*) aga, straff; plågoris. **-sau, die**, afvelssugga. **-schaf, das**, lamtacka. **-stute, die**, afvelssto, fölsto. **-vieh, das**, påläggskreatur, boskap som hålles till afvel.
Zuchten, *v. n.* fortplanta sig.
Züchten, *v. a.* uppdraga (träd etc.); uppfostra.
Züchtig, *a.* tuktig, blygsam, kysk, sedig. [straffa, näpsa.
Züchtigen, *v. a.* tukta, aga,
Züchtigkeit, die, tukt, tuktighet, blygsamhet, kyskhet, sedighet.
Züchtiglich, *av.* tuktigt, blygsamt, kyskt.
Züchtigung, die, tuktan, aga, agande, straff, näpst.
Züchtling, der, tukthushjon, tukthusfånge, korrektionist.
Zuck, der, sprittning, ryck, ryckning. [trippa.
Zuckeln, *v. n.* långsamt fram-
Zucken, *v. n.* spritta, röra sig, hafva ryckningar. – *v. a.* rycka, draga; die Achseln –, draga på axlarna, axla sig; den Degen – (zücken), draga värjan.
Zucker, der, socker; roher –, råsocker; – in Broden, in Hüten, toppsocker. **-ahorn, der**, (*bot.*) sockerlönn (acer saccharinum). **-bäcker, der**, sockerbagare. **-bäckerei, die**, sockerbageri. **-bäckerladen, der**, sockerbagarbod. **-brezel, die**, sockerkringla. **-brod, das**, sockerbröd. **-büchse, die**, sockerströdosa, sockerask, sockerdosa. **-dose, die**, sockerdosa. **-erbse, die**, sockerärt. **-fabricant, der**, sockerfabrikör, sockerbrukspatron. **-fabrik, die**, sockerbruk. **-faß, das**, sockerfat. **-form, die**, sockerform. **-gebackene, das**, konfekt, sockersaker, sötsaker. **-geschmack, der**, sockersmak. **-guß, der**, glacering på konfekt. **-haltig**, *a.* sockerhaltig. **-handel, der**, sockerhandel. **-hut, der**, sockertopp. **-kand, der**, sockerkandi. **-körner**, *pl.* sockergryn, sockerärter (konfekt). **-mandel, die**, sockermandel. **-maul, das**, (*vulg.*) sockermun, sötläpp, sockersnaskare. **-melone, die**, sockermelon. **-palme, die**, sockerpalm. **-papier, das**, sockerpapper. **-pflanzung, die**, sockerplantage. **-plätzchen, das**, sockerplätt, sockerbröd. **-puppe, die**, sockerdocka, sockerpulla. **-rohr, das**, sockerrör. **-sauer**, *a.* sockersyrad, oxalsyrad. **-säure, die**, sockersyra, oxalsyra. **-schachtel, die**, sockerask, sockerdosa. **-schote, die**, sockerärt, sabelärt. **-sieder, der**, sockersjudare. **-siederei, die**, sockersjuderi, sockerbruk. **-süß**, *a.* sockersöt, klifsig. **-syrup, der**, sockersirap, melass. **-stoff, der**, sockerämne. **-teig, der**, sockerdeg. **-werk, das**, sockersaker, sötsaker, klifs. **-worte**, *pl.* smekord, goda ord. **-wurzel, die**, sockerrot. **-zange, die**, sockertång. **-zeug, das**, sockersaker, sötsaker, sötklifs. **-zwieback, der**, sockerskorpa.
Zuckerig, *a.* sockerhaltig, soc- [kersöt.
Zuckern, *a.* af socker.
Zuckern, *v. a.* sockra, försötma.
Zuckung, die, (*pl.* -en) ryckning, sprittning, konvulsion.
Zudämmen, *v. a.* dämma till, dämma igen, stänga genom en dam.
Zudecken, *v. a.* tilltäcka, öfvertäcka, hölja öfver; (*vulg.*) gifva dugtigt med stryk.
Zudeichen, *v. a.* stänga genom dam ell. jordvall.
Zudem, *av.* dessutom, föröfrigt.
Zudenken, *v. irr. a.* ämna åt, tillämna; das habe ich ihm zugedacht, det har jag tillämnad honom.
Zudonnern, *v. a.* tilltala någon med dundrande röst.
Zudrängen, sich, *v. r.* tränga sig fram, tränga sig till, krångla sig in. [igen.
Zudrehen, *v. a.* tillvrida, vrida
Zudringen, *v. irr. n.* tränga sig till.
Zudringlich, *a.* efterhängsen, tilltagsen, närgången.
Zudringlichkeit, die, efterhängsenhet, tilltagsenhet.
Zudrücken, *v. a.* trycka åt, trycka till, igentrycka, tillklämma, tillkrama. [harfva.
Zueggen, *v. a.* igenharfva, ned-
Zueignen, *v. a.* tillegna, tillskrifva, dedicera; sich –, tillegna sig, tillvälla sig.
Zueignung, die, tillegnan, tillegnande, dedikation; tillvällande. **-sschrift, die**, tillegnelseskrift, dedikationsskrift.
Zueilen, *v. n.* skynda sig till.
Zuerkennen, *v. irr. a.* (Jemandem Etwas) tillerkänna, tilldöma.
Zuerkennung, die, tillerkännande, tilldömande. [första.
Zuerst, *av.* först, främst, för det
Zuertheilen, *v. a.* tilldela.
Zufahren, *v. irr. n.* köra på, köra fort; auf Etwas –, rusa på något.
Zufall, der, (*pl.* Zufälle) tillfälle, tillfällighet, händelse, träff, slump; ein glücklicher –, en lycklig händelse; durch –, af en händelse, händelsevis; einen – bekommen, få ett tillfälle, blifva sjuk.
Zufallen, *v. irr. n.* falla igen, tillsluta sig; stängas; (Jemandem) tillfalla; das Gut ist ihm durch Erbschaft zugefallen, godset har tillfallit honom i arf.
Zufällig, *a.* tillfällig, oförmodad; -er Weise, händelsevis, tillfälligtvis, af en händelse; ein -es Ereigniß, en tillfällig händelse, en tillfällighet. – *av.* tillfälligtvis, händelsevis.
Zufälligkeit, die, (*pl.* -en) tillfällighet, händelse; die -en des Lebens, lifvets händelser.
Zufertigen, *v. a.* tillskicka, tillsända, expediera.
Zuflicken, *v. a.* flicka, lappa.
Zufliegen, *v. irr. n.* flyga till, flyga åt.
Zufließen, *v. irr. n.* flyta till, rinna till, tillflöda, tillflyta, tillfalla; (*fig.*) – lassen, gifva, bevilja; Nachricht – lassen, låta erfara.
Zuflucht, die, tillflykt, skydd, skygd; undflykt; seine – zu Etwas nehmen, taga sin tillflykt till något. **-sort, der**, tillflyktsort, tillhåll, fristad, asyl.
Zufluß, der, tillflytning; tillopp, tillflöda.
Zuflüstern, *v. a.* tillhviska, hviska åt.
Zufolge, *praep.* (med *gen.*) i följe, enligt, tillfölje; – seines Befehles, tillfölje af hans befallning.

Zufördern, *v. a.* (*bergv.*) uppfordra. [spörja.
Zufragen, *v. n.* tillfråga, till-
Zufrieden, *a.* tillfreds, nöjd, förnöjsam, belåten; mit seinem Schicksal –, nöjd med sin lott; ich bin damit –, jag är dermed belåten; mit Wenigem – sein, låta sig nöja med litet; sich – geben, gifva sig tillfreds; – stellen, ställa tillfreds, tillfredsställa; ein –es Gemüth, ett nöjsamt sinne. **–stellend**, *a.* tillfredsställande, tillfyllestgörande. **–stellung**, die, tillfredsställelse, tillfyllestgörelse.
Zufriedenheit, die, förnöjsamhet, tillfredsställelse, belåtenhet, nöje.
Zufrieren, *v. irr. n.* tillfrysa.
Zufügen, *v. a.* foga till; tillfoga, förorsaka; Schaden –, tillfoga skada.
Zufuhr, die, (*pl.* –en) tillförsel, införsel; – von Waaren, tillförsel af varor, varutillförsel.
Zuführen, *v. a.* tillföra.
Zufüllen, *v. a.* påfylla, igenfylla.
Zufüllung, die, påfyllning, igenfyllning.
Zug, der, (*pl.* Züge) drag, dragning; tåg, resa, marsch; tropp; framfart, passerande, stråk; procession; tåg, fälttåg; tross; betjening, medfölje; drag (luftdrag); släng (vid en bokstaf); märke ell. tecken vid namn; sug (i pumpar och sprutor); einen – thun, göra ett drag (i brädspel); göra ett varp (med not); göra ett drag, en släng (med pennan); taga ett tag (med årorna); der – der Vögel, fåglarnas flyttning; in einem –e austeeren, dricka ut i ett drag, i en klunk; ein – Pferde, ett spann hästar; in den letzten Zügen liegen, dragas med döden, ligga på sitt sista, ligga i själtåget; (*fig.*) ein – von Edelmuth, ett drag af ädelmod. **–angel**, die, långref. **–band**, das, dragband. **–baum**, der, vågbalk vid en vindbrygga. **–bohrer**, der, dragskruf. **–brücke**, die, vindbrygga. **–fisch**, der, flyttfisk. **–frei**, *a.* dragfri. **–führer**, der, befälhafvande som anför en mindre afdelning soldater, löjtnant; jernbanebetjent som för bantåget. **–garn**, das, dragnät, dragnot. **–graben**, der, afledningsgraf; graf med vindbrygga öfver. **–heuschrecke**, die, tåggräshoppa. **–kette**, die, dragkedja. **–kraft**, die, dragkraft, dragningskraft. **–leine**, die, draglina. **–linie**, die, (*milit.*) kolonn. **–loch**, das, draghål, lufthål. **–luft**, die, luftdrag. **–messer**, das, bandknif, tunnbindareknif. **–mittel**, das, dragmedel. **–netz**, das, dragnät, dragnot, glip. **–ochs**, der, dragoxe. **–ofen**, der, dragugn, vindugn. **–ordnung**, die, tågordning. **–papier**, das, läskpapper. **–pferd**, das, draghäst, arbetshäst; **–pflaster**, das, dragplåster. **–riemen**, der, dragrem. **–ring**, der, dragring. **–rohr**, das, dragrör. **–rolle**, die, trissa. **–schnur**, die, dragsnöre. **–schraube**, die, dragskruf. **–seil**, das, dragtåg, draglina. **–stange**, die, pumpstång, dragstång. **–stück**, das, mycket omtyckt teaterpjes. **–vieh**, das, dragkreatur; dragare, dragök. **–vogel**, der, flyttfågel. **–volk**, das, nomadfolk. **–weise**, *av.* med dragning; klunkvis; troppvis; skoftals. **–wind**, der, luftdrag, dragluft. **–winde**, die, vindspel.
Zugabe, die, som gifves på köpet, mellangift; råga, öfvermått, påbröd; tillgift, tillskott, tillägg, tillsats, bihang.
Zugang, der, tillträde, tillgång.
Zugänglich, *a.* tillgänglig, åtkomlig; – sein, vara tillgänglig, vara att tillgå.
Zugänglichkeit, die, tillgänglighet, åtkomlighet.
Zugeben, *v. irr. a.* gifva på köpet; medgifva; samtycka; tillåta, tillstädja; bekänna (i spel); das gebe ich gern zu, det medgifver jag gerna.
Zugedacht, se **Zudenken**.
Zugegen, *av.* tillstädes, närvarande; – sein, vara tillstädes.
Zugehen, *v. irr. n.* gå på, gå fort; gå igen, gå ihop, tillslutas; bära till, tillgå, hända, tilldraga sig; wie ging das zu? huru bar det till? huru har det tillgått?
Zugehör, das, tillbehör, tillhörighet.
Zugehören, *v. n.* tillhöra.
Zugehörig, *a.* tillhörig, tilllydande. [tillbehör.
Zugehörigkeit, die, tillhörighet,
Zügel, der, (*pl.* –) tygel, töm; im – halten, hålla i tömmarna; den – schießen lassen, släppa efter tygeln; (*fig.*) lemna fria tyglar, lemna fritt lopp; mit verhängtem –, med slappa tyglar, med lösa tyglar. **–los**, *a.* tygellös; ostyrig, otam, otyglad, oregerlig. **–losigkeit**, die, tygellöshet, ostyrighet, oregerlighet.
Zügeln, *v. a.* tygla; hålla i tyglen.
Zugeloben, *v. a.* lofva, göra löfte, förpligta sig. [saker.
Zugemüse, das, tillkost, grön-
Zugenannt, *a.* med tillnamn.
Zugesellen, *v. a.* gifva till sällskap, till biträde, till hjelp, förena med; sich Jemandem –, sälla sig till någon, förena sig med någon.
Zugeständniß, das, tillstående, medgifvande.
Zugestehen, *v. irr. a.* tillstå, bekänna; bevilja, tillåta, medgifva, tillstädja.
Zugethan, *a.* bevågen, tillgifven; einer Partei –, tillgifven ett parti.
Zugießen, *v. irr. a.* tillgjuta, tillhälla, ösa till, späda till; fylla på. [blåsig.
Zugig, *a.* dragfull, väderfull,
Zugittern, *v. a.* förgallra, innesluta med galler.
Zugleich, *av.* tillika; på samma tid, på samma gång.
Zugreifen, *v. irr. a.* tillgripa; taga på, nappa uti.
Zuhaben, *v. irr. a.* hafva på köpet; hafva igen, hafva stängd.
Zuhäkeln, *v. a.* igenhäkta, tillhäkta. [haka.
Zuhaken, *v. a.* igenhaka, till-
Zuhalten, *v. irr. a. & n.* hålla igen, hålla till (en dörr, ögonen, munnen etc.); mit Jemandem –, hålla till med någon, hålla sig till någon, vara i hemligt förstånd med någon, hafva olofligt umgänge med någon. [hänga öfver.
Zuhängen, *v. a.* hänga före,
Zuhauen, *v. irr. a.* tillhugga, tillyxa. – *v. n.* hugga på, slå, piska hårdt.
Zuhefteln, *v. a.* hophäkta.
Zuheften, *v. a.* hophäfta, igenhäfta, tillhäfta.
Zuheilen, *v. a.* läka igen, läka ihop. – *v. n.* läkas, sammanläkas.
Zuheilung, die, hopläkning.
Zuherrschen, *v. a.* i befallande ton tilltala.
Zuhinterst, *av.* efterst, ytterst.
Zuhorchen, *v. n.* lyssna till, höra noga på, lystra.
Zuhören, *v. n.* höra på, höra till, åhöra.
Zuhörer, der, (*pl.* –) åhörare.
Zuhörerin, die, (*pl.* –nen) åhörarinna. [åhörare, auditorium.
Zuhörerschaft, die, samling af
Zujauchzen, *v. n.* (Jemandem) tilljubla, öfverhopa med glädjerop, applaudera.
Zukehren, *v. a.* sopa till; vända till, vända åt; Jemandem den Rücken –, vända ryggen åt någon.
Zukeilen, *v. a.* kila igen.
Zuketteln, *v. a.* tillkedja, igenkedja.
Zuklatschen, *v. n.* applaudera.
Zukleben, **Zukleiben**, *v. a.* tillsmeta, igensmeta.
Zukleistern, *v. a.* tillklistra, klistra igen.
Zuklemmen, *v. a.* tillklämma, klämma igen.
Zuklinken, *v. a.* igenstänga med klinka; die Thür –, lägga klinkan på dörren.
Zuknöpfen, *v. a.* tillknäppa, knäppa igen, knäppa ihop; sich –, knäppa på sig.
Zuknüpfen, *v. a.* knyta igen, knyta till, knyta ihop.
Zukommen, *v. irr. n.* (Jemandem) komma till, komma åt; tillfalla; tillkomma, tillhöra, angå, vara tillständig; – lassen, öfverlåta, tillskicka, tillsända; das kommt mir zu, det tillkommer, tillhörer mig.
Zukost, die, tillkost, sofvel.
Zukunft, die, tillkommande tid, framtid; in –, framdeles, hädanefter, för det tillkommande.
Zukünftig, *a.* tillkommande,

tillstundande. – *av.* för det tillkommande, framdeles, härefter.

Zulächeln, *v. n.* le emot.

Zulage, die, (*pl.* –n) tilläggning, tillsats, bihang; tillökning, påökning; tillägg.

Zulangen, *v. a.* (Jemandem Etwas) räcka fram, gifva fram. – *v. n.* taga; taga för sig; (genug sein) räcka till, förslå, vara nog.

Zulänglich, *a.* tillräcklig. – *av.* tillräckligt. **–keit, die**, tillräcklighet.

Zulaß, der, tillåtelse.

Zulassen, *v. irr. a.* låta stå stängd; släppa till; tillåta, tillstädja; lemna tillträde; antaga, taga för god.

Zulässig (zuläßlich), *a.* tillåtlig, antaglig. [städjelse.

Zulässigkeit, die, tillåtlighet, till-

Zulassung, die, tillåtelse, antagande, tillstädjelse; Gottes –, Guds tillstädjelse.

Zulauf, der, tillopp; öfverflöd; großer – von Menschen, stort tillopp af folk; er hat viel –, han har stort tillopp.

Zulaufen, *v. irr. n.* löpa till, skocka sig; springa fort; strömma till; flyta igen, gå igen; blind –, rusa blindt på; spitz –, sammanlöpa (sluta) i en spets.

Zulegemesser, das, fällknif.

Zulegen, *v. a.* hoplägga, igenlägga; tillägga, bifoga; öka; lägga ut; lägga på (hullet); betäcka; lägga ell. vika ihop; Sie müssen noch Etwas –, ni måste ännu lägga något till (bjuda något mer); sich Etwas –, lägga sig till något, förse sig med något; skaffa sig något.

Zuleimen, *v. a.* limma igen, limma ihop.

Zuleiten, *v. a.* leda till. [åt.

Zulenken, *v. a.* vända till, vända

Zuletzt, *av.* till slut, slutligen, omsider, sist; bis –, till det sista; – kommen, komma sist; bis – warten, vänta till sist; – erschienen, sistkommen. [löda.

Zulöthen, *v. a.* löda igen, hop-

Zulp, der, napp, snut, sudd.

Zulpen, *v. n.* suga, dia, di.

Zum (zu dem); – Herbst, till hösten; – Vergnügen, till nöje; – Scherz, på skämt; – Theil, till en del.

Zumachen, *v. a.* igenstänga; tilltäppa; igenlägga, hoplägga; die Thür –, stänga igen dörren; das Buch –, igenlägga boken. – *v. n.* skynda sig.

Zumal, *conj.* i synnerhet, helst som, särdeles. [igen.

Zumauern, *v. a.* tillmura, mura

Zumeist, *av.* till största delen, gemenligen, i synnerhet.

Zumengen, Zumischen, *v. a.* tillblanda.

Zumessen, *v. irr. a.* mäta till, mäta åt; tillmäta, tillegna, tillskrifva, tillräkna, påbörda.

Zumischung, die, tillblandning, tillsats.

Zumuthen, *v. a.* (Jemandem Etwas) anlita, anmoda, fordra, begära af; wie können Sie mir das –? hurledes kan ni anlita mig derom?

Zumuthung, die, anlitande, begäran, anmodan.

Zunächst, *av.* helt nära, näst intill, närmast. [igen.

Zunageln, *v. a.* tillspika, spika

Zunähen, *v. a.* sy igen, sy till.

Zunahme, die, tillväxt, tilltagande; framsteg, förkofran, framgång; uppkomst.

Zuname, der, tillnamn, slägtnamn, vedernam; öknam.

Zünd-bar, *a.* eldfängd, brännbar. **–barkeit, die**, eldfängdhet, brännbarhet. **–büchse, die**, skörask. **–feld, das**, fängfält (på kanon). **–hölzchen, das**, tändsticka, strykesticka. **–hütchen, das**, knallhatt (till skjutning med perkussionsgevär). **–kraut, das**, fängkrut. **–kugel, die**, brandkula. **–loch, das**, fänghål. **–nadel, die**, fängnål. **–nadelgewehr, das**, fängnålsgevär. **–pfanne, die**, fängpanna. **–pfannendeckel, der**, eldstål på gevärslås. **–pulver, das**, fängkrut. **–ruthe, die**, luntstake. **–schnur, die**, (*artill.*) lunta, stubin. **–schwamm, der**, fnöske. **–stock, der**, luntstake. **–strick, der**, lunta, stubin.

Zünden, *v. n.* taga eld, fatta eld.

Zunder, der, tunder, sköre, fnöske. **–büchse, die**, sköraask, skördosa.

Zünder, der, (*pl.* –) brännare, brandrör, luntstake, lunta.

Zunehmen, *v. irr. n.* tilltaga, växa, föröka sig; göra framsteg, förkofra sig; an Kräften –, tilltaga i krafter; am Verstand –, tilltaga i förstånd; am Leibe –, lägga på hullet; zunehmender Mond, ny.

Zunehmen, das, Zunahme, die, växande, stigande, tilltagande, förökande, framsteg, förkofran.

Zuneigen, *v. n.* luta åt något.

Zuneigung, die, böjelse, kärlek, tycke, bevågenhet, tillgifvenhet, vänskap. [åt.

Zunesteln, *v. a.* tillsnöra, snöra

Zunft, die, (*pl.* Zünfte) rote; skrå; gille, handtverksembete, societet. **–älteste, der**, ålderman. **–bruder, der**, skråbroder, gillesbroder. **–geist, der**, skråanda (esprit de corps). **–genoß, der**, skråbroder, skråförvandt, skråledamot. **–gesetz, das**, skråordning. **–herr, der**, ålderman i ett skrå. **–lade, die**, embetslåda, skrålåda. **–mäßig**, *a.* skrålik, skråmessig. **–meister, der**, skråmästare. **–ordnung, die**, skråordning. **–recht, das**, skrårättighet. **–weise**, *av.* skråvis, efter skrån. **–verwandte, der**, skråförvandt. **–zwang, der**, skråtvång. [förenad i skrå.

Zünftig, *a.* hörande till skrå,

Zünftler, der, skråhandtverkare; anhängare af en sekt.

Zunge, die, (*pl.* –n) tunga, tungomål; tungfisk, sola; geräucherte –, rökt tunga; seine – im Zaume halten, styra sin tunga; das Wort schwebt mir auf der –, jag har ordet på tungan; eine schwere – haben, hafva svårt att tala; in fremden –n sprechen, tala främmande språk.

Züngelchen, das, liten tunga.

Züngeln, *v. n.* spela ell. leka med tungan.

Zungen-ader, die, tungåder. **–band, das**, tungband. **–buchstabe, der**, tungbokstaf, bokstaf som uttalas med tungan. **–drescher, der**, storpratare, sladderhane. **–drescherei, die**, pratmakeri, krångel. **–drüse, die**, tungkörtel. **–fertig**, *a.* som har talegåfva; som är pratsam; er ist sehr –, det ligger i rad för honom. **–fisch, der**, tungfisk, sola. **–förmig**, *a.* tungformig, tunglik. **–freund, der**, smickrare. **–held, der**, storpratare. **–krankheit, die**, tunghäfta. **–krebs, der**, tungkräfta (sjukdom). **–lähmung, die**, förlamning i tungan. **–muskel, der**, tungmuskel. **–nerv, der**, tungnerv. **–spitze, die**, tungspets.

Zunichte, *av.* till intet; – machen, göra om intet, tillintetgöra; – werden, blifva till intet.

Zunicken, *v. n.* tillnicka, vinka bifall åt.

Zunieten, *v. a.* tillnita, tillnåda.

Zuordnen, *v. a.* förena med, förordna till biträde.

Zupacken, *v. a.* tillpacka. – *v. n.* gripa till, fatta i.

Zupfen, *v. a.* rycka, lugga, rycka upp; Wolle –, plocka ull, plysa ull.

Zupflöcken, *v. a.* igenstänga med pinnar, plugga igen.

Zupflügen, *v. a.* plöja igen.

Zupfropfen, *v. a.* tillproppa, korka. [silke.

Zupfseide, die, stoppsilke, flock-

Zupfsel, das, linneskaf, charpie.

Zupichen, *v. a.* becka igen.

Zuquellen, *v. irr. n.* rinna igen, rinna till. [tillstyrka.

Zurathen, *v. irr. a.* råda till,

Zuraunen, *v. a.* tillhviska.

Zurechnen, *v. a.* uppföra i räkning; tillräkna, beskylla; påbörda.

Zurechnung, die, uppförande i räkning, tillräknande. **–sfähig**, *a.* som kan tillräknas ell. tillskrifvas en handling, tillräknelig; straffbar.

Zurecht, *av.* till rätta; – bringen, sätta i ordning; skaffa till rätta; – führen, tillrättaföra; – kommen, komma till pass, komma i rättan tid; mit Jemandem – kommen, komma öfverens med någon; – legen, setzen &c., lägga, sätta, ställa till rätta; – helfen, tillrättahjelpa; – stellen, tillrättaställa, rätta; – – machen, tillreda, tillaga; sich – machen, laga sig till, göra sig färdig; – weisen, tillrättavisa, rätta, föra på rätta vägen; sich nicht – weisen lassen, ej låta rätta sig.

Zurechtweisung, die, tillrättavisning, rättande.
Zurede, die, tilltal, tillstyrkan, råd; förmaning.
Zureden, *v. n.* (Jemandem) tilltala, tillstyrka, uppmuntra, förmana.
Zureden, das, tilltal, tillstyrkan, inrådan, råd; *auf* –, på inrådan.
Zureichen, *v. a.* räcka åt, räcka fram. – *v. n.* räcka till, hinna till, vara tillräcklig, vara nog.
Zureichend, *a.* tillräcklig.
Zureiten, *v. irr. a.* inrida, berida. – *v. n.* rida fort, rida på; rida till (någon).
Zurichten, *v. a.* tillrigta, rigta mot; tillreda, tillaga; bereda, förbereda; inöfva, dressera; skämma bort; Jemanden übel –, illa handtera, illa medfara, illa tillpynta någon; übel zugerichtet, illa medfaren, illa tillpyntad.
Zurichtung, die, tillredning, tillagning, beredning.
Zuriegeln, *v. a.* igenregla, tillregla, stänga igen, skjuta rigeln för.
Zürnen, *v. n.* vredgas, förtörnas, förargas, bli ond; Jemandem ell. auf Jemanden –, vredgas på någon; – Sie mir nicht, vredgas ej på mig.
Zurück, *av.* tillbaka, efter; qvar; tillrygga; åter; baklänges, bakut; er ist schon wieder –, han har redan kommit tillbaka; einige Jahre –, för några år tillbaka.
Zurückbeben, *v. n.* bäfva tillbaka, studsa af förskräckelse.
Zurückbegeben, sich, *v. irr. r.* begifva sig tillbaka, begifva sig på återresan. [gära.
Zurückbegehren, *v. a.* återbe-
Zurückbegleiten, *v. a.* ledsaga tillbaka. [hålla, behålla.
Zurückbehalten, *v. irr. a.* qvar-
Zurückbekommen, *v. irr. a.* återbekomma, återfå, få igen.
Zurückberufen, *v. irr. a.* återkalla, kalla tillbaka. [se, hemkallelse.
Zurückberufung, die, återkallel-
Zurückbezahlen, *v. a.* återbetala, betala tillbaka. [ning.
Zurückbezahlung, die, återbetal-
Zurückbiegen, *v. irr. a.* tillbakaböja.
Zurückbleiben, *v. irr. n.* blifva tillbaka, blifva efter, blifva qvar; qvarblifva, uteblifva; – lassen, qvarlägga; meine Uhr bleibt zurück, mitt ur drar sig efter; die Zurückgebliebenen, *pl.* de efterlefvande.
Zurückbringen, *v. irr. a.* återbära, återbringa, tillbakaföra, återföra.
Zurückdatiren, *v. a.* fördatera.
Zurückdenken, *v. irr. n.* tänka tillbaka, påminna sig. [tränga.
Zurückdrängen, *v. a.* tillbaka-
Zurückdrehen, *v. a.* tillbakavrida.
Zurückdürfen, *v. irr. a.* få återvända. [baka.
Zurückeilen, *v. n.* skynda till-
Zurücken, *v. n.* draga till; rycka närmare intill, flytta sig intill, gifva rum.
Zurückfahren, *v. irr. a.* återföra, köra tillbaka. – *v. n.* fara tillbaka, vända om, återresa. [resa.
Zurückfahrt, die, återfärd, åter-
Zurückfallen, *v. irr. n.* falla tillbaka, falla baklänges; hemfalla (som ett län); återfalla (i sjukdom).
Zurückfliegen, *v. irr. n.* flyga tillbaka. [baka.
Zurückfliehen, *v. irr. n.* fly till-
Zurückfließen, *v. irr. n.* flyta tillbaka, åter inflyta. [fordra igen.
Zurückfordern, *v. a.* återfordra,
Zurückforderung, die, återfordran, återkallelse.
Zurückführen, *v. a.* återföra, tillbakaföra; ledsaga tillbaka.
Zurückgabe, die, återgifvande, återlemnande; återställande.
Zurückgang, der, återgång.
Zurückgeben, *v. irr. a.* återgifva, återställa.
Zurückgehen, *v. irr. n.* gå tillbaka, gå hem, återvända, återgå; gå kräftgången, misslyckas, slå felt; draga sig undan; das – eines Kaufs, omslag i ett köp.
Zurückgehend, *a.* återgående; –e Pferde, bakskjuts.
Zurückgezogen, *a.* indragen; – leben, lefva indragen. [genhet.
Zurückgezogenheit, die, indra-
Zurückhalten, *v. irr. a.* tillbakahålla, återhålla, qvarhålla; innehålla, hejda, hålla inne med, förtiga, dölja, förborga; hämma, hindra. [förbehållsam, försynt.
Zurückhaltend, *a.* återhållsam,
Zurückhaltung, die, återhållande, tillbakahållande, hämmande, hindrande; innehållande; återhållsamhet, förbehållsamhet, försynthet, hejd.
Zurückholen, *v. a.* återhämta.
Zurückjagen, *v. n.* jaga tillbaka, galoppera tillbaka. – *v. a.* tillbakajaga.
Zurückkaufen, *v. a.* återköpa.
Zurückkehren, *v. n.* återvända, återkomma.
Zurückkommen, *v. irr. n.* återkomma, igenkomma, komma tillbaka; råka i förfall; von einem Plane –, afstå från en plan; von seiner Meinung –, ändra tanke.
Zurückkönnen, *v. irr. n.* kunna återvända.
Zurückkunft, die, återkomst, återresa, hemresa, hemväg.
Zurücklassen, *v. irr. a.* lemna efter sig, qvarlemna, qvarlåta.
Zurücklaufen, *v. irr. n.* löpa ell. springa tillbaka.
Zurücklegen *v. a.* lägga afsides; förvara; tillryggalägga; fylla (år); Geld –, spara penningar; er legt alle Jahre zurück, han lägger utaf hvarje år, han samlar alla år förmögenhet.
Zurückleiten, *v. a.* tillbakaleda, tillbakaföra.
Zurücklenken, *v. a.* vända tillbaka, vända om igen.
Zurückliefern, *v. a.* återleverera.
Zurückmarschiren, *v. n.* marschera tillbaka. [återvända.
Zurückmüssen, *v. irr. n.* nödgas
Zurücknahme, die, återtagande.
Zurücknehmen, *v. irr. a.* återtaga, taga igen; återkalla.
Zurückprallen, *v. n.* studsa tillbaka. [resa.
Zurückreise, die, återresa, hem-
Zurückreisen, *v. n.* resa tillbaka, återresa. [baka.
Zurückreiten, *v. irr. n.* rida till-
Zurückrudern, *v. n.* ro tillbaka.
Zurückrufen, *v. irr. a.* ropa tillbaka, kalla igen, tillbakakalla, återkalla. [hemkallelse.
Zurückrufung, die, återkallelse,
Zurückschallen, *v. n.* återskalla.
Zurückschaudern, *v. n.* rysa tillbaka. [skrämma.
Zurückscheuchen, *v. a.* tillbaka-
Zurückschicken, *v. a.* tillbakaskicka, återskicka, igensända.
Zurückschieben, *v. irr. a.* skjuta tillbaka. [slå tillbaka.
Zurückschlagen, *v. irr. a. & n.*
Zurückschnellen, *v. a.* slänga tillbaka. – *v. n.* slå ell. springa tillbaka (af spänstighet).
Zurückschrauben, *v. a.* skrufva tillbaka.
Zurückschrecken, *v. a.* tillbakaskrämma, afskräcka. [tillbaka.
Zurückschreiten, *v. irr. n.* skrida
Zurückschwimmen, *v. irr. n.* simma tillbaka.
Zurücksegeln, *v. n.* segla tillbaka.
Zurücksehen, *v. irr. n.* se tillbaka. [tillbaka.
Zurücksehnen, sich, *v. r.* längta
Zurücksein, *v. irr. n.* vara tillbaka, vara efter, vara qvar.
Zurücksenden, *v. irr. a.* återsända, igensända. [ning.
Zurücksendung, die, återsänd-
Zurücksetzen, *v. a.* sätta tillbaka, sätta afsides, flytta tillbaka; (*fig.*) åsidosätta, eftersätta, försumma.
Zurücksetzung, die, eftersättning, förödmjukelse; försummelse; mildring (i straff). [tillbaka.
Zurücksinken, *v. irr. n.* sjunka
Zurückspringen, *v. irr. n.* springa tillbaka, studsa tillbaka.
Zurückstehen, *v. irr. n.* stå tillbaka, stå efter; (*fig.*) bli försummad, blifva glömd.
Zurückstellen, *v. a.* ställa tillbaka, flytta tillbaka; eine Uhr –, rucka ett ur tillbaka.
Zurückstoßen, *v. a.* tillbakastöta.
Zurückstoßung, die, tillbakastötning, återstöt. **–skraft, die,** repulsionskraft.
Zurückstrahlen, *v. n.* återstråla.
Zurückstreichen, *v. irr. a.* stryka tillbaka. [uppkafla.
Zurückstreifen, *v. a.* uppvika,
Zurückströmen, *v. n.* tillbakaströmma.
Zurückstürzen, *v. n.* störta tillbaka, falla baklänges.

Zurücktönen, *v. n.* återljuda, genljuda. [återföra.

Zurücktragen, *v. irr. a.* återbära,

Zurücktreiben, *v. irr. a.* tillbakadrifva.

Zurücktreten, *v. irr. n.* träda tillbaka; flyta tillbaka (om vatten); uppstiga i kroppen; (*mål.*) träda i bakgrunden.

Zurücktreten, **das**, tillbakaträdande; uppstigande i kroppen; tillbakaflytande (vattnets).

Zurückverlangen, *v. a.* återfordra, fordra igen. – *v. n.* längta tillbaka. [tra.

Zurückwälzen, *v. a.* tillbakaväl-

Zurückwandern, *v. n.* vandra tillbaka.

Zurückweichen, *v. irr. n.* vika tillbaka, vika, draga sig tillbaka.

Zurückweisen, *v. irr. a.* tillbakavisa. [sande.

Zurückweisung, **die**, tillbakavi-

Zurückwerfen, *v. irr. a.* tillbakakasta, slå tillbaka, återkasta.

Zurückwerfung, **die**, återkastning. [baka.

Zurückwirken, *v. n.* verka till-

Zurückwirkung, **die**, återverkan.

Zurückwollen, *v. n.* vilja tillbaka.

Zurückwünschen, *v. a.* önska tillbaka.

Zurückzahlen, *v. a.* återbetala.

Zurückziehen, *v. irr. a.* draga tillbaka; sich –, draga sig tillbaka, rygga tillbaka, draga sig undan, retirera.

Zuruf, **der**, tillrop, bifallsrop, fröjderop.

Zurufen, *v. irr. n.* ropa till, ropa efter. [tillreda, utrusta.

Zurüsten, *v. a.* tillrusta, tillaga,

Zurüstung, **die**, (*pl.* –en) tillrustning, tillagning, anstalt, tillredelse. [löfte.

Zusage, **die**, (*pl.* –n) tillsägelse,

Zusagen, *v. a.* tillsäga, lofva. – *v. n.* stämma öfverens, passa.

Zusammen, *av.* tillsammans, ihop, tillhopa, tillika med; sins emellan, hop-, samman-; alle –, alla ihop, alla ihopa; alles –, allt ihop; – wohnen, bo tillsammans; – zehn Thaler, tillsammans tio riksdaler.

Zusammenarbeiten, *v. a.* hoparbeta; hopkludda (böcker).

Zusammenbacken, *v. irr. n.* hopbaka sig, fastna ihop. – *v. a.* sammanbaka, hopbaka.

Zusammenballen, *v. a.* formera till boll ell. kula; hopnysta.

Zusammenbauen, *v. a.* sammanbygga.

Zusammenbeißen, *v. irr. a.* hopbita, sammanbita; die Zähne –, bita ihop tänderna.

Zusammenberufen, *v. irr. a.* sammankalla, hopbåda.

Zusammenberufung, **die**, sammankallelse, sammanstämning.

Zusammenbetteln, *v. a.* hoptigga, sammantigga.

Zusammenbiegen, *v. irr. a.* hopböja, hopbända, hopkröka, sammanböja, sammankröka.

Zusammenbinden, *v. irr. a.* sammanbinda, hopbinda, sammanknippa. [bjuda, sammanbjuda.

Zusammenbitten, *v. irr. a.* hop-

Zusammenblasen, *v. irr. a.* hopblåsa, sammanblåsa; sammankalla med trumpet.

Zusammenborgen, *v. a.* låna ihop, sammanlåna.

Zusammenbrechen, *v. irr. a.* bryta sönder; sammanvika. – *v. n.* brista, gå sönder, gå i stycken, gå i bitar.

Zusammenbringen, *v. irr. a.* sammanbringa, hopbringa, hopföra, hopbära; förena, samla, hopsamla.

Zusammenbuchstabiren, *v. a.* hopstafva.

Zusammendrängen, *v. a.* sammantränga, hoptränga, tränga ihop. [vrida.

Zusammendrehen, *v. a.* samman-

Zusammendrücken, *v. a.* sammantrycka, hoptrycka; ein –der Verband, kompress.

Zusammendrückung, **die**, sammantryckning, hoptryckning.

Zusammenfahren, *v. irr. a.* hopköra, sammanköra, hämta tillsammans med vagn. – *v. n.* fara tillsammans (af förskräckelse), rysa, spritta till.

Zusammenfallen, *v. irr. n.* hopfalla, sammanfalla, falla öfver ända, ramla, störta; hopsjunka af ålderdom ell. svaghet; – lassen, hopfälla, låta sammanfalla.

Zusammenfalten, *v. a.* hopvika, sammanvika, fälla ihop, lägga ihop; die Hände –, knäppa ihop händerna.

Zusammenfassen, *v. a.* sammanfatta, hopfatta; inbegripa, innefatta; kurz –, innefatta med få ord.

Zusammenfegen, *v. a.* hopsopa, sammansopa.

Zusammenfilzen, *v. a.* sammantofva, tofva ihop.

Zusammenfinden, **sich**, *v. irr. r.* träffas tillsammans, sammankomma.

Zusammenflechten, *v. a.* sammanfläta, hopfläta; ein Tau –, splissa ett tåg.

Zusammenflechtung, **die**, sammanflätande, sammanflätning; (*sjöt*). splissning.

Zusammenflicken, *v. a.* sammanflicka, hopflicka, stoppa, laga.

Zusammenfließen, *v. irr. n.* sammanflyta, sammanrinna, hopflyta, hoprinna.

Zusammenfluß, **der**, sammanflytning; sammanlopp, tillopp, öfverflöd; ein – von Menschen, ett sammanlopp af menniskor.

Zusammenfordern, *v. a.* sammankalla, hopbåda. [frysa.

Zusammerfrieren, *v. irr. n.* hop-

Zusammenfügen, *v. a.* sammanfoga, sammanlänka, hopskarfva, hopfoga, hoptäppa, förena.

Zusammenfügung, **die**, sammanfogning, hopfogning.

Zusammenführen, *v. a.* sammanföra, hopföra.

Zusammengatten, *v. a.* hoppara, sammanpara, gifta ihop.

Zusammengeben, *v. irr. a.* gifta ihop.

Zusammengehen, *v. irr. n.* gå tillsammans, gå i följe; gå ihop; krympa.

Zusammengehören, *v. a.* höra tillsammans, höra ihop.

Zusammengehörig, *a.* hörande tillsammans; nicht –e Schuhe, omaka skor.

Zusammengerathen, *v. irr. n.* mit Jemandem –, råka ihop med någon, komma i träta med någon.

Zusammengesellen, *v. a.* sälla tillsammans.

Zusammengesetzt, *a. p.* sammanställd, ställd ihop, hopställd; sammansatt.

Zusammengießen, *v. irr. a.* sammangjuta, hopgjuta.

Zusammen-häkeln, –**haken**, *v. a.* hophäkta, hophaka, sammanhäkta, sammanhaka.

Zusammenhalten, *v. irr. a.* sammanhålla, hophålla; (*fig.*) jemföra, förlikna; konfrontera. – *v. n.* hålla ihop, hålla tillsammans, vara af samma parti.

Zusammenhalten, **das**, sammanhållande; jemförande; sammandrägtighet, enighet.

Zusammenhämmern, *v. a.* hophamra, hopbulta.

Zusammenhang, **der**, sammanhang, samband; in – mit, i samband med. –**slos**, *a.* sammanhangslös, osammanhängande.

Zusammenhangen, *v. irr. n.* sammanhänga, hänga ihop.

Zusammenhängen, *v. irr. & reg. a.* hänga ell. fästa tillsammans.

Zusammenharken, *v. a.* hopräfsa, sammanräfsa.

Zusammenhauen, *v. irr. a.* hacka (kött); hugga i stycken; (*fig.*) förkrossa.

Zusammenhäufen, *v. a.* sammanhopa, lägga i högar, hopsamla, hopstapla. [häfta, häfta ihop.

Zusammenheften, *v. a.* samman-

Zusammenheilen, *v. a.* sammanläka, hopläka. – *v. n.* hopläkas.

Zusammenheilung, **die**, hopläkande.

Zusammenhetzen, *v. a.* hetsa ihop, hophetsa, hopreta.

Zusammenholen, *v. a.* hophämta, sammanhämta.

Zusammenjochen, *v. a.* oka ihop, spänna under samma ok, sammanpara. [ihop, hopsnåla.

Zusammenkargen, *v. a.* gnida

Zusammenkaufen, *v. a.* hopköpa.

Zusammenkehren, *v. a.* hopsopa.

Zusammenketteln, *v. a.* hopfästa med små kedjor.

Zusammenketten, *v. a.* sammankedja, sammanbinda med kedjor.

Zusammenkettung, die, sammankedjning. [sammankitta.
Zusammenkitten, *v. a.* hopkitta,
Zusammenklammern, *v. a.* fästa ihop med krampor, sammanklamra. [samljud.
Zusammenklang, der, samklang,
Zusammenklappen, *v. a.* hopklappa, smälla igen.
Zusammenkleben, *v. a.* hopsmeta, sammansmeta. – *v. n.* hopfastna.
Zusammenkleistern, *v. a.* hopklistra, sammanklistra.
Zusammenklemmen, *v. a.* hopklämma, sammanklämma.
Zusammenklingeln, *v. a.* ringa tillsammans.
Zusammenklingen, *v. irr. n.* samljuda, stämma öfverens.
Zusammenkneipen, *v. a.* hopknipa, sammanknipa.
Zusammenkneten, *v. a.* sammanknåda, hopknåda.
Zusammenknöpfen, *v. a.* hopknäppa, sammanknäppa.
Zusammenknüllen, *v. a.* hopskrynkla, tilltafsa.
Zusammenknüpfen, *v. a.* hopknyta, sammanknyta.
Zusammenkochen, *v. a.* hopkoka, sammankoka.
Zusammenkommen, *v. irr. n.* sammankomma, sammanträda, församla sig, mötas; råkas, stöta ihop. [koppla, sammankoppla.
Zusammenkoppeln, *v. a.* hop-
Zusammenkriechen, *v. irr. n.* sammankrypa, krypa ihop.
Zusammenkrümmen, sich, *v. r.* kröka ihop sig, krokna.
Zusammenkugeln, sich, *v. r.* rulla ihop sig som ett klot, hopbylta sig.
Zusammenkunft, die, (*pl.* –künfte) sammankomst, sammanträde, samqväm, möte; eine – mit Jemandem verabreden, stämma möte med någon, komma öfverens att mötas.
Zusammenkuppeln, *v. a.* sammankoppla, hopkoppla.
Zusammenlassen, *v. irr. a.* låta vara ell. komma tillsammans.
Zusammenlauf, der, sammanlopp, tillopp, hopskockning.
Zusammenlaufen, *v. irr. n.* hoplöpa, hopränna, sammanlöpa, löpa tillsammans, skocka sig, samla sig; förena sig; blifva trängre, blifva smalare; krympa ihop; ysta sig, skära sig (om mjölk).
Zusammenläuten, *v. a.* hopringa, ringa samman (till gudstjenst).
Zusammenleben, *v. n.* lefva tillsammans. [lefnad.
Zusammenleben, das, samman-
Zusammenlegen, *v. a.* sammanlägga, hoplägga; fälla ihop (en fällknif); vika ihop, slå ihop (bref etc.); (*sjöt.*) skjuta ihop (tåg).
Zusammenleihen, *v. irr. a.* sammanlåna, låna ihop.
Zusammenleimen, *v. a.* hoplimma, sammanlimma.
Zusammenlesen, *v. irr. a.* hopplocka, hophämta, sammanplocka, sammanhämta; läsa i en följd.
Zusammenliegen, *v. irr. n.* ligga tillsammans. [sammanlöda.
Zusammenlöthen, *v. a.* hoplöda,
Zusammenmachen, *v. a.* förena, hopgöra, hopfoga, slå ihop.
Zusammenmischen, *v. a.* hopblanda, hopgröta, sammanblanda.
Zusammennageln, *v. a.* sammannagla, hopspika.
Zusammennähen, *v. a.* hopsy, hopsömma, sammansömma.
Zusammennehmen, *v. irr. a.* sammantaga, hoptaga; hopskörta; sammanfatta; sich –, sansa sig, repa sig.
Zusammennieten, *v. a.* hopnåda.
Zusammenpaaren, *v. a.* hoppara, sammanpara.
Zusammenpacken, *v. a.* hoppacka, sammanpacka, inpacka, tillpacka, slå in i packa, bylta ihop.
Zusammenpassen, *v. a.* sammanpassa, hoppassa, sammanjemka, hopjemka. – *v. n.* hopsvara, passa ihop, stämma öfverens.
Zusammenpressen, *v. a.* sammanpressa, hoppressa.
Zusammenpressung, die, sammanpressning.
Zusammenquirlen, *v. a.* hopvispa, sammanvispa.
Zusammenraffen, *v. a.* hoprafsa, sammanrafsa, sammanroffa, rafsa ihop; sich –, samla sig, repa sig, hämta mod och krafter.
Zusammenrauben, *v. a.* sammanröfva, hopröfva.
Zusammenrechen, *v. a.* hopräfsa, sammanräfsa.
Zusammenrechnen, *v. a.* hopräkna, sammanräkna, räkna ihop; Alles zusammengerechnet, allt sammanräknadt. [manräknande.
Zusammenrechnung, die, sam-
Zusammenreihen, *v. a.* hoprada.
Zusammenreimen, *v. a.* hoprimma, rimma tillsammans; sich –, (*fig.*) rimma sig; diese Dinge lassen sich nicht –, dessa saker rimma sig icke tillsammans. [rifva.
Zusammenreißen, *v. irr. a.* ned-
Zusammenreiten, *v. irr. n.* rida tillsammans. – *v. a.* tröttrida.
Zusammenrollen, *v. a.* sammanrulla, hoprulla.
Zusammenrotten, sich, *v. r.* sammanrota sig, sammangadda sig.
Zusammenrottung, die, sammanrotning, sammangaddning, skockning.
Zusammenrücken, *v. a.* flytta ihop, föra tillsammans. – *v. n.* rycka närmare tillsammans, närma sig hvarandra. [lelse.
Zusammenruf, der, sammankal-
Zusammenrufen, *v. irr. a.* hopropa, sammanropa, sammankalla, hopbåda. [ra, sammanröra.
Zusammenrühren, *v. a.* hoprö-
Zusammenschaaren, sich, *v. r.* samla sig i skaror, sammangadda sig.
Zusammenschaffen, *v. a.* sammanskaffa, skaffa ihop.
Zusammenscharren, *v. a.* hopskrapa, hopsnåla, sammanskrapa.
Zusammenschaudern, *v. n.* rysa tillsammans.
Zusammenschaufeln, *v. a.* hopskåfla, hopskyffla.
Zusammenschellen, *v. a.* kalla ihop med ringklocka.
Zusammenscheuchen, *v. a.* hopskrämma, sammanskrämma.
Zusammenschichten, *v. a.* uppstapla, hopstapla.
Zusammenschicken, sich, *v. r.* hoppassa, skicka sig ihop. [skjuta.
Zusammenschieben, *v. irr. a.* hop-
Zusammenschießen, *v. irr. a.* nedskjuta; sammanskjuta, hopsala (penningar).
Zusammenschlagen, *v. irr. a.* slå tillsammans, slå ihop, slå i stycken.
Zusammenschleppen, *v. a.* sammansläpa, hopsläpa.
Zusammenschließen, *v. irr. a.* sammansluta, stänga.
Zusammenschmelzen, *v. irr. a. & n.* hopsmälta, sammansmälta.
Zusammenschmelzung, die, hopsmältning, sammansmältning.
Zusammenschmieden, *v. a.* hopsmida, sammansmida.
Zusammenschmieren, *v. a.* hopsmörja, sammansmörja; hopkludda.
Zusammenschnüren, *v. a.* hopsnöra, hopsnörpa, sammansnöra, sammansnörpa. [skrufva.
Zusammenschrauben, *v. a.* hop-
Zusammenschreiben, *v. irr. a.* sammanskrifva, hopskrifva, kompilera.
Zusammenschrumpfen, *v. n.* hopskrumpna, hopkrympa, hoptorka, sammankrympa, sammantorka.
Zusammenschütten, *v. a.* hälla ell. gjuta tillsammans.
Zusammenschweißen, *v. a.* hopsvetsa, hopsmida, sammansmida.
Zusammensetzen, *v. a.* sammansätta, sammanställa, hopsätta.
Zusammensetzung, die, sammansättning, hopsättning.
Zusammensinken, *v. irr. n.* hopsjunka, sammansjunka.
Zusammenspannen, *v. a.* spänna tillsammans, hopspänna, sammanspänna.
Zusammensparen, *v. a.* hopspara, sammanspara. [sy.
Zusammenstechen, *v. irr. a.* hop-
Zusammenstecken, *v. a.* hopsticka, sammansticka, med nålar hopfästa; die Köpfe –, luta ihop hufvuden.
Zusammenstehen, *v. irr. n.* stå tillsammans; (*fig.*) vara af samma parti. [stjäla, sammanstjäla.
Zusammenstehlen, *v. irr. a.* hop-
Zusammenstellen, *v. a.* sammanställa, hopställa.
Zusammenstellung, die, sammanställning, hopställning.

Zusammenstimmen, *v. n.* hopstämma, samljuda, sammanstämma, öfverensstämma.

Zusammenstimmung, die, sammanstämmande, öfverensstämmelse, samklang, samljud.

Zusammenstoppeln, *v. a.* sammanplocka, hopplocka, hopsamla; kompilera (böcker). [latör.

Zusammenstoppler, der, kompi-

Zusammenstoß, der, sammanstötning, hopstötning.

Zusammenstoßen, *v. irr. a.* stöta ihop; stöta (i mortel); hopträckla; hopfoga, förena. – *v. n.* hopstöta, sammanstöta, sammanträffa; stöta ihop, stöta intill, gränsa intill hvarandra. [ning.

Zusammenstoßen, das, hopstöt-

Zusammenströmen, *v. n.* sammanströmma, hopströmma.

Zusammenstücken, *v. a.* hopstycka, hopskarfva, sammanskarfva. [manstörta, falla i ruiner.

Zusammenstürzen, *v. n.* sam-

Zusammensuchen, *v. a.* hopleta, hopsöka, sammanleta, sammansöka. [summera.

Zusammensummiren, *v. a.* hop-

Zusammenthun, *v. irr. a.* sätta ihop, hopfoga, hoplägga, hopgöra.

Zusammentragen, *v. irr. a.* hopföra, hopbära, sammanbära.

Zusammentreffen, *v. irr. n.* sammanträffa, hopträffa, mötas, råkas, träffas, stöta ihop; inträffa på samma punkt; stämma öfverens; dort treffen beide Wege zusammen, der mötas begge vägarna.

Zusammentreffen, das, sammanträffande, sammanstötande, sammanstötning, sammankomst, möte; inträffande på samma punkt; das – der Umstände, omständigheters sammanstötning.

Zusammentreiben, *v. irr. a.* sammandrifva, hopdrifva, hopfösa, hopjaga, hopmota.

Zusammentreten, *v. irr. a.* hoptrampa, sammantrampa. – *v. n.* sammanträda, sammankomma; förena sig.

Zusammentreten, das, hoptrampning; sammanträde.

Zusammentritt, der, sammanträde, möte. [trumma.

Zusammentrommeln, *v. a.* hop-

Zusammenwachsen, *v. irr. n.* hopväxa, hopgyttras, sammanväxa, sammangyttras, sammangyttra sig, hopgro. [groende, hopgyttring.

Zusammenwachsen, das, hop-

Zusammenwehen, *v. a.* hopblåsa, sammanblåsa.

Zusammenwerfen, *v. irr. a.* sammankasta, sammanvräka, hopkasta, hopvräka.

Zusammenwickeln, *v. a.* hopveckla, hoplinda, hopvefva, sammanlinda, sammanveckla.

Zusammenwinden, *v. irr. a.* hopvrida, hopsno, hoplinda, sammanlinda. [na, sammanräkna.

Zusammenzählen, *v. a.* hopräk-

Zusammenzaubern, *v. a.* sammantrolla.

Zusammenziehen, *v. irr. a.* sammandraga, hopdraga; hopsnörpa, göra trängre, smalare; tilldraga, ådraga; hopsamla (trupper); sich, *v. r.* sammandraga sig, draga sig ihop, krympa; smalna; samlas; es zieht sich ein Gewitter zusammen, det drar sig ihop till oväder; das Tuch zieht sich zusammen, klädet krympar. – *v. n.* tåga tillsammans; flytta ihop. [dragande.

Zusammenziehend, *a.* samman-

Zusammenziehung, die, sammandragning, hopdragning.

Zusammenzwängen, *v. a.* hoptvinga, sammantvinga.

Zusatz, der, (*pl.* -sätze) tilläggning, tillägg, tillsats, bihang; tillblandning.

Zuschanzen, *v. a.* med skansar instänga, förkansa; (Jemandem Etwas) tillskansa, förskaffa, tillskynda. [mylla; fylla igen (en graf).

Zuscharren, *v. a.* krafsa igen, ned-

Zuschauen, *v. n.* se på, se till, åskåda.

Zuschauer, der, (*pl.* -) åskådare.

Zuschauerin, die, (*pl.* -nen) åskådarinna. [sända.

Zuschicken, *v. a.* tillskicka, till-

Zuschieben, *v. irr. a.* skjuta igen, skjuta för rigeln; föra närmare; Jemandem Etwas –, skjuta något till någon.

Zuschießen, *v. irr. a.* skjuta på, skjuta åt; tillskjuta, tillägga (penningar). – *v. n.* auf Etwas –, kasta sig på något, rusa på något.

Zuschlag, der, slag vid högsta budet på en auktion.

Zuschlagen, *v. irr. n.* slå på; slå fort. – *v. a.* slå igen, tillslå; slå emot; sprunda; tillslå, tilldöma, tillerkänna; genom klubbslag tillegna (på auktion).

Zuschleppen, *v. a.* släpa till.

Zuschließen, *v. irr. a.* tillsluta, igenläta, tilllycka, tillläsa, låsa igen, stänga (en dörr etc.).

Zuschmeißen, *v. irr. a.* slå igen, igensmälla, tillsmälla, igendamma; die Thür –, igensmälla dörren.

Zuschmieren, *v. a.* igensmeta, smeta på; söla.

Zuschnallen, *v. a.* spänna igen, tillspänna, häkta ihop, sammanspänna.

Zuschnappen, *v. n.* nappa till, hugga till; springa i lås.

Zuschneiden, *v. irr. a.* skära till, klippa till.

Zuschnitt, der, tillskärning.

Zuschnüren, *v. a.* snöra till, snöra igen, snörpa, sammansnörpa; Jemandem den Hals –, strypa någon.

Zuschrauben, *v. a.* krufva till, skrufva igen.

Zuschreiben, *v. irr. a.* (Jemandem Etwas) tillskrifva, tillegna, tillräkna, beskylla, påbörda; dedicera; tilldöma, tillerkänna.

Zuschreien, *v. irr. n.* skrika till, skrika åt, ropa åt.

Zuschreiten, *v. irr. n.* fördubbla sina steg, gå på.

Zuschrift, die, (*pl.* -en) skrifvelse, bref, sändebref, epistel; tillegnelseskrift.

Zuschuß, der, tillskott, tillägg, tillgift, hjelp; (*boktr.*) öfvertryck.

Zuschütten, *v. a.* skotta igen; ösa till.

Zuschwären, *v. irr. n.* bulna igen.

Zuschwören, *v. irr. a.* svärja på, tillsvärja; Jemandem Etwas –, bedyra en något med ed.

Zusehen, *v. irr. n.* se på, åskåda, vara åskådare; tillse, se till; draga omsorg; ich werde –, ob es angeht, jag skall tillse, om det angår; da mag er selbst –, det må han se sig om, det är hans sak.

Zusehends, *av.* synbarligen, ögonskenligt, tydligt.

Zusein, *v. irr. n.* vara tillstängd.

Zusenden, *v. a.* tillsända, tillskicka. [tillsändning.

Zusendung, die, tillsändande,

Zusetzen, *v. a.* tillsätta, tillägga, bifoga, påsätta; blanda; (*fig.*) sätta till, förlora; ich habe viel dabei zugesetzt, jag har dervid tillsatt (förloradt) mycket. – *v. n.* Jemandem –, hårdt ansätta någon; bringa någon i trängseln; Jemandem mit Bitten –, ligga öfver någon med böner.

Zusichern, *v. a.* tillförsäkra; er hat mir seine Hilfe zugesichert, han har tillförsäkradt mig sin hjelp.

Zusicherung, die, tillförsäkran; unter –, under ell. vid tillförsäkring.

Zusiegeln, *v. n.* försegla.

Zusiegelung, die, försegling.

Zuspeise, die, tillkost, sofvel.

Zusperren, *v. a.* tillspära, tilltäppa, igenspärra, stänga.

Zuspitzen, *v. a.* tillspetsa, göra uddhvass. [tillspetsning.

Zuspitzung, die, tillspetsande,

Zusprache, die, tilltal, uppmuntran, tröst.

Zusprechen, *v. irr. a.* & *n.* tilltala, tala med; tilldöma, tillerkänna; Muth –, uppmuntra; Trost –, trösta; bei Jemandem –, göra bebesök hos någon.

Zuspringen, *v. irr. n.* komma springande åt ell. till; auf Jemanden –, springa på någon.

Zuspruch, der, tilltal, uppmuntran; tröst; visit, besök, påhelsning; auf meinen –, på mitt uppmuntrande tilltal.

Zuspünden, *v. a.* sprunda.

Zustand, der, (*pl.* -stände) tillstånd, beskaffenhet; in gutem –e sein, vara i godt tillstånd.

Zuständig, *a.* tillständig, tillhörig; kompetent.

Zuständigkeit, die, tillhörighet, rättighet, kompetens.

Zustechen, *v. irr. a.* igensy, hopsy, stoppa. – *v. n.* sticka med

eftertryck, sticka till, gifva ett styng.

Zustecken, *v. a.* sticka till; fästa med nål, stift etc.; Jemandem Etwas –, sticka till en något, hemligen gifva en något.

Zustehen, *v. irr. imp.* vara tillständig, tillhöra, tillkomma; skicka sig för, anstå; das steht mir nicht zu, det är mig ej tillständigt.

Zustellen, *v. a.* tilltäppa, tillsluta; tillställa, öfverlemna; Jemandem Etwas –, tillställa en något. [nom dödsfall.

Zusterben, *v. irr. n.* tillfalla genom dödsfall.

Zusteuern, *v. a.* göra tillskott, bidraga (till kostnaderna). – *v. n.* styra åt; dem Norden –, styra åt norr.

Zustimmen, *v. n.* bifalla, samtycka, stämma öfverens med, villfara. [tycke, tillstädjelse.

Zustimmung, **die**, bifall, samtycke, tillstädjelse.

Zustopfen, *v. a.* tilltäppa, tillstoppa, stoppa igen, stoppa (strumpor etc.). [korka (en butelj).

Zustöpseln, *v. a.* proppa till, korka (en butelj).

Zustoßen, *v. irr. a.* stöta till, stöta igen (en dörr etc.). – *v. n.* stöta dugtigt ell. med eftertryck; påkomma, tillstöta, hända; ihm ist ein Unglück zugestoßen, der är händt honom en olycka.

Zustreichen, *v. irr. a.* igensmeta.

Zuströmen, *v. n.* tillströmma, tillflyta.

Zustülpen, *v. a.* lägga lock på.

Zustürzen, *v. n.* störta på, rusa på.

Zustutzen, *v. a.* hugga till, tillputsa, sätta i ordning, tilldana, forma, bilda, hyfsa.

Zutappen, *v. n.* famla fram; plumpa till vägs.

Zuthat, **die**, (*pl.* **-en**) tillsats; tillbehör, ingrediens.

Zutheilen, *v. a.* tilldela.

Zuthulich, *a.* inställsam, smickrande.

Zuthulichkeit, **die**, inställsamhet.

Zuthun, *v. irr. a.* tillägga; tillsluta, tillstänga; åtgöra; die Augen –, tillsluta ögonen; dö; kein Auge –, icke sofva.

Zuthun, **das**, åtgärd, åtgörande, vidgörande, tillgörande, hjelp; ohne mein –, utan mitt åtgörande, utan min åtgärd.

Zutragen, *v. irr. a.* bära till, tillföra; berätta; sich –, tilldraga sig, ske, tima, hända; es trug sich zu, det hände sig. [bilöpare.

Zuträger, **der**, (*pl.* –) rapportör, bilöpare.

Zuträgerei, **die**, den handling då man bringer ens ord och utsäga till annan mans kunskap i elak afsigt. [aktig, nyttig, gagnelig.

Zuträglich, *a.* förmånlig, fördelaktig, nyttig, gagnelig.

Zuträglichkeit, **die**, förmånlighet, fördelaktighet.

Zutrauen, *v. a.* (Jemandem Etwas) tilltro, tro (någon) om.

Zutrauen, **das**, förtroende; tillförsigt, tillit, ålit, förtröstan.

Zutraulich, *a.* förtrolig, trohjertad, inställsam. [trohjertenhet.

Zutraulichkeit, **die**, förtrolighet, trohjertenhet.

Zutreffen, *v. irr. n.* träffa in, slå in, stämma öfverens; befinnas sann.

Zutreiben, *v. irr. a.* drifva till, drifva på.

Zutreten, *v. irr. n.* trampa igen, tilltrampa; träda fram, träda till, komma till.

Zutrinken, *v. irr. a. & n.* dricka till; Jemandem –, dricka någon till; Jemandem eine Gesundheit –, dricka någons skål.

Zutritt, **der**, tillträde, tillgång; der – ist nicht gestattet, tillträde är ej tillåtet; bei Jemandem – haben, hafva tillträde till någon.

Zuverlässig, *a.* tillförlitlig, pålitlig, verklig, viss; redbar.

Zuverlässigkeit, **die**, tillförlitlighet, pålitlighet.

Zuversicht, **die**, tillförsigt, tillit, förlitan, förtröstan; – auf Gott, förtröstan på Gud. **-lich**, *a. & av.* tillitsfull, förtröstansfull, med tillförsigt, med förtröstan. **-lichkeit**, **die**, förtröstan, förtröstansfullhet.

Zuvor, *av.* förut, tillförene; framför allt; förr än, först; för detta, fordom; – bedenken, förut öfverlägga.

Zuvörderst, *av.* först och främst, framför allt, för det första, närmast.

Zuvorkommen, *v. irr. n.* förekomma, komma i förväg, komma förr än; förebygga; er ist mir zuvorgekommen, han har förekommit mig; dem muß ich –, det måste jag förebygga; dem Unglücke –, mota olyckan.

Zuvorkommend, *a.* förekommande, uppmärksam, tjenstaktig.

Zuvorkommenheit, **die**, höflighet, uppmärksamhet.

Zuvorthun, *v. a.* (es Jemandem) öfvergå, öfverträffa (någon).

Zuwachs, **der**, tillväxt, tillväxande, tilltagande, tillökning.

Zuwachsen, *v. irr. n.* gro igen, växa igen; tillväxa, tilltaga, ökas.

Zuwägen, *v. irr. a.* tillväga.

Zuwandern, *v. a.* vandra till, komma vandrande till; zugewandert, tillvandrad.

Zuwegebringen, *v. irr. a.* tillvägabringa, verkställa, åstadkomma.

Zuweilen, *av.* ibland, emellanåt, då och då, stundom, undertiden.

Zuweisen, *v. irr. a.* visa till, anvisa, gifva anvisning på.

Zuwenden, *v. irr. a.* vända till, förskaffa, tillskynda.

Zuwerfen, *v. irr. a.* kasta åt; kasta igen, kasta till; die Thür –, slå igen dörren.

Zuwider, *praep.* (med *dat.*) & *av.* emot, stridig; vidrig, som man har vämjelse för; stridande, vidrigt, stötande; – handeln, göra emot; es ist mir –, det är mig emot, det är mig vidrigt.

Zuwiegen, *v. irr. a.* tillväga.

Zuwinken, *v. n.* vinka till, nicka till. [ter; tillfrysa.

Zuwintern, *v. imp.* blifva vinter; tillfrysa.

Zuwölben, *v. a.* lägga hvalf öfver.

Zuzählen, *v. a.* räkna åt, räkna till. [då och då.

Zuzeiten, *av.* ibland, stundom, då och då.

Zuziehen, *v. irr. a.* draga till, draga åt, hopdraga, draga igen; uppföda (boskap); taga till hjelp, rådfråga; sich einen Verweis –, ådraga sig en tillrättavisning; sich eine Krankheit –, ådraga ell. åsamka sig en sjukdom; sich Haß –, ådraga sig hat. [framhämtande.

Zuziehung, **die**, hopdragning; framhämtande.

Zuzucht, **die**, afvel, unga kreatur som man uppföder.

Zwacken, *v. a.* knipa, nypa, klämma; bedraga, narra; pressa, plåga.

Zwang, **der**, tvång; trug; sich – anthun, tvinga sig. **-los**, *a.* tvånglös, otvungen, fri. **-losigkeit**, **die**, tvånglöshet, otvungenhet. **-Sanleihe**, **die**, tvångslån. **-Sarbeit**, **die**, tvångsarbete. **-Sjacke**, **die**, tvångströja. **-Smittel**, **das**, tvångsmedel. **-Srecht**, **das**, tvångsrättighet. **-Ssache**, **die**, tvångsmål, trugsmål. **-Sweise**, *av.* med tvång, med våld.

Zwängen, *v. a.* pressa, trycka; krama, klämma, knipa ihop; sich –, krysta sig (vid stolgång).

Zwanzig, *num.* tjugu. **-jährig**, *a.* tjuguårig. **-pfünder**, **der**, tjugupunding (kanon).

Zwanziger, **der**, siffran 20; mynt om 20 kreutzer; tjuguårig man.

Zwanzigste, *a.* tjugonde; der – Theil, den tjugonde delen.

Zwanzigstel, **das**, tjugondedel.

Zwar, *conj.* väl, det är sannt.

Zweck, **der**, (*pl.* **-e**) mål, syftemål, syfte, syftning, ändamål; afsigt; seinen – erreichen, vinna sitt ändamål, hinna målet; seinen – verfehlen, gå miste om sitt syftemål; Etwas zum –e haben, syfta på något. **-los**, *a.* ändamålslös. **-losigkeit**, **die**, ändamålslöshet. **-mäßig**, *a.* ändamålsenlig. **-mäßigkeit**, **die**, ändamålsenlighet. **-widrig**, *a.* ändamålsvidrig.

Zwecke, **die**, (*pl.* **-n**) pinne, plugg, nubb. [ell. nubb.

Zwecken, *v. a.* beslå med stift ell. nubb.

Zween (*föråldr.*) se **Zwei**.

Zwei, *num.* två; *subst.* tvåa; – und –, två och två; je – und –, två på gången, två i sender; alle –, båda, begge två. **-armig**, *a.* tvåarmad. **-beinig**, *a.* tvåbent, tvåfotad. **-blätterig**, *a.* tvåbladig. **-blumig**, *a.* tvåblommig. **-deutig**, *a.* tvetydig. **-deutigkeit**, **die**, tvetydighet. **-drähtig**, *a.* tvåtrådig. **-erlei**, *a. & av.* tveggehanda, två slags; auf – Art, på två sätt, på tveggehanda sätt. **-fach**, **-fältig**, *a.* tvefaldig, tvåfaldig, tvådubbel.

-fädig, a. tvåtrådig. -falter, der, fjäril. -fältigkeit, die, tvåfaldighet. -farbig, a. tvåfärgad; af två färger. -felderwirthschaft, die, vexelbruk. -flügelig, a. tvåvingad; -e Thür, flygeldörr. -füßig, a. tvåfotad. -gesang, der, duett. -händer, der, tvehänding. -händig, a. tvehändt, tvåhändt. -hauig, a. som slås två gånger om året (om ängar). -hundert, num. tvåhundra. -hundertst, a. tvåhundrade. -jährig, a. tvåårig. -kampf, der, tvekamp, duell, envig, enviges kamp. -köpfig, a. tvehufvad. -lappig, a. (bot.) tvåflickig. -löthig, a. tvålödig. -mal, av. två gånger. -malig, a. som sker ell. har skett två gånger. -männerig, a. (bot.) tvemännig; -e Pflanze, tvemänning. -männisch, a. för två personer, tvåmans. -master, der, tvåmastare, skepp med två master. -mastig, a. tvåmastad (om skepp). -monatlich, a. två månaders. -pfünder, der, tvåpunding (kanon). -pfündig, a. tvåpundig. -räderig, a. tvåhjulig. -ruderig, a. med två par åror. -schläferig, a. för två personer (säng); ein -es Bett, tvåmanssäng. -schneidig, a. tveeggad. -schuhig, a. två fot lång. -schürig, a. som klippes två gånger om året. -seitig, a. tvåsidig. -silbig, a. tvåstafvig. -sitzig, a. tvåsitsig. -spaltig, a. tveklufven. -spännig, a. tvespännig; tvebett. -spitzig, a. tvåspetsig, tvåuddig. -stimmig, a. tvåstämmig. -tägig, a. två dagars; zweitägiges Fieber, annandagsfeber, annandagsfrossa. -theilig, a. som är delad i två delar. -theilung, die, tveskifte. -weiberei, die, tvegifte, bigami. -weibig, a. som har två hustrur. -wuchs, der, ledknytning, engelska sjukan. -wüchsig, a. ledknuten, som har engelska sjukan. -zackig, -zinkig, a. tvåtaggig, tveuddig. -zeilig, a. tvåradig; -e Gerste, tvåradigt korn. -züngig, a. tvetalig, falsk. -züngigkeit, die, tvetalighet, dubbelhet, falskhet. -züngler, der, tvetalig menniska.

Zweifel, der, (pl. -) tvifvel, tvifvelsmål, ovisshet; in - ziehen, draga i tvifvelsmål; in - setzen, tvifla på; ohne -, utan tvifvel, tvifvelsutan; das leidet keinen -, det lider ingen tvifvel. -haft, a. tvifvelaktig, oviss, osäker, vansklig, tvehågsen, tveksam, tvetydig; villrådig. -haftigkeit, die, tvifvelaktighet, ovisshet, osäkerhet, tveksamhet, tvetydighet; villrådighet. -los, a. otvifvelaktig, viss. - av. tvifvelsutan. -losigkeit, die, otvifvelaktighet. -muth, -sinn, der, tveksamt sinne. -müthig, a. tvifvelaktig, tveksam. -sgrund, der, orsak, skäl till tvifvelsmål. -sohne, av. tvifvelsutan. -sucht, die, tvifvelsjuka. -süchtig, a. tvifvelsjuk.

Zweifeln, v. n. tvifla, tveka; an Etwas -, tvifla på något, om något; ich zweifle nicht, daß etc., jag tviflar icke, att etc.; daran ist nicht zu -, derom är ingen tvifvel.

Zweifler, der, (pl. -) tviflare, skeptikus.

Zweig, der, (pl. -e) qvist, mindre gren; skott, telning; (fig.) er kommt nimmer auf einen grünen -, han kommer aldrig mer på grön qvist. -bahn, die, jernbana som tågar af från hufvudbanan, bibana. -los, a. ogrenad.

Zweigig, a. qvistig, grenig.

Zweite, a. andra; annan, ny; ein Zweiter, en annan; der und die Zweite, den annan, den andra; das Zweite, det andra.

Zweitens, av. för det andra.

Zweitgeboren, a. sednare född.

Zwerch, av. tvärs, på tvären, tvärtföre, på sned; über -, tvärs öfver. -axt, der, tälgyxa. -balken, der, tvärbjelke. -eisen, das, tvärjern. -fell, das, brösthinna, nätet emellan hjertat och magen, diafragma, mellangärdet. -hieb, der, tvärhugg. -linie, die, diagonallinea. -sack, der, kappsäck. -sattel, der, tvärsadel. -stück, das, tvärstycke.

Zwerg, der, (pl. -e) dverg. -aloe, die, dvergaloe. -apfel, der, dvergapel. -artig, a. dvergaktig, småväxt. -baum, der, marträd, dvergträd. -birke, die, marbjörk, dvergbjörk. -bohne, die, krypböna. -maus, die, dvergråtta. -ohreule, die, dverguf. -palme, die, dvergpalm. -wolf, der, schakal. [inna.

Zwergin, die, (pl. -nen) dverg-

Zwetsche, die, (pl. -n) sviskon.

Zwick, der, (pl. -e) knip, nypning; pinne, svicka (i en tunna). -bohrer, der, svickborr. -bolz, das, skomakares pinne. -mühle, die, skottqvarn (i brädspel). -zange, die, kniptång, hoftång.

Zwickel, der, (pl. -) svickla, kil, strumpkil. -bart, der, mustasch, knäfvelborr. [ma.

Zwicken, v. a. nypa, knipa, kläm-

Zwicker, der, (pl. -) kniptång, hoftång.

Zwieback, der, (pl. -e) skorpa, skeppsbröd; knalle.

Zwiebel, die, (pl. -n) lök, rödlök, blomsterlök. -artig, a. lökaktig. -beet, das, löksäng. -brühe, die, löksås. -fische, pl. oredigt och huller om buller liggande stilar, (T.) svibelfisch. -förmig, a. lökformig. -geruch, der, löklukt. -geschmack, der, löksmak. -gewächs, das, lökväxt. -häuptchen, das, lökhufvud. -schale, die, lökskal, lökskinn. -suppe, die, löksoppa.

Zwiebeln, v. a. lägga lök på, gnida med lök; (fig.) plåga.

Zwie-brachen, v. a. plöja andra gången, träda åkern för andra gången, köra i anväg, sneda, vända. -fach, a. tvefaldig, tvåfaldig, tvådubbel. -falter, der, fjäril. -licht, das, skymning. -spalt, der, tvedrägt, osämja. -sprache, die, samtal af två personer, dialog. -tracht, die, tvedrägt, osämja, oenighet; Same der -, oenighetsfrö; Geist der -, tvedrägtsanda. -trächtig, a. tvedrägtig, oenig, osams.

Zwiesel, der, gaffel, tjufva, högaffel, hötjufva. [ven.

Zwieselig, a. gaffelformig, kluf-

Zwillich, der, (pl. -e) dräll; bolstervar, tve- eller treskäftad linneväf.

Zwilling, der, (pl. -e) tvilling; die -e, tvillingarne (stjernbild). -sbruder, der, tvillingsbroder. -spaar, das, tvillingspar. -sschwester, die, tvillingssyster.

Zwinge, die, (pl. -n) skrufkläfve, tving, hålk; - an einem Stocke, ring på en käpp.

Zwingen, v. irr. a. tvinga, truga, nödga; Jemanden zu Etwas -, tvinga någon till något; er läßt sich nicht -, han låter ej tvinga sig.

Zwinger, der, (pl. -) plats emellan stadsmuren och vallen; fängelse.

Zwingherr, der, (pl. -en) tyrann, envåldsherre, despot.

Zwingherrschaft, die, tyranni, envälde, oinskränkt makt, despotism.

Zwinkern, v. n. blinka ofta.

Zwirn, der, tråd, tvinnutråd; ein Endchen -, en trådsända. -band, das, trådband. -faden, der, trådsända, tvinnad tråd. -knäuel, der, trådnystan. -mühle, die, tvinnmöl. -rad, das, spinnrock. -spitzen, pl. trådspetsar, pl. -strumpf, der, trådstrumpa.

Zwirnen, a. af tråd.

Zwirnen, v. a. tvinna.

Zwischen, praep. (med dat. & acc.) emellan, ibland, bland; mitten -, midt emellan; - fünf und sechs Pfund, emellan fem och sex pund.

Zwischenact, der, mellanakt.

Zwischenbalken, der, mellanbjelke.

Zwischenboden, der, trossbotten.

Zwischendeck, das, mellandäck (på skepp).

Zwischending, das, mellanting.

Zwischenereigniß, das, Zwischenfall, der, bihändelse, tillfällighet.

Zwischenfarbe, die, mellanfärg.

Zwischengericht, das, mellanrätt. [intermezzo.

Zwischengesang, der, mellansång,

Zwischengeschäft, das, bigöromål. [våning.

Zwischengeschoß, das, mellan-

Zwischenglied, das, mellanlänk, föreningslänk.

Zwischenhafen, der, nederlagshamn.

Zwischenhandel, der, mellanhandel, speditionshandel, kommissionshandel.

Zwischenhändler, der, kommissionshandlande; mäklare.

Zwischenhandlung, die, episod, mellanakt.

Zwischenhäutchen, das, mellanhinna.

Zwischenher, *av.* emellanåt.

Zwischenhof, der, mellangård.

Zwischenkunft, die, mellankomst.

Zwischenlage, die, mellanhvarf.

Zwischenlinie, die, mellanlinie; (*boktr.*) mellanslag, mellanslagslinie.

Zwischenmahlzeit, die, mellanmål.

Zwischenmauer, die, mellanmur.

Zwischenpfeiler, der, mellanpelare.

Zwischenraum, der, mellanrum; mellantid.

Zwischenrede, die, mellantal; afvikelse från ämnet.

Zwischenreich, das, **Zwischenregierung**, die, mellanregering, interregnum.

Zwischensatz, der, mellansats; parentes.

Zwischenspiel, das, mellanspel, intermed, intermezzo.

Zwischenstimme, die, mellanstämma, altstämma.

Zwischenstück, das, mellanstycke.

Zwischenstunde, die, mellanstund.

Zwischenton, der, mellanton.

Zwischenträger, der, bilöpare.

Zwischenumstand, der, mellankommande omständighet, biomständighet.

Zwischenwand, die, mellanvägg.

Zwischenwort, das, mellanord.

Zwischenzahl, die, mellantal.

Zwischenzeile, die, mellanrad.

Zwischenzeilig, *a.* mellanradig, interlinear.

Zwischenzeit, die, mellantid, mellanskof, mellanskifte, skof.

Zwist, der, (*pl.* -e) tvist, träta, tvistighet; mit Jemandem in - gerathen, råka i tvistighet med någon.

Zwistig, *a.* tvistig, oafgjord. -keit, die, tvistighet, småträta.

Zwitschern, *v. n.* qvittra; (*ordspr.*) wie die Alten sungen, so zwitschern auch die Jungen, som de gamla sjunga, så qvittra ock de unga.

Zwitschern, das, qvittrande, qvitter.

Zwitter, der, tveköning, hermafrodit; bastard (om djur). -blume, die, tvekönig blomma. -käfer, der, majbagge. -pflanze, die, tvekönad växt.

Zwölf, *num.* tolf. -eck, das, tolfhörning, tolfkant. -fach, *a.* tolffaldig, tolfdubbel. -fingerdarm, der, (*anat.*) första tarmen, tolftumstarmen. -jährig, *a.* tolfårig. -löthig, *a.* tolflödig. -pfünder, der, tolfpunding (kanon). -pfündig, *a.* tolfpundig. -zahl, die, tolft, tolfsiffra; dussin.

Zwölfer, der, tolfva, tolfsiffra; tolfman.

Zwölferlei, *a.* af tolf slag.

Zwölfte, *a.* tolfte; der oder die -, den tolfte; das -, det tolfte.

Zwölftel, das, (*pl.* -) tolftedel.

Zwölftens, *av.* för det tolfte.

Zymbel, **Zypresse** se **Cymbel**, **Cypresse**.

Zythere, die, Cythere, Venus.

Förteckning på dopnamn,

som i tyska och svenska språket afvika från hvarandra eller äro egendomliga uti det förstnämnda språket.

Adelheid, Adelaide.
Agathe, Agata.
Agnes, Agneta.
Alarich, Alrik.
Andreas, Anders.
Anna, Anna, Ane, Nanna.
Aennchen, **Annchen**, Annika, lilla Anna, Anna lille.
Antonie, Antonetta.
Arnold, Arnhold.
Balthasar, Balzer.
Bartholomäus, **Berthold**, Bartel.
Benedict, Bengt.
Brigitte, Brita, Brigitta.
Carl, Carl, Karl.
Carlchen, Callo, Kalle, lille Karl.
Caspar, Kasper.
Christiane, Kristiana.
Christine, Kristina.
Christoph, Kristofer, Kristoffer.
Claus, Clas, Klas.
Dietrich, Didrik.
Eduard, Edvard.
Eleonore, Leonora, Leonarda.
Erasmus, Erasmus, Rasmus, Rass.
Erich, Erik.
Franz, Frans.
Friederike, Fredrika.
Friedrich, **Fritz**, Fredrik.
Georg, Göran.
Gottfried, Gottfrid.
Gustav, Gustaf, Gösta.
Hannchen, Hanna, Jane.
Hans, Hans, Janne.
Heinrich, Henrik.
Helene, Helena.
Henriette, Henrietta.
Ilse, Elsa, Elsbet.
Innocenz, Innocentius.
Isaac, Isak.
Jettchen, lilla Henrika.
Johann, Johan.
Johanne, Johanna, Hanna.
Julchen, lilla Juliana, lilla Julia.
Justus, Jost.
Käthe, **Kätchen**, Kate, Kajsa.
Lene, **Lenchen**, Lena, lilla Helena.
Leonore, Leonora, Leonarda.
Lorenz, Lars, Laurits.
Lotte, **Lottchen**, Lotta.
Louise, Lovisa, Ludovika.
Margarethe, Margareta, Greta.
Martha, Martha, Märta.
Martin, Mårten, Martin.
Mathilde, Matilda, Tilda.
Matthias, Matthias, Mats.
Michael, Mickel.
Moritz, Morits, Maurits.
Nicolaus, Niklas, Nils.
Olaf, **Olaus**, Olaf, Olof, Ola.
Peter, Peter, Per, Pehr.
Philipp, Filip.
Roderich, Roderik.
Rosamunde, Rosimunda.
Rudolph, Rudolf, Rolf.
Siegfried, Sigfrid.
Sophie, Sofia, Sofi.
Ulrich, Ulrik.
Walburg, **Walburgis**, Valborg.
Walther, Valter.
Wilhelm, Vilhelm.
Wilibald, Vilibald.
Wolf, **Wolfgang**, Ulf.

Förteckning på länders, städers, folkslags etc. namn,

som i tyska och svenska språket afvika från hvarandra.

Aegypten, Egypten.
Algier, Algier, Algir.
die Alpen, Alperna.
die Anden, Anderna.
die Antillen, Antilliska Öarne.
die Apenninen, Apenninerna.
der Archipel, Arkipelagen.
die Azoren, Azorerna, Azorska Öarne.
Baiern, **Bayern**, Bajern, Bäjern; bairiſch, bayriſch, bajersk, bäjersk.
das baltiſche Meer, Baltiska Hafvet.
die Berberei, Barbariet.
der Bodenſee, Bodensjön, Costnitzersjön.
der Bosporus, Bosforen.
der bothniſche Meerbuſen, Bottniska Viken.
Braunſchweig, Brunsvig.
Brüſſel, Bryssel.
Burg, Borg.
die canariſchen Inſeln, Kanariska Öarne.
China, Kina.
Dalekarlien, Dalarne; ein Dalekarlier, en Dalkarl.
Dänemark, Danmark.
Deutſchland, Tyskland; deutſch, tysk; ein Deutſcher, en Tysk; eine Deutſche, en Tyska.
das deutſche Reich, Tyska Riket.
die Elbe, Elben.
das Eismeer, Ishafvet.
engliſch, engelsk; ein Engländer, en Engelsman; eine Engländerin, en Engelska.
europäiſch, europeisk; ein Europäer, en Europé; eine Europäerin, en Europeiska.
Ferro, Ferrö.
Florenz, Florens; florentiniſch, florentinsk; ein Florentiner, en Florentinare; eine Florentinerin, en Florentinska.
fränkiſch, frankisk; ein Franke, en Frank.
Frankreich, Frankrike; franzöſiſch, fransysk; ein Franzoſe, en Fransos, en Fransman; eine Franzöſin, en Fransyska.
die Freundſchafts-Inſeln, Vänskaps-Öarne.
Friesland, Frisland.
Fünen, Fyen.
Galiläa, Galiléen.
das gelobte Land, Förlofvade Landet.
Gothenburg, Göthaborg.
Griechenland, Grekland; griechiſch, grekisk; ein Grieche, en Greke; eine Griechin, en Grekinna.
Großbritannien, Storbritannien.
die Hebriden, Hebriderna.
das Kaffernland, Kafferlandet.
die Karpathen, Karpaterna.
das kaspiſche Meer, Kaspiska Hafvet.
der Kirchenſtaat, Kyrkostaten.
Klein-Aſien, Mindre Asien.
Kopenhagen, Köpenhamn.
die Lombardei, Lombardiet.
das Mittelmeer, Medelhafvet.
das Morgenland, Österlandet.
die Niederlande, Nederländerna.
der Nil, Nilfloden.
die Nordſee, Nordsjön.
normänniſch, normannisk; die Normannen, Normännerna.
Norwegen, Norge; norwegiſch, norsk; ein Norweger, en Norrman, en Norsk; eine Norwegerin, en Norska.
Oeſterreich, Österrike.
die Oſtſee, Östersjön.
Paläſtina, Palestina.
peruvianiſch, peruansk, peruviansk.
Phönicien, Phenicien, Fenisien.
polniſch, polsk; ein Pole, en Polack; eine Polin, en Polska.
die Pyrenäen, Pyreneerna.
der Rhein, Rhenen, Rhenfloden; rheiniſch, rhensk.
römiſch, romersk; ein Römer, en Romare; eine Römerin, en Romerska.
Rußland, Ryssland; ruſſiſch, rysk; ein Ruſſe, en Ryss; eine Ruſſin, en Ryska.
Sachſen, Saxen, Sachsen.
Schonen, Skåne.
Schottland, Skottland.
das ſchwarze Meer, Svarta Hafvet.
Schweden, Sverige; ſchwediſch, svensk; ein Schwede, en Svensk, en Svenskare; eine Schwedin, en Svenska.
die Schweiz, Sveits, Schweitz, Helvetien.
Spitzbergen, Spetsbergen.
das ſtille Meer, Stilla Hafvet, Söderhafvet.
der Sund, Sundet, Öresund.
die Tartarei, Tartariet.
das todte Meer, Döda Hafvet.
Tſcherkeſſien, Tscherkassien.
die Türkei, Turkiet.
das weiße Meer, Hvita Hafvet.
welſch, velsk, välsk.
Welſchland, Velskland, Välksland.
Weſtgothland, Vestergötland.

Satzfehler,

um deren Berichtigung vor dem Gebrauche des Buches gebeten wird.

Theil I.

Seite	6	Spalte	3	Zeile	16	von oben lies: **-krämare.**
″	7	″	3	″	7	v. o. **Aflöpnings-släde.**
″	9	″	3	″	18	von unten skall nog.
″	10	″	3	″	13	v. u. jag fick en.
″	13	″	1	″	16	v. u. *v. n.*
″	13	″	3	″	12	v. u. **Aftvättning.**
″	16	″	2	″	4	v. u. allt i.
″	16	″	3	″	28	v. o. **Alldenstund.**
″	17	″	3	″	29	v. u. vi gingo.
″	17	″	3	″	25	v. u. hjelten.
″	28	″	1	″	31	v. o. hafva.
″	38	″	2	″	37	v. u. fastnat.
″	43	″	3	″	34	v. u. förblifva.
″	43	″	3	″	33	v. u. bleiben.
″	45	″	1	″	33	v. u. **Betalningsbevis.**
″	50	″	2	″	21	v. u. *v. n.*
″	51	″	3	″	39	v. u. gjord af.
″	63	″	3	″	34	v. o. Verpflichtungen.
″	84	″	3	″	34	v. o. källor.
″	91	″	3	″	18	v. o. skändligt.
″	116	″	1	″	36	v. o. menniskokroppens.
″	120	″	2	″	18	v. o. **-fotare.**
″	129	″	2	″	5	v. o. till.
″	158	″	2	″	19	v. u. snusar.
″	175	″	3	″	19	v. o. mitt.
″	177	″	1	″	35	v. u. månge.
″	188	″	1	″	3	v. u. viss.
″	205	″	1	″	36	v. u. **plantage, ett.**
″	205	″	1	″	35	v. u. **-qvarn, en.**
″	206	″	1	″	27	v. u. fått.
″	213	″	2	″	7	v. o. de stodo.
″	248	″	1	″	21. 22	v. u. låg.
″	277	″	1	″	7	v. o. från nu och i evighet.
″	328	″	1	″	23	v. u. kärret.
″	329	″	1	″	36	v. u. svett röter.
″	448	″	2	″	20	v. u. ett.
″	471	″	2	″	19. 45	v. o. växer.

Theil II.

Seite	30	Spalte	1	Zeile	17	v. o. lies: slägtingar.
″	31	″	1	″	23	v. o. *a.* känslolös.
″	40	″	2	″	16	v. u. (*kopparsl.*)
″	41	″	1	″	15	v. o. upptvättning.
″	45	″	1	″	19	v. u. en utträdd.
″	56	″	1	″	25	v. o. vilddjur.
″	79	″	3	″	9	v. o. bildsnideri.
″	106	″	2	″	19	v. u. ett doft ljud.
″	106	″	2	″	18	v. u. en dof smärta.
″	152	″	2	″	12	v. o. trädgårdsmästare.
″	198	″	1	″	15	v. u. skogstjuf.
″	208	″	2	″	41. 42	v. o. kalklut & kalcinerugn.
″	323	″	1	″	11	v. o. slutstafvelse.
″	333	″	1	″	24	v. u. svafvel.
″	433	″	2	″	21	v. u. hafva.